Anul II. No. 110 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă Ianuarie 1 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU 22.

Infrățirea

Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu [illegible] TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 3 luni . — 30

ROMÂNIA POSTA 3 bani

PARLAMENTARISM

Încă odată, publicul spectator al luptelor politice, are prilejul să facă un bilanț al activității Corpurilor legiuitoare, într'un interval de timp îndelungat. Și, iarăși, rezultatul socotelilor în ceeace privește munca reprezentanților națiunei, înseamnă un întristător deficit pentru interesele obștești.

Dacă sărbătorile Crăciunului n'ar fi dat prilejul unei vacanțe de aproape o lună, desigur că nu sforțările rodnice ale unor ședințe bine întrebuințate ar fi justificat această odihnă. Opera de reconstituire și de clădire a României întregite n'a făcut nici un pas înainte. Trăim tot în formele prăfuite și nepotrivite ale unei lumi care nu mai este. Alipirea la trupul vechiului Regat a noilor provincii, impune o revizuire totală a legislației noastre, pentru a îndepărta nepotrivirea și confuzia care domnește astăzi. Totuși, prin edificiul legislativ al României noui, suflă vântul desorientărei. Condițiile economice schimbate, implică o serie întreagă de reforme, pentru ca Statul să facă față nevoilor sale și datoriilor ce le are față de cetățeni. In loc de aceasta, se pun în discuție măsuri cari însemnează o renunțare la munca propriilor noastre puteri, și se inaugurează o politică de concesiuni cari egalează o mărturisire de incapacitate.

Față de aceste stări de lucruri, Parlamentul dă spectacolele pe cari s'a obișnuit să le ofere încă din trecuta sa sesiune. A cui e vina? Se înțelege, în primul rând a celor cari lasă fără ocupație o majoritate lipsită de inițiativă și o opoziție, în cea mai mare parte, turbulentă și anarhică. Sarcina de a-și crea singur obiectul discuțiilor sale, nu e lăsată Parlamentului. Ea revine băncei ministeriale, care făgăduește dela o zi la alta, proectele de reformă atât de așteptate.

Făgăduelele au însă răul obicei de a nu îmbrăca decât arareori haina realității. Țara așteaptă și astăzi să vadă pe biroul Corpurilor legiuitoare prima lege destinată să arunce o rază de lumină cât de subțire în haosul economic și administrativ în care ne afundăm din zi în zi mai tare.

Guvernul se face însă așteptat. Și, în vremea aceasta, Parlamentul devine teatrul unor vorbării gălăgioase de a căror sterilitate sunt încredințați în primul rând cei cari iau parte la ele, pentru a reîncepe la cea dintâi zgândărire a unei chestiuni personale.

Însăși ideea parlamentarismului e coborîtă în acest chip, mai jos de cât a fost chiar atunci când votul universal nu era încă decât un țel al democrației. Din nefericire oamenii nepricepuți au darul de a compromite instituțiile, oricât de minunate ar fi ele. Decepția pe care o reprezintă până acum activitatea Corpurilor legiuitoare, puțină contribuție pe care acestea din urmă au adus-o la greaua opintire a refacerei, sunt imputări cari trebuesc făcute alcătuirei de astăzi a Camerei sau a Senatului. Cine poate garanta însă că în acest chip nu se destramă încrederea în însăși utilitatea principiului parlamentar?

Există un partid politic care ar privi cu satisfacție răspândirea unei asemenea credințe în păturile populare. Comuniștii — revoluționari, cari visează dictatura proletariatului asupra întregei populații sunt ei înșiși cei mai mari adversari ai Parlamentului. Acesta înfățișează în esența lui armonizarea intereselor tuturor claselor sociale, și discipolii lui Lenin nu înțeleg să lase libertatea *tuturor* cetățenilor de a-și alege reprezentanții lor, ci dau sarcina de a face legilor numai sovietelor muncitorești, minoritatea industrială a orașelor.

Nu vom angaja aci o discuție de principii în jurul acestor idei. Experiența tragică făcută în Rusia s'a însărcinat să ilustreze singură toate nenorocirile ce decurg din tirania sângeroasă a proletariatului. Instituția democrat că a Parlamentului rămâne însă, pentru orice minte limpede, una din pârghiile cele mai prețioase cari susțin Statul național al ordinei și al libertății împotriva internaționalismului anarhic și tiran.

Ei deci așa de firesc, ca pescuitorii în apă tulbure, doritori să vadă răsturnată actuala rânduire socială, să privească mulțumiți spre opera de coborîre a prestigiului Parlamentului pe care o îndeplinesc, fără voie desigur, actualii reprezentanți ai națiunei.

Vremea nu e încă pierdută. Guvernul ar trebui să se gândească la tot răul pe care l'ar săvârși o întârziere prelungită a actualei stări de lucruri și la reaua reputație pe care o resfrânge asupra unei instituții a cărei existență ar trebui să devină, însfârșit, o realitate.

Iar membrii Parlamentului, cari au pierdut prilejul de a arăta, printr'o demnă atitudine de așteptare, de partea cui e vina, vor putea să îndrăsnească în viitor spre mai multă inițiativă. Suntem încredințați că în actuala lor compunere chiar, Corpurile legiuitoare, laolaltă, ar înfățișa astfel cu totul alt spectacol.

A.

Evenimentele zilei

Diadochul Greciei la Paris.

Lyon, 28 Decembrie.

După o informație pe care o reproduce presa franceză, prințul George al Greciei va pleca propabil Miercurea viitoare la Paris pentru a da asigurări guvernelor aliate că politica lui Venizelos va fi continuată de noul guvern grec.

Noul cabinet sârb

Lyon, 28. Dec.

Pasici a acceptat să formeze noul cabinet.

Conștiința profesională

Ziarele franceze povestesc cu o firească emoție, un fapt divers, petrecut pe linia de drum de fier Saint—Vaast—Hérin. E vorba despre un elocvent exemplu de împlinire a datoriei. Un modest și necunoscut mecanic, Dautel, pe când conducea un tren de călători a fost lovit brusc la postul său, de o aprindere a creerului. Simțind că sfârșitul îi este fatal, eroicul mecanic și-a adus aminte că nu poate lăsa locomotiva în voia ei, s'a ridicat de jos adunându-și ultimele puteri și a oprit terenul a cărui soartă i se încredințase.

O catastrofă sigură a fost înlăturată astfel prin gestul suprem, rupt unei încordări ultime de voință. Mecanicul și-a dat sfârșitul puțin timp în urmă.

Întâmplarea e simplă și tragică în celeaș timp. In decursul vremurilor, ea a fost adeseori repetată. Soldatul dela Maraton mort din pricina sforțărei făcute în fuga sa pentru a anunța victoria, era unul din acei mulți luptători, cari au știut să moară în conștiința datoriei implinite.

Cazul întâmplat în Franța ne-a reținut însă atenția, pentrucă el privește o instituție, care în România a început să dea de gândit. Desele accidente cari s'au petrecut în ultimele zile la Căile ferate nu pot fi datorite numai simplei întâmplări. Dacă n'avem încă toate dovezile pentru a spune că fie care ciocnire sau fiecare deraiere a înfățișat un atentat criminal, neobișnuita lor abundență ne fac să ne gândim în orice caz la neglijență profesională.

Conștiința datoriei pe care o are de indeplinit fiecare funcționar al Statului, fiecare factor social, pare că se șterge din zi în zi pe fondul fumuriu al unui egoism criminal. Intr'unul din cele mai noui accidente de cale ferată, mecanicul trenului expus primejdiei, în loc de a pune ultimele sale forțe pentru a evita catostrofa, a găsit cu cale că e mai prudent să-și pună pielea la adăpost și să sară jos din locomotivă, lăsând trenul a cărui soartă i-se încredițase în voia unei nenorociri sigure.

Mare deosebire de a prefui datoria profesională, între mecanicul care se gândește în primul rând le salvarea sa proprie, și tovarășul său din Franța a cărui ultimă preocupare este îndeplinirea atribuțiilor sale!

Nu se pot cere oricui acte de eroism. Epoca noastră se distinge însă prea mult prin nepăsare față de datorie. Convingerea că îndeplinim fiecare o obligație socială ne e din ce în ce mai slabă. In locul acesteia își face drum ușurința, interesul personal, egoismul.

Și cu toate acestea, societatea în care lipsește acest imbold individual al solidarității și acest simț al datoriei, e condamnată în totalitatea angrenajului său complicat.

S.

UN GEST JIGNITOR

D-l Savu, deputat bănățean a arătat cu prilejul obișnuitei discuții de răspuns la Mesajul Regal, prigonirile pe cari Românii din Ungaria le suferă din partea Ungurilor și a cerut ca guvernul să ia măsuri grabnice și hotărîte pentru a le pune capăt.

Domnia sa a cetit și o moțiune care cuprindea un protest împotriva ciuntirii Banatului.

Ambele chestiuni ridicate de d-l Savu sunt de o deosebită însemnătate. Ele trec dincolo de marginile înguste ale preocupărilor de politică internă, cu cari parlamentul nostru este învățat a-și petrece vremea. Ele n'au nimic comun cu certurile mărunte cari învrăjbesc viața noastră politică; ele nu sunt o armă pentru oamenii politici; ele nu sunt făcute ca să scoboare discuțiile într'un noroi de patimi. Dimpotrivă: ele cuprind sămânța de înfrățire a tuturor.

Deasupra patimilor, deasupra neînțelegerilor, deasupra ambițiunilor potrivnice, deasupra ciocnire de interese, deasupra dușmăniilor noastre chiar, ele se scoboară din tăriă dragostei de neam pentru a le potoli, pentru a le netezi, pentru a le amuți.

In fața unei primejdii sau a unei nedreptăți care lovește toată țara, chemarea de înfrățire, triumfatoare trebue să ne patrundă.

Și totuși iată că cu prilejul ridicării acestor chestiuni în parlamentul țării, adică acolo unde ar trebui să fie adunate toate culmile de energie, de iubire, de valoare națională și în fața guvernului, care înfățișează puterea de a se cârmui a țării, care reprezintă însăși țara, s'a petrecut un fapt negreșit unicul în istoria politică a țării noastre dacă nu și în istoria politică universală.

După ce deputatul bănățean a arătat prigoana la care sunt supuși conaționalii noștrii din Ungaria și în vreme ce prin glasul său un neam întreg protesta împotriva ciuntirii Banatului, banca ministerială se golea de reprezentanții ei.

Prin gestul său de necuviință și neatențiune, guvernul a lovit dureros un sentiment național.

Gestul este caracteristic pentru guvernul care cârmuește astăzi țara.

E adevărat că în fața chestiunei Banatului, poziționea lui era foarte dificilă.

Având în sânul său și socotindu-l ca pe unul din stâlpii de susținere pe un om care în nemărginita-i ambițiune, a făcut atâta rău cauzei noastre în chestiunea Banatului, guvernul nu putea îngădui îndreptarea unei nedreptăți și nu putea — fără să stârnească neînțelegeri în sânul său — nici să vină cu o întărire platonică a protestului deputatului bănățean. Îi lipsia autoritatea morală trebuincioasă și pentru una și pentru cealaltă.

Dar gestul — și aci lucrul devine dureros — nu e caracteristic numai pentru un guvern care a avut toate șovăelile și s'a învoit la toate compromisurile, ci este în aceiași vreme și un semn al nemărginitei dezordini morale în care bâjbâim.

Și în înțelesul acesta, faptul trebuia relevat.

W. I.

TRIUMFUL VIENEZILOR

Poporul austriac e de două categorii: cel de nord și cel de sud. Poate mai mult decât fiziologicește aceste două fracțiuni ale aceluiaș popor se divid prin tradiție. Nici odată nu ni s'ar fi dat ocazie atât de binevenită de a observa fracțiunile dintre ele ca zilele trecute, când traversând Austria, o grevă politică ne-a oprit în Salzburg unde am avut prilejul să le cunoaștem.

Ambele Austrii cu Stiria și provincia Salzburg ascultă întru toate de Viena de unde primesc și directive. Ca toate orașele mari, cu mai mulțe milioane de locuitori, Viena e într'o bună măsură cosmopolită și hotărît democratică, dacă nu chiar socialistă. Impăratul monarhiei trăise permanent într'ânsa și poate că binefacerile casei domnitoare au fost simțite în Viena mai curând decât în oricare altă parte a țării. Cu toate acestea, dragostea față de împărat nu era atât de adâncă pe cât era de aparentă, căci la cea dintâi suflare de vânt a unei revoluții dintre cele mai pașnice, Vienezii și-au luat adio dela împărat fără vreo emoțiune recunoscătoare și plină de duioșie. Cu tot tratamentul monarhic de veacuri ei se despărțiră foarte natural și cinstit și nu și-au bătut prea mult capul nici cu aflarea nollor conducători. Mulți dintre aceștia, și încă dintre cei mai vrednici, se îmbiară singuri în fruntea afacerilor.

De miliția imensă și de obișnuita paradă legată de dansa s'au despărțit aproape tot atât de ușor ca și de împărat. I-a rămas Vienei imense arsenale și instituții militare de cari încă nu știe cum să se folosească, — căci Austria într'o bună zi s'a schimbat atât de radical, încât a devenit poate cea mai pașnică țară a lumii.

Cu totul alta e concepția poporului de Sud, îndeosebi a celui din Tirol. Acest popor are o tradiție de o mândrie militantă. Dacă băeții în familie cresc cu legenda lui Wilhelm Tell pe buze, — aceasta înseamnă că eroizmul și trecutul glorios e foarte aproape de sufletul lor. Jertfirea de sine a legendarului Andreas Hofer e o pildă grăitoare pentru toți — și dacă Hofer luptase acum o sută de ani atât de vitejește împotriva lui Napoleon pentru Habsburgi, — ei astăzi nu mai puțin decât dânsul ar vedea cu nespusă bucurie revenirea lor.

75073

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Agitația nestatornicilor bavarezi află în sufletul lor un teren prielnic și au hotărît împreună să oprească vremea în loc și să aducă pe Habsburgi. Planul era deja gata și era pornit spre executare: voiau să pună lumea în fața unui fapt împlinit. Dar firații lor — mai cercați în necazuri — din nordul muncitor, le zădărniciră planul. Nu prin armată și nici prin agitație, ci doar prin o simplă greva de comunicație de 5 zile. Dar această grevă aproape nevinovată a fost îndestul ca să zărească abisul adânc ce-i desparte și urmările dezastruoase dacă ar cădea întrânsul. Cei dela sud trebuiră să accepte atitudinea cuminte a celor dela miază noapte.

Astfel s'a sfârșit cu folos o grevă care a durat o săptămână în Austria, dar pe care lumea abia o luase în seamă. Pentru Austriaci acest fapt era într'adevăr de o importanță covârșitoare, căci în acele clipe s'a purtat o luptă titanică între două idei, cari de multă vreme își așteptau răfuiala: între trecutul glorios al tirolezilor monarhici și între cetățenii pașnici și îngânduraţi ai Austriei moderne. Prezentul s'a dovedit mai tare decât trecutul și de o mai bună chezășie pentru viitorul Austriei de azi. Au învins Vienezii. *A. Contrea.*

Buna propagandă

Conferința D-lui prof. Dr. Levaditi

Eri la ora 4, d-l dr. Levaditi Savantul profesor al facultății de medicină din Cluj a ținut la Teatrul Național o conferință populară cu diferite proecțiuni asupra sifilisului și profilaxiei lui. După ce amintește, că sifilisul alături de tuberculoză și alcoolizm e una din cele trei boli sociale, care amenință direct națiunea în generația sa viitoare, vorbește de diferitele cercetări și experimente făcute asupra maimuțelor de Metschnikoff și Roux la Paris, de Eholich și Hatta în Germania pentru a studia felul de contaminare cu spiritul spirecheta s'au treponema pallidum, descoperit în sângele sifiliticilor de prof. Schaudinn. Spune, că spiritul este puțin resistent, se distrunge curând la aer, fiind însă foarte agil în virusul maladiei, găsindu-se în număr foarte mare în preparatele microscopice și 2—3 spirili sunt suficienți pe o deschizătură cât de mică pentru a pătrunde în sânge, și a provoca verola. Cu toate acestea protejarea contra infecției se poate face ușor prin întrebuințarea unei alifii făcută cu vaselină și calomel, care se protejeze epiderma și să distrungă virulența microbului. Această alifie prescrisă de Metschnikoff și Roux a dat rezultate profilactice foarte bune. Despre rolul prostiei în propagarea acestei plăgi sociale, d-l dr. Levaditi vorbește, cu toată francheța omului de știință asupra întinderii și națiunii pe larg a prostituației, care nu este numai lupta pentru existență a femeii sărace, ci este în majoritate perversiunea simțurilor sexuale, care provoacă relaxarea simțurilor pudice și morale ale femeii. Prostituția oficială este neputincioasă față de flagel, mai ales, că prostituția clandestină este covârșitoare și fără măsurile de prevede profilactice luate individual suntem expuși fără a ne gândi, la pericolul contagiunii. In interesul neamului este necesară abstinența și căsătoria timpurie.

După conferință s'a rulat un film alcătuit de însuș d-l profesor Levaditi. Asupra acestui film specialiștii își fac rezervele lor.

Vom publica de altfel într'un număr viitor obiecțiunile făcute de o persoană competentă.

O carte folositoare și frumoasă

Istoria literaturii românești ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau și comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante și de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului și erau cărțile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărți a fost în parte părăsit și înlocuit cu volume de povești fantastice sau de aventuri, cari atâță curiozitatea, dar deaturează și îmbolnăvesc simțurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, așa de cuminți și de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"*.

El e în curs de tipărire și se poate anunța de pe acum că va eși cu totul din cadrul publicațiilor obișnuite.

Pe lângă peste o sută de clișee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina și de scriitorii curenți cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Rițiet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Șerban Bașcovici ...

Variind partea literară, vor fi o mulțime de articole semnate de Sextil Pușcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaș, I. G. Duca, Alex. Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon ...

Toate faptele anului, ce se închee, vor fi trecute în revistă și comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viața Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Se va vorbi de toate instituțiile de seamă ca și de personagiile fruntașe, cari conduc mișcarea românească de aici.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material și în bune condiții de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"* va fi cea mai frumoasă și utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

Casa Invățătorilor

— **Comunicat** —

Prin Nr. 124,495—1920 Ministerul Instrucției Publice din București a adus hotărîrea sa în chestia Casei Invățătorilor din Cluj.

Casa se predă „Fondului Gheorghe Lazăr". Astfel a fost separată una din multele nedreptăți ce s'au făptuit față de învățătorime îndată după preluarea imperiului.

Chestia, pe temeiul căreia s'a făcut atâta zvon și a neliniștit dăscălimea de atâta amar de vreme în fine a primit soluția dorită. Invățătorimea iarăși e în posesiunea Casei sale. Cauza dreaptă, sprijinită cu toată puterea de un bărbat, care și de data aceasa a arătat marele interes ce ni'l poartă, a triumfat.

Despre măsurile ce vor fi luate, pentru prelucrarea în folosință a acestei Case în cel mai scurt timp învățătorimea va fi ținută în curent.

De la „Asociație".

Citiți "Infrățirea"

Ecouri

Avantagiile talentului

Odinioară, Villon, poet mare dar și tâlhar vestit, n'a scăpat de ștreangul spânzurătoarei decât grație bunăvoinței lui Francisc I. Regele, prieten al scriitorilor, a dăruit grația poetului-tâlhar, condamnat la spânzurătoare, o scrisoare de grațiere. Această frumoasă și veche pildă a muzelor cari vin în ajutorul unuia dintre favoriții lor, a avut o urmare acum de curând în America. In Guetemala, poetul Santos Chocanos fusese condamnat la moarte de un consiliu de răsboi pentru complot împotriva statului. Se știe că Guetemala a fost turburată în vremea din urmă de răsvrătiri lăuntrice.

Dar președintele Herrera, rugat de regele Spaniei, de Wilson și de președinții republicelor latine, s'a arătat mărinimos. El s'a folosit de dreptul său de grație și a scăpat viața unuia dintre cei mai mai mari poeți ai limbei spaniole.

Indârjirea populației împotriva lui Santos Chocancs a fost atât de mare încât pentru a'l scoate din închisoare a trebuit să fie pus sub protecția soldaților cari l'au condus numai decât în portul de îmbarcare, pentru a înlătura un atentat la viața sa.

O expoziție amuzantă

In Franța a avut loc un concurs între copii în vârsta de opt până la șeasesprezece ani pentru executarea unui desen care să ilustreze coperta unui catalog de jucării. S'au trimis până acum 8.697 desenuri cari au fost expuse într'o sală dela „Printemps".

Ideia este minunată pentrucă pune la încercare ingeniozitatea și spiritul de invențiune al copiilor.

Budgetul Operei Mari din Paris

Opera mare din Paris care avea un budget de 4½ mil. fr. înaintea răsboiului, are astăzi un budget de 9 mil. fr. din cari să repartisează 8 mil. fr. pentru salariarea celor 1470 angajați.

Numai cântul costă singur 1.400.000 fr. Onoralul unei cântărețe de primul rang este de 2- 3000 fr. pe seară. Budgetul dansului se ridică la 1.500.000 fr. orchestra costă totatâta, iar corul 1200 000 fr.

Pentru costume se cheltuesc 600.000 fr. O reprezentație costă inclusiv taxele obligatorii 41.000 fr.

Din partea statului Opera a avut o subvenție de 800.000 fr. Subvenția aceasta a fost sporită de către Camera franceză la 1.500.000 fr. anual.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica militară

— Tunurile cu tragere lungă. —

Tunul German. In ziua 23 Martie 1918, la ora 7·15 Parizienii obișnuiți cu bombardamentele avioanelor, devenite din ce în ce mai frecvente, ascultau fără multă surprindere și emoție, explozia unui proectil cu un sgomot particular. Ei nu se mirau de altceva decât de un bombardament așa de matinal căci alarma nu anunțase nimica și în zadar căutau spre cer autorul atentatului, care probabil din cauza ceței și a unei înălțimi prea mari scăpase posturilor noastre de observare. Fiecare întră în pivnița sa și cu resemnare așteptă plecarea necunoscutului. Insă toată dimineața exploziile se repetau regulat, la intervale de 15 minute, fără ca să se poată observa vre'un avion.

Acest extraordinar bombardament produsese, cea mai vie emoție. Armatele, întrebate cu oarecare severitate, nu puteau răspunde de cât că ele nu observase nici un avion inamic care să fi trecut liniile.

Escadrilele de pază ale Parisului își luară imediat zborul în căutarea misterioșilor bombardieri. Fără îndoială că nu s'a pierdut din vedere amintirea primului comunicat care anunța ce apăreau. Câteva spirite imaginative emanară ideea unui bombardament de artilerie; însă afară de o eventuală înaintare inamică, liniile dușmane erau încă la mai mult de 110 klm. de Capitală și tehnicianii demonstrau că în virtutea legilor din balistică era absolut absurd de a presupune la un tun o astfel de bătae.

Spre seara zilei, însă, în fața regularității loviturilor și după studiul exploziilor proectilelor trebuiră să revină la realitate Parisul era bătut de artilerie.

Cu ajutorul serviciului de reperare și supraveghere repede se stabili direcția pieselor cari trăgeau astfel că s'a putut imediat da seama că bătaea lor era de 110 klm. Bombardamentul, lipsit de orice interes militar, continua în ziua de 24 Martie, se întări în ziua de 25 Martie și încetă până în ziua de 29 Martie pentru a-l relua cu violență în ziua de 30 Martie. El urma astfel cu diferite intervale de acalmie până la 9 August. Ofensiva liberatoare din Picardia salvă Capitala. Ea a primit în acest interval de timp 183 proectile; pe lângă acestea, alte 120 au căzut în mahalalele orașului. Numărul victimelor, aproape toți civili, se ridică la 256 morți, 620 răniți.

In timpul înaintărei noastre, după retragerea germană, descoperiram diferitele amplasamente ale „Bertei" însă goale — fără piesele lor. De atunci mereu a domnit un oarecare mister asupra acestor tunuri, dintre care nici unul până acuma, după câte știm, nu a fost eliberat Aliaților. Acest mister este înlăturat prin comunicarea făcută de către Colonelul H. W. Miller, din armata americană, la Societatea Americană de ingineri mecanici.

Extragem următoarele însemnări:

„Berthele" ereau tunuri de 210 mm. calibru; țeava unora dintre ele, după ce erau uzată se recalibra la 240 mm. Germanii posedau în momentul armistițiului 7 și altele 3 erau în construcție în atelierele Skoda la Pilsen.

Toate acest piese nu erau altceva de cât tunuri de marină, în afară de întrebuințare și transformări; calibrul tunului primitiv era de 380 mm. și țeava avea o lungime de 17·1 m.

Acest tun, deja cu dimensiuni respectabile devenise un gigant având 36 m. lungimea și iată în ce fel:

In interiorul țevei de 380 mm. perfect ajustat era băgată cu forța o țeavă de 210 mm. mai lungă ca țeava primitivă și eșind dintr'aceasta cu o lungime de 12.90 m.; pe această porțiune, ieșită în afară era înfășurat un manșon de fier care cuprindea pe de altă parte și capătul de dinainte a țevei vechiului tun.

Ba ceva mai mult, țeava lungă astfel constituită se prelungește printr'un tub lung de 6 m. fixat cu ajutorul unui ghint întrerupt și a unor puternice buloane cu suruburi exterioare.

Țeava finală formează deci un ansamblu din două părți demontabile.

Prima este ghintuită pe toată lungimea sa având un pas uniform, a doua lungă de 6 m. este netedă și calibrul său este ceva mai mare; este de 210 mm. plus de doua ori adâncimea ghinturilor. Pentru transportul tunului, ambele părți erau separate și montarea nu se făcea decât pe poziția (amblansamentul) bateriei. Nu se mai demonta decât atuncia când tunul era uzat. Piesa putea trage 50 lovituri, după care era recalibrată la 240 mm. și mai putea încă fi recalibrată la 260 mm. Piesa primitivă de marină cântarea 60.195 Kgr. Transformată cântărea mai mult de 144.000 Kgr. Culata tunului era rămasă acea a tunului de 380, fără nici o modificare.

Proectilul avea o viteză inițială de 1500 m. — 1600 m. pe secundă și se trăgea sub un unghi de 55 grade.

In balistică se demonstrează ca bătaia maximă a unei arme de foc trăgând în vid, se obține luând un unghi de tragere de 45 la sută. Această teorie, însă neglijează rezistența aerului care exercită asupra unui proectil animat de o astfel de viteză o puternică acțiune de precare. S'a stabilit că pentru a micșora această frecare și deci pentru a mări bătaia reală a tunului este un avantaj a se face ca proectilul sa ajungă cât mai repede posibil în înaltele regiuni ale atmosferei unde aerul rarefficat nu mai opune mișcărei sale decât o slabă rezistență.

In adevăr proectilul „Bertei" în crestetul traectorei (săgeata maximă) atingea o înălțime care nu era inferioră de 38 klm. Niciodată până acuma vre'o mașină omenească n'a explorat aceste zone atât de îndepărtate

Cronica politică

Discuția asupra Mesajului s'a terminat însfârșit și la Cameră, după scurte declarații din partea diferitelor grupări politice, și după două lungi discursuri din partea băncei ministeriale. E pentru întâia oară, dela întrunirea primului Parlament al României întregite, când toate partidele noastre au căzut de acord asupra inutilității unor desbateri cari nu contribuie cu nimic la opera constructivă pe care o așteaptă țara.

O coincidență a făcut, totuș, ca Mesajul regal să constitue un adevărat program de muncă, a cărui înfăptuire nu se va realiza, desigur nici, prin discursuri goale, nici prin gălăgioase vociferări colective.

Opoziția federației naționale a oferit în locul obișnuiților săi oratori, un proect separat de răspuns la Mesaj, a cărui singur obiect este de a ataca guvernul actual, pentru inactivitatea sa. D. N. Iorga, care a citit acest contra proect de Adresă, a uitat însă că imputări tot așa de grele se pot face trecutului guvern presidat de d-l Vaida-Voevod, care n'a înfățișat Parlamentului, într'o sesiune întreagă, niciuna din acele reforme pe cari, în opoziție, aceleaș partide le revendică cu tărie.

Declarația partidului liberal, concisă și sinceră, a înlăturat orice discuție de politică internă, fixând în mod clar datoria tuturor partidelor de a trece de-adreptul la munca de refacere a țării, prin propriile sale puteri.

D. Toma Dragu, vorbind din partea socialiștilor, n'a depășit elementul „senzațional" care a înfățișat pe d-l C. Argetoianu ca amator al regimului republican, iar d-l general Averescu, a readus cunoscutele făgăduieli de activitate ale băncei ministeriale.

Discuția s'a închis. Să nădăjduim că nu va mai fi reluată, după 25 Ianuarie, sub altă formă, și că cele dintâi desbateri vor fi animate de dorința sinceră de a scoate Statul din impasul în care se găsește.

Știri și fapte politice

Ziarul „România", înregistrând comentariile pe cari le-am făcut în marginea activității d-lui dr. Toma Ionescu la Geneva, ne denunță opiniei publice ardelene ca semănători de învrăjbire. Nu vom aduce aminte „României" cine sunt aceia cari într'adevăr au transplantat în politica Ardealului violența unor pasiuni veninoase cari nu ne-au stăpânit niciodată. Ii vom atrage numai atenția că înregistrând declarațiile delegatului României la Societatea națiunilor despre „piedica" pe care o reprezintă românii din Transilvania pentru apropierea româno-maghiară, am subliniat cu drept cuvânt imprudența unei asemenea mărturisiri ciudate.

Crede „România" că e patriotic un asemenea limbaj, sau că el e făcut să mulțumească opinia publică ardeleană, căreia îi poartă o atât de înduioșătoare grije?

Dl Vasile Goldiș a acordat o convorbire ziarului „Izbânda" asupra situației politice. Fruntașul ardelean confirmă trativele ce au urmat pentru intrarea sa în guvern, avute cu d-nii miniș ri Oct. Goga și T. Cudalbu, dezmințind însă știrea că s'a cerut să se înscrie în partidul poporului.

D-l Goldiș a pus unele condiții cari îi dădeau posibilitatea să se ocupe de interesele Ardealului, fără a fi influențat de luptele politice. Parlamentarii guvernamentali și partidul liberal au primit aceste condiții. Nu le-a primit însă partidul național.

In privința „fuziunei" a partidului național cu țărăniștii, d-l Goldiș arată că această fuziune nu e cu putință, și ea nu e dorită nici de d-l Iuliu Maniu nici de d-l Vaida-Voevod.

Epilogul unui regim

Fruntași comuniști maghiari condamnați la spânzurătoare

Procesul îndelungat al comisarilor bolșevici din Ungaria, s'a terminat. Dintre cei zece comisari, 4 au fost condamnati la moarte prin ștreang iar șase la închisoare pe viață.

Punctele de acuzare în contra lor au fost

1. Iese Majestate, întrucât au luat parte la formularea proclamațiunii dictaturii proletare și au compus constituția proletară.
2. agitație pentru revoluție deoarece au fost copii mișcării ce se îndrepta în contra celor cari susțineau formațiunea de anterioară.
3. Asasinate întrucât decretând starea de asediu au comis în repetite rânduri această crimă.
4. Falșificării de bani, deoarece au vodonat tipărirea lor în timpul regimului comunist.

Condamnații au cerut grațiarea.

Bursă de mărfuri și efecte în Arad

Ziarul *„Arad és Vidéke"* aduce știrea că în curând se va înființa în Arad o bursă de mărfuri și efecte. D-l dr. Iancu C. deputatul Aradului a făcut pașii necesari căutând să documenteze importanța acestei instituțiuni pentru viața noastră economică, când Aradul, ca oraș de graniță, a devenit punctul de legătură între comerțul răsăritului și al apusului, iar reluarea legăturilor economice cu Ungaria reclamă o astfel de instituțiune pentru facilitarea și desvoltarea intreprinderilor comerciale.

Maghiarii și regalitatea

Ministrul de interne maghiar a ordonat încetarea oricărei activități a partidului regalist din cauza că acest partid agitând pe tema regalității împiedecă desvoltarea și consolidarea politică internă.

*

Groful Iuliu Andrássy a scris un studiu despre chestiunea regalității maghiare prin care caută să documenteze că Ungaria are Rege, are moștenitor de tron și deci chiar în cazul dacă actualul exrege ar renunța la tron datoria Ungariei este a încorona pe prințul Otto, moștenitorul coroanei.

Presa maghiară și organizarea maghiarilor ardeleni

Toate ziarele maghiare sacrifică zilnic coloane întregi problemei ce și-au propus de a organiza într'un corp separat maghiarimea din Ardeal. Din ideile contradictotorii, cari văd lumina zilei, reiese clar, că ele însile nu văd lămurit ceea-ce vor și nu-și dau încă seama în ce chip ar putea lua ființă o astfel de organizare. Se pare că toată campania pe care au pornit-o îndeosebi ziarele *„Ellenzék"* și *„Keleti Ujsdg"* reprezentate de Evrei, nici nu are alt scop decât să agite spiritele, să le îmbărbăteze și să le dea curajul gândirii. In vederea acestui scop, nu mai cunosc nici o limită, nu țin seama de situațiile date și de îndatoririle, ce le au ca cetățeni români, nu se sfiesc să declare luptă deschisă statului român și să întindă mâna, și în afară de granițele țării, tuturor celor cari le-ar oferi vre-un sprijin.

Iată, câteva spicuiri din ziarul „Keleti Ujság":

„Mișcarea, al cărei program este activitatea politică, are de scop să trezească în maghiarimea din Ardeal conștiința de popor independent și exprimă voința neclintită ca și statul și străinătatea să considere și să trateze maghiarimea din Ardeal ca pe o națiune a parte. Organizarea aceasta însemnează că ne dăm seama de situația dată, că acceptăm hotărîrile conferinței de pace, dar în acelaș timp însemnează că pornim lupta pentru acele libertăți, cari se cuvin unei *națiuni politice*. E vorba de o organizare națională care să stea deasupra partidelor, claselor și confesiunilor ai cărei membrii pot fi toți câți vor să împărtășască o soartă comună cu Maghiarii". — „Atârnă de noi — scrie mai departe sus numitul ziar — ca să câștigăm pentru cauza noastră ajutorul tuturor celor cari în diferitele puncte ale globului românesc luptă pentru triumful aceloraș idei". Dar ziarul maghiar nu pierde din vedere, să solicite și colaborarea minorităților naționale și confesionale din patrie, a muncitorimii și chiar a elementelor progresive dintre Români. O adevărată conjurație în contra statului și a națiunii române, fără ca să fi așteptat măcar să se cunoască întâi intențiunile factorilor conducători ai statului prin *constituția* ce vor elabora.

„Ellenzék" își îmbărbătează în acest chip cetitorii: — „E vorbă de luptă, poate de o luptă mare și grea. A ne ține tare și a fi victorioși e un lucru la care se poate ajunge numai printr'o unire sfântă. Să ne ațițe focul nobil și să ne oțelească puterea, conștiința faptului că în urma identității de interese putem conta nu numai pe tovărășia de arme a celorlalte minorități, dar fiind vorba de libertăți cari nu pot fi puse în discuție, vom avea de partea noastră simpatia întregei lumi civilizate".

Ziarul *„Ujsdg"*, ocupându-se de aceeași chestiune într'un prim articol sub titlul „Dar ce este de făcut", se întreabă: — „Să intrăm în activitate politică, ori să rezistăm și mai departe? Așteptăm rezolvirea acestei cestiuni pendinte cu prilejul sărbătorilor. Conducătorii unui grup maghiar au scris broșuri politice, din citirea cărora n'am devenit însă mai înțelepți. La dreptul vorbind, nu aceasta am așteptat'o. Ci un program deschis, curagios, pe șleau. Maghiarimea, ca minoritate națională vrea să se organizeze, *dar nu politicește*. Aceasta e greu de înțeles..." Articolul sfârșește apoi cu următorul pasaj: — „Dar nu vrem să discutăm înainte de a se ține marea adunare de organizare, unde se va decide dacă maghiarimea va trece pe terenul activității politice, ori va continua politica sa de rezistență pasivă. Atât însă putem să accentuăm de pe acum, că drepturile noastre ca minoritate, înainte de toate ni-le putem asigura numai prin organizare de natură politică și numai sub egida aceasta ne vom putea clădi organizațiunea culturală și economică. Altfel de organizare nu ne prea putem închipui, dacă totuș s'ar face, ea va avea numai caracterul de apă sfințită".

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

---

de atmosfera noastră.

Obuzul la punctul de cădere avea o viteză de arpoximativ 700 m. pe secundă; durata traectului sau era de aproape 3 minute.

Dăm acuma câteva amănunte asupra mecanismului piesei.

Tunul lunecă în interiorul unui leagăn. Acest leagăn este un puternic cilindru, de 10—14 cm. grosime prevăzut cu nervuri, el este legat cu tunul printr'un sistem de 2 frâne hidraulice cari limitează reculul și printr'un recuperator pneumatic și cu resort care readuce țeava în baterie. Leagănul se reazemă pe afet prin 2 umeri de 46 cm. diametru și lungi de 33·5 cm. O contra greutate (cumpănă) din 2 bucăți este fixată la crestetul leagănului. El ușurează mișcările tunului în timpul ochirei în înălțime. Acesta este asigurat prin următorul mecanism; pe fiecare latură a afetului sunt dispuse cremaliere mobile, legate cu leagănul prin biele. Cremalierele primesc mișcarea de translație dela niște pinioane; se vede că deplasarea cremalierei antrenează rotația leagănului în jurul pivotului său. Mișcarea pinioanelor este transmisă prin lanțurile miscate cu mânele cari face să se învârtească arborele, antrenează angrenajul conic și prin aceasta brațul care comandă pinioanele. Jocul dublu angrenajului dimpreună cu ambreiajul permite a se obține, după voință, 2 viteze de mișcare.

Deplasările piesei nu se pot efectua, bine înțeles decât pe cale ferată.

In acest scop piesa cu afetul său era purtată pe două platforme speciale.

Pentru tragere îl duceau pe o poziție de baterie, preparată cu îngrijire de mai înainte; o astfel de poziție prevede o platformă fixă pe care este montată o platforma metalică ce se învârtește în jurul unui axvertical. Afetul este fixat rigid pe această platformă turnantă așa fel că tunul nu se poate deplasa în raport cu aceasta decât într'un plan vertical, pentru a-i da unghiul de tragere. Ochirea în direcție se execută prin învârtirea platformei.

Proectilul tras de „Berta" cântărește 120 kgr.; este format din două părți, una cilindrică formând proectilul propriu zis și o coafă ogivală destinată a i da o bună formă de pătrundere. Incărcătura explosivă este separată în două camere printr'o diafragmă perforată purtând un focos; un alt focos este fixat la partea dinapoi a proectilului. La exterior obuzul poartă două brâie de aramă și în fața fiecăruia din aceste brâie obuzul prezintă câte o umflătură ghintuită de mai înainte pe o lungime de 70 mm. Brâile de aramă nu servesc de cât a asigura obturația camerei de explozie; arama nu este destul de rezistență pentru a căpăta ghinturile țevei.

Trebuie de recunoscut că aceste proectile erau de calitate foarte bună căci nu s'a avut ocaziunea a se constata nici un proectil neexplodat la punctul de cădere.

II. *Premergătorii-Riposta.* De îndată ce s'a stabilit certitudinea existenței tunului german cu bătae lungă, s'a amintit imediat cu aceasta nu constitue, la drept vorbind, o noutate și că inventii analoage fusese deja propuse mai ales în Franța și în Anglia.

Chiar se și făcuse experiențe, cu mulți ani înainte, la poligonul din Gâvres. — Nu s'a continuat însă pentru că nu și-au dat seama de utilitatea militară a unui astfel de tun, foarte costisitor și foarte puțin manevrabil, neputând a oferi nici o precizie în tragere și în plus nepermițând nici observarea loviturilor.

La drept vorbind aceste obiecțiuni nu par a fi pierdut din valoarea lor și în zadar se caută rezultatul militar obținut de „Bertele" nemțești.

Ori ce ar fi convinge-a reaminti că în anul 1892 d-l Alfred Noble construi un tun de 6 degete (150 mm. calibru) și de o lungime egală cu 100 calibre, care imprimă proectilului său o viteză inițială de 1100 m. In acelaș timp Franța construia un tun de 80 mm. calibru și de o lungime de 80 calibre, care avea aceiași viteză inițială.

Putem să adăugăm că Aliații surprinși mai întâi de bombardamentul de lungă bătae, trecură imediat la ripostă și studiară tunurile cu bătaie cel puțin egală care fără îndoială trebuiau să fie puse în serviciu, cu titlu de represalii, dacă armistițiul n'ar fi venit pentru a le face inutile.

III. *Obuzul Schilowski.* In aceiași epocă un inventator rus, d-l Schilowski, studia la Serviciul Invențiilor, un obuz înarmat cu un dispozitiv destinat a mări considerabil bătaia. Publicul fu pus la curent prin indiscreții, însă dispozitorul special rămase secret.

Brevetul urmând a fi publicat în Anglia nu mai este nici un inconvenient de a indica principiul obuzului. El se bazează pe fenomenul de fizică bine cunoscut că rezistența aerului scade cu cât temperatura crește. Partea dinainte a obuzului este prevăzută cu o cameră ce conține o încărcătură inflamabilă ce se aprinde în timpul parcursului proectilului și degajă gaze calde cari ridică temperatura aerului înaintea acestuia. Proectilul săvârșește astfel un fel de autopătrundere (lubrificație) care micșorează energia absorbită de frecare și prin urmare apropie traectoria teoretică în vid.

Iată cum funcționează acest fel de obuz:

Combustibilul este conținut într'o cameră separată de corpul obuzului printr'un perete izolator; combustibilul se aprinde sub acțiunea unui focos în virtutea inerției și gazele calde se degajează printr'un orificiu.

Sunt și obuze ce prezintă un eșind în forma de gât, în care este montat un tub umplut cu combustibil, de exemplu fosfor roșu, dispus în jurul unui nucleu care poate fi o compoziție de aluminiu-termic. Focosul a cărei funcționare poate să difere după voință, printr'o încărcătură întârzietoare, provocă aprinderea încărcăturei combustibile.

(Tradusă după R. Villers din revista „La Nature" de către Loc. *Zadic Grigorie.*)

75073

Discuția la Mesaj

— Declarațiunea partidului Național-liberal la Cameră. —

Cu prilejul discuției la Mesaj, d-l dr. C. Anghelescu a citit în ședința de la 27 Decembrie a Camerii, în numele partidului Național-liberal, următoarea declarațiune:

„Partidul național-liberal, împărtășind bucuria scumpilor noștri Suverani cu ocazia logodnei A. S. R. Principele Moștenitor cu Princip sa Elena a Greciei și aceea a A. S. R. Principesa Elisabeta cu Principele Gheorghe al Greciei este fericit a uni urările lui sincere cu acelea ale poporului român și a-l asigura de tot respectul și devotamentul lui pentru Dinastie.

Partidul național-liberal înțelege ca România-Mare, printr'o politică demnă, leală și înțeleaptă în toate direcțiunile — care în orice împrejurare să salvgardeze interesele morale și materiale ale Statului nostru — să mențină legăturile ei de sinceră prietenie cu aliații, iar cu vecinii și cu celelalte State să întrețină raporturile normale și de bună vecinitate, bazate pe respectul drepturilor și intereselor legitime ale fiecăruia. Se înțelege că dată fiind situațiunea noastră geografică și învățămintele vremii în care trăim, o asemenea politică nu numai nu ne dispensează de a ne bizui, în primul rând, pe propriile noastre forțe, ci, dimpotrivă, implică, în toate direcțiunile vieței naționale, acea tărie internă fără de care nu putem aspira la binefacerile unei existențe sănătoase și fecunde.

Cel dintâiu reazem al unei asemenea existențe este de sigur armata. Ii vom aduce întotdeauna nu numai prinosul recunoștinței noastre pentru opera înfăptuită, dar și concursul necesar pentru ca, prin muncă și sacrificiu, să fie și în viitor, straja neadormită a siguranței și neatârnării Statului. Războiul, din care a ieșit România Mare și care a reclamat mobilizarea forțelor și activităților naționale de tot felul ne indică drumul pe care nu numai armata, dar țara întreagă, trebue să meargă, pentru ca puterea noastră militară să fie la înălțimea așteptărilor ce punem într'însa.

Intre cerințele care domină nevoile actuale este, desigur, aceea a organizării și unificării Statului. Suntem, de aceea, convinși că atâta timp cât nu vom fi dat acestui Stat, creat prin sânge și jertfă, cadrul definitiv al unei Constituții, toate sforțările noastre vor purta, în mod fatal, pecetea dibuirii și a provizoratului. Odată fixat acest cadru, vom ști ca în limitele și potrivit spiritului lui, să rezolvăm chestiunile care reclamă nu numai grabă și hotărire, dar și temelia unui sistem izvorât din necesitatea imperioasă de a asigura Statului român o existență conformă intereselor lui esențiale.

Socotim de aceea că, atât în chestiunea Bisericii cât și în aceea a Școalei — de care este legată însăși desvoltarea sufletului național — nu ne vom putea rosti cu folos de cât după ce vom fi hotărît prin Constituție normele care trebue să presideze la regimul viitor al cultelor și la raporturile Statului cu ele.

Deși nu ne îndoim de puterile de viață și de producțiune ale țării noastre suntem însă cuprinși de o adevărată îngrijorare în fața situațiuni financiare. Intârzierea măsurilor necesare, mai ales în lipsa, tocmai în aceste împrejurări, a unui titular la Ministerul finanțelor și fără frâna unui buget, nu poate aduce, firește, de cât dezordinea în cheltueli pe care modul în care s'a făcut unificarea monezii a agravat-o. Se înțelege că această îngrijorare n'ar putea fi înlăturată prin proectele financiare pe care majoritatea izolată le prezintă din inițiativă parlamentară pe când intențiunile guvernului nu ne sunt încă cunoscute.

Tot astfel și pe terenul economic numai o politică hotărâtă bine orientată, poate da roade îmbucurătoare. Importul, exportul, distribuția internă nu pot fi lăsate la voia unor inspirațiuni adeseori areșite, uneori interesate căci într'alt fel, în loc să favorizeze producția și să ușureze traiul, ar avea de rezultat fatal deprecierea valutei, scumpirea vieții, paralizarea producțiunii și încurajarea speculei.

Din greutățile actuale vom, ieși nu prin politica țărilor coloniale, despuind treptat Statul și pe naționali de drepturile și bogățiile lor, ci prin singura politică economică înțeleaptă, pe care dealtminteri am experimentat-o cu succes: aceea a stimulării, a coordonării și a încurajării energiilor naționale. Firește o asemenea politică nu exclude concursul și colaborarea străinătății, în cadrul intereselor naționale, dar implică păstrarea în mânile Statului a mijloacelor menite să servească interesul public. Prin noi înșine a fost clădit și consolidat Statul român modern; tot prin noi înșine îl vom adopta necesităților rezultate din întregirea neamului. Va trebui deci să păstrăm acestui Stat neatârnarea lui economică, pe care, întinzând-o și ținuturilor aflătoare mai nainte sub stăpânire străină, s'o întărim pe toate căile, — ca fiind marea garanție a independenței noastre politice.

Ceeace noi am realizat în chestia agrară — și dorim ca opera înfăptuită să se aplice cu chibzuință și dreptate — ca și ceeace vrem să se realizeze în chestia muncitorilor, — va contribui desigur la întărirea noastră națională ca și la cea socială.

Toate sforțările noastre vor fi însă zadarnice, dacă nu avem siguranța ordinei și a dreptății chezășuite de o bună adminstație. Suntem însă încredințați că problema administrativă nu se poate rezolva numai prin legi, ori cât de bine chibzuite ar fi ele, ci mai ales prin hotărârea nestrămutată de a guverna călăuziți, nu de concepția că Statul e făcut pentru interesele noastre personale ori de partid, ci că noi cârmuitorii, mari și mici trebue să fim servitorii credincioși ai Statului.

Astăzi când de patria mumă s'au alipit ținuturi cari sunt în drept să aștepte dela noi grija devotată de fiece clipă pentru interesele lor, suntem datori, mai mult decât ori când, să nu lăsăm a se întuneca acest adevăr atât de simplu dar fără a cărui recunoaștere am fi expuși unor mari primejdii.

Intru cât guvernul de acum înainte, va intra prin activiatea lui, pe această cale și întru cât proectele ce ni se vor prezinta, vor fi inspirate de principiile naționale democratice ce ne-au călăuzit în totdeauna am fi gata să înlesnim opera legislativă ce ni se anunță însă unele măsuri ce sunt pe punctul de a se efectua și pe care le socotim de natură a prejudicia interese vitale pentru organizarea Statutului și binelui obștesc ne pun în îndoială că o vom putea face.

INFORMATII

Harding noul președintede al Americei plănuește o nouă Ligă a Națiunilor a marilor puteri având menirea să prevină încheierea alianțelor defensive și ofensive.

*

La Cotroceni s-au ciocnit două locomotive. Sunt 5 răniți grav. Amănunte lipsesc.

*

Cinci sute de ofițeri venizeliști au fugit dela Smirna la Constantinopol.

*

Harding, noul președinte al Statelor Unite nu recunoaște Liga Națiunilor nici tratatul dela Varsailles.

*

Tifosul exantematic face ravagii la Focșani, școlile, sălile de spectacol și cafenelele au fost închise.

*

Pe culoarele Camerei s'a vorbit că azi vor apare decretele de numire al d-lui Petrovici la Lucrări Publice și al d-lui M. Antonescu la Justiție.

*

Multe fabrici din Banat și-au încetat activitatea din lipsă de combustibil, materii prime și mijloace de transport.

*

Krassin a început la Londra tratativele pentru concesionarea petrolului dela Baku și Grosny.

*

Alegerea directorului C. F. Someșene se va putea face în mod independent de către Societățile acestei intreprinderi. Guvernul numai va sancționa această alegere în cazul când alesul ar fi în vederile lui.

*

Autoritățile locale au luat măsuri pentru reorganizarea Biroului populației. De oare ce s'au aflat mulți locuitori în Cluj care nu-și anunțase adresa la acest birou s'a luat dispoziție de a se aplica amende și pedepse severe contra acestora.

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

La București au avut loc întrevederi între d-nii Maniu, Vaida și Marghiloman. Circulă diferite zvonuri asupra însemnătății policite a acestor întrevederi.

*

S'a făcut definitiv numirea d-lor Frâncu ca director regional C. F. R. la Arad iar d-l Păscuțiu e detașat la direcția generală din București.

*

Secretariatul de Industrie și Comerț se va muta în fostul local al direcțiunei Centrale C. F. R. din str. Regele Ferdinand.

*

S'a luat dispoziție ca salariile funcționarilor poliției să fie plătite imediat.

*

Ni se comunică din diferite regiuni ale Ardealului că numărul speculanților de vite s'a înmulțit foarte mult, așa că măcelarii sunt nevoiți să cumpere vite dintr'o treia mână. Se impune deci un control mai sever din partea celor ce eliberează autorizații de cumpărare.

*

Se aduce la cunoștință persoanelor și îndeosebi studenților care vor să călătorească cu preț redus pe Căile Ferate Someșene să se adreseze inspectoratului C. F. portaculire în str. Bender Mozeș 2 etaj II.

*

In monitoriul oficial a apărut nouă lege relativă la organizarea ministeriului muncei și a ocrotirilor sociale în ceia ce privește taxe timbrului de asistență socială.

*

Zilele trecute s'au isprăvit lucrările de întărire a capetelor podului de lângă Dej.

*

Aflăm că dările pentru drumuri vor fi mărite de 10 ori.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke“ Cluj Piața Unirii No. 32. (61)

*

Duminecă 2 Ianuarie 1921 va avea loc în sala Reduta la oara 3 p. m. a 9-a ședătoare culturală la care sunt chemați toți muncitori manuali și intelectuali de orice naționalitate. Va vorbi d-l profesor universitar Ștefănescu Goangă despre: „Munca intelectuală“. Se va face muzică și se vor deciame versuri. Intrarea liberă.

Direcțiunele C. F. particulare intenționează o dublare a prețurilor cu începere de la 1. Ianuarie.

*

Vineri 17 Decembrie, la 4 d. a. regele Bulgariei Boris III. a primit în audiență solemnă pe d-l Const. Langa Rășcanu, ministrul plenipotențiar al României la Sofia în prezența d-lui Al. Dimitroff, ministru de externe.

*

In mesagiul regelui Constantin către poporul grec, citim următorul pasaj referitori la România:

„Cele 2 logodne, a fiului meu George moștenitorul tronului cu prințesa Elisabeta, fiica regelui României și a fiicei mele Elena cu prințul moștenitor al României, vor țese noui legături fericite între patria noastră și România, mărită după cum se cuvenea“.

*

Datele noului recensământ din Ardeal continuă a înfățișa aceleași nedumeritoare rezultate. Astfel Aradul ar număra 62.450 locuitori dintre cari 12.469 Români. Satu-Mare 40.000 loc. dintre cari 4900 Români.

*

In curând va apare *Calendarul „Infrățirea“*. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică. date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Bonbonărie specială în Piața Unirii 3. Cele mai fine bomboane Melissa etc. din țară și străinătate. Cel mai eftin loc de cumpărare pentru Crăciun, deschis până la ora 9 seara.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Kornlss No. 2. (28)

DIN ORADEA-MARE

(Dela corespondentul nostru special)

Dineu. — Mișcarea cooperatistă în Bihor. — Federala Oradea-Mare. — Un apel folositor. — Transport de mărfuri care va sosi.

In ziua doua a crăciunului catolic a avut loc cu deosebit fast un dineu oferit de Contele Széchenyi, episcopul romano-catoliç din Oradea-Mare, în onoarea șefilor autorităților române din localitate:

Au participat d-nii:

General Moșoiu Comandantul Corpului Vânătorilor, General Olteanu, general Pașșalega, general Orion, Colonel Sef de Stat major Negulescu, d-l Colonel Boerescu, Comandantul pieții, lt. colonel Dragomirescu, Consilierul juridic C. Georgescu Vâlcea, Iacob, prefectul județului, Gh. Popa prefectul orașului, maiorul Vârtejeanu și locotenentul Gomboși.

Se știe că episcopul conte Széchenyi, un fruntaș al intelectualității maghiare de la noi, este pe punctul de a depune jurământul de credință statului român.

Mișcarea cooperativă în orașul acesta și în împrejurimi a luat în ultimul timp un deosebit avânt. Ideea frumoasă și nobită a solidarității inșilor, pentru ajutorare reciprocă, în scopul ușurării greutăților traiului, câștigă tot mai mulți aderenți, cum e și firesc să fie.

In prezent ființează, după datele pe care le avem, în regiunea Bihorului trei feluri de cooperative:

Cooperative sătești, după norma celor din vechiul regat, reminte într'o federală: Federala Crișul.

Cooperative ungurești „Hangya“ și cooperative orășenești.

Ne vom ocupa în deosebi de acestea din urmă. Ele sunt:

1. Societatea „Romînca“ de sub patronagiul d-nei general Olteanu.

2. Societatea cooperativă „Regele Ferdinand“, a funcționarilor de la Administrația Financiară, având de președinte pe d. G. Iliescu; și

3. Societatea cooperativă „Regina Maria“, a funcționarilor poliției și Siguranței statului, președinte fiid d. avocat Velleanu.

Toate cooperativele orășenești, în care intră și cooperativele Beiuș, cooperativele Vașcău, și altele de curând înființate s'au constituit într'o federală sub demnirea de „Federala Oradia-Mare“.

Conducerea o are un comitet de direcție compus din L. Ianacopol, ca președinte, d. Valleanu ca președinte, d-na general Olteanu și d. G. Iliescu.

Regulamentul și statutele fiind

Situația internațională

Aventura condottierelui-poet se apropie de sfârșit. Arditii fiumeni care ocupase Zara și împrejurimile s'au predat trupelor generalului Caviglia iar Fiume a început să fie bombardat de flota regală. Se crede că D'Annunzio a fost rănit.

E timpul să se isprăvească cu pilda vie de anarchie pe care D'Annunzio o dă Italiei de câtva timp, pentru ca ea să nu găsească imitatori nenumărați și interesați în lagărul socialist.

Pentru a putea reprima cu succes tulburările bolșevice, guvernul italian trebue să arate Italiei că oricât e de mare D'Annunzio trebue să se plece în fața legilor.

Tittoni într'un interview acordat ziarelor străine se plânge de protecționismul excesiv care a fost stabilit în țările care posedă materii prime. Acest protecționism, care nu tinde decâ la monopolizarea unui anume produs sau materie primă, pentru a impune apoi pieței mondiale prețul dorit, împiedică refacerea țărilor care ca Italia, nu au materii prime. Tittoni cere o dreaptă repartiție a materiilor prime pentru a împiedeca șomajul și deci întinderea mizeriei în massele muncitorești.

Deși guvernul german se obligase la Spa a reduce armata Reichului, la 100.000 oameni, până la 1 Ianuarie 1921. totuși această reducere nu se va putea efectua până la data fixată, de oarece în Bavaria și Prusia gărzile de locuitori (einwohnerwehr) vor fi menținute în prima țară pentru a ține piept eventualelor atacuri spartaciste, în a doua, pentru a o apăra de trupele bolșevice care sunt în mare număr la granița ei. Privită chestiunea din acest punct de vedere, neapărat că procedarea Germaniei e justificată. Rămâne de văzut dacă pericolul real, dat fiind cunoscutele relații dintre guvernul Reichului și Rusia sovietică.

Concesionarea Atelierilor CFR din Ardeal

Care ateliere din Ardeal au fost concesionate. — Când vor fi luate în primire. — Ce spune D-l Groza, secretarul general al comunicațiilor: Nu au fost studiate lipsurile atelierelor. — Situația inginerilor români este neceară. — Starea actuală nu se va îndrepta prin concesionare.

In urma sosirei în localitate a d-lui P. Groza, secretarul general al comunicațiilor am voit ca să aflăm precis ce s'a hotărît în privința atelierilor C. F. R. din Ardeal, care în ultimul timp își măriseră producția aproape până la normal d-sa ne-a spus că s'a votat și prin parlament „închirierea" a 4 ateliere ardelene și anume: cele din Cluj, Timișoara, Satu-Mare și Oradia-Mare.

Data precisă când vor fi luate în primire nu s'a stabilit; se crede însă că se va face cam între 1—15 Februarie.

Cine le va lua în primire?

— „Nu e vorba să fie predate complet, ci consorțiu francez le va pune sub supravegherea oamenilor săi de încredere. Va aduce materiale necesare precum și un număr de lucrători, pe care îl va crede de cuviință".

Au fost studiate de consorțiul interesat lipsurile atelierilor noastre?

— „Nu a venit nici odată o comisiune care să studieze starea atelierelor noastre și deci să cunoască lipsurile de care suferă, precum nu cunoaște nici instalațiile existente. De asemenea nu știe consorțiul interesat nici numărul de lucrători străini ce va fi nevoe să aducă în țară după cum iarăși nu cunoaște nici pe cei actuali, cum știu și ce știu să lucreze".

Despre toate acestea precum și despre cantitatea de materiale ce se găsește în depozitul fiecărui atelier n'au alte lămuriri de cât cele date de rapoartele noastre.

Credem că consorțiul interesant va fi în domeniul realităților când își va forma comisiunile sale pe lângă fiecare atelier închiriat.

Care va fi situația inginerilor români cari sunt contra aceastei concesionări?

— „După noi, zic, nu e o concesiune ci o închiriere.

Credem că inginerii români vor fi mulțumiți întru cât nu vor mai avea să se lupte cu unele elemente turbulente cari întrețineau spiritul de lene în ateliere. In ori ce caz credem că nu vor pune piedici guvernului".

Și se vor lăsa și pe mai departe inițiativa de conducere.

— „Nu pot preciza nimic de oarece aceasta este pentru viitor și atârnă în mare partea de redactarea noului regulament interior pentru conducerea acestor ateliere".

Credeți că prețul reparațiunilor va fi mai favorabil.

— „De oarece materialul va fi adus de consorțiul care s'a angajat, la aceasta credem că va costa mai eftin de cât reparațiunile făcute la Resița unde s'a luat pentru un simplu dop de lemn, ca acel de astupat sticlele, 5 lei 50 bani".

Va veni o îndreptare prin această concesionare?

„Eu cred că aceasta nu va putea contribui decât în mod parțial la refacerea C. F. R. de oare-ce cred că trebue neaparat o organizare la centru, și anume pe baze de autonomie, în afară de interesele politicei interne. Alt punct este: readucerea în direcțiunea generală C. F. R. a demnității de om și de funcționar cinstit care să se simtă jignit a lucra prin biurourile extrem de neghienice și lipsite de ori-ce confort, dar unde oamenii de afaceri se învârtesc ca la un bâlciu.

Astfel ni-a încheiat d-l secretar general firul întrebărilor.

Wg.

Ultime informațiuni

Prin fir special dela coresp nostru din București

Ora 1 p. m.

Generalul Maeri, primit în audiență de M. S. Regele, a prezentat suveranului textul demisiei sale.

*

A. S. R. Principele Carol și A. S. R. Principesa Elisabeta au sosit în Capitală.

*

Camera a admis urgența pentru desvoltarea interpelării d-lui Ambal Teodorescu, în privința salariilor magistraților.

Chestiunea a fost examinată cu simpatie.

*

Eri a avut loc un consiliu de miniștri sub presidența generalului Averescu. Au fost prezenți toți miniștri.

D-l Garoflid a făcut o largă expunere a proectului de lege agrară ocupându-se cu inalienabilitatea și indivizibilitatea loturilor, prețul pământului, chestiunea succesiuni, etc.

In urma lămuririlor date proectul a fost definitiv alcătuit.

Au urmat chestiuni curente.

*

D-l N. Iorga a părăsit eri Capitala plecând la Paris, fiind trimes de Ministerul de Instrucție, pentru aranjarea Institutului Național Român.

*

Intreaga presă străină se ocupă de atitudinea Sovietelor față de România. La Democratie Nouvelle scrie că pare cert că Sovietele caută ceartă României și pregătesc pentru Februarie reluarea ofensivei împotriva Poloniei.

*

Se confirmă că D'Annunzio a fost rănit în luptele dela Fiume.

*

Parlamentul ia azi vacanță.

*

Un violent cutremur de pământ a avut loc la Sofia. Amănunte lipsesc.

TELEGRAME

Germania nu dezarmează

Paris, 28 Decembrie

La conferința dela Spa, miniștrii germani s'au angajat să dezarmeze imediat gărzile de locuitori. In caz de neexecutare până la 1 Ianuarie 1921, aliații au anunțat că vor ocupa un nou ținut din teritoriul Germaniei.

Ori gărzile de locuitori din Bavaria și din Prusia Orientală n'au fost încă dizolvate.

Ministrul reichswehrului Gessler a făcut cunoscut că îi este imposibil să dizolve acum aceste organizații și invocă ca protext bolșevismul și turburările din Bavaria.

Evenimentele dela Fiume

Lyon, 29 Decembrie

După unele informațiuni au avut loc lupte în jurul orașului Fiume.

Câteva obuze trase de flotă au atins palatul comandamentului și au rănit chiar pe d'Annunzio.

Rusia și Italia

Roma, 29 Dec.

Ziarele italiene scriu că dezlănțuirea unui nou războiu împotriva Rusiei ar avea consecințe foarte grave pentru Europa Occidentală atât din punct de vedere extern cât și intern. Trebue evitată cu orice preț o atare catastrofă.

Relațiunile economice internaționale

Roma, 29 Dec.

Presa italiană continuă să se ocupe cu interes de raportul prezentat de Tittoni la consiliul Ligii Națiunilor asupra chestiunei materillor prime. D-l Tittoni arată că după ce au protestat împotriva dumping-ului german înainte de războiu, unele țări au ajuns la un protecționism peste măsură care înmulțește cauzele de conflict între națiuni. Prețurile exagerate ale materiilor prime fac imposibil țărilor cari duc lipsă de ele să-și restabilească schimbul. Marile trusturi din țările mai bogate isbutesc să pună mâna pe controlul materillor prime din țările mai puțin bogate și le exploatează cu profituri scandaloase.

D-l Tittoni invită statele cari ca și Italia sunt sugrumate în dezvoltarea lor economică să studieze această chestiune. Dacă nu se găsește remediu art. 23 din pactul Societății Națiunilor care promite tuturor țărilor un tratament comercial echitabil, acesta va rămâne ca o amară ironie.

Primejdia restaurării Habsburgilor

Roma, 28 Decembrie.

Ziarul „Narodna Politika", din Agram, scrie că Jugo-Slavia, Ceho-Slovacia, România și Italia trebue să se unească pentru a împiedica o reîntoarcere a Habsburgilor care ar însemna cel mai primejdios lucru pentru cele patru țări.

Despăgubirile primite de Belgia dela Germania

Berlin, 28 Decembrie.

Ministrul de finanțe belgian a declarat în cameră că Belgia a primit până acum din partea Germaniei, în contul despăgubirilor, peste 4.600 milioane de franci și anume mașini și producte brute în valoare de 2.600 milioane franci; și cărbuni și alte produse chimice în valoare de 2.000 milioane.

Bavaria și Austria

Roma, 28 Decembrie.

Pester Lloyd scrie că în așteptarea unirei Austriei cu Germania, Bavaria trebue să stabilească legături economice intime cu Austria și Ungaria.

Producția de bumbac în America

Berlin, 28 Decembrie.

Conform statisticei departamentului agriculturei din Statele-Unite, actuala recoltă de bumbac se prezintă ca cea mai bogată de șease ani încoace. Ba se ridică la 22.918.700 baloturi.

Chestiunea Fiume

Lyon, 28 Decembrie.

Presa franceză reproduce următorul comunicat publicat la Roma: „In urma ultimatumului care le-a fost adresat de către generalul Caviglia, legionarii și voluntarii lui D'Anunzio dela Zara au capitulat și au eșit fără arme din cazărmile lor și s'au dus la soldații regulați italieni

O nouă Ligă a Națiunilor

Berlin, 28 Decembrie.

După ziarul „Chicago Tribune" noul președinte al Statelor-Unite, Harding, nădăjduește că mai cu seamă Anglia, Franța, Italia și Japonia vor susține noul său plan pentru crearea unei Ligi a Națiunilor care va avea grijă să prevină alianțele ofensive și defensive între aceste 5 puteri.

Un articol al ministrului de externe german dr. Simmons

Nauen, 28 Decembrie.

Ministrul de externe german d-nul Simmons publică în „Frankfurter Zeitung" un articol asupra situației politice a Germaniei în lume, deplângând împovărarea peste măsură a poporului german cu privire la executarea condițiunilor tratatului de pace, cu atât mai mult cu cât puterile aliate depășesc în multe cazuri aceste condițiuni amenințând în special viața economică a Germaniei deja zdruncinată prin pretențiunile fantastice cari nimicesc orice dragoste de muncă, condițiune esențială pentru orice muncă de refacere.

Cu toate tristele perspective ce-o așteaptă în viitor Germania mai are totuși speranțe.

Așa de pildă una din aceste speranțe se leagă de conferința dela Bruxelles care va stabili poate datoria Germaniei în limite suportabile. De asemenea în orient se vede o rază de speranță în dispozițiunile guvernului rus cu privire la reluarea unor raporturi economice mai strânse cu popoarele din apus. Chiar și din Polonia se aud glasuri de pace și de împăcare.

Germania nu va respinge nici-o încercare care ar finde la o înțelegere și la înlăturarea tuturor motivelor de discordie între Germania și Polonia.

Cu privire la America Simmons este de părere că noul președinte nu va ezita să restabilească starea de pace cu Germania, înviorând astfel viața economică.

Cursul schimbului la Paris

Londra	60.44½
New-york	17.21
Germania	23.25
Belgia	105.50
Spania	224.50
Italia	57.25
România	21.—

aprobate de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, Direcția Generală a Cooperației orășenești, „Federala Oradia-Mare" a fost recunoscută persoană morală, urmând să se bucure de toate avantagiile legilor în vigoare.

Astfel fiind ea și-a început activitatea în modul cel mai intens.

Intâlnind pe unii din conducătorii federalei, d. avocat Velleanu, d-sa a binevoit a-mi da interesante lămuriri asupra chestiunilor mai importante referitoare la cooperație în acest oraș și și-a exprimat încrederea în viitorul ei.

Binefacerile cooperației fiind pentru toată lumea fără părtinire, dsa îndeamnă în special pe funcționarii mici și mari, a căror situație după cum se știe este mai precară și care merită cea mai înaltă solicitudine, să se înscrie neîntârziat printre membri federalei.

Și aceasta se poate face în modul cel mai lesnicios, prin depunerea unui oport în sumă de minimum 100 lei la fondul comun dând dreptul la o acțiune și la toate celelalte avantage.

Se așteaptă din zi în zi sosirea unor transporturi de mărfuri felurite în mari cantități care vor fi de îndată distribuite direct membriilor federalei cu un preț derizoriu față de cele din comerț.

Cu chipul acesta lumea muncitoare și cinstită va putea scăpa de speculanții nesățioși și nemilostivi.

Mai ales, se vor bucura, din toată inima acum, cu ocazia sfintelor sărbători.

Silver George.

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Ştiri de peste hotare

Creditele pentru armată în Anglia

La Camera Comunelor a avut loc lungi desbateri asupra creditelor suplimentare de 40 milioane de livre cerute de ministerul de războiu. D-nii Chenchill, Asquith, generalul Townsheud şi Lloyd George au luat parte. D-l Asquith a propus reducerea creditului cerut cu un milion de livre, pentru a arată că Camera dezaprobă cheltuelile făcute în Persia şi Mesopotamia. Lloyd George a arătat că guvernul continuă să reducă efectivele britanice în Orient. După ce a reprimat revoluţia arabă guvernul îşi va ţine făgăduielile făcute de a stabili în această regiune un stat arab sub un regim de mandat. Primul ministru a adăugat că politica engleză în Mesopotamia şi Turcia consistă în retragerea cât mai repede posibilă a forţelor britanice din aceste ţări.

Generalul Townsheud a pronunţat cu această ocazie primul său discurs la Cameră, declarând că susţine guvernul. După dânsul nici nu sunt raţiuni strategice valabile pentru a menţine un singur soldat englez în Mesopotamia. Pentru stăpânirea Mesopotamiei ar fi suficientă menţiunerea provinciei Barsorab. In timpul discursului, apărătorul cetăţei Rut-el-Amara a declarat că dacă ar fi adăugat cei 70.000 oameni de care a vorbit Cnenchill, celor 13.000 ai armatei sale, nici marea Neagră nu l'a mai fi oprit.

Moţiunea de blam a lui Asquith a fost respinsă prin 186 voturi contra 82 şi creditele suplimentare votate.

Comuniştii cehi complicii bolşevicilor

Pravdo Lidu organul social-democraţilor cehi, publică documente, găsite la căpeteniile comuniste cu ocazia percheziţiilor din care rezultă, că unii comunişti sunt în solda guvernului sovietic. Un vast complot e îndreptat de Moscova contra Ceho-Slovaciei, complot tinzând s'o transforme pe aceasta în colonie a Rusiei sovietice. Documentele găsite vor deveni elementele unui proces care va avea mare răsunet, de oarece va dezvălui metodele ascunse pe care le întrebuinţează Rusia roşie pentru a distruge statele paşnice din Europa centrală.

Germania şi Franţa

Deputatul Stieseman a expus în adunarea partidului poporal german idea înţelegerii între Germania şi Franţa, accentuând că Franţa doreşte şi acuma slăbirea Germaniei, pe când Anglia şi America au recunoscut de mult că nimicirea Germaniei ar fi o adevărată catastrofă. Oratorul a arătat că Italia doreşte unirea Austriei cu Germania precum şi refacerea ambelor ţări. Stieseman apelează la toţi acei, cari îşi dau seama că refacerea economică a germaniei şi a celorlalte state nu se poate face decât prin schimb reciproc.

Situaţia Austriei

Corespondentul vienez al ziarului „Daily Cronicle" scrie: „Locuitorii Austriei în număr de 6 milioane sunt în prada foamei. Numărul morţilor este de două ori mai mare decât al celor născuţi. Nu-i rămâne altă scăpare decât alipirea la Germania.

Haine veritabile NEUMANN şi paltoane de iarnă pentru bărbaţi, băieţi şi fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ
65

Cititi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţeşi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE
74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. En gros şi detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □
62

Calitatea primă
lemne de foc
în sterii şi tăiate, transportate la locuinţă, se pot comanda cel mai ettin la:
Janovitz Vilmos
depozit de lemne Str. Fabricei de chibrituri (Gyufagyár-u.) 15
Telefon No. 127.
56

„Radio" 101 151
Moara cu site a Fraţilor Salamon Cluj,
Str. Fellegvár No. 51
(lângă podul cel mare)
Macină ori ce făină fină cu preţuri convenabile. □ □ Schimbă momentan cereale în făină. Se capătă făină şi cantităţi mici din magazia morii.

Méd. Dr. Lăzărescu
medic Şef al Casei Cercuale
Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvorsan, Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

La cafenea „Metropol" Marţia şi Vinerea cântă muzica militară în celelalte zile concertează cea mai vestită muzică
61

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ŞI COPII
CONS. 2—4 128
STRADA RUDOLF Nr. 13

ASIGURAŢIVĂ cu talpă de:
La calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 şi 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piaţa Unirii No. 13. în curte.
69

A APARUT:
Anul VIII. No. 10. Octombrie 1920.
„DEMOCRAŢIA"
REVISTA ECONOMICA, POLITICA ŞI SOCIALA
REDACŢIA: Strada Labirint No. 82.
ADMINISTRAŢIA: Strada Academiei No. 17.
CU URMATORUL SUMAR:
Horia Furtună. — Probleme financiare internaţionale.
Mircea Djuvara. — Câteva cuvinte despre Mica înţelegere.
Romulus Anghelescu. — Invăţămintele grevei generale.
Cronica internă.
Cronica externă.
Fapte, Documente şi Recenzii.
Se găseşte de vânzare la toţi depozitarii, chioşcari şi vânzătorii de ziare
PREŢUL UNUI NUMAR 4 LEI

Viaţa ştiinţifică

ORBII POT VEDEA?

Chestiunea se pune odată cu apariţia volumului d-lui Farigonle asupra *vederi extra rerniene* şi *simţul paraoptic*.

Oameni adormiţi prin magnetism au cetit texte. Pentru că aceasta nu se întâmplă subiectului deştept, şi numai cu ochii legaţi. D-l Farigonle a încercat el însuşi să vadă fă ă ochi cu ajutorul frunţei peptului şi braţelor descoperite. După cinci zeci de ori de exerciţiu a deosebit lumina de umbră, o cheie şi nişte foarfeci şi simţul paraoptic ar fi în stare de desvoltare.

D-l Farigonle susţine că orbii sunt dotaţi cu simţul paraoptic. In 4 sau 5 şedinţe ajung să distingă ceva, dar foarte nelămurit. Un oftalmolog O. A. Cantornet a vrut să experimenteze după cum arată în „Presse Medicale" din 8 Decembrie.

Din 4 orbi 3 insuccese complecte, dar poate i-a lipsit în acele trei cazuri perseverenţa până la sfârşit.

Experienţele după d-l Farigonle trebuesc făcute numai la lumina solară. La lumina elecrică şi în obscuritate simţul paraoptic nu ar funcţiona. Un ecrou interpus ar împedică orice percepţie.

Cum se explică uziunele paroptice? D l Farigonle invoacă ochii situaţi în epidermă un fel de ochi rudimentari bine cunoscuţi de histologi, de altfel şi pe care totuşi nu i-au considerat ca succedante ale ochilor. Aceste organisme ar fi organele unui simţ paraoptic rămas rudimentar, dar care ar putea fi desvoltat prin exerciţiu.

Chestiunea pusă de D-l Farigonle e precisă: trebue să ştim dacă ochii din piele exista şi dacă prin exerciţiu putem desvolta funcţionarea şi utilizarea acestor ochi rudimentari, organe ale simţului paraoptic şi a viziunei extraretiniene. Experimentatorii vor hotărâ. Totuşi ar fi imprudent să avem prea multă încredere, oarece ochi par atrofiaţi cu totul la om.

Liga de profilaxie şi higienă mintală.

S'a fondat la Paris liga pentru profilaxia şi higiena mintală. Dr. Toulouse a expus scopul şi ideile conducătoare ale ligei: ameliorare mintală a rassei prin descoperirea timpurie ş tratamentul preventiv al subiectelor predispuse către tulburările psichice. Liga va urmări realizarea dispensarilor de profilaxie mintală, care vor avea în lupta contra nebuniei acelaşi rol ca şi dispensariile de higienă în lupta contra tuberculozei.

Comitetul de acţiune va cuprinde, pe lângă alienişti, oameni politici şi administratori devotaţi ideilor filantropice, ziarişti şi literaţi care doresc să ia o parte activă la această operă de îndreptare socială înfiinţată pentru a apără capitalul franceza cel mai preţios: inteligenţa.

Banca Viticolă a României
Societate anonimă
BUCUREŞTI, Strada Bursei No. 2.

AVIS
D-lor VITICULTORI

Se pune la dispoziţia Domnilor Viticultori toate **MATERIALELE şi APARATELE necesare pentru cultura viei manipularea şi conservarea vinurilor.**

Toate aceste materiale şi aparate sunt aduse din ţările de origină dela cele mai bine reputate fabrici.

BANCA DISPUNE DE MARI CANTITAŢI DE:
SULFAT DE CUPRU
MARFĂ PURĂ ENGLEZEASCĂ
Domnii Viticultori sunt sfătuiţi a nu confunda acest produs cu mărfuri de provenienţă nesigură, având o concentrare inferioară şi punând în pericol recolta prin acţiunea lor neîndestulătoare.

PUCIOASA SUBLIMATE
de provenienţă italiana, absolut necesară pentru preîntâmpinarea oidiumului.

Aparate „Vermorel" (VILLE FRANCHE) cu piesele lor de schimb.
Aparate sistematice pentru fabricarea ŢUICHI (fabricaţiune Derroy Paris.
POMPE Pentru manipularea Vinurilor, de mână, electrice şi cu esenţă, complecte inclusiv Motorul.
Aparatele cele mai noi pentru spălat sticle, umplut, astupat şi capsulat.
Aparat pentru debitat berea
FILTRE pentru VIN
CAZANE pentru sterilizat butoaiele.
Cauciucuri diverse
Robinete, Canale etc.
Vase şi Ustensile pentru pivniţi, fabricaţiune franceză.
Aparate pentru **dozaj** şi controlul vinurilor.
Hipermanganat
Metabisulfit
Pucioasa pentru afumat.

Este în interesul D-lor Viticultori şi Comercianţi de Vinuri să-şi reţină din vreme articolele de carl au nevole.
161

La spălătoriă chimică CZINK se curaţă un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei se vopseşte. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt şi bine.
Telefon 556. 22 Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5. Telefon 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

„Radio" 248.

CAUT UN OFICIANT, care afară de limba maghiară cunoaște bine limba germană și română și care are praxă în bransa transportului. Leafă 3—5000 lei. Cari se pricep la vămuit sunt preferiți. Oferte în scris la König Miksa intreprindere de transport. Arad, Str. Bucur 3. 200

ORE ȘI CONVERSAȚII din limba Franceză dau la mine acasă și la locuință. Informații se dau în str. Iuliu Maniu 5. Etagiu III. Ușa No. 6.

ORI CINE poate câștiga intre 100—200 lei pe zi, personale cari dorese se pot adresa la Administrația ziarului sub câștig.

Vânzări și Cumpărări:

FRAC aproape nou, clac, plante de ornament de vânzare. Inainte de amiază Str. Schütz János 7. Partere. Apartamentul 1. 201

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. 6adrrs János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisă firmă aduce la cunoștință On. Publicc că efeptuește orice fel lucrări de lux în bransa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Căsătorii:

TÂNĂR SUBLOCOTENENT în rezervă, simpatic, luaial, calități sufletești alese, pozitie socială splendită, dorește cunoștință unei D-șoarc frumoasă, cinstită modestă, bună gospodină, pentru a contracta o căsătorie fericită. Doritoarele se pot adresa în scris la ziar sub: „Jonel".

DOMNIȘOARA — 21 ani — frumoasă cultă, inteligentă familie distinsă din Transilvania orfană însă, venit anual peste 30 mii lei, dorește cunoștință serioasă urmată de căsătorie cu doctori ingineri, ofițeri superiori. Răspund scrisorilor serioase la ziar sub „Narcise"

No. 1745—1920 ing.

Publicare de concurs.

Oficiul inginerese al orașului Cluj, pentru esecutarea lucrărilor de lemnori, necesare în piața de vite, publică concurs.

Ofertele referitoare, în plic închis se vor inainte Oficiul ingineresc al orașului până în 5 Januarie 1921. ora 10 a. m. Ofertele sosite mai târziu nu se vor lua in considerare.

Preliminarele referitoare la esecutarea lucrărilor, se află de vânzare la Oficiu pentru 10 lei.

Cluj, la 27 Decemvrie 1020.

Ciortea
204 șef inginer.

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 se deschide Restaurautul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la lordache. Prețuri eftine. Orchestră
199 clasică. Să se convingă ori ce om.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

BANCA NATIONALA A ROMANIEI.

Situațiune sumară

ACTIV

1919. 22 Septembre		1920. 18 Septembre	1920. 25 Septembre
	Stoc metalic:		
315.154,980	aur depozitat (monete și lingouri)	593.734,430	
178.575,450	aur (lingouri)	1.689,111	
1.194.805,114 (1.026,015)	aur (monete)	14,455	2.600.222,111	2.600.222,111
(7,144)			
700.041,535	disponibil trate și bonuri de tezaur aur	2.104.763,115	
191,566	Argint și diverse monete	252,242	315,435
99.949,018	Biteteîe Băncii Generale Române stampilate de Stat	22.066,597	22.386,137
108'131,902	Efecte scontate	494.300,797	493.938.599
(31.755,000)	Imprumuturi pe efecte publice	60.693,100	
59.178,024 (78.956,900)	imprumuturi pe efecte publice în cont curent	110.276,400	92.427,294	120.241,244
(27.423,024 51.533,876)	din cari nu s'au ridicat lei:	50.709,256 59.558,144	
8.042,556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042,556	8,042,556
1.591.704,450	„ de 1.600 milioane pe bonuri de tezaur aur (1914—1918)	1.598.926,166	1.598.926,166
1.490.676,533	„ de 1.500 „ „ „ fără dobândă (12 Mai 1919)	1,495.676,533	1.495.676,533
—	„ de 1 miliard „ „ „ fără dobândă (16 Octombrie 1919)	998.000,000	998.000,000
—	„ de 5 miliarde pe unif. monetară „ fără dobândă (11 Iunie 1920)	2.062,840,345	2.106.554,030
21.673,439	Casele de imprumut pe gaj agricuiturilor și industriașilor	30.533,641	30.443,874
11.997,418	Efectele capitalului social	11.997,418	11.997,418
32.645,277	„ fondului de rezervă	32.645,277	32,645,277
3.813,181	„ „ amortizarei imobilului, mobiliarului și mașinilor de imprim	3.813,181	3.813,181
6.780,114	Imobile	6.800,769	6.800,769
1,161,956	Mobiler și mașini de imprimerie	1.211,443	1.211,323
3.248,972	Cheltueli de Administrațiune	3.073,285	3.180,827
58.056,683	Conturi curente	9.919,133	9.905,383
36.766,691	„ de valori	1.341.105,003	1.387.895,613
73.162,946	„ diverse	1.179.632,945	889.673,215
4.792.981,240		11.993.485,736	11508.253,316

PASIV

12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
52.491 385	Pond de rezervă	57.045,071	57.045,071
7.712,574	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie	7.969,600	7.969,600
3.580.690,258	Bilete de bancă în circulațiuue	7.600.688,343	7.670,356,869
8.184,898	Profit și Pierdere	9.604,683	9.604,683
2.782,897	Dobânzi și beneficii diverse	7.311,923	7,984.299
746.906,287	Conturi curente și recipise la vedere	1.110.166,831	1.087,529,625
382.218,447	Conturi diverse	3.185.699,280	2.999.379,644
4.792.981,200		11939.485.736	11821.869,811

27 Sept. 1919	Efecte și alte valori de restituit	25 Sept. 1920		
206.555,725	Efecte și alte valori în păstrare	229.865,840		
3,100.000,000	Bonuri de tezaur aur din gaj pe Impr. Statului	7,630.000,000		
319.997,086	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	540.739,560		
3.626.552,811			8.387.127,000	8.400,305,400
130.075,333	Conturi de ordine		192,557,015	183.876,966
3.756.628,144			8.579.684,045	8,584.682,366

Taxa: Scont 6%, Dobânda 7%

Associati Croitori Români
PETRICAȘ, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.
CROITORI de haine bărbătești și militare Cluj, Strada Memorandului No. 8.
Execută modele franțuzești, cele mai elegante cu prețuri avantajoase.
Depozit de ștofe.
38

Succesori lui Christofor Sárga
magazie de albituri și pânză
Cluj, Str. Regina Maria 3.
57

S'a deschis!
Localul de iarnă al Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide seara la
77 oara 8. □ □ □ □

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Hanes,
brevetat de inaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat in 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștiurului No. 2.

Cumpăr casă de fier.
ADRESA LA ZIAR.

Se caută Guvernantă germană
pentru 2 copii (o fetiță de 8 ani și un băiat de 2 ani). Doritoarele sunt rugate a-și inainta ofertele închisă la ziar sub „Tüchtig". □□
34

Bocanci pentru minieri și lucrători.
Ghete de orice calitate și cantitate. En gros și en detail.
LEBCZELTER ȘI NAGY,
Fabrică de ghete Cluj, Comande se pot face la biroul Hotel Central. □ □ □
4

Dacia România
Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.
Capital Social 12,000.000 Lei
Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.
Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (incasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.
67

In sfârşit

SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%

şi spre bucuria publicului

Firma DICK şi FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu preţurile de mai jos.

1 metru ştofă de lână pentru haine bărbăteşti . . .	Lei 98
1 metru ştofă lăţime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămaşe şi pantaloni de tricou pentru bărbaţi . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Ploier pentru domni şi dame	Lei 98
2 Feţe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodaţi pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi flor pentru bărbaţi	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucaţi batiste	Lei 98

Aceste preţuri sunt valabile numai până la sfârşitul săptămânei curente.

181

Geza Marusan

atelier special pentru lucrat articole de ortopedie

Execută orice articole pentru medicină, maşini pentru ortopedie şi invenţii

Cluj, Clinică.

Fondat 1900. Telefon 11-79.

Furnizorul C. F. R.

„PREVEDEREA"

Societate Anonimă Română de Asigurări

BRAILA

CAPITAL SOCIAL LEI 10.000.000
REASIGURĂRI CU FONDURI DE GARANŢII PESTE UN MILLIARD

Agenţiile din Ardeal, fiind în curs de organizare, Societatea îşi va începe în curind activitatea în toate ramurile principale şi anume:

„Incendiu": In condiţiunile cele mai avantagioase şi contra tuturor riscurilor.

„Transport": Maritim, Fluvial şi Terestru, inclusiv riscul de mine.

„Grindină": Cu depoziţiuni cât mai prielnice.

„Accidente": Asigurări individuale cu şi fără restituirea primelor. Asigurări de răspundere civilă sub toate formele. Automobile, fie dauna directă fie indirectă.

„Viaţa": In combinaţiunile cele mai moderne şi cele ma favorabile. Rente viagare imediate şi amânate.

Soc. „PREVEDEREA" dispune de puternice înjghebări de reasigurări cu fonduri de garanţii de peste un miliard.

Soc. „PREVEDEREA" priveşte că menirea sa de a conlucra din răsputeri la refacerea şi desvoltarea economiei naţionale.

Soc. „PREVEDEREA" examinează orice caz cu perfectă corectitudine şi lichidează orice diferend pe cale de arbitraj, spre a feri pe clienţii săi de tărăgăneli costisitoare.

Orice propunere, până să se înfiinţeze întreaga reţea a Agenţiilor în Ardeal, urmează să fie adresată, spre examinare şi rezolvare.

129 **Sediului Central din Braila.**

Maşine de Scris

Marca OLIVER. Se vând cu preţuri foarte avantajoase, catagolul şi preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER". □ □

Intreprinderi tehnice Universale

45

„Tehnică"

Cluj, Str. Kiss No. 33.

Instalează orice lucrări technice electrice, de gaz, motoare electrice, transformatorii şi repareză în mod special maşini de scris şi cusut şi orice lucrări de astfel natură în localitate în comune şi la moşii. Motoare electrice mai mici şi orice articole technice se află totdeauna în depozit.

FRAŢII POLATSEK

depozit de piele

Cluj, Calea Victoriei No. 5.

26

Cadouri de Crăciun şi anul nou

Se vând cu preţ foarte redus Alpacca, Alpacca argintat, cuţite de argint de china, furculiţe, linguri, foarte eftine. Cuţite şi furculiţe de oţel parechea 14 lei. Serviciu de cafea pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de ceaiu în culori pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de cafea neagră pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu de supă pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu pentru delicatese în culori şi albe 7 lei. Serviciu de masa culorate auriu 450 lei la STICLĂRIA KEREKES Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 4. 190

AL DOILEA CONCURS PENTRU PREMII AL SOCIETĂŢII

„Cartea Românească"

Societatea „CARTEA ROMÂNEASCĂ" întemeiată cu scop de a lucră pentru desvoltarea tuturor ramurilor literaturii româneşti şi pertru răspândirea culturii în popor, instituind în anul 1920 cel dintâiu concurs pentru premii, va continuă şi pentru anul 1921 cu al doilea concurs.

La acest al doilea concurs se vor acordă următoarele premii pentru următoarele subiecte.:

1. Cărţi de provestire pentru copii. Două premii de câte 3000 lei.

2. Române stiinţifice sau istorice. Un premii de 4000 lei şi aitul de 3000 lei.

3. Române cu orice fel de subiect. Două premii de câte 3000 lei.

4. Povestiri în legătură cu războiul nostru pentru unitatea naţională. Două premii de câte 4000 lei.

5. Un studiu asupra vieţii şi operelor lui Al. Vlahuţă. Premiu 6000 lei.

6. Studiu de biografie şi bibliografie asupra lui Ştefan O. Iosif. Premiu 4000 lei.

7. Studiu asupra muzicei româneşti Un premiu de 5000 lei.

8. Pământul neamului românesc intreg; trecutul poporului român; speranţe şi pregătiri pentru viitor. Un premiu de 5000 lei.

9. Schimbări sociale şi economice produse in urma marelui războiu. Un premiu de 6000 lei.

10. Ingrijirea copiilor. Un premiu de 3000 lei.

11. Hrana muncitorului sătean şi orăşean. Un premiu de 5000 lei.

12. Cerul şi pământul pe inţnlesul tuturor. Un premiu de 3000 lei.

13. Marile descoperiri şi invenţiuni ştiinţifice din ultimul timp. Un premiu de 5000 lei.

14. Agricultura şi gospodăria rurală in legătură cu noul regim al proprietăţii in România. Un premiu de 4000 lei.

15. Asociaţiunile ţărăneşt; istoricul lor pe scurt, rezultatele experienţei in alte ţări şi la noi; situaţia lor actuală din ţara noastră; foloasele cari s'au dobândit şi cari se pot dobândi din aceste asociaţiuni. Un premiu de 5000 lei.

16. Industrializarea produselor agricole. Un premiu de 6000 lei.

17. Ştiinţa grădinăriei. Un premiu de 4000 lei.

18. Albinăritul. Un premiu de 4000 lei.

19. Irigaţiunile. Un premiu de 15.000 lei.

153

Condiţiunile se pot afla dela Administraţia Centrală a Societăţii „CARTEA ROMÂNEASCĂ", Bulevardul Academiei 3.

23 de ani de când s'a infiinţat **salonul** de modă **de dame Vilmos Reitter,** confecţionează costume după ultima modă engleză si franceză, din materia clientului sau din a magazinului în scurt timp cu preţ redus. Calea Victoriei 39.

34

Parfumeria „ELITEI"

Calea Victoriei 51 BUCURESTI.

Aduce la cunoştinţă că a primit în depozit diverse mărfuri

CU PREŢURILE CELE MAI EFTINE!

Expediţiuni în colete poştale contra ramburs în vechiul Regat şi Besarabia.

En gros — En detail.

122

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peşte 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREŢUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarul Infrăţirea.

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%.

TOATE DOAMNELE

din elită întrebuinţează **FORMALYSOLUL**

recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „FORMALYSOL" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Drougerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceoutice. CLUJ.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 119 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 2 Ianuarie 1921

ASOCIAȚIUNEA BIBLIOTECA STATUL

Infrățiți

Administrația ziarului „Infrățirea“
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiu
STEUA

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag II.) TELEFON Administrația 932 Redacția 211 | ABONAMENTE: 3 luni. — 120 lei — 60 — 30

IN PRAGUL UNUI NOU AN

Fiecare an nou care începe este primit cu brațele deschise, îmbrățișat, salutat ca un an așteptat de multă vreme, ca cel care trebue să aducă cu el toate fericirile. Printr'un acord unanim mulțimea uită că același primire a fost făcută anului care s'a dus, și că, peste douăsprezece alte luni, va saluta cu aceleași urări și aceleași nădejdi anul care va veni, desigur cel mai frumos fiindcă va fi cel mai nou. Prima zi a anului a fost totdeauna ziua iluziilor, căci credem cu toată sinceritatea că e de ajuns o noapte, care desparte un an de altul, spre a face să dispară toate toate nevoile și toate visurile urâte.

E aceiaș judecată, sau mai de grabă aceiași lipsă de judecată ca la jucătorii de cărți cari, cu toate pierderile clipei, cred că ziua de mâine trebue să le aducă revanșa. Cred, și lucrul acesta e deajuns să i facă fericiți, să le dea buna dispoziție și încrederea de a se înfățișa în fiecare zi la masa de joc, în dauna pierderii din ajun.

In jocul mai complicat și mai puțin distractiv al vieții, nu se întâmplă altfel. Anul care pleacă duce cu el toate criticele, și nu lacrămile de suspine și ușurare îl întovărășesc. Bucuriile trecute, întâmplările fericite, sunt date la o parte. Ele nu mai interesează cum nu mai interesează jucăriile vechi pe copii cari așteaptă pe cele noui. Copiilor ca și oamenilor mari, nu le plac decât lucrurile și întâmplările pe cari le așteaptă. Și toată viața se petrece așteptând . . .

Dacă totuși în așteptarea aceasta ne-am mulțumi cu ceea ce avem! Dar nu. Speranța, care e în sine un lucru bun, are inconvenientul de a răpi toată valoarea lor lucrurilor cari se găsesc la îndemână, satisfacțiilor curente și mediocre ale fiecărei zi. Bucuriile pe cari vrem să le avem strică pe cele pe cari le avem. Și apoi viitorul vine totdeauna repede și rămâi surprins văzându-l cum seamănă cu trecutul. Aștepți mereu, dar tot mai vag, fără a ști prea mult ce anume, ca cei cari se interesează de o loterie la care n'au luat bilet. Propriul ambiției individuale, ca și al aspirațiilor colective e să nu fie niciodată satisfăcută; nu-i an care să poată aduce perfecta mulțumire. Și toți 1 Ianuarie nu sunt decât niște popasuri, niște jaloane puse în drumul spre culmile inaccesibile. Iți treci viața crezând că te apropii de ele și constatând că totuși te depărtezi.

Se pare că era odinioară un om perfect fericit pentru că nu avea cămașă. Azi, el n'ar putea avea odihnă până ce nu ar capăta acea cămașă. Și ar voi apoi să și procure un costum complect. Nici o dorință nu pare himerică nimănui, și cele mai exagerate, mai imposibile, sunt primite de către toți cu credința naivă și liniștita siguranță a țăranului centenar care, urându-i cineva, după formula obișnuită, să mai trăiască încă pe atât, nu a avut nici un surâs de protestare ori măcar de îndoială, ci a răspuns simplu și cuminte, cu un gest recunoscător, cu o tainică încredere: „Să te audă Dumnezeu“.

Intrăm într'un an nou și ochii ni se întorc îngrijorați spre paginile albe cari așteaptă de acum scrisul întâmplărilor trăite. Ne întrebăm, nu fără îngrijorare ce ne va mai aduce noul an. Oare proorocirile din almanahul vieții publice ne vor face în fine să nădăjduim o Românie perfect organizată, în care nici o sforțare să nu fie pierdută, nici o solidaritate precupețită, o Românie calmă, pașnică în lărgimea hotarelor ei, unită, muncitoare, prevăzătoare, îngrijorată numai de repararea ruinelor și asigurarea plinei posesii a tot ceea ce jertfele dureroase i-au dat, o Românie care să-și dea instituții solide, susținute de spiritul de continuitate? Oare anul 1921 va fi în fine adevăratul an al reculegerii, al examenului de conștiință pentru fiecare spre a-și da socoteală de condițiile pe cari trebue să le îndeplinească o organizație politică sau socială spre a asigura, în mediul în care e obligată să trăiască, mult dorita prosperitate a țării? Oare vom vedea în fine opera unui guvern cu durată, care să fie asigurat de calmul necesar pentru a studia mijloacele de a uza de ceea ce există pentru a realiza progresiv ceea ce trebue să fie, destul de puternic spre a se face urmat și plutind destul de sus în regiunile idealei înțelepciuni spre a fi respectat de toți?

Nu știm ce va fi. Dar nu se poate ca să mai trăim în neasămuita dezordine de idei și fapte. Să considerăm trecutul ca o moarte îndeplinită, viitorul ca o renaștere. Și viitorului acesta de făurit să-i dăm o sănătate intangibilă. Să vedem în el absolutul care nu tolerează nici îndoială, nici rebeliune. Să știm că soarta oamenilor și națiunilor nu-i blândă ci aspră, și că acțiunea ordonată e condiția duratei. Am văzut de ajuns primejdia improvizațiilor, lângă valoarea hotărîtă a energiei. Să nu ne clădim castele de iluzii ci să trăim în realități pe cari să le facem fericite.

De aceea să dorim ca noul an care începe să ne aducă un cer senin, ușor, purificat. O atmosferă proaspătă care să ne redea sănătatea și să ne refacă sufletele, mințile, inimele. O înflorire firească înlocuind paradoxala orânduire a dialecticelor.

Să dorim anul ștergerilor binefăcătoare pe amintirea relelor molipsiri trecătoare. Să dorim anul bunelor schimbări în modul de a fi și de a părea, în abuzul falselor străluciri, în excesul indecentelor luxuri, în enormitatea vană a superficialității.

Să dorim anul muncii cuminți, simplicității, măsurii, anul în care să ne stabilim instituțiile și să realizăm reconstituirea noului Românii.

I. Dr.

Superioritatea culturală

Intr'unul din numeroasele articole în cari presa maghiară se ocupă de actuala situație din Ardeal, ziarul „Magyarország“ din Budapesta făcea deunăzi un desnădăjduit apel către intelectualitatea ungurească „rămasă supt-stăpânirea Românie“ îndemnând-o să nu părăsească ținuturile acestea și să nu lase sufletul populației ungurești fără nicio îndrumare.

„Voi sunteți chemați să păstrați mereu aprinsă flacăra conștiinței naționale maghiare în Ardeal, voua vă revine datoria de a căuta să mențineți superioritatea culturei maghiare în aceste locuri!“

Astfel de îndemn pornește astăzi de subt zidurile Budapestei. E drept că printre argumentele ziarului „Magyarország“ se găsește și adaosul, mai puțin înălțător: „Fiindcă, la urma urmei, nici nu prea e loc în Ungaria, care se hrănește abia pe sine, pentru atâți refugiați cărora nu li se poate găsi un rost.“

Noi presupunem că motivul adevărat al propagandei care se face pentru ca intelectualii maghiari din Ardeal să nu treacă peste Tisa, este totuși această grijă de a nu se pierde „cultura maghiară“, atât de prețioasă pentru visătorii din Budapesta.

Superioritatea culturală a concetățenilor noștrii maghiari, e însă o legendă.

Un regim brutal de silnică învățătură în limba maghiară, pe care „democratul“ conte Apponyi se străduia să-l perfecționeze, a îndepărtat sistematic limba românească din școli, din licee, pentru a nu mai vorbi de Universități, de unde graiul matern al naționalităților era gonit cu desăvârșire. Cărțile și publicațiile românești din vechiul Regat erau interzise și urgisite. Ziarele și revistele ardelene treceau prin greutăți cari atârnau gazetarilor și literaților noștrii grele ghiulele de picioare.

In asemeni condițiuni „superioritatea“ culturei maghiare însemna o spoială nefirească, a cărei grosime n'a sporit, timp de o mie de ani, în așa măsură încât să înăbușe spiritul național în sânul, marei majorități a locuitorilor acestui colț de țară

Iată pentru ce, e firesc lucru ca adevăratul caracter sufletesc al Transilvaniei să isbucnească acum la lumină. Noi nu vom proceda cu minoritățile noastre după sistemul maghiar, și cultura ungurească poate înflori în voe pe pământul îngăduitor al libertăților României. Aceasta nu înseamnă însă că noi nu vom recuceri un teren care e al nostru și pe care îl semănăm astăzi cu sămânța bună a cugetului românesc.

Incă o generație și roadele acestei îndreptățite restituiri a unui patrimoniu jerfit vor începe să aplece arborele științei și al artei românești.

Hegemonia spirituată maghiară în Ardeal a trecut din ceasul Unirei, în lumea neagră a basmelor urâte. *A.*

Limba română oro[pr]

— Ce se petrece în județul Bistri[ța]

In ultimul timp s'au reluat cu mai multă stăruință, discuțiile în jurul chestiunei minorităților. Unul din conducătorii Sașilor, d. Rudolf Brandsch cerea cu stăruință „o lege a minorităților“, trimisul Ungariei pe lângă Liga națiunilor se plângea de tratamentul pe care-l suferă populația maghiară din Ardeal, iar guvernul din București a dat prilejul unor lungi desbateri asupra utilității unui departement al naționalităților cari locuesc în România.

Foarte multă grije se depune, de pretutindeni, ca nu cumva minorităților noastre să le meargă rău. E o întrecere de generozitate și un exces de atenție, pretutideni. S'a gândit însă cineva, care este situația *reală?* S'ar bănui oare că sunt colțuri de țară în care nu libertățile minorităților ci biata limbă românească e disprețuită?

Și cu toate acestea, iată ce scrisoare ne vine din maginea Ardealului, din județul Bistrița din mijlocul unui sat românesc:

— „Noi românii din Bistrița nici astăzi nu ne putem bucura de dreptul limbei române. Nu ne putem bucura, pentru că toleranța și indulgența conducătorilor județului nostru a adus cu sine situația ciudată ca în orașul Bistrița administrația să fie alcătuită numai de Sași, *cu excluderea limbei române care este limba Statului“.*

„Atât la primăria comunelor cât și la oficerul stărei civile, toate scriptele și toate actele, — *chiar cele cari privesc pe români,* — sunt redactate în limba germană sau maghiară, iar bietul țăran român e silit să alerge dela Ana la Caiafa pentru a descifra hârtiile cari îl privesc . . .

Scrisoarea continuă, depărând aceeaș nemulțumire plină de amărăciune. Avem și noi în față actele cari ne-au fost alăturate odată cu scrisoarea. Le iscălește „Bürgmeisterul“, — „Obernotarul“, — „Prim-pretorul“ și „Judele“. Toate privesc afacerile unui sărman țăran român, și sunt redactate în ungurește și nemțește.

Le punem și noi la dispoziție celor ce se plâng că minorităților au nevoe să fie protejate impotriva „regimului polițist“ inaugurat de Români, și celor cari, dintr'un sentimentalism rău înțeles, nu se gândesc mai întâi la situația acelor români cari au nevoe de protecție în propria lor țară.

Recunoașterea unui faliment

Sunt încă proaspete în mintea tuturor ditirambicele proslăviri ca și asprele mustrări stârnite de concepția ideologului Wilson: faimoasa Ligă a Națiunilor. Este adevărat că dacă laudele și osanalele s'au adus *ideii,* traducerea ei în fapt n'au întâmpinat decât nemulțumiri și n'a cules decât mustrări. După cei patru ani de zile de luptă însângerată și de vrămășie obositoare, ideia acestei ligi a națiunilor punea în fața ochilor noștri perspectivele de cari sufletele noastre aveau atât nevoie ale unei chezășuiri a păcii și a liniștei odihnitoare.

Obosiți și sătui de atât măcel amintindu-ne în deajuns grozăviile lui pentru ca să ne gândim cu teamă în viitor, noi am îmbrățișat-o cu căldură, am salutat-o cu entuziasm și am intonat imnuri de mărire acestei generoase idei.

Un soare de dreptate și de pace răsărea, în a cărui orbitoare lumină spectrul fricoșător al războiului se pierdea, se topea.

Și semănată în lume idea isvorâtă din recea ideologie a lui Wilson, se transformă în sentiment și ca atare ea ne câștigă sufletele înainte de a se impune minții.

De aceia calda primire făcută acestei Ligi a Națiunilor nu și-a avut obârșia într'o nevoe reală ci într'o reacțiunea sufletească.

Și apoi concepția s'a tradus în fapt. Realizarea ei a venit însă cu un întreg cortegiu de nemulțumiri, de greutăți, de nedreptăți.

Dintr'o idee generoasă ea s'a transformat prin alcătuire, prin spirit, prin manifestări, într'o unealtă de stăpânire și de satisfacere a intereselor egoiste. Dintr'un for suprem de dreptate între națiunile lumii, ea ajunse o societate care lipsită de înalta autoritate morală pe care i o hărăzise la început concepția dela temelia ei nu mai însemna altceva decât prilejuri de discuțiuni și de cheltueli nefolositoare. Și iată acum din aceiași țară și din acelaș loc de unde s'a aruncat în lume ideia Ligii Națiunilor, se vestește că se prepară o nouă Ligă în locul celei vechi.

Imprejurările, însă, numai sunt aceleași. Starea sufletească a omenirei s'a potolit. Impresiile și amintirile anilor de războiu s'au sedimentat. Reacțiunea psihologică imediat următoare războiului, atât de prielnică ideii Ligii Națiunilor, a trecut.

Și cum calda îmbrățișare ce i-s'a făcut atunci, se datorește tocmai acestei reacțiuni și nu-și are o explicație rațională decât prin aceasta, nouă Ligă Națiunilor va fi primită cu indiferența lucrurilor văzute și încercate.

De altfel câtă vreme noțiunea de egalitate între națiuni — care trebue să fie temelia unei astfel de for internațional — va rămâne încă ceva abstract, utopict, nici-o Ligă a Națiunilor nu-și are rațiunea de a fi.

Și noua ligă proectată de Harding nu înseamnă altceva decât recunoașterea falimentului unei concepțiuni pentru care n'a sosit vremea și nu suntem pregătiți.

W. I.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

„Asistența Universitară"

Duminecă 26 a. c. a avut loc în aula Fundației Universitare „Carol I", a 3-a întrunire a studențimei bucureștene, sub președința d-lui M. Vlădescu, rectorul Universității.

Intrunirea a fost deschisă de d-l Romanescu N lae, care a depus raportul comisiei generale din care reesc că aceasta și-a făcut complet datoria. D-sa arată adunărei roadele imediate obținute prin intervenția studenților, accentuând asupra celor 2 barăci studențești de alimente și îmbrăcăminte pe care ministerul aprovizionărei le-a pus la dispoziție.

D-l Eugen Cialâc a depus raportul comisiei de aprovizionare care a distribuit până azi, peste 1400 bonuri de alimente și îmbrăcăminte.

D-l Emil Daraban, în numele comisiei financiare arată modalitățile necesare alcătuirei unui fond inalienabil și inalterabil, care să servească la crearea unui cămin studențesc în felul marelor cămine din străinătate, înzestrate cu biblioteci, săli de lectură de educație fizică și producțiuni artistice. D-sa propune 2 norme de activitate;

1. O activitate studențească care prin manifestările ei să evidențieze mai bine ca până acum existența massei studențești.

2. Înființarea unui comitet sub numele de „Asistența Universitară", compus dintre un număr de oameni de bine cari să lucreze pe toate căile, stat, bănci și mari capitaliști spre a se vărsa anual sau odată pentru totdeauna sume al căror tot să constitue fondul menționat mai sus.

D-l rector M. Vlădescu a înștiințat adunarea că Senatul universitar lucrează la un proect de asociație a intelectualilor, prin care aceștia să-și spună cuvântul în timpurile grele prin care trecem.

Se aleg comitete care să lucreze până la sfârșitul lunei Ianuarie 1921.

Educația națională și grădinile de copii

Când am spus în unul din numerele trecute, că pe alocuri conducerea grădiniilor de copii s'a încredințat unor persoane străine de această muncă educatoare am arătat că acesta este cel mai primejdios neajuns pentru realizarea educației naționale.

Aci în oropsita și necăjita provincie alipită la patria mumă după atâtea jertfe, aci, unde graiul românesc tremura de teama jandarmului asupritor, aci unde copilașii români, deschideau ochii în școli străine, aci, ne trebuesc elemente conducătoare, cari să sădească în inima micuților dragostea a tot ce este românesc; căci aceste suflete plăpânde sunt ca și aluatul care va crește, păstrând forma ce i-am dat.

In auzul copilașilor să ajungă cuvântul clar, sonor și melodios al graiului nostru, să-l prindă ei, în toată corectitudinea expresiunei lui, ca reproducându-l în conversațiile lor, să simțim bătându-ne inima de răsplata muncei noastre. Ori, pentru aceasta, numai romance pot fi chemate la desăvârșirea jertfei pentru patrie; zic jerfă, căci aci munca conducătoarei e un adevărat apostolat. Ea împrăștie simțiri din simțirea ei, la răspândește scântei din focul inimei ei de romăncă; ea își dă sufletul copilașilor ei, spre a-i pătrunde și a'i învălui în dragostea ei de mamă educatoare.

De aceea, găsesc, că aceste cuiburi de copilași, instalate pe lângă școala primară, nu pot corespunde aspirațiunilor, mai ales în ce privește educația morală!

Atâtea și atâtea clădiri publice, cari să ocupă zilnic de mai știu eu ce personagii, s'ar putea, cred, destina acestor instituții de educație, unde ele să-și aibă sala lor, curtea lor, și o cât de mică grădiniță; atunci și numai astfel vom putea desvolta, ideal de frumos, sentimente alese și românești, naționalizând micuții, încredințați nouă; în liniștea ocupațiunilor, în libertatea acțiunilor lor de oameni mici, feriți de contactul imediat al copiilor mari, prea răi unii, și prea precoci, și de a căror influență dăunătoare ne putem evita copilul.

Nu ridicăm pretențiuni prea mari cunoscând nevoile țărei noastre și situațiunea ei financiară; dar o cât de modestă locuință de aparență veselă, va putea adăposti pe acești micuți; în ea numai ei să fie stăpâni, venind dimineața la școală să simtă că vin în raiul lor, unde muncesc ei, unde dela sosire întâlnesc mângâerea conducătoarei, unde aud de dimineața până seara, numai vorbe frumoase, blânde și unde are parte numai de voe bună și de dragoste familiară.

Nădejdea mamei, bucuria și răsplata jerfei ei, acea de femee și mamă e: „copilul"!

Viața și viitorul țărei românești sunt în acești fii, ai ei, crescuți, îngrijiți și educați în dragostea și interesul tuturor celor cari simt românește.

Ingrijiți acești fii, de mici, ca să-i aveți buni români, mari.

Abonată.

Chestiunea multibursierilor

Banatul Românesc publică o „Scrisoare din Praga din care reproducem următoarele:

Față de români, cehii se poartă foarte prietenește.

Examenele se pot face și în limba germană sau franceză.

Pentru studențimea română și în special pentru cea lipsită de mijloace și care o duce din greu, chestiunea cea mai importantă este aceia a „multibursierilor". Este o creațiune nouă, de după războiu, în România-Mare.

Ce e „multibursierul"?

E studentul cu mai multe ajutoare și burse. Și aume, primește leafa de inginer dela Ministerul lucrărilor publice pentru studii. In acelaș timp primește și dela Resortul cultelor altă bursă. Categoria acesta e mai numeroasă. Unul dintre aceștia, ardelean, reclamă mai zilele trecute, că nu a primit încă bursa dela „Gojdu".

O altă categorie o formează cei cari și anul trecut și anul acesta, au primit bursa pentru acelaș an de studii. Nimeni nu mai controlează că ce ispravă au făcut anul trecut.

Să nu se creadă, că între „multibursieri" s'ar afla și vre'un student sărăcuț. Nu.

Cei săraci nu au primit de fel burse din cauza nepotismului.

Este un abuz, care trebue stârpit încă la început, până nu se face sistem. E atât în interesul celor avizați la bursă, cât și în interesul statului și ae moralei publice.

Sindicate patriotice

V'ați găsit în fine o patrie, scumpi muncitori, nu mai sunteți în căutarea ei dupăcum și-a fost înscris în programul său acum câteva luni de zile un ziar socialist, vădit dușman al țării, dușman al armoniei sociale, dușman al validitării depline a tuturor aptitudinilor și însușirilor sufletești, rezultat și ele al unei evoluțiuni colective și continue, ale cărei toate elementele și toate fazele sunt esențialmente conexe.

Vă salutăm cu aceea mulțumire sufletească, ce ne-o dă dragostea nețărmurită pentru voi, pentru cauza voastră dreaptă, care a încetat de a fi din momentul acesta un instrument în mâna demagogilor și a tuturor dușmanilor țării, și a devenit aceea ce trebue să fie: problema cea mai frumoasă, cea mai atrăgătoare, care obligă de azi înainte însăși onoarea statului.

Prin hotărârea voastră, nu dați numai statului cee-ce e al statului, ci în primul rând dați democrației: dați diligineței, talentului, destoiniciei personale, cu un cuvânt afirmării individuale și întreg progresului dobândit, o recunoaștere deplină, ceea-ce neapărat va contribui la crearea armoniei sociale prin acel avânt al sociabilității, care-i va da conținut, întindere și consistență.

In năzuințele voastre nobile, mă veți găsi alături.

Aurel Ciato,
fost director al
„Revistei politice și literare"

(Din *Infrățirea muncitorilor*, număr festiv.)

Viața științifică

Un nou isvor de energie

Cercurile științifice germane vorbesc cu mare însuflețire de o nouă descoperire științifică primită cu mare atențiune de industriașii și inginerii germani.

Inginerul berlinez Willy von Unruh arată că a descoperit „Un nou izvor de energie" și în special că a reușit „să producă lumină și putere motrice în cantități nelimitate prin dezintegrarea atomilor".

Colaboratorul științific al lui Unruh este profesorul Brause din Berlin; amândoi lucrează încă pentru perfecționarea acestei invențiuni prin dezintegrarea atomilor și captarea energiei rezultate. Intrucât inventatorul și colaboratorul său științific sunt oameni de profesiune nu este motiv a se crede că această invențiune ce va revoluționa lumea ar fi o fraudă științifică. Un mic grup de experți și oameni de știință care au fost invitați și au asistat la demonstrarea modelului de invențiune al lui Unruh, au fost uimiți și mult impresionați. Dânșii spun că aparatul se compunea dintr'o cutie pătrată de mărime mijlocie neprevăzută cu vreo sursă de curent electric și care totuși producea un curent suficient pentru o lumină electrică de o putere de 1000 lumânări arzând mai multe ore.

Nu li s'a permis să satisfacă curiozitatea științifică de a examina amănuntele aparatului. Inventatorul Unruh spune: „Am demonstrat aparatul meu care poate alimenta cu energie orice în fața a diverși oameni de știință și experți, care s'au convins cu deplină satisfacțiune că aparatul nu era alimentat de bateri interne sau de vreun alt izvor de energie exerioară în timpul unei experiențe de 8 ore". După Unruh și colaboratorul său științific profesorul Brause, motivul păstrării secretului absolut asupra amănuntelor se datorește faptului că invențiunea se găsește încă în stadiul experimental, se fac mereu îmbunătățiri și secretul va continua să fie păstrat până când se vor obține brevetele de invențiune cerute.

Scrisoare din Caransebeș

— O nepăsare dăunătoare. — Ce face concurența. — In zile de târg. —

Neguri dese învălue ca într'un giulgiu alb culmile ninse cari încercuesc orășelul nostru pașnic.

Și această lâncezeală a firii se unește cu o apatie generală a populației orașului pe care nimic nu o mai mișcă, nu o mai îmboldește.

Privește nepăsătoare specula și o sufere cu o resemnare vecină cu nesimțirea.

Dealtfel această apatie, această lipsă de voință și de acțiune se manifestă și pe alte terenuri.

De pildă la conferințele întovărășite de declamări, de cântece pe cari le aranjează, cu dragoste și cu multă muncă o mână de oameni, în cea mai mare parte membrii ai „Cercului didactic" din localitate în sala de gimnastică a liceului cu intrare liberă, lumea nu numai că nu se îmbulzește, dar nici jumătate din scaune nu le ocupă. Și totuși conferențiarii tratează cele mai variate teme și în chip cât se poate mai distractiv. Se umplu însă în schimb toate locurile dela cinematograful orașului, care are cel mai variat public. Al impresia, că lumea se ferește cu dinadinsul de prilejurile, unde ar putea fi îndemnată să cugete, să mediteze puțin.

*

Guri rele afirmă că la reprezentația, ce era să o dea niște artiști unguri și evrei în orașul nostru ar fi văzut mai multe fețe onorabile românești, — zic „era", căci tinerimea studioasă din oraș a zădărnicit tot lucrul, și cele câteva fețe au trebuit să-și facă în mod foarte discret, cale printre lumea de alt neam adunată și să dispară până a nu ochii cu reprezentanții revoltați ai românismului adevărat. Cum în orașul nostru abia sunt câteva familii, vre-o 4—5, de Unguri, restul Șvabi și Evrei cu cultură nemțească, și pentru ca să nu se mai repete o scenă penibilă, s'a înjghebat în grabă o deputațiune compusă din toate păturile locuitorilor, care a intervenit la autorități, ca să deslușească pe directorul trupei, că prezența sa și a trupei sale nu are rost în oraș.

*

Intr'o seară, după ce-mi isprăvisem ocupațiunea zilnică mă plimbam în sus și în jos pe strada principală. O singură grijă mă preocupa: să nu-mi scrintesc vr'un picior prin gropile respectabile, ce se căscau ca niște răni deschise în asfaltul trotuarului, încolo gându-mi, scăpat din cătușile muncii pentru pâine, alergau în dragă voe sărind dela vitrinele destul de bine asortate ale celor două librării: „Cartea Românească" și „Librăria Diecezană", la porculețul de zahăr, ce ținea de urît unui Neamț volumînos trântit pe spate în dosul geamului dela cofetărie. Colo încercar a de-a atrage lumea cu ajutorul unor titluri sunătoare pentru a căpăta uneori o hrană sufletească mediocră, dincoace îngânfarea îmbogățitului de războiu, sătul, avându-și la cap simbolul... Viața ori întâmplarea prezintă câteodată și subiecte vesele! Nu mai departe decât, cele două librării. Ce cătrănită a mai fost venerabila Librărie diecezană, când trezindu-se din moțăitul ei bătrânesc, zărește că drept înaintea nasului ei respectabil, o rivală tânără a îndrăznit să se instaleze. S'a frecat cât s'a frecat la ochi, crezând, că visează, dar, apoi, văzând că e chiar o rivală în carne și în oase, și-a pus mâinile în șolduri și dăi cu apă ne 'ncepută. A obosit biata bătrână dela o vreme și văzând că rivala sa își cată înainte de treabă și nici prin gând nu-i trece să-și arate respectul pentru bătrânețe, a gândit una și bună, și cu o umbră pronunțată de melancolie pentru timpurile fericite, — s'a apucat s'o imiteze. Și astăzi pășește și bătrâna voinicește în urmele tinerei rivale, dovadă vitrina, care s'a primenit binișor. Ce nu face concurența în lume!

Și ce bine le cade, când se iau la întrecere! Din întrecerea lor, care vâjește prin aprinderea tinerească a suratei mai bătrâne, o tinerețe nouă câștigă — parcă — cultura românească în acest oraș. Pe lângă instituțiunile de educație ale orașului și cele două zile de târg, ele sunt, cele cari mai ales imprimă orașului pecetea românească. Intelectuali, țărani, studenți intră, ies, discută în fața vitrinelor și umplu strada principală cu accentele frumosului nostru graiu în fiecare zi, dar cu deosebire Joia și Dumineca, cele două zile de târg. Un popor întreg de săteni și sătence, — toți Români, — vin atunci de prin sate și aduc deodată cu puii, ouăle, merele și laptele lor și o notă proaspătă de sănătate, de gălăgie și de veselie. Căci sunt senini și atunci când te asigură, neveste și fete că cu banii ce-ți cer pe coșul de mere, nu-și pot cumpăra nici o biată năframă. Cu trăsătura aceea de bunătate caracteristică poporului nostru, îți spun în câteva propoziții tot năcazul ce-le frământă sufletul, ca să te înmoaie să mai pui și leul acela, care dacă ar fi să ți-l lase, l-ar apăsa inima tot drumul către casă și ei s'ar părea că și-au bătut picioarele de graba. Da ă însă nu te mulțumești cu aceste aparențe ci stărui ca să vezi mai adânc în sufletul țaranului, te va pune pe gânduri ceace vei afla. Prin sate bântuie bande de hoți; domnii români îi cam prea ciupesc cu diferitele taxe și plăți, iar lucrul nu li se face cum ar fi în drept să se aștepte. Sunt nevoiți să cumpere scump și să vândă ieftin la oraș. Grâul sămănat în toamnă nu mai vrea să iese.

Pe lângă toate aceste lipsuri materiale, se pare că și țărănimea noastră atât de sănătoasă la minte și la trup, înainte de războiu, trece acum printr'o criză morală pe care o mărește neștiința și greutățile zilei.

Și aceasta e o primejdie pentru înlăturarea căreia nici-o jertfă nu este de prisos.

Corespondent.

Cronica politică

Partidul național a convocat în câteva localități din Maramureș o serie de întruniri de protestare împotriva ciuntirei granițelor dinspre Cehoslovacia. După cât se pare, această chestiune stârnește serioase îngrijorări, deși o comisiune mixtă a delegaților României și Cehoslovaciei a primit însărcinarea de a studia pe teren rectificările cari se pot aduce actualei linii de frontieră. Comisiunea și-a amânat însă necontenit lucrările, și hotărârile ei sunt suspectate de pe acum.

Se înțelege, zvonurile alarmante ca acela, presupus de a veni din izvor cehoslovac, că „Maramureșul o fost vândut de guvernul român pentru câteva miliarde" și că „Cehii vor ocupa peste o lună Sighetul Marmației", nu se pot ține în picioare. Precum iarăș este ciudat din partea unor oameni cari au acceptat, fiind la cârma țărei, actualele frontiere ale Transilvaniei, să protesteze astăzi împotriva unei situații care li se datorește în mare parte.

Este adevărat totuș, că d-l Take Ionescu, preocupat de realizarea Micei Antante, care e încă în stare de proect, a părăsit cauza unei bune populații românești rămase dincolo de teritoriul României și a unui ținut căruia i s'a tăiat singura arteră de comunicație pe calea ferată. Închinându-și activitatea sa politicei de concesiuni a căilor ferate și a petrolului, actualul ministru de externe a uitat datoriile pe cari le are față de anumite probleme de frontieră cari rămăsese în litigiu.

Partidul național are în această privință o linie de conduită ciudată. Pe de o parte atacă pe d-l Take Ionescu pe o chestiune atât de gravă cu aceea a abandonărei Maramureșului și pe de altă parte d-l Vaida-Voevod aduce elogii aceluiaș d-l Take Ionescu, sprijinitorul ideei de colaborare cu partidul național.

Există oare o imposibilitate complectă pentru ca grupările noastre politice să pună puțină consecvență în atitudinea lor lăsând la o parte egoistele preocupări de politicianism?

Știri și fapte politice

Demisia d-lui N. Titulescu din partidul democrat a fost pentru d-l Take Ionescu o dureroasă surpriză, căci altfel nu s'ar explica graba cu care d-l Gr. Filipescu a plecat la Paris pentru a determina pe actualul ministru de finanțe să renunțe la gestul său.

După cât știm însă, d-l Titulescu nu va putea decât să stăruiască în hotărârea luată, deoare-ce aceasta a fost determinată de o gravă neînțelegere cu d. Take Ionescu asupra politicei de concesiune a izvoarelor noastre de producție.

*

O știre din București anunță că guvernul tot n'a renunțat la înființarea subsecretariatului minorităților, care va începe să funcționeze profitând de vacanța parlamentară. Iată, în legătură cu acest proect, cari sunt părerile d-lui Vasile Goldiș despre necesitatea subsecretariatului minorităților:

— „Interesele distincte, firești și justificate, ale minorităților naționale din România, sunt în funcțiune în deosebi de competența ministerelor de interne, justiție, culte și instrucțiuni. Este inadmisibil, bine înțeles ca fiecare ministru să-și aibă politica sa proprie în chestia minorităților, dar tot așa de puțin admisibil este, ca un subsecretar de stat să dea, sub acest raport, directive diferitelor ministere".

*

Explicațiile date de d-l Take Ionescu în chestiunea expediției armatei române în Armenia n'au avut darul să mulțumească opinia publică. Ministrul de externe a trebuit să recunoască în cele din urmă că este autorul propunerei făcute Ligei națiunei de a trimite soldați români pentru curățirea Asiei-Mici de bolșevism.

Ceeace e însă mai surprinzător, e că d-l Take Ionescu a făcut această ofertă fără știrea și aprobarea guvernului. Rămâne astfel stabilit că politica externă a României nu este azi nici aceea a Parlamentului, nici aceea a unor curente populare, nici cel puțin aceea a băncei ministeriale, ci a unui singur om: d-l Take Ionescu.

*

In cercurile guvernamentale se afirmă că viitorul titular al subsecretariatului minorităților, dacă acesta se va înființa, nu va fi nici d-l Constantin Bucșan, nici d-l I. Atanasiu ci d-l Popovici-Tașcă, actualul secretar general al ministerului de interne. D-l Popovici-Tașcă e susținut de d-l Argetoianu. Intrucât este un cunoscător al problemei minorităților, rămâne să se facă experiența, pe socoteala intereselor publice.

*

„Gazeta Transilvaniei" ocupându-se de dosarul Ghenther face unele aprecieri asupra „ziarelor" cari au primit bani din partea propagandei germane. Confratele nostru săvârșește o regretabilă confuzie, deși această chestiune a fost definitiv lămurită. Nu ziarul „Viitorul" figurează în lista Ghenther, ci numele a doui dintre foștii săi redactori, cari au fost eliminați din redacția „Viitorului" imediat ce s'a aflat fapta lor, — adică cu mult înainte ca dosarul compromițător să fi fost dat publicității.

Ceva mai multă bună credință din partea confraților noștri dela Brașov, n'ar strica nimănui.

Protestul Maramureșului

La 24 Decembrie a avut loc în Sighet, o mare adunare poporală de protestare împotriva soartei care se pregătește Maramureșului.

Adunarea a fost deschisă de D-l Dr. Alexandru Balint, primmedic al orașului, și presidată de D-l Dr. Vasile meșter, prefect al județului și Karle Boroș, vicar al Maramureșului.

Oratorii au tălmăcit durerea națională pricinuită prin ruperea fraților frontierii actuale.

La urmă a fost aclamată următoarea moțiune:

„Intruniți nu pentru a manifesta ura oarbă, nici la imboldul unor pofte de cuceriri deșarte, ci pentru a da glas durerii și amărăciunei noastre și pentru a reclama ceeace este al nostru, în temeiul dreptului la viață, cu durere trebue să constatăm, că prin o greșită înțelegere a situației etnice, geografice și economice a Maramureșului, s'a tras o frontieră, care departe de a fi în conformitate cu aspirațiile noastre naționale, cu interesele noastre economice, izbește de-a dreptul în prestigiul și siguranța statului român."

„Considerând, că Maramureșul este o unitate indivizibilă atât din punct de vedere istoric, cât și economic și geografic; considerând ca actuala linie de frontieră ne răpește zeci de mii de frați și amenință să nimicească prin traseul ei irațional toată viața economică a acestui ținut, întrunirea de azi a românilor maramureșeni anunță următoarele:

„Consecvent tradițiilor sale seculare și în baza drepturilor sale legitimate de situația acestui ținut, băștinașul neam a străvechiului Maramureș nu se va învoi și nu va ierta nici când trunchiarea acestui ținut și nu va înceta să ceară nici când statornicirea hotarelor așa, cum le cer legitimele sale aspirații.

„Apreciem prietenia republicei Cehoslovace, dar ne este prețios și pământul de peste Tisa, în care odihnesc Voivozii noștrii și unde răsună și azi grai românesc. Un colț de țară, care pentru prietenii noștri cehoslovaci, foștii noștri soț de suferință, însemnează doar un petec de pământ, pentru noi însă totul, nu poate și nu trebue să fie sământă de amărăciune și ură.

„Rugăm în consecință guvernul țării, că luând la cunoștință solemnul protest al întrunirii de azi în ce privește linia actuală a frontierei, să convingă pe toți aceia, cari se îndoesc de dreptatea cererii noastre că, ținând seamă de prestigiul național, cum și de interesele vitale ale acestui ținut, ori ce învoială, care nu ne-ar reda Maramureșul așa cum îl cerem, va rămâne literă moartă, pe care sufletul românesc o va considera totdeuna ca o nedreptate. Nedreptatea însă nu poate fi isvor de bună înțelegere și prietinie.

Sperăm, că nedreptatea vremelnică va fi înlăturată prin o binevoitoare înțelegere între guvernul nostru și republica Cehoslovacă.

S'a trimes M. S. Regelui următoarea telegramă:

„Poporul român din Maramureș adunat în meeting în orașul. Sighet, exprimă omagiile sale de profundă credință și loialitate M. Voastre și întregii Dinastii, rugându-vă să binevoiți prea grațios a da ascultare cererii noastre pentru reatașarea părților rupte din moșia strămoșască".

Incă o concesiune păgubitoare

Tot fierul vechi al Căilor ferate cedat fabricei „Reșița". — O pagubă pentru Stat de 20 milioane anual.

Interpelarea d-lui Gh. Mârzescu în Cameră a arătat condițiile păgubitoare pentru Stat, în care s'a făcut concesionarea atelierelor căilor ferate. Ni se aduce la cunoștință astăzi, că sistemul continuă. O nouă concesiune s'a acordat de actualul guvern. societății „Reșița", în condițiuni cari însemnează o pierdere enormă pentru Stat, și un câștig nemeritat unei întreprinderi în care unii din membrii guvernului, președinte al Camerei și o mare parte din parlamentarii guvernamentali, au un interes personal.

Iată cum stau lucrurile:

Afară de concesionarea celor 15 ateliere ale C. F. R. guvernul actual, prin organele sale, a făcut și alte concesionări pe timp mai îndelungat cari păgubesc Statul cu sume enorme și contribuesc la îngreunarea consolodărei economice a țărei. Este revoltător felul în care s'a dat prilej fabricei „Reșița" de-a acapara ferul vechi care se găsește în toate atelierele C. F. R. In acest scop s'a încheiat un contrat, astă vară. care se pune acum în aplicare și în care direcțiunea generală a C. F. R. se obligă să vândă întregul stoc de fer aflat atât în ateliere cât și la celelalte servicii ale C. F., pe un preț de 1600 până la 2000 lei vagonul.

Fap'ul interesant e să se știe că, după un al contract, se plătește fabricelor „Reșița" pentru un vagon de fer nou care nu e decât prefacerea celui vechi suma de 60 până la 100 mii lei deși e știut că relativ între prețul ferului vechi și nou este 1 la 3 adică pentru trei vagoane de fer vechi se primește pentru unul de fer nou.

Notăm că acelaș fer vechi se vinde pe piață cu prețul de 10 până la 30 mii lei vagonul.

Contractul mai sus amintit făcut fără a se ține vre-o licitație, ne arată în mod vădit o anumită instrucție condamnabilă, cu atât mai mult, cu cât cantitatea ce este în joc e circa 2000 vagoane aftat în depozite, plus o rotație anuală de cel puțin 1000 vagoane fer.

Socotin pierderea pe care o are statul, de cel puțin 7 mii lei la vagon, suma cu care se ridică e circa 20 milioane anual.

Dacă s'ar fi făcut însă această vânzare pe bază de licitație publică, s'ar fi luat un preț cel puțin de 10 ori mare și în acelaș timp s'ar fi putut sprijini și celelalte industrii care au nevoe de fer și fontă veche neformându-se astfel un regim de monopol al ferului. Ca să fie și mai invederat abuzul ce s'a făcut trebue să amintim pe scurt că fabricele „Reșița" cât timp cercurile conducătoare al intreprinderilor de fer ale Statului nu aveau interesul personal de-a fi în legături cu ea, cumpăra de la Hunedoara fonta brută în condițiunile menționate mai sus, adică dând pentru 3 vagoane fontă brută, 1 vagon de fer fasonat.

S'au concesionat ferul și e pe drum să se concesioneze și fabricele statului de la Hunedoara.

Cât privește concesionarea atelierelor, dacă s'ar fi făcut într'adevăr desinteresat, puteau fi concesionate aceste întreprinderi însuși Statului românesc, adică organizându-le pe aceleaș baze și principii cum sunt organizate întreprinderile particulare. Pe aceste baze numai la concesionarea atelierelor ar fi economisit statul în decursul celor 7 ani, pe timpul cât a fost date consorțiului străin, suma de cel puțin 1 miliard lei iar țara nu ar deveni o provincie pentru străini precum se pregătește.

Revista pressei maghiare

Un avertisment potrivit

Ziarul „Ellenzék" reproduce un articol din „Adevărul" în chestia minorităților. Ar fi bine ca maghiarii tocmai în preajma organizării lor, să nu treacă cu vederea avertismentul chiar al acestui ziar, pe care îl reproducem după foaia ungurească: „Insuși cuvântul de naționalitate este o expresie nenorocită. Intr'un stat democrat nu există naționalitate, decât în cazul când una oprimă pe celelalte și le tratează nedrept. Când însă toate sunt egal îndreptățite și spiritul de care e condus sistemul de guvernare este acelaș pentru toți, dacă e deplină libertate și egalitate, nu poate fi vorba de naționalitate, ci numai de cetățenii egali îndreptățiți ai uneia și aceleiaș țări, cari se deosebesc unii de alții numai prin limbă și religie. Față de ei statul poate să ridice o singură pretențiune: să facă buni cetățeni. Dacă cineva greșește în contra statului, față de acela se vor aplica simplu legile în vigoare".

Recomandațiile unui ministru maghiar

Colaboratorul ziarului „Ellenzék" a cerut câteva declarațiuni în ce privește maghiarimea din Ardeal și dela ministrul maghiar de agricultură Szabó István. E și acesta un mijloc de agitațiune, prin care se cere bărbaților conducători ai politicei unui stat străin să îndrume atitudinea politică a maghiarilor dela noi. Dar să nu le stricăm pofta.

Iată, ce spune d-l Szabó István: — „Nu așteptați dela mine deocamdată mari declarații politice. Pâinea mea e munca. In tot timpul m'am năzuit și mă voiu năzui și pe viitor, ca pământul unguresc să producă cât mai mult și ca în urma desvoltării agriculturii să ridic bunăstarea și înflorirea țării. O muncă cât mai intensivă și o încredere cât mai tare: numai aceste pot să recomand și maghiarimii din Ardeal. Muncă neobosită. Lucrează și pentru binele comun, cel ce lucrează și produce pentru sine. Cu cât maghiarimea din Ardeal va ajunge la o putere și ponderozitate economică mai mare, cu atât va fi mai tare întreagă rassa maghiară dincolo și dincoace de hotare". In cele următoare face cunoscut felul cum se va face reforma agrară în Ungaria. „Latifundiile vor dispărea și în locul lor se vor crea proprietățile mici și mijlocii . . . Pământul însă numai acela și-l va putea păstra care îl cultivă intensiv. Lucrul acesta îl vor controla comisii stabile".

Citiți "Înfrățirea"

INFORMATII

Inginerii atelierilor C. F. R. Din Cluj vor aranja în ziua de 1 Ianuarie 1921 o petrecere cu producțiuni, artistice urmată de dans.

Serata dansată se face pentru strângerea fondului necesar înființărei unei biblioteci românești și pentru scop de binefacere, și va avea loc în sala „Armonia".

Comitetul invită societatea românească la participare.

*

Se anunță din Chișinău că s'a întreprins acolo o agitație susținută de ziarele locale pentru mutarea facultății de medicină din Iași la Chișinău.

*

Din *Izbânda*:

Ministerul cultelor fiind informat că în ținuturile locuite de secui din Transilvania se fac de anumiți indivizi, presiuni, pentru ca populația secuiască să treacă la alte confesiuni străine, a cerut prefecturilor respective să cerceteze și să ia în caz de confirmare măsurile legale, pentru păstrarea principiului libertății confesionale.

*

Citim în ziarele din București:

Cu privire la alipirea uzinelor și minelor Statului de la Hunedoara și Cugir la „Reșița" în temeiul raportului comisii ministerului de industrie instituită să evalueze aceste două întreprinderi metalurgice — s'a hotărât ca alipirea lor să se facă numai în cazul când statul o va cere în interesul lor și întru cât au nevoe de sprijinul uzinelor și a minelor din Banat, cari posedă bogate concesiuni miniere.

*

Zilele acestea se va muta la București sediul partidului democrat unguresc.

*

Autoritățile locale au luat măsuri pentru a se împiedica scoaterea din țară a bijuteriilor și-a pietrelor prețioase care în ultimul timp luase o întindere foarte mare.

*

Suntem informați că în curând se va restabili legătura telefonică între Cluj și București fiind admise 3 zile pe săptămână pentru convorbiri particulare.

*

Pe velea Mureșului s'a închis 60 de întreprinderi forestiere. Ministerul muncei a trimes doi inspectori la fața locului.

*

Se știe că la ministrul muncii funcționează și „Asistența publică" care ar fi chemate să aprobe sau să desaprobe diferitele sărbări cu scop filantropic care ar urma să se reprezinte în oraș.

Pentru aceasta cererile de aprobare trebuesc trimise la București și până ce să vie aprobarea trece și termenul fixat și multe sărbări sunt revocate din această cauză. Ar fi bine ca aprobările de felul acesta să se dee aci în Cluj și nu la București.

*

După noul recensământ al populației Ardealului, orașul Turda numără peste 15.000 locuitori, Șimleul-Silvaniei aproape 7000.

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

Eforia școalelor medii împărtește zilele acestea daruri pentru sărbători copiilor săraci. S'a aprobat 25 mii lei în bani, 500 perechi ghete, 30 costume haine, 120 metri cari să fie distribuiți elevilor dela liceul „Gh. Barițiu" liceul „Regina Maria", Școala normală, civilă, de ucenici, Grădina de copii și școlile primare din Cluj.

*

La orfelinatul copiilor săraci pregătindu-se un pom pentru crăciunul ortodox, cei ce vor să dea daruri să le trimită la fostul local al institutului de corecție unde e instalat acum orfelinatul.

*

Pentru preoțimea din dieceza Clujului s'a primit salarul pe jumătate de an care se va distribui celor în drept după 10 Ianuarie.

*

Astăzi are loc ședința comitetului ridicărei catedralei din Cluj pentru a discuta modalitățile asupra aplicărei timbrului special ce s'a aprobat de minister pentru a fi aplicat pe biletele spectacolelor publice din tot cuprinsul Transilvaniei.

*

Gratificațiile la interne nu se mai dau de sărbători, după cum anunțase unele ziare.

*

Zilele acestea se distribuesc hainele și încălțămintele vardiștilor din orașele aparținătoare direcțiunei regionale Cluj.

*

Din cauza insuficienții de salarizare demisiile de la poliția locală au luat un avânt îngrijitor.

*

La secția edililor de la Secretariatul de comunicații se studiază planurile reparărei podurilor metalice din Ardeal, care au fost minate din timpul intrărei armate române.

*

Primăvara viitoare se vor începe lucrările șoselei statului Beluș-Deva.

*

Consiliul de miniștrii a hotărât ca anul nou oficial să fie sărbătorit după stilul vechi.

*

Societatea sportivă a Studenților mulțumește întregului public clujean, pentru dragostea pe care i-a arătat-o, cu ocazia Festivalului aranjat la 26 Decembrie la Teatrul Național.

Mulțumește în speciál D-lor Prof. Liviu *Tempea* și Tr. *Grozăvescu*, pentru interesul pe care l'au arătat acestei Societăți, și de data aceasta, asigurându-i de toată recunoștința membrilor ei.

Promite cu ocazia aceasta, întregului public, că se va strădui și în viitor ca speranțele puse în ea să nu fie înșelate,

*

Duminecă 2 Ianuarie 1921 va avea loc în sala Reduta la oara 8 p. m. a. 9-a șezătoare culturală la care sunt chemați toți muncitori manuali și intelectuali de orice naționalitate. Va vorbi d-l profesor universitar Ștefănescu Goanga despre: „Munca intelectuală". Se va face muzică și se vor deciame versuri. Intrarea liberă.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

Plângeri și lămuriri

— în chestia cuartiruirei. —

Primim:

Noul birou de cartiruire, prin ordonanța dată, prevede noi instrucțiuni referitoare la încartierarea funcționarilor. Oropsita noastră clasă trebue să îndure iar neajunsuri. De pildă, se pune în vedere funcționarilor cari au adresat cereri fostului birou de cartiruire să adreseze altă cerere noului birou. Ei bine, dar funcționarii nu mai au altceva de făcut? Eu unul, am avut șase bonuri pentru o nenorocită de cameră, deși sunt familist, și până în prezent n'am putut ocupa nici măcar un colț de odaie. Am făcut cerere timbrată de șeful serviciului, am așteptat trei săptămâni să se rezolve și acum sunt poftit la o nouă așteptare.

De ce nu se iau în considerare cererile adresate fostului birou? Au rămas sute dintre ele nerezolvate și tot și acum, pentru a da satisfacție noilor veniți, trebue să continuăm seria cererilor. Eu stau într'o cameră despre a cărei mobilă e mai bine să nu vorbesc, al cărei pereți distilează o tristă egrasie; suntem expuși, eu și familia mea, să ne îmbolnăvim în această închisoare în care suntem condamnați să trăim.

Și de oarece ca mine sunt încă mulți alții, rugăm pe noul șef al cartiruirei să binevoiască a lua în cercetare vechile cereri rămase nerezolvate cu sutele și să se gândească că ne expunem sănătatea și poate chiar viața din cauza prea multor deciziuni fără rezultate.

Altcum, vom fi nevoiți să ne ajutăm singuri, prin abuz, și cred că nimeni nu ne-ar putea învinui.

E. Teodorescu.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Frații Mártonffy Blănarii

Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania

In curând va sosi un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine, firmă solidă și de încredere. Ori ce comandă se efectuează în 8 zile.

Curtea Marțială din Oradea-Mare

Activitatea sa. — Procesele interesante. — Statistica condamnărilor.

(Dela coresp. nostru special)

Curtea Marțială a Comandamentului, Corpului Vânătorilor a luat ființă odată cu constituirea acestui Comandament în luna Maiu cor.

In competința sa intră întreaga zonă de frontieră, care cuprinde un număr de cinci județe.

Se știe că ținuturile din zona de frontieră sunt părțile cele mai expuse multiplelor infracțiuni ce se pot emite contra siguranții statului sau contra armatei.

De acea existența acestei Curți este perfect justificată și mai ales este justificată atenția ce în mod constant i se dă din partea d-lui general Moșoiu șeful Comandamentului, cât și din partea celorlalți factori responsabili.

Ea trebue să funcționeze atât de bine, încât să precurme în măsura cea mai strictă orice veleități de a face rău, de a vătăma, din partea inamicilor și rău voitorilor neamul nostru.

Acest rol hotărît, acestă datorie și-a indeplinit-o.

Atâtea agitațiuni ascunse sau fățișe, atâtea încercări de comploturi, propaganda veninoasă, încercări de spionaj, uneltiri diverse și crime odioase — toate descoperite și prompt reprimate ne dă dreptul să spunem aceasta.

Delictele și crimele de soiul acestora s'a micșorat: frica s'a prins de cei cu sufletul negru.

Rezumând activitatea Curții Marțiale, aflăm următoarele date: Până în prezent într'un interval de timp relativ scurt și întrerupt de oarecari perioade libere strict necesare, s'au judecat de către complectul Curții un număr de 182 afaceri, cu peste 400 acuzați!

Cele mai interesante, unele a căror celebritate trecuse de mult peste hotare, cum a fost *afacerea complotului dela Oradea-Mare a celor șeapte nobili unguri*, au atras în spațioasa și mult majestoasa sală de desbateri din localul tribunalului, — demnă — de prestigiul unei Curți Marțiale, un public foarte numeros, din toate straturile societății, atât românești cât și maghiare.

Dintre acestea citâm:

Complotul din Oradea-Mare, amintit odată.

Procesul furtului hergheliei Statului dela Chișinău lângă Arad, de către ofițerii de husari și 20 soldați husari unguri cu concursul binevoitor al unor civili unguri.

Procesul politic al lui Ion Pătrungenariu, îndemn la rebeliune, etc.

Procesul advocatului Hod Hozi, primarului Dioszeghi Carol și alți din Salonta pentru nepredarea unui depozit de arme.

Procesul de spionaj al tinerei von Knauer Marghit.

Revolta Reg. 88 inf. cu 69 acuzați.

Procesul Mako Ferencs și alți pentru spionaj.

Procesul de crimă contra siguranței statului a lui Berkovics S

Rebeliunea dela Arded săvârșită de 18 locuitori cu ocazia recensământului.

Procesul de omor Gherghelj David și alți 12 cu patru condamnări la moarte.

Procesul de omor Laki Naghi Ghiziu și alți trei. Condamnați la moarte.

Procesele de spionaj Gampe Lajos, Rabeschy Sandor, Banik I.

Procesul de tâlhărie și omor a bandei Rezmüves Alexandru și alți.

Curtea constituită în conformitatea cu legea, a fost presidată în majoritatea sesiunilor sale de d-l Colonel Teodor Stănescu. D-sa un ofițer distins din toate punctele de vedere, animat de un excelent simț jur'dic, a condus cu deosebit tact și strictă imparticlitate desbaterile, prin această procedare impunând tuturor respect și adâncă convingere în justețea deciziunilor ce pronunță.

Parchetul Curții Marțiale, căruia îi incumbă sarcina cea mai grea, este astfel constituit; Comisar Regal d-l maior Const. Carp; substituți de Comisari Regali d-l locotenent Dedu și d-l subloc. Ștefănescu; grefieri d-l locotenent Maneu și d-l sublocotenent Epureanu.

Constatăm însă, că funcționarea numai a două cabinete de instrucție este absolut neîndestulătoare.

Când comparăm însemnătatea Acestei Curți Marțiale cu a celorlalte din Transilvania, trebue să tragem concluză că dacă pentru Curtea Marțială din Sibiu, sau pentru cea din Cluj 6—12 cabinete de instrucție sunt de ajuns, apoi pentru Curtea Marțială din Oradia-Mare este cel puțin jumătate.

S'au pronunțat un total de 167 condamnări, dintre cari 14 condamnări capitale, 38 muncă silnică, și un total de 58 achitări.

Silver George.

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagin cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitorii din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noni asupra Ardealului Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase fiorstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Se caută la Strada Rakotzy No. 7 un pat cu chirie lunar bine plătit.

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac, precum și vin în butelii desert și likör. (30)

*

Bonbonărie specială în Piața Unirii 3. Cele mai fine bomboane Melissa etc. din țară și străinătate. Cel mai eftin loc de cumpărare pentru Crăciun, deschis până la ora 9 seara.

Dela Curtea Marțială a Corpului VI. A.

Curtea marțială a corpului VI. armată a adus dela 23 până la 29 Decembrie 1920. următoarele sentinte:

Kovács László condamnat la 5 ani reclusinue

Moldovan Sándor condamnat la 5 ani reclusiune

Dondore Péter condamnat la 5 ani reclusiune pentru omor

Ceh László condamnat pentru contravenință la ordonanța No 3. C. T. T. la 15 zile închisoare și amendă de 10.000 lei.

Subl. Pop Septimiu pentru necredință în Serviciu și ultraj la 8 luni închisoare și destituire. Curtea Marțială a achitat în chestie pe căpitanul Vișan Nicolae.

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 2

Situația internațională

Telegrame explicative anunță că între trupele italiene și voluntarii fiumani au avut loc lupte. Generalul Caviglia a ordonat încetarea ostilităților. O delegație de fruntași fiumani va discuta în guvernul italian chestiunea predării orașului Fiume, fiindcă populația a început se sufere de foame. Din această cauză autoritățile fiumane au început să nu mai dea ascultare ordinelor lui d'Annunzio, care într'un manifest cere evacuarea femeilor și copiilor pentru ca astfel el și cu arditii lui să reziste până la urmă.

Se crede totuși dată fiind conciliația guvernului italian și prudența delegaților umani, că conflictul se va rezolvi în cel mai scurt timp.

Ședințele congresului partidului socialist din Tours continuă. Jean Louguet reprezentând punctul de vedere moderat, vorbește contra aderareie la Internaționala III, de oarece bolșevismul e respins cu oroare de toate națiunile civilizate.

Scrisori din Viena

Relațiile României cu Austria

Comisariatul român din Viena. — Numirea noului ministru. — Relațiuni posibile între noi și Austria. — Nevoia unui biurou de presă românesc în Viena.

Viena, 16 Decembre.

De curând ziarele din Viena, care scriu dealtfel restul de rar despre lucrurile de la noi, s'au ocupat de reluarea raporturilor dintre Austria și România. Numirea noului ministru român d-l N. Cantacuzen, a fost primită cu toată simpatia și de cercurile politice și de presă.

Nu s'ar putea spune însă că relațiile noastre cu republica austriacă încep numai cu această numire diplomatică, ce s'a făcut abia de câte-va săptămâni. Deși la București, Austria abia acum își va crea o legațiune, în Viena reprezentanții noștrii au sosit imediat după încheerea păcii. Legațiunea de acum e numai transformarea unei titularii unei instituțiuni care funcționează de doi ani. Comisiunea de lichidare instituită prin tratatul de pace pentru rezolvarea tuturor vechilor afaceri privitoare la Bucovina, a căpătat prin estindere și prin adaosul altor comisiuni impuse tot de tratat — comisia de repartizare a materialului de cale ferată, comisia de reparațiuni — caracterul unei adevărate legațiuni. Comisariatul român din Hofburg, care până la venirea d-lui ministru Cantacuzen a fost condus de d-l Isopescu-Grecul, numit acum ministru la Copenhaga, primește însă acum și împuternicirea diplomatică pe care nu o avea până azi.

Noul ministru e pentru vienezi o veche cunoștință a cărei întoarcere a fost primită bucuros. In cei cinsprezece ani petrecuți în Viena ca diplomat, d-l Cantacuzen și-a stabilit desigur legături care îl fac familiar mediului politic de aci. Era fără îndoială personagiul cel mai indicat să restabilească relațiile de atâta vreme întrerupte între Viena și București. Și ziarele vieneze i-au apreciat numirea ca o garanție pentru viitoarele legături de pretenie de care mai cu seamă Austriacii au azi atâta nevoe.

Căci despre relațiile cu România e de ajus desigur același lucru să ai despre relațiile Austriei cu toți ceilalți vecini; Austria își caută cu desperare prieteni. Războiul a cofundat-o în atâta mizerie, lipsurile interioare sunt atât de grave și acum în afară de orice nădejde de îndreptare, încât nici n'ar putea trăi decât din ajutorul celor mai bogați decât ea. Și cine nu e mai bogat acum decât „cea mai saracă țară din lume"? Iată dece prietenia României care, dacă ar vrea ar putea hrăni cu ușurință toată Austria, e acum mai căutată decât oricând. Vestea începerii schimbului comercial cu noi, acum mai ales când guvernul nu mai are hrană pentru populație decât până la 15 Ianuarie, a adus celor de aici nădejdi noi. Când Viena e nevoită să-și amaneteze colecțiile de artă în America și în Olanda ca să se poată hrăni până în primăvară, grâul și petrolul nostru sunt desigur argumente suprem pentru cea mai călduroasă prietenie.

In ce ne privește, am avea însă motive serioase să nu despretuim nici noi relație cu noua republică. Industria austriacă ne-ar putea furniza și acum o sumă de lucruri de care ducem lipsă, mașini și hârtie în special, pe care Austria le are și pe care valuta noastră, deosebit de avantagioasă față de a lor ni le-ar putea efteni și mai mult. Piața românească se aprovizionează de altfel și acum de aici prin mulțimea de samsari și contrabandiști care mișună între Viena și București, ar putea încerca desigur și statul în folosul populației ceeace demult speculanții de tot felul practică în paguba ei. Și legăturile de cale ferată directă care în curând vor fi definitiv stabilite între București și Viena, vor înlesni desigur îndeajus acest schimb.

Cum se vede, e vorba mai mult de relațiuni posibile decât de relațiuni existente. Ușurința cu care s'ar fi putut stabili aceste legături, până acum n'a fost mai de loc folosită. Și lucrul se poate constata mai cu seamă din presa de aici. La ziarele vieneze știrile din România lipsesc aproape cu desăvârșire iar când sunt, ele vin întotdeauna prin biourile din Budapesta sau din Moscova. E ușor de înțeles ce se poate ști aici despre lucrurile românești. Revoluțiile comuniste se țin lanț la București, grevele care se fac la noi, iau proporți catastrofale întotdeauna și adeseori soarta valutei noastre la Bursa din Viena atârnă numai de inventarea unei știri pe care nimeni nu o poate controla. Zilele acestea de pildă, toată presa vieneză a vorbit de războiul aproape declarat între România și Rusia sovietică. Telegramele, venite toate din Moscova, n'au fost desmințite de nimeni. Legația românească de aici n'au nici un biurou de presă, iar desmințiri sau informațiuni din propria inițiativă nu dă niciodată. E desigur o mare greșală. Căci nu e vorba numai de chipul cum e informată presa din Viena. In același fel e informată presa din întreaga Eurpă mijlocie. Un biurou de presă în Viena cu care putem avea cele mai apropiate legături, ar putea informa, prin presa de aici, și Germania și Cehoslovacia și Polonia, care acum citesc despre noi aceleași fantazi pe care le răspândesc în toate cărțile telegramele ungurești. E un serviciu de informațiuni care ar putea aduce în același timp și Bucureștiului servicii importante ași cari ar înlesni și relațiile noastre cu toate aceste state învecinate. Ar putea fi. Până acum însă și biuroul de presă face parte tot din relațiunile posibile, pe care însă nu le avem. Poate că noua legațiune românească însă va avea grija să umple lacuna aceasta destul de simțită.

Ultime informațiuni

D-l Grigore Filipescu a plecat la Paris trimis de d-l Take Ionescu pentru a-l face pe d-l Titulescu să revină în partidul democrat.

*

D-l Netcoff, ministrul bulgar la București a declarat într'un interview că luptă pentru strângerea relațiunilor între România și Bulgaria.

Domnia sa a fost mișcat de buna primire ce i s'a făcut la București.

In chestiunea evenimentelor din Grecia d-sa a declarat că Bulgaria păstrează neutralitate.

D-l Netcoff a mai anunțat venirea lui Stambulinski la București.

*

Krachurile financiare urmează cu rapiditate în Occident. După marea bancă Tower din Londra, care are 175 sucursale, una din cele mai mari instituții financiare din Spania, „Banca de Barcelona" a încetat plățile.

La Bursa din București se simte o mare îngrijorare. Circulă diferite versiuni asupra crizei financiare în perspectivă.

*

In procesul Krefeld, după trei luni de desbateri, a avut loc ultima ședință după care urmează a se da sentința.

In fața unui public mai numeros ca oricând, colonelul Stavrache rostește cele din urmă cuvinte ale apărărei: „In fața lui Dumnezeu mă socot nevinovat".

Ședința se ridică. Curtea trecând în deliberare.

*

D-l I. G. Duca va ține astăzi la București, la Universitatea liberă, o conferință despre analfabeți.

*

La Budapesta s'au început discuțiile între comisiunea română și cea ungară pentru reluarea raporturilor economice.

*

Ultima ședință a Camerei a fost marcată prin scandalul dintre d-nii Toma Dragu și Argetoianu.

Primul întrebând ce-i cu complotul revoluționar, d-l Argetoianu răspunde că acestea sunt minciuni. Se naște scandal.

Ședința a fost suspendată pentru liniștirea spiritelor.

TELEGRAME

Negocierile polono-germane

Varșovia, 30 Decembrie

Ministrul de externe polon a publicat un comunicat amănunțit asupra rezultatelor negocierilor polono-germane urmate la Paris cu privire la regularea chestiunei traficului feroviar, transacțiilor în coridorul Dantzigului. Comunicația prin coridorul acesta se va face sub forma unui transit normal și transit privat.

Congresul Socialist francez.

Lyon, 30 Decembrie.

La congresul socialist care se ține la Tours s'au continuat discuțiile privitoare la adeziunea la Internaționala 3-a.

Lebas, deputat de Roubaise socotește că metoda revoluționară preconizată va aduce împrăștierea forțelor socialiste fr n ceze și va întârzia realizarea societății socialiste.

Frossard a susținut adeziunea la internaționala a Longueta afirmat că în toate țările bolșevismul este din ce în ce mai rău privit; astfel Zinoviev a fost expulzat din Germania; în Austria în Scandinavia, în Anglia în Statele unite, pretutindeni eșecul comuniștilor este vădit.

Internaționala mărginită, fragmentară și sectară dela Kremlin nu poate fi primită încheie Longuet.

Refacerea Ungariei

— Hegedüs, Wekerle, Danielou. —

Trei persoane politice marcante adunate la un loc pentru a reconstitui viața economico-financiară a Ungariei.

Lorând Hegedüs, un cunoscut economist maghiar, ajuns ministru al finanțelor, urmează două directive principale în politica sa financiară. Reforma financiară internă prin care intenționează ca datoriile statului să fie suportate în măsură egală de toate straturile poporului maghiar cu excepția acelor mici proprietari cari ar putea fi împiedecați prin aceasta în desvoltare lor, reducerea procentelor datoriei de stat dela 6 la 4, aruncat de impozite asupra societăților pe acțiuni, ca prin aceasta și capitalul societar să contribue la mărirea impozitelor statului, încetarea lichidărilor pentru ministerul de externe întreținerea politicei de aventuri iar pe teren economic restabilirea comerciului liber și o serie de alte măsuri prin cari Ungaria ar putea fi scoasă din criza economică-financiară în care se află, iar dacă aceste măsuri aprobate de toți experții nu ar putea fi introduse în viața economică a Ungariei, faimentul este ușor de prevăzut.

In toate aceste măsuri de reabilitare financiară a ministrului de finanțe maghiar principalul colaborator este *Wekerle*.

Ori care ar fi măsurile ce se intenționează a se lua este încă problematic dacă aplicarea lor se va putea face în întregime și dacă ele vor putea fi satisfăcătoare pentru a readuce cursul vieții economice-financiare la normal.

In acelaș timp însă aceste două „capacități financiare" ale Ungariei nu uită să câștige simpatii în rândurile oamenilor politici ai învingătorilor, ca prin glasul acestora să încerce a diviza opiniunile în aplicarea tratatului dela Trianon în toată rigurositatea sa.

Un astfel de exponent politic financiar al lor este senatorul francez *Danielou*, care în timpul când guvernul maghiar prezenta acest proect de refacere financiară, s'a ridicat pentru a demonstra Camerei franceze că Ungaria nu este capabilă a se reface dacă se va pretinde dela ea plătirea despăgubirilor de război stabilite la 17½ miliarde ceránd ca solvirea acestora să se pretindă numai dupăce situația financiară a Ungariei va fi complet consolidată. Iar după o telegramă sosită din Budapesta se crede că atitudinea Consiliului suprem e de așa natură că Antanta nu va face greutăți Ungariei în această chestiune.

Nu se știe sigur dacă Danielou va isbuti să abată cercurile competente dela aplicarea tratatului în toată extensiunea sa; încercarea făcută de dânsul este însă o dovadă că târguelile de după culisele politice ajung să aducă o adâncă jignire statelor mici care au sacrificat totul luptând alături de marii aliați cari la rândul lor se lasă tot mai mult influențați în a favoriza dușmanii de eri, când aproape toate cerințele micilor aliați sunt reduse la cereri ce nu prezintă nici o însemnătate și peste cari se poate ușor trece.

Se pare că raporturile dintre micii și marii aliați ajung a fi raporturile dintre patron și lucrător în vreme ce „clientul" se poate bucura numai el în fiecare dimineață de surâsul vesel al patronului atotputernic.

Ap.

†

Cu inimi Zdrobite de dureri aducem la cunoștință rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că scumpul nostru, Tată și soț

Nicolae Gogan

exactor al orașului Cluj

după o scurtă dar grea boală a încetat din viață în 30 Decembrie la orele 3 d. m. în al 51-lea an al vieței sale închinată muncei.

Rămășițele pământești ale prea iubitului defunct se vor așeza spre vrednică odihnă din capela cimitirului comun Duminecă în 2 Ianuarie 1921 la orele 2 d. m. după ritul bisericesc gr.-cat.

Fie somnul lin și memoria bine cuvântată!

Cluj, la 31 Decembrie 1920.

Cornel, Valeria, Paraschiva Gogan
Viorica, Emil, Stănilă,
Angela, copii. soție.

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
La calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Târgul dela Lyon

Lămuriri pentru industriași Clujeni

„Industriașii aparținand inspectoratului industrial Cluj, cari doresc a participa la Târgul din Lyon în sesiunea de primăvară a anului 1921 (1—15 Martie) sunt invitați a trimite produsele ce ar dori să le expună până la *10 Ianuarie 1921, Inspectoratului industrial Cluj, Palatul Fehérbárány Str. Elisabeta Nr. 1.*

La material se va alătură o declarație care va cuprinde, terminul până la care se pot exporta produsele.

Fișele, care vor însoți marfa trimisă, vor arăta cantitatea disponibilă pentru export prețul cu care se oferă, condițiunile de plată, timpul și locul livrărei. Fișa va fi însoțită și de garanție pe care o dă ofertantul că-și va ține angajamentul ce eventual s'ar face la târg, pe baza fișelor date. Această garanție poată fi dată de banca, cu care lucrează intreprinderea."

Pentru lichide (alcool de exemplu) se va trimite o probă de un litru, și o altă probă de 5 litri maximum în sticle sigitate de fabricant. Pentru cealalte produse se va trimite probă în cantitate apreciată de fabricant, cu cari se vor da cele mai complecte indicațiuni asupra produselor. Toate cheltuelile cu trimiterea produselor și cu transportul lor la Minister le suportă inspectoratul industrial.

Mai departe se aduce la cunostință că, Ministerul își ia angajamentul de a se ocupa cu procurarea materialelor de care ar avea nevoe orice fabricant. In acest scop fabricanții vor trimite o fișă, în care se va indica: de ce anume material, au nevoe (explicațiuni cât mai detaliate) în ce cantități, unde și când trebue livrate cu ce preț, în ce condițiuni, de plată și ce garanții dau pentru executarea angajamentului ce eventual s'ar face pe baza indicațiunilor date.

Cei ce doresc informațiuni mai detailate sunt invitați a-se presenta la sediul inspectoratului industrial. Cluj la oficiu în orele a. m.

Cluj, la 27 Decembrie 1920.

Măsuri de capacitate

Dela cele mai mici până la dublu decalitru din tinichea tablă de ziuc, alamă, aramă, cositor etc, de vânzare engro și detail direct la Fabrică

Tinichigeria I. Moraru

Strada Bozieș u No. 12 București.

202

„MAGAZINUL BARZA"

senzație de Crăciun:

1 rochie de ștofă de lână dela 250 Lei
1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

CITIȚI

Cărțile pedagogice, literare și populare

din Editura Librăriei H. STEINBERG & FIU Str. Lipscani 94 București. Precum și la toate Librăriile din Transilvania și Ardeal.

Asupra prețurilor prevăzute în această listă se acordă revânzătorilor: 25% rabat la cărțile literare, 20% rabat la cele pedagogice, cele populare sunt netto. Orice comandă trebue să fie însoțită de cost, transportul și ambalagiul privesc pe cumpărător. — Mărfurile călătoresc pe comptul și riscul destinatorului.

Cărți pedagogice:

Claparède. — Psihologie și pedagogie traducere de I. G. Marinescu	6·—
Dr. V. Ghidionescu. — Introducere în pedalogie și pedagogie experimentală, premiată de Academia Română	7·50
Dr. St. Constantinescu. — Din problemele educației — ediția II, premiată de Academia Română	4·50
C. Săineanu. — Ce îndrumare să dăm fiilor noștrii	2·50
Gr. Patriciu. — Metodica învățământului primar	—·—
„ — Didactica generală	—·—
A. „Lupu" Antonescu. — Metodica Limbii române	10·—
C. Salzmann. — Cărticica Furnicilor	1·—
V. Munteanu. — Indrumări noi în învățământul primar	1·25
„ Reforma orariului și surmenajul școlar	1·—
O. „Dumitrescu. — Rousseau și Herbart ca pedagogi și filosofi	3·—
A. Lupu Antonescu. — Chestiuni de învățământ	2·—
C. Teodorescu și G. Simionescu. — Tratarea și corectarea temelor	1·—
G. A. Dima, etc. — Metodica Gramaticei, Aritmeticei și Geometriei	12·—
I. Găvănescul. — Phsihologie ed. 5-a din nou revăzută	15·—
„ Noțiuni de Pedagogie Generală	5·—
„ Istoria Pedagogiei	9·—
„ Didactica	—·—
Dr. M. de Fleury. — Corpul și sufletul copilului - traducere de I. G. Marinescu	6·—
I. G. Marinescu. — Spicuiri din Phsihologie și Pedagogie — Traduceri	6·—
Al. Valeriu. — *„Logica"* pentru școalele normale și seminarii	11·10

Cărți literare:

NUVELE ȘI SCHIȚE

I. A. Basarabescu. — Un dor împlinit, premiată de Academia Română	6·—
D. D. Patrașcanu. - Thimotei Mucenicul ed. II, premiată de Academia Română	5·—
„ Candidat fără noroc ed. II	5·—
C. „Moldovanu. — Majestatea morței	4·—
„ Sărbătoarea pâinii	4·—
„ Negustători de arome ed. II. 5·—	5·—
Nichifor Crainic. — Icoanele vremii	5·—
V. Demetrius. — Dragoste neîmpărtășită	5·—
„ Strigoiul	7·50
M. Theodorian Carada. — In cumpănă	5·—
Tolstoi, Boccacio, etc. — Cele mai frumoase provestiri Seria I	4·—
Zola, Gorki, etc. — Cele mai frumoase povestiri Seria II	4·—
V. Crășescu. — Fugarul din seminar — vol. II.	2·—
„ In ajunul Crăciunului — vol. III	2·—
„ Pe drum — vol. IV	2·—
Ion Drânceanu. — Nuvele	2·—
Sp. Popescu. — Moș Gheorghe la expoziție	3·—
G. Popescu Ciocănel. — Brașoave	1·50
Th. Speranția. — Proză	2·—
D. Teleor. — Nuvele alese	1·50
L. Bachelin. — Esquisses Roumaines	4·75
I. Agârbiceanu. — Popa Man	7·50
„ Luncușoara în Parasemi	6·—
Al. Ciura. — Sub. steag străin	7·50
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr 1852—1907	2·—
Al. Ciurcu. — Sub ocupație, Struguri „Mackensen"	2·—
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr Discursuri politice	10·—
I. Costin. — Schițe	1·—

NOTE ȘI IMPRESII

Radu Cosmin. — Exodul în Moldova (pagini de pribegie)	6·—
Emil Nicolau. — Românii în ghiarele Bolșevicilor	4·—
Ion Dragu. — Drumuri de Sânge	5·—
N. Iorga. — Amintiri din Italia	2·—
O. Wilde. — Poeme în proză	1·—
Maior D. Niculescu. — Din Străbuni	3·—
St. G. Sergent. — Amintiri din război	2·—

ROMANE

Ch. Dikens. — Un Poem de Crăciun	4·—
I. Giurgea. — Pribegie	5·—

FILOSOFIA CRITICĂ ȘI SOCIOLOGIE

Lady Carthnes. — Adevărații Israeliți	2·—
E. Lovinescu. — Critice vol. IV	4·—
E. Kritzmann. — Roneti Roman	—·50
C. Moldovanu. — Autori și Actori	8·—

TEATRU

Molière. — Tartuffe	2·—
H. Ibsen. — Brand	3·50
C. Moldovanu și M. Rădulescu. — Pe aici nu se trece	1·—
C. Moldovanu. — Fluturii	1·—
Radu Rosetti. — O lecție	2·—
I. Negruzzi și D. Rosetti. — Nazat	1·—
V. Costescu. — Strămunii (teatru școlar)	—·50
P. Ionescu Pastion. — Două sentințe	5·—

VERSURI

V. Demetrius. — Canarul Misantropului	3·—
C. Moldovanu. — Cetatea Soarelui	2·—
Vanda Mihail. — Versuri	3·—
A. Mândru. — Floarea Tibrului	3·—
Radu Rosetti. — Valuri	2·—
„ „ Cele din urmă	1·50
„ „ Din toate	3·—
I. „Al. George. — Aquile	2·—
„ Domus Taciturna	2·—
T. „Dutescu Dutu. — Carol Vodă tăt frumos	—·50
Goethe. — Hermann și Dorothei, text german	1·25

MEDICINĂ POPULARIZATĂ

Dr. C. Zamfirescu. — Tifosul Exantematic	3·50
Dr. Th. Mironescu. — Consultațiunile medicale la spitalul Colțea	5·—
„ Tratamentul Astmei Bronchiale	3·—
Dr. O. „Meller, — Medicul Familiei	4·50
„ Higiena Sexuală	—·—
A. „Debay. — Higiena și fisiologia căsătoriei	5·—
„ Venera fecundă și calipedică	4·—
Dr. Gh Fischer. — Păstrarea vederii	6·—
„ „ Auzului	12·—

DIVERSE

Emil Frederic. — Manual practic de cofetărie	10·—
Viitorul războiu mondial. — Trad. de I. Berkovitz	2·—
V. Scântee. — Legea măsurilor excepționale	5·—
T. Dutescu Dutu. — Din vatra unui sătean cuminte	2·—
Popp. — Tratat vinicol	3·—
A. Ioanov. — Călăuza rachierului român	3·—
I. Sanielevici. — Călăuza asiguratului	2·50
A. Steinberg. — Dicționar de buzunar	7·50
Arboricultura. sau cultura pomilor roditori	2·—
V. Silvianu. — Tratat practic de vinicultură și viticultură	1·—
Dr. P. Vrânceanu. — Spre ruină	1·—
L. Leist. — Voyage á Paris	2·50
H. S. — Dialog român german	1·—
I. Fresco. — Istoria Israeliților	1·—
I. Remer Anselm. — Unificarea calendarelor	3·—
G. Antonescu. — Dicționar român-francez	8·—
H. S. — Conferințele „Vieței Noui"	3·—
M. Kogălniceanu. — Letopisiți 3 volume	30·—
D. R. Rosetti — Formulare de procese verbale	2·—
Decret lege pentru regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași	1·—
Decret lege pentru modificarea legei taxelor de timbru si înregistrare	2·50

„CAMINUL" BIBLIOTECA LITERARA ȘTIINȚIFICA *)

Numărul 1 Leu

Cele mai alese opere din cei mai buni scriitori

NUMERE APARUTE:

1. *M. Sadoveanu* — Umiliții mei prieteni.
2. *Constanța Marino* — Natalița, nuvele epuisat
3. *G. Galaction* — La țărmul mării, reverii și note, epuisat
4. *C. Nistrul* — In voia valurilor, icoane din Siberia
5. *C. Hogaș* — Cucoana Marieta, nuvele
6. *Mark Twain* — Schițe umoristice
7. *Ion Dragoslav* — Firimiturile lui Dalib, alte schițe și povestiri
8. *Henrik Pontoppidan* — Dragoste de primavară, roman, din limba daneză în românește de Ana-Maria G. Bottez, epuisat
9. *V. Demetrius* — Școala Profesională Arhiereul Gherasim, nuvele
10. *Anton Cehov* — Gura Femeii, nuvele, traducere de L. Rebreanu, epuisat
11. *I. Agârbiceanu* — O zi însemnată, nuvele, epuisat
12. *Henrik Ibsen* — Rosmersholm, traducere din limba norvegiană de D. N. Ciotori
13. *L. Rebreanu* — Mărturisire
14-15. *Corneille* — Poliect, traducere de Corneliu Moldovanu și D. Nanu
16. *G. Ibrăileanu* — Brătescu-Voinești
17. *I. I. Mironescu* — Sandu Hurmuzel, epuisat
18. *Paul Bourget* — A doua dragoste, traducere de d-ra Th. Ehuaris
19. *C. Rădulescu-Codin* — Ghiță Bondoc
20. *St. Ionescu* — Cinematografia, cu ilustrațiuni în text.
21. *Al. Cazaban* — Dureri neînțelese
22. *Mauriciu Iokay* — Ingerul vărsării de sânge, trad. de V. Al.-George
23. *C. Hogaș* — Floricica
24. *Nic. Filimon* — Nenorocirile unui Slujnicar
25. *Guy de Maupassant* — Răsbunarea
26. *I. Chiru-Nanov* — Moara din Repezeanca
27. *F. W. Nietzsche* — Așa vorbit-a Zaratustra, trad. de Eug. D. Relgis
28-29. *C. Stere:* Patru zile în Ardeal.
30. *Emile Zola:* Căpitanul Burle, Jacques Damour, nuvele, traducere de B. Marian, epuisat.
31. *Mihail Eminescu:* Poezii, revăzute, clasificate și complectate de Mihail Dragomirescu și Dr. Constanța Marinescu.
32-33. *Moliere:* Tartuffe, comedie în 5 acte, trad. în vers. de A. Toma.
34. *C. Hogaș:* Părintele Ghermănuță, nuvele, epuisat.
35. *G. Diamandi:* Ochii de ghiață, nuv.
36. *Honore de Balzac:* Preotul din Tours.
37. *G. Asian:* Pentru ideal.
38-39. *Em. Gârleanu:* Ochiul lui Turculeț, nuvele.
40-43. *Edmondo de Amicis:* Cuore, traducere de d-na Sofia Nădejde, epuisat.
44. *Mihail Eminescu:* Poeme.
45-56. *Petre V. Haneș:* Povești din diferite ținuturi românești.
44. *bis. C. Negruzzi:* Nuvele istorice.
47. *V. Alexandri:* Barbu Lăutarul.
48—49 *A. Mândru:* Florea Tibrului.
50. *C. Negruzzi:* Nuvele de moravuri.
51-53. *Bl. Ibanez* Coliba blestemată, traducere de V. Demetrius.
54. *Al. Odobescu:* Doamna Chiajna.
55-57. *H. Spencer:* Despre educație, epuisat.
58-60. *F. H. Burnett:* Lordul cel mititel, epuisat.
61-63. *E. J. Gouncourt* — Sora Filomena
64-65. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu noroc
66-67. *Ch. Dickens* — Un poem de Crăciun
68-69. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu minuni
70-71. *C. Marino* — Ada Lazu
72-75. *I. Giurgia* — Oameni din Ardeal
76 *Em. Gârleanu* — Laza

*) Toate numerile epuisate sunt sub presă și vor reapare în curând

Scriitorii celebri

Numărul 50 bani

Numere apărute:

1. *C. Negruzi*—Alexandru Lăpușneanu
2. *Leon Tolstoi* — Revoluționarul. (De ce?)
3. *Carmen Sylva* — Insula Șerpilor Baucur.
4. *Balzac* — Groaza. (Amintire din rev. franceză)
5. *Al. Odobescu* — Mihnea Vodă cel Rău
6. *Dickens* — Vălul Negru; Sensibilitatea
7. *Boccacio* — Aventurile unei femei cinstite (epuisat)
8. *Storm* — Iubirea
9. *Petroniu* — Orgia Romană
10. *Ion Creangă* — Moș Nichifor Coțcarul (epuisat)
11. *Blasco Ibanez* — Turbarea
12. *Wash. Irving* — Rip van Winkle
13. *Sarah Kumar Ghosch* — Mâncătorii de oameni
14. *Zola* — Carnet de Dans
15. *V. Alexandri* — Buchetiera din Florența
16. *Nietzsche* — Sărbătoarea Măgarilor
17. *Gorki.* — Douăzeci-și șase și Una.
18. *Nuvele Japoneze.*

Numere speciale:

Ion Jalea: Basarabia —·75
„ „ Ardealul 1·—

Cărți populare.

Carte de semne	—.25
Visul Macei Domnului	—·25
Epistolia Domnului	—.25
Minunile Sf. Sisoie	—.25
Orațiuni și Evangelia țigănească	—.25
Micul Dor, cântece noui	—.25
Dorul, 64 pagini	—.75
Explicarea viselor	1.—
Carte de vise mari	2.—
Alexandru Macedon	2.50
Viața Sf. Vasile cel nou, Vămile văzduhului	3.—
Soarta omului sau viitorul descoperit prin cărți	2.50
Adevăratul cod al manierelor elegante	3.75
Epistolarul amorului și al felicitărilor	3.75
Carte de stea	1.—
Prohodul Domnului	1.25
Calendarul cu zodii pe 150 ani	4.50
Paraclisul Sf. Grigorie decapolitul	—.75
Doftorul fără bani	—·25
Misterele din Porter Squar	—·25
Oglinda Omului (litere cirilice)	1·50
Alexandru Macedon (litere cirilice)	1·50
St. Haralambie	—·25
Sf. Alexe	—·2
Istoria războiului româno-rusoturc (9 volume) à	—·75
Mihai-Viteazul și Călărul (2 vol.) à	—·75
Calendarul Foaie	—·—
Calendarul Portativ, pentru buzunar	—·5

La spălătoriă chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei se vopsește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.

Telefon 556. 22 Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5. Telefon 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOCTOR din Wiena caută ocupație. Este dispus a da ore de instrucție de limba germană și literatură eventual contra instucției limbei române. Adresa la ziar sub „Inteligent No. 30." 207

„Radio" 248.

CAUT UN OFICIANT, care afară de limba maghiară cunoaște bine limba germană și română și care are praxă în branșa transportului. Leafă 3—5000 lei. Cari se pricep la vămuit sunt preferiți. Oferte în scris la König Miksa intreprindere de transport. Arad, Str. Bucur 3. 200

ORE ȘI CONVERSAȚII din limba Franceză dau la mine acasă și la locuință. Informații se dau în str. Iuliu Maniu 5. Etagiu III. Ușa No. 6.

ORI CINE poate câștiga intre 100—200 lei pe zi, personale cari dorese se pot adresa la Administrația ziarului sub câștig.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE din cauza plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str Mănăsturului 90. 208

FRAC aproape nou, ciac, plante de ornament de vânzare. Inainte de amiază Str. Schütz János 7. Partere. Apartamentul 1. 201

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire cosoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Gadrrs János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Căsătorii:

TÂNĂR SUBLOCOTENENT în rezervă, simpatic, luaial, calități sufletești alese, poziție socială splendită, dorește cunoștință unei D-șoare frumoasă, cinstită modestă, bună gospodină, pentru a contracta o căsătorie fericită. Doritoarele se pot adresa în scris la ziar sub: „Jonel".

DOMNIȘOARA — 21 ani — frumoasă cultă, inteligentă familie distinsă din Transilvania orfană, însă, venit anual peste 30 mii lei, dorește cunoștință serioasă urmată de căsătorie cu doctori ingineri, ofițeri superiori. Răspund scrisorilor serioase la ziar sub „Narcise"

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 se deschide Restaurautul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la lordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om. 190

Radio 246

Leonardo

fotograf, și'a deschis atelierul în silele trecute și stă deja la nivelul cel mai inalt. — Fotografii se fac dela 9 a. m. până la 4 p. m. Cluj, Piața Unirii 26. 211

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piata Unirei No. 5.**

BANCA NATIONALA A ROMANIEI.

Situațiune sumară

1919. 22 Septembre	ACTIV		1920. 18 Septembre	1920. 25 Septembre
315.154,980	aur depozitat (monete și lingouri	593.734,430		
178.575,450	aur (lingouri)	1.689,111		
1.194.805,114 — 1.026,015	stoc metalic		2.600.222,111	2.600.222,111
7,144	aur (monete)	14,455		
700.041,535	disponibil trate și bonuri de tezaur aur	2.104.763,115		
191,566	Argint și diverse monete		252,242	315,435
99.949,018	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat		22.066,597	22.386,137
108.131,902	Efecte scontate		494.300,797	493.938.599
31.755,000	Imprumuturi pe efecte publice	60.693,100		
59.178,024	78.956,900 imprumuturi pe efecte publice în cont curent	110.276,400	92.427,294	120.241,244
27.423,024	51.533,876 din cari nu s'au ridicat lei:	50.709,256 59.558,144		
8.042,556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		8.042,556	8,042,556
1.591.704,450	„ de 1.600 milioane pe bonuri de tezaur aur (1914—1918)		1.598.926,166	1.598.926,166
1.490.676,533	„ de 1.500 „ „ „ fără dobândă (12 Mai 1919)		1,495.676,533	1,495.676,533
—	„ de 1 miliard „ „ fără dobândă (16 Octombrie 1919)		998.000,000	998.000,000
—	„ de 5 miliarde pe unif. monetară „ fără dobândă (11 Iunie 1920)		2.062,840,345	2.106.554,030
21.673,439	Casele de imprumut pe gaj agriculturilor și industriașilor		30.533,641	30.443,874
11.997,418	Efectele capitalului social		11.997,418	11.997,418
32.645.277	„ fondului de rezervă		32.645,277	32,645,277
3.813,181	„ „ amortizarei imobilului, mobiliarului și mașinilor de imprim		3.813,181	3.813,181
6.780,114	Imobile		6.800,769	6.800,769
1,161,956	Mobiler și mașini de imprimerie		1.211,443	1.211,323
3.248,972	Cheltueli de Administrațiune		3.073,285	3.180,827
58.056,683	Conturi curente		9.919,133	9.905,383
36.766,691	„ de valori		1.341.105,003	1.387.895,613
73.162,946	„ diverse		1.179.632,945	889.673,215
4.792.981,240			11.993.485,736	11508.253,316
	PASIV			
12.000,000	Capital		12.000,000	12.000,000
52.491,385	Pond de rezervă		57.045,071	57.045,071
7.712,574	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie		7.969,600	7.969,600
3.580.690,258	Bilete de bancă în circulațiuue		7.600.688,343	7.670,356,869
8.184,898	Profit și Pierdere		9.604,683	9.604,683
2.782,897	Dobânzi și beneficii diverse		7.311,923	7,984.299
746.906,287	Conturi curente și recipise la vedere		1.110.166,831	1.057,529,625
382.218,447	Conturi diverse		3.185.699,280	2.999.379,644
4.792.981,200			11939.485.736	11821.869,811
27 Sept. 1919	**Efecte și alte valori de restituit**	25 Sept. 1920		
206.555,725	Efecte și alte valori în păstrare	229.865,840		
3.626.552,811 — 3,100.000,000	Bonuri de tezaur aur din gaj pe Impr. Statului	7,630.000,000	8.387.127,000	8.400,305,400
319.997,086	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	540.739,560		
130.075,333	Conturi de ordine		192.557,015	183.876,966
3.756.628,144			8.579.684,045	8,584.682,366

Taxa: { Scont 6% Dobânda 7%

Succesori lui Christofor Sárga

magazie de albituri și pânză

Cluj, Str. Regina Maria 3.

57

FRAȚII JOANOVITS Cluj, Piața Unirii 32.

Cel mai mare atelier fotografic din Ardeal. Fotografii artistice mărite.

36

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Calitatea primă

lemne de foc

în sterii și tăiate, transportate la locuință, se pot comanda cel mai eftin la:

Janovitz Vilmos

depozit de lemne Str. Fabricei de chibrituri (Gyufagyár-u.) 15 ☎ Telefon No. 127.

56

După o practică mai îndelungată la București, Viena Budapesta, **am redeschis**

atelierul de încălțăminte

unde se pregătesc totfelul de încălțăminte pentru Domni, Dame și copii, specialist pentru cizme și jambiere oficerești. **VASILE SĂNCRĂIAN** Cluj, Strada Forduló No. 5.

S'a deschis!

Localul de iarnă al

Varietului Biazini

Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide seara la oara 8. □□□□

77

Schwartz Adolf

croitor de domni

Str. Forduló No. 1.

64

In dosul Collegiului Unitar, confecționează haine elegante din ștofă engleză veritabilă cu preț convenabil. Funcționari se bucură de avantaj.

Intreprindere de transport „VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. 144 □□

Sticlă, Porțelanuri și Lămpi

„Ausländer"

Cluj, Piața Mihai-Viteazul 39.

180

La Salonul de mode

Gazda M.

Str. Reg. Maria 9. etg. II.

39 ◆

Este locul de întâlnire a damelor române din societatea înaltă pentru comenzi de mode

◆ ◆ ◆

S'a început expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

◆ ◆ ◆

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.

58

Se caută Guvernantă germană

pentru 2 copii (o fetiţă de 8 ani şi un băiat de 2 ani). Doritoarele sunt rugate a-şi inainta ofertele închisă la ziar sub „Tüchtig". □□

34

Restarline

147

(Linia Steaua Roşie) ANVERS

Legătură directă BUCUREŞTI—NEW-YORK.
Reprezentant General pentru România
D. BRÜCK & CO. Bucureşti
Calea Călăraşilor 84 şi Calea Moşilor No. 44.

A apărut:

„Democratia"

No. 10.— Octombrie

cu următorul sumar:

Problemele financiare internaţionale de **Horia Furtună.**

Câteva cuvint despre Mica Înţelegere de **Mircea Djuvare.**

Invăţămintele grevei generale de **Romulus Anghelescu.**

Cronica internă, externă. Fapte şi Documentele şi Rezenzii.

Democraţia se găseşte de vânzare la librări şi chioscuri de ziare cu 4 Lei exmplarul. Depozit general la administraţia revistei, Bucureşti Str, Academiei 17, unde se primesc şi abonamente cu 40 Lei pe un an.

Telegramă! Telegramă!

Alergaţi toţi la Marele magazin de articole technice

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazu No. 40

UNDE AU SOSIT ŞI SE VÂND CU PREŢURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAŞINI INDUSTRIALE ŞI AGRICOLE.

Becuri electrice (villany égők)

mai eftin ca ori unde.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB" S. A. SIBIU. □□□□

210

Parfumeria „ELITEI" Calea Victoriei 51 BUCUREŞTI.

Aduce la cunoştinţă că a primit în depozit diverse mărfuri

CU PREŢURILE CELE MAI EFTINE!

Expediţiuni în colete poştale contra ramburs în vechiul Regat şi Besarabia. En gros — En detail.

122

FRAŢII BLOCH BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186

VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ŞI ARGINTĂRII BISERICEŞTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ŞI PREŢURI. □□□

Pentru D-nii Librari din România Mare

LA MARELE DEPOZIT DE HARTIE ŞI PAPETARIE EN GROS

IANCU REISS din Bucureşti, Strada Şelari No. 7.

A sosit un mare transport de hârtie veline, hârtie melirt şi de concepte hârtie colorată în toate culorile. Bine asortat în toate articolele pentru sezonul de Anul Nou. Calendare blocuri şi foi. Mare asortiment de cărţi postale ilustrate pentru Sărbători.

Preţurile desfid orice concurenţa.

209 Expediţiuni prin colete poştale şi C. F. R. cu aconto şi ramburs.

A apărut

„Calendarul Gospodarilor"

pe 1921

Cu 2 suplimente gratuite adică: un tablou dopă pictorul Strâmbu şi un calandar de perete.

De vânzare la principalele librării din România PREŢUL 5 LEI.

178

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREŢUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarul Infrăţirea.

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%.

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare şi Reasignare.

Capital Social 12,000.000 Lei

Asigurări de incendiu, Viaţă, Grindină Transport etc.

Sucursale în toate oraşele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crişana şi Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România şi cu o reputaţie nediscutabilă. Agenţi (incasatori) şi Achizitori găsesc ocupaţie sigură adresânduse Sucursalei Cluj şi în toate oraşele sub cele mai avantagioase condiţiuni.

67

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

In sfârşit

SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%

şi spre bucuria publicului

Firma DICK şi FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu preţurile de mai jos.

1 metru ştofă de lână pentru haine bărbăteşti . . .	Lei 98
1 metru ştofă lăţime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămaşe şi pantaloni de tricon pentru bărbaţi . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Ploier pentru domni şi dame	Lei 98
2 Feţe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodaţi pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi flor pentru bărbaţi	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucaţi batiste	Lei 98

Aceste preţuri sunt valabile numai până la sfârşitul săptămânei curente.

181

TOATE DOAMNELE din elită întrebuinţează FORMALYSOLUL

recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea şi apa de gură „FORMALYSOL" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Drogherie şi Farmacie. Depozit principal „Hyglea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceoutice. CLUJ.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 120 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 4 Iu

Infrățirea

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

Refacerea financiară

Cu prilejul discuțiunilor urmate în Cameră în jurul „bilului de indemnitate" prin care guvernul a fost scutit de a mai încerca să aplice proectul de Buget prezentat în sesiunea trecută a Corpurilor legiuitoare, s'au schimbat din nou câteva păreri și soluții în privința situațiunei noastre financiare. Ni s'a amintit încă odată că Statul român n'a reușit încă să stabilească un echilibru între veniturile și cheltuelile sale. Mai mult decât atât. Acestea din urmă sunt atât de covârșitoare, încât resursele de încasări nu pot acoperi nevoia de bani a serviciilor publice. Nu mai departe decât acum câteva zile, casieria centrală a ministerului de finanțe a trebuit să coboare ghișeul, în cursul operațiilor sale de plată, din cauza lipsei de numerar.

S'au cercetat și cauzele acestei stări de lucruri îngrijitoare. S'au arătat și soluțiile. S'au aruncat, mai ales, încriminări reciproce.

Actualului guvern i se face o aspră imputare pentru faptul că, înainte de toate n'a adus în fața Camerei un proect de Buget real, a cărui aplicare să nu fie o problemă tot atât de grea ca și cuadratura cercului. Guvernul se scuză, firește, învinuindu-și predecesorii cari nu i-au lăsat nici un studiu pregătitor în această privință.

Mai greu s'ar putea da, ce e drept, o explicație a împrejurărilor cari au lipsit departamentul finanțelor de un conducător titular, a cărui activitate și competință să fie închinată fără întrerupere refacerei noastre financiare. Cu un proect de Buget întocmit de d-l C. Argetoianu și prezentat de d-l Take Ionescu, cu proecte de noui impozite întocmite de d-l I. N. Angelescu și prezentate din inițiativă parlamentară, anevoe și-ar fi putut îndeplini această sarcină, dela Paris sau din Londra, cu toată bunăvoința d-l N. Titulescu.

In altă parte stă, deci, pricina răului. Lăsând astăzi țara fără un Buget, și făcând impresia unui om care trăește din expediente, guvernul actual n'a făcut decât să culeagă roadele juste ale unei inactivități, — dacă inactivitatea ar putea să roadească! Haosul financiar, în care — cu greu se poate găsi un punct de sprijin și mai puțin încă o orientare, e efectul unei inerții complecte pe tărâmul legislativ.

Să ne lămurim.

Schimbările pe cari conflagrația mondială, războiul le-a adus în organizația Statelor nu s'au resimțit nicăeri ca în privința finanțelor. Totul este răsturnat înlăuntrul fiecărei țări ca-și pe piața internațională. Războiul a înghițit atâția bani și a zguduit atât de adânc toate mijloacele de producție și de schimb, încât Statul cași particularii s'au resimțit de această situație.

Jocul crescând al salariilor, cari au fost sporite necontenit dela sfârșitul războiului până astăzi, a acoperit în parte sarcina grea pe care o reprezintă astăzi câștigarea existenței de fiecare zi. Situația corespunzătoare a Statului e însă cu mult mai grea. Obligațiile sale financiare îi sunt o piatră masivă atârnată de picioare. Datoriile enorme ale războiului — pentru a vorbi de țările cari s'au înfruptat din nenorocirile lui — apasă asupra prezentului. Cheltuelile actuale își găsesc cu greu acoperirea, de cele mai multe ori tot prin mijlocul, care nu e o soluție ci un primejdios expedient, al creditelor și a împrumuturilor interne

România înfățișează din plin această situație. Resursele noastre financiare ordinare nu sunt mult mai sporite decât înainte de război. Și chiar dacă unele impozite — în special cele indirecte — au fost ușor mărite, *sistemul* nu s'a schimbat întru nimic. Iată ce ar însemna pentru un particular să facă față nevoilor zilnice, tot mai pretențioase, cu veniturile sale de acum zece ani.

Mai rău încă. Un ziar din Sibiu făcea deunăzi constatarea că în cuprinsul Transilvaniei nu se plătesc dările de doui ani de zile, decât întâmplător, ici și colo. In vechiul Regat e cam aceeaș stare de lucruri, și nu credem să fie mai bine în Bucovina sau Basarabia. Afară de aceasta, chiar sursele de venituri dinaintea războiului nu mai dau Statului ceeace ofereau înainte. Căile ferate, cari reprezentau totdeauna un excedent destul de rotund, astăzi o aduc o pierdere simțitoare, din cauza chipului cum funcționează.

Să ne mai mirăm pentru ce nu putem avea un Buget echilibrat, când nimeni dintre conducătorii țărei, cari au la îndemână Parlamentul, pentru a legifera în această privință, nu se gândesc să revizuească izvoarele de venituri ale Statului pentru a corespunde noilor cerințe ale acestuia?

Nu mai încape îndoială că prin această operă de asanare financiară trebuiau să înceapă cei cari doresc să prezinte țărei o evaluare justă și realizabilă a balanței finanțelor publice. Acelaș lucru se cere și astăzi. E cu neputință să se întocmească un Buget, și sforțările în direcția aceasta vor fi zadarnice, înainte de a se da o administrație mai înțeleaptă serviciilor publice.

Guvernul făgăduește că va aduce încă în actuala sesiune, proectele de legi menite să schimbe șubreda temelie financiară pe care stăm astăzi. Sperăm că-și va ține făgăduiala. Dar, am dori în acelaș timp ca stările de astăzi dela departamentul finanțelor, văduv de o conducere unitară, să înceteze cât mai repede, pentru ca politica financiară a țărei să scape de dezorientarea și de negura în care plutește astăzi.

A.

Acțiune ruskiniană

Ministerul de industrie a luat o inițiativă fericită: înființarea unei școli în cari fetele tinere să învețe arta de a desăvârși industria casnică.

Inițiativa aceasta e destinată desigur pe de o parte să dea unor elemente muncitoare o șansă nouă de bună-stare și de siguranță materială iar pe de altă parte să contribue la perfecționarea micilor industrii rurale, îngăduindu-le să se strecoare în interstițiile construcțiunei puternice ridicată de industria modernă, ca o înflorire de câteva roze agățătoare printre pietrile sau cărămizile unei fabrici sau unui palat.

E totuși o îndrăzneală să încerce cineva să lupte împotriva mașinilor. Tentativa originală și artistică a lui Ruskin e azi din ce în ce mai puțin realizată în țările occidentale.

La noi, expozițiile deschise în ultimii ani au îngăduit publicului să vadă minunate lucruri datorite dibăciei și perseverenții unor lucrătoare a căror viață seamănă cu viața lor; și cei cari au evaluat și admirat opera lucrătoarelor și lucrătorilor țărani, au simțit înfiorându-se parcă în aer o vie speranță.

Speranța aceasta va fi mai vie încă atunci când femei ca devotamentul luminat se vor duce la țară ca purtătoare ale unor bune îndemnuri și vor zice rusticelor muncitoare:

„Viața e grea, larna e un lung șomaj. Sub coperișul vostru, la colțul vetrei voastre, puteți să vă folosiți în voie de timpul care trece". Vom vedea atunci că în mâinile active, orele acelea pe cari Theocrite le numește „încetele fericite", vor lăsa darurile pe cari poetul vrea să le vadă împărțite muritorilor.

Astfel de industrii hrăneau cetatea primitivă. Priviți campanila din Florența, de pildă. Veți vedea cum vechilor artiști le plăcea să grupeze râsboaele de țesut spre a înfățișa sub binecuvântarea lui Dumnezeu, viața adâncă a cetății. In unele ore ale zilei, satele noastre ar putea ajunge să samene cu basoreliefurile campanilei florentine.

Drăguțe lucruri cari au fost, sunt și vor fi opera acelor mâini active, acelor mâini vii, cu cicatricele și stigmatele lor, mai admirate de Leonardo da Vinci de cât mâinile ireproșabile pictate sau sculptate de către maeștrii artei. Care din noi nu e în stare să simtă o emoție neobișnuită pentru ceea ce Ruskin numea „opera unei sărmane, nedibace și muncitoare ființe umane".

E atâta viață, atâta umanitate, atâta suflet în umilele lor industrii cari sunt mai aproape de inima omului fiindcă au fost mai aproape de mâna lui! In jurul lor plutesc virtuți nevăzute, între firele țesăturilor lor, ele închid ore de răbdare.

Și e atâta frumusețe în muzica făcută a gândului femeilor cari torc încât înțelegi câtă fericire toarce munca lor pentru viitor.

Dr.

ATITUDINI VINOVATE

Din Iași ni se anunță arestarea unui student basareabean învinuit de propagandă bolșevică în Basarabia și găsirea de manifeste incendiare la societatea studenților basarabeni, și acum în urmă la căminul aceloraș studenți. Or, societatea studenților basarabeni își are sediul în chiar localul Universității din Iași, la facultatea de științe iar căminul este întreținut cu banii statului românesc, care nu e de loc bolșevic.

Cu alte cuvinte studenții basarabeni, basarabeni numai cu numele căci 90% din ei sunt străini, găsesc de cuviință, după ce sunt oaspeții dărniciei românești, să comploteze contra siguranței statului care le dă posibilitatea de a se cultiva.

Căci în momentele actuale când nevoile, lipsurile și scumpete rătăcesc unele spirite nu destul de resistente, a veni tu student, să le mărești nemulțumirea promițându-le raiul pământesc prin realizarea unei doctrine imposibile, e o crimă.

Și de aceasta, înaintea studenților sunt vinovați cei cari au condus universitatea din Iași în ultimul timp.

Indulgenței senatului universitar i se datorește primirea în universitate a 600 studenți basarabeni, fără alte diplome decât de cel mult patru clase secundare.

Cum poate înțelege cursurile universitare un tânăr fără pregătirea serioasă a liceelor noastre? Și dacă nu le înțelege căci în erioritatea intelectuală e evidentă, toată nemulțumirea rezultând din această situație se îndreaptă transformată în ură neîmpăcată contra profesori o în primul rând, contra societ, e contra țărei a cărei fii de recentă dată sunt.

Conducătorii Universității au făcut o greșală tolerând până acum spiritul anarhic care însuflețea o parte din studențimea basarabeană, deși în diferite ocazii i-au cunoscut destul de bine manifestările.

Cei mai mulți, în loc de a se interesa de nevoile sufletești ale studențimei, și enumărându-le, să le împlinească printr'o educație națională indispensabilă viitorilor conducători ai Românieî, au preferat intrigile mărunte sau combinațiile de culise înainte să dărâme pe cutare rector sau decan pentru a alege altul.

Mai mult de cât atât, și au părăsit catedrele pentru a continua în parlament politica militantă care, atunci când stăteau în Iași le obsedea tot timpul

Dacă vina studenților e mare, pilda o au dela acei dascăli ai lor cari sunt învrăjbiți de neînțelegerile politice, și care trebuesc să se unească cât mai e timpul pentru salvarea sufletului românesc înecat de nimicuri internaționaliste.

Rer.

CRIZA DIN ANGLIA

Anglia trece acum printr'o criză primejdioasă, care poate avea urmări grave.

Chestiunea muncitorească destul de complicată și de dificilă prin propaganda bolșevică — și poate tocmai din cauza acestei propagande — se complică acum prin șomaj.

Scumpetea articolelor industriale survenită din pricina prețului ridicat al mâinei de lucru a împiedicat vânzarea lor. Ele s'au îngrămădit atunci în depozite ne mai fiind cerute pe piață. Ca o urmare a acestei situațiuni, numeroase fabrici și uzine au încetat lucrul. Inchizându-și porțile ele au dat drumul lucrătorilor.

Peste un milion de lucrători au rămas astfel fără lucru.

La câte acte de exasperare, fatale statului nu pot fi târâți un milion de oameni, fără lucru, expuși foamei. Căci lipsa de muncă și foamea sunt cele mai primejdioase sfătuitoare.

Guvernul englez dându-și seama de această primejdie a luat unele măsuri pentru a o înlătura în marginile posibilului.

S'a votat astfel un credit de 40 milioane lire sterline pentru a veni în ajutorul muncitorilor. Deasemeni s'a hotărât să se dea „tradeunionilor" avantagii speciale, dacă vor primi în sânul lor 50.000 de demobilizați fără profesiune pentru a-i învață meșteșugul. Guvernul a mai propus „Unionurilor" să le plătească o primă de 5 lire pentru fiecare om care va fi primit la lucru.

S'a mai hotărât să se deschidă un credit de 3 milioane lire sterline autorităților locale pentru a asigura executarea imediată a diferitelor lucrări de utilita e publică. Incă un credit de 10,400.000 lire sterline s'a afectat pentru construirea de șosele noi.

In chipul acesta o parte din lucrători vor găsi de lucru.

Creditele deschise de guvernul englez ne dovedește că primejdia șomajului este foarte gravă.

Vor înțelege, poate, și lucrătorii că o parte din vina acestei stări de lucruri cade și în sarcina lor, pentru că s'au lăsat, prea ușor și fără să cerceteze, împinși la greve și la turburări cari dezorganizând condițiunile de muncă și de producție au stârnit această criză.

Așa fiind criza din Anglia care în mai mică măsură există și în Franța și în Germania, ar trebui să slujească de învățământ și de pildă muncitorimei de pretutindeni.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Invățământul primar în județul Bihor

Până la retragerea armatei, Biharia noastră întrecea în suprafață Bucovina cea frumoasă. De aceea îi și ziceau în trecut: „Țara Bihariei" acestui județ azi redus la 400 comune așezate în mare parte la munte de Români tari azi formează 65—70 procente din totalitatea locuitorilor, restul fiind unguri, evrei, șvabi, slovaci etc.

Preocuparea stăpânirii de ieri a forma tendința neprihănită de a maghiariza naționalitățile străine mai mult accesibile aici la marginea etnică a Ardealului. In vederea acestui scop au înmulțit oficiile statului, la cari numeau exclusiv funcționarii unguri, pentru a da colorit unguresc orașelelor din județ. Paralel cu aceasta îngreunat susținerea școalelor confesionale stăruind din răsputeri pentru înființarea celor de stat și comunale, exclusiv sau în mai mare parte numai cu limba ungurească. In fruntea învățământului au numit pedagogi de teamă și biurocrați conștienți de misiunea lor.

Și oricât de regretabil ar fi, trebue să recunoaștem, că după o îndelungată și îndârjită luptă, și-au văzut roadele muncii lor, obținând succese mari pe terenul maghiarizării. Broșura protoereului Dr. Gh. Ciuhandu dela Episcopia ortodoxă din Arad (Școala noastră poporală și darea culturală, Arad, 1918) scrisă pe temeiul rapoartelor oficiale, este icoana cea mai fidelă și dureroasă a luptei culturale, susținută cu sacrificii atât de mari de către Românii din Crișana prin școalele confesionale.

Istoria ne-a făcut dreptate, slugile de ieri am ajuns stăpânii pământului nostru. Mai greu este însă să păstrăm dorul pe care ni-l-a dat sângele fraților noștrii. De ne-ar lipsi numai priceperea, nu am atrage asupra noastră osânda urmașilor noștrii, cari ne vor condamna și mai mult dacă, stăpâniți de lăcomie și interese meschine, neglijăm și prin indolența noastră veștejim și profanăm memoria eroilor, cari ne-au lăsat spre chivernisire comoara răscumpărată cu prețul vieții lor.

Invățământul primar din Bihor este nunumai neglijat, dar și desorganizat.

La revisoratul, vestit pentru forțele sale distinse, a fost numit d. Gheorghe Tulbure, care până atunci ca protoiereu era consilierul bisericesc al Episcopiei ortodoxe. Intelectual ireproșabil, om cu cunoștințe frumoase, dar nici decât potrivit a fi numit la acest post, atât de important întru renașterea morală și intelectuală a unui județ cu 70—80 procente analfabeți, lăsați intenționat în întunerecul neștiinței atâtea veacuri.

Ajutoare au mai fost numiți mai mulți învățători, cari până atunci funcționau în comunele rurale, oameni potriviți la catedra satului, nu însă pentru conducerea alor câteva sute de școale. Colegii s'au simțit jigniți pentru această alegere, în urma căreia oameni tineri și lipsiți de experiență cunoștiințele necesare, au ajuns să le fie superiori celor mai versați și mai bătrâni.

E de prisos să mai arăt resultatele slabe realizate în astfel de împrejurări. Eforiile școlare nu au fost numite în tot locul, ceace avu ca urmare neglijarea și chiar a edificiilor școlare, ceeace dovedește iarăș insuficiența controlului, despre care prefer să nu mai vorbesc.

Numai astfel se poate întâmpla, ca într'o școală gr. cat. română la o depărtare de 8 km. dela reședința de județ (unde poți merge cu trenul) în al 2-lea an al imperiului românesc, se întrebuințează ziar și registru în ungurește. Cele mai multe școale n'au nici până astăzi harta României, fie cât de mică. Metodul fonomimic este în mare parte necunoscut etc. etc.

Nu mă mir toate acestea, când d-l revisor Gh. Tulbure, este deputat ales în circumscripția Beliu (jud. Bihor), rămânând în aceeaș vreme și revisor școlar al județului Bihor, o incompatibilitate precizată prin lege. Dar pe semne d-l prefect nu observă această ilegalitate, despre care trebue să știe și d-l ministru și secretariatul general din Cluj. Mai amintesc, că d-l revisor e și directorul ziarului „Tribuna" deci nu-i mirare, că ori câtă bunăvoință ar avea nu e în situația de a împlini trei funcțiuni deodată, mandatul reclamându-l pe durata sesiunii întregi la București, iar biroul pe tot minutul în Oradia mare.

Drept încheiere și ca o posibilitate de a mă desminți îl rog pe d-l deputat Gh. Tulbure, care în orele libere mai e și revizorul școlar al acestui județ limitrof cu țara lui Horthy, să ne deie următoarele date; 1. câte comune are sub jurisdicțiunea sa; 2, câte școale ar trebui să fie; 3. câte sunt; 4, câte funcționează; 5. câți elevi sunt obligați la școală; 6. câți cercetează școala; 7. în câte școale s'a ținut ezamenul în anul școlar 1919—1920 și în presența a câtor elevi; 8. cine și de câte ori le-a controlat; 9. ce a constatat; 10. care-i resultatul final 11. în câte comune a fost numită eforia; 12. în câte comune nu este învățător; 13. câți analfabeți sunt în județ; 14. în câte comune se țin cursuri pentru adulți; 15. câtă vreme a absentat d-sa în cursul anului școlar?

C.

Clujul va avea statuia lui Avram Iancu

Consiliul orașului Cluj, la propunerea D-lui consilier E. Dandea a hotărât cu însuflețire unanimă înființarea unei organizații cu scopul de o procura mijloacele necesare pentru ridicarea unei statui demne, în Cluj, întru amintirea memoriei eroului Avram Iancu și a votat spre acest scop *50.000 lei* din fondul pentru înfrumsețarea orașului.

Pentru buna reușită a acțiunei s'a decis convocarea adunări generale pentru alegerea comisiunei statuei Avram Iancu, care să aleagă comitetele și funcționarii necesari, și a fixat adunarea generală de constituire pe ziua de 2 Ianuarie 1921 ora 11 a. m. în sala de ședințe a consiliului orășenesc (ușa No. 1).

Citiți „Infrățirea"

Centenarul Academiei de Medicină din Paris

In ziua de 20 Decembrie 1820 o ordonanță a regelui Ludovic XVIII-lea, fonda Academia de Medicină, constituit prin reunirea într'un singur corp a Academiei regale de medicină, al institului superior de vaccin, serviciul epidemiilor, al apelor minerale, al higienei copiilor etc.

Nouă academie era însărcinată de a răspunde întrebărilor guvernului asupra a tot cela ce interesează sănătatea publică și mai cu seamă epidemiile, epizoolilile, cercetarea remediilor noui interne și externe etc. Aceasta a fost și principala sa rațiune de a fi. Cu toate că Academia de medicină funcționează și ca societate savantă, luând cunoștință de lucrările membrilor săi ea constituie înainte de toate car consultativ al statului. Diversitatea atribuțiunilor sale explică pentru ce Academia de Medicină nu cuprinde numai medicină și chirurgi ci și veterinari farmaciști, biologi chimiști, fiziciani, higieniști și chiar câțiva înalți funcționari.

Cele mai mari nume ale științei medicale franceze, de un secol, au ilustrat tribuna sa și presidat la deliberările ei.

Dupuytren, Lisfranc, Velpeau Orfila, Jobert de Lamballe, Larrey' Ricord, Trélat, Tarnier, Empis Laucereaux, Dieulafoy și mulți alți iluștri savanți au fost președinții ei.

Academie de Științe a fost reprezentată totdeauna în mijlocul celei de medicină și anume doisprezece membri și cei dintâi face parte din aceasta: d'Arsonval, Daniel Berthelot, Bourguelot, Guignard, Hermeguy, Laserau, Moureu, Edmond Perrier, Quénu, Ch. Richet, Roux și Widal. Membrii biroului îmbracă cu ocazia ședințelor solemne un costum analog aceluia al membrilor Institului.

Academia de Medicină e instalată definitiv din 1902, în strada Bonaparte No. 16, după ce a locuit provizoriu timp de 50 ani în fosta capelă a Caritații din Rue des Saints-Pères.

Universitare

In baza deciziunii Senatului Universitar, se face cunoscut că înscrierile la Universitatea din Cluj pentru semestrul viitor se vor face dela 24 Ianuarie—5 februarie; la profesori dela 6 Februarie—8 Februarie inclusiv. Inscrieri ulterioare în cazuri bine motivate se vor încuviința de către D-nii Decani dela 9—24 Februarie, iar de către D-l Rector dela 25 Februarie—4 Martie, dela această dată noui inscrieri nu se vor admite pentru nici un motiv.

Rectoratul Universității.

Timbru cultural

D-l Ministru al finanțelor a aprobat confacționarea și aplicarea unui timbru cultural special, în valoare de 50 bani care se va aplica în tot cuprinsul Transilvaniei, Banatului, Crișianei, Satului-Mare și Maramurășului asupra tuturor biletelor de intrare dela teatre, cinematografe, conferințe, concerte, serate, spectacole în scopul strângerii fondului necesar construirei unei catedrale ortodoxe în Cluj. Aceasta aprobare s'a dat pentru un an de zile cu începere dela data de când se va pune în aplicare timbrul.

Controlul aplicării timbrului rămâne în sarcina organelor polițienești și financiare.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Trandafirii roșii.*
Duminecă matineu: *Institutorii.*
„ seara: *Sapho.*

Teatrul unguresc.

Sâmbătă matineu: *Studenții din Igló.*
Sâmbătă seara: *Cabaret de anul nou.* Inceputul la ora 7.
Duminecă matineu: *Liliacul.*
„ seara: *Năframa haiducului.* Cu distribuția nouă.
Luni: *Ebrea.* La începutul reprezentației ușile dinspre sală se închid.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Nizuința de îmbogățire

— O primejdie a veacului nostru. —

Trebue să revenim la principiile sănătoase creștinești, altfel nu este cu putință o întoarcere la normal.

Ori încotro te întorci nu auzi altceva decât plângeri împotriva pornirei devenită aproape generală spre îmbogățire cât mai repede. Și pentru a ajunge la acesta, nimeni nu cunoaște hotar, nu alege mijloace, călcând în picioare chiar și cele mai elementare principii de morală. Nu-i mirare deci că traiul a devenit de nesuferit și pentru mulți un isvor de nemulțumire.

Și de această rătăcită mentalitate n'a fost cruțată nici pătura noastră de sus dela care cu tot dreptul am putea aștepta mai multă înțelegere despre adevăratul rost al vieței.

Ce sunt doar acele multe frământări cari fac să se deslănțue cele mai sălbatice patimi și lupte de partid, decât tocmai o dovadă ne 'nșelătoare despre felul cum privesc unii viața, ca un prilej pentru a'și creia condiții, de traiu cât mai lesnicios, mai abundent, de risipă fără a se ocupa de ceva mai nobil, mai ideal.

O atare mentalitate pare că dominează în întreaga noastră societate.

Cum se poate explica altfel faptul că preocupați de această dorință de îmbogățire peste noapte, nimeni nu-și mai bate capul cu preocupări de ordin pur cultural.

Și de fapt este raritate, când mai poți ceti în cotidianele noastre și câte o scriere de conținut științific.

Nedumeriți ne întrebăm noi cei dela țară ce poate fi cauza că nu-și mai fac apariția în publicistică, oameni cu suflet mare în care să încapă și preocupări mai nobile și a căror inimă să bată și pentru semenii lor, cari să fie preocupați și de soarta neamului atât de încercat care așteaptă ajutorul și cuvântul de îndrumare plin de dragoste desinteresată dela ei.

Ingrijorați văzând zădărnicia așteptărilor noastre, într'o revenire la alte vederi mai sănătoase subscrișii ca membrii ai corpului didactic din vălute, dându-ne seama de datoria noastră de-a păstra în cât mai mare curățenie moralul generației de azi și pentru a trezi cât mai mult interes în tineretul nostru față de tot ce e nobil și frumos în viață, am luat inițiativa de a oferi publicului diferite lecturi din scriitorii mari pentru a da o îndrumare sănătoasă felului nostru de gândire atât de pervertit prin desechilibru provocat în toată lumea de războiul mondial.

Ne place să credem că un bun cetitor va găsi o adevărată plăcere și înălțare sufletească în lectura acestor publicațiuni selecte și pe cari le vom da mai ales în traduceri din autorii streini bine apreciați începem aici seria problemelor ce ne preocupă, cu articolul de actualitate al d-lui O. Marden:

„Poți să fii bogat și fără bani"

Nu mai încape îndoială că și fără bani poți să zici că ești bogat. Mii de oameni, cari n'au în buzunar o lăscaie sunt cu drept cuvânt bogați. Un bărbat cu organism sănătos și robust, cu un stomac bun cu o inimă și mădulare tari este și se poate numi de fapt bogat. Oase sănătoase sunt mai bune decât aurul, mușchi vânjoși mai buni ca argintul, nervi, cari pevăd ori-ce acțiune cu energie, sunt mai buni decât proprietăți și moșii mari.

Dece m'ași osteni să'mi câștig o mică parte de pământ? aceasta este doar și colțul meu de lume; pentruce ași invidia pe alții pentru proprietatea lor care nu este decât legitimă? Ea aparține aceluia care o poate vedea și se poate desfăta de ea. Eu n'am nevoe să pismuesc pe marii proprietari din Boston sau Newyork. Ei nu fac altceva decât doar îngrijesc de chiar proprietatea mea păstrându-o pentru mine în stare bună.

Numai cu câțiva fenigi eu pot să văd și să posed ce e mai ales din acestea făcând o plimbare cu trenul ori de câteori am plăcere . . . Nu m'a costat nici-o sforțare și nu pricinuește nici-o grijă și totuși îmi stau la dispoziție boschetele, colonadelei frumoase de pe parcurile străluite, pe cari ori când le pot vedea de câte ori am dorință, călătorind prin aceste locuri.

Eu nu doresc să le iau cu mine acasă, căci în cazul acesta nici pe jumătate ca acum n'aș putea să mă bucur de ele afară de aceea m'ar costa și prea mult din prețiosul meu timp pe lângă că ași fi stat cu grija în sân, că mi s'ar putea strica sau fura. Așa însă cu drept cuvânt pot zice că am îndeajuns dinaintea acestei lumi. Totul este pentru mine pregătit fără osteneală din partea mea.

Toți din jurul meu parcă nu fac altceva decât lucrează din răsputeri, într'u a dala viață unele lucruri care sâm placă mie. Puținul ce-l plătesc eu pentru folosirea bibliotecilor, căilor ferate, galerilor, parcurilor, este mai puțin decât cât ar trebui să jertfesc pentru ținerea în stare bună a unei cât mai neînsemnate părți din ceeace folosesc eu. Viața din natură cu peisagiile, cu stelele, cu florile, cu marea, cu aerul, cu păsările și arbori măreți, toate îmi aparțin mie. Cea-și mai putea să mai doresc? Toate veacurile au lucrat pentru mine, întreg neamul omenesc este ca și un sclav al meu.

Un milionar plătește o avere întreagă pentru o galerie de

Cronica politică

Destăinuirile făcute în numele partidului socialist, cu prilejul discuției la Mesaj, de către d-l Toma Dragu — unul dintre acuzații ultimului proces de complot împotriva siguranței Statului — au avut darul să emoționeze pe toți conducătorii opoziției. Ziarele din București publică o serie de declarații din partea d-lor N. Iorga, dr. Lupu, Iuliu Maniu și Vaida-Voevod, dintre cari nu lipsesc nici cei doui „fruntași politici" d-nii Virgil Mageru și I. Buzdugan. Guvernul actual a denunțat opiniei publice subt înfățișarea unei conspirații împotriva Dinastiei, iar Suveranul e sfătuit, fără prea multă discreție, să ceară demisia sfetnicilor săi compromiși.

Nu vom insista astăzi asupra unor mărturii cari pornesc de pe băncile comuniștilor, pe cari nu-i putem socoti mai buni patrioți decât oamenii cari stau pe banca ministerială, deși am putea aminti reaua inspirație pe care a avut-o d-l general Averescu atunci când a vrut să înspăimânte cu „răspunderile" altora.

Trebue să ne mirăm, totuș, că cei mai zeloși apărători ai Dinastiei sunt acum tocmai aceia cari nu alegeau deunăzi cuvinte tocmai cruțătoare pentru a da frâu liber supărărei lor. D-l N. Iorga este acela care, în ziua retragerei guvernului Vaida-Voevod amenința Coroana cu restrângerea prerogativelor sale, și cerea socoteală Guvernului pentru schimbarea unui regim care nu se putuse susține — deși nu suferise nici un atac din partea opoziției de atunci. D-l dr. Lupu este acela care se declarase socialist de pe banca ministerială și tolera ca ministru de interne agitații revoluționare, cari numai în favoarea Dinastiei nu putea fi. D-l Vaida-Voevod este acela despre care s'a spus că a fost „asasinat pe la spate" de Suveranul în mâinile căruia și-a depus demisia.

Inregistrăm aceste amănunte ciudate, și ne întrebăm, dacă în fața unor asemeni precedente, zelul pentru Coroană al opoziției federalizate, nu este fructul aceleiaș dorințe egoiste de politicieni mici, care a stat și la temelia atitudinei lor contrarii?

Congresul partidului național-liberal în jud. Sibiu

Congresul partidului național-liberal convocat pentru județul Sibiiului pe ziua de 28. l. c. a avut loc în prezența unui număr de aderenți destul de frumos, compus din intelectuali și țărani.

Congresul a fost presidat și condus de d-l general t. r. Dionisie Florian. După deschidere a luat cuvântul d-l Dr. Nicolae Vecerdea. D-sa face o schițare a situației generale politice, arătând rezultatele principale dobândite în urma războiului prin care a trecut neamul nostru. Insistă îndeosebi asupra revendicărilor democratice, ca votul universal, reforma agrară etc. Face o scurtă reprivire asupra regimelor cari s'au perindat dela întemeierea României-mari, arătând greutățile cu car au luptat guvernele noului stat român. Apreciind cu dreptate situația actualului guvern, arată că speranțele puse de întreg neamul românesc în persoana marelui general Averescu nu au fost satisfăcute, ci dimpotrivă trebue să constatăm că situația generală a țării e foarte rea.

Față de această stare a treburilor obștești, trebuie să ne îndreptăm ochii și nădejdiile, noastre spre acel partid, care prin trecutul său și prin organizarea sa ne dă garanția că va fi în stare a face ordine în țară.

„Acest partid — zice vorbitorul — credem că va fi vechiul partid național-liberal, care cunoaște, mai bine decât orișicare alt partid, ținuturile alipite. Mândru pe trecutul său, acest partid s'a reformat conform cerințelor timpurilor nouă și a adoptat principiile democratice".

După aceasta, vorbitorul prezintă congresului statutele partidului, dimpreună cu normele de aplicare stabilite de comisiunea organizatoare pentru împrejurările locale,

In conformitate cu statutele generale ale partidului, se stabilește pentru conducerea organizației județene, în care e cuprins și orașul Sibiu, un comitet comdin 44 de membri, dintre cari 20 să fie cu domiciliul în Sibiiu, iar restul să se repartizeze pe județ, dându-se fiecărei plase câte 4 membri aleși, afară de membrii de drept, ca toți președinții comitetelor comunale.

Conducerea actuală, care urmează a se alege în congresul de azi, să fie încredințată cu reprezentarea și rezolvirea agendelor partidului pe timpul dela 28 Decembrie a. c. până la viitorul congres se va alege apoi comitetul definitiv pe patru ani al organizației județene.

După d-l Dr. Nic. Vecerdea se dă cuvântul d-lui prof. I. U. Soricu, care face o magistrală expunere a desvoltării istorice a ideei naționale atât în Ardeal cât și în vechiul regat. D-l Soricu prinde din complexul datelor istorice cele mai marcante evenimente și scoate în relief figurile de eroi naționali, cari au preferit moartea decât să renunțe la idealul național! Astfel ne arată mai întâi luptele românilor din Ardeal împotriva ungurilor și trece apoi la istoria neamului, care s'a petrecut în vechiul regat.

Arată că triumful final al ideei naționale a fost la anul 1848, când atât în regat cât și în Ardeal s'a manifestat această ideie. In vechiul Regat I. C. Brătianu a reprezentat ideea și idealul național.

Oratorul arată cu citate din documente, spiritul superior de care a fost condus întemeetorul partidului național liberal.

După această expunere d-l Soricu cetește programul partidului și invită congresul să se pronunțe asupra lui.

Se alege apoi un comitet central județean.

După aceea d-l A. Boiu, secretarul comisiunei județene, cetește o moțiune destinată să fie trimisă d-lui I. C. Brătianu, șeful partidului.

Moțiunea e primită și subscrisă de toți cei prezenți.

(*După Dacia Traiană*)

Haine veritabile NEUMANN și paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din materiai ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ
65

Știri și fapte politice

Terminând discuția asupra Mesajului, Camera a luat vacanță până la 24 Ianuarie.

*

Un consiliu de miniștri a avut loc la București, subpresidența d-lui general Averescu.

D. Garofid a făcut o expunere amănunțită a proectului de reformă agrară.

*

D. I. Mihali, vicepreședintele Senatului a făcut câteva declarațiuni ziarului „Keleti Ujsag" cu privire la întrarea ungurilor din Ardeal în viața politică. Frunțașul ardelean vede următoarele avantaje ale acestei hotărâri: 1) a se ști cine reprezintă într'adevăr maghiarimea din România 2) vom cunoaște doleanțele maghiarilor și 3) se va sfârși cu politica clandestină a iredentismului maghiar.

*

Aflăm că d-l N. Titulescu a trimis și d-lui general Averescu o telegramă în care-și dă demisiunea din guvern deoarece nu poate aproba politica economică de înstrăinare și angajament pe cari guvernul le ia în această privință.

Revista pressei maghiare

— Declarațiile lui Jászi Oszkár și pressa maghiară —

Față cu declarațiile lui Jászi făcute într'un ziar din Viena cu privire la situația maghiarimii din Ardeal, pressa locală — după cum era de așteptat — nu a rămas fără a-și spune cuvântul. Se știe, că Jászi a împărțit maghiarimea din Ardeal în șapte grupuri după dispoziția sufletească, atitudinea și așteptările ce le reprezintă. Ziarul sionist „Uj Kelet" e nemulțumit de felul cum apreciază Jászi mișcarea sionistă din Ardeal, îndeosebi îl supără pasajul următor din articolul lui Jászi: — „La aripa oportunistă, mișcarea (sionistă) e inspirată de raționamentul, că azi a mai fi ungur e un lucru neplăcut, care aduce slab profit, a deveni român însă, abia e posibil (nu prea îi poftește nimeni), din contră, a crea o națiune deschilinită în Ardeal, care scăriițează proporția numerică a Maghiarilor, e o întreprindere ce se poate înfăptui și care în anumite cercuri conducătoare e simpatizată".

Față cu aceasta aserțiune ziarul „Uj Kelet" ține să constate, că „sionismul este un sentiment național isvorit din sufletul poporul i evresc".

Ziarul „Ujság" protestează în contra bănuelii că nobilii maghiari ar fi accesibili să se prestez și la rolul de renegați pentru a-și mântui numai latifundiile. Aserțiunea aceasta este inexactă. Tot astfel caută să desvinovățiască funcționărimea de învinuirea că pasivitatea, ce și-au impus'o ar fi în oarecare legătură cu propaganda agenților lui Horthi. Cât privește pe bolșevici ziarul „Ujság" susține, că ei ar reprezinta o fracțiune așa de neînsemnată încât nu merită a se ocupa de dânsa. Muncitorimea din Ardeal — afirmă sus numitul ziar — nu luptă astăzi pentru ideale, ci pentru pâne și chiar greva generală s'a făcut fără aprobarea muncitorimii ardelene. Ziarul aprobă însă tot ceea ce Jászi a spus despre evreii sioniști.

Ziarul „Ellenzék", contestă simplu orice drept lui Jászi, acest „nou Columbus" după cum îl numește în ironie, de a da sfaturi maghiarimii din Ardeal. Nu-i convine povața lui Jászi de a lucra și maghiarimea din Ardeal în acțiune politică și mai ales nu-i conduc afirmarea lui Jászi că d-nii Iorga, Mihalache și Lupu ar sprijini din toate puterile o politică de împăcare și de înțelegere.

„Nici când nu a gemut mai amar sub opresiune maghiarimea, de cât în timpul când ei erau la putere. Sperăm că după toate aceste nu va mai dori Jászi, ca să-i luăm povața în serios". Față cu celelalte constatări făcute de Jászi, constatări, cari compromit atât de mult maghiarimea din Ardeal, „Ellenzék" nu are nimic de obiectat.

Cetiți „Infrățirea"

Tablouri și un copil nevârstnic venind în lăuntru, presupunând numai că are oare-care fantasie poetică e în stare să aducă cu sine o adevărată comoară de frumusețe de acolo, pe cari proprietarul galeriei nici odată nu le-a văzut și gustat.

Oare prin mijlocirea simțurilor gustului și al mirosului trebue căutată fericirea? Oare de ce ne-am chiviniza propriul nostru stomach? Oare n'avem noi o menire mai înaltă și mai aleasă?

Ce-ți spune ție banul? Ce solie îți aduce el ție? El îți zice mânâncă, bea și fii vesel că mâine poate vom fi morți!

Înțeleg ca banul să fie un mijloc pentru a ne cultiva, a călători a ne procura cărți, pentru înobilirea sufletului și de altă parte pentru a putea fi cât mai folositori și mai de ajutor semenilor noștrii.

In cazul acesta banul ar avea o menire frumoasă, putând îmbrăca pe cei goli, hrăni pe cei flămânzi vindeca pe cei bolnavi, și învața pe cei neștiutori.

Dar câți înțeleg în felul acesta rostul banului în ziua de azi?

Acela este bogat al cărei spirit este bogat și care prin puterea lui de gândire a îmbogățit întelectul omenirii.

Un marinar de pe o corabie care era gata să se cufunde în mare nu găsise un lucru mai cuminte de făcut decât să-și umple în pripă buzunarele cu taleri, în timp ce camarazii săi cari erau gata să părăsească corabia pentru a'și salva viața pe singura barcă de salvare, îl rugau să-și caute și el mântuirea. El însă nu se îndură să-și părăsească metalul ce'l sclipitor pe care îl dorea așa de mult, corabia începând să se cufunde tocmai averea lui l'a împiedecat de a putea ajunge la țărm.

Cine este cel mai bogat om? întreabă Socrate. Acela care este mulțumit cu mai puțin căci mulțumirea este avuția firii.

Omul sărac duce lipsă de multe, dar cel mai sărac om este lacomul căci pentru el toate lipsesc.

Franclin zice: Banul n'a făcut pe nimeni fericit. El nu cuprinde în sine nimic din ceeace ne-ar putea face fericiți. Cu cât are cineva mai mult, cu atât îi trebue mai mult în loc de a umplea un gol el tocmai îl produce.

Spiritul îmbogățește trupul. Am văzut om cu o inimă săracă să fie bogat, chiar dac'ar dispune de averi cât de mari și cât de întinse. Dacă inima lui este săracă atunci de fapt el este sărac, chiar dacă ar fi stăpân pe o împărăție întreagă. El este sărac, sau bogat după ceeace este, nu după ceeace are.

Avuția multor oameni constă în sănătatea lor, în seninătate, în temperamentul lor fericit care-i face să plutească peste toate grijile și necazurile.

Avuția altor oameni constă în poziția lor, a familiei și a prietenilor lor. Unii sunt atât de drăguți încât o lume întreagă n'are dragi, încât produc în jurul lor o atmosferă de bună dispoziție. Corpul omenesc este plin de întocmiri minunate și de aptitudinii felurite cari ne pun în măsură de-a ne face făuritorii fericirei noastre și a-i îmbogățirii individualității noastre.

Nici un psiholog, inventator și om de știință n'a fost în stare de a aduce vre-o îmbunătățire în mecanismul corpului omenesc.

Nici un chimist n'a fost în stare să găsească o compoziție mai bună pentru vre-unul dintre elementele, cari clădesc corpul omului.

Unul dintre lucrurile cele mai de căpătenie ce avem să le învățăm în viață este a ști să prețuim corect lucrurile și valorile.

Rafael era bogat și fără bani. Toate ușile se deschideau lui și pretutindeni era bine primit. Spiritul său plin de voie bună împrăștia lumină pe toate cărările sale.

Marele compozitor Mozart abia a lăsat după sine atâți bani, ca să aibă cu ce să fie îngropat; el însă a făcut o lume mai bogată. Un spirit mai bogat și nobil e în stare să reverse o strălucire de frumusețe și pe cea mai modestă dintre colibe.

Cine n'ar voi să fie un milionar prin caracterul și voloșia sa de cât să posede comorile de aur ale lui Cressus?

Un călător povestește cum a dat într'o zi peste cadavrele a doi bărbați cari zăceau în preajma unei cămile moarte. Era evident că ei murise de sete și totuși fiecare avea o adevărată comoară de giuvaericale.

Fără îndoială ei aveau de gând să străbată deșertul pentru a'și vinde comorile lor în Persia.

Omul care n'are nici un ban este sărac. Acela însă care n'are decât bani este mai sărac. Numai acel om se poate numi cu adevărat bogat care se mulțumește cu puțin. Este sărac însă acela care deși dispune de milioane, dorește și mai mult. Acela însă care știe să îndure lipsa cu inimă veselă și cu curaj, este un om bogat și viteaz totdeodată.

Noi ne putem educa în așa fel puterea de viață, ca să concentreze gândurile noatre asupra părții luminoase a lucrurilor și numai asupra acelor țeluri cari înalță sufletul în cât ne asigură nouă o obicinuință a fericirii și a bunătății, dă omului voie bună, și-l învață de a privi lucrurile din partea cea bună, deci este vrednică de o avere întreagă.

Acela este cu adevărat bogat care prețuește mai presus numele bun de cât aurul. La vechii Eleni și Romani era o cinste a năzui la onoare dar de loc, la avuție. Diogenes desprețuia averea și podoabele și trăia într'un butoi. Intrebându-l odată Alexandru cel mare care era foarte inpresionat de voia bună a lui, chiar în condițiunile mai mult de cât modeste în cari trăia, dacă are vreo dorință, Diogene răspunse: „Nu am altă dorință de cât de a nu-mi face umbră de a nu-mi lua ceea ce nu-mi poți da: Iar marele Alex. zise atunci: „Dacă n'aș fi Alex. cel mare a-și prefera să fiu Diogenes".

Un priten al profesorului Agassis, om foarte practic, se mira odată că un bărbat ca Agassis înzestrat cu calități atât de a-

Renumita Fabrica chimică „UNIO“ Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 29

INFORMAȚII

Direcția lucrărilor publice de la Secretariatul comunicațiilor a făcut propuneri ministerului pentru noi numiri de ingineri. Se știe că în prezent se țin de această direcțiune 8 ingineri români și 80 străin.

*

Biserica Baptistă din localitate a fost deschisă în mod provizoriu până la constituirea membrilor în societate culturală.

*

Alcătuirea cadastrului de locuință a fost amânată până la 15 Ianuarie.

*

Azi noapte la ora 1 a sosit în Cluj venind dela București d-l R. Vainescu director al poliției și siguranței generale a statului.

*

Insămânțările de toamnă din Ardeal sunt anul acesta cu 40 la sută inferioare celor din anul trecut. Cu toate acestea din cauza timpului favorabil însămânțările se găsesc în condiții mulțumiteare.

*

Pe piața Clujului, se observă o scădere a prețurilor.

*

Studențimea universitară sătmăreană a constituit cercul studenților din Jud. Satu-Mare, cu următorul comitet: Nicolae Chișu, student la drept președinte, Andrei Doboși, medicinist, vicepreședinte; Ion Ghetie student la drept, secretar general; Nistor F. student la drept, secretar de ședință; Georghe Pop, student la medicină casier. Bibliotecar a fost ales studentul Iuliu Pop, iar membri în comitet d-ra studentă la medicină Firica Pop și Valer Batha.

Federația someșeană a studenților cuprinde județele: Solnoc-Dobâca, Bistrița, Sălaj, Satu-Mare și Maramureș.

Consiliul vamal de pe lângă ministerul de finanțe a fost complectat cu următorii noui membrii: D. Drăgănescu, membru al Camerei de comerț din Galați, Carol Jahoda, membru al Camerei de comerț din Cluj și Tiberiu Zino, prim secretar al camerei de comerț din Arad.

*

Gazeta oficială publică următorul ordin circular al Secretariatului general al justiției.

Notarii publici din părțile foste ungurești, alipite la România, numiți de fostul guvern ungar, cari până astăzi nu au depus încă jurământul către statul român, vor trebui să depună acest jurământ, conform cu acel prescris pentru funcționarii români, până la 1 Ianuarie 1921, acesta fiind ultimul termen, ce li se mai acordă.

Președinții tribunalelor sunt datori a le pune de urgență în vedere această dispoziție notarilor publici interesați făcându-le totodată cunoscut cu ocasia depunerii jurământului de către ei că impermutabilitatea notarilor publici este și ramâne suspendată în baza Decretului Nr. I. a fostului Consiliu Dirigent.

*

Se face cunocut că piața de lemne se mută pe alt teritor destinat pen ru acest scop, adică în piața „Tim. Ciparіu“ (Heltai tér“).

Este interzisă vânzarea lemnelor de foc în alt loc.

*

Banca Marmorosch Sucursala Cluj, urează tuturor clienților, un an nou fericit.

*

Cu ocazia Sărbătorilor, începând de azi Magazinul „Missir“ face reducere de 5 la sută la toate mărfurile. (71)

*

La 7 Ianuarie se va ține târgul anual de vite la Cluj.

Cu privire la informația publicată de ziarul „Patria“ în chestiunea d-nei Lupașcu concediată din Administrația ziarului „Infrățirea“, credem necesară următoarea lămurire pentru confratele care a înregistrat plângerea: d na Lupașcu a fost concediată *motivat*, și motivul e destul de serios, iar în ce privește preavizul, ei era inutil din momentul ce i s'a oferit salariul pe timpul corespunzător termenul preavizării.

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni.

*

Cererile pentru obținerea reducerei de preț pe C. F. Particulare se vor înainta secretariatului general al comunicațiilor, pentru a putea fi aprobate și înaintate direcțiunei acelei căi ferate pentru care se cere reducerea.

*

D-l Petrini, secretarul general al agriculturei s'a reintors astăzi în localitate venind dela București unde a lucrat pentru rezolvirea mai multor chestiuni agricole din Ardeal.

*

D-l Ștefan Ciceo Pop, fost ministru, a fost cooptat ca membru în consiliu de administrație al „Băncei Românești“.

D-sa a luat parte la consiliu acestei instituțiuni care va avea de sigur în d-l Pop un sfetnic prețios pentru toate problemele economice și financiare ale Ardealului.

*

Duminecă în 2 Ianuarie 1921 la oara 11 a. m. fix se întrunește în sala de ședințe a primăriei (ușa No. 1.) adunarea generală de constituire a comisiunilor pentru ridicarea unei statui în Cluj, eroului Avram Iancu.

La aceastui adunarea sunt pe această cale invitați toți cetățenii, cari țin la înfăptuirea cât mai grabnică a acestui monument patriotic.

*

O delegațiune a Consiliului Sanitar Superior, compusă din d-nii profesorii d-ri Obreja, Babeș și D. Ionescu s'au prezentat d-lui C. Argetoianu ministru de interne. Delegațiunea a prezentat ministrului de interne un memoriu, în cari cer unificarea serviciilor sanitare din întreaga țară și crearea unui minister al Sănătății publice.

Ministrul de interne a comunicat delegațiunei că în primul consiliu de miniștri, va fi adusă în discuție aceestă chestie,

*

Se aduce la cunoștință, că taxa de ingrijire a bolnavilor la clinicile universitare în baza ordinului Nr. 39765—920. III. a Secretariatului general al Ministerului de Instrucție cu 1 Ianuarie 1921 se urcă pentru cl. I. la 70 lei, cl. II. 40 lei, și cl. III. 15 Lei, iar pentru bolnavii alienați și obstetricali cl. I. Lei 60, cl. II. Lei 30, și cl. III. lei 10.

*

Adunarea inginerilor români din Cluj a ales în Comitetul Cercului Regional al Asociației Generale a Inginerilor din România pe membri: I. F. Negruțiu. Alex. Ulescu, Andr. Crăciun, Hârșan Pop și Vas. și Lazar.

Comitetul s'a constituit după cum urmează: Președinte: I. F. Negruțiu, casier: Alex. Ulescu și secretar: Andr. Crăciun.

AN NOU FERICIT dorește numeroasei sale clientele
Magazin MISSIR

*

Spectaçolul Clujului este grădina de iarnă a hot i Central. 28

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac, precum și vin în butelii desert și likör. (30

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28)

*

Cinematograful „Culturii Poporului“ se va inaugura Duminecă 2 Ianuarie 1921 după amiază în sala „Reduta“ cu ocazia celei de a nouă ședătoare culturală.

Intrarea liberă.

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Duminecă 2 Ianuarie 1921 va avea loc în sala Reduta la oara 8 p. m. a. 9-a ședătoare culturală la care sunt chemați toți muncitori manuali și intelectuali de orice naționalitate. Va vorbi d-l profesor universitar Ștefănescu Goanga despre: „Munca intelectuală“. Se va face muzică și se vor deciame versuri. Intrarea liberă.

Frații Mártonffy Blănarii

Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania

In curând va sosi un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine, firma s de încredere. Ori ce c se efectuează în 8 .. 17

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvorsan Cianor de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Erezii lui Stotter Iacob Cluj Negustorii de lemne și material de tabacărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46

*

La cafeneaua Winkler s ara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

Dacă doriți să cumpărați efin mergeți la drogeria „Emke“ Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea“. Un volum de 250 pagin cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitorii din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente n ui asupra Ardealului Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase fiorstexte-uri pe hârtie veilnă. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

„UNIVERSUM“ interprinde technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească. Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 138

Dr. ECAT. ARAMA

BOLI DE FEMEI ȘI COPII

CONS. 2—4 12

STRADA RUDOLF Nr. 13

Szabó și Sziráki

intreprindere de lucrări pentru **automobile, motoara, mașini agricole și construcții de fier.**

73

Strada Eszterházy No. 7

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines“

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9.

20 **Telefon No. 350**

---

lese poate fi mulțumit cu un venit atât de neînsemnat cum avea de fapt Agassis.

„Eu am destul“ răspunse el. „Eu nu-mi pot pierde timpul cu câștigarea de bani. Viața nu este destul de lungă pentru ca un om să devină bogat și în acelaș timp să-și poată împlini și datoriile față de semenii săi“.

Cum au fost în stare acele mii de oameni de afaceri să poată din nou începe o afacere ba ch iar o afacere în stil mare și încă fără bani când ei își pierduseră și ultimul dolar în marele incendiu dela Chicago?

Numai și numai prin numele bun pe care-l aveau cu oamenii de afaceri.

Acest nume bun a valorat ca un adevărat credit la o bancă. Ei primiră credit numai prin caracterul lor. Insușirile lor cinstite au fost garanța care le-a îngăduit să-și poată cumpăra mărfuri în valoare de mii de dolari, fără a avea vre-un ban. Ce era mai bun în ei, adecă omenia lor, a scăpat de puterea mistuitoare a focului.

Ce însemnează avuția adunată cu chin a milionarilor noștrii în asemănare cu comoara de înțelepciune de știință, de frumusețe și de glorie, cu care virtutea triumfătoare a împodobit și înavuțit o mulțime mare de spirite în decurs de sute de generații?

Să te mai miri dacă copiii noștri își fac intrarea în viață cu idei falșe despre cum se poate realiza progresul? Copilul este împins să dea înainte spre a putea face vreo ispravă în viață și spre a câștiga bani. I se fixează principii falșe și mai apoi tot noi îl dojenim când a apucat pe căi greșite.

Una dintre învățăturile cele mai capitale de care trebue să ne aducem aminte în acest timp, de aspră concurență, este a fi bogat și fără bani. Bărbați și femei ar trebui judecați după măsura de fericire pe care o împrăștie în jurul lor. Fapte nobile îmbogățesc pe om, dar milioane pot face pe cineva sărac. Caracterul este cea mai statornică avuție!

Milionarul care nu se poate mândri cu acest caracter, nu este decât un sărac pe lângă omul care-l posedă. Avuția pe care tu o ascunzi în tine n'o pot spăla valurile, n'o pot mistui plăcerile, n'o poate mânca rugina. Dacă cineva își poartă toată avuția sa în cap — zice Francklin — nimeni nu i-o poate răpi. Un capital plasat în știință aduce tot deauna dobânzi foarte mari, câștigate pe cale dreaptă.

Vălcele, la 25 Decembrie 1920

(După Mardeu)

Gh. Fl. Preșmereanu
preot-catechet.

Fabricele depe valea Bistriței și Someșului au încetat lucrul

— Lămurirea unei situațiuni îngrijătoare. —

I.

De câtva timp domnește o vie neînțelegere între lucrătorii și patronii fabricelor de cherestea de pe valea Bistriței și a Someșului. In urma acestor neînțelegeri, patronii au concediat în masă pe toți lucrătorii și au închis toate aceste fabrici, stânjenind astfel producția și expunând lucrătorii la foame și la frig, acum în mijlocul iernei.

Ministrul muncei fiind sesizat despre acest fapt a trimes imediat la fața locului pe d-l inspector N. Iordănescu care să ancheteze cazul și să pună bazele unei cât mai grabnice aplanări a conflictelor.

Prima inspecție a fost făcută la fabrica de cherestea Rodna-veche proprietatea Baronul Gotzl care a angajat în intreprindere 55% din capital; restul de 45% din capital e al unui italian Toriani.

Această fabrică a concediat pe toți lucrătorii în număr de 200 și a închis fabrica fără ca să aibă cel mai mic motiv ca să facă acest lucru.

Fabrica în chestiune și-a început activitatea acum patru ani cu un capital de 400,000 de coroane iar astăzi posedă pe loc 300 vagoane de lemnărie fasonată și de foc în valoare de cel puțin 4 milioane lei. Din aceste date rezultă că fabrica mergea de minune și că prin urmare nu există nici un motiv de suspendare a lucrului mai mult decât stât lucrătorii n'au primit salariu de o lună de zile, spunându-li-se că fabrica n'are bani deoarece Statul nu le pune la dispoziție vagoane pentru a-și putea transporta produsele.

In urma inspecției făcute, d-l Iordănescu a înaintat un raport la ministeriul muncii cerând ca imediat să se ia măsuri de împlinire.

Totul va fi zadarnic căci faimoasa lege a d-lui Trancu-Iași nu dispune de nici un articol în baza căruia să se poată forța patronii acestor feluri de fabrici să înceapă lucrul.

*

In al doile rând vine fabrica de cherestea a D-lui Weinbergher care caută să speculeze pe lucrători prin toate mijloacele. In ultimul timp și la această fabrică au fost concediați toți lucrătorii după ce nu li s'a plătit leafa de două luni.

*

La fabrica de cherestea Romul din jud. Bistrița, proprietatea fraților Neubergher din Cluj, cari deși a încheiat contract colectiv cu lucrătorii în baza legei Trancu-Iași fixându-le salariul, — după patru săptămâni reduce salariul tuturor lucrătorilor cu 25 la sută. In urma acestui fapt lucrătorii protestând și intervenind D-l Iordănescu care a încheiat procesul verbal și a cerut respectarea contractului, D-l Director al fabricei a declarat că nu recunoaște nici procesul verbal, nici ministerul muncei și nici legea Trancu-Iași. Rezultatul a fost că lucrătorii au primit salariu cu reducerea de 25 la sută, după placul patronului.

E de remarcat fabrica de spirt și bere Rorlichi și Brecher care are muncitori agricoli. Acestia primesc ca plată ½ jugăr de pământ pentru folosință, casă, lemne și 10 lei lunar. Pe lângă că sunt siliți să lucreze și Duminica cu câte 1 leu pe zi cu toate acestea au fost și ei anunțați că la 1 Ianuarie vor fi concediați.

O fabrică model

Este vorba de fabrica „Foresta" din Ilva mică jud. Bistrița. Situația la această fabrică e mai mult decât satisfăcătoare. Intre lucrătorii acestei fabrică și patron domnește o foarte pronunțată înțelegere și atât unii cât și alți sunt mai mult decât mulțumiți.

Directorul acestei fabrici eset d-l Géza Török.

Pentru a confirma cele de mai sus iată situația lucrătorilor dela această fabrică:

Lucrătorii sunt plătiți cu ora așa că se lucrează mult mai intens și primesc 3,50 lei pe oră. Funcționarii sunt plătiți cu un salariu care variază între 900 și 2200 lei.

Pe lângă acestea în fiecare an li se dă 400 lei pentru îmbrăcăminte; plătesc la popotă 100 lei pe lună de fiecare persoană, restul coplectându-l fabrica. Cu acești 100 de lei lucrătorii mânâncă de patru ori pe zi (dimineața și la 4 p. m. li se dă cafea cu lapte). Printre alte avantagii li se dă casă, luminat și lemne gratis iar, alimente pot cumpăra de la fabrică cu preț extrem de redus. Datorită acestui neobișnuit de buni tratament al lucrătorilor fabrică merge de minune și lucrătorii sunt mai mult de cât mulțumiți. Credem că ar fi în primul loc în interesul patronilor și apoi în interesul industriei naționale dacă cele ce se petrece la această fabrică model s'ar întâmpla la toate fabricile din țară... S'ar evita toate grevele și s'ar ridica foarte mult cantitatea producției.

In numărul de mâine vom continua aceste constatări și vom arăta, bazați pe rezultatele anchetelor noastre marile lacune și insuficiențe din legea Trancu-Iași precum și modificările ce ar trebui aduse acestei legi.

S. P.

De pe Târnave

Auto-reclama unui prefect

O persoană bine cunoscută din Dicțosanmartin ne comunică:

D-l prefect al județului Târnava-mică a declarat următoarele la adunarea învățătorilor ținută în ziua de 27 Decembrie: „Sunt numit secretar general la finanțe și am și depus deja jurământul. Vă întreb pe d voastră, cari m'ați făcut deputat să primesc această demnitate sau nu ?"

Toți învățătorii au strigat „Nu te lăsăm să rămâi prefect". Lumea serioasă dela noi a primit cum se cuvine această auto-reclamă.

Intrebăm autoritățile competente ce este adevărat din afirmațiile d-lui prefect? Dacă nu este nimic adevărat, câte oare permis unui prefect să-și bată joc de naivitatea sinceră a învățătorilor ?

„Vom reveni asupra activității neserioasă a d-lui prefect d-l Caluțiu. In adevăr nimic nu ar regula valuta țării decât conducerea d-lui dr. Caluțiu".

C.

După Apponyi, Bethlen

Un cuvânt pentru Maghiarii din Ardeal

Ziarul „Ellenzék" a cerut unor oameni politici din Ungaria ca să trimită declarația referitoare la Maghiarii din Ardeal. După Appnyi, grofu Bethlen trimite acum următoarea declarație:

„Știu că ratificarea tratatului dela Trianon a avut efecte neplăcute în Ardeal. Ințeleg aceste cauze sentimentale căci sunt doar și eu ardelean cu trup și suflet. Intr'o politică serioasă însă sentimentele rămân pe al doilea plan și rațiunea trebue să fie directivă. Firește, tratatul dela Trianon nu a atins unitatea istorică culturală și sentimentală a Maghiarismului". Amintește apoi că ratificarea a trebuit făcută întrucât Ungaria numai în acest fel poate interveni apărarea intereselor maghiarilor din Ardeal și crede că pașii ce-l vor face vor avea succes pe lângă guvernul român.

„Trebue să accentuez că datoria fiecărui Maghiar este ca să rămână în Ardeal și să lucreze pentru desvoltarea culturală și economică a Maghiarilor ca prin aceasta Ardealul să-și mențină caracterul dat lui de cultura maghiară".

Pentru reorganizarea C. F. R.

— Apel către ingineri —

Societatea Politehnică și Asociația Generală a Inginerilor din România (A. G. I. R.) față de situația gravă în care se găsesc căile noastre ferate a redactat prin o comisiune un memoriu și l'a înaintat celor în drept.

Avându-se în vedere importanța deosebită ce o are rețeaua căilor ferate în desvoltarea vieței economice a țării asupra căreia inginerii au cei dintâiu datoria de-a-și spune cuvântul lor să roagă prin aceasta toții inginerii, membrii ai cercului regional Cluj A. G. I. R. să trimită cel mai târziu până la 8 Ianuarie 1921 la sediul cercului regional Cluj, Calea Victoriei 23 (Etaj) memorii, note sau orice alt material documentar pe care îl au în chestia reorganizării C. F. R.. pentrucă astfel acțiunea întreprinsă în comun de Societatea Politehnică și A. G. I. R. să fie cât mai susținută și mai intensă.

Acest material adunat apoi se va transpune cu hotărîrile cercului cel mai târziu până la 15 Ianuarie 1921 la București.

A. G. I. R.
Cercul regional Cluj.

Apáthy în politica maghiară

Cunoscutul savant și agitator maghiar Ștefan Apáthy, fost profesor universitar în Cluj, în curând va intra în viața politică a Ungariei. După reîntoarcerea sa la Budapesta și-a dedicat tot timpul cercetărilor sale științifice. Acum în urmă cu ocazia unui banchet dat de partidul conservator, a ținut însă un discurs care a dat loc la multe comentarii în presa maghiară. Ziarul „Ellenzék" află acum din izvor sigur că ministrul-președinte Teleky va oferi lui Apáthy un important loc în viața politică a Ungariei. Aceasta probabil pentru a grăbi „consolidarea internă".

La cafenea „Metropol"
Marția și Vinerea cântă muzica militară în celelalte zile concertează cea mai vestită muzică
61

TELEGRAME

Bulgaria și Sovietele.

Sofia, 31 Dec.

D-l Dimitrof, ministrul internelor și ad-interim, făcând în Cameră expozeul său în privința politicei externe a guvernului, a respins învinuirile aduse guvernului bulgar, de a fi primit pe teritoriul Bulgariei contra-revoluționari ruși și de a fi dat ajutor material precum și de a fi organizat în Bulgaria un regiment de voluntari ruși care a fost trimis în Rusia pentru a lupta contra Sovietelor.

Rezultatul congresului socialist francez.

Lyon, 31 Dec.

In congresul socialist francez dela Tours, Leon Blum retrăgându-și moțiunea, au rămas în prezență moțiunile: Cachin, Longuet și Heine. După cum era de prevăzut, moțiunea Cahin privitoare la adeziunea la Internaționala a 3-a a triumfat cu 3208 voturi.

S'a mai votat după o lungă discuție Renoux stipulând că vor fi excluși aceia cari vor face acte de disciplină.

„Reconstructorii" au declarat că părăsesc partidul. Sciziunea în partidul socialist francez este deci consacrată.

Evenimentele dela Fiume

Lyon, 30 Decembrie

După bombardarea orașului de către cuirasatul Amdrea Doria și rănirea lui D'Annunzio ostilitățile au fost suspendate. Se nădăjduește într'o soluțiune pașnică.

Situațiunea rămâne însă nehotărîtă și foarte delicată cu toate nengocierile de armistițiu începute între generalul Ferriria și delegații fiumani cari au prezentat o declarație semnată de notabilitățile orașului și de D'Annunzio și care va fi examinată de generalul Caviglia.

Suspendarea ostilităților a fost prorogată.

D'Annunzio renunță la guvernare.

Lyon, 31 Dec.

Soluțiunea chestiunei Fiume pare a fi intrat pe calea aranjării. Comandamentul italian a intrat în legături cu șefii autorităților din Fiume cari au stăruit și obținut dela D'Annunzio ca să remită conducerea în mânile Consiliului muncipal.

Cursul schimbului la Paris

Londra	59 61
New-york	16.86½
Germania	23.—
Belgia	104.75
Spania	227.—
Grecia	121 50
Olanda	531.—
Italia	58.25
România	21.—
Elveția	257.25
Viena	4.—

Situația în Ungaria

Intre România și Ungaria. — Un nou partid politic.

Ziarul „Ellenzék" află că guvernul român a înaintat guvernului francez și englez mai multe note prin care li-se aduce la cunoștință că Ungaria concentrează trupe spre frontiera română ceace periclitează și desconsideră dispozițiunile tratatului dela Trianon. Răspunsul Ungariei dat guvernelor Antantei a fost contestarea acestei afirmații, asigurând că Ungaria tinde spre completa satisfacerea a dispozițiilor din tratat.

Firește, răspunsul nu putea fi altul decât o formalitate, serii de fapte contrare desmint însă afirmațiile făcute.

Noul guvern constituit sub șefia lui Teleky nu satisface punctele de vedere ale oamenilor politici vechi ai Ungariei.

Din acest motiv groful Iuliu Andrássy, împreună cu Apponyi s'au decis a eși din pasivitatea de până acum formând un nou partid politic, care numără până acum aproape 60 aderenți. Principalul punct din programul noului partid este realizarea consolidării interne apoi rezolvirea chestiunii regalității.

Cunoscând atitudinea lui Andrássy și Apponyi în această chestiune e cert că noul partid este o creațiune menită să susțină interesele fostei case domnitoare a Habsburgilor și contrabalansarea curentului republican reprezentat în primul rând prin Nagyatádi Szabó István și partidul său. Amânarea chestiunii regalității în programul noului partid este numai ca prin ea să câștige un număr cât mai mare de aderenți, deoarece s'a dovedit că în timpul de față casa Habsburgică este susținută numai de o slabă minoritate.

Socialiștii creștini de sub conducerea exministrului Haller doresc a susținea actualul guvern și probabil cu condițiunea ca impozitele de răsboi amintite de ministrul finanțelor Hegedüs să fie retribuite în mare parte numai asupra averilor mari.

(După ziarele maghiare)

IN STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1. LA CEA MAI
mare Bodegă și Renumitul Magazin
cu coloniale se găsesc ori ce fel de delicatese, sardele, Pește proaspet, halvă, brânzeturi fine de Brăilă, deasemenea servește la ori ce oră din zi. Operitive delicioase cu renumita.
Țuică de Văleni. Serviciu prompt, prețurile cele mai moderate. □ Rugăm Onor. Public a ne vizita
GOLDFARB & LIEBHARDT.

La spălătoriă chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei se vopsește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.
Telefon 556. 22 Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5. Telefon 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

„Radio" 248.

CAUT UN OFICIANT, care afară de limba maghiară cunoaște bine limba germană și română și care are praxă în bransa transportului. Leafă 3—5000 lei. Carl se pricep la vămuit sunt preferiți. Oferte în scris la König Miksa întreprindere de transport. Arad, Str. Bucur 3. 200

ORE ȘI CONVERSAȚII din limba Franceză dau la mine acasă și la locuință. Informații se dau în str. Iuliu Maniu 5. Etagiu III. Ușa No. 6.

Vânzări și Cumpărări:

FRAC aproape nou, clac, plante de ornament de vânzare. Inainte de amiază Str. Schütz János 7. Partere. Apartamentul 1. 201

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisă firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Căsătorii:

TÂNĂR SUBLOCOTENENT în rezervă, simpatic, luaial, calități sufletești alese, poziție socială splendită, dorește cunoștință unei D-șoare frumoasă, cinstită modestă, bună gospodină, pentru a contracta o căsătorie fericită. Doritoarele se pot adresa în scris la ziar sub: „Jonel".

DOMNIȘOARA — 21 ani — frumoasă cultă, inteligentă familie distinsă din Transilvania orfană însă, venit anual peste 30 mii lei, dorește cunoștință serioasă urmată de căsătorie cu doctori ingineri, ofițeri superiori. Răspund scrisorilor serioase la ziar sub „Narcise"

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 sa deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la Iordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om. 199

Radio 185 182

Cafeneua Panonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separată. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Radio 96 170

Societatea Cooperativă a Maeștrilor Croitori

din Cluj, confecționează haine pentru Domni în cele mai bune condițiuni. Comande din provincie se execută în decurs de 24 oare. Strada Regele Ferdinand No. 17.

Emanoil Samson

Fabrică de piele Cluj,

Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză. 112

Cafeneana ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toate lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri la mai ieftinei prețuri moderate

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Radio 162

LA FIERĂRIA „BARZEL"

se află de vânzare tot felul de instrumente pentru agricultură. Recvizite de bucătarie. Armături de mobile și edificii. Drugi și plăci de fier. Sobe de încălzit și mașini de gătit. 172

Se caută Guvernantă germană

pentru 2 copii (o fetiță de 8 ani și un băiat de 2 ani). Doritoarele sunt rugate a-și inainta ofertele închisă la ziar sub „Tüchtig". □□ 34

Fabrica de frânghii Ioan Cosma

Stradă Galamb 14. Cluj.

Execută tot felul de frânghii și curele pentru mașini industriale și casnice, precum și tot ce atinge această branșă. 31

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch

Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Baumzweig, Rosenfeld și Comp.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25.

Renumită magazie stabilă de manufactură numai en gros. 47

Radio 91

Fabrică de TORS ȘI ȚESUT

din Calea Dorobanților 118.

Primește pănură pentru iuă și iarnă, Cumpără lână sură. In schimbă lână de berc dând lână lungă pi eptănată. 167

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Hanes,

brevetat de înaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

Calitatea primă

lemne de foc

în sterii și tăiate, transportate la locuință, se pot comanda cel mai eftin la:

Janovitz Vilmos

depozit de lemne Str. Fabricei de chibrituri (Gyufagyár-u.) 15

Telefon No. 127. 56

Gheorghe Aranyossy

salon modern de dame

Piața Unirii 13, etaj I.

Confecționează haine engleze și franceze în cele mai bune condițiuni. 40

Bocanci pentru minieri și lucrători.

Ghete de orice calitate și cantitate. En gros și en detail.

LEBCZELTER ȘI NAGY,

Fabrică de ghete Cluj, Comande se pot face la biroul Hotel Central. □ □ □ 4

SCHREIBER MARTON

DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). 140

AVIZ!

CROITORIA

Nicolea Moldovan

Str. Regina Maria 20, confecționează haine militare și civile pentru sărbători, având un stoc de stofe în magazin 82

Radio 93

Mare ocasie de Craciun!

la firma

Weiss și Molnár

magazin de modă pentru dame Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7.

Flanele Lei 24. Chifon calitate I. pentru albituri Lei 22. Stofe în cantitate mare pentru costume dela 37—50 Lei.

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la SIMION ERDÉLYI. Comerțiant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII

din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnirează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem Scheid. Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la Róth și Goldberger Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

Pikéthy & Nedeczky

Magazin de coloniale și delicatese.

Piața Stefan cel Mare No. 7. Asortat cu diferite articole, măsline și Veritabila tuică de Văleni. 85

Cel mai mare

Magazin de Ghete

din Cluj

Roth

din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép. 15

Luxor fabrică chimică

strada Kendi No. 1

recomandă articolele sale chimice cea mai bună calitate și cu cele mai reduse prețuri. Cerneala, vinețele, cremă de ghete etc. în cantitati mari. 55

„Radio" 101 151

Moara cu site a Fraților Salamon Cluj,

Str. Fellegvár No. 51 (lângă podul cel mare)

Macină ori ce făină fină cu prețuri convenabile. □ □ Schimbă momentan cereale în făină. Se capătă făină și cantități mici din magazia morii.

S'a deschis!

Localul de iarnă al

Varietului Biazini

Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide seara la oara 8. □□□□ 77

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □ 62

Atenție! Atenție!

Pălării pentru dame de velour dela 250 Lei. Pălării pentru dame de Fetru dela 70 Lei. Se află la Grün Dora, Calea Regele Ferdinand 7. (f. Wesselényi.) 76

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF

145 CLUJ

PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37

se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

AU SOSIT!

RENUMITELE

MAȘINI DE SCRIS

STOEWER RECORD sistem german și SENTA. 92

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum și accesorii da Șapirograph. Deasemenea repară și transfoarmă literile dela mașini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

Associati Croitori Români

PETRICAȘ, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbătești și militare Cluj, Strada Memorandului No. 8.

Execută modele franțuzești, cele mai elegante cu prețuri avantajoase.

38 Depozit de ștofe.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.

Capital Social 12,000.000 Lei

Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

◆

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.

67

Prin presenta avem onoare să aducem la cunoștință Onor. Public, că începând de Miercuri 22 l. c. punem în vânzare, de sărbători renumita

bere blondă Czell

cari se va găsi la toate restaurantele, cafenele și băcăniile.

Recomandăm tot odată și specialitățile noastre de rom, băuturi spirtuoase, precum și renumitele vinuri veritabile.

FRIEDRIC CZELL și FII

Radio 169 **Fabrică de bere**

mare depou de rom, liqueruri, beuturi

173 **spirituoase și de vin CLUJ.**

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Intreprinderi tehnice Universale

45

„Tehnică“

Cluj, Str. Kiss No. 33.

Instalează orice lucrări technice electrice, de gaz, motoare electrice, transformatorii și repară în mod special mașini de scris și cusut și orice lucrări de astfel natură în localitate în comune și la moșii. Motoare electrice mai mici și orice articole technice se află totdeauna în depozit.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

De vânzare

din cauză plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str. Mănăș-

298 turului No. 90. □

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or

18 **Piața Unirei No. 5.**

Se confectionează costume elegante de serată și de stradă după moda Vieneză, foarte elegante cu ștofa clientului sau al Magazinului

La Béla Pollátsek

Str. Memorandului (Unio) No. 13.

De asemenea se mai găseste și un bogat

108 asortiment de ștofe, mătăsuri și cataifele.

MARE EXPOZIȚIE DE CRĂCIUN 50

Prețuri scăzute la magazinul de modă pentru dame

EUGEN SZABO CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 5.

Stofe engleze . . .	48·—	Mătase lățime dublă	122·—
Cretoane	20·—	Flanele	21·—

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină smoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la

Schwartz Adolf

croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar.

64

◆ ◆ ◆

S'a inceput expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

◆ 9 ◆ ◆

Succesori lui Christofor Sárga

magazie de albituri și pânză

57 **Cluj, Str. Regina Maria 3.**

Banca Farmaciștilor din România

București, Strada Paris No. 9.

Face cunoscut că a primit un nou și mare transport de drogus, medicamente și produse chimice între care

Neosalvarsan Original Meister Lucius

cu prețul cel mai redus

de asemeni Vată hydrophilă, Aspirină, Chinină sulfurică și muriatică, Vată Thermogene contra reumatismului, Chlozoform, Acid tararic pulvis, (Sare de lămâie) Camphora, Bicarbonat de Sodiu, Cremo Tartari, Sublimat corosiv, Acid Salicilic Acid Tannic (Tannin) chlor-Calc pentru spălătoriile chimice precum și e însemnate

214 cantitate de pansamente,

Se trimit colete prin poștă imediat la primirea comenzilor, Oferte speciale pentru cantități mai mari. A se adresa direct.

Parfumeria „ELITEI“

Calea Victoriei 51 BUCURESTI.

Aduce la cunoștință că a primit în depozit diverse mărfuri

CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE!

Expediții în colete poștale contra ramburs în vechiul

122 **Regat și Besarabia. En gros — En detail.**

IOSIF MOLDOVAN

mare comerciant de vin

Pivnița proprie str. Trefort Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.

Fondată în 1889.

Recunoseută în Ardeal ca firma cea mai eftină și mai escelentă. La diverse expoziții a fost în repețite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □

70

„BLATT“

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 12.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10	Lei în sus
» » Dame dela	15	Lei în sus
» » Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

Comercianți de hârtie, află cerneală în toate culorile, tuș și cerneală pentru lithograf, numai la fabricantul **Dávid Samu**
Cluj, Strada Mikes Kelemen No. 11. 53

Numai o singură cale conduce la putere sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal
„Hygiea“ dă efect fără pereche acărui surmenaji stationar prospetiază corpul obosit oțelește mușchi stătuți stinge ori ce dureri corparale și dă efect alinator asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „HYGIEA“ în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. 1653

A sprigini Intreprinderile Românești, inseamnă a consolida baza Industriei Națională.
457
Nu faceți instalații de lumină, telefoane, sonerii și apaduct și nici reparații — de mașini de scris — până nu vă convingeți că: Intreprinderea Românească Electrotechnică și mecanică TEODOR MAIOR Cluj, Piata Mihai Viteazul No. 18. Telefon 577 execută orice lucrare temeinic, cu pricepere și pe lângă prețuri moderate. In depozit Becuri 15—50/150 și materiale technice cu preț redus. Se primesc de urgență 2 electricieni și 2 ucenici (2—4 cl. medii) români.

Radio 246
Leonardo
fotograf, ș'ia deschis atelierul in zilele trecute și stă deja la nivelul cel mai inalt. — Fotografii se fac dela 9 a. m. până la 4 p. m. Cluj, Piața Unirii 26.
211

Sticlă, Porțelanuri și Lămpi
„Ausländer“
Cluj, Piața Mihai-Viteazul 39.
180

Geza Marusan
atelier special pentru lucrat articole de ortopedie

Execută orice articole pentru medicină, mașini pentru ortopedie și inventii

Cluj, Clinică.
Fondat 1900. Telefon 11-79.
Furnizorul C. F. R.

In curând va apare
Calendarul „Infrățirea“
Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri
Cu un material bogat și foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□
PREȚUL 12 LEI.
Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.
Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitată croupon „VASCHÉ“ . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ“ . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

CLOPOTE
Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la
Dimitrie D. Popescu
Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.
BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
160

In sfârșit
SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%
și spre bucuria publicului
Firma DICK și FIUL
a prelungit terminul de vânzare cu prețurile de mai jos.

1 metru ștofă de lână pentru haine bărbătești . . .	Lei 98
1 metru ștofă lățime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămașe și pantaloni de tricou pentru bărbați . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Ploier pentru domni și dame	Lei 98
2 Fețe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodați pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi fior pentru bărbați	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucați batiste	Lei 98

Aceste prețuri sunt valabile numai până la sfârșitul săptămânei curente.
181

Filiala Luca P. Niculescu
la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány“.
Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:
Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.
14
Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul I. No. 121 — Opt Pagini 50 bani Opt Pagini — Mercuri 5 Ianuarie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an . . — 120 lei 6 luni . . — 60 „ 3 luni . . — 30 „

Violența luptelor politice

In fața grelelor necesități ale vremurilor actuale, — cari ar cere o încordare a tuturor forțelor noastre naționale, — s'a subliniat în dese rânduri inutilitatea unor discuțiuni cari nu trec dincolo de cadrul unor strâmte chestiuni personale. Ședințele de până acum ale Corpurilor legiuitoare, cași preocupările celei mai mari părți din presa zilnică, n'au depășit tonul de polemică politică, totdeauna pătimașe și niciodată rodnică.

Abia ieșită din zbuciumul grozav al războiului, România are astăzi prilejul să vadă între cei cari o conduc și cei cari năzuesc să le ia locul acestora, o întrecere nepotolită, nu pentru a găsi soluțiile cele mai nimerite pentru problemele cari cer o grabnică rezolvire, ci pentru a se discredita reciproc în ochii țării.

Nu numai atât. Adeseori s'a văzut în istoria partidelor noastre politice, într'un moment atât de serios pentru soarta țării, o mai liberă dezlănțuire a violenței de limbaj și de atitudine. Adăugată vorbăriei deșarte această violență întregește atmosfera viciată a vieței noastre publice, zădărnicind încă odată mersul normal al operei de așezare a noului nostru Stat.

In trecutele sesiuni ale Parlamentului, starea aceasta de lucruri părea rezultatul firesc al începutului. Fostul guvern al d-lui Vaida-Voevod era alcătuit din acei „oameni noui", fără experiență politică, față de care opinia publică se înarmase cu toate indulgențele. Camera de atunci, prezidată de d-l N. Iorga era oglinda aceleiaș situații, cari adusese în Parlamentul țării noastre întregite, o majoritate care călca pentru întâia oară pragul vieței publice. Discursurile goale erau socotite în zilele acele ca defecte inerente guvernării unei inexperiențe care era la începuturile sale; partidele noui invocau circumstanța atenuantă că nu erau pregătiți să vină la cârma țării pentru a explica absența unor dezbateri fructuoase asupra problemelor actuale. Insfârșit, violența acelor ședințe a Corpurilor legiuitoare era pusă în socoteala „răfuielei" pe care partidele noui credau că sunt datoare s'o aibă cu cele vechi, cărora trebuiau să le ceară socoteală pentru întemeierea Romaniei de ieri, în formele durabile ale unui Stat modern, cași pentru războiul care a adus înfăptuirea integrității noastre naționale.

Care au fost, foloasele acestor frământări, și cari au fost mai ales efectele ei, s'a văzut. Guvernul d-lui Vaida-Voevod a trebuit să se retragă, fără să fi avut de suferit una din acele campanii de răsturnare cari sunt totdeauna neplăcute, după ce câțiva dintre „oamenii noui" pe cari îi adusese să refacă industria, comerțul sau finanțele țării, au fost siliți să părăsească pentru totdeauna viața politică. Parlamentul însuș, cu toate sforțările d-lui N. Iorga de a-l apăra existența, a fost împrăștiat în momentul când ședințele sale erau mai înfierbântate, fără ca să fi luat o singură măsură care să însemneze un pas înainte pe drumul spinos al reconstituirei.

Astăzi, cu toată schimbarea de regim — primită cu atâta bunăvoință de cei mai înțelepți și cu atâta speranță de cei mai naivi — lucrurile nu s'au schimbat mult. In cele două Corpuri legiuitoare s'au spus iar atâtea cuvinte zadarnice și s'au făcut atâtea procese personale cari n'au nici-o legătură cu interesele obștești, iar lupta dintre partide a îmbrăcat din nou aceeaș violență, care de data aceasta nu mai avea nici-o scuză. Căci, de data aceasta, nu mai erau la mijloc „vechile partide". Se găseau față în față reprezentanții unor noui organizații înjghebate pe temelia iluziilor populare și a nădejdilor ce se pun într'o schimbare a moravurilor politice de ieri.

Cu atât mai dureroase sunt însă constatările cari privesc grupările politice izvorâte din aceste stări sufletești, când păcatele de altădată, în loc să fie îndreptate, sunt sporite cu o energie negativă, premeditată. Partidele noui aduc în arena luptelor politice un motiv nou de sfâșiere: e dreptul de a reprezenta tocmai spiritul regenator al vieței publice. Iată cărui lucru trebue să mulțumim că ne este dat să privim spectacolul unor dueluri oratorice de o violență puțin obișnuită, și iată pentru ce, refuzând cu îndârjire să colaboreze împreună, „oamenii noui" dela guvern cași „oamenii noui" din opoziție, găsesc aceleași metode de luptă, întocmai ca doui adversari învechiți în rele.

Sunt acestea stări de lucruri menite să ne îngrijoreze? Desigur că da. Nu e nimeni care să nu-și dea seama de tot răul care isvorăște din fierberea aceasta nervoasă atât de puțin prielnică muncei pozitive.

Dar, ele și-au luat sarcina să lumineze și o constatare prețioasă. Nu e destul ca o organizație politică să se intituleze „nouă", pentrucă vârsta ei e fragedă, atunci când îi lipsește înțelegerea problemelor politice actuale.

Acest spirit nou lipsește astăzi dela conducerea țării, și de el avem nevoe. *A.*

Mareșalul Pilsudski în Franța

Paris, 2 Ianuarie.

„Le Temps" semnalează că opinia publică polonă este foarte fericit impresionată de știrea apropiatei călătorii a mareșalului Pilsudski la Paris.

Presa tuturor partidelor își arată satisfacția și consideră această călătorie ca un eveniment simptomatic al relațiunilor Poloniei cu puterile cari i-au dat libertatea.

O refacere întârziată

In preajma creștinețelor sărbători ale Crăciunului, gândurile noastre merg spre umilele bisericuțe rustice de pe frontul din anii trecuți în care sărbătoarea tradițională nu va mai putea avea poezia ei blândă și duioasă, de oarece distrugerea a trecut ieri pe acolo iar azi refacerea nu e încă înfăptuită.

Citim în ziarele din București o informație care ne vorbește de cele 4000 de case reconstruite până acum din ruinele celor peste cari a trecut războiul. Nu se spune însă nimic despre cele câteva zeci de simple sanctuare ale credinței, cari dacă nu înfățișau toate comori de arhitectură religioasă sau o puternică și frumoasă tradițiune monumentală, erau totuși un glas al pământului pe cari se rezimau, un glas al vremii în care au fost zidite și al poporului care le-a voit

Desigur că altare improvizate au înlăduit, în ultimii doi ani, locuitorilor din satele bombardate, să'și continue viața spirituală. Dar totuși, poate fi ceva mai trist pentru generația de azi ca atâtea cadavre de lăcașuri ale credinței zăcând părăsite de Dumnezeu și de oameni?

Întârzierea restaurărei nu poate avea altă explicație decât șovăirea de a decide între necesitatea religioasă suferă un lung inconvenient, pentru înlăturarea căruia altarele provizorii, acolo unde au fost ridicate, au fost bine venite. O prelungire a provizoratului ar fi însă dăunătoare pentru menținerea credinței populare.

Am vrea să vedem, așa cum făcuse în Franța, acum câțiva ani, patetica intervenție a lui Maurice Barrés, pornind o viguroasă mișcare de mare Milă pentru ruinele bisericelor victime ale războiului, o mișcare în numele Credinței, a Frumusetii, a Patriei, întreită invocare căreia nimic nu i s'ar putea împotrivi. Solidaritatea tutulor celor cari se succed ca imagini pe ecranul istoric, dacă nu din tainica mișcare a conștiinței cel puțin din respectul credinței populare și din necesitate estetică, trebue să ne arate altfel de cât disprețuitori ai unui patrimoniu mai puțin cultivat decât patimile zilei, în clipa când ni se poate zice ca fiului risipitor: „Dissipavit substantiam suam, vivendo luxuriose".

Să nu uităm că cei cari ne-au dat victoria războinică, sunt cei cari au clădit bisericuțele lângă ruinele căror zac, o turmă de suflete potolite în jurul leagănului și pe cari larma năvalei dușmane le deșteptase dureros. Biserica, e drapelul de piatră care trebue și el apărat și mântuit, cu atât mai mult cu cât e sfâșiat de vitregia vremii.

Apărarea și mântuirea aceasta nu mai e aceea a soldaților de ieri. Ea e aceea a reclădătorilor de astăzi cari trebuesc să regăsească o clipă de cucernicie în realizarea unei datorii uitate: reconstruirea bisericuțelor sfărâmate. *Dr.*

DUPĂ 13 ANI

Cea mai dureroasă pagină din trecutul apropiat al țării noastre o alcătuesc răscoalele țărănești dela 1907.

Dacă ne ocupăm acum de ea nu o facem pentru a evoca tragicele zile de atunci, nici pentru a cerceta cauze deatâtea ori spuse până acum și nici pentru a arăta că duhul răzvrătirei a impus recunoașterea drepturilor și nevoilor țărănimei române. O facem pentru că represiunea acelei mișcări revoluționare care amenința să prăbușească într'un vârtej nimicitor statul român înjghebat cu atâtea jertfe a fost întrebuințată ca armă politică. In deslănțuirea nebună a forțelor lor oarbe, revoluțiile nimicesc de multeori, în loc să creeze.

Imprejurările din 1907 erau de așa natură în cât potolirea chiar în sânge a revoluției apărea ca o nevoie mântuitoare pentru stat.

Și în această privință, nu încape îndoială, că toți oamenii cu judecată din țară erau înțeleși.

In vrajba patimilor și intereselor politice dela noi, această represiune, dureroasă pentru toate cugetele românești a fost aruncată ca o vină grea, ca o crimă, în sarcina partidului care fiind la guvern își luase greaua răspundere de a o îndeplini.

Și ani de a rândul au trecut și în curgerea lor, represiunea înfățișată ca o adevărată crimă a slujit de armă împotriva unor bărbați politici cari n'aveau altă vină — dacă aceasta se poate numi vină — decât de a'și fi împlinit o datorie față de stat într'o deplină înțelegere de altfel cu toate valorile politice din țară.

Recentele mărturisiri făcute din înălțimea tribunei parlamentare, după treisprezece ani vin să destrame întreaga urzeală de minciuni și de calomnii care s'a țesut în jurul acestei dureroase chestiuni.

Negreșit că aceste mărturisiri târzii n'au o însemnătate istorică; în marea carte a vremurilor, evenimentele și oamenii, desprinși din vârtejul patimilor omenești apar în lumină cea adevărată; dar ele ne dovedesc încă odată că forța adevărului este atât de covârșitoare, puterea lui atât de năvălnică, încât rupând zăgazuri de patimi, de ură sau de interese, el isbutește să-și croiască calea-i de lumină. *W. I.*

Seziunea partidului socialist francez

După cum era ușor de prevăzut congresul partidului socialist francez s'a pronunțat cu o majoritate zdrobitoare pentru edurarea necondiționată la Internaționala III, amenințând cu excluderea din partid pe acela care vor îndrăzni să facă rezerve.

Congresul din Tours consfințește distrugerea partidului socialist unificat francez, începută în 1914, când o parte din deputați au votat creditele de război.

De azi înainte socialismul nu mai există în Franța, decât doar reprezentat de câți-va întârziați, după cum îi numesc evoluați lor tovarăși sau „social-trădători" după Lenin, ca Paul Boncour, Varenne, Leon Blum, Groussier Longuet, Mayeras, Renaudel și Marcel Sembat, adică mai toți intelectualii partidului.

Vina cea mare nu o poartă decât tot aceștia care acum un an au încurajat tendințele bolșevice ale extremiștilor, crezând că vor speria burghezia sau că acesta ar fi un mijloc mai lesnicios de a face noui adepți.

Cât s'au înșelat o dovedesc faptele. Bolșevismul în loc să cuprindă massele populare, pentru a produce mult așteptata revoluție socială a pus stăpânire pe massele socialiste, obișnuite cu disciplina oarbă și cu violentarea conștiinței prin însăși educația primită.

Acești leaderi ai socialismului muribund au dovedit lipsa lor de capacitate și de energie în conducere lăsând să continue în mijlocul partidului propaganda desmățată însoțită de corupția bănească a salariaților Moscovei roșii.

Dacă, la timp, șefii acestia, ar fi exclus din partid pe Cachin, Frossard și Vaillant—Couturier, dezastrul suferit de socialiști nu ar fi avut astfel de proporții și ei nu ar mai fi amenințați cu excluderea.

Lecția, care li se dă e meritată: dacă n'au știut să-și joace rolul de conducători, n'au decât să devie acum simpli soldați. Socialiștii rămași în minoritate au anunțat, de altfel că dacă partidul va adera la bolșevism ei îl vor părăsi.

Pentru Franța pericolul e cu atât mai mare cu cât massele muncitorești bolșevizate nu mai au în fruntea lor intelectuali gata să le liniștească explicându-le adevărata stare de lucruri.

Nouii conducători, simpli lucrători inculți, fanatici ai cultului bolșevic nu vor mai ține seamă de nici-o împrejurare, nici chiar de viața condușilor, pentru a împedica funcționarea normală a vieței economice franceze. Pentru aceasta însă bolșevicii francezi au nevoe și de concursul confederației generale a Muncei. Ori până acum consiliul acestui organ conducătorul sindicatelor socialiste, e în majoritate socialist moderat și se opune acțiunei revoluționare a extremiștilor.

Toate eforturile bolșevice se vor îndrepta, deacum înainte pentru convertirea la evanghelia lui Lenin a masselor sindicaliste franceze. Tactica lor — direct inspirată de Moscova — constă în a stabili în mijlocul organizațiilor sindicaliste, nucleuri de acțiune care, întrebuințând mijloacele pe care le vor crede de

cuviinţă, vor sfârşi prin a câştiga cauzei şi celulele vecine.

Bolşevicii francezi sunt hotărîţi să realizeze paradisul leninist în Franţa tuturor libertăţilor fără să ţie seamă de faptul că covârşitoarea majoritate a Francezilor doreşte mai mult ca oricând refacerea Ţărei prin muncă sârguincioasă şi continuă şi că pentru aceasta îi trebue linişte.

Guvernul parlamentului şi autorităţile franceze cunosc gravitatea pericolului şi vor veghia cu o atenţie înzecită la apărarea civilizaţiei franceze, pedepsind cu ultima severitate cea mai mică încercare de răsturnare prin revoluţie a ordinei sociale.

R. R. D.

Ecouri

Un monument pentru studenţii morţi în răsboi

In sălile istorice ale Căminului Studenţesc din Paris, Asociaţia generală a Studenţilor din Paris va ridica în curând un monument în amintirea colegilor morţi pentru Franţa.

Macheta, executată de un student mutilat în răsboi, se află depusă la Asociaţie şi reprezintă un tânăr intins între lauri, dormind somnul veşnic, la picioarele unui tablou pe care sunt gravate numele celor morţi aşezat între două coloane de marmură.

Piosul gând al studenţilor francezi ar putea sluji ca pildă şi celor dela noi din cari atâţia s'au jertfit pentru România-Mare.

Monumentul Unirii la Arad

In vreme ce parlamentul a aprobat proectul pentru ridicarea unui monument al Unirii Basarabiei cu patria mumă, monument ce se va ridica cu banii statului, iniţiatorii arădani a unui asemenea monument care să simbolizeze Unirea Ardealului cu ţara mamă au hotărît ca să înfăptuiască această operă numai prin puterile populaţiei ardelene şi bănăţene.

Până acum s'au adunat la Banca „Victoria" din Arad şi la administraţia ziarului Românul aproape 9000 lei. Desigur că spiritul de jertfă al mulţimei se va manifesta în curând mai puternic pentru a ajuta la înfăptuirea operii.

Pentru „Asistenţa Universitară"

O delegaţie de 3 studenţi universitari a înmânat I. P. S. S. Mitropolit Miron Cristea, actul prin care studenţimea Bucureşteană îl proclamă preşedintele „Asistenţei Universitare". Cu toate numeroasele îndatoriri pe care le are faţă de alte instituţiuni de bine facere I. P. S. S. a primit cu multă bunăvoinţă alegerea făcută, asigurând delegaţia de tot sprijinul său.

Omagiul bronzului

In Muzeul Militar, între trofeele şi armele cari vor aminti generaţiilor viitoare trecutul nostru vitejesc şi în mijlocul figurilor de bronz ale Generalilor morţi pe câmpul de onoare, se va ridica un grup de bronz, menit să glorifice patriotismul Regelui nostru.

Ministerul de Răsboi a însărcinat pe sculptorul I. Iordănescu cu executarea acestui grup, în care M. S. Regele apare în mărime naturală.

Institutul Naţional român din Paris

Am anunţat la timp că d-l N. Iorga a plecat la Paris, unde va organiza „Institutul Naţional român".

Această instituţiune culturală va fi instalată lângă Paris, poate la Neuilly, şi va funcţiona cu ajutorul mai multor literaţi, filologi, istorici şi artişti bine cunoscuţi ai ţării noastre.

Plângeri justificate

Primim deseori plângeri din partea preoţilor pensionari din Ardeal în cari se arată greaua situaţie materială cu care au să se lupte.

In adevăr preoţii pensionari primesc o pensiune anuală de 600 lei. In condiţiunile atât de grele ale vieţii de astăzi, suma aceasta este mai mult decât neîndestulătoare, este ridicolă.

După 30 sau 40 de ani de serviciu în slujba statului, este o nedreptate strigătoare să nu se vină în ajutorul acestor oameni cari au omenire culturală şi de educaţie sufletească atât de necesară acum pentru popor.

In mijlocul rătăcirilor primejdioase statului, rostul preoţimei ca educatoare şi luminătoare a masselor este mai îndreptăţit astăzi de cât oricând.

Cu ce tragere de inimă şi cu ce îndemn vor mai lucra în această direcţie preoţii noştri când se gândesc ce-i aşteaptă la bătrâneţe, când văd că munca nu li-este răsplătită.

Şi apoi ei nu cer o răsplată mare, ci numai posibilitatea de a trăi, iar administraţia bisericească şi statul sunt datori să le-o dea.

Sfârşitul unui conflict bisericesc

„Monitorul Oficial" publică decretul regal prin care Prea Sfinţia Sa arhiereul Gurie Botoşeneanu, se întăreşte arhiepiscop titular al arhiepiscopiei Chişinăului, iar până la data investiturii legale este autorizat a conduce arhiepiscopia, bucurându-se de toate drepturile şi prerogativele legale.

Prea Sfinţia Sa arhiereul Dionisie se întăreşte vicar al arhiepiscopiei Chişinăului şi Hotinului, cu titlul de Dionisie al Ismailului.

Cu aceste confirmări, conflictul bisericei basarabene a luat sfârşit.

Dela Societatea de ştiinţe din Cluj

Secţia „Cercul Naturaliştilor" a ţinut în seara de 29 Decembrie în Institutul botanic al Universităţii o interesantă şedinţă, presidată de d-l prof. E. Racoviţă, la care s'au făcut următoarele comunicări:

1. *Dr. D. Olariu* a vorbit despre „Rolul manganezului, ca fertilizant în agricultură, arătând importanţa minereurilor de manganez, ce se găsesc în zăcăminte bogate atât în Bucovina cât şi în Ardeal, pentru desvoltarea agriculturii la noi, şi ca material de export în alte ţări. La propunerea presidentului, a profesorului Grinţescu şi a d-lui general Anastasiu, d-l Olariu va face probe de culturi pe terenele ce se vor cere dela Ministerul Agriculturii.

2. *Dr. Al. Borza* face cunoscută prima istorie naturală românească, scrisă prin anii 1806, 1810 de polihistorul nostru genial George Şincai, care este prin urmare părintele ştiinţelor naturale la Români.

La propunerea presidentului se ia hotărîrea de a se tipări această lucrare importantă la Academia Română, iar conferinţa se va repeta în faţa unui auditor mai numeros.

3. *N. Abramescu* comunică rezultatul pe care le-a obţinut studiind o serie de polinoame, care vor putea fi utilizate cu folos şi în studiul fizicei.

4. *Dr. Al. Borza* comunică descoperirea plantei „Arctoataphylos uva ursi" pe Muntele Belioarei în Transilvania, arătând importanţa geobotanică a acestei descoperi. Stabileşte o nouă circumpscripţie a florei Române: Circumscripţia Scăriţei.

Cetiţi „Infrăţirea"

CRONICA IAŞULUI

Concesionarea de către comuna Iaşi a celor 2 uzine electrice societăţei „Omnia electrică". — Manifeste comuniste în Universitate şi acţiunea studenţimei ieşene. — Mişcarea culturală în nordul Moldovei. —

Zilele trecute Primăria Iaşi a făcut un contract de o mare însemnătate pentru oraşul nostru. După numeroase discuţii între membrii comisiunei interimare, s'a hotărît concesionarea de către comună a celor 2 uzine electrice societăţei „Omnia Electrica" din Bucureşti, comanditată de Marmarosch Blank, Banca de Credit, o bancă din Cluj şi casele Carell din Bega şi Thompson (Anglia). Concesionarea e făcută pe 42 ani şi principiul adoptat e acela al regiei cointeresate. Din eventualul câştig după ce se scad diferite sume pentru fondul de rezervă şi alte interese, o pătrime va reveni comunei şi trei pătrimi acţionarilor. Clădirile uzinelor au fost evaluate de către justiţie la 3 milioane lei. Capitalul întreg va fi între 20—25 milioane, societatea având dreptul de a-l subscrie în întregime. Comuna va primi ca drept regalian un milion. Bancherii din Iaşi s'au obligat a lua 6 milioane acţiuni pe care le vor da spre subscriere populaţiei ieşene.

Acestea sunt în linii generale condiţiile de concesionare, care dacă nu-s prea avantagioase, asigură prin contractul încheiat, populaţiei Iaşului un serviciu de distribuirea luminei electrice şi de circulaţie a tramwaiului conform cerinţelor moderne.

*

Acţiunea rătăcită a câtorva studenţi — majoritatea studenţi basarabeni — de a lansa în localul Universităţei manifeste comuniste, în care făcându-se apologia revoluţiei ruseşti se îndeamnă tineretul la revolta contra actualei organizaţii de stat, a determinat pe studenţii ieşeni să ia măsuri energice contra acestor manifestări anarhice.

Studenţimea ieşeană nu mai putea permite să se ridice din mijlocul ei asemenea curente revoluţionare tolerate în mod clandestin de fostul centru studenţesc care şi-a depus mandatul în urma unei activităţi pătate de incapacitate şi de o condamnabilă favorizare a acţiunilor anarhice.

Studenţimea ieşeană într'o impunătoare întrunire, la care au participat peste 700 de studenţi, a veştejit cu ultima energie asemenea porniri de subminare a intereselor ţărei şi a cerut Senatului Universitar impunerea următoarelor măsuri:

1. Anchetarea severă a cazului cu lansarea manifestelor comuniste la Universitate.

2. Revizuirea tuturor actelor studenţilor în mod individual şi confirmarea lor de către autorităţile ce le-au emis.

3. Ore obligatorii de limba română şi istoria Românilor pentru studenţii ce nu le cunosc.

4. Interzicerea de a vorbi în şedinţele societăţilor studenţeşti în altă limbă decât cea românească.

In urma măsurilor luate, Senatul Universitar intervenind la Direcţia Siguranţei, aceasta a dispus o descindere la căminul studenţilor evrei şi la acela studenţilor basarabeni.

*

Din Dorohoiu, oraşul care reprezintă partea de nord a Moldovei, ne vine vestea îmbucurătoare a înfiinţărei unui teatru orăşenesc de către Direcţiunea şi comitetul şcolar al gimnaziului Ghica-Vodă. Se vor juca numai piese patriotice şi cu conţinut moral de trupele ce se vor angaja de către comitetul teatral constituit. Sala teatrului este amenajată şi pentru un cinematograf şcolar cu scop educativ. Asemenea exemple ar trebui luate de toate centrele unde pulsează o viaţă intelectuală românească, unde nu sunt instituţii culturale similare şi mai ales de către provinciile alipite, unde o operă de naţionalizare este încă în drum.

Iniţiatorul acestei frumoase opere naţionale este directorul gimnaziului, preotul D. Furtună, cunoscut Moldovei şi prin alte acţiuni culturale. In timpul răsboiului, când era o cumplită secetă literară, când nu mai apărea nici o carte şi nici o revistă de seamă, singura hrană intelectuală formând-o câteva ziare cotidiane şi una sau două reviste umoristice, preotul D. Furtună, asigurându-şi colaborare unui grup de tineri distinşi, a făcut să apară revista „Orizonturi Noui".

Această revistă a fost salutată cu entuziasm şi a marcat în scurta dar valoroasa ei activitate o pagină ce va figura în istoria literaturei noastre.

E. P.

✣ **FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"** ✣

După doi ani...

Un examen al situaţiei noastre şi o prorocire ungurească.

In neastâmpărul nostru de a vedea înfăptuindu-se mai curând o viaţă românească în ţinuturile alipite la ţara-mamă, suntem repede porniţi spre critică şi ne găsim tot felul de cusururi. Pornirea aceasta, izvorând din dorul de mai bine, nu trebue să ne neliniştească. Să ne fie mai de grabă un sentiment decât o descurajare.

După doi ani de stăpânire românească, dacă avem dreptate să fim nemulţumiţi de sporul puţin ce l-am făcut în comerţ şi industrie, mai ales în industrie, deasemenea şi în câştigarea de proprietăţi, în schimb am fi nedrepţi faţă cu noi înşine dacă n'am înţelege importanţa aşezărei netede, în foarte scurt timp şi fără nici o zdruncinare, a unei strălucite puteri militare şi a unei organizaţii administrative, care dacă mai prezintă oarecari neajunsuri să nu uităm dificultăţile rămase depe urma răsboiului, în faţa cărora administraţii străvechi, cari şi-au păstrat continuitatea, se dovedesc uneori mai neputincioase, de cât administraţia noastră nouă, recrutată în mare parte din viaţa particulară şi din profesiunile libere, într'un cuvânt: din elemente, cari nu aveau necesitatea birocraţiei de stat.

Văd în cele spuse mai sus împlinirea pe dea'ntregul a unei prorociri limpezi ce mi-o făcea acum 13 sau 14 ani un ungur, dr. Artur Gáspár înalt funcţionar în ministerul de interne din Budapesta şi secretar personal al primului ministru de atunci Andrássy. Acest Gáspár om de o cultură distinsă şi de o obiectivitate care îl onora, îmi spunea adese-ori:

— Dacă n'ar fi românii, Ungaria aproape că n'ar avea o chestie a naţionalităţilor. D-voastră însă, nu numai prin numărul compact, ci mai ales prin cultura şi conştiinţa ce ştiţi să vi-o apăraţi, apoi şi prin băncile multe şi mărunte, cari sunt totuş preţioase rezervorii de forţe, aveţi totul, pentrucă atunci, când veţi avea şi autoritatea publică — imperiul — am zice noi astăzi „Machtwort"-ul era cuvântul ce îl întrebuinţa cu predilecţie interlocuitorul meu; da, din clipa, în care se va pronunţa „Machtwort"-ul, care să vă dea Ardealul în stăpânire, într'un timp foarte scurt Ardealul va fi românesc. Elementul unguresc, chiar cel autohton, trăeşte atât de mult numai prin birocraţie, în cât atunci, când birocraţia în mod fatal nu va mai fi ungurească — nu ştim ce se va face. In orice caz nu se va putea menţine, pierzându-şi tărâmul de sub picioare. ...Comerţul şi industia, le veţi cuceri mai încet.

Dar să nu uităm, că avem acolo un comerţ şi o industrie, care trăeşte în umbra aparatului de Stat, fie prin subvenţii, fie prin partea covârşitoare a furturilor. Când Statul va fi românesc, comerţul şi industria se vor acomoda, sau vor ceda terenul!

. . . .

Nu erau mulţi unguri acum 13 sau 14 ani, cari să aibă limpezimea judecăţei şi tăria sufletească de a vedea lucrurile astfel. Chiar astăzi mulţi din cei crescuţi în atmosfera cu „aer maghiar", pâne maghiară", „Dumnezeu maghiar" nu vor fi în stare a înţelege noua rostogolire a vremilor.

*

Deosebit de puterea militară şi de administraţia de Stat, am cucerit repede şi — un al treilea factor important pentru viitorul stăpânirei româneşti şi anume: cultură. Alături de o intensă activitate şcolară, teatrul, opera, conferinţe, manifestaţii artistice tot mai spornice şi o presă care prinde putere, — promit să ne aducă cinste şi să călăuzească stăpânirea românească spre o civilizaţie tot mai luminată, întărindu-i în acelaşi timp şi temeliile.

Câteva probleme cari ar putea fi rezolvate cu noroc câteva instituţii de mare însemnătate, pe cari nu le avem încă — ar putea să complecteze opera începută pentru o şi mai trainică prosperare a vieţii româneşti în cuprinsurile Daciei fericite.

Despre problemele acestea — altă-dată.

Lucian Bolcaş.

Cronica politică

Cuvântarea rostită de Suveran cu prilejul înmânărei răspunsului Camerei la Mesaj, a fost, ca şi cuvintele adresate reprezentanţilor Senatului, un adevărat monument de înţelepciune constructivă şi o discretă lecţie de patriotism activ.

Regele s'a simţit dator să amintească, în sala Tronului chiar, toate problemele cari stau în faţa conducătorilor de astăzi ai României, începând cu reforma agrară şi sfârşind cu desăvârşita unificare administrativă. Pentru această grea operă, în care se cuprinde însănătoşirea vieţei noastre economice şi financiare, avem nevoe de încordarea tuturor puterilor noastre proprii, şi nu va trebui să recurgem la ajutorul din afară decât atunci, când acesta nu e în contrazicere cu interesele noastre naţionale.

Acesta este cuvântul Regelui, care a ţinut să nu lase să treacă prilejul răspunsului la Mesaj, pentru a arăta, cu atâta discreţie şi fineţe, drumul cel mai sigur spre reconstituirea gospodăriei noastre publice devastată de războiu. In mijlocul discuţiunilor urmate în jurul concesionărei la străini a atelierelor Căilor noastre ferate, în condiţiuni cari se pot transforma într'o reală primejdie pentru independenţa noastră economică şi în ajunul unei încercări de concesionare şi a terenurilor petrolifere ale Statului, sfatul Suveranului e o îndrumare preţioasă spre apărarea intereselor naţionale.

Intr'un moment când oamenii a două tabere politice, sunt gata să se sfâşie din pricina unui zel dinastic excesiv, Regele adresează un îndemn spre armonie, arătând astfel cât preţ poate să aibă o rafuială asupra unor frământări cari privesc trecutul.

Oamenii noştrii politici vor înţelege, însfârşit, cu ce glas stăruitor îi cheamă nevoile prezentului.

Ştiri şi fapte politice

Destăinuirile făcute de d-l Grigorovici ziarului „Dimineaţa" cu privire la învinuirile ce s'a adus d-lor Averescu, Argetoianu, Negulescu şi Vălleanu, de a fi urmărit în 1919 răsturnarea Dinastiei, conchid că n'a fost vorba atunci de un „complot" ci de simple convorbiri asupra unei situaţii politice turburi. D. Grigorovici a luat parte ca representat al socialiştilor la acele convorbiri, unde d-l Argetoianu a fost de părere că „mergem spre republică" iar d-l Vălleanu a anunţat că „două cazărmi" sunt în revoluţie.

Mărturia fruntaşului socialist nu pare însă tocmai sinceră, de vreme ce între atâţi republicani şi revoluţionari, — cari nu erau animaţi decât de grija ca „nu cumva partidul liberal să revină la putere", — nu era de faţă, d-l Grigorovici decât un singur om de ordine: d-l Moscovici. Aţâţătorul de mai târziu al grevei generale şi propagatorul anarchiei, nu dorea atunci decât intrarea în legalitate şi dădea d-lui general Averescu, sfaturi de moderaţie.

Lucrările nu s'au lămurit deci şi nu se vor lămuri niciodată defenitiv, deoarece oamenii cari au plănuit atunci o acţiune comună, nu vor să-şi mai amintească ce şi-au spus unii altora.

In chestiunea concesionărei atelierelor C. F. R.

— O punere la punct. —

Faţă de modul cum a fost redactat interviewul luat de ziarul „*Voinţa*" (şi publicat şi în „*Adevărul*"), dela d-l Dr. Vasile Popp, director al secretariatului general al comunicaţiilor, cu privire la concesionarea atelierilor C. F. R. interview cuprinzând inexactităţi care nu pot fi aduse de d-sa, facem loc următoarei declaraţii a d-lui Dr. V Popp:

— „Ziarele „*Voinţa*" şi „*Adevărul*" au scris că eu aş fi făcut declaraţii în sensul că aş fi luat parte la discuţii, ba chiar că aş fi consimţit la condiţiunile de concesionare a atelierilor. Faţă de acestea declar, categoric următoarele:

1. Nu am luat parte niciodată la discuţiunile asupra ofertei şi condiţiunilor referitoare la concesionarea atelierilor.

2. Până în ziua de azi nu cunosc pe nimeni, nici din grupul Anglo-Francez, nici din cei interesaţi, şi la mine nu s'a prezentat nici unul dintre aceştia.

3. Adevărul este că am acordat ziarelor un interview în care am spus următoarele:

Fără a cunoaşte oferta şi condiţiunile grupului Anglo-Francez, părerea mea este că se poate chibzui o închiriere a atelierelor C. F. R. în următoarele condiţiuni de căpetenie:

a) Să se asigure o producţie de reparaţii la început cu 10 procente mai mult pe lună decât numărul vagoanelor şi locomotivelor încă defectate într'o lună care procent de producţie să fie urcat la fiecare 6 luni.

b) Societatea va trebui să asigure materialul necesar pentru atelierele principale, dar şi atelierelor filiale ataşate depozitelor de maşini de pe tot teritorul ţărei şi această asigurare se va face în condiţiuni convenabile statului.

c) Se va asigura primirea în atelierele principale a personalului român şi în deosebi a inginerilor tineri, pentru că după expirarea anilor de închiriere să avem pe loc personalul technic român apt pentru conducere.

Aceasta le-am declarat eu, din partea mea numai, ca opinie personală, şi părerea aceasta o susţin şi pentru viitor.

Organizarea partidului naţional-liberal în Ardeal

La Sibiu.

Cu prilejul Congresului, care a avut loc la Sibiu la 28 Dec., comitetul judeţan al partidului naţional-liberal a fost astfel constituit:

a) din oraşul şi pretura centrală a Sibiului: Dionisie Florian, general în rez., Dr. Nicolae Vecerdea, advocat, Anastasiu Boiu dir. de bancă, Dr. Nicolae Petra, adv., Ilie Macelariu, întreprinzător. Dr. Eugen Piso, adv., Dumitru Coltofeanu, ases. cons., Dr. Nicolae Schiau, adv., Romul Bucşa, preot, Ştefan Moga, comerciant, Ioan Candrea, comerciant, Ioan Henteş, consil. min. în retr., Traian Petrişor, preot, Dr. Ioan Fruma, advocat, Ioan Stanciu, zugrav, Dr. Ioan Dordea, advocat, Petru Feldioreanu, măestru cizmar, Dr. Ioan Muţiu, advocat, I. U. Soricu, profesor, Nicolae Simtion, agricultor, Ioan B. Boiu, preot, Dr. Const. Popa, adv., Petru Joandrea, agricultor, Dumitru Câmpeanu, ases. cons.

b) Din pretura Sălişte: Dumitru Banciu, farmacist, Nicolae Sora, comerciant. (Două locuri au rămas neîmplinite).

c) Din pretura Mercurea: Dumitru Munthiu, notar. (Trei locuri neîmplinite).

d) Din pretura Sebeşul-săsesc: Dr. Lionel Blaga, advocat, Petru Tincu, funcţ. de bancă. (Două locuri neîmplinite).

e) Din pretura Cisnădie: Emil Cioran, preot. T. Roman, înv. penz. (Două locuri neîmplinite.)

f) Din pretura Nocrich: Ion Iordache, înv. pens, Patriciu Curea, preot în Ocna-Sibiului. (Două locuri neîmplinite).

In acelaşi timp s'a constituit şi delegaţia permanentă judeţană în modul următor:

a) Biuroul Comitetului judeţean: Gen. D. Florianu, preşedinte, Dr. N. Vecerdea, vicepreşedinte, A Boiu, vicepreşedinte, Dr. E. Piso, secretar gen., Ion Henteş, cassier.

b) Nouă (9) delegaţi: Dr. N. Petra, Ilie Măcelariu, Dr. N. Schiau, Romul Bucşa, Dr. Ion Fruma, Traian Petrişor, I. U. Soricu, Petru Feldiorean şi Nic. Simtion.

La Odorhei

In ziua de 14 Decembrie s'a constituit în jud. Odorheiu organizaţia partidului naţional-liberal alegându-se următorul comitet

Preşedinte d. dr. Rauca Răuceanu, vice-preşedinte d. Ilie Ciulei, controlor d. Niculae Marcu, secretar d. Vasile Suciu, casier d. Iuliu Fernangel iar membri d-nii Nagy Aron Neculae Dergan, Dumitru Dergan, Kovaci Domokos şi Alex. Mărgărint.

In şedinţa dela 20 Decembrie s'a constatat că această organizaţie a partidului numără peste 200 membri înscrişi în câteva zile.

Ca răspuns la telegrama organizaţiei naţional-liberale din jud. Odorhei, d. I. I. C. Brătianu, şeful partidului naţional-liberal, a răspuns prin următoarea telegramă:

D-lui Dr. RAUOA RAUCEANU

Preşedintele clubului liberal

ODORHEIU

Hotărârea pe care aţi luat-o de-a organiza Partidul Naţional-Liberal în judeţul Odorhei mă bucură şi frumosul început mă face să nădăjduesc că în curând Odorheiul va fi un puternic focar pentru răspândirea în isbânda principiilor de ordine, de democraţie, pe cari le reprezintă partidul nostru.

Ion I. C. Brătianu.

Căile de comunicaţie din Ardeal

Starea de după războiu lasă de dorit. — Şoselele principale evită satele româneşti. — De vorbă cu D-l Dr. E. Tilea directorul direcţiunei lucrărilor publice. — Mărirea dărilor pentru drumuri. — Ideea muncii publice. — Ajutorul Armatei.

Fără a ajunge până acum într'o stare de perfectă ruinare, drumurile întregei Transilvanii numai prezintă înfăţişarea de odinioară. Pe multe din ele aproape nu se mai cunoaşte piatra, pe cele mai multe numărul gropilor s'a împuţit astfel în cât transporturile se fac cu anevoe. Din această cauză, căruşii au motiv să mărească preţurile întrucât socotesc în acel preţ şi stricăciunile ce s'ar cauza vechiculelor. Numărul exemplelor în această direcţie s'ar putea împuţi mai ales dacă am privi drumurile vicinale.

*

Aruncând o privire generală asupra planului de orientare a şoselelor, observăm că toate ţinteau spre Budapesta. Acesta era şi planul construirei şoselelor strategice ale fostului stat Austro-Ungar. In mod evident se observă că satele româneşti au fost lăsate la o parte şi se poate spune că în mod intenţionat şoselele principale erau astfel construite ca să nu poată servi satelor româneşti. Din această cauză desvoltarea economică a satelor româneşti nu a putut lua o desvoltare mai mare.

Am căutat să stau de vorbă cu d-l Tilea, directorul serviciului lucrărilor publice din Transilvania şi să lămuresc această chestiune atât de importantă pentru viaţa noastră economică şi naţională. D-sa mi-a spus între altele că pentru o îmbunătăţire e nevoe de e mărirea dărilor pentru drumuri. Vechea dare care se plătea după legile ungureşti nu mai corespunde realităţilor de astăzi. Aşa, de exemplu, dările care se plăteau altădată în coroane, astăzi, când se socotesc după schimbul leului, dar când valuta leului nu mai e cea adevărată, stăm departe de ceeace ar trebui să răspundă necesităţilor unei îmbunătăţiri: Numai printr'o dare cel puţin de 10 ori mai mare am putea susţine o situaţie bunişoară a drumurilor.

Dl Tilea crede însă că, numai prin mărirea dărilor nu se va putea aduce o îmbunătăţire serioasă şi de aceea cel mai prielnic lucru ar fi infiltrarea în sufletului poporului a ideei muncii publice: Fiecare cetăţean care posedă vite şi vechicule să facă câteva zile pe an transporturi de material sau lucru pentru şosele. Folosul de altmintrelea ar servi direct interesele statului şi în mod destul de vădit interesul publicului.

Până la punerea în aplicare a ideei de mai sus, se cere imediat ajutor al armatei, care a contribuit cu un procent destul de frumos, în vara aceasta la reconstruirea şoselelor din vechiul regat. Ajutorul ei eficace credem că se va evidenţia anul acesta şi la căile de comunicaţie din Transilvania.

Rămâne însă pentru lămurirea publicului să fie înfăţişată chestiunile mai amănunţit. *Wy.*

Situaţia financiară a ţării

- Conferinţa D-lui Vintilă Brătianu. -

La cercul de studii din Bucureşti al partidului naţional-liberal, d-l Vintilă Brătianu a desvoltat o importantă conferinţă asupra întocmirei unui program de cercetare prealabilă, menit a soluţiona grelele probleme financiare ale României întregite.

După luminoasa expunere pe care a făcut-o, d-l V. Brătianu a propus următorul program al unei politici financiare:

1) Să se hotărască ce trebue să fie bugetul definitiv al Statului.

2) Să se fixeze pe un termen dat (4—5 ani) programul de consolidare monetară.

3) Să se fixeze tot pe un termen dat o politică economică de export import şi producţiune.

4) Să se cristalizeze situaţia de fapt a cheltuelilor şi veniturilor actuale sub cele patru regimuri actuale în care trăim, reducându-le la strictul necesar.

5) Aceiaşi lucrare pentru administraţiile locale şi comparaţia lor cu cheltuelile şi veniturile statului în aceleaşi patru regimuri spre a se putea ţine seamă la unificare şi descentralizare.

6) Să se formeze bugetul ex raordinar.

7) Să se fixeze punctele principale ale reformei fiscale şi programul său de aplicare pe un număr dat de ani.

8) Intocmirea programului de aplicare pe 5 ani al consolidării bugetare şi

9) Intocmirea noului regim de control a cheltuelilor publice.

Congresul ziariştilor români din Ardeal şi Banat

Comitetul provizor al Sindicatului presei române din Ardeal, convoacă pe toţi ziariştii români din Ardeal şi Banat la congresul general, care se va ţine la Cluj la 19 (6) şi 20 Ianuarie (Botezul Domnului şi Ioan Botezătorul) cu scopul constituirei definitive a Sindicatului.

Cu prilejul congresului acesta, care va dura două zile, se va organiza în prima seară un mare festival al presei, iar a două seară o petrecere frumoasă cu bal costumat.

Ziariştii din celelalte centre ale Ardealului şi Banatului, cari vor lua parte la congres, să binevoiască să anunţe de cu vreme participarea lor, Sindicatului, pe adresa Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (Palatul Băncei Agrare) pentru a li-se reserva camere.

Asupra ordinei de zi a Congresului şi programului serbărilor — vom mai reveni.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

INFORMAȚII

Eri a încetat din viață, după o scurtă și grea suferință d-na Rosette general N. Petala.

Vestea acestui sfârșit neașteptat a produs o dureroasă impresie în societatea Clujană, unde defuncta se bucura de cele mai respectoase și mai calde simpatii.

Cu acest jalnic prilej, transmitem d-lui general N. Petala și crud lovitei familii, adânc întristatele noastre condoleanțe.

*

Înmormântarea d-nei General Petala va avea loc Marți după amiază la ora 2 jum. Serviciul religios se va oficia la locuința din str. Majalis. Cortegiul va parcurge stada Memorandului și prin piața Unirei se va îndrepta spre Biserica ortodoxă, unde după dorința exprimată a doamnelor ardelene din comitetele societățel ortodoxe, se va face înhumare ca veșnică amintire pentru jerfa ce-a adus-o pentru biserică.

Intr'un nesfârșit pelerinagiu se depun la locuința defunctei jerbe și coroane.

*

Fostul funcționar al cuartiruirei, Iullu Boca a fost eliberat din arestul preventiv.

*

Primăria locală a distribuit lefurile funcționarilor după noile norme de salarizare.

*

S'a pus în circulație trenul mixt 327 București—Brașov cu plecarea din București la 8,30 și sosirea la Brașov la 20,10. Asemenea trenul 328 Brașov București cu plecarea din Brașov la 10,40 și sosirea în București la 19'40.

*

Lămurim pe cititori că știrea apărută în numărul ultim al ziarului „Patria", că se va înființa o direcție regională C. F. R. la Satu-Mare e inexactă. A fost numai o propunere acum vre-o 4 luni pentru această înființare dar în conferința ținută de directorii regionali C. F. R. la București acum zece zile s'a renunțat la la această idee din mai multe motive bine determinate.

*

„Monitorul Oficial" publică un tablou al creditelor suplimentare și extraordinare deschise pe exercițiul 1920.

Aceste credite însumează cifra fantastică de 2 miliarde 259 de milioane.

Și e vorba numai de creditele aprobate de cameră la 27 August Din Septembrie înainte creditele extraordinare însumează alte miliarde.

*

Din sursă oficială se desminte senzaționala informație dată de ziarele locale prin care se anunță descoperirea unui mare complot la C. F. R. din Ardeal.

*

Părintele dr. Ștefan Cioroianu a fost ales protopop în Comlosul Bănatului.

*

S'a redeschis la Sibiu clubul militar al Comandamentului trupelor din Transilvana și comandamentului corpului VII. Armată.

Sindicatul presei române *din Ardeal, cu sediul la Cluj își are acum localul propriu, prin bana voință a Băncei Agrare, care bancă la intervenția d-lui Vasile Osvadă a pus la dispoziția Sindicatului — o sală imensă, frumoasă și luminoasă în casele ei proprii.*

Anunțăm dar că localul Sindicatal presei române din Ardeal se află în Calea Reg. Ferdinand Nr. 38. Toate scrisorile, gazetele și cărțile sânt a se trimite pe această adresă.

*

S'a luat hotărârea ca morile din localitate să nu mai macine de cât făină de un singur fel. Stocul de făină albă existentă se mai poate întrebuința pentru facerea pâinei albe până la epuizarea lui.

*

Aflăm că „Societ[illegible] de construcții și luc[illegible] sucursala Cluj, întreprinderea Banci Marmarosch-Blanc et Comp. din 135 de lucrători câți avea, a concediat în masă 75 din ei pe ziua de 18 Decembrie o vie agitație domnește printre lucrătorii acestei întreprinderi.

*

O anchetă a fost ordonată.

Societatea Ocrotirea Orfanilor din Răsboi, secția Cluj, aduce vii mulțumiri D-lui Augustin Popp din Băița de Câmpie, care a binevoit a colecta suma de lei 400 în folosul societății.

*

A fost arestat, de către procuratura locală, D-l Szabó János, candidat de advocat. Această arestare ar fi în legătură cu marea contrabandă de coroane descoperită la Sătmar.

*

„Le Matin" află din Londra: „Se crede a se ști că schimbul de note continuă între București și Moscova. Guvernul român primește d'asemenea și note d'ale lui Racowsky, șeful Sovietelor din Ukraina.

In ultima lor comunicare, ambele guverne sovietice reclamă ca trupele române să părăsească Basarabia. In acelaș timp, aceste guverne exprimă dorința de-a se începe imediat negocierile de pace.

Guvernul român a răspuns la notele trimise că chestiunea Basarabiei a fost definitiv rezolvată prin acordul semnat la Paris, între România și Puterile aliate. Tot odată, în scop de-a se clarifica situația sa față de Rusia sovietelor, România e gata să negocieze, și guvernul ei a invitat, chiar, Cicerin să specifice cari ar fi chestiunile în litigiu; dar nu s'a primit încă nici un răspuns.

*

Despărțământul Teaca al asociațiunei pentru cultura poporului are să-și țină adunarea constituană Luni în 10 Ianuarie 1921 în școala confesională gr. cat. din Teaca la 10 oare.

Tot atunci va fi constituirea casinei din Teaca cu votarea statutelor.

La aceste adunări se convoacă toți intelectualii români, preoți, învățători oficiali de ai statului român, proprietari, cari se interesează de cultura și soarta poporului.

Din încredințarea mai multor fruntași: V. Podoaba pentru despărțământ. Dr. Domșa pentru Casină.

Noul recensământ al populației Clujului se va face după sărbători se vor lua toate măsurile de control spre a nu se mai repeta cele constatate cu prilejul recensământului din luna Decembrie.

*

Fiind biserica din Fabricul Timișoarei, prea departe de centrul orașului și prea mică pentru numărul credincioșilor ortodoxi de acolo s'a ținut în 19 l. c. în sala primăriei din Timișoara o consfătuire, în care s'a discutat planul de a înființa parohie și de a clădi biserică în centrul orașului Timișoara. O comisiune aleasă, compusă din șase membri, va lucra proectul, care are să fie supus unei adunări a credincioșilor ortodoxi români din Timișoara—Cetate. In comisiunea aceasta sunt aleși: Em. Ungurian, prot. Ion Oprea, Dobrovirescu, Stan Vidrighin, Dr. P. Gioban și G. Bărăescu.

*

D-l profesor L. Mrazec, directorul institutului geologic al României, a fost însărcinat să îndeplinească funcțiunea de secretar general al ministerului industriei și comerțului, pe timpul concediului acordat titularului.

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii deser, și likör. (30)t

*

Se aduce la cunoștință d-lor studenți in drept din provincie, că d-l profesor dr. V. Onișor își va scoate cursul de Drept administrativ tipărit, la caz că va avea abonanți în număr indestulitor. Cei interesați să se anunțe în scris sau verbal cel mai târziu până la sfârșitul lunei curente la Societatea Studenților în Drept, Cluj, palatul Universzității

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagin cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitorii din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase florstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Fabricele depe valea Bistriței și Someșului au încetat lucrul

— Lămurirea unei situațiuni îngrijătoare. —

II.

Industria țărei noastre este foarte serios amenințată de epidemia (n'am putea-o numi altfel) care bântuie printre patronii fabricelor și în special a celor de cherestea care fără motiv găsesc de cuviință să închidă fabricile, aruncând mii de lucrători pe drumuri fără ca legea să poată interveni. Maximum de pedeapsă, prevăzută de legea Trancu Iași, contra patronilor de acest soi, este o amendă de cel mult 10.000 lei, o sumă ridicolă pentru proprietarii acestor fabrici, cari dispun de milioane.

Și acum să scoatem în evidență lacunele regretabile și marile lipsuri ale legei Trancu-Iași constatate cu prilejul închiderei fabricelor de pe Valea Bistriței și Someșului. Această lege prevede că în caz când prin tratativele de împăciuire nu se ajunge la înțelegere, se va dresa un proces verbal de neîmpăcare. părțile, putând deferi judecarea litigiului unei comisii de arbitraj.

Acest arbitraj este obligator, zice art. 16. din lege în toate intreprinderile și instituțiile *statului, județului* sau *comunei* de orice natură ar fi ele precum și în intreprinderile care funcționează în interesul public și a căror oprire pune în primejdie existența și sănătatea populației sau viața economică și socială a țărei. Și în lege se specifă: 1. intreprinderile de transport, 2. uzinele, 3. mori, brutării, 4. intreprinderile pentru ridicarea gunoaelor și curățitul străzilor și în fine 5. serviciul de higienă publică.

Acestea și numai acestea intră în prevederile legei Trancu-Iași. Prin urmare toate celelalte intreprinderi dintre care cele mai importante sunt cele forestiere nu sunt obligați să se supue legei și ca atare patronii au toată libertatea de a face ori și ce.

Mai mult de cât atât, sub prevederile legei Trancu cad, numai, stabilimentele industriale și comerciale care întrebuințează în mod obișnuit un număr de cel puțin 10 salariați (art. 6 Cap. II. secția I.)

Prin urmare toți muncitorii dela industria mică, care formează o mare parte din industria noastră, rămân la cheremul patronilor.

In această categorie intră: fierarii, croitorii, bărbierii cizmarii etc, Datorită acestei neprevederi a legiuitorului care a uitat să introducă, și fabricile de cherestea sub prevederile legei, astăzi avem peste 50 de fabrici de cherestea închise de patroni care argumentează răspunderea lucrărilor cu legea în mână și aceasta aduce după sine în mod fatal, micșorarea producției și prin urmare ridicarea prețurilor acestor produse conform legei cererei și a ofertei. In al doilea rând sute și mii de lucrători rămân pe drumuri în toiul ernei.

Așa fiind lucrurile, credem că se impune o imediată modificare a legei Trancu-Iași, în primul loc în cela ce privește Art. 16 Cap. II Secția 3. prevăzându-se ca susceptibile de aplicarea arbitrajului obligator fabricile forestiere în special precum și orice intreprindere industrială s'au comercială, indiferent dacă e a statului, a județului, a comunei sau a cutărui particular.

Cu această modificare, comisia de arbitraj ar putea impune orcărui patron de fabrică, hotărârile ei și în acelaș timp s'ar putea aplica sancțiunile legei oricui în interesul ambelor părți și în interesul bunului mers al industriei noastre.

In al doilea loc se impune cu aceiași necesitate modificarea Art. 6 Cap. II Secția I în sensul că atunci când mai multe stabilimente similare, cel intrați în conflict trec de 10 să intre sub prevederile legei.

Așa cum e redactat Art. 6 în actuala lege, urmează că legea se aplică numai le acele stabilimente de industrie mică al căror număr de salariați trec de zece. Ori, se știe că majoritatea cizmarilor, bărbierilor nu au zece lucrători.

Ce articol din lege se aplică acestor stabilimente mici? Legea Trancu nu prevede nici unul.

Un alt inconvenient pe care îl are legea Trancu, este faptul că nu prevede nici o pedeapsă contra celor care nu răspund la citația făcută de a se prezenta la comisia de arbitraj căci iată ce se întâmplă:

Din diferite motive se naște un conflict între muncitori și patroni; muncitorii cer comisia de arbitraj. Președintele tribunalului, trimite prin organele de care dispune, citațiile atât, patronului cât și lucrătorului. Patronul care se știe vinovat ascunde ambele citații și nu se prezintă la arbitraj, zicând că n'a primit nimic pentru aceasta stratagemă delictuasă a patronului.

Am remarcat numai aceste câteva lacune și insuficiențe ale legei Trancu pe baza cărora azi avem mai bine de 50 de fabrici închise.

Fără o imediată modificare a acestei legi, actualul conflict dintre patronii și lucrătorii fabricilor de cherestea de pe valea Someșului și a Bistriței nu se va putea aplana.

Cerem o severă anchetă și o mai multă atenție din partea celor în drept pentru a se evita stagnarea industriei noastre.

S. P.

Procesul socialiștilor din Sibiu

Curtea Marțială a Corpului VII. Armată din Sibiu, presidată de colonelul I. Cristofor, a început desbaterile procesului socialiștilor arestați cu prilejul grevei generale.

Comisar regal e maiorul V. Cumpănaș.

Acuzați sunt în număr de 25. Apărători: avocații dr. Victor Muntean, dr. Roman și Nicolae Băltărețu.

Actul de acuzare arată că marele vinovat al grevei este Rudolf Mayer, fost prizonier de răsboi în Rusia.

Atentatul împotriva Statului român l-a conceput încă în Rusia, unde a îndemnat prizonierii români să se facă bolșevici, instruindu-i cum să opereze în patria lor la re'ntoarcere.

El însuși după ce s'a re'ntors din captivitate a început aici lucrul său operă în cadrul organizației socialiste din Sibiu. Ajutat de tovarășul său W. Roth a pus mâna pe conducerea grupului socialist din Sibiu, pe care l-a terorizat în scopul intereselor sale. Astfel la isbucnirea grevei generale, în 20 Octombrie a. c., socialiștii din Sibiu au declarat greva numai în urma terorizmului exercitat de Rudof Mayer.

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 29

Situația internațională

Premierul bulgar odată ajuns la Sofia după lunga călătorie europeană, a început să arate poporului entusiasmat roadele călătoriei. Prima ar fi primirea Bulgariei în Liga Națiunilor. Despre celelalte nu prea vorbește, fiindcă altceva n'a obținut. Plecase cu mari speranțe: realizarea unui împrumut pe piața donchei sau la Paris. Financiarii însă avizați la timp de situația economică a Bulgariei nu au binevoit să subscrie propunerile d-lui Stambulisky de aceia premierul bulgar s'a a ătut la Praga și Varșovia, incercând să speculeze fraternitatea panslavă pentru a întoarce oarecari avantajii economice.

Din nefericeri nici frații slavi nu l-au servit cu altceva decât cu discursuri. In schimb dacă Aliații n'au acordat Bulgariei împrumuturi o obligă să continue a preda Serbiei materialul de cale ferată furat în 1915. Se știe că congresul partidului socialist francez ținut la Tours a votat cu o majoritate zdrobitoare aderarea la Internaționala III-a.

Resturile fostului partid socialist, adică grupurile reformist și al reconstrucției au ținut un fost congres în care s'a hotărât lupta contra bolșevismului, pronunțând în acelaș timp excluderea bolșevicilor din partidul socialist francez.

Toți întelectualii partidului socialist sunt acute două grupuri, doctrina socialistă e cu dânșii, dar masele care le-au dat voturile, i-au părăsit.

Acestea fiind faptele mai putem vorbi, chiar după acest fost congres, care nu e decât o sforțare lăudabilă — și atâta tot — a elementelor stângei de a păstra unitatea socialistă, de un partid socialist?

De sigur că nu Majoritatea oarbă, fără conducători se va zvârcoli zadarnic, iar șefii fără partid nu vor mai însemna nimic. Putem spune că partidul socialist francez a trăit. De altfel aceasta era și menirea unui partid care n'a propagat decât ura de clasă. Ura nu poate naște decât ură și întoxicat de aceasta a murit socialismul francez.

Considerând opera lui, nu putem avea nici cel mai mic regret.

TELEGRAME

Parlamentul francez și imigrațiunea

San Paolo 2 Ianuarie.

Deputatul Gerald a interpelat guvernul asupra situațiunei creată de imigrațiunile străinilor fără naționalitate bine definită. S'au propus taxe de ședere în Franța care urmează să se aplice tuturor străinilor cari domiciliază acum în Franța.

Italia și America.

San-Paolo, 2 Ianuarie.

La Roma s'a inaugurat prima ședință a societății italo-americane la care a luat parte numeroși parlamentari: Diaz, Undervood, Rolandi, Ricci și numeroase notabilități italiene și americane. Au vorbit și au fost viu aplaudați Magrino, Ferraris, Undervood și Ricci.

Sciziunea partidului socialist francez

Paris, 2 Ianuarie.

Sub titlul „Excluși din partidul socialist francez sunt cei cari au votat adeziunea la Moscova", Chaumel, fost ministru publică în ziarul „L'Avenir" un articol a cărui concluzie este următoarea:

La Congresul dela Tours, majoritatea n'a rupt legăturile numai cu minoritatea relativ moderată a partidului socialist, ea s'a desfăcut și de majoritatea Franței. Ea s'a exclus cu ușurință din sânul acestui nobil popor moștenitor al tradițiunilor și principiilor revoluției franceze, îndrăgostit de libertate, de demnitate și cu grijă de independența și cinstea sa.

Internaționaliștii dela Moscova nu pot avea nimic comun cu Franța și cu Francezii. Dar împotriva intreprinderilor adevenți sprijiniți dacă nu provocați de bolșevici vor ști să apere Franța.

Negocierile italo-fiumane

San-Paolo, 2 Ianuarie.

Indată ce se vor termina negocierile dintre generalul Ferraris și reprezentații fiumani, acesta va părăsi Fiume cu aeroplanul.

Scopul călătoriei lui Stambulinski

Sofia, 1. Ianuarie

Scopul călătoriei primului ministru Stambulinski este de a lămuri opinia publică din străinătate asupra adevăratei situațiuni din Bulgaria respingând toate coloniile aduse Bulgariei.

In străinătate i s'a făcut o foarte bună primire lui Stambulinski.

Bulgaria a fost admisă în Liga Națiunilor.

In ceace privește diferendul sârbo-bulgar și închiderea granițelor sârbe, ministrul care a făcut și declarațiunile de mai sus, a mai declarat că Comisiunea de despăgubiri autorizând Bulgaria să continue livrarea materialului rulant datorit Serbiei, nădăjduește că în curând se vor relua relațiunile pe calea ferată.

Bursa Parisului.

După ziarul „Le Temps", ultima ședință a Bursei din anul care trecu n'a fost mai însuflețită decât precedentele. Cursurile se mențin destul de ferme. O ușoară plus valută față de cele din ajun. Argintul foarte abundent s'a încheiat aproximativ cu 2% pe piața oficială și aproape cu 7% în culise sau pe piață.

Noui numiri

Se dă ca sigură numirea d-lui Petre Groza, ca ministru al lucrărilor publice.

D-l Iosif Boca, secretarul general al Președinției Comisiei de unificare, va fi numit secretar general al justiției, în locul d-lui Victor Pop care va fi numit consilier la Inalta Curte de Casație.

D-l dr. Zaharia Munteanu, secretarul general al finanțelor va ocupa locul d-lui Boca, iar d-l inspector general Mănăila va fi numit secretar general la finanțe.

Ultime informațiuni

Primul ministru, general Averescu, a obținut 15 zile concediu cu începere dela 3 Ianuarie.

*

Cu două zile înainte de Crăciun, autoritățile vor lua vacanță până Luni.

*

La Cameră s'a întrunit comisiunea pentru studierea dosarului Guenther.

*

Partidul poporului va susține candidatura lui Flondor în locul de senator de Ilfov rămas vacant prin moartea lui Spiru Gheorghiu.

*

Astăzi pleacă la Constanța Principele Carol pentru a se îmbarca pentru Pireu. Sărbătorile le va petrece în Grecia, unde în tovărășia logodnicei sale va vizita principalele orașe.

*

Până acum s'au pronunțat contra concesionării căilor ferate: Societatea Politehnică, Asociația generală a Inginerilor Români, Comisiunea superioată a Comunicațiilor, Asociațiile muncitorești, Uniunea generală a industriașilor, Asociația metalurgiștilor și întreaga opinie publică. Guvernul a început să șovească, așa că atelierele nu se vor concesiona.

*

Intre Ministerul de Finanțe și Banca Națională se urmează tratative pentru plata restului de 40 procente la coroane și ruble.

Se crede că în curând se va încheia o convenție pentru un împrumut de 3 miliarde pe care Banca Națională îl va acorda statului pentru plata acestui rest.

*

Consiliul de miniștri ținut alaltăeri seara s'a ocupat cu chestiunile urgente înainte de vacanță. Au participat și noii miniștri d-nii Petrovici la Lucrări Publice și M. Antonescu la Justiție.

Consiliul a aprobat raportul ministrului de războiu relativ la internarea resturilor din armata lui Wrangel în stațiunea Tekirghiol.

Consiliul a aprobat și o furnitură de traverse pentru calea ferată.

Deasemenea a studiat problema funcționarilor din Ardeal rămași fără posturi prin unificare. S'a hotărît întrebuințarea lor în diferite moduri. Apoi consiliul s'a mai ocupat de soarta pensionarilor din Ardeal hotărînd ca să li se servească pensii conforme cu cele din vechiul regat.

Consiliul s'a terminat la ora 9 seara.

*

Monitorul oficial publică demisiunea d-lui Oct. Tăslăuanu. de astă dată definitivă și fără camuflaj.

Iarăși recensământul populației

Din Satu-Mare.

In urma numărătoarei populațiunei de către o comisiune de „funcționari unguri" reese că populația orașului nostru o formează următoarele naționalități: Români: 4832. Unguri: 24679 (!!!) Nemți 180. Evrei 7726 (!!!). Diferite naționalități 152. Bărbați sunt 17308 iar restul de peste 20.000 sunt femei.

Referindu-ne la aceste cifre facem următoarele constatări: In 1914 erau în Satu-Mare cam 9000 români. Printrun ciudat proces, acest număr a scăzut?. Evreii cari au venit ca un val din Galiția în urma invaziunei armatelor rusești, sunt numai 7000?, iar unguri pentru că foarte mulți s'au repatriat, și totuși s'a mărit numărul lor?!

ȘTIRILE ZILEI

(Dela coresp. nostru din București)

Procesul prizonierilor dela Krefeld s'a terminat. In ultima ședință ținută la 31 Decembrie la ora 4 p. m., în fața unui public numeros, d-l general Ghinescu citește motivarea verdictului prin care colonelul Stavrache este condamnat la 5 ani muncă silnică; la închisoare corecțională: Capitanii Constantinescu Țicu 4 ani, Păunescu și Balaban câte 3 ani; locotenenții: Constantinescu 2 ani, Voicu, Păun și Stănescu la câte un an. Ceilalți acuzați au fost achitați.

Răspunsul la Mesaj

Comisiunea de răspuns la mesaje alcătuită din d-nii Ioanițescu, raportor, Petrovici, Călciurescu, Grozdea, Rădulescu Putna, Angelescu, Musceleanu, Otetelișanu, vice președinții Camerii Imbroane, Dăianu și Chiorăscu, a fost primită de M. S. Regele în sala tronului Vineri, la ora 12, cu ceremonialul obișnuit.

*

Au fost de față I. P. SS. Mitropolitul Miron Criste, primul ministru general Averesc, toți ceilalți miniștri și generalul Nicoleanu, prefectul poliției.

După cetirea adresei de răspuns la mesaj, M. S. Regele a ținut următorul discurs.

M. Sa a spus că primește cu bucurie deosebită mărturisirea de neclintită credință p reprezentanților națiunei. Insistă asupra reformei agrare și crizei transporturilor spunând:

„Pentru însănătoșirea acestei stări bolnăvicioasă vom avea trebuință de încordarea tuturor forțelor noastre proprii, fără însă a îndepărta cu totul ajutorul din afară de care avem nevoe întrucât nu este în contrazicere cu interesele vitale și superioare naționale."

Vorbind despre finanțele statului, M. S. Regele a spus:

„Reforma finanțelor noastre publice ca și alcătuirea unui buget echilibrat nu mai pot suferi întârziere fără a ne expune la urmările cele mai grave".

Despre necesitatea soluționării problemei muncei și unificarea legislativă. Suveranul a spus:

„Sunteți chemați a face o operă statornică și sănătoasă care să garanteze sub scutul legilor fiecărui cetățean, deplină libertate.

Ocupânduse de armată M. Sa a zis:

„Cu o deosebită plăcere primesc asigurarea că nu veți înceta de a purta grijă și dragoste scumpei noastre armate".

După discursul M. S. Regelui ceremonia a luat sfârșit.

Principele Nicolae se reîntoarce în țară

Principele Nicolae care-și urmează studiile în Anglia, va sosi zilele acestea în țară pentru vacanța de sărbători. A. S. Regală a plecat acum 3 zile din Londra.

*

Remanierea guvernului

Eri au depus jurământul noii miniștri de justiție și de Lucrări Publice, Dnii M: Antonescu și I. Petrovici.

In cercurile parlamentare se afirmă că vor fii numiți miniștrii fără portofolii Dnii Eusebiu Popovici pentru Bucovina și Grozea pentru Ardeal.

Curierul Spectacolelor

Teatrul național.

Marți: *Fantâna Blanduziei* la care se vor pune în funcțiune pe scenă în față publicului, aparatele de stingere în caz de incediu.
Mercuri: *Concert simfonic*, dirigat de maistru Schulter.
Vineri: *Aida.*
Sâmbătă matineu: *Lorica noastră.*
„ seara: *Doi sergenți.*
Duminecă matineu: *Institutorii.*
„ seara: *Falimentul.*

INDURERAȚII:

General N. Petala — Alice și Dimitrie Tacu cu copii
Vintilă Petala — Olga și Dimitrie Modreanu
Elena și Lt. Oct. Furlugean cu copilul — Maria și G-ral C. Petala
General C. Pilat — Virgil Dessila
Zoe și Mircea Pilat — Jana și cap. Vintilă Pilat
Bichette și Romulus Grigorescu

Soț, fii, tată, frații, cumnați, precum și familiile Pilat, Roseiti, Grant, Stroici, Holban, Tacu, Oscar Catargi, van Saanen, dr. Hamat, Furlugean, Teodorescu, Pavlu, Colonel Stovai și Alexandrescu, cu durere adâncă aduc la cunoștință pierderea mult iubitei lor

ROSETTE general N. PETALA

încetată din viață în ziua de 2 Ianuarie 1921 oara 3 p. m. Inmormântarea va avea loc la Cluj Marți 4 Ianuarie 1921 ora 2.30 p. m.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

La calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Buletin economic

Un amănunțit raport cu privire la ultimele lucrări agricole din Ardeal a fost înaintat d-lui ministru Garofild de către d-nii Porutiu, membru în consiliul superior al agriculturei din Ardeal și Petrini, secretar general al agriculturei din Ardeal.

•

In urma unei deciziuni a ministerului de Industrie și comerț toate autorizațiunile de export, reconfirmate vor fi prelungite de drep până la 1 Februarie 1921.

Conform acestei deciziuni deci, toți posesorii autorizațiunilor de export reconfirmate, ale căror termen expiră înainte de 1 Februarie 1921, le vor considera prelungite dela sine până la data de mai sus, fără a mai fi nevoe de a solicita această prelungire.

Haine veritabile NEUMANN și paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

65

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Frații Márlonffy Blănarii
Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania
41
In curând va sosi un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine, firmă solidă și de încredere. Ori ce comandă se efectuează în 8 zile.

S'a deschis!
Localul de iarnă al
Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide seara la oara 8. □ □ □ □
77

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9.
20 Telefon No. 350

CITIȚI

Cărțile pedagogice, literare și populare

din Editura Librăriei H. STEINBERG & FIU Str. Lipscani 94 București. Precum și la toate Librăriile din Transilvania și Ardeal.

Asupra prețurilor prevăzute în această listă se acordă revânzătorilor: 25% rabat la cărțile literare, 20% rabat la cele pedagogice, cele populare sunt nette. Orice comandă trebue să fie însoțită de cost, transportul și ambalagiul privesc pe cumpărător. — Mărfurile călătoresc pe comptul și riscul destinatorului

Cărți pedagogice:

Claparéde. — Psihologie și pedagogie traducere de I. G. Marinescu	6·—
Dr. V. Ghidionescu. — Introducere în pedalogie și pedagogie experimentală, premiată de Academia Română	7·50
Dr. St. Constantinescu. — Din problemele educației — ediția II, premiată de Academia Română	4·50
C. Săineanu. — Ce îndrumare să dăm fiilor noștrii	2·50
Gr. Patriciu. — Metodica învățământului primar	—·—
— Didactica generală	—·—
A. Lupu Antonescu. — Metodica Limbii române	10·—
C. Salzmann. — Cărticica Furnicilor	1·—
V. Munteanu. — Indrumări noi în învățământul primar	1·25
Reforma orariului și surmenajul școlar	1·—
O. Dumitrescu. — Rousseau și Herbart ca pedagogi și filosofi	3·—
A. Lupu Antonescu. — Chestiuni de învățământ	2·—
C. Teodorescu și G. Simionescu. — Tratarea și corectarea temelor	1·—
G. A. Dima, etc. — Metodica Gramaticei, Aritmeticei și Geometriei	12·—
I. Găvănescul. — Phsihologie ed. 15-a din nou revăzută	15·—
Noțiuni de Pedagogie Generală	5·—
Istoria Pedagogiei	9·—
Didactica	—·—
Dr. M. de Fleury. — Corpul și sufletul copilului - traducere de I. G. Marinescu	6·—
I. G. Marinescu. — Spicuiri din Phsihologie și Pedagogie — Traduceri	6·—
Al. Valeriu. — *„Logica"* pentru școalele normale și seminarii	11·10

Cărți literare:

NUVELE ȘI SCHIȚE

I. A. Basarabescu. — Un dor împlinit, premiată de Academia Română	6·—
D. D. Patrașcanu. - Thimotei Mucenicul ed. II, premiată de Academia Română	5·—
Candidat fără noroc ed. II	5·—
C. Moldovanu. — Majestatea morței	4·—
Sărbătoarea pâinii	4·—
Negutători de arome ed. II. 5·—	5·—
Nichifor Crainic. — Icoanele vremii	5·—
V. Demetrius. — Dragoste neimpărtășită	5·—
Strigoiul	7·50
M. Theodorian Carada. — In cumpănă	5·—
Tolstoi, Boccacio, etc. — Cele mai frumoase provestiri Seria I	4·—
Zola, Gorki, etc. — Cele mai frumoase povestiri Seria II	4·—
V. Crăsescu. — Fugarul din seminar — vol. II.	2·—
In ajunul Crăciunului — vol. III	2·—
Pe drum — vol. IV	2·—
Ion Drânceanu. — Nuvele	2·—
Sp. Popescu. — Moș Gheorghe la expoziție	3·—
G. Popescu Ciocănel. — Brașoave	1·50
Th. Speranția. — Proză	2·—
D. Teleor. — Nuvele alese	1·50
L. Bachelin. — Esquisses Ro umaines	4·75
I. Agârbiceanu. — Popa Man	7·50
Luncușoara în Parasemi	6·—
Al. Ciura. — Sub. steag străin	7·50
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr 1852—1907	2·—
Al. Ciurcu. — Sub ocupație, Struguri „Mackensen"	2·—
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr Discursuri politice	10·—
I. Costin. — Schițe	1·—

NOTE ȘI IMPRESII

Radu Cosmin. — Exodul în Moldova (pagini de pribegie)	6·—
Emil Nicolau. — Românii în ghiarele Bolșevicilor	4·—
Ion Dragu. — Drumuri de Sânge	5·—
N. Iorga. — Amintiri din Italia	2·—
O. Wilde. — Poeme în proză	1·—
Maior D. Niculescu. — Din Străbuni	3·—
St. G. Sergent. — Amintiri din război	2·—

ROMANE

Ch. Dikens. — Un Poem de Crăciun	4·—
I. Giurgea. — Pribegie	5·—

FILOSOFIA CRITICĂ ȘI SOCIOLOGIE

Lady Carthnes. — Adevărații Israeliți	2·—
E. Lovinescu. — Critice vol. IV	4·—
E. Kritzmann. — Roneti Roman	—·50
C. Moldovanu. — Autori și Actori	8·—

TEATRU

Molière. — Tartuffe	2·—
H. Ibsen. — Brand	3·50
C. Moldovanu și M. Rădulescu. — Pe aici nu se trece	1·—
C. Moldovanu. — Fluturii	1·—
Radu Rosetti. — O lecție	2·—
I. Negruzzi și D. Rosetti. — Nazat	1·—
V. Costescu. — Străbunii (teatru școlar)	—·50
P. Ionescu Pastion. — Două sentințe	5·—

VERSURI

V. Demetrius. — Canarul Misantropului	3·—
C. Moldovanu. — Cetatea Soarelui	2·—
Vanda Mihail. — Versuri	3·—
A. Mândru. — Floarea Tibrului	3·—
Radu Rosetti. — Valuri	2·—
Cele din urmă	1·50
Din toate	3·—
I. Al. George. — Aquile	2·—
Domus Taciturna	2·—
T. Dutescu Dutu. — Carol Vodă făt frumos	—·50
Goethe. — Hermann și Dorothei, text german	1·25

MEDICINĂ POPULARIZATĂ

Dr. C. Zamfirescu. — Tifosul Exantematic	3·50
Dr. Th. Mironescu. — Consultațiunile medicale la spitalul Colțea	5·—
Tratamentul Astmei Bronchiale	3·—
Dr. O. Melier, — Medicul Familiei	4·50
Higiena Sexuală	—·—
A. Debay. — Higiena și fisiologia căsătoriei	5·—
Venera fecundă și calipedică	4·—
Dr. Gh Fischer. — Păstrarea vederii	6·—
Auzului	12·—

DIVERSE

Emil Frederic. — Manual practic de cofetărie	10·—
Viitorul război mondial. — Trad. de I. Berkovitz	2·—
V. Scântee. — Legea măsurilor excepționale	5·—
T. Dutescu Dutu. — Din vatra unui sătean cuminte	2·—
Popp. — Tratat vinicol	3·—
A. Ioanov. — Călăuza rachierului român	3·—
I. Sanielevici. — Călăuza asiguratului	2·—
A. Steinberg. — Dicționar de buzunar	7·—
Arboricultura. sau cultura pomilor roditori	2.50
V. Silvianu. — Tratat practic de vinicultură și viticultură	1.50
Dr. P. Vrânceanu. — Spre ruină	1·—
L. Leist. — Voyage á Paris	2·50
H. S. — Dialog român german	1·—
I. Fresco. — Istoria Israeliților	1·—
I. Remer Anselm. — Unificarea calendarelor	3·—
G. Antonescu. — Dicționar român-francez	8·—
H. S. — Conferințele „Vieței Noui"	3·—
M. Kogălniceanu. — Letopisiți 3 volume	30·—
D. R. Rosetti — Formulare de procese verbale	2·—
Decret lege pentru regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași	1·—
Decret lege pentru modificarea legei taxelor de timbru si înregistrare	2·50

„CAMINUL" BIBLIOTECA LITERARA ȘTIINȚIFICA *)

Numărul 1 Leu

Cele mai alese opere din cei mai buni scriitori

NUMERE APARUTE:

1. *M. Sadoveanu* — Umiliții mei prieteni.
2. *Constanța Marino* — Natalița, nuvele epuisat
3. *G. Galaction* — La țărmul mării, reverii și note, epuisat
4. *C. Nistrul* — In voia valurilor, icoane din Siberia
5. *C. Hogaș* — Cucoana Marieta, nuvele
6. *Mark Twain* — Schițe umoristice
7. *Ion Dragoslav* — Firimiturile lui Dalib, alte schițe și povestiri
8. *Henrik Pontoppidan* — Dragoste de primavară, roman, din limba daneză în românește de Ana-Maria G. Bottez, epuisat
9. *V. Demetrius* — Școala Profesională Arhiereul Gherasim, nuvele
10. *Anton Cehov* — Gura Femeii, nuvele, traducere de L. Rebreanu, epuisat
11. *I. Agârbiceanu* — O zi însemnată, nuvele, epuisat
12. *Henrik Ibsen* — Rosmersholm, traducere din limba norvegiană de D. N. Ciotori
13. *L. Rebreanu* — Mărturisire
14-15. *Corneille* — Poliect, traducere de Corneliu Moldovanu și D. Nanu
16. *G. Ibrăileanu* — Brătescu-Voinești
17. *I. I. Mironescu* — Sandu Hurmuzel, epuisat
18. *Paul Bourget* — A doua dragoste, traducere de d-ra Th. Ehuaris
19. *C. Rădulescu-Codin* — Ghiță Bondoc
20. *St. Ionescu* — Cinematografia, cu ilustrațiuni în text.
21. *Al. Cazaban* — Dureri neînțelese
22. *Mauriciu Iokay* — Ingerul vărsării de sânge, trad. de V. Al.-George
23. *C. Hogaș* — Floricica
24. *Nic. Filimon* — Nenorocirile unui Slujnicar
25. *Guy de Maupassant* — Răsbunarea
26. *I. Chiru-Nanov* — Moara din Repezeanca
27. *F. W. Nietzsche* — Așa vorbit-a Zaratustra, trad. de Eug. D. Relgis
28-29. *C. Stere:* Patru zile în Ardeal.
30. *Emile Zola:* Căpitanul Burle, Jacques Damour, nuvele, traducere de H. Marian, epuisat.
31. *Mihail Eminescu:* Poezii, revăzute, clasificate și complectate de Mihail Dragomirescu și Dr. Constanța Marinescu.
32-33. *Molliere:* Tartuffe, comedie în 5 acte, trad. în vers. de A. Toma.
34. *C. Hogaș:* Părintele Ghermănuță, nuvele, epuisat
35. *G. Diamandi:* Ochii de ghiață, nu
36. *Honore de Balzac:* Preotul din Tou
37. *G. Asian:* Pentru ideal.
38-39. *Em. Gârleanu:* Ochiul lui Turculeț, nuvele
40-43. *Edmondo de Amicis:* Cuore, traducere de d-na Sofia Nădejde, epuisat.
44. *Mihail Eminescu:* Poeme.
45-56. *Petre V. Hanes:* Povești din diferite ținuturi românești.
44. *bis. C. Negruzzi:* Nuvele istorice.
47. *V. Alexandri:* Barbu Lăutarul.
48—49 *A. Mândru:* Floarea Tibrului.
50. *C. Negruzzi:* Nuvele de moravuri.
51-53. *Bl. Ibanez* Celiba blestemată, traducere de V. Demetrius.
54. *Al. Odobescu:* Doamna Chiajna.
55-57. *H. Spencer:* Despre educație, epuisat.
58-60. *F. H. Burnett:* Lordul cel mititel, epuisat.
61-63. *E. J. Gouncourt* — Sora Filomena
64-65. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu noroc
66-67. *Ch. Dickens* — Un poem de Crăciun
68-69. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu minuni
70-71. *C. Marino* — Ada Lazu
72-75. *I. Giurgia* — Oameni din Ardeal
76. *Em. Gârleanu* — Lază

*) Toate numerile epuisate sunt sub presă și vor reapare în curând

Scriitorii celebri

Numărul 50 bani

Numere apărute:

1. *C. Negruzi*—Alexandru Lăpușneanu
2. *Leon Tolstoi* — Revoluționarul (De ce?)
3. *Carmen Sylva* — Insula Șerpilor Baucur.
4. *Balzac* — Groaza. (Amintire din rev. frnceză)
5. *Al. Odobescu* — Mihnea Vodă cel Rău
6. *Dickens* — Vălul Negru ; Sensibilitatea
7. *Boccacio* — Aventurile unei femei cinstite (epuisat)
8. *Storm* — Iubirea
9. *Petroniu* — Orgia Romană
10. *Ion Creangă* — Moș Nichifor Coțcarul (epuisat)
11. *Blasco Ibanez* — Turbarea
12. *Wash. Irving* — Rip van Winkle
13. *Sarah Kumar Ghosch* — Mâncătorii de oameni
14. *Zola* — Carnet de Dans
15. *V. Alexandri* — Buchetiera din Florența
16. *Nietzsche* — Sărbătoarea Măgarilor
17. *Gorki.* — Douăzeci-și șase și Una.
18. *Nuvele Japoneze.*

Numere speciale:

Ion Jalea: Basarabia —·75
„ „ Ardealul 1·—

Cărți populare.

Carte de semne	—.25
Visul Macei Domnului	—·25
Epistolia Domnului	—.25
Minunile Sf. Sisoie	—.25
Orațiuni și Evangelia țigănească	—.25
Micul Dor, cântece noui	—.25
Dorul, 64 pagini	—.75
Explicarea viselor	1.—
Carte de vise mari	2.—
Alexandru Macedon	2.50
Viața Sf. Vasile cel nou, Vămile văzduhului	3.—
Soarta omului sau viitorul descoperit prin cărți	2.50
Adevăratul cod al manierelor elegante	3.75
Epistolarul amorului și al felicitărilor	3.75
Carte de stea	1.—
Prohodul Domnului	1.25
Calendarul cu zodii pe 150 ani	4.50
Paraclisul Sf. Grigorie decapolitul	—.75
Doftorul fără bani	—·25
Misterele din Porter Squar	—·25
Oglinda Omului (litere cirilice)	1·50
Alexandru Macedon (litere cirilice)	1·50
Sf. Haralambie	—·25
Sf. Alexe	—·2
Istoria războiului româno-rusoturc (9 volume) à	—·75
Mihai-Viteazul și Călăui (2 vol.) á	—·75
Calendarul Foaie	—·—
Calendarul Portativ, pentru buzunar	—·5

La spălătoriă chimică CZINK se curată un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei se vopsește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.
Telefon 556. 22 Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5. Telefon 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

ORE ȘI CONVERSAȚII din limba Franceză dau la mine acasă și la locuință. Informații se dau în str. Iuliu Maniu 5. Etagiu III. Ușa No. 6.

MĂCELAR Casol Szabo, str. Mikes Kelemen No. 17 execută tăere de porcii la domiciliu. Specialist în prepararea cărnurilor, cârnaților etc. 244

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE din cauza plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabriotetă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str Mănăștirului 90. 208

FRAC aproape nou, ciac, plante de ornament de vânzare. Inainte de amiază Str. Schütz János 7. Partere. Apartamentul 1. 201

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisă firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind ai mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Căsătorii:

TÂNĂR SUBLOCOTENENT în rezervă, simpatic, luaial, calități sufletești alese, poziție socială splendită, dorește cunoștință unei D-șoarc frumoasă, instită modestă, bună gospodină, pentru a contracta o căsătorie fericită. Doritoarele se pot adresa în scris la ziar sub „Jonel".

DOMNIȘOARA — 21 ani — frumoasă cultă, inteligentă familie distinsă din Transilvania orfană însă, venit anual peste 30 mii lei, dorește cunoștință serioasă urmată de căsătorie cu doctori ingineri, ofițeri superiori. Răspund scrisorilor serioase la ziar sub „Narcise"

Insoțirea Consumul Funcționarilor Publici Cluj.

AVIZ.

Membrii ai Consumului funcționarilor publici, cari încă nu s'au ridicat alimentele, precum și aceia cari au asignațiunele făcute pro Dec, însă ne achitate sunt invitați ca până în 5 crt să le ridice.

Desoarece aceia cari au asignațiunele achitate însă alimentele nu l'eor ridicat până la acest termin, ulterior nu le vor mai putea ridica. Reclămări pro Dec. mai târziu nu se vor lua în considerare.

Cluj, la 1 Ianuarie 1921.

Consiliul de Administrație.

„MAGAZINUL BARZA"

senzație de Crăciun:

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or 18 Piata Unirei No. 5.

CONSILIUL ORAȘULUI CLUJ.

No. 9027—1920 cons.

PUBLICAȚIUNE.

Orașul Cluj, publică concurs pentru furnizarea următoarelor recvizite de birou 30.000 coale de hârtie albă, 40.000 coale hârtie de conspect, 1.000 coale hârtie indigo pentru mașină de scris.

250 coale hârtie indigo.
500 „ „ de pachetat albastră.
5000 „ „ pătrata.
1000 „ „ ministerială.
5000 „ „ liniata.
200 buc. sticle cerneală pentru stampile.
200 sticle de cerneală colorată roșiei, albastră lila și verde.
300 kg. spargată.
600 bucăți creoane negre.
600 „ „ de copiat.
300 „ „ colorate.
600 „ „ chimice.
100 cutii de peniță de scris.
60 legaturi hârtie de lipit bancnote.
50 bucăți calendare de perete.
30 perini pt. cerneală de stampile.
150 sticle gumiarabicum cu pensele.
50 bucăți calendare pentru însemnări săptămânale.
6 mape de scris (unterlagsmappe).
200 bucăți de gumă regulată și pentru mașină de scris.
15 Tampoane.
12 Index.
10 bucăți foarfeci pentru tăiat hârtie.
100 rude de ceară pentru stampilat epistole.
25 cutii cuie de desemn.
10 bucăți burete.
4 „ bfidisel cu burete.
15 sticlă de tuș.
50 bucăți acea de cusut.
15 „ lincale.
100 faulente.
200 bucăți pantlica pentru mașină de scris.

Ofertele închise adresate consiliului orășenesc sunt a se inainta până la 15 Ianuarie 2921.

Informații mai oficioase la secția economică a orașului Strada M. Cogălniceanu No. 4.

246 *Cons. Orășenesc.*

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir. 58

Se caută Guvernantă germană

pentru 2 copii (o fetiță de 8 ani și un băiat de 2 ani). Doritoarele sunt rugate a-și inainta ofertele închisă la ziar sub „Tüchtig". 34

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI.

Telegramă! Telegramă!

Alergați toți la Marele magazin de articole technice

M. ANGHEL

Piața M. Viteazu No. 40

UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.

Becuri electrice (villany égők)

mai eftin ca ori unde.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" S. A. SIBIU. 210

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

PREȚUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1. 59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Haneș,

brevetat de înaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropoli, Episcopi și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților. 160

S'a început expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8. 9

Sticlă, Porțelanuri și Lămpi

„Ausländer"

Cluj, Piața Mihai-Viteazul 39. 180

Numai o singură cale conduce la putere sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol

„Hygiea"

dă efect fără pereche ori cărei surmenaji stationar, prospetează corpul obosit, otelește mușchi stătuți stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinator asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „HYGIEA" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. 1653

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.

Capital Social 12,000.000 Lei

Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.

67

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 12.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

AU SOSIT!

RENUMITELE

MAȘINI DE SCRIS

92

STOEWER RECORD sistem german și SENTA.

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum și accesorii da Șapirograph. Deasemenea repară și transfoarmă literile dela mașini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 sa deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la Iordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.

199

Intreprindere de transport „VILLÁM" AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17.

144

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri ieningdesitrenei prețuri moderate

Cadouri de Crăciun și anul nou

Se vând cu preț foarte redus Alpacca, Alpacca argintat, cuțite de argint de china, furculițe, linguri, foarte eftine. Cuțite și furculițe de oțel parechea 14 lei. Serviciu de cafea pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de ceaiu în culori pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de cafea neagră pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu de supă pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu pentru delicatese în culori și albe 7 lei. Serviciu de masa culorate auriu 450 lei la STICLĂRIA KEREKES Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 4.

190

In sfârșit

SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%

și spre bucuria publicului

Firma DICK și FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu prețurile de mai jos.

1 metru ștofă de lână pentru haine bărbătești . . .	Lei 98
1 metru ștofă lățime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămașe și pantaloni de tricou pentru bărbați . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Ploier pentru domni și dame	Lei 98
2 Fețe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodați pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi flor pentru bărbați	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucați batiste	Lei 98

Aceste prețuri sunt valabile numai până la sfârșitul săptămânei curente.

181

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace.

29

„PREVEDEREA"

Societate Anonimă Română de Asigurări

BRAILA

CAPITAL SOCIAL LEI 10.000.000

REASIGURĂRI CU FONDURI DE GARANȚII PESTE UN MILLIARD

Agențiile din Ardeal, fiind în curs de organizare, Societatea își va începe în curind activitatea în toate ramurile principale și anume:

„Incendiu": In condițiunile cele mai avantagioase și contra tuturor riscurilor.

„Transport": Maritim, Fluvial și Terestru, inclusiv riscul de mine.

„Grindină": Cu depozițiuni cât mai prielnice.

„Accidente": Asigurări individuale cu și fără restituirea primelor. Asigurări de răspundere civilă sub toate formele. Automobile, fie dauna directă fie indirectă.

„Viața": In combinațiunile cele mai moderne și cele ma favorabile. Rente viagare imediate și amânate.

Soc. „PREVEDEREA" dispune de puternice înjghebări de reasigurări cu fonduri de garanții de peste un miliard.

Soc. „PREVEDEREA" privește ca menirea sa de a conlucra din răsputeri la refacerea și desvoltarea economiei naționale.

Soc. „PREVEDEREA" examinează orice caz cu perfectă corectitudine și lichidează orice diferend pe cale de arbitraj, spre a feri pe clienții săi de tărăgăneli costisitoare.

Orice propunere, până să se înființeze întreaga rețea a Agențiilor în Ardeal, urmează să fie adresată, spre examinare și rezolvare.

129

Sediului Central din Braila.

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

14

Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 122 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 6 Inuarie 1921

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

REPRIMAREA DELA 1907

Sesiunea de toamnă a parlamentului, dacă nu s'a putut încheia cu rezultate pozitive în nici una din marele și grele probleme care frământă țara, în schimb ni-a oferit prilejul de-a se constata istoricește un mare adevăr, care în haosul și varietatea de încriminări veninoase ce împiedecă mult dorita armonie, va aduce constribuția prețioasă a împrăștierei unei legende și a spulberărei unei calomnii.

Dela banca ministerială, categoric și lămurit, șeful guvernului, general Averescu, ca și cel mai mare dușman al partidului național-liberal, au afirmat că răspunderile pentru reprimarea răscoalelor din 1907 nu pot apăsa asupra partidului liberal, care anume pentru aceasta fusese chemat la putere și că oricare partid ar fi fost la guvern atunci n'ar fi putut proceda altfel.

In felul acesta, în cuprinsul Monitorului Oficial, la desbaterile parlamentare, s'a scris ultimul cuvânt al istoriei în această chestiune. Adversarii înverșunați au recunoscut nedreptatea care de atâtea ori s'a făcut partidului național-liberal.

Și, mărturisirea aceasta, venită tocmai în mijlocul luptei, când dela aceeași tribună, cu două zile mai înainte, aceeași adversari politici aruncaseră din nou mănușa, este de-o îndoită însemnătate. Prin ea, în felul acesta, se dovedește că necesitatea restabilirei adevărului nu mai putea să rămâie încătușată în granițile strâmte ale luptelor meschine de toate zilele și că acest adevăr, puternic și strălucitor, și-a rupt zăgazurile și și-a făcut loc.

In nestăpânita patimă cu care, în deosebi ziarele intereselor străine, s'au năpustit asupra partidului liberal, în primul rând agitarea legendei celor așa zise 11.000 de victime a format o țintă de atac și un obiect de atâțare a mulțimei. Din cel mult cinci sute de victime, — fatale reprimărei unei răscoale generalizate, — s'a inventat fantastica cifră de 11.000. cu care ani dearândul „Adevărul" și tovarășele sale, — ziare cu grijă răspândite peste vechile hotare — au aruncat partidului național liberal acuzațiun a de asasinat. Acum, când caracterul agresiv și anarhic al agitațiilor internaționaliste printre muncitori impun oricărei formațiuni politice de ordine, și deci și partidului liberal, un program și o directivă precisă, deasemenea susnumita presă, — sporită în putere cu atâta noi creațiuni dar mai ales cu acțiunea demagogică a efemeridelor politice ale oamenilor noi, — nu odată și-a reînnoit acuzația nedreaptă.

Nu odată, în Transilvania și în Basarabia, spectrul celor 11.000 de închipuite victime, a fost purtat în fața mulțimei neștiutoare. Și, nu odată, oamenii noui, ai moravurilor pretinse regeneratoare, și-au făcut din această nelegiuită acuzare un piedestal electoral.

Adevărul însă, neînvins deapururea, n'a mai putut sta la fund. O icât de târziu, recunoașterea este binevenită și de-acum va fi o armă mai puțin în mâinele criminale ale agitatorilor și semănătorilor de ură.

In tocmai precum adevărul în chestiunea reformei agrare n'a mai putut fi înăbușit, tot așa și acel asupra reprimării dela 1907 și-a croit drum bun pentru vremurile ce vin.

Ev.

† ROSETTE PETALA

Descendentă a marelui C. A. Rosetti, crescută în cea mai ideală și creștinească morală, Rosette Petala, a fost în scurta-i viață un isvor nesecat de bunătate și o pildă neîntrecută de idealism. Sângelui generos moștenit, educației alese primite și calităților cu care a fost înzestrată de natură, a știut să adaoge cu o voință nestrămutată și distincție superioară, în toată viața și în orce împrejurare, o continuă silință de-a fi spre folosul altora, al societății și al patriei. Mamă și soția iubitoare, a făcut din familia sa un exemplu, iar din casa sa un amvon din care, neobosită, a predicat continuu cu sfatul, îndemnul, ajutorul și, mai presus de toate, cu pilda sa: iubire de oameni, de familie, de țară și credința strămoșească.

Alături de soțul ei iubit, el însuși un slujitor al neamului, pretutindeni i-a fost după îndemnul și voința ei proprie, o ideală tovarășă în lupta sa. Primitoare și cu marele-i dar de-a atrage și stăpâni în jurul său cu cea mai aleasă distincție sufletească, aici, în ogorul nou al românismului renăscut, și-a împlinit cu atâta de bun folos, rolul de misionară a contopirei sufletești dintre frați.

Creștină în adevăratul înțeles al celei mai sublime morale, Rosette Petala, cu inima-i bună s'a îndreptat întotdeuna către fapta creștinească. Copiilor orfani din războiu, ființe aruncate soartei cupricioase și crudă, cu cei fără sprijin, le-a întins mâna sa darnică și protectoare. Un orfelinat model, menit a crește vlăstarele în cea mai curată dragoste de oameni ți de țară, din silințele și stăruințele ei s'a înființat în Moldova durerei și a refugiului din 1917. Aici în Cluj, în fruntea tuturor operilor de binefacere și asistență, a știut să fie ea cea dintâi, cu pilda și fapta, o muncitoare. Iubitoare de Dumnezeu și a găsit moartea în continua-i sforțare de-a aduce dar Lui tot ce se putea mai bun, mai frumos și mai potrivit. Si astfel bisericuța românească, prigonită și ținută în sărăcie de asupritori a renăscut sub mâna ei, împodobindu-se pe lângă podoabele-ce i s'au adus, și cu cea mai aleasă dintre jertfe: sufletul neprihănit al ei.

Si astfel, spre răsărit, în fața altarului împodobit de mâna ei, astăzi, un mormânt prea de timpuria s'a deschis ca să îmbrățișeze în cuprinsul său gingașul trup al Rosettei Petala; iar ingerii din ceruri s'au grăbit să ducă, în imnuri de slăvire, lui Dumnezeu, sufletu-i ideal. Dar, oricât de crudă ar fi despărțirea materială, celor ce-au cunoscut-o, le rămâne mângâirea că în fapta ei, în operele ce le-a făcut în viață, ea trăește și va trăi de-apucruri.

Literatura Ardealului

Contribuția pe care a adus-o Ardealul culturei românești, la începuturile cași în dezvoltarea de mai târziu a acesteia, e încă una din verigele de aur cari au legat laolaltă sufletul național de pe cele două locuri ale Carpaților. Pe tărâmul literar, darul spiritual al Ardealului n'a fost mai mic. Brazda trasă de nemuritorul fiu al gliei din Avrig descălicătorul de cultură, Gheorghe Lăzăr, n'a rămas fără rod. Năsăudul a dat literaturei românești pe Gheorghe Coșbuc, Răsinarii pe Octavian Goga, Țara Moților pe Ion Gorun Cel mai înduioșător liric al poeziei contemporane, St. O. Iosif cași cel mai incisiv critic al aceloraș vremi, Ilarie Chendi sunt copiii aceleiași țări îndurerate din al cărui pământ udat de lacrimi și de sânge, n'au răsărit numai talente, pe cari să le înstrăineze influențe estetice din afară, ci s'au plămădit năzuinți și elanuri proprii. — Gheorghe Coșbuc va rămânea pentru totdeauna „poetul țărănimei", cum l'a numit Dobrogeanu - Gherea, iar Octavian Goga — ori pe unde l'ar mai purta capriciul luptelor politice — va fi în ățișat, prin opera sa literară, ca ultimul cântăreț al pătimirei unui neam ce așteptă demult „o dreaptă sărbătoare".

Lucrurile s'au schimbat însă după cât se pare. Cei bătrâni au murit, sau stau izolați, cei mai vârstnici au alte îndeletniciri. Unii sunt, sau au fost miniștrii, alții au ajuns directori de bancă, pe ceilalți i-a capturat presa sau activitatea școlară. Cei tineri de tot, dezorientați, nu știu încotro să apuce. Sufletul nou al Ardealului nu se arată pe câmpul — cam părăginit de altfel, al literaturei românești actuale. Amănunt la care nu s'a gândi încă nimeni, în tot cuprinsul Ardealului nu apare astăzi nici-o revistă care să strângă în jurul unei idei sau al unei inteligente forțe de discernământ, toate fâgădualile cari, fără îndoială mijesc undeva în umbră. „Transilvania" care apare la Sibiu, o arhivă prețioasă a „Asociației", dar cu un câmp de activitate mult mai coprinzător, nu poate împlini acest rol. Numere întregi sunt ocupate cu publicarea raporturilor despre activitatea diferitelor secțiuni a bravei societăți culturale. Nici cele „Trei Crișuri", care apare la Oradea, condusă din Cluj de un ofițer superior diletant, cu toate intențiile bune ale acestuia, nu are soartea de a înfățișa un punct de sprijin pentru activitatea pe care o așteptăm.

Ardealul nu-și are încă locul fixat în literatura românească. Aceasta sufere ea însăș de o criză. Dar, e oare cu nepuință să se ridice undeva, aci în Cluj, la Sibiu ori la Arad, sau în altă parte a nouei Românii-unite, un drapel de luptă, în jurul căruia să se adune sufletele entuziaste și, mai ales, talentele noastre?

Cele patru reviste literare maghiare și cele două săsești, cari apar în Ardeal, ar trebui să ne dea de gândit. A.

In preajma organizării politice a Maghiarilor

Ne împlinim o datorie patriotică și în acelaș timp de frate bun, dacă în preajma organizării politice, ce o plănuesc compatrioții noștri maghiari, ne luăm libertatea să ne spunem și noi cuvântul, pentru a nu ne putea reproșa mai târziu că într'o cestiune așa de importantă, de natură să înrâurească poate pentru veacuri înainte relațiunile dintre două neamuri, ursite să trăiască împreună, am întrelăsat să facem tot ce ne era în putință pentru a evita neînțelegerile și a nu lăsa să se sape larg prăpastia care ar putea fi foarte dăunătoare pentru ambele părți.

Nu cunoaștem cari sunt ideile conducătoare ale inițiatorilor acestei organizări, nu cunoaștem spiritul, tendința și scopul urmărit, nu știm care va fi tactica, ce se va urma: tot ce știm este că s'a pornit o vie agitație în pressa maghiară în vederea unei organizări a maghiarimii dela noi, fără ca însăși această presă să fie în curent cu ceea ce vrea, cu ceea-ce urmărește.

Din tonul acestei prese însă reecse clar, că dispoziția sufletească a maghiarimii dela noi, astăzi e depa te de a avea calmul necesar pentru a putea așeza temeliile unei organizațiuni, care să asigure un viitor sigur neamului unguresc și să nu tulbure convițuirea pașnică a diferitelor grupuri de cetățeni. Jászi Oszkár a dat un tablou fidel de dispoziția sufletească a Maghiarilor noștri, pe cari i-a clasificat în nu mai puțin ca șapte grupuri, între cari își ocupă locul de omoare și categoriile, cari își așteaptă mântuirea dela Horthy și dela Lenin. Se poate, ca pe lângă o astfel de dispoziție sufletească, să privim cu liniște și cu încredere o organizare care ar fi să se facă pe pământul nostru?

Dar presa maghiară, încurajată de larga toleranță a tuturor organelor noastre de control, nici nu-și ia osteneala să-și învălue măcar intențiunile, ci cu o temeritate deosebită agită deschis împotriva statului și a națiunii române, proclamă lupta față și invită toate elementele, pe cari le crede capabile de o astfel de complicitate din lăuntrul și din afara țării să le întindă o mână de ajutor.

Cum zic, nu cunoștem intențiunile celor ce sunt chemați să ducă la îndeplinire organizarea politică a maghiarimii. Izbucnirile presei maghiare locale, noi nu le luăm în serios și suntem siguri că nici în sânul maghiarimii ele nu găsesc aprobare.

De aceea, rândurile acestea nu sunt adresate sus-zisei presse, ci vizează pe acei bărbați cu răspundere dintre maghiarii cari voind să organizese maghiarimea, urmăresc aievea fericirea neamului unguresc și nu o popularitate ieftină ori o speculă bine plasată. Acești bărbați pot fi siguri că, în năzuințele lor, atât timp cât ele cadrează cu interesele superioare ale țării și națiunii române, nu numai că nu vor fi împedecați, dar vor avea din partea tuturor Românilor cel mai efectiv sprijin.

Poporul maghiar nu trebuie să se lase condus de speculanți nu trebue să îngădue ca străini de neamul său să vorbească în numele maghiarilor și câteva secături interesate să samene între noi neîncrederea, disarmonia și ura de cari am avut destulă parte de-a lungul veacurilor. Noul stat român este rezultatul unei evoluțiuni istorice; el se razimă pe puterea brațelor românești, cari știu să îmbrățișeze, dar sunt cumplite când se întind spre a lovi. Acest stat român își are condițiile existenți sale în sine însuși și nu în exterminarea ori prigonirea altora. De aceea, noi nu vom cere, nimănui să se lapede de naționalitatea sa, nu vom împedeca validitarea individualității naționale a nici unui popor, căci noi știm că naționalitatea este un organism desăvârșit, care este cu atât mai prețios statului, cu cât e lăsat să se desvolte liber.

Dar, a te organiza pentru a porni luptă contra acelora cari nu te-au jignit și nici prin gând le trece aceasta, a te organiza, pentrucă cutare conferință de pace îți asigură drepturi, cari de altfel nu pot avea nici o sancțiune, însemnează să demonstrezi, să provoci, să sameni vânt și să culegi furtună.

Și încă ceva. Își dau oare seama războinicii viteji, cari ne atacă fără șovăire, ce urmări ar putea să aibă pentru maghiarimea ardeleană o revizuire justă a stării de fapt? Își dau oare seama, că la noi încă nu s'a făcut o „restitutio în integrum" a drepturilor românești încălcate de stăpânirea voenică a guvernelor maghiare? Oare ce ar zice, dacă, chiar pe baza legii ungurești din 1868, am încerca să înlocuim, în proporție numerică, pe funcționarii, slujbași și beneficiații statului unguri cu Români și să îndeplinim astfel primul act de justiție și de reparare a nelegiuirilor vechi?...

A. C.

Noul partid socialist francez

Lyon 2 Ianuarie.

Reformiștii și reconstructorii excluși din partidul socialist de către comuniști s'au înțeles și au ținut un congres comun la Tours pentru a continua vechiu partid socialist.

Paul Boncour a asigurat că prietenii săi vor să mențină unitatea reconstructorilor și a reformiștilor și să lucreze la dezvoltarea idealului lor comun. El a fost ales președinte al congresului, iar Paul Taure a fost numit prin aclamațiuni secretar general al partidului socialist opus internaționalei a III-a. Partidul cuprinde majoritatea parlamentarilor ca Sembat, Boncourt și Blum, precum și nume ca Renaudel și Longuet.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

CRONICA BUCOVINEI

Adunarea generală a societății „Reuniunea Femeilor ortodoxe" din Cernăuți. — Declarația D-lui senator Nistor în Senat și situația politică, economică și culturală din Bucovina. — Mișcarea artistică: cronica muzicală.

Societatea Reuniunea femeilor române din Iași și-a trimes reprezentantele ei la adunarea generală a aceleiași societăți din Cernăuți, pentru a sărbători împreună un an de activitate a societății pe pământul Bucovinei și a chibzui măsurile de luat pentru conducerea înainte a operei de cultură națională începute.

In acest colțișor de țară românească, unde vicleana stăpânire austriacă a lucrat pe căile cele mai piezișe pentru a desrădăcina din sufletul Bucovinenilor sentimentele naționale, este nevoe de o intensă luptă ca să se statornicească pentru totdeauna drepturile culturei românești. Societatea „Reuniunea femeilor române" și-a înțeles înalta menire și încă din toamna anului trecut, prin lăudabila activitate a unui grup de doamne române din Cernăuți, a înființat o școală profesională ce năzuește să crească pe viitoarele soții și mame în spiritul limbei românești, învățându-le tot ce e necesar să cunoască o femeie econoamă și preocupată de buna stare a gospodăriei sale.

Această instituție de un atât de mare interes cultural, economic și național, dă o mare însemnătate artei românești neîntrecut de frumoasă și originală, pe care tinde s'o ridice la cea mai înaltă expresiune.

Din partea societății „Reuniunea femeilor române" din Iași, au adus cuvântul de mulțumire pentru activitatea rodnică întreprinsă de filiala sa din Cernăuți, D-nele Zoe Mărzescu și Elena Meissner. D-na președintă activă V. Nistor a făcut dare de seamă asupra activității societății și a progresului școalei profesionale.

După descărcarea vechiului comitet s'a ales noul comitet pe timp de 5 ani compus din:

Președinți de onoare: D-na contesă Elena de Popovici și I. P. S. S. Mitropolitul Vladimir de Repta. Președintă activă D-na Virginia Nistor, Vice-președinte: D-na Maria N. Popovici și Elisa contesă de Wassilco etc. etc.

*

In ședința Senatului din 18 Decembrie, D-l senator Nistor, în numele „partidului democrat al Unirei," a făcut o declarație prin care motivează abținerea sa dela discuția răspunsului la mesaj și afirmă aderarea la moțiunea opoziției naționale.

Din această declarație, a cărei importanță politică nu o vom discuta aici, se desprinde situația tristă a Bucovinei din toate punctele de vedere, situație creiată de indolenta cârmuire a actualului guvern.

Deși nici „partidul democratic al Unirei" nu are la spate o prea însemnată activitate în Bucovina, totuși declarațiile șefului acestei grupări politice corespund realității, desvăluind o stare de lucruri pe care noi am semnalat-o adesea în aceste cronici.

Partidul Averescan îngrijindu-se mai mult să-și creeze cadrele în această provincie, a neglijat orice activitate serioasă în folotul obștesc.

Măsurile de unificare administrativă sunt atât de confuse, încât au produs o gravă perturbare în toate ramurile administrației.

Mersul reformei agrare a fost încurcat prin dispoziții pripite și printr'o inactivitate condamnabilă, neținându-se seamă de decretul lege în vigoare.

Nechibzuita schimbare a rublelor, care a îmbogățit pe speculanți, a păgubit statul și a înpeunat viața celor nevoiași scumpind trenul, întârzierea plății celor 40 procente, nemulțumește populația bucoviană.

Desorganizarea căilor ferate, amestecul intereselor meschine de partid închestiunile școlare și bisericești în unificarea cooperatistă și întreaga administrație susținerea fățișă a străinilor contra intereselor românești, care lucruri au făcut provinciei o rană adâncă și greu de vindecat, toate acestea le-a spus d-l Nistor în declarația dela Senat.

Populația Bucovinei e îndurerată, și adânc jignită de felul de guvernare al actualului guvern . . .

*

In cronica anterioară ne-am ocupat de mișcarea culturală reprezentată prin seriile de conferințe care fac din Cernăuți un oraș cultural românesc de primul rang. Acum vom schița numai o latură a vieței artistice a Cernăuțului rezervându-ne pentru viitoarele cronici scurte caracterizări asupra picturei în Bucovina.

In primul rând, Cernăuțiul e un oraș de cultură muzicală. Aceasta ți-o dovedesc și nenumăratele librării de opere muzicale ce le întâlnești la tot pasul. Dar de unde înainte se cultiva numai muzica germană, astăzi începe să-și deschidă drum cu îndrăsneală duioasa muzică românească.

Astfel asociația muzicală „Tudor Flondor" înființată de curând și asociația „Armonia" care se mândrește cu un frumos trecut muzical, desvoltă o activitate remarcabilă. Aceste societăți au desgropat comoara muzicei populare, a doinelor duloase și a producțiilor românești cu subiect popular, cântate cu mult succes de corurile respective, care au o bună organizare și distinse elemente de solo, acompaniate fiind de valoroasa orchestră a „Asociației pentru muzica instrumentală". Apreciatele compoziții muzicale românești: „Țara Fagilor" a compozitorului Eusebie Mandicewski, „Crain nou" a lui C. Porumbescu, „Noaptea Sf. George" a lui T. Flondor și alte bucăți muzicale datorite cunoscuților compositori români Candelle, Brediceanu, Juga etc, formează o mare parte din repertoriul muzical aproape în întregime românesc al societăților „Armonia" și „Tudor Flondor".

E. P.

O închinare apostolului Vlahuță

Revista „Lamura" închină un număr festiv poetului *Alexandru Vlahuță*, subt a cărei conducere a apărut întâi.

Mai toate articolele, cari au ca țel concentric marea lui personalitate, o privesc exclusiv subt unghiul, nu totdeauna așa de larg deschis spre interesul general, al amintirilor personale.

Dacă opera nu apare astfel atât de luminos cercetată și de metodic, pe cât ar fi trebuit, chiar în micul studiu al d-lui Gheorghe Adamescu, care împletește voit viața autorului cu opera, în schimb cu câtă căldură și relief e subliniat omul, cel mai pașnic, mai bun, mai blând, dar și mai avântat spre binele neamului său, dintre toți preoții, pe cari iau avut vreodată Românii.

Pe rând, D-nii Ioan Al. Brătescu-Voinești, V. Voiculescu, Mihail Sadoveanu, G. Galaction, I. Simonescu, Alexandru Busuioceanu, Mihail Dragomirescu și Gheorghe D. Mugur ne redau diferite aspecte din traiul lui, chinuit mai ales de relele, ce se încuibau în neamul lui, pe care-l dorea curat, nepătat și neșovăelnic pe calea cea largă a civilizației umane.

De-aceea, nicăieri nu găseai ca la dânsul atâta înțelegere a suferințelor altuia și atâta împărtășire adevărată a lor. Cei cari au avut fericirea să fie socotiți între intimii lui și l-au putut astfel cunoaște îndeaproape, spun că le-a rămas ca o neștearsă amintire figura lui angelică de apostol al binelui. Cu o extraordinară putere de comunicativitate între marele și veșnic frământatul lui suflet și acela chiar al celui mai umil dintre oameni, el și-i apropia pe obijduiții soartei, îi oțelea prin sfaturile lui îndreptătoare și propovăduia pretutindeni iubirea și ajutorarea aproapelui.

Versurile lui, imprimate de melancolia eminesciană, au totuși tăria unui îndreptar sănătos pentru viața omenească, fiidcă Vlahuță credea în rolul adânc social al poeziei.

Din acest punct de vedere îl privește mai toți numărul acesta apologetic al „Lamurii" și bine face.

Intr-o vreme de anarhie morală, de răsturnare a valorilor sociale, cum e timpul nostru, Vlahuță apare mai cu seamă ca un erou, care apără dârz, împotriva puhoiului de răutăți, insula veșnicelor bunuri ideale adevărat apostol, deci i se cade smerita închinare a „Lamurii" și ea găsește cuvenitul răsunet în sufletul nostru.

O, de l-ar găsi la aceia, cari cred că nu pot ferici neamul acesta decât depe strălucita bancă ministerială sau neastâmpăratele fotoliuri din Parlament!

N. G. T.

Pentru apărarea gândirii franceze

Presa franceză publică un apel cu titlul „pentru apărarea gândirii franceze" semnat de Ernest Lavisse și de membrii Academiei Franceze, ai Academiei de Științe, de medicină, ai Universității și de diferite personalități din lumea științei și literaturei franceze.

In apel se arată că pretutindeni, cu deosebire în Franța, activitatea intelectuală este înfloritoare. Dar această înflorire este compromisă în Franța din pricina scumpetei cărților.

Apelul se încheie astfel: „Această stare nu mai poate dăinui. Guvernul și Parlamentul sunt moralmente constrinse să-i pună capăt. Franța de după pace are datorii față de Franța războiului. Ea este datoare să continue, să desăvârșească victoria armelor printr'o victorie în concurența dintre inteligențele omenirii".

Se va găsi oare un guvern sau un parlament care lăsând la o parte sterpele discuțiuni de politică patimașă, să facă ceva pentru apărarea gândirii românești?

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cultura mulțimei și filmul

(Cu ocazia unei încercări recente de la noi)

De **Dr. M. A. Botez**
prof. agregat de igienă la facc de medicină din Cluj.

Pentru răspândirea cunoștințelor, pentru cultivarea atât de necesară a marei mulțimi, s'a utilizat în timpurile din urmă și filmul. Era și firesc, pentrucă prin felul său de-a fi, cinematograful purta în sine menirea utilizărei la răspândirea cunoștințelor. Și dacă filmul e precedat de o expunere clară, competentă și plină de căldură, atunci cunoștințele se vor fixa mai ușor de cât prin simpla vedere a desfășurărei filmului.

In Cluj, d-l prof. dr. Levaditi cuoscutul și distinsul nostru microbiologist, care ne-a dat ocazia atâtor frumoase prelegeri și demonstrații, nu odată a arătat massei studențești cât de prețioasă e demonstrația prin film a atâtor cunoștințe și fapte biologice actuale.

In privința aceasta în chip natural îl revin d-lui prof. Levediti multe și călduroase mulțumiri din partea tinerimei studioase.

*

Dar filmul poate fi utilizat nu numai la demonstrații cu caracter biologic; el poate demonstra lumei, care nu are nici pregătirea intelectuală și nici timpul pentru studiu, într'o formă simplă, concretă și în acelaș timp atrăgătoare, problemele grele, complexe eșite din existența flagelelor sociale cum sunt de ex.: alcoolismul, sifilisul.

Filmul poate fi deci utilizat să demonstre fapte biologice puse în cadrul condițiunilor lor genetice sociale.

Alcoolismul, ca și sifilisul, dau determinări patologice, morbide, cari sunt studiate — după cum știm — biologicește.

Extensiunea însă atât a alcoolismului cât și a sifilisului cum și urmările acestei extensiuni, se studiază sociologicește pentru că sunt fapte sociale.

Și atunci filmul va trebui să prindă și să redea clar, concret, Schematic, condițiunile, cari determină extensiunea acestor flagele și în care se face repercuția urmărilor lor.

Va fi vorba de ex. de sifilis, filmul va trebui să arate, clar, concret, cum se sifilizează massele populare, ce urmări are sifilizarea lor și cum se poate preîntîmpina, combate și vindeca ușor această sifilizare.

Când zicem însă masele populare să nu uităm, că nu zicem un tot omogen în fața căruia demonstrația, filmul să vorbească într'un singur fel.

Din contra, massele populare prezintă o diversitate de compoziție și deci demonstrația, filmul va trebui să ție seamă de această diversitate. Intr'un fel va vorbi filmul, țăranului bun gospodar, tradiționalist și altfel lucrătorului industrial bănuitor, revoltat.

Filmul va trebui deci să fie scos din însăși viața categoriei sociale, la care se va adresa. Omul trebue să se vadă în film cum cade prada răului, cum se poate feri și vindeca în condițiunile lui de trai, în moravurile și obiceiurile lui.

Și cu atât se va vedea mai limpede, cu cât condițiunile scenelor filmice vor fi copia dibace, măestrită, atrăgătoare, plină de interes a condițiunilor, cari l-au făcut din om sănătos un suferind, cari i-au adus răul în familie.

In film, el va găsi interes văzându-se prin măestria aranjamentului pe el, văzându-și profesiunea, categoria lui socială, felul lui de viață.

In film — cu durere și cu speranța de bine — se va recunoaște, va căpăta conștiință de sine însuși, de categoria lui cu bunurile și relele ei, ceace nu putea capăta ușor în cursul vieței de toate zilele.

Iată valoarea instructivă și educativă a filmului bine instituit, bine utilizat!

In consecință filmul trebue să fie bazat pe o anchetă preexistentă a condițiilor genetice a răului, a flagelului într'o categorie socială dată, căreia ne vom adresa apoi cu filmul. După ce cunoaștem aceste condiții genetice, atunci oameni măeștri, cu iubire de aproape, cu iubire și interes pentru categoria pentru care pregătesc filmul instructiv și educativ, vor aranja filmul, vor aranja — maibine zis — succesul intelectual și moral al filmului, vor aranja succesul unei fapte mari, frumoase și bune.

*

Am făcut aceste considerațiuni pentru că mai zilele trecute mi-a fost dat să văd și ne-a fost dat să vedem tot în Cluj un film datorit distinsului nostru profesor și microbiologist Levaditi cu o colaborare colectivă streină găsită, — nu știm prin ce afinitate, — și pe care, scontând asentimentul cititorilor, nici nu vreau să o numesc, — film, care ne vorbia de flagelul sifilisului.

E vorba de un film cu motive biologico-sociale. Se va spune: iată un lucru bun!

Desigur nimeni din cîți știu cât sunt de sifilizate după războiu massele noastre populare, nu ar putea exclama de cât în acest fel.

Avem filmul datorit unei ilustrațiuni stiințifice românești (colaborarea colectivă nenumită să o uităm), rămâne să începem propaganda, buna și sănătoasa propagandă. Vorba și filmul se vor ajuta și lumea va bine-cuvinta gândul bun și curat, care a inspirat o atare faptă!

Dar filmul, cu durere și surprindere, nu vorbește — cum am văzut — de vre o categorie din întinsele masse populare.

Filmul vorbește de lumea din jurul unei mari cânt rete streine

Cronica politică

Atmosfera în care parlamentul a luat vacanţă a fost aceea care putea ca să rezulte din frământările sterile şi din lipsa de orientare pe care tot timpul a manifestat-o. Glasul regesc a încercat să-l cheme la realitate. Că va fi reuşit nu se poate şti şi nici spera. Anul nou, nu sunt semne, că va reuşi să aducă şi o mentalitate nouă.

In ce priveşte guvernul cel puţin, s'a evidenţiat odată mai mult, prin calitatea nouilor miniştri cu care a înţeles să se remanieze, că nu şi-a crescut cu nimic autoritatea morală. Ridicarea la demnitatea de ministru a d-lui Petrovici, care s'a târât în tot timpul carierei sale politice în mocirla lichelismului, nu poate să însemne, decât că şeful guvernului, deşi se mai pretinde încă stegarul unor noui moravuri publice, înţelege a confirma, prin exemplul de mai sus, necesitatea de-a fi lipsit de convingeri şi oportunist pentru a ajunge ministru. De altfel motivul ce-l va fi determinat pe general ca să uite atitudinea luată de noul său colaborator de acum, faţă de d-sa, în parlamentul d-lui Marghiloman, e lesne de înţeles: lipsa de talente în rândurile guvernamentale. Poza şi sforăiala pretenţioasă a d-lui Petrovici a fost singurul merit care l-a impus. Ce bine poate rezulta însă dela acest nou ministeriabil pentru ţară? Evident, nici unul.

Şi în felul acesta, guvernul scoţând pe Manda ca să pule pe Tanda, îşi coboară încetul cu încetul panta destinului, fără ca să poată privi în urmă cu convingerea că a lăsat ceva mai mult decât efectele unor intrigi şi a unei goane nebune după situaţii.

Ştiri şi fapte politice

D-l Oct. Tăslăuanu, părăsind însfârşit banca ministerială, a ţinut să explice demisia sa prin „Renaşterea Română". Fostul ministru al industriei şi comerţului se plânge împotriva „intrigelor" din partidul poporului şi declară, sentenţios, că a fost nemulţumit „asupra unor chestiuni cari s'au ridicat în sânul partidului poporului şi al guvernului şi cari au fost tratate şi hotărâte fără asentementul d-sale."

„Intrigile" la cari face aluzie d-l Tăslăuanu se referă la o noţiune de neîncredere, iscălită de majoritatea deputaţilor ardeleni, care a determinat demisia definitivă a d-sale. Rămâne să aflăm cari au fost „chestiunile" asupra cărora partidul poporului şi mai ales guvernul, n'a ţinut să aibă asentimentul d-lui Oct. Tăslăuanu.

*

Ziarul „Viitorul" anunţă că d-l V. Bontescu a obţinut un permis pentru importul a unei mari cantităţi de ciorapi de lux.

Tot d-l Bontescu este omul politic, care în calitate de ministru al industriei a aprobat un însemnat export de vite din Ardeal.

*

Consiliul de miniştri a discutat, în ultima sa şedinţă situaţia acelor funcţionari din Ardeal cari au rămas în disponibilitate.

Consiliul n'a luat nici o deciziune definitivă asupra situaţiei acestor funcţionari, de oarece s'a crezut util să se obţină unele informaţiuni dela secretariatul general din Cluj.

S'a mai discutat situaţia pensionarilor publici din Ardeal; iar după sărbători guvernul va lua o serie de măsuri, pentru îmbunătăţirea soartei lor.

*

Ziarele maghiare publică îndemnurile adresate de oamenii politici din Budapesta, populaţiei ungureşti din Ardeal. Toate cer fruntaşilor şi intelectualilor unguri din România să nu mai trească în Ungaria, unde nu-i aşteaptă niciun rost, şi să rămână mai departe apărătorii intereselor naţionale maghiare în Transilvania.

Sfaturilor dela Budapesta se datoreşte probabil, şi intrarea apropiată a Ungurilor în politica militantă a României.

CRONICA BUCUREŞTILOR

Un om curios: D-l Neculai Iorga. — D-l Argetoianu şi valuta. — Interpelarea D-lui Mârzescu.

Unele ziare din Bucureşti publică o telegramă adresată d-lui Neculai Iorga de mai mulţi profesori universitari din Cluj şi de „intelectualii" dela . . . „Patria". Această telegramă este exploatată într'un scop cu totul străin de acela pentru care fără îndoială a fost scrisă şi pentru aceasta are nevoe de unele lămuriri.

De la început însă trebue să constatăm că d-l Neculai Iorga ca şi Tatăl Ceresc se compune din două fiinţe dinstincte şi independente una de alta: d-l Neculai Iorga — Tatăl care e omul de cultură, savantul cunoscut, autorul a nenumărate opere ce-au luminat întunecoase chestiuni ale trecutului nostru, — apoi vine d-l Niculai Iorga — Fiul, omul politic federalist, prietenul d-lui Lupu şi Blank.

Intre d-l Neculai Iorga — Fiul şi d-l Neculai Iorga — Tatăl, există raporturi vagi, fire nelămurite pe cari le poate rupe, o telegramă de pildă, despărţind cele două fiinţe în două organizme independente unul de altul, lucrând în scopuri diferite sau contrarii, agitându-se în diferite mediuri şi sub diferite forme.

Noi credem că acest fel de-a judeca trebue să dee numeroase îndoeli logicienilor. Căci, oricât de fericită ar fi formula, ea rămâne în domeniul abstracţiilor cât timp în acel al realităţilor d-l Neculai Iorga se manifestă ca una şi aceeaşi persoană, punând la contribuţie pe omul de cultură pentru a înfăptui scopurile politicianului.

Dar anumiţi partizani au avut interesul să despartă la un moment dat pe omul de cultură de cel politic pentru ca prin cel dintâi să salveze activitatea celui de al doilea, dându-i autoritatea ce şi-o pierde zilnic. S'a înaintat astfel o telegramă, pe care universitarii au semnat-o de bună credinţă.

De această telegramă, deşi adresată d-lui Iorga-Tatăl, adică omului de cultură, se serveşte azi d-l Iorga-Fiul, omul politic, ce are nevoe de platforma, pe care savantul le despreţueşte. Această schimbare de roluri, dacă poate surprinde pe semnători, nu surprinde însă pe acei cari n'au învăţat să fragmenteze astfel pe d-l Iorga căci ei cunosc micile manevre ale marelui istoric.

*

D-l Argetoianu a dat un interview în chestia valutei. D-l Argetoianu a vorbit cu competenţa ce se cere unui ministru de interne în chestiuni financiare. A afirmat multe, n'a probat nimic, a acuzat pentru a se scuza, a reuşit în sfârşit, să producă o confuzie în minţile puţin iniţiate în chestiuni de ordin economic. Dacă acesta este însă rolul unui ministru ad interim la Finanţe, e o altă chestie pe care în zadar am discuta-o, când d-l Argetoianu şi-a spus deja sentinţa.

Ocupându-ne de acest interview trebue să recunoaştem însă că e elocvent prin omisiunile sale şi temerar prin neadevăruri. Astfel d-l Argetoianu, a cărui memorie dă de multe ori greş în chestiunea unor atitudini trecute, uită de data aceasta lucruri prezente ce le are sub ochi în fiecare zi. In adevăr vorbind, de cauzele scăderei valutei, nu pomeneşte de lipsa de budget, de lipsa ministrului de Finanţe, de risipa scandaloasă a bunului public. Domnia-sa uită schimbul coroanelor şi rublelor falşe, organizate de d-l Take Ionescu, uită leafa de un milion anual a d-lui Toma Ionescu la Liga Naţiunilor, uită cheltuelile nebune ce se fac fără nici o socoteală.

Veţi crede poate că a pomenit exportul destrăbălat el permiselor d-lui Tăslăuanu sau importul nu mai puţin scandalos al obiectelor de lux? Nu. Valuta, a decretat d-l Argetoianu, este complect străină de toate aceste chestiuni cum şi de specula băncilor internaţionale cu Blank în frunte.

De scăderea leului e vinovat . . . partidul liberal, care a părăsit Guvernul de un an şi jumătate lăsând leul la 50 centime . . .

Iar acei cari au admis iscălirea tratatului minorităţilor, promiţând ţărei între altele, binefacerile unei valute favorabile, lasă să se îngrijească să facă nici o convenţie în această privinţă, sunt uitaţi la rândul lor.

In aceste condiţii interviewul d-lui Argetoianu rămâne un act dureros care probează, la ce situaţii nefireşti poate conduce incompetenţa, chiar pe un om inteligent . . .

*

Comitetul superior al comunicaţiilor a respins în unanimitate concesia atelierelor Căilor Ferate, ca fiind funeste intereselor ţărei. Acest nou fapt vine să confirme teza susţinută cu atâta tărie de opinia publică şi concretizată în interpelarea făcută de d-l Mârzescu în Cameră, aduce o nouă răspundere acelora, ce au semnat contractul mai înainte de a consulta organele competente. Astfel concesia dela ministerul de externe trece prin grele momente şi răsplata docilităţei d-lui Take Ionescu din ultimile două săptămâni, pare a fi definitiv compromisă.

Meritul d-lui Mârzescu este de-a fi pus în Cameră nu numai chestiunea cea mare a concesionărei dar întreaga problemă obscură a politicei de înstrăinare în contradicţie cu politica exprimată în formula „prin noi înşine", formula de progres a ultimelor decenii.

D-l Mârzescu, orator distins, a ştiut să fie convingător folosind o argumentare strânsă, analizând în amănunt chestiunea pe care adversarii săi ar fi dorit s'o discute doar „în principiu" pentru a lipsi camera de examinarea dedesupturilor acestei scandaloase afaceri.

Argumentelor d-lui George Mârzescu au răspuns trei miniştri, ferindu-se a vorbi de concesionare, făcând nenumărate chestiuni personale, rătăcind în toate domeniile şi, ca concluzie, căpătând slabele aplauze ale unei majorităţi puţin convinse.

Ţara însă s'a convins şi concesiunea nu se va putea face de cât prin nesocotirea tuturor organelor competente cari în frunte cu asoţiaţia inginerilor din România şi Societatea politechnică, s'au pronunţat în contra încercărilor nesocotite.

C.

Nu ştiu cum au apărut şi vre-o trei figuri de soldaţi şi ei streini.

Nu ştiu cum!

In lumea din jurul marei cântăreţe, bieţii-soldaţi n'aveau ce căuta. De aceia, se vede, erau şi ameţiţi, li-se împleticeau picioarele.

Să uităm însă colaborarea colectivă, să uităm streinismul şi vă rog să ne întrebăm: formează oare cântăreţele o mare categorie socială, sunt ele lipsite de ori-ce brumă de cultură, nu ştiu şi nu pot avea ajutorul medical sau poate condiţiile, în cari se sifilisează ele sunt aceleaşi — în totul aceleaşi — cu ale masselor populare?

Evident, că nu.

Lumea cântăreţelor nu constitue o mare categorie socială, ea nu-i lipsită de ori-ce brumă de cultură, ştie să aprecieze şi poate obţine uşor ajutorul medical, condiţiunile ei de sifilitare nu sunt aceleaşi — în totul aceleaşi — cu ale masselor populare.

Sau poate autorii filmului socot, că în faţa lumei de cântăreţe, în faţa lumei, de unde radiază arta, massele populare uită de iubirea de Sine, de egoismul destul de brutal al categoriei, al clasei lor, şi nu mai cer intelectualilor să nu-şi uite obligaţiile morale, sociale şi să se ocupe de ele?

Să exercite lumea artei atâta farmec şi cât să aducă atâta renunţare?

Nu cunoaştem astăzi cazuri.

Atunci, de ce filmul cu motive din lumea cântereţelor, de ce desfăşurarea lui când deznodată când noduroasă?

Iată întrebări fără răspuns!

Dar ce explicare să aibă terminarea cu povestea — se spune perfect morală — datorită se pare vinei persoanei oare-care din colaborarea colectivă, ştiţi, povestea capului încoronat nemulţumit de viaţa lâncedă, searbăda a conducerii, a domniei?

Probabil, că explicarea trebue să ne o ofere tot colaborarea colectivă, — ori cât nu ne-ar plăcea, — care în larga-i bună voinţă a voit să servească lumei noastre o indicaţie morală cu privire la rolul prezent al capetelor încoronate, rol lânced, searbăd.

Veţi primi ori nu indicaţia, era sau nu oportună, vor înţelege bine s'au ciudat massele această indicaţie; sunt alte chestiuni.

Buna voinţă nu se poate nega?

Cu toate, acestea se afirmă, că organele sanitare conducătoare transilvănene sunt pe cale de a cumpăra filmul şi apoi să înceapă propaganda în marile masse populare prin acest film. Vor face bine?

Iata o întrebare atât pentru mine cât şi pentru cititorii, cari m'au urmat în expunerea mea şi care întrebare trebue să răsune şi în biurourile organelor sanitare conducătoare transilvănene.

*

Am convingerea, c'am fi putut avea cu competenţa d-lui profesor Levaditi şi c'un concurs românesc de artişti şi technicianl un alt film, care să vie mai dela noi de-a casă, care să vorbească cuminte, cumpănit, ales, fie lui „Badea Gheorghe", fie cetăţeanului din oraş cu mâna pe ciocan şi cu privirlea atentă spre aurora purpurie, cum capeţi răul, cum să te fereşti, cum să te vindeci, — şi aici la tine acasă nu peste ocean cum vrea filmul cu povestea.

Rămânem cu părererea de râu faţă de acest început de cultivare a mulţimei prin film, care nu-i cum doriam şi cum putea prea bine să fie.

Acest început nu poate fi al nostru. Sperăm, că alţii vor face începutul nostru!

Organizarea partidului naţional-liberal în Ardeal

— Moţiunea votată la Sibiu. —

Iată textul moţiunei aclamte în Congresul partidului naţional-liberal din Sibiiu:

D-Sale Domnului

Ion I. Brătianu

Şeful Partidului Naţional liberal

Bucureşti.

Intrând în Partidul Naţional, Liberal, de sub înţeleapta D-voastră conducere, ne-am întrunit în Congresul nostru judeţean, dela 28 Decembrie n. 1920 în care am declarat că primim şi considerăm Statutele acestui partid de Statutele noastre; ne-am ales întâiul Comitet judeţean şi astfel am înfăptuit partea de căpetenie din organizaţia judeţeană a Partidului Naţional-Liberal a oraşului şi judeţului Sibiiu, organizaţie, pe care o vom desăvârşi, rând pe rând, în toate comunele urbane şi rurale ale acestui judeţ!

Am început şi vom termina această organizaţie din următoarele motive:

Urmând, cu toată atenţiunea, desfăşurarea vieţii noastre publice de stat, ne-am câştigat şi avem convingerea tare, că atât Guvernul cât şi Corpurile legiuitoare, ieşite în majoritatea lor din „Partidul Poporului", luând şi ţinând puterea executivă şi legislativă a Ţării de aproape zece luni de zile: ne-am dat şi ne dăm zilnic cele mai evidente dovezi că ele n'au putut şi nu pot face epocala, marea şi urgenta operă de refacere şi de consolidare internă şi externă a noului nostru Stat român, începând cu lărgirea şi reformarea Constituţiunii şi cotinuând cu introducerea celorlalte reforme de stat. Dimpotrivă! Pe căile, cu mijloacele şi prin felul cum au înţeles şi înţeleg ele Guvernul să guverneze şi Parlamentul să legifereze, au creiat şi menţin în toate raporturile vieţii noastre publice de stat nişte situaţiuni şi stări atât de grele, atât de insuportabile şi de aceea atât de primejdioase d. e. pentru finanţele şi comunicaţia publică, încât este în bine înţesul şi supremul interes al Statului ca actualul Guvern să se retragă, iar actualele Corpuri legiuitoare să fie disolvate!

Numirea noului Guvern şi Apelul către ţară, pentru alegerea altor Corpuri legiuitoare sunt prerogativele şi drepturile constituţionale ale M. S. Regelui care trebue să fie şi să rămână respectate în întregime şi fără nici o discuţie!

A fost şi este însă o datorinţă civică şi a noastră, a tuturor cetăţenilor, ca să ne gândim

la toți bărbații noștri de stat și la toate partidele și grupările noastre politice și apoi să ne exprimăm părerea, că anume de unde și cum s'ar putea lua și forma, în situațiunea dată extrem de grea, un nou guvern care, — fără să fi un guvern de concentrare să poată lua momentan asupra sa conducerea și guvernarea Țării cu toată autoritatea, cu întreaga competență și cu cel mai mare folos pentru interesul și binele public. Convingerea la care am ajuns în această privință și pe care ținem să o exprimăm cu toată hotărârea, este, că Partidul Național Liberal este azi singurul — partid politic, singura și unica rezervă constituțională, care ar putea da atât Guvernul cât și Corpurile legiuitoare cu majoritățile de care Țara noastră are azi o necesitate atât de mare și atât de urgentă!

Acestea fiind credințele și convingerile noastre politice pe cari le-am concretizat în actele oficiale ale congresului nostru județean de azi:

Vă rugăm cu tot respectul ca în primul rând D-Voastră, înțeleptul și probatul Șef al Partidului Național-Liberal din întreaga România-mare, să binevoiți a lua act de ele și din acest prilej să primiți primul nostru salut de concetățeni și aderenți politici ai D-Voastre, dimpreună cu sentimentele noastre de încredere și de devotament pe cari Vi-le exprimăm atât noi subsemnații, individual, cât și ca reprezentanți ai numerosilor noștri colegi, membri ai Congresului județean de azi.

Sibiiu. la 28 Dec. n. 1920.

INFORMATII

Din cauza întârzierei sosirei dela Roma a d-lui Vintilă N. Petala, care sosește astă seară, funeraliile regretatei Rosette general Petala vor avea loc mâine Miercuri 5 Ianuarie la ora 2½ p. m.

*

S'a proectat înființarea în Transilvania a 2 sanatorii pentru tuberculoși.

*

O delegație din partea sindicatului presei ungurești s'a prezentat secretarului general al internelor pentru reapariția ziarului „Rendkivüli Ujság".

*

In curând se va aplica pe biletele tuturor teatrelor, varietelor și de ori-ce fel de serbări timbrul în folosul Teatrului Național.

*

Arhiva Inspectoratului colonizărilor este transportată la Arad zilele aceste, unde susmunitul inspectorat e atașat la regiunea 5-a domenială.

*

Tratativele dintre ministerul de finanțe și Banca Națională pentru plata cotei de 40 la sută sunt aproape terminate.

Banca se obligă să acorde statului un împrumut de trei miliarde, care va servi exclusiv la schimbul coroanelor și rubelor.

Plata cotelor se va face în numerar și va fi efectuată integral până la finele lunei Februarie.

*

Citim în *Izbânda*:

Un caz de oarecare importanță, de oarece nu se prezintă izolat, a avut loc zilele acestea la Galați.

Cu ocazia depunerei jurământului de către recruții dela marină, a celor de naționalitate ungară au refuzat să se supună pretextând că ei l'au depus odată față de Impărat. La un scurt interval faptul repetându-se și cu recruții dela reg. Siret, de aceiași naționalitate, autoritățile superioare au fost sesizate spre a decide.

Faptul a provocat discuții în cercurile locale.

*

Turcii din Ada-Kalech au înaintat un memoriu, Președinției Consiliului de Miniștrii, în care cer recunoașterea privilegiilor avute sub Unguri.

După ziarul *„Epoca"*, urmează să sosească la Constanța, cu un contratorpilor grec, Diadohul George al Greciei, întovărășit de D-l Teottokis, fostul ministru al Greciei la București. Se atribue D-lui Teottokis, o misiune pe lângă guvernul român.

*

Pe ziua de 1 Ianuarie s'a mărit tariful timbrului de ajutor.

*

D-l I. G. Duca, fost ministru al Instrucțiunei Publice și Cultelor, a ținut la „Universitatea Liberă" din București, o foarte interesantă conferință despre *Problema Analfabetismului.*

Vom reveni în numărul de mâine cu un rezumat al acestei conferințe.

*

Comitetul executiv pentru ridicarea *Bisericei Neamului* la Mărășești a întocmit un program al concursului care va avea lor la la 1 Mai 1921 pentru proectele de clădire ale bisericei-mausoleu, casei parochiale și pavilionului de primire.

*

Cercul pentru apărarea Femeii și a Copilului roagă publicul binevoitor și pe cei, ce au contribuit la fondul Societății, să ia parte la distribuirea darurilor de Crăciun, care va avea loc Mercuri 6 Ianuarie, în Sala Redutei, ora 3 p. m.

*

Atragem deosebita atențiе a cititorilor noștrii asupra foiletonului pe care îl semnează în nămărul de față D-l prof. Dr. M. A. Botez, foileton care se ocupă de cunoscuta înscenare a unui film de propagandă medico-socială asupra căruia s'au făcut unele rezerve de către specialiști.

*

Luni d. m. au avut loc, ședința comisiei de unificare, în care s'a desbătut și chestiunea intrări în activitate a ungurilor, chestiunea salarizării funcționarilor și scumpetea actuală.

*

Secretariatele Generale vor lua de Miercuri 5 Ianuarie până în 10 Ianuarie 1921 vacanță oficială de Crăciun.

D-nele și d-nii membrii ai Societăței Ocrotirea orfanilor din Răsboi Cluj, sunt rugați a lua parte Joi 6 Ianuarie 1921 ora 2½ la orfelinatul de la institutul corector, unde se va aranja pom de Crăciun, pentru micii orfani din răsboi.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitorii din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28)

*

Se aduce la cunoștința d-lor studenți și rigierezanți ai Facultății de drept în Cluj, că pe 15 Ianuarie se va scoate litografiat cursul de „Filozofia Dreptului" predat de d-l Prof. Cassiu Maniu. Doritorii de al posede sunt rugați să se adreseze la d-l student în drept Isidor Gora, Căminul Studențesc, camera 73, etaj I.

In chestia concordatului

- Moțiunea Soc. ortodoxe a femeilor române. -

Comitetul central al Societății Ortodoxă Națională a Femeilor Române, în ședința dela 25 Decembrie 1920 a votat următoarea Moțiune:

Societatea Ortodoxă Națională a femeilor Române luând cunoștință de proectul de Concordat, pe care Papa, șeful Bisericii catolice, dorește să-l încheie cu Statul Român, declară:

1. Că n'are nimic de obiectat contra încheierii unui Concordat;

2. Că este însă cu desăvârșire contra celor mai multe din dispozițiunile cuprinse în proectul de Concordat;

Biserica creștină ortodoxă e Biserica dominantă a Statului Român și prin acest Concordat, i se aduc atingeri de o mare gravitate. Statul Român e un Stat național, și prin Concordat e tratat mai rău de cum a fost tratată Franța catolică prin Concordatul încheiat în 1801 cu Napoleon I.

Societatea Ortodoxă a Femeilor Române nu poate sta nepăsătoare față de această gravă chestiune, și își arată dreapta îngrijorare dar are convingerea că guvernul țării nu va primi nimic jignitor și primejdios, nici pentru Biserica ortodoxă dominantă, nici pentru Statul național român.

Citiți „Infrățirea"

Din presa maghiară

— Autonomia școlilor maghiare. —

Ziarul „Kelet Ujság" se ocupă într'un primarticol de declarația pe care ar fi făcut-o d-l secretar general dela culte și la care se indică ca una dintre cele mai apropiate probleme ale Statului, armonizarea școalelor de stat și a celor confesionale. „Ce trebue să înțelegem sub această armonizare — scrie sus numita foaie, — declarația d-lui secretar general nu ne lămurește ci numai face aluzie când zice că sunt multe tipuri de școale și că lucrul acesta îngreuiază administrarea lor". Pentru a ușura această muncă, ziarul menționat să arată foarte prevenitor. Iată, cum raționează și ce soluție găsește de cuviință: — „Știm că la confesiunile maghiare decurg anumite lucrări, cari au de scop să stabilească tipul unitar maghiar de școală confesională, prin urmare munca administrativă a statului va fi esențialmente ușurată prin faptul că pe viitor era trebui să calculeze numai cu două tipuri de școale, unul de stat și unul confesional.

Dar am ști o soluțiune și mai salutară, care împreună cu chestiunea școalelor ar rezolva toate chestiile pendite cari privesc minoritățile, ar preîntîmpina contrastele și acestea ar fi: predarea chestiunilor școlare maghiare în mânile organizației autonome a maghiarimii prin care fapt nu s'ar atinge dreptul de supraveghere al statului".

Această organizație autonomă ar înființa școale, le-ar susține pe acele, pe cari confesiunile nu ar fi capabile să le susțină și ar cerceta controlul și supravegherea în toate școalele maghiare de o potrivă, fie ele confesionale autonome, ori susținute de reuniuni. „Dar, — adaogă foaia numită — maghiarimea se poate angaja numai la susținerea de atari școale, pe cari ia însăși le conduce, le organizează și cari trebue să corespundă culturii maghiare".

Noi credem că în fruntea acestei organizațiuni ar putea fi invitat Apponyi, care s'a dovedit meșter neîntrecut în organizarea învățământului, iar supravegherea și controlul să fie încredințate lui Szentmiklósyc ca nu cumva să devieze din albia sa cultura maghiară.

Cât privește tipul de școală, eu cred că s'a ajuns de mult la un acord între confesiunile maghiare; aceasta o dovedesc cel puțin liceele maghiare confesionale din Sighetul Marmației, cari ambele și după un an și jumătate de stăpânire românească au lăsat să atârne pe pereții școalei emblema ungurească, iar în anuarele lor, i-au prezintat pe elevi ca apărătători statului maghiar.

Ori se discută — poate — tipul școalei din Timișoara, unde profesorii și-au înarmat elevii pentru o mai sigură apărare a culturii maghiare? In tot cazul statul român va evita cu mulțumită generosul sprijin, ce i-l imbia organizația autonomă maghiară" și ușurat de un gând poate își va lua bastonul și va pleca la plimbare.

Revista Presei Germane

- Noile declarații ale deputatului sas Brandsch -

Interviewat de către corespondentul ziarului „Dautsche Tagespost", deputatul sas, Rudolf Braudsch a declarat următoarele cu privire la declarațiile parlamentarilor socialiști, făcute în Cameră: „Am auzit din presă declarațiile socialiștilor făcute în Cameră, însă trebue să declar că nu pot crede în adevărul lor. Nu-mi pot închipui representanți ai guvernului cari ar face jocul acest criminal dublu. Fiind numai în teorie republican, căci poporul nostru este cunoscut ca monarnist din tradiție, consider amestecul în luptele politice zilnic a singurului factor nobil din viața publică a dinastiei drept cea mai mare nenorocire pentru o țară ca a noastră, care este în fazele refacerii și începutului desvoltării politice. Sunt de credință fermă că instinctul bun al populației va înlătura toate mașinațiile în direcția aceasta, dacă poate fi serios vorba despre aceasta, — ceea ce însă nu este încă."

Intrebat asupra nouei formații politice germane, a grupului parlamentar german, Brandsch zice:

„Unirea celor trei parlamentari șvabi cu reprezentanții partidului poporal german din România-Mare, se poate înțelege în sensul că ar fi o crimă contra intereselor națiunei noastre, dacă cel puțin n'am avea front unit în parlament. Excludând senatorii, clubul parlamentar al partidului poporal german alcătuit din șase deputați sași unul bucovinean și cel basarabean, în comisia budgetară, ar fi căpătat numai un loc, iar în comitetele executive ar fi rămas nereprezentat. Deputația germană afară de partid nici ar fi avut speranță de a fi reprezentați. Unindu-se cu voi deputații șvabi din Cameră am ajuns că sunt reprezentați germani în 13 din cele 16 comitete executive, iar doi au fost aleși și în comisia budgetară."

Intrebat dacă prin formarea grupului parlamentar se vor înlătura disensiunile politice din Banat, D-l Brandsch a declarat:

„O sper cu siguranță! Căci există o organizație poporală unită în toate districtele locuite de germani. Singura excepțiune o face Banatul și azi încă.

Cât știu eu, există și la social-democrați înclinația spre formarea unei organizații poporale unite."

Asupra congresului germanilor ținut la Lugoj, Brandsch spune:

„Informațiile mele, pentru cari pot garanta orișicând spun, că nu partidul poporal șvab-german din Lugoj a inițiat congresul, iar atacul unei părți din presă îl pot concepe numai ca eroare. Germanismul întreg al orașului și împrejurimei Lugojului, inclusiv social-democrații, s'au adunat pentru a forma o organizație poporală pe bază democrată în primul rând pentru orașul Lugoj, pe urmă și în celelalte orașe ale Banatului — cu ajutorul uniunei germanilor din România-Mare, care a fost invitată și oficial la congres. După cum știu întrunirea dela Lugoj n'a avut alt scop și că inițiativa a avut succes dovadă o face mersul organizației. Sunt convins că în scurt timp se va forma în Banatul întreg o organizație a poporului, care va fi independentă de partide, stând deasupra lor".

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situația internațională

Puținii sociali ti francezi, rămași credincioși tradițiunilor proletariatului francez, au dat un comunicat, prin care explică plecarea lor din congresul dela Tours. Motivul principal al retragerii lor e, că majoritatea socialistă a devenit bolșevistă, iar desbaterile congresului au fost conduse după ordinele stricte primite dela Moscova împiedecând desvoltarea punctului de vedere socialist. Telegrama, insultătoare pentru socialiștii francezi, trimisă de Lenin congresului și aclamată cu frenezie de acesta a demonstrat prea evident jugul sclavajului care apasă greu pe umerii muncitorimei franceze. Aceasta fiind situația, era imposibilă rămânerea printre comuniști a elementelor socialiste.

Ne întrebăm, dacă acțiunea socialiștilor va mai putea influența massele fanatizate de energumenii bolșevici numai măsurile energice pe care guvernul francez nu va pregeta să le iea contra propagandei anarhice vor putea împiedica întinderea flagelului.

Se crede că chestiunea irlandeză intră în faza tratativelor. In adevăr un episcop catolic australian a fost însărcinat de Lloyd George să trateze cu șefii irlandezi Artur Griffith și Mac Neil posibilitățile aplicărei in Irlanda a home-ruleului votat de Parlament. Pe de altă parte se svonește că d-l Valera președintele republicei irlandeze a debarcat în mod clandestin, venind din America. Această știre a produs emoție în cercurile irlandeze moderate, de oarece prezența lui d-l Valera ar provoca rezistența neinduplecată a sinnfeinerilor și ar împiedica astfel pacificarea Irlandei.

Maresalul Foch a adresat președintelui Leygues un raport detailat asupra problemei dezarmărei Germaniei arătând stadiul în care se află.

Cronica artistică-muzicală

Concert simfonic. — A doua producție a elevilor conservatoruiui. — Moartea unei distinse patronese. —

Miercuri 29 Decembrie s'a cântat în concertul simfonic al săptămânii, sub conducerea D lui I. Bobescu, uvertura în si-minor „Grota Fingal" de Felix Mendelssohn-Bartholdy corect, relefând cu finețe diferitele motive și culori orchestrală, după care a urmat frumoasa suită pentru orchestră „Arlesienne" de G. Bizet, genialul compositor francez, care a strălucit în toată bogăția pitorească a inspirațiilor sale variate.

In partea a doua a concertului am avut ocazia, să ascultăm concertul în la minor violoncel de Camille Saint-Saëns cântat de D-l prof. N. Teodorescu de la conservatorul de muzică și artă dramatică din Cluj, acompaniat de orchestră. Concertul, compoziție ingrată pentru caracterul cantabil al violencelului a fost executat cu mijloacele tehnice perfect stăpânite, provocând aplauze sincere din partea publicului. D-l Bobescu a fost în acompaniament de toată discreția. In partea finală s'a cântat Simfonia a cincea de Beethoven, care alături de simfonia a treia „Eroica" și a noua sînt pietrele de încercare pentru măestria dirijării.

Dacă am omis din această înșirare simfoniile a șasea „Pastorală" și a șaptea, este, pentru-că aceste simfonii prin caracterul lor fundamental mai senin, sunt mai aproape de perceperea sufletului omenesc, pe când aceste trei, cu marele lor fond tragic reclamă o sensibilitate sufletească și o cufundare complectă în taină lor, ascunsă dincolo de toată notațiunea și care prin imponderabilul său le imprimă caracterul grav, prin care trăesc și vor trăi totdeauna, ca veșnicul cântec de durere al nenorocitului suflet omenesc — cum se exprimă atât de frumos Al. Vlahuță despre Eminescu cu cuvintele

„Tot mai adânc mă duc cu mintea,
In lumile de frumuseți,
Ce-au răsărit eterni luceferi,
Din noaptea tristei tale vieți".

Acest puls tragic ne-a lipsit în executarea de Mercuri a simfoniei a cincea.

Corect cântată a reușit abia în scherzo să se apropie de tragici și din cauza aceasta și realizarea zgomotoasă a finalului cu sentimentul de eliberare sufletească, nu și-a găsit motivarea suficientă în părțile anterioare. Sperăm, că va găsi prin angajare sufletească adâncă față de opera de artă a lui Beethoven, calea spre interiorul ei, căci calitățile nu-i lipsesc. Publicul restrâns a aplaudat cu mulțumire aceste prestațiuni artistice.

Duminecă, 2 Ianuarie 4. p. m. a avut loc producția elevilor conservatorului. La declamație s'a produs d-șoara Isabela Popescu, recitând drăgălaș „I a glindă" de Gh. Coșbuc și d-l Mingard, care a spus cu fineță „Balada unei nopți de Mai a unui pantofar cu calapod sufletesc mai deosebit", scrisă de Gh. Topârceanu.

La pian s'au relevat cu bune calități tehnice și muzicale elevele d-șoarei A. Voileanu, d-șoara Spornic cu „Warum" și „Grillen" de Schumann și d-șoara Crăiniceanu cu „Scherzo" de P. Tochaikowsky, eleva d-nei Nelly Deac, d-șoara Chețian cu „Bolero" de Chopin. Din gură au cântat d-șoarele Carapancea și Mohora, care să găsesc în bună cale de desvoltare, iar la violencel s'a remarcat deosebit d-l Mieruț cu „Elégie" de Gabriel Fauré.

*

Se cuvine să ne aducem aminte, înaintea rămășițelor pământești ale d-nei General Petata de rolul frumos și deosebit ce l'a avut în mișcarea artistică-muzicală, sufletul distins al acestei patronese, care s'a stins în mijlocul activități, ce o așteaptă înainte. Fie-i binecuvântată memoria în veci.

L. Tempea

Dela Cultura Poporului

Inscrieți-vă cu toții la școalele de adulți care s'au înființat la: Școala Normală de băeți Str. Roma (Eperieș) 28, școala Primară No. 4 Str. Monoștor. Ele vor funcționa cu începere dela 21 Ianuarie 1921 în fiecare seară dela orele 6½—7½. Inscrierile se fac chiar acum în fiecare zi între orele 12—2 la școalele respective. Cursurile sunt gratuite. Învățați a vorbi, ceti și scrie Românește.

Cinematograful Cultura Poporului va începe să funcționeze regulat în fiecare zi în sala Reduta în 2 serii: I. la ora 17 și II. la ora 19½. Prima reprezentație va fi Vineri 7 Ianuarie 1921 ora 17. Prețurile sunt pe jumătate ca la celelalte cinematografe. Duminecile se dau reprezentații gratuite.

Organizarea Maghiarilor Ardeleni

Dela vorbe la fapte. - Pregătirea adunării constitutive

D-nu Emil Grand-pierre și Arpad Paál, inițiatorii mișcărei în favoarea organizărei politice a Maghiarilor din Ardeal, s'au prezentat d-lui Dr. T. Mihali, președintele Comisiei de Unificare, pentru a-i cere sprijinul pe lângă Comandamentul Corp. VI Armată spre a putea ține adunarea constitutivă.

Iată motivarea acestei mișcări astfel cum o înfățișează cererea adresată Comandamentului Corp. VI Armată: „Pentru minoritatea maghiară națională a teritoriilor alipite României prin pacea dela Trianon, a sosit vremea de a recunoaște în mod leal situația dată, dar pentru reprezentarea intereselor sale dorește să înființeze în cadrele Statului Român și sub suveranitatea acestuia organizația ca minoritate din întreg teritoriul țării.

„Pentru pregătirea sinceră, conform legelor Statului, a acestei organizații, ne adresăm Excelenței Voastre cu rugămintea să binevoiți a ne acorda permisiunea de a ține o consfătuire cu care prilej să se facă și constituirea comitetului organizator, la Cluj, în ziua de 9 Ianuarie 1921 la orele 11 a. m., în sala de gală a gimnaziului romano-catolic".

„In vedere ca această organizație, în scopul de înființa comitete organizatoare la fel, va reclama ținerea unor consfătuiri asemănătoare și în alte părți ale ținuturilor alipite, rugăm pe Excelența Voastră, să binevoiască a ordona comandamentelor militare în sub ordine de pe acelaș teritoriu să permită ținerea adunărilor respective".

„Cu respect vă aducem la cunoștință că scopul acestei organizații este de a reprezenta minoritatea maghiară în orice direcție și de a obține validitarea drepturilor sale de minoritate.

Cu convingerea fermă că organizația noastră este aptă a promova cu un mare pas Statul român pe calea consolidărei, suntem siguri că Excelența Voastră va binevoi a ne acorda autorizațiunea necesară pentru ținerea adunării".

Comisiunea de Unificare, în ședința sa de Luni, a acceptat cererea conducătorilor maghiari, însă a respins punctul în care se spune că ședința se va ține în edificiul liceului catolic. Aceasta în baza faptului că în institutele școlare nu este permis să aibă loc întruniri politice. Intrunirea va avea loc în una din sălile primăriei sau prefecturei.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M. Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Principele Carol s'a imbarcat ier, la 10 noaptea, în gara Cotroceni, cu destinația Constanța-Pireu.

La gară l-au condus familia regală și membrii guvernului.

*

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu eri, ora 11 a. m., subt președenția d-lui Take Ionescu.

D-l Garoflid a depus proectul de lege *privitor la reforma agrară după prelucrarea comisiei parlamentare.*

Proectul va fi adus în parlament imediat după vacanță.

*

Ministrul O. Goga a sosit în Capitală, d-l general Averescu a plecat cu un tren special la moșia Sutești, având un concediu de 15 zile.

*

Căsătoria principelui Carol se va oficia la București, în biserica Sfântului Spiridon, nu la Mitropolie, din cauza lipsei de spațiu.

*

Premierul Bulgariei, d-l Stambulinski a sosit la Varșovia, fiind întâmpinat de autoritățile civile și militare. A fost primit de șeful statului, Mareșalul Pilsudski.

Presidentul consiliului de miniștri i-a oferit un divan.

După ce va vizita orașele principale ale Poloniei, primul ministru bulgar va pleca la 9 Ianuarie spre București.

D'Annunzio a plecat la Paris unde va lansa o proclamație, arătând măreția actului său.

*

Generalul Nicolae Vicol, șeful serviciului sanitar al armatei, înspector sanitar al Basarabiei, retrăgându-se la pensie s'a înscris în partidul liberal organizația Chișinău.

*

„Le Journal" anunță că fratele regelui Constantin a plecat la Paris să ceară sprijinul aliaților, asigurând că Grecia va urma politica aliaților.

„Le Temp" anunță că Italia sprijină pe Constantin și că acordă un credit de 200 milioane drahone Greciei jenată de blocusul franco-englez.

*

Cunoscutul ziarist P. Botzan a încetat din viață Chișinău.

*

Polonia tratează cu Germania o înțelegere cu privire la un sprijin militar în cazul unui atac bolșevic.

*

Bethman Holweg, fostul cancelar german din timpul războiului a încetat din viață.

UN OMAGIU

„Banca Centrală" din Clul a trimes domnului General Petala, următoarea scrisoare care este un omagiu potrivit cu mult mai mult pentru mult regretata sa soție decât trecătoarele flori și coroane artificiale:

Domnule General,

„Adânc consternați de lovitura grea ce îndurați prin pierderea mult iubitei D-voaste soții, a cărei trecere la cele eterne ne lasă un gol simțit în inimile tuturor Românilor de bine, ne grăbim a Vă asigura și noi de cea mai sinceră și profundă părere de rău a noastră și Vă dorim ca bunul Dumnezeu să Vă ajute a suporta jalea adâncă cu bărbăția ce Vă caracterizează.

In acelaș timp Vă rugăm cu onoare să binevoiți a lua cunoștință ca în semn de cunună eternă am donat Societății „Femeilor Ortodoxe" pentru înfrumsețarea catedralei din Cluj 5000 lei, crezând că în felul acesta onorăm mai potrivit memoria aceleia care ca presidentă a societății nu a cruțat nici o oboseală și care toată viața s'a distins prin iubirea de oameni și acte de caritate".

TELEGRAME

Dezarmarea Germaniei

Paris, 3 Ianuarie

Mareșalul Foch, lucrând în numele comitetului militar interaliat a remis Vineri dimineața d-lui Georges Leygues, președintele consiliului de miniștri, raportul său asupra dezarmării Germaniei.

Un omagiu al Parisului pentru devotament în serviciul științei

Lyon, 3 Ianuarie

Consiliul municipal al Parisului a făcut un mișcător omagiu ilustrului radiograf Vailiant, șeful laboratorului spitalului Laribossiere căruia i-a votat cu entusiasm o indemnzație anuală viageră de 9000 de franci.

Ca și Infroit care a sucombat din pricina aceluiași rău, Vaillant a suferit până acum de pe urma experiențelor cu radium o amputare a degetelor, pe urmă a mâinii și în sfârșit dezarticularea umărului stâng totuși el a rămas la post continuându-și cercetările.

Prin intermediul consiliului, întreg Parisul i-a adus omagiul său de recunoștință și de admirație.

Manifestul noului partid socialist francez

Lyon, 3 Ianuarie

Aderenții partidului socialist nebolșevizați explică printr'un manifest atitudinea și plecarea lor dela congresul comunist dela Tours. In acest manifest se spune mai cu seamă că totul fusese pregătit din ordinul și după exigentele comuniștilor dela Moscova. „Noi am aflat în cursul desbaterilor că un reprezentant al comitetului executiv dela Moscovă ordona ceace trebuia sau nu să facă. In sfârșit congresul a primit dela comitetul internațional comunist o telegramă, purtând semnăturile lui Lenin și Nobi care era insultătoare pentru

liberul şi mândrul proletariat francez. Majoritatea a refuzat să nu primească această insultă. Datoria noastră atunci era limpede. Şi noi ne-am îndeplinit-o cu tărie. Am părăsit sala congresului în care am lăsat pe comunişti."

Raportul mareşalului Foch asupra dezarmărei Germaniei.

Lyon, 2 Ianuarie.

Primul ministru, Georges Leygnes a primit Vineri dimineaţa în audienţă pe mareşalul Foch cu care s'a întreţinut asupra raportului pe care acesta l-a înaintat Conferinţei Ambasadorilor despre starea de dezarmare a Germaniei şi despre neîndeplinirea din partea Germaniei a clauzelor militare, navale şi aeriene ale tratatului dela Versailles şi ale aranjamentului dela Spaa. Raportul fusese remis Joi seara de către mareşalul Foch secretariatului conferinţei.

Chestiunea Orientală şi presa italiană.

Roma, 3 Ianuarie.

Ziarele italiene se ocupă de diferendul anglo-francez cu privire la Orient. Ele remarcă că presa franceză are poate dreptate când acuză guvernul englez că face o politică prea egoistă în Orient. Dar şi politica franceză este caracterizată de un anume egoism. Ea s'a lăsat infl enţată de venizelism şi înainte şi după căderea lui Venizelos. Singura politică clar-văzătoare în Orient este cea a Italiei care are meritul dea fi totdeauna aceeaşi

Se pare că primirea făcută regelui Constantin de către populaţia greacă a fost atât de cordială, încât Venizelos n'are pentru moment nici o şansă să se afirme.

Turburările din Irlanda.

Horsea, 3 Ianuarie.

Ştirea din New-York cumcă d-l Valera, preşedintele aşa numitei republice irlandeze a sosit în Irlanda, a produs o mare mişcare aci. Însă până acum nu s'a primit nici o confirmare a acestei ştiri.

Ziarul *Times* arată că între timp arhiepiscopul australian romano-catolic Clune lucrează ca intermediar din partea primului ministru. El a luat contact cu cartierul voluntarilor irlandezi. Răspunsurile d-lor Arthur Griffith şi Mac Neil la propunerile guvernului englez au fost caracterizate printr'o lipsă de hotărîre. Şefii armatei rebele n'ar avea dorinţa de a reţine pe extremişti. O mare atenţie se dă noului home-rule care este privit ca un instrument de pacificare a Irlandei.

D-l Hammar Greenwoud într'o adunare anglo-americană ţinută la Londra s'a arătat foarte optimist în ceeace priveşte perspectivele chestiunei irlandeze.

Cursul schimbului la Paris

Londra	59.78
New-york	16.88½
Germania	23.25
Belgia	105.35
Italia	58 75
Praga	19.25
România	20.50
Elveţia	257.75
Viena	4.50

DIN CAREII-MARI

Activitatea băncii Marmorosch Blank. — Starea învăţământului primar şi secundar. — Funcţionarea administraţiei judeţene. - Episcopia gr.-cat de Satu-Mare.

Agenţii băncii Marmorosch Blank cutreeră toate satele din jurul oraşului oraşului Careii-mari, oferind preţuri enorme pentru bucate, în scop de a le exporta în Cehoslovacia.

In regiunea Codrului cumpără lemnele, vagonul cu 1000 lei cari lemne transportate la Bucureşti se vând după cum să aude cu 4—5 mii vagonul

*

La şcoala primară naţională urmează cursurile vre-o 200 băeţi de români. La şcoala civilă de băeţi sunt înscrişi 120 de băeţi, dintre cari 78 români; la şcoala civilă de fete urmează cursurile 161 de eleve, dintre cari 73 romînce. La liceul părinţilor piaristi sunt înscrişi 300 de băeţi, între cari 20 români.

Catechizarea elevilor gr. cat. e încredinţată preotului Aug. Mateiu, care împreună cu ceilalţi membrii al corpului didactic, fac mari sforţări, ca să românizeze pe Românii maghiarizaţi.

*

Referitor la administraţia judeţeană, D-l prefect, Dr. Băltescu, a binevoit a-mi da următoarele informaţii. Administraţia judeţului întâmpină mări greutăţi în lipsa unui personal român calificat.

Secretari comunali români de abia sunt câţiva în judeţ, ceeace are drept urmare, că ordinile nu se execută la timp.

Populaţia maghiară din judeţ nu se conformează noilor împrejurări, ba chiar consideră situaţia de azi ca fiind provizorie.

In privinţa partidului socialist internaţional D-l prefect nu socoate necesară desfiinţarea lui, ci crede că trebue a-i da libertatea de acţiune, urmărind însă cu deosebită atenţiune manifestaţiile lui politice, întrucât socialismul internaţional tinde în definitiv la răsturnarea cu orice preţ şi cu orice mijloace a stării sociale actuale.

Pe teritoriul judeţului nu s'au comis abuzuri cu procurarea bucatelor de sămânţă, cum s'a întâmplat în Bihor, unde mulţi cetăţeni au rămas fără bani şi fără bucate de sămânţă până azi.

Chimia şi războiul

Activitatea chimiei franceze s'a manifestat în timpul războiului aşa fel în cât putem afirma că datorită ei soldaţii au obţinut succese la înălţimea cărora nu s'a ridicat perspicacitatea şi simţul psihologic al negociatorilor păcei. Pentru a ne convinge de rolul chimiei în războiu e de ajuns să cercetăm cartea savantului chimic Charles Moureu: *Chimia şi războiul*. Pentru a provoca moartea războiul face apel la tot felul de procedee: întrebuinţează tunuri şi proectile a căror fabricare se ţine de chimia minerală. Obuzele sunt zvârlite de subtanţe explosive, atacurile sunt oprite de gazuri lacrimogene, asfixiante sau sufocante.

Datorită chimiştilor, fizicianilor şi inginerilor industriali sau militari, Franţa a putut riposta imediat.

Aeronautica, navigaţia aeriană şi submarină ar fi fost imposibile fără chimie.

Intendenţa datoreşte acesteia conservarea multă vreme a alimentelor ascunse în locuri diverse. Din toate chestiunile arătate în această carte rezumăm pe acela a gazelor de luptă. D-l Moureu enumără diferitele feluri de gazuri de luptă, aproape 19 feluri. Majoritatea erau clorate sau bromate, la unele se mai adauga şi arsenicul d. ex. la dichloroithylarsină şi dibromocthylarsină. Aceste două corpuri erau toxice şi provocau strănuturi continue. Faimoara sperită, era sufocantă şi producea o abundentă lăcrămare şi prustule pe piele.

Preţurile pieţei

8 Ianuarie		Lei B
Porumb nou dublu dal		30·—
Fasole grasă	„ „ 45—	60·—
Fasole amestecată	„	45·—
Ovăz	„ „	25·—
Orz	„ „	30·—
Grâu	„ „	60·—
Mazăre	„ „	40·—
Măzăriche	„ „	20·—
Secară dublul	„	40·—
Ceapa	Kg.	4.—
Usturoi	Kg.	12·—
Cartofi	Kg.	1·—
Varză mică	căpăţina	3·—
„ mare	„	8·—
„ roşie	„	15·—
Linte	Kg.	6·50
Pătrunjel dublu	„	20·—
Morcov „	„	50·—
Sfecla „	„	8·—
Mere	„ „ 15—	25·—
Pere	„ „ 25—	50·—
Prune uscate	„	4·—
Gutui „	„	25·—
Ouă	bucata	41·25
Magiun de prune	kg.	00·—
Bulion uscat	„	240·—
Nuci dublu	dal	40·—
Unt de bivoliţă	kg.	28·—
Unt de vacă	„	40·—
Unt de oae	„	36·—
Brânză de oi	„ 28—	40·—
Brânză de vacă	„	12·—
Brânză de poină	„	20·—
Smântână de bivoliţă	litru	15·—
Smântână de vacă	„	10·—
Lapte de bivoliţă	„	5·—
„ „ vacă	„	4.—
Carne de vită grasă	kg	10.—
„ „ „ slabă	„	8.—
„ „ „ viţel sugar		8.—
„ „ „ berbec		5.—
„ „ de porc	kg	15.—
Slănină de porc	„	20.—
Untură topită	„	26.—
Slănină afumată	„	24.—
Slănină fiartă	„	28.—
Şuncă preparată	„	35.—
Costiţă afumată	„	35.—
Caltaboşi	kg.	14.—
Raţă îngrăşată	dal	60.—
Gâscă îngrăşată	„	90.—
Pui, perechea	30—	40.—
Făină albă I. calitate	kg.	10.—
Făină II. calitate	„	8.—
Făină integrală	„	5.—
Făină porumb	„	3.50
Pâine albă	„	7.—
Pâine neagră	„	4.—

Vânzarea vitelor

Perechea boi buni	3500—4000.—
Perechea boi tineri	2500—3000.—
Vacă cu viţel	1500.—
Cai mici ţărăneşti	3000.—
Cai mari	8000.—
Porci vii kg.	11·—

Haine veritabile NEUMANN şi paltoane de iarnă pentru bărbaţi, băieţi şi fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ
65

O carte folositoare şi frumoasă

Istoria literaturii româneşti ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau şi comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante şi de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului şi erau cărţile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărţi a fost în parte părăsit şi înlocuit cu volume de poveşti fantastice sau de aventuri, cari atâţă curiozitatea, dar denaturează şi îmbolnăvesc simţurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, aşa de cuminte şi de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrăţirea"*.

El e în curs de tipărire şi se poate anunţa de pe acum că va eşi cu totul din cadrul publicaţiilor obişnuite.

Pe lângă peste o sută de clişee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina şi de scriitorii curenţi cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Şerban Başcovici ...

Varlind partea literară, vor fi o mulţime de articole semnate de Sextil Puşcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaş, I. G. Duca, Alex. Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon ...

Toate faptele anului, ce se închee, vor fi trecute în revistă şi comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viaţa Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Se va vorbi de toate instituţiile de seamă ca şi de personagiile fruntaşe, cari conduc mişcarea românească de aici.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material şi în bune condiţii de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrăţirea"* va fi cea mai frumoasă şi utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

Ce se petrece în Silezia superioară

Comisiunea interaliată din Silezia superioară va proceda la executarea plebiscitului în două etaje: locuitorii vor vota cei dintâi, şi câteva zile după aceasta, când se vor linişti spiritele, vor vota imigraţii — adică cei 300.000 germani — în comunele în care s'au născut.

Conferinţa din Londra propusese de a se primi voturile imigraţilor la Colonia, sub supravegherea autorităţilor militare engleze. Guvernul din Berlin a refuzat. De aceia s'a revenit la aplicarea strictă a tratului, care dă puteri depline comisiunei de control interaliată de a lua orice măsuri pentru a preveni tulburările ce ar putea avea loc în timpul armistiţiului.

Cu toate aceste precauţiuni, e probabil, ca plebiscitul, a cărui dată nu e încă fixată, să producă multe surprize. Germania a întrebuinţat orice mijloc pentru a smulge Poloniei o provincie hotărît poloneză, dar unde industria de războiu cred că se va putea refugia pentru a scăpa de controlul aliat.

Din cele 306 parochii ale teritoriului plebiscitar, numai 63 din cele mai puţin populate au preoţi polonezi. Celelalte au preoţi de naţionalitate germană.

Cardinalul Bertram, episcopul german din Breslau, îşi pune toată activitatea în scrisul cauzei germane. El a interzis începând de la 25 Noembrie, preoţilor şi seminariştilor de ambele naţionalităţi să ia parte la manifestaţii politice fără autorizaţia preotului parochiei.

Astfel cel 243 preoţi germani vor avea toată latitudinea să încurajeze pe agitatorii politici.

Şcolile sunt ocupate de învăţători prusieni. După o ordonanţă din 1918, iau recunoscut unele drepturi limbei poloneze vorbite de majoritatea locuitorilor, dar învăţătorii prusieni încearcă prin toate mijloacele să descurajeze buna voinţă a elevilor şi părinţilor acestora.

In foarte multe localităţi esenţialmente polone, toate cererile părinţilor adresate autorităţilor pentru a obţine învăţământul în limba poloneză, au fost lăsate fără răspuns.

In acelaş timp poşta germană refuză să expedieze ziarele cu tendinţe poloneze, pe când broşurile şi ziarele antipoloneze sunt larg răspândite.

Guvernul german încurajează aceste uneltiri şi încearcă amânarea datei armistiţiului.

Generalul Le Roud menţine cu foarte multă greutate ordinea, fiindcă nu dispune decât de 13.000 francezi.

E probabil că Germanii pregătesc în Silezia superioară o revoluţie.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

La cafenea „Metropol"

Marţia şi Vinerea cântă muzica militară în celelalte zile concertează cea mai vestită muzică
61

La spălătoriă chimică CZINK se curaţă un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei se vopseşte. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt şi bine.

Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

ORE ȘI CONVERSAȚII din limba Franceză dau la mine acasă și la locuință. Informații se dau în str. Iuliu Maniu 5. Etagiu III. Ușa No. 6.

MĂCELAR Carol Szabo, str. Mikes Kelemen No. 17 execută tăere de porci la domiciliu. Specialist în prepararea cărnurilor, cărnaților etc. 244

Vânzări și Cumpărări:

POMI de Crăciun de vânzare eftin în str. Kert No. 8. 248

FRAC aproape nou, clac, plante de ornament de vânzare. Inainte de amază Str. Schütz János 7. Partere. Apartamentul 1. 201

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Inchirieri:

CAUT o camere mobilată cu bucătărie. Plătesc lunar 500 lei. Intermediari vor fi plătiți. Adresa la Prima Fabrică de Bijuterii din Ardeal. Cluj Calea Regele Ferdinand No. 37. 252

CINE și schimba locuința de o chamere și bucătărie din Ciuj, cu o locuință din Arad, în centru și foarte frumoasă. Detalii la ziar sub „Locuința“. 250

Baumzweig, Rosenfeld și Comp.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25.

Renumită magazie stabilă de manufactură numai en gros.
47

Mașine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER“

Associati Croitori Români

PETRICAȘ, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbătești și militare Cluj.
Strada Memorandului No. 8.

Execută modele franțuzești, cele mai elegante cu prețuri avantajoase.
Depozit de ștofe.
38

Banca Farmaciștilor din România

București, Strada Paris No. 9.

Face cunoscut că a primit un nou și mare transport de drogus, medicamente și produse chimice între care

Neosalvarsan Original Meister Lucius

cu prețul cel mai redus

de asemeni Vată hydrophilă, Aspirină, Chinină sulfurică și muriatică, Vată Thermogene contra reumatismului, Chlozoform, Acid tararic pulvis, (Sare de lămâie) Camphora, Bicarbonat de Sodiu, Cremo Tartari, Sublimat corosiv, Acid Salicilic Acid Tannic (Tannin) chlor-Calc pentru spălătoriile chimice precum și e însemnate cantitate de pansamente,
214

Se trimit colete prin poștă imediat la primirea comenzilor, Oferte speciale pentru cantități mai mari. A se adresa direct.

„Intercontinentale“

Soc. Anonimă de Transport și Comunicație fost S. & HOFFMANN,
Timișoara palatul Löffler. Telefon 300.

Intreprinde orice transporturi din VIENA PRIN BUDAPESTA IN ROMÂNIA. Direcțiunea din România în București Bulevardul Academiei 4. Filiale române: Braila, Galați, Constanța, Cernăuți, Oltenița, ORSOVA, Timișoara.
72

IOSIF MOLDOVAN

mare comerciant de vin

Pivnița proprie str. Trefort Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.

Fondată în 1889.

Recunoscută în Ardeal ca firma cea mai eftină și mai escelentă. La diverse expoziții a fost în repetite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □
70

A apărut
„Calendarul Gospodarilor“
pe 1921
Cu 2 suplimente gratuite adică: un tablou după pictorul Strâmbu și un calandar de perete.
De vânzare la principalele librării din România PREȚUL 5 LEI.
178

Bocanci pentru minieri și lucrători.

Ghete de orice calitate și cantitate. En gros și en detail.

LEBCZELTER ȘI NAGY,

Fabrică de ghete Cluj, Comande se pot face la biroul Hotel Central. □ □ □
4

Se caută Guvernantă germană

pentru 2 copii (o fetiță de 8 ani și un băiat de 2 ani). Doritoarele sunt rugate a-și inainta ofertele închisă la ziar sub „Tüchtig“. □□
34

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

La calitată croupon „VASCHÉ“ . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ“ . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.
Capital Social 12,000.000 Lei
Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.
67

In sfârșit
SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%
și spre bucuria publicului

Firma DICK și FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu prețurile de mai jos.

1 metru ștofă de lână pentru haine bărbătești . . .	Lei 98
1 metru ștofă lățime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămașe și pantaloni de tricou pentru bărbați . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Ploier pentru domni și dame	Lei 98
2 Fețe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodați pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi flor pentru bărbați	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucați batiste	Lei 98

Aceste prețuri sunt valabile numai până la sfârșitul săptămânei curente.
181

Numai o singură cale conduce la putere sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol

„Hygiea“

dă efect fără pereche ori cărei surmenaji stationar, prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinator asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „HYGIEA“ în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. 1653

Vând spirt rafinat

En gros şi en detail. — Preţuri de concurenţă.
A se adresa la ziar sub. A.

Hârtie
pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI**. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

S'a deschis!
Localul de iarnă al
Varietului Biazini

Program senzaţional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentaţia se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □
77

De vânzare

din cauză plecării cu preţ eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str. Mănăşturului No. 90. □
298

In curând va apare
Calendarul „Infrăţirea“
Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREŢUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarul Infrăţirea.
Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%.

Pentru D-nii Librari din România Mare

LA MARELE DEPOZIT DE HARTIE ŞI PAPETARIE EN GROS

IANCU REISS din Bucureşti, Strada Şelari No. 7.

A sosit un mare transport de hârtie veline, hârtie melirt şi de concepte hârtie colorată în toate culorile. Bine asortat în toate articolele pentru sezonul de Anul Nou. Calendare blocuri şi foi. Mare asortiment de cărţi postale ilustrate pentru Sărbători.

Preţurile desfid orice concurenţa.

209 Expediţiuni prin colete poştale şi C. F. R. cu aconto şi ramburs.

FRIGUL

Societate Anonimă Bucureşti

Capital social 20.000.000 Lei.

Splaiul Brâncoveanu No. 10.

Telefon 29-12. Adresa telegrafică „FRIGUL“ Telefon 29-12.

Face instalatiuni speciale frigorífere

pentru Hoteluri, Restaurante, Berării, Lăptării, Cofetării, Fabrici de ciocolată, Fabrici de bere, precum şi instalaţiuni frigorifere in legătură cu industria chimică.

Amenajeaza depozite frigorifere pentru pastrarea:

Cărnei, Mezeturilor, Ouălelor, Untului, Brânzei, Fructelor, Legumelor, Florilor şi Blănurilor.

Execută construcţiuni complecte de:

Abatoare, Hale, Fabrici de ghiaţă, etc., inclusiv maşinăriile şi instalaţiunile interioare necesare.

Intreprinderi tehnice Universale
45

„Tehnică“
Cluj, Str. Kiss No. 33.

Instalează orice lucrări technice electrice, de gaz, motoare electrice, transformatorii şi repară în mod special maşini de scris şi cusut şi orice lucrări de astfel natură în localitate în comune şi la moşii. Motoare electrice mai mici şi orice articole technice se află totdeauna în dezpoit.

Ghete lucrate de mână, se află de vânzare en gros şi en detail la

„Atelierul de incălţăminte“

din Calea Regele Ferdinand No. 21 (în curte). Numai marfă prima calitate! □ Preţuri reduse!
251

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 **CLUJ**
PIAŢA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branşă

Radio 185 182
Cafeneua Panonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separată. Proprietarul Iosif Szinetár şi fiul.

„Democratia“

La 1 Ianuarie 1921 sa deschis Restaurantul „Democraţia“ în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum“ din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcţiune, aranjat cu beuturile cele mai alese şi cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Româneşti, Franceze şi Orientale. Fiecare seară grătar a la fordache. Preţuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.
199

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveste şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri ieninguşitrenei preţuri moderate

Radio 262
Törs şi Ormai
Biroul technic pentru încălzire centrală şi apaducte
216

Str. N. Iorga No. 12

Sticlă, Porţelanuri şi Lămpi
„Ausländer“
Cluj, Piaţa Mihai-Viteazul 39.
180

Caiete de şcoală

pentru dictando, caligrafie şi şocoteală
vinde Societatea Cartea Românească
sediul librăria

„Cosinzeana“

din Cluj, Piaţa Unirii No. 7. In engros şi detail cu următoarele preţuri:

Caietul	à	8	file	**Dictando**	à Lei	1·—
„	„	16	„	„	„ „	2·—
„	„	24	„	„	„ „	3·—
„	„	26	„	„	„ „	3·25
„	„	30	„	„	„ „	3·75
„	„	32	„	„	„ „	4·—
„	„	40	„	„	„ „	5·—
„	„	42	„	„	„ „	5·25
„	„	52	„	„	„ „	6·50
Caietul	à	8	foi	**socoteală**	Lei	—·80
„	„	16	„	„	„	1·60
„	„	26	„	„	„	2·60
„	„	32	„	„	„	3·20
„	„	42	„	„	„	4·20
„	„	52	„	„	„	5·20

Comenzile se pot trimite Dlor Profesori şi librari, la cerere, în pachete postale de câte 5 kgr., avansându se plata prin mandat postal.

Tipărit cu maşina rotativă a Institutului de arte graffice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul I. No. 123 Opt Pàgini 50 bani Opt Pagini Vineri 7 Ianuarie 1921

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea“
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

ANALFABETISMUL

Fostul ministru al școalei, d-l I. G. Duca, succesorul nemuritorului Spiru Haret, a tratat, într'o recentă conferință la „Fundația Carol“, cu cunoscuta-i competență, problema grea a analfabetismului, care acum se pune în primul rând în drumul consolidărei Statului și îndrumărei spre un adevărat progres.

Vremurile vitrige, pe care neamul nostru le-a trăit, și deoparte și de alta a Carpaților, depărtarea geografică de focarele culturei, ne-au ținut în întârziere față de civilizație și în primul rând, știința elementară de-a scrie și citi, nu a ajuns să înarmeze, pentru lupta vieții, poporul în marea lui majoritate. Avem un număr prea mare de analfabeți. Greutățile de consolidare în vechea Românie și prigonirea limbei și școalei românești în țările subjugate, deopotrivă, au împiedecat înmulțirea școalelor, și formarea personalului didactic. In vechiul regat nu se poate spune că nu se pornise pe un drum bun și că nu s'a ajuns la rezultatele, care continuate, ni-ar fi adus la reducerea, după câteva decenii, a analfabetismului. Războiul îndelungat de desrobire întrerupând munca abia începută, acum totul trebuește reluat dela început. Un program stabilit și unitar, urmărit cu stăruință, trebue să formeze și pentru această mare problemă o procupare de căpetenie în opera grea a consolidărei statâlui.

La acest program, cele mai luminate minți și cele mai organizatoare energii, sunt chemate a-și da contribuția. Și, o astfel de contribuție, d-l I. G. Duca ne aduce acum, prin studiul ce l-a făcut.

După statisticele cercetate, sunt 30 la sută, care nu știu carte și în populația rurală 70 la sută bărbați și 85 la sută femei. Comparativ cu situația analfabetismului în celelalte țări, România este printre cele din urmă.

In afară de lipsa localurilor, deteriorate acolo, unde erau înainte de războiu prin întrebuințarea pentru amată spitale, mai este și lipsa mare a învățătorilor. Abia aveam în trecut pentru 1,825.000 de copii 9500 de învățători, pe când în Anglia pentru 4 milioane de copii sunt 148 mii de învățători.

Starea aceasta de lucruri cere urgente măsuri de îndreptare. In primul rând un personal didactic devotat și bine pregătit se impune a fi dat cât mai curând. Cum se poate ajunge acum că toate condițiunile nouei vieți se opun?

Viața grea și continuu, înăsprită îndemnând atâtea elemente pregătite pentru învățământ de-a-l părăsi, ca să îmbrățișeze, fie alte cariere, fie negoțul în afaceri comerciale, iar fie, de altă parte, greutățile enorme ale Statului, împiedecând îmbunătățirea situației celor ce se devotează învățământului, face aproape cu neputință pentru actuala stare de lucruri o îmbunătățire. Măsurile luate în ultimul timp, de-a se face câte o școală normală în fiecare județ, sunt desigur foarte bune, după cum și crearea școalelor de adulți. Dar, cum pentru toată această enormă operă, cu resursele pe care le poate avea statul, nu va putea face totuși față cererilor, credem că singurul mijloc mai eficace ar fi, ca să se impuie obligativitatea de-a da cultură tuturor instituțiilor particulare, fabrici și ateliere, pentru adulții întrebuințați în ele și copiilor. In felul acesta statului i-ar reveni numai obligațiunea față de copii sătenilor și ai sărăcimei dela orașe.

Dar, cum și pentru această mare și importantă problemă ar trebui deasemeni, ca și pentru toate celalalte, o preocupare statornică și serioasă a cercurilor noastre politice, și cum aceasta nu o putem spera prea mult din felul în care mai cu osebire elementele ce-și revendică mai mult dreptul de-a conduce și regenera țara, suntem îndreptățiți a privi cu aceeași groază cu care privim atâtea alte probleme și pe aceasta, a analfabetismului. *Ev.*

Evenimentele zilei

Anglia nemulțumită de Comisiunea militară interaliată

Lafayette, 3 Ianuarie

La Downing Street se critică acțiunea comisiunei militare interaliate dela Berlin, presidată de generalul Nollet, deoarece a așteptat până în ultima săptămână care preceda expirarea termenului pentru dezarmarea Germaniei ca să notifice Consiliului Ambasadorilor, însărcinat cu supravegherea executării tratatului, neîndeplinirea clauzelor de dezarmare de către Germania.

Generalul Nollet trebuia să atragă atențiunea guvernelor aliate, mult mai de timpuriu, asupra acestei neîndepliniri din partea Germaniei a condițiunilor navale, militare și aeriene, din tratat, pentru a putea da timp șefilor guvernelor aliate să discute presiunea ce urma să fie făcută la Wilhelmstrasse, mai înainte ca violarea tratatului să devină fapt împlinit.

Dezarmarea Germaniei

Lyon, 3 Ianuarie.

Guvernul a publicat nota generalului Nollet cu privire la dezarmarea gărzilor de locuitori. Comentând această publicațiune, ziarele stângei se unesc cu punctul de vedere al aliaților și aruncă răspunderea celor ce se vor întâmpla asupra guvernului german.

Se spune că deputatul Ledebour ar fi cerut președintelui Reichstagului să convoace parlamentul.

Solicitări indiscrete

Un copil pătrunde cu sfială în bodega plină de consumatori bine dispuși; poartă o listă de subscripție pentru școlarii săraci din Cluj, o biată listă tremurătoare în mâinile necăjitului copil, care n'a putut, în două ore de alergătură, să strângă decât optsprezece lei în donații anonime a câte unu, doi, sau trei lei. Și când, întinzând spre primul grup, lista întristător de goală, i-se răspunde de către un domn cu fălcile în acțiune de rumegare: „fugi de-aici, ți-am mai dat odată!“ Ochii copilului care se făcuseră rătători ca să implore mai bine, — arată toată înfricoșarea gesturilor de neînțeleasă brutalitate.

Scena aceasta fugară e aproape banală azi. Toți, chiar cei mai bine dintre noi, răspundem „ți-am mai dat“, indiscretei stăruințe a celor cărora un prim obol sau o grăbită pomană nu e-a mulțumit nevoia. Dăm grăbiți spre a substitui imaginei neplăcute a suferinței imagirea plăcută a propriei noastre dărnicii. Cu un leu sau doi ne procurăm o doză de confort moral! Ce mare ne pare paharul de vin sau bucată de pâine pe care le poate cumpăra pomana noastră!

Suntem dispuși să ajutăm pe cel înfometat, să ascultăm odată expunerea plictisitoare a unor nevoi, suspinele monotone ale unei mari dureri, povestea nesfârșită a unor speranțe nesigure Sforțarea odată făcută, ne mirăm și ne scandalizăm de importunitatea celui care cere din nou: ți-am dat odată, ce mai vrei? Credem că recunoștința trebue să fie îndestulătoare pentru a hrăni pe cei săraci după ce le-am dat pomana noastră. Și atunci cine are dreptate: solicitatorul indiscret sau binefăcătorul plictisit? Desigur că solicitatorul, căci nevoia institue un drept și putința de a da creiază o datorie.

Nu oricine are putința aceasta. Sunt atâți oameni ai căror bani și a căror emoțiune nu cunosc nici una din căile cari duc la suferință. Aceștia, oricare ar fi cifra veniturilor și posibilitățile minții lor, sunt săraci și captivi. El n'au nimic, căci nu pot provoca bucuria: ei stau închiși, căci contactul omenesc li-e străin. Dar cei cari au facultatea de a da, cei cari dețin mijlocul de a consola, cari cunosc cuvintele speranței și le spun în clipa când nervii lor au fost zguduiți de milă, aceia n'au dreptul de a refuza. Dacă au lăsat măcar odată să fie văzută bogăția lor, sunt obligați, să plătească la orice cerere, știind totuși că nu-și vor atrage recunoștința.

De altfel, nu numai că recunoștința nu există, dar ea nu trebue să existe. *Unul din punctele noastre de vedere cele mai false, este acela de a măsura cantitatea de recunoștință pe care judecăm că trebue s'o culegem, după plictiseala, neplăcerea sau regretul pe cari le resimțim făcând un serviciu.* Dr.

Un program financiar

— Soluțiile înfățișate de d-l V. Brătianu —

D. Vintilă Brătianu a ținut la cercul de studii din București al partidului liberal, o conferință asupra întocmirei unui program de cercetare, menit să soluționeze grelele probleme financiare ale României întregite. Am publicat în numărul nostru de ieri câteva din punctele principale ale expunerei d-lui Vintilă Brătianu, cari cuprinde câteva puncte de sprijin ale întregei reforme privitoare la finanțele țărei. Sunt atât de pare studiile serioase, și sunt atât de prețioase contribuțiile specialiștilor noștri, încât curajul și priceperea cu care a vorbit d. Vintilă Brătianu, constitulesc un adevărat program financiar de guvernământ.

Am insistat în mai multe rânduri asupra situației imposibile care decurge din dezorientarea și haosul finanțelor noastre publice. D. Vintilă Brătianu precizează, cerând în primul rând cristalizarea situației *de fapt* a cheltuelilor și veniturilor actuale sub cele patru regimuri diferite ale provinciilor alipite, *reducându-le la strictul necesar.* Aceeaș lucrare va trebui să fie făcută pentru administrațiile locale comparându-se cu cheltuelile și veniturile Statului în aceleaș patru regimuri.

Pentru a putea cunoaște definitiv forțele noastre financiare, și a le spori, e nevoe de fixarea tuturor punctelor principale ale reformei fixate, alcătuindu-se un program de aplicare al impozitelor pe un număr anumit de ani. In acelaș timp, pentru a se isprăvi cu o politică economică supusă caprițiului întâmplărei, se cere să se stabilească, în linii precise, o politică economică de import, de export și producțiune, care să reprezinte o adevărată pârghie de aur a refacerei noastre, iar nu o lungă serie de eziări și de măsuri contradictorii, cari nu aduc nici un rezultat.

Nu odată s'au ridicat glasuri de protestare împotriva sistemului defectuos de a se controla cheltuelile publice. Prin noul regim propus de d. Vintilă Brătianu, problema aceasta ar reprezenta încă un sprijin pentru închegarea unui Buget echilibrat.

Acesta este idealul financiar la care tinde guvernul actual, fără a-l putea realiza. D. Vintilă Brătianu cere în privința aceasta un lucru foarte simplu: să se hotărască odată ce trebue să fie Bugetul ordinar al Statului, și să se formeze apoi Bugetul extraordinar.

Noi am mai arătat și altădată ce ne trebue pentru realizarea unui chibzuit și unitar program financiar. Deocamdată, ar fi nevoe în primul rând de un conducător real al departamentului finanțelor. D. Vintilă Brătianu a schițat, în linii generale, ce ar putea face acesta.

Elveția și România

E de mare interes pentru un neam să aibă prietenii. Acestea sunt mai totdeauna în stare să-i sprijine revendicările. Simpatiile unui popor sunt și indicatoarele vitalității sale.

Elveția e țara în care s'a manifestat mai cu vigoare propaganda puterilor centrale. Indecursul războiului, dușmanii noștri, fiind izolați de celelalte țări, aveau în Elveția fereastra prin care ne calomniau în fața lumii. Nu mai e o altă țară în care Românii să fi fost mai terfeliți ca aci, — nu de locuitori, ci de oaspeții gălăgioși cari ne purtau vrăjmășie. Și, după atâta zarvă, ne-am astepta poate că oamenii, cari au auzit atâtea insulte la adresa noastră, — să ne privească cu un nemărginit dispreț.

Din fericire, lucrul nu stă tocmai așa. Când liniștea unui sat o turbură comedianții ambulanți, — sătenii se desmeticesc încurând, — vorba scripturii: „pierit-a amintirea lor cu vuiet.“ Propaganda defăimătoare a dușmanilor noștri în contra noastră, luase proporții uneori atât de amețitoare, nervoase și înfrigurate, încât bieții elvețieni amețiți de atâta vorbărie, tot așteptau să treacă aceste accese simptomatice ca perioadele epidemiilor grele. Dar precum sufletul și concepția unui om nu se schimbă ori câte intrigi și mașinațiuni l-ar încerca, tot astfel, curat și nepătat a rămas nimbul gloriei neamului nostru în fața atacurilor grele. Aceste mi le-a spus un elvețian care m'a întâlnit în drumul meu prin streini.

Cu toate acestea e drept, că însușirile câștigate nu pier, dacă aceste însușiri nu sunt arătate lumei, — ea nu le știe prețul. Graiul copilului mut nici maica nu-l înțelege. Dacă voim ca să ne cunoască lumea, — trebue să grăim către dânsa. Vorba goală, cum fac Ungurii bunăoară — nu e de nici un folos.

Legăturile sincere dintre popoare se fac prin creiarea intereselor comune. Și toate condițiile pentru creiarea unei conlucrări armonioase între noi și Elveția, sunt de natură să strângă cât mai bine aceste legături. Să ne cunoaștem bine. Elveția are o seamă de fabrici, instalațiuni, cari pot deslega într'un mod atât de norocos sforțările chinuitoare în cari se sbate țara noastră. Mai are lipsă de multe produse naturale de-ale noastre și cu mare noroc ne-am putea valoriza produsele noastre la dânșii. Statul poate lega atâtea convenții în interesul țării, pe cari particularii nu le pot lega în urma cursului urcat al valutei elveține. Dar îndărătul acestor operațiuni de bursă de câteori nu se ascund operațiuni perverse, cari nici pe departe nu indică tăria unei țări în concertul neamurilor! E doar atât de necesară bogăția solului nostru Europei!

Și mai e o necesitate supe-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

doară ce ne îndeamnă să cunoaștem Elveția. E necesitatea de a cunoaște întrebuințarea forțelor naturii. In cuprinsul ținuturilor noastre muntoase sunt atâtea energii naturale, a căror întrebuințare nu o cunoaștem încă, dar a căror exploatare grabnică e deja de un interes nespus de arzător. Elveția, prin asemănarea ei cu Ardealul nostru muntos, e o pildă vie și grăitoare pentru tot ceiace trebue să concepem în interesul industriei noastre naționale. Intrebuințarea „cărbunelui alb", a apei căzătoare de pildă, Elveția a rezolvat-o în modul cel mai fericit. Chiar pentru agronomi ea prezintă un interes desăvârșit prin creșterea rațională a vitelor cornute și valorificara produselor de lapte. Deaceea e necesar să ne cunoaștem reciproc. *Aurel Contrea.*

„Biserica Neamului"

— Mausoleul dela Mărășești —

După cum am anunțat, comitetul executiv pentru ridicarea „Bisericei Neamului la Mărășești, în amintirea eroilor căzuți pentru unirea tuturor Românilor, a întocmit un program al concursului care va avea loc la 1 Mai 1921. Iată punctele principale ale acestui interesant program:

I. Biseraca-Mausoleul. — Terenul pe care se va zidi monumentul formează un platou situat spre vest de șoseaua națională Focșani-Bacău în apropierea acesteia în dreptul kilometrului 18.

Monumentul va avea un subasmen care va cuprinde galerii, în care se vor amenaja racle pentru osemintele eroilor.

Partea centrală va fi rezervată criptei, iar partea din fund va forma un altar pentru oficierea serviciului religios.

Deasupra acestui subasment se va înălța mausoleul. Accesul în subasment se va face atât din exterior cât și din interiorul mausoleului.

Materialele din care se va clădi monumentul vor fi acele care au dovedit o îndelungată durabilitate, lăsânu-se alegerea precum și continuarea lor la aprecierea concurenților. Tencueli în exterior sunt excluse.

In jurul monumentului se vor practica esplanade (terase) de unde mulțimile vor lua parte la anumite serbări și servicii ce se vor face.

Se atrage atenția concurenților că intrarea și eșirea din mausoleu și din criptă, trebue să permită desfășurarea cortegiilor cu solemnitatea cuvenită.

Suma destinată pentru ridicarea acestui monument și care nu va putea fi întrecută, este de lei 3.500.000 în care nu se cuprind lucrările anterioare ale mausoleului propriu zis, adică tencueli, pardoseli și pictură.

II. Casa parohială și pavilionul de primire. — Se vor putea proecta într'un pavilion sau două pavilioane separate.

Casa parohială va cuprinde: locuința preotului, compusă din patru încăperi cu dependințele lor, iar pavilionul de primire se va compune dintr'o sală mare de primire și trei camere pentru oaspeți cu dependințele lor.

Suma destinată pentru aceste clădiri este de lei 500.000.

Comitetul pune următoarele premii la dispoziția juriului examinator care va hotărî de întrebuințarea lor.

Premiul I lei 25.000 și conducerea lucrărilor;

Premiul II lei 25.000;

Premiul III lei 15.000.

Planurile premiate, rămân proprietatea comitetului.

Ecouri

Propaganda românească la Londra

In sala cea mare de conferințe a lui King's College, în seara de 1 Decembrie c. d. Marcu Beza, conferențiar de limba și literatura română la Londra, a ținut o interesantă conferință publică, având de subiect: Trăsături caracteristice ale limbei și literaturei române.

Conferențiarul a fost prezentat publicului numeros, între care se afla întregul personal al Legației române, de către prof. Ernest Barver, dela King's College.

Intr'o englezească aleasă, d. Marcu Beza dă citire unui studiu sugestiv asupra caracteristicilor de seamă, latine, ale graiului și ființei noastre.

Prof. Ernest Barker mulțumește d-lui Beza pentru interesul ce îl pune ca să facă englezilor cât mai mult cunoscută o țară și o literatură aleasă, și face câteva considerațiuni politice și istorice asupra neamului nostru.

A fost apoi un moment mișcător acela în care d. ministru Boerescu arată ce însemnează poporul englez pentru noi și cum între noi trebue să se stabilească o legătură indisolubilă. Această legătură nu poate ajunge ca atare decât hrănită cultural-licește.

D. Gaster evocă România de care e despărțit de atâta vreme și care totuși nu o uită.

O lucrare monumentală

Ernest Larisse, cunoscutul istoric, profesor universitar și membru al Academiei franceze, — care numără astăzi 78 de ani, — a întreprins publicarea istoriei Franței de la Revoluție până în zilele noastre continuând astfel monumentala *Histoire de France.*

Tinerimei de astăzi îi trebuia îndreptarul sigur și cinstit al experienței istorice de ieri. Pentru a duce la bun sfârșit această grandioasă lucrare, Ernest Larisse s'a înconjurat cu o pleiadă de colaboratori, eruditi și de mare valoare, îndrăgostiți de adevăr și conștienți de noblețea însărcinării lor.

Fiecare din colaboratori a înțeles că dacă are dreptul să aleagă ce-i pare esențial și să îndepărteze ce-i secundar, trebue, nu numai să fixeze exact ceiace este definitiv stabilit, ci și să aducă dovezi pentru aserțiunile sale personale, când acestea se deosebesc de ce este admis de toată lumea, să indice cu preciziune ceace rămâne necunoscut, nesigur sau litigios, să provoace și să conducă studiile ulterioare și anchetele necesare, așa încât acest vast inventar al cunoștințelor câștigate să fie, în acelaș timp, și introducerea cea mai prețioasă pentru cercetătorii viitori.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Vineri: *Aida.*
Sâmbătă matineu: *Lorica noastră*
„ seara: *Doi sergenți.*
Duminecă matineu: *Institutorii.*
„ seara: *Falimentul.*

Problema Analfabeților

— Conferința d-lui I. G. Duca —

D-l I. G. Duca, fost ministru al Instrucțiunei Publice, a ținut la „Universitatea Liberă" din București o conferință consacrată uneia din cele mai însemnate probleme ale țării noastre, aceea a analfabetismului:

Conferențiarul a analizat cu obiectivitate greșelile trecutului, expunând cu claritate mijloacele de îndreptare pentru viitor.

Pe statistica neștiutorilor de carte — spune d-l Duca — România figurează pe ultimele trepte cu 60 la sută analfabeți. Le 1,025.000 copii în vârstă de școală. România are 9500 învățători pe când Belgia, ce are și ea lipsuri numără totuși 18.000 învățători la același număr de copii.

Vina acestei situații o poartă clasele conducătoare ale acestei țări. In adevăr, din punct de vedere național clasa conducătoare și-a făcut datoria, clădind prin luptă și pricepere mai întâi Regatul și apoi România-Mare. De asemenea în mai puțin de 60 ani clasa diriguitoare a prefăcut oligarhia, ajungându-se azi la votul universal. Tot astfel, din punct de vedere agrar, aceastâ clasă a dat soluția cea mai radicală care s'a văzut vreodată fără revoluție într'o țară. Și chiar din punct de vedere cultural școlile secundare și universitățile ne au dat rezultate cu care ne putem mândri. Este însă o chestie în care clasele vechi conducătoare nu și-au făcut datoria, chestiunea învățământului primar. Și în această privință au fost sforțări între cari opera neuitatului Spiru Haret, ocupă locul de frunte. Aceasta este însă puțin față de ceea ce s'ar fi putut face dacă ar fi fost o politică hotărîtă în această privință și continuitate în munca guvernelor ce s'au succedat la cârmă. Și această situație nu e numai în Regatul vechiu. Provinciile alipite sufăr aceleași lipsuri asupritorii având grija să le lase în întuneric.

Ce soluție are oare această problemă? Căci e cu neputință ca România să joace marele rol la care dau dreptul noile ei hotare, dacă rămâne o țară de analfabeți: întunericul nu poate învinge lumina. Pentru soluționarea problemei conferențiarul are formula: „O școală de fie care cătun, un învățător la 50 de copii", singura care poate remedia răul. Căci, în zadar sunt acuzați învățătorii pentru că n'ar veghia la aplicarea obligativității, zadarnic s'ar găsi defecte programelor.

Statisticele ne dovedesc că sunt peste un milion de copii, ce trebue să urmeze cursurile și tot ele arată că 600.000 nu pot urma pentru că statul n'a făcut destule localuri și n'are nici învățătorii trebuincioși. In adevăr ne trebuie 20.000 învățători și noi azi, după sforțarea făcută după războiu avem 14.000 iar înainte abia 9000 — ne trebue 15.000 săli de studiu și avem 8.000.

Toată problema se reduce deci la o chestiune de buget: statul trebue să pue la dispoziția învățământului fondurile necesare.

In această privință trebue să înregistrăm sforțarea făcută după războiu. Intr'un singur an s'a ridicat numărul învățătorilor de la 9 mii la 14000 și s'au înființat noui școli normale, proectându-se câte una la fiecare capitală de județ. Acest program trebue continuat și e probabil că toate guvernele îl vor sprijini.

Dar cu aceasta nu se rezolvă chestiunea. Cum rămâne oare cu generațiile de eri cari nu mai au vârsta școalei? Ce mijloc este să facem din analfabeți, știutori de carte? Să creiem oare școli de adulți? Nu. Rezultatele acestora sunt slabe. Corpul didactic e prea împovărat de activitatea extra-școlară pentru a mai face o nouă sforțare iar elevii adulți sunt prea ocupați de lupta vieței pentru a mai putea urma benevol cursurile. Avem însă putința de a înființa o școală de adulți obligatooare: aceasta e Cazarma. Este în adevăr inadmisibil ca Statul să ceară ani dearândul munca generațiilor tinere fără ca să le dea în schimb învățătura pe care nu le-a dat-o în copilărie. Se impune astfel ca nici un om să nu iasă din armată fără să știe cel puțin să scrie și să citească.

In 1914 a fost o încercare în acest senz pe când confe-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

„Evoluția tragediei la Greci"

Cursul d-lui V. Pârvan la Universitatea din București

De mulți ani de zile se repetă plângerea că Universitatea bucureșteană nu mai are strălucirea de-altă-dată, când un Titu Maiorescu sau un Coco Dimitrescu-Iași atrageau mult public și din afară, pe lângă studenții obligați să frecventeze cursurile.

E adevărat că în ultimul timp nici d-l Iorga nu-și mai putea permite luxul acesta și sălile dumisale erau din ce în ce mai goale. Publicul bucureștean, așa de indiferent pentru prelegerile universitare, cari ce e dreptul, se cam repetau, aceleași, a căutat să-și potolească setea de noutate aiurea, în Conferințele lui „Studio" sau ale „Idei europene"; în numeroasele expoziții artistice, în vitrinele variate, în repertoriul nou al teatrelor...

Ni se scrie totuși dela București că un reveriment s'a produs și primul semn se arată la cursul d-lui Pârvan din anul acesta „Evoluția tragediei la Greci."

Istorica sală a IV-a dela Universitatea bucureșteană e din nou arhiplină de lume ca'n vremea cea bună a lui Maiorescu.

Vom reda mai jos ideea principală a acestui curs, care atrage azi așa de mult, dar știm cât de puțin lucru făcem cu aceasta, fiindcă farmecul și uneori chiar valoarea lecțiilor d-lui Pârvan nu stă în noutatea și profunzimea fondului, cât în amploarea, fina nuanțare și forma literară, în care domnia-sa desvoltă orice subiect.

Cel mai literat dintre profesorii noștri universitari din București pierde enorm, dacă desbraci lecțiile sale de haina profund originală a lor, care le dă une-ori aparența unor epopei.

Tragedia este expresia singurătății, spune d-l Pârvan.

Tragedia este prin excelență individuală și concentrând toate tendințele și sentimentele în micul moment al supremei înălțări (simultană cu prăbușirea), ea este de esență statică; e un gând, nu o acțiune și mai ales o acțiune pluralistă.

E firesc ca, paralel cu această formă de expresie literară a singurătății, a staticului, și în arta plastică să găsim numai forme singuratice, în atitudini de absolută nemișcare, țepene . . .

Numai când viața socială reduce, scade posibilitățile contactului, plin de fiori, al anului izolat cu Dumnezeirea înfricoșătoare, când atenția se împrăștie asupra semenilor săi, creind mii de forme de contact, acest gând tragic se va cobori din înălțimile singurătății, izolării lui.

Preocupările se vor îndrepta tot mai rar asupra nepătrunsei fatalități și tot mai stârnitor asupra oamenilor. Gândirea se va socializa, se va plasticiza. E începutul autromorfismului optimist în mitologie, a plasticismului în artele plastice, adică a pluralității atât aci, cât și în teatru: e începutul dramei, genul prin excelență social și al cărei conflict se întemeiază pe corelativitatea acțiunilor omenești.

Insuși cel care a făcut acest bun rezumat, spune și dânsul că-ți faci o slabă părere asupra unui curs al d-lui Pârvan, redându-i ideea principală, fiindcă ceace e caracteristic e amploarea. polifonia unei singure idei, atmosfera nespus de bogată în nuanțe subtilnierile artistice, decât mulțimea ideilor de sine stătătoare".

Trebue să asiști la prelegerile d-lui Pârvan, să-i vezi înfățișarea marțială și totuși reflectând multă bonomie, să-i prinzi gestul nervos, să-i urmărești privirea, care rătăcește de multe ori prin aer, căutând par'că aevea un colț din adevărul ce se cere exprimat întreg, însfârșit trebue să te pătrunzi de atmosfera oare-cum solemnă, plină de respect, în care e ascultat de studenți și de auditorii eterogenin, ca să guști pe deaîntregul pătrunzătorul farmec, care se degajă din prelegerile marelui dascăl.

Cel care a scris imnul cel mai avântat de recunoștință pentru eroii războiului nostru (citiți: „Au murit pentru libertate", sufletul veșnic în tremur de poet, care încălzește unul din cele mai savante capete ale cugetării românești actuale, clasicul prozator, dela care literatura noastră are pagini de-o armonie sublimă și de o adâncime dusă până la misticism, prin toate aceste fațete ale unui vast talent, d-l Vasile Pârvan dă o nouă strălucire Universității din București și contribue în largă măsură ca ea să fie un adevărat și puternic focar de cultură.

N. G. Tistu.

Cronica politică

Dacă guvernul nu a putut în tot decursul trecutei sesiuni ca să dea dovada unei îndreptări şi dacă n'a ramas decât numai în virtutea consecinţelor unei popularitaţi personale, ce-şi consumă acum ultimile clipe ale existenţei, apoi nici aşa numita opoziţie naţională n'a fost în stare să se arate mai puternică ori mai închegată ca înainte. Cu toate cǎ se anunţase oficial de către cele două grupări, ţărăniştii şi iorghiştii, ca s'ar fi contopit într'un singur partid, totuşi nici până acum existenţa nouei formaţiuni nu s'a facut simţită sub vr-o formă oarecare. Ne-am fi putut aştepta, în primul rând, ca la discuţia dela mesaj noul „partid" să se prezinte cu declaraţia sa proprie, ce ar fi putut să însemneze şi enunţarea programului de luptă şi însaşi doctrina, în vederea căreia s'a înjghebat. In loc de aceasta, am avut o declaraţie comună, cetită de d-l Iorga, în numele aceleiaşi învechite Federaţii. Aşadar, cum noul partid nici la închegarea lui şi nici la discuţia mesajului nu şi-o anunţat programul, se prezintă fără directivă şi cu singura justificare: *ambiţiunea conducătorilor*.

De altfel, dacă cercetăm acţiunea dusă de părţile ce compun această nouă incarnaţiune politică, nici nu vedem cum, de unde şi în ce fel ar putea să aibă o doctrină şi un program stabilit. Pentru sbuciumul după putere e doar cu mult mai cu minte să nu te angajezi în a lua mai dinainte atitudini cari te pot încurca. Lipsa de program este condiţia esenţială a oportunismului.

renţiarul era ministru de instrucţie. S'a elaborat un program şi s'a obţinut consimţământul ministerului de răsboi, — evenimentele au împiedicat însă primele începuturi. Azi planul ar trebui reluat, căci astfel numai am putea, — lesne şi fără sacrificii băneşti mari, — să obţinem rezultate strălucite.

Cu aceasta conferenţiarul termină, arătând tot odată că şcolile noaste ar trebui să aibă drept patron pe Sf. Gheorghe ca un simbol şi o speranţă Căci după cum Sfântul se luptă cu balaurul şi-l biruește, tot astfel clasele noastre conducătoare trebue să purceadă şi să învingă în lupta cu analfabetismul.

Cum se face azi cuartiruirea

— Un bilanţ al activităţii noului birou din Cluj —

Interminabila chestiune a locuinţelor pentru care s'au zbuciumat şi s'au compromis atâtea personalităţi clujene, pare, în sine că începe, în limitele posibilităţei, să se apropie de un sfârşit mulţumitor.

Odată cu schimbarea comisiei de încuartiruire şi cu venirea D-lui Ţiplea la presidenţia acestei comisii s'a introdus după cât se arată până acum, un regim nou, corect, susceptibil să dea rezultate satisfăcătoare.

Ceia ce însă îngreunează mult lucrările acestui birou este numărul foarte redus al membrilor comisiei, care nu poate face faţă tuturor necesităţilor. De unde comisiile trecute aveau 28 de membrii cu care lucrau, actuala comisie are abia 4 membrii, cari în nici un caz nu sunt îndestulători. Iată acum de scurt un bilanţ al activităţei D lui Ţiplea şi a celorlaţi membri a comisiei cu care lucrează D-sa.

Noua comisie şi-a început lucrările în ziua de 23 Decembrie, când s'a demis d-l P. Barbu. In primele zile ale activităţei sale noua comisie a reorganizat toate secţiunile biroului..

Lucrările comisiunei au fost foarte mult stânjenite de tipărirea diferitelor cadastre şi bonuri, tipărire care în loc să fie gata în 2 zile a ţinut 14 zile.

Prima măsura luată de D-l Ţiplea a fost de a nu se mai permite nimănui să intre în birou pentru a se evita aglomeraţia şi zăpăceala din timpul comisiilor trecute. Fiecare persoană care are de cerut ceva biroului se adresează în scris şi primeşte răspunsul acasă. In al doilea rând s'a început un nou control al tuturor locuinţelor din oraş. Acest control este făcut în primul loc de D-l Ciochina, secretarul D-lui Ţiplea, şi în al doilea rând, ca ultim control, aceea făcut de însuşi D-l Ţiplea. In 5 zile de când s'a început acest control au fost vizitate 280 de case unde *nu s'a găsit nici o odae liberă.*

Tot ceiace s'a putut face, a fost o nouă concentrare a locuitorilor în mai puţine odăi pentru ca astfel să se poată libera câteva camere. O măsură demnă de toate lauda. a fost acela de a se constrânge locuitorii care dispun de avere în cât mai puţine camere, pentru ca astfel, să fie forţaţi, în mod indirect, de a începe clădirea de noi edificii.

Unul din efectele seriozităţei cu care lucrează noua comisie de evacuare, este plasarea comisariatelor de curând înfiinţate. Pentru plasarea acestor 5 comisariate s'au găsit câte 4 camere pentru fiecare din ele. S'a procedat foarte omeneşte căci locuitorilor care au fost evacuaţi din locuinţele unde s'a instalat comisariatul, li s'a procurat alte camere, aşa că nimeni n'a fost lăsat în drum cum se proceda de către celelalte comisii.

In al doilea rând, s'au procurat camere artiştilor dela Teatrul Naţional, cari încă locuiau prin cabine. Pe lângă aceasta au mai fost plasaţi şi un oarecare număr de funcţionari publici.

In prezent se lucrează la un proect de organizare al acestui birou corespunzător cu noile cerinţe şi cu noua situaţie a locuinţelor. Credem că una din cele mai nimerite măsuri ce s'ar lua, ar fi să se acorde dreptul tuturor de a-şi găsi şi ocupa camere fără prealabila aprobare a comisiei de încuartiruire.

Se ştie că după regulamentul în vigoare nimeni nu se poate plasa sau muta într'o cameră fără aprobarea comisiei.

Avem toată nădejdea în energia şi cinstea d-lui Ţiplea şi credem că în curând chestiunea încuartiruirei se va termina.

Ş. P.

Politica de rezistenţă

Un răspuns ziarului „Patria"

Confratele nostru „Patria" ţine să dea o lungă replică unui articol, publicat acum o săptămână în coloanele acestui ziar, în legătură cu recentele întruniri de protestare din Banat. Organul partidului naţional, care criticase „nepăsarea" populaţiei bănăţene faţă de aceste întruniri, revine acum, pentru a face un lung proces al politicei de rezistenţă şi încercând să justifice graba cu care d-l Vaida-Voevod iscălise înjumătăţirea Banatului.

Oricine avea dreptul să protesteze împotriva acuzaţiei aduse populaţiei bănăţene, că s'ar dezinteresa de soarta românilor rămaşi sub stăpânirea Serbiei. Am aratat şi noi, că nu despre aceasta era vorba, ci despre fireasca rezervă faţă de nişte oameni politici cari au mai agitat şi altă dată ideea integrităţei Banatului, părăsind-o încă la un moment dat. „Patria" mărturizeşte acum, că motivul acelei dezinteresări „l'au dat multele adunări cu caracter de partid, care au sfârşit prin a desgusta p... ra... noştri de tot ceea ce-i p... la c... le de farsori politici".

In privinţa aceasta, suntem înţeleşi, şi imputările aduse pentru lipsa de entusiasm faţă de o mişcare de protestare fără garanţii de seriozitate, cad dela sine.

Partidul naţional, ţine însă cu orice preţ să arate, că „politica de rezistenţa" n'a fost niciodată posibilă, şi că semnarea fără murmur a tratatului de pace putea să dea loc la rectificări de frontieră, dacă, bineînţeles, tratativele d-lui Vaida Voevod ar fi continuat. Această iluzie e de prisos. Chestiunea Banatului n'avea să fie lămurită prin negocieri cu guvernul din Belgrad, după ce la Bucureşti se hotărâse acceptarea noilor graniţe. E o naivitate inutilă, această consolare postumă.

Tot atât adevăr rosteşte „Patria" când vorbeşte de cele şapte sau opt, — confratele nostru nu-şi mai aminteşte precis, — cari au cerut semnarea tratatului de pace. Confratele nostru uită că d. Vaida Voevod a iscălit tratatul de pace, *fără să consulte Parlamentul*. Iarăş e inexact, că partidul liberal a fost înfrânt în alegeri pe temeiul politicei de rezistenţă. In alegerile din 1919, partidul liberal a câştigat cele mai multe locuri în vechiul Regat, şi numai aportul numeric al partidului naţional, care reprezenta *singur* Ardealul, a înclinat balanţa spre renunţarea acestui partid la întegritatea Banatului.

Acesta este adevărul.

Insfârşit, greşeşte cine crede că politica de rezistenţă era o „splendidă izolare" a României, şi că această „izolare a fost o-colită prin semnarea tratatului de pace dela Sain-German. Era, dimpotrivă o afi mare a proprii-lor noastre puteri naţionale, şi o protestare demnă împotriva unei nedreptăţi.

Dar, istoria complectă a evenimentelor deatunci, nu s'a scris.

Criza ministerială în Polonia

Paris, 3 Ianuarie.

După o informaţie a ziarului *Le Temps*, demisiunea d-lui Dazinski se confirmă. Deasemenea se confirmă că şi primul-ministru Witos ar fi hotărât să demisioneze. Este probabil că miniştri demisionaţi vor fi înlocuiţi cu alţi până la deschiderea Dietei polone care este fixată în luna Ianuarie.

CRONICA BASARABIEI

— Notarii publici din Basarabia — Dezastrul pădurilor: dispoziţiile fără rost ale guvernului — Mersul lucrărilor de expropiere şi împroprietărire — Mişcarea culturală. —

Problema notarilor publici în Basarabia, de o importanţă considerabilă pentru viaţa noastră sociată, preocupă dela unirea acestei provincii cu patria mumă, pe juriştii noştrii cari caută o soluţionare justă şi conformă intereselor noastre.

In principiu, s'a admis fără ezitare că instituţia notariatului public este necesară nu numai în Basarabia, dar trebue instituită în toată ţara, notarii publici având menirea prin activitatea lor să descongestioneze tribunalele de o serie întreagă de acte juridice, care aglomerează peste măsură lucrările magistraţilor şi ale grefelor.

Prin consacrarea acestei instituţii în întreaga Românie, se va face un serviciu imens şi cetăţenilor, dându-le posibilitatea să-şi închee actele necesare cu mai mare uşurinţă şi economie de timp.

Insă, aşa cum e constituit în Basarabia, nu mai poate dăinui. Notarii publici nu au pregătirea juridică suficientă şi nu cunosc de loc legile noastre, pricinuind astfel mari încurcături magistraţilor şi în special bieţilor împricinaţi prin redactarea greşită a actelor ce li-se încredinţează. Apoi nici advucaţilor nu le cuvine această stare de lucruri; deşi sunt singuri capabili în situaţia actuală, să redijeze în mod juridiç actele ei, nu au acest drept s'o facă.

De aceia se impune înlocuirea actualilor notari din Basarabia cu oameni titraţi, cunoscători de legi care să-şi poată da seama de însemnătatea unui act juridic.

*

Puţinile păduri ale Basarabiei sunt pe cale de a fi nimicite complect. Guvernul, după ce dispusese trecerea pădurilor sub stăpânirea statului, pe când acestea erau în curs de exploatare pentru nevoile iernei, găsind hotărîrea pripită, a revenit mai târziu asupra ei, trecându-le din nou exploatatorilor. Dispoziţia necugetată a guvernului suferea de două metehne. Mai întâiu, nu era un serviciu zilnic organizat, astfel că pădurile au trebuit să fie luate în primire de către ... jandarmi. Apoi erau contracte în curs de executare, care nu se puteau suspenda decât în urma unor dispoziţii tranzitorii.

Exploatatorii de păduri reintrând în drepturile lor, alarmaţi de intenţiunile guvernului, au început o exploatare neomenească, care dacă nu va fi oprită la timp de către guvern, va distruge pădurile fără urmă. In pădurile tinere se taie mlaja, iar unde numai este nimic de tăiat, se scot şi rădăcinile copacilor, transformânduse locurile împădurite în pământ arabil.

*

In chestiunea reformei agrare lucrările merg destul de bine. Pentru a da o situaţie lămurită a lucrărilor de expropiere şi împroprietărire, neam procurat următoarele date care le termină în mod precis stadiul reformei agrare.

Din 1,759.722 ha. pământ disponibil exproprierei, s'a expropiat de comisiunile judeţene *136.735 ha.* judecate definitiv. Alte *80.271 ha.* sunt în apel la Comisiunea centrală de judecată a „Casei Noastre" şi peste 2 luni vor fi considerate şi acestea, expropiate definitiv. Comisiunile judeţene au isprăvit lucrările pregătitoare, necesare exproprierei încă a *781.222 ha.* Mai este de lucrat de către subcomisiuni pentru a fi discutate apoi de comisia de judecată restul de *753.493 ha.*

Ca lăcrări de împroprietărire avem lucrările pentru împroprietărirea definitivă a trei moşii începute în cursul lunei Decembrie şi care se vor isprăvi în curând. In anul 1921 este o necesitate imperioasă de a se termina împroprietărirea cel puţin în formă provizorie. Loturile vor trebui predate sătenilor cu certificate provizorii de împroprietărire, până când în urma delimitărei inginereşti definitive, li se va înmâna actul de proprietate definitiv şi schiţa de plan, fiecărui locuitor împroprietărit.

Ţăranii se arată mulţumiţi de mersul reformei şi agitaţiile ce se fac cu scop de a-i răzvrăti contra stăpânirei, nu prind. Conştienţi de drepturile lor, ei le aşteaptă liniştiţi şi increzători.

Scriitorul basarabean Leon Donici îşi va publica în volum lucrarea sa *„Impărţire căzută"* de o netăgăduită valoare istorică, care tratează în linii generale marea revoluţie rusească şi caracterizează tipurile principale ale acestei revoluţii. Va fi unica lucrare consacrată revoluţiei ruseşti scrisă în limba română.

Scriitorul L. Donici a publicat până acum câteva fragmente din opera sa în ziarul *„Sfatul Ţărei"*.

Se anunţă apariţia unei reviste literare la Chişinău, intitulată „Poetul", scrisă în limba română şi rusă şi consacrată folklorului nostru.

E. R.

DIN PRESA MAGHIARA

— Frigurile organizărei —

Intreaga presă maghiară locală consacră coloane întregi actului de organizare a cărei principii şi directive se vor stabili la 9 l. c. Tendinţa e adunarea tuturor forţelor maghiare într'un singur mănunchiu cu scopul de a apăra drepturile câştigate prin tratatele de pace. Organizarea neagă existenţa vre-unei tendinţe separatiste sau contra intereselor statului român.

Ziarul „Ellenzék" porneşte dela deciziunile tratatului dela Trianon, şi arată că această organizare este nu numai justificată dar este şi în interesul maghiarimei şi al statului. Secretariatele minorităţilor îşi vor afla complectarea lor în această organizare. Ziarul speră că majoritatea oamenilor politici români vor privi cu bunăvoinţă, înţelegere şi încredere această organizare în întreg Ardealul.

Ziarul „Ujság" consideră cei doi ani trecuţi ca timpul frământărilor de prefacere cu toate inconveninţele lor, când Maghiari au fost priviţi ca duşmani învinşi, acum însă şi ei sunt cetăţeni au aceleaşi drepturi şi datorii. „Maghiarii ştiu că situaţia de acum se impune resemnarea mai ştiu că trebue să fie cetăţeni credincioşi faţă de tron şi patrie şi aceasta o vor face."

Pentru aceasta însă ei trebue să-şi aibă asigurate drepturile recunoscute de statul român. Tendinţa Maghiarilor nu poate fi decât desvoltarea culturală ca să poată fi spre folosul statului, iar în activitatea lor politică nu vor căuta tendinţe separatiste, ci se vor îngriji de asigurarea rasei în concordanţă cu interesele statului.

INFORMAȚII

Citim în Satu-Mare:

Șeful poliției de frontieră de la punctul Cevenbrec (Ungaria), însoțit fiind de un sublocotenent de jandarmi și câțiva soldați de grăniceri înarmați, au trecut frontiera la punctul Ovari, în România, 20—30 metri până la prostul fix. Aici fiind întâmpinat de către autoritățile românești, a cerut să li-se dea explicațiuni, de ce nu li se dă liberă trecere la cei cari doresc să emigreze în Ungaria. La aceste întrebări, autoritățile române au atras atențiunea numiților, că ei nu vor justifica măsurile lor nimărui, decât forurilor superioare românești, somând în același timp pe soldați să se retragă depe teritoriul român, lucru ce numiții au executat imediat.

*

Ioan Ercanu, Român stabilit în orașul Sharon din statul Pensilvania (America), etate de 26 de ani, a fost împușcat în spate de către un negru necunoscut, pe când aceasta se afla în Grenfield Ave., după zece ore seara.

Eranu, asupra căruia s'a tras cinci focuri, a încetat din viață la cât-va timp după ce a fost transportat la spital.

*

O delegație de profesori unguri s'au prezentat D-l Oct. Prie, secretariatul general, pentru ași spune puntul lor de vedere în chestiunea organizării școlelor ungurești.

*

Dl. Dr. Victor Stanciu, profesor Universitar, va înlocui timp de o lună pe dl. Ciortea plecat în concediu.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii deser și likör. (30)

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke“ Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

S'a deschis grădina de iarnă grandioasă a hotelului Central.

* (28)

Cumpărăm case de bani și o instalație de baie. Creditul Technic Transilvanean, Cluj, Calea Victoriei 23.

*

„UNIVERSUM“ interprinde technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 138

*

„Pischinger“ crema parisien, Mozert, Crema Nougot, Figaro, Griloage, Mignon, bonboane de chocolată „Gourmond“ confiserie specială sunt nemai întrecute prăjituri. Se află în toate prăvăliile de delicatesse, cafenele și restaurante. 71

*

Cel mai frumos dar de Crăciun pentru doamne și domnișoare este Lumina Femeii, *unica revistă de acest fel la noi. Adresa: Cluj, Fadrus 13. Abonament anual 80 Lei.*

Ziarul *Ellenzék* află că în ultimul consiliu de miniștrii s'a discutat chestiunea funcționarilor maghiari cari în urma ocupației Ardealului au rămas fără slujbe. Nu s'a luat până acum o hotărîre în această chestiune, așteptându-se informațiile necesare din partea secretariatelor generale din Cluj.

*

Teatrul Ungnresc din localitate își încetează reprezentațiile 11 zile pentru sărbătorile creștine ortodoxe.

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Erezii lui Stotter Iacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea“. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitorii din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 185

Camera Sindicală Județeană „Cojocna“.

Convocare.

Stimate Domnule Coleg!

Corporația noastră din Județul Cojocna a avut onoarea de a Vă fi adus la cunoștința D-Voastră primejdia iminentă ce amenință Farmacia, și de a Vă fi atras atențiunea asupra solidarității și luptei în rânduri strînse ce trebue să ducem pentru îndepărtarea lor.

Ca urmare, Colegii noștrii în cele mai multe județe au constituit Camerile sindicale județene, și împreună cu o Delegație a Camerei sindicale din Sibiu am hotărât ținerea unui Congres în Cluj, cu toți Colegi noștri din teritoriile alipite Vechiului Regat Român, în zilele de 16, 17 și 18 Ianuarie 1921 ora 9 dimineața.

Ședința Camerei noastre din 12 Decembrie c. a votat cu unanimitate acest Congres.

Ordinea de zi:

1. Stabilirea principiilor de constituire în Camere Sindicale județene, alcătuirea și votarea Statului-unic.
2. Autonomia complectă a exercițiului Farmaciei, și a învățământului Farmaceutic.
3. Inființarea Facultății de Farmacie.
4. Stabilirea principiilor, pe baza cărora să se dea concesiunile pentru deschiderea de noi Farmacii în viitor. Cu drept real, personal, comerț, liber, Statizare etc.?
5. Modalitatea de obținere a concesiunilor, prin concurs, capacitate, sau vechime?
6. Eventualitatea separațiunei de către Ministerul de Interne, și alipirea, — la care Minister?
7. Care să fie modalitatea desființării dreptului real de concesiune, — exproprierea, sau o prelungire limitată a concesiunei? Și cu ce alt drept să se substitue dreptul real?
8. Farmaciștii — cu serviciul în alte Farmacii decât cele publice, pot obține concesiunea de deschidere de noui Farmacii în același condițiuni ca Colegi lor din Farmaciile publice, sau în alte condițiii? Cu aceiași stagiu de practică, sau cu dispensa de stagiu?
9. Chestiunea Personalului Farmaceutic.
10. Chestiunea Drogueriilor.
11. Chestiunea Depozitelor de medicamente centrale și regionale, și eliberarea de remedii numai prin Farmaciile Publice.
12. Oportunitatea reformei radicale a legii sanitare în cea ce privește Farmacia.
13. Farmacopea și taxa Farmaceutică.
14. Comunicări științifice și profesionale.
15. Propuneri.

Fie care punct din Ordinea de zi va fi supus desbaterilor D lor Voastre luminate, și nu ne îndoim că Veți participa în număr mare la acest Congres, când va trebui să facem dovada destoiniciei noastre pentru apărarea atât a Profesiunei cât și a Familiilor noastre.

Dacă doriți să luați cuvântul asupra ordinei de zi, binevoiți Vă rugăm a Vă anunța la secretarul Camerei — Cojocna — până la 10 Ianuarie c. Despre incuartirarea Congresiștilor se ocupă o Comisiune locală, căruia să-i trimiteți adeziunea de participare, precum și adresa cuartirului ce eventual aveți în Cluj. Vă puteți trimite adeziunile pe adresa Președintelui, sau a Secretarului, sau a Colegului nostru Lukács Dénes.

Incredințați, că D-Voastră D-lor Colegi sunteți în deajuns de pătrunși de însemnătatea chestiunilor asupra cărora trebue să hotărîm cu pricepere și bărbăție, veți studia cu toată seriozitatea fie care punct și veți participa în număr mare la acest Congres, pentru ca să dovedim că ne putem conduce și administra prin propriele noastre forțe, fără alt sprijin sau tutela, — decât a Organelor de Stat. Să dovedim că suntem destul de maturi și că dorim să trăim și să prosperăm prin propriele noastre mijloace.

Primiți Salutările noastre călduroase, în numele Comitetului însărcinat cu pregătirea Primului Congres.

M. Șomlea Președinte — **Flor József** Secretar

DIN UNGARIA

— Apropierea de Germania — „Scaunul Eroilor“ —

După atâtea încercări făcute în haosul politicei externe, Ungaria a recăzut în timpul din urmă în cercul vicios de mai nainte. Incercările făcute la guvernul francez, apoi la cel englez și italian, nu a putut asigura maghiarilor prietenia pe care o credeau necesară pentru întărirea sub toate raporturile a Ungariei, iar ca ultim pas, au ales din nou afilierea la Germania.

Acest pas nu a fost făcut numai de dragul Germaniei sau din convingerea că Germania ar putea scoate Ungaria din situația ei actuală, ci se datoreste înclinațiilor de simpatie față de Germania a președintelui Statelor Unite, Harding.

Prin dragostea pe care o afirmă a fi având-o pentru Germania, Ungurii vor să-și asigure ajutorul Statelor Unite. Această nouă orientare externă a Ungariei se datorește vizitei făcute la Budapesta de Mac Cormick pretenul lui Harding.

E clar că sprijinul ce'l speră dela America este principalul argument al nouei înclinări spre Germania, totuși prefăcătoria sentimentală a exponenților politici din opinia publică maghiară trebuia manifestată în anumit sens și astfel s'a decis oprirea unei spade de onoare lui Mackensen.

Acest act este comentat ca un exces de simpatii în revista *Magyar Helikon* a grofului Ioan Zichy unde amintește că „această spadă însemnează mai mult decât dorința de a împăciui pe Mackensen. Ea este dovada că nouii tovarăși ai prieteniei de arme se află aproape unii de alții în inimile lor. Cu cât mai grave sunt condițiunile „păcii“ cu atât mai mult ne închegăm cu fii rasei germane în speranța reînvierii noastre. Nenorocirea comună ne leagă cu sentimente continue. Această spadă este simbolul reînnoirii și renașterii prieteniei maghiaro-germane.“

*

In Ungaria s'a instituit „Scaunul eroilor“. Această nouă instituțiune va avea menirea de a selecționa acei foști soldați ai Ungariei, care s'au distins în luptele războiului mondial, și cari vor primi în semn de recunoștință pentru vitejia lor, anumite loturi de teren arabil. Familiile celor căzuți în război vor putea cere deasemeni din aceste loturi ale eroilor cedate de proprietari și anumite instituțiuni.

Raporturile româno-bulgare

— Bulgaria cere Cadrilaterul —

Ziarul *Dimineața* publică un interview cu primul ministru bulgar Stambu inski, pe care l'a avut corespondentul dela Varșovia al ziarului bucureștean:

Reproducem din el pasagiile mai interesante cari privesc România.

După ce face declarații cu privire la acordul Bulgariei cu Polonia, eșirea la Marea Egee și la Mica Antantă, Stambulinski declară următoarele în privința raporturilor bulgaro-române.

Cari sunt raporturile bulgaro-române?

— Excelente. Știți că ministrul român la Sofia a fost primit cu căldură.

— Nu vorbesc de raporturile oficiale, ci de raporturile dela popor la popor. Care este sentimentul sincer al poporului bulgar față de România?

— Bulgaria s'a purtat în mod dușmănos față de România în 1916 fiind că România s'a purtat dușmănos față de Bulgaria în 1913. Acum poporul bulgar socoate că suntem chit și că trebue să reluăm în deplină sinceritate amiciția tradițională.

Cum concordă această dorință cu recentele agitații ale comitagiilor?

— N'am nici-o informațiune în această privință. Lucrul mă miră cu atât mai mult cu cât România a fost cea dintâi care să puie în aplicare drepturile minorităților, deschizând școlile bulgare din Dobrogea și dând libertatea cultului. In tot cazul, dacă aceste agitațiuni există, guvernul bulgar este complect străin de ele și le dezaprobă. Nu așa se va putea soluționa divergința bulgaro-română.

— Există deci o divergință? Care este ea?

— Nu e mare, dar există. E privitoare la Cadrilater. Cred că soluția amicală a acestei chestiuni ar fi în interesul ambelor părți.

Veți ridica această problemă în timpul ședere dv. în București?

— Da.

— Se va continua propaganda pentru Dobrogea?

— Numai nebunii ar putea să facă o astfel de politică, după ce chestia Cadrilaterului va fi fost regulată în mod amical.

— Dar dacă s'ar găsi totuși oameni pentru a continua această politică?

— O cred așa de imposibilă, cred așa de mult în posibilitatea unei concordii solide cu România încât voiu încerca să obțin la București sprijin pentru acțiunea noastră diplomatică, tinzând la obținerea accesului la Marea Egee.

Dacă am obține accesul la Mare cu sprijinul României, îi vom asigura asupra portului egeian aproape aceleași drepturi, ca ale noastre.

Universitare

Consiliul facultății de medicină din București, a stabilit ca premiul ce se va decerne la Octombrie 1921 în memoria profesorului dr. Gr. Romniceanu, să fie de 5000 lei, care se va acorda celei mai bune lucrări prezentate pentru una din următoarele pentru chestiuni:

1. Tratamentul conservator al artritelor tuberculoase la copii; 2. Cauza morții adevărate; 3. Tratamentul maladiei lui Liti; 4. Piciorul strâmb congenital.

Vor putea concura la premiu studenții care au trecut în anul al cincilea de medicină și medici români.

Lucrările vor fi depuse la cancelaria decanatului facultății, cel mai târziu până la 1 Iunie 1921, într'un manuscris s'au exemplar tipărit în limba română sau franceză.

Renumita Fabrica chimică „UNIO“ Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situația internațională

La recepția care a avut loc la Elizeu, Millerand a precizat că Franța va aplica integral tratatul din Versailles, fără nici un menajament pentru Germania. Barrére, ambasadorul Franței la Roma a declarat că Franța e bucuroasă de realizarea unei păci durabile între Italia și Jugo-Slavia.

Situația în Grecia e cu totul schimbată. Se crede că regele Constantin va însărcina pe Stratos, șeful conservatorilor naționaliști, cu formarea noului guvern. Acesta este simpatizat și de Antantă și va realiza o sumă de reforme democratice, legislația muncei firească, completarea reformei agrare. etc.

Se vorbește de venirea lui Venizelos în Grecia, dacă va recunoaște pe regele Constantin. Până atunci toate partidele sunt strâns unite contra venizeliștilor. Dată fiind ultima declarație a venizeliștilor, că toate partidele trebuesc să fie unite pentru salvarea patriei, e probabil că Venizelos să recunoască pe regele Constantin. În acest caz situația ridicolă și penibilă creată diplomației antantiste, ar micșora și mai mult prestigiul și așa decăzut al Aliaților în Orient.

In sfârșit, după tratative îndelungate, Pasici a reușit să formeze noul guvern sârb. Afară de câțiva miniștri încercați printr'o experiență îndelungată parlamentară și administrativă, majoritatea sunt nume necunoscute și aparțin partidelor moderate din Skupcină.

Partidul democrat, dușmanul înverșunat al vechilor radicali, n'a primit să intre în guvernul de colaborare, așa, în cât în unele chestiuni va face opoziție împreună cu autonomiștii croați și comuniști.

Concursul tuturor partidelor de ordine a fost promis guvernului Pasici numai pentru a astâmpăra uneltirile comuniste.

Conflictul bulgaro-sârb e pe cale de aplanare după declarațiile făcute de Stambulinsky, care dela Praga a sosit la Varșovia, unde i-s'a făcut primire oficiale. Și la Varșovia ca și la Praga rezultatele politice și economice ale vizitei lui pot fi considerate ca nule.

Criza politică, datorită formidabilei crize economice, în care se zbate acum Polonia, nu-i permite acesteia a încheia tratatele comerciale, tocmai ca o țară de la care nu poate folosi aproape nimic.

Ministrul de interne bulgar, Dimitroff, interpelat de comuniști asupra telegramei trimisă de Cicerin pentru reluarea relațiilor comerciale cu Bulgaria, a declarat că Rusia, nefiind în stare să exporteze nimic, din cauza că nu poate produce nimic, caută să profite de dorința de pace a popoarelor pentru a-și procura materiile prime, materiale și mașinele neçesare refacerii haosului care domnește acolo.

Dimitroff a încheiat, arătând iremediabila perfidie bolșevică care caută să se refacă cu banii popoarelor civilizate.

Reluând relațiile cu Rusia sovietică, guvernele nu vor face decât să contribue direct la menținerea regimului bolșevic.

Cum s'ar putea nimici bolșevismul

— O opinie Germană —

„Neues Wiener Journal" publică un interviev luat dela generalul Hoffmann, fostul șef al Marelui Stat major al armatei de Est, care a avut și un rol important în tratativele de pace dela Brest Litovsk.

Generalul expune în intervievul luat, următoarele idei, cu privire la nimicirea bolșevismului:

„Bolșevismul nu este o chestiune rusească ci o chestiune mondială. Incercările Antantei, de a înrola în concertul mondial Rusia, înseamnă un drum greșit. Rusia nu se va putea reculege nici o dată sub regimul bolșevic cu toate sforțările făcute".

Generalul face propagandă pentru intervenția militară internațională și zice: S'ar putea isprăvi în cel mai scurt timp cu bolșevicii, dacă ar interveni un corp de expediție internațional, compus din soldații tuturor armatelor și pus sub comanda unui general rus. La trupa aceasta, cooperarea trupelor lui Wrangel este însă neapărat necesară. Rusia ar putea fi curățită de bolșevici foarte iute, dacă la primăvară corpul acesta ar începe acțiunea la Petrograd. Întâmpinând un adversar bine înarmat, rezistența armatelor roșii ar fi ușor de nimicit. Hoffmann propune pe generalii Pershing, Joffre sau Foch pentru comanda supremă.

Generalul socoate că e exclusă o transformare a bolșevismului. De asemenea este exclusă și apariția unui nou Napoleon. Trotki, care a studiat bine istoria revoluției franceze a născocit sistemul ostătecilor. Cu sistemul acesta nu-i va răsări din armată un Napoleon.

Generalul amintește de faptul că bolșevicii au fost transportați în Rusia în vagoane plombate de către comandamentul suprem german; el daclară: „Ca șef al stat-majorului frontului de Est am condus secția propagandei în armata rusească și pot spune că pentru a rupe frontul rusesc în timpul războiului, statul-major a întrebuințat toate mijloacele posibile. Lenin a fost un mijloc, gazele afixante celălalt. Lenin și prietenii lui au înlocuit armata rusească cu consimțirea noastră. Secretarul de stat Kühlman, contele Czernin și cu mine am încheiat convenția cu bolșevicii la Brest-Litovsk pentru a putea arunca pe frontul de vest armata noastră. Cu toate că Lenin și Trotki ne-au făcut pe atunci servicii neprețuite, n'am putut prevedea urmările grele pentru lume prin colaborarea noastră la expediția bolșevicilor în Rusia.

Ataşatul militar german a declarat la plecarea contelui Mirbach la Moscova că regimul bolșevist trebue doborât.

Planul acesta a fost supus conducerii superioare de către generalul Hoffman, care intrase în legături și cu oameni politici din Rusia.

După asasinarea lui Mirbach, s'a decis ocupația Petrogradului. Din nenorocire armata germană a fost înfrântă pe frontul vestic cu trei zile înaintea începerei operațiilor contra Rușilor, așa că numai erau trupe de încredere pentru frontul din răsărit".

Știri de peste hotare

Kerensky invită Constituanta rusă să se adune la Paris.

„Stocholm Dagbladet" află din Helingfors că Constituanta ruseasă dizolvată de bolșevici în Octombrie, e convocată la Paris unde își va ține ședințele.

Cercurile antibolșevice ar dori să creieze astfel un organism autorizat, care să se ocupe cu interesele rușești până la formarea unui guvern legal în Rusia. Un manifest, purtând prin alte semnături și pe aceia alui Kerensky, protestează contra oricărei tendințe reacționare și spune că noua Rusie va trebui să se sprijine pe muncitori și țărani.

Statele Unite vor împrumuta Germania cu 17 miliarde.

Unul din membrii influenți ai parlamentului american, a declarat corespondentului lui „Times" din Chicago că, în curând se va face în Congres o propunere de a se acorda germaniei un împrumut de 1 miliard dolari, (sau 17 miliarde franci după cursul actual), pentru a subvenționa comerțul dintre aceasta și Statele Unite.

Fortificațiile din Ukraina.

Persoane sosite din Kiev spun că bolșevicii fac pregătiri militare în toată Ukraina.

Kievul și Zitomirul sunt înconjurate de tranșeie. Intre Zitomir și Zwianil, lucrările de fortificații sunt cu deosebire active. In această regiune bolșevicii concentrează trupele retrase din Crimeea.

Trotzky contra Societății Națiunilor

Rzeczpospolita anunță din Riga că cu toată situația critică din interiorul Rusiei, autocrații sovietiști pregătesc o nouă întreprindere militară. Lenin la ultimul congres al sovietelor, a pronunțat un discurs în care a spus că Liga Națiunilor va tremura înaintea Rusiei sovietelor. Trotzky a declarat că Sovietele cum au trecut pragul Crimeei, așa vor mai trece de câteva ori granițele statelor europene. Zinowieff a declarat în *„Izwestia"* că Rusia sovietelor va fi obligată să mai stea multă vreme mobilizată, pentru a susține muncitorii în lupta pentru revoluția mondială. Delegatul bolșevic Stern a elaborat un sistem de autonomie pentru diferite națiuni.

Situația financiară a Italiei

Ministrul finanțelor Meda a făcut în Camera italiană expozeul situației financiare.

Exercițiul 1919—1920. Cheltueli: 23 miliarde lire, din care 15 miliarde a fost atribuite creditelor din războiu. Venituri: 14 miliarde.

Exercitiul 1920—1921. Deficit 13 miliarde și 500 milioane lire. Exercitiul 1921—1922. Cheltuieli: 24 miliarde 500 milioane lire. Venituri: 14 miliarde 800 milioane lire. Deficit: 10 miliarde 370 milioane.

Datoria publică se ridică la 98 miliarde 72 milioane.

Circulația financiară a atins în cursul lunei octombrie suma de 19 miliarde 172 milioane.

Haine veritabile NEUMANN și paltoane de larnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ
65

Ultime informații

„Times" află că guvernul român a trimis prin ambasadele din Londra și Paris, note către, guvernele britanic și francez, atrăgând atenția asupra pregătirilor militare ale Ungariei. Nota menționează concentrarea de trupe ungare la granița rnmână.

*

„Daily Telegraph" află că dl. Take Ionescu va demisiona din guvernul român, neputându-se asocia politicei constantiniste, dusă de cercurile reacționare române. Aceasta este formulă cunoscută a Venizelosului român care de la articolele inspirate lui Chiradame trece la cele afirmate mai sus în ziarul englez, nesocotind astfel interesele țarei

*

Guvernul desminte svonul concentrărilor bolșevice la Nistru.

*

Familia ragală a plecat împreună cu prințul George, diadochul Greciei, la Sinaia, unde va petrece sărbătorile.

*

Guvernul a permis particularilor să cumpere mașini de cale ferată, Statul obligându-se a da vagoane și a nu rechiziționa aceste trenuri particulare.

*

Cartierul Badalan din Galați a fost încunjurat de armată și în urma razziei făcute s'au găsit numeroase manifeste comuniste, numeroși dezertori și muncitori străini fără pașaport.

*

Prințul Sapieha, ministrul de externe al Poloniei va sosi în curând la București.

*

D-l Marghiloman a cerut comisiunei care cercetează dosarul Günther să fie ascultat pentru a da oarecari lămuriri. Comisiunea a hotărît satisfacerea cererii.

*

Trei curieri bolșevici au fost arestați la Iași.

TELEGRAME

Politica externă a Bulgariei

Lyon, 3 Ianuarie

Ziarul *Le Temps* publică o dare de seamă a declarațiunilor pe cari le-a făcut Dimitroff, ministrul de Interne al Bulgariei și interim la Externe, în Sobranie, ca răspuns la interpelările comuniștilor cu privire la cele două note pe care Cicerin le-a trimis guvernului dela Sofia.

D-l Dimitroff a citit răspunsul guvernului, cunoscut deja. Ministrul a adăogat, că după părerea sa, trativele guvernului bolșevic rus, de a reîncepe relațiunile comerciale cu alte state, nu sunt făcute numai din dorința de a ușura criza economică, ci ele reprezintă o ingenioasă manoperă pentru propaganda bolșevică și pentru aprovizionarea Rusiei cu mașini, unelte și produse necesare.

Bulgaria va păstra o atitudine de expectativă față de Soviete, până când situația din Rusia nu se va stabili definitiv și până când statele mari nu vor fi reluat relațiunile diplomatice și comerciale cu Rusia.

Noul guvern jugo-slav

Paris, 3 Ianuarie.

Prințul regent Alexandru al Serbiei a semnat decretul, prin care se numește noul cabinet constituit astfel: Pasici, președintele Consiliului și ministru de Externe, Tripcovici, ministru de Justiție, Drochovici, ministru de Interne, Stefanov, ministru de Finanțe, Jovanovici, ministrul Comunicațiilor, Pristinovici, ministru de Lucrări Publice, Jancovici, ministrul Agriculturei, Slavko Miletici, ministrul Poștelor și Telegrafului, Kokovici, ministru Politicei Sociale, Nicola Kuzonovici, reforma agrară și Ivanovici, ministrul Industriei și Comerțului.

Ce va face d'Annunzio?

Lyon, 3 Ianuarie.

După o telegramă publicată de *Le Journal*, d'Annunzio s'ar fi hotărât să se retragă la Capul Breton. După acelaș, ziar d'Annunzio a anunțat că peste opt zile va veni la Paris, de unde va lansa o proclamație definitivă, în care va explica frumusețea și măreția atitudinei guvernului fiuman.

Situația politică în Grecia

Lafayette 3 Ianuarie.

Cel mai indicat, dintre bărbații politici din Grecia, pentru a primi președinția consiliului de miniștri, este d. Stratos, șeful naționaliștilor conservatori, care este bine privit și de aliați. Se crede că el va fi acceptat și de regele Constantin.

Ministrul de războiu, Gunaris, este socotit ca un reacționar germanofil. Rhallys este prea bătrân. Venizelos se va reîntoarce în Grecia și va lua conducerea partidului din opoziție.

Stratos nu este împotriva reîntoarcerii lui Venizelos în Grecia, dacă va recunoaște pe rege.

Toate partidele sunt unite împotriva venizeliștilor.

Programul politic al lui Stratos cuprinde rezolvarea chestiunilor de interes imediat și înfăptuirea unor reforme democratice.

Anul nou în Franța

Lyon 3 Ianuari.

1 Ianuarie s'a celebrat la Paris cu toată strălucirea dinainte de războiu.

Recepțiile dela Elisee au fost strălucite.

Cu prilejul recepției corpului diplomatic, Millerand răspunzând urărilor exprimate de ambasadorul Italiei, d-l Bonin Longare, a declarat că condițiunia esențială pentru definitiva consolidare a păcii, este o leală acceptare și o aplicare completă a tratatelor de pace.

Președintele Republicei a primit cu prilejul Anului Nou numeroase telegrame dela Suverani și șefii de stat străini precum și din coloniile franceze.

Obișnuitele recepțiuni cu prilejul anului nou au fost reluate deasemenea de către ambasadele și legațiunile franceze din străinătate. La Roma, ambasadorul Barrere a arătat în discursul de recepție că Franța dorește sincer pacea, având grija să prevină toate conflictele și că se va folosi de toate mijloacele pentru a înlătura primejdia unei noi aventuri sângeroase. Făcând apoi aluzie la tratatul dela Rappallo, el s'a declarat fericit că siguranța frontierii italiană este garantată printr'un tratat.

Prețurile pieței

4 Ianuarie		Lei B
Porumb nou dublu dal		30·—
Fasole grasă	„	„ 45—60·—
Fasole amestecată	„	45·—
Ovăz	„	„ 25·—
Orz	„	„ 30·—
Grâu	„	„ 60·—
Mazăre	„	„ 40·—
Măzăriche	„	„ 20·—
Secară dublul	„	40·—
Ceapa	Kg.	4.—
Usturoi	Kg.	12·—
Cartofi	Kg.	1·—
Varză mică	căpățina	3·—
„ mare	„	8·—
„ roșie	„	15·—
Linte	Kg.	6·50
Pătrunjel dublu	„	20·—
Morcov	„	„ 50·—
Sfecla	„	„ 8·—
Mere	„	„ 15—25·—
Pere	„	„ 25—50·—
Prune uscate	„	4·—
Gutui	„	„ 25·—
Ouă	bucata	41·25
Magiun de prune	kg.	00·—
Bulion uscat	„	240·—
Nuci dublu dal		40·—
Unt de bivoliță	kg.	28·—
Unt de vacă	„	40·—
Unt de oae	„	36·—
Brânză de oi	„	28—40·—
Brânză de vacă	„	12·—
Brânză de putnă	„	20·—
Smântână de bivoliță	litru	15·—
Smântână de vacă	„	10·—
Lapte de bivoliță	„	5·—
„ „ vacă	„	4.—
Carne de vită grasă	kg	10.—
„ „ „ slabă	„	8.—
„ „ „ viței sugar		8.—
„ „ „ berbec		5.—
„ „ de porc	kg	15.—
Slănină de porc	„	20.—
Untură topită	„	26.—
Slănină afumată	„	24.—
Slănină fiartă	„	28.—
Șuncă preparată	„	35.—
Costiță afumată	„	35.—
Caltaboși	kg.	14.—
Rață îngrășată	dal	60.—
Gâscă îngrășată	„	90.—
Pui, perechea		30—40.—
Făină albă I. calitate	kg.	10.—
Făină II. calitate	„	8.—
Făină integrală	„	5.—
Făină porumb	„	3.50
Pâine albă	„	7.—
Pâine neagră	„	4.—

Vânzarea vitelor

Perechea boi buni	3500—4000.—
Perechea boi tineri	2500—3000.—
Vacă cu viței	1500.—
Cai mici țărănești	3000.—
Cai mari	8000.—
Porci vii kg.	11·—

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines“

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9.

20 **Telefon No. 350**

Citiți „Infrățirea“

CITIȚI

Cărțile pedagogice, literare și populare

din Editura Librăriei H. STEINBERG & FIU Str. Lipscani 94 București. Precum și la toate Librăriile din Transilvania și Ardeal.

Asupra prețurilor prevăzute în această listă se acordă revânzătorilor: 25% rabat la cărțile literare, 20% rabat la cele pedagogice, cele populare sunt netto. Orice comandă trebue să fie însoțită de cost, transportul și ambalagiul privesc pe cumpărător. — Mărfurile călătoresc pe comptul și riscul destinatorului.

Cărți pedagogice:

Claparède. — Psihologie și pedagogie traducere de I. G. Marinescu	6·—
Dr. V. Ghidionescu. — Introducere în pedalogie și pedagogie experimentală, premiată de Academia Română	7·50
Dr. St. Constantinescu. — Din problemele educației — ediția II, premiată de Academia Română	4·50
C. Săineanu. — Ce îndrumare să dăm fiilor noștrii	2·50
Gr. Patriciu. — Metodica învățământului primar	—·—
„ — Didactica generală	—·—
A. Lupu Antonescu. — Metodica Limbii române	10·—
C. Salzmann. — Cărticica Furnicilor	1·—
V. Munteanu. — Îndrumări noi în învățământul primar	1·25
„ Reforma orariului și surmenajul școlar	1·—
O. Dumitrescu. — Rousseau și Herbart ca pedagogi și filosofi	3·—
A. Lupu Antonescu. — Chestiuni de învățământ	2·—
C. Teodorescu și G. Simionescu. — Tratarea și corectarea temelor	1·—
G. A. Dima, etc. — Metodica Gramaticei, Aritmeticei și Geometriei	12·—
I. Găvănescul. — Phsihologie ed. 15-a din nou revăzută	15·—
„ Noțiuni de Pedagogie Generală	5·—
„ Istoria Pedagogiei	9·—
„ Didactica	—·—
Dr. M. de Fleury. — Corpul și sufletul copilului - traducere de I. G. Marinescu	6·—
I. G. Marinescu. — Spicuiri din Phsihologie și Pedagogie — Traduceri	6·—
Al. Valeriu. — „*Logica*“ pentru școalele normale și seminarii	11·10

Cărți literare:

NUVELE ȘI SCHIȚE

I. A. Basarabescu. — Un dor împlinit, premiată de Academia Română	6·—
D. D. Patrașcanu. - Thimotei Mucenicul ed. II, premiată de Academia Română	5·—
„ Candidat fără noroc ed. II	5·—
C. Moldovanu. — Majestatea morței	4·—
„ Sărbătoarea pâinii	4·—
„ Negustători de arome ed. II. 5·—	5·—
Nichifor Crainic. — Icoanele vremii	5·—
V. Demetrius. — Dragoste neîmpărtășită	5·—
Strigoiul	7·50
M. Theodorian Carada. — În cumpănă	5·—
Tolstoi, Boccacio, etc. — Cele mai frumoase provestiri Seria I	4·—
Zola, Gorki, etc. — Cele mai frumoase povestiri Seria II	4·—
V. Crășescu. — Fugarul din seminar — vol. II.	2·—
„ În ajunul Crăciunului — vol. III	2·—
„ Pe drum — vol. IV	2·—
Ion Drânceanu. — Nuvele	2·—
Sp. Popescu. — Moș Gheorghe la expoziție	3·—
G. Popescu Ciocănel. — Brașoave	1·50
Th. Speranția. — Proză	2·—
D. Teleor. — Nuvele alese	1·50
L. Bachelin. — Esquisses Roumaines	4·75
I. Agârbiceanu. — Popa Man	7·50
„ Luncușoara în Parasemi	6·—
Al. Ciura. — Sub. steag străin	7·50
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr 1852—1907	2·—
Al. Ciurcu. — Sub ocupație, Struguri „Mackensen“	2·—
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr Discursuri politice	10·—
I. Costin. — Schițe	1·—

NOTE ȘI IMPRESII

Radu Cosmin. — Exodul în Moldova (pagini de pribegie)	6·—
Emil Nicolau. — Românii în ghiarele Bolșevicilor	4·—
Ion Dragu. — Drumuri de Sânge	5·—
N. Iorga. — Amintiri din Italia	2·—
O. Wilde. — Poeme în proză	1·—
Maior D. Niculescu. — Din Străbuni	3·—
St. G. Sergent. — Amintiri din război	2·—

ROMANE

Ch. Dikens. — Un Poem de Crăciun	4·—
I. Giurgea. — Pribegie	5·—

FILOSOFIA CRITICĂ ȘI SOCIOLOGIE

Lady Carthnes. — Adevărații Israeliți	2·—
E. Lovinescu. — Critice vol. IV	4·—
E. Kritzmann. — Roneti Roman	—·50
C. Moldovanu. — Autori și Actori	8·—

TEATRU

Molière. — Tartuffe	2·—
H. Ibsen. — Brand	3·50
C. Moldovanu și M. Rădulescu. — Pe aici nu se trece	1·—
C. Moldovanu. — Fluturii	1·—
Radu Rosetti. — O lecție	2·—
I. Negruzzi și D. Rosetti. — Nazat	1·—
V. Costescu. — Strămunii (teatru școlar)	—·50
P. Ionescu Pastion. — Două sentințe	5·—

VERSURI

V. Demetrius. — Canarul Misantropului	3·—
C. Moldovanu. — Cetatea Soarelui	2·—
Vanda Mihail. — Versuri	3·—
A. Mândru. — Floarea Tibrului	3·—
Radu Rosetti. — Valuri	2·—
„ „ Cele din urmă	1·50
„ „ Din toate	3·—
I. Al. George. — Aquile	2·—
„ Domus Taciturna	2·—
T. Dutescu Dutu. — Carol Vodă făt frumos	—·50
Goethe. — Hermann și Dorothei, text german	1·25

MEDICINĂ POPULARIZATĂ

Dr. C. Zamfirescu. — Tifosul Exantematic	3·50
Dr. Th. Mironescu. — Consultațiunile medicale la spitalul Colțea	5·—
„ Tratamentul Astmei Bronchiale	3·—
Dr. O. Melier, — Medicul Familiei	4·50
„ Higiena Sexuală	—·—
A. Debay. — Higiena și fisiologia căsătoriei	5·—
„ Venera fecundă și calipedică	4·—
Dr. Gh Fischer. — Păstrarea vederii	6·—
„ Auzului	12·—

DIVERSE

Emil Frederic. — Manual practic de cofetărie	10·—
Viitorul război mondial. — Trad. de I. Berkovitz	2·—
V. Scântee. — Legea măsurilor excepționale	5·—
T. Dutescu Dutu. — Din vatra unui sătean cuminte	2·—
Popp. — Tratat vinicol	3·—
A. Ioanov. — Călăuza rachierului român	3·—
I. Santelevici. — Călăuza asiguratului	2.—
A. Steinberg. — Dicționar de buzunar	7.—
Arboricultura. sau cultura pomilor roditori	2.50
V. Silvianu. — Tratat practic de vinicultură și viticultură	1.50
Dr. P. Vrânceanu. — Spre ruină	1.—
L. Leist. — Voyage á Paris	2·50
H. S. — Dialog român german	1·—
I. Fresco. — Istoria Israeliților	1·—
I. Remer Anselm. — Unificarea calendarelor	3·—
G. Antonescu. — Dicționar român-francez	8·—
H. S. — Conferințele „Vieței Noui“	3.—
M. Kogălniceanu. — Letopisiți 3 volume	30·—
D. R. Rosetti — Formulare de procese verbale	2·—
Decret lege pentru regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași	1·—
Decret lege pentru modificarea legei taxelor de timbru și înregistrare	2·50

„CAMINUL“ BIBLIOTECA LITERARA ȘTIINȚIFICA *)

Numărul 1 Leu

Cele mai alese opere din cei mai buni scriitori

NUMERE APARUTE:

1. *M. Sadoveanu* — Umiliții mei prieteni.
2. *Constanța Marino* — Nataliția, nuvele epuisat
3. *G. Galaction* — La țărmul mării, reverii și note, epuisat
4. *C. Nistrul* — În voia valurilor, icoane din Siberia
5. *C. Hogaș* — Cucoana Marieta, nuvele
6. *Mark Twain* — Schițe umoristice
7. *Ion Dragoslav* — Firimiturile lui Dalib, alte schițe și povestiri
8. *Henrik Pontoppidan* — Dragoste de primavară, roman, din limba daneză în românește de Ana-Maria G. Bottez, epuisat
9. *V. Demetrius* — Școala Profesională Arhiereul Gherasim, nuvele
10. *Anton Cehov* — Gura Femeii, nuvele, traducere de L. Rebreanu, epuisat
11. *I. Agârbiceanu* — O zi însemnată, nuvele, epuisat
12. *Henrik Ibsen* — Rosmersholm, traducere din limba norvegiană de D. N. Ciotori
13. *L. Rebreanu* — Mărturisire
14-15. *Corneille* — Pollect, traducere de Corneliu Moldovanu și D. Nanu
16. *G. Ibrăileanu* — Brătescu-Voinești
17. *I. I. Mironescu* — Sandu Hurmuzel, epuisat
18. *Paul Bourget* — A doua dragoste, traducere de d-ra Th. Ehuaris
19. *C. Rădulescu-Codin* — Ghiță Bondoc
20. *St. Ionescu* — Cinematografia, cu ilustrațiuni în text.
21. *Al. Cazaban* — Dureri neînțelese
22. *Mauriciu Iokay* — Ingerul vărsării de sânge, trad. de V. Al.-Georgé
23. *C. Hogaș* — Floricica
24. *Nic. Filimon* — Nenorocirile unui Slujnicar
25. *Guy de Maupassant* — Răsbunarea
26. *I. Chiru-Nanov* — Moara din Repezeanca
27. *F. W. Nietzsche* — Așa vorbit-a Zaratustra, trad. de Eug. D. Relgis
28-29. *C. Stere*: Patru zile în Ardeal.
30. *Emile Zola*: Căpitanul Burle, Jacques Damour, nuvele, traducere de B. Marian, epuisat.
31. *Mihail Eminescu*: Poezii, revăzute, clasificate și complectate de Mihail Dragomirescu și Dr. Constanța Marinescu.
32-33. *Moliere*: Tartuffe, comedie în 5 acte, trad. în vers. de A. Toma.
34. *C. Hogaș*: Părintele Ghermănuță, nuvele, epuisat.
35. *G. Diamandi*: Ochii de ghiață, nuv.
36. *Honore de Balzac*: Preotul din Tours.
37. *G. Aslan*: Pentru ideal.
38-39. *Em. Gârleanu*: Ochiul lui Turculeț, nuvele.
40-43. *Edmondo de Amicis*: Cuore, traducere de d-na Sofia Nădejde, epuisat.
44. *Mihail Eminescu*: Poeme.
45-56. *Petre V. Haneș*: Povești din diferite ținuturi românești.
44. *bis. C. Negruzzi*: Nuvele istorice.
47. *V. Alexandri*: Barbu Lăutarul.
48—49 *A. Mândru*: Florea Tibrului.
50. *C. Negruzzi*: Nuvele de moravuri.
51-53. *Bl. Ibanez* Coliba blestemată, traducere de V. Demetrius
54. *Al. Odobescu*: Doamna Chiajna.
55-57. *H. Spencer*: Despre educație, epuisat.
58-60. *F. H. Burnett*: Lordul cel mititel, epuisat.
61-63. *E. J. Gouncourt* — Sora Filomena
64-65. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu noroc
66-67. *Ch. Dickens* — Un poem de Crăciun
68-69. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu minuni
70-71. *C. Marino* — Ada Lazu
72-75. *I. Giurgia* — Oameni din Ardeal
76. *Em. Gârleanu* — Laza

*) Toate numerile epuisate sunt sub presă și vor reapare în curând

Scriitorii celebri

Numărul 50 bani

Numere apărute:

1. *C. Negruzi*—Alexandru Lăpușneanu
2. *Leon Tolstoi* — Revoluționarul. (De ce?)
3. *Carmen Sylva* — Insula Șerpilor Baucur.
4. *Balzac* — Groaza. (Amintire din rev. franceză)
5. *Al. Odobescu* — Mihnea Vodă cel Rău
6. *Dickens* — Vălul Negru; Sensibilitatea
7. *Boccacio* — Aventurile unei femei cinstite (epuisat)
8. *Storm* — Iubirea
9. *Petroniu* — Orgia Romană
10. *Ion Creangă* — Moș Nichifor Coțcarul (epuisat)
11. *Blasco Ibanez* — Turbarea
12. *Wash. Irving* — Rip van Winkle
13. *Sarah Kumar Ghosch* — Mâncătorii de oameni
14. *Zola* — Carnet de Dans
15. *V. Alexandri* — Buchetiera din Florența
16. *Nietzsche* — Sărbătoarea Măgarilor
17. *Gorki.* — Douăzeci-și șase și Una.
18. *Nuvele Japoneze.*

Numere speciale:

Ion Jalea: Basarabia —·75
„ „ Ardealul 1·—

Cărți populare.

Carte de semne	—·20
Visul Macei Domnului	—·25
Epistolia Domnului	—·25
Minunile Sf. Sisoie	—·25
Orațiuni și Evangelia țigănească	—·25
Micul Dor, cântece noui	—·52
Dorul, 64 pagini	—·75
Explicarea viselor	1.—
Carte de vise mari	2.—
Alexandru Macedon	2.50
Viața Sf. Vasile cel nou, Vămile văzduhului	3.—
Soarta omului sau viitorul descoperit prin cărți	2.50
Adevăratul cod al manierelor elegante	3.75
Epistolarul amorului și al felicitărilor	3.75
Carte de stea	1.—
Prohodul Domnului	1.25
Calendarul cu zodii pe 150 ani	4.50
Paraclisul Sf. Grigorie decapolitul	—·75
Doftorul fără bani	—·25
Misterele din Porter Squar	—·25
Oglinda Omului (litere cirilice)	1·50
Alexandru Macedon (litere cirilice)	1·50
Sf. Haralambie	—·25
Sf. Alexe	—·2
Istoria războiului româno-rusoturc (9 volume) à	—·75
Mihai-Viteazul și Călărul (2 vol.) á	—·75
Calendarul Foaie	—·—
Calendarul Portativ, pentru buzunar	—5

La spălătoriă chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei se vopsește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.

Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiincios". 254

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákóczi No. 7.

ORE ȘI CONVERSAȚII din limba Franceză dau la mine acasă și la locuință. Informații se dau în str. Iuliu Maniu 5. Etagiu III. Ușa No. 6.

MĂCELAR Carol Szabo, str. Mikes Kelemen No. 17 execută tăere de porci la domiciliu. Specialist în prepararea cărnurilor, cârnaților etc. 244

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE din cauza plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabriotetă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str Mănăștirului 90. 208

POMI de Crăciun de vânzare eftin în str. Kert No. 8. 248

VÂND 10 acții de ale Băncei „Albina". Adresa la Dl. Gutkovski casier banca Vatra.

OCAZIANE Mobilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Închirieri:

CAUT o camere mobilată cu bucătărie. Plătesc lunar 500 lei. Intermediari vor fi plătiți. Adresa la Prima Fabrică de Bijuterii din Ardeal. Cluj Calea Regele Ferdinand No. 37. 252

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri ieningdsșitrenei prețuri moderate

Atențiune! Atențiune!

Pălării pentru dame de velour dela 250 Lei. Pălării pentru dame de Fetru dela 70 Lei. Se află la **Grün Dora**, Calea Regele Ferdinand 7 (f. Wesselényi.)
76

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Telegramă! Telegramă!

Alergați toți la Marele magazin de articole technice

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.

Becuri electrice (villany égők)

mai eftin ca ori unde.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" S. A. SIBIU.
210

ANUNȚ! La Diamantstein și Moskovits

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 35

(vis-a-vis de posta Centrală).

A sosit o mare cantitate de paltoane pentru dame. Modele de Paris și Viena de asemenea, stofe de lână veritabil englezești.

Se execută în termen de 24 ore ori ce comandă de paltoane bărbătești. □ Cu următoarele prețuri:

1 rând de haine bărbătești după măsura . . . Lei 1100·—
1 palton modern pentru domni . . . . . Lei 1000·—
1 palton pentru dame model Parisian sau Vienez Lei 800·—
253

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.
58

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.

Capital Social 12,000.000 Lei

Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

◆

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.
67

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

MARE EXPOZIȚIE DE CRĂCIUN 50

Prețuri scăzute la magazinul de modă pentru dame

EUGEN SZABO CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 5.

Stofe engleze . . .	48·—	Mătase lățime dublă	122·—
Cretoane	20·—	Flanele	21·—

Se caută Guvernantă germană

pentru 2 copii (o fetiță de 8 ani și un băiat de 2 ani). Doritoarele sunt rugate a-și înainta ofertele închisă la ziar sub „Tüchtig". □□
34

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GAZ" CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

AU SOSIT!

RENUMITELE

MAȘINI DE SCRIS

◆ **STOEWER RECORD sistem german și SENTA.** ◆

92

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum și accesorii da Șapirograph. Deasemenea repară și transfoarmă literile dela mașini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 12.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.
151

În sfârșit

SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%

și spre bucuria publicului

Firma DICK și FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu prețurile de mai jos.

1 metru ștofă de lână pentru haine bărbătești . . .	Lei 98
1 metru ștofă lățime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămașe și pantaloni de tricou pentru bărbați . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Pioler pentru domni și dame	Lei 98
2 Fețe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodați pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi flor pentru bărbați	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucați batiste	Lei 98

Aceste prețuri sunt valabile numai până la sfârșitul săptămânei curente.
181

Numai o singură cale conduce la putere sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygiea" dă efect fără pereche ori cărei surmenaji stationar, înproaspetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinator asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „HYGIEA" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34.
1653

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Haneș,
brevetat de înaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

S'a deschis!
Localul de iarnă al
Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □
77

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Radio 262
Törs și Ormai
Biroul technic pentru încălzire centrală și apaducte
216

Hârtie
pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de
217
Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Intreprindere de transport
„VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17.
144 □ □

In curând va apare
Calendarul „Infrățirea"
Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri
Cu un material bogat și foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□
PREȚUL 12 LEI.
Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.
Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

„Radio" 101 151
Moara cu site a Fraților Salamon Cluj,
Str. Fellegvár No. 51
(lângă podul cel mare)
Macină ori ce făină fină cu prețuri convenabile. □ □ Schimbă momentan cereale în făină. Se capătă făină și cantități mici din magazia morii.

Radio 96 170
Societatea Cooperativă a Maestrilor Croitori
din Cluj, confecționează haine pentru Domni în cele mai bune condițiuni. Comande din provincie se execută în decurs de 24 oare. Strada Regele Ferdinand No. 17.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.
186
VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Gheorghe Aranyossy
salon modern de dame
Piața Unirii 13, etaj I.
Confecționează haine engleze și franceze în cele mai bune condițiuni.
40

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Fabrica de frânghii
Ioan Cosma
Strada Galamb 14. Cluj.
Execută tot felul de frânghii și curele pentru mașini industriale și casnice, precum și tot ce atinge această branșă.
31

S'a început expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Sticlă, Porțelanuri și Lămpi
„Ausländer"
Cluj, Piața Mihai-Viteazul 39.
180

Cumpăr casă de fier.
ADRESA LA ZIAR.

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării
și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □
62

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină scmoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la
Schwartz Adolf
croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar.
64

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace.
29

„Democratia"
La 1 Ianuarie 1921 sa deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la Iordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.
199

Filiala Luca P. Niculescu
la **HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".**
Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:
Bumbac de urzit, Bumbac de bătaie, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolii, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.
11
Vânzare engros și enòetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 124 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 7 Ianuarie 1921

ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Infrățiți

ția Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

Naşterea Mântuitorului

Sărbătorile creştineşti, au fost totdeauna un prilej de reculegere sufletească. Tradiţia vechilor obiceiuri a început, ce e drept, să slăbească, însuş simbolicul decor al Crăciunului înzăpezit se face din an în an, zadarnic aşteptat; dar oamenii regăsesc, totuş, în pacea familiei şi în tihna câtorva zile de repaos, un mic isvor de reconfortare morală.

Niciodată însă, ca în vremurile noastre, zilele acestea n'au înfăţişat, pentru vechiul înţeles pe care li-l dădeau credincioşii, o oază mai izolată în furia deşertăciunilor vieţei cotidiane. In lumea materială a luptei pentru existenţă picură la fiecare clipă otrava unui materialism tot mai îngrijitor. Idealismul a trecut în amintirea unor alte vremuri. Dorinţa nesecată de câştig, sau în orice caz grelele cerinţi ale existenţei, au scos din turnul de ivoriu şi pe ultimul visător. Realitatea are asperităţi împotriva cărora, câteodată, nu există armă de apărare. Imprejurul nostru, la fiecare pas acest război pentru existenţă — *Struggle for life* al naturalistului Darwin loveşte cu brutalitatea lui implacabilă. E un dans formidabil de materialism în care se topeşte laolaltă munca binecuvântată şi reconstructivă cu pofta nesăţioasă a acumulărei de avere ...

In mijlocul acestui torent de preocupări pozitive, — cine nu le simte imperioasa lor poruncă? — cad liniştitele sărbători ale Crăciunului, făcute să ne amintească de vremuri patriarhale în cari căldura căminului îmbrăţişa şi gândurile, iar clopotele slujbei bisericeşti mai cuprindeau încă o undă uşoară a veşnicului mister atotputernic al credinţei.

E, cu toate acestea, un scurt armistiţiu pe câmpul de bătaie al intereselor materiale. *Treuga Dei!* Câteva zile, angrenajul enorm al societăţei îşi încetează mersul său nemilos. Ziarele au grijă să anunţe că activitatea comercială rămâne suspendată, balanţa Justiţiei nu mai cântăreşte duşmănia împricinaţilor, muncitorul fabricelor uită, o clipă, lupta de clasă în care îl aruncă o amăgire continuă, pentru a-şi lăsa sufletul în voia unor bătrâne judecăţi creştineşti şi plugarul însuş, cel mai depărtat spectator al frământărilor noastre cotidiane, îşi pune mâna streaşină, la ochi, pentru a mulţumi Domnului pentru dărnicia pământului său ... Insuş oamenii noştri politici, — conducători ai destinelor ţărei, în ceasuri atât de grele, — şi-au acordat puţin răgaz pentru certurile lor sterile. Plutim în plină vacanţă. Un moment, încrucişarea spadelor s'a desfăcut.

— *„Pace pe pământ şi între oameni bună voire!"*

Invăţătura cerească a Mântuitorului îşi va găsi însă în sufletele contimporanilor noştri, eceul pe care îl caută de aproape două veacuri? Groaznicul război a dat deoparte preceptele creştinismului, trecând prin blândeţa lor senină sabia grea a uciderei între oameni. — „Iubiţi-vă unii pe alţii!" a spus Isus Cristos: Cinci ani de-arândul, cei mai aleşi reprezentanţi ai civilizaţiei umane s'au omorât între ei, ca să poată triumfa un principiu de dreptate.

Pacea armelor nu e astăzi pacea sufletelor. In orele acestea de odihnă trupească, ar trebui să-şi facă loc subt fiecare acoperământ şi în taina fiecărui cuget, o adâncă meditare asupra datoriilor pe cari le avem de plătit, împotriva oricărei dogme epicuriane, faţă de conştiinţă obştească.

Vremurile de astăzi au nevoie de o mare pornire mântuitoare, care să isvorească din toate minţile şi din toate energiile. Ar fi noua religie a viitorului. Nimic din resorturile ei n'ar contrazice spiritul religiei creştine. Dimpotrivă, ar fi punerea lui în acţiune.

Grea misiune de prefacere morală şi migăloasă operă de reconstituire a puterilor noastre fizice avem de îndeplinit. In mijlocul unei armonii de năzuinţe spre acelaş ţel, se pot şterge năruntele porniri cari ne despart pe unii de alţii.

Gândurile ceasurilor de sărbători creştineşti, merg spre înfrăţirea senină a inimelor. Cine le va asculta însă îndemnul lor mântuitor? *A.*

Evenimentele zilei

Dezarmarea Germaniei

Lyon, 4 Ianuarie

Raportul adresat de către mareşalul Foch la diferitele guverne aliate, spune că dela armistiţiu Germania înfrântă a furnizat sau distrus 41.000 tunuri, 70.000 tuburi de tunuri, 16.000 avione complecte, toate submarinele sale şi toate flota sa de război.

Arditii părăsesc Fiume

Lyon, 4 Ianuariei

Cele 4000 arditii a lui d'Annuzio sunt dispuşi să părăsească Fiume şi se asigură că Fiume va fi părăsit până la finele lunei.

Krachul darurilor

Se pare că multe rosturi s'au schimbat în anii din urmă, cel puţin în ce priveşte împărţirea obişnuitelor daruri ale Crăciunului şi Anului Nou. Şi în faţa modestiei darurilor puţin durabile oferite în zilele acestea, nu pot să nu evoc, unele sfârşituri de an în casele de odinoară în care masa se întindea nesfârşita şi salonul nu mai era îndestulător ca să cuprindă acea ce trimeteau prietenii credincioşi: ai fi zis o expoziţie de daruri de nuntă.

Toate acestea par sfârşite, azi. Rudele dau bani, — ceea ce poate e preferabil faţă de preţurile actuale; prietenii nu dau nimic. E uimitor ce econoamă a devenit lumea ... în chestie de cadouri.

Se observă de altfel un fenomen ciudat în societatea noastră: risipa şi avariţia se desvoltă de comun acord. Cheltuelile noastre ar face să se înfioare pe cei de acum câţiva ani şi nu atât prin scumpirea vieţii cât prin gustul nostru de fast şi setea noastră de superfluu. Enorma încărcare a bugetului individual de cheltueli este în întregime consacrată cheltuelilor egoiste sau ostentative. Capitolele umflate sunt cele puse sub firma „Plăceri personale" sau „A părea". Şi de oarece bugetul contimporanilor noştrii nu e elastic la infinit, de oarece se gândeşte omul şi la economii, chiar cei mai cu judecată dintre cei târîţi în ameţitoarea farandolă, rod cât pot mai mult din celelalte capitole. Astfel se economiseşte asupra cheltuelilor „altruiste", cheltuell destinate fericirei, plăcerii, uşurării aproapelui. Cu o rece hotărîre, financiarii gospodăriilor taie acest capitol.

Bătrânele obiceiuri de daruri anuale sunt izgonite. Astfel se organizează încet încet o societate în care cea mai neînfrânată cheltuială are drept corectiv o savantă avariţie. Astfel cuvântul „a da" înseamnă din ce în ce mai puţin un act voluntar şi plăcut, ci plata obligatorie şi penibilă a unui impozit, asupra cărula se fraudează cât mai mult. Astfel se pregăteşte Krachul definitiv al darurilor.

Avariţia donatarilor are o largă parte în criza darurilor în general, a celor de Crăciun în special. Contribuie însă la această criză şi modul în care sunt primite darurile, graţie detestabilei mode curente, care constă în a evalua totul în bani. Ideia valoarei monetare asigurând sufragiile, se 'ntâmplă că amicul cel mai darnic, alarmat de primejdioasele tendinţe, nu mai îndrăzneşte să se lanseze. Renunţă, cu o uşoară întristare, la intenţia-i generoasă şi sfârşeşte prin a'şi adjudeca darul cumpărat. Un izvor de altruism a secat. Un avar s'a născut.

Darurile sensibilităţii? Să nu ne mai gândim la ele. Azi supravieţuesc numai darurile mondanităţii, impozit plătit fără voie, tribut măsurat, dela care te sustragi, cu un surâs viclean, când poţi.

Dr.

ACŢIUNEA URII

Ziarul „Times" ne aduce ştirea că guvernul român a trimis prin legaţiunile din Paris şi Londra note guvernelor francez şi englez prin care le atrage atenţiunea că Ungaria face pregătiri militare şi concentrează trupe la graniţa României.

Negreşit că aceste pregătiri militare ale Ungariei nu pot să ne inspire teamă, nici măcar îngrijorare.

Bizuindu-se pe puterea şi pe drepturile sale, România poate privi cu linişte frământările unui vecin care nu vrea să înţeleagă că starea de lucruri de astăzi este definitivă.

In loc să lase la o parte orice gânduri de revanşă, pe care nimic în lume nu i-o mai poate da, în loc să caute, nu zicem să dorească, o înţelegere cu România şi cu toate celelalte ţări vecine, înţelegere care i-ar îngădui ei în rândul întâi şi apoi celorlalţi, să se refacă, în loc să înveţe ceva din plinele de învăţăminte împrejurări prin care a trecut, Ungaria continuă să nutrească visuri de revanşă.

Nici războiul, nici pilduitoare lecţie de bolşevism a lui Bela Kuhn, n'au învăţat-o că şovinismul ei, întemeiat pe ură şi pe dorinţa de răzbunare, nu o poate târî decât în aventuri fatale.

N'am voi să credem că poporul maghiar nu-şi dă seama de aceasta; dar cârmuitorii pe cari poate şi i-a ales sau de cari nu se poate desbăra, întreţin ura, o scormonesc îl dau viaţă. Ei evocă falsa strălucire a Ungariei de odinioară în contrast cu dureroasa-i situaţiune de astăzi, nutresc imaginaţia poporului cu visuri de splendoare şi de mărire, îl îmbibă cu dorinţe de răzbunare, îi ataţă amorul propriu naţional, glorifică şi apoteozează ura.

Cu această ură, ei învăluesc generaţiile actuale; în această ură vor creşte tinerele-i vlăstare. Nici unora, nici altora ei nu vor să le spună că stările de azi aduse de război se datoresc evoluţiei, progresului şi dreptăţii; că aşa cum se înfăţişează ele acum, aşa *trebue să fie şi aşa vor fi pentru totdeuna.*

Şi în vreme ce noi suntem gata să întindem o mână iertătoare şi cinstită, în loc să ni-se răspundă cu un cuvânt de pace şi de mulţumire, la hotarele noastre Ungaria îşi grămădeşte uneltele, poate pentru un nou război.

W. I.

Reforma agrară în Ardeal

— Se vor salva moşiile magnaţilor maghiari. —

O situaţie specială s'a creat din nefericire, Ardealului şi Banatului în ceeace priveşte reforma agrară. In vreme ce împroprietărirea reală s'a înfăptuit în vechiul Regat, unde ţăranii au şi intrat în posesiunea pământurilor ce-li s'au dat în stăpânire, dincoace de Carpaţi, deşi legea agrară a fost aprobată de Marele Sfat în 1919, şi, deşi decretul-lege a fost semnat încă de atunci de Suveran, împroprietărirea e numai în faza ei pregătitoare. Această situaţie se datoreşte, desigur, şi faptului că, încă de pe vremea guvernărei partidului liberal s'a făcut în vechiul Regat operaţia exproprierei moşiilor şi acordarea în arendă către obştile săteşti a terenurilor destinate de a fi împărţite. Guvernului actual i-a rămas numai sarcina de a face distribuţia loturilor printre muncitorii de pământ cari au drept să fie împroprietăriţi.

In Ardeal şi Banat, proectul de reformă agrară n'a fost pus în aplicare. Singura măsură luată a fost aceea a arendărei forţate, care a rămas neaplicată, în foarte multe cazuri.

Astăzi se anunţă că proectul de reformă agrară alcătuită de Consiliul Dirigent, a fost modificat de d-l C. Garoflid, şi că el va fi depus în Parlament, după vacanţa parlamentară. Iată însă că ni-se dau unele amănunte asupra modificărilor introduse, cari, dacă se vor confirma, pun în discuţie o chestiune dintre cele mai importante.

Astfel, se afirmă că în legea d-lui Garoflid s'a introdus o dispoziţie, care nu exista în aceea discutată în Marele Sfat, prin care „se poate lăsa în una sau mai multe moşii, o întindere până la 1000 jugăre cadastrale". Suprafaţa de pământ scutită astfel de expropiere se ridică la 100 mii jugăre cadastrale.

Ce însemnează această excepţiune nouă, în favoarea marei proprietăţi din Ardeal, care aparţine, după cum se ştie, magnaţilor maghiari? Desigur, e vorba de un interes politic, nu de o măsură economică. Guvernul actual ştirbeşte opera de dreptate socială a împroprietărirei, pentru a câştiga de partea sa nobilimea şi aristocraţia rurală a Ardealului.

E, cel puţin, un gest înţelept acesta? Nici atât. Legăturile pe care trebue să le căutăm printre minorităţile etnice, sunt cele cari merg spre popor, nu spre oligarhia acestuia. Afară de aceasta însă, reforma agrară în Ardeal şi în Banat, îmbracă, prin firea lucrurilor o înfăţişare de dreptate naţională. Foştii iobagi, singurii cari n'au putut niciodată râvni să fie proprietari de pământ, au dreptul să fie reîntegraţi în ogoarele lor, jefuite de privilegiaţi.

Se va renunţa la această justă reparaţie datorită populaţiei româneşti,

Parlamentarii ardeleni şi bănăţeni vor şti, nădăduim, să lămurească această latură a împroprietărirei din ţinuturile pe cari le reprezintă.

Congres învățătoresc

— Convocare —

Președenția Asociației învățătorilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș convoacă la *congresul extraordinar* din ziua de 23 Ianuarie 1921 (prima Duminecă după Bobotează) pe toți învățătorii, în orașul Cluj.

La ordinea zilei este chestiunea „Casei învățătorilor", care interesează de aproape pe toți membrii corpului didactic din învățământul poporal, se invită totodată la acest congres și toți profesorii școalelor normale și civile, toți funcționarii revizoratelor școlare și conducătoarelor grădinelor de copii.

Ordinea de zi:

1. Modificarea statutelor „Casei Învățătorilor" din Cluj, și a Fondului „Gheorghe Lazar" în sensul ordinului Ministerului Instrucțiunei din București Nr. 124495—1920.

2. Chestiunea salarizării unificate. Referitor la aceasta, cu ocazia Congresului, Secțiile au să prezinte „Memorii" bine studiate și motivate.

3. Diverse propuneri.

Colegii Și de data aceasta interesul cel mai cald, ce trebuie să-l avem față de noi și de școala noastră poporală să fie îmboldul cel mai puternic, care să ne adune pe toți fără preget într'un Mare Congres. Să facem, ca acest congres să fie o manifestare a puterii ce ne călăuzește de a fi solidari și unitari, nu numai când avem de luptat pentru nevendicările noastre juste, dar și atunci, când avem a ne bucura în urma succeselor realizate.

Prin ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor de bine, una dintre cele mai cardinale chestiuni, ce ne-a preocupat atât de mult la congresul din Eara trecută, ni sa rezolvit favorabit. Sa datorință a noastră acum a lua în mod demn și bine cumpănind, în primire, ce ni să dat. A sosit acum vremea, când avem mijlocul de a începe o muncă sistematică pentru ajungerea înaltelor scopuri, ce singure pot ridica școala și învățătorul pe piedestalul ce-l merită din toate punctele de vedere.

Cluj, la 2 Ianuarie 1921.

Traian Șuteu, președinie. Gavril Almașianu, secretar.

Ecouri

O academie liberă de Arte-Frumoase la București

Asociația elevilor școalei de Bele-Arte de sub președinția de onoare a A. S. R. Principesa Elisabeta, își încoronează azi activitatea ei rodnică, prin înființarea unei Academii libere de pictură, sculptură, desen și artă decorativă, sub direcția artistică a mestrului A. G. Verona și sub conducerea unui comitet compus din d-nii Igiroșanu Horis, Virgil Cudoiu, d-ra Grigorescu, Coman și Chirovici. A. S. R. Pincipesa Elisabeta neputând lua parte la inaugurarea Academiei din cauza ocupației febrile cu pregătirea logodnei sale a chemat în audiență pe d-l H. Igiroșanu, neobositul președinte al Asociației, aducându-i toată elogiile pentru aceasta frumoase faptă și promițându-i tot sprijinul material și moral atât al A S. cât și a întregii case regale

Studentele române și anecdota

Din „Dimineața"

Intr'un articol asupra școlilor din Franța, „Le Temps" arată că printre 443 studente străine, la Sorbona figurează 98 române. Cu acest prilej, ziarul reproduce următoarea istorioară relatată în „Revue universitaire" de un cunoscut profesor universitar român:

— Toate muncesc la fel?

— Nu, slutele muncesc mai mult ca celelalte.

— Toate aceste tinere studente pe care le-ați adus în Franța își vor urma studiile până la capăt?

— Nu. Multe nu-și vor termina studiile. In fond, nu doresc decât să se mărite. Cum găsesc un bărbat, își întrerup studiile.

— Dar atunci, n'aveți nici odată studente măritate?

— Ba da, câte odată; dar atunci își iau două nume... Intr'o zi am ascultat-o pe una și i-am spus: „Ai două nume, doamnă. E/ bine, ai să răspunzi pentru doi".

Atunci s'a ridicat peste bancă destul de sus ca să-i văd tot bustul, și mi-a răspuns foarte simplu: „Cum nu, d-le profesor; am să răspund chiar pentru trei".

Corpul didactic din Maramureș

Suntem în anul al 2-lea în România-Mare și nu am putut ajunge cu organizația măcar în situația, ca funcționarii să-și primească lefurile regulat. Od tă n'avem ordonanțe de asemnare, iar când vine ordonanța, nu sunt bani. Au ajuns dar să avem lefuri asemnate, bani însă nu. De ce? Doar e destul dacă li vedem pe hârtie, de ce să mai primim și bani. Noi putem sărbători Crăciunul și fără bani. Familie noastre nu au nevoe de nimic pentru sărbători, nu e nevoe să se bucure de nimic cu prilejul sfintelor sărbători.

E deajuns pentru noi și o coajă de mălai. Și de ce? Pentru că forurile competente nu se îngrijesc ca perceptoratele, cel puțin la sfintele sărbători, să aibă bani la dispoziție, să plătească funcționarii.

Nu e vorbă de un om, ci e vorbă de un întreg corp didactic și anume de învățătorii de pe Valea Vișeului, care de 6 luni, — alții, din alte părți, de 3—4 luni, — iar profesorii școalii normale din Octombrie, — nu a primit lefurile. De aceia nici nu mai stărui, asupra faptului, că internatul școalei normale se susține și azi cu bani împrumutați de luni de zile, pentrucă banii asemnați sunt numai pe hârtie, iar nu în casa școalei.

Nu m'aș mira de starea aceasta dacă nu aș ști că la perceptoratul din Sighet se varsă sute de mii de lei numai din monopoluri, vamă și accize.

Nu facem reproșuri și nu cerem cadou cum ar trebui să primim și noi ca alți oficianți particulari, ci cerem aceia ce ni-se cuvine de luni de zile.

Viktor Mathei
profesor.

Femeile la Universitățile germane

Numărul femeilor care erau înscrise la Universitățile din Germania crescuse repede în utimul timp pentru a scădea acum din nou.

In timpul războiului mondial, numărul studentelor se ridicase dela 4100 la 8300, pentru a scădea azi la 8000. Motivele acestei scăderi sunt rivalitatea la ocupațiile academice între ambele sexuri.

Numărul studentelor dela litere, fiologie și istorie a scăzut dela 3200 la 3000 în ultimele 6 luni. La matematică și fizică numărul a scăzut dela 1300 la 1200 al mediciniștilor dela 2300 la 2200. Crește însă numărul studenților în studiile de stat (economie națională) cari erau 100 înaintea războiului și au ajuns la 950. La stomatologie numărul studenților era în 1914 de 100, astă-vară 180, și acuma 240. Farmacia o studiază 150 femei. Numărul studentelor după Universități este: 1129 studente la Berlin, 748 Munchen, 408 la Heidelburg, 405 la Munster, 394 la Breslau, 369 la Lipsca, 361 la Hamburg, 345 la Göltingen, 344 la Jena, 202 la Tubingen, 199 la Würzburg, 198 la Halle, 159 la Kiev 142 la Rostok, 140 la Giessen, 123 la Greifswald, 69 la Universitatea din Erlangen.

Numismatica și descoperirile dela Argeș.

In „Cronica numismatică", interesanta foaie de informațiuni a Societății numismatice române, d-l Const. Moisil, directorul foii ne dă importante lămuriri cu privire la identificarea mormintelor și moaștelor cu ajutorul monetelor aflate — nu în morminte — ci în urma săpăturilor din altar, și mai ales prin compararea motivelor eraldice ale obiectelor găsite în mormânt cu acelea aflătoare pe monedele din evul mediu.

D-l Moisil ajunge la concluziile următoare:

Pe baza descoperirilor monetare cunoscute până astăzi, numismatica poate aduce următoarele contribuții precise la istoricul Bisericii Domnești Curtea de Argeș:

1º Mormintele aflătoare în această biserică sunt ale membrilor dinastiei Basarabilor.

2º Unul din mormintă este al lui Radu I.

3º Clădirea bisericii n'a putut începe mult timp înaintea anului 1272.

Românismul Hotinului

Citim în *Dacia*: Ținutul Hotinului este cea mai neglijată parte a României Mari, de oarece chiar Românii fac păcatul de a-l socoti drept ucrainian.

Plimbându-ne prin satele învecinate ale Basarabiei cu bucurie am putut constata că ele sunt tot așa de românești ca orce alte sate din regiunile cele mai românești, cu toate că d. Nour a ținut de bine să le treacă pe harta sa ca ucrainiene. Se vorbește așa de frumos românește acolo, în cât am rămas uimiți. Trăesc încă formele arhaice. La Dinanți, mi-a spus un flăcău, — și eu pot a conduce automnbilul. — Istoria culturală a Basarabiei în trei cuvinte! Forma arhaică aplicată la un neolapism, prins acum.

Citiți „Infrățirea"

Impotriva mitei

— O ordonanță —

D-l Petre Meteș, prefectul județului Cojocna și al orașului Cluj, publică o ordonanță cu privire la mită, pe care o motivează astfel:

„Văzând că darea și luarea de mită și bacșișuri a devenit o adevarată catastrovă pentru bunul mers al afacerilor obștești; credem că e datoria tuturora, autorități și public să stirpim această boală dintre noi cu cele mai aspre măsuri; și deși suntem convinși, că singur sistemul aplicat odinioară de marele Domnitor Țepes-Vodă, ar duce la un rezultat absolut sigur și radical; fiindcă aplicarea acestor măsuri trece peste puterile noastre, totuși facem un călduros apel către toate autoritățile în drept și în deosebi, către toți d-nii Prefecți de județe și poliție din întreaga țară Românească, ca să ne stea într'ajutor în acțiunea pornită pentru combaterea molimei năpraznice a mituirei, — luând dispozițiunile de mai jos, sau ce le vor crede mai nimerite".

Urmează dispozițiile cari trebuesc urmate de autoritățile în subordine din Cluj și județul Cojocna; printre acestea menționăm:

Se va publica în modul cel mai întins prin mijloacele obișnuite, în toate orașele și comunele, că atât darea, cât și primirea de mită și de bacșișuri, sau cadouri pentru funcționarii publici este oprită, și toți ceice păcătuesc împotriva acestei oprelișți, se pedepsesc aspru de către tribunale.

Toți funcționarii și slujbașii statului primesc leafă și plată numai dela stat, așa dară orice serviciu pentru cetățeni se face gratuit.

Toți cetățenii cari au cunoștință de cazuri de mituire sunt datori să le denunțe procurorului sau judecătorului celui mai apropiat.

Cel ce denunță mai întâiu cazul de mituire, fie particular sau funcționar, va fi scutit de pedeapsă, considerându-se că a lucrat în interes general, sau pentru apărarea legitimă a ordinei spre a da pe mâna judecătorului pe făptuitor.

In toate birourile se vor rezolvi hârtiile intrate exclusiv și numai în ordinea intrărilor. Escepția dela această regulă, prin rezolvire cu precădere, poate admite numai șeful serviciului în baza unei cereri speciale și motivate, înaintate în scris de către petiționar.

Sunt oprite orice intervenții în persoană, sau prin bilete de recomandație înaintea autorităților. Apariția în persoană a petiționarului se restrînge la cazurile strict necesare; când prescrie legea, sau dacă o altă rezolvire este imposibilă.

Intervențiile și primirile peste orele fixate, se consideră ca o insultă adusă autorităților și se vor pedepsi în consecință.

Nu fac escepție nici advocații, cari sunt datori a se adresa autorităților numai în scris.

Sumele date ca mită sau bacșișuri de către comercianți, sau industriași, sau alți cetățeni, nu se vor putea socoti la cheltuelile sau costul mărfurilor, nici la calcularea câștigurilor normale.

Controluri oficiale și civile vor veghea contínu respectarea acestei dispoziții.

Oricine e prins asupra dării sau primirei de mită va fi imediat arestat.

Mijlocirea de permisuri, pașapoarte, locuințe, diferite autorizații și certificate este strict oprită chiar și pentru advocați, fiind toate aceste operațiuni impreunate cu mituiri.

Se va înființa în fiecare oraș sau comună mai mare din cetățeni și funcționari, „liga pentru lupta contra bacșișurilor", care ligă va urmări cu asprime pe toți contravenienți și va arăta instanțelor judecătorești toate infracțiunile.

Prin această ligă se va înlesni descoperirea cazurilor de mită, fiindcă liga prin conducerea sa (președinte, comitet, birou), va avea curajul de a denunța pe făptuitori, ceia ce lipsește la cei mai mulți cetățeni izolați.

Pentru menținerea bogățiilor artistice din Viena

Renumitul tablou al pictorului polanez Matejko, tablou care reprezintă o scenă din istoria Poloniei, adecă ședința Sobraniei polone, în care majoritatea deputaților votaseră pentru Rusia, iar minoritatea înfățișează patriotismul cel mai clasic, a fost vândut de către guvernul austriac Poloniei pentru suma de 1 milion. In legătură cu această vânzare și cu alte vânzări anterioare cari au stârnit nemulțumirea presei austriace, „*Neue Freie Presse*" scrie: „Nu poate fi vorbă de tabloul lui Matejko. Este vorbă dacă este permis să se rupă din galeriă un tablou făcut de un pictor renumit, care prin compoziția și technica, este una din cele mai frumoase și interesante opere.

O galerie ca cea din Viena, este o unitate organică realizată în cursul secolilor trecuți. Să poate zice că este numai un tablou și că nu există intenția de a procede continuativ în felul acesta. Cazul de față alcătuie însă un prejudiciu serios și nu putem ști cari foruri se vor baza mai târziu pe el, zicând că guvernul austriac și-a vândut pentru puține parale bogățiile artistice și că opinia publică a tăcut. E mai important pentru noi că datoria aceasta să nu fie neglijată. Pentru ca Viena să-și mențină numele bun între orașe, și tradiția sa cea veche, care interesa lumea, ce mai rămâne Vienei? Ne-a răpit destul înfrângerea, și sărăcia ne-a lipsit de multe. Statului nu-i este îngăduit să vândă nici o bucată din posesiunea noastră cea mai prețioasă.

Serbările teatrului maghiar

Ziarul „*Ellenzék*" aduce știrea că Direcțiunea Teatrului maghiar, a hotărât ca cu ocaziunea fiecărei aniversări a vre-unui scriitor marcant maghiar să aranjeze reprezentații festive, întrucât rolul teatrelor maghiare în situația schimbată, nu poate fi numai distractiv, ci ele au o și o misiune culturală.

Deocamdată se vor ține reprezentații festive pentru aniversarea lui Madach, Csepreghy, Iuliu E. Kovács, Mauriciu Jókai, Emeric Tóth și Ioan Arany.

Venitul dela reprezentația în amintirea lui Madacht va fi predat pentru reclădirea teatrului din Timișoara. S'a căzut de acord ca în această zi — 21 Ianuarie — toate teatrele din Ardeal să dea reprezentații al căror venit să fie destinat pentru reclădirea teatrului ars.

Bilanțul Secretariatelor generale din Cluj

Ancheta noastră la cele opt secretariate generale. — De vorbă cu titularii

La Agricultură și Domenii

D-l secretar general Petrini, ne spune următoarele:

„Suntem în curs de organizare a fermelor statului, a învățământului agricol și a tuturor serviciilor pendinte de acest secretariat:

Am cerut ministrului și ni s'a aprobat ca în afară de școlele de agricultură să înființăm ferme demonstrative în fiecare județ și anume una centrală și câte una de fiecare plasă. O comisiune compusă din 2 inspectori generali și 2 administratori de ferme model din Vechiul Regat însoțiți de o comisiune de specialiști din Ardeal, vor face propuneri concrete.

O altă comisiune se va ocupa cu cercetarea situațiunei viticole.

Măsura antipremergătoare aplicării reformei agrare, arendările forțate, e în curs de executare.

Tablourile de improprietărire pe baza cărora se va face exproprierea, în cea mai mare parte au fost terminate și acum sunt supuse judecății comisiunilor locale".

La interne

Dl Secretar general Tănăsescu ne spune următoarele:

„Conducerea în administrație se face după legile maghiare și ordonanțele Consiliului Dirigent până se va pune în aplicare legile marei reforme administrative; proectele acestor legi se vor depune în curând pe biroul Camerei, — afară de dispozițiunile locale luate în interes general și în vederea asigurării unei bune administrații. In ce privește partea administrativă comisiunea de unificare în diferitele ei ședințe a ajuns la concluzia că unificarea administrativă trebue făcută prin centralizarea serviciilor la București pe ziua de 1 Aprilie 1921.

La Ocrotirile Sociale

D-l dr. Iuliu Moldovan, inspector general al serviciului sanitar, ne-a comunicat următoarele:

„Până în luna Octombrie secretariatul general s'a condus după legile maghiare modificate prin decretul lege al Consiliului Dirigent. Din Octombrie puterea legei din vechiul Regat s'a extins și asupra teritoriului Transilvaniei iar secretariatul general s'a schimbat în inspectorat general.

Lucrul principal a fost organizarea serviciilor de asistență socială prin introducerea surorilor de ocrotire la sate și formarea a 5 inspectorate de igienă. Acestea impreună cu ambulatoarele policlinice — unde se dau consulații gratuite — au ca menire principală combaterea tuberculozei, boalelor venerice și mortalității copiilor.

Pe anul acesta a fost pus în aplicare în bună parte, iar în anul care începe se va continua întregirea lui.

S'a complectat organizația spitalelor rămase într'o stare deplorabilă după războiu.

S'a organizat serviciul azilelor de copii, s'a făcut evidența invalizilor și statificarea în parte a spitalelor județene.

Am avut însă grijă de ridicarea stării materiale a personalului sanitar. Trebue însă să menționăm concursul medicilor celor mai chemați.

La alcătuirea unui proect de lege în care se prevede înființarea ministerului sănătății pe lângă descentralizarea administrativă.

La Industrie și Comerț

De la Secretariatul general al industriei și comerțului, — d-l dr. Ion Evian, fiind demisionat încă de acum câteva săptămâni — cem avut părerile directorilor acestui secretariat.

D-l V. Comșa directorul comerțului, mi-a comunicat:

„Comerciul sufere foarte mult din lipsa transporturilor normale sau cel puțin suportabile. Criza de numerar provenit îndeosebi în urma ne a chitărei cotei de 40 la sută amenință prăbușirea a foarte multe case comerciale solide.

Produsele noastra în special lemnăria, în valoare de miliarde, așteaptă exportul care însă nu se poate face din lipsa mijloacelor de transport.

O febrilă activitate s'a desvoltat pe terenul înființărei societaților comerciale. Aceste noi inițiative au atras în Transilvania un capital de vre-o 300 milioane lei.

Camerile de Comerți sunt conduse în baza legilor ungare, însă reforma și respectiv unificarea tuturor Camerilor din întreaga țară este în studiu.

Cercurile economice, financiare, industriale, sunt foarte animate de ideea înființărei unei burse de efecte și mărfuri, cu sediul în Cluj dela care se așteaptă rezultatele reale, îndeosebi în ce privește naționalizarea întreprinderilor din Transilvania.

Din cauza transporturilor rele comercianții Transilvaniei încep a părăsi tot mai mult piețile din vechiul regat aprovizionându-se mai mult direct din Apus.

O imbucurătoare mișcare se observă pe terenul cooperativ. O intensă propagandă e desvoltată atât de către casa centrală a cooperativelor din București cât și de către direcția cooperativelor din Cluj.

Credem că în curând prin o mai mare desvoltare a lor vom ajunge la o situație înfloritoare a țărei".

Din partea directoratului industriei, d-l Ingirer Blankenberg mi-a declarat următoarele:

„Industria se află într'o situație foarte critică din lipsa de transport a materiilor prime. Uzinele sunt nevoite să-și restrângă activitatea si unele chiar să stagneze. Prin aceasta, activitatea noastră devine din ce în ce mai redusă. Noi sperăm că poate comisiunea transporturilor, formată în ultimul timp să îndrepte starea lucrurilor. De altmintrelea bogățiile minerale care se găsesc pe teritoriul Transilvaniei fac pe multi să se intereseze de formarea unor noui întreprinderi.

Și guvernul își dă interes pentru încurajarea industriei și de aceea sperăm că atunci când transporturile se vor face normal, numărul intreprinderilor va fi o falâ a țărei, socotind avântul luat în ultimii 2 ani înainte de războiu, când se indoiseră numărul uzinilor atingând cifra de 1500.

Silințele noastre merg spre o cât mai mare activare a producției interne pentru ca, prin aceasta, importul să fie cât mai redus posibil".

La Culte și Instrucțiunea Publică

D-l secretar general Oct. Prie ne-a comunicat următoarele:

„Secretariatul a venit în numele unificărei. Principiul a fost o unitate de vederi și măsuri, cu atât mai mult că aici în Ardeal spiritul era cu totul altul ca în vechiul regat. Ceia ce s'a făcut aici până la venirea secretariatului a fost o preluare și o traducere a legilor ungurești: *Mutatis mutandis*. Am avut deci datoria de-a pregăti o bază legislativă.

Am făcut unificarea lefurilor deoarece aici erau profesori și din vechiul Regat și de aici. Prin aceasta și s'a mai scăzut numărul de ore ce l aveau profesorii ardeleni și s'au mai înmulțit la cei din vechiul Regat. Aceasta s'a terminat cu ziua de 1 Octombrie și lucrul îl datorim bună voinței d lu ministru Negulescu.

Unificarea administrativă se face acum și proectul de lege se va depuna după vacanță pe biuroul camerei.

Unificarea învățământului întreg e aproape terminată așa încât la sfârșitul anului școlar avem situație absolut limpede și în conducerea învățământului începând cu noul an ne aflăm cu a procedură unitară pentru întreaga Românie Mare.

Faptul acesta este foarte insemnat dacă avem în vedere insemnatatea școalei la temelia Statului.

Menționăm că în cursul anului s'a deschis Academia Comercială Cluj și Academia de drept la Oradia-Mare (ungurească).

S'au deschis școli poporale, și în ultimul timp s'a dat ordin ca în fiecare comună, unde se găsește local de școală, fie particular fie confesională și unde nu s'a deschis dintr'o cauza oarecare să fie deschisă școala de către autoritățile administrative.

Suntem în fața rezolvărei chestiunei școlare confesionale care nu cadrează întocmai cu principiile politicei culturale românești. In privința aceasta apelăm la patriotismul *prelaților* noștri și sperăm că se va afla un mijloc ca împreună să clădim edificiul culturei noastre naționale, atât de mult izgonită de pe plaiurile Transilvaniei.

Suntem de principiu să nu punem nici un obstacol pretențiunilor culturale juste ale pooarelor de grai străin, cetățeni ai acestei țări. Statul le întreține școlile elementare cu limba și învățători unguri.

E dureros, că mai ales Ungurii privesc cu destulă neîncredere la intențiunile noastre de frățietate și împotriva școalelor ungurești de stat au pus școalile confesionale ungurești, provocând în felul acesta o luptă între școlele ungurești. Sperăm însă, că timpul care vindecă toate, va face să cunoască și maghiarii că în statul român ei sunt liberi a-și face școala lor și a'și continua cultura cum vor crede mai bine.

E deasemenea dureros că episcopii nici până azi nu au depus jurământul de credință față de stat, ceea ce îngreuează situația elementului maghiar, prelații lor fiind considerați și ca exponenți politici. Indulgența guvernului credem că își va cunoaște marginile și în privința aceasta și va lua măsurile pe care timpurile le impun".

La Finanțe

D-l Secretar general al resortului de Finanțe, Zaharia Muntean, mi-a comunicat următoarele:

Când am fost numiți în comisiunea de unificare am venit cu gândul ca Ad. financiară a Transilvaniei să fie unificată cu acea a vechiului Regat. De 8 luni opera unificărei s'a făcut; în bună parte s'au unificat salariile funcționarilor, și la 1 Decembrie s'a făcut cel mai mare pas, prin introducerea legei contabilității din vechiul Regat și în Transilvania. Experiența făcută cu unificarea de până acum este în general bună, lacunele sunt de însemnătate mică și se vor indepărta în scurtă vreme.

Urmează să se unifice și contribuțiile directe. Chiar acum, în ajunul sărbătorilor ne-am ocupat cu elaborarea unui proect de lege asupra contribuțiilo directe, al cărui principiu este simplificarea contribuțiilor directe din Transilvania și apoi extinderea lor și asupra vechiului Regat. Amintim că, dacă până acuma unificarea s'a făcut în felul, că legile din vechiul Regat s'au extins aici cu unele mici modificări reclamate de nevoile Transilvaniei, în cazul contribuțiilor directe am dori să se procedeze invers.

E lucru cunoscut că sistemul de contribuți directe din vechiul Regat este cu mult inferior sistemului de contribuții directe aplicat aici. Așa printre contribuțiile directe de aici, este și legea impozitelor câștigurilor de războiu, pe care presa română o reclamă cu atâta stăruință. Chiar, prin faptul că sistemul impozitelor directe e superior celui din vechiul Regat, se întâmplă că cetățenii români din Transilvania plătesc impozitele direct cu un procent de cel puțin 200 la suta mai mult ca cei din vechiul Regat. Pentru ca să înceteze această ilegalitate cât mai grabnic, e de dorit ca să se facă și unificarea impozitelor directe în senzul mai sus amintit.

In chestia încasărei dărilor, menționăm că numai în unele ținuturi au rămas neincasate din motivul că până la preschimbarea coroanelor, intenționat nu am stăruit pentru încasare. Dela preschimbare însă, încasările s'au făcut în mod normal iar restanțale ce mai sunt se vor achita cu prilejul plății celor 40 de procente, plată care se va face la începutul lunei viitoare.

Se vorbește mult de criza de numerar, din care motiv ar stagna producția industrială. Credem că prin achitarea chitanțelor de 40 procente rămase dela schimbul coroanelor totul va reveni la normal".

La comunicații

In lipsa D-lui Groza, secretar general al comunicațiilor, adresându-ne D-lui *Dr. Vasile Popp*, d-sa ni a comunicat următoarele:

„Secretariatul general al comunicațiilor s'a înființat din resortul de comunicație a Consiliului Dirigent care cuprinde în sine serviciul CFR., serviciul edili și alimentație, toate aceste pentru teritoriul Ardealului, Banatului și părților Ungurene.

Este fapt, că afară de serviciul edil, celelalte servicii nu erau conduse de specialiști și prin urmare e firesc că serviciile să fi suferit.

După desființarea C. D., înființându-se în locul resorturilor, secretariatele generale, s'a luat măsuri ca și serviciul CFR. și alimentațiile să fie conduse de oameni experți și în primul rând s'a dat toată atenția CFR. Direcțiunea centrala CFR. din Cluj, care conducea exploatarea CFR. pe teritoriul întregei Transilvanii încă nu avea o conducere, ba nici o organizație corespunzătoare. In consecință, secretariatul general a pus la ordinea zilei desființarea acestei direcțiuni centrale și unificarea ei cu direcțiunea generală din București, iar pe de altă parte în baza principiului de centralizare s'au luat măsuri pentru înființarea noilor direcțiuni regionale în număr de 4. Principiul descentralizărei aducea cu sine realizarea acestei hotărâri, prin care se ajungea scopul și anume ca administrație CFR. să fie ușurată prin faptul că nici-o direcțiune regională să nu aibă o lungime de linii mai mare decât 1200 km. Lichidarea Direcțiunei centrale s'a terminat la 15 Octombrie, prin detașarea a 43 funcționari experți la direcțiunea generală București cu scopul ca aceștia să contribue la conducerea centrală și reorganizarea Direcțiunei generale CFR. Foarte puțini însă s'au putut plasa la București din cauza lipsei biurourilor și locuințelor.

O chestiune care a preocupat secretariatul general a fost și incadrarea personalului: După cum se știe, personalul CFR de pe acest teritoriu este în majoritate străin ca nationalitate și a fost preluat dela MÁV. Deci pentru mulțumirea acetui personal a trebuit să se ia măsuri ca să fie incadrat, ceea ce în mare parte s'a și executat.

Unul dintre serviciile cele mai importante a CFR e serviciul de ateliere care are să execute repararea locomotivelor și vagoanelor parte defectate, parte uzate în războiul mondial.

Muncitorii atelierilor infiltrați prin ideile ultra-socialiste și agitați chiar și prin unii exponenți ai politicei străine în tot timpul anului trecut ne-au cauzat multe și mari dificultăți așa, încât atelierile au ajuns la o producție minimală, când numărul vagoanelor și locomotivelor întrate pentru reparație întreceau numărul celor ce eșiau reparate. Sindicatele din vechiul regat au contribuit de asemenea mult la desvoltarea rezistenței pasive a muncitorilor de ateliere de aici, până când americanismul a isbucnit la 21 Octombrie în grevă generală, la care grevă însă secretariatul general se astepta, deplin pregătit; prin urmare a fost în măsură nu numai de a susține circulația trenurilor, dar și de a delătura elementul turbulent și dușmănos, reprimind în serviciu numai pe muncitorii cinstiți. Ținem să menționăm că în această epocă nouă, cât timp expeditele nouă nu se vor schimba, avem intențiunile cele mai bune și anume ca sistemul de premii să'l desvoltăm și mai departe, asigurând prin aceasta condițiunile de trai a muncitorimei cinstit și pacinice.

O chestiune interesantă e și supravegherea față de Căile ferate particulare, ceia ce s'a executat dela inceputul anului printr'un comisar guvernial, până când la propunerea acestuia, guvernul central a hotărât inființarea inspectoratului C. F. particulare de pe tot teritorul acesta cu sediul in Cluj, aparținând direct ministeriului comunicațiilor. Organizarea acestui inspectorat s'a terminat in zilele ultime ale anului. Afară de controlul asupra C. F. particulare acest inspectorat are menirea de a revizui toate actele de concesionare, convențiunile și tarifele ce le mențin cu scopul de a contribui la inbunătățirea prin ridicarea veniturilor statului. Peste condițiunile refacerei C. F. din intreaga țara in primul rând e asigurarea materialelor necesare și a conducerei de specialiști credincioși țărei, muncei și cinstei."

La Justiție.

D-l *dr. Victor Popp* secretarul general al justiției ni-a comunicat următoarele:

„Când s'a preluat de către Români justiția, mulți funcționari au refuzat să depună jurământul. Atunci C. D. s'a adresat celor mai culți dintre Români. S'a recurs la avocați, practicanți și notari cari să contribue la sal-

Renumita Fabrica chimică „UNIO“ Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Prăvălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

varea situației. Totuși nu s'a putut recruta numărul cerut. Consiliul Dirigent a recurs atunci la juriștii din vechiul regat. Ideia ar fi fost bună; s'ar fi îngrijit totodată de traducerea legilor. Prin faptul că nu s'a efectuat traducerea, acești funcționari luptă cu mari greutăți pentru îndeplinirea datoriei lor. In ultimul timp însă s'au tradus procedura penală, procedura civilă, iar sub tipar se găsește codul civil austriac, codul comercial și codul falimentelor, toate fiind scoase cu cheltuiala Ministerului de Justiție. Tipărindu-se acestea, va fi ușorată funcționarea justiției.

In programul secretariatului general a fost și revizuirea personalului și revenirea asupra unor numiri la conducere, urmând să fie așezați cei mai abili juriști.

O chestiune care s'a desbătut mult a fost dorința magistraților ardeleni să stea pe aceeaș treaptă de salarizare cu cei din vechiul regat. Există în acest sens un proect de lege ce va fi depus în curând pe biroul Camerei și care a fost alcătuit în vederea îmbunătățirei stărei materiale a magistraților Transilvăneni.

O chestiune interesantă a fost și reînființarea mai multor judecătorii și tribunale desființate de Consiliul Dirigent.

In ce privește chestiunea notarilor publici, nu s'a știut până în ultimul timp dacă se vor menține sau se vor desființa. Acum s'a hotărît ca să rămână și pe mai departe și se vor confirma cei ce au depus jurământul, ultimul termen fiind 1 Ianuarie 1920.

Referitor la românizare, putem spune că atât în justiție cât și la notariatele publice s'a făcut un mare progres.

In privința înscrierilor avocaților din vechiul Regat în Ardeal, chestiunea nu este clarificată deși există dorința secretariatului ca aceasta să se facă în așa mod încât să mulțumească opinia juridică. *Wy.*

INFORMATII

Din cauza sfintelor sărbători ale Crăciunului, numărul viitor al ziarului nostru va apare luni la 10 Ianuarie la oarele obișnuite.

*

S'a luat hotărârea ca notarii publici care nu au depus jurământul până la 1 Ianuarie curent să fie considerați demisionați.

*

Joi sosește în orașul nostru Doamna Valentina Focșa, profesoară, directoara foilor „Acțiunea feministă“ și „Foaia gospodinelor“, membră în Comitetul Central al Asociației feministe din țară și cunoscută conferențiară. Domnia sa va ține Duminică 9 Ianuarie c. ora 3 p. m. în sala „Reduta“ conferința „Problema feministă“, iar Luni 10 c. va expune în cerc mai restrâns ideia cercurilor de gospodine.

*

In ziua de 7 Ianuarie la orele 8 p. m. trupa „Varieteului Biabini“ va da o reprezentație în scop de binefacere, cu următorul program:

Grupul Ramaschoff dans și dans siberian.

Kivia and Sidney artiști-bicicliști. Janico ventrilog Gheorghian, Ady-dis, Olly Tressler, Elisabeta Bakor, Pacalovna.

Se va reprezenta un vodevil român ale cărui roluri le vor ține d-na Gheorghian, d-l Gheorghian și Mihăilescu.

Deasemenea vor fi și alte numere de dans și muzică.

In toate serile de Crăciun vor avea loc reprezentații, excepționale Biletele pentru reprezentația din 7 Ianuarie 1921 se găsesc de vânzare la cassă chiar în ziua reprezentației începând dela ora 2 și jumătate.

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

Aflăm că la minele de cărbuni regiunea Petroșani, se află 500 de vagoane de cărbuni scoși, care nu sunt transportați din lipsă de vagoane.

*

Al doilea număr din *„Infrățirea“* pentru muncitori și săteni, va apare de Anul Nou.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Drogueria și Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice și farmeceutice Cluj.

*

„Kegyelet“ Interprindere de înmormântare, Sfrada Memorandului 6, primește înmormântări cu prețuri foarte ieftine. Telefon No. 448.

*

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei. 28

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28)

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

*

Bonbonărie specială în Piața Unirii 3. Cele mai fine bomboane Melissa etc. din țară și străinătate. Cel mai eftin loc de cumpărare pentru Crăciun, deschis până la ora 9 seara.

*

Cu ocazia Sărbătorilor, începând de azi Magazinul „Missir“ face reducere de 5 la sută la toate mărfurile

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke“ Cluj Piața Unirii No 32. (61)

„Gourmand“ confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

*

Cu considerare la sărbătorile Crăciunului adunare generală a federalei băncilor noastre „Solidaritatea“ convocată pe 9 Ianuarie a. c. s'a amânat pe Duminecă 16 Ianuarie 1921, când se va ține în Cluj cu programul publicat.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii deser și likör. (30)

*

La 8 Ianuarie 1921 va avea loc în localul „Armoniei“ o serată dansantă aranjată de funcționarii depoului de locomotive din Cluj, sub conducerea unui comitet. Inceputul la orele 8 seara.

*

Cumpărăm case de bani și o instalație de baie. Creditul Technic Transilvanean, Cluj, Calea Victoriei 23.

*

„UNIVERSUM“ interprinde technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 138

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Erezii lui Stotter Iacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9.

20 **Telefon No. 350**

Pentru biroul de Incuartiruire

E cunoscută în deobște criza de locuințe prin trece populația Clujului. Ori câtă bunăvoință și ori câtă muncă ar depune actualul birou de încartiruire pentru a satisface toate cererile, nu se va ajunge la un rezultat satisfacător atâta timp, cât nu se va obține realul concurs al autorităților executive.

Este vorba de intervenția autorităților polițienești într'o chestiune de rezolvire de care depinde, într'o măsură oarecare, rezolvirea însăși a chestiunei încartiruirei. Intr'o situație ca aceea a locuințelor din Cluj, credem că e de datoria autorităților noastre de a da o ordonanță publica prin care sub amenințare de pedeapsă să se oblige toți proprietari de case nelocuibile pentru a se veni în ajutorul celor ce azi dorm pe drumuri.

Sunt în Cluj sumedenie de proprietari cari intenționat evită de a-și repara imobilele pentru a nu face camerile susceptibile de a fi rechiziționate de biroul de incuartiruire. Contra acestor proprietari, cari numai din spirit de egoism și răutate fac ceia ce fac, ar trebui să se ia cele mai severe măsuri de constrângere.

Pe strada Someșului de pildă se găsesc câteva imobile compuse din câte 7—8 camere care sunt lăsate în părăsire de proprietari pentru a nu putea fi rechiziționate. Aceste imobile sunt foarte ușor de reparat; ele pot fi făcute locuibile căci le lipsește numai văruitul și geamurile care azi sunt de scândură.

Măsuri contra acestor proprietari care profită de îngăduiala autorităților noastre, ar fi bine venite. *S. P.*

Funerarea Rosettei General Petala

Mercuri 5 Ianuariei, ora 2½ p. m., au avut loc fumeraliile mult regretatei Rozette general Petala, care au luat caracterul unei adevărate manifestațiuni naționale. Mulțimea din toate straturile sociale, și îndeosebi muncitorii cei săraci și cari au avut prilejul de a-i cunoaște sufletul distins și acțiunea ce-a întreprind-o cu atâta stăruință pentru binele lor, alături de toate categoriile de intelectuali cari i-au prețuit meritele; în șiruri nesfârșite s'au perindat înnaintea catafalcului, depunând flori jerbe și coroane, cu inscripții pline de duioșie și sincere regrete. Astfel remarcăm printre maldurile de flori și coroane, alături înduioșătoarea inscripție: „Soțul și copii tăi îndurerați nu te vor uita nici odată, precum și a ceilalți membri al familiei, pline de duioșie străluciea culorile naționale atârnate de o splendidă coroană, dată de muncitorii dela fabrica de tutun, cari au văzut-o printre ei, ca și aceia din partea poliției orașului care „deplânge cu sănceră durere pierderea mamei ocrotitoare.“ Deasemen teatrul Național care a apreciat iubirea de artă a defunctei, a depus o splendidă coroană cu inscripție: „iubitorei de artă regrete eterne.“

Numeroase coroane din partea ardelenilor, a ofițerilor și soldaților acoperă complect catafalcul și umple două odăi. Telegrame din toate părțile deplâng sincer pierderea ireperabilă și un registru de inscriere se umple cu semnături. Asemenea din partea populației maghiare, care a putut să aprecieze concepțiile civilizate ce-au călăuzit-o în rolul important pe care l'a avut în viață, au venit multe scrisori și semne de condoliante. Episcopii maghiari au trimis mișcătoare rânduri de consolare pentru soț. Din București dela autorități și persoane marcante, au venit nenumerate condoliante.

Toate acestea, dovedind cât de mult și sincer regret a produs dispariția timpurie și neașteptată a celei ce-a fost. Rosetta Petale, au avut darul de-a aduce o bună mângâere în sufletele îndurerate ale soțului și copiilor, consolați.

In atmosfera de jale, după sfârșirea prohodului, cortegiul urmat de o mare mulțime de oameni, rude, prietini, admiratori, societățile de binefacere, prof. universitari și secundari, delegații regimentelor, ai muncitorilor și meseriașilor, mulți reprezentanți ai naționalităților, a parcurs, în jalnicile sunete ale muzicei și a corului conservatorului, str. Majalis, Memorandului, Piața Unirei și apoi s'a îndreptat spre bisericuța ortodoxă, renovată și împodobită de dispăruta, în curtea cărei, în fața altarului s'a făcut înhumarea. La locuință, în parcursul cortegiului și la Biserică s'au rostit multe și pline de simțire cuvântări, al căror duios conținut îl vom publica în numerele de după Crăciun.

Astfel poporul și toată suflarea Clujană a ținut să însoțiască la locul de veci pe aceea care atât de mult a iubit adevărul, oamenii și țara ei.

Cititi, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY“

74 **INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE**

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Dr. ECAT. ARAMA

BOLI DE FEMEI ȘI COPII

CONS. 2—4 12

STRADA RUDOLF Nr. 13

Spălătoriă chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep voșește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.

Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Supliment de Crăciun al ziarului „Infrățirea"

CRĂCIUNUL LA DIFERITE POPOARE

Dela un capăt la celălalt al lumii, pretutindeni pe unde a trecut legenda creştină, Crăciunul înfloreşte. El înlănţue lumea întreagă, în aceiaşi clipă, cu aceiaşi ghirlandă de sărbători . . .

Bucurii mai mult sau mai puţin exuberante şi mai mult sau mai puţin cucernice, — tot curcubeul bucuriilor! — simbolism mai mult sau mai puţin complex şi mai mult sau mai puţin şters, obiceiuri deosebite, gusturi diferite, alte firi — ce însemnătate au toate acestea! — o fericire frăţească umple pretutindeni inimile tinere în această zi, care este seara unui an, şi care este amestecată cu nădejdea şi dimineaţa unui nou an.

Să ne apropiem puţin de unele din aceste Crăciunuri, atât de deosebite şi totuşi atât de asemănătoare, să căutăm în ţinuturile pământului cele mai îndepărtate şi cele mai necunoscute unele faţă de altele, să le surprindem în faptele lor cele mai gingaşe şi în culorile lor cele mai poetice . . .

Să adunăm aceste Crăciunuri într'un fel de buchet universal: buchet din ramuri de brad, de vâsc, de trandafiri şi crinii mistici ai legendei şi ai credinţei, de luminile familiale cari par în casă adevărate stele, şi să aşezăm această înflorire cu toată cucernicia cuvenită, când ne gândim că ea este pentru cei mici adevărata primăvară a anului.

Căci copiii sunt eroii fericitei sărbătoriri. Ei sunt micii zei ai acesteia. Pentru ei Crăciunul este Ziua cea Frumoasă, sărbătoarea sărbătorilor, şi ei îi urmăresc săvârşirea-i cu o seriozitate măreaţa: oare nu ştim noi că copiii fac toate lucrurile cu seriozitate, că ceace numim jocurile lor sunt pentru ei grave ocupaţiuni şi în realitate, numai oamenii mari se joacă . . .

*

Iată schiţate prin pana fruntaşilor literaturei franceze, icoane ale Crăciunului aşa cum se înfaţişează în tradiţia diferitelor popoare.

Crăciunul în Bretania franceză

Intr'o mică bisericuţă, oameni din popor, cei mai mulţi pescari, au venit să sărbătorească Crăciunul, să asculte slujba anuală dela miezul nopţii.

Afară marea urlă, poate. Biciuirile vântului fac să plângă clopotniţa ajurată care, cenuşie vara îşi poartă fără îndoială în noaptea aceasta podoaba-i de zăpadă. Poate chiar că zăpadă loveşte în giamurile bisericei. Dar marinarii n'ascultă şi nu aud ameninţarea mării mâncătoare de oameni în mâniile ei de iarnă. Glasul orgii îi farmecă altarul luminat de lumânări îi hipnotizează. Iar femeile se roagă ca flăcaii plecaţi să se întoarcă cu bine şi să revadă ţărmul patriei.

Brizeux a cântat Crăciunul din Bretania.

El a auzit pe buzele arse ale pescarilor cuvintele de nădejde şi de duiosie, strigătul de iubire care a străbătut veacurile:

„Pace pe pământ şi bună învoială între oameni!"

El a urmat, sub alba lumină a lunei, pe drumul îngheţat, pentru a şi întâlni pe draga lui Maria, a urmat, străbătând ţărmul mării, tot lungul cortegiu al pescarilor cari cu felinare în mâna se duceau să asculte slujba de noapte; şi viziunea sărăcăcioasei bisericuţe plină de oameni sărmani care-şi plecau frunţile goale, scena aceasta de intimitate dureroasă, el a însemnat-o şi a însemnato plângând căci în noaptea asta de Crăciun, în zadar şi-a căutat iubita dela Pont-Kerlo, printre mulţimea îngenunchiată. Visul i se risipise!

Pentru pescarii aceştia, visul reîncepe în toţi anii şi în toţi anii colo jos, în umila bisericuţă, Yann şi Gaud, logodnicii lui Loti, umăr lângă umăr se roagă pentru veşnica odihnă a *bătrânilor,* sufletul răposaţilor — şi salută ieslea de paie de unde copilul venit să mân'uiască pe oameni le surâde întinzându-şi spre ei micuţele-i mâini pline de nădejdi!

Nădejdea, dătătoarea de viaţă a omenirei.

Toate amintirile noastre din copilărie se însufleţesc din nou la vederea acestui tablou al celor umili. In Périgord ca şi în Limousin, acelaş alai nesfârşit se îndreaptă spre biserică, în care pe băncile fiecarei familii sunt însemnate numele bătrânilor. Şi aceiaşi cântare se înalţă spre cer, bătrâna cântare de Crăciun a ţăranului:

Copilul sfânt s'a născut! cântarea de înălţare a Aceluia care îşi va da viaţa pentru omenire. Ea este în aceiaşi vreme şi un salut anului nou care se apropie, zilelor mai lungi cari sosesc: „A Nataud, d'un peï dé jaud . . ." La Crăciun zilele se măresc „cu un picior de cocoş". Şi acest cocoş pare a cânta anul nou cu strigătul vesel al ţării Galilor.

Trad. după **Jules Claretie.**

Crăciunul în Spania.

Mi-aduc aminte de o cântare atât de dulce, atât de duioasă, de caldă, atât de chinuită în cât m'a mişcat până la lacrămi, m'a înduioşat până la vis, un biet cântec de ghitară pe care l'am auzit, sunt multe zile de atunci, la Sevilla în noapte sfântă de Crăciun.

Am auzit- o în mijlocul unei îndep ărtate *calle* din vechiul cartier Macarena. Intre zidurile caselor cerul se lărgea adânc strălucitor ca naosul unei catedrale în care scânteie mii de lumânări. Luna îşi legăna pe cer secera-i de opal şi de argint ca un minunat ex-voto.

Slujba de noapte era pe sfârşite. Cele douăzeci şi patru de clopote ale Giraldei sunau fără încetare, semănând bucurie şi pace peste oraşul în sărbătoare.

Cu pasul sprinten şi nerăbdător, cu râsete şi strigăte, cu ocheade limpezi pe sub mantii, cu gesturi friguroase, perechile se grăbeau spre casă. Ferestrele străluceau; fumuri uşoare se înălţau deasupra acoperişurilor, biciuite de vânt ele se împrăştiau asemenea unor fulgi. Aerul rece şi uşor împrăştia miresme stăruitoare de curcani fripţi, de fripturi, de bulion şi de portocale.

Şi cum treceam prin faţa uşei deschise a unei cârciumi, văzui lucrători bând un vin gros ca de ţărână amestecată cu sânge, şi, lipită de părete, cu privirea dureroasă, pierdută, înnecată în ochii de aur topit ai unui *guitarero* care o acompania în surdină, zării o cântăreaţă tânără şi frumoasă. Avea părul de culoarea frunzelor moarte, un chip de supunere şi de durere pasionată, care te facea să te gândeşti la un trandafir gingaş călcat puţin în picioare. Ea cânta cu un glas ciudat, ascuţit ca un strigăt de suferinţă, pătimaş ca o mărturisire de iubire:

> Când am deschis scrisoarea ta,
> Iubitul meu stăpân,
> Ţi-a picat inima din ea —
> Şi mi-a picat in sân....
>
> Cu drag i-oi da un locuşor,
> Dar două locuri nu-s, iubite;
> Opri-voi inima-ţi cu dor
> Şi pe a mea ţi-o voi trimite!

Oh! cântecul acele de îndrăgostită rănită care domina ciocnetul paharelor de vin şi svonul cucernic al clopòtelor de pace şi de nădejde.

Trad. după: **René Maizeroy.**

Crăciunul italian.

Crăciun italian! Aud parcă şi acum svonul său de clopote, în vreme ce înaintea ochilor îmi apare culmile violete ale colinelor Umbriei, învăluite într'un amurg de iarnă şi brodate cu purpura apusului de soare. Nici o amintire nu-mi răscoleşte o impresiune asemuitoare de puternică poezie. Şi totuşi am văzut şi Crăciunuri englezeşti, atât de drăguţe cu bisericile împodobite cu frunze, şi zapada de pe câmpii punctată de verdeaţă . . .

Dar, când vreau să simt tot ceace visul omenesc poate pune ca vrajă într'o cucernică tradiţiune, reînviez în minte un Crăciun într'un sat italian, între Perusa şi Assisa. Ziua se sfârşea, foarte dulce, căci grozavul vânt perugin îşi încetase suflarea-i îngheţată. Văzusem tripla bazilică a Sfântului Francisc strălucitoare de lumină şi mă întorceam acum în trăsură pe drumuri întunecate, sub un cer pe care reflectele de aur nu mai conteneau, în vreme ce cele dintâi stele se aprindeau. Pretutindeni, din colină, în colină, sburau suspine de clopote.

Intr'un cătun, al cărui nume niciodată nu l-am ştiut, poruncii vizitiului să oprească. Intrezărisăm, printr'o uşă deschisă, un tablou care mă fermecase. Şi cum şovăiam în pragul acela rustic, un glas de copil îmi spuse: „Entri, signora, vedi il nostro bellissimo pangiallo". Intrai:

Sub lumina acelor vechi lămpi de aramă cu o formă antică cari se ridică şi se coboară în lungul unui picior, se întindea masa. In mijlocul ei era aşezat acel „pangiallo" pe care mi-l vestise fetiţa, — o prăjitură mare de Crăciun, o adevărată clădire de cocă, de zahăr, de fructe zaharisite, pe cari, o cunosc toţi aceia cari au călătorit prin Italia pe vremea Crăciunului. Acesta era în adevăr minunat. Iar, în jurul lui, mai multe generaţii de fiinţe omeneşti îl învăluiau cu priviri scânteietoare. Ochi frumoşi, catifelaţi şi negri, atât de naiv plini de un vis fericit. Bunici, tineri, copii, toţi aveau aceiaşi înfăţişare de linişită fericire, de duioşie naivă, sub albul bonetelor ori sub întunecimea beretelor ca şi sub frumoşii cârlionţi.

Niciodată n'am să uit înfăţişarea scânteietoare de fericire a acestor ţărani umbrieni, cari sărbătoriau cu atâta bucurie naşterea Mântuitorului, purtând la gât fetişul favorit al acestui ţinut: un vârf de săgeată de piatră, lăsată în pământul lor de o umanitate îndepărtată, şi în care ei cred că văd zigzagurile fulgerului. Italie frumoasă, ţară lesne crezătoare şi magică, ce bine ar fi dacă rugăciunile umililor tăi ţărani ar putea să-ţi păzească visul de realităţile moderne.

Trad. după **Daniel Lesueur.**

Crăciunul în Statele-Unite.

Prin ce se deosebeşte Crăciunul american de celelalte Crăciunuri. Orice persoană, care are simţul celor de peste Atlantic, îţi va răspunde fără şovăială: prin enormitate.

„Oamenii de peste Ocean" au legături de rudenie cu toate neamurile pământului şi pot să revendice toate tradiţiunile. Ei îşi însuşesc de a valma obiceiurile cele mai ciudate. Ei nu se sinchisesc să fie originali, li-e de ajuns să „bată recordul". Şi în adevăr ei bat recordul Crăciunului.

Crăciunul este cea mai copilărească sărbătoare. Dar Americanii au geniul disproporţiei, după cum aiurea există geniul măsurii: ziua de 25 Decembrie ei o fac mare cât toate celelalte 364 zile ale anului.

Toţi Anglo-Saxonii mănâncă în ziua de Crăciun curcan şi pudding.

Insă un American nu admite că se poate găsi şi în altă parte decât în America, o pasăre atât de colosală, o făină atât de bună şi struguri atât de gustoşi: eu am cunoscut unul care aflându-se în această epocă a anului, rătăcit în modesta noastră Europă, s'a întors înadins la San-Francisco, să caute „materialele trebuincioase" pentru pudding precum şi un curcan convenabil. Bietul brad din Germania, cu merele-i şi nucile-i aurite, cu lumânările-i mici, le stârneşte râsul. „E aşa de mic!" spun ei. Ei vor să aibă un adevărat copac din pădure care să atingă cu vârful tavanul şi să fie încărcat cu baloane de celuloid luminate cu electricitate.

In acest copac ei atârnă ca şi noi, jucării — dar ce jucării! — şi bibelouri, bijuterii, daruri de preţ: pentrucă la ei, sărbătoarea celor mici este şi sărbătoarea celor mari.

Asta fiindcă în America, mici şi mari au acelaş suflet, simplu şi înflăcărat, aceiaşi nevinovăţie, aceiaşi sănătate. Mama şi tata petrec tot atât de bine ca şi copiii lor. Toţi se scoală înainte de răsăritul soarelui ca să vadă ce le-a pus, noaptea, Sfântul Nicolae, în ciorapi iatârnaţi lângă sobă.

Copiii dela noi îşi pun ghetele în sobă, dar ghetele sunt preamici ciorapii au o capacitate mai mare. Eu cred că în această împrejurare copiii din America împrumută ciorapii părinţilor. Şi dacă aceşti tineri Gulliveri ar avea la îndemână ciorapii uriaşilor din poveşti, desigur că pe aceştia i-ar prezenta bătrânului sfânt Nicolae. Şi fiţi siguri că Sfântul Nicolae, pitic dar miliardar, ar găsi el mijloace ca să-i umple.

Trad. după **Abel Hermant.**

Crăciunul în Rusia de odinioară.

Crăciunul este una din marile sărbători ruseşti. Odată cu aceste sărbători cu deosebire creştine se ţin şi unele obiceiuri de ghicitori, de magie, de quasi-vrăjitorie, de origină păgână.

Mai cu seamă femeile sunt legate de aceste tradiţiuni antice. Cea mai des urmată de fete dintre aceste tradiţiuni este aceia prin ajutorul careia îţi poţi vedea viitorul logodnic. Procedeele variază: se toarnă ceară într'un vas cu apă ferbinte şi pentru a-şi cunoaşte soarta, cercetează arabescurile pe cari le desemnează ceara topită.

Mai adeseori, fata stă ceasuri întregi, noaptea, singură, cu privirea aţintită în fundul unui pahar cu apă unde se află o monedă nouă de argint, aşteptând îngrijorată apariţia celui „sortit", blond sau brun, după cum şi l'a închipuit în vis, dar totdeauna frumos şi îndrăzneţ. Şederea aceasta prelungită, singurătatea, încordarea de voinţă a întregei fiinţe, produc de cele mai multe ori efectul voit. Cu o mare bucurie amestecată cu teamă fata zăreşte pe suprafaţa strălucitoare a banului reflectându-se chipul omului visat. Dar vai de cele cari se întorc ca să se încredinţeze de realitatea apariţiei!

De fapt, jocurile acestea nevinovate, cari cer totuşi oarecare curaj, se sfârşesc de multe ori într'un chip tragic. Când eram copil am auzit pe bătrâna mea servitoare povestind grozava întâmplare a uneia din prietenele sale din sat, care în locul logodnicului a văzut în oglindă în faţa căreia era aşezată, un sicriu; ea se sculă repede şi căzu apoi leşinată. Zdruncinul pe care i-l stârnise această prevestire de moarte fu atât de puternic, încât ea nu-şi mai putu veni în fire, şi câtva timp după aceia muri.

Mai este şi un alt mijloc de a ghici: atitudinea păsărilor, cocoşilor şi gâinilor. Chaldeienii, Grecii şi Românii se foloseau şi ei de acest obiceiu, îl înalţaseră la rangul de instituţie, şi este probabil că dela Bizanţ, obiceiul a fost introdus în Rusia.

In Ucraina, ghicirea viitorului logodnic este plină de farmec. Fetele din sat se adună toate în „Khata" cea mai mare şi se aşează în cerc în jurul unei grămezi de grăunţe de grâu în vârful căreia este pus un inel. Inăuntrul cercului se bagă un cocoş care ciugulind boabele de grâu dă peste inel pe care-l aruncă fiind tare. Inelul se rostogoleşte şi în cele din urmă cade la picioarele uneia dintre fetele cari privesc: aceia se va mărita în anul care vine.

Trad. după **E. Halperin Kaminsky**

Crăciunul în Anglia

In Fra... ...em Crăciun și Anul Nou. Crăc... sărbătoare intimă, cu ghete pu... lîngă sobă, plănuirea lui le... ...e acoperișurile caselor, toată ...curia copiilor; Anul Nou, sărbă... oficială, vizite de serviciu și de familie, cadouri, bacșișuri, ziua cea mai nesuferită a anului.

In Anglia nu există anul nou. Ei au Christmas. Christmas singur. Și acest Christmas începe cu mult înainte de 25 Decembrie, pentru a se sfârși cu mult în urmă. El nu e o zi, e mai mult decât o săptămână, este aproape un sezon: „Cristmas S...son".

Noembrie nu s'a sfârșit încă și și ziarele încep să-și publice „Christmas' numbers". Și chiar dela 1 Decembrie, toți mici și mari, pe toată scara socială, se gândesc la Christmas. In tot cursul lunei Decembrie se schimbă „Christmas cards"; toți trăesc în așteptarea lui Christmas!

Dacă o întâmplare te călăuzește într'o seară de Crăciun în sânul unei familii engleze, în împrejurimile Londrei, cari au nu știu ce farmec încet și învăluitor, vei putea gusta acolo adevăratele bucurii ale Crăciunului din Anglia: vei lua parte la tradiționala vizită la bucătaria împodobită cu house și vâsc, vizită cu alai mare, femeile în toaletă și bărbații în smoking; vei avea prilejul să guști ca și în Franța tradiționala gâscă sau curcan și vei mânca un pudding național minunat. Poate că o să fii poftit să joci o mulțime de jocuri clasice cari plac atât de mult suavelor miss engleze, ca: gapuri, pituluș, baba oarba, și altele, poate chiar acel „snap dragon" mai puțin cunoscut la noi și care consistă din a pescui cu degetul niște unei aruncate într'o ceașcă cu rom sau cu brandy fierbinte!

O să asiști poate și la o „pantomimă de Crăciun" jucată de tineni și fetele din casă, în care vei vedea figurând pe Robin Hood și pe tovarășul său Mad Mirran. Era cât pe aci să uit ramura de vâsc' atârnat de lampa vestibulului sau salonului, vâscul simbolic care te poftește la sărut.

Facă întâmplarea să ai norocul de a întâlni sub vâsc pe drăgălașa miss Maggy Sweatheart, ai cărei obraji sunt așa de rumeni și de gingași, sau pe frumoasă miss-ess Dove, care-i frumoasă așa cum știu Englezoaicele să fie când vor.

După **Marcel L'Heureux.**

CĂSĂTORII PRINCIARE

Principele Carol al României

Principesa Elena a Greciei

Principesa Elisabeta a României

Principele George al Greciei

In curând, după sărbători, vor avea loc căsătoriile mândrelor vlăstarc ale Dinastiei noastre, AA. LL. RR. Principele Moștenitor Carol și Principesa Elisabeta, cu AA. LL. RR. Principesa Elena și Principele Moștenitor George al Greciei. Căsătoria A. S. R. Principelui Carol va avea loc la Biserica Sf. Spiridon din București, iar aceea a A. S. R. Principesa Elisabeta, se crede că la Atena.

Crăciunul în Africa.

Crăciunul (în amarah se spune Lidett) se sărbătorește pe platoul ethiopian cu o cucernicie extraordinară. Intre veacul al treilea și al patrulea Ethiopia a devenit creștină. Și pentrucă nouă-credință îi venea dela Bizanț, le a primit cu piozitate toate riturile bizantine și le-a acomodat simplicității sale de meleguri africane.

Sărbătoarea cade în Ianuarie. Ea durează opt zile. Impăratul înconjurat de Rasii, Gratzmachii și Dedjosmachii săi se duce la biserică cu mare pompă de răsboi. Negreșit că i se trece prin fața ochilor, de către un paj, scutul de hipopotam încrustat cu aur și argint; dar în acelaș timp i se pune pe umăr și o carabină modernă, deobiceiu o Lee Metford.

Călugării și călugerițele înconjoară de trei ori biserica cu icoanele sfinte. Ei pun pe tineri și pe credincioși să sărute picoarele icoanelor. Insuși Impăratul dă pilda.

Ceremonia cea mai caracteristică a Crăciunului Ethiopian este o scăldare în râuri. După ce s'a binecuvântat și s'au aruncat flori în apă, tinerii se aruncă în ea. Scăldându-se în ea ei își închipuesc că reînoesc ceremonia botezului.

Se întâmplă uneori ca Impăratul să vie să prezideze aceste scăldări sfinte. El apare la ele în timpul dintre două festinuri formidabile cari țin de dimineața până seara și la cari iau parte patru sau cinci mii de ostași.

Banchetele acestea se servesc într'un vas lung — de fier și de ceramică, după cum spune „Aderașul" lor — care are cincizeci de metri lungime și treizeci lățime. Mese rotunde de trestie acoperite cu stofe colorate se înșiruesc în el ca niște stranii buchete de flori. O fanfară de instrumente de lemn — mellekat — drepte ca niște trompete egiptene, sună intrarea oaspeților. Impăratul se așează la mijloc pe o mică estradă, și este servit o parte, pe o masă ușoară. El este cucernic, căci această ceremonie îi amintește Cina. Simte că se împărtășește cu toată oastea sa. Și pentru a întreține vesnic viu în inima acestor ostași îndârjiți respectul datorit sărbătorii Crăciunului, în cursul acestor banchete, de trei ori în fiecare zi, Impăratul își pune pe cap greaua și simbolica coroană imperială care-l face să pară în adevăr fiul lui Melchior, magul cu chipul întunecat.

După **Hugnes Le Roux.**

DELA INVĂȚĂTURĂ 'N VENEȚIA

la călugărie 'n Sfântul Munte

...

— Intâmplări de-acum două sute de ani —

Sunt două sute și ceva de ani de când — cum aflăm dintr'o carte de da ie a lui Constantin-Vodă Brâncoveanu către mănăstirea Hurezi din 23 Mai 1712 — Andronachie Postelnicul din Târgoviște plecă la 'nvățături mai înalte în Veneția, unde fusese, cu vre-o patru-cinci decenii mai înainte, în acelaș scop, însuși unchiul Domnului — Constantin Cantacuzino Stolnicul, învățatul istoric al Țerii Românești.

Fiu al lui Pascalie Vornicul de Târgoviște, care, între alte fapte bune și plăcute lui Dumnezeu, spune aceiași carte domnească, restaură, deregând, zugrăvind și înfrumusețind, și biserica cu hramul sf. Nicolae din vechia Capitală a Țerii (zisă azi și Geartoiu), — tânărul „student" era singurul rămas în viață din familia sa. Tatăl, mama și o soră îi muriseră și se îngropaseră în biserica fostei Mitropolii târgoviștene.

Ctitor deci al amintitei biserici și stăpânitor al averii părintești, Andronachie Postelnicul le ținu „cu pace, până ce s'au întâmplat din bună voia lui a fi mergător la Veneția, poftind ca să meargă pentru învățătură". „Și după ce au mers în acele părți — scrie menționatul document, pe care-l lăsăm să desavârșească povestea — poate fi cunoscând ale lumii că sânt toate deșearte și întru nimic, au lăsat deoparte alte socoteli și nevoințe ale învățăturii și și-au întemeiat tot gândul spre folosul și mântuirea sufletului său, îndemnându-se mai mult pre cum vă vede din voia lui Dumnezeu a să îmbrăca în cinul călugăresc. Carele după această cale a spășeniei ce au gândit și au pofi it să săvârșească, numai decât și domnii mele știre au făcut, scriind că așa au socotit să călătorească spre Sfetagora (Sfântul munte) și acolo să-și închine metania călugăriei. Și după această înștiințare mai multe rugăciuni în scrisoarea lui au făcut pentru această bisericuță din Târgoviște, închinându-o și dând-o pre seama domnii mele, ca să fim paznici și purtători de grije și bîsericii și altora ce sunt ale ei toate.

„Domnia mea i-am răspuns cum că pentru sufletul său, precum au gândit să urmeze, bine au făcut; iar pentru biserică a fi în seama noastră am zis: că nu putem nici nu ne amestecăm într'acestea. Și să facă socoteală: au să o închine la Sfântul Mormânt, au la Mitropolia Țării Românești, au la altă mănăstire a țării, unde va vrea. Iar de iznoavă (= din nou) ne-au trimis răspuns cu altă scrisoare a lui, cum că această socoteală au făcut de închină la mănăstirea domnii meale Hurezii și biserica lor cu toate ale ei ce are. Și ale lui, ce i-au rămas de la părinți: pivnițe de piatră ca prăvălii în Târgoviște, două vii în dealul Târgoviștii, livezi de fânețe acolo la Târgoviște, țigani și alte dichise (= lucruri) ale casii, mult puțin, toate le lasă să rămâe în seama mănăstirii Hurezi, trimitând și scrisori (=acte) câte au avut de cumpărătoarea acestora, ca să stăpânească mănăstirea Hurezii, afară numai dintr'o vie ce iaste în dealul Târgoviștii, în gura văii Viforâtei, carea o au închinat la sfânta Mitropolie, fiind îngropate oasele tătâni-său și ale mânesa și ale surori-sa în Mitropolie. Incă și datorii pre la cine ce au avut, au trimis zapisele să scoatem banii și cu acei bani să se lucreaze pe lângă biserică ce ar trebui. Și alt tot ce au avut, precum am zis mai sus, au lăsat toate mănăstirii Hurezii, precum mărturisește singur în două scrisori ce au trimis la domnia mea, scrise cu mâna lui, care sau dat în mâna Arhimandritului Ioan dela Hurezi . . ."

*

Șase luni numai după ce Andronachie Portelnicul, acum Atanasie Călugărul de la Stavronichita, dăruia ctitoria sa de la Târgoviște și întreagă sa avere din țară minunatei fondații a lui Constantin-Vodă Brâncoveanul de la Hurezi, — el se vedea nevoit, în lipsă de suficiente mijloace de traiu la Sfântul Munte, să ceară Domnului său o modestă rentă anuală de 50 taleri, „ca să se lipsească de grijă altui câștig", de care avea trebuință. Cererea o făcea prin următoarea frumoasă scrisoare, pe care o reproducem din același manuscris al Academiei Române (No. 2188) din care s'a reprodus și cartea de danii, dată, mai întreagă, în cele precedente.

„Cu plecata-mi scrisoare fac știre Mării tale că din mila lui Dumnezeu și întru prea bun norocul Mării tale, am ajuns și aici la Svetagora, încă din luna Mai 1 din (=zi). Ci ne întâmplându-să alții a purcede de aici, fără numai acum cu prilejul acestor părinți, înștiințez pe Măria ta că mă aflu aici la mănăstirea Stavronichita, lăudând pre Dumnezeu și rugând pururea pentru a Mării tale sănătate.

„Sânt, Doamne, alte mănăstiri mari și bogate; ci eu, Doamne, fiind iubitoriu de singurătate, aci am ales mai bună isihie (=liniște), Ci nu întru puterea mea, Doamne, fără numai întru mila lui Dumnezeu nădăjduesc, ca, după blagoslovenia Mării tale cea stăpânească, să-mi dea puteare ca să-mi săvârșesc rămășița vieții întru această cale, precum din copilaria mea am poftit, multe pilde luând eu, Doamne, de la vechii părinți, văzând că mulți au eșit numai cu trupurile, lăsând toate ale lumii în lume și alergând goi către sufleteasca spășenie, călcat-au toate puterile văjmașului.

DRAGOSTEA GLIEI

— O pagină din trecutul Ardealului —

„S'a ridicat steagul unei noi deșcălecări de țară și în orașul principilor ardeleni a răsunat trâmbița, care chiamă la oaste.

„Cei cari tânjeam în amarul zilelor de azi, suflete dezolate, s'au trezit; o flacără nouă s'a desprins din focul însuflețirii; de-acum începem iar să sperăm în viitorul Ardealului maghiar".

Așa scria ziarul din Cluj, „Ujság" la 8 Decembrie 1913.

Dar despre care sărbătoare e vorba? Pentru-ce a descins din nou aci armata de conți și baroni feudali: Contele Apponyi, contele Vesselényi, contele Essterházy, etc. etc.?

Totul a fost că s'a ținut o întrunire în sala Redutei, unde azi se țin conferințe folositoare muncitorimii.

Când a întrat în sală Apponyi, au erupt tunete de aplauze; toată azistența se sculase în picioare.

Un student ungur se răstește colegilor români, cari venise din curiozitate:

— „Sculați-vă și D-Voastră, Domnilor!

S'a vorbit de salvarea greco-catolicilor și greco-orientalilor (?) unguri din ghiarele bisericii românești. Vom pomeni însă astăzi mai pe larg numai dragostea gliei, despre care a vorbit idolul ungurilor clujani, profesorul Apáthy în chipul următor:

— „Țara e a aceluia, cui aparține pământul. Și pământul e al aceluia, care-l iubește mai mult il muncește mai bine și e în stare să flămânzească pentru el, prețuindu-l mai mult decât roadele cele mai bogate.

„Decât marele proprietar ungur, își iubește mai mult pământul proprietarul mic maghiar; decât acesta, țăranul ungur. Dar este cineva, care își iubește și mai mult pământul și e mai setos după un pic de țarină; acesta e țăranul Valah!

„Fie-care din ei asudă și flămânzește după pământ; ungurul, dacă moșia nu-i produce destul, o vinde.

„Ne crucim ce prețuri poate plăti un valah, pentru o bucată de pământ pietros, cu toate că nu e așa de nepriceput să nu știe va trebui să se năcăjească cu acest pământ.

„Dar țarina aceia e a lui și îi e mai dragă decât aurul și decât biletele de bancă.

„Ungurul poate rădă, dar e o forță urîase dragostea de glie... Singurul remediu e să ne luam la întrecere cu Valatul în dragostea pământului și să-l învingen".

Nu ne-au întrecut, ei au supt din roadele muncite de noi; nu ne vor întrece niciodată, fiindcă pământul Ardealului e românesc!

E bine însă de-a a reaminti azi că Ungurii însiși ne au recunoscut stăpânirea în Ardeal pe motivul cel mai drept, acela al dragostei pentru glia muncită din greu și care e, chiar numai prin aceasta, a ta.

E. și T.

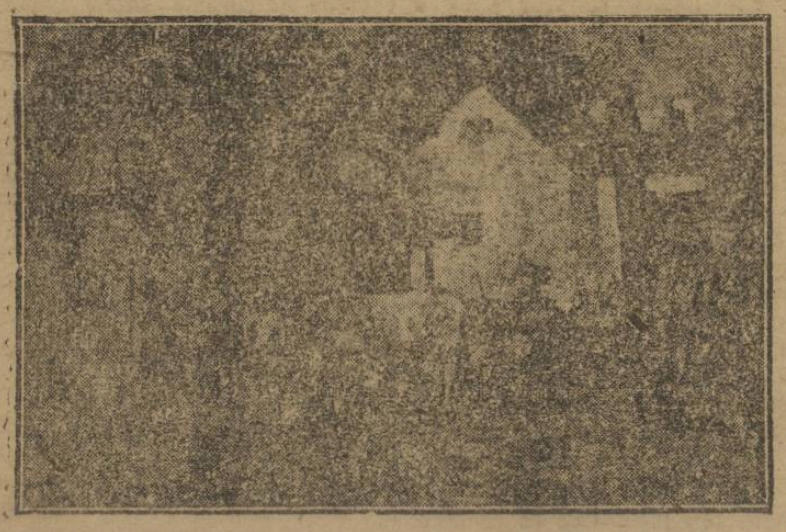

IMPARATUL TRAIAN

după corespondența sa cu Plinius

de N. Bănescu, prof. universitar.

D. G. Popa-Lisseanu a tipărit de curând (în Colecția clasicilor greci și romani, editată de Casa Școalelor) *Corespondența lui Plinius cu împăratul Traian,* tradusă în românește.

Pentru înțelegerea personalității lui Traian, corespondența lui Plinius cel Tânăr e unul din izvoarele cele mai prețioase. Prieten al Impăratului, Plinius cel Tânăr fusese numit guvernator al Bithyniei, una din cele mai însemnate provincii ale Asiei (în colțul dintre M.-Neagră și Marea de Marmara). Scrisorile publicate acum în românește sunt niș'e rapoarte adresate lui Traian, cu privire la tot felul de chestii, pentru a căror deslegare i se cerea sfatul sau porunca. Și Plinius abusează de bunăvoința împăratului față de dânsul. El pune de multeori întrebări în chestii pe care nimeni nu le-ar supune astăzi unui Ministru. Dar Traian răspunde regulat la toate câte îl întreabă, cu o claritate și precisie de vederi caracteristică pentru talen'ul său de cârmuitor.

Clădirea unei băi la Claudiopolis, a uneia, în locul celei cu totul ruinate, la Prusa (azi Brusa), restaurarea teatrului din Niceia, construcția apeductului din Nicomedia, tăierea unui canal care să unească lacul din marginea acestui oraș cu Marea, aducerea apei la Sinope, instituirea unui corp de pompieri, a cărui necesitate o constatase Plinius în urma unui incendiu care mistuise câteva clădiri în Nicomedia, — iată chestiuni de edilitate pe care guvernatorul Bithyniei le supune atenției împăratului, cerându-i, pentru lucrări, arhitecți dela Roma, pentru ca să se facă ceva „vrednic de domnia lui". Chestiuni privitoare la finanțe, la condiția juridică a supușilor, măsuri pentru asigurarea ordinei publice, recomandații pentru înaintare, fac de asemenea obiectul acestor rapoarte, din care nu lipsesc nici cererile de favoruri pentru rude și prieteni.

Răspunsurile pe care le dă Împăratul fixează unele din trăsăturile sale caracteristice.

1. Grija de interesul public se vădește în toate hotărîrile sale.

Când e vorba de soldați ceruți pentru paza închisorilor, ori pentru serviciul comandantului „țărmului pontic", Traian socotește că „trebuie să se facă deosebire între ceia ce rec'amă împrejurările și între ambiția oamenilor de a voi să-și întindă autoritatea lor". „Noi însă" — adaugă dânsul — „trebuie să avem în vedere interesul public și să luăm seama ca, pe cât mai mult, soldații să nu părăsească drapelele lor".

Baia dela Prusa o aprobă cu observația: „numai să nu se puie o nouă contribuție pentru această lucrare".

2. Scrisorile ni-l arată apoi pe împăratul Traian foarte *liberal* în actele sale. În atâtea rânduri, el sfătuește să se procedeze „după dreptatea fiecărui cas", „după moravurile țării", socotește că „lucrul cel mai sigur în totd'auna" e să se urmeze „obiceiul fiecărei cetăți". Când e vorba despre revocarea unei donații mai vechi, e de părere „să lăsăm în pace toate actele de acest fel făcute de mai bine de 20 de ani", afirmând că dânsul se îngrijește „de locuitorii fiecărui oraș nu mai puțin decât de banul public".

Celebrul sofist al vremii Dio Chrysostomos (Gură-de-Aur), executând în Prusa o clădire publică, fu acusat, între altele, de a fi așezat statuia împăratului în această clădire, în care-și îngropase în același timp pe membrii propriei sale familii, ceia ce constituia o vină de les-maiestate. Supunându-i se acest cas, Traian scrie lui Plinius că nu trebuia să i se mai adreseze, știind prea bine „că intenția mea nu este", afirmă dânsul, „să-mi caut prin teamă și teroare, ori prin învinuiri de les-maiestate, respect pentru numele meu". Împăratul poruncește să lase la o parte „toată această anchetă", pe care n'ar încuviința-o „nici chiar atunci când ea s'ar baza pe dovezi neîndoelnice".

3. Când întâia oară i se descriu faptele creștinilor, cerându-i-se, în privința lor, o hotărîre, Traian se arată în răspunsul său de o *toleranță* care-l onorează.

4. *Cruțător pentru banul public*, el aprobă bucuros măsurile luate de Plinius în potriva unor zădarnice cheltueli de representație, cu toate că amorul-propriu al Impăratului era interesat la aceste cheltueli. Locuitorii din Byzantion trimeteau în fiecare an un delegat, care să ducă Impăratului decretul lor de omagiu. Delegatul primea în acest scop suma de 12.000 de *sestertii* (un sestertius = 0l.,27). Plinius se mulțumește a trimete decretul și suprimă pe delegat. Traian aprobă măsura, găsind că decretul trimis îndeplinește în deajuns rolul.

Un alt delegat trimeteau același locuitori, în fiecare an, pentru a saluta pe guvernatorul Moesiei și pimea pentru misiunea sa 30 0 de sestertii. Plinius îi taie și acestuia „diurna", iar Traian răspunde, nu fără ironie, că „guvernatorul Moesiei va scuza dacă nu i-se vor mai face curteniri atât de costisitoare."

*

Iată, în câteva cuvinte, interesul istoric deosebit pe care îl are corespondența lui Plinius cel Tânăr cu Impăratul Traian.

Traducerea d-lui Popa-Lisseanu, care o însoțește cu note și Introducere, e foarte binevenită.

Este de sigur o cerință însemnată, în literatura noastră istorică, schițarea măreței figuri a întemeietorului poporului român.

Scrisoarea privitoare la creștini e cel dintâi document păgân în care se vorbește despre creștinism. Foarte interesantă pentru starea creștinismului, la o sută de ani după întemeierea lui, o împărtășim cetitorilor, împreună cu răspunsul împăratului Traian.

c. Plinlu către împăratul Traian.

Țin ca o sfântă datorie pentru mine să mă adresez ție ori de câte ori am vre-o nedumerire. Căci cine ar putea mai bine decât tine să-mi călăuzească pașii în șovăelile mele, sau să mă lumineze în nedumerirea mea? N'am luat nici odată parte la anchetele în contra creștinilor; de aceea nu știu ce și în ce măsură să aplic pedeapsa sau să înping cercetarea. Nu puțin am stat la îndoiala dacă trebue să țin seamă de vârsta sau să pedepsesc cu aceași pedeapsă și pe copii ca și pe barbați, dacă trebue să iert pe cel ce se căește sau dacă nu trebue să găsească nici o iertare cel în ce a fost odată creștin, dacă trebue pedepsit numai numele, chiar dacă n'ar fi invinuit de vre o crimă, sau dacă trebue pedepsite numai crimele legate de numele de creștin. Deocamdată iată cum am procedat față de aceia cari mi-au fost aduși înainte ca creștini. I-am întrebat dacă sunt creștini. Pe cei cari au declarat că sunt, iam întrebat a doua și a treia oară, amenințându-în moarte când au stăruit i-am trimis la moarte. Căci, oricare ar fi fost mărturisirea ce făceau am crezut că trebue pedepsită cel puțin încăpățînarea și îndărătnicia lor nein covoiată. Pe alții, cuprinși de aceași nebunie, i-am însemnat să-i trimit la Roma fiindcă sunt cetățeni romani. In urmă, învirnirile în mulțându-se, ca de obicei, pira atentiunea ce li se dedea de publlo, crima lor a luat mai multe forme. A apărut o scrisoare anonimă, cuprinzând numele mai multor persoane, cari însă negară că sunt sau că ar fi fost vrodată crestinii Fiindcă acestia au făcut închinăciun. zeilor în fața mea, și fiindcă ei au adus jertfe de tămâi și de vin chipului tău pe care întradins am pus săaducă împreună cu statuele zeilor și pe lângă aceasta, fiindcă ei a ponegrit pe Christos, ceace se spune că nu fac niciodată cei ce sunt într'adevar creștini, pe acestia am socotit că trebue să-i achit. Alții, pârîți de vr'un denunțator au declarat că sunt crestini, în urmă au tăgăduit, spunând că în [adevăr au fost, dar că s'au lăsat de creștinism unii de trei ani, alții de mai mulți ani și unii chiar de mai bine de 20 de ani. Toți aceștia au adus închinăciuni chipului tău și statuelor Zeilor. și au vorbit rău și de Crist.

De altfel ei susțineau că greșala lor cea mai mare, că vina lor cea mai de seamă stă în aceea ca se adunau la o zi anumită, înainte de răsăritul soarelui, că cântau, pe rând cântece de laudă pentru Christ ca pentru un zeu; că se legau cu jurământ nu pentu vro crimă oarecare, ci să nu făptuiască vr'un furt vr'o tâlhărie, vr'un adulteriu, să nu și calce făgăduială, să nu tăgăduiască, ceace au primit. După aceea se despărțiau și iarăș se adunau din nou ca să mănânce împreună mâncări nevinovate: nici aceasta n'au mai făcut'o după edictul meu, prin care la porunca ta interzisesem orice întrunire. De aceea am crezut necesar spre a descoperi adevărul, să pun la tot ură două fete sclave de cari se spunea ca sunt în talnele cultului. Dar n'am găsit nimic decât o superstițiune ridiculă dusă la exces; de ceea am amânat cercetarea și am alergat la sfatul tău. Căci chestiunea nu s'a părut vrednică de judecata ta, mai ales din cauza marelui număr de învinuiți. O mulțime de oameni de toate vârstele, de toate păturile sociale bărbați și femei sunt și vor fi târâți în această învinuire. Și molima acestei superstiții a cuprins nu numai orașele ci și târgurile și satele. Totuș crez că se poate impiedeca. Cel putin este sigur ce templele cari fuseseră aproape năpustite au început să fie cercetate și jertfele multă vreme cu totul părăsite, înviară d.n nou. Se vind pretutindeni vite cari mai înaninte găseau puțini cumpărători Din aceasta se poate vedea ușor cât de lesne s'ar îndrepta oamenii, dacă li s'ar da putința să se călască.

Traian către Plinlu.

Ai procedat cum trebuia scumpul meu Pliniu, în anchetarea procesului celor cari ți-au fost denunțați ca creștini. Căci în genere nu se poate stabili o normă si gură în asemene afaceri. Nu trebuesc făcute cercetări în contra lor. Dacă se aduc acuzațiuni și dovezi, trebuesc pedepsiți, dar așa că dacă cel învinuit spune că nu este creștin și dacă o dovedește aceasta prin fapte, adecă făcând rugăciuni zeilor noștrii, să fie iertat pentru pocăința sa chiar dacă mai nainte ar fi fost bănuit. De altfel în nici un fel de acusațiune nu trebuesc primite denunțuri anonime, căci aceasta este un exemplu primejdios și nepotrivit în vremile de azi.

„Ci având și eu multă poftă a urma pe unii ca aceștia, am lăsat toate; iar acum, Doamne, ce voiu zice nu știu: au că firea omenească au slăbit, au că atunci fiind creștinătate în lume să găsia pe la mănăstiri toate cele trebuincioase. Ci pricina nu o pociu ști, fără numai văz că ieste cu nepuință a să chivernisi cinevași fără de cheltuială.

„Acum dar mă rog Mării tale, dintru venitul bisericii ce s'au închinat la Hurezii Mării tale, să mi să dea pe an taleri 50. Iar de nu mult, Doamne, măcar mai puțin, cât va fi bună socoteala și mila Mării tale, numai să aib o ruptoare pe an cât voiu trăi, ca să nă lipsesc de grija altui câștig. Și pomana Mării tale va fi în veac. De va prisosi, Doamne, ceva dintru acestea și va apuca vre-un sărac, întâiu pentru a Mării tale sănătate va ruga pre Dumnezeu și pre urmă pentru sufletele părinților mei, precum și până acum totdeauna.

„Pentru via ce s'au vândut Vătafului de Aprozi, am scris Mării tale mai nainte. Ci de să va lua via aceasta, să se dea cealaltă la Mitropolie, iar de nu, să nu i se dea vie, făr' numai stupi. Au fost trimis jupân Necola Caraene 2 policandile (*sic*) la Hagi Cuzi, ca să le trimită în țară, ci nu știu Doamne, de să vor fi adus. Pentru piatra (= inscriptia) după mormântul tătăni-meu mă rog, Doamne, ca să fie întru aducere aminte Mării tale. Și Dumnezeu cel milostiv să păzească pe Măria ta pururea supt mila Sfinției sale.

Noemvire 1 din (= zi), leat (= an) 7221 (= 1712).

Plecat rob Mării tale,

Atanasie Călugărul sin (= fiu) Pascale Vornicul.

*

Că bunul și creștinul Domn Constantin-Vodă va fi satisfăcut ruga fostu lui Postelnic Andronachie, plecat pentru învățătură la Veneția și ajuns monah la Sfântul Munte, cine se poate îndoi? Dar că acesta va fi rămas, cum doria, până la sfârșitul vieții sale în mănăstirea dela Stavronichita și că se va fi bucurat de mila Brâncoveanului, rămâne s'o spună cei ce, ca și subscrisul, vor da, întâmplător, peste niscari-va mărturii cari să poată completa pe cele de mai sus.

Alex. Lapedatu.

Pretindem Ministerului Instrucțiunii o politică culturală unitară românească

— De **Iosif Popovici** profesor universitar —

In noua fază a existenții noastre românești ni se impune prin forța împrejurărilor o politică culturală unitară, românească. Până azi a mers cum a putut școala românească. De azi înainte trebuie să meargă cum trebuie. Prin slăbiciunea noastră am fost divizați supt 7 imperii și a fost o adevărată minune, că mai existăm.

Azi însă trebuie să ne organizăm viața culturală. Dacă nu a existat ideia unei politici culturale, azi trebuie să o creiăm și trebuie să-o adaptăm necesităților noastre culturale. Școala de eri nu mai corespunde azi. Numai cu tradiția și cu gloria de pe fronturi nu putem exista.

Dacă avem nevoie de o politică internă, externă, financiară, cu atât mai mult avem nevoie de o politică culturală unitară. Viața viitoare a neamului nostru se poate condiționa prin doi factori: prin armată și prin școală. In cei dintâi ani ai regatului român școala a fost neglijată în favorul armatei. Nu cer prin logica aceasta, ca acum să neglijăm armata pentru școală. Doamne ferește. Cer însă ca să ridicăm nivelul cultural al armatei și să întărim prin armele culturii școala română. Dacă era o necesitate primordială la început și în cursul războiului întâi ea armatei, e azi un categoric imperativ a aduce într-o armonie de interese lucrările armatei cu luminele școalei. Faptul acesta se poate face foarte bine și foarte înțelepțește, dacă conducătorii noștri sunt povățuiți de marile trebuințe ale existenței noastre și nu sunt ispitiți de interesele mici și personale. Nu risipă cerem noi, ci muncă. O țară cu un procent de peste 60 analfabeți nu-și poate permite luxul nebun de azi. Trebue să educăm voința de acțiune și dragostea de muncă atât la soldați, cât și la micii elevi și studenții mărișori și mari, cari mai apoi vor deveni stâlpii societății și elementele alcătuitoare de stat, iar nu trântorii dintre Capșa și Palat și stâlpii cafenelor de pe bulevarde. Țara mare nu se poate conduce cu oameni mici. In timpuri grele ne trebue oameni mari cu patimi mici, iar nu oameni mici cu patimi mari.

Tot Ministerul Instrucțiunii trebue organisat din nou. Trebue să introducem în acest minister o viață bine organisată, deoarece acest minister e unul dintre cele mai de căpetenie. In acest minister avem nevoie de minte, de învățătură, de omenie și de o voință tare și nestrămutată. Căci cum va fi organisat, și cum va lucra, acest minister va fi asigurat viitorul nostru ca neam pe acest pământ.

Pretindem: 1. Un ministru cu 2 secretari de stat la acest departament: un secretar politic și un secretar administrativ. La schimbul guvernului, secretarul politic pleacă cu ministrul împreună cu tot grupul politic, iar secretarul administrativ remîne in fruntea funcționarilor, cari trebue să fie stabili și inamovibili și conduce mai departe pînă la restaurare destinele ministerului după un program binedefinit și corăspunzător intereselor noastre culturale.

2. Pretindem o lege școală unitară, cu caracter integral românesc. Când pretindem acest lucru, dorim ca legea aceasta să formeze un progres, iar nu un regres în mersul învățământului. Moștenirea veche din diferitele provincii să fie adoptată logic și psihologic trebuințelor culturale de azi. Să nu paradăm cu tradiții și cu fanfazii istorice. Când naționalizăm o școală în provinciile alipite să nu ucidem pe bieții representanți de odinioară ai culturii românești, în favorul unor venetici din larga lume, în defavorul bieților dascăli confesionali, cari au susținut duhul culturii românești prin suferințele martiriului lor.

3. Cerem în Ministerul Instrucțiunii crearea unei noi secții pentru minorități, condusă de oameni specialiști și integrii. Pretindem, ca politicianii și agenții călători să nu fie luați în seamă. Cerem revizuirea copilăriilor promise la Alba-Iulia. Exponenții de caracter dublu ai minorităților, cari azi călătoresc în toate provinciile României, să fie excluși din lucrările patriotice ale acestei secții. Informațiile autorităților politice să fie controlate prin membrii secției. La basa oricărei lucrări să nu uităm morala publică și interesele statului.

4. Pretindem înființarea unei comisiuni permanente în acest minister, pentru reforma școlară, compusă din oameni cuminți, învățați, patrioți, aleși din toate provinciile României, care să studieze și să compună proiectele pentru reformarea și întregirea programelor de studiu, regulamentelor și legilor școlare după trebuințele noastre culturale, iar nu după moda altor țări.

5. Pretindem o disciplină unitară în serviciu și administrație. Ministrul să fie oprit să modifice lucrările forurilor sale subalterne, fără prealabila ascultare a lor și să nu facă nici o promisiune nimănui condus de motive și interese politice militante, cari ajung în grav conflict cu tradiția școlară, cu morala socială și cu disciplina unitară. E absolut contra intereselor noastre naționale și patriotice, ca Ministrul să facă promisiuni Șvabilor în Bănat, Sașilor și Ungurilor în Ardeal, Evreilor în toate părțile, fără ca să țină cont de legile existente acolo și să aducă in conflict și colisie de datorie forurile sale de acolo cu interesele politice ale unor minorități. Afară de acestea e și un inconvenient din punct de vedere moral, care nimicește disciplina și autoritatea forurilor din provinciile respective.

6. Dorim, ca toate lucrările Ministerului Instrucțiunii să fie concentrate spre o țintă și să aibă în vedere un scop bine determinat: întărirea și fondarea culturei naționale. Să nu piardă din vedere nici un moment cultivarea acestei idei și să lucreze necontenit pentru realizarea ei.

7. Activitatea rodnică și prompță a acestui departament nu se poate face, decît printr'o descentralizare administrativă având fiecare provincie șeful ei, care să dezlege lucrurile de prima necesitate. Prin faptul acesta s'ar cruța și timp și multe necazuri, cari împiedecă de obiceiu progresul normal al lucrărilor.

8. Rugăm Ministrul să scoată politica militantă din școală. Să revază legile existente și să facă proiecte noi de amendament pentru eliminarea desăvârsită politicei din școală. Să se abroage toți paragrafii cu hatărurile politice, să se desființeze toate instituțiile cu caracter politic și clientela politică să fie trecută la interne, unde e necesară între anumite condițiuni și chiar reclamată de apucăturile politicei.

In școală n'are politica ce căuta. Eu aș fi de părere, ca profesorii să fie chiar scutiți de a face politică. Alta e chemarea lor și altul trebue să fie scopul lucrărilor lor.

Cum pot profesorii să ne crească o tinerime sănătoasă și voinică, ferită de otrava politicei de partid, când ei tremură de mânie și nu-și pot face cursurile în liniște, fiind agitați de interesele politice și personale?

Am concentrat aceste 8 puncte privitoare la crearea unei politici culturale românești. Poate vor fi mai multe puncte reclamate de necesitățile noastre culturale. Poate se vor găsi alții să le spună mai bine, mai frumos. Eu le am spus, cum le am simțit, și nu cred să mă'nșăl în sentimentele mele! N-am intenție să supăr pe nimeni. El părerea mea și ea e îndreptată spre binele neamului meu. Nu pot suferi, cînd văd că faptele se judecă pe dos. O țară cu un trecut atît de vijelios, ca al nostru, nu se poate organisa din fereastra Simplonului său în anticamera unui ministru. Frații trebue să se înfrățiască, să se asculte, să se'nțeleagă. Dorim, cerem, pretindem bună înțelegere, conlucrare cuminte, nu jicnire; progres, iar nu regres. Multe lucruri sunt bune dincolo, multe sunt bune dincoace, din îmbinarea lor să iasă lumină, iar nu ură și dușmănie!

Am scris șirele de sus cu dorința să fac un bine și nu un rău. Și nu pot crede, că s'ar putea găsi cineva între cei competenți să judece fapta mea altfel.

De s'ar găsi vr-unul să nu mă 'nțeleagă m'ar durea nespus de mult, fiindcă gândul meu a fost și e curat totdeauna când am lucrat și lucrez pentru binele neamului meu.

Hermes

Devinație egipteană

Era o noapte liniștită,
Iar sus, în ceruri, mii de stele,
Ce luminau pământul negru
Cu focul lor pâlpâitor. . .
Pe mare, valul potolit
Se legăna prin unde line,
Când Hermes a venit pe maluri
Să se adâncească cu privirea
In frumusețile naturii —
Așa, privind, văzu 'nainte
O limbă roșie de foc,
Ce se 'nălța 'n spirale multe
Din val spre cerul înstelat
Și-un glas, glasul luminii,
Il spuse 'ncet și rar:
— Mă vezi, O, Hermes, eu-s lumina
Și 'nțelepciunea mare-a lumii,
Eu stăpânesc or'ce putere
Și sânt modelu or'cărui chip,
Căci Dumnezeul este tatăl,
Cuvântu-i fiul lui iubit,
Unirea lor e viața 'ntreagă,
Iar sufletu — omenirii 'ntregi
E un copil din cer venit;
El poate sta închis în lut
Sau să se urce spre lumină —
Dar nu! el nu-și aduce aminte
De locul, de — unde — a fost plecat
Și pe pământ, prin chinuri grele,
Prin dragostea și moartea lui,
Eterna viață i se pare
Un vis de ne'mplinit, zadarnic...
O, sufletul virtuos, el poate
Să vie'n sferele de sus,
Căci e schimbat prin suferință
Și pregătit să stea în ceruri —
Senină-ți fie inima, O, Hermes,
Și vei urca spre tatăl tuturora,
Acolo unde-i viață veșnic
Și'n veșnicie, fericire!
O, vino, Hermes, vino!

N. Georgescu Tistu.

O lămurire

Față ca însinuările **„Patriei"** *ținem să arătăm că articolele din* **Infrățirea** *semnate* **„A"**, *nu sunt ale dlui Prof, Al. Lapedatu, care n'a tipărit în ziarul nostru nici un articol nesubscris întreg.*

„Franța eternă"

In noianul de griji care s'au abătut asupra lumei în ultimul timp și care n'au făcut decât să crească dela armistițiu încoace, nu s'a dat destulă atențiune la două evenimente culturale considerabile, întâmplate în Franța.

Unul este acordarea medaliei artiștilor francezi la Salonul din vara trecută sculptorului Paul Dardé, celalalt e moartea lui Charles Infroit, șeful laboratorului de radiografie dela Salpêtriére.

Dardé e un țăran din Olmet, mic sat în Languedoc. Fiul unui vătășel de moșie — aceste date le luăm dintr'un articol al d-lui J. Galtier publicat în „Le Temps" dela 1 Septemvrie — și-a petrecut copilăria la țară, în mijlocul naturei splendide din sudul Franței.

Dela 8—14 ani urmă la o școală condusă de călugări, apoi într'un seminar, de unde fugi. Între 14 și 20 ani, vârstă la care intră la Montpellier ca saxofon în muzica unui regiment, el ajută pe tatăl său la munca câmpului și pe niște ciobani la paza turmelor. Tot în acest timp, pe ascuns, modelează în pământ, sculptează în rădăcini de copac și în piatră.

In Montpellier, cum ocupația la regiment îi lăsă timp liber, se înscrie la un curs seral de desemn, apoi, în 1912, la vârsta de 23 de ani, intră la școala de belle-arte din Paris, pe care însă o părăsește curând, convins că învățătura ce primea acolo „e absurdă și sterilă". Se adresează atunci artistului celui mai cu renume, lui Rodin, să-l primească în atelierul lui. Dar marele Rodin, exigent și cam invidios spre sfârșitul vieței, îl nemulțumește profund. Ese și de aici încă și mai rovoltat contra tiraniei școalelor.

Spirit nedisciplinat și primitiv, nu găsea mulțumire decât în admirarea operilor mari ale trecutului.

La 32 de ani, în 1920, trimite la Salon prima lui bucată, un Faun și obține medalia națională a artiștilor francezi, cea mai mare recompensă. Necunoscut în ajun e celebru a doua zi, considerat ca unul din cele mai însemnate talente artistice ale Franței, privit de unii ca o providențială compensație pentru pierderea geniului Rodin.

* * *

Chrles Infroit era directorul laboratorului de radiografie de la Salpètrière. De două zeci de ani, de la primele încercări ale utilizărei corpului cu misterioase proprietați în terapeutică, atunci când se bănuiau dar nu se cunoșteau teribilele lui consecințe pentru cel care îl manipulează, Infroit n'a încetat un moment de a se servi de el, pentru binele bolnavilor. Cum să te aperi de o forță ascunsă, încă nestudiată în proprietățile ei? Dar, în acelaș timp, cum să amâi intrebuințarea când atâtea mii de nenorociți își așteaptă de la tine alinarea? Grozavele arsuri și distrugeri de țesuturi, consecințe ale acțiunei radiului, au urmat una după alta, în timpul celor două zeci de ani și-a pierdut trupul bucată cu bucată și viață suflare cu suflare. A fost supus la 23 de operațiuni: mai întâiu amputarea degetelor, apoi a mâinilor, apoi a brațului drept, apoi altele multe și dureroase. Două zeci de ani a suferit un martiriu fără precedent în istorie, voluntar, numai ca să cruțe pe alții de durere și ca să poată comunica lumei proprietățile radiului.

Nu cred să fi existat un mai impresionant exemplu de putere morală.

Agonia și-a prelungit-o cât a putut, numai pentru ca fie care particică din viață să poată fi folositoare umanității. Până în ultima clipă n'a încetat să se analizeze și să comunice celor îngroziți din jurul său rezultatul observațiilor sale.

Versurile lui Sully-Prudhomme ne vin în minte ca un tragic epitaf al savantului mucenic, mort la 46 de ani.

J'admirais le soldat qui dans la mort s'élance
Fier, debout, plein du bruit des clairons éclatants!
De quelle race es-tu? Toi qui seul, en silence
..... sais mourir longtemps.

Ambele exemple sunt simbolice, caracteristice pentru țara și poporul în mijlocul cărora au răsărit. Ele ne arată două fete al Franței eterne: Eroismul conscient și înzestrarea artistică.

Nici una din țările întrate în războiul general n'a avut să deplângă atâtea morți și nicăeri conștiința datoriei față de patria în pericol n'a produs mai admirabile scene de curagiu supra uman că în Franța. Pe solul acesta plămădit cu sânge ca nici un altul, ideea dezinteresată, marile idealuri ale omenirei au fost fermenți de fapte sublime. Din cele mai vechi timpuri, de pe vremea cruciatelor, până azi, poporul acesta sensibil s'a cutremurat și s'a ridicat ori de câte ori un bun al omenirei era amenințat. Și tot de atunci până azi, născut într'una din cele mai frumoase țări, urmaș al celor mai dotate rasse, unitar și variat în calitățile lui, poporul francez a fost pătruns de frumusețe și s'a hrănit cu astă, de la cel mai umil până la cel mai de frunte, a dat lumei o lecție cum nu se mai pomenise de pe timpul Grecilor antici.

Eri Marguerite Audoux, croitoreasa, ne zguduise cu amintirile vieței ei, atâta realitate și simțire concentrată pusese în ele, atâta dinstincțiune și sobrietate în expresie și stil. Azi Dardé plugarul, autodidactul, în afară de învățătură tradițională și puțin searbadă a școalei, deschide artei perspective noi. Nu literatura frivolă, nici discuțiile de cafenea îl formează, ci Dante și Shakespeare, natura imensă și varietă. Acesti trei maeștri îl învață ce e viața și omul, în toată măreția lor tragică.

Spre această Franță merge recunoștința și admirația noastră. Pa ea o cântăm în produsele intelectuale și artistice ale fraților noștri din Apus. Ea ne apare ca un far luminos în pustiul materialității vieței. Ce însemnează Mariedelii și Schneiderii de azi, cei cari nu văd în țările mici de cât ocaziuni de exploatare, ce însemnează chiar politicianii egoiști, strâmți la cap și trufași, și cu tot cortegiul de financiari și oameni de afaceri, cari mișună acolo cași aici? Peste ei se ridică Franța eternă. Figura ei blândă și serioasă, înțelegătoare și plină de omenie, gata de sacrificiu, ne întâmpină și ne îmbrățișază pe toți câți ne închinăm sufletului și idealului.

Gh. Oprescu.

Moș crăciun și Anul Nou
1921.

Ca stolurile unui cârd de rândunele
„Colombo" a importat vagoane cu Sar-[dele
Vermouth francez și Romuri englezești,
Să bei popor, să cânți să-ntinerești
Și țuiculiță fainâ de Văleni,
Vin Drăgășani, și coarnă de Scăeni.
Zahăr frumos Cristal, American,
Și Icre Negre bune de-Astrahan
Brânzeturi, Untdelemnuri, și Măsline
Liqueruri și Smochine extra-fine
Ceaiu Englezesc, Rusesc, și Mandarin
Și sute de butelii, cu Vinuri extra-fin
Orezuri din Calcuta, Cafele Zanzibar
Și Biscuits, Bomboane, Conserve de [Homar
Mai are:
Bodegă specială, și aperative fine
Und' se-ntâlnesc Românii, cu prieteni [de bine
Vorbind despre COLUMB descoperito-[rul
Și-admiră pe Aldica autorul.
MARELE MAGAZIN „COLOMBO"
Ionel Aldica și D. Sasu.

Un Crăciun prevestitor.

Stăteam de un an în mijlocul brazilor, pe malul Trotuşului, la hotarul nedrept de pe creştetul munţilor Agaşului. Venisem cu regimentul din toamna celui dintâi an al marelui războiu, ca să ne păzim hotarele şi să le pregătim pentru ziua cea mare, mult aşteptată. Ni se părea, acolo în faţa stâlpilor păziţi de grănicerii duşmani, mai grea şi mai chinuitoare aşteptarea ca oriunde. Noi nu vedeam în faţa noastră decât acel hotar, iar cât răzbătea privirea printre luminişuri, nu vedeam decât un pământ de suferinţe, ce aşteaptă mântuirea. Clipă cu clipă, zi cu zi, aşteptarea era tot mai chinuitoare. Zăpada îmbrăcase în hlamidă albă colinele şi brazii. Eram în toiul iernei, Crăciunul se apropia şi ceasul cel mare tot nu venise.

Cu ochii aţintiţi asupra aceluiaş ţel, chinuiţi de aceiaşi dorinţă, ne înfrăţisem ofiţeri şi trupă de făceam o singură gândire şi simţire. Eram o mare familie. Dorul de cei lăsaţi acasă găsise o alinare în această frăţietate. Părintele nostru, tatăl regimentului, comandantul energic, aspru şi drept, ca un bun părinte ne pregătise Crăciunul cum nu l-am mai avut niciodată. In mijlocul munţilor, între brazii deşi, într'un luminiş un măreţ şi frumos brad se înalţa trufaş către seninul cerului. De jur împrejur un loc întins, albit de omătul gros şi neumblat, îl făcea să pară anume înfipt acolo pentru a fi aceia ce era să fie pentru noi.

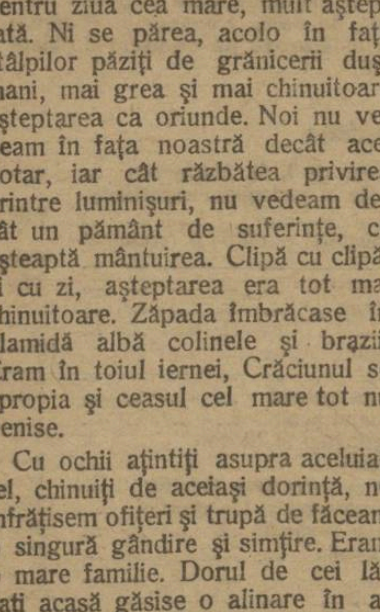

Din vreme ştiuse comandantul să ne facă, pe cei cari urmam a căpăta concediu, să ne lipsim de el. Cu gândul însă ne facem cât mai frumos cel dintâi Crăciun trăit în tabără, învăţasem cu soldaţii fel de fel de colinde şi ne făcusem şi fiecare companie câte o stea vestitoare a naşterii Mântuitorului, cum ne învăţasem din străbuni. Ne pregătisem, fiecare în gospodăria companiei lui, să primim pe Mesia, căruia îi ceream să ne aducă cel mai mare şi mai frumos dar, cel dorit de un neam întreg, — în cântece, flori şi veselie.

Până în ziua de ajun am fost lăsaţi să ne gătim singuri de sărbătoare. Când, în amiaza zilei de ajun, un ordin pe întreg regimentul ne vestea că la înoptat trebuie să ne găsim toate companiile, în ţinuta de campanie, la cota 1054, tocmai în locul pe care, cu două săptămâni înainte, ni se ordonase a-l ocoli, ca fiind constatată acolo o cursă întinsă de grănicerii unguri. Credeam că sosise timpul ca să punem capăt acestei sfidări ce ni-aruncase duşmanul. Eram mulumiţi, mai ales că în toţi ardea orinţa ca, pe neaşteptate, să dăm roporţii incidentului ce avea să e şi din el să provocăm un „casus belli". In felul acesta credeam că Mesia ne ascultase ruga, când ne pregătiam să-l primim, şi că el însuşi fericit de darul ce ni-l aducea, a preferat să vie în mijlocul nostru nu în cântece şi jocuri, ci în şuerul gloanţelor şi trîmbiţa atacului.

Pregătirea cu ţinuta de campanie s'a făcut cu iuţeala fulgerului. Flăcăii chiuiau şi erau mulţumiţi. Dar la apelul companiilor, după echipare, când coloana de marş trebuia formată, aproape câte zece din cei mai vioi şi vrednici soldaţi n'au răspuns. Un val de nelinişte şi o amărăciune se coborîse în sufletul nostru. Cei mai buni ne părăsise... Comanda înaintării însă nu întârziase; Comandantul îşi trimise ajutorul să ne conducă, el avea altă misiune...

In două coloane pe două drumuri ce aveau să se întâlnească la cota 1054, în linişte, regimentul îşi executa comanda. Intrasem în mijlocul pădurei şi urcam pe urmele unui torent care rărise brazii în furioasa-i năvală. Se înoptase bine, drumul nu-l mai recunoşteam decât după brazii răsturnaţi de-alungul urmelor torentului, pe care-i simţeam cu picioarele ce s'afundau în omătul necalcat decât de fiare. In sus, printre vârfurile brazilor, câteva stele lucitoare aruncau scântei. Coloana noastră se subţiase; cu cât urcam. cu atât drumul era mai îngust, Deodată, gorniştii, care primiseră un ordin neuzit de noi, au sunat oprirea. Ne-am mirat mult de o astfel de comandă care avea să dea de ştire duşmanului ce-l doream cu ori ce preţ. Ne-am oprit. O comandă şoptită, dinainte dată, din om în om, ne ordonase stânga împrejur şi rămânerea pe loc.

Nu mai înţelegeam nimic. Ne-am cercetat fiecare cartuşierele şi aşteptam înfrigurati ordinul de încărcarea armelor. Dar nu venea. După câteva minute, ce-au trecut ca o veşnicie, o comandă puternică, ne ordonă întoarcerea către punctul indicat şi gorniştii sunară voios înaintarea. Printre brazi, nedefinit, se vedeau către punctu la care mergeam luminiţe neînţelese... Ajunşi, primii soldaţi din capul coloanei, au dat un chiot şi şi-au aruncat căciulele în sus. „Rupeţi rândurile!" a fost o ultimă comandă şi după aceasta tot regimentul a năvălit printre brazi spre poeniţă... In mijlocul ei, bradul singuratic, împodobit şi luminat cu sute de luminărele, ne primea strălucitor. Flăcăii toţi cari nu răspunseră la apel, îmbracaţi în portul lor de-acasă, ni-au primit în cântece de colindă... Era Crăciunul pregătit în taină de Comandantul regimentului. Un bătrân cu barba albă, ieşi de după bradul împodobit, târând după el, legate în trei lanţuri, trei fete, care reprezentau Transilvania, Bucovina şi Basarabia...

In acelaşi clipă glasul puternic al Colonelului răsună: *Anul ce vine după sărbătoarea Mântuitorului vă urez să fie anul în care să rupeţi cele trei lanţuri!!..*

Un ura puternic străbătu văzduhul...

Până în noapte, târziu, am făcut horă şi jocuri în jurul bradului simbolic. A fost Crăciunul prevestitor: anul ce venea dupa el, era 1916...

E V. Pajură.

Cugetări de Crăciun

Acei care simt poezia unei nopţi de Crăciun nu pot să se desintereseze de soarta bisericei, adică a bătrânului locaş de unde radiază această poezie asupra satului. In ziua când clopotniţa se va dărâma, această poezie va dispare odată cu dânsa.

Maurice Barrès,
de la Academia Franceză.

LA OITUZ

Am să vă povestesc din război dela Oituzul pentru care s'a plăzmuit cântecul duios: „Iubitul meu nu este prinţ..." Am să vă povestesc despre o noapte şi o zi trăită pe muntele Brezoiul, lângă Poiana-Sărată, unde ne-am luptat cu bosniecli şi cu nemţii şi unde ar trebui să merg să ridic o cruce celor vre'o sută de eroi, ce au căzut în jur de mine cu faţa spre inamic. Indeplinind porunca de a nu se clinti din loc, până când nu vor veni ai noştri din urmă. Iar ai noştri nu veniau, pentrucă îi opăceau aliaţii ruşi.

O, nu vă temeţi! Povestirea mea nu va fi o paradă de eroism. Din ce s'a petrecut acolo vreau să zmulg un episod profund omenesc.

*

Stătusem cam multişor pe muntele Cernica, între Hârja şi Poiana-Sărată, fără altă treabă, decât să scoatem din ciorbă fărâmiturile de şrapnele amestecate cu cetină de brad, pe cari inamicul ni-le trimitea zilnic pela ameaz.

Pela sfârşitul lui Novembre 1916, într'o după amează ceţoasă, pornirăm cu ordin de a ataca muntele Brezoiul, ocupat de inamic.

Calea era grea, alunecând prin frunziş şi ierburi, pe coaste piezişe şi împedicându-ne de leşuri desculţe, albite de ploaie şi de zăpadă, cari rămăseseră neîngropate. Se făcu noapte, cum ai strânge cu ochii, pe când ajunserăm aproape de creasta Brezoiului. Aveam camerazi, cari cunoşteau bine locurile. Mai luptaseră p'aici.

Înaintarea ni-a mers bine. Artileria inamică bătea la întâmplare la câteva sute de paşi în urma noastră, ca nu cumva să ne răsgândim să ne întoarcem îndărăt. Dar situaţia, în care ajunseserăm, nu se mai potrivea cu ordinul cu care am plecat, căci fusese vorba de o înaintare pe tot frontul şi noi eram gata să dam bună-seara inamicului numai două companii din Regimentul 80. La rapoartele, ce le trimiteam comandantului de batalion, ne veniau ordine:

Înaintaţi! Legătura se va face.

Nu ştiam atunci ceeace ştim astăzi, că toată ziua şi toată noaptea s'au urmat târgueli între ai noştri şi între ruşii veniţi atunci în acel sector şi cari nu se înduplecau să ia parte la atac.

Ne înşiruirăm oamenii cum puturăm. Aripa noastră dreaptă putea să aibă douăzecişicinci de paşi dela transeele inamice, după cum ne spuneau cei cari cunosteau locul, după cărarea ce ducea dela tranşee la un izvor din vale.

Trimiserăm patrule şi apoi întruchiparăm nu mic sfat.

Îmi arătai părerea, că ar trebui să dam buzna peste inamic, contând să provocăm o debandadă prin atacul nocturn. Motivai cu situaţia desperată, în care ne găsiam fără speranţă de a obţinea legăturile cu ai noştri în timpul nopţei; în schimb dacă inamicul ar lua seama câţi suntem, poate să ne încumjoare. Si are să ni-o facă la dimineaţă.

Inpotriva acestui fel de a vedea s'au adus argumente, cari îmi părură atât de temeinice, în cât aproape îmi era ruşine de cele ce spusesem.

Intâi: Dacă am putea să ocupăm pentru moment o porţiune de tranşee de sigur n'am putea să o ţinem, îndatăce inamicul ar vedea să recunoască situaţia. Si atunci tot pierduţi suntem.

Al doilea: N'aveam ordin să ne angajăm şi nu puteam să ne luăm răspunderea.

Argumentul acest din urmă era hotărâtor: când nu poţi să ai o voinţă limpede şi hotărâtă nu îţi rămâne decât să aştepţi.

Incepurăm să aşteptăm. Ostaşii mei aveau mare poftă de a se aduna ghem la un loc şi numai cu multă trudă, plimbându-mă toată noaptea dela om la om, dela grămadă la grămadă îi mai puteam răsfira. Unde era unul cu o brichetă, se adunau doisprezece în jurul lui ca să-şi aprindă ţigările.

— Măi oameni, vă vede inamicul. Şi fără asta, care mai face foc, îl împuşc eu.

Nu credeau ei, că aşi putea fi atât de păgân ca să fac ceeace spuneam din gură; dar bricheta se stângea, pentruca să se aprindă alt undeva, mai departe. In acelaşi timp bidoanele şi gamelele se trăncăneau de oţelele curelelor când aluneca vre-unul pe frunzişul ud.

Multă vreme inamicul nu ne arăta prin nici un semn, că ar vrea să ştie de noi. Dar deodată simt mişcare între linia noastră şi tranşeele inamice.

Trag cu urechea, căci de văzut nu era chip. Nimic. Aştept. Pe urmă iar o mişcare, ca de paşi prin găteje şi frunziş, cari puteau să fie paşi de om, sau şi de vre-un animal mai mare. Dar la animale n'aveam să ne mai gândim, căci fugiseră de luni de zile din părţile acelea.

Mai ascult. Îmi pare că ar fi mai mulţi. Vre-o patrulă. O patrulă inamică de bună seamă, care ne-a simţit şi se apropie tiptil, cu grija de a observa şi a nu a observată. Ce faci cu regulamentele de exerciţii şi de luptă în asemenea împrejurări? Bineînţeles, că le uiţi şi lucrezi cum te duc nervii şi puţina judecată ce poţi să o păstrezi.

Aşa şi eu, nu mă gândii la ce spune regulamentul; îmi adusei aminte că ştiu nemţeşte şi că aşi putea să-mi desorientez musafirii prefăcându-mă că aşi fi un ofiţer neamţ sau austriac. Le strigai, deci, pe nemţeşte:

— Halt! Wer da? (Stai, Cine-i acolo!)

Nici un răspuns. Aştept. Apoi mai strig odată?

— Halt! Wer da?

De astă dată vine răspunsul:

— Patrouille!

Aşa mă mai îndemn şi eu şi încerc să-mi joc rolul mai departe, ordonând:

—Patrouille-kommandant zu mir. (Care va să zică, să vie comandantul patrulei la mine).

Comandantul patrulei habar n'avea să se mişte din loc.

Iar asteptare. Mai fac câţiva paş. Mai ascult. Îmi pare că se sfătuesc. Nu pot desluşi nici o vorbă; dar mi-se pare, ori mai curând mi-se năzare că ar vorbi o limbă slavă.

Bosniaci trebue să fie, îmi zic eu în gândul meu şi mă leg morţiş de acest gând.

Acuma, fiindcă pe nemţeşte nu mi se mai răspundea, mă hotărăi s'o întorc pe bosnieceşte. Războiul este cel mai minunat profesor de limbi străine. N'aveam nevoe de un vocabular prea bogat şi îmi veniră numai decât în minte cuvintele potrivite situaţiei:

— Predai, bratie bosniac!

Răspunsul vine prompt!

Predai!

Las' că-i bine, îmi zic eu şi încerc să mă apropiu; dar nu cu multă încredere.

Aşi vrea să mă asigur cumva mai temeinic în privinţa gândurilor musafirilor; dar cu bosnieceasca nu mai puteam lega două vorbe şi o întorsei iar pe nemţeşte.

— Waffen nieder legen! (Adecă să depună armele).

Nici gând n'aveam de aşa ceva, — orică nu mă înţelegeau. Dar sporovăiau ceva ei între ei mai mult pe şoptite.

Imi părea că mă găsesc aproape de bradul lângă care îi lăsasem pe sergenţii mei, oameni de ispravă şi îi chem:

— Nica, Tudor, veniţi să prindem o patrulă.

Sergenţii nu veneau. Timp de pierdut nu era. Ori mă prind ei pe mine, ori eu pe dânşii.

Mă apropiu şi întru în grămada de patru sau cinci soldaţi inamici.

Nici gând de agresiune; dar pas de te înţelege cu ei, dacă poţi. Chem din nou pe Nica şi Tudor. Inzădar!

Când înţelegerea cu graiul viu se încurcă, recurgi la pantomime.

Cuprind peste mijloc pe unul cu un braţ, pe altul cu celalalt şi îi trag să şedem jos. Acum încerc iar şi cu nemţeasca şi cu bosnieceasca de a valma:

— Na komandant! Zum kommandant.

Şi dau să ne insăniăm la vale. Coasta era piezişe de tot, în cât trebuia numai să te porneşti, pe urmă mergeai de-a berbeleacul până te impedicai de vreo tulpină. Acum, deabia, oamenii mei îmi părură că înţeleg situaţia; căci graiul li-se deslagă şi îmi cerură pâne.

— Hleba! Hleba!

Bucuros, eu le răspund.

— Hleba na comandant. Dosta hleba. (E pâne destulă la comandant).

Îmi simţii mânile amândouă umplute de salivă şi de umezeală mustăţilor, cum dedeau să mi-le sărute. Şi ne rostogolirăm la vale, ceilalţi din patrulă au fugit. Comandantul companiei, supărat oarecum de zgomotul cu care ne rostogoliam, mă întâmpină:

— Dar tu ce dracu faci de nu te astâmperi toată noaptea?

— Lasă, că îţi adusei peşcheş doi bosniaci.

— Mulţumesc, dar ce să fac eu cu ei?

Vorbesc vre-o limbă?

— Numai pe a lor.

Le deterăm pâine şi îi trimiserăm la comandantul de batalion.

*

Dimineaţa următoare, cum se făcu ziuă începu muzica.

Legăturile noastre — tot ca în preseară.

Cel dintâi trăznit în frunte:

Pascu Leibovici, cizmar din Bucureşti tată a şease copii. Rana este oribilă, încât dăm cu socoteala, că ar fi de dum-dum. Alţii mai cunoscători susţin că sunt gloanţele obişnuite nemţeşii de calibru mare şi din plumb moale, cari fac asemenea răni din apropiere.

Curând fu dus la vale şi libarul Eskenassy din Bucureşti, rănit la braţul drept şi în coastă. Apoi alţii şi iar alţii.

După amează̆zi pela ora unu, câţi mai rămăsesem am fost încunjoraţi şi făcuţi prizonieri. Mai eram de toţi 40 de oameni cu ofiţeri cu tot din compania a 12-a Regimentului 80 Inf. şi plecaserăm în ajun 176.

Prea puţini au avut norocul de a se răzleţi ca oameni de legătură. Ceilalţi aşteaptă pe muntele Brezoiul, să le aşezăm un semn de amintire.

Lucian Bolcaş.

La cafenea „Metropol"

Marţia şi Vinerea cântă muzica militară în celelalte zile concertează cea mai vestită muzică

61

De vorbă cu primadona Anastasia Dicescu

Intr'una din serile de operă, mă plimbam cu artistul Stănescu-Papa pe culoarele Teatrului Naţional.

— Aşi vrea, dragă Papa, să vorbesc puţin cu Domnişoara Dicescu; poţi să mă recomanzi?

— Cu dragă inimă.

Şi n'aşteptăm mai mult de câteva minute şi iată că „privighetoarea Basarabiei" vine sglobie de pe scenă, unde s'a dus să-şi întreţie în pauză camaradele.

Imediat după recomandările de rigoare, jovialul Papa anunţă, fără introducere, scontând efectul unei bombe:

— Dumnealui e ziarist şi vrea să-ţi ia un interviu!

Domnişoara Dicescu, după o oscilare în zig-zag prin aer, afectează o prăbuşire ca printr-o puternică emoţie şi râde... şi râde...

Insfârşit, suntem înţeleşi, mâne la 10 şi un sfert dimineaţa, dar precis la zece şi un sfert (un artist român punând atâta preţ pe precizie!) mă va aştepta acasă la dânsa.

A doua zi, nu întârzii nici o clipă. Când am întrat, Domnişoara Dicescu făcea ultimele „aranjamente" de gospodină: arunca elegant perniţele din colţurile canapelelor.

Ce plăcută e intimitatea artiştilor! Rampa măreşte şi exagerează oare-cum gestul şi atitudinea celor care joacă, falsificându-l; numai în apropierea şi firescul vieţii de-acasă, poţi gusta în voie bogăţia de expresivitate a unui bun artist, obil în a sublinia printr-o mişcare chiar cea mai mică intenţie.

Aşa-dar, admirabila cântăreaţă basarabeană se aşează comod pe canapea, se reazemă solid de spetează şi... aşteaptă, cu surâsul pe buze.

Mă fixez şi eu pe scaun şi... tac! Pufnim amândoi de râs.

— Ei, haide, nu mai aştepta banalele şi rigidele întrebări; vorbeşte despre începuturile carierii dumnitale.

— Frumoase, ca'n totdeauna. Se organizau în Basarabia mici serbări româneşti; tatăl meu se'ngrija îndeosebi de ele. Subt ochii vigilenţi ai administraţiei ruseşti, puteam totuşi să strecurăm în serbările noastre, un pic de repertoriu românesc, din Alexandri bunăoară, *Cinel-Cinel* sau *Doi ţărani şi cinci cârlani*. Mi-amintesc cu plăcere cum odată a venit la noi bătrânul actor din Iaşi, *Alexandrescu*, care, în faţa reprezentantului oficial rus, ne-a ţinut o înflăcărată cuvântare patriotică. Noroc că Rusul nu ştia boabă româneşte şi nimeni din azistenţi n'a trădat cauza naţională..."

Mă uit cu drag la marea artistă, care e şi o bună româncă. O rog să continue.

„...toate petrecerile noastre erau liniştite, căci nu participau la ele „cei o sută negri", extremiştii gălăgioşi, autorii vestitelor progromuri, ci doar moldoveni blajini. Asta se 'ntâmpla pela 1910—1911. Cântam de-sigur de-atunci; şcoală oficială, academie n'am făcut, am urmat însă, particular, cu multă stăruinţă, cursuri de canto la maestrul *Prianisnikof* din Petrograd şi la *Cottoni*, în Roma, unde am stat doi ani.

Primul angajament l'am făcut la Odessa, unde am debutat în 1916, în Margareta din Faust.

In 1917, am fost învitată de soţia generalului *Brussilof*, să cânt româneşte în lazaretele, în cari erau îngrijiţi răniţi români. Am fost la Kamenetz-Podolsk şi-apoi, în turneu, prin Podolia şi Hotin.

Revoluţia m'a surprins în Basarabia, unde ni s'a ars, deşi eram fără nici-o vină, casa părintească dela moşie..."

Artista surîde amar:

„... Sânt mai liberă şi mai uşoară acum în peregrinaţiile mele artistice. N'am urît însă şi nu m'am despărţit de ţăranii, cari îmi făcuseră atâta rău. Ba îi ajutam încă să-şi citească scrisorile şi mi-amintesc cum unul chinuit zadarnic atâta amar de vreme cu slova rusească, a învăţat în câteva zile să citească româneşte, în cursurile, cari s'au organizat seara pentru adulţi.

Acum însă ţăranilor li s'a 'mpuiat capul cu teorii anarhiste. In zemstele de-odinioară s'alegeau cei mai buni dintre ei, în proporţia de 1/3, căci două treimi erau votate de marii şi micii proprietari. Acum, votul obştesc a scos toată neghina la suprafaţă. Cum are să-l intereseze starea bună a unei localităţi pe cel care nu-i legat de pământ? O, de s'ar face mai iute împroprietărrea!..."

— Dar muzica? Aţi uitat de ea!?

— Aşa e. Unde rămăsesăm? A! In Aprilie 1916 am dat un concert la Iaşi, subt patronajul Reginei Maria şi pentru operile ei de binefacere.

Am fost primită apoi la Palat şi mult încurajată de buna noastră regină.

Am fost apoi angajată de D-l *Athanasiu*, în Mai 1918, pentru 6 reprezentaţii, cu Rigoletto şi Faust.

Am intrat în urmă în înjghebarea de operă făcută de D-nii Bobescu şi Athanasiu, la Chişinău, în stagiunea 1918—1919; s'au cântat 10 opere fără subvenţie şi cu artişti buni; în afară de Athanasiu, erau Costescu-Duca şi Borelli.

Sala proastă şi mică din Chişinău, cu un nenorocit turneu prin ţară, au prăbuşit o operă aşa de bine începută.

Teatrul Puskin din Chişinău, de altfel boicotat de Evreii, cari-s jumătatea populaţiei oraşului, nu se putea utiliza, fiind al unei Societăţi ruseşti.

In Aprilie trecut am fost angajată aci, în Cluj; intre timp, am mai făcut un turneu prin Basarabia cu concerte româneşti şi am dat un concert la Bucureşti, la Ateneu, cu mult succes moral.

— Dar publicul clujean?

— Nu prea stăruitor; dacă jertfele, care se fac cu opera de aici, le-am afla la Chişinău. O, cum ar alerga toată lumea s'asculte muzică! Dar nu-i nimic; vom stărui şi lucrurile se vor îndrepta, treptat, treptat. In România-Mare, dorită mult şi de noi, Basarabeni, nici o jertfă nu e prea... mare..."

Şi drăgălaşa artistă îşi reia surisul obişnuit, tace un moment, apoi râde, râde... sculându-se brusc: uitase că la ora 11 are repetiţie la teatru.

Cum te fură amintirile!

G. Tistu.

Cumpăr casă de fier.

ADRESA LA ZIAR.

CITIŢI

Cărţile pedagogice, literare şi populare

din Editura Librăriei H. STEINBERG & FIU Str. Lipscani 94 Bucureşti. Precum şi la toate Librăriile din Transilvania şi Ardeal.

Asupra preţurilor prevăzute în această listă se acordă revânzătorilor: 25% rabat la cărţile literare, 20% rabat la cele pedagogice, cele populare sunt netto. Orice comandă trebue să fie însoţită de cost, transportul şi ambalagiul privesc pe cumpărător. — Mărfurile călătoresc pe comptul şi risicul destinatorului.

Cărţi pedagogice:

Claparéde. — Psihologie şi pedagogie traducere de I. G. Marinescu	6·—
Dr. V. Ghidionescu. — Introducere în pedalogie şi pedagogie experimentală, premiată de Academia Română	7·50
Dr. St. Constantinescu. — Din problemele educaţiei — ediţia II, premiată de Academia Română	4·50
C. Săineanu. — Ce îndrumare să dăm fiilor noştrii	2·50
Gr. Patrichi. — Metodica învăţământului primar	—·—
„ — Didactica generală	—·—
A. Lupu Antonescu. — Metodica Limbii române	10·—
C. Salzmann. — Cărticica Furnicilor	1·—
V. Munteanu. — Indrumări noi în învăţământul primar	1·25
„ Reforma orariului şi surmenajul şcolar	1·—
O. Dumitrescu. — Rousseau şi Herbart ca pedagogi şi filosofi	3·—
A. Lupu Antonescu. — Chestiuni de învăţământ	2·—
C. Teodorescu şi G. Simionescu. — Tratarea şi corectarea temelor	1·—
G. A. Dima, etc. — Metodica Gramaticei, Aritmeticei şi Geometriei	12·—
I. Găvănescul. — Phsihologie ed. 15-a din nou revăzută	15·—
„ Noţiuni de Pedagogie Generală	5·—
„ Istoria Pedagogiei	9·—
„ Didactica	—·—
Dr. M. de Fleury. — Corpul şi sufletul copilului - traducere de I. G. Marinescu	6·—
I. G. Marinescu. — Spicuiri din Phsihologie şi Pedagogie — Traduceri	6·—
Al. Valeriu. — *„Logica"* pentru şcoalele normale şi seminarii	11·10

Cărţi literare:

NUVELE ŞI SCHIŢE

I. A. Basarabescu. — Un dor împlinit, premiată de Academia Română	6·—
D. D. Patraşcanu. - Thimotei Mucenicul ed. II, premiată de Academia Română	5·—
„ Candidat fără noroc ed. II	5·—
C. Moldovanu. — Majestatea morţei	4·—
„ Sărbătoarea păinii	4·—
„ Neguţători de arome ed. II. 5·—	5·—
Nichifor Crainic. — Icoanele vremii	5·—
V. Demetrius. — Dragoste neîmpărtăşită	5·—
„ Strigoiul	7·50
M. Theodorian Carada. — In cumpănă	5·—
Tolstoi, Boccacio, etc. — Cele mai frumoase provestiri Seria I	4·—
Zola, Gorki, etc. — Cele mai frumoase povestiri Seria II	4·—
V. Crăşescu. — Fugarul din seminar — vol. II.	2·—
„ In ajunul Crăciunului — vol. III	2·—
„ Pe drum — vol. IV	2·—
Ion Drânceanu. — Nuvele	2·—
Sp. Popescu. — Moş Gheorghe la expoziţie	3·—
G. Popescu Ciocănel. — Braşoave	1·50
Th. Speranţia. — Proză	2·—
D. Teleor. — Nuvele alese	1·50
L. Bachelin. — Esquisses Roumaines	4·75
I. Agârbiceanu. — Popa Man	7·50
„ Luncuşoara în Parasemi	6·—
Al. Ciura. — Sub. steag străin	7·50
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr 1852—1907	2·—
Al. Ciurcu. — Sub ocupaţie, Struguri „Mackensen"	2·—
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr Discursuri politice	10·—
I. Costin. — Schiţe	1·—

NOTE ŞI IMPRESII

Radu Cosmin. — Exodul în Moldova (pagini de pribegie)	6·—
Emil Nicolau. — Românii în ghiarele Bolşevicilor	4·—
Ion Dragu. — Drumuri de Sânge	5·—
N. Iorga. — Amintiri din Italia	2·—
O. Wilde. — Poeme în proză	1·—
Maior D. Niculescu. — Din Străbuni	3·—
St. G. Sergent. — Amintiri din război	2·—

ROMANE

Ch. Dikens. — Un Poem de Crăciun	4·—
I. Giurgea. — Pribegie	5·—

FILOSOFIA CRITICĂ ŞI SOCIOLOGIE

Lady Carthnes. — Adevăraţii Israeliţi	2·—
E. Lovinescu. — Critice vol. IV	4·—
E. Kritzmann. — Roneti Roman	—·50
C. Moldovanu. — Autori şi Actori	8·—

TEATRU

Molière. — Tartuffe	2·—
H. Ibsen. — Brand	3·50
C. Moldovanu şi M. Rădulescu. — Pe aici nu se trece	1·—
C. Moldovanu. — Fluturii	1·—
Radu Rosetti. — O lecţie	2·—
I. Negruzzi şi D. Rosetti. — Nazat	1·—
V. Costescu. — Strămunii (teatru şcolar)	—·50
P. Ionescu Pastion. — Două sentinţe	5·—

VERSURI

V. Demetrius. — Canarul Misantropului	3·—
C. Moldovanu. — Cetatea Soarelui	2·—
Vanda Mihail. — Versuri	3·—
A. Mândru. — Floarea Tibrului	3·—
Radu Rosetti. — Valuri	2·—
„ „ Cele din urmă	1·50
„ „ Din toate	3·—
I. Al. George. — Aquile	2·—
„ Domus Taciturna	2·—
T. Duţescu Duţu. — Carol Vodă făt frumos	—·50
Goethe. — Hermann şi Dorothei, text german	1·25

MEDICINĂ POPULARIZATĂ

Dr. C. Zamfirescu. — Tifosul Exantematic	3·50
Dr. Th. Mironescu. — Consultaţiunile medicale la spitalul Colţea	5·—
„ Tratamentul Astmei Bronchiale	3·—
Dr. O. Melier, — Medicul Familiei	4·50
„ Higiena Sexuală	—·—
A. Debay. — Higiena şi fisiologia căsătoriei	5·—
„ Venera fecundă şi calipedică	4·—
Dr. Gh Fischer. — Păstrarea vederii	6·—
„ „ Auzului	12·—

Vând spirt rafinat **En gros şi en detail. — Preţuri de concurenţă.** **A se adresa la ziar sub. A.**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR din vechiul Regat, fost contabil la o moșie, ași dori se ocup ceva funcție în Ardeal, la stat sau particular. La cerere alătur actele necesare. Adresa: David Reighenstreif Herța jud. Dorohaiu,

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiințios". 254

MĂCELAR Carol Szabo, str. Mikes Kelemen No. 17 execută tăere de porci la domiciliu. Specialist în prepararea cărnurilor, cârnaților etc. 244

Vânzări și Cumpărări:

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la Ludovic Banyi str. Mănăștirului 130 uşa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamoranaului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

DE VÂNZARE din cauza plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str Mănăștirului 90. 208

VÂND 10 acții de ale Băncei „Albina". Adresa la Dl. Gutkovski casier banca Vatra.

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobiler pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Închirieri:

CAUT o camere mobilata cu bucătărie. Plătesc lunar 500 lei. Intermediari vor fi plătiți. Adresa la Prima Fabrică de Bijuterii din Ardeal. Cluj Calea Regele Ferdinand No. 37. 252

Căsătorii:

STUDENT peste câtva timp absolvent în etate de 23 ani dorește căsătorie cu o domnișoare sau doamnă serioase și cu odată. Garantez discrețiunea. A se adresa la ziar sub „Dori"

Corespondențe:

MULȚUMESC Dlui Fânel student pentru sinceritatea și răspunsul dat. Dar nu înțeleg de loc curiositatea atât de mare pentru un lucru fără interes și tot odată pretențiunea unui respuns. N.

„CLÉO" este rugată ca în prima zi de Crăciun între orele 3—4 p. m. dacă este posibil, să fie la Cofetăria Layda pentru a ne vedea. Spre a fi recunoscută să binevoiască a purta o floare, iar cu voi purta de asemenea. Jonel.

„LOGOFĂT" curirzitatea D-v. este mare fără însă a da detali asupra persoanei D-rã. Pentru a vă satirface curiositatea puteți veni Vineri pe la orele 7 seari la cofetăria Boncescu purtând spre a fi recunoscut cravata albă și colțul batistei scos din buzunar, N.

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-: 140

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

S'a început expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Mihaiu Rozental
Pielărie 215
Cluj, str. Regina Maria No. 38.

Intreprindere de transport
„VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. 144

Radio 93
Mare ocasie de Craciun!
la firma
Weiss și Molnár
magazin de modă pentru dame Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7.
Flanele Lei 24. Chifon calitate I. pentru albituri Lei 22. Stofe în cantitate mare pentru costume dela 37—50 Lei.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Haneș,
brevetat de înaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

Baumzweig, Rosenfeld și Comp.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25.
Renumită magazie stabilă de manufactură numai en gros. 47

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

AVIZ!
CROITORIA
Nicolea Moldovan
Str. Regina Maria 20, confecționează haine militare și civile pentru sărbători, având un stoc de stofe în magazin 82

Ghete lucrate de mână, se află de vânzare en gros și en detail la
„Atelierul de încălțăminte"
din Calea Regele Ferdinand No. 21 (în curte). Numai marfă prima calitate! □ Prețuri reduse! 251

Radio 91
Fabrică de
TORS ȘI TESUT
din Calea Dorobanților 118.
Primeste pănură pentru piuă și iarna. Cumpără lână sură. □ Schimb ă lânăde berci, dând lână lungă pieptănată. 167

„Radio" 101 151
Moara cu site a Fraților Salamon Cluj,
Str. Fellegvár No. 51
(lângă podul cel mare)
Macină ori ce făină fină cu prețuri convenabile. □ □ Schimbă momentan cereale cu făină. Se capătă făină și cantități mici din magazia morii.

Radio 185 182
Cafeneua Panonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separată. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Frații Mártonffy Blănarii
Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania
De curând a sosi un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine. Firmă solidă și de incredere. Ori ce comandă se efectuează în 8 zile.

Haine veritabile NEUMANN și paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din materiai ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ 65

„MAGAZINUL BARZA"
senzație de Crăciun:
1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Dacă vreți
să mâncați și să beți bine, veniți la Restaurantul:
RETHY și MAIOROȘ
Str. Iuliu Maniu No. 8. 90

Radio 262
Törs și Ormai
Birou technic pentru încălzire centrală și apaducte
Str. N. Iorga No. 12 216

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale
Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 185

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Hârtie pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI**. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză. 112

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □ 62

Radio 96 170
Societatea Cooperativă a Maestrilor Croitori
din Cluj, confecționează haine pentru Domni în cele mai bune condițiuni. Comande din provincie se execută în decurs de 24 oare. Strada Regele Ferdinand No. 17.

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép. 15

Luxor fabrică chimică
strada Kendi No. 1
recomandă articolele sale chimice cea mai bună calitate și cu cele mai reduse prețuri. Cerneala, vinețele, cremă de ghete etc. în cantitati mari. 55

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnirează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth** și **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

S'a deschis!
Localul de iarnă al
Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □ 77

De vânzare
din cauză plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoară bordeaux str. Mănăștirului No. 90. □ 298

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină smoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la
Schwartz Adolf
croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar. 64

Szabó și Sziráki
intreprindere de lucrări pentru **automobile, motoara, mașini agricole și construcții de fier.**
Strada Esztergázy No. 7 73

Atențiune! Atențiune!
Pălării pentru dame de velour dela 250 Lei. Pălării pentru dame de Fetru dela 70 Lei. Se află la **Grür Dora**, Calea Regele Ferdinand 7 (f. Wesselényi.) 76

Comercianți de hârtie, află cerneală în toate culorile, tuș și cerneală pentru lithograf, numai la fabricantul **Dávid Samu**
Cluj, Strada Mikes Kelemen No. 11. 52

Cercetați marele atelier de fotografie DAJKOVITZ Sas passage. ORADEA-MARE.

126

Se confectionează costume elegante de serată și de stradă după moda Vieneză, foarte elegante cu ștofa clientului sau al Magazinului

La Béla Pollátsek

Str. Memorandului (Unio) No. 13.

De asemenea se mai găseste și un bogat asortiment de ștofe, mătăsuri și catifele.

108

Gheorghe Aranyossy
salon modern de dame
Piața Unirii 13, etaj I.

Confecționează haine engleze și franceze în cele mai bune condițiuni.

40

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

FRAȚII BLOCH BUCUREST, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186

VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Intreprinderi tehnice Universale

45

„Tehnică"

Cluj, Str. Kiss No. 33.

Instalează orice lucrări technice electrice, de gaz, motoare electrice, transformatorii și repară în mod special mașini de scris și cusut și orice lucrări de astfel natură în localitate în comune și la moșii. Motoare electrice mai mici și orice articole technice se află totdeauna în dezpoit.

După o practică mai îndelungată la București, Viena Budapesta, **am redeschis**

atelierul de încălțăminte

unde se pregătesc totfelul de încălțăminte pentru Domni, Dame și copii, specialist pentru cizme și jambiere oficerești. **VASILE SĂNCRĂIAN** Cluj, Strada Forduló No. 5.

Prin presenta avem onoare să aducem la cunoștința Onor. Public, că începând de Miercuri 22 l. t. am pus în vânzare, de sărbători renumita

bere blondă Czell

cari se va găsi la toate restaurantele, cafenele și băcăniile.

Recomandăm tot odată și specialitățile noastre de rom, beuturi spirtuoase, precum și renumitele vinuri veritabile.

FRIDERIC CZELL și FII

Fabrică de bere

mare depou de rom, liqueruri, beuturi spirituoase și de vin CLUJ.

Radio 169

173

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Bocanci pentru minieri și lucrători.

Ghete de orice calitate și cantitate. En gros și en detail.

LEBCZELTER ȘI NAGY,

Fabrică de ghete Cluj, Comande se pot face la biroul Hotel Central. □ □ □

4

IN STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1. LA CEA MAI

Mare Bodegă și Renumitul Magazin

cu coloniale se găsesc ori ce fel de delicatese, sardele, Pește proaspet, halvă, brânzeturi fine de Brăilă, deasemenea servește la ori ce oră din zi Operitive delicioase cu renumita

Țuică de Văleni. Serviciu prompt, prețurile cele mai moderate. □ Rugam Onor. Public a ne vizita

GOLDFARB & LIEBHARDT.

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.

58

AU SOSIT!
RENUMITELE
MAȘINI DE SCRIS
STOEWER RECORD
sistem german și
SENTA.

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum și accesorii da Șapirograph. Deasemenea repară și transfoarmă literile dela mașini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

92

MARE EXPOZIȚIE DE CRĂCIUN 50

Prețuri scăzute la magazinul de modă pentru dame

EUGEN SZABO CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 5.

Stofe engleze . . .	48·—	Mătase lățime dublă	122·—
Cretoane	20·—	Flanele	21·—

Banca Farmaciștilor din România

București, Strada Paris No. 9.

Face cunoscut că a primit un nou și mare transport de drogus, medicamente și produse chimice între care

Neosalvarsan Original Meister Lucius

cu prețul cel mai redus

de asemeni Vată hydrophilă, Aspirină, Chinină sulfurică și muriatică, Vată Thermogene contra reumatismului, Chlozoform, Acid tararic pulvis, (Sare de lămâie) Camphora, Bicarbonat de Sodiu, Cremo Țartari, Sublimat corosiv, Acid Salicilic Acid Tannic (Tannin) chlor-Calc pentru spălătoriile chimice precum și e însemnate cantitate de pansamente,

214

Se trimit colete prin poștă imediat la primirea comenzilor, Oferte speciale pentru cantități mai mari. A se adresa direct.

Sticlă, Porțelanuri și Lămpi

„Ausländer"

Cluj, Piața Mihai-Viteazul 39.

180

Se caută
Căldărari pentru lucrări de locomotive,
turnători destoinic, tâmplari de artă,
tâmplari pentru a lucra vagoane și
maeștri lăcătuși pentru a lucra mașini,
pentru a fi angajați statornic la fabrica de mașini

200

And. Rieger, Sibiu.

LA TINICHIGERIA
LAMPEL ADOLF
145 **CLUJ**
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

A apărut
„Calendarul Gospodarilor"
pe 1921
Cu 2 suplimente gratuite adică: un tablou după pictorul Strâmbu și un calendar de perete.
De vânzare la principalele librării din România **PREȚUL 5 LEI.**

178

Ceretați pieălria lui Maurițiu Pollák și soții,
unde se află tot felul de articole pentru pantofari. 232 Calea Regele Ferdinand No. 33. (fost Ferencz József ut 2.)

Geza Marusan

atelier special pentru lucrat articole de ortopedie

Execută orice articole pentru medicină, mașini pentru ortopedie și invenții

Cluj, Clinică.
Fondat 1900. Telefon 11-79.
Furnizorul C. F. R.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

La calitată croupon „VASCHÉ“ . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ“ . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întereşte și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Banca Viticolă a României

Societate anonimă
BUCUREȘTI, Strada Bursei No. 2.

AVIS
D-lor VITICULTORI

Se pune la dispoziția Domnilor Viticultori toate **MATERIALELE și APARATELE necesare pentru cultura viei manipularea și conservarea vinurilor.**

Toate aceste materiale și aparate sunt aduse din țările de origină dela cele mai bine reputate fabrici.

BANCA DISPUNE DE MARI CANTITAȚI DE:

SULFAT DE CUPRU
MARFĂ PURĂ ENGLEZEASCĂ

Domnii Viticultori sunt sfătuiți a nu confunda acest produs cu mărfuri de proveniență nesigură, având o concentrare inferioară și punând în pericol recolta prin acțiunea lor neîndestulătoare.

PUCIOASA SUBLIMATE

de proveniență italiana, absolut necesară pentru preîntâmpinarea oidiumului.

Aparate „Vermorel“ (VILLE FRANCHE) cu piesele lor de schimb.
Aparate sistematice pentru fabricarea ȚUICEI (fabricațiune Derroy Paris.
POMPE Pentru manipularea Vinurilor, de mână, electrice și cu esență, complecte inclusiv Motorul.
Aparatele cele mai noi pentru spălat sticle, umplut, astupat și capsulat.
Aparat pentru debitat berea

FILTRE pentru VIN
CAZANE pentru sterilizat butoaiele.
Cauciucuri diverse
Robinete, Canale etc.
Vase și Ustensile pentru pivniți, fabricațiune franceză.
Aparate pentru **dozaj** și controlul vinurilor.
Hipermanganat
Metabisulfit
Pucioasa pentru afumat.

Este în interesul D-lor Viticultori și Comercianți de Vinuri să-și rețină din vreme articolele de cari au nevoie.
161

Radio
Reclame Roumanie

Birou de reclame
Cluj, Strada Regina Maria 70.
Telefon No. 630.

Primeste orice reclame pentru ziare din țară și străinătate. □□□□□

Rados & Co.

Prăvălie de vopseluri, lacuri și uleiuri.
Cluj,

258

Calea Reg. Ferdinand 21.

Magazin de mobile!

Rudolf Fischer
Calea Reg. Ferdinand
243

Oferă cu preț foarte redus, mobile pentru salone, dormitoare și sufragerii. Execută orice lucrări în branșa tâmplăriei și de decoratour.

Radio 177
TOROK

Fabrică de bomboane și de cutii s. p. a. Cluj, Str. Kriza 6.

BOMBOANELE
sunt cele mai fine.
238 **CUTIILE**
sunt cele mai frumoase.
Cereți pretutindeni.

„Democratia“

La 1 Ianuarie 1921 sa deschis Restaurantul „Democrația“ în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum“ din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la Iordache. Prețuri eftine. Orchestră
199 clasică. Să se convingă ori ce om.

Cadouri de Crăciun și anul nou

Se vând cu preț foarte redus Alpacca, Alpacca argintat, cuțite de argint de china, furculițe, linguri, foarte eftine. Cuțite și furculițe de oțel parechea 14 lei. Serviciu de cafea pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de ceaiu în culori pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de cafea neagră pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu de supă pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu pentru delicatese în culori și albe 7 lei. Serviciu de masa culorate auriu 450 lei la STICLĂRIA KEREKES Cluj. Calea Regele Ferdinand No. 4. 190

Telegramă! Telegramă!
Alergați toți la Marele magazin de articole technice

M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40

UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.

Becuri electrice (villany égők)
mai eftin ca ori unde.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB“ S. A. SIBIU. □□□□
210

MAȘINI DE SCRIS

Adler, Stoewer, Underwood, Yost, Smith, Remington, etc. noi și folosite în stare bună și cu prețuri moderate. Panglici de mașini, peruniță Yost. hârtie carbonată și cerată. Aparate de sapirograph. Cerneală pentru Lytograph. □□

Mașini se repară precis și pe lângă garanție la atelierul
KORMENDY Cluj, str. Regina Maria 25.

Sărbători fericite dorește onoratei sale clientele

Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică
157
Teodor Maior

Piața Mihai Viteazul No. 18 (fost Széchenyi-tér).
Telefon No. 577. Telefon No. 577.

ANUNȚ! # La Diamantstein și Moskovits

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 35
(vis-a-vis de posta Centrală).

A sosit o mare cantitate de paltoane pentru dame. Modele de Paris și Viena de asemenea, stofe de lână veritabil englezești.

Se execută în termen de 24 ore ori ce comandă de paltoane bărbătești. □ Cu următoarele prețuri:

1 rând de haine bărbătești după măsura . . . Lei 1100·—
1 palton modern pentru domni . . . . . Lei 1000·—
1 palton pentru dame model Parisian sau Vienez Lei 800·—
253

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasigurare.
Capital Social 12,000.000 Lei
Asigurări de Incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.
67

„RADIO“ Birou de Reclame Cluj, Str. Regina Maria 70.

Telefon No. 630. Telefon No. 630.

Radio 60

Banca Marmorosch-Blank et. Comp. S. A.

Succursala Cluj.

Capital Lei 125.000.000
Reserve „ 140.000.000

Centrala:
București, Strada Paris No. 4.

Sucursale:
Paris, New-York, Constantinapol, Brăila, Galați, Constanța, Cernauți, Brașov, Arad, Tg.-Mureș, Oradea-Mare.

Agenții: Izmail.

Schimb, cecuri, plăți încasov depozite, librete, scont, plăți în țară și străinătate, efecte publice, plăți telegrafice, schimb de monede, crisori de credite, obligațiuni, acțiuni, lombard.

Se primesc depuneri spre fundificare cu 4 ½% dobla vedera.

224

Radio 17

Succesorul lui
Segesváry & Comp
Löw Rudolf iun.

Mare comerciant de coloniale și vopseluri. Firmă de încredere și fo arte recunoscută.

221

Radio 35

„Triple sec“. Spirt pentru punciu și toate soiurile de liquer-uri, numai cu inscripția noastra sunt veritabile.

Eleonora Szilágyi fabrică de liqueri și alte specialități.

222

Radio 5

„HOROSZ“
MAGAZIN DE MODE PENTRU DAME

MARE DEPOZIT.
PRETURI IEFTINE.

220

Radio 45

Bergner Mór
comerciant de piele

228
Cluj, str. Regina Maria 18 (fost Deák Ferenc-utca).

Radio 214

Guttman și Fisch

Fabrică de spirt, liquer, cognac, vinuri excelente se afla ori când în depozit Cluj, Calea Regele Ferdinand.

233

Radio 49

Janovitz Vilmos și soțul

Cluj, Str. Fabrica de chibrituri (Gyufagyár) **15**

Lemne de foc

per steri și tăiate cu prețurile cele mai eftine, transportate acasă.

Telefon No. 127. 240 Telefon No. 127.

Comenzi se pot face la mai multe depozite din oraș.

Radio 54

Elian Víctor
mare comerciant de vin și spirt,

Fabrică de liquer și rom Cluj, Calea Regele Ferdinand 33 și str. Iorga 2. Telefon No. 10-26, 1-70.

Recomandă vinurile cele mai curate și vinuri indigene, precum și vinuri roșii. Liqueuri speciale. :-:

239

Spirt se vinde și engro.

Radio 109

Banca Ardeleană
și cassă Economii Societate pe Acții

241

Cluj, Piața Unirii 32

Radio 73

Se recomandă cele mai fine făinuri dela moara pe site alui
MOLNAR și PINTER

219

Radio 104

Birou de achitectură
Moll Elemér
architect diplomat

227
Cluj, Calea Victoriei 8.

Radio 154 230

DONOGÁN și FENDRICH

Mare magazin de coloniale și delicatese Cluj, Str. Monostor 38. Vânzare în engros și detail.

Radio 87

Unde va cumpărați cina rece?
LA
SZIGETHY & COMP.
Str. Regina Maria No. 19. Unde se află cele mai proaspete cărnuri kgr. Lei 18. 225

Radio 149

„Transylvania“
Intreprindere Comercială Generală Societate pe acții.

Cluj Calea Reg. Ferdinand 6
231

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și strine prețuri moderate

Radio 103

Intreprinderea industrială
Forestieră societate anonimă în Fehérviz.

326

Ferestrie Retițel, Borszék, Tulgheș, produce orice lucru din lemn de brad.

Radio 132

Electro-technică orașului Cluj
Firma Ganz Piața Mihaiu Viteazul No. 41.

228
Primeste orice lucrări technice, electrice, Motoare electrice mai mici și orice articole technice se află permanent în depozit. Informațiuni gratuit.

Radio 158 229

Cooperativa de producție a muncitorilor croitori

bărbătesti din Cluj, Piața Unirii 20. Pe latul Püspöki în curtea. Se confecționează cele mai elegante haine bărbătești.

Radio 204

Brutăria „Carpatia“
Str. Memorandului 13.

Comenzile făcute la această brutărie se execută cu prețurile cele mai reduse cu ocazia sărbătorilor de crăciun.

237

Radio 288

Vasilie Costea
Tâmplar si maestru de mobile
Cluj, Str. Trefort No. 13.

Intreprinde tot felul de lucrări aparținătoare Artei Tâmplăritului precum edificii, aranjamente de magazine, portale și mobile, toate acestea executându-le în modul cel mai fin și cu gust. Reparații se execută prompt, repede și eftin. 249

Radio 205

Filială Ardeleană a Băncii Ungare
De Scont și zarafie

236

Radio 199

Burnyász József și Fiul
Intreprindere de inmormântare

Cluj, Strada Memorandului (Unio-u.) No. 12.

Radio 102

LA FIERĂRIA

„BARZEL“

se află de vânzare tot felul de instrumente pentru agricultură. Recvizite de bucătărie. Armaturi de mobile şi edificii. Drugi şi placi de fier. Sobe de încălzit şi maşini de gătit.

172

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preţ foarte avantagios. De vânzare la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Associati Croitori Români

PETRICAŞ, AIUDEAN, CRANCIOVAN, NICULESCU & COMP.

CROITORI de haine bărbăteşti şi militare Cluj, Strada Memorandului No. 8.

Execută modele franţuzeşti, cele mai elegante cu preţuri avantajoase.

Depozit de ştofe.

38

Pentru D-nii Librari din România Mare

LA MARELE DEPOZIT DE HARTIE ŞI PAPETARIE EN GROS

IANCU REISS din Bucureşti, Strada Şelari No. 7.

A sosit un mare transport de hârtie veline, hârtie melirt şi de concepte hârtie colorată în toate culorile. Bine asortat în toate articolele pentru sezonul de Anul Nou. Calendare blocuri şi foi. Mare asortiment de cărţi postale ilustrate pentru Sărbători.

Preţurile desfid orice concurenţa.

209 Expediţiuni prin colete poştale şi C. F. R. cu aconto şi ramburs.

In sfârşit

SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%

şi spre bucuria publicului

Firma DICK şi FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu preţurile de mai jos.

1 metru ştofă de lână pentru haine bărbăteşti	Lei 98
1 metru ştofă lăţime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămaşe şi pantaloni de tricou pentru bărbaţi	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Pioler pentru domni şi dame	Lei 98
2 Feţe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodaţi pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi flor pentru bărbaţi	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucaţi batiste	Lei 98

Aceste preţuri sunt valabile numai până la sfârşitul săptămânei curente.

181

IOSIF MOLDOVAN

mare comerciant de vin

Pivniţa proprie str. Trefort Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.

Fondată în 1889.

Recunoscută în Ardeal ca firma cea mai eftină şi mai escelentă. La diverse expoziţii a fost în repetite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □

70

„PREVEDEREA“

Societate Anonimă Română de Asigurări

BRAILA

CAPITAL SOCIAL LEI 10.000.000

REASIGURĂRI CU FONDURI DE GARANŢII PESTE UN MILLIARD

Agenţiile din Ardeal, fiind în curs de organizare, Societatea îşi va începe în curînd activitatea în toate ramurile principale şi anume:

„Incendiu“: In condiţiunile cele mai avantagioase şi contra tuturor riscurilor.

„Transport“: Maritim, Fluvial şi Terestru, inclusiv riscul de mine.

„Grindină“: Cu depoziţiuni cât mai prielnice.

„Accidente“: Asigurări individuale cu şi fără restituirea primelor. Asigurări de răspundere civilă sub toate formele. Automobile, fie dauna directă fie indirectă.

„Viaţa“: In combinaţiunile cele mai moderne şi cele mai favorabile. Rente viagare imediate şi amânate.

Soc. „PREVEDEREA“ dispune de puternice închegări de reasigurări cu fonduri de garanţii de peste un miliard.

Soc. „PREVEDEREA“ priveşte ca menirea sa de a conlucra din răsputeri la refacerea şi desvoltarea economiei naţionale.

Soc. „PREVEDEREA“ examinează orice caz cu perfectă corectitudine şi lichidează orice diferend pe cale de arbitraj, spre a feri pe clienţii săi de tărăgăneli costisitoare.

Orice propunere, până să se înfiinţeze întreaga reţea a Agenţiilor în Ardeal, urmează să fie adresată, spre examinare şi rezolvare.

129 Sediului Central din Braila.

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány“.

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de băteală, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope.

Vânzare engros şi endetail.

14

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Fabrica de frânghii
Ioan Cosma
Strada Galamb 14. Cluj.

Execută tot felul de frânghii și curele pentru mașini industriale și casnice, precum și tot ce atinge această branșă.
31

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 12.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.
151

FRIGUL

Societate Anonimă București
Capital social 20.000.000 Lei.
Splaiul Brâncoveanu No. 10.

Telefon 29-12. Adresa telegrafică „FRIGUL" Telefon 29-12.

Face instalatiuni speciale frigorifere

pentru Hoteluri, Restaurante, Berării, Lăptării, Cofetării, Fabrici de ciocolată, Fabrici de bere, precum și instalațiuni frigorifere in legătură cu industria chimică.

Amenajeaza depozite frigorifere pentru pastrarea:
Cărnei, Mezelurilor, Ouălelor, Untului, Brânzei, Fructelor, Legumelor, Florilor și Blănurilor.

Execută construcțiuni complecte de:
Abatoare, Hale, Fabrici de ghiață, etc., inclusiv mașinăriile și instalațiunile interioare necesare.

Parfumeria „ELITEI" Calea Victoriei 51 BUCUREȘTI.
Aduce la cunoștință că a primit în depozit diverse mărfuri
CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE!
Expediții în colete poștale contra ramburs în vechiul Regat și Besarabia. En gros — En detail.
122

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 125 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Miercuri 12 Ianuarie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 952 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

„Ardealul pentru Ardeleni"

Temându-se ca nu cumva preocupările creștine din timpul sărbătorilor să întunece cât de puțin interesele politice ale oamenilor pe cari-i servește, „Patria", zeloasă și plină de simț electoral, s'a gândit că ar fi foarte potrivit ca și în n-rul de Crăciun să li se amintească Ardelenilor despre existența în politică a d-lui Vaida-Voevod care un minut n'ar putea să uite c'a fost cândva prim-ministru și primul delegat al României la conferința păcei din Paris. Și atunci, alături de acele „gândiri de Crăciun" în care ni se vorbește despre *iubire* și *frățle* ca de singurele mijloace menite să ne dea o țară pe care și d-l Agârbiceanu se pare c'o dorește cu adevărat „a tutulor românilor", și alături de acel articol în care, predicându-se *îmblânzirea spiritelor*, se condamnă duhul cel rău al parvenirii cu orice preț, „Patria" ne dă un interview cu d-l Vaida-Voevod ale cărui declarații sunt toate făcute după reaua povață a celui mai strâmt și mai feroce politicianism.

Căci vorbind despre „unificare" mai mult ca să se gândească în treabă, de cât ca să dea o îndrumare sau să rostească o soluție, d-l Vaida-Voevod aruncă încă odată acea nenorocită formulă: *Ardealul pentru Ardeleni* — din care partidul național - român și-a făcut parcă singurul temeiu al existenții și al rostului său politic în Ardeal.

Ardealul pentru Ardeleni, prin urmare, este darul de Crăciun pe care, după abia doi ani dela unire, îl primim din partea unui partid care ține totuși așa de mult ca, prin Ardeal, să răsbiască la cinstea de a avea un cuvânt hotărîtor și în conducerea României-Mari.

Dar d-l Vaida uită că, proclamată la Alba-Iulia, unirea trebue și făcută și că în niciun caz România-Mare nu poate răsări dintr'o politică de separatism cum este aceea pe care o reprezintă astăzi partidul național-român.

Căci, dacă dumneata vii cu formula *Ardealul pentru Ardeleni* și dacă fiecare provincie românească ar veni cu asemenea formule menite să spargă o unitate națională în care totul e așa de plăpând și de nestatornicit, ce s'ar alege atunci de acea România Mare pe care, totuș, dumneata, mai mult ca ori care altul, arzi de dorul de-a o guverna?

Să nu înțeleagă oare domnul Vaida și ceilalți fruntași ai partidului național că nu putem merge spre România Mare fără să trecem prin procesul unificării? Că odată ridicate hotarele nedreptății, circulația energiilor de la o regiune la alta e un fapt pe care nu-l poate împedeca niciuna din formulele politicei separatiste? Că între unii și alții se săvârșește astăzi un schimb organic de forțe și virtuți care este tocmai condiția primă a consolidării noastre ca stat și națiune?

Că mai presus de „unificarea" silită pe care o dirijează un guvern sau altul este unificarea spontană pe care o impun necesitățile adânci ale sufletului nostru național și că oricâte critici ar putea provoca neajunsurile și asperitățile celei dintâi, cea de-a doua va găsi oricând în jurul ei toate provinciile chemate să alcătuiască noul organism al României-Mari?

A, înțelegem! D-l Vaida vede în „unificare" invazia peste Ardeleni a Românilor din vechiul Regat, și atunci, în numele partidului național și din motive de politică electorală, d-sa caută să desvolte aici un orgoliu regional agitând formula „Ardealul pentru Ardeleni". Și, fără îndoială, ci aruncată în mijlocul nemulțumirilor de azi, formula va găsi multe suflete în care să poată prinde și tocmai de aceea ea trebue denunțată ca fiind primejdioasă pentru primele eforturi care urmăresc desăvârșirea și consolidarea unității noastre naționale.

Căci înțelegem să se arete toate greșelile unui guvern în ce privește opera unificării, dar nu înțelegem ca, plecând dela constatarea acestori greșeli, să ajungă cineva să lanseze cu atâta ușurință acea nenorocită formulă de dezbinare care e „Ardealul pentru Ardeleni".

Să zicem atunci și „Basarabia pentru Bosarabeni" și Bucovina pentru bucovineni" și să zicem de sigur și „Vechiul Regat pentru cei din vechiul Regat", fiecare provincie înțelegând astfel să aibe nu numai un orgoliu, ci și o existență politică proprie. Dar aceasta înseamnă să încerci a opri circulația energiilor naționale care, mai presus de orice guvern, este însăși condiția de închegare a unei mari și durabile Românii.

Și oricât ar fi de copleșit de patima politică, d-l Vaida-Voevod trebue să înțeleagă totuși că înainte de a avea un Ardeal care să fie numai al Ardelenilor, avem o Românie pentru întărirea și propășirea căreia nu putem lucra decât ca Români, și numai ca *Români*.

Acordul anglo - japonez

Nauen, 7 Ianuarie.

Combătând declarațiunea senatorului american Reed, ambasadorul japonez Hayashi contestă în ziarul „Times" din Londra în mod categoric existența unui acord secret între Japonia și Anglia adăugând că în cazul unui răsboi japonezo-american, care de altminteni este foarte puțin probabil, Japonia nu se așteaptă la un ajutor din partea Angliei, neavând intențiunea de a abuza de alianța anglo-japoneză ca mijloc de presiune împotriva unui vechiu amic Statele-Unite.

Regele Ungariei

Oamenii politici din Budapesta sunt foarte preocupați în momentul de față cu deslegarea unei grele probleme: alegerea noului rege al Ungariei. Niciunul dintre visătorii maghiari cari urmăresc încă reconstituirea vechilor frontiere ale patriei sale nu se mai îndoește astăzi că singurul drum care duce spre această minune este restaurarea regalității în Ungaria.

Republica maghiară s'ar împăca mai greu cu năzuințele imperialiste cari ar urma să fie înfăptuite prin toate riscurile și primejdiile legate de îndrăsneala lor. Guvernarea unei democrații stăpânite de poruncile realității nu s'ar încumeta așa de ușor spre o politică imprudentă ca aceea pe care ar încuraja-o orîcând un monarh supus el însuș, — prin chipul cum și-a câștigat Tronul, — spiritului romantic de aventuri militare.

Ungariei îi trebuie deci un rege. O clipă, câțiva amatori de combinații senzaționale, aruncase de pe malurile Dunărei, ideea unui nou dualism româno-maghiar, oferindu-se regelui României și coroana vacantă a sfântului Ștefan. „Iredenta maghiară" ar fi fost astfel salvată și, — fără îndoială! — „cultura și civilizația ungurească" ar fi avut să câștige repede supremația dorită în noul stat. Magnații Ungariei de ieri se și vedeau roind în fireturi și în catifele la curtea regelui „lor" ... Copilăria acestui plan a eșit însă repede la iveală.

Acum se fac proecte pentru readucerea Habsburgilor. O dinastie care nu mai găsește găzduire în „Burgul" dela Viena, așteaptă să fie chemată în palatul pe care împărății Austriei și regi ai Ungariei, îl loculau din când în când pe dealurile istorice ale Budei.

Intre poporul maghiar și Habsburgi n'au existat, cu toate acestea, relațiuni sentimentale trandafirii. In afară de arhiducele Iosif, care încercase cu multă bunăvoință să se „maghiarizeze", declarându-se „ungur" cu toate prilejurile, curtea imperială din Viena nu era simpatizată în Ungaria. Fostul moștenitor al tronului austro-ungar Franz Ferdinand n'avea reputația unui filomaghiar. Tânărul împărat detronat Carol n'a avut vreme când să câștige inimele poporului maghiar, în scurta sa domnie din timpul războiului.

E puțin probabil, deci, ca populația să dorească restaurarea Habsburgilor la Budapesta. Niciun simțământ național nu i-ar lega de viitoral lor monarh. Dimpotrivă, conviețuirea dualistă a lăsat multe aminturi neplăcute. Argumentele politice, făurite la Budapesta, vor fi înțelese și aprobate de poporul maghiar?

Dar, mai ales, se pot făuri încă regi, împotriva dorinței unei națiuni întregi? Ungaria se va însărcina în acest caz să continuie a reprezenta, în mijlocul Europei, mentalitatea medievală.

A.

Recensământ suspect

— Statistica populației orașelor din Ardeal. —

Ne-am mai ocupat și altădată de rezultatele răzlețe ce s'au publicat cu privire la numărătoarea populației din Ardeal și Banat. Cifrele date la iveală până acum nu mai lasă nicio umbră de îndoială că la mijloc sunt erori mari, mai cu seamă când e vorba de statistica orașelor. Centre mari ca Clujul, despre cari se poate spune cu siguranță că aproape și-au îndoit populația, sunt arătate cu același număr de locuitori ca înainte de răsboi. Același lucru cu populația românească a orașelor, care e arătată aproape aceeaș ca în 1912. E cu putință? Unde a fost înregistrată lumea românească așezată de atunci încoace în orașe?

Evident, ea n'a fost numărată. Ceeace s'a întâmplat de pildă cu însuș personalul ziarului „Infrățirea", care n'a fost înregistrat în noul recensământ, s'a repetat fără îndoială cu un mare număr de români de curând stabiliți în Cluj sau în alte orașe din Ardeal și Banat. O populație recentă de funcționari, magistrați, profesori, medici, comercianți, muncitori, mici meseriași, a fost nici mai mult, nici mai puțin decât lăsată cu totul deoparte.

Pricina este însuș modul defectuos cum s'a făcut recensământul. Personalul însărcinat cu recensământul a fost alcătuit aproape pretutindeni din funcționari ne-români, și a procedat cu cea mai evidentă ușurință.

In cele mai multe cazuri listele se lăsau stăpânului casei care le dădea spre complectare numai unora dintre locatari, pe ceilalți socotindu-i „în trecere" deși aveau ocupații stabile în orașul respectiv.

Așa mai departe. Falșificările sunt nenumărate.

Se înțelege ușor că rezultatele statisticei vor fi exploatate împotriva noastră, chiar dacă se va ordona o nouă numărătoare. In acest din urmă caz se va spune că *adevăratul* recensământ este cel pe care l'am falșificat pentru a ascunde adevărul.

Greșelele făcute sunt, deci, de neiertat și lipsa de seriozitate cu care s'a procedat, condamnabilă. Nu va fi niciodată prea mult a stărui și a repeta însă asupra absurdității cuprinse în noua statistică a populației din Ardeal și Banat. Inseși minoritățile noastre naționale vor trebui să recunoască acest lucru.

O platformă politică

Neașteptata cădere a lui Venizelos și situația care a decurs din ea au stârnit o încordare generală în Europa.

Deși actul de voință al unui popor, schimbarea de situație din Grecia a fost totuși înfățișată ca o intrigă a elementelor germano-file.

Iată însă că această schimbare a unor stări de lucruri în Orient, chestiune care nu ne interesa pe noi, decât din punct de vedere al relațiunilor externe, o folosește acum d-l Take Ionescu ca o platformă salvatoare pentru situația sa în guvern.

Rostul d-lui Take Ionescu în cabinetul d-lui general Averescu, a fost dela început o enigmă politică pentru opinia publică din țară.

In vremea din urmă, mai cu seamă, acțiunea dizolvantă a d-lui Take Ionescu și politica sa de înstrăinare a avuției naționale, au stârnit, pe lângă o puternică reacțiune a opiniei publice din țară și un curent vrăjmaș planurilor d-sale chiar în sânul guvernului.

Unele frecări și nemulțumiri cari la început nu se vădiau, au isbucnit acum hotărîte și violente.

Pentru a'și pregăti atunci, fie un teren simpatic, în cazul unei eșiri din guvern, fie o întărire în viitor a situației sale politice, d-l Take Ionescu recurge la o înșelătorie cu care încearcă să amăgească străinătatea pentru a căpăta sprijinul necesar.

Astfel marele ziar englezesc „Daily Telegraph", ne aduce vestea că d-l Take Ionescu ar intenționa să demisioneze, deoarece nu înțelege să se solidarizeze cu politica germanofilă, al cărei reviriment s'ar încerca la noi și care s'ar fi manifestat cu prilejul evenimentelor din Grecia. Așa cum e, știrea n'are nimic surprinzător.

Este știut în adevăr că articolele d-lui Chéradame în care, examinându-se situația din Orient, se spunea că în căderea lui Venizelos trebue să vedem începutul unei acțiuni germanofile, un preludiu al operei de neobosită propagandă germană care tinde să despartă pe foștii aliați, au fost inspirate de d-l Take Ionescu.

Din aceste articole, străinătatea avea să se convingă, în ceace privea România, că la noi în țară lumea politică, „elementele oculte" și chiar Coroana, sunt în slujba intereselor germane, și că singurul prieten credincios și devotat al Aliaților este numai d-l Take Ionescu.

Acum câtva timp, prin presa franceză, d-l Take Ionescu a dus această campanie jignitoare pentru țară, urâtă și nepatriotică; același lucru îl face astăzi prin presa engleză.

Că scopul acestei campanii va fi atins, ni este îngăduit a ne îndoi. El înseamnă o dovadă mai mult despre neseriozitatea d-lui Take Ionescu. Este trist însă că se mai găsesc și astăzi, chiar după dureroasa experiență a d-lui Venizelos, oameni politici cari cred că se pot impune în virtutea unui sprijin străin de hotarele țării, ca pe vremea firmanelor turcești.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O înțelegere culturală între România și Elveția

Primim:

Stimate domnule Redactor

Cu mare mulțumire sufletească am citit articolul „Infrățirii", publicat de Contrea, care pledează pentru o înțelegere între România și Elveția. Ca unul, care am avut prilejul, în cele mai grele momente ce le-a trait în România, să fiu în Elveția și să cunosc caracterul acestui popor onest, muncitor și sincer n'am decât să adaog, că o înțelegere între noi și Elveția e necesară și pe cale culturală, căci — sunt silit să recunosc — Elveția intelectuală nici azi nu ne cunoaște, ori ne cunoaște prea puțin. Avem prieteni statornici cum este doctorul Bühler dela „Bund", Consulul Fazy din Geneva, doctorul de long din Berna și Consilierul Calonder care și-au arătat de nenumărate ori dragostea pentru noi. Amici ne sunt și enstuziaștii tineri dela Gazette de Lausanne și Journal de Geneve, dar nu mai puțin e adevărat, că avem și dușmani între elveții. Dintre aceștia, statornic și dîrz, se menține genialul savant Gustave Forel, premiat cu Nobel, care nici acum nu înclină spre o dreaptă recunoaștere a noastră. Ș „Revue de Geneve" care a pornit abia de două luni, adăpostește alături de proză lui N. Iorga și veninul abatelui Gisswein. . .

Considerând, că Elveția este pulsul Europei — și că de-aci pornesc toate știrile privitoare la stările noastre — așî stărui pentru o colaborare cât mai strinsă cu presa elvețiană. De ce nu se găsesc și alții confrați, care să trimeată articole din când în când la marile cotidiane din Elveția? De ce nu se gândesc scriitorii noș rii, să-și îndrepte scrisul spre editura Wyss, Payot, Publicitas, care, au făcut atâtea servicii progresului european?

. . . Căci nu numai munții și hotelurile Elveției să le cunoaștem, ci și sufletele. . .

Emil Nac.

O agenție română la Paris

S'a anunțat că în curând se va înființa la Paris o agenție Română, în genul marilor agenții de știri și informațiuni din străinătate.

Aflăm că birourile acestei agenții se vor instala sub firma „*Agence Roumaine*" într'una din pozițiile cele mai centrale ale Parisului, anume în Rue Louis le Grand, colț cu Boulevard des Ittaliens.

Scopul acestei instituții este: Pe de o parte, să informeze exact și repede presa mondială despre evenimentele și situația din România și țările vecine;

Pe de altă parte, să creeze pentru România un serviciu complect și rapid, cu folosirea tuturor mijloacelor moderne, care să informeze presa și instituțiile noastre economice, cu tot ce ne interesează din străinătate.

Un serviciu special va ține în curent zilnic instituțiile noastre financiare cu fluctuațiunile de la bursele mondiale.

Agenția va avea sucursale la Londra, Milano, Geneva, etc.

Pe lângă aceasta, se va edita la Paris de către secțiunea economică a agenției, o publicațiune săptămânală intitulată „Bulletin Roumain", organ economic, comercial, financiar, etc. Buletinul acesta redactat în limbile franceză și engleză, va ține în curent străinătatea cu activitatea și productivitatea țării noastre, și va face legătura dintre piața noastră economică și centrele europene.

Serviciul de presă al agenției, condus de un grup de ziariști de profesie va începe încă în cursul lunii curente.

Ziarele și revistele sunt rugate să expedieze de pe acum câte un exemplar din publicațiile lor, pe adresa „Agence Roumaine" Paris, Rue Louis le Grand No. 32.

Cetiți „Infrățirea"

Ecouri

Teatrale.

Teatrele bucureștene au jucat de sărbători marile succese de până acum ale stagiunei; astfel, Teatrul Național a dat *Cain, Prejudecata, Fără reazim, Pleacă berzele* și *Lulu Popescu* (aceste două din urmă piese originale ale poetului Ion Minulescu, jucate acum pentru întâia oară); Teatrul „Regina Maria" (Comp. Bulandra) a dat *Samson, Păiajenul, Prometeu, Hoții* lui Schiller (premieră) etc.

La Berlin, „Kleines Schauspielhaus" reprezintă, cu mare succes o nouă comedie de Herman Bahr: *Ehelei*.

La Paris, teatrul „Vieux Colombier" joacă cu succes *Noptea Regilor* sau *Ce vei voi* . . . poetica și vesela fantezie a lui Shakespeare care a făcut o serie așa de fericită la București. La teatrul Marigny se joacă *Atlantida*, adaptare în 9 tablouri după faimosul roman al lui Pierre Benoit.

Teatru popular la București

Un teatru popular e vorba să se clădească în Capitală constituindu-se în acest scop o societate anonimă, cu un capital enorm, lucrările pentru construcția teatrului fiind vorba să înceapă la primăvară.

Ziarele nu dau alte știri mai amănunțite, asupra acestei noui instituții de cultură, atât de necesară.

Monumentul „Avântul Țării"

In anul 1914 s'a luat inițiativa ridicării în București a unui monument spre a se comemora avântul cu care ostașii noștri dela vetre au răspuns la chemarea patriei în campania din 1913.

Din cauza evenimentelor din 1916 nu s'a putut termina; acum lucrarea fiind aproape terminată și soclul deja ridicat în calea Griviței în fața Școalei de Artilerie, rămâne ca să se toarne în bronz numai grupul simbolic al „Avântului Țării".

O serbare de binefacere

Crăciunul orfanilor

In localul reg. 16 Infanterie din localitate, cu ocazia pornului de Crăciun, s'a împărțit daruri copiilor săraci. Opera aceasta de binefacere s'a făcut în prezența d-lui General Anastasiu, a ofițerilor și soldaților regimentului, precum și a unui public dorit să împărtășească cu cei săraci bucuria Nașterei Domnului.

Inainte de împărțirea darurilor d-l Colonel Roman, comandantul regimentului, făcând o dare de seamă asupra darurilor a arătat care e datoria sufletească față de săraci, al cărei simbol este și împărțirea darurilor.

A arătat că cea mai mare parte a darurilor sunt cumpărate din colecta făcută printre ofițerii și unele garde inferioare ale regimentului. Darurile, pentru acești micuți, sunt venite să trezească în ei încrederea în societatea românească care nu-i uită și pentru care ei vor lucra mai târziu.

Răspunde d-na general Anastasiu care, în cuvinte frumoase, aduce laude celor ce au luat inițiativa acestei sărbătoriri; ca președintă a societății „Ocrotirea Orfanilor", secția Cluj. d-sa aduce mulțumiri în numele micilor orfani pentru această bucurie.

Se împărțesc apoi daruri la 39 copii Orfani, 8 invalizi, 19 copii ai reangajaților și la 13 copii de trupă.

S'a cântat în urmă de către un cor de soldați: „*Colinda*" și în urmă orchestra regimentului a executat câte-va doine.

La urmă d-l general Anastasiu mulțumind tuturor ofițerilor pentru invitarea la această bucurie s'a întreținut mai mult timp cu ofițerii și publicul care era de față.

Anul Calendarelor

Noul an în care am intrat a venit întovărășit de o neobișnuită bogăție de calendare românești.

Vechea tradiție e împrospătată în abrundență de ace te lucrări bine venite, printre cari me ționăm, după Calendarul „Universului" și Calendarul Lumea Ilustrată, următoarele noi calendare:

Calendarul Plugarilor, publicat de societatea agronomilor din România, care e foarte bine întocmit și conține tot ceea ce trebuie să cunoască săteanul.

Calendarul Gospodarilor, întocmit de d-l I. Simionescu, profesor universitar, care are multe bucăți scrise cu tâlc și pe înțelesul și folosul gospodarului.

Calendarul „Glasul Bucovinei".

Calendarul „Glasul Bucovinei pentru popor".

Calendarul Asociațiunii.

Calendarul Ligei Culturale.

Calendarul Muncitorului, scos de ministerul muncii și ocrotirilor.

Și în curând va apare, cel mai târziu, dar cel mai complect, mai bogat ilustrat, mai bine redactat, Calendarul „Infrățirea", le care au colaborat fruntașii scrisului românesc și care va înfățișa modelul desăvârșit al lucrarilor de acest fel.

Pregătirea unei comemorări

— Centenarul lui Tudor Vladimirescu. —

Implinindu-se o sută de ani de când Tudor Vladimirescu a pornit mișcarea contra domniei fanarioților, Liga Culturală a luat inițiativa sărbătorirei acestui eveniment.

Intre altele, se va da un bal sub patronagiul M. S. Reginei și cu delegațiuni din toate județele României-Mari cari vor lua parte în costume naționale.

Pentru fiecare județ, delegațiunea va fi formată din 5 persoane alese din doamne sau domnișoare din clasa cultă a societății și cari că cunoască jocurile naționale și cele locale județene.

Delegațiunea va veni cu cele mai frumoase și vechi, costume naționale și va fi la București cei mai târziu în 20 Februarie de oarece balul va avea loc la 26 Februarie.

Pentru încartiruire, se va adresa până la 25 Ianuarie d-lui Simion Mândrescu strada General Dona No. 12.

Cu începere dela 17 Februarie, se va atașa la toate trenurile principale spre București câte un vagon special pentru delegațiuni.

Delegațiunile vor fi fotografiate iar jocurile cinematografiate.

Comitetul care a luat iniția-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Unde a ajuns știința? Ce viitor va avea?

de **Edmond Perrier** dela Institutul Franței.

Știința e cel mai mare bun și rău al omenirei. — In căutarea forțelor noui: huila albă, energia solară, vânturi, maree. — Știința și Societatea de mâine. —

Putem repeta despre știință ceiace Esop spunea despre limbă: „E cea mai bună și cea mai rea dintre lucruri". Această definiție are nevoie de a fi lămurită. Intrucât ceva poate fi mai bun sau mai rău d cât altceva! Toată lumea e de acord asupra aceia ce trebue considerat ca cel mai bun sau cel mai rău? In ce privește știința, acordul pare aproape unanim: nu se vorbește decât de minunile ei. Mi se va ierta dacă în acest concert de laude voi aduce o notă discordantă. Să ne grăbim a-i admira operele, pentru a nu fi obligați să le nesocotim!

Da, chimiști, fiziciani, naturaliști au rivalizat în descoperirile lor la care matematicianii au adus ajutorul calculelor lor. Le Verrier a descoperit planeta Neptun cu ajutorul calculului, Fizeau și Foucault au determinat, tot cu ajutorul calculului, viteza luminei a cărei transmitere era crezută instantanee, de oarece străbate într'o secundă 75000 kilometri. Să nu prea avem mare încredere în formulele matematice, când suntem în prezența realităților.

Astfel, desvoltând, un principiu pe care fiziciani eminenți îl declară îndispensabil înțelegerii complete a științei lor, a făcut pe unul din aceștia să ajungă la următoarea concluzie: „Puneți un om în unul din obuzele gigantice pe care ni le-au trimes germanii, zvârliți acest obuz cu ajutorul unui tun capabil să-i imprime o viteză puțin inferioară vitezei luminei și obuzul va ajunge într'un an la steaua cea mai apropiată. Dacă din aceași stea va fi trimes spre pământ cu aceași viteză cu care a venit omul când se va scobori din închisoarea lui călătoare. va fi îmbătrânit cu doui ani, dar va găsi pământul și pe locuitorii lui mai bătrâni cu 200 ani. Principiul acceptat de fiziciani care duce la această conclusie curioasă, este principiul relativității.

Spirite mai puțin pretenioase ar pretinde că-i de ajuns să călătorești foarte repede pentru a îmbătrâni pe contemporani, o călătorie ultra rapidă ar deveni un fel de asasinat în massă ai oamenilor vrâstnici care stau pe loc.

Excesul de viteză ar fi o crimă.

Scopul științei: Din ce în ce mai repede.

Viteza, invasiunea rapidă a lumei, acesta e scopul, pe care l'a urmărit de câțiva ani știința fizicianilor și inginerilor. S'a început cu căile ferate și vapoarele cu aburi unde instrumentele de viteză sunt vizibile. Lumea s'a obișnuit repede cu acestea. Telegrafia electrică a desteptat atâta încredere naivă, încât vedeai țărani agățând de stâlpii telegrafici pachete crezând că vor ajunge la destinație. Electricitatea nu era vizibilă ca vaporii, totuși îi trebuia un fir pentru a putea fi transmisă.

Datorită frumoaselor descoperiri ale modestului Branly care e prea mult uitat și care a fost inițiatorul invențiilor lui Marconi, nu mai e nevoe de fir pentru a transmite gândirea omenească de la un capăt al pământului la celalt și poate va fi posibilă transmiterea ei până la pianeta Marte, singura locuibilă pentru ființe comparabile cu noi.

Gândirea se propagă prin acest *nu știm ce*, pe care îl numim eter, care umple lumea infinită, ne pune în comunicație cu stelele ale căror lumină ne-o aduce, și mai cu samă, ne pune în strânsă legătură cu soarele, pe suprafața căruia nimic nu se petrece, fără că să nu aibă, datorită eterului, răsunet la noi.

Prin mijlocirea eterului soarele ne asigură și ne menține în orbita lui și trimițându-ne lumină, acționează electric asupra busolelor și ne împrăștie căldura sa făcând să crească și să înflorească plantele, hrănește prin ele animalele, întreține forța lor și mențin pretutindeni viața căreia probabil la dat naștere.

Eterul sufletul lumei și rezerva forțelor viitorului

Eterul ne apare ca sufletul comun al lumei. Industria noastră apelează acum la toate mișcările al cărui sediu este la toate forțele în stare să le creieze, ea deșteaptă chiar pe acelea care de milioane de secole erau adormite în pământ sub formă de huilă și petrol.

Huila nu e decât rezultatul unei acumulări prodigioase de trunchiuri de vegetale care trăiau în primele timpuri ale evoluției vieței pe glob, iar petrolul rezultă din descompunerea cadavrelor de animale, contemporani ai vegetalelor.

Vegetalele s'au născut și s'au desvoltat sub acțiunea bucuriei și căldurei solare și serveau de alimente ființelor care fără ele n'ar fi putut trăi.

Cronica politică

Situațiunea d-lui Take Ionescu în guvern a fost definitiv clarificată cu prilejul plecărei în concediu a d-lui General Averescu, care a lăsat interimatul la Președenția Consiliului pe seama d-lui Argetoianu. In felul acesta s'a arătat definitiv că d-l Take Ionescu e departe de-a ocupa locul al doilea în guvern și de-a împărți oarecum guvernarea cu d-l Gl. Averescu.

Faptul acesta desigur este rezultatul unei noui manevre reușite a d-lui Argetoianu, care în adevăr se poate spune că împarte puterea cu generalul, dacă nu chiar mai mult.

In rândurile guvernamentele însă, oricare ar fi poziția d-lui Take Ionescu sau Argeîtoianu, nemulțumirile continuă a clocoti și a fi variabile în manifestări. Cadrele în formațiune ale noului partid, adică parlamentarii, prefecții, șefii de județ, etc., sunt într'o continuă sforțare de-a se organiza în vederea viitorului. In acest scop toate silințele lor și toată influența o exercită asupra centrului de conducere ca să se mențină cât mai mult și prin orce echilibristică puterea. Numai la adăpostul ei ar fi în putință de-a se consolida nouă înjghebare, răsărită din o popularitate personală, fără o doctrină și fără un program, — singurile care pot asigura un trai temeinic.

Din această cauză, pretutindeni se poate observa în tabăra guvernamentală sbucium și încordare. Vacanța care poate fi utilizată pentru propagandă și refacerea popularității se utilizează pretutindeni în acest scop. Ceea ce nu se face, este desigur, studirea serioasă a stărei de lucruri și meditarea problemelor ce-așteaptă o grabnică și înțeleaptă rezolvare. Această activitate lipsind în parlament, se înțelege că va lipsi cu atât mai mult și în afară de parlament.

Cercul de studii al partidului național-liberal

La clubul liberal din București a avut loc prima adunare generală a cercului de studii al partidului. La ordinea zilei a fost votarea statutelor și alegerea comitetului.

D. Vintilă I. Brătianu a presidat adunarea și a arătat totodată importanța acestui cerc înființat în anul 1911. Văzând roadele frumoase pe care le-a dat acest cerc — spune d. V. Brătianu — trebue să lucrăm la o și mai bună organizare, așa ca după urma lui să se tragă cât mai multe foloase.

D-sa a mai arătat că tot astfel se vor organiza și cercurile de studii ale P. N. L. din noile ținuturi.

In urmă sau votat statutele cercului, după care s'a procedat la alegerea comitetului.

Au fost aleși d-nii: Vintilă I. Brătianu, Alex. Constantinescu, dr. C. Angelescu, I. G. Duca, C. Mărzescu, C. G. Dissescu, Em. Antonescu, C. Banu, I. Th. Florescu, P. Gârboviceanu, C. I. Brătianu, Gh. Adamescu, Tancred Constantinescu, C. Dimitriu, Gh. Corbescu, I. Micescu, D. Artăreanu, St. Bogdan, D. Ioanițescu, T. Lalescu, Anghel Dumitrescu, N. Paicu, Petrescu Comnen, V. G. Ispir, I. Drăghicescu, M. Djuvara, Bușilă, Valaori și Al. Mavrodi.

Cenzori au fost aleși d-nii: Emil Varguti și Em. Dan.

tiva acestui bal se compune din d-nele:

Clotilda Averescu, Irina Procopiu Maria Pilat, Elena Perticari, Miza Slimănisteanu, Maria Poenaru, Maria Filipescu, Elena Cantacuzino, Clara de Bellor, Adina Brătianu, Nicoletta Brâncoveanu, Florica Berindei, Jeanna Berindei, Elena Golescu, Ștefania Derussi, Pia Alimănișteanu, Elena Goldiș, Eugenia Pop, Virginia Nistor, Maria Perivan, Anastasia Dicescu, Simion Mândrescu.

Organizarea politica a minorității maghiare

Până acum populațiunea maghiară, în afară de excepțiunea făcută de grupul reprezentat prin ziarul „Uj Világ", s'a abținut dela orce manifestație politică în cadrele României întregite. Motivul a fost în primul rând desigur continua speranță că nu va veni și o stare de drept care să o confirme pe aceea de fapt în a cărei persistență n'au voit să creadă. Au trebuit desigur multe sforțări și greutăți morale considerabile de suportat din partea celor cari, prin glasul vestitor al „lumii noui" (Uj Világ) au încercat să trezească la realitate populația maghiară. In cele din urmă însă, ratificarea tratatului dela Trianon, a impus realitatea cu toată puterea ei și astfel, acum s'a făcut primul pas pentru organizarea politică a minorității maghiare în marginele suveranității statului Român.

O petiție către autoritățile în drept a fost înaintată la 30 Decembrie 1920, de către un grup de intelectuali și conducători maghiari, prin care s'a cerut autorizarea unui congres. Congresul a și avut loc eri.

Baza pe care numitul grup începe organizarea maghiarilor, după cum se poate înțelege din cuprinsul petiției amintite, sunt acelea ale recunoașterei nouei stări de drept și de fapt. Se spune lămurit că în baza drepturilor asigurate minorităților, minoritatea maghiară își începe organizarea politică pentru apărarea acestor drepturi.

In felul acesta desigur că suntem pe punctul de plecare cel bun. Singurul lucru care mai rămâne de observat și așteptat pentru a putea judeca situația nouă în care se prezintă minoritatea maghiară, este programul amănunțit cu care va începe să pretindă drepturile ca și limita ce va ști s'o puie acestor drepturi.

Exagerând drepturile și punându-se pe terenul unei organizațiuni de stat în stat, minoritatea maghiară nu va dovedi că rămâne și în fapt credincioasă recunoașterei suveranității statului român.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

In jurul Cooperativelor

— Un răspuns „Tribunei Socialiste." —

Ziarul „Tribuna Socialistă", organ al partidului socialist din Transilvania, în Nr. din 26 Decembrie trecut, în articolul de fond „Lipsa de lucru", în ultimul paragraf spune: „De ce nu siliți statul ca să organizeze cooperative de producție? De ce nu puneți pe acești muncitori să clădească case, căci vedeți că nu mai avem unde locui? Dacă statul nu poate organiza intreprinderi, de ce nu lăsați libertatea de organizare a muncitorilor, căci noi vrem să lucrăm, dar voim să muncim cu rost, mai mult cu mintea decât cu puterea...

Dar bine, Domnilor Socialiști, dacă nu cunoașteți legile țării noastre și nici trecutul acestor cooperative de producție, de ce atacați statul, care întotdeauna a dat linia de conduită și care, dacă nu s'a reușit întotdeauna, e că *n'am avut și n'avem oameni.*

D-v cunoașteți legea din 19 Decembrie 1909 — iată 1909 — privitoare la cooperativele de meseriași și muncitori, care pune:

Art. 1. Muncitori și meseriași dela orașe sau sate, în parte sau împreună, vor putea, în localitatea unde se găsesc, excercitând profesiunea lor, să înființeze bănci populare, sau orice alte cooperative, cum ar fi de pildă: cooperative de producție, de consum, de construcție, de comerț și altele.

Art. 2. Aceste societăți pot cumpăra imobile urbane și rurale construirea de locuințe ieftine, nu numai pentru trebuințele scopului pentru care s'au înființat, dar chiar și pentru plasarea economiilor lor.

Art. 3. Forma în care aceste cooperative se vor constitui, modul cum ele se vor conduce afacerile, raporturile dintre asociați ca și dintre aceștia și cei de al 3-lea sunt aceleași cu care Băncile populare și Cooperativele sătești funcționează conform legii din 28 Martie 1903, cu modificările ce i s'au adus prin legile din 1 și 8 Decembrie 1904, 15 Martie, 6 Aprilie 1905, 1 și 4 Martie 1906 și 31 Martie 1908.

Art. 4. Casa Centrală a Băncilor populare va avea față de aceste cooperative identic acelaș rol, pe care îl are față de Băncile populare și celelalte cooperative sătești — adică în ceeace privește organizarea, controlul și finanțarea.

Apoi Decretul Lege Nr. 287 din 21 Martie 1919 spune:

Art. unic. Cooperativele de meseriași și lucrători pentru producție, construcții, pentru procurarea în comun și altele de asemenea natură, cari s'au înființa, sau se vor mai înființa pe baza Legii din 19 Decembrie 1909 și cari sunt sau vor fi aprobate de Direcția Cooperativei orășenești, vor putea fi împrumutate la nevoe, din fondul de 10 milioane, pus la dispoziția acestei direcțiuni.

De asemenea această direcție a Cooperației este autorizată a face aceleași operațiuni de reescont și pentru aceste cooperative au încă până la 10 milioane la Banca Națională a României.

Prin urmare, statul s'a îngrijit de a făcut legea și direcția Cooperației orășenești și fosta Casă Centrală a Meseriilor și Creditului Muncitoresc și-au dat toate silințele să organizeze astfel de cooperative, și afară de 2—3 cooperativele; celelalte au murit dela început sau și-au încetat apariținile foarte curând. Și știți de ce? Fiindcă meseriașii și muncitorii, cari au fost conducători, acestor cooperative îndată ce au avut conducerea și capitalul în mâna lor, s'au gândit imediat, să de ină iute și cei dintâiu capitaliști Un singur exemplu: Cooperativa de producție „Barda și Toporul" din București, după ce a rulat un fond pus la dispoziția ei de Stat, de 300.000 lei — aceasta pe timp normal — după 7 luni de funcționare, încetează cu un *deficit de 75.000 lei* pentru Stat, la un capital al membrilor de 2.500 lei. Statul a acționat, dar ce să iei dela un om sărac, care a știut să se pună la adăpost.

Și-atunci cine e vinovatul?

Statul, care a făcut legi așa de bune, în această materie — și statute — cari, oricât de înfocat socialist ai fi nu poți spune nimic: a dat concurs moral și material; specialiști pentru organizarea ei, sau D-v. conducători acestor bunuri și doritori de muncă, muncitori și meseriasi — cari, în loc de multă școală politică, le-ați face adevărată școală de educație sufletească și organizare economică, cu adevarat mântuitoare.

Lăsați criticele nefondate; puneți-vă pe muncă, adresativă nouă, cari, și cu concursul moral și material și cu sfatul, vom fi în totdeauna și oricând alături de D-v. — pe principii de adevărată educație socialistă — *cooperația.* Nu *revoluția* ci *evoluția* să fie fapta și dorința D-v. și între: *„Capitalismul lui Rockefeller* și *dictatura lui Trotzki"* — să preferați acest sistem radical evolutiv de întărire culturală și economică a meseriașilor și muncitorilor noștri.

Aurel Leppadatu
Inspectorul Statului pentru Cooperația din Transilvania și Banat.

In definitiv noi consumăm din lumina și căldura solară ascunsă în pământ din timpuri imemoriale, atunci când utilizăm, când ardeau aceste combustibile.

Noi cheltuim acum economiile unui îndepărtat trecut, care ca toate economiile nu se refac.

Când le vom fi sfârșit, vom fi nevoiți a folosi forța rezultând din căderile de apă. Și de astă dată vom întrebuința forța de origina solară, pentrucă soarele pompează apa oceanelor pentru a o transporta pe vârfurile munților.

Dar nici munții nu sunt veșnici, căci pe încetul sânt roși d-l apele care curg pe coastele lor.

Ghețurile câmpiilor polare acopăr un spațiu odinioară ocupat de cel mai bătrân lanț de munți, cel herronian ai căror priscuri aveau peste 6000 metri înălțime. Lanțul caledonian mai puțin bătrân și mai sudic și care se înalță în dreptul Scoției a fost ros și el pe jumătate: apoi a apărut lanțul Lerrogian, la nivelul platoului central al Franței și sistemul mai tânăr al Alpilor, Pirineilor, Himalaei care sufăr atacurile continue ale torentalor.

Toate aceste lanțuri de munți s'au format succesiv depărtându-se de polul nord și apropiindu-se de equator, așa că ultima e așa de aproape pentru a ne putea întreba dacă va mai fi urmată de alta.

Dacă aceasta nu se va întâmpla, când și ultimul lanț muntos va fi ras de ape ca și cel herronian, nu-i va mai rămâne omului să utilizeze decât alte forțe ca vântul sau mișcarea mărilor, după cum a propus astronomul Bigonidan.

O viziune îngrozitoare: Domnia insectelor.

Risipirea științifică pe care o practicăm astăzi nu consumă numai rezervele trecutului ci compromite viitorul. Când căile ferate vor străbate regiunile forestiere ale ținuturilor tropicale, când copacii seculari vor fi tăiați, când hățișurile vor fi rărite și adăposturile, unde se ascunde animalele mari, care trăiau odinioară până în nordul Europei, suprimate, atunci vor fi distruși elefanții, rinocerii, hipopotamii, girafele, zebrele, antilopele, leii etc. și din cauza lipsei copacilor, numărul păsărilor se va micșora simțitor.

Distrugerea marelor carnivore și a păsărilor de pradă va provoca înmulțirea erbivorelor și a animalelor rău făcătoare și nu vom mai putea opri prădăciunile lor.

Distrugerea păsărilor va provoca înmulțirea ex raordinară a insectelor, dușmanii culturilor noastre și poate insectele înțepătoare vor face nelocuibile regiunile din apropierea apelor.

A venit timpul să ne gândim la organizarea exploatărli rationale a pădurilor, pentru a cruța pe urmașii noștrii de perspectivele îngrozitoare expuse mai sus.

Biologia e plină de învățăminte. Pe lângă rolul ei practic, ne deschide perspective asupra cărora trebue să ne oprim pentrucă privesc de aproape organizația noastră socială. Frumoasele studii experimentale a căror impulsiune o datorim lui Claude Bernard, ne-au făcut cunoscute secretele funcționărei organelor noastre. Medicina a profitat de aceste descoperiri.

Știința și societatea viitoare

Orice ființă vie este o asociație de elemente, având o individualitate proprie constituită astfel, încât să asigure că cele mai bune condițiuni posibile existente fiecăruia din ele. In această asociație fiecare element se hrănește, crește și se reproduce dar prin activitatea însăși a acestor elemente, ceia ce varsă în organism contribue la asigurarea vieței celorlalte elemente care la rândul lor, menține în jurul lui condițiuni care îl favorizează existența. Astfel se creiază între toți asociații o solidaritate care îi face reciproc necesari unora altora și formează astfel o individuaitate superioară.

Societățile omenești au, din punct de vedere al existențelor membrilor lor, același scop ca și societățile de elemente care constituesc toate ființele vii. Prin urmare legile organizației cele mai înfloritoare din aceste societăți ne dictează legile care trebue să conducă societățile omenești pentru a le asigura o prosperitate materială fără de care nu e posibilă desvoltarea intelectuală.

De multă vreme, Henri Milne Edwards a indicat diviziunea muncei ca legea progresului organismelor.

Cel mai mare serviciu pe care știința îl va fi adus omenirei va fi atunci când aceasta va recunoaște legile naturale ale progresului organismelor, care arată că perfecțiunea, într'o societate nu consistă în egalitatea predicată de școlile socialiste și care nu-i decât un miraj seducător, ci într'o distribuție a rolurilor potrivit aptitudinelor fiecăruia.

INFORMAȚII

Domnișoara Elvira Moța și d-nul dr. Leonida Popp, medic maior Cluj. logodiți.

*

Suntem informați că în scurt timp se va deschide în Năsăud o drogherie medicinală, proprietatea tânărului droghist I. Știopu.

*

D-l Gontz Gustav, ministrul Ungariei la Viena a declarat unui redactor al ziarului Reichspost, că e inexactă știrea că Ungaria ar concentra trupe la frontiera din spre România.

*

Comisiunea valutei de pe lângă ministerul de finanțe a ținut Luni după amiază o ședință în care a hotărât asupra măsurilor ce urmează să fie luate pentru îmbunătățirea valutei.

Comisiunea raliindu-se la avizul dat de Consiliul superior financiar, a propus intensificarea maximă a exportului, reducerea minimă a importului și înlăturarea diferitelor operațiuni bancare cu străinătatea, ce s'a constatat că determină deprecieri simțitoare în dauna leului.

*

Zilele acestea se va întoarce din Rusia delegația socialistă română compusă din d-nii G. Cristescu, I. Flueraș, C. Popovici, Al. Dobrogeanu, dr. Rosvany și D. Fabian.

Plecată din țară încă din luna August, anul trecut, delegația partidului socialist nu a putut ajunge la Moscova decât la sfârșitul lunei Octombrie, după multe peripeții. — Socialiștii români nu au mai putut participa la desbaterile congresului internațional a III-a astfel că nu le-a rămas de făcut decât studierea de aproape a condițiunilor economice și politice ale Rusiei.

Imediat ce delegația aceasta va sosi în țară partidul socialist va fixa data congresului ce trebuia să se țină încă în primăvara trecută pentru a fixa definitiv directiva mișcării socialiste din România, care își limita până acum atitudinea în marginile hotărârei provizorii luate la conferința din Mai 1919.

*

Aflăm cu plăcere logodna d-șoarei Florica Găzdac învățătoare cu d-l Ioan Mureșau secretar comunal în Năsaud, care a avut loc în Năsaud a doua zi de Crăciun.

*

Cele trei monitoare repartizate României din fostă flota de Dunăre austro-ungară au sosit la Orșova.

Accesoriile și piesele de artilerie ușoară au fost luate de sârbi în a căror păstrare au fost până acum. Numai piesele de artilerie grea au mai rămas.

*

D-l Trifu, general al României la Budapesta, se va întoarce zilei acestea la București, pentru a raporta guvernului, rezultatele obținute până acum în capitala Ungariei.

D-l Trifu va fi însoțit, în călătoria sa la București, de d-l Emil Szilassy, secretarul legației ungare la București, cari vine în scopul aranjerii localului pentru ambasada ungară, care va sosi la București la 20 Ianuarie.

Datorită intervenții celor câteva sute de ortodoxi stabiliți în orașul Satu-Mare, încă de mai bine de-o lună s'a pus bazele unei comunități creștine ortodoxe, în acel oraș.

Biserica și-a oficiat prima slujbă cu prilejul sărbătorilor Crăciunului.

*

Curtea superioară de justiție militară a judecat eri recursul făcut de col. Stere contra sentinței Curții marțiale din Cluj prin care fusese condamnat la un an închisoare pentru fraude în administrația ce-i era încredințată.

Motivele de casare au fost desvoltate de d-nii Gh. M. Dumitrescu, Iordake Chihaia și Tomulescu.

Curtea superioară a admis recursul și anulând sentința a trimes afacerea la Curtea marțială a corpului II.

*

In ziua de 9 Ianuarie a avut loc adunarea constitutivă a organizației politice maghiare din Cluj. Au luat parte aproape o sută dintre fruntașii maghiari clujeni. Adunarea a fost prezidată de d-l Iosif Șandor, vicepreședintele asociațiunei *Emke*. In cuvântarea sa de deschidere, acesta a afirmat necesitatea organizării și datoria maghiarilor de a intra în activitate. Referentul dr. Emil Grandpierre a vorbit apoi despre însemnătatea organizării și a expus modalitățile activității viitoare pentru desăvârșirea acestei organizări.

Vom reveni cu amănunte

*

„Izbânda" publică următoarele:

„Aflăm că la cererea Băncei Naționale cu data de 30 Septembrie 1930, cerând Băncei imperiale germane (Reichsbank) ca să-i se elibereze aurul ce avem în depozit acolo, Reichsbankul a răspuns în fine în mod afirmativ, anunțând că ține la dispoziția Băncei Naționale, la termenul fixat prin convenție, întreg depozitul nostru în aur efectiv.

Acest depozit este compus din: 62 milioane 110 mii mărci germane aur; 952 mii coroane austriace auri 2 milioane 765 mii franci francezi aur.

Deci în total 65 milioane 826 mii aur efectiv, care ni se va restitui de către Reichsbank.

Fiecare își dă seamă de marea importanță pe care o are pentru creditul nostru acest rezultat obținut de „Banca Națională".

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale
Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Miercuri 5 Ianuarie ora 3 p. m. a avut loc la grădina de copii No. 1 din Calea Regele Ferdinand serbarea pomului de Crăciun cu distribuirea ajutoarelor cari au produs mare bucurie micilor copilași; în numele cărora directoarea școalei aduce mulțumiri on. Comitetului Eforiei Școalelor care a donat 1000 Lei, Caset Rener fiindcă a dăruit 10 perechi de ghete și d-nei dr. Florian pentrucă a îmbrăcat o fetiță.

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netălate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (30)

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

„Pischinger" crema parisien, Mozert, Crema Nougot, Figaro, Griloage, Mignon, bonboane de chocolată „Gourmond" confiserie specială sunt nemai întrecute prăjituri. Se află în toate prăvăliile de delicatesse, cafenele și restaurante. 71

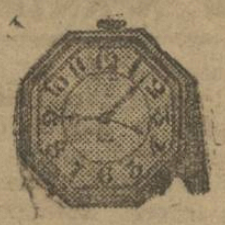

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
20 Telefon No. 350

DIN ORADEA-MARE

(Dela corespondentul nostru special)

Reprezentația dela Teatrul Regina Maria: „Lipitorile satului". — Colecta pentru copii sărmani. — Jurământul recruților noilor contingente. — Serata dela Cercul Militar. — Serata Beethoven. — Situația financiară a comunei. - Ancheta dela Comisia de alimentare.

Este extraordinar ce se poate face pe terenul cultural în orașul nostru, când se găsesc oameni de inimă, bine intenționați, care să știe a lua inițiativa și a conduce.

Reprezentația dramei „Lipitorile satului", a fost un nou triumf pentru formațiunea artistică a Colonelului Negulescu, despre care am vorbit în numerile trecute.

Interpretarea acestei valoroase drame, nu este lucru ușor, din contră capătă însemnătatea unei grele încercări al talentului lor, chiar pentru artiștii cei mai buni, căliți la focul rampei, a fost totuși atât de exact condusă, iar interpreții s'au achitat atât de bine de rolurile încredințate, încât am avut aproape în continuu impresiunea plăcută că ne găsim, nu în fața unor simpatici și talentați diletanți, ci înaintea societății dramatice a Teatrului Național din București.

Numele lui Liciu ne era pe buze.

Astfel am avut și noi, odată cu serata Beethoven de la Teatrul Royal a iubtorilor de muzică, o serată închinată unor nume ilustre: Serata lui Alexandri, poetul național al neamului, și a lui Liciu, unul dintre cei mai buni artiști, pe care l'am avut, interpretul ideal în dramele puternice.

Au avut loc două reprezentații, una Miercuri orele 3 p. m. special pentru oșteni și grade inferioare ai Corpului Vânătorilor, o atențiune delicată, și pentru școlari, iar a doua Joi orele 9 seara, în fața unui public select, de la care nu a lipsit, după câte știu, nici-unul din fruntași și membri înaltei societăți românești, după cum de altfel se cuvine.

Prima reprezentație pentru oșteni! O procedare foarte nimerită, care va produce desigur fructele sale, căci adevărata menire a teatrului este cultivarea maselor mai largi ale poporului, așa după cum excelent au înțeles să facă vechile popoare mari și înțelepte ale lumei greci și romane. Amuzamentul vine pe al doilea plan. Incă odată oștenii noștri au avut, acum și în alte dăți, ocaziunea să se cultive, amuzându-se tot deodată în mod inteligent.

Liniștiți, modești, voioși totuși, se citea pe fețele lor deschise, mulțumirea sufletească a omului cărula i-se dă prilejul să cugete, să cunoască și să învețe.

Pasagiile importante, au fost la timp, potrivit punctuate cu vii aplauze, dovedint justa pricepere.

Iam văzut plecând, la finele reprezentații, adânc impresionați, și satisfăcuți.

Dacă nu ar fi alte considerente, mai puternice și vitale, și încă se cuvine ca frumoasa activitate de până acum a factorilor cunoscuți să-și continue progresiunea binefăcătorie.

Se cunoaște subiectul piesei „Lipitorile Satului" cine nu a citit pe Alexandri?

Lipitorile satului este o piesă în sprijinul unei teze, o satiră îndepărtată contra unor oameni, și contra unor obiceiuri care făceau viața nesuferită poporului.

Alexandri a scris-o în anumite imprejurări bine cunoscute, care însă astăzi s'au schimbat din fericire.

De aceea s'ar părea că această dramă nu-și mai are rostul. Totuși judecând marile însușiri pe care le posedă ca acțiune dramatică, considerând admirabila caracterizare a personagiilor, inteligenta închegare a întregului, conchidem că ne va interesa și va fi bine primită de publicul românesc totdeauna.

D. Colonel Negulescu în rolul lui jupân Moise a fost magistral.

Foarte bine dl Iosifescu în kir Ianis, cât în ce privește al treilea rol principal, rolul sârbului Gavulă, acesta a dat ocazia binevenită să se realizeze un reol puternic talent în persoana sublocotenentului Olteanu. D-sa a fost surprinzător de dramatic, a reușit să producă în sală fiori de emoțiune acolo unde acțiunea își culmina efectul. D. Colonel Negulescu câștigă în d-sa un nou element prețios, pentru frumoasa activitate culturală ce duce.

Induioșător, corect în jocul său ca totdeauna, dl. locot. Andreescu în rolul lui Ion Teslariu.

Asemenea bine d. locot. Georgescu în bătrânul Vântură-Țară, d-ra Dopp în Catrina soția lui Ion, d-na Ecat. Adamescu, d. căp. V. Stănescu, d. slt. Bănulescu, d. plut. Chiriță, Popescu și dl. Marinescu.

Reprezentația de Joi a fost dată în beneficiul elevelor lipsite de mijloace dela Școala Normală.

Acum se pun în scenă „Ringala", dramă istoriçă a lui Victor Eftimiu.

Prima reprezentație va avea loc în curând.

*

Societatea femeilor române din Oradea-Mare a colectat prin subscripție publică un fond pentru ajutorarea copiilor sărmani de sfintele sărbători. S'a aranjat un pom de crăciun în localul Școalei Normale de băeți cu care ocazie s'au împărțit îmbrăcăminte și alte lucruri folositoare.

*

Duminecă 2 Ianuarie a avut loc pe espalada din piața unirii solemnitatea depunerii jurământului recruților noui, contingente în fața D lui General Moșoiu, asistat de corpul ofițeresc.

*

Sâmbătă 1 Ianuarie orele 9 seara a avut loc în saloanele Cercului Militar o mare serată dansantă.

Au luat parte d-na și d-nul general Moșoiu cu d-ra, d. și d-na general Oiteanu cu d-ra, d. și d-na general Șerbescu, d. și d-na general Pașșalega, președintele Cercului, d. și d-na colonel Negulescu, d. și d-na colonel Gagiu d. și d-na Colonel Stănescu, d. și d. și d-na Consilier juridic Georgescu-Vâlcea cu d-ra, dl. colonel Batâr cu d-ra, d. colonel Boerescu, comandantul pieții d. și d-na lt. Colonel Dragomirescu, d. Colonel Barea, d. Candrea consilier de Curte, în fine o mare parte din corpul ofițeresc cu familiile d-lor, și membrii din înalta societate românească locală.

*

In cursul săptămânii trecute a avut loc în sala Teatrului Royal un grandios concert simfo-

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește
Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situația internațională

Guvernul francez nemulțumit cu concluziile raportului delegaților germani în privința despăgubirilor pe care trebue să le plătească Germania, a convocat pentru aceasta o conferință la Paris. Au fost telegrafic invitate guvernele din Londra, Roma și Bruxelles.

Guvernul francez e hotărît să realizeze unitatea de vederi între Aliați, pentru a sili apoi Germania la plata despăgubirilor datorite prin tratatul din Versailles și a realiza efectiva dezarmare a populației.

In privința unității de acțiune suntem cu atât mai sceptic cu cât ultimele evenimente orientale au evidențiat profundul dezacord dintre Anglia, Franța și Italia.

Pentru a liniști opinia publică americană alarmată de alianța anglo-japoneză, ambasadorul japonez Hayashi a desmințit formal existența unui acord militar anglo-japonez, care ar urma să fie pus în aplicare în cazul isbucnirei unui războiu americano-japonez.

Dată fiind tendința de expansiune economică, colonială și maritimă americană, care se manifestă cu o deosebită energie de la războiu încoace, nu este exclusă și existența unei atari convenții anglo-japoneze, mai ales dacă ținem seamă de politica tradițională engleză, care constă în a încheia orice alianțe numai pentru a înlătura concurentul economic cel mai puternic.

Pentru a preveni un atac japonez pe mare, americanii continuă cu construirea grabnică a unităților navale prevăzute în noul program maritim.

Guvernele europene îngrijite de expansiunea navală americană, au hotărît convocarea unei conferințe pentru a se stabili reducerea armamentelor navale.

---

nic, sub denumirea serata Beethoven, aranjată de un cerc de amatori, care a avut un succes neașteptat.

Intreaga scenă era ocupată de artiști muzicanți, în număr de peste 60, și se asigură că dacă ar fi putut lua loc mai mulți, orchestra ar fi avut peste 200 de execuțanți.

*

Sala în toată întinderea ei sus și jos, era compactă de lume. Muzica apropie sufletele, ea are reputația că împacă și îndulcește, de aceea dorim din tot sufletul ca acest concert simfonic să nu rămâie singurul, ci multe alte tot atât de reușite să-i urmeze.

In modul acesta, cetățenii acestui oraș vor fi pe deplin mulțumiți.

*

Din câte am putut afla situația financiară a comisiunei este foarte precară. Aceasta se datorește unor multiple cauze, pe care le voi aduce la cunoștința publicului după-ce voi sfârși cercetările ce am întreprins.

Deficitul se cifrează la suma de 23 milioane lei.

Ancheta este în curs contra Consilierului de taxe numitul Juriskoi.

Cu toate acestea orașul propriu zis nu suferă. Străzile sunt bine pavate curate, lumina electrică și tranvaiele funcționează regulat, apoi de asemenea, funcționarii sunt plătiți la timp.

Voi căuta însă a ști care sunt actualmente nevoile pe care le are comuna.

Ce remedii s'ar găsi pentru ameliorarea situației budgetare.

Cum stăm cu regimul taxelor, propuneri, etc. *Silver George.*

Dela „Cultura Poporului"

Cu cea mai vie satisfacție constatăm că înălțătoarea mișcare pornită în sprijinul culturei muncitorilor dela noi, prin inițiativa asociației „Cultura poporului", a luat un avânt care întrece toate așteptările. Munca neobosită depusă de inițiatorii acestei mișcări, își găsește în neașteptatele succese ale șezătorilor dela „Redută," cea mai înaltă recompensă morală. Programul totdeauna dibaci chibzuit, precum și frumoasele și interesantele conferințe cu care se încep toate aceste șezători, atrag un public imens care vine la „Redută" cu aceeș dragoste și cu acelaș interes cu care vin și la biserică.

Incă dela cea de a patra șezătoare dela „Redută" sala era arhiplină. La șezătoarea de eri au luat parte peste 1000 de persoane din toate clasele sociale și mai ales muncitori cu soțiile și copii lor.

Se observă că pe viitor sala dela „Redută" va fi neîncăpătoare pentru numerosul public care asistă la aceste șezători.

*

Șezătoarea de eri dela „Redută a început cu interesanta conferință a D-lui Profesor universitar Pamfil — „Parazitismul social"

D-l Pamfil își începe conferința cu sugestiva asemănare pe care o face între societatea omenească și un stup de albine pe care îl găsește cel mai ideal model de organizare a unei societăți. Compără pe acei membri ai societăței omenești cari trăiesc pe spatele altora fără a munci — paraziții sociali ca trântorii dintr'un stup de albine, cu singura deosebire că acești trântori sunt expulzați din stup pe când paraziții sociali sunt menținuți în societatea noastră ca să sfideze munca cinstită a celora pe spatele cărora trăesc.

D-l Pamfil își continuă magistrala sa conferință făcând un adevărat rechizitoriu acestor paraziți sociali care sunt cauza tuturor relelor și promotorii tuturor desorganizărilor sociale. D-sa termină făcând un călduros apel la toți cei care îl ascultă îndemnându-i la muncă spre binele și fericirea lor și a neamului din care fac parte. Ultimele cuvinte ale conferențiarului au fost călduros aplaudate. După conferința D-lui Pamfil urmează: „Spinul" de Gh. Coșbuc declamat de D-ra Jeana Popovici, dela Teatrul Național, a cărei drăgălașă naturaleță a fost viu apreciată de către public.

Serbarea a luat sfârșit prin desfășurarea mai multor filme de cinematograf foarte bine alese.

S. P.

Frații Mártonffy Blănarii

Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania

◆ 41

De curând a sosi un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine. Firmă solidă și de incredere. Ori ce comandă se efectuează în 8 zile.

Citiți „Infrățirea"

Știri de peste hotare

Propaganda bolșevică în Europa și America.

Ziarele germane publică, din izvor polonez că acum în Europa și America sunt 15.000 agenți ai guvernului bolșevic care fac propagandă sovietică:

In Anglia, numărul acestor agenți ar fi de 800, în Polonia 600. în Italia 540. în Franța sunt 4 tipografii bolșevice, în Anglia două și în America șapte.

Congresul indian cere independența Indiei.

Congresul național indian la care au luat parte o mie de delegați din toate părțile Indiei s'a deschis la Nagpur. Președintele, în discursul de inaugurare a spus că a venit vremea de a acorda Indiei un guvern autonom. Oratorul este convins că independența Indiei, în asociație cu Anglia, e preferabilă separațiunei și izolărei. In orice caz, India este hotărâtă să aibă propriul ei guvern responsabil. Apoi președintele congresului a recomandat alianță formală între partidul muncitoresc britanic și naționaliștii indieni.

Constantin și Italia.

Noul ministru al Greciei la Roma, Demetru Metaxa, a adus regelui Victor Emanuel o scrisoare autografă a regelui Constantin prin care acesta îi mulțumește de atitudinea Italiei față de dânsul. Se anunță că o bancă italiană va împrumuta 100 milioane drachme guvernului grecesc, strâmtorat de blocusul financiar al Franței și Angliei.

Fortificații preventive.

Presa ucraină aduce știrea, că Bolșevicii întăresc forturile Kievului. Spre acest scop, toți lucrătorii Kievului sunt obligați a lucra sub amenințarea pedepsei cu moartea. Cauzele fortificării sunt mișcările ucrainienilor care se așteaptă în primăvară.

Franța ajută Austria.

Guvernul francez este convins, că trebue să ajute Austria, pentrucă altcum aceasta e incapabilă de a exista. Franța vrea să trimită metale din Lorena, potasă din Alsacia, fosfate din Tunis și 100.000 tone de cărbuni din Silezia superioară. Directivele, care conduc guvernul francez în politica sa față de Austria sunt următoarele:

1. Restabilirea relațiilor între Austria și vecinii săi.
2. Aducerea în ordine a budgetului austriac prin sforțările guvernului austriac și prin controlul comisiei de reparațiune.
3. Posibilitatea intreprinderilor streine în Austria și un control general asupra finanțelor austriace.

Anglia renunță la supremația navală.

Se știe că Warld, ziarul newyorkez, duce o campanie înverșunată pentru reducerea înarmărilor. Primul lord al amiralității, Walter Long aprobă printr'o scrisoare adresată ziarului propaganda începută de acesta.

„Guvernul britanic a dovedit cât este de sincer, neinscriind în buget credite pentru noui construcții de unități navale.

Mai mult, guvernul britanic n'a prevăzut credite nici pentru isprăvirea unităților în șantier. Walter adaogă că odinioară principiul conducător al Angliei era posedarea unei forțe navale superioară coaliției celor trei mai puternice flote din lume. Astăzi Anglia dorește numai să aibă o forță navală egală cu cea mai puternică flotă din lume.

TELEGRAME

Dezarmarea Germaniei

Nauen, 7 Ianuarie.

„Le Temps" anunță că guvernul francez a invitat telegrafic guvernele din Londra, Bruxelles și Roma la o conferință între 7 și 12 Ianuarie spre a se discuta chestiunea dezarmării Germaniei și chestiunea protocolului dela Spa.

Criza ministerială în Polonia

Lyon, 7 Ianuarie.

Demisiunea d-lui Dazinski, vicepreședintele consiliului de miniștri, a fost primită de șeful statului.

Lord Grey va reintra în viața politică

Horsea, 7 Ianuarie.

Se dă mare atenție știrilor că Lordul Grey va relua în curând o parte activă în viața politică.

Aceste știri par a fi justificate și prin faptul că sănătatea Lordului Grey s'a îmbunătățit simțitor.

Chestiunea reducerei armamentului naval

Horsea, 7 Ianuarie.

Direcțiunile în chestiunea reducerei armamentelor navale printr'un acord între Britania, Statele-Unite și Japonia continuă.

Japonia a atras atențiunea că temerile cari par a exista în unele cercuri din Statele-Unite ar proveni din bănuiala că alianța anglo-japoneză ar sta în calea unei înțelegeri între Anglia și America.

Această temere este neintemeiată, după care a declarat și baronul Hayashi, ambasadorul Japoniei la Londra. Doamnia sa a spus că alianța anglo-japoneză se bazează pe protecția printr'o acțiune comună a drepturilor teritoriale de Japoniei și Angliei în India.

Statele-Unite niciodată nu s'au gândit ca printr'o acțiune a lor să amenințe drepturile uneia sau alteia din cele două părți contractante în Extremul Orient.

Atitudinea guvernului maghiar în procesul excomisarilor bolșevici

Budapesta, 7 Ianuarie.

Contele Teleki a făcut următoarele declarațiuni asupra atitudinei guvernului maghiar în procesul ex-comisarilor bolșevici:

„Trecând peste convenția dela Copenhaga, guvernul rus reținea pe ofițerii unguri prizonieri de războiu ca pe niște ostatici amenințând cu represalii dacă excomisarii bolșevici vor fi condamnați".

„Guvernul maghiar a protestat contra acestei violări flagrante a dreptului popoarelor și a amestecului în justiția maghiară".

Prizonierii unguri din Rusia sunt în număr de patru sau cinci mii. Ei sunt ținuți în închisori, expuși frigului, foamei și munci silnice".

„Cum aceasta amenințare reumană a guvernului rus expune viața miilor de bravi ofițeri unguri la primejdiile cele mai imminente, guvernul maghiar se hotărîse să-i scape îndepărtând celelalte puncte de vedere și se oferi să înceapă negocieri cu guvernul rus asupra ex-comisarilor".

„Această măsură nu poate prejudicia independența tribunalului maghiar care rostea sentința conform legilor existente".

„La 31 Decembrie 1920 a sosit răspunsul guvernului sovietelor prin care se declara gata să înceapă negocieri".

Prea multă modestie!

— Un răspuns „Patriei" —

Confratele nostru „Patria", trecând în revistă în numărul său literar de Crăciun mișcarea culturală a Clujului, se oprește și asupra rostului „Sindicatului ziariștilor", înfățișându-i începuturile și arătându-i scopurile. Cu acest prilej, „Patria" alunecă însă puțin pe panta unei exagerate modestii, arătându-și convingera că prezența d-lui I. Agârbiceanu în comitetul provizor al Sindicatului este singura garanție morală pentru cinstea profesională care va sta la basa noului asociații a ziariștilor ardelenii.

Nu ne miră faptul că redactorii „Patriei" au o bună părere despre directorul lor; credem însă că această ofensă gratuită adusă confraților alături de cari d. Agârbiceanu stă în comitetul Sindicatului ziariștilor înjghebat în Clu putea să lipsească.

D. Agârbiceanu, înainte de a accepta rolul de girant moral al tuturor confraților săi din Ardeal, ar putea să exercite puțin controlul corectitudinei profesionale într'un cerc ceva mai strâmt: acela al redacției ziarului „Patria".

Ardeleni

pregătiți-vă pentru cele

Doua mari serbari

pe cari le organizează „Sindicatul presiei române din Ardeal", cu prilejul Congresului său.

Miercuri 19 Ianuarie: (Boboteaza)

Mare festival de gala

în sala Teatrului Național

Joi 20 Ianuarie: (Sf. Ion)

Mare bal costumat și mascat

(travesti-ul și masca nu sunt obligatorii) **cu tombolă, program artistic, surprize nenumărate.** In saloanele Hotelului New-York.

România va ceda Basarabia de sud?

Sub acest titlu, „Neue Freie Presse" publică o telegramă a serviciului de presă ucrainean, cu următorul conținut: „Illustrowany Kenjer Codzienny anunță că la București de câteva zile urmează tratative cu reprezentanții Sovietelor rușești. Tratativele la cari Rusia este reprezentată prin Racovski ar fi ajuns la rezultatul, că România s'a declarat gata să redeie Basarabia de sud (?!) în favoarea Rusiei.

România se mai obligă de a retrage trupele concentrate la granița rusească.

Știrea ziarului german este din domeniul celei mai abracadabrate fantezii; ca atare orice comentariu îl socotim de prisos.

O serbare militară la Năsăud

In ziua de 2 Ianuarie 1921, a avut loc depunerea jurământului pe drapelul Batalionului 2 Infanterie din Regimentul 81, care se află cu sediul în garnizoana Năsăud. Locul unde s'a depus jurământul, a fost ales, de către d-l Comandant al Bat. II, Maior Ioan Constantinescu, pe câmpia unde pe vremuri a fost zidit Reg. 2 grăniceri — format numai din Români Someșeni.

Astăzi s'a depus jurământul recruților, cari vor fi adevărați ostași gata la orice semn dat de comandanții lor să-și apere țara.

La orele 10 s'a început serviciul solemn de către preotul militar, Căpitan Hârșan, ajutat de corul format, recruții Batalionului, după serviciul divin, preotul a ținut o cuvântare înflăcărată, îndemnând soldații la muncă și cinste, cum cere legământul față de Tron și Țară.

Apoi, a luat cuvântul d-l Maior Ioan Constantinescu, mulțumind d-lui Prefect al județului, Ioan Șerban și autorităților din localitate pentru prezența la această slujbă, care are loc prima dată după atâția ani de când s'a înființat Regimentul eroilor grăniceri români de pe această vale.

Apoi, se întoarce către soldați într'o pornire adevărată de camarad și iată cuvintele frățești exprimate de un șef, care este atât de mult iubit de inferiorii săi.

— „Astăzi! — ziua de 2 Ianuarie 1921 este atât de însemnată prin legătura sfântă pe care o faceți între Tron și Țară, jurând credință M. S. Regelui I al României Mari.

Voi sunteți urmașii eroilor căzuți pe malurile Nistrului, pe vârfurile Carpaților și țărmurile Tisei, voi sunteți aceia, cari, atunci când va avea țara nevoe de voi, veți face zid din pepturile voastre la frontierele „României Mari" — apoi la semnalul dat din partea Comandantului, soldații încep depuneria jurământului pe tricolorul, care fâlfâia în mijlocul Batalionului.

După aceasta, Comandantul batalionului, împreună cu d-l Maior Coliban și oficialitățile, se adună în Piața Unirii pentru trecerea în Revistă a Batalionului condus de căpitanul Bârsan George, ajutat de comandanții de unități.

In urmă, trupa se îndreaptă spre cazarmă, iar oficialitățile sunt invitate la un dineu în localul popotei ofițerilor. S'a închinat de către ofițeri și persoane oficiale în sănătatea recruților.

La această masă a luat cuvântul d-l Prefect, urând sănătate recruților și domnilor Comandanți, spor la muncă, mai ales astăzi, când dușmanii caută a sdrobi ceea ce am făurit cu vărsări de sânge pentru înfăptuirea României Mari. La orele 2 p. m. a avut loc o șezătoare culturală, pe care a organizat-o d-l profesor Țiple pentru popor și armată, apoi elevii școalei primare au declarat poezii de ale autorilor celor mai de seamă și mai ales de ale poetului G. Coșbuc, care e de origină din ținuturile Năsăudului, acolo unde și-a petrecut tinerețea prin cântecele și doinele sale, pe care și astăzi le mai cântă poporul. Intre pauze a cântat muzica militară cele mai frumoase arii, cari au produs o vie mulțumire Năsăudenilor, așa de lipsiți de astfel de distracții. Petrecerea de după amiază s'a încheiat cu o horă, condusă d-l Sublt. Boca Pavel în Piața Unirei, la care s'au încins flăcăi, fete și soldați.

Seara a avut loc o petrecere cu muzică militară la Casină, urmată de dans până la ziuă.

I. S.

Noui trenuri internaționale

București--Viena, București--Paris

După cum am arătat dela 15 Ianuarie va circula de trei ori pe săptămână un tren accelerat București-Budapesta-Viena prin Arad, tren care va avea vagoane cu paturi și vagoane de cl. I și a II.

Primul tren accelerat va sosi în ziua de 14 Ianuarie dela Viena la București și va pleca la 15 Ianuarie din Capitală.

Biletele, — ai căror preț n'a fost încă fixat, așteptându-se prețul pentru partea aferentă căilor ferate ungare, vor fi calculate în franci francezi, plata putându-se face în București și în lei.

Locurile în vagoane vor fi numerotate și nu se vor vinde bilete de cât după numărul locurilor disponibile.

*

De asemeni s'a hotărît înființarea unui al doilea tren Simplon, cu vagoane de cl. I și a II-a, fără vagoane de dormit — la legătură cu trenurile 3 și 4 București-Vârciorova și înapoi, care va circula pe aceiași rută a simplonului actual.

Acest nou Simplon va avea vagoane directe București-Triest, Constantinopol-Triest și Sofia-Belgrad-Triest de unde apoi va circula un alt tren Triest Paris.

La conferința de cale ferată, care s'a ținut săptămânile trecute la Berna și la care a participat din partea României d-l T. Sfințescu director de serviciu în direcțiunea generală a C. F. R.; s'au luat între altele și următoarele deciziuni, care privesc țara noastră: accelerarea actualului mers al trenului Simplon, dela 1 Iunie în sensul de a câștiga pe parcursul Paris-București, cel puțin zece ore.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** **Piata Unirei No. 5.** 18

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

S'a deschis!

Localul de iarnă al

Varietului Biazini

Program senzațional. Serviciu prompt. ☐ Bilete se pot lua ori când. ☐ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. ☐ ☐ ☐ ☐

77

Ghete lucrate de mână, se află de vânzare en gros și en detail la

„Atelierul de încălțăminte"

din Calea Regele Ferdinand No. 21 (în curte). Numai marfă prima calitate! ☐ Prețuri reduse!

251

Intreprindere de transport „VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. ☐ ☐

144

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Haneș,

brevetat de inaltul Minister. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat in 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

◆ ◆ ◆

S'a început expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

◆ 9 ◆ ◆

„MAGAZINUL BARZA"

senzație de Crăciun:

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI**. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII

din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capătă la **Róth** și **Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37.

48

Se caută

un (maestru) fabricant capabil, să cunoască bine **fabricațiunea spirtului** din cereale: porumb și orz, oferte însoțite cu referințe a se adresa sub „Maestru Spirt" la **Agenția Carol Schulder & S. Berger** Str. Karageorgevici 9 București. 266

Turnătoria Gutenberg

București, Str. Paris 20.

265

Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

Mobile

și armături pentru mobile se vând cel mai eftin la

Klein J.

Cluj, Str. Unio 21

269

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.

58

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a păreților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, cărutabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că

„Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică"

Teodor Maior

Piața Mihai Viteazul No. 18

Telefon 577. ☐☐☐ Telefon 577.

Exeută instalații de lumină, telefoane, apaduct, precum și reparații de mașini de scris și cusut cu pricepere pe lângă prețuri moderate. ☐ Depozit de materiale Technice. ☐ Becuri de 10—50 de 150 cu cel puțin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcute. 157

La spălătoria chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep voseşte. ☐ Firma cea mai recunoscută. ☐ Execută prompt și bine.

Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR din vechiul Regat, fost contabil la o moșie, își dorește ocup ceva funcție în Ardeal, la stat sau particular. La cerere alătur actele necesare. Adresa: David Reighenstreif Ilerța jud. Dorohaiu,

MĂCELAR Carol Szabo, str. Mikes Kelemen No. 17 execută tăere de porci la domiciliu. Specialist în prepararea cărnurilor, cârnaților etc. 244

Vânzări și Cumpărări:

Radio 313

PIAN de vânzare se află cu preț eftin în condiții bune precum și mobile de bucătărie și dormitor, Calea Dorobanților 36 etaj I. 268

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamoranaului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

DE VÂNZARE din cauza plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoare bordeaux str Mănăsturului 90. 208

VÂND 10 acții de ale Băncei „Albina". Adresa la Dl. Gutkovski casier banca Vatra.

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 3 A. Cantu.

Închirieri:

CAUT o camere mobilată cu bucătărie. Plătesc lunar 500 lei. Intermediari vor fi plătiți. Adresa la Prima Fabrică de Bijuterii din Ardeal. Cluj Calea Regele Ferdinand No. 37. 252

Căsătorii:

STUDENT peste câtva timp absolvent în etate de 23 ani dorește căsătorie cu o domnișoare sau doamnă serioase și cu odată. Garantez discreținea. A se adresa la ziar sub „Dori"

Corespondențe:

UN ANONIM SCRISOARE. Scrisoarea D-v. din 27 Dec. mia parvenit abia Duminecă 9 Ianuarie din cauză unei greșeli a postei, așa că în zadar ați căutat în zilele fixate a mă întâlnii. Regret foarte mult această întâmpiare neplăcută pentru amândoi și dacă providența ne va da o mână de ajutor, în care trebue să avem încredere — se va face.

Doresc dar ca Marți pe la oarele 2½ după masă să ne vedem la cofetăria Boncescu purtând la butonieră o floare albă spre a fi recunoscut. N.

PETRU din hârtia și stilul D-v. nu se vede de loc că sunteți medicinist. Nu discut de cât cu persoană serioasă. N.

Radio 185 182

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră neaumită. Sala de biliard separată. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

CITIȚI

Cărțile pedagogice, literare și populare

din Editura Librăriei H. STEINBERG & FIU Str. Lipscani 94 București. Precum și la toate Librăriile din Transilvania și Ardeal.

Asupra prețurilor prevăzute în această listă se acordă revânzătorilor: 25% rabat la cărțile literare, 20% rabat la cele pedagogice, cele populare sunt netto. Orice comandă trebue să fie însoțită de cost, transportul și ambalagiul privesc pe cumpărător. — Mărfurile călătoresc pe comptul și riscul destinatorului.

Cărți pedagogice:

Claparéde. — Psihologie și pedagogie traducere de I. G. Marinescu	6·—
Dr. V. Ghidionescu. — Introducere în pedalogie și pedagogie experimentală, premiată de Academia Română	7·50
Dr. St. Constantinescu. — Din problemele educației — ediția II, premiată de Academia Română	4·50
C. Săineanu. — Ce îndrumare să dăm fiilor noștrii	2·50
Gr. Patriciu. — Metodica învățământului primar	—·—
„ — Didactica generală	—·—
A. Lupu Antonescu. — Metodica Limbii române	10·—
C. Salzmann. — Cărticica Furnicilor	1·—
V. Munteanu. — Îndrumări noi în învățământul primar	1·25
„ Reforma orariului și surmenajul școlar	1·—
O. Dumitrescu. — Rousseau și Herbart ca pedagogi și filosofi	3·—
A. Lupu Antonescu. — Chestiuni de învățământ	2·—
C. Teodorescu și G. Simionescu. — Tratarea și corectarea temelor	1·—
G. A. Dima, etc. — Metodica Gramaticei, Aritmeticei și Geometriei	12·—
I. Găvănescul. — Phsihologie ed. 15-a din nou revăzută	15·—
„ Noțiuni de Pedagogie Generală	5·—
„ Istoria Pedagogiei	9·—
„ Didactica	—·—
Dr. M. de Fleury. — Corpul și sufletul copilului - traducere de I. G. Marinescu	6·—
I. G. Marinescu. — Spicuiri din Phsihologie și Pedagogie — Traduceri	6·—
Al. Valeriu. — *„Logica"* pentru școalele normale și seminarii	11·10

Cărți literare:

NUVELE ȘI SCHIȚE

I. A. Basarabescu. — Un dor împlinit, premiată de Academia Română	6·—
D. D. Patrașcanu. - Thimotei Mucenicul ed. II, premiată de Academia Română	5·—
„ Candidat fără noroc ed· II	5·—
C. Moldovanu. — Majestatea morței	4·—
„ Sărbătoarea pâinii	4·—
„ Negustători de arome ed. II. 5·—	5·—
Nichifor Crainic. — Icoanele vremii	5·—
V. Demetrius. — Dragoste nefimpărtășită	5·—
„ Strigoiul	7·50
M. Theodorian Carada. — În cumpănă	5·—
Tolstoi, Boccacio, etc. — Cele mai frumoase provestiri Seria I	4·—
Zola, Gorki, etc. — Cele mai frumoase povestiri Seria II	4·—
V. Crășescu. — Fugarul din seminar — vol. II.	2·—
„ În ajunul Crăciunului — vol. III	2·—
„ Pe drum — vol. IV	2·—
Ion Drânceanu. — Nuvele	2·—
Sp. Popescu. — Moș Gheorghe la expoziție	3·—
G. Popescu Ciocânel. — Brașoave	1·50
Th. Speranția. — Proză	2·—
D. Teleor. — Nuvele alese	1·50
L. Bachelin. — Esquisses Roumaines	4·75
I. Agârbiceanu. — Popa Man	7·50
„ Luncușoara în Parasemi	6·—
Al. Ciura. — Sub. steag străin	7·50
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr 1852—1907	2·—
Al. Ciurcu. — Sub ocupație, Struguri „Mackensen"	2·—
M. Theodorian-Carada. — Vasile Lascăr Discursuri politice	10·—
I. Costin. — Schițe	1·—

NOTE ȘI IMPRESII

Radu Cosmin. — Exodul în Moldova (pagini de pribegie)	6·—
Emil Nicolau. — Românii în ghiarele Bolșevicilor	4·—
Ion Dragu. — Drumuri de Sânge	5·—
N. Iorga. — Amintiri din Italia	2·—
O. Wilde. — Poeme în proză	1·—
Maior D. Niculescu. — Din Străbuni	3·—
St. G. Sergent. — Amintiri din război	2·—

ROMANE

Ch. Dikens. — Un Poem de Crăciun	4·—
I. Giurgea. — Pribegie	5·—

FILOSOFIA CRITICĂ ȘI SOCIOLOGIE

Lady Carlhnes. — Adevărații Israeliți	2·—
E. Lovinescu. — Critice vol. IV	4·—
E. Kritzmann. — Roneti Roman	—·50
C. Moldovanu. — Autori și Actori	8·—

TEATRU

Molière. — Tartuffe	2·—
H. Ibsen. — Brand	3·50
C. Moldovanu și M. Rădulescu. — Pe aici nu se trece	1·—
C. Moldovanu. — Fluturii	1·—
Radu Rosetti. — O lecție	2·—
I. Negruzzi și D. Rosetti. — Nazat	1·—
V. Costescu. — Strămunii (teatru școlar)	—·50
P. Ionescu Pastion. — Două sentințe	5·—

VERSURI

V. Demetrius. — Canarul Misantropului	3·—
C. Moldovanu. — Cetatea Soarelui	2·—
Vanda Mihail. — Versuri	3·—
A. Mândru. — Floarea Tibrului	3·—
Radu Rosetti. — Valuri	2·—
„ „ Cele din urmă	1·50
„ „ Din toate	3·—
I. Al. George. — Aquile	2·—
„ Domus Taciturna	2·—
T. Dutescu Dutu. — Carol Vodă făt frumos	—·50
Goethe. — Hermann și Dorothei, text german	1·25

MEDICINĂ POPULARIZATĂ

Dr. C. Zamfirescu. — Tifosul Exantematic	3·50
Dr. Th. Mironescu. — Consultațiunile medicale la spitalul Colțea	5·—
Tratamentul Astmei Bronchiale	3·—
Dr. O. Meller, — Medicul Familiei	4·50
Higiena Sexuală	—·—
A. Debay. — Higiena și fisiologia căsătoriei	5·—
Venera fecundă și calipedică	4·—
Dr. Gh. Fischer. — Păstrarea vederii	6·—
„ „ Auzului	12·—

DIVERSE

Emil Frederic. — Manual practic de cofetărie	10·—
Viitorul razboi mondial. — Trad. de I. Berkovitz	2·—
V. Scântee. — Legea măsurilor excepționale	5·—
T. Dutescu Dutu. — Din vatra unui sătean cuminte	2·—
Popp. — Tratat vinicol	3·—
A. Ioanov. — Călăuza rachierului român	3·—
I. Sanielevici. — Călăuza asiguratului	2·—
A. Steinberg. — Dicționar de buzunar	7·—
Arboricultura. sau cultura pomilor roditori	2·50
V. Silvianu. — Tratat practic de vinicultură și viticultură	1·50
Dr. P. Vrdnceanu. — Spre ruină	1·—
L. Leist. — Voyage á Paris	2·50
H. S. — Dialog român german	1·—
I. Fresco. — Istoria Israeliților	1·—
I. Remer Anselm. — Unificarea calendarelor	3·—
G. Antonescu. — Dicționar român-francez	8·—
H. S. — Conferințele „Vieței Noui"	3·—
M. Kogălniceanu. — Letopisiți 3 volume	30·—
D. R. Rosetti — Formulare de procese verbale	2·—
Decret lege pentru regularea raporturilor dintre proprietari și chiriași	1·50
Decret lege pentru modificarea legei taxelor de timbru si înregistrare	2·—

„CAMINUL" BIBLIOTECA LITERARA ȘTIINȚIFICA *)

Numărul 1 Leu

Cele mai alese opere din cei mai buni scriitori

NUMERE APARUTE:

1. *M. Sadoveanu* — Umiliții mei prieteni.
2. *Constanța Marino* — Natalița, nuvele epuisat
3. *G. Galaction* — La țărmul mărei, reverii și note, epuisat
4. *C. Nistrul* — În voia valurilor, icoane din Siberia
5. *C. Hogaș* — Cucoana Marieta, nuvele
6. *Mark Twain* — Schițe umoristice
7. *Ion Dragoslav* — Firimiturile lui Dalib, alte schițe și povestiri
8. *Henrik Pontoppidan* — Dragoste de primavară, roman, din limba daneză în românește de Ana-Maria G. Bottez, epuisat
9. *V. Demetrius* — Școala Profesională Arhiereul Gherasim, nuvele
10. *Anton Cehov* — Gura Femeii, nuvele, traducere de L. Rebreanu, epuisat
11. *I. Agârbiceanu* — O zi însemnată, nuvele, epuisat
12. *Henrik Ibsen* — Rosmersholm, traducere din limba norvegiană de D. N. Ciotori
13. *L. Rebreanu* — Mărturisire
14-15. *Corneille* — Poliect, traducere de Corneliu Moldovanu și D. Nanu
16. *G. Ibrăileanu* — Brătescu-Voinești
17. *I. I. Mironescu* — Sandu Hurmuzel, epuisat
18. *Paul Bourget* — A doua dragoste, traducere de d-ra Th. Ehuaris
19. *C. Rădulescu-Codin* — Ghiță Bondoc
20. *St. Ionescu* — Cinematografia, cu ilustrațiuni în text.
21. *Al. Cazaban* — Dureri neînțelese
22. *Mauriciu Iokay* — Ingerul vărsării de sânge, trad. de V. Al.-George
23. *C. Hogaș* — Floricica
24. *Nic. Filimon* — Nenorocirile unui Slujnicar
25. *Guy de Maupassant* — Răsbunarea
26. *I. Chiru-Nanov* — Moara din Repezeanca
27. *F. W. Nietzsche* — Așa vorbit-a Zaratustra, trad. de Eug. D. Relgis
28-29. *C. Stere*: Patru zile în Ardeal.
30. *Emile Zola*: Căpitanul Burle, Jacques Damour, nuvele, traducere de B. Marian, epuisat.
31. *Mihail Eminescu*: Poezii, revăzute, clasificate și complectate de Mihail Dragomirescu și Dr. Constanța Marinescu.
32-33. *Moliere*: Tartuffe, comedie în 5 acte, trad. în vers. de A. Toma.
34. *C. Hogaș*: Părintele Ghermănuță, nuvele epuisat.
35. *G. Diamandi:* Ochii de ghiață, nuv.
36. *Honore de Balzac:* Preotul din Tours.
37. *G. Aslan:* Pentru ideal.
38-39. *Em. Gârleanu*: Ochiul lui Turculeț, nuvele.
40-43. *Edmondo de Amicis:* Cuore, traducere de d-na Sofia Nădejde, epuisat.
44. *Mihail Eminescu*: Poeme.
45-56. *Petre V. Haneș:* Povești din diferite ținuturi românești.
44. *bis. C. Negruzzi*: Nuvele istorice.
47. *V. Alexandri*: Barbu Lăutarul.
48—49 *A. Mândru:* Florea Tibrului.
50. *C. Negruzzi:* Nuvele de moravuri.
51-53. *Bl. Ibanez* Coliba blestemată, traducere de V. Demetrius.
54. *Al. Odobescu*: Doamna Chiajna.
55-57. *H. Spencer:* Despre educație, epuisat.
58-60. *F. H. Burnett:* Lordul cel mititel, epuisat.
61-63. *E. J. Gouncourt* — Sora Filomena
64-65. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu noroc
66-67. *Ch. Dickens* — Un poem de Crăciun
68-69. *Th. D. Speranția* — Anecdote cu minuni
70-71. *C. Marino* — Ada Lazu
72-75. *I. Giurgia* — Oameni din Ardeal
76. *Em. Gârleanu* — Laza

*) Toate numerile epuisate sunt sub presă și vor reapare în curând

Scriitorii celebri

Numărul 50 bani

Numere apărute:

1. *C. Negruzi*—Alexandru Lăpușneanu
2. *Leon Tolstoi* — Revoluționarul. (De ce?)
3. *Carmen Sylva* — Insula Șerpilor Baucur.
4. *Balzac* — Groaza. (Amintire din rev. frnceză)
5. *Al. Odobescu* — Mihnea Vodă cel Rău
6. *Dickens* — Vălul Negru; Sensibilitatea
7. *Boccacio* — Aventurile unei femei cinstite (epuisat)
8. *Storm* — Iubirea
9. *Petroniu* — Orgia Romană
10. *Ion Creangă* — Moș Nichifor Coțcarul (epuisat)
11. *Blasco Ibanez* — Turbarea
12. *Wash. Irving* — Rip van Winkle
13. *Sarah Kumar Ghosch* — Mâncătorii de oameni
14. *Zola* — Carnet de Dans
15. *V. Alexandri* — Buchetiera din Florența
16. *Nietzsche* — Sărbătoarea Măgarilor
17. *Gorki.* — Douăzeci-și șase și Una.
18. *Nuvele Japoneze.*

Numere speciale:

Ion Jalea: Basarabia —·75
„ „ Ardealul 1·—

Cărți populare.

Carte de semne	—.25
Visul Macei Domnului	—.25
Epistolia Domnului	—.25
Minunile Sf. Sisoie	—.25
Orațiuni și Evangelia țigănească	—.25
Micul Dor, cântece noui	—.50
Dorul, 64 pagini	—.75
Explicarea viselor	1.—
Carte de vise mari	2.—
Alexandru Macedon	2.50
Viața Sf. Vasile cel nou, Vămile văzduhului	3.—
Soarta omului sau viitorul descoperit prin cărți	2.50
Adevăratul cod al manierelor elegante	3.75
Epistolarul amorului și al felicitărilor	3.75
Carte de stea	1.—
Prohodul Domnului	1.25
Calendarul cu zodii pe 150 ani	4.50
Paraclisul Sf. Grigorie decapolitul	—.75
Doftorul fără bani	—·25
Misterele din Porter Squar	—·25
Oglinda Omului (litere cirilice)	1·50
Alexandru Macedon (litere cirilice)	1·50
Sf. Haralambie	—·25
Sf. Alexe	—·2
Istoria războiului româno-rusoturc (9 volume) à	—·75
Mihai-Viteazul și Călăul (2 vol.) á	—·75
Calendarul Foaie	—·—
Calendarul Portativ, pentru buzunar	—·—

Vând spirt rafinat

En gros și en detail. — Prețuri de concurență.

A se adresa la ziar sub. A.

Telegramă! Telegramă!

Alergaţi toţi la Marele magazin de articole technice

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

UNDE AU SOSIT ŞI SE VÂND CU PREŢURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAŞINI INDUSTRIALE ŞI AGRICOLE.

Becuri electrice (villany égők)

mai eftin ca ori unde.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAŞINI „SCHIEB“ S. A. SIBIU.

210

AU SOSIT!

RENUMITELE

MAŞINI DE SCRIS

STOEWER RECORD

sistem german şi

SENTA.

92

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum şi accesorii da Şapirograph. Deasemenea repară şi transfoarmă literile dela maşini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare şi Reasignare.

Capital Social 12,000.000 Lei

Asigurări de incendiu, Viaţă, Grindină Transport etc.

Sucursale în toate oraşele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crişana şi Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România şi cu o reputaţie nediscutabilă. Agenţi (încasatori) şi Achizitori găsesc ocupaţie sigură adresânduse Sucursalei Cluj şi în toate oraşele sub cele mai avantagioase condiţiuni.

67

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează.

Se află de vânzare ori unde!

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveste şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi strine preţuri moderate

Maşine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, catagolul şi preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER“

„BLATT“

Magazin de articole de tricotaj şi ţesătorie.

Piaţa Unirii No. 12.

Preţuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuşi de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

251

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea“

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREŢUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarul Infrăţirea.

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%.

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány“.

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope.

Vânzare engros şi endetail.

14

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul I. No. 126 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 13 Ianuarie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Administrația 932 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

Inceputul marii primejdii

In mai multe rânduri s'a arătat în cuprinsul acestor coloane marea primejdie care, ne amenință viitorul și care urmând celei ce-a fost în trecutul de robie abia desfăcută, amenință să ne piardă neamul mai sigur și mai desăvârșit și anume: robia economică. S'a arătat că nici una din țările Europei nu are un procent mai mare de străini în cuprinsul orașelor și că, întrucât orașele stăpânesc și conduc popoarele, nici una din țările Europei nu este amenințată de a-și abandona conducerea poporului în mâinile străinilor, cum este țara noastră.

Problema lipsei clasei de mijloc, — care ca un filtru trebue să reguleze selecțiunea clasei conducătoare, — gravă în fosta Românie dintre Dunăre, Prut și Carpați, mărită și agravată se pune acum mai acută în cuprinsul noilor hotare.

Orașele nu sunt copleșite de străini deținători ai avuțiilor, ai comerțului și ai industriei.

In cuprinsul vechilor hotare ale României, datorită înțelegerei marei primejdii pe care o reprezintă finanța și comerțul străin, cu sprijinul statului și al unei politici economice înțelepte, s'a înjghebat începutul unei industrii, a unui comerț și a unei finanțe românești. Intregirea țării și a neamului a surprins începutul acestei opere salvatoare în primele sale manifestări și în grea luptă cu reacțiunea puternică a internaționalei forțe economice a străinilor. Nenorocul a făcut ca tocmai această forță economică internațională să dicteze la Conferința de pace și să exploateze spre folosul ei toate fericitele rezultate ale războiului și astfel în totul exploatării întinselor ei ramificații să cadă și țara noastră, pregătită pentru a primi dominațiunea economică străină fie prin situația vechiului Regat, fie prin aceea a provinciilor desrobite, care, deopotrivă sunt stăpânite economiceşte de străini.

In felul acesta am avut de suportat din primele orânduieli ale noului așezământ internațional impunerea unui regim de subjugare economică echivalentă cu pierderea independenței. Deasemenea, prin toate mijloacele, ni s'a impus la fiecare prilej condițiuni de vindere și exploatare a bogățiilor naționale asemănătoare cu vinderea la mezat a gliei apărate pas cu pas în sânge și lacrimi.

După primejdia stânger i neamului în robie politică, aceea a prinderei în robie economică mai amenințătoare s'a arătat. Dar, după cum pentru înlăturarea celei dintâi am avut durerea de-a nu se folosi de o concepție și politică unitară, tot astfel și pentru aceasta, din aceeași lipsă de unitate, de vedere și simțire calea solidarității și luptei comune ce trebuie s'o ducem, divergența și desolidarizarea.

Astăzi, în fața asaltului puterniç pe care din toate părțile consorțiunile străine ni-l dau, puntea trădărei se întinde sub înfățișarea așa numitei politici a concesiunilor.

Politica de concesiune, adaptată în totul concepțiunilor emanate de diferitele conferințe și consilii internaționale, găsește la noi cel mai bun sprijin, fie în politiciani mercenari, fie în complecta dezorientare a celor cari, mânați de ambițiuni și nestăpâniți de conștiința răspunderei, o aplică. Astfel ne aflăm acum în fața hotărârei concesionărei căilor ferate, prin concesionarea atelierelor străinilor. Este aceasta desigur începutul celei mai mari primejdii care ne amenință. Căci, nu despre o ușoară schimbare a unei stări de lucruri, cu urmări de scurtă durată și localizate numai pentru activitatea la care se referă, poate fi vorba. De calea ferată se leagă însăși viitorul principalelor industrii. Așa, spre exemplu, industria metalurgică, — a cărei desvoltare atârnă în primul rând de debușeul pe care îl poate găsi în calea ferată și care, se înțelege, că deîndată ce, prin proectata concesiune, va fi suprimat întrucât materialele necesare se vor aduce din străinate, — va fi ruinată. Ar fi deci o greșală să se creadă că efectele concesionării căilor ferate se pot limita numai la o periodică schimbare a unei stări de lucruri care așteaptă o îndreptare dela aceasta.

Nu, căci pe lângă consecințele directe, prin suprimarea unui debușeu pentru industriile aderente exploatărei căilor ferate, vor urma și acelea ale paralizării tuturor întreprinderilor românești. Preferințele pentru acordarea transporturilor, șicanele chiar ce se vor face pentru ușurarea concurenților străini, vor forma cel mai eficace mijloc pentru distingerea economiei naționale.

De aceea sub orce aspect se va înfățișa concesiunea căilor ferate, ea rămâne începutul marei primejdii, și anume al distrugerei economiei naționale, și a acaparării ei de către cea străină.

Ev.

Neînțelegerile franco-spaniole în Maroco

Lyon, 9. Ianuarie.

Din Madrid se telegrafiază că ziarele reproducând svonuri de neînțelegeri cari s'ar fi produs în Maroc între elementele franceze și spaniole, ministrul de războiu a dat un interview, în care a declarat că, nu are nici-o confirmare a acestor svonuri tendențioase.

Generalul Bérenger, actualmente la Madrid, a dat de asemeni un interview, declarând că svonurile acestea sunt lipsite de temeiu și că dimpotrivă raporturile franco-spaniole în Maroc sunt foarte amicale, după cum o dovedesc telegramele schimbate cu prilejul ocupării Chechuanului.

Insula făgăduinței

Nu e nevoie să mergi până la Constantinopol ca să-ți faci o idee de ceea ce e Orientul. La marginea de Apus a României, acolo unde Dunărea, scăpată din uriașul cleşte sugrumător al Porților de Fier, se lărgeşte brusc și curge mai puțin repezită, e o insulă care întruneşte în mic tot ceea ce se vede în mare pe malurile Bosforului.

Această insulă e Ada-Kaleh. Ea a jucat un rol în istorie, în vremea luptelor seculare dintre Turci și Maghiari. Legiunile lui Traian i-au călcat pământul, iar împăratul Probus, îi bea vinul. In timpul din urmă, promenadă plantată cu fagi, barieră între Ungaria și România, insula aceasta înfățișa o bruscă icoană orientală. Barcagii turci purtau curiozitățile hoinarilor spre această „Poartă a Credincioșilor" scăldată în aurul soarelui.

Infățișarea-i era veselă, minaretu-i care se siluetă pe fondul albastru al munților, se arăta ca o invitare, farmecul local izbucnea acolo așa de neprevăzut, de nou, de viu, încât călătorul nu șovăia. Intra în barcă și pornea spre insula . . . făgăduinței.

Se întreba în ce țară e, în Turcia, în Austria, în Serbia? Odinioară bucăţica ac asta de pământ, aparținuse când unuia când altuia dintre aceste state. Stindarul Habsburgilor și Semiluna Profetului au fluturat alternativ deasupra fortăreții, azi dobortită. In cele din urmă, insula a fost Austriacă, dar așa de puțin! Totuși Austria a făcut chiar imposibilul ca să-și câștige bunele grații ale notlor ei supuși. I-a scutit de impozite și de serviciul militar.

In vremea aceasta Turcia, visând la eventualele reîntoarceri ale unui noroc eclipsat, nu-și uita supușii de odinioară. Sultanul le trimetea baloturi de tutun, nu numai pentru consumația lor particulară ci și pentru comerț. Lucrul acesta dăinui până în 1912, când o bună parte a frumosului vis a luat sfârșit, odată cu definitiva anexare a insulei la Austria.

In vremea războiului, înfometată, inundată de apele umflate ale Dunărei, salutată de focuri de tun, insula nu mai era, decât o lungă stradă sucită, mărginită de case turcești, cu ziduri groase, cu gratii la ferestre, cu prăvălioare, în cari se răreau fleacurile Levantului. Ada-Kaleh n'a mai fost vastul bazar în care adia mirosul rozelor veștejite, parfumul pastilelor orientale, aroma cafelei oferite în pragul fiecărei uși, mirosurile visătoare, strecurate din narghilele în cari se consuma tutunul Sultanului.

Azi, Ada-Kaleh are un nou stăpân: România. Și ne place să evocăm fericita insulă de odinioară, în clipa în care cetățenii ei musulmani, adresează din izolarea lor uitată, guvernului român, un protest în care, ca un regret al bunelor vremi trecute, cer . . . respectarea privilegiilor lor de fostă colonie a Profetului.

Dr.

Fabricele din Ardeal încetează lucrul

— O consecință a politicei de concesiuni. —

Informații foarte îngrijitoare au fost întregistrate în timpul din urmă cu privire la stagnarea activității industriale din Ardeal și Banat. Acum câteva zile era vorba de mai multe fabrici din Timișoara cari să aflau pe punctul de a-și închide porțile din pricina lipsei de combustibil. Astăzi ni se anunță că la Oradea Mare statrea de lucruri e tot atât de serioasă. Greutățile transporturilor, lipsa de materii prime și criza de numerar adaugă greutăți noui. Industriașii, cei mari ca și mici, se văd siliți să-și concedieze lucrătorii și să întrerupă munca în fabrici și ateliere.

Situația aceasta nu poate fi privită cu ușurință. O delegație a sindicatelor muncitorești din Ardeal și din Banat a plecat la București să examineze, împreună cu d-l Trancu-Iași, soluțiile cele mai bune pentru a nu se lăsa pradă mizeriei câteva zeci de mii de familii. Ministerul muncei nu va găsi însă, ori câtă bunăvoință va ști să depună, un leac definitiv care să înlăture pricina răului. Soarta muncitorilor s'ar îmbunătăți oare cum prin ajutoare sau prin plasarea lor acolo unde e încă nevoe de brațe.

Problema scăderei simțitoare a producției are însă o importanță, tot atât de mare, în privința restului populației. Soluțiile trebuesc căutate deci în înlăturarea, pe cât e cu putință, a cauzelor cari au produs criza actuală. Ameliorarea transporturilor, făgăduită în fiecare zi, procurarea materialelor prime și achitarea celor 40 la sută asupra coroanelor, vor fi mijloacele pentru a se reda activității industriale avântul ei firesc.

Mai e însă și altceva. Preocupările guvernului actual au mers prea mult, în timpul din urmă, spre proectele de concesionare a întreprinderilor publice la străini, pentru a se îngriji de nevoile industriei noastre. Intr'un timp destul de scurt, s'a desbătut concesionarea: 1. a atelierelor căilor ferate 2. a uzinelor comunale 3. a construcției de locuințe 4. a fabricărei explozibilelor 5. a terenurilor petrolifere.

Nu mai insistăm asupra faptului că toate aceste concesiuni vor sfârși prin a aduce în țară un mare număr de muncitori străini, ceeace va agrava încă situația muncitorilor români, îndepărtați din serviciile lor de astăzi. E lesne de înțeles că o asemenea împrejurare nu va fi făcută să ușureze situația, atât de îngrijitoare, în care se găsește muncitorimea din Ardeal și Banat.

Conducătorii de astăzi ai destinelor țărei, vor trebui să se gândească însă și foarte serios, la întreaga serie de turburări economice și sociale pe cari le târăște după sine politica de concesiuni și deci, neglijarea propriilor noastre forțe productive.

Relațiunile româno-poloneze

Odată cu venirea ministrului de interne polonez, la București se pune și problema relațiunilor româno-poloneze.

D-l Take Ionescu, în vizita pe care a făcut-o la Varșovia, a urmărit mai mult realizarea utopiei sale politice, adică a Micei Antante, în loc să caute a pune bazele unei trainice înțelegeri româno-polone.

Și pentrucă Polonia a înțeles că Mica Antantă preconizată de d. Take Ionescu, nu era decât opera sa personală și că de reușita ei depindea salvarea carierei diplomatice a „marelui european", guvernul polonez dorind stabilirea unor legături durabile polono-române a trimes pe ministru de externe să cerceteze la fața locului posibilitățile unei înțelegeri și foloasele ei pentru Polonia.

Din punct de vedere extern necesitatea unei înțelegeri româno-polonez e din ce în ce mai mult simțită în lumea politică poloneză. Pregătirile bolșevice pentru începerea campaniei de primăvară în contra Poloniei se urmează cu înfrigurare.

Granița Nistrului de asemenea e împănată de numeroase trupe roșii retrase de pe frontul Crimeei, iar Odessa s'a transformat în lagăr de concentrare și instrucție.

Că bolșevicii se pregă.. serios pentru începerea ofensivei în Polonia și probabil și în România, e sigur.

Știri din surse diferite confirmă simplele svonuri de la început.

Aceasta fiind situația, ce putem face noi, Românii în cazul atacărei Poloniei, convenind că bolșevicii ne vor ataca după aceia și pe noi, pentru a ne lua Basarabia, „victima imperialismului românesc", după cum pretinde Cicerin.

Un lucru e sigur, după ce bolșevicii vor zdrobi Polonia, Trotzky va îndrepta forțele roșii asupra României, rămasă atunci singurul scut al civilizației în Orientul european. Aceasta a fost de altfel tactica bolșevică.

După zdrobirea lui Colceag, a urmat a lui Judenici și prin încheerea păcei preliminare, forțele bolșevice au fost concentrate pentru a da lovitura de grație lui Wranghel.

De acela, dată fiind tactica bolșevică, una și aceiași dela început, e necesară stabilirea unei înțelegeri politico-militare, în cazul unei agresiuni din partea armatelor sovietice.

Prințul Sapicha, împuternicit de guvernul polonez va face propuneri concrete: o alianță defensivă româno-polonă, având ca primă obligațiune ajutarea

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

flatului, care va fi atacat de bolșevici, cu forțe militare, technicieni și cele necesare purtării războiului.

Dacă o alianță politică e cerută de împrejurări, necesitatea stabilirei unor strânse legături comerciale e tot așa de imperioasă pentru desvoltarea economică a ambelor țări. In adevăr, Polonia are și va mai avea încă multă vreme nevoe de cerealele, și lemnele noastre, iar noi de mașinile produse în vestitele fabrici din centrul metalurgic Lodz.

Deocamdată fiindcă puțurile de petrol din Galiția nu funcționează bine, Polonia are nevoe și de petrolul românesc. Afară de acest schimb de produse, prin țara noastră se poate tranzita spre Polonia mărfurile din Occident, aduse în portul Galați. Aceasta, pentrucă Polonia să nu mai fie tributara Dantzigului, care fiind sub conducere germană, oricând va putea pune piedici tranzitului polonez în clipele cele mai grele! In adevăr, atunci când bolșevicii se apropiau de Varșovia, orașul liber al Dantzigului a refuzat tranzitul muniților pentru Polonia. Acest tranzit urmează să se facă prin Moldova, contribuind astfel la ridicarea economică a unei provincii din România lăsată în părăsire.

De altfel, pe vremea lui Ștefan cel Mare, Moldova era înfloritoare datorită tocmai tranzitului din și spre Polonia.

Să nădăjduim că prințul Sapicha va pune, de acord cu guvernul român, bazele acordului româno-polonez, care va trebui să se transforme cât de curând în trainica alianță româno-polonează spre binele ambelor popoare.

R. R. D.

Teatru românesc pentru Maramurășeni

In teatrul din Sighet din când în când se dau representații teatrale și concerte.

Mare succes moral și material a avut „Trupa" de sub auspiciile d-lui general Moșoiu și reprezentația din 10 Mai a. c. dată cu concursul domnilor profesori ai liceelor.

Buna reușită a reprezentațiilor e un merit al domnului colonel Linde și celorlalți domni ofițeri din garnizoana Sighet.

Mulți Români din Sighet, sau mai bine zis, aceia, cari înșală lumea, că ar fi Români, nu iau parte la representațiile românești. Probabil și din causa, că dânșii sunt căsătoriți cu unguroaice și atât dânșii cât și familiile lor n'au interes sau arată desinteres față de limba și cultura românească.

In decursul anului curent administrația română a dat în arendă unei trupe ungurești, pe o durată de 2 luni, teatrul local d-l colonel Linde indignat de faptul acesta zicea: „Eu și soldații mei am dus în ordine inventarul teatrului și l'am păzit „numai dacă trupa ungurească nu ne ar face vre-o stricăciune".

La representațiile ungurești asistau regulat nu numai străinii ci și Românii de categoria amintită mai sus, cu familiile lor.

După un timp oare care representațiile ungurești au fost interzise pe motivul, că artiștii unguri și-ar fi șters ghetele cu tricolorul românesc aflator în teatru și ar fi murdărit lojile autorităților într'un mod care nu poate fi spus aici.

Autoritățile în drept, ca Comandamentul Militar, Siguranța etc. ar afla un teren de studiu destul de interesant asupra Românilor, cari nu voesc să știe de representațiile românești, iar pe cele ungurești le cercetează regulat.

Arendarea teatrului unei trupe ungurești în regiunile acestea, unde Ungurii aveau pionerii lor cei mai de frunte înseamnă a sprijini cultura ungurească, a zădărnici lățirea culturei românești, și e o crimă.

Pe viitor ar trebui ca teatrul să nu se mai dea în arendă trupelor ungurești.

Taxa de arendare pe care ar plătit-o trupele teatrale ungurești, s'ar putea aduna dela Românii cu tragere de inimă, în caz că administrația română ar aduce ca argument nevoile materiale.

Cât de ușor s'ar putea constitui o trupă de diletanți din Românii din Sighet!

Am fi fericiți, dacă trupe teatrale românești din când în când și-ar aduce aminte, că există orașul Sighet, unde mai mult ca în orice alt loc e neapărată nevoie de a da reprezentații românești și de a lăți graiul și cultura românească.

Sighet, 1 Ianuar. *Ce.*

Ecouri

Un pictor care nu-și expune pânzele.

André Derain, unul din marii pictori francezi, șef al unei mișcări picturale, șef nevăzut dar puternic, trăește retras în acel azil pe care Joncking l'a numit „tăcerea unică a firii".

De mai mulți ani el a părăsit larma și vâlva saloanelor de expoziții pentru a se închina în liniște religiunii artei.

Orgoliu? Nu. Dimpotrivă, conștiința și forța de a-și împlini singura datorie a artistului, aceia de a creia. Meritul lui André Derain e cu atât mai mare cu cât se întâlnesc atâți nechemați cari fac expoziții unde se îmbulzește lumea.

Adevărații artiști trebuesc căutați.

Politica culturală a bolșevicilor.

Un decret al dictatorilor Lenin-Trotzki interzice proprietatea privată asupra cărților. In urma acestui decret nimeni numai poate fi în Rusia autorul-proprietar al unei cărți de literatură sau știință, ci toate cărțile trec în proprietatea comunității.

Moartea lui Daniel Lesueur.

A murit la Paris, Daniel Lesueur cunoscuta romancieră și poetă franceză. Numele acesta masculin era pseudonimul D-nei Lapauze, născută Loiseau, strănepoata a faimosului orator irlandez Daniel O'Connel.

Daniel Lesueur este autoarea a patruzeci și cinci de volume, decorată cu Legiunea de Onoare și dela moartea lui George Sand, singura femee care a fost aleasă vice-presidentă a Comitetului Societății Scriitorilor francezi. Dar în vreme ce alegerea lui George Sand rămăsese numai onorifică, Daniel Lesueur a fost o vice-presidentă efectivă, luând parte foarte activă la diferitele lucrări ale Comitetului. Ea s'a manifestat în toate genurile, dela înalta poezie lirică până la romanul cu teză, trecând prin operile de aventuri și romanele psihologice. Ea a fost cel mai complect dintre autorii femenini francezi, cu un talent sănătos, bogat și variat.

Muma noastră

Doamna Rosette General Petala a murit.

Sfioși, cucernici, cu sufletele înfrânte, cu bătaia gândurilor cutezătoare încetată, ne apropiem umili, să îngenunchem plecați la tronul nedeslușitei veșnicii.

Voința viteazului ce a curmat avântul hoardelor vrășmașe, s'a frânt de fulgerul negru al haosului; lacrămile duloase ce implorau destinul cu evlavia sufletului curat de față, n'au smuls îndurarea așteptată, goana fără preget a fiului depărtat, n'a încremenit clipa!

Știința și-a plecat fruntea-i pleșuvă în zbuciumul acelelași întrebări și Legea, Legea s'a împlinit.

Mama noastră, buna noastră mamă de acum nu o mai avem.

Surâsul ei Dumnezeesc a încetat, glasul ei mângâetor a amuțit, privirile ei duioase ce ne învăluia pe toți, cu aceeași dragoste caldă sau învolburat, Sufletul ei mare, s'a ridicat în slava seninului nădejdei și Credinței noastre.

Da prieteni, Doamna Resette Genarai Petala, a fost muma noastră a tutulor celor de sub comanda soțului ei.

Noi toți, zmulși de nevoile țărei din mijlocul familiilor noastre eram copii ei.

Noi toți, ale căror mume plângeau în colțurile depărtate ne mângâiam dorul, în tremurul duios al glasului ei.

Uitam depărtarea, sufletele noastre se oțeleau și fie care auzeam glasul mumelor noastre, în avântul ei înțelepțesc. Chipul ei, lua înfățișarea chipului mamelor noastre.

Plângea cu noi, când lacrimile ne umezeau pleoapele, râdea cu noi, când bucuria, ne însenina gândul.

Soldați și ofițeri, am găsit în inima ei de aur, tezaurul adevăratei Omenii.

Și dacă pentru noi, a fost simbolul iubirei materne, a fost mama adevărată, a celor rămași fără părinți în lupta cea mare a triumfului național.

A adunat orfanii de război, ștergând lacrămile dureroasei lor copilării, creindu-le căminul nădejdei viitoare, strecurându-se ușor și înlocuind cu grija, cu inima, cu sufletul, cu viața și sănătatea ei pe mumele lor adevărate.

In fruntea tutulor instituțiunilor de bine facere, alerga neostenită, acolo unde erea o lacrimă de șters, o suferință de alinat, o durere de mângâiat.

Descendentă unei vechi familii boerești românești din regat, jertfindu-și sufletul în marea Epopee a neamului nostru în războiu; dă tribut pământului sfânt al Ardealului, ca un simbol al definitivei și veșnicei înfrățiri.

Din marea generație a sacrificiului ne va fi pildă vie energii naționale viitoare și din lutul ce și-a deschis tainele să primească înapoi mâna de pământ, vor răsări viorelele primăverei neamului nostru întregit.

Noi copii ei, soldații și ofițerii de sub comanda soțului ei, cutremurați de marea pierdere încercată ieri 5 Ianuarie 1921, ne-am luat la groapă, în tăcerea respectuoasă a durerei adevărate, rămasul bun din urmă, de la aceia ce fost-a călăuzitoare sufletelor noastre, cu toată curățenia imprimată e Majestatea morței, în nefățărnicia clipelor dureroase, depunând cunună de ploase lacrămi pe mormântul celeia ce a fost soția marelui nostru camarad.

Maiorul V. Chiru.

Notițe bibliografice

Ministerul muncii și al ocrotirilor sociale a editat un *calendar pentru muncitori*, în care, pe lângă partea pur calendaristică, sunt și câteva bucăți literare, ca și sfaturi și articole instructive.

Frumoasă intenție, dar realizare stângace. E scris ca orice publică oficialitatea să fie fad, searbăd?

*

D-l *Th. D. Speranția* are fericirea să-și vadă publicată a 6-a ediție din Anecdotele sale populare, iar editura „Cartea românească", cunoscătoare în gusturile publicului nostru cititor, anunță tipărirea încă a 8 volume din opera aceluiaș scriitor și anume:

Mă înșală (Roman), *Mireasa* (teatru sătesc), *Ce poate lenevia* (teatru sătesc), *Mâna vocilor* (teatru sătesc), *Anecdote botezate*, *Anecdote pipărate*, *Anecdote de post*, *Anecdote nouă*.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Citind revistele

— Cele trei Crișuri, Anul II, No. 1—2. 1—15 Ianuarie 1921, Director G. Bacalogiu, Oradea-Mare. —

Numărul prim din anul al II-lea al inimoasei reviste, care apare la marginea de Apus a României, marchează un pas simțitor de progres.

E o minunată straje culturală această publicație plină de avânt și de atracție chiar pentru elementele cele mai șovăitoare dela hotarele noi ale statului nostru.

Extragem din articolul redacțional pasagiul, din care reiese directiva sănătoasă dată revistei:

...„Sprijiniți pe argumentul că noi ne-am reluat provinciile atâta timp pierdute, nu numai pe motivul drepturilor noastre etnice indiscutabile și a absolutei majorități de populație românească în acele ținuturi, ci și pe motivul unei superiorități de cultură, care nu se măsoară cu numărul de librării, ci cu înălțimea sufletului, moștenit dela strămoși și cultivat prin multe generații, noi am căutat dela început o strângere a forțelor culturale românești și o întrebuințare firească a lor ca elemente de atracție spre tot ce putea fi mai uman, mai bun, mai înalt.

In revistă am tipărit deci multe și felurite lucrări, cari aveau însă toate o legătură între ele, ce le făcea unitatea: am ales opere reprezentative pentru sufletul românesc, în toată lumina și căldura lui comunicativă latină, cuceritoare de inimi.

Așa-dar, o revistă din nevoia de a consolida sufletește un teritoriu, care ne revenea de drept, dar a cărui viață românească nu fusese lăsată să se desvolte în mod firesc, ci fusese forțată să ia alte forme după un tipar strein, acela al uzurpatorului stăpânitor de o mie de ani. Vrem să lăsăm arborele sănătos să crească în voe, cu ramurile îndreptate spre lumină, spre soare, nu cu ele strâmbate după capriciul unui grădinar maniac.

Cum am luptat leal, cu armele de fier și ne-am câștigat dreptatea, tot așa am intrat deschis în lupta culturală, convinși că aducem și aci o superioritate, care se va impune, nu numai spre binele nostru, ci și al umanității. De-aceea, culegem de pretutindeni, localizând la granița Tisei, cele mai bune puteri sufletești ale românismului, ajutând astfel și la unificarea internă a țării..."

E bine că se dau, energic și lapidar, aceste lămuriri, menite să aducă un principiu unificator în materialul cam eclectic, publicat până acum de revistă.

D-l *Iorga* ilustrează acest principiu prin argumentarea temeinică și vioae a vechimii românității ținutului bihorean.

D-l *George Bacologlu* preface cu pricepere, după Lafontaine, povestirea duioasă a unui „reveillon" de artiști.

Poetul Emanoil Bucuta publică două poezi „Oglinzi" și „Cântece de leagăn," amândouă pline de simțire și'ntr-o formă oare-cum nouă și puțin ciudată. Ambele bucăți sunt luate din volumul „Florile inimei," apărut de curând și despre care vom vorbi mai pe larg în ziar.

D-l Speranția continuă studiul său „Frumosul ca înaltă suferință," vorbind de data asta, mai curgător și mai clar decât în numerile anterioare, despre Frumosul și imitațiunea sa.

E interesantă și-n oare-care măsură nouă părerea sa că... „atât posesiunea cât și imitațiunea sunt reacțiuni de alinare în fața frumosului; constatând frumosul, îl contemplăm ca unitate de sine stătătoare și-l voim. Ne lipsește și ne e sete. Prezența frumosului e o nostalgie nedefinită, o suferință acută, căreia trebue să-i răspundem. Imitându-l, ni-l insinuăm în propria noastră ființă.... alinându-ne măcar în parte arșița."

După două strofe în stil poporan, scrise cu căldură de Ovidiu Hulea, urmează poezia Sbucium, semnată de secretarul revistei, D-l M. G. Samarineanu. O puternică vibrare de sentiment, redată prin versuri sacadate și frânte, cu un ritm impetuos și o neglijare firească a rimei, cu imagini bine conturate, dar nu încestul de originale și fără o legătură mai stringentă între ele

In deosebi, finalul puternic ne face să nădăjduim mult dela tânărul macedonean, așa de repede integrat sufletește României mari:

„In seara asta tristă, când
[pare însuși vântul
Că și-a găsit odihna și s'a
[retras în ea;
Când obosit pământul
De-atâta fecundare,
De-atâta frământare,
Tihnit își doarme somnul,
[sub albul de lumină
Al paleior de nea...
De ce nu pot și eu
In leagănu nitării să culc
[or'ce-a mintire,"

Revista se preocupă — și bine face — și de chestiunile prac-

Cronica politică

In politica pe care așa numitul partid național ardelean o duce în numele Ardealului, s'a putut constata și cu prilejul ultimelor declarațiuni, că există o mare distanță între locul pe care ține a-l ocupa d. Vaida și între acel ocupat de d. Maniu. Cel dintâi, luând atitudini contra Bucureștiului cu mult mai violente decât lua față de Budapesta, pășește tot mai mult spre o extremă din ce în ce mai dușmănoasă și mai primejdioasă umilității naționale. Iar cel de-al doilea, menținându-se în cunoscutu-i echilibru, cu toate încercările de-a-și manifesta existența în ultimele ședințe din parlament, continuă a se păstra ca o perpetuă rezervă. De altfel, față de urmările necugetatei politici a d-lui Vaida, singurul sprijin care mai pare a fi rămas pentru acei cari mai cred în trăinicia unei politici regionaliste, îl formează această rezervă a d-lui Maniu. Nu doar că d-sa ar fi mai puțin regionalist și separatist în concepțiunile sale politice, — o dovedește această persistența d-sale menținere pe baza formalității împlinite la Alba-Iulia, — dar ceia ce-l distanțează pe d-sa de d. Vaida este prudența cu care nu se avântă în exteriorizarea patimilor ce-i clocotesc în suflet.

Plecând dela această deosebire, care se observă tot mai mult între cei doi fruntași ardeleni, e lesne de înțeles criza ce o străbat acum cei cari au mai rămas în gruparea condusă de aceștia. Formate de mult două tabere, numai solidaritate impusă cu multe sacrificii pentru salvarea aparențelor, atât de necesare întru menținerea iluzie tăriei, a împiedecat desmembrarea definitivă a partidului. Astfel că acum, mai cu osebire în urma declarațiilor d-lui Vaida, după frământările dinauntrul organizației, nu este exclus ca semnalul dat la neisbutita întrunire a comitetului executiv de-acum două luni, să găsească o imediată urmare.

Din presa germană

Ziarul „Deutsche Tagespost" din Sibiu, publică în ultimul său număr, un articol de fond, în care citim următoarele rânduri cari ne privesc, ca Români:

„Apărând acest număr din „D. T." care vrea să aducă un serviciu cauzei de împăciuire a popoarelor, în preseara Crăciunului românesc, să nu se creadă că e numai o întâmplare. In acest număr voim să ne interpunem pentru cauza umanității, dar totodată vrem ca el să fie un salut de Crăciun pentru concetățenii noștri români, cari veacuri dearândul au trăit cu noi împreună în acelaș strâmtorare națională și cari își pot realiza acum, liberi de orice cătușe, aspirațiunile lor naționale, în vreme ce noi trebue să luptăm pentru asigurarea existenței noastre naționale și în noua configurațiune a împrejurărilor tot cu aceleași greutăți ca și în trecut" . . . .,

„In lupta pentru drepturile noastre naționale nu voim să uităm, că și noi suntem oameni. Nu vom ignora niciodată convingerea noastră, că nu ura națională, ci împăciurea popoarelor este singura chezășie pentru desvoltarea liberă a popoarelor, așadar și a națiunei române, și această convingere ne va fi suprema călăuză în acțiunile noastre".

„Salutul nostru de Crăciun ce-l transmitem poporului român se concretizează în adevărul că existența patriei noastre nu se va asigura prin luptă pe patru fronturi, ci prin o împăciuire a popoarelor, atât în intern cât și în extern."

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

DOUĂ INTREBĂRI

In numerile 77 și 78 din „Voința" Domnul Osvadă se ocupă de articolul „Adevărata Reșiță" din „Infrățirea" de la 18 Noembrie a. c.

Faptul că d-l Osvadă a fost Secretar General în fostul Consiliu Dirigent, mă face să mă ocup de aproape cu articolele d-sale și cu această ocazie să precizez, încă odată, punctul nostru de vedere.

D-l Osvadă stabilește aceleași fapte ca și subsemnatul, nu însă și aceleași concluzii, și anume:

1. Decretul Lege 2455 hotărăște că „din totalul de 125 mil. lei, ce reprezintă capitalul social al Reșiței să rămâie străinilor 75 mil. și să se dea capitalului românesc 50 mil." — Prin această repartiție a capitalului se lasă așa dar neschimbat caracterul străin al vechei societăți Reșița, cum și d-l Osvadă, cred, că va recunoaște.

2. Banca Românească a iscălit numai acel proces verbal în care a putut determina soc. Reșița ca, cel puțin deocamdată, să se mulțumească cu acțiuni de vot numai pentru 50 mil., iar pentru restul de 25 mil. cu acțiuni de dividend.

Prin acest aranjament smuls de Banca Românească, s'a putut asigura Grupului românesc, paritate la vot față de Grupul străin. — D-l Osvadă uită să spuie că nici în Decretul-Lege nu era menționați nici d-nii Bontescu, Tăslăuanu și toți câți „în trecut au purtat cu cinste drapelele luptei economice", — și nici celelalte Bănci nu ceruseră această clauză, până nu a intervenit Banca Românească și doar numai prin acest mijloc se putea evita atot puternicia Grupului străin, în caz când Parlamentul nu ar fi vrut să admită „târguiala făcută". — In urmă, Banca Românească văzând, din modul de repartiție al acțiunilor ce i se impunea de soc. Reșița, adevărata intențiune a acesteia de a conrupe funcționarii statului, a refuzat cu indignare să participe la această cumpărare de conștiințe.

Acestea sunt fapte pe care nimeni nu le poate nega. Gânditu-s-au oare cei ce au lansat afacerea Reșița (d-nii Bontescu, Tăslăuanu etc.) la eventualitatea ca Parlamentul să respingă participarea Statului în această societate și dacă s-au gândit, atunci cum au căutat ei să salveze capitalul român, lăsat față de cel străin în minoritate, conform cu dispozițiunile luate de acești Domni la început?

Pentru a fi precis, citez partea caracteristică din statutele „Reșiței" aprobate de Consiliul de Ministrii actual. La art. 2 sub titlul Obiectul Intreprinderei se spune textual: „ . . . . într'un cuvânt, societatea are de scop ori ce fel de intreprindere industrială și în special încorporarea ulterioară în societate a domeniilor, minelor și uzinelor din Hunedoara și Cugir, proprietatea Statului Român."

Vedem deci că scopul principal al „Reșiței" este acapararea averei Statului! Această intențiune de despoiere a averei Țării ar trebui să fie respinsă de ori ce român, când știut este ce importanță decisivă au minele de fer pentru apărarea Țării. Este trist ca un inginer ungur să atragă, cel dintâi, atenția românilor asupra rezervei limitate de minereu de fer ce posedăm, cât și asupra necesității economisirei ei. D-l Osvadă să-și ia osteneala să deschidă revista română Analele minelor Nr. 10, An. 3. și va vedea la pagina 651 ce spune în această chestiune inginerul Sartoris, un specialist cunoscut.

Față de aceste fapte, dela sine rezultă, ce atitudine trebuie să aibă ori ce român în această chestiune. Punctul nostru de vedere, expus în „Viitorul" și în „Infrățirea" este că: față de constatarea cantității, foarte reduse a acestor zăcăminte de fer, azi încă proprietatea Statului, aceste zăcăminte trebuie să rămâie și pe mai departe a Națiunei întregi. In aceste timpuri când, transporturile internaționale sunt anevoioase, Statul să vândă soc. „Reșița" ori cât minereu ar avea nevoie să prelucreze, timp de un an, doi, trei, până ce vom reveni la normal, dar după aceia să ceară ca Soc. „Reșița" să-și aducă minereu din străinătate, așa cum făcea totdeauna și sub unguri, sau să exploreze Țara să vadă dacă găsește și alte zăcăminte de cât cele ale Statului. — Ori ce înlesnire de transport, taxe vamale protecționiste și chiar prohibitive, se vor putea atunci acorda „Reșiței" pentru a o ajuta să prospereze, dar ca Statul să-și vândă minele sale, asta nici odată.

Nu suntem în contra „Reșiței" ca societate, ce caută să trăiască în mod onest din propriele ei mijloace, suntem în contra „Reșiței" acaparatoare și demoralizătoare. Inaintea intereselor momentane ale unei societăți străine sau chiar românești, trebuie să treacă interesele perpetue ale Țării, și am convingerea că pe această cale ne vor urma toți adevărații români care înțeleg altcum de cât D-nii Bontescu Tăslăuanu, și discipolul lor D-l Osvadă, interesele neamului.

Dar îngrijorarea noastră este împărtășită chiar de un membru al Guvernului Averescu și care a fost și în Guvernul Vaida, — Domnul General Rășcanu; spune textul în adresa Nr. 25323 din 26 Noembrie a. c. către Ministerul de Industrie (Tăslăuanu): „obligațiunea prevăzută numai principial în Decretul-Lege, nu constituie asigurarea realizărei de către societate (Reșița) a celor necesare pentru armată" și mai departe accentuează „obligațiunea ce i s'a indicat în mod prea vag în schimbul încorporărei minelor" și constată de asemenea că, „minele de la Hunedioara constituiesc singura reservă de material prim, de care dispune Țara, pentru satisfacerea nevoilor de armament și muniții în timp de războiu". Vedem deci că un membru al Guvernului, fost coleg cu inițiatorii „Reșiței" și deci fără legătură cu partidul liberal face rezerve, foarte serioase, asupra „Reșiței".

Cum rămâne în acest caz cu „laurii recunoștinței ce ar trebui să se aducă d-lor Bontescu și . . . Veith" și cu „activitatea d-lui Bontescu înspre care se vor pleca, cu vremea, steagurile recunoștinței și a aprecierei juste", cum așa de frumos declamă domnul Osvadă!! — După acești domni ar trebui să lăsăm Țara să fie furată de averea ei și tot să mai găsim că „Reșița" este aceia care se sacrifică. Dacă este vorba de recunoștință, atunci de sigur că d-nii Bontescu, Tăslăuanu, Veith & Comp. își datoresc lor reciproc această recunoștință. Are dreptate d-l Osvadă să vorbească de „iperzeloasa precauțiune" a „Reșiței", dar numai în sensul că a intenționat prin fântovărășire cu Statul, printre altele, să scape de urmărirea bănățenilor expropriați pentru câți-va creițari.

Pentru a da ocazie d-lui Osvadă să-și precizeze punctul său de vedere, îi punem două întrebări:

1. De ce d-l Tăslăuanu a început distribuirea acțiunilor soc. „Reșița" înainte ca Parlamentul să fi discutat Decretul-Lege 2455? Adică, de ce se va aduce chestiunea aceasta în discuția Parlamentului, de abia în iarnă, și anume în fața aceleiași Camere a Deputaților, presidată chiar de Presidentul Consiliului de Administrație al societății „Reșița", domnul Duiliu Zamfirescu și care, toți o știm, regretă că nu a putut repartiza toate acțiunile numai la partizanii săi?

2. Știe d-l Osvadă că dela 1 Noembrie a. c. domnul V. Blăsian, fostul Director General al minelor Statului, aghiotantul d-lui Tăslăuanu, a trecut din postul dela Stat în acel de Director General suplinitor la . . . Reșița, tocmai acest personaj care are o parte destul de mare la înfăptuirea noiei „Reșița"??

Inainte de a termina aceste rânduri nu pot să nu-i amintesc d-lui Osvadă că sunt nevoit a trece cu vederea aprecierele sale necuvincioase asupra mea, care dovedesc o slăbiciune în modul său de judecată. Las domnului Osvadă apanajul de a ataca în mod trivial pe adversari.

Cluj, 7 Ianuarie 1920.

Dr. Inginer *C. I. Motaș.*

Ancheta dela Comisia de Alimentare a județului Bihor

Reviu astăzi asupra articolului meu din săptămânile trecutu.

Ancheta întreprinsă contra Comisiunei de alimentare a județului, nu s'a terminat încă, sau dacă s'a terminat nu ni s'a adus la cunoștință rezultatele, pe care toată lumea este curioasă să le afle.

Știm că acte importante, nu se mai găsesc în archiva comisiunei și că ele au dispărut fără urme.

Contractele se făceau verbal a l'amiable, servind operațiuni foarte fructuoase pentru unii.

Mărfurile, în loc să se împartă direct la populație, pentru a o feri de speculă, ceace justifică chiar existența comisiuni de alimentare, se distribuiau pe la anumiți comercianți aleși, nu se știe cum și n'ce condițiuni, dar se știe că aceștia au făcut averi. Căci refuzăm să înțelegem cum acești fericiți negustori s'ar fi mulțumit numai cu comisionul de 20% profit peste prețurile tice, de actualitate și de interes general, devenind astfel o publicație și mai utilă.

Așa, D-l Vasile Vlaicu lămurește problema datoriei particularilor la lichidarea cu Ungaria, arătând că nu e posibilă această lichidare, dar e posibilă activarea unor relațiuni pașnice de bună vecinătate cu Ungaria.

D-l T. Murășanu publică două cântece cu o formă corectă și bună, dar fără un fond conzistent.

Românul din Macedonia, fost ministru turc, D-l N. Batzaria continuă seria sa de admirabile schițe, cu multă viață în ele și cu farmecul decorului oriental turcesc. Așteptăm strângerea acestor schițe în volum.

Palidă, eminesciană, poezia „Ultima nădejde" a D-lui George A. Petre. Nu strică însă ca revista să încurajeze începuturi promițătoare, cum de altfel arată pe alocuri că merită această încurajare D-l Petre.

Cu multă grije e scris articolul D-lui Rom. Demetrescu „Ce trebuie să fie Eminescu pentru noi?" Are însă prea multă pretenționitate în etalarea unei pretinse noutăți, privind integral poezia și filozofia marelui poet!

Cea mai frumoasă poezie („Toamna") din volunul „Mărgăritare negre" de Stamatiad are minunatul sfârșit cu imagina fecioarei:

„Nebună și sveltă aleargă [spre mine,
Și lacul albastru cu sălcii [ne chiamă:
A voastră e lumea, veniți, [n'aveți teamă,
Iubire v'așteaptă!"
Dar toamna-i deplină și-n [suflet și-afară,
Iubitele frunze într'una cad [moarte
Și vântul le duce departe, [departe,
Spre țărmul uitării!

Câte-va cuvinte ploase, dar exagerat de admirative pentru „maestrul" Macedonski.

Un sonet sprinten, dar fără să lumineze o nouă latură a talentului „mignon," cu care poeta Ecaterina Pițiș spune plăcut unele lucruri.

Prefesorul C. Sudețean cere o împăcare și o adăugare a spiritelor de azi, în interesul culturii românești.

Profesorul Dr. Gh. Cinhandu studiază cu multă dragoste și răbdare vechile urme de cultură românească în Bihor.

Croncile, notele, revista revistelor, memento sunt și mai numeroase în numărul acesta al „Celor trei Crișuri", legând astfel și mai strâns revista de evenimentele cu interes cultural ale actualității.

Cu un material atât de bogat și-n marea lui majoritate de valoare, revista românească din Oradea-Mare e o luminoasă faclă a latinității civilizatoare până spre malurile Tisei.

N. G. T.

comisiunii cum li se fixa şi nu ar fi speculat până la ultima limită şi aceste mărfuri căzute din cer.

Cunoaştem multe din de desuptu ile frumoaselor afaceri ce s'au făcut în ultimul timp, şi vom şti să le dăm în vileag, la timpul lor.

Anchetele administrative cred că şi-au făcut datoria, vine rândul anchetelor judiciare.

Parchetul are cuvântul.

Silver George.

INFORMATII

Autorităţile locale au hotărît să aplice cele mai severe pedepse tuturor acelora care nu se vor supune preţurilor maximale. Prima pedeapsă va fi confiscarea imediată a întregului stoc de marfă din magazie.

*

Comisia de evacuare a reînceput controlul riguros al tuturor locuinţelor din Cluj cu hotărîrea de a lăsa locuitorilor absolut numai strictul necesar. Acest control se va face de către d-l Ţiplea în persoană aşa că se vor evita excepţiile şi favorurile.

*

Dela 6 Ianuarie a. c. apare la Bucureşti cotidianul maghiar *Bukaresti Hirlap*.

E un ziar care se prezintă în bune condiţii tehnice.

*

Ştirea logodnei apropiate a principesei Maria a României cu regele Boris al Bulgariei, începe a lua un caracter oficial.

*

A doua zi de Crăciun a avut loc la Căminul studenţesc o masă comună între d-nii profesori universitari şi studenţii rămaşi în cămin. La această agapă au luat cuvântul d-nii Bogan-Duică, Lupaş şi Sextil Puşcariu. In tot timpul mesei a domnit o vie cordialitate între profesori şi studenţi.

*

Asociaţiunea de Asigurare a Economilor a înfiinţat o sucursală în Arad, având toate drepturile, — pe întreg teritoriul.

Este singura în drept, a primi asigurări contra focului, grindinei, spargerilor, accidentelor şi evicţiuni până la orice sumă. De asemenea mai primeşte în condiţiunile cele mai avantajoase riscurile fabricilor şi industriilor.

Face în Arad asigurările vieţei, având cele mai avantajoase condiţiuni, putând asiguratul a-şi ridica imediat contractul.

Direcţiunea Generală a Asociaţiunilor de Asigurări a Economilor în Cluj Str. Regina Maria Nr. 35 dă în mod gratuit deslusiri în ramura asigurărilor.

*

Procesul socialiştilor grevişti din Sibiiu a luat sfârşit după 9 zile de desbateri. Curtea a adus sentinţa următoare:

Sunt condamnaţi cu unanimitate de voturi la muncă silnică: Rudolf Mayer 10 ani, Wilhelm Roth 10 ani, Margareta Roth 10 ani, St. Mathe 8 ani, Dumitru Ursa 8 ani, I. Ieremias 5 ani, D. Ferencz 5 ani.

Cu pedeapsă de închisoare sunt condamnaţi cu unanitate de voturi:

I. Goldştein 5 ani, Oct. Banciu 5 ani, P. Stolz 3 ani, R. Zink 1 an, Daniel Weber 1 an. Ceilalţi acuzaţi au fost achitaţi.

Cu aceasta s'a terminat procesul socialiştilor grevişti din Sibiiu.

*

In numărul viitor vom publica un important şi documentat articol al d-lui dr. Ing. Motăş, intitulat *„Puţină chirurgie morală“*, care tratează despre modul cum vrut să acapereze „grupul economic din Cluj“, industria gazului metan, ca răspuns la articolul domnului V. Osvadă din „Vointa“ Nr. 76

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke“ Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:

Marţi, Miercuri: *Secretul condamnatului.* Dramă criminală.
Joi, Vineri, Sâmbătă: *Clownii.* Dramă de circ. In rolul principal: Freaudy.
Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentaţie pentru copii.* Prezintă: *Copilul Parisului.* In rolul principal: mica Susanne Privat şi Lagrenée.

Cinema Apollo:

Marţi: *Lacrămile poporului*, partea II.
Miercuri, Joi: *In Ghiarele unei femei uşoare.*
Vineri, Sâmbătă şi Duminecă: *Copilul Parisului.*

Cinema Urania:

Marţi, Miercuri: *Domnul doctor.* Comedie.
Joi: (Numai o zi!) *Naulahka.* Film misterios din India.
Vineri: *Prinţesa Voalată.* Film de spionaj.
Sâmbătă şi Duminecă: *Regele Albisului.* Film poliţist.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines“

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii No. 9
20 **Telefon No. 350**

Haine veritabile NEUMANN şi paltoane de iarnă pentru bărbaţi, băieţi şi fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ
65

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ŞI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Scrisoare din Caransebeş

De sărbători. — „Pomul“ orfanilor. — Specula. — O tovărăşie nefericită. —

Suntem în preajma sfintelor sărbători ale Crăciunului. O lume întreagă de săteni a dat năvala la oraş, ca să se aprovizioneze cu cele de trebuinţă. Şi au adus ca de altă dată, mulţime de ouă, mere, paseri, nuci, fasole, făină de păpuşoiu pe cari le vând mai ieftin, din cauza concurenţei şi mai ales ca să apuce cât mai în grabă bănişorii, de pe cari îşi vor cumpăra lumini, tămâie, ceva zahăr, — destul de scump, — niţică miere ca să pună lângă colacul lui Moş Crăciun şi — colacul însuş. Lumea de prin jurul Caransebeşului trăeşte cu mămăliga şi mălaiu, astfel cele mai multe femei nici nu ştiu face pâne, care împodobeşte masa numai la zile mari.

E o veselie şi o bucurie mare, care se zugrăveşte pe feţele bătute de vânturi şi de ploi ale sătenilor şi mai ales a sătencelor tinere şi bătrâne. Prin târg se văd pe lângă obicinuitele şatre de opinci, îmbrăcăminte şi mărunţişuri necesare gospodăriei, dar mai ales gospodinelor fără prea mari pretenţii ale satelor, şi şatre cu turte dulci, halve, şi jucării pentru copii, a căror sărbătoare mai ales e Crăciunul, venit de rândul acesta „cu cal negru“ şi cu o vreme călduţă ca la Paşti. Şi astfel în carele, la cari sunt înjugate văcuţe, alături cu viţelul ori purcelul vârât cu nasu'n fân, vezi răsărind şi câte o căciulă miţoasă, iar de sub ea o pereche de ochi umezi de copil, cari privesc miraţi şi cu oare care sfială la hărmălaia din jurul lor. Sunt cele mai tinere vlăstare ale satelor, cari adună acum cele dintâi impresii despre oraşe.

Cum Caransebeşul însuş este un orăşel, care în privinţa numărului locuitorilor abia dacă s'ar putea măsură cu un sat mai mare de pe „pustă“, păstrează încă în bună parte obiceiurile frumoase ale satelor. Astfel în dimineaţa Ajunului „piţărăii“ harnici, trezesc din somn lumea cu glasul lor vesel spunând la casele Românilor obicinuita

Bună ziua lui Ajun,
Că-i mai bună a lui Crăciun,
Că-i cu miei şi cu purcei
Fug copiii după ei.
Cârnaţi, cârnaţi, eşi gazdo de ne daţi
Lopăţiţă, lopăţiţă, eşi gazdo că ni-s de-o viţă
Covrig, covrig, eşi gazdo că ni-e frig.

Nuci, mere şi câţiva bănuţi, răsplătesc cu multă dragoste pe aceşti soli ai altor vremuri. Iar seara, după ce se întunecă bine, rânduri-rânduri de copii colindă răspunzându-şi unii altora din diferite străzi. Sunt cuvinte şi melodii pe cari toată lumea le cunoaşte, le aşteaptă însă şi le ascultă în fiecare an cu aceaşi înduioşare. Ele anunţă doar lumii, naşterea aceluia, ce a venit ca să ne aducă „pe pământ pace şi între oameni bunăînvoire“. Cu micii colindători se iau la întrecere cei mari, căci ceva mai încolo răsună aceiaş colindă, cântată cu măestrie de corul bărbătesc al „Reuniunii“ din loc, care colindă vr'unui corist iubitor de veselie, mai ales că anul acesta a fost belşug de prune . . . Ziua numelui, ziua naşterii, avansări, creşterea familiei, botezuri sunt trecute cu grijă în calendarul veselilor Caransebeşeni, cari ţin cu sfinţenie şi cu drag la vechile obiceiuri româneşti, vrând astfel să se încredinţeze pe sine şi lumea, că „vremurile“ nu se schimbă când vrea omul . . .

Miercuri înainte de Crăciun s'a ţinut în sala de gimnastică a liceului din loc „Traian Doda“ sărbatoarea „Pomului de Crăciun“, aranjată de „Societatea pentru ocrotirea orfanilor şi a văduvelor de războiu“, în fruntea căreia lucră cu zel şi dragoste pentru cauza orfanilor şi a văduvelor, ba chiar şi a invalizilor de războiu, soţia d-lui preşedinte de tribunal, doamna Maria Labonţ, ajutată de sprijinul desinteresat al mai multor doamne din societatea noastră românească de aici, ea reuşit să dovedească că şi cu mijloace modeste, căci societatea care ar avea putinţă să sprijinească, e foarte greu de mişcat, — se poate face mult. Astfel în cadrul unei serbări frumoase al cărei caracter de o caldă sincertate a impresionat adânc atât pe cei ce aveau să se împărtăşească de binefacerile, izvorite din dragostea sufletelor înţelegătoare ale durerilor, celor atinşi de coasa nemiloasă a războiului, cât şi publicul care a ţinut să ridice prin prezenţa sa însemnătatea acestei sărbători. Era bine, era în interesul chiar al acestui public să răspundă mai altfel la apelul de o profundă înţelegere a spiritului vremii, adresat de societate prin-doamna presidentă. Şi aşa a fost înălţător, mulţumim pentru ceea ce a făcut. S'au distribuit haine la vr'o 46 orfani, daruri bine alese la văduve şi invalizi, haine, albituri, prăjituri, cozonaci. Domnul colonel Romann a arătat importanţa mişcării de a sări în ajutor nevoiaşilor, cari se vor împărtăşi de altfel cât mai în grabă şi de cunoştinţa oficioasă a statalui, care însă are atâtea şi atâtea greutăţi de învins. Cum mişcarea e pornită din cercuri militare, la ridicarea nivelului sărbătorii a contribuit şi Armata.

Odată cu punerea în vigoare a preţurilor maximale, se observă o tendinţă făţişă şi îndrăzneaţă de scumpire. Această tendinţă se manifestă deocamdată mai la carne. Măcelarii se provoacă la scumpirea vitelor şi în consecinţă ameninţă să nu mai taie. Nu ştiu întru cât este sau nu adevărată afirmarea lor, încât mă priveşte însă pe mine, constat şi de data aceasta o coincidenţă stranie între măsurile luate de oficialitate de o parte şi de răspunsul celor pe cari vrea să-i reglementeze de altă parte. Este o cutezanţă, care pare că vrea să sfideze chiar şi Statul, când e vorba de buzunarul lor. Cred că dacă li s'ar lua dreptul de a-şi mai esercita meseria, să zicem pe timp de vre-o 5 luni, în care vreme i-ar înlocui oameni puşi de oficialitate le-ar trece gustul de a se trage în degete cu Statul.

*

Văzând lumea, — în cazul nostru funcţionarii, — că Statul nu ştie, ori nu poate să găsească măsurile pentru a paraliza atentatele de tot felul la punga lor foarte slăbită, încă deacum un an, aproape, au înfiinţat un fel de tovărăşie, care au botezat-o „Frăţia“. Şi au subscris oamenii, care cât a putut, câte două-trei-patru coote de familie, cu gândul că au găsit în fine mijlocul de a-şi cârpi mai uşor, cu aţă bună şi ieftină — sărăcia.

Dela înfiinţare a trecut un an, însă astăzi n'au mai găsit-o, — doar'câteva pălăriuţe, ceva orez, cam suspect la gust şi miros, foarte puţin peşte şi piele cam pipărată pentru încălţăminte. Iar când s'au întrunit din nou într'o adunare gata să-şi verse amarul înpotriva conducerii, au aflat cu multă mâhinre, că nu se putea face mai mult, cu toate că oameni de bine au asigurat societăţii cel mai larg sprijin, lipsa de bani, împrejurările grele de transport, spesele mari împreunate cu călătoriile de Bucureşti pentru a procura marfă, — toată acestea şi multe altele au contribuit la rândul lor, ca bieţii oameni să rămână şi de data asta cu straiele tot în starea veche, doar cu un grad şi ceva şi mai rele. Conducerea veche a mărturisit că a făcut tot cât a putut, să vină alţii, cari cred că pot face mai mult. E dureroasă şi întristătoare această mărturisire. Ea dovedeşte înco'dată că nu e de ajun-să ai bunăvoinţă, se cere mult mai mult, în primă linie bani mulţi, ca să poţi lupta numărul imens al duşmanilor şi oameni cari să ştie lua şi susţinea lupta cu ei. E o tragedie, care nu-ţi stoarce lacrimi, ci-ţi încoarda numai vinele.

Coresp.

Universitare

„Cercul studenţilor Transilvăneni din Bucureşti s'a constituit pentru anul şcolar 1920—921, cu următorul comitet: preşedinte George Şerban; vice preşedinţi: Iuga I. şi Lengnel C.; secretar-general: Todor A. secretar de şedinţe: Totoiu I. casier: Ursu R.; membrii de încredere: Stinghe V., medicină; Tăculescu I. ştiinţe; Brează S., electro-tehn.; Bocanicia V., drept: Călugăr A., litere; Popa I. academia comercială; Cota V., silvicult; Popescu I. politechnică.

Cetiţi „Infrăţirea“

Ardeleni

pregătiţi-vă pentru cele

Doua mari serbari

pe cari le organizează „Sindicatul presiei române din Ardeal“, cu prilejul Congresului său.

Miercuri 19 Ianuarie: (Boboteaza)

Mare festival de gala

în sala Teatrului Naţional

Joi 20 Ianuarie: (Sf. Ion)

Mare bal costumat şi mascat

(travesti-ul şi masca nu sunt obligatorii) **cu tombolă, program artistic, surprize nenumărate.** In saloanele Hotelului New-York

Din Ungaria

Nota aliaţilor în chestiunea Ungariei de Vest. — Nota guvernului sovietic în chestiunea comisarilor poporului.

Nota aliaţilor adresată guvernului maghiar în chestiunea Ungariei de Vest, a fost remisă. După informaţiile agenţiei telegrafice maghiare, nota nu pretinde evacuarea imediată a acestui teritoriu, ci stabileşte modalităţile de evacuare când se va trece la executarea definitivă a tratatului de pace.

Chestiunea Ungariei de Vest formează prima preocupaţiune a guvernului maghiar. Partidul guvernamental a ţinut o şedinţă discutând nota aliaţilor. Andrásy a declarat unui ziarist că nu trebue renunţat la speranţa că atmosfera de nedreptate în această chestiune va putea fi spulberată. Nu-şi crede că se vor putea convinge cercurile aliaţilor că această nouă amputare ar fi nimicirea Ungariei.

Iar pentru a „argumenta" cât mai plauzibil cercurilor vieneze importanţa prieteniei maghiare pentru Austria — care s'ar nimici în cazul cedării Ungariei de Vest, guvernul maghiar a luat toate dispoziţiunile necesare pentru încetarea transporturilor de alimente destinate Austriei.

In acelaş timp o parte a presei franceze — în frunte cu ziarul „Petite Republique" caută să argumenteze că Consiliul de 5 nu a fost în cunoştiinţă de cauză când a decis cedarea Ungariei de Vest Austriei iar prin acest act a aruncat sămânţa neînţelegerii între aceste state.

*

La nota guvernului sovietist al Rusiei adresată guvernului maghiar în chestiunea condamnării la moarte a celor patru foşti comisari ai poporului, guvernul maghiar a decis că este gata să predea aceşti comisari Rusiei în schimbul celor 1000 de oficeri maghiari reţinuţi ca ostatici pentru cazul executării sentinţii aduse.

*

Decisiunea adusă pentru repatrierea evreilor din Galiţia alători in Ungaria, este în plină executare. Ziarul englez „Thimes" ocupându-se de această chestiune constată că nu este urmarea antisemitismului ci apărarea justă a intereselor economice maghiare faţă de imoralitatea acestora.

(După ziarele maghiare).

Sosirea la Bucureşti a prim-ministrului bulgar Stambulinski

Primul ministru bulgar, Stambulinsky, însoţit de ministrul Kirşicoff şi d-nii Karamaşeff şi Nilaşeff, directorii protocolului a sosit eri la Bucureşti.

In gara de Nord a fost întâmpinat de personalul legaţiei bulgare şi de d-l Rossi, ataşat persoanei d-lui Stambulinsky de ministerul de externe.

Premierul bulgar a descins la Athenée palace, unde a luat dejunul cu d-l Take Ionescu.

Seara a avut loc un dineu de gală oferit de guvern primului ministru bulgar.

Azi a plecat cu un tren special la Sinaia unde va fi primit în audienţă de M. S. Regele, iar în astă seară d-l Stambulinsky va oferi un dineu la legaţia bulgară.

Miercuri va avea intrevederi cu diferiţii fruntaşi politici şi Joi pleacă prin Giurgiu-Rusciuk în Bulgaria.

*

Stambulinsky a venit în Capitală *să trateze prietenia cu România în schimbul cedării Cadrilaterului şi sprijinului în chestia Traciei contra Greciei.*

Anumiţi politicieni, ca d-l Take Ionescu, nu fac decât să servească interesele străine, făcând să nască asemenea idei nebune.

Impotriva Concordantului

- O întrunire de protestare -

Eri s'a ţinut la Bucureşti o mare întrunire publică convocată de societatea „Clerul ortodox". Au luat parte şi reprezentanţii societăţei ortodoxe a femeilor române.

Au vorbit părintele Dumitru Georgescu, profesor Bellu, Tudor Popescu, G. D. Scraba. Toţi arată senituţile impuse prin Concordat. D-l Vasile Goldiş, luând cuvântul spune că concordatul nu poate fi acceptat de nici un român şi de nici un ardelean. El zădărniceşte jertfele sutelor de mi de oameni cari au luptat şi pentru patrie dar şi pentru credinţa lor.

D-l Take Ionescu, procedează ca în epoca absolutistă. Arătând secret, şi refuzând să dea lămuriri parlamentului.

Concordatul nu poate fi privit de nici un român, aşa cum este formulat. Poporul trebuie să cunoască amănuntele tratativelor.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţeşi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ultime informaţiuni

D-l N. Titulescu va pleca în curând dela Paris la Bucureşti.

*

In locurile vacante de senatori şi deputaţi, partidul poporului a fixat următoarele candidaturi: La Ilfov d-l Pascal Toncescu şi la Târnava Mică d-l Prie.

*

La reluarea lucrărilor Parlamentului, se vor depune pe biurouri anteproectele reformelor electorale.

*

Starea d-lui general Coandă este satisfăcătoare.

Domnia sa va părăsi în curând sanatoriul.

Deasemenea merge spre bine episcopii Nifon şi Ciorogariu.

*

Joi va sosi în Capitală, venind dela Sinaia Familia Regală.

*

Au făcut senzaţie telegramele trimise la Londra de către dl Take Ionescu, cerând ajutor contra primejdiei bolşevice şi maghiare. Ele reînoesc politica de frică şi au un puternic ecou asupra situaţiei financiare, scăzându-se creditul şi valuta.

Guvernul s'a văzut silit să dea eri un comunicat intern prin care arată că ştirile apărute în ziarul „Times" şi presa străină cu privire la îngrămădirile de trupe străine la Nistru şi la Tisa sunt pure fantezii, desmiţind astfel politica d-lui Take Ionescu.

*

Confederaţia generală a Muncii din Franţa a publicat un manifest contra partidului comunist născut la Tours, condamnând acţiunea acestuia şi rupând definitiv orice legături cu el.

*

D-l N. Titulescu a fost primit în audienţă la Elysée de preşedintele Republicii franceze, d-l Millerand.

*

D-l Naum, ministru plenipotenţiar al Greciei la Bucureşti a fost rechemat la Atena. Domnia-sa va fi înlocuit cu d-l Theotokis care va asista în calitate de trimis extraordinar la căsătorille dela Curtea Regală.

*

Presa greacă publică textul mesagiului regal citit de regele Constantin în Camera elenă în care se menţionează stabilirea de raporturi cordiale cu România şi o politică binevoitoare faţă de aliaţi.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Marţi: *Falimentul.*
Sâmbătă: *Amorul veghiază.*
Duminecă matineu: *Lorica noastră.*
„ seara: *Sapho.*

TELEGRAME

Conferinţa Ambasadorilor

Lyon 9 Ianuarie

Conferinţa Ambasadorilor s'a întruni Vineri dimineaţa sub presidenţia lui Jules Cambon. A asistat şi generalul Weygard. Conferinţa a luat act de raportul comisiei interaliate pentru controlul naval în ce priveşte executarea clauzelor navale din tratatul dela Versailles şi a dizolvat comisia de control din Bulgaria prezidată de amiralu Corssyere.

Polonia şi Silezia de Sus.

Cu prilejul „Săptămânei Sileziei", în Polonia, s'a votat o mojiune după care Polonia îşi va lua la nevoie cu forţa dreptul său în Silezia Superioară.

Noul guvern al Statului Fiume.

Roma, 9 Ianuarie.

Din Milano se anunţă că la Fiume s'a format un guvern sub presidenţia lui Von Grossich. Scopul politic ar fi unirea Statului liber Fiume cu Italia.

Constituanta Rusă.

Paris, 9 Ianuarie.

La Passy se vor întruni în curând deputaţii ruşi din Dumă în vederea întrunirei Constituantei ruse, cu scopul de a apăra interesele şi privilegiile Rusiei în străinătate.

Vor lua parte deputaţii aleşi în Februarie 1917 după prima revoluţie a lui Kerensky sub presidenţia lui Cernof. Vor lua parte şi Kerensky şi Miliukow

Executarea protocolului dela Spaa.

Nauen, 9 Ianuarie.

In răspunsul Germaniei la nota franceză din ziua de 1 Ianuarie, cu privire la neîndeplinirea obligaţiunilor protocolului dela Spaa, se combate în detaliu punctul de vedere francez şi se conchide că îndeplinirea ad-litteram a protocolului dela Spaa s'a dovedit ca imposibilă, şi că Germania a executat cu lealitate tot ceeace se poate. Guvernul german se va strădui şi mai departe să se conforme pe deplin obligaţiunilor sale. Scopul guvernelor aliate, adică dezarmarea Germaniei, urmărit de altfel prin condiţiunile militare ale tratatului dela Versailles, este de fapt realizat.

Guvernul german arată apoi deplina sa lealitate şi cu privire la desfiinţarea poliţiei de siguranţă promiţând remiterea datelor cerute relativ la efectivele diferitelor clase de poliţie conform bugetului.

Guvernul sovietic şi vapoarele luate de Wrangel.

Lyon, 9 Ianuarie.

Ziarul „Moskowkaia Isvestia" scrie că guvernul rus trebue să aducă la cunoştinţa întregii lumi că vapoarele luate de Wrangel nu pot fi vândute sau cedate pentrucă ele aparţin de drept Republicii Sovietelor.

O nouă republică sovietică

Nauen, 9 Ianuarie

Ziarul „Daily Express" anunţă că la Batum, cel mai important fort al Georgiei, singura republică caucaziană nesovietistă, şi'a proclamat guvernul sovietic

Ruperea tratativelor polono-lituane

Varşovia, 9 Ianuarie

Din Varşovia se anunţă că tratativele cari erau în curs între Polonia şi Lituania, au fost rupte.

Acordul comercial anglo-rus

Horsea, 9 Ianuarie

După ştiri din Londra, Krassin va pleca la Moscova pentru a prezenta guvernului sovietic proectul acordului cu Anglia asupra reluărei raporturilor comerciale.

In absenţa sa, Klisko, membru al delegaţiei ruse, îi va ţine locul până la sosirea inginerului bolşevic Lomonosof, care a cumpărat locomotive pentru Rusia şi Germania.

Existenţa Ligii Naţiunilor primejduită.

Roma, 9. Ianuarie.

Mai multe ziare italiene scriu intransigenţa membrilor Ligii cu privire la admiterea Germaniei şi a altor state în Ligă, ameninţă chiar existenţa ei.

Deja Argentina s'a retras; acelaş lucru îl vor face şi alte republici americane. Iar Statele-Unite vor găsi în această mişcare elementele necesare pentru a întemeia o altă Ligă a Naţiunilor la care vor adera cu uşurinţă şi statele cari acum nu fac parte din Liga actuală.

Anexarea Triestului şi a Istriei.

Roma, 9. Ianuarie.

Regele Italiei a adresat populaţiei din Veneţia Adriatică o proclamaţiune mişcătoare prin care salută anexarea Triestului şi a Istriei la patria mumă. Proclamaţia se sfârşeşte astfel: Conştiinţa victoriei şi a păcii întrunind astăzi toate spiritele în disciplina superioară a patriei, rezervează Italiei un viitor demn de glorioasele sale amintiri.

Cursul schimbului la Paris

Londra	61.04
New-york	17.18
Germania	22.75
Belgia	105.25
Spaţia	225.00
Olanda	541.00
Italia	58.00
Praga	19.1/8
România	20.50
Elveţia	261.75
Viena	3.75

Med. Dr. Lăzărescu

medic Şef al Casei Cercuale
Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliile în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Funerariile Rosettei General Petala

Discursul d-'ui dr. Pop, primarul orașului Cluj la mormântul Doamnei Rosette General Petala.

Cluj, 5 Ianuarie 1921.

(După note stenografice.)

Jalnică adunare!

Nu aflu cuvintele potrivite, ca să dau expresiune sentimentelor de durere, cari copleșesc inima mea acum, când stau lângă această groapă îngustă, mică, care este destinată să cuprindă în sine osemintele reci ale unui suflet mare, care a fost d-na Rosette General Petala.

Suflet mare, am zis, pentru-că într'adevăr mare era, care a priceput chemarea unei femei adevărate, care bine a știut, că singura fericire pe acest pământ este împlinirea datoriței și unica mângâiere este munca.

Aceia, cari au cunoscut pe defuncta de când a venit în Cluj, știu ca și mine, și vor da dreptate cuvintelor mele, că ea a fost un suflet mare, că ea și-a priceput chèmarea unei adevărate femei iubitoare. Căci ce poate fi mai sublim decât iubirea de soție și mamă. Acestei datoriințe i-a satisfăcut întru toate. Și-a iubit pe tatăl ei, pe veteranul General Pilat nu numai ca o fică, ci acum la bătrânețele lui, ca o adevărată mamă. Și-a iubit pe soțul ei scump, cum rar se găsește exemplu, știind, că femeea este cununa bărbatului, și-a iubit copilașii, dându-le creșterea cuvenită unor vlăstare ale unei familii istorice, care și-a împlinit o chemare națională, dându-le caractere vrednice de tradiția nemuritoare.

Dar ea nu s-a îndestulat cu această iubire. Din darurile inimei ei larg binefăcătoare, a împărtășit și altarele creștinești și bisericești. N-a fost o instituție culturală, umanitară, de ocrotire, de binefacere, la care defuncta să nu fi fost membră, să nu fi luat parte activă, cari societăți o deplâng astăzi, ca pe o mamă.

Și-a iubit neamul și mai presus de toate și în special ne-a iubit pe noi Ardelenii, de cari nici moartă n-a vrut să se despartă.

S-a consacrat cu trup, cu suflet împreună cu vrednicul ei soț pentru unirea noastră sufletească.

Și-a iubit biserica. N-a fost o biserică, care să nu o cunoască după sufletul ei plos și abia s-a abătut la bisericuța noastră umilă de aici, când a trebuit să fie îmbrăcată ca un vrednic locaș al lui Dumnezeu.

Dorul ei cel mai mare era să vadă catedrala din Cluj gata și predată destinației sale; lucra pentru împodobirea ei, poate chiar în munca ce a săvârșit-o pentru catedrală și-a câștigat și cruda moarte.

Așadară iubirea față de tată, față de soț, față de familie, dragostea față de orfani și societățiile culturale și filantropice, iubirea de neam și biserică și munca care nu află obosire, acestea sunt lucrurile, cari caracterizează pe defuncta cu sufletul ei bland, mare și nobil. A iubit și a făcut binele, pentru-ca să ajute să crească planta dumnezeească a iubirei în România-Mare. Iubind și muncind o viață întreagă și-a făcut datoria până la ultima ei suflare și până la moarte, care a pus capăt muncei sale.

Așa a fost destinul, ar zice unii. Așa a fost voia lui Dumnezeu, zicem noi, cel mare și puternic' către care ridicăm o caldă rugăciune, ca sufletul ei iubitor și mare, întru-cât ar mai putea avea vre-o greșală, Dumnezeu să-l așeze între cei drepți și fericiți.

Iar celor rămași, iubiți și scumpi ne devotăm împărtășind jalea lor și zicând:

„Dormi în pace suflet bland, în veci pomenirea Ta"!

Discursul d-lui dr. Octavian Prie.

Jalnică adunare!

Avem în peptul nostru o scânteie divină, o suflare dumnezeească, care la tot pasul ne amintește, că ținta vieței noastre pe acest pământ este nemurirea.

Dela copilul din leagăn, care se sbate să se prindă de lumina care-l împresoară și până la bătrânul care se stinge... societatea omenească întreagă este stăpânită de stimulul acesta al nemuririi, pe care neavându-o, caută să delăture din drumul ei tot cee-ce este efemer și să smulgă vieței numai ce este etern.

In fiecare om este sădit germenele de luptă împotriva morții și dorul pentru viața eternă. Toți ne sbatem după nemurire, toți vrem ca vecinic să ne facem cuib aici pe pământ și când nu mai suntem, plecăm de aici cu conștiința că trăim mai departe în amintirea faptelor noastre, în rugăciunile celor, pe cari i-am părăsit, plecăm cu conștiința, că nu suntem ca buretele, care dispare nelăsând nici o urmă. Știu, că trăesc în urmașii mei. Reclamăm dreptul la nemurire.

Adecă la două nemuriri: una aici pe pământ în continuitatea faptelor noastre, alta nemurirea făgăduită de scripturile sacre, ca răsplată pentru faptele noastre. Părăsim acest pământ, pe care ne este dat să putem fi nemuritori în faptele, năzuințele noastre nemuritoare, pe cari le lăsăm moștenire urmașilor și cunoscuților noștri, și cu gândul, că ne găsim răsplata eternității celei mai drepte dincolo de mormânt.

Jalnică adunare!

Cu astfel de gânduri am cuprins în mijlocul nostru sicriul ilustrei doamnei Rosette General Petala, care și-a împlinit cursul vieței pământești și se desparte de noi spre a-și urma calea eternității.

Vor veni să vorbească despre sufletul ei sutele de mii de orfani, cărora le-a fost ocrotitoare, vor vorbi despre ea cei flămânzi, cei părăsiți, cei bolnavi, pe cari i-a îngrijit, vor veni societățile filantropice, cărora le-a fost ocrotitoare, va veni biserica catedrală, ca să vestească nemurirea sufletului ei, și va veni dorobanțu român cu sufletul înviorat ca să dovedească ce a fost ea în vremuri de restriște pentru el și pentru Țară. Va mărturisi despre marea putere, ce a sădit-o Dumnezeu în inima ei de femee și de binecuvântare în sufletul ei de mamă și soție. Și care oștean va avea sufletul atât de desnădăjduit, ca să poată rezista la cuvintele ei: „Dute la oștire, Pentru Țară mori, Și-ți va fi mormântul Coronat cu floril?"

Doamna General Petala! și-a luat partea cuvenită din lupta uriașă, prin care s'a clădit scumpa noastră Țară.

Dumnezeu Ți-a binecuvântat osteneala și Ți-a hărăzit să dormi în Clujul românesc, scăpat pe veci de robie prin vitejia oșteanului român, înflăcărat de iubirea Sa de Țară.

Fericită ești că Ți s-a dat să trăești timpul aici pe pământ, unde ai văzut și zilele de sbucium, și în glorie l-ai văzut pe acest oștean cu arma în mână, dârz și viteaz, și l-ai văzut și în șirurile de defilare cu atâta farmec.

Dormi în pace, suflet nobil, și vecinică și binecuvântată să-Ți fie amintirea din neam în neam.

Iar recensământul

Citim în Bănatul: „Centralizarea rezultatelor recensământului actual nefiind complectă, rezultatul final nu se poate încă cunoaște.

„S'a constatat însă că recensământul actual nu a fost imparțial, ci a servit mult-puțin interesele dușmanilor noștri. Poate e de necrezut, însă să nu fie de mirare, căci între cei însărcinați cu recensământul se găseau mulți, cari nu cunoșteau deloc limba românească.

„Și s'au găsit români trecuți ca sârbi ori unguri etc. Așa se vede că autoritățile noastre, voiesc să ne scoată mai puțini decât în era lui Tisza".

*

Același ziar dă pentru 5 cercuri din jud. Timiș-Torontal următoarele date cunoscute până acum:

Români	69.084.
Șvabi	80.875.
Unguri	22.513.
Evrei	1.153.
Alte naționalități	29.308.
Total	202.933.

Un caz curios

Corespondentul lui „Central News" la Chicago, relatează un caz curios care derutează știința specialiștilor.

O doamnă din Chicago, anume Field, care fusese până acum incapabilă de a trasa o linie dreaptă, și-a simțit deodată vocațiunea desenului, a luat creionul și a compus mici capo-d'opere în stilul egiptian cari provoacă admirația egiptologilor cu ochelari. Experții au stabilit că aceste desenuri sunt specimene perfecte alea stiiului din timpul lui Ramses II.

D-na Field, care a deschis o expoziție a operilor sale, declară că nici că ea nu pricepe cum de s'a trezit cu acest talent.. N'are decât să apese cu vârful creionului pe o bucată de hârtie ca, fără nici un efort din partea ei, mâna ei, condusă de o influență misterioasă, să trasează liniile desenului. Spiritiștii și teosofii sunt împărțiți asupra interpretărei acestui fenomen. Cei dintâi afirmă că d-na Field e călăuzită de un maestru antic din vechiul Egipt, pe când cei din urmă sunt de părere că artistul însuși a revenit pe pământ și s'a reîncarnat în persoana doamnei din Chicago.

Frații Mártonffy Blănarii

Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania

◆

41

De curând a sosi un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine. Firmă solidă și de incredere. Ori ce comandă se efectuează în 8 zile.

Colecta lucrului pentru Apărarea Femeii și Copilului

„Vatra" institut de credit și economii	100 lei
Rinuri Assig	25 „
Indescifrabil	25 „
„Albina" institut de credit și economii	250 „
„Albina" intreposite și societate comercială	250 „
Banca centrală pentru industrie și comerț	300 „
Dr. C. Dăian	20 „
Banca generala a țării românești	300 „
Farmacia Somlea, Brutii Nestlé 250 gr. Tac 100 gr. vata și	50 „
Ignaț Farkas dep. de ghete — 1 perechi ghete	—
Tauffer	40 „
„Ardealul", magazin de mode 2 perechi mânuși și	20 „
Dénas Dezső — 12 perechi sirete p. ghete	
Si non J. — 1 cupon stofa	
Mende Lipot — 3 buc. săpun și tale	
Stein M.	20 „
Drogeria Leiterdörfer — săpun și vaselină	
Succesorii Sárga Gergely	40 „
Frații Heller — 6 buc. linguri	
Weisz L.	20 „
Fir. Regele ciorapilor	20 „
Kerekes	20 „
Indescifrabil	20 „
Buzetzko succesori F. Kuk un cupon materle de 16·60 m.	
Firma Boros — hârtie notes și crevane	
Librăria Friedmann	50 „
Drogeria „Rózsa" 12 buc. săpun, 12 cutii roselina	
Biasini, succesori 1 b. săpun	
Pálmai și Forizs 2 cutii Nestle, 2 cutii lapte	
Succesorii L. Reményik	20 „
Succesorii Gergely 10 buc. ciocoladă	
Püspöky M.	10 „
Filiala Luca P. Niculescu 2·75 m. Stofă a 170 lei	
Horosz — 5 m. stofă	
Dietrich	20 „
„Regele pălăriilor" 6 buc. șepci de băeți	
Profesor Oprescu	20 „
Magazin de Mode Jeszenszky	100 „
Fabrica de ghete „Frații Renner" — 20 perechi ghete	
Fabrica de săpun „Heinrich"	100 „
Fabrica de bere Fridrich Czell	100 „
Molnár și Pintér	100 „
Fabrica de bonboane „Melissa" 5 cutii bonboane	
Fabrica de bomboane „Roth Béla" 5 cutii bomboane	
Fabrica de Zaharicale „Török"	50 „
Fabrica de chibrite „J. Reiter"	300 „
Țesetoria „Ardeleana" dr. Iuliu Jelen și soții 20 m. stofă	
Dr. Boca	30 „
N. N.	100 „
Indescifrabil	5 „
Kováts	5 „
Tamási și fiu	10 „
Mocu	5 „
Parfumeria D'er 1 duz. săpun 1 duz. cremă de dinți	
Firma Akontz ciorapi și șapcă	
Farmacia Dr. Biro — 3 buc. săpun	
„Cartea Românească" 1 duz. crevane 5 carte.	
Gratz	10 „
Lőrincz și Tóth — barchet	
Schuster Emil	10 „
Deutsch M.	5 „
N. N.	2 „
Katz și Mendel 1 rând haine de copii	
Haas Lipot 2 perechi ghete cu talpa de lemn	
Magazin de mode „Grünvald și Stein" 6½ m. flanel	
Morvay mag. de mode 6 perechi ciorapi	
Firma Veress Gyula pesmeți de Nurnberg	
Banca Marmorosch Blank și compo	1000 „
Întreprinderile Forestiere române	500 „
Banca Agrară	500 „
Economul institut de credit și economii	50 „
Banca „Kolozsvári Takarékpénztár"	50 „
Firma Fischer Kalman	50 lei
N. N.	5 „
Voith	5 „
M. Neumann — un costum de băeți	
Hadady George	10 „
Louis Déri blănar	10 „
Magasin de mode V. Missir & Comp. — diferite lucruri pentru îmbrăcăminte	
Pollatsek	5 „
Karpat	60 „
Agrár Bank és Takarékpénztár	10 „
N. N.	5 „
Rácz Flora	5 „
Lukacs	10 „
Deutsch	5 „
Alexiev	5 „
Konkoly — pesmeți, smochine și bomboane	
Neumann K. — 2 mosorele ață	
N. N.	10 „
N. N.	10 „
Kalman M.	20 „
Ungar	10 „
Mezey	5 „
Boskovits și Diamantstein — nuci	
Indescifrabil	5 „
N. N.	5 „

(Va urma)

La spălătoriă chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep vo-sește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.

Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR din vechiul Regat, fost contabil la o moșie, ași dori se ocup ceva funcție în Ardeal, la stat sau particular. La cerere alătur actele necesare. Adresa: David Reighenstreif Herța jud. Dorohaiu,

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiincios". 254

Vânzări și Cumpărări:

INSTRUMENTE noi pentru dentisti, dinți, materii pentru plombagiu (amolga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoria 6 etaj I. 1.

Radio 313
PIAN de vânzare se află cu preț eftin în condiții bune precum și mobile de bucătărie și dormitor, Calea Dorobantilor 36 etaj I. 268

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamoranaului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Căsătorii:

STUDENT peste câtva timp absolvent în etate de 23 ani dorește căsătorie cu o domnișoare sau doamnă serioase și cu dată. Garantez discreționea. A se adresa la ziar sub „Dori"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică românca dorește curoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post Restant.

La cafenea **„Metropol"**
Marția și Vinerea **cântă muzica militară** în celelalte zile concertează cea mai vestită muzică
61

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 sa deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crișma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustose. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la Iordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.
199

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Masine de Scris
Marca „Oliver"
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Dacia România
Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.
Capital Social 12,000.000 Lei
Asigurări de Incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.
67

ANUNȚ! **La Diamantstein și Moskovits**
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 35
(vis-a-vis de posta Centrală).

A sosit o mare cantitate de paltoane pentru dame. Modele de Paris și Viena de asemenea, stofe de lână veritabil englezești.

Se execută în termen de 24 ore ori ce comandă de paltoane bărbătești. □ Cu următoarele prețuri:

1 rând de haine bărbătești după măsura . . Lei 1100·—
1 palton modern pentru domni . . . . . Lei 1000·—
1 palton pentru dame model Parisian sau Vienez Lei 800·—
253

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Bocanci pentru minieri și lucrători.
Ghete de orice calitate și cantitate. En gros și en detail.
LEBCZELTER ȘI NAGY,
Fabrică de ghete Cluj, Comande se pot face la biroul Hotel Central. □ □ □
4

De vânzare
din cauză plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură, mobile de salon elegante culoară bordeaux str. Mănăsturului No. 90. □
298

Mobile
și armaturi pentru mobile se vând cel mai eftin la
Klein J.
Cluj, Str. Unio 21
269

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj interește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Dacă doriți să petreceți bine serile
Vizitați bodega și magazizul de coloniale
J. Munteanu
272 Str. Mănăstur No. 7.
Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.
Un litru de vin veche 10 Lei.

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 **CLUJ**
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și strine prețuri moderate

Baumzweig, Rosenfeld și Comp.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25.
Renumită magazie stabilă de manufactură numai en gros.
47

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Székу)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Un candidant de advocat
cu praxă, află aplicare momentan în cancelaria advocatului:
27.
Dr. Liviu T. Ghilezan
Cluj, Str. Regina Maria No. 32.

A apărut:
„Democratia"
No. 10.— Octombrie
cu următorul sumar:

Problemele financiare internaționale de **Horia Furtună.**

Câteva cuvint despre Mica Înțelegere de **Mircea Djuvare.**

Invățămintele grevei generale de **Romulus Anghelescu.**

Cronica internă, externă. Fapte și Documentele și Rezenzii.

Democrația se găsește de vânzare la librări și chioscuri de ziare cu 4 Lei exmplarul. Depozit general la administrația revistei, București Str, Academiei 17, unde se primesc și abonamente cu 40 Lei pe un an.

Radio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separată Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Abonamente pentru Preoți și Invățători se fac cu preț redus, adecă
100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Caiete de școală

pentru dictando, caligrafie și șocoteală vinde Societatea Cartea Românească sediul librăria

„Cosinzeana"

din Cluj, Piața Unirii No. 7. în engros și detail cu următoarele prețuri:

Caietul	à	8	file	**Dictando**	à Lei	1·—
„	„	16	„	„	„ „	2·—
„	„	24	„	„	„ „	3·—
„	„	26	„	„	„ „	3·25
„	„	30	„	„	„ „	3·75
„	„	32	„	„	„ „	4·—
„	„	40	„	„	„ „	5·—
„	„	42	„	„	„ „	5·25
„	„	52	„	„	„ „	6·50

Caietul	à	8	foi	**socoteală**	Lei	—·80
„	„	16	„	„	„	1·60
„	„	26	„	„	„	2·60
„	„	32	„	„	„	3·20
„	„	42	„	„	„	4·20
„	„	52	„	„	„	5·20

Comenzile se pot trimite Dlor Profesori și librari, la cerere, în pachete postale de câte 5 kgr., avansându se plata prin mandat postal.

Ghete lucrate de mână, se află de vânzare en gros și en detail la

„Atelierul de încălțăminte"

din Calea Regele Ferdinand No. 21 (în curte). Numai marfă prima calitate! □ Prețuri reduse!

251

Radio 262

Törs și Ormai

Birou technic pentru încălzire centrală și apaducte

216

Str. N. Iorga No. 12

S'a deschis!

Localul de iarnă al

Varietului Biazini

Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □

77

„Intercontinentale"

Soc. Anonimă de Transport și Comunicație fost S. & HOFFMANN, Timișoara palatul Löffler. Telefon 300.

Intreprinde orice transporturi din VIENA PRIN BUDAPESTA IN ROMÂNIA. Direcțiunea din România în București Bulevardul Academiei 4. Filiale române: Braila, Galați, Constanța, Cernăuți, Oltenița, ORSOVA, Timișoara.

72

IOSIF MOLDOVAN

mare comerciant de vin

Pivnița proprie str. Trefort Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.

Fondată în 1889.

Recunoscută în Ardeal ca firma cea mai eftină și mai escelentă. La diverse expoziții a fost în repetite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □

70

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 127 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 14 Ianuarie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. | Administrația 932 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

Drumul socialiștilor români

In criza de orientare prin care trece astăzi întreaga mișcare muncitorească din România, participarea organizațiilor socialiste din noile provincii a fost în fățișată, în mai multe rânduri, ca o garanție împotriva acțiunei anarhice a atâtor „pescuitori în apă tulbure" strecurați de curând în tabăra socialismului român. Conducătorii muncitorimei din Ardeal, Banat și Bucovina, al căror crez politic a rămas mai aproape de doctrina socialdemocrației evoluționiste, erau socotiți în orice împrejurare, ca reprezentanții mai luminați ai unei ideologii socialiste din care sămânța de distrugere a comunismului era îndepărtată în folosul luptei pentru prefacerea liniștită a societății de astăzi.

Fruntașii socialiști din vechiul Regat, dintre cari cei mai mulți sunt veniți de curând subt tlamura roșie, au depășit adeseaori, cu acel zel exagerat pe care-l aduce cu sine neofitul, hotarele impuse de tactica tradițională a doctrinei socialiste. Această greșală a fost și pricina insuccesului ultimei greve generale, care a dezorientat și mai mult mișcarea muncitorească. Lucrătorii n'au priceput rostul îndrăsnețului gest revoluționar ordonat dela București, și semnatarii îndemnului la grevă au rămas izolați, apucând drumul Curților marțiale fără să fie întovărășiți de acea solidaritate sufletească a mulțimei, care schimbă câteodată însăș sentințele justiției omenești.

Partidele socialiste din noile provincii au subliniat și cu acel prilej deosebirea tacticei lor de luptă. In Bucovina, greva generală a luat aspectul unei simple demonstrații pașnice, iar în Ardeal și Banat, căpeteniile socialiste au dezaprobat pe față mijloacele violente.

Atitudinea moderată a d-lui Grigorovici, conducătorul socialiștilor bucovineni era până astăzi stânca de care se loveau valurile nestatornice și nelămurite ale tendințelor extremiste. Bucurându-se de o autoritate necontestată printre tovarășii săi de convingeri, aducând cu sine temeinice cunoștințe și o frumoasă inteligență, d-l Grigorovici, rămânând mai departe vrăjmașul „burgheziei capitaliste" a fost cel dintâi dintre socialiștii români cari au avut curajul să opună, în mijlocul unei ameteli dezordonate de agitații, o declarație precisă și francă asupra chipului în care înțelege organizarea și alegerea mijloacelor de luptă ale partidului din care face parte.

Iată că înregistrăm acum o nouă clarificare asemănătoare, din partea unui socialist ardelean. D-l Iosif Jumanca, ale cărui merite în întemeierea și îndrumarea partidului socialist din Ardeal și Banat sunt cunoscute muncitorimei de pe aceste locuri, publică un curagios articol în „Tribuna Socialistă", — organul partidului socialist din Transilvania, — cu privire la viitoarea orientare politică a mișcărei muncitorești din România.

D-l Iosif Jumanca vorbește fățiș de elementele suspecte strecurate în organizația socialistă și nu se sfiește să afirme că o despărțire în două a partidului socialist, se impune.

„Acei cari cred că'n România de azi, lipsită chiar și de o atmosferă democratică, lipsită de un proletariat puternic și conștient pot face pe comuniștii, n'au decât să lucreze cum le dictează conștiința și priceperea, *prin organizațiile, prin partidul lor propriu.*"

Acestea sunt propriile cuvinte ale unui factor hotărîtor în partidul socialist din Transilvania, ele apar în organul partidului, și sunt împărtășite, desigur, de o mare parte, dacă nu de majoritatea socialiștilor din noile provincii. Aceștia își dau seama că față de un proletariat străin, care nu șterge din catehismul său socialist caracterul și tendințele naționale, muncitorii români trebue să fie mai prudenți în fața promițătoarelor îmbrățișări ale Internaționalei dela Moscova, în care Béla Kun e conducător de propagandă.

D-l Iosif Jumanca nu se dă înapoi de a mărturisi că organizațiile socialiste sunt împânate de iredentiși și șoviniști maghiari, cari subt masca celui mai activ revoluționarism „urmărind scopuri criminale au nenorocit sute și sute de suflete cinstite, compromițând însăș mișcarea muncitorească".

O curățire a acestor elemente, e o datorie morală pentru partidul socialist român, care nu se poate face unealta oarbă a comploturilor politice îndreptate împotriva țărei lor. O canalizarea a forțelor cinstite pe cari le cuprinde muncitorimea, e o nevoie imperioasă pentru a se paraliza atâtările revoluționare ale unei minorități care nu se îngrijește dacă, în împrejurările de astăzi, așa numitul lor ideal social se poate înfăptui.

Știm că atitudinea d-lor Grigorovici și Jumanca e aprobată de aproape toată muncitorimea românească din Ardel, Banat și Bucovina. Așteptăm să urmeze gestul firesc al acțiunei constructive. Steagul social-democrației române ar putea fi ferit, astfel, de rușinea unei înfrângeri complecte.

A.

Guvernul dela Constantinopol și Kemaliștii

Paris, 10 Ianuarie.

Se află că negocierile începute între Izzet Pașa și Mustafa Kemal nu s'au terminat încă. Se nădăjduește că se va ajunge la o înțelegere apropiată. La Constantinopol este așteptat unul din membrii misiunei lui Izzet Pașa pentru a încunoștiința guvernul de stadiul negocierilor.

Colindătorii

I-am vazut micuți și drăgălași, îmbrăcați în alb, cu „vicleemul" luminat, purtat de doi mai mici, și alții mai mărișori primprejur, cântând nașterea celui ce-avea să mântuie omenirea. Cu glasuri cristaline, cu priviri vioae, purtând din casă'n casă simbolicul vestitor, ei sunt tradiția însăși, obiceiul din bătrâni și nădejdea zilelor de mâni.

Mi-au cântat și mie strecurând în suflet mulțumire și bunătate nemărginită ca și aceia a celuia ce-avea să ierte până în clipa cea din urmă a vieții sale pământești... S'au veselit și ei sărmanii, cari nu odată și-au văzut cântecul serafic batjocorit și hulit de străinii cărora de-atâtea ori au început să le cânte cu credință că ar putea fi ascultați.

Și, după ce-au cântat și și-au luat darul cu povața de-a nu da uitării datina strămoșească, plecând, m'au întrebat unde mai sunt Români, *ca să nu mai fie goniți neștind la care ușe să se oprească...*

Și-atunci, îndreptându-i, tot trecutul de suferințe mi-a revenit în minte. Și cum putea să nu-mi revie?

Acum, fără frică și plini de mândrie, colindătorii pot întreba unde sunt Români. Acum, fără frică, tricolorul a putut împodobi vestmintele lor... Și graiul străbunilor noștrii cari s'au stins în chinurile robiei, sonor și liber, a putut ca să răsune în cântece și versuri.

Câtă mândrie, câtă mulțumire și speranță mi-au dat colindătorii în acea clipă!... M'am văzut cu adevărat învrednicit de-a înțelege măreția vremurilor ce le trăesc. Și, umilit parcă de calvarul pe care mi-l impune zilnica îndeletnicire de-a mă sbate în mijlocul scăderilor ce copleșesc orce măreție, mi-am dat seamă cu cât mai mult acei copilași colindători înțeleg desrobirea de cât atâția alții. Da; ei, mulțumiți că acum își pot cânta colinda la cât mai multe uși, nu m'au întrebat unde mai sînt Ardeleni, *ci unde mai sunt* Români...

Ce bine e, micuți și drăgălași colindători, că nu sunteți mai mari ca să înțelegeți atâtea câte v'ar învăța unii de-ar putea...

Ce bine e micuți colindători, că nu vă întunecăți și voi privirea ca noi, cei ce înțelegem atâtea câte ni se spun!

De aceea, în sufletul și curatul vostru gând ne rămâne nădejdea, dragi colindători.

Ev.

„Ardealul al Ardelenilor"

Intr'un moment, când din nou nori negri se adună la Nistru și Tisa, un fost *primministru* al României scrie în „Patria" următoarele: *„Nu mai tolerăm această asuprire și jefuire mascată sub placida fațaadă a „unificărei", ci pretindem:* **Ardealul pentru Ardeleni.**

E limpede și răspicat spus.

Și atunci aducerea aminte mă poartă cu ani în urmă, când în Parlamentul dela Pesta, cu luptele lui de fiară înfuriată, un bărbat dârz sta drept și rostea cu putere drepturile neamului său. Acest om strașnic era *doctorul Vaida.* După atâția ani, idealul nostru s'a înfăptuit, cel mai îndrăsneț vis al medicului din Carlsbad, a isbândit. Iată-l *primministru al României întregite.* Dar a fost destul ca partidul din care făcea parte să nu mai aibă puterea, pentru ca patriotismul vajnicului apărător din camera maghiară să se întunece. Din *cetățean român,* devine *ardelean, regionalist, separatist.* Pentru că ce altceva poate să însemne *Ardealul al Ardelenilor?*

Este frontiera pusă din nou la Carpați, este ruperea în două a unui trup, pe care toți îl dorim unul singur. Așadar, înapoi peste Carpați, tu armată *românească,* care ai răsbunat la Pesta suferințele unui mileniu; partidul d-lui Vaida n'are nevoe de tine!

Inapoi învățătorii, profesorii, și savanții „de dincolo de Carpați", înapoi magistrații, căci aici nu cunoaștem decât *Ardeleni,* nu *Români.*

Când parlamentul din Pesta va auzi ce vorbește azi hulitul doctor Vaida, îl va primi cu recunoștință, brațele amenințătoare de odinioară vor deveni mângâietoare, fiindcă nu se poate vorbi mai bine de cetățean *ardelean-maghiar,* decât cum a vorbit fostul nostru primministru.

Dacă Ardealul, care a cerut unirea la Alba Iulia ar fi avut acest principiu, astăzi Bela Kun și-ar întinde stăpânirea până la Predeal și d-l doctor Vaida, în loc de primministru al României, s'ar fi reîntors la practica medicinei în Carlsbad sau aiurea. Sau poate, mânat de dragostea de frate, ar fi venit în vechea Românie, unde socotim ca *frați și români* pe toți cei de o limbă dintre Carpați și Tisa. Acolo ar fi găsit o bucată de pâine la vatra noastră, fiindcă noi zicem: *România* a *Românilor.*

Articolul d-lui Vaida este o înțistătoare nesocotință și desigur că d-sa regretă azi cuvintele rostite într'un moment de pasiune și care vor avea urmări dureroase, ele putând slăbi încrederea între frați.

Ne obișnuisem să iubim și să admirăm pe bunul român din Parlamentul de la Pesta, pe neînfricoșatul apărător al drepturilor noastre naționale, dar d-l doctor de azi ne-a dat o amară deziluzie.

Dr. Gane,
prof. univ

Propaganda română în streinătate

Cine a spus că Românul e gălăgios și lăudăros? Lipsa, aproape totală, a unei propagande românești în streinătate ne dovedește tocmai contrarul.

Și eram nu numai îndreptățiți s'o facem, fiindcă aveam la activul nostru fapte demne de laude, dar eram chiar datori s'o facem, fiindcă e lucru sigur că o mare parte din streinii, cari ne sunt ostili, ne sunt ca atare, din cauză că nu ne cunosc și au fost, din pricina asta influențați de minciunile și insultele, cari li-se repetau mereu în urechi de către dușmanii intereselor noastre naționale.

D'abia acum e vorba să se înființeze, la Paris, într'un stil mai mare, o agenție română, cu sucursale în centrele europene, care să ne facă mai cunoscuți apusului, putându-se astfel strânge legăturile noastre, economice, politice, culturale, cu streinătatea.

„Mai bine târziu decât niciodată" se zice, dar și mai bine ar fi fost să se fi organizat de multă vreme, cel puțin înainte de răsboi, o propagandă inteligentă și activă.

E atâta durere și atâta nenoroc în trecutul neamului nostru care s'a sbătut din greu, dar a avut tăria să iasă la lumină, sunt atâtea întâlniri între interesele noastre și acelea ale creștinătății și umanității, cărora le-am servit întotdeauna, încât nu ne putem închipui pe cineva, om cu mintea și inima deschisă, care, cunoscându-ne, să nu treacă de partea noastră.

Fără un sprijin puternic al oficialității, s'au găsit totuși români, din cei răspândiți prin țări streine, cari să facă singuri ceace statul, cu multiplele lui mijloace, putea mai temeinic s'o facă.

Așa, D-na *Elena Bacaloglu,* stabilită în Italia, a întreprins o intensă propagandă prin ziare și reviste, iar în timpul răsboiului a scos un volum întreg închinat jertfei române.

Volumul, intitulat *La Romania,* e luxos tipărit, având și ajutorul fiicei generalisimului italian *Cadorna,* ca și bogate și sugestive desenuri de D-l *Charles Doudelet.*

Articole îngrijite, cari arată drepturile noastre și revendicările de susținut în criza mondială, nici azi pe deplin soluționată, dau un interes deosebit acestei cărți, care amintește latinilor din Occident despre fratele lor despărțit și așezat de soartă în Răsărit, între popoare, cari nu i-se aseamănă și-l dușmănesc.

Volumul „La Romania", apărut ca un număr extr ordinar al publicației „L'Eroica", e un frumos exeplu și un puternic îndemn pentru marea acțiune de propagandă, care trebue neapărat și cât de curând extinsă în streinătate.

N. G—T.

De pe Valea Târnavei

— Greutăţile românizării. —

Multe sunt neajunsurile într'un stat care e la începutul consolidări, neajunsuri care provin în primul rând din lipsa unei administraţii naţionale care se fie pătrunsă de dragoste şi devotament către acel stat. — Aceasta o vedem şi noi în România întregită. După doi ani de stăpânire românească ne simţim încă tot streini în ţară la noi. Românizarea administraţiei merge prea încet şi în judeţul nostru. Afară de prefectură unde toţi oficianţii sunt români, şi subprefectură, unde mai sunt şi români toate oficiile sunt conduse de unguri şi în spirit unguresc.

Se începem cu gara. Aici nu-ţi vorbeşte nici un oficiant românește, blanchetele românești se întregesc în ungureşte, dacă ceri bilet de călătorie pe românește, te ascultă d-l casier, nu-ţi mai strigă ca în timpul stăpânirei ungureşti „kérjen magyarul“ (cere ungureşte), dar ca să capeţi biletul tot trebue să-i spui şi ungureşte. Starea aceasta o aflăm la biroul de mişcare al C. F. R, oficiul edil, unde nici servitorul nu e român. Ce să mai zicem de oficiul de poştă, telefon şi telegraf unde domneşte un şovinism strajnic. Personalul român constă din doi ajutori de servitori. Domnişoara B. dela telefon nu mijloceşte nici când legătura telefonică, dacă o reclamă vre-un român. A declarat-o categoric. Telegraful în primul rând serveşte interesele streine, şi apoi pe cele româneşti, cum s'a văzut şi cu ocaziunea grevei din toamnă. O telegramă oficială n'a fost primită pentru a fi expediată la Cluj, dar doamna unui magnat ungur a fost servită şi afară de orele oficiale.

Despre administraţia financiară cu un director şi şefi de birou, majoritatea oficianţilor unguri, ar putea spune multe d-l inspector general Arsenoviciu, care a aflat cu ocazia inspecţiei recente, lucrări neterminate din 1916.

Primăria? E o magistratură ca în centrul Ungariei unde dacă nu toate dar cele mai multe acte se rezolvă şi acum numai în ungureşte. D-l căpitan de poliţie, român, ne observând doi funcţionari romani dela alt oficiu, cari se aflau la ajutorul de primar, nu-i salută, dar se înclină majestos către ajutorul de primar spunându-i un sincer, „alá-szolgája“ (sluga d-tale).

Ba chiar şi on. corp didactic dela şcoala primară de stat, secţia română, desminte categoric afirmaţia d-lui Toma Ionescu făcută în streinătate, că noi (ardeleni) am fi cauza că împăcarea cu ungurii nu se face, căci ziua I-a a sărbătorilor de Crăciunul unguresc au sărbătorit-o, neţinând prelegeri, numai ca să nu supere pe colegii lor unguri dela secţia maghiară.

Aceste stări de lucruri le aflăm şi în comunele din judeţ unde corespondenţa oficială se face aproape numai ungureşte şi de către aceia, cari ştiu românește, ba uneori chiar de către persoane, foste române odinioară. Postele din comună expediază epistolele şi acum din Ungaria, adecă cu stampilă ungurească, deşi au primit şi stampilă românească.

Populaţia văzând toate aceste zice, că nu se simte a fi în România-Mare, ci undeva prin jurul Dobriţinului. Până când oare?

Corespondent.

Dela Opera Naţională din Cluj

După câte suntem informaţi baritonul D'Arin intenţionează să părăsească opera. Aseară n'a mai cântat în M-me Butterfly.

■

Aflăm cu bucurie că la reprezentaţia operei *Rigoletto* va fi adus dela Bucureşti cunoscutul bariton Teodorescu. In ultimul timp se pare că a survenit o convenţie, între opera din Cluj şi cea din Bucureşti prin care s'ar fi hotărât un schimb de elemente între cele două opere naţionale.

■

La Bucureşti a avut loc o constătuire între D-nii Goga, Popovici-Beyrut, directorul operei din Cluj şi Beldiceanu în chestiunea coriştilor dela opera dela noi. Hotărarea nu se cunoaşte încă. Coriştii ţin morţiş la ridicarea salariului dela 900 la 1500 lei. După cât se pare în curând se va ajunge la un acord între coriști şi direcţia operei.

Cetiţi „Infrăţirea“

Ecouri

Noul Imn naţional austriac

Republica austriacă şi-a schimbat imnul naţional. Imnul de rugă pentru împărat, pe aria magnatică a bătrânului Haydn a fost înlocuit cu un nou Imn care începe cu aceste cuvinte: „Austria Germană, ţară superbă te iubim“, Versurile sunt scrise de cancelarul Renner, iar pe muzică au fost puse de W. Kienzl, originar din Gratz.

O expoziţie a cărţilor

Regina Elisabeta a Belgiei a inaugurat la cercul literar şi artistic din Bruxelles, expoziţia celor mai frumoase cărţi franceze moderne, organizată sub presidenţia de onoare a ambasadorului Franţii şi ministrului belgian al Artelor şi Ştiinţelor, şi sub patronagiul bibliofililor cei mai cunoscuţi din Franţa şi din Belgia.

Un jubileu artistic

Opera-Comică din Paris va sărbători, la 17 Ianuarie, a 500-a reprezentaţie a operei.

Louise, faimosul cap de operă al compozitorului Gustave Charpentier, ales de curând preşedinte al Academiei de Arte frumoase.

Prima reprezentaţie a operei a avut loc acum 21 de ani. Romanul acesta trăit, pus în muzică, continuă a fi obiectul admiraţiei publicului parizian.

Un monument al eroilor în Banat

In comuna Moşniţa din judeţul Timiş a avut loc solemnitatea desvelirii monumentului Eroilor ridicat în faţa bisericii locale. A fost o serbare frumoasă la care a luat parte şi mult public din Timişoara.

La ora 10 a. m., oaspeţii au fost întâmpinaţi de către călăreţi îmbrăcaţi în costum naţional. Dela ora 10—10·30 s'a oficiat Sf. Liturghie. La ora 11 a avut loc în faţa monumentului Sfinţirea după care a urmat parastas cu desvelirea monumentuiui. Părintele Iliovici a rostit o inimioasă cuvântare.

Serbarea a fost încheiată printr'un banchet.

Citind revistele

„Lumina femeii,“ directoare Sanda I. Matei, Anul II, No 1, 1 Ianuarie 1921, Cluj.

E numărul de sărbători. Articolul de fond, intitulat „Un examen de conştiinţă“ şi semnat de directoare, arată cât de puţin au lucrat până acum femeile în ajutorarea socială, în sensul creştinesc, la noi şi cum, de sărbători, gândul la viaţa de jertfă a lui Christos ar trebui să îndrepte femenistele spre o revizuire a conştiinţii şi de-aci îndemnul de-a începe o activitate, largă şi binefăcătoare, pentru ridicarea fiinţelor nevoiaşe.

Emanoil Bucuţa publică o poezie „Omul pustiei“, cu multă prospeţiume în fond şi oareçare noutate în formă, prin lipsa completă a căutării de efecte şi atmosfera patriarhală, care învălue totul.

D-l *G. Oprescu* pune în curent pe cititoarele revistei cu personalităţile de seamă femenine din Franţa. De data asta e vorba de *Marguerite Audoux*, croitoreasa care, vorbind şi nemaiputând lucra, a dictat un minunat roman „Marie-Claire“ de o adâncă pătrundere psihologică şi de un realism sguduitor, fiind redate cu căldură şi simplitate scene trăite dintr'o viaţă dureroasă.

D-l *Emil A. Chiffa* prelucrează după Colette Iver o scenă între nişte tinere „savante,“ la cari simplitatea firească şi plăcută, ca şi dragostea de viaţă sunt înlocuite cu preocupări seci de abstracţiunei inutile şi secătuitoare.

D-l *Al. Borza* vorbeşte de dragostea, cu care au fost cultivate din vechime plantele ornamentale şi cât înveselesc ele şi fac atracţios interiorul unei case.

Gospodinele să ia aminte!

La rubrica *Chestiuni sociale* sunt extrase dispoziţiunile Direcţiunii existenţii sociale din Ministerul muncii.

Păcat că nu-s însoţite de nici-un comentar al revistei.

„Pagina fetelor“, scrisă totdeauna de *Lelita Sanda*, are acelaş stil cald de soră mai mare, care dă sfaturi, fără pretenţiozitatea şi rigiditatea unei bătrâne mofturoase sau a unei profesoare pedante.

Notele despre activitatea femenină, cronica femenină, revista publicaţiilor şi informaţiile sunt din belşug şi bine scrise. Ele nu trebuesc niciodată neglijate, fiindcă dau vioiciunea revistei, o fac atracţioasă şi o pun în legătură cu actualitatea.

Aşa cum merge, persistând pe bunul drum început al unui femenism de pregătire, nu de pretenţii gălăgioase şi absurde, revista „Lumi a femei“ face un mare serviciu causei, pentru care luptă.

Ne îngăduim o observaţie, în treacât: mai toate articolele prea se adresează numai femeilor, greşeală în care cade mai ales d-na Matei, directoarea — or, tocmai d-sa n'ar trebui să uite că o citesc cu drag şi mulţi bărbaţi, partizani ai ideii femeniste. O mică pată, care nu întunecă meritul foartei bune reviste.

N. G-T.

O serbare şcolară la Dej

In ajunul vacanţei sărbătorilor a avut loc a serbare familiară dată de profesorii şi elevii liceului „Andreiu Mureşanu“ din Dej cu ocazia distribuirii de ajutoare elevilor lipsiţi de mijloace. Directorul liceului a ţinut o cuvântare arătând, că şcoala românească a deschis larg porţile tutulor fiilor ţărei dornici de învăţătură. Printre cei veniţi la şcoală sunt mulţi lipsiţi de mijloace şi şcoala caută să-i ajute şi materiai, după puterile sale. Aceste ajutoare pe care liceul le-a adunat prin serbări şi prin liste de subscripţie trebuesc socotite şi ca răsplată a muncei şi a sârguinţei — mai sunt însă socotite şi ca împrumuturi cari trebuesc înapoiate neamului românesc. Fiecare se plăteşte de binefacerile primite căutând să se instruiască pe sine şi răspândind lumina în toate părţile fie-care după puterile sale. După această cuvântare, elevii au recitat poezii, iar corul liceului a cântat colinde, cântece de stea şi arii naţionale.

A urmat apoi distribuirea ajutoarelor; unii elevi au primit îmbrăcăminte iar alţii au primit ajutoare în bani.

Pretutindeni
în Ardeal
se citeşte
ziarul „INFRĂŢIREA“

♣ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA“ ♣

Creaţi idealişti!

Zilele mari ce ne-au fost hărăzite nouă acestora din generaţia care a adus la îndeplinire visul de veacuri al românilor, impun fiecăruia dintre noi datorii şi jertfe neprecupeţite.

Statul închegat în urma atâtor sacrificii, are nevoe pentru organizare de toate forţele de muncă ale tuturor fiilor săi.

Opera mare de închegare a unui stat nou, nu se termină odată cu pacea încheiată între popoare, care dă numai naştere noului stat, nu însă şi vigoarea, forţa vitală, necesară existenţei acelui stat.

Se poate spune cu drept cuvânt că războiul care-i dă naştere, este numai preludiul închegărei acelui stat, opera de consolidare, de întărire a lui urmând să se facă după acela.

Şi aceasta se face cu mult mai pe încetul şi totdeauna numai după trecere mai îndelungată de vreme, de cât aceia care a fost necesară războinicilor săi, ca să-l creeze

Cu cât un stat este mai bine organizat, cu cât el este mai unitar şi cu cât masa poporului de baştină, este mai conştientă, simţul naţional şi patriotic mai desvoltat, cu atât statul este mai puternic şi mai capabil de a exista.

Conştiinţa naţională şi patriotismul unui popor, fiind în funcţie de gradul de cultură şi educaţie naţional-patriotică a masei ce-l constitue, este inevitabil în funcţie de factorii care contribuesc la ridicarea nivelului acelor calităţi, care fac un popor puternic şi viabil. Şi factorul principal căruia cade sarcina cultivărei maselor, a semănărei ideilor sănătoase şi rodnice şi deci consolidarea poporului, este pătura cultă şi mai cu seamă dascălii lui.

■

Pentru poporul nostru chestiunea lungimei timpului în care se va infiltra ideia naţională şi patriotismul, este chestie de viaţă sau moarte.

Imprejurările în care România Mare a luat naştere şi faptul că ea se găseşte înconjurată de toate părţile de neprieteni, la care se mai adaugă şi faptul că între graniţele ei se află o masă relativ mare de străini, impun ca timpul în care consolidarea internă trebueşte facută, să fie cât mai scurt cu putinţă.

Dacă în alte împrejurări şi la alte state cimentarea a putut merge şi mai pe încetul, în cazul nostru aceasta este inadmisibil, date fiind împrejurările.

Dacă mai adăugăm la aceasta şi faptul că aproape sută la sută din pătura cultă a masei româneşti din ţinuturile desrobite, a fost complect înstrăinată şi perdută pentru cauza naţională, munca ce trebue să se depună în scopul de a unifica sufleteşte poporul nostru şi a ne fortifica şi scurtimea timpului în care aceasta trebue făcut, se multiplică încă şi mai mult.

Căci să nu dormim pe laurii câştigaţi, că amară ne va fi deşteptarea, dacă somnul nostru alintat de isbândirea visului secular, va dura mai mult ca timpul ce le va fi necesar vecinilor noştri să-şi revină, în urma loviturilor căpătate; după cum nu trebue să ne facem prea mari iluzii despre încrederea poporului în viitorul şi forţele sale, atunci când el se vede înşelat în speranţele sale prin activitatea desfăşurată de tot soiul de gheşeftari şi vânători de averi şi situaţii şi mai ales sub conducerea şi la cheremul aceloraşi domni, cari până mai eri — coade de topor în slujba duşmanului pentru a se face plăcuţi acestuia — erau cei mai vajnici împilători ai lui.

S'a schimbat numai titlul, dar domnii au rămas aceiaşi, sub acest nume, dar cu aceleaşi apucături şi sentimente, şi poporul simte şi ştie aceasta.

Din aceste considerente şi din multe altele, pe care a le înşira este a pierde vremea, întru cât ele sunt prea cunoscute, trebuesc încordate toate forţele capabile şi încordate până la extrem, pentru ca unitatea sufletească, sentimentul naţional-patrietic, cu un cuvânt consolidarea statului, să fie fapt împlinit cu un moment mai devreme şi mai cu seamă cât nu este prea târziu.

■

Am spus că sarcina aceasta cade asupra intelectualilor şi am subliniat dintre aceştia pe dascăli, fie ei învăţători, profesori secundari sau universitari. De fapt misiunea acestora fiind nu numai aceea de a cultiva pe viitorii cetăţeni, cât mai cu seamă — în timpurile acestea — a le infiltra şi desvolta sentimente patriotice şi încrederea în forţa şi viitorul neamului, nu se termină atunci când viitorul cetăţean a eşit de sub autoritatea sa, ci el trebue să îngrijească şi mai departe, în societate, de menţinerea la înălţime a celor propovăduite învăţăceilor săi, când erau încă tineri.

Aceeaş îndatorire o au toţi intelectualii din orice ramură şi cu orice ocazie, şi ocazia se prezintă tuturor, la fiecare pas din viaţă.

In această privinţă ar trebui să invidiem străinii din mijlocul nostru, care zi cu zi ne dau pilde de această natură.

Organizaţii tot mai multe răsar zi cu zi sub diferite pretexte şi cu diferite scopuri declarate, dar toate cu intenţia, mai mult sau mai puţin ascunsă, de a lucra la cultivarea naţională a lor şi la menţinerea nivelului patriotic.

Ascultaţi numai predicele din biserici, lecţiile din şcolile lor şi urmăriţi activitatea fiecărui

Cronica politică

In afară de parlament, — întrucât acesta e ocupat cu chestiuni personale şi cu nestăpânitele violenţe ale deputaţilor din opoziţia „naţională“, — s'a pus acum în discuţia opiniei publice chestiunea concordatului cu Sf. Scaun. Felul de-a proceda al d-lui Tache Ionescu, care în toate chestiunile importante ale neamului, spre nenorocul acestuia, nu are curajul de-a face cunoscut şi ţării intenţiunile sale, a început să exaspereze, cu drept cuvânt, opinia publică. In acelaş fel a procedat în chestiunea concesionărei atelierelor căilor ferate, ca şi în afacerea expediţiunei din Armenia. Dar acum surprinsă de rezultatele politicei ascunse a acestui sfetnic al ţării, opinia publică, de data aceasta, fiind în joc însăşi condiţiunile de desvoltare în viitor a aşezământului religios s'a ridicat pentru a cere ca nimic să nu se mai hotărască fără asentimentul său. Este această mişcare şi un semn de conştiinţă cetăţenească dătător de speranţe, dar este şi un puternic indiciu de felul în care se lucrează de către actualul guvern în chestiuni atât de importante ca aceea a concordatului.

De altfel, în ce priveşte acţiunea d-lui Tache Ionescu şi unitatea de concepţiune politică a guvernului se poate spune cu adevărat că aceasta nu există. După divergenţa în chestiunea poloneză, când bolşevicii erau la porţile Varşoviei, după aceea în chestiunea micei Antante, în care guvernul nici n'a luat în considerare turneul american al ministrului de externe, după înfrângerea în politica venizelistă, acum ni-a fost dat să vedem deslănţuindu-se o adevărată polemică între ziarele străine engleze şi franceze, informate şi inspirate de ministrul nostru de externe şi comunicatele guvernului, anume date pentru a desminţi ştirile şi alarmările atât de primejdioase făcute din interesele personale de d-lui Ionescu.

Că nimic nu poate împiedeca pe d-l Ionescu de-a discredita ţara atunci când din acest discredit ar putea avea vu-un profit nu ne miră, dar aceea ce este intolerabil este desigur situaţia echivocă a guvernului faţă de străinătea care nu e ţinută să cunoască situaţia ţărei altfel de cât prin oficiul ministerului de externe.

Ştiri şi fapte politice

Situaţia d-lui N. Titulescu în actualul guvern este încă una din ciudăţeniile actualei formaţiuni ministeriale. In timp ce titularul departamentului stă în străinătate, fără un scop bine definit şi mai ales fără un rezultat apreciabil, finanţele statului stau tot mai rău.

Ziarele din Capitală confirmă încă odată că d-l N. Titulescu se poate socoti ca demisionat. In acest caz d-l general Averescu va fi nevoit să caute din nou un colaborator, şi la unul din departamentale cari cer mai multă pricepere şi activitate.

*

D-l D. Pompei, profesor la Universitatea din Cluj va candida în alegerile parţiale din partea partidului poporului, la scaunul de senator de Ilfov, rămas vacant prin moartea regretatului Spiru Gheorghiu.

*

Guvernul publică un comunicat prin care desminte ştirile îngrijitoare publicate de unele ziare în privinţa situaţiei dela Nistru.

Pentru biroul de cuartiruire

Aşa numitul „*stat catolic*“, posedă în Cluj numeroase case în cari locuesc şi români profesori, funcţionari etc. Cu dela sine putere administraţia acestor bunuri a dublat chiria locuinţelor fără deciziunea vreunui for competent. Mai mulţi profesori, cari locuesc în Schütz Janos ni se plâng că d-l Varadi Albert „gondnokul“ atotputernic al „statului catolic“, refuză a mai primi vechia chirie statornicită de autorităţi şi chiar a obligat pe unii dintre locatarii mai slabi de înger să-l plătească chiria fixată de el.

Am dori să ştim dacă d-sa are acest drept, sau dacă oficiul încartiruirei i-l'a acordat. In acest caz domnii membrii ai comisiunei de fixarea chiriilor s'au gândit oare, că leafa funcţionarilor români nu s'a dublat?

Rugăm pe d-l dr. Ţiplea a ne răspunde pe ce cale va crede de cuviinţă, şi noi i-am adresat aci întrebarea fiindcă în biruol d-sale nu poate pătrunde nimeni.

Un număr de locatari din Schütz János.

Puţină chirurgie morală

— In chestiunea gazului metan —

de Dr. Ing. **C. I. MOTAŞ.**

In ziarul Voinţa Nr. 76 d-l Vasile Osvadă găseşte cu cale să dea un răspuns articolului „O nouă concesiune. Gazul metan“, apărut în „Viitorul“ din 20 Noembrie 920, şi cu această ocazie să atace Partidul Liberal încumetându-se a-i da lecţie de naţionalizm, economie politică, etc.

Am căutat să aflu motivul furiei d-lui Osvadă şi studiind mai de aproape chestiunea care îl interesează, am putut din noianul de falşuri şi insinuări să aflu câteva date care, cred că vor interesa opinia publică.

Mai multe bănci româneşti din Ardeal, mi se pare în număr de 16, în frunte cu Banca Agrară şi Banca Centrală, au încheiat în cea mai mare grabă, (d-l Osvadă afirmă în ... 4 zile) o înţelegere comună şi au cerut Ministerului de Industrie la 13 Noembrie 920 prin cererea No. 84040 „*concesionarea dreptului Statului de monopol asupra explorărei, exploatărei, producţiei, transportului, şi de valorificare a gazului metan şi a petrolului din toată Transilvania, Banat şi părţile ungurene*, exceptând teritoriul cedat de foasta Ungarie lui Deutsche Bank.

Faţă de această cerere ca Statul român să-şi vândă, nu mai puţin de cât pe ... 99 ani, dreptul său de monopol asupra gazului metan şi a petrolului, generatorii de energie cei mai de valoare, ziarul „Viitorul“ a deşteptat opinia publică prin articolul susmenţionat, făcând atent Guvernul de intenţiile ce se urmăresc prin acea cerere.

Ce este gazul metan de care se vorbeşte cu atâta insistenţă de câteva vreme? *Gazul metan este combustibilul cel mai valoros ce îl posedă Ţara noastră.* Acest gaz se poate obţine cu relativ mult mai puţină cheltuială de cât cărbunii, poate prin forţa sa proprie să se scurgă prin conducte până la distanţe de zeci de kilometri şi la ărdere nu lasă urgă, are flacără cea mai curată şi dă cele mai multe calorii. — Gazul metan poate da viaţă industriei din toată Transilvania şi poate transforma chiar un ţinut pustiu ca Câmpia ardeleană într'un Paradis. Prin el se mişcă motoare de mii de cai putere până la cele mai mici, cu el se pot lumina oraşele şi încălzi casele oamenilor, până la distanţe de sute de kilometri de locul de producere, fără a mai depinde de transportul pe căile ferate şi fără a mai fi influenţat de grevele muncitorilor. — Cu zece oameni se poate executa un sondaj în două luni şi deschide un izvor de gaz care apoi fără nici o altă muncă deosebită şi fără nici un om aproape, să producă zilnic efectiv până la 300,000 metricubi şi mai mult.

Această cantitate produsă în caz favorabil de o singură sondă poate înlocui aproape 540 tone de cărbuni de Petroşani, azi aproximativ a cincea parte din toată producţia de cărbuni a Văei Jiului.

Averea aceasta a cărei evaluare azi este imposibil de făcut, a fost asigurată Statului român prin Legea VI. a declarărei de monopol de Stat a gazului metan făcută de către Parlamentul ungar în anul 1911. — După alipirea Transilvaniei la România, Statul român s'a găsit, în baza acestui drept de monopol, stăpân asupra unui întins teritoriu în subsolul căruia se găseşte gazul metan şi care în întindere reprezintă mai mult de cât jumătate din tot teritoriul de gaz metan cunoscut în Ardeal, restul fiind, din nenorocire, concesionat încă sub ungari unui sindicat în frunte cu Deutsche Bank (Societatea ungară de gaz).

Este lucru cunoscut de cei ce s'au ocupat de aproape cu această chestiune, şi pot afirma că şi sfătuitorii băncilor ardelene precum desigur şi d-l Osvadă ştiu tot aşa de bine ca şi subsemnatul, că Ungaria a încheiat cu Deutsche Bank — în Noemb. 915, Convenţia gazului metan şi a petrolului, care convenia Germaniei înainte de toate, — silită numai de împrejurarea că atunci aceasta era atot puternică. — A lua de bază pentru constituirea unei noui societăţi româneşti vechia Convenţie prin care a fost siluită voinţa fostei Ungarii, este a aplica Ţărei noastre *acelaşi procedeu de acaparare* care a fost aplicat de Germania acestei Ţări. — Deci făcând rezervele noastre dacă în cazul unui generator de energie România trebue să rămână la vechiul sistem al concesionărei, şi fără a intra mai deaproape în cercetarea vechei Convenţii între Statul ungar şi Deutsche Bank, vom trece la analizarea proectului Convenţiei de concesiune alăturat cererei adresate Ministerului de Industrie şi menţionată mai sus.

In afară că această *cerere ar fi trebuit respinsă dela început, căci Statul român trebue să-şi păstreze* — pentru ori ce eventualitate — *o rezervă de teritoriu cu gaz metan, dar şi condiţiile propuse Statului de noua societate „Metanul“ sunt cu mult mai defavorabile pentru el chiar de cât cele pe care Germania a avut îndrăzneala să le impună Ungariei*, în Convenţia Gazului metan. D-l Osvadă nu poate induce aşa uşor cum îşi închipue, opinia publică în eroare, de oare ce *cunoaştem propunerile soc „Metanul“* şi din analiza cărora se poate vedea cât de mare este infamia comisă de ... „Viitorul“ care a demascat această afacere, cum, atât de revoltat, se exprimă Domnul Osvadă.

La prima vedere pare că se cere Statului aceleaşi condiţii cum sunt şi în Convenţia de gaz metan cu Deutsche Bank, căci modificările sunt introduse pe nesimţite.

In vederea deprecierei banului s'a fixat capitalul social al soc. „Metanul“ la 10 ori cât era capitalul Societăţei ungare de gaz deasemenea participarea Statului în aceiaşi proporţie de 20% ea acolo. Astfel, capitalul noi i soc „Metanul“ ar fi de 200 mil. lei faţă de 20 mil. cor. valută 1915, din care Statului îi se repartizează în acţiuni 40 mil. lei faţă de 4 mil. cor. cât obţinuse fostul Stat ungar de la Deutsche Bank.

Evaluarea aportului Statului român este însă extrem de dezavantajoasă, chiar mult mai dezavantajoasă de cât în cazul cu Deutsche Bank, dacă păstrăm relaţia de valoare între moneda de atunci — din 1915 — şi vatoarea monedei de acum. In adevăr, în acele 4 mil. coroane ce le obţinuse Statul maghiar de la Deutshe Bank se cuprinde *numai* cedarea dreptului de monopol, iar ori ce inventar s-ar fi găsit acolo, pe terenurile concesionate, trebuia plătit în monedă. In cazul de faţă însă trebuie să vedem dacă Statului i se pretinde numai dreptul de monopol. Nu. Societatea *„Metanul“ pretinde ca Statul* să renunţe pentru suma de mai sus nu numai la dreptul său de monopol asupra gazului metan şi a petrolului, ci *să mai aducă încă ca aport în societate urmatoarele*: 1) *Toate sondele sale de gaz de la Sarmas şi Sarmasel* în număr de 14, din care bune de întrebuinţare imediată sunt 11, împreună cu celebra sondă No. 2 care singură alimentează de ani de zile toată industria din oraşele Turda şi Uioara; pe când *Deutsche Bank nu a primit nici o sondă productivă.*

2) *Tot inventarul ce se găseşte la Direcţia regională din Cluj, precum şi la santierele de gaz* şi anume: o cantitate considerabilă de tuburi de oţel, 3 garnituri ds sondat şi diverse materile technice. Acest inventar avea în timp normal o valoare de cel puţin 3/4 mil. cor., considerarând însa preturile de azi cu care se pot cumpăra aceste lucruri, desigur că reprezintă o suma de 25 până la 30 ori mai mare, adică de *cel puţin 20·000,000, lei.*

3) *Terenul şi imobilele trecute pe foia funduară No. 122 Cluj* şi anume: un teren de 4 jugăre în mijlocul oraşului, o casă cu 2 apartamente pentru funcţionari şi un atelier, eare ţoate la un loc *fac cel puţin azi 2 mil. lei.*

Pentru ca să putem deduce valoarea de azi a sondelor, ar trebui să vedem cât ar produce ele „Metanului“ dacă s-ar efectua conceslunea cerută. La art. 16 din proectul de contract propus de societatea „Metanul“ se spune că preţul de vânzare al metanului să fie: pentru iuminat de 100 la sută din preţul cărbunilor de Petroşani, loco mină; pentru încălzitul casnic de 80 la sută; pentru industria mică de 60 la sută; pentru industria mare de 50 la sută, socotit 1 mc. gaz egal cu 1,8 kg. cărbuni Petroşani. Cu aceste preţuri care în treacât fie zis sunt la industria mare de ca. 5 ori mai mari de cât cele ce le a cerut acum în urmă Sociatatea ungară de gaz de la Minister şi dacă şocotim, eftin, preţul cărbunelui la 50 bani pe kilogram loco mină, atunci „Metanul“ ar solicita nu mai puţin de cat următoarele preţuri: 90 b. pentru mc. gaz de luminat; 72 b. pt. încălzit; 54 b. pt. iudustria mică; 45 b. pt. industria mare. In această hypoteză singură numai sonda No. 2 de la Şarmaş ar produce brutto anual: 20·000,000 lei de la industria mare; 2·000,000 lei de la incălzitul casnic şi 500.000 lei de la industria mică (Turda nu este

---

intelectual de a-i lor şi vă veţi convinge despre aceasta.

Noi, în acest timp, dormim pe laurii câştigaţi de alţii, ne ocupăm cu afacerile, ne certăm pe chestiuni de separatism, ajutăm cu un cuvânt opera de subminare străină, cu atât mai vârtos cu cât mulţi, foarte mulţi dintre aşa zişii români, nici până astăzi nu s'au convins că vechea stare de lucruri a încetat să mai existe, sau se topesc de dorul vechiului regim, sub care după dânşii era mult mai bine.

Ii credem bucuros, mai ales că ştim, că vechiul regim le oferea multe avantaje, în schimbul conştiinţei lor vândute şi a serviciilor antiromâneşti ce aduceau acelui regim.

Dar şi ceilalţi, buni români cu sufletul, absorbiţi de greutăţile vieţei, unii poate de materialismul timpurilor, şi-au uitat complect de îndatoriri, de şi toţi o ştiu, este un tot atât de vrednic erou şi acel care în timp de pace jertfeşte dela sine pentru binele neamului, ca şi acel care-şi varsă sângele pe câmpul de luptă în acelaş scop.

Rândurile idealiştilor se răresc tot mai muit şi glasurile propovăduitoarea amuţesc rând pe rând. Dacă ici şi colo se mai găseşte câte unul care să mai nădăjduiască încă şi să mai încerce a lucra pe acest teren, să strângă rândurile societăţei pentru a o îndemna la muncă pentru naţionalism — căci să nu uităm că dacă idealiştii din trecut au avut să lupte pentru câştigarea drepturilor acestei naţiuni, acei de astăzi au de luptat pentru menţinerea acestor drepturi câştigate — ei sunt stingheriţi în activitatea lor fie de pasivitatea societăţei, fie de invidia ei, căci ea de şi nelucrând, priveşte totuşi cu ochi răi activitatea idealistului, ca invidiind meritele lui şi ca nu cumva el să treacă înaintea altora.

Când aceasta este situaţia şi când aşa cum merg lucrurile speranţe de îndreptare nu sunt, cred că încurajarea şi răsplătirea acestora din partea societăţei şi a statului, este absolut necesară nu pentrucă aceştia să fie plătiţi pentru activitatea lor, căci recompensaţi sau ba, ei tot vor da din spiritul, din sufletul lor cinstit totul pentru binele altora şi în special al neamului, căci firea, natura şi sentimentele lor, le impune aceasta, dar pentru a încuraja şi pe alţii şi a-i hotărî să lucreze şi ei, pentru ca numărul celor existenţi să crească.

Şi ţara are nevoe astăzi mai mult ca ori când de idealişti, de oameni cari neluând în considerare profitul imediat şi mai cu seamă profitul material, să muncească pentru închegarea societăţei, pentru răspândirea ideilor sănătoase şi patriotice în mase, pentru menţinearea mereu trează a conştiinţei naţionale, pentru combaterea activităţei străinilor şi readucerea la sentimente româneşti a celor pierduţi pentru cauza naţională, pentru combaterea materialismului care înfrigurează toate minţile, pentru cimentarea noastră şi prin noi a Statului.

Căutaţi în toate unghiurile pe idealişti şi dovediţi-le că meritele lor sunt cunoscute şi apreciate, căci numai munca lor desinteresată şi convigerile lor sunt în stare să cureţe de miasmele care o otrăvesc, atmosfera greoae în care ne sbatem de atâta vreme.

Al. Mănciulescu,
profesor Deva.

luminată cu gaz metan), deci in total ar da pe an 22·500,000 lei Acum dacă scădem regia de ½ mil. pe an, precum și costul a două sonde noi, deplin amortizate în un an, evaluat la 1.500000 lei atunci *numai singură sonda No. 2 din Șarmaș ar produce onuai netto, luând de bază prețurile ce le pretinde societatea „Metanul' ca 20,0000,000 lei* cu alte cuvinte, numai o sondă singură ar asigura un dividend de 10 la sută la întreg capitalul social de 200 mil. lei.

In rezumat, din cele redate până acum, vedem că „*Metanul*" *cere de la Stat un inventar in valoare de 22,000,000 lei,* în afară de aceasta *11 sonde ce vor propuce cel puțin 20,000,000 lei venit anual,* adică *un aport care în valoare intrece de câte, va ori cele 40,000,000 lei* în acțiuni, oferite de această societate Statului, *odată pentru totdeauna. Unde mai este atunci contravaloarea pentru monopolul gazului metan și a petrolului, pe care Statul urmează a-l ceda societăței „Meianul." ? ? ?*

Mă întreb acum, dacă prin o majorare de tarif se poate realiza anual un venit netto de 20.000.000 lei, de ce Statul să nu ridice singur acest tarif și să profite Națiunea întreagă de acest venit, nu numai societatea „Metanul" ? De dragul cui Statul să-și cedeze această sursă de venit? Oare numai pentru a asigura acestei societăți, fără nici o muncă, un dividend așa de frumos și ca ea să trăiască apoi ca un parazit pe spatele Țarei ? ?

După ce am văzut ce să cere de la Stat, să vedem ce drepturi se dau Statului în această societate și dacă ele sunt cu mult mai mari de cât cele oferite de Deutsche Bank, fostului Stat ungar atunci când a luat naștere Societatea ungară de gaz. Poate că măcar în această direcție Statul să aibă avantaje mai mari în schimbul modului cum a fost tratat la evaluarea aportului său.

Deoarece D-l Osvadă accentuiază că, condițiile „Metanului" sunt „mult mai favorabile pentru Stat de cât cele ale Deutsche Bank-ului", sunt obligat să merg și mai departe în analizarea chestiunii.

Putem spune cu tărie, fără grijă de a fi desmințiți de toți specialiștii în gaz metan ai D-lui Osvadă, că se urmează și în această direcție acelaș sistem nenorocit de deposedare a Statului român. Astfel în vechiul contract cu Deutsche Bank se prevedea că acțiunile vor fi blocate timp de 6 ani în care Statul are drept de prioritate la achiziționarea restului de acțiuni, dacă proprietarii lor vor să le vândă. Această obligațiune lipsește din noul proect de contract. Este oare această lipsă neintenționată? Desigur că nu, de oarece când s'a copiat, aproape în întregime, vechiul contract, se putea lua și acest articol în noul proect de Concesiune. Care să fie deci motivarea acestei omisiuni? Nu poate să fie altă motivare de *cât intenționea speculărei acestor acțiuni la Bursă imediat după ce vor fi emise,* mai ales când vedem condițiunile extrem de favorabile, care se spera a se obține de la Stat. Desigur că acțiunile unei societăți care garantează fără nici o investiție nouă, un venit anual de minimum 20,000.000 lei, chiar din primul an, vor fi avut la Bursă, o primă mai mare de cât ori ce altă acțiune, chiar de cât celebra Reșiță.

In vechiul contract Statul își rezervase și dreptul de a putea să dee și altor intreprinderi gaz metan; în noul contract acest drept este anulat, deasemenea ori ce mărire de capital sau emitere de obligațiuni era obligator a fi supusă aprobărei Statului, pe când în noul contract acest drept să prevede numai de la o majorare de 50 la sută în sus.

Când e vorba de Stat deci i-se taie din drepturile ce le are în Convenția cu Deutsche Bank, iar când e vorba de societatea „Metanul" i-se adaugă noi drepturi. Așa la art. 18 se prevede că „Metanul" poate procura unei și aceași intreprinderi până la 100.000 mc. gaz zilnic, fără aprobarea Ministerului, pe când în vechiul contract din colo de 60 000 mc. necesită aprobarea specială a Ministerului. Cu alte cuvinte drepturile Statului, micșorate chiar în cele mai mărunte chestiuni, care desigur au importanța lor, dar asupra cărora a insista acum este a prelungi mult analiza de față.

Unde însă se caută, așa pe nesimțite, a păcăli Statul este la stabilirea duratei concesiunei. După ce vedem cât de frățeste este Statul tratat, societatea „Metanul" crede că mai are dreptul a cere încă ceva pe deasupra târgului și anume *concesionarea dreptului de monopol pe 99 ani, cu un cuvânt vecie!!* Deși termenul prevăzut în proectul de contract este de 75 ani, „Metanul" a știut să prevadă, la art. 28 mi se pare, posibilitatea de a prelungi acest termin cu încă 25 ani, în caz când ar învesti în lucrări o sumă mai mare ca II/2 cât capitalul său social (adică 300 mil. lei). Domnul Osvadă face și aici un fals intenționat, ca multe altele din articolul D-sale, când afirmă că Deutsche Bank ar fi propus Statului ungar să i-se concesioneze gazul pe 90 ani, căci este bine cunoscut că vechia Convenție era luată numai pe 50 ani. Dreptul de prelungire a Convenției cu Deutsche Bank pe încă 25 ani se putea acorda numai dacă Societatea ungară de gaz ar fi învestit cel puțin de 5 ori capitalul său inițial, iar nu 1½ cât pretinde „Metanul"! Păstrând aceeași proporție între capitalurile inițiale, ar trebui ca „Metanul" să se oblige la cel puțin 1 miliard investiții, și această dacă durata primordială a Convenției ar fi tot de 50 ani, ca la Societatea ungară de gaz. Considerând însă durata primordială de 75 ani, atunci *înainte de a cere din nou un drept de prelungire „Metanul" ar trebui să învestească cu mult peste 1 miliard.*

Dar dacă până acum am văzut tot ce se pretinde de la Stat, să aflăm și ce *obligațiuni își ia societatea „Metanul"* în schimbul tuturor bagatelelor cedate ei de Stat? Nu știu dacă poate să fie *un exemplu mai tipic de gurmandizm.* Metanul pentru aceste bunătăți se obligă la următoarele lucrări: „. . . să *țină incotinuu în lucru 2 sonde* și cu care să sape până la cel mult 800 metri."

Crede oare „Metanul" că pentru acest fleac de lucru merită ca Statul să facă sacrificiul cerut de ea, adică să-și vândă averea pe un blid de linte? Noi credem că Statul poate să facă și de acum înainte anual cele 2 sondaje pe care să oferă așa de benevol să le execute „Metanul" fără a-și lua de companion această societate, pentru ca fiecare sondă să-i coste circa 10 mil. lei!!!

Aceste fiind faptele și intențiile societăței „Metanul", mă întreb: *care este baza morală a propunerei făcută Statului* de a-i concesiona dreptul său de monopol asupra gazului metan și a petrolului?

Desemnea întreb pe ori cine să-mi spună dacă afirmațiunea „Viitorului" cum că cererea cu Nr. 84040 adresată Ministerului de Industrie, și pe care d-l Osvadă o apără cu atâta căldură poate fi calificată *ca o cerere de jefuire a averei publice și aruncă o tristă lumină asupra concepției celor ce au făcut-o, este îndreptățită ori nu?*

In mod intenționat d-l Osvadă amestecă două lucruri cu totul separate și anume: Societatea ungară de gaz (Concesiunea Deutsche Bank) și terenurile proprii ale Statului. — Societatea ungară de gaz este o societate particulară și dacă Statul român, cu toată insistența pusă de subsemnatul prin diverse memorii adresate încă Consiliului Dirigent și în urmă Ministerului Valda — nu intenționează a-și valorifica dreptul său de lichidare, această societate este liberă să dispună de acțiunile sale după cum vrea, imediat ce va trece timpul de blocare, prevăzut în vechia Convenție. — Faptul deci de a trata cu băncile străine, care posedă aceste acțiuni ale Soc. ungare de gaz pentru a le cumpăra cu bani românești, nu este oprit nici unei bănci și deci a trata în această direcție este, cred, destul de onorabil, pentru ori cine, chiar pentru „Grupul economic de la Cluj".

Pentru a rezolvi și această chestiune „Metanul" socotindu-se cât a fost de generos cu Statul, crede că are dreptul să mai ceară ceva și introduce articolele 7 și 8, prin care în caz ce: Convenția între Stat cu Societate ungară de gaz va înceta de a fi în vigoare, din ori ce motiv, chiar prin aplicarea dreptului de lichidare a Statului, atunci toate drepturile sale să treacă asupra acestei noei societăți în aceleași condiții cum au fost trecute asupra Statului.

Cu alte cuvinte Statul român să renunțe în favoarea societății „Metanul" și tot în schimbul celor 40 mil. lei și la toate drepturile ce rezultă din aplicarea legei de despăgubire de războiu asupra averei Societății ungare de gaz, azi în valoarea de multe zeci de milioane. De sigur că trebue să ne întrebăm unde s'ar fi oprit apetiturile acestei tinere societăți?

Domnul Osvadă amestecând la un loc aceste două chestiuni — Societatea ungară de gaz și terenurile Statului — crede că va distrage atenția publică de la propria afacere a soc. Metanul. Cred că era mai frumos pentru d-l Osvadă să arate în articolul d-sale care sunt avantajele propuse Statului în această afacere și pe care le slăvește așa de mult, decât *să recurgă la fel de fel de neadevăruri,* ca cel cu tratativele conduse de subsemnatul în numele băncilor liberale la Berlin, sau să atace Partidul Național Liberal, a cărui activitate acest domn este incababil a o judeca. De geaba la sfârșitul articolului său desfășură o șarjă asupra institutelor de credit din vechiul Regat, *făcând un act nesocotit — așa cel puțin credem — de separatism economic.* — Unele din aceste institute și cu mândrie putem spune cele înființate din inițiativa oamenilor marcanți din Partidul Național-Liberal au contribuit în mod hotărîtor la întărirea economică a Țarei.

Dacă d-l Osvadă crede că desrobirea Transilvaniei și toate sacrificiile îndurate pentru atingerea acestui ideal s'au făcut numai și numai pentru ca această frumoasă parte de Țară să devină o moșie de jefuit pentru demagogi, se înșală.

Vom căuta de aproape să vedem activitatea acestui domn, care face atâta caz de atâta naționalism pe spatele Țarei, și care induce în eroare buna credință a Băncilor românești fruntașe de aici în Ardeal pentru a le determina să participe la un act de spoliare a Țarei.

Cluj, 10 Ianuarie 1921.

INFORMATII

D-nii comercianți din Cluj sunt rugați ca toate obiectele pe cari voesc a e dona pentru tombola Balului Presei, să fie trimese, împreună cu un tablou racapitulativ al lor, la Administrația ziarului „România".

Numele donatorilor se vor publica în ziare.

*

Aflăm cu plăcere logodna d-lui *Corfariu Macedon* din Agnita, cu d-ra *Anicuța Drăgan* din Sibiiu. Li felicităm pe această cale.

Personalul „Infrățirei".

*

Reprezentantul Ungariei în comisiunea dunăreană va presida timp de 6 luni lucrările comisiunei în lipsa amiralului Troubridge.

*

D-l D. Pompei, profesor la universitatea din Cluj a fost decorat cu „Legiunea de onoare" în gradul de ofițer pentru prelegerile ținute studenților francezi în Sorbona.

*

Ziarele bucureștene află următoarele: Din Paris se anunță că guvernul român s'ar fi angajat față de guvernul francez să exporte 25.000 vagoane grâu.

In cercurile din Paris se crede că dacă guvernul român ar putea exporta imediat 10000 de vagoane, fără să stinghereasă întru nimic consumația internă, leul s'ar putea ridica până la 60 centime.

*

Duminecă seara a sosit în Capitală, venind din Polonia generalul Haller, fostul șef al marelui stat major polonez, însoțit de colonelul Stachrewicz și alți ofițeri polonezi.

*

In județul Hotin s'a organizat una dintre cele mai puternice organizațiuni a partidului național-liberal, al cărei președinte este d. deputat V. Țanțu.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horsteхte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Sâmbătă va apărea „Carnevalul" revistă săptămânală umoristică a lui Gyil și Gunczer, care din cauze technice nu a putut apărea 2 săptămâni.

*

S'a deschis grădina de iarnă grandioasă a hotelului Central (28)

Cu ocazia Sărbătorilor, începând de azi Magazinul „Missir" face reducere de 5 la sută la toate mărfurile.

A murit la Blaj, în vârstă de 81 de ani, protopopul pensionar Nicolae Solomon, om de o cultură aleasă și un model printre preoți.

*

„Dobrogea Junâ" anunță următoarele cu privire la căsătoria principelui Carol și a principesei Elisabeta.

Din sursă semi-oficială asupra căsătoriei Principelui Carol sunt informați că aceasta se va celebra la Atena, iar aceea a Principelui George la București.

In legătură cu aceste căsătorii, în ziua de 14 Ianuarie se vor întâlni în localitate regina Maria a României și regina Sofia a Greciei, urmând ca regina Maria să plece în Grecia cu contra-torpilorul „Sparviero", iar regina Sofia la București spre a asista la căsătoriile Augustilor lor fii.

*

Mâine la ora 10 a. m. vor începe tratatiele între reprezentantul ministrului muncii d-l Inspector regional Popescu și metalurgiștii din localitate.

La această consfătuire sunt chemați, metalurgiști, ceasornicari, tinichigii și reprezentanții diferitelor uzine din Cluj pentru a pune basele unui contract colectiv cerut cu insistență de către lucrătorii metalurgiști.

*

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

*

„UNIVERSUM" interprinde technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

*

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (30)

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

Curierul Spectacolelor

Program saptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Amorul veghiază.*
Duminecă matineu: *Lorica noastră*
„ seara: *Sapho.*

Situația internațională

Tratativele dintre guvernul din Constantinopol și cel Mustafa Kemal pașa continuă și se crede că vor duce la bun sfârșit. Înțelegerea guvernamentală Kemalistă constitue un eșec pentru bolșevici cari astfel perd contactul cu lumea musulmană.

Bolșevicii, de altfel, continuă propaganda lor deșanțată. Astfel cu ocazia semnărei păcei finlando-bolșevice, radiogramele bolșevice au atribuit delegatului finlandez cuvintele rostite de Cicerin. Aceasta pentru a face pe naivi să creadă că bolșevismul face progrese în țările allogene ale Rusiei.

Conferința dela Bruxelles, care trebuia să se întrunească la 10 Ianuarie pentru a examina propunerile experților germani în ce privește despăgubirile de răsboi, a fost amânată până după isprăvirea conferinței dela Paris, unde reprezentanții puterilor aliate vor preciza atitudinea comună pe care o vor avea Aliații față de propunerile germane.

In jurul Asoc. „Emke"

— O deciziune, — un neadevăr. —

Ziarul „Hétfői Ujság" publică un comunicat al asociațiunii „Emke", dat în ședința ținută la 6. Ianuarie a. c. prin care se amintește că asociațiunea „Emke" a fost încriminată „fără nici un document" că ar dovedi tendințe politice, anarhice și irredentism de către ziarul „Viitorul" și mai târziu de „L'Independance Roumaine".

La acestea, vicepreședintele Sándor Iosif propune ca să se comunice că asociațiunea „Emke" potrivit statutelor sale nu a făcut niciodată politică și nu va face nici în viitor, deci respinge orice acuzațiuni în legătură cu aceasta, îndeosebi acuzațiunile de iredentism și anarhism le consideră ca simple calomnii.

Este curios că vicepreședintele soc. „Emke" crede ca prin o simplă deciziune luată într'o ședință se poate așterne vălul peste trecut și se pot nimici motivele cari au determinat înființarea asociațiunii „Emke".

Uită că motivul principal al acestei înființări a fost primejdia „daco-romanismului" (pe lângă panslavism și pangermanism) adecă aceea a întărirei culturale și economice a Românilor ardeleni, și că pentru a înlătura această primejdie, se afirma în ședințele de constituire că activitatea trebue desvoltată pentruca „Românii să învețe nu numai a scrie, a citi și a vorbi Ungurește ci a. și simți ungurește," deci nu numai împiedecarea întăririi Românilor era scopul ei ci chiar mutilarea cugetului și sentimentelor. O tendință identică cu programul cultural politic al faimosului legislator cultural Apponyi. Este inutil a mai aduce alte argumente când întreagă opinia publică românească din Ardeal — care a suferit „binefacerile" culturale și economice a acestei organizițiuni este convinsă despre scopul și trecutul ei. Iar, în ceace privește viitorul.... situația e de așa natură, că putem privi cu siguranță în fața lui, fără teamă de irredentism anarhic sau politică subversivă îmbrăcată în haina frumoasă a activității culturale.

Iar dacă se crede că printr'o deciziune se pot curăți toate păcatele trecutului, îndrumăm pe semnatorii deciziunei să cetească cu luare aminte almanachul jubileului de 25 de ani al asociației „Emke" scris din întâmplare tot de D-l Sándor Iosif.

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:

Joi, Vineri, Sâmbătă: *Clownii.* Dramă de circ. In rolul principal: Freaudy.

Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație pentru copii.* Prezintă: *Copilul Parisului.* In rolul principal: mica Susanne Privat și Lagrenée.

Cinema Apollo:

Miercuri, Joi: *In Ghiarele unei femei ușoare.*

Vineri, Sâmbătă și Duminecă: *Copilul Parisului.*

Cinema Urania:

Joi: (Numai o zi!) *Naulahka.* Film misterios din India.

Vineri: *Prințesa Voalată.* Film de spionaj.

Sâmbătă și Duminecă: *Regele Albisului.* Film polițist.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și strine prețuri moderate

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

„Indreptarea" dă o nouă desmințire svonurilor care circulă cu privire la un pericol bolșevic și ungar. Ea polemizează cu ziarele tachiste cari susținând politica externă a d-lui Take Ionescu, susțin că există pericolul semnalat de el în telegramele de ajutor cerut la Londra. Astfel unitatea de vederi în guvern apare într'o lumină foarte dubioasă.

*

D-l Trancu-Iași va depune la redeschiderea parlamentului proectul de lege privitor la contractul de muncă.

*

De sărbători a avut loc împroprietărirea sătenilor din Soăr ca și Chișinău, primele din Basarabia.

Cu toate desmințirile „Indreptarei" se dă că sigură dimisiă d-lui Titulescu din guvern.

*

La redeschiderea parlamentului guvernul va depune proectul de lege pentru sporirea sporirea salariilor magistraților și unificarea salariilor tuturor funcționarilor statului. Cu studierea acestor proecte a fost însărcinat d-l Mișu Antonescu noul ministru de justiție. Ca toate proectele de lege ale guvernului și acestea sunt ținute în secret așa că opinia publică străină de ele până în ultimul moment.

*

Comisia parlamentară va asculta mâine pe dl. Marghiloman în chestia dosarului Gunther. Se va cerceta dispoziția făcută la Iași de către dl. Grigore Trancu-Iași în această chestiune.

Colecta lucrului pentru Apărarea Femeii și Copilului

(Urmare)

Segesvary și Comp.	—	—	—	—	—	—	10 „
Firma Babos și Comp.	—	—	—	—	—	—	20 „
Boskovits	—	—	—	—	—	—	10 „
Karolyi	—	—	—	—	—	—	10 „
Jeney și Comp.	—	—	—	—	—	—	5 „
Nagy K.	—	—	—	—	—	—	5 „

Indescifrabil — 3 cutii cremă de ghete, 2 per. șirete
Csaki G. — 2 perii de ghete

Succesorii Sarga Kristof	—	—	—	—	—	—	10 „
Farmasi L.	—	—	—	—	—	—	5 „

Herman și Kocsis — 10 kg. mere

Sraykovszky	—	—	—	—	—	—	10 „
Dr. Colbasi	—	—	—	—	—	—	10 „
Marcsz Iuliu	—	—	—	—	—	—	10 „
M. Anghel	—	—	—	—	—	—	20 „

Firma Hochtheil — 2 perechi ghete de copii
Heilper Arthur — bonboane

Vlad Ioan	—	—	—	—	—	—	20 „

Firma Lustig și Nussbächer — 1 kg, bonboane
Dallmann Iuliu — 3 pach. pesmeți

(Va urma)

TELEGRAME

Delimitarea frontierei sârbo-bulgare

Paris, 10 Ianuarie

Se anunță sosirea la Belgrad a comisiunei de delimitare a graniței sârbo-bulgare. Comisiunea a fost primită Duminecă în audiență de primul ministru Pasici.

Se desminte demisiunea ambasadorului german dela Paris

Bordeaux, 10 Ianuarie

In cercurile diplomatice se desmint svonurilecare au circulat zilele acestea că d-l Mayer, ambasadorul Germaniei în Franța, și-ar fi dat demisiunea.

Propagandă bolșevică

Varșovia, 10 Ianuarie.

Cuvintele puse în seama delegatului finlandez de către o radiotelegramă bolșevică, rostite cu prilejul schimbului de ratificări a tratului ruso-finlandez și prin care se glorifică regimul sovietic, au fost rostite în realitate de Cicerin, comisarul poporului cu prilejul acestor ratificări.

Noul vice-rege al Indiilor

Bordeaux, 10 Ianuarie

Numirea lordului Reading ca vice-rege al Indiilor a primit aprobarea oficială a regelui Angliei.

Dezarmarea Germaniei
Părerea unei ziar democrat german

Bordeaux, 10 Ianuarie.

Ziarul „Berliner Volks Zeitung" prevede că acordul între Anglia și Franța cu privire la dezarmarea Germanei și la alte chestiuni va fi fapt împlinit și sfătuește guvernul german să nu pună prea mult temei pe divergențele dintre cele două țări.

Conferința dela Bruxelles

Bordeaux, 10 Ianuarie

Conferința experților aliați, însărcinați să examineze împreună cu delegații germani problema despăgubirilor care se amânase la 10 Ianuarie, va reîncepe să funcționeze de îndată ce consiliul suprem își va fi terminat lucrările sale la Paris.

ATENȚIUNE!

Pregătirile pentru grandioasele serbări ale Presei cari vor avea loc la Cluj în zilele de 19 și 20 Ianuarie, iau proporții fantastice.

FESTIVALUL dela Teatrul Național va întrece toate așteptările prin bogația și varietatea programului. Toți fruntașii artei muzicale și dramatice, corul, orchestra și artiștii Operei Naționale, artiștii Teatrului Național, se întrec în a-și da concursul larg pentru asigurarea unui succes neasămuit.

BALUL va fi aranjat în sălile restaurantului și cafenelii New-York, complect transformate și decorate ca într'o mie și una de nopți. Va fi o sărbătoare a luminiior feerice, a surprizelor artistice, a tot ceea ce se poate reuni într'un tot al fanteziei, spiritului umorului fin și eleganții de stil.

TOATE COSTUMELE VOR FI BINEVENITE: naționale, travestiuri istorice, simbolice ori spiritual improvizate, simple toalete de bal, tot ceeace va fi o manifestare a eleganții și a respectului esteticei.

MASCA NU VA FI OBLIGATORIE, DAR E ADMISĂ.

O TOMBOLĂ de sute de obiecte va fi pusă la dispoziția publicului.

PAVILIOANE vor fi anume instalate în sălile laterale pentru desfacerea *celor mai neobișnuite surprize.*

VOR FUNCȚIONA două bufeturi. *Se va putea supa* după cel mai fin și mai bogat menu.

IN TIMPUL BALULUI, cei mai fanteziști dintre artiști vor oferi publicului verva lor scânteeătoare în *scene improvizate, în monoloage și cuplete ocazionale.*

AMĂNUNTE URMEAZĂ.

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Starea învățământului primar în județul Solnoc-Dobâca

Date și lămuriri. — Lipsuri și soluțiuni.

Învățământul primar, în județul nostru, se face în 141 școli — împărțite în modul următor:

90 *școli primare de stat naționalizate* cu 150 posturi de învățători, dintre cari: 62 posturi sunt ocupate de titulari, 44 posturi ocupate de suplinitori și 14 posturi vacante.

41 *școale confesionale greco-arientale române*, cu 41 posturi; 32 sunt ocupate și 9 vacante.

121 *școale confesionale greco-catolice române* cu 124 posturi 79 posturi sunt ocupate și 45 sunt vacante.

3 *școale romano-catolice de stat* cu opt posturi, toate ocupate.

4 *școale reformate maghiare* cu 11 posturi; 10 ocupate și un singur post vacant.

1 *școală armeano-catolică maghiară* cu cinci posturi, complecte.

1 *școală evreească*, cu *două posturi.*

63 comune curat românești care n'au avut nici odată școală.

Din cele 90 de școale de stat 14 au localurile complect minate încă din timpul războiului. In afară de acestea sunt 63 comune curat românești, cari n'au avut nici odată și deci sunt și astăzi lipsite de școală. Din cele expuse până acum se vede că e mare lipsă de învățători români și de edificii școlare.

Cauze cari se opun bunului mers al învățamântului.

Din punctul de vedere al mersului învățământului se pot constata următoarele:

a) In școalele de stat, învățământul merge foarte bine, totul fiind călăuzit de normele și directivele date de către revizorat.

In școalele confesionale, totul merge anapoda, de oare ce în conducerea lor se amestecă și consistoriile bisericești — cari nimicesc dispozițiunile și ordinile venite dela autoritățile școlare ale statului. Pe lângă acestea consistoriile bisericești luptă din răsputeri ca nu cumva școalele confesionale să treacă la stat, — fără a ține în seamă că prin aceasta se păgubește învățământul (au nu poate fi bine controlat și bine îndrumat), să nemulțumesc locuitorii (cari pe lângă alte nevoi, trebuesc să întrețină școala) și să nedreptățesc învățătorii școalelor confesionale din punctul de vedere al salarizărei.

b) Invățătorii sunt transferați în alte județe de către Secretariatul Instrucțiunei din Cluj, fără a consulta prealabil și revizoratele. Prin aceaste norme se iau forțe didactice din județele în cari se simte mai mare nevoe și se trimit în alte județe unde lipsa este mai mică.

c) Școalele clandestine ale minorităților, împiedecă învățământul de stat, făcând ca să nu aibă posibilitatea înființărei școalelor mixte.

b) Salarizarea învățătorilor dela școalele confesionale românești, nu corespunde cu aceea a învățătorilor dela școalele de stat; locuitorii nu plătesc, sau în cazul cel mai bun, plătesc cu greu, consistoriile se opun la trecerea școalelor la stat și iată pe sărmanii învățători plătind oalele sparte.

c) Invățătorii nu primesc indemnizați de chirie. Traiul e greu și cei mai mulți nu au locuințele lor proprii și nici la școală nu se găsește locuință pentru învățător.

Soluțiuni.

In interesul bunului mers al învățământului primar sunt necesare soluțiunile următoare:

1. Secretariatul general al instrucțiunei să nu mai facă transferări din județe cu puține forțe didactice, în acela cu învățători mai mulți.

2. Clădirea localurilor de școală, acolo unde să simte nevoe.

Pentru ajungerea acestui scop, cel mai bun mijloc este conlucrarea părței administrative a județului, cu consistoriile bisericești și cu locuitorii comunelor în care nu este local de școală. In felul acesta s'a lucrat în vechiul Regat — unde un prefect a construit într'un an și jumătate peste 100 (una sută) localuri de școală, 12 localuri pentru spitale și 15 biserici.

Trebue ținut în seamă că acel inimos prefect n'a căpătat, ca ajutor, din partea statului, decât o sumă foarte modestă pentru toate acele clădiri. Neapărat că în asemenea împrejurări se cere muncă multă și nepregetată.

3. Lipsa de învățători români să poate înlătura prin înființarea unei școale normale de învățători în orașul Dej. Școala să înceapă să funcționeze cu clasele I-a și a V-a, așa că, după trei ani, o serie de învățători ar umple o parte din golurile învățământului primar. Lucrul acesta trebuia făcut mai de mult, căci în județul nostru ar fi fost posibilități; de oare-ce învățământului secundar i s'a dat avântul potrivit prin înființarea de licee în Dej și în Gherla orașele acestea fiind la o depărtare de abea 12 kilometrii; nu s'a gândit însă nimeni la școala normală, deci la baza învățământului.

4. Să se ia măsurile cuvenite ca toate școalele confesionale să fi trecute la stat. Consistoriile bisericești cari au făcut jertfa lăudabilă de a le susține până în prezent, să procure fondurile necesare pentru clădirea localurilor de școală acolo unde nu sunt și în modul acesta vor ajuta și mai departe pătrunderea luminei în pătura de jos a neamului românesc.

5. La alcătuirea bugetului să se țină în seamă nevoile învățământului primar din Ardeal și în special acele ale județului Solnoc - Dobâca — în care, am arătat că sunt 63 de comune curat românești, cari n'au avut nici odată, nici un fel de școală — și să se prevadă o sumă îndestulătoare pentru a înlătura cât mai grabnic răul.

Coresp.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale
Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Congresul național-bisericesc

— Alegerile din Banat —

Citim în „Banatul":

Alegerile pentru congresul național-bisericesc al bisericii române dreptmăritoare, dupăcum era de prevăzut din cel dintâiu moment, s'au terminat cu complecta înfrângere a tentativelor guvernului de a face din cea mai înaltă corporațiune a bisericii de dincoace de Carpați, o unealtă a averescanismului nefast.

Credincioșii și-au spus respicat cuvântul, dovedind că sunt conștienți de drepturile lor constituționale și protestând prin votul lor împotriva celei mai sinistre încercări de aservire politică a bisericii...

Iată rezultatul alegerilor:

Timișoara: Dr. A. Cosma fost prefect, Ion Oprea protopop.

Ciacova: Dr. C. Iancu primpretor.

Vărșeț: Romul S. Molin fost deputat, Dr. Mihai Gașpar protopop.

Buziaș: Dr. V. Mercea subprefect, Cornel Cornean secr. episcopesc.

Lugoj: Dr. Gh. Dobrin fost prefect, Dr. Gh. Popovici protopop.

Făget: Dr. Gh. Gârda avocat, Sebastian Olariu protopop.

Oravița: Dr. P. Corneanu director de bancă, A. Ghidiu protopop.

Sasca: Dr. P. Barbu prof., Dr. Mihai Gropșianu procuror general.

Jam: P. Nemoian prefect.

Mehadia: Dr. V. Braniște f. șef de rezort, Ioan Pepa protopop.

Caransebeș: Aurel Moacă asesor consistorial.

Ohaba Bistra: I. Simu deputat.

Bocșa-M.: Dr. I. Oprea judecător de ocol.

Bozovici: Pavel Goanță.

Teregova: I. Dragomir secretar.

Belinț: Gh. Sârbu protopop.

Domașnia: Const. Pepa ing. silvic.

Rezultatele din restul Banatului și din dieceza Aradului nu ne este încă cunoscut.

Notițe bibliografice

Poetul din școala simbolistă, profesorul de liceu și socialistul *Mihail Cruceanu* își publică, în Editura „Samitca" din Craiova, ultimul său volum de versuri, intitulat „Fericirea celorlalți".

Vom reveni în ziar asupra acestui volum.

*

Colaboratul simpatic al „Ideii europene", d-l *Emanoil Bucuța* își strânge versurile răspândite prin reviste în volumul apărut de curând cu atrăgătorul titlu „Florile inimei".

După bucățile tipărite până acum se poate vorbi de bine, anticipat; despre volum, vom vorbi însă pe larg într'unul din numerile viitoare ale „Infrățirei„

Dela Căminul Studențesc

„Comitetul de conducere" al *Căminului Studentelor* din Cluj exprimă ville sale mulțumiri donatorilor cari au binevoit a contribui la fondul pentru întocmirea și întreținerea acestui Cămin.

1. Casa Marmorosch-Blank	Lei 30.000
2. Banca Albina	5.000
3. Banca Centrală, Agrară și forestieră	4.000
4. Banca Economul	1.000
5. Banca Vatra	500

O carte folositoare și frumoasă

Istoria literaturii românești ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau și comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante și de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului și erau cărțile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărți a fost în parte părăsit și înlocuit cu volume de povești fantastice sau de aventuri, cari atâță curiozitatea, dar denaturează și îmbolnăvesc simțurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, așa de cuminte și de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"*.

El e în curs de tipărire și se poate anunța de pe acum că va eși cu totul din cadrul publicațiilor obișnuite.

Pe lângă peste o sută de clișee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina și de scriitorii curenți cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Șerban Bașcovici...

Variind partea literară, vor fi o mulțime de articole semnate de Sextil Pușcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaș, I. G. Duca, Alex. Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon...

Toate faptele anului, ce se închee, vor fi trecute în revistă și comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viața Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Se va vorbi de toate instituțiile de seamă ca și de personagiile fruntașe, cari conduc mișcarea românească de aici.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material și în bune condiții de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"* va fi cea mai frumoasă și utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

O propunere pentru înfrânarea speculei

Toată țara e exasperată de nemai pomenita specula ce se face cu toate articolele de comerț, dela declararea războiului și în special dela sfârșitul lui până azi.

Toate guvernele, câte s'au perindat din 1918 până azi, nu au fost în stare să aducă nici cea mai mică îmbunătățire în ceia ce privește eftinirea traiului. S'au dat ordonanțe peste ordonanțe, s'au decretat fel de fel de pedepse contra speculanților, dar totul a fost înzădar; specula s'a desvoltat în liniște până azi, când a devenit insuportabilă. Aceasta se datorește în primul loc lipsei totale de energie a guvernanților noștrii și a autorităților în primul loc, apoi favoritismului și mituirei.

Dacă această stare de lucruri va continua, vom ajunge în scurt timp la foamete sau ne vom apropia de situația nenorocită a Rusiei.

Pentru a se evita această nenorocire pentru țara noastă, credem că ar trebui să se pornească prin presă, o energică campanie contra autorităților și guvernului pentru a se lua cele mai strajnice măsuri contra speculanților.

In acelaș timp facem apel la toți oamenii de bine din această țară ca prin presă sau prin oricare alt mijoc să aducă diferite propuneri pentru înfrânarea speculei. S'ar face cu acesta un real serviciu populației sărace care în ultimul timp a ajuns muritoare de foame.

Din partea noastră, facem următoarea propunere: „Autoritățile să fixeze în înțelegere cu comercianții prețurile maximale la toate articolele din comerț. Aceste prețuri să fie absolut obligatorii și să se prevadă cele mai strajnice pedepse pentru contravenienți. Printre aceste pedepse să fie în primul loc confiscarea imediată a întregului stoc de marfă din magazie, marfă care să fie concentrată la un loc și să fie vândută de primărie cu prețuri reduse, pentru populația săracă.

In al doilea rând să se poată lua definiv dreptul de-a mai face comerț acelor comercianți cari nerespectând prețurile maximale, ar refuza să mai aducă marfă în magazine. Cu acesta s'ar forța negustorii să-și continue comerțul, respectând în acelaș timp și prețurile maximale.

Amenzile, și închisoarea să fie foarte mari și să nu se facă nici o excepție.

In celace privește modul de a se forța *producătorii* să respecte prețurile maximale, propunem să se fixeze și pentru ei prețuri maximale care să fie anunțate tuturor comunelor. Acestea la rândul lor să se aducă la cunoștință sătenilor. Fiecare comună să dea o ordonanță prin care să se aducă la cunoștință sătenilor care au ceva de vânzare la orașe, că nu pat scoate nimic din comună fără a declara că cunoaște prețurile maximale și că le respectă. In urma acestei declarații a săteanului, comuna să-i libereze un certificat semnat și de săteanul vânzător și fără acesta să nu poată intra mici un vânzător în piață. Cu aceste s'ar putea forța producătorii să-și vândă produsele în condiții convenabile și în acelaș timp comercianții nu vor mai avea motiv de nerespectarea prețurilor maximale.

Suntem convinși că orice măsură s'ar lua în scopul de a-se înfrână specula, ar avea rezultatul dorit, dacă s'ar aplica cu toată strășnicia și dacă s'ar evita favoritismul și mituirea. Acasta e propunerea noastră și dorim să fie urmată de cât mai multe propuneri pentru ca din toate să răsară și soluția definitivă a celei mai ingrijorătoare chestiuni din zilele de acum: Specula.

S. P.

Citiți „Infrățirea"

La spălătoriă chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep vosește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.
Telefon 556. 22 Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5. Telefon 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR din vechiul Regat, fost contabil la o moșie, azi dori se ocup ceva funcție în Ardeal, la stat sau particular. La cerere alătur actele necesare. Adresa: David Reighenstreif Herța jud. Dorohaiu,

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiincios". 254

Vânzări și Cumpărări:

INSTRUMENTE noi pentru dentisti, dinți, materii pentru plombagiu (amolga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoria 6 etaj I. 1.

PIAN prețios în stare foarte bună, cu sunet curat, scurt, fabricație de primul rang de vânzare. A se adresa la Administrația ziarului „Infrățirea"

DE VÂNZARE din cauza plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură mobile de salon elegante culoare bordeaux str Mănăsturului 90. 208

CUMPĂR un electromagnet nou sau pu în uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamoranșului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică românca dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post Restant.

Un candidant de advocat

cu praxă, află aplicare momentan în cancelaria advocatului:

273 **Liviu T. Ghilezan**
Cluj, Str. Regina Maria No. 32.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

JANKY BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

S'a deschis!
Localul de iarnă al
Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □
77

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină scmoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la
Schwartz Adolf
croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar.
64

Gheorghe Aranyossy
salon modern de dame
Piața Unirii 13, etaj I.
Confecționează haine engleze și franceze în cele mai bune condițiuni.
40

◆ ◆ ◆
S'a început expoziția eftină de Crăciun la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
◆ 9 ◆ ◆

Hârtie pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de
217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Intreprindere de transport „VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada
144 Kis No. 17. □ □

Mobile
și armaturi pentru mobile se vând cel mai eftin la
Klein J.
Cluj, Str. Unio 21
269

Ghete lucrate de mână, se află de vânzare en gros și en detail la
„Atelierul de încălțăminte"
din Calea Regele Ferdinand No. 21 (în curte). Numai marfă prima calitate! □ Prețuri reduse!
251

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării
și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail.
Cluj, Calea Regele
62 Ferdinand No. 6. □

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

DE VÂNZARE aranjament de prăvălie
conpus din: 4 tejghele, 2 cazone pentru petroliu cu apaiat de măsurat, stelage (rafturi) sobe etc. Informațiuni se dau în prăvălie **Andrásofsky** Calea
278 Victoria (Palatul bisericei Lutherane).

Telegramă! Telegramă!
Alergați toți la Marele magazin de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.
Becuri electrice (villany égők)
mai eftin ca ori unde.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIBB" S. A. SIBIU. □□□□
210

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruiabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

ANUNȚ! La Diamantstein și Moskovits
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 35
(vis-a-vis de posta Centrală).
A sosit o mare cantitate de paltoane pentru dame. Modele de Paris și Viena de asemenea, stofe de lână veritabil englezești.
Se execută în termen de 24 ore ori ce comandă de paltoane bărbătești. □ Cu următoarele prețuri:
1 rând de haine bărbătești după măsura . . . Lei 1100·—
1 palton modern pentru domni . . . . . Lei 1000·—
1 palton pentru dame model Parisian sau Vienez Lei 800·—
253

Dacia România
Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.
Capital Social 12,000.000 Lei
Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.
◆
Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (incasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.
67

„BLATT"
Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 12.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei	în sus
„ „ Dame dela	15 Lei	în sus
„ „ Domni dela	15 Lei	în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei	în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei	în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei	în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.
151

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope. ● ● ● ●

14 **Vânzare engros şi endetail.**

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete şi pantofi

CHIOREAN

în colţul Strada Memorandului şi Kötő lângă Missir.

18

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

MARE EXPOZIŢIE DE CRĂCIUN 50

Preţuri scăzute la magazinul de modă pentru dame

EUGEN SZABO CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 5. ●●

Stofe engleze . . .	48·—	Mătase lăţime dublă	122·—
Cretoane	20·—	Flanele	21·—

Maşine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, catagolul şi preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER"

Radio 96 170

Societatea Cooperativă a Maestrilor Croitori

din Cluj, confecţionează haine pentru Domni în cele mai bune condiţiuni. Comande din provincie se execută în decurs de 24 oare. Strada Regele Ferdinand No. 17.

Intreprindere de transport.

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3.

Cadouri de Crăciun şi anul nou

Se vând cu preţ foarte redus Alpacca, Alpacca argintat, cuţite de argint de china, furculiţe, linguri, foarte eftine. Cuţite şi furculiţe de oţel parechea 14 lei. Serviciu de cafea pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de cealu în culori pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de cafea neagră pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu de supă pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu pentru delicatese în culori şi albe 7 lei. Serviciu de masa culorate auriu 450 lei la STICLĂRIA KEREKES Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 4. 190

AU SOSIT!

RENUMITELE

MAŞINI DE SCRIS

92 **STOEWER RECORD** sistem german şi **SENTA.**

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum şi accesorii da Şapirograph. Deasemenea repară şi transfoarmă literile dela maşini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

In curând va apare

Calendarul „Infrătirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucaţi literare inedite, proză şi versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Preţul 12 Lei. **Preţul 12 Lei.**

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 128 — 12 Pagini — 50 bani — 12 Pagini — Sâmbătă 15 Ianuarie 1921

Infrăț

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON | Administrația 952, Redacția 211 | Abonamente: 1 an. 120 lei, 6 luni. 60 „, 3 luni. 30 „

Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

An nou, eră nouă

Pe răbojul învechit al vremii o nouă crestătură s'a săpat. Dar, briceagul măestru al îmbătrânitului meșter, Timpul, acum nu desparte ani de ani ca zi de zi, Nu: decând ceasul desrobirei a răsunat prelung dela Nistru pân'la Tisa, tot mai adânc se sapă crestătura anilor cari despart ce-a fost de ce este.

Adânc, tot mai adânc, între anii suferințelor trecute și'ntre cei ai bucuriilor viitoare, pentru neamul nostru războiul măsurător al vremii se împarte 'n două. Două luni; a robiei și a libertății, trăite de aceiași oameni, robii de eri liberații de azi și de totdeauna' se despart tot mai mult și mai adânc prin abisul nesfârșit al uitării.

Uitarea vremurilor de suferință, uitarea durerilor nemângâiate și a lacrimilor neuscate ale atâtora cari, din moși strămoși, au jerfit în pământul robiei trup din trupul lor și sânge din sângele lor pentru clipele de-acum. Uitarea prigoanei și-a obidei moștenite din veac în veac.

Uitarea trecutului, pentrucă în fiecare an prezent și viitor, o eră nouă se deschide. Era nouă a libertății popoarelor, triumful celei mai desăvârșite concepții: *a naționalității.*

Așa precum dela nașterea lui Isus Hristos, mântuitorul omenirei, steaua prevestitoare, oprită deasupra staulului sărac din Bethleem, a luminat drumurile unei ere noui, tot astfel și anii ce-i trăim de-acum sunt anii mântuirei, luminați de strălucirea celei mai desăvârsite concepții politice, concepția libertății tuturor popoarelor. Între anii ce-au fost și anii ce sunt și vor fi sfârșitul unei lumi și începutul alteia își ridică tot mai mult pereții despărțitori. De-asupra lor uitarea nu poate face loc în noaptea întunecoasă a vremurilor decât punți pe care, în ploase pelerinagii, generațiile ce vin vor păși copleșite de măreția jertfei străbunilor ca s'aprindă candela recunoștinții.

Intru ce-a fost și ceea ce este, numai atâta legătură trebuie să mai fie.

Pentru tot ce suntem, datori fiind suferințelor și jertfelor ce-lor ce-au fost înaintea noastră și-au luptat pentru noi, numai prin păsirea pe drumul bătătorit de dânșii ne putem mărturisi nerecunoștința.

Era nouă, an cu an, își deschide larg drumurile unei vieți din ce în ce mai ideale și mai conforme cu drepturile omului și drepturile popoarelor.

Și-n necontenitul sbucium către aceste drepturi, oricât de amare și dureroase ni-ar fi clipele ce le trăim, atunci când măsurătoarea vremii ne pune la capătul unui an pentru a începe un altul, făcându-ne bilanțul, să nu uităm că, oricum, tot mergem înainte și că ce-a fost nu mai este și nu mai poate fi.

Am fost împrăștiați în cele patru vânturi, robiți și împilați batjocoriți și huliți.

Ne-a fost nu de mult, peste tot, poporul desmoștenit de drepturi, lipsit de pământ și iobag. Acum, uniți pe vecie, cu lanțurile sclaviei scuturate, mândri, cu batjocura răsbunată în triumful victoriei, legați prin dreptul de proprietate de pământul apărat cu cerbicie, stăpâni pe propriile destine, începem, încetul pe încetul, să trăim într'o altă lume.

E lung și greu drumul ce l-am străbătut de unde am pornit și unde am ajuns, și numai acum, când stăm la sfârșitul unui an să ne facem bilanțul, încrezători, ne putem mărturisi mulțumirea și înțelege măreția vremurilor de care am fost învredniciți. Și de aceea, acum, descreținд puțin frunțile și înbunându-ne privirea, să ne'nfrângem patimile care deatâtea ori ne-au împiedecat de a înțelege clipă cu clipă, la fiecare pas făcut înainte, c'am început *o nouă eră.*

An nou: *eră nouă*, însemnează pentru noi, generația ce ni-am născut într'o lume pentru a muri în alta.

Abia numai cei ce vor veni după noi, cari nu vor cunoaște nici robia, nici împilarea și nici desmoștenirea de drepturi, cunoscând numai binefacerile lumei noi în care s'au născut, era nouă ce-o vor trăi, vor afla-o doar numai din istorie.

Pentru noi, cei ce-am trăit și făcut istoria, orice an nou e o piatră mai mult la temelia lumii noui și cu cât fiecare punem mai bune pietre la această temelie, cu atâta, oricât de puține ni-ar învrednici Dumnezeu să punem, temelia va fi mai trainică.

Anul vechiu ce l-am trăit să-l cercetăm, pentru a cunoaște întrucât în anul nou ce vine vom ști a păși mai bine pe cărările lumii celei noui.

Să nu uităm o clipă că, an cu an, din viața noastră, a celor născuți în lumea veche, se pierde în noaptea nepătrunsă a vremilor trecute era nedreptăților apuse și începe, tot mai vie, strălucirea celei abia răsărite. *Ev.*

Guvernul din Constantinopol și naționalitățile

Lyon, 12 Ianuarie

După ultimele noutăți se spune că discuțiile între Izet Paşa și Mustafa Kemal nu s'au terminat. Cu toate acestea se speră să se ajungă la un apropiat acord. In capitala otomană se așteaptă sosirea unui membru al misiunei lui Izet Paşa pentru a iniția guvernul asupra stadiului în care se găsesc negocierile.

Organizarea muncii

Nevoile și împrejurările războiului au pretins pe lângă jertfa a milioane de brațe și de minți omenești și nimicirea a nenumărate mijloace de producțiune.

Din această pierdere uriașă de forțe și mijloace productive a rezultat o adâncă dezorganizare a vieții economice și sociale. Cum vom putea înlocui această pierdere, cum vom putea înlătura efectele pline de primejdie ale acestei dezorganizări care amenință ființa Societății?

Munca este forța care va creia ce s'a pierdut, care va descoperi noi izvoare de bogății și va smulge naturii din tainica ei putere noi mijloace pentru a asigura progresul.

Vânjosul și anonimul lucrător care sparge cărbuni în adâncurile, bogatului pământ casi savantul care caută deslegarea enigmelor universale, muncitorul din uzină ca-și inginerul din laborator, plugarul simplu casi poetul, toți sunt meșteșugari ai progresului umanității.

Totdeuna, munca a fost necesară că fiind însuși izvorul propășirii, dar nici când ea nu a fost mai poruncitor indispensabilă ca astăzi.

Dar pentru ca munca să fie rodnică, folositoare, adică să aibă un caracter de durabilitate, ea trebue să fi continuă. Nu printr'o sforțare istovitoare, ci printr'o muncă tihnită, rânduită, se va putea îndruma omenirea spre mai bine.

Principul economiei forțelor va trebui să ne călăuzească.

Și atunci se impune organizarea muncii. Cât mai mult, cât mai bine și cu o cât de mică cheltuială de energii, ținând seamă ca organismul celui care muncește să rămână neatins din punct de vedere fizic, moral și intelectual, iată ce ne poate aduce organizarea muncii.

Nu se poate spune de pildă, fără a fi nedrepți, că în România nu se muncește îndeajuns. Dar munca noastră a fost fără spor pentru că ne-a lipsit organizarea ei.

Munca manuală ca și cea intelectuală pentru a aduce roade folositoare trebue să fie metodică, regulată, să aibă un plan.

Ne trebue dar o educație a muncii. Ea ne va învăța cari sunt condițiunile cele mai prielnice de muncă, cum și când vom trebui să facem sforțarea necesară, date precise asupra împrejurărilor în cari se produce oboseala, deferitele categorii de profesiuni spre cari să ne călăuzim aptitudinile, în sfârșit tot ceace analiza și observarea științifică ne va putea pune la îndemână pentru a cunoaște toate împrejurările în cari vom fi în stare a da cel mai bun și mai mare rendement.

Chipul acesta de a ne organiza metodic munca trebue să-l învățăm. Findcă în această armonie de sforțări stă cea mai bună chezășie pentru refacerea și desvoltarea civilizației noastre.

W. I.

Unde ne sunt dușmanii?

de **V. Meruțiu.**

Incă nu s'au așezat bine pietrile de hotar, între noi și țara, căreia i-am fost robi. Abea a crescut iarba pe mormintele vitejilor dela Jiu până la Siret, din Carpați și mai pe urmă din valea Tisei . . . și noi ne înfățișăm ca o tabără de oameni adânc învrăjbiți.

Cu o ușurință condamnabilă s'au dat uitării veacurile de suferințe. Astăzi, în locul unui mare templu al iubirei de neam, se clădesc arsenale, în care cu mult zel se ascut săgeți, se înmoaie în otravă și se stă la pândă, nu pentru a ținti pe dușman, nici pe abuzivi ori răi-făcătoari, ci frate pe frate.

Unii cred, că dărîmă idoli și nu-și dau seama, că dărîmă . . . și altare.

Astăzi când țara are de legat atâtea răni, când adevărații dușmani ne pândesc și în afară și în lăuntru, când cei puțin zecedouăzeci de ani avem nevoe de toate energiile și mai ales de minți pricepute și încercate, pentru a consolida, prin muncă încordată, moștenirea atât de scump plătită, se cade oare să risipim cu atâta ușurință energiile noastre naționale?

Câtă vreme la hotare trebue să stăm cu arma la picior, când avem de îndeplinit o muncă intensă nu e oare altceva de făcut, de cât să căutăm dușmani între noi, între Români, între provincii și între clase, pe cari porniri pătimașe vor să le diferențieze și mai mult?

Clase în Ardeal nu există, pentru că, urmărind două-trei generații, toți Românii din părțile noastre își trag obârșia din pătura țărănească.

Atunci dușmănia între provincii, între noi și vechiul Regat? Ar fi cea mai mare crimă să se mai strecoare un cuvât în acest înțeles.

Dacă mai poate fi câte un naiv ori rătăcit, care să creadă, că singură formula lui Wilson ar fi putut să ne dea Ardealul liber, românesc. Românii adevărați, toți Românii nu trebue să uite nici o clipă jertfele enorme, pe cari se întemeiază această desrobire, această libertate. Cu formula lui Wilson, fără tratat pecetluit cu sânge ne-am fi înnecat.

Frații de peste munți, cari jelesc peste 800 mii de morți și se căznesc să mângâie alte sute de mii de orfani, suntem siguri, că nu regretă nici o jertfă. Își jelesc morții, își târăsc din greu sărăcia, dar ne iubesc — pentrucă așa trebue să fie, și noi încă trebue să-i iubim. Din cazuri izolate, cari se întâlnesc și aici și dincolo, nu se cuvine a generaliza.

Știind aceste, mă gândesc cu duioșie și cu mirare la unii prieteni, oameni buni și de omenie, cari în pribegia lor au văzut cu ochii câte a pătimit pentru noi biata țară — pe care și bătrânii și noi o numiam în cântecele noastre „Românie", mamă dulce" — prieteni, cari slujesc și la altarul Domnului, cari ies cu sfinte daruri, cari din ușa altarului zic „Pace tuturor!" — și rămân neduși.

Să ne venim în fire! Să deschidem larg inima noastră iubirei între frați. Să deschidem larg ochii noștrii la hotar, ca și în lăuntru. *Acolo sunt dușmanii!*

Nu ne vom înspăimânta nici odată, vom strânge rândurile și vom face pe dușmani să înțeleagă, că stăpânirea noastră e dreaptă și că o întoarcere a vremurilor, dispărute în veci nu se mai poate.

Ardealul e o cetate așezată în inima Românismului — el trăește sau moare odată cu neamul românesc întreg.

Comunismul revoluționar

Zilele trecute a avut loc la Tours congresul partidului socialist francez.

După furtunoase desbateri, rezultatul a fost sciziunea partidului socialist francez în două fracțiuni, vrăjmașe de moarte de acum înainte: de o parte au rămas socialiștii adevărați, botezați moderații, de cealaltă parte sunt comuniștii.

Dar nu de aceasta voim să ne ocupăm acum.

In expunerile cari s'au făcut la congres înainte de votarea adeziunei la Internaționala a III-a am găsit un pasagiu din cuvântarea deputatului socialist francez Léon Blum în care acesta arată ce însemnează și ce este în realitate bolșevismul rus.

Iată acest pasagiu: „Internaționala moscovită este un fel de vastă societate secretă, de carbonarism analog anumitor societăți, cari în decursul istoriei, au realizat în mod efectiv, dar în altă direcție, revoluțiuni politice. Partidul socialist admisese până acum cooperarea socialismului politic și a sindicalismului profesional, amândouă păstrându-și neatinse autonomia lor".

„Comunismul revoluționar urmărește nimicirea acestei autonomii și subordonarea acțiunii sindicale acțiunii politice".

„Iată dar două deosebiri fundamentale între socialism și comunismul revoluționar. A treia deosebire este că partidul socialist se reazimă pentru a înfăptui revoluția societății pe sprijinul milioanelor de lucrători educați și organizați; pe când concepția leninistă este de a atinge aceiași țintă cu ajutorul unor avant-garde puțin numeroase cari târăsc după ele massele inorganice".

„Acestor masse le va lipsi stoicismul revoluționar. In ziua când trenurile cu alimente nu vor sosi la orașe, când greutățile se vor mări, vor fi cele dintâi cari se vor lepăda.

Din cuvintele d-lui Leon Blum

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

e poate vedea ce deosebiri adânci despart socialismul adevărat, sănătos și rațional de comunismul rus care tinde să pună stăpânire pe massele muncitorești din lumea întreagă. Deosebiri de metodă, de principii, de organizare, atât de categorice, atât de vădit potrivnice doctrinei socialiste, încât ne putem întreba: există vre-un punct esențial comun între doctrina și metoda socialistă și cea bolșevică?

Sunt îngăduite, ba chiar îndreptățite toate îndoelile.

Bolșevismul leninian a speculat un ideal socialist pentru a amăgi massele muncitorești. In dosul acestui paravan strălucitor se ascunde sectarismul și teroarea.

Și mai curând sau mai târziu muncitorimea va trebui să-și dea seama de lucrul acesta.

Ecouri

Pentru laurii Academiei.

Citim în *Neamul Românesc:*

Pentru premiu Năsturel, pe care-l acordă Academia Română, anul acesta sunt depuse la concurs următoarele lucrări literare: *Salba lui V. Alexandri*, de N. Radivoni, *Cântecul Deșertăciunii*, poesii de M. Codreanu; *Traducerea lui Cyrano de Bergerac*, de Ed. Rostand făcută de M. Codreanu; *Tragedia mută*, roman: *Eva*, roman și *Inflorean trandafirii*, roman, de I. I. Stoican.

Societatea studențească română la Roma.

Societatea Studenților universitari Români din Roma, Dacia Traiană, înființată anul trecut, acum, cu noul an de studiu își începe din nou activitatea sa de muncă pentru cultură și neam.

In ședința sa plenară de constituire ținută la 18 Decembrie 1920, s'a ales următorul comitet: Anton Chemale, doctorand în drept, președinte; Titu Buzilă, student inginer, vice-președinte; Pompiliu Verzariu, student în științele economice comerciale și Ioachim Daianu, student în litere, secretari; Al. Mureșanu, student la științele chimice, bibliotecar; Dimitrie Cordoș, student în științele economice comerciale, casier.

Moartea unui savant

Se anunță moartea profesorului de istorie modernă dela Sorbona, Ernest Benis, în etate de 72 de ani. El era membru al Academiei Cehe din Praga și specialist în chestiunile slave.

Un dar frățesc

Consistoriul arhidiecezan din Sibiiu a primit din partea Românilor din America suma de 128.860 lei, în scopul ajutorării și susținerii orfelinatului înființat de mitropolia Sibiiului.

O serbare la Azilul de Copii

In ziua de 24 Decembrie st. v. a avut loc la Azilul de copii al Statului din localitate, serbarea distribuirei darurilor de Crăciun copiilor. Această instituție este moștenită dela Statul ungar și numără azi peste 100 copii, dela sugaci până la 14 ani. Directorul Azilului e d-l dr. Gheorghe Popovici; d-sa este ajutat de câteva surori de caritate dintre care superioara e d-na Aurelia Morsescu fosta membră a institutului surorilor de caritate Regina Elisabeta din București.

Cu ocazia acestei serbări am putut vizita întregul local conduși de însuși distinsul Director, care cu multă amabilitate ne-a dat interesante explicațiuni. Starea de perfectă ordine și curățenie, precum și înfățișarea copilașilor, ne-a făcut să înțelegem munca inteligentă ce se depune. In ceeace privește serbarea, a fost o surpriză care ne-a înduioșat.

S'a jucat un fragment din drama religioasă „Nașterea Domnului". Au urmat apoi diferite recitării și coruri. Toți copiii cari s'au produs și cari aveau între 3—12 ani, de și în majoritate unguri, au vorbit cea mai curată și frumoasă limbă Românească.

Partea a 3-a a serbărei a fost împărțirea darurilor procurate din sumele adunate prin colectă publică. Se aduc mulțumiri din partea Azilului și se exprimă toată recunoștința micuților părăsiți, pentru cei cari au contribuit la bucuria lor, și anume:

Toate băncile din Cluj, redacțiile ziarelor, prefectura, primăria, mulți comercianți și foarte mulți particulari.

S'a observat lipsa completă a autorităților. Niciun reprezentant al Ocrotirei Sociale, al primăriei, ori al prefecturei. Și e păcat; o astfel de instituție ar merita mai multă atențiune din partea celor îndrept, având-se în vedere frumoasa ei menire: Creșterea și românizarea atâtor vlăstare. Se vede că se muncește acolo cu mult spor, d-l doctor Gh. Popovici merită toată laudele ca și sora superioară, o înfocată naționalistă care ne-a dat o serbare adevărat națională,

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:

Joi, Vineri, Sâmbătă: *Clownii.* Dramă de circ. In rolul principal: Féraudy.

Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație pentru copii.* Prezintă: *Copilul Parisului.* In rolul principal: mica Susanne Privat și Lagrenée.

Cinema Apollo:

Miercuri, Joi: *In Ghiarele unei femei ușoare.*

Vineri, Sâmbătă și Duminecă: *Copilul Parisului.*

Cinema Urania:

Joi: (Numai o zi!) *Naulahka.* Film misterios din India.

Vineri: *Prințesa Voalată.* Film de spionaj.

Sâmbătă și Duminecă: *Regele Albisului.* Film polițist.

Cetiți „Infrățirea"

O carte folositoare și frumoasă

Istoria literaturii românești ne arată că în trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau și comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante și de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului și erau cărțile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărți a fost în parte părăsit și înlocuit cu volume de povești fantastice sau de aventuri, cari atâță curiozitatea, dar denaturează și îmbolnăvesc simțurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, așa de cuminte și de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"*.

El e în curs de tipărire și se poate anunța de pe acum că va eși cu totul din cadrul publicațiilor obișnuite.

Pe lângă peste o sută de clișee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina și de scriitorii curenți cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G Gregorian, Vasile Savel, Șerban Bașcovici...

Variind partea literară, vor fi o mulțime de articole semnate de Sextil Pușcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaș, I. G. Duca, Alex Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon...

Toate faptele anului, ce se încheie, vor fi trecute în revistă și comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viața Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material și în bune condiții de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"* va fi cea mai frumoasă și utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

Aspectul cărților românești

Vrem să vorbim sincer despre un lucru foarte supărător, pentru orice bibliofil român a cărui număr e poate acum mic în Ardeal, dar deodată cu românizarea va deveni tot mai mare.

Treceți, vă rog, de la vitrina unei librării străine, la una românească.

Comparația va fi și dureroasă O vitrină cu cărți românești seamănă cu un chiosc de fașcicole pornografice, de romane criminale, ca Nick Carter, Scherlock, Holmes etc.

Uitați-vă la cărțile cu operile lui Tolstoi de pildă, apărute în Bibl. Luceafărul, ori cartea lui Wilde: „Dorian Gray". Notăm, că în ultima carte și traducerea e la nivelul —... copertei. Eroul spune iubitei: *„Mi-ai răpit spiritul (!!)* pag. 61 și vorbind de un cadavru: *„lucrul (!!)* care vedea" (112) în loc de fraza: „Ea spune adevărurile de mâine — găsim năzbâtia *„Mâine (!!)"* voi spune adevăruri pagina 123. etc.

Se va zice: „Nu oricare editor îi dă mâna să angajeze un bun pictor pentru coperta unei cărți.

Ne permitem însă întrebarea: E oare obligatoare coperta ilustrată și colorată?

Coperta în culori e o manie la București însă și o sfidare a bunului gust iar pentru bibliofili o sperietoare.

Se va zice, că o carte fără o copertă în culori — nu-și face reclamă, nu atrage atenția publicului, și că, tot publicul își are aspectul cărților pe care și-l merită și care e conform gustului său.

Când la protestarea noastră se va asocia majoritatea publicului cititor, atunci desigur ghieșeftarii de cărți urite, ne mai vânzându-le, nu le vor mai edita într'un asemenea hal.

C. I. C.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Muzeul Ardealului

Cetim cu satisfacție știrea, ca în viitorul apropiat se va înființa în Cluj un muzeu românesc. E vremea ca după doi ani de așteptare să ne gândim serios și la îndeplinirea acestei necesități culturale superioare.

Muzeele, ca și universitățile și teatrele naționale au fost privite totdeuna ca instituțiuni, care încoronează operă culturală a unui popor. Ele sunt fațada marelui edificiu cultural. De aci urmează, ca aceste instituțiuni au fost totdeuna coeficientul culturelor mai înaintate și că numai poporele mai înapoiate în cultură au fost lipsite de ele.

Noi, Românii, din fosta Ungarie — cheltuindu-ne aproape întreg capitalul nostru spiritual în lupta pentru apărarea națională în contra stăpânitorilor nostrii de ieri — am fost lipsiți de acești importanți factori culturali. Prin naționalizarea Universității și a Teatrului național din Cluj, două din aceste cardinale instituțiuni de cultură națională au fost câștigate. Iar acum, când vrem să așezăm și temelia unui muzeu în inima Ardealului, trebue să ne dăm bine seamă, că ce și cum vrem, ca să-i dăm pe de o parte și acestei importante chestiuni o soluție conform adevăratelor cerințe culturale ale neamului nostru din aceste părți; iar pe de altă parte, să satisfacem întru toate condițiunile științifice ale unei astfel de instituțiuni. Va trebui să recurgem la concursul tuturor celor competenți și să deșteptăm și interesul publicului asupra acestei noi instituțiuni naționale.

In afară de colecțiunile dela Asociațiune, noi, Românii ardeleni, nu am avut nici un muzeu. Concetățenii noștrii Sași și Maghiari ne-au luat și în privința aceasta înainte. Sașii au vestitul lor Muzeu Bruckenthal din Sibiiu, iar Maghiarii, ne mai pomenind și micile muzee locale din diferitele orașe de provincie, amintesc numai pe cele mai însemnate, cel săcuesc din Sf. George și cele două din Cluj. In împrejurările de astăzi, când puterea în stat e în mânile noastre și când vrem să fim și în cultură superiori celolalter neamuri conlocuitoare, față de muzeele lor și față de îndatoririle ce ni-se impun în noua situațiune, evident că nu ne mai putem îndestuli cu modestele colecțiuni dela Asociațiune. Ni se impune deci și în această privință alcătuirea unui program de muncă bine chibzuit, condus de bărbați pricepuți și stăruitori de muncă, având la îndemâna lor tot sprijinul celor dela conducere, precum și concursul binevoitor al publicului.

In mentalitatea celor mai mulți, muzeele sunt numai imense cripte pentru moaștele trecutului sau vietățile prezentului, unde numai arareori îți îndreptă pașii, adesea ademenit mai mult de ispita curiozității decât de dorul de a-ți satisface o trebuință culturală; în care îngrămădirea imensului material produce mai mult o confuzie în capul bietului cercetător și-l obosește. Acest tip de muzeu are să dispară. Muzeele nu mai pot fi niște creațiuni moarte ci instituțiuni vii, adevărați factori de cultură. Ele nu pot avea de scop numai înmagazinarea trecutului ori demonstrarea prezentului ci și îndreptarea înspre viitor. Muzeele apusului înaintat, în afară de conservarea și inventarizarea materialului și-au impus în timpul din urmă și un alt scop: de a deveni instituțiuni de educație națională. Privite fiind muzeele subt acest raport, trebue să le dăm o altă însămnătate ca în trecut.

Inainte de toate ni se impune întrebarea, ca ce fel de muzeu vrem să înființăm și ce fel de organizare să-i dăm viitoriului Muzeu al Ardealului? Dată fiind împrejurarea, ca noi, Românii ardeleni, n'am avut un rol istoric dominant, cu greu vom putea înjgheba aici un muzeu istoric românesc. Avem cel mult posibilitatea de a înființa un muzeu de anticități clasice. Pământul Daciei Traiane ascunde încă în pântecele sale comori nebănuite, care așteaptă o exploatare sistematică.

Inainte de toate trebue adunat și conservat materialul, care servește mai mult cultura națională, care e icoana cea mai fidelă a individualității neamului nostru: creațiunile adevărate și originale ale poporului nostru, care ar fi și pentru străinul care ar vrea să ne cunoască obiectul celui mai viu interes. Să înființăm deci înainte de toate un muzeu etnografic.

Căci dacă nu putem avea un muzeu istoric, în schimb ne putem crea un bogat muzeu etnografic. Bogăția materialului nostru etnografic puțin exploatat încă, e garanța celei mai frumoase perspective. Acest muzeu să nu fie o simplă colecțiune de obiecte de artă poporală și a câtorva păpuși împopoțonate în fantastice costume naționale, ci înfățișarea cea mai perfectă a însăși vieții poporului român cu toate manifestațiunile sale, înfăptuită nu incidental și pe repezeală, ci după un program bine chibzuit, făcut pe baza cercetărilor științifice. Aci se vor aduna în mod sistematic obiectele tuturor ocupațiunilor și a gospodăriei țărănești, uneltele și produsele industriei casnice, porturile diferitelor ținuturi și tipurile de casă în original și modele, se va da și-o icoană a culturei spirituale ca: graiul și arta poporală, răvașe, jocuri, credințe și obiceiuri. Cu un cuvânt să fie reprezentată întreagă cultura materială și spirituală a poporului nostru. Și dat fiind conservativismul său, acest ma-

Cronica politică

Demisiunea d-lui Titulescu din guvern, ca unul care nu a participat deloc efectiv la lucrările interne ale acestuia, apare numai ca un fapt demonstrativ. Se anunță că această demisiune ar fi rezultatul unor neînțelegeri pe chestiuni de principii în ce privește proectele financiare care urmează a fi supuse parlamentului. D-l Titulescu se spune că ar fi lucrat în tot timpul cât a stat în străinatate anumite proecte de reforme financiare, pe care guvernul nu le aprobă. Adevărul însă pare a fi denunțarea colaborării cu d-l Tache Ionescu și prin urmare demisiunea aceasta este începutul despărțirii. De altfel credința aceasta mai e justificată și de ultimile pronunțate divergente între șeful guvernului și colaboratorul său dela externe. Unele ziare chiar au și anunțat această demisiune.

Dacă, în ce privește guvernul și partidul poporului desfacerea tovărășiei cu d-l Tache Ionescu, nu va aduce nici o modificare și va trece neobservată, în schimb pentru partidele din Federație, pierderea d-lui T. Ionescu va reprezenta și pierderea unui puternic sprijin. De acțiunea disolvantă a acestuia multe din atitudinile luate de opoziție au fost încurajate. Se știe doar că o înțelegere perfectă părea a se fi stabilit între opoziție și d-l Ionescu atunci când se vorbea de o fuziune a țărăniștilor cu gruparea d-lor Maniu și Vaida. Ziarele acestor fracțiuni de opoziție în nenumărate rânduri au avut accente de curtenire pentru ministrul de externe și politica de înstrăinare a acestuia.

Acum însă, după ce intrigile din însăși cuprinsul Federației au împiedecat mai sus amintita fuziune, urmând și căderea planurilor legate de acțiunea disolvantă a d-lui Ionescu în guvern, speranțele opoziției sunt iarăși departe de realizare.

Față însă de marile interese care sunt și de-o parte și de alta, precum și față de interesul pe care agenții consorților străine îl au, de-a consolida o puternică formațiune, care să sprijine politica concesiunilor, nu e exclus ca în opoziție d-l Tache Ionescu să se găsească în fruntea Federației.

Scrisoare deschisă d-lui General Averescu

Domnule Prim Ministru!

Mă iertați, dacă aleg acest mijloc pentru a Vă aduce la cunoștință anumite lucruri, cari se petrec în imediata d-v apropiere — cred fără cunoștința d-v, — dar sunt nevoit a alege această cale, deoarece este cu neputință ca să pătrundă cineva la d-v.

Veți ști, d-le Prim-Ministru, că subsemnatul îndeplineam funcțiunea de *Comisar* al guvernului pe lângă Camera de Comerț și Industrie din Banat, încă de pe timpul intrării armatei române în Timișoara, iar prin *Decizinnea Ministerială No. 87950* din 18 Decembrie 1919 am fost numit *Delegat* al Ministerului de Industrie și Comerț. In această calitate, cunoscând importanța comerțului bănățean, deținut aproape în întregime de reprezentanți ai altor naționalități, m'am silit, nu numai să muncesc spre binele țării, în această provincie pe tărâmul economic ci să și reprezint în toate împrejurările guvernul și în special Ministerul de Industrie și Comerț. Aranjarea târgului de mostre din Timișoara și aplanarea grevelor, la care am contribuit în bună parte, fără să fac amintire de altele, sunt exemple destul de vii, pentru a aprecia rostul meu în Banat.

Țin să Vă amintesc, că în primele zile ale venirei d-v. la guvern, am fost invitat de d-l *Ministru Goga*, ca să trec pe la d-l Ministru *Tăslăuanu*, la Ministerul de Industrie și Comerț. Alci d-l Tăslăuanu mi-a pus întrebarea:

— *Vrei să facem politică, sau să vorbim oficios?* La care eu am preferat să vorbim oficios, motivând, că ne aflăm în minister

Țin să Vă mai aduc la cunoștiință, d-le Prim Ministru, că, dacă veți cerceta la Ministerul de Industrie și Comerț, veți găsi un decret de numire, semnat în regulă prin care subsemnatul sunt numit *Inspector Comercial* la Timișoara. Acest decret a stat cu lunile în sertarul d-lui Ministru Tăslăuanu, fără să-l publice în „Monitorul Oficial", așteptând probabil înscrierea mea în partidul poporului.

Din interese superioare național-economice, era de datoria mea de bun Român și bănățean, să atrag atențiunea cercurilor competente asupra pericolului național-economic pe care îl prezintă dispozițiile luate în legătură cu societatea „Resița".

Probabil că din această cauză la intervenția câtorva deputați din majoritate, un domn funcționar din minister *anulează decretul* de numire și-mi trimite în același timp o adresă semnată de un domn șef de serviciu, prin care sunt avizat că mi-s'a detras mandatul de comisar al guvernului (?) și de delegat al Ministerului de Industrie și Comerț.

Având convingerea, că adresa aceasta s'a făcut fără consimțământul și cunoștiința dv. am socotit că e bine s'o înapoez ministerului, deoarece nu pot presupune ca dv., care v'ați rezervat dreptul de a pune rezoluția pe toate adresele ministerului, să acceptați revocarea mandatului unui reprezentant superior al guvernului, printr'o *simplă adresă* nemotivată și semnată de un șef de birou.

Vă rog să anchetați cazul domnule Prim-Ministru, dacă mai țineți la deviza „cinste, muncă și legalitate".

Primiți, Vă rog d-le Prim-Ministru, încredințarea prea distinsei mele considerații.

Timișoara la 8 Ianuarie 1921.

I. Conciatu

Comisar al Guvernului și delegatul Ministerului de Industrie și Comerț.

Rețineți 4 cuvinte:

Balul mascat al presei

Dar rețineți și câte 10 bilete de intrare!

Revista presei maghiare

— Funcționarii ardeleni. —

Articolul d-lui Emil Hațieganu prof. univ., publicat în numărul de Crăciun al ziarului „Voința", în chestiunea funcționarilor Ardeleni, n'a trecut fără a fi relevat în presa maghiară. Ziarul *„Ujsdg"* în articolul său de fond este plin de simpatie și compătimire față de funcționarii ardeleni. Articolul d-lui Hațiegan a servit de o plat-formă acestui ziar pentru a îndreptăți precauțiunea funcționarilor maghiari când nu au voit să depună jurământul fără *garanții.*

Extragem:

„De fapt, dincolo, se face un joc urât cu funcționarii români ardeleni (csunyán kibabrálnak odaát). Iar vorbind despre unificare: Sub deviza unificării legile moderne de aici se desconsideră și se înlocuesc cu legi complect rele și înapoiate.

„Are dreptate d-l Hațiegan când constată că am devenit subalterni despoiați de drepturi, supuși samavolniciei unor domni trimiși ca proconsuli provinciali de peste carpați."

Amintește apoi că, depunerea jurământului de către funcționarii maghiari, a fost împiedecată tot de d-l Hațiegan, pentrucă maghiarii cereau anumite garanții. „Iar acum funcționarii români (nota bene: „ardeleni"), cu tot românismul lor, au ajuns în situația în care funcționarii maghiari nu au voit să ajungă și aceasta pentru că n'au pretins garanții la intrarea în serviciu.

In ceace privește corupția admin strativă — afirmată și în ordonanța prefectului Clujului, d-l Meteș — ziarul maghiar crede că nu se poate înfrânge decât prin reprimirea cel puțin în parte a funcționarilor maghiari.

„Ardealul pentru ardeleni"

Nefasta formulă a d-lui Vaida Voevod, care are aparența a reserva Ardealul pentru partidul național, mai are și nefericirea de a fi fost anterior pronunțată de ziarul *„Keleti Ujsdg"*, care nu uită acum a se bucura de comunitatea convingerilor ce le are cu un politician ardelean și culege roadele afirmațiilor sale din trecut.

In primarticolul său „Pe drumul sincerității ziarul", *Keleti Ujsdg*, reamintește afirmațiile sale făcute pe baze „istorice", „psyhologice" și „etnice", că Ardealul este predestinat a îndeplini o funcțiune deosebită în cadrele oricărui stat s'ar afla, căci în Ardeal trăesc trei popoare, într'o nenorocită frățietate, trei energii de un mare viitor, a căror muncă însă, numai atunci se va putea îndrepta într'o singură direcție, când aceste trei popoare vor putea dispune ele asupra sorții lor între ele și pentru ele. Conducerea centrală nu va face altceva decât să mențină divergențele și să alimenteze o ură perpetuă.

Ziarul citat, crede că Ardealul și-ar fi câștigat autonomia sa, chiar sub dominația maghiară, (ziarul uită însă că a avut această autonomie dar a pierdut-o în 1848) și nici un om politic maghiar nu ar fi putut fi acuzat de antinaționalism, dacă ar fi cerut autonomia Ardealului.

Concluzia la care ajunge ziarul maghiar este că, se intenționează colonizarea Ardealului.

Iar, probabil, pentru a nu descuraja pe d-l Vaida, sub atacurile presei române revoltate de nenorocita formulă politică ce a adoptat d-sa, ziarul maghiar, încheie astfel: „autonomia Ardealului este unica insulă a reîmpăcării sufletești și a înfloririi sănătoase. E unica platformă prin care o parte de țară va realiza pacea în sufletul popoarelor ei. Iar dacă cuvântul d-lui Vaida este sincer și este fixarea punctului pentru un scop drept *pe acest drum, pentru realizarea acestui scop și după realizarea lui se vor întâlnii Românii din Ardeal în munca educativă a păcii cu minoritățile neromâne ale Ardealului*"

Desigur că Ungurii și împreună cu ei toate naționalitățile străine din Ardeal, nu pot decât să jubileze când își văd o parte din cele mai mângâetoare visuri ale lor întărite prin declarațiile unui fost prim-ministru al Romăniei-Mari.

Un ziar cotidian maghiar la București

Zilele acestea a apărut primul ziar maghiar în București. Este ziarul cotidian „Bukaresti Hirlap".

Apariția acestui ziar în capitala României, constitue prima dovadă că, cel puțin o parte a opiniei publice maghiare, își va îndrepta privirile spre noua capitală a ei și va fi informată dintr'un centru mai îndepărtat de presiunea și influența sentimentalismului, lipsit de rațiune, ce predomină într'un mod nepriincios, chiar intereselor maghiare, în coloanele ziarelor lor clujene.

Spiritul ce se desprinde din coloanele primelor numere pare a întregi acea ce ziarelor clujene le lipsește: *obiectivitatea*. Obiectivitatea cel puțin în măsura de a înlocui sentimentul acela exagerat, de a menține, dacă nu desvolta, înclinațiunile de ură și neînțelegere a intențiilor bune cari predomină față de Maghiari în noul stat.

Starea sufletească a Maghiarilor din Ardeal înclină și este mai primitoare față de sentimentalismul cel mai otrăvitor chiar dacă acela ar mări necontenit prăpastia dintre iluziile lor și realitate; datoria presei maghiare, ori unde ar fi ea în teritorul României, este însă să se desbare de formulele ce duc la o mai ușoară popularitate și să trezească conștiința masselor maghiare din visurile primejdioase la o realitate de neînlăturat.

Datoria presei maghiare e să facă ca fiecare Maghiar să se acomodeze realității cu încredere în intențiile acelor cari în decursul secolelor au învățat ce este suferința.

In opera aceasta, de a îndrepta privirile opiniei publice maghiare spre realitatea creată de dreptatea eternă, căutând să o facă înțelegătoare a timpurilor actuale, ziarul *„Bucaresti Hirlap"* a pornit bine; rămâne ca în viitor să dea dovadă de consequență.

Ap.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Citiți „Infrățirea"

terial va reprezenta nu numai starea de astăzi a culturei poporale românești, ci și cultura sa în ultimele două-trei, ba chiar și mai multe secole. Astfel conceput acest Muzeu etnografic, va fi totodată și un muzeu de antichități române. La alcătuirea lui va trebui să ia parte, nu numai etnografi, ci să-și dea concursul toți bărbații noștri de stiință, a căror activitate e în strânsă legătură cu viața și cultura acestui neam. Alcătuirea colecției etnografice, între toate împrejurările, va trebui să fie preocupația principală a viitorilor conducători al acestui muzeu, căci numai prin materialul nostru etnografic vom putea imprima noului muzeu caracterul de Muzeu național românesc.

In afară de cele înșirate mai sus, mai este și un alt motiv, care ne îndeamnă să nu întârziem prea mult cu înființarea unui Muzeu etnografic. E deobște cunoscut faptul, că cultura poporală, sub influința culturei cărturarilor și-a orășenilor, mereu dispare. Și acest proces de distrugere n'a fost niciodată atât de intensiv ca în zilele noastre. Țăranii noștri, odinioară atât de conservativi, purtați pe toate fronturile Europei în decursul războiului mondial, s'au reîntors cu concepții de trai cu totul schimbate. Vechea viață primitivă și patriarhală e sortită pieirei. Mai avem numai câteva decenii pentru adunarea și mântuirea materialului nostru etnografic. Cu fiecare zi ce trece vom fi mai săraci cu un prețios document al culturei noastre poporale. Înființarea Muzeului etnografic nu sufere nici-o amânare. Înființarea sa trebue să ne preocupe deci în primul plan, căci muzee de altă natură vom putea face și mai târziu, pânăce materialul nostru etnografic mereu dispare și cu dânsul dispare irevocabil și ireparabil, documentele vieții culturei noastre poporale.

Evident, că o astfel de instituțiune este o intreprindere eminamente științifică, precum nici nu poate fi alta — căci numai sistemul științific face din o colecțiune un Muzeu, altfel rămâne o simplă colecție, fie oricât de bogată — și deci poate fi făcută numai sub egida Universității noastre din Cluj, căci numai cunoștințele oamenilor de specialitate va garanta caracterul științific al acestei instituțiuni. Noul Muzeu să fie deci o instituțiune de stat asociată Universității. Nici nu ne putem închipui de altfel un învățământ superior, să zicem al antichităților sau al etnografiei fără colecțiuni de muzeu. Sau vom crea două colecțiuni: una pentru public și alta pentru necesitățile Universității? Evident că nu Titularul catedrei va trebui să fie și directorul muzeului respectiv, deoarece muzeele au să fie și institute de cercetări științifice.

Pentru a ne crește un personal științific la înălțimea chemării sale, va trebui să trimetem mai mulți dintre tinerii noștri specialiști, care doresc să se dedice serviciului de muzeu, la cele mai de frunte muzee din străinătate, pentru a-și câștiga practica muzeologică necesară. Nouă ne trebue muzee serioase, științifice, bazate pe lucrări de specialitate, alcătuite cu metodele cele mai riguroase ale muzeologiei moderne, iar nu niște colecțiuni care abea trec peste limita diletantismului.

Romul Vuia

Asistent la Institutul de geografie al Universității.

Bucuria Clujului

Serbările Presei Române din Ardeal

la 19 și 20 Ianuarie

Pentru satisfacerea curiozității publicului clujan ca și aceleia a tutulor ardelenilor cari ne adresează necontenit întrebări asupra amănuntelor **Festivalului Presei** care va avea loc la Bobotează și asupra **Balului costumat și mascat** de a doua zi, — dăm în rezumat cuprinsul bogatului program:

FESTIVALUL va avea loc la Teatrul Național. El va fi deschis de **Corul Operii** care va cânta o „Colindă" a **maestrului Dima** precum și alte cântece ale compozitorului, care va conduce în persoană corul, voind astfel să aducă un omagiu presei române din Ardeal care în totdeauna a știut să-l aprecieze și să-l iubească. D-l **Zaharia Bârsan,** directorul Teatrului Național, va citi sau recita din lucrările d-sale. D-na **Lya Pop,** contra alta Operii Naționale, va cânta: „Divinités du Styx" de Glück și „Amon fils" din Opera „Profetul" de Meyerbeer. D-l **I. Stănescu — Papa,** societar al Teatrului Național, ne va spune cu minunatu-i umor, „1 April" de Carageale. Tenorul **Emil Marinescu**, noul angajat al Operii Naționale, va cânta „Aria Florilor" din „Carmen".

In partea II-a a programului festivalului, **Orchestra Operii,** sub conducerea maestrului **Ion Bobescu**, va interpreta „Suita" de Grieg. D-l **A. Ionescu — Ghibericon.** Sucietar al Teatrului Național, va spune un monolog ocazional scris de D-l Alex. A. Hadoș. D-na **Anastasia Dicescu,** primadona dela Opera Națională, va cânta „Mireasa Țarului" de Kimsky Korsakoff. Dna **Stanca Alexandrescu** dela Teatrul Național, va spune „Povestea Mărgăritarului" de M. S. Regina Maria. D-l **Const. Pavel,** tenorul Operii Naționale, va cânta „doine" de Tiberiu Brediceanu. D-na **Tatiana Fulda,** prima balerină a Operii Naționale, va dansa „Copelia" de Léo Délibes și „Dansul Silfidelor" de Grieg.

Partea III-a a programului festivalului va fi consacrată **actului II din Opera „Madama Butterfly",** cu concursul doamnelor Elena Roman, Lya Pop și maestrului dirijor Schüller.

Prețurile locurilor la acest festival vor fi **cele obișnuite la premierele Operii.**

Balul costumat și mascat va fi, după cum am mai anunțat, o serbătoare a fanteziei, spiritului și eleganții. Pentru a ingădui libera manifestare a înclinărilor publicului și a înlesni participarea la bal a multor distinse persoane cari ar fi șovăit din considerații de toaletă, s'a hotărât ca toate constumele să fie binevenite: travestiuri istorice, simbolice, fanteziste, dominouri, toalete de bal și **în deosebi costume naționale.** Masca nu va fi obligatorie, dar va fi admisă.

In afară de **o tombolă uriașă** și de nenumărate paviloane cu surprize, în timpul balului, publicul va putea aplauda un bogat program artistic din care menționăm:

„Clujul Vesel", Sketch într'un act si un prolog cu concursul artiștilor Jeana Popovici, Miron Popovici, Ionescu-Ghibericon, etc., și al coriștilor dela Operă.

Apoi: **Cuplete de actualitate,** un minunat **duet al țiganilor, șansonete franceze, dans claquete american, dansul patinajului, dans olandez** (sabots), **cântăreții vagabonzi, trubadurii veseli,** car caturistul à la minut, măștile demascate etc., etc.

Nu e dar de mirare că cu un astfel de program, cu surprizele cari nu pot fi mărturisite și cu fastul decorului, balul presei va fi unic în felul său în saloanele hotelului New-York neîncăpătoare pentru enormul public care va da năvală.

Prețul intrării: **50 de lei de persoană.**

INFORMAȚII

Joi, la 15 Ianuarie, orele 11 dim. va avea loc în Aula Universității ceremonia remiterii însemnelor ordinului „Legiunea de Onoare", acordat de Guvernul Francez, d-lui profesor universitar Pompei, care a profesat, anul trecut, la Sorbona, după invitarea Universității din Paris.

Publicul, care poartă interes Universității noastre este rugat a lua parte la această festivitate.

*

Serbarea Reveillonului care urma să aibă loc în sala Reduta în noaptea de 13 Ianuarie, va avea loc în saloanele Cercului Militar.

Producții artistice și muzicale executate de artiștii Teatrului Național și ai Operei române precum și muzica militară vor distra numerosul public.

După supeu va începe balul. Ținută pentru domni: frac, iar pentru doamne: de gală. Domnii sunt admiși excepțional în smoking și redingotă.

*

Sâmbătă 15 Ianuarie orele 4 d. m. sunt rugate toate romăncele a lua parte la o ședință în sala mare a prefecturei. Chestiuni importante și urgente, *privitoare la căsătoriile din casa domnitoare română.*

Membrii comitetului partidului național-liberal din localitate sunt rugați a se întruni Sâmbătă (2|15 Ianuarie) la ora 6 în localul clubului.

*

Presa Română din Ardeal este recunoscătoare numeroaselor familii române din Cluj cari au anunțat Sindicatului Presei că sunt gata să încuartiereze familiile din diferitele centre ale Ardealului și Banatului dornice să participe la senzația sezonului: **Balul Presei.**

*

Corul organizat de d-l prof. Dima, cu concursul doamnelor din societate a cântat tot timpul sărbătorilor la biserică.

*

Patronii fabricelor de cherestea de pe valea Murășului și a Bistriței sunt în tratative cu un mare consorțiu italian care se oferă să cumpere tot stocul de lemne fasonate și nefasonate în condiții foarte avantajoase. Acest consorțiu în caz de acord își va aduce el toate vagoanele de care are nevoe pentru transportul lemnelor. După cât se pare s'a ajuns la o înțelegere între ambele părți rămânând de obținut numai autorizația ministerului.

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

Resortul muncei din Cluj, în urma conflictelor dintre patroni și lucrătorii fabricelor din Ardeal, a înaintat un memoriu ministerului muncei dela București *cerând modificarea legei Trancu.*

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare și cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime și familiare. In fiecare Duminecă și serbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri și Müller Poldi.

Mancări reci și calde. Prețuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(1) Carol Kassai proprietar.

*

La Cofetăria Boncescu, Calea Victoriei 5. Se găsește zilnic Bomboane fondante de prima calitate a la Rigler București cu prețul de lei 70 kgr., deasemeni tot felul de articole în arta cofetăriei cu prețuri modeste. (1)

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

*

Spectacolul Clujului este grădina de iarnă a hotelului Central. 28

Datele defectuosului recensământ efectuat luna trecută în Ardeal, continuă a fi totalizate. Printre noulle rezultate, menționăm: Deva 7139 (?) locuitori, dintre cari 2569 Români, Reghinul săsesc 8000 (?) loc., dintre cari 1557 Români. Față de evaluările făcute în anul 1919 decătre autoritățile locale, totalurile actuale sunt absolut imposibil de admis.

Consiliul orășănesc din Sibiu publică de altă parte resultatul recensământului local: suma totală a locuitorilor permanenți în Sibiu este de 32156 locuitori dintre cari 14940 bărbați și 17216 femei. După naționalitate sunt: 8550 Români, 4255 unguri, 17876 germani, 1248 evrei, 227 alți.

In fine conform comunicării Comenduirei Pieței s'au aflat în garnizoana Sibiu (în Decembrie 1920) ofițeri 463, trupă 7237.

*

„Kegyelet" Interprindere de înmormântare, Strada Memorandului 6, primește înmormântări cu prețuri foarte ieftine. Telefon No. 448.

*

„Pischinger" crema parisien, Mozert, Crema Nougot, Figaro, Griloage, Mignon, bonboane de chocolată „Gourmond" confiserie specială sunt nemai întrecute prăjituri. Se află în toate prăvăliile de delicatesse, cafenele și restaurante. 71

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

AN NOU FERICIT
dorește numeroase clientelor sale
MAGAZIN MISSIR

In curând va apare Calendarul „Înfrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de frunțași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Înfrățirea.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii deșert și likör (30)

In vederea umblării cu sf. Cruce

Pentru binecuventarea locuințelor sunt rugați capii de familie și particularii, aparținători bisericei noastre, mai ales cei noi veniți în Cluj și cari și-au schimbat locuința, să-și anunțe adresa la oficiul parohial greco-catolic (str. N. Iorga 6 et. I).

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Cronica externă

Consolidarea păcei

Pacea dela Versailles nu e durabilă pentrucă principial a fost dictată de ideologia wilsoniană iar practica a fost aranjată de finanța internațională.

Actul care pecetluește rezultatele unui îndelungat si sângeros război, trebue să fie bazat pe considerații, isvorâte din însăși realitatea, iar nu pe o ideologie umanitară concretizată în cele 14 puncte ale lui Wilson. Umanitarismul își are rostul cel mult în articolele gazetelor populare sau în revistele feministe, dar nici decum în alcătuirea tratatelor de pace. Dar dacă fațada era spoită cu albul umanitar, interiorul era rânduit potrivit intereselor consorțiilor financiare evreo-anglo-americane.

Aceasta fiind pacea din Versailles, nu putea mulțumi nici pe micile popoare, care au fost strigător nedreptățite, nici masele socialiste, care vedeau în obligațiunile impuse Germaniei, o manifestare a imperialismului capitalist.

Diplomația antantistă a încercat în tot timpul anului 1920, consolidarea păcei prin diferite conferințe unde s'au luat măsurile necesare pentru a obliga Germania să execute clauzele tratatului. Rezultatele numeroaselor conferințe nu sunt prea strălucite. Germania n'a dezarmat efectiv și nici n'a plătit până acum despăgubirile necesare refacerei regiunilor devastate.

Mai mult, ministrul german de externe, von Simons, a răspuns pe un ton foarte ridicat notei Aliaților, prin care aceștia protestau contra discursurilor pronunțate de membrii guvernului, în regiunea rămasă, împotriva popoarelor aliate.

Reaua credință germană, în ce privește executarea tratatului din Versailles, e constatată. Prin urmare, primul inamic al consolidării păcei e Germania, care caută să menție în Europa aceiași stare turbure și între Aliați aceleași neînțelegeri pentru ca ea să nu execute decât unele obligațiuni internaționale.

Pentru a menține anarchia în Europa, germanii s'au allat cu bolșevicii pe care de altfel i-au creat în 1917, de oarece și aceștia au interesul să dărâme pacea din Versailles, care nu-i recunoaște. Prin alianța cu bolșevicii, speră diplomația germană să surpe dominația engleză în orient și să provoace în Europa distrugerea economică a statelor învingătoare prin greve continui și la nevoe chiar prin mișcări revoluționare (cazul grevei muncitorilor italieni). Germania, rămânând înarmată, va putea tăia cu sabia lanțul care-i împiedică mișcările, — aceasta bine înțeles în cazul unei slăbiri excesive — așa cum o doresc germanii — a țărilor aliate.

Bolșevicii, prin propaganda lor subversivă, întărită de imense sume de bani, menite corupției, au reușit să provoace nenumăratele greve politice în toată lumea și acum în urmă să obție adesiunea partidelor socialiste francez și italian la Internaționala III-a. Diplomația bolșevică urmărește prin realizarea dominației comuniste irealizarea scopurilor imperialiste ale pravoslavnicei Rusii, adică pătrunderea până la golful Persic și influența precumpănitoare în Asia centrală.

Dacă primul factor care se opune consolidării păcei este extern, al doilea privește posibilitățile de desvoltare economică și politică a statelor aliate.

Odată războiul sfârșit, deși o înțelegere economico-politică era necesară pentru consolidarea păcei, la realizarea căreia au contribuit toți Aliații, totuși triumfând interesele naționale ale fiecăruia stat, sau mai de grabă tendințele imperialiste ale comerțului și industriei britanice și americane, a început întrecerea între forțele puteri aliate pentru a pune mâna pe pieți noui comerciale și pe noui ținuturi productive de materiile prime necesare industriilor. Astfel, Statele Unite, au reluat cele dintâi relațiuni comerciale cu Germania și au inundat Europa cu mărfurile lor. Anglia a deschis granițele fabricatelor germane, dând prin această reîntoarcere a liberschimbismului, lovituri simțitoare multor industrii engleze și provocând somajul a sute de mii de lucrători.

Mai mult decât Anglia a urmărit și reluarea relațiilor comerciale și cu Rusia sovietică.

Franța a urmărit și ea o politică proprie în centrul Europei și față de Bulgaria, uitând că interesele ei în aceste regiuni nu puteau decât să concorde cu ale aliatului prețios din 1916: România.

Din cauza acestei neînțelegeri dintre Aliați, cauzată de diversitatea și rivalitatea intereselor, nu s'a putut duce nici față de Germania, Rusia și Grecia o politică unitară. Rezultatele s'au văzut și nu sunt decât în dauna Aliaților.

In orient prestigiul lor e zdruncinat și nici Turcii, nici Grecii, nu mai dau importanța cuvenită notelor diplomatice, sau chiar blocurilor economice. In Rusia, din cauza neajutării la timp a lui Wranghel și a divergenței anglo-franceze în chestia polonează, bolșevicii sfidează Antanta și-și bat joc, de câteori au ocazie, de tratatul din Versailles.

Statele-Unite, prin gura lui Harding, cer revizuirea tratatului d n Versailles, iar Germanii. profitând de toate divergențele Aliaților, amână mereu executarea lui.

Aceasta e situația și dacă în pragul noului an ne întrebăm întrucât e consolidată pacea, nu putem găsi decât un singur răspuns: pacea lui Wilson și a franței internaționale e mai șubredă ca oricând.

R. R. D.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Haneș,

brevetat de inaltul Minister. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștiului No. 2.

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 s'a deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustoase. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la lordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.

199

TELEGRAME

Conferința dela Bruxelles

Lyon, 12 Ianuarie

Conferința experților aliați, însărcinată să examineze cu delegații germani, problema reparațiunelor care se întrunise la 10 Ianuarie, va reîncepe ședințele, imediat ce consiliul suprem își va termina lucrările la Paris.

Delimitarea frontierelor Sârbo-Bulgare

Lyon, 11 Ianuarie

Se anunță sosirea la Belgrad a comisiunii de delimitare a frontierei Sârbo-Bulgare. Această comisiune va fi primită Duminecă de către Pasică.

Italia renunță la sechestrarea averilor germane

Lyon, 12 Ianuarie

Un decret al guvernului italian confirmă renunțarea Italiei la dreptul său ce i-se cuvine, conform tratatului dela Versailles, relativ la sechestrarea averilor germane și salută măsurile luate de germani cu privire la averile italiene.

Un ziar comun al gazetarilor români din Ardeal

Cu prilejul Congresului ziariștilor români din Ardeal, comitetul provizoriu al Sindicatului Presei Române din Ardeal, a luat originala hotărîre de a scoate un ziar comun, la care redactorii tuturor ziarelor ardelene, fără deosebire de partid, vor colabora în mod frățesc.

Acest „ziar festiv", care va apare în opt pagini, nu va avea un preț fixat și va fi un bun prilej pentru toți prietenii presei să arate o atențiune deosebită ziariștilor, contribuind cu sume mai mari pentru fondul destinat ridicării unui cămin al ziariștilor.

Foaia aceasta festivă se va numi **Gazeta Noastră** *și va avea un tiraj de 10.000 exemplare, dând prilej tuturor negustorilor, industriașilor și instituțiilor financiare să însereze în acest număr unic, care va pătrunde în toate colțurile Ardealului, firmele lor și anunțurile lor.*

Pentru aceasta se vor adresa Institutului „Reclama", Piața Unirei 4. Cluj.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Amorul veghiază.*
Duminecă matineu: *Lorica noastră.*
„ seara: *Sapho.*

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Ultime informații

(Prin fir special dela corespondentul nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Uneie ziare anunță probabile întrevederi între Stambulinsky și d. I. C. Brătianu.

*

La dineul de gală oferit lui Stambulinsky vor participa guvernul, corpul diplomatic și fruntași politici.

*

O Comisie mixtă a fost trimisă la Constantinopol pentru recepționarea a unui milion de bocanci, care erau destinați armatei Wranghel.

*

Mitropolitul Primat va avea o serie de întrevederi cu membrii Sinodului în chestiunea Concordatului.

*

Federația a avut o consfătuire în chestia fixării candidaturei pentru locul de senator de Ilfov rămas liber prin moartea lui Spiru Gheorghiu. Iscându-se numeroase neînțelegeri, s'a renunțat, urmând ca fiecare grupare să voteze separat.

*

Regele a iscălit tabloul grațierilor și comutărilor de pedepse cu ocazia anului nou.

*

Ministerele și autoritățile au luat vacanță până la 14 Ianuarie.

Generalul Haller a sosit în Capitală. Intrebat asupra scopului misiunei sale, a refuzat să dea informațiuni. Se crede că are o misiune pur militară privind cooperarea armatei române cu cea poloneză, în cazul unui atac bolșevic.

Prințul Sapicha va sosi la București în același chestiune pentru a desbate latura politică.

*

Stambulinsky a făcut importante declarații reprezentanților presei desmințind interviewul dat la Varșovia în privința pretențiunilor bulgare asupra Cadrilaterului. A afirmat totuși că sunt puncte negre în relațiile româno-bulgare, făcând vinovați și pe țarul Ferdinand și pe politicianii bulgar de dușmănia existentă între ambele popoare. Afirmă că urmează tratative cu guvernul român în chestia eșirei la marea Egee și Traciei precum și a construirei unui pod peste Dunăre care să lege România cu Bulgaria.

*

Azi sosește familia regală în Capitală.

*

La Palat se întocmește programul căsătoriilor principiare ce vor avea loc la sfârșitul lunei acesteia.

Din Ungaria

Chestia Ungariei de Vest în plină desvoltare. — Guvernul austriac nu cedează. — Guvernul maghiar face represiuni. — Horthy—Ludendorf et Comp. —

Ajungerea la putere a creștinisocialilor în Austria, a fost pentru Ungaria o speranță pentru câștigarea Ungariei de Vest.

Speranțele lor s'au dovedit însă iluzorii. Nota aliaților, care decide definitiv în chestiunea acestui teritoriu, a determinat guvernul austriac la o atitudine hotărîtă. Cererea Ungariei, ca această chestiune să fie tranșată de celea două guverne interesate, a fost respinsă de guvernul austriac, care nu'și ia răspundere pentru cele ce se vor întâmpla în viitor.

Guvernul maghiar în schimb nu încetează a face tot felul de represiuni pentru a sili Austria să cedeze. Pe lângă că a oprit transportul alimentelor Austriei în ultimul timp, a rupt și tratativele economice începute și este probabil că Ungaria va închide granițele spre Austria.

Din această cauză, schimbul de mărfuri, ce era să se facă între România și Austria cu tranzit peste Ungaria, este de asemenea imposibil de rezolvat.

Din ultimelei rămășite de trupe, ce mai are atotputernicul Horthy, după știri sosite din Viena, sau făcut concentrări și în spre Austria.

Atitudinea unor organe de presă franceze mai face să licărească speranțe în cercurile politice maghiare. Ministrul președinte Teleky. crede încă într'o resolvare favorabilă iar Apponyi a întreprins o nouă excursiune la Paris a pentru câștiga cel puțin o parte încă a Ungariei milenare. Răspunsul guvernului maghiar la nota aliaților a fost remis prim-ministrului francez. In acest timp guvernul austriac pregătește proectul pentru măsurile administrative ce vor trebui luate în Ungaria de Vest.

*

Ziarul „Times" destăinuește încercările militarismului reacționar german, ajutorat de dorul de revanșă al amiralului guvernator Horthy, pentru a reconstrui harta Europei. Ludendorf, Bauer și inginerul de origine maghiară Trebitch-Lincolu, fost deputat englez și spion german, pregăteau o federație militară între statele învinse pentru începe ea ostilităților în contra Antantei în primăvara anului 1921. La 17 Mai 1920, Bauer și Trebitch-Lincon s'au prezentat la Horthy și i-au expus planul de acțiune, care cuprindea întronarea și provocarea disensiunilor interne și externe între statele învingătoare.

Horthy a denumit un comitet compus din Eckhardt Gömbös și Prönay pentru studierea planului și dupăce *s'a convins despre utilitatea lui s'a declarat pentru executare.* Distribuirea prăzii între învingători s'a făcut deasemeni. Germania se reîntregea cu încă unele teritorii din Franța și prin anexarea Danemarcei, Austriei și a unei părți din Cehoslavia, Rusia ar fi primit Dardanelele, Anatolia, Armenia și Mesopotamia, iar *România ar fi fost total împărțită între Ungaria, Rusia și Bulgaria* cari ar fi ajuns a câștiga în acest fel frontiere comune. S'ar fi restabilit deci Ungaria „ante quo" în plus un beneficiu net din teritorul României vechi.

Renumita Fabrica chimică „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

In zilele când una sîntem

de **N. Iorga.**

La Copou, în locurile goale care se ţin de căsărmi, supt luna luminoasă a serii de toamnă reci, picurînd melancolic, o doină se ridica în auzul nostru, cântată cu atâta putere de se umplea tot spaţiul de dorul şi de durerea ei. Nu era o doină moldovenească de pe aici, aceia pe care o cânta soldatul de lângă cară, şi el dădea drumul glasului întreg, parecă şi peste puterile lui, ca să se audă, tainic, prin puterea făcătoare de minuni a lunii, undeva departe, unde este o brazdă netăiată şi poate o casă pustie, ai cărei locuitori rătăcesc desnădăjduiţi în preajmă-i, supt ameninţarea străinului.

Regimentul putea să fie chiar din Moldova. Dar, de mult, pierderile cumplite ale luptelor au rupt caracterul teritorial, localnic, al formaţiunilor militare. Golurile se umplu, odată, de două ori, de mai multe ori, cu elemente desfăcute din alte formaţiuni pe care le-a supţiat focul duşmanului. Regimentul muntean, moldovean, dobrogean de odinioară îşi schimbă de atâtea ori alcătuirea, şi în fiecare dată supt acelaşi steag, spîrcuit glorios de aceleaşi încercări, se află Români din toată ţara.

Apoi se adaugă Ardeleni, Bucovineni pe cari simţul unităţii naţionale şi al datoriei care se desface dintr'însa, una singură pentru toţi Românii, îi atrage din prinsoarea lor rusească aici, unde se hotărăşte, în cel mai greu şi mai mare ceas pentru omenirea toată, soarta întregii Românimi. Pentru întâiaşi dată se unesc astfel de fapt, în aceiaşi pregătire pentru acelaşi avânt, silinţile moşneanului din Vrancea cu ale tovarăşului de pe plaiurile muntene şi oltene şi cu ale Mocanului din văile Ardealului. O „Mioriţă" militară, în care şi mai de-aproape pândeşte Moartea, dar în care fraţii stau, plini de durere, ca să ajute pe fratele rănit ori să aşeze în pământul iubit pe acela care şi-a încheiat veacul.

De jur împrejur pribegia a vânturat Români din toate părţile, cari înnainte se cunoşteau numai din cărţi, sau nici din cărţi nu se cunoşteau. Când s'au mai purtat pe străzile Iaşului alături de catrinţele bucovinene mândrele fete din Muscel şi albele veşmintele ale Oltului? Şi bolile grozave au secerat în aceiaşi clipă vieţile oamenilor cari niciodată n'ar fi crezut că se vor întâlni în ţerna aceluiaşi cimitir.

Purtăm un războiu pentru unitatea naţională. Credem că acesta cel d'întâiu, va fi şi cel din urmă. Să audă Dumnezeu pe cine doreşte aşa şi mai ales să răsplătească pe cei cari au jertfit pentru acest scop! Avem pentru aceasta braţe, şi avem şi arme. Puternice mijloace ca să ajungem la ţinta noastră. Dar astăzi mai avem, pentru acest războiu ca şi pentru orice alte sforţări ni s'ar mai cere în viitor, încă unul, mai puternic decât toate.

Avem, şi vom avea, tot ce s'a născut în inimi în zilele când una sântem.

Bethmann Hollweg judecat de presa germană

Fostul cancelar al imperiului german, dr. Bethmann Hollweg a murit, după cum am anunţat la 2 Ianuarie la Holvensinow. Întreaga presă germană consacră articole vieţii şi operei săvârşite de către decedatul fost cancelar. Astfel *„Arbeiter Zeitung"* scrie:

„A murit Bethmann Hollweg, omul care în clipele cele mai grele conducea destinele Germaniei spre prăpastie. Istoria l-a înregistrat ca distrigătorul operei lui Bismark, ca provocătorul unor evenimente cari au aruncat în mizerie poporul german.

Născut la 1856 la Hohensinow, Bethmann Hollweg a urmat carierea „junkerilor." Devenind ministru de interne al Prusiei la 1905, după doi ani a fost numit la internele imperiului. Prin cultura sa superioară celorlalţi birocraţi şi talentul său de orator a impus în parlament; şi cu toate că era conservativ a avut şi pricepere pentru chestiunile social politice. La 14 Iulie 1909, prăbuşindu-se politica lui Bulow a fost numit de cancelar Bethmann Hollweg.

Opera lui Bulow care a împins Anglia la alianţa franco-rusă pentru a realiza mărirea flotei imperiale, trebuia continuată fără ca el să aibe cunoştinţa legăturilor internaţionale şi siguranţa experienţii. Pericolul ivit prin alianţa cu Austro-Ungaria l-a înţeles Bethmann Hollweg şi mai puţin cât Bulow; de asemenea îi lipsea capacitatea de a înfrâna politica frivolă de bancrutare în Balcani a cabinetului vienez. Astfel, atât el cât şi poporul german a ajuns pradă incapacităţii Kaizerului, uşurimei vieneze şi militarismului orbmetodic al marelui stat major german condus de incapabilul Moltke. Orice parte ar fi avut Germania la provocarea catastrofei mondiale, vina principală a lui Bethmann Hollweg era însă că n-a împiedicat cabinetul vienez în opera lui criminală. El s-a supus operei meschine a acestui cabinet, prin care Germania, şi-a atras ura lumii întregi: ocuparea Belgiei. Nelegiuirea a fost recunoscută de Bethmann Hollweg, dar ca să-şi apere însă punctul său de vedere faţă de statul-major, îi lipsea voinţa. Şi tot aşa n'a crezut în succesele războiului sub-marin după cum declarase el însuşi. Totuşi Bethmann Hollweg, a cedat şi atunci cu toate că prevăzuse urmările procedărei. El deveni iarăşi unelta militarismului în loc ca să fie sfătuitorul poporului german.

Azi în faţa catafalcului aceluia care a condus destinele trecute, poporul german zdrobit până la temeliile existenţei sale stă ca acuzator. Vina personală a lui Bethmann Hollweg se restrânge însă. Vina principală a acestui biurocrat ascultător constă însă în slăbiciunea lui faţă de sistemul imperialist şi militar care a dominat nelimitat asupra Germaniei numai slăbiciunea lui Bethmann Hollweg a fost de vină că semi-nebunul Wilhelm şi semi-zeii al marelui stat-major au aruncat în nespusă mizerie poporul cel mai mare şi bogat din Europa".

Judecătoria de ocol rurală Cluj

Circumscripţiile ei. — Zilele de judecată.

Conform dispoziţiunilor superioare, circumscripţia judecătoriei de Ocol rurală din Cluj, e împărţită în următoarele cercuri justiţiare:

1. a) In comuna centrală Aghireş pentru comunele 4. Aghireş, Băgara, Dorolţ, Inuc, Leghia.

b) In comuna centrală Borşaujfalău: pentru comunele: Băbuţ, Badoc, Borşaujfalău, Budaveche, Chidea, Ciumăfaia, Căuaci, Deuş, Fodora, Jula, Măcicaşul lung, Măcicaşul unguresc, Sânmărtin Măcicaş, Şinteu.

c) In comuna centrală Cojocna pentru comunele: Cojocna, Corpadea, Juriu.

d) In comuna Feiurd pentru comuna Feiurd.

e) In comuna centrală Gârbău pentru comunele: Gârbău, Gestrade, Măcău, Mera, Nădăşel, Şomtelec, Tiurea, Vista.

f) In comuna centrală Jilău pentru comunele: Dângăul mare, Căpuşul mare, Căpuşul mic, Oşorhei, Dângăul mic, Agârbiciu, Feneşul săsesc, Feneşul unguresc, Giurfalău, Jilău, Lăpuşteşti, Lona ungurească, Marisel, Muntele rece, Someşul cald, Someşul rece. Stolna, Taut.

g) In comuna centrală Sân-Paul pentru comunele: Berind, Sardu, Sânmihaiel, Sâmpaul, Sumurduc, Topadeşartă.

h) In comuna centrală Valasut pentru comunele: Bonţida, Borşa, Jucul de jos, Jucul de sus, Jucul nobil, Valasut.

Comune ne amintite aci, vor rămâne la sediul judecătoriei fără zi de judecată.

Agendele şi instrucţia pentru zilele de judecată sunt fixate în ordonanţa Resortului de sub Nr. 5902/1920. Pres. Just. (Nr. 1, A 99/920. Prez. din 10 Martie a. c).

Potrivit acestor dispoziţii judecătoria de ocol rurală va ţine zilele de judecată precum urmează.

1. în comuna centrală Aghireş în întâia Lune a fie cărei luni,

2. în centrala Gârbău în prima Marţe a fie cărei luni,

3. în Feiurd în prima Joi a fie cărei luni,

4. în Cojocna în întâia Sâmbătă a fie cărei luni,

5. în centrala Borşaujfalu în a treia Lune-a fie cărei luni;

6. In Jilău în a 3 Miercure a fie cărei luni;

7. în centrala Sâmpaul în a treia Vinere a fie cărei luni, iar

8. în centrala Valasut în a treia Sâmbătă a fiecărei luni, întrucât în aceste zile nu va cade vre-o sărbătoare şi întrucât cercurile vor trimite şi avisa la timp trăsura pentru transport aşa, ca în zilele fixate la oarele 8 dimineaţa judecătoria să-şi poată începe funcţiunea în centrala cercului, unde dispoziţiile prevăzute în Art. a ordonanţei 5902—1920. Pres. Just. vor fi deja făcute.

Citiţi „Infrăţirea"

Colecta lucrului pentru Apărarea Femeii şi Copilului

(Urmare)

Mayer K.	—	—	—	—	—	—	—	3 „
Pascu Vasile	— 2 perechi ciorapi							
Glück H.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Babits I.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Baumann	—	—	—	—	—	—	—	25 „
Diamantstein	—	—	—	—	—	—	—	25 „
Mo dovan	—	—	—	—	—	—	—	20 „
Moskovits	—	—	—	—	—	—	—	20 „
Indescifrabil	—	—	—	—	—	—	—	5 „
Rados M. şi comp.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Magazin de ghete Hoffmann — 2 perechi ghete								
Uniunea măestrilor croitori	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Kalmann	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Fraţii Sandor — 6 perechi ciorapi								
Benedek —	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Firma Gloria — 6 perechi ciorapi								
Fabrica de ghete Adolf Hirsch — 3 duz. cremă de ghete, 4 duz. şiret de ghete								
Fuhrmann K.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Bindea şi Rogneau — 2 perechi ghete de băeţi								
Firma Weis şi Molnar — 5 buc. şepci pentru copii								
Firma Herkules — 2 perechi ghete								
Firma Sabo Eugen — 5 metri flanel								
Ratz	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Juhos I.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Indescifrabil	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Bauch E.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Hajnal Izr.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Kupas S.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Palmay S. — 2 perechi mănuşi								
N. N.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Polonyi	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Trafica Surorile Nagy	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Depozit de ghete Heller L.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Librăria Lepage	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Firma Colombo — 6 pach. Biscuits, 4 pach. cafea, ½ bonboane								
Indescifrabil	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Depozit de hârtie Bernat — cărţi poştale, hârtie de scris, peniţe								
Drogeria Emke — 6 bucăţi săpun								
Farkas	—	—	—	—	—	—	—	5 „
Dr. Petru Meteş, prefect	—	—	—	—	—	—	—	100 „
Dr. Gavril Lador	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Dr. Octavian Utalea, subprefect	—	—	—	—	—	—	—	100 „
Ciplea	—	—	—	—	—	—	—	150
Parsch F.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Maier B.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Ciuca V.	—	—	—	—	—	—	—	2 „
Solomon V.	—	—	—	—	—	—	—	1 „
Oltean V.	—	—	—	—	—	—	—	1 „
Huza P.	—	—	—	—	—	—	—	5 „
Dr. Adler	—	—	—	—	—	—	—	5 „
Nagy St.	—	—	—	—	—	—	—	1 „
Dr. Basiota	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Pap I.	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Indescifrabil — 1 duz. ciorapi								
Indescifrabil — 2 bucăţi săpun								
Arro — ½ kg bonboane								
Succesorii Lakatos — 1 pereche ciorapi								
Hajdu	—	—	—	—	—	—	—	10 „
Indescifrabil	—	—	—	—	—	—	—	5 „
Lux Kalman — o bucată talpă şi					—	—	—	20 „
Indescifrabil	—	—	—	—	—	—	—	5 „

(Va urma)

Ştiri de peste hotare

Complot bolşevic în Norvegia

Ştiri sosite din Viena anunţă că poliţia norvegiană a descoperit un complot bolşevic în Christiania. Planul lor era să dea foc la toate magazinele de lemne — ce sunt în număr mare în capitală — şi în decursul panicei ce se va produce să aresteze pe toţi membrii guvernului şi să pună mâna pe putere.

Acţiune polonă contra Germaniei?

Guvernul german afirmă că este în posesiunea unor documente că Polonia pregăteşte o acţiune militară în contra Germaniei. La graniţa în spre Posen se aflau numai douăzeci mii soldaţi polonezi, iar numărul lor în decursul lunei Decembrie a trecut peste 100.000. Transporturile militare continuă. La începutul lunei Ianuarie au sosit din nou 70.000 soldaţi. Agitaţia în Germania e mare.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţească şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

74

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

La spălătoria chimică CZINK se curaţă un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep vo-seşte. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt şi bine.

Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Supliment de Anul Nou al ziarului „Infrățirea"

O poveste adevărată

— Fără tâlc. —

de **N. Bănescu,** prof. universitar.

La sfârșitul domniei lui Justinian, imperiul bizantin făcea cunoștință cu un nou dușman, la frontiera mereu primejduită a Dunării, — cu *Avarii.*

In răsăritul câmpiei ungare, toate triburile slave căzuseră sub puterea înfricoșaților barbari. Pentru a-i ținea în frâu, imperiul le plătia un tribut anual. Cu ajutorul lor, Longobarzii strivesc la 567 pe Gepizi, în Pannonia. Când apoi Alboin conduce pe Longobarzi în Italia, pământurile părăsite de dânșii în Pannonia rămân în stăpânirea Avarilor.

Din acel moment, barbarii ajung o calamitate pentru Bizanț. Setoși de pradă, perfizi, călcându-și necontenit jurămintele, ei se aruncau furios asupru nefericitelor ținuturi din Balcani. Rodul câmpiilor mănoase se risipea acum în desele lor năvălări, orașele se mistuiau în flacări, oamenii, smulși cu miile din locurile stăpânirii ce nu-i mai putea ocroti, erau târâți peste Dunăre, în robie. Insoțiți adesea dn Slavii subjugați, Avarii răspândiau teroarea pustiirii lor până la Adriatica.

Împăratul Maurikios (582—602) cunoscuse zilele lor de groază. Ei pornise în potriva lor o viguroasă ofensivă și viteazul Priscus înaintase atunci biruitor până în părțile noastre de azi. Sub Heraclies, barbarii prădară odată (623) până sub zidurile Constantinopolei, iar în vremea când marele împărat își purta viguros cruciata lui în potriva dușmanului secular din Asia, în potriva Perșilor, uniți cu aceștia, Avarii împresurară Capitala și timp de o lună izbiră cu mașinile de asediu în zidurile ei tari (626). Numai vitejia populației, care știa să se ridice până la eroism în zilele de primejdie, scăpă Constantinopolea de urgia ce părea că o va nimici.

Peste 50 de ani, Avarii veniau sub zidurile Tessalonicului, al doilea oraș din imperiu. Treizeci de zile bătură cetatea, înpresurată de toate părțile; ea fu mântuită de apărarea îndărătnică a bravilor orășeni,

Din zilele viforosului Attila nu se mai văzuse o stăpânire atât de tare a barbarilor. In jurul lor, toate neamurile tremurau de spaimă.

Și totuși puterea neamului înfricoșat pieri, după câteva veacuri numai, fără de urmă. După strașnice lupte, Statul lor fu nimicit de Carol cel Mare (796). Peirea lor totală rămase proverbială. Cronicarul rus Nestor ne spune că, pe vremea sa (încep. veac. XII), se zicea în Rusia *„au perit ca Avarii"*, pentru a se spune că neamul cuiva s'a stins cu desăvîrșire.

Distrugerea atât de repede a stăpânirii impunătoare a acestor barbari, nimicirea până la unul a norodului lor înfricoșător, au produs o adîncă impresie asupra contemporanilor.

Suidas, lexicograful dela jumătatea veacului X, ne-a înregistrat în această privință o scenă memorabilă.

Crum, vestitul Han bulgar, vecinul Avarilor în vremea prăpădului lor, întrebă pe câțiva prinși ai acestora, aduși d'inaintea sa, cum s'a întâmplat de au pierit căpetenia și tot neamul lor.

Și-i răspunseră atunci aceștia că foarte se întinseseră la dânșii *delațiunile,* „învinuirile unora împotriva celorlalți și *cei mai vrednici și mai înțelepți se nimiciră.* Apoi *oamenii nedrepți și furii* ajunseseră în tovărășia cârmuitorilor. Și apoi *desfrâul,* căci fiind mare bielșug de vin, toți deveniseră bețivi; și încă și *conrupția prin bani* și *negoțul,* căci *toți se făcură negustători și se înșelau unii pe alții.* Și prăpădul nostru din acestea a venit", încheiară Avarii.

Auzind Hanul ticăloasele aceste lucruri, adună pe toți Bulgarii și porunci ca, de câteori vr'unul va acuza pe cineva, să nu fie ascultat mai înainte de a fi supus la cercetare legat și, de se va dovedi calomniator și mincinos, să fie ucis; nimeni nu va avea voie a procura hrană celui ce fură: dacă o va face, să i se confisce averea. Furului să i se zdrobească ciolanele; iar viile porunci să se zmulgă din rădăcini.

Iar Avarii se stinseră toți cu desăvîrsire — încheie Suidas . . .

Crai nou.

I.

Sculați, sculați, Români frați.
Că ne vine iară
Tînăr crai în țară.
Sculați, sculați, Români frați,
Că vă vin colindători
Să vă cânte an cu zori;
Florile dalbe.

Sculați, sculați, dragi ostași
Că pe cer răsare
Stea biruitoare.
Sculați, sculați, dragi ostași
Că'ntre cer și între pământ
Azi răsune cântec sfînt:
Florile dalbe.

Sculați, sculați, fete mari,
Tînărul crai vine
Darul să-l aline.
Sculați, sculați, fete mari
Că v-aduce pețitori,
Șoimi în lupte 'nvingători:
Florile dalbe.

Sculați, sculați, copilași
Craiul de departe
Daruri ne împarte.
Ne dă minte și noroc,
Să-i cântăm acum cu foc:
Florile dalbe!

II.

Mărire Ție, tînăr crai,
Mărire ție!
Tu pace lumei noastre dai
Și nouă bucurie
Genunchi'n fața ta plecăm,
Cântare sfîntă ți cântăm.

Răsună-al îngerilor cor
In lumi departe,
Cei slabi ridică fruntea lor
Și temnițele-s sparte,
Aceiași soartă, buni și răi,
Căci toți suntem aleșii tăi.

Sosit-au mari stăpânitori
Din țări streine
Alături cu cei trei păstori
La Tine să se'nchine
Și daruri scumpe ți-am adus,
Căci tu ești Domnul cel de sus.

Noi n'avem aur să'ți jertfim,
Prea Luminate,
Dar înaintea ta venim
Cu suflete curate
Și cântecul armonios
Noi ți-l aducem azi prinos.

Mărire, Ție, tînăr crai,
Mărire Ție,
Tu pace lumei noastre dai
Și nouă bucurie.
Genunchi'n fața ta plecăm,
Mărire ție, ție cântăm!

I. U. Soricu.

Noi și Ungurii

de **Iosef Popovici,** prof. univ.

Conflictul dintre școlile confesionale ungurești (catolice, reformate și unitare) și Secretariatul general al Instrucțiunii a intrat într'o nouă fază de tot curioasă. Reprezentanții confesiunilor pomenite mai sus s-au presentat la D-l Secretar general, Dr. O. Prie, și i-au expus o mulțime de dorințe, cari stau în directă contrazicere cu conduita unor cetățeni supuși și credincioși. Cum cetesc în *Ellenzék*-ul din 6 Ian. pretențiunile lor tre peste purtarea corectă a unor cetățeni supuși. Toată îndrăzneala lor provine din lipsa unei *politici culturale unitare* a Ministerului din București. Dacă ar există această politică la București, și dacă nu s-ar luà îndeșert lucrările de aici, cari stau în raport direct cu obicinuirile și legile existente, nu s-ar subminà autoritatea statului și purtarea confesiunilor ungare ar fi mai corectă și mai leală.

Episcopii acestor confesiuni nu recunosc autoritatea statului nostru și n-au depus până azi nici *„jurământul de credință față de stat"* după cum ne spune D-l Dr. O. Prie, secretarul general, în ancheta „Infrățirii" din 7 Ian. a. c., ba avem chiar dovezi, că lucrează în contra noastră și a statului nostru. Astă vară n'au recunoscut delegații nostri la examene și discutau într'un ton neobicinuit cu autoritățile noastre școlare.

Ce curioasă rabulistică și ce mentalitate în judecata reprezentanților confesiunilor în convorbirile lor cu D-l Secretar general. După cum cetim în *Ellenzék*-ul pomenit, ei disting două feluri de jurăminte: un jurământ de fidelitate către stat și un jurământ de serviciu către autoritățile lor superioare și confesionale. Ei sunt gată se depună jurământul de fidelitate către stat, pe care jurământ îl tăgădue Episcopii lor, iar jurământul de serviciu îl tăgădue și declară, că'l vor depune în mâna superiorilor lor confesionali.

Jurământul obicinuit din legea lui Apponyi din 1907, schimbat în forma românească, va fi depus de învățători. Profesorii secundari, fiindcă legea ungurească nu-i prescrie așa de răspicat, ca la școlile primare, nu vor depune acest jurământ. Păsirea energică a D-lui Secretar general Prie în această chestie, care a spus că nu cunoaște două feluri de jurăminte, i-a pus pe gânduri și dacă ar exista o politică culturală unitară și românească la departamentul Instrucțiunii din București, ar învinge cu siguranță dreptatea, iar autoritatea statului nostru n'ar fi luată în picioare de acei, căror le-am dat sprijin și i-am scăpat de teroarea revoluției provocată de faptele cârmuitorilor din Budapesta.

Unde ar fi îndrăznit Episcopii noștri să ia poziție fățișe contra statului și când ar fi fost ei în stare să se ridice împotriva secției VII. de la Cultele din Budapesta?

Noi n-am avut în Ungaria o singură școală de Stat, nici primară, nici secundară. La universitate ne-au făcut 2 catedre de românească, una la Budapesta și alta la Cluj.

Titularii acestor catedre au fost numiți cu *„carta bianca"*, sau au fost agenții lor de condițiile cele mai josnice. Cită dejosire a suferit biata noastră limbă și literatură, o pot spune intelectualii noștri, cari au trecut examenele și au fost constrânși să urmeze cursurile titularilor catedrelor de românească.

Ei nu întâmpină aceste greutăți și maltratări din partea noastră. Când am luat imperiul, am primit pe toți, cei cari au depus jurământul de fidelitate, cu brațele deschise, le-am asigurat pînea și existența. Am luat toată sarcina bugetară a școlilor de Stat, cari toate au fost ungurești, și numai acolo le-am naționalizat, unde românii au fost în majoritate covârșitoare. Le-am lăsat limba în școală și le-o cultivăm din sudoarea banilor munciți de noi. Am vărsat sângele copiilor noștri la hotare, ca să le asigurăm lor persoana și avutul și resplata e ocară și nesupunere. Am deschis Șvabilor în Bănat cele dintîiu școli naționale germane, și-i trezim la viață, când ei cântă, și-și petrec și joacă ungurește. Le-am deschis și Ungurilor și Șvabilor școală secundară de Stat cu limbile lor materne și tot noi le turburăm apa. Gaspar Muth, marele naționalist șvab din Timișoara, are un singur băiat și și pe acela îl crește la Unguri. Dacă am observa pe toți șefii politici de azi am avea de ce ne mira.

Ungurilor le-am creat o catedră la Universitatea din Cluj și le garantăm, că nu vom alege profesorul după politica lui Bánfy, care zicea „că la românească ar fi bun și cel din urmă purcar, căci și acela știe românește!

Noi dorim să avem de profesor pe cel mai distins și mai învățat ungur și vom fi mândri, dacă știința profesorului de ungurește va promova studiul limbei și literaturei ungurești.

Cu toată democrația și iubirea noastră de dreptate, nu le putem primi însă dorințele lor utopice, cari nu sunt în direct conflict cu ordinea de Stat și cu dreptul public. Pretențiumile lor de a propune afară de orele obligate de programa de studii istoria și geografia Ungariei sunt niște desiderate bolnăvicioase. Nu înțelegem, la ce ar putea servi aceste cunoștințe, de cari în ordinea schimbată de azi nu pot avea nevoe. Nu învie morții, e 'n zadar copile! La geografia Europei și la istoria universală pot avea ocazie profesorii de specialitate să ridice valoarea stepei ungare și să le desvolte marea lor dragoste de revoluție, să le arate cum luptau contra ideilor conducătoare ale civilisației umane și cum robiau prin șovinismul lor bogăția și sufletele acelor chinuiți, pe cari politica depe vremuri îi punea în balanța problemelor sociale și-i înjugà la carul intereselor lor de Stat. Toate aceste lucruri puse în lumină adevărată și reduse la valoarea lor reală pot servi progresul adevărat al civilisației omenești și pot arăta adevăratele lor merite. Nu mai trebue să vie Szenfii, să le reconstruiască oglinda istoriei lor și să vină Jászi, să le arate valoarea lor politică, în viața popoarelor.

Au Ungurii multe părți bune și frumoase, cari toate eșau la iveală, când erau și ei asupriți și chinuiți de stăpânirea austriacă. Când se împăunează însă cu pene streine își denaturează ființa lor. Un *Széchényi* și un *Eötvös* au avut și ei și aceștia au luptat nespus de mult, până ce le au deschis ochii și au fost înțeleși de ei.

Șicanările lor contra autorităților noastre de stat sunt direct jignitoare. Nu putem înțelege de loc, de ce nu vor să depună jurământul în mânile prefecților noștri și de ce nu suferă controlul primpretorilor noștrii în școlile lor. Doară și la noi, ca și-n fosta Ungarie, prefectul e representantul guvernului și guvernul e cârma țării. Având jurământul în vedere, un legământ politic e natural că trebue depus în mânile representantului guvernului.

Primpretorul, când le controlează școala, nu face serviciul revizorului, care nu se poate presenta în orice moment la școală, ci caută să se convingă asupra stării școalei, să vadă dacă corespunde din punct de vedere sanitar, dacă nu cade cumva pe copii și nu se poate cumva în urma vechiului ei incendia, căci el are răspunderea pentru viața și sănătatea viitorilor cetățeni ai statului. În fine să știe confesiunile, că nu face nimic ce nu se găsește în legea lor ungurească foarte bună și foarte judicioasă pentru paza intereselor publice.

Le recomand confesiunilor alt drum. Să lase *Trianonul* în pace și să se apropie cu inimă curată și nu cu gânduri ascunse de forurile noastre. Noi nu le voim rău, ci bine și să știe că nu le vom putea îngădui prea multă vreme îndrăzneala și nechibzuința. Nouă nu trebue să vină Parisul să ne desvălue suferințele altora, ne-au dat ei destulă școală. Ocara și ura lor ne-au brăzdat fața prin lacrimile noastre de durere și dacă ei au fost răi și imprudenți nu urmează să fim și noi ca ei.

Îi rugăm să lase-n pace poporul brav unguresc, care are atâta minte, să distingă și să vadă cine le dorește și le-a făcut moartea, noi, ori stăpânitorii lor de odinioară.

Le doresc confesiunilor mai multă modestie și forurilor noastre școlare mai multă energie.

Luminătorilor popoarelor nu le e permis să probeze neadevăruri și să samene ură în sufletele plăpânde ale tinerilor, cari se trudesc să cunoască adevărurile eterne.

Veniți cu toții la

Marile Serbări ale Presei

cari au loc la Cluj în zilele de 19 și 20 Ian.

Un strigăt de alarmă: Să vorbim românește!

de **Marin Stefănescu,** profesor universitar.

Aceia cari, cu sângele sau cu suferinţele lor de tot felul, au făurit România Mare, au moştenit un vis sacru dela strămoşii şi părinţii lor, pe care ei l'au împlinit. Acest vis numai prin graiul sau limba românească, s'a păstrat din generaţie în generaţie, dela bunic la nepot, din tată în fiu. Şi era o vreme când duşmanii noştri ne siliau prin cele mai viclene mijloace ca să uităm dulcea şi sfânta noastră limbă românească, în care ne alintase dulcea şi sfânta noastră mamă, şi s'o învăţăm pe a lor. O, cu câtă greutate, cu cât amar, cu cât chin, cu cât meşteşug ne-am putut noi păstra aici în Ardeal graiul românesc al părinţilor noştri. Ziceau toţi Românii atunci, în timpul robiei, că dacă ne va ajuta Dumnezeu cândva ca să ne mântuim, ca să vedem Ardealul unit cu Ţara, noi nu ne vom mai sătura de dragul de a vorbi româneşte. Iar acum când Dumnezeu ne-a ajutat ca să ne împlinim acest vis, ce vedem?

Sunt unii cari simt mai multă plăcere să vorbească limba maghiară a asupritorilor lor de ieri, decât graiul românesc cel atât de dulce şi de sfânt al dulcilor şi sfinţilor lor părinţi. Este înfiorător de trist, este sfâşietor de dureros acest fapt. Şi totuşi el există. Am văzut la Poştă pe cineva care mi se părea că este Român. El cerea funcţionarului nişte informaţii în ungureşte, iar acesta, la rândul lui, îi răspundea în aceeaşi limbă. L'am întrebat pe acel cineva dacă nu ştie româneşte şi mi-a spus: „Ba da, că doar sunt Român". Şi acelaşi lucru l'am aflat şi dela funcţionar. Şi am văzut la gară şi în magazine, Români cari vorbiau ungureşte cu aceiaşi slujbaşi cu care eu mă înţelegeam foarte bine româneşte. Şi am mai văzut până şi la unele din cele mai înalte autorităţi aceleaşi sfâşietoare scene: bilete de botez date în ungureşte, citaţii făcute în ungureşte, sentinţe date în ungureşte, şi mari funcţionari vorbind ungureşte cu servitori cari ştiau româneşte. Şi am mai văzut şi trista şi bolnavă dorinţă a unor Români sau Romînce de a-şi mărturisi plăcerea că învaţă limba maghiară a asupritorilor de ieri. De unde vine această? Ea este, între altele o urmare a robiei în care Maghiarii au voit să ţină pe Români impunându-le prin teroare limba lor. Dar să ne desmeticim. Acum nu mai suntem ameninţaţi de robie. Acnm suntem liberi, aşa cum am dorit şi acum inima noastră trebue să vibreze toată, în toată voia, de românism. Să fie în noi un entusiasm nemărginit şi nestăvilit de românism.

Ştim că, din fericire, acei Români cari încă se resimt de silnicia streină şi nu s'au desmeticit încă din teroarea maghiară, şi nuşi dau încă seama că acum ei sunt liberi a vorbi româneşte iar nu limba asupritorilor lor, sunt puţini, foarte puţini. Ştim deci că rău-voitorii, cari ar voi să ne vadă decăzuţi, nu se pot bucura de o decădere a noastră. Dar chiar aşa, este negrăit de dureros pentru cei mulţi, pentru adevăraţii Români, cari au suspinat după libertate şi după dorul limbei româneşti; şi se cuvine să dăm un semnal de alarmă, şi să strigăm celor rătăciţi: Vorbiţi româneşte! Din acest puţin, prin faptul că el există, răul poate să devină otravă. De aceea, rolul nostru acum este ca să fim mai români ca oricând. Altfel, în zadar va fi curs sângele care a curs. Să luăm seama. Ne-ar blestema mormintele celor jertfiţi pentru înfăptuirea României Mari. Şi ne-ar blestema copiii noştri. Şi ne-ar blestema şi Dumnezeu, că ne-a dat o ţară atâta de frumoasă şi atâta de bogată, dar de care noi nu suntem vrednici, pentrucă n'o iubim îndeajuns.

Ci aceasta nu va fi! Am o neclintită credinţă că numărul celor rătăciţi va scădea tot mai mult şi că România Mare se va desvolta tot mai mândră, tot mai falnică. Dar pentru aceasta trebue ca noi toţi cei ce simţim cu adevărat româneşte, să veghiăm şi să spunem neîncetat înstrăinaţilor: Vorbiţi româneşte! Noi nu voim să fim asupritorii asupritorilor noştri. Noi nu vom cădea în acelaş păcat ca ei. Ci, din potrivă, îi privim cu noblețea caracteristică sufletului românesc, şi le întindem chiar şi o mână frăţească. Dar cerem numai ca acum când Dumnezeu ne-a ajutat să ne împlinim visul de a vorbi în libertate româneşte, — să vorbim româneşte. —

Şi ceeace spunem cu privire la limbă, am putea observa şi în celelalte manifestări ale culturei noastre. Se dau unele serbări prilejuite de viaţa noastră naţională şi se cântă aşa cum se cânta pe timpul Ungurilor: nemţeşte, mult, foarte mult nemţeşte, şi uneori şi franţuzeşte sau italieneşte, şi până şi poloneşte sau ruseşte, dar puţin, foarte puţin, sau chiar de loc româneşte. Ba, mai mult cântau ei româneşte pe vremea Ungurilor decât acum. Dar aceasta este o monstruositate, o pervertire, o decădere neînchipuit de josnică, o inconştienţă a simţului naţional, a demnităţei. Este nedemn. Este o crimă, o impietate şi către părinţii noştri cari au simţit aşa de puternic româneşte, — şi către copii noştri cari trebue să simtă româneşte. — Să simţim deci româneşte.

Prin aceasta noi nu voim să spunem că trebue să fim protivnici culturei streine, apusene. Ci din potrivă. Dar cerem ca această cultură să se altoiască pe suflet românesc. Ceeace noi scriem aici este expresia unui adevăr de care ar trebui să ne pătrundem până în rărunchii sufletului nostru. Acest adevăr nu trebue să-l luăm în deşert, ci să ni-l repetăm zi de zi, ca pe o rugăciune, ca pe lozinca supremă a vieţei noastre în aceste clipe sfinte de consolidare, de aşezare, de întărire a României-Mari. — Aşa ne-au lăsat părinţii noştri moştenirea visului pe care ne-a ajutat Dumnezeu să-l împlinim. Numai aşa vom putea lăsa si noi copiilor noştri ca moştenire o Românie-Mare: Să vorbim, să gândim, să voim, să aspirăm româneşte.

— A nu asista la serbările organizate decătre Sindicatul Presei însamnă a pierde prilejul unei petreceri de fină artă care nu va mai putea fi câştigată altădată.

Filozofia jucăriilor

Există o estetică a jucăriilor şi problema acestei estetici a chinuit unele minţi subtile şi vioaie. Există o filozofie a jucăriilor, intimă, familiară, adâncă şi drăguţă. Modul în care o fetiţă sau un băieţel se poartă cu jucăriile lor ne-ar spune multe dacă am lua seama la sensibilitatea sau uscăciunea inimei lor. Căci jucăriile nu sunt lucruri uşuratice. Nu sunt, prin iubirea pe care o inspiră şi înrâurirea pe care o exercită. Nimic nu e mai puţin uşuratic ca un suflet de copil, şi, aşa cum e, sufletul acesta împărtăşeşte ceva din seriosul lui la tot ceea ce e iubit de el şi la tot ce îl influenţează.

Antichitatea nu despărţea pe copiii morţi de jucăriile lor. Vitruviu ne spune povestea unei doici care a pus pe coloana funerară a copilului ei un coş cu jucării. O plantă agăţătoare (acanthus) s'a ridicat dela piciorul coloanei şi s'a înfăşurat în jurul ei până la coş pe care l'a cuprins în ghirlandele sale; arhitectul Callimah, trecând prin faţa mormântului, a găsit în aspectul lui ideea capitelului corintian. Adevărată sau falsă, povestea aceasta pune ca un fel de nimb de poezie în jurul motivului arhitectural a cărui origină pretinde s'o explice. Acantha capitelului ar perpetua, odată cu numele glorios al arhitectului, amintirea fidelă în care un mormânt de copil a fost învăluit decătre inima anonimă a unei doici corintiene.

Observaţi o fetiţă care se joacă cu păpuşile ei: fiecare dintre ele poartă un nume diferit, Fetiţa nu se va înşela niciodată atunci când le va chema. Ca şi o mamă care nu se înşeală atunci când îşi cheamă copiii. Mai mult chiar, pentru fiecare dintre aceste păpuşi, fetiţa are o caracterizare: una e leneşă alta e cuminte, pe o a treia o doare capul. Ba îşi va urmări poate ideile, până la a perpetua, în viaţa pe care le-o dă, diferitele trăsături de caracter pe cari le amestecă cu cea leneşă, cu cea cuminte, cu cea bolnavă. Am cunoscut copil cari, mari logiciani fără voia lor, ţeseau astfel pentru păpuşile sau paiaţele lor un întreg fir de existenţă şi apoi îi răsplăteau sau pedepseau, cu naivitate, dar cu dreptate, prin puterea aceea neînvinsă pe care atunci când ajung oameni mari şi se cred filozofi, o vor numi-o poate, fără să înţeleagă prea bine, justiţia imanentă a lucrurilor.

Căci ce-i la urma urmei o păpuşă sau o paiaţă? Nu-i un lucru, un obiect, ci însăşi persoana copilului. Acesta îi dă, prin imaginaţia lui, viaţă, mişcare, acţiuni, răspundere. Şi desigur că nimic nu desvoltă mai bine conştiinţa morală a copilului, ca aplicaţiile acestea spontane ale binelui şi răului.

Copilul e în mod natural romancier, dramaturg şi regizor. Pentru el covorul e un râu, un coşuleţ e un vapor. Dacă cineva va călca pretinsul râu, copilul va zice, ca toţi cei al căror vis e lovit brutal de realitate: „Dar tu nu vezi că umbli în apă?" Facultatea aceasta de imaginaţie îngăduie copilului lipsit de păpuşă sau paiaţă, să'şi fabrice el una de hârtie, de lemn, de cârpe, şi s'o împodobească cu un lux nu mai puţin excesiv ca al unor adevăraţi fabricanţi de jucării.

Trebue să fie cineva paradoxalul Rousseau ca să cugete să dea un rol monştrilor în educaţia copiilor. Jean Jacques avea, de pildă, idei foarte speciale asupra rolului drăcuşorilor cu resort cari sar din cutii; el zicea că sunt buni ca să vindece pe copii de spaimele lor necugetate. Prea multă onoare pentru drăcuşorii cu resort.

Cât despre soldaţii de plumb, drăguţe pretexte de orânduire disciplinată sau de combativitate dezordonată, ştim că unul dintre ei a fost eroul unei minunate poveşti de Andersen, al unei dintre acele poveşti uşor visătoare cu cari ne leagănă autorul danez. Dar ei ne dau o emoţie deosebită atunci când îi vedeau în mâinile a doi prinţi puternici, ca în memorabila partidă pe care au jucat-o, cu soldaţi de plumb, Ţarul Nicolae I, al Rusiei şi acel prinţ german care avea să fie împăratul Wilhelm I. Şi oare Napoleon nu şi-a pregătit victoriile schiţând acţiunea cu soldaţi de lemn pe masa-i de lucru?

Jucarii induioşate, jucării tragice, vă trebue frumuseţe aşa cum vă trebue ingeniozitate. Fabricanţii voştrii pot fi educatori; dacă Grecia ar fi pus în jucăriile din Corint ceva din frumuseţea liniilor sale, poate că pentru a avea jucării mai armonioase, am putea cere ceva din taina ei doicei de odinoară a cărei iubirea îndulşător de dăinuitoare o simbolizează acantha corintiană.

I. Dr.

Gabriele D'Annunzio

Notele unui cititor

— Fragment. —

Desigur Italia n'a avut niciodată un alt scriitor atât de discutat cum e D'Annunzio astăzi. Este el cel mai mare scriitor al Italiei moderne? Şi în care şcoală literară trebuie aşezat? Se întreabă admiratorii ca şi detractorii, deopotrivă de nedumeriţi, fără să se fi dat din vre-o parte cuvântul din urmă, hotărâtor, asupra operii lui literare.

Sunt rari artiştii aceia din a căror operă poţi întrevede omul cu viaţa lui intimă, bună ori rea, morală ori frivolă, precum şi invers: să-i bănueşti opera urmărindu-i pas cu pas viaţa pământească cea de toate zilele. D'Annunzio e dintr'aceştia. Privit astfel, el e un scriitor sincer; e sincer cu sine însuşi chiar când e manierat, — pudrat, parfumat, în artă, ca şi în promenadele sale extravagante.

O viaţă de fast, de reclamă zgomotoasă, de orgii şi scandaluri publice, întrerupte de lungi pauze de reculegere, când scriitorul obosit de plăcerile Venerii, debarcă din insula Cytera, ca să se afunde ca un călugăr pocăit în singurătatea muzeelor şi bibliotecilor, prins de ardoarea creiării vre unei noui opere.

Câte opere nescrise şi negândite măcar, anunţate reporterilor de gazete! Ce de aventuri amoroase afişate curiozităţii bolnave a lumii cu vanitatea cu care se expune publicului un tablou ori se povesteşte o ispravă!

Din această viaţă intensă, trăită cu voluptate şi rafinament, s'a născut şi hrănit danunzianismul.

Intâiu de toate, danunzianism va să zică senzaţie: un suflet ce trăeşte şi se resfrânge în afară, descompunându-se în elementele lui primordiale. care sunt senzaţiile, întocmai cum o rază căzută pe un cristal se desface într'o pulbere de colori şi lumini. La D'Annunzio impresiunile externe nu pătrund în intelect abstracţionându-se în formule de gândiri sintetice, ci, dimpotrivă, se concretizează în imagini plastice, iar senzibilitatea danunziană înlocueşte elementul cald afectiv printr'o serie corespunzătoare de reprezentări colorate, scânteietoare. In scurt, lumea lui D'Anunzio e o lume care cugetă şi simte prin imagini. De aici porecla de Imaginificul.

Acel tumult de senzaţii, acea abundenţă de imagini, ca să reînvie în vestmântul artei, cere un vocabular extraordinar de bogat şi limba lui Dante pare a fi ajuns prea îngustă pentru viziunile danunziene. Torturat de „voluptatea de a creia" a simţit nevoia să desgroape cuvinte vechi, să culeagă altele din dialecte, ba să creieze unele noui, punând astfel în circulaţie peste 2000 de cuvinte, cari formează dicţionarul danunzian. Nici un scriitor dela Dante încoace n'a îmbogăţit limba italiană mai mult ca D'Annunzio. Şi nu vei mai găsi altul cu mai multă pasiune pentru pompa formii ca Imaginificul. Fraza lui curge tumultos ca o năvală de ape; cuvinte peste cuvinte, comparaţii peste comparaţii se îngrămădesc, se îmbină într'o sonoritate fascinantă, ce te fură ca o oratorie măiastră, în care într'adevăr „ideile gem subt apăsarea cuvintelor". Să citâm, ca exemplu, un pasaj din „Il fuoco" (focul), romanul în care gradilocvenţa danunziană şi-a atins culmea: „Toate aparenţele focului volubil de diverse colori se răspândeau pe firmament, întindeau pe ape, înfăşurau catargele navelor, înghirlandau cupolele şi turnurile, ornau draperiile, învăluiau statuele, făceau să scânteie capitelurile, îmbogăţeau ori ce linie, transfigurau orice aspect a architecturii sacre şi profane, între cari golful închis, era ca o oglindă ce înmulţea minunile . . ."

Să adăogăm că prin această orgie de vorbe, vrea să ne descrie efectele jocurilor de artificii la Veneţia. Alt pasaj: Acele mâini (ale Foscarinei) cu ale cărei degete lungi eu încingeam cele mai subtile visuri ale mele, ca nişte inele invizibile, acele mâini îmi păreau deosebite, sămănând cu nişte receptacole de infinite forme fără nume, din cari puteau izvori minunate generaţiuni de lucruri noui". Iată un conţinut gol minunat ascuns într'o formă splendidă.

Acelaş D'Annunzio emfatic şi formalist e şi în teatru. Piesele lui, unele fără acţiune, strălucesc mai mult de cât mişcă, printr'un fast scenic ameţitor, exagerat până şi în cele mai mici amănunţimi.

Danunzianismul deci mai este şi şcoala pozei, a manierei; dar nota ei de căpetenie e senzualismul.

In novelele şi versurile de la 18 ani. veţi găsi „bucuria cărnii" fecioare cu „carne înflorită" . . . Bucuria vieţii, plăcerile cărnii le-a gustat şi le-a exaltat aproape în toate cele 40 şi ceva de volume câte a produs până azi. „Imi place viaţa îmi place gloria, îmi place lauda" zice el undeva. La 11 ani scrie tatălui său în 5 limbi, mulţumîndu-i că „mi-a dat viaţă ca să fac gloria Patriei".

Pentru D'Annunzio nu e altă bucurie decât cea fizică; e poetul voluptăţii prin excelenţă.

In conferinţa sa despre Veneţia cetatea dominaţiei şi a plăcerii (L'Allegoria dell. Autunno) zice: „Veneţia ne probează ceiace stă la baza existenţii umane: sforţarea de a se întrece pe sine însuşi fără repaos; ea ne demonstrează posibilitatea unei dureri transformată în cea mai eficace energie stimulatoare; ea ne învaţă că plăcerea e cel mai sigur mijloc de cunoaşte natura şi că acela care a suferit mult e mai puţin înţelept de cât acela care s'a bucurat mult."

In paginile acestui individualist egoist, îmbibat de plăceri, ars numai de febre senzuale şi de nici un dor, de nici un gând, nici o sbatere pentru o viaţă morală, socială, mai bună, nu vei găsi un rând de duioşie, de durere pentru alţii. Se complace să deserie cu frenezie toate poftele bestiale ale unei lumi de bolnavi, de degeneraţi, de libidinoşi, de incestuoşi şi nebuni sadici, câte maladii trupeşti şi morale s'au cunoscut de veacuri, ca şi cum omenirea n'ar fi

Moartea sublocotenentului Ionescu Marin

— Schiță din război —

In ziua în care bateria a treia a poposit la Pădureni,n imeni nu era mai fericit ca Ghiță Pitpalac, bucătarul micei popote ofițerești, care-și strângea la ore foarte regulate în vremurile de „acalmie" pe cei patru obișnuiți ai săi: tânărul locotenent Șoimanu, comandantul bateriei, cei doi sublocotenenți de rezervă Eustațiu Neron și Ionescu Marin, și elevul-plutonier Penescu Grigore, un copilandru de optsprezece ani spân și cu ochii albaștri. Insfârșit, Ghiță Pitpalac nu mai avea să ducă lipsă de lemne, ca la Călmățui, unde trebuia să străbată trei chilometri de drum nisipos pentru un braț de vreascuri! Aici tunurile erau adăpostite subt frunziș, și pădurea se legăna la doi pași de adăposturile blindate.

Nu era fricos bucătarul popotei dela bateria a treia, dar „camuflajul" pe care-l realizare ingeniozitatea locotenentului Șoimanu cu ajutorul crengilor de stejar totdeauna proaspete, îi dădea o siguranță de pe urma căreia profitau excelentele borșuri de viței, totdeauna afurmate din pricina bombardamentului.

— Aici nu ne mai „descopere" nemții! zâmbea satisfăcut Pitpalac, făcând cu ochiul, foarte respectuos, domnului sublocotenent Ionescu Marin, singurul dintre ofițerii bateriei pe care nu-l preocupau, în orele libere, interesantele probleme de tragere pe cari le studia pe planșetă comandantul bateriei: Domnul sublocotenent Ionescu Marin fusese „în civilitate" inspector financiar clasa 4-a la Călărași, și stătea de vorbă bucuros, despre lacunele sistemului de impozit al prestațiilor, sau despre tainele unei bune fabricații a borșului, cu umilul său prieten Ghiță, bucătarul. Băiat de țărani cuprinși, domnul sublocotenent Ionescu Marin era un democrat convins, și nu scăpa nici un prilej de a critica aspru rezerva orgolioasă a camaradului său Eustațiu Neron, care își întrerupsese studiile la Paris, din pricina războiului, și care „nu știa să vorbească cu soldații."

— Ei, Pitpalac neică, aici la baterie nu duceți nicio grije. La observator e mai greu, că adăpostul nu e gata, și cuibul de scânduri din plop e mai subțirel ca un cuib de rândunici...

Și domnul sublocotenent Ionescu Marin rămase o clipă pe gânduri. Era de serviciu, la observator, tocmai noaptea aceea și nu păstrase o amintire tocmai plăcută de pe urma celor douăsprezece ceasuri pe cari le petrecuse în vârful plopului. Era ce e drept, ziua, și fusese o zi agitată. Îi mai piuiau și acum în urechi gloanțele de infanterie cari se plimbaseră în jurul său și se mai cutremura și acum la amintirea obuzului care explodase, pe la patru după amiazi, tocmai la rădăcina copacului în care se cățărase, ca pisicele, cu ajutorul piroanelor de fier înfipte de-alungul trunchiului.

De-odată, își reveni:

— Ascultă, Pitpalac, fiindcă veni vorba; știi că ai să vii cu mine la observator astă seară să-mi duci mâncarea fiindcă Costache al meu e bolnav. Plecăm pe la cinci jumătate. La șase trebuie să schimb pe domnu locotenent Veniamin dela bateria doua....

Shiță Pitpalac strâmbă nițel din nas, dar nu răspunse nimic. Cum, adică? Să se arate că-i e frică? Suflet de erou, n'avea Pitpalac. Un biet suflet de bucătar. Nu putea el să spună că vâjâitul proiectelor era tocmai muzica sa preferată, atunci când putea să se delecteze la sunetele armonioase ale armonicei sergentului Paraschivescu Marin, bărbierul lui dom colonel. Dar nici nu s'a arătat prea emoționat în ziua în care au obuz de o sută cincizeci a deranjat puțin, „vesela" popotei, așezată la soare „ca să ne usuce". A strâns emoționat cioburile, și și-a mai venit în fire când a putut să constate că ciorba de găină scăpase, ca și el, neatinsă..

*

Era lumină când domnul sublocotenent Ionescu Marin și-a rânduit casca, masca și mantaua, și-a pornit-o spre observator, cu Pitpalac după el. Șoseaua spre Mărășești era pustie, ca de obicei. Ici și colo, se arătau gropile răscolite de bombardament, în pietrișul alb al drumului. La dreapta și la stânga, câmpul părăginit cu iarba arsă de soarele amurgului, bătea în arămiu și în roșu. In aerul încărcat de o tăcere ciudată, neliniștitoare, abia adia un vânt de seară, puțin cam aspru.

Cei doi oameni mergeau fără să-și spună un singur cuvânt, cași cum prudența ar fi fost într'adevar necesară acolo, la doi chilometri de front. In fața unui șir de plopi, cari urcau unul după altul pieptul de deal dinspre castelul lui Negroponte, ofițerul se opri, cași cum ar fi cercetat văzduhul.

— De aici încolo, cu grije Pitpalac. A inserat bine, dar dea-aici tot ne văd. Au simțit că e observator pe muchea dealului, și pândesc ceasul când ne schimbăm. Nu fac economie. Trag cu tunul și după un om singur.

— S'o luăm atunci mai pe la vale, fu de părere Pitpalac, — suntem apărați.

— Mi-e teamă să un pierdem drumul, și-apoi e plină de rețele toată coasta. La noroc!

Domnu sublocotent Ionescu Marin o luă bărbătește înainte, parcă ar fi pornit la asalt. După zece minute de urcuș, Pitpalac începuse să gâfâie. Îi venea tocmai să ceară o clipă de răgaz, când un șuerat prelung trecu de-asupra capetelor.

Hait! Ne-au descoperit! mai avu vreme să strige Pitpalac înainte de a se arunca la pământ.

Dar șueratul se pierdu, înapoi, spre arînțit

— Asta merge la baterie, fu de părere ofițerul. Călătorie bună, barosano!

Și cele două umbre își reluară mersul. Acum, șuerăturile se întețiseră. Treceau amenințătoare pe de-asupra crestei, una după alta, tot mai dese. Undeva, departe, exploziile se auzeau, înăbușite.

— De n'ar greși neamțul „unghiul de teren"! glumi, în silă, domnu sublocotenent Ionescu Marin, grăbind pasul.

— Cum adică?

— Apoi dacă...

Răspunsul nu se mai auzi. Un obuz tăiase capul ofițerului, odată cu vorba, și craniul însângerat se rostogolise la vale. Pitpalac încremeni, ca de piatră. Un trunchi omenesc decapitat, rămase o clipă înfipt în vârful crestei, ca o arătare înspăimântătoare, de pe altă lume. Lui Pitpalac i-se păru că vede trupul acela ciuntit, cu mâinile bâjbâind în necunoscut, pornind pe coasta dealului cași cum ar fi vrut să-și mai prindă propria sa țeastă retezată.

Sforțarea aceasta postumă i-se păru atât de caraghioasă, încât porni pe un râs nebun, nesfârșit, ca în fața unei clownerii geniale.

Capul domnului sublocotenent Ionescu Marin a fost găsit, a doua zi, într'un stufiș, de sanitarii cari au venit să ridice trupul. Ghiță Pitpalac, bucătarul, nu și-a mai regăsit însă mințile.

Anul literar trecut

In genere, un an de secetă pe câmpul literaturii. Ne puteam aștepta ca sguduirea războiului, avalanșa care a adus atâtea noi și puternice emoții, schimbând cu totul stările d'inainte, să fie urmată de un potop întreg de scrieri, ambiționându-se toate să prindă motivele de recentă creație.

Dar perturbarea a fost uriașe, întrecând cu mult cele mai exagerate pronosticuri; ea a prins într'atâta, în vârtejul ei, preocupările oamenilor pentru starea lor imediată, practică, a vieții lor zi de zi, în luptele dintre națiuni, dintre clasele sociale, dintre indivizi (și această învrăjbire e departe de a fi pe deplin potolită), încât muzele, îngrozite, stau încă deoparte, iar tot ce s'a scris dela 1914 încoace poate fi socotit ca o simplă luare de note, însemnare în fugă a impresiilor avute; nici-o operă pe deplin închegată nu a răsărit din frământerea ultimilor ani, reflectându-i.

Pentru asta e nevoie, desigur, de limpezirea și strotificarea atmosferii turbure răsboinice, e nevoie de o persectivă în timp, dela capătul căreia ochiul neînroșit de patimă să privească în liniște aspectul amintirilor sale treze încă, să le valorifice și să le țeasă într'o operă literară durabilă.

Dar nici această fierbere de tendințe, de păreri, de dorințî, preludiul operilor de mai târziu, nu e așa de mare, încât să ne facă să sperăm mult în ce va aduce un timp apropiat.

* * *

Revistele, cari sunt pulsul vieții actuale literare, sunt puține, palide și, în nici-un caz, dela nici-una nu pornește energia care, din locul mort al apatiei generale, să face marea agitată cu valuri spunoasă și dârze, cum, odimioară, s'a'ntâmplat cu *convorbirile literare* și cu *Sămănătorul*.

Revista D-lui Iorga nu mai apare (e și aceata un semn că n'a fost destul de puternică), iar aceea a „Junimei", deși se tipărește încă regulat, e nu muribund, care mai trăește cu oxigen din baloane sau, mai bine, e nu mort, care mai face, prin galvanizarea ce i-o dau banii D-lui Mehedinți câte-va mișcări automate.

Viața romînească dela Iași asvârlă pe piața literară, din lună în lună, câte nu torent de marfă împestrițată, din care poți alege unele lucruri bune, dar numai după o îndelungată și răbdătoare căntare.

Viața nouă a D-lui Deusușianu, printr'un estetism mai mult de teorie, decât de luptă, tot nu ia mai mult avânt, cum ar dori-o mulți, după o mergere consecventă de 15 ani, pe acelaș drum, astăzi larg, al simbolismului.

Sburătorul D-lui Lovinescu n'a reușit să prindă mai multă conzistență și să iasă din viața efemeră a unui bazar literar, deși stăruința și priceperea directorului îl mențin totuși ca una din nădejdile noastre.

Transilvania și *Cele trei Crișuri* dau și ele un material culeș de ici, de colo, nereprezentând un curent definit și o luptă pentru el, cum, urmașe a „Sămănătorului" s'ar putea întrucâtva lăuda revista craioveană *Ramuri*.

Două publicații periodice noi, amândouă apărute spre sfârșitul anului, înviorează atmosfera literară. Prima e *Ideea europeană* din București, inteligent redactată și în curent cu ultimele mișcări de idei și a doua e *Lumina femeii* din Cluj, cu oare-care simplitate, dar cu multă credință în fond, ceace îi va aduce succesul.

Vioi și interesant *Adevărul literar*, reapărut după o lungă tăcere.

Reviste mai sunt, dar mărunte și fără altă însemnătate decât aceea că fac substratul celorealte mai mari, formându-le cititorii.

* * *

Cum stăm însă cu literatura cea adevărată, adică volumele apărute în anul 1920?

N. G. Tistu.

(Va urma).

Tombola

dela Balul Presei va fi o uriașă expoziție de aproape o mie de obiecte, multe dintre ele de real interes artistic sau de consistentă valoare materială.

Aproape toate numerile vor fi câștigătoare.

după el decât o imensă colecție patologică...

D'Annunzio e mare prin meșteșugul artistic cu care a știut să ne înfățișeze lumea lui anormală. El nu se poate compara cu nimeni. N'are nimic din nostalgia lui Fogazzaro, nici din grația idilică a lui Pascoli și numai arareori avânturile lui ating maestatea sborurilor de acvilă ale unui Carducci. In sufletul lui se întâlnesc reminiscențe din bolile Greciei decadente, a luxuriei Renașterii și a putreziciunii Romei în agonie.*

Marele bolnav nu e citit ca să găsești în el mângâeri, duioșii, teze sociale, curaj în suferințe. La el să ne ducem numai când simțim ceva danunzian în noi: și trebue să fim sinceri—fiecare îl are când tresaltă în noi vigoarea fiziologică,—cum sfătuește nu știu care critic.

D'Annunzio e reprezentantul inimii bolnave a veacului și prin acesta este el original și universal. E chintesența acelei lumi în care fecioara se consideră un jug, amorurile un sport, infidelitatea conjugală e înălțată la rangul de virtute, iar forurile erotice sunt considerate ca manifestări ale „lumii viitoare" cu supraoameni. De ce să ne indignâm pe D'Annunzia când el nu e mai rău ca mediul său? Moraliștii îmbrăcați în haina lui Tartuffe îi scormonesc intimitățile, zâmbesc de niște slăbiciuni cari nu sunt numai ale lui. El e cel puțin sincer că le spune, le arată, pe când lumea din „Societatea aleasă" le ascunde și e mai rău. Din acest punct de vedere, trebue să vedem în insanitățile danumziane și o semnificație morală: E strigătul de alarmă către toți cei ce au o chemare educativă în societate: „Priviți ce corupție e în lume! Luați măsuri de îndreptare!"

Dar ce însemnează D'Annunzio pentru cultura Italiei o spune într'o superbă comparației cel mai mare critic italian de azi, Giuseppe Borgese: „Poate că e un obstacol în drumul tradiției, ca un bolovan pus în mijlocul drumului. Nu trebne să ne sperie bolnavul și nici nu trebue să ne așezăm pe el. Îl putem da cu bună inimă la o parte. Dar când am trecut obstacolul, ar fi odios să ne răzbunăm pe el cu o lovitură de picior".

Ap. D. Culea.

* Scria D'Annunzio într'o scrisoare publicată: „Sunt slăbit de iubire. de plăcerile iubirei... Simt oboseala drumului"...

Suntem șapte

După **Wordsvorth**[1]

Un copilaș, care e tot
Doar viață și mișcare,
Ce ar putea să știe el
De-a morții taină mare?

Am întâlnit o țărăncuță,
Vioaie și isteață,
De opt ani numai, dar deșteaptă
Și plină de vieață.

Era în zdrențe, dar avea
Un păr frumos, bălai,
Și ochii mari, fermecători,
Cu drag o tot priviai.

— „Câți sunteți voi, fetița mea,
Cu toți surori și frați?"
— „Câți? Șapte," zise ea, privind
Cu ochii ei mirați:

— „Și unde sunt ei, draga mea,"
Atunci am întrebat;
Ea mi-a răspuns „Doi frați mai mari
Stau colo 'n acel sat,

„Si doi s'au dus cu un vapor
Departe, și alți doi
Se odihnesc în cimitir
Aicea lângă noi",

„O soră și un frățior,
Sunt amândoi mai mici,
Iar mama și cu mine stăm
În casa de aici".

— „Tu zici că doi sunt colo'n sat,
Și doi sunt pe vapor,
Atunci al vostru număr e
Doar cinci, al tuturor."

— „Ba suntem, șapte, zise ea,
Că mai sunt doi mai mici,
Ei s'odihnesc în cimitir,
Și-s lângă noi, aici."

— „Tu văd că umbli și te joci,
Iar ei zac în mormânt,
Doar cinci sunteți atuncea, tu
Și cei ce 'n viață sunt."

— „Mormântul lor e verde, uite-l
E doar la câțiva pași,
Ei dorm acolo împreună
Ca niște îngerași!"

„Și lângă ei stau toată ziua
Și împletesc și cos,
Lucrez și cânt eu ca să-i mângâi,
Și pe pământ șed jos."

„Ades când soarele-a apus
Dar nu s'a stins lumina,
Imi iau cu mine străchinuța
Și-acolo îmi iau cina.

„Intâi se stinse surioara,
Zăcea gemând în pat,
Dar Dumnezeu a ușurat-o
Și sufletul și-a dat.

„Apoi au pus-o în pământ,
Și când s'a uscat iarba,
Pela mormântu-i eu și Ion
Jucam de-a baba-oarba."

„Apoi când a căzut zăpada,
Și când ne dam pe ghiață,
Și Ion a fost silit să plece,
Ș'acum s au față 'n față."

— „Atunci ați mai rămas doar cinci,
Că 'n cer s'au dus cei doi?"
Indată fața mi-a răspuns:
— „Nu, șapte suntem noi."

Degiaba toate ce-i spun eu,
Că doi din ei acum s'au dus,
Că sunt acolo 'n ceruri sus,
Ea *șapte* tot zicea mereu.

Tradusă din englezește de

P. Grimm.

Lector de limba engleză la Universitatea din Cluj

[1] **William Wordsworth**, poet englez (1770—1850). A aparținut marei școli a romantismului englez. A trăit în ținutul lacurilor engleze, pe care le-a înțeles mai bine ca oricine și al căror farmec trăește în poezia lui. Optimist îndrăgostit al naturei, el a fost un poet de o pasionată sinceritate și de o nobilă simplicitate a formei.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

FUNCȚIONAR din vechiul Regat, fost contabil la o moșie, își dorește ocupație în Ardeal, la stat sau particular. La cerere alătur actele necesare. Adresa: David Reighenstreif Herța jud. Dorohaiu,

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiincios". 254

Vânzări și Cumpărări:

INSTRUMENTE noi pentru dentisti, dinți, materii pentru plombaju (amolga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoria 6 etaj I. 1.

PIAN prețios în stare foarte bună, cu sunet curat, scurt, fabricație de primul rang de vânzare. A se adresa la Administrația ziarului „Infrățirea"

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea două fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamoranaului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și strine prețuri moderate

Radio 87
Unde va cumpărați cina rece?
LA
SZIGETHY & COMP.
Str. Regina Maria No. 19. Unde se află cele mai proaspete cărnuri kgr. Lei 18. 225

La cafenea „Metropol"
Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Radio 60
Banca Marmorosch-Blank et. Comp. S. A.
Sucursala Cluj.

Capital Lei 125.000.000
Reserve „ 140.000.000

Centrala:
București, Strada Paris No. 4.

Sucursale:
Paris, New-York, Constantinopol, Brăila, Galați, Constanța, Cernauți, Brașov, Arad, Tg.-Mureș, Oradea-Mare.

Agenții: Ismail.

Schimb, cecuri, plăți, încaso depozite, livrete, scont, plăți în țară și străinătate, efecte publice, plăți telegrafice, schimb de monede, scrisori de credite, obligațiuni, acțiuni, lombard.

Se primesc depuneri spre fructificare cu 4 ½% dob. la vedere.
224

Un candidant de advocat
cu praxă, află aplicare momentan în cancelaria advocatului:
273
Dr. Liviu T. Ghilezan
Cluj, Str. Regina Maria No. 32.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Radio 154 230
DONOGÁN ȘI FENDRICH
Mare magazin de coloniale și delicatese Cluj, Str. Monostor 38. Vânzare în engros și detail.

Turnătoria Gutenberg
București, Str. Paris 20.
265

Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

Radio 54
Elian Victor
mare comerciant de vin și spirt,
Fabrică de liquer și rom Cluj, Calea Regele Ferdinand 33 și str. Iorga 2. Telefon No. 10-26, 1-70.

Recomandă vinurile cele mai curate și vinuri indigene, precum și vinuri roșii. Liqueuri speciale. :-:
239

Spirt se vinde și engro.

In seare de Silvestru (anul nou) se va ținea o mare serată cu tombola la
cafeneaua „THALIA"
va concerta orchestra lui Pongracz Pricoliei Elemér.

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

De vânzare
din cauză plecării cu preț eftin un camion pentru doi cai, două paturi de lemn, o gabrioletă, o garnitură, mobile de salon elegante culoară bordeaux str. Mănăsturului No. 90. □
298

Radio 204
Brutăria „Carpatia"
Str. Memorandului 13.
Comenzile făcute la această brutărie se execută cu prețurile cele mai reduse cu ocazia sărbătorilor de crăciun. □
237

Mihaiu Rozental
Pielărie 215
Cluj, str. R. Maria No. 38.

Hârtie pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

Radio 177
TOROK
Fabrică de bomboane și de cutii s. p. a. Cluj, Str. Kriza 6.
BOMBOANELE
sunt cele mai fine.
CUTIILE
238 sunt cele mai frumoase.
Cereți pretutindeni.

S'a deschis!
Localul de iarnă al Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □
77

Radio 199
Bornyász József și fiul
Intreprindere de inmormântare
Cluj, Strada Memorandului (Unio-u.) No. 12.

După o practică mai îndelungată la București, Viena Budapesta, **am redeschis**
atelierul de încălțăminte
unde se pregătesc totfelul de încălțăminte pentru Domni, Dame și copii, specialist pentru cizme și jambiere oficerești.
VASILE SĂNCRĂIAN Cluj, Strada Forduló No. 5.

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi
CHIOREAN
în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.
58

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întereste și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Telegramă! Telegramă!
Alergați toți la Marele magazin de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.
Becuri electrice (villany égők)
mai eftin ca ori unde.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" S. A. SIBIU. □□□□
210

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, ●●●● păduri, ferestrea și alte intreprinderi
Brânză de oi
foarte bună, cu preț eftin
VINDE
VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

AN NOU FERICIT dorește onoratei sale clientele

Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică

157

Teodor Maior

Piața Mihai Viteazul No. 18 (fost Széchenyi-tér).
Telefon No. 577. ● Telefon No. 577.

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.
Capital Social 12,000.000 Lei
Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

◆

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.

67

Radio 251

Doresc an fericit

tuturor oaspeților și camerazilor mei

Aurel Lazar Dăcei

Radio 109

Banca Ardeleană

și cassă Economii Societate pe Acții

Cluj, Piața Unirii 32

Radio 73

Se recomandă cele mai fine făinuri dela moara cu site alui

MOLNAR și PINTER

219

Radio 103

Intreprinderea industrială

Forestieră societate anonimă în Fehérviz.

◆

226

Ferestrie Retițel, Borszék, Tulgheș, produce orice lucru din lemn □ de brad. □

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Radio 132

Electro-technica orașului Cluj

Firma Ganz Piața Mihaiu Viteazul No. 41.

228

Primește orice lucrări technice, electrice, Motoare electrice mai mici și orice articole technice se află permament în depozit. Informațiuni gratuit. □ □ □

Intreprindere de transport „VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. □ □

144

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82

până ce se mai află la Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Banca Viticolă a României

Societate anonimă
BUCUREȘTI, Strada Bursei No. 2.

AVIS
D-lor VITICULTORI

Se pune la dispoziția Domnilor Viticultori toate MATERIALELE și APARATELE necesare pentru cultura viei manipularea și conservarea vinurilor.

Toate aceste materiale și aparate sunt aduse din țările de origină dela cele mai bine reputate fabrici.

BANCA DISPUNE DE MARI CANTITAȚI DE:

SULFAT DE CUPRU
MARFĂ PURĂ ENGLEZEASCĂ

Domnii Viticultori sunt sfătuiți a nu confunda acest produs cu mărfuri de proveniență nesigură, având o concentrare inferioară și punând în pericol recolta prin acțiunea lor neîndestulătoare.

PUCIOASA SUBLIMATE

de proveniență italiana, absolut necesară pentru preîntâmpinarea oidiumului.

Aparate „Vermorel" (VILLE FRANCHE) cu piesele lor de schimb.
Aparate sistematice pentru fabricarea ȚUICEI (fabricațiune Derroy Paris.
POMPE Pentru manipularea Vinurilor, de mână, electrice și cu esență, complecte inclusiv Motorul.
Aparatele cele mai noi pentru spălat sticle, umplut, astupat și capsulat.
Aparat pentru debitat berea
FILTRE pentru VIN
CAZANE pentru sterilizat butoaiele.
Cauciucuri diverse
Robinete, Canale etc.
Vase și Ustensile pentru pivniți, fabricațiune franceză.
Aparate pentru dozaj și controlul vinurilor.
Hipermanganat
Metabisulfit
Pucioasa pentru sfumat.

Este în interesul D-lor Viticultori și Comercianți de Vinuri să-și rețină din vreme articolele de cari au nevoie.

161

AL DOILEA CONCURS PENTRU PREMII AL SOCIETĂȚII

„Cartea Românească"

Societatea „CARTEA ROMÂNEASCĂ" întemeiată cu scop de a lucră pentru desvoltarea tuturor ramurilor literaturii românești și pertru răspândirea culturii în popor, instituind în anul 1920 cel dintâiu concurs pentru premii, va continuă și pentru anul 1921 cu al doilea concurs.

La acest al doilea concurs se vor acordă următoarele premii pentru următoarele subiecte.:

1. Cărți de provestire pentru copil.Două premii de câte 3000 lei.
2. Române stiințifice sau istorice. Un premii de 4000 lei și aitul de 3000 lei.
3. Române cu orice fel de subiect. Două premi de câtei 3000 lei.
4. Povestiri în legătură cu războiul nostru pentru unitatea națională. Două premii de câte 4000 lei.
5. Un studiu asupra vieții și operelor lui Al. Vlahuță. Premiu 6000 lei.
6. Studiu de biografie și bibliografie asupra lui Ștefan O. Iosif. Premiu 4000 lei.
7. Studiu asupra muzicei românești Un premiu de 5000 lei.
8. Pământul neamului românesc intreg; trecutul poporului român; speranțe și pregătiri pentru viitor. Un premiu de 5000 lei.
9. Schimbări sociale și economice produse în urma marelui războiu. Un premiu de 6000 lei.
10. Ingrijirea copiilor. Un premiu de 3000 lei.
11. Hrana muncitorului sătean și orășean. Un premiu de 5000 lei.
12. Cerul și pământul pe înțelesul tuturor. Un premiu de 3000 lei.
13. Marile descoperiri și invențiuni științifice din ultimul timp. Un premiu de 5000 lei.
14. Agricultura și gospodăria rurală în legătură cu noul regim al proprietății în România. Un premiu de 4000 lei.
15. Asociațiunile țărănești; istoricul lor pe scurt, rezultatele experienței în alte țări și la noi; situația lor actuală din țara noastră; foloasele cari s'au dobândit și cari se pot dobândi din aceste asociațiuni. Un premiu de 5000 lei.
16. Industrializarea produselor agricole. Un premiu de 6000 lei.
17. Știința grădinăriei. Un premiu de 4000 lei.
18. Albinăritul. Un premiu de 4000 lei.
19. Irigațiunile. Un premiu de 15.000 lei.

153

Condițiunile se pot afla dela Administrația Centrală a Societății „CARTEA ROMÂNEASCĂ", Bulevardul Academiei 3.

Cercetați marele atelier de fotografie DAJKOVITZ Sas passage. ORADEA-MARE.

126

DE VÂNZARE aranjament de prăvălie

compus din: 4 tejghele, 2 cazane pentru petroliu cu aparat de măsurat, stelage (rafturi) sobe etc. Informațiuni se dau în prăvălia **Andrásofsky** Calea Victoriei (Palatul bisericei Lutherane).

278

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

Str. Mănăstur No. 7.

271

◆

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

Cadouri de Crăciun și Anul nou

Se vând cu preț foarte redus Alpacca, Alpacca argintat, cuțite de argint de china, furculițe, linguri, foarte eftine. Cuțite și furculițe de oțel parechea 14 lei. Serviciu de cafea pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de ceaiu în culori pentru 6 pers. 160 lei. Serviciu de cafea neagră pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu de supă pentru 6 persoane 160 lei. Serviciu pentru delicatese în culori și albe 7 lei. Serviciu de masa culorate auriu 450 lei la STICLĂRIA KEREKES Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 4. 190

„MAGAZINUL BARZA"

senzație de Crăciun:

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Radio 288

Vasilie Costea

Tâmplar si maestru de mobile

Cluj, Str. Trefort No. 13.

Intreprinde tot felul de lucrări aparținătoare Artei Tâmplăritului precum edificii, aranjamente de magazine, portale și mobile, toate acestea executându-le în modul cel mai fin și cu gust. Reparații se execută prompt, repede și eftin. □ □ □ □ 249 □

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186

VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Radio 35

„Triple sec" • Spirt pentru punciu și toate soiurile de liquer-uri, numai cu inscripția noastră sunt veritabile.

Eleonora Szilágyi fabrică de liquer și alte specialitați. □□□□□□

222

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

Radio 205

Filiala Ardeleană a **Băncii Ungare** De Scont și zarafie

236

Radio 145

„Transylvania"

Intreprindere Comercială Generală Societate pe acții.

Cluj Calea Reg. Ferdinand 6

231

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 129 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 17 Ianuarie 1921

Infrăți

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Administrația ziarului „Infrățirea“
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.) TELEFON Redacția 952 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

Minoritățile în politica internă

Ziarul partidului țărănesc al d-lui I. Mihalache, „Țara nouă“, se arată foarte alarmat de „pătrunderea vechilor partide în provinciile alipite“, și, în deosebi de începuturile de organizare ale partidului liberal în Ardeal. Ceeace este atât de firesc, acum când în cuprinsul noilor hotare ale României întregite organizațiile politice sunt datoare să-și întindă preocupările lor asupra nevoilor tuturor provinciilor românești, pentru partidul țărănesc din vechiul Regat reprezintă o calamitate. Și d. I. Mihalache ar dori să-și sporească gruparea sa politică prin fuziunea cu partidul național sau partidul țărănesc din Ardeal. Până atunci însă, e partizan înfocat al regionalismului, și fulgeră, prin organul său săptămânal, împotriva unificărei vieței noastre politice.

Nu ne vom ocupa de alarma ziarului „Țara nouă“. Substratul ei sufletesc se ascunde tocmai în zadarnicele încercări de contopire cu grupările politice din Ardeal, cu care partidul țărănesc al d-lui I. Mihalache alcătuiește o opoziție neîncheagată încă într'un singur trup.

Vom stărui însă asupra unor ciudate arme de luptă, pe cari „noile“ partide le întrebuințează împotriva adversarilor lor, fără să-și dea seama, sau fără să le pese de tot răul pe care-l fac astfel intereselor obștești. Așa de pildă, „Țara nouă“ crede nimerit să convoace minoritățile etnice la războiu împotriva partidului liberal, a cărui prezență în Ardeal reprezintă un veritabil cataclizm pentru frânturile de naționalități cari locuiesc în aceste ținuturi. Un partid românesc este denunțat astfel de „Xenofobie“, și în sarcina lui se aruncă acuzația, măcar cu un argument falș, de a se fi purtat în „chip monstruos“ cu puținele minorități etnice din România de ieri.

Această delațiune adresată minorităților, de soarta cărora unele grupări politice românești se interesează câteodată mai mult decât ele înșile, se face însă în momentul când se vorbește mai cu stăruință de o nouă organizare a naționalităților din Ardeal, și când populația maghiară e invitată să între în viața publică a noului Stat românesc. Dovezile de simpatie excesivă ale partidului țărănesc din vechiul Regat au oare scopul de a atrage în sfera sa de influență, o parte măcar din populația neromânească a noilor provincii?

Nici de cum. Minoritățile noastre etnice sunt organizate până acum numai pe baza intereselor naționale, și e în afară de orice îndoială că și grupările ce se vor închega de-acum încolo nu vor înceta să cuprindă în cadrele aceleiaș organizații, toate curentele politice și toate tendințele sociale cari se pot ivi în sânul aceleiaș populații. Aceste deosebiri de convingeri și de interese vor rămânea pentru multă vreme înăbușite, și minoritățile etnice nu se vor împiedica în mobilizarea forțelor lor, de spiritul mai mult sau mai puțin democrat sau de ideile mai mult sau mai puțin marxiste, cari ar putea trimite pe fiii aceluiaș popor, în tabere vrăjmașe. Mai mult decât atât. Insuș cunoscutul fruntaș socialist d. Iosif Jumanca se plângea, zilele trecute, în „Tribuna socialistă“ împotriva tovarășilor săi maghiari cari fac din socialism și din propaganda revoluționară o simplă mască înșelătoare, pentru a servi scopurile lor iridentiste. Nici socialiștii aparținând altor naționalități nu pot să uite că nu mai trăiesc în Ungaria asupritoare, ci în România atât de generoasă cu minoritățile ei etnice!

Situația aceasta nici nu e făcută ca să ne mire. Ieri încă, partidul național român din Ardeal și Banat, reprezenta în monarhia habsburgică, o închegare perfectă a tuturor puterilor naționale și nici o deosebire de concepție politică nu se ridica vreodată deasupra acestui front unic al sufletului românesc amenințat. Minoritățile etnice din România de astăzi, nu sufăr de suferința noastră de ieri. Nimeni nu le răpește dreptul de a avea școli, nimeni nu-i împușcă la alegeri, nimeni nu le sugrumă libertățile, nimeni nu încearcă desnaționalizarea lor.

Un calvar era traiul naționalităților din vechea Ungarie. Orice conștiință omenească era în drept să intervină pentru a protesta împotriva acelui regim de violentă maghiarizare și de despotism reacționar, pe care l'a simbolizat atât de bine conții brutali și cinici: Apponyi, Andrassy, Tisza. Și cu toate acestea, care ar fi fost soarta unei grupări politice maghiare, care s'ar fi alăturat partidului național român, pentru a face din suferințele acestuia o armă de luptă politică împotriva adversarului său?

Slavă Domnului, minoritățile noastre etnice nu se pot arăta nemulțumite de libertățile pe cari le au. Cu atât mai puțin pot ridica vre-o plângere împotriva guvernărei partidului liberal, dela Unire încoace. Nici-o dată rezoluțiile dela Alba-Iulia, cu care s'au declarat împăcate, n'au fost mai respectate de guvernele din București. Și cu toate acestea, se găsește un partid politic, — fără legături directe cu Ardealul, — care să asmuțe populațiile de altă naționalitate, împotriva unui adversar pe care crede că astfel îl poate compromite. E un sistem de a amesteca minoritățile etnice în luptele noastre politice, pe care nu putem decât să-l condamnăm.

După cum suntem siliți să repetăm ceeace am mai spus și altădată, că în anume procedee ale „noilor“ partide, regăsim prea des aceleași apucături ale unui vechi politicianism de care tocmai cei ce-l întrebuințează ar voi cei dintâi să se lepede.

A.

„Colonizare“?

Inregistrând cu satisfacție nefericita lozincă a „Ardealului pentru Ardeleri“ — în înțelesul unui separatism față de vechiul Regat, — ziarele maghiare din Cluj au fost îndemnate să vorbească pentru întâia oară, pe față, împotriva unei închipuite „colonizări“ a noilor provincii alipite României.

Cuvântul nu e străin pentru aceste locuri. Nici metoda n'ar fi nouă. Guvernele din Budapesta s'au folosit cândva de acest mijloc, ca de multe altele, pentru a falșifica adevărata înfățișare națională a Ardealului românesc. Comune întregi, populate încetul cu încetul cu locuitori de pe Puștă, au fost strecurate ca un soi de avantposturi etnice, printre satele băștinașe de aci. Sumedenie de avantaje — casă, pământ de cultură, unelte — se dădeau coloniștilor, aduși să împestrițeze populația românească, și s'o desnaționalizeze.

Rezultatele n'au fost strălucite în privința maghiarizării. Coloniștii însă, au rămas. Mai cu seamă la orașe, aspectul înșelător a putut să se așeze ca o pojghiță, peste caracterul adevărat al acestor ținuturi românești.

Ziarele maghiare par alarmate astăzi de presupusa „colonizare“ pe care, de data aceasta, n'ar mai face-o guvernul din Budapesta, ci acel din București.

Profundă eroare, încurajată din nefericire de atitudinea ostilă vechiului Regat, a unora dintre fruntașii politici români ai Ardealului. Concetățenii noștri unguri, vorbesc despre „elementele de peste Carpați“ cari „năvălesc“ pe teritoriul ardelean, ca și cum Ardealul ar fi o țară de sinestătătoare, îngrijată să nu-și piardă structura sa națională de azi.

Dar această structură națională nu este cea firească; ea e resultatul unei politici stăruitoare de opresiune și desnaționalizare. Un echilibru trebue să se restabilească. In primul rând între lumea satelor, covârșitor românească, și lumea orașelor, împestrițată, în mod silnic, de o guvernare străină, milenară.

Se poate deci pomeni cuvântul de „colonizare“ pentru cei câțiva funcționari sau ofițeri veniți din vechiul Regat? E un proces de circulație a forțelor naționale, care se petrece deoparte și de alta a fostelor frontiere; și în vechiul Regat, magistratura, armata, funcționărimea numără un procent frumos de ardeleni și bănățeni.

Nu putem prin urmare, să trecem fără a releva absurditatea unor asemenea campanii. Minoritățile nu se pot plânge de o „colonizare“, pe care românii n'au pentruce s'a facă în Statul lor național.

Cu atât mai mult sunt însă de condamnat, atitudinele acelora dintre oamenii nostri politici, car încurajează astfel de aberațiuni îndrăsnețe.

E o complicitate dureroasă.

H.

Un înălțător ordin de zi

D-l general Arthur Văitoianu, comandantul trupelor de Vest, a adresat trupelor de sub comanda sa, cu prilejul Anului Nou, următorul ordin de zi:

Ostași! Anul care a trecut, a dovedit în fața lumei întregi, valoarea ostașului român. Vremurile turburi în care trăim, privitoare la liniștea dinspre hotarele dela răsărit și apus, au cerut ca brațele voastre se țină încă arma în mână. Privind cuprinsul de fapte ale anului 1920, mă adresez către voi, ostași ai comandamentului trupelor de Vest, mulțumindu-vă din toată inima, pentrucă v'ați îndeplinit datoria de vrednici ostași, mai presus de orice laudă.

Voi sunteți străjerii ne adormiți ai patriei, voi înălțați din pepturile voastre ziduri de apărare, în umbra cărora România-Mare se întărește, chezășuind liniștea trebuincioasă, de care avem atâta trebuință, — urechile voastre nu s'au deschis ca să asculte minciunile, venite de peste hotăra, — inimile voastre au bătut numai pentru întărirea așezămintelor sfinte ale România-Mari. Acolo, unde strălucește vârful baionetei voastre, sta aprinsă cinstea virtuței ostășești; pământul sfânt, pe care nil-a întregit vitejia ostașilori români, astăzi se apără numai cu arma voastră; — toți v'ați făcut datoria, toți meritați dragostea nețărmurită a mai marilor voștri și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Ostași! încrezători în tăinicia brațelor voastre și în destoinicia minții voastre, cu iubire către rege, țară și drapel — vă dorim la toți un An Nou fericit! Fiți treji la postul de onoare!

Comandamentul Trupelor de Vest
General de corp de Armtaă
Vă toianu.

Urmările unei nepăsări

Dintr'un orgoliu rău înțeles sau mai curând din negligență, noi nu ne-am dat osteneala să facem o propagandă serioasă, pentru a aduce la cunoștința străinătății stările de lucruri din România. Și această nepăsare a noastră față de unul din cele mai puternice mijloace pentru a ne face cunoscuți în lume, ne-a făcut multe pagube.

In timpul și după războiu, jertfele și durerile noastre, ne fiind îndeajuns cunoscute, iar pe de altă parte ne-având cum lupta împotriva propagandei vrăjmașe nouă, am avut de suferit jigniri dureroase și nedreptăți cari puteau fi înlăturate.

Se pare, din nefericire că, din învățămintele războiului, noi n'am știut să tragem foloase, de vreme ce nici astăzi, nimeni nu se interesează de propaganda română în străinătate. Și în timp ce noi stăm într'o inacțiune dăunătoare pentru țară pe acest tărâm, dușmanii noștri desfășoară o puternică activitate propagandistă, întrebuințând împotriva noastră toate mijloacele: înșelarea opiniei publice mondiale asupra stărilor din România, prin informații false, defăimare, intrigi, și atâtea altele.

Și astfel zi cu zi, prin presă, prin publicații, prin cuvântări, se picură neîncrederea lumii întregi în puterile noastre, în munca și în viitorul țării. Negreșit că această acțiune, ne fiind combătută, are urmări rele pentru noi.

Pentru a dovedi până unde merge vinovata noastră nepăsare, vom reproduce câteva rânduri dintr'o informație, publicată într'unul din ziarele *românești* cari apar în America, „Steaua Noastră, dela NewYork (informația vine din Geneva și e inspirată desigur de propagandiștii maghiari):

„Organizațiunea guvernului și serviciile publice sunt astfel, încât țara nu se poate aștepta la credit străin, cu atât mai mult cu cât România nu va admite ca întreprinzători din afară să facă întreprinderi în cari să fie învestit capital străin. Pe de altă parte, ea nu poate avea încredere în funcționarii ei proprii cari sunt corupți până la inimă.“

„In teritoriul anexat la România, care aparținea mai înainte Rusiei, Austriei și Ungariei, condițiunile sunt mult mai rele decât erau sub regimul Habsburg sau Țarist.“

„România de asemenea nu este în stare de a trimite funcționari capabili de a administra aceste teritorii noi, deoarece 70% din populația sa este fără știință de carte.“

Ce vor fi gândind Românii din America, citind chiar în ziarele lor, știri cari zugrăvesc în culori atât de întunecate stările din România? Muncind pe meleaguri străine, dar păstrând în taina sufletului doru și dragul de țara în care au fost născuți, ce dureroase impresiuni vor fi încercând ei, citind asemenea rânduri!

„Agenția Română“ dela Paris, a cărei înființare a fost anunțată prin ziare, va avea mult de lucru. Și-i dorim să aibă mai mult spor și să muncească mai cu roade decât s'a făcut până acum.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Anul literar trecut

II.

Nici mai bine, nici mai rău decât cu revistele. Aceiași sărăcie relativă, adică față de sbuciumul și încrucișarea de idei de-acum. Va fi stând fanomenul acesta în legătură cu scumpetea hârtiei, și cu greutățile, așa de mari astăzi, ale tiparului, dar stă cu siguranță și în legătură cu anume procese psihice, aceleași pe cari le-am schițat mai sus, vorbind de reviste. Ba aci și mai mult, fiindcă operile, cari iau extinderea unui volum, cer o și mai deplină liniște a atmosferii sociale, ca și o mai îndelungată cristalizare a motivelor de inspirație.

Numai câte-va apariținni au fost mai interesante.

Vom releva doar trei, cele mai carateristice.

Ivirea suprinzătoare și plină de speranțe a D-lui *Lucian Blaga* în literatura noastră. Cele două volume: „Poemele luminii" și „Pietre pentru templul meu" au adus într'adevăr o simțire deosebită și un plus de misticism, nu difuz că în ce se publicare înainte, ci limpezit și bine caterizat în închegarea artistică.

Poetul nou venea și ca un sport simpatic cultural al Ardealului d'abia desrobit, ceace a contribuit la succesul său repede, așa că a avut cinstea să fie pomenit cu elogii într'una din ședințele Academiei Române, odată cu un alt poet tânăr, cel cu adânca inspirație religioasă din volumul „Denii" *Ștefan I. Nenițescu.*

Succesul literar al anului l'au avut poeziile Domnului *Nichifor Crainic*, strânse în volumul „Darurile pământului"' cea mai valoroasă carte din anul trecut și care a consacrat pe autorul ei ca pe cel mai bun poet al generației actuale. Fără să depășească făgașul tradiției, poetul se ridică în unele bucăți, la înălțimea operilor noastre clasice, printr-o sinceră și caldă simțire, un ritm vioi și nesilit, imagini strălucitoare și un parfum arhaic, care ne face să simțim, ca substrat al inspirației întregul trecut al neamului.

Trebuesc relevate îndeosebi poeziile cu motive din războiu, cele mai reușite în avântul lor larg, eroic. Însfârșit, al treilea fenomen caracreristic din literatura anului trecut e apariția unor încercări mai serioase de romane. Progresul unei literaturi se poate socoti și după ivirea treptată a genurilor literare; începând cu cel liric, apoi epic dramatic.

Poezii lirice și nuvele avem, romane și piese de teatru d'abia acum începem să avem.

După seria romanelor D-lui Duiliu Zanfirescu, răsar acum două lucrări mai de conzistență în acelaș gen: „În cetatea idealului" de *Dem. Teodorescu* și „Ion" de *Liviu Rebreanu.* Vom vedea dacă prima impresie favorabilă va fi păstrată și în anul viitor și dacă numărul cititorilor acestor două lucrări se va spori.

Așa-dar, un an de secetă literară, din care abia putem culege câte-va roade bune, dar, cu cât sunt mai rare, cu atât devin, sugând par'că seva celorlalte, mai valoroase, mai semnificative și mai promițătoare pentru viitor.

M. G. T.

— nu aduc nimărui nici cel mai mic folos, dar fiind adunate într'un muzeu, ele vor forma bogăția neprețuită a întregului neam.

Toate popoarele din lume fac așa, să facem deci și noi a ișdereа. *Comitetul Central al desp. Astrei, Tg.-Mureș*

Cea mai îndrăzneață explorare

Societatea regală geografică a Angliei, a anunțat hotărîrea membrilor Clubului Alpin și al Societății Regale geografice, de a întreprinde ascensiunea muntelui Everest, cel mai înalt munte din lume. Guvernul Tibetan a acordat permisiunea prin secretarul de stat al Indiei. Cu aceasta, se deschide drumul spre o explorare care promite să fie cel mai mare eveniment în timpurile moderne. Până acum obstacole politice au oprit drumul la orice încercare de ascensiune a muntelui Everest, și nici un om alb nu a putut pătrunde, decât până la o distanță de 40 sau 50 mile rază, în jurul muntelui. Greutăți de tot felul vor avea de întâmpinat exploratorii: frig intens, vânturi îngrozitoare, vifore de zăpadă orbitoare. Pentru a putea obține cunoștințele geografice necesare acestei întreprinderi, se va trimite înainte, anul acesta, o echipă de recunoaștere. Se vor cerceta toate înălțimile necunoscute până acum din jurul muntelui. Lucrările preliminare vor cuprinde examinarea și ridicarea de planuri a terenurilor înconjurătoare, fotografiarea muntelui și vecinăt ței lui, un studiu amănuțit al climei, astfel că abia anul viitor exploatorii vor putea să înceapă ascensiunea muntelui.

Directoratul liceului din Năsăud

Alegerea directorului liceului grăniceresc din Năsăud post care de un timp carecare era ocupat interimar de către unii profesori — a frământat mult spiritele grănicerilor. Comisia Fondurilor grănicerești, susținătoare de liceu a publicat în două rânduri concurs pentru postul de director. Ultimul director interimar, d-l Emil Domide renunțând de a fi ale d-sa ca director definitiv la liceu, corpul profesoral s'a grupat pe lângă profesorul, Ioan Pecurariu, silindu-l așa zicând de a'și înainta petiția pentru a fi ales director, petiție care de ambele date a fost însoțită de adresele de aderare ale profesorilor liceului. Făcându-se însă o alegere *„ex cathedra"* comisii, corpul profesoral dela liceu își face datoria de-a trimite d-lui profesor Ioan Pecurariu următoarea adresă:

Iubite coleg!

Cunoscând, ca colegi și foști elevi ai d-tale munca desfășurată încurs de atâția ani la liceul nostru și apreciind roadele îmbelșugate, secerate de atâtea generații educate de către d-ta în spirit sănătos, aflându-te vrednic de postul de director și în sfârșit convinși, că Comisiunea administratoare actuală a Fondurilor compusă din oameni ai ținutului nostru, conoscători ai activității și meritelor d-tale și în parte crescuți și de d-ta va adera la dorința noastră — în urma *renunțării* d-lui Domide, ne am grupat în două rânduri pe lângă d-ta îndemnându-te, să-ți înaintezi petiție la postul de director ae liceului nostru. Ai făcut acest lucru împotriva voinței d-tale conoscând bine micile suflete, marile patimi ale oamenilor în judecarea faptelor altora, impunându-ți dorința noastră ca o datorie de împlinit.

Comisiunea administratoare însă, din anumite considerați n'a luat în seamă această dorință a noastră exprimată atât de lămurit și hotărît în adresele subscrise de noi toți.

Cu regret am luat act de această de iziune a Comisiunei administratoare și nestându-ne în putere a o schimba, ne simțim îndatorați ca măcar cu această adresă de recunoștință să-ți recompensăm gestul frumos, ce l-ai făcut. Îți mulțumim sincer pentru ascultarea îndemnului nostru, regretăm mult, că Comisiunea nu ne-a înțeles gândul și te asigurăm și pe viitor de stima și recunoștința noastră.

Năsăud, Ianuarie 1921.

(ss) Alesandru Halița
(ss) Virgil Șotropa
(ss) Teodor Șimon
(ss) Ștefan Scridon
(ss) Emil Mărcușiu
(ss) Dr. Alexandru Ciplea
(ss) Leonida Pop
(ss) Ioan Partene
(ss) Mihail Liban
(ss) Emil Ștefănuțiu

O bună inițiativă

Pentru muzeul român din Târgul-Mureș

Comitetul central a despărțământului din Târgul-Mureș al „Astrei" publică următorul „Cuvânt către toți Românii de bine":

Bogăția unui popor nu stă numai în grâul, lemnul, cărbunele sau aurul ce-l are, cu un cuvânt în ceea ce un popor astăzi posede — ci stă și în trecutul, în istoria lui.

Toate popoarele din lume sunt mândre de trecutul lor, de istoria lor. Iar istoria popoarelor se desgroapă din pământ... Popoarele culte în toate țările și-au întemeiat muzee, în cari muzee adună tot, tot ce se ține de istoria, de cultura și individualitatea lor.

Noi Românii ardeleni, avem atâtea lucruri frumoase, însemnate, cari vorbesc despre trecutul nostru, cum sunt cărți vechi, obiecte rămase dela moși-strămoși, țesături mai minunate decât ori care alt popor din lume. Pământul nostru — când îl ară Românul, nu ne dă numai pâine și hrană, el aruncă din sine totodată o mulțime de obiecte vechi, cari toate grăesc limpede — pentru cel ce știe să le înțeleagă — despre trecutul nostru.

De câte ori nu vi-s'a întâmplat, că arând a-ți dat de vre-un ban vechi, pe care — socotindu-l de rău — l-ați dat pruncilor să se joace cu el, ori l-ați aruncat ca pe un lucru fără valoare. Și rău ați făcut, fiindcă bucata aceea de aramă ori argint înverzit, este un document al istoriei, al trecutului nostru.

Alte popoare mai culte, lucrurile acestea nu la aruncă, ci le adună în muzeul statului, ca acolo să se păstreze formând bogăția istorică a întregului popor.

Scurt, iată de ce este vorba:

Despărțământul „Târgu-Mureș" al Astrei, a hotărît să înființeze un muzeu român în Târgu-Mureș.

In scopul acesta, roagă pe toți Românii de bine să-i stele întru ajutor, cine cu ce poate.

Roagă îndeosebi pe domnii preoți, învățători, secretari comunali și alți intelectuali, să adune tot ce cred că poate să fie de interes pentru acest muzeu: cărți vechi, scrisori, țesături și cusături, crestături, vase vechi, bani etc. etc. cine le-a putea înșira pe toate? — și când vor veni la Târgu-Mureș, să le aducă la Direcțiunea Liceului „Al. Papiu Ilarian", unde se vor aduna și păstra aceste obiecte deocamdată.

Iar pe frații țărani îi rugăm, să ducă la d-nii preoți și învățători tot ce vor găsi în pământ, ca, bani vechi, obiecte de lut, aramă ori fier. Să dele, afară de aceea ceva — pentru muzeul român din Târgul-Mureș, — din minunatele lor țesături ori cusături, bâte încrestate, obiecte vechi, ce le au în casă și nu le întrebuințează.

Din când în când vor pleca din Târgul-Mureș pe sate unii domni, cari vor aduna lucrurile acestea. In iarna aceasta de pildă vor merge d-nii Aurel Filimon și Vladimir Mavrodineanu, consilier la curtea de apel, cari în numele despărțământului „Astrei" vor aduna obiectele destinate pentru muzeu.

Să nu uităm, că ori ce lucru, cât de neînsemnat, încă aduce folos scopului ce ni l-am propus, și că, dacă fiecare Român din județul Mureș-Turda, ar da numai un singur obiect, noi am putea deschide muzeul încă mâine căci am avea mii și mii de obiecte, cari azi — fiind răslățite pe sate

Cum va fi rezolvată în Ceho-Slovacia chestiunea limbei oficiale și limbei minorităților

Pentru reglementarea limbei care trebue să fie folosită în Ceho-Slovacia în fața autorităților administrative și judiciare, după cum anunță *Neue Freie Presse,* se plănuește împărțirea teritorului pe județe cehe, mixte și germane. In județele cu populațiune mixtă forurile administrative și financiare vor folosi limba oficială și limba în care actul înaintat a fost redactat! Dacă se aduce o decisiune în limba oficială și se referă la un cetățean ce vorbește numai limba minorității, acesta va avea dreptul ca în decurs de 3 zile să ceară comunicare verbală sau în scris și în limba sa maternă. Procesele verbale sau orice acte ce privesc și minoritățile se vor redacta în ambele limbi, iar introducerile în dosare oficiale se vor face numai în limba oficială. Orice act, redactat în limba vreunei minorități, va trebui tradus în limba statului și autentificat. Gazeta oficială se va redactă numai în limba statului.

In județele germane actele și orice alta chestiuni se rezolvă în limba în care au fost înaintate, deci în majoritate în limba germană. Particularii vor putea folosi limba maternă numai în corespondenta lor cu autoritățile de prima instanță. Deasemeni numai aceste autorități pot folosi limba germană în corespondență între dânsele.

Citiți „Infrățirea"

Ion Creangă

La 31 Decembrie, stil vechiu — în ajunul anului nou — se împlinesc 32 de ani dela moartea lui Ion Creangă.

Cel mai neaoș, și mai viguros prozator român a fost unul dascăl, întâi de biserică și apoi de scoală, în liniștitul și patriarhalul oraș de cultură, care este Iașul.

A rămas, și subt haina de oraș și în saloanele celor mai de seamă purtători ai culturii românești de pe atunci, mai toată concentrată în cercul „Junimei", acelaș țăran sfătos și plin de duh, cum fusese, ca copil și ca tânăr, în satul părintesc, Humuleștii, în Broșteni și'-n Târgul Neamțului.

Sufletul lui a fost matca, în care s-au strâns toate isvoarele literaturii poporane, cu basmele anecdotele și istorivirea vioaie, firească, dar colorată și armonioasă — darul, cu care un țăran de-al nostru te uimește, povestindu-ți propriile-i pățanii.

Harul poetic și bogăția de imaginație a lui Creangă au înavuțit și-au mărit aceste resurse, dar fondul lui, rămas continu țărănesc, nu a îngăduit transfigurarea și turburarea limpedelor isvoare; din acest rar echilibru proza lui Creangă a devenit, în literatura românească, cea mai clară și mai veridică oglindă a neamului nostru, în toată primitivitatea, dar și în toată adâncimea sufletului său.

Cine citește basmele și anecdotele marelui prozator, dar mai ales duioasa povestire a copilăriei lui, a pătruns cu vederea în cele mai intime fibre ale organismului psihic omenesc, în specie românesc sau, dacă vreți, moldovenesc.

Din provincialismele și particularismele, care abundă în scrierile lui Creangă, nu i se poate face o vină, ce să scadă valoarea universal umană a operilor sale. Trebue să prinzi un suflet în toate înfățișările și caracteristicele lui accidentale, localizându-l în spațiu și timp, ca să-i poți apoi fixa partea profundă, eternă, generală. Schițări vagi, nedefinite risipesc atenția și destramă emoția estetică.

Eroii lui Creangă trăiesc, în sumanul lor caracteristic din colțul nord-vestic al Moldovei, dar *trăesc,* și asta e totul.

Cu mai puțină suplețe și diferențiere de nuanțe în puterea de creație artistice, decât genialul său prieten, Eminescu, Creangă. cu talentul său, care'și avea rădăcinile adânc înfipte în solul țării și n-a primit infiltrări și influențe de aiurea, e poate și mai reprezentativ pentru colectivitatea noastră etnică. Cultul lui Creangă ar trebui sporit. Acela care, după ce slujise pe altarul bisericii și al scoli, ca în urmă, izgonit dela amândouă ca nevrednic pentru caracterul lui liberal, să slujească pe altarul artii, cum puțini au mai făcut-o, ar merita să aibe bisericuța lui.

Bojdenca dela marginea Iașului, în care a murit acum 22 de ani și-n care stătea până târziu în noapte de vorbă cu Eminescu sau înclinat pe măsuța lui de scris, să fie o țintă de pelerinaj pios pentru toți Românii. A cinsti pe Creangă înseamnă a-ți cinsti, neamul într'unul din pionerii de cultură ai lui, adică din aceia cari, azi și mâine, sunt mereu prezenți prin înrâurirea binefăcătoare, ce-o exercită operile lor, sprijinind și grăbind evoluția spirituală a generațiilor unui popor.

N. G. Tistu.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Amorul veghiază.*
Duminecă matineu: *Lorica noastră.*
„ seara: *Sapho.*

CALEN

PARTIDU

1921

IANUARIE				FEBRUARIE			
V.	14	1	† Sf. Vasile si T. Imp.	L.	14	1	Sf. M. Trifon (Harți)
S.	15	2	Sf. P. Silv. P. (Harți)	M.	15	2	† Intâmp. Domnului
D.	16	3	† Duminica înaintea Bot.	M.	16	3	Sf. Simion Stâlpnicul
L.	17	4	Soh. c. 70 Ap.	J.	17	4	Sf. Păr. Isidor Pelus.
M.	18	5	Sf. Mart. Teop. (Post)	V.	18	5	S-ta Martira Agapia
M.	19	6	† Botezul Domnului	S.	19	6	Sf. Păr. Vucol Ep.
J.	20	7	† Sf. Ioan Botezătorul	D.	20	7	† Dum. Vam. și Far.
V.	21	8	Sf. Păr. Gh. Hozevit.	L.	21	8	Sf. M. Teodor Strat.
S.	22	9	Sf. Martir Policuct	M.	22	9	Sf. M. Nichifor
D.	23	10	† Duminică după Botez	M.	23	10	Sf. M. Haral. (harți)
L.	24	11	Sărbătoare Națională	J.	24	11	S. M. Vlasie (In S. B.)
M.	25	12	S-ta Mart. Tatiana	V.	25	12	S. P. Meletie Arh. (h)
M.	26	13	Sfinții M. Ermil și St.	S.	26	13	Sf. P. Martin.
J.	27	14	M. uciși în M. Sinai	D.	27	14	† Dum. Fiul Ris.
V.	28	15	Sf. Păr. Pavel Tibeul	L.	28	15	Sf. Ap, Onisim
S.	29	16	Inchin. L. Sf. Ap. Petru	M.	1	16	Sf. M. Pamfile
D.	30	17	† Duminica celor 10 L.	M.	2	17	Sf. M. Teodor Tiron
L.	31	18	† Sfinții Atan. și Chir.	J.	3	18	Sf. P. Leon P. Romei
M.	1	19	Cuv. Păr. Mac. Egipt.	V.	4	19	Sf. Apostol Arhip
M.	2	20	† Sf. Eft. cel Mare	S.	5	20	† Sâmbăta Morților
J.	3	21	Sf. P. Maxim Mărt.	D.	6	21	† Dum. Lasat de Carne
V.	4	22	Sf. Apostol Timoteiu	L.	7	22	Afl. Moașt. M. d Eug.
S.	5	23	Sf. Martir Cl. Episc.	M.	8	23	Sf. M. Polip. Ep.
D.	6	24	† Duminica lui Zacheu	M.	9	24	† Afl. C. Sf. I. P. (h.)
L.	7	25	Sf. Păr Grigorie T.	J.	10	25	Sf. Păr Tarasie Arh.
M.	8	26	Cuv. Păr. Xenof.	V.	11	26	Sf. P. Porfirie Ep. (h)
M	9	27	† Ad. M. Sf. I. G. de A.	S.	12	27	Sâmb. Sf. Strămoși
J.	10	28	Cuv. Păr. Ef. Sirul	D.	13	28	† Dum. Lăsat de Brânză
V.	11	29	Aducerea Moaștelor Sf. Ign.				
S.	12	30	† Sfinții Vas. Gr. și J.				
D.	13	31	† Duminica Hananienoli				

INTEMEETORII PARTIDULUI NAȚIONAL LIBERAL AU FĂCUT UNIREA PRINCIPATELOR LA 1859 IMPROPRIETĂRIREA ȚĂRANILOR, SECULARIZAREA AVERILOR MĂNĂSTIREȘTI LA 1866, ADUCEREA DINASTIEI DOMNITOARE DE ASTĂZI LA 1866, PUNÂND ASTFEL TEMELIILE STATULUI ROMAN

PARTIDULUI NAȚIONAL-LIBERAL SE DATORESC TOATE ACTELE MARI ALE ISTORIEI NOASTRE DIN ULTIMII ÖO DE ANI, PRIN FRUNTAȘII LUI BRĂTIANU, KOGĂLNICEANU, C. A. ROSETTI, STURDZA, HARET ȘI ȘEFUL DE AZI ION I. C. BRĂTIANU.

IULIE				AUGUST			
J.	14	1	S-ții D. Cosma și D.	D.	14	1	† Dum. 8 d. R. (Inc. Pl S. Ad.)
V.	15	2	Pun Vest. Maicii D.	L.	15	2	Ad. Moașt. S. Arch. Șt.
S.	16	3	Sf. Martir Iacint	M.	16	3	Sf. Părinte Ioanicfliè
D.	17	4	† Dum. 4-a d. Rus.	M.	17	4	S-ții 7 Tineri din Efes
L.	18	5	Sf. Atanasie din Aton	J.	18	5	Sf. Martir Eusignie
M.	19	6	Sf. Sisoe cel Mare	V.	19	6	† Schimb. la Față a D. N.
M.	20	7	S-ții Toma și Chir.	S.	20	7	Sf. M. Domet. Per.
J.	21	8	Sf. Martir Procopie	D.	21	8	† Dum. 9-a după Rusalii
V.	22	9	Sf. M. Pancrație Ep.	L.	22	9	Sf. Apostol Matia.
S.	23	10	S-ții 45 M. din Nicom.	M.	23	10	Sf. M. Laurențiu Arh,
D	24	11	† Dum. 5-a d. Rus.	M.	24	11	Sf. Martir Eopiu
L.	25	12	S-ții M. Proclu și Ilarie	J.	25	12	S-ții M. Fotie și An.
M.	26	13	Soh. Sf. Arh. Gavril	V.	26	13	Sf. P. Maxim Mărt.
M.	27	14	Sf. Apostol Achila	S.	27	14	Sf. Pr. Micheea
J.	28	15	S-ții M. Chiriac și J.	D.	28	15	† Ador. Maicii Domnului
V.	29	16	Sf. M. Atinogen Ep.	L.	29	16	Ad. Icoanei Domnului
S.	30	17	Sf. M-ră Marina	M.	30	17	Sf. Martir Miron
D.	31	18	† Dum. Sf. Părinți	M.	31	18	S-ții Mărt. Flóru și Leoru
L.	1	19	S-ta Macrina	J.	1	19	Sf. Mart. Andrei Strat
M.	2	20	Sf. Prof. Ilie Tesv.	V.	2	20	Sf. Profet Samuel
M.	3	21	S-ții Păr. Sim. și I.	S.	3	21	Sf. Apostol Tadeu
J.	4	22	S-ta Mr Maria Mag.	D.	4	22	† Dum. 11-a după Rusalii
V.	5	23	Ad. Mșt. Sf. M. Foca	L.	5	23	Sf. Mart. Lupu
S.	6	24	S-ta M-ră Christina	M.	6	24	Sf. Martir Eftihie
D.	7	25	† Dum. 7 după Rusalii	M.	7	25	Ad. Moșt. Sf. Vartol.
L.	8	26	Sf. Martir Ermolae	J.	8	26	S-ții M. Adr. și Nat.
M.	9	27	† Sf. M. Pantelimon	V.	9	27	Sf. Părinte Pimen
M.	10	28	S-ții Prohor și Nic.	S.	10	28	Sf. Păr. Moise Ar.
J.	11	29	Sf. Martir Calinic	D.	11	29	† Tăer. Cap. Sf. I. B. (post)
V.	12	30	S-ții Ap. Sila și Silv.	L.	12	30	S-ții Al , Ion și Pavel
S.	13	31	Sf. Evd. (Inc. Pt. Sf. M.)	M.	13	31	Pun. Brâului M. D.

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL A ASIGURAT INTREAGA PROPĂȘIRE ECONOMICĂ A ȚĂREI, IMPEDECÂND ROBIREA CĂTRE STREINI A BOGĂȚIILOR NOASTRE

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL A SCĂPAT FINANȚELE STATULUI IN TOATE IMPREJURĂRILE GRELE ȘI A DAT ASTFEL ȚĂREI PUTINȚA SĂ INDESTULEZE NEVOILE RENAȘTEREI NOASTRE NAȚIONALE

IDARUL

LUI-NAȚIONAL-LIBERAL

MARTIE

	S-ta Evdochia (I. P. P.)
	Sf. Martir Teodot
	Sf. M. Eutrop. și V.
	Sf. Păr. Gherasim
	Sf. Martir Konon
	Sâmbăta Sf. Teodor
	† **Dum. I. A. Postul.**
	Sf. Păr. Teofilact
	† Sfinții 40 M. din Sev.
	Sf. M. Codrat
	Sf. Păr. Sofronie Patr.
	Sf. Păr. Trofim
	Ad. M. Sf. Nich. (J. Pt.)
	† **Duminica II-a a Post.**
	Sf. M. Agapie
	Sf. M. Savin
	Cuv. Părinte Alexie
	Sf. P. Chiril Arh.
	Sfinții Hris. și Daria
	Muc. în M. Sf. Sava (D.)
	† **Duminica III-a a Post.**
	Sf. Vas. Pr. (Seara D.)
	Sf. M. Nicon
	Sf. Zaharia
	† **Buna Vestire** (I. Post.
	Sob. Sf. Arh. Gavril
	S-ta M. Matrona
	† **Duminica IV-a a Post.**
	Sf. Marcu Episc.
	Sf. P. Ion Sc. (S lui L.)
	Sf. M. Ipatie Ep. (s. d.)

APRILIE

J.	14	1	Joia Canon. Mare
V.	15	2	Sf. P. Titu (O. D.)
S.	16	3	Sâmbata Sf. Acatist
D.	17	4	† **Duminica V-a Postului**
L.	18	5	Sf. Teodul
M.	19	6	Sf. Păr. Eftimie Patr.
M.	20	7	Sf. Păr. Grig, Episc
J.	21	8	Sf. Ap. Irodion
V.	22	9	Sf. Mart. Ep.
S	23	10	Sâmbăta lui Lazăr
D.	24	11	† **Dum. Florii (s. d.)**
L.	25	12	Cuv. P. Vas. M. (s. d.)
M.	26	13	Sf. Mart. Arte. (s. d.)
M.	27	14	Sf. Mart. Papa. (s. d.)
J.	28	15	† Joia Mare (s. d.)
V.	29	16	† Vinerea Mare (s. d.)
S.	30	17	Sf. M. Simion Persul
D.	1	18	† **Sfintele Paști**
L.	2	19	† **Sfintele Paști**
M.	3	20	† **Sfintele Paști**
M.	4	21	Sf M Ian Ep. (hart)
J.	5	22	Cuv. P. Teo Sicheo.
V.	6	23	† **Isorul Tăm. și Sf. G-ghe**
S.	7	24	Sf. Mart. Elisabeta
D.	8	25	† **Duminica Tomei**
L.	9	26	Sf. Mart. Vasile Ep.
M.	10	27	**Sărbătoare Națională**
M.	11	28	Sfinții A. Iac. Sosipatru
J.	12	29	Sfinții Martiri din Kizic
V.	13	30	Sf. Apostol Iacov

MAI

S.	14	1	Sf. Prof. Ier. (Injum.)
D.	15	2	† **Duminica Mironosit.**
L.	16	3	Sfinții M. Tim. și M.
M.	17	4	S-ta M. Pelaghia
M.	18	5	S-ta Martiră Irina
J.	19	6	Sf. Profet Iov
V.	20	7	† Arătarea Sfintei Cruci
S.	21	8	† Sf. Apostol și Ev. I.
D.	22	9	† **Duminica Slăbănogilor**
L.	23	10	Sf. Ap. Sim. Zilotul
M.	24	11	Sf. Martir Mochie
M.	25	12	† Injum. Prasnic
J.	26	13	S-ta M. Glicheria
V.	27	14	Sf. Martir Isidor
S.	28	15	Sf. Paharnic cel M.
D.	29	16	† **Duminica Samarin.**
L.	30	17	Sf. Ap. Andronic
M.	31	18	Sfinții M. Andrei și Petru
M.	1	19	Sf. M. Patriachie
J.	2	20	Sf. M. Talaleu
V.	3	21	† **S-tii Imp. C-tin și Elena**
S.	4	22	Sf. Martir Vasilisc
D.	5	23	† **Duminica Orbului**
L.	6	24	Sf. Simion dela M.
M.	7	25	† A. 3-a afl. a C. Sf. I. B. (S.M.)
M.	8	26	Sf. Apostol Carp
J.	9	27	† **Inaltarea D-lui (Ziua Er.)**
V.	10	28	Sf. Martir Eftihie
S.	11	29	S-ta M. Teod (Harți)
D.	12	30	† **Duminica Sf. Părinți**
L.	13	31	Sf. M. Ermeu

IUNIE

M.	14	1	Sf. Martir Justin
M.	15	2	Sf. Păr. Nichifor
J.	16	3	Joia Moșilor
V.	17	4	Sf. Păr. Mitrofar
S.	18	5	Sâmbăta Morților
D.	19	6	† **Duminica Rusaliilor**
L.	20	7	† **Sfânta treime**
M.	21	8	Ad. M. Sf. Teod. St.
M.	22	9	Sf. Kir. Patr. (harți)
J.	23	10	Sf. M. Timoteiu Ep.
V.	24	11	Sf. Ap. Vart. (harți)
S.	25	12	Sf. Onufrie Egipt.
D.	26	13	† **Duminica Tuturor Sf.**
L.	27	14	Sf. Pr. Elizeu (Inc. P. S. A.)
M.	28	15	Sf. Profet Amons
M.	29	16	Sf. Tihon
J.	30	17	Sfinții Em Pav. și Ism.
V.	1	18	Sf. Martir Leonrie
S.	2	19	Sf. Ap. Iuda fratele D.
D.	3	20	† **Duminica 2-a după Rus.**
L.	4	21	Sf. Mart. Eusebie Ep.
M.	5	22	Sf. Mart. Iuliau
M.	6	23	S-ta Mart. Agripina
J.	7	24	† **Nașt. Sf. Ion Botezăt.**
V.	8	25	S-ta Mart. Fevronia
S.	9	26	Sf. P. David d. Tesal.
D.	10	27	† **Duminica 3-a după Rus.**
L.	11	28	Afl. M. S-lor Kir și I.
M.	12	29	† **Sf. Ap. Potru și Pav.**
M.	13	30	Scobor. Sf. Apostoli

IDUL NAȚIONAL - LIBERAL A
: PRIN RĂZBOIUL DE LA 1877 NEA
ȘI REGATUL
ĂZBOIUL DELA 1916 INTREGIREA NEA
A NISTRU PÂNĂ LA TISA, PRIN ALIPI
KALULUI, BANATULUI, BUCOVINEI ȘI
EI

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL A
DAT ROMÂNIEI
VOTUL OBȘTESC.
EXPROPIEREA.

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL A
FĂCUT TOATE LEGIUIRILE FOLOSITOARE SĂTE
NILOR.
BĂNCILE POPULARE.
COOPERATIVELE.
OBȘTIILE DE ARENDARE.

PARTIDUL NAȚIONAL - LIBERAL A
INFIINȚAT CELE MAI MULTE ȘCOLI RURALE ȘI
CELE MAI MULTE ȘCOLI DE ÎNVĂȚĂTORI ȘI ÎN
VĂȚĂTOARE.
TOT EL A OCROTIT PURURea BISERICA STRĂ
MOȘEASCĂ.

SEPTEMBRIE

	† Inc. Ind. și Sf. Simion
	Sf. Mart. Mamant
	Sf. M. Antim Episc.
	Sf. M. Vavila
	† **Dum. 18-a după Rusalii**
	Min. Arh. Mihail
	Sf. Martir Sozont
	† **Nașterea Maicii Domn.**
	† Sfinții Ioachim și Ana
	S-ta M. Minodora
	S-ta Martiră Teodora
	† **Duminica înălț. Sf. C-ci**
	Sf. M. Cornelie Sut.
	† **Înălț. Sf. Cruci (Post)**
	Sf. Martir Nichita
	S-ta M. Eufemia
	S-ta Martiră Sofia
	Sf. Păr. Emanoil
	† **Duminica d. Sf. Cruci**
	Sf. Martir Eustație
	Sf. Apostol Codrat
	Sf. Martir Foca
	Zăm. Sf. Ioan Botezătorul
	S-ta Martiră Tecla
	S-ta Martiră Eufrosina
	Duminica 16-a d. Rusalii
	Sf. Martir Calistrat
	Sf. P. Hariton Mărt.
	Sf. Chiriac Sihastrul
	Sf. M. Grigorie Ep.

OCTOMBRIE

V.	14	1	Sf. Apostol Anania
S.	15	2	S-tii M. Cipr. și Just.
D.	16	3	† **Dum. 17-a după Rus.**
L.	17	4	Sf. M. Ieronim Ep.
M.	18	5	Sf. Martiră Haritina
M.	19	6	† Sf. Ap. Toma
J.	20	7	S-tii M. Serg. și Vac.
V.	21	8	S-ta Maică Pelaghia
S.	22	9	Sf. Ap. Iacov Alfeu
D.	23	10	† **Dum. 18-a după Rus.**
L.	24	11	Sf. Apostol Filip
M.	25	12	S-tii M. Proh și Tarah
M.	26	13	S-tii Carp și Papil
J.	27	14	† **Cuv. Paraschiva**
V.	28	15	Sf. Martir Luchilian
S.	29	16	Sf. M. Longin Sutașul
D.	30	17	† **Dum. Sft-lor Păr.**
L.	31	18	Sf. Ap. și Ev. Luca
M.	1	19	Sf. Profet Ioil
M.	2	20	Sf. Artemie
J.	3	21	Sf. Păr. Ilarion cel Mare
V.	4	22	Sf. Părinte Averchie
S.	5	23	St. Ap. Iacov
D.	6	24	† **Dum. 20 după Rus.**
L.	7	25	Sf. Mart. March.
M.	8	26	† **Sf. Mart. Dimitrie**
M	9	27	Sf. Dim. Basarabov
J.	10	28	Sf. Martir Terertie
V.	11	29	S-ta M. Anast. Rom.
S.	12	30	S-tii M. Zinov. și Zin.
D.	13	31	† **Dum. V-a dela Luca**

NOEMBRIE

L.	14	1	S-tii Doct. Cosm. și D.
M.	15	2	Sf. M. Achindin
M.	16	3	Sf. Aehepsina
J.	17	4	Sf. P. Ioanich cel Mare
V.	18	5	Sf. Martir Galaction
S.	19	6	Sf. Pavel Archiep.
D.	20	7	† **Dum. 22-a de Rusal.**
L.	21	8	† **S-tii Arh. Mih. și Gavr.**
M.	22	9	Sf. Martir Onisifor
M.	23	10	S-tii Ap. Er. și Olim
J.	24	11	Sf. Mattir Mină
V.	25	12	Sf. P. Ion Milostiv
S.	26	13	† St. Ion Gură de Aur
D.	27	14	† **Dum. 23-a după Rusal.**
L.	28	15	Sf. M. Gurie (I. P. Cr.)
M.	29	16	† Sf. Ap. Mateiu
M.	30	17	Sf. Grig. Episcopul
J.	1	18	Sf. Martir Platon
V.	2	19	Sf. Profet Avdie
S.	3	20	Sf. P. Grigore Decap
D.	4	21	† **Intr. în Bis. (D. 24 d. R.)**
L.	5	22	Sf. Apostol Filimon
M.	6	23	Sf. Amfilochie Ep.
M.	7	24	Sf. Păr. Cl. Papa
J.	8	25	† S-ta Martira Ecaterina
V.	9	26	Sf. P. Alipie Stâlpn.
S.	10	27	Sf. M. Iacob Persul
D.	11	28	† **Dum. 25-a după Rusal.**
L.	12	29	St. M. Paramon
M.	13	30	† Sf. Apostol Andrei

DECEMBRIE

M.	14	1	Sf. Profet Naum
J.	15	2	Sf. Profet Avacum
V.	16	3	Sf. Profet Sofonie
S.	17	4	S-ta Martiră Varvara
D.	18	5	† **Dum. 26-a după Rusalii**
L.	19	6	† **Sf. Ierarh Nicolae**
M.	20	7	S-ta Mart. Filothea
M.	21	8	Sf. Patapie
J.	22	9	Zămislirea Sfintei Ana
V.	22	10	Sf. M. Mina Catichel
S.	24	11	Sf. Păr. Daniil Stâlpn.
D.	25	12	† **Sf. Spir. (D. St. Străm.)**
L.	26	13	Sf. Martir Eustratie
M.	27	14	Sfinții M. Tirs. Lef., Filim.
M.	28	15	† Sf. Păr. Elefterie
J.	29	16	Sf. Profet Aggeu
V.	30	17	Sf. Profet Daniil
S.	31	18	Sf. Martir Sevastian
D.	1	19	† **Dum. în Nașt. Domnului**
L.	2	20	Sf. Martir Ignatie
M.	3	21	S-ta Martiră Iuliana
M.	4	22	S-ta Martiră Anastasia
J.	5	23	Sfinții 10 M. din Kr.
V.	6	24	S-ta Mart. Eugenia
S.	7	25	† **Nașt. Dom. N. Isus Hris.**
D.	8	26	† **Sob. Prea Curata Năs.**
L.	9	27	† **Sf. Arhidiacon Ștefan**
M.	10	28	10 mii Mucenici din Nicom.
M.	11	29	14 prunci uciși de Irod (h)
J.	12	30	S-ta Mart. Anisia
V.	13	31	S-ta M. Melania (h.)

IDUL NAȚIONAL - LIBERAL
ICAREA ȘI ÎNTĂRIREA PĂTURILOR
E DELA SATE ȘI DELA ORAȘE.

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL VA
LUPTA PENTRU O ADMINISTRAȚIE CINSTITĂ ȘI
PENTRU DREPTATE FAȚĂ DE TOȚI LOCUITORII
ROMÂNIEI MARI.

PARTIDUL NAȚIONAL - LIBERAL
DUCE PRETUTINDENI CUVÂNTUL DE PACE, DE
ÎNFRĂȚIRE ȘI DE INDEMN LA MUNCĂ RODNICĂ
SPRE BINELE OBȘTESC

PARTIDULUI NAȚIONAL-LIBERAL
VREA „ÎNTĂRIREA NAȚIONALĂ PRIN DEMOCRA
ȚIE" ȘI IZBÂNDA PRIN „NOI ÎNȘINE"

Cronica politică

Oricum se vor mai desfășura deacum evenimentele politice, valoarea morală și de acțiune a tuturor formațiunilor noui rămâne precis stabilite prin ultimile manifestări, care sunt hotărâtoare în a le caracteriza.

Partidul poporului, într'un an aproape de guvernare, n'a fost capabil să facă nici un pas înainte nici pentru organizarea țării și finanțelor, nici pentru consolidarea unirii. Partidele din Federație, deși puternic unite în acțiunea lor de răsturnare a guvernului și de zădărnicire a oricărei lucrări pozitive, totuși n'au fost capabile să se înjghebe într'o singură organizație, care să prezinte în acelaș timp o unitate de concepție politică, în stare de-a construi nu numai de-a dărâma.

Din această cauză, oricum se vor mai desfășura evenimentele și frământările odată cu redeschiderea parlamentului, formațiunile noui nu vor fi cu nimic mai în măsură de-a se dovedi folositoare țării.

In felul acesta, dovedite, rând pe rând, incapabile la guvern ca și în opoziție, rămâne ca țara întreagă să înțeleagă măsura în care aceste efemeride mai au rațiunea de-a exista.

Revista pressei maghiare

— In noua fază a organizării —

Adunarea pentru pregătirea organizării maghiare în Ardeal s'a terminat prin alegerea unei comisiuni de 21 membri cari vor da directivele pentru organizare în întreg Ardealul și vor căuta să pună în executare hotărârile adunări. Despre cel mai apropiat plan de activitate ziarul „*Keleti Ujság*" comunică următoarele:

„Se așteaptă trimiterea în comisiune a celor doi delegați *evrei* — fără de cari nu pot începe o organizare cum se cuvine. — Se fac pregătirile pentru adunarea generală ce se va ținea la finele lunei. Februarie sau începutul lunei Martie. In acest timp se caută să pregătească o mișcare contra noilor legi de impozit și contra ordinului de încartiruire și pentru *restabilirea autonomei județene și orășănești* în așa fel ca și Maghiarii să ajungă la rolul de conducere și control. O mișcare generală pentru reintregirea *listelor de alegători* ca și maghiarii să și poată executa drepturile lor constituționale (cine i-a împiedecat?) Până la adunarea generală se vor pregăti *condițiunile de colaborare cu celelalte minorități*, se vor formula pretențiunile funcționarilor atât față de statul român cât și față de guvernul maghiar. Pe terenul economic se vor formula pretențiile prin cari să se oprească ravina de nimicire a Ardealului(?). In chestiunea *autonomiei școlare* se vor lua decisiuni conform punctului 11 din tratatul minorităților.

In Uniunea maghiară se vor forma două secții: a „Maghiarilor și a Evreilor".

In curând vom cunoaște deci felul cum maghiarii cetățeni ai României înțeleg că existe în cadrele noului stat.

Partidele istorice.

Ziarul „*Bukaresti Hirlap*", pentru a pune în curent opinia publică maghiară cu activitatea din trecut a partidelor istorice din vechiul Regat începe cu descrierea activității partidului liberal:

Iată-ce scrie: „Organizarea partidului liberal corespunde cu organizarea statului român. Sub conducerea lui *Ion Bratianu, M. Cogălniceanu și G. A. Rosetti* se face unirea principatelor, instalarea lui Cuza Vodă, mai apoi chemarea pe tronul României a regelui Carol și votarea constituției române, iar prin diplomația omului cu renume european, Mihail Cogălniceanu se câștigă independența statului român după 1877. Organizează statul român și după 1907 se stabilesc prin lege raporturile dintre proprietar și muncitorul agricol. Se înființează creditul rural pentru cumpărarea moșiilor dela boeri și împărtirea lor țăranilor. Pe teren economic principiul partidului liberal este ca statul să se ridice prin forța sa proprie fără intervenții străine.

Partidul liberal înființează Banca națională și o mulțime de alte bănci prin care exploatarea bogăției statului trece tot mai mult în mânile Românilor.

Prin activitatea lui Spiru Haret partidul liberal pune baza învățământului școlar în România și votează legea școlară care e și acum în vigoare Spiru Haret face legătura între țărani și partid și înființează cooperativele sătești și băncile populare.

In timpul din urmă sub conducerea lui Ion Brătianu fiul se face decretul pentru reforma agrară și pentru votul universal. Prin aceasta au ajuns a fi azi puțin reprezentați în parlament însă *convingerea generală e, că partidul liberal are încă mare viitor.* In politica externă principiul său este politica de rezistență, întrucât Antanta nu a îndeplinit toate obligațiunile sale luate față de România la intrarea ei în răsboi.

Congresul ziariștilor din Ardeal

Va avea loc la Cluj la 19 și 20 Ianuarie, în localul propriu al Sindicatului presei române din Ardeal (în clădirea Băncei Agrare calea Regele Ferdinand Nr. 36—38).

Deschiderea la ora 10 dim.

Ordinea de zi

a Congresului:

1. Raportul comitetului provizor.

2. Deliberarea și vetarea proectului de statut.

3. Alegerea comitetului.

4. Propuneri în legătură cu activitatea viitoare a Sindicatului.

Știri și fapte politice

Ziarul „România" din Cluj desminte demisiunea d-lui N. Titulescu trimisă din Paris la București, afirmând că „actualul" ministru de finanțe ar sosi în țară în cursul săptămânei viitoare. „Viitorul" anunță însă că d. Titulescu fie că va veni în țară, fie că își va amâna din nou sosirea, nu va rămâne ministru de finanțe.

D-sa, chiar dacă va sosi în țară, vine pentru lămurirea unor chestiuni personale, și nu pentru clarificarea situației financiare a țării.

Țara va rămâne deci tot fără ministru de finanțe.

*

D. Stambulinski, primul ministru bulgar a făcut reprezentanților presei din Capitală o serie de declarații cu privire la relațiile dintre Bulgaria și România.

D. Stambulinski a desmințit „interviewul" publicat de ziarele din Varșovia, negând că la Sofia s'ar nutri vreo pretenție împotriva Cadrilaterului. In schimb, Bulgaria cere prietenia României și sprijinul acesteia pentru interesele Bulgariei de a obține o ieșire la marea Egee.

*

Partidul național-liberal a hotărât să participe la viitoarele alegeri parlamentare.

Până în prezent s'au fixat următoarele candidaturi:

D-l Vintilă I. C. Brătianu la alegerile pentru Senat din județul Ilfov.

D l I. G. Duca la alegerile pentru Cameră din jud. Romanați.

La Iași se va fixa o candidatură locală pentru un loc la Senat.

O lămurire

Primim:

In coloanele prețuitului D-voastră ziar (No. 127 Ian. 1921 din 13 l. c.) a apărut un articol „Pentru biroul de încartiruire".

Fiind chestia pertractată de interes public, rog binevoiți a da loc în p. D-voastră ziar următoarei clarificări:

Nici administratorul „statului catolic", nici alt proprietar sau administrator al vre-o unei locuințe, *nu are voie a ridica chiriile.* Dacă ar face acest lucru și ar pretinde chirie prea mare dela cutare chiriaș, ori dacă proprietarul, sau administratorul, refuză a primi chiria veche; sau chiria încă nu a fost statorită, *respectivul interesat să se adreseze în scris către D-l constlier comunal Béres,* (Secția Militară a municipiului Cluj), pentru stabilirea chiriilor.

Pentru funcționari stabilirea chiriilor la tot cazul se va face cu echitate și cu considerație la indemnizarea de chirie.

Oficiul de locuință. în present încă nu se ocupă cu stabilirea chiriilor.

Primiți, etc.

Cluj, la 15 Ianuarie 1921.

Șeful oficiului de locuință:
Dr. Al. Țiplea.

Rețineți 4 cuvinte:

Balul mascat al presei

Dar rețineți și câte 10 bilete de intrare!

Un tablou al situației politice

— Expozeul D-lui G. Mârzescu. —

Cu prilejul adunării generale a membrilor partidului liberal din Iași, d-l George Mârzescu, șeful organizației ieșene a partidului, a făcut, potrivit Statutului, o expunere a activității parlamentare cu care prilej, a analizat toate actele politice din timpul sesiunei parlamentare.

Din acest interesant tablou, al situațiunei politice interne și externe, redăm, în mod sumar, următoarele:

„Situația gravă, prin ea însăși spune d-l Mârzescu — a fost agravată prin perindarea la cârma statului a două guverne neomogene și fără directivă, nici în politică externă, nici în politică internă. Pentru a nu vorbi decât de acel de azi, este notorie disensiunea între d-nul ministru al afacerilor străine și între președintele consiliului pe chestiunile externe. Declarațiunile d-lui ministru de finanțe, făcute la Paris, nu concordă cu declarațiile d-lui ministru al afacerilor străine și în totdeauna declarațiile acestuia, nu sunt conforme cu sentimentul consiliului de miniștri și în special a președintelui consiliului. Ați citit deunăzi în ziarecă, domnul ministru de interne, ar fi reproșat d-lui ministru de externe că inspiră presa engleză împotriva guvernului. Era confirmarea aceea ce am afirmat în Parlament, cu prilejul articolului lui Chéradame, când spuneam că toți străini care vin în contact cu d-nul Take Ionescu, comunică prin publicitate impresia că d-sa este singurul om politic din România, amic al aliaților, care trebue să lupte cu Coroana, cu toate partidele politice, cu propriul lui guvern, Acestea sunt consecințele politicei personale ale d-lui Take Ionescu.

Sunteți în măsură să judecați efectele acestei politici, față de aceea hotărîtă pe care am făcut-o noi. Când acum un an vorbeam de politica de rezistență, adversarii noștri, revedeau perderea tuturor avantagiilor politice și economice ce nu puteau fi asigurate, în credința lor, decât cu supunerea oarbă la toate condițiunile drepte sau nedrepte ce ni s'ar impune. Politica de rezistență nu înseamnă însă politică de ostilitate împotriva aliaților, ci politică de apărare a drepturilor și intereselor românești. N'am fost ascultați. Acum suferim consecințele politicei ce a fost susținută de adversarii noștri. Noi am plecat cu leul la 47 centime, pentru a-l găsi la 20 centime, în timp ce țările care au făcut o politică de rezistență au realizat tot ceeace credeau conform drepturilor și intereselor naționale. Italia își poate vedea realizate toate drepturile și aspirațiunile, pentru că nu s'a găsit nici un bărbat politic italian care să conteste existența tratatului dela Londra.

Cu toate amenințările, Grecia își reîntronează dinastia. In schimb noi, în urma semnărei tratatelor, cu toată platitudinea d-lui Vaida și cu tot servilismului d-lui Take Ionescu, ne găsim puși într'o situație inferioară, chiar aceleia a vrăjmașilor noștri. Declarațiunile de revizuire a tratatului de la Trianon, a încurajat acțiunea maghiarilor împotriva noastră, după cum cochetăriile cu Bulgaria, încurajează pe Stambulinski să ridice chestia Cadrilaterului. Din punctul de vedere financiar sau economic, n'am realizat nici un avantaj. Nici un împrumut n'a reușit, afară de acela destinat să acopere plata cuponului în străinătate, în Anglia și în Franța. Și condițiunile pe terenul economic sunt de așa natură, încât d-l ministru de finanțe, în declarațiunele făcute ziarului „Le Temps" se vede nevoit să declare că primește ajutorul străinilor dar cu respectul suveranității noastre economice, adică să revie la principiul cardinal al politicei noastre economice. Efectele acestei politici, d-l Take Ionescu a încercat să le ascundă ca diversiunea micei Antante, mai propriu zis a imperceptibilei Antante, pentrucă este Antantă care nu se vede. Cum putea, în adevăr, să rușească o asemene alcătuire, când ea nu ține seamă, nici de posibilitatea de realizare, nici de interesele românești? Cum erau să intre într'aceeași alcătuire popoare care aveau încă interese potrivnici și care urmau directive deosebite? De fapt, această mică Antantă, n'avea să asigure de cât Greciei sprijinul României, pentru a putea digera bucata neașteptată ce i-a revenit

Tot aceleași interese, potrivnice intereselor noastre, au inspirat și pr punerea înlocuirei unei divizii grecești printr'o divizie românească în Asia minoră. Dar pilda cea mai vie, a incoherenței politicei noastre externe o dă propunerea făcută, de delegația României, în Societatea Națiunilor pentru participarea României în corpul expediționar pentru Armenia. Această propunere nu corespunde nici intereselor noastre, nici chiar intereselor și politicei aliaților. E suficient să reamintim faptele pentru a ne da seama de aceasta. Când d-l dr. Toma Ionescu a propus formarea corpului expediționar de 40.000 oameni, luați proporțional cu populația Statelor, care formează Societatea Națiunilor, d-l Viviant, delegatul Franței a declarat că D-sa nu se gă este împuternicit de a angaja țara sa într'o asemenea expediție, iar președintele d-l Hymens a declarat că observațiunea d-lui Viviani intră în spiritul tuturor reprezentanților Statelor din Societate.

Pe ce se întemeia atunci d-l dr. Toma Ionescu pentru a face această propunere? Dacă aliații nu erau pregătiți pentru aceasta, pe ce? Pe interesele românești? Pe strălucita noastră situație economică și financiară? Căci d-l dr. Toma Ionescu oferea, nu numai oameni, dar și bani și materiale!

Diplomatice

Ziarul „Chicago Tribune" anunță din Washington, că noul ministru al Statelor Unite în România ar fi d. Peter Augustus Jay Noumed din Rhode Islande. D-sa de la 1902—1806 a fost secretar la ambasada din Paris, mai târziu însărcinat de afaceri la Constantinopole și Tokio, iar în ultimul timp consilier de legație la ambasada americană din Roma.

D. Peter Augustus, face parte din una dintre cele mai vechi familii nobile din Statele Unite Americane.

*

In locul d-lui Cermak, ministru al Cehoslovaciei la noi, destinat pentru alt post, a fost numit d. Ferdinand Veverk, fost însărcinat de afaceri al Cehoslaviei la Londra.

D. Jaroslav Vladimir Otto, a fost numit secretar al legațiunei cehoslovace la București.

Cetiți „Infrățirea"

INFORMAȚII

Pentru organizarea, aranjarea și decorarea sălilor dela New-York, în vederea Balului mascat și costumat al Presei, au binevoit să asigure concursul lor Sindicatului presei: Dnii Constantin Pavel, director de scenă Operei Naționale, Gogu Mărăescu, directorul de scenă al Teatrului Național și Sică Alexandrescu, regisorul Teatrului Național și Operei române.

Pentru Cabaret și amuzarea publicului în timpul Balului și-au anunțat concursul binevoitor:

Baritonul Ionel Crișan, profesor la Conservator: cântece românești, d-l Eremia Constantin, secretarul Operei: cântece Haiducești. Declamații, cânteçe, cuplete, versuri vesele, se vor spune de către d ra Jeana Popovici, d-nii Miron Popovici, Ionescu-Ghibericon, Virgil Vasilescu, etc., etc.

*

Printr'o simplă scăpare din vedere, novela „Moartea sublocotenentu u Ionescu Marin" din suplimentul literar al numărului nostru de Anul nou, a rămas neiscălită.

Autorul novelei este d. Alex. A. Hodoș.

*

Regele Boris al Bulgariei va face, după cum a încunoștințat prim-ministrul bulgar pe Suveranii noștri — o călătorie de studii în Europa.

Cu acest prilej se va opri și în România, fiind oaspele Curții Regale.

*

Biletele pentru „Festivalul Presei" la Teatrul Național (Miercuri 19 Ianuarie ca și pentru „Balul mascat al Presei" (Joi 20 Ianuarie) s'au pus azi în vânzare la administrația ziarului „România", Piața Unirei No. 4.

*

Contele Apponyi a plecat la Paris pentru a schimba deciziunea Consiliului superior în chestiunea Ungariei de Vest. La reîntoarcere va veni prin Geneva, unde va ține o conferință despre situația Ungariei în ședința ce o va aranja „Journal de Geneve".

*

Comisiunea româno-maghiară pentru schimbul de vagoane între România și Ungaria s'a întrunit din nou în Arad.

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare și cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime și familiare. In fiecare Duminecă și serbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri și Müller Poldi.

Mâncări reci și calde. Prețuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(2) Carol Kassai proprietar

*

La Cofetăria Boncescu, Calea Victoriei 5. Se găsește zilnic Bomboane fondante de prima calitate a la Rigler București cu prețul de lei 70 kgr., deasemeni tot felul de articole în arta cofetăriei cu prețuri modeste. (2)

*

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei. 28

Pentru dansurile naționale române, spre a le cultiva și a le răspândi în cercuri cât mai largi, Societatea „Cununa Surorilor de Crucea Albă" (din Frăția de Cruce) va deschide cu începere dela 21 Ianuurie un curs care se va preda de profesoara de dans d-șoara Mărcuțiu, de 2 ori pe săptămână: Marți și Vineri seara dela orele 8—10, în sala de gimnastică a liceului „Regina Maria". Inscrierile se fac și informațiuni se dau la Secretariatul Societății (Banca Economul) zilnic dela 6—7 ore seara și la d-na Cornelia Bușița (liceul Regina Maria).

Taxa cursului complet este pentru domni și doamne 30 lei pentru tinerimea universitară 10 lei această, taxă se plătește la înscriere.

*

Se invită toți medicii, farmaciștii și veterinarii din orașul Cluj, a se prezenta personal necondiționat la 17 Ianuarie a. c. în oarele de serviciu, la oficiul sanitar superior cu toate datele militare pentru compunerea unei tabele reclamată de cvrpul VI de armată în baza ordinului Nr. 6449—920.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. * (46)

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Cu ocazia Sărbătorilor, începând de azi Magazinul „Missir" face reducere de 5 la sută la toate mărfurile.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

„UNIVERSUM" interprinde technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 138

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fal de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

Suprasolvirile la Balul Presei

Un bun obiceu s'a introdus de mult în Ardeal: anume ca la organizarea de serbări, baluri, concerte, cu scop de binefacere, pe lângă prețurile de intrare, publicul sa fie invitat să dea obolul său fondului pentru care s'a organizat serbarea. Acest obol se numește „Suprasolvire."

Respectarea tradițiilor e cu atât mai utilă când ea se raporteaza la operele de binefacere sau ajutor mutual. De aceia și organizatorii serbărilor Presei au găsit necesară menținerea acestui obicei și cu prilejul BALULUI PRESSEI dela 20 l. c.

Orice contribuție venită din afară in sprijinul marirei fondului Sindicatului, destinat unui Cămin al ziariștilor, va fi primită cu mulțumire și menționată de toate gazetele din Ardeal.

Aceste suprasolviri se pot face atât la cumpărarea biletelor de intrare, cât și la cele de tombola, și la tot ce se va mai oferi ca surpriza persoanelor cari vor asista la Bal.

Suprasolvirea e benevolă și va fi primită cu același dragoste cu care va fi dată.

Așa dar 50 Lei va fi biletul de intrare la BALUL PRESSEI.

Dar suprasolvirile pot fi și de 500 lei, așa cum pot fi și de 10.000 lei.

Dr. Grátz desminte

Dr. Grátz, delegatul maghiar la Viena între alte declarații, spune că guvernul maghiar nici odată n'a încercat să facă presiuni asupra populației din Ungaria de Vest ca aceștia să se declare maghiari, iar Ungaria recunoaște că majoritatea acestei populații este germană.

Dealtcum Ungariei, nici nu poate trece prin gând începerea ostilităților contra vreanui stat vecin, din contra, a început demobilizarea în sensul tratatului ratificat. Ungaria este *complect incapabilă pentru începerea ostilităților atât din punct de vedere militar cât și financiar.* Știrile că Ungaria ar avea 350 mil soldați aparțin domeniului fanteziei. (Buk. Hirlap).

Cuvinte de Anul Nou

Din ziarul „Satu-Mare".

Anul nou ne prinde în plină organizare. Deși pe ici pe colea se mai văd dispute, totuși poporul, marea mulțime, muncește tacit la productiunele diferite ce formează bogățile naționale.

— In mine, în fabrici, peste tot, se muncește din greu pentru reconstruirea țării. Cine face aceste toate? Masa anonimă ce nu face reclamă în jurul ei. Și pe când noi ne certăm în fiecare moment, cu scopul de a domina, acei modești muncitori asemenea albinelor harnice, lucrează în necazuri și nevoi și fac ordine, pe acolo pe unde noi, am semănat anarchie.

Anul nou ne dă noui speranțe în viitorul acestei țări. Ne va îndruma pe calea cea dreaptă a binelui obștesc. Ne va sfătui să împăcăm dreptate tuturor. Să dăm plugarului pământ, care se află din belșug în țara noastră, profesorului mijloace de existență în raport cu funcțiunea ce ocupă, dascălului, bietului dascal, să-i dăm un salariu mai omenesc, care să-i asigure existența și să-l facă să nu mai părăsească școala, căutând ocupațiune aiurea. Funcționarului să-i dăm avantage care să-i protejeze familia de boală, și mizerie.

Tuturor claselor din stat să le asigurăm viața, căci ele, aceste clase, luptă pentru propășirea Patriei. Trebue să găsim fonduri pentru aceasta. Nu se poate ca un stat să existe fără categoriile arătate mai sus, pentrucă însăși statul este în funcțiuni de aceste elemente. Dacă el n'ar exista, n'ar exista nici statul. Deci totalitatea lor formând această unitate, respectiv, în așa mod trebue să fie organizat încât să corespundă cerințelor. Argumentele contrare sunt sofisme ce nu au nici o importanță în fața oamenilor sănătoși la minte.

Prin urmare, să dea Dumnezeu ca anul viitor să fie fericit pentru această țară.

ALEXANDRU ANCA
librar
și
MANELA IOAN
învățătoare
căsătoriți
Cluj, la 15 Ianuarie 1921

Revelionul la „Cercul Militar"

In seara de Anul Nou a avut la Cercul militar din localitate un reușit bal dat de către corpul ofițeresc din garnizoana Cluj. Modul cum a fost organizat și selectul public care a participat a făcut ca acest bal să fie cea mai frumoasă și mai reușită petrecere ce s'a dat în Cluj în Anul 1920. A mai contribuit la succesul petrecerei și data așa de bine aleasă care a coincis cu Revelionul (st. Silvestru).

Petrecerea a început la ora 8 seara cu un program artistic din cele mai alese. A cântat baritonul Bretianu, care a dat din nou dovadă că posedă excelente calități artistice și muzicale. A urmat după aceia un interesant număr executat de către soldații unei companii din Reg. 16 Suceava care cu simplicitatea și naturaletea caracteristică țăranului român a distrat admirabil pe asistenți cu tradiționala „Nuntă țărănească și Uratul".

O frumoasă surprisă a făcut neașteptata apariție a tenorului Stefanovici, de curând venit dela București, a cântat frumoasa doină românească „Pe sub fereastră curge-un râu".

Ultimul număr artistic a fost încredințat cunoscutului tenor dela opera noastră, D-l Grozavescu care a executat admirabil „Siciliana" și alte bucăți de operă care au plecut foarte mult.

La ora 12 s'au stins luminile și s'a oferit publicului obișnuitul pohar cu sampanie. Printre numeroșii asistenți remarcăm: D-na și D-l General Anastasiu, D-na și D-l Tanasescu secretar general la resortul Internelor, D-l D. Pop primarul orașului. D-na și D-l Dr. Bașotă, D-na și D-l Jeremia Morandini, D-l Pilat prefectul poliției, D-l Mihaly președintele comisiei de lichidere, etc etc.

Intr'o atmosferă de simpatică intimitate, publicul asistent a luat masa la ora 12 după care s'a început dansul.

S'a petrecut admirabil până la 7 dimineața.

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Citiți „Infrățirea"

Negustori, Fabricanți, Bănci!

Aveți cel mai bun prilej de-a arăta considerațiunea D-voastră față de presa română, inserând în numărul festiv al gazetarilor din Ardeal, care va apare peste 5 zile în 10.000 de exemplare:

Gazeta Noastră

Puteți publica firma D-voastră, articolele ce le aveți în desfacere, istoricul institutului D-voastră etc., etc. Rămâne dar, când se vor prezenta ⊖ la D-voastră trimeșii institutului ⊖

„Reclama" Piața Unirei No 4

să dați tot sprijinul necesar, acondându-le anunțuri mari pentru „Gazeta Noastră".

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Reaua credință a „Patriei“

„Patria“ încă o dovadă ne pune din nou în neplăcuta situație de-a constata și releva reaua credință cu care înțelege a duce lupta, — în numele unui ideal pretinde încă, — contra unirei și a unității naționale. Cu prilejul comicei măsuri luate de d. Oct. Prie, secretarul general dela Instrucție p. Transilvania, față de acei directori de învățământ, — cari în această calitate au semnat o telegramă politică, indirect îndeptată contra guvernului ai cărui funcționari sunt, — a crezut nemerit să se năpustească din nou, cu cea mai mare furie, contra guvernulu central și a vechiului Regat.

Ori advărul, s'a doevedit a fi următorul: D. Prie, din proprie inițiativă, a dat — cu pretenție de pedeapsă — un concediu din oficiu, pe termen de-o lună, cu drept de leafă, celor vinovați. Măsura aceasta, care nu intră deloc în categoria pedepselor ce se obișnuesc în vechiul regat pentru abateri disciplinare, și care nu putea să fie decât produsul unei concepții de începători în ale conducerii unui departament, nici n'a fost cunoscută la București. Totuși conștiința și sincera dragoste de patrie a „Patriei“, ca să arunce cele mai dezastruoase insulte guvernului central, în principiu, ori cari ar fi fost, acuzând vechiul regat din nou de banditism, bizantinism și celelalte. Și, se înțelege, încheierea făcută nu putea să fie alta, decât aceia care însemnă caracterizarea întregei politici ce-o reprezintă, și anume: în contra unificărei.

Față de nenumeratele dorvezi pe felul asnstea pe care le-a mai dat de atâtea azi „Patria“ nu nesusprinde nici aceasta; dar, întrucât în cazul de față e prea visibilă reaua credință și întrucât de curând s'au facut afirmări și aprecieri asupra cinstei profesionale ce și-o revendică numitul ziar, suntem îndreptățiți a ne aștepta la o rectificare leală.

O cere aceasta tot simțul de Români ce-a fost atât de puternic jignit.

O vom avea oare?

Viena de astăzi

E un oraș cuprins de agonie. Cel care a fost odată și la văzut în vremurile de mărire, — azi nu'l mai recunoaște.

Abia a trecut un an decând era atâta înghesiuală, în cât în cele mai de jos hoteluri nu încăpea om peste om — azi cele mai elegante dintre ele așteaptă în zădar revenirea vremurilor bune de altă dată.

E ceva trist să privești în orașul atât de măreț de altădată — la străzile cu clădiri mari — lipsite de furnicarea irensului public obișnuit de altădată. Pretutindeni întimpini muncitori întristați de povara zilelor grele . . Pe lângă ciripitul paserilor doar sburdălnicia copiilor slăbiți face un zgomot care îți strânge inima.

Toată ființa lor e anemică: pânea nutritoare lipsește cu desăvârșire, iar lapte nu e decât cel falsificat. Din sumele păcătoasei împărății imense s'a păstrat o altă Austrie, care nu mai poate aspira la mărirea trecută și parecă nici nu o așteaptă.

Viena de astăzi nu se mai poate desmeteci din agonia loviturei ametitoare primite. Când o trupă ambulantă de actori se destramă . . . artiștii își împart hainele de scenă în cari străluciau odată. Și Vienei i-au rămas imensa bogății de instituții, de instalațiuni, de musee și fabrici cari erau odată ale imperiului întreg. Ea trăiește acum cu ele cum trăiesc bunăoară membri unei familii bancrotate din juvaere.

Dar pe lângă acestea, Vienei i-a mai rămas o comoară, mult mai prețioasă ca toate instituțiunile monarhiei prăbușite: e fără îndoială poporul muncitor, pătruns de abnegație și neobișnuit de cuminte, care e un adevărat noroc pentru o astfel de țară. Austriei îi redă viața numai acest popor, care a recunoscut, că e cuminte lucru să rupă cu tradiția și să primească o nouă lozincă: *cinstea munca și abnegația.* Căci fără de acestea nu există mântuire. *A. Contrea.*

Costume pentru Balul Presei

- O lămurire pentru amatori -

Comitetul organizator al serbărilor presei, aduce la cunoștința tuturor persoanelor, cari vor să ia parte la Balul Presei și cari nu posedă sau nu au vreme să efectueze travesti-uri, că is'a pus la dispoziție, de către direcții Teatrului Național, 100 diferite costume femeiești și 100 barbatești.

Aceste costume pot fi văzute numai în ziua de 18 l. c. dela ora 10—1 și dela 3—7 în sălile administrației ziarului „România'.

Persoanele cari-și aleg costume, le pot ridica imediat, plătind o chirie care variază între 80 și 120 lei.

Un indemn din afară

- Oscar Jászi către Maghiarii din România -

După scrisorile celor patru oameni politici din Budapesta adresată Maghiarilor din Ardeal prin ziarele maghiare din Cluj, scrisori cari îndemnau la menținerea legăturilor sufletești permanente cu Budapesta, Jászi Oszkár adresează acum ziarului „Bukaresti Hirlap“ o nouă scrisoare care diferă în fond de cele precedente. Iată ce scrie Jászi redactorului responzabil dela ziarul amintit despre scopurile ce acest ziar va trebui să urmărească:

„In primul rând va trebui să scoateți din preocupațiunile maghiarilor orice gând de revanșă și să-i faceți să înțeleagă că vindecarea rănilor lor nu o mai pot aștepta dela un nou măcel, ci vor câștiga-o prin munca pe care o vor desvolta.

„Minoritatea maghiară va trebui să desfășoare o întensă activitate culturală și economică. Asociația „Emke“ care nu făcea decât să declame, sa dea banchete și să propage ură și disensiuni, trebue schimbată cu o altă organizație adevărată culturală care să muncească *nu bazată pe vechea ură de rivalitate contra Românilor*, ci pentru ca să realizeze concepția sa despre colorile omenești.

In ultima analiză trebue să tindeți ca maghiarii din Ardeal să reprezinte integranea forțelor europene în viața economică politică și culturală a României, adecă directiva ce tinde dela anarhismul dintre state spre ordinea și organizarea internațională (e a se înțelege intereuropeană) căci față de forțele imperiului Japonej și Statele Unite, Europa desbinată prin cordoane militare și granițe vamale, numai printr'o federație europeană va putea lupta“.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines“

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M. Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Serbările Presei Române din Ardeal

la 19 și 20 Ianuarie

Pentru satisfacerea curiozității publicului clujan ca și aceleia a tutulor ardelenilor cari ne adresează necontenit întrebări asupra amănuntelor **Festivalului Presei** care va avea loc la Bobotează și asupra **Balului costumat și mascat** de a doua zi, — dăm în rezumat cuprinsul bogatului program:

FESTIVALUL va avea loc la Teatrul Național. El va fi deschis de **Corul Operii** care va cânta o „Colindă“ a **maestrului Dima** precum și alte cântece ale compozitorului, care va conduce în persoană corul, voind astfel să aducă un omagiu presei române din Ardeal care în totdeauna a știut să-l aprecieze și să-l iubească. D-l **Zaharia Bârsan,** directorul Teatrului Național, va citi sau recita din lucrările d-sale. D-na **Lya Pop,** contra alta Operii Naționale, va cânta: „Divinités du Styx“ de Glück și „Amon fils“ din Opera „Profetul“ de Meyerbeer. D-l **I. Stănescu — Papa,** societar al Teatrului Național, ne va spune cu minunatu-i umor, „1 Apriî“ de Carageale. Tenorul **Emil Marinescu,** noul angajat al Operii Naționale, va cânta „Aria Florilor“ din „Carmen“.

In partea II-a a programului festivalului, **Orchestra Operii,** sub conducerea maestrului **Ion Bobescu,** va interpreta „Suita“ de Grieg. D-l **A. Ionescu — Ghibericon.** Sucietar al Teatrului Național, va spune un monolog ocazional scris de D-l Alex. A. Hndoș. D-na **Anastasia Dicescu,** primadona dela Opera Națională, va cânta „Mireasa Țarului“ de Kimsky Korsakoff. Dna **Stanca Alexandrescu** dela Teatrul Național, va spune „Povestea Mărgăritarului“ de M. S. Regina Maria. D-l **Const. Pavel,** tenorul Operii Naționale, va cânta „doine“ de Tiberiu Brediceanu. D-na **Tatiana Fulda,** prima balerină a Operii Naționale, va dansa „Copelia“ de Léo Délibes și „Dansul Silfidelor“ de Grieg.

Partea III-a a programului festivalului va fi consacrată **actului II din Opera „Madama Butterfly“,** cu concursul doamnelor Elena Roman, Lya Pop și maestrului dirijor Schüller.

Prețurile locurilor la acest festival vor fi **cele obișnuite la premierele Operii.**

Balul costumat și mascat va fi, după cum am mai anunțat, o serbătoare a fanteziei, spiritului și eleganții. Pentru a ingădui libera manifestare a înclinărilor publicului și a înlesni participarea la bal a multor distinse persoane cari ar fi șovăit din considerații de toaletă, s'a hotărât ca toate constumele să fie binevenite: travestiuri istorice, simbolice, fanteziste, dominouri, toalete de bal și **in deosebi costume naționale.** Masca nu va fi obligatorie, dar va fi admisă.

In afară de **o tombolă uriașă** și de nenumărate paviloane cu surprize, în timpul balului, publicul va putea aplauda un bogat program artistic din care menționăm:

„Clujul Vesel“, Sketch într'un act și un prolog cu concursul artiștilor Jeana Popovici, Miron Popovici, Ionescu-Ghibericon, etc., și al coriștilor dela Operă.

Apoi: **Cuplete de actualitate,** un minunat **duet al țiganilor, șansonete franceze, dans claquete american, dansul patinajului, dans olandez** (sabots), **cântareții vagabonzi, trubadurii veseli,** caricaturistul à la minut, măștile demascate etc., etc.

Nu e dar de mirare că cu un astfel de program, cu surprizele cari nu pot fi mărturisite și cu fastul decorului, balul presei va fi unic în felul său în saloanele hotelului New-York neîncăpătoare pentru enormul public care va da năvală.

Prețul intrării: **50 de lei de persoană.**

La spălătoria chimică CZINK

se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep vosește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.

Telefon 556 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR cu praxă în cancelarie advocațială caută ocupație. Adresele rog a se trimite la administrația ziarului sub No. 1887. 283

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiencios". 254

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

INSTRUMENTE noi pentru dentiști, dinți, materii pentru plombagiu (amolga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoriá 6 etaj I. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamorandului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

OCAZIANE Mobilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc ă efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

HOTEL nou cu 90 de camere clădit într'un oraș principal din Regat dorind al mobila și preda, rog pe amatori a se adresa la ziar sub. No. 8 A. Cantu.

Căsătorii:

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absalută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare la**

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din **Calea Regele Ferdinand No. 11** (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.
15

Un candidant de advocat
cu praxă, află aplicare momentan în cancelaria advocatului:
273
Dr. Liviu T. Ghilezan
Cluj, Str. Regina Maria No. 32.

„Democratia"
La 1 Ianuarie 1921 s'a deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustoase. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la lordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.
199

S'a deschis!
Localul de iarnă al
Varietului Biazini
Program senzațional. Serviciu prompt. □ Bilete se pot lua ori când. □ Reprezentația se deschide la oara 8 seara. □ □ □ □
77

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

Baumzweig, Rosenfeld și Comp.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25.
Renumită magazie stabilă de manufactură numai en gros.
47

Gheorghe Aranyossy
salon modern de dame
Piața Unirii 13, etaj I.
Confecționează haine engleze și franceze în cele mai bune condițiuni.
40

AVIZ!
CROITORIA
Nicolea Moldovan
Str. Regina Maria 20, confecționează haine militare și civile pentru sărbători, având un stoc de stofe în magazin

Radio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en groș. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth și Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37.
48

Luxor fabrică chimică
strada Kendi No. 1
recomandă articolele sale chimice cea mai bună calitate și cu cele mai reduse prețuri. Cerneala, vinețele, cremă de ghete etc. în cantitati mari.
55

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

Frații Márton fy Blănarii
Calea Regele Ferdinand 35
Cluj, Palatul Urania
De curând a sosit un transport de tot felul de Blănuri cele mai fine. Firmă solidă și de incredere. Ori ce comandă se efectuează în 8 zile.

Banca Farmaciștilor din România
București, Strada Paris No. 9.
Face cunoscut că a primit un nou și mare transport de drogus, medicamente și produse chimice între care
Neosalvarsan Original Meister Lucius
cu prețul cel mai redus
de asemeni Vată hydrophilă, Aspirină, Chinină sulfurică și muriatică, Vată Thermogene contra reumatismului, Chlozoform, Acid tararic pulvis, (Sare de lămâie) Camphora, Bicarbonat de Sodiu, Cremo Tartari, Sublimat corosiv, Acid Salicilic Acid Tannic (Tannin) chlor-Calc pentru spălătoriile chimice precum și e însemnate cantitate de pansamente,
214
Se trimit colete prin poștă imediat la primirea comenzilor, Oferte speciale pentru cantități mai mari. A se adresa direct.

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că
„Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică"
Teodor Maior
Piața Mihai Viteazul No. 18
Telefon 577. □□□ Telefon 577.
Exeută instalații de lumină, telefoane, apaduct, precum și reparații de mașini de scris și cusut cu pricepere pe lângă prețuri moderate. □ Depozit de materiale Technice. □ Becuri de 10—50 de 150 cu cel puțin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcute.
157

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi
CHIOREAN
în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.
58

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
La calitată croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitată „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întereste și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Radio 262
Törs și Ormai
Birou technic pentru încălzire centrală și apaducte
216
Str. N. Iorga No. 12

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Hanes,
brevetat de inaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăsturului No. 2.

IOSIF MOLDOVAN
mare comerciant de vin
Pivnița proprie str. Trefort Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.
Fondată în 1889.
Recunoscută în Ardeal ca firma cea mai eftină și mai escelentă. La diverse expoziții a fost în repetite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □
70

Telegramă! Telegramă!
Alergați toți la Marele magazin de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.
Becuri electrice (villany égők)
mai eftin ca ori unde.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" S. A. SIBIU. □□□□
210

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați magazinul de coloniale

...teanu

272 ...ur No. 7.

Mai eftin ca o... ...e. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

Dacia România

Societate Anonimă de Asigurare și Reasignare.

Capital Social 12,000.000 Lei

Asigurări de incendiu, Viață, Grindină Transport etc.

◆

Sucursale în toate orașele principale din Transilvania, Ardeal, Banat, Crișana și Bucovina. Cea mai veche bancă de asigurare din România și cu o reputație nediscutabilă. Agenți (încasatori) și Achizitori găsesc ocupație sigură adresânduse Sucursalei Cluj și în toate orașele sub cele mai avantagioase condițiuni.

67

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 12.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și strine prețuri moderate

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării

și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele

62 Ferdinand No. 6. □

Szabó și Sziráki

intreprindere de lucrări pentru automobile, motoara, mașini agricole și construcții de fier.

73 Strada Eszterházy No. 7

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină scmoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la

Schwartz Adolf

croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar.

64

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

La cafenea **„Metropol"**

Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Fabrica de frânghii

Ioan Cosma

Strada Galamb 14. Cluj.

Execută tot felul de frânghii și curele pentru mașini industriale și casnice, precum și tot ce atinge această branșă.

31

ANUNȚ! **La Diamantstein și Moskovits**

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 35 (vis-a-vis de posta Centrală).

A sosit o mare cantitate de paltoane pentru dame. Modele de Paris și Viena de asemenea, stofe de lână veritabil englezești.

Se execută în termen de 24 ore ori ce comandă de paltoane bărbătești. □ Cu următoarele prețuri:

1 rând de haine bărbătești după măsura . .	Lei 1100·—
1 palton modern pentru domni	Lei 1000·—
1 palton pentru dame model Parisian sau Vienez	Lei 800·—

253

IN STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1. LA CEA MAI

Mare Bodegă și Renumitul Magazin

cu coloniale se găsesc ori ce fel de delicatese, sardele, Pește proaspet, halvă, brânzeturi fine de Brăilă, deasemenea servește la ori ce oră din zi Operitive delicioase cu renumita

◆

Țuică de Văleni. Serviciu prompt, prețurile cele mai moderate. □ Rugăm Onor. Public a ne vizita

GOLDFARB & LIEBHARDT.

Pentru prețurile eftine și serviciul conștiencios este recunoscut

EUGEN SZABO MAGAZIN DE MODĂ

CALEA REGELE FERDINAND NO. 5.

1 m. Stofă pepita . . Lei 23·50	1 m. Zefir . . . . . Lei 23·30
1 m. Creton . . . . Lei 21·—	1 m. Crepp de schin lit. dublă „ 150·—
50	1 m. Mătasă de Japonia dublă Lei 110·—

Mare depozit de mătăsuri franceze brodate și cu flori.

Abonamente pentru Preoți și Invățători se fac cu preț redus, adecă

100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

Comercianți de hârtie, află cerneală în toate culorile, tuș și cerneală pentru lithograf, numai la fabricantul **Dávid Samu**

Cluj, Strada Mikes Kelemen No. 11. 53

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope. ● ● ● ●

14 **Vânzare engros şi endetail.**

In sfârşit

SE INSCHIMBĂ BONURILE DE 40%

şi spre bucuria publicului

Firma DICK şi FIUL

a prelungit terminul de vânzare cu preţurile de mai jos.

1 metru ştofă de lână pentru haine bărbăteşti . . .	Lei 98
1 metru ştofă lăţime de 140 cm. pentru costum de dame	Lei 98
Barchet pentru o haină de dame complect	Lei 98
Creton pentru o haină de dame complect ce se poate spăla	Lei 98
1 Cămaşe şi pantaloni de tricou pentru bărbaţi . . .	Lei 98
1 Guler de postav de iarnă pentru dame	Lei 98
1 Ploier pentru domni şi dame	Lei 98
2 Feţe de masă de damast	Lei 98
1 Pătură de iarnă lungime de 180 cm.	Lei 98
10 Părechi ciorapi brodaţi pentru dame	Lei 98
10 Părechi ciorapi fior pentru bărbaţi	Lei 98
1 Sul de pânză de in pentru dame	Lei 98
12 bucaţi batiste	Lei 98

Aceste preţuri sunt valabile numai până la 26 cor.

181

AU SOSIT!

RENUMITELE

MAŞINI DE SCRIS

STOEWER RECORD sistem german şi SENTA.

Toate cu litere române. Panglici calitatea întâi. Hârtie carbon, cum şi accesorii da Şapirograph. Deasemenea repară şi transfoarmă literile dela maşini de scris cu litere române.

Körmendy M. Cluj, Strada Regina Maria.

92

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Se confectionează costume elegante de serată şi de stradă după moda Vieneză, foarte elegante cu ştofa clientului sau al Magazinului

La Béla Pollátsek

Str. Memorandului (Unio) No. 13.

De asemenea se mai găseste şi un bogat asortiment de ştofe, mătăsuri şi catifele.

108

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucaţi literare inedite, proză şi versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Preţul 12 Lei. **Preţul 12 Lei.**

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinseana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 130 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Miercuri 19 Ianuarie 1921

Infrăți

SIBIIU

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

Onor. Muzeul Asociațiunii

Gratuit

Sibiu

Anunțuri: La administrația ziarului și agențiile de publicitate | REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag II.) TELEFON Administrația 932 Redacția 211 | Abonamente: 1 an. . — 120 lei 6 luni . — 60 „ 3 luni . — 30 „

Spre adevăratul Ardeal

Când am primit să-mi ieau partea mea de răspundere în conducerea acestei foi, alături de oameni de cari mă știam legat printr'o veche luptă pentru același înnalt ideal de cultură și ordine morală, am înțeles să facem din paginile ei nu încă un mijloc de întărâtare a luptelor noastre politice, ci tocmai unul de apărare împotriva lor, pentru ca desfăcuți de patima care le însoțește, să putem fi totdeauna mai aproape de durerile și speranțele patriei. Pentru frământările politice nici când n'am avut un prea mare cult, și îndreptarea relelor de care suferim a fost pentru noi totdeauna o chestie de reformă morală și intelectuală. Am crezut adică totdeauna că partidele, ori cât de multe, ori cât de noi și ori cât de avansate, nu pot face totuși mai mult pentru binele și mărirea țării de cât atât cât le permite însăși pregătirea culturală a societății.

Program, doctrină, organizație și succes electoral, — toate sunt lucruri zadarnice dacă în lăuntrul și în jurul partidelor nu poți mobiliza și forțele unei culturi în stare să răspundă la toate greutățile și problemele țării. Ori, mai ales acum după războiu, partidele noastre politice se găsesc în afară de cadrul culturii, neutilizând în acțiunea și luptele lor de cât numai elementul ele instinctual al unei societăți răvășite.

Nici când nu s'a făcut la noi mai multă politică, și totuși nici când politica noastră n'a fost mai desfăcută de prezența și sprijinul culturii. Începând cu agitațiile electorale și sfârșind cu luptele din Parlament, întreaga noastră viață politică e ca un iureș de instincte pornit parcă să răstoarne tot ce-am câștigat până acum ca desvoltare și putere culturală. Și tocmai de aceia și politica pe care o facem, atât de fecundă în răscolirea patimilor, e așa de stearpă în fața problemelor care se cer resolvate. Mărind suprafața vieții politice, am micșorat adâncimea ei culturală, și rezultatul nu poate fi de cât acela pe care-l vedem: sgomot, vrajbă, haos și nulitate. In locul culturii instinctul, în locul cugetării pofta și țipătul, în locul expresiei, iată politica pe care o facem astăzi în mijlocul dezastrelor lăsate de războiu.

Și atunci, înțelege oricine, de ce din ziarul acesta am ținut s facem aici mai mult o foae de cultură de cât una în care să răsufle toate pasiunile și toate depravările politicii de partid.

Nici odată, de sigur, nu ne-a stat în gând ca afișând preocupări culturale să ascundem legăturile noastre politice, dar iarăși niciodată n'am înțeles ca acțiunea noastră politică să se desvolte fără cultură și împotriva culturii. Ori care ar fi deci partidul și politica pe care-o reprezentăm, gândul nostru rămâne unul singur: *să facem din acest ziar o carte de fiecare zi pentruca fiecare din momentele politicii noastre să fie încadrat și de toate puterile culturii românești.*

Căci credeți-ne: refacerea și consolidarea României nu e o chestie de mai multă politică, ci e o cheste de mai multă cultură. Numai refăcând sufletele prin cultură, vom putea reface și țara prin politică.

Și venind să lucrăm aici, am crezut că loc mai potrivit pentru un ziar închinat culturii nu poate fi de cât tocmai acest Ardeal pe care un întreg trecut ne-a învățat să-l privim ca fiind însăși patria ziarelor de cultură și educație națională.

De aici, prin urmare, vom rosti ca și până acum cuvântul domolitor de patimi, de aici vom lupta pentru desăvârșirea unității noastre naționale și de aici vom denunța fără preget zădărnicie tutulor luptelor noastre politica câtă vreme nu vom vedea în ele și o firească expanziune a forțelor noastre culturale.

Și, să fim iertați, dar ni se pare că înțelegând astfel rostul și chemarea unui ziar, tocmai noi vom lucra mai mult pentru descoperirea adevăratului Ardeal:

Ardealul muncii, Ardealul culturii, Ardealul seriozității, și prin aceasta și Ardealul înnoirii noastre morale și politice.

Căci dacă ar fi să credem că politica și presa de astăzi represintă tot ce ni se poate da ca manifestare și expresie a sufletului ardelenesc, aceasta ar însemna să insultăm un trecut și să nesocotim o Istorie.

D. Tomescu.

Căderea guvernului francez

Lafayette, 16 Ianuarie

Cu 447 de voturi contra 116, majoritatea Camerei a refuzat, Miercuri, amânarea interpelărilor pe care o solicita guvernul. Majoritatea se arăta dispusă ca, dimpotrivă, să facă o largă desbatere asupra politicei generale. D. Georges Leygues, opunându-se discutărei imediate a tuturor interpelărilor și punând chestia de încredere, criza era inevitabilă.

„Le Petit Parisien" crede a ști că președintele republicei ține să rezolve criza ministerială cât mai repede posibil. Dintre numele rostite, se citează cele ale d-lor Aristide Briand și Viviani, pentru externe; al d-lui Poincaré, pentru finanțe; iale d-lor Bonnevay, Leon Berard și Noblemaire pentru alte portofolii. Se crede a ști că d. Raiberti va rămâne la războiu și d. Sarraut la colonii.

Președintele republicei a început azi dimineață consultările politice. In cursul dimineței a primit pe președinții grupurilor din Senat, iar după amiazi pe cei ai Camerei.

Opinia publică, desemnează pentru presidența consiliul pe d. Raoul Peret, președintele Camerei, cu d. Briand ca ministru de externe.

Personalitățile însărcinate să formeze noul cabinet nu vor fi desemnate de d. Millerand înainte de Vineri.

Un uitat: Octavian Smigelschi

„Cultura Creștină" ce apare la Blaj în n-rul din Decembrie, în articolul „La moartea episcopului Dr. D. Radu", înșirând operele marelui dispărut, amintește și biserica din Rădești — „acel monument măreț ilustrat cu podoaba celui mai mare pictor bisericesc ce l-am avut și l-am pierdut, iarăș fără de vreme, care a fost Octavian Smigelschi";

Faptul acesta ne face să ne gândim că în lista alcătuită de un deputat cu numele marilor noștrii dispăruți, artiști și luptători naționali, de ale căror văduve urmează să se îngrijască statul, numele lui Octavian Smigelschi lipsește.

Pictorul Smigelschi e uitat. Nu se gândește nimeni la familia aceluia care a trăit pentru arta noastră națională, a aceluia în al cărui suflet religiozitatea adâncă se contopea cu istoria neamului, cum se poate vedea aceasta la biserica din Rădești, unde cutare sfânt reprezintă pe Invingătorul dela Rovine, Ștefan cel Mare.

Am uitat pe aceela, care fiind în Roma timp mai îndelungat pentru studii, și în urma bolii de inimă de care suferia se știa destinat morții de timpuriu, năpădindu-i gânduri negre pentru numeroasa-i familie, care rămâne fără niet un ajutor, se mângâia însuși ca exploratorul polar, care moare liniștit în oceanul de ghiață, căci copiii lui sunt copiii neamului.

Se întreba însă de multe ori, trudit de gânduri grele, știind, că nici dânsul n'a fost sprijinit de ai săi: „Doamne, Doamne, oare neamul meu va fi vreo-dată în stare se înțeleagă, că eu mor trudindu-mă să-i creez o artă națională?"

Până acuma nu prea se vede a te fi înțeles, Maestre! Copiii tăi în România-Mare sunt copiii nimănui. Moștenind și ei modestia și mândria ta, nu merg să cerșească mila nimănui, ci însuflețiți de gloria numelui tău și de umbra-ți ce sigur îi veghează, se disting în studii și aplicări spre diferite arte.

Soția-ta, care atâtea clipe de mângâiere ți-a dat în scurta-ți viață prin faptul că ți-a înțeles și gustat arta de care erai înamorat, azi stă în lume fără nici un sprijin, muncită de gândul ce-l dă în zile atât de grele nutrirea și îmbrăcarea celor cinci copilași, lipsită fiind acum și de ajutorul pentru creșterea copiilor ce-l avea dela statul maghiar.

Ea n'a pretins ca altele, poate mai puțin îndreptățite, ca în baza numelui ce-l poartă să i-se asigure un post pentru a-și putea crește copiii. Nu, ea nu murmură, ci studiază, face examene, și ocupă o catedră de liceu muncind din zori de ziuă până noaptea târziu încălzită de un idealizm și o dragoste de neam care îți inspiră respect și te face să exlami: Doamne, când va veni și pentru cei modești împărația dreptății?

A. t.

O sărbătorire a științii românești

Se știe că, în anul trecut, învățatul nostru matematician, d-l prof. Dim. Pompeiu, în urma invitației Universității din Paris, a ținut acolo o serie de lecțiuni privitoare la *„Monogeneitățile funcțiunilor de o variabilă complexă"*, expunând rezultatele proprillor sale descoperi.

Ca răsplată a meritelor sale științifice, Guvernul francez a acordat d-lui Pompeiu „Legiunea de Onoare", în gradul de ofițer.

Sâmbătă, 15 Ianuarie 1921, a avut loc, la orele 11 dim., în Aula festivă a Universității, solemnitatea remiterii insignelor acestui ordin. In fața unui public distins și în prezența profesorilor tuturor Facultăților, în frunte cu Decanii, d-l prorector S. Pușcariu a deschis solemnitatea, mulțumind în numele Universității pentru distincția acordată unuia dintre profesorii săi. A luat apoi cuvântul d-l Pompeiu, exprimându-și gratitudinea sa pentru această recunoaștere din partea țării de cultură de care ne apropie îndelungate și trainice legături.

In urmă, d-l Marc Cervoni, Consulul Franței, a rostit un discurs de o sobră eleganță, și, în numele Președintelui Republicei Franceze, a atârnat de pieptul d-lui Ponpeiu „Legiunea de Onoare", în aplauzele furtunoase ale sălii.

A fost una din acele solemnități, mișcătoare în simplicitatea lor, care întăresc necontenit legăturile ce ne unesc cu marea națiune franceză.

Impărtășim cititorilor, în traducere, discursurile pronunțate cu acest prilej.

Cuvântarea D-lui Prorector S. Pușcariu

Doamnelor și Domnilor,

Cel ce primește astăzi insignile Legiunei de onoare franceze, era acum 25 de ani un simplu institutor la o școală primară. Dar în mintea acestui institutor era săditâ scânteia divină a talentului, pe care Pronia cerească l'a revărsat din belșug asupra poporului nostru. Sămânța nu căzuse de astă dată pe piatră, nici pe drumul bătut de trecători. Căci în sufletul lui era și puterea de muncă, mai tare decât piedicile grele pe care are să le învingă cel lipsit de un nume strălucit și de protecție. Prin cultivarea neobosită a talentului născut, din institutor, D-l Pompei, ajunse profesor de Universitate. La Paris a fos invitat anul trecut să țină cursuri alături de marii matematicieni ai Franței.

Universitatea din Cluj, căreia D-l Pompei îi aparține din prima zi cu tot sufletul, este mândră a-l putea felicita prin rostul meu pentru înalta distincțiune atât de bine meritată, ce i-se dă astăzi, distincțiunea care se revarsă și asupra tinerei noastre universități.

Sărbătorirea acestei zile n'am ținut însă s'o facem în cerc intim universitar. Societatea românească din Cluj a arătat întotdeauna că știe să aprecieze străduințele depuse între zidurile acestei instituții culturale pe care cu drept cuvânt nu o consideră numai a profesorilor și a studenților ci a întregului popor român. Sărbătoarea noastră este deci și a D-voastră a tuturor. Ea este în același timp omagiul pe care cu toți îl aducem astăzi, când gloria efemeră a succeselor politice e atât de ușor de câștigat, talentului și muncii biruitoare.

*

D-l prorector S. Pușcariu se adresează apoi D-lui Consul al Franței cu următoarele cuvinte:

Domnule Consul,

Pentru a doua oară am cinstea de a saluta în sala de serbări a Universității noastre — de această dată în locul Rectorului nostru absent — pe reprezentantul țării către care se îndreaptă ochii și inimele noastre.

O fac cu sentimentul celei mai vii recunoștințe și sunt fericit că unul din noi a putut plăti Franței o parte, oricât de infirmă, din datoria de onoare pe care am contractat-o față de dânsa.

In adevăr, din clipa când neamul nostru s'a eliberat — acum o sută de ani — din lanțurile istorice care-l subjugau Orientului și-a căutat legături firești cu Occidentul, s'a îndreptat spre Franța, adică spre această soră mai mare care a ținut în mânele ei făclia civilizației mondiale și care în orice timp a primit cu frăție pe cei mai buni dintre noi.

In capitală Franței, părinții voștrii au ajutat pe ai noștri să puie bazele Regatului românesc, în școalele Parisului profesorii voștri au pregătit pe tinerii români pentru misiunea lor civilizatoare în Orientul Europei; pe câmpiile de la Mărășești vitejii voștri soldați s'au luptat și au murit alăturea de ai noștri pentru făurirea României Mari.

„Legiunea de Onoare", care împodobește haina oamenilor noștrii politice și decorațiile franceze de pe pieptul soldaților români sunt semnele văzute ale legăturilor naturale și a frăției dn arme care unesc amândouă națiunile.

„Legiunea de Onoare" care a fost acordată D-lui Pompeiu, dovedește legături indestructibile între știința franceză și știința română. Suntem fericiți că un savant român, odinioară student al Universității din Paris, revine acolo ca profesor.

Și ne simțim cu atât mai fericiți cu cât savantul, ale cărui lucrări științifice sunt cu deosebire apreciate în Franța — pentrucă continuă tradiția matematicianilor francezi — a fost profesor la tânăra Universitate Clujană.

Vă rog, Domnule Consul, să asigurați guvernul francez că Universitatea din Cluj, mișcată

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

de distincția acordată unuia dintre profesorii ei, dorește să întărească cât mai mult legăturile cu știința franceză, așa de fericit încheiate de la începutul existenței sale.

Cuvântarea D-lui profesor D. Pompei.

Domnule Consul al Franței!

Domnule Rector!

Domnilor!

Inalta distincție pe care Guvernul Francez a binevoit a o acorda lucrărilor mele, mă umple de bucurie, deoarece vine dela guvernul unei țări ilustre între toate celelalte în științe, nu mai puțin decât în literatură și în artă.

Dacă, în ceace mă privește, eu am putut contribui cu modestele mele cercetări la progresul științelor matematice, sunt fericit că pot prinde prilejul să spun din nou că aceasta o datoresc învățământului fără pereche care se predă la Sorbona și care este negreșit unul din cele mai frumoase titluri de glorie ale Franței, o datoresc acelor măeștri ilustri de cari mă leagă sentimente neschimbătoare de admirațiune fără margine și de adâncă recunoștință.

Cinstea pe care mi-a făcut-o Universitatea din Paris, chemându-mă să predau cursuri la Sorbona, este cea mai mare pe care o poate primi un om de știință.

Tot ceiace voi putea face ca lucrare științifică, toată drag stea credincioasă tradițiunei măeștrilor veneratî, nu vor fi niciodată îndeajuns pentru a-mi plăti datoria față de cea mai ilustră Universitate.

Voi simți totdeauna ceiace îi datoresc, și nu voi înceta niciodată de a proclama sus și tare că însușirile proprii geniului francez fac din Sorbona cea dintâi *Școală* din lume.

Legături tradiționale ne leagă pe noi Românii de nobila națiune franceză.

Tinerimea română să continue a se duce, ca și în trecut, și pentru binele țării noastre, să soarbă din izvorul științei franceze: Aceasta este cea mai scumpă dorință a mea!

Domnule Consul, am avut cinstea de a vă face cunoștință la Paris, în clipe în cari aceleași îngrijorări și aceaișî nădejde ne unea inimile, Francezi și Români.

Deaceia îmi este cu deosebire plăcut faptul că primesc din mâinile d-voastră insignele ordinului Legiunei de Onoare.

Binevoiți a fi, domnule Consul, interpretul meu pe lângă guvernul Republicii, în expresiunea sentimentelor mele de mulțumire și de recunoștință.

Trăiască Franța!

Trăiască România!

Cuvântarea Consulului Francez

Domnule Rector!

Cu o vie recunoștință vă mulțumesc că v'ați gândit la mine pentru a remite insignele Legiunei de Onoare, d-lui profesor Pompeiu, în sala de serbări a Universității din Cluj.

Cuvintele măgulitoare pe care le-ați rostit acum pentru țara mea mi-au mers drept în suflet. Venind dela un eminent profesor ale cărui frumoase lucrări filologice sunt cunoscute, ele capătă o mai mare valoare.

Este totuși firesc, ca Franța să fi fost totdeauna atrasă spre România. Țara mea n'a uitat că malurile Seinei ca și povârnișurilor Carpaților au cunoscut aceiași civilizație pe vremea când antica noastră „Gallie" și „Dacia Felix" a d-voastră erau două provincii din marea împărăție a lui Traian.

Expresiunea fraternității noastre latine capătă o greutate deosebită venind dela un savant ca d-voastră.

Domnule profesor Pompeiu!

Cu o modestie care vă egalează știința, d-voastră ați atribuit învățământului Sorbonei și Profesorilor d-voastră o parte din meritul descoperirilor d-voastră.

Dar, domnule Profesor, D-voastră sunteți unul din acei elevi cari fac cinste maeștrilor lor, iar răsplata pe care v'o decerne Guvernul Francez este pe deplin îndreptățită prin lucrările d-voastră anterioare și prin seria de cursuri în cari pășind cu înlesnirea în regiunile cele mai înalte ale Matematecii Superioare, ați dovedit în plină Sorbonă, adâncimea științei și puterea geniului d-voastră.

Sunt fericit că am primit dela d-l Ministru al Franței în România împuternicirile necesare pentru a vă remite insignele Legiunei de Onoare, iar toți membrii Ordinului sunt mândri numărând printre ei pe un savant ca d-voastră.

Domnule profesor Pompei, în numele Președintelui Republicii Franceze și în virtutea împuternicirilor cari mi s'au conferit, vă facem Ofițer al Legiunei de Onoare.

Un oraș universitar

Toată lumea știe, fiindcă lucrul a fost spus de atâtea ori că, situațiunea în care se găsesc astăzi studenții este foarte grea. Scumpetea vieții le cere să dispună de un buget mult mai mare decât înainte de război.

Ceace apasă foarte greu asupra bugetului unui student, este locuința. Nu numai că este greu să se găsească o locuință convenabilă care să-ți îngădue o muncă personală și solitară singura roditoare, dar și prețul este enorm.

Generosul proect al unui oraș universitar a cărui realizare se va datori d-lui Deutsch, tinde să rezolve, cel puțin în Franța, această dificultate. D-l Deutsch, sub anumite rezerve proprii a grăbi îndeplinirea, consacră acestei opere 10 milioane de franci, iar Consiliul municipal al Parisului, recunoscând utilitatea proectului și necesitatea de a-l face iute, a decis, printr'un vot al său, ca amplasamentul bastioanelor 81, 82 și 83 din incinta fortificată a Parisului, să fie rezervat, în principiu, pentru instalarea orașului universitar proectat.

Așa dar cetatea studenților se va ridica pe locul unde erau vechile fortificații ale Parisului la bariera Orleansului.

După planurile și studiile făcute până acum, se crede că numărul studenților cari vor putea avea locuință în această cetate a lor va fi de doua său trei mii.

Frumusețea proectului mai consită și în faptul că, nu e vorba să li se dea studenților numai locuință dar și grădini, terenuri de sport, săli de studii și de lucru, adică o instalațiune completă.

Iată un proect pe care Americanii l'au pus de multă vreme în practică, și care ar răspunde la nenumăratele greutăți cu cari se luptă studențimea dela noi.

Ecouri

Dela Biblioteca Academiei Române

In Decembrie 1920 s'au consultat la Academia Română de 744 cititori 2085 volume și broșuri tipărite; de 29 cititori 44 manuscripte, 1 document, 13 cărți vechi românești (1508—1830).

Colecțiunile bibliotecei Academiei Române au sporit în aceeași lună cu 434 volume și broșuri, 416 numere de reviste române, 99 reviste străine, 2 volume manuscripte, 9 fotografii, 2 obiecte de muzeu și 2 monete.

Petrecere în Făgăraș

Citim în „Glasul Oltului":

A doua zi de Crăciun junii meseriași și plugari din Făgăraș au dat o reprezentație teatrală cu conlucrarea corpului învățătoresc dela școala primară de stat. S'au jucat piesele: „Domnul scriitoraș" și „Țiganul la stână". Cea dintâi cu conținut moralizător, iar a doua hazlie. Amândouă piesele au fost jucate cu multă pricepere, spre mulțumirea și plăcerea publicului, care a răsplătit pe actori cu aplauze îndelungate. După teatru a urmat o frumoasă petrecere, care a ținut până în zorii zilei a treia de Crăciun.

Intelectualii din Făgăraș cei mai mulți și de astă dată s'au ilustrat prin absență.

O nouă confederație.

Cele cinci republici: Guatemala, Honduras, Salvator, Nicaragua și Costa-Rica s'au constituit în „State-Unite ale Americei Centrale". Ele vor avea de acum un drapel unitar și o reprezentanță diplomatică comună. Sistemul lor vamal și monetar va fi unificat precum și comunicațiile lor terestre și maritime.

Noul stat va avea o întindere de 450.000 kilometrii patrați și va număra 3.000.000 de locuitori.

Zece milioane de lei pentru un articol de ziar!

Ziarele americane raportează că un sindicat de ziariști oferind lui Wilson 150.000 dolari (ceea ce face în lei românești *zece milioane*) pentru ca să scrie un articol asupra oricărui subiect, președintele Statelor-Unite a refuzat oferta spunând că nici un articol din lume nu ar putea valora o sumă atât de mare.

Străinii Parisului

- Aproape 11.000 de Români -

Metropolă intelectuală a întregei lumi, Parisul închide în zidurile sale elemente din toate popoarele pământului.

Cu prilejul statisticii făcute de curând iată cari sunt popoarele mai numeros reprezentate:

Belgieni 56.503, Italieni 41350, Elvețieni 29.088, Englezi 27.417, Americani 23.630, Ruși 23.466, Spanioli 14.405, *Români 10.752* Polonezi 10.181, Luxenburghezi 7.675, Olandezi 4.381, Marocani 3.618, Sârbi 3.402, Greci 2911 Armeni 2485, Suedezi 2219, Ceni 2200, Norugieni 2185, Portugnezi 2183, Brazilieni 1934, Argentinieni 1604, Turci 1061, Chinezi 888, Austriaci 883, Japonezi 487, Uruguaiueni 518, Cervieni 419, Finlandezi 279, Bulgari 254, Unguri 154 etc.

După cum se vede din statistică, Românii sunt printre cei dintâi și proporțional cu numărul populației Țării venim imediat după Belgieni și Elvețieni.

Pentru acțiunea feministă

— O luptătoare —

Doamna Valentina Focșa este o veche feministă și și-a dovedit destoinicia și sub raportul activității practice feminine.

Dela înființarea Societății naționale de Cruce Roșie a României, d-sa a fost secretara filialei din orașul Piatra-Neamț, iar în timpul războiului din 1916—1918 a organizat și condus cu multă destoinicie Spitalul Societății. Solicitată apoi a luat vice-președenția Comitetului Orfanilor de Război filiala Piatra-Neamț unde s'a distins ca organizatoare. Tot d-sale se datorește înființarea orfelinatului de lângă Piatra-Neamț — la Mănăstirea Bistrița.

Din Aprilie 1919, editează foia „Acțiunea feministă" și suplimentul „Foia Gospodinelor", foi care au o îmbucurătoare răspândire.

Aleasă membră în Comitetul Central al Asociației Feministe din Iași, a fost însărcinată cu răspândirea ideii Cercurilor de gospodine și să ajute la creiarea Comitetului Central al acestei noui Asociații. Cercurile de gospodine au început să ia ființă atât în orașe cât și la sate, după ce în anul trecut a luat naștere Comitetul Central.

Aceste „Cercuri de gospodine" urmăresc educația femeii muncitoare dela țară și oraș sub toate raporturile: ca mamă, soție, gospodină, etc.

Insărcinată de aceste două Asociații: a „Cercurilor de gospodine" și „Asociația pentru emanciparea civilă și politică a femeii române", doamna Focșa a venit în Ardeal în dublu scop:

1. A clarifica ceia ce înțelege „Asociația" prin feminism și a risipi astfel o serie de idei preconcepute contra feminismului, în mare parte greșite.

2. Pentru a pune o chestiune de organizare feminină, aceea a „Cercurilor de gospodine", care este primul punct din programul feminist căruia organizația i-a dat aplicare.

Dublul scop urmărit de Asociația feministă în ideia cercurilor de gospodine este: I. de a ridica femeia muncitoare și II. de a îndemna femeile instruite să-și dea munca și îndemnul pentru ridicarea surorilor lor mai puțin înstrunite.

Pentru îndeplinirea primului scop, pentru care doamna Focșa a venit la noi, a ținut Sâmbătă 8 Ianuarie c. conferința „Problema feministă" în sala Prefecturii din Cluj — unde a reușit să arate că feminismul urmărește tocmai ridicarea femeii, și întărirea și perfecționarea familiei prin egala desvoltare a soților.

Pentru cel de al doilea scop au avut loc mai multe consfătuiri cu doamnele din oraș. In aceste consfătuiri doamna Focșa a avut mulțumire să se găsească în deplin acord cu doamnele din Cluj, astfel că toate punctele din programul Cercurilor de gospodine au fost primite cu însuflețire de diferitele Asociații locale. Din Cluj, doamna Valentina D. Focșa a plecat Vineri 14 c. spre Oradea-Mare și Satu Mare, iar la reîntoarcere se va opri în Brașov unde va vorbi în acelaș scop.

D-sa este însoțită de domnul Dimitrie Focșa, soțul d-sale — directorul Școlii normale de învățători din Piatra-Neamț și vrednic educator al viitorilor luminători ai satelor.

Din lumea științelor

Un plan cu rezultate necrezute

Inginerul american Riker a elaborat un proiect foarte interesant. Dacă s'ar îndeplini acest plan, Siberia ar deveni o stațiune climatérică, coasta Atlantică va avea temperatura Californiei septentrionale, ghețarii arctici se vor topi transformând regiunile polare în terenuri cultivabile.

Ar fi destul a construi un dig sau barieră lungă, care să se estindă cu 200 mile în direcțiunea Estică dela insula Terranova. Bariera trebue să fie în stare să împiedice curentul rece de Labrador, ca să nu se arunce direct deasupra curentului cald Golfstream. Aceste două curente se întâlnesc într'o adâncime de 250 metri sub nivelul mării.

Dacă curentul Labrador s'ar abate cu 200 m. spre Est, ar atinge curentul Golf într'un punct foarte adânc, încât curentul din urmă ar trece pedeasupra curentului Labrador, pierzând cât mai puțin din calo iile sale.

In modul acesta curentul Golf ar scălda mai mult Europa septentrională, iar curentul Labrador va răcori căldura imensă a coastei africane; reducând viieliile la minimum și transformând America nordestică într'un paradis terestru. Mai mult încă, topirea ghețurilor arctice vor muta echilibrul apei și uscatului pe glob, încât cantitatea preponderantă a ghețurilor antarctice se va deplasa spre regiunea arctică, către Europa septentrională. Se pare că atunci Scoția va avea o oară fărănoapte.

Și toate acestea n'ar costa mai mult de 950 milioane dolari.

O inovație practică

Adesea îngrijind un bolnav memoria trebue sforțată ca să ție minte orele în cari trebue dat medicamentul.

Pentru a se evita asemenea inconveniente, o mare firmă farmaceutică a întărit pe sticlele sale etichete, prevăzute fiecare cu un mic quadrant pentru indicarea orelor, cu o lanceță de metal ușor. Dacă se dă un medicament de ex. la 8 ore și trebue repetat la 10, se fixează lanceta la această oră și e sigur că nu se va greși, pentrucă micul quadrant le va aduce aminte momentul potrivit.

Utilizarea chimică a aerului

In America s'a format societatea „The Atmospheric Product Company" cu un capital de 5 milioane dolari, pentru extragerea azotului din aer.

E știut, că împrejurul schinteii electrice se aglomerează azotul combinat cu oxigen în formă de gaz brun-roșcat.

La Niagara s'a ridicat o stațiune experimentală, unde prin intermediarea curenților cu tenziune mare se produc schintei electrice. Gazul astfel obținut e condus la un turn, unde se strânge.

Cavendish la 1875 a demonstrat, că acest gaz trecând deasupra potasei, produce acid azotic.

Noua societate — cu altă combinațiune, dar cu același procedeu, — crede, că va reuși să obțină chiar și amidon din aer.

O CAMUFLARE

— Politica concesiunilor la comune —

Dela Stat, politica concesiunilor trece la comune, unde dă aceleaşi rezultate, după cum şi cauzele sunt aceleaşi. Astfel se complectează opera de înstrăinare a samsarilor internaţionali, vânzându-ne după avuţiile ţărei şi acele ale Comunelor, punându-se bazele vasalităţei visată de uneltele streinilor.

Cu ocazia acestor vânzări cari la Bucureşti au luat proporţii necunoscute încă până azi, — plănuindu-se concesionarea chiar a abatorului şi curăţitului străzilor —, „Înfrăţirea“ s'a ocupat într'un număr trecut de societatea „Omnium Electricum“ cărei comuna Iaşi, plănueşte să-i înstrăineze cele două uzine ale sale.

In privinţa acestei „societăţi româneşti“ trebuesc date câteva explicaţii.

Ce se ascunde la spatele firmei „Omnium electricum?“ Căci camuflarea casei Blank şi altor bănci internaţionale este destul de străvezie... Se ascunde casa Thomston Huston, care numai românească nu e, camuflate cu bunăvoinţa D-lui Blank & Comp. Acestei case i s'a făcut dar uzinele în Iaşi şi tot ei i-se pregăteşte dăruirea uzinelor electrice ale comunei Bucureşti.

In ce condiţiuni se face oare acest dar, într'un timp când o chibzuită politică comunală ar tinde spre municipalizarea tuturor serviciilor publice, singurul mijloc de a asigura o bună funcţionare şi a înlătura specula concesionărilor? Cine a dat fericita idee a tuturor măsurilor menite să zădărnicească întregul progres făcut în ultimul timp?

La Bucureşti e d-nul Katz care a propus, a examinat şi-a aprobat ofertele streinilor. La Iaşi persoana nu o ştim încă.

In schimb cunoaştem manoperile prin cari s'a ajuns la soluţia vânzărei. Iată-le: s'a început prin lichidarea societăţilor germane, cărora aparţineau uzinelor şi prin luerea acestora de către comună. Scopul scurtei prelnări este evident, dacă considerăm că această măsură a venit în mod izolat, fără să se dispună acelaşi lichidare a tuturor societăţilor. Deci sub masca municipalizărei s'a urmărit trecerea uzinelor din nau la streini cari stăteau gata cu societatea camuflată „Omnium Electricum“ pentru a primi în dar anerea comunei Iaşi. Aparenta cointeresăre, având în vedere condiţiile în cari e făcută este şi ea o comuflare, majoritatea capitalului şi conducerea rămânând streinilor. Deci rămâne stabilit că lichidarea societăţei germane s'a făcut numai în scopul înstreinărei de azi, cu concursul unor oameni cari nu pot fi streini de băncile internaţionale ce-au inventat toate aceste afaceri şi-au căpătat concursul interesat a unor politiceni cu puţine scrupule ce deţin pentru moment puterea.

Aceste bănci sunt îndeajuns de cunoscute la Cluj. Ele au propus primăriei de acolo tot felul de afaceri, între cari clădirea locuinţelor eftene au ocupat loc de frunte. Aceste „locuinţi eftine“ s'au propus şi la Bucureşti având de scop nu ajutorarea populaţiei ci acapararea de streini a locuilor aparţinând primăriei.

Iată deci ce politică comunală au introdus uneltele streinilor. Iată cum au nesocotit tendinţa modernă a municipalizărei serviciilor de interes public şi au dat comunele pe mânile speculanţilor. Şi pentru a vedea în ce condiţii s'au făcu toate acestea vom spune doar că Ministrul de Interne a refuzat să aprobe hotărârile luate de comisia interimară a oraşului Bucureşti, — trecând peste lege de dragul d-lui Katz, — cerând lămuriri asupra „beneficiilor ce-ar rezulta pentru comună din concesionarea minelor sale electrice“. Aceste beneficii zadarnic le va căuta însă d-l Ministru de Interne alt undeva decât la uneltele streinilor ce-au plănuit şi execută toate aceste vânzări.

Şi atunci vom vedea ce măsuri va lua...

C.

Organizarea Maghiarilor

După cum era de aşteptat, întrunirea anunţată de un comitet maghiar de iniţiativă pentru începerea organizării maghiarilor, a produs multă discuţiune. Dela început ne-am mărturisit mulţumirea că s'a recunoscut, deşi târziu, că şi minoritatea maghiară trebue să se manifeste politiceşte în cuprinsul noului stat românesc. Recunoaşterea aceasta — necontestată de nimeni — făcută de susnumitul comitet, însemnează a merge pe drumul pe care, cu mult înainte, a pornit gruparea acelor clarvăzători oameni politici maghiari cari au alcătuit grupul din jurul ziarului „Uj Világ“. Pentru că aceasta să fie însă îndeajuns dovedit, trebue, aşa precum am spus ce timp, să cunoaştem şi programul la înţelege a se alipi în cuprinsul statului românesc.

De aceea, nu ne miră faptul, că grupul care a luat iniţiativa, a întâlnit din partea tuturor elementelor politice maghiare o manifestare solidară. E firesc ca după ce au eşit din rezerva în care i-a ţinut neratificarea tratatului dela Trianon, maghiarii, intrând în polit ca ţărei întregi, să se divizeze după convingerile ca le au şi să se alăture diferitelor programe politice.

De altfel, o organizare unitară a întregii minorităţi n'ar putea să însemne decât o greşală asemănătoare cu aceea a evreilor, cari, îndată ce au obţinut drepturi politice egale cu ale Românilor, s'au separat de aceştia, constituindu-se în grup politic etnic.

A face şi ungurii la fel, ar însemna nu numai o greşală politică, ci şi o provocare.

Congresul ziariştilor din Ardeal

Va avea loc la Cluj la 19 şi 20 Ianuarie, în localul propriu al Sindicatului presei române din Ardeal (în clădirea Băncei Agrare calea Regele Ferdinand Nr. 36—38).

Deschiderea la ora 10 dim.

Ordinea de zi

a Congresului:

1. Raportul comitetului provizor.

2. Deliberarea şi vetarea proectului de statut.

3. Alegerea comitetului.

4. Propuneri în legătură cu activitatea viitoare a Sindicatului.

Prietenia Bulgară

Primul ministru bulgar, d l. Stambulinsky, sosit de mai multe zile la Bucureşti, a comunicat opiniei publice, printr'o convorbire avută cu reprezentanţii tuturor ziarelor, gândurile de prietenie cu care, în numele Bulgariei, a venit în capitala ţării noastre.

D-sa ni-a amintit serii de amintiriă care se desprind din, trecutul de vecintate între ţara sa şi a noastră. Unele, amintiri rele, izvorâte din greşelile oamenilor politici ai ambelor ţări, şi altele, amintiri bune, care, după propria sa mărturisire, se datoresc numai României. Şi anume: ajutorul dat Bulgarilor la 1877-78 pentru dobîndirea independenţei lor, precum şi nepreţuitul sprijin pe care refugiaţii Bulgari l-au găsit la noi în epoca de pregătire a renaşterei şi eliberării ţării lor.

Şi în virtutea acestor amintiri, pe care s'ar putea statornici o bună prietenie, d-l Stambulinsky, a declarat că solicită uitarea a tot ce ne-a putut despărţi până acum.

Se înţelege că, în ce ne priveşte, ca popor care în tot decursul veacurilor n'am dovedit niciodată tendinţa de-a purta duşmănii vecinilor şi de a râvni la ţara lor, asemenea declaraţii nu pot decât să corespundă întru totul firei noastre.

Numai că, întrucât experienţa trecutului, sau trebuia să fie neglijată pentru a judeca prezentul şi a întrezări viitorul, nu ne poate fi îngăduit ca, acum, când s'a întins această ramură de măslin, să nu ne gândim şi la sinceritatea cu care ni-se întinde.

Căci, orieât de sincer ar părea d-l Stambulinsky şi oricât de logică ar fi politica ce-o preconizează d-sa pentru actuala situaţie în care se află Bulgaria, nu trebuie să uităm că îndărătul acestei sinceităţi şi acestei logice — forţată de împrejurări —, se află poporul bulgar, îndea uns de dovedit ca fiind duşmănar şi protionic nouă. Astăzi, chiar dacă ar vorbi o minte cumpănită în numele acestui popor, nu e exclus ca mâine, după împrejurări, poporul să trimită pe un altul, de ex. un Daneff, ca să vorbească altfel, aşa cum a vorbit la 1913, sau Radoslavoff la 1917.

Astăzi ni se aminteşte pentru prima oară, după atâtea decenii, de sprijinul real ce l-am dat noi Bulgariei pentru independenţa sa şi ni se cere din nou un sprijin pentru ca, prin acest sprijin prezent, să poată ajunge mai curând în situaţia de-a uita din nou recunoştinţa ce ni-o datoreşte pentru trecut. Dar, nici chiar acum, când ni se cere prietenia, nu s'a neglijat de a ni se aminti pretenţia teritorială ce acest vecin o are asupra Dobrogei. Iar în timp ce primul ministru bulgar ne face declaraţii sentimentale, bandele de comitagii din Dobrogea nouă incendiază morile, terorizează pe funcţionarii români şi ameninţă continuu siguranţa statului.

Iată atâtea consideraţiuni pentru care, în faţa ramurei de măslin ce ni se întinde, amintindu-ne nenumăratele dovezi de prietinie ce-am arătat poporului bulgar, noi trebue să rămânem aceeaşi vecini paşnici, şi leali, dar totdeodată şi *circumspecţi*.

As.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂȚIREA“

Congresul Farmaciştilor din Ardeal

— Ziua I. —

Duminecă 16 l. c. la o'a 9 a. m. s'a deschis Congresul Farmaciştilor din Ardeal pentru a stabili principiile ce vor trebui realizate prin legea de unificare şi a forma organizaţiunea necesară pentru apărarea şi ridicarea prestigiului profesional farmacentic. La propunerea d-lui Şimlea se alege ca preşedinte de vârstă d-l *Palóczi*. Apoi se procedează la alegerea Biroului Congresului care se constitue în felul următor: preş. suplinitori d-nii: Mihail Şomlea, Piere Carol, preş. suplinitori dnii: Dr. Zoltan Hintz, vice-preşedinţi, d-nii: Elemer Krausz, Dr. Tibor Széki, secretari d-nii: Iosif Flohr, Dr. Hans Binder, şi Popa Ionel, secr. supl. dnii: Dr. Desideriu Rácz, Carol Osváth, Wermescher Simon şi jurisconsult d-l Dr. Paul Halász. Preş. de vârstă cedă fotoliul d-lui Şomlea care salută ungresiştii pe delegatul farmaciştilor din Bucureşti, d-l Vasiliu reprezentanţii presei şi întreg corpul farmaceutic din ţară. Îşi reaminteşte cu pietate de eroii farmacişti căzuţi în războiu şi adresează consolări familiilor lor îndurerate. Relevând importanţa culturală, economică şi socială a profesiunii farmaceutice apelează la bunul simţ de patrioţi a celor de faţă căci patria fiecăruia e acolo unde zac oseminţele strămoşilor nostrii unde, unde ne-a fost leagănul copilăriri şi unde firul vieţii ne împacă cu soarta şi pentru interesul ei avem datorinţa a ne strânge rândurile şi a colabora cu desinteres!!

D-l Vasiliu, delegatul farmaciştilor din Bucureşti transmite salutările colegiale ale farmaciştilor din Regat. „In unire stă puterea“ deci farmaciştii de dincoaci trebue să se unească cu cei din Regat pentru apărarea intereselor comune.

Se trimite apoi telegrame oficiale către M. S. Regele asigurând pe Suveran de supunerea şi patriotismul corpului farmaceutic, d-lui prim-ministru Averescu. d-lor Miniştrii de Interne şi Culte, Inspectoratului General al Resortului Ocrotirilor sociale din Cluj, cerându-se sprijinul lor; d-lui prof. Ştefan Minovici telegramă de mulţumite pentru munca depusă în interesul desvoltării Invăţământului farmaceutic, apoi la propunerea d-lui Şomlea se trimit telegrame de recunoştinţă profesorilor farmacişti dela Univ. din Cluj şi Budapesta şi prof. univ. Tschirch din Berna.

D-l Şomlea face apoi o argumentată expunere de motive asupra celor mai importante chestiuni ce vor forma obiectul discuţiunilor Congresului ca: eliberarea farmaciştilor, de sub autoritatea corpului medical, înfiinţarea unei Facultăţi farmaceutice pe lângă Universitate, suprimarea dreptului real de farmacie, formularea cerinţelor ce vor trebui luate în proectul de lege ca neintroducerea libertăţii comerciale farmacentice şi nestatificarea farmaciilor.

D-l Murgo nu crede că există un pericol iminent pentru farmacii cari pe când în epoca trecută pentru chestiuni mici trebuia dusă o luptă îndelugată, toate acestea s'au realizat acum fără greutăţi; cere ca din consideraţiuni practice să se vorbească numai în limba maghiară.

D-l Pamfil e contra acestei cereri. Se decide ca discuţiunile să se continue în toate trei limbile: română, germană şi maghiară.

La ora 12 şedinţa se închide.

Şedinţa de după masă.

La ora 3 se deschide şedinţa şi se supune discuţiunii proectul de statute al Baroului farmaceutic din Ardeal, elaborat conform statutelor Asociaţiei farmaciştilor din Regat.

D-l Murgo cere ca statutul să se discute în ultima zi a congresului. Se admite urgenţa lor şi discuţia imediată.

Se deschide o largă discuţie în jurul statutelor: sunt ele o modificare a legii din 1904 adusă în vechiul Regat, sau sunt numai un proect de organizare pe baza principiilor exprimate în aceea lege.

După explicaţiunile date de d-l Vasiliu se constată că proectul de statute e numai un proect de organizare fără a modifica legea adusă ceeace nu s'ar putea face în acest congres.

D-l Alexandru Pop întreabă dacă organizarea ce se face e o organizare independentă sau în cad ele Asociaţiei farmaciştilor existentă în Bucureşti.

D-l Lengyel, cere ca organizarea să fie independentă şi să se numească: „Corporaţia farmaciştilor din Ardeal şi Banat“. Se decide ca organizaţia să formeze o parte integrală a Asociaţiei farmaciştilor din România.

Statutele se primesc în principiu şi se fac numai modificări de ordin administrativ corespunzătoare situaţiei din Ardeal

Rep.

Organizarea partidului național-liberal în Banat

Din Detta s'a trimis d-lui Ion I. C. Brătianu, şeful partidului naţional-liberal, următoarea telegramă:

„Fruntaşii românilor din plasa Detta şi comunele învecinate din jud. Torontal, întruniţi azi la Detta, Vă comunică cu însufleţire, aderenţa romă lo din aceste părţi ale Banatului, convinşi că numai D-Voastră, care aţi reprezentat cu atâta energie şi competenţă cauza românească în faţa puterilor aliate, luptând pentru integritatea Banatului, sunteţi destinat să desăvârşiţi opera mare a consolidării scumpei noastre Românii, zămislită din entuziasmul şi jertfa poporului românesc, condus de geniul D-Voastră.

„Suntem hotărîţi să Vă sprijinim cu tot devotamentul, urmându-vă cu iubire şi credinţă, pe calea, care ne dă speranţa desrobirii fraţilor: a căror plâns şi oftat noi dela hotar îl auzim şi simţim zilnic.

Dr. *Damian*, preşedent.

Reţineţi 4 cuvinte:

Balul mascat al presei

Dar reţineţi şi câte 10 bilete de intrare!

INFORMAȚII

Zilele acestea vor începe tratativele de împăciuire între patronii și lucrătorii dela fabricile de cherestea de pe valea Mureșului. Se pare că în ultimul timp patronii au început să se convingă că pretențiile lor sunt exagerate și prin urmare un acord apropiat se prevede.

*

Printre studenți și prin oraș circulă zvonul că studenții români cari urmau cursurile la Universitatea din Cluj dar originari din Iugoslavia, plecând de vacanță la casele lor ar fi fost arestați de către autoritățile sârbești.

Atragem atenția celor în drept asupra acestui fapt și cerem intervențiile necesare.

*

In urma severelor măsuri, luate de către autoritățile sanitare ale orașului Cluj, Encepalita letargică, după ce a făcut câteva jertfe, a încetat complect.

*

In Ceho-Slovacia s'a luat foarte nimerită măsura ca toți speculanții, contrabandiștii și samsarii, să fie concentrați în niște colonii de corecție de unde vor fi întrebuințați cu forțe la măturarea străzilor, la transporturi de mărfuri ca hamali și la repararea șinelor de cale ferată.

Cât de bine venită ar fi această măsură și la noi!

*

Autoritățile locale au condamnat 75 comercianți din Cluj la diferite amende variând între 1000 și 5000 de lei pentru că nu și-au prezentat firmele la comisia de control.

*

In curând se vor retrage bancnotele de 100, 20 și 5 lei, emise de Banca generală a României, în timpul ocupației germane.

*

Un liceu din Papa (Ungaria) a inventat un aparat oscilator aplicabil la telegrafie fără fir, care produce 1750 miliarde de vibrații față de aparatele vechi ce produceau numai 2 milioane vibrații. Aparatul a fost vândut unei întreprinderi germane cu 1 milion de mărci.

Numele inventatorului este Fodor Iosef.

*

Talentatul caricaturist *Miron* își va avea „mica expoziție de caricaturi" la Balul Presei. Fie care va putea să aibă caricatura sa „à la minute" caricaturistul *Miron* va oferi publicului plăcute surprize!

*

Gyms excentricul negru, dansator și diseur comic american, va da prețiosul s'ău concurs, la Balul Presei de la New-york în seara de 20 Ianuarie.

Notăm ceva din bogatul său repertoriu:

„La p'tite Romaine"
„L'horume qui rit"
„Sur un air americain" etc.
„Le plus bean des frisés"
„Par le chic amèricain" etc.

Iar ca dans va executa, celebrul dans „ciagnette-amèricain" „danse patinage" „cazatiocul rusesc" etc.

Celebrul dansator și diseur va face publicului surprize mari.

Tot Clujul va veni să-l vadă pe Gymsi

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

Din partea celor cinci domni, subrevizori ai județului Bihor, primim un „răspuns" la un articol publicat de ziarul nostru cu privire la „Invățământul primar din județul Bihor".

Acest articol este însă redactat într'un stil care nu corespunde celui pe care l'am respectat totdeauna în ziarul nostru. Semnătorii folosesc termeni neobișnuiți pentru bunăvoința de ospitalitate a unui ziar.

De aceea nu putem decât menționa primirea acelui articol-răspuns fără a-i putea face loc, așa cum e redactat azi în coloanele noastre.

*

Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu Regională Cluj, comunică din nou, că în ziua de 24 Ianuarie va avea loc adunarea generală regională în sala prefecturei fiind la ordinea zilei:

1. Darea de seamă a Președinței.
2. Alegerea Comitetului regional.
3. Alegerea a 3 delegați în Consiliul central, conf. art. 25.
4. Alegerea a 3 membrii în comisiunea de verificare a gestiunei comitetului regional.
5. Aprobarea bugetului regional.
6. Alte chestiuni ce vor mai obveni.

Seara la ora 9 va avea loc în saloanele Cercului militar o serată dansantă în folosul Societății.

*

Cele 40 vagoane de grâu, venite pentru Comisia de Aprovizionare a orașului Cluj — și distribuite la Alimentarea Orașului, la Cooperativele fabricelor, la Consumul Funcționarilor Publici și la Clinică, cu prețul de cca 19.000 Lei vagonul, sunt trimese de Societatea „Alimentarea" de curând înființată în București.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

La Cofetăria Boncescu, Calea Victoriei 5. Se găsește zilnic Bomboane fondante de prima calitate a la Rigler București cu prețul de lei 70 kgr., deasemeni tot felul de articole în arta cofetăriei cu prețuri modeste. (3)

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare și cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime și familiare. In fiecare Duminecă și serbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri și Müller Poldi.

Mancări reci și calde. Prețuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.

(3) Carol Kassai proprietar

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc oricâte fal de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

După recensământul efectuat în luna Decemărie, județul Arad, mai puțin orașul Arad, numără 342.608 locuitori, dintre cari 234.502 Români.

*

După cum anunță „Epoca", proectul de reformă administrativă prevede înființarea mai multor „regiuni" în fruntea cărora se vor găsi câte un prefect regional. Fiecare regiune de aceasta va avea de asemeni câte-o Curte cu două secțiuni menite să judece chestiunile de contencios administrativ și să facă controlul financiar.

*

Citim în „Izbânda":

Cu toate protestările ce s'au ridicat împotriva concesionărei atelierelor C. F. R., guvernul n'a înțeles încă să renunțe la proectul concesiunei.

Suntem informați că consorțiul străin s'a grăbit să comunice guvernului să-și mențină opțiunea dată.

Dacă înțelegem graba pe care o pune consorțiul în obținerea unei concesiuni din care nu are decât avantagii, nu putem înțelege persistența guvernului de a realiza o concesiune care înseamnă o lovitură de moarte pentru căile ferate și împotriva căreia s'au ridicat toate glasurile autorizate din lumea noastră tehnică și industrială.

*

Zilele trecute a încetat din viață I. St. Murat, unul din oamenii dela noi care a fost în viață un model de cinste și de muncă.

Defunctul a ocupat postul de Director al serviciului de măsuri și greutăți și era administrator-delegat și președinte la diferite societăți industriale.

*

Presa berlineză dă amănunte interesante asupra cazului unui aventurier de origină germană, care grație unui falș isbutise să se introducă în cercurile diplomatice ale diferitelor țări sub numele de prințul Eglofstein și a fost însărcinat cu diverse misiuni, între cari și în chestiunea repatrierii prizonierilor în România.

Implicat într'o afacere de contrabandă de cocaină, falșul prinț fu arestat de autoritățile americane cari îl trimiseră la Coblenz.

*

In zilele de 16, 17 și 18 Ianuarie va avea loc la Segarcea în județul Dolj o mare vânătoare regală la care vor participa Regele Diadohul Greciei, d-l Mocsony etc.

Din cauză că palatul de pe domeniul Coroanei a fost devastat de nemți, probabil că Regele va fi găzduit la Craiova.

*

Principele Ghica ministrul României la Paris și generalul Gorski, sub șef de stat major al armatei române au depus la muzeul Armatei din Paris un drapel românesc. Cu acest prilej, plenipotențiarul nostru a ținut o scurtă alocuțiune la care a răspuns directorul muzeului, generalul Malleterre.

*

Citim în „Banatul":

Fabrica de ghete „Turul" din Timișoara și a sistat munca temporal. Alte fabrici sunt pe cale a se închide și concedia muncitorii. Motivul e, că în condițiile insuportabile de descompletare a organizației de stat, transport, șicane, criză de bani și material, permise etc. nu se mai poate susține munca.

Scrisoare din Diciosânmartin

Sărbătoarea nașterii lui Isus a adus mângâiere și orfanilor noștrii de război, atât celor dela școală primară, cât și celor dela școala medie (civilă) fără deosebire de naționalitate.

Elevii școalei primare, secția română și maghiară, au serbat pomul de Crăciun în ziua de 4 Ian. ora 4 p. m. în localul școalei primare, fiind de față d-l revizor școlar, Petru Giura și numeros public, delectându-se în declamările și colindele drăguțe ale elevilor și luând parte la bucuria micuților orfani, cărora le strălucea ochii de bucurie văzându-se în haine și ghete noi. Suma de 11 mii lei, cât a costat hainele și ghetele distribuite, au fost încasată în parte ca venit curat al unei reprezentații teatrale, aranjată de tinerii intelectuali din loc, dar partea cea mai mare a fost colectată de inimosul căpitan, comand. companiei de jandarmi din loc, d-l Mircea Petrescu și d-l Ioan Radeș directorul băncii „Albina" cari și-au luat partea leului și din munca ce a fost împreunată cu comandarea și distribuirea după merit a darurilor susamintite.

Orfanii școalei medii, băieți și fete, 33 la număr, au fost provăzuți cu câte un rând de haine din suma de 4300 lei, din care 3500 au fost donate de prefectul județului d-l dr. Marcian Caluțiu iar 800 lei donația d lor căpitan Mircea Petrescu și director Ioan Radeș din suma colectată de d-lor.

D-l director I. Radeș a mai pus la dispoziția corpului profesoral mai multe obiecte utile, ca săpun, cremă de ghete, șireturi pentru ghete, tacâmuri etc. care au fost distribuite între toți elevii școalei așa, că n'a fost copil, căruia Moș Crăciun să nu-i fi adus ceva lucru folositor. După vorbirea plină de poveațe bune a d-lui director Trifon Pușcariu, colindele frumoase, cântate de corul elevilor, instruat de d-l profesor Iacob Balcașiu, elevii s'au depărtat la vetrele părintești mângâiați, că mai există oameni de bine, cari poartă grija bieților orfani copii ai nimănui.

In preajma alegerii de deputat a cercului nostru în locul d-lui dr. Marcian Caluțiu acum prefect, se agită spiritele și se prevede o luptă aprigă între cât se vorbește de 3 candidați: al partidului popolului al partidului național și cel socialist. Din partea partidului poporului se dă ca sigură candidatura d-lui dr. Octavian Prie.

Se și fac pregătirile necesare pentru reușită, din partea celor competenți având ca deviză „scopul sfințește mijloacele". Ne putem închipui cum are să decurgă lupta. Un lucru însă nu-l înțelegem. Siguranța locală a descoperit, că școala civilă reformată funcționează de 2 ani fără de autorizație din partea ministerului de culte; sigur, că descoperirea aceasta a fost adusă la cunoștința d-lui secretar general al instrucțiunei și cu toate acestea lucrurile se desfășoară ca în centrul Ungariei. Ce însemnează atâta desinteres față de interesele noastre românești? Ori crede d-l dr. Prie că voturile ungurești încă trag la cântar?

Cor.

Răsplata bravurei ostășești

D-l general Rășcanu, ministru de războiu, a dat următorul ordin de zi pe întreaga armată:

„In luptele dela Turtucaia, colonelui Mărășescu Nicolae, a arătat o bravură și un spirit de sacrificiu fără seamă: totdeauna la postul său, în fruntea trupelor din prima linie, atacând și contra-atacând sub ploaia de gloanțe și proectile.

„Când situația devine disperată, când artileria noastră este distrusă, el înfrânta atacurile inamice, pătruns de spiritul de datorie și devotat misiunei sale.

„Devotamentul său merge până acolo, încât suferă să îndure captivitatea, împărtășind soarta camarazilor săi, tovarăși de luptă și suferință.

„In captivitate el suferă maltratări fizice, însă rămâne dârz și demn, luptând pentru binele tuturor și îndurând martiriul cu demnitate.

„Pentru ca faptele acestui brav, bătrân, înimos și demn colonel să fie pildă generațiilor prezente și viitoare și ca o răsplată morală pentru ofițer, fac cunoscut aceasta pentru întreaga armată".

General *Rășcanu*,
ministru de războiu.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

Cetiți „Infrățirea"

REGATUL ROMÂNIA
Ministerul de Industrie și comerț
Direcțiunea generală a Industriei
INSPECT. TECHNIC GENERAL

Nr. 9072.

Comunicat

Prin jurnalul Consiliului de Miniștrii, Legea pentru încurajarea industriei naționale din 1912 ce se aplică în vechiul regat, cu restricțiuni asupra duratei de aplicare, se extinde și asupra nouilor ținuturi.

Pentru dobândirea acestor avantagii, industriași vor înainta cererile lor inspectoratelor industriale în regiunea cărora cade instalația, anexând și:

a) O schiță de plan a situației fabricei, sau o simplă indicațiune a adresei sale, dacă fabrica este într'un oraș.

b) Un memoriu cu privire la modul cum funcționează fabrica materiile prime ce întrebuințează diferitele operațiuni ale mașinelor, natura și calitatea fabricelor.

c) Un istoric scurt al funcționărei fabricei dela înființarea ei și până când se cer foloasele legei.

d) Date asupra capitalului întreprinderei, prezentându-se în cazul societarilor respective statute și distribuția acțiunilor.

Anexând și raportul său, inspectoratul va înainta actele Ministerului pentru a decide.

Cluj, la 4 Ianuarie 1921.

Inspector general:
(283) *Indescifrabil*

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale,
Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Andre Lefeure, fostul ministru de războiu francez, întrebat asupra primejdiei bolșevice pentru România, a răspuns că în anul 1921 forțele bolșevice vor exercita mari presiuni în Orient. Franța are datoria să ajute real popoarele care vor fi atacate de bolșevici, daca nu vrea să învingă coaliția germano-bolșevică. Fostul ministru de războiu francez sfătuește România să respingă cu propriile forțe eventuale atacuri bolșevice, fără a aștepta ajutorul Aliaților.

*

Anul Nou s'a serbat cu solemnitatea obișnuită. Dimineața a avut loc un Tedeum la Mitropolie, Guvernul și autoritățile civile și militare au fost prezente dela orele 10½. M. M. L. L. Regele și Regina însoțiți de A. A. L. L. regal principesele Elisabeta, Maria, Ileana și Diadochul George al greciei au sosit la orele 11.

A oficiat Mitropolitul Primat dr. Miron Christea, după care M. S. Regele și Diadochul George au trecut în revistă trupele. După defilare a urmat recepția la Palatul mitropolitan.

Au participat familia regală, miniștrii, înalții prelați, demnitari. Vorbesc Mitropolitul Primat, ministrul C. Argetoianu. A răspuns M. S. Regele într'o scurtă alocuțiune.

*

Pe la jumătatea lunei Februarie va avea loc căsătoria diadohului George cu A. S. R. principesa Elisabeta.

*

Banca Națională va trimite în Ardeal un milion și jumătate de lei pentru plata bonurilor procentului de 40%, oprit cu ocazia schimbului coroanelor.

*

Munca câmpului urmează cu activitatea din cauza timpului frumos.

Eri a sosit din Viena primul tren direct București—Viena.

*

Țăranii ucraineni revoltați au bătut trupele sovietice lângă Kiew îndreptându-se spre nord.

*

Generalul Rășcanu, ministrul de războiu pleacă în inspecția trupelor din Bucovina și de pe Nistru. La întoarcere va expune în fața consiliului de miniștri situația dela Nistru.

*

Curtea de Apel din Iași a hotărât liberarea pe cauțiune a trei socialiști. Au rămas încă arestați deputatul Gh. Tănase, Leon Gheller și studentul Splegler.

*

Un obuz găsit de copii pe malul Siretului a explodat, omorând patru și rănind opt.

*

Eri a plecat cu un tren special la Praga, comisia română însărcinată cu încheierea convenției comerciale și economice cu Ceho-Slovacia.

*

In curând sosește în Țară comisiunea technică engleză pentru cercetarea mijloacelor schimbului în natură dintre noi și Anglia, avându-se în vedere valuta depreciată.

*

Invalizii de războiu au fost scutiți pe viață de impozitul personal.

*

Comisiunea interaliată din Paris a admis eliberarea din București a biletelor directe de tren pentru Londra via Calais. Costul unui bilet va fi de 934 franci francezi.

*

Eri a plecat din Budapesta spre București o misiune ungară pentru a începe tratative economice.

*

Comisiunea superioară a transporturilor a suspendat acordarea de vagoane particularilor până la 22 Ianuarie.

Alegerile senatoriale din Franța

Zilele trecute au avut loc în Franța alegerile senatoriale pentru a împrospăta o treime din numărul senatorilor. Rezultatul alegerilor era cu atât mai mult așteptat, cu cât partidele stângei îl scontau ca pe un succes al lor.

Campania electorală a fost îndelungată și violentă. Fiecare partid a dus lupta cu cele mai bune forțe. Rezultatul însă nu va bucura de loc pe incorigibilii radicali pentru că aceștia au pierdut șase scaune în folosul republicanilor din stânga, care sunt favorabili reluărei relațiilor cu Vaticanul.

In adevăr, discuția reluărei relațiilor Franței cu Vaticanul a fost amânată până după cunoașterea rezultatului acestor alegeri parțiale de senat, în urma intervenirei radicalilor, încă destul de puternici la Senat, care sperau că soarta le va fi favorabilă.

Din fericire, pentru Franța, s'au înșelat.

Poporul, sătul de politica intolerantă dusă de acest partid sectar timp de 30 de ani, n'a mai dat ascultare profețiilor mincinoase și interesate colportate în timpul campaniei electorale, de oareçe războiul cu cortegiul lui de nenorociri a dovedit spiritul de sacrificiu și eroismul catolicilor, pe nedrept calomniați de politicieni radicali.

Clasicul argument, că pactizând cu Roma se știrbește prestigiul național al Franței, n'a mai prins, fiindcă massele n'au dat seamă de falșitatea lui.

Intrucât relațiile diplomatice cu Sfântul Scaun, care orice s'ar spune eo putere politică mondială, sau prezența nunțiului papal la Paris, pot împedica bunul mers al vieței naționale franceze?

Luptând cu astfel de arme ruginite, înfrângerea radicalilor nu va mira pe nimeni.

Acum, când orice chestie de partid s'au confesională trebue lăsată la o parte, pentru ca, uniți cetățenii Franței să muncească în zecit pentru refacerea Țărei. singuri radicalii și comuniștii lui Cachin au făcut gestul reprobat de întreaga lume de a reîncepe sterilele lupte religioase și politice.

Poporul în înțelepciunea sa, neurmându-i, nu le-a dat voturile, așa încât legenda unei Franțe revoluționare și anticlericale va fi murit.

In locul acestor două plăgi, Franța a preferit democrația liberală, națională și tolerantă.

Aceasta e înalta semnificație a alegerilor parțiale de Senat și nu ne îndoim că și Senatul astfel întregit va vota în urma Camerei, cu o majoritate impozantă creditele necesare înființărei ambasadei franceze pe lângă Vatican.

Procedând astfel va bine merita de la Patrie.

R. R. D.

O lămurire pentru publicul care va veni la Balul Presei

Comitetul organizator al Balului Pressei, aduce la cunoștința doamnelor, domnișoarelor și domnilor cari voesc a participa la acest bal, că s'au luat toate măsurile pentruca sălile hotelului New-York să fie în seara de 20 Ianuarie, locul de reuniune al celei mai distinse mondanități.

Elita Clujului poate avea asigurarea desavârșită că acest bal va fi înainte de toate un elegant *bal de societate.*

Cuvinte de anul nou

— Regele către ostași —

Ostași!

„Pe pragul unui nou an, gândurile Mele se întorc cu dragoste spre iubita Mea armată.

„Cu mândrie Mă uit înapoi, mulțumind pe credincioșii Mei ostași, cari au fost fala neamului și pavăza sigură a ordinei în timpuri grele; cu încredere privesc în viitor, când văd cu legitimă bucurie, cu ce avânt au alergat sub drapel contingentele chemate în serviciul Patriei. Intâia dată s'au reunit anul acesta recruți din tot cuprinsul României întregite și au răspuns chemării Mele, plini de simțimântul datoriei.

„Modul voios cum ați alergat sub drapel, îmi este cea mai bună chezășie că și pe viitor Statul și Regele vostru se pot bizui pe credincioșia și vitejia armatei.

„La toți vă urez un an bun și fericit!

Dat în București, la 14 Ianuarie 1921.

Ferdinand.

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

TELEGRAME

Presa franceză și datoriile noului guvern

Paris, 16 Ianuarie

Se anunță că d-l Raoul Péret ar fi primit să alcătuiască noul cabinet.

Noul guvern, scrie *Le Temps*, va avea două datorii esențiale de împlinit: să procure resurse și să apere securitatea Franței. După ce plan vor fi abordate aceste două chestiuni, iată ce trebue să știm încă de acum. Suntem în fața unor nevoi prea apăsătoare pentru ca un guvern francez să mai aibă timp de a pipăi și de a'și face încetul cu încetul o concepție asupra politicii franceze. Oamenii cari vor lua puterea, vor trebui să aducă cu ei și concepția lor. Actele lor vor decurge din ideile lor și poate vor angaja pentru multă vreme viitorul.

Noul cabinet francez

Lyon, 16 Ianuarie

După o altă telegramă se pare că d-l Aristide Briand a primit să formeze noul cabinet în urma stăruințelor d-lui Millerand, președintele Republicii.

Abuzurile germane în Silezia

Varșovia, 16 Ianuarie

„Novi czas" aduce noutăți îngrijitoare în ce privește soarta prizonierilor politici polonezi deținuți în Silezia superioară de autoritățile germane.

Ziarul apelează la comisiunea interaliată pentru a pune capăt abuzurilor autorităților germane.

Acordul franco-argentinian

Lyon, 16 Ianuarie

D-l Clausse, ministrul Franței la Buenos-Aires, a semnat cu guvernul argentinian un acord, prin care se prelungește cu un an termenul de plată a datoriei franceze contractată în Argentina.

Negocierile care au dus la acest acord au fost făcute într'o atmosferă cordială.

Răspunsul german la întrebările Aliaților.

Lyon, 16 Ianuarie.

Guvernul german a redactat răspunsul său la chestionarul pe care delegații aliați la conferința din Bruxelles l'au remis reprezentanților reichului în privința circulației financiare. „Journal des Débats" declară că, guvernul german crede că pe viitor va putea reduce, în mod considerabil și continuu, progresiune constatată în emisiunea de hârtie-monedă și pentru aceasta înțelege să facă o largă întrebuințare a mijloacelor fiscale, așteptând ziua când se va putea recurge la un împrumut consolidat. Guvernul german arată că veniturile sunt insuficiente și de aceia sunt în studiu noui impozite.

Discursul contelui Berusdorff,

Lyon, 16 Ianuarie.

Contele Berusdorff, fostul ambasador german în Statele Unite, a pronunțat un discurs, în cursul campaniei electorale, prin care a preconizat necesitatea pentru germania modernă de a inspira încredere străinătății și de a se reface prin apropierea economică cu Antanta.

Situația în Grecia

Roma, 16 Ianuarie

Ziarul „Le Temps" scrie că trei oameni își dispută puterea în Grecia: Gunaris, Rhallys și Stratos. Stratos este cel care are cele mai multe șanse să se afirme ca reprezentant al voinței poporului grec. El a arătat totdeuna mari simpatii pentru Anglia și dorința unei colaborări sincere cu Italia. Gunaris este socotit ca prea germanofil, iar Rhallys n'are șansă să formeze un guvern durabil. Programul lui Stratos ar fi o colaborare sinceră cu Antanta și menținerea tratatului dela Sevres.

La Atena se știe că Italia caută să aducă o împăcare între grecu și Franța.

Se pun baze serioase pe sprijinul Italiei și se speră că în curând miniștrii aliați vor relua relațiunile oficiale,

Ofensiva greacă în Asia Mică

Lyon, 16 Ianuarie

Un comunuat al statului major elev anunță că armata greacă continuă înaintarea. Pe de altă parte după informațiunile Agenției Stefani ofensiva ar fi oprită din cauza unei puternice rezistențe a forțelor Kemaliste.

Raoul Péret însărcinat cu formarea noului guvern

Lafayette, 16 Ianuarie

In urma întrevederilor avute cu președinții corpurilor legiuitoare și cu diferiți membri ai parlamentului, d-l Millerand, președintele Republicii, a rugat pe d-l Raoul Peret să revină la Elysée și i-a declarat că din întrevederile ce a avut rezultă că președintele camerei este cu deosebire indicat pentru a fi președintele noului consiliu de miniștri. In consecință președintele Republicii face apel la patriotismul d-lui Raoul Péret, rugându-l să primească președinția cabinetului. D-l Raoul Péret a declarat d-lui Millerand că față de insistența sa și de sentimentul quasi unanim al parlamentului crede că, în principii nu va putea refuza misiunea ce i-a fost oferită.

Revolte antibolșevice

Lyon, 16 Ianuarie.

După ziarul *L'oeuvre*, țăranii ucraineni, revoltați contra guvernului sovietic, au obținut un nou succes la nord-es de Kiew, după ce au zdrobit garnizona roșă din Makaroff. Revoluționarii s'au îndreptat spre nord și acum sunt în mers spre Kiew, pe care îl vor înconjura in curând.

Partidul comunist francez

Comitetul conducator al partidului comunist francez și-a ținut prima sa ședință zilele trecute constituindu-și astfel biroul:

Frossard, secretar general al partidului; Loriot, secretar internațional, însărcinat cu relațiunile între fracțiunile comuniste din toate țările; Antonio Coen, secretar ajutor și Dondicol, casier.

D-l Marcel Cachin a fost reales director al ziarului *L'Humanité*; iar Raoul Verfeuil și Julien Oudin au fost numiți delegați permanenți ai propagandei.

Viitorul congres federal al departamentului Seinei se va ține în Ianuarie.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăță și văpsește
Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

O agapă a Muncii

Vineri seara a avut loc o masă comună la care au luat parte personalul redacțional și administrativ al ziarului nostru și personalul tipografiei „Cosinzeana“ a Soc. Cartea Românească.

Trecând peste legăturile familiare sau sociale, am ținut să sărbătorim împreună anul nou, în dorința de a strânge legăturile între cele două Categorii de muncitori: intelectuali și manuali.

D-l Tomescu, directorul ziarului nostru, într'o mică cuvântare a arătat că în realitate nimic nu trebue să ne despartă pe unii de alții, pe muncitorii cu mintea de cei cu brațul, de vreme ce toți ne înfrățim prin *muncă*. Legătura aceasta de muncă, între intelectuali și lucrători, este și mai vădită atunci când este vorba de ziariști și de lucrătorii tipografi. Prin mijlocirea brațului care culege, ideia pătrunde în massele opiniei publice.

Din partea lucrătorilor au vorbit d-nii Chiș și Mailänder, din partea redacției d-l Georgescu Tistu, din partea administrației ziarului d-l Anghelescu, din partea direcției tipografiei d-nii Huber și Ionescu.

O fost o seară frumoasă de apropiere sufletească care nădăjduim că va avea urmări folositoare.

Citiți "Infrățirea"

Intrunirea Reuniunei de Agricultură din jud. Sibiu

La 1 Ianuarie s'a întrunit la Sibiu, reluându-și astfel activitatea întreruptă de război, Reuniunea română de agricultură din jud. Sibiu.

D-l Romul Simu a prezentat un raport pentru reorganizarea acestei societăți, din care extragem punctele principale.

Reuniunea va împrăștia în cercuri cât mai largi metodele științifice de cultura pământului, viei pomilor și albinelor pentru creșterea animalelor și păsărilor domestice.

Unul din scopurile principale ale Reuniunei va mai fi și desvoltarea spiritului cooperatist, aranjarea de expoziții agricole, viticole, horticole și de vite pentru a încuraja astfel prin premiu și alte distincții cultura sistematică a pământului și creșterea vitelor.

Se va alcătui o bibliotecă agricolă pe înțelesul plugarilor și se va încerca scoaterea unei reviste agricole pentru întreg Ardealul.

Reuniunea va stărui pen ru aducerea și împărțirea cu preț convenabil la micii agricultori a mașinelor agricole necesare și pentru obținerea cu ocazia împroprietăririi a unei întinderi de pământ care să fie transformată în fermă model, pe lângă care se va înființa ulterior și o școală practică de agricultură pentru fii al mici agricultori.

Pentru îndeplinirea scopurilor enumărate mai sus, județul Sibiu a fost împărțit în șase cercuri regionale, înființându-se următoarele 5 secțiuni:

Secțiunea I se va ocupa cu economia rurală, cu reforma agrară chestia islazurilor și înființarea de bănci populare și cooperative.

Secțiunea II se va ocupa cu industriile agricole, casnică și a vermilor de mătase.

Secțiunea III cu pomicultura și viticultura, a IV-a cu legumicultura și în fine a V-a cu agricultura.

Munca pe care o desfășură această asociație agricolă e lăudabilă și ar trebui imitată de tot Ardealul.

Corespondent.

67/1920.

Licitație

Subsemnatul executor al Judecătoriei de ocol din Cluj în sensul §-lui 102 al art. de lege IX. din anul 1881 prin aceasta publică în baza decisului din Anul 1918 de sub 2468 al Judecătoriei de ocol Urbană din Cluj, efeptuindu-se în 18 Noembrie 1920 pentru suma de 500 Lei și acea execuțiune de escontentare în favorul d-lui dr Eugen Kertész, d-nei Weinstock Jozsefné mișcătoarele cuprinse și supracuprinse cu această ocasiune și promite în 1000 Lei și anume mașină de cusut se vor vinde prin licitație publică. Deși în urma decisului de sub Nr. G. 6879/1920 a Judecătoriei de ocol Urbană din Cluj pentru încasarea procesiunei de Lei 500 capital, după aceasta din 6 April 1918 interese și spesele de 578 Lei 50 b. stabilite până astăzi se defige și termenul de licitație pe 19 Ianuarie 1921 la oara 2 p. m. în Cluj str. Nicolae Iorga 3 și la acea cumpăratori se invită cu acea observare, că mobilele din sus în sensul de lege art, 15 din 1881 § 107, 108 din partea celui mai sus aceste mobile se vor vinde și sub prețul estimat.

Intru cât mobilele licitande sau cuprins și supra cuprins din partea altor creditori și aceștia sau câștigat drept de atestare asupra licitației în sensul § lui 120 IX. din 1881 se va efeptui și în favorul lor.

Cluj, la 27 Decembrie 1920.

Pentru Dénes,
executor judecătoresc.

G. 7076—1918.

Licitatie

Subsemnatul, executor a Judecătoriei de ocol din Cluj, în sensul §-lui 102 al art. de lege IX din anul 1881, prin aceasta publică în baza decisului din anul 1918 de sub 2977—5 al Judecătoriei de ocol Urbană din Cluj, efeptuindu-se în 13 Septembrie 1918 pentru suma de Lei 338— și acea execuțiune de escontentare în favorul özv. Németh Ferencné reprezentată prin avocatul Dr. Eugen Kertész contra Mihai András, mișcătoarele cuprinse și supracuprinse cu această ocasiune și promite în 2166 cor. și anume vestminte și alte obiecte se vor vinde prin licitație publică. Deși în urma decisului de sub Nr. G. 7076—1918 a judecătoriei de ocol urbană din Cluj pentru încasarea procesiunei de Lei 338 capital, după aceasta din 24 Septembrie 1918 interese și spese de Lei 94— stabilite până astăzi se defige și termenul de licitație pe 18 Ianuarie 1921 la oara 5 p. m. în Cluj, strada Dorobanților 2 și la acea cumpărători se învită cu acea observare, că mobilele din sus în sensul de lege art. 15 din 1881 § 107, 108 din partea celui mai sus, aceste mobile se vor vinde și sub prețul estimat.

Intrucât mobilele licitande sau cuprins și supra cuprins din partea altor creditori și aceștia s'au câștigat drept de a testa asupra licitației în sensul §-ului 120, IX din 1881 se va efeptui și în favorul lor.

Cluj, la 23 Decembrie 1220

Petru Deneș
executor judecătoresc

(285)

O expozitie a industriei bănățene

Citim în „Banatul Românesc“:

Ministerul de Industrie și Comerț a luat hotărîrea de a aranja o expoziție industrială bănățănească la București.

Expoziția se va ține la primăvară. Scopul ei este ca să se dea ocaziune cercurilor industriale și comerciale din București și vechiul Regat, ca se cunoască industria fabricelor bănățene. Tot ce se produce alci, va fi expus, pentruca astfel să se poată asigura pe seama industriei bănățene, piața din București vechiul Regat, creând în acest mod, o legătură economică mai apropiată și mai strânsă.

Pentru asigurarea reușite, Ministerul va da sprijinul și concursul său cel mai nemărginit. Va pune la dispoziție gratuit toate localurile muzeului Industrial și Comercial. A dispus, ca acest local să stea permanent la dispoziția industriașilor noștri pentru a aranja o expoziție de model, permanentă.

Publicațiunea, reclamurile, propaganda, precum și toate spesele cad în sarcina Ministerului. Ministerul se va îngriji de transportarea pe căile ferate a articolelor industriale la București și îndărăt, de transportarea acelora până la expoziție și'napoi. Tot el va griji și de procurarea vagoanelor necesare. Cu un cuvânt, statul să însărcinează cu toate spesele, precum și cu partea cea mai mare a lucrărilor tehnice, ce vor fi de lipsă.

Toate fabricele și toți industriașii cari doresc a lua parte la expoziție, mici și mari, sunt rugați ca, până la 15 Ianuarie 1921, să se anunțe serviciului special industrial din Timișoara, ce fel de articole doresc a expune.

Ce greutate și cât loc ar ocupa acestea?

Pentru transportul în vagoane, cât spațiu ar fi de lipsă?

Vagonul sau vagoanele, la care gară urmează se fie trimise?

Articolele industriale trimise la expoziție sunt de vânzare ori ba? Dacă da, cu ce ce preț?

Prin cine dorește să fie reprezentat la deschiderea expoziției și în decursul ei?

Va trimite fotografii despre fabrica sa și date asupra atelierelor sale ori nu?

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:
Sâmbătă, Duminecă: *Acuze!...* (Partea I.)

Cinema Apollo:
Vineri, Sâmbătă, Duminecă: *Obrazul de la fereastă* (Film polițist).

Cinema Urania:
Vineri, Sâmbătă, Duminecă: *Zeița soartei.* (Film Susanne Grandais.)

Serbările Presei Române din Ardeal la 19 și 20 Ianuarie

Pentru satisfacerea curiozității publicului clujan ca și aceleia a tutulor ardelenilor cari ne adresează necontenit întrebări asupra amănuntelor **Festivalului Presei** care va avea loc la Bobotează și asupra **Balului costumat și mascat** de a doua zi, — dăm în rezumat cuprinsul bogatului program:

FESTIVALUL va avea loc la Teatrul Național. El va fi deschis de **Corul Operii** care va cânta o „Colindă“ a **maestrului Dima** precum și alte cântece ale compozitorului, care va conduce în persoană corul, voind astfel să aducă un omagiu presei române din Ardeal care în totdeauna a știut să-l aprecieze și să-l iubească. D-l **Zaharia Bârsan,** directorul Teatrului Național, va citi sau recita din lucrările d-sale. D-na **Lya Pop,** contra alta Operii Naționale, va cânta:„Divinités du Styx“ de Glück și „Amon fils“ din Opera „Profetul“ de Meyerbeer. D-l **I. Stănescu — Papa,** societar al Teatrului Național, ne va spune cu minunatu-i umor, „1 April“ de Carageale. Tenorul **Emil Marinescu,** noul angajat al Operii Naționale, va cânta „Aria Florilor“ din „Carmen“.

In partea II-a a programului festivalului, **Orchestra Operii,** sub conducerea maestrului **Ion Bobescu,** va interpreta „Suita“ de Grieg. D-l **A. Ionescu — Ghibericon.** Sucietar al Teatrului Național, va spune un monolog ocazional scris de D-l Alex. A. Hndoș. D-na **Anastasia Dicescu,** primadona dela Opera Națională, va cânta „Mireasa Țarului“ de Kimsky Korsakoff. Dna **Stanca Alexandrescu** dela Teatrul Național, va spune „Povestea Mărgăritarului“ de M. S. Regina Maria. D-l **Const. Pavel,** tenorul Operii Naționale, va cânta „doine“ de Tiberiu Brediceanu. D-na **Tatiana Fulda,** prima balerină a Operii Naționale, va dansa „Copelia“ de Léo Délibes și „Dansul Silfidelor“ de Grieg.

Partea III-a a programului festivalului va fi consacrată **actului II din Opera „Madama Butterfly“,** cu concursul doamnelor Elena Roman, Lya Pop și maestrului dirijor Schüller.

Prețurile locurilor la acest festival vor fi **cele obișnuite la premierele Operii.**

Balul costumat și mascat va fi, după cum am mai anunțat, o serbătoare a fanteziei, spiritului și eleganții. Pentru a ingădui libera manifestare a înclinărilor publicului și a înlesni participarea la bal a multor distinse persoane cari ar fi șovăit din considerații de toaletă, s'a hotărât ca toate constumele să fie binevenițe: travestiuri istorice, simbolice, fanteziste, dominouri, toalete de bal și **in deosebi costume naționale.** Masca nu va fi obligatorie, dar va fi admisă.

In afară de **o tombolă uriașă** și de nenumărate paviloane cu surprize, în timpul balului, publicul va putea aplauda un bogat program artistic din care menționăm:

„Clujul Vesel“, Sketch într'un act și un prolog cu concursul artiștilor Jeana Popovici, Miron Popovici, Ionescu-Ghibericon, etc., și al coriștilor dela Operă.

Apoi: **Cuplete de actualitate,** un minunat **duet al țiganilor, șansonete franceze, dans claquete american, dansul patinajului, dans olandez** (sabots), **cântăreții vagabonzi, trubadurii veseli,** caricaturistul à la minut, măștile demascate etc., etc.

Nu e dar de mirare că cu un astfel de program, cu surprizele cari nu pot fi mărturisite și cu fastul decorului, balul presei va fi unic în felul său în saloanele hotelului New-York neîncăpătoare pentru enormul public care va da năvală.

Prețul intrării: **50 de lei de persoană.**

La spălătoria chimică CZINK se curață un rând de haine pentru 30 Lei, pentru 120 Lei sep vo-
sește. □ Firma cea mai recunoscută. □ Execută prompt și bine.
Telefon 556. 22 **Fabrica Cluj, Strada Dézsma No. 5.** **Telefon 556**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR cu praxă în cancelarie advocațială caută ocupație. Adresele rog a se trimite la administrația ziarului sub No. 1887. 283

STUDENT MEDICINA înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiencios". 254

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

INSTRUMENTE noi pentru dentisti, dinți, materii pentru plombagiu (amolga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoria 6 etaj I. 1.

CUMPAR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 usa 2.

MAȘINĂ de scris de vândut. Str. Mamorandului 4. (curte dreapta etaj) între 12—1 și 7½. E. D.

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balansoire covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani in sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică românc dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

PĂRVULESCU. Veniți la balul ziariștilor. Neli.

ROMANIA
PRIMARIA ORASULUI CAREII-MARI
(Județul SATUMARE)

Nr. 6413/1920.

PUBLICAȚIUNE

Aplicații dela orașul Carei-Mari având a obținea competințele de vestminte în natură, pentru efeptuirea acestora se escrie concurs de licitație minuendă publică, la care pot concura comercianții și industriașii și din alte orașe.

De tot sunt a se face 8 bluze, 19 rânduri vestminte, 28 părechi ciroboate (cizme), 9 chipie, 19 pălării, căciuli, etc.

Condițiunile detailate se pot vedea în oarele oficioase la intendentul orașului Carei-Mari.

Cei cari voesc să concureze își vor înainta ofertele în plicuri închise, adresate primarului orașului Carei-Mari, cel mult până la 30 Ianuarie 1921. Ofertele ce vor ajunge mai târziu nu vor putea fi luate în considerare.

Carei-Mari, 31 Decembrie 1920.

Primarul:
Indiscifrabil.

89

Telegramă! Telegramă!

Alergați toți la Marele magazin de articole technice

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.

Becuri electrice (villany égök)

mai eftin ca ori unde.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" S. A. SIBIU. □□□□

210

Turnătoria Gutenberg

București, Str. Paris 20.

265

Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

Un candidant de advocat

cu praxă, află aplicare momentan în cancelaria advocatului:

273

Dr. Liviu T. Ghilezan
Cluj, Str. Regina Maria No. 32.

Mare expoziție
la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

9

JANKY

BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea inteiectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

---

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

„MAGAZINUL BARZA"

senzație de Crăciun:

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei in sus. 52

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

FIRMA

DICK JACOB și FIUL

CLUJ, Strada REGINA MARIA 5 (fost Deák Ferenc)

Reduce prețurile senzațional la **98** prelungind vânzarea până la 26 l. crt.

1 m. stofă pentru dame, Tegethof, cal. I, lăț. 130 cm.	Lei 98
5 m. barchet	Lei 98
5 m. creton	Lei 98
5 m. batist	Lei 98
1 buc. cârpă mare	Lei 98
1 „ cămașe și izmene de trico	Lei 98
10 părechi ciorapi pentru copii	Lei 98
10 „ „ „ dame	Lei 98
10 „ „ „ domni	Lei 98
1 bucată umbrelă pentru dame	Lei 98

155

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.

58

„ECONOMUL"

286 **Bancă agrară, comercială și industrială**
Cluj, Str. Regele Ferdinand No. 26.

CONCURS

La institutul nostru află aplicare momentană în condițiuni favorabile, cu sediul în Aleșd **Un contabil** cu cunoștințe în afaceri de păduri.

Absolvenți de scoală comercială și cu praxa sunt preferiți.

Ofertele cu condițiunile de salar etc. să se înainteze până la 1 Martie 1921. *Direcțiunea.*

„Economul" bancă agrară comercială și industrială în Cluj, primește **Depuneri** după mărimea și durata lor **cu 4½—5½%.** Direcțiunea.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Haneș,

brevetat de inaltul Ministeriu. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăsturului No. 2.

Intreprindere de transport

„VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. □□
144

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj interește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

272 **Str. Mănăstur No. 7.**

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi

Brânză de oi

foarte bună, cu preț eftin
VINDE

VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 12.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

Mațari

Stomace (mure)

uscate de viței cumpără in orice cantitate fabrica de Cheag **„Victoria"**

D. Blau & Co.
290 GALAȚI.

„Democratia"

La 1 Ianuarie 1921 s'a deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustoase. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la lordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.

199

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârție asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace.

29

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREȚUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.
Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

Varieteul „Biasini"

Cu începere de astazi Program Nou de remarcat
5 Ramaschoff 5 celebri dansatori ruși
Kirry and Sidney comici bicicliști.
77 In curând Marele Cupletist român
Emil Dumitrescu
în noile sale creațiuni
După spectacol urmează Dans Tabarin cu concursul tuturor artiștilor.

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

Dacia România

Societate generală de Asigurare din București Intemeiată la 1871.

Capital de acțiuni Lei 24.000.000 deplin vărsați
Rezerve Lei 85.901.880
Daune plătite dela înființarea societății Lei 294.493.494
Daune plătite în anul 1919 Lei 11.820.397

„DACIA-ROMÂNIA" este societatea cea mai veche și mai puternică din țară. Trecutul ei, însemnatele sale capitaluri și persoanele cari o conduc, dau asiguraților cele mai depline garanții pentru asigurări cât de mari în ramurile: INCENDIU, GRINDINA, TRĂNSPORTURI, VIAȚA, ACCIDENTE, FURTURI prin SPARGERE, în toate combinațiunile și în condițiunile cele mai prielnice pentru asigurați.

Lămuriri se dau îndată la cerere, în București, la Sediul societății, str. Wilson No. 3 sau la agențiile ei principale din str. Stavropoleos No. 15 și Regală No. 8, în județele din vechiul Regat la agențiile ei din toate orașele, iar în ținuturile alipite în următoarele orașe: BRAȘOV, Soc. „Carpathia", str. Neagră No. 62, CLUJ, Calea Victoriei 25, CHISINĂU, str. Puskin No. 25, CERNĂUȚI, str. I. Flondor No. 22, DICIO ST. MARTIN, Banca Comercială & Industriale din Valea Târnavei, ORADEA-MARE, Ing. I. V. Fătu, str. Regele Ferdinand No. 12 TIMIȘOARĂ, C-tin Boncescu, la Banca Românească, ARAD, Robert Spiro Unirei 7.

67

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosopé.

14

Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a Institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. Duminecă 23 Ianuarie 1921 No 13

BIBLIOTECA ASTRA SIBIIU

Administrația ziarului „Infrățirea“
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiu

Infrățirea

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

8 pag. 50 bani

Redacția și Administrația: [illegible], Str. Iuliu Maniu No 3. (Etag II.)
Telefon: Administrația No 952, Redacția No 21[illegible]

Abonamente: 1 an . . 120 lei, 6 luni . . 60 lei, 3 luni . . 30 lei

Ponegrirea României

In contra României se constată, din ce în ce mai mult, că s'a pornit o adevărată companie de ponegrire în presa din străinătate.

In ultimul timp mai cu osebire s'a putut simți acest dureros adevăr și dacă toi publicul românesc ar fi în măsură să citească toate gazetele mai de seamă din occident, s'ar putea convinge că această companie nu e un incident, ci a luat caracterul unui adevărat sistem, repetat în cele mai dificile situații în care ne aflăm.

Mai înainte încă de războiul mondial, când aveam o țară mai mică, am avut prilejul de-a constata această pornire în contră noastră. Pe atunci mai ales în ce privește chestiunea evreească, întrucât în majoritate presa mondială este în stăpânirea evreilor, am avut de suferit ponegririle și calomnia acestora, exercitată ca o presiune pentru acordarea drepturilor politice. Invențiuni de pogromuri și persecuții erau periodic perindate în toate cotidianele din centrul Europei, contribuind în acest fel în bună parte la scăderea prestigiului nostru de țară civilizată.

Acum însă când, după războiul întregitor de meam în atâtea prilejuri țara noastră a făcut dovezi strălucite de virtute și de drept la considerația lumii civilizate, și când drepturile politice ale evreilor au devenit o realitate înainte încă de a se impune clauza minorităților, ar trebui să ne mirăm de continuarea și chiar intensificarea campaniei de prigonire și calomniau, dacă nu ne-am da seamă, că încetind un interes urmează altele, cu mult mai mari, al mai multor elemente.

De data aceasta ne aflăm, în primul lui rând, în fața intereselor tuturor vecinilor care ne păstrează dușmanie și urmăresc ca prin discreditarea noastră să-și înlesnească și să câștige lupta pe care abia au început-o în vederea scopurilor iridente. Așa avem Rusia, rămasă imperialistă în în concepții și sub delirul bolșevismului, avem Ungaria, nevindecată de șovinism ci mai înverșunată și mai aprinsă ca oricând, avem Sârbia doritoare de-a face cu neputință repararea în viitor a nedreptății ce ne-a făcut, și, pentru a ne închide cercul, avem dușmănia nepotolită și a Bulgariei pentru Dobrogea nouă.

Aceste toate sunt însă numai în ce privește dușmănia politică pentru revendicări de teritorii, care, oricât de nedrepte ar fi, totuși nu încetează de-a forma pentru naționalismul fiecărui stat și mai ales pentru politicianismul respectiv al conducătorilor lor, un prilej, minunat de continuă agitație și de statornic element de exploatare a popularității.

Dar mai avem de adăogăt, și în că prin angronajiul ce-l are, în fruntea tuturor acestor elemente de dușmănie, și acțiunea de presiune a marei și internaționalei finanțe care, în felul acesta urmărește neîntreruptași persistenta încercare de-a ne subjugă.

Deopotrivă și finanța internațională și dușmanii iridenți, au interesul de-a ne ponegri, de-a crea o atmosferă dezestroasă și pentru impiedecarea ori căror relațiuni economice în afară de amestecul consorțiurilor acaoparatoare, și pentru ca, pe urma acestei atmosfere, precum și a slăbirei provocate prin ea, pretențiunile teritoriale de dușmanilor vecini să capete o justificare și putință de realizare.

Iată așadar în ce stă corelația de interese între vecinii dușmani și între marile consorțuri financiare, acum, după statornicirea tratatelor de pace, ca și la statornicirea acestora, când, după cum se știe, interesele noastre legitime s'au isbit de aceiași alianță, împotriva însăși a propiei alianțe din care făceam parte.

Cunoașterea originei intereselor ce ne dușmănesc, trebuie însă ca să ne puie în situația de-a ne apara cât mai repede, cât mai energic și cât mai temeinic.

In fața armatei de propagandiști, organizați în birouri de informații, alcătuite de profesorii gazetarii și intelectualii de frunte ai Rușilor, Ungurilor, Sârbilor și Bulgarilor, încărcați cu fonduri de milioane, să trimitem și noi, rupând de ori unde, de asemenea o armată de intelectuali, din cei mai aleși și mai idealiște, cari să înțeleagă că pe urmele dorobanțului, care cu jertfă le-a dat puterea să vorbească în numele României întregite, au datoria de-a nu se întoarce decât învingători.

Să scrie, să vorbească și să nu aibă odihnă până ce, gloria de-a fi cu adevarat un popor uman, civilizat și capabil de-a guverna minoritățile răslețe fără prigonire, să fie cunoscută tuturor, iar calomnia și denignarea să fie doborâtă.

Să înțeleagă guvernul acestă și ori care ar veni după acesta, că în fața primejdiei reale ce prezintă campania de ponegrire a presei străine din afară, nici un sacrificiu nu e de prisos pentru a răspunde așa cum trebuie, în tot momentul.

Și apoi, deasemeuea să nu se nite că, dacă avem de luptat în afară cu o presă străină, apoi avem și înăuntru deasemenea dușmania neînfrânată, mascată și mai periculoasă, o presei întrăinate. Gând în gând cu a cea străină, aceasta dinăuntru, adesa scrisă de aceleași mâni și inspirată de interese comune, constituie pentru cucerirea și subjugarea din nou a neamului nostu, aceea ce pentru Troeni a constituit calul Troian.

Ev.

Circulația energiilor naționale

Discuțiunile ultimelor zile s'au oprit mai mult asupra unei chestiuni politic privitoare la mijloacele de unificare a Ardealului cu celelalte provincii ale României. Nu e nimeni dintre noi care să nu fie convins că act, pe acest pământ prigonit de o stăpânire milenară, e nevoie de restabilirea unui echilibru firesc al caracterului său etnic. O stărnitoare tendință de maghiarizare a schimbat, la suprafață, structura națională a Ardealului, ridicând deasupra populației românești o pătură străină, a cărei situație privilegiată a dat naștere unei stări de lucruri false.

Astfel, nu puteai găsi, cei vechea Ungarie, decât foarte arareori, români cari să fie funcționari, magistrați, profesori universitari, prefecți, ingineri, negustori, singurele profesiuni libere deschise intelectualilor noștri din Ardeal erau advocatura, preoția și mai rar, medicina.

Astăzi, când o altă viața de Stat s'a întins asupra Ardealului, când vechile cătușe au căzut și poporul oprimat al satelor de pe câmpie sau din munți a intrat, însfârșit, în exercitarea drepturilor sale majoritare, formele mincinoase de ieri trebuian schimbate.

Consiliul Dirigent, în munca primelor sale luni de existențăria lovit dela început de această greutate. Fiecare energie românească era binevenită; nu ne puteam plăti luxul de a respinge pe acelea care se ofer au. În chipul acesta am ajâns să incropim aici cua ceeace aveam la îndemână, o administrație, o justiție o funcționărime, care începe să ia caracterul firesc al țărei acesteia persecutate.

E în afară de orice discuție că o asemenea prefacere n'a putut fi făcută fără ajutorul venit din vechiul Regat. Acesia a plătit astfel o veche poliță, a celor două descălicători, politice și culturale, întâmplate la interval de peste o jumătate de veac. S'a făcut apel, într'adevăr, la elemente la Romdnia de ieri, a cărui existență independentă, cu toate greșelele ei inerente, i-a dat putința să producă mai multe forțe pregătite pentru îndeplinirea unor funcțiuni sociale într'un Stat național liber. Câteva din aceste forțe sunt azi în Universitatea, în Magistratura, în Teatrul sau în Administrația românească din Ardeal.

Oricât le-ar plăcea unora să înfățișeze însă pe aceștia ca „elemente venite să se căpătuiască“, situația e limpede. In cuprinsul hotarelor României întregite a început circulația energiilor românești. Cele bune sunt binevenite, ori de unde ar sosi, gândurile și faptele rele, sunt condamnabile ori cât ar fi ele provinciei care le-a născut.

A.

„LICHELELE“

A porni dela câteva exemple pentru a generaliza, dar mai cu seamă a arunca vina câtorva, asupra unei întregi categorii de oameni, este totdeauna a păcătui.

Cu cele de mai sus mă refer la epitetul greu și nemeritat pe care fruntașul ardelean d-l Vaida l'a aruncat — probabil fără să se gândească maiîntâi, — acelor care au venit din vechiul regat în Ardeal. Ne convine să credem că d-l Vaida a scăpat cuvântul în înflăcărarea discuției, de și tot d-sa este acel care în vară a acuzat întreg milionul de români, care s'au jertfit pentru desrobirea fraților, că nu au făcut războiul din dragostea pentru frați, ci din cauze impuse și tot d-sa fiind acel care preconizează ideea *Ardealului pentru Ardeleni* ca și când diferitele provincii ar fi state diferite și nu ar fi locute de aceiași scoborători ai daco-romanilor, separați între ei numai temporar de vitregia timpurilor.

Ne convine să acordăm această scuză d-lui Vaida, pentru a micșora în acelaș timp și vina d-sale și jicnirea adusă celor insultați.

Ne place de asemenea să credem că cuvintele jicnitoare rostite de d-sa, nu sunt ecoul opiniei publici ardelenști, sau că cel puțin este numai ecoul celor câteva sute de maghiarizați, care desconsiderați, chiar dela început de românii din regat la venirea lor aici, caută să-i discrediteze pe toate căile.

A arunca epitetul de *lichiele* celor veniți din vechiul regat, este a pălmui pe toți eroii morți sau rămași în viață, care în tot trecutul lor nu au scăpat nici-o ocaziune să nu infiltreze dragostea de frații subjugați în masele din România veche, care nu au încetat a plânge o singură clipă de jalea și dorul celor de sub dominație străină, care nu au pregetat o singură secundă să-și lase mame, soții, copii și tot ce au avut mai scump, pentru a pune mâna pe arme când ceasul desrobirei fraților a sunat.

A scrie cuvântul *„lichea“* pe *„Mihai Viteazul“* cu care majoritatea celor veniți de dincolo, au pieptul înpodopit, este o crimă d-le Vaida! Este o crimă pentru că d-ta nu știi și nici nu ai de unde să știi, că în Ardeal în ajutorul Ardealului, au venit în majoritate tot acei care au câștigat pe „Mihai Viteazul“ pentru că au sângerat la locul de onoare nu odată ci de repetate ori și nu acei care au câștigat aceiași distincțiune pentru că erau favoriți. Acei favoriți nu au venit d-le Vaida, pentru că nu s'au simțit atrași de măreția cauzei nici înainte, nici în războiu și nici după războiu: dar au venit toți acei care au știut și putut să se înflăcăreze și mai înainte și când și-au putut vărsa sângele pentru Ardeal ca și atunci când Ardealul eliberat, a avut nevoie de oameni pentru organizare pe toate terenurile.

Au venit profesori, magistrați, muncitori cinstiți, idealiști, care de dimineața până seara, zi cu zi, nu fac alceva decât să-și încordeze toate forțele într'o muncă supra intensă, pentru binele obștesc.

Neobosiți din zori și până 'n noapte naționalizează, romanizează, cultivă, arată calea dreaptă celor rătăciți, muncesc pe tăcute dar rodnic la închegarea, la propășirea norodului acestui horopsit, leagă fir cu fir urzind țesătura unif cărei sufletești, clădesc și cimentează cetatea românismului, pe care vor s'o facă de nebiruit, pentru ca d-ta urcat în vârful acestei cetăți să le poți striga, dela înălțime, „lichelel...“

Nu ai de unde să știi d-ta că acei care au venit în Ardeal nu sunt lichele, pentrucă nu ai cunoscut nici ca oameni nici ca activitate decât pe acei care au venit ca vânători de situație sau ca oameni de afaceri și ai judecat pe toți, după cei câțiva pe care i-ai cunoscut sau despre isprăvile cărora ai auzit. Și e natural să fie așa căci numai lichelele cum le zici d ta, fac vâlvă în jurul lor și deci despre ei ai putut auzi, pe când furnicarul de muncitori cinstiți, devotați cauzei comune și nu situației personale, își desvoltă toată rodnica lor activitate pe tăcute, fără zgomot, fără dorința de a parveni, ba chiar jenându-se când se face caz despre meritele lor.

Este însă un mare păcat a scălda pe toți în aceeaș apă.

Și este păcat nu numai pentru că epitetul nu li-se cuvine, căci ei nici nu cred că iau în considerare aprecierile unuia sau altuia, chiar atunci când sunt insultați, căci ceia ce nu li-se poate atribui nu-i poate nici jicni, dar pentru motivul că derutezi masele, a căror încredere și-au câștigat-o, prin activitatea și faptele la și ei au mare nevoe de creditul maselor, pentru infiltrar propovăduirilor lor.

De-altfel lichele nu sunt numai în vechiul regat și aceasta o judece numai după desamăgirea ce au suferit în speranțele ce-mi amintesc că-și puseseră toți oamenii de bine din regat în moralizarea ce vor aduce frații Ardeleni, la unire.

I-mi amintesc perfect cu câtă dragoste și căldură se vorbea în vechi l regat la sfârșitul războiului despre oamenii cu moravul sănătoase ai Ardealului și câtă ușurare se simțea în speranța că oamenii noui ai țărilor des obite, vor întrona și în vechiul regat o stare de lucruri nouă, că vor curăța atmosfera de mirosul otrăvitor al putregaiului existent acolo.

Iluzii spulberate, căci în afară de o mână de fruntași, s'au găsit și aici aceiași vânători de situații, do nici de parvenire și îmbogățire, oameni de afaceri și speculatori ai bunului public, s'au găsit și aici ca și acolo după cum sunt și aici ca și în vechiul regat mulți, foarte mulți oameni, de bine români adevă-

ţaţi, muncitori tăcuţi dar zeloşi, pentru binele obştesc, care nu fac însă sgomot în jurul lor, care trec neobservaţi, care te admiră în cele bune după cum eşti admirat şi de cei din vechiul regat, dar care te desaprobă hotărât când ceri „Ardealul pentru Ardeleni", după cum şi cei din vechiul regat desaprobă pe cei care au considerat Ardealul ca un mijloc de înbogăţire sau creiare de situaţii, de dincolo.

Să ştii d-ta, d-le Vaida, că greutăţile consolidărei acestui Stat pe umerii acestora se reazimă, fie ei din Ardeal, fie din Basarabia, regat sau de ori unde, după cum menţinerea conştiinţei naţionale în decursul veacurilor şi înfăptuirea visului secular tot opera lor este, după cum şi grija viitorului acestei ţări tot ei o poartă.

Şi dacă d-ta şi alţi oameni de ispravă ca d ta nu puteţi isprăvi nimic acolo unde naţia va trimis, din cauze pe care le cunoaştem şi pentru care nu vă facem nici'o vină, ei însă muncesc.

Dar dacă din cauza modestiei lor în aceste timpuri când toţi aventurierii fac cât mai multă larmă pentru a parveni, când faima unui singur om, este suficientă să deschidă porţile parlamentului tuturor vrednici sau nevrednici, când se ridică la situaţii nesperate toţi jefuitorii şi înbogăţiţii de peste noapte, văscenetul faptelor lor nu a ajuns până la d-ta, căci altfel nu-mi închipui că l-ai fi nesocotit astfel în cât să-i scalzi în aceiaş bae cu toate lichelele. Că Ardealul nu este cucerit de cei din regat este iarăşi neadevărat. Nu este rob, subjugat, da, căci nu se poate concepe fraţi stăpâni şi fraţi supuşi, dar cucerit este şi este cucerit din mâinile străinilor cu preţul unui întreg milion de vieţi şi a nespuse suferinţe.

Toate cântările şi poeziile celor din regat, prin care noi lichelele de astăzi, infiltrăm în masele de peste munţi dragostea de fraţi, conţin în ele *„să cucerim ce avem de cucerit"*.

Şi dacă răsunetul acestor cântări ca şi răsunetul activităţii zilnice a dascălilor de dincolo, care nu încetau un moment de a îndulcoşa inimele tinere şi ale infiltra dragoste de ardeleni, şi al tuturor discursurilor care nu se isprăveau niciodată de cât cu o mână pe inimă şi alta spre cer, jurând că mai bine perim cu toţii, decât să ne lăsăm fraţii în părăsire şi robie, cu un cuvânt, dacă răsunetul întregei, activităţi a lichelelor de astăzi a putut face ca, mai mult cu măciuca de cât cu tunul, să pornească la luptă pe viaţă şi pe moarte milionul, despre care d-ta spuneai că au făcut războiul din cauze impuse, va înţelege oricine că nu răsplata ce capătă, li-se cuvine.

Al. Măneiulescu
Deva.

DIN LUGOJ

Moartea ziaristului Cassian R. Munteanu. — O nouă revistă literară.

In 12 luna c. s'a stins din viaţă, la spitalul judeţean din localitate, tânărul publicist bănăţean Cassian R. Munteanu. Pe vremea ungurilor acest tânăr a fost arestat pentru câteva scrisori de pe câmpul de luptă, cu tendinţe ascunse, publicate în *Românul* din Arad şi urma să fie escortat la tribunalul militar din Timişoara. In ajunul escortări însă i-a reuşit să evadeze din Garnizoana Caransebeş, unde era cu regimentul şi unde era pus sub pază provizorie. A luat drumul munţilor şi a trecut în România, unde a contribuit mult la desrobirea noastră şi cu scriscrisul şi cu fapta. A făcut campania din Moldova, iar după alipirea Basarabiei a scos la Chişineu un ziar românesc. După ce armatele române au trecut gloriase carpaţii şi au cucerit Ardealul, iar Banatul era ameninţat cu o nouă robie, cu cea sârbească, — a scos la Bucureşti, împreună cu alţi tineri bănăţeni, ziarul de propagandă *„Bănatul"*.

In toamna anului 1919 a fost nevoit să se ducă în Italia ca să-şi recapete sănătatea cu totul sdruncinată. In vara anului 1920 s'a reintors şi, reluându-şi activitatea ziaristică, a scos *„Glasul Bocşei"*, luptând contra demagogilor, cari, veniţi din toate părţile, găsiseră cuib bun în pământul nostru mănos. A fost ales deputat de Bocşa. Acum câteva luni însă a fost nevoit să se interneze din nou în spital, din cauza boalei care, nefiind complect vindecată se agravase mai rău. A intrat în spital şi nu a mai eşit! A fost — şi acum nu mai este! . . .

Regretatul a avut pe lângă activitate ziaristică şi o vie activitatea literară.

A lăsat în urma lui volumul de proză, *Martirul Cătanelor*, volumul de poezii *Pribeag* şi Comedia *Rai şi Jad*. Fie ţărâna usoară!

* * *

Duminică 16 luna curentă a avut loc înmormântarea tânărului ziarist şi literat Cassian R. Munteanu. Rămăşiţele pământeşti ale răposatului au fost ridicate dela spitalul judeţan unde şi-a dat obştescul sfârşit şi depuse spre vecinică odihnă, în cimitirul gr. or. Inmormântarea a fost cât se poate de simplă. Comvoiul s'a oprit la Prefectură unde s'a celebrat o slujbă divină. Au fost de faţă toţi preoţii gr. catolici împreună cu Episcop Valeriu Frenţiu, D-ni V. Bârlea şi A. Imbroane au ţinut discursuri. In tot drumul dela spital până la cimitir a cântat muzica militară. La cimitir au vorbit prietenii răposatului, ziaristul Constantin Savu şi Profesorul Bolboca. In vreme ce corul lui Vidu, intona marşul „Eroi am fost", coşciugul se aşează într'o groapă săpată în simplu lut, iar familia şi prietenii răposatului au vârsat lacrimi amare.

* * *

Cu începere de la 1 Ianuarie apare în oraşul nostru revista literară-ştiinţifică „Zorile" la care colaborează pe lângă o seamă de scriitori tineri din Banat (Mihail Gaşpar, Calomfir Nufăr. G. B. etc.) şi câţi-va scriitori din ţară, mai mult saui puţin cunoscuţi (Al. T. Stamatiad, G. I. Dejescu, Camil Petrescu etc.).

Revista aceasta umple un gol bine simţit în viaţa noastră culturală: „Banatul acesta — zice Redacţia în articulul „Un ideal" — a fost în trecut un mare centru cultural, iar azi e molipsit de politicianism sec, duce campanii fără rost, iar în el tronează pisma şi răutatea".

Mă gândesc la frazele de paradă de prin turneurile electorale, ale aşa zişilor „politicieni" dela noi şi mărturisesc cu durere, că vorbele acestea exprimă lucruri care se petrec la noi, sunt adevăruri triste. In faţa acestor adevăruri, tinerilor de la „Zorile" nu le putem spune decât doar un cuvânt de încurajare, iar deviza: „Voim să aducem iarăş vechiul entuziasm în mândrul nost Bănat" — le o aprobăm şi dorim din toată inima ca ea să fie realitate ca mâine.

Cor. V— U—

Citiţi „Infrăţirea"

CRONICA IAŞULUI

Mişcarea universitară: Candidaţii la catedra de Sociologie şi Etică dela Universitatea ieşeană şi pasionantele lupte dintre profesori. — Chestiunea căminului studenţesc. — Activitatea negativă a unui director compromis.

Viaţa universitară din localitate are de înregistrat o luptă pasionantă dusă între cele 2 tabere, în care s'au împărţit profesorii universitari, dintre care una susţine pe d-l Gh. Aslan docent dela Universitatea din Bucureşti şi cealaltă pe d-l P. Andrei, conferenţiar de la Universitatea din Iaşi, ambii candidaţi la catedra vacantă de sociologie, etică şi filozofie antică de la Universitatea din Iaşi.

Facultatea de litere a recomandat pe d-l Gh. Aslan pe baza art. 81, candidatul având lucrări de valoare apreciate şi de câtiva profesori de la Sorbona, dintre care citâm pe marele filozof francez contemporan Boutroux, care s'a exprimat în termeni eloglogioşi asupra scrierilor tânărului sociolog. Senatul Universitar, ce trebuia să facă a 2-a recomandare, nefiind în număr, nu s'a putut întruni la data fixată şi în urma cererei a 7 profesori universitari, mare le colegiu, la care iau parte toţi profesori, va fi convocat în curând pentru a lua în discuţie chestiunea ocupărei catedrei vacante.

Profesorii care au sesizat întrunirea marelui colegiu, fac parte din tabăra profesorilor susţinători ai d-lui P. Andrei, care pe lângă cele câteva lucrări elogios apreciate de specialiştii noştri, a desvoltat o activitate merituoasă că conferenţiar la catedra de istoria filozofiei din Iaşi. Partizanii d-lui Andrei, dintre care remarcăm pe criticul I. Brăileanu şi juristul Matei Cantacuzino, cer scoaterea catedrei la concurs, pentru a se curma prilejul destăinuirei patimilor personale între profesori şi a se acorda catedra vacantă candidatului care o merită.

Dar mai interesant este faptul că cei doi candidaţi au împărţit în două partide şi pe studenţii ieşeni, curentul cel mai puternic fiind determinat însă în favoarea conferenţiarului ieşean Andrei, care în urma acţiunei de popularizare a problemelor filozofice, susţinută prin interesantele sale conferinţe, a devenit alintatul studenţimei şi al societăţei intelectuale ieşene.

Aşteptăm decizia marelui colegiu, noi socotind că concursul ar fi hotărîrea cea mai echitabilă şi cea mai în măsură de a potoli deslănţuirea atât de regretabilă a pasiunilor în viaţa universitară.

* * *

De câtva timp presa ieşeană îşi deschide larg coloanele studenţilor, care revoltaţi de starea de lucruri intolerabilă dela căminurile studenţeşti, dau în vileag fapte ce îţi umplu sufletul de cea mai legitimă indignare.

Atâta indolenţă din partea celor interesaţi în conducerea căminurilor, atâta mizerie în care trăesc bieţii studenţi fără mijloace, atâta desconsiderare faţă de tinereţul oropsit de soartă să-şi facă studiile în condiţii atât de vitrege, te face să gândeşti cum a putut până acum studenţimea ieşeană să îngăduiască în fruntea unei instituţii, menită să dea studentului sărac posibilitatea de aşi face studiile fără grija deprimantă a existenţei, oameni, a căror atitudine scandaloasă jigneşte adânc demnitatea studenţilor căminişti.

Condiţiile mizerabile în care îşi duc viaţa sărmanii studenţii, sunt descrise în ziarele locale în culorile cele mai întunecate, care corespund în totul dureroasei realităţi. Fără combustibil, studenţii sunt nevoiţi să stea adesea cu pledurile de învălit în spate, pentru ca cu mâinile zgârcite de frig să ţie în mână cartea de studiu. Din cauza personalului insuficient, studenţii trebue să-şi facă de multe ori singuri curăţenie, pentru a putea trăi în limitile celor mai modeste cerinţe ale higienei.

Dar ticăloşia conducerei căminului culmineză în condiţiile de ospătărie de rând, în care se serveşte masa. Intr'o baracă de scânduri, unde glodul năclăit de pe duşamea se prinde de picioare, de alungul unor mese de scânduri fără feţe de mese şi şervete şi în farfurii care se spală „a la minute" în nişte zoi încălzite, cu facămuri pe care rugina şi murdăria îşi disputâ întâietatea, în aerul umed care îţi intră în oase, astfel îşi ia masa compusă din 2 feluri de mâncare, prost gătite şi mai totdeauna aceleaşi, bietul student care a implorat adăpostul căminului. Scene care îţi evoacă „Azilul de noapte" a lui Gorki.

E. P.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Literatura dramatică maghiară

Există între noi, românii ardeleni, o tendinţă de a ne deprecia înşine pe toate terenurile.

Mulţi, spre a dovedi, ce buni observatori sunt şi ce vederi largi au — să întrec în a defăima tot ce e românesc, în favoarea duşmanilor noştri.

Iţi vorbesc cam aşa: „Sunt bun român, sunt bucuros de România întregită, dar „cu durere" trebue să recunoaştem, că ..."

Chiar când e vorba de o evidentă calitate naţională, se feresc de a o lăuda, temându-se, că vor părea *naivi*.

Robiţi de fetişismul trecutului, mulţi fac azi pe grozavii adaptând falsurile susţinute de către foştii stăpâni.

Unul... îţi explică cu o caraghioasă înverşunare, că limba ungurească ar fi mai bogată decât a noastră, neştiind, sămanul, că el confundă neştiinţa limbei sale materie cu vocabularul românesc.

Sunt alţii, cari citesc ce e drept — ziare româneşti — odată la lună — însă „Ujságul"-ul, obicinuinţa lor de ani de zile, — zilnic!... Altă „oaie rătăcită" îşi justifică interesul exclusiv pentru teatrul strein cu motive de „superioritate culturală," în loc să fie cu tot sufletul pentru acel templu al artei, care pentru prima oară e al nostru!

Ne vom ocupa acum cu una din legendele mincinoase, cari plutesc în aer: credinţa oarbă în valoarea grozav de înaltă a literaturei, — în special a pieselor de teatru — ungureşti — faţă de cele româneşti.

Ca să nu fim învinuiţi că am confunda literatura cu politica, în loc de părerile noastre vom da opinia renumitului critic german, *Alfred Kerr*, care cu ocazia unor conferinţe ţinute de dânsul, a fost în 1913, oaspele Budapestei.

Reporterii unguri s-au folosit de această ocazie, să afle ce părere are vestitul critic despre literatura actuală maghiară.

Acest interview a apărut în ziarul „Világ" din 25 Mai, 1913.

Alfred Kerr, după ce vorbeşte cu admiraţie de marele *Petőfi* trece la opera lui *Iókai Mór* şi *Madách Imre*, a cărui operă „Tragedia Omului" ne-a promis-o poetul Goga în traducere.

„Nu am citit din *Iókai*, decât câteva romane, zice Kerr. Nu ştiu, pe ce să bazează succesul lui literar în Ungaria.

„Bazându-mă pe cele câteva romane, pe cari le-am citit, — părerea mea, calmă şi nepărtinitoare, este, că această operă literară nu reprezintă altceva, decât o sforţare superioară în domeniul literaturei *distractive*."

„Din *Madách* — cunosc „Tragedia omului". Altceva — nu-i aşa? — nu a scris, ce ar trage în cumpăna istoriei literare."

„Ei bine; aprecierea exagerată în acest caz o pot înţelege şi mai puţin."

„Or, nu aveţi în Ungaria critici? O ţară întreagă, primeşte, fără de a cugeta, fără a controla, o părere, care i s-a *impus*? ... De ne'nţeles, cu adevărat de ne'nţeles! ..."

„A venit apoi, cu o pripeală fără pereche, succesul dramaturgilor moderni unguri. Am văzut aproape toate piesele de teatru ungureşti, cari au ajuns peste hotară. Insă . . . nu a fost între ele nici una, în care s-ar putea afla cea mai mică, neînsemnată valoare măcar . . . Ce e asta? *Asta* să fie literatură? *Asta* să reprezinte arta unui popor? ..."

„De-aceste piese „în trei acte", — dragul meu — să joacă cu duiumul în nu ştiu câte sute de teatre ale Berlinului, Parisului, Vienei, Londrei, fără să aibă însă nici cea mai mică pretenţie de comunitate cu literatura".

„Astfel grăit-a" Alfred Kerr despre literatura ţărei al cărui oaspe era . . . Ar fi o naivitate, neiertată din partea noastră, să credem, că Kerr ar fi avut — vezi, Doamne! — o părere mai măgulitoare despre *noi*, Românii.

Se impune însă întrebarea pentruce *noi*, să avem — dintre toţi — cea mai favorabilă părere despre o literatură, care cu nimic nu e mai valoroasă, decât a noastră? . . .

Să spulberăm legendele, cari ne descurajează!

Să atragem atenţiunea obştească asupra literaturei româneşti moderne, să ni să dea la teatru mai multe piese *originale* — şi se va convinge oricine, că din clasici Delavrancea, Caragiale, etc; — iar din autorii tineri: Eftimiu, Bârsan, Sârbul, Goga, etc. pot înlocui cu succes pe ovreiaşii-maghiari, streini de sufletul, de preocupările noastre, ca Molnár, Lengyel, Szép, Biró, Drégely, Szomory, etc.

Mai multă cunoaştere a lucrurilor noastre bune, mai multă propagandă! . . .

Şi . . . să fim mai încrezători în forţele proprii.

C. I. C.

Cronica politică

Câteva vacanțe parlamentare, la Cameră și Senat, ni-au pus în fața unor alegeri parțiale. Cu toate că nu sunt multe la număr, totuși lupta pentru obținerea acestor scaune, se anunță că se dă destul de înverșunat. In vechiul regat ca și în provinciile eliberate toate partideie sunt în luptă.

Cu acest prilej s'a putut constată însă pentru noul partid rezultat din fuziunea țărăniștilor cu gruparea D-lui Iorga, că e departe de a se prezenta ca *un partid* bine și solidar alcătuit, unitar în manifestare. D-l Iorga înainte de-a pleca la Paris, a lăsat hotărârea — în calitate de șef al noului partid — de-a candida pentru locul de senator la Ilfov, pe D. Eug. Melik, un foarte credincios aghiotant personal; dar, după plecarea D-lui Iorga, țărăniștii, deși fuzionați, cum zic ei, au anulat hotărârea șefului și au fixat candidatura D-lui Dobrescu, decanul avocaților din București.

Faptul acesta a produs nemulțumiri cari au isbucnit și în public, dovedind odată mai mult că lipsind o doctrină și un ideal, nici o organizație nu e capabilă de-a manifesta solidaritate și unitate de vedere.

In Ardeal deasemenea sunt câteva locuri pentru care se dă luptă. Astfel în cercul Dicio-Sân-Martin, lupta se dă între candidatul partidului național și acel al partidului național-liberal, D-l Dr. Folea. Cum însă acest din urmă candidat, atât prin popularitatea și prestigiul său personal, cât și prin seriositatea cu care e privit programul în numele căruia cere voturile, are șanse de reușită, — partidul național a reușit să convingă pe cel guvernamental ca să renunțe la candidat și să dea luptă comună pentru „pericolul comun". In felul aceasta se manifestă din nou cunoscutul principiu al „frontului comun".

„Institutul economic românesc"

Tendințele de acaparare a bogățiilor noastre naționale de către finanța internațională a silit întreprinderile românești la o acțiune comună pentru o apropiere cât mai dorită și o strângere a relațiunilor cât mai durabilă. Pentru aceasta fruntașii vieței noastre comerciale, industriale și financiare întrunindu-se acum câteva zile la București au hotărît formarea *Institutului economic românesc.*

Scopurile acestui institut sunt numeroase ca și necesitățile vieței economice moderne, atât de complexe. In prima linie acest institut va căuta să statornicească pe baze cât mai solid naționale industria, comerțul și finanța românească, minate în ultimul timp de manoperile unei anumite bănci în slujba finanței internaționale.

Pentru a învinge greutățile care se pun în calea întreprinderilor românești, e necesară strângerea rândurilor românești, care s'a și concretizat în acest nou institut, și cercetarea posibilităților de desvoltare a acestor întreprinderi. Institutul care va avea secțini în întreaga Românie Mare, va aduna date statistice asupra capacității de producție a fiecărei industrii în parte, stabilind, după satisfacerea cerințelor interne, cantitatea de produse care va trebui exportată pentru a introduce, în schimb țară materiile prime de care acele industrii vor avea nevoie.

Din punct de vedere al regulării legăturilor cu piețele străine, rolul pe care-l va juca institutul economic va fi considerabil. Cunoscând care sunt necesitățile industriei românești, știind pe de altă parte capacitatea ei de producție, va trata în numele acestei industrii cu marile consorții comerciale și financiare din Occident, înlăturând astfel mijlocirile așa de oneroase, de înjositoare și de hoții pe care obișnuiesc să le practice anumite bănci lacome de câștiguri fantastice.

Dacă mai avem în vedere că și micii comercianți din provincie [illegible] speculați de angrosiști [illegible]ci — acestea două fiind [illegible] scumpirei mărfurilor — vor scăpa de tutela lor rușinoasă, apreciem rezultatele pe care le va da noul organ conducător al vieței economice din România.

Activitatea institutului economic va cuprinde și agricultura iar, pentru a asigura circularea produselor tuturor ramurilor economiei naționale, se va întinde și asupra reorganizărei transporturilor, adică va atăca problema capitală a crizei prin care trecem.

Gruparea tuturor forțelor economice românești pentru a ridica nivelul de producție industrială și agricolă atât din punct de vedere calitativ cât și cantitativ dovedește guvernului necunoscător al realității că țara îngrozită de perspectivele înstrăinării economice preconizată, tocmai de acest guvern, reacționează. După ingineri, institutul economic Românesc se oferă să ajute Statul în opera reorganizărei transporturilor. Aceasta este o lecție pentru ușuvința acelora, care în loc să facă apel la toate energiile țărei întru îndreptarea răului, alergă cu brațele deschise spre ajutorul așa de scump plătit al străinătății.

Institutul economic românesc va informa totdeauna parlamentul și guvernul asupra necesităților economice românești, atunci când se vor pune în discuție legi privind agricultura, industria, comerțul, finanțele.

Și din acest punct de vedere rolul acestei organizațiuni va fi salutar, căci va împiedeca pe multe „Excelențe" necompetinte să alcătuiască legi inaplicabile sau străine cu totul intereselor economice românești.

Dacă mai avem în vedere că Institutul va organiza cunoașterea noastră în străinătate prin publicitate și trimiși speciali, va edita o revistă economică pentru informațiuni, va ridica, prin conferințe ținute de technicieni și specialiști, spiritul de breaslă și prin fondarea de biblioteci și căminuri culturale va îmbunătăți starea culturală a funcționarilor și lucrătorilor nu putem decât să fim recunoscători inițiatorilor acestei organizații.

Când industriașii germani s'au grupat într'o organizare centrală care să reglamenteze producția, importul materiilor prime și exportul fabricatelor, când Englezii, în legături comerciale cu Ungurii, cumpără numeroase întreprinderi din Ardeal, când industria franceză și italiană o caută debușeuri și chiar stabilirea definitivă la noi pentrucă acolo condițiunile de lucru sunt imposibile, ar fi fost o crimă ca tânără noastră industrie să rămâie în stare de inferioritate față de celelalte industrii occidentale prevăzute cu capitaluri imense și technicieni eminenți.

Fondarea institutului economic a venit la timp și activitatea lui va rodi spre binele țărei românești.

R. R. D.

Țărăniști au promis Bulgarilor Dobrogea

Ziarele bulgărești sosite dela Sofia, anunță că, un discurs rostit de primul ministru Stambulinski la întoarcerea din București, a declarat că în privința Dobrogei s'a înțeles deplin cu țărăniștii români, cari au declarat că venind ei la putere vor ceda-o Bulgariei. La această știre, ziarele din București au somat pe țărăniști ca să mărturisească adevărul, dar încă nu a apărut nici-o desmințire. Se știe în adevăr că primul ministru bulgar a avut lungi consfătuiri cu D. Mihalache șeful țărăniștilor.

Confederația generală a Muncei contra comuniștilor francezi

La ultimul congres socialist de la Tours, Frossard, secretarul general al răposatului partid socialist unificat francez și secretarul noului partid socialist comunist, preconizase și legitimase cu energie câștigarea sindicatelor muncitorești, pentru scopurile comuniste.

După ce a atacat cu violență actualii conducători ai C. G. M. a prezis căderea lui Jouhaux. Aceasta a constituit o adevărată declarație de război. Răspunsul n'a întârziat și s'a produs sub forma unui manifest adresat de C. G. M. către toți muncitorii francezi. Iată începutul: „Socialiștii au distrus unitatea organizației dar, călcând în picioare munca celor mai de samă oameni ai lor. Au rupt pactul unității încheiat în 1905, împingând una contra altela două fracțiuni rivale ale aceluiași partid.

Această sciziune e datorită condițiunilor impuse de comitetul executiv de la Moscova care nu îngăduie examinarea sentințelor pe care le pronunță.

Fracțiunea, zisă comunistă, consacră astfel oficial în Franța dezbinarea a cărei rezultate a fost, în atâtea Țări, slăbirea organizațiunilor muncitorești.

Urmează apoi istoricul mișcărei sindicaliste, enumerarea acțiunilor întreprinsă de C. G. M. în favorea revoluției ruseți și afirmarea independenței ei față de partidele politice.

„In fața unui partid împărțit, continuă manifestul, și a unei fracțiuni care vrea să domine clasa muncitorească, sindicalismul, reprezentat prin C. G. M. rămâne arma voastră de luptă și sprijinul vostru cel mai sigur".

Congresul ziariștilor români din Ardeal

In zilele de 19 și 20 Ianuarie a avut loc la Cluj Congresul Ziariștilor români din Ardeal pentru costituirea definitivă a Sindicatului presei române din Ardeal. Au luat parte la acest congres toți ziariștii români din Cluj, și câțiva reprezentanți ai ziarelor române din alte centre ale Ardealului.

Congresul a avut loc la sediul provizor al sindicatului (Clădirea Băncii Agare).

Desbaterile au fost deschise printr'o cuvântare a d-lui Ion Agarbiceanu, proclamat președinte al Congresului care a salutat pe congresiști și a explicat rostul constituirei Sindicatului.

D-l Leonard Paukerow a dat lectură raportului asupra activității desfășurată până acum de comitetul provizoriu al Sindicatului ales cu prilejul primei încercări de constituire.

D-l Ion Dragu a făcut un expozeu asupra situației materiale.

Vorbind în numele Sindicatului presei maghiar din Ardeal, D-l Székely a salutat Congresul și a exprimat dorința pe care o au ziariștii maghiari pentru o strânsă colaborare cu cei români în deosebi în ce privește lupta pentru prestigiul și buna stare materială a profesioniștilor.

D-l L. Boicaș a anunțat și deplâns moartea harnicului și chinuitului gazetar care a fost Cassian Muntean.

S'a desbătut apoi în restul ședinței din dimineața zilei de 19 Ianuarie, în aceea de după amiază și într'o a treia care a avut loc în dimineața zilei de 20 Ianuarie, de către D-l raportor I. Dragu, proectul de statut adoptat în prima adunare generală a ziariștilor din Cluj. După discuții bine susținute la ca au luat parte toți cei de față, Congresul a votat cele 35 de articole ale Statului cu ușoare modificări.

S'a procedat apoi la alegerea comitetului alcătuit din doisprezece membrii: șapte din Cluj și cinci din provincie. Au fost aleși: D-nii Ion Agârbiceanu, D. Tomescu, Ion Dragu, Leonard Paukerow, Al. Hodoș, Cezar Petrescu și R. du Dragnea din Cluj, Gh. Pop, Ion U. Soricu, Virginiu Iosif, Victor Branisce și Ion Clopoțel. Cenzori au fost aleși: D-nii L. Blaga, D. Cucu, M. Em. Procopiu.

Alegerea s'a făcut prin aclamații unanime.

După ce s'au luat în considerație unele propuneri făcute pentru viitoarea activitate a sindicatului decătre d-nii I. Clopoțel, Leonard Paukerow, A. Maniu, etc., și după trimeterea de telegrame adresate M. S. Regelui, M. S. Reginei, Președintelui Sindicatului ziariștilor din București și Președintelui Asociației generale a Presei d-l I. Agârbuceanu a declarat închis întâiul Congres al ziariștilor români din Ardeal.

Biroul Comitetului s'a constitiut apoi, într'o scurtă ședință în modul următor: Președinte Agârbiceanu Vice-președinte: D. Tomescu; Secretar general: Ion Dragu; Casier: Leonard Paukerow.

Darea, de seama amănunțită asupra Congresului cât și asupra grandioaselor serbări cari au avut loc cu acest prilej, va apărea în numărul nostru viitor.

Cronica Bucureștilor

Două candidaturi. — Pericolul la Nistru și Tisa: Comunicatele Guvernului și telegramele D-lui Take Ionescu. — O Scrisoare a D-lui Averescu.

Opinia publică bucureșteană, a început cu patima obișnuită discuțiile în jurul alegerilor parțiale.

Candidatura d-lor Vintilă Brătianu și I. G. Duca în aceste alegeri, la Ilfov și Romanați, — dă luptei un caracter aprins, — dat fiind nenumăratele simpatii ce le au fruntașii liberali în județele respective.

D-l Vintilă Brătianu, a cărui popularitate în capitală și județ este cunoscută, — se prezintă în numele unui pogram ce notează în primul loc necesitatea unei politice economice românești, — necesitatea încetărei haosului financiar și curmarea risipei cu banul public, întronată de guvernul actual Democrat convins, capacitate financiară de primul ordin, lipsa domniei sale din Parlament a a fost cu deosebire simțită de câte ori s'au pus în discuție marile probleme financiare, a căror gravitate trebue să primeze azi toate celelalte preocupări. Activitatea d-lui Vintilă Brătianu atât de vastă în domeniul economic, principiile solide ce-o călăuzesc, probate în decenii de experiență în viața publică, — integritatea caracterului și neobosita putere de muncă, — vor aduce parlamentului o forță considerabilă, de care nu se poate lipsi în aceste timpuri.

Parelel cu această candidatură la Ilfov, — în Romanați candidează la Cameră d-l I. G. Duca unul din marii binefăcători ai țărănimei, a cărui activitate pentru stârpirea analfabetismului, luminarea satelor și și ridicarea materială a țărănimei prin crearea obștilor și cooperativelor, — este deasemenea cunoscută. Lupta care a întreprins'o domniasa pentru crearea de școli și pentru sporirea numărului învățătorilor, — caracterizată prin formula „*o școală de fiecare cătun. un învățător la 50 de copii*". — acea ta luptă zic, rămâne ca un punct luminos în viața vechiului Regat, și poate sta alături de acea a marelui Haret.

Aceste fiind candidaturile Partidului Național Liberal la alegerile parțiale din Ilfov și Romanați, — oricine poate pricepe, simpatia cu care sunt privite și lupta aprinsă ce se va da de Guvern.

*

Un fapt ce denotă nu numai o compl ctă lipsă de unitate în Guvern dar și o potitică dăunătoare țărei dusă de unii din membrii lui, — continuă să menție atenția opiniei publice prin considerabilele urmări în afare granițelor.

Ziarele străine eu publicat în cursul a două săptămâni telegrame emanând dela Ministerul de Externe român, — telegrame ce atrăgeau atenția asupra pericolului unor atacuri bolșevice la Nistru și a concentrărilor ungare la Tisa. „Guvernul" român cere în aceste depeși urgente un grabnic ajutor pentru apărarea granițelor sale. E lesne de priceput efec-

tul dezastruos care l-a avut această alarmă inutilă asupra creditului şi valutei noastre. De acest efect însă, Guvernul a luat cunoştinţă cam târziu. Totuşi a crezut şi el necesar să dea un comunicat intern prin care să arate netemeinicia svonurilor răspândită de *„speculanţi de bursă şi duşmanii neamului"*. Dar pe când în ţară d-l Tache Ionescu autorul telegramelor alarmante, de cari Guvernul nu avea nic o cunoştinţă, — este taxat cu termenii de mai sus, în străinătate a fost nevoie de un interview al Ministrului României la Paris pentru a schimba atmosfera craietă de aceiaşi nesocotinţă. Acest interview apărut azi şi în presa noastră arată, ceia ce a dovedit de altfel şi d-l Ministru de Război în raportul domniei-sale, că nici o primejdie nu ne ameninţă graniţele.

Alarma dată de d-l Tache Ionescu, trebue s'o punem deci pe contul acelei politici de frică şi servilism, — care l-a caracterizat întotdeauna, şi care ca în toate împrejurările face atât rău ţărei.

*

Un şef de Partid poate să trimeată o scrisoare cu ocazia Noului An, partizanilor săi. D-l Averescu avea de asemnea această îngăduinţă, cu toate că pe vremuri odată cu luarea guvernului, lăsase solemn conducerea partidului unui comitet, domnia-sa ocupându-se numai de afacerile şi interesele generale ale Ţărei.

D-l Averescu putea, după cum am spus, să trimeată totuşi o scrisoare organizaţiilor partidului, — cu o condiţie însă să nu sfideze mizeria publică prin ridicarea la rangul de sistem a unor fapte ce le-am considerat totdeauna ca izolate şi isvorâte din zelul unor partizani. In adevăr, domniasa scrie că *„anul 1920 a însemnat organizarea Partidului Poporului iar anul 1921 va nota reorganizarea ţărei"*. . . Această afirmaţie credem noi că e cea mai teribilă condamnare o actualului regim, în care interesele partizanilor au primat în timp de un an interesele ţărei. Această afirmaţie a Primului Ministru este recunoaşterea dreptăţei tuturor criticilor ce le-am adus timp deun an. — e piatra de mormânt aşezată pe acea formulă de cinste legalitate şi muncă în numele căreia a venit d-l Averescu la guvern.

Pentru aceasta, scrisoarea, şefului Guvernului, a făcut cea mai proastă impresie în opinia publică a Capitalei, — şi nici chiar partizanii n'au putut fi mulţumiţi de ridicarea la rangul de sistem a abuzurilor izolate la cari s'au dedat timp de-un an.

C.

INFORMATII

Duminecă 23/10 crt. ora 11 a. m. va avea loc la biserica gr.-orientală sfinţirea unei icoane donate de mult regretata Rosete General Petala, cu care prilej se va oficia şi un parastas pentru odihna sufletului răposatei întu Domnul.

*

Luni în 24 Ianuarie la ora 9 a. m. se va face, în sala IV-a Universităţii, înaugurarea solemnă a cursurilor pentru revizorii şcolari din Ardeal organizate de Ministerul Instrucţiunii publice.

Corpul didactic din Cluj cum şi alţii iubitori ai culturii româneşti sunt învitaţi a lua parte la această solemnitate.

*

S'au reluat schimbul de telegrame particulare cu Budapesta.

*

Fiind timpul călduros arăturile au reînceput să se facă pentru pregătirea ogoarelor de primăvară. Se simte mare lipsă de sămânţă îndeosebi în Transilvania.

*

Conform unui ordin al Direcţiunei Generale C. F. R. începând dela 15 crt. nu se mai admite funcţionarilor ca să călătorească cu jumătate de bilet de o clasă inferioară într'o clasă superioară.

*

Din cauza numărului mare de negustori veniţi din Regat pentru cumpărături de mărfuri, în oraşele apropiate de graniţa Cehoslovaciei, se simte o urcare de preţuri.

*

Trenul accelet Teiuş—Oradea Mare circulă pentru dus Luni, Mie curi şi Vineri, iar îndărăt Marţi, Joi şi Sâmbătă.

*

De Luni 24 c. vor începe înscrierile la Universitate pentru semestrul al II-lea.

*

Aflăm cu plăcere logodna D-şoarei Floarica Salcă, fica D-lui Eugen Salcă consilier la Curtea de Apel, cu D-l Dr. Alexandru Gera, primpretor în Iara de jos, care a avut loc în 16 Ianuarie la Dej.

*

A apărut litografiat „Filozofia Dreptului" predat de d-l Prof. dr. Cassiu Maniu, şi se află la d-l Izidor Gora stud. în drept Căminul Studenţesc, camera 73, etaj.I

*

Industriaşii cari aparţin inspectoratului industrial Cluj, şi cari au nevoe de koks de Lupeni pentru forje şi topitul bronzului vor înainta un taplou despre cantitatea lunară de care au nevoe, indicând, pentru ce vor folosi acest combustibil, numerul lucrătorilor şi puterea motrice.

*

Perzându-se bonul de 40 la sută eliberat de comisia de schimb a băncii „Agrare" din Cluj, la 10 Sept. 1920 sub Nr. 730821, despre suma de 1208·50 Lei, se declară de nevalabil. — Clinica Obstetricală şi gymnecologică.

*

Toată lumea românească să ştie şi să înţeleagă că Interprinderea Românească Electrotechnică şi Mecanică Teodor Maior s'a mutat din Piaţa Mihai Viteazul 18 în Calea Victoriei 7. Telefon 577, unde se execută şi pe mai departe tot soiul de instalaţii şi reparaţiuni. Becuri şi materiale cu preţ convenabil.

*

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fal de cutii pentru farmacie ş pentru comerţ cu preţ redus.

Ca răspuns la urările făcute de d-l T. Mihali, în numele populaţiei din Ardeal, M. S. Regele a trimis următoarea:

D-lui Dr. T. Mihali, Preşedintele Comisiunei de unificare

Cluj.

Mulţumesc din inimă pentru călduroasele urări ce'mi aduceţi cu prilejul anului nou din partea populaţiunei din Ardeal, D-Voastră şi la toţi urez din partea mea ani mulţi şi fericiţi,

Ferdinand.

*

Pentru a se putea complecta mutaţiile în controalele corpului ofiţerii de rezervă notaţi mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoştinţăriei:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ştefan, Dumitrescu L.

Locotinenţii: Dumitrescu Ioan, Filipide Ştefan, Stegaru Vasile, Fărcăşanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenţii: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eşanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftedu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb. 15,
Col. (ss) *Fotui*
Şef biroul Mobilizărei:
Maior (ss) *Anastasiu*

*

In noul Cinema Reduta, Sâmbătă 22 şi Duminecă 23 Ianuarie program schimbat:

I. Suflet de Femee, Mare dramă în 5 acte.

II. Vizita M. S. Regelui la Cluj

Preţuri populare: 1 leu 2 lei 3 lei şi 5 lei.

*

Mere, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja l. Str. Mester No. 3.

*

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei. 28

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30)

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

Cele 40 vagoane de grâu, venite pentru Comisia de Aprovizionare a oraşului Cluj — şi distribuite la Alimentarea Oraşului, la Cooperativelor fabricelor, la Consumul Funcţionarilor Publici şi la Clinică, cu preţul de cca 19.000 Lei vagonul, sunt trimese de Societatea „Alimentarea" de curând înfiinţată în Bucureşti.

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare şi cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime şi familiare. In fiecare Duminecă şi serbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri şi Müller Poldi.

Mancări reci şi calde. Preţuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(4) Carol Kassai proprietar.

Concurs

O bună română din Ardeal pune la dispoziţia redacţiei ziarului „Dacia Traiana" suma de 500 lei pentru a se da ca premiu autorului celei mai bune poezii făcute cu prilejul nunţei A. S. R. Principesei Elisabeta. Concurenţii sunt rugaţi a trimite manuscrisul pe adresa redacţiei ziarului „Dacia Traiana". Piaţa Regele Ferdinand Nr. 17, până la data de 15 Februarie a. c.

Manuscrisele nu vor fi semnate, ci numele autorului va fi scris pe un bilet închis a-parte în plic.

Juriul pentru darea premiului se va constitui ulterior.

Iniţiatoarea acestui concurs îşi rezervă toate drepturile asupra manuscriselor trimise.

Binevoitorii cari doresc mărirea sumei acestui premiu pot trimite suma destinată la redacţia noastră. Numele şi suma vor fi publicate în ziar.

Ziarele din ţară sunt rugate a reproduce acest apel.

Redacţia ziarului „Dacia Traiana"

Aviz.

Aducem la cunoştinţa autorităţilor şi funcţionarilor publici, că serviciul de aprovizionare C. F. R., vinde haine şi ghete pentru bărbaţi, dame şi copii pe acelaşi preţ ca şi funcţionarilor C. F. R. Hainele şi ghetele se pot vedea la magazinul C. F. R. din str. Iuliu Maniu No. 3 Loco.

Căutam comercianţi, cari au de vânzare zahăr predat gara Halmi. Rugăm ca toate ofertele, de ori ce natură ce se adresează serviciul de aprovizionare C. F. R, Cluj să fie timbrate cu timbrul legal de 1 leu şi timbrul de ajutor de 10 bani şi să fie puse în plicuri închise.

Serviciul Aprovizionărei C. F. R. Cluj.
Calea Victoriei Nr. 38.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

*

In curând va apare Calendarul „Infrăţirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri. Cu un material bogat şi foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Preţul 12 Lei. Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

Consumul funcţionarilor publici din Cluj

Aviz

Să aduce la cunoştinţă, că începând din 24 Ianuarie a. c. să va distribui făină s. a.

în 24 Ianuarie	dela Nr.	1—300
„ 25	„ „	301—600
„ 26	„ „	601—900
„ 27	„ „	901—1200
„ 28	„ „	1201—1500
„ 29	„ „	1501—1800
„ 31	„ „	1801—2100
„ 1 Februarie	„	2101—2400
„ 2	„	2401—2700
„ 3	„	2701—3000
„ 4	„ „	3001—3300
„ 4	„ „	3301—însus

On. membrii sunt rugaţi, să se prezinte cu legitimaţia ştampilată în magazin aducând cu sine saci sau pungi pentru făină.

Consiliul de Administraţie

In Oradea Mare
se predă una
cafenea
cu tot aranjamentul, complectă în poziţia cea mai frecventată a oraşului
fiind vizitată în special de toţi intelectuali români. — A se adresa la Samoil Löwy, Cafenea Salon

R.aio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár şi fiul.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţe şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"
INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE
74
Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.
FILIALE
Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte
Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

D-l general Răşcanu reîntors din Basarabia, unde a inspectat frontiera Nistrului, a constatat că pe întreaga frontieră este liniște.

Regina Maria va vizita la 11 Martie universitatea din Oxford care i a decernat titlul de doctor onorific în drept.

Deşi primul ministru bulgar Stambulinski a dat declarații formale asigurătoare de liniște, din Cadrilater se anunță că bandele de comitagii bulgari înarmate şi organizate pe teritorul Bulgariei, atacă zilnic satele din Dobrogea nouă, făcând multe victime. Turcii, credincioşi guvernului nostru au cerut ajutor şi au protestat contra Bulgariei.

Ştiri particulare sosite în Capitală din Constantinopol anunță că Grecii au suferit o grea înfrângere în Asia Minoră, unde o divizie întreagă a fost zdrobită.

Azi s'a inaugurat bărăcile de adăpost din gara de Nord de către M. S. Regina. A rostit cuvântare d-l Trancu-Iaşi. Aceste bărăci pot adăposti 800 persoane.

Casa Regală a dat comunicat prin care desminteşte ştirile care arată modalitățile căsătoriilor princiare ca premature.

Consiliul de miniştri prin jurnal a redat autonomia căilor ferate someşene.

Primul ministru, generalul Averescu, a sosit astăzi în Capitală.

Mişcarea revoluționară din India a cuprins mai multe provincii.

Sărbătorirea Bobotezei s'a făcut cu solemnitatea obişnuită în Capitală la biserica Zlătari din Calea Victoriei. M. S. Regele Ferdinand însoțit de diadochul George al Greciei au venit împreună în londou „á la Daumont", precedat de escorta regală. La Biserică au fost întâmpinați de Mitropolitul primat, clerul şi corpul diplomatic. Au asistat la serviciul devin toți demnitarii civili şi militari. M. S. Regele a luat loc pe tron alături de diadoch.

După isprăvirea serviciului divin, cortegiul în frunte cu Mitropolitul primat s'a îndreptat spre cheiul Dâmboviței şi de pe podul Carol, M. S. Regele, a aruncat crucea în apă Au fost trase 101 tunuri. Apoi M. S. Regele s'a întors la biserică unde a primit defilarea regimentelor 4 şi 9 vânători şi 1 grăniceri, şi 18, 21, 46, 41 infanterie. Şeful părăzei a fost generalul Papana, iar raportul a fost dat de generalul Mărgineanu. Suveranul a fost ovaționat de publicul imens care asista.

„Le Temps" scrie că d-l Take Ionescu a răspuns notei sovietelor arătând că România nu vede nevoia negocierelor de pace de oarece a păstrat totdeauna stricta neutralitate, nemanifestând ostilitate față de guvernul sovietic, totuşi e dispusă să examineze chestiunile care privesc ambele țări. România se consideră în stare de pace cu Rusia.

Colonelul Boyle a plecat în străinătate să încerce o nouă concesiune a terenurilor petrolifere ale Statului român.

Audiențele la M. S. Regele au fost suspendate până după efectuarea căsătoriilor princiare.

Congresul farmaciştilor

— Ziua III-a. —

Continuând congresul farmaciştilor şi ziua a treia, şedința să deschide dimineața la oara 9 de către d-l dr. Hinstch, președinte.

Dr. Ratz, delegatul farmaciştilor din Oradea-Mare luând primul cuvântul, propune un proect pentru ca dreptul exercitării de lanuarie să fie cel puțin de 10 ani.

D-l Virgil Vlad insistă pentru aplicarea legii farmacentia maghiare.

Dr. P. Halas să declară pentru votarea procetului propus de dr. Ratz, asemenea şi farmacistul S. Nagy.

Proectul Ratz se primeşte de către compres după o scurtă deliberare.

Luând cuvântul prof. *Dr. Gh. Pamfil*, d-lui vorbeşte asupra obținerei concesiunilor noi de farmacie. Se ridică contra sistemului practicat până cuma. Propune că noile cocesiuni să se deie farmaciştilor cari în decursul studiilor universitare au obținut mai frumoase calificație, au avut mai inalte manifestări ştiințifice sau profesionale. La calificație legală să aibe prioritate cei mai învârstă.

Deci baza dării concesiunilor să fie calificația obținută în timpul studiilor şi vârsta. Combate sistemul concesiunilor pe baza unui concurs inaintea unei comisiuni adhoc, ca insuficientă. Combate idea comerțului liber de farmacie, care nu asigură suficient sănătatea publică — prin concurența la care s'ar ajunge şi ar face să se vândă medicamente alterate şi de proastă calitate sau falşificate. Sistemul comerțului liber la farmacii a dat rezultate dezastruoase chiar în Franța, cu atât mai dezastruoase pot fi la noi.

Cu aceasta şedința de inaintea mesei să închele.

In şedința de după amiază, vorbeşte primul d-l *Somlea*, despre salarizarea angajaților la farmacie şi este pentru plată cât mai bună. Propune darea unui procent cuvenit pentru angajați din venitul curat.

Contra acestei propuneri vorbeşte Szentmiklósy Pitrad, dr. Binder. Virgil Vlad şi Ferenc Lukasz.

Prof. Pamfil intrerupe discuția, zicând că relațiile între patron şi salarizat se vor regula prin lege.

In continuare să fixească orașul Timişoara, ca sediul congresului care se va ține la Maiu 1922.

Desbătând chestiunea prese congresul declară de gazetă oficială regională pentru părțile alipite revista farmacentă „Pharmacia".

In discuții mai puțin importante, congresul se termină.

Președintele d-l Somlea mulțumeşte încă odată participanților şi ură dule spor la tot pasul întreprins, închele congresul.

Criza austriacă

Nenorocita Austrie nu trăeşte decât din ajutoarele zilnice pe care i-le acordă Aliații şi sufere toate crizele: alimentară, comercială şi industrială financiară.

Guvernul francez a trimes la Viena un expert financiar pentru a studia la fața locului cu oamenii politici şi de afaceri, modalitățile de a ieşi din încurcătura.

Acum expedientele nu mai sunt suficiente. Trebuie elaborat un program de reconstrucțiune. Aşa cum au făcut-o tratatele, Austria nu poate nici respira, nici mânca, iar Aliații sunt nevoiți să-i prelungească artificial viața printr'o serie de operații costisitoare care nu procură bolnavului decât ameliorări trecătoare:

Şeful guvernului austriac, cancelarul Mayr, a făcut la Viena. înaintea comisiunei afacerilor străine, un expozeu foarte trist al situației politice, rugându-şi compatrioții să mărească încrederea marior puteri.

Dr. Mayr vorbind astfel, sfătueşte pe austriaci nici să nu se gândească la unirea cu Germania.

Acelaş dr. Mayr, în Noembrie trecut spunea: „Vrem să întreținem relațiuni cordiale cu toate țările, dar mai cu samă amicale cu marile popor frate din Imperiul German, de care ne leagă, pe deasupra tuturor frontierelor, legăturile de sânge cele mai strânse şi o cultură comună timp de secole"

Pentru ca Austria să nu se zvârte în brațele Germaniei, trebuie să reia legăturile cu statele danubiene. Această soluție nu-i simplă decât în teorie; restaurația unui Habsburg pe tronul Ungariei, care pare probabilă dacă nu apropiată, va provoca în Europa centrală cele mai grave dificultăți. România, Jugoslavia, Cehoslovacia au declarat că acesta ar fi un *Casus belli*, iar Italia a adoptat acelaş punct de vedere.

Problema austriacă e dublată prin urmare de cea ungară, şi Aliații nu manifestă la Viena şi Budapesta decât hotăriri negative şi adesea contradictorii, riscând să vadă încă odată producându-se evenimente inevitabile fără voia lor şi mai ales contra lor.

Bărbații de Stat, care au creiat Europa centrală, n'au ținut socoteală nici de necesități economice, nici de Legi istorice, fiindcă n'au văzut decât principii.

De aici a rezultat actuala stare de lucruri din Europa centrală, de care sufăr popoarele care n'au nici măcar dreptul să dispuie de soarta lor.

Wilsonismul nu este desigur o boală uşoară.

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească"**, **„Banca Agricolă"**, **„Banca Generală a Țării Românești"**, **„Banca Comerțului"**, **„Creditul Extern"**, **„Creditul Technic"**, **„Creditul Technic Transilvănean"** şi **D-l inginer Constantin D. Buşilă**, s'a înființat o Societate anonimă românâ cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

cu un capital inițial de **20,000.000 lei**, împărțit în 40.000 acțiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce priveşte instalarea şi exploatarea instalațiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracțiune electrică şi în general toate aplicațiunile electricității, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terților, fie în orice fel de participațiuni:

Primul consiliu de Administrație al acestei Societăți este compus din următoarele persoane:

Anghel Saligny, fost Ministru
N. P. Ştefanescu Directorul General al Băncii Românești
I. Calimacki, mare proprietar
Cornelii Bălteanu, Directorul General al Creditutui Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administrație al Societății Căii Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administrație al Societății Anonime de electrice Arad
Constantin D. Buşilă, Profesor la Şcoala Politecnica din București.

Societatea a obținut autorizațiunea de a funcționa prin sentința No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerț.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societății sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de catre noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuțiunea energiei electrice în orașul **Arad** şi împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuțiunea energiei elecrice în orașul **Deva** şi împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** şi **Arad—Maria-Radna**, modern instalate şi exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulți la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziționea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în următoarele condițiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile şi se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituțiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricolă, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Țării Românești, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica" Soc. Anonimă, Str. Matei Millo No. 2.

Consiliul de administrație îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va vărsa 30% adică: 150 lei de fiecare acțiune plus 30 lei de acțiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administrație.

3. Repartizarea acțiunilor se va face de către Consiliul de Administrație.

Consiliul de Administrație.

După o practică mai îndelungată la București, Viena Budapesta, **am redeschis**

atelierul de încălțăminte

unde se pregătesc totfelul de încălțăminte pentru Domni, Dame şi copii, specialist pentru cizme şi jambiere oficereşti.
VASILE SĂNCRĂIAN Cluj, Strada Forduló No. 5.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

TÂNĂR cu praxă în canceiarie advocațială caută ocupație. Adresele rog a se trimite la administrația ziarului sub No. 1887. 283

STUDENT MEDICINA înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiencios". 254

Vânzări și Cumpărări:

OCASIUNE DE CUMPĂRAT. Se vind costume și ghete de dame, precum ghete de domni pregătite după ultima modă în Viena, atât noi cât și ceva uzate cu preț foarte convenabil. Informațiuni în prăvălia succesorilor lui Alexandru Ákontz (Piața Unirei). 293

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și un grădișor. A se adresa str. Kereszt No. 4.

INSTRUMENTE noi pentru dentiști, dinți, materii pentru plombagiu (amoiga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoria 6 etaj I. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Bany str. Mănăsturului 139 usa 2.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

OCAZIANE Mibilier din palisandru complect, pentru sufragerie și mobilier pentru o camere de primire bibliotecă cu oglindă, balanțe covoare de vânzare. Se pot vedea Cluj, str. Fadrus János No. 4.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 301

Căsătorii:

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani in sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică română, că dorește curoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant

Ași.

Pierzând în ziua de 18 cor. pe distanța dintre Piața Mihai Viteazul și până la poștă. Un portmoneu cu lei 300 și mai multe acte în care se găsea și un permis de calea Ferată. Rog pe găsitor a-și reține suma de 300 lei și a-mi trimite toate actele pe adresa *Drăgan Petre* Direcțiunea Regională a Telegr. 298 Telef. Cluj.

Mihaiu Rozental
Pielărie 215
Cluj, str. R. Maria No. 38.

La cafenea **„Metropol"**
Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

ROMANIA
PRIMARIA ORASULUI CAREII-MARI
(Județul SATUMARE)

Nr. 6413/1920.

PUBLICAȚIUNE

Aplicații dela orașul Carei-Mari având a obținea competințele de vestminte în natură, pentru efeptuirea acestora se escrie concurs de licitație minuendă publică, la care pot concura comercianții și industriașii și din alte orașe.

De tot sunt a se face 8 bluze, 19 rânduri vestminte, 28 părechi cioboate (cizme), 9 chipie, 19 pălării, căciuli, etc.

Condițiunile detailate se pot vedea în oarele oficioase la intendentul orașului Carei-Mari.

Cei cari voesc să concureze își vor înainta ofertele în plicuri închise, adresate primarului orașului Carei-Mari, cel mult până la 30 Ianuarie 1921. Ofertele ce vor ajunge mai târziu nu vor putea fi luate în considerare.

Carei-Mari, 31 Decembrie 1920.

Primarul:
239 *Indiscifrabil.*

Hârtie pentru țigări
și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

Mațari
Stomace (mure)
uscate de vițel cumpără în orice cantitate fabrica de Cheag „Victoria"
D. Blau & Co.
290 GALAȚI.

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 8

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină scmoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la
Schwartz Adolf
croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar. 64

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 Piața Unirei No. 5.

Licitație de lemne.

Curatoratul bisericei gr. or. din Nadășul-Român, vinde prin licitație publică în ziua de 30 Ianuarie 1921 la oara 10 a. m. spre tăerce, pădurea care formează proprietatea bisericei, situată pe un teritor de 5.8 jug. cad. apreciată în circa 511 m³ butuci trupină de stăjar și diferite lemne crepate și 105 care de nuele și uscături.

Prețul esclamărei de Lei 16.905. Condițiile se pot vedea la curatoratul bisericesc din Nadăsul-Român.

Ocolul silvic Huiedin.

FIRMA
DICK JACOB și FIUL
CLUJ, Strada REGINA MARIA 5 (fost Deák Ferenc)

Reduce prețurile senzațional la **98** prelungind vânzarea până la 26 l. crt.

1 m. ștofă pentru dame, Tegethof, cal. I, lăț. 130 cm.	Lei 98
5 m. barchet	Lei 98
5 m. creton	Lei 98
5 m. batist	Lei 98
1 buc. cârpă mare	Lei 98
1 „ cămașe și izmene de trico	Lei 98
10 părechi ciorapi pentru copii	Lei 98
10 „ „ dame	Lei 98
10 „ „ „ domni	Lei 98
1 bucată umbrelă pentru dame	Lei 98

155

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi
CHIOREAN
în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.
58

Dacă doriți să petreceți bine serile
Vizitați bodega și magazinul de coloniale
J. Munteanu
272 Str. Mănăstur No. 7.

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.
Un litru de vin vechi 10 Lei.

Pentru prețurile eftine și serviciul conștiencios este recunoscut
EUGEN SZABO MAGAZIN DE MODĂ
CALEA REGELE FERDINAND NO. 5.
1 m. Stofă pepita . . Lei 23·50 1 m. Zefir . . . . . Lei 23·30
1 m. Creton . . . . Lei 21·— 1 m. Crepp de schin lit. dublă „ 150·—
50 1 m. Mătasă de Japonia dublă Lei 110·—
Mare depozit de mătăsuri franceze brodate și cu flori.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Varieteul „Biasini"
Cu începere de astazi Program Nou de remarcat
5 Ramaschoff 5 celebri dansatori ruși
Kirry and Sidney comici bicicliști.
77 In curând Marele Cupletist român
Emil Dumitrescu
în noile sale creațiuni
După spectacol urmează Dans Tabarin cu concursul tuturor artiștilor.

Intreprindere de transport
„VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada
144 Kis No. 17. □□

Radio 262
Törs și Ormai
Birou technic pentru incălzire centrală și apaducte
216
Str. N. Iorga No. 12

Telegramă! Telegramă!
Alergați toți la Marele magazin de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.
Becuri electrice (villany égők)
mai eftin ca ori unde.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIBB" S. A. SIBIU. □□□□
210

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, ●●●● păduri, ferestrea și alte intreprinderi
Brânză de oi
foarte bună, cu preț eftin
VINDE
VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

„OLSO"

DESCHIDEREA EXPOZITIEI

DE LA

1 IANUARIE 1921

BUCURESTI, Calea Victoriei No. 104, (Fost HIGH-LIFE)

Intrarea liberă fără obligaţiei de cumpărare

OLSO

Furnizăm:

Motoare de Benzină
Dinamuri şi Electro-motoare
Material electric
Material pentru Gaz Aerian
Material sanitar
Materiale technice

Lămpi pentru petrol
„OLSO" v. 750 lumini
pentru iluminatul străzilor şi localuri publice
Lămpi pentru petrol de perete

Lămpi pentru carbid

Carbid
Sobe de tot felul
Maşini de bucătărie
Aparate pentru a produce lumină proprie de

Gaz aerian

APARATE pentru absorbirea prafului din covoare, perdele, mobile, haine, etc.

Pompe Lustre

Material de C. F.
Material de Mine
Aranjamente pentru Spitale

Acumulatori

încăroare de Acumulatori
Acesori de Automobile
Ferăstrae

Aranjamente special pentru Odăi de Baie

OLSO

EXPOZIŢIE PERMANENTĂ

EXPOZIŢIE PERMANENTĂ

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutaţi pentru Toalete de Serate şi Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur şi Argint
Dantele Chantily etc. etc.

17

„ECONOMUL"

286 **Bancă agrară, comercială şi industrială**
Cluj, Str. Regele Ferdinand No. 26.

CONCURS

La institutul nostru află aplicare momentană în condiţiuni favorabile, cu sediul în Aleşd **Un contabil** cu cunoştinţe în afaceri de păduri.

Absolvenţi de scoală comercială şi cu praxa sunt preferiţi.

Ofertele cu condiţiunile de salar etc. să se înainteze până la 1 Martie 1921. *Direcţiunea.*

„Economul" bancă agrară comercială şi industrială în Cluj, primeşte **Depuneri** după mărimea şi durata lor **cu 4½—5½%** Direcţiunea.

FRAŢII BLOCH

BUCUREST[illegible], CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ŞI ARGINTĂRII BISERICEŞTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ŞI PREŢURI. □□□

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj şi ţesătorie.

Piaţa Unirii No. 13.

Preţuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuşi de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

ASIGURAŢIVĂ cu talpă de:

La calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 şi 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piaţa Unirii No. 13. în curte.

69

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

Cercetaţi marele atelier de fotografie DAJKOVITZ Sas passage. ORADEA-MARE.

126

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ pentru Industria oxigenului, acetelini și altor gaze

BUCUREȘTI, STRADA MĂGURELE NO. 93 BIS

Bilanțul încheiat la 30 Septemvrie 1919 pentru exercițiile 9, 10 și 11, cuprinzând anii 1916—917, 1917—918 și 1918—919.

ACTIV

	La 30 Septembrie 1919	După aprobarea conturilor
Teren și clădiri	91.872 95	91.872 95
Brevete	40.000 —	40.000 —
Mobilier	4.628 —	4.628 —
Material și scule	144.714 75	144.714 75
Instalațiuni	1.674 —	1.674 —
Cassa și banca	177.417 70	177.417 70
Depozit: cauțiunea consiliului de administrație	84.000 —	84.000 —
Depozite și cauțiuni	4.878 05	4.878 05
Magazine	270.807 37	270.807 37
Debitori diverși	157.560 95	157.569 95
Daune de războiu	576.110 —	576.110 —
Debitori dubioși	115.375 90	115.375 90
Totalul activului lei	1.669.039 67	1 669.039 67

PASIV

	La 30 Septemvrie 1919	După aprobarea conturilor
Capital social	400.000 —	400.000 —
Rezerve legale	1.997 25	1.997 25
Cauțiunea consiliului de administrație	84.000 —	84.000 —
Creditori diverși	438.360 49	438.360 49
Pentru regularea conturilor în suspensie	477.715 25	477.715 25
Fonduri de rezerve speciale	100.537 83	
Profit și pierderi	166.428 85	266.966 68
Totalul pasivului lei	1.669.039 67	1.669.039 67

P. Conformitate:
Societatea anonimă română pentru industria oxigenului, acetelinei și altor gaze
Director general, (*Nedescifrabil*),
București, strada Măgurele No. 93 bis.

„Aflăm că cunoscuta firmă de mai sus, care a introdus în țară Sudura-Autogenă și Tăierea metalelor prin procedeul Oxy-Acetilenic, va mări în curând, instalațiunile sale. Obținând astfel o producțiune susceptibilă de-a satisface toate nevoile actuale.

„Intercontinentale"
Soc. Anonimă de Transport și Comunicație fost S. & HOFFMANN,
Timișoara palatul Löffler. Telefon 360.
Intreprinde orice transporturi din VIENA PRIN BUDAPESTA IN ROMÂNIA. Direcțiunea din România în București Bulevardul Academiei 4. Filiale române: Braila, Galați, Constanța, Cernăuți, Oltenița, ORSOVA, Timișoara.
72

IOSIF MOLDOVAN
mare comerciant de vin
Pivnița proprie str. Trefort Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.
Fondată în 1889.
Recunoscută în Ardeal ca firma cea mai eftină și mai escelentă. La diverse expoziții a fost în repetite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □
70

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Gheorghe Aranyossy
salon modern de dame
Piața Unirii 13, etaj I.
Confecționează haine engleze și franceze în cele mai bune condițiuni.
40

La Vonica
Piața Mihaiu Viteazul No. 5.
Se află **Vin dela Sirla, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**

„Democratia"
La 1 Ianuarie 1921 s'a deschis Restaurantul „Democrația" în cunoscutul local „La Crisma 'n Drum" din Calea Regele Ferdinand 23, trecând sub o nouă Direcțiune, aranjat cu beuturile cele mai alese și cu mâncările cele mai gustoase. Bucătari speciali în pregătirea mâncărilor Românești, Franceze și Orientale. Fiecare seară grătar a la Iordache. Prețuri eftine. Orchestră clasică. Să se convingă ori ce om.
199

Ghete lucrate de mână, se află de vânzare en gros și en detail la
„Atelierul de încălțăminte"
din Calea Regele Ferdinand No. 21 (în curte). Numai marfă prima calitate! □ Prețuri reduse!
251

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □
62

Baumzweig, Rosenfeld și Comp.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25.
Renumită magazie stabilă de manufactura numai en gros.
47

Filiala Luca P. Niculescu
la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".
Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:
Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori, ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmaia, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope. ● ● ● ●
Vânzare engros și endetail.
14

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. — Luni 24 Ianuarie 1921 — No 132

ASOCIAŢIUNII SIBIU

Infrăţi[rea]

Administraţia ziarului „Infrăţirea“
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiu

ROMANIA 3 BANI POSTA

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate | 8 pagini •• 50 bani | Redacţia şi Administraţia: Cluj, Str. Iuliu Maniu N... (Etaj II.) Telefon: Administraţia No 952, Redacţia No 211. | 8 pagini •• 50 bani | Abonamente: 1 an . . . 120 lei; 6 luni . . 60 lei; 3 luni . . 30 lei

UNIFICAREA SUFLETULUI

In mod firesc, după fixarea graniţelor apropiate de dreptul nostru natural, a urmat necesitatea imperioasă a consolidărei statului şi a unificărei administraţiunei. Atât de necesar şi logic s'a făcut simţită această trebuinţă, încât nici una din formaţiunile politice, nu au putut s'a tăgăduiască.

Ea s'a impus cu puterea caracteristică tuturor efectelor logice şi naturale ale unor cauze logice şi naturale. Aşa precum era natural şi logic ca, în cele din urmă, neamul nostru, risipit sub atâtea stăpâniri, să se unească, tot astfel şi consolidarea, prin unificarea administrativă, să se impuie cu aceeaşi putere logică şi naturală. Şi, cu atât era mai firesc să se ivească această necesitate, cu cât însuşi în ea constă şi scopul supem al unirei, însăşi raţiunea ei de-a se fi impus unui neam întreg cu puterea celui mai desăvârşit ideal şi a celor mai neprecupeţite jertfe.

Este evident că, nu în desemnarea graniţelor politice admise de-un aeropag internaţional, poate să însemneze împlinirea efectivă a acestui ideal şi mai puţin, în aceasta numai, rostul unui neam îşi poate găsi rostul său, în mersul civilizaţiei omeneşti.

Nici acei cari şi-au stâns viaţa în întunericul rece al închisorilor, sau frânţi pe roată şi nici acei prăbuşiţi în tranşee, n'au înţeles desigur numai întru atâta folosul jertfei lor. Deasupra morţii lor, într'un nimb strălucitor, şi cei ce-au murit pentru şcoală, biserică şi drepturi şi acei cari s'au bătut în crunt răsboi, deopotrivă au văzut: *o ţară liberă şi un singur suflet.*

In acest singur suflet îndeosebi a fost sintezat idealul etvic; şi, de aceea, nu în cartoanele semnate la Versailles şi Trianon poate să-şi găsească desăvârşirea.

Desăvârşirea idealului ce-a străbatut veacurile de amară robie şi de grea împilare numai în întregirea sufletului poate să găsească cu adevărat şi întregirea neamului.

In acest înţeles, privită aşadar problema, aşa numită, a unificărei, se poate vedea că, nu e o problemă distinctă, de sine stătătoare, se pune, ci ea însăşi carolerul firesc şi indispensabil al rezultatelor politice ale răsboiului.

Este, am putea spune, nu al doilea ideal naţional, dator a-l urmări orce Român, dar însăşi a doue fază, şi cea din urmă, a împlinirei celei dintâi. Şi pentru aceasta nu ne poate fi îngăduit a o trata ca pe o problemă politică, asupra căreia părerile se pot diferenţia. In faţa acestei necesităţi, ca şi în faţa întregirei politice în graniţele naturale a sufl[e]tului românesc, nu pot fi îngăduite părerile diferite. O singură voinţă trebue să fie impusă cu puterea poruncii celor ce ni-au lăsat o moştenire nu pentru a o risipi, ci pentru a o întregi şi a o lăsa urmaşilor noştrii.

De aceea, acum când Dumnezeu cel bun ni-a învrednicit a începe al treilea an de libertate, dar fără să putem spune că ni-am învrednicit şi să folosim această libertate, datori suntem a ne chema la datorie.

Acum, când patima şi ambiţiunea politică au ajuns a domina raţiunea într'atâta în cât alături de hula duşmanilor fireşti să răsune şi glasul rătăcit al fraţilor, amintindu-ne de soarta Poloniei de-odinioară, să înţelegem cu o clipă mai devreme, pentru a nu fi prea târziu, că aceia ce ni se impune ca cea dintâi şi mai de căpetenie datorie, este consolidarea unităţei politice, prin aceia a unităţii sufletului.

Patima şi ambiţiunea politică ne înfăţişează acum cel mai dureros şi primejdios, în acelaş timp aspect al sufletului, lipsit, în ce priveşte o parte a elementelor de conducere, de orice unitate. Fraţi, abia scăpaţi de-o robie milenară prin jertfa a opt sute de mii de vieţi din cele mai alese ale vechiul regat, nu se sfiesc de-a huli şi dispreţui, alături de asupritorii de eri, tot ce vine de-acolo de unde au răsărit şi cele opt sute de mii de suflete idealiste şi mântuitoare. Acum, tocmai când nevoia consolidării unirei impune o cât mai desăvârşită încredere în administraţia *pe care o putem da*; acum, când duşmanii nepotoliţi abia aşteaptă slăbiciunea şi neputinţa noastră pentru a o folosi în sprijinirea intereselor lor; acum tocmai mulţi, prea mulţi chiar, sunt acei cari, întind sabia de eri, nu roşesc mărturisind, în grai şi în scris, că o regretă.

Expediţii în regulă de propagandişti şi gazetei străini, plătiţi de duşmani, cutreeră mereu oraşele noastre pentru a se întoarce în Apus ca să umple coloanele presei europene cu propria mărturisire de discuditare a ţărei a acelora dintre noi cari înţeleg să-şi facă din aceasta o armă mai mult de luptă pentru nestăpânitele lor patimi.

Ziarele ungureşti, iridente şi provocătoare, tot mai mult îşi alimentează nefasta lor acţiune, întemeindu-se pe mărturisirile de discreditare a administraţiei româneşti şi de regretare a celei ungureşti. Iar propaganda, tot mai mare şi mai primejdioasă, ce se face mulţimii prin agenţii revărsaţi asupra satelor, în nimic nu poate găsi mai mult sprijin ca în întreţinerea urei între cei de „aci“ şi „cei de dincolo“.

Patima şi ambiţiunea publică pare că a ridicat un nou hotar în Carpaţi... Şi pare că acest hotar, clădit din ură, acum, după *unirea* făcută de voe bună şi râvnită de veacuri, e cu mult mai primejdios. Mai multă unitate sufletească, mai multă şi cu

(urmare în pag. 3)

In jurul unui act de moarte

Colaboratul nostru Aurel Contrea, ne comunică din Italia că d-l dr. Alexandru Isăceanu a găsit în arhiva oraşului Palermo din Sicilia actul de moarte al marelui nostru istoric Nicolae Bălcescu.

Neîntrecutul autor al monografiei consacrate lui Mihai Viteazul a murit, se ştie, în părăsire şi sărăcie, în plină tinereţe. Cercetările făcute acum la Palermo decătre d-l Isăceanu au avut ca rezultat confirmarea mizeriei de neînchipuit în care şi-a trăit ultimele clipe Bălcescu. In strâmta şi fioros de întunecata lui odăiţă, cu pereţii transpirând umezeala, murdăria şi frigul mormântului, scriitorul bolnav avea ca vecini un măturător de stradă şi un hoţ. Tovarăşi înţelegători ai miziriei străinului care trăgea să moară, ei îl cercetau din când în când. Intr'o zi l'au găsit mort. Au anunţat atunci municipalitatea că un străin necunoscut şi fără rudenii a păşit din viaţă şi i-au pregătit dureros de tragicul cortegiu mortuar al celor foarte săraci. Iar actul de moarte al marelui istoric oltean a fost iscălit pe masa unei cancelarii siciliene de către un măturător de stradă şi un tâlhar ....

Comunicarea aceasta care ne vine azi din Italia, aduce desigur nout amănunte dramatice asupra sfârşitului lui Bălcescu. Dar ea mai readuce la ordinea zilei chestiunea sfârşiturilor triste şi premature ale atâtor scriitori şi redeschide marea carte a martirologiului lor.

Torquato Tasso dedică un sonet pisicei sale, rugând-o să-i împrumute lumina verde a ochilor de oarece n'are cu ce să-şi cumpere o lumânare. Milton vinde al său „Paradis Pierdut“ pentru zece lire şi moare de foame. Camens moare la spital, rănit, infirm şi sărac. Cervantes la fel. Vangelas lasă corpul său moştenire anatomiştilor pentru ca cu preţul lui să i se plătească datoriile.

Am putea găsi printre contimporanii noştrii alte asemenea pilde, impozite nespus de grele pe cari le plăteşte superioritatea. Şi lucru remarcabil: dintre toţi cei cari îşi consacră existenţa în favoarea Artelor-frumoase scriitorii au fost totdeauna cei mai prost trataţi.

Tot omul învaţă să scrie şi de aceea trebue să admită scriitorului o superioritate de inteligenţă pe care i-o face s-o plătească scump.

Muzica şi pictura mai oferă şi alt prilej de mângâiere neputinţei şi invidiei: ele pot fi admirate într'un limbaj anume hotărât, într'un fel de argat care dă celui care îl înţelege o înfăţişară capabilă, savantă şi viguroasă, în vreme ce trebue să vorbeşti despre literatură într'un mod aproape omenensc. Şi lucrul acesta nu se iartă.

Dr.

„Femenism simpatic“

E termenul nemerit, pe care l'a întrebuinţat D-l profesor universitar din Bucureşti, *Simion Mehedinţi* pentru începutul unei munci mai intense a femeilor, chiar la ţară şi chiar în treburile, cari se credeau înainte nepotrivite lor, ca la cărăuşie şi la sapă.

Răsboiul a rărit numărul bărbaţilor şi tocmai dintre cei tineri, în plină putere de lucru; în locurile rămase goale şi cari trebuiau neapărat împlinite, au apărut femeile.

Suferinţele şi lipsurile din vremurile când, rămase singure acasă, s'au învăţat să se îngrijească de tot ce le trebuia lor şi copiilor, le-au făcut mai aspre, mai îndurătoare şi mai capabile de munci grele.

Nivelarea socială dintre sexe se face astfel în mod firesc şi lent, după cum indică nevoile vremii şi spiritul epocii.

Când femeia, pe această cale, se va face vrednică să îndeplinească, alături de bărbat, multe din atribuţiile, cari se socoteau până acum exclusiv drept partea lui, numai atunci se va putea vorbi cu drept cuvânt de acordarea drepturilor femeii, întâi civile, apoi politice.

Un astfel de progres real, fiind firesc evolutiv şi conform cerinţelor naturale, e singurul drum al consolidării mişcării femeniste; grăbirea şi forţarea lui prin pretenţiuni neîndreptăţite şi exagerate, cari îşi cer realizarea — şi încă completă — acum, când pentru acesta nu există o pregătire suficientă, cel puţin în ţară la noi, ar falşifica şi slăbi întreaga mişcare, justă de altfel şi care nu trebue să tindă în nici un caz spre o copiere servilă a politicianismului masculin.

Iată de ce revista „Lumina femeii, care apare în Cluj subt conducerea D-nei *Sanda I. Matei*“, mergând pe făgaşul adevărat al unui „feminism simpatic“, se bucură de toată trecerea în public.

Tot aşa, mişcarea femenistă din Moldova, care are ca organe de publicitate şi „Acţiunea feministă“ şi „Foaia gospodinelor“, ambele apărând în Piatra-Neamţ, subt direcţiunea D-nei *Valentina D. Focşa*, vizitarea şi conferenţiare de ieri a Clujului, merită aceiaş atenţie şi un larg sprijin. Totuşi, înclinarea spre o acţiune politică în cadrele obişnuite la noi, e vădită aci.

Ziarul „Drepturile femeii“ din Bucureşti, reprezentând gruparea D-nei *Ianculescu De Reuss*, în legătură cu asociaţia mondială femenistă „Jus sufragii“, cuprinde de asemenea violciunea — one-ori vehementă — unei lupte îndârjite.

In orice caz, toate aceste grupări şi publicaţii au două mari merite: 1. se feresc în principiu de a maimuţări prin masculinizare, mişcarea feministă şi 2. au un caracter democratic.

Sunt deci pe drumul cel bun.

N. G—T.

Cabinetul Briand-Barthore

In ajunul întrunirei conferinţei interaliate, care trebuia să hotărască definitiva rezolvare a chestiunei reparaţiunilor şi dezarmărei Germaniei, guvernul Leygues a căzut, fiindcă n'a admis desvoltarea interpelărilor în privinţa politicei externe a guvernului.

Motivul căderii e destul de neînsemnat, şi refuzul guvernului n'a fost decât o ocazie potrivită pentru a debarca un primministru care nu apărase destul de bine interesele Franţei. In adevăr în ultima conferinţă dela Londra, Leygues făcuse prea multe concesiuni Angliei în chestiunea Siriei, iar cât priveşte executarea strictă de către Germania a tratatului din Versailles, Anglia şi Italia manifestau prea multe rezerve.

Din Leygues i-a lipsit energia. Or, Franţa, care aşteaptă de atâta vreme echilibrarea bugetului odată cu refacerea regiunilor devastate, a vrut să fie condusă de un om energic.

Da aceia alegerea lui Briand e naturală. Omul care într'o singură zi a sfărmat gre a ceferiştilor francezi în 1910 şi care cu o încăpăţânare glorioasă a susţinut necesitatea expediţiei din Salonic, atunci când politicianii şi comandamentul englez opineau pentru părăsirea ei, el singur mai poate descurca actuala situaţie externă a Franţei.

Sarcina noului guvern e neînchipuit de grea pentrucă are de rezolvit două chestiuni de care depinde viitorul Franţei: plata despăgubirilor şi dezarmarea Germaniei. Fostul ministru de de finanţe din precedentul cabinet, Marsal, cu toată îndelungata lui experienţă financiară n'a reuşit să alcătuiască bugetul din cauză că Germania nu plătea anual despăgubirile la care era obligată prin tratatul din Versailles. Şi Marsal n'a reuşit din cauza lipsei de energie a ministrului de externe, Leygues, care era prea conciliant faţă de Anglia, sprijinitoarea Germaniei.

Somajul, criza financiară care ameninţă să ia proporţii catastrofale şi să pericliteze roadele victoriei au silit parlamentul să facă gestul necesar al concedierii cabinetului Leygues.

Incercarea nereuşită a lui Millerand de a încredinţa formarea guvernului preşedintelui Camerei, Raoul Péret dovedeşte încă odată că Franţa care un şef de guvern energic şi că pe viitor amestecul preşedintelui Republicei în opera guvernamentală va fi mărginit.

Alcătuirea unui buget bazat pe resurse financiare reale şi permiţând refacerea Franţei invadate din despăgubirile acordate de Germania.

Chestia despăgubirilor va fi

desbătută definitiv de șefii guvernelor aliate la Paris în ziua de 24 Ianuarie și după câte transpiră, Briand va avea o atitudine foarte energică față de premierul englez și de Giolitti, care preconiza, mai zilele trecute, o aplicare îndulcită a tratatului din Versailles. A doua chestiune e aceia a dezarmării.

Până la 1 Ianuarie 1921, cum era prevăzut în convenția dela Spaa, Germania trebuia să dezarmeze, reducând efectivul armatei la 100.000 soldați. Or, până la data fixată, Germania a dezarmat numai de formă, țara întreagă fiind împânată cu organizații militare clandestine, ca *Argesch*. Rolul acestor organizații ar fi înăbușirea mișcărilor comuniste. De fapt ele sunt conduse de Ludendorff și nu urmăresc decât reintroducerea monarchiei și păstrarea cadrelor pentru o eventuală mobilizare a Germaniei. Această stare de lucruri nesigură, face pe Franța să ție efective numeroase sub arme pentru a putea para un eventual atac german, până ce trupele negre vor putea veni din Africa. Or, susținerea acestor efective militare ingreuiază mult bugetul și așa destul de încărcat al Franței.

Rezolvarea ambelor chestiuni ar duce la aceiași țintă, echilibrarea bugetului adică reînceperea vieței economice financiare normale. Franța așteaptă cu nerăbdare rezultatele conferinței dela 24 Ianuarie pentru a ști dacă speranțele ei n'au fost înșelate.

R. R. D.

Citind revistele

Analele Statistice și Economice No. 11—12 Noembrie Decembrie 1920.

Excelenta revistă economică bucureșteană de sub conducerea d-lor dr. Gh. N-Leon, I. N. Angelescu și Alexandru Cusin pășește în al patrulea an de activitate, după o neîntreruptă muncă pentru lămurirea diverselor și grelelor probleme economice la ordine a zilei. In țara noastră e singura revistă economică care merită acest nume. De altfel însuși numele conducătorilor ei sunt o garanție că va servi tot așa de bine ca și până acum interesele economiei naționale.

In numărul dublu, ultimul apărut, d l dr. I. N. Angelescu în articolul său admiratil documental „Reforma financiară" arată starea precară financiară a României, care o duce de azi pe mâne fără buget.

Statul prin emiterea bonurilor de tezeaur în valoare de $8^1/_2$ miliard și lansarea lor pe piețele străine n'a făcut decât să pregătească scăderea Valutei noastre și să o menție vreme îndelungată. Pentru remedierea răului trebuesc rezolvite următoarele trei probleme de ordin financiar: 1. refacerea economică 2. lichidarea financiară a angajamentelor de ordin politic și economic rezultate din războiu și 3. echilibrarea cheltuielilor ordinare cu veniturile ordinare. Pentru echilibrarea bugetului este nevoie de o reformă radicală a finanțelor publice. Pentru aceasta sunt necesare: 1. o totală reformă a impozitelor directe prin crearea impozitului cedular pe veniturile speciale și a impozitului unic progresiv pe venitul global 2. o completare a impozitelor indirecte prin crearea a) impozitului asupra consumației de lux și asupra plus valorii de mărfuri valori și serviciu b) impozitului asupra schimbului i otiliare constatete la transmisiunea bonurilor imobiliare 3. Infințarea unor impozite extraordinare în directă legătură cu războiul mondial și național.

In alt articol d-l. profesor Gh. Tașcă discută amănunțit opera conferinței financiare de la Bruxelles. Dezideratele privesc reconstituirea vieței economice mondiale prin suprimarea inflațiunei monetare, readucerii cheltuielilor anuale ordinare, renunțarea la măsurile contrare legilor economice și la micșorarea artificială a prețului pânei, să nu se mai recurgă la împrumutări pentru acoperirea cheltuielilor ordinare.

Urmează apoi articolul dlui D-r. C. Bungețianu asupra fabricei de hârtie de la Bușteni.

La cronica economică se ocupă D-l Dr. E. Decusară de situațiunea locuințelor din România arătând că în 1912 erau 1.489.700 clădiri din care 186.239 în comunele urbane, iar restul în cele rurale. Raportând clădirile locuite la numărul locuitorilor avem, revine 4,9 locuitori la o clădire la sate și 7,6 la orașe iar pe întreaga Țară 5,2.

D-l I. Theodorescu studiază înmulțirea societăților pe acțiuni în ultimul an, arătând că în 19,3 erau 430 societăți pe acțiuni cu un capital de 804.830.149 lei, în 1918, 457 societăți pe acțiuni cu un capital de 1.001.588,484 lei, iar în 1920 avem 753 societăți pe acțiuni cu un capital de 3,140,870,684 lei.

Urmează apoi câteva recenzii foarte interesante, și rezumatele conferințelor ținute la „Asociația Economiștilor."

R. R. D.

O serbare în Dej

La 2 Ianuarie a avut loc la liceul „Andrei Mureșanu" din Dej o frumoasă serbare dată în ședera vacanței de Crăciun, cu care ocaziune s'a făcut și distribuirea diferitelor daruri de îmbrăcăminte, încălțăminte și bani elevilor silitori și lipsiți de mijloace. Au fost reprezentate toate autoritățile locale precum și un public numeros și select.

Inceputul serbărei s'a făcut prin intonarea Imnului Regal executat de corul liceului. După cuvântarea de deschidere rostită de către d-l Victor Motogna, directorul liceului, au urmat diferite recitări ale elevilor, iar corul liceului după tradiționalul obicei din vechiul regat a cântat „Bună dimineața la Moș Ajun", „Plecarea Magilor", „Domnul Isus Hristos", cântece de stea. După aceasta s'a făcut împărțirea darurilor. A fost mare bucuria elevilor, care-și vedeau munca răsplătită și nevoia împlinită. După împărțirea darurilor corul elevilor a mai cântat: „Imnul de serbare" de Podeleanu, „Plugar și Ostaș" de D. Kiriac, „Imnul Regal" și „Deșteaptăte Române"

La urmă d-l director Victor Motogna a ținut o frumoasă cuvântare plină de învățături și îndrumări pentru elevi, mulțumind călduros eforiei școlare și donatorilor urând la toți ani mulți. Corul elevilor a intonat „Mulți ani trăiască!" Și cu aceasta serbare a luat sfârșit.

Citiți "Infrățirea"

O nouă descoperire astronomică: O stea monstruoasă

Până acum nu era nici un mijloc pentru măsurarea diametrului unei stele și astronomii se mărgineau la hipoteze. Cauza nu era decât depărtarea fantastică a stelelor: cea mai apropiată de noi, dacă ar avea mărimea soarelui, n'ar avea ca diametru aparent decât acela a unei bile de un centimetru văzută la 500 km. distanță. Ne închipuim că în aceste condiții imaginea unei stele într'o lunetă nu este decât un punct fără diametru real mensurabil.

Mai mult, cu cât luneta de care ne servim e mai puternică cu atât imaginea unei stele date e mai mică. Această curioasă particularitate a fo osit-o astronomul american Michelson în descoperirea sa.

Imaginea unei stele într'o lunetă e constituită de un mic disc strălucitor, pe care îl înconjoară mici cercuri alternativ întunecate și luminoase, pe care le numim cercuri de interferență. Acestea sunt datorite faptului că diferitele raze luminoase după ce au trecut prin obiectivul lunetei convergează în focarul acesteia, în unele puncte devenind mai puternice, în altele dispărând, după cum undele lor vibrează în același senz sau în sens contrar în punctul de convergență.

Orice s'ar întâmpla — și aceasta e baza frumoasei descoperiri a lui Michelson — dacă primim razele provenind de la un mic disc luminos îndepărtat nu pe întregimea obiectivului, ci pe un ieran pus înaintea lui și care nu le lasă să treacă decât prin două crăpături, se produc în focarul lunetei două imagini a micului disc având fie care ciucuri alternativ luminoase și întunecate. Ori experiența de acord cu teoria, arată că aceste ciucuri dispar când deschiderea celor două crăpături este într'un oarecare raport cunoscut cu diametrul discului, pentrucă atunci părțile luminoase a unei imagini se suprapun exact peste părțile întunecate ale celeilalte impagini.

Aplicând această metodă admirabilă la cel mai puternic telescop din lume care cel din Morant-Wilson și a cărei oglindă a 2.50 metri de diametru, astronomul Michelson a măsurat pentru întâia oară dimensiunile unei stele. E vorba de Alpha din Orion numită și Betelgense și care poate fi văzută acum, când e cerul limpede, în fiecare sară, spre orizontul meridional.

Steaua Alpha e destul de apropiata de noi, din care cauză are și strălucirea unei stele de întâia mărime. Lumina ei ne vine numai într'o sută cincizeci de ani, știind că lumina face 300.000 km. pe secundă și că i-ar trebui de abia o optime de secundă pentru a înconjura pământul pe la equator:

Or, Rezultatul cercetărilor lui Michelson, pe care ni-l aduc telegramele, alte detalii neavând până acum, e acesta: steaua Alpha din Orion are un diametru aparent care, dat fiind distanța sa, corespunde cu un diamertru real mai mare de 300 ori decât acel al soarelui, adică mai mult de 415 milioane de kilometri.

Dacă centrul acestei stele ar fi așezat la distanța care ne separă de soare, discul său luminos ar ocupa tot cerul ca un dom de aur, cu atât mai mult cu cât pământul ar fi închis în coastele monstruoase ale stelei, pentrucă de 10 ori ore despart numai 150 km. In acest caz n'ar mai fi existat omenirea

Res.

Ultima lucrare a lui Maxim Gorki

Despre literatura bolșevistă nu avem date exacte. Se spune doar că au apărut pe arena poeziei un Demian Biednij, un Died Nefied și un prozator cu numele de Kalinine. Desigur toți aceștia sunt scriitorii ce alimentează paginele.

„Inzvestiei" sau ale lui „Boednota"; ziare ce sunt oficiale și cari singure au dreptul să existe.

Printre marii scriitori ce se află încă în viață sub „tovarăși" e numai Maxim Gorki. Nu putem spune ce l-a făcut să devie și dânsul colaboratorul revistei „Ideea Comunistă" ce se tipărește la Moscova și Petrograd. Dar suntem în măsură să redăm câteva însemnări luate după revistele engleze și franceze despre ultima lui lucrare, piesa „Rabotiga Slovotekov" reprezentată pe scena comediei populare din Petrograd, în luna lui Iunie 1920. Unii i-au dat și alte titluri: Palavragiul, Robul Muncei.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Liceele din Beiuș și Guvernul

de profesor **Dr. C. Pavel** fost deputat.

Cale ca de trei poște bune dela Oradea-Mare spre miazi, în susul munților bihoreni, într'o vale largă, ocolită din toate părțile, cât bate ochiul, de un pitoresc brâu de înălțimi, pe malul drept al Crișului-negru, se revarsă orășelul *Beiuș*.

La granița de altădată dintre Ardeal și părțile ungurene, Beiușul împreună într'o întindere neîntreruptă, elementul românesc din Transilvania și Munții - apuseni cu cel de pe șesul Ungariei de ieri. Pentru noi, Bihorenii, în urma depărtării de centrul județului, acest târgușor de munte nu-i numai un scaun de plasă, cași oricare altul, ci în aceeaș vreme, cu vestitele lui piețe de săptămână și bâlciuri de țară, este un vechiu și cunoscut punct de gravitare pentru întreg ținutul cu populație românească din sudul Bihării.

Mai adaogând că-i un oraș de școli singurele școli românești mai înalte din fosta Ungarie, Beiușul cu tot ceeace reprezintă de un veac încoace pentru noi, aici la hotare, a fost și este și azi un contrapond românesc față de Oradea-Mare.

Legată de lume abia de trei decenii cu o singură cale ferată, valea Beiușului cu o sumedenie de sate și cătune resfirate subt streșinile și în deschizăturile munților, cași în niște loje mari de amfiteatru, a dus o viață a parte, de oameni muncitori pe niște locuri deluroase ce nu pea răsplătesc truda și sudoarea frunții; de păstori, târgoveți de vite, apoi de meșteșugari primitivi pentru trebuințele sătenilor, sumănari, blănari, olari, cioplitori de grinzi, scânduri, osii, furci, scări bâzi, hambare și alte unelte, cu cari fac bun negoț în jos, la românii de pe șes, de unde se reîntorc cu carăle încărcate cu zarzavaturi și cereale.

Iar orașul, Beiușul, cu așezămintele lui culturale, tăcut și modest, a făcut de sentinelă la cartea și graiul românesc. Străjer retras în umbra codrilor, de veacuri așteaptă zile mai bune și din ceeace i-au lăsat cu limbă de moarte voivozii lui din vremuri, *Neagul, Jon, Cândea* din suta XIV—XV, *„tutori peste Beiuș și peste tot aleatul acela"*, n'a trădat nimărui nimic.

Dela începutul sutei trecute avem aici un liceu românesc, întemeiat la cinci ani în urmă dela moartea lui *Gheorge Lazăr*, de slăvitul întru pomenire episcop *Samuil Vulcan*, mecenatele Renașterei române în Transilvania. Cu liceul acesta se aprind cele dintâi raze de lumină în cuprinsul părților ungurene. Rolul și rostul acestei înalte școli românești din fosta Ungarie proprie, ni-se evindențiază îndeosebi din faptul, că dela 1828 până la intrarea glorioasei noastre armate, în scurgerea aproape a unui veac întreg, românii din întinsele și bogatele județe mărginașe, precum și cei din Banat, din marele semicerc din jurul Transilvaniei, contra tuturor repetițelor stăruințe pe lângă guvernele maghiare, n'au fost în măsură să mai poată obține o școală similară celei din Beiuș. In Ardeal subt absolutismul austriac se mai înființară două licee românești, — la *Brașov* și *Năsăud* — și un gimnaz la *Brad*, pe lângă vechile școli ale Blajului, — dar în părțile acestea nu puturăm războiu una cu capul. In chipul acesta liceul din Beiuș, lărgit cu vremea și complectat din jertfele câtorva mari arhierei ai Orăzii, a susținut de nouă decenii și mai bine lumina și cartea românească pe toată întinderea dela Orșova — marii bănățeni, *Brediceanu — Aurel C. Popoviciu* — sunt elevii acestui liceu — până'n codrii Maramureșului. Era o vreme când și Bucovina își trimitea fiii — *S. Fl. Marian* — la carte românească în Beiuș.

Diil anul 1870 liceul acesta deveni postav roșu în ochii guvernelor din Budapesta. Aproape fiecare ministru al instrucțiunii lua în program suprimarea liceului din Beiuș, îndeosebi după afacerea cu Steagul național din 1888. Profesorii, toți preoți, cu pregătiri dela facultățile din Viena și Budapesta, stăteau dârzi la postul lor; rădbau și munciau, când cu leafă când fără leafă. Bătuți de toate vânturile, scurși de toate ploile unui șovinism descreerat totuș școala aceasta românească am smuls'o întreagă și nepătată din urgia vremurilor. O singură mângâere aveam: cu cât se întețiau mai furios loviturile guvernelor asupra noastră, cu atât numărul elevilor sporia din an în an. Lucra la mijloc adevărata politică a instinctului național.

Mai târziu, la 1896, episcopul, *Mihai Pavel*, ridică în Beiuș o școală medie de fete, azi liceu, și un internat pentru o sută de eleve. In vremea aceasta, pe la sfârșitul veacului trecut, noi românii n'aveam nici-o școală mai înaltă de fete în părțile acestea. Copilele noastre, pe câte nu le încăpeau institutele din Sibiu, Blaj și Brașov, înfundau claustrele călugărițelor ursuline, întunecoase paginiere de maghiarizare, din Sătmar, Orade și Timișoara. Azi liceul de fete — cu 200 de eleve — și internatul din Beiuș, cu aranjamentul lor modern și o educație severă și adânc morală și religioasă, sunt una din cele mai scumpe perle ale învățământului secundar de fete din întreaga Românie. Marele binefăcător asupra nici uneia, din multele-i creațiuni

Cronica politică

Din telegramele anunţate eri s'a putut vedea, după cum am arătat, că Stambulinsky a afirmat la Sofia că în urma convorbirilor avute cu ţărăniştii Români, aceştia au declarat că dacă vor veni ei la putere atunci vor ceda Bulgarilor Dobrogea nouă. Afirmaţia aceasta prezintând multă gravitate, se aşteaptă lămuririle din partea Conducerei partidului ţărănesc pentru a se şti întrucât acesta s'a făcut răspunzător. Dar, oricari şi oricum ar fi aceste lămuriri, chiar în cazul unei hazardate desminţiri categorice, rămâne dela sine înţeles că revine în întregime vina acestei grupări de-a fi tratat cu Stambulinsky pe terenul concesiunior. Căci în urma declaraţiilor categorice ale premierului bulgar, rezultă clar că cei puţin s'au dat speranţe.

Consecinţele pe care le pot avea aceste declaraţiuni în politica internă, sunt însă destul de grave. Din îndată ce în cuprinsul ţarii, s'a găsit o grupare care să sprijine revendicările bulgare, este evident că vecinii noştri, puternic reprezentaţi la noi prin atâţia agenţi propagandişti, nu vor avea alta mai bun de făcut decât să purceadă la cea mai activă propagandă pentru a sprijini şi a grăbi venirea ţăraniştilor la putere pentru a obţine Dobrogea. Şi desigur în acest scop ţăraniştii şi-au asigurat un sprijin mai mult în demagogica lor activitate. Este şi aceasta o dovadă puternică de utilitatea şi patriotismul acestei grupări.

O necuviinţă

Un preot român a avut baroca idee, să meargă în ziua Ajunului Bobotezei — cu cucea — la un oficiu administrativ al oraşului Cluj. Intrând în cancelarie, d-şoarele maghiare, deşi rugate să se poarte cuviincios de va veni preotul cu crucea — l-au primit cu o explozie de râsete batjocoritoare.

Slujitorul religiei statului săvârşeşte, totuşi obicinuita ceremonie, trece cu crucea la funcţionarii români, cari îl aşteptau în cancelarie, pe urmă, observă un domn, care-i părea că deas menea îl aşteaptă. Era un oficiant ungar; prin atitudinea lui induce în eroare pe preot, care îl credea român. Când preotul trecu la dânsul, acesta îşi dă mâinile la spate, îşi umflă pântecele în mod obraznic, iar când i-să întinde crucea, îşi întoarce capul cu dispreţ. . .

Insfârşit, preotul părăseşte indignat acest oficiu al României Mari . . . Un superior al oficiantului, un funcţionar român, trage la răspundere pe ungur. Dar . . .şi-a găsit-o! . . . Acesta deşi nu era de fel beat — răspunde cu o înjurătură ungurească de nereprodus la adresa preoţimei române şi bătându-şi pieptul — spune băţos: „Eu doar mă aflu pe pământ unguresc; — aici e Ungaria!“ . . . — Fiind chiar ulterior interogat — a susţinut din nou: „Ardealul şi Ungaria sunt pentru mine acelaş lucru!“

Sperăm, că d-l şef al acestui oficiu — care totdeauna este mare „umanitarist“, când e vorba să scuze impertinenţele oficianţilor unguri — va şti cel puţin acum să ia măsurile cuvenite împotriva unor slujbaşi ai statului român pe care ei nu vor să-l recunoască. Dacă hotărîrea, pe care o va lua, va constitui o nouă dovadă de slăbănogie . . . . naţională, vom da publicităţii numele oficiului şi al vinovaţilor, începând — bineînţeles — cu al d-lui şef. Citind aceste rânduri, îi va fi mai uşor să se hotărască a'şi îndeplini datoria şi a nu contribui prin atitudinea sa la demoralizarea funcţionarilor români.

C. I. C.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA“

Ştiri şi fapte politice

Ziarul „Patria“, încercând să risipească impresia dureroasă pe care a făcut-o formula „Ardealul Ardelenilor pentru Ardeleni“, crede că poate arunca în sarcina unuia din întemeietorii României moderne, legenda unei vorbe „Ardealul fără Ardeleni.“ Altminteri, toată discuţia în jurul unei asemeni născociri, rămâne ceeace poporul cuminte numeşte: vorbe de clacă.

Deosebirea între aceste două mentalităţi, la fel de condamnabile, este aceea că d-l Vaida-Voevod a subscris, într'o zi de sărbătoare creştinească, nenorocita sa inspiraţie, în vreme ce regretatul Ion Brătianu, al cărui nare rol în închegarea Statului român l'a judecat demult istoria nepărtinitoare, n'a rostit niciodată cuvintele pe cari i-le atribuie organul partidului naţional.

Am fi mulţumitori într'adevăr „Patriei“, în a cărei redacţie se găsesc atâţi cunoscători ai trecutului nostru cultural şi politic, — ei înşi-şi ne-au spus-o deatâteaori, — să ne arate când, şi în ce împrejurare a fost rostită duşmănoasa formulă „Ardealul fără Ardeleni.“ Altminteri, toată discuţia în jurul unei asemeni născociri, rămâne ceeace poporul cuminte numeşte: vorbe de clacă.

Partidul naţional liberal susţine în alegerile parţiale de Camera din circumscripţia Dicio-Sân-Martin, candidatura d-lui Emil Folea, avocat, subprefect. Partidul naţional-liberal din Târnava-mare a lansat un apel către alegători, arătând rolul din trecut al partidului şi programul său de muncă pentru viitor.

Revista pressei maghiare

Directivele organizării maghiare.

Preşedintele comisiunii pentru pregătirea organizării maghiare, d-l dr. Grandpierre Emil, publică în ziarul *Ellenzék*, concepţiile sale despre chestiunea minorităţilor şi felul cum minoritatea maghiară înţelege să se incadreze în statul român.

După d-sa „concepţia minorităţilor cu conţinut colectiv, nu a format până acum obiectul dreptului constituţional — căci toate drepturile şi datorinţele au fost a igurate cetăţenilor în mod individual fără deosebire de rassă şi religie. Tratatele de pace însă au creat noul subiect constituţional — mieoritatea colectivă — pentru a cărei existanţă şi pentruca membrii ei să se poată desvolta potrivit caracterului lor înăscut este necesară autonomia minorităţilor. Recunoaşte greutatea rezolvirii acestei noi probleme, ea însă trebue rezolvată în conformitate cu interesele statului şi prescripţiunile tratatelor a căror executare şi control este în atribuţiunile Ligei Naţiunilor.

Rezolvirea acestei chestiuni în sensul cel mai larg este necesară pentru a evita neînţelegeri periculoase dintre stat şi minorităţi, îndeosebi acum, când întreagă încordarea statelor trebue concentrată pentru rezolvirea problemelor economice, cel mai actual şi învăscut pericol în zilele noastre.

Aplicarea principiului autonomiei minorităţilor e grea de rezolvat în teritorii cu populaţie mixtă. Aci în chestiuni confesionale, culturale şi de reprezentare va trebui aplicată autonomia personală, iar din punct de vedere administrativ autonomia teritoriala“.

Cu aceste mărturisiri se schiţează programul nou al organizaţii maghiară.

Apponyi la Paris

Keleti Ujság scrie: Fostul preşedinte al delegaţiei maghiare la conferinţa de pace, groful Apponyi, în urma complicaţiilor ivite în jurul chestiunei Ungariei de Vest, a luat din nou drumul Parisului unde — dupăcum anunţă ziarul *Keleti Ujság*, — a luat parte la şedinţele Ligei naţiunilor şi a propus: *organizarea pentru apărarea drepturilor minorităţilor, demobilizarea generală* şi forţarea statelor succesionare cari au câştigat teritorii bogate în materii prime, pentru a încheia convenţiuni economice cu celelalte state.

Primele două propuneri au fost primite, iar a treia a fost transmisă adunării gene ale a Ligei naţiunilor din Geneva.

(urmare din art. Unificarea Sufletului de pe pag. 1)

adevărată unire putem spune că era când peste hotarele nedrepte străbătea iubirea de fraţi şi dorul de întregire a neamului decât acum. Mai multă solidaritate naţională era atunci în faţa visului, decât acum în faţa realităţei.

E timpul să ne întoarcem către ea. Să ne întoarcem, acum, în libertate, către sufletul ce-l avem în robie. Să ne amintim de ce însemna atunci, în România mică dar liberă, un frate ardelean, basarabean sau bucovinean, şi să ne amintim ce însemna România liberă pentru fraţii din robie.

Şi dacă cei compătimaţi de ambiţii politice şi nu stăpâniţi de simţul răspunderii, nu-şi mai pot reaminti propriilor lor simţiri de-altădată, atunci, cel puţin să nu uite că în spatele lor stă poporul întreg, tocmai acel popor în numele căruia le place să vorbească şi să agite, care nu a uitat şi nici nu poate uita desăvârşita inuitate sufletească ce-au însemnat-o legiunile de voluntari din Italia, Franţa şi Siberia, prin care însăşi voinţa neamului întreg a fost rostită în faţa lumii. Aceasta să n'o uite cei ce cred că vorbesc în numele poporului atunci când aruncă sămânţa nimicitoarei învrăjbiri. Dar, aceştia, acum când din vrajbă îşi fac o dogmă şi din ură o credinţă, să nu uite mai ales că-şi iau dreptul de-a vorbi în numele acelui popor, care la Ivangorod, în cea mai sguduitoare tragedie a luptei fratricide ce-a cunoscut-o vreodată omenirea, după o zi de crâncen masacru dintre fraţi şi fraţi a dat dovada celei mai desăvârşite unităţi sufleteşti, când, recunoscându-se după glasul sângelui rostit în vaetele rănitilor, zorii zilei următoare i-au găsit la olaltă pe Ardelenii târâţi sub steagul unguresc şi pe Basarabenii mânaţi de cnutul rusesc.

Să nu uite aceasta nici rătăciţii dintre cei de astăzi şi nici duşmanii de totdeauna.

Sragedia dela Ivangorod va aminti de-apururea datoria unităţei noastre sufleteşti.

Ev.

---

culturale, n'a revărsat mai din plin bogatele-i daruri şi dragostea lui de neam, ca şi asupra acestui institut.

Azi Beiuşul are două licee şi trei internate pentru educaţia tinerimii şcolare. Sunt cinci piiostrii ai culturii şi ai sufletului românesc aici la hotarele dinspre apus ale României Mari, unde Beiuşul de o sută de ani răspândeşte lumina, trezeşte şi întăreşte conştiinţa naţională.

Duşmanul nostru milenar, în ultima-i disperare, tocmai în intelectualii români din această veche cetăţue a culturii noastre, a ţinut să izbească cu mai multă cruzime şi poftă de sânge.

Constatând toate acestea, ne revoltă în toată fiinţa noastră idealistă şi românească felul şi chipul cum suntem trataţi din partea guvernului actual pe chestia salarizării. In privinţa aceasta din partea celor dela putere se observă aceeaş lipsă de simţ, aceeaş deplorabilă incapacitate caşi pe celelalte terene. Vechi profesori, nu unul de o rară pregătire ştiinţifică şi experienţă pedagogică, de zeci de ani apostoli încercaţi ai gândului şi cuvântului românesc, azi, în România visurilor noastre de veacuri, suntem puşi la rând cu vreun Tormaş Bendeguz dela liceul din Zălau, sau cu Hans Wondracek din Sebeşul-săsesc.

Dela Paşti ne tot unifică cu cei din vechiul Regat. Bieţi directori, pierduţi într'o nemiloasă epopee de cifre, confecţionează necontenit la State şi tablouri. Şi pe urmă ce vezi. Când prezintă tabloul după legea cea veche — vorba lui *Caragiale* — atunci acesta li-se remite cu avertismentul, să ticluiască altul, după legea cea nouă. Şi dacă la 31 Decembrie 1920 înaintezi tabloul cel nou, după legea cea nouă, ţi-se cere iar cel vechiu, adecă ăla după legea cea veche, ca pe urma acestuia să te alegi cu nişte fărimituri de pe masa României-Mari, unde toţi streinii pripăşiţii şi duşmanii de ieri ai neamului huzuresc de bine şi învârtesc afaceri de milioane şi chiaburi mâncă pâinea tuturor slăbic unilor şi îngăduinii noastre fără margini. Adevărată ironie romantică!

Ni se mai pretinde şi un fel de contract cu Statul. Şi pe tema aceasta suntem părăsiţi de mâna ocrotitoare a Statului. Care va se zică, eu profesor român, eu veche, istorică şi nesmintită şcoală a sufletului românesc, care am dat neamului acestuia tot ce are ca lumină şi carte mai select în judeţele dela hotare, eu care de un veac stau caşi o flacără a vitalităţii naţionale aici în izbeliştea valurilor duşmănoase, eu — zic — de azi încolo numai eu contract — parcă aş fi în Kongo — pot să mai fiu ceeace am fost şi sunt şi azi,

Noi, eştia, dela şcoliile din Beiuş, am avut şi în trecut un contract. Ce-i drept contractul acesta nu-i scris pe hârtie, nici nu-i întărit cu iscălitura fudulă a cutărui ministru. El a zidit în temeliile acestor şcoli ridicate din ideile lui *Gheorghe Sincai* şi din jertfele lui *Samuil Vulcan* şi e adânc săpat în inimile noastre creştineşti şi româneşti. Acest contract l-am încheiat cu înaltele datorii către bunurile cele sfinte ale neamului. Catedrele acestor şcoli sunt sfinţite de durerile cucernicilor noştrii înaintaşi, coboriţi în groapă cu aceste idealuri înghetate pe buze: sunt sfinţite de suferinţele noastre din ultimii ani.

E penibilă, prin urmare şi nedemnă situaţia ce li-se crează acestor oameni, prin micşorarea la care sunt reduşi din partea guvernului actual. Cunosc şi apreciez foarte mult intenţiile guvernului, mai bine, ale Resortului de culte şi ne-am bucura, când acest guvern ar fi în măsură, ca chestia şcolară din Transilvania s-o aranjeze — înafară de orice precupări de partid — aşa, cum o pretind aceasta marile interese ale neamului. Am însă temerea susţinută de esperienţele mai noui — chestia agrară — că acest guvern n'are nici hărnicia, nici pregătirea pentru un fel de — kulturkampf. — Intr'o atmosferă politică încărcată de patimi, într'o lume svânturată împărţită şi neînţeleaptă, cufundată într'o vorbărie înspăimântător de stearpă, fără nici-o linie de consecventă inexorabilă, puţini, foarte puţini sorţi de izbândă ne aşteaptă în lupta aceasta. Şi atunci mai de grabă ai compromis chestiunea, decât ai aranjato.

Cele două Biserici naţionale româneşti din Ardeal sunt gata de a contribui cu orice jertfe la reuşita acestei politici culturale. Susţinerea acestui proces cultural ni-se impune tuturor din exigenţe vitale şi inalte consideraţiuni de Stat. Şi noi bucuros jertfim patru licee confesionale româneşti pe altarul culturii unitare şi naţionale în vederea a 28—30 licee dela confesiunile alogere. Decât că apoi, colea în toiul luptei, să nu ne lăsăm pe tânjeală. In aceeaş vreme însă niciun politican român, de orice tendinţă nu va admite, ca acest proces deja apriori să înceapă cu micşorarea, jicnirea ori chiar primejduirea condiţiilor materiale ale profesorilor dela vechile licee româneşti şi ca urmare prin tânjirea instrucţiei naţionale aici la hotarele apusene ale românismului.

Oriunde cunoştinţa şi aprecierea factorilor, cari cu mai puţin sgomot, dar cu mai multă jertfă şi dezicere de sine, au făcut şi fac de sentinelă la cultură, conştiinţa şi demnitatea naţională, nu în aşteptarea vreunei resplăţi şi distincţii din partea oamenilor, ci în câştigarea liniştii şi a mulţumirii sufleteşti, de aşi fi făcut datoria de români adevăraţi şi atunci când a fi român însemna altceva, decât ceeace înseamnă astăzi, este cel mai elementar imperativ categoric al recunoştinţei naţionale.

INFORMATII

In seara zilei de 24 Ianuarie 1921, la ora 9·30 p. m. va avea loc în saloanele Cercului Militar o mare serată dansantă dată în folosul Orfanilor de Războiu din Regiunea Cluj.

In timpul seratei vor fi diferite surprize ca: tombolă, cotilion etc.

Un bufet bine asortat, servit de doamnele din comitet va sta la dispoziția publicului.

Intrucât serata are un scop filantropic de o deosebită însemnătate, nădăjduim că publicul, la care facem un apel călduros, va lua parte în număr cât mai mare.

Pentru toată lumea serata este un prilej de faptă bună și în acelaș timp de plăcută petrecere.

Ținută fără pretenții.

Intrarea generală: 10 lei de persoană și 20 lei de familie.

*

In seara de 21 Decembrie 1920 a avut loc un concert dat de Soc. Ortodoxă a Femeilor Române, filiala Cluj pentru a strânge fonduri necesare clădirii unei catedrale ortodoxe române în Cluj.

Beneficiul a fost de lei 12.287 iar cheltuelile de 1564 lei.

Societatea aduce pe cale de publicitate mulțumirile sale pentru sprijinul călduros și concursul binevoitor al d-nei Lya Pop, drei M. Nestorescu, drei Badescu, d-lor Herman Klee, F. Balogh precum și personalului din corul și orchestra operei.

*

Dela *„Cultura Poporului"*. Mâine Duminecă 23 Ianuarie cr. ora 3 d. a. în sala „Reduta" va ține conferință d-l Aurel Leppadatu, inspectorul Statului pentru cooperația din Transilvania și Banat despre *„Organizarea muncii și a consumației"*.

*

Secretariatul lucrărilor publice din Cluj desființându-se zilele acestea, rămâne în locul său o direcțiune de poduri și șosele și un serviciul hidraulic, ambele cu sediul în Cluj.

*

Studiul traseului șoselei statului dintre Deva și Oradia-Mare, prin Beiuș, este aproape terminat. Lucrările au început în unele părți.

*

In actuala sesiune parlamentară se va supune spre aprobare bugetul de întreținerea, secției edile din Transilvania. Proectul bugetului e de 87 milioane deși se știe că veniturile corespunzătoare sunt numai de 5 milioane.

*

D-l dr. Iuliu Moldovan, inspectorul general sanitar, a plecat la București pentru regularea bugetului pe anul 1921 și în vederea legei de unificare.

*

Se desminte svonul că în regiunea Clujului ar fi vre-un caz de boala somnului.

*

Basul Zaharia D'Arin și-a dat eri demisia dela opera Română din Cluj.

Se proectează înființarea unei direcțiuni speciale C. F. pentru Ardeal cu sediul în Cluj. Cu organizarea ei a fost însărcinat d-l Ing. Păscuț.

*

Conform unei noi dispoziții-uni ministeriale, dreptul de-a deschide restaurante în gările C. F. R, nu se mai face prin licitație publică ci printr'o înțelegere cu Ministeriul Comunicațiilor la București.

Adaugăm că, după relațările primite de la oameni cunoscători, în modul acesta se păgubește și statul și în cele mai multe cazuri, noii restauratori nefiind specialiști în această branșă, le subînchiriază, sub forma tacită, străinilor.

*

Pentru refacerea lucrărilor publice din Ardeal se lucrează acum un program a cărui executare va dura între 5 și 10 ani.

*

In baza ordinului Nr. 4078—1920 cercul de recrutare Cluj se învită toți studenții în medicină și în farmacie, precum și toți droguiști a se prezenta necondiționat în zilele de 24, 25 și 26 a l. c. în care oficiale la serviciul sanitar superior Calea Victorii Nr. 43 e'g. I. ușa 9 cu toate datele militare referitor la întrebările: 1. gradul dacă a avut în armata austro-ungară. 2. Titlu. 3. Specialitate. 4. Ce funcțiune ocupă în prezent (funcționar sau nu). Dacă a satisfăcut legal recrutării și în caz de nu din ce cauză. 6. Domicilu.

*

S'a proectat și prezentat în buget înființarea unui institut balnear și fizico-terapeutic în Cluj.

*

Boalele epidemice din Ardeal sunt în descreștere

*

Pentru a se putea completa mutațiile în controalele corpului ofițerii de rezervă notați mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoștințării:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ștefan, Dumitrescu L.

Locotinenții: Dumitrescu Ioan, Filipide Ștefan, Stegaru Vasile, Fărcășanu D., Sarafof D., Meliute Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenții: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eșanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Ifteciu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb. 15.
Col. (ss) *Fotui*

Șef biroul mobilizărei:
Maior (ss) *Anastasiu*

*

S'a deschis grădina de iarnă grandioasă a hotelului Central
* (28)

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelli desert și likör. (30)

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. * (46)

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

*

„UNIVERSUM" interprinde technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare și cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime și familiare. In fiecare Duminecă și sărbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri și Müller Poldi.

Mancări reci și calde. Prețuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(5) Carol Kassai proprietar.

*

Mere, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja I. Str. Mester No. 3.

*

Toată lumea românească să știe și să înțeleagă că Interprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică Teodor Maior s'a mutat din Piața Mihai Viteazul 18 în Calea Victoriei 7. Telefon 577, unde se execută și pe mai departe tot soiul de instalații și reparațiuni. Becuri și materiale cu preț convenabil.

*

A apărut litografiat „Filozofia Dreptului" predat de d-l Prof. dr. Cassiu Maniu, și se află la d-l Izidor Gora stud. în drept Căminul Studențesc, camera 73, etaj I

*

Perzându-se bonul de 40 la sută eliberat de comisia de schimb a băncii „Agrare" din Cluj, la 10 Sept. 1920 sub Nr. 730821, despre suma de 1208·50 Lei, se declară de nevalabil. — Clinica Obstetricală și ghinecologică.

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Scrisoare din Caransebeș

Incet, fără multă gălăgie, Caransebeșul merge pe calea sigură, care duce la românizarea lui și de fapt, dovadă datele statistice comunicate de domnul protopop cu prilejul sărbătorii Anului Nou, de pe amvon. In decursul anului trecut nici un singur petic din pământul românesc nu a trecut în mâni străine, ba, dinpotrivă, proprietatea românească a mai și crescut. Doar'câteva case dacă au scăpat, — schimcând stăpânul, — dinmânile noastre, un fapt care la timpul său a fost apreciat după merit de vrednicul nostru archiereu, căruia nu i-a scăpat din vedere lucrul și a atras atenția gospodarilorasupra adevărului cunoscut, că: al cui e pământul a aceluia este și țara!

Este o încurajare aceasta pentru oamenii de bine, cari văd în acest fapt o dovadă că pătura de jos este sănătoasă și viguroasă și un îndemn pentru munca mai departe.

Cu atât mai greu ne vine mărturisirea, ce trebuie s' o facem că pătura noastră intelectuală se pătează, neavând toți membrii ei puterea să reziste îndemnului la păcat, cum s'a dovedit în urmă despre un membru cunoscut al societății noastre românești de aici, care pus în fruntea unui oficiu, nu s'a mulțumit cu leafa și cu venitele sale legale, ci prin manipulațiuni nepermise a a frustat statul și a păgubit cetățenii. Acum își așteptă răsplata în temniță. Și dacă ar fi numai un caz, însă, ni-e teamă, că noroiul odată răscolit să nu mai scoată și alte nume la iveală. Teama pentru bunul nume, nu mă împiedică însă, de a dori din tot sufletul, ca opera de purificare să-și urmeze cursul său. Mai bine să răbdăm rușinea, care o aruncă asupra noastră nevrednicia unuia sau mai moltor membrii din sânul nostru decât să fim siliți să tolerăm mereu, ca manopere urâte să arunce asupra tuturora stropi de noroi și să girăm și pe mai departe cu cinstea numelui nostru obrăznicia, și necinstea câtorva dintre noi. Să învingă dreptatea și adevărul —, cu atât mai rău pentru cei ce se tem de biruința lor. Cei ce vrem sincer o Românie Mare și puternică, nu dorim decât ca fiecare să muncească cinstit la locul său, iar cei ce cred că au dreptul să-și bată joc de bună credința semenilor săi, să-și iea răsplata.

*

Nu știu dacă revizoratul școlar din Lugoj are cunoștință de astfel de cazuri de sfidare a sentimentului de echitate și datorință. E vorba despre cazul învățătorului Teodor Anca din comuna Mărul. Numitul învățător —, după cum am aflat întâmplător, crede că alergând după negustorii prin țară cu lunile de zile —, interlocuitorul meu afrmă, că nici n'a dat pe la școală dela începutul anului școlar —, și bătându-și astfel joc de sentimentul de datorie, nu face decât ceace trebue să facă un om cuminte în ziua de azi: să câștige cât mai mult și să muncească —, dacă trebue —, pentru a-și mări acest câștig, însă nu pentru ridicarea neamului, care-l plătește, ci pentru a *trăi bine*. Ei bine, nu pe această cale ajungem la câștigarea încrederii poporului și astfel la ferirea lui de ideile dezastruoase ale bolșevismului, din contră acesta e mijlocul cel mai sigur de a-l mâna într'acolo.

Se impune o cercetare obiectivă a cauzei și aplicarea de măsuri severe, căci altfel ne toacă oamenii în cap. Mai ales că astfel de oameni stânjenesc și pe colegii lor dela împlinirea datoriței, fiind cât se poate de — nemodești. Numitul învățător bunăoară deși are casă proprie deține totuși și locuința dela școală —, ca să-și țină merele în ea! Ce-i pasă, că biata învățătoare nu-și capătă locuință și e silită să plătească și întreținerea, pentru ca să poată avea locuință.

*

Greva măcelarilor semnalata într'un număr trecut, s'a terminăt — cu învingerea măcelarilor, cărora le-a reușit — să convingă autoritățile că 12 lei, pentru klg. de carne de vită, 16 lei pentru cea de porc și 8 lei, pentru cea de oae este minimul în care ei pot lucra, altfel — se prăpădesc, vorba vine! S'a dovedit deci înc'odată că o clică de oameni hotăriți, sunt în stare se facă minuni —, să tero izeze un oraș și să convingă pe singurii, noștrii apărători — autoritățile.

*

In general privit, anul peste care am trecut, a fost, pentru orășelul nostru ferit, cum e prin situația și importanța sa redusă de zbuciumul orașelor mari, — un an destul de rodnic. Adevărat, nu avem de înregistrat la activul său cine știe ce rezultate strigătoare. A fost mai mult un an de muncă tăcută, un an de prefacere sufletească. Doar școlile dacă se pot lăuda cu rezultate vizibile. Putând fi provăzuți elevii la timp cu cărți de școală, s'a putut arăta desfulde clar rodul muncii depuse, s'au aranjat cu concursul societății și al miliției serbări frumoase și însuflețitoare, conferințe și șezători instructive și distractive, s'au înființat societăți noi de binefacere și cultu ale, cele ce erau de mai nainte s'au reorganizat sau sunt pe cale să se reorganizeze. S'au pus bazele creșterii unei pături sănătoase mijlocii prin îngrijirea de educația ei morală și intelectuală. S'a lucrat din răsputeri la românizarea administrației, justiției etc. La munca desvoltată a contribuit în mare măsură și societatea „Reuniunea de cântări" al cărei cor sub conducerea isteață și priceputăa dirigentului simpatic profesorul Oancea a contribuit în mare măsură la îndrăgirea graiului nostru au primat prin cântece alese și executate cu mult gust. Chiar și sportului i s'a adus celdintâi tribut, înființându-se din inițiativa d-lui A. Puț u societate sportivă. Și de felul acostora ar mai fi multe de relevat, — cari așa mărunte contribue încă în mare măsură la ridicarea nimbului nostru al Românilor ca element de cultură, de ordine, cari avem încă o misime de împlinit în șirul popoarelor. Grație caracterului menționat al orășelului nostru, au fost cruțați și de bruscarea în sentimentele noastre de cetățeni cinstiți încă, — în partea mare, săraci, din partea îmbogățițilorpde război ori de altfel, căci țini cum sunt, nu îndrăznesc să iea atitudinile semenilor lor din orașele mari. Iată bunăoară și acum de „Sânvăsii" au fost și la noi chefuri, însă ele aveau caracterul jovial, vesel al chefurilor, cari se termină cu câte un cântec de inimă albastră sub fereastra cutărei dudui, sau dacă galantul a fost însurat, — sub cea a stimabilei sale jumătăți. Cei ce au mânceat în dimineața zilei numite, au putut să în âlnească câte o figură veselă, care cu pălăria „pe-o ureche" îngâna încă mergând cătră conac, ultimele acorduri din serenada, ce le-a dus poate și ultimul leu din buzunar.

Goresp.

Scrisoare din Diciosânmartin

— In preajma alegerilor —

Primim ştirea că la alegerea de deputat în cercul Diciosanmartin vor candida din partea Guvernului domnul O. Prie, profesor, actual secretar general la Instrucţie Cluj, şi din partea Partidului Naţional d-nul I. Bianu avocat.

Despărţindu-ne numai câteva zile de ziua fixată pentru alegeri se observă o activitate febrilă la Prefectură. De sigur va fi singura dată când vom avea ocazie să vedem pe şeful administraţei judeţene *„lucrând"*.

In vederea eventualităţei că şi Partidul Naţional-Liberal se va prezenta la această alegere, se pare că s'a hotărît o apropiere între Partidul averescan şi Partidul naţional, în scopul luptei comune. Aceasta reese din declaraţia d-lui I. Coltor că *„mai bine să se unească la votare partidul naţional cu partidul averescan şi să iasă candidatul guvernului, decât liberalii"*, făcută în ziua de 16 Ianuarie în cafeneaua Carpaţi, în mod public.

După informaţiunile noastre, în caz I când Partidul Naţional Liberal va candida, va fi reprezentat prin d-l dr. Emil Folea, avocat, fost subprefect. In timpul celor 2 ani, când a funcţionat ca subprefect, şi-a asigurat datorită muncei şi onestităţei sale, cele mai întinse simpatii.

Ordinele cele mai severe au venit ca administraţia să facă tot posibilul să reuşască candidatul guvernului. Se prevede cele mai mari ingerinţe în această alegere, cum fără nici o „jenă o declară prefectul dr. Căluţiu că *nu va primi* decât un candidat opoziţionist şi că *„va detine pe cei ce agită în contra Partidului averescan"* In manifestul către alegători al fostului deputat şi actual prefect dr. M. Căluţiu se spune textual.

„Vedeţi deci, că avem în frunte ca făuritor al programului nostru pe cel mai bun Român, pe înălţatul nostru Imparat".

Iată deci şi pe Majestatea Sa Regele înrolat în partidul averescan.

Atragem atenţia şefilor ierarhiei şi mai ales Secretariatului general al Internelor din Cluj să supravegheze acţiunea demagogică a acestui Prefect.

Oamenii guvernului ar trebui să înţeleagă că Regele nu aparţine nici unui partid, ci este deasupra tuturora, şi că a-l atrage în discuţii pătimaşe de propagandă este a face act de — *Lesmajestate.* —

Deasemenea manifestul către alegători lansat de Partidul averescan, încheie cu cuvintele:

„Preoţi, învăţători, ţărani iubiţi, înainte pentru Ţară popor şi *Rege"*.

Suntem curioşi a vedea până unde vor merge abuzurile pe care Partidul averescan le va face în alegere, de oarece începutul propagandei este cu totul promiţător.

Corespondent.

Din Ungaria

Un nou partid. — Regalitatea şi antisemitismul. — Austria şi Ungaria. — Tisza şi războiul.

Grupările desbinate din diferitele partide politice s'au constituit într'un partid reparat sub conducerea grofului Andrássy. In această nouă formaţiunie va participa fracţiunea din partidul creştin socialist, condusă de Haller şi Blayer, racţiunea partidului naţional intransingent împreună cu Somrecsanyi, şi dissidenţii lui Pallavicini. Punctul comun este chestiunea regalităţii — în care adoptă teoria constiasităţii de drept a casei Habsburgilor, formulată şi susţinută de Andrássy. In acelaş timp ziarele italene — informate probabil de propagandiştii maghiari din Italia — înregistrează cu satisfacţie că jurnalele budapestene, renunţă la reinstalarea Habsburgilor pe motiv că aceştia niciodată nu au avut în vedere interesele maghiare, ci le subordonau celor germane atrăgând Ungaria în răsboi şi cauzând nimicirea ei.

Cunoscând atitudinea hotărâtă a Italiei în contra reinstalării Habsburgilor, noile versiuni nu au de scop decât informarea cât se mai poate falşe a opiniei publice italiene pentru restabilirea legăturilor favorabile dintre Ungaria şi Italia.

Un alt punct comun al formaţiunilor ce alcătuesc — noul partid este chestiunea evreească; tendinţa este apărarea şi asigurarea conducerii statului maghiar de către creştini, prin dispoziţii legale ce vor trebui aduse şi prin organizări sociale în acest sens.

Apponyi se declară că va ajuta acţiunea noului partid, a refuzat însă cererea de intrare.

*

Cea mai nouă armă construită de Guvernul maghiar din Budapesta, pentru menţinerea Ungariei de Vest, este exploatarea situaţiei grave a Austriei.

Situaţia economică a Austriei a devedit mai mult decât dezastruoasă, iar partidele politice preocupate de lupta de partid nu sunt în situaţia de a afla modalităţile de amelioare.

Ungaria caută să exploateze nenorocirea economică a Austriei, refuzând orice transacţiune economică şi presionând asupra cercurilor politice ale antantei pentru soluţionarea chestiunii Ungariei de Vest în favorul Ungariei.

O parte a presei franceze a şi început argumentarea în acest sens — argumentare produsă cu siguranţă de dărnicia unor mâni nevăzute.

*

In şedinţa camerei de comerţ din Budapesta, ministrul de comerţ Hegyeshalmi, a anunţat decizia Consiliului de miniştrii prin care libertatea comerţului se va institui în noul an economic. Ministrul de finanţe Hegedüs speră ca prin această măsură să ridice valuta maghiară ca apoi prin înflinţarea teritorului vămal maghiar scumpetea să poată fi combătută. Prin aceste două măsuri, crede că situaţia economică a Ungariei va putea fi ameliorată.

(După ziarele maghiare).

Ingerinţe electorale din Diciosânmartin

Din cercul electoral Dicio-Sânmartin ni să comunică cum înţelege Guvernul de legalitate (!) a domnului Averescu să pregătească alegerea de deputat care va avea loc la 1 Febr. Pe lângă că corpul 6 de Armată prin ordonanţa No. 3 din 10 Dec. 1920 a întins starea de asediu asupra întregei Transilvaniei şi a menţinut-o *chiar şi pe timpul campaniei electorale, Secretariatul General al Internelor din Cluj a dat ordine severe de înasprirea acestei stări de asediu.*

Astfel pe când partidul guvernamentul şi-a început seria întrunilor, partidul naţional-liberal şi pard. naţional ardelean aşteapta să le sosească prin . . . postă aprobarea dela Cluj, dacă Prefectul de Târnava-Mică a binevoit a le înainta cererile cu recomandaţia favorabilă. Ori nici până acum această aprobare nu a sosit.

Apoi prefectul dr. Marcian Căluţiu a dat ordin servitorului prefectorale să rupă manifestele electural ale partidelor opoziţioniste sâu să lipească manifestul partidului poporului de asupra lor.

I-a fost dat şi oraşului acestuia să vadă un tren special a unei când candidatul guvernamental a descins pentru întrunirea electorală de Joi 20 Ian. Pe când ţaranii din judeţ nu pot să şi aducă grânele ce le au cumparate de luni de zile pentru că D-l Prefect preferă să intervină pentru anumiţ protejaţi, în loc să-şi vadă de treaba administraţiei şi de îndestularea poporului, tren special se pune la dispoziţia canditatului Partiduiui averescan, să vină la întrunirea electorală.

La această întrunire au fost chemaţi învăţătorii şi preoţi cărora lea promis leafă.... pe Decembrie.

Nu a fost destul starea de asediu, ameninţările poliţiei şi ruperea afişelor electorale, a trebuit ca Prefectul Dr. Căluţiu să le încă o măsură care dovedeşte o stare mintală îngrijitoare. Astfel ni se comunica telefonic că *Poliţia de Stat din Sân-Martin la porunca Prefectului a închis Tipografia românească în care se publicău manifestele Partidului Liberal,* pentrucă nu erau pe placul Prefectului.

Cu astfel de măsuri demente crede Partidul averescan sa câştige scaunul de Deputat?. *Dar atunci să înceteze comedia electorală şi se se numească Deputătul din Oficiul!*

Coresp.

Viaţa culturală la Dej

In oraşul Dej, a luat fiinţă încă de anul trecut, Societatea muzicală românească „Graiul Neamului" care pe lângă corul laic ce şi l-a format şi cu care a dat şi câteva serbări s'a mai format şi un cor bisericesc care cântă în toate Duminicele şi sărbătorile la Biserica Catedrală din acest oraş luând parte în acelaşi timp şi la toate serbările naţionale şi oficiale.

Acest cor a cântat şi a împodobit serviciul divin, şi în tot timpul sărbătorilor Crăciunului, Anului Nou şi Botezului Domnului. De notat e, că acest cor e format numai din muncitori şi nu are nici o subvenţie.

Mi.

Cetiţi „Infrăţirea"

Congresul ziariştilor români din Ardeal

In sala de şedinţe a „Băncii Agrare" Societate Anonimă în Cluj, pusă la dispoziţia Sindicatului Presei Române din Ardeal, s'au început şedinţele Congresului ziariştilor în ziua 19 l. c. la ora 10 a. m. sub prezidenţia *D-lui I. Agârbiceanu,* (Patria), Secretar: I. Dragu (Infrăţirea) şi cu participarea următorilor:

I. Clopoţel, L. Iosif, Victor Branişte, Ioan Brote („Gazeta Transilvaniei" Braşov), D. Tomescu, Em. Vasiliu, Vladimir Ionescu, N. Georgescu-Tistu, C. Vlcol, Şt. Paul, R. Colbazi („Infrăţirea" Cluj), Adrian Maniu, Cezar Petrescu, Lucian Blaga, C. Istrate, Ion Istrate, Iustin Ilieşiu, V. Al. George, Dumitru Cucu („Voinţa" Cluj), Leonard Paukerow, G. B. Mihăescu, I. Paleologu, Al. Hodoş („România" Cluj), I. Agârbiceanu. R. Dragnea, D. Procopiu, Aurel Vasilescu, I. Creţu, S. Moldovan („Patria" Cluj), T. Albani („Tribuna Socialistă" Cluj.

Sunt reprezentate:

„Rivista Economică" Sibiu prin d-l Vasile Vlaicu,

„Politica Sanitară" Cluj prin d-l Lucian Bolcaş.

Au trimis telegrame de aderare: Ghiţă Pop, Ploieşti, Gh. Bratu, Foaia poporului Sibiu, Gh. Tulbure, Oradea-Mare, T. Păcăţian, Sibiu, I. U. Soricu, Sibiu.

Au participat afară de cei de sus şi: Al. Ciura, Vasile C. Osvadă, G. Stoica.

Au trimis salutări şi telegrame: dr. Iuliu Maniu, Ion I. Lăpedatu, C. Bacalbaşă, prezidentul „Sindicatului ziariştilor din Bucureşti". N'au putut lua parte reprezentanţii ziarelor „Românul" Arad, „Dacia Traiană" Sibiu, „Gazeta Poporului", „Libertatea" „Unirea" şi „Unirea Poporului" Blaj, „Telegraful Român" Sibiu.

Presa maghiară a fost reprezentată prin d-l Székely.

*

In cuvântarea de deschidere, d-l Agârbiceanu salutând pe colegii prezenţi, în cuvinte pline de căldură face istoricul pressei române din Ardeal, apreciând meritele intelectualilor români de aici, cari pe vremuri au susţinut cu jertfe personale şi materiale presa română.

„Astăzi, când intelectualii noştri" continuă d-l Agârbiceanu „sunt ocupaţi în diferitele ramuri ale vieţei publice, ale funcţiunilor de stat, fiecare cu puterile sale de muncă la loçul său, am ajuns şi noi, ca ziarele noastre să fie scrise de ziarişti profesionişti. Este într'adevăr o fericire, că odată cu lărgirea graniţelor ne-a venit acest ajutor din Ţară, căci, dacă ar fi trebuit, ca gazetele noastre să fie scrise tot de cei vechi, astăzi n-am avea presă. Dar acum aproape majoritatea ziariştilor noştri sunt veniţi din vechiul regat dela focarul de cultură românească din Bucureşti, care în definitiv ne-a condus pe toţi la triumful idealului nostru românesc".

Arată necesitatea înfiinţării sindicatului profesionist al gazetarilor, având nu numai scopul de a oferi scut şi sprijin material, ci şi de a da o educaţie temeinică ziariştilor profesionişti, pentru-ca să devină conducătorii adevăraţi ai opiniei publice şi ca publicul să aibă deplină încredere în ei.

Cu aceste cuvinte deschide congresul şi invită pe membrii presenţi să-şi constitue biroul.

Se aclamează dl. Agârbiceanu, ca president şi dl. I. Dragu, ca secretar.

Presidentul invită pe secretar să prezinte raportul despre lucrările săvârşite până acum de organizaţia provizorie e sindicatului. Raportează dl. L. Paukerow, apoi dl. Dragu.

D-l Dragu, cetindu-şi raportul arată, că constituirea de până acum a fost provizorie şi activitatea desvoltată a fost o experienţă. S'a organizat un festival artistic la Teatrul Naţional, care a adus un beneficiu net de 5260 Lei, la cari se vor adăuga beneficiile serbărilor actuale, organizate tot de comitetul provizoriu; dacă darea de seamă s'ar fi făcut după aceste serbări, de sigur beneficiul ar fi mai mare. Deocamdată noi suntem numai o schiţă de sindicat. Am avut în vedere înfiinţarea unui cămin şi a unui sanatoriu pentru ziarişti.

Congresul arată o mulţumire vădită pentru activitatea depusă până acum de comitetul provizoriu şi aplaudă raportul.

Presidentul dă cuvânt reprezentantului ziariştilor maghiari, dlui Székely, care vorbeşte românește. „Munca noastră zice vorbitorul" nu se deosebeşte de a Dvs. decât prin limbă, însă scopurile noastre sunt identice cu ale Dvs: luminarea poporului cu făclia adevărată, iar nu cu focul bengalic, în urma căruia va fi noaptea şi mai neagră. Şi noi armăsim îmbunătăţirea soartei ziariştilor din punct de vedere moral şi economic. Salutându-vă în numele colegilor maghiari, sperăm, că vom găsi calea unei colaborări şi declar solemn că aderăm la lucrările Dvs. cu frăţească colegialitate. Vă invit a păzi libertatea presei: în cauza aceasta nu ne pot despărţi ideile politice".

Presidentul mulţămeşte în numele congresului pentru cuvintele frumoase trimise de ziariştii maghiari şi arată că sindicatul ca şi până acum şi pe viitor va lupta pentru libertatea presei.

D-l Lucian Bolcaş luând cuvântul face comunicarea din „Banatul Românesc" despre moartea colegului Cassian Muntean apreciând activitatea lui şi când expresiune condoleanţelor sincere ale congresului.

Se trece la partea a doua: discutarea şi aprobarea proiectului de statute pentru sindicatul presei române din Ardeal.

Se discută pe articole şi se fac modificări diferitelor articole. Se menţine prevederea creării de secţiuni pentru personalul administrativ şi lucrătorii tipografi. Desbaterile se întrerup pentru masa comună luată la restaurantul New-York.

In şedinţa de după amiazi la orele 3 se continuă discuţia la statute. Se admite membrilor onorarii.

Telegrame trimise şi primite

M. S. Regelui României

Cu prilejul primului congres pentru organizarea lor în Sindicat ziariştii români din Ardeal îşi îndreaptă recunoscători gândul lor către Acela care cu suflet de bun român a tras la vreme sabia dreptăţii pentru a ne da ceasul acesta mare când însfârşit putem gândi şi vorbi liberi în ţara liberă pe care-am visat-o şi pentru care am pătimit.

Covârşiţi de fericirea acestui ceas, trimitem Regelui cuvânt că

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte
Fabrica în Strada Calea Regele [illegible] No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 29

grisul nostru va fi totdeauna ...ături de sabia Măriei Sale pen... ...a apărarea și întărirea României.

Sindicatul presei române din Ardeal.

M. S. Regina României

Cu adânc respect aducem la ...unoștința Mjestății Voastre că ...a ședința de constituire a Sin...dicatului Presei din Ardeal. Ma...estatea Voastră a fost procla...nată Președinte de Onoare.

In această alegere care este ...n omagiu îndreptat deopotrivă ...ătre Augusta Scriitoare cași ...ătre Regina tuturor Românilor, ...ugăm pe Majestatea Voastră să ...adă și expresia recunoștinței ...oastre pentru tot ce-ați făcut Re...gină și scriitoare pentru ca liberând ...ământul nostru să liberați și ...ufletul presei române din Ar...deal.

Domnului președinte

...al Sindicatului zi...riștilor și dom...nului președinte al Asociației ge...nerale a Presei

București

Ziariștii profesioniști din Ardeal, reuniți la Cluj în întâiul lor congres pentru constituirea unui Sindicat al ziariștilor ardeleni vă trimit salutul lor colegial și vă asigură că întreaga activitate a asociației mai tinere pe care o întemeiază, va fi îndreptată spre asigurarea celei mai desăvârșite solidarități profesionale între toți membrii marei familii a presei din întreaga Românie.

Agârbiceanu,
președintele Sindicatului ziariștilor din Ardeal.

Sindicatului Presei din Ardeal.

D. Constantin Bacalbașa în numele Sindicatului ziariștilor din București, a trimis următoarea telegramă:

„Am primit prea târziu telegrama Dv. Acest fapt ne pune în neplăcuta situație de a nu putea veni la Cluj, acolo unde ...m fi dorit din inimă, să nu lipsim. Știrea ce ne dați cum că ziariștii români din Ardeal și din Banat se întrunesc în Sindicatul lor, este din acelea care ne înviorează și ca oameni ai condeiului și ca români.

Astfel instituțiile de presă hotărîte, ca să lupte pentru drepturile neamului nostru acum întrunit; pentru drepturile tuturor obijduiților și pentru cele mai întinse și mai garantate libertăți constituționale, — se înmulțesc încă care va fi dintre cele mai puternice.

Cu gândul, cu inima, cu sufletul, cu toate aspirațiile și convingerile noastre, suntem alături de voi scoborîtori din neamul învățătorilor ca Gheorghe Lăzăr.

Uniți-vă strâns pentru apărarea patriei și a libertăților publice; astfel vom întări prin penele noastre acela ce au clădit alții cu sângele lor,

In numele sindicatului ziariștilor din București, vă zic: Să trăiască sindicatul presei române din Ardeal și Banat.

Preș. Constantin Bacalbașa.

Sindicatului Presei din Ardeal.

In numele asociațiunei generale a presei române, salut frățesc confraților ardeleni, adunați în primul lor congres.

Poșta aducându-mi prea târziu invitațiunea, regret mult a nu fi putut veni.

Cu prilejul constituirei federalei tuturor societăților noastre de presă, a cărei conducere va fi neîntârziat fixată, vom putea lega împreună cunoștință prietenească și stabili regulele solidarizărei noastre profesionale.

Trălască Sindicatul Presei din Ardeal.

Costa Foru, președintele asociațiunei.

Din revistele medicale străine

In Franța, de curând, s'a constituit în urma consfătuirei avute la ministerul sănătății și Asistenței publice, o comisiune compusă din oameni de valoare: medici (între cari și prof. Pinard (senatori deputați și e femee, (D-na Mulon) pentru: studiul celor mai bune mijloace de control, transport și vânzarea laptelui și a derivatelor sale, în special în orașele măr... La noi?...

*

In *Egipt* s'a făcut de curând o statistică a personalului sanitar. Rezultatele sunt acestea.

2617 doctori în medicină
153 medici veterinari
621 moașe
929 farmaciști
185 dentiști.

*

Premiul științific din fundația Lasserre (Franța) s'a dat pe anul 1920, lui Nicolle Charles, directorului Inst. Pasteur din Tunis.

*

Al doilea congres internațional pentru protecția copiilor se va ține anul acesta la 18 Iulie, la Bruxelles, iar primul congres brasilian, pentru același scop în primele 3 zile ale lunei lui Mai 1921, la Rio-de Janeiro.

Martalitatea din cauza tuberculozei în 1918 în Rio-de Janeiro, a crescut la 5, 53%.

Numărul tuberculoșilor în întreagă Brasilie se cifrează la 600 mii, iar a morților de t. b. c. la 60 mii.

*

In 1920 Academia de Medicină din Paris a serbat centenarul ei *Dr. A. Ap.*

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:
Luni, Marți, Miercuri: *Acuz!* Partea I.
Joi, Vineri, Sâmbătă: *Acuz!* Partea II.
Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație pentru copii.*: *Maciste Polițist.* dela ora m. p. *Dușmanul moarte.*

Cinema Uránia:
Luni, Marți, Miercuri: *Sinucidere Morala* Film Pathé.
Joi: *Colombo.* (Cu Erna Morena.
Vineri: Sâmbătă: *„Din groazele Lumei“* Tragedie de Prof. Dr. C. Levaditi și E. Gyalui.
Duminecă: *Maciste polițist.*

Cinema Apollo:
Luni, Marți, Miercuri: *Cârciuma Roșie* Drama polițistă a lui Balzac.
Joi: Vineri: *Dușmanul moarte.*
Sâmbătă, Duminecă: *Colomba*

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Citiți, este foarte important!
Dacă doriți să vă curețești să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la
„KRISTÁLY“
INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE
74
Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.
FILIALE
Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.
Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

Siegfried Weiss
Magazin cu pălării
și articole de galanterie pentru Domni.
En gros și detail.
Cluj, Calea Regele
62 Ferdinand No. 6.

In Oradea Mare
se predă una
cafenea
cu tot aranjamentul, complect în poziția cea mai frecventată a orașului fiind vizitată în special de toți intelectuali români. — A se adresa la Samoil Löwy, Cafenea Salon

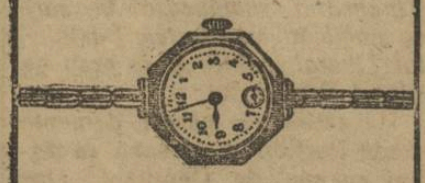
Ceasornicele de mare preciziune
„Longines“
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
20 Telefon No. 350

Pentru prețurile eftine și serviciul conștiencios este recunoscut
EUGEN SZABO MAGAZIN DE MODĂ
CALEA REGELE FERDINAND NO. 5.
1 m. Stofă pepita Lei 23·50 1 m. Zefir . . . . . Lei 23·30
1 m. Creton . . Lei 21·— 1 m. Crepp de schin dublă „ 150·—
50 1 m. Mătasă de Japonia dublă Lei 110·—
Mare depozit de mătăsuri franceze brodate și cu flori.

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice“

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească“, „Banca Agricolă“, „Banca Generală a Țării Românești“, „Banca Comerțului“, „Creditul Extern“, „Creditul Technic“, „Creditul Technic Transilvănean“** și **D-l Inginer Constantin D. Bușilă,** s'a înființat o Societate anonimă română cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice“

cu un capital inițial de **20,000.000 lei,** împărțit în 40.000 acțiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce privește instalarea și exploatarea instalațiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracțiune electrică și în general toate aplicațiunile electricității, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terților, fie în orice fel de participațiuni:

Primul consiliu de Administrație al acestei Societăți este compus din următoarele persoane:

Anghel Saligny, fost Ministru
N. P. Ștefanescu, Directorul General al Băncii Românești
I. Calimacki, mare proprietar
Corneliu Bălteanu, Directorul General al Creditutui Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administrație al Societății Căii Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administrație al Societății Anonime de electrice Arad
Constantin D. Bușilă, Profesor la Școala Politecnică din București.

Societatea a obținut autorizațiunea de a funcționa prin sentința No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerț.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societății sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de către noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuțiunea energiei electrice în orașul **Arad** și împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuțiunea energiei electrice în orașul **Deva** și împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** și **Arad—Maria-Radna,** modern instalate și exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulți la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziționea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în următoarele condițiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile și se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituțiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricolă, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Țării Românești, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica“ Soc. Anonimă, Str. Matei Millo No. 2.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul de a închide subscrierea și înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va vărsa 30% adică: 150 lei de fiecare acțiune plus 30 lei de acțiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administrație.

3. Repartizarea acțiunilor se va face de către Consiliul de Administrație.

Consiliul de Administrație.

Material eftin pentru edificații
se află în depozit permanent
Telefon 131 la Telefon 8
CAROL SZENES
Centrala Cluj, str. Tunarilor (fost Zápolya No 1.) Filiala Turda.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la
22
CZINK
Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2—3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiencios". 254

Vânzări și Cumpărări:

OCAZIUNE DE CUMPĂRAT. Se vind costume și ghete de dame, precum ghete de domni pregătite după ultima modă în Viena, atât noi cât și ceva uzate cu preț foarte convenabil. Informațiuni în prăvălia succesorilor lui Alexandru Ákontz (Piața Unirei). 293

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

INSTRUMENTE noi pentru dentiști, dinți, materii pentru plombagiu (amolga, porcelan, cement) de vânzare eftin Calea Victoria 6 etai I. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotele și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

MODELE „gouvré" au sosit și se află de vânzare în orice mărime așa gouvre rotunde de 7 și 7 cm. Asemenea confecționează, eftin pur tuos și de urgență Steinbergerné str. Bartha Miklos No. 24.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică românc) dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

La cafenea „Metropol" Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

Intreprindere de transport. Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

LEMNE DE FOC prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. De vânzare la MAXMILIAN HOLDER comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 25

AVIZ! CROITORIA Nicolea Moldovan Str. Regina Maria 20, confecționează haine militare și civile pentru sărbători, având un stoc de stofe în magazin 82

Mațari Stomace (mure) uscate de viței cumpără în orice cantitate fabrica de Cheag „Victoria" D. Blau & Co. 290 GALAȚI.

JANKY BLĂNAR CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1. 59 LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF 145 CLUJ PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37 se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

Cafeneaua ELITEI din Str. Regina Maria No. 2, Cluj. Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Baumzweig, Rosenfeld și Comp. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 25. Renumită magazie stabilă de manufactură numai en gros. 47

Se confectionează costume elegante de serată și de stradă după moda Vieneză, foarte elegante cu stofa clientului sau al Magazinului La Béla Pollátsek Str. Memorandului (Unio) No. 13. De asemenea se mai găseste și un bogat asortiment de ștofe, mătăsuri și catifele. 108

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton Cluj, Str. Mikó No. 8. Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii. Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

SCHREIBER MARTON DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). 140

Szabó și Sziráki intreprindere de lucrări pentru automobile, motoare, mașini agricole și construcții de fier. 73 Strada Eszterházy No. 7

Cluj. S'a deschis prima FABRICĂ DE BIJUTERII din Ardeal. Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem Scheid. Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la Róth și Goldberger Calea Regele Ferdinand No. 37. 48

Radio 185 18 Caf. Pannonia este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár si fiul.

Cu ocazia sărbătorilor se vând în mod excepțional de eftin Stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină scmoching și o șubă de călătorie (îmblănită) la Schwartz Adolf croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar. 64

Cel mai mare Magazin de Ghete din Cluj Roth din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép. 15

„MISSIR" Str. Memorandului (Unio-u.) 11. Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baiuri Mătăsuri toate culorile Brocheuri, Mătase cu Fir Dantele de Fir, Aur și Argint Dantele Chantily etc. etc. 17

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că „Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică" Teodor Maior Cluj, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577. □□□ Telefon 577. Execută instalații de lumină, telefoane, apaduct, precum și reparații de mașini de scris și cusut cu pricepere pe lângă prețuri moderate. □ Depozit de materiale Technice. □ Becuri de 10—50 de 150 cu cel puțin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcute. 157

Varieteul „Biasini" Cu începere de astazi Program Nou de remarcat 5 Ramaschoff 5 celebri dansatori ruși Kirry and Sidney comici bicicliști. 77 In curând Marele Cupletist român Emil Dumitrescu în noile sale creațiuni. După spectacol urmează Dans Tabarin cu concursul tuturor artiștilor.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de: La calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·— II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82 până ce se mai află la Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte. 69

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol Depozit principal 44 Drogueria ROZSA Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér). „Transylvania" Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

IN STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1. LA CEA MAI Mare Bodegă și Renumitul Magazin cu coloniale se găsesc ori ce fel de delicatese, sardele, Pește proaspet, halvă, brânzeturi fine de Brăilă, deasemenea servește la ori ce oră din zi Operitive delicioase cu renumita Țuică de Văleni. Serviciu prompt, prețurile cele mai moderate. □ Rugăm Onor. Public a ne vizita GOLDFARB & LIEBHARDT.

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi Brânză de oi foarte bună, cu preț eftin VINDE VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

Comercianți de hârtie, află cerneală în toate culorile, tuș și cerneală pentru lithograf, numai la fabricantul **Dávid Samu**
Cluj, Strada Mikes Kelemen No. 11. 53

„BLATT"
Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 13.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.
151

Radio 262
Törs și Ormai
Birou technic pentru încălzire centrală și apaducte
216
Str. N. Iorga No. 12

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Pârfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

CEAIUL și CACAO
HORNIMAN
apreciat în toate cercurile distinse
Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali
OTTO & ALFRED HERZOG
299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

IOSIF MOLDOVAN
mare comerciant de vin
Pivnița proprie str. Trefoit Nr. 9. Vindere în detail Szentgyörgyi-tér Nr. 1.
Fondată în 1889.
Recunoscută în Ardeal ca firma cea mai eftină și mai escelentă. La diverse expoziții a fost în repetite rânduri distinsă cu medalia de aur. □ □
70

FIRMA
DICK JACOB și FIUL
CLUJ, Strada REGINA MARIA 5 (fost Deák Ferenc)
Reduce prețurile sensațional la **98** prelungind vânzarea până la 26 l. crt.

1 m. stofă pentru dame, Tegethof, cal. I, lăț. 130 cm.	Lei 98
5 m. barchet	Lei 98
5 m. creton	Lei 98
5 m. batist	Lei 98
1 buc. cârpă mare	Lei 98
1 „ cămașe și izmene de trico	Lei 98
10 părechi ciorapi pentru copii	Lei 98
10 „ „ „ dame	Lei 98
10 „ „ „ domni	Lei 98
1 bucată umbrelă pentru dame . . .	Lei 98

155

CLOPOTE
Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la
Dimitrie D. Popescu
Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropoli, Episcopii și biserici din România-mare.
BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
160

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.
186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Mașine de Scris
Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Înfrățirea sub „OLIVER"

Filiala Luca P. Niculescu
la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".
Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:
Bumbac de urzit, Bumbac de bătaiă, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Presope.
14
Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. Joi 27 Ianuarie 1921 No 133

ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

8 pagini Redacția și Administrația: 8 pagini
Inserțiuni La administrația ziarului și agențiile de publicitate | 50 bani | Iuliu Maniu No 3. (Etagiu) | Telefon: Administrația No 952, Redacția | 50 bani
1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

REGIONALISM

Să nu ne emoționăm prea mult. Dameni, cari au dus înainte cu mândrie, dar și cu jertfă, lupta părinților lor, pentruca să ajungem la Alba-Iulia — nu vor putea să dărâme toată truda vieței lor.

Totuși, deviza regionalismului se ridică tot mai dârză, susținută de oameni, cari au un nume și un trecut. Nu se poate trece ușor peste asta. Manifestațiile de felul acesta ne vor aduce mari neplăceri. Să le privim mai de aproape, ca să vedem, care îi este rostul și — cam unde bat?

Văd că ne împinge ambiția să le dovedim fraților din Vechiul Regat, că noi, ăștia din ținuturile alipite suntem în stare nu numai să-i egalăm în „permise“, ci și în nepermise; ci că am putea chiar să-i întrecem în „bizantinism“, adică în lipsa de scrupule a „lucrăturilor“ pentru a ajunge la putere.

Văd, că ne pricepem să variăm faimosul „șah la Rege“ al partidelor din vechiul Regat, înlocuindu-l cu o formulă nouă, în cazul de față ca un „șah României unite“.

*

Dacă era nevoe, să se facă din deviza aceasta nenorocită a regionalismului o armă de partid, arma este bine aleasă. Nemulțumiri se găsesc câte voiți. Zgândărim spuza nemulțumirilor într'o parte, unde credem, că putem să turnăm peste ele uleiul — adecă, ce uleiu! — nafta proastă a demagogiei de tarabă. Și flacăra este gata. Are să fie frumos. Țara are nevoe de jucării de astea.

Dar, frați Ardeleni! — nu vă mai cunosc. Ce s'a făcut seriozitatea, temeinicia și sinceritatea noastră mult lăudată? Parcă, nu se fusese vorba să imităm tot ce găsim mai rău în obiceiurile țării. Par'că voiam să aducem zestre țării noastre unite: virginitatea unor credinți, ce nu ne pot terfeli în noroiul patimilor și al socotelilor, nu totdeauna lăudabile ale vânătoarei după putere.

*

Dacă toată zarva cu regionalismul pornește dela nemulțumirile din pricina greșelilor ce se fac în jurul unificării, — de ce, în loc de o luptă pentru o unificare cu metode mai potrivite, ni-se dă spectacolul unei lupte odioase și inconsecvente pentru regionalism?

Arma regionalismului este bine aleasă — pentru a face rău. Dar arma aceasta are două tăișuri. Dorința de a desăvârși unirea este mai puternică în sufletul poporului român de pretutindeni, decât toate nemulțumirile ce le-am putea avea din pricina unificării încăpute uneori pe mâni nepricepute. Suportăm mai ușor și cu mai puține primejdii o unificare ce dă în gropi, decât o politică de desbinare. Să ia seama deci regionaliștii, că depe urma răului ce l-ar putea face nici un bine nu îi așteaptă.

*

De altfel un lucru sesț ie: fără conivența manifestă sau tăcută a vechiului partid național din Transilvania, toată zarva regionalistă s'ar spulbera numai decât. Prin faptul acesta se pune în joc situația partidului național transilvănean, căruia i-se impune datoria de onoare de a se rosti răspicat. Partidul național mai cuprinde în sine valori, cari au știut să-i dea atâta demnitate în luptele cu ungurii. Să sperăm, că vo. avea destulă tărie, ca să pună stavilă rătăcirei dezavuând-o fățiș și hotărît.

Lucian Bolcaș.

„Patria“ și trecutul partidelor politice

Ziarul „Patria“ publică un lung articol — cu prilejul împlinirei a o sută de ani dela revoluția lui Tudor Vladimirescu, în care un colaborator din afară, desigur, face un scurt istoric al întemeierei României de astăzi.

Colaboratul „Patriei“ binevoește să pomenească despre toate actele mari cari au prezidat la acest proces de redeșteptare a Românismului: revoluția din 1848, unirea Principatelor, războiul pentru Independența declararea Regatului, și însfârșit sacrificiul cel mare pentru împlinirea unității naționale.

Mărturisim că suntem puțin nedumeriți. Cum? S'a mai făcut ceva pentru țara aceasta, și înainte de a exista federația socialnațională a opoziției naționalsociale? Sunt fapte, hotărâtoare pentru existența noastră națională, cari s'au petrecut înainte de a ieși la suprafață partidele, oamenii, și alte lucruri atât de „noui“, încât s'ar zice că lumea românească începe abia acum?

Totuș, „Patria“ este aceea care nu găsea până acum decât cuvinte de dispreț pentru trecutul partidelor politice din vechiul Regat și atitudini de aspră critică pentru cei cari au condus până acum destinele României. E, de data aceasta, o revenire, au o scăpare din vedere?

„Libertatea Presei“ . . .

In primul congres al presei din Ardealul desrobit, a răsunat și glasul politicos de salut al unui reprezentant al presei maghiare. Dar, după cum a fost rostit acest glas, n'a fost ecoul numai al unei politeți, mai mult sau mai puțin obligatorii, ci am putea spune, o invitare chiar la un program comun de luptă.

Două au fost ideile mai principale care au dominat cuvântarea reprezententului presei maghiare: „presa este internațională“ și „presa română trebue să lupte pentru cea mai neîngrădită libertate“. .

In ce privește internaționalitatea presei, concepția este atât de mult hazardată și așa de puțin apropiată de adevăr, încât nu mai este util de a se insista asupra ei. Singurul lucru pe care îl putem releva însă este numai tendința din care isvorește. Și, în privința acestei tendințe, pentru a o înțelege mai bine, ne vine în ajutor cea de-adona idee dominantă din cuvântarea amintită, și anume: invitarea presei române de-a sprijini și prelinde cel mai liberal regim al tiparului.

In cazul acesta este evident că presa ar urma să fie internațională.

Și de aceea chiar ne și explicăm pentru că onoratul confrate maghiar a avut nevoe de-a a afirma mai întâi principiul internaționalității presei și apoi să facă amintita invitare: avea nevoe mai întâi de o premisă.

Este evident că libertatea presei este un principiu esențial oricărei organizări democratice și că astăzi e cu neputință de închipuit conducerea unui popor fără această libertate. Decât numai că, tot așa de evident este că sunt atâtea cauze și împrejurări care impun o foarte prudentă și bine chibzuită mânuire a acestei libertăți. Și una din cauze este tocmai realitatea contrară concepției enunțată ca premisă, și anume: **naționalitatea presei.**

Căci, dacă nu ar fi așa, și onoratul confrate, vorbind tot în numele presei maghiare, ar fi enunțat principiul că presa trebue să fie internațională și atunci când gazetarii români zăceau în temnițele maghiare și foile românești se închideau rând pe rând din cauza grelelor amenzi, ce li se aplicau, desigur că invitarea de acum ar fi fost o consecvență, și desigur că, acei din ascultătorii săi de acum cari au cunoscut binefacerile libertății cuvântului . . . în temnițe, n'ar fi zâmbit trist la amintirea dureroasă trezită de salutul politicos al confratelui maghiar.

Ev.

Bucureștii sub dominația maghiară

In toată streinătatea circulă știri fanteziste despre oribilele crime, la cari se dedă noua stăpânire românească din Ardeal asupra „pașnicilor“ cetățeni unguri.

Toate libertățile au fost suspendate — se spune. Și, la auzul acestor vești, pornesc din Apus încoace delegați ai popoarelor civilizate, indignați și dornici ca, după-ce vor vedea cu ochii nemaipomenita crimă, să dea semnalul de alarmă pentru ca întreaga lume cultă și învățată cu libertatea să sară în ajutor.

Ce mirare pe aceștia, când, sosiți în Ardeal, aud vorbindu-se în voe, pe stradă și'n localuri publice, limba maghiară, văd pretutindeni firme ungurești, în oficii nu se pot înțelege dacă nu cunosc vorba vechilor stăpâni și pot chiar să aziste la constituirea unui partid politic al acestora, care cutează să-și înscrie în program controlul asupra statului român, în chestia aplicării tratatului de pace!

Vizitatorii streini se conving ușor de starea reală a lucrurilor, care nici pe departe nu se aseamănă cu ce au auzit mai înainte. Dar sunt dintre aceștia și unii cari, interesați fiind, se fac că nu văd și caută să profite din atitudinea lor de apărători ai asupriți lor.

Ce să mai spunem de cealaltă lume, imensa majoritate, care, auzind acele vești și neputându-le controla, cred în ele și devin ostile Românilor? Ba, vor fi chiar în vechiul Regat oameni „sensibili și miloși“, cari se vor mânia împotriva nedreptăților administrației române din Ardeal!

Pe aceștia îi invităm să facă o călătorie pe aici, iar până când vor putea s-o facă, scriem rândurile de mai jos, ca să vadă cât de consecvenți sunt în viață dodii de Unguri și câtă crezare trebue să li-se dea.

Vom arăta, așa-dar, 3 exemple de felul cum înțelegeau dânșii libertatea, atunci când stăpâneau în Ardeal:

1. Societatea românească „Astra“ a dorit în 1912 să-și înființeze un despărțământ în Sighetul Marmației. D-r Ioan Mihalyi, procuror, a cerut permisiunea de înființare dela căpitanul poliției. Iată răspunsul:

No. 8803—1912

Decis

„Avizul nu-l iau la cunoștință. Adunarea constitutivă, pe care ați hotărât-o, vi-o interzic. Tovărășia noastră își are scopul recunoscut: răspândirea culturii românești.

In Ungaria însă nu e de dorit decât răspândirea culturii ungurești. Intinderea culturii unui neam strein împiedică întărirea ideii de stat unitar maghiar. Ca funcționar public, socot ca o datorie elementară să mă folosesc în cadrul activității mele *de or' ce mijloc* ca să apăr la timp ideia de stat maghiar împotriva or'cărui atac, care ar putea-o amenința“.

Sigh.-Marmației, 11 Ian. 1913.

Ibrányi György,
căpitan de poliție.

2. Capitolul 58 al regulamentului liceului de stat unguresc din Sibiu, pus în vigoare în 1907 subt directorul Szentiványi, azi un „pașnic“ clujan, prevede:

„Deoarece limba de predare a liceului e cea maghiară, pe care tinerimea cu buze streine nu și-o poate însuși decât prin exercițiu continuu, pe tot timpul anului școlar, în școală și pe câmpul de jocuri, *nu e voe să se vorbească decât în limba maghiară*“.

3. Ziarul „Ujság“ din Cluj, cu data de 11 Octombrie 1913, scrie următoarele cu prilejul sărbătorii de facerea cunoștinții a studenților valahi:

„Câți-va ani înainte, numai foarte rar puteai auzi vorba valahă în Cluj. In localuri publice, numai în surdină se auzea vorbită limba valahă de către studenți. E drept că nici nu prea era recomandabil lucrul acesta, căci le mergea bine acelora, cari se alegeau, ca pedeapsă, numai cu atitudinea disprețuitoare a publicului.

Azi, pe corso, în cafenele, pe coridoarele Universității regale ungurești, ba chiar și în sălile de curs, vorbesc ostentativ limba valahă, studenții cari trăesc pe și din pământul maghiar.

In zadar stă pe părete, prăfuită, ordonanța profesorului Apáthy; care, ca rector, a ordonat *ca în cuprinsul Universității să fie oprită or'ce limba în afară de cea maghiară*“.

Se vede, prin urmare, că Ungurii nici în Instituțiile lor de cultură nu dădeau măcar libertatea de a vorbi în limba maternă. Și azi, în numele aceleiași libertăți, strigă în gura mare, cerând și imposibilul, ba creind și legende ca să înșele lumea neștiutoare.

Cunoaștem explicarea: tempora mutantur et not mutamur în illis. E. și T.

Declarația noului guvern francez

Bordeaux (Lafayette) 21 — D-nii Briand în Cameră și Marraud la Senat au citit o importantă declarațiune ministerială în care se face expozeul situației din Franța, arătându-se nevoia ca Germania să execute cât mai grabnic reparațiunile datorite, fără de care nu e posibilă o refacere temeinică a poporului francez.

In privința acordului cu Aliații, noul guvern al Republicei subliniază speranța de Înțelegere cu Anglia și Italia și Statele Unite, cari au luptat pentru cauza comună. *De asemenea raporturile cu Polonia, România și Serbia sunt dintre cele mai strâns.*

Față de Rusia, națiunea franceză nu are nici o dușmănie; dânsa nu se va amesteca în afacerile interne ale sovietelor, însă va împiedeca eșirea armatelor ruse de pe teritoriile lor.

Activitatea „Asociațiunii"

Biroul „Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român" cu sediul în Sibiu, publică o dare de seamă asupra activității pe care a desfășurat-o asociația.

In această dare de seamă se arată că îndată după încetarea războiului „Asociația" și-a reluat activitatea înființând noi despărțăminte, făcând o întinsă propagandă culturală și economică, organizând biblioteci populare și prelegeri, sporindu-și numărul membrilor, etc.

Nu este nimic de spus împotriva acestei activități a „Asociațiunei"; ea trebue sprijinită, încurajată în opera de educare și de cultivare pe care a întreprins-o. Îi suntem toți recunoscători pentru tot ce-a făcut în această direcție până acum. Și lucrul s'a văzut cu prilejul celor două adunări generale din anul 1920, cea dela Sibiu și cea dela Oradea Mare, cari au avut caracterul măreț al unor adevărate sărbători ale culturei naționale.

Nimeni dar nu se gândește să-i precupețească sprijinul sau să-i împiedice această muncă de luminare. Și spunem toate acestea pentrucă în darea de seamă de care vorbim mai sus există un punct cu care nu ne putem împăca.

Iată acel punct:

„Alte apariții cari în acelaș timp ies la iveală în unele centre ale noastre, cu tendința de a înființa noi societăți culturale acolo unde este de mult un despărțământ al asociației, nu pot să fie decât stricăcioase bunului mers al propagandei noastre culturală în massele poporului, producând animositați, confuzie în suflete, fărămițarea puterilor de muncă, și astfel o paralizare a rezultatelor ce s'ar ajunge, în tot cazul, prin concentrarea forțelor muncitoare".

Credem că mai ales în vremurile de față deziderateul acestui al Asociației, care ar voi ca toată propaganda culturală în massele poporului să se facă numai prin ea și sub auspiciile ei, nu e binevenit și n'are o justificare temeinică.

Inmulțirea și înflorirea societăților culturale nu pot fi o cauză de animozități sau de confuzie pentru că toate lucrează în acelaș scop, toate slujesc acelaș ideal: cultura masselor. Deasemenea nu se poate vorbi de o fărămițare a puterilor de muncă; înființarea de noi societăți culturale înseamnă tocmai o împărțire a muncii. Și în această uriașă muncă de cultivare a poporului nici-o forță nu este de prisos sau dăunătoare.

Făcând dar rezervele noastre cu privire la acest punct, nu găsim în destule cuvinte de laudă pentru frumoasa și rodnica activitate a Asociației.

Centenarul lui Tudor Vladimirescu

— Un apel —

Comitetul de inițiativă pentru organizarea serbărilor cu prilejul centenarului lui Tudor Vladimirescu, publică următorul apel:

La 20 Februarie vor sosi în București delegațiuni de domni și doamne din întreaga Românie-Mare, pentru a lua parte la serbările ce vor avea loc cu ocaziunea Centenarului lui Tudor Vladimirescu.

In zilele de grea cumpănă pentru noi, când o parte din vechiul regat, împreună cu Capitala sa, a fost ocupat de dușmanii năvălitori, Moldovenii și-au deschis larg inimile și ușile caselor și căsuțelor lor, ocrotindu-ne și adăpostindu-ne cu toată dragostea de frați pe noi pribegii.

Norocul schimbându-și pasul, la serbările naționale și culturale din Alba-Iulia, Cluj, Oradea-Mare și Cernăuți au fost primiți și găzduiți cu bucurie de către frații noștri desrobiți cari au găsit loc în casele lor și pentru noi cu toate că nici pentru ei singuri nu era destul de încăpătoare.

A venit vremea să le răsplătim dragostea cu care ne-a îmbrățișat de câte ori li s'a dat prilej, a venit vremea să ne deschidem inimile și ușile caselor noastre scumpelor noastre surori invitate să ia parte la serbările noastre naționale în amintirea revoluției Românești a lui Tudor Vladimirescu.

Ne vom plăti prin cinste nu numai o datorie ci vom contribui și la o mare operă de unificare sufletească absolut necesare pentru a putea face din România-Mare și o Românie tare. Zilele petrecute în casele noastre vor fi tot atâtea fire de o strânsă legătură a Județelor în Capitală prin mijlocirea scumpilor noștri oaspeți.

De aceea face apel la bunele familii românești din București să facă jertfa, — recunoaștem destul de mare pentru vremile acestea, de a se mai restrânge și adăposti pentru câteva zile, un număr cât de mic de doamne sau domnișoare din delegațiune.

Familiile care pot și primesc să facă această jertfă și serviciu pe care o urmărește comitetul de organizare a sărbătorilor, sunt rugate să comunice d-lui Simion Mândrescu, strada General Dona No. 19, telefon 7/25, numărul persoanelor pe care le-ar putea găzdui.

Soarta școlii de țăsătorie din Cisnădie

Ziarul german „D. Tagespost" din Sibiu, reproduce în numărul din 19 I cu satisfacție articolul d-lui ing. Nicolau Petrescu șef de secție pentru industria textilă și îmbrăcăminte, apărut în „Buletinul Industriei".

D-l Petrescu scrie: Suntem în orice caz împotriva părerii de a prelua școala de țăsătorie din Cisnădie în mâinile statului, aceasta fiind nedrept și nepractic. Experiența a dovedit de atâteaori, că rezultatele obținute în școlile de stat au fost inferioare celor din școlile particulare. Elevului nu-i este permis să se ocupe cu alte gânduri și dorințe, decât de-a deveni un bun muncitor, și nici de cum un contabil, la o fabrică de textile sau un funcționar la Ministerul de Industrie. Suntem de părerea, că aceasta nu se va putea evita, deoarece școala stă sub auspiciile Ministerului de Instrucțiune publică, care intenționează mai mult o cultură idealistă a sufletului, decât o cultură practică

Greșala nu o putem judeca destul de aspru, dacă li s'ar lua Cisnădienilor școala de țăsătorie pe care ei au fondato și-o susțin cu mari jertfe de atâta timp.

Ecouri

Moartea unui sculptor vestit

Adolf von Hildebrand actualmente cel mai mare sculptor german a murit la München în vârstă de 74 ani. A studiat la Roma și a stat mult timp în Florența.

Universitate pentru femei

Senatul universitar din Cambridge se va pronunța la 12 Februarie asupra propunerii care dorește înființa ea unei universități pentru femei.

Senzaționala descoperire a unui medic rus

Medicul rus dr. Vas lief anunță descoperirea unui fluid care face corpul uman să devină transparent. El nu a încercat până acum aceasta asupra corpurilor umane de bărbat sau femee vii, ci numai asupra cadavrelor, deoarece a văzut că șoareci și broaștele cărora li s'a injectat acest fluid după câteva zile trasparente. Florile pe care le-a tratat în acelaș chip au devenit dea semenea transparente însă au rămas cu desăvârșire neatinse.

Inaintea războiului Vasilef avea un laboratoriu mare la Petrograd acum dânsul trăește la Paris.

El refuză să spună natura fluidului dar arată că este o combinațiune din mai multe fluide.

Regina Romaniei la Oxford

O telegramă din sursă engleză anunță:

„Regina Maria a României care va vizita universitatea Oxford la 11 Martie va primi gradul de doctor în drept. onorific."

Anuarul revistei germane „Ostland" pe anul 1921

In Sibiu la editura Krafft a apărut de curând Anuarul revistei germane „Ostland". El conține lucrări din condeiul mai multor autori cu uume. Este un produs al literaturei germane de est. Pare însă a fi în contrazicere cu idealul revistei, având asemănarea mai mult cu anuarul „Simplizissimus „și" Muskete".

Noua stemă a țării

Președința consiliului de miniștri a instituit de curând o comisiune pentru studierea și alcătuirea nouei steme a României Mari.

Comisiunea se cumpune din d-nii C. Argetoianu, ministrul de interne, D. Onciul, profesor universitar, M. Săulescu și P. Gore, directorul muzeului din Chișinău.

O conferință a d-lui Iorga la Paris

D-l N. Iorga a vorbit la liga „L'Enseignement des liens intellectueles" ligă, care se ocupă de legătura intelectuală a Franței cu România. După ce a amintit primele manifestații ale influenții franceze din Muntenia și Moldova, începând cu secolul XVIII, d-l Iorga, ia urmărit progresele în toate formele ei diverse până în zilele noastre.

Savantul istoric anunță crearea la Paris a unei școli românești, asemănătoare școlii franțuzești din Roma, astfel ca în fiecare an, 12 elevi, reprezentând elita intelectuală a României, vor veni să-și complecteze studiile sub direcția d-lui Iorga.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Procedări anti-naționale

Citim în „Banatul":

Examenele particulare ținute la 26—28 Dec. la liceul evreesc din Timișoara sub președinția d-lui E. Mihaiu, inspector reg. la școala comercială, au scos la iveală indolența de care se face culpabilă conducerea acestui institut.

Ingratitudinea factorilor dela conducerea acestei școli, pentru condescendența anoastră, prin care ne-am abătut chiar dela dispozițiile legii, lăsându-i să-și facă lecțiile într'o limbă neîndreptățită, numai pentru ca să nu sufere învățământul lor din pricina că nu posed nici limba statului și nici a lor proprie: — se manifestă în cel mai revoltător chip prin faptul, că nici profesorii și nici elevii n'au ținut și nu țin seamă de studiul istoriei patriei în care trăesc și care-i desmeardă...

Elevii prezentați la examenele cestionate, n'au putut da nici cele mai mici probe, că au ținut cont și de studiul istoriei României, obligat a fi propus în școală. Mai mult: atât proresorii, cât și elevii au avut nerușinarea să declare că studiul istoriei României nu l-au socotit între obiectele de învățământ și între studiile obligate a fi propuse și învățate în școală.

Față cu această indolență însă, și chiar prin faptul desconsiderării istoriei române la liceul și la școalele comerciale evreești din localitate se dovedește că aceste institute sunt cuibul cald al maghiarismului și al sentimentelor de antipatriotism.

Și de vreme ce știm, că pentru asemenea școli și elemente, guvernul a adus chiar sacrificii editând Istoria României în ungurește, — indolența și atitudinea provocătoare a profesorilor și a elevilor de cari vorbim, nu poate avea nici drept și nici cuvânt de desvinovățire. — „România története" — se găsește în oricare librărie — și deci — dacă nu ar fi la mijloc renitența — concetățenii nostri evrei, ar putea s'o albă și s'o învețe chiar în dulcea lor limbă — ungurească.

Elevii toți d'arândul au fost opriți de a trece examenul și îndrumați la nou examen din studiul Istoriei Române, de care n'au vrut să știe. — Atragem asupra acestor stări și atenția ministeriului în drept.

Dela Sindicatul presei bucureștene

Convocarea adunărei generale

Comitetul Sindicatului ziariștilor din București, întrunit în ziua de 17 Ianuarie st. n. c., a hotărât conform art. 9 din statute, să convoace pe d-nii membri ai acestui Sindicat, în adunarea generală anuală, pentru Duminică 30 Ianuarie c.

Adunarea se va ține în localul camerei arbitrale din Palatul Camerei de Comerț, începând la orele 9 jum. dimineața.

In cazul când la această primă convocare nu răspunde majoritatea membrilor înscriși, adunarea se va ține Duminecă 6 Februarie st. n., în acelaș local și aceiași oră, cu ori câți membri vor fi prezenți, conform art. II din statute.

La ordinea zilei vor fi următoarele chestiuni:

1. Darea de seamă de mersul moral și material al Sindicatului în cursul anului expirat.

2. Raportul d-lor cenzori asupra gestiunei financiare a comitetului.

3. Votarea proiectului de buget pe anul 1921.

4. Alegerea a trei membri în comitet, în locul celor eșiți la sorți în baza art. I și al 3, cari sunt d-nii C. V. Bacalbașa, Henry Durand și Iosif Nădejde, precum și al celor 3 cenzori și a trei membri supleanți în Juriul de onoare.

5. Votarea de noi membri a fost adusă de comitet pentru a fi supuse aprobărei adunărei generale, cererile de înscriere în Sindicat a d-lor G. Rădulescu (Argus), V. Scântee (Dimineața), V. Lefter Ivebea (Dacia) și a Nora (Izbânda).

6. Chestiunile ce vor fi puse în discuție de d-nii membri ai Sindicatului.

Această înștiințarea ține loc de convocare.

Comitetul.

„MAGAZINUL BARZA"

senzație de Crăciun:

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus.

52

O revistă germană științifică în România

Se intenționează redactarea unei reviste științifice germane în decursul anului 1921, care în coalele sale să cuprindă lucrările tuturor germanilor din România-Mare.

Căci, pe când pentru producțiile literare s'a organizat revista „Ostland", pentru lucrările științifice lipsește o revistă cu desăvârșire.

Revista și-a fixat programul următor:

Date statistice, istorica, istorico-naturale, faunice, florice etc. a ținuturilor locuite de coloniști, pentru cunoașterea precisă a patriei și solului în care trăim.

Pe lângă aceasta, revista mai intenționează a publice referate asupra lucrărilor literare române, maghiar și ruseți referitoare la aceste colonii, pentru a ajuta în modul aresta apropierea de aceste popoare conlocuitoare.

In fine ar căuta să întreție legături și cu institutiunile științifice românești.

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:

Luni, Marți, Miercuri: *Acuz!* Partea I.

Joi, Vineri, Sâmbătă: *Acuz!* Partea II.

Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație pentru copii.*: *Maciste Polițist.* dela ora m. p. *Dușmanul moarte*

Cinema Urania:

Luni, Marți, Miercuri: *Sinuciderea Morala* Film Pathé.

Joi: *Colombo.* (Cu Erna Morenă)

Vineri: Sâmbătă: *„Din groazele Lumei"* Tragedie de Prof. Dr. C. Levaditi și E. Gyalui.

Duminecă: *Maciste polițist.*

Cinema Apollo:

Luni, Marți, Miercuri: *Cârciuma Roșie* Dramă polițistă a lui Balzac.

Joi: Vineri: *Dușmanul moarte.*

Sâmbătă, Duminecă: *Colombo*

Cronica politică

Sfârşitul vacanţei parlamentare ne aduce mult aşteptata demisiune din guvern a d-lui Tache Ionescu. Se spune, — aşa cum se şoptesc legendele întotdeauna în jurul eroilor, — cumcă „gruparea“ d-lui Ionescu ar fi cerut aceasta odată cu hotărâre de-a nu se mai de concurs guvernului în alegerile parţiale care au loc acum. Ştirea aceasta însă, deşi este lipsită până în prezent de amănunte şi confirmare, nu putem să nu o punem în legătură cu penultima întrunire, care a avut loc la clubul tachist înainte de sărbători, şi la care, cei cari până acum au rămas prieteni d-lui Ionescu, pregătindu-şi despărţirea de acesta, au hotărât deasemenea retragerea „concursului“ dat guvernului pe motivul că şeful lor este desconsiderat şi să nu are situaţia preponderentă ce-au sperat să o exploateze.

Cu această legatură, e lesne de înţeles că acum nu ne aflăm decât în faţa unei înscenări, menită a salva prestigiul ministrului de externe. Se înţelege că, în neputinţă de-a mai rămâne în guvern singur şi boicotat de toţi, ameninţat de-a pierde şi puţinii partizani ce-i mai are, dacă se mai crapanează de putere, dl. Tache Ionescu a cerut partizanilor, ultimul gest de supunere: să-i înlesnească o ieşire onorabilă din guvern, prin hotărârea de-a ... retrage acestuia concursul. In felul acesta, d-sa, reprezentant al *unui partid*, obligat a ţine seamă de situaţie ca atare, şi nu ca individ izolat, stingher, retrage concursul retrăgându-se . ., iar nu este gonit.

Ne aflam prin urmare în preludiul agoniei celui mai sinistru personaj din viaţa publică a României.

Bolşevicii ameninţă

Şeful bolşevicilor francezi, Marcel Cachin, într'un articol din *L'Humanité*; acuză România că se pregăteşte pentru a ataca forţele guvernului sovietic. Cunoscând tactica bolşevică, care constă în a pune totdeauna, înspinarea poporului pe care trebue să-l atace, intenţiile pe care nu le are decât numai guvernul sovietic, acest articol este o anunţare a evenimentelor care se vor desfăşura.

In adevăr, veştile care ne vin despre cele ce se petrec dincolo de Nistru nu sunt tocmai liniştitoare.

Douăsprezece divizii aduse pentru refacere în apropierea Basarabiei fac zilnic exerciţii de război, iar Odessa a fost transformată în lagăr militar. Dacă punem în legătură aceste pregătiri cu ultimele declaraţii ale lui Trotzky, la congresul sovietic, prin care ameninţa pacea Europei şi sfida Liga Naţiunilor, ne dăm samă de ceia ce aşteaptă populaţiile paşnice şi muncitoare din sud-estul european.

In timp ce forţele roşii îşi urmează concentrarea cu o încetineală remarcabilă, din cauza lipsei mijloacelor de comunicaţie, diplomaţia bolşevică continuă tratativele cu delegaţii poloni la Riga pentru încheierea păcei. După felul cum sunt duse tratativele, cu siguranţă că mult dorita pace nu va fi încheiată până la primăvară când, după socotelile lui Trotzky, armata roşie va fi în stare să-şi recapete spiritul ofensiv, pierdut în retragerea, transformată în fugă de astă vară. De astădată bolşevicii, scăpaţi de Wranghel, au masat trupe numeroare la graniţele noastre pentru a încerca şi împotriva noastră o invazie în cazul unei înfrâ geri poloneze. Pentru a preveni atacul general bolşevic şi asigura unitatea de actiune, a venit gen. Haller la noi.

Că aceasta e situaţia o recunoaşte odată cu întreaga presă franceză şi fostul ministru de război Lefèvre care vede în proectata ofenziv bolşevică urmările planului germano-bolşevic de a face imposibilă aplicarea păcei din Versailles.

D-l Lefévre după ce arată că datoria Franţei este de a ajutura cât va putea mai bine Polonia şi România, sfârşeşte, sfătuind ţările, pe care eventual le-ar ataca bolşevicii, să facă faţă pericolului prin propriile lor mijloace, de oarece aliaţii sunt desuniţi. Sfatul unui fost ministru de război, adică al unei persoane care e în stare să judece posibilităţile de ajutorare ale Antantei, e prea interesant pentru a-l trece cu vederea. Să luăm deci aminte la cuvintele lui pentru a ne găsi pregătiţi în faţa oricărei eventualităţi. Pentru armată, adică pentru aparărea ţărei nici un sacrificiu nu e prea mult.

Aceasta trebue s'o aibă în vedere conducătorli nostri dacă vor ca România să zdrobească ca şi în trecut trufia bolşevică.

R. R. D.

Saşii şi proectul de expropiere al d-lui Ministru Garoflid

Ziarul sibian „Deutsche Tagespost“ în numărul din 19 Ianuarie se ocupă la loc de frunte cu chestiunea exproprierilor şi expune în 3 coloane doleanţele saşilor.

Dispoziţiunea, de a se împărţi în trei categorii modul de expropiere după desimea populaţiei — scrie ziarul — ne surprinde şi jigneşte. Pe lângă aceasta mai vine şi dispoziţia, că cu învoirea Comitetului Agrar, în locuri cu populaţie deasă, se poate expropria până la 100 jughere, cu toate că la început s'a fixat minimul de 200 jughere.

Dar ce este şi mai mult, autorul proectului mimiceş e toate dispoziţiunile anterioare, când zice, că fără nici o condiţiune, să poate expropria şi dela 100 jughere în jos, dându-se proprietarului în aceaşi regiune sau în regiunea de colonizare, suma de jugheri corespunzătoare. Va să zică, proprietatea mijlocie şi mică a saşilor se poate expropria fără nici o condiţie şi proprietarul trebue să fie bucuros, dacă i-se va da în judeţul Arad o „despăgubire pe cale de schimb“

Ştiri şi fapte politice

„Neamul Românesc“ se miră că am reprodus în ziarul nostru un articol al d-lui Iorga scris în vremea războiului când „Neamul Românesc“ apărea la Iaşi. Da, am reprodus articolul *In ceasul când una sîntem* ca un răspuns pentru formula d-lui Vaida *Ardealul pentru Ardeleni*. Căci *una* sîntem, cu sau fără voia partidului naţional, tar d. Vaida a putut să vadă din acel frumos articol că unificarea noastră a început de mult şi că ea îşi urmează drumul ei cu o necesitate elementară pe care nu interesele electorale ale partidului naţional ar putea acum s-o stăvilească.

*

Ni se comunică din Diciosânmărtin că prefectul a dispus, în mod abuziv, închiderea tipografiei „Cartea Românească“. Aceasta pentru a împiedeca tipărirea manifestelor de propagandă electorală ale opoziţiei şi pentruca în manifestele sale candidatul guvernului să aibe şi mai mult dreptul să le vorbească alegătorilor despre „muncă cinste şi *legalitate*.“

Pentru refacerea şi consolidarea ţării

O întrunire şi o moţiune

Cetăţenii oraşului Sibiu, adunaţi în ziua de 16 Ianuarie în sala palatului judeţan local, având în mijiocul lor pe toţi fruntaşii români din Sibiu, au votat următoarea moţiune:

Noi, cetăţenii oraşului Sibiu şi din împrejurimi, întrunându-ne în ziua de 16 Ianuarie 1921, ora 5 p. m. în sala palatului judeţean pentru a ne coasfătui şi a aviza asupra măsurilor, prin care s'ar putea mai repede lucra pentru refacerea şi consolidarea ţării noastre, după ce am ascultat ideile ce s'au emis de adunare, convinşi, că exprimăm gândirea şi simţământul întregei suflări româneşti din cuprinsul României-Mari, şi conduşi de apelul făcut de Marele Român, Gloriosul nostru Rege către toată naţiunea: „Puneţi la o parte certurile, sfârşiţi cu desbinările, fiţi buni Români“, am hotărît următoarele:

1. Facem apel la toţi factorii vieţei noastre publice, fără deosebire de coloare politică, ca ridicându-se deasupra intereselor de partid şi însufleţiţi numai de interesele superioare ale ţării, să caute mijloacele cele mai potrivite ca să concentreze toate valorile noastre pentru a conlucra la accelerarea operei de refacere şi consolidare a Regatului nostru.

2. Apelăm la toţi cetăţenii din întreaga România-Mare se adereze la această moţiune a noastră şi să se adune în jurul flamurei desfăşurate în numele muncii cinstite pentru Tron, Ţară şi Neam.

Dr. *Lazăr Popoviciu*
preşedinte.
Ion Cioran
secretar.

Bărbaţii de încredere aleşi de adunare!

Nicolae Togan, protopop, dr. Octavian Russu, advocat şi fost preşedinte al contenciosului administrativi, dr. Nicolae Vecerdea, advocat şi fost prefect de judeţ, dr. Ioan Bunea, director de liceu, dr. George Macelar, advocat şi jurisconsult judeţan, dr. Lucian Borcia, advocat şi fost secretar general de resort, George Poponea, preşedintele reuniunei meseriaşilor Români din Sibiu, Arsenie Stinghe, subdirector de bancă.

DELA „REDUTA“

Şezătorile artistice şi culturale dela „Redută“ continuă cu foarte mult succes fiind frecventate cu foarte multă însufleţire de către clujeni şi în special de către muncitori, cari vin din ce în ce mai numeroş. Şezătoarea de eri s'a deschis cu interesanta conferinţă a d-lui Lepădatul care a vorbit *„despre organizarea muncei şi a consumaţiei“*.

D-l Lepădatu îşi începe conferinţa evidenţiind cele două formule de organizare social-economică şi anume: una *legiferată* şi alte *nelegiferată* adică pusă în programul de viitoare guvernare a partidelor politice, şi anume *participarea la beneficii*. Analizând ambele aceste formule conchide că ceice ne interesează este faptul ca din aceste două formule de organizare economică să reiasă suprimarea luptelor actuale dintre clasele sociale şi să se dea posibilitatea maselor să pornească o viaţă nouă de întărire economică culturală şi patriotică.

Continuând, d-l Lepădatu citează mai multe articole din diferite legi primitoare la organizarea muncei şi îndeamnă pe muncitori să se conducă numai după legile ţărei şi să nu se lase seduşi de îndemnurile anarhice a acelora cari astăzi îl conduc. Face după aceia un adevărat rechizitorii aşa zisei „uri de clasă“ arătând efectele dizestruase, pentru ţara, acestei uri.

Incheind face un călduros apel la toţi muncitorii din România-mare ca cu tot sufletul să dea concursul organelor oficiale de organizare a munci pentru a se regulamenta următoarele punete de o capitală importanţă atât pentru muncitori cât şi pentru ţară:

1. Regimul de libertate a muncei.
2. Protejarea muncei.
3. Regulamentarea muncei femeilor şi a copiilor.
4. Regulamentarea vrâstei de admite e la muncă a copiilor şi dreptul de repaos.

Conferenţiarul a fost viu aplaudat de către asistenţi, după care d-l Lepădatul împarte la toţi muncitorii din sala *gratis* câte un exemplar din „Calendarul muncitorilor“.

După d-l Lepadatu ia cuvântul d-l general N. Petala care e primit la tribună cu furtunoase aplauze ce au ţinut câteva minute. In cuvinte calde şi entuziaste d-sa face un splendid apel la sufletele de români a muncitorilor noştri, ca singurul gând care-i călăuzeşte în munca şi viaţa lor să fie fericirea şi înflorirea ţări şi să nu se lase târâţi de sfaturile criminale a acelora care infectaţi de anarhismul de peste hotare luptă din răsputeri la distrugerea ţărei şi la nefericirea muncitorilor. Ultimele cuvinte ale d-lui General au fost acoperite de prelungite aplauze din partea asistenţilor.

După cuvântarea d lui general Petala urmează d-şoara Anastasie Dicescu cunoscuta soprană dela Opera Naţională care a executat magistral câteva doine şi bucăţi de operă rusească atrăgând admiraţia publicului. A fost viu şi călduros felicitată de către conducătorii şezătorilor dela „Redută“ urmează apoi declamaţiile d-lui Ghibericon dela Teatru naţional care a spus cu multă simţire şi entuziasm poezia lui Coşbuc „Graiul neamului“ şi apoi „Săniburele“ care a stârnit lacrămi de râs datorită humorului şi excelentului joc de mimică cu care a fost spus.

Cu aceasta s'a terminat programul artistic după care a urmat frumosul film reprezentând prima vizită a M. S. Regelui la Cluj.

Şezătorile dela „Redută“ au devenit cea mai eficace şcoală de educaţie naţională, artistică şi culturală a maselor datorită sacrificiului şi muncei depuse de conducătorii lor. *S. P.*

Politica financiară de neîngrijire şi afaceri

Guvernul şi restituirea cotei de 40 la sută reţinută la schimbul coroanelor — Băncile speculatoare favorizate — Creditul şi demnitatea Statului lovite — Băncile internaţionale plătesc salariile funcţionarilor români —

Un fapt nou vine să se adauge la nenumăratele greşeli ale actualului Guvern. De astă dată neingrijirea se complectează cu acea politică de afaceri care nu a fost învinsă odată cu înfrângerea d-lui Tăzlăuanu, ci prefăcută în sistem; tinde să se generelizeze, distrugând ultimile isvoare de bogăţie ale Statului şi sămănând dezorganizarea. Vom analiza acest fapt în toată întinderea censecinţelor lui, atrăgând atenţia opiniei publice Ardelene asupra rezultatelor susarătatel politici.

După întârzieri cari n'au făcut decât să slăbească creditul ţărei, Guvernul a hotărât să se plătească chitanţele reţinerilor de 40% asupra schimbului de coroane. Aceste reţineri ar fi avut sens dacă se făceau în scopul reducerei inflaţiunei monetare, restituindu-se din ele doar o cotă peste şi generalizându-se apoi măsura asupra tuturor biletelor Băncei Naţionale în vechiul Regat. Nu s'a procedat astfel, scăpându-se prilejul de a se efteni viaţa prin reducerea circulaţiei monetare, şi acum ar fi zădarnic să mai deschidem acest proces, în care totuşi Guvernul are o mare vină prin uşurinţa şi nepriceperea procedărei în chestiunea schimbului.

Indată ce s'a hotărât însă plătirea restului de 40% a intervenit, un fapt, deschizându-se un nou proces în care vinovăţia Guvernului întrece neingrijirile de până acum.

Banca Naţională neputând pune decât treptat la dispoziţia Ministerului de Finanţe cele $2^1/_2$ miliarde necesare plăţilor, *era natural ca restituirea să înceapă dela deţinătorii din Ardeal, dela micii deţinători, a căror interese erau mai mari, dela populaţia săracă ce aşteaptă de atâta timp, în sfârşit dela acei ce posedă în mod cinstit coroanele, prin munca şi productele lor şi cari în marea lor majoritate sunt locuitorii Ardealului.*

Ei bine, nu s'a procedat astfel. *Restituirea s'a început dela speculatori, dela acele bănci internaţionale din Bucureşti cari, fără nici un scrupul acaparează pe preţ derizoriu coroanele, în vederea unui schimb avantajos. Restituirea s'a început dela coroanele căpătate din speculă, nu din muncă cinstită.* Cum s'a ajuns la această măsură menită să indigneze populaţia Provinciilor Alipite, printr'o strigătoare nedreptate? O vom explica îndată.

*

Guvernul prin haosul financiar ce a ştiut să-l ducă până la extremele limite ale răbdărei populaţiei, se găseşte de mai multe

săptămâni cu tezaurul gol, neputând face faţă plăţilor. Caseria centrală se închide dela 10 ore dimineaţa, salariile funcţionarilor în Ardeal nu sunt plătite la timp, neîngrijirea cea mai revoltătoare domneşte la Ministerul de Finanţe, dat de un an de zile în seama interimarilor şi-a interimarilor de interimari. Dările nu se încasează, budget nu există şi s'a infiltrat în spiritul înalţilor demnitari dela Finanţe cât şi în acela al numeroşilor interimari ca statul Român nu-şi poate duce existenţa decât din credite şi, coborând mai jos pe această scară, din expediente. Ei bine, într'o astfel de expedient s'a prefăcut şi plata restului de 40 la sută asupra coroanelor.

In adevăr, prin nesocotita politică financiară mai sus schiţată, pus în imposibilitate de a plăti salariile funcţionarilor Guvernul a favorizat şi admis o propunere a Băncei Blank, menită nu numai să facă o nedreptate dar să dee o lovitură de graţie creditului şi demnităţei Statului. S'a *hotărît* astfel ca sumele disponibile ce se găsesc la Banca Naţională, în loc să servească la plata deţinătorilor din Ardeal, să fie puse la dispoziţia băncilor speculatoare cari, drept mulţumită, acordă Statului un împrumut. Ori, această afacere e de două ori rentabilă pentru peculatori căci, pe lângă, că sunt achitaţi mai înaintea celorlalţi deţinători, dar capătă şi dobândă la sumele împrumutate Statului din aceşti bani. chitanţele ce le avem, după cum se ştie, ne aducând nici o dobândă.

*

Dar mai este încă un fapt, menit să revolte opinia publică şi să aibă întinse consecinţi asupra creditului Statului, lovindu-i totodată demnitatea. Nu numai că Guvernul întrebuinţează disponibilul Băncei Naţionale destinat plăţei cotei de 40 la sută pentru a favoriza pe speculanţii din Bucureşti în dauna populaţiei cinstite a Ardealului, *dar chiar p ata funcţionarilor din Ardeal o face prin Blank, care se laudă în mod falş că ea plăteşte lefile funcţionarilor Statului Român, slăbindu-l astfel creditul şi făcând totodală o afacere strălucită prin luarea a unui dublu procent: dela Stat şi dela acei cărora le-a scontat chitanţele.*

E lesne de înţeles lovitura ce o suferă astfel demnitatea României, care în nici un timp, n'a recurs la astfel de expediente pentru a face faţă angajamentelor sale, expediente demne de un Stat vasal.

E lesne de înţeles discreditul ce se aruncă asupra situaţiei noastre financiare şi răsunetul ce-l va avea peste graniţe acest fapt, speculat a treia oară de favoriţii regimului, în interesul afacerilor lor externe.

Dar în timp ce Statul nu mai apare ca plătitor al funcţionarilor săi, ci Banca Blank, în timp ce se face nedreptatea revoltătoare ca speculanţii să fie plătiţi înaintea deţinătorilor cinstiţi de coroane, nimeni din Guvern nu s'a gândit la răsunetul dureros ce-l vor avea aceste fapte asupra provinciilor alipite resfrângându-se asupra relaţiilor dintre fraţi şi discreditând Regatul şi dacă uitarea d-lui Take Ionescu în această direcţie e foarte explicabilă, uitarea intereselor generale de către întregul Guvern e mai mult decât dureroasă.

— *R. Cul.* —

Congresul învăţătorilor ardeleni

In aula dela casa judeţului s'a deschis Duminecă congresul învăţătorilor ardeleni sub preşidenţia d-lui *Traian Şuten.*

Congresul s'a ocupat de trei chestiuni puse la ordinea zilei:

1. Luarea în primire a *„Căsii Învăţătorilor"*, a proprietate vădită a învăţătorilor, pe care nu izbutise s'o preia până acuma.

Director al acestei instituţiuni moderne a fost aclamat, dl. *Andrei Pora* subrevisor din Cluj, care primeşte autorizaţia să ia în primire casa învăţătorilor şi să introducă administraţia ei din partea fondaţiunii *„Gheorghe Lazar"*.

Congresul, conform ordinului Ministrului Instrucţiunii a asigurat, în statutele acestei instituţiuni şi un loc pe seama unui delegat din partea Universităţii din loc, care va avea datoria şi dreptul de a supraveghia şi conduce educaţia studenţilor aflători în acea casă.

2. Congresul a pus în discuţie *chestia şcoalelor normale*, arătând într'un memoriu, că reducerea studiului în şcolile normale dela 8 ani la 6 ar însemna o decadenţă şi o ignorare a cvalificaţiei învăţătorilor.

A. Domide prof. arată că şcoala normală din vechiul regat cu 6 ani de şcoală, sub conducerea celor mai recunoscuţi profesori şi cu 2 ani de praxă după absolvirea şcoalei a fost şi este cea mai bună şcoală normală din Europa răsăriteană şi medie şi a fost mult superioară şcoalei normale *ardelene.*

Trebuinţa urgentă de învăţători nu ne poate permite *luxul* ca să augmentăm şcoala de 6 ani la 8 ani, ceea ce rămâne numai un desiderat pentru viitor.

Ceea ce poate *reclama* congresul este cererea tuturor *drepturilor cvalificative*, ce au fost legate de absolvirea preparandiei cu 8 clase, iar a pretinde perfecţionarea ideală a acestei şcoli înseamnă a discuta asupra unor dorinţe nerealizabile astăzi şi cari rămân numai desiderate culturale până când vom avea în toate satele învăţători.

Se discută memoriu în mod foarte interesant şi se hotăreşte presentarea lui d-lui Ministru al Instrucţiunii.

3. Punctul al 3. de program a fost chestia salarizării învăţătorilor în legătură cu unificarea.

Învăţătorii confesionali şi comunali nefiind salariaţi din budgetul statutui ca şi pe vremea Ungurilor, au rămas astăzi neplătiţi.

Intr'un memoriu cer Ministrului Instrucţiunii să se hotărască în mod obligător ca susţinătorii acestor şcoli ori să plătească ca şi celor dela stat leafa ori dacă asta nu o pot face, să dee şcoala statului.

Congresul mai cere de repetite ori *statificarea şcoalelor* pe toată linia, iar învăţătorilor confesionali şi comunali le dă sfatul ca să ceară fiecare dela Ministru numirea la şcoala din loc, în calitate de învăţător de stat.

S'a arătat şi absurditatea de a provedea astăzi în Ardeal în mod budgetar de stat toate şcoalele confesionale fiindcă în cele mai multe sate avem 3—7 categori de şcoale particulare, d. e. şcoală de stat, şcoală conf. gr. or., gr. cat., rom. cat., reformată, luteană şi izraelită. Toate ar putea însă fi rezolvite numai prin şcoală de stat.

INFORMAŢII

In lipsa d-lui N. Iorga, ziarul „Neamul românesc" a rămas pe mâna d-lui Sc. Băluţă, care s'a încumetat, în această calitate, să scrie un articol de fond despre formula „Ardealul pentru Ardeleni".

Cenzura s'a văzut însă în trista necesitate de a suprima cu desăvârşire proza d-lui Sc. Băluţă. Stiind că foarfeca cenzurii nu se impiedecă în delictele de stil şi compoziţie, ne întrebăm ce-a putut să cuprindă articolul suprimat, din foaia partidului naţionalist democrat?

*

Ziarul „S. D. Tageblatt" este informat, că pe lângă Academia Militară din Sibiu se va organiza o orchestră aleasă pentru instruirea elevilor şi pentru a da concerte în oraş. Populaţia salută cu simpatie idea aceasta.

*

Comisiunea intstitultă pentru examinarea candidaţilor de profesori (şi cursişti) aduce prin aceasta la cunoştinţa celor interesaţi că viitoarea sesiune de examene va începe la 15 Martie a. c. Prezentarea în biroul Comisiunii Marţi 15 Martie 1921, între orele 3—6 p. m. cu care ocazie se vor solvi şi taxele. Admişi vor fi numai aceia cari îşi vor fi înaintat cererea în regulă (şi timbrată) până la 15 Februarie 1921.

*

Căminul studenţelor universitare din Cluj se va deschide pentru semestrul al 2-lea la 24 Ianuarie a. c. în localul său din strada Şaguna 11 bis (Bartha Miklos). Domnişoarele studente care doresc să fie primite în cămin vor prezenta cererile însoţite de indice, Direcţiunei căminului. Cearceafuri, perini şi albituri pentru pat, se vor aduce de acasă.

Studentele bursiere sunt obligate a locui în cămin.

Sediul comitetului str. Regală (Majalis) 10 o. etaj.

*

Oraşul Budapesta, terminându-i-se numerarul, deşi i-s'au făcut mai multe oferte de împrumut, a hotărît emiterea unor bilete locale în valoare de 40 milioane.

*

A murit la Bucureşti inginerul inspector general Emil Balaban, om de muncă şi cinste ireproşabilă, care a ocupat pe rând demnităţile de director de serviciu la căile ferate, director general al poştelor, telegrafelor şi telefoanelor, profesor şi director la şcoala naţională de poduri şi şosele.

*

Toate teatrele ungureşti din Ardeal au dat câte o reprezentaţie în folosul mărimei fondului pentru reclădirea teatrului din Timişoara. Direcţia teatrului unguresc din Cluj a dat 5000 lei, în acest scop, prin d-l Ianovici.

*

D-l Octavian Goga s'a căsătorit cu d-na Veturia Mureşanu şi a plecat pentru o lună în Italia.

*

Joi 20 Ianuarie a avut loc la Hipodrom un duel cu pistolul între d-nii Maican şi Zamfirescu, fiul d-lui Duiliu Zamfirescu, preşedintele Camerei.

D. Zamfirescu a fost rănit la cap şi se află internat la sanatoriul Antoniu.

*

Conflictul între metalurgiştii din Cluj şi propietari nu a fost aplanat cu toată intervenţia autorităţilor.

Citim în *Avântul*:

După ştirile ce primim din Basarabia, la Nistru domneşte cea mai complectă linişte. Basarabia este astăzi, ne spune un fruntaş basarabean, centrul de refugiu al tutulor celor nemulţumiţi cu noua alcătui e comunistă din Rusia, care a deslănţuit cea mai grozavă anarchie în tot ţinutul sovietic. Svonurile ce se răspândesc în Capitală — ne asigură acest personaj — sunt fanteziste şi tendenţioase.

*

Citim în *Satu-Mare*:

Siguranţa Satu-Mare o descoperit o nouă contrabandă.

Ernest Gluck proprietar de moşie în comuna Acul (Akli) a fost surprins în timpul nopţii, când transporta 339 de oi, 15 boi 3 mp. slănină, 50 porci şi alte alimente.

Se crede că numitul făcea de multe ori în Ungaria transporturi de felul acesta, deoarece moşia sa, se află chiar pe linia de frontieră.

A fost judecat şi condamnat la 3 ani închisoare şi pierderea drepturilor cetăţeneşti.

*

Ziarele din Bucureşti publică următorul comunicat:

1) A. S. R. Ducele de Sparta, dorind o lua contact mai de aproape cu fruntaşii politici ai ţarei, i-a vizitat pe fiecare în parte.

2) Suntem în măsură a afirma, din sursă autorizată că toate svonurile răspândite cu privire la plecarea M. M. R. R. Regele şi Regina sau la venirea vreunui membru il familiei Regale de Grecia, precum şi la data căsătoriei a A. A. L. L. R. R. Principele Carol şi Principesa Elisabeta sunt premature, deoarece nu s'a luat încă nici o hotărâre în această privinţă.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30)

*

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

Toată lumea românească să ştie şi să înţeleagă că Interprinderea Românească Electrotechnică şi Mecanică Teodor Maior s'a mutat din Piaţa Mihai Viteazul 18 în Calea Victoriei 7. Telefon 577, unde se execută şi pe mai departe tot soiul de instalaţii şi reparaţiuni. Becuri şi materiale cu preţ convenabil.

*

Perzându-se bonul de 40 la sută eliberat de comisia de schimb a băncii „Agrare" din Cluj, la 10 Sept. 1920 sub Nr. 730821, despre suma de 1208·50 Lei, se declară de nevalabil. — Clinica Obstetricală şi ghinecologică.

D l Petrini secretarul general al Agriculturei a lucrat Sâmbătă cu D-l Groza secretarul general al comunicaţiilor în vederea transporturilor de cereale.

*

De la Secretariatul general al Agriculturei suntem informaţi că nu există nici un ordin prin care sătenii să fie opriţi a-şi aduce ori-ce cantităţi de grâu din vechiul Regat.

*

La congresul socialist ce se va ţinea la Viena la 22 Februarie va fi trimis ca reprezentant al socialiştilor din Ardeal d-l dr. Valeriu Roman.

*

S'au luat dispoziţiuni ca grâul de primăvară ce se află în Ardeal să fie întrebuinţat ca sămânţă urmând ca pentru hrană sa fie adus din vechiul Regat.

*

Astăzi la ora 9 a. m. în localul Universităţei s'a făcut inaugurarea cursurilor pentru revizorii şcolari.

*

Se proectează ridicarea dărilor referitoare la drumuri.

*

M. S. Regina a primit în ziua de 19 cor. într'o lungă audienţă pe d-l Colonel S. Bacalogiu, din artilerie, fost prefect de Bihor, cu care s'a întreţinut asupra mişcărei culturale din Ardeal.

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare şi cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime şi familiare. In fiecare Duminecă şi sărbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri şi Müller Poldi.

Mancări reci şi calde. Preţuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.

(6) Carol Kassai proprietar.

*

Pentru a se putea complecta mutaţiile în controalele corpului ofiţerii de rezervă notaţi mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoştinţărei:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ştefan, Dumitrescu L.

Locotinenţii: Dumitrescu Ioan, Filipide Ştefan, Stegaru Vasile, Fărcăşanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenţii: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eşanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Ifteniu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb. 15.

Col. (ss) *Fotui*

Şef biroul mobilizărei:

Maior (ss) *Anastasiu*

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

Cetiţi „Infrăţirea"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Intr'o întrunire a partidului democrat de sub șefia d-lui Tache Ionescu s'a luat hotărârea de a se refuza orice sprijin guvernului în alegerile actuale cerând totdeodată d-lui Tache Ionescu să se retragă din guvern.

*

Ministerul Finanțelor a ordonat punctelor vamale să restitue rublele confiscate dela repatriații români din Rusia.

*

Pentru înlesnirea transporturilor îngreuiate prin perchiziționarea călătorilor la graniță în vederea monedelor prohibite, Ministerul de Finanțe a mărginit perchiziția numai la cazuri excepționale.

*

Comisia Valutei a hotărât ca în cazuri excepționale să se dea permisiune pentru export de valori comercianților în ceace privește mărfurile libere la import, studenților autorizați de Ministerul instrucției și persoanelor cu interese familiare dovedite.

*

Pașapoartele nu se vor libera solicitatorilor decât dacă prezintă chitanțele de plata impozitelor.

*

Lucrătorii deținuți la Jilava au declarat greva foamei nevoind a face corvezi sub motiv că sunt delicvenți politici.

*

Cicerin a anunțat că bolșevicii vor trimite trupe contra Ligei Națiunilor care vor interveni la Wilna, arătând pretențiile lor asupra acestei regiuni.

*

Trenul Viena-București a sosit Sâmbătă fără întârziere.

In urma sciziunei provocată de congresul dela Tours, din parlamentarii socialiști francezi 52 au rămas socialiști adevărați, iar 5 au devenit comuniști.

*

Stambulinski desminte știrea, după care s'ar fi încheiat o convenție militară cu Polonia și România.

*

Sâmbătă a sosit în București misiunea ungară pentru reluarea relațiunilor destinată să alcătuiască personalul legațiunei maghiare. Misiunea care se compune din șeapte persoane în frunte cu contele Horry a fost însoțită de d-l Trifu, consulul general român la Budapesta.

*

„Adevărul" notând apărarea ziarelor marghilomaniste în chestiunea formulei „Ardealul al Ardelenilor" arată că astfel se dovedește acordul dintre d-nii Vaida și Marghiloman, acord pe care fruntașul ardelean n'are curaj să-l mărturisească.

*

Ziarul Times *anunță că Persia tratează pacea cu bolșevicii; englezii părăsesc țara.*

*

D-l general Văleanu lucrează la un proect pentru reorganizarea căilor ferate.

*

In consiliu de miniștri care s'a ținut Sâmbătă la București, d-l general Rășcanu a făcut un expozeu al situației dela Nistru.

*

M. S. Regele a sosit la Capitală venind dela vânătoria din Dolj.

Situația financiară din Italia

Intr-un singur an datoria de stat a Italiei s'a urcat cu 14.3 miliarde, adică cu mai mult decât datoria de stat a Italiei dinaintea războiului, care era de 13.4 miliarde. Se socotește pe anul curent un deficit ca de 13 miliarde. Datoria de stat întreagă a Italiei să ridică la 98.7 miliarde, inclusiv împrumuturi de războiu 35.4 miliarde, împrumuturi externe 20.5 miliarde și depunerile la casa de depozite peste 1/2 miliard. S'a urcat cu 838 milioane circulația monedei, iar cea a băncilor de emisiune cu 3 miliarde 870 molioane, Circulația monetară se ridică deci la 19 miliarde 171 milioane. Scontul s'a urcat prin timpul anului budgetar la 6%.

Veniturile anului curent se ridică la 14.7 miliarde. Cheltueli ordinare sunt: 4.2 miliarde ca dobânda pentru datoria statului, 3.3 miliarde cheltueli pentru funcționari de stat, exclusiv personalul dela căile ferate.

Dela 1 Septemvrie 1920 s'au cheltuit 1852 mil. pentru importul cerealelor și 150 milioane numai pentru transportul lor.

Veniturile din impozitele pe câștiguri de războiu, și darea din avere pe anul 1921/22 se ridică la 643 lei.

CIRCULARĂ.

Asociația gen. a Medicilor din România, roagă cu cea mai mare stăruință Comitetele filialelor din vechiul Regat și din provinciile unite să se grăbească a trimite Comitetului central (București, str. Isvor No. 14) rezultatul discuțiunilor filialelor asupra propunerilor tipărite ce au primit, pentru reorganizarea Asociației ca instituție oficială și cu obligațiune pentru toți medicii de a fi membrii. Comitetul central reamintește că la discuție trebue a fie chiamați toți medicii, chiar dacă nu sunt membri ai Asociației.

După data de 31 Ianuarie a c. tăcerea filialelor se va lua drept confirmare în totul a propunerilor făcute de Comitetul central.

Citiți „Înfrățirea"

Urările ex-regelui Carol pentru poporul maghiar

Ziarul „N. Fr. Presse" i-se anunță din Budapesta, că fostul ministru Beniczky a trimis ex-regelui Carol o telegramă de felicitare cu ocazia anului nou. La aceasta a sosit din Prangins un răspuns, care are o deosebită însemnătate, întru cât e prima manifestație din Noembrie 1918 a ex-regelui. In acest răspuns ex-regele își zice „Regele Apostolic al Ungariei". Telegrama este următoarea:

„M. S. Regele Apostolic, Vă reîntoarce Ex. Voastre felicitările atât în numele Său cât și în numele Reginei din inimă și mulțumește călduros pentru ele. In anduri, totdeauna cu bunăvoință părintească fiind la cald iubita națiune maghiară, M. S. se roagă Atotputernicului în pragul unui an nou ca să binecuvânteze națiunea maghiară, pusă așa de greu la încercare și să o conducă cu mână binevoitoare la un viitor mai bun la înălțimea părinților și a trecutului glorios".

Bolșevicii concesionează Kamciatka

Intr'un discurs al său Trotzky a anunțat concesionarea Kamciatkei miliardarului american Vanderlip. In America se va constitui un mare consorțiu cu un capital de 60 miliarde pentru exploatare bogățiilor în aur, petrol, cărbuni și păduri cari se găsesc în această provincie.

Instalațiunile și terenurile concesionate Americanilor sunt scutite de naționalizare.

Unde dă lumea năvală?

Oficiul carteurirei a dispus facerea unui nou recensământ al locuințelor.

Aceasta în vederea aglomerației ce se prevede în cursul acestei săptămâni la Cluj.

Toate orașele și satele din Transilvania se revarsă în Cluj pentru a vedea la noul „Cinema Reduta" (Strada Memorandului fos Uniri) reprezintarea filmului „Vântul de nord sau viața unei femei galante" piesă în cinci acte cu frumoasa Erna Morena în rolul principal.

Acest film se vede Marți 25 Ianuarie la ora 4 și la ora 7 și 30 seara.

Joi 27 și Sâmbătă 29 orile 4 și 7.30, se schimbă programul și se va reprezenta „Cerșetorul din Saverna" dramă în 4 acte după romanul lui Frantz Hoffer.

Duminecă 30 Ianuarie ora 7 și 30 m., Marți 1 și Mercuri 2, Febr. orele 7 și 30, rulează filmul „Negustătorul de Fete" dramă în 6 acte.

Pe lângă acestea programul se complectează și cu o vedere după natură și o hazlie comedie.

La toate reprezintațiile muzica militară va concerta.

Prețurile populare de un leu doi lei, trei lei și cinci lei locul va face de asemenea ca să se rezolve și problema mărunțișului în Cluj, căci toată lumea vine la casă cu bani potriviți.

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Congresul ziariștilor români din Ardeal

— Ziua II-a. —

Notarea Statutelor. - Alegerea Comitetului. - Propuneri

Ședința se deschide la ora 11 dim. Se reia în discuție articolul 8, căruia i-se dă o nouă redactare în baza amendamentului propus de d-l Al. A. Hodoș. La art. 9, se propun mai multe amendamente:

D-l Dragu propune: comitetul să aibă dreptul dea putea acorda în mai anumite cazuri dispensa de stagiu membrilor stagiari ai sindicatului.

D-l Bolcaș propune, ca toți membrii fondatori să aibă drepturi egale.

D-l Georgescu-Tistu rezumă propunerile precedente și cere ca adunarea să decidă pentru una sau cealaltă.

D-l Tomescu susține propunerea Bolcaș și cere să se pună la vot. La propunerea d-lui Dragu se admite amânarea discuției asupra acestui articol până când toți congresiștii vor fi prezenți.

La art. 10 d-l Agârbiceanu propune să se dea membrilor din provincie, dreptul de a putea fi reprezentați la adunările generale prin plenipotențe scrisă. Congrosul admite.

Celelalte articolele până la art. 33, sunt votate fără modificări. La art. 33, se admite amendamentul d-l V. Iosif, în chestiunea comisiei de control privitoare la aplanarea neînțelegerilor.

Art. 35. (ultimul) se votează cu amendamentul, că Statutul nu se poate modifica decât prin deciziunea Adunărei generale, care va hotărâ și destinația ce va trebui atunci dată fondurilor sindicatului.

Se votează apoi cu unanimitate întregul proect de statut.

Urmând să se procedeze la alegerea comitetului, se propune de către un grup de membri următoarea listă aclamată de întreaga adunare:

Gh. Pop, Victor Braniște (Brașov), Virginiu Iosif (Brașov), I. Clopoțel (Brașov), Ion U. Soricu (Sibiu), iar din Cluj următori:

Ioan Agârbiceanu, D. Tomescu, Ioan Dragu, Cezar Petre cu, Al. A. Hodoș, Radu Dragnea și Leonard Paukerow; ca cenzori d-nii Lucian Blaga, M. N. Procopiu și D. I. Cucu.

La ultimul punct al ordinei de zi (propuneri) iau cuvântul *d-l I. Clopoțel*, prim redactorul „Gazetei Transilvaniei", face propunerea, ca Sindicatul ziariștilor din Ardeal să adreseze un memoriu parlamentului, când se va aduce în desbatere un proect de lege asupra pressei, în care memoriu să cerem, ca să se introducă în legea pressei române acele dispoziții din legea pressei în vigoare acum în Ardeal (legea XIV din 1914 ungară), în care se regulează raporturile între ziariști și editorii de ziare. Dl Clopoțel mai propune, ca în memoriul acesta să se ceară, ca procesele de pressă în Ardeal să fie judecate de Curtea cu Jurați iar nu de Curtea Marțială.

Partea întâi a propunerei s'a primit de Congres fără nici o modificare. Partea doua a fost schimbată. D-l Clopoțel a fost însărcinat de congres să redacteze memoriul propus și să-l prezinte apoi comitetului sindicatului.

D-l Dragu propune și congresul admite ca limba ungară de presă să fie tradusă și publicată de către sindicat.

D-l Leonard Paukerow face câteva propuneri.

Prima propunere o prezintă în numele unui grup de colegi, ca îndată după alegerea noului comitet să se proclame ca membri de onoare următorii:

Regina Maria a României, (ca președintă de onoare), d-nii dr. Ioan Mihu, dr. Valer Braniște, Vasile Goldiș, I. I. Lappadatu, Mitropolitul Ardealului dr. Nic. Bălan, Prof. dr. Ioan Lupaș, Octavian Goga, Vasile C. Osvadă, Teodor Păcățianu, Mitropolitul Miron Cristea, Mitropolitul Luciu, Protop. Dăianu, N. Petra-Petrescu, Ion Moța, Ioan Gorun, G. Bogdan-Duică

Totodată, congresul aduce omagiul lui ziariștilor cu trecut în presa din Ardeal, cari au suferit prigoana regimului maghiar, fiind târâți mereu în fața justiției șoviniste maghiare. Acești ziariști sunt: Victor Braniște, (congresiștii fac ovație celui present), Ghiță Stoica, Ioan Montani, Sever Bocu, Ghiță Pop, Aurel Bănuț, Duma, Mihail Gaspar, Avram Imbroane, Lupeanu Melin, I. U. Soricu, Aurel Ciato, T. Bratu, Silviu Dragomir, Valer Braniște, Voicu Nițescu.

Congresul primește această propunere, rămânând să se mai completeze listele acestea propuse cu persoanele, cari din nebăgare de seamă au fost omise.

A doua propunere făcută de d-l Paukerow e, ca congresul să însărcineze comitetul nou ales, ca să se puie în legătură cu Epitropia Fundațiunei ziariștilor din care Epitropie face parte chiar președintele congresului, d-l Agârbiceanu, ca fondurile adunate până acuma, cari trec de 200.000 Lei, să fie transmise sindicatului ziariștilor din Ardeal.

Congresul dă această împuternicire comitetului.

A treia propunere: Congresul să hotărască de pe acuma pentru ce scop prim, să se întrebuințeze primele fonduri adunate de sindicat: pentru un cămin al ziariștilor, pentru o cooperativă a ziariștilor, sau pentru un fond de pensiune. D-l Paukerow întreabă congresul, dacă voiește să se pronunțe pentru o diviziune a fondurilor în trei părți pentru realizarea primelor trei țeluri.

Congresul hotărește, ca fondurile adunate să servească pentru un cămin, sau mai bine zis pentru: *„Casa ziariștilor"*.

Ultima propunere este, ca viitoarea serbare a pressei să se organizeze la Brașov. Colegii din Brașov, aflători la congres primesc această propunere și cu dânșii întreg congresul.

La ora 1½ d-l Agârbiceanu declară Congresul închis.

Suprasolvirile la Balul Presei.

Comitetul Sindicatului presei este în situație să dea acum numai o parte din lista persoanelor, cari au binevoit nu numai să asiste la festivalul presei dela Teatrul Național și la Balul zi-

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește
Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

ariştilor, ci pe lângă costul biletelor, să mai doneze şi sume însemnate pentru mărirea fondului destinat construirei unei Case a ziariştilor. In fiecare zi vom publica câte o listă nouă, fiindcă în fiece zi ne sosesc şi noi contribuţiuni.

Inceputul cu suprasolvirile l'a făcut D-na şi D-l Dr. Teodor Mihali, cari au donat 1000 Lei şi un porc tăiat, adus anume pentru ziarişti, de pe moşia Chizeni. Porcul tăiat, a fost folosit pentru consumaţia publicului dela Bal.

D-l Dr. Zaharie Muntean, secretarul genenal dela Finanţe, a dispus, ca acest r sort să contribue cu 1000 Lei la fondul căminului ziariştilor. D-l Dr. Morariu, a donat 800 Lei plus un butoiu de 50 litri de vin din partea societăţii „Comerţul Român", unde d-sa este director.

Alte suprasolviri la bal s'au făcut din partea D-lor Dr. Iuliu Maniu 150 Lei, D-l Dr. Boilă 50 Lei, D-l Gulan 50 Lei D-l Delescu proprietarul restaurantului New-York a donat 2.000 Lei. D-l Rosental 100 Lei, în total deocamdată 5,150 Lei.

Comitetul sindicatului exprimă cele mai vii mulţumiri acestor domni, pentru interesul cald, ce l-au arătat sindicatului presei române din Ardeal. In numărul viivom publica lista celorlalţi donatori, bănci etc.

Beneficiul dela festivalul Presei

Suntem în măsură a comunica cititorilor noştri resultatul material al Festivalului Presei, dela Teatrul Naţional din Cluj, următoarele cifre:

Au fost plasate bilete în valoare de 24,474.— Lei dintre cari bilete de onoare (gratuite) 784.— Lei, rămân încasări brute 13,690.— Lei, din cari 30% se cuvin Operei Naţionale 7,107.— Lei, rămâne dar un beneficiu net pentru sindicat de 16,593.— Lei.

Despre beneficiile realizate la balul presei vom vorbi în alt număr al ziarului nostru, deoarece încă nu s'au încheiat socotelile singuraticelor cassierii, cari au plasat biletele.

Mulţumiri.

Comitetul Sindicatului ziariştilor din Ardeal ţine, ca şi pe calea largei publicităţi, să exprime cele mai vii mulţumiri protagoniştilor Teatrului Naţional şi Operei Naţionale, cari au răspuns cu atâta sinceră însufleţire la chemarea presei, ca să-şi dea concursul la serbările organizate de ea.

Mulţumind în prima linie directorului Teatrului Naţional d-l Zaharie Bârsan, directorului Operei: d-l Popovici-Bayreuts, directorului Conservatorului, d-l George Dima, cari dându-şi seamă, de binefacerile unei frăţii durabile între pressă şi artă, între ziarişti şi artişti, au pus la dispoziţia sindicatului pressei toate talentele Teatrului şi Operei.

Exprimăm apoi recunoştinţa noastră doamnelor Elena Roman, Lia Pop, A. Dicescu, Stanca Alexandrescu, Tatiana Fulda, domnilor: Ioan Bobescu, Rudolf Schüller, maeştri dirijori ai orchestrei Operei: prof. Crişan Stănescu-Papa, Constantin Pavel, Emil Marinescu, Ionescu-Ghibericon şi regisorului Sică Alexandrescu pentru binevoitorul lor concurs.

Mulţumiri speciale membrilor corului şi orchestrei Operei.

Cu acest prilej trebue să amintim şiragul acela de doamne şi domnişoare, cari cu atâtea dragoste, gingăşie şi graţie, au dat o mână de ajutor la organizarea balului şi tombolei. Aci pomenim în pri a linie pe d-na Şăinescu-Zaman, dela Teatrul Naţional, care a binevoit să plaseze un stoc însemnat de bilete a donat o serie de obiecte pentru tombolă şi ne-a ajutat cu bunele ei îndemnuri şi sfaturi la succesul balului. Apoi domnişoarele Apriliana Medeanu, Horga, Landry, Negrilă administratoarea „Patriei", Adamidi, d-na Stănescu dela Teatrul Naţional, Ecaterina Konter, cari până în ceasurile de dimineaţă şi-au dat concursul, fie că au stat la tombolă, la cofetărie, sau au vândut ţigări, confetti, serpentine.

O menţiune specială pentru doamna Popoea-Ionescu, care a fost o excelentă crâşmăriţă la balul pressei şi împreună cu d-l Stănescu-Papa au făcut ca cârciuma naţională să fie ixită.

Von Bülow candidat la preşedinţia Reichului

Data alegerii preşedintelui republicei germane nu este încă fixata şi cauza principală a întârzierii sunt greutăţile de a sfârşi negocierile începute între diferitele partide.

Partidele socialist, democrat şi al centrului propun fie renuntarea la alegerea, fie candidatura lui Ebert. Aceste partide ar adopta prima din aceste soluţii, căci a doua ar constitui un compromis cu dreapta.

Ambele soluţiuni propuse de cele trei partide sunt combătute de partidul poporului german. Totuşi sunt speranţe că partidul naţionalist va accepta în cele din urma soluţia primă mai ales dacă îşi va oferi două portofolii cu ocazia apropiatei remanieri ministeriale. Coaliţia actuală e notărâtă să debarce pe cancelarul Fechrenbach, fiid lipsit de iniţiativă şi e ridicol.

Cancelarul de buubac, cum e numit prin antiteză ironică cu cancelarul de fer, a abuzat aşa de mult de nota sentimentală încât a devenit în Reichstag ţinuta tuturor glumelor.

Ca succesor eventual al lui Fehrenbach e desemnat democratul Schiffer, care se agită foarte mult acum pentru a-şi impune cantidatura. Alt obstacol la menţinerea în funcţiunea preşedintelui Ebert este apariţia unui nou candidat. Hindenburg a intrat în umbră. Pangermaniştii cei mai fervenţi au trebuit să constate că făcult ţie intelectuale ale idolului lor d că cu repeziciune. Bavaria i e prea mult la Von Rahr pentru a-l ceda Reichului, iar despre generalul Le ow-Vorbeck nici nu se mai vorbeşte. Singura candidaturi care are mai mulţi sorţi de izbândă le a lui Von Bülow, favoritul dreptei şi al cercurilor aristocratice. Stresemann îl simpatizează. Fostul ambasadar de la Roma pregăteşte terenul legând relaţii strânse cu publicistii şi oamenii politici influenţi din pardidul democrat.

Citiţi "Infrăţirea"

Banca Viticolă a României

Societate anonimă

BUCUREŞTI, Strada Bursei No. 2.

AVIS

D-lor VITICULTORI

Se pune la dispoziţia Domnilor Viticultori toate **MATERIALELE şi APARATELE necesare pentru cultura viei manipularea şi conservarea vinurilor.**

Toate aceste materiale şi aparate sunt aduse din ţările de origină dela cele mai bine reputate fabrici.

BANCA DISPUNE DE MARI CANTITAŢI DE:

SULFAT DE CUPRU

MARFĂ PURĂ ENGLEZEASCĂ

Domnii Viticultori sunt sfătuiţi a nu confunda acest produs cu mărfuri de provenienţă nesigură, având o concentrare inferioară şi punând în pericol recolta prin acţiunea lor neîndestulătoare.

PUCIOASA SUBLIMATE

de provenienţă italiana, absolut necesară pentru prevenirea oidiumului.

Aparate „Vermorel" (VILLE FRANCHE) cu piesele lor de schimb.
Aparate sistematice pentru fabricarea ŢUICEI (fabricaţiune Derroy Paris.
POMPE Pentru manipularea Vinurilor, de mână, electrice şi cu esenţă, complecte inclusiv Motorul.
Aparatele cele mai noi pentru spălat sticle, umplut, astupat şi capsulat.
Aparat pentru debitat berea

FILTRE pentru VIN
CAZANE pentru sterilizat butoaiele.
Cauciucuri diverse
Robinete, Canale etc.
Vase şi Ustensile pentru pivniţi, fabricaţiune franceză.
Aparate pentru **dozaj** şi controlul vinurilor.
Hipermanganat
Metabisulfit
Pucioasa pentru afumat.

Este în interesul D-lor Viticultori şi Comercianţi de Vinuri să-şi reţină din vreme articolele de cari au nevoie.

161

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească"**, **„Banca Agricolă"**, **„Banca Generală a Ţării Româneşti"**, **„Banca Comerţului"**, **„Creditul Extern"**, **„Creditul Technic"**, **„Creditul Technic Transilvănean"** şi **D-l Inginer Constantin D. Buşilă**, s'a înfiinţat o Societate anonimă română cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

cu un capital iniţial de **20,000.000 lei**, împărţit în 40.000 acţiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce priveşte instalarea şi exploatarea instalaţiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracţiune electrică şi în general toate aplicaţiunile electricităţei, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terţilor, fie în orice fel de participaţiuni:

Primul consiliu de Administraţie al acestei Societăţi este compus din următoarele persoane.

Anghel Saligny, fost Ministru
N. P. Ştefanescu, Directorul General al Băncii Româneşti
Calimacki, mare proprietar
Cornelliu Bălteanu, Directorul General al Creditutui Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administraţie al Societăţei Căii Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administraţie al Societăţei Anonime de electrice Arad
Constantin D. Buşilă, Profesor la Şcoala Politecnică din Bucureşti.

Societatea a obţinut autorizaţiunea de a funcţiona prin sentinţa No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerţ.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societatei sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de catre noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuţiunea energiei electrice în oraşul **Arad** şi împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuţiunea energiei elecrice în oraşul **Deva** şi împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** şi **Arad—Maria-Radna**, modern instalate şi exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulţi la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziţiunea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în următoarele condiţiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile şi se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituţiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricolă, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Ţării Româneşti, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica" Soc. Anonimă, Str. Matei Millo No. 2.

Consiliul de administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va vărsa 30% adică: 150 lei de fiecare acţiune plus 30 lei de acţiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administraţie.

3. Repartizarea acţiunilor se va face de către Consiliul de Administraţie.

Consiliul de Administraţie.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

Med. Dr. Lăzărescu
medic Şef al Casei Cercuale,
Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

STUDENT MEDICINĂ înaintat în studii caută ocupație 2-3 ore zilnic posedă perfect româna, franceza, germana. Adresa la ziar „Conștiencios". 254

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kerekzt No. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MĂRGĂRITARE, CRIZANTINE în vaze și tăiate se află oricând. Buchete și coroane pregătește ocazional Str. Rákoczi No. 7.

DE VÂNZARE una garnitură engleză mochet, o canapea doauă fotile și o masă la: Ludovic Banyi str. Mănăsturului 139 ușa 2.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

MODELE „gouvré" au sosit și se află de vânzare în orice mărime asa gouvre rotunde de 7 și 7 cm. Asemenea confecționează, eftin punctuos și de urgentă Steinbergerné str. Bartha Miklos No. 24.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scriscrilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică român, că dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

Licitație de lemne.

Curatoratul bisericei gr. or. din Nadăşul-Român, vinde prin licitație publică în ziua de 30 Ianuarie 1921 la oara 10 a. m. spre tăere, pădurea care formează proprietatea bisericei, situată pe un teritor de 5.8 jug. cad. apreciată în circa 511 m³ butuci trupină de stăjar și diferite lemne crepate și 105 care de nuele și uscături.

Prețul esclamărei de Lei 16.905. Condițiile se pot vedea la curatoratul bisericesc din Nadăşul-Român.

292 *Ocolul silvic Huiedin.*

Avis.

Pierzând în ziua de 18 cor. pe distanța dintre Piața Mihai Viteazul și până la postă. Un portmoneu cu lei 300 și mai multe acte în care se găsea și un permis de calea Ferată. Rog pe găsitor a-și reține suma de 300 lei și a-mi trimite toate actele pe adresa *Drăgan Petre* Direcțiunea Regională a Telegr. 298 Telef. Cluj.

Intreprindere de transport
„VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada 144 Kis No. 17. □□

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

La Vonica
Piața Mihaiu Viteazul No. 5.

Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgrmul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Telegramă! Telegramă!
Alergați toți la Marele magazin de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
UNDE AU SOSIT ȘI SE VÂND CU PREȚURI DE RECLAMĂ TOT FELUL DE ARTICOLE TECHNICE MAȘINI INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.
Becuri electrice (villany égők)
mai eftin ca ori unde.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANTUL FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" S. A. SIBIU.
210

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

FIRMA
DICK JACOB și FIUL
CLUJ, Strada REGINA MARIA 5 (fost Deák Ferenc)

Reduce prețurile sensațional la **98** prelungind vânzarea până la 26 l. crt.

1 m. ștofă pentru dame, Tegethof, cal. I, lăț. 130 cm.	Lei 98
5 m. barchet	Lei 98
5 m. creton	Lei 98
5 m. batist	Lei 98
1 buc. cârpă mare	Lei 98
1 „ cămașe și izmene de tzico	Lei 98
10 perechi ciorapi pentru copii	Lei 98
10 „ „ „ dame	Lei 98
10 „ „ „ domni	Lei 98
1 bucată umbrelă pentru dame	Lei 98

155

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Intreprinderea technică „Electrica"
Telefon No 428. □□□□□□□□□□ Revânzătorilor Rebat. □

Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țeni Bergmann, oillare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în foarte mare depozit

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
160

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

O trăsură

elegantă cu doi cai STĂ LA DISPOZIȚIA unui Medic sau altor persoane care are nevoe pentru deplasări în oraș patru ore pe zi.

Preț convenebil.

250 Ase adresa Calea Regele Ferdinand No. 33. etaj 2. cam. 7.

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi **Brânză de oi** **foarte bună, cu preț eftin VINDE**

VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 13.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Ierteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

Str. Mănăstur No. 7.

272

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 lei.

Dacia România

Societate generală de Asigurare din București

Intemeiată la 1871.

Capital de acțiuni Lei 24.000.000 deplin vărsați

Rezerve Lei 85.901.880

Daune plătite dela înființarea societății Lei 294.493.494

Daune plătite în anul 1919 Lei 11.820.397

„DACIA-ROMÂNIA" este societatea cea mai veche și mai puternică din țară. Trecutul ei, însemnatele sale capitaluri și persoanele cari o conduc, dau asiguraților cele mai depline garanții pentru asigurări cât de mari în ramurile: INCENDIU, GRINDINA, TRANSPORTURI, VIAȚA, ACCIDENTE, FURTURI prin SPARGERE, în toate combinațiunile și în condițiunile cele mai prielnice pentru asigurați.

Lămuriri se dau îndată la cerere, în București, la Sediul societății, str. Wilson No. 3 sau la agențiile ei principale din str. Stavropoleos No. 15 și Regală No. 8, în județele din vechiul Regat la agențiile ei din toate orașele, iar în ținuturile alipite în următoarele orașe: BRAȘOV, Soc. „Carpathia", str. Neagră No. 62, CLUJ, Calea Victoriei 25, CHISINĂU, str. Puskin No. 25, CERNĂUȚI, str. I. Florilor No. 22, DICIO ST. MARTIN, Banca Comercială & Industriale din Valea Târnavei, ORADEA-MARE, Ing. I. V. Fătu, str. Regele Ferdinand No. 12 TIMIȘOARA, C-tin Boncescu, la Banca Românească, ARAD, Robert Spiro Unirei 7.

67

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Turnătoria Gutenberg

București, Str. Paris 20.

265

Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este

„Călbeaza" Hanes,

brevetat de inaltul Minister. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăsturului No. 2.

Mațari

Stomace (mure)

uscate de viței cumpără în orice cantitate fabrica de Cheag

„Victoria"

D. Blau & Co.

290 GALAȚI.

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.

58

„ECONOMUL"

286 **Bancă agrară, comercială și industrială**

Cluj, Str. Regele Ferdinand No. 26.

CONCURS

La Institutul nostru află aplicare momentană în condițiuni favorabile, cu sediul în Aleșd **Un contabil** cu cunoștințe în afaceri de păduri.

Absolvenți de scoală comercială și cu praxa sunt preferiți.

Ofertele cu condițiunile de salar etc. să se înainteze până la 1 Martie 1921. *Direcțiunea.*

„Economul" bancă agrară comercială și industrială în Cluj, primește **Depuneri** după mărimea și durata lor **cu 4½—5½%.** Direcțiunea.

CEAIUL și CACAO

HORNIMAN

apreciat în toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali

OTTO & ALFRED HERZOG

299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

Varieteul „Biasini"

Cu începere de astazi Program Nou de remarcat

5 Ramaschoff 5 celebri dansatori ruși

Kirry and Sidney comici bicicliști.

77 In curând Marele Cupletist român

Emil Dumitrescu

în noile sale creațiuni.

După spectacol urmează Dans Tabarin cu concursul tuturor artiștilor.

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

14

Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. Vineri 28 Ianuarie 1921 No 134

ASOCIAŢIUNII SIBIU

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate | 8 pagini 50 bani | Redacţia şi Administraţi[a] Cluj, Str Iuliu Maniu No 3. (Etagi[u]) Telefon: Administraţia No 952, Redacţia No 211. | ...ni ...ni | Abonamente: 1 an . . . 120 lei 6 luni . . 60 lei 3 luni . . 30 lei

După un an de politică „nouă“

Aproape toate ziarele, făcând socoteala anului care s'a dus, au trebuit să constate sterilitatea lui în ce priveşte bunul mers al politicii noastre. De nicăieri niciun cuvânt de mulţumire pentru resultatele unui an în care totuşi luptele politice au fost aşa de înverşunate. Până şi „Luptătorul“, ziarul independent al „filantropiei americane“ care serveşte cu mai multă ardoare interesele şi aspiraţiile democraţiei române, a venit să ni-o spună pe faţă, şi desigur, şi cu multă durere, că „nimic bun pe tărâmul politicii noastre interne nu poate înregistra anul care se termină azi“, — adică anul 1920. Şi doar anul acesta poartă cu el primele resultate ale votului universal, şi el nu poate fi privit decât ca anul partidelor şi oamenilor noui, ceia ce în limba politică de azi ar fi să însemne anul însuşi în care democraţia, însfârşit victorioasă, a răzbit la conducerea României Mari.

Şi, de un an de zile, suntem într'adevăr în plină victorie democratică, şi cu toate acestea nimic din marile schimbări miraculoase pe care o veche educaţie ne-a învăţat să le aşteptăm de la virtuţile politice ale votului universal.

Căci ne întrebăm: avem noi astăzi o politică mai de ispravă de cât aceia pe care am avut-o până acum şi de care, desigur, cu toţii suntem săturaţi?

Ştim prea bine păcatele şi neajunsurile politicii noastre dinainte de răsboi, şi nu noi vom fi aceia cari să luptăm acum pentru păstrarea şi continuarea lor. Dar credeţi oare că politica de astăzi nu este şi ea o prelungire a politicii de ieri, schimbate fiind numai persoanele, costumele şi decorul, comedia rămânând întreagă aceaşi?

Ieri votau mai puţini, şi astăzi votează mai mulţi. Dar îşi închipuie cineva că educaţia, priceperea şi şeriositatea politică a societăţii noastre au crescut dintr'odată numai pentrucă urna e încărcată astăzi cu mai multe voturi?

Şi ştim, de sigur, resultatele nenorocite ale votului de ieri. Dar cine-ar cuteza să spună că aleşii de astăzi reprezintă tot ce are ţara aceasta mai bun ca inteligenţă, ca pregătire, ca cinste şi ca seriositate politică? Ne-au scandalizat adică mediocrităţile de ieri, şi nu ne scandalizează mediocrităţile de azi? Ne-am săturat de şarlatania celor vechi, şi nu vedem şarlatania celor noui? Cunoaştem politicianismul care a fost şi nu ne înspăimînt[ă] politicianismul care începe? Nu e oare şi astăzi ca şi ieri aceiaşi cunoscută împreunare de imbecili şi de limbuţi ridicaţi cu toţii prin neştiinţa şi prin eterna naivitate a maselor electorale? Şi poate cineva să spună, după resultatele experienţii făcute, că faimoasele partide noui, ca oameni şi moravuri, sânt ele altceva decât aceiaşi desmăţată mobilisare de apetituri pornite furios spre bunurile puterii? Nu cultivă şi ele, şi încă cu mai mult cinism şi cu mai multă înverşunare, vechiul sistem nenorocit de-a cuceri puterea pentru plasarea şi mulţumirea partizanilor? Venit-a oare cineva la dumneata, — cetăţean potolit şi neame tecat în politică, dar om cunoscut prin cinstea şi capacitatea dumitale — şi să-ţi spună în numele partidelor noui şi democratice: „Uite, dumneata nu faci parte din partidul nostru şi ştim câtă oroare ai de agitaţia şi frământările noastre politice. Te cunoaştem însă ca om priceput şi om de ispravă, şi fiindcă ne găsim astăzi la conducerea ţării, te rugăm să primeşti cutare demnitate?

Rostitu-s'au cândva aceste cuvinte? Auzit-aţi careva, în anul zis al democraţiei, ca cei cari fac politică în numele partidelor noui să fi căutat vreodată valori şi capacităţi şi dincolo de cadrul partidelor lor, numai pentruca la conducerea ţării să putem institui puterea şi domnia competenţii?

Şi atunci care e reforma şi care e îndreptarea adusă de partidele noui, dacă moravurile şi deprinderile politice au rămas aceleaşi ca şi până acum?

De sigur, niciuna, câtă vreme vom fi dispuşi să credem că votul universal, prin simpla lui funcţionare, va aduce între noi şi toate fericirile sociale. Pentrucă o instituţie, ori cât de democratică, nu are în ea de cât atâta virtute câtă are şi societatea în mijlocul căreia funcţionează.

Avem acum votul universal, dar el singur, fără cultura, fără munca şi fără virtuţile unei întregi societăţi nu poate să ne dea de cât ceia ce vedem astăzi: *lăţirea vechiului politicianism.* Mai multă scormonire de patimi, mai multă vrajbă şi mai multă diviziune, şi pentru toţi mai multă vreme pierdută în politică, dar nimic din *spiritul nou* pe care l-am dorit biruitor în viaţa noastră publică.

Oameni şi partide „noui“? Prea sunt mulţi şi prea sunt multe pentru ca lucrul să fie adevărat. Şi prea-i cunoaştem bine pe toţi ca să putem uita aşa de curând cine sunt şi de unde vin. Căci dacă le scuturăm bine frazele şi le dăm la o parte firma pe care o scot mereu înainte, vom găsi dedesupt, fără nici o schimbare, materialul vechiu al vieţii noastre politice. Sunt oameni vechi dichisiţi ca pentru vremuri noui.

Sunt făcuţi de ieri, nu sunt născuţi de azi. Acelaş suflet, dar alte vorbe, acelaş chip, dar altă uitătură. Păstrând conţinutul, au schimbat firma, — şi aceasta se cheamă politica nouă a anului care s'a dus. Şi, cu toate acestea, undeva, în adâncimi, se săvârşeşte în tăcere marele fapt al înnoirii noastre morale şi politice. In tăcere, şi cu dureri care sunt cu adevărat ale naşterii. Este cultura care lucrează fără zgomot şi care, ea singură, răspândită în mase prin toţi câţi înţeleg că mântuirea noastră este înainte de toate chestie de mai multă şcoală, ne va da şi adevărata democraţie.

Actualitatea lui Caragiale

Am revăzut zilele trecute, pe scena Teatrului naţional din Cluj, una din cele mai reuşite comedii de moravuri ale neîntrecutului observator al vieţei româneşti dela sfârşitul veacului trecut: I. L. Caragiale. „Noaptea furtunoasă“ datează într'adevăr dela 1881, şi căpitanii în garda civică, poliţaii cari silabiseau ziarele vremei, redactorii la „Vocea patriotului naţionale“, întreaga lume simplă şi naivă, atât de supusă sfârcului biciuitor al ironiei, reprezintă o epocă dispărută a unei societăţi în continuă transformare.

Iată pentruce s'a vorbit mereu de câteva decenii încoace, despre valoarea de actualitate a teatrului lui Caragiale. An după an, cronicarii dramatici şi-au exprimat temerea ca nu cumva interesul pe care-l deşteaptă eroii din „Scrisoarea pierdută“ sau din „conu Leonida faţă cu reacţiunea“, să piardă contactul cu lumea în care trăiesc contemporanii noştri: — „S'au schimbat moravurile! Oratorii ridicoli ai frazelor goale au dispărut demult; nimeni nu mai e demagog în România. Nu-se mai fac demult ingerinţe electorale; cetăţenii nu mai întreabă „pentru cine votează.“ Deputaţii un se mai numesc, cu ajutorul bileţelelor, dela Bucureşti; poliţaii nu mai sunt slujitori plecaţi ai tuturor guvernelor...,,

Şi cu toate aceste trâmbiţări a prefacerei moravurilor noastre, comediile lui Caragiale trăesc, încă tinere, şi „tipurile“ sale n'au dispărut cu desăvârşire. Votul universal n'a înlăturat unele deprinderi şi apucături cari erau în floare acum patruzeci de ani. Il mai auzim din când în când, la întrunirile publice pe „onorabilul“ Caţavencu rostind cunoscutul său discurs, care palpită de „sinceră“ iubire pentru suferinţele naţiunei. „Vocea patriotului naţionale“ nu mai apare, dar Rică Venturiano colaborează încă la unele ziare ale noilor partide politice, vorbeşte cu mare respect pentru „sfânta Constituţie“, pe care n'a răsfoit-o niciodată, „combate“ împotriva „ciocoilor“, despre care nu ştie bine unde se ascund, şi ridică în slavă „poporul suveran“. cu care n'are nici-o legătură. Nici cetăţenii naivi, cărora li se adresează această avalanşe de frazeologie stearpă, n'au plecat încă dintre noi. „Sufragiul universale“, pe care ipistatul Ipingescu îl înţelegea în legătură cu sala de mâncare, a scos la iveală o generaţie nouă de victime ale demagogiei, impresionate încă de agitaţia ideilor desbrăcate de înţelesuri reale.

Şi totuş, din mijlocul lumei naive a eroilor lui Caragiale, au ieşit instituţiile moderne ale unei societăţi gata să înţeleagă rostul datoriilor şi drepturilor sale, şi avem cuvinte să nădăjduim, desigur, că zilele de astăzi dau acestui teatru de moravuri cel din urmă luciu al actualităţei.

A.

Lipsurile vremilor de astăzi

— Cu prilejul declaraţiilor d-lui Iuliu Maniu. —

Se vorbeşte dela o vreme încoace, tot mai mult, de nemulţumirile cari au pătruns în spiritul populaţiei, din pricina greutăţilor prin care trece consolidarea României — întregite. Unii dintre oamenii noştri politici socotesc chiar necazurile, mai mari sau mai mărunte, ale vieţei de toate zilele, ca unul din motivele pentru cari s'ar putea regreta oarecum unirea cu vechiul Regat şi ar fi de dorit, — pentru tămăduirea relelor, — separatismul desăvârşit al întregului Ardeal. Intr'o convorbire acordată de curând ziarului „Unirea poporului“ din Blaj, d-l Iuliu Maniu reaminteşte de asemeni toate motivele pentru cari populaţia ar avea să se plângă şi învinuieşte de-adreptul actualul guvern de această stare de lucruri.

Despre ce nu vorbeşte d-l Iuliu Maniu? Trenurile merg rău, impozitele vor trebui să fie mărite, coroanele au fost schimbate pe un curs prea scăzut traiul s'a scumpit, datoria Statului creşte. . .

Povestea aceasta tânguitoare se aude la toate colţurile de stradă. D-l Iuliu Maniu ţine să bată monedă politică din mizeriile cotidiane, fără să despartă lucrurile inerente situaţiei actuale de cele cari într'adevăr s'ar putea înlătura printr'o bună gospodărie.

Intr'adevăr, d-l Iuliu Maniu, lasă la oparte două fapte esenţiale în legătură cu lipsurile pe cari le semnalează şi cu nemulţumirile pe cari ar dori să le întrebuinţeze pentru scopurile politice ale partidului pe care-l prezidează.

Greutăţile cu care se luptă astăzi Statul român, în epoca lui de închegare definitivă, sunt consecinţe fatale ale răsboiului şi oricare ar fi fost guvernele cari s'ar fi perândat la putere dela încheerea armistiţiului încoace, ele n'ar fi putut să înlăture cu desăvârşire suferinţe cari sunt ale tuturor ţărilor beligerante. Scumpetea traiului, desechilibrul financiar, dezorganizarea economică, nu sunt numai boalele speciale ale organismului României-întregite şi nu sunt isvorâte din neglijenţa conducătorilor ei de acum sau de ieri.

Aceasta este o lature a chestiunei. Dar mai este şi o a doua. D-l Iuliu Maniu îşi aduce aminte, poate, că dela cea dintâi aplicare a votului universal, România n'a avut decât două guverne: acel al d-lui Vaida-Voevod şi acel al d-lui general Averescu. Partidul naţional, pe care-l prezidează d-l Iuliu Maniu, alcătuia majoritatea celui dintâi. Pe vremea aceea, nu existau toate lipsurile şi toate nemulţumirile cari dăinuesc şi astăzi? Desigur, nimeni nu şi-a pierdut memoria până într'atât. Dar lucrurile nu s'au îndreptat, — se poate spune. Nu, dimpotrivă. Ar putea însă cineva să arate, care a fost partea de contribuţie a guvernului trecut, fie în parlament fie în cine ştie ce comisiuni de studiu, pentru ca această situaţie precară să se îmbunătăţească? Mărturisim, sarina ar fi cam grea.

Deci, situaţia trebuie privită altfel. Dacă sunt dificultăţi strâns legate de efectele răsboiului, nu se poate cere nimănui să facă minuni. Iar dacă sunt şi dintre cele cari puteau fi înlăturate până acum — şi există bineînţeles mai ales dintre acestea, — vina e a *ambelor* guverne care s'au succedat dela intrunirea celui dintâi Parlament al României întregite şi mai ales cel care a plecat nu poate acuza pe cel care i-a urmat, de acçea ce el insuş n'a fost în stare să facă.

Federaţia asociaţiilor muncitorilor intelectuali

Răsboiul a adus neînchipuit de mari schimbări. Una dintre acestea este fără îndoială deprecierea muncei intelectuale. Pe când un hamal din port sau un simplu muncitor cu palmele — de meseriaşi nu mai vorbim — câştigă 60—80 lei pe zi, un profesor secundar fefinitiv de abia primeşte 1500 lei lunar.

Şi starea aceasta de lucruri e generală. In Franţa, în America în Germania, în fericita Românie intelectualul mai nu moare de foame. Care sunt cauzele acestei nesocotiri? Pe deoparte cererea continuă crescândă de braţe necesare industriilor de răsboi, pe de alta, desvoltarea sub o formă tiranică, prin urmare din ce înce mai exigentă a socialismului. Astfel era fatal ca intelectualii, individualişti prin cultură şi educaţie, să rămâie izolaţi şi pradă loviturilor în mijlocul luptei înverşunate dintre muncitor şi capitalişt. Masele muncitoreşti din cauza independenţii intelectualilor îi privea ca făcând parte din clasa burgheză. Burghezii, la rândul lor, deşi îi cunoşteau mai bine îi priveau cu aceiaşi reîncredere ca şi lucrătorii.

Intelectualii însă le furnizau unora conducători şi teoreticiani, altora directori de intreprinderi, inventatori. Cu alte cuvinte manifestarea unora ca pătură conştienţa şi prosperarea celorlalţi ca întreprinzători este datorită numai intelectualilor.

Privaţiunile pe care le-au îndurat aceştia în timpul răsboiului, dar mai cu samă de la răsboi încoace, i-au silit să se organizeze pentru a putea trăi. *Cel dintâi* semnal l-a dat şi aici tot Franţa, unde s'a înfiinţat în Ianuarie trecut „Confederaţia muncitorilor intelectuali sub preşidenţia savantului Pierre Borreli. Această confederaţie grupează astăzi 150.000 intelectuali şi re-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

zultatele sunt destul de apriciabile: munca acelui care se neurastenizează prin școli 15—20 ani a început să fie răsplătită.

Pilda intelectualilor francez a fost imitată în mai toate țările și acum a venit rândul și celor români să se grupeze pentru a-și apăra interesele.

Profesorul universitar Hurmuzescu directorul Institutului electro-technic din București a reușit să obție adeziunea a 14 asociații, sindicate și societăți de ingineri, techniciani, chimiști, scriitori pentru a pune bazele *Federației muncitorilor intelectuali.*

Duminecă a fost la București întrunirea constitutivă a federației și de acum aceasta își va începe activitatea pentru strângerea rândurilor tuturor intelectualilor pentruca bazată pe o forță reală să poată realiza efectiv o soartă mai bună celor care cu inteligența lor crează civilizația modernă.

R. R. D.

Ecouri

Un mormânt vacant.

Ex dictatorul din Fiume și-a amenințat patria că va scutura asupra ei pulberea papucilor lui și se va duce să'și sfârșească viața în străinătate.

Dacă D'Anunzio își va realiza amenințarea, va rămâne vacant un frumos mormânt care va putea fi cumpărat de către cutare bogat Italian sau . . American.

E vorba de superbul mausoleu, desemnat de arhitectul Castelluci, și pe care d'Anunzio l'a rid cat acum vreo 12 ani nu departe de Pescara, pe colinele care domină Adriatica. Poetul spera atunci să'și doarmă somnul din urmă sub marmura aceasta, în mijlocul peisagiului descris în cărțile lui.

Dar azi, el zice că cutare Roman: „Ingrată patrie, tu nu vei avea oasele mele!" și romanticul mormânt riscă să rămână gol până în clipa în care războinicul romancier va găsi un cumpărător pentru cimitirul lui particular.

Teatrale.

La teatrul Național din Iași s'a reprezentat o piesă originală de profesorul Găvănescu și se repetă „Veșnicul Idol" dramă modernă de Adrian Pașcu.

Dintre piesele român ști ce se vor juca în teatrele ungare și germane, menționăm: Bujorești de d-l Caton Theodorian, Rozina de d-na Claudia Minulescu și Manasse de Ronetti-Roman.

Un cerc original.

E desigur „Cercul de Șah" din București care numără azi peste 150 de membrii, în mare parte profesori, ingineri, literați, etc.

Președinte de onoare al acestui cerc este D-l Mihail Dragomirescu, profesor universitar, iar președinte activ D-l A. Hențiescu.

Moartea sculptorului Adolf Hildebrand

Ziarele aduc știrea despre moartea marelui sculptor german Adolf Hildebrand.

Născut la Marburg în 1847, fiu al statisticianu ui Bruno Hildebrand, defunctul a fost unul din cei mai de seamă elevi ai lui Kreling și ai lui Simmering. Școalei realiste florentine din veacul al XV-lea, pe care a imitat-o, îi datorește o bună parte din operile sale. Cele mai cunoscute din lucrările sale sunt busturile lui Heyse și al lui K. Hildebrand, un „Păstor dormind", „Adam" și un „Tânăr gol". Parte din operile sale se găsesc în muzeele dela München și Berlin.

A 32 inaugurare a „Salonului" artiștilor independenți

Léond Bérard, subsecretar de stat la Bele Arte a inaugurat la Paris al 32-lea salon al artiștilor independenți.

Inaugurarea a avut loc Vineri după amiază la „Grand Palais".

Turneul d-lui Iorga

D. prof. N. Iorga a terminat conferințele la Paris și a plecat la Strassburg, unde va ține deasemenea câteva conf rințe.

Deaci va pleca în Italia, unde va sta câteva zile și se va întoarce în țară la 1 sau 2 Februarie.

Căminurile Culturale

Gazeta Bistriții publică sub titlul „Să cultivam poporul" un articol semnat de Dl. Ioan Pavel, revizor școlar, pe car -l rezumăm pentru frumosul în demn ce cuprinde.

Se arată în acest articol că în ciuda tuturor însușirilor bune pe cari le avem noi Românii, am rămas totuși în urmă în ceiace privește cultura.

Și cum temelia statului o alcătuește țărănimea, va trebui să începem o muncă de luminare a ei, va trebui să-i dăm o hrană sufletească sănătoasă, să-i dăm îndrumările necesare pentru a-i asigura în aceiași vreme și buna stare materială.

Astfel de pildă în lungile luni de iarnă, țăranul rămas fără lucru, își petrece vremea la cârciumă.

„Aici se țes toate intrigile, aci se plămădește ura și pisma. Aci poartă cnvântul cei mai scăpătați sufletește; școala, biserica, țara... toate se iau în deșert."

„Oare nu este un păcat grozav să fie lăsat acest țăran „talpa țării" pradă rău voitorilor săi, oamenilor fără suflet, cari exploatându-i avutul, să-i infiltreze picătură cu picătură otrava primejdioasă a hulirei a tot ce e bun, folositor și frumos?"

„Chemarea tuturor iubitorilor a tot ce este românesc, este să paralizeze cu toate mijloacele acest atentat moral. Și un admirabil mijloc pentru aceasta ne oferă tocmai căminele culturale la sate".

„In țările culte căminele culturale se găsesc în fiecare comună. Ele sunt a doua școală pentru comună și anume școala, în care nu se învață numai până la o an mită vârstă, ci viața întreagă. Căminul cu tural este cu adevărat instituția prin care putem cultiva poporul".

Este de datoria tuturor intelectualilor satelor, mai ales a învățătorilor ca să înființeze asemenea căminuri. Ar face prin aceasta un serviciu neamului, iar în munca lor toți oamenii de bine i-ar sprijini și i-ar încuraja.

Cetiți „Infrățirea"

Monumentul Unirii la Arad

— Un nou apel —

Cei 12.000 lei adunați până acum de către ziarul „Românul" pentru realizarea inițiativei luate în favoarea ridicărei la Arad a unui monument care să comemoreze marele act al Unirii Ardealului cu vechiul Regat, nu poate însemna decât un modest început în sensul acestei realizări. Iată de ce d-l Vasile Goldiș, inițiatorul mișcării, revine cu un inimos articol-apel pe care îl publică în ziarul „Dacia" și care se termină astfel:

Aradul a fost, prin excelență punctul de ciocnire între români și unguri. Tot astfel are să rămână, cred, veacuri încă deaîndul.

Și atunci?... Pe locul statuei lui Kossuth în Arad trebuie să se înalțe cât mai curând „Monumentul Unirii". In orașul, din care s'a condus lupta resistenței naționale românești împotriva onesorilor milenari, de unde impetuos a pornit chemarea la unire, trebue să se ridice fără amânare simbolul dreptății istorice, omagiu civilizațiunii.

Sufletul românesc al Aradului iar s'a afirmat. In ziua, în care se sărbătoria aniversarea a doua a zilei celei mari dela Alba Iulia, un puternic comitet s'a constituit la Arad pentru Monumentul Unirii. Oricare națiune mai vârtos trăiește prin trecutul său, dacă el face parte din conștiința celor vii. Monumentele istorice sunt favurile țării, cari luminează aceste conștiințe. Nici o statue din București nu se poate asemăna în proporțiile ei cu aceea a lui Kossuth din Arad. Cu toate acestea, în curând, pe locul acestei statui și mai mare și mai impunător, are să se înalțe simbolul solidarității noastre naționale, Monumentul Unirii, falnic și strălucitor. Undele gălbui ale Tisei să-i simtă puterea...

Monumentul Unirii în Arad va fi cea mai credincioasă sentinelă de frontieră a națiunii noastre. Presa română mă va înțelege și va tălmăci, dealungul și dealatul țării, mult mai luminos, decât scrisul meu, rostul rugămintei mele: Dați pentru Monumentul Unirii din Arad.

Deschiderea cursurilor pentru revizorii școlari

Luni dimineață, s'au deschis, în sala Nr. 4 a Universității clujene, cursurile pentru revizorii școlari.

La festivitate a luat cel dintâi cuvântul d-l profesor *I. Ștefănescu-Goangă*, care a lămurit rostul acestor cursuri: completarea educației pedagogice a revizorilor și îndrumarea lor spre o activitate nu numai școlară, ci și cultural-națională.

A vorbit apoi din partea revizorilor, d-l *Iosif Moldovan*, arătând dorul de învățătură, cu care au venit cursiștii și închinarea tuturor de a asculta povețile bune, ce vor primi și a căuta să fie cât de folositori neamului.

In urmă, d-l Dr. *I. Matei*, directorul învățământului primar din Ardeal, a ținut o înflăcărată și temeinică cuvântare. Granițele politice nu pot fi garantate decât prin forța morală, a spus d-sa. La activitatea școlară să a ăugăm o politică națională pentru că, încetul, oam pol, tici să se recruteze numai din bărbații de cultură. Rolul social al școlii a fost pe larg xpus de d-l Matei. Festivitatea s'a terminat cu multă însuflețire și pornire spre muncă.

Curie ul Spectacolelor

Cinema Egyetem:
Joi, Vineri, Sâmbătă:
Acuz I Partea II.
Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație p ntru copii,*: *Maciste Polițist.* dela ora m. p. *Dușmanul moarte.*

Cinema Urania:
Joi: *Colombo.* (Cu Erna Morena
Vineri: Sâmbătă: *„Din groazele Lumei"* Traged e d- Prof. Dr. C. Levaditi și E. Gyalui.
Duminecă: *Maciste polițist.*

Cinema Apollo:
Luni, Marți, Miercuri:
Cârciuma Roșie Dramă polițistă a lui Balzac.
Joi: Vineri: *Dușmanul moarte.*
Sâmbătă, Duminecă: *Colombo*

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica teatrală

„Doctorie pentru soacre, comedie într'un act localizată de *Con. Radu* și *„O noapte furtunoasă"*, comedie în 2 acte de *I. L. Caragiale.*

După o ușoară farsă, plină de spirit, în care se indică nefericiților de gineri, ca o salutară doctorie pentru a se scăpa de soacre, măritișul lor, glumă cu multă vioiciune și oare-care vervă desfășurată în cele câte va scene ale unui act, s'a dat prilej cam acelorași artiști cari reliefase bine localizarea iscălită de C. Radu, să încetățenească pe scena oficială a Clujului, pe cel mai bun autor de comedii al nostru, *I. L. Caragiale.*

Succesul, cu care s'a reprezentat aci „O noapte furtunoasă" e încă o dovadă că teatrul lui Caragiale nu are caracter local și temporar, mărginindu-se de-a interesa numai pe cei cari cunosc mediul social al burghezimii din orașele vechiului Regat de-acum o jumătate de secol, pentru care o piesă de-a lui Caragiale n-ar fi decât un veridic reportaj, o oglindă fidelă a unor manifestări o nești occidentale, mărginite într'un loc și într'un timp îngust.

Repertoriul caragialian e încă de actualitate, aci ca și oriunde, acum ca și totdeauna, prin cuprinderea în el, sub formă artistică, a ceace e general uman în acțiunile noastre.

Faptul că un autor își mărginește atențiunea sa într'un cadru mai mic, cum a făcut Caragiale cu pătura de jos a orașelor românești și, într'o anume epocă, aceea de tranziție pripită spre democrație, cum iarăși faptul că autorul își privește obiectul numai sub unghiul comic, nu prejudiciază întru nimic valoarea operii, ci, din potrivă, dacă există talentul dramatic, ceeace se pierde în suprafață și volum, se câștigă în adâncime.

De-aceea, eroii lui Caragiale, reduși la cele mai simple note individuale, dar perfect de caracteristice pentru personalitatea fiecăruia, trăesc ca niște adevărate făpturi omenești.

Limpezimea, cu care sunt concepute aceste personagii, face pe spectator să vadă, în spatele acțiunilor lor, ca printr'un cadran transparent al unui ceasornic, rezorturile psihologice, cari motivează faptele eroilor; ușurința, cu care viază și acționează aceștia, ca și absoluta obiectivitate a autorului, ale cărui înclinațiuni ca om față de cutare sau cutare personagiu nici nu se bănuesc, măresc valoarea operii de artă și-i dau garanția durabilității. La aceasta contribue desigur și potrivirea minunată între fond și cuvintele, cari ni-l comunică și dintre cari nici una nu e de prisos. Așa se și explică pentru ce publicul din Cluj, necunoscător al expresiunilor ciudate și al diformărilor de limbă obișnuite mahalalei bucureștene, le-a gustat în oare-care măsură și a făcut haz de ele, fiindcă toate desveleau o latură sufletească ridicolă.

Și trebue să ținem seamă că „O noapte furtunoasă" nu e cea mai bună comedie a lui Caragiale (e și prima lucrare). Comicul rezultă nu din conflicte sufletești, ci mai mult din ciocnirea superficială și întâmplătoare a unor situații caraghioase sau numai dintr'o simplă confuzie, cum e cazul lui Rică Venturianu, despre care aproape toată lumea crede un moment că face curte coanei Veta, consoarta lui Jupân Dumitrache (și de-aici gelozia acestuia ca și-a lui Chiriac, iubitul ei), nu Ziței, soră-sa. Aci e chiar modul acțiunii din piesă.

Cu mijloace reduse la extrem, cât de adânc a pătruns totuși Caragiale în redarea bunoară a sufletului simplu și încrezător al Jupânului Dumitrache, care se teme că Rică ar atinge „onorul lui de familist" și nici nu bănue pe Chiriac, tejghetarul lui, care și bate joc de el, „consimțind la acest onor"!

Admirabil e prinsă superficialitatea unor suflete simpliste prinse în vârtejul unui democratism pripit, neînțeles și care îl ridiculizează în loc să-l înalțe. In această atmosferă de ridicol, exagerat uneori, Jupânul Dumitrache se ocupă serios și mândru de de negoțul lui, de paza cetățenilor, pentru care e căpitan în garda civilă și de familia lui, bucuros că poate mărita pe Ziță, cumnata lui di orțată, cu Rică, redactor la „Vocea patriotului național", om din popor, în sprijinul căruia combate strașnic!

Publicul ardelean, asistând la „O noapte furtunoasă", nu a avut înaintea ochilor numai un tablou al unei părți din viața vechiului Regat, ci și perindarea unor personagii așa de bine prinse și redate, încât, subt învelișul amănuntelor de loc și timp, deschideau perspective largi asupra naturii omenești în genere, cu tot ce prezintă ea interesant și plin de învățătură.

Montarea s'a făcut cu stângăcie.

Un decor, care nu avea nimic comun cu interiorul unei case mărginașe din București: nici-o notă strigătoare în culoarea și, aranjarea mobilelor; totul șters dar armonizat ca în camera unui om de mijloc, dar cu gust.

Cronica politică

Partidul averescan, deşi se menţine încă la guvern şi este deci în măsură de-a manifesta cel puţin unitate de vedere în ce priveşte păstrarea cât mai îndelungată a puterei, totuşi nici pentru aceasta nu se prezintă solidar. Astfel, se anunţă, din sursă sigură, că acum, atât în guvern cât şi în majoritate, s'au desemnat două tabere înverşunate. Una este a d-lui Argetoianu, care doreşte a-şi menţine preponderenţa şi autocratismul fără nici o atingere, iar a doua tabără, este a unui grup în frunte cu d. Negulescu şi Petrovici, care ar dori o cât mai grabnică scoatere a guvernului de sub autocratismul d-lui Argetoianu.

Aceste curente din rândul guvernului au rădăcini şi în majoritate. D-l Argetoianu îşi are partizanii grupaţi în jurul d-lor Otteteleşanu, Citta Davila, etc. iar cealată tabără mai numeroasă — se spune, — are în frunte pe d. D. R. Ioniţescu, fostul vice-preşedinte al Camerei.

Neînţelegerile au luat o formă destul de acută şi nu este exclus de-a constata puternice divergenţe în sânul majorităţii cu prilejul propunerei proectelor de legi, cari vor fi admise sau respinse după ochii miniştrilor ce le vor depune.

Aceasta este consistenţa cu care guvernul după vacanţa se prezintă din nou la lucru.

Revista pressei maghiare

In chestia şcoalelor confesionale

Ziarele „Ujság" şi „Keleti Ujság", adânc consternate şi neasămuit de îndignate comentează rezoluţia Secretariatului General al Cultelor adusă la memoriul comun înaintat de episcopii diferitelor confesiuni maghiare în chestiunea şcoalelor confesionale. Resoluţia aminteşte că în această chestiune legea şcolară din 1907 (faimoasa lege a lui Apponyi) este în vigoare. Iată însă care este părerea episcopului reformat Dr Carol Nagy în legătură cu această rezoluţie:

„Punctul nostru de vedere este că legea lui Apponyi *nu poate fi pentru noi o bază de drept*".

„S'a schimbat de atunci faţa lumii şi moţiunea de drept constituţional a minorităţilor s'a introdus în administraţia statelor. Tratatele de pace asigură minorităţilor dreptul de predare a limbii lor în şcoalele lor confesionale şi acest drept revine şi minorităţilor religioase".

„Cred că acest ordin este o greşală, căci altcum ar fi un atestat fără precedent la autonomia şi drepturile confesionale pentru a căror apărare vor interveni la toate forurile competente".

Reforma agrară

Proectul de lege al d-lui ministru Garofild în chestiunea reformei agrare este primit cu reserve şi largi comentarii din partea presei maghiare. Ziarul *Keleti Ujság* se întreabă dacă acest proect este unitar pentru întreagă România şi consfată că punctul de vedere al organizaţiilor agricole maghiare din Ardeal — ca minimul de teritoriu să fie de 500 ha — este nesocotit. „Care — se întreabă ziarul — pământ este oare sau nu un bun comun sau este numai al „Ionilor" cu excepţia „Jánoşilor" şi a „Iohanilor".

După citarea punctului de vedere al saşilor exprimat în „*Deutsche Tagespost*" se declară că părerea maghiarilor va fi probabil aceea că A dealul economiceşte şi politiceşte este pus în serviciul numai al unora împreună cu minorităţile lui.

Interpretarea a fost însă, în genere, bună. D-nii *Stănescu-Popa* (în Jupân Dumitrache) şi *Neamţu-Ottonel* (în Chiriac) au suplinit cu succes verva lui Caragiale, schiţând siluete pline de haz şi c'un umor firesc, totuşi rolurile nu le erau aşa de potrivite, amândoi fiind admirabili şi fini interpreţi ai comediilor de salon.

O adevărată creaţie a făcut d-na *Ionescu-Popea* din rolul Vetii. A avut deplină libertate şi uşurinţă în gesturi şi expresia feţii, strâns potrivite cu situaţiile diferitelor scene, ca şi intonaţii cum nu se poate mai bine găsite. Cine nu-şi va aminti multă vreme de felul tărăgănat, sentimental, în care a cântat romanţe şi de mersul, ţanţoş şi legănat, care stârnea râsul tuturor.

Reuşita dumisale ne face să ne gândim cât de bine e ca un actor să-şi măsoare bine puterile şi să-şi dea bine seama de genul rolurilor, cari îi convin. Am avut, în repertoriul Teatrului Naţional clujan, hazardări cari au zdruncinat reuşita pieselor.

D-l *Ştefănescu* (în Nae Ipingescu) a scos tot ce era cu putinţă din acest rol secundar, dar plin de efect. Starea continuă de beţie şi, din când în când energicele sale monosilabe aprobatoare înviorau atmosfera şi făceau de multe ori să culmineze umorul piesei.

D-l *Stătescu* a făcut o încercare lăudabilă şi inteligentă în redarea personagiului Rică Veuturiano. E un rol, care scoate dela sine în evidenţă pe actor. D-l Stătescu, foarte reuşit în tiradele retorice, trecea brusc şi fals la accentul convorbirilor comune, fără să dea unitate personagiului, care e, în totalitatea lui, ridicol şi exagerat, chiar când nu forţează nota obişnuită şi abstracţie făcând dela îmbrăcămintea şi situaţia lui caraghioasă.

D-ra *Adamidi* (în Spiridon) a biruit greutăţile unui rol de travesti, cel puţin ca înfăţişare şi ca gesturi, căci glasul, deşi prefăcut, trăda, subt nazalitatea lui, vocea sonoră şi subţire a femeii.

D-na *Ştefănescu* (în Zita) a redat bine toată bruscheţea şi simplitatea unei fete cu pretenţii dela margine Bucureştilor.

Publicul, foarte numeros, a dovedit că nu neglijează teatrul, dacă i-se dă un repertoriu potrivit gustului său. *N. G-T.*

Ştiri şi fapte politice

Organizaţia partidului liberal din judeţul Dâmboviţa a înfiinţat cluburi ţărăneşti în diferite comune.

Ziarul partidului ţărănesc „Ţara Nouă" scrie în această privinţă următoarele:

„Iată cum încearcă asvârliţii din viaţa politică să se agaţe de ţărănime. Pentru a atrage mulţimea ei se folosesc de numele ţărănesc şi se dau drept oblăduitorii satelor."

Prin rândurile de mai sus „Ţara Nouă" ne dovedeşte că unul din mijloacele de luptă ale partidului ţărănesc a fost titulatura sa. Pe când va decreta ca nimeni să nu mai îmbrace portul naţional dacă nu e membru al partidului d-lui Mihalache?

Ziarul „Glasul Oltului", într'un articol intitulat „Primejdia cea mare" scrie următoarele:

„Cât de bine ar fi fost dacă s'ar fi primit planul Partidului Naţional după care până la 2000 coroane s'ar fi schimbat coroana cu un leu, dela 20.000—100.000 două coroane un leu şi de la 100.000 în sus după preţul pieţei. Ar fi fost un schimb drept pentru schimbători şi favorabil pentru stat."

Afirmaţia gazetei citate este absolut inexactă. In adevăr lumea ştie că partidul naţional făcuse din schimbul „al pari" o chestie electorală şi că niciodată n'a venit cu o propunere în sensul de mai sus.

Partidul liberal a fost singurul care prin ziarele sale şi în parlament a propus ca schimbul coroanelor să fie în favoarea păturei sărace.

Misiunea diplomatică ungară la Bucureşti

— Declaraţiile şefului ei. —

Cu prilejul trecerii prin Arad a misiunei diplomatice maghiare care se află azi în Bucureşti, d l Hory, şeful ei, a făcut la doi dintre reprezentanţii presei arădane următoarele declaraţii.

La întrebările puse, d. Hory a răspuns, că d-sa nu este reprezentantul diplomatic maghiar, la Bucureşti. Guvernul maghiar l'a însărcinat numai cu organizarea ministerului, cu instalarea potrivită a acestuia, şi totodată cu vizarea paşapoartelor.

D. Hory nu are nici o însărcinare politică. Misiunea d-sale este provizorie şi de caracter pur administrativ intern.

D-sa nu s'a ocupat nici când cu politică, ci este şi azi funcţionar în ministerul de externe.

Titularul acestui minister va fi designat mai târziu.

Asupra persoanei viitorului ministru plenipotenţiar, guvernul maghiar nu a putut să hotărască, — se dă însă ca probabilă numirea la Bucureşti a actualului ministru plenipotenţiar al Ungariei la Viena, a d-lui Gustav Gratz, despre care se vorbeşte în acelaş timp, ca despre viitorul ministru de externe al cabinetului Teleky.

In orce caz reluarea legăturilor diplomatice, între Ungaria şi România va suferi întârziere, până la sosirea ministrului titular, — fapt ce va avea loc în câteva săptămâni.

In palatul fostului ambasador la Bucureşti al Austro-Ungariei, actualmente este instalat ministerul republicei austriace şi mai multe oficii româneşti de stat.

Până la evacuarea departamentelor destinate noului ministeriu maghiar, consulatul ungar şi reprezentantul ministrului plenipotenţiar ungar vor locui în şase camere dela Athenee Palacé.

Anchetele noastre

Cuartiruirea Clujului

Demisia d-lui Tiplea şi declaraţiile d-sale făcute ziarelor ungureşti: Nu mai e nevoe de biurou de cuartiruire. — Agitaţia funcţionarilor.

D-l Dr. Ţiplea, preşedintele comisiei de cuartiruire, şi-a dat demisia zilele trecute, odată cu aceasta, d-sa a făcut nişte declaraţii unui ziar local unguresc prin care caută să-şi justifice această demisiunea punându-i drept cauză imposibilitatea de-a lupta cu greutăţile cuartiruirei.

Am căutat să aflăm numărul cuartiruirilor făcute de D-l Ţiplea şi au rămas surpinşi aflând că de la 16 Decemvrie şi până astăzi, prin urmare în timp de 40 zile d-sa nu a făcut decât 61 de cuartiruiri. Nu mai punem la socoteală cât a costat-o pe comună salariile funcţionarilor cari lucrau la acest biurou, sau salariile sergenţilor de oraş care stăteau de pază la uşile veşnic închise ale biroului, căci socotim mai scump timpul cât bieţii funcţionari sînt nevoiţi să doarmă pe mesele şi scaunele biurourilor, aşteptând mereu rezolvirea cererilor aruncate în cutia de lemn de la uşa biroului de cuartiruire.

Vrem însă să atragem atenţia opiniei publice asupra unui singur lucru: D-l Ţiplea nu se mulţumeşte să spună că D-sa cu capacitatea d-sale intelectuală nu poate lucra la acest oficiu (lucru pe care ar fi fost de dorit să-l spună încă din primele zile de când a luat postul în primire) ci caută să lovească în însăşi existenţa acestui biurou cari nu s'a înfiinţat şi nu funcţionează numai ca prilej de manifestare a ambiţiei unor oameni sau partide politice, ci ca expresie a unei dureroase necesităţi pe care o simte lumea românească din Ardeal şi mai ales cea din Cluj.

Mai departe însă D-l Ţiplea propune să se lase închirierea locuinţelor la voia proprietarilor. In această privinţă facem o simplă observaţie: Crede oare D-l Ţiplea că baronii şi conţii Clujului şi ai altor localităţi — dacă dispoziţia s'ar gereraliza — vor închiria vre-o dată locuinţe funcţionarilor san mai precis românilor? Dar dacă am întreba câţi unguri ar dori acuma să se scape de chiriaşii români, credem că nu ar mai rămânea picior de român prin casele ungurilor.

Stând de vorbă cu mai mulţi funcţionari cari şi astăzi îşi au cererile depuse la biroul de cuartiruire, mi-au declarat că în cazul când nu li se vor pune la dispoziţie camere, vor fi nevoiţi în primul rând să înainteze un protest comun şi apoi să-şi înainteze demisiile sau să-şi caute posturi la oficiile din alte oraşe.

Cu un cuvânt, problema de românizare a Clujului e menită să rămîie mereu nerezolvită.

Ne pare rău că D-l Ţiplea, pe care-l crezusem om de muncă, a dat acestei probleme, prin desfiinţarea biroului de cuartiruire, o atât de straşnică lovitură şi a avut curajul să facă ziarelor streine astfel de declaraţii. *Wy.*

Conflictele muncitoreşti din Ardeal

I.

Conflictul între muncitorii şi patronii marelor întreprinderi metalurgice din Cluj. — Acţiunea condamnabilă a „Asociaţiunei muncitorilor."

In ziua de 22 Ianuarie, d-l P. Popescu inspector regional la ministerul muncii a început tratative de împăciuire cu marii industriaşi în fer şi metal din Cluj şi anume cu reprezentanţii următoarelor întreprinderi: Garaiul „Tura", Uzina electrică „Gantz", Fabrica de potcoave şi maşini, Fabrica de maşini „Simonfy", Fabrica Lengel et Seleny, Întreprinderea Ormoy şi Automecanice de o parte şi reprezentanţii salariaţilor de altă parte.

La început patronii solicitau o reducere de 27 la sută a salariilor, iar în cele din urmă prin tratative patronii şi-au redus pretenţiile la 5 la sută.

Patronii metalurgişti cu o foarte pronunţată solidaritate susţineau reducerea salariilor bazaţi pe faptul că preţurile actuale ale pieţei sunt scăzute faţă de cele din Iulie şi August 1920.

In cele din urmă s'a instituit o comisiune unită compusă din 3 patroni şi 3 muncitori care să constate actualele preţuri de pe piaţă şi să facă raportul cu cele vechi.

Rezultatul final al constatărilor acestor comisiuni a fost că preţurile actuale ale pieţei la articolele de prima necesitate au scăzut cu 34 la sută faţă de cele din Iulie şi August.

In urma acestui fapt, patronii şi salariaţii de comun acord consimţi eră ca rezultatul constatărilor acestor comisiuni să dea tonul la fixarea noilor salarii. In faţa constatărilor făcute de ei înşăşi, muncitorii au şi declarat *că vor accepta scăderea salariilor.* Dar, mai târziu şi cu aceasta începe acţiunea criminală a acelora care conduc azi pe muncitorii noştri, *reprezentanţii „Uniunei muncitoreşti" cărora nu-i convenea de loc o înţelegere aşa de grabnică între patroni şi muncitori, intervin şi prin tot felul de promisiuni şi mai ales prin felurite ameninţări, strică înţelegerea care era pe cale să se înfăptuiască între patroni şi muncitori şi determină pe aceştia din urmă să nu consimtă nici o înţelală asupra reducerii salariului.*

O cauză de o deosebită importanţă care a înlăturat orice înţelegere cu muncitorii, e greşita concepţiune a reprezentanţilor „Uniunei muncitoreşti" care esistând pe muncitori pun chestiunea din punct de vedere al predominării organizaţiunilor muncitoreşti sau capitaliste făcând abstracţie de dreptatea intereselor în numele cărora au pretenţia că lucrează.

La sfaturile d-lui P. Popescu de a face abstracţie de animozităţile personale, de consideraţiunile de clasă şi organizaţie, pe care trebue să le separe complect de condiţiunile de muncă şi salarizare, ce erau chemaţi să le trateze şi la îndemnul de a aprecia împrejurările în adevărata lor lumină şi cu toată obiectivitatea, d-l Szabo din partea „Uniunei" a răspuns: *„nu ştiu dacă d-ta având ca şef pe d-l Jumanca a-i putea vorbi altfel decât pentru urcarea salariilor.* De unde până în prezent muncitorii erau totdeauna pentru tratative de împăciure şi consimţeau fără rezerve arbitragiul, în

nădușe[illegible] zărei să [illegible] facea [illegible] că ai [illegible] docili și [illegible] cu ochi buni dispozițiile legei, astazi manifestându-se tendința scaderei salariilor în raport cu eftinirea traiului, muncitorii au devenit refractori și au adoptat tactice de a satisface sub o formă oarecare procedura legei fără a ajunge la o înțelegere oficială, spre a beneficia apoi de libertatea de a se răfui cu patronul la momentul oportun, fie prin grevă fie prin alte mijloace. Cu ocazia conflictului metalurgiștilor din Cluj s'a evidențiat această observație: muncitorii n'au căzut de acord în timpul tratativelor asupra reducerei salariilor însă au declarat că lucrează mai departe cu salariile reduse, natural cu nedejde că printr'un mijloc sau altul vor reuși să intimideze pe patroni. Mai în totdeauna când se pune chestia reducerei salariilor, reprezentanții asociațiilor muncitorești declară patronilor: *„acceptăm reducerea D-voastră dar „asociația“ nu mai garantează continuitatea muncei în întreprinderea D-voastra* [illegible] *tuală* [illegible]. Cu alte cuvinte [illegible] amenințați, nu [illegible] muncitori ci de conducătorii „Asociațiunilor“ care ar fi chemați să lucreze în sensul calmărei spiritelor și armonizărei raporturilor, cu Sabotajul.

Această acțiune negativă dusă de atâta timp de „Asociația muncitorilor“ la care se mai adaugă și tirania sindicală care în ultimul timp a exasperat pe toți muncitorii pe lângă faptul, că acționează în detrimentul principiului de căpetenie în numele căruia conducătorii actuali a muncitorilor au pretenție că lupta, principiu libertăței muncii, pe lângă aceasta acțiunea negativă constitue cel mai serios obstacol la desvoltarea industriei naționale și ca atare merită mai multă atenție din partea celor în drept.

In numărul viitor vom continua cu conflictele muncitorești dela Arad evidențiând câteva observații care se desprind din aceste conflicte.

Ș. P.

INFORMATII

In numărul de mâine vom publica un articol al d-lui Dr. Ing. Motaș, ca răspuns articolului intitulat „In chestia gazului metan“ al d-lui ing. Lazăr publicat în „Voința“ Nr. 116.

*

D-l Groza secretar general al comunicațiilor, și-a dat demisiunea și a plecat la București.

*

S'a intervenit de către secretariatul comunicațiilor la cel al internelor ca să se ia măsuri pentru incuartiruirea funcționarilor C. F. R. din Brașov.

*

Unificarea secretariatului de comunicații se va termina cel mai târziu la 1 Martie.

*

D-l dr. Vasile Pop a fost delegat cu conducerea secretariatului de comunicații.

*

S'au luat măsuri pentru ca fiecare direcțiune regională CFR să primească un automobil pentru serviciile urgente.

*

Aflăm pe cale particulară că la Timișoara se află în stare bună 20 locomotive și 400 vagoane ce nu sunt puse în circulație.

*

Cu deosebită solemnitate s'a făcut eri la cimitirul „Eternitatea“ din Iași, îngroparea osemintelor eroilor francezi, aduse din cimitirile din împrejurimele orașului.

Au participat la pioasa solemnitate autoritățile civile și militare precum și un pubic imens.

Serviciul divin a fost oficiat de episcopul catolic.

In numele armatei a vorbit d. general Zadic, glorificând eroismul și noblețea franceză. Au mai ținut discursuri d-nii Negrutzi primarul orașului, profesor Bogdan și alții.

A răspuns d. general Petain, arătând că prin moartea eroilor francezi s'a cimentat frăția româno-franceză.

*

Ziarul sibian *„S. D. Tageblatt“* cere într'un articol mai lung ridicarea cenzurei, care „impiedecă să se facă critica reformelor, cari în parte jignesc interesele sașilor.“

*

Citim în *România Nouă*:

După câte am putut afla în privința căsătoriei A. S. R. Principesa Elisabeta cu Diadocul, anunțăm unele daruri ce vor primi fericiții căsătoriți.

Așa, orașul București le vor aduce ca prinos de efecțiune, un nècessaire de aur, iar doamnele de onoare un splendid plan cu incrustații de pietre scumpe.

Ne inchipuim că aceste două cadouri, sunt executate cu un fast deosebit, socotind importanța pe care o au căsătoriții.

Un mare număr de ofițeri superior, cu acest prilej, își vor arăta atențiunea lor prin diferite daruri importante.

*

Cine vrea să fie sănătos să cumpere și să citească: **Dicționarul Sănătății** de dr. *Vasile Bianu*, medic colonel în rezervă. Să află de vânzare în Cluj la librăriile Alex. Anca și G. Onișor, din Piața Unirii, și la *autor* în strada Elisabeta No. 13. Prețul 50 lei.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea“. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Toată lumea românească să știe și să înțeleagă că Interprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică Teodor Maior s'a mutat din Piața Mihai Viteazul 18 în Calea Victoriei 7. Telefon 577, unde se execută și pe mai departe tot soiul de instalații și reparațiuni. Becuri și materiale cu preț convenabil.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke“ Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

*

Pentru a se putea complecta mutațiile în controalele corpului ofițerii de rezervă notați mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoștințăriei:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ștefan, Dumitrescu L.

Locotinenții: Dumitrescu Ioan, Filipide Ștefan, Stegaru Vasile, Fărcășanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenții: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eșanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftediu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb. 15.

Col. (ss) *Fotui*

Șef biroul mobilizărei: Maior (ss) *Anastasiu*

*

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

Cuvinte de anul nou

Sub titlul „Un cuvânt din inimă“, *„Foaia Poporului“* scrie următoarele: Adunați-vă în jurul celor ce vă cunosc durerile și sunteți convinși că vă doresc și binele; iar printr'o sforțare comună, energică, luptați umăr la umăr pentru a alunga din mijlocul vostru nevoile ce vă apasă, durerile celor orfani, văduve și invalizi, precum și iarba otrăvitoare și de învrăjbire, care vă tocește fortele și vă face din oameni neoameni.

Fiți cu băgare de seamă în alegerea oamenilor, cărora le încredințați nădejdile și gândurile voastre, uitați-vă în jurul vostru, căci ei sunt în mijlocul vostru și nu vă mai lăsați amăgiți de toți nechemații partidelor politice, care vă promit marea cu sarea și soarele cu luna până vă iau voturile, ca pe urmă nici de nume să nu le mai auziți.

Puneți-vă încrederea în voi și în ai voștrii, apucați-vă sârguitor de lucru și nu pierdeți din vedere, că dacă vă ajutați și Dumnezeu vă ajută și dacă veți lupta în numele lui, veți învinge.

Cu Dumnezeu înainte pentru un an bun, mănos și fericit!

Arsene Stinghe

Dr. ECAT. ARAMA
BOLI DE FEMEI ȘI COPII
CONS. 2—4 12
STRADA RUDOLF Nr. 13

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Revista presei române

Al cui e Ardealul?

Din „Dacia Trăiană“ în legătură cu declarația d-lui Vaida „Ardealul al Ardelenilor“:

„Dacă am lua formula așa cum pare a se prezinta: „Ardealul pentru Ardeleni“, adică aicea în Ardeal să nu se amestece nimeni, ci să ne lase pe noi să gospodărim de capul nostru, — am cădea într'o aberațiune, a cărei sămânță nu credem că ar putea să încolțească în nici-o minte cugetătoare românească.

„Urmarea într'adevăr, ar fi atuncea, cum bine spune un confrate: Va să zică, să zicem dar: Basarabia pentru Basarabieni, Bucovina pentru Bucovien, — și să mai rupem și din ceea ce avem bun câștigat din trecut pentru unitatea noastră națională, — să zicem: Moldova pentru Moldoveni, Muntenia pentru Munteni, Oltenia pentru Olteni, ș'așa mai departe: Banatul pentru Bănățeni, Ilfovul pentru Ilfoveni, — Bucureștii pentru Bucureșteni ...

„Astfel de aberațiuni nu pot să prindă rădăcină în conștiința noastră națională, Regionalismul, dacă pe ici pe colo își arată colții inconștienți, e menit spulberării, față de puternica solidaritate națională care ne întrunește și ne însuflețește pe toți

„Nu sunt decât șase decenii decând s'a făcut prima unire dintre țările surori Moldova și Muntenia. La început erau și pe colo veleități de regionalism și separatism ... Ce s'a ales din ele? Astăzi, Muntenia și Moldova, le cuprinde într'o singură denumire: „Vechiul Regat“ — „Noul Regat“ trebuie să ajungă, și va ajunge, de asemenea, una și singura denumire a patriei întregite.

Al cui este Ardealul? — Ardealul este al națiunii una și singură, după cum tot al ei este întreg teritoriul locuit de Români.

Nu sunt dureri de facere aceasta — sunt neajunsuri de refacere. Peste facere am trecut, — refacerea este numai chestiunea de timp. In drumul ei nu se poate pune nimenii și nimica. Merge cu puterea inexorabilă a acelor lucru cari așa trebuie să fie.“

*

Din *Satu-Mare*:

Desagregarea organismului social, o serie nouă de patimi răsărite pe toate terenurile vieții; modificări într'un sens sau altul etc., au adus după sine pentru Statul Român întregit o oarecare înrăutățire a căilor de comunicație și mai ales, a tuturor așezămintelor ce regulează viața de stat.

Dacă aruncăm o privire înapoi, numai cu câți-va ani, vedem că în toate țările inclusiv Regatul Român, totul mergea după ceasornic și nimeni nu avea a se văita de mizeriile ce întâmpină acum: școalele funcționau regulat, trenurile idem, lefurile soseau la timp, lipsa de conbustibil nu se simțea, cu un cuvânt, totul era, așa cum trebuia să fie. Era vechiul regim, notați!

„Astăzi par'că e un făcut, cu toate măsurile și paramăsurile, totul merge anapoda. Lefurile funcționarilor nu vin cu lunile: trăiesc bieții din aconturi și expediente, iar alții cari pot, din: „avantagii laterare“ cu toate pepesele contra mitei. Trenurile nu merg; scrisorile se pierd pe drum, mărfuri se fură din trenuri etc. etc.

Acum, un român luptător pentru „România Mare“ exclamă: Era mai bun vechiul regim. Ei ași! răspundem noi. Cum înainte de război crezi d-ta bunule român, că tot ca acum era în România? O, tare te'n elî!

Trenurile noastre întreceau în viteză și punctualitate cu mult pe ale ungurilor și chiar pe ale nemților. In Regat n'aveai dece te plânge. Totul era amenajat după ultimele experiențe și în această privință deși nu cu mult mai înainte totuși, egalam cu vecinii noștri unguri.

Noul regim, desigur nu le place chiar multora dintre românii noștri, pentrucă din cauzăle arătate mai sus viața noastră de stat s'a înrăutățit.

Și acum: plecata cineva dintre dânși în timpul aceasta în Ungaria, sau dacă vreți în alte țări și apoi să vadă, oare acolo totul merge ca înainte de război, sau schioapătă tot ca la noi?!

Din partea noastră îi asigurăm pe bă fitorii noului regim românesc, fie ei chiar ro âni, că în Ungaria cu toată întinderea mică a teritorului actual, trenurile nu numai că merg neregulat ca aici, dar din cauză lipsei conbustibilului, pe alocurea nu circulă de loc.

Tot așa prost merge și poșta și toate și notați: Ungaria acum s'a micșorat nu s'a mărit ca România, unde trebue să se facă față cerințelor zilnice cu mijloacele dinainte de război, socotite pentru un teritoriu de două ori mai mare.

Așa dar, frați români, este deștul de dureros că tocmai voi când stați de vorbă cu streinii aprobați zisele lor: că în România totul merge pe dos și nu căutați în marginele putinței, să le explicați că vinovat nu e regimul românesc actual, ci evenimentele cari au influențat în rău nu numai țara noastră, dar toată lumea inclusiv Ungaria lor.

Dacă ești român și simți glasul martirilor ce s'au sacrificat pentru ca d-ta să trăești liber, nu turna spuză peste turta lor, ci din contră demonstrează-le pe cât poți adevărul cauzelor.

Dr. I. C.

Dela P. T. T.

Se observă că o mulțime de indivizi prin mijloace nepermise și-au însușit, fie din depozitele rămase dela Germani, fie din Ungaria cu ocazia ocupațiunei acelei țări de către armatele Române, cantități insemnate de aparate telefonice și diferite materiale T. P.; iar astăzi le oferă fără scrupul de vânzare.

Intru cât aparatele de proveniență Ungara sunt un sistem propriu al Direcțiunei Poștelorele ele nu au fost și nici nu sunt negociabile pe piață și deoarece în conformitate cu ordonanța dată de guvern, la plecarea Germanilor, toate aparatele și materialele T. P. erau proprietatea statului și fiecare posesor trebuia să le predea Direcțiunei. Se aduce la cunoștința publicului și a comercianților, a nu cumpăra materiale și aparate de această natură deoarece Direcțiunea pentru orice instalație cu materiale și aparate propii, va cere abonatului să dovedească proprietatea și proveniența lor.

Pentru aparatele sistem maghiar, ele fiind un sistem propriu un monopol al statului, ori unde se vor dovedi, se vor confisca, afară de cele care se vor procura în viitor prin facturi vizate la import.

Pentru aparatele de alte sisteme se va cere dovadă că ele au fost importate după 13 Noembrie 1918 cu facturi vizate la import.

Direcțiunea Generala a Postelor.

Revista Presei germană

Părerea Săşilor asupra devizei „Ardealul pentru Ardeleni". —

„S. D. Tageblatt" publică în loc de frunte un articol al d-lui deputat Dr. Hans Otto Roth intitulat „Ardealul este al Ardelenilor", din care părţile mai interesante le comunicăm aici:

„Dl. Vaida în deviza sa a imitat pe Preşedintele american Monroe. Formula aceasta înseamnă chemarea la luptă contra unor intenţiuni de a asupri provincia noastră şi populaţia ei. Este aproape tragic, cum conducătorii de odinioară ai Românilor Transilvăneni stau azi izolaţi şi fără putere. Arma lor cea mai tăietoare de atunci, votul universal, cu care voiau să descompună Ungaria, s'a întors contra lor. S'a dovedit, că nu crezul politic, ci respectul Românismului faţă de autorităţi a câştigat la alegerile de până acum. Numai aşa se poate esplica, că cea mai cumplită necunoaştere a chestiunilor dăinuieşte în politica Ardeleană."

„Unificarea cât se poate de repede a devenit o datorie faţă de patrie. Cine este potrivnic rezolvării şi modului de procedare, este declarat duşman al ţării. Pe lângă aceasta s'a pierdut din vedere idea originală de a crea ceva mai bun, luându-se într' ajutor toate forţele disponibile.

Situaţia în care ne aflăm azi este un haos, care provoacă între Ardeleni apărarea cea mai acută. Strigătul d-lui Vaida este începutul acestei apărări.

Cei mai mulţi politicieni înşeuesc partidul naţional, că face politică provincială. Noi, ca observatori temeinici, putem mai uşor aduce o judecată în această chestiune, şi suntem siliţi a refuza să aducem această învinuire, care este absolut greşită. Patrusprezece zile înaintea adunării din Alba-Iulia conducătorii Ardeleni s'au declarat în Comitetul Naţional din Arad pentru o autonomie de 20 de ani a Transilvaniei. Însă 2 săptămâni mai târziu s'au mulţumit cu guvernarea autonomă a acestor părţi până la întrunirea Constituantei".

In pasagiile cari urmează dl. Roth se ocupă cu relele, cari resultă din unificare fără o înţălegere reciprocă.

Articolul se încheie astfel.

Strigătul de deşteptare a d-lui Vaida trebue să fie pentru poporul ardelean şi conducătorii lui un „Memento" pentru viitor.

Pentru tronul Ungariei

— Competiţii şi pronesticuri. —

In Ungaria se urmează o luptă ascunsă însă înversunată pentru a se pregăti lovitura de stat care va da Ungariei un rege. Va învinge partidul regalist sau cel republican? iată ce este greu de afirmat acum. Deocamdată ştim numai că puterea o au regaliştii; iar uneltirile lor pentru a aduce un rege pe tron nu ne pot fi indiferente.

Astfel într'o corespondenţă din Budapesta a d-lui André Chérandame, publicată în ziarul „Le Matin", găsim următoarele amănunte interesante:

Ex-regele Carol este candidatul regaliştilor unguri zişi legitimişti. Pentru aceştia, Carol este şi acum rege al Ungariei, de vreme ce abdicarea sa nu s'a făcut potrivit constituţiei maghiare. In acest fel şi cum el n'a iscălit nici unul din tratatele de pace, Carol continuă a fi rege şi asupra ţinuturilor actualmente „ocupate" de Români, Ceho-slovaci, Jugo-Slavi şi Italieni. Se înţelege uşor de ce statele aceste se vor împotrivi readucerii pe tronul Ungariei şi poate şi pe al Austriei pe fostul împărat deoarece în chipul acesta ar reînvia fosta monarchie dualistă.

In caz când Carol n'ar putea fi adus pe tron, cel puţin deocamdată, legitimiştii unguri vor aduce pe arhiducele Otto, fiul cel mai mare al ex-regelui Carol şi pentrucă acesta e încă minor, vor institui o regenţă compusă din Horthy, cardinalul primat al Ungariei şi contele Apponyi sau Andrássy. Este posibil că şi această soluţiune va fi îndepărtată deoarece prezintă un caracter germano-fil cu care nu se pot împăca vecinii Ungariei.

Printre pretendenţii figurează şi arhiducele Albrecht, fiul arhiducelui Frederic. El este cunoscut ca un partizan convins al militarismului prusian şi nu se bucură de popularitate.

Unul din rivalii mai de seamă ai fostului rege Carol este arhiducele Iosef care se bucură de multe simpatii în Ungaria. Maghiarofil înfocat, încă din vremurile de pace, el se stabilise în Ungaria. In timpul războiului a comandat armata de honvezi în mijlocul căreia şi-a câştigat multe simpatii. Inclinaţiunile sale politice mai democrate îi îndepărtează sprijinul magnaţilor maghiari. Archiducele Iosef este un om de bun simţ, cinstit şi binevoitor, aşa că o candidatură a sa s'ar prezenta în împrejurări destul de favorabile, dacă faptul că este şi el un Habsburg nu i-ar înstrăina oriçe simpatii în Europa.

„Sunt unii Francezi — spune de Chéradame — care ar fi gata să sprijine candidatura arhiducelui Iosef în virtutea calităţilor sale personale. Dar Franţa nu trebue să ia nici o iniţiativă în această privinţă. Candidatura arhiducelui Iosef n'ar putea fi sprijinită de Franţa decât dacă ar fi *în prealabil* acceptată de către vecinii Ungariei. Aceştia sunt principalii interesaţi. Şi cum ei sunt aliaţii Franţei, noi trebue să împărtăşim părerea lor."

Ura care se leagă de numele Habsburgilor este atât de mare chiar în Ungaria, încât sunt mulţi în sânul regaliştilor cari se gândesc la un prinţ străin. Unul din fiii regelui Albert al Belgiei ar întruni cele mai multe sufragii printre prinţii străini.

Cam acestea sunt combinaţiunile cari se ventilează în cercurile regaliste din Ungaria. Rămâne să vedem ce crede poporul maghiar. In orice caz noi trebue să privim lucrurile cu atenţie, să urmărim evenimentele din Ungaria în aproape pentru ca interesele noastre să nu sufere nici-o atingere.

Citiţi „Infrăţirea"

Serata dansantă dela „Cercul militar"

In seara de 24 Ianuarie 1921 „Societatea pentru ocrotirea orfanilor de războiu" a organizat o serată dansantă cu scopul de a mări fondul societăţii care după cum se ştie are un scop aşa de nobil. Reuşita seratei a fost corespunzătoare alesului public care a fost foarte bine distrat cu numeroasele surprise între care citâm „poşta americană" şi mai ales splendidele surprise ale „cotilonului admirabil condus de neobositul Colonel Vlădescu, surprise care a produs multă veselie. In alesul public care a luat parte la această, serată remarcăm în primul loc prezenţa d-lui general Moşoiu venit dela Oradea-Mare.

Au mai luat parte: D-na şi dl. general Anastasiu, d-na şi dl. secretar general Tănăsescu, d-na şi dl. Mihali, d-na şi dl. Roman, d-na, d-şoara şi dl. Bratu, dl. Ştefănescu Goangă, dl. Primar Pop, dl. Inginer Gh. Ante.

*

D-na Docan, preşedinta crucei roşii, d-şoara Ana Pop, preşedinta crucei albe, d-na Bologe, directoarea Surorilor de ocrotire, dl. colonel Bacaloglu, dl. Ştefănescu Marin, profesor universitar, dl. Gh. Leon, prof. universitar, dl. Petrini, secretar general la Agricultură, etc.

Intr'o atmosferă de intimitate şi veselie generală s'a petrecut de minune până la orele 7 dimineaţa.

O lămurire

In legătură cu articolul *O necuviinţă* publicat în No. 132 al ziarului nostru, primim din partea Consiliului orăşenesc, sub semnătura d-lui primar I. Pop, un comunicat lămuritor care confirmă perfecta exactitate a faptelor relatate de noi, cu singura obiecţiune că şeful oficiului în chestiune lipsai în acea zi dela serviciul său, având altă însărcinare.

De altă parte, d-l dr. Ţiplea, consilier orăşenesc şi fost şef al biroului de cuartiruire, s'a prezentat la redacţia noastră pentru a lămuri că d-sa este şeful oficiului pus în cauză.

Dela P. T. T.

De câtva timp, se observă că rău făcători, atât ziua cât şi noaptea dementează materialele de pe liniile tefegrafice şi telefonice şi apoi le vând la diferiţi comercianţi. Intrucât aceste furturi aduc mari pagube atât Direcţiunei prin dispariţia materialelor cât şi publicului prin întreruperea comunicaţiunilor, apelăm la public şi-l rugăm a vegnia şi a denunţa pe toţi cei care-i va afla că şi-au însuşit materiale T. P. iar comersanţii sunt rugaţi a nu mai cumpăra materiale oferite de aceşti indivizi ci al da pe mâna autorităţilor, altfel se expun pe lângă confişcarea materialelor şi la penalităţi legale.

Jandarmii şi autorităţile comunale sunt rugate a fi mai vigiliente la paza liniilor, în special autorităţile comunale va avea în vedere Art. 164 din Legea T. P. care le face răspunzătoare de stricăciunile aduse liniilor, chiar de rău făcători şi vor fi expuse la plata tuturor acestor stricăciuni.

Direcţiunea Generală a Poştelor Telegrafice.

TELEGRAME

D-l Aristide Briand cucereşte o cameră rebelă.

Lafayette, 24 Ian.

In adevăr cu 462 voturi contra 77, Camera a aprobat declaraţiunea guvernului şi explicaţiunile complimentare date în magistralul discurs al lui Aristide Briand. Primul ministru a afirmat cu tăie dorinţa sa de a sluji cât mai mult Franţa şi interesele ei. Ministerul a fost constituit într'o mare nădejde de unire republicana, stăpânit de gândul solidarităţii naţionale asupra căreia toţi membrii guvernului sunt de acord. In discursul său Briand aminti că de şease ori a fost în capul guvernului şi că voeşte rezultate. In ceace priveşte politica externă Briand a declarat că Franţa nu vrea să se folosească de forţa ei pentru a impune Germaniei executarea tratatului de pace. Franţa este răbdătoare, dar răbdarea sa nu trebue interpretată ca un semn de slăbiciune. Primul ministru a proclamat hotărârea sa de a impune Germaniei executarea tratatului prin mijlocirea unui acord între Franţa şi aliaţii săi.

„Inainte de a lovi, vreau să judec" a spus Briand. Franţa are dreptul să privească budgetul german. Briand socoteşte că reluarea relaţiunilor cu Vaticanul este neapărat trebuincioasă. El răspunse într'un mod biciuitor întreruperilor lui Léon Daudet. In cele din urmă ordinea de zi de încredere în guvern fu votată de cameră.

Succesul cabinetului Briand primit cu satisfacţie la Londra.

Lafayette, 24 Ian.

Ştirea despre succesul dobândit în Camera franceză de către Briand a fost primită cu satisfacţie la Londra. Apropiată conferinţă dela Paris este privită cu un desăvârşit optimism.

Conferinţa interaliată

Lafayette, 24 Ianuarie

Conferinţa interaliată va avea loc Sâmbăta Viitoare la ora 11 dimineaţa. Şedinţele se vor ţine sau în „Salonul Orologiului" sau în cabinetul ministrului de externe. Prima din aceste săli va fi aleasă dacă se doreşte să fie locuri pentru ascultarea experţilor; cea de a doua pare preferabilă pentru a da un caracter mai intim convorbirilor. D-l Aristide Briand va reprezenta Franţa.

Socialiştii italieni contra comunismului

Lafayette, 24 Ianuarie

După socialiştii elveţieni şi spanioli, socialiştii italieni în congresul dela Livorna au respins la rândul lor comunismul. Moţiunea comunistă a obţinut 58.000 mandate contra 93.000.

Cursul schimbului la Paris

Londra	54.41
New-york	14 21
Germania	24.25
Belgia	104.75
Spania	190.00
Olanda	443.50
Italia	53 00
România	19.25
Elveţia	226.50
Viena	3.1/8

Impărţirea Ungariei?

— O ştire fantezistă. —

„N. Fr. Presse" scrie:

D-l Tache Ionescu a înmânat ministrului de externe polon un plan complect al „Micii Antante", care prevede împărţirea complectă a ungariei. După acest plan graniţele Poloniei vor fi împinse până la linia ferată Casovia—Oderberg, Budapesta va fi neutralizată, iar restul ungariei împărţit între România, Ceho-Slovacia şi Polonia. Ministrul polon a refuzat proectul acesta pe motiv, că nu a uitat ajutorul ungariei pe timpul atacurilor ruseşti şi în timpul neînţelegerilor cu Ceho-Slovacia.

Ştirea aceasta e desigur din domeniul fanteziei şi o publicăm numai ca curiozităţi.

O armată internaţională contra bolşevismului

— Declaraţiile generalului german Hoffmann. —

„Reichspost" din 7. I. publică un articol din condeiul d-lui Karl Engel cu titlul de mai sus. Reproducem aci pasagiile mai interesante:

„Fostul şef de Stat Major al armatei de est, generalul Hoffmann, şi-a desvoltat înaintea unui redactor al ziarului rusesc „Rul" (Cârma) ideia înfiinţării unei armate internaţionale contra bolşevismului.

Generalul spune că chestiunea rusească este o chestiune mondială. Tragedia Europei constă mai ales în faptul, că Rusia nu a luat parte la încheierea păcii din Versailles şi aşa lipseşte cu desăvârşire din concertul Marilor puteri. Toate încercările Ententei au fost zădărnicite. Rusia nu poate reînvia sub regimul bolşevist. Lenin şi consorţii nu voesc sincer restaurarea vieţii economice în Rusia Sovietică, şi dacă încearcă reluarea raporturilor comerciale cu statele din Vest, aceasta nu o fac pentru binele poporului rusesc, ci numai în interesul Internaţionalei a III. Krassin în Londra, Kopp în Berlin, Martens în Washington şi Gillersohn în Praga sub masca consfătuirilor comerciale fac propagandă bolşevistă.

Toate încercările de natură militară de până acum ale lui Colceag, Denikin şi Wrangel au contribuit numai la întărirea regimului bolşevist. Conducătorii armatelor voluntare s'au înşelat în ce priveşte numărul şi iscusinţa armatei roşii. Toţi generalii au căzut jertfă imprudenţei şi greşelilor lor şi a stărilor încâlcite din Europa. Armata lui Wranghel s'a descompus din pricina, că îi lipsea orice ajutor din afară, singură Franţa a ajutat-o. Generalul Hoffmann spune, că cu o armată internaţională, bine echipată, s'ar uşor învinge bolşevismul.

O armată internaţională compusă din soldaţii tuturor statelor şi trupele evacuate ale lui Wrangel sub comanda unui general rus, ar provoca în scurt timp lichidarea sovietelor. O armată internaţională, care la primăvară şi-ar începe operaţiunile la Petrograd, ar putea elibera repede

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Rusia de sub jugul celor 3000 comisari bolşevici.

Generalul se ocupă apoi cu armata roşie, exprimându-şi părerea, că armata roşie nu poate fi aşa de resistentă pe cum se crede în general Motivul succeselor de până acum a fost, că a luptat contra unor armata rău echipate.

Noi, germanii, zice Hoffmann, nu vroim rolul cel dintâi la sugrumarea tiranului bolşevist, însă voim şi noi să luăm parte. Este indiferent cine este comandantul trupelor antibolşevi ste, Pershing, Joffre ori Foch; un lucru însă este sigur, că pentru succesul cauzei nu se va putea trece cu vederea strategia germană.

Hoffmann este de părerea, că o intervenţie va fi necondiţionat de lipsă, chiar şi dacă Sovietele s'ar prăbuşi dela sine. Wrangel a fost nimicit, şi acum vine rândul Poloniei şi statelor vecine. Dacă nu se va face intervenţie, Polonia va fi nimicită, iar bolşevicii s'ar găsi atunci la graniţa Prusiei. Pentru Germania de sud bolşevismul nu este un pericol, ea fiind mult infectată, însă e pentru Silezia de sus şi regiunile Ruhr. Dacă pierdem, ne vom afla în faţa foametei şi a războiului intern, lucru pe care-l aşteaptă spartahiştii aşa de mult. Ajunşi aci vor inunda tot continentul. Bolşevismul este o mişcare războinică, care va nimici cultura Europei de peste o mie de ani.

Patrioţii ruşi spun, că Hoffmann şi Germania poartă vina, că Lenin a venit în Rusia. La aceasta Generalul răspunde:

Noi am încercat totul pentru demoralizarea armatei ruseşti. Intre mijloacele întrebuinţate a fost şi „gazul axfixiant Lenin“ Noi am trimis pe Lenin şi consorţii în vagoane plombate până la graniţă. Planul a succes: armata rusească a fost descompusă.

Pacea dela Brest-Litovsk am încheiat-o cu ei, numai pentru a trimite trupele eliberate din Est pe frontul de Vest. Când am încheiat pacea am fost de părerea, înainte de toţi Kühlmann şi Czerin că ei nu vor domni mai mult de 2—3 săptămâni. Credeţi-mă, spune generalul, că deşi Lenin a făcut mari servicii Statului nostru Major, totuşi, dacă ştiam, că va aduce atâtea suferinţe omenirei, el nu ar fi obţinut ajutorul Statului Major. Generalul mai declară, că numai Joffre este acela, care a însceat revoluţia în Germania.

Chiar după trei săptămâni dela sosirea contelui Mirbach în Moscova era clar, că nimicirea sovietelor este necesară. Atunci a fost hotărîtă ocuparea Petrogradului şi Moscovei, şi chiar numai 3 zile înainte de a începe înaintarea trupele germane, am suferit în Vest o înfrângere fatală.

Raportul dintre vânzător şi cumpărător pe piaţa lumei

Raportul dintre cumpărător şi vânzător a început de un timp încoace să fie favorabil pentru cumpărător. In Anglia depositele sunt pline cu lână, cu bumbac şi cu piei ale căror preţuri cad din zi în zi şi căzând preţurile trebue să scadă şi plata muncitorului şi preţul alimentelor şi invers.

Situaţia bancrotă a Europei centrale şi lipsa relaţiilor cu Rusia a cauzat o lipsă de cumpărători în Anglia şi Statele Unite, care a adus cu sine numărul teribil a lucrătorilor fără muncă în Anglia, care după declaraţiunele lui Lloyd George se urcă la un milion. Statul îi subvenţionează, dar nu-i va putea plăti în infinit şi va produce un spirit rău între muncitorii desvăţaţi de lucru. Anglia însă e practică, premerge primejdiei. A început a întrebuinţa pe aceşti lucrători la zidiri, îndeosebi pe cei mai tineri; un lucru, care n ci la noi n'ar strica fiind o criză colosală de locuinţe şi la noi. Tot Anglia a iniţiat o politică comercială foarte avantagioasă creditând firmelor comerciale streine marfă prin băncile englezeşti pe vre o câţiva ani şi asigurându-şi astfel cumpărători. Tot Anglia împreună cu alte companii franceze şi americane îşi asigură înfluenţa financiară şi comercială în România prin a gajamentul reparaţiunelor ale celor 5000 locomotive, 3000 vagoane de marfă şi 3000 vagoane personale româneşti.

Pe lângă toate acestea situaţia economică îndeosebi comercială şi industrială a ţărilor bogate în produse industriale e strâns legată cu acela a ţărilor restrânse la import. Până când există deosebirile colosale de valută, ţările neindustriale nu pot cumpăra mărfuri din ţările cu o valută aşa de ridicată. Mai ales din cauza aceasta suferă productul englez. In Fall River Massach din 39 de fabrici de mărfuri de bumbac, şi-au oprit funcţionarea 11 şi au rămas 8000 de oameni fără muncă, (O ştire din Wallstoct). Asemenea soartă au avut încă o serie de fabrici din Anglia. In New-York fabricile nu-şi pot plăti nici darea, aşa s. p. fabricile de gumă, textile şi mătasă. Asemenea stări sunt şi la fabricile din Africa de Sud, cari ameninţă cu faliment.

Nui mirare deci, că Anglia care a exportat întotdeauna mănuşe, azi importează cum cifrele, următoare arată:

	De pele	Mătasă	Ţesute	De bumbac neţesute	
Din Germania	5.353	4.161	2581	—.—	d.
Din Belgia	57.540	—.178	1.801	—.—	„
Din Franţa	140.542	—.—	1.817	11.389	„
Din Italia	14.041	30	—.582	—.869	„
Din Statele Unite	18.439	13.862	—.—	2.281	„
Din Austria	—.596	—.—	1.646	12.170	„
Din Japonia	—.—	.36	19.679	187.005	„
Tot.:	236.311	182.67	34.106	213.714	d.

Desechilibrul valutei atinge foarte simţitor şi statele cu valuta atât de bună. Echilibrul financiar e o condiţie sine qua non a economiei.

Jucu.

Industria Bucovinei

Intensificarea producţiunii unei ţări nu se poate atinge în toate ramurile de activitate decât prin industrializare, prin întroducerea maşinelor în general şi prin exploatarea sistematică şi ştiinţifică în agricultură şi silvicultură. Una din cele mai principale probleme ale timpului de faţă este cea a industriei, ştiind fiind că după furtuna groaznică a războiului mondial întreaga viaţă economică a ţării a fost greu încercată. Şi nimic nu poate conduce către o funcţionare regulată şi normală, decât ridicarea industriei. Căci nu trebue uitat că o ţară este cu atât mai bogată şi mai prosperă cu cât mai multe forţe productive are în fucţiune.

Aşa fiind, voiu căuta în cele ce urmează să arăt că nu este altă scăpare pentru îmbunătăţirea reală a situaţiei provocate de războiu decât hotărîrea fermă de a ne pune pe o muncă intensă, cinstită şi *raţională*, valorificând toate resursele ţării, în special produsele forestiere şi bogăţiile subsolului, la care nu se poate ajunge decât prin complectarea şi utilizarea tuturor ramurilor de industrie. Datele sumare ce urmează sunt menite să dea câteva indicaţiuni în privinţa noţiunilor discutate mai sus

In Bucovina, industriile, cari utilizează şi transformă bunurile naturale, în ordinea importanţei lor sunt următoarele.

1. Industria alimentară dispune de a) 3 fabrici de zahăr, toate distruse în cursul războiului. Fabrica din Jucica este pe cale de a fi pusă în stare de funcţionare; b) 160 mori mecanice, dintre cari 24 cu capacităţi mari, restul de 136 repartizându-se asupra morilor de apă, răspândite în întreaga Bucovină; c) 2 brutării mecanice; d) 4 fabrici de bere; e) 49 fabrici de spirt; f) 2 de coniac şi licher; g) 2 de apă gazoasă; h) 2 de oţet; i) 5 măcelării, în total 230 fabrici, utilizând 3228 H. P. şi 1668 lucrători.

2. Industria siderurgică (metalurgia fierului) dispune de a) 1 cuptor înalt şi b) 5 cuptoare cupole. In total 6 instalaţiuni, utilizând 277 H. P. şi 218 lucrători.

3. Industria chimică. Ea dispune de diverse fabrici (fabrici de săpun, fabrici de lumânări, etc.), cari utilizează în total de 120 H. P. şi 120 lucrători. Din acestea cea mai de căpetenie va fi fabricaţia de îngrăşământ (gunoiu) artificial, care se va produce prin valorificarea produselor animalice.

4. Industria lemnului. Acest ram de industrie ca cel mai desvoltat în Bucovina, dispune de: a) 60 fabrici de cherestea, dintre cari 13 se găsesc în stare de refacere, b) 4 fabrici de mobilă, 1 distrusă şi pe cale de refacere; c) 1 fabrică de rotărie. In total 65 fabrici, utilizând 3598 H. P. şi lucrători 2646.

5. Industria materialelor de construcţie dispune de a) 1 fabrică de ciment; b) 2 fabrici de var; 1 fabrică de sticlă; d) 6 cărămidării. In total 10 fabrici, utilizând 298 H. P. şi 610 lucrători.

6. Industria textilă. — Aproape nici un ram de industrie nu este mai neglijat în ţară ca industria textilă. Căci afară de mici începuturi de industrie casnică naţională şi meserii propriu zise, în ţara care dispune de lână abundentă şi o mare cantitate de in şi cânepă, nu se găseşte nici o fabrică mai importantă.

7. Industria mechanică şi a construcţiilor în fier dispune de a) 18 ateliere mecanice şi fabrici de maşini şi turnătorie, b) 6 uzini electrice, c) 50 pine, în total 74 instalaţiuni, utilizând 2596 H. P. şi 809 lucrători şi meseriaşi.

8. Industria pielăriei dispune de a) 6 tabăcării (dubălării), b) 1 fabrică de ghete în total de 7 fabrici, utilizând 30 H. P. şi 157 lucrători.

9. Industria artelor dispune de 18 tipografii şi 1 fabrică de tapete de hârtie în total de 19 instalaţiuni, cari utilizează 60 H. P. şi 250 lucrători.

10. Diverse alte ineuşrii şi meserii de mai puţină importanţă sunt răspândite în întreagă ţară, însă mai cu seamă acolo unde se găsesc cu uşurinţă materialele prime pe cari le folosesc. Cele mai industriale ţinuturi in privinţa aceasta sunt judeţele Rădăuţi, Câmpulung şi Gura-Humorului.

Din cele expuse mai sus rezultă că întreaga industrie a Bucovinei utilizează cu aproximaţie 6478 meseriaşi şi nemeseriaşi şi 10,138 H. P.

După cum se vede Bucovina dispune de un început de industrie destul de însemnat, la care din nefericire nu participă elementul românesc sau cel puţin numai într'o măsură foarte restrânsă.

Industria Bucovinei fiind susceptibilă de o mare desvoltare faţă de disponibilităţile de materii prime încă neindustrializate, să sperăm că viitorul va găsi şi şi teren naţional.

Ing. T. Vicol
consilier silvic.
(Din Glasul Bucovinei)

Sărbătorirea unui Academician

A fost sărbătorit la Academia Română, în chip intim d-l profesor I. Bianu, directorul acestei înalte instituţii culturale.

In semn de omagiu actualii şi foştii slujbaşi ai Academiei au oferit sărbătoritului un album comemorativ pentru activitatea de aproape o jumătate veac consacrată Academiei de d-sa.

D-l O. Lugoşianu — profesor şi primul pensionar al Academiei, întâiul vorbitor a relevat în puţine cuvinte elocvente, rolul hotărâtor şi rodnic pe care d-nul Bianu, l'a avut în mersul evolutiv al acestei imperioase instituţii.

D-sa a accentuat că propăşirea ei şi a administraţiei sale se datoresc în largă măsură conducerii destoinice şi harnice a sărbătoritului.

D-l prof. Murnu a evidenţiat calităţile colegiale ca membru al corpului didactic şi academician ale sărbătoritului.

D-l V. Constantinescu de la tipografia Göbl-Rasidescu, vorbind ca reprezentant al institutului în care Academia Română a tipărit cele mai multe din lucrările sale, relevă meritele sărbătoritului, arătând că lucrătorii acestui mare institut de arte grafice au ţinut să-şi mărturisească omagiul lor cu prilejul meritatei sărbătoriri a omului care a contribuit într'o largă măsură la propăşirea acestei însemnate instituţii.

Au mai vorbit d-nii Moisil, St. Pop şi N. Cartojan, profesori secundari, aducând elogii d-lui Bianu, care încheie seria cuvântărilor.

Ştiri de peste hotare

Moartea lui Lenin?

„Matin“ anunţă după o telegramă din Berlin că ziarul rusesc „Rul“ publică următorul comunicat:

— S'a primit la Berlin informaţiuni în privinţa morţei la Moscova, a lui Karpoff, membru al presidenţiei consiliului economic suprem. Profesorul Hiss şi d-rul Salle specialiştii germani chemaţi de urgenţă la Moscova pentru a da îngrijiri lui Karpoff s'au reîntors la Berlin, fără chiar a ajunge la frontiera sovietică

Putem a irma că nu este nici un Karpoff printre membrii consiliului economic din Moscova. Karpoff este vechiul pseudonim al lui Lenin, sub care era cunoscut la Petrograd în 1905—1906. Unele din operile lui literare poartă această iscălitură.

Trebue să adăogăm că un tren special a fost pus la dispoziţia medicilor berlinezi şi că guvernul sovietic le-a plătit, pentru a pleca la Moscova, mai multe sute de mărci în aur.“

(Russunion.)

„Matin“ adaogă că nu se poate negreşit deduce din aceste ştiri că Lenin ar fi decedat, dar moartea lui n'arfi o imposibilitate, deoarece el era atât de grav bolnav încât o operaţie urgentă era absolut necesară. Medicii specialişti fuseseră chemaţi în acest scop.

Chestiunea Ungariei de Est.

Sieb. Deut. Tageblatt anunţă din Viena: „Reprezentanţii Antantei la Viena au înmânat o notă de protestare ambasadorului inginer dr. Gratz notă în care Antanta ameninţă Ungaria cu măsuri de retorsiune în cazul că ea va porni represaliî împotriva Austriei în chestia Ungariei de Est.

In legătură cu intervenţia Antantei corespondentul lui „Neue Freie Presse“ scrie din Budapesta „Obiectul discuţiilor politice îl formează tot Ungaria estică. Conform părerilor cercurilor politice bine informate Ungaria nu se va opune Antantei. rUngaria priveşte cedarea teritoiilor, Ungariei germane, Ungariei sudice şi nordice *cât şi Ardealului* ca fapt împlinit în urma tratatului dela Trianon.“

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţească să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA“

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani doreată căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică român că dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

Radio 262

Törs și Ormai

Birou technic pentru încălzire centrală și apaducte

216

Str. N. Iorga No. 12

La cafenea **„Metropol"**

Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

PUBLICAȚIUNE.

Se publică concurs pentru ocuparea posturilor vacante la Divizia Tehnică Igienică Cluj din cadrele Inspectoratului Central al salubrității și asistenței publice Cluj precum și la serviciile exterioare tehnice-igienice de sub acest Inspectorat.

Posturile vacante sunt următoarele:

Salar fundam	a) 965	b) 965	c) 895	d) 825	e) 755	f) 755	g) 685	h) 540	i) 465	k) 400	l) 315	Lei lunar
Titlul Funcția	Inginer mechanic Șef de serv. cl. II.	Inginer șef cl. I.	Inginer șef cl. II.	Inginer sem. architect cl. I.	Inginer sem. architect cl. II.	Contabil I.	Contabil II., Șef de birou II.	Desemnator I.	Desemnator II., Implegat I.	Implegat II.	Copistă I.	

Aceste posturi sunt vacante la centru în Cluj și orașele: Brașov, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, Sibiu, Satu-Mare, Timișoara.

Concurenții la aceste posturi vor trebui să indeplinească următoarele condițiuni:

ad a-e, absolvîrea unei școli superioare tehnice din țară sau străinătate sau absolvirea unei școli tehnice echivalente în baza legilor țărei noastre cu școala superioară de poduri și șosele.

Adeverirea depunerei examenului prescris după terminarea studiilor (de stat riguros).

La aceste posturi pot coucura în primul rând arhitecți diplomați apoi ingineri diplomați, observând, că postul de sub a) se va distribui unui inginer mehanic diplomat iar unul de sub e) unui chimist diplomat.

Pentru ocuparea posturilor de sub f-g) se recere bacalaureat și contabilitate de stat resp. o praxa de 3 ani la vreun serviciu de compturi de stat. Pot concura și absolvenții de școli superioare de arhitectură cu oarecare praxă la vreun serviciu tehnic resp. de compturi.

Pentru ocuparea posturilor de sub h-i) se recere absolvarea cel puțin alor 4 clase medii sau civile resp. a unei școli superioare sau medii de arte și meserii.

Pentru ocuparea posturilor de sub k-l) pot concura absolvenții cel puțin 4 clase medii care vor pute arăta oarecare praxă de birou și de dactilografie.

Dintre concurenții celorlalte grupe prelângă calificare egală vor fi preferiți aceia cari au fost aplicați la oarecare oficiu sau intreprindere tehnică.

In general vor fi preferiți aceia cari prelângă limba română posed și alte limbi.

Cererea scrisă cu mâna proprie va trebui să conțină prelângă toate datele personale, o biografie scurtă a petiționarului descrierea activității de până acuma și postul la care concurează. Vor trebui anexate acte originale, sau copii legale.

Pot concura și aceia cari nu au calificație școlară necesară dar posed cunoștințe cari pot eventual substitui calificația amintită.

Cererile vor fi înaintate către Inspectorul General pentru Sănătatea și Ocrotirea socială Cluj, Institutul „Pasteur" până la 1 Martie.

Cluj, la 21 Ianuarie 1921.

313 Inspector General:
Moldovan.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

O trăsură

elegantă cu doi cai STĂ LA DISPOZIȚIA unui Medic sau altor persoane care are nevoe pentru deplasari în oraș patru ore pe zi.

Preț convenebil.

250

Ase adresa Calea Regele Ferdinand No. 33. etaj 2. cam. 7.

Direcțiunea Regională a Domeniilor Statului Cluj.

No. 313—1921.

Publicațiune de licitație.

La 5 Februarie ora 10 a. m. se vor licita la Administrația Domeniului Statului în Jucul de jos, județul Cojocna:

1. 6 (sase) vaci reformate pentru abator,
2. 10 (zece) vaci apte pentru reproducție.
3. 23 (douăzeci și trei) viței toate de rassă Simenthal.

La licitație se vor admite:

Pentru cele de sub 1 exclusiv Măcelari.

Pentru cele de sub 2 și 3 exclusiv mici crescători de vite.

Prețul de strigare se fixează pentru vițele de sub No. 2 și 3 cu lei 3, iar pentru cele de sub 1 cu lei 4 per kg. viu fără scădere și se vor da celor ce promit mai mult.

Licitanții vor depune vadiul de 1000 Lei care se va computa în prețul de cumpărare sau se va restitui după licitație.

Director Regional al Domeniilor:
312 *Toma*

Direcțiunea Regională a Domeniilor Cluj.

No. 315—1921.

Publicațiune.

Pentru a veni în ajutorul crescătorilor de vite se pun în vânzare pe seama Comunelor rurale din stocul de animale a Domeniilor Statului 9 tauri de rassă Simenthal și 14 vieri de rassă Mangalița cu prețul de Lei 6 per kgr. viu fără scădere.

Primăriile Comunale cari reflectează la acești reproductori își vor inainta petițiile la Direcțiunea Regională a Domeniilor Statului Cluj, până la 15 Februarie a. c.

Director Regional al Domeniilor:
312 *Toma*

Material eftin de edificații

în depozit permanent la

CAROL SZENES

CENTRALA: Cluj, Str. Tunarilor (fost Zápolya) No. 1. Telefon: 131.

FILIALA: Turda. Telefon No. 3

Cine dorește să

vândă ori să cumpere case în Cluj

să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.

316 **Capital societar 30,000.000 Lei.**

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj interește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

Intreprinderea technică „Electrica"

Telefon No. 428. Revânzătorilor Rebat.

Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țevi Bergmann, cilare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în cantitate foarte mare.

In atelierul de maşină

FRAŢILOR PAULINI

din **AIUD,** să accepteză spre reparaţi pentru **fabricile de spirt, maşini economice, maşini de înblătit, motoară, etc.** In magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, maşini de sămănat şi săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roşie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar şi rachie.

Cumpără cu cel mai mare preţ orice cantitate de aramă roşie şi galbină, sau cinc (czink). **Cumpără** şi **vînd** garnituri de imblătit.

311

ANUNŢ! **La Diamantstein şi Moskovits**

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 35
(vis-a-vis de posta Centrală).

A sosit o mare cantitate de paltoane pentru dame. Modele de Paris şi Viena de asemenea, stofe de lână veritabil englezeşti.

Se execută în termen de 24 ore ori ce comandă de paltoane bărbăteşti. □ Cu următoarele preţuri:

1 rând de haine bărbăteşti după măsură . . . Lei 1100·—
1 palton modern pentru domni . . . . . Lei 1000·—
1 palton pentru dame model Parisian sau Vienez Lei 800·—

253

Maşine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, catagolul şi preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER"

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□

148

In Oradea Mare
se predă una
cafenea
cu tot aranjamentul, complect în posiţia cea mai frecventată a oraşului fiind vizitată în special de toţi intelectuali români. — A se adresa la **Samoil Löwy, Cafenea Salon**

LA TINICHIGERIA
LAMPEL ADOLF
145 **CLUJ**
PIAŢA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branşă

Maţari
Stomace (mure)
uscate de viţei cumpără in orice cantitate fabrica de Cheag
„Victoria"
D. Blau & Co.
290 GALAŢI.

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREŢUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarul Infrăţirea.
Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%.

„Intercontinentale"

Soc. Anonimă de Transport şi Comunicaţie fost S. & HOFFMANN,
Timişoara palatul Löffler. Telefon 300.

Intreprinde orice transporturi din VIENA PRIN BUDAPESTA IN ROMÂNIA. Direcţiunea din România în Bucureşti Bulevardul Academiei 4. Filiale române: Braila, Galaţ, Constanţa, Cernăuţi, Olteniţa, ORSOVA, Timişoara.

72

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească", „Banca Agricolă", „Banca Generală a Ţării Româneşti", „Banca Comerţului", „Creditul Extern", „Creditul Technic", „Creditul Technic Transilvănean"** şi **D-l Inginer Constantin D. Buşilă,** s'a înfiinţat o Societate anonimă română cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

cu un capital iniţial de **20,000.000 lei,** împărţit în 40.000 acţiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce priveşte instalarea şi exploatarea instalaţiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracţiune electrică şi în general toate aplicaţiunile electricităţei, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terţilor, fie în orice fel de participaţiuni:

Primul consiliu de Administraţie al acestei Societăţi este compus din următoarele persoane:

Anghel Saligny, fost Ministru
N. P. Ştefanescu, Directorul General al Băncii Româneşti
I. Calimacki, mare proprietar
Cornelu Bălteanu, Directorul General al Creditutui Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administraţie al Societăţei Căii Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administraţie al Societăţei Anonime de electrice Arad
Constantin D. Buşilă, Profesor la Şcoala Politecnică din Bucureşti.

Societatea a obţinut autorizaţiunea de a funcţiona prin sentinţa No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerţ.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societăţei sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de catre noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuţiunea energiei electrice în oraşul **Arad** şi împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuţiunea energiei elecrice în oraşul **Deva** şi împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** şi **Arad—Maria-Radna,** modern instalate şi exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulţi la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziţiunea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în următoarele condiţiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile şi se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituţiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricola, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Ţarii Româneşti, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica" Soc. Anonimă, Str. Matel Millo No. 2.

Consiliul de administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va vărsa 30% adica: 150 lei de fiecare acţiune plus 30 lei de acţiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administraţie.

3. Repartizarea acţiunilor se va face de către Consiliul de Administraţie.

Consiliul de Administraţie.

Varieteul „Biasini"

Cu începere de astazi Program Nou de remarcat
5 Ramaschoff 5 celebri dansatori ruşi
Kirry and Sidney comici biciclişti.
In curînd Marele Cupletist român
Emil Dumitrescu
în noile sale creaţiuni

77

După spectacol urmează Dans Tabarin cu concursul tuturor artiştilor.

Tipărit cu **maşina** rotativă a **institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.**

Anul I. Sâmbăta 29 Ianuarie 1921 No 135

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Infrăți

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate | 8 pagini 50 bani | Redacția și Administrația: Cluj, Str. Iuliu Maniu No 3. (Etaj II.) Telefon: Administrația No 952, Redacția No 21 | 8 pagini | Abonamente: 1 an . . 120 lei, 6 luni . . 60 lei, 3 luni . . 30 lei

„Unificare lentă"

Ziarele partidului național se ocotesc încă datoare să mai lămurească" din când în când ău inspirata formulă a d-lui Vaida-Voevod: „Ardealul al Ardelenilor." In deosebi, „Patria" ajuns la a patra sau a cincea lămâcire a cuvintelor fostului președinte al Consiliului, cari le altfel, — și „Patria" știe acest lucru tot atât de bine cași noi, — n'au avut alt rost decât acela al unei ieșiri de politician.

Totuși, în urma primirei destul de drastice pe care a avut-o ozinca regionalistă a d-lui Vaida-Voevod, — „Patria" crede nimerit să aducă însprijinul rețelei „Ardealul al Ardelenilor", și o doză ușoară deargumentare doctrinară.

In cadrele silite ale unei asemeni argumentări, „Patria" pune la contribuție numele unui șir întreg de oameni politici sau cărturari, cari „pe rând au susținut o jumătate de veac, dela 1850 și până la 1900, în epoca introducerei în vechiul Regat a instituțiilor europene, că asimilarea lor nu se poate face decât treptat și nu dintr'o dată, cum susțineau intelectualii liberali.

„Iată pentruce, bărbați ca Mihail Kogălniceanu, Alecu Russo, Caragiale, Petre Carp, N. Iorga Aurel Popovici, și alți „evoluționiști", nu pot fi acuzați, după ideia „Patriei" că au vrut răul țării, numai fiindcă au dorit modernizarea ei liniștită și încetă.

Înțelegeți, deci, acum că și d. Vaida-Voevod cu al său „Ardealul al Ardelenilor" nu este decât tot un „evoluționist", care dorește unificarea lentă și treptată fără zguduiri și, — mai ales, — fără emoții! Și, dacă cineva ar imputa aceluiaș d. Vaid -Voevod că formulele sale politice plac prea mult ungurilor din Ardeal, i s'ar putea răspunde că fostul președinte al Consiliului urmează pe inaintașii săi în politica României, cari „au apărat principiul că forma nouă trebuie să se imprime fondului vechi, încet, evolutiv, și nu pe cale revoluționară..."

Așa să fie? Poate d. Vaida-Voevod să se ascundă după vreo doctrină tradiționalistă, ori de unde ar răsări aceasta? In vechiul Regat era vorba, bineînțeles, de prefacerea unei societăți întregi, despre înlocuirea unui meganism de Stat, în totalitatea lui. O mentalitate nouă, care țâșnise din mișcările revoluționare ale Apusului, cerea să se împământenească în mijlocul unor moravuri întârziate. Instituțiuni moderne, neadaptate încă firei și obiceiurilor locului, trebuiau să schimbe în jumătate de veac toată structura politică și socială a unei țări. Oricine va admite că nu ne găsim, în Ardeal, în fața acele aș situații.

Maghiarizarea forțată a Ardealului se datorește mai ales unui sistem de legi care datează de câțiva ani. „Formele", de cari se teme d. Vaida-Voevod să nu le zdrunoine prea tare, nu sunt produsul unui proces de „evoluție", căci nu prin mijloace lente și liniștite au urmărit guvernele din Budapesta desnaționalizarea acestui pământ românesc.

Acestui atentat la caracterul național al Ardealului, care a lăsat destule urme la suprafață, noi să răspundem astăzi cu sistemele evolutive ale unei astfel de unificări care să aștepte, calmă și politicoasă, ca urmele impilării să se decoloreze încetul cu încetul, la lumina soarelui?

N'avem pentruce să respectăm, ca pe o moștenire sacră, haina străină și nepotrivită pe care Ungaria de ieri a aruncat-o în spatele Ardealului românesc. Dimpotrivă. Subt poighița nefirească și supărătoare de până acum, va trebui să țâșnească, cuceritoare, energia românească, înlăturată până acum în chip sistematic din cadrele tuturor instituțiunilor cari au legătură cu viața publică a Statului. Ardealul nu are, din nefericire, instituții de acest fel, în care să domine spiritul național. Abia atunci, s'ar putea ridica obiecția: — „Nu distrugeți fructul unei tradiții și al unor sforțări românești, cari sunt prețioase pentru închegarea unității naționale". Insă, d. Vaida-Voevod n'ar putea arăta, cu toate sforțările pe cari le-ar face un singur așezământ asemănător în care să fi lovit „furca" unificării impotriva căreia să plângă atât de amarnic. Atunci, tot cu atâta greutate s'ar putea spune unde sunt forțele reale și, folositoare, ale Ardealului, ori cât de modeste, cari au fost înlăturate, fie din magistratură, fie chiar din administrație? Cine și-a oferit munca sa, și i-a fost refuzată? In înțelesul acesta, mai strâmt al „Ardealului pentru Ardeleni" cu ce s'au simțit Ardelenii jicniți de „năvala" fraților lor din vechiul Regat?

Sunt în Ardeal așezăminte naționale cari au fost de o mare însemnătate în trecut, și cari au crescut alături de viața de Stat artificială a Ungariei de ieri: Școala și Biserica. Și asupra acestora, guvernele din Budapesta încercase o politică de lovituri de măciucă. „Unificarea lentă" însemnează oare să nu fi asvârlit din primul ceas toate legile d-lui grof Apponyi în focul mistuitor al uitării? Se poate vorbi de o formă nouă care să se imprime fondului vechi, încet, cu grije, sau e la mijloc o crustă străină, impusă cu forța, care nu s'a lipit niciodată de sufletul nostru, și pe care trebuie s'o îndepărtăm cât mai repede?

Se înțelege dela sine, aceasta e în primul rând sarcina intelectualilor și conducătorilor din Ardeal, dar nu poate să fie numai a celor din Ardeal, cari, din pricina trecutului nenorocit nu sunt deajuns, ci a tuturor Românilor de bine, cari pot pune umărul la înfăptuirea acestei opere.

Iată înțelesul în care se pune, într'adevăr, problema evoluției spiritului național în Ardeal, cași în celelalte provincii alipite.

D'Annunziada

Desigur că nu se va putea numi altfel poemul grandilocvent pe care îl va publica în cursul anului editorul ex- dictatorului din Fiume. Căci „Comandantele," retras azi în taina unei case al cărei prag nu'l mai trece zgomotoasa reclamă, se reculege și.... scrie epopeia tragicomicei sale aventuri.

Ni-l închipuim cu greu în liniștea unui cămin în care își dau întâlnirea odihna, meditația și studiul. Și totuși, D'Annuozio se resemnează și pregătește armele unei publicități senzaționale. Odăi de penumbră, somnolente mobile confortabile, prieteneale siestii și visului, subtile parfumuri amăgitoare, un piano deschis, cărți și caete risipite pe mese, buchete de flori grupate îndrăzneț, fotografii de femei vii și de frumuseți moarte, petale sfoliate în cupe întunecate, bibelouri pierdute în colțuri de umbră, o uniformă într'o vitrină, un drapel după o ușă, un pumnal utilizat acum pentru tăiatul paginelor, iată cadrul în care încearcă să tacă și să se odihnească D'Annunzio.

Pe masa de lucru, între cărți cu scoarțe prețioase, se deschide, ca un uriaș fluture alb și negru, un mare manuscris — acel al poemului în lucru — un mare manuscris cu paginile largi acoperite de un scris înalt, ascuțit, pretențios, ale cărui arabescuri par niște semne tainice și ritmice pe albul aripelor. Și ca inscripție pe zid: „Ecce Deus!". Zeul care inspiră sau.... zeul care e inspirat?

„Animatorul" scrie. Lirica-i fantezie poate fi de-acum nefrânată. In fața ei se deschid porți închise, minunate perspective necunoscute și interzise simplilor muritori. „Animatorul" scrie „D'Annunziada". După rândurile arzătoare din „Focul", după paginile înaripate din „Forse che și....", după zbuciumul din „Triumful Morții", Colonelul D'Annunzio pregătește ceea ce crede el, că vor fi strofele eterne din poemul lui Flume, strigătul de apel și de alarmă al unei mulțimi pusă sub apăsătoarea putere a cuvântului.

Puțini oameni, și chiar puțin poeți, au putut avea fericirea, privilegiul, de a atinge un fel de culme a vieței, oprind în plin zbor marea aripă, a destinului. A simți că ai atins o clipă supremă, că ții în mâinile-ți omenești cea mai gravă, mai strălucită, mai luminoasă oră a ta, și a înțelege aceasta, nu numai cu inteligența unui tribun ci și cu conștiința tainică și aproape divină a poetului, a fi pentru un popor întreg glasul „anunțător" al unor zile eroice, a ridica cel dintâi spada, a înflăcăra o mulțime prin scânteieri geniale, acesta fu soarta aproape feerică a lui D'Annunzio. Dacă el s'ar fi oprit la acea culme și fi voit să forțeze prin aventură, rosturile firești, strofele „D'Annunziadei" ar fi putut avea alt ecou decât cel pe care îl presimțim acum.

V. Dr.

Bonurile de 40 la sută

— Un împrumut forțat? —

Ziarele din Ardeal s'au ocupat necontenit în ultima vreme, — și cu drept cuvânt, — de chestiunea achitărei bonurilor de 40 la sută asupra coroanelor schimbate în Septembrie trecut. Știrile au fost felurite, în privința aceasta, și însăș răspunsurile date în Parlament de pe banca ministerială, n'au cuprins totdeauna aceleaș făgăduieli.

E foarte firesc lucru ca populația Ardealului să aștepte cu nerăbdare plata restului de 40 la sută din suma coroanelor schimbate, deoarece în situația de astăzi, numerarul unei întregi provincii fiind redus aproape la jumătate din ceeace se promisese, activitatea gospodărească a instituțiilor cași a persoanelor particulare suferă de o dureroasă anemie bănească. Din nefericire însă, e prea evident că guvernul se simte din ce în ce mai stânjenit de obligația ce și-a luat de a achita până la 1 Decembrie trecut, bonurile de 40 la sută, ajunse la o tristă celebritate a amânărilor repetate.

Iată pentru ce, informații mai proaspete anunță că se intenționează o ușurare pe seama Statului tocmai în vederea împlinirei unui angajament financiar atât de greu pentru visteria publică. Astfel, ziarul unei bănci din Cluj se plânge de perspectiva ca băncile, instituțiile particulare și întreprinderile industriale să fie puse cu acest prilej la contribuția unui împrumut forțat.

Ne așteptam ca guvernul să constate în scurtă vreme, că schimbul coroanelor așa cum a fost făcut, îi va aduce surprizu neplăcute. Astăzi, se afirmă ce stăruință că ministerul de finanțe intenționează să nu complecteze cursul de 50 bani coroana de cât pentru persoanele particulare, celorlalți deținători de bonuri de 40 la sută urmând să li se ofere rentă de Stat în loc de numerar.

Aceasta este recunoașterea, cam tardivă, a chipului defectuos cum s'a efectuat înlocuirea coroanelor cu lei. Noi am spus-o de atunci că Statul se aventurează într'o grea combinație financiară plătind toate coroanele pe cursul de 1 : 2, fără să se facă deosebire între bancnotele de 10.000 lei sau bancnotele suspecte și cele asupra cărora nu există vreun dubiu, fără să se stabilească o scară progresivă, în proporție cu mărimea sumelor de coroane declarate.

Astăzi se caută soluții noui pentru a se remedia ceeace s'a greșit la început. Va fi foarte greu să se evite nemulțumirile. In orice caz, abia acum se vede ce neserioasă era cererea partidului național de a se plăti coroanele pe curs egal cu leul. Iluziile erau mai mari, și dificultățile financiare ale Statului mai grele.

ȘOMAJUL

In Anglia, în Statele-Unite, în Franța, în Germania și chiar la noi în țară, cu deosebire în Ardeal șomajul se întinde amenințător. In fiecare zi o nouă uzină, o nouă fabrică își închide porțile și dă drumul lucrătorilor.

Astfel după datele de până acum, în Anglia ar fi aproape 2 milioane de oameni fără lucru; cam tot atâția în Statele Unite, sute de mii în Franța și în Germania și vre-o câteva zeci de mii în Ardeal.

Să vedem cari ar fi cauza sau mai exact cauzele acestei crize a muncii, care ar părea la început surprinzătoare când ne gândim că sunt atâtea lucruri pe cari războiul le-a nimicit și cari azi trebuesc refăcute.

Scumpetea articolelor, lipsa mijloacelor de transport care îngreuiază schimbul și împiedică circulația bunurilor și a persoanelor, condițiunile valutare dezavantajoase pentru unele state cari din acestă pricină și-au mărginit importul, o greșită politică financiară în unele state, lipsa de capitaluri, modificarea condițiunilor în care se face astăzi munca, iată cauzele cari desăvârșindu-se una pe alta, au dat naștere acestui șomaj în țările industriale. Neputându-și desface nici pe piața internă nici pe cea externă produsele, fabricile și uzinele și-au încetat activitatea.

Dar în această încrucișare de brațe muncitoare cari *n'au ce lucra* sălășluește o mare primejdie. Repercusiunile crizei de muncă nu s'ar resimți numai în activitatea industrială sau financiară. Viața economică ar fi atinsă în organele sale principale.

In proporțiile, pe care, de nevoie, le-a luat în Anglia, șomajul înseamnă o criză socială. Și cine poate să știe până unde ne pot duce consecințele unei astfel de crize.

Dându-și seama dar de primejdia ,pe care o înfățișează șomajul guvernele statelor interesate au luat unele măsuri votând credite pentru ajutoare micșorând numărul orelor de muncă, întrebuințând pe lucrătorii fără lucru în întreprinderile și la lucrările statului. Orice măsuri s'ar lua, în împrejurările de față, criza nu s'ar putea rezolvi definitiv, ea nu va putea fi făcută decât mai puțin acută și prin urmare să aprindă mai puține cauze de primejdie. La noi șomajul nu înfățișează încă o primejdie. Aceasta nu înseamnă însă că guvernul nu trebue să ia măsuri. Și poate, pentruca această criză a muncii nu este nici veche, ca cea din Anglia și nici așa de puternică, dacă s'ar lua măsuri grabnice și înțelepte, ea ar fi înlăturată la noi pentru multă vreme încă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Preoții și Invățătorii

Dacia Traiană cu data de 23 ianuarie publică un articol semnat de preotul Iosif Trifa care are tot dreptul la atențiune.

In trecutul de luptă al Ardealului, preoții și învățătorii au indeplinit un rol de seamă. Munca lor închinată culturei naționale a ținut trează conștiința și iubirea de neam. Au luptat atunci cu toate puterile lor, înfruntând primejdii și prigoniri pentrucă un suflet generos dădea viață muncii lor. Apostoli ai credinței și apostoli ai culturei, ei se întâlneau pe același drum al idealului național.

Nici astăzi când ni-am cucerit pământul robit munca lor nu s'a sfârșit. Pentru consolidarea României Mari ei rămân încă cele mai de preț unelte. Cultura minții și a sufletului ne este astăzi tot atât de trebuincioasă ca și în trecut. Și cum preoții și învățătorii sunt misionarii acestei culturi, suntem datori să le punâ la îndemână toate mijloacele prin care să-și poată îndeplini datoria.

Constată preotul Trifa și facem și noi aceiași constatare că, organele de conducere ale țării n'au avut grijă de nevoile în care se sbate preoțimea și învățătorimea noastră.

„Promisiuni solemne ni s'au făcut destule și de toți ca să putem clădi mereu pe ele datorii de bani".

„Pe învățători i-am auzit și îi auzim pe la toate întrunirile județene și pe toate drumurile plângându-și starea materială".

„Urmările? Sunt nefericite. Zilnic ni-se duc preoții și învățătorii cei mai buni. Se duc în alte părți ca să poată trăi și crește copiii. Mulți din cei cari rămân, apăsați de greutatea vieții, apucă alte căi și ocupațiuni incompatibile și toți simțim că mizeria ne apasă și nu ne lasă a ne putea ocupa în deajuns cu chemările noastre".

„Este un bine acesta? Nu, hotărât e un mare rău, e o primejdie. Dacă în trecutul nostru furtunos „sate cu preoți" și dascăli a fost scăparea noastră, credem că în viitor, cu „sate fără preoți și fără dascăli" om fi mai tari"?

Lucrurile stând astfel, dreptatea cererilor preoților și învățătorilor ca statul să le asigure traiul fiind vădită, iar nevoia de munca lor, pe care țara întreagă o simte ne putând fi pusă la îndoială, statul este dator să ia măsuri grabnice pentru a le îmbunătăți soarta.

In direcția aceasta a culturii poporului nu numai că nu trebue să punem piedici, dar suntem datori să nu cruțăm nici jertfă și nici-o sforțare pentru realizarea ei. Altminteri am purta o grea răspundere.

Notițe bibliografice

Calendarul național al ziarului „America", un volum în excelente condiții de tipar. Redactarea mai slabă, nea ând destulă variație în material și informație cu privire la viața Românilor din America. Totuși, acest calendar e o dovadă mai mult a puterii de viață și organizare a Românilor, cari, oriunde s'ar afla, nu-și uită țara lor mamă.

*

La Lugoj, a început să apară o revistă literară și științifică bilunară, cu numele *Zorile*. Din articolul-program, vedem că revista vrea „să aducă iarăși vechiul entuziasm în mândrul nost' Banat" și mai departe „Noi nu avem nici un program literar. Nu cerem altceva decât ca ceeace ni se prezintă să fie lucrare de talent, indiferent cărei școale aparține".

Vom reveni mai pe larg asupra revistei în rubrica „Citind revistele".

*

Numărul întâi din anul al XV-lea al revistei craiovene, „Ramuri" apare mai bogat, și în privința formei, amintind vremurile bune de înainte de războiu și în privința cuprinsului, grupând în jurul revistei, pe lângă colaboratorii vechi, un mănuchiu de scriitori noi, dintre cari se remarcă d-l *Ion Dongorazi*, cu schițe reușite din viața românească de tecut patriarhal.

*

Au apărut până acum 3 numere din noua revistă brăileană, cu numele: *Din paginile vremii*. Ea urmărește „nu revoluția socială, ci educația individului pentru un progres social natural" și de-aceea, va ajuta „evoluția sufletească spre înțelegerea celei mai adânci estetici, ca un mijloc de a o cunoaște și de a apropia sufletele unei societăți".

*

„Cuvântul liber", Anul II, Nr. 48, continuă publicarea unui material interesant în genere, din care poți culege une-ori scăpărări de talent.

*

„România viitoare", foaie de interes public, educație națională și culturală generală, subt direcțiunea d-lui D. Munteanu-Râmnic, Ploești.

Titlu și program prea vast; mijloacele nu la înălțimea intenției.

Trupa de teatru a Ligii culturale

E o inițiativă lăudabilă, de sigur, aceea a Ligii culturale de a trimete în numele ei, o trupă de teatru, care să dea reprezentații cu repertoriu patriotic. Ne vin chiar unele vești bune despre activitatea acestei trupe. Bunăoară, „Curierul de Vest" din Baia-Mare are o detaliată cronică teatrală în numărul de anul nou, în care se vorbește cu mult entuziasm de reprezentațiile date la Baia-Mare de această trupă, în zilele de Crăciun.

E atâta nevoe de teatru românesc în orașele de provincie și la sate, încât lumea de-acolo e bucuroasă cu or'ce li s'ar da. Și numai așa ne explicăm entuziasmul cronicarului dela „Curierul de Vest"

Dintr'o idee așa de frumoasă Liga culturală face, în aplicarea ei, un abuz de încrederea, de care se bucură mai ales în Ardeal această veche asociație națională. Cunoaștem așa zisa companie de teatru, având ca protagoniști pe soții Armășescu. Ei singuri, actori de mâna a treia și arare ori, cu „grațiosul concurs" al vr'unui tinerel, debutant sau amator în teatru, nu pot avea pretenția de a duce la bun rezultat marea misiune, ce și-au luat

Arta peltică a d-lui Cămărășescu și soției sale nu vor ține la înălțimea cuvenită prestigiul teatrului românesc; avem tot respectul pentru munca desfășurată de dânșii, mai ales dacă e, cum se spune pe-alocuri, în oare-care măsură desinteresată și nu învinovățim decât pe conducătorii Ligii, pentru că le dau o sarcină, care depășește puterile lor.

Ne îndoim însă că munca lor ar fi desinteresată, fiindcă la reprezentațiile ei, se plătește, „trupa", — slavă Domnului! — e foarte puțin numeroasă și nu ne vine să credem că Liga culturală va fi încasând ceva. Cheltuieli cu repertoriu iar nu sunt — și aci nu e numai un mic păcat al acestei organizații de teatru, dar e o adevărată și tristă batjocură.

Avem câte-va piese bune patriotice și de aceea nu ni-e îngăduit, când vrem să facem cu teatru o propagandă națională, să recurgem la ciurucuri străine prefăcute și adaptate — Dumnezeu știe cum — de autori anonimi sau să montăm pe scenă încercări stângace, ca piesa „Cercetașul", de însăși d-na Calomeri, alias Armășescu.

Pentru o operă cu scop mare nu se fac înjghebări așa de șubrede, cari pot mulțumi un timp până când nu vad ceva mai bun, e câțiva provinciali naivi, dar cari compromit, nu slujesc cauza.

Și-ncă ceva: ceace se face în numele unei asociațiuni întregi, nu trebuesc puse în socoteala unui singur om — nu e drept și nu e frumos, așa că laudele ditirambice aduse d-lui Iorga, cu prilejul acestui sărăcios turneu artistic, mai mult îi strică de cât îi folosesc. Nu vrem să credem că în locul Ligei culturale, care avea mijloace să organizeze un lucru mai serios de cât trupa Cămărășescu, vina revine numai d-lui Iorga, care printr'un capriciu, s'ar fi substituit, în chestiuni cu răspundere generală, vechii și marei asociații culturale, al cărei președinte e în momentul de față.

N. G.-T.

Condițiunile de admitere pentru străini la Universitățile din România

Conform instrucțiunilor biroului de informațiuni pentru studiile Academice în Berlin, condițiunile de primire pentru străini la universitățile germane s'au modificat după cum urmează.

Studenții trebue să înainteze cererile, prin reprezentanți germaniei în țările lor, universității la care vreau să fie admiși, dacă s'a sosește răspuns favorabil, acest răspuns serveș e totodată și ca document de liberă călătorie în Germania. La cereri se vor anexa următoarele documente: 1. Un certificat că solicitantul este îndreptățit de a cerceta o Universitate precum și un certificat, că studiile de până acum sunt egale cu bacalaureatul german. 2. Un certificat, că solicitantul posedă în deajuns limba germană; Universitatu germană însă își susține dreptul unui examen. 3. Un curiculum vitae. 4. Un atestat că solicitantul posedă mijloacele materiale necesare pentru a studia.

ECOURI

Incetarea apariției unui vechi ziar german.

Ziarul cotidian „Gothaische Zeitung", unul dintre cele mai vechi, ziare germane și-a încetat apariția cu începere dela 31 Decembrie 1920, după o activitate neîntreruptă de 229 ani. Inainte de războiu a aparținut partidului național-liberal de dreapte, iar în ultimul timp a luptat pentru programul poporal. Până în anii din urmă a apărut în editura Friedrich Andreas Perthes.

Reclădirea teatrului din Timișoara

„Temesvarer Volksblatt" publică în numărul său din 21—I. o propunere pentru reclădirea teatrului din Timișoara.

Proectantul vrea să înlăture prin această reconstruire lipsa de lucru, și pe de altă parte ne fiind consiliul orășănesc în stare de a procura fondurile necesare pentru un edificiu așa mare, propune formarea unei Societăți pe acțiuni, care cu ajutorul intensiv al statului și orașului ar putea da soluție acestei probleme. Teatrul ar reveni după 15—20 de ani proprietatea orașului în așa fel, că acțiunile să fie în acest termen rescumpărate de către oraș.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

„Propaganda bolcevistă"

de **Virgil I. Bărbat** prof. universitar.

Din când în când se vorbește și la noi de propaganda bolșevistă, dar totuș de cele mai multe ori ai impresia că nimeni nu crede în ea: s'a zis chiar, că n'ar fi vorba de cât de o sperie toare, pe care guvernul o întrebuințează atunci când își simte situația clătinându-se.

In ce măsură lucrurile stau într-un fel sau altul în țară, noi nu o putem ști. Fapt sigur însă este că propaganda bolșevistă este o realitate, dacă nu la noi, dar aiurea cel puțin și un scriitor francez, Jeane Maxe, îi consacră un studiu de vre-o 30 de pagini în numărul de la 1 Ianuarie curent, al revistei *„Mercure de France"*. Jeane Maxe nu se ocupa atât, bine înțeles, de amănunte, de banii veniți din Moscova pentru cutare persoană din apusul Europei, sau de partea avută de bolșeviști în cutare mișcare muncitorească din Anglia sau de aiurea. Dar el stabilește până la evidență, cu documente de-ale bolșeviștilor chiar, următoarele puncte:

Intâi, un cuvânt despre misiunea cu care se crede învestită revoluția din Rusia. Internaționala comunistă, înființată în Martie 1919, la Moscova, avea drept scop, după cum ne spune președintele ei, Zinovief, să fie *„mai ales o societate de propagandă comunistă. In 1920, ea va deveni o asociație muncitorească de luptă, care va organiza asaltul direct al fortăreței capitalismului."*

Trecând la tactica întrebuințată de bolșeviști ruși în opera lor de propagandă, găsim două tendințe caracteristice: pe de o parte, ei caută să-și adopteze propaganda lor condițiilor locale din fie care țară, iar pe de altă parte ei caută să lovească burghezia europeană definitiv, atacând-o în colonille ei.

Așa, oprindu-ne deocamdată la primul punct, în Franța, care a fost ceva mai mult ca alte țări, terorizată când de datoriile Rusiei și când de „ideile" acestui colos, Lenin și Trotzky sunt mai mult sau mai puțin autoritari. Delegații francezi, trimeși la congresul de la Moscova, au fost întrebați, între multe alte lucruri:

In favoarea Rusiei, vă ați mărginit la manifestații de ordin parlamentar. Vați gândit însă la organizații nelegale?

Veți vota creditele de războiu în timp de pace?

Le veți vota în timp de războiu? chestiuni care arată, zice Maxe, în ce măsură bolșeviștii pretind să se amestece în treburile interne ale altor țări?

Cele constatate în Franța, nu par totuș de natura să satisfacă pe nerăbdătorii dela Moscova. De aceea Zenovief scria la 6 Iulie, 1920 că: *„în Franța nu avem încă nici o organizație comunistă propriu zisă"*, iar ceva mai încolo: *„va trebui, cu orice sacrificii, să organizăm în Franța un partid comunist"*. Lucrul acesta este, după părerea congresului dela Moscova, *„o chestiune de viață și de moarte pentru proletariatul francez!"*

In Italia cea vie, Moscoviții sperau o trecere mai repede la „fapte". De aceea ei anatemizau în mod public socialiștii repremiști italieni și aplaudau secheștrarea fabricelor de către muncitorimea italiană.

... *„lupta decisivă se apropie. Italia va deveni un stat sovietic, iar partidul italian un partid comunist"*.

Și tot aceeaș tactică oportunistă pretutindeni. Nu vom mai spune decât câteva cuvinte despre Anglia, înainte de a trece la o altă ordine de idei.

In Anglia sunt atotputernice, cum se știe, sindicatele profesionale, care *nu sunt socialiste*. A vorbi aici ca în Franța sau Italia ar însemna să nu fi ascultat; ar însemna chiar să ai țara întreagă contra ta. De aceea congresul din Moscova este de părere să se *„meargă alci până la unele compromise"*, pentru ca să se păstreze posibilitatea de a se forma, în mijlocul sindicatelor existente, *câteva centre de comuniști*, dela care să pornească apoi influența asupra maselor.

Dar, zic bolșeviștii, capitalismul european și mai mult decât oricari altul, cel englez, nu trăiește astăzi mai departe decât grație colonilor, care oferă materii prime și piețe de desfacere sigure. Să lovim deci, trag ei concluzia, capitalismul modern, luându-i colonile. De aci marea propagandă întreprinsă de Lenin și ai lui în Asia, Africa și America. In această nouă propagandă, bolșeviștii au dat iarăș dovadă de mult oportunism. Așa, în India, ei caută să convingă pe țărani, că ei nu duc lipsă de pământuri decât de atunci de când au venit Englezii în țara lor și încearcă în chiar acesta să dea revoluției sociale, propagate de ei, un colorit național, la modă de un timp încoace și printre asiatici.

Cronica politică

Alegerile parțiale, care vor avea loc și la București pentru locul de senator, dau prilejul unei lupte electoral însemnate.

Indeosebi pentru București lupta se dă mai aprigă. Sunt trei candidați, unul în persoana d-lui Pompeiu, al guvernului, adică al tuturor falsurilor și ingerințelor pe care le poate comite d-l Argetoianu, unul al tuturor demagogilor, de or'ce nuanță, în persoana d-lui Dobrescu, decanul baroului de avocați, care, după cum se știe, după ce a pornit o înverșunată prigoană contra avocaților rămași în teritorul ocupat, în aceași calitate de decan, a apărat la curtea marțială pe socialiștii revoluționari; iar cel de-al treilea este d-l Vintilă Brătianu. care în numele politicei economice românești și a programului partidului național-liberal de independență desăvârșită înăuntru și în afară, ca și pe paza muncii ce-o desfășoară neobosit pentru economia națională, combătut cu înverșunare de toți străinii, înstrăinații și demagogii, s'a decis totuși să înfrunte toată dușmania pentru a educa corpul electoral.

De altfel, lupta ce se dă acum, cu atâtea forțe unite, de către toată presa străină plătită de Marmarosch Blank, ca și de toți demagogii, contra d-lui Bratianu, poate să constitue pentru cei cari încă nu sunt convinși de acțiunea nefastă a consorțiilor străine și a politicei de înstrăinare a avuției naționale, cel mai bun prilej de convingere.

Că vor avea alegătorii capitalei, majorați de către miile de muncitori rătăciți de Moscovici și alții, tăria de a nu se lasa târâți la vot contra conștiinței lor, aceasta nu se poate ști, în orice caz pentru pregătirea vremurilor de conștinciositate în exercitarea sufragiului universal, candidatura d-lui Vintilă Brătianu, apare ca o acțiune precursorie și educație.

Mulțumiri regale

La telegrama de omagiu trimeasă M. S. Regelui decâtre Congresul ziariștilor români din Ardeal, s'a primit următorul răspuns.

D-lui Președinte al Sindicatului Presei Române din Ardeal.

Palatul regal, București 24 Ianuarie. „Din înalt ordin am onoare a vă ruga să transmiteți tuturor membrilor congresului ce prezidați cele mai calde mulțumiri ale Majestații Sale Regelui pentru sentimentele patriotice ce ați exerimat în telegrama D-voastră".

Mareșalul Curtei regal, general de divizie adjutant Angelescu.

Citiți „Infrățirea"

„O necuviință"

Șeful vizat în articolul apărut sub acest titlu în „Infrățirea" din 23 Ianuarie 1921, a luat o atitudine, care ne îndeamnă să destăinuim, că d-sa, în scandalosul caz descris în „O necuviință", a avut purtarea demoralizatoare de a scuza pe vinovați, în special pe oficiantul, care după ce jicnise preotul, susținuse, că în Ardeal s'ar afla pe pământul Ungariei — certând pe oficianții români, cari au intervenit în această chestie.

Am știut, că: „citind articolul, îi va fi mai ușor d-lui șef să se hotărască a-și îndeplini datoria". Și ... întradevăr: efectul obținut a fost deadreptul miraculos! Șeful și-a schimbat dintr'odata și, ca prin minune, părereă și ... a luat măsurile cuvenite ...

Suntem bucuroși să constatăm, că am obținut resultatul dorit.

C. I. C.

„AFACEREA" SOCIETĂȚEI METANUL

(Răspuns D-lui ing. Vasile Lazăr)

Domnul inginer Vasile Lazăr, directorul uneia din cele 18 bănci ardelene, care vroiau să înființeze „Metanul" și să fericească Statul cu cunoscuta propunere de concesiune, analizată în „Infrățirea" Nr. 127, căutând să răspundă în locul d-lui Osvadă, scrie un lung articol de fond în „Voința" din 23 Ianuar 1921. După literele enorm de mari ale titlului, credeai că se ocupă cu o chestiune de cea mai mare importanță pentru toată țara, pe când în realitate totul se reducea la o *învârteală a „grupului economic din Cluj"* demascată de noi, tocmai, câud se așteaptă mai puțin. Durerea cauzată inițiatorilor afacerei, prin această demascare, îi fac să-și strige amarul în articole cu titluri de o șchiopă și cu două rânduri de subtitluri!

Sunt lucruri, uneori atât de simple, de crezi că ori ce om poate să le priceapă. Așa dacă propui cuiva o afacere și îi oferi o sumă, apoi în urmă cauți prin alte căi să-i iei banii înapoi, ba încă să-ți mai rămână dator pe vecie, între oameni normali se cheamă *pungășie*, cu toate că alții o pot numi *„afacere"*.

In articolul din „Infrățirea" am arătat că ceia ce pretinde societatea Metanul dela Stat este mult mai oneros decât ceia ce a avut îndrăzneală Germania, atot puternică, să inpună în 1915 Ungariei. Domnul Lazăr vrea să dovedească că *„afacerea Metanului"* este în ori ce caz mai favorabilă pentru Stat decât *„afacerea Societății Ungare de gaz"*. Pe noi, dacă o *„afacere"* este de soiul celor amintite mai sus, ne interesează mai puțin diversele ei gradații. Cu părere de rău, însă trebue și pe mai departe să mențin afirmațiunea, că Metanul a întrecut în ingeniozitate chiar pe Deutsche Bank.

Domnul Lazăr recunoaște că valoarea inventarului Statului „de fapt face 800000 coroane" valută normală. Valoarea de cumpărare ar fi azi cel puțin 20 milioane lei, de oare ce inventarul constă în cea mai mare parte din tuburi de oțel și conducte, materiale a căror preț a crescut cel puțin 25 până la 30 ori. Dacă adăugăm la această sumă și valoarea imobilelor din Cluj, evaluate azi la minimum 2 milioane, ajungem la concluzia *că valoarea aportului Statului, excluzând deocamdată sondele sale, este astăzi cel puțin de 22 milioane lei, cum și d-l Vasile Lazăr pare a recunoaște.* Așadar, pentru sondele Statului și încă pe deasupra, pentru cedarea dreptului său de monopol, atât pentru gaz cât și pentru petrolul, ce se bănuiește că se va găsi (unii afirmă cu siguranță), Metanul oferă 18 milioane lei, odată pentru ..... 99 de ani!

Dar se ne întrebăm cât gaz metan trebue să vândă această societate ca se poată plăti acești 18 milioane lei? Va înțelege cred, d-l Lazăr dacă voi face socoteala pe baza prețului de vânzare cerut de societatea Metanul și deasemenea numai pe baza cantităților de gaz vândute astăzi de la sonda Nr. 2 din Sarmășel, toate celelaltte lăsându-le deocâmdată la o parte.

Numele fabricelor sau modul de întrebuințare	Cantitatea consumată anual, mc.	Preț unitar al Metanului lei	Venit brutto anual Lei
Fabrica de cement Turda	20.000.000	0.45	9.000.000.—
„ Solvay Uioara	15.000.000	0.45	6.750.000.—
„ Solvay Turda	5.000.000	0.45	2.250.000.—
Gaz pentru încălzit casnic	3.000.000	0.72	2.160.000.—
Gaz pentru mica industrie	1.000.000	0.54	540.000.—
Gaz pentru mare ind. Turda	3.500.000	0.45	1 575.000.—
		Venit brutto	22.275.000.—
Regia actuală	500.000 lei		
Amortizarea a 2 sonde, anual	1.500.000 „		
Diverse	275 000 „	Cheltueli	2.275.000.—
	2.275.000 lei	Venit netto	20.000.000.—

Vedeți deci singur, domnule Lazăr, unde este morala *„afacerei"? Metanul plătește Statului restul de 18 milioane lei chiar din primul an de funcționare, așa că* îi rămâne gazul metan și eventual și petrolul din toată Transilvania (exceptând deocamdată teritoriile Societății Ungare de gaz) gratis pe tot timpul de 98 de ani.

Intelegeți, acum, Stimate Domnule Specialist, de ce nu pot numi această *„afacere"* de cât așa cum am numit mai sus?

Mă întreb dece dumneata când ai fost șeful serviciului de gaz al Statului în Cluj nu ai aparat tot așa de bine interesele Statului, cum aperi interesele societății Metanul și dece nu ai dat Statului un tarif de gaz așa de ridicat, macar pe jumătate, cum ceri pentru creațiunea d-voastră? Dacă faceai astfel, ar fi câștigat ceva și Statul Român nu numai fa rica de ciment din Turda, bună oară?

Și totuși ce frumos știți să scrieți d-voastră, domnule Lazăr? „La aceasta (adică înbogățirea Țării? NR.) vom ajunge numai dacă va sta fiecare la locul său și dacă vom lucra în mod cinstit având în vedere înainte de toate interesele Țării și public, etc., etc". Vorbe, vo be și iar vorbe, care mai de care mai frumoase, nu-i așa?

Domnul Lazăr, angajându-se în discutarea avantajelor mari ce le oferă Metanul Statului Român, spune textual: „Față de aportul acesta care îl cerem noi Statului (20 mil. lei NR.) noi ne am angajat că vom studia și cerceta toate ținuturile necunoscute din Banat și părțile ungurene, ținând în continuă lucrare 2 aparate de sondaj, etc. etc." Și continuă mai departe tot în aceiași ordine de idei, în modul următor: „Statul maghiar făcea în regie proprie cercetările pentru gaz, cheltuind 5 până la 800 mii cor. anual, care sumă în valuta de azi ar da cele 20 milioane lei ale inventarului cerut de noi. Și atunci când noi ne obligăm anual la cheltuiala acestei sume (?? NR.) cred că nu este mult, când noi odată pentru totdeuna cerem de la Stat pentru sarcina de care îl degajăm (cât sacrificiu! NR.) numai atât cât ne costă pe noi într'un singur an obligamentul nostru." Așa grăita domnul Lazăr!

Dar, mai întai, stimate Colega! cum ai ajuns anual la o cheltuială de 20 milioane lei, când mai sus singur declari câte obligi numai la facerea a 2 sonde? De când costă o sondă 10.000.000 lei? Știam ca o sondă revine, chiar azi, când toate sunt enorm de scumpe, la cel mult 1.500.000 lei.

Chiar dacă Metanul s'ar obliga nu numai la facerea de 2 sondaje anual ci la 4 s'au chiar 5 — cum făcea Statual maghiar — și tot are de unde, când numai de la sonda Nr. 2 din Șarmășel va câștiga, fără nici cea mai mică muncă sau rizic, 20 milioane pe an. — Și apoi, după ce dreptul de Monopol vă revine gratis pe 98 ani și încă pe deasupra un venit anual destul de frumușel, a-ți mai dori, poate, ca Statul să facă, ca pe vremea ungurilor și toate cercetările pe socoteala sa, chiar pe terenurile cedate d-voastră? Curat vorba românului: Dămi doamne, pară mălăiață în gura lui nătăfleață. Nu-i așa? De aceia domnule Coleg, când d-voastră oferiți Statului aceia ce îi oferiți un blid de linte, cum spuneam în Infrățirea, iar că mărgărintarele, de care vorbiți d-voastră, le ați ascuns așa de bine să nu le găsească de cât ... Metanul.

Domnul Lazăr vrea să restoarne afirmațiunile mele, cu același succes ca până acum și în alte puncte. — Așa d-sa spune textual: „Fapt e că sondele de la Șărmășel cu escepția sondei Nr. 2 fără construire de compresor nu să pot întrebuința." Să vedem ce însamnă că o sondă este bună de întreb înțare. O sondă de gaz poate fi întrebuințată în 2 moduri și anume: sau legând-o la conductă de distanță, în caz ce are presiune mare, sau vânzând gazul ei chiar la fața locului. Cum în conducta pentru Turda presiunea este de 12 atmosfere, ori ce sondă din Șarmășel ce va avea peste această presiune macar câte va atm. mai mult, chiar 3 până la 4 atm. este apta a fi legată la aceasta conductă. Cred că până aici suntem de acord, domnule Lazăr? D-voastră afirmați ca Nr. 2, singură, poate fi legată fără compresor, așa că ar rezulta deci că nici o altă sondă, de acolo, nu are presiune așa de mare. Dar unde ați lăsat atunci celelalte sonde și anume Nr. 7, 10, 11., 14 și 15 a căror presiune este peste 20 atm? Cum se poate ca d-voastră, care știți așa de bine pe de rost câte sonde a primit societatea ungară de gaz și nu ați uitat să enumărați

---

Bolșeviștii caută așa dară să utilizeze toate nemulțumirile și revendicările locale, altoind pe ele idea revoluției comuniste. Ei recunosc de altfel că nu a fost grevă, de exemplu în ultimii doi ani, de care să nu se fi folosit ei sau, mai mult, pe care să n'o fi provocat ei, iar aceasta în lumea întreagă. *„Zinovief recunoaște că chiar idea marei greve dela 21 Iulie 1919, venea dela conmisarii bolșeviști, cu scopul de a salva comunismul din Ungaria".*

Dacă ne întrebăm acum, cui se adresează bolșevici, găsim pe evrei, — *„poate,* zice Maxe, *că se va dovedi într-o zi, că evreii sunt aceia, care au răsturnat pe țar"* —, care 'și făcuseră la un moment dat, prin marea lor influență, pe americani să se declare pentru Rusia sovietelor; în afară de evrei, bolșevicii se adresează *„țăranilor și lucrătorilor ignoranți"*, — cuvinte dintrun raport bolșevist —, cărora li se făgăduește totul, anunțîndu-li-se, în termini apocaliptici, spiritul civilizației actuale și venirea unui fel de paradis comunist. *„Proletariatul mondial, zice un comunicat bolșevic, este în ajunul unei lupte decisive... ceasul hotărîtor se apropie. In curînd... clasa muncitoare va avea să dea o serie de lupte crâncene, cu armele în mână".*

Nucleul armatei liberatoare va forma armata roșie din Rusia. „Decretul prin care se instiiue armata roșie (1 Ian. 1918), o consideră drept *„o armată internațională și care va servi drept sprijin pentru viitoarea armată socialistă a Europei".* Armata aceasta va asigura victoria Rusiei sovietice, în dosul căreia și subordonației, stând toate celelalte state bolșevișteLenin a declarat apoi, că el dorește să *„dicteze voința sa întregei Europe".* Prin soviete deci, la un nou țarism!

Va fi acesta mai puțin dăunător de cât cel trecut? Iată o întrebare la care popoarele apusene par închinate să dea tot mai mult un răspuns negativ. Franța țărănească dă afară din învățământ pe profesorii cu tendințe comuniste: Italia, după o încercare de câteva zile, renunță la experiențele comuniste din fabrici; muncitorimea engleză rămâne credincioase spirtului ei evoluționist și America însfârșit dă peste granițe 50.000 de indivizi suspecți ce au idei bolșeviste. Dacă Rusia cea anarhică își prepară așa dară, armata ei roșie, restul omenirei, omenirea civilizată, apusul își inventariază forțele lui sufletești, elimină puținele elemente bolnave, înlătură unele scăderi și așteaptă în liniște furia barbară din răsărit.

Sfârșim cu cuvintele, cu care Maxe încheie articolul său: *„Incurând evenimentele interne vor obliga pe fiecare să ia poziție... pentru ordine sau pentru dezordine. Noi așteptăm această confruntare hotărâtoare în liniște, încrezători în destinele Franței, în bunul simț și energia Francezilor și convinși fiind că nu va exista siguranță în lume atâta vreme cît va subsista guvernul sovietelor".*

ici pe aceia care şi azi este în adân ul pământului, scufundându-se chiar când o construise Statul maghiar, să uitaţi toçmai sondele de la Şărmăşel, care toate sunt încă şi azi deasupra pământului şi vor mai rămâne mulţi ani să fericească societatea d-voast ă Metanul, dacă Statul ar fi admis afacerea ce i-aţi propus?? Am afirmat că *a ţi cerut dela Stat sondele dela Şărmăşel, din care II (unsprezece) sunt bune de întrebuinţare imediată* Da, stimate Coleg, a a este, cu toată supărarea d-voastră. Căci nu numai că aveţi acolo, afară de sonda Nr. 2 încă alte 5 sonde cu presiunea peste 20 atm., dar 4 sonde din ele şi anume Nr. 7, 10, 11, 14 sunt deja legate cu conducta de presiune, deci pot servi ori când de rezervă şi fără compresor. Restul de 5 sonde, până la cifra stabilită de mine, îl formează sondele Nr. 5, 6, 8, 9, şi 12, care deşi au presiune mai mică de cât presiunea conductei şi cu toate că, fără de compresor, nu pot servi pentru Turda, totuşi sunt multe întrebuinţări imediate la care pot servi foarte bine, pe loc chiar în Şărmăşel. O re domnul Lazăr nu a aflat încă, până acum, de petiţia confratelui său „Co vinul", tot un copil al Grupului economic din Cluj şi care cere dela Stat să-i procure, în Sărmaşel, nu ştiu câte zeci de mii de metri cubi de gaz pe zi? Chiar dacă, nu avea cunoştinţă de această cerere şi nici de celelalte cereri de acelaşi gen, şi totuşi ca specialist, cum se afirmă din ce în ce mai mult, având curajul să-mi deia îndrumări şi tot trebuia să ştie că sondele cu presiune sub 12 atm. tot sunt bune la ceva!

Vrând măcar într'un singur punct, cel puţin, să nu rămâie de ruşine, faţă de Deutsche Bank, domnul Lazăr argumentează, probabil, aşa: Bine, am pretins noi, „Metanul", dela Stat toate sondele dela Şărmăşel, dar ce, oare Deutsche Bank nu a primit 8 sonde?? Şi dacă, dânsa a forţat mâna Statului, de ce să rămân eu mai pe jos?? Nu fi aşa, că asta Vă este scuza D-voastră? Aşi fi vrut, măcar, în acest punct. adică în chestiunea sondelor soc. ung.. de gaz să Vă pot da dreptate, dar sunt forţat a Vă readuce la realitate. În adevăr, în Infrăţirea am afirmat, că *Deutsche Bank nu a primit nici o sondă productivă.* Asta însamnă că, deşi i s'au şi ei câte va sonde, dar toate la un loc nu p oduceau aproape nimic. Oare puteţi d voastră, stimate Coleg, să comparaţi sonda Nr. 2 din Şărmăşel, dorită atât de mult de Metanul, şi care azi produce peste 200 de mii metri cubi zilnic cu toate cele 8 sonde, enumărate de d-voastră şi care. la un loc, nu produceau Societăţei Ungare de gaz nici 10.000 mc? Aşa că veţi înţălege, probabil, de ce comparând importanţa sondelor D-voastră cu cele primite de Soc. ungară de gaz, am tras concluzia că dânsa nu a primit nici o sondă productivă. Când luaţi peana sa combateţi un articol, cetiţi bine ce scrie în el, căci altcum daţi ocazie adversarului, mai ales atunci când este atacat, să vă dovedească cu cifre că spuneţi intenţionat date false. Vedeţi, cum singur vă ţintuiţi cu cifre!

Domnul Lazăr să plânge că insist numai asupra unei clauze din cele 2 clauze, propuse Statului de Metanul pentru a obţine prelungirea Convenţiei peste terminul prim, cu încă alţi 24 ani. Dacă vroiau să evite aprecieri defavorabile, nu aveau de cât să nu o propună. Dacă au propus-o, să vede că le-a convenit şi atunci să-mi dea voie să o discut, cu toate că doare analiza mea. Argumentaţia Domnului inginer Lazăr, de ce Metanul se obligă la investiţiuni numai de 1½ cât este capitalul său iniţial, în loc la investiţiuni de 5 ori, cum era obligată societatea ungară de gaz, este cât se poate amuzantă. Caci să vedem *ce spune textual colegul meu?* „Când am luat în alternativă a doua, am făcut-o în credinţa, că în Ţara noastră, valuta se va urca în scurt timp, etc., etc., etc." Cum i-ar părea domnului Lazar dacă D-sa ar vinde cuiva un lucru şi acela i-ar spune: uite, scumpul meu Domn, îţi dau D-tale în lei mult mai puţin de cât îmi ceri, pentru că . . . valuta se va urca în scurt timp?!! Nu-i aşa că, chiar dacă respectibilul l-ar încânta cu fel de fel de laude la adresa bogăţiilor Ţărei, aşa cum face domnul Lazăr, în articolul său, tot acelaşi domn Lazăr l-ar da, cel puţin, pe uşă afară?? Deosebirea între concepţia d tale, stimate Coleg, şi a celorlalţi oameni, care nu fac parte din Grupul D-voastră economic din Cluj este că, pe când noi dorim ca Statul să tragă folos pentru toată comunitatea din eventualitatea rădicărei valutei, D-voastră căutaţi să vă înfrupaţi singuri!

Dar domnului Lazăr nu îi este destul să combată, cu atâta inteligenţă cifreie mele, vrea să fie şi ironic fin de tot! Aşa D-sa ar vrea să „ne lămurească dl. Motăş asupra beneficiilor, care le dau Statului societăţile petrolifere din valea Prahovei" şi mai departe „cine sunt paraziţii Ţărei, M tanul, care dă Statului, fără ca să aibă cel mai mic rizic (Metanul, nu Statul NR) a treia parte din venit, sau capitaliştii d-lui Motăş, care aruncă Statului ca şi unui cerşitor câte o coajă de pâine?"

Bine, dacă doreşti lămurire, *atunci tot D-Voastră Metanul sunteţi paraziţii.* Stiţi, Domnule Lazăr, pentru care motiv? Pentru motivul, foarte simplu, că în Regatul vechiu societăţi e petrolifere nici nu ţin în arendă terenurile Statului, ci au teren de la particulari. Aşă să dărămă baza întregului D-Voastră articol.

Mă mir că D-Voastră, specialist în această chestiune, nu cunoaşteţi că în Regatul vechiu nu este monopolul petrolului. Dacă este însă o societate de creaţiune recentă, căreia s-a dat în concesiune unele părţi din terenurile petrolifere ale Statului, acesta este societatea J. R. D. P, creată de d-l Tăslăuanu al D-Voastră, unul din fruntaşii grupului D-Voastră economic din Cluj. Intrebaţi-l, aşa dar pe el, sau pe ai lui şi veţi afla. — Specialişti în concesiuni oneroase pentru Ţară sunt promotorii D-Voastră, Bontescu & Comp.

Un lucru pot încă să vă afirm. Dacă partidele politice vechi, din România mică, pe care D-Voastră le criticaţi atât de mult în Ardeal şi mai ales dacă Partidul Liberal, care a guvernat cel mai mult timp, s'ar fi *condus de aceleaşi principii de jaf în avered Statului cum vedem că procedează Guvernele oamenilor noi care au urmat în ultimii doi ani* şi datorită cărora s'a inaugurat era concesiunilor scandaloase a *„Reşiţei"; a „Trenurilor navetă"; a „Metanului" „Reconstrucţiei"* etc. atunci să fiţi sigur, stimate Coleg, că nu ar mai fi rămas Statului român nevândut nici un copac, piatră, cădere de apă, teren minier, monopoluri etc.

In România mică de ieri se critica mult şi se fura puţin, acum în era nouă, să fură mult şi doriţi să se critice puţin! Datorit luptei dusă de Partidul Naţional Liberal ca Statul să nu-şi vândă terenurile petrolifere, el azi posedă încă această rezervă enormă, a cărei adevărată valoare de abia acum suntem în stare să a apreciem. Cei din partidele politice vechi, care au procedat cu totul altcum de cât oamenii partidelor noi, te fac pe d-ta să crezi că „nimicesc încă în embrion orice intenţiune de muncă cinstită şi curată", (mai ales curată NR.) Mare îndrăzneală să faceţi declaraţii aşa de ipocrite când a-ţi avut curajul să propuneţi Statului „afacerea cu Metanul".

Inainte de a termina aşi dori să fac încă două constătări. D.-voastră nu găsiţi necesar să explicaţi o misiunea articolului 8 care este în Convenţia cu Deutsche Bank şi unde se stabileşte un period de 6 ani de blocare al acţiunilor. Rămâne atunci afirmaţia mea în picioare, cum că întreaga „afacerea Metanul" a fost facută numai cu intenţiunea speculărei la Bursă a acţiunilor, de unde şi pericolul ca ele să ajungă pe mâinele străinilor. Iărtaţine, vă rog, dacă atunci când D-voastră cereţi concesionarea unui drept de Monopol, în toată Ţara, noi să pretindem *să oferiţi garanţii precise Statului că nu după paravanul D voastră, cine ştie ce interesaţi să pună mâna pe această avere.*

Apoi văd o contradicţie într'un punct între D-voastră şi d-nul Osvadă. Pe când D-voastră afirmaţi că „am condus pertractări în Elveţia", d-nul Osvadă spune „că am tratat la Berlin" cumpărarea acţiunilor societăţei ung. de gaz. Aşi dori să ştiu şi eu, unde am fost, la Berlin sau în Elveţia, adică cine are dreptate D ta sau amicul D tale? Sunt curios să afla şi eu, unde, când şi cu cine am tratat, nu că ar fi ceva de ascuns, dar aşa este ori ce om curios, cred, să afle şi el un lucru ce îl interesează, pe dânsul şi pe care alţii îl cunosc mai bine decât el.

Nu, stimat Coleg, fii pe pace, din graniţele Ţărei nu am eşit să vă tulbur combinaţiile. Ştiu însă de ce D-ta a-i scornit acest voiaj! Vă trebuia un motiv, ori cât de mic, ca să pot fi scos din administraţia soc. ung. de gaz.

Inventând, D-voastră singuri, aceste pertractări, V-aţi crezut şi îndreptăţit să strigaţi în presa D-voastră, împreună cu protectorul D-tale Osvadă, că am „încercat să dau gazul pe mâna liberalilor" că sunt „un simplu agent liberal", deşi nu am căutat nici odată să văd care este calificaţia care îi dă dreptul d-lui Osvadă să vorbească astfel. Trebe să recunosc că sunteţi mai tri în arta inventărei. Pe când eu cunoşteam toate dedesupturile frumoasei D-voastre „afaceri", totuşi nu am crezut necesar să vă atac, iar D-voastră în schimb ca să mă puteţi ataca, cel dintâi, recurgeţi chiar la neadevăruri.

Cred că D-voastră ştiţi, foarte bine, că domnul Tăslăuanu aranjase (decizia Nr. 44195 la 20 Octombrie) înlocuirea mea, dar că numai Tribunalul Alba-Iulia s'a opus la aceasta, luînd în ziua de 15 Noembrie deciziunea următoare: „Hotărîrea Ministerului de Industrie si Comert Nr. . . . nu se ia la cunoştinţă".

Şi arătând motivele acestei decizi nui conchide Tribunalul textual:

„Intre astfel de împrejurări T. n-a putut lua la cunoştinţă dispoziţia Nr. . . . a Ministerului de Industrie, nici n-a putut să recunoască, de administrator-sechestru pe inginerul Vasile Lazăr".

Cine era urmaşul meu, ca administrator de Sechestru a Societăţi Ungare de gaz? Dacă nu mă înşel, mi se pare, chiar un domn inginer Vasile Lazăr, care şi până azi are deciziunea de numire în buzunar şi se uită la dânsa. Cu alte cuvinte eu trebuia să fiu înlocuit, pentru ca în locul meu să vii Dumneta, unul din promotorii „afacerei Metanului", societate care îşi întinsese mâinele nu numai la teritoriile Statului ba încă şi la teritoriile societăţei Ungare de gaz!

Faptul că lovitura D-voastră nu a reuşit, sau cel puţin nu a reuşit până acum, este cauza întregului D-voastră necaz dela Grupul Economic din Cluj şi în aceleaşi timp şi motivul articolelor atât de cuvincioase a domnului Osvadă şi al D-voastră.

Aceasta am avut de constatat, ca să se cunoască pe de o parte cât sunteţi D-voastră de desinteresaţi, când trataţi această chestiune, cât şi pentru că am văzut că înainte de a termina articolul, D-voastră aveţi aierul de a Vă revolta în contra „Egoismul cras personal şi de partid". — Câtă discordanţă, între vorbele şi faptele D voastră, scumpe Domnule Coleg!

25. Ian. 1921. Cluj.

Dr. Ing. C. I. Motăş.

INFORMATII

Direcţiunea generală C. F. R. proectează desfiinţarea trenurilor mixte ce fac cursa Oradia-Mare-Teiuş şi Braşov-Teiuş.

*

La secretariatul ocrotirilor sociale se fac tablourile de încadrare a personalului sanitar,

*

Aflăm pe cale particulară că se iau măsuri contra personalului technic al judeţelor cari se menţin în legături politice cu Buda esta.

*

Secretariatul comunicaţiilor a cerut ca funcţionarii C. F. Particulare să depună jurământul de credinţă faţă de stat.

*

Se atrage atenţiunea tuturor celor ce voesc să călătorească cu preţ redus pe C. F. particulare că legitimaţiile pentru reducere sunt valabile numai dacă sunt eliberate de Direcţiunile C. F. respective şi nu acele a Direcţiei Generale C. F. R.

*

Zilele acestea s'a constituit în Târgu-Mureş asociaţiunea agricultorilor prin a cărei organizare se urmăreşte o înbunătăţire a agriculturei din acel cerc.

*

Prin noua încadrare a personalului C. F. R. din Ardeal b igetul va avea o urcare de circa 40 la sută.

*

Săptămâna viitoare se va fixa noul preţ al cărnei de vită.

*

Secretariatul general al internelor prin o recentă ordonanţă a permis redeschiderea biu ourilor organizaţiilor muncitoreşti.

*

Din ultimul recensământ — nenorocitul recensământ al Ardealului — oraşul Timişoara numără, în afară de studeuţi şi armată, 75.000 de suflete. După naţionalităţi, aceştia sunt; 8000 Români, 27.000 Şvabi 25.000 Unguri, 9.000 Evrei, 4000 Sârbi şi 2.000 alte Naţionalităţi.

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare şi cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime şi familiare. In fiecare Duminecă şi sărbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri şi Müller Poldi.

Mancări reci si calde. Preţuri moderate. Vinuri în ligene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(6) Carol Kassai proprietar.

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

*

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

Cu ocaziunea Congresului Farmaciştilor din Cluj, o parte dintre congresişti au fost găzduiţi la *Căminul studenţesc*; au donat suma de Lei 2320 în folosul studenţilor. Preşedintele Farmaciştilor din Ardeal, d-l M. Somlea, a vărsat această sumă d-lui Administrator al Căminului.

*

„Pischinger" crema parisien Mozert, Crema Nougot, Figaro, Griloage, Mignon, bonboane de chocolată „Gourmond" confiserie specială sunt nemai întrecute prăjitu i. Se află în toate prăvăliile de delicatese, cafenele şi restaurante. 71

*

„UNIVERSUM" inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească. Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 183

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Dea emenea şi apa de gu ă „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Reg le Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. * (46)

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30)

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

ALEGERILE PARȚIALE

— Cuprinsul unui manifest electoral —

In zilele de 30 și 31 Ianuarie vor avea loc alegerile parțiale pentru Senat, în județul Ilfov. In vederea acestor alegeri, candidatul partidului liberal, d-l Vintilă Brătianu a adresat doua manifeste către alegătorii săi, înfățișând pe larg planul de acțiune și ideile pe temeiul cărora solicită mandatul de senator al județului Ilfov.

Manifestele electorale se bucură, deobicei, de o reputație destul de rea, și în bună parte, foarte meritată. E o literatură specială, în care injuriile la adresa adversarului, argumentele personale și violența de expresie, se reunesc într'o armonie perfectă de patimă și neseriozitata.

Satisfacția ne este cu atât mai mare deci, în fața celor două scrisori către alegători ale d-lui Vintilă Brătianu, în care nu găsim decât o serioasă gândire asupra problemelor zilei și un statornic fir conducător în chestiunile de politică generală. Arareori cuvintele rostite în decursul unei campanii electorale se pot discuta cu acelaș folos, ca un adevărat program de muncă. In loc de fraze, d-l Vintilă Brătianu înfățișează soluții.

Fiind vorba de refacerea noastră economică și financiară —, un punct capital al problemelor de după răsboi —, d-l Vintilă Brătianu arată că înainte de a cere altora încredere în noi, trebuie să ne arătăm noi demni de această încredere. Intocmirea unui buget serios, chibzuirea unei politici financiare temeinice pe mai mulți ani, acoperirea lipsurilor printr'o mai dreaptă reformă financiară, și impozitul progresiv pe venit, reducerea circulației monetare prea mari măsuri de regulare a exportului de sporire a producției noastre și de stăvilire a importului lucrurilor inutile, sunt măsuri destinate nu numai de a înlesni traiul Statului și a fiecăruia din noi, dar și de a spori încrederea în afară și deci a banului românesc.

Tot astfel în refacerea căilor ferate prin noi înșine, trebue să vedem nu numai păstrarea neatânărei noastre politice și economice, dar și garanția pentru cei din afară și pentru cei ce au revenit alături de noi, că România Mare este capabilă să păstreze neatinsă moștenirea lăsată de micul Regat de ieri.

Una din primele nevoi este unificarea cât mai repede a Românei, pentru ca pe de o parte Statul să poată stăpâni de fapt iar pe de alta ca desordinea actuală să nu folosească la servirea unor interese secundare sau lăturalnice.

Intocmirea unei Constituți și a legei de descentralizare administrativă trebue să asigure aceasta basele acestei unificări.

Cuvinte înțelepte și inspirate de realitate spune d. Vintilă Brătianu când arată nevoia de a se grăbi înfăptuirea reală a înproprietărirei — începută de partidul-liberal — și când pune pe tapet, cu tot curajul necesar, soluția care să rezolve revendicările economice ale muncitorimei: participarea la beneficii.

Insfârșit, în mijlocul nedumerirei și a situații politice turburi, d-l Vintilă Brătianu se adresează către alegători, cu îndemnuri ca a estea, cari trec de limita preocupărilor de partid: — „Războiul a adus cu osteneală și o destrăbălare care să manifestează și la noi ca în toate țările. Trebue să reacționăm puternic pentra ca ceia ce este trecător, să nu lase urme în firea cinstită a poporului nostru. De aceia ori ce partid de guvernământ, trebue pe lângă pilda dată de sus, să aibă o acțiune puternică de însănătoșire morală și de respect al legalității legată și ea de această însănătoșire. Una din marele nevoi ale timpurilor prin care trecem, este de a încuraja dreptatea, cinstea și legalitatea și de a pedepsi cu hotărâre abaterile de la această cele.

D-l Vintilă Brătianu, judecând cu obiectivitate rezultatele de până acum ale votului universal, nu se poate opri să constcie că a adus la cârma țărei oameni nepregătiți cari fac experiențe pe socoteala intereselor obștești. In acelaș timp, nu se gândește însă niciun moment să nege foloasele apropiate ale unei conștiințe politice sădită tot mai adânc în straturile populare. Judecata cea dreaptă, trebuie să iasă biruitoare.

E cu atât mai demn de reținut însă faptul că se găsesc din când în când oameni politici cari cred că la acest rezultat se va ajunge, nu prin atâțări la ură, nu prin stârnirea elementului pătimaș din sufletul celor mulți, ci prin examinarea înțeleptă și cu judecată dreaptă, faptelor și a mijloacelor de îndreptare.

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, „*Viorelia*“ Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu întrarea bicericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezența.

Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR

Droguist.

Curierul Spectacolelor

Cinema Egyetem:

Joi, Vineri, Sâmbătă: *Acuz I* Partea II.

Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație pentru copii.*: *Maciste Polițist.* dela ora 3 m. p. *Dușmanul moarte.*

Cinema Urania:

Joi: *Colombo.* (Cu Erna Morena.

Vineri: Sâmbătă: „*Din groazele Lumei*“ Tragedie de Prof. Dr. C. Levaditi și E. Gyalui.

Duminecă: *Maciste polifist.*

Cinema Apollo:

Luni, Marți, Miercuri: *Cârciuma Roșie* Dramă polițistă a lui Balzac.

Joi: Vineri: *Dușmanul moarte.*

Sâmbătă, Duminecă: *Colombo*

In chestia Farmaciștilor

Pentru ziarul „Patria“

Pentru ziarul „Patria“ primim următoarele:

In numărul din 26 Ianuarie c. ziarul local „Patria“ publică *doleanțele* Farmaciștilor din Ardeal.

Vom fi recunoscători ziarului „Patria“ și ori căror organe de publicitate dacă vor înbrățișa în mod cinstit doleanțele noastre cu o singură rugăminte, ca cea ce vor publica să fie expresia mărturisită fie chiar și a unui Farmacist numai.

Articolul din „Patria“ nu este scris, nici inspirat de vreun Farmacist, pentru că din fie care ideie sau cuvânt apare *politicianul* de modă *nouă* Farmaciștii au doleanțe multe, dar încă nu și-au scris *memorial* amintit.

Ei cer învățământ complect Universitar în Facultate separată dar nu *Facultate* de *farmacologie*, cum o numește d-l binevoitor.

Invățământul este farmaceutic nu *farmaceologic* . . .

Că majoritatea Fermaciștilor Ardeleni au Doctoratul, da este adevărat, așa prevedea legea maghiară, cum prevede și legea din Regat cu începerea dela 1912. Că sunt Farmaciști cu 6 clase de liceu, este adevărat, dar sunt și cu 4 clase liceale, așa cerea legea sanitară, dar ce are a face una cu alta când e vorba nu de *traiul* Farmaciștilor, ci de *unificarea în vățământului* care va supără atât de tare.

Doctoratul nu este o pregătire în plus, ci o specializare într'o singură direcție, și *doctor*, ori ne *doctor*, toți cei cu diplomă universitară sunt egali în fața legilor, numai în fața redacției stimatului ziar Patria apare *incompatibilitatea de unificare.*

Mai bine ar spune ziarul „Patria“ de a dreptul, că tot ce e din vechiul Regat, sau cari au stat acolo — îi supără.

„Farmaciștii ardeleni protestează contra întroducerei unui singur sistem în Farmacologie...“ Ce o fi însemnând aceasta?

„Farmaciștii cer, ca medicamentele să nu mai fie considerate ca mărfuri comerciale la Transport, ci ca medicamente, ca și la taxare“.

Nu cred că vre-un Farmacist ar putea susține asemeni lucruri, și dacă totuși cineva și-a înaintat doleanțele la st. ziar „Patria“ ar fi de dorit să-și semneze articolul. Cred că toate doleanțele și proectul închipuit al Ardelenilor de feliul cum să face unificarea învățământului nu este altceva decât o politică fără scrupul.

Farmaciștii Patroni din Ardeal nu au dat o strălucită dovadă de maturitate politică, primind *unificarea* cu Colegii lor din vechiul Regat în mod sincer, loial, și fără zgomot, ce rost mai au azi săgețile înveninate?

Președintele
Farmaciștilor din Ardeal,
Banat, Maramures
Farmacist
M. Șomlea.

Cetiți „Infrățirea“

Revista pressei maghiare

— Formula nenorocită —

Declarația d-lui Vaida nu numai că a jignit adânc sentimentul fiecărui român, dar a servit ca un nou argument ziarelor maghiare pentru a proslăvi odiosul trecut și a nesocoti sforțările și jertfele noastre pentru consolidarea și desăvârșirea unirei.

Citind printre rândurile acestor ziare se observă în dată surâsul cinic și plin de ironie al celor cari se bucură și plămădesc speranțe din luptele politice dintre frați. Articolele ziarelor române cari susțin nenorocita formulă „Ardealul al ardelenilor“ sunt reproduse în întregime și însoțite de un comentariu în care-și permit să afirme „iubirea“ și „cinstea“ pe care ne-o păstrau și în trecut.

Ziarul „Ujság“ reproducând un articol din „Adevărul“ adaogă: „Românii, ardelenii nu vor să fie darul de nuntă al oligarhilor din vechiul regat“, apoi: „centralizarea politică fără a face alte considerațiuni se află în fața faptului deoarece în acest timp s'a demonstrat că vechea administrație a Ardealului era cu mult mai bună și mai cinstită decât administrația primitivă transplantată artificial din vechiul regat“.

Dar culmea nesocotirii jertfelor aduse în lupta pentru unirea tuturor românilor o atinge ziarul „Ellenzék“ printr'un comentariu scandalos.

Iată ce scrie gazeta citată:

„Este cunoscut că Vaida Voevod a declarat că Ardealul este al ardelenilor. Acest fapt l'a supărat mult pe Brătianu care afirmă că Ardealul este al partidului bratienist. Ministrul-președinte Averescu, pe de altă parte îl revendică pentru sine. Al cui e în definitiv Ardealul? Se va ajunge ca în decursul discuțiilor serioase, provincia română să fie pusă la licitație. Ofertele trebuesc făcute în plicuri închise și cu următoarea însemnare în colțul stâng: Ardealul îl va primi cel care va promite mai mult“.

Ardealul deci cu tot trecutul, suferințele și visurile martirilor săi este socotit ca obiect de licitație de către asupritorii săi de eri.

Patima luptelor politice se pare că a rupt firul amintirii trecutului și viitorului.

Se dă prea mult uitării faptul că chezășia prezentului și a viitorului nostru stă în bună parte în înaltimea morală a faptelor din trecut și în tăria unei conștiințe naționale odinioară neînvinsă.

Și e cu atât mai trist cu cât aceste discuțiuni dureroase și umilitoare le datorim unuia din foștii luptători ai cauzei naționale care, în vârtejul luptelor politice, n'a știut să-și margineasca ambiția și n'a voit să ne cruțe acest lamentabil spectacol.

Părerea fostului Președinte elvețian Motta asupra federației dunărene

Corespondentul ziarului „N. Fr. Presse“ a avut o convorbire interesantă cu fostul Președinte elvețian d-l dr. Giuseppe Matta. Convorbirea s'a învârtit în jurul situației critice din Austria și în legătură cu aceasta a atins și idea unei federațiuni dunărene. D-l Matta repetă mai de multe ori în decursul convorbirei, că nu vrea să se atribue declarațiunilor sale nici un caracter politic.

Situația economică actuală a Elveției, a spus Președintele, este una dintre cele mai grele, și aceasta în urma valutei prea ridicate. Consumatorii noștri cei mai buni ne părăsesc și ca urmare intreprinderile noastre industriale dau înapoi, iar muncitorii sunt lipsiți de lucru.

Vorbind despre liga națiunilor, d-l Matta a spus că Elveția a fost cea dintâi, care a pus la vot obștesc întrarea în liga națiunilor. Și de data aceasta s'a dovedit, că Elveția preferă să nu se amestece în chestiunile altora. In părțile locuite de Germani s'a luptat pentru abținere însă în general simțământul național a fost jertfit celui de interes public.

Sunt de părerea continuă președintele că nu este bine a trânti interesele comune printr'un cuvânt sunător ca federațiunea dunăreană. Cred că pe terenul acesta domnește încă o întunecime chaotică. Interesele comune de atâtea sute de ani nu se pot delătura ușor, iar înlocuirea lor este foarte grea, sau chiar imposibilă. In ori care direcțiune ar începe să se miște această problemă, Elveția o salută cu bucurie dacă va resulta o consolidare și o împăciuire.

In chestiune alipirei Voralbergului la Elveția d-l Matta a declarat că în a cincea Comisiune care decide asupra primirei Austriei în liga națiunilor, a propus formularea unei clauzule, că dacă Austria ar trece prin o schimbare fundamentală, Voralbergului se i-să rodea dreptul de autodeterminare. Comisiunea s'a considerat necompetentă în chestiunea aceasta și nu a luat nici-o decisiune în această chestiune.

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

In curând va apare Calendarul „Infrățirea“. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealu ui. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Renumita Fabrica chimica „UNIO“ Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

O carte folositoare şi frumoasă

Istoria literaturii româneşti ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se dat ra calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau şi comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante şi de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului şi erau cărţile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărţi a fost în parte părăsit şi înlocuit cu volume de poveşti fantastice sau de aventuri, cari aţâţă curiozitatea, dar denaturează şi îmbolnăvesc simţurile omului — calendarele, care se mai tipăpăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, aşa de cuminte şi de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrăţirea"*.

El e în curs de tipărire şi se poate anunţa de pe acum că va eşi cu totul din cadrul publicaţiilor obişnuite.

Pe lângă peste o sută de clişee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina şi de scriitorii curenţi cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Şerban Başcovici...

Varlind partea literară, vor fi o mulţime de articole semnate de Sextil Puşcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaş, I. G. Duca, Alex Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon...

Toate faptele anului, ce se închee, vor fi trecute în revistă şi comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viaţa Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material şi în bune condiţii de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrăţirea"* va fi cea mai frumoasă şi utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

Firmele comerciale cari au donat obiecte pentru Balul Presei

Publicăm azi lista acelor firme comerciale, cari la apelul Sindicatului presei române din Ardeal, ca să doneze obiecte pentru tombola dela Balul Presei, — au răspuns în mod foarte generos, — unii comercianţi donând chiar câte 20 de obiecte în valoare de sute de lei.

Adresăm şi pe calea aceasta mulţumirile noastre cele mai vii donatorilor bine voitori. Iată lista lor:

Cafeneaua Pannonia
Eugen Sipos
Soc. Mercur
Klein, prăvălie de mobile,
Iuliu Muzsa
Fischer M.
Lőrincz şi Tóth
L. Novelli
Grünwald şi Steiner
Leopold Haas
Blatt
Drogheria László
Schuszter M.
Dick şi Fiul
D-na Roman
Oszkar Dubinevicz
Csiszhegyi
Petru Ardelean
Kalman
Morvay
Moskovits şi Diamainstein
Herman şi Kocsis
Molnar şi Ödön
Bonboneria Melissa
Pálmai Sándor
Coffetăria Boncescu
Magazinul Bodner
Coffetăria Károlyi
Tutungeria Gyula
„Industria Ardeleana"
Cafenea Bristol
Florica Katz
Mihai Mestitz
Librăria Corvin
Lukas Denes şi Ferenc
Lepage L.
D'Or, parfumerie
Farmacia dr. Kohn
Viorelia Drogherie
„Cosînzeana", librărie
Adalbert K zey
Librăria B rnath
Librăria Friedmann
Gratz
Eisenstädter
Senenstein
Imre Szegedi
Buffet Amerikan
Zsigmond Martonffy
Fii lui Kovacs
Alex. Horvath
Teresie Filip
Akontz Sandor
Drogheria EMKE
Drogheria „La Inger"
Drogheria Biro
Magazinul „Colombo"
Louis Deri
„Regele pălăriilor"
Augustin Sandor
Cafenea „Park"
Balasi Lajos
Rosenzweig Antal
Ludovic Ausländer
Ernst Jakab
D. Tauffer
Katz şi Bernath
Samuel Kupas
Iuliu Dallman
W. Bemann

Inştiinţare

Pentru a se putea complecta mutaţiile în controalele corpului ofiţerii de rezervă notaţi mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoştinţăriei:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ştefan, Dumitrescu L.

Locotinenţii: Dumitrescu Ioan, Filipide Ştefan, Stegaru Vasile, Fărcăşanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenţii: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eşanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftediu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb 15. Col.(ss) *Fotui*
Şef bir. mob.: Maior (ss) *Anastasiu*

Preţurile maximale articolelor industriale

Secretariatul general al ministerului de Interne a adresat următorul ordin circular către prefecturile de judeţe şi oraşe: 14470—19200—1920. Uniunea Industriaşilor Transilvăneni s'a plâns ministerului industriei şi comerţului că unele prefecturi au fixat preţuri maximale şi la produsele industriale şi astfel s'a întâmplat ca preţuri fixat la unele din aceste produse n'ar atinge nici costul de fabricaţiune legal dovedit şi în urmă se face imposibil intreprinderilor industriale continuarea producţiei.

Pentru a pune capăt acestor situaţii păgubitoare şi contrară intereselor bine precepute ale desvoltării industriei naţionale, vă rugăm, d-le Prefect, că atuncea când e vorba de fixarea preţurilor maximale la astfel de produse, să binevoiţi a consulta mai întâi ministerul de industrie şi comerţ, singurul în măsură a da informaţii precise asupra acestor preţuri.

CIRCULARĂ.

Asociaţia gen. a Medicilor din România, roagă cu cea mai mare stăruinţă Comitetele filialelor din vechiul Regat şi din provinciile unite să se grăbească a trimite Comitetului central (Bucureşti, str. Isvor No. 14) rezultatul discuţiunilor filialelor asupra propunerilor tipărite ce au primit, pentru reorganizarea Asociaţiei ca instituţie oficială şi cu obligaţiune pentru toţi medicii de a fi membrii. Comitetul central reaminteşte că la discuţie trebue să fie chemaţi toţi medicii, chiar dacă nu sunt membri ai Asociaţiei.

După data de 31 Ianuarie a. c. tăcerea filialelor se va lua drept confirmare în totul a propunerilor făcute de Comitetul central.

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii No. 9
20 **Telefon No. 350**

Citiţi "Infrăţirea"

Med. Dr. Lăzărescu
medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească", „Banca Agricolă", „Banca Generală a Ţării Româneşti", „Banca Comerţului", „Creditul Extern", „Creditul Technic", „Creditul Technic Transilvănean"** şi **D-l Inginer Constantin D. Buşilă,** s'a înfiinţat o Societate anonimă română cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

cu un capital iniţial de **20,000.000 lei,** împărţit în 40.000 acţiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce priveşte instalarea şi exploatarea instalaţiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracţiune electrică şi în general toate aplicaţiunile electricităţei, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terţilor, fie in orice fel de participaţiuni:

Primul consiliu de Administraţie al acestei Societăţi este compus din următoarele persoane:

Anghel Saligny, fost Ministru
N. P. Ştefanescu, Directorul General al Băncii Româneşti
I. Calimacki, mare proprietar
Corneliu Bălteanu, Directorul General al Creditului Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administraţie al Societăţei Căii Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administraţie al Societăţei Anonime de electrice Arad
Constantin D. Buşilă, Profesor la Şcoala Politecnică din Bucureşti.

Societatea a obţinut autorizaţiunea de a funcţiona prin sentinţa No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerţ.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societăţei sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de catre noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuţiunea energiei electrice în oraşul **Arad** şi împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuţiunea energiei elecrice în oraşul **Deva** şi împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** şi **Arad—Maria-Radna,** modern instalate şi exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulţi la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziţiunea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în urmatoarele condiţiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile şi se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituţiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricola, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Ţarii Româneşti, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica" Soc. Anonimă, Str. Matei Millo No. 2.

Consiliul de administraţie îşi rezervă dreptul de a închide subscrierea şi înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va varsa 30% adica: 150 lei de fiecare acţiune plus 30 lei de acţiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administraţie.

3. Repartizarea acţiunilor se va face de către Consiliul de Administraţie. **Consiliul de Administraţie.**

Colecta lucrului pentru Apărarea Femeii şi Copilului

(Urmare)

Layda E. — pesmeţi pentru pomul de crăciun
Indescifrabil — — — — — — — 5 „
Stănescu — — — — — — — 5 „
Ministerul de interne — — — — — 500 „
Indescifrabil — — — — — — — 20 „
Turnătoria de fier şi fabrica de maşini Cluj — — 50 „
Firma Coroana — 1 mosorel aţă
Doamna Vâlsan — — — — — — 200 „
Indescifrabil — 2 bucăţi săpun, şirete de ghete

(Va urma)

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dezsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DICȚIONAR DE GHAȚIE Român-maghiar și maghiar-român se află de vânzare la „Friedmann" librărie Cluj.

DE VÂNZARE mobili pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 8. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică român că dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj. Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și dană Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No 37 (fost Deák Ferencz). 217

Mare expoziție

la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

9

Intreprindere de transport „VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17.

PUBLICAȚIUNE.

Se publică concurs pentru ocuparea posturilor vacante la Divizia Tehnică Igienică Cluj din cadrele Inspectoratului Central al salubrității și asistenței publice Cluj precum și la serviciile exterioare tehnice-igienice de sub acest Inspectorat.

Posturile vacante sunt următoarele:

Salar fundam	a) 965	b) 965	c) 895	d) 825	e) 755	f) 755	g) 685	h) 540	i) 465	k) 400	l) 315	Lei lunar
Titlul Funcția	Inginer mechanic Șef de serv. cl. II.	Inginer șef cl. I.	Inginer șef cl. II.	Inginer sem. architect cl. I.	Inginer sem. architect cl. II.	Contabil șef, Contabil I.	Contabil II., Șef de birou II.	Desemnator I.	Desemnator II., Impiegat I.	Impiegat II.	Copistă I.	

Aceste posturi sunt vacante la centru în Cluj și orașele: Brașov, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, Sibiu, Satu-Mare, Timișoara.

Concurenții la aceste posturi vor trebui să indeplinească următoarele condițiuni:

ad a-e, absolvirea unei școli superioare tehnice din țară sau străinătate sau absolvirea unei școli tehnice echivalente în baza legilor țărei noastre cu școala superioară de poduri și șosele.

Adeverirea depunerei examenului prescris după terminarea studiilor (de stat riguros).

La aceste posturi pot coucura în primul rând arhitecți diplomați apoi ingineri diplomați, observând, că postul de sub a) se va distribui unui inginer mehanic diplomat iar unul de sub e) unui chimist diplomat.

Pentru ocuparea posturilor de sub f-g) se recere bacalaureat și contabilitate de stat resp. o praxa de 3 ani la vreun serviciu de compturi de stat. Pot concura și absolvenții de școli superioare de arhitectură cu oarecare praxă la vreun serviciu tehnic resp. de compturi.

Pentru ocuparea posturilor de sub h-i) se recere absolvarea cel puțin alor 4 clase medii sau civile resp. a unei școli superioare sau medii de arte și meserii.

Pentru ocuparea posturilor de sub k-l) pot concura absolvenții cel puțin 4 clase medii care vor pute arăta oarecare praxă de birou și de dactilografie.

Dintre concurenții celorlalte grupe prelângă calificare egală vor fi preferiți aceia cari au fost aplicați la oarecare oficiu sau intreprindere tehnică.

In general vor fi preferiți aceia cari prelângă limba română posed și alte limbi.

Cererea scrisă cu mâna proprie va trebui să conțină prelângă toate datele personale, o biografie scurtă a petiționarului descrierea activității de până acuma și postul la care concurează. Vor trebui anexate acte originale, sau copii legale.

Pot concura și aceia cari nu au calificație școlară necesară dar posed cunoștințe cari pot eventual substitui calificația amintită.

Cererile vor fi inaintate către Inspectorul General pentru Sănătatea și Ocrotirea socială Cluj, Institutul „Pasteur" până la 1 Martie.

Cluj, la 21 Ianuarie 1921.

313

Inspector General:
Moldovan.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Varieteul „Biasini"

Cu începere de astazi Program Nou de remarcat
5 Ramaschoff 5 celebri dansatori ruși
Kirry and Sidney comici bicicliști.
77 In curând Marele Cupletist român
Emil Dumitrescu
în noile sale creațiuni.
După spectacol urmează Dans Tabarin cu concursul tuturor artiștilor.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.

Direcțiunea Regională a Domeniilor Statului Cluj.

No. 313—1921.

Publicațiune de licitație.

La 5 Februarie ora 10 a. m. se vor licita la Administrația Domeniului Statului în Jucul de jos, județul Cojocna:

1. 6 (sase) vaci reformate pentru abator,
2. 10 (zece) vaci apte pentru reproducție.
3. 23 (douăzeci și trei) viței toate de rassă Simenthal.

La licitație se vor admite:

Pentru cele de sub 1 exclusiv Măcelari.

Pentru cele de sub 2 și 3 exclusiv mici crescători de vite.

Prețul de strigare se fixează pentru vițele de sub No. 2 și 3 cu lei 3, iar pentru cele de sub 1 cu lei 4 per kg. viu fără scădere și se vor da celor ce promit mai mult.

Licitanții vor depune vadiul de 1000 Lei care se va computa în prețul de cumpărare sau se va restitui după licitație.

Director Regional al Domeniilor:
Toma

312

Direcțiunea Regională a Domeniilor Cluj.

No. 315—1921.

Publicațiune.

Pentru a veni în ajutorul crescătorilor de vite se pun în vânzare pe seama Comunelor rurale din stocul de animale a Domeniilor Statului 9 tauri de rassă Simenthal și 14 vieri de rassă Mangaliță cu prețul de Lei 6 per kgr. viu fără scădere.

Primăriile Comunale cari reflectează la acești reproductori își vor înainta petițiile la Direcțiunea Regională a Domeniilor Statului Cluj, până la 15 Februarie a. c.

Director Regional al Domeniilor:
Toma

312

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării

și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □
62

Se vând

în mod excepțional de eftin stofele aflătoare în depozit. De asemenea se află de vânzare una haină smoching și o șubă de călătorie (Imblanită) la

Schwartz Adolf

croitor de domnii Str. Forduló 1. In dosul Collegiului Unitar.
64

Cumpăr casă de fier.

ADRESA LA ZIAR.

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi

Brânză de oi

foarte bună, cu preț eftin
VINDE

VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 13.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Ierteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

„Foresta" Soc. pe acțiuni pentru industria și comerțul lemnului **caută** pentru centrala București

318 **CONTABILI**

Cei ce cunosc limba maghiară sau cea germană pelângă și cea română sunt preferați. — Ofertele impreună cu condițiile se vor înainta la „Friedmann" birou de ziare și librărie care le va remite centralei.

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi

CHIOREAN

în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.

58

Cine dorește să
vândă ori să cumpere case în Cluj
să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.

316 **Capital societar 30,000.000 Lei.** □□

Mașine de Scris

Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, catagolul și prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

La Vonica
Piața Mihaiu Viteazul No. 5.

Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

JANKY

BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Mațari

Stomace (mure)

uscate de viței cumpără in orice cantitate fabrica de Cheag **„Victoria"**

D. Blau & Co.
290 GALAȚI.

Depozit permanent de articole technice

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, clopote.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

O trăsură

elegantă cu doi cai STĂ LA DISPOZIȚIA unui Medic sau altor persoane care are nevoe pentru deplasari în oraș patru ore pe zi.

Preț convenebil.

250

Ase adresa Calea Regele Ferdinand No. 33. etaj 2. cam. 7.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

La calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Pentru prețurile eftine și serviciul conștiencios este recunoscut
EUGEN SZABO MAGAZIN DE MODA
CALEA REGELE FERDINAND NO. 5.

1 m. Stofă pepita . . Lei 23·50 1 m. Zefir . . . . . Lei 23·30
1 m. Creton . . . . Lei 21·— 1 m. Crepp de schin dublă „ 150·—
50 1 m. Mătasă de Japonia dublă Lei 110·—

Mare depozit de mătăsuri franceze brodate și cu flori.

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

14

Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte graffice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. Duminecă 30 Ianuarie 1921 No 136

Infrăți

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

8 pagini 50 bani

Redacția și Administrația: Cluj, Str Iuliu Maniu No 3. (Etag II.)
Telefon: Administrația No 952, Redacția No 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei, 6 luni . . 60 lei, 3 luni . . 30 lei

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Ce Concordat poate face România

I.

In jurul acestei chestiuni s-au încins cele mai aprinse discuțiuni între toți aceia cari au înțeles că este vorba de un act de mare însemnătate, de care sunt legate atât prestigiul cât și propășirea României întregite.

Fără a mai atinge principiul însuși, al facerei acestea înțelegeri între Statul și Biserica Catolică, înțelegere care e necesară consolidării acestei în cadrul hotarelor noastre, suntem datori a veghea ca nici unul dintre principiile mari de cari ne-am călăuzit până acum în raporturile dintre Biserică și Stat, să nu fie călcat sau nesocotit. — Aceasta mai ales, că avem mâhnirea să constatăm, că Vaticanul neînțelegând spiritul vremii și neținând seamă de acela al poporului românesc, încearcă să ne impuie condițiuni cari înseamnă o adevărată renunțare la trecut, și o umilită abdicare pentru viitor.

Căutând explicațiunea acestui fapt, cred că o găsim în felul cum România a înțeles să înceapă tratati ele cu Sfântul Scaun. — *Atunci când nici o formulă definitivă nu era dată unificării bisericii de Stat „ortodoxe"*, atunci când reprezentanții bisericii catolice din Ardeal lucrau pe față contra noastră, nesupărați de nimeni, atunci când Vaticanul nu dezaproba încă uneltirile unui Netzhammer la București în timpul ocupației, și ale unui Mayláth în Ardeal după războiu, atunci când primul pas trebuia să-l facă în mod firesc, Roma spre noi, guvernul român a crezut că trebuie să o ia el înainte. — *Graba aceasta, datorită numai unor preocupări de ordin pur personal*, a fost foarte rău venită. — Fapt este că Franța, statul cel mai catolic, discută de peste un an problema reluării relațiilor cu Vaticanul; România ortodoxă însă, a hotărât aceasta peste noapte, și a doua zi, întărit numai cu semnătura d-lui Ministru al Afacerilor Străine, reprezentantul ei s'a prezentat la Roma. — Rezultatul acestei pripeli, neînțelese pentru noi, a fost că Vaticanul a interpretat-o ca o slăbiciune. — Franța a pretins și obținut garanții dureroase pentru Sfântul Scaun, și totuși nu a hotărât încă să reîntre în relațiuni cu acesta. — România însă a venit singură grăbită și nepregătită bătând la Ușa Palatului Papal, ca o postulantă care vine să se închine, iar nu ca un creditor, care cere recunoașterea unui drept. — Și astfel s'a făcut, că în clipa în care, Vaticanul șoptea pe un ton dulceag, la Paris, că nici unul din actele trecutelor guverne franceze, cari separau biserica de Stat, îngrădeau influența clerului și izgoneau congregațiile din țară, nu va fi depus în discuție, Nunțiul său, dela București pe un ton imperios, pretindea Guvernului Român instituirea unui adevărat stat catolic, în statul nostru politic!

Pornită atât de nefericit, tratativele României cu Sf. Scaun au ajuns la un punct mort. — Nota Vaticanului precizează anumite pretenții cari ar pune în ulmire pe cel mai bun și indulgent prieten al său.

Ele pun în evidență dorința Romei, de a face din țara noastră, liberală și toleranță, o colonie catolică, *în care influența și autoritatea sa să fie asigurate chiar prin Regile civile.*

Sunt cunoscute de toți cererile sale în privința organizării absolut independente a bisericii și a clerului, a înlăturii și ocrotirii ordinelor călugărești în România, a instituirii unui regim special pentru bunurile de mână moartă, ce cu timpul vor dobândi la noi, cât și a impunerii religiei catolice pentru copiii ieșiți din căsătoriile mixte.

Numai enumerarea lor, dovedește că Vaticanul nu s'a sfiit să ceară drepturi și prerogative, pe cari Biserica ortodoxă Națională, a marei majorități a poporului românesc, Biserica care e părtaș la dezvoltarea istorică a Țării, nu le-a avut și nici nu le-a cerut îndecursul veacurilor. — Ele ar însemna răsturnarea tuturor principiilor cari au călăuzit politică religioasă a strămoșilor nostri.

Concordatul ne mai pregătește apoi o nouă surpriză, ca să nu o numim cursă, în care să cadă necunoscătorii noștri guvernanți. — Este vorba de confuzlunea intenționată pe care Vaticanul o face între Biserica greco-catolică și cea catolică Romană, pe cari le asimilează cu totul, în drepturi, față de Stat, cât și în datorii față de Sfântul Scaun. — Este această asimilare logică? Se poate confunda, într'un tratat, biserica greco-catolică, care înainte de toate este o biserică națională românească, o rămură a marei biserici românești, „unită" doar prin persoana Papei, cu Biserica Catolică, *internațională, și în România, mai ales, neromâneuscă?*

Toți cei ce înțeleg această, au deci datoria să ridice glasul lor; România Mare, nu vrea și nu trebuie să devie sucursala nimănui, și cu atât mai puțin pământul de zestre pe care să emigreze bigotizmul corupt, vițios și acaparător, îmbrăcat în haina călugărilor iesuiți! — Izgoniți din aproape toate statele catolice pentru intoleranța lor. Ei n'au ce căuta în România ortodoxă și tolerantă!

Vremurile Doamnei Clara un pot să mai reînvieze!

Și aceasta o afirmăm cu tărie și cu convingere, pentrucă suntem încredințați, că dacă s'a tolerat până acum unor oameni de stat să facă o vinovată politică de concesiuni teritoriale, nici un Român însă nu va tolera a se face în viitor cea mai mică concesiune în dauna patrimoniului moral al Neamului Românesc!

V. P.

Teatru sătesc

Ziarul „Unirea poporului" din Blaj ne aduce vești îmbucurătoare despre organizarea, din ce în ce mai întinsă, a teatrului la sate, jucat nu de trupe improvizate, fiindcă „la țară ar merge orice," cum se spune" obraznic de unii nepricepuți, ci de însiși localnicii mai isteți cari unesc priceperea cu inițiativa.

Profesorii și-n genere intelectualii suferă, mai ales în Ardeal, de mania „doctorală", orice acțiune și întreprindere cu scop cultural e făcută cu o austeritate și rigiditate, care răcesc și îndepărtează pe acei cărora fapta pornită li se adresează, restrângând astfel cercul influenții. Dictonul „utile dulci", a amesteca ceace e folosttor cu ceace e plăcut, nu se prea aplică la noi.

Una din lipsurile mari ale școlii noastre e tocmai desconsiderarea mijloacelor de atracție pentru elevi, cărora și azi clasa dei studiu li se pare un trist și ucigător cavou. Și atunci, cum are să iasă din generațiile acestea de școlari, obișnuiți cu precepte spuse grav „ex cathedra", care, singure, sînt socotite a fi de demnitatea unui apostolat, veseli și sfătoși învățători sau preoți, cari să meargă în mijlocul consătenilor, nu ca să-i certe, ci să-i îndemne spre bine, glumind și simțindu se pe aceiași treaptă, laolaltă cu ei?

Să îndreptăm greșeala cel puțin de-acum înainte. Așa-dar, să se dea normaliștilor și seminariștilor, de la început și metodic, toate îndrumările necesare pentru a putea deveni mai târziu, când vor fi învățători și preoți, buni organizatori de serbări populare, cu teatru muzică și jocuri naționale.

Și să fie siguri, atât învățătorul, cât și preotul, că vor fi tot atâta de utili luminători și conducători ai maselor, în acest rol de organizatori ai serbărilor populare, ca și atunci când țin lecții în școală eau predict la biserică. Nicăieri ca la acesta petreceri comune contactul dintre mulțime și cei cari o conduc nu e așa de intim și de bogat în urmări. Țărănimea capătă încredere în cei cari se erijează în șefi ai ei, numai dacă îi vede în imediata ei apropiere și la ocaziuni mai puțin solemne și serioase, adică atunci când omul se poate adresa la om și fără deferența și stângăcia, pe ca i le implică o deosebire de stare socială, materială sau intelectuală.

Iar din tot ce se poate aranja ca program în aceste ocaziuni, nimic nu e mai nemerit decât teatrul, având cele mai bogate elemente concrete, în montarea și fastul lui și unind astfel desfătarea cu învățătura. Și punerea în practică nu e grea, dacă se alege un repertoriu ușor și potrivit cu forțele tinerilor din sat, cari îl vor reprezenta.

Când ne vom obișnui oare cu gândul că operă mare se poate face — poate chiar mai bine și în afară de orele noastre oficioase și solemne?

N. G-T.

Progresele limbii oficiale românești

Se cunosc monstruositățile de limbă românească expuse, pretutindeni, pe firmele negustorilor din Cluj, în anunțuri de tot felul prin ziare ș. a. In repetate rânduri s'a atras atenția asupra acestui lucru, și de curând, măsurile cerute au început a fi aplicate. O comisie de oameni competenți revizuește firmele.

Se pare însă că atribuțiile acestei comisiuni trebue să se întindă și asupra cancelariilor oficiale, care fac în privința graiului o concurență stăruitoare concetățenilor noștri străini.

O dovadă, din sutele de casuri ce se ivesc.

Iată o hârtie îndreptată *„Dela Consiliul orășenesc al orașului Cluj"* unui proprietar de casă, în chestia apei. Din redacția bilingvă a documentului, se vede că textul românesc e traducerea celui vechiu unguresc. El începe așa:

„Ve comunicam, ca pe baza urcarilor de taxe de apa și canal vi-sa efectuat în cont aruncarea de intregire jos insirata".

Urmează această *„Admoniare"*:

„Daca in persoana proprietariului de casa sau in obiectele, cari cad sub taxe de apa si canal sta schimbare sau schimbarile sau intimplat deja acestea imprejurari, în intelesul statului § 16, sunt de a sa anunta imediat Directiunei apaductulu orasenesc".

Apoi, *„Indrumare (Perceptoratului orășenesc)"*:

„Dela partidul, cari sa presinta, cu aceasta comunicare este de a sa incasa, pe langa comtabilitate reglementare taxa pretinsa, si atunci, dacă în cartea principala taxa de apa de intregire incă nar fi prescrisa".

Toate acestea sunt subscrise de d-l „Ing(iner) director" dr. I. Savu. Iar d-l Primar dr. Pop semnează, imediat mai jos, următoarea hotărâre, luată în ședința „Consiliului orășenesc" dela 14 Dec. 1920:

„Ve comunicam ca suma de sus conform conspectului vi-oam prescris în cont. Va sta in datorința, pe langa greumantul executiei in restimpul legal după lichidare anterioare de a efectua solvirea".

Publicăm un premiu pentru deslegarea acestei șarade.

Și actul care cuprinde asemenea modele de grai e un formular tipărit, menit ale purta cu dînsul cine știe câtă vreme până la sleirea definitivă a miculaturii stilistice.

Nu ne mirăm de traducător. Ne putem mira însă de indiferența, cu care oameni de ispravă ca d-l dr. Savu și d-l Primar dr. Pop se compromit semnând acest ridicul galimatias.

N. Bănescu.

„Templu târziu clădit"

Renumitul scriitor ungur, Molnár Ferencz,*) a scris la 5 Aprile 1913 un „delicios" articol, apărut în ziarul „Pesti Hirlap".

Titlul: „Un templu târziu clădit". Iată conținutul. — O ceată de evrei din Budapesta vizitează . . . Roma! Ajung la un loc, unde se făceau săpături, pentru a se scoate la suprafață ruinele anticelor clădiri romane.

Ciceronele, arătând spre ruinele unui templu le explică:

„Vedeți acest templu roman: a fost ridicat în onoarea lui Jupiter cu 3 ani înainte de nașterea lui Christos".

Evreii, clatină nedumeriți din cap, pe urmă, unul, mai neaoș, mai „veritabil", — exclamă:

„Hat sich ausgezahlt"!

*

Numai cel ce a trăit în Ungaria și cunoaște evreimea Budapestei — o ovreime „sui generis" — va putea să guste îndeajuns această *superbă* exclamație în jargon. — Din punctul *lui* de vedere, evreul a avut dreptate. Este evident: — a edifica un costisitor templu „păgân", cu câțiva ani înainte de Christos, — nu este o „afacere" rentabilă.

Ei, ce vreți; — „păgânul" — care l-a zidit a fost un . . . ghionist, iar evreul lui Molnár — de ce nu i-am recunoaște-o? — a spus o vorbă de spirit. . .

Continuând articolul, Molnár, o întoarce pe partea cea tricoloră, ungurească. Îi vin în minte școalele, diferitele temple ale culturei maghiare, că de ex. „Palatul Culturei" din Târgul-Mureș, etc., cari se clădeau în acea vreme în Ardeal. Uitând — pe semne, — că aceste temple sunt ridicate din dările plătite cu greu de către poporul român din Ardeal, — el nu vede de cât pericolul care amenință Ardealul din partea României. Se gândește la fortificarea Ardealului și alte prevențiuni: — nu cumva, cine știe când, să ajungă și ungurul în situația de a exclama în fața templelor culturei lui tel:

„Hat sich ausgezahlt"!

— — — — — — — —

Ca încheiere, Molnár își mângâie compătrioții: nu vă temeți, de vor veni valahii — „îi snopim, de nu se mai desmeticesc în veci".

*

Așa se scria în presa ungurească cu câți-va ani înainte. S'a întors însă roata vremii și *anele* aspirații ni s'au realizat. — Ce ușor ne-ar fi, să ne batem acum joc de Molnár, întrebându-l și noi — la rîndul nostru, împingând cu șiretenie; — „Ei, ia spune-ne — *hat sich ausgezahlt*"?

*) Iată un aforism datorit acestui scriitor evreu:

„Sunt două specii de scriitori: de talent și . . . creștini"!

Dar, românul are prea multă noblete ca să şi rîdă de durerea duşmanului învins.

In loc să-i excludem, îi chemăm la viaţa culturală. Le apreciem calităţile de rasă, nu îi voim „români cu buze maghiare" — ci: tovarăşi de muncă cinstită. Muzeele, clădirile culturale vor fi — şi trebuia să fie — şi pentru cultura lor — *temple!*

Atunci, chiar şi simpaticul evreu al lui Molnár, adus cândva de soartă prin Ardealul nostru, — de va vizita templele culturei ridicate din banii noştri de către vechii satrapi, — se va resemna şi singur va recunoaşte cu sinceritate şi fără ironie:

„Hat sich . . . ausgezalt"!

C. I. C.

Viaţa Românească în Italia

Indată după sosirea sa în Italia, E. S. ministrul Românii la Roma, d-l Al. Em. Lahovary, a dat un ceaiu invitând colonia română, numeroşi filo-romani din Italia şi o mulţime neobişnuită de studenţi. Cu această ocazie am avut norocul să cunoaştem mai de aproape pe artista d-na Floria Cristoforeanu, care a cântat vreocâteva cântece româneşti şi arii de operă, cu care a cucerit atât de mult publicul Romei. Mulţumită reuşitelor sale interpretări o mulţime de operete cunoscute la noi şi în Europa centrală au fost cunoscute de italieni.

*

In capitală se face o întinsă propagandă din partea „Societăţii latine" pentru strângerea raporturilor de fraternitate între popoarele neolatine. La aceste conveniri aproape săptămânal se ţin conferinţe despre România, din partea unor profesori iubitori ai neamului nostru.

*

La Frascati, în vechiul Tusculanum al lui Cicero, care are o climă atât de plăcută şi un peisagiu neîntrecut, se adună veşnic admiratori şi artişti din toate părţile lume, încât avem impresia, că e o şcoală liberă a naturii închinată geografilor şi pictorilor. In acest loc lucrează acum pictorul român Grigorescu dela Bucureşti dimpreună cu soţia sa şi cu pictorul bănăţan Ioachim Miloia.

*

In recentele reviste artistice s'a comentat cu o vădită satisfacţie pentru noi lucrările sculptorului nostru O. Michele. In deosebi interpretarea sfârşitului paşnic al morţii, „Mă cheamă pământul" precum şi bucata *Preludiu* au fost înfăţişate ca nişte creaţiuni, cari sunt o adevărată mândraie pentru autorul lor.

*

La biserica românească din loc s'a oficiat un parastas pentru martirii senatului, cari au fost jertfa atentatului vrăjmaş. Parintele Nicolescu a rostit o induioşetoare vorbire.

Societatea academică „Dacia Trăiană" într'al doilea an al fiinţei sale şi-a ales de preşedinte pe avocatul din Iaşi, A. Chemale. Noul preşedinte şi-a propus, ca pelângă preocupaţiunele culturale ce trebue să le aibă în fruntea societăţii, va lucra cu o neobosită râvnă şi pentru ameliorarea stării materiale a studenţilor numeroşi, cari abia pot trăi în scumpetea mare din Italia.

*

Starea studenţilor Români din Italia e foarte îngrijorătoare şi precară Ungurii fac o propagandă înverşunată pentru restaurarea Habsburgilor, înlegătură cu aceasta au lansat ştiri despre starea dezastruoasă a ţării noastre, anunţând că invadarea a lor 4 milioane de bolşevici e iminentă; au publicat prin ziarele italiene ştiri alarmante despre mobilizarea noastră, chiar cu indicarea contingetenlor chemate sub arme, şi au scos ediţii speciale cu titluri tipărite gros despre 20 diviziuni bolşevice cari stau să treacă Nistrul, etc. Leul nostru îndecurs de o săptămână a scăzut la 20 centime italiene, încât viaţa bieţilor studenţi a ajuns aproape de dezastru.

*

O contra propagandă din partea noastră e absolut necesară, căci simpla desminţire a ştirilor nu e deajuns Monarchistul Sosnovsky prin ziarul „Morning Post" din Anglia a făcut un centru de propagandă filohabsburgică, iar în „Il Tempo" din Italia Stefania Thürr agită pentru Ungaria integrală al lui Károlyi.

*

Noi nu avem decât o simplă revistă — mai mult culturală, a d-lui ing. Nicolau Alfredo din Milano (Via Vittoria Colonna 40), „L Italo Romena". Intr'ânsa se agită mult pentru înfrăţirea Română. — Italiană mai ales în ceeace priveşte strângerea raporturilor industriale, şi comerciale. E un bun augur faptul, că a ştiut să strângă între colaboratori un mănunchiu de oameni distinşi din Italia şi România. Articolele se tipăresc paralel în amândouă limbile şi e organul confederaţiunii latine. N-rul 9—10 conţine: *Particularităţi latine* (de Emilio Bodrero); *Câteva cuvinte asupra schimpului; Latini. Să organizăm comerţul industrial.* (A. Nicolau); *Marea Germanică* (F. Paromelli); *Giuseppe Garibaldi* (On. Guido Podrecca); *Fratellauza* (Andrea Orlandi); *Artisti Romeni în Italia* G Niculescu; *Ordio fra i Geti* (Ondina B. Caperle); *Pericole e Teatrului contemporan* (Roberto Bracco): *Il Picco Montano* (C. Bruto Amonte),

Rap. Aurel Contrea.

Către D-şoarele şi D-nii studenţi bănăţeni

Rog d-şoarele şi domnii studenţi bănăţeni, neînscrişi până acum în „Cercul Studenţilor Bănăţeni Secţia Cluj", — ca inclusiv până în 7 Februarie n., să se înscrie. Inscrierile se fac la d-l Al. Magda ştud. în med., cassierul cercului şi în camera Nr. 9, la „Colegiul Latin."

Totodată anunţ pe On. membrii că în 8 Fecruarie st. n. se va sărbători *aniversarea a unui an de existenţă* a cercului, cu un bogat program festiv. In vederea acestei sărbări, rog. On. membrii ca să se înscrie şi în corul mixt format pentru acest scop.

Gluj, la 26 Ianuarie 1921.

Gheorghe Bănuţiu,
preşedinte.

Sărbătorile la Dej

In dorinţa ca Sărbătorile Crăciunului să aducă bucurie şi acelor pentru care soarta a fost crudă, D-na colonel Ionescu a luat iniţiativa unei colectări de daruri pentru pomul de Crăciun al orfanilor de războiu.

In ajunul Crăciunului, la orele 3 p. m. a avut loc la orfelinat o serbare foarte duioasă.

Micii orfani au recitat diferite poezii iar corul lor a cântat colindele şi cântecele cari se obişnuesc la ajun.

După acestea s'au împărţit la toţi copii haine, jucării şi tot felul de bunătăţi aduse de doamnele din oraş precum şi de doamnele cari fac parte din comitetul pentru ocrotirea şi ajutorarea orfanilor de războiu. Muzica militară a distrat pe copii, cântându-le arii naţionale şi patriotice. Serbarea a fost aranjată de către Părintele Hârşanu; Sfinţia-Sa se ocupă — de altfel — foarte mult cu partea educativă a orfanilor.

A luat parte la serbare d-na Mihali, d-na colonel Ionescu, d-na Motogna, d-na Anca, d-na Moldovan, d na Domide, d-na Filipan, d na Mezei şi altele. Au asistat d-nul Mihali, d-nul Prefect Barbul şi d-nul Brehariu.

*

In sala prefecturei judeţului nostru a fost revelionul, la care d-l prefect a invitat pe toţi intelectualii români ai oraşului. S'a petrecut foarte bine. La o loterie „americană" s'a câştigat suma de 2000 lei pentru orfelinat.

*

Bobotteaza a fost sărbătorită în Piaţa Unirii, în centrul oraşului. Au luat parte autorităţile civile, militare şi clerul bisericilor româneşti.

Sfinţirea apei a fost făcută pe rând de către preoţii ortodoxi şi cei greco-catolici. Corul mixt al bisericei ortodoxe a dat răspunsurile la ambele servicii divine. După sfinţirea apei a urmat defilarea companiilor de paradă trimise de regimentul 81. Cortegiul s'a despărţit apoi în două: o parte a luat drumul către biserica ortodoxă, iar cealaltă către biserica greco-catolică.

Dela Congresul extra-ordinar al învăţătorilor

— Dezideratele enunţate —

Congresul extraordinar al învăţătorilor, reunit la 23 Ianuarie a. c., în Cluj, a enunţat următoarele deziderate.

1. Cere cu insistinţă statificarea tuturor şcoalelor primare. Desaprobă atitudinea dăunătoare a acelor factori, cari împiedică această statificare în detrimentul statului, învăţământului şi învăţătorilor.

2. Congresul, indentificându-se cu suferinţele învăţătorilor confesionali şi comunali create prin faptul că unificarea salariilor nu sa extins şi asupra lor, îi sfătueşte, ca după împrejurări să treacă imediat în serviciul şcoalelor de stat şi roagă pe d l Ministru al Instrucţiei să-i primească şi să-i plaseze.

3. Pentru timpul servit, d-l Ministru să constrângă confesiunile româneşti şi comunele politice, ca să ridice şi plătească înv. confesionali şi comunali toate retribuţiunile cuvenite prin unific.

4. Salarizarea să fie uniformă pentru toţi învăţătorii fără deosebire dacă servesc la sate oriorăşe

5. Leafa învăţătorilor să fie 80% din leafa de bază a profesorilor secundari.

6. Indemnizaţie de chirie să se achite şi învăţătorilor de lasate.

7. Directorii de şcoli, — la şcolile cu mai mulţi de 2 învăţători — să prime scă daus directorial.

8. Invăţătorii recrutaţi la militărie, pe durata serviciului militar, să primească o parte din leafă

9. Să se amelioreze pensiunile învăţătorilor pensionaţi şi a văduvelor de învăţători.

10 Prima de încuraiare ce se pune în vederea învăţătorilor veniţi din vechiul Regat în zona culturală, să se dea şi învăţătorilor autohtoni, cari funcţionează în această zonă.

11. Invăţătorul să fie inamovabil în postul său şi amovarea să se poată face numai pe cale disciplinară.

12. Favorul avut până acum pe liniile C. F. R. să se menţină şi pe mai departe

13. Se cere rebonificarea acelor învăţători, cari sub regimul maghiar n'au beneficiat de ajutorul de războiu şi alte retribuţiuni.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

„Înţelepţii Sionului"

In anul 1897 s'a ţinut la Bâle (Basel) în Elveţia cel dintâi congres al sioniştilor. In afară de proectele privitoare la Palestina, s'au mai desbătut acolo lucruri, cari nu erau destinate publicităţei. Sumarul desbaterilor intime s'a copiat în câteva exemplare rezervate numai adepţilor celor mai de încredere. După cinci ani de zile unul din aceste sumare a căzut în mâinile unui învăţat rus, Nilus, care l-a tradus în rusește (originalul era redactat în limba franceză) şi l-a publicat în anul 1902, sub titlul „Desbaterile înţelepţilor Sionului". De atunci sumarul cu pricina a mai fost publicat de fraţii Butmi şi de alţii.

Intre diferitele ediţii s'au constatat deosebiri de text prea puţin importante, cari puteau proveni din transcrierile repetite, copiându-se depe copii, care şi ele au fost copiate depe alte copii. Ediţiile se treceau repede şi se pare evreii interesaţi a le împiedeca răspândirea, cumpărau exemplarele ce le puteau găsi prin librării şi le nimiceau.

Ediţia cea din urmă, pe care Nilus o tipărise în anul 1917 la mănăstirea Sf. Serghie de lângă Moscova, a avut un sfârşit romantic. După ce fu încărcată în vagon, o bandă înarmată atacă vagonul, luă cărţile şi le dete foc. Tot atunci Kerenski dete ordin, ca exemplarele ce s'ar mai găsi prin librării să fie confiscate. Nilus putea să spună cu Ovid: „habent sua fata libelli". Dar el, probabil, nu spuse nimic; află însă de bine să se refugieze în Ucraina.

In anul 1919 „Desbaterile înţelepţilor Sionului" apărură în Germania sub titlul: „Tainele înţelepţilor Sionului". Sper, că voi găsi pe cineva, să mi-le aducă. Până atunci scot de actualitate a face cunoscute şi publicului românesc cel puţin câteva citate reproduse în publicaţia „Weltfreimaurerei, Weltrevolution, Weltrepublik" de dr. Fr. Wichtl, de unde am scos şi informaţiile cuprinse în rândurile de mai sus.

*

Evreii din Rusia, în frunte cu Kerenski al lor, aveau de ce să împedice răspândirea în public a desbaterilor înţelepţilor Sionului. Sinceritatea declaraţiilor rostite în aceste desbateri nu şiar fi îngăduit-o „înţelepţii" în faţa publicităţei.

Aşa, de o pildă:

„Noi, evrei, avem o ambiţie neînfrânată, o rapacitate ne arde şi ne bîcueşte, o poftă de răsbuna e fără milă şi o ură neînduplecată."

In baza acestor calităţi, înţelepţii Sionului cred că poporul ales este chemat a stăpâni lumea. Căci:

„Cine vrea să guverneze trebue să lucreze prin şireţenie, prin intrigă şi prefăcătorie, prin răutate. Sinceritatea, cinstea şi alte asemenea înalte calităţi morale sunt tot atâtea prăpastii pentru arta de a guverna. Prin asemenea calităţi cei mai buni sunt condamnaţi să cază de pe tron, dacă inamicul va întrebuinţa contra lor altfel de arme de o eficaci ate reală . . ."

Astea ar fi ca metodă de acţiune. Dar din desbaterile înţelepţilor Sionului se desvălue şi un foarte precis program de luptă, de luptă neînfrânată, ca pofta de stăpânire ce îi goneşte şi ca ura lor neînduplecată.

„Noi, evreii, am inoculat statelor otrava libertăţei. Astăzi (la 1897) toate statele sunt cuprinse de boala mortală a descompunerei sângelui. Mai avem să aşteptăm numai agonia."

La 1897 cei neiniţiaţi, cu greu ar fi putut înţelege, cum „otrava libertăţei" poate să introducă în organismul unui stat „boala descompunerei sângelui". După bolşevismul din Rusia şi din Ungaria înţelegem că libertatea ce o avem în vedere „înţelepţii Sionului" încă din 1897 şi negreşit şi de mai înainte nu se potriveşte cu ceeace toată lumea înţelege sub libertate şi cuvintele lor cabalistice capătă astăzi o realitate tragică. Am văzut într'aceea noua „libertate", care este o descompunere a sângelui pentru Stat şi societate.

Tot la capitolul „descompunerea sângelui" mai reţinem:

„Vom îndemna pe muncitori a veni mereu cu cereri de urcări de salarii. Dar acordarea acestor urcări nu le va aduce nici un beneficiu; fiindcă în acelaş timp vom scumpi preţul alimentelor principale, precum şi ale altor mărîuri de necesitate zilnică.

„Vom răsturna temeliile producţiei agricole şi industriale îndemnând muncitorimea la fărădelegi şi la beţie".

Cârciumarii dela sate şi din cartierele muncitoreşti, pe cari noi îi credeam periculoşi pentrucă urmăresc o îmbogăţire individuală prin exploatarea viţiilor şi a prostiei claselor de jos, iată-i agenţi executori ai unui program de stăpânirea lumei, desbătut în toate amănuntele în sfatul „înţelepţilor Sionului". Dar în locul statelor neevreeşti condamnate de înţelepţii Sionului va trebui să urmeze ceva.

Negreşit va urma împărăţia mondială a „înţelepţilor Sionului". Aşa speră cel puţin înţelepţii.

„Impărăţia noastră, care se va înfăptui prin cuceriri paşnice, va fi nevoită să institue regimul teroarei, pentru a-şi asigura o supunere necondiţionată şi oarbă".

Face să ne băgăm în cap şi rândurile următoare:

„Dacă lumea va fi chinuită de de turburări, să se ştie (bineînţeles numai între înţelepţii Sionului) că „noi" am fost nevoiţi să le provocăm, pentru a sfărâma încheeturile prea solide ale statelor neovreeşti. Unde se va ivi vre-o conspiraţie, să ştiţi, că în fruntea ei se găsesc slugile noastre credincioase".

Pentruce atâta stăruinţă, de a înfige acest gând în minţile înţelepţilor Sionului? Nu cumva

Cronica politică

In privinţa declaraţiunilor făcute de Stambulinsky la Sofia în chestiunea promisiunilor date de ţărănişti, aceştia au pornit pe drumul desminţirelor şi au obţinut şi amestecul legaţiunei bulgare, care pune zvonul pe seama „unor transmisiuni greşite de telefon sau telegraf. . ."

Pentru lumea politică însă, desminţirea complectă sau nu, nu modifica întru nimic lumina în care apare partidul ţărănist. Caci, chiar dacă totul s'ar reduce la deplina constatare că ne aflam în faţa unei legende, rămâne însă faptul că, atunci când a fost nevoe în Bulgaria să se puie pe seama unui partid din România legenda că ar fi cu putinţa ca venind la putere să cedeze Dobrogea, partidul care a fost ales pentru a suporta legenda, a fost cel ţărănist.

Iar dacă s'ar găsi naivi care să mai întrebe pentru ce s'a făcut această alegere, apoi, pentru aceştia ar fi destul ca să se amintească tot demagogismul pe care numitul partid l-a făcut nu numai în ce priveşte linguşirea ţărănimii şi a muncitorilor, dar şi în ce priveşte situaţia minorităţilor.

In toate aceste se poate găsi explicaţia şi în această explicaţie se poate vedea pericolul demagogismului ţărănist ăi al „oamenilor noui".

Revista pressei maghiare

Noui planuri.

Ziarul *Keleti Ujsdg*, dispus totdeauna a interpreta situaţiile actuale în aşa fel încât să creeze noi nemulţumiri din cari să izvorască pretenţii tot mai absurde şi mai îndepărtate de realiate, în articolul său de fond „Internaţionala minorităţilor" se plânge că tratatele de pace nu au realizat toate principiile necesare desvoltării libere a minorităţilor. După acest ziar un Millérand sau un Loyd George nu puteau fi obiectivi în stipularea libertăţii minorităţilor iar minorităţile nu se pot mulţumi cu rezistenţe platonice cari nu pot uşura situaţia lor."

Conferinţa anunţată de noul preşedinte al Statelor Unite Hurding trezeşte o nouă speranţă şi crede că această conferinţă este singura chemată să pue bazele unei păci reale şi să resolve în mot echitabil (?) chestiunea minorităţilor."

In vederea acestei conferinţe ziarul citat crede necesar ca minorităţile din Ardeal, Ungrri. Saşi Evrei să lansenze un apel către toate minorităţile din lume pentru formarea Internaţionalei minorităţilor care va avea datoria să tindă în toate statele pentru conplecta respectare a drepturilor minorităţilor.

In loc să arete că drepturile minorităţilor depind şi de desvoltarea spiritului de lealitate în sânul acestor minorităţi, ziarul citat îndeamnă a se căuta asigurarea acestor drepturi dincolo de hotarele statului în care trăesc.

In chestia şcoalelor confesionale.

Ordinul Secr. Gen. al Cultelor, care a aţâtat ziarele maghiare gata a reacţiona oridecâteori se prezintă ocaziunea de-a înfăţişa dispoziţiile forurilor române ca asupritoare a fost greşit interpretat de traducătorul lor. In loc de „şcolar" s'a tradus „şcoală".

Greşala aceasta a fost totuşi binevenită pentrucă ne-a pus în măsură de a cunoaşte aprecierile lor de acum despre libertăţile ce ni-se acordau nouă odinioară. Declaraţia formală a episcopului reformat că „legea lui Apponyi nu poate satisface pretenţiile lor" este ocaziunea de a recunoaşte că libertăţile în statul român sunt mai larg acordate decât sub regimul magh.

Vor recunoaşte ei însă acest fapt?

Ştiri şi fapte politice

Partidul naţional simte dela o vreme încoace, nevoia imperioasă de a căpăta certificate cari să atesteze legitimitatea existenţei sale. Iată pentruce „Patria" publică, foarte bucuroasă, o convorbire cu d-l Al. Marghiloman, unul din cei mai autorizaţi reprezantaţi a acelei categorii de oamenii politici căreia însăşi „Patria" îi spune: oligarhia din vechiul Regat.

D-l Al. Marghiloman a dus cândva o politică împotriva unităţii naţionale. E firesc lucru ca şeful „partidului" conservator să fie azi şi împotriva unificărei.

*

Am adresat, discret, o întrebare ziarului „Patria" în legătură cu articolul său „Ardealul fără Ardeleni", dorind să ştim şi noi când, unde şi în ce împrejurare a fost rostită această formulă. N'am primit niciun răspuns.

Am repeta şi astăzi întrebarea noastră, dacă n'am şti că „Patria" nu i se va deslega niciodată limba. Incercăm însă o alta: campaniile în jurul unor cuvinte cari n'au fost rostite niciodată, fac parte din „cinstea sufletului ardelenesc" despre care vorbea cândva confratele nostru?

*

Insfârşit ziarele din Bucureşti, publică o desminţire a declaraţiilor d-lui Stambulinsky adresate „Echo de Bulgarie" cari vorbeau despre o înţelegere cu d-l I. Mihalache relativă la retrocedarea Dobrogei de sud.

*

Cu acest prilej, tot confratele nostru „Patria", crede că desminţirea este o „palmă pentru ziarele cari, cu drept cuvânt, s'au alarmat de publicarea unei asemeni ştiri grave într'un organ oficios al ministerului de Externe din Sofia. Se pare că totul a fost o manoperă a adversarilor deacasă ai d-lui Stambulinsky. In acest caz însă, „palma" nu este oare pentru partidul nostru ţărănesc, în rândurile căruia atunci s'a găsit un „fruntaş" în sea a căruia să se pună o declaraţie de cedare a unui teritoriu românesc? Era singurul mijloc, probabil, ca intriga să prindă puţine rădăcini.

Citiţi „Infrăţirea"

Revista Presei Germane

— Secretariatul Minorităţilor —

Deutsche Tagespost din 25. I. se ocupă în articolul de fond cu Subsecretariatul Minorităţilor.

Proectul-lege, pentru instituirea unui Subsecretariat de Stat al Minorităţilor, — zice ziarul — a fost luat depă tapet din partea guvernului Averescan, tot aşa de repede precum a fost prezentat in Senat. Se crede, că susnumitul Subsecretariat a fost să fie creat numai pentru o persoană şi nu pentru a împlini o necesitate de Stat.

Textul acestui proect-lege îl cunoaştem numai din o declaraţie a d-lui Ministru Goga. Din declaraţie reese, că Subsecretariatul ar avea şi un scop de a controla Minorităţile. Cu drept cuvânt îl numeşte deci deputatul bucovinean Dr. Alfred Kohlruss „noaua Siguranţă a Minorităţilor".

Guvernul Averescu a dovedit dela început puţină pricepere pentru Minorităţi. Se vede aceasta mai ales din vorbirea de program a d-lui Averescu, când n'a aflat de bine a atinge nici măcar cu un cuvânt această chestiune. Dl. Ministru Argetoianu în Timişoara a vrut să repare greşala aceasta, dar timbrând hotărârile din Alba-Iulia ca o esplosiune spontană a însufleţirei, a jignit populaţia neromână. Mai recent noul Ministru al Lucrărilor publice, dl. Petrovici, răspunzând la Braşov oratorilor români, a zis: „Nu uitaţi niciicând, că locuiţi împreună cu alte naţionalităţi! Respectaţi drepturile lor, nu trebue însă să treceţi cu vederea, că sunteţi naţiunea domnitoare". Reese din cele mai de sus, că există şi o naţionalitate, care domneşte asupra altor naţionalităţi."

„Resumând — termină ziarul — proectul unui Minister al Minorităţilor ne-a dat puţină speranţă, dar şi aceasta a fost distrusă."

Anchetele noastre

Transporturile pe C. F. R.

Ce s'a urmărit prin recentele restricţii. — 70 trenuri scoase din circulaţie. — Instituţiile publice sufăr de combustibil. Scumpirea vieţii. — Ministerul comunicaţiilor dator să dea lămuriri.

Ultima măsură luată de Ministerul comunicaţiilor prin înfiinţarea comisiilor de transport urmărea să se pună capăt abuzurilor cari se făceau cu eliberarea vagoanelor.

Scopul acesta a fost atins dar s'a căzut în cealaltă extremitate, întrucât astăzi numărul permisurilor pentru vagoane e mult mai mic decât acela al stocului pe vagoane ce s'ar putea pune în circulaţie.

Astfel, astăzi pe teritoriul Transilvaniei, la cele 4 direcţiuni regionale C. F. R., avem circa 70 locomotive cu trenuri complete care au fost scoase din circulaţie şi pentru întreţinerea cărora se cheltueşte zilnic zeci de mii de lei.

Intrebând autorităţile în drept asupra acestei chestiuni, ni s'a spus că deşi ele au cunoştinţă de acest lucru, nu pot însă să iea nici o măsură întrucât asupra întrebuinţării acestor trenuri numai singură Direcţiunea Generală Bucureşt are puterea să ia dispoziţiuni.

Nu ştim însă dacă la Direcţiunea mai sus numită se încearcă pentru deslegarea acestei probleme, de oarece starea aceasta de lucruri durează de vre-o 2 săptămâni.

Intâlnindu-ne cu conducătorii mai multor instituţiuni ale statului, ni s'a comunicat că lipsa de combustibil se simte acum şi mai mult în urma dispoziţiunilor luate de C. F. R.

Din diferite oraşe ale Transilvaniei ni se comunică chiar că spitalele sufăr din lipsă de combustibil şi ne roagă să intervenim prin publicitate pentru lărgirea dreptului comisiunilor de transporturi în acordarea permisurilor pentru vagoane.

Partea interesantă este şi modul cum se face aprovizionarea cu combustibil a maşinelor C. F. R.

Multe staţii cumpără lemnele putrede ce le găsesc prin diferite depozite de lemne, deşi în regiunea Petroşani se află scoase peste 5 mii vagoane de cărbuni de pământ.

Asemenea putem cita cazul la 10 (zece) vagoane sticlă necesară pentru C. F. R. care au fost cumpărate dela Sighetul Marmaţiei şi cari nu pot fi aduse la Cluj decât în timp de 2 luni, de oarece comisiunea regională de transport nu poate aproba de cât 5 vagoane pe lună.

Nu mai punem la socoteală perderile pe care opinia publică nu are timpul să le cerceteze mai de aproape, cum ar fi perderile ce le are chiar statul la întreprinderile sale, unde, din lipsa combustibilului, nu se mai lucrează.

Oraşele sufăr mult din pricina greutăţilor de aprovizionare. Astfel vedem că unii negustori au şi început a urca preţurile mai ales la articolele supuse stricăciunei. Pentru lămurirea publicului pentru îndreptarea lucrurilor, întrebăm Ministerul comunicaţiilor următoarele:

Care e rostul retragerei din circulaţie a trenurilor amintite mai sus şi din al cui ordin a fost facută această retragere?

Se vor înfiinţa oare iarăşi trenurile navetă sub motivul că statul are locomotive şi vagoane goale cari stau neîntrebuinţate?

Wy.

e şi o lăudăroşie deşartă? Nu se pot ivi conspiraţii şi fără amestecul evreilor?

Inţelepţii Sionului vorbesc cu socoteală. Orice conspiraţie, chiar da ă n'ar fi pusă la cale de dânşii promovează trebşoarele lor şi urzitorii sunt astfel, fără să ştie, slugile lor, prin urmare trebuesc sprijiniţi.

Programul de luptă al înţelepţilor Sionului nu se compune numai din generalităţi. Sunt şi puncte, cari se refer la anume fapte precis plănuite, şi astăzi putem să adăogăm, că unele dintre aceste puncte au fost şi precis executate.

„Voim să recapitulăm în puţine cuvinte planul nostru privitor la dărâmarea statelor neevreeşti. In unul din aceste state vom face dovada puterei noastre prin asasinate, ce vor fi săvârşite de oameni ai teroarei". (Pagina 112).

Repetăm, programul acesta se expunea la 1897. Statul condamnat era Austria. In 1898 fu asasinată bătrâna împărăteasă Elisabeta. Lucheni n'a fost nebun. Dar ce rost avea asasinarea unei babe ne ofensive care tot avea să moară peste un an doi? Iată rostul: teroarea. Crima trebuia să impresioneze prin josnicia şi prin bestialitatea ei. De sigur nu din vina urzitorilor acestui asasinat a trecut un interval cam lung, până să urmeze altele. In 1914 fu asasinat la Seraievo arhiducele Francisc Ferdinand şi soţia sa. De astădată lovitura a nimerit în plin, aducând războiul mondial şi alte consecinţi, cari îi vor fi făcut pe înţelepţii Sionului să vază apropiindu-se izbândirea planurilor lor.

Austria le era oare înţelepţilor Sionului mai urgisită decât alte state?

Nu.

Atunci pentruce trebuia să se dea lovitura tocmai în Austria?

S'au făcut isprăvuri şi în Portugalia, unde era terenul prielnic. De asemenea şi în Turcia. Dar acestea nu contau, neavând decât slabe repercursiuni locale. Trebuia lovit un stat mare, năruirea căruia avea să provoace un prăpăd. Statul bolnav, care putea fi năruit mai uşor era tocmai Austria. In Rusia s'a văzut, că nu se făcea nicio treabă cu asasinatele.

*

Desbaterile înţelepţilor Sionului mai cuprind declaraţii de mare preţ pentru înţelegerea legăturilor lor cu, francmasoneria deasemenea cu privire la atentatele împotriva capetelor încoronate. Făptuitorii atentatelor sunt numiţi:

„Mieluşei orbi din turma ce o împingem în strunga noastră."

Principiile: „egalitate, libertate, fraţietate" sunt bune numai să se ameţească neevreii cu ele.

„Noi vom şti să împedicăm ridicarea unor personalităţi remarcabile dintre neevrei şi ne vom îngriji, ca acestea să fie doborâte de înseşi massele neevreeşti."

In privinţa comunismului, care se veşte atât de minunat scopurilor lor, înţelepţii Sionului se miră şi dânşii:

„Cum o asemenea idee potrivnică tuturor legilor firei poate prinde în creerii dobitoceşti ai neevreilor."

Stilul este de o vigoare proprie scripturilor testamentului vechiu. Chiar de aceea ar fi păcat să-i alterăm originalitatea.

*

Am reprodus. Şi câte s'ar mai putea reproduce!

Las, să aleagă cetitorul ce este de pus în socoteala aberaţiilor unor minţi aprinse de vedenia apropiatei înfăptuiri a împărăţiei pământene alui Iehova, sau Iahve, şi ce trebue să ne intereseze ca fapte şi stări de lucruri reale.

Acum să vină cine va vrea şi să-mi strige: „antisemit",

Voi dovedi cu scrisul meu, că niciodată n'am vorbit cu patimă şi cu ură despre evrei. Şi în acest moment, când nu s'a zvântat încă cerneala dovezilor compromiţătoare înşirate aci ţin să fac mărturisirea de credinţă, că pentru păcatele unor indivizi, oricât ar fi de numeroşi, nu poate fi condamnat un neam şi că ar fi o mare greşală a judeca un neam numai după părţile lui rele şi a nu-i preţul calităţile.

Să fim liberali, spirite largi şi generoase. Dar să nu fim mieluşeii orbi din turma ce se împinge în strunga, în care o aşteaptă cuţitul. Nici snob nu vreau să fiu, ca un prieten, care mă va întâlni pe stradă şi mă va întreba uimit: cum de nu mă sfiesc a mă pune împotriva curentelor „celor mai avansate" şi împotriva unor factori, fără a căror consacrare nu poţi fi nici „modern", nici „genial".

Salutare, prietene! Pe mine cu de astea nu mă mai prinzi.

Lucian Bolcaş.

INFORMAȚII

Consiliul superior al comunicațiilor a respins cu 7 voturi contra 4 concesionarea atelierelor căilor ferate consorțiurilor străine.

*

In numărul de mâine al ziarului nostru, va apărea un nou articol al D-lui. ing. Dr. C. Motaș ca răspuns la articolul D-lui ing. V. Lazăr publicat în No. 118 al ziarului **Voința** *în chestia gazului Metan.*

*

Atragem atențiunea celor interesați asupra „mașinei de încălzit", o invenție a inginerului ucrainian *Mihel Kovinko*. E de reținut, că materia, ce se consumă nu stă din lemne sau cărbuni, ci din uleiul crud, cu mult mai preferabil, igienic și ieftin. Invenția poate fi întrebuințată cu folos la școli, spitale, brutării, cazarmi, etc. Va fi demonstrată în zilele acestea la Brutăria Militară a Garnizoanei Cluj.

*

Ni se comunică dela Secretariatul Ocrotirilor Sociale că biuroul de cuartiruire din Oradea-Mare are foarte puțină bună voință pentru evacuarea camerilor în care urmează să fie instalat ambulatorul policlinic. E datoria autorităților superioare să ia măsurile cuvenite.

*

După ultimul raport primit la inspectorul general sanitar al Transilvaniei, tifosul exantematic există numai în vre-o 3 sate din jud. Arad unde ar fi cam 30 cazuri.

*

Afară de cele 4 cazuri vechi, în cercul Clujului nu s'a mai ivit nici un caz nou de encefalită letargică.

*

Eri dimineață a murit subit primul consilier contabil dela secretariatul de finanțe Nicolai Hamary. Cadavrul va fi probabil transportat la morgă pentru autopsie.

*

S'a înființat o nouă poliție în Pecica-română (Arad) unde a fost numit ca șef domnul Aurel Cupșa.

*

Aflăm că la secretariatul de interne o societate săsească și-a permis să trimită spre aprobare statutele sale *redactate în limba germană*.

D-l Tănăsescu a plecat la București pentru o săptămână.

*

In curând va apare o nouă revistă oficială a serviciului sanitar din Transilvania.

*

„Kronstädter Ztg." anunță în numărul său din 24/I, următoarele:

„In ședința recentă a Uniunei Agronomilor sași din jud. Brașov s'a hotărît expedierea telegramei de mai jos d-lui general Averescu: „Neliniștiți în cea mai mare măsură de către comunicatele apărute în presă referitor la noua Reformă Agrară, protestează 600 țărani din jud. Brașov adunați la Neustadt contra acestui proect de lege, ale cărui dispoziții amenință proprietatea țăranilor din acest ținut cu expropriere și cari împiedecă libertatea personală"

*

Ca de obiciue Duminecă 30 Ianuar va avea loc la „Redută" o șezătoare artistico-culturală cu un program foarte variat și interesant. Vă vorbi d-l Profesor universitar I. Lupaș despre *„Inceputurile poporului român"*. La partea artistică s'a anunțat până acum d-ra Mimi Nestorescu care va cânta din diferite opere și d-l Savu care va recita diferite poezii.

*

Aducem la cunoștința tuturor celor interesați că biroul pașapoartelor s'a desființat și a fost împărtit la: Prefectură și organelor municipale. Acestea nu au putut funcționa până în prezent deoare ce nu și-au putut procura blanchete pentru pașapoarte. Blanchetele au fost comandate la București de unde vor sosi în curând.

*

Autoritățile locale de comun acord cu direcția abatorului din Cluj lucrează la un proect de reorganizare a abatorului.

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare și cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime și familiare. In fiecare Duminecă și sărbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri și Müller Poldi.

Mancări reci și calde. Prețuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(6) Carol Kassai proprietar.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Pentru a se putea complecta mutațiile în contrealele corpului ofițerii de rezervă notați mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoștințării:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ștefan, Dumitrescu L.

Locotinenții: Dumitrescu Ioan, Filipide Ștefan, Stegaru Vasile, Fărcășanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenții: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eșanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftediu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb. 15. Col.(ss) *Fotul*
Șef bir. mob.: Maior (ss) *Anastasiu*

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Viorelia"* Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Gallet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!
Rog onor. public a mă onora cu prezența.

Cu deosebită stimă
VIOREL FODOR
Droguist.

*

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

SCRISORI DIN BLAJ

Infăptuită odată unitatea noastră națională, prima greutate ce s'a ivit era să ne găsim persoanele capabile și potrivite cari să ocupe posturile și funcțiunile devenite vacante. In lipsa unui număr indestulător de funcționari cu pregătire specială, a trebuit să ni-i recrutăm dintre acei intelectuali, cari ne oferiau mai multă chezășie, că vor ști răspunde îndatoririlor noui ce li-se cereau. Blajului, ca unui vechiu centru cultural, i-a revenit în mare parte sarcina să se achite de această nobilă îndatorire.

Dar, plasându-se în acest chip cea mai bună parte a intelectualilor din Blaj în alte centre, aspectul ce ni-'l oferă astăzi Blajul nu mai e cel din trecut. E ca și o pădure lovită de secure, în care abia mlădițele au mai rămas. Acest fapt se resimte atât în viața socială cât și economică a Blajului. Am asistat la o petrecere, organizată de vânătorii din Blaj a doua zi de crăciun, care a avut un succes destul de frumos. Decorarea sălii, animația și venitul încasat, nu au lăsat nimic de dorit, dar se observa totuș lipsa unei armonii solide, a unei apropieri sociale mai accentuate. Pe teren economic, apoi, elementele străine au prins a-se întări.

Totuș, inițiative curajoasă a câtorva buni Români, pare că va duce la bun sfârșit lupta de apărare în concurența ce s'a ivit. Amintesc instalația moarei electrice în stil mare a domnului Ștefan Dragoș și fuziunea tuturor societăților comerciale din Blaj: a „Patriei" (banca de credit), a „Plugarului" (soc. economică și industrială), „Vulcanului" (fabrică de țigle și cărămizi) și a „Consum"-ului (depozit de mărfuri).

Ce privește preocupările, cari frământă mai mult populația Blajului sunt: nădajdea de a-și vedea în timp apropiat Blajul ca centru de județ în legătură cu noua arondare a județelor, și sunt apoi, — ca ori unde între români — preocupările politice. Pe cât de justificată este dorința de a ridica Blajul la un centru cât mai important sub toate raporturile și a-ne crea astfel un oraș din proprile noastre puteri, pe atât îmi pare de neavenit amestecul prea viu în politica de partid, îndeosebi a preoțimii, dacă nu pentru alt motiv, cel puțin pentru motivul că în ori ce luptă se dau și se primesc lovituri, se deschid răni, cari primejduesc mai mult interesele bisericii, decât ale singuraticilor luptători.

Caracterul românesc al Blajului nu pare să se fie promovat cu nimic în România mare. Populația, care dela numărătoarea statistică din 1918, a scăzut cu aproape 400 de inși, numără astăzi în proporție mai puțini români. Dară vina pentru acest neajuns e a se căuta în parte și la autoritățile noastre. Un singur caz va arăta felul ușuratec cum procedează autoritățile noastre. D-l Petre Brendușan, un vrednic cetățean al Blajului, fiul unei destinse familii, a cerut un drept de licență pentru vânzare de beuturi acum 19 luni, într'un local cu pat u încăperi spațioase, cu cu te și grădină mare, popicărie etc. local, care de 40 de ani a avut acest drept. Acum încă i-s'a refuzat pe motivul, că numărul admis de lege este atins.

In schimb însă cu câteva luni înainte au primit acest drept un ungur și un român pentru a-și deschide cârciume noui. Nu înțelegem ca în felul acesta se pot promova interesele românilor și ale românizării, mai ales când a știut, că în Blaj dintre 26 drepturi de licență pentru vânzare de beuturi numai patru le au românii, și când știm că sunt familii evreești cari dețin mai mul e licențe, iar alții își păstrează încă dreptul de licență în Blaj, deși de mult au încetat... de a mai fi locuitori ai Blajului.

Nu mai puțin agită pe oamenii de bine prigonirile ce decurg încă din patima luptelor electorale. Astfel un bun român, secretar comunal, cu o familie grea, fost martir doi ani de zile în temnițele ungurești, având o praxă de 30 ani în cancelarie notarială și advocațială, având-'și și calificația cerută, e pur și simplu transferat, răpindu-se astfel toată odihna bătrânețelor. Și câte cazuri de aceste nu întâlnim la tot pasul, provocând o amărăciune de prisos, pentru a satisface numai vanitatea unora, pentru cari „nu-i poartă închisă și nici scaun prea înalt". Dar vom mai reveni. *A. C.*

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica teatrală

— „Cărăbușii", comedie în 3 acte de Briensc. —

Brieux pare a avea o deosebită predilecție pentru titluri, să le zicem metaforice. In adevăr „Brânduța" „Cărăbușii" sunt titluri luate din viața plantelor și animalelor, din lumea aceasta care ne înconjoară, pe care noi o credem atât de deosebită de a noastră și care înfățișează totuși atâtea trăsături asemănătoare.

N'am putea spune, dacă citind sau observând via a cărăbușilor cu rudimentarele lor „morараuri" de iubire i-a venit lui Brieux ideea, de a face această comedie, sau întâlnind în viață personagiile zugrăvite în comedie, a văzut asemănarea care există între traiul oamenilor și al cărăbușilor și atunci a intitulat-o astfel

Subiectul comediei este următorul:

Pierre Cotrel, profesor de istorie naturală, duce o viață pe care și-o împarte între un studiu care la el este o pasiune din tinerețe și dragostea pentru Charlotte. E una din acele nenumărate casnicii în care nu există o obligațiune legală, dar cari sunt mai trainice decât toate căsătoriile. O legătură de iubire de obișnuință, de slăbiciune pentru unul sau altul din acești „soți" îi încătușează pe amândoi. Și în ciuda tuturor necazurilor, a certelor, a neînțelegerilor, a deoseberilor de mediu, de idei, de sentimente chiar, ei duc alături o viață împănată cu plăceri fugare, cu nesfârșite și plictisitoare certe. O slăbiciune sentimentală sau sensuală, o lipsă de energie, puterea covârșitoare a obișnuinței, iată ce-l împiedică să rupă o legătură necăjită. Se despart câteodată pentru cât'va vreme, dar sforțarea e prea mare pentru ca să dureze. Și la împăcare, iartă amândoi greșelile, își fac făgăduieli unul altuia că vor uita trecutul, că vor înlătura fiecare din ei motivele de ceartă sau de necaz, își reînoesc iubirea și își mărturisesc amândoi slăbiciunea care-i leagă din nou.

Și dacă în comedia lui Brieux Pierre Cotrel ne apare tiranizat de Charlotte, lucrul este numai în aparență adevărat, în realitate ei se tiranizează și se necăjesc reciproc. Charlotte este tânără, aproape o copilă; ei bine Pierre Cotrel nu se gândește de loc că pe ea n'o poate distra ierbarele și cărțile lui științifice și că-i trebue distracțiuni potrivite vârstei, temperamentului și creșterii ei.

El se sinchisește prea puțin de nevoile ei sufletești. Dragostea lor nu este decât un egoism al simțurilor pe care-l întărește obișnuința. Deaceia sufletește ei sunt departe unul de altul. De aci isvorăsc toate acele neînțelegeri și certuri zilnice cari le întunecă și le amărește viața.

Înșelat în dragostea lui, dureros lovit în orgoliu-i de bărbat, Pierre Cotrel se hotărește să rupă o legătură care-i înjosea. Nu se poate însă bucura multă vreme de libertatea recașigată pentrucă în fața rugăminților Charlottei are slăbiciunea de a ierta și a reîncepe o viață pe care amândoi o știu că va fi tot cea din trecut.

Acesta este subiectul pe care Brieux l'a tratat cu o îndemânare vioaie, cu o risipă de amănunte și de situații caracteristice, cu o vervă plină de spirit fin, de duiosie și de revoltă uneori.

Bun observator și numai fin psiholog, Brieux a știut să prindă șovăelnicul caracter al lui Cotrel în manifestările sale exterioare, fără a putea însă să se coboare într'o analiză sufletească mai adâncă.

Și acum câteva cuvinte despre interpretare pe care am fi voit-o mai bine studiată și mai potrivită cu verva vioaie, fără să fie bruscă, și cu spiritul fin al comediei franceze moderne.

D-ra Jeana Popovici a jucat cu destulă vioiciune și cu o sburdalnică cochetărie rolul capricioasei și ușuraticei Charlotte. Un artist adevărat trebue însă să fie totdeauna nou

Și d-ra Jeana Popovici, în rolul Charlottei, ne-a împrospătat de câteva ori amintirea unor roluri trecute.

Dl. I. Constantiniu care este fără îndoială un artist de real talent și cu o îndelungată cunoștință a scenei, a interpretat rolul lui Pierre Cotrel cu îndemânare și cu pricepere, dar cu oarecare repezeală și bruscheță în gesturi și în vorbă pe care putea să le evite.

Bine dl. Ionescu-Ghibericon în rolul epizodic al „domnului dela etajul al IV-lea".

Corect dl. Psatta în rolul palid al veterinarului Brochot.

W. I.

Conflictele muncitoreşti din Ardeal

II.

— Conflictele dela Arad. — Observaţii şi concluzii. —

Casa centrală a muncei din Cluj prin inspectorii săi dela secţia muncei desfăşură o largă activitate făcând faţă, în baza legei (aşa incomplectă cum e ea) tuturor conflictelor muncitoreşti ivite în Ardeal şi Banat.

In cursul lunei Noembrie d-l Inspector regional P. Popescu a aplanat numai în Arad şase conflicte restabilindu-se astfel o complectă ordine în rândurile muncitorilor şi ale patronilor.

Conflictele aplanate sunt următoarele: 1. al tipografilor, 2. al muncitorilor dela fabrica de ghete „Transilvania", 3. al salariaţilor dela restaurante şi cafenele. 4. al salariaţilor dela uzina electrică, 5. al salariaţilor dela fabrica de automobile „Marta' şi 6) al ziariştilor.

Cu ocazie tratativelor acestor conflicte s'a observat că unele din aceste conflicte sunt complect străine de condiţiunile de muncă şi salarizare, iar acelea dintre ele care au la ba ă aceste condiţiuni sunt agravate prin rivalitatea dintre reprezentanţii Asociaţiunilor muncitoreşti şi patronale, de care rivalitate nu sunt vinovaţi nici patronii nici muncitorii, ci numai reprezentanţii acestor „asociaţiuni" care, repetăm, lucrează cu îndărjire contra intereselor muncitorilor şi contra intereselor ţărei.

Acolo unde salariaţii şi patronii reuşesc să facă abstracţie de consideraţiuni de putere ale unora sau altora şi se tratează pur şi simplu nevoile de trai ale salariaţilor precum şi greutăţile cu care are de luptat întreprinzătorul, în regulă generală se ajunge la o complectă înţelegere. Sunt cazuri foarte numeroase când patronul recunoaşte insuficienţa salariului muncitorului dar, nu îl poate ameliora, mersul întreprinderei neîngăduindu-i aceasta. Argumentul obişnuit al patronilor este lipsa aproape complectă a mijloacelor de transport care nu le îngăduie nici să aducă materii prime, nici să expedieze materialul confecţionat celor ce-l solicită.

Mai toate întreprinderile care anunţă că vor fi nevoite a înceta lucru, o fac din cauza lipsei mijloacelor de transport, care pe alocurea nu le mai îngăduie nici un schimb de materiale sau mărfuri.

Suntem convinşi că chestiunea înlăturărei tuturor conflictelor dintre muncitori şi patroni care aduc atâtea desavantagii situaţiei economice a ţărei este în funcţie de radicala reorganizare a C. F. R. şi prin urmare de soluţionarea definitivă a chestiunei transporturilor.

*

Cu ocazia tratativelor dela Arad ca şi cu alte multei ocazii s'a observat că salariaţi, prezintă memorii asupra cererilor lor de care sunt absolut străini, ele fiind întocmite de diferiţi conducători, autorizaţi sau nu, de „Uniune" şi fără a fi în concordanţă cu împrejurările locale unde se află întreprinderea.

In alte cazuri, la primele tratative, muncitorii prezentându-şi memoriile întocmite de ei, şi, tratativele din diferite motive amânându-se, la a doua ocazie, după 7—8 zile, se prezintă cu un nou memoriu cu condiţiuni de sută la sută mai pretenţioase de cât cel dintâi. A esta din urmă nu mai era însă întocmit de către muncitori, ci impus prin diferite mijloace despotice de către „Uniune". In asemenea împrejurări rezultatul este mai totdeauna negativ sau în tot cazul îngreunează foarte mult înţelegerea.

Muncitorii în regulă generală sunt firi temperate, au mai mult sau mai puţin respectul legilor, raţionează asupra justelor raporturi care trebuie să domnească între ei şi patroni, şi s'ar desinteresa complect de mişcarea cu caracter politi pe care o duc unii dintre conducătorii lor, dacă ar vedea mai multă grijă pentru ei, din partea autorităţilor cu care vin în contact.

Mulţi dintre aceşti conducători dela „Uniune" nu se sfiesc să spună muncitorului istovit de muncă zilnică şi, care n'are putinţa unui control, că toate acţiunile cu fond anarhic nu sunt de cât consecinţele legilor care-i guvernează în numele ţărei. Li se afirmă deci că pot să se dedea la anumite fapte, întru cât ele ar fi impuse prin însaşi legile guvernului.

Se încearcă a se produce în mintea muncitorului o confuzie între autorităţile de stat şi organizaţiile lor profesionale grupate în „Uniunea muncitorilor". Am spicuit aceste câteva observaţii pentru a contribui cu ceva la începutul de luminare care pare că se face în opinia publică în sensul convingerii că, principalii vinovaţi în numeroasele desordini provocate de muncitori nu sunt însăşi muncitorii, ci înainte de toate conducătorii lor în frunte cu „Uniunea muncitorilor".

S. P.

Protestul saşilor contra reformei agrare

După „Sieb. Deut. Tagebl." a avut loc la Neustadt o adunare a agricultorilor germani, presidată de preotul dr. W. Wagner. La această adunare a asistat şi deputatul F. Conuert. După o discuţiune asupra unor interese gospodăreşti deputatul Conuert a expus unele lucruri asupra reformei agrare. Proectul de lege adus de către Marele Sfat Naţional a hotărât că moşiile de 200 jugăre să nu fie expropiate dela ţăran. Ministrul Garoflid declarase unui corespondent al „Daciei" că în privinţa aceasta el s'a înţeles cu Saşii. Oratorul arată însă, că nu s'a ajuns la nici o înţelegere. Ca urmare la acest raport, adunarea în număr de 600 membrii, a decis trimiterea unei telegrame de protestare atât ministrului Garoflid cât şi generalului Averescu.

S'a redactat următorul text:

„Ţăranii judeţului Braşov adunaţi în număr de 600 nelinişţiţi de zvonurile răspândite în presă protestează contra proectului şi decisiunilor conţinute în el cari ameninţă regiunea noastră cu expropierea şi ridică posesiunea particulară şi libertatea personală?

Programul noului ministru de externe al Ungariei

„Deutsche Tagespost" publică programul noului ministru de externe maghiar dr. Gustav Gratz din care spicuim următoarele declaraţii:

„Politica externă se va îndrepta în special contra unui atac al sovietelor ruseşti. Trebue să lămurim pe vecinii, cari au interese identice cu noi:

Succesele politicei sovietelor sunt datorite faptului că au ştiut să provoace neînţelegeri între adeversarii lor. Fructele acestei propagande sunt zvonurile răspândite în străinatate asupra intenţiilor de atac ale Ungariei. Ungaria este departe de a se arunca în aventurii. Ea doreşte relaţiuni amicale, şi mai ales, cu toţi vecinii ei, legături economice. Animositatea Antantei va dispare dacă se va procede în sensul tratatului dela Trianon, şi va dispare şi teama care svoreşte din politica maghiară ofensivă, dacă se va vedea că nu sunt motive."

Dela Banca Naţională

D-l Victor Nasta, directorul Băncii Naţionale a României în Cluj, este transferat la Arad şi însărcinat cu înfiinţarea sucursalei băncii din acel oraş, care va fi a 6-a în transilvania.

Prin transferarea D-lui Nasta, Clujul pierde o adevărată capacitate financiară de o rază energie, care a lucrat aici luni de-a rândul singur, numai ca să poată satisface publicul din cele 7 judeţe aparţinând Băncii Naţionale din Cluj.

In locul d-sale este numit director D-l Ilie Nestorescu, fost director al agenţiei din Piatra-Neamţ.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Joi: *Cărăbuşii.*
Sâmbătă: *Noaptea furtunoasă.*
Duminecă matineu: *Doi sergenţi.*
„ seara: *Cărăbuşii.*

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţeşi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Stradă N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

IN JURUL UNUI APEL

D-l *Vasile Goldiş* publică un înimos apel, în ziarul „Dacia", către toţi Românii, îndemându-i să contribue, cât poate fiecare, pentru ridicarea unui monument al unirii în Arad.

D-sa îndreptăţeşte această iniţiativă prin aceea că acolo, în Arad s'a dat lupta cea mai crâncenă între două neamuri: unul, cel unguresc, stăpân pe nedrept şi asupritor nemilos, celălalt, cel românesc, luptând dârz împotriva încercărilor de a-l cotropi şi a-l preschimba cu sila fiinţa-i etnică.

Pe lângă nevoile urgente şi de natură mai practică, cari se cer imediat şi neapărat împlinite, cum ar fi naţionalizarea în administraţia şi economia ţării, sunt de-sigur şi celelalte nevoi, ideale, dar prin aceasta nu mai puţin necesa e de îngrijit şi salutare pentru însăşi întărirea şi existenţa poporului nostru.

Cu drept cuvânt spune D-l Goldiş că „ori-care naţiune mai vârtos trăieşte prin trecutul său, dacă el face parte din conştiinţa celor vii. Monumentele istorice sunt tării, cari luminează aceste conştiinţe."

Aşa-dar, în locul statuii guvernatorului Ludovic Kosuth, simbolul celui mai înverşunat şi mai detestabil şovinism maghiar, se va ridica în Arad monumentul unirii românești, nu ca manifestarea une răsbunări, care ar fi, şi ea, îndreptăţită, ci ca o eternizare în piatră a statornicirii legale pentru preponderarea, de fapt milenară, a populaţiunii române în Ardeal.

Nu se va putea zice prin urmare că se încearcă naţionalizarea unor ţinuturi, cari au stat o mie de ani subt năuriri forţate streine, prin schimbarea numelor de străzi şi prin dărâmarea vechilor statui maghiare, în credinţa uratică a unei repezi transformări în chipul acesta.

Oricine trebue să fie convins că e necesară înlăturarea manifestărilor externe ale megalomaniei morbide maghiare şi că e dăunător chiar pentru conlocuitorii noştri unguri de a li se smulge privirile din faţa realităţii actuale, plină de învăţăminte, şi a le fixa ochii extaziaţi pe monumentele somptuoase ale eroilor de tristă memorie din timpii şovinişti şi barbari.

E în interesul tuturor şi e de o necesitate actuală ridicarea unui monument al unirii în Arad; nu ne îndoim că Românii vor înţelege însemnătatea lui şise vor grăbi să contribue cu obolul lor la neîntârziata înfăptuire a acestui frumos gând.

N. G—7.

Un aventurier al revoluţiei demascat

Ziarului „Münchener Neuesten Nachrichten" i-se anunţă din Berlin următoarele: „Poliţia berlineze a izbutit a demasca un aventurier periculos cu numele Robert Örthel de fel din Drezda. In răsboi fiind soldat a simulat nebunia şi a desertat. Procedeul lui era, de a-şi câştiga locul de naştere al vreunei persoane urmând a-şi cere un certificat de botez pe numele acelei persoane. In feliul aceste poseda certificate pe numele Freiherr von Egloffstein, von Richthofen, von König, Hahn, Kobold, pe numele americanului Hovard şi a argentinului dr. în medicină Macenry. Cu documentele acestea s'a prezentat în timpul revoluţiei la sfatul soldaţilor din Drezda, fiind însărcinat cu conducerea Comandamentului general. Câteva zile după aceasta a apărut în lagărul de prizonieri francezi şi belgieni din Holzminden, unde s'a considerat ca comandantul acestora. In societatea câtorva ofiţeri francezi a obţinut intrare la Mareşalul Foch. O scrisoare a Mareşalului către generalul Dupont îl însărcinează pe „Freiherr von Egloffstein" cu ocrotirea prinzonierilor francezi.

In felul acesta şi-a câştigat o întrare sigură la toate Ministerele şi Legaţiunile din Paris, aşa şi la cea românească şi spanială. I-sa pus la dispoziţie 2 automobile, dându-ise pasapoarte diplomatice pentru schimbul de prizonieri din şi pentru România şi a primit însărcinare oficioasă de a trata la Bucureşti. Aici numit ca delegat al Crucei Roşii dispunea de un tren accelerat şi parale în abundenţă. In aceasta calitate a cercetat şi pe Mackensen în Ungaria. Din partea Ceho-Slovaciei a primit o împuternicire nelimitată. In sfârşit soarta l-a ajuns şi pe el, pe când făcea contrabandă cu cocaină. In Vingerbuick a fost deţinut. Legitimându-se ca membru al Comisiunei aliate a fost predat autorităţilor de ocupaţie din Koblenz. Ace tea constatând falsitatea legitimaţiilor l'au predat poliţiei germane."

Deschiderea Corpurilor legiuitoare

Corpurile legiuitoare s'au redeschis Marţi, Şedinţa Camerei a fost presidată de d. Eusebiu Popovici. D. C. Argetoianu a depus proectul de lege a reformei electorale, cerând ca proectul să nu mai fie trimis la secţii, ci să se aducă deadreptul în discuţie publică. Camera admite.

Şedinţa Senatului a fost presidată de d. general Coandă, aproape perfect restabilit. Prezidentul Senatului, care a fost obiectul unor vii aclamaţiuni, a rostit o scurtă cuvântare, mulţumind pentru manifestaţia ce i s'a făcut. D. C. Garoflid a depus pe biroul Senatului proectul de lege agrară. D. Paul Bujor cerând să se conexeze discuţia cu aceea a poectului de lege depus de federaţia opoziţionistă, d. general Averescu, în numele guvernului, a consimţit la aceasta.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 25

Politica externă a Ceho-Slovaciei în legătura cu Mica Ententă

Corespondentul ziarului „N. Freie Presse“ Richard Katz, vorbeşte într'un articol foarte interesant despre politica externă a Ceho-Slovaciei. Pasagiile, cari ne interesează mai vârtos pe noi, le luăm aci mai jos.

Dr. Benes, un om foarte agil şi resistent, a încercat pe toate căile să asigure graniţele ţării sale. Pasul cel dintâi a fost strângerea legăturilor cu Iugoslavia, cu care deja pe timpul războiului Balcanic, în cadrele Micei Antante s'au înţăles. Al doilea pas a fost atragerea României, cu care însă s'a ajuns numai la o înţălegere verbală cu conţinut şi valoare foarte slabe. Vizita d-lui Take Ionescu la Praga, care avea de scop luarea în scris a celor promise a rămas fără resultat, din motivul că d-l Benes avea temerea, că România va reduce şi Polonia în această înţelegere. Mica Antantă a devenit astfel şi mai mică, formându se două grupări, adică Ceho-Slovacia şi Iugoslavia de o parte iar România şi Polonia de altă parte.

Insuccesul acesta însă s-a despurajat de loc pe d-l Benes De Crăciun a fost în Praga d-l Ghika, despre care să crede în general, că este urmaşul presumtiv al d-lui Take Ionescu. Ce s'a vorbit între el şi guvernul Ceho-Slovac nu se ştie. Se crede însă că politica externă a României sub d-l Ghika va gravita mai mult spre Praga. Incercările mai recente ale d-lui Benes de a lărgi graniţele Micii Antante prin intermediare întreBulgaria şi Iugoslavia pentru a câştiga Bulgaria ca asociat, s-a ciocnit de protestul aspra al Iugoslavici, care ameninţa cu desfacerea legăturilor încheiate. Stambulinsky a plecat dela Praga la Varşovia unde a fost întîmpinat cu dragoste, aşa că şi el poate fi socotit în tabăra dăşmană. Tratatul Polono-Bulgar ar fi în linii principale şi gata.

Nici acest pas greşit nu intimidează pe d-l Benes. Folosându-se de vorbirea contelui Sforza în senat asupra tratatului din Rapallo, voeşte să mijiocească o înţelegere între Italia şi Iugoslavia din care şi Ceho-Slovacia să aibă ceva folos. In scopul acesta a fost invitat pentru sfârşitul lunei Ianuarie la Roma. El va face tot posibilul pentru a-i da Micii Antante un cap ca Italia, ca prin aceasta să-şi găsească pen ru toate eventualităţile şi un ascuţiş contra Franţei.

Revista Presei Române

Propaganda în străinătate

Din *România Nouă*, sub semnătura d-lui C. Armaşu:

Pentu noi românii, rămâne însă justificată întrebarea: ce acţiune are ministerul nostru de externe faţă de informaţiile eronate în publicistica străină, cu privire la interesele noastre româneşti? O propagandă şi încă în reviste de mare autoritate culturală, contra noastră, primejduieşte acţiunea politică a statului şi creiază o atmosferă contrară nouă în opinia cultă a lumei. De ce nu ia măsuri ministerul nostru de externe ca prin orice mijloc interesele noastre să fie expuse cu competinţă în marile publicaţiuni străine, pentru ca marele public să fie informat cu preciziune şi simpatie?

E necesar ca ministerul nostru de externe să lucreze şi în această direcţie.

„Ardealul al Ardelenilor“

Din *Dacia*:

Sub guvernul unitar al Federaţiei am asistat la un fel de separatism întru tot ce privea administraţia Ardealului şi Banatului. Partidul naţional ajuns la conducerea României întregite în guvernul „blocului“, a păstrat sistemul iniţial al Consiliului dirigent: numiri numai dintre Ardeleni în administraţia teritoriilor transcarpatine. Desigur, situaţiile locale îndreptăţeau numirea de oameni având cunoştinţa şi înţelegerea lucrurilor şi oamenilor de acolo, — nu-i mai puţin adevărat însă, că în multe locuri din Ardeal şi Banat s'au numit oameni insuficient pregătiţi şi cari n'aveau decât meritul de a fi Ardeleni şi, uneori, de a se înrudi cu familiile politice atotputernice în Ardeal. Cazul unui prefect de poliţie la Cluj, ba şi unele numiri la Universitatea de acolo aproape cu nebocotirea opiniei comisiunilor de savanţi din vechiul regat, instituite cu cercetările titlurilor şi lucrărilor candidaţilor, sunt elemente caracteristice în acest sens. Oare nu putea fi numit la Cluj prefect de poliţie şi un bărbat din vechiul regat, cu destulă pregătire şi corectitudine, — fiindcă şi dincoace de Carpaţi se găsesc oameni cinstiţi şi nepoliticiani.

Tot atunci, însă, partidul naţional fiind la guvern a făcut o serie de numiri de ardeleni în posturi şi misiuni, de pildă, pentru străinătate, deşi erau mulţi oameni mai pregătiţi pentru aşa ceva din vechiul regat. Va conveni toată lumea că procedul a fost greşit, dar nu-i cazul să stăruim asupra lui. Il înregistrăm în treacăt spre a nota greşala pentru istorie.

Viaţa sportivă

Toate cluburile sportive române aderente se încunoştiinţează, ca conform hotărârei adunărei generale extraordinare a Federaţiei din 21 Novembrie 1920 s'a acceptat propunerea de afiliare la F. S. S. R. din Bucureşti şi s'a dat mână liberă cluburilor aderente, de a intra când vor afla de bine în acea „Federaţiune“. Totodată s'a hotărât sistarea activităţii a Federaţiei spotive române din Ardeal, Banat, Crişana şi Marmaţia. Averea şi inventarul „Federaţie“ sa predat până la constituirea unui Comitet Regional în Cluj cu cercul de activitate pentru întreg Ardealul, Banat, Crişana şi Marmatia. Clubului sportiv „Universitatea“ din Cluj pre păstrare.

Mulţămesc tuturor cluburilor sportive aderente, pressei naţionale, cât şi persoanelor particulare, pentru sprijinul dovedit în înaltul interes a desvoltărei educaţiei fizice a tineretului român.

Cluj, 22 Ianuarie 1920.

General Herbay, s. s.
prezident.

Ştiri de peste hotare

Lenin şi Trotzki au primit bani dela Kaiser

Citim în „Frankfurter Zeitung“: Generalul Hoffmann care a fost şeful statului-major al armatelor de est germane, a afirmat de curând că bolşevicii au primit 50 milioane mărci aur de la guvernul imperial german pentru propagandă. Faptul este caracteristic pentru „idealizmul“ conducătorilor Rusiei de azi.

Guvern sovietic la Viena?

Se svoneşte că la Viena s'ar fi stabilit regimul sovietelor. Insă, din cauza grevelor parţiale din toată Austria, e foarte greu să se obţină, pentru moment, confirmarea acestei ştiri. Totuşi e sigur că uvrierii austriaci sunt nemulţumiţi adânc şi că ei se dedau veşnic la tulburări de stradă.

Din Austria

Societatea engleză „Society of Friends“ despre situaţia tristă din Austria

Această societate engleză a trimis un raport Centralei sale din Londra despre situaţia Austriei. Societatea aprovizionează 60—70,000 băeţi sub 16 ani. Raportul atrage atenţiunea străinătăţii asupra tuberculozei, care bântue în Viena din cauza alimentaţiei slabe. Din 1599 de cazuri mortale la tineri între 16 şi 20 de ani au fost 1067, deci 67 la sută cauzate de tuberculoză. Societatea a înfiinţat împreună cu acţiunea franceză de sprijinire un cămin „franco-englez pentru băeţi mici“, însă nu se poate mărgini numai la băeţi, pentrucă întreaga societate austriacă are nevoie de ajutor. Prin importul laptelui şi ouălelor precum prin interesul, care l'a desvoltat în Austria. Societatea a făcut şi face mari servicii Austriei. Programul din April până în Octombrie 1921 va suspenda sprijinirea cu alimente a a familiilor cari au un membru capabil de a le susţine, însă acţiunea pentru câştigarea hainelor îşi va îndrepta activitatea spre sprijinirea claselor intelectuale, care suferă mai mult în privinţa aceasta din cauza insuficienţei salariilor.

CIRCULARĂ.

Asociaţia gen. a Medicilor din România, roagă cu cea mai mare stăruinţă Comitetele filialelor din vechiul Regat şi din provinciile unite să se grăbească a trimite Comitetului central (Bucureşti, str. Ilvor No. 14) rezultatul discuţiunilor filialelor asupra propunerilor tipărite ce au primit, pentru reorganizarea Asociaţiei ca instituţie oficială şi cu obligaţiune pentru toţi medicii de a a membrii. Comitetul central reaminteşte că la discuţie trebue să fie chemaţi toţi medicii, chiar dacă nu sunt membri ai Asociaţiei.

După data de 31 Ianuarie a c. tăcerea filialelor se va lua drept confirmare în totul a propunerilor făcute de Comitetul central.

Chestiuni de actualitate

— Problema „întinerirei“ şi procedeul lui Steinach —

Cetitorii, şi în special cei cu regret însemnaţi pe răbojul „îmbătrâniţilor“, îşi reamintesc că au cetit nu de mult şi prin gazetele noastre zilnice, despre interesantele experienţe întreprinse şi reuşite ale medicului vienez Steinach.

Din punct de vedere teoretic, chestiunea a fost studiată amănunţit de Poll şi Stieve, iar din punctul de vedere practic — chirurgical de Payr.

Profesorul Alfred Kohn, dela Praga expune într'un recent articol din „Medizinische Wochschrieft“, consideraţiile sale din punct de vedere etico sociale asupra acestei probleme. Prof. ca orice medic practician, îşi pune această logică întrebare: „Care e folosul practic al aplicării acestei metode pentru individ şi societate?“.

E necesar însă, ca cetitorii să cunoască mai întâi procedele şi rezultatele experienţelor lui Steinach. Procedele sunt trei şi toate au la bază producerea unei proliferări *a celulei interstiţiale* şi reactivarea funcţiunilor sale proprii.

Acestea se obţin prin:

1, Procedeul autoplastiei, 2 procedeul omoplastiei, care constă în implantarea gandelor genitale de la animale tinere de aceeaş speţă şi al 3) prin expunerea la miraculoasele raze Röntgen, al glandelor genitale şi special a ovarelor.

Primul procedeu s'a experimentat pe şobolani *mascull*, bătrâni.

După 14—21 zile dela operaţie s'a observat o retrocedare a fenomenelor de îmbătrânire, o poftă de mâncare şi o creştere simţitoare — ba chiar exagerată — a forţei fizice. Cât priveşte puterea sexuală se manifesta într'un mod irezistibil. Aceste animale, a căror vieţuire durează în medie 27—30 luni, ajung în urma operaţiei de auto şi omoplastie să trăiască 40 luni, Făcându-li-se numai ligatura canalelor deferente, au trăit 36 luni.

Incercări de acest fel s'au făcut şi la şobolani *femele* transplantându-se ovare tinere.

Rezultatul a fost miraculos: au fost fecundate, au procreat şi au alăptat.

Trebue reţinut însă că moartea acestor animale, a survenit în urma unei lungi, grele şi chinuitoare apatii şi psihoze senile.

Mai mult interesează însă rezultatele obţinute pe om. Experimentele s'au făcut fără ştirea pacientuiui aşa că probabilitatea unei sugestii e cu totul înlăturată. Iată cazurile lui Steinach:

I caz. Un lucrător, în vârstă de 44 ani, „îmbătrânit“, cu puterea sexuală aproape „stinsă“ (senilitate precoce) şi cu hidrocel bilateral dureros. I-s'a tratat hidrocelul de ambele părţi, dar în acelaş timp i-s'a făcut şi ligatura bilaterală a conductelor seminale în porţiunea dintre epididim şi testicul.

Rezultatul: După 60 de zile: îmbunătăţirea stării fizice, exagerarea funcţiilor sexuale, iar după 18 luni are aspectul unui om „tânăr“ şi viguros.

II. Caz. Un bătrân de 71 ani, care de 8 ani nu simtise nici un imbold sexual, se prezintă cu abces testicular stâng şi cu fenomene de septicemie. Se extirpă testicului bolnav şi în acelaş timp, se face la dreapta, ligatura ca în cazul de mai sus.

Rezultatul. Stare generală admirabilă, viaţă sexuală însoţită de „sensaţii nespus de plăcute“ (după mărturisirea sinceră a bolnavului.

Ultimul caz. Un negustor în vârstă de 66 ani „îmbătrânit“ cu puterea sexuală diminuată şi cu retenţie urinară din cauza unei hipertrofii a prostatei. I-se face operaţia necesară cerută de împrejurări. Plaga nu se vindeca, bolnavul slăbea. A 60-a zi i-se face ligatura ambelor canale deferente.

Rezultatul La 28 de file se observă o îmbunătăţire bruscă şi pacientul prezintă un indemn sexual excesiv de pronunţat, (gândindu-se numai la femei).

*

Câţi din cei „îmbătrâniţi“ n'ar dori să fie supuşi la atari operaţiuni pentru a se bucura de binefacerile tinereţei pierdute şi mult dorite, dar după câte am văzut din cele expuse, schimbarea cea mare nu se produce atât în starea generală cât mai ales în sfera genitală, care e „sâmburele complexului acestei întineriri“.

Se pune întrebarea dacă această întinerire nu e mai de grabă o gravă îmbolnăvire a sistemului genital, dacă acest neo-erotism, atât de vijelios n'ar fi o pacoste pentru paşnicii bătrâni, cari la un moment dat, împinşi de o forţa brutală, ar face acte care în orice caz nu cadrează cu situaţia lor.

Căci pe îmbătrânitul X sau Y, transformat în tânăr, nu trebue să ni-l închipuim ca un individ izolat, ci ca un soţ sau văduv, ca un tată sau bunic, ca un profesor sau preot, s. a. m. d.

La aceştia satisfacerea noilor cerinţe nu se va putea îndeplini cu atâta uşurinţă ca în cuştile şobolanilor lui Steinach.

Din naşterea acestui neo-erotism, oameni destul de morali, sunt nevoiţi a face acte ce nu cadrează de loc cu situaţia lor socială şi cu vârsta. De aci nasc turburări etico-sociale grave şi pentru aceea nu se poate privi de loc, cu linişte, tabloul nou şi finele vieţei aceluia ce se stinge . . , în apatie, chiar foarte gravă, în chinurile psihozei senile, în mijlocul familiei şi prietenilor.

Cu toate astea — descoperirea lui Steinach — nu trebue disprefuită.

Având-se în vedere aceste inconveniente, cu greu s'ar decide să întinerea că pe un „îmbătrânit“.

Societatea, se crede, că n'are ce aştepta bun dela aceşti întineriţi. E contra naturei ca femeile tinere, cu puterea sexuală pronunţată, să fie secvestrate de această categorie de „tineri“.

Tinereţea naturală va fi de mai mare folos pentru Societate.

Dr. Od. Apostol &
dr. Florin O.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universităţii:

Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentaţie pentru copii.*: *Maciste Poliţist.* dela ora 3 m. p. *Duşmanul moarte.*

Cinema Urania:

Duminecă: *Maciste poliţist.*

Cinema Apollo:

Sâmbătă, Duminecă: *Colombo*

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicul efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică român că dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

FUNCȚIONARĂ

la stat din vechiul Regat. Perfectă dactilografă având orele după masă libere, caută post la orice instituție.

322

A se adresa la ziar sub „Perfectă". □□

La cafenea **„Metropol"** Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

Mihaiu Rozental
Pielărie
Cluj, str. R. Maria No. 38. 215

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească"**, **„Banca Agricolă"**, **„Banca Generală a Țării Românești"**, **„Banca Comerțului"**, **„Creditul Extern"**, **„Creditul Technic"**, **„Creditul Technic Transilvănean"** și **D-l Inginer Constantin D. Bușilă**, s'a înființat o Societate anonimă română cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

cu un capital inițial de **20,000.000 lei**, împărțit în 40.000 acțiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce privește instalarea și exploatarea instalațiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracțiune electrică și în general toate aplicațiunile electricității, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terților, fie în orice fel de participațiuni:

Primul consiliu de Administrație al acestei Societăți este compus din următoarele persoane:

Angel Saligny, fost Ministru
N. P. Ștefănescu, Directorul General al Băncii Românești
I. Calimacki, mare proprietar
Cornelia Bălteanu, Directorul General al Creditului Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administrație al Societății Căi Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administrație al Societății Anonime de electrice Arad
Constantin D. Bușilă, Profesor la Școala Politecnică din București.

Societatea a obținut autorizațiunea de a funcționa prin sentința No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerț.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societății sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de către noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuțiunea energiei electrice în orașul **Arad** și împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuțiunea energiei elecrice în orașul **Deva** și împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** și **Arad—Maria-Radna**, modern instalate și exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulți la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziționea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în următoarele condițiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile și se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituțiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricolă, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Țării Românești, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica" Soc. Anonimă, Str. Matei Millo No. 2.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul de a închide subscrierea și înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va vărsa 30% adică: 150 lei de fiecare acțiune plus 30 lei de acțiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administrație.

3. Repartizarea acțiunilor se va face de către Consiliul de Administrație. **Consiliul de Administrație.**

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

TECHNICA LABORA

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURI

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Piața Stefan-cel-Mare 18 Reprezentant TEODOR MAIOR Calea Victoriei No. 7.

Au sosit cantități mari de:

Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman. Bușoane 6—35 Amp. Doze de ramificație. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă și impermeabile Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi imperneabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Sonerii și Șnur, elemente uscate și Leclauche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane de lipit cu benzina „Surupelnițe" filiere de ghewint. „Walworth" și „Exelsior", Perii de metal, Piele de ferestate. Dăiți p. nituri *Closete de Faianță, Lavoare, Reservoare, Băi complecte.*

Struguri și mașini de găurit „Krause", Preluăm ori și ce lucrări electrice și mecanice.

320

Administrația ziarului „Infrățirea" caută două

DOMNIȘOARE

cari să cunoască pe lângă limba română maghiară și eventual și germană. Oferim câștig lunar 3000 lei și chiar mai mult după aptitudine.

A se adresa la administrația Ziarului. □

Caută depozitari

de ziare în întregul Ardeal, Banat și Bucovina Condițiuni avantagioase □ □ Administrația.

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

272 **Str. Mănăstur No. 7.**

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 lei.

O trăsură

elegantă cu doi cai STĂ LA DISPOZIȚIA unui Medic sau altor persoane care are nevoe pentru deplasări în oraș patru ore pe zi.

Preț convenebil.

250

Ase adresa Calea Regele Ferdinand No. 33. etaj 2. cam. 7.

Cumpăr casă de fier.

ADRESA LA ZIAR.

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița"

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reș'ța, în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

321 **Consiliul de Administrație.**

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

La calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

CUPON NO. 1
PENTRU
MICA PUBLICITATE

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

Mațari
Stomace (mure)
uscate de viței cumpără in orice cantitate fabrica de Cheag **„Victoria"**
D. Blau & Co.
290 GALAȚI.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind
NOXA
cel mai bun stărpitor de ploșnițe,
310 care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei.

Material eftin de edificații
in depozit permanent la
CAROL SZENES
CENTRALA: Cluj, Str. Tunarilor (fost Zápolya) No. 1. Telefon: 131.
FILIALA: Turda. Telefon No. 3

Varieteul „Biasini"
Revistă de actualitate în 3 acte
„SERVUS CLUJ"
77 va dura până Vineri 28 Ianuarie.
Sâmbătă 29 Ianuarie 1921 Program complect nou.
Noi atracțiuni! Noi atracțiuni!
După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Cercetați marele atelier de fotografie **DAJKOVITZ** **Sas passage. ORADEA-MARE.**
126

Intreprinderea technică „Electrica"
Timișcara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. Revânzătorilor Rabat.
Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țevi Bergmann, cilare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în ca titate foarte mare.

In curând va apare
Calendarul „Infrățirea"
Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la acestă lucrare un mare numar de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucați literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 137 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 31 Ianuarie 1921

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.)
Telefon: Administrația No 952, Redacția No 211.

Dumitr...

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Ce Concordat poate face România

II.

Afirmațiunea că relele condițiuni pe cari ar dori să ni-le impună Sfântul Scaun, se datoresc în primul rând felului cum România Oficială a început tratativele, și le-a continuat apoi într'un ton de șovelnică dulcegărie, este foarte ușor de dovedit prin paralela ce vom face cu modul cum au decurs ultimele negocieri între Vatican și alte state catolice.

Am amintit că Franța, anticlericală numai în aparență, profund catolică însă în marea majoritate a poporului, a făcut cunoscut Vaticanului prin niște mijlocitori, cari aveau un caracter cel mult semi-oficios, că reluarea relațiilor diplomatice era condiționată de recunoașterea fără reticență a actualei stări de lucruri din marea Republică, stare de lucruri produsă printr'o serie de măsuri legislative, cărora li-se datorește lungul conflict diplomatic cu Scaunul Papal. — Înțelegând importanța reluării bunelor raporturi, cu cel mai puternic Stat catolic, dar mai ales simțind că Franța victorioasă nu va ceda nimic din ceace înfăptuise Franța învinsă de după 1870, Tronul Apostolic a cedat, ell Importanța acestei renunțări, a acestui burete care șterge un „trecut" atât de dureros pentru Vatican, depășește cadrul unor acte diplomatice obișnuite. — El e semnificațiunea unei capitulări a Puterii spirituale și oculte dela Roma, care a urzit și desfăcut de atâtea ori soarta națiunilor în decursul timpului, în fața voinții hotărâte a unui popor de a nu admite nici o încălcare a libertății sale, din partea nimănui, și sub nici o formă!

Dar faptele s'au repetat. — Polonia, catolică, aproape bigotă, a venit să aducă și ea contribuțiunea sa la lupta de descătușare împotriva influenței Puterii Papale. Prin tratatul dela Versailles, Silezia de Sus trebuia supusă plebiscitului pentru a hotărî unirea cu Polonia, sau realipirea la Germania — Pentru a se asigura libera exprimare a voturilor, provincia a fost scoasă de sub administrația germană și pusă sub controlul unei comisiuni Interaliate. — Conferința dela Paris, omite însă, poate încrezătoare în imparțialitatea Bisericii Catolice, dar mai probabil din întâmplare, a scoate și clerul local de sub tutela Episcopilor Germani. — Faptul a avut o urmare nenorocită, ținând seamă de împrejurarea că preoții și clerul inferior era polonez, iar Parohii, Episcopii și Cardinalul, germani. — Zadarnic au protestat Polonejii la Roma contra acestei situații absurde și nedrepte, pretinzând scoaterea Sileziei de Sus de sub autoritatea cardinalului din Breslau: Sfântul Scaun, urmând unei vechi și cunoscute politici de binevoitoare protecție pentru Germani și Unguri, s'a mulțumit a da asigurări bune Guvernului dela Varșovia, și a însărcina pe Nunțiul să

tala Poloniei, cu un platonic control al regiunei plebiscitare. Abia luată această măsură, și nedibăcia Cardinalului de Breslau, produce dovada temeiniciei temerilor Poloniei. — În ajunul plebiscitului, Cardinalul Bertram, emite o circulară în Eparhia Sileziei, prin care interzice formal preoților și membrilor inferiori ai clerului de a lua parte în orice mod la lucrările plebiscitului, fără autorizarea parohilor. Aceasta însemna, pur și simplu, a pune pe preoții polonezi la discreționea superiorilor germani.

Polonia întreagă s'a ridicat ca un singur om împotriva acestui atentat, pe care Cardinalul de Breslau îl comitea, fără a se teme de a o spune, sub scutul Sfântului Părinte dela Roma. — Polonia catolică și adânc credincioasă trimite cuvântul ei de protestare Vaticanului, cerând să fie dreptate. — Dar Vaticanul nu înțelege a reprima pe abuzivul principe al Bisericii, și se mulțumește a răspunde evaziv guvernului dela Varșovia. Marele Pontif se încredea încă în „pietatea" până la negațiune a poporului polonez.

Dar Vaticanul se înșelase. Poporul Polonez, abia dezrobit și conștient de datoria sa, s'a strâns, fără deosebire de partide și de credințe, în jurul cărmuitorilor săi. Într'o chestiune națională și una de tiranie religioasă, el alesese pe cea dintâiu. Și astfel, tare pe sprijinul tuturor, guvernul polonez a ordonat Ministrului său să părăsească Roma...

În fața amenințării, Sfântul Scaun a cedat, capitulând.

Această politică dubioasă, iar azi demodată de „lucrături", de „intrigi" și de „trageri pe sfoară", singură însă pe placul diplomaților Sfântului Scaun, începuse să dea faliment . . .

Evenimentele recente din Ceho-Slovacia confirmă aceasta. — Este știut că aceași problemă religioasa se pune și acolo, ea și în toate teritoriile ce au fost subjugate monarhiei dualiste. — Clerul superior e în majoritate străin, și lucrează contra intereselor Statului; orice încercare de adaptare leală a acestuia la noua stare de lucruri a fost zadarnică. Atunci guvernul a cerut Vaticanului primenirea totală a acestuia.

Dar Vaticanul s'a lăsat greu! Tânăra republică, însă nu s'a emoționat și *primenirea* se va face, cu, sau chiar fără voia Sfântului Scaun. — O parte din clerul ceh, a mers chiar mai departe: a amenințat cu schizma!

Iată o serie de fapte, adevărate lecțiuni de istorie, pe care trebue să ne întrebăm, dacă România, sau cel puțin România oficială, le-a cunoscut?

Oare cineva s'a ostenit să privească dincolo de hotar, să vadă ce rol are Vaticanul în redeșteptarea iredentismului Maghiar?

V. Pajură.

Un dar nepotrivit

Nu sunt puțini la număr acei inimoși români ardeleni, cari, adăpostindu-și dorul lor de muncă și vrednicia lor gospodărească pe pământul liber al vechiului Regat, au păstrat mai departe legăturile sufletești cu nefericitul colț de țară pe care l'a părăsise. D. Ignatie Mircea, astăzi mare comerciant în Capitală, este, după cât se pare, unul dintre aceștia.

„Gazeta Transilvaniei" ne dă acum de veste că d-l Ignatie Mircea a donat o însemnată sumă de bani pentru masa studenților din Brașov și pentru biblioteca liceului din Ibașfalău. Frumos gest, care merită toată lauda. Dar d-l Ignatie Mircea a mai adăugat o destinație generozității sale, acordând „Gazetei Transilvaniei" o subvenție de câteva mii de lei pentru ca ziarul din Brașov al partidului național să fie împărțit printre țărani, în locurile unde „nu prea ajunge slova românească". Și asupra acestui gest filantropic, — făcuc desigur în interes cultural, — merită să stăruim câteva momente

Ziarele cari apar în Ardeal ar trebui, fără îndoială, să se îngrijească în primul rând de o propagandă sufletească în folosul consolidării depline a unității noastre naționale. În cadrul unui asemenea program de activitate, scrisul românesc ar reprezenta, într'adevăr, în haina gazetăriei zilnice, o acțiune culturală foarte prețioasă. Donatorul „Gazetei Transilvaniei" așa a înțeles, suntem convinși, efectul pe care l'ar face împărțirea de ziare în localitățile „unde nu prea pătrunde slova românească."

Din nefericire, organe de publicitate ca „Gazeta Transilvaniei" aduc mai multă amărăciune decât hrană pentru inimi, și duc cu ele mai mult venin decât lumină. Generozitatea bogatului negustor din București va aduce în lumea satelor toată otrava violențelor politice și a patimei personale, cari fac atâta rău treburilor publice. „Gazeta Transilvaniei" a tipărit, zilele trecute, cu litere groase, o știre ca aceasta: Față de politiea centralizatoare, brutală și inconștientă a guvernului de azi, se observă o tot mai accentuată tendință spre formarea unui partid autonomist în Ardeal, Bucovina și Basarabia". Nu credem că asemenea vești mincinoase și urâte să facă parte din datoria unei propagande pentru desăvârșirea unității sufletului românesc. E mocirla, fără adâncime, a măruntelor intrigi de culise ale partidelar noastre, care n'are nici în clin nici în mânecă, cu nevoile sufletești ale țăranilor noștri.

D-l Ignatie Mircea și-a îndrumat generozitatea pe o cale greșită. Nu e vina intențiilor sale. „Gazeta Transilvaniei", și ca ea mai sunt și altele, ar putea găsi acum prilejul de a-și da seama cît de mult s'a îndepărtat dela frumosul rol pe care-l poate avea un ziar românesc în Ardealul de curând liberate.

A.

PROCEDEE MAGHIARE

— Presa ungurească falsifică textul unei ordonanțe românești. —

Secretariatul general de instrucție din Cluj a trimis, cu data de 21 Decembrie 1920, consistorului, care se îngrijește de școlile confesionale, o adresă, prin care se reglementează drepturile și funcționarea acestor școli.

Pentru a îndrepta abuzul, ce făcuse autoritatea școlară maghiară din trecut, forțând pe școlarii români să-și schimbe religia și astfel să fie trecuți în anumite școli, cu tendința hotărîtă de maghiarizare, secretariatul nostru de instrucție a dispus ca „toți școlarii *români* de orice religie ai țărilor desrobite să fie instruiți numai în limba română, și întrucât școlile confesionale neromâne nu ar putea satisface aceste cerințe nu li se permite cercetarea decât a școlilor cu limba de propunere a statului".

Ce au făcut gazetele maghiare?

In afară de multe falsificări în tot textul ordonanței din acest pasagiu, pe care l'am citat, a suprimat pur și simplu cuvântul „români", așa că s'a schimbat cu desăvârșire înțelesul dispoziției drepte, care fusese luată, rămânând să se înțeleagă cum că toți, dar absolut toți elevii din Ardeal, inclusiv deci ai minorităților, sunt obligați să frecventeze școlile cu limba de predare română.

E dela sine înțeles câtă vâlvă a produs această știre în populația ungurească și cu câtă indignare s'ar putea adresa ea străinătății, cerând protecția drepturilor consfințite prin tratatul de pace.

Dar îndrăsneala presei maghiare a mers și mai departe.

Cerându-i-se ca să rectifice lucrurile false anunțate și să reproducă fidel textul ordonanței, unele ziare ungurești s'au mărginit să tipărească textul adevărat, fără să-l alăture însă, cum i se pretinsese, de cel falsificat, iar „Ujság", care bate totdeauna recordul cutezanței, publică din nou toate schimbările mincinoase și ca culme, adaogă jos și iscălitura directorului învățământului primar, pe lângă aceea a secretarului general.

Asemenea fapte nu se pot lăsa nepedepsite; ele intră subt prevederile codului de justiție, conform legii de presă în vigioare și pe timpul stăpânirii ungurești.

Nu ne îndoim că autoritățile au avizat justiția; noi ne facem totuși o datorie din a denunța publicului aceste procedee scandaloase, care trebuesc imediat și viguros reprimate.

N. G.-T.

Oscar Jászi și șovinismul maghiar

Ziarul „*Bucaresti Hirlap*" publică un articol intitulat „Viitorul Maghiarilor din România" și datorit cunoscutului sociolog Oscar Jászi, fost ministru în guvernul contelui Károlyi.

Articolul inspirat de o iubire de neam adevărată și sănătoasă, privind vremurile și împrejurările prin prisma realității, cuprinde sfaturi înțelepte, croește perspective noi și trainice pentru viitoarea desvoltare a Maghiarilor din România și nu șovăește a se ridica împotriva mentalității rătăcită de ură a maghiarimei din Ardeal.

Cuvântul lui Oscar Jászi are greutatea muncii și dragostii din tot trecutul său de activitate în folosul neamului său.

Dăm în rezumat părerile sale din articolul citat:

„Spiritul de supremație al Ungariei unitare — spune d-sa cu „două zeci milioane de maghiari" a desvoltat în mentalitatea Maghiarilor din Ardeal o grandomanie șovinistă de care nu se pot desbăra. Față de curentele vremii pe cari ei nu le înțeleg, ca și struții, ei își ascund capul în pasivitatea șovinismului național și așteaptă cu înfrigurare trupele lui Horthy pentru a reclădi sfărâmata integritate a Ungariei. Prin această atitudine ei și-au creiat nenumărate neajunsuri. Și tot din ea își trage ființa și această cu-rioasă mentalitate: „sau recâștigăm integritatea Ungariei sau pierim cu toții", uitând însă că există și o a treia cale, cea firească și evolutivă: Munca organizată pe teren cultural și economic, în cadrele noului stat".

„Sunt dovezi istorice că nici o minoritate n'a putut fi desființată în curgerea veacurilor, *iar maghiarii mai au și avantajul că trăesc în mijlocul unui popor care prin tristele experiențe ale trecutului său, este lămurit asupra nefastelor rezultate ale politicei de asuprire* și care este pe cale de a realiza — cel dintâi între popoarele Europei Centrale — cea mai largă democrație prin desființarea latifundiilor".

„In opinia publică a statului român nu există imperialism șovinist și tendințe de prigonire iar în viitor nici opinia publică europeană nu va îngădui o asuprire a minorităților, chiar dacă s'ar ivi undeva.

„Scopul Maghiarilor trebuie să fie reînchegarea organizațiilor culturale, economice și financiare în marginile drepturilor pe cari statul român le asigură. Iar dacă Maghiarii vor adopta o atitudine leală și-și vor alege mijloacele călăuziți de interesele statului român, interese pe cari trebue să le aibă în vedere, nimeni nu se va împotrivi muncii lor culturale și economice".

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

„Etapele și mijloacele acestei activități nu se pot stabili acum; un lucru însă trebue să-l știe Maghiarii din Ardeal și anume: că soarta lor este în strânsă legătură cu democrația României și a Europei".

In înțeleptele cuvinte ale lui Oscar Jászi se cuprinde un crez politic de care toată maghiarimea Ardealului ar trebui, în interesul propășirii ei, să se pătrundă,

In această direcție și cu atari principii, presa maghiară din Ardeal, părăsind terenul primejdios pe care stă astăzi, ar avea o frumoasă operă de înfăptuit.

Ecouri

O expoziție de documente românești la Paris

Cu ocazia vizitei sale la Paris, d. Nicolae Iorga, a organizat în saloanele Biroului de presă română din Paris, o expoziție de documente vechi românești, de estampe și gravuri destinate a arăta publicului francez episoade din istoria noastră

Această expoziție obține, după cum recunosc ziarele franceze, un mare succes. Ea va rămâne deschisă în tot cursul lunii Ianuarie. Intrarea este gratuită.

Teatrale

In cursul lunei Februarie se vor juca la Teatrul Național din București următoarele piese originale:

„Bătrânul" a d-nei H. Papadat Bengescu cu d-l N. Soreanu, „Moartea Cleopatriei", fastuoasa dramă a d-lui Mihail Pașcanu cu d-l A. Demetriad și d-na M. Filotti și „Sonata umbrelor" a poetului A. Dominic cu d-l C. Nottara și d-na Lyli Popovici. Odată cu aceasta din urmă se va relua probabil și delicioasa comedie a d-lui G. Ranetti „Romeo și Julietta la Mizil."

In Martie Teatrul Național va întreprinde un turneu, în Ardeal, cu piesele: „Hamlet", „Viacu-Voda", „Necunoscuta" și „Taifun".

Turneul va avea în frunte pe d-na și d-l Ar. Demetriad.

Muzica corală în armată

Ministerul de războiu a luat următoarea deciziune:

Se introduce în programul de instrucție și educație al corpurilor de trupă muzica corală ca o parte integrală din educația sufletească.

Se introduce în programul de studiu al liceelor militare și școlilor pregătitoare de ofițeri activi și de rezervă cursul de muzică vocală, după programul analitic ce se va stabili de marele stat-major.

Direcția școlilor militare și corpurile de trupă sunt autorizate a angaja maeștri de muzică diurniști în condițiunile ce se vor stabili și comunica de marele stat-major.

Activitatea corală în toate școlile și corpurile de trupă va începe chiar din anul acesta, după directivele ce le va da marele stat-major; noile programe analitice vor intra însă în vigoare cu începerea anului de instrucție 1921—1922.

Școli pentru alegătorii analfabeți.

In Senat s'a depus din inițiativă parlamentară, un proect de lege pentru înființarea și frecuentarea obligatorie a unor școli pentru cetățenii alegători analfabeți.

Școalele vor sta sub administrarea comitetelor școlare.

In fiecare regiment se vor înființa de asemenea școale pentru soldații analfabeți.

Mânăstirile de călugări, pe lângă misiunea lor morală-religioasă, sunt datoare a ține cursuri pentru cetățenii alegători analfabeți din apropierea lor.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Noaptea furtunoasă.*
Duminecă matineu: *Doi sergenți.*
„ seara: *Cărăbuși.*

Pentru un Episcopat român în Macedonia

Citim în *Renașterea Română:*

Inalt P. Sf. Sa Mitropolitul Primat Miron cristea a primit acum trei zile într'o lungă audiență pe membrii delegației macedonene, despre care am mai vorbit în coloanele ziarului nostru.

Marele național-ist și distinsul șef al Bisericei române, a ascultat cu un sentiment de duioșie și de dragoste părintească expunerea ce i s'a făcut relativă la situațiunea extrem de gravă în care se găsesc frații noștri de peste Dunăre din punctul de vedere bisericesc.

Mitropolitul Primat cuprins de o vie emoțiune la auzul suferințelor ce au îndurat îndepărtații noștri conaționali, a răspuns că va lucra în așa chip, în cât Românii din Macedonia să aibă un șef religios al lor cu rangul de Episcop.

I. P. Sf. Sa a indicat prin urmare, singura și cea mai nimerită soluțiune, pentru ca conaționalii noștri de peste Dunăre să aibă la adăpost sigur drepturile lor bisericești și să-și păstreze individualitatea lor etnică.

Rămâne acum ca șeful bisericei române să fie sprijinit în demersurile sale și de o acțiune eficace și hotărâtă din partea guvernului pentru ca această nevoie de o importanță vitală pentru elementul românec din Balcani, să fie satisfăcută și împlinită.

Din partea lor guvernele, grecesc și sârbesc, sub a căror administrație trăesc conaționații noștri din Macedonia, vor avea ocaziunea să dea o dovadă reală de sentimentele de cari sunt animați față de frații noștri și de intențiile ce le hrănesc.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universității:
Duminecă la ora 10 a. m. *Reprezentație pentru copii.*: *Maciste Polițist.* dela ora 3 m. p. *Dușmanul moarte.*

Cinema Urania:
Duminecă: *Maciste polițist.*

Cinema Apollo:
Sâmbătă, Duminecă: *Colombo*

RUINELE ITALIEI

— Ruine vechi, ruine noi, sânge de eroi... —

Italia bogată în ruine! Ca și când am intra într'un mormânt imens, ele ne ies pretutindeni în cale. Ruinele sunt scheletul vieții din trecut, mai mult încă, ele sunt mărturiile îndrăznelii nemărginite a unei lumi pururea dornică de a crea.

Ruinele dela Pompeiu ne vădesc tenacitatea și stăruința unei munci, care era aproape de desăvârșire. Care popor a jertfit mai mult pentru a desfășura toată splendoarea artei în intimitatea cea mai fecundă a traiului omenesc? In care parte a lumii s'a cheltuit atâta energie pentru interpretarea veșnicului ideal al sufletului omenesc, ca aci, în preajma ruinelor ce ne grăiesc cu atâta gingășie și seninătate inteligentă?

Ce sunt monumentele grosolane de bronz ale noastre pelângă figurile de marmură albă, ca spuma laptelui, ce ne grăiesc atât de vrăjitor încă și astăzi din cadrul muzeelor învechite!

Intr'un muzeu din Roma, printre creațiunile nenumărate ale sculptorilor, se vedea o copilă de marmură străvezie, depe buzele căreia se pare că abia s'a sfârșit vorbăria dulce și nemăsurată a guralivilor copii. Din fața ei eradiază veșnica căldură a vieții, care ne povestește într'una de măestria necuprinsă, care a știut să dea atâta viață pietrii încât să-i păstreze peste veacuri vioiciunea plăcută a înfățișerii sale...

De n'ar fi atâta farmec în amănuntele mărunte, am crede că toată Roma veche e opera unor giganți. Privind Colosseul — din care deși epigonii unui mileniu cărară într'una piatră de zidit, — și care e totuș și azi încă atât de imens în dimensiunile sale, ori petrecând cu ochii nesfârși ele colonade ale aquaductului roman, ori cupola armonică a Pantheonului, ori forul roman sau termele și templele colosale, — înțelegi, că aci a lucrat o încredere, cunoștință și îndrăzneală, pe care se pare că nu le va mai avea omenirea niciodată.

*

Și Italia, păstrătoare și ocrotitoare de relicvii a mai câștigat niște ruine. Ea nu are numai ruinele la cari o lume întreagă aleargă să culeagă învățăminte din trecut. Pelângă ruinele muncii poporului roman, — străbună nouă, — ea a mai câștigat ruinele frontului italian din războiul recent. Sunt ruine imense și acestea, hotă mai multe decât toate câte le avea până acuma, căci se întind dela mare și până la granița Elveției.

Dar acestea nu au aceiaș înfățișare!

In depărtări nemăsurate sunt șanțuri adânci de beton și de piatră frântă. In largul lor sunt cărămizile caselor distruse, cari își îndreaptă către cerîu pereții negri, bătuți de tunuri, pare că văd mânile schilodite ale cerșetorilor cari cer milă și îndurare în colțul orașelor mari, înaintea șanțurilor încureate ca labirintul, cu variate încăperi supterane sunt împletituri răsturnate de sârmă cu ghimpi, iar împrejur și în pereții munților sunt spărturi sălbatice resărate cu bucățile de fier ale grapnelelor și obuzelor de tun...

Aceste ruine sunt însă dureroase pentru noi. Pietrile aceste sunt scăldate cu sângele fraților noștri. In ele s'au sfârșit sufletele atâtor eroi, cari au fost mândria și bucuria noastră. Câte dureri nemângâiate au îngropat în ele!

Câți feciori ne-au rămas aci, în floarea tinereții, cari n'au auzit glasul clopotelor la înmormântarea lor, cărora le-au încremenit pe buze vorbe mângâioase, rostite în delirul morții.

Cinci ani de-a rândul neamul românesc din Transilvania a vărsat aci o jertfă îmbelșugată de sânge. Dela 1916 toate regimentele românești fură îndreptate în contra Italiei. Cu începerea luptei pentru dezrobire, — din partea vechiului Regat — jertfa noastră pe frontul italian a fost și mai bogată. Floarea neamului nostru a fost împinsă la luptă ca la abator...

*

Ruinele Italiei sunt și ale noastre. Lacrimile noastre vor curge veșnic când ne apropiem de ele, căci glasul îngerului nevinovat ne chiamă în ruine... Sunt frații noștri îngropați în ele.

Aurel Contrea.

FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA"

FEMENISM

de **Virgil I. Bărbat** prof. univ.

I.

Să fie o simplă întâmplare faptul că în orientul, care stă pe loc, femeile sunt închise în haremuri și că în occidentul, care merge înainte, ele sunt libere?

Dacă am spune, acum, că între cele două ordine de fapt există o legătură de cauzalitate, am afirma un lucru, care este tocmai în discuție; concomitența lor însă nu o poate contesta nimeni. Iată deci, credem, un punct stabilit, pentru timpurile moderne cel puțin.

Cum însă, în chestiunile de sociologie, este deseori tot atât de greu să spui care din două fenomene este cauză și care efect, ca și atunci când este vorba să fixezi ce a existat mai întâi — oul sau găina, înțelegeți că feminiștii ar avea poate închinarea să tragă, din cele spuse mai sus, concluzia că una dintre condițiile progresului este și libertatea femeii.

Adevărul pare totuș că este, ca în aproape toate cele lumești, la mijloc. Libertatea emeii este, în acelaș timp, rezultat și condiție, în materie de progres. Așa a fost, de ex., ca să nu vorbim decât de timpurile noastre în Italia renașterei. Marea mișcare culturală de atunci, zice Robert Arnold, „a servit drept mijlocitoare nu numai între diferitele clase sociale, ci și între sexe. In cercurile întrunite ale Italiei, continuă el, femeea era egală bărbatului; ea se bucura de aceeaș educație umanistică, pe care o avea și el; ea cu centrul societății alese. Se pare chiar, că grozava imoralitate a vremurilor acelea se oprea la ușa femeilor culte și emancipate, în sensul bun al cuvântului, de pe atunci. Iar dacă au existat și atunci, ca și astăzi, câteva femei alese, care au gândit și predicat cu oare care indulgență relațiile sexuale, râmâne totuș sigur, că în genere ele au exersat o influență moderatoare și unificatoare asupra fantasiei și voinței contimporanilor lor".

La fel se poate spune și despre femeea cavalerismului medieval, produs al germanismului cel respectuos față de sexul slab și al catolicismului cel îndulcitor de moravuri și la rândul ei, centrul puținelor preocupări artistice de pe vremuri; tot așa despre femeea franceză din secolul al XVII-a și din XVIII-a, femee ale cărei origini se pierd departe înapoi, în cavalerismul pomenit și în mișcarea renașterei și care, prin „saloanele" ei din secolul luminilor, a reușit să dea la rându-i un lustru atât de mare culturii Franței.

Lucrurile nu stau altfel nici în Anglia, în care puritanismul egalitarist a preparat, mai mult de cât orice, o mentalitate cu preocupări sociale în popor și deci și la femei. Aici, femeia se va ilustra, în adevăr, mai ales prin activitatea ei socială. In Anglia a trăit prima feministă poate, Mary Godwin (lucrarea ei: A vindication of the rights of women, 1792, este semnată Mary Wollstonecraft); aici a trăit Elisabeth Fry, marea agitatoare în favoarea reformei regimului temniților; aici, apoi, Florence Nightingale, inițiatoarea mișcărei infirmierelor de războiu și multe alte nume celebre fără să pomenim și zecile de mii de femei modeste, care își devotează zilnic, în Insulele Britanice, o parte din puterile lor, operilor de înălțare a neamului lor.

Despre America anglo-saxonă s'ar putea crede că nu am avea nimic deosebit de spus, ea fiind o simplă reeditare și întinerire a vieței engleze; chiar faptul acesta din urmă însă, ne dă dreptul să bănuim, că în Statele-Unite vom găsi mai accentuate și unele cauze și unele efecte, în ordinea de idei de care ne ocupăm. Și în adevăr așa și este. In primul rând, avem, în noul continent, un puritanism mai puternic de cât în Anglia, un egalitarism mai pronunțat deci și ca atare o înrolare și mai vădită, de cât acolo, a femeii în viața socială și politică a țării, ea obținând aici, aproape în toate statele Uniunei, drepturi egale cu ale bărbatului. In schimb, câte opere utile societății, nu-i datoresc femeii existența, în Statele Unite! Ar ajunge să citez numele doamnei Beecher Stowe, care prin cartea ei, „Coliba lui moș Toma", a contribuit mai mult decât oricine poate la liberarea negrilor, pentru a arăta rolul jucat de femei în viața americană. Dar capul acesta este departe de a fi izolat și este departe de a arăta câtimea nesfârșit de mare de muncă și sacrificii a femeilor din Statele Unite în serviciul patriei lor.

Dacă ne întrebăm acum ce este feminismul, din puținul spus mai sus, putem trage concluzia, că el nu este de cât un nume nou pentru un lucru vechiu. Vechiu este faptul, că în toate epocile mari ale vieții moderne, femeia, deși într'un număr restrâns altă dată, a avut un loc de frunte. Cum nu este însă de cât natural, ca locul acesta să varieze și el, ca aspect, împreună cu schimbările vremurilor, nu este de mirare ca femeia superioară din secolul al XVII-a, să zicem, să i-a parte, împreună cu bărbații de atunci, la mișcările care-i interesau pe toți mai mult, la mișcarea Frondei sau la alte încercări analoage; nu este de mirare apoi, ca femeia secolului

Cronica politică

Problema înstrăinărei căilor ferate prin oneroasa convenție pe care internaționalismul interesant al d-lui Take Ionescu, ca și inconștiența guvernului stăpânit de atot putința d-lui Argetoianu, a căpătat o definitivă rezolvire prin respingerea proectului de către Consiliul Superior Administrativ. In fața acestui consiliu s'a discutat principiul concesionării ca și amănuntele ei din contract și după lungi desbateri s'a respins cu 7 voturi contra 4.

In felul acesta se pune capăt tuturor încercărilor de-a se începe subjugarea noastră economică și politică prin înstrăinarea mijloacelor de comuncație.

Este evidend că după această hotărâre autorizată, guvernul nu va mai avea putința, nici legală și nici morală, de a mai supune proectul în parlament. Consecințele le va avea de suportat d. Take Ionescu care este, după cum se știe, acela care s'a angajat, si personal și în numele țărei, pentru reușita intereselor străinilor.

Infrângerea pe care o sufere acum politica concesionării este de natură a o înlatura pentru tot deauna în țara românească.

Revista pressei maghiare

Impotriva impozitelor

Ziarul „*Ellenzék*“ se ocupă în primarticol de împovărarea peste măsură a populațiunii prin nenumăratele și excesivele aruncări de dare, cari aduc populația la exasperare. Iată, ce scrie între altele:

— „Rostogelesc lavină de dări pe capul cetățenilor, cari se apără într'un mod desperat în contra poverilor ce le amenință existența însăși. Ofensiva dărilor nu a pornit niciodată cu atât avânt, ca astăzi.

Oamenii dela stăpânire par'că nici nu ar avea alt lucru, decât să'și bată mereu capul, cum ar putea să aducă pe oamenii de aici ea sapă de lemn prin aruncări de noui și noui dări, cum să fericească pe cetățenii noui de aici cu dările aduse din vechiul Regat. Și ca bucuria și mulțumirea acestora cu stările de fapt să fie și mai deplină, orașele, bine înțeles fără ca să-i întrebe cât de puțin pe cetățeni, le aruncă pe de-asupra astfel de dări suplimentare, încât sub povara lor abia mai pot să respire“.

Ziarul evreesc „*Uj Kelet*“ sub titlul „Ardealul al Ardelenilor“ se ocupă de formula — avertisment a d-lui Vaida și după-ce constată că desigur d-l Vaida e tot așa de bun român ca oricare altul și că nu se gândește prin formula sa la o ruptură, ci din contră la un mijloc, care după părerea d-sale ar putea să înlănțue mai mult Ardealul de România decât unificarea prin fer și foc, — încheie astfel:

— „Ardealul al ardelenilor. Aici domnesc alte obiceiuri, alte legi, alte capacități și alte morale decât în vechiul Regat. Ardealul peste tot nu câștigă nimic prin faptul că s'ar planta aici obiceiurile, legile și moravurile de dincolo: dacă peste tot ar putea fi vorba de plantare, atu ci ar fi bine dacă tonul ar fi dat de cei cari în Alba-Iulia, într'un moment solemn, au decretat libertățile cele mai omenești. Ei ar avea cu ceva mai mult drept la aceasta, căci ei au suferit prigonirea, ei au luptat contra ei și ei au umplut temnițele și au gustat pâinea amară a exilului, pecând cei din Regat au venit la masa așternută (? Red.) Acum vor să ocupe la masă toate locurile de frunte și deși o declară de comună, blidurilele acaparează numai pentru ei. Dar populația Ardealului, nu numai Românii ci și minoritățile au, ori vor avea dreptul de veto, și vor striga peste Carpați lozinca lui Vaida: Ardealul al Ardelenilor!

---

lului al XVIII-a să vorbească literatură, cum făcea și reprezentantul de elită al bărbaților de pe atunci, marele Voltaire și iarăș, nu este mirare, ca femeia secolului al XIX-a să vrea să meargă, ca și bărbații acestui secol, la urnă si să voteze, rămânând ca apoi să se facă, după aptitudini, împărțeala rolurilor politice și sociale, cum s'a făcut și înainte aceia a rolurilor pe care le aveau unii și alții în literatură, în comploturi și așa mai încolo. Faza aceasta din urmă, aceia din secolul al XIX-a, a unui proces identic, în fond, de secole, se numește feminism. Nimic nou, deci și nimic care să ne sperie.

Proporțiile luate de procesul în chestiune sunt ceva mai mari acum, decât altădată, dar acelaș lucru a fost și cu bărbații — din mâna câtor-va, politica a trecut în mâna tuturor și, lumea nu se poate decât felicita de această schimbare. Când democrația modernă va face, pretutindeni, toate femeile să se bucure de foloasele ei, nu avem nici un motiv să credem, că ceiace a fost în trecut nu se va repeta și în viitor, că femeia nu va reda societății, cu alte cuvinte, însutit și înmiit, foloasele primite dela ea. Exemplul Americei, al țărei care este un fel de avangardă a lumii moderne, ne arată, la toți, de altfel, la ce trebuie să ne așteptăm. în materie de egalitarism și ne mai arată că, departe de a ne speria acesta, chiar și intim la ambele sexe, trebue să ne umple de speranțe: femeile fac, de multe ori, mai bună treabă decât bărbații, atunci când sunt puse în capul comunelor, d. ex., iar americancele, în plin, se fălesc că sunt și mame, nu mai bune, căci toate mamele sunt bune, dar mai iscusite decât Europencile. A condamna feminismul așadară, însemnează să nu ții seamă de un proces istoric vechiu de 700 și mai bine de ani și mai trist încă, însemnează să nu vezi ceia ce se petrece sub proprii tăi ochi în America, în țara care, mai mult decât ori care alta, a realizat integrarea femeii în mecanismul specific societății moderne, dîndu-i maximul de avantagii de care dispune și primind dela ea maximul de foloase, un lucru pe care, cum spuneam la început îl găsim în toate punctele culminante al civilizației și pe care Americanii s'au grăbit, cei dintâi, să-l utilizeze.

Rămâne să vedem unele chestiuni de oportunitate, în ceiace privește mișcarea feministă la noi, în România.

Iarăși în chestiunea Gazului Metan

(Răspuns D-lui inginer Vasile Lazăr.)

In „Voința“ Nr 118 găsesc un al doilea articol al D-lui Lazăr, *îndreptat că atac personal*, în contra mea. Este sistemul bine cunoscut de a face să devieze o polemică atunci când nu ai alte argumente. De data aceasta D-l Lazăr lasă terenul urbanității, în care nu să simțea bine, și covârșit de ură, își descarcă tot veninul, cauzat de demascarea ce a suferit-o în „Infrățirea“ cu soc. „Metanul“. Mă voi forța să discut totuși cu D-sa, cu argumente, până ce mă voi convinge că alt soi de mijloace trebuie săi se aplice.

D-l Lazăr își dă aerul de matador, apărând pe cei atacați de mine! Așa D-sa se revoltă de articolul „Un caracter de bronz“ din „Viitorul“ (5 Dec. 20), unde se vorbea de amicul D-sale ing. Blasian. Ce, oare „afacerea Reșița“ nu este cunoscută în toate amănunțimele ei și crezi D-ta D-le Lazăr, că poț să stăpânești strigătul condamnator al opiniei publice?

Apoi D-ta aperi și pe D-l Osvadă. Să vede că în accidentul cu auto, ți-ai perdut memoria de nu-ți mai aduci aminte destăinuirile ce mi le făceai, în călătoria cu auto, spre Ocna-Dejului, în primăvara an. 1919. Dacă dorește D-l Osvadă sau D-ta sunt gata să le amintesc, dar mă prind că veți prefera să tăceți.

Cât privește de „frumoasele lucruri de învățat de la D l Blasian“, fi așa de bun camarad și urmează-i exemplul, cum trebuie omul să facă când este în situațiu-ni oficiale, ca să ajungă Director la Reșița.

A-și vrea însă să-mi citezi D-ta, măcar o „acțiune dăunătoare Țărei și interesului obștesc“ de la care m-ar fi impedicat acest Domn Blasian, o acțiune cel puțin, cât de mică, nu chiar de calibrul Reșiței sau Metanului. Vă somez să precizați, căci altcum veți fi un calomniator de rând.

Și acum să trecem la analizarea articolului D-tale. D-ta, domnule Lazăr, vreai să dovedești că asupra mea cade greșala că societatea ungară de gaz nu a fost până acum lichidata. Să vedem, mai întâi, dacă știi ce vorbești. *Ca o societate să poată fi lichidată, pe baza Legei de despăgubire de războiu, trebuie mai întâi să existe o Lege de acest fel, valabilă pe teritoriul unde să găsește acea societate.*

Ori, aveați în Ardeal o astfel de Lege, a punerei sub sechestru a bunurilor inamice? Nu, și nici până acum nu aveți. De ce?

Ca să ai răspuns, intreabă pe foștii conducători ai Consiliului Dirigent, de ce nu au întins valabilitatea Legei similare din vechiul Regat și aici în Transilvania? *Insistențe au fost multe în această direcție, chiar și pe cale oficială, cum de ex. raportul Domnului Dr Sever Dan, din 10 Mai, 1919, către D-l Iuliu Maniu.*

Ne fiind o astfel de Lege, nu se putea deci face nici lichidarea, așa ușor, cum ți-o închipui D-ta, în inteligența D-tale sclipitoare. Pe când am discutat la Sibiu, în Mai 1919, cu D-l Lepădat, fost Secretar general la Finanțe punerea sub sechestru a bunurilor inamice, D-ta, Domnule Lazăr, habar nu aveai de ce însamnă sechestru, lichidare etc. cum nici acum când debitezi atâtea enorm tăți.

A-ți putea D-Voastră să-mi spuneți, cum de numai o singură societate străină, din tot numărul mare de societăți din Transilvania, este sub administrație forțată, măcar așa în forma sub care să găsește societatea ungară de gaz? Poate că îți vei aduce aminte că am discutat cu D-ta și cu alții (ing. Blasian, Andrea) punerea tuturor întreprinderilor inamice sub administrație forțată. De și aveați un exemplu înaintea D.-V., totuși nu ați luat nici o măsură similară.

De ce? Intoarce-te în sufletul D-tale, și întreabăte singur, câtă vină ai D-ta, pe lângă ceilalți colegi? Eu eram persoană oarecum streină pentru ardeleni, și totuși am luptat pentru apărarea intereselor Statului, pe când d-voastră ceilalți, funcționari ai Statului, nu ați urmat, nici măcar un exemplu! Dar nu numai că erați datori, ci încă puteați mai vârtos, de cât mine, să faceți acest lucru, intervenind de la înălțimea și situațiilor oficiale pentru întroducerea Legei de sechestrii de răsboi.

După ce te-ai întors D-ta de la Paris, de la Conferința Păcei, unde cred că ai avut un rol foarte mare, — *cu valizele pline de mărfuri*, aduse pentru speculă, este adevărat că te-am căutat în Sibiu. Pe atunci erai încă modest și cuvincios. D-ta amintești că te-am întrebat de reflectezi la locul meu de sechestru. In adevăr, am făcut aceasta, pentru că știam cât de greu o duceai cu leafa și apoi ca să nu vă plângeți că noi, cei din Regatul veciniu, vă luăm pâinea de la gură, iar nu din vre-o considerațiune pentru vre-un drept sau pentru capacitatea D-tale deosebită.

De aceia te rog explică-mi rostul cuvintelor d-tale: „I-am răspuns că nu am nimic în contra D-sale, însă numai dacă condiționat...“ Nu cum va îți închipui, că trebuia să cer consimțământul... și portarului de la Resort, dacă bine-voiește să-și dea și el aprobarea sa asupra numirei mele, *în altimă instanță*, chiar după ce hotărâse Tribunalul?? Cred că nu ar strica puțină modestie, prea onorate domn...!

Știu la ce te referi D-ta când îmi spui de vizita la spital. Acolo a fost vorba ca, odată ce lichidarea ar fi posibilă de efectuat, dacă e mai bine a lucra cu Deutsche Bank sau cu alt companion. Ca Statul să renunțe, la dreptul său de lichidare, nu s'a vorbit de loc. Faptele ce au urmat în curând te desmint. D-ta vorbești de întrevederea mea cu Dr. Gratz, în Sibiu, unde l'am cunoscut la Resortul de Finanțe. Dacă în spital îți-așĭ fi vorbit, așa cum ai îndrazneală să afirmi — ca Statul să renunțe de lichidare — atunci *așĭ fi* trebuit să aprob scoaterea societății de sub sechestru.

Nu i așa?

Resortul de finanțe primise la 24 Sept. 1919 adresa Nr. 4039 de la Pres. Consiliului Dirigent, împreună cu un memoriu detaliat, întocmit de Dr. Gratz, și în care se cerea Presidenției C. D. scoaterea imediată de sub sechestru a societății ungare de gaz. Cererea aceasta mi s'a trimes spre studiare mie, ca o dovadă de marea considerație de care te bucurai D-ta, șeful serviciului de gaz al Statului.

In urma referatului meu, în contra scoaterei de sub sechestru, Resortul de finanțe răs unde cu Nr. 6716 la 5 Noembrie, respingând cererea d-lui Gratz.

Ce ușor era pentru cineva, fără caracter, să profite de situația sa și să nu facă nimic altceva, de cât să dea un referent evaziv! Cât de ușor ar fi fost atunci pentru acel cineva, în locul meu, să devină Director General la... Reșița, pardon, am vrut să zic la... Metanul.

Ori cât venin ai fi în stare să verși, dar nu poți să negi existența acestei corespondențe oficiale!

In Decembrie 1919 am înaintat Resortului de Finanțe *primul meu memoriu de lichidare*. Ori cine ar putea să se întrebe, cum se face că vorbesc de lichidare, când nu era în Ardeal nici o Lege de punerea sub sechestru a averilor inamice? In adevăr, întrebarea este justificată, cu toate acestea, așa este. *Am înaintat acest memoriu pentru a putea, în fine odată, să determin persoanele influente să ia o hotărâre, conform cu ceia ce credeam eu că este în interesul Țărei.*

La conferința ce avuse loc la acel Resort, împreună cu d-nii Lepadat, dr. Dragonescu, dr. Nedici, la care însă d-ta nu aveai nici o calitate să iei parte, te rog să nu te superi — cu toate că fuseseși mare consilier la Paris — s-a discutat acel memoriu.

Așa dar d-le Lazăr, primul memoriu de lichidare a fost înaintat în Decembrie 1919, iar nu, cum afirmi d-ta, că: „în sfârșit după multă inzistență, în primăvara anului 1920 a cerut lichidarea.“

Astfel prin acte pot să-ți dovedesc că toate calomniile d-tale să bazează pe enormități!

Acest memoriu a fost trimes, cu mențiune aprobativă, prin d-l Lepădat la Ministerul de finanțe, București, încă în luna Ianuarie 1920.

Incepând, după luna Ianuar, să funcționeze regulat Direcția regională a M R. S în Cluj unde d-ta erai unul din directori, *am adus din nou*, această chestiune în discuție, mai ales că d-l Lepădat mi-a comunicat că memoriul prim s-a rătăcit.

D-ta de ieri, cu cinism: *„Nu am probe, dar sunt aproape sigur, că d-l Motăș, lucrând în culise, a informat greșit Consiliul de Advocați.“* Făcând această declarație, nu vezi că: întâi, ataci un întreg corp de advocați; și apoi îți dai, d-ta singur, un brevet de incapacitate? Cum, d-ta, când ai primit *răspunsul evaziv*, nu te-ai simțit dator să intervii, din nou, la Centru, când singur declari, că erai „aproape sigur“ că la mijloc sunt intervenții ocolte, d-ta nu ai simțit nevoia să revii cu o nouă cerere, din oficiu, să susții punctul D-tale de vedere că „s-ar fi putut lichida și societatea U. E. G., precum s-au lichidat mai multe societăți în vechiul Regat?“ D-ta puteai să intervii și personal, directia Consiliul de Miniștri, care era aproape numai de ardeleni.

Eu cred că dacă lichidarea era în adevăr, posibilă și nu s'a făcut, atunci *d-ta ești omul nevrednic, care nu ai apărat, cum trebuia, interesele Statului, a cărui pâine o mâncai degeaba.*

D-ta declari că contractul s'a fi putut rezilia, în baza condițiilor contractuale nesatisfăcute de numita societate, Dar cine te-a împedicat pe d-ta, forul supreu al chestiunilor de gaz, și care aveai să reprezinți interesele Statului, să nu ceri Tribunalului rezillarea lui? Ce, când erai în Minister, sau la Direcția Regiei permisurile de sare îți răpiau tot timpul?

Cine are să facă încriminări, sunt eu, care ca simplu particular, trebuia să lupt și să caut să Vă conving de necesitatea, pentru Stat, să puneți toate averile, fost inamice sub sechestru, dar nu sub un paliativ de sechestru, cum s'a făcut și cu societatea U. E. G., ci să aplicați legea din Regatul vechiu; acest vechiu Regat, ale cărui instituții și legi, d-voastră le criticați numai când nu Vă convin din interes personal.

D-ta şi ceilalţi ca d-ta sunteţi capabili numai de invenţiuni şi calomnii, şi de aceia nu mă mir că îţi bazezi toată argumentaţia pe referatul cu . . . trenul dela Berna. Înţelege-te, cel puţin cu d-l Osvadă ca să căutaţi în unison, nu unul cu Berlinul şi celălalt cu Berna.

Dacă astăzi puteţi să trataţi, mai uşor cu soc. U. E. G. — pentru că dânsa nu are toată libertatea de mişcare — datoraţi acest lucru, pe lângă Tribunalul Alba-Iulia, şi unor membrii din Consiliul Dirigent, care înţălesese importanţa chestiunei, dar nu mai puţin şi mie.

Acestea sunt fapte, la baza cărora sunt acte oficiale, şi pe care nici un Vasile Lazăr nu le poate distruge!

Trebuie să aibă cineva o mare doză de cinism când, fiind dovedit cu acte proprii — ex. Convenţia cu Metanul — că a căutat să jupoaie Statul, să mai aibă şi îndrăzneala să atace în articole murdare, pe cel ce l-a demascat.

Ştiu că hârtia este îngăduitoare la orice infamie, mai ales când aceia pe care scrii ţi o pune la dispoziţie o *foaie atât de curată ca „Voinţa"*.

Din articolele d-tale disperate din „Voinţa" deslueşesc enorma d-tale durere că nu a reuşit încercarea de acaparare a averei Statului, prin Convenţia ce ai avut îndrăzneala să i-o propui.

Ţi-am rupt masca de pe obraz şi am aruncat snopi de lumină, până în cutele cele mai ascunse ai sufletului d-tale cătrănit. Când vei cugeta mai de aproape, la încercările d-tale de acaparare şi la loviturile primite, poate vei regreta timpurile, când întors dela Paris, d sfăceai mărunţişurile aduse aici pentru specula.

Cluj 26 Ianuarie 1920.

Dr. Ing. C: I. Motaş.

INFORMAŢII

Continuăm în n-rul de azi publicarea articolului primit din afară în chestia foarte importantă a Concordatului.

Ca totdeauna, şi în această chestiune, am ţinut să înlesnim exprimarea tuturor părerilor, chiar dacă uneori rostirea acestor păreri s'ar face într'o formă care ar depăşi puţin atitudinea calmă a ziarului nostru.

*

In urma viforului din zilele aceste, legăturile telegrafice cu Braşovul sunt întrerupte.

*

La 26 Ianuarie dimineaţa a plecat la Bucureşti pentru a participa la deschiderea parlamentului dl dr. T. Mihali, preşedintele Comisiunei de Unificare.

Cu dânsul împreună a plecat şi d-l Nasta, directorul sucursalei din Cluj a Băncii Naţionale.

*

La 27 Ianuarie dimineaţa a plecat în inspecţie administrativă în judeţul Făgăraş, d-l secretar general C. Tănasescu.

*

După cum scriu ziarele, d-l N. Iorga a organizat la Paris birourile presei române.

*

Ataşatul militar al României la Tokio (Japonia), d-l locot.-colonel Argeşianu, a plecat la postul său.

D-sa are delegaţiunea de a merge la Vladivostoc, în Siberia, şi de a îndruma în ţară pe toţi prizonierii de războiu aflaţi în acea regiune.

*

Înregistrăm încetarea din viaţă a lui Lascăr Zamfirescu, fiul d-lui Duiliu Zamfirescu, preşedintele Adunărei deputaţilor. Moartea a fost provocată de rănirea pe care tânărul Zamfirescu a căpătat-o într'un duel cu d-l Maican. Acesta a fost arestat.

*

S'au luat dispoziţiuni pentru ca de la 1 Martie *tot personalul C. F. R. să poarte uniforma românească.*

*

Directorul general C. F. R. cu ocazia inspecţiei în Transilvania, a rămas mulţumit de modul cum funcţionarii străini îşi îndeplinesc datoria.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

Dela 1 Septembrie a. c. toate serviciile C. F. R. din Transilvania se vor servi numai de limba românească. Până atunci funcţionarii de naţionalitate străină vor trebui să înveţe perfect românește.

*

Şcoala normală de fete îşi va începe cursurile cel mai târziu la 15 Februarie.

*

Printr'o nouă dispoziţie ministerială restaurantele C. F. R. vor fi închiriate persoanelor recomandate de societatea I. O. V.

*

Consiliul de miniştri a delegat ministerul comunicaţiilor să ia dispoziţiunile necesare pentru restabilirea autonomiei C. F. Someşene.

*

Direcţiunea regională C. F. R. ne roagă să anunţăm pe funcţionarii cari vin să scoată bilete de identitate pentru reducere pe C. F. R. ca să aibă din partea autorităţilor în numele cărora vin, autorizaţii în regulă.

*

Trenul acc. 15 şi 16 ne mai având legătură cu trenul 13 şi 14 accelerat internaţional vagonul special ce era până acum ataşat acestui tren, a fost scos din circulaţie.

*

Pentru anchetarea conflictului dela minele din Petroşani a fost delegat d-l inspector Botez din partea ministerului muncii.

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Viorelia"* Piaţa Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialităţi farmaceutice străine şi indigene, articole chirurgicale şi fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine şi indigene.

Preţuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezenţa.

Cu deosebită stimă
VIOREL FODOR
Droguist.

*

Trenurile 513 şi 514 cari fac cursa Oradea-Mare—Braşov circulă începând cu ziua de 27 ca tren mixt tot cu acelaş intinerar ca şi până acum.

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

*

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

*

Pentru a se putea complecta mutaţiile în controalele corpului ofiţerii de rezervă notaţi mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoştinţării:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ştefan, Dumitrescu L.

Locotinenţii: Dumitrescu Ioan, Filipide Ştefan, Stegaru Vasile, Fărcăşanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filloreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Panaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenţii: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eşanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftediu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Rău b 15. Col.(ss) *Fotul* Şef bir. mob.: Maior (ss) *Anastasia*

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul mentholat „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

*

S'a deschis grădina de iarnă grandioasă a hotelului Central (28)

*

In ziua da Bobotează s'a pierdut în biserica gr.-cat din loc, un „Index" (caet de cursuri) cu numele Mărcuţiu. Cine la găsit este rugat să'l predee Decanului facultăţei de Litere la Universitate. 1—3

*

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Depositor principal Farmacia Dr. Biró Cluj Piaţa Unirei.

*

In curând va apare Calendarul „Infrăţirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri. Cu un material bogat şi foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie-velină. Preţul 12 Lei. Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa **Administraţiei ziarului Infrăţirea.**

Răspuns ziarului „Satu-Mare"

In numărul din 23 Ianuarie a. c., ziarul „Satu Mare" publică un foileton intitulat „D-l Tistu şi un tânăr poet" şi semnat: A Davidescu.

E vorba de scurtele noastre aprecieri, pe cari le facem cu prilejul revistelor primite de ziarul „Infrăţirea".

Rubrica „Cifind revistele" are bunul scop de a face cunoscute marelui public, prin ajutorul unui cotidian, aceste reviste şi de a încuraja partea bună din ele. Asupra părţii rele nu insistăm, dar, când lucrul ni se pare de-o slăbiciune, care se poate îndrepta, ne oprim puţin şi aci.

Aşa, în dările de seamă, în genere elogioase, asupra „Celor trei Crişuri", am relevat şi pe tânărul poet George A. Petre; dar tocmai tinereţea dumisale şi stângăcia firească unui începător nu ni-a îngăduit să tămâiem şi să umplem de fumuri talentul, care d'abia acum dibue în căutarea unei căi personale.

E firesc deci, că domnia-sa se găseşte încă subt influenţa scriitorilor mari înaintaşi şi în deosebi a lui Eminescu.

D-l Davidescu, în exagerea ca entuziasmului său, se înşeală dacă crede că poezia „Ultima nădejde" are numai o notă tristă, caracteristică poeziei lui Eminescu şi nu are forma şi fondul (copia) genialului poet. O singură strofă ne lămureşte:

„Peste deal răsare luna,
Ca fecioara de senină
Pe când murmură izvorăl
Blând şi tainic în surdină"

Nu numai că imaginile sunt aproape identice, dar ritmul sentimental, ceeace e totul, e o imitare servilă.

Nu e apoi adevărat că poezia eminesciană nu continuă încă, d-l Davidescu oare nu e în curent cu revistele noastre noastre? Eminescu e încă, din nefericire, refugiul mediocrităţilor, cari-i îmbracă haina, crezând că-i îi prumută astfel şi suflul poetic. D-l George A. Petre nu e dintre aceştia şi credem că-i facem mai mult bine ca, în loc să-l dăruim cu o ditirambă, care îngânfează, să-l facem atent asupra slăbiciunilor, de cari, astfel ajutat, se va scăpa poate mai uşor. *N. G-T.*

Anchetele noastre

COMERŢUL NOSTRU

In jurul anchetei mituirilor la C. F. R. — Casele de comerţ refuză a da ajutor anchetorilor. — Ce-i determină pe negustori să influenţeze pentru accelerarea transportului vagoanelor. — Datoria autorităţilor superioare.

Ancheta întreprinsă de Direcţiunea Generală C. F. R., acum câteva săptămâni, în urma divulgărei prin presă a mai multor cazuri de mituire, nu ne-a dat până acum nici un comunicat. Faptul acesta ne face să credem că nu s'a descoperit încă nimic şi să socotim chiar că plaga mituirei este prea întinsa încât să fie cu uşurinţa vindecată.

In cazul când abuzurile divulgate sunt prea mici, faţă de altele ascunse, putem crede că guvernul a renunţat să mai continue această anchetă.

Noi am căutat să ne interesăm de mersul acestei anchete şi dăm opiniei publice lucruri care să o lămurească în această chestiune.

Dificultatea cea mare, mi-a spus un funcţionar care cunoaşte bine lucrurile, constă în faptul că acei negustori cari au dat mită nu voesc acum să vină să aducă dovezile. Cât priveşte pe particularii cari au făcut unul sau două transporturi plătind mită, ei nu se interesau nici odată cine anume este persoana căreia îi dădeau mită, aşa că ei nu ştiu acum pe cine să acuze.

Un reprezentant al unei mari case comerciale spunea cu mult sânge rece cum a venit acolo comisia de anchetă şi, cercetându-le condicile, au dat peste rubrica *„acceloraţia vagoanelor"*.

Când au fost însă întrebaţi funcţionarii asupra rostului acestei rubrici, nimeni nu a spus drept, deoarece ei nu înţeleg să aibă bătaie de cap cu judecăţile şi să se pună rău cu acei de cari au fost serviţi. Şi chiar dacă ar fi constrânşi să facă declaraţii, ei le-ar face după cum le convine de oarece în condici nu e arătată totdeauna persoana căreia i s'a înmânat suma de bani.

Alt negustor spunea că el nu înţelege modul cum se face ancheta de oarece nu se caută să se ancheteze şi funcţionarii mai mari, ci numai funcţionarii mici cari au luat dela 50 la 200 lei de vagon. Crede că nu trebue să fie pedepsiţi numai cei ce nu au leafa suficientă pentru traiul zilnic, pe când cei cari au lefuri mari sunt lăsaţi în pace să facă abuzuri. Astfel, spune el, un funcţionar dela vamă care primeşte 3 sau 4 lei e nevoit, să trăiască şi din bacşişul celor ce au nevoe de serviciile lui, de oarece pe el îl costă viaţa tot aşa de scump ca şi pe funcţionarul din Bucureşti. Sunt cauze serioase însă care determină pe negustori să dea mită pentru *acceleraţia vagoanelor*. Astfel procentul capitalului vârât în marfă e de cele mai multe ori între 500 până la 1000 de lei pe zi, plata însoţitorilor de vagoane e asemenea până la 500 lei, socotind 250 lei de însoţitor. Dacă se mai ţine seamă de mărfurile de sezon sau de cele alimentare, supuse stricăciunei, înţelege ori-cine de ce nu vroeşte negustorul să-i stea marfa cu lunile prin gări, ci plăteşte cât i-se cere, urmând apoi ca el să-şi scoată cheltuelile de pe spatele cumpărătorului.

Mentalitatea funcţionarilor chestionaţi de noi în această chestiune, este următoarea: Dacă negustorii sunt dispuşi să dea sume frumoase de bani însoţitorilor de vagoane, plus la societăţile de asigurare pentru furt, şi cu mână largă dau la cei ce le descarcă şi le transportă marfa, şi când statul chiar le-a stabilit un câştig net de 30 la sută, de ce nu ar răsplăti oare şi pe funcţionarii cari au leafă mică şi cari îşi fac datoria? Suma ce li-se dă ca leafă este foarte mică faţă cu câştigul enorm de mare pe care-l au cu fiecare transport de marfă.

Din cele expuse mai sus se vede o stare de lucruri care, credem, nu se poate îndrepta tocmai uşor. De aceea cerem guvernului să ia măsuri severe şi împotriva celor cari vin să conrupă pe funcţionari şi împotriva funcţionarilor, cari s'au lăsat să fie conrupţi.

La primul rând să se cerceteze registrele caselor de comerţ luându-se fiecare transport în parte. În cazul când nu se

vor da date precise asupra mituirilor făcute, acele întreprinderi să fie închise, pe timp nelimitat.

Să se dea pedepse cu închisoare, cu ridicarea drepturilor civile, tuturor funcționarilor cari au săvârșit abuzuri și să le fie confiscate averile.

Să se dea premii celor ce vor aduce la cunoștința justiției atât pe negustorii corupători cât și pe funcționarii abuzivi. Să fie divulgați prin presă toți cei ce în acest mod lucrează pentru înăbușirea comerțului cinstit.

In acest fel credem că lucrurile se vor putea îndrepta. *Wy.*

Dela Congresul învățătorilor

— O rectificare —

Primim spre publicare următoarele lămuriri:

In Nr-ul cu data de 25 Ianuarie a. c. a apărut în coloanele „Infrățirei" un scurt raport despre Congresul extraordinar al învățătorilor.

De oarece acest raport în întregimea sa se ocupă aproape numai cu o părere a d-lui profesor A. Domide, în care acesta arată, ce valoare poate prezenta din punct de vedere al pregătirii învățătorilor școala normală cu șase clase (ani) și acest lucru raportându-se în așa fel, ca și cum congresul în cele din urmă ar fi început să se familiarizeze și el cu ideia unei școli normale cu 6 ani, se cade a da câteva lămuriri în această chestiune.

Invățătorimea de dincoace de Carpați are o atitudine hotărât protivnică față de școala normală cu 6 clase, chiar și atunci când, după spusele d-lui profesor Domide, programa analitică a acestei școale este cea mai vestită în Europa orientală. Invățătorimea nu poate afla de bună o școală normală cu ani de studiu reduși nici chiar atunci când în programa ei analitică este concentrat material de învățământ cu mult mai vast și variat, de cât cum era în planul de învățământ pentru școala normală cu opt ani.

Și pentru ca opinia publică să nu creadă, că peste părerea d-lui Domide s'a trecut repede, trebuie să spunem că imediat mai mulți membri au reflectat asupra ei și au răsturnat'o cu desăvârșire prin motive foarte întemeiate.

Nu e aici locul pentru a documente amănunțit netemeinicia motivelor aduse pentru a susține îndreptățirea școalei normale cu șase clase. Numai atâta putem spune, că serioase considerațiuni de ordin psihologic, pedagogic și social ne indică cum că o astfel de școală, cel puțin la noi în Ardeal, nu ne poate pregăti acea învățătorime aleasă pe care de atâta amar de vreme o așteptăm și care mai pre sus de toate e reclamată de vremile de azi.

Că normala cu 6 clase nu ne dă oameni bine pregătiți se vede și din practica lucrului; cel absolvent trebuie să mai facă și doi ani de praxă. Ce însamnă doi ani petrecuți la praxă pentru băiatul de 16—17 ani, (cum e când absolvă școala normală) a știm de pe vremuri, când era anul de praxă, după cele trei cursuri preparandiale. Cât este de vag și de neserios principiul de a susține, că în Europa orientală acea programă analitică este mai ideală care cuprinde mai multă materie de învățământ pentru a se preda și mistui în timpul cel mai scurt posibil, se evidențiază prin faptul pedagogico-psichologic, că în instrucție trebuie să se țină cont de elev și etatea lui. Aceste lucruri, în primul rând, trebuiesc luate în considerare la compunerea unei programe. Pregătirea specială didactică trebuie să se razime pe o bună doză de cunoștințe generale antorioare bine precepute. In șase ani de abia se poate ajunge așa ceva, necum să se facă și o pregătire temeinică pentru o carieră specială. Iată de ce autorul raportului din „Infrățirea", n'a lucrat tocmai bine, când a ținut să scoată la iveală indeosebi, partea prin care cineva ar fi încercat să arate că putem să rămânem satisfăcuți din toate punctele de vedere cu școala normală cu șase calse.

A.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale,
Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, clopote.
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.
210

TELEGRAME

Senzaționalele destăinuiri ale unui ziar german.

Ziarul „Rotfahne" destăinuește că partidul regalist prusian împreună cu partidul regalist bavarez și cu organizația „Escherich" pregătesc o revoluție cu scopul de a stabili dictatura reacționară. Organul comunist publică în fac-simil documentele cari conțin amănunte asupra planului iscălite de Ludendorf, Escherich, Reventlow și Witzschung, cari își exprimă încrederea în reușita loviturei având ajutorul armatei și al poliției.

Un protest sovietic în favoarea Evreilor.

Guvernul sovietic a protestat printr'o notă oficială pe lângă delegațiunea poloană de pace dela Riga pentru maltratarea Evreilor din Polonia, arătând că paragraful 93 din tratatul dela Varsailles n'are nici un preț pentru Evreii din Polonia, de vreme ce Polonezii nu vor să recunoască pe Evrei ca o naționalitate.

Congresul partidului socialist Italian.

Radio Roma, 23 Ian.

La 16 Ianuarie a avut loc la Livorno congresul național al partidului socialist italian. Scopul principal al congresului era de a defini atitudinea politică a partidului în conformitate cu ce ceace se întâmplase în Franța, Elveția și Germania.

S'au manifestat trei tendințe diferite: comuniștii prezidați de deputatul Bombacci, socialiștii unificați de deputatul Serratti și centraliștii unitari de deputatul Turate, Tarati, Baldesi și Serrati în remarcabile discursuri au demonstrat absurditatea unei mișcări revoluționare Italiene și au imitat proletariatul să se întoarcă la vechile tradiții pasnice ale socialismului Italian.

In ziua a 6-a a congresului a avut loc votul. Comuniștii, favorabili Internaționalei III-a, au fost învinși în toate secțiunile și n'au obținut decât 55.000 voturi. Socialiștii unimiști au obținut 100.000 și centraliștii 11.000. Eri reprezentanții comuniștilor s'au reunit la Livorno și au hotărât scizi-unea partidului socialist Italian. Centraliștii au declarat că rămân solidari cu partidul.

Dela „Cultura Poporului"

Duminecă 30 Ianuarie, ca de obiceiu, va fi o șezătoare culturală în sala „Reduta" la orele 3 m. p. Programul cuprinde o conferință, câteva cântece recitări de versuri și la urmă un film cinematografic.

Copiii nu sunt admiși. — Intrarea liberă.

Cursurile speciale de limba română pentru acei cari s'au înscris la școalele de adulți și vor numai să se perfecționeze, vor începe la 1 Februarie 1921 în sala IV. a Universității. Ele se vor preda de profesori de liceu și vor avea loc zilnic între orele $18^1/_2$—$19^1/_2$ ($6^1/_2$—$7^1/_2$ seara). Taxa este de 20 (două zeci) lei lunar. Inscrieri se primesc în orele de curs la profesorii respectivi, iar până atunci la școlile pe lângă care funcționează cele de adulți.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

D-nii Procopie Dimitrescu și Vintilă Brătianu, în calitate de foști primari ai Capitalei, conform cu legea comunală, s'au prezentat eri dimineață Ministrului de interne pentru a protesta împotriva înstrăinării uzinelor comunale ale Bucureștilor.

*

La Senat d-l Iuliu Dragomirescu a protestat împotriva tripourilor jefuitoare din Chișinău.

D-l Dinescu a cerut suspendarea mobilizărei acolo unde sunt alegeri parțiale.

D-l general Rășcanu, ministru de răsboi, a arătat că mobilizarea pe 15 zile a milițienilor a fost suspendată în locurile unde vor avea loc alegeri.

*

S'a deschis un credit de 30 milioane lei pe seama Comitetului Agrar, la dispoziția Casei Noastre din Basarabia pentru a se plăti proprietarilor rurali expropriați aconturi asupra drepturilor lor.

*

D-l Octavian Goga va avea întrevederi la Roma cu emisarii Vaticanului în chestia Concordatului.

*

La București se așteaptă apropiata sosire a reprezentantului Germaniei în România.

*

La 30 Ianuarie va avea loc congresul partidului liberal din Iași care va ratifica fixarea candidaturei d-lui Fântânaru pentru locul de senator.

*

Ziua de 24 Ianuarie (6 Februarie st. n.) va fi sărbătorită în București cu un fast deosebit. Se vor face slujbe în toate bisericile; vor avea loc spectacole și serbări naționale la Ateneu și la Eforie.

*

Cu un tren special au fost transportate eri, la Focșani, rămășitele pământești ale tânărului Lascăr Zamfirescu, ucis în duel.

*

Intrunirile partidului liberal în București și în județul Ilfov urmează pretutindeni cu mare entusiasm.

Sătenii și muncitorii primesc cu căldură pe oratorii național-liberali.

*

In ziua a treia a congresului industriașilor s'a votat a moțiune prin care se cere instituirea unei comisiuni cu delegați ai Ministerului Industriei și ai industriașilor pentru studiul problemei refacerei industriele și a construcțiilor.

*

Permisele de liberă circulație nu sunt valabile la trenul accelerat București-Budapesta-Viena. Pentru traficul intern taxele sunt plătibile în lei și sunt egale cu cele ale acceleratelor obișnuite.

*

Direcția regională Brașov va începe să funcționeze la 1 Februarie.

Delegația socialistă întoarsă dela Moscova este complet bolșevică. D-l Cristescu a declarat că s'a dus în Rusia bolșevic convins și s'a întors mai convins. D-l Popovici a declarat că Sovietele nu recunosc unirea Basarabiei, lăsând să înțeleagă că tezaurul nostru dela Moscova e prădat. Totuși bolșevicii români sunt mai convinși ca oricând că trebue să adereze cu Sovietele în sânul Internaționalei a III-a.

*

Partidul socialist Italian s'a scindat în urma congresului dela Livorno. Comuniștii au format un partid aparte cu 18 deputați în Cameră. Noul partid va scoate un ziar săptămânal intitulat Comunistul.

*

Monitorul oficial publică legea prin care corpul didactic român din Macedonia este asimilat cu cel din regat.

*

Ziarul „*Viitorul*" publică un proces verbal prin care Banca Marmorosch, Blank și Comp. este condamnată la amendă pentru contrabandă de țigări.

*

In cameră s'a citit raportul comisiunei de cercetare a dosarelor deputaților socialiști arestați. Comisiunea a opinat pentru menținerea arestărilor.

*

Socialiștii au dat un comunicat oficial prin care declară că *se abțin dela alegerile parțiale* din cauza cenzurei și a stărei de asediu. Pe ascuns au dat instrucțiuni „tovarășilor" să voteze pe d-l Dobrescu, apărătorul bolșevicilor la Curtea Marțială.

Cuvinte de Anul Nou

Din *Biserica și Școala*:

Nădăjdim, că după doi ani de mâncă stearpă, din care n'a rezultat nici cea mai mică îndreptare a intereselor obștești, se va începe marea operă de refacere și consolidare pe toate terenele vieții noastre publice.

Sperăm, că cei ce au în mânele lor puterea și poartă responderea, conducătorii de toate partidele, vor înțelege în ora supremă imperativul adevăratului patriotism, și lăsând la o parte și pentru vremuri normale interesele de partid și ambițiile personale, se vor uni în a servi interesele colectivității și în armonie și conlucrarea frățească vor afla calea mântuirii.

Nădăjduim, că locul svârcolirilor neputincioase și a zăpăcelii, ce ne-a amețit, îl va lua munca sistematică și productivă și că slujbașii mari și mici ai statului și întreaga suflare românească se va trezi la o nouă vieață, însuflețită de mai multă iubire de neam și patrie.

In mijlocul îngrijorărilor și a nemulțămirii generale țara așteaptă dela conducătorii săi fapte, nu fraze goale, opere pozitive, nu promisiuni demagogice.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește
Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

In chestia falsificărei unei ordonanțe

Dăm mai jos originalul ordonanței secretariatului de instrucție de care se ocupă articolul nostru „Procedee maghiare", precum și textul schimbat decătre presa maghiară:

Originalul

Prea venerat Consistor.

La memorandul d-voastra cu data de 21 Augus 1920, prezentat nouă la 25 Octombrie 1920, avem onoare a vă raspunde următoarele:

In ce privește situația confesiunilor romano catholice, reformate și unitare, — fiind în competența Ministerul cultelor din București de a aranja chestiunea lor, — Secretariatul general al Instrucțiunii este în drept a face declarații numai referitor la școlile confesionale. Observăm, că pe viitor orice memorand care va purta semnatura celor 3 episcopi catolic, reformat și unitar, nu va mai fi luat în considerare, nici nu se va da nici un răspuns, căci dreptul public nu recunoaște confesiuni asociate.

Recunoaștem, că inființarea școlilor primare confesionale în baza dispozițiilor § 10 al art. de lege XXXVIII. din anul 1868 cade exlusiv în jurisdicția autorității confesionale superioare, însă în baza dreptului de supremă inspecțiune, rezervat nouă, nu putem tolera nici o școală primară confesională, care nu corespunde cerințelor legilor XXXVIII. din anul 1868, XXVI. din anul 1893 și XXVII. din anul 1907.

Constatând, însă că comunele bisericești, cari stau sub jurisdicția d-voastră, își deschid necontenit școli primare confesionale cari nu corespund cerințelor legilor amintite, în baza dreptului de supremă inspecțiune rezervat nouă, ne-am decis, că luăm la cunoștință inființarea școlilor primare confesionale, însă funcționarea lor atârnă dela satisfacerea cerințelor legilor.

Așa dar sunteți nevoiți să cereți pentru fiecare școală primara confesională, inființată după 1 Decemcrie 1918 recunoașterea noastră.

Totodată, cu onoare vă comunicăm, ca toate școlile de stat din trecut, se vor menține și în viitor cu acest caracter, prin urmare edificiile, imobilele și rechizitele școlilor de stat nu le cedăm și nici nu le închiriem pentru învățământul confesional.

Edificiile, mobilele și rechizitele, cedate cu drept de folosință pentru școala de stat, le am preluat tot pentru școala de stat și ca moștenitorii drepturilor Țării ungurești pe teritoriile alipite vom îndeplini toate stipulațiile, acceptate de către statul unguresc.

In ce privește limba de propunere a școlilor de stat, am dispus ca limba de propunere pe lângă limba statului să fie limba minorităților și am ordonat înființarea secțiilo maghiare, germane, slovace, rutene, boheme etc.

Referitor la limba de propunere a școlilor primare confesionale, vă atragem atenția la dispozițiile §. 18 al adausului I. al normativului edat cu ordinul Nr. 76,000/1907, referitor la executarea art. de lege XXVII din anul 1907, precum la dispozițiile §§.-ilor 24, 25, 39. și 40 ai acestui normativ.

Remarcăm tot aici că în baza §§-ilor sus amintite ne susținem nouă dreptul, ca toți școlarii români de ori ce religie ai țărilor desrobite să fie instruiți numai în limba română și întrucât școlile confesionale neromâne nu ar putea satisface aceste cerințe, nu le permitem cercetarea numai școlile cu limba de propunere a statului.

Cu onoare amintim în fine, că toate cazurile, ce veți binevoi a ni le aduce la cunoștință, le vom ancheta și în litigiile îndreptate de confesiuni contra școlilor de stat, vom decide strict numai conform dispozițiilor legilor și ordonanțelor în vigoare.

Primiți, Vă rugăm, încredințerea deosebitei noastre considerațiuni.

Secretar general
Dr. Octavian Prie, m. p.

Textul falsificat

No. 31774/1920.

La memorandul D-voastra cu data de 22 Aug. 1920 și înmânat la 26 Oct. 1920 răspundem următoarele: Cât privește starea confesiunilor romano-catolice, reformate și unitare, Ministerul de culte din București fiind competent să le aranjeze, secretariatul general se declară numai față de școlile confesionale. Notăm, că pe viitor orice memorand, care poartă subscrierea celor trei episcopi, nu va fi luat în considerare, și nici nu vor primi răspuns la el, pentrucă dreptul public nu recunoaște confesiuni unite.

Recunoaștem, că în baza dispoziției § 10 al art. de lege XXXVIII. din 1868 cade în jurisdicția autorităților confesionale, dar pe baza dreptului de supremă inspecție, care o susținem pentru noi, nu putem suferi nici o școală confesională, care nu corespunde art. de lege XXXVIII 1868, XXVI 1893 și XXVII 1907.

Constatăm, că comunitățile bisericești încontinuu își deschid școli confesionale, cari nu corespund cerințelor legale, pe baza dreptului de supraveghere ce ni-l susținem, ne-am decis, că luăm la cunoștință înființarea școlilor, însă activitatea lor o facem pendentă de observarea pretențiunii legale. Așadar sunteți siliți, ca pentru fiecare școală pe care o ați înființat-o dela 1 Dec. 1918 să cereți dela noi permisiune să poată sa funcționeze.

Totodată vă avizăm, că fostele școli de stat tot cu acest caracter le vom susține și pe viitor, așa dar edificiul, mobilierul și echipamentul lor nu le cedăm și nici în chirie nu le dăm confesiunilor.

Edificiile, mobilierul și echipamentele cari sub titlul dreptului de folosință s'au predat școlilor de stat, le-am primit pentru școlile de stat, ca moștenire de pe teritorile Ungariei alipite și vom ține toate acele puncte, pe cari le-a acceptat statul ungar.

Ce privește limba de predare a școlilor de stat, am ordonat, că pe lângă limba română poate fi și limba minorității, și am ordonat ridicarea secțiilor maghia e germane, slovace, rutene, boeme, etc.

Referitor la limba de propunere a școlilor confesionale vă atragem atențiunea asupra regulamentului I. 76,000/907 întregire la §. 18, și regulamentului pentru executarea art. de lege XXVII. din 1907 §§-i 24, 25, 39 și 40.

Notăm, că pe baza §§-ilor de mai sus susținem, că școlarii de pe teritorile eliberate, de orice confesiune, să se instruească numai în limba română și întrucât școlile confesiunilor neromâne n'ar putea satisface aceaste pretențiuni, nu le permitem numai cercetarea școlilor de stat.

In fine notăm, că în orice caz singuratic să binevoiți a ne aviza și în chestiunile discutabile, cari s'ar aduce din partea confesiunilor contra școlilor de stat, să le cercetăm și în cauzele discutabile ale confesiunilor contra școlilor de stat numai pe baza dispozițiunilor legilor și ordonanțelor existente vom aduce hotărâre strictă.

Din Austria

Noul plan financiar alui Sir Wilianu Soodes.

După respingerea planului de ajutor a lui Goodes din partea guvernului englez, D-l William Goodes s'ar fi adresat guvernului francez, cu un nou proiect financiar în senzul acelui al reprezentantului francez în Comisia de reparație din Vilna.

Acest p oect este următorul:

1. Procurarea materiilor brute pentru Austria din țările de succesiune sau ale aliaților și prin creditul lor.

2. Garanța financiară a Antantei.

3. Transformarea Băncii Austro-Uugare într'o bancă, care trebue să emită o valută comună pentru importul și exportul tuturor statelor de succesiune. Așa s'ar forma federațiunea Dunării și s'ar putea împiedeca alipirea Austriei la Germania.

Știri de peste hotare

Guvernul Olandez și Ex-Kaisorul

„8 Uhr Abendblatt" anunță din Rotterdam: „Guvernul Olandez după o discuție minuțioasă cu admiterea specialiștilor în drept a ajuns la convingerea, că nimic un împiedică plecarea. Ex-Kaiserului și a Kronprinzului din Orlanda. Guvernul a declarat totoda ă că i-ar plăcea dacă Hohenzollernii ar părăsi Olanda. Ziarul scrie că Olanda, la caz dacă petrecerea Ex-Kaiserului ar păgubi într'un fel țara, Olanda are dreptul de a-l expulsa".

Nepotul lui Hindenburg bancher

Ziarului „N. Fr. Presse" i-se anunță din Berlin, că în câteva zile se va deschide o nouă bancă sub firma Hindenburg et Co. Proprietarul băncii este nepotul Feldmarchalului, fost Secretar de legație în Roma.

CIRCULARĂ.

Asociația gen. a Medicilor din România, roagă cu cea mai mare stăruință Comitetele filialelor din vechiul Regat și din provinciile unite să se grăbească a trimite Comitetului central (București, str. I vor No. 14) rezultatul discuțiunilor filialelor asupra propunerilor tipărite ce au primit, pentru reorganizarea Asociației ca instituție oficială și cu obligațiune pentru toți medicii de a fi membrii. Comitetul central reamintește că la discuție trebue să fie chemați toți medicii, chiar dacă nu sunt membri ai Asociației.

După data de 31 Ianuarie a c. tăcerea filialelor se va lua drept confirmare în totul a propunerilor făcute de Comitetul central.

Congresul industriașilor din România

Zilele aceste a avut loc la București congresul industriașilor din România, sub președenția d-lui Zane, președintele Camerei de Comerț.

In ziua întâia s'a discutat *problema impozitelor* la care au luat cuvântul d. Ing. Manoilescu, d. dr. Pascu și d-l Const. I. C. Brătianu. Vorbitorii au arătat neajunsurile noului proect de lege cari nu este alcătuit în spiritul incurajării industriei naționale.

D. Const. I. C. Brătianu dă în urmă citire următoarei moțiuni, care este adoptată de congres.

Moțiune

Congresul industriașilor având în vedere propunerile ce se fac pentru adoptarea impozitului progresiv pe venit, aprobă întemeierea acestui impozit cu condițiunea însă ca industria să nu fie lovită în programul său viitor prin cote de impozite prea ridicate. Legea impozitelor trebue să permită facerea rezervelor necesare pentru ridicată ca alte ramuri de venituri.

Să se facă o cedulă specială o industriei care să nu fie mai sporirea și ameliorarea fabricelor.

Să se permită noilor fabrici să creeze în primii ani de funcționare rezervele necesare pentru consolidarea lor.

Congresul e de părere ca impozitul pe venitul industrial să fie progresiv în raport cu procentul câștigului la capitalul angajat în întreprindere și nu în progresie ci după cifrele beneficiilor nete.

In ziua a II-a a congresului s'a discutat *regimul vamal*, vorbind d-l D. Gheorghiu directorul general al vămilor, d-l Ingineur Vidrighin, d-l ing. Niculescu inspector industrial, d-l inginer Constantinescu și d-l Const. I. C. Brătianu, care e de părere a se duce cea mai pulernică luptă contra concurenței străine și a se consolida industria națională.

După ce se mai discută chestia protecționismului tarifului vamal, congresul adoptă următoarea

MOȚIUNE

Congresul apreciază necesitatea schimbării radicale a tarifului vamal, prin studii amănunțite la care să ia parte pe lângă organele oficiale și reprezentanții fiecărei ramuri de industrie.

In afară de aceasta, congresul crede necesar, să se mențină un sistem de degregare parțială sau totală a industriilor, atât pentru mașină ca până acum cât și pentru materiale prime, cari nu se pot produce în țară.

Congresul consideră în acelaș timp că sistemul primelor de prpducție cu scopul de a compensa efectele regimului vamal asupra unor anumite industrii nu este recomandabil.

Concurs

Asociațiunea Funcționarilor Publici deschide concurs pentru un post de șef de biurou retribuit cu 2000 lei lunar, un post de copist (copistă) retribuit cu 1000 lei lunar, un post de om de serviciu retribuit cu 800 lei lunar.

Posturile sunt a se ocupa imediat dupa acceptare.

Ofertele se vor trimite pe adresa Asociațiunii (Strada Regele Matia 1.) în termen de 15 zile.

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Înfrățirea sub „OLIVER"

Dacia România

Societate generală de Asigurare din București întemeiată la 1871.

Capital de acțiuni Lei 24.000.000 deplin vărsați
Rezerve Lei 85.901.880
Daune plătite dela înființarea societății Lei 294.493.494
Daune plătite în anul 1919 Lei 11.820.397

„DACIA-ROMÂNIA" este societatea cea mai veche și mai puternică din țară. Trecutul ei, însemnatele sale capitaluri și persoanele cari o conduc, dau asiguraților cele mai depline garanții pentru asigurări cât de mari în ramurile: INCENDIU, GRINDINA, TRANSPORTURI, VIAȚA, ACCIDENTE, FURTURI prin SPARGERE, în toate combinațiunile și în condițiunile cele mai prielnice pentru asigurați.

Lămuriri se dau îndată la cerere, în București, la Sediul societății, str. Wilson No. 3 sau la agențiile ei principale din str. Stavropoleos No. 15 și Regală No. 8, în județele din vechiul Regat la agențiile ei din toate orașele, iar în ținuturile alipite în următoarele orașe: BRAȘOV, Soc. „Carpathia", str. Neagră No. 62, CLUJ, Calea Victoriei 25, CHISINĂU, str. Puskin No. 25, CERNĂUȚI, str. I. Flondor No. 22, DICIO ST. MARTIN, Banca Comercială & Industriale din Valea Târnavei, ORADEA-MARE, Ing. I. V. Fătu, str. Regele Ferdinand No. 12 TIMIȘOARĂ, C-tin Boncescu, la Banca Românească, ARAD, Robert Spiro Unirei 7.

67

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și cumpărări:

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un electromagnet nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani în sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică român că dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj. Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și străinei prețuri moderate

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

De vinzare

1 mașină de imblătit cu benzină de 6 Hp. cu toate curelele și sculele aparținătoare.
1 locomobil de 5 Hp. Hoffer.
1 batoză de 600 mm. Dröszler.
1 plug de fer cu 2 brezde cu preț favorabil.

A se adresa la Banca Comercială „Leul" Feldiora-Războieni (fără fost Sz.-Kocsárd. 321

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Ministerul de Interne
Inspectoratul General al Sănătății și Ocrotirei sociale Cluj,
Divizia Technică-Igienică.

ad. No. 20405—1920.

Publicațiune.

Lucrările de zidire la sanatorul tuberculotic din Aiud sunt de pregătit și pentru asigurarea efeptuirei aeestor lucrări publicăm pe ziuă de 20 Februarie orele 11 a. m. o pertractare de concurență în scris cu prețul unitar fixat.

Grupurile de lucrări pentru cari se scrie concuns sunt următoarele:

1. Beton armat,
2. Dulgherie,
3. Tinichigiu,
4. Tâmplărie, lăcătuserie și vapsit,
5. Zugrav,
6. Perdele,
7. Linoleum,
8. Apaduct și incălzire centrală,
9. Lumina electrică,
10. Lucrări de ferărie.

Oferte se pot face în totalitate asupra tuturor grupărilor de lucrări și în special asupra singuraticelor grupuri.

Cei ce doresc a concura, sunt indrumați ca ofertele se le execute conform cerințelor și să le trimită în plic sigilat până la 20 Februarie ora 10 la biroul tehnic Institutul Pasteur II. etaj, camera 137 în persoană sau prin postă.

Ofertele au să se facă conform indrumărilor primite dela biroul tehnic al Inspectoratului.

In preliminarul oferfului sumele totale precum și suma finală a ofertelor să se scrie atât cu cifre cât și cu litere.

Oferentul, care va fi insărcinat cu executarea lucrărilor va fi indatorat ca se alăture cu ocaziunea contractărei o chitanță despre depunerea alor 2% din suma de intreprindere din partea perceptoratului de stat Cluj, respective copie autentică.

Ofertele se vor deschide la 20 Februarie ora 11 a. m. în biroul tehnic al inspectorului (Institutul Pasteur).

La pertractarea ofertelor oferenții sau reprezentanții acelora pot lua parte.

Elaboratorul tehnic antemăsurătoare olănurile și condițiunile ce se refer la aceste lucrări se pot privi în orele oficioasă la biroutehnic și totacolo se pot primi și informațiunile necesare.

Oferenți dela data pertractării incepând 30 zile rămân în obligativitate cu ofertele.

Cluj, la 22 Ianuarie 1921.

323 *Indescifrabil.*

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

FUNCȚIONARĂ

la stat din vechiul Regat. Perfectă dactilografă având orele după masă libere, caută post la orice instituție.

A se adresa la ziar sub „Perfectă". □□
322

◆ ◆ ◆
Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
◆ 9 ◆ ◆

Intreprindere de transport „VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada
144 Kis No. 17. □□

Varieteul „Biasini"
Revistă de actualitate în 3 acte
„SERVUS CLUJ"
77
Sâmbătă 29 Ianuarie 1921 Program complect nou.
Noi atracțiuni! Noi atracțiuni!
După spectacol „MARE DANS TABARIN".

CIORAPI!
Până la 1 Februarie 1921 se vând la
MAGAZINELE DICK
Ciorapi bărbătești flor cu Lei 8 perechea și ciorapi de dame flor cu Lei 8 perechea
155

FRAȚII BLOCH BUCUREST, CALEA VICTORIEI NO. 47.
186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Cine dorește să
vândă ori să cumpere case în Cluj
să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.
316 **Capital societar 30,000.000 Lei.** □□

După o practică mai îndelungată la București, Viena Budapesta, **am redeschis**
atelierul de încălțăminte
unde se pregătesc totfelul de încălțăminte pentru Domni, Dame și copii, specialist pentru cizme și jambiere oficerești.
VASILE SĂNCRĂIAN Cluj, Strada Forduló No. 5.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Cel mai bun PANTOFAR de lux unde se efectuază cele mai moderne ghete și pantofi
CHIOREAN
în colțul Strada Memorandului și Kötő lângă Missir.
58

O trăsură
elegantă cu doi oai STĂ LA DISPOZIȚIA unui Medic sau altor persoane care are nevoe pentru deplasări în oraș patru ore pe zi.
Preț convenebil.
250
Ase adresa Calea Regele Ferdinand No. 33. etaj 2. cam. 7.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 2
PENTRU
MICA PUBLICITATE

„Foresta“ Soc. pe acțiuni pentru industria și comerțul lemnului **caută** pentru centrala București

318 **CONTABILI**

Cei ce cunosc limba maghiară sau cea germană pelângă și cea română sunt preferați. — Ofertele împreună cu condițiile se vor înainta la „Friedmann“ birou de ziare și librărie care le va remite centralei.

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice“

Societate Anonimă Română

PROSPECT de SUBSCRIERE

De către **„Banca Românească“, „Banca Agricolă“, „Banca Generală a Țării Românești“, „Banca Comerțului“, „Creditul Extern“, „Creditul Technic“, „Creditul Technic Transilvănean“** și **D-l Inginer Constantin D. Bușilă,** s'a înființat o Societate anonimă română cu numirea:

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice“

cu un capital inițial de **20,000.000 lei,** împărțit în 40.000 acțiuni la purtător.

Această nouă întreprindere are de scop de a se ocupa de tot ceea ce privește instalarea și exploatarea instalațiunilor electrice de tot felul: utilizarea energiilor naturale, centrale electrice, tracțiune electrică și în general toate aplicațiunile electricității, lucrând fie pe compt propriu, fie pe al terților, fie în orice fel de participațiuni:

Primul Consiliu de Administrație al acestei Societăți este compus din următoarele persoane:

Angel Saligny, fost Ministru
N. P. Ștefanescu, Directorul General al Băncii Românești
I. Calmacki, mare proprietar
Cornelie Bălteanu, Directorul General al Creditutui Technic
I. Kovács, membru în Consiliu de Administrație al Societății Căii Ferate Electrice Arad-Podgorie
A. Ullmann, membru în Consiliul de Administrație al Societății Anonime de electrice Arad
Constantin D. Bușilă, Profesor la Școala Politecnică din București.

Societatea a obținut autorizațiunea de a funcționa prin sentința No. 8/921 a Tribunalului Ilfov S. I-a Comerț.

Mai multe afaceri în legătură cu scopul Societătei sunt în curs de tratare. **Primele afaceri preluate deja de către noua intreprindere sunt:**

a.— Distribuțiunea energiei electrice în orașul **Arad** și împrejurimi, prin o uzină elecrică proprie de 6000 c. p. instalată modern cu turbine cu aburi;

b.— Distribuțiunea energiei elecrice în orașul **Deva** și împrejurimi, prin o uzină electrică proprie de 1.100 c. p.;

c.— Linia ferată de 60 klm. **Arad—Pankota** și **Arad—Maria-Radna,** modern instalate și exploatate electric.

In scop de a face să participe cât mai mulți la această nouă întreprindere, fondatorii au hotărât a pune la dispoziținea publicului o parte din capital, în care scop o subscriere publică va avea loc în următoarele condițiuni:

1. Subscrierile vor începe în ziua de 24 Ianuarie 1921 cor. vor dura 5 (cinci) zile și se vor face între 3—5 p. m. la casele următoarelor Instituțiuni:

Banca Românească, Str. Smârdan No. 5.
Banca Agricolă, Str. Lipscani No. 3.
Banca Generală a Țării Românești, Str. Lipscani No. 1.
Creditul Technic, Str. Marconi No. 1.
„Electrica“ Soc. Anonimă, Str. Matei Millo No. 2.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul de a închide subscrierea și înainte de termenul fixat.

2. La subscriere se va vărsa 30% adică: 150 lei de fiecare acțiune plus 30 lei de acțiune drept taxă.

Restul sumei se va vărsa după hotărârea Consiliului de Administrație.

3. Repartizarea acțiunilor se va face de către Consiliul de Administrație. **Consiliul de Administrație.**

Turnătoria Gutenberg

București, Str. Paris 20.

265

Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

TECHNICA LABORA

BIROU TECHNIC ȘI AGENTURI

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Piața Ștefan-cel-Mare 18 Reprezentant TEODOR MAIOR Calea Victoriei No. 7.

Au sosit cantități mari de:

Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman. Bușoane 6—35 Amp Doze de ramificație. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă și impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi imperneabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Sonerii și Șnur, elemente uscate și Leclauche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane“, Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane de țipit cu benzina „Surupelnițe“ filiere de ghewint. „Walworth“ și „Exelsior“, Perli de metal, Piele de ferestate. Dăliți p. nituri *Closete de Faianță, Lavoare, Reservoare, Băi complecte.*

Struguri și mașini de găurit „Krause“, Prelucăm ori și ce lucrări electrice și mecanice.

320

LA „MAGAZINUL BARZA“

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Mațari

Stomace (mure)

uscate de viței cumpără in orice cantitate fabrica de Cheag **„Victoria“**

D. Blau & Co.

290 GALAȚI.

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița“

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița,** în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

325 **Consiliul de Administrație.**

AL DOILEA CONCURS PENTRU PREMII AL SOCIETĂȚII

„Cartea Românească“

Societatea „CARTEA ROMÂNEASCĂ“ întemeiată cu scop de a lucră pentru desvoltarea tuturor ramurilor literaturii românești și pertru răspândirea culturii în popor, instituind în anul 1920 cel dintâiu concurs pentru premii, va continuă și pentru anul 1921 cu al doilea concurs.

La acest al doilea concurs se vor acordă următoarele premii pentru următoarele subiecte.:

1. **Cărți de provestire pentru copii Două premii de câte 3000 lei.**
2. **Române științifice sau istorice. Un premii de 4000 lei și aitul de 3000 lei.**
3. **Române cu orice fel de sublect. Două premi de câtei 3000 lei.**
4. **Povestiri în legătură cu războiul nostru pentru unitatea națională. Două premii de câte 4000 lei.**
5. **Un studiu asupra vieții și operelor lui Al. Viahuță. Premiu 6000 lei.**
6. **Studiu de biografie și bibliografie asupra lui Ștefan O. Iosif. Premiu 4000 lei.**
7. **Studiu asupra muzicei românești Un premiu de 5000 lei.**
8. **Pământul neamului românesc intreg; trecutul poporului român; speranțe și pregătiri pentru viitor. Un premiu de 5000 lei.**
9. **Schimbări sociale și economice produse în urma marelui război. Un premiu de 6000 lei.**
10. **Ingrijirea copiilor. Un premiu de 3000 lei.**
11. **Hrana muncitorului sătean și orășean. Un premiu de 5000 lei.**
12. **Cerul și pământul pe înțelesul tuturor. Un premiu de 3000 lei.**
13. **Marile descoperiri și invențiuni științifice din ultimul timp. Un premiu de 5000 lei.**
14. **Agricultura și gospodăria rurală în legătură cu noul regim al proprietății in România. Un premiu de 4000 lei.**
15. **Asociațiunile țărănești; istoricul lor pe scurt, rezultatele experienței în alte țări și la noi; situația lor actuală din țara noastră; foloasele cari s'au dobândit și cari se pot dobândi din aceste asociațiuni. Un premiu de 5000 lei.**
16. **Industrializarea produselor agricole. Un premiu de 6000 lei.**
17. **Știința grădinăriei. Un premiu de 4000 lei.**
18. **Albinăritul. Un premiu de 4000 lei.**
19. **Irigațiunile. Un premiu de 15.000 lei.**

153

Condițiunile se pot afla dela Administrația Centrală a Societății „CARTEA ROMÂNEASCĂ“, Bulevardul Academiei 3.

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi **Brânză de oi** **foarte bună, cu preț eftin VINDE**

VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

An... ni Opt Pagini — Marți 1 Februarie 192?

...frăți

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

...tori ...scu

Abonamente: 1 an . . 120 lei; 6 luni . . 60 lei; 3 luni . . 30 lei

Ce Concordat poate face România

III.

Pornit, de mai mult, pe calea prieteniei strânse cu puterile Centrale, Vaticanul a continuat și după răsboiu o politică de binevoitoare ocrotire față de statele cari l-au provocat și l-au pierdut!! Politică de abilități diplomatice, ea totuși s'a demascat cu prilejul greutăților lăuntrice, pe care aceste state le-au avut în chestiunea religioasă. In toate acestea, Scaunul Papal a susținut cu prețul celor mai mari greutăți, interesele germane sau ungare, împotriva tuturor celorlalți.

Consfințirea unor asemenea raporturi strânse și prietenești, între Vatican și Ungaria, s'a făcut la lumina zilei, cu surle și cu trâmbițe, cu steaguri și cu părăzi, cu discursuri ditirambcie și cu făgădueli clare și precise, în mijlocul serbărilor, cari au fost date pentru primirea Nunțiului Papal la Budapesta. Nu s'a pomenit niciodată în capitala fostului Regat Apostolic, așa desfășurare de energii și așa risipă de bani, pentru sărbătorirea unui om . . .

Dela hotarele țării îl așteptau poporul și demnitarii lui, și până în palatul Regentului, calea Nunțiului a fost un marș triumfal. Oricât de optimist ar fi cineva, aceste manifestațiuni trecând peste cadrul unor serbări obicinuite iau, netăgăduit, caracterul unor omagii de recunoștință pentru trecut, și a unui act de încredere pentru viitor . . .

Logica faptelor confirmă de altfel acest adevăr, pe care nici Regentul Ungariei nu s'a sfiit să-l sublinieze în discursul sau. Din acesta reieșea clar că toată nădejdea poporului său, stă de acum în Sfântul Părinte dela Roma, cu sprijinul căruia speră să poată reface vechia putere a Regatului Apostolic.

Privind astfel chestiunea, se va înțelege și la noi că noi nu puteam aștepta nimic dela dărnicia și prietenia Vaticanului; afinități de rasă, de civilizație, de origină, sunt numai elemente de retorică, cari n'au ce căuta când e vorba de apărarea intereselor noastre.

In această lumină, privind procesul relațiunilor între România și Vatican se va înțelege și greutatea lor. Și se va mai înțelege, de ce Sfântul Scaun vrea să-și asigure influența prin întărirea elementului catolic, în Ardeal mai ales, provincie pe care speră, să o vadă mai curând sau mai târziu, *realipsită unei confederațiuni Dunărene.* Căci nu trebue nimeni să uite că s'a zis pe vremuri că „dacă Austro-Ungaria n'ar exista, ea ar trebui creată . . ." Și cu atât mai mult, o gândește astăzi Sfântul Scaun, care nu poate să se obișnuiască cu dispariția monstruasei monarhii, prietene și aliată! *Și pentru refacerea acesteia Biserica Papală va fi primul luptător, iar concordatul înfeodând România intereselor sale, va fi prima etapă!*

*

Oprindu-ne la acest punct de vedere, cu care putem explica mai bine înțelesul cererilor formulate de Vatican, este locul să punem din nou întrebarea: *Ce concordat poate face România?..*

Căci, în momentul de față, obiecțiunile asupra oportunității sale păstrează un interes pur istoric; tratativele au început, deci o hotărîre trebue să vină, pentru sau împotriva lui.

Conștiința noastră ne dictează un răspuns lămurit, scurt și plin de înțeles, pentru toți cei cari simt românește:

— România este gata să acorde tuturor credincioșilor bisericii catolice, toate drepturile cari să le asigure libera și nesupărata propășire a bisericii lor, autonomia acestei biserici „în cadrele admise de Constituțiunea țării."

Această formulă, în deajuns de încăpătoare prin înțelesul ei, ar fi să săvîrșim un adevărat păcat față de Biserica noastră națională, și mai ales, a da putință atâtor răuvoitori, și atâtor dușmani, să lucreze în țara noastră, împotriva ei, nesupărați de nimeni, la adapostul unui tratat semnat de noi.

Căci ar fi trist, ca în loc ca Concordatul să aducă consolidarea minorităților religioase în statul român, el să fie un izvor de turburări și de agitațiuni neastâmpărate. Și pilde avem în deajuns!

Și pentru aceasta avem credința că orice greșeli s'ar fi făcut până acum, ele încă se mai pot îndrepta. Nițică energie, mai multă mândrie și hotărîre în tonul celor cari duc cuvântul Țării, și Vaticanul va înțelege că pe malurile bătrânului Istru, trăește un popor mare și puternic, care întreține viu cultul dreptăți și al libertății tuturor, dar care nu înțelege totuși să-și stînjenească propria lui dreptate. Și atunci când „Puterea Spirituală" dela Roma va căpăta convingerea că noi nu vom ceda, și că rezistența noastră se va transforma la nevoie în fapt, ea va renunța rând pe rând la întregul eșafodaj de pretențiuni și de utopii, pe care speră să poată clădi o Românie catolică, supusă acțiunei sale, în d una României credincioase tradițiilor sale seculare.

Acum deci, ca și în trecut, dezlegarea marei probleme stă în noi, și atârnă de hotărîrea cu care, uniți toți în jurul aceleiași idei, vom apăra Cauza națională. Căci „Concordatul" a devenit pentru noi azi o problemă națională, în fața căreia nu ne putem înfățișa ca *ortodoxi* și *catolici*, ci numai ca *Români* și *Străini*!

V. Pajură.

Pentru apărarea naturii

Am citit zilele trecute, într'un ziar, un apel prin care se arăta primejdia care amenință să nimicească și cele din urmă colțuri pitorești ale țării sub năvala utilitarismului modern.

Și credem că, fără îndoială, i-a trebuit mult curaj autorului acelui apel, în care bănuim un pasionat iubitor al naturii, ca să cuteze să se ridice, în numele frumosului în natură, împotriva curentului utilitarist creiat de concepția materialistă care stăpânește vremurile de față.

Cine mai păstrează astăzi acel cult al naturi care în antica Grecie a lui Pericle se confunda cu cultul frumosului? Câțiva poeți, câțiva întârziați pe care vârtejul vremii nu i-a putut răpi. Ei singuri o iubesc încă, o înțeleg, îi cercetează toate frumusețile, îi deapănă toate strălucirile, îi ascultă tainicele-i șoapte în freamătul frunzelor, în murmurul isvoarelor, în vâjâitul vântului și simt bătând într'o ritmică armonie împreună cu inima lor, marea inimă a naturii. ... tăzi, s'o contemple în nemărginita-i frumusețe.

Și nu ne mulțumim atunci numai să-i desvăluim tainele, dar o despuiem de frumusețea pădurilor, lăsând munții goi de întunecata lor podoabă; îi sfredelim munții pentru a clădi tunele, îi scormonim adâncurile pentru a găsi aurul și cărbunele de care avem nevoe și încătușăm șăgalnicele sau vijelioasele-i pârae pentru a-le transforma în „forță motrice".

In colțurile ei cele mai pitorești peste care plutește ca o vrajă de frumusețe, în ascunzișuri învăluite într'o pătrunzătoare poezie sălbatică, pretutindeni unde ea se răsfață într'o risipă de frumusețe, noi am venit s'o jefuim. Și cu venirea noastră vraja singurătății s'a destrămat, poezia tăceri s'a rupt în larma activității noastre.

Am întinat cu norii de fum ai uzinelor, instrumente simbolice ale civilizației moderne, apusuri de soare învâlvorate în sfârșituri melancolice de toamnă cu un cer blând ca o mângâere, răsărituri triumfătoare ca un cântec de biruință și zori de o minunată limpezime.

Am siluit fără teamă altarele sale sfinte, i-am furat comorile pentru a ne împărtăși din ele și am batjocurit-o de multe ori cu imitațiile noastre.

Invaziunea industrialismului occidental de abia și-a deschis drum la noi. Deaceia mai lesne decât aiurea putem și suntem datori să păstrăm, împăcând necruțătoarele necesități materiale ale civilizației cu nevoile noastre sufletești, colțurile României pitorești de odinioară la care au venit să se alăture comorile de frumusețe naturală ale Ardealului și ale Bucovinei.

Ele alcătuesc un patrimoniu pe care ar trebui să-l păstrăm neprihănit.

W. I.

Înfrângerea politicei de concesiuni

Am anunțat eri hotărîrea luată de Consiliul suprem administrativ cu privire la concesionarea atelierelor căilor ferate unor consorțiuri străine. Este îndeajuns de cunoscută rîvna cu care guvernul, prin organele sale, a susținut această concesiune. Deasemenea n'a putut fi trecut cu vederea zelul pe care presa înstrăinată dela noi, l-a pus în sprijinirea concesiunei.

Din toată polemica stârnită cu acest prilej, ca și din desbaterile parlamentare provocate de interpelările d-lui Gh. Gh. Mârzescu, fost ministru, s'a putut constata că încercarea ce se făcea, a isvorât din concepția dezastruoasă a politicei de concesiuni, pe care în deosebi d-l Tache Ionescu o susține și o reprezintă cu depline împuterniciri din partea tuturor consorțiurilor internaționale.

In numele acestei concepțiuni, reprezentată și în trecut, dar mai ales acum în urma tratatului de pace, prin intențiunea, — ce se apropiase atât de mult de realizare, — de a se ... nu atât o afacere izolată — destul de avantajoasă de altfel pentru străini — ci crearea unui precedent, care ar fi introdus și stabilit un principiu.

De aceea, din primul moment al anunțărei concesiunei, în afară de inadmisibilitatea clauzelor păgubitoare pentru stat din contract, noi am văzut inadmisibilitatea Principiului, și l-am combătut cu energie.

In sprijinul motivelor de ordin național și politic, pe care le-am avut în vedere când am luat această atitudine, am afirmat dela început că avem cu noi și părerea, autorizată a corpurilor inginerești competente, care, în unanimitate, s'au înscris în contra concesiunei.

Campania presei noastre ca și intervenția din parlament a d-lui Mârzescu, a pus guvernul în situația de a cere și avizul legal și competent al Consiliului Superior Administrativ, care, după cum amintim, s'a pronunțat contra concesiunei.

Dar în această hotărîre, trebue să vedem nu numai anularea unui contract oneros pentru stat, ci condamnarea și renu... nomică, susținută atât de guvern cât și de toate formațiunile „oamenilor noi".

Misionarii bolșevismului

Delegații partidului socialist român sau întors de la Moscova după o peregrinație cu tâlc pe la comuniștii din Sârbia și Bulgaria.

Tovarășul milionar Christescu, încântat de cele văzute în raiul sovietic, a declarat că se întoarce mai convins bolșevic decât plecase.

Rezervele, pe care le manifestaru socialiștii noștri înainte de plecarea la Moscova, s'au topit la focul convingerilor sau mai de grabă al aurului sovietic, vârsat cu atâta dărnicie pentru cauza bolșevica de tiranii moscoviți. Congresul partidului socialist român, se va întruni în curând pentru a asculta raportul delegaților la Moscova și a hotărî asupra propunerii acestora de aderare la Internaționala III. Intelectualii ne mai făcând de mult parte din partidul socialist, iar conducătorii moderați ca Grigorovici ne exercitându-și influența decât în cercuri restrânse, ale doaria dlor Christescu și Popovici pentru bolșevism nu va mai putea fi combătută cu argumente. Ura întrupată în dogmă va triumfa și massele muncitorești cedând instinctelor deslănțuite vor urma orbește pe nouii apostoli al religiei comuniste.

Afară de fanatismul primar în triumful bolșevismului, apostolii comuniști, ne aduc precizări asupra atitudinei bolșevicilor în chestia Basarabiei și a tezaurului de la Moscova Guvernul sovietic, contrar celor susținute timp de un an și jumătate de ziarele bolșevizante dela noi, ca „Adevărul", Luptătorul" și „Țara Nouă", nu recunoaște unirea Basarabiei cu România.

Mai mult decât atât: informații, primite pe cale particulară, arată că bolșevicii pregătesc pentru la primăvară o formidabilă ofensivă contra României.

Tezaurul dela Moscova a fost întrebuințat de bandiții Moscoviei pentru plata cumpărăturilor făcute în Suedia și mai cu samă pentru nevoile lor de propagandă în Europa centrală și Asia.

Precizările aduse de tovarășul Cristescu sunt cu atât mai interesante, cu cât Cicerin ne bombardează cu propuneri de pace. Ne având ce ne oferi, Rusia sovietică caută să încheie pace cu noi, pentru a-i putea trimite produsele de care este așa de mult lipsită. In schimb ea ne va trimete misionari bolșevici prevazuți cu aur românesc și broșuri de propagandă, pentru a semăna anarchia și a pregăti astfel terenul pentru instaurarea barbariei asiatice la noi.

Până acum, majoritatea socialiștilor întorși din Rusia, fie ei germani, francezi sau americani, a condamnat cu energie regimul sovietic. Tovarășul Cristescu, cel mai puțin pregătit pentru a aprecia și judeca starea de lucruri din Rusia, prin urmare cel mai ușor de mistificat de farsorii cinici dela Moscova, se pronunță cu toată energia pentru Internaționala III-a și desigur că și massele muncitorești îl vor urma.

Cunoscând pericolul pe care-l prezintă, pentru existența noastră ca stat și națiune, înființarea în România a unui partid comunist, adică a unei sucursale a Moscovei, trebuie să luăm toate măsurile pentru a înăbuși încercările de tulburări ce se vor pune la cale.

Res.

Ecouri

Budgetul Crucei-Roşii Americane pe 1921.

Crucea-Roşie americană a fixat o sumă de 48.200.000 dolari pentru anul 1921 care se închele la 1 Iulie 1921. Această cifră este cu 21 milioane dolari mai mică decât cea din 1919—1920.

Potrivit programului Crucei-Roşii americane, 31.500.000 dolari vor fi afectaţi operei de ajutoare în ţările straine; în această sumă se cuprind şi 11 milioane dolari reprezentând un stock de obiecte deja cumpărate, însa nedistribuite încă.

Suma alocată activităţilor naţionale se ridică la 16.700.000 dolari; 7.800000 dolari vor fi atribuiţi acţiunii de ajutorare în sânul populaţiei civile, 4.200.000 dolari sunt destinaţi să contribue la îmbunătăţirea stării sanitare publice şi la prevenirea boalelor în Statele-Unite.

Costul cheltuelilor făcute de secţiunile Crucei Roşii americane şi cari nu sunt cuprinse în sumele menţionate mai sus, se socoteşte la 1.800.000 dolari.

Poeţi ucenici în prăvălii.

Poeţii sunt cunoscuţi în general ca oameni nepractici. O excepţie fac poeţii şi poetele coloniei de artişti din Boars Hill lângă Oxford. Aceşti poeţi şi poete şi-au aranjat un bazar cu tot felul de marfă şi prin spiritul lor fin atrag lumea mai mult ca ceilalţi comercianţi. Ucenicii acestei prăvălii comune, sunt Dr. Robert Britges, Iohn Masefield, Iohn Galsworthy profesor Gilbert Murray, Sir Walter Raleigh, Mis Lillach Maccarty şi alţi poeţi şi învăţaţi, cari se schimbă în serviciu.

Românii din America

— Cu prilejul unui calendar al lor —

Ne vin, din când în când, cel câte-va jurnale ele Românilor răspândiţi pe continentul de dincolo de ocean şi-acum, de curind, ne soseşte un calendar naţional al ziarului „America".

E îmbucurătoare or'ce veste dela ei, fiindcă vedem din fiecare că vor să ducă şi acolo, atât de departe, o viaţă românească, unindu-se în societăţi cu acest scop, având bisericile, sălile de spectacol, magazinele lor, toate cu caracter românesc.

Ce păcat că acest calendar al ziarului „America" nu ne dă informaţii mai bogate asupra traiului Românilor de-acolo şi nici pentru ei despre noi, ce descrie în culori şterse enormele greutăţi, cu cari luptă coloniştii români din Canada! Nu e de loc ceace c'un termen literar s'ar numi „pământ al făgăduinţii". Şi atunci, dacă îţi explici emigrarea din trecut a Românilor, oprimaţi în mod sălbatic de foştii stăpânitori ai provinciilor azi liberate; în prezent nu mai are nici un rost, ba e chiar condamnabilă această emigrare.

In Ardal de pildă, apăsarea stăpânirii ungureşti se resimţea mai mult şi mai crud la sate, decât la oraşe, cu urmări dureroase chiar în gospodăria omului; săteanul nu era aşa de şiret ca orăşanul, ca să se strecoare abil printre atâtea greutăţi, apoi, controlul autorităţilor superioare, singurul care mai înfrâna abuzurile micilor oficianţi, nu era aşa de simţit la ţară ca în târguri. De-aceea, ţăranul avea motive să-şi părăsească locul de baştină şi să caute aiurea, chiar în depărtata Americă, un colţişor mai liber, unde să poată munci în voe şi să-şi agonisească o stare omenească. Dar azi?

In România, ori cine e slobod să lucreze şi să trăiască cum îi place, pământ e destul, el se împărţeşte acu celor cari îl numesc, iar populaţia e destul de rară, pentruca fiecare păreche de braţe harnice să nu se plângă de lipsă de lucru. E o aberaţie şi, la urma urmii chiar o lipsă de patriotism, să mai plece un Român în depărtări streine, ca să unească şi să se fixeze acolo, lăsând goluri aci, în ţara mărită, unde e atâta nevoe de oameni.

Dovadă că lucrul e aşa e faptul că mulţi dintre Românii din America au început să se întoarcă.

Printre bucăţile de literatură inutilă, de cari e prin calendarul ziarului „America", e şi un interesant articol prilejuit de vizita prinţului Carol la Clevland, unde moştenitorul tronului s'a dus să viziteze numeroasa colonie românească de-acolo. Le-a spus atunci: „Fraţii voştri de acasă au făcut România Mare": voi de aici, cari aţi învăţat multe, veniţi acasă şi o întăriţi şi desvoltaţi prin munca şi priceperea voastră. Ţara are nevoie de toţi fiii ei şi vă primeşte cu drag ca pe nişte fii pribegiţi, mânaţi de o soartă nemiloasă"

Aşteptăm ca povaţa princiară să fie pusă cât mai curând şi mai deplin în practică, oficialitatea pe Românii, cari nu şi-au făcut o stare prea bună în America să se întoarcă în patrie, spre binele lor şi al neamului.

N. G. T.

Rezultatele Reformei Agrare

In expunerea de motive făcută de d-l ministru C. Garoflid la proectul de reformă agrară, găsim următoarele interesante date asupra situaţii agrare a ţării după ce exproprierea şi împroprietărirea se vor termina:

Repartiţia proprietăţii înainte de această reformă era următoarea;

Proprietatea mică până la 100 ha., 4.379.773.

Proprietatea mare de peste 100 ha., 3.905.227.

Totalul pământului cultivabil al ţări 8.285.000.

Proprietatea mare de peste 100 ha., reprezintă deci atunci 47 la sută din întreaga suprafaţă cultivabilă a ţării.

Astăzi, în urma exproprierii, situaţia este următoarea :

Proprietatea mică până la 100 ha., 7.367,809 ha.

Proprietatea mare particulară peste 100 ha., 577.191 ha.

Pământul cultivabil neexpropriat şi care aparţine în majoritate Statului şi persoanelor morale 340.000 ha.

Totalul pământului cultivabil al ţării 8.285.000 ha.

După această mare reformă pe care o desăvârşim astăzi, proprietatea mare se reduse dela 3.905.227 ha, 577.191 ha., adică ea ocupă acum numai 8 la sută din suprafaţa cultivabilă totală a ţării, în loc de 47 la sută cât ocupa înainte.

In chestia...

— O pl... —

Primim spre publicare următoare plângere, căreia îi facem loc cu atât mai mult cu cât ea nu înfăţişează un caz izolat, ci, după informaţiile şi alte plângeri verbale pe cari le-am primit, e unul dintre foarte numeroasele cazuri similare asupra cărora atragem atenţia autorităţilor îndicate a interveni.

Iată plângerea:

Fiind nevoit a părăsi vechea mea locuinţă din Strada Király 51 (Str. Ion Brătianu) — aceasta, din ordin superior de oarece proprietarul casei, episcopul reformat Nagy Carol, a intervenit şi a obţinut ca toate cele 16 camere să-i fie lăsate libere, — am cerut şi obţinut dela D-l Dr. P. Barbu, fostul comisar al cuartiruirei, două camere în strada Majalis 25: un dormitor şi o sufragerie, având acces şi la bucătărie în comun cu proprietarul.

Făcând cerere comisiunei de stabilire a preţurilor sub preşedenţia D-lui Beres, la înfăţişare cu proprietarul, s'a hotărît ca comisiunea să vină la faţa locului. In ziua de 22 Ianuarie s'au prezentat la locuinţă D-nii Harmath şi Haltrich, ca membrii ai comisiunei, iar proprietarul Nagy Fekete Bela a adus şi pe D-l Iosif Hovasi, fabricant de mobile ca perceptor.

Menţionez că numitul perceptor s'a prezentat cu comisiunea, după ce fusese mai mult timp în camera proprietarului aducând cu sine lista cu obiectele aflate în cameră şi cu preţurile fixate.

Toţi trei au redactat procese verbale în sensul acestor preţuri.

Subsemnatul nefiind acasă şi soţia mea întrebând ce se scrie şi cari sunt pretenţiunile proprietarului ungureşte, i s'a răspuns că vom afla ce s'a hotărît.

Deşi în cameră nu e decât un pat fără cele necesare şi puţine obiecte de folos, restul, ca tablouri etc. fiind aduse decătre numitul proprietar de bună voie comisiunea a taxat acest mobiler ca fiind *de-lux*; aceasta de oarece proprietarul Nagy Fekete *la a fost primar al Clujului, a... şef al domnilor din comisiune.*

Pretenţiunile sale au fost deci satisfăcute, căci prin procesele-verbale No. 611 şi 613/920 mi se face cunoscut că pentru modestul meu apartament trebue să plătesc lunar 250 lei, plus taxa de luminat, apaduct şi altele. Cred că nu poate fi mai edificator exemplu de modul cum comisiunea în chestiune, alcătuită din străini, fixează preţurile la chirii pentru funcţionarii români.

E inutil a mai menţiona că apartamentul în care locuesc nu l'am putut ocupa decât după demersuri de 4 zile, cu ajutorul poliţiei şi ocuparea eu forţa, căci fostul primar al Clujului n'a voit să dea nici o cameră în virtutea protecţiunei de care s'a bucurat în tot timpul.

Cei în drept vor lua cred cunoştiinţă de modul cum procedează comisiunea de fixare a preţurilor cu funcţionarii statului român.

Virgil Gheorghiade
Controlor P. T. T.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Sâmbătă: *Noaptea furtunoasă.*
Duminecă matineu: *Doi sergenţi.*
seara: *Cărăbuşii.*

...ştilor

Demagogie. — O nou... — Un vot semnificativ al comisiei sup...re de comunicaţii. — In c...aval.

Bucureştiul în timpul campaniei electorale notează desfăşurarea demagogie federaliste alăturea de aceia a Partidului Poporului. E o întrecere în care nu se ştie încă cine va fi învingătorul.

Dar opinia publică s'a schimbat. In locul zăpăcelei ce amintea încă dezordinea câmpurilor de bătal, minţile au câştigat adâncimea de gândire şi aşezarea timpurilor liniştite. Experienţele trecutului au folosit. Judecata a ucis pornirile fanatice şi din triumful raţiunei, a rezultat înfrângerea demagogiei, reprezentată deopotrivă de semizei şi de „oamenii noui."

Vor putea fi aduşi sătenii cu forţa să voteze candidaţii Generalului, vor învia morţii în Bucureşti pentru a vota pe aceiaşi candidaţi — dar oricare ar fi rezultatul, cronicarul imparţial care vede ce se petrece azi în capitală, nu poate să nu noteze această *înfrângere a demagogiei, această redeşteptare a raţiunei,* începând dela muncitor şi ţăran, în care trebuie să vedem salvarea viitorului Ţărei Româneşti. Şi redeşteptarea nu va întârzia să aibă un mare răsunet asupra situaţiei politice oricâte silnicii s'ar face, în momentul când din înălţimea tribunelor oratorii partidului naţional promit „rasboiu patricid" şi acei ai Partidului Poporului sunt captivaţi de vânzările bunurilor statului.

*

De altfel aceste vânzări nu s'au oprit în timpul campaniei electorale ci li s'au mai adăugat câteva panamale, dintre cari cea ziarului *„Bucaresti Hirlap"* S'o povestim.

Guvernul a socotit că în „interese superioare de Stat", trebue să favorizeze mişcarea minorităţei maghiare, creindu-i şi un organ în Bucureşti, — un ziar care în nenumărate articole a cerut unirea tuturor maghiarilor în afara partidelor româneşti, şi creiarea acelor „societăţi culturale" în dosul cărora se ascunde atât de bine iredentismul. Dar tot „interesele Statului" au cerut că acest ziar să fie făcut de-o societate anonimă în care alături de Iohn Robert ofiţer de stat major ungur să figureze obişnuiţii oameni de afaceri ai regimului:. D nii Sipsomo, Aslan senator, Gabor şef de cabinet al D-lui Goga, Varjassy cunoscutul reacţionar fost ministru în guvernul maghiar din Seghedin, Constantin Manea, Liviu Ghilezan deputat, Iuliu Miklos din statul major al lui Horty, Ilie Călinescu deputat, Samu Dezső speculant de valută etc. etc. Cum vedem amestecătura e destul de elocventă şi arată deplin cu cine înţelege să lucreze guvernul în „chestiunea minorităţilor". Dar să nu ne ocupăm numai de partea politică a chestiunei ci să cercetăm puţin ce se ascunde în haine societăţei *„Hârtia"*, — şi vom vedea că greşeala guvernului se complică cu una din cele mai ne-urate afaceri. In adevăr pe lângă acordarea a 1000 vagoane porumb ca compensaţie pentru hârtie adusă, societatea a frustat Statul cu 20 milioane prin falşificarea de facturi, după declaraţiile unuia din fondatori, exaus din tovărăşie. Ancheta urmează azi pe aceste baze sigure şi unele arestări s'ar fi făcut de mult dacă n'ar fi fost .. „interesele superioare ale Statului". Muşamaua nu se poate însă asvârli nici peste monoperile agenţilor lui Horty nici peste afacerile favoriţilor regimului, şi oricât ar încerca anumite persoane să se opue, justiţia credem noi, îşi va face datoria.

*

In sfârşit, după multe tergiversări, a trebuit să fie adus la cunoştinţa opiniei publice, rezultatul votului Consiliului Superior de Comunicaţii în chestiunea concesionărei atelierilor căilor ferate.

Se ştie că această comisie fusese chemată să spele vina Domnului Gogu Văleanu şi Take Ionescu, împrumutând autoritatea specialiştilor pentru a masca diferitele afaceri ce s'au făcut în chestiunea scandaloasei concesiuni.

Dar socoteala de acasă nu se potrieşte cu cea din târg şi comisia în loc să se supue indicaţiilor interesate, a votat cu majoritate de voturi contra concesiunei, ca fiind dăunătoare ale Statului. Această dezaprobare să sperăm că-a pus piatra de mormânt peste funesta concesiune şi a deschis chestia cea mare a responsabilităţilor. Căci ministrul care a renunţat la dreptul de opţiune, obligând Statul în aceste afaceri fără putinţă de alegere, — trebue să prinmască pedeapsa pentru neglijenţa sa interesată. Responsabilitatea ministerială nu trebue să rămâe o vorbă lipsită de sens pentru puternicii zilei.

Pentru a lămuri însă şi mai bine opinia publică asupra votului comisinei. Superioare de comunicaţii vom spune că 7 membri au fost contra concesionării şi numai 4 pentru. ... D-nii Mielescu, interesat personal în afacere; Cosmovici secretarul d-lui Gogu Văleanu; Katz omul d-lui Blank şi al tuturor văzărilor ultimilor timpuri, Mirea inginer şi conservator-democrat, un titlu ce spune mult. . .

Vedem deci şi autoritatea morală a minorităţei din Comisia Superioară, — care singură a crezut necesar ca atelierele să fie concesionate.

*

Carnavalul cu balurile mascate, varieteurile şi întreaga serie de petreceri a sărbătorilor, a dovedit încă odată acea putrezeciune ce roade încetul cu încetul societatea bucureşteană întinzându-se cu ajutorul elementelor streine aruncate aici de furtunile răsboiului.

Lupta pentru restabilirea vechilor tradiţii ale societăţei, a moralităţei vieţei, se confundă după părerea mea cu lupta contra elementelor streine ce ne-a invadat, elemente cari au la baza vieţei câştigul necinstit prin specula şi cheltuiala banilor astfel câştigaţi în vicii ce molipsesc şi elementele utile societăţei. Pentru aceasta s'a primit cu mulţumire măsura luată de Prefectura Capitalei pentru a expulsa cocotele streine împreună cu speculanţii de tot felul, uşurându-se astfel nu numai criza de locuinţe dar şi criza morală de care suntem ameninţaţi. *C.*

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII"

Cronica politică

Lumea politică continuă a fi acum preocupată de alegerile parţiale care au loc în câteva judeţe. Din această cauză mulţi dintre parlamentari lipsesc, fiind ocupaţi cu propaganda electorală. Astfel se explică faptul că, deşi Camerile s'au deschis de 3 zile, încă nu se poate spune cum şi în ce fel se va desfăşura activitatea Parlamentară în sesiunea care începe.

Totuşi fapte noui şi destul de importante constitue prilejuri de noui lupte şi frământări fara de folos pentru ţară. Aşa, de pildă, sunt declaraţiunile d-lui Vaida, care a produs o atât de vie şi profundă indignare, încât ele vor avea ecou şi în sânul Parlamentului. Aşteptăm, prin urmare, ca după atâtea explicaţiuni pe care le-au dat atâţia în numele d-lui Vaida, să le vedem şi pe ale d-sale. Ori care îi vor fi însă explicaţiile şi oricum va căuta să schimbe înţelesul nenorocitelor sale cuvinte, se vor găsi credem destui reprezentanţi ai naţiunii cari să înfiereze dela tribuna Parlamentului formula dezastruoasă a politicei separatiste.

De altfel suntem siguri, că acest prilej va ajuta şi clarificarea situaţiei pe care partidul naţional înţelege s'o aibe în politica generala a României întregite.

D-l Iorga despre „oamenii noui"

— „Avem de pus pe fiecare la locul lui" —

In *„Neamul Românesc"* din 17 Februar 1918, adică din vremea când apărea la Iaşi când a început să ia naştere curentele demagogice din care mai târziu au răsărit aşa zisele partide noui citim sub titlul *„Nu conducere, — subordonare"*, următorul articol care pare a fi scris anume pentru oamenii cu care d-l Iorga face azi politică:

Doamne, multă lume vrea să ni facă bine astăzi! Toate puterile aşa de discret ascunse acolo unde stăteau pitite, răsar gata de a se manifesta, în folosul, exclusiv, al Patriei. Bunăvoinţi nouă-nouţe se unesc la talente pe care nimeni nu se gîndise încă a le întrebuinţa, pentru a ni făgădui era fericită la care avem dreptul îndată ce se va încheia pacea. Cunoştinţe speciale se îmbulzesc şi cer, în puterea diplomelor celor mai proaspete, să li se facă loc pentru a-şi aduce partea la regenerarea României, care, poate n'ar avea nevoie de nici o regenerare dacă până acum fiecare ar fi ieşit din cămăruţa caldă a huzurului său ori din pustiul colţ sălbatec al negaţiunii sale revoltate.

Nu se intîlnesc doi trei oameni fără să conspire, patriotic şi naţional, în vederea viitorului care ne aşteaptă. La Odesa, unde azi atâţia dintre ai noştri sufăr fără să le putem veni în ajutor în fiecare ungher se fonda un partid. Ce trebue să fie pe la Stockholm, pe la Cristiania şi mai ales pe la Paris: ce răscolire de apetituri, ce vrajbă de ilusii şi ce artificii ale înşelării de sine! Paşnice cabinete de lucru se prefec aici, în Iaşi, în laboratoriile acestor astrologi cari se pregătesc să facă minunile povestite de mişcarea stelelor, la care se uită cu o aşa de nerăbdătoare atenţie. „Opinia" cere imperios noul partid de muncă şi democraţie, care nu poate zăbovi, şi ale cărui elemente se pare că le-ar şi avea la îndemînă, în afară de tot ce cunoaştem, dar nu recunoaştem, până acuma. Atâţia Bonaparţi îşi caută în palmă ca să descopere liniile celei mai strălucite cariere. Steaguri de mari ziare agitatoare flutură în nouri.

Conducători unul şi unul! Dar condus nu vrea să fie nimeni. Ar fi păcat de ce se simte el, dacă ar consimţi la puţină subordonare. Când atâţia s'au ridicat ori se ridică, poate el să rămâie la lucrul pe care l-a făcut până acuma şi nu e dator să facă întocmai ca şi ceilalţi, alergând înainte, ca să nu i se iea locul?

Zădarnică, dar tristă rătăcire!

România de mâni, săracă, îngustată ca mijloace de acţiune, desorientată, ar sămăna ca o cetate arsă şi prădată ai cărei cetăţeni, în loc să se închidă fiecare în margenile ocupaţiei sale pentru a o face de zece ori mai bine, s'ar răpezi cu toţii la piaţa publică pentru ca să asalteze tribunele ori să încalece în coada eroilor de bronz cu cari binevoiesc a se asocia pentru a-şi scrie numele în istorie. Biata cetate lăsată în sama hoţilor scormonitori de ruine ori a cânilor fără stăpâni cari adulmecă o rămăşiţă de hrană, pe când conducătorii, în plină lumină a notorietăţii, „rup retoricele suliţi", chiar dacă n'ar fi, să-i asculte, „canalia de uliţi" cu „aplausele-i grele", — căci şi aceia, la loc de frunte, conduce!

Nu, onoraţi domni, cari aţi pornit aşa de repede să ne fericiţi! Avem altceva de făcut decât să ne închinăm măririlor ce vor apărea fieçare cu leacurile sale infailibile şi cu dreptul ce resultă pentru fiecare din găsirea şi întrebuinţarea apei şi alifiei respective. Avem de pus pe fiecare la locul lui.

Fiindcă n'a fost aşa până acum, am păţit atâtea. Şi nu vom îndrepta consecinţile desastruoase îngăduind ca alţii să-şi iasă din piele şi să se aburce, tolerând noi usurpaţii, — de bătrâni cari au uitat viaţa, ori de tineri cari nu ştiu ce este aceia.

Critică de sine însuşi, subordonare faţă de acela care te întrece prin calităţi şi merite, muncă în cadrele stricte ale priceperii fiecăruia, — numai astfel România va putea să deie ceia ce atâta timp s'a aşteptat în zadar de la marile ei mijloace.

Şi, dacă desfrâul încrederii în sine care zguduie clasele de sus nu va îngădui această repartizare disciplinată, atunci bunul simţ popular o va impune.

Va fi, vă asigur, cine să facă apel la dânsul.

Citiţi "Infrăţirea"

„Voinţă" şi plata bonurilor de 40%

Ziarul „Voinţa" pe contra-pagina căreia se răsfaţă zilnic anunţurile artistice ale unor anumite bănci din Cluj, e nemulţumită de chipul în care am înregistrat un zvon în legătură cu achitarea bonurilor de 40 la sută, şi ne denunţă opiniei publice ca vrăjmaşi ai interesului obştesc.

Schimbul coroanelor e o chestiune foarte scumpă ziarului „Voinţa", şi în privinţa aceasta, confratele nostru are o indignare foarte simţitoare. Noi n'am arătat altceva decât părerea, foarte îndreptăţită, că intenţia Statului de a face acum un împrumut forţat asupra băncilor, cu prilejul achitărei bonurilor de 40 la sută, va fi foarte greu de realizat, şi că această măsură e în ori ce caz recunoaşterea *tardivă* a chipului defectuos cum s'a făcut schimbul coroanelor.

„Voinţa" crede că această observare a noastră constitue un atentat la drepturile cetăţeneşti. Aşa să fie? Asupra schimbului coroanelor, noi ne-am mai spus şi altădată părerea; am arătat că o judecată dreaptă şi democratică n'ar fi trebuit să judece cu aceeaş măsură coroanele speculate, introduse prin contrabandă s'au ştampilate falş cu coroanele *cinstite*, ale populaţiei dela sate şi oraşe. In loc să facă această deosebire, d. Tache Ionescu a făgăduit plata *egală* a tuturor coroanelor, fie cât de suspecte, cu câte 50 bani fiecare, deşi unele bancnote, ca acele de 10 mii de coroane, acaparate de anumite bănci, n'avusese niciodată o valoare mai mare de 20 bani!

„Voinţa", reprezentând exclusiv interesele unui grup de proaspeţi financiari, se sperie rău de tot de perspectiva unui împrumut forţat asupra bonurilor de 40 la sută, şi protestează că populaţia ar fi să fie scutită de această măsură!

Spaima „Voinţei" e inspirată dintr'un adânc democratism. Dar totul a fost, după cât se pare, un simplu zvon. Pentruce, deci, atâta enervare pe această chestiune? Pentruce, mai ales, să se interpeteze falş cuvintele noastre cari loveau *numai* în prea marea solicitudine pe care guvernul actual a arătat-o *speculatorilor* de coroane, şi să se insinueze, atât de stângaci, că n'am dori plata bonurilor de 40 la sută.

Noi nu facem altceva decât să constatăm că ministerul de finanţe *nu poate* plăti, decât cu mare greutate, restul coroanelor neachitate, şi cercetează acum, când e *prea târzui* mijloace de a remedia o situaţie creată din pricina protecţiei acordate marilor acaparatori de coroane introduse prin fraudă şi stampilate falş.

Mai doreşte „Voinţa" un supliment de lămuriri pe această chestiune? Suntem gata să i-l dăm.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

INFORMAŢII

Ministerul cultelor şi artelor, cu Nr. 1444/921, aduce prin monitorul oficial mulţumiri publice pentru activitatea depusă de d-l Grigoriu Busta, comandantul pompierilor.

*

Intr'o comisiune formată din ingineri din Ardeal şi vechiul Regat se pregăteşte acum la Bucureşti unificarea legislativă a drumurilor.

*

Comisiunea de transport formată pe lângă direcţiunea regională Cluj a primit dispoziţiuni în sensul lărgirii atribuţiunilor ei cu privire la transporturi, ea putând de acum înainte să aprobe permisuri şi pentru particulari.

*

In curând se va pune în aplicare un nou mers al trenurilor în legătură cu Ungaria.

*

O nouă comisiune va pleca zilele acestea la Praga în chestia repartiţiei vagoanelor şi locomotivelor rămase de la desfacerea imperiului Austro-Ungar.

*

Direcţiunea regională C. F. R. din Braşov fiind complet amenajată va putea funcţiona de la 1 Februarie. De această direcţiune vor depinde liniile de la Teiuş, Predeal, până la Azuga. Linia Braşov-Madefalvu până la Adjud.

Prin înfiinţarea acestei direcţiuni s'a uşurat direcţiunea regională Cluj cu 900 km. linie

*

Din cauza furtunei din zilele acestea s'au rupt foarte multe fire telefonice, astfel că legătura Clujului cu Aradul şi Bucureşti nu se poate face.

*

Eri s'au prezentat D-lui General Petala o delegaţie a episcopilor unguri în chestiunea libertăţei cultului.

*

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii întrebuinţaţi *vinul de Tokay cu chinină şi fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele.

Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia dr. Biró, Cluj Piaţa Unirii.

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Viorelia"* Piaţa Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialităţi farmaceutice străine şi indigene, articole chirurgicale şi fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Gallet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine şi indigene.

Preţuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezenţa.

Cu deosebită stimă
VIOREL FODOR
Droguist.

*

In ziua da Bobotează s'a pierdut în biserica gr.-cat din loc, un „Index" (caet de cursuri) cu numele Mărcuţiu. Cine la găsit este rugat să'l predee Decanului facultăţei de Litere la Universitate. 2—3

*

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

*

Budgetul general al statului este în mare parte grevat cu cheltuelile ministerului de răsboi şi cu plata pensiilor cari au crescut considerabil în urma răsboiului.

Din cheltuelile de circa 6 miliarde şi jumătate, ministerul de răsboi este prevăzut cu 1 miliard, iar fondul de pensiuni atinge aproape aceeaş cifră.

Suntem informaţi că d-l N. Titulescu de comun acord cu guvernul va îngădui acordarea de pensiuni acelora cari profitând de faptul că în timpul răsboiului au fost asimilaţi în drepturi, nu şi în datorii, cu militarii caută să-şi reguleze drepturile la pensie pentru ca aceasta să fie mai mare.

*

D-l N. Titulescu, ministrul de finanţe va prezinta Camerei un proec de lege prin care se înfiinţează monopolul exportului cerealelor.

*

Proectul reformei agrare prevede că în judeţele cu populaţia deasă, unde pământul de expropiere nu poate fi îndestulător, maximul de suprafaţă neexpropiabilă se reduce la 200 hectare pentru moşiile cultivate de proprietari şi *la 100 hectare* pentru acele arendate. Astfel proectul de lege scoboară la o sută hectare, suprafaţa de pământ a moşiilor arendate.

*

Dumineca 30 Ianuarie, ca de obiceiu, va fi o şezătoare culturală în sala „Reduta" la orele 3 m. p. Programul cuprinde o conferinţă, câteva cântece recitări de versuri şi la urmă un film cinematografic.

Copiii nu sunt admişi. — Intrarea liberă.

*

Cursurile speciale de limba română pentru acei cari s'au înscris la şcoalele de adulţi şi vor numai să se perfecţioneze, vor începe la 1 Februarie 1921 în sala IV. a Universităţei. Ele se vor preda de profesori de liceu şi vor avea loc zilnic între orele $18^1/_2$—$19^1/_2$ ($6^1/_2$—$7^1/_2$ seara). Taxa este de 20 (două zeci) lei lunar. Inscrieri se primesc în orele de curs la profesorii respectivi, iar până atunci la şcolile pe lângă care funcţionează cele de adulţi.

*

S'a deschis grădina de iarnă grandioasă a hotelului Central (28)

*

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Dumineca pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

*

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

*

La cafeneaua Winkler seara concertează orchestra. Serviciu prompt. Str. N. Iorga 14. (51)

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

„UNIVERSUM“ inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare şi cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime şi familiare. In fiecare Duminecă şi sărbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri şi Müller Poldi.

Mancări reci şi calde. Preţuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(9) Carol Kassai proprietar.

*

Pentru a se putea complecta mutaţiile în controalele corpului ofiţerii de rezervă notaţi mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoştinţării:

Căpitanii: Marinescu D., Eraclide L. Ştefan, Dumitrescu L.

Locotinenţii: Dumitrescu Ioan, Filipide Ştefan, Stegaru Vasile, Fărcăşanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenţii: Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eşanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftediu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb 15. Col.(ss) *Fotui*
Şef bir. mob.: Maior (ss) *Anastasiu*

Către D-şoarele şi D-nii studenţi bănăţeni

Rog. d-şoarele şi domnii studenţi bănăţeni, neînscrişi până acum în „Cercul Studenţilor Bănăţeni Sediţia Cluj“, — ca inclusiv până în 7 Februarie n., să se înscrie. Inscrierile se fac la d-l Al. Magda stud. în med., cassierul cercului şi în camera Nr. 9, la „Colegiul Latin“.

Totodată anunţ pe On. membrii că în 8 Februarie st. n. se va sărbători *aniversarea a unui an de existenţă* a cercului, cu un bogat program festiv. In vederea acestei sărbari, rog. On. membrii ca să se înscrie şi în corul mixt format pentru acest scop.

Cluj la 26 Ianuarie 1921.

Gheorge Bănuţiu,
preşedinte.

Înştiinţare

Se aduce la cunoştinţă tuturor că Duminecă la 30 Ianuarie a. c. ora 10. a. m. se va ţine la Serviciul Aprovizionărei C. F. R. Calea Victoriei 38 etajul II. scoaterea la licitaţie a şase vagoane cu tăriţă şi trei vagoane cu corpuri straine.

Doritori se pot adresa la sediul serviciul cu ofertele inchise cu timbrele legale.

Cluj, la 28 Ianuarie 1921.

Serviciul aprovizionărei
C. F. R.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţe şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala:
Str Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

TELEGRAME

Conferin a Interaliată

Paris, 28 Ianuarie.

Conferinţa inte aliată s'a întrunit la 26 Ianuarie la orele 11 dimineaţa şi a ascultat expozeul diui Doumex asupra chestiuniei despăgubirilor. Membrii conferinţei au cerut oarecari date precise ministrului de finanţe care a făgăduit că le va da cu documente complementare. Chestiunea va fi din nou pusă la ordinea zilei.

Delegaţia engleză a fost reţinută a dejun de către d-l Briand, primul ministru francez.

Cercul „Jean Jaurès“ contra Internaţionalei a III-a.

Paris, 28 Ianuarie.

Membrii cercului „Jean Jaurès“ întruniţi în adunare generală şi chemaţi să se pronunţe asupra deciziunilor congresului dela Tours au declarat că voesc să rămână credincioşi doctrinei socialiste tradiţionale predicată de gloriosul dispărut al cărui nume îl poartă cercul şi care totdeauna s'a ridicat împotriva violenţei şi distrugerii sistematice. Cercul refuză să adere la noul partid comunist care sdruncină din temelii doctrina, care admite ca anarchiştii să înnăbuşe dreptul minorităţii, care urmăreşte organizarea unor sindicate pretinzând o ascultare pasivă din partea massei aderenţilor cari trebuiesc să se supună fără discuţie ordinelor comitetelor oculte conduse de o putere străină dacă nu vor să fie loviţi cu excluderea ca Guesde, Sembat, Longuet, Paul Faure, Renaudel, Blum şi Boncour.

Cursul schimbului la Paris

Londra	53.86½
New-york	14.12
Germania	24.75
Belgia	105.00
Spania	193.25
Olanda	468.00
Italia	52 50
Praga	19 75
România	21.00
Elveţia	224.75
Viena	3·⁷/₈

Chestiunea Orientală

Paris, 28 Ianuarie.

Ziarul „Le Temps“ se felicită că conferinţa interaliată s'a raliat la părerea exprimată de lordul Curzon de a se reuni o conferinţa la Londra la care să asiste delegaţii Greciei şi ai Turciei pentru a regula din nou chestiunea Orientală. Făcând această propunere care a fost acceptată guvernul englez şi-a ales singur un teren pe care-l aşteptau guvernele francez şi italian.

Deciziunea a fost imediat telegrafiată la Constantinopol şi Atena. In aceste două capitale ce guverne găsesc aliaţii în faţa lor? Deoparte, regele Constantin care nu se bucură de încrederea antantei şi nici măcar de a întregei populaţiuni greceşti, cum sunt cei din Tracia, Asia Mică, şi Constantinopolul şi de altă parte guvernul Sultanului care nu poate vorbi în numele naţiunei decât cu condiţiunea de a se fi înţeles în prealabil cu naţionaliştii dela Angora. Această înţelegere nu pare de altfel imposibilă. Se cunoaşte deja de acum un program al revendicărilor turceşti care pare a avea aprobarea şi a naţionaliştilor dela Angora şi a guvernului din Constantinopol.

Comunicarea pe care aliaţii au facut-o la Atena nu înseamnă că ei au recunoscut pe regele Constantin. Această chestiune a recunoaşterii nu poate fi tratată cu anticipaţie în afară de problemele pe care le va avea de rezolvit Conferinţa dela Londra. Pe de altă parte ei au lăsat guvernului dela Constantinopol grija de a înştiinţa guvernul naţionalist dela Angora despre această invitare. Delegaţia turcă care va veni la Londra va trebui să cuprindă reprezentanţi ai ambelor guverne. Se crede că conferinţa dela Londra se va deschide la 21 Februarie.

Conferinţa dela Paris s'a abţinut de a examina schimbările ce se vor putea face tratatului dela Sevres. Ştirea despre reviziurea acestui tratat va stârni fără îndoială o adâncă senzaţie în Orient.

Să nădăjduim — încheie ziarul „Le Temps“ că se vor pregăti soluţiunile necesare pentru a grăbi pacificar a Orientului.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universităţii:

Luni, Marţi, „JACCUSE“. Partea II. Drama a lui Abel Gance. Film Pathé.

Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă: „JACCUSE“ III. Partea ultim.

Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentaţii pentru copii“ (Maciste athlet).

Duminecă de la ora 3. d. m. „Vampirul cel verde“. Dramă detectivă.

Cinema Urania:

Luni, Marţi, *Colombo*. Dramă sentinentală cu Erna Morena

Miercuri: „Zeiţa Soartei“, cu Suzanne Grandeie.

Joi, Vineri, Sâmbătă: „Vampirul cel verde“. Film poliţist.

Duminecă: *Maciste athlet.*

Cinema Apollo:

Luni, Marţi, Miercuri: „Expresul în Flăcări“.

Joi, „Colombo“. Film E. Morena.

Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Sânge din circ.“ Atracţia.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

O delegaţie a industriaşilor congresişti s'a prezentat d-lui general Averescu protestând contra concesionarei atelierelor căilor ferate. D-l prim-ministru a răspuns că guvernul şi-a dat cuvântul şi nu poate reveni. De acest lucru va trebui să ţină seamă şi parlamentul.

*

Deputatul socialist Christescu, întors de curând dela Moscova, a declarat că în ceace priveşte Basarabia, Sovietele recunosc alipirea la România, că n'au de gând să atace ţara noastră şi că pretind numai să trateze cu noi în chestiunile privitoare între Rusia şi România.

*

Uraganul care a bântuit în Moldova a produs multe stricăciuni la clădiri în Iaşi, Huşi şi Vaslui. Comunicaţia telegrafică cu Basarabia şi Bucovina, iar în Ardeal cu Braşovul este întreruptă. Pagubele se urcă la câteva milioane.

*

D-l Massierevici, ministrul Ungariei la Bucureşti va sosi în ţară după stabilirea colonelului Stârcea la Budapesta. Până atunci contele Hory va gira afacerile la Bucureşti.

*

Dr. Freitag, însărcinatul de afaceri al Germaniei la Bucureşti şi-a anunţat sosirea la 8 Februarie.

Funcţionarii legaţiunei Germaniei cari au sosit în ţară şi-au început activitatea în vechiul palat al legaţiunei din calea Victoriei.

*

Delegaţia partidului socialist compusă din d-nii Cristescu, Stoiculescu şi Popovicii s'a prezentat d-lui Argetoianu cerând ridicarea stării, de asediu şi a cenzurei evacuarea clubului socialiste ocupate de armată şi sechestrate înmânându-i un memoriu. D-l Argetoianu le-a declarat că va aduce chestiunea în desbaterile consiliului de miniştri.

*

Camera a discutat eri în secţiuni proectul de lege asupra societăţilor profesionale. In şedinţa publică s'au discutat doar chestiuni personale.

*

In urma destăinuirilor presei în chestia panamalei cu hârtia şi ziarul „Bukaresti Hirlap“, primul ministru a însărcinat pe colonelul Ghenoiu cu facerea anchetei neavând nici o cunoştinţă de cele petrecute.

*

Muntenegrenii s'au răsculat din nou contra Sârbilor.

*

Consiliul general al partidului socialist se va întruni Duminecă şi Luni cu delegaţi din provincie. Autorităţile au dispus eliberarea clubului socialist dela Bucureşti.

*

Azi va avea loc la ministrul Industriei un ceai parlamentar.

Bela Kun şi Zinoview au fost numiţi delegaţi ai Sovietelor în chestiunea schimbului prizonierilor cu Ungaria.

*

Lordul Derby a refuzat să primească portofoliul războiului în guvernul englez, declarând că se consacră operilor de birefacere în Franţa devastată.

*

Ziarul „Le Temps“ publică ştiri despre înfrângerea Grecilor la Brussa, arătând că au suferit pierderi mari în oameni şi muniţiuni.

*

D-l general Averescu va lua în curând o hotărire definitivă asupra numirei miniştrilor pentru Ardeal şi Bucovina. Au fost sondaţi în această chestiune d-nii Grozea şi Eusebiu Popovici.

*

La 1 Februarie vor începe transporturile directe între Austria şi România prin Ungaria. Taxele de transport să plătese până la frontiera româno-ungară. Iusoţitorii sunt admişi numai cu învoirea direcţiei Căilor ferate în care caz aceasta îşi declină orice răspundere.

*

D-l Titulescu, ministru de finanţe a început să discute cu reprezentanţii Bănci Naţionale chestiunile pendinte între stat şi bancă precum şi chestiunea prelungirei privilegiului de emisiune.

*

Se desminte svonul că guvernul sovietic ar fi trimis o nouă notă guvernului român.

*

Misiunea diplomatică maghiară în frunte cu contele Hory a fost primită în audienţă de M. S. Regele.

Deasemenea a fost primit şi d-l Verenka, noul însărcinat de afaceri al Cehoslovaciei.

*

Congresul industriaşilor s'a terminat. Principalii membri s'au prezentat primului Ministru căruia i-au predat moţiunea pentru refacerea ţării şi regularea mersului trenurilor, poştei şi telegrafului în interesul ţării.

*

In curând va sosi în capitală o misiune specială maghiară din Budapesta *în vederea reluărei traficului industrial şi comercial între România şi Ungaria.*

*

In chestiunea concesionării uzinelor comunale din Bucureşti, d-nii Vintilă Brătianu, Procopie Dimitre cu, în calitate de foşti primari ai oraşului, au înaintat o petiţie însoţită de un memoriu amănunţit prin care arată că dl. J. Katz, ajutor de primar, a înşelat buna credinţă a comisiei interimare, comuna fiind păgubită enorm şi măsura fiind ilegală.

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. En gros şi detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □

62

Renumita Fabrica chimica „UNIO“ Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 12

Anul I. No. 3. Duminecă 30 (17) Ianuarie 1921

„INFRĂȚIREA“ pentru săteni și muncitori

Increderi-vă în Stat

De pretudinei s'au răspândit asupra țărei noastre agenți de-ai dușmanilor, dar mai ales în părțile noastre, în Transilvania și în Banat, unde sunt mai mulți străini ca oriunde pe pământul românesc, mișună tot felul de răi sfătuitori ai poporului dela sate și orașe.

Toate greutățile care sunt firești unui stat care se clădește din nou, toate sunt răstălmăcite în contra statului românesc și ca o urmare a întregirei neamului. Am avut țara împărțită în trei stăpâniri și sub patru feluri de administrație. Am avut țara împărțită în trei stăpâniri și subt patru feluri de administrații, am avut stăpânirea unguriască, nemțească și rușească, fiecare cu legiuiri și administrație deosebită și apoi pentru țara liberă, o altă administrație.

In toate cele trei legiuiri străine drepturile Românilor au fost nesocotite și batjocorite. Românii nu au putut să aibă școale destule și bune, biserici, și nici o egală îndreptățire la cârmuire pentru ca astfel să se alcătuiască o clasă numeroasă și aleasă de cărturari, profesioniști și buni conducători de trebile obștești.

De aceea acum, când nevoia este atât de mare de conducători și dregători în administrație, se simte lipsa și treburile publice nu pot merge bine și așa cum ar trebui. Sunt multe nemulțumire izvorâte din această pricină și tocmai de aceea agenții și propagandiștii străini s'au năpustit asupra satelor și orașelor cu tot felul de învrăjbiri contra statului Românesc, luând mărturie aceste lipsuri și greutăți care nu sunt decât urmelor stăpânirei vitrege din trecut.

Trebuie să se știe însă că numai în aceste nemulțumiri și în mișcările de răzvrătire pe care le-ar putea produce dușmanii neîmpăcați, în popor contra cârmuirei românești mai stă speranța acelor ce ne vor peirea. In felul acesta ar voi ca poporul românesc nemulțumit de propria lui libertate și de viitorul ce i-l va aduce această libertate să ușureze drumul pe care dușmanii se vor îndrepta să ne cucerească însăși.

Să nu uite însă poporul dacă voește să-și asigure libertatea că toate începuturile sunt grele și că e cu neputință ca dintr'o dată să facem aceea ce o mie de ani de grea robie a despărut. Să ne gândim cu toții în fiecare clipă, că a primi de bune îndemnurile vrăjmașe înseamnă a ne face părtași lor; înseamnă a ne pregăti noi singuri robia și a ne face vinovați de cea mai nelegiuită faptă: risipirea moștenirei lăsată cu atâtia grele jertfe de înaintașii noștri.

Datoria ori cărui Român față de valurile de propovăduitori și agenți de-ai dușmanilor este ca, de îndată ce ni se fac cunoscuți prin nelegiuitele lor încercări, să le răspundem așa cum li se cuvine și să-i denunțăm.

Românii trebue să se încreadă în propriul lor viitor și deaceea să se încreadă în Statul lor pe care să-l ajute, nu să-l sape la temelie, de-a valma cu străinii vrăjmași.

Emil Vasiliu.

Cântece.

Măi bădiț' decâna te-ai dus
Mărgele la gât n'am pus
Nici inele n'am purtat
Nici cu alții n'am jucat

Pe ulița care mi-e drag
Treabă n'am și cale-mi fac;
Dar pe care mi-e urât
Treabă am și nu mă duc.

Cimilituri.

Ce naște neînsuflețit
din însuflețit,
și însuflețit
din neînsuflețit
(Găina și oul)

Am patru surori gemene
Cu numele asemene
Una pe alta se gonesc tot,
Și să s'ajunge nu pot.
(Roatele)

Congresul Sindicatelor muncitorești naționale

Ingiua de 12 Februarie va începe la Petroșani congresul tuturor sindicatelor muncitorești naționale din tot cuprinsul României întregite. La acest congres care va dura mai multe zile, toată muncitorimea cuminte și patriotă se va sfătui asupra celei mai bune organizațiuni care să cuprindă pe toți muncitorii care prin sindicate nu urmăresc scopuri politice, ci numai revendicările lor profesionale.

Așa precum și în alte țări muncitorimea trezită a constatat că mișcarea socialistă internațională nu tinde decât la periclitarea intereselor naționale și a înăsprirea condițiunilor de trai, și la noi aceiași cumințenie s'a revărsat asupra muncitorimei, care înțelege a nu-și mai lăsa târâte cele mai drepte ale ei revendicări în intrigile și comploturile agenților de distrugere.

Prin congresul sindicatelor naționale din toată România, ce se va ține la Petroșani, se va afirma cu tăria unei forțe de neînlăturat noua îndrumare pe care muncitorimea înțelege a o lua.

Nu putem decât să urăm cea mai desăvârșită isbândă celui di tâi congres al muncitorimei conștiente.

Zicale

Omul fără dușmani e ca râul fără bolovani.

*

Ursul joacă și de voe și de nevoe.

*

In țara orbilor, cel cu un ochiu este împărat.

*

Fă bine și nu te teme de nimeni.

*

Sârguința e mama norocului.

Ce ar trebui să știe poporul nostru despre domni

De câte ori îmi opresc gândul la poporul nostru, totdeauna îmi pun întrebarea *că ce știe poporul nostru.* Și văd apoi limpede cum știe despre multe care nu-i pot folosi sau îi strică și nu știe despre cele mai multe lucruri care ar putea să-i trezească mintea mai bine.

Iată un lucru ce ar trebue să fie cunoscut de toți:

Avem și noi Românii cărturarii noștri, toți isvoriți din sărăcia noastră milenară adecă *din opincă.*

Ajunși și noi odată să ne cârmuim noi pe noi înșine, cărturarii noștri au ajuns slujbași și mai mari și mai mici ai statului. In învălmășala nevoilor de astăzi lucrează fiecare de-și dă sufletul; nu pot însă răzbi cu toate, căci viața statului e pângărită de cotropitorii de ieri și astăzi mai cu seamă de speculația jidovească. Scumpesc traiul, asmuță pe muncitori și îi neliniștesc contra statului, iar cu toate ocaziunile ca să-și acopere păcatele negre, arată cu degetul pe cărturarii noștri, zicându-le *boeri* și făcându-i pe ei vinovați de toate spurcăciunile cu cari înveninează ei viața. Și auzi zicând celor slabi de suflet: *„ulte pe boierul în automobil“*, când colo în automobil e un biet slujbaș care își dă sufletul alergând să prindă de urechi pe un jidan ori altă drăftă păgână, care ne aprinde casa, învăluită de soare.

Cum nu le vine în minte să-i zică bietului soldat din aeroplan, care ne apără țara, *boier îmbuibat.* Sunt sigur că acei slujbași, numiți „boieri“, ar umbla mult mai bucuros pe jos dacă ar putea să scape de atâta lucru și să aibă și ei barem un moment liber.

Aceste vorbe contra domnilor noștri, născuți din opincă, sunt menite ca să slăbească credința în poporul nostru față de diregătorii neamului nostru.

Această credință li e mai nesuferită dușmanilor noștri, această credință vreau să o cutropească cu orice preț. Câtă osteneală își dau să învenineze sufletele românești, nici nu vă puteți închipui.

Îi auzi zicând, *domnii voștri numai carta o știu“.*

Da, se cearta, căci cârmuirea unei familii încă nu merge fără ceartă, decum cârmuirea unei țări, plină de păcatele zilelor de ieri.

Apoi lucrează în mod diabolic la usurparea credinței noastre românești, și a credinței în Dzeu.

Tot atuncia pentru ei rămâne sfânt iscoditul lor Dzeu, care nu-i așa ca al altor neamuri, căci până astăzi îi susține ca *popor ales,* cu menirea să domnească peste alte neamuri.

Noi am învățat a iubi pe de aproapele nostru; toți câți vreau să trăiască în liniște și frățietate cu noi, *învețe mai întâiu această poruncă a legii românești* căci noi nu vom suferi între noi popor ales, ci numai *popoare egale și lucrătoare,*

Iar noi să ne însămnăm bine un lucru până ce nu va fi târziu:

Noi n'avem boieri nici domni decât slujbași ieșiți din opinca, pururea batjocorită de streini, pe cari i-am pus la lucru să fie treji față de pericolul, care se 'ncuibă între noi și față de aceia cari nesocotesc jertfa sfântă a noastră, care încă nici nu a putrezit în de ajuns sub glia domnului.

Nu putem să n'avem încredere în Ioniță lui Badea Pavel pe care-l cunoaște tot satul și care a crescut mare cu mămăligă, nici atunci dacă astăzi țara l-a făcut prefect!

Anton Domide
profesor.

Cetiți „Infrățirea“

FOITA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Istoria și Geografia Țării Românești

— Urmare la Tratatul lui Mircea cu Turcii —

Domnul țării să poată declara războiu și face pace cu oricine; el să aibă dreptul de viață și de moarte asupra supușilor săi.

Petru toate acestea, Muntenia se îndatorează a plăti Sultanului pe an, 3000 bani de țară, sau 500 lei în argint.

In baza aceastui tratat încheiat de înțeleptul Voevod Mircea, țara Românească și-a păstrat ființa și n'a putut fi prefăcută în pașalâc turcesc.

Acest tratat a ținut până la războiul 1877, când sub viteazul Rege Carol I. România a rupt legăturile cu Turcia și s'a declarat independentă.

Intocmirile lui Mircea. Deși Mircea Vodă a fost adesea în războaie cu Turcii, totuși în vremuri de pace el a îngrijit și de țară.

El a împărțit țara în județe, punând slujitori harnici și pricepuți. A mutat capitala țării dela Curtea de Argeș la Târgoviște și de aci la București.

A înlesnit comerțul țării, hotărând să nu se ia vamă la mărfurile aduse, decât numai în unele orașe; căci până la dânsul vama se lua în toate orașele.

A înființat armata permanentă.

A zidit biserici și mănăstiri, înzestrându-le cu averi și moșii, înființând în unele și școli pentru preoți de sate și orașe.

Cea mai însemnată mănăstire zidită de Mircea, este mănăstirea *Cozia*, din județul Vâlcea, unde este și mormântul său.

Mircea Vodă a domnit 32 ani, în care timp a stat ca un zid de apărare la Dunăre, pentru toți creștinii.

Pentru faptele sale măreție și pentru vitejia sa în războaie, Românii i-au dat numele de *Mircea cel Mare* și i-au ridicat o statue în orașul Tulcea, ca amintire stăpânitorului Dobrogi de acum 500 de ani.

Alexandru cel Bun.

Alexandru cel Bun a domnit în Moldova pe timpul când Mircea cel Mare era Domn în Munteuia.

Alexandru cel Bun a fost un domn foarte pașnic, înțelept și priceput.

El își iubia țara, ținea mult la credința strămoșească și ca să poată trăi liniștit și să îngrijiască de trebile dinnăuntru ale țării sale, se împrietni cu vecinii săi Poloni și Unguri.

Pe vremea aceea, Regele Poloniei având un războiu cu Cavalerii Teutoni (germani), Alexandru cel Bun îi trimise în ajutor 500 călăreți moldoveni, sub comanda spătarului Coman, cari au bătut pe Teutoni la cetatea Marienburg, lângă Marea Baltică, făcând minuni de vitejie și dovedind multă pricepere în războaie.

Către sfârșitul domnie sale, Alexandru cel Bun a avut războiu cu Polonii, din cauză că aceștia, în unire cu Ungurii, hotărîseră să-și împartă Moldova între ei.

Alexandru cel Bun întrând cu oștire în Polonia a fost bătut. In urmă însă s'a împăcat din nou cu Regele Poloniei, păstrându-și tronul și țara.

Intocmirile lui Alexandru cel Bun. Cași Mircea cel Mare, Alexandru cel Bun s'a îngrijit foarte mult de trebile dinăuntru ale țării, făcând o mulțime de întocmiri folositoare.

El a organizat administrația țării sale, împărțind-o în *țara de sus* și *țara de jos,* punând la fiecare câte un cârmuitor numit *vornic.*

Pe fiecare din acestea, le-a împărțit apoi în județe, în capul cărora a pus câte un *ispravnic* (prefect).

A înființat armata permanentă pentru apărarea țării.

A înlesnit comerțul hotărînd unde și cât să se plătească vamă pentru mărfurile care intrau și eșeau din țară.

Din această cauză, s'au așezat în sară o mulțime de negustori s'au înființat multe târguri și orașe, și Moldova și-a mărit veniturile și s'a îmbogățit. Deaceea a și avut Alexandru cel Bun bani ca să împrumute pe Poloni cu 1000 ruble de argint, pentru care aceștia i-au dat ca zălog, Pocuția.

A înființat Episcopii la Roman și Rădăuți cum și Mitropolia dela Suceava, unde a făcut o școală de învățături înalte pentru tălmăcirea legilor.

A zidit mai multe mănăstiri, între care cea mai însemnată este mănăstirea Bistrița, din județul Neamț, unde a fost îngropat, după o domnie de 32 ani.

Tot aci se găsește și pomelnicul neamului lui Alexandru cel Bun.

In timpul lui Alexandru cel Bun s'au așezat în țară: Armenii, Ciangăii (Unguri) și Țiganii.

Pentru buna tatea, bunătatea și întocmirile lui folositoare, noi Românii i-am dat numele de *„Alexandru Cel Bun“.*

Ștefan cel Mare

După Alexandru cel Bun, cel mai vestit, cel mai viteaz și cel mai priceput Domn al Moldovei, care a fost fala creștinătății de pe acele vremuri, a fost *Ștefan cel Mare.*

El era fiul lui Bogdan Vodă și s'a născut în statul Borzești, din județul Bacău.

Ștefan cel Mare a fost singurul Domn care, în lunga sa domnie de 47 ani, s'a războit cu toți vecinii săi: cu Ungurii, cu Tătarii, cu Turcii, cu Polonii și chiar cu frații săi Munteni, biruindu-i pe toți și apărând cu îndârjirea neatârnarea și mărirea țării sale.

Tatăl său, Bogdan Vodă, fiind ucis de Petru Aron, el a rămas orfan la etatea de 16 ani.

Când a ajuns însă vârsta de 21 ani, a bătut și a alungat din țară pe Petru Aron și a fost ales Domn al Moldovei.

Războaiele lui Ștefan cel Mare

Ștefan cel Mare a avut multe războaie cu dușmanii țării sale, însă cele mai însemnate sunt: La *Baia* cu Ungurii, la *Lipnic* cu Tătarii, la *Soci* și *Izvorul Apei* cu Muntenii, la *Podul Inalt*

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dezsma fir. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Cum se fac Cooperativele

(Urmare și sfârșit.)

2. Sumele datorate Casei Centrale a Meseriilor, Creditului și Asigurărilor Muncitorești, sau alte Societăți și persoane împreună cu dobânzile cuvenite:

3. Orice alte datorii pasive pentru mărfuri, etc.;

4. Fondul de rezervă;

5. Beneficiul net.

Art. 47. — Bilanțurile și compturile se vor pune la dispoziția oricărui societar, cu 10 zile înainte de Adunarea Generală ordinară, împreună că un proiect de repartizarea beneficilor. Fiecare societar este în drept să-și scoată o copie după aceste acte.

Art. 48. — Din beneficiile brute ale Societății, se va scădea;

1. Cheltuielile de Administrație generale;

2. Salariile personalului și ale membrilor delegați;

3. Dobânzile pe cari Societatea le-ar datora pentru sumele luate cu împrumut, conform art. 22, al 2.

Amortizarea mobilierului construcțiunilor pe cari Societatea le-ar avea;

5. Pierderile de tot felul pe cari Societatea le-ar fi încercat;

6. Amortizarea mărfurilor depreciate prin reducerea din valoare.

Restul va constitui beneficiul net și se va împărți astfel:

După refacerea rezervelor statutare, cari vor fi de cel puțin 10% din beneficiul net: dacă ceeace rămâne va fi mai mic de 6%, din capitalul vărsat, el se va distribui membrilor societari, potrivit capitalului vărsat de fiecare. Când el va trece de 6% fără a fi mai mare de 10% din capitalul vărsat, parte din beneficiul ce va trece de 6% se va distribui membrilor, proporțional cu consumația.

Toată partea de beneficiu ce va depăși 10% din capitalul vărsat, va fi destinată la opere culturale și sociale, în favoarea asociaților.

Prinele de consum se vor plăti societarilor numai după ce și-au vărsat integral partea socială subscrisă, până atunci se vor reține în contul acestor părți.

Fiecare societar va avea un carnet de consumațiune, în care se va trece orice marfă cumpărată, cu arătarea valoarei.

Art. 49. — Fondul de rezervă al Societății se va forma după cum urmează:

1. Din 10% asupra beneficilor anuale nete ale Societăți;

2. Din taxa de înscriere prevăzută la art. 16 din Statute, după acoperirea cheltuielilor de constituire și de biurou (reg.) ete.;

3. Din cupoanele efectelor publice, în care fondul de rezervă va fi plasat;

4. Din orice alte venituri extraordinare, pe cari Societatea le va dobândi, fără să provină din operațiunile sale propriu zise.

Art. 50. — Fondul de rezervă al Societății se va plasa în efecte publice ale Statului, sau garantate de Stat și se va depune spre păstrarea la Casa Centrală a Meseriilor, Creditului și Asigurărilor muncitorești, sau la Casa de Depuneri și Consemnațiuni.

Art. 51. — Fondul de rezervă servește pentru acoperirea pagubelor eventuale ale Societății. El constitue proprietatea ei exlusivă, membrii neavând nici un drept asupra lui și neputând pretinde nici o parte dintr'însul, când se retrag din Societate.

Art. 52. — În caz de dizolvare a Societății, fondul de rezervă nu se va împărți între membrii, ci va fi întrebuințat după hotărârea Adunării Generale, într'un scop de utilitate publică.

Art. 53. — Fondul pentru opere culturale și sociale se va forma din prisosul ce mai rămâne din beneficiul net, care va întrece peste 10% din capitalul vărsat al Societății.

CAPITOLUL VII.

Dispozițiuni generale

Art. 54. — Statutele de față nu se pot modifica decât în urma unei convocări a Adunării Generale, facută cu cel puțin o lună înainte de ziua fixată pentru întrunire.

Convocarea va fi însoțită de nn proect, care să arate anume modificările de făcut propuse.

Pentru a lua o hotărâre valabilă în această privință, se cere prezența a 2/2 din membrii înscriși și o majoritate de 3/4 din voturile membrilor prezenți.

Această hotărire va trebui mai înainte să fie aprobată de Casa Centrală a Meseriilor, Creditului și Asigurărilor Muncitorești.

In caz, când în urma primei convocări, nu se poate întruni acest număr de membrii, se va face o nouă convocare, peste 15 zile; dacă nici în acest din urmă caz nu se va întruni numărul cerut de membrii, după cum se arată mai sus, propunerea de modificare a Statutelor se va considera ca respinsă.

Art. 55. — Societatea nu poate fi dizolvată, dacă cel puțin 20 de membrii străuiesc la continuarea ei, chiar dacă ei sunt în minoritate.

Propunerea de dizolvare trebuie să fie adresată de Consiliu, prin scrisoare, tuturor societarilor, cel puțin cu o lună înainte de întrunirea Adunării Generale.

Lichidarea se va face de comisia de censori dacă adunarea nu va numi alți lichidatori, conform prescripțiunilor codului de comerț.

Art. 56. — Membrii Consiliului de Administrație, ai comisiunei cenzorilor și lichidatorii eventuali ai societății, nu pot fi decât Români, cari se bucură de toate drepturile civile și politice.

Adunarea Generală va putea să le ceară și o garanție.

Art. 57. — Drept normă la conducerea afacerilor sociale pe lângă prescripțiunile prezentelor Statute, se va avea în vederea textul Codului de Comerț, a legei pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești, al Decretului-lege No. 614 din 10 Februarie 1919, precum și deciziunile, ordonanțelor și regulamentele Casei Centrale a Meseriilor, Creditului și Asigurărilor Muncitorești.

Dacă va fi nevoie, se va întocmi de Consiliul de Administrație un Regulament, aprobat de Adunarea Generală, prin care se va determina modul de funcționare al Societății, atribuțiile delegaților și funcționarilor și aplicarea Statutelor.

Art. 58. — Aceste Statute vor intra în vigoare din ziua publicării lor în „Buletinul Muncii și Ocrotirelor Sociale".

Art. 59. — Dacă în orașul..... vor mai fi încă două cooperative de consum aceste cooperative vor trebui să se fedreze cu celelalte cooperative de acelaș fel.

Art 60. — Articolele de prima necesitate ce se vor procura direct dela autoritățile publice, sau prin mijlocirea federalei, se vor distribui societarilor proporțional cu numărul membrilor familiilor lor.

și la *Părâul Alb* cu Turcii și în *Codrii Cosminului* cu Polonii.

Bătălia dela Baia. — Petru Aron, fost domn al Moldovei, fiind alungat dela tron de Ștefan cel Mare a fugit în Polonia, deunde a fost alungat de Regele Poloniei, din cauză că Ștefan cel Mare intrase cu oștire după el.

Atunci Petru Aron a fugit în Transilvania.

Ștefan cel Mare s'a dus după el și în Transilvania, și l-a urmărit.

Atunci Matei Corvin, Regele Ungariei, supărat pe Ștefan cel Mare că i-a încălcat țara, a năvălit în Moldova cu o oștire aleasă și numeroasă, și a înaintat până la *Baia* (județul Suceava).

Aci Ștefan veni și el cu oștirea sa pe neașteptate, noaptea și dete foc târgului.

Ungurii fură bătuți și Regele Matei Corvin, rănit de săgețile Moldovenilor, abia scăpă, fiind dus pe târgă în țara sa.

Ștefan Vodă trecu din nou în Transilvania, prinse pe Petru Aron, căruia îi tăie capul.

Atunci Regele Matei Corvin, care era tot român, se împăcă cu Ștefan cel Mare și îi dete în stăpânire două cetăți *Ciceiul* și *Cetatea de Baltă*.

Bătălia dela Lipnic. — Hanul tătăresc trimise pe fiul său să prade Moldova.

Ștefan cel Mare îi ieși înainte la *Lipnic*, pe râul N stru și-l bătu.

Insuși fiul hanului tătăresc fu prins în luptă și ucis, ca pildă pentru Tătari, să nu mai aibă îndrăsneală să calce peste hotarele Moldovei.

Bătălia dela Soci și Isvorul Apei. — In Muntenia făcându-se Domn Radu cel Frumos, care era bun prieten cu Turcii, Ștefan cel Mare s'a hotărât să-l scoată din domnie, și să pună în locu-i pe un prieten al său.

Deaceea el intră în Muntenia cu oștire și îl bătu pe Radu cel Frumos la *Soci* și *Izvorul Apei*, din județul Râmnicul Sărat.

Radu fugi la București, și de aci la Turci.

Ștefan cel Mare se duse la București, și puse Domn în Muntenea pe Laiot Basarab; luă pe fata lui Radu cel frumos ca soție și hotără ca râul Milcov să fie deacum înainte hotarul între Moldova și Muntenia.

Bătălia dela Podul Inalt (Rahova). — Turcii fiind supărați pe Ștefan cel Mare pentrucă alungase din domnie pe Radu cel Frumos, prietenul lor, trimiseră în Moldova o armată numerosa, ca să-l supună.

Ștefan le ieși înainte la *Podul Inalt*, lângă satul Cânțălărești din județul Vaslui, și aci cu meșteșugul lui răsbolnic, în zorii zilei, îi bătu și îi alungă din țară.

Aceasta a fost cea mai mare isbândă a lui Ștefan cel Mare, pentru care străinătatea și Papa dela Roma i a mulțumit și l-a numit *„apărătorul creștinătății"*.

CIORAPI!
Până la 1 Februarie 1921 se vând la
MAGAZINELE DICK
Ciorapi bărbătești flor cu Lei 8 perechea
și ciorapi de dame flor cu Lei 8 perechea
155

Material eftin de edificații
în depozit permanent la
CAROL SZENES
CENTRALA: Cluj, Str. Tunarilor (fost Zápolya) No. 1. Telefon: 131.
FILIALA: Turda. Telefon No. 3

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri
Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că „Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică"
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Telefon 577. Telefon 577.
Exeută instalații de lumină, telefoane, apaduct, precum și reparații de mașini de scris și cusut cu pricepere pe lângă prețuri moderate. Depozit de materiale Technice. Becuri de 10--50 de 150 cu cel puțin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcute. 157

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Țuică de Vâlcni | Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve, Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueuri, Champagne, Bodegă și eperlitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. | Țuică de Vâlcni

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.

Citiți „Infrățirea"

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE eftin. O moșie de 8 jug. cad aproape de centru lângă șosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc și 2 jug. grădină cu flori și pomi, caditori potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuință domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II 4.

DE VÂNZARE mobili pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un inductor nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

FUNCȚIONAR superior etate 35 ani dorește căsătorie cu o Domnișoare sau Doamnă dela 20 ani in sus, care pe lângă un Capital oare care să dispune și de imobil (pământ) Discreție absolută. A să adresa la Adm. ziarului sub „Suflet nobil"

Corespondențe:

DOAMNĂ tinără simpatică română dorește cunoștința unui domn bine situat simpatic. Adresa Lucia Post-Restant.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională in fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanție. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

Ministerul de Interne
Inspectoratul General al Sănătății și Ocrotirei sociale Cluj,
Divizia Technică-Igienică.

ad. No. 20405—1920.

Publicațiune.

Lucrările de zidire la sanatorul tuberculotic din Aiud sunt de pregătit și pentru asigurarea efeptuirei aeestor lucrări publicăm pe ziuă de 20 Februarie orele 11 a. m. o pertractare de concurență în scris cu prețul unitar fixat.

Grupurile de lucrări pentru cari se scrie concuns sunt următoarele:

1. Beton armat,
2. Dulgherie,
3. Tinichigiu,
4. Tâmplărie, lăcătușerie și vapsit,
5. Zugrav
6. Perdel,
7. Linoleum,
8. Apaduct și incălzire centrală,
9. Lumina electrică,
10. Lucrări de ferărie.

Oferte se pot face în totalitate asupra tuturor grupărilor de lucrări și în special asupra singuraticelor grupuri.

Cei ce doresc a concura, sunt indrumați ca ofertele se le execute conform cerințelor și să le trimită în plic sigilat până la 20 Februarie ora 10 la biroul tehnic Institutul Pasteur II. etaj, camera 137 în persoană sau prin postă.

Ofertele au să se facă conform indrumărilor primite dela biroul tehnic al Inspectoratului.

In preliminarul ofertului sumele totale precum și suma finală a ofertelor să se scrie atât cu cifre cât și cu litere.

Oferentul, care va fi insărcinat cu executarea lucrărilor va fi indatorat ca se alăture cu ocaziunea contractărei o chitanță despre depunerea alor 2% din suma de intreprindere din partea perceptoratului de stat Cluj, respective copie autentică.

Ofertele se vor deschide la 20 Februarie ora 11 a. m. în biroul tehnic al inspectorului (Institutul Pasteur).

La pertractarea ofertelor oferenții sau reprezentanții acelora pot lua parte.

Elaboratorul tehnic antemăsurătoare olănurile și condițiunile ce Se refer la aceste lucrări se pot privi în orele oficioasă la biroul tehnic și totacolo se pot primi și informațiunile necesare.

Oferenți dela data pertractării incepând 30 zile rămân în obligativitate cu ofertele.

Cluj, la 22 Ianuarie 1921.

323 *Indescifrabil.*

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Radio 262
Törs și Ormai
Birou technic pentru incălzire centrală și apaducte
216
Str. N. Iorga No. 12

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

La cafenea „Metropol"
Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 **CLUJ**
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

Salonul de modă „VENUS"
și a mutat atelierul în Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc.
prelângă prețuri convenabile.
108

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din **Calea Regele Ferdinand No. 11** (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.
15

AVIZ!
CROITORIA Nicolea Moldovan
Str. Regina Maria 20, confecționează haine militare și civile pentru sărbători, având un stoc de stofe în magazin
82

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth și Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37.
48

Szabó și Sziráki
intreprindere de lucrări pentru **automobile, motoara, mașini agricole și construcții de fier.**
73
Strada Esztergázy No. 7

De vinzare
1 mașină de imblătit cu benzină de 6 Hp. cu toate curelele și sculele aparținătoare.
1 locomobil de 5 Hp. Hoffer.
1 batoză de 600 mm. Drösler.
1 plug de fer cu 2 brezde cu preț favorabil.
321
A se adresa la Banca Comercială „Leul" Feldiora-Războieni gara fost Sz.-Kocsárd.

FUNCȚIONARĂ
la stat din vechiul Regat. Perfectă dactilografă având orele după masă libere, caută post la orice instituție.
321
A se adresa la ziar sub „Perfectă".

La Vornica
Piața Mihaiu Viteazul No. 5.
Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgr.-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**
294

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:
I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.
69

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 **CUPOANE DIN ZIAR.** Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 3
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi **Brânză de oi** **foarte bună, cu preț eftin**
VINDE
VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

Comercianți de hârtie, află cerneală în toate culorile, tuș și cerneală pentru lithograf, numai la fabricantul **Dávid Samu**
Cluj, Strada Mikes Kelemen No. 11. 53

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□ JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă □□ și renumita. □□

281

Technica Labora

Birou technic și agentură.

Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Str. Stefan-cel-mare 18

Preluăm orî și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.

Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.

Revânzători primesc mare rebat.

320

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Nu mai există reumatism și acel care rămas dispare, întrebuințând

Castanin

(etras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15 —

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, cărutabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace.

29

Mațari

Stomace (mure)

uscate de viței cumpără in orice cantitate fabrica de Cheag „Victoria"

D. Blau & Co.
290 GALAȚI.

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița"

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița,** în valoare nominală de 50 000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

325 **Consiliul de Administrație.**

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 13.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

14

Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 139 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 3 Februarie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Director: TOMESCU

Abonamente: 1 an . . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

„FIECARE LA LOCUL LUI"

Am reprodus în n-rul trecut un articol mai vechiu din „Neamul Românesc" prin care d-l Iorga, pe atunci mai mult educator și mai puțin om de partid, semnalând invasia în politică a „reformatorilor" ca un resultat al d stramării morale produse de războiu și de sigur, ca o primejdie pentru seriositatea însăși a vieții noastre politice, ne cerea pe „fiecare la locul lui", adică și *subordonați*, nu numai *conducători*, fiecare înțelegând să lucreze „în cadrele stricte ale priceperii sale".

Dar ceia ce d-l Iorga spunea la Iași, în legătură cu primele apariții ale oamenilor de meserie „reformatori", se poate spune mai ales astăzi când pretutindeni nu mai întâlnim de cât partide și oameni politici, și aproape nici un *cetățean*.

Căci, într'adevăr, prea mulți oameni cari vor să guverneze, și prea puțini oameni cari primesc să fie guvernați. Aproape nu mai e om care să nu se simtă obligat să-și aibe partidul și programul lui politic, fiecare simțind în el chemarea, pornirea și virtutea de reformator. La fiecare pas un salvator de țară și câte capete sânt în fiecare e un plan miraculos de pe urma căruia va trebui să răsară o nouă Românie.

Mânile s'au ridicat de pe coarnele plugului, bisericile au fost zăvorâte și școalele abandonate, pentruca dela un capăt la celalt al țării să ne pomenim cu o întreagă lume svârlită dement în sgomotul și zăpăceala unei politici pe care toți o cred și nouă și mântuitoare.

Și nu e aceasta nici măcar politică, necum o politică nouă, — ci e o generală ieșire din minți, în mijlocul căreia înfloreșce și se resfață cea mai bratală dintre șarlataniile politice.

Și tocmai de aceia dorim ca în mijlocul acestui amestec de mascaradă și de nebunie să se ridice, ca un bici, conștiința luptătoare a cetățeanului luminat.

Cu cât vântul nebuniei politice creșce și suflă mai tare, cu atât și cetățeanul trebuie să fie mai vigilent și mai activ, ridicând în fața instinctului cultura și în fața șarlatanei onestitatea.

Căci tu, cetățene, stai credincios la locul datoriei tale și, pe când tu te lupți să dai acestei țări un front de virtute și de muncă, în jurul tău bântue sminteala politică prin care se strică și se risipesc toate bunurile dobândite în războiu. De jos în sus e o descărcare de vrajbă, un iureș de ambiții și o întrecere de pofte în mijlocul cărora tu ești din ce în ce mai singur cu munca, cu credința și cu devotamentul tău. Cine vrei să mai păstreze astăzi voiosul cult al muncii și al tăcutelor virtuți creatoare, când peste tot stăpânește credința că prin politică se pot săvârși toate minunile?

Nu uita însă că înaintea oricărui politici ești tu, *cetățeanul*. Din mâna soldatului, țara a trecut în seama și grija ta și toate câte le-am cucerit prin vitejie trebuie să le păstrăm prin cumințenie. Soldatul i-a dat victoria, tu trebuie să ne dai pacea. După războiul cu arma, vine războiul cu virtutea, — și războiul acesta îl poartă cetățeanul așezat la munca, la rostul și la datoria lui. În mijlocul desmățării și al tutulor rătăcirilor politice, tu trebuie să duci marele și tăcutul războiu al muncii din care va ieși cu adevărat puterea și mărirea noastră.

Nu râvni deci la politica pe care o fac „revoltații" și „reformatorii" din jurul tău. Politica lor e praful de pe drumuri pe care vântul îl ridică și îl poartă în toate părțile, pe când tu ești pământul statornic în lăuntrul cărula stau să încolțească puterile cele noi ale viitorului nostru. Și vânturi multe au să treacă pe lângă tine ridicând în sus praful tutulor nebunilor, dar ce rămâne e numai *munca ta*, — ea fiind *revoluția*, ea fiind *reforma*, ea fiind singura politică bună pe brațul căreia ne putem ridica din mijlocul ruinelor lăsate de războiu. Gândește-te că un bob de grâu aruncat în pământ desleagă mai multe probleme decât pot să deslege toate partidele adunate la un loc.

Un măgar care-și duce liniștit povara e mai aproape de durerile patriei decât toți politicianii, vechi și noui, cari se agită astăzi în numele democrației, iar cine învață un copil să facă pe *a*, acela dă sufletului nostru mai multă schimbare și mai multă înnoire decât tot alaiul de trufașe prospături politice pornite spre București să schimbe și să îndrepte țara.

Și de aceia te dorim, cetățene, cât mai departe de sgomotul sterp al politicii de azi. Cu cât vei fi mai departe, cu atât vei fi mai aproape de nevoile țării și cu atât vei putea să-ți îndeplinești mai bine și sarcina ta de soldat al păcii. Căci biruința se va duce nu la cine a câștigat războiul, ci la cine va câștiga pacea, — și pacea n-o putem dobândi decât, învățând politica să tacă și îndemnând virtutea să lucreze.

Făcând așa, nu vei gusta plăcerea de a fi creiat și tu măcar un partid politic, dar în vremuri de stricăciune și rătăcire politică vei fi fost cu adevărat *un cetățean*. — și aceasta înseamnă: *ziditor și păstrător de țară*.

Munca forțată în Rusia

Ziarul „Isvestia" din Petrograd publică un decret al guvernului sovietic după care ar fi vorba să se imobilizeze clasele burgheze pentru executarea de travaliu public. In ce privește străinii, cari locuesc în Rusia, decretul spune că și aceștia trebue supuși la regimul aplicat burgheziloi afară de cazul când ei ar face parte din vre-un partid comunist.

Răspântia

Sunt chestiuni cari se discută atunci când evenimentele actualității nu mai oferă animozităților mutuale o hrană îndestulătoare și când politicianii sunt siliți să se refugieze în istorie ca să se poate invectiva. O asemenea chestiune este aceea a sciziunei socialiste realizate în Franța și Italia și în curs de realizare la noi.

Sciziunea aceasta nu trebue să mire pe nimeni așa cum cultivarea disentimentelor, dacă nu a avea, în ținuturile în cari n'ar trebui să se lucreze, decât pentru reclădirea ruinelor și umplerea golurilor, nu poate împiedica oamenii să-și vrea răul.

Prin veacul al IV-a, când Barbarii invadară imperiul roman, în marele amestec care a servit de creuzet unei societăți noui, au trebuit să existe șefi năvălitori cari au visat să adapteze trupele lor obiceiurilor romane, și să se încadreze ei-însiși unei ierarhii gata făcută. Și aceștia au trebuit să fie socotiți ca transfugi sau renegați decătre hordele cari veneau pe urmă și cari nu voiau să ia dela civilizații epocii obiceiurile lor, ci moșiile, robii și bogățiile lor.

Cei dintâi au fost cei mai inteligenți și au rămas stăpânii situației; căci istoria ne învață că de pildă regii franci aveau pentru titlurile și insignele venite dela Roma același gust și același respect ca socialiștii actuali pentru onorurile titlurilor pompoase și ale insignelor decorative.

Incetând de a fi militare, luptele au devenit politice, dar ele au avut aceleași peripeții. Partidele s'au încălecat mai toate. Șefii lor victorioși s'au transformat prin însăși victoria lor, și în loc de a impune obiceiurile lor învinsului, i-au luat tot pe atât, pecât i-au dat.

N'am văzut oare în istoria politică a ultimilor cincicezi de ani imperialiștii acceptând ideile înaintate și politicieni cu idei înaintate câștigați la un devotament imperialist? N'am văzut oare republicani actuali păstrând toate instituțiile și chiar toate prejudecățile guvernelor monarhice, pe cari le-au socotit indispensabile menținerii ordinei?

E acum rândul socialiștilor să îndeplinească această transformare. Și atunci, se întâmplă fenomenul următor: In timp ce capul coloanei se cumințește pătrunzând în societatea regulată, coada protestează și se zbate furios sub acțiunea pizmașilor, nemulțumiților din planul al doilea cari încearcă să profite de împrejurări pentru a trece în primul plan. Asistăm la un spectacol tot așa de vechi ca și luptele omenești,

Socialiștii potoliți se vor cumința de tot. Cellalți, cari vor avea consecvența rătăcirei lor, vor continua să se afunde în ea. Operația e pe sfârșite. Cea mai mare parte dintre socialiști își croese calea cea bună, restul cade în anarhie.

Dr.

Despăgubirile de război

Una dintre chestiunile cele mai de seamă de rezolvirea cărcia depinde în bună parte o întremare a finanțelor statului este chestiunea despăgubirilor de război pe care trebue să le primim dela foștii noștri dușmani.

Conferința de pace a proclamat dreptul popoarelor învingătoare de a cere celor învinse despăgubiri pentru stricăciunile pricinuite de un războiu pe care nu-l stârniseră ele; tratatele încheiate, semnate și ratificate au consfințit acest drept, dar efectuarea despăgubirilor de către țările învinse nu s'a făcut nici până acum.

Franța care avea cel mai mare interes, de vreme ce i se recunoscuse dreptul la partea cea mai mare din aceste despăgubiri, văzându-se în neputință de-a intra în stăpânirea unui bun care i se cuvenea, a cerut atunci noi soluțiuni în această chestiune. S'a întrunit mult trâmbițata conferință dela Spaa care a părut, cel puțin pentru o clipă, că isbutise să stabilească oarecari principii, să dea câteva îndrumări și să enunțe unele măsuri menite să înlesnească și să ducă pe drum de realizare efectivă dezideratele câtorva din puterile interesate.

Hotărîrea luată de această conferință privitoare la cota care se cuvine fiecărui stat aflat din despăgubirile datorite de statele învinse — în speță Germania — a fost nedreaptă față de România căreia nu i s'a acordat de cât 1 la sută din totalul despăgubirilor. Negreșit că am protestat împotriva unei nedreptăți care avea toată înfățișarea unei jigniri, pentrucă despăgubirile trebuesc date în raport cu jertfele de tot felul pe care un stat le-a adus în luata pentru izbânda aliaților. Ori, din motive lesne de înțeles și pe cari nu le mai înșirăm aci — au fost unele state cari s'au bucurat de mai multă favoare în dauna altora cari aveau mai multe drepturi. Dar protocolul dela Spaa s'a dovedit acum, la rândul lui, plin de greșeli și tot atât de neputincios ca și tratatul da pace. Soluțiunile sale au rămas doar pe hârtie. Prin urmare și hotărîrea luată în privința României — pe care România n'a voit s'o recunoască — poate fi socotită ca neexistentă.

Zilele acestea s'a întrunit la Paris o conferință interaliată care are ca scop și rezolvirea — nădăjduim că odată pentru totdeauna — a chestiunei despăgubirilor.

Intrebăm guvernul dacă a luat măsurile necesare pentru a putea valorifica drepturile noastre în fața acestei conferințe. Cine reprezintă România, ce demersuri s'au făcut, care este punctul de vedere al guvernului în această chestiune, cari ni sunt pretențiunile, cum vor fi ele susținute, ce acțiune s'a întreprins până acum în această direcție, iată atâtea întrebări la cari nimeni dintre cei datori nu dă nici-un răspuns. Și privind stearpa frământare a guvernului, opinia publică a țării e îndreptățită să aibă cele mai neliniștitoare griji.

CONFERINȚA DELA PARIS

Zilele trecute s'a deschis la Paris sub președinția lui Briand conferința interaliată pentru rezolvirea definitivă a chestiunei reparațiunilor datorite de Germania și a dezarmărei poporului german, stipulate prin tratatul de pace din 1919 și nerecrutate până acum, din cauza neînțelegerilor dintre Aliați. Inainte de a se reîncepe discuțiile dintre delegații germani și cei aliați la conferința technică internațională din Bruxelles era necesar stabilirea unui punct de vedere comun în politica Aliaților față de Germania. După conferințele de la Hythe, Bonlogne, Bruxelles și Spaa întrunite în cursul anului 1920 și care obligaseră Germania la dezarmare, fără ca aceasta să o fi executat integral, întrunirea acestui noui conferințe era cu atât mai necesară cu cât răbdarea poporului francez era la limită.

In adevăr diplomația germană interpretase în modul cel mai favorabil intereselor ei obligațiunile impuse și amânările concedate de diferitele conferințe interaliate. Aceasta în timp ce bugetul francez este grevat cu zeci de miliarde datorite de Germania.

Germania învinsă fabrică exportează și se pregătește pentru recâștigarea, dominației economice ce din inte de războiu în loc să plătească Franței despăgubirile datorite și indispensabile pentru refacerea aceleia care a suferit cea mai mult de pe urmă războiului.

Această situație nu mai putea fi tolerată, de aceea poporul enervat de pasivitatea guvernului Leygues a adus la cârma statatului pe Briand. Sarcina lui Briand e cât se poate de grea întrucât trebue să susție cu o energie neînfrântă interesele Franței, fără ca prin aceasta să răcească și mai mult relațiile franco-engleze. Briand și Paul Doumer, ministrul de finanțe francez, au precizat punctul de vedere francez față de expozeul delegaților germani, cari susțineau că Germania nu poate plăti decât 150 miliarde mărci în aur. Ori delegații francezi au demonstrat că Germania dată fiind reluarea intensivă a producției și exportului poate plăti 212 miliarde mărci în aur ca despăgubiri de război din care 110 miliarde se cuvin Franței. Doumer cere ca Franței să i se plătească în fiecare an câte 12 miliarde mărci în aur astfel în 11 ani să se stingă întreaga datorie ger-

mană. Delegația engleză a propus ca Germania să plătească progresiv și anume: în primii trei ani câte 13 miliarde, în următorii 5 ani câte 5 miliarde și în ultimii câte 7 miliarde. Admițându-se această modalitate — spun englezii — nu se va împedeca creșterea producției industriilor germane.

In urma convorbirilor particulare urmate între miniștrii de finanțe ai Italiei, Franței și Angliei și cred, că se va ajunge la un compromis între propunerile delegației franceze și a celei engleze. Acest compromis ar fi privit cu simpatie și de către delegația belgiană. In privința dezarmărilor, Germania nu și-a îndeplinit nici până acum obligațiunile impuse la Spaa, deoarece în realitate menține sub arme un milion de soldați.

De unitatea de vederi care se va stabili și trebui să se stabilească acum la Paris, depinde unitatea de acțiune care va trebui să impue Germaniei executarea tratatului din Versailles, iar de această neîntârziată și cinstită executare depinde pacea lumei.

R. R. D.

Basarabenii la Cluj

Îi vedem pe stradă, în localuri publice, — pretutindeni. In ansamblul Clujului au ceva exotic acești frați veniți „din depărtări". Le cunoaștem de cum îi zărim mantalele lor militare, rusești, — reformate; bluzele negre, tradiționale, studențești. Dar durere! — au și altă particularitate. Deși sunt români, vorbesc numai rușește între dânșii.

*

Am văzut tineri ardeleni, cari după Unire, bucuroși, că au scăpat pe veci de „hazánk földrajza", — s'au grăbit să-și cumpere „Drumuri și orașe" de Iorga, etc., ci ei simțeau, că nu-și cunosc patria îndestul. Aveau sete de informații. Au citit scriitori români, mediocri chiar, cu emoția, pe care au cunoscut-o poate Englezii, descoperind talentul lui Rudyard Kipling — „noua stea pornită din răsărit." Neputând pleca la București, își cumpărau planul Capitalei, mărginându-se la studierea stradelor pe hartă. Erau par'că niște exploratori ai Dșungelului românesc.

Dar voi, frați basarabeni? Cei mai mulți nici măcar nu arătați un interes cât de vag față de cultura și arta neamului. Și dacă încearcă cineva să vi le expună, atunci faceți pe plictisiții...

*

Stau adeseori de vorbă cu studenții basarabeni. Disput, mă „cert" prietenește cu ei, iar dânșii îmi spun de nenumărate ori, că:

In Basarabia au fost alte condiții de viață, decât în Ardeal. Ei au ajuns la „nivelul", de a fi convinși, că naționalismul e un non-sens, un anachronism. Cultura, în Basarabia, e cea rusească; — ei și — au însușit-o. Li-a întrat până în măduva oaselor. Rusificarea progresa, iar în 50—70 ani ar fi devenit definitivă. Referitor la limbă „oricine vorbește limba pe care o înțelege mai bine."

M'au durut aceste afirmații, dar nu pentru că ar fi adevărate. Căci, naționalismul, experimentat în Rusia, al țarismului, al progromiștilor și al veșnicilor huligani, nu e cel adevărat. Naționalismul e ceva aproape fatal, nu e „voit", ci o naturală descărcare a individualității etnice. Nu e o inferioritate naționalismul. Popoarele de frunte în cultură, Francezii, Englezii, Germanii, Italienii, etc, sunt profund și conștient naționaliste; — să avem modestia, a nu voi să le întrecem — deocamdată!...

Nu credeți și voi, frați basarabeni, că, — dată fiind viața națională de azi a voastră — trebue ceva radical schimbat? — Nu v'a învățat istoria, ori nu ați avut curajul a generaliza, că popoarele sterile, slabe, au fost contopite de celelalte și că, cine se lasă să fie contopit, dovedește că e inferior, netrebnic și cu drept cuvânt își merită moartea?... Nu vedeți, că și mulți dintre noi, ne-am putea exprima mai corect, mai precis, și mai ușor pe ungurește, dar ni-e rușine să o facem? Nu credeți, că și rușii vă disprețuesc, când nu vă vorbiți limba voastră? — Ori, aveți teama că naționalismul român n'ar opri să iubiți omenirea, comunitatea internațională a culturei, n'ar sili să renunțați la cunoașterea lui Dostoiewski, a lui Gorki și a lui Andreew și în locul lor ni s'ar impune Vasile Pop, Radulescu Niger și Radu Cosmin?

*

Nu generalizez. Știu, sunt printre noi mulți, cari simțiți românește, sufletele ni-s descătușate de lanțurile trecutului, iar latinitatea noastră a tuturora o socotiți superioară misticismului nebulos al nordului.

Uniți-vă, deci, câți sunteți idealiști, organizați-vă și sădiți românism în toate inimele. Noi, ardelenii, nu voim măcar a încerca să înțelegem psichologia unui român, care își desconzideră limba în propria lui țară.

Ori cum, mai ușor s-ar tolera vorba rusească de pe buze românești, la Iași, Chișinău, sau București; — decât în Ardealul lui Horia, Iancu și al luptelor naționale de veacuri.

C. I. C.

Viața românească la Roma

Anul nou a fost sărbătorit de către Românii din Roma cu un deosebit fost. La biserica română din localitate s'a oficiat un serviciu divin de către părintele Nicolescu; a participat la dânsa un public neobișnuit de numeros. La 5 ore d. m. a avut loc o recepțiune la d-l Al. Em. Lahovary, la ministrul României, la care au luat parte nu numai Românii dar și cei mai de seamă representanți ai elitei italiene dimpreună cu corpul diplomatic în frunte cu d-l Sforza, ministrul de Externe al Italiei.

Cu această ocaziune, membrii Coloniei Române s'au înfățișat publicului străin cu un program artistic-musical, cu piese românești, în care au debutat d-nii Mișu, Zamfirescu, Ben, iar domnișoara Mariggia a cântat și a declamat cu un deosebit succes. La această convenire publicul cel mai numeros a fost constituit fără îndoială de către studenții români. D-l Lahovary le-arată o deosebită atențiune și o părintească îngrijire, fiind nu numai îngrijorat de starea lor materială, — dar interesându-se de progresul lor și mijlocindu-le legături sociale cu conducătorii vieții intelectuale din Italia. Dacă studenții noștri pot cunoaște atât de aproape personalitatea d-lui Sforza, fără îndoială, unul dintre cei mai mari politiciani ai lumii și dacă profesorii institutelor superioare din Roma îndatorează atât de mult pe studenții români cu bunăvoința lor, aceasta se poate mulțumi în bună parte și d-lui ministru Lahovary, a cărui îngrijire pentru studenți poate face mândrie oricărui prof.

Studenții se arată demni de încrederea pusă în ei. In curând au pornit o mișcare pentru înființarea catedrei de limbă și literatură Română la Universitatea din Roma.

Aurel Contrea.

Cronica Jașului

Congresul prefecților din țară. — Înființarea unui directorat al învățământului pentru Moldova, Basarabia și Bucovina. — Moartea academicianului Caragiani. — Mișcarea artistică: expoziție de pictură.

S'a decis să se ție la Iași un congres al prefecților din țară, unde se vor discuta chestiunile administrative care cer o rezolvare imediată. Această instituție, prefectura de județ, menită să aibă un rol preponderent în viața socială a poporului nostru, nu a arătat să fie până acum la înălțimea celor mai modeste așteptări. Prefectul, neclintitul circa politic al partidului de guvernământ, a servit totdeauna interesele politice, neglijând nevoile reale ale păturei țărănești, a cărui conducere îi este încredințată. În zadar au căutat câteva individualități politice să se ridice deasupra intereselor de partid pentru a da țărei sănătoase reformă administrativă de care are nevoie, toate au rămas numai încercări...

Nu ne facem iluzii asupra acestui congres, căci modul cum au fost selecționați prefecții actualului guvern, nu inspiră mare încredere în capacitatea și buna lor credință. Totuși sperăm să rezolve chestiunile care au nevoie de o soluționare neîntârziată dintre care citâm: chestiunea administratorilor de plasă și a notarilor dela sate.

Situația administratorilor de plasă trebue îmbunătățită, altfel ocuparea acestor posturi de către oameni titrați, cu titluri universitare, cum e prevăzut în legea administrativă respectivă, va rămâne numai un deziderat...

Și vor fi administratori de plasă și de aci înainte oameni care nu au competința și autoritatea morală necesară pentru a fi purtătorii de grijă și susținătorii nevoilor păturei țărănești.

Trebue deasemenea modificată legea comunală care prin art. 224 hotărăște că nu pot fi numiți notari definitivi decât acei care nu au suferit nici o pedeapsă disciplinară. Această lege distruge deci cariera notarului (funcționarul cel mai destoinic la sate) care dintr'un capriciu politic al superiorului său imediat, a primit o simplă observație: avertismentul.

Și sunt multe alte reforme administrative pe care viitorul congres al prefecților are datoria să le îndeplinească... Nu am inzistat decât asupra celor mai importante. Vom lămuri la timp în această cronică activitatea congresului.

Se pare că actualul guvern a început să înțeleagă că centralizarea de înainte de războiu nu mai poate dăinui în urma unirei provinciilor alipite și este absolut necesară o descentralizare cât mai largă în toate direcțiile de activitate. Astfel s'a hotărît de către ministerul de culte, crearea unui directorat al învățământului în orașul nostru, care va rezolva toate chestiunile școlare din Moldova, Basarabia și Bucovina. Directoratul va avea o întinsă competință, putând face numiri, mutări, școli nouă și având dreptul de a lua chiar inițiative în limitele unui buget fixat, potrivit nevoilor învățământului din aceste provincii.

D-l Ministru Negulescu va depune pe biroul camerei proectul de lege pentru înființarea acestui directorat, imediat după încetarea vacanței parlamentare.

In Iași s'a stins bătrânul academician și profesor universitar D. Caragiani, unul din întemeietorii vestitului cenaclu literar „Junimea", căruia i-au aparținut cei mai de seamă promotori ai mișcărei literare din Moldova în a 2-a jumătate a secolului al XIX-a, în frunte cu Maiorescu, Alexandri, Eminescu, Gane etc.

Acum dintre bătrânii junimiști nu au mai rămas în viață decât d-nii Th. Rosetti și Iacob Negruzzi, iar dintre cei intrați mai târziu în cenăclu pe d-nii Al. Philiphide cunoscutul filolog și Xenofon Gheorghiu la Iași și P. Missa la București.

Defunctul Caragiani a lăsat lucrări literare și filosofice de valoare. Profesor de limba greacă la Universitatea din Iași, el a făcut și traduceri frumoase pentru revista *Convorbiri Literare*, din Theocrit, Iliada și Bathrahonyomachia.

Patru tineri artiști de talent, trei pictori și un sculptor, Cosmovici, Briese, Verona și Hette au deschis o expoziție cu lucrările lor, pe care publicul eșean, amator de artă, a știut să le aprecieze la justa la valoare.

D-l Cosmovici a expus aquarele. Remarcăm: *După ploaie*, *Pescarul*, *Efect de lac*. Tonul simplu, transparent, multă expresivitate și nuanțare în redarea plăjei sau a mărei întinse.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Nevoia unei cunoașteri reciproce

Se tot vorbește, în conversațiuni zilnice, în presă, în reviste, de nenumeratele deosebiri dintre Românii de dincolo și cei de dincoace de Carpați, și foarte arare ori se vorbește de asemănarea, multa asemănare dintre unii și alții.

Ba, dela un timp încoace, unii din Ardeleni privesc — de ce să ascundem adevărul? — cu oarecare ciudă la cei din vechiul Regat, cari li se par lor c'ar voi să obție cu hapca o supremație, din care să tragă toate foloasele pe spinarea celorlalți, iar Românilor din Regat, Transilvănenii li se par ursuzi, înstrăinați sufletește prin influența nefastă a stăpânitorilor de până mai ieri și deci puțin dornici pentru o unire strânsă a tuturor elementelor românești din noul stat al nostru.

Nu ne oprim la faptul că această neîncredere a unora față de alții, foarte explicabilă de altfel în primul stadiu al unificării, e exploatată de unii politicieni, întrebuințând-o ca armă de partid; nimeni în țara aceasta nu va ignora greutățile unificării și nu va condamna multele mijloace rele, de cari se folosește oficialitatea dela noi, crezându-le sau făcându-se că le crede potrivite contopirii naționale, așa de necesară acum. Dar, pornind dela această constatare, firească și obiectivă, în loc de a lucra pentru umplerea golurilor, să aduni laolaltă, să ațâți pe nemulțumiți și să faci spărturi în unitatea neamului tău, e o faptă urâtă, care nu se va șterge ușor din amintirea adevăraților buni Români.

Așa-dar, să nu uităm nici unii, nici alții, din cele două mari grupuri: Regat și Ardeal, pe cari cu regret suntem nevoiți să le marcăm, să nu uităm, că peste granițele nedrepte carpatine de altă-dată, peste socotelile politicei oficiale și în ciuda desvoltării noastre în medii cu totul diferite și subt influențe nu numai deosebite, dar de multe ori contrarii, ne-am dorit totuși și ne-am iubit, urmărind unirea ca supremul vis.

Și acum, în fața realizării lui, să fie adevărat că nu ne potrivim și nu suntem vrednici unii de alții? Nu! Un alt strigăt decât acela al nemulțumirii oarbe, ar trebui să se audă dintr-o parte și din alta: *nu ne cunoaștem destul*!

Majoritatea Românilor din vechiul Regat, odată ce vin în Ardeal, nu se pot desbăra de viața și obiceiurile de dincolo, așa că aici duc un trai retras sau numai între cei cari, ca și ei, au venit de curând în ținutul liberat, în or'ce caz nu ies din orașele unde atmosfera e încă puternic streină.

Tot așa, sunt foarte mulți ardeleni, cari se plimbă câtva timp pe la București și se întorc cu credința că au cunoscut însuși Regatul, și îngroziți de stricăciunea comună tuturor capitalelor de țări, uită pe tăcuții muncitori din suburbii, ca și cuminția și munca fără pregei a celorlalți, din orașele de provincie și din satele Românievechi.

Cum menținerea elementului românesc în Transilvania, atât de asuprită o mie de ani, e dovada seriozității, conștiinței naționale, muncii și solidarității continui, tot astfel păstrarea micilor principate românești dela Dunăre, refugiu și adăpost liber al tuturor asupritorilor Peninsulii balcanice, sprijin al creștinătății împotriva puhoiului până din Sud, focar de cultură în Orient și niciodată în halul de raid turcească, cum ajunsese odinioară și „puternica" Ungarie, e o strălucită dovadă de ce însamnă rezistență și virtute românească.

Să nu fim tocmai acum ușurateci și înguști; recunoscându-ne bine, să nu credem, de pildă, că maleabilitatea și expansivitatea celor din Regat e stricăciune morală, iar severitatea și duritatea celor din Ardeal e răutate și dușmănie.

Să recunoaștem toți cu sinceritate că nu ne asemănăm „ca două picături de apă" că peste fondul comun, s'au așternut înrâuriri deosebite, cari uneori îl ascund, și fac să nu ne mai recunoaștem.

Le vom schimba ușor însă aceste deosebiri de suprafață, dacă vom căuta să ne cunoaștem mai bine.

Să ne vizităm unii pe alții, să străbatem țara în lung și-n lat și, pe rând, Severinenii să fie gazdă Sătmărenilor, Timișorenii, leșenilor și așa mai departe. In deosebi, să nu stea nici-un școlar, în timpul verii, la el acasă, ci în excursiuni organizate de profesori, să meargă să cunoască pe colegii lor din alte colțuri de țară.

Peste neînțelegerile de-acum, trebue să aducem, dacă nu împăcarea noastră, cel puțin a guvernației viitoare, pe care avem o elementară datorie s'o pregătim pentru o perfectă unitate sufletească.

N. G. Țistu.

Cronica politică

Nu se cunosc încă primele rezultate ale alegerilor parţiale. Campania electorală în Ardeal ca şi în vechiul Regat, s'a desfăşurat în mijlocul unei atmosfere mai calme decât altădată, deşi obişnuitele accente atăţătoare n'au lipsit din partea unei anumite opoziţii, şi deşi abuzurile guvernamentale de felul celor petrecute la Dicio-Sân-Martin n'au fost mai stângace decât alte operaţiuni de acelaş soi.

Lipsa de interes manifestată până acum în jurul desbaterilor Corpurilor legiuitoare, — şi pentru aceasta nu sunt vinovaţi alegătorii, — s'a răsfrânt asupra acestui supliment de campanie electorală. Nu e locul deci să spunem de pe acum că rezultatul alegerilor parţiale vor însemna o indicaţie despre adevărata stare de spirit a voinţei cetăţeneşti. Un lucru e sigur. Partidul poporului strâns în jurul generalului Averescu, după zece luni de guvernare, a produs atâtea dezamăgiri în cât rezultatul firesc al acestora se va resimţi în mod fatal la numărătoarea buletinelor de vot.

Incotro se va îndrepta nouile simpatiu ale păturilor largi populare — nu e uşor de spus. Unii candidaţi ai federaţiei găsesc încă în campania lor electorală, ingenioare „trucuri" electorale, ca acela al d-lui D. Dobrescu, decanul advocaţilor din Ilfov, care cere voturile sătenilor pentrucă tatăl d-sale a fost bătut cândva de jandarmi.

Vremea aceasta a vorbelor va trebui să treacă, pentru a face loc acelora în care personalităţile şi grupările politice vor fi favorizate de popularitate potrivit putinţei lor de realizare.

Vor da alegerile parţiale indicaţiuni în această direcţie? Rămâne de văzut.

Otto Briese e un pictor consacrat. Subtil, delicat în gingaşele sale portrete de femei. Peisagii melancolice, ce-ţi inspiră o tristeţe adâncă. Remarcăm *Liseuse* de lângă fereastră şi flori minunate.

Paul Verona a făcut progrese. Ne plimbă prin Versailles, Luxemburg, pe malurile Senei, în cartierele Parisului. Admirabile scene pastorale. Distingem: *La păscut, Târgul, Caii pe arie, Pescatul, Sena, Pont Grenelle.* Fondul armonios, fonurile calde ne redau expresiv duioşia câmpurilor verzi sau voioşia furnicarului unui târg.

Sculptorul Hette viguros şi totuşi armonios în liniile basoreliefurilor sale. Remarcăm: *Medalia lui Stahi, portretul d-lui Passa, Violonistul.* Busturi expresive.

L. P.

D-l N. Iorga despre D-nii Dr. Lupu, V. Madgearu şi Buzdugan

Intr'un număr recent al *Neamului Românesc*, găsim următoarele rânduri cari poartă semnătura D-lui N. Iorgal

„Recunosc că nu e preă uşor de trăit în Parlament, aşa cum au ajuns moravurile astăzi. Odată ce bunul simţ a devenit rar şi fiecare, oricât i-ar lipsi însuşirile necesare pentru a se impune, oricit de sec l-ar fi făcut o vrăstă inexorabilă, care conturează apăsat vechile defecte, îşi poate îngădui să ţie în loc lucrările unei adunări numai pentru că are glas de-ajuns şi spor la vîrful limbei, e, firesţe, desagreabil să pierzi ceasuri întregi asistând la punerea în valoare a unor vanităţi sterpe ori să primeşti în faţă injurii pe care nu le poţi pedepsi."

Formula D-lui Vaida şi presa Ardeleană

Articolul de fond din ultimul număr al ziarului „Satu-Mare" face comentarii asupra faimoasei formule a d-lui Vaida, pe care o scuză şi o sprijină la început, fără ca aceasta să fie o piedică la următorul sfârşit:

„Cum să nu iubim pleiada de profesori, ziarişti învăţători şi alte categorii de idealişti, ce s'au despărţit de familiile lor şi de multe avantagii materiale şi astăzi se află între noi poate în situaţie mai precară ca în Regat, numai ca să ajute fraţii desrobiţi? De multe ori chiar când se află printre noi un străin, ce observăm că lucrează pentru binele nostru, îl iubim, dar pe fraţii noştri cari au luptat atât de mult pentru noi!

„Dar nu aceasta este motivul disputei din ultimul timp. Sunt afurisitele de chiţibuşuri politice, cari au răpit unora chiar dreapta judecată.

„Şi când acuzaţiunele sunt grave şi numeroase în lumea lor de patimi şi ambiţiuni politice, — în lumea celor mici nu aşa stau lucrurile. Alci tot ce e român se înţeleg de minune. Cei din Regat sunt respectaţi cu meritele şi calităţile lor. Cei din Ardeal sunt asemenea iubiţi. Toţi se respectă.

„Noi nu ne certăm, căci noi am lucrat mai mult la alcătuirea României, decât patimile politice ale lor şi ca atare, în viitor, tot nouă ni se impune datoria să luptăm pentru consolidarea acestei Românii, deci: Noi nu ne certăm".

Dr. I. P.

Ultima grevă din Austria

(Dela coresp. nostru special.)

Viena, 18 Ianuarie.

Greva din urmă a fost un episod semnificativ în evoluţia psihologiei sociale din Austria. Lupta dintre sindicalism şi autoritate, prin care a trecut şi Franţa şi Anglia, dovedeşte în Austria o decadenţă morală a sindicatelor şi o slabiciune pronunţată a guvernului. Decadenţa sindicatelor e cauzată prin elementele egoiste şi cele străine din sindicate, cari s'au adăpostit în acest oraş al toleranţei, iar slăbiciunea guvernului stă în strânsă legătură cu psichologia populaţiunei. Dorul unirei cu Germania, care răsună în cântecile studenţilor pe străzi, pe care-l menajează presa, şi pe care-l justifică lipsa, scumpetea, discreditarea valutei, voinţa de a face un capăt speculei, simpatia de rassă şi încrederea în forţa poporului german, e unit cu convingerea că lipsurile materiale, vegetarea de azi pe mâne, grevele, toropeala generală numai printr'o unire cu Germania sau printr'o plasare a unui capital considerabil din partea antantei vor dispare. Milioanele lui Hoover nu ajung. Intre compătimire şi cunoştinţa politică trebue durată o punte, iar populaţiunea austriacă trebue să dovedească cum, că merită acest ajutor, dacă vrea să-l aibă însă nu prin greve continue.

Radio 419

Publicare.

Am pierdut chitanţa de 40% eliberate de Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ în 9 Sept. 1920 în valoare de Lei 1979'— eliberată sub No. 935006 pe care o declar de nula şi fără valoare.

Cluj, 29 Ian. 1921.

Rudolf Leeb.

Ştiri şi fapte politice

Ziarul „Voinţa" a luat în timpul din urmă a atitudine şi o înfăţişare din ce în ce mai combativă; confratele nostru s'a grăbit mai ales să apere, cu mijloace deosebite de luptă şi prin prizma unor anume interese „economice", formula nenorocită a „Ardealului pentru Ardeleni".

Lucrul nu ne miră. In primele zile ale existenţei sale „Voinţa" adoptase, faţă de toate mişcările politice, o linie de conduită foarte domoală. Insaş această rezervă în chestiuni cari interesau opinia publică, ridicase nenumărate întrebări asupra rostului adevărat al „Voinţei" care intitulându-se „socială, economică, politică" reuşea să nu mărturisească în ce scop, şi de către cine fusese creată. Incetul cu încetul, sfiicinea a fost înlăturată. In momentul când s'a părut că ziarul, — scris de gazetari din vechiul Regat, — a prins un oarecare număr de cititori, adevăraţii patroni ai „Voinţei" a început să iasă la iveală. D-l V. Bontescu ne-a adresat o colindă gravă în numărul de Crăciun al ziarului şi d-l V. Osvadă a început o serie de articole pentru a apăra . . . avantajele obţinute dela Stat de către societatea „Reşiţa".

Iată-l aparând acum şi pe d-l Aurel Vlad, care îmbrăţişând lozinca separatistă a d-lui Vaida-Voevod, crede că numai o mişcare autonomistă poate ocroti interesele juste ale vieţei provinciilor alipite şi cere concentrarea tuturor forţelor cinstite şi conştiente din Ardeal.

D-nii V. Bontescu şi Aurel Vlad nu sunt însă persoane necunoscute pentru publicul din România. Ieşirea lor din guvernul Vaida şi din partidul naţional, activitatea lor în Consiliul dirigent, a lăsat destul de neplăcute amintiri pentruca uitarea să se fi aşternut peste reputaţia ce şi-au câştigat-o.

„Voinţa" trădează astfel tot mai mult scopul apariţiei sale, care este reabilitarea bărbaţilor politici ardeleni, compromişi atât de repede şi atât de complect în viaţa publică a României întregite. După ultimele simptome, conducătorii partidului naţional primesc să ia parte la această reabilitare, numai pentru a găsi un aliat al separatismului său provincial.

E bine să se ştie.

■

Tot „Voinţa" a început, firesţe, o campanie violentă împotriva unificărei Ardealului, care reprezintă pentru patronii săi „terorizarea" acestuia.

Unul din aceste acte de „terorizare" ar fi să fie modul cum s'a procedat cu serviciul de măsuri şi greutăţi, în privinţa căruia „Voinţa" scrie un lung raportaj alarmat. Ne-am alarmat şi noi, crezând că printr'o măsură nedreaptă s'ar fi făcut pentru Ardeal, chilogramul mai mic şi metrul mai scurt! Dar nu, — la mijloc nu e vorba decât de interesele unei singure persoane, un funcţionar superior, pus în disponibilitate.

S'a fi făcut poate vreo nedreptate, vreo samovolnicie. Se poate. Dar de unde reese „terorizarea" Ardealului?

■

„Patria", somată să răspundă unde şi când s'a rostit în vechiul Regat fraza „Ardealul fără ardeleni", ne trimite să întrebăm despre aceasta ziarul „Viitorul" . . .

Regretăm că „Patria" vrea să se eschiveze, dar suntem convinşi că redactorii organului partidului naţional ar putea răspunde singuri de cele ce scriu la gazetă.

Deci, întrebăm încă odată: pe ce s'a întemeiat „Patria" scriind un articol întreg asupra formulei „Ardealul fără Ardeleni" când aceste vorbe, *n'au fost* rostite niciodată?

Aşteptăm un răspuns propaxei al „Patriei".

„Patria" şi chestia Concordatului

Intr'un articol consacrat chestiunei Concordatului, „Patria" scrie următoarele:

„Am arătat de mai multe ori în ziarul nostru cât de lipsite de temei sunt agitaţiile pornite în Capitală pe chestia Concordatului ce va fi să se facă între guvernul nostru şi Vaticanul. Cu toate lămuririle date de ministrul de culte, agitaţi le continuă, ajungând la un punct culminant, care e potrivit să ne facă de râs înaintea lumii."

■

Ziarul clujan reproduce apoi dintr'un articol din *Adevărul* următoarele rânduri privitoare la agitaţia produsă de tratativele în jurul Concordatului:

„Ca să se vază în ce spirit se găsesc agitatorii, este destul să punem în vedere două puncte din propunerile lor.

Astfel ei cer ca în parlamentul ţărei numai capii bisericei ortodoxe să aibă dreptul să reprezinte biserica.

Aceşti agitatori exclud astfel pe capii bisericei unite dar şi pe capii bisericei catolice. Ei uită că în Camera magnaţilor din Ungaria mitropoliţii şi episcopii români şi cei ortodoxi ca şi cei uniţi erau chemaţi alături de episcopii catolic.."

Aceşti agitatori vor nu numai să ne înstrăineze populaţia transilvăneană dar să ne şi facă de râsul lumei.

In altă parte a manifestului ei spun că Statul român nu trebue să recunoască bisericei romano-catolice dreptul de ierarhie asupra bisericei unite.

Agitatorii uită că actul unirei tocmai aceasta a făcut, a pus pe uniţi sub Papa dela Roma.

In fapt agitatorii cer ca Statul nostru să violonteze conştiinţa românilor uniţi şi să-i rupă dela religia lor."

Aceasta este părerea „Patriei" în chestiunea Concordatului văzută prin prisma ziarului bănceI Marmarosch-Blank. „Patria" s'ar fi putut adresa în aceaş chestiune tovarăşului său de luptă „Neamul Românesc" cellalt organ al federaţiei, care reproducând o conferinţă a d-lui G. Scraba asupra Concordatului, scrie:

„In resumat, în urma cercetărilor din punct de vedere istoric, politic şi dogmatic, afirmă că orice tentativă de încheiere a unui condordat trebueşte, pe motivele arătate, să fie respinse de noi cu indignare, încercarea fiind lipsită de orice drept şi orice raţiune, şi fiind înainte de toate de un mare pericol naţional: o cursă ce ni se întinde.

Aşa scrie „Neamul Românesc". Acum din două una: ori „Patria" nu citeşte ziarul d-lui N. Iorga, ori federaţia are două politice, una pentru Ardeal şi alta pentru vechiul Regat.

Grea dilemă!

Dincercul electoral Diciosânmartin

Mâine este alegerea de deputat şi tot nu a sosit de la Cluj permisiunea ca partidul liberal să-şi ţină întrunirile politice, de şi cererea s'a trimes încă de la 20 Ianuar.

Pe când agenţii electorali averescani cutreeră satele cu automobilele statului, iar partidul naţional ardelean a pus la dispoziţiea candidatului său nu numai opt deputaţi, dar şi două automobile pentru propagandă, *candidatul partidului liberal, Dr. E. Folea*, e silit să lupte singur, lipsit, de toate mijloacele de propagandă de care dispun adversarii.

Timpul foarte restrâns pentru propagandă, apoi ingerinţele electorale ale guvernului, împedică manifestarea liberă a poporului, totuşi în comunele unde se duce *Dr. E. Folea, fostul subprefect al judeţului timp de doi ani, şi cunoscut ca om de muncă şi cinste*, este îmbrăţişat cu toată dragostea. Ţărănimea este sătulă atât de domnia naţionaliştilor ardeleni, cât şi a partidului averescan, pentru că s'a convins că la conducerea statului trebuesc oameni cu pricepere. In *comuna Suplac*, candidatul guvernamental Dr. Prie, şi cu senatorul Tudoran s'au convins „de visu" de simpatiile ce le au averescanii. Partidul naţional ardelean, sprijinându se pe câţiva preoţi şi învăţători, caută să-şi refacă popularitatea, propovăduind lupta între fraţi.

Abuzurile actualului Prefect Dr. M. Căluţia au desgustat populaţia şi au scăzut prestigiul autorităţii. Se vorbeşte în tot judeţul de intervenţia personală a Prefectului în majorarea preţului făinei, în contra deciziunei Comisiei de Aprovizionare, cu toate că *făina a fost adusă prin contrabandă.*

Prefectul judeţului, dr. M. Căluţiu, a luat cele mai ştrăşnice măsuri de intimidare, interzice întrunirile politice, a suprimat convorbile telefonice particulare, a dat ordin servitorilor prefecturei să rupă manifestele opoziţiei şi a închis şi singura tipografie românească.

Şi, totuşi, reuşita candidatului guvernamental este problematică.

Corespondent.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

INFORMAȚII

Suntem în posesiunea unor importante documente cari ne lămuresc asupra amenințătoarei opere de subminare și agitație care reunește sforțările anumitor organizații maghiare desigur sub inspirațiile venite dela Budapesta.

Vom publica în numărul de mâine amănuntele pe care le-am putut culege în această direcțiune.

Cititorii noștri vor putea înțelege că strigătul nostru de alarmă e deplin justificat atunci când nouii supuși ai statului român au cuvântul de ordine că „lipirea Transilvaniei la România e o prada balcanică tranzitorie", *când pun la cale „scuturarea jugului impus", „atâtarea la revoltă a muncitorimei române", „revolta soldaților români contra ofițerilor lor", „ascunderea de arme", „sprijinirea mișcării republicane în România", etc.*

*

Comisia generală a sindicatelor socialiste din Ardeal și Banat într'o ședință a ei, a respins cu majoritate zdrobitoare de voturi (15 contra 2) aderarea la internaționala III și au hotărât să meargă pe celea social-democrației reformiste. In vederea acestui fapt a delegat pe d-l dr. Valer Roman s'o reprezinte la congresul social-democrat.

*

In baza ordinului minist. de interne inspectoratul general al sănătații și ocrotirilor sociale No. 1329—921, sunt invitați pe ziua de 2 Februarie a. m. toți medicii dentiștii pe cum și dentotehniciani, cari practică pe cont propriu dentistica în Cluj, să se prezinte în oficiul sanitar superior cu toate actele doveditoare, cari trebue înaintate la București.

*

Rugăm serviciul sanitar al orașului să ia dispoziții pentru curățenia orașului Cluj de oarece nici primăria care se spune ca nu are fonduri și nici poliția ce ar putea face mai mult, nu se mai ingrijesc de salubritatea orășenească.

*

Atragem atenția d-lui Secretar general al internelor că consiliul orasenesc din Zalău își redactează hotărârile tot în limba maghiară și îl rugăm să ia cuvenitele măsuri contra celor ce nu vor să respecteze limba de stat.

*

Zilele acestea inspectoratul comerțului va face o razie a magazinelor pentru a constata dacă prețurile socotite după facturi corespund cu cele afișate în vitrine.

*

Aflăm că încă nu s'au luat măsuri hotărâtoare ca de la 1 Februarie pe piața Clujului să se vândă numai pâine de făină integrală cu prețul de 3 lei după cum anunțaseră unele ziare locale.

Convenționea dintre stat și Banca Națională, relativ la plata cotei de 40 la sută a fost semnată, iar plata va începe la 10 Februarie.

*

„Agrarul" publică un articol prin care arată că d-l N. Titulescu ministru de finanțe intenționează să aducă un proect de lege, privitor la monopolizarea cerealelor.

Prin acest proect d-l Titulescu speră să refacă valuta și să oprească exportul de lei.

E probabil că monopolul va fi acordat câtorva specialiști sub controlul statului.

*

La inspectoratul de comerț din Cluj se întocmesc tablourile pe județe ale firmelor inscrise cari au fost autorizate de tribunalele județelor respective.

*

Mai multe autorități ne roagă să atragem atenția celor interesați că orice petiție ce se înaintează autorităților trebue să fie timbrată legal. In caz contrar ele nu vor fi rezolvite și nici nu se vor păstra la dosare.

*

Doamnele și domnișoarele cari au binevoit a primi liste de subscripție pentru Catedrala Română din Cluj și liste de membrii ai Societății Ortodoxe, sunt rugați a înapoia acele liste cu orice sumă s'a strâns, chiar și goale, dacă nu s'au strâns nimic — la casieria societății, strada Tunarilor (Zápolya) No. 3, cazarma Regimentului 32 Obuziere, la d-l Colonel Vladescu. In orice zi de la ora 10—12 a. m.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Cafeneaua *Europa* este cea mai mare și cea mai frumoasă cafenea din Cluj.

Renovată din nou este prevăzută cu toate sălile pentru petreceri intime și familiare. In fiecare Duminecă și sărbători după masă concerte simfonice. Seara concertează orchestra lui Musta Feri și Müller Poldi.

Mâncări reci și calde. Prețuri moderate. Vinuri indigene. Serviciu prompt. Rog a ne vizita.
(10) Carol Kassai proprietar.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (30

„Crucea Roșie" din localitate aranjează la *12 Febr.*, în salele de jos la Newyork un Bal costumat-mascat la care toată elita și-a dat întâlnire, pregătindu-se febril cu cele mai originale travesti-uri, — deși masca și costumul nu sunt obligatoare. Lumea poate alege după plac toalete în care dorește să se prezinte. Surprize nostime, muzică militară, spiritul măștilor distinse, asigură cel mai desăvârșit succes acestui elegant Bal.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Kornies No. 2. (28

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi : spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

In ziua da Bobotează s'a pierdut în biserica gr.-cat din loc, un „Index" (caet de cursuri) cu numele Mărcuțiu. Cine la găsit este rugat să'l predee Decanului facultății de Litere la Universitate. 2—3

*

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. Biró.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

*

Pentru a se putea complecta mutațiile în controalele corpului ofițerii de rezervă notați mai jos vor comunica regimentului în Piatra N. adresele exacte în cel mult cinci zile de la data încunoștințării :

Căpitanii : Marinescu D., Eraclide L. Ștefan, Dumitrescu L.

Locotinenții : Dumitrescu Ioan, Filipide Ștefan, Stegaru Vasile, Fărcășanu D., Sarafof D., Melinte Const., Popescu G. Ioan, Filioreanu Andreiu, Drăgănescu Ioan, Brătincu I. N., Budisteanu N., Bogdan Grigore, Frangopel Cristu, Paulu Psnaite, Drăgus Petru.

Sublocotinenții : Popovici B., Hutanu Vasile, Paloghian Ioan, Eșanu Gh., Sasanova Victor, Iosub Nicolai, Stamate Mihai, Postencă Gheorghe, Sevescu Ioan, Rovari Const., Anmiler Corneliu, Georgiu Petru, Florea I. C., Iftediu Mihai, Stan Vasile, Simionescu B., Gibescu I., Amanici D., Zavleschi Al., Prodan Gh., Stefanescu N., Iancovici Isac.

Com. Reg. Răsb. 15. Col.(ss) *Fotul*
Șef bir. mob. :Maior (ss) *Anastasiu*

Scrisori din Caransebeș

— Un parastas. — Rachiul și criminalitatea. —

In ziua de sft. Ion s'a celebrat la biserica din cimitir parastas pentru odihna sufletului harnicului muncitor, care a fost directorul teologiei de aici dr. Iosif Olariu și a cărui pierdere se resimte și se va resimți încă foarte lungă vreme. Om cu cunoștințe superioare, care înțelegea să-și facă datoria fără să aștepte nici laude nici recunoștință, a dat neamului generații după generații de preoți, cari au învățat dela el nu numai cuvântul adevărului, ci au cunoscut în el bărbatul datoriei, care nu cunoaște târguială cu conștiința sa. Nici gerul, nici sloata, nici plăcerile efemere n'au putut să-l împiedice dela împlinirea datoriei sale, între cari considera ca cea dintâiu cercetarea bisericii.

Vorba sa era prețuită, căci vorbia puțin, însă cea ce spunea cădea greu în cumpănă.

*

„Temnițele gem de mulțimea criminalilor" auzeam spunând cu durere pe un om de inimă, care este în situația să cunoască întreagă realitatea dureroasă. „Nici într'un an nu s'au săvârșit atâtea crime ca în cursul anului trecut" spunea iarăș un judecător. Această coincidență în contra țări, mai are nevole de o întregire: nici când satele nu au consumat rachiul în măsura atât de mare ca în cursul anului trecut. „Nu numai oamenii" zicea un cunoscut, care trăește la sat „că și animalele se îmbată". Toate măsurile luate de organele competente s'au dovedit neîndestulătoare față de proporțiile mari, ce le lea consumarea rachiului. Adevărat că nu sunt nici oameni destui ca să poată exercita un control mai serios, și barem acești puțini ar fi toți la înălțimea chemării! Dar când cetești că societăți „anonime" între ai căror membri figurează și persoane oficiale dobândesc dreptul de a înființa noi fabrici de spirt, — ca-și când n'ar fi destule! — te întrebi cu groază unde vom ajunge în acest chip? Nu mai vorbesc de ravagiile, ce le face alcoolismul în organismele crude, căci și copii beau și se îmbată, și mature, nici de sărăcia și pierderea uriașă de energii, ci de bolile și crimele, cari se înmulțesc în legătură cu alcoolismul. Ajungem azi-mâne să nu mai avem în multe sate nici un singur om neatis de boalele venerice. In loc să aplicăm singura măsură radicală care se impune între împrejurările de față: închiderea tuturor birturilor, confiscarea tuturor căldărilor de fiert rachiu și sistarea momentană a fabricilor de spirt — ori barem reducerea cu 50—70% a posibilităților de a găsi alcool, la noi se înființează fabrici noui.

Cor.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale, Cluj

No. 1403/14—1920.

Concurs

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale din Cluj, publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi de medici :

1. Un post de medic curant pentru circumscripție în orașul Cluj. Incadrat în clasa III gradația 3 cu un salariu anual de 5400 Lei și ajutor de scumpete de 3250 Lei.

Cererile vor fi scrise în limba română și cu mână proprie.

Cererile împreună cu actele ce adeveresc pregătirile necesare se vor înainta în decurs de 14 zile dela apariținea acestui concurs Medicului Șef al Casei.

Concurenții vor trebui să dovedească cetățenia română, cunoașterea limbei române și să corespundă în totul condițiunilor impuse funcționarilor publici prin Arf. 110 din legea XIX : 1907.

Casa Cerc. pentru Asigurările Sociale
Cluj

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Viorelia"* Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Coty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezența.

Cu deosebită stimă
VIOREL FODOR
Droguist.

Dela „Cultura poporului"

Ședătoarea de eri dela „Redută" s'a remarcat p în interesanta conferință a d-lui Prof. universitar I. Lupaș care a vorbit despre *„Inceputurile poporului român"*. Emoția și încordarea cu care muncitorii ascultau pe d-l Prof. I. Lupaș au fost cele mai bune dovezi că muncitorii erau înșelați de foștii asupritorii maghiari în privința istoriei neamului lor și că cele spuse de conferențiar erau lucruri cu totul noui pentru ei.

Terminându-și conferința d-l Prof. Lupaș a fost călduros aplaudat. După conferință urmează obișnuitul program artistic care se începe cu un număr de canto admirabil executat de d-șoara Mimi Nestorescu dela „Opera Națională". Domnia Sa a executat cu claritate în voce două doine românești și o frumoasă romanță italiană.

Urmează d-l Savu artist dela teatru național care declamă un noștim monolog și „Rugămintea din urmă" de Gh. Coșbuc. In Rugămintea din urmă, d-l Savu a redat suficient de bine tragicul eroic din cunoscuta poezie a regretatului nostru Coșbuc.

Cu această declamație se sfârșește programul artistic, după care urmează un interesant film de cinematograf.

E de remarcat faptul că la aceste ședători artistico-culturale care au luat nu neașteptat avânt sunt aduși în fiecare Duminecă și câte o companie de soldați.

Incheiem, afirmând fără să exagerăm cătușl de puțin că ședătorile dela „Redută" sunt o bună școală pentru educarea culturală, națională și artistică a poporului și ar fi de dorit ca în toate orașele din țară să se organizeze asemenea ședători.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situaţia internaţională

Primul ministru polonez în expunerea programatică a guvernului făcută în faţa Dietei a declarat că guvernul va continua realizarea reformelor larg democratice înfăptuite până acum cu concursul partidelor de ordine. D-l Wittos anunţă că pe lângă revizuirea Constituţiei şi a votărei legilor fundamentale agrară şi electorală, guvernul va elabora o serie de proecte de legi pentru consolidarea economică a Poloniei.

Afară de aceasta, primul ministru a anunţat necesitatea strângerii relaţiunilor dintre Polonia şi ţările vecine precum şi luarea de măsuri drastice pentru ridicarea valutei prin reducerea cheltuelilor bugetare, mărirea impozitelor şi regularizarea serviciilor administrative. Conferinţa dela Paris şi-a întrerupt şedinţele, urmându-se convorbiri particulare între şefii delegaţiunilor pentru a ajunge la stabilirea unui punct de vedere comun.

Lipsa delegaţiei române de la conferinţă e cu atât mai regretabilă cu cât aceasta va stabili cifra definitivă a despăgubirilor pe care va trebui să le plătească Germania şi cu cât conferinţa hotărâse pentru România numai 1% din aceste despăgubiri.

Chestiunea orientală aşa de complicată va fi discutată în conferinţa de la Londra la care a fost invitată şi Turcia. De sigur, francezi vor cere revizuirea tratatului din Sévres pe care o vor combate englezii şi italienii. In adevăr, după cum era de prevăzut, Anglia a recunoscut pe regele Constantin, trimiţând un ambasador pentru a relua relaţiile diplomatice cu Grecia şi Italia s'a arătat de la început binevoitoare. Incă odată Franţa din cauza intransingenţii ei prin nimic justificată a rămas izolată şi în chestiunea grecească. Rămâne de văzut dacă la conferinţa de la Londra diplomaţii acesteia vor realiza un compromis cu cei englezi şi italieni.

Ştiri de peste hotare

Rezultatul desarmării în Germania 932 tunuri 2¼ milioane arme.

„Berliner Ztg" publică după comunicatul comisarului pentru desarmări totalul armelor prezintate, cumpărate, confiscate şi anunţate până la 10 Ianuarie curent.

932 tunuri, 18.067 Mitraliere, 16.067 Mitraliere, 1680 Mitraliere mici, 2.201.584 arme şi cabine, 78.325 revolvere, 85.616 granate de mână, 3553 piese de tun 245.357 piese de Mitraliere, 312.905 piese de arme, 46.241.890 cartuşe pentru arme de mână. Dintre armele anunţate la organizatii au fost predate deja 215 559. Perchiziţii s'au făcut până la data de mai sus în 1086 oraşe şi comune. Predarea armelor dela organizaţii şi perchiziţiile continuă.

Un nou tip de submarine

„Lugoscher Zeitung" află din Berlina !

In Germania s'a inventat un nou tip de submarin, care pe viitor va provoca o revoluţie generală în conducerea războaielor maritime,

Jugoslavia suprimă şcolile particulare

Ministerul Instrucţiunii publice din Jugoslavia a dat o ordonanţă, prin care se suprimă şcolile particulare în acele locuri unde sunt şcoli de stat.

Polonii concentrează trupe la graniţele din spre Germania

„Oberschlesische, Zeitung" anunţă din Breslau că s'a avizat în toate judeţele din spre graniţă concentrarea mai multor trupe polone. La Mislovec şi Sasnovice au sosit noaptea trecută mai multe regimente de infanterie polonă. Populaţia grăniceră în urma acestor ştiri este adânc neliniştită. Şi spre graniţa Prusiei de est se concentrează trupe. La sud de Iohannesburg sunt concenrtrate cel puţin două Divizii.

Costul ocupaţiunei din teritoriile Renane

Agenţia Wolff anunţă, că costul ocupaţiunei din teritoriile Renane dela armistiţiu să împărţesc după cum urmează: americanii 263.474.170 datori, englezii 51 milioane 900.890 lire sterline, francezii 2.002.998.060 franci, italienii 15.207.717 lire, belgienii 314.940.698 franci belgieni. — Afară de aceasta, furnizările în natură în valoare de mai multe milioane mărci. Din sumele de mai sus a plătit Germania până acum: Americei 608 milioane mărci, angliei 266 milioane mărci, Franţei 1.427.841.000 mărci, Belgiei 49.185.000 mărci.

Agenţia adaugă, că este deplorabil, că America nu ia parte la consfătuirile din Bruxella când se desbat cheltuelile ocupaţiei deoarece cheltuelile francezilor sunt fantastice faţă de cele americane. După socoteala persoanelor oficiale americane însă şi noulle cheltueli ale Americanilor se va urca la 80.000 dolari pe zi sau 6 milioane Mărci.

Desmînţirea ştirei că Anglia nu participă la creditul Austriac

Ziarul „Neue Freie Presse" este imputernicit de către delegaţia engleză în Comisiunea pentru Reparaţiuni de a publica telegrama lui Sir William Goades:

„Ştirea sosită din Londra la Viena, că Guvernul englez nu este dispus să participe la împrumutul Austriei este un neadevăr.

„Chestiunea împrumutului se discută acum între guvernul francez şi englez şi se va prezenta Luni conferinţei pentru a se desbate în principiu".

Ziarul mai adaugă la aceasta, că Sir Goade se află acum la Paris ca delegat al Angliei.

Reluarea navigaţiunei între Hamburg şi New-York

Zilele acestea va pleca din Hamburg spre New-York primul vapor de pasageri, care va circula regulat între Germania şi Amerika.

Programul Italiei pentru conferinţa de pace

Ziarului „Vossische Zeitung" i-se anunţă din Roma: Giolitti va sosi zilele acestea la Roma, pentru a lua parte la consiliul de Miniştrii care în primul rând se va ocupa cu ţinuta Italiei la conferinţa interaliată din Paris. In trăsuri guverale este cunoscută încă de acum această ţinută şi mica schimbare nu este de aşteptat.

In ce priveşte chestiunea dezarmării Italia este de părerea, să se ia în considerare starea de fapt din Bavaria şi Prusia de Est, ca o executare prea strictă a tratatului să nu-i îngreuneze Germaniei susţinerea ordinei, sau frica de bolşevism să nu deprimeze populaţia şi să fie reclădirea economică periclitată prin aceasta, care fapt nici antantei nu-i convine.

In ce priveşte reparaţiunile părerea este, că nu este bine de-a atârna de-asupra Germaniei sabia lui Damocles prin o sumă necunoscută ce are a plăti ca despăgubire, din contră, este interes comum să se fixeze cât de curând o sumă, deoarece şi germania a plătit mai bucuros ştiind cu ce este datoare.

In chestiunea Turciei Italia va cere revizuirea tratatului din Sèvres.

O lămurire

Primim:

Domnule Director.

In numărul trecut al „Infrăţirei" s'a strecurat afirmaţiunea greşită, că aşi face parte din Consiliul se administraţie a societăţii „Hârtia".

Binevoiţi a rectifica, cele publicate în legătură cu persoana mea. — Nu am luat parte la constituirea şi afacerile acestei societăţi. — Am fost ales în Consiliu fără a fi present, iar ajungând la Bucureşti, mi-am dat imediat, demisia, după ce am convenit, cu domnii Gabor şi dr. Manea şi am aflat despre afacerea cu Viena.

Primiţi, d-le director, etc.

Cluj, în 29 Ian. 1921.

Dr. Liviu T. Ghilezan
deputat în cameră.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universităţii:

Luni, Marţi, „JACCUSE". Partea II. Drama a lui Abel Gance. Film Pathé.

Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă: „JACCUSE" III. Partea ultim.

Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentaţii pentru copii" (Maciste athlet).

Duminecă de la ora 3, d. m. „Vampirul cel verde". Dramă detectivă.

Cinema Urania:

Luni, Marţi, *Colombo*. Dramă sentimentală cu Erna Morena

Miercuri: „Zeiţa Soartei", cu Suzanne Grandeie.

Joi, Vineri, Sâmbătă: „Vampirul cel verde". Film poliţist.

Duminecă: *Maciste athlet.*

Cinema Apollo:

Luni, Marţi, Miercuri: „Expresul în Flăcări".

Joi, „Colombo". Film E. Morena.

Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Sânge din circ." Atracţia.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

Ziarul „Indreptarea", oficiosul guvernului, arată că „Agenţia Română" dela Paris este întreprinderea unori gazetari români străinşi legaţi de speculatorii valutei româneşti. Ei răspândesc zvonuri tendenţioase privitoare la situaţia internă. Această agenţie nu trebue confundată cu Agenţia Română a Ministerului de Externe.

*

Societatea cierului „Ajutorul" a lansat un apel pentru o mare întrunire a preoţilor cari să protesteze contra Concordatului.

D-l Maican a fost pus în libertate, Camera de punere sub acuzare găsind prevenţia inutilă.

Un ciclon teribil a bântuit în judeţul Dorohoi şi în oraş. Numeroase case s'au prăbuşit. Stâlpii telegrafici au fost rupţi. Pagubele sunt foarte mari.

*

Mâini criminale au dat foc podului dela Băceşti în lungime de 26 metri. Circulaţia către Roman este întreruptă.

*

Au început în Ilfov alegerile. Intrunirile electorale continuă. Se observă numeroase neregulă în distribuirea cărţilor de alegători.

*

Ministerul Justiţiei a dispus ca în fiecare judeţ să aibă loc conferinţe între consilierii agricoli şi judecători, cari vor presida comisiile islazurilor.

Există secretariatul de industria şi Comerţ?

— O punere a punct —

Ziarul „Voinţa" publică într'un articol că la Cluj nu ar mai exista secretariatul de industrie şi comerţ şi că comercianţii nu ar mai şti acum unde să se adreseze în chestiunile cari îi privesc.

Pentru lămurirea acestei chestiuni, ne-am adresat autorităţii în cauza, care ne-a comunicat următoarele:

„Cele relatate de ziarul „Voinţa" despre neexistenţa secretariatului de industrie şi comerţ nu sunt exacte. Secretariatul de industrie şi comerţ a fost înfiinţat printr'un decret-lege şi prin urmare tot prin decret-lege urmează să fie desfiinţat. In timpul din urmă însă secretariatul s'a organizat pe baze mai practice şi şi-a împărţit atribuţiunile. Astfel s'a format inspectoratul general pentru promovarea şi încurajarea industriei a cărui conducere o are d-l Blankenberg. S'au format 3 inspectorate generale de comerţ şi anume unul cu sediu în Cluj sub conducerea d-lui A. Mazuchi, altul la Sibiu sub conducerea d-lui V. Comşa şi un altul la Timişoara sub conducerea d-lui V. Popoviçi. Aceste inspectorate au datoria de-a organiza comerţul în judeţele cărora le aparţin şi deasi a rezolva chestiunile ce li se prezintă.

Rămâne deci lămurit că nu trebue să se confunde inspectoratele comerciale menţionate mai sus, cu inspectoratul general al industriei, deşi la Cluj ambele îşi au biurourile în aceeaş clădire, în fostul local al Direcţiunei Centrale C. F. R. de pe strada Regele Ferdinand.

FRAŢII BLOCH BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186 VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ŞI ARGINTĂRII BISERICEŞTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ŞI PREŢURI. □□□

ASIGURAŢIVĂ cu talpă de:

La calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 şi 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piaţa Unirii No. 13. în curte.
69

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Tuică de Văleni — Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve, Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodegă şi eperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploeşti. — Tuică de Văleni

Intreprinderea technică „Electrica"
□ Timişoara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. □ □ Revânzătorilor Rabat. □
Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalaţiuni electrice, ţevi Bergmann, cilare, lămpi, maşini pentru fiert, fiere de călcat şi toate acestea se află în cantitate foarte mare.

Descoperirea unei organizaţii a armatei roşii în Germania

Din Berlin i-se telegrafiază ziarului „N. Fr. Presse“ următoarele.

In baza resultatelor date de percheziţiile din Essen, Düsseldorf, Uberfeld şi Lünen şi a interogatoriilor celor deţinuţi se constată, că în Berlin există o conducere militară a armatei roşii, care a fost organizată de partidul comunist german şi care are mai multe organizaţii la fel şi în alte ţinuturi. Una dintre aceste organizaţii se găseşte în Essen.

Subordonate acesteia sunt conducerile judeţene din Essen, Prinscheid, Bielefeld şi Kasel, acestora le sunt subordonate organizaţiile pe plăşi, cari toate au Statele lor Majore. Caracterul organizaţici este absolut militar. Armata roşie este organizată de partidul comunist. Partidul comunist se consideră ca un stat mic cu diferite resorturi, ca finanţe, muncitoresc, militar, organizaţia civilă etc. Resortul militar este împărţit în secţia propogandei militare şi în secţia militară.

La secţia militară s'au găsit mai multe acte, care se referă la organizaţia militară. Afară de aceeasta s'au găsit mai multe planuri de mobilizare, sigile ale formaţiunilor roşii, note stenografice ale şedinţelor militare, ştiri asupra mărimei duşmanului intern, care este considerat ca inamic. Se dovedeşte că dispun de mari cantităţi de arme grele şi uşoare şi material de răsboi considerabil. Dintr'o adresă resse, că o acţiune armată a fost plănuită în legătură cu greva dela fabrica de fer din Hamborn, care trebuia să se transforme în grevă generală. La ordinul Organizaţiei centrale din Berlin planul a fost amânat cu 14 zile, deoarece timpul nu corespunde însă unei acţiuni, care să se extindă asupra întregei ţări.

Consfătuirile asociaţiunei italiene pentru liga naţiunilor

Ziarului „N. Fr. Presse“ i-se anunţă din Milano:

La conferinţa convocată de asociaţiunea italiană pentru liga naţiunilor delegaţii diferitelor tări au expus motivele cari împiedică consolidarea în Europa.

Delegatul maghiar a propus trimiterea unei comisiuni în Ungaria, care ar trebui să cerceteze situaţia creată de unele puncte ale tratatului de pace 30 la sută din naţiunea maghiară sunt supuşi statelor străine, deci Ungaria are interese covârşitoare în ce priveşte protecţia minorităţilor.

Delegatul italian a atins chestiunea restaurărei Habsburgilor, care mai ales în Ungaria îşi are aderenţi. Maghiarii trebue să ştie, în interesul păcii Europene, ce greutăţi ar aduce cu sine aceasta restaurare a dinastiei Habsburgilor.

Delegatul austriac, d-l Dumba, cere revizuirea clauzelor economice şi financiare ale tratatului din Saint-Germain, cari fac imposibilă reclădirea Austriei. In urma ruperei legăturilor economice cu teritoriile desfăcute sunt numai 2 căi deschise pentru salvare: ori consolidarea internă, ori alipirea la Germania.

Delegatul german Dern urg spune, că alipirea Austriei la Germania este o chestiune cerută de simţăminte, însă ea se va putea executa numai cu învoirea contractanţilor. Apoi delegatul german expune situaţia financiară, alimentară şi higienică deplorabilă a Germaniei, aducând documente oficiale pentru dovedire.

CIRCULARĂ.

Asociaţia gen. a Medicilor din România, roagă cu cea mai mare stăruinţă Comitetele filialelor din vechiul Regat şi din provinciile unite să se grăbească a trimite Comitetului central (Bucureşti, str. Isvor No. 14) rezultatul discuţiunilor filialelor asupra propunerilor tipărite ce au primit, pentru reorganizarea Asociaţiei ca instituţie oficială şi cu obligaţiune pentru toţi medicii de a fi membrii. Comitetul central reaminteşte că la discuţie trebue să fie chemaţi toţi medicii, chiar, dacă nu sunt membri ai Asociaţiei.

După data de 31 Ianuarie a c. lăcerea filialelor se va lua drept confirmare în totul a propunerilor făcute de Comitetul central.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

Cetiţi „Infrăţirea“

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Marţi: *O noapte furtunoasă* şi *Doctoria soacrelor.*
Miercuri: *Luceafărul.* (Premieră.) Versuri de Eminescu, muzica de N. Bretan. — *Cavaleria rusticană.* (Priemeră.) De Pietro Mascagni.
Joi: *Sapho.*
Vineri: *Luceafărul* şi *Cavaleria rusticană.*
Sâmbătă: *Nepoftitul.* (Premieră.) De Tristan Bernard.
Duminecă matineu: *Festival.*
„ seara: *O noapte furtunoasă* şi *Doctoria soacrelor.*

Cetiţi “Infrăţirea“

Med. Dr. Lăzărescu
medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Cetiţi „Infrăţirea“

Administraţia ziarului „Infrăţirea“ caută două
DOMNIŞOARE
cari să cunoască pe lângă limba română maghiară şi eventual şi germană. Oferim câştig lunar 3000 lei şi chiar mai mult după aptitudine.

A se adresa la administraţia Ziarului. □

Căutăm depozitari
de ziare în întregul Ardeal, Banat şi Bucovina Condiţiuni avantagioase □ □ Administraţia.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

IN ORADEA-MARE
ziarul nostru se vinde la următori depositari:
Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moşoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colţ cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piaţa Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

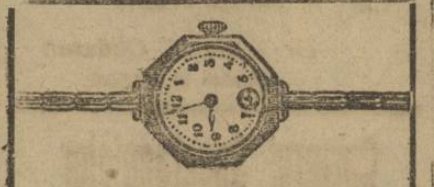

Ceasornicele de mare precizîune
„Longines“
în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii No. 9
20 Telefon No. 350

Haine veritabile NEUMANN şi paltoane de larnă pentru bărbaţi, băieţi şi fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ
65

O carte folositoare şi frumoasă

Istoria literaturii româneşti ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau şi comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante şi de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului şi erau cărţile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărţi a fost în parte părăsit şi înlocuit cu volume de poveşti fantastice sau de aventuri, cari atâţă curiozitatea, dar denaturează şi îmbolnăvesc simţurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, aşa de cuminte şi de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrăţirea“*.

El e în curs de tipărire şi se poate anunţa de pe acum că va eşi cu totul din cadrul publicaţiilor obişnuite.

Pe lângă peste o sută de clişee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina şi de scriitorii curenţi cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Şerban Başcovici ...

Variind partea literară, vor fi o mulţime de articole semnate de Sextil Puşcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaş, I. G. Duca, Alex Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon ...,

Toate faptele anului, ce se închee, vor fi trecute în revista şi comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viaţa Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material şi în bune condiţii de tipar *Calendarul-Almanach „Infrăţirea“* va fi cea mai frumoasă şi utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

Vând spirt rafinat
Engros şi endetail. Preţuri de concurenţă.
A se adresa la ziar sub A.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Uzinele de Fer şi Domeniile din „Reşiţa“
Societate Anonimă

Posesorii chitanţelor provizorii emise cu ocazia subscripţiunei a 100.000 acţiuni noi ale **Uzinelor de Fer şi Domeniilor din Reşiţa**, în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugaţi a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea şi ultimul de lei 500 de fiecare acţiune, prezentând chitanţele provizorii la Banca unde au efectuat subscripţiunea şi vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispoziţiunile legii.

325 **Consiliul de Administraţie.**

Maşine de Scris
Marca „Oliver“.
Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER“

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la **CZINK** 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 ch lograme.

30 vagoane cement (dela Szászváros).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 832 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE eftin. O moșie de 3 jug. cad aproape de centru lângă șosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc și 2 jug. grădină cu flori și pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuință domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un seslon, un covor, o față de masă nou damast cu 12 șervete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un inductor nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar superioar. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani doresță căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

---

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
89
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Intreprindere de transport
„VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17.
144 □□

Radio 262
Törs și Ormai
Birou technic pentru încălzire centrală și apaducte
216
Str. N. Iorga No. 12

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□
Prețuri moderate.

TECHNICA LABORA
BIROU TECHNIC ȘI AGENTURĂ
Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant Piața Stefan-cel-Mare No. 18
320
Au sosit cantități mari de:
Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman. Bușoane 6—35 Amp. Doze de ramificație. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă și impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Sonerii și Șnur, elemente uscate și Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de lipit cu benzina Surupeinițe filiere de ghewin „Walworth" și „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestrai. Dălți p. nituri. *Closete de Faianță, Lavoare, Reservoare, Băi complecte. Struguri și mașini de găurit „Krause".*

LA „MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de ștofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

La distanță de 14 km. de Tg-Mureș este ieftin de vândut **50 de jugăre de loc** și anume: 4 jugăre de vie bine avanjată, o gradină cu pomi constătătoară din mai multe jugăre, 23 de jugăre de pădure, un castel cu etaj și alte edificii.
332
Informațiuni la **Dr. Révész Odön** advocat **Tg.-Mureș.** □

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrinez și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

„Banca Românească"
Societate Anonimă Română
Capital: Lei 160.000.000
Rezerve: Lei 75.000.000
Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:
Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Brașov a început operațiunile în luna Ianuarie 1921.

Pentru aprovizionarea lucrătorilor de mine, păduri, ferestrea și alte intreprinderi **Brânză de oi** **foarte bună, cu preț eftin VINDE**
VLAD SI COMP. CLUJ, Mihai Viteazul No. 40.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 **CUPOANE DIN ZIAR.** Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 4
PENTRU
MICA PUBLICITATE

CIORAPI!

Până la 1 Februarie 1921 se vând la

MAGAZINELE DICK

Ciorapi bărbătești flor cu Lei 8 perechea
și ciorapi de dame flor cu Lei 8 perechea

155

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

CEAIUL și CACAO
HORNIMAN
apreciat in toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali
OTTO & ALFRED HERZOG
299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

Aprinzători de țigări
electrice pr. cadouri
Aparate de cinema mari și mici,
ARMATURI impermeabile.
BATERII ELECTRICE toate luminile.
COMPTOARE toate voltagiile.
Dynamuri și Electromotoare
Fiare de călcat electrice.
Grupuri comptecte electrogene
Lămpi și Polizandre electrice.
Lămpi de carbid.
Materiale electrice.
Recheauri. — Sârmă, litză cabluri. — Tuburi Bergman.
Telefoane și Sonerii.
Ventilatoare
livrează promt din depozit
333 - Biroul Technic
Al. Conescu
BUCUREȘTI,
Str. Regala No. 11 bis și Str. Matei Millo 4.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Mațari
Stomace (mure)
uscate de viței cumpără în orice cantitate fabrica de Cheag
„Victoria"
D. Blau & Co.
290 GALAȚI.

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, clopote.
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□
210

Varieteul „Biasini"
Revistă de actualitate în 3 acte
„SERVUS CLUJ"
77
Program complect nou. Program complect nou.
Noi atracțiuni! ● ● Noi atracțiuni!
După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Dacă doriți să petreceți bine serile
Vizitați bodega și magazinul de coloniale
J. Munteanu
272 **Str. Mănăstur No. 7.**
◆
Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.
Un litru de vin vechi 10 Lei.

CLOPOTE
Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la
Dimitrie D. Popescu
Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropoliți, Episcopi și biserici din România-mare.
BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.
160

„BLATT"
Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 13.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.
151

Filiala Luca P. Niculescu
la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".
Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:
Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmaia, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope. ● ● ● ●
14
Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 140 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 4 Februarie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

„Prin noi înși-ne"

— Politica încrederei în viitorul nostru —

Nu s'a scris încă, până acum, un studiu asupra psihologiei de după războiu. Ar fi o carte interesantă de analiză sufletească a societății contemporane. O legiune întreagă de prejudecăți, de sentimente și de concepții s'a înmormântat în uriașa înlănțuire ucigătoare a națiunilor. Câte lucruri noui și frumoase nu erau așteptate să răsară din această sângeroasă prefacere? Câte iluzii nu erau legate de rezultatele *morale* ale războiului? In clipa când popoarele se năpusteau unele asupra altora, în sclipirea tăioasă a baionetelor lucea o rază de credință într'o lume mai bună și într'o purificare a patimilor de odinioară.

Lumea aceasta „nouă", o avem astăzi înaintea ochilor. Patimele vechi isbucnesc din nou în multe părți cu o furie cel puțin egală cu aceea a altor vremuri. In vălmășagul aspru al vieței, cetățeanul de după războiu, cântărește cu amărăciune greutatea desamăgirilor, — și se crede nedreptățit de soarta care i-a fixat scurta sa existență în rândurile generației prezente.

In dorința după un trai mai bun, — acea nevroză *post bellum* de care se vorbea odată în legătură cu poșta de câștig ușor și nepermis, — s'a strecurat și un greu val de pesimism. Aproape nimeni nu vede lumea în trandafiriu. Pretutindeni plângeri neîntrerupte, nevoi săcâitoare, griji pentru ziua de mâine.

Greutățile materiale prin care trece fiecare dintre noi se răsfrâng în chip fatal asupra Statului însuși. Și atunci, iată pesimismul individual prefăcându-se într'o neîncredere în forțele unei națiuni întregi!

Numai astfel se explică, pentruce se aud, la toate colțurile de stradă, și mai ales la acelea ale meselor de cafenea, lamentații și profeții funeste, cari iau înfățișarea lugubră a unui cântec de cucuvea. Pentru curajul cobitorii aceștia de profesie, suntem așezați pe pragul falimentului. Triumful dreptății în viața națiunilor, — care a însemnat pentru țara noastră realizarea unui vis milenar, — e socotit ca punctul de plecare al unei serii de nenorociri, cari merg crescând. Pretutindeni, același refren:

—„Nu mai merge, domnulle Trenurile circulă din ce în ce mai rău, valuta scade, recolta viitoare e compromisă, fabricele se închid, bolșevicii au să ne atace la Nistru, bonurile de coroane nu se plătesc..." Și vestitorul de dezastre viitoare îți dă să alegi: „Mizeria, sau revoluția?"

—„Nici una, nici alta", ar trebui să spună oricine dintre aceia cari privesc lucrurile cu nervii mai puțin surescitați. Nu mai departe decât zilele trecute, un călător străin, sociologul maghiar Oskar Jászi, publicând câteva reflexii asupra situației conaționalilor săi în România găseau cuvinte liniștitoare pentru Statul nostru național, cărula fără îndoială, un bărbat politic din Budapesta, oricât de nou ar fi spiritul pe care l'ar reprezenta, nu-i poate dori mai multă vitalitate decât are. Oskar Jászi socotea de pildă, numai faptul că România e cea dintâi țară din Europa centrală care-și rezolvă radical prin împroprietărire reforma agrară, e o garanție de prosperitatea și trăinicia alcătuirei sale prezente. Să fim noi singuri mai puțin încrezători în viitorul nostru decât sunt vecinii noștri?

Rezultatele penibile ale unei asemeni stări de spirit, care a pătruns din nefericire și întrunele pături conducătoare, se poate vedea înaintea ochilor. Cum s'ar putea explica altfel, această îndoială în puterile proprii ale României de astăzi, care ne împinge spre abandonarea refacerei noastre în mâinile străinilor și spre nefericita politică de concesiuni inaugurată de actualul guvern?

Alta trebue să fie, fără îndoială, starea sufletească în care urmează să privim orizontul limpede al viitorului. Nimic nu lipsește acestui pământ binecuvântat de Dumnezeu și energiilor pe cari le poate hrăni, pentru ca dificultățile și piedicele de astăzi să fie înlăturate. Prosperitatea e la doi pași mai departe. O sforțare hotărâtă, o încordare a puterilor proprii, vor arunca în lumea amintirei, amărăciunile mărunte ale frământărilor actuale. Această sforțare hotărâtă, această încordare a puterilor, nu poate lipsi însă. Pesimismul și neîncrederea duce spre robia economică și politică. Conștiința despre ceeace *suntem în stare* să realizăm singuri, poartă în sine germenul unei vieți de Stat îmbelșugate și independente.

E înțelesul adânc al fericitei formule politice, rezumată în acest mândru și promițător: „prin noi înși-ne". *A.*

Austria văzută de un American

„Neues Wiener Jorunal" publică părerile unui American despre Austria. Acest America de origină Irlandez, e d-l Mac Clure, redactorul revistei „Max Clure Magazine". D l Max Clure compară Austria cu Irlanda. Austria poate aproviziona numai jumătate din populațiunea sa și este azi în situația Belgiei după invaziunea germană. Industria Austriei e bine desvoltată îndeosebi a fierului, însă fabricele nu funcționează în lipsă de cărbuni. Producțiunea cărbunilor de o calitate foarte slabă e redusă la a cincia parte. Austria are ateliere foarte mari de reparațiuni și ar putea ajuta foarte mult statelor de succesiune în regularea căilor ferate. Descrie în fine starea generală din Europa și o declară egală cu cea de după războiul de 30 de ani. Constată „balcanizarea" (?) Austro-Ungariei, existența unor probleme nouă, lipsa generală de cărbuni, lipsa de comunicație dintre țările Europei și necesitatea unui comerț liber

Un delict

Din când în când, la intervale de mai mulți ani, câte un duel mai răsunător ca altele, vine să ocupe, timp de o săptămână, presa, marele public, specialiștii, și, prin repercusiune, pe legislatori.

Dramatica întâlnire din București, în care tânărul Zamfireseu și-a găsit moartea, nu putea să nu sufere soarta aceast. Căci duelul e un delict de un gen deosebit: nu e pasibil de tribunale decât când e la mijloc moarte de om, și în cazul acesta e considerat ca o crimă. In caz de simplă rănire, și cu atât mai mult atunci când nu are nici o urmare. el e considerat ca licit. Nimeni nu e împiedecat să iasă pe teren; ceea ce nu e îngăduit e să rezulte grea vătămare pentru combatanți. Situație desigur paradoxală; dar un paradox mai mult sau mai puțin nu înseamnă nimic astăzi.

De altfel, somnolența aceasta a codului în materie de duel are și efecte fericite. E ca un fel de sabie a lui Damocles. Ideea, deși depărtată, a Justiției represive, a împiedecat adeseori condițiuni prea feroce sau preliminări prea expeditive.

Sunt astfel, ugele legi cari trebuesc lăsate în Coduri chiar dacă nu ar fi aplicate; visul ar fi tocmai să nu se facă decât legi cart n'ar fi nevoie să se aplice. Ele îngăduе, — ca în cazul decare ne ocupăm, — să se organizeze urmăriri, arestări, să se deschidă instrucțiuni care să pună lucrurile la punct. Judecătorul ajunge să știe că delictul a fost făptuit în mod normal. Care ar mai putea fi în plus efectul unei legislații speciale? Sunt cazuri în cari legile nu pot face nimic contra moravurilor. Adeseori, oameni căpătuși de cele mai bune intenții, au luptat împotriva duelului, fără să se gândească că el a fost menținut chiar în vremea când dueliștii prinși asupra faptului erau puși în furci.

A modifica jurisprudența duelului ar fi o aventură originală. Căci nu putem uita că în celelalte țări, în Franța mai ales, printr'un fel de distractivă coincidență, mai toate tentativele făcute în această direcție au avut ca epilog câte un duel. Discuțiile parlamentare asupra duelului au fost totdeauna agitate; propunerile de instituire a unor pedepse draconice au dat prilejuri de întreruperi provocatoare. Schimburi de martori și ieșiri pe teren au urmat în mod firesc. Și astfel, presa a avut pretextul de a se distra pe seama unor dueluri născute din discuția legii contra duelului.

Dacă declarația D-lui general Avercscu va avea în parlamentul nostru ca urmare o discuție asupra unei noui legi a duelului, tot ce dorim e ca să se închidă ochii la pilda parlamentului francez; altfel vom avea întâlniri afară din incintă și ...o lege moartă.

Dr,

In chestia constituirii Ligei maghiare

Sforțările șoviniștilor maghiari din Cluj de a organiza, în vederea unei politici unitare, întreaga populație maghiară din Ardeal, la care ar voi să înhame și ovreimea dela noi, — se pare că întâmpină pedeci, cari nu vor fi ușor de învins. Era de prevăzut că Maghiarii cu scaun la judecată nu se vor preta să intre într'o organizație, care fără să fie justificată prin nici un act nepriețenesc din partea noastră, ar fi provocat numai organizarea societății românești într'o mare ligă de apărare, care în tot cazul ar fi cu mult mai puțin primcioasă Maghiarilor, decum e dispoziția de azi a Romînilor de a-le menaja durerea și suceptibilitatea dintr'o generoasă impulsiune de noblețe. Situația de azi a maghiarimii — except nd neajunsurile cari sunt comune pentru toți și cari sunt inerente naturii lucrurilor și timpurilor extraordinare, prin cari trecem — se poate numi *privilegiată*; nu știm însă cum s'ar schimba lucrurile, când, răspunzând provocării, ne-am vedea siliți să facem un bilanț real al stării de drept și de fapt și am încerca să reparăm toate nedreptățile trecutului, cari încă în mare parte se mențin.

Iată, cum se tânguește „Ellenzék" în fața apatiei publicului maghiar față cu organizația proectată: — „Dar așa se vede, că și acum — ca întotdeauna și pretutindeni — se găsesc oameni, de altfel de cea mai bună credință, cari nu pot să dovedească nici în chestiile mari destulă răbdare și persistență. Acești domni, cari totdeauna văd lumea prin ochelarii negrii și pretutindeni, unde nu li-se pare ceva destul de clar, presupun numai decât piedeci de nelnvins.

Acesteia e a-se atribui faptul, că unii și-au și pierdut credința . . . Si au pierdut încrederea în succesul acțiunii, fără de care însă, lucruri mari nu se pot duce la îndeplinire".

Ziarul „Ellenzék" ține să lămurească situația și să'și încurajeze cetitorii, arătând că întârzierea activității organului central al Ligii, e a-se pune în greutățile speciale în legătură cu stările din Cluj, precum și în faptul că evreimea încă tot nu și-a trimis delegații pentru comitetul central Termină apoi astfel": — „Prin urmare sunt lipsite de bază știrile tendențioase, după cari, întreagă acțiunea de organizare ar fi neserioasă și ar avea și de altfel, puține șanse de reușită".

Noi credem — fără a-le tulbura mângâierea confraților dela „Ellenzék" — că totuș, maghiarimea și chiar evreimea în majoritatea sa, înțelege că o organizație ca aceia proectată la Cluj, nu numai că e inutilă, dar ea ar provoca o astfel de desfășurare de patimi, care nu ar fi într'u nimic folositoare tocmai scopului ce'și-au propus.

A. C.

Sașii și reforma agrară

In vechea stăpânire maghiară, Sașii din Ardeal s'au bucurat de anumite privelegii cari i-au pus în măsură de a și creia o situațiune mai bună sub toate raporturile decât Românii. Mai mult chiar, datorită calităților rassei lor ei au isbutit să-și facă o situațiune economică mai bun cât Ungurii.

Având în bună parte comerțul, și industria în mână la orașe, cu frumoase gospodări la sate, Sașii reprezintă cea mai mare forță economică din Ardeal.

Exproprierea, în care ei văd o primejdie pentru situațiunea privilegiată pe care au dobândit-o, nimicind proprietatea mare împarte pământul proprietății mici, adică dându-l celor cari îl lucrează.

Sașii cari au proprietăți între 200 și 1000 jughere sunt supuși, ca toți proprietarii din țara românească, exproprierei. Negreșit că lucrul nu le convine și de aceia o parte din presa sasă din Ardeal duce o destul de violentă campanie împotriva exproprierei.

Iată, de pildă, ce scrie ziarul S D. Tageblatt ca încheiere la un articol intitulat „Justitia regnorum fundamentum":

„După informațiuni sigure, Lenin, Trotzki și tovarășii lor au jucat de bucurie, când au văzut pe ce pământ bun a căzut sămânța din Rusia. Ei vor să aleagă pe autorii proectului de reformă agrară ca membrii de onoare ai Republicei Sovietice pentrucă proectul prevede toate instinctele masselor năzuind să nimicanscă cu totul pe proprietarii mijlocii cari vor fi siliți să intre în lagărul socialist sau comunist".

Intr'o chestiune de dreptate socială, ziarul citat, vede începutul unei anarchii bolșevice. Proectul reformei agrare pe care toți l'am vrea cât mai drept și cât mai larg poate fi criticat pentru unele greșeli care sar lega tocmai de măsuri nu îndeajuns de democratice, dar în nici un caz el nu poate fi atacat pentru principii de democrație care-i stă la bază. Toți cei cari se ridică împotriva spiritului democratic al exproprierei fac o operă de reacționarism.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Reviste școlare

Fiecare vârstă își are necesitățile ei sufletești, și ciudat, suntem mai exigenți, atunci când avem drepturi mai puține.

Elevul de liceu își are și el pretențiile și ambițiile lui; în special, primele începuturi de lectură literară îl sporesc efervescența tinerească de simțăminte și-i aprind imaginația, aducând în sufletu-i avânțat noi dorințe, în a căror realizare își pune cele mai mari nădejdi.

Plusul acesta de energie, care se revarsă peste programul de clasă, cu învățatul și cu temele obligatorii, scoate la iveală tocmai ce e mai bun și mai caracteristic din mintea și inima unui școlar, dată fiind libertatea, lipsa de impunere și deci plăcerea, cari constituesc mediul cel mai prielnic al înfloririi talentelor reale.

Așa fiind, e o însemnată datorie pedagogică urmărirea de către profesor a acestor porniri tinerești, firești și spornice, canalizându-le în organizarea societăților, a excursiilor și a revistelor școlare.

Încercări de reviste s'au făcut în multe locuri. Mai reușite au fost la Ploești, Focșani, Craiova iar acum societatea „Tinerimea română", cunoscută mai mult prin inițiativa de a ține la București un concurs general, anual, cu premii pentru școlarii din toată țara, editează și ca o revistă pentru școlari.

E o mare deosebire însă între cele dintâi și cea din urmă: pe când primele aproape exclusiv erau scrise de elevi, ultima e redactată de profesori, rămânând ca, mai târziu, să se publice și cele mai reușite răspunsuri ale școlarilor la chestiuni puse de redacție, ca următoarele.

„Din ce cauze a putut creștinismul birui păgânismul? „sau" Carasterica Domnilor Fanarioți".

Era îndreptățită această deosebire. Revistele diferitelor licee trebuesc să fie debușeul producțiunilor mai reușite ale elevilor, creind astfel printre ei o emulație rodnică, cu condiția însă ca profesorii să se intereseze mai de aproape, îndrumând, lăsând să se publice numai ce e peste nivelul clasii și scriind și ei din când în când, pentru a incadra și'a da o unitate revistei. Până acum, prea s'a lăsat totul pe seama elevilor.

Revista societății „Tinerimea artistică", având ca substrat redacțional întreaga țară, poate să cuprindă îndrumări generale și rezumative, scrise de profesori competenți, pentru toată mișcarea de publicistică școlară dela noi, iar partea lăsată elevilor să facă loc numai scânteierilor de adevărat talent și care să intereseze pe oricine.

Revistele școlare, așa de folositoare tineretului, ar fi bine să se pue în legătură și să se sprijine între ele, înainte de a le veni, din afară, ajutoare, cari totdeauna întârzie, iar de multe ori mai mult păgubesc decât folosesc.

N. G-T.

Dela Germanii din România-mare

Un program cultural comun

Asupra acestei chestiuni revista „*Ostland*" în al doilea al său număr din Ianuarie publică un articol din care reproducem ideia conducătoare:

„Strângerea legăturilor politice între toți Germanii din România Mare se poate realiza numai pe baza unei Organizațiuni culturale poporale, care să cuprindă toate ramurile vieții sufletești superioare." Ca mijloc pentru acest scop se recomandă organizarea unei instituțiuni culturale centrale, care ar avea menirea să centralizeze sistematic toate încercările culturale.

Programul acestei instituțiuni ar fi:

Colaborarea tuturor instituțiunilor culturale; convocarea unei consfătuiri anuale pentru discutarea chestiunilor culturale germane din România Mare; redactarea unui organ periodic cultural; Editarea unui anuar care să cuprindă toate manifestațiunile literare și a unui manual cu toate datele statistice; organizarea unui birou de informațiuni asupra modului de viață a Germanilor din România Mare precum și a unei biblioteci, care să conțină tot materialul literar; organizarea unui birou de informațiuni și propagandă și a unui serviciu al presei (serviciul informațiunilor ar servi ziarele cu știri asupra mișcărilor poporal-culturale); organizarea unei serate poporale împreunate cu cinematograf; ajutarea organizațiilor culturale mai sărace prin editarea de calendare cu necesitățile locale ale acestora, biblioteci ambulante, expoziții ambulante etc; legătura cu locuitorii sporadici germani întărirea simțămintelor naționale. Contactul cu șvabii și sașii din țările străine. Centrul și locul de trecere pentru cultura din Germania.

Al doilea curs universitar german în Sibiu.

Citim în „Deutsche Tagespost":

Frumosul rezultat al primului curs de vacanță și cererile din toate părțile țării îndeamnă pe conducătorii acestor cursuri să organizeze și pentru anul acesta un al doilea curs începând cu luna August.

Profesori universitari și învățați de primul rang vor ține cursuri unui public ales. Pentru anul viitor sunt prevăzuți docenți în următoarele materii: Pedagogia (mai ales în ce privește instrucțiunea poporală) istoria artei, economia poporală, literatura și limba germană, istoria naturală, știința tehnică (mașini agricola, aeronautica) și alte studii cari vor fi desemnate de acum.

Afară de aceasta se vor mai ține cursuri asupra vieței culturale a Germanilor din România Mare, deci se va servi cu orientări și asupra șvabilor, bucovinienilor și basarabenilor.

Curcurile vor fi întregite ca și în anul trecut cu producțiuni de gimnastică.

Cetiți „Infrățirea"

Lipsurile Universităților

— Declarațiile D-lui Wegulescu —

Într'una din ultimele ședințe ale Senatului, d-l P. P. Negulescu, ministrul Instrucțiunei Publice, a răspuns la interpelările făcute, înaintea vacanții, de către reprentanții în Senat ai celor patru universități române.

D-l Negulescu a afirmat că starea universităților lasă mult de dorit și că plângerile reprezentanților universităților sunt întemeiate.

D-sa a adăogat însă că această stare de lucruri se datorează trecutului și în special lipsei de solicitudine și prevedere a miniștrilor dinaintea războiului.

Oratorul a arătat apoi cu câtă lipsă de prevedere a fost construită universitatea din Iași ale cărei săli de studiu și laboratorii sunt cu totul lipsite de spațiu.

Soluțiunea acestei chestiuni poate fi obținută numai prin construirea unui nou local.

Oratorul a dat apoi unele relațiuni asupra clădirilor facultății de medicină din Iași în curs de construcție.

Vorbind despre localul universității din București, ministrul a arătat că el era insuficient încă de mult când această universitate nu avea nici jumătate din cei 10.000 de studenți pe cari îi numără azi clădirile proectate și începute încă de mult în jurul localului universității, dintr'o neglijență culpabilă au fost lăsate neterminate și stau să se nărue. Cu multă greutate vor putea fi terminate acum când greutățile de construcție sunt așa de mari.

D-l Negulescu a arătat că pentru înlăturarea marilor neajunsuri ale facultăților din București d-sa a dat sume importante pentru unele clinici și laboratorii, sume cari au întrecut cu mult ceea ce se dădea înainte.

Trecând la Universitatea din Cluj, d-l Negulescu găsește nejustificate unele din aprecierile făcute d-l Bogdan Duică și arată că pentru această universitate, care de altfel era deja cea mai bine construită și înzestrată, s'au dat sume mult mai mari decât pentru celelalte universități de și ea nu este frecventată decât de 2000 studenți. Oratorul dă apoi unele relațiuni în privința institutului Pasteur din Cluj și arată că bugetul acestui institut fusese prezentat prea încărcat (peste 5 milioane) dar că apoi fiind redus la 1.200.000 lei a fost aprobat.

Trecând la universitatea din Cernăuți d-l Negulescu spune că va aduce în curând câteva legi școlare cari privesc Bucovina. Arată greutatea de a înființa acum o facultate de medicină la Cernăuți.

Este evident că nu avem destule fonduri pentru a face față la toate nevoile. Toți sporesc cheltuelile dar nimeni nu sporește resursele.

Ecouri

O moschee la Paris.

Parlamentul votând un prim credit de 500.000 pia știrii pentru clădirea unei moschee la Paris, numeroase personalități musulmane din Africa de Nord, au deschis o subscripție și au adunat sume considerabile.

Ben-Shabit președintele societății a declarat lui „Le Journal" că toți musulmanii sunt adânc recunoscători pentru această inițiativă franceză.

Dela Academia Română.

In anul 1920 s'au consultat la Academia Română de 6694 cititori 21192 volume și broșuri tipărite: de 189 cititori 775 manuscripte, 3409 documente, 252 cărți vechi românești (1508-1830)

Colecțiunile bibliotecei Academiei Române au sporit în acest an cu 5113 volume și broșuri, 2554 numere de reviste române, 1835 reviste străine, 185 atlase și hărți, 25 stampe și portrete, 58 volume manuscripte, 561 documente. 270 fotografii, 3 albumuri, 28 foi volante, 73 note muzicale 71 obiecte de muzeu, și 312 monete.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

„Vreau Ardealul, fără ardeleni"

de **T. V. Păcățian.**

Intr'un număr mai recent al „Infrățirei" ați pus întrebarea, dacă cu adevărat a rostit vrednicul regretatul Ion Bratianu, marele bărbat de stat, cuvintele; „Vreau Ardealul, fără ardeleni" și a'ți somat pe colegii dela „Patria", să arate precis, când și sub ce împrejurare a fost rostită această „dușmănoasă formulă?".

I'mi iau voe să dau eu, un modest, dar vechiu manuator al condeiului, răspunsul la întrebarea pusă, în credința, că voiu lămuri pe deplin lucrurile și voiu da opiniunei noastre publice orientarea cuvenită.

Notez din capul locului, că calificativul de „dușmănoasă", dat din partea D-voastre formulei din discuție e exagerat, e prea aspru și nemeritat. Ion Brătianu n'a fost omul, care să se poarte cu dușmănie, ură, sau antipatie față de ardeleni, pentru cari a avut totdeauna sentimente de cea mai caldă și curată dragoste. Dovadă ne este o altă formulă, rămasă tot dela el, la care însă, lucru ciudat, nu se face astăzi nici o provocare formula, în care se cuprinde întreaga sa iubire față de Ardeal și pe care o dau în următoarele cuvinte, firește, după memorie (care cred că mă slujește încă bine), căci, aici, unde mă aflu de present, îmi lipsesc isvoarele de control.

— „Când sora mea măritată mi se va plânge, — cam așa spunea odată Ion Bratianu, că bărbatul ei o tiranizează, o ceartă, o maltratează, am să o compătimesc, și să o mângâi cum pot, dar în certele lor familiare nu mă voiu amesteca. Când voiu vedea însă, că bărbatul rabiat al surorii mele sare cu cuțitul asupra ei, *nu voiu mai rămânea nepăsător, ci voiu sări și eu, ca să o scap dela moarte, pentrucă e sora mea, e sânge din sângele meu.*"

Cuvintele acestea, sau cam aceste cuvinte, le-a rostit Ion Brătianu în parlamentul român și ele alcătueau pe atunci, nu o formulă, ci un *program*, programul politic al guvernului și partidului presidat de Ion Brătianu în chestia Ardealului. Pentrucă la Ardeal s'a gândit Brătianu, când le-a rostit.

E adevărat, că acelaș om de stat, acelaș Ion Brătianu, a rostit, tot în parlamentul român, nu, mi mai aduc însă bine aminte, dacă cu aceeași ocasiune, sau altădată, și formula: „*Vreau Ardealul fără ardeleni*," însă cuvintele acestea *n-au avut atunci înțelesul care li-se atribue astăzi*, ci cu totul altul. Ion Brătianu a voit atunci să spună, că vrea și el Ardealul, ca și alții, ca ceilalți toți, dar nu ardeleni au să'și bage mânile în foc pentru cucerirea Ardealului, fiindcă ei din o astfel de intreprindere nu să pot alege decât cu mânile arse, cu piepturile ciuruite, cu capetele tăiate și cu gâturile puse în streang. Pe calea aceasta, cu o astfel de jertfă, Brătianu nu vrea Ardealul. I'l vrea însă atunci, când va veni timpul și vor permite împrejurările ca să fie luat. Deci, nu când cer ardelenii, nu pe urma acțiunilor înscenate de ei, nu la inițiative luate din partea lor!

Ca să vedeți că acesta și nu altul a fost înțelesul cuvintelor lui Ion Brătianu, rostite cu adevărat în parlament, voiu înșira pe scurt lucrurile așa cum s'au întâmplat și voiu arăta, care a fost motivul îndemnător pentru Ion Brătianu, să spună cuvintele pe cari le-a spus.

Era la anul 1884 Noi, ardelenii, ne aflam sub domnia celui mai păcătos guvern, presidat de Coloman Tisza, faimosul zdrobitor de naționalități, care se pusese cu toată energia să ne nimicească orice mișcare națională: politică, culturală, economică și socială, și mai ales să nimicească cărturărimea română, dela care, — zicea el, — vin toate relele, pentrucă ea seamănă neghina în holdele patriei, ea sădește în inimele celor dela sate ura și dușmănia față de patria maghiară și poporul maghiar. Situația noastră, a inteligenței române din Ardeal și Banat, era deci din cele mai dureroase și ajutor nu putea să ne vină din nici o parte, pentrucă guvernul maghiar era tare și mare, Viena se temea de el, îi împlinea toate dorințele și îi aproba toate măsurile draconice luate în contra noastră.

Câțiva Români înflăcărați din București, — ardeleni trecuți mai înainte în regat, — cunoscându-ne bine situația, au crezut, că după ce la noi fierbe și clocotește, ajunsă fiind nemulțumirea la culme, nu se așteaptă decât momentul potrivit pentru a pune fiecare din noi mâna pe aceea ce are: pușcă, coasă, săcure, ciomag, spre a face ce a făcut Horia, o revoluție ucigătoare de Unguri și la urmă unirea Ardealului cu România. Au căutat deci să urzească ei și să ne creieze acest moment potrivit, cu o oră mai curând, astfel, că noi n'aveam decât să ne folosim de prilejul dat, spre a scăpa pentru totdeauna de sub domnia ungurească.

Cum în Februarie 1885 se împlinea centenarul dela frângerea în roată a lui Horia și Cloșca în piața mare din Alba-Iulia, acești câțiva Români mai înflăcărați din București, ardeleni de ai noștri, au compus în toamna anului 1884 o proclamație agitatorică, revoluționară, în care ne îndemnau să prăznuim pretutindenea cu sfințenie și cu alaiu mare centenarul dela uciderea barbară a martirilor cauzei naționale Horia și Cloșca și *să răsbunăm*, făcând aceea ce ei au făcut: *revoluție!*

Proclamația aceasta a fost tipărită în multe mii de exemplare, cu tricolor național pe margini, și trimisă prin poștă

Cronica politică

Desbaterile consiliului general al partidului socialist, cari au început la Bucureşti, n'au adus încă o limpezire în orientarea mişcărei muncitoreşti. D-nii G. Cristescu şi D. Popovici, întorşi de curând dela Moscova au ţinut să facă un „expozeu" asupra celor văzute în Rusia sovietică, şi nu s'au putut opri astfel de a da încă odată prilejul unei discuţiuni în jurul tacticei revoluţionare a organizaţiei socialiste dela noi. Comuniştii noştri cu tot entusiasmul pe care l'au arătat când au plecat să viziteze pe „tovarăşul" Lenin nu pot ascunde mizeria profundă şi anarhia desăvârşită ce domneşte în Rusia, după patru ani de crudă experienţă bolşevică. Iată pentruce, nefiind tocmai momentul prielnic pentru a se lua o hotărîre chestiunea afilierei la Internaţionala a treia, d-nii Cristescu şi Popovici s'au mărginit a expune politica externă a guvernului sovietelor, dând asigurări „sincere" din partea d-lui Trotzki că armatele roşii nu vor ataca niciodată România.

Congresul general al partidului socialist a fost însă fixat pentru sfârşitul lunei acestei, şi situaţia actuală va sfârşi prin a se lămuri definitiv. Muncitorimea română va avea de ales între independenţa organizaţiilor de luptă profesională şi dictatura unui partid politic revoluţionar. Sindicatele franceze, se ştie, n'au stat mult pe gânduri, şi au refuzat să fuzioneze cu gruparea extremistă.

Sciziunea partidului socialist din România e tot atât de inevitabilă. Apropiatul congres va despărţi limpede cele două tabere: aceea a socialdemocraţiei d-lor Grigorovici, Gheller, Jumanca, Flueraş, şi ceilalţi „moderaţi", de aceea a d-lor Cristescu, Popovici, Moscovici, şi restul „extremiştilor". Organizaţiile profesionale muncitoreşti vor avea astfel prilejul de a se emancipa de tutela politică a partidului socialist, şi dacă vor înţelege, că numai prin menţinerea intactă unităţei lor de acţiune vor putea câştiga îmbunătăţirea soartei lor, vor părăsi pentru totdeauna drumul primejdios al aventurilor revoluţionare, rămânând pe terenul mai sigur al revendicărilor economice.

Revista pressei maghiare

Maghiarii cer alt spirit de guvernământ

Ziarul *„Ellenzék"*, ocupându-se într'un primarticol de redeschiderea parlamentului, scrie în concluzie următoarele: — „Maghiarimea din Ardeal a început să se organizeze abia acum pentru a-şi asigura în noua situaţie condiţiile de viaţă şi de liberă desvoltare şi pentru a-şi apăra drepturile naţionale indiscutabile precum şi interesele culturale şi economice. Nu a păşit încă pe terenul activităţii politice. Dar pentru aceea nu-i este indiferent ce se petrece în parlamentul din Bucureşti, şi mai puţin încă în ce fel se vor pune în practică hotărârile, ce se vor aduce.

„Ceea-ce trebue neapărat pretins, este schimbarea radicală a întregului spirit de guvernământ. In locul unei politici antisociale şi antinaţionalistă ascunsă sub losinci democratice trebuie să pretindem cu cea mai mare hotărâre atât în legislaţiune cât şi în administraţie o democraţie adevărată; în locul ahtierii după putere-alcătuiri cari să denote un progres; în locul intenţiilor duşmănoase ce se ascund sub asigurările binevoitoare — respectarea drepturilor naţionale şi a nu fi trataţi ca străini. Altfel consolidarea ce se pomeneşte atât de des, poate fi aşteptată până la ziua de apoi".

Lipsa mijloacelor de comunicaţie

Ziarul *„Ujkelet"* reproduce un articol din „Vossische Zeitung" despre situaţia economică a României, în care se arată că România pentru viaţa economică europeană în urma războiului a devenit „terra incognita". După-ce arată bogăţiile ţării şi cauzele cari împedică o desvoltare economică mai vie, scrie următoarele: „De oarece în România e o neasămuită lipsă de mijloace de comunicaţie şi de maşini, produsele sale agricole în primul rând trebue să servească numai şi numai pentru câştigarea de locomotive şi de mijloace de comunicaţie necesare...

Chestiunea, că întrucât poate fi luată România în combinaţie de către străinătate, atârnă în primul rând dela îmbunătăţirea mijloacelor sale de transport. In prezent o legătură comercială sistematică este imposibilă. Din exportul de petrol al României, care a fost de 1 milion tone, partea cea mai mare, 914 mii de tone s'a transportat pe apă pe la Constanţa.

Cu toată sforţările sale guvernul n'a izbutit până acum să aducă chestia comunicaţiei într'o stare cât de cât acceptabilă. Causa în mare parte este, că relaţia dintre guvern şi personalul trenurilor încă nu e aranjată. Acesta e punctul, pe care se reazimă în mod hotărâtor chestia economică a României".

In chestia Concordatului

— O punere la punct —

„Societatea Studenţilor în teologie" publică în ziarele din Bucureşti următorul comunicat:

La insinuările făcute în „Adevărul" din 29 Ianuarie, în articolul „O agitaţie nenorocită", răspundem următoarele:

Ceeace am făcut şi vom face împotriva concordatului, desmintim categoric că s'ar face sub influenţa vreunui partid politic, deci nici a partidului liberal. Intreaga presă românească ea: „Dacia", Universul", „Neamul Românesc" etc. care a susţinut campania împotriva acestui concordat, nu poate fi bănuită că a apărat o cauză a partidului liberal.

Tot ceeace au făcut cei cari luptă împotriva acestui concordat, au făcut şi vor face numai din dragostea pentru biserica care a păs rat fiinţ neamului nostru, iar noi neam spus părerile ca mai competenţi decât d-l reporter al ziarului „Adevărul".

Nu facem agitaţie, ci numai aducem la cunoştinţa oamenilor cu răspundere şi marelui public, pericolul ce-l prezintă concordatul.

La toate celelalte insinuări şi acuzaţii nu răspundem pentru-că sunt făcute cu rea credinţă şi fără competenţă.

Ştiri şi fapte politice

„Patria" nu şi-a potolit încă nevoia de a mai da din când în când câte un supliment de justificare formulelor separatiste ale partidului naţional. In acest scop, pune la contribuţie însăş colecţia ziarului nostru pentru a arăta că şi noi am scris cândva, — astă-vară, — împotriva unor dispoziţiuni luate de guvernul actual în privinţa unificărei, atât de displăcută „Patriei".

Să ne înţelegem. Una este critica *felului* în care se realizează unificarea României întregite şi alta este duşmănia împotriva *ideei* însăş de a se desăvârşi cât mai grabnic această operă atât de preţioasă consolidărei noastre naţionale. Totdeuna ne-am rostit pentru închegarea unui plan bine chibzuit după care să se înfăptuiască unificarea şi niciodată n'am aprobat măsurile luate, în privinţa aceasta, după capriciul întâmplărei. Ceeace nu înseamnează însă, că greşelele cari se fac justifică formule nenorocite ca aceea a d-lui Vaida care cere izgonirea din Ardeal a tot ceeace displace partidului naţional, singurul în drept de a da permis de liberă trecere în Ardeal.

Şi acum încă un cuvânt. „Patria" profită de prilejul acesta pentru a-şi arăta încă odată preocupările regionale, subliniind faptul că articolul la care face aluzie e scris de d-l. A. Ciato, *singurul* ardelean din redacţia „Infrăţirei". In primul rând, d-l. Ciato nu e singurul ardelean din redacţia „Infrăţirei". Dar ar putea să creadă cineva că, în schimb, redacţia „Patriei" geme de ardeleni. Noi nu ştim decât *unul singur*: pe d-l. I. Agârbiceanu.

Am somat de trei ori pe confraţii noştri dela „Patria" să răspundă când, unde, şi cu ce înţeles a fost rostită fraza „Ardealul fără Ardeleni", din care organul partidului naţional a făcut o platformă nouă pentru campania sa împotriva vechiului Regat. Somaţia a rămas fără răspuns dovedindu-se astfel încă odată de câtă corectitudine dispune „Patria" care agită şi înveninează spiritele, cu formule culese din vălmăşagul de vorbe uşoare al cafenelelor.

Pentru a arăta „Patriei" adevărul asupra unui lucru pe care îl cunoaşte atât de puţin, publicăm astăzi un articol al valorosului şi vechiului publicist ardelean d-l T. Păcăţianu, care va lămuri şi pe confraţii dela „Patria" şi pe cititorii acesteia de câtă seriozitate sunt în stare unele ziare româneşti!

Pentru cei cari vor să emigreze în America

- Ce spune un emigrat sas -

„Siebenbürgische D. Tageblatt" publică o scrisoare a unui emigrat în America, din care redăm azi părţile mai interesante:

„Dacă locuitorii altor continente aud cum trăim noi aici şi fac o comparaţie între viaţa lor şi a noastră rămân surprinşi. Şi aceasta pentru valoarea actuală a dolarului. Insă timpurile bune s'au dus şi de aici; cel puţin un an va trece până când viaţa va redeveni normală. Fabrici şi întreprinderi mari cu capital dela 10 până 100 milioane îşi închid porţile lăsând muncitorii fără câştig.

In Cleveland sunt peste 100,000 muncitori fără lucru şi majoritatea acestora sunt emigraţi, căci războiul a avut ca urmare ura Americanilor faţă de străini. Cel care îşi va vinde casa şi pământul pentru a pleca în America va plânge după ea, căci drumul până acolo este prea costisitor azi şi dacă sosind acolo va rămâne fără lucru va blestema ceasul când a hotărât să-şi părăsească ţara.

„Nu uitaţi, că nici în America nu este aur tot ce luceşte. Foarte multe existenţe sunt sigure numai la vedere."

„Situaţia saşilor în România nu este aşa rea pe cum o vedeţi voi. In comparaţie cu alte state voi trăiţi foarte bine. Noi Saşii din America suntem de acord cu ţinta voastră politică; dacă însă Saşii vor părăsi patria nu-şi vor ajunge scopul."

„Cu timpul vor vedea şi politicanii nu români că saşii sunt un popor care trebue onorat, căci statul care nu dă cetăţenilor săi dreptate nu poate exista mult. Deci resistaţi şi nu deperaţi, că şi în Ardeal va apare soarele şi zorile acestea vor împrăştia nori negrii."

Scrisoarea este iscălită de d-l Martin Lutsch. Cleveland, o. America de Nord.

---

aproape tuturor cărturarilor români din Ardeal şi Banat. Cei mai mulţi au nimicit-o imediat după primire, iar unii, mai slabi de înger, temându-se de urmări, au predat-o autorităţilor publice, şi pe calea aceasta a ajuns ea, şi în mânile guvernului maghiar din Budapesta, care a ordonat numai decât percheziţii domiciliare pe la toţi cărturarii români, cu lungi interogatorii şi cu cercetări minuţioase şi vexatoare. Nu s'a putut constata însă nici o complicitate a vreunui Român dela noi în această acţiune, condamnată de altcum cu toată energia de întreaga presă română din Ardeal şi Banat, ca cu totul neoportună.

Guvernul maghiar din Budapesta a trimis însă şi la Viena o jalbă lungă şi probabil exagerată, cerând satisfacţie deplină, pe cale diplomatică, dela guvernul din Bucureşti. Ministrul de externe austro-ungar dela Viena, nu a întârziat a trimite notă diplomatică la Bucureşti, cerând dela guvernul lui Ion Brătianu explicări, reparaţie, măsuri energice şi grabnice în contra celor vinovaţi, cari în Bucureşti se afla, pentrucă proclamaţia incendiară acolo a fost tipărită.

Guvernul lui Ion Brătianu, stabilind bine cine a compus, tipărit şi împărţit proclamaţia' anume: Ciurcu, tatăl şi fiul, Ocăşianu, Secăşianu şi încă câţiva, de numele cărora nu-mi mai aduc amiute, a aflat de bine să rezolve chestia delicată în felul următor: după-ce toţi autorii proclamaţiei nu sunt cetăţeni ai României, ci cetăţeni străini, *au să fie expulsaţi din ţară*, dar nu prin Ungaria, ca să nu ajungă cumva în mânile călăilor lor de acasă, ci prin Bulgaria, cu al cărei guvern Ion Brătianu se înţelesese, să-i primească bine şi să le înlesnească călătoria mai departe.

Şi expulsaţi au fost toţi, dându-li-se însă din partea guvernului mijloacele necesare pentru a putea trăi o vreme oarecare fără griji în ţări străine. Aşa ştim, că din Bulgaria aproape toţi au luat drumul spre Paris, de unde apoi rând pe rând s'au reîntors mai târziu iarăşi în ţară.

Ministrul de externe dela Viena şi guvernul maghiar din Budapesta au fost mulţumiţi cu satisfacţia primită dela guvernul român şi cu măsurile luate în contra periculoşilor agitatori. Noi, Românii din Ardeal şi Banat, încă am fost mulţumiţi cu atitudinea guvernului din Bucureşti în această acţiune răsleaţă a unor compatrioţi, nu a fost însă mulţumită opoziţia din parlamentul român, care n'a scăpat prilejul de a folosi o bună armă de luptă în contra guvernului, şi astfel chestia a avut continuare în parlament, unde guvernul a fost interpelat şi tras la răspundere, că de ce a expulsat şi a dat peste graniţe pe bunii Români ardeleni cu proclamaţia, doară nu au făcut nimica rău din punct de vedere românesc?

Nu-mi mai aduc aminte, cine a făcut interpelarea: Mihail Cogălniceanu, sau altul. Ştiu pozitiv însă, că marele diplomat român, Mihail Cogălniceanu, a rostit un lung şi frumos discurs parlamentar cu prilejul interpelării, luând în apărare pe cei expulsaţi. Discursul său a fost un rechisitor asupra la adresa guvernului, în contra căruia s'a ridicat acuza, că s'a purtat prea servil faţă de guvernul austro-ungar, cu care nici de vorbă nu trebuea să stee în chestia proclamaţiei, cu atât mai puţin însă săi împlinească dorinţa şi să pedepsească cu expulsare oameni nevinovaţi, cari persecutaţi şi alungaţi din patria lor, după-ce şi-au aflat o nouă patrie în regatul român, vin alungaţi acum şi de aici şi puşi în situaţia de a fi şi a rămânea *fără patrie*. Dar aceasta vine de acolo, că guvernul nu are înţelegere pentru durerile ardelenilor, nu are tragere de inimă faţă de ei, nu le poartă nici o dragoste.

Cam aşa a vorbit Cogălniceanu, şi după el au mai vorbit şi alţii, tot în sensul acesta, condamnând guvernul pentru expulsarea celor ce de altcum se simţeau bine la Paris, iar la urmă a luat cuvântul Ion Brătianu pentru a le răspunde.

Ion Brătianu a expus în mod amănunţit starea lucrului şi a arătat, că în împrejurările date, în atmosfera politică existentă, altă procedură nu a fost de urmat din partea guvernului, decât aceea pentru care s'a pronunţat consiliul de miniştri: *expulsarea*. S'au luat însă măsuri, ca cei expulsaţi să-şi aibă asigurat traiul acolo unde se află, iar după potolirea valurilor politice, vor putea veni iarăşi îndărăt, în ţară, neîmpedecaţi de nimeni.

Acuza, că Brătianu şi guvernul său nu ar avea durere pentru suferinţele ardelenilor, oratorul o respinge, ca neîntemeiată. Are şi el dragoste pentru Ardeal, doreşte şi el Ardealul, vrea Ardealul, dar *fără ardeleni*; adecă: *aceşti* ardeleni, despre cari e vorba, ardelenii cu cari Brătianu nu se poate solidariza, şi cari vreau să'i iee pe calea proclamaţiilor revoluţionare, lansate la timp foarte neoportun, îndemnând la revoluţie o poporaţiune nepregătită pentru revoluţie, provocând astfel numai o inutilă vărsare de sânge în rândurile Românilor din Ardeal, care altă urmare nu putea se aibă, decât înăsprirea sorţii lor. Cu astfel de oameni Brătianu şi guvernul său nu poate face causă comună. Nu Ciurcu, nu Ocăşianu, nu Secăşianu are să ne dee Ardealul cu proclamaţiunile lor, cari au stricat foarte mult, ci Ardealul îl vom lua noi, toţi atunci când va fi sosit timpul şi vor permite împrejurările. Iar aceea, că timpul când e sosit şi că împrejurile când permit luarea Ardealului, nu ardelenii pot să ştie şi să hotărască, ci eu, ministrul-president al ţării, sau urmaşul meu, fie cel de mâne, de poimâine, sau de peste 32 de ani. Deci Ardealul *fără ardeleni*, căci ei încurcă numai lucrurile cu proclamaţiuni nedorite, băgând în primejdie pe cei de acasă, pe cari de altcum ar dori să-i

INFORMATII

La direcţia regională CFR. se întocmeşte un tablou care va fi trimis la Bucureşti pentru noi numiri de funcţiori. Fiecare candidat trebue ca să prezinte extractul de naştere, certificatul de studii şi foaia de jurământ de credinţă faţă de statul român.

*

In Praga se va ţine dela 18 Februarie până la 8 Martie un târg industrial. Participanţilor români li se acordă 50 la sută reducere pe căile ferate cehoslovace.

*

Se anunţă din Budapesta că contele Bethlen István se va întoarce în Ardeal pentru a lua parte la organizarea politică a Ungurilor.

*

Pentru primirea dispoziţiunilor ce se vor lua prin aplicarea codului comercial român în Ardeal. D-l A. Mazuchi, inspectorul comercial pleacă zilele acestea la Bucureşti.

*

Rugăm Dir. P. T. T. să ia măsuri pentruca publicul şi instituţiile să se poată folosi realmente de telefon. Fie din cauză că nu ştiu româneşte, fie din alte motive pe cari nu le cunoaştem, comunicaţiile telefonice în oraş se obţin cu foarte mare greutate. Ceri un număr şi ţi se dă un altul, alteori nu răspunde nimeni, ţi se închide comunicaţia la mijlocul convorbirei etc.

De asemenea atragem atenţia dir. Paştelor şi asupra faptului că ziarul nostru nu ajunge în mod regulat în provincie; astfel primim ne numărate plângeri din partea abonaţilor noştrii cari ne roagă să încetăm trimiterea ziarului şi restituirea sumelor încasate, deoarece ziarul nu le parvine în mod regulat. Lucrul acesta ne provoacă pierderi cari nu sunt de loc din vina noastră.

Rugăm dar încă odată şi pentru cea din urmă dată dir. P. T. T. să ia măsurile cuvenite pentruca serviciul să se facă aşa cum avem dreptul să nădăjduim.

*

D-l T. Mihali preşedintele comisiunei de unificare, s'a reîntors astăzi din Bucureşti împreună cu d-l Secretar general al Finanţelor.

*

Va apare în curând tabloul de avansările magistraţilor din Ardeal pe cari l'a înaintat secretarul general al justiţiei pentru a fi confirmat de ministerul din Bucureşti.

*

Astăzi au început alegerile partiale din Ardeal pentru locurile vaçante din parlament.

*

Ni se comunică de către autorităţile în drept cu mulţi negustori cumpără vite de la târgurile din Ardeal, în numele serviciului de alimentare din Bucureşti fără a avea nici o delegaţie în regulă. Aceasta o fac pentru a fi scutiţi de taxele pe cari le-ar plăti fiind luaţii drept adevăraţi negustori.

*

Inspectoratul general al comerţului, făcând Dumineca trecută o razie prin oraş a găsit aproape toate prăvăliile evreeşti deschise, în dauna repauzului Duminecal.

Inspectoratul a intervenit la primăria oraşului pentru ca prin organele sale şi cu ajutorul poliţiei, prin afişarea unei ordonanţe, să se respecte repauzul duminecal precum şi sărbătorile legale recunoscute de stat. In aceste zile vor fi deschise bodegile şi băcăniile până la ora 12, iar măcelăriile până la ora 10 dimineaţa.

*

La administraţia ziarul *Românul* s'a strâns până acum pentru fondul „Monumentului Unirei", 15.055 lei.

*

Potrivit dispoziţiunilor luate de d-l general Petala, comandantul Corpului 6 Armată, unităţile vor îngriji ca odată pe săptămână să organizeze serbări în care recruţii, neobişnuiţi încă cu viaţa de cazarma, să petreacă câteva ceasuri plăcute. Legătura de camaraderie se va întări astfel, dorul de casă se va resimţi mai puţin, pentrucă în locul familiei de care-l desparte datoria pentru ţară, fiecare ostaş va socoti unitatea sa ca o a doua familie, mai numeroasă, dar tot atât de iubitoare şi de doritoare de bine pentru el.

Batalionul de pionieri din Cluj, de sub comanda d-lui Lt.-Colonel Cariadi, a făcut Sâmbată un fericit început.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Marţi 1 Februarie 1921 la orele 18½, (6½, sera) se vor inaugura următoarele Cursuri de limba română:

a) Pentru adulţi:
1. La şcoala normală de băeţi, Str. Roma 28.
2. La şcoala primară No. 3 Str. Avram Iancu 62.
3. La şcoala primară No. 4 Str. Monoştor.

b) Pentru intelectuali în Sala IV/a Universităţii.

*

Trenul express Viena-Bucureşti a deraiat în gara Homorod. Trenul de persoane Bucureşti-Cluj a sosit din această cauză cu întârziere.

*

Invăţătorii confesionali unguri din întreg judeţul Ciuc, cari pe vremuri serveau la Stat, au comunicat Secretariatului de instrucţie din Cluj că preferă să fie tot invţători de stat şi în România.

*

Cafeneaua „Metropol" se transformă în *Café-Restaurant.* Incepând de Joi se va servi seara dela ora 7 până la 1 după miezul nopţi, cele mai proaspete *mâncăruri calde.* Este avantajios îndeosebi pentru publicul care vine dela Teatru. Fiecare seară concertează orchestră de primul rang. Vinuri veritabile indigene. Preţuri moderate. Deschiderea va avea loc Joi seara.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

*

Sâmbătă seara a avut loc la d-l Colonel Bacaloglu o serată artistică la care au luat parte personalităţi din Cluj şi artişti dela opera şi Teatrul Naţional.

Radio 419

Publicare.

Am pierdut chitanţa de 40% eliberate de Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ în 9 Sept. 1920 în valoare de Lei 1979'— eliberată sub No. 935006 pe care o declar de nula şi fără valoare.

Cluj, 29 Ian. 1921.

Rudolf Leeb.

Scrisoare din Satu-Mare

Organizarea meseriaşilor şi a comercianţilor români. — Via a culturală. — Sfinţirea capelei ortodoxe române din Satu-Mare.

Ideea norocoasă de a organiza pe meseriaşii şi comercianţii români din Satumare, a fost tradusă nu de mult în faptă, mulţămită stăruinţelor fără preget de d-lor dr. V. Pop şi S. Tămaş.

In oraşul Satumare se găsesc cam vre-o 400 de meseriaşi români, dintre cari sunt organizaţi vre-o 100. La prima consfătuire a meseriaşilor români, ce s'a ţinut în Decembrie, a luat parte şi d-nii Aurel Leppădatu, inspectorul general al cooperaţiei din Ardeal, şi V. Focşa, directorul şcoalei de arte şi meserii, cari în decursul desbaterilor diferitelor chestii practice au luat cuvântul relevând însemnătea organizaţiunei, ce a luat fiinţă.

Se fac mari sforţări, ca în cadrul organizaţiunei existente să fie cuprinşi cei 400 de meseriaşi, cari în mare parte sunt maghiarizaţi.

*

Intre manifestaţiile culturale ce au avut loc în timpul din urmă în oraşul Satumare, e de remarcat festivalul artistic, aranjat de ofiţerii brigăzei 20. Art. Reprezentarea piesei *„Din campania noastră"* a fost precedată de conferinţa d-lui colonel Butunoiu, care în cuvinte alese a schiţat trecutul glorios al poporului român, faptele strălucite săvârşite de domnitorii români din trecut.

La 24 Ianuarie s'a ... un concert în sala Teatrului orăşenesc ; programul a fost executat cu preciziune de către orhestra orăşenească.

Corul liceului, cântăreaţa Olga Görög, artistul Baliban, conferinţa d-lui prof. G Barbul au dat câteva momente plăcute publicului distins care a luat parte la serbare.

*

Joi, 97 Ian. s'a săvârşit sfinţirea capelei româneşti din Satumare, instalată într'una din vastele săli ale şcoalei de arte şi meserii din localitate. La serviciul religios la luat parte şi delegatul episcopiei din Oradea d-l protopop A. Horvat, care a rostit o frumoasă predică exprimând dorinţa unei neîntârziate unificări a bisericilor româneşti, care ar contribui la cimentarea raporturilor frăţeşti de pretutindeni, în interesul neamului.

Cuvintele d-lui Horvat au făcut o impresie adâncă asupra sufletelor crediacioase. După terminarea serviciului religios, membrii comunităţii bisericeşti s'au întrunit la Dacia, unde au luat masa comună.

A vorbit păr. Horvat, mulţumind bunilor credincioşi, cari au stăruit pentru întemeierea capelei române ortodoxe.

După vorbirea d-lui A. Leppădatu, inspectorul cooperaţiei din Ardeal, ia cuvântul d-l A. Davidescu, redactorul ziarului *„Satumare"*, arătând printr'o însufleţită cuvântare, importanţa, ce o au pionerii ortodoxismului la graniţă, pentru consolidarea raporturilor sufleteşti între fraţi şi fraţi. Remarcă, că numai unirea sufletelor într'o singură credinţă, va desăvârşi opera de românizare a acestui ţinut îndepărţat.

Mai vorbesc în acest sens păr. M. Răuţ, dir. I. Florea d-l Dospinescu, comandantul pieţii.

I. G.

Anchetele noastre

COMERCIANŢII CREŞTINI

Cazul de la Zalău. — Pretenţiuni şi pretexte jidoveşti. — Un consiliu orăşenesc. — Ce se lasă influenţat. — Se va putea desfiinţa ziua de târg? — Ministerul de comerţ trebue să hotărască.

De câte-va luni observăm în oraşului Ardealului că în afară de zilele legale de sărbătoare, o mare parte a magazinelor stau închise şi Sâmbăta. La început am crezut că sărbătorile mari evreeşti din anul acesta s'au mai înmulţit şi că nu ar fi tocmai potrivit să atragem atenţia autorităţilor asupra cutezanţei de-a se introduce sărbători şi în afară de cele recunoscute, prin lege, de statul român.

Zilele acestea s'a petrecut un caz cu totul unic în istoria comerţului.

In oraşul Zalău se ţin de mai multe sute de ani 2 zile de târg pe săptămână: Sâmbăta şi Miercurea. După cum s'a luat obiceiul pe acolo însă, Miercuri nu sprea vin oamenii la târg, fiind o zi dela mijlocul săptămânei şi nevoind nimeni să-şi strice zilele de lucru mai ales că mai sunt şi alte zile de târg prin aceste părţi, Marţi de pildă, este zi de târg la Crasna; Joi la Bucium şi Vineri la Şimleu şi Tăşnad. Cine a fost Zalău ştie că Sâmbăta este adevărată zi de târg.

Ce s'a întâmplat însă acum câte-va săptămâni?

Vre-o 60 de evrei din Zalău, crezând că pământul se poate învârti aşa cum vor ei, şi-au pus în gând să schimbe ziua de târg de pe Sâmbătă pe Miercuri, sau mai precis să o desfiinţeze printr'o hotărâre a autorităţilor.

In acest scop, s'au adresat consiliului orăşenesc din Zalău, care, probabil, sub influ... ...manierei evreeşti, a *redactat ...n ungureşte* a hotărâre prin c..re se arată dispus să primească această propunere.

Faţă de deciziunea consiliului orăşenesc, care, cum am spus, este redactată în ungureşte, vre-o 200 negustori, români şi unguri, şi-au înaintat o plângere contra acestei nedreptăţi. Motivele lor sunt de ordin economic şi istoric. Ei spun în plângere că ziua de Sâmbătă e mai potrivită cu interesele negoţului întru cât cade la sfârşitul săptămânei.

Se mai invoacă şi motivul că această zi de târg are un trecut de cel puţin 3—4 sute de ani şi nu a fost stabilită de gustul nimărui, ci creată de necesităţile economice ale ţinutului.

Am avut prilejul să vorbesc cu negustori din diferite părţi ale Transilvaniei. Intenţia evreilor este, îmi spuneau cei mai mulţi, ca să li se recunoască de stat, ca zi de sărbătoare legală: *Sâmbătă.*

Pretenţiunea aceasta însă nu au avut-o înainte, sub unguri, şi acum ea nu se poate explica decât că o influenţă a evreilor veniţi din Galiţia cari s'au înpânzit prin toate oraşele Ardealului, nesupăraţi de nimeni.

---

scoată din jugul asupritor al domniei străine.

Acestea a voit Ion Brătianu să le spună, atunci, când a declarat în parlament, că vrea Ardealul *fără ardeleni* —, fără acţiuni din partea acestora —, şi nimic alta. Vorbelor sale li-se dau deci astăzi o explicaţie greşită.

Se poate presupune oare, că un om de talia lui Ion Bratianu, care ştia foarte bine, ce elemente de valoare, ce forţe uriaşe de muncă, de cinste şi corectitate, a dat Ardealul totdeauna Ţării Româneşti, în persoana unui Gheorghe Lazăr, Simeon Bărnuţiu, Damaschin Bojinca, Ioan Maiorescu, Papiu-Ilarian, Treboniu Laurian şi alţii, ar fi putut şi numai să se gândească la delăturarea ardelenilor dela conducere în cazul unirei. Ardealului cu România, şi nu chiar la contrarul: la deschiderea celui mai larg teren de muncă pe seama lor, dupăce convins era, că acolo, de unde au venit în ţară atâţia oameni deştepţi, buni şi harnici, vor mai fi şi alţii, trebue să fie şi alţii, de aceeaşi valoarea morală şi intelectuală ca şi ei, cari numai cinste şi bune servicii vor putea face ţării întregite? . . .

Nu duşmănoasă a fost deci formula lui Ion Brătianu, rostită în parlament şi cuprinsă în cuvintele: „Vreau Ardealul fără ardeleni", ci binevoitoare nouă, celor de atunci, pentrucă prin ea, noi, ardelenii de acasă, am fost: 1. admoniaţi părinteşte, să nu dăm ascultare celor ce ne trimit proclamaţii, pentrucă nu aceştia au să ne scoată din năcaz, nu ei vor elibera Ardealul, cu acţiuni nechibzuite, şi 2. înbărbătaţi am fost, să fim numai pe pace, să aşteptăm cu răbdare sosirea vremii, când apoi Ardealul va fi eliberat. Il vrea doară şi Brătianu. Prin urmare il vrea şi Regele Carol, dela care noi, cei din zilele acelea grele, ne aşteptam mântuirea.

Se poate, că în amănunte voiu fi greşit ici-colea în expunerile acestea ale mele —, deşi nu cred să mă înşele memoria —, dar în general, în esenţa lor, lucrurile aşa s'au întâmplat cum eu le-am înşirat. Din ele se poate convinge oricine, că;

1. da Ion Brătianu a rostit cuvintele: *„Vreau Ardealul fără ardeleni"*, şi anume, în parlament, cu ocasiunea interpelării ce i s'a adresat în chestia expulsării lui Ciurcu, şi a consoţilor acestuia (va fi fost cam pe la finea anului 1884) şi că:

2. cuvintele acestea n'au avut nicidecum, n'au putut să aibă înţălesul care li-se atribue astăzi, pentrucă ele au fost îndreptate numai în contra celor puţini dintre ardeleni, pripiţi la vorbă, pripiţi la fapte, cari voeau atunci să ne bage pe noi, cei de acasă, într'o revoluţie, din care nu puteam eşi decât numai zdrobiţi şi nimiciţi de tot, iar causa sfântă şi dreaptă a Ardealului era pierdută poate pentru totdeauna.

(Diciosânmărtin).

Situația internațională

Ceeace Societatea Națiunilor n'a îndrăznit să admită, a făcut-o Consiliul suprem. Acesta a recunoscut noulle State rezultate din desmembrarea imperiului țarist.

Dacă recunoașterea politică nu va fi urmată și de ajutoare grabnice absolut necesare refacerei noulior state și întăririi lor în lupta contra bolșevismului, poate fi socotită ca îndeplinirea unei forme diplomatice și atâta tot.

Se pare că conferința interaliată întrunită la Paris pentru rezolvirea chestiunei reparațiunilor a ajuns la un rezultat: elaborarea proectului de reparațiuni. Prin aceasta Germania e obligată să plătească în 42 de ani, începând cu două miliarde și terminând cu șase miliarde, despăgubirile la care e obligată prin tratatul din Versailles. Plata la timp a despăgubirilor va fi controlată de Comisiunea reparațiunelor care va percepe timp de 42 de ani și o taxă de 12 la sută asupra exportului german și va fi consultată asupra împrumuturilor pe care eventual le-ar contracta Germania.

După cum vedem, tot delegația engleză a reușit să-și impuie proectul despăgubirilor, cu toată cerbicia lui Briaud. Încă odată interesele Franței sunt subordonate calculelor mercantile ale Marei Britanii. In privința dezarmărei, în urma raportului mareșalului Foch s'a hotărît acordarea unui noui termen Germaniei, până la 1 Iulie când va trebui efectuată dezarmarea și de la care dată se vor exercita presiune militară asupra Germaniei prin ocupare de noui teritorii.

Rămâne de văzut dacă până atunci guvernul german va efectua dezarmarea reală și dacă Antanta va lua măsuri drastice în cazul unei dezarmări incomplete.

Filantropii oameni politici ai Statelor Unite care neagă negrilor orice drept la o viața mai omenească, oprindu-le accesul în funcțiunile publice, chiar în localitățile unde sunt ei majoritatea, au format la New-York un comitet care să vegheze asupra drepturilor minorităților religioase din Europa, Ipocrizia dublată de politicianismul interesat a cetățenilor lumei noui, indignează cu atât mai mult cu cât, atunci când e vorba de ajutorarea financiară a Europei, invocă principiul lui Monroe.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Banca Blank depune insistențe la Ministerul de răsboi pentru cumpărarea a 1000 camioane achiziționate de mult din Franța de către bancă. Numeroși oameni politici fac stăruințe pe lângă alte autorități în acelaș sens.

■

Guvernul face mari ingerințe în alegeri îndreptate exclusiv împotriva liberalilor, călcând în mod flagrant legea electorală. Alegătorii liberali au fost împiedecați să primească cărțile de alegători fiind date agenților guvernului. La biroul de votare Mecet au fost prinși șeapte sergenți votând cu cărți false ale alegătorilor liberali, asemenea la Judecătoria culoarei de roșu. S'au încheiat procesele verbale necesare.

In județ terorizarea alegătorilor se face pe toate căile. Prefectul a trecut prin comune ordonând jandarmilor arestarea delegaților liberale. Astfel a fost arestat maiorul invalid Constantin Radovici.

Cu toate înștiințările aduse ministrului de interne de către d-nii Vintilă Brătianu și George Mârzescu ingerințele au continuat.

Funcționarii au fost opriți dela vot fiind bănuiți că votează cu liberalii. Pretutindeni teroare și falsuri.

Ceaiul parlamentar dat de ministerul industriei se pune în legătură cu greutatea ce o va întâmpina guvernul îr votarea proectelor d-lui Oct. Tăslăoanu în chestiunea distribuirei petrolului, a reconstrucției a concesionărei uzinelor Reșița și a gazului metan, dl general Averescu fiind numai girant.

Agitațiile d-lui Tăslăoanu continuă în umbră.

■

Organizația partidului poporului din comuna Soroca a refuzat sprijinul său candidatului guvernului, d-l Pascal Toncescu motivându-și refuzul pe chestiunea desconsiderării comitetului executiv.

■

In ședința Senatului, d-l Negulescu răspunde interpelărilor dlor Bujor și Duică spunând că cunoaște lipsurile universităților și va căuta mijloace de îndreptare.

La Cameră s'au făcut diferite comunicări fără însemnătate.

■

In afacerea hârtiei dela „Bukaresti Hirlap" s'a dovedit o mare fraudă. D-l Deleanu, secretar general la industrie, a achitat lui Verxessy și interpușilor 19 milioane lei pe baza unor facturi falșe.

D-l general Averescu pusese rezoluții pe petiții împotriva încheerei contractelor, dar d-l Tăslăoanu a trecut peste ele. Statul a fost fraudat astfel cu 19 milioane lei.

■

In Oltenia grâul a răsărit și a înfrățit.

Reprezentanții industriei din București au expus d-lui Trancu-Iași, ministrul Muncei, condițiunile precare ale industriei bucureștene anunțându-l că vor închide fabricele.

■

D-l Cănănău a fost ales președintele clubului conservator democrat dela Iași în ajunul dizolvării grupărei tachiste.

■

D-l Tache Ionescu a cerut termen de 10 zile dela guvern pentru a hotărî dacă mai rămâne sau nu în guvern.

Din Germania

Restituiri făcute Antantei

Comisiunei de refacere i s'a înmânat un memoriu din partea Germaniei, în care se expune situația valorilor restituite Antantei. Până la Ianuarie suma se ridică la 21 miliarde 170.966.150 mărci de aur, socotit în monedă, după valuta de azi 250 miliarde.

Suma aceasta să repartizează astfel: flota predată 7 miliarde, posesiunele imperiului și statului în provinciile cedate $4^1/_2$ miliarde, material de cale ferată $1^1/_2$ miliard, valorile lăsate $2^1/_2$ miliarde. Cărbuni și cocs s'au furnizat pentru 655 milioane vopsele și medicamente pentru 225 milioane, uleiuri pentru 237 milioane, cablu pentru 85 milioane. Ocupația din teritoriul Rinului a costat $4^1/_2$ miliarde.

Situația din Silezia superioare s-a îmbunătățit pentru Germania.

Succesul acesta nu să datorește propagandei germane, ci desvoltării nefavorabile economice a administrației poloneze.

Populația Sileziei a recunoscut că alipirea la Polonia ar însemna sdruncinarea posibilității de desvoltare economică. (Kronstädter Zeitung).

Aniversarea zilei natale a fostului împărat Wilhelm

Cu prilegiul aniversării zilei natale a lui Wilhelm, au avut loc la Berlin mari serbări. Reacțiunea monarhistă prinde tot mai mult teren. Din Prusia împăratul a primit peste 200.000 telegrame de felicitare.

Noul primar al Berlinului

Ca prim-primar al orașului Berlin a fost ales Dr. Boers, cu 109 voturi. Socialistul Dr. Weyl a obținut numai 95 voturi.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.)
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ce ne pregătesc Ungurii

Acțiunea ocultă a irridentei maghiare. — Un vast complot cu o tactică specială.

Comploturi mari, comploturi mici, descoperite sau bănuite în sânul maghiarimei ardelene, toate au dovedit existența unei vaste organizațiuni irridentiste maghiare cu un program de acțiune hotărît, cu mijloace de realizare mai mult decât îndrăznite, cu scopul subminărei statului prin ascunsul răsboi împotriva instituțiilor noastre fundamentale, stărilor de fapt din Ardeal și echilibrului economic din intreaga țară.

Strigătul de alarmă pe care l'a dat de atâtea ori presa noastră n'a fost luat în seamă decătre cei cari au voit să vadă în el o manifestare neserioasă în baza unor știri fanteziste. Azi însă, când avem în fața noastră documentele — în adevăr senzaționale — ale vastului complot pregătit la Budapesta împotriva siguranții statului nostru, când amănuntele acestei organizări ne sunt complect cunoscute, nu ni se mai poate zice că suntem distilatori de îngrijorări și ațâțători de uri.

Dăm la lumina zilei adevărul unor fapte netravestite, pentru ca ochii tuturor să fie de-acum deschiși în fața acțiunei celor cari fac apel la toate forțele tainice menite să răstoarne starea de azi în Ardeal.

Iată în adevăr ce găsim în „crezul" pe care organizatorii nouei acțiuni irridente maghiare îl impune maghiarimei din Ardeal:

Acțiunea economică

1. Să nu renunțați în nici un caz la întreprinderile comerciale locale, la administrarea moșiilor, la titlurile de valoare deja câștigate, și *să căutați a acapara pe toate căile bunurile mobile și imobile din Ardeal.*

2. Prin instituțiuni financiare și cooperative maghiare să căutați a realiza *boicotarea pe toate căile a tutulor întreprinderilor românești* și a câștiga un rol preponderent în politica economică din Transilvania.

(Cu un cuvânt preponderanță economică spre a ajunge mai ușor la cea pur politică).

Acțiunea morală și culturală

1. Să conservați conștiința națională, înființând societăți culturale și biblioteci irredentiste în fiecare sat; să păstrați harta Ungariei vechi în fiecare casă. Să păstrați tricolorul ungurese și nasturii în culori naționale, cu un memento permament.

2. Să citiți ziarele germane din străinătate și să știți că broșuri de propagandă vor fi distribuite străinilor cari vizitează România spre a le câștiga simpatia pentru cauza noastră.

3. Să purtați totdeauna costumul național și să nu vă trimeteți copiii la școlile românești.

4. Să batjocoriți tot ce e Ungur filo-român.

Acțiunea politică

1. Să încurajați ideea socialistă în România și *să provocați revolte muncitorești.*

2. Să sprijiniți mișcările socialiste în armată și *să provocați revolta soldaților contra ofițerilor.*

3. *Să ascundeți arme pentru a le avea în caz de revoltă.*

4. Să țineți necontenit Budapesta în curent cu cele ce se petrec în armata română.

5. Să repercutați orice nemulțumire a populației rurale în serviciu militar.

6. Să câștigați funcționarii căilor ferate pentru cauza noastră.

7. Să căutați afiliații de bănci ungurești la instituțe unde direcția e favorabilă Ungurilor.

8. *Să sprijiniți mișcarea republicană în Regatul Românie.*

9. Să susțineți relații strânse cu socialiștii extremiști și să câștigați presa șvabă pentru cauza ungară.

Acțiunea de atâțare a Sașilor.

1. Să susțineți în Sași ideea că ei sunt oameni de structură morală, intelectuală și fizică superioară, că au o cultură ancestrală, că nu pot sta laolaltă cu balcanicii și că *menținerea unei cărdășii cu Românii e vinovată.* Ei trebue să păstreze legătura cu conducerea maghiară de odinioară.

2. Să stimulați mândria culturală și de rasă a Sașilor contra Românilor.

3. Să strângeți prietenia între Unguri și Sași și *să pregătiți antisemitismul.*

Acesta e în rezumat programul de acțiune dictat dela Budapesta.

Atunci când lozinca irredentiștilor maghiari este faimoasa formulă: *„nem, nem soha!"*, când li se insinuiază că „fiecare Ungur e în Transilvania la el acasă, căci lipirea Transilvaniei la România e o *pradă balcanică tranzitorie*, că *„Ungurii trebue să fie necontenit pregătiți ca să scuture la un semnal dat jugul impus decătre Români"*, e inutil a mai comenta aceste desvăluiri cari se impun atențiunei cercurilor noastre conducătoare prin însăși primejdioasa lor lor amenințare.

Citiți „Înfrățirea"

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

O grandioasă manifestare artistică

Nu putem numi altfel acțiunea pornită din inițiativa colonelului G. Bacaloglu, în scopul de a da o icoană a ansamblului vieții artistice a Ardealului, de a strânge raporturile între toții artiștii Ardealului, fără deosebire de naționalitatea și de a creia la Cluj un centru permanent de manifestări artistice cari să fie și în sprijinul activării vieții sociale.

Spre acest scop, s'a constituit un comitet de organizare, prezidat de dl. colonel G. Bacaloglu și alcătuit din d-nii Emil Isac, inspectorul general al Teatrelor din Ardeal, Ion Dragu ca reprezentant al Sindicatului Presei Române, Kovács, ca reprezentant al Sindicatului Presei Maghiare, Aurel Pop din partea pictorilor români, Havas din partea pictorilor maghiari.

In ședințele sale de până acum, comitetul a hotărît următoarele:

1. Se va deschide în ziua de 20 Februarie a. c. în sala de spectacole a prefecturei o mare expoziție de pictură care va purta numele de *„Salonul de artă Ardeleană"*.

La această expoziție vor participa pictorii și sculptorii români și maghiari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și probabil pictorii sași. Cuprinzând câteva sute de opere, dintre cele mai bune ale artiștilor Ardealului, ea va înfățișa pentru întâia oară vederea de ansamblu a artei Ardealului, reprezentată prin cei mai iscusiți Meșteri ai ei.

In legătură cu salonul se vor organiza în timpul dela 20 Februarie la 20 Martie, cât va sta deschisă expoziția, patru mari concerte săptămânale cu un program neobișnuit care va reuni pe cei mai valoroși artiști români și maghiari.

Beneficiul acestor concerte, cât și un important procent din valoarea tablourilor vândute, vor fi consacrate exclusiv înființărei unei *„Case a Artiștilor"* în Cluj, centru al unei intensive activități viitoare.

Amănuntele organizărei „Salonului" și concertelor, vor fi aduse regulat la cunoștința publicului prin presă.

Pentru un moment, toți pictorii, sculptorii, architecții, etc., cari locuesc pe teritoriul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, fără deosebire de naționalitate, sunt rugați a-și trimete telegrafic adresa exactă la d-l Daday, pictor, strada Bastya No. 2. Cluj.

In același timp, să se anunțe cu câte bucăți vor participa la expoziție. Termenul până la care se trimet obiectele de artă este 12 Februar a. c. Cheltuelile de transport privesc pe trimițător. Organizatorii Salonului iau răspunderea tablourilor numai până la 19 Februar.

După deschiderea expoziției, răspunderea va privi pe proprietarii tablourilor.

Armata română insultată

Atragem atenție autorităților militare și civile asupra revoltătoarei atitudini pe care a au de câtva timp proprietarii unguri și evrei față da chiriași..

In nenumărate rânduri am primit fel de fel de plângeri pe care din lipsă de spațiu nu le-am putut de publicității.

De data aceasta însă cazul este mai grav, fiind vorba de maltratarea *unui ofițer din armata noastră.*

Iată cum s'a întâmplat:

D-l Colceriu Eugen, Sublocotenent farmacist la ambulanța Diviziei 20 și la Direcția C. F. R., în vârstă de 45 de ani, ocupa o cameră cu un singur pat la evreul Santo în Str. Regele Ferdinand No. 37, etaj II., împreună cu un alt frate al său.

Vineri seara, locot, Colceriu, întorcându-se acasă, a trimes vorbă lui Santo prin servitoare, să-i schimbe așternutul, la care, evreul Santo îi trimete, ca răspuns, prin aceiași servitoare *două palme.* Cum era foarte natural, sublocotenentul s'a prezentat la Santo și i-a cerut, imediat, socoteală. In loc de satisfacție, sublocotenentul Colceriu se pomenește deodată atacat de Santo și de alte trei persoane trântit la pământ și bătut în mod sălbatic de cei 4 evrei cari avusese precauția să încuie toate ușile. Unul din cei 4 agresori *cu un cuțit i-a făcut o serioasă rană la mâna dreaptă.*

Intervenind vecinii sublocotenentul Colceriu a scăpat din mâna agresorilor cu numeroase leziuni la cap și pe trup.

Bătăușii au fost arestați Duminecă, deși cazul s'a întâmplat Vineri seara, și ținuți în arestul Comenduirei până Duminecă noaptea când au fost puși în libertate.

Cerem autorităților să ia măsuri pentru ca asemenea cazuri să nu se mai întâmple și pentru a se da ofițerului satisfacția ce i se cuvine.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universității:

Marți: „JACCUSE". Partea II. Drama a lui Abel Gance. Film Pathé.

Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă: „JACCUSE" III. Partea ultim.

Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentații pentru copii" (Maciste athlet).

Duminecă de la ora 3. d. m. „Vampirul cel verde". Dramă detectivă.

Cinema Urania:

Marți, *Colombo.* Dramă senținentală cu Erna Morena

Miercuri: „Zeița Soartei", cu Suzanne Grandeie.

Joi, Vineri, Sâmbătă: „Vampirul cel verde". Film polițist.

Duminecă: *Maciste athlet.*

Cinema Apollo:

Marți, Miercuri: „Expresul în Flăcări".

Joi, „Colombo". Film E. Morena.

Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Sânge din circ." Atracția.

Citiți „Infrățirea"

Dela Universitatea din Iași

Senatul universitar întrunit sub președenția d-lui rector N Leon a hotărât a transforma posturile de conferențiari pentru fisiologie vegetală și zootecnică în catedre regulate care vor fi ocupate de d-nii Agricola Cardaș și P. Constantinescu.

Senatul a autorizat pe d-l Valeriu Bulgaru a ține cursuri libere la Universitate tratând despre Dreptul Administrativ și constituțional.

Senatul a recomandat ministrului pe d-nii profesori Bacaloglu, Matei Cantacuzino, T. Bratis, Borcea și Corot, ca să desemneze pe unul dintre în comisiunea acestea de judecată a profesorilor.

*

In chestiunea „Căminul studențesc" Senatul a decis a nu primi la Cămin decât pe studenții lipsiți de mijloace după care a votat noul budget al căminului.

De asemenea Senatul a primit donațiunea de 10.000 lei făcută de fostul rector Iulian Teodorescu exprimându-i mulțumii.

Lemne pentru cei nevoiași

Secția economică a orașu ui Cluj intru ajutorarea cetățenilor lipsiți de mijloacele de subsistență în baza conscrierei circumscripțiilor locale distribue a doua oară lemne de foc tăiate și crăpate, precum urmează:

Circumscripția I.

La stabilamentul orășenesc din strada Rudolf No. 1 și la stabilimentul „Sőrház".

Circumscripția II.

La stabilamentul orășenesc din strada Decebal (Rudolf) No. 1.

Circumscripția III.

La Calcit művek strada G. Dragalina (Fellegvári) No. 9.

La firma Holder strada Basarabia (Kemeny Gabor) No. 17.

La firma Stotter strada Gării (Állomas) și strada Decebal (Rudolf) No. 1.

Circumscripția IV.

La stabilimentul orășenesc din str. Decebal (Rudolf) No. 1.

Circumscripția V.

La Calcit művek strada G. Dragalina (Fellegvári) No. 9.

La firma Janovits strada Aprinjoarelor (Gyufagyar) No. 15.

La firma Grün Lazar Calea Turzii (Árpad) No. 40.

La firma Bergner și Ciment strada Bucovina (Munkacsi) 18.

Circumscripția VI.

La stabilimentul orășenesc din strada Decebal (Rudolf) No. 1.

Lemnele vor fi împărțite cu începere de la 2 Februarie până la 20 Februarie.

Se încunoștințează persoanele conscrise că bonurile referitoare la lemnele eliberate le vor prelua de la circumscripțiile competente.

Cluj, la 31. Ianuarie 1921.

Secția economică.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Frontul economic german

Cu toate protestările germane izvoarele de energie nu lipsesc, pentrucă în foarte multe părți în locul cărbunilor se utilizează huila albă. Totuși în multe uzine nu se lucrează așa de mult și în Germania sunt acum 1.200.000 de muncitori fără lucru. Cum ar putea găsi de lucru atâția lucrători într'o țară unde e pletoră de mano-d'operă? Mai întâi clasa muncitorească a fost cruțată de greutățile războiului apoi eliberarea din armată a lăsat pe drumuri peste 700.000 lucrători.

Uzinele care nu lucrează sunt în realitate oprite din cauza nevinderii mărfurilor în interior, datorită majorațiunilor considerabile cu care industriașii au grevat majoritatea fabricatelor, pentru a împiedeca prea marea depreciere ce a compus o scăderea schimbului.

In lunile care au urmat armistițiului lumea a cumpărat produsele marcate cu prețurile dinaintea războiului, și astfel au avut loc cumpărături disproporționate cu capacitățile producătoare ale țării.

Afară de aceasta străinii prevăzuți cu valută bună cumpărau mărfurile germane eftine.

Cum stocurile au fost aproape de epuizare, s'a produs o bruscă ridicare a prețurilor. Atunci pentru toate categoriile de industrii, care nu mai aveau excedente disponibile reconstituirea stocurilor e cea mai urgentă dintre necesități.

De aceia, mulțumită metodelor ei de lucru utilajului perfecționat, cu toată ridicarea salariilor și a aplicărei zilei de 8 ore, Germania reorganizează pentru a fabrica intensiv și cu prețuri relativ avantajoase.

Fără îndoială unele uzini somează sau nu lucrează decât patru ore pe zi, dar acestea sunt puțin importante.

Dacă privim mișcarea financiară de la Deutsche Bank în plină desvoltare, cifrele conturilor curente, a creditelor și depositelor care cresc continuu, dacă consultăm cursul valorilor industriale și importantele dividende pe care le distribuie acționarilor ne dăm seama cât de mult exportul german primează importul.

Marea industrie germană poate livra de acum cantități enorme de material și execută mașini perfecționate care nu pot fi fabricate în țările vecine.

In alte ramuri, industriașii germani furnizează aparate mai bune decât le poate fabrica industria franceză.

Fabricele de mașini a căror exportațiuni are loc mai ales în America și Anglia, sunt într'o situație din cele mai prospere și numărul lucrătorilor e în creștere continuă. In fabricile de automobile, numărul muncitorilor s'a dublat de la 1914 încoace.

Uzinele de produse chimice și farmaceutice lucrează realizând beneficii considerabile iar fabricarea mătasei artificiale a devenit foarte activă. In micile industrii ca acelea a mașinelor de scris, de cusut sau de țigări, fabricarea s'a încincit. Uzinele care lucrează lemnul sunt aprovizionate bine cantitativ și calitativ.

Țesătoriile care utilizează inul, produs chiar în Germania, sunt în plină activitate.

Până și jucăriile și bicicletele germane invadează piețile străine.

Aci cari au cunoscut Germania disciplinată din naintea războiului fac comparație între ieri și azi, se lasă înșelați prea ușor de dezordinea aparentă din Germania, și conchid că marele resort al energiei naționale și individuale sa sfarâmat odată cu conștiința profesională germană.

Arie de ajuns să intri în uzini în timpul lucrului pentru a observa că vizitele cele mai proprii să excite curiozitatea nu distrage atenția lucrătorilor.

Războiul economic care a început va fi câștigat de acei care var putea vinde pe piețele lumiei mărfuri ieftine și bune.

Organizată Germania a început ofensiva economică.

Res.

O carte folositoare și frumoasă

Istoria literaturii românești ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau și consemnau evenimentele mai însemnate din acel an, dadeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante și de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului și erau cărțile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărți a fost în parte părăsit și înlocuit cu volume de povești fantastice sau de aventuri, cari atâță curioz tatea, dar denaturează și îmbolnăvesc simțurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, așa de cuminte și de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrățirea".*

El e în curs de tipărire și se poate anunța de pe acum că va eși cu totul din cadrul publicațiilor obișnuite.

Pe lângă peste o sută de clișee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina și de scriitorii curenți cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Șerban Bașcovici ...

Variind partea literară, vor fi o mulțime de articole semnate de Sextil Pușcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaș, I. G. Duca, Alex Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon ...

Toate faptele anului, ce se încheie, vor fi trecute în revistă și comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral, economic.

Viața Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material și în bune condiții de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"* va fi cea mai frumoasă și utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Szászváros).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriute, o grădina de 332 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE eftin. O moșie de 3 jug. cad aproape de centru lângă șosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc și 2 jug. grădină cu flori și pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuință domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consoi, un seslon, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un inductor nou sau puțin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 161

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar superioar. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătărie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Művérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Kattinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 8.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

La cafenea „Metropol"
Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

Află marcă „Trei stele de argint" pe bobine de lemn à 500 yard garantate fabricatul firmei E. MITTLER-MÜLLER SOC. P. A. în Rohrschach (Elveția) de vânzare la firma:

Hermes 3470

Otto Goosch & Co.

Mărfuri mărunte în engros SIBIIU, Strada Orezului No. 7. Prețul Lei 125— per duzină, 2/3 neagră, 1/3 albă, la o cantitate cel puțin de 100 duzine se dă un rabat de 4%. 337

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Cercetați

BODEGA

din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, suncă, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□ 148

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** Piata Unirei No. 5. 18

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Țuică de Vâleni | Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodegă și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. | Țuică de Vâleni

---

Cine dorește să
vândă ori să cumpere case în Cluj
să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.
316 **Capital societar 30,000.000 Lei.** □□

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Caiete de școală

pentru dictando, caligrafie și șocoteală vinde Societatea Cartea Românească sediul librăria

„Cosinzeana"

din Cluj, Piața Unirii No. 7. în engros și detail cu următoarele prețuri:

Caietul	à	8	file	**Dictando**	à	Lei 1·—
„	„	16	„	„	„	2·—
„	„	24	„	„	„	3·—
„	„	26	„	„	„	3·25
„	„	30	„	„	„	3·75
„	„	32	„	„	„	4·—
„	„	40	„	„	„	5·—
„	„	42	„	„	„	5·25
„	„	52	„	„	„	6·50
Caietul	à	8	foi	**socoteală**		Lei —·80
„	„	16	„	„		1·60
„	„	26	„	„		2·60
„	„	32	„	„		3·20
„	„	42	„	„		4·20
„	„	52	„	„		5·20

Comenzile se pot trimite Dlor Profesori și librari, la cerere, în pachete postale de câte 5 kgr., avansându se plata prin mandat postal.

Abonați-vă la

ziarul Infrățirea

cel mai răspândit și bine scris.

Abonamente pentru Preoți și învățători se fac cu preț redus, adecă

100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

O trăsură

elegantă cu doi cai STĂ LA DISPOZIȚIA unui Medic sau altor persoane care are nevoe pentru deplasări în oraș patru ore pe zi.

Preț convenebil.

250

Ase adresa Calea Regele Ferdinand No. 33. etaj 2. cam. 7.

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 5
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița“

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița,** în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

325 **Consiliul de Administrație.**

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitate croupon „VASCHÉ“ . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ“ . . . . . Lei 78 și 82
până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Mașine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER“

Technica Labora

Birou technic și agentură.

Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18

Preluăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.

Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.

Revânzători primesc mare rebat.

320

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF

145 **CLUJ**
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

In atelierul de mașini

FRAȚILOR PAULINI

din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** In magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink).
Cumpără și vind garnituri de înblătit.

311

Varieteul „Biasini“

Revistă de actualitate în 3 acte
„SERVUS CLUJ“

77

Program complect nou. Program complect nou.
Noi atracțiuni! ● ● Noi atracțiuni!
După spectacol „MARE DANS TABARIN“.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun **stârpitor de ploșnițe,**
care le distruge chiar și ouăle.
319 **Prețul unei sticle Lei 15·—**
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Cluj, Piața Unirei

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea“

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de-arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 14 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 5 Februarie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Înfrățiți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Dire... D. TOM...

Abonamente: 1 an . . 120 lei; 6 luni . . 60 lei; 3 luni . . 30 lei

Inceputul dezmeticirei

— Rezultatele alegerilor parțiale —

Inainte de a cunoaște primele rezultate ale alegerilor parțiale ne arătam aici, deunăzi, îndoiala că ele vor reprezenta o indicație sigură asupra unei noui stări de spirit a alegătorilor. In mijlocul unor grele presiuni și ingerințe din partea guvernului și în plină propagandă ațâțătoare a demagogiei țărăniste, ultima campanie electorală s'a desfășurat prea aproape de alegerile generale din vara trecută, pentru a fi putut crede într'o complectă transformare a simpatiilor populare.

Telegramele de azi ne aduc rezultatele oficiale, cu privire la alegerile din Ilfov și Romanați. Cifrele sunt surprinzătoare, și nu îndreptățesc câtuș de puțin lipsa de interes cu care se aștepta această manifestare a voinței cetățenești. Intelesul rezultatelor nu poate fi acoperit de niciun comentar tendențios și chipul cum alegătorii și-au dat voturile, dovedește ivirea unui nou criteriu de judecată în acordarea sufragiilor populare.

Despre un lucru eram încredințati. Partidul poporului, adunat din toate părțile în jurul „stelei" generalului Averescu, — și așa de puțin închegat în cadrele unui program de muncă bine lămurit, — a produs atâtea dezamăgiri în scurta sa guvernare de zece luni, încât fructul acestei deziluzii generale nu putea să nu se resimtă la numărătoarea buletinelor de vot. Speranțele cari se puneau în „îndreptarea" făgăduită de generalul Averescu au fost repede înșelate. Spiritul „nou" pe care se silea să-l reprezinte toți transfugii vechilor partide, n'a dat la cârma țărei altceva decât o complectă dezorientare și o vădită incapacitate de a remedia grelele nevoi ale clipei prezente.

In privința garanției politice înfățișate de partidul poporului, nu ne-am înșelat. Candidații guvernamentali au ieșit aproape pretutindeni complect înfrânți, și numai acolo unde mijloacele de constrângere s'au putut desfășura mai în voie, — ca la Dicio-Sânmărtin. — partidul poporului a putut obține „succese" electorale. La Ilfov și la Romanați, s'a petrecut însă o adevărată răsturnare a simpatiilor alegătorilor. Portretul d lui general Averescu în uniformă de campanie nu mai este un talisman care asigură reușita oricărui politician învechit în rele, și partidul poporului, de unde câștigase în alegerile generale *toate* locurile de deputat din Romanați și marea majoritate a celor din Ilfov, a întrunit de de data aceasta cel mai mic număr de voturi dintre toate partidele cari au luat parte la luptă.

Demagogia averescană se apropie astfel de sfârșit, și „steaua" d-lui general Averescu a început într'adevăr să apună. Demagogia partidului țărănesc, ceva mai tânără, se ține și ceva mai bine. D. Dobrescu, cel mai proaspăt partizan al d-lui I. Mihilache, a reușit într'adevăr să fie ales la Ilfov, grație unei nedemne campanii de calomnii împotriva d-lui Vintilă Brătianu, candidatul partidului liberal și mulțumită unei propagande de vorbe deșarte, în urma căreia voturile țăranilor au mers alături cu ale socialiștilor-comuniști, voturile preoților și învățătilor împreună cu cele ale evreilor din Capitală. Totuș, dl. Vintilă Brătianu a obținut cele mai multe voturi în București, unde a întrunit 8569 sufragii, adică aproape de două ori cât dl. D. Pompei, candidatul averescan, și cu peste trei sute mai mult decât țărănistul dl. Dobrescu. Și, dacă acesta a putut să triumfe că cele din urmă cu 136 voturi, aceaste nu știrbește întru nimic înțelesul alegerei. Corpul electoral a început să se desmeticească, și procesul acesta se petrece mai repede de cât se așteptau cei cari se grăbiseră să vorbească despre „impopularitatea" partidului liberal. Triumful d-lui I. G. Duca la Romanați arată că pe alocuri, conștiința alegătorilor a și ajuns să favorizeze grupările și oamenii politici numai după posibilitățile de realizare pe cari le înfățișează. D-l I. G. Duca unul din cele mai luminate spirite democratice din țară este autorul decretului reformei agrare și celdintâi ministru al agriculturei care a început să-l și aplice. Țăranii au înțeles că intre cei cari s'au gândit mai dintâi să traducă în fapt împroprietărirea și cei cari agită astăzi spiritele pe această chestiune din motive electorale, e aceeaș deosebire cași între semănătorii de vorbe și ziditorii adevărați ai vremurilor noui.

Confuzia legată în chip fatal de primele experiențe ale votului universal, începe să se lămurească mai repede decât putea cineva să nădăjduiască. Promisiunile deșarte și ațâțarea patimilor nu vor mai fi mâine arme de luptă electorală. Increderea țărei se intoarce spre acele rezerve de energie și competință, cari se sprijinesc pe garanția unui trecut de muncă și a unui spirit potrivit intr'adevăr cu vremea de muncă ce ne așteaptă.

Conferința Europei centrale

Conferința aceasta, proiectată de mult, pentru aranjarea situației succesorilor din fosta monarhia austro-ungară, este convocată pe ziua de 3 Februarie, la Porta-Rosa, lângă Triest în Italia. Ea se va ocupa mai cu seamă cu comunicațiile și relațiunile comerciale între diferitele state interesate. Pentru a reprezenta Franța la această conferință, crede a ști „Le temps" că alegerea guvernului va cădea asupra contra-amiralului care a împlinit misiunea încredințată dela 1919 până la 1920 la Budapesta, și care actualmente este delegatul Franței în comisiunea navală interaliată de control la Berlin.

Presa independentă

Un mărunt incident profesional a ridicat din nou între confrații noștri din Capitală, — nu știm pentru a câtea oară, — așa numita problemă a presei independente. S'a întâmplat că ziarul „Dacia" a scăpat din vedere să publice o dare de seamă mai amănunțită asupra unei conferințe a d-lui G. D. Scraba, care este unul dintre fruntașii partidului naționalist-democrat, și aceasta a fost de ajuns, pentruca „Neamul Românesc" să facă aspre mustrări la adresa imparțialității „Daciei", și-să înșire amare constatări cu privire la această „presă independentă" care pare singura fericire absentă în România de astazi. Evident, o gazetă care nu tipărește „in extenso" toate dizertațiile, discursurile sau declarațiile membrilor unui partid politic nu poate fi, pentru aceștia, un model de obiectivitate, după cum dacă le-ar publica, ar fi făcut cu ou și cu oțet de... partea adversă.

In realitate „ziarul independent" e foarte greu de definit. Cine poate împăca toate curentele, toate taberile, toate interesele? Pe vremuri, exista o publicație care reușea, într'o măsură, să mulțumească pe toată lumea, cu o rețetă foarte simplă: nu exprima nici o părere. In chipul acesta popularul „Universul" s'a bucurat de simpatia publicului aducând o perfectă neutralitate de gândire, care nu putea să reprezinte o îndrumare. O lașitate de cugetare care nu ducea opinia dincolo de tejgheaua comercială.

Acesta este însă „ziarul independent" care se cere azi?

Vremurile s'au schimbat. In vălmășagul atâtor grele probleme, nu se poate ca presa să rămână străină de desbaterile cari interesează nevoile obștești. Gazeta va înfățișa deci, totdeauna, părerile unui grup de oameni, punctul de vedere al unui partid, nevoile cu țărei întreprinderi financiare sau convingerea cine știe cărui om politic singuratic. Care din toate acestea, este ziarul ideal? Noi cunoaștem cotidiane ca „Adevărul" sau „Luptătorul" cari nu sunt ale unei organizații politice și cari se numesc firește, independente, dar în dosul cărora mișună atâtea interese internaționale, atâtea pofte necunoscute, atâtea ambiții schimbătoare, încât nu se poate spune că fac parte din acea presă pe care o visează unii cetățeni naivi. Sunt în schimb, gazete care, reprezentând chiar linia de conduită, statornică, a unui partid puternic, cu un trecut bogat în fapte și în idei, alcătuesc, oricum, o presă cinstită, care trebue respectată pentru sinceritatea și buna ei credință.

Intre aceste două soiuri de ziare nu stăm mult să alegem.

In nici un caz însă, presa independentă nu va răsări vreodată, cum a propus d-l N. Iorga, din capitalismul american, necunoscător al suferințelor și stărilor de lucruri dela noi.

A.

Unificarea învățământului din Ardeal

La înjghebarea și consolidarea țării noastre întregite întâmpinăm dificultăți impuse de *Conferința Păcei*, dar sunt și mai puternice zi cu zi, acele dificultăți în dauna consolidării statului, pe care le-am creat și tindem să-le perpetuăm noi, în urma unei lipse de concepțiune și de prevedere.

Greșeli fundamentale ne țin încătușați și astăzi în orice muncă de organizare, fiindcă în momentul unificării la Alba-Iulia s'au declarat principii de drept, contrarii ființei statului nostru.

Inainte de a cunoște pretențiunile opiniei publice mondiale cu privire la drepturile și datoriile statului nostru față de minorități, noi am promis respectarea și înfăptuirea legilor milenare ungurești, existente până atunci numai pe hârtie și pentru realizarea cărora am luptat înzadar în trecut, am făgăduit toate libertățile respectând toate drepturile fără nici-o măsură care să ne pună la adăpost de orice încălcare a suveranității statului român. Să analizăm rând pe rând greșelile a căror îndreptare cu deosebire în învățământ nu mai poate suferi nici o amânare.

Am declarat autonomia cea mai largă tuturor bisericilor, înțelegând printre drepturile autorizate de autonomie și pe aceea de a'și face singure educația cetățenilor, *statul neavând dreptul de control*, fiindcă atunci nu s'ar mai putea vorbi de autonomie.

O greșală cardinală, care ne pune în deplină neputință de a deveni cândva egali în cultură cu conlocuitorii noștri, de altă naționalitate.

Iată rezultatul la care s'a ajuns în urma declarațiilor principiale făcute la Alba-Iulia.

1. S-au luat în primire *numai* institutele școlare de stat și s-au lăsat nealterate toate școalele confesionale și cele comunale.

2. Ungurii, având un contigent prea mare de învățători și de profesori, au deschis și înființat școli de toate categoriile, în tot locul, unde statul român a înființat școală de stat; Chiar și în locurile unde statul a înființat școală de stat cu l. de propunere maghiară, conlocuitorii noștri și-au deschis școli *romano-catolice, reformate, luterane, evreești* ba și *greco-catolice* și *greco-orientale;* în unele locuri, prinzând puterile la olaltă, ungurii au înființat școli *interconfesionale*.

3. Acestea școli clandestine au făcut și fac lecții pe baza programei vechi ungurești, care și în cea mai simplă lectură de școală ne depășesc pe noi. Până astăzi se susțin din didactru particular dar pentru viitor î-și reclamă încurajarea din budgetul statului. Asta se numește *autonomie ungurească*.

4. Școalele confesionale au introdus limba română ca obiect de studiu obligător, pecum și geografia și istoria României dela încolo programa lor e cea dela Budapesta; puterea lor educativă e și astăzi în serviciul Ungariei milenare.

5. Puse toate la un loc, numărul școalelor streine întrece în Ardeal pe ale noastre iar școalei. Ardealului ar reclama pe baza autonomiei promise o parte budgetară imposibilă din partea statului (48%.)

In fața acestor rezolviri luate în pripă, în primii ani de organizare a statului să vedem ce se putea face bine la timpul său (la Alba-Iulia) și ce trebue îndreptat astăzi în mod imperativ.

Adunarea națională dela Alba-Iulia, în proectul de rezoluție, dând *egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat*, trebuia să declare că această autonomie se referă exclusiv la cultul religios dar nu pe baza uzului unguresc și nu cuprinde *instrucțiunea publică*.

Adunarea dela Alba Iulia trebuia să aibă în vedere că România a avut o bună instrucțiune publică de stat, iar toate celelalte școli erau particulare și în consecință nu obligau statul la o subvenție uriasă. Acesta rezoluție impedecă astăzi statul român să extindă cele mai bune legi fundamentale, pe cari le avea, referitor la instrucțiunea publică, căci aceste rezoluțiuni au fost trecute la conferința păcii ca principii fundamentale în ce privește alcătuirea statului între it.

Cum am putut noi Românii să fim pizmași statului român, luptând din răsputeri (conducătorii) pentru menținerea învățământului confesional prin care încurajăm și educăm spiritul separatist al conlocuitorilor, cari până azi au primit o educație sugestivă din partea foștilor stăpânitori. Ne-a stat în putință și ne stă și astăzi a rezolvi toată chestia și anume: *învățământul public să fie de stat*, pe toată linia și să aibă un program școlar unitar, care să asigure întru toate educația corectă a cetățenilor români.

Minoritățile să-și aibă școale de stat cu limba maternă de propunere, dar numai în proporția numerică și pe baza principiului de egalitate, nu însă așa cum este astăzi, când 10 copii romano-catolici au școală cu învățător cvalificat iar 300 de copii români în multe sate n'au nici un sigur învățător.

Dacă examinăm școalele secundare, confesionale dela orașe găsim că noi Românii ne aflăm într'un raport inferior și neproporțional față de minorități. Dacă vrem introducerea egalității, nu putem și pentru viitor în uraja cu banii statului minoritățile, cari se află pe o treaptă culturală superioară nouă, din cauza privilegiilor de cari se bucurau în trecut.

La resolvirea acestei politici culturale se mai poate aștepta oare și astăzi, ca aceste principii a ființei noastre de stat să împartă pe oameni în partide politice?

I-mi vine'n minte minte textul

dela Alba-Iulia: *„Declarăm unirea necondiționată cu Țara românească“* și nu-l văd înfăptuit ci dimpotrivă primejduit prin noi înșine. Se impune unificarea învățământului după o *programă unitară* a noastră, căci dacă nu o facem în mod radical astăzi, vom avea și peste 20 de ani tot acele generații, pe cari le avem și astăzi și anume *rezultante ale educației separatistice confesionale.*

Se mai poate oare discuta astăzi, că datoria și dreptul de educare a cetățenilor sunt ale statului și că acest drept n'are nimic comun cu drepturile de autonomie ale bisericilor?!

Biserica să-și crească pe credincioșii săi, dar pe cetățeni îi poate crește numai statul!

Anton Domide
profesor.

Să salvăm viitorul!

Sub titlul „Basarabenii la Cluj“ am scris în numărul de eri un articol isvorît din durerea ce am simțit-o, auzindu-i pe frații din Basarabia că vorbesc rusește pe pământul lui Horia și Iancu. Sfaturile ce se dau unui frate, nu se pot lua în nume de rău. Și noi, Ardelenii, nu le suntem frați răi, Basarabenilor. Ne-a sângerat inima, când ne aflam cu ei față în față la Iwangorod, etc. și ni-e mare bucuria acum, că îi putem avea azi oaspeți în capitala Ardealului.

Având o țintă, românizarea românilor din ținuturile alipite, eri ăm vorbit de situația națională și culturală a fraților din Basarabia; azi voi susținea, că nici noi, Ardelenii, nu suntem îndreptățiți a sta cu mâinile în sân.

Țăranul român e demn de minunea de azi care e *România întregită*,; însă am putea-o spune asta și despre unii intelectuali ardeleni?

Avem sinceritatea și tăria de a nu tăinui aparițiile triste și descurajatoare ale vieței ardelenești. Știind, că există, pentru ce am mai ascunde pe acel intelectual român, care și azi mai vorbește limbi străine în familie, — copiii lui nu știu o boabă pe românește, căci — feri doamnel s'ar supăra nevasta unguroaică și s'ar simți indispusă, auzind vorba valahă de pe buzele celui, pe care l-a născut...

Am voi să știm, la „Marianumul“ unguresc câte fete de român sunt înscrise din bunăvoința unor părinți?..

Cine nu cunoaște, cine nu i-ar putea înșira pe nume pe acei români, cari nu participă la nici o serbare a culturei românești?

Dacă îi întrebi, nedumerit, de ce naționalitate sunt, se vor cutremura și îți vor răspunde cu un „sunt român“ pe șoptite, gângăvind și făcând pe speriații.

Azi, după 2 ani de viață liberă, se mai găsesc români în Ardeal, cari, având încă preferințe maghiare, își uită nu numai de ei înșiși, ci comit o crimă neiertată și față de copii lor, cari vor deveni niște ființe cu sufletul diformat, străini de patrie, străini de neam și de totul ce îi încunjoară. E clar: acești oameni atentează direct la viitorul neamului și al țării.

Comit ei oare această crimă conștienți? Din răutate?..

Nu.

Ci din indolență, nepăsare, obișnuință, lipsă de demnitate, lașitate, — lene.

Îi vom influența!

Îi vom putea influența pe acești inconștienți, slabi de înger, timizi.

In ajungerea scopului: *românizarea românilor*, nu va fi lipsit de efect unul dintre mijloace: presiunea, constrângerea morală, care a fost numită de mentalitatea maghiară și rusă cu odiosul și brutalul termen de teroare!

Un latin nu poate să aibă, decât tot disprețul față de ori-ce teroare, fie ea roșie fie albă. Nu putem însă tăgădui, că, în orice societate cu baze solide, există o forță, care constrânge pe fieșt — cine, la o viață în care să fie riguros respectate toate datoriile naționale.

Această... „teroare“, dacă ne-a fost folositoare în trecut față de renegați, — e necesară și oportună și azi, față de cei *adormiți*. Trebue *treziți*, și înfricați cu puterea disprețului național.

Vrem Ardealului nostru o viață națională, — de veacuri am luptat pentru ea, — suflete tinerești, — idealizmul ardelenesc din timpul asuprirei... *C. I. C.*

Ecouri

Poeți români în traducere germană

Citim în *Agrarul*:

Ni se aduce la cunoștiință un fapt deosebit de îmbucurător.

La Cernăuți e pe cale, să apară o Antologie de poeți români, traduși în limba germană.

Este vorba de o culegere din versurile poeților lirici tineri, ai ultimei generații. Traducerile sunt îngrijite de câți-va literați germani care și-au dat toată osteneala ca să aproprie de spiritul limbei lor podoabele de formă și fond ale poeților noștri.

Iată o operă de propagandă, pe care o salutăm cu emoție.

Cum popularizează Englezii muzica

Sir Hugh Allen, directorul conservatorului regal din Londra, și conducătorul corului „Bach“, într'o adunare a dirijorilor, a propus următoarea idee originală. Pentru ca muzica bună să fie răspândită în popor artiștii renumiți să umble pe stradă cu flașnete. El a declarat că e gata să înceapă cel dintâi realizarea ideii sale. Pentru procurarea flașnetelor necesare, Sir Hugh Allen a început tratative cu o firmă, care va furniza flașnetele necesare cu melodiile alese, de către inițiatorul acestei manifestări.

Un pictor român la Paris

Cu prilejul vernisajului expoziției pictorilor și sculptorilor „independenți“ din Paris, pânzele și schițele unui pictor român Pascin (probabil Pascu) au fost remarcate.

Cronicarul artistic al ziarului *Le Petit Parisien* scrie că „Pascin în pânzele și în schițele sale dovedește mult talent, îndemânarea și finețe... dar sarcasmul său pervers nu va plăcea desigur publicului.“

Kropotkin grav bolnav

Corespondentul ziarului Daily Herald, la Moscova, telegrafiază că savantul sociolog Petre Kropotkine este bolnav de pneumonie; din pricina vârstei sale înaintate sunt temeri serioase.

Comisariatul Higienei Publice publică în fiecare zi câte un comunicat asupra stării marelui savant, unul din cei mai autorizați propăvăduitori ai doctrinei socialiste.

Menirea presei

Sub titlul acesta, ziarul „Românul“ din Arad, publică un bine cugetat articol de fond din care menționăm rândurile următoare:

„Sunt unele categorii de oameni, cari cer presei să spue adevărul numai atunci când este vorba de alții; imediat însă ce adevărul trebuește spus cu privire la propria lor persoană sau la aceea a cunoscuților și prietenilor lor, atunci adevărul devine, pur și simplu calomnie sau răutate, iar intențiile loiale ale ziarului, o acțiune îndoelnică.

Sunt alte categorii de oameni cari înțeleg presa doar ca un mijloc de reclamă sau ca o trambulină pentru a se putea ajunge la anumite situații, sau în fine, ca o cale deschisă pentru agitație și turburări în chestiuni de vanitate sau de mărunte interese personale.

Puțini sunt încă acei cari să înțeleagă că presa are o înaltă menire civilizatoare și culturală și că ea trebue să fie nu numai un control al moravurilor societății și al urâtelor apucături, dar tot de odată și un sfătuitor imparțial și un îndrumător al caracterelor.“

Iar mai departe:

„In consecință adevărata datorie a presei este să caute să îndrepte mentalitățile, să formeze, în cadrul ei de activitate judecata, să întărească posibilitatea dreptelor aprecieri și să lupte pentru distrugerea tradițiilor învechite, deschizând astfel ochii oamenilor și arătând acestora în ce constă adevărata menire a presei și ce anume înseamnă în societățile moderne noțiunile de presă și de ziarist și aceasta mai ales în societățile unde din cauza împrejurărilor sociale și istorice adevăratul înțeles al noțiunilor nu a putut să pătrundă decât greu.“

Din Săcuime

— O serbare culturală în Vâlcele —

Munca de regenerare morală la populațiunea română din Săcuime trebue să ne preocupe pe toți bunii Români.

Acest lucru l'au înțeles conducătorii morali ai poporului din Vâlcele: preotul Gh. Fl. Preșmereanu, înv. dir. Gh. Iordache și înv. V. Creangă. Dându-și seama de necesitatea unei acțiuni pentru trezirea și întărirea conștiinței naționale în părțile acestea unde influența străină a lucrat cu mai mult temeiu, ei s'au așternut pe muncă în această direcție.

Astfel merită să fie relevată cea dintâi manifestare a acestei acțiuni care a fost o producțiune aranjată în scopul renovării bisericii din localitate.

Producțiunea s'a început cu o cuvântare de deschidere rostită de parochul bisericii din localitate. In câteva cuvinte s'a arătat care este scopul acestor producțiuni.

Declamațiuni reușite, câteva scene din comedia „Lasat'a Secului“, coruri, jocuri și muzică au completat un program variat, distractiv și frumos.

Este însă trist că serbări de felul acesta al căror scop cultural ar trebui să fie mai mult prețuit, sunt privite cu nepăsare, tocmai de către aceia în folosul cărora sunt făcute. Neîncrederea aceasta în manifestări de cultură românească își are obârșia în prigonirile unui trecut întreg de luptă, în grija pe care foștii asupritori au depus-o pentru a înfrânge o conștiință națională care totuși nu voia să se dea învinsă. Trebue însă să muncim pentru ca de acum înainte dragostea și interesul pentru toate manifestările de viață românească fie pe tărâm cultural, fie pe cel economic, să capete tăria trebuitoare și să ne însuflețească pe toți deopotrivă.

De aceia, orice acțiune pornită în această direcție de desăvârșită romanizare a vieții ardelene trebue încurajată, sprijinită și dată ca pildă.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA“

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Socialism, Democrație, Știință

In *„Bibliothèque de Philosophie scientifique“*, condusă de *Gustave le Bon* și care a devenit, în mod incontestabil, cea mai prețioasă enciclopedie a gândirii contoareporane, Edmond Laskine publică o lucrare, — „Socialismul după popor“[1]) —, volum care va fi în curând urmat, se pare, de altul; Marxismul și Bolșevismul“.

Volumul apărut se împarte în două părți neegal de mari. Prima mai mică, formează un fel de introducere, în care autorul pune problema și caută să precizeze raportul dintre unii termenii întrebuințați, cum sunt: democrație, socialism și știință. A doua parte se ocupă de mișcarea socialistă din Franța, Belgia, Anglia, Irlanda, Statele-Unite, Australia și Noua Zelandă. In volumul ce va urma, va fi vorba de socialismul german și de aplicațiile lui din Rusia, Ungaria, Italia și Spania și vom avea proba il și concluzile autorului. Astăzi ne vom ocupa de punctele din introducere; iar într'un număr viitor vom arăta felul în care Laskine dovedește, cu exemple, teza anunțată de el aici.

Intrebarea centrală, pe care și-o pune scriitorul nostru, este aceia care fluturâ pe toate buzele astăzi: *Ce este Socialismul?* Dar el nu rămâne la generalități. El își precizează gândirea și zice: „Este socialismul un sistem de idei viguros legate unele de altele, sistem, pretutindeni și întotdeauna identic cu el însuș în cela ce privește elementele sale constitutive și felul de a se articula și ierarhiza aceste elemente? Sau el nu reprezintă de cât un tot, cu un contur destul de rău fixat, de tendințe sociale, politice, religioase tendințe etc. eterogene atunci când este vorba de origina lor, contrare adesea prin scopurile pe care le urmăresc și variind după timp, după mediu social, dar mai ales după caracterul popoarelor, după constituția psihologică a popoarelor?“ Înțelegeți diferența cea mare ce ar urma în tactica socialistă dintr'o țară dată, după cum adevărul ar sta de o parte sau alta a alternativei de mai sus. In primul caz, am avea ca urmare imediată necesitatea internaționalizării mișcărei socialiste; iar apoi, dat fiind, că prin socialism se înțelege astăzi, de obiceiu, socialismul marxist, cu lupta lui de clase, am avea și o rupere fatală cu întreaga organizație socială tradițională. In cel de al doilea, caz și anume atunci când socialismul ar fi ceva legat de felul special de a se prezinta al fiecărui popor, am avea, iarăș în mod fatal, o mișcare din care idea de patrie și națiune nu ar putea fi desprinse; mergând mai departe, din această legătură cu trecutul fiecărui popor, ar urma poate și o legătură cu întreaga ordine stabilită și din revoluționar, socialismul ar fi să capete un caracter reformist.

Pentru a putea răspunde la întrebarea în chestiune, Laskine, găsește necesar, să spună întâi ce înțelege el prin „popor“, o idee de care se va folosi foarte des. „Niciunul din popoarele care trăiesc astăzi, ne informează autoru în chestiune, nu ne prezintă exemplul unei rasse curate... căci din punctul de vedere științific, noi nu avem dreptul să numim rasse niște tipuri târzii și compuse. Din punctul de vedere practic însă, noi nu avem să ne ocupăm de rasse, văzute prin prizma *originei* lor, ci numai de „rassele *istorice*“, după fericita expresie a lui Gustave le Bon, adică de individualități etnice *produse de istorie*. Luând acum aceste individualități etnice, găsim că ele, deși nu au la baza lor cine știe-ce inutabilitate *metafizică*, prezintă totuș, *de fapt* unele caractere fizice și psihice constante, deosebite de la grup la grup. Intre altele, zice Laskine, găsim că fie care din ele are ideologia ei socială specială, sau ca să venim imediat la subiect, fie care-și are socialismul ei.

Căci ce este socialismul? Incercați să-l definiți, sau luați toate definițiile existente și veți vedea, zice Laskine, că nu ajungeți la nimic satisfăcător. Noi trebuie să mărturisim, continuă el, că de fapt nu avem o definiție a „socialismului“. Nici chiar definiția celebră a lui Marx, care pornește de la faptul economic, nu poate mulțămi, căci nici în opera autorului el și nici în diferitele partide socialiste existente, „socialismul nu a apărut vreodată ca „un fapt pur economic“. „Noi trebuie să luăm socialismul așa cum este, ca o mișcare ce debordează din toate părțile lumea economică și care se întinde la viața socială întreagă“. Toate definițiile „socialismului“ sunt prea generale și nu corespund realității. Adevărul pare deci că este acesta, încheie sociologul nostru că nu există un *„socialism“*, ci diferite *„socialisme“*, după epoca și țara de care ne ocupăm, *după viața socială specială* pe care o avem înaintea ochilor.

Aceasta este teza și întreaga lucrare aproape a lui Laskine nu face de cât să grămădească fapte, din istoria socialismului diferitelor țări, fapte care să dovedească punctul de vedere enunțat. Inainte încă de a trece mai departe, autorul nostru ține să înlăture două confuzii: una care se face atunci când se confundă democrația cu socialismul și alta care iese din împerecherea cuvintelor „socialism“ și „științific“. Pentru a ne convinge, zice Laskine, că democrația și socialismul nu se confundă, ajunge să examinăm două exemple de socialism: pe acela a lui Platon și pe cel fundat de iezuiți în Paraguai. Și într'un caz și în altul, adaugă el, comunismul era, în fond, ceva cât se poate de

1) Edmond Las kine. — Le socialisme suivant les peuples, Paris, E. Flammarion, 1920.

„Partidele noui“ şi Constituanta

Se ştie foarte bine că Constituanta a votat la Iaşi în 1917 înscrierea în Constituţie a celor două mari reforme fundamentale cea agrară şi electorală. Odată cu venirea la cârmă a guvernului Marghiloman, s'a hotărât disolvarea Constituantei. Aceasta pentru a-şi alege parlamentul. Trebuitor ratificărei păcei importante dela Bucureşti. Camerile alese în 1914 aveau caracter de Constituantă pentrucă ele trebuiau să puie pe nouă baze România. Discuţiile începute în vara lui 1914 au fost continuate în 1915 şi 1916 când au fost întrerupte până în Martie 1917.

Rămâne deci bine stabilit caracterul de constituantă al acestor Camere pe care guvernul d-lui Marghiloman nu avea dreptul să le disolve până când ele nu-şi îndepliniseră întreaga lor operă.

Odată debarcat guvernul germanofil prin victoria Aliaţilor, era firesc ca orice parlament, rezultat dintr'o consultare naţională să facă operă de constituantă până ce revizuirea constituţiei va fi fapt îndeplinit şi legile de aplicare ale noilor principii înscrise în constituţie şi pregătite în cele mai mici amănunte.

Din acest punct de vedere partidul liberal a considerat toate parlamentele alese dela 1919 încoace — adică cel rezultat din alegerile din Noembrie 1919 şi cel din alegerile din Mai 1920 — ca constituante

La această convingere a ajuns şi guvernul d-lui general Averescu după o combatere de doi ani acelor susţinute de partidul liberal. In adevăr, la întrunirea majorităţilor d-nii Averescu şi Argetoianu au declarat că de oarece Camerele actuale lucrează cu constituantă nu va mai fi nevoe de noui alegeri.

In Noembrie 1920 tot d-l general Averescu sub influenţa şi din inspiraţia d-lui Take Ionescu susţine *contrarul*. Timpul şi mai cu samă împrejurările politice l-au demonstrat că n'are dreptate.

Cea mai curioasă atitudine însă e aceia a partidelor „noui“. In adevăr, în Noembrie 1919, adică atunci când, graţie unei întâmplări sau mai degrabă a înşelării masselor populare prin făgăduieli irealizabile, având majoritatea parlamentară au format guvernul Vaida—Manu, au susţinut caracterul de constituantă a parlamentului.

In alegerile din Mai 1920 negau camerelor care trebuiau să rezulte din aceasta a doua consultare naţională caracterul de constituantă pe motiv că alegerile n'au fost libere şi că din această cauză ţara nu s'a putut pronunţa în linişte pentru unii sau alţii.

Federaliştii mai susţineau că de vreme ce blocul parlamentar prezentase în ultima zi de guvernare — adică la 12 Martie 1920 — proectele de legi agrară şi electorală, trebuiau înfăptuite acestea de orice guvern. Glumeţii casuişti uitau însă că aceste proecte nici nu au fost discutate măcar principial, dar încă admise de camerele alese în 1919 şi că vinovaţi pentru această întârziere au fost tot ei care au tolerat demagogia revoluţionară a d-rului Lupu.

Acum, adică atunci când sunt opoziţie, aceleaşi „partide noui“ susţin că parlamentul actual nu are caracter de constituantă. In consecinţă el trebue disolvat pentru a da loc la noui alegeri.

Acei, care până mai ieri, ameninţau cu revoluţia şi nu voiau să ţie seamă de constituţia „ciocoilor“, au devenit astăzi cei mai zeloşi apărători ai ei şi cer noui alegeri pentru a avea posibilitatea ea să pesculască mai mult ca oricând nevoe de linişte pentru a grăbi refacerea ţării.

Motivele care-i îndeamnă să ceară noui alegeri, sunt dictate de meschine interese de partid, iar ziarele lor ca *„Adevărul“*, *Ţara Nouă şi Luptătorul*, care ţin morţiş la constituţie, nu sunt decât uneltele plătite ale unei bănci care serveşte interesele finanţei internaţionale şi căreia îi convine o stare de veşnică agitaţie întreţinută de politicianii *noilor partide*. De aceia scrupulele constituţionale ale acestora nu ne conving şi cu atât mai puţin ne emoţionează.

Un succes oratoric

D-l Tache Ionescu a vorbit din nou în Cameră şi a fost aplaudat „prelung, puternic, repetat, cu strigăte de bravo şi ovaţiuni sgomotoase“. . . (Notele „Adevărului“).

Il cunoaştem: e omul politic dela care toată lumea cuminte aşteaptă, răbdătoare, de multă vreme, fapte la înălţimea vâlvii, pe care şi-o crează, cu şurubării politice, pentru clădirea unui piedestal cât mai sus, de unde domnia-sa, cocoţat să privească cu milă la mulţimea prosternată fericită prin dânsul.

Aşteaptă, biata lume, degeaba iar mulţi, cari înseamnă pe răboj tot ce s'a făcut în ţară asta au notat de mult, în dreptul domnului Tache Ionescu: vorbe vorbe, vorbe. . . .

Domnia-sa e foarte patetic, în discursurile „senzaţionale“, pe cari are continuă grije să le ţie spre fericirea ţării, mai ales asupra părţii morale a lucrurilor. Să fie, cum zice Românul, o muscă pe căciulă?

In ultima cuvântare, a blamat apatia românească faţă de trădătorii cauzei naţionale şi dintr'un gest solemn, sumar şi o vorbă tare, spusă c'un glas emoţionat, a nimicit ficţiunile vulgului, pe care l'a îndrumat pe calea cea dreaptă.

E un ridicol donchişotism în toată mascarada aceasta, fiindcă alături de teribilele sale invective morale, noi privim acţiunea sa: îl vedem pregătind războiul, nu printr'o muncă de fiecare zi, lămurind pe toţi asupra cauzelor şi necesităţii de a-l face, înălţând atmosfera sufletească prin arătarea şi mai ales, practicarea datoriilor cetăţeneşti, prevenind greşelile altora mai mult de cât blamându-le cu emfază pe urmă, ci d-l Ionescu s'a agitat, din când în când, la „Dacia“ a inspirat politica aşa de curată şi de consecventă a „Adevărului“ şi şi-a continuat omul meseria lui de advocat; în timpul războiului, a blamat un timp partidul, care era la putere, ca pe urmă să treacă alături de el şi după-ce îşi vârâse cei 10 copii inexistenţi, în focul granatelor, a invitat armata română la o plimbare prin Mesopotamia în urmă, după încheierea silită a armistiţiului cu Nemţii, a plecat mânios la Paris, unde socotindu-se dela sine şi de drept reprezentantul autorizat al românismului, a încurcat şi încercat să discrediteze acţiunea delegatului nostru oficial, care nu se împăca cu politica de nesăbuite concesiuni.

Acesta e omul, care cere acum cu strâşnicie pedepsirea vânduţilor la Nemţi şi atunci, zicem: o cauză mare şi de prestigiu naţional merită un apărător de altă plămădeală de cât aceasta.

N.-G.-T.

Concesionarea şi „Cuvântul dat“

Concesionarea atelierelor CFR. a stârnit nu numai protestarea opiniei publice, a cercurilor industriale, a muncitorilor dela căile ferate, dar mai mult încă, Comisiunea superioară a Comunicaţiilor, negreşit cea mai în măsură să se rostească, prin competinţa sa, în această chestiune, a respins contractele încheiate, motivându-şi votul că astfel cum se prezintă, concesionarea se face în paguba statului.

Primul-ministru, d-l general Averescu, întrebat asupra urmărilor acestei respingeri, a declarat că deoarece guvernul şi-a dat cuvântul, concesionarea va trebui să se îndeplinească, iar parlamentul va trebui să ţină seama de angajamentul guvernului.

Declaraţiile primului-ministru pun într'o nouă lumină această chestiune. In adevăr ce fapt a îndemnat guvernul să-şi dea cuvântul, prin urmare să la un angajament, a cărui realizare nu depindea numai de autoritatea, competinţa sau bună voinţa sa?

Guvernul ştia desigur că această concesionare trebue mai întâi s'o primească opinia publică, apoi să albă avizul favorabil al Comisiunei Superioare a Comunicaţiilor şi în cele din urmă să obţină aprobarea Corpurilor Legiuitoare. Dacă guvernul ştia aceste lucruri, de ce dar şi-a dat un cuvânt pe care nu era sigur că-l va putea respecta? Ce influenţă atât de puternică, cari sunt interesele atât de mari, cari l'au făcut să treacă peste aceste consideraţiuni?

Intr'o chestiune de o atare însemnătate nici-un guvern nu poate lua un angajament, chiar dacă ar avea conştiinţa că face un serviciu ţării, fără să aibă consimţământul tuturor factorilor de care depinde, şi în cazul de faţă aprobarea Parlamentului. Altminteri, ei se încarcă cu o prea mare răspundere.

Procedarea guvernului în chestiunea concesionării atelierelor căilor ferate ne îndreptăţeşte a crede că, ştiind împotrivirea ce i-se va face, guvernul prin „cuvântul dat“ încearcă să silulască voinţa Camerii punând-o în faţa unui fapt împlinit. Iar pe de altă parte svonurile despre anumite presiuni străine în faţa cărora slăbiciunea guvernului s'a plecat, capătă puterea unor triste adevăruri.

Revista pressei maghiare

Afirmaţii nesincere

Ziarul *„Ujsag“* publică la loc de frunte un articol în interesul maghiarimei din Ardeal. De data asta — se pare — că articolul e adresat cercurilor diriguitoare româneşti, probabil în vederea desbaterilor şi hotărîrilor, ce vor avea să se ia în parlament în chestia minorităţilor, căci tonul în care e scris diferă mult de tonul obicnuit, agitator şi şovinist.

„E de un interes deosebit pentru întreaga România, — scrie susnumita foaie — consolidarea în aşa fel a situaţiei, în cât tonul acuzator al nemulţumirii şi amărăciunii să fie înlocuit cu îndestularea şi liniştirea generală. . . . „Trebue să înceteze bănuelile, cari nutresc numai contrastele şi nu trebue să se caute scopuri secrete chiar şi în năzuinţele făţiş culturale. Maghiarimea vrea să lucreze cu cărţile pe faţă. Se organizează deschis şi cu escluderea oricăror tendinţi separatiste, în acţiunile sale rămâne în cadrele statului. Problema maghiarimii în noua alcătuire a statului e nu numai să-şi menţină în întregimea toată desvoltarea sa culturală, dar munca pe care o va depune în acest scop să o desvolte în aşa chip încât în acelaş timp să contribue şi la desvoltarea culturală a ţării. O astfel de desvoltare e însă posibilă, numai dacă maghiarimea din Ardeal va fi împărtăşită cu aceiaşi încredere, egalitate de drept şi tratament, de care se bucură şi care i se cuvine fiecărui cetăţean al ţării“.

Drept comentariu, menţionăm articolul nostru din numărul de ieri despre „ce ne pregătesc Ungurii“.

In cheatia locuinţelor

Ziarul *„Küzdelem“* publică un judicios articol în chestia locuinţelor. Soluţia cea mai nemerită o găseşte în edificarea în stil mare de locuinţe noui, arată îndatoririle şi negligenţele celor din fruntea municipiilor şi a senatelor orăşeneşti în această chestie şi cere intervenţia statului prin dispoziţii practice dentru a stimula iniţiativa privată. — „Fără anume dispoziţii ale statului — scrie susnumita foaie — nu ne putem aştepta la noui edificări, căci procurarea şi transportul de materii, valoarea nestabilă a banului şi nesiguranţa propriatarului de a dispune liber de clădirea sa dat fiind sistemul de rechiziţionare, toate aceste formează o piedecă mare în calea edificărilor din iniţiativă privată. O altă piedecă, tot aşa de mare, e lipsa unui regulament de clădire. Aceasta are două inconveniente: întâiu măreşte lipsa de locuinţe; al doilea, nimiceşte industria arhitectonică destul de înfloritoare la noi, ceea ce are repercusiune nu numai într'o singură ramură a industriei, ci în întreagă viaţa noastră economică“.

Credem şi noi, că numai cu sistemul actuat care nemulţumeşte şi neliniştează aşa de mult populaţia oraşelor, nu ajungem să ne vedem scopul atins.

Trebue să ia statul în mână chestiunea şi după un plan bine stabilit, ţinându-se seama de interesele noastre naţionale să se lucreze cu sistem şi cu stăruinţă. Băncile noastre şi chiar particularii cu dare de mână, trebue să-şi facă o datorie patriotică din cumpărarea de terenuri, de case pe teritorul oraşelor ardeleneşti şi din zidirea de locuinţi căci numai aşa putem să sperăm a-le româniza. Şi acest lucru ar trebui făcut cât mai în grabă, până-ce nu va fi prea târziu!

nedemocratic, clasele de jos ale poporului neavând absolut nici un drept. De aici urmează, că socialismul *poate* fi ceva opus democraţiei, că cele două noţiuni nu sunt, în mod necesar, identice. Ceva mai mult chiar: singurul caz, în care socialismul a fost practicat în zilele noastre o vreme mai îndelungată, acela din Paraguai, pace că şi datoreşte existenţa, spune Laskine, tocmai lipsei de simţ democratic a populaţiei indiene din acel stat, populaţie care se supunea, din motive religioase, prescripţiilor iezuiţilor.

Trecând la punctul al doilea, reţinem obiecţiunea următoare: „Ştiinţa ne face să cunoaştem realitatea, nu însă şi datoria noastră“. „Nu este altiel, spune mai departe Laskine, nici în ştiinţele sociale. Ele ne pune în posesiunea *legilor*, care ne fac cunoascute relaţiunile contante dintre fenomene. Ele un determină însă *scopurile* în vederea cărora această cunoştinţă, poate fi folosită“. Un socialist chiar, Bernstein, spunea acum vre-o douăzeci de ani în faţa unui cerc de studenţi din Berlin, că „Ştiinţa este străină cutărei sau cutărei aspiraţii; ca cunoştinţă a faptelor ca nu aparţine nici unui partid, nici unei clase. Socialismul, din contra, este o oarecare aspiraţie socială . . .“ Cu alte cuvinte, atunci când socialismul se dă drept port drapelul unei societăţi viitoare, pentru care *trebue să luptăm*, este orice voiţi, dar ştiinţă nu.

Rezumându-ne, avem aşa dară, până aici, următoarele puncte:

1. Socialismul nu este o mişcare, pe care s'o putem defini în genere. El cade în categoria manifestaţiilor omeneşti, despre care nu poţi spune ce sunt, de cât judecându-le în funcţie de un mediu, de un popor, un lucru pe care rămâne să-l dovedim mai complect, cu fapte.

2. Socialismul poate să nu se confunde cu democraţia, poate fi chiar ceva cu totul opus democraţiei şi în cele ce vom spune altădată, va trebui să arătăm în ce măsură socialismul din diferite ţări continuă sau nu tradiţia democratică modernă.

3. Expresia „Socialism ştiinţific“ este o simplă imperechere de vorbe, făcută să capteze imaginaţia celor simpli, dar care nu mai găseşte sprijin nici chiar la toţi marxiaţii. *Virgil I. Bărbat.*

Curierul Spectacolelor

Program saptamânal:

Teatrul naţional.

Miercuri: *Luceafărul.* (Premieră.) Versuri de Eminescu, muzica de N. Bretan. — *Cavaleria rusticană.* (Priemeră.) De Pietro Mascagni.

Joi: *Sapho.*

Vineri: *Luceafărul* şi *Cavaleria rusticană.*

Sâmbătă: *Nepoftitul.* (Premieră.) De Tristan Bernard.

Duminecă matineu: *Festival.*
„ seara: *O noapte furtunoasă* şi *Doctoria soacrelor.*

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta“

Program senzaţional

Joi, 3 Febr., Sâmbătă 5 Febr. începând la orele 5 şi 7 jumăte p. m.

Dramă aeriană din viaţa aviatorilor

în 7 acte, (2000 metri) Film: Pathé fréres.

Duminecă, 6 Febr. un program nou şi Familia Regală cu diadocul Greciei.

INFORMAȚII

Cercul Regional Cluj al Asociațiunei Generale a Inginerilor din România (A. G. I. R.) va ține ședință Joi 3 Februarie ora 6 p. m. în localul Creditului Tehnic Transilvănean din Calea Victoriei 23 fiind la ordinea zilei conferința d-lui Inginer Maksai despre „Electrificarea căilor ferate Române". Pot asista și persoane particulare.

*

Seria concertelor de cameră, organizate de profesorii Conservatorului din localitate, d-nii Sibianu, Teodorescu și Bobescu va continua Marți, 8 Febr., seara, în sala Conservatorului.

Va fi un recital Beethoven, c'un quartet, un trio și Sonata primăverii pentru vioară și pian.

*

La 24 Ianuarie, a avut loc în sala festivă a Seminarului diecezan din Arad constituirea „Societății ort. naționale a femeilor române, filiala Arad" sub presidența P. S. S. părintelui episcop Ioan. La invitarea P. S. Sale întrunindu-se intelectualii ortodoxi români, doamne și domni, din localitate în număr frumos, P. S. Sa a deschis adunarea prin o cuvântare potrivită ascultată cu mare atențiune și acoperită cu aplausele celor prezenți. S'au citit Statutele Societății. S'a făcut apoi înscrierea membrilor și s'a procedat la constituirea filialei. S'au ales comitet: D-nele: Hortensia Baron Pop, Iustina Șerban, Dr. Robu, Maria Dr. Botiș, Archip, Aurelia Păcățian, Dumitriu, Domnica Ispravnic, Cornelia Dr. Iacob, Percea, Constanța Lazar, d-șoarele: Tulia Bogdan, Negrescu, Damian și Cerna, d-nii: Dr. Gh. Ciuhandu, M. Păcățianu, Tr. Vățian, Dr. T. Botiș, Dr. Lazar Iacob, Dr. Mihaiu Mărcuș, Ascaniu Crișan, Gh. Ionescu, Gh. Ispravnic și Gh. Adam. Președintă a Societății a fost aleasă D na Hortensia Baron Pop.

*

Marți 1 Februarie 1921 la ora 6½ seara au început cursurile de limba română pentru adulți și intelectuali, la școlile pe cari le-am anunțat la timp.

Cursurile pentru intelectuali nu se vor mai ține în sala a IV-a a Universității, această sală fiind ocupată de către Universitate, ci în Sala de fizică a Liceului G. Barițiu.

Aceste cursuri sunt împărțite în două serii și anume:

Pentru începători: Luni, Mercuri și Vineri dela 6½—7½ seara. Pentru cei ce cunosc puțin limba română: Marți, Joi și Sâmbătă, la aceeași oră.

*

După știrile de până acum d-l Oct. Prie, candidatul part. poporului, a fost ales la Diciosânmartin, cu o majoritate de 100 voturi.

Alegerea a fost contestată.

*

Printr'un nou ordin sosit eri la Direcția regională C. F. R. se ridică alocația de hrană a funcționarilor începând cu ziua de 1 Februar.

„Asociațiunea comercianților, industriașilor și meseriașilor români" din Cluj a însăreinat pe d-nii: dr. Elian, dr. Precup, Luccaci, Anghel și Andone cu redactarea proectului de statut al asociației proect care e deja terminat, urmând ca după ce va fi tipărit, să fie înaintat spre aprobare ministerului.

*

Sinodul parohial ortodox din loc convocat pe 6 Februarie a. c. se amână pe ziua de 13 Februarie a. c.

*

D-l dr. Iuliu Szadeczky, fost profesor la universitatea din Cluj a fost numit pe ziua de 1 Decembrie 1920 în postul de geolog șef clasa I. la institutul geologic al României.

*

Cercul studenților bănățeni a organizat pentru Duminecă 6 Februarie la Teatru național un festival artistic serbând aniversarea unui an dela înființarea lui. Venitul total e destinat fondului pentru reclădirea teatrului național din Timișoara.

*

In foarte multe sate de prin împrejurimile Clujului se simte foarte mare lipsă de zahăr și petrol. Poate că autoritățile ar trebui să se gândească și la lipsurile sătenilor noștri.

*

Luni a avut loc o agitată consfătuire între coriștii dela Opera Națională și d-l Popovici Bayreuth, directorul operei. Coriștii au cerut cu insistență mărirea salariului ceace d-l Popovici nu a admis.

Ca consecință coriștii nu s'au prezentat la repetiția generală ace operei „Cavaleria rusticană".

Zilele acestea o delegație a coriștilor va pleca la București pentru a înainta ministerului Artelor un memoriu cerând mărirea salariului.

*

Aflăm că d-l *N. Ambramescu* profesor la Universitatea din Cluj, a fost recomandat de către Consiliul profesoral al școlii politehnice din București, pentru catedra de matematici a diviziei pregătioare din acea școală.

Ne place să credem că d-l Abramescu nu va urma chemarea școlii politehnice bucureștene, întrucât plecarea dumisale dela Universitatea de-aci, unde atât de e necesar, ca un bun element de cultură, ar fi cu durere cuportată de toți bunii Români, cari s'au deprins să prețuiască ru numai cultura, dar și puternicele sentimente naționale, de cari e însuflețit.

*

Aflăm că secta pocăiților face o propaganda intensă la sate, mai ales prin satele cu parohii vacante. S'a constat că această vectă-urmărește o demoralizarea religioasă a sătenilor și neîncrederea față de stat.

*

S'a propus la Camera de Comerț din localitate ca să se deschidă o expoziție permanentă de modele de marfuri cari se confecționează în Ardeal.

O nouă comisie s'a format la inspectoratul industrial pentru studiul minelor și zăcămintelor de minereuri din Ardeal.

*

Consulul definitiv la Cluj, d-l Goeton Mouillet, a sosit zilele acestea în localitate.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei. 28

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

*

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

*

„UNIVERSUM"' întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 18

*

„Pischinger" crema parisien Mozert, Crema Nougot, Figaro, Griloage, Mignon, bonboane de chocolată „Gourmond" confiserie specială sunt numai întrecute prăjituri. Se află în toate prăvăliile de delicatese, cafenele și restaurante. 71

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61)

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. (28

In chestia trupei de teatru a Ligii culturale

Intr'unul din numerile trecute ale ziarului nostru, am publicat un articol despre trupa de teatru a Ligii culturale, trupă care dă, în prezent, reprezentații pentru „cultura națională" din Ardeal.

Spusesem atunci că sarcina e prea grea pentru forțele, de cari dispune această companie de teatru, care — or'cine o va recunoaște, — trebuia să reprezinte arta cel puțin la un nivel egal, dacă nu superior, față de ce făcuseră înainte Ungurii — și se știe că ei n'au stat cu mâinele în sâu, în privința asta.

Declarându-ne recunoscători muncii depuse de artiștii Ligii culturale, menționăm că această veche și mare asociație naționalistă putea să aranjeze cu mai multă grije propaganda sa culturală prin teatru.

D-l Ion Armășescu, care împarte cu soția dumisale conducerea trupei, ne trimete, într'o lungă scrisoare, indignarea dumnealui contra spuselor noastre. Face rău că se supără de a nu-l fi clasat „printre primii artiști ai scenei române" și de a-i fi cerut un repertoriu mai îngrijit decât cu piese, ca „Cercetașul" de însă-și d-na Armășescu, care va avea modestia să nu se claseze și dânsa printre „primii autori dramatici".

Pe motivul unei acțiuni patriotice, care poate fi, din partea soților Armășescu, sinceră și anevoiasă — noi nu am negat-o dela început — nu ai dreptul să faci orice și să ceri nu numai indulgența, dar chiar lauda oricui.

Noi cunoaștem pe acești artiști dela București și în cadrul talentului lor, fără să-li se dea un rol exagerat, ar fi fost poate bune elemente, alături de altele într'o trupă numeroasă și așa, dar ei singuri ca actori mai noi și mai mici, nu pot face totul.

De contrariu nu ne vor convinge dovezile trimise nouă de d-l Armășescu și anume: certificate eliberate de primăriile localităților, prin care a trecut. Carageale ar fi fost bucuros să-l cadă în mână asemenea specimene de certificate. In memoria lui și pentru buna distracție a publicului, extragem din ele următoarele aprecieri, complect edificatoare:

„Noi Primarul orașului Baia-Mare, atestăm că trupa Ligii culturale ... au ținut în localitate reproducțiuni teatrale, predând piesele ...

„Deoarece susnumita trupă teatrală, prin dibăcia cu privire la talentul și istețimea manifestată în științele artistice, au contribuit la desvoltarea conștiinții naționale ..."

In alta se spune că „trupa a făcut cea mai bună impresie" și s'a primit cu mare bucurie „de sigur, patriotică", iar biata Primărie a orașului Baiasprie, fiind obligată să treacă peste atribuțiile, ei declară solemn și fără replică:

„Reprezentațiunile teatrale au fost la un nivel artistic *straniu* (sic!) în teritoriul administrat de noi, fiind jucate piesele cu cea mai frapantă și dibace măestrie prestînd succes moral strălucit. Debutanții și-au interpretat rolurile cu adevărată rutină artistică ... etc. etc."

Și acum, socotind publicul complect lămurit asupra acestor „debutanți rutinați și străini", după însăși dovezile aduse de d-l Armășescu, încheiăm răspunsul nostru cu nădejdea de a numai fi nevoit să revenim.

N. G. T.

Bibliografice

A apărut:

Charles W. Eliot: *Religia Viitorului* tradusă din limba engleză și cu o interesantă introducere de d-l Virgil I. Bărbat.

Charles W. Eliot este poate figura cea mai reprezentativă a spiritului modern american. El este după părerea multora unul din cele mai de seamă genii organizatoare pe care le-a avut omenirea. Fost patruzeci de ani în șir în fruntea Universității Harvard, cea mai veche și mai vestită din Statele-Unite, Charles W. Eliot este în acelaș timp omul care a transformat învățământul modern american.

Părerile lui asupra religiunii au astfel toată greutatea unei personalități excepționale și trăind în lumea concretă a realizărilor.

Editua „Marea Fabrică Ancora Brăila". Depozit-General: Viața Românească Librăria Alcalay București.

De vânzare la toate librăriile. Prețul Lei 6.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

20 **Telefon No. 339**

Citiți „Infrățirea"

ASIGURAȚIVĂ cu taipă de:

La calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—

II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82

până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**

Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 29

Situația internațională

Conferința interaliată de la Paris a făcut cunoscut Germaniei modalitățile de plata despăgubirilor datorite de aceasta din urmă. Cu această ocazie Viviani a declarat că amiciția franco-engleză și franco-italiană e foarte strânsă. Neapărat că declarațiile d-lui Viviani nu corespund adevărului, de oarece și de astă dată a triumfat punctul de vedere englez. Briand a susținut cu aceiași căldură interesele Franței ca și Leygues și Millerand, însă atunci când a fost vorba de a convinge mercantila diplomație engleză a avut același suces ca și predecesorii săi.

Odată conferința dela Paris sfârșită se va întruni conferința financiară internațională la Bruxelles, întreruptă aproape o lună pentru stabilirea unui punct de vedere comun interaliat. Delegația germană în frunte cu Bergmann a și sosit la Bruxelles. După cum chestia orientală va fi discutată la apropiata conferință din Londra — un pendant al celei din Paris — tot așa chestiunile privind statele din Europa centrală vor fi discutate într'o conferință convocată în Italia unde se va discuta măsurile urgente de luat pentru refacerea statelor zdruncinate de noui războiu.

Benes-ministrul de externe al Cehoslovaciei vorbind de relațiunile ungaro-cehe spune că un țara sa nu va putea avea relațiuni decât cu o Ungarie republicană. Pretenția ministrului de interne cehoslovac de a dicta forma de guvern a unui stat vecin, atunci când patria lui a fost atâta vreme sub călcâiul habsburgic e cel puțin curioasă și denotă o mentalitate imperialistă în contrazicere cu pacifismul atât de ostentativ al noului stat. In tot cazul declarațiile lui Benes vor îngreuia și mai mult reluarea relațiilor ungaro-cehoslovace și din această cauză va continua să dăinuiască în centrul Europei aceiași stare de nesiguranță improprie desvoltărei pașnice a popoarelor. De altfel, megalomania diplomatică a lui Benes s'a manifestat în trecut și cu ocazia discutărei chestiunei Teschenului regiunea minieră disputată de Polonia și Cehoslovacia.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Rezultatul alegerilor din vechiul Regat marchează înfrângerea țărăniștilor: în Capitală au fost inferiori liberalilor, în județe inferiori averescanilor.

Cifrele cunoscute până acum sunt următoarele:

In Capitală a obținut d-l V. Brătianu 8569 voturi, Dobrescu 8231, Pompei 4 mii și 405; în județul Ilfov a obținut d-l Pompei 9246, V. Brătianu 6056, Dobrescu 5702; total V. Brătianu 14.625, Dobrescu 14 mii și 933, Pompei 13 mii și 651. — Diferența dintre d-nii Brătianu și Dobrescu se explică prin lupta comună dusă de federație și guvern contra candidatului partidului liberal prin ingerințe, arestarea delegaților liberali, substituiri de votanți, voturi anulate, etc.

La Romanați a fost ales candidatul liberal, d-l I. G. Duca, cu 6000 de voturi mai mult decât candidatul țărănist.

Rezultatele din celelalte județe nu sunt încă cunoscute.

Pentru mandatul de deputat dela Soroca, partidul liberal susține pe d-l Ion Bondac, advocat, fiu de țăran, care se bucură de multă popularitate. Contracandidații P. Toncescu și C. Stere sunt cunoscuți prin politica lor anterioară, antipatriotică și imorală.

Dovedind un puternic curent în opinia publică pentru partidul liberal, rezultatele cunoscute până acum au exasperat pe țărăniștii uniți cu partidul poporului, cari răspândesc obișnuitele calomnii asupra alegerilor din Ilfov și Romanați spre a explica succesul liberal.

Pentru a se dovedi fantezia învinșilor, partidul liberal declară că e dispus să primească o comisie de arbitraj condusă magistrat, care să analizeze sumele cheltuite de către fiecare partid și provenințele lor.

■

Banca Națională a acordat un milion de lei ca dar principesei Elisabeta cu prilejul căsătoriei Sale.

D-l I. Bibicescu, guvernatorul băncii, s'a prezentat în acest scop în audiență la M. S. Regele.

■

Plata bonurilor de 40 la sută începe la 10 Februarie în Ardeal, apoi în Regat.

■

„Le Journal" anunță mari revolte țărănești în Rusia contra bolșevicilor. Orașele au fost asediate, aprovizionarea tăiată.

■

D-l C. Argetoianu, ministrul internelor, a anunțat Asociației medicilor formarea ministerului sănătății publice, având ca titular un medic. E al 21-a minister.

■

D-l I. Mihalache a avut o întrevedere cu D-l A. Marghiloman. Astfel se dovedesc negatele tratative între federație și progresiști.

■

La Constanța a sosit vaporul „America" cu 218 Ardeleni repatriați.

Sub masca lui Shakespeare

Intr'o lucrare considerabilă — *„Sub masca lui Shakespeare"* — a cărei publicare a pricinuit o polemică extraordinară, d. Abel Lefranc, profesor la Collège de France identifica pe autorul teatrului shakesperian cu William Stanley, conte de Derby.

Ideea generală care formează punctul de plecare al d-lui Lefranc e următoarea în istoria literară a tuturor timpurilor și țărilor „nu există scriitor care să fi produs opere străine lui însuși, sau în alți termeni operele unui autor sunt în legătură directă și constantă cu viața și personalitatea sa. Deja, în publicații anterioare și a căror concluzii sunt astăzi universal acceptate, d-l Lefranc a reușit să lămurească unele chestiuni nelămurite privitoare la operele unora dintre marii scriitori francezi ca Villon, Rabelais și Marot. In cartea sa, d-l Abel Lefranc acumulează compa ațiile dintre evenimentele și scenele teatrului și viața contelui de Derby.

Acum câteva săptămâni d. Lefranc a vorbit despre *Visul unei nopți de vară*, demonstrând că această operă n'a putut fi compusă decât pentru căsătoria contelui de Derby și că nu se poate explica în general și în detaliu decât prin acest eveniment. In ce privește piesa *Cumetrele vesele din Windsor* d-l Lefranc demonstrează așa de convingător că e opera contelui de Derby încât, nu-i poți distruge argumentele.

Examinând prima scenă d-l Lefranc atrage atenția asupra următoarelor date precise. Piesa a fost publicată în 1602 iar subiectul primei scene este procedura angajată între un judecător de pace Shallon și un personaj, Falstaff. Cauza acestei proceduri este scandal cu provocare de lovituri, pagube materiale și contestație de jurisdicțiune pentru un cerb omorât. Până acum nu s'a dat nici-o explicație valabilă acestui episod.

Savantul profesor arată că contele de Derby a vânat la Windsor în 1602, că cunoștea perfect împrejurimile și castelul și că în acelan a avut un incident cu un pădurar, că tot în 1602 a avut un proces cu un judecător de pace, și că acest proces a fost provocat de incursiunea oamenilor contelui în domeniul unui magistrat.

Pe de altă parte, în ultima scenă a *Cumetrelor vesele din Windsor* se găsește o aluziune ironică la adresa *proctorilor*, rămasă până acum neînțeleasă. Această aluziune este la adresa adversarului contelui care se numea tocmai *Proctor*.

D-l Lefranc pune în teatrul lui Shakeapeare viața contelui de Derby, iar cele publicate până acum nu sunt decât o etapă, o piatră a edificiului pe care-l va ridica savantul profesor, căci d-l Lefranc a anunțat o serie de demonstrații noui.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Consultații zilnice 2—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

„Salonul de artă ardeleană"

Am arătat în numărul nostru de ieri frumoasa inițiativă a colonelului G. Bacaloglu în scopul de a da o icoană a ansamblului vieții artistice a Ardealului, de a strânge raporturile între toți artiștii Ardealului, fără deosebire de naționalitate și de a creia la Cluj un centru permanent de manifestări artistice cari să fie și în sprijinul activărei vieții sociale.

Grandioasa expoziție care se pregătește prin îngrijirea comitetului româno-maghiar, se va deschide în ziua de 20 Februarie a. c. în sala de spectacole a prefecturei sub numele de **Salonul de Artă Ardeleană.**

In legătură cu salonul se vor organiza în timpul dela 20 Februarie la 20 Martie, cât va sta deschisă expoziția, patru mari concerte săptămânale cu un program neobișnuit care va reuni pe cei mai valoroși artiști români și maghiari.

Beneficiul acestor concerte, cât și un important procent din valoarea tablourilor vândute, vor fi consacrate exclusiv înființărei unei *„Case a Artiștilor"* în Cluj, centru al unei intensive activități viitoare.

Toți pictorii, sculptorii, architecții, etc., cari locuesc pe teritoriul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, fără deosebire de naționalitate, sunt rugați a-și trimete telegrafic adresa exactă la d-l Dadey, pictor, strada Bastya No. 2 Cluj.

In același timp, să se anunțe cu câte bucăți vor participa la expoziție. Termenul până la care se trimet obiectele de artă este 12 Februar a. c. Cheltuelile de transport privesc pe trimițător. Organizatorii Salonului iau răspunderea tablourilor numai până la 19 Februar.

După deschiderea expoziției, răspunderea va privi pe proprietarii tablourilor.

Juriul care va selecționa tablourile și va hotărî distribuirea premiilor este alcătuit din d-nii colonel G. Bacaloglu, prof. G. Vâlsan, Ion Dragu din partea presei române, Kovacs din partea presei maghiare, Emil Isac, Viola Kornel, Marothi Károly, Aurel Pop.

In comitetul de organizare a concertelor figurează, sub președenția d-lui col. G. Bacaloglu, d-ra Voileanu, d-nii prof. Sibianu și Teodorescu, d-nii Lengyel Vilmos și Darvas Simon.

Deschiderea oficială a „Salonului" va fi precedată de un vernisaj numai pentru reprezentanții presei în ziua de Vineri, 18 Februarie.

Un cuvânt pentru „Voința"

Ziarul „Voința crede că poate răspunde precizărilor pe cari le-am făcut cu privire la rostul existenței sale, încercând din nou o confuzie pe temeiul aceluiaș cântec al regionalismului. In cadrul orgoliului provincial al Ardealului, reprezentat de „Voința" cu certificat dela Banca agrară, noi ne-am făcut vinovați de „calomnii și insinuări" împotriva unor oameni pe cari Ardealul îi știe și îi prețuiește. Cine sunt domnii de mai sus, „Voința" se jenează să precizeze. Și cu drept cuvânt, căci dacă noi am arătat cum de după firma „Voinței încep să se arate figurile d-lor Aurel Vlad și Bontescu, tot așa de puțin îi convine confratelui nostru să scrie negru pe alb că despre *acești* oameni e vorba. Pe d-nii Aurel Vlad și V. Bontescu nu e nevoe să-i recomandăm noi, căci Ardealul într'adevăr „îi știe" așa cum sunt și îi „prețuiește" așa cum merită. Ambii foști miniștri din guvernul Vaida și-au sfârșit cariera politică într'un chip dureros. D-l Aurel Vlad a avut prilejul să afle în alegerile din Orăștie cât de mult e „prețuit" acasă la d-sa, iar d-l V. Bontescu, care nici n'a îndrăsnit să mai candideze, a dovedit cât de bine știe cum „îl știu" concetățenii săi din Hațeg.

Acum vine rândul „calomniilor și insinuărilor" din partea noastră Dar care e crima de care ne-am făcut vinovați? Am binevoit să constatăm că patronii „Voinței" au început să iasă la iveală în coloanele ziarului pe care-l susțin. Neagă „Voința" orice legături cu d. V. Bontescu? E o „calomnie" să spui că un ziar este susținut de fostul exportator de boi în Ungaria, sau e o „insinuare" vinovată constatarea că autorul afaceri „Reșița" iscălește colinde într'un ziar care se ferește să spună ce interese reprezintă?

Insfârșit, afirmația „Voinței" că noi lăsăm să se înțeleagă încrederea pe care o avem în superioritatea celor din vechiul Regat asupra Ardealului, nu e nici mai mult nici mai puțin decât: o copilărie proastă. Nimic din atitudinea, și din vorbele noastre nu îndreptățește această grosolană intrigă de suburbie.

TELEGRAME

Germania la cunoștință de hotărîrile Conferinței dela Paris.

Paris, 2. Februarie.

Conferința dela Paris, în conformitate cu mandatul primit dela Consiliul suprem a făcut cunoscut Sâmbătă seara prin Briand, d-lui von Muttiás, președintele delegații germane, dispozițiile noui luate cu privire la executarea tratatului dela Versailles.

Conferința dela Bruxelles.

Lyon, 2 Februarie.

Conform instrucțiunilor Consiliului Suprem, membrii conferinței de export dela Bruxelles sunt convocați pe ziua de 7 Februarie. Delegații germani sunt asemenea convocați — In prezent experții, Aliaților au luat contact și au elaborat un program de deliberări.

Cetiți „Infrățirea"

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

O carte folositoare și frumoasă

Istoria literaturii românești ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau și comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante și de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului și erau cărțile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărți a fost în parte părăsit și înlocuit cu volume de povești fantastice sau de aventuri, cari atâță curiozitatea, dar denaturează și îmboînăvesc simțurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, așa de cuminte și de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"*.

El e în curs de tipărire și se poate anunța de pe acum că va eși cu totul din cadrul publicațiilor obișnuite.

Pe lângă peste o sută de clișee, va cuprinde un imens material. Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina și de scriitorii curenți cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Șerban Bașcovici ...

Variind partea literară, vor fi o mulțime de articole semnate de Sextil Pușcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaș, I. G. Duca, Alex Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon ...

Toate faptele anului, ce se închee, vor fi trecute în revistă și comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral economic.

Viața Ardealului va fi privită îndeosebi subt toate aspectele.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material și în bune condiții de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"* va fi cea mai frumoasă și utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

Buletin economic

In America multe întreprinderi au redus salariile. Astfel industria textilelor, a făcut o reducere de 22·5 la sută. Lucrătorilor, acceptă reducerea deoarece vor să evite închiderea stabilimentelor.

In Mexico s'a accentuat criza financiară în urma închiderei băncii „Branking Corporation", creațiune a bancherilor din America de Nord. S'a încercat și un atac asupra băncii „Banque francaise du Mexique" care însă pare că a eșuat.

„Frankfurter Zeitung" aduce știrea fuzionării firmei Fried. Krupp A. G. cu Industria de lignit dela Rin."

La Budapesta s'a înființat o bancă sub numirea „Lloyd" cu capitalul societar de 100 milioane coroane. Conducerea băncii este încredințată lui Iosif Szterenyi fost ministru de comerț în Ungaria.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universității:

Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă: „JACCUSE" III. Partea ultim.

Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentații pentru copii" (Maciste atlet).

Duminecă de la ora 3. d. m. „Vampirul cel verde". Dramă detectivă.

Cinema Urania:

Miercuri: „Zeița Soartei", cu Suzanne Grandeie.

Joi, Vineri, Sâmbătă: „Vampirul cel verde". Film polițist.

Duminecă: *Maciste athlet.*

Cinema Apollo:

Miercuri: „Expresul în Flăcări".
Joi, „Colombo". Film E. Morena.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Sânge din circ." Atracția.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvărosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

DELA OFICIUL DE LOCUINȚA

Nr. 850—1921

Comisiunea de încuartiruire în ședința ținută la 29 Ian. 1921, a hotărît anunțarea închirierilor libere, pe lângă următoarele restricțiuni:

1. Orice funcționar public, care încă nu are locuință, poate ocupa ori ce local, ori apartament, prin învoială cu proprietarul, ori locatarul. Pentru a ocupa localul, nu este lipsă, de autorizația prealabilă.

După ocuparea locuinței funcționarul respectiv a cere autorizația ulterioră a oficiului de locuință.

2. Aceia, cari nu sunt funcționari, numai atunci pot ocupa vre un local, ori apartament, dacă au câștigat autorizația prealabilă dela oficiul de locuință.

Incât un *nefuncționar*, ar ocupa fără autorizația prealabilă vre-un local, va *fi evacuat*.

3. Dacă la un local, care este, ori devine liber, reflectează un funcționar, dânsul are întâiatate asupra altuia, care nu e funcționar. Proprietarul, ori chiriașul vor fi cu considerație la calitatea reflectantului. Incât locuința totuși s'ar închiria altuia iar funcționarul reflectant, reclamă la oficiul de locuința, noul chiriaș va fi evacuat, iar locuința predată funcționarului. In cazul unei astfel de evacuări, va fi indiferent, ca chiriașul evacuat nu dispune de locuință, respective că fosta-i locuință deja a fost ocupata de alții. Deși nu va avea locuința, nu poate reclama la alta locuință.

4. Incât chiriașul intrat cu învoială, găsește chiria pretinsă de prea urcată, ulterior poate cere reducerea, respective statorirea din nou, dela forul competent (Secția Militară a orașului Cluj, Piața Unirei Nr. 1),

5. Orice schimbare referitor la deținatorul vre-unui local sau apartament (dacă devine gol, chiriașul se mută, pleacă, moare etc.) va fi anunțat în scris, la oficiul de locuințe, în 48 ore.

Sunt obligați la anunțare: proprietarul, chiriașul (arendașul), îngrijitorul de casă, conlocuitorul de casă (vecinul).

6. Fiecare funcționar, ori altul care prin învoiala ori pe altă cale ocupă vre-un local, e dator a anunța în 48 ore locuința-i avută. In caz contrar nu va obținea autorizația pentru locuința nouă.

7. Fiecare șef de oficiu este rugat a anunța oficiului de locuința: transferarea (plecarea), eșirea din serviciu, demisionarea sau moartea funcționarilor.

8. Contravenienții acestui ordin vor fi pedepsiți:

cei ce ocupă cu nedreptul vre-un local: cu evacuare;

ceialalți contravenienți: cu amendă în bani, până la 10.000 Lei precum și pe cale judiciară.

9. Domnii funcționarii sunt rugați a nu aștepta *totul* dela oficiul de locuințe. Aceasta, între împrejurările date, nu poate satisface cerințelor, decât cu ajutorul publicului. Deci fiecare funcționar, care are nevoe de locuință este rugat, să se intereseze pe toate căile posibile de locuințele, cari sunt ori devin libere. Numai informațiile *exacte*, bazate pe controlă personală se fie comunicate cu oficiul de locuință.

In interesul resolvirei se atrage, atențiunea la punctul 5 și 6 din publicațiunea Nr. 1920 și anume: petițiile se fie timbrate, datele confirmate de șef, și în fiecare petiție să fie indicată locuința actuală, unde stă de prezent petiționarul. In caz contrar petițiile nu vor avea curs.

Cluj, la 31 Ianuarie 1921.

Dr. Alexandru Țiplea consilier, șeful oficiului de locuință, Cluj

Dr. Petre Meteș prefect, președ. comis. de încuartiruire

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Rudia 413

Publicare.

Am pierdut chitanța de 40% eliberate de Banca Centrală pentru Industrie și Comerț în 9 Sept. 1920 în valoare de Lei 1979·— eliberată sub No. 935006 pe care o declar de nulă și fără valoare.

Cluj, 29 Ian. 1921.

Rudolf Leeb.

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Viorelia"* Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu întrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezența.

Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR
Droguist.

Avocat
Mircea Paul

Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

Citiți „Infrățirea"

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

COLOMBO MAREL MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. FRANK. ◆ TELEFON 200.

Țuică de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodegă și aperitive. Zilnic Pateuri calde à la Ploești.

Țuică de Valeni

Intreprinderea technică „Electrica"

Timișoara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. Revânzătorilor Rabat.

Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țevi Bergmann, cilare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în cantitate foarte mare.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

FUNCŢIONARĂ la stat din vechiul Regat. Perfectă dactilografă având orele după masă libere, caută post la orice instutuţie. A se adresa la ziar sub „Perfectă". 322

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Szászváros).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuţe, o grădina de 832 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE eftin. O moşie de 3 jug. cad aproape de centru lângă gozea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc şi 2 jug. grădină cu flori şi pomi, terîtor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuinţă domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o faţă de masă nou damast cu 12 servete mari şi mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărţi etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul oraşului compusă din trei camere, bucătărie şi verandă, una camere şi bucătărie aparte şi una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

CUMPĂR un inductor nou sau puţin uzat. Oferte la ziar.

MERE, soi bun, pachetate în lăzi, de vânzare cu maja. I. Str. Mester No. 3. 302

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Public că efectueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rogneanu Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 161

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcţionar superioar. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani doreşte căsătorie cu o domnişoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată şi fotografia. Adresa la Administraţia ziarului sub „Proprietar". 310

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piata Unirei No. 5.

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălţi, Bazargic, Braşov, Cernăuţi, Cluj, Constanţa, Galaţi, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureşului, Timişoara, Tulcea.

Imprumuturi şi conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăţi în ţară şi străinătate. Scrisori de credit şi Cecuri. Acţiuni, Obligaţiune şi Cupoane. Schimb de monede şi efecte publice. Lombard. Scont şi Incasso.

Sucursala Braşov a început operaţiunile în luna Ianuarie 1921.

TECHNICA LABORA

BIROU TECHNIC ŞI AGENTURĂ
Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant Piaţa Stefan-cel-Mare No. 18
320

Au sosit cantităţi mari de:
Becuri 150, 120 Volţi, Osram şi Osman. Buşoane 6—35 Amp. Doze de ramificaţie. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă şi impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Şnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porţelan, Izolatori, Soneriı şi Şnur, elemente uscate şi Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb şi de scurgere, Maşini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă şi fără, Menghini, cleşti de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de lipit cu benzina Surupelniţe filiere de ghewin „Walworth" şi „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestrai. Dălţi p. nituri. *Closete de Faianţă, Lavoare, Reservoare, Băi complecte. Strungurl şi maşini de găurit „Krause".*

JANKY

BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂŢII NO. 1.
59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Intreprindere de transport.

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. En gros şi detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □
62

La Vonica

Piaţa Mihaiu Viteazul No. 5.

Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros şi mai eftin tot felul rachiuri naturale şi Brânzâ, Slanină şi Unsoare.
294

Mare expoziţie la magazinul de modă

Lőrincz şi Tóth

Cluj, Piaţa Unirii No. 8.
9

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 6
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros şi en detail. — Preţuri de concurenţă. A se adresa la ziar sub. A.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutaţi pentru Toalete de Serate şi Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur şi Argint
Dantele Chantily etc. etc.

317

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşta la orice oră cele mai fine PRĂJITURI şi BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□ JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZA, carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

281

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruţabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace.

20

Depozit permanent de articole technice

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, maşini de treerat, instalaţiuni de mori şi ori-ce maşini industriale, piese pentru automobile, ciopote.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

De vânzare

una casă de fer

marca „Arnheim", Wiena No. 3, cu două uşi şi două rafturi şi un dresoar

338 Adresa la Administraţia acestui ziar

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preţ foarte avantagios. **De vânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Administraţia ziarului „Infrăţ rea" caută două

DOMNIŞOARE

cari să cunoască pe lângă limba română maghiară şi eventual şi germană. Oferim câştig lunar 3000 lei şi chiar mai mult după aptitudine.

A se adresa la administraţia Ziarului. □

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveste şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

Intreprindere de transport

„VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condiţiuni şi cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria şi depozit Strada Kis No. 17. □□

144

Uzinele de Fer şi Domeniile din „Reşiţa"

Societate Anonimă

Posesorii chitanţelor provizorii emise cu ocazia subscripţiunei a 100.000 acţiuni noi ale **Uzinelor de Fer şi Domeniilor din Reşiţa,** în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugaţi a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea şi ultimul de lei 500 de fiecare acţiune, prezentând chitanţele provizorii la Banca unde au efectuat subscripţiunea şi vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispoziţiunile legii.

325 **Consiliul de Administraţie.**

Varieteul „Biasini"

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ"

77

Program complect nou. Program complect nou.
Noi atracţiuni! Noi atracţiuni!
După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj şi ţesătorie.
Piaţa Unirii No. 13.
Preţuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela	.	10 Lei în sus
„ „ Dame dela		15 Lei în sus
„ „ Domni dela		15 Lei în sus
Mănuşi de lână tricotate dela		24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	. . . . .	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela		75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în depozit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope.

14 Vânzare engros şi endetail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

nul I. No. 142 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 6 Februarie 1921

ASOCIAŢIUNEA SIBIIU

Infrăţiţi

Administraţia ziarului „Infrăţirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunţuri la administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRA[ŢIA]
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3, (Etag...
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 21...

...ector: ...OMESCU

Abonamente: 1 an . . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

In cuvînt pentru democraţia Ardealului

Nu e prea mult dacă vom spune ă „Patria", organul partidului aţional-român, a ajuns de că va mp s icursala „Adevărului" în rdeal în ce priveşte lupta împotriva d-lui Vintilă I. Brătianu.

Reproducându-şi reciproc articolele, aceste două ziare se înlinesc şi se înţeleg, dacă nu în celeaşi fonduri, cel puţin în celaşi cugetare politică care entru amândouă pare a fi sufată din acelaş loc.

Dar lupta „Adevărului" o înţelegem. Ziar cu rosturi internaţionale şi ca fonduri şi ca gândire, „Adevărul" a căutat întotdeuna, la adăpostul unor suspecte convingeri democratice, să depărteze din viaţa politică a cestei ţări pe oricine, ca om au ca partid, putea să aibe un ol în opera de apărare a intereselor noastre naţionale.

Se ştie doar lupta înverşunată pe care, ani de-a rândul, ziarul acesta a înţeles s'o ducă împotriva lui Nicolae Filipescu care, deşi reacţionar în ce priveşte gândirea sa politică, era însă omul la chemarea căruia puteau răspunde oricând conştiinţa şi sentimentul nostru naţional. Şi se ştie şi lupta pe care, cu aceaşi înverşunare, a dus-o împotriva d-lui Nicolae Iorga pe vremea când marele istoric găsia necesar să fie şi marele nostru naţionalist.

Acelaşi luptă o vedem ducându-se astăzi şi împotriva omului a cărui politică e o continuă chemare la muncă a conştiinţei şi a energiilor noastre naţionale. Căci d-l Vintilă Bratianu într'o vreme de slăbire a sensibilităţii noastre ca organism naţional, când spiritul de concesiune, întreţinut aici printr'o falsă democraţie, vrea să transforme acest pământ în locul de întâlnire al tutulor intereselor streine, este singurul om care-a mai rămas pe baricadă ca apărător al unei politici româneşti. Până şi Ardealul, a cărui alipire de noi am dorit-o ca un spor în puterea de ofensivă a spiritului nostru naţional, am ajuns să-l vedem târât de „Patria" în promiscuitatea intereselor internaţionale representate şi apărate de „Adevărul", pentruca, de acolo, să lupte, ieri, pentru semnarea unei păci umilitoare, iar astăzi pentru desvoltarea tutulor curentelor disolvante menite să aducă o slăbire în puterea de rezistenţă corpului nostru naţional.

Cântecul îl cunoaştem: „lupta „democraţiei" împotriva „oligarhiei", dar cântecul acesta nu mai prinde, şi oamenii politici ai Ardealului ar trebui cei dintâi să priceapă că nu putem primi aici democratismul „Adevărului" care ne-ar dori micşoraţi în puterile noastre de rezistenţă tocmai pentruca la spatele lui să poată fi şi mai bine organisată invasia peste noi a diferitelor interese streine. Cine stă deci alături de democraţia „Adevărului" stă împotriva tutulor silinţelor noastre de-a creşte şi organisa puterea de expansiune a energiilor noastre naţionale.

Căci dl. Vintilă Brătianu nu este atacat astăzi pentru că d-sa ar representa o politică antidemocratică, ci tocmai pentrucă în politica d-sale ideia democratică stă în strînsă legătură cu ideia naţională. Şi „Adevărul" te vrea „democrat", dar nu te vrea şi naţionalist. Şi te vrea democrat nu în sensul unei politici de realisări, ci în sensul unei politici de permanentă agitaţie, — singura care se potriveşte cu spiritul internaţional care-l dirijează.

Ori democraţia aceasta nu poate fi şi democraţia pe care s'o dorim biruitoare prin spiritul politic al forţelor ardeleneşti. Naţionalist prin toate marile dureri care l-au sfinţit pământul, Ardealul nu poate fi, politiceşte, decât tocmai locul de închegare al unei adevărate democraţii naţionale. Democraţie pentru propriile noastre nevoi, democraţie pentru pământul şi sufletul nostru, democraţie pentru întărirea şi afirmarea noastră ca naţiune, — iată ce trebue să însemne spiritul ardelenesc în viaţa politică a României-Mari. Iar dacă, totuşi, „Patria" şi partidul pe care-l reprezintă înţeleg să introducă şi aici democratismul disolvant al intereselor internaţionale, Ardealul adavărat trebue să vorbească, Ardealul adevărat trebue să reacţioneze.

Evenimentele zilei

Ambasadorul german s'a reîntors la Paris

Paris, 3 Februarie

Maier s'a reîntors la Paris şi a reluat direcţiunea ambasadei germane.

Declaratiile lui Trotzky

Lyon, 3 Februarie

După cele din urmă ştiri din Rusia la congresul comisarilor supremi, Trotzky a declarat că situaţia economică îl obligă de a continua răsbolul. O armată de două milioane de omaueni. El a mai adăugat că este necesar de-a întreţinea relaţiuni cu Germania cari furnizează armele.

Franţa şi Siria.

Lyon, 3 Februarie

Heneralul Gourand a dat un interview în care a expus importanţă bogăţiilor economice a Siriei, care ar putea face cu Franţa un schimb comercial. El a precizat că expunerele de mărfuri şi expoziţiile care ar avea loc la Beiront vor permite comercianţilor francezi de a se documenta în mod util. Adaugă că acest oraş este chemat a deveni unul din cele mai frumoase porturi ale orientului. Din punct de vedere politic el a exprimat speranţa Siriei dease pune sub egida Franciei.

Al 21-lea

Un număr cu tâlc, un scaun mai mult la consiliile de miniştri, un adaos de cheltueli în dezechilibratul budget improvizat al Statului.

Era o vreme când Persia se simţea mândră de a poseda cel mai numeros minister în care chiar cele trei ziare cari apăreau pe largul întins al ţărei erau adminstrate şi cenzurate de un ministru al presei. Azi, Persia are ce ne invidia nouă care ne inaugurăm al 21-lea minister.

E drept că noul portofoliu nu e o creaţie, ci transformarea unui directorat general: serviciul sanitar devine ministerul Sănătăţii publice. Titularul lui va fi, sperăm, mai puţin un politician bun decât un bun Samaritean dublat de un bun administrator.

In clipa în care strigăte de alarmă arată primejdia crescândă a mortalităţii infantile, a tuberculozei, a sifilisului, a alcoolismului criminal, importanţa care pare a se atribui profilaxei relelor populare şi salvgardării vieţii umane în ceea ce are ea mai complex şi mai colectiv, nu poate decât să ne dea nădejdile unui mai bine. Căci nu ne putem închipui noul minister decât cu adevărat al sănătăţii publice, fără echivoc în cuvinte şi neînţelegere în fond.

Nu-l putem vedea decât ca pregătitor al unei opere de generozitate, devotament şi atenţiune gravă; o operă întăritoare şi salvatoare, raţională, bogată în bune efecte, întreţinând clarvăzătoarea şi energica acţiune de remediere şi reînoire.

Şi nu-l putem înţelege decât ca iniţiator şi sprijinitor neîntrerupt al tuturor operilor variate de igienă socială şi al tuturor formelor de propagandă, contribuind la educaţia populară. Oare poate exista o mai răsunătoare tribună de pe care ideile necesarei regenerări fizice şi morale să fie repercutate astfel ca să pătrundă în cele mai întunecate unghere ale vieţii noastre zilnice, nu cu iluzii decorative asupra operii de însănătoşire ci cu noţiunea netedă a luptei hotărîte împotriva relelor celor mai hidoase?

Pentru democratica noastră societate în evoluţiune, nu totul dă prilej unor gânduri de îngrijorare. Sunt şi semne de vitalitate care apar, simptome favorabile ale unui progres firesc, ale unei lente ascensiuni a ideilor şi iniţiativelor juste. Solicitudinea sinceră faţă de necesităţile vremei în care trăim, oricari ar fi slăbiciunile, lipsurile şi greşelile ei, este cea mai bună condiţiune a marilor sforţări şi a gândurilor fecunde.

Ministerul Sănătăţii Publice are în mână toate atuurile pentru a-şi putea câştiga unanima popularitate. Ceea ce ar realiza, ar putea face din el o operă naţională prin excelenţă, faţă de care nu ar putea rămâne indiferent nici un suflet doritor de utilitate adevărată, de patriotism grav şi de umanitate generoasă, nici un suflet întreg dela noi.

Dr.

Partidul socialist şi comuniştii

— Un apel al d-lui G. Grigorovici —

Desbaterile consiliului general socialist, care a avut loc la Bucureşti, însemnează fără îndoială preludiul sciziunei în partidul socialist. D. I. Flueraş, de curând întors din Moscova, a fost cel dintâi care a ridicat făţiş chestiunea amestecului în aceeaş organizaţie, al extremiştilor comunişti cu socialiştii moderaţi. Fruntaşul socialist din Ardeal a făcut apoi constatarea că separarea celor două curente nu e numai fatală, dar e şi necesară. Aceleaş cuvinte le-au rostit şi ceilalţi delegaţi ai partidului socialist din provinciile alipite, d-nii I. Jumanca, Rozvan, Dulca, dr. Pistiner, şi ceilalţi adversari ai aderărei la Internaţionala a III-a.

D. Gh. Cristescu, care a răspuns observaţiilor de mai sus, a recunoscut necesitatea inevitabilă a sciziunei, dar a îndemnat pe socialiştii moderaţi să facă primul pas şi să părăsească rândurile partidului socialist. Fracţiunea comunistă vrea să se scape astfel de vina de a fi provocat ruptura, şi deci slăbirea partidului. Adevărul este că separarea celor două tabere socialiste nu se va putea face până la congresul general care va avea loc la sfârşitul acestei luni.

Aşteptând acest eveniment, d. Grigorovici, care este conducătorul partidului social-democrat din Bucovina, a adresat un apel către toată muncitorimea, îndemnându-o să caute orientarea lor politică în atitudinea partidelor socialiste apusene şi nu în tirania anarhică a Internaţionalei din Moscova.

E demn de reţinut deocamdată faptul că mişcarea împotriva tendinţelor extremiste începe tocmai în teritoriile alipite, unde socialiştii români îşi dau mai bine seama cât poate fi de primejdioasă tactica revoluţionară, din punct de vedere naţional.

Eterna Germanie

Când mulţimele germane sătule de mizeriile răsboiului şi de cruda deşteptare după armistiţiu au cerut detronarea Kaiserului şi instituirea republicei socialiste, oamenii politici ai Antantei — şi odată cu ei lumea întreagă — şi-au închipuit că disciplinatul, până la mecanizare, popor german şi-a schimbat odată cu forma de guvern şi felul de a fi, devenind din monarchist încarnat republican convins, din reacţionar încăpăţînat democrat sincer.

Nebunia revoluţionară din primele luni odată liniştită de turnurile reichswehrului, poporul german a început să revie la vechile obiceiuri: muncă, disciplină, supunere oarbă şi îndrăgostirea pătimaşă a militarismului prusac.

Profesori universitari, studenţi, preoţi, ofiţeri activi, propagă cu o intensitate deosebită şi o violenţă de limbaj neînchipuită, ura contra Franţei, autoarea, după ei, a umilirilor suferite de Germania. In acest timp coşurile oţelăriilor fumegă, fabricele lucrează trenurile circulă cu o regularitate exemplară şi mărfurile se acumulează în cantităţi enorme, gata a fi exportate în ţările vecine, cu preţuri care înfrâng orice concurenţă.

Grevele care isbucnesc pe ici pe colo datorite uneltirilor spartakiste sunt repede aplanate sau înăbuşite, graţie energiei guvernului, vigilenţei patronilor şi patriotismul muncitorilor.

In acelaşi timp guvernul a întrebuinţat toate mijloacele pentru a dejuca supravegherea exercitată de comisiunea de control interaliată asupra dezarmărei germaniei. Astfel cu armele ascunse pe la particulari şi cele deţinute de organizaţiile patriotice, ca celebra *Orgesch*, Germania poate pune pe picior de răsboi cel puţin 1½ milion de soldaţi.

In privinţa despăgubirilor, guvernul german a refuzat plătească sumele la care era obligată prin tratatul din Versailles, pentrucă bugetul Reichului este extraordinar de încărcat. Dacă însă am examina cu atenţie acest buget atunci am vedea că umflarea lui e artificială şi destinată a convinge pe Aliaţi de imposibilitatea în care se află germania de a face faţă plăţilor fără a-i distruge fundamentul ei economico-financiar.

Din când în când câte un publicist mai înaintat sau ministru mai diplomat începe a broda pe tema germaniei pacifiste şi democratice pentru a fi apoi imediat dezaprobat de întreagapresă germană.

Că germania a rămas aceiaşi ca şi înaintea răsboiului ne-o dovedeşte şi serbarea oficială a cinquantenarului imperiului german de către guvernul republicei germane. Sărbătorirea s'a petrecut cu acelaşi fast militar ca şi înaintea răsboiului, a avut defilări, discursuri oficiale.

Kaiserul Wilhelm al II-lea a primit la Ameerengen zeci de mii de telegrame omagiale ca şi cum nu el ar fi fost autorul nenorocirilor Germaniei. Ceia ce ne îngrijeşte mai mult nu sunt aceste manifestaţii, populare ci starea de spirit a conducătorilor de mâne a studenţimei.

Mișcare culturală, literară, teatrală, artistică

Studenți îmbrăcați în costumele lor tradiționale, cu săbiile goale și având pe cap caracteristicile șepci au ținut să sărbătorească cinquantenarul Imperiului în mod solemn. După o procesiune la statuia germanniei, cortegiul s'a îndreptat spre universitate, unde a avut loc în marea sală a serbărilor o grandioasă comemorare. Au vorbit rectorul universității din Berlin, profesori, generali, magistrați, femei, parlamentari, studenți și toți au preamărit pe fondatorul imperiului german și au nădăjduit într'un viitor mai bun, care nu va fi făurit „decât prin sabia și știința germană". Dacă astfel gândește tinerimea, atunci ne putem lua rămas bun de la o pace durabilă. Pararel cu ofensivă economică pe care industria germană a deslănțuit-o, tinerimea pregătește sufletele pentru revanșă care trebuie câștigată asupra Franței.

Suferințele unui război de patru ani, milioanele de morți, despăgubirile de războiu au fost uitate de intelectualitatea germană, care cu un diabolic sânge rece pregătește suferinți și mai grozave pentru Europa vlăguită și dezgustată.

In fața naivilor care au crezut o clipă în democratizarea Germaniei apare spectrul amenințător al germaniei militariste, al eternei germanii.

R. R. D.

Inaugurarea Căminului Studentelor (Cluj)

Se știe cât de simțită era lipsa unui cămin al studentelor în Cluj, unde criza de locuințe a ajuns o stare de lucruri permanentă.

Pentru creiarea unui asemenea cămin, s'a alcătuit, încă de anul trecut, un comitet de inițiativă particulară sprijinit de Universitate. Compus din doamne din societatea românească a Clujului și dintr'un delegat al Senatului universitar, comitetul acesta a desfășurat un zel mai presus de ori ce laudă, spre a duce la bun sfârșit inițiativa.

Greutatea cea mare era obținerea localului. Cu ajutorul comandamentului militar, atât de conștient de rosturile noastre culturale, una din clădirile Academiei comerciale, ocupată până acum de oștire, a fost lăsată pe seama comitetului. Doamnele harnice au izbutit a-și procura, prin donații, o bună parte a mobilierului modest al căminului, și, prin Băncile de localitate, sumele cu care s'au preîntâmpinat cheltuelile instalației.

In acest chip, s'a putut deschide ieri, 2 Februar, la orele 10 dim., *Căminul studentelor.*

Intr'un cerc strict oficial, față fiind comitetul de doamne, delegatul Rectorului, Decanii celor patru Facultăți, d-l. Col. Vlădescu (reprezentând Armata, care-și are o parte însemnată în această fundație), mai mulți profesori, studentele, d-l secretar-general Petrini și câțiva prieteni ai școlii, a avut loc solemnitatea inaugurării.

După oficierea serviciului divin, d-l. Decan *N. Bănescu*, delegat din partea Rectorului, a schițat în câteva cuvinte împrejurările în care a luat ființă noul așezământ, scoțând în evidență în prima linie meritele Doamnelor, prin a căror tenacitate s'a dus la bun sfârșit lăudabila inițiativă, concursul prețios al d-lor general Petala și Anastasiu, generositatea donatorilor, exprimând, în numele Rectorului, tuturor gratitudinea Universității.

Adresându-se apoi d-relor studente, d-l. Bănescu le spune să nu uite că atmosfera studiului e în genere severă și să primească bucuros acest modest interior, în care le urează să-și afle, după toate necazurile îndurate, liniștea prietenoasă care îmbie la studiu.

D-l. prof. *I. Paul*, președintele comisiunii căminurilor ia apoi cuvântul, expunând rostul acestui al treilea cămin și mulțumind, din partea comisiunii, binefăcătorilor. Pentru datele interesante ce cuprinde, vom împărtăși în numărul de mâine, în întregime, acest discurs cetitorilor.

D-na *Medean*, studentă în Științe, află frumoase și alese cuvinte, pentru a exprima recunoștința d-relor studente față de inițiatoare.

Citiți „Infrățirea"

Ecouri

O nouă grupare intelectuală

Sub denumirea „Notre Cercle" s'a fondat un grup în capul căruia se găsește un comitet compus din d-nii Demetre G. Danielopolo, Jean Grimod și Ion Peretz. Acest club nu numără de cât un număr restrâns de persoane alese și câți-va artiști mai de seamă din București.

Activitatea grupului „Notre Cercle" cuprinde eri de manifestațiuni literare, artistice și muzicale, atât în limba română cât și în cea franceză, care poate lupta, într'un cerc intim, contra materialismului năvălitor făcând în acelaș timp și operă educătoare.

Acțiunea teatrală a grupului „Notre Cercle" se va ocupa alternativ de opere române și franceze.

Programul de studii cuprinde citiri concerte de cameră, de muzică vocală și instrumentală, pentru domnișoare și tineri.

Pionerii Franții

Citim în *România Nouă*:

Profesorul dela facultatea din Bonn Ernest Curtius, publică o carte de critică: Cei cinci pioneri ai Franței actuale. E un studiu remarcabil al orientărei literaturei franțuzești între anii 1890 și 1910.

Curtius vorbește numai de generația pionerilor, născuți cam prin anii 1870 și ale căror cărți vor fi cărțile vitale pentru generația din 1910. Cei cinci pioneri sunt după Curtius: André Gide, Charles Péguy, Romain Rolland, André Suqres și Paul Claudel, Fiecăruia îi este consacrat un studiu și o situare.

Dacă în cartea lui, Curtius nu vorbește de marii scriitori ca Anatole France, ca Barrés, ca Maurras, ca Henri de Régnier, e pentru că el nu voiește să dea cu exactitate un tablou al literaturii franceze — ci numai curentele de conștiință noui, cari pleacă dela centru spre periferie.

In chestie de propagandă culturală

I.

Spre marea mea surprindere am văzut în cel mai răspândit manual de Mineralogie din Italia, al profesorului Artini din Milano, că toate resursele miniere aflătoare în Ardeal sunt atribuite Ungariei. Acest manual e editat în 1921, va să zică, când mai bine de un an aceste localități nu mai sunt nici Felsőbánya, nici Vöröspatak ori Gyalár, ci Baia-de-Sus, Roșia ori Gelariul românesc, cari desigur că nu vom consimți niciodată să aparțină la „Ungheria" ci la mândra Țară Românească, soră aleasă cu Italia savantului Artini. Și dacă un autor atât de consumat ca D-sa, într'o țară atât de apropiată sufletește de noi, face greșeli atât de dureroase în interesul nostru, — ne putem închipui în ce chip suntem judecați într'alte părți, cari sunt cu mult mai puțin informate despre rosturile noastre.

Și greșeala trecută în manualul amintit e cu atât mai gravă, cu cât nu e vorbă de o știre strecurată efemer într'un ziar cotidian, ci e de un material folosit de elevii liceelor ca și de lucrări, mai ales de către aceștia cari capătă informațiuni atât de false și atât de mult în detrimentul nostru. Ne putem oare atunci mira dacă ziarele ne enervează atât de dureros cu știrea, că consorții engleze tratează la Budapesta cu Ungurii despre exploatarea gazului metan dela Șermaș din Ardealul României. Ori acestea numai glume nevinovate nu sunt, căci sunt menite să știrbească foarte mult autoritatea noastră și ne pot crea complicații neplăcute și neașteptate.

O informație leală și precisă din partea tuturora, dar mai ales a profesorilor și savanților noștri e absolut necesară. Profesorul Artini desigur că nu intenționat a strecurat aceste greșeli în cartea sa nou editată. Sunt sigur că D-sa e tot atât de puțin informat asupra minelor rămase Ungariei, celor primite de România și celor obținute de Cehoslovacia. Nici numirea românească nu o putea avea la dispoziție, căci în lipsa altor izvoare s'a informat tot din manualele vechi.

II.

Această corectură, care de autorii străini nu e atât de simțită ca de noi, trebue să se facă de către noi, pe cari ne importă în mod hotărâtor ca lumea să fie în curent cu bogățiile pe cari le avem. Pentru un neam, nu propaganda ce se face prin broșuri volante e mai de preț, ci celace i se dă prin școală. Celace dă școala prin educație, o dă inimei, și inteligenței omenești și se dă pentru veșnicie. Nici-o altă propagandă nu e mai trainică și mai simțită ca propaganda școalei.

Dar școala nu poate propaga decât adevărul și acesta se află greu. Atât de greu, încât biata Românie și acuma e tratată în Geografiile străine ca o potcoavă ce se sprijină pe Marea-Neagră, sau, așa cum îi-e voia Ungurilor: ca o gură de șarpe ce mistue Ardealul. Dar România de mult și-a rotunjit hotarele și numai ce ceace a fost! Ea ar trebui prezentată elevilor așa cum e ea de fapt și nu numai elevilor noștri, ci tuturor școlarilor din lume.

Școala e conservativă oarecum și cu greu se desparte de obișnuințele vechi; dar ea e totodată și iubitoare de adevăr și propaganda cea mai cinstită din partea noastră e să-i prezintăm acest adevăr în toată măreția lui pentru noi. Nici o altă propagandă din partea noastră nu e mai efectivă, decât oferind școalei informațiuni adevărate despre starea și rosturile noastre. Deci oricare dintre noi care va afla o notiță în vreo carte școlară sau manual științific, care relatează fapte greșite în interesul nostru, suntem datori să informăm imediat autorul servindu-l cu date corecte și necesare.

Aurel Contrea.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Nepoftitul.* (Premieră.) De Tristan Bernard.

Duminecă: Cărăleușii (seara)

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ady Endre

Să nu se mire nimeni, că ne aducem aminte de poetul ungur, mort înainte cu 2 ani. Pe cei, ce nu privesc arta prin prizma, „art pour l'art" — îi prevenim spunându-le, că Ady a fost singurul filoroman dintre marii scriitori unguri.

„Crede-mă, iubesc poporul tău sentimental, și minunat, îl iubesc tocmai ca și pe al meu". (Scrisoare lui Goga). E primul poet ungur, care a cutezat să spună: „Iancu . . . un tribun strălucit poetic, cald și nobil".

Ady a apărut în literatura ungurească înainte cu vre-o 20 ani. Această apariție a fost un mare eveniment artistic, dar și social. Toți intelectualii unguri erau în fierbere. Ungaria cultă era împărțită în două tabere: una a admiratorilor fanatici, cealaltă a celor cari cereau răstignirea. Inzestrat cu o mândrie nemaipomenită, ungurească, el deschidea o luptă înverșunată — proză și versuri — contra aziatismului și a patrioților de paradă (Rákosi). E acuzat din partea acestora — pe nedreptul — de *baudelaire*-ism, decadență și antinaționalism.

Cearta criticilor e semnul succesului și talentului unui autor, — a spus-o Wilde. In scurt timp, Ady și-a cucerit un loc de frunte în literatura neamului său. Poezia lui a produs o revoluție în literatura maghiară, al cărei aspect s-a schimbat, s-a modernizat. Azi e lucru recunoscut: Ady a fost un geniu și, după părerea unora, este egal cu Petőfi.

*

A analiza poezia lui Ady Endre ar fi o sarcină prea mare pentru limitele unei cronici de ziar. Ady e un hipermodern barbar un socialist, care urește vulgul, un democrat convins, dar cu porniri aristocratice, un înfocat naționalist, care, și iubește prea mult neamul, ca din dragoste față de el să nu și-l hulească într'un stil cu mult mai violent decât cel al lui Nietzsche.

Naționalismul lui Ady este una din cele mai interesante probleme ale literaturei maghiare. După părerea unora, își înjură patria și neamul (să nu uităm că vorbim de un poet ungur) din cauză, că pe el îl izbeau mai dureros defectele societății maghiare, decât pe patrioții huligani. Eu mă gândesc la alt motiv. Noi românii am avut naționalismul nostru de luptă, fiindcă aveam și revendicări de apărat, Ady însă știa, că neamul unguresc nu mai are nimic de dobândit și poate simțea și nedreptatea de a ține în lanțuri 10 milioane de naționalități. Plana deci între naționalism și internaționalism, fără însă a cădea în brațele acestuia, — fiind ungur de rasă. — Fiind suflet de elită nu putea dori maghiarizarea și a început să creadă că e internaționalist.

A fost un mare admirator al latinității, al Parisului, însă nu-și uita niciodată de patria și neamul său. Nu e întreg nici al Parisului, nici al patriei sale. Îl orbește, e atras de splendoarea Parisului, a latinității, dar, vai, e reținut de dragostea de neam, de pământul Ungariei sale.

Își blastemă soartea, care a făcut să se nască ungur, care l-a legat de națiia, care de atâteaori i-a sugrumat avântul, și de care nu poate să se despartă, — căci . . . o iubește cu pasiune.

Ady a mai fost și profetul prăbușirei maghiare.

„Mi-e egal, ortace, mi-e egal cine ne va mânca: lupul s'au ursul. Știu una: vom fi mâncați" (Világ).

Iată câteva spicuiri, alese la întâmplare, din proza lui.

„Admițând chiar, că cele 10 milioane ale statisticei maghiare ar fi adevărate, — în momentul, când nu mai există un interes sau forță, ca să te declari ungur, nu rămân aici nici 6 milioane de maghiari". (Nyugat)

„Inainte cu câți-va ani", Anatole France aproape că m-a ofensat, — dar asta nu face nimic. Deatunci am învățat, că pe oamenii mari nu trebue să-i cunoști și înpersoană. Mie, mi-e scârbă de cei cari, după ce mi-au cetit versurile, sunt curioși să-mi vadă și eul trupesc". (Nyugat).

„Rog pe frații mei să nu fie prea nedrepți față de latini, față de Francezi. Ar fi vai nouă, ungurilor, dacă ni s'ar rosti o pripită judecată isvorâtă din o anumită situație. Nu uitați: geniul francez trăiește". (Nyugat, în timpul războiului mondial)

„In România aristocratul scuipă pe boer, boerul pe cetățean, cetățeanul pe țăran, țăranul pe câine, câinile pe jidan (!?) Antisemitismul român e de o frumsețe bizantină.

Pe seama noastră, a ungurilor, Dzeu a creat un singur bun: — pe jidani" (!?)

„Spun, fraților, prietenilor și iubiților mei Români: Doar eu vă dau Ardealul, — până la Arad și Sighet, dacă îl vreți vă dau și căsuța mea, dar nu va fi oare asta moartea României pe care o iubesc și căreia îi doresc de mult cel mai strălucit viitor?" (XX. Század).

Deși foarte interesantă, nu putem publica din lipsă de spațiu

Cronica politică

Rezultatele alegerilor parţiale sunt comentate ca de obicei, în diferitele chipuri, de partidele politice cari au luat parte la acest supliment de luptă electorală. Partidul poporului, care a uzat pe cât a putut toate mijloacele de terorizare ce-i stau la îndemână, se plânge el însuş de „ingerinţele“ opoziţiei, pentru a explica înfrângerea suferită. Partidul ţărănesc, care a isbutit să câştige un mandat de senator, cu mari sforţări de propagandă anarhică, se împodobeşte cu laurii unui „succes“ care se datoreşte exlusiv voturilor socialiştilor şi a alegătorilor evrei din Capita ă. Cum se poate explica altfel faptul că d. Dobrescu ar fi fost înfrânt numai cu voturile ţărănimei din judeţ? Insfârşit, partidul liberal socoteşte ca o isbândă deplină schimbarea ce s'a produs în opinia publică, în favoarea programului şi candidaţilor săi.

Alegerea d-lui I. G. Duca într'un judeţi care alesese, în vara trecută, întreaga listă a partidului poporului, e foarte semnificativă, iar numărul de voturi obţinut la Ilfov de d-l Vintilă Brătianu însemnează că partidul liberal a recâştigat aproape tot terenul care părea o clipă pierdut pentru cei obişnuiţi să privească lucrurile la suprafaţă.

Deocamdată legenda averescană a fost distrusă. Partidul liberal a întrunit şi la Ilfov şi la Romanaţi, mult mai multe voturi de cât candidaţii guvernamentali. Sunt toate semnele că procesul acesta de lămurire va ajunge şi demagogia ţărănistă. Judecata sănătoasă a corpului electoral e pe cale să risipească repede confuzia creată în primele alegeri ale votului universal.

Acei cari nu şi-au pierdut încrederea în conştienţa alegătorilor au avut dreptate. Agitatorii sterili şi semănătorii de vorbe încep să fie deosebiţi de oamenii muncei şi ai forţei constructive.

In chestia Concordatului

Din partea preotului Oct. Popa, primim spre publicare următoarele:

Chestia concordatului agită mult spiritele, mai cu samă pe cele din vechiul regat. Articole de gazetă, adunări publice, conferinţe cu pretenţii ştiinţifice protestează contra încheierii unui concordat cu S. Scaun al Romei. Unii merg aşa de departe încât văd în concordat o operă de subminare a statului nostru, o primejdie contra unităţii naţionale şi mai cu samă o primejdie contra bisericei ortodoxe, a cărei nimicire o prevăd inimoşii luptători contra concordatului.

Toată larma aceasta, toată zdrobeala samănă mai mult cu o Donchişotiadă, decât cu o luptă serioasă pentru interese mai înalte de stat şi bisericeşti. Rătăcirea aceasta, pentrucă *e o adevărată rătăcire*, vine din neînţelegerea situaţiei de azi a noului stat românesc, din necunoaşterea bisericei româneşti unite şi din o păcătoasă apucătură a politicianismului ordinar.

In vechiul regat român nu era o chestie religioasă. Biserica dominantă a fost biserica ortodoxă, care a fost socotită ca o instituţie de stat şi nu arareori în trigile politicianilor se vîrau până şi în altarele sfinţelor Mitropolii şi a Episcopiilor, cari cu sfântul sinod laolaltă erau de multe ori o jucărie în mânile ministrului de culte. Biserica româno-catolică şi-a avut în vechiul regat două archiepiscopii — la Bucureşti şi Iaşi — pe cari S. Scaun le-a considerat ca *biserici de misinni* supuse direct S. Scaun şi fără a a ea statul vre-o putere la denumirea arhiereilor şi a celorlalţi demnitari bisericeşti.

In noul stat românesc situaţia s'a schimbat. Majoritatea locuitorilor şi acum aparţin bisericei greco-orientale, dar avem în noile teritorii o Mitropolie greco-catolică, compusă din patru eparhii, avem patru episcopii romano-catolice pe lângă acestea avem superintendenţi calvini, luterani şi unitari. Avem deci o chestie religioasă.

In adunarea ţinută la Alba Iulia în 1 Dec. 1918 ţinându-se cont de existenţa diferitelor biserici de aici s'a enunţat deplina libertate şi egalitate a tuturor bisericilor.

Noul stat românesc va trebui să-şi precizeze ţinuta sa faţă cu aceste biserici şi va trebui să înscrie în Constituţie autonomia acestor biserici. Şi aceasta nu e o lucrare aşa de uşoară, cum s'ar părea.

Cea mai puternică între aceste biserici e biserica catolică. Aranjarea afacerii acestei biserici e cea mai grea, nu numai pentru că are credincioşii cei mai mulţi şi organizaţia cea mai puternică, dar şi fiind că face parte din corpul bisericei catolice universale, care e cea mai mare putere spirituală a lumii. Spre norocul statului românesc, din biserica catolică face parte şi Mitropolia românească de Alba-Iulia şi Făgăraş, al cărui mitropolit îşi are preşedinţa în Blaj şi are trei episcopi sufragani, în Oradea-Mare, Gheria şi Lugoj.

Având statul românesc această Mitropolie naţională, e uşurat mult în aranjarea chestiei catolice prin aceea, că în fruntea bisericei catolice din România Mare va pune Mitropolia română unită, care cu toate că face parte din Biserica catolică, a fost totdeauna şi e şi azi biserică naţională.

Mulţi din fruntaşii nostri din vechiul regat cunosc în mod greşit biserica greco-catolică. E cunoscut că presidentul camerii înainte de serbătorile Crăciunului după stilul nou făcuse propunerea, ca să ia vacanţă camera pe motiv, că fiind mulţi deputaţi greco-catolici, să poată merge pe sărbători acasă. A trebuit să intervină Ministrul Goga să spună d-lui Zamfirescu, că greco-catolicii au Crăciunul deodată cu greco-orientalii. Tot aşa şi cu ştirea, pe care a publicato un ziar din Cluj şi mai multe din Bucureşti, că în curând se va întruni marele colegiu, să aleagă episcop unit la Oradea-Mare, ca şi când marele colegiu, care e ortodox, ar putea alege un episcop catolic!

E bine să se ştie şi mai cu samă *să ştie fraţii din vechiul regat*, că biserica greco-catolică din Ardeal e o biserică naţională, cu limba liturgică românească, cu rit şi disciplină orientală şi această biserică dela întemeierea ei până azi a stat în fruntea mişcărilor naţionale din Ardeal şi părţile ungurene.

Ee a dat neamului nostru o ceată mare de învăţaţi; cari au fost o podoabă a Românismului, Inocenţiu Micu Clain, Şincai, Maior, Samuil Clain, Ciparıu, Bunea, dr. Raţiu, iar din zilele noastre Maniu, Vaida, Ciclo Pop, Lucaciu, au fost şi cei ce trăiesc sunt şi azi membrii ai bisericei unite. Biserica unită a fost totdeauna biserică naţională şi dacă statul românesc va ridica în Bucureşti o mitropolie unită în frunte cu un Mitropolit Cardinal, va împlini numai o datorie faţă de biserica, care a luptat pentru unitatea culturală şi politică a tuturor Românilor.

Incheind dar statul românesc concordat cu Sf. Scaun împlineşte nu numai o datorinţă de Stat ci şi o datorinţă de mulţămită şi recunoştinţă faţă de biserica unită. Deodată statul îşi va asigura drepturile ce i se cuvin faţă de biserica catolică.

Intocmit odată concordatul, va fi uşor pentru stat să-şi precizeze drepturile şi datorinţele faţă de bisericile reformate.

Mişcarea pusă la cale contra concordatului nu e îndreptăţită. In această mişcare eu văd mai mult uneltirile politicianului, care nu se poate împăca cu gândul, că pierde o pradă din mână.

E cunoscută influinţa luptelor politice din vechiul regat asupra bisericei ortodoxe. Biserica era o unealtă în mâna guvernelor. Când a fost ales I. P. S. Mitropolit Primat Cristea a zis, că are nădejde, că alegerea sa înseamnă înlăturarea politicianismului din biserică. Sunt mulţi bărbaţi politici, cari prevăd, că dacă biserica catolică din România-Mare se organizează cu independenţa, ce i se cuvine, va reclama cel puţin atâta independenţă şi biserica ortodoxă şi astfel această biserică va înceta a fi o unealtă în mâna guvernelor. Aceasta nu o spun pe faţă ci pun la cale adunări, proteste, conferinţe, ca să zădărnicească încheierea concordatului, ca astfel să rămână bisericile şi mai departe un cal de bătaie în luptele de partid şi putere.

România întregită să dea cesarului ce-i al cesarului şi lui Dzeu, ce-i a lui Dzeu. Să încheie un concordat, care să aducă în concordanţă interesele bisericei catolice cu ale statului român, să asigură libdrtatea necesară tuturor confesiunilor şi să dea o constituţie demnă bisericei ortodoxe, care să o pună la adăpost faţă de uneltirile politicianismului ordinar. In acest caz statul românesc poate pretinde pe dreptul dela toate bisericile să-şi crească astfel credincioşii, să fie buni creştini şi buni Români.

Preot Octavian Popa,
profesor de religie.

---

ultima lui scrisoare către Goga, apărută la 24. I. 1915, în ziarul „Világ“. Ady, ca naţionalist ungur, nu a putut înţelege pe poetul român, care lupta la Bucureşti pentru întrarea în acţiune, deci şi pentru ştirbirea Ungariei milenare. Il acuză pe Goga, că ar voi să devină un Deroulède al României şi îi recomandă internaţionalismul ca singura atitudine demnă de un intelectual în războiul mondial.

*

Soarta i-a fost miloasă l-a luat dintre cei vii, înainte de a p tea vedea cu ochii surparea vechii Ungarii...

Scriind despre Ady, mi-am adus aminte şi de anii mei de liceu, când profesorii şovenişti şi strimţi la suflet, calificau lectura din Ady ca, trădare de patrie.

Fără să fi fost cândva robit de poezia lui, mi-a fost totdeauna simpatic atât prin filorom nismul, cât şi prin talentul său.

C. I. C.

Citiţi „Infrăţirea“

Ştiri şi fapte politice

Ziarul „Voinţa“ a ajuns la ultimul argument pentru a justifica reapariţia în arena politică a patronilor săi, d-nii Victor Bontescu şi Aurel Vlad; confratele nostru crede că „e bine să se ştie“ că cei doi foşti miniştri ai guvernului Vaida sunt amândoi, — ce fericită coincidenţă! nepoţii lui Gheorghe Bariţ.

Felicităm în mod sincer pe d-nii Victor Bontescu şi Aurel Vlad pentru acest amănunt familiar pe care ni-l destăinueşte gazeta lor de casă, şi recunoaştem că a descinde din osul lui Gheorghe Bariţ face parte din meritele personale ale or'cărui bărbat politic, după cum a te lăuda cu acest lucru e cel mai democrat gest ce se poate face prin presă. Mai mult de cât atât. Suntem încredinţaţi că Gheorghe Bariţ, dacă ar trăi, ar relua condeiul său de gazetar pentru a apăra concesia gazului metan, ar fi exportat deunul câteva sute de vagoane de boi în Ungaria, ca ministru de industrie, şi ar fi cel puţin membru în consiliul de administraţie al celei mai cinstite afaceri: „Reşiţa.“

Ne-am lămurit deci, în privinţa aceasta, şi credem că „Voinţa“ nu va mai reveni.

*

Rezultatul oficial al alegerei dela Romanaţi este următorul:

I. G. Duca, liberal 14.465 voturi ales.

Cioc guvernamental, 12.961 voturi.

Radovici, ţărănist 7694 voturi.

Infrângerea ţărăniştilor este sdrobitoare. Candidatul partidului naţional-liberal, d. I. G. Duca, a întrunit cu 6.771 de voturi mai mult decât candidatul ţărănist şi cu 1.504 voturi mai mult decât candidatul guvernului.

Revista pressei maghiare

Universala bunăvoinţă.

Ziarul „Ujság“, într'un articol de fond, se ocupă în mod ironic de „bunăvoinţa“, ce se accentuează mereu atât din partea guvernelor cât şi a diplomaţiilor şi a bărbaţilor de stat. „America, Anglia, Italia, ba chiar şi Franţa, nu doresc decât fericirea Germaniei“ — scrie foaia sus numită. Apoi, continând în acelaşi ton: — „Dar aceeaş bunăvoinţă se exprimă şi din partea Cehilor, a Jugoslavilor, a Românilor şi Maghiarilor. Cehii vor să trăiască în bune relaţii cu Maghiarii, Ungurii doresc cea mai bună înţelegere cu Românii, Românii la rândul lor cu Jugoslavii .... Fără să ne mai gândim, că şi pericolul din orient e o fantomă! Şi acolo sunt toate în ordine. Pacea ruso-polonă ale cărei tratative urmează de luni de zile, nu e încă încheiată, de oarece o muncă bună reclamă timp. Un proverb vechiu ne spune că muncia grăbită arareori e bună. Prin urmare şi aici ne aşteaptă pacea cea mai bună. Zvonurile gazetăreşti, că la Nistru bolşevicii ar avea intenţii de a-ne atăca, sunt numai poveşti inventate de speculatorii de bursă. E absolut clar, că trupele bolşevice au fost transportat la Nistru numai pentru clima mai moderată şi pentru uşurarea alimentării. Despre aceasta s'a convins deja ministrul nostru de războiu, generalul Răşcanu şi s'a convins şi Haller, generalul polon. Cicerin de altă pa te ne-a asigurat că Rusia nu are intenţii duşmănoase, căci n'are motive să le aibă. Articolul sfârşeşte astfel: — „Intr'adevăr, sufletul popoarelor se umple de bucurie, văzând atâta bunăvoinţă din toate părţile“.

Ameninţări şi îngrijorări

Ziarul socialist „Küzdelem“, tot într'un primarticol, sub titlul „Se pregăteşte ceva“, ne înfăţişează o perspectivă nu tocmai liniştitoare. Tratând chestiunea dezarmării Germaniei de o parte, de altă parte acceptarea eventuală a planului lui Ludendorff, scrie între altele:

— „Chestiunea dezarmării Germaniei, dacă o ducem până la ultimele consecinţe, nu înseamnează mai puţin, decât *alternativa unui războiu ori a unei revoluţii mondiale*. Dacă imperialismul francez dezarmează militarismul german, atunci rămâşiţa imperiului german nu devine incapabilă numai de a purta un războiu în afară şi de a duce o politică de revanşă, dar devine tot atât de incapabilă să-şi menţină locul în lupta internă de clase faţă cu proletariatul care se întăreşte mereu şi să poată lupta cu deplină putere în războiul civil, care nu va putea fi evitat. De altă parte, susnumita foaie adaogă: — „... Primirea planului lui Ludendorff, care e egal cu refacerea prin ajutor francez a mult hulitului militarism german, constituie chiar pentru Franţa cel mai mare pericol.

Căci înzădar asigură Ludendorff că Germania se angajează exclusiv la înfrângerea armatei bolşevismului rusesc, Francezii ştiu prea bine, că armata pe care o înarmează contra Rusiei şi care de fapt e şi indicată să lupte contra ei —, tot atât de mult, ori poate încă în mai mare măsură, e gata să meargă cont a Franţei, iar rezultatul acestei operaţiuni militare pentru Franţa izolată, care ar putea să conteze numai la un prea neînsemnat ajutor din partea aliaţilor —, nu poate lăsa nici o îndoială“.

*

Şi ziarul slonist din localitate „Uj Kelet“ are un primarticol intitulat „Krupp“. Citează cu îngrijorare declaraţia prim-ministrului italian Nitti că „Europa nu s'a înarmat niciodată aşa de mult ca azi“ şi scrie: — „ţările învingătoare nu se încred în ele înşile şi nici în victorie, iar ici colo şi cei învinşi de mişcă“.

Pentru istoria împărţirei Bănatului

- Două arestări senzaţionale -

Citim în *Banatul*:

„Temesvarer Zeitung“ anunţă după ziarele parisiene, că fostul comandant francez din Timişoara şi Seghedin, a fost arestat la ordinul guvernului francez. I-se impută, că pe timpul când ocupa aceste posturi, a făcut afaceri nu tocmai cinstite.

*

Tot asemenea a fost arestat şi înaintea gen. Tournadre şi generalului Farré, cel mai răuvoitor general nouă românilor bănăţeni. Aceşti doi generali aduşi din colonile Franţei, sunt în mare parte vinovaţi pentru soarta de azi a Banatului robit.

INFORMAȚII

In ziua de 20 Februarie, se va celebra la Mitropolie căsătoria A. S. R. Principesa Elisabeta cu Principele George al Greciei.

La palat se lucrează acum la întocmirea programului, după care urmează să se desfășure serbarea. Numărul invitaților va fi limitat la aproximativ 120 persoane, între cari miniștrii cu soțiile lor și corpul diplomatic. Suveranul a cerut să fie invitați și trei gazetari, cari vor fi aleși de „Sindicatul ziariștilor".

După ceremonia religioasă, se va da la palatul regal din Calea Victoriei un dejun de 140 tacâmuri; la ora 5 d. a. va avea loc un concert, iar seara la 10 vor fi primite în sala Tronului delegațiile, cum și reprezentanții instituțiunilor. Numărul acestora nu va depăși de 2000 persoane

*

Comitetul Regional a F. S. S. R-lui invită toate societățile sportive din raionul Cluj (Cluj și jur, valea Someșului, valea Mureșului) să-și trimită un delegat oficial pe ziua 13 Februarie, Duminecu orele 10 a. m. în sala de gimnastică a societății sportive „Universitatea" pentru formarea „Secției de Atletism"

*

Universul află din Paris că d-l Appel, rectorul universității a refuzat în mod public să intre în relațiuni cu contele Apponyi, zicând că nu dorește să ia contact cu *responsabilii războiului.*

*

După cum anunță *Dacia*, „Izvestia" din Praga anunță, că în ședința comitetului executiv Bucherin a făcut propunerea expulzării fostului membru în Consiliul Dirigent, Flueraș, din organizația internaționalei a treia.

Comitetul executiv a primit propunerea.

*

Au fost înaintați la gradul de medic general de brigade, pe ziua de 1 Aprilie 1920, următorii medici coloneli:

Scurtu Dumitru, șeful serviciului sanitar al corp. III. armată; Urdăreanu C. șeful serv. sanitar al corp. V. armată; Papiu Al., șeful serv. sanitar al corp. VI. armată; Sava Goiu N. Gh. șeful serv. sanitar al corp IV. armată, Butoianu Mihail, șeful spitalului militar „Regina Elisabeta".

*

La Universitatea din Cluj sunt vacante următoarele catedre: 1) Otorino-laringologie; 2) dermatologie și sifiligrafie; 3) medicină legală.

Cererile pentru ocuparea acestor catedre se adresează la ministerul instrucțiunei.

*

Sâmbătă 5 Februarie ora 6 p. m. va avea loc la Clinica de chirurgie din localitate o întrunire a tuturor medicilor români și străini cu scopul de a aranja tariful medical și în al doilea rând de a transforma actuala „Asociațiune a medicilor" în „Camera medicilor" în care toți medicii să fie obligați a intra ca membrii D-nii medici români sunt rugați a participa în număr cât mai mare.

*

O circulară a Ministeriului agriculturei și Domeniilor anunță regiunile domeniale ca să-și procure serumul necesar dela școala veterinară din București.

Anunțăm pe cei interesați că au sosit dela București blanchete pentru pașapoarte care au și fost distribuite pela prefecturi și anume câte 150 de fiecare prefectură.

*

Recipisa de 40 la sută, schimb, No. 730823 asupra Lei 1.660,50 dela Banca Agrară fiind pierdută, o declar nulă în mâinile ori cui s'ar afla. — C. N. Cristescu.

*

Ministeriul instrucției a propus comisiunei de valută să acorde studenților Transilvăneni valuta cuvenită, după țara unde aceștia urmează cursurile.

*

Direcția poștelor a pus în circulație un nou formulor de c. p externă, cu timbru încrustat de un leu în culoare roșie.

*

Ministerul de finanțe, în înțelegere cu Banca Națională, a stabilit ca operațiunile de achitare a diferenței de 40 la sută la coroane să înceapă în ziua de 11 Februarie a. c.

*

Prin o nouă circulară a Direcției Generale C. F. R. s'a interzis călătorilor militari, grade inferioare, să mai circule în trenurile de persoane, cu jumătăți de bilete în cl. II-a.

Acest drept nu îl au de cât elevii școalelor militare, sub ofițerii și militarii cu termen redus, dacă prezintă la cassă și la controlul în trenuri, biletul de voe sau ordinul de chemare.

*

Bugetul dela secretariatul de Agricultură e aproape terminat și va fi înaintat ministeriului din București în cursul săptămânei viitoare.

*

S'a comandat din Anglia 350 vagoane sulfat de cupru cari vor sosi la Brăila în cursul lunei Februarie, Martie și April. Se vor distribui la cerere și viticultorilor din Transilvania.

*

Din Banatul Românesc: Tinerimea română din Biserica-Albă a aranjat o petrecere cu prilejul Anului nou, tipărind invitațiunile în limba română, sârbească și germană. Petrecerea nu a fost autorizată, decât cu condiția ca invitările să fie făcute numai în limba sârbească și nemțească. Fără comentar.

*

Victor Popea, preot în Sat-lung, fratele mai mic al regretatului episcop Nicolae Popea a încetat din viață în 26 Ianuaria, c. în etate de 70 de ani. Cu preotul Victor Popea dispare o marcantă figură a generației mai vechi, care s'a distins prin devotament și desinteres față de neam și biserică.

*

Ziarul politic maghiar Ujság publică știrea că în cursul lunei Februarie va sosi la Cluj Contele Albert Apponyi pentru a ține conferințe de cultură maghiară.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și likör. (30

Direcția Regională de Agricultură (cultura Albinelor) din Transilvania s'a împărțit în următoarele 5 centre: Banat, Cojocna, Baia-Mare, Târgul-Mureș și Sibiu.

*

In cursul lunei acestea se va face inventarea întregului material agricultor din Transilvania ce se găsește pe la diferite școli.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

*

Cafeneaua „Metropol" se transformă în *Café-Restaurant.* Începând de Joi se va servi seara dela ora 7 până la 1 după miezul nopți, cele mai proaspete *mâncăruri calde.* Este avantajios îndeosebi pentru publicul care vine dela Teatru. Fiecare seară concertează orchestră de primul rang. Vinuri veritabile indigene. Prețuri moderate. Deschiderea va avea loc Joi seara.

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, „*Viorelia*" Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu întrarea bicericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezența.

Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR
Droguist.

*

In curând va apare Calendarul „Înfrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Înfrățirea.

*

Dacă doriți să cumpărați eftin mergeți la drogeria „Emke" Cluj Piața Unirii No 32. (61

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2.28)

*

Furându-mi-se în gara Huedin chitanța Nr. 1, eliberată de percep. Reg. Român din Huedin în 2/IX 1920, asupra unei bancnotă de 10.000 cor. cu Seria 04888, prin aceasta o declar de nulă. — Proprietarul.

Pentru salubritatea Clujului

Primim:

Răspunzând la somația apărută în Nr. 139 al prețuitului D-voastre ziar am onoare a vă comunica, că năzuința creării unor condiții favorabile salubrității publice pentru acest oraș a fost un punct de căpetenie al preocupărilor noastre; aceasta în urma acordului comun în fața halului de murdărie și a aspectului bizar al orașului, pe care și D-voastră l-ați semnalat în repetite rânduri.

Pentru a paraliza consecințele funeste ale acestei mizerii, acțiunea noastră s'a îndreptat în sensul instituirei de stabilimente igienice de imperioasă necesitate pentru vremurile de azi; ca atare, reorganizarea și reglementarea strictă a curățirii străzilor și ogrăzilor, instituirea unui mare stabiliment de băi populare, lățirea ramificații de canalizație în toate părțile orașului, reorganizarea stabilimentului primitiv existent de desinfectare etc. etc. E de notat, că starea salubrității publice la preluarea imperiului s'a prezentat într'un stadiu de tot precar, de necomparat cu cel actual.

Pentru traducerea în fapt a acestor trebuințe strâns legate sănătatea publică s'a pledat la toate autoritățile în drept de nenumărate ori; dovada o face un întreg dosar de acte. Pretutindeni am fost întovărășit de o deplină solidaritate sufletească; mi s'a subliniat însă imposibilitatea soluționării chestiilor financiare. E regretabil.

Ne vom face datoria și în viitor de a insista ca această chestiune să fie pusa sub hotărârea autorităților în drept, având încrederea, că ele le vor pune în practică succesiv în măsura mijlocelor materiale disponabile.

Mulțumindu-va pentru ospitalitate și pentru interesul cepăstrați cauzei sanitare, primiți vă rog asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Cluj, la 2 Februarie 1921.

Dr. Totoianu,
Medic șef al orașului

Urmările unei măsuri nepotrivite

Din partea d-lui Simeon Duma, director înv. primim o scrisoare, din care menționăm următoarele:

Cu prilejul unificării învățământului și a împărțirei școalelor primare în urbane și rurale, școala din Ocnele Mureșului a fost trecută ca rurală. Ori Ocnele Mureșului este o comună cu 6000 locuitori cari sunt funcționari la stat sau la comună, la fabrici, saline, lucrători, industrași și comercianți. Copiilor li se dau îndrumări spre industrie și comerț și după ce-și terminau studiile intrau în cele 2 școli medii din localitate sau în vr'un atelier ori prăvălie.

Acum însă când școala a devenit rurală, va trebui să se predea un program rural, care cuprinde îndrumări către agricultură, creșterea vitelor, grădinărit etc. Ori, lăsând la o parte faptul că în această localitate nu există pământ pentru agricultură, dar este un lucru pe care o minte sănătoasă nu-l poate înțelege: să faci educație de gospodărie rurală într'un centru industrial și comercial care are altă viață decât cea dela țară.

Schimbarea aceasta de direcție ar aduce cu sine și despopularea școlilor medii, golirea atelierelor de ucenicii lor și chiar părăsirea școalei care n'are mai răspunde nevoilor reale ale populațiunei comunei.

Pe de altă parte, cum învățătorii sunt inferior plătiți față de institutori, cei 7 învățători ai școalei vor trebui să sufere o reducere de salariu. Ocnele Mureșului fiind un centru industrial, aprovizionarea cu alimente se face dela sate și prin urmare scumpetea vieții este mai mare, este tot atât de împovorătoare ca și la orașe.

Iată dar atâtea motive care dovedesc că măsura s'a luat în grabă și că la împărțirea școlilor în rurale și urbane nu trebuie să se urmeze norma maghiară de pe vremuri, ci trebuie ca această selecționare să se facă în urma unui studiu.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curățiți și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABUR ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta"

Program senzațional

Joi, 3 Febr., Sâmbătă 5 Febr. începând la orele 5 și 7 jumăte p. m.

Dramă aeriană din viața aviatorilor

în 7 acte, (2000 metri) Film: Pathé fréres.

Duminecă, 6 Febr. un program nou și Familia Regală cu diadocul Greciei.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Cosultații zilnice 8—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situația internațională

Ministerul de externe german, von Simons a declarat în reichstag că conferința interaliată din Paris a fost de acord numai în privința despăgubirilor însă nu și a dezarmărei.

Aceste declarații oficiale nu fac de cât să ne confirmă bănuielile că Germania va căuta să nu execute și de astă dată obligațiunile impuse de Aliați și acceptate de diplomația ei.

Termenele de amânare admise de Aliați nu sunt de cât o dovadă a slăbiciunei lor. Germania speră că datorită propagandei intreprinse în țările neutre și mai cu seamă în țările înamice, să poată opera un reviriment în opinia publică.

In adevăr, comuniștii, socialiștii și radicalii francezi — ca de obicei defaitiști — cer o menajare a Germaniei, acest lucru fiind — susțin ei — chiar în interesul Franței, fiindcă va cruța forța productivă a Germaniei. Ultraliberalii englezi ca și labouriștii sunt pentru menajarea intereselor Germane, cu atât mai mult cu cât Anglia n'a suferit mai nimic de pe urma războiului.

Un semn de normalizarea vieței este o hotărârea subsecretariatului minelor de a reduce salariile muncitorilor conforme convenții încheiate în Noembrie 1920 între federația minerilor și patroni. Scăderea prețului cărbunelui va aduce după sine și scăderea tuturor celorlalte fabricate și dacă această măsură întâmpină oarecari greutăți din partea minerilor este datorită propagandei deșănțate a bolșevicului Daily Herald.

In tot cazul e de așteptat că bunul simț va triumfa și minerii englezi ar fi primii factori ai ețtenirei vieței.

Generalul Gourand, guvernatorul Siriei, a arătat într'un interview desvoltarea economică a Siriei sub protectoratul Franței. El arată necesitatea stabilirei unor cât mai strânse legături comerciale între Franța și Siria prin deschiderea de expoziții târguri de moastre.

Anchetele noastre

Starea deplorabilă a C. F. R. din Ardeal

— O explicație la relatările oficiale —

In baza unei anchete întreprinsă de către ziarul nostru, dăm următoarele explicații asupra a ceea ce se numește starea „deplorabilă" a CFR. din Ardeal. Luând pe rând fiecare punct din relatările oficiale ale Direcției Generale, constatăm că toate sunt adevărate. Și atunci ne întrebăm: cine-i vinovatul?

1. Că nu sunt luminate vagoanele cu ulei e din cauza că una din direcțiile regionale cerând de la Direcția Generală, în luna Noembrie cantitățile de ulei necesare i s'a răspuns în Decembrie că nu e ulei și că deci să facă cum va ști căci nici bani nu sunt. Altă dată s'a dat un vagon de ulei care a stat vre-o trei săptămâni în gara Ploești până când i-a venit rândul să pornească spre Ardeal.

2. In prezent sunt încă destule vagoane stricate și necomplecte, dar aceasta nu însemnează că nu s'au reparat nici odată ci se știe că o mare parte dintre ele au fost duse în Regat cu garnituri întregi iar acolo li se da altă destinație până ce de la un timp șefii de gări din diferitele direcțiuni n'au mai dat voe să treacă nici-o garnitură din Ardeal în vechiul Regat.

4. Că nu se plumbuesc frânele de mână și semnalele de alarmă e un lucru care nu interesează publicul atât timp cât nu cunoaștem nici un caz de accident și oprire de tren din această cauză și ne închipuim că cei ce călătoresc astăzi pe CFR. sunt atât de conștienți încât să priceapă rostul acestor semnale.

4. Dacă garniturile nu se predau după regulă, cei îndrept ne informează că deși dispozițiil sunt date pentru buna rezolvare a chestiunei este imposibil să se facă față aglomerației care dăiune astăzi pe CFR. mai ales în timpul din urmă când au fost reduse numărul trenurilor.

5. Faptul că la gări curățenia lasă de dorit e just și își are explicația în următoarea frază citată de o cunoscută personalitate: „Unde se lucrează mult este și gunoi mult."

6. Luminatul macazurilor nu se face din două cauze: întâi, lipsește petrolul și al doilea, când este arde așa de rău încât rareori se poate întrebuința. Un acar îmi spune cu ocazia anchetei pe care am făcut-o în această privință că uleiul e așa de vâscos încât e nevoit să aprindă de 5 sau 6 ori pe noapte lumina de la semnalul de intrare în stațiune. Acelaș lucru și pentru petrolul care nu este rafinat îndeajuns.

Mai avem însă ceva de adaugat în privința observațiilor Direcțiunei Generale din București:

a) S'a relevat la timp prin ziare și poate cei cunoscători ai CFR. știm mai precis, că cu prilejul a provizionărei personalului CFR. din Ardeal, s'au dus vre-o câte-va trenuri complecte cu personal cu tot în vechiul Regat să aducă aamente. Știm sigur însă că 4 locomotive au fost oprite acolo, probabil cu întreaga garnitură de vagoane și nu s'au mai înapoiat nici până acum. Mai știm că niște locomotive trimise singure ca să aducă trenurile cu grâu pentru Ardeal s'au rătăcit prin vechiul Regat astfel încât nici la Direcțiunea Gegenerală nu se știe de urma lor.

b) In privința distribuirei vagoanelor cu geamuri pentru ferestre, ancheta noastră ne-a lămurit că Ardealului i s'au dat 2 vagoane, deși după părerea unui inginer de la C. F. R. era nevoe în timp de pace de cel puțin 4 pe an, iar acum când la un foarte mare număr de vagoane lipsesc geamurile, când sticla are grosimea numai de un milimetru și jumătate în loc de 3 ca în timpurile normale — trebuesc în Ardeal cel puțin 20 vagoane. Trebue însă să ținem socoteala, după cum s'a relevat prin ziare, că la Sighetul Marmației stau și astăzi 10 vagoane cu sticlă de geamuri pentru C. F. R., vagoane cari n'au putut fi expediate din cauza restricțiunilor de la C. F. R.

Relativ la celelalte puncte din relatările oficiale ale Direcțiunei generale, considerându-le juste avem de adăugat câte-va observațiuni:

1. Pentru acoperirea nevoilor traiului zilnic cari se făcuseră mai simțite cu prilejul sărbătorilor aflăm că la C. F. R. din Ardeal s'au dat drept dar de Crăciun sume nu prea mari, dar cari au satisfăcut multe nevoi ale celor cari le-au primit. Printr'un ordin dela București, aceste sume nu au mai fost socotite ca daruri cum era obiceiul ci drept avanșuri de leafă așa că mulți funcționari astăzi chiar sufăr de pe urma acelei dispoziții.

2. Aflăm iarăși că printr'un ordin venit dela București, începând cu ziua 1 Februarie c. nu li se mai dă funcționarilor C. F. R. din Ardel alocația de hrană. Aceasta este iarăși o chestiune care credem că ar trebui să fie apreciată de Direcțiune.

3. Mulți ne reclamă că nu mai sunt avansați deși au vechimea cerută. In privința aceasta iarăși Direcțiunea generală ar avea datorie să dea relațiuni oficiale.

In afară de cele de mai sus am ruga Direcțiunea generală, să facă să înțelegem: *Nu cumva relațiunile oficiale cari s'au dat vor servi ca principiu călăuzitor la concesionarea Atelierelor C. F. R. din Ardeal societăților streine?*

Wy.

Gaz Metan...

(sau când ești ceia ce nu ai fost nici odată)

— Răspuns D-lui Osva 15 —

D-l Osvada „fascinat de seninătatea și clostea gândirei" din articolele D-lui ing. Lazăr, dorește să reia discuția Gazului metan, în „Voința" din 28 Ianuar. Cu tot obiceiul D-sale de a nu respunde, când e strâns cu ușa, mă văd silit iarăși să intru în polemică cu D-sa.

D-l Osvadă anunță, cu litere groase, că Banca Românească a cerut concesiunea de a exploata terenuri de gaz metan în Ardeal. De ce atâta larmă?

Nu faptul, singur, al cererei unei concesiuni de terenuri „*constitue deadreptul o imoralitate* sub ori ce raport va fi privit", cum credeți D-Voastră, D-le Osvadă, *ci condițiunile ce le impuneți Statului.*

De aceia nu faptul că societatea D-Voastră „Metanul" a cerut concesionarea, chiar întregul drept de monopol al Statului, ci condițiunile oneroase ce a-ți avut îndrăzneala să le pretindeți de la Stat, constitue o imoralitate.

Bine ar fi dacă Domnul Osvada ar discuta acele condiții ale Băncei Românești, bine înțeles dacă mai întâi ar exista o astfel de cerere. Deasemenea cred nimerit ca în discuții să bine voiască Domnul Osvadă să lase tonul mai jos, căci nimeni în tot Ardealul nu ia în serios gasconadele sale.

In ce privește răspunsul, îl rog să aibă amabilitatea să mă îngădue până la întoarcerea mea din București.

Cluj, 31 Ianuar 1921.

Cr. Ing. C. I. Motaș.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universității:

Joi, Vineri, Sâmbătă: „JACCUSE" III. Partea ultim.
Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentații pentru copii" (Maciste athlet).
Duminecă de la ora 3. d. m. „Vampirul cel verde". Dramă detectivă.

Cinema Urania:

Joi, Vineri, Sâmbătă: „Vampirul cel verde". Film polițist.
Duminecă: *Maciste athlet.*

Cinema Apollo:

Joi, „Colombo". Film E. Morena
Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Sânge din cire." Atracția.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

In urma interpelării îndrăznețe a d-lui Carol Davilla în chestiunea absenței dela ședințele Camerei a d-lui Ion I. C. Brătianu, făcută în ședința de alaltăeri, șeful partidului național-liberal a trimis o scrisoare care a fost cetită de președintele Camerei, în ședința de eri.

Dăm mai jos textul acestei scrisori care a stârnit o enormă senzație în opinia publică bucureșteană găsind o aprobare unanimă:

Domnule Președinte!

Mi se comunicăcele întâmplate eri în Adunarea Deputaților; ele ca și precedentele d-voastra lucrări întăresc hotărârea mea de a nu participa la asemenea ședințe. Nimic nu va împiedica deci să aplicați regulamentul. In ceace mă privește am conștiința că prin absența mea din mijlocul d-voastră nu lipsesc dela datoriile ce am către alegătorii mei și către partidul din care fac parte. Amicii mei politici mai tineri au arătat destul de strălucit că principiile politice pe cari le împărtășesc și eu n'au nevoie de prezența mea în incinta d-voastră pentru a fi reprezentate, iar alegătorii din Ilfov cărora le datoresc mandatul meu, chiar zilele trecute au manifestat puternic că modul cum înțeleg datoria mea către neamul pe care-l servesc n'a scăzut întru nimic curentul de simpatie și de încredere în partidul național-liberal, care în întreaga țară se ridică tot mai hotărât.

Primiți, vă rog, etc..!

Ion I. C. Brătianu.

Scrisoarea a fost ascultată în tăcerea adâncă a Camerei. Doar d-nul Cocea în unire cu d-l Mihalache fac obiecțiuni.

Președintele spune că va aplica regulamentul.

D-l George Mârzescu a cerut apilcarea imediată, fără așteptarea termenului de 20 zile de lipsă, deoarece deputatul declară că nu se va prezida. Președintele respinge cererea.

Demisiunea d-lui Ion I. C. Brătianu rămâne ca cea mai elocventă protestare împotriva inactivității actualului parlament.

■

Guvernul se plânge de teroarea opoziției liberale reînvind scene din Carageale spre a judeca întreaga victorie a partidului liberal. Dăm mai la vale cifrele voturilar obținute la alegerile parțiale din urmă: Ilfov și Romanați. Liberalii au obținut 29106 voturi, guvernul 26612 voturi, federația 22608 voturi. După cum se vede legenda impopularității partidului liberal capătă cea mai strălucită desmințire.

■

In America se găsesc 2 milioane de lucrători fără lucru.

■

Știrile din Constantinopol confirmă știrea înfrângerii Grecilor în Asia.

■

Leul a scăzut la 19.75.

Sciziunea în partidul socialist este un fapt îndeplinit în urma pretențiunilor lui Racovski la Moscova. Delegații bolșevici în frunte cu Cristescu au cerut comitetului executiv în ședința de eri afilierea la internaționala a treia. Propunerea fiind urmată de puțini s'a hotărât despărțirea socialiștilor democrați de cei bolșevici. Conducătorii socialiști din provinciile alipite urmează pe socialiștii democrați, asemenea elementele culte și cu autoritate morală din vechiul regat. Ziarul lui Grigorovici „Vremea Nouă" va apare de acum la București, iar bolșevicii rămâne cu ziarul „Socialismul". Ședința furtunoasă a luat sfârșit la ora 3 din noapte.

■

Mișcarea masselor a devenit uriașe. Revolta țăranilor contra bolșevicilor a luat proporții în întreaga Rusie. Alături de țăranii ucranieni întreaga Siberie s'a revoltat.

■

După căsătoria Diadohului George cu A. S. R. Principesa Elisabeta, urmează la 6 Martie și căsătoria A. S. R. Principelui Carol cu Principesa Elena. Suveranii, curtea și demnitarii statului se vor imbarca pe un vas grecesc la Constanța însoțit de flota greacă și vor pleca în Grecia unde vor fi primiți strălucit.

■

Se pun în circulație accelaratele de Vârciorova și Cernăuți și înapoi.

TELEGRAME

Tratatul Chino-Japonez.

Poldha, 2 Februarie.

Din Peking se comunică că autoritățile navale au semnat Joi o înțelegere cari anulează tratatul militar Chino-Japonez.

Chestiunea despăgubirilor în Reichstag

Berlin 2 Februarie.

Simons în loc de a face o expunere în contra conferinței dela Paris, s'a mărginit a declara în Reichstag că a primit o notă în care comisiunea dela Paris a fost de un acord unanim în chestiunea reparațiunilor dar nu și acela a desarmărei. A cerut Reichstagului să una chestiunea la ordinea zilei pentru ședința de mâine. Reichstagul s'a amânat din cauza seriozității situației până mâine.

Reducerea salarului minerilor în Anglia

Poldhu 2 Februarie.

Secretarul de stat dela ministrul minelor anunță că salariile lucrătorilor mineri pe luna Februarie se vor plăti conform aranjamentului dela greva din Noembrie și vor fi mai scăzute decât din Ianuarie. Reducerea aceasta e atribuită în primul rând slăbirei pieței comerciale.

Lupta pentru Silezia superioară

Silezia superioară provincie supusă plebiscitului a devenit terenul luptelor celor mai aprige între ţările interesate, germania şi Polonia. De ambele părţi presa să ocupă în coloanele sale cu manifestări asupra dreptului firesc la posesiunea acestei provincii. Astfel presa germană în frunte cu „Neue Freie Presse“ vine cu un articol lung în această chestiune, scris de fostul ministru al tezaurului dr. Ing. Gothein. In rezumat redăm: „principalele puncte din articolul în chestie“: Este şi în interesul Austriei că Silezia superioară să rămâie la Germania. Cehoslovacia trebue să-şi acopere întâi lipsa proprie de cărbuni, apoi va putea de Austriei. In prezent Cehoslovacia capată cărbuni din Silezia inferioară. Dacă pierdem Silezia superioară, nu putem livra măcar o tonă.

Pentru Germania pierderea industriei fierului este de cea mai mare importanţă, mai ales după ce am cedat Lorena, Luxemburgul şi regiunea Saar. Inaintea războiului producţia fierului era de peste un milion tone. Azi producţia fierului s'a redus la 6 milioane în germania. In anul 1913 Silezia superioară, a dat 957.000 tone fier de vătătuc şi 1/3 milion fier fin.

Pentru industria de fier din Silezia, Polonia n'are teren de plasare.

Dacă să incorporează la Polonia, urmarea este nimicirea industriei de fier poloneze. Pentru a o salva însă, Polonia va limita plasarea internă, prin aceasta va spori însă costul de producţie. Urmarea este iarăşi noi taxe asupra fierului pe care le-ar înfiinţa Polonia, şi noi vom fi siliţi de aceea în Silezia inferioară o industrie de fer.

Silezia superioară a produs 170.000 tone zinc, adecă a cincea parte din industria germană de zinc. Deci nu-i trebue industria zincului din Silezia superioară, dar totuşi nu s-ar putea lipsi de ea fără a avea pagube. La fel este cu industria sulfatelor şi alamei. S'a desvoltat o industrie puternică de var, ciment, sticlă şi mărfuri de lux. S'au desvoltat şi industriile de maşine, fabricarea de vagoane, articole agricole, unelte, cuie, lanţuri, o industriă uriaşă chimică, explosibile, industria zahărului, de spirt, şi textile. Toate aceste se datoresc inteligenţiei şi muncii germane. Dacă Silezia ne va fi luată de Polonia inteligenţa germană va pleca de acolo. Lucrul acesta va aduce unirea industriei din Silezia superioară, comunele ar ajunge la fel cu cele din Galiţia. Lumii îi trebuie însă produse industriale, şi aceasta cu atât mai mult, cu cât industria textilă suferise mult prin războiul trecut.

In interesul ţărilor vecine trebue ca Silezia Superioară să rămână în mâinile Germaniei.

Relaţiile între Germania şi Rusia sovietă

— Discursul din Reichstag a lui Simons, ministrul de externe —

In Reichstag a avut loc zilele trecute interpelaţia independenţilor asupra reluării relaţiilor politice şi economice cu Rusia. Deputatul Crispien (independent) expune valoarea Rusiei ca ţară pentru importul german. „Neue Freie Presse“ reproduce cuvintele spuse în (rep ică de Simons. D-sa a declarat că chestiunea aceasta este vitală pent u Germania. Că relaţiile politice nu s'au putut încă relua, nu-i vina guvernului german. Prin revoluţia rusească a fost zădărnicit schimbul mărfurilor.

Iar în ce priveşte noua guvernare rusească, ea a eşuat. Rusia numai putea da garanţii. Anul trecut am avut cu Rusia planuri frumoase, cari trebuiau să deschidă surse noi. Dar ele au rămas numai proiecte. — Germania este singura ţară de transporturi din şi pentru răsărit.

Cu Polonia am face o convenţie dar trebue o înţelegere reciprocă a lucrurilor. Timpurile din urmă au dat de înţeles că este imposibilă o înţelegere. Admit însă, că sunt în curs tratative. La fel este cu Lituania. Prăbuşirea mijloacelor de comunicaţie ale Rusiei este sigură.

Greutatea mare este de a nivela sistemul capitalist cu cel sovietic. La încheiarea de tratate cu Rusia, nu suntem împiedecaţi prin tratatul de pace. Un lucru este însă clar: până ce nu vom căpăta satisfacţie asupra asasinării lui Mirbach, nu pot fi reluate tratativele. Asupra acestei chestiuni am vorbi cu delegatul Kopp, care nu mi-a dat însă declaraţii precise. Dacă Rusia va înceta propaganda neplăcută din Germania, se va putea ajunge la o înţelegere. Fără înţelegerea Germaniei nici o putere nu poate încheia tratate cu Rusia. N'avem motiv de a răsturna Sovietele şi n'avem drept să colaborăm la prăbuşirea lor. Nu dorim să fim târîţi într'un războiu nou.

Buletin economic

Cehoslovacia a expediat în anul 1920 următoarele cantităţi de cărbuni:

Cehoslovacia nord-estică	1,013.528	vag.
Pilsen	46.699	„
Cladno	64.227	„
Schatzlau-Schwadonitz	19.493	„
Rossitz	12.545	„
Ostravia	292.902	„
Dombrau-Carvin	98.027	„

Lignit s'au exportat 29.238 vagoane via Aussig şi 6514 vagoane via Rosavitz.

*

La Viena s'a înfiinţat o bancă internaţională. Fondatorii sunt: firma A. C. Wassermann — Berlin, Fraţii Bethman — Frankfurt, Ioan Werli & Cie — Zürich şi H. Bockelman — Moscova — Petrograd.

In Austria s'a putut recolta până la 10 Ianuarie 68.908 tone cereale, adecă 61 la sută din consumaţie.

*

Societatea italiană, Cantiere, Navara din Monfalcone, a comandat în Ceho-Slovacia, la firma Ruston, 20 de maşini de vapoare a câte 2800 cai puteri.

Ştiri de peste hotare

Guveruul austriac şi agitaţia revoluţionară.

Situaţia internă a guvernului continuă a fi critică. La dificultăţile crescânde ale problemei economice şi financiare se adaugă o foarte serioasă primejdie politică. Social-democraţii voind să facă succesorilor lor puterea imposibilă de menţinut, invită mereu funcţionarii statului să formuleze revendicări noui. Rezultatul este un şir de greve, dintre cari unele, ca greva recentă dela poştă şi telegraf, au un caracter exclusiv politic, şi dezorganizarea serviciilor publice care crează în ţară o indispoziţie generală. Elementele extremiste speră să profite de această indispoziţie pentru a provoca o mişcare revoluţionară. Partidul comunist, considerabil întărit prin aderarea recentă a aripei stângi a partidului social-democrat şi a secţiunilor comuniste străine puse de Lenin sub ordinile partidului central austriac, manifestează actualmente o mare activitate.

Apropierea congresului socialist internaţional îi stimulează zelul şi pare că „tovarăşii vienezi“ ar voi să ofere oaspeţilor lor, la 20 Februarie, trufandaua unei noi republici a sovietelor.

La aceste „elemente organizate“ se asociază o mulţime de refugiaţi ruşi ukrainieni sau unguri, oameni fără adăpost şi fără căpătâi, cari se văd în toate manifestaţiile şi cari pândec momentul turburărilor şi devastărilor, hotărâţi să provoace la nevoie aceste turburări dacă ele ar întârzia prea mult, de a se produce. Stimulată de ei şi sub imboldul mizeriei crescânde populaţia vieneză riscă să-şi piardă în sfârşit calmul şi să se dedea la excese pe cari poliţia ar fi neputincioasă să le reprime.

Ultimile hotăriri ale Conferinţei dela Paris

„Petit Parisien“ anunţă din Lodra că în cercurile financiare la City s'a răspândit ştirea că i se va încredinţa organizaţia financiară pentru refacerea economică a Austriei fostului cancelar al tezaurului în cabinetul Asuqith, Mackenna, actualmente prezidentul celor mai însemnate bănci ale Londrei. Hotărîrea consiliului suprem asupra situaţiei Austriei se aşteaptă pentru seara aceasta. Şedinţa de seară, în afară de problema Austriacă, va mai fi constatată când desbaterile se vor limita la modalitatea aplicărei condiţiunilor decisive de conferinţa dela Paris. La 21/2 conferinţa dela Londra se va ocupa cu chestiunile orientale, fiind de faţă reprezentanţii Greciei şi Turciei, In legătură imediată cu aceasta la 27|2 reprezentanţii guvernelor aliate şi ai germaniei se vor întruni din nou pentru desbateri la Londra urmând norma conferinţei dela Spa. Se va încerca să se ajunga cu germanii în aceste consfătuiri la un acord definitiv.

Germania speră într'o revizuire a tratatului dela Versailles

Germania va accepta cererile de reparcţiuni dela Paris, pentru două motive: 1. pentru că ea speră, că tratatul dela Versailles şi toate convenţiunile suplimentare vor fi revăzute politiceşte şi economiceşte; 2. pentru că condiţiunle din Europa şi din întreagi lume se vor schimba atât de complect cu mult înainte de cei 42 ani, aşa în cât dânsa nu va plăti în întregime îndemnitatea şi nu va executa complect taratatul. Aceasta este părerea unora din personagiile marcante din cercurile diplomatice şi financiare germane. Germania va fi din nou o ţară bogată şi productivă. cu mult înainte de acest termen a spus un financiar, şi de fapt speranţa noastră secretă este că mai curând sau mai târziu Antanta se va sfărâma şi Anglia nu va mai sta lături cu actualii săi aliaţi de a continent. Mai aşteptăm deasemenea ca noul preşedinte al Americei să intervină pentru modificarea tratatului de la Varsailles. Presa reacţionară e plină din nou de imnuri dedicate urei din cauza conferinţei dela Paris.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

DELA OFICIUL DE LOCUINŢA

Nr. 850—1921

Comisiunea de încuartiruire în şedinţa ţinută la 29 Ian. 1921, a hotărît anunţarea închirierilor libere, pe lângă următoarele restricţiuni:

1. Orice funcţionar public, care încă nu are locuinţă, poate ocupa ori ce local, ori apartament, prin învoială cu proprietarul, ori locatarul. Pentru a ocupa localul, nu este lipsă, de autorizaţia prealabilă.

După ocuparea locuinţei funcţionarul respectiv a cere autorizaţia ulterioră a oficiului de locuinţă.

2. Aceia, cari nu sunt funcţionari, numai atunci pot ocupa vre un local, ori apartament, dacă au câştigat autorizaţia prealabilă dela oficiul de locuinţă.

Incât un *nefuncţionar*, ar ocupa fără autorizaţia prealabilă vre-un local, va *fi evacuat*.

3. Dacă la un local, care este, ori devine liber, reflectează un funcţionar, dânsul are întâiatate asupra altuia, care nu e funcţionar. Proprietarul, ori chiriaşul vor fi cu consideraţie la calitatea reflectantului. Incât locuinţa totuşi s'ar închiria altuia iar funcţionarul reflectant, reclamă la oficiul de locuinţa, noul chiriaş va fi evacuat, iar locuinţa predată funcţionarului. In cazul unei astfel de evacuări, va fi indiferent, că chiriaşul evacuat nu dispune de locuinţa, respective că fosta-i locuinţă deja a fost ocupata de alţii. Deşi nu va avea locuinţă, nu poate reclama la altă locuinţă.

4. Incât chiriaşul intrat cu invoială, găseşte chiria pretinsă de prea urcată, ulterior poate cere reducerea, respective statorirea din nou, dela forul competent (Secţia Militară a oraşului Cluj, Piaţa Unirei Nr. 1),

5. Orice schimbare referitor la deţinatorul vre-unui local sau apartament (dacă devine gol, chiriaşul se mută, pleacă, moare etc.) va fi anunţat în scris, la oficiul de locuinţe, în 48 ore.

Sunt obligaţi la anunţare: proprietarul, chiriaşul (arendaşul), îngrijitorul de casă, conlocuitorul de casă (vecinul).

6. Fiecare funcţionar, ori altul care prin învoială ori pe altă cale ocupă vre-un local, e dator a anunţa în 48 ore locuinţa-i avută. In caz contrar nu va obţinea autorizaţia pentru locuinţa nouă.

7. Fiecare şef de oficiu este rugat a anunţa oficiului de locuinţa: transferarea (plecarea), eşirea din serviciu, demisionarea sau moartea funcţionarilor.

8. Contravenienţii acestui ordin vor fi pedepsiţi:

cei ce ocupă cu nedreptul vre-un local: cu evacuare;

ceialalţi contravenienţi: cu amendă în bani, până la 10.000 Lei precum şi pe cale judiciară.

9. Domnii funcţionarii sunt rugaţi a nu aştepta *totul* dela oficiul de locuinţe. Aceasta, între împrejurările date, nu poate satisface cerinţelor, decât cu ajutorul publicului. Deci fiecare funcţionar, care are nevoe de locuinţă este rugat, să se intereseze pe toate căile posibile de locuinţele, cari sunt ori devin libere. Numai informaţiile *exacte*, bazate pe controlă personală se fie comunicate cu oficiul de locuinţă.

In interesul resolvirei se atrage, atenţiunea la punctul 5 şi 6 din publicaţiunea Nr. 1920 şi anume: petiţiile se fie timbrate, datele confirmate de şef, şi în fiecare petiţie să fie indicată locuinţa actuală, unde stă de prezent petiţionarul. In caz contrar petiţiile nu vor avea curs.

Cluj, la 31 Ianuarie 1921.

Dr. Alexandru Ţiplea consilier, şeful oficiului de locuinţă, Cluj

Dr. Petre Meteş prefect, preşed. comis. de încuartiruire

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la **CZINK** Cluj, strada Dezsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

FUNCŢIONARĂ la stat din vechiul Regat. Perfectă dactilografă având orele după masă libere, caută post la orice instutuţie. A se adresa la ziar sub „Perfectă". 322

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE:
80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 kilograme.

30 vagoane cement (dela Orăştie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuţe, o grădina de 332 m² cu un pavilon.

DOUĂ paltoane de Seal de dame model Lipsca şi un reticul artistic de os de elefant se vând eftin. La magazinul: Dénes Calea Reg. Ferdinand No. 2.

DE VÂNZARE eftin. O moşie de 3 jug. cad aproape de centru lângă şoseea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc şi 2 jug. grădină cu flori şi pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuinţă domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un cuver, o faţă de masă nou damasţ cu 12 servete mari şi mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărţi etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul oraşului compusă din trei camere, bucătărie şi verandă, una camere şi bucătărie aparte şi una în curte. A se adresa str. Kreazt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publicc efectueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcţionar superioar. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani doreşte căsătărie cu o domnişoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată şi fotografia. Adrera la Administraţia ziarului sub „Proprietar". 310

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

„Banca Ţării Haţegului" s. a. în Haţeg.

Prospect.

Sub numirea „Banca Ţării Haţegului" se înfiinţează pe timp nedeterminat cu sediul în Haţeg o societate anonimă cu un capital de Lei 1.000.000 împărţit în 5000 bucăţi acţii în valoare nominală de câte 200 lei.

„Banca Ţării Haţegului" se va ocupa cu tot felul de operaţiuni cu bancă, cu afaceri de comerţ şi va lua parte şi la intreprinderi industriale.

Din preţul acţiilor se vor plăti la subscriere fiecare acţie 30% şi câte 10 lei spese de fondare. Ratele următoare se vor plăti la terminele fixate de adunarea gen. de constituire. Subscrieri se primesc şi la filiala „Băncei Românesti" Cluj.

Terminul de subscriere se încheiă la 15 Martie a. c,

Acţiile vor participa la dividenda anului 1922; pentru ratele solvite vor primi acţionarii 5%, iar pentru ratele nesolvite la termin se plătesc 8% interese de întârziere.

Solvirile se cuiteează în „Certificat interimal" de către fondatori, până la extradarea acţiilor.

Adunărei gen. de constituire îi stă în drept a majora sau a reduce în mod definitiv capitalul societar la valoarea acţiilor subscrise.

Fondatorii îşi rezervă dreptul la selectionarea acţiilor subscrise.

Fondatori răspund solidar pentru sumele incurse până la constituirea legală a societăţii şi îşi rezervă dreptul de a numi membrii Consiliului de administraţiune (direcţiune) pentru primul period de 3 ani.

Haţeg, în 20 Ianuarie 1921.

Fondatorii:

		Acţii	Lei	Solvit în valoare nominală	Solvit în spese de fondare
Dr. Cornel Popovici	Haţeg	150	30.000	9000	1500
Ioan Baciu	„	150	30.000	9000	1500
Ludovic Mesaros	„	150	30.000	9000	1500
Mihail Dugociu	„	150	30.000	9000	1500
Atanasiu Dagu	Galaţi	150	30.000	9000	1500
Dr. Amand Teodor jud.	Hunedara	50	10.000	3000	500
Niculae Teodor	Haţeg	50	10.000	3000	500
Dr. Eugen Schlarin	„	50	10.000	3000	500
Adrian Popovici	„	5	1.000	300	50
Teodor Doboi	„	50	10.000	3000	500
Iulius Popovici	„	50	10.000	3000	500
Otto Pop vici	„	50	10.000	3000	500
Cornel Popopici	„	50	10.000	3000	500
Virgil Popovici	„	50	10.000	3000	500

Cofetăria Boncescu
Cluj, Calea Victoriei No. 5
Serveşta la orice oră cele mai fine PRĂJITURI şi BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□ JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.
281

Dacă doriţi să petreceţi bine serile
Vizitaţi bodega şi magazinul de coloniale
J. Munteanu
Str. Mănăstur No. 7.
272
Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.
Un litru de vin vechi 10 lei.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. • TELEFON 200.
Ţuică de Vâlcani
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodegă şi aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploeşti.
Ţuică de Vâlcani

Nu mai există reumatism şi acel care rămas dispare, întrebuinţând **Castanin** (etras de castane) de Dr Biro
320-II.
Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de intrebuinţare costă Lei 15 —
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

De vânzare **una casă de fier** marca „Arnheim", Wiena No. 3, cu două uşi şi două rafturi şi un dresoar
338 Adresa la Administraţia acestui ziar

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.
Radio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetăr şi fiul.

La cafenea **„Metropol"** Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piata Unirei No. 5.

La librăria **Boroş**
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2.
Se află de vânzare tot felul de cărţi şi registre de contabilitate pentru Bănci, Societăţi etc. precum şi achizite de birouri. □
342

Uzinele de Fer şi Domeniile din „Reşiţa"
Societate Anonimă
Posesorii chitanţelor provizorii emise cu ocazia subscripţiunei a 100.000 acţiuni noi ale Uzinelor de Fer şi Domeniilor din Reşiţa, în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugaţi a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea şi ultimul de lei 500 de fiecare acţiune, prezentând chitanţele provizorii la Banca unde au efectuat subscripţiunea şi vărsămintele precedente.
În cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispoziţiunile legii.
325 Consiliul de Administraţie.

Cercetaţi marele atelier de fotografie **DAJKOVITZ** Sas passage. ORADEA-MARE.
126

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.
CUPON NO. 7 PENTRU MICA PUBLICITATE

COLECȚIUNILE

CELE MAI CONVENABILE DE:

PĂLĂRII DE PAIE, PANAMA, FETRU ȘI LÂNĂ

sunt gata și se pot vedea de Dnii comercianți amatori la

HEINRICH PRAGER

Fabrica de pălării și Import

341 București, Srada Carol I, No. 26.

Varieteul „Biasini“

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ“

77

Program complect nou. Program complect nou.

Noi atracțiuni! Noi atracțiuni!

După spectacol „MARE DANS TABARIN“.

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

La calitate croupon „VASCHÉ“ . . . Lei 110·—

II-a calitate „VASCHÉ“ . . . . . Lei 78 și 82

până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**

Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Cercetați

BODEGA

din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Technica Labora

Birou technic și agentură.

Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Ștefan-cel-mare 18

Preluăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.

Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technica, electrice și mecanice.

Revânzători primesc mare rabat.

320

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Blader* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□ Se află de vânzare ori unde!

FRAȚII BLOCH BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI NO. 47.

186

VECHIUL MAGAZIN SPECIAL DE VESTMINTE ȘI ARGINTĂRII BISERICEȘTI PENTRU RITUL ORTODOX ROMÂN □ LA CERERE TRIMETEM MOSTRE ȘI PREȚURI. □□□

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.

A se adresa la ziar sub A.

Mașine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER“

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea“

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 143 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 7 Februarie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea“
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiu

Anunțuri la administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag.
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No.
Director: OMESCU

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Partidele noui în alegeri

Partidele cari au luat parte la ultima campanie electorală au isprăvit comentariile în jurul rezultatelor obținute. Deși simple alegeri parțiale, cele trei manifestări a voinței cetățenești din Ilfov, Romanați și Dicio-Sân-Martin, sunt socotite ca cele dintâi indicațiuni pentru viitoarea desfășurare a luptelor politice.

Situațiunea cea mai penibilă este fără îndoială, aceea a partidului poporului. Dacă la Dicio-Sân-Martin a putut culege laurii pătați ai unui „triumf“ datorit închiderei tipografiilor suprimărei ziarelor și interzicerei întrunirilor, în schimb vechiul Regat a dat o dovadă neîndoioasă că „averescanismul“ este o modă care nu sa mai poartă nici la sate.

Această constatare umple de bucurie rândurile partidului țărănesc, și ziarele cari susțin acțiunea de agitație a acestuia, nu se mai pot opri din exclamările de satisfacție cari țâșnesc în jurul acestei înfrângeri. Bucuria, credem, e însă zadarnică. Judecata severă a alegătorilor, cari au lăsat în părăsire „steaua“ înșelătoare a d-lui general Averescu, e și preludiul sfârșitului demagogiei partidului țărănesc. E crepusculul „oamenilor noui“.

Intr'adevăr, partidul țărănesc, cași partidul poporului, sunt fructul *acelei* stări de spirit de după războiu, au reprezentat *aceleași* speranțe populare, și se prăbușesc prin *aceleași* greșeli. Și unii și alții s'au înfățișat în fața opiniei publice ca răzbunători ai păcatelor trecutului, făgăduind o prefacere completă a vieței politice. D-l general Averescu, de personalitatea căruia se legaseră aceste iluzii chiar în tranșee, ridicase din primul moment *„chestiunea răspunderilor“*, care a fost principala platformă a acțiunei înjghebată în jurul numelui său. Îmbrăcat de naivitatea imaginației țărănești, în zalelel unui Făt-frumos răzbunător, d-l general Averescu a venit la cârma țărei sprijinit pe cea mai întinsă popularitate de care s'a bucurat vreodată un om de guvern.

Întrebuințarea pe care partidul poporului a dat-o acestei popularități, e cunoscută. „Oamenii noi“ de cari s'a înconjurat d-l general Averescu au adus cu ei din partidele vechi pe cari le părăsise, toate păcatele și toate greșelele trecutului, cărora le-au adăugat un singur element suplimentar: incompetința.

Iată pentruce corpul alegătorilor începe să-și retragă încrederea sa unei organizații politice care n'a corăspuns nici în parte nădejdilor cari s'au legat de existența ei, și iată pentruce celelalte „partide noui“ n'au de ce să se bucure când se observă o schimbare în felul de judecată a alegătorilor amăgiți până acum cu atâtea făgăduieli.

Partidul țărănesc s'a născut într'adevăr nu dintr'o necesitate socială deosebită, ci dintr'o simplă confuzie electorală. Oamenii cari l-au întemeiat, s'au folosit de lipsa dlui general Averescu din alegerile cari au dat primul Parlament al României întregite, pentru a cere voturile pe temeiul aceleiaș credințe neîntemeiate, că „partidele noui“ sunt singura pârghie pe care se poate ridica refacerea și consolidarea țărei.

Ce reprezintă *mai mult* partidul țărănesc, și aliații săi de luptă, decât promitea în opoziție, partidul poporului? Aceeaș confuzie, aceeaș dezorientare, aceeaș nepricepere, — și acel aș mijloace de luptă. Nimic din ceeace se leagă astăzi să înfăptuiască „federația social-națională“ n'a lipsit din jurămintele trecute ale guvernanților de astăzi. Seamănă oamenii, și sunt aceleaș mijloacele. Regăsim capania împotriva „vechilor partide“, ascultăm din nou condamnarea necruțătoare a „trecutului“, revedem, în sfârșit, steagul, — cam zdrențuit, — al unei propagande gălăgioase de vorbe mari, în care nu încolțește decât dorința nesecată de-a amăgi poporul cu perspective pe cari cei ce le făgăduesc sunt cei de pe urmă cari le pot îndeplini.

Se vede însă că lumea s'a săturat repede de fraze sterile și de jurăminte falșe. Partidul țărănesc, are și nenorocul de-a fi fost la guvern și de-a fi avut prilejul să arete ce poate. Nimeni n'a uitat lipsa de coeziune a ministerului d-lui Vaida-Voevod, și zgomotoasele ședințe în care nu se lucra nimic, ale Parlamentului prezidat de d-l N. Iorga.

Dacă astăzi alegătorii dezamăgiți își întorc din nou privirile spre partidul liberal, atât de dușmănit și de atacat până acum, n'au pentruce să se mire nici unii nici ceilalți dintre oamenii noui de felul d-lui dr. Lupu sau al d lui C. Argetoianu. Partidul liberal a înfruntat cu curaj toată campania de defăimare dusă împotriva lui, fără să renege nimiç dintr'un trecut, în care dacă se pot găsi părți întunecoase sunt nemăsurat mai multe acele acte mari cari au prezidat la însăși întemeierea României moderne. Partidul liberal a așteptat să se potolească iluziile zadarnice și să se înțeleagă, în cele din urmă, că dacă războiul a adus într'adevăr o prefacere, ea a cuprins întreaga lume românească și nu numai pe aceia cari se jură că reprezintă exclusiv acest spirit nou, isvorât din votul universal dat tocmai de partidul liberal.

Și va sosi vremea când *trecutul*, în loc să fie o armă de acuzare, va fi dimpotrivă o garanție de muncă de pricepere și de sinceritate.

Inadaptabili

Au venit de departe, din stepele asiatice. In goana lor nebună, pe cai mici și iuți, au năpădit într'o bună parte a pământului nostru; au cotropit totul și au robit miile de locuitori pașnici; le-a plăcut țarina de-aici, mănoasă, și s-au învățat să se hrănească din muncă băștinașilor făcuți sclavi, pe cari îi mânau din urmă cu biciul, la coarnele plugului. S'au statornicit, din nefericire, aici.

Mai toată viața lor de barbari prădalnici o petreceau pe cai, veșnic pe drumuri, cu hrana, o bucată de carne bătătorită și uscată subt șea; într'un târziu, s'au gospodărit și ei după exemplul învinșilor și au început să se moleșească de trai bun și ușor pe spinarea altora; s'au mai domolit și s'au mai amestecat, pe aici, pe colo cu cei din partea locului sau cu năvălitorii mai blânzi, veniți mai apoi, pe drumul de mult bătătorit, dinspre Răsărit la apus, ai celor mai nimicitoare puhoaie barbare.

S'au domolit de formă, subt impulsul inevitabil al celui mai elementar instinct de imitație după traiul așezat al Europenilor, în mijlocul cărora se stabiliseră, dar dacă sgârii cât de puțin, subt un strat subțire dela suprafață, dai de apucăturile atavice: gesturi iuți, isbucniri violente, dar scurte, dorinți năprasnice și hrăpărețe, violență urmată curând de lașitate, privire șireată și tâloasă.

S-au scurs generații după generații în acest neam; ochii mici din orbitele osoase s'au deprins, prin influența tradiției europene, să se plece de-asupra cărților civilizatoare, sumedenii de studioși au plecat spre Sud și Apus să se adape dela cultura mediteraneană și unii au reușit, dar îndepărtându-se cât mai mult de fondul etnic al rasei lor, rămase în genere aceiaș.

Poștii năvălitori se intitulau acum stăpânitori nu numai de fapt, ci și de drept, iar sofistica europeană, pe care o rumegaseră, le folosea acum să motiveze cele mai sfruntate minciuni și mai dubioase acțiuni.

Inainte cu biciul, acum cu legea continuau să aservească și să sleiască de or'ce împotrivire pe conlocuitorii supuși, cari munceau pentru ei, cari rămâneau o armată de grofi și de funcționari.

Și astăzi, când însfârșit războiul a făcut să triumfe dreptatea, punând pe fiecare la locul lui, năvălitorul și stăpânitorul hrăpăreț, căruia i s'a smuls prada din ghiare, mai are curajul să se plângă și să se agite pentru restabilirea trecutului odios?

Știința ne spune: inadaptarea înseamnă o inevitabilă sentință de moarte.

N. G. T.

Răscoalele din Rusia

Din Rusia ne vin știri că au isbucnit răscoale țărănești împotriva guvernărei sovietice. Se pare că ele au un caracter general și foarte puternic, așa încât stăpânirea comuniștilor dela Moscova este serios primejduită. Orașele, unde bolșevicii sunt mai bine organizați și unde doctrina lor a isbutit să fanatizeze o parte mai numeroasă din populație, sunt asediate de țărani.

De mai multă vreme se observa că țărănimea rusă pregătea o revoluție. Ea moçnea în sufletele milioanelor de țărani care nu se puteau împăca cu turburea stare de lucruri din Rusia. Prin firea și îndeletnicirea ei țărănimea de pretutindeni iubește ordinea și liniștea pentrucă numai în ordine și în liniște, munca se poate îndeplini și poate fi rodnică.

Afară de această legitimă dorință de liniște și de ordine, țărănimea rusă avea puternice interese să scuture încătușarea unui regim care în locul unei libertăți și unei bune stări visate de atâtea veacuri, a introdus domnia unei tiranii de clasă, mai apăsătoare și mai înverșunată decât țarismul de odinioară, și a îngropat în focul și în uriașele nimiciri ale războiului civil întreaga gospodărie a poporului rus.

Revoluția din 1917 a dat țăranilor ruși pământul pe care-l munceau de atâtea generații, dar pe cari ei nu-l stăpâniseră niciodată. In beția acestei izbânzi ei n'au văzut că nimic nu era mai primejdios pentru dreptul lor de proprietate decât comunismul, care nu admite ideia de proprietate.

Mai pe urmă ei au început să întrezărească deosebirea de principiu și de interese care-i despărțea de comuniști și un conflict latent isbucni între țărănime și bolșevici. Au voit, au încercat și au luptat aceștia ca să-i facă pe săteni a înțelege binefacerile comunismului, dar țăranii nu s'au lăsat convinși. Atunci stăpânirea comunistă a început a lucra cu forța, i-a despuiat de unele drepturi publice pentru a-i pune în minoritate, i-a lovit cu sequestrarea și rechiziționarea cerealelor, a înființat la sate comitete înzestrate puteri nemărginite pentru a pedepsi pe cei cari nu voiau să se supună vederilor lor. Antagonismul dintre orașe și sate a mers crescând; de o parte și de alta ura devenea mai înverșunată; la măsurile luate împotriva lor, țăranii răspunseră prin a nu mai cultiva decât atât cât le trebuia lor; orașele începură să simță cu mai multă putere lipsa de hrană.

Și iată că acum, după cum ne spun telegramele, ura a isbucnit în luptă. Înșelați în nădejdile lor, loviți în avutul lor, țăranii au luat armele ca să sfărâme autoritatea unui regim care nu reprezintă decât o foarte mică parte din marea mulțime a poporului rus.

Și poate că ceiace nu au isbutit să facă nici Denikin, nici Wrangel, nici toți generalii cari n'aveau în spatele lor decât cete de soldați pe cari nu-i înflăcăra nici-un ideal, o vor face milioanele de mujici de pe tot cuprinsul Rusiei, mânați nu numai de interese materiale de o clipă dar și de acel minunat și tainic instinct al poporului care va trebui să mântuiască odată și Rusia.

Stere redivivus

E vorba de d-l C. Stere cunoscutul om politic de origină basarabiană și agreatul tuturor partidelor țărănești din România Mare. Reapariția d-lui Stere în viața politică după lecția drastică pe care a primit-o dela evenimente e cel puțin curioasă și denotă o mentalitată cu totul deosebită de a celorlalți filogermani.

Fiindcă propaganda filogermană făcută în timpul neutralității de acelaș domn Stere nu e destul de cunoscută vom spune câteva cuvinte despre dânsa. Folosindu-se de situația d-sale de rector al universității din Iași a căutat printr'o acțiune subversivă dusă în mijlocul studențimei ieșene să o convingă cel puțin de necesitatea neutralității.

Paralel cu această acțiune dusă în lumea studențească, D-l C. Stere susținea prin presă revista sa „Viața românească“ și în parlament imposibilitatea mai mult inutilitatea pentru noi de a intra în războiu contra puterilor centrale. Alături de d-sa nu erau decât ziarele legațiunei germane „Ziua“ și „Seara“ precum și oficioasele d-lui Marghiloman.

Propaganda criminală începută de d-l Stere și sprijinită de contele Czernin, a dat greș de oarece aproape întreaga înțelectualitate românească a fost pentru Antantă, adică pentru dezrobirea românilor de sub tirania maghiaro-habsburgică.

Odată isbucnind războiul, era natural ca toate certurile interne să dispară pentru a se putea realiza uniunea sacră a tuturor partidelor, de care țara avea atâta nevoie în acele clipe grele.

După trecătoarele victorii din Transilvania au venit înfrângerile continue care au dus la evacuarea Munteniei, au venit cele mai grozave clipe din istoria neamului nostru. D l C. Stere, retras la București se bucura de realizarea prevederilor sale și la venirea germanilor a fost cel dintâi care și-a pus talentul în serviciul cauzei germane.

In timp ce oștirea românească, reorganizată grație devotamentului ofițerilor români și colaborărei celor francezi, aștepta momentul fericit când să înceapă ofensiva pentru desrobirea patriei, d-l Stere scotea la București ziarul „Lumina“ unde Rege

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

guvern, armată și Moldova martiră erau bătjocorite în modul cel mai josnic. „Lumina" aruncată în tranșeele soldaților români îndemna pe îndărătnicii apărători ai țării să predea armele și să deschidă armatelor lui Mackensen drum larg spre capitala rezistenței, spre Iașii tuturor suferințelor și nădejdilor.

Acesta e d-l Constantin Stere și aceasta i-a fost activitatea în anii cei mai negri din istoria războiului nostru.

In Franța și Belgia profesori universitari care au scris la gazete defaitiste au fost condamnați la moarte. La noi, d-l Constantin Stere își permite lucsul de a judeca prin interwiewuri țara și partidele noastre politice, fără ca cineva să protesteze.

D-l C. Stere după ce în epoca când defaitiștii erau trași la răspundere în fața curților marțiale, a petrecut tihnit în poetica Elveție, odată pericolul trecut s'a întors în țară.

Acei care l'au cunoscut au găsit firească procedarea d-lui Stere. Teoriticianul pedant sever și veșnic încruntat va debita cu același dogmatism moștenit de la școala so ialistă rusească în care a crescut, f aze încâlcite și lungi pentru a dovedi dreptatea celor susținute de dânsul în anii neutralității. In articole nesfârșite va demonstra inaplicabilitatea tratatului din Versailles, căutând să scuze pe cât e posibil reaua credință germană.

Către acest politician de o germanofilie impenitentă să întind dornice mâinile țărăniștilor de toate nuanțele. Țărăniștii basarabeni îl aclamă ca pe un Messia punându-i candidatura la Soroca, iar cei din vechiul regat îl ascultă ca pe un oracol, fără a se întreba dacă d-l Constantin Stere mai poate intra în viața politică din care a fost isgonit cu atâta hulă.

Cum însă, pentru „nouile partide" chestiunile naționale sunt pe planul ultim, e posibilă și această minune: reînvierea lui **Stere.**

R. R. D.

Citind revistele

„România viitoare", Anul I, No. 1 foaie de interes public, educație națională și cultură generală, sub direcția d-lui D. Munteanu-Râmnic, Ploești.

Cu un format mărit, cu înbunătățiri de tipar și c'un material mai ales, „România viitoare" care intra în al III-lea an al apariției sale, se socoate, în starea ei schimbată, ca începutul unei noi reviste.

In afară de cele 2 poezii publicate, dintre cari una (a d-lui Stamatiad, a apărut de mult în volum și deci nu-și mai avea rostul în revistă) iar ceailaltă (a d-lui P. P. Stănescu, o bună traducere după Sully Brudhomme), articolele sunt toate interesante însă mai mult prin subiectele variate și de actualitate, pe cari le desvoltă (Industria noastră de petrol, „Progresul științei în timpul războiului", „Viitorul economic al României întregite". . .), de cât printr'un fel deosebit de tratare. Totuși, de cât flori de stil, preferăm un material cu date importante și sugestive.

Remarcăm cu laude grija și pietatea, cu cari sunt pomenite pagini frumoase, glorioase din trecutul neamului nostru. Astfel, articolul d-lui *Socolescu* despre „Case vechi românești" ne entuziasmează și ne face atenți asupra părăsirii nesocotite, în care le-am lăsat, iar publicarea scrisorii Marelui Vornic Constantin Hurmuzache către Iacob Mureșianu e la timp venită, arătând cu câtă dragoste frățească se îngrijau de Ardeal Românii din Regat, cari n au urmărit unirea pentru o acaparare economică și o îmbogățire pripită, cum insinuiază azi răuvoitorii.

Se distinge și „Ce poate da Transilvania"? de d-l Gh. Popp, în care se spune că vechiul Regat se poate îndrepta numai prin el însuși, iar Ardelenii și au mai pierdut, după unire, ceva din idealismul din timpul asupririi, care-i ținea trezi și mândri. Să fie aceasta o părere justă? Cu mai multă vioiciune și mai puțin didacticism, revista d-lui Munteanu-Râmnic, ar realiza macsimul, ce poate da, în această direcției, un oraș de provincie industrializat.

*

„Cuvântul liber", Anul II, No. 48, București.

O revistă atrăgătoare prin coloritul modern și „liber" al unei părți din ceace publică, dar cu lipsă de unitate și de alegere în materialul fiecărui număr.

Cu un aport puțin însemnat în bucățile originale tipărite producțiuni slabe de Sarina Cassoan Silvia Dinescu, M. D. Ioanid, și nu cele mai bune din ce au scris Eugen Relgis F. Aderca și G. Bacovia revista se înalță prin mici studii literare („Doi poeți uitați" de C. Săteanu), prin articole judicioase și mai ales, prin bogăția de cronici și polemici, une-ori viguroase și captivante.

Făcând câteva observații drepte, d-l dr. D. Niculescu se ridică impotriva cuvintelor „România-Mare".

Extragem, din articol următoarele remarcabile rânduri:

„România, așa cum a eșit din tratatele dela Versailles și Saint-Germain, este încă o România mutilată.

Pe timpuri ne-a mutilat uneori forța, alte ori intrigile sau viclenele dușmânii. Actualmente: petrolul românesc.

Că d la preț era pieptul, vitejia și sângele fiilor acestei țări, nu numai că ni s'a promis, dar, printr'un tratat formal, ni s'a admis hotarele, la cari aveam dreptul, iar după-ce maurul și-a făcut datoria, actul dela 4 August 1916 a devenit un simplu petec de hârtie, al cărui loc era aiurea.

Acum la preț eșise petrolul românesc. Acum prin alte viclenii, *cum și prin lipsa de patriotism al unora din ai noștri compatrioți, experți în arta de a se face iubiți de străini pe contul avuțiilor țării românești*, nu numai că nu ni s'a dat dreptul nostru, dar ni s'au impus și jigniri, cari ating prestigiul suveranității noastre".

Ne bucură că adevărul asupra politicii române a început să fie dat la iveală, recunoscându-se de partea cui e dreptatea.

N. G.-T.

In chestie de propagandă culturală

II.

Pentru a se înfățișa cât de favorabil în fața lumii, Maghiarii susțin pe ascuns cu sume considerabile cotidiane însemnate ca *Morning Post* în Anglia sau *Epoca* în Italia. Alți emigranți susțin permanent, vie problema maghiară în *„Il Tempo"*, prin peana lui Stefania Thür bunăoară, care cere democratizarea regimului unguresc. Desigur că și această propagandă clandestină își are efectul ei, dar decât oricare alta mai legitimată și mai de preferită e aceea, care se face prin armele culturii.

Maghiarii se folosesc și de aceasta. Spre adânca noastră îngrijorare am fost surprinși, când în revista ilustrată italiană *„TUTTO"* am văzut chipuri foarte reușite din armata lui Horthy, însoțite de texte măgulitoare. Aceste maniere dovedesc că propaganda maghiară e depusă în mâni foarte bune. Față de toate acestea noi nu trebue să stăm inactivi, cu mânile în sân, cu atât mai vârtos, căci nouă ni-e cu mult mai favorabilă poziția în fața lumii, decât cum am credea, și propaganda ne-am putea-o executa cu mai multă ușurință, cu mijloace chiar cu mult mai simple.

Mă gândesc la portul nostru național, care fără îndoială e unul dintre cele mai frumoase din lume, — dacă ilustrațiuni și clișee de cusături cu motive naționale românești ar fi trimise celor mai renumite reviste de modă din lume, cari fără îndoială le-ar publica cu cea mai mare bucurie, — am stoarce nu numai admirația dar și interesul lumii față de dânsul. Fotografiile luate cu serbările și evenimentele noastre trimise celor mai de seamă reviste ilustrate sunt în stare ca să stârnească o mai intensă preocupare a opiniei mondiale față de viața noastră națională.

Dar nu numai atât, atenția lumii trebue îndreptată și asupra tuturor relațiunilor noastre economice și etnografice, ca să ne cunoască într'adevăr așa dupăcum suntem. Ce bine-ar fi dacă în vitrinele străine, unde adeseori e afișată harta etnografică a fostei Ungarii făcute de Teleky, unde ținuturile românești sunt lăsate alb, ca nelocuite, ca să se evidențieze cât mai mult caracterul maghiar al Ungariei și chiar al Transilvaniei, — zic ce bine ar fi dacă ar fi înlocuită sau chiar pusă alături o hartă etnografică a noastră, chiar dacă nu ar fi atât de iscusit tendențioasă cum e cea Maghiară. Institutul Geografic al României de exemplu ar putea să editeze în litografii streine harta făcută cu atâta grije a d-lui profesor dr. Meruțiu, care să fie destinată institutelor culturale ale străinătății ca oamenii de cultură străini, să nu se folosească de izvoare ungurești referitoare la poporul nostru din Ardeal și să fie bine edificați și asupra numirilor loca ităților noastre așa cum sunt ele numite într'adevăr.

Proverbele, obiceiurile întâmplările caracteristice ale vieții neamului nostru trebue să și facă cale nu numai în descrierile geografice streine, dar chiar în manualile de cetire, în autologiile literare și în biblioteca tinerimii școlare din toate țările. In Retoricele școlare engleze adeseori scapă câte o vorbire a lui Kossuth, vreo părere de a lui Szecheny sau câte o frază de a lui Apponyi, — dar noi încă ne-am avut oratorii noștri, prin graiul cărora deatâteaori a vibrat sufletul neamului nostru atât de catd că fără nici o sfială le-am putea presinta oricărui școlar din lume. Și acestea le-am putea face și noi căci sunt convins că avem destui dascăli cari stau înlegătură prelinească cu autorii manualelor streine, că ar putea să ne prezinte astfel în fața elevilor, ca să ne facă cinste. Eroii noștrii Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul ori Mircea cel Bătrân nu sunt numai ai noștri, sunt și ai lor, și aceasta trebuie să o știe lumea. Jertfa lui Horia, Avram Iancu sau Tudor Vladimirescu va fi o lectură tot atât de înălțătoare și interesantă, pentru școlarii streini ca și viața lui O'Connel sau Leonidas.

Aurel Contrea.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Căminurile Studențești

Cuvântarea D-lui Profesor Universitar I. Paul rostită cu prilejul inaugurării căminului studentelor Universității din Cluj.

In numele comitetului de doamne, prin ale căror stăruințe și osteneli s'a înfăptuit acest cămin, precum și în numele comisiunei universitare de conducere și supraveghere a căminurilor studențești, să-mi fie permis a face o scurtă dare de seamă despre inițiativa, munca și jertfele, grație cărora astăzi putem să inaugurăm al treilea cămin studențesc din Cluj, căminul domnișoarelor studente dela universitatea noastră, și în acelaș timp să aduc prinosul nostru de recunoștință inimilor nobile și cu durere pentru cultura și progresele neamului nostru, inimi și minți care au simțit și au înțeles rostul culturei femeilor pentru propășirea poporului nostru. Energiei unor astfel de suflete se datorește răsărirea ca din pământ a acestui cămin, de sub acoperemântul căruia an de an vor răsări deacum pleiade după pleiade de purtătoare de cultură și clădítoare de inimi românești, înspre toate cele patru căpătâie ale frumosului pământ românesc.

Intru adevăr pe lângă nici una din cele patru universități românești nevoia de căminuri studențești nu era și nu este atât de mare și atât de simțită ca la Universitatea din Cluj. Am credința, că în nici o provincie românească nu e atâta sănătate trupească și stofă sufletească cât se găsește în poporul nostru de dincoace de Carpați în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, sănătate și stofă, care cu toată apăsarea strivitoare a tiraniei milenare ungurești, a izbucnit totuși și s'a manifestat în atâția scriitori și apostoli ai românismului de 4 secoli încoace. Ce proporții va lua această sănătate și această stofă sufletească de acum înainte, după-ce dorobanțul ne-a izbăvit de cel rău și viclean, nici sufletele cele mai optimiste nu pot presimți și prevedea. Inlesniri materiale și condițiuni favorabile de instrucție și educație națională se impun cu deosebire la Universitatea din Cluj, pentru ca pământul românesc de dincoace de Carpați să rodească minți, inimi și energii nebănuite și nenădăjduite nici de sufletele cele mai însetate de progres și mărire a neamului nostru.

Sănătatea și stofa trupească și sufletească există cu prisosință în poporul nostru de dincoace de Carpați, lipsesc însă condițiile materiale de instrucțiune și educație, lipsesc cu deosebire în zilele de facum, când traiul la oraș e de o scumpete nebună și criminală. Studențimea noastră dela Universitatea din Cluj se recrutează din fii și fiice de țărani, de învățători, de preoți și de funcționari cu reduse mijloace materiale, încât fără burse și fără căminuri pentru studenți, universitatea noastră ar remânea pustie și poporul nostru de dincoace de Carpați redus la ignoranță și umilință, ca și cum ar mai tânji și ar geme încă sub strivirea vechei tiranii ungurești. Mizeria și ignoranța în libertate e mai dureroasă și mai umilitoare, decât în robie.

Iată pentru ce Ministerul Instrucțiunei și organele sale din Cluj trebue să aducă cele mai mari jertfe pentru crearea de burse și întreținerea de căminuri pentru studenții Universității din Cluj, fără asemănare mai mult decât la unrversitățile din vechiu regat, unde condițiile materiale ale studenților sunt fără asemănare mai favorabile. Aceasta e causa, pentru care ni se pare cu totul nechibzuită măsura din zilele acestea a organelor ministerului de instrucție de a lua colegiul latin din stăpânirea Universității și a-l da unei singure clase sociale, învățătorilor. Nu există și n'a existat de când Universitatea din Cluj a devenit românească, nici un student fiu de învățător care să nu aibă bursă și să nu fie primit în vre unul din căminuri, încât pentru a asigura pe studenții fii de învățători de burse și locuri în cămin, nu era necesar să ni se ia unul din căminuri, în căminuri, în care pe lângă fiii de învățător aveau loc și alți studenți săraci și muncitori, fii de țărani, de preoți și de funcționari, tot atât de săraci și meritoși ca și fii de învățători. Ne doare această măsură a Ministerului Instrucțiunei cu atât mai mult că nu i-am înțeles rostul și scopul. Va să zică de acum vor locui în „Colegiul Latin" în condiții lucsoase și în tot largul numai numărul restrins de fii de învățători iar restul locuilor până la o sută și mai bine, vor rămânea goale și studenți care nu sunt fii de învățători vor trebui să părăsească studiile, neavând locuri în Cămin. De neînțeles nici pretenția învățătorilor, nici mai ales măsura ministerului.

In asemenea condițiuni, când statul în loc de a mulți numărul locurilor în Cămin, îl micșorează, și când bursele de câte 250 lei lunar nu sunt suficiente pentru întreținerea unor studenți, care nu au nici un alt ajutor material de acasă, când căminurile cheltuesc 400—450 lei lunar pentru întreținerea modestă a unui student, în asemenea condiții zic inițiativa doamnelor din socie

Cronica politică

Scrisoarea adresată președintelui Camerei de către d-l I. Brătianu a făcut o profundă impresie în lumea parlamentară, dar mai ales în sânul opiniei publice, care a înțeles foarte bine motivele pentru cari șeful partidului liberal se ține deoparte de vălmășagul unor dezbateri pătimașe și sterile. Cuvintele d-lui I. Brătianu sunt atât de limpezi, încât orice comentariu ar fi de prisos: activitatea actualelor Corpuri legiuitoare e de așa natură, încât orice om politic își poate face datoria sa către țară, fără a fi silit să ia parte la gălăgia lor deșartă.

S'au găsit însă și interpretări cari să pretindă că gestul d-lui I. Brătianu reprezintă teama de a nu fi „tras la răspundere" pentru actele sale de guvernământ. Nimic nu poate fi mai puțin serios decât această intrigă copilărească. Partidul liberal n'a fugit nici odată de răspundere, și d-l I. Brătianu n'a refuzat nici odată lupta, când interesele țării au cerut-o. Atunci când d-l Take Ionescu a vorbit cu prilejul ratificării tratatului cu Austria, d-l I. Brătianu s'a arătat gata să vină la Cameră și să lămurească activitatea sa la Conferința de pace. D-l Take Ionescu a preferat să lase această discuție pentru mai târziu. Era la mijloc chestiunea Banatului.

Astăzi d-l I. Brătianu arătându-și hotărîrea de-a nu participa la ședințele Camerei, salvează însuș prestigiul principiului parlamentarismului, atât de compromis de către partidele „noui" dovedind că mai sunt în România oameni cari înțeleg altfel datoria Corpurilor legiutoare.

E o manifestare demnă, care constituie o prețioasă rezervă morală pentru viitor.

Știri și fapte politice

Alegerile parțiale pentru Cameră și Senat au avut un epilog interesant: o comisiune parlamentară care să cerceteze dacă într'adevăr au existat acte de ingerințe sau de corupție în decursul campaniei electorale.

Partidul poporului și partidul țărănesc nu vor să găsească o altă explicație succesului obținut de partidul liberal, decât aceea, puțin serioasă, a „teroarei" pe care au exercitat-o candidații liberali.

E caracteristică însă faptul că cel dintâi care a cerut această comisie parlamentară a fost însuș partidul liberal, care are tot interesul să se știe că rezultatul alegerilor, cel puțin în ceeace privește pe candidații săi, nu e pătat de nici-o neregularitate.

Ziarul „Patria" a publicat alaltăeri rezultatul alegerilor de Senat din Ilfov, arătând astfel numărul voturilor: d-l Dobrescu 15.700, d-l Vintilă Brătianu 14.000 și d-l D. Pompeiu 12.000. „Patria" preferă desigur cifrele rotunde; de aceea a adăugat d-lui Dobrescu peste o mie de voturi, i-a scăzut d-lui Vintilă Brătianu vreo câteva sute voturi, iar d-lui D. Pompei i-a redus tocmai o mie cinci sute voturi pentru a trâmbița mai bine succesul partidului țărănist.

Ne închipuiam că „Patria" o să revină pentru a da, ca și celelalte ziare, rezultatul oficial al alegerei, adică numărul exact de voturi obținut de fiecare candidat. In numărul de ieri însă, „Patria" nu suflă niciun cuvânt despre numărul de voturi, ceeace n'o împiedică, firește ca în prima pagină să strige că în alegerile dela Ilfov „Capitala s'a pronunțat pentru Federație și contra liberalilor." Or, după rezultatele oficiale, d-l D. Dobrescu, candidatul federației a avut în capitală numai 8231 voturi pe când d-l Vintilă Brătianu a întrunit 8569 voturi. Evident, după socotelele „Patriei" 8231 e un număr mai mare decât 8569!

Noua lege electorală prevede că teritoriul regatului trebue împărțit în circumscripțiuni electorale de câte 250 mii alegători.

De oarece această împărțire în circumscripțiuni electorale a regatului trebue făcută cât mai urgent spre a putea fi anexată la sus citatul proect de lege, s'a alcătuit a comisiune care după datele ultimei statistici a populațiunii din toate teritoriile regatului să procedeze la împărțirea regatului în circumscripțiuni electorale, conform acelui proect de lege.

Ofensiva bolșevică contra Georgiei n'a reușit

Guvernul sovietic a retras trupele massate la frontierele Georgiei. Bolșevicii au renunțat la ofensivă din următoarele motive: 1. După planul cartierului general bolșevic, trupele trebuiau să invadeze Georgia odată cu izbucnirea revoltei organizate de comuniștii Georgieni. Guvernul georgian a descoperit la timp complotul și a aiestat pe toți conspiratorii.

După descoperirea complotului indignarea a fost așa de mare contra conspiratorilor, în cât bolșevicii au înțeles că nu vor putea revoluționa Georgia.

2. In același timp armata bolșevică care era la granițele Georgiei începea să se dezorganizeze. Soldații roșii văzând că vor trebui să lupte au început să ceară concediu.

Agitația lor a crescut și mai mult prin reușirea mobilizărei georgiene. In sfârșit vestea că orașul Baku era dată în prada trupelor ocupate a dat o ultimă lovitură disciplinei. In adevăr bolșevicii anunțaseră la Baku săptămâna de rechiziții cu scop „de a lua burgheziei ceeace nu-i trebuia." Când soldații roși de la granița georgiană au auzit această veste au fugit de pe front pentru a avea ei parte la pradă.

Pregătind atacul contra Georgie, bolșevicii s'au bazat pe ajutorul naționaliștilor turci care le dăduseră Azerbeigianul și Armenia. Relațiunile între ei și Kemaliști sunt foarte încordate, din cauza sălbăticiilor exercitate asupra musulmanilor din Transcaucazia de trimeșii Moscovei. Kemaliștii sunt hotărâți să nu mai ajute pe bolșevici. De aceia și aceștia au renunțat pentru moment la ofensivă contra Georgiei.

Din presa maghiară dela Budapesta

— Insulte și amenințări —

In nenumarate rânduri am adus la cunoștința publicului și guvernului prin ziarul nostru extraordinara organizație a propagandei bolșevice maghiare. Nu ne-am mulțumit numai cu simple afirmări ci am adus ca dovezi sdrobitoare, documente a căror temeinicie nu poate fi contestată de nimeni.

Rețeaua de spionaj și propagandă bolșevică întreprinsă de cei dela Buda-Pesta, atât la noi cât și în Cehoslovacie, a luat o desvoltare care ar merita mai multă atenție din partea guvernului care a avut până acum, împreună cu noi toți, destul de nenorocite ocazii să se convingă că suntem prea din cale afară de îndulgenți

Astăzi aducem noui documente din care se poate vedea perfect de bine ce fel de simțăminte și intenții nutresc vecinii noștri maghiari față de țara noastră.

Ziarul „Magyarország" din Buda-Pesta în numărul din 25 Ianuar 1921 publică un a ticol ca răspuns ziarului „Világ" tot din Buda-Pesta, care a avut un articol intitulat „Din România". Iată ce spune ziarul „Magyarország:" Pentru valahi ar fi scuzabil să spule, atunci că d e vorba de Ardeal, „Din România", dar pentru ungurime și mai ales pentru un ziar maghiar e o crimă să uite că Ardealul n'a fost și nu poate fi con opit în expresia „România" și că pentru noi rămâne de-apururea „Ardealul."

Mai departe acelaș ziar zice: Ziarul „Világ" în numărul său de Duminecă publică știri din Cluj și din jurul Clujului sub titlu „Din România". Atragem atenția ziarului „Világ să nu se grăbească așa de mult cu radicalismul, făcând pur și simplu *cadou valahilor* orașe maghiare care pentru ungurime n'au devenit nici când românești și că dacă azi nu le avem sub stăpânirea noastră, e efectul unei situații trecătoare care în curând se va schimba, căci așa cere dreptatea".

Al doilea document este un alt articol din ziarul dela Budapesta „Pesti Hirlap" din 18 Ian. 1921 care este intitulat „Irredenta maghiară".

Din acest articol extragem câteva fraze din discursul episcopului Stefan Zadravecz căruia i-se spune „apostolul cu gură de aur". Iată ce a spus acest episcop cu ocazia desvelirei celor 10 monumente ale iredentei maghiare:

„Fraților din Miazănoapte, Răsărit Miazăzi și Apus, ascultați urletul de desnădejde al maghiarilor de aici".

Apoi, punând mâna pe drapelul care avea pictat pe una din părți harta Ungariei vechi, continuă:

„Dumnezeul maghiarilor, acest drapel sfânt, libertatea și sufletul maghiar ne sunt martori și jurăm că nu ne vom dezarma până când nu ne vom reuni cu Sudul, Nordul, Ostul și Estul". Episcopul a împodobit apoi drapelul cu o panglică pe care era scris:

Pro integro regno mariano — catolici regni mariani.

Continuându-și tirada la adresa noastră, zice:

„Sălbătăcia balcanică a Valahilor ne-au răpit toate comorile și toate posibilitățile de viață ale statului. In acest *cotet* ne așteaptă decăderea complectă și definitivă ca societate și ca stat, dacă nu va interveni o mână de fier care să ne forțeze a ne uni cu toții și *prin orice mijloace să ne recucerim țara furată.* Locul acestor monumente este și va fi *cuptorul urei și al răzbunărei care se apropie cu pași gigantici"*, încheie episcopul Zadravarz.

*

Nu cred că poate exista o mai serioasă și mai evidentă dovadă de ura năprasnică ce o nutresc cei dela Budapesta contra noastră ca aceste cuvinte ale episcopului Zadravarz.

Și dacă la acestea mai adăugăm tot o citație dintr'un ziar maghiar, și anume „Magyar Hirlap", care spune că Ungaria are până acum 125.000 de propagandiști febrili ai ideii de restabilire a Ungarie, cari după noi nu sunt altceva decât spioni destinați României și Cehoslovaciei, atunci credem că ori cât de severe și nemiloase măsuri preventive s'ar lua n'ar fi nimeni care să nu-și dea seama de alarmanta lor necesitate.

Incheiem aceste relatări cu convingerea că acei care țin azi în mâna lor conducerea și siguranța acestei țări vor ști să pareze loviturile mișelești ale acelora cari mai au încă nebunia să creadă în restabilirea Ungariei pe ruinele României mari zămislită din atâtea jertfe și după atâția secoli de nedreptate și sclăvie.

Ș. P.

---

tatea românească a Clujului, de a întemeia și organiza un cămin pentru D-șoarele Studente, a fost la timp și cât se poate de bine venită.

Fiind atât de greu de găsit locuințe în Cluj, mai greu chiar pentru studente decât pentru studenți, înființarea unui cămin pentru studentele universitare era de absolută necesitate.

Doamnele au înțeles la timp această necesitate arzătoare și încă din primăvara trecută au constituit un comitet de inițiativă și s'au pus pe lucru cu toată energia și însuflețirea, caracteristică femeii române cu dor și drag de cultura noastră națională. In mod discret și lipsit de ori ce ambiții personale au constituit comitetul de inițiativă, fără prezidentă, fără secretară, fără casieră, ci numai din simple membre, albine lucrătoare cu egală râvnă și însuflețire pentru realizarea nobilului scop cultural. Din cucoane din cea mai distinsă societate românească s'au făcut toate nobile și irezistibile cersitoare, bătând la toate ușile și făcând apel la toate inimile și mânile darnice pentru scopuri culturale de interes național. Ajutate au fos în această frumoasă misiune și de o delegație de profesori dela Universitate.

Greutatea cea mai mare era de a se găsi și câștiga un local potrivit pentru cămin. După multe căutări și stăruințe s'a găsit în fine localul în etajul de sus al școalei comerciale, pus la dispoziția comitetului de către secretariatul general al instrucțiunei din localitate. Localul însă era în un hal de dărăpănare și necurățenie de nedescris, cerând mari chieltueli de reparație și curățenie. Lipsea cu totul mobilierul necesar, paturi, scaune; mese, dulapuri de haine și de cărți, vase și celelalte lucruri de primă necesitate la casă nouă.

Doamnele însă n'au disperat, ci mai vârtos s'au pus pe lucru și cu nobila lor cerșitorie au isbutit să adune suma necesară pentru toate aceste lucruri de primă necesitate. Astfel prin stăruințele și rugămințele lor au înduplecat direcțiile băncilor din localitate să dăruiască sume însemnate: Banca Marmorosch-Blank a dăruit 30,000 lei pe lângă alți 60,000 lei dăruiți pentru burse studenților.

Apoi banca Albina 5000 lei băncile; Centrală, Agrară și Forestieră la un loc 4000 lei, Economul 1000 lei, Vatra 500 lei, Universitatea 8000 lei pentru reparații și facultatea de științe 1000 lei, total 49,500 lei, sumă din care s'au făcut reparațiile și o parte din mobilier.

Mobile și alte necesități s'au acoperit prin daruri mărinimoase din partea d-lor Generali Petala și Anastasiu, a d-lui Colonel Vlădescu Banca Agrară, d-nii Moldovan, Scriban, Papilian, Borza, d-na Comșa și German, iar d-l Secretar general dela Agricultură, Petrini a binevoi să dărulască căminului un vagon de lemne gratuit și zahăr cu preț redus.

Tuturor acestor instituțiuni, domni și doamne le aducem cele mai calde mulțumiri, acum când grație nobilului d-lor simț de jertfă pentru cultura națională, avem marea bucurie de a inaugura nou născutul cămin al studentelor univesitare.

Rugăm în același timp pe toți acești binefăcători ai căminului, pre cum și pe alți Români de inimă să nu ne lipsească nici de aci încolo de bunăvoința și ajutorul d-lor mărinimos, pentru a putea desăvârși, a mări și a înzestra cu toate cele necesare acest cămin abia înființat. Transmitem și onoratului minister al instrucțiunei, prin organele sale de față, rugămintea stăruitoare, ca să aprobe sumele înscrise de noi în proectul de buget al acestui cămin pentru anul financiar viitor, pentru ca astfel existența și prosperitatea căminului studențelor să fie pe deplin asigurate spre binele și folosul culturei noastre naționale din aceste părți ale României Mari.

Aducem cele mai vii mulțumiri și expresia celei mai statornice recunoștințe doamnelor din comitetul de inițiativă. minții și inimei cărora datorim bucuria de a inaugura acest cămin de înalt folos național și umanitar.

Nu pot încheia acest cuvânt fără de a adresa o caldă rugăminte și d-șoarelor studente, care se bucură și se vor bucura de binefacerile acestui cămin. Le rugăm cu toată stăruința să înțeleagă deplin binefăcătorul rol al acestui cămin precum și recunoștința ce o datoresc întemeietoarelor și binefăcătoarelor căminului, recunoștință pe care nu o pot dovedi prin nimic mai bine decât prin observarea severă a regulelor prescrise în regulamentul căminului, regule prescrise de oameni cuminți și cu experiență pentru bine, cinstea și fericirea d-șoarelor studente care se vor ocroti în acest comin. Ascultarea de aceste regule și de autoritățile căminului va fi pentru noi cea mai mare bucurie, pentru întemeietoare și binefăcători cea mai mare mângâiere, iar pentru d-voastră d-șoarelor cea mai evidentă dovadă de cuminție il, bună educație, noblețe de caracter și bun augur pentru fericirea d-voastră din viață.

Să trăiască întemeietoarele, binefăcătorii și studentele ce se vor bucura de binefacerile acestui cămin.

INFORMATII

Incepând cu ziua de eri Secretariatul general al comunicaţiilor şi-a împărţit atribuţiunile în două: şi anume: Inspectoratul C. F. particulare sub conducerea d-lui dr. Vasile Pop şi inspectoratul CFR sub conducerea d-lui ing. Traian Păscuţ.

*

Inspectoratul C. F. particulare a dat o circulară pentru înregisirarea firmelor CFR cari astăzi îşi au sediul în străinătate.

*

Pe baza tratatului de pace, societăţile cari exploatează C. F. particulare şi-şi au sediul în străinatate, au fost invitate ca să-şi mute sediul în ţară şi să-şi modifice statutele conform situaţiei de acum. Termenul ce li s'a dat este până la 1 Aprilie. Până la executarea ordinului de către societăţile interesate, ele nu vor primi cota din venituri ce li se cuvine.

*

„Societatea studenţilor în Medicină" va aranja o serată dansantă Duminecă 6 Februarie c. ora 8 p. m. în sala mare a „Căminului Studenţesc". Ţinuta de oraş.

*

Mişcarea productelor pe CFR se va face de acum numai pe baza autorizaţiilor comunale, judeţene s'au a Subsecretaricatului de Stat al Aprovizionărei.

*

D-l Victor Pop Secretarul general al Justiţiei va sosi în ziua de 6 Februarie la Cluj.

*

Din cercurile oficiale financiare ale guvernului se asigura că în urma măsurilor de ordin financiar şi economic luate de guvern, valuta noastră se va ridica.

Se precizează chiar că cel mai târziu până în Septembrie leul nostru va conta 60 de centime.

Deocamdată nu vedem nici o măsură serioasă care ar îndreptăţi pe actualul guvern să creadă acest lucru.

*

Comitetul executiv al sovietelor a decretat munca obligatorie în fabricile şi instituţiile comuniste a tuturor preoţilor până la vârsta de 50 ani.

*

Consiliul de Miniştri întrunit aseară după şedinţa Camerei a hotărât că toate sărbătorile naţionale, inclusiv 24 Ianuarie, se vor serba la 10 Maiu.

*

Direcţiunea generală a R. M. S. a binevoit să scumpească din nou ţigările şi tutunurile.

Tutunurile de lux regal şi de calitatea I-a au rămas la vechile preţuri; cel de calitatea II-a s'a urcat dela 90 la 100 lei kgr; cel de calitatea III-a dela 40 la 50 lei.

Ţigările Jokei Club, funcţionare şi militare au rămas la vechile preţuri.

Ţigările regale dela 30 la 40 lei sută; intime 25—30 lei; ţigările de dame 20—25 lei; R. M. S. intime dela 30—35 lei; R. M. S. regale dela 45—50 lei; Mircea dela 25—30 lei.

*

Pentru accelerarea transportului la târgul din Lyon, mostrele de mărfuri se vor primi la vatoanele de bagaje.

Eri dimineaţă o comisiune compusă din doi membrii: un căpitan de poliţie şi un medic veterinar a inspectat piaţa Mihai-Viteazu.

Acestă inspecţie, nu ştim din care motive a fost anunţată cu două zile înainte aşa că toţi negustori s'au pregătit. Credem că prima condiţie a unei asemenea inspecţii este surprinderea. Onorata comisie de inspecţie a luat dela fiecare negustor câte 20 şi 40 lei cu toate că după câte ştim aceasta şi'ar fi ceva legal.

In tot cazul întrebăm autorităţile locale dacă această comisie avea dreptul să pretinde taxe dela negustorii inspectaţi?

*

In seara zilei de 29 Ianuarie a avut loc în Timişoara balul medicilor la care a concertat D-l Zaharie D'Arin fost basist la opera imperială din Petersburg şi fost basist la opera naţională din Cluj.

D-l D'Arin cunoscutul cântăreţ al Basarabiei a cântat din operile franceze ruseşti şi germane şi a avut un strălucit succes în special „Serenada lui Mefisto din Faust a plăcut publicului, care l'a bisat.

D-l D'Arin a luat lăudabila hotărâre de a face un turneu în toată Transilvania începând cu oraşul Sibiu.

*

Banca Naţională desminte ştirea că ar fi primit o comunicare dela legaţiunea noastră din Londra, cu privire în întrevederea dintre Krassin şi d. ministru Boerescu, în chestia tezaurului nostru dela Moscova.

A primit însă o comunicare prin deputatul socialist Cristescu din Rusia sovietică, că tezaurul există la Kremlin.

*

In curând se va aşeza la şcoala militară din Sibiu şi la Cercul militar din Timişoara câte un bust de bronz al M. S. Regelui, bust lucrat de cunoscutul sculptor I. Dimitriu Bârlad.

*

Ady Endre. In foiletonul nostru de eri — coloana 3-a rând 14 — este a se omite fraza: „Eu mă gândesc la alt motiv".

*

Artiştii saşi din Transilvania au declarat că vor participa la salonul de artă ardeleană, care se va deschide în Februarie în Sălile Prefecturii din Cluj.

*

Citim în „Românul":

O delegaţie a comunelor din plasa Hălmagiului s'a prezentat eri la subprefectură, arătând marile greutăţi ale populaţiei din punctul de vedere al alimentaţiei şi a solicitat ajutorul autorităţei judeţene, pentru ca acele comune să poată aduce grâul din teritoriul vechiului regat, pentru care poulaţia anticipase suma de un jumătate lei.

D-l prefect şi d-l subprefect au arătat delegaţiei greutăţile mari de transport pe căile ferate asigurând totuşi pe reprezentanţii comunelor halmajane, că se va da acestora concursul posibil intervenindu-se în acest sens la autorităţile competente.

Delegaţia care s'a prezentat şi la redacţia noastră, ne-a rugat să dăm publicităţei, un memoriu ce ne va fi trimis în curând de populaţia din Hălmaj, referitor la chestia grâului.

Citim în „Românul":

„Banca di Sconto" din Roma, a trimis tuturor sucursalelor sale şi clienţilor, o circulară confidenţială, ca să nu mai cumpere leul românesc şi să se scape cât mai repede posibil de această valută. Referitor la această chestie vom da amănunte mâine.

*

Membrii Comitetului de organizare a „Salonului de artă ardeleană" şi a concertelor din timpul acestei expoziţii artistice, sunt invitaţi la consfătuire Sâmbătă 5 Februarie, ora 5 p. m. la d-l Colonel G. Bacalogiu, Str. Regală (Majális) No. 5.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

*

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

*

Cafeneaua „Metropol" se transformă în *Café-Restaurant.* Începând de Joi se va servi seara dela ora 7 până la 1 după miezul nopţi, cele mai proaspete *mâncăruri calde.* Este avantajios îndeosebi pentru publicul care vine dela Teatru. Fiecare seară concertează orchestră de primul rang. Vinuri veritabile indigene. Preţuri moderate. Deschiderea va avea loc Joi seara.

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, „*Viorelia*" Piaţa Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialităţi farmaceutice străine şi indigene, articole chirurgicale şi fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Gallet, Coty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine şi indigene.

Preţuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezenţa.

Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR
Droguist.

*

Recipisa de 40 la sută, schimb, No. 730823 asupra Lei 1.660,50 dela Banca Agrară fiind pierdută, o declar nulă în mâinile ori cui s'ar afla. — C. N. Cristescu.

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke" Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

Cronica Muzicală

Premiera „Luceafărului" de N. Bretan, şi a Cavalleriei rusticane de Mascagiu.

Reprezentaţia a început cu „Luceafarul", opera romantică într'un act şi un prolog, al cărei libret — pe lângă folosirea versurilor lui M. Eminescu — şi musică le-a scris d-l. N. Bretan, baritonul teatrului ung. din localitate.

Inainte de a începe analiza piesei, voi schiţa subiectul ei.

Acţiunea prologului se petrece în sferele cereşti, unde Luceafarul roagă pe Atotputernicul să-i ia nimbul nemuririi şi, să'l facă om, deoarece s'a îndrăgostit de o fată de împărat de pe pământ.

Ii răspunde Arhanghelii Mihail şi Gavrii, să nu turbure, armonia cerească prin dorinţi profane. El se pleacă, dar corul stelelor îl ispiteşte să pătrundă în tainele dragostei pământeşti.

Urmează *actul*, care se petrece pe terassa castelului Impăratului, într'o noapte de vară. Frumoasa principesă, romantică, se simte atrasă de razele Luceafărului, de care se îndrăgosteşte.

Fata de Impărat ascultă versurile frumoase ale însoţitoarei sale, care o transpun într'o lume de visuri.

Convorbirea lor însă este întreruptă de o *barcaroală*, ce se aude în depărtare. Dama de curte îşi întrerupe cântecul şi se furişează la iubitul ei marinar, şi nu peste mult, se aude din nou barcarola de pe buzele amândurora. Fata de împărat auzind duetul de dragoste, esclamă: Cobori în jos Lucefăr blând . . . Luceafărul cade, se încheagă într'un tânăr, palid trist şi gânditor! Luceafărul promite că va deveni muritor şi pleacă. Soseşte apoi un paj vesel şi fata îi ascultă cuvintele de dragoste şi uitând pe Luceafăr cade în braţele pajului.

Luceafărul conform promisiunei făcută fetei se rentoarce, vede pe cei 2 tineri îmbrăţişaţi şi înţelegând rostul vieţii omeneşti. Dispare în veşnicie.

Musica „Luceafărului" are rădăcini în muzica orientală.

Pathosul nobil, intră în sală cu primele acorduri ale trâmbiţelor şi tromboanelor. Instrumentaţia e modernă; melodii româneşti eterizate şi aplicate cu îndrăzneală.

Corul stelelor compus din bisericeşti tropare, te înalţă ca un vârtej, iar *postludiul*, ce îl urmează, te ţintueşte.

Trecerea minunată dela poezia narativă a lui Eminescu la acţiunea reală a operei, (pela începutul actului) ni'l prezintă pe autor şi ca pe un libretist isteţ. Cea mai simpatică parte e Barcarola corăbierului, care e menită să'şi cucerească un loc şi în sălile de concerte. Cum mişcă şi scânteie valurile în acompaniamentul orchestei! Invocaţiunea „Cobori în jos . . ." arată cum a priceput autorul să universalizeze fraza distinsă de muzică românească, astfel că şi un public strein ar fi în stare să înţeleagă tot atât de bine chemarea puternică ce o adresează fata de Impărat Luceafărului.

Subliniez *duetul* pajului şi fetei de Impărat.

După duet trece noaptea şi se ivesc zorile anunţate prin Andante-ul religios al orchestrei, care creşte cu văpaia zorilor. De aci încolo muzica se tot înalţă prin violine notele mai înalte ale flautelor, şi se termină cu motivul simplu al unei colinde.

Aceasta este piesa Luceafărul.

D-l Niculae Bretan, bursierul de odinioară al Societăţii Teatrale, are meritul de a fi compus o dramă muzicală originală folosind ca text pentru libret trei poezii ale lui Eminescu. Este un început îmbucurător la care am voi să se adaoge şi alte lucrări tot mai bune, tot mai numeroase, în interesul desăvârşirii artei muzicale române.

Montarea piesei, datorită neobositului şi priceputului regisor care e d-l Pavel, a redat feerica atmosferă a operei, fastului şi frumuseţii montării se datoreşte în bună parte primirea călduroasă ce s'a făcut lucrării d-lui Bretan.

In succesul operii a avut o frumoasă parte şi maestrul Bobescu, care prin conducerea sa distinsă şi plină de temperament a scos în evidenţă părţile din muzică cari erau chemate să desăvârşească piesa într'un tot harmonic.

Şi acum câteva cuvinte despre interpretare.

D-ra Dicescu în rolul fetei de împărat a ştiut să ne farmece cu dulceaţa glasului său. D-l Pavel, în dificilul rol al Luceafărului, a putuţ graţie minunatelor sale calităţi şi cunoştinţei îndelungate a scenei să se achite de el cu îndemânare şi cu suficiente mijloace vocale.

D-na Lia Pop şi d-nul Grozăvescu au completat cu talent şi cu pricepere un ansamblu corect.

Darea de seamă asupra operei Cavalleria Rusticana o vom publica în numărul de mâine.

Dr. I. Cl. Juga.

Manuale de drept

In timpul din urmă au apărut mai multe manuale de drept, ca de ex., Dreptul civil de d-l dr. Camil Negrea; Istoria dreptului român de d-l dr. V. Onişor Dreptul constituţional de d-l dr. Boilă. Mulţumim din inimă autorilor — profesori la Universitatea din Cluj — pentru interesul ce'l poartă tinerimii. După starea lucrurilor de azi, studenţii în drept ai Universităţii din Cluj, vor studia multă vreme încă din manuale ungureşti, deoarece cele din Regat să bazează pe Dreptul Român, care nu e încă în vigoare în Ardeal. Amicii noştrii unguri, — de sigur — să bucură, că fără de cunoştiinţa limbei ungureşti, — studenţii români nici *azi* nu se pot pregăti pentru examen — în România-Mare!

Câţi studenţi sunt, cari, terminând la şcoli româneşti ori nemţeşti, — nu au vorbit la perfecţiune limba maghiara, nici chiar înainte de Unire. — Alţii, alfându-se în decursul războiului prin Bohemia, Rusia, Italia, Franţa, — au uitat mult din această limbă.

Şi, până când nu vom avea de la fiecare domn profesor manualul românesc al obiectului pe care-l predă, — studenţii, în loc a se iniţia, a se împrieteni cu termenii technici, — a-şi asimila limbajul juridic-românesc, — vor fi siliţi să înveţe din nou, cea-ce au uitat, din o limbă, de care, credeam, că am scăpat.

C. I. C.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Conferința dela Bruxelles a fost amânată după întrunirea celei dela Londra.

■

Camera a admis urgența pentru comisia de anchetă parlamentară în alegerile parțiale cari au avut loc pentru a se constata ingerințele, fondurile electorale precum și corupția exercitată.

■

Federația a votat validarea lui Bujor și cere invalidarea lui I. G. Duca.

■

In râsul parlamentarilor, Federația a propus Camerei anchetarea alegerilor de la Senat din Ilfov.

■

D-l Barbu Voinescu, șeful cenzurei a demisionat din acest post.

■

Primul ministru sârb, Pasici, e grav bolnav.

■

Avocatul Nemțeanu a fost numit prefect al jud. Suceava.

■

E vorba de o nouă remaniere prin eșirea din minister a d-lui General Văleanu.

■

Infrângerea țăraniștilor în alegeri i-a făcut să se apropie de guvern. Se vorbește de o apropiată colaborare.

■

D-l Bărbulescu a fost numit prefect al jud. Dâmbovița.

Parlamentarii bănățeni cer directa legătură a Banatului cu Bucureștii pentru a nu mai depinde de subsecretariatele din Cluj.

■

D-l Popovici Tașcă va demisiona din postul de secretar general la Ministerul de Interne, pentru a candida la alegerile parțiale din Ardeal.

■

Federația care a fost distrusă în alegerile parțiale a propus o anchetă parlamentară printr'o propunere prezentată de un deputat țărănist.

D-l George Mârzescu a arătat că partidul liberal a cerut cel dintâi o anchetă judecătorească asupra conrupției electorale ironizând graba Federației care fără a fi venit încă dosarele face o acuzație neîntemeiată cu ușurința obișnuită.

Partidul liberal a cerut o anchetă judecătorească spre a se dovedi sumele cheltuite în alegeri și proveniența lor atât la Ilfov cât și în Romanați. Registrele de aceste cheltueli se vor pune la dispoziția justiției.

■

Primul ministru bulgar, Stambulinsky, în timpul vizitei sale la București a fost victia unei exerocherii; un individ i-a cerut în numele d-lui Mihalache suma de 20.000 lei,

■

S'a hotărât să se aplice sancțiuni celor vinovați de conrupție electorală.

Sciziunea partidului socialist

„Adevărul" publică următoarele amănunte în chestiunea sciziunei partidului socialist și modul cum a decurs desbaterile consiliului general al partidului:

Sciziunea în sânul partidului socialist român prevăzută de multă vreme, s'a produs.

In ședința de eri a consiliului general socialist curentele mișcărei s'au precizat împărțindu-se în trei tabere: social-democrații, unitarii și extremiștii.

După lichidarea câtorva chestiuni personale în ședința de dimineață au luat cuvântul d-nii Popovici, Cristescu și Copăceanu, care au rezumat desbaterile anterioare conchizând la necesitatea sciziunei.

Se pun la vot moțiunile celor trei fracțiuni și obțin: stânga 18 voturi, dreapta 8, centru 12.

Moțiunea comunistă socotind că situația actuală e în ajunul unui desnodământ hotărâtor, se pune pe platforma Internaționalei comuniste.

Moțiunea social-democrată consideră situația internațională complect opusă și optează pentru continuarea tacticei în marginile programului de până acum. Cere reluarea legăturilor cu Internaționala Sindicală din Amsterdam.

Moțiunea centrului rămâne la programul partidului votat în Mai 1919. Cere conlucrarea tuturor forțelor.

In urma acestor moțiuni, fracțiunea din dreapta a părăsit sala de ședințe.

D-l Jumanca, din partea social-democraților, constată imposibilitatea unei conlucrări mai departe și spune că dreapta se va constitui partid independent.

Când interesele generale vor reclama, toți se vor găsi pe același teren.

In ședința de după amiază, social-democrații nu s'au mai prezentat la club.

Fac parte din această tabără d-nii Al. Dunăreanu, I. Cizar, Gherman, dr. Pistiner, R. Gaidosch, deputați, I. Jumanca, I. Plueraș, etc.

La centru sunt d-nii T. Dragu, Dascal, deputați, Lupu Kostaki, Iordăchescu, Pop, etc.

La stânga d-nii Cristescu, deputat, C. Popovici, Fabian, Vassya, dr. Rozvan, etc.

Centrul a făcut o declarație prin care se abține dela orice rol de răspundere până la congres.

S'a ales apoi noul comitet de conducere și s'a fixat ținerea congresului la 8 Mai.

Social-democrații vor face să apară pe săptămâna viitoare ziarul „Vremea Nouă" în Capitală și vor lansa un manifest către muncitori.

Ziarul „Socialismul" va rămâne comuniștilor.

Scrisori din Oradea-Mare

Serata Reuniunei Femeilor Române. — Organizarea partidului liberal în Bihor. — Adunarea generală a soc. Hilaria.

Duminecă 16 Ianuarie a avut loc al doilea ceai dat de Reuniunea Femeilor române în beneficiul operelor de binefacere, cu același admirabil succes.

Ungurii în acest interval au avut asemenea serbările lor, la care au fost invitați și au luat parte și români.

Astfel Luni 17 Ianuarie s'a dat reprezentația și balul societății Reuniunea femeilor catolice.

Ceeace a plăcut mai mult a fost îngerescul balet compus din copilași care au jucat cu o drăgălășnie, grație și exactitate surprinzătoare la vârsta lor. Mai ales ultima parte a programului „Pierrot și Columbina în Iad", a fost o revelație pentru public.

■

Apoi festivalul urmat de bal, al medicilor din localitate fără distincțiune de naționalitate sub denumirea Serata Medicinștilor, care a avut loc Joi 20 Ianuarie în sala Cercului Catolic.

Miercuri 19 Ianuarie, s'a sărbătorit cu ceremonialul obișnuit ziua botezului Domnului „Boboteaza". Cu această ocaziune a avut loc o revistă militară în prezența generalului Olteanu.

■

In fine Sâmbătă 22 Ianuarie, s'au petrecut două evenimente de seamă: întrunirea publică pentru organizarea partidului național liberal în Oradia-Mare și județul Bihor, la care au luat parte printre alții, mai mulți fruntași ai intelectualității române d-l Niculae Zigre avocat fost prefect, d-l Iustin Ardelean avocat, d-l Sever Andriu avocat, d-l S. Câmpianu avocat, d-l Aurel Zigre avocat, d-l Alex. Russu medic, d-l Iuliu Petter profesor, d-l Gh. Șimonca avocat, d-l Petre Dejen profesor, d-l Gavril Gerlau etc.

De comun acord s'au luat mai multe deciziuni importante iar apoi s'a transmis o telegramă exprimând omagii d-lui Ionel Brătianu.

■

Al doilea fapt important a fost Adunarea Generală a rostitei, reuniunii muzicale „Hilaria", datând din 1871. Aceasta a avut loc în sala de ședințe a Prefecturii județului, și dat fiind nobilul și patrioticul scop ce urmărește, dezvoltarea culturii românești, a întrunit un imposant număr de membri și aderenți.

Adunarea a fost prezidată de d-l Teodor Papu avocat, care după ce expune situațiunea actuală a Societății, despre citirea procesului verbal al ședinței, și apoi citirea proectului de modificare a statutelor. Modificările adunărei se votează fără discuție.

In cele din urmă se procede la alegerea unui vice-președinte al Societății, care se face prin vii aclamații în persoana cunoscutului și apreciatului cântăreț al nostru, d-l Ștefan Mărcus, actualmente prefect al poliției. D-sa mulțumește frumos asistenței și rostește o scurtă cuvântare, arătând cine este Societatea „Hilaria" ce scopuri urmărește, și care îi este viitorul în lupta pentru propășirea culturală a poporului.

Silver George

Căsătoria A. S. R. Principesa Elisabeta

„România Nouă" dă următoarele noi amănunte cu privire la căsătoria Principesei Elisabeta:

In privința căsătoriei A. S. R. Principesa Elisabeta, mai putem da următoarele noui amănunte baronul Stârcea ministrul Palatului, a fost însărcinat să întocmească programul pentru ceremonia căsătoriei.

Se fac mari pregătiri pentru aceasta.

Din cercurile de mai 'sus, aflăm că ziua precisă a căsătoriei nu s'a fixat, dar, în orice caz, ea nu va trece peste 20 Februarie a. c.

Inainte de 25 ale acestei luni, iarăși s'ar putea efectua căsătoria de oarece nu s'a fixat definitiv biserica care ar putea să cuprindă mulțimea invitată.

Dela un înalt prelat aflăm că deși Mitropolia n'ar fi îndestul încăpătoare totuși M. S. Regele ține ca primă hotărâre în ceace privește căsătoria la Sf. Spiridon, să fie înlăturată.

Precis e faptul, că la aceiași oră în aceiași zi, la Atena, va avea loc căsătoria A. S. R. Principesa Elena.

Cât privește albitura de corb. ea a fost lucrată în întregime la școala profesională gr. IV și la „Azilul Elenc Doamna".

M. S. Regele Greciei a trimis eri printr'un curier special A. S. S. Principesei Elisabeta o bogată albitură de pot și masă, care a fost lucrată acolo.

Printre darurile de valoare pe care le va mai primi A. S. R. Principesa, va fi și o parte din bijuteriile pe care M. S. Regina le-a moștenit dela mama sa, decedată anul trecut.

Revista pressei maghiare

Ziarul *„Temesvári Hirlap"* în prim articol intitulat „Blestemul valutei înalte", arată consecințele nefaste provenite pe urma ridicării exagerate a valutei, cari apasă acum tocmai pe țările a căror valută s'a ridicat. „Au avut dreptate aceia — scrie sus numita foaie, — cari au privit cursul lucrurilor prin perspectiva economică și cari au declarat că această desvoltare a lucrurilor nu se va sfârși cu bine. Iată, profeția aceasta, s'a împlinit acum. Valuta unor state fericite a devenit așa de scumpă, încât azi le rupe grumazii proprii... Așa de scumpă le e valuta, încât celelalte state nu pot să cumpere nimic ori cât de ieftin le-ar vinde mărfurile pe banii lor. America se înecă aproape în produsele și fabricatele sale industriale. Ca să aducem o pildă, vom aminti casul unui trust de conserve de poame din Sanfrancisco. Acest trust mai 'nainte își aducea cu vaporul său propriu marfa în Europa, astăzi vapoarele îi stau pustii, cu toate că magazinele în sunt pline. In Europa nimeni nu cumpără dela ei. Numai cutia de tinichea a unei conserve costă un dolar. In America nu e mult, dar la noi face 70 lei, unde e apoi prețul conservei însaș, transportul, vama? Aceleași miserii sunt în Helveția... Holanda, bogată, geme astăzi mai greu, decât dacă ar fi luat parte în războiu... Astăzi nimeni nu e în stare să pietească prețul florenului de argint holandez. Articolele comerciale holandeze stau îngrămădite în magazine, la bursa holandeză valorile cad și cursul acțiunilor societăților de navogație holandeze se prăbușește mereu la vale... E în interesul lumii întregi, să nu existe aceste mari diferențe valutare. Cu cât sunt mai apropiate de olaltă valorile valutare, cu cât mai mare folos are din aceasta atât fabricația cât și consumația, căci întreagă lumea, oricât ar exista diferite hotară, constitue un unic teritor de consumație, și e interesul comun al tuturor „statelor ca pe acest teren să nu se producă crachul."

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta"

Program senzațional

Joi, 3 Febr., Sâmbătă 5 Febr. începând la orele 5 și 7 jumate p. m.

Dramă aeriană din viața aviatorilor

în 7 acte, (2000 metri) Film: Pathé fréres.

Duminecă, 6 Febr. un program nou și Familia Regală cu diadocul Greciei.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universității

Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentații pentru copii" (Maciste athlet).

Duminecă de la ora 3. d. m. „Vampirul cel verde" Dramă detectivă.

Cinema Urania:

Vineri, Sâmbătă: „Vampirul cel verde". Film polițist.

Duminecă: *Maciste athlet.*

Cinema Apollo:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Sânge din circ." Atracția.

TREBURI UNGUREȘTI

Cu ocazia grevei actuale din Austria sfatul muncitoresc al regiunei Viena a ocupat 126 tunuri destinate Ungariei. Cum?

In gara dela Strasshof la o oră depărtare de Viena, muncitorii ceferiști înarmați păzesc 46 vagoane plombate. Această garnitură de ferovie a fost deținută înainte cu o săptămână, vagoanele au fost descoperiate și la îndrumarea sfatului muncitoresc s'a cercetat conținutul lor. Rezultatul anchetei e următorul: *în lăzi pentru stofe s'au aflat 126 tunuri, a căror părți au fost bine pachetate și ascunse în marfa textilă*, apoi un reflector militar dintre cele mai moderne, curele, funii, casmale și multe aparate răsboinice, cari se pot folosi esclusiv numai la artilerie.

Iohann Vogt, comisarul Austriei pentru controlul furnizării muniționilor a luat dispoziționi ca acest transport militar de o valoare imensă să nu ajungă la destinație. Fiindcă facturile, cari însoțesc acest transport n'au ajuns încă la comandantul, gării Strasshof, nu se poate afirma cu siguranță că de unde vine transportul și ce destinație are. Dar multe alte împrejurări au dovedit în mod neîndoelnic, că tunurile erau destinate Ungariei prin contrabandă. Pe vagoane e significația W. A. W. E. L. care

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

e marca unei instituțiuni engleze din Viena, o societate internațională, care până acum efectua transport de compensație de mărfuri între Austria și străinătate. *S'a dovedit că acest armament e dela oficiul de lichidatură a materialai de răsboi* austriac, din a cărui deposit s'a încărcat în vagoane. E aproape sigur, că sunt din magazinele dela Fischamend sau Ebersdorf.

■

Pentru ca să legitimeze înlăuntrul țării ungurești ținerea soldaților sub arme și pentru a eluda demobilizarea ei tractează țara cu următoarele știri din domeniul fanteziei, cari sună: Între Rusia și România s'a luat o hotărîre, în sensul căreia România va lăsa trecere liberă trupelor sovietelor ruseți spre Ungaria.

■

De nesiguranța tratului dela Trianon se folosesc la următoarele puncte:

15. „Jandarmi, grăniceri, pădurari factori de poliție sau alți impiegați de felul acestora *nu pot întrece cu numărul pe ceice în 1913 au stat în asemenea servici* și cari actualmente fac un serviciu asemănător în internul teritorului Ungariei cuprinse între hotarele determinate în prezentul tratat. *Nici aceștia, nici ceferiștii nu pot fi chemați la manevre militare.*"

(Această clauză a tratatului de pace are însemnătate specială pentru țara lui Horthy, mai ales în urma redactării atât de obscure..... „și cari actualmente fac un asemenea serviciu....." zice tratatul. În chip logic această clauză ar trebui să grăiască astfel, că numărul personalului amintit nu poate să întreacă numărul personalului, care a făcut serviciu în 1913 pe teritorul Ungariei tratatului de pace. Comisia interaliată încredințată cu controlul demobilizării va trebui să presteze o atențiune extraordinară ca să nu se strecure acestă poartă a obscurități complicii lui Héjjas și bandele lor aliate.)

18. Școlile, societățile de sport și alte asociațiuni *n'au dreptul să se ocupe cu chestiuni militare.* (*MOVE* chiar contrar acestei deciziuni s'a format!)

21. „*E oprit importul și exportul de arme, praf de pușcă și alte muniții militare.*" (Care însă s'a făcut și se face necontenit în mod clandestin chiar sub protecția ascunsă a unor mari puteri.)

Aurel Contrea.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Sâmbătă: *Nepoftitul.* (Premieră.) De Tristan Bernard.

Duminecă: Cărăleușii (seara)

Citiți „Infrățirea"

Aduc la cunoștința onor Public că mi am aranjat cafeneaua cu o bucătarie aleasă

buffet caldă a la Regat.

In fiecare seară va concerte orchestră condusă de

Pongrácz Pricelics Elemér.

Vinuri veritabile. □
Prețuri moderate. □

Deschiderea va avea loc în 5 cor. seară la oara 7.

Rog sprijinul Onoratului Public Proprietal Cafenelei

THALIA

346

Maeterlinck și războiul

Ultima piesă a lui Maeterlinck e o tragedie în trei acte „Le Bourgmestre de Stilmonde" și se petrece în Belgia în timpul ocupației germane.

Această tragedie arată suferința sufletelor în fața fatalității și grozăviei războiului, iar omul este un erou pentru că e drept.

Germanii invadând Stilmonde iau ca ostatic pe primarul acestui târg, al cărui ginere e ofițer german.

Întâmplarea face ca alt ofițer german să fie omorât și dacă nu se va găsi vinovatul va fi împușcat primarul. Întreaga tragedie se va petrece în sufletul acestui ostatec. Unitate de acțiune, de timp, de loc. Primarul știe că ofițerul a fost omorât de un soldat german, totuși comandatura va căuta o victimă în persoana unui bătrân grădinar care era prin apropiere în timpul crimei. Primarul află de această infamie și o aduce la cunoștința bătrânului care fiind bolnav și prea bătrân, se oferă să moară.

Lupta de generozitate, de spirit de sacrificiu, de abnegație din care primarul ese învingător: își asumă răspunderea uciderii ofițerului și deci va fi împușcat. Comandantul german a hotărît ca plutonul de execuție să fie comandat de ginerele primarului. Locotonentul fiindcă își iubește nevasta refuză: preferă să moară și el. Dar victima nu consimte la acest sacrificiu și obține să moară singură.

Totul e nobil în această luptă și ofițerul german care condamnă nu-i decât executorul unui consemn, prizonierul războiului și al legilor sale. Responsabilul e deasupra victimelor și călăilor.

Buletin economic

Producția anului în Transvaal în 1920 era de 34.5 milioane lire sterline în celelalte regiuni aurifere stăpânite de Anglia, producțiunea a fost 13.5 milioane lire sterline. Regiunele aurifere cari nu fac parte din imperiul britanic au avut o producțiune de 22 milioane lire sterline. Producția aurului din lumea întreagă era în anul 1920, 70 milioane lire sterline.

Producția argintului să ridică la 178 milioane unicii (o unicee e egal 28.34 grame).

■

Tratativele dela Praga duse între România și Ceho-Slovacia progresează în mod favorabil. S'a ajuns la înțelegere asupra reciprocității în privința societăților anonime și instituțiunilor financiare precum și asupra transitului reciproc și tratamentului egal al națiunilor în exercițiul comerțului și industriei.

■

Adunarea generală a Societății Agranomilor a fost convocată pe ziua de 6 februarie la București.

■

La Praga au loc tratative între Austria și Cehoslovacia asupra furnizării de zahăr.

Cehoslovacia a oferit Austriei cantități mari de zahăr de lava, cu preț favorabil. Tratativele n-au terminat, s'e speră însă o încheere bună.

■

Gazetele poloneze din Varșovia anunță: Dr. Staczkorosy ministrul de finanțe va supune un proect de lege nou relativ la fixarea cursului între coroana și marca poloneză.

Proectul de lege propune proporția: una coroană o marcă poloneză.

Prețul mobilelor din Berlin a scăzut rapid în timpul din urmă. Astfel o garnitură de sală de mâncare costă azi 5000 mărci.

In jurul declarațiilor lui Stambulinski

Presa din Belgrad și în special „Pravda" se ocupă cu scrisoarea adresată de ministrul bulgar Teodoroff, scrisoare nepublicată în ziarele bulgărești și din al cărei conținut reiese că Stambulinsky cu câteva zile înainte a declarat că nu a fost la Belgrad fiindcă nu a voit să meargă acolo unde guvernul este format de o minoritate usurpatrice, fiindcă guvernul din Belgrad este format din briganzi. „Pravda" scrie că este ne mai auzit ca un guvern al unei țări care își spune că voește să cultive sentimente de amiciție cu lumea întreagă și mai ales cu vecinii, să se fi exprimat vre'odată în acest mod. Până acum guvernul din Belgrad a considerat ca prematură intrarea în conversațiuni directe cu Stambulinsky. După declarațiunea rimului-ministru bulgar, o atare conversațiune este însă acum cu totul exclusă.

Din București se anunță de asemenea că Stambulinsky la întrarea sa în Sofia a relatat în mod inexact declarațiunile ce i le făcuse câțiva oameni de stat români. In special chestiunea redeschiderei școlilor bulgărești în Dobrogea, deschidere fie-zis promisă de către cercurile competente, a silit guvernul român să adreseze a notă de protest la Sofia.

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

CONVERSAȚIE de limba *germană*, predă doamnă mai în etate. Adresa la Administrație. 345

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos la Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj. 344

FUNCȚIONARĂ la stat din vechiul Regat. Perfectă dactilografă având orele după masă libere, caută post la orice instituție. A se adresa la ziar sub „Perfectă". 322

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 camerițe, o grădina de 332 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE eftin. O moșie de 3 jug. cad aproape de centru lângă șosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc și 2 jug. grădină cu flori și pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuință domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 șervete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Perderi:

SA PERDUT un pachet din vagonul Clasa II. ce duce spre Rodna, cei care l-au găsit, s'au luat din greșală sunt rugați al prezenta la șeful fie cărei gări pe adresa Bugilă.

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar superioar. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE PROPRIETAR de 26 ani dorește căsătorie cu o domnișoară, tinără, frumoasă bună gospodina. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexată și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Proprietar". 310

La librăria
Boroș
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2.
Se află de vânzare tot felul de cărți și registre de contabilitate pentru Bănci, Societăți etc. precum și achizite de birouri. □
342

„Banca Românească"
Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000
Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și incasso.

Sucursala Brașov a început operațiunile în luna Ianuarie 1921.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Intreprindere de transport
„VILLÁM"
AUGUSTIN NAGY et COMP.
Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.
Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. □□
144

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrinez și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Turnătoria Gutenberg
București, Str. Paris 20.
265
Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 8
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub. A.

Depozit permanent de articole technice

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, clopote. Becuri electrice

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.

219

Varieteul „Biasini"

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ"

77

Program complect nou. Program complect nou.

Noi atracțiuni! Noi atracțiuni!

După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează.

Se află de vânzare ori unde!

Abonamente pentru Preoți și învățători se fac cu preț redus, adecă

100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița"

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița**, în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

325 **Consiliul de Administrație.**

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

TECHNICA LABORA

Birou technic și agentura

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant: Piața Stefan-cel-Mare No. 18. 320

Au sosit cantități mari de:

Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman. Bușoane 6—35 Amp. Doze de ramificație. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă și impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Sonerii și Șnur, elemente uscate și Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de fipit cu benzina Surupeluițe filiere de ghewin „Walworth" și „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestrai. Dălți p. nituri. *Closete de Faianță, Lavoare, Reservoare, Băi complecte. Strunguri și mașini de găurit „Krause".*

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvărosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Țuică de Vâleni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodegă și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești.

Țuică de Vâleni

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—

II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82

până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**

Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

Cine dorește să

vândă ori să cumpere case în Cluj

să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.

316 **Capital societar 30,000.000 Lei.**

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

COLECȚIUNILE

CELE MAI CONVENABILE DE:

PĂLĂRII DE PAIE, PANAMA, FETRU ȘI LÂNĂ

sunt gata și se pot vedea de Dnii comercianți amatori la

HEINRICH PRAGER

Fabrica de pălării și Import

341 București, Srada Carol I, No. 26.

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 13.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantându-se după dorința clienților.

160

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 144 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Merți 8 Februarie 1921

Infrățirea

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Et...
Telefon: Administrația No. 952, Redacția N...

Director: TOMESCU

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Războiul, — un bun colectiv

Și, în definitiv, te întrebi: pe ce altceva se poate răzima pretenția partidelor noui de-a înfățișa, ele singure, spiritul de reformă al vremei, dacă nu pe puterea și autoritatea războiului care, el, a fost într'adevăr marele și cumplitul nostru revoluționar?

Căci partidul țărănesc, de pildă, nu ni se înfățișează de loc ca o veche grupare idealistă care, prinsă în luptă cu puterile asupritoare ale unei clase dominante, să fi suferit ani de-a rândul pentru biruința dreptății țărănești. Ba, dimpotrivă, toate elementele, politice și intelectuale, care au lucrat în mod hotărâtor pentru crearea la noi a unei mișcări țărăniste sânt produsul spontan al clasei noastre conducătoare în sânul căreia, cu mult înainte de război, se desvoltase o stare de spirit nouă și întru totul prielnică revendicărilor și aspirațiilor democratice. Cine nu știe azi că învățătorii, ca putere militantă în vechiul Regat, nu sânt decât opera politică a lui Spiru Haret care, el cel dintâi, prin tot ce-a făcut pentru învățătorime, a coborât în mijlocul satelor noastre o conștiință politică luptătoare? În jurul acestui om s'a creiat, încă de acum aproape douăzeci de ani, o adevărată *școală* la care-au crescut și s'au desvoltat cele mai serioase forțe ale mișcării noastre țărănești și pe care partidul național-liberal a știut s'o păstreze și s'o întărească făcând din ea temelia morală a unui întreg sistem de activitate politică.

Vorbiți acum de *expropriere* și *de votul universal*? Dar și una și alta sunt soluții democratice rostite întâiu de partidul liberal într'o ureme când încă nu se pornenia de tamaslicul cel nou al țăraniștilor și când împotriva tutulor forțelor conservatoare, unite înverșunat pentru o aprigă rezistență, nu se putea ridica de cât numai puterea de ofensivă democratică a partidului liberal.

Iar în ce privește literatura cu sens țărănist din ultimii cincisprezece ani, ea a fost făcută într'adevăr de scriitori ieșiți din mijlocul țărănimii, dar a fost făcută în mijlocul și cu concursul intelectual al claselor de sus, care, prin chiar acest fapt, dovedeau o democratisare în spiritul și cultura lor.

Se poate spune, prin urmare, că și ca inițiativă, și ca soluții, și ca expresie literară țărănismul este o creație a clasei conducătoare în sânul căreia s'au găsit la timp și cărturari și oameni politici al căror gând să fie cu iubire îndreptat spre nevoile clasei țărănești.

Și atunci suntem în drept să întrebăm: care este autoritatea morală și politică a partidului țărănist pentru a-și atribui rosturi revoluțiunare în lăuntrul societății românești?

Are el la spatele lui maiestatea unui lung trecut de credință și de jertfă pe care să se poată clădi astăzi o politică revoluționară? Aduce el în mijlocul nostru o pregătire și o capacitate politică de pe urma cărora problema țărănească să capete explicații și deslegări pe care actuala clasă conducătoare să nu fi fost în starea ale da? Reprezintă el adică un impunător mănunchi de oameni cari toți să fi pătimit îndelung pentru a da acestei țări o nouă și o mai dreaptă întocmire politică și care să aibe deci un suflet, o cultură și un idealism desvoltate în afară de cadrul așa zisei oligarhii?

Și dacă nu e nimic din toate acestea, cum își poate cineva închipui că numai prin loviturile unei norocoase strategii electorale și cu elemente, mai mult sau mai puțin onorabile, culese la întîmplare din sânul vechilor noastre partide, s'ar putea îngheba o nouă organizație politică din sinceritatea și idealismul căreia să resulte pentru această țară o mare și fecundă operă revoluționară?

A, dar mai este războiul, — și pentru partidele noui totul începe de la războiu încoace.

Războiul ne-a învățat minte, războiul ne-a deșteptat, războiul ne-a desmeticit, — e cuvântul pe care-l auzi acum în fiecare zi —, și partidele noui n'ar fi atunci de cât singura expresie autorisată a marilor transformări sufletești provocate de acțiunea revoluționară a războiului. A căuta, prin urmare, să te lupți cu partidele și oamenii noui înseamnă să te lupți cu însuși spiritul cel nou și, desigur revoluționar, pe care ni l-au creiat sguduirile războiului.

Și, de aceia, omului nou, nici nu trebuie să-i ceri un trecut. El a răsărit brusc din comoția războiului, și având toate virtuțile e capabil de toate miracolele.

Noi credem însă că războiul a fost o revoluție pentru noi toți, și aceleași credințe, aceleași îndemnuri și aceleași bune învățături ei le-a sămănat deopotrivă în fiecare suflet. De sus până jos, el a deșteptat o nouă stare de spirit, care este a noastră a tuturor și în care ne întîlnim și ca națiune și ca clase sociale.

Te-a învățat pe tine, dar m'a învățat și pe mine, și aceiași sete de înnoire ne unește pe toți într'o singură mare voință care este voința vremii.

Nimeni, prin urmare, nu poate veni să prefacă într'un privilegiu de clasă sau de partid opera de transformare morală îndeplinită prin războiu. Războiul, cu toate cuceririle lui, naționale și democratice, e un bun colectiv, și a-l confisca pentru un singur partid înseamnă să-i micșorezi puterea de înrîurire morală pe care-o dorim coborîtă în toți și lucrând pentru toți.

24 Ianuar...

Ziarele din București ne aduc vestea că guvernul a hotărât să mute aniversarea zilei de 24 Ianuarie în ziua de 10 Mai, contopind astfel amândouă sărbătorile noastre naționale, într'una singură.

Nu pricepem tocmai bine rostul unei asemeni măsuri. Ziua de 24 Ianuarie reprezintă și azi pentru întreg neamul românesc simbolul istoric al primului pas făcut spre unitatea noastră națională. In „România" de ieri aversarea aceasta era prilejul ue fiecare an pentru a se ține veșnic trează speranța ceasului când Unirea cea mare avea să desăvârșească fapta generației dela 1859, care a șters hotarul Milcovului contopind principatele românești, libere, într'o singură țară. E cu cale să renunțăm astăzi de a sărbători în România întregită, amintirea celei dintâi pietre care s'a pus la temelia idealului nostru național?

Aniversarea zilei de 10 Mai, noi ne-am obișnuit nemulț s'o socotim ca sărbătorirea primelor cuceriri politice smulse împrejurărilor vitrege, de acel „vechi Regat", despre care se vorbește cu atât dispreț în unele tabere de partid. Aceste trei evenimente hotărâtoare în desvoltarea Statului român — chemarea Dinastiei străine, războiul Independenței și proclamarea Regatului, — sunt părghiile puternice pe cari s'au ridicat toate instituțiile României moderne. Aceasta a fost drumul pe care s'a putut merge spre greaua jertfă a războiului unității naționale complecte.

Ziua de 24 Ianuarie însă mai are și un rost sufletesc actual peste care nu se poate așterne uitarea unei deceziuni ministeriale. Datoriile morale pe cari ni le impune astăzi Unirea cea mare, pornesc din epoca aceea, în care un pumn de patrioți, au făcut să se aprindă prima scânteie a conștiinței care isvorește din încrederea în puterile noastre proprii. Acum, când contopirea tuturor provinciilor românești cu cele două Principate cari au înțeles încă de acum șaizeci și doi de ani datoria lor națională, e înfăptuită politicește, e bine să nu se uite care a fost punctul de plecare al realizărilor de astăzi.

E o școală bună împotriva așa numiților „autonomiști". Specia aceasta a existat după 1859, și în Moldova, și în Muntenia. Și atunci se spunea că Bucureștii „terorizează" provincia de peste Milcov. Ce s'a ales din toate aceste zbuciumări? Cine le mai ține minte? Cât au fost de justificate?

Trecutul vorbește totdeauna viitorului. Fapta dela 24 Ianuarie 1859, nu e una din acele cari să nu fie lăsată să spună tot ceeace poartă în frumosul ei înțeles.

Iată pentruce, oricare ar fi deciziunea birocrației guvernamentale, ziua Unirei principatelor române, va fi sărbătorită în toate sufletele românești.

A.

Jertfele unirii

Unirea din 24 Ianuarie 1859 a principatelor Moldova și Țara-Românească, fiind prima unire a două țări surori și formarea nucleului, în jurul căruia urma să se adune întreg neamul nostru, a fixat, cu drept cuvânt, ziua celei mai mari sărbători naționale românești.

Ce s'a adăogat în urmă, prin fericita alipire a Ardealului, Bucovinei și Basarabiei, au fost verigele unui lanț, care începuse să se împletească de mult de mâini harnice; apropierea firească între cei cari se aseamănă s'a îndeplinit treptat-treptat; acelaș sânge, acelaș cer și pământ, acelaș tre ut nțipărit în înclinările unui popor și supt de aspirații unitare, cerau un singur și viguros trup, o țară, care să corespundă, în granițele ei politice, hotarelor etnice și astfel să-și poată da, cu toate puterile unite, întreg aportul, cu care e datoare umanității și civilizației.

Dar o astfel de faptă mare nu se face fără jertfe.

Au fost și în 1859, sunt și acum, pe ici, pe colo, crâcniri împotriva mărețului act; s'au găsit totdeauna oameni, cari să se îngrijească întâi de meschinele lor interese, pe cari și le credeau periclitate, fără să poată gândi că, peste preocupările mici de fiece zi, unirea și conlucrarea cu întreaga colectivitate a nației tale nu va avea decât fericite repercusiuni chiar asupra stării tale personale; organismul unui stat mare național face din fiecare părticică omogenă o forță multiplicată prin tot numărul celorlalte părți.

Dar, peste aceste rare și nesăbuite nemulțumiri s'a întins aovârșitor elanul și buna socoteală o marei majorități.

Ce ridicolă ne pare astăzi protestarea leșenilor din 59 împotriva sc borârii orașului lor dela rangul de Capitală de țară!

Se mai găsește vre-un moldovean, care s'o repete acum?

De-sigur, tot așa, peste 10—20 de ani nu va mai spune nimeni „Ardealul al Ardelenilor".

Pe lângă răsplătirea imediată, dată de satisfacția sufletească după-ce ai făcut un lucru bun, jertfele pentru unire sunt o pregătire și a viitorului, care nu e al nostru și pe care îl datorăm urmașilor cât mai temeinic consolidat.

N. G. T.

Societatea Națiunilor

— Bilanțul unui an —

Cu ocazia împlinirei unui an de la înființarea Societății Națiunilor să-i cercetăm puțin activitatea. Înființată pentru a strânge legăturile dintre națiunile lumei întregi, împiedecând provocarea de noui războaie prin arbitrajul obligatoriu și armonizarea intereselor economicei. Societatea Națiunilor a fost lipsită de la început de sprijinul Statelor Unite, activitatea ei fiind în funcție de capriciile diplomației anglo-franceze.

Consiliul superior al Societății Națiunilor a convocat în anul trecut o mulțime de conferințe technice pentru a rezolva chestiunea Dunărei a reparațiunilor, a dezarmărei și în Octombrie 1920 adunarea Societății la Geneva. Acolo s'a dat luptă între diferite concepții politice și potrivit acestora s'au format mai multe grupări: cei anglo-saxon grupând reprezentanții coloniilor engleze, în frunte cu Anglia, grupul olando-scandinav, al republicelor sud-americane în frunte cu Spania, al statelor slave și în fine cel condus de Franța, Italia și România. Tendințele acestor grupuri erau, așa de divergente încât au trebuit săptămâni întregi de discuție pentru a se ajunge la compromisuri în ce privește unele chestiuni. Chestiunea Rusiei a Orientului și a dezarmărei și a primirii noilor state în Societate au fost trimese în studiul comisiunilor pentru a fi studiate mai amănunțit și aduse în discuție în Septembrie viitor. Singura chestiune precizată în această adunare a fost stabilirea condițiunilor de admitere a noui state în Societate și aceasta pentru a împiedeca primirea Rusiei și a Germaniei.

Ar fi fost drept și umanitar ca statele tinere rezultate prin desmembrarea Rusiei cu statele baltice, cele caucaziene, și Ucraina să fie recunoscute și primite în Societatea Națiunilor. Aceasta ar fi fost o răsplată a rezistenței lor contra bolșevicilor și o încurajare pentru desvoltarea lor viitoare.

Actul de dreptate nu s'a făcut — deși comisiunea cererelor rezolvașe favorabil pretențiile lor — pentrucă s'a opus delegații englezi și francezi întorși atunci de la conferința din Londra. Diplomația anglo-franceză nu putea concepe decât o Rusie unitară — ca pe vremea țarilor — care să garanteze interesele economice ale ambelor țări. Datorită acestei mentalități Armenia martiră n'a fost primită în Societatea Națiunilor, pe când Bulgaria trădătoare, da.

Dacă ne întrebăm care a fost activitatea practică a Societății Națiunilor, cu ce a putut împiedica invazia roșie în Polonia, în ce mod a putut rezolvi conflictul polono-lituanian, cum a ajutat America, atunci constatăm că rolul ei-a fost pur formal, adică a trimes note și misiuni fără a putea îndrepta o situație creată de imperialismul bolșevic.

Atâta vreme cât Societatea Națiunilor nu va cuprinde în mijlocul ei toate națiunile organizate în state independente hotărârile luate de dânsa nu pot avea nici-o valoare. De aceia noul presedinte al Statelor Unite a propus reorganizarea Societății Națiunilor pe noui baze,

R. R. D.

In chestia studenților basarabeni

Cu privire la articolul „Basarabenii la Cluj“ apărut în Nr. 189 (1 Februarie 1921) al ziarului nostru, publicăm următoarele rânduri interesante, iscălite de un student basarabean:

„Mulți dintre noi nu știu să vorbească românește, vorbesc rușește, e adevărat, dar numai din cauză că n'au avut de unde să învețe românește. Ei, și părinții lor, n'au trăit în mediu românesc; numai dela țărani auzeau uneori vorba românească!

La școală au învățat mereu că strămoșii noștri sunt slavi și că moldovenii sunt și ei slavi, iar limba lor de azi e incultă. Apoi, având la dispoziție imensa literatură rusească și toată cea occidentală în traducere, noi n'am văzut nici un cuvânt tipărit în românește. Despre România știam atât cât despre popoarele din Africa, iar despre Ardeleni nici nu auzisem. Prutul, „râu blestemat“ era foarte adânc și lat.

Stăpânirea rusească a știut să atragă în sferele ei înalte pe boerii moldoveni din Basarabia și astfel să-i desnaționalizeze. Cei cari și-au păstrat naționalitatea au plecat, în mare parte, în România, ca Alecu Russo, Bogdan Hașdeu.

Cultura națională se stingea încetul cu încetul. Până pe la 1870 mai exista puțină; limba românească era ca obiect de studiu în Seminarul din Chișinău dar au desființat-o mai pe urmă și-au ars mii de cărți bisericești românești în toată Basarabia.

Pătura mijlocie românească s'a drzolvat în imensul imperiu rusesc. Tinerii basarabeni, cari eșeau profesori de liceu sau învățători, nu găseau loc în Basarabia, ci în Rusia; călugării moldoveni erau trimiși la mănăstirea Solovețchi, pe o insulă din Marea Albă, iar în locul lor se aduceau călugări ruși.

Cine declara că nu-i numai moldovean, ci și român, dispărea misterios și se trezea pe lângă Tibet.

Printre țărani se făcea propagandă pentru emigrare în Siberia, unde li se făgăduia viață din belșug.

Administrația din Basarabia și-a format cu timpul o pătură intelectuală rusească.

Puținii boeri basarabeni, cari voreau să ajute culturii românești, neavând cu cine să colaboreze în Basarabia, și-au jertfit milioane pentru Românii din Ardeal. Ei au fondat însă la Chișinău un muzeu de artă românească.

Rușii s'au silit să desnaționalizeze prin școli pe Românii basarabeni și să facă astfel un pas mai aproape de Țarigrad, visul lor.

Din Basarabia plecau mii de tineri în Universitățile din Rusia ca... să nu se mai întoarcă.

Dar, s'au format cetre de viață românească aiurea, ca la Kiew, care a numărat eroi naționali. S'a întrat în contact cu intelectualii din România, s'au publicat studii și articole despre Români, în Rusia și străinătate; apoi s'a fondat la Chișinău o gazetă în limba moldovenească, cu un tiraj de 7 mii de foi.

Țărani de ai noștri, mai deștepți și mai cu carte, au fost și în Duma rusească.

Toate acestea au dus la mărețul fapt al unirii Basarabiei cu România, iar deatunci, naționalizarea face mari progrese.

Noi, studenții basarabeni din Cluj, legăm prietenie cu frații noștri din Ardeal și vechiul Regat, vrem să ne cunoaștem reciproc, să ne iubim și să învățăm bine limba strămoșească“.

Literatură pentru copii

Institutul de editură „Cartea Românească“ răspunde unei necesități simțite de publicul nostru, tipărind între altele, și cărți cu istorioare simple, dar pline de învățăminte folositoare pentru copii.

Așa a apărut de curând „Daruri pentru copii“ povestiri ilustrate; autorul d-l *Apostol D. Culea*, cunoscut în publicistica noastră, a ales minunate și captivante bucăți de lectură pentru copii. Conținutul variat stilul simplu, dar vioi, ilustrațiile vesele fac din „Daruri pentru copii“ un bun și ușor auxiliar pentru educația micuților.

Tot astfel se poate spune de o altă carte: „Povestiri pentru copii“ de *Allice Gabrielescu*. Lucrarea aceasta e premiată de Cartea Românească și e scrisă cu toată duioșia și dragostea unei mame bune față de copilașii dragi.

Revista „Transilvania“ polemizează

Cu prilejul unui număr al acestei reviste, închinat marilor noștri morți din ultimul timp, remarcasem, în „Infrățirea“, gestul frumos, dar făcusem, în acelaș timp, câteva observații asupra materialului publicat în acel număr.

Nu mă așteptam din partea unei reviste serioase ca „Transilvania“ la un răspuns de o violență așa de nepotrivită și de o înțelegere așa de îngustă, ca cel publicat în numărul 11 (Noembrie 1920). E aci o notă, la Poșta redacției, adresată „anonimului dela „Infrățirea“. Nota nu e iscălită, deci vorbim dela anonim la anonim și suntem înțeleși amândoi că nu e necesar, ba e chiar grotesc, și emfatic să iscălești or'ce lucru mărunt pe care l publici. In or'ce caz, mai curând trebue să iscălești însemnările de polemică, la care te aștepți să ți se răspundă, decât o notiță informativă, cum era a mea cu privire la comemorarea „Transilvaniei“.

Așa-dar, anonimul meu confrate scrie sentențios și cu intenții de ironie că ia act de afirmația mea că poezia „Cuvântul“ de A. Vlahuță nu e cea mai nemerită creațiune poetică a lui și pare c'ar vrea să motiveze prin aceea că bucata aceasta e publicată *în fruntea* volumului său de „Poezii.“ De când ordinea în care sunt așezate poeziile unui volum e și o ierarhizare a valorii lor și ori-cum, nu mi se dă voie să cred că „Din prag“ sau „Unde ni sunt visătorii“ ar fi fost mai potrivite decât „Cuvântul“? Și, tot așa, poate să socotească anonimul meu combatant că fragmentul „Apărătorii steagurilor“ de George Coșbuc caracterizează opera acestuia mai bine decât o baladă sau o idilă de a lui?

Cu atât mai puțin să treci, fără nici-un motiv, dela critica unei însemnări culturale la învinuirea că „scribii anonimi“ dela „Infrățirea“ un vreau să apere steagurile, căci nu țin la cinstea lor și a principiilor, ci le părăsesc și le schimbă după cum dictează interesele personale trecătoare.“

O asemenea cutezanță o reproduc, un ca să-i răspund, pentrucă nu merită, ci ca să fie pe deplin lămurit cititorul imparțial.

N. G.—Titus.

In chestiunea Universității naționale săsești

Câțiva senatori ardeleni ai partidului poporului în frunte cu d-l Dr. Ben au înaintat senatului un proect lege referitor la universitatia națională săsească. Faptul acesta supără foarte rău pe sașii noștrii, cari dau curs liber mâniei lor în ziarul „Kronstädter Zeituug“ din 2. II. a. c.

Ziarul scrie „Proectul de lege este în aparență simplu și logie; în formă el intenționează numai reparațiunea textului original al legei maghiare din 1876 art. 12, care cu 5 ani înainte a fost schimbat de guvernul maghiar“ în fond însă înseamnă exproprierea averii acestei universități din mâna sașilor și darea în posesiunea populației nesasă, care locuește ținuturile fostului pământ regesc.

Istoricul — după ziarul de mai sus — ar fi următorul: Cu câțiva ani înaintea legei din 1876 Ministrul de Interne maghiar, Baronul Wenkheim prin „Regulativul provizoriu“ din April 1869 a ordonat, că de acum înainte la alegerile pentru Universitatea săsească nunumai sașii vor avea dreptul de vot, ci toți locuitorii pământului regesc.

Dispoziținea aceasta s'a ridicat la drept de lege în anul 1876. Deși dispoziția aceasta a jignit pe Sași, totuși în baza dreptului de vot conservativ de atunci pentru parlament, care servia și pentru alegerile la Universitate, le-a asigurat sașilor majoritatea. Când cu reforma electorală alui Tisza-Lukács din 1813 sași au pretins garanții, că această lege nu va atinge Universitatea săsească nu le-a ajuns numai că au fost aprobate printr'un articol de lege din 1916 alegerile făcute în 1914.

Argumentele pe cari se bazează ziarul sunt următoarele 1, Dispozițiunile legilor ungurești au fost ilegale, pe motiv, că ele au forțat dreptul istoric al sașilor luându-le o proprietate națională exclusivă a lor. Noului stat un îi este îngăduit să ea ca bază de drept această lege, ci ar trebui să repare nedreptatea aceasta prin redarea în proprietatea legitimă a sașilor“.

2. Bunurile Universității nu au fost câștigate de toți locuitorii pământului regesc, ci numai de Sași și această prin împlinirea condițiunilor stabilite de Regii maghiari când Sașii au plecat din patria lor mumă. Faptul acesta ar trebui considerat nunumai ca istoric, dar și ca bază de drept“.

Cinquantenarul lui Henri Regnault

Au trecut 50 de ani de când Henri Regnault, pictor celebru de la începutul carierei, a căzut lovit în frunte de un glonț german în bătălia de la Buzenval.

Pentru a comemora această aniversare, administrația Artelor frumoase a reunit în sala Percier din museul Lonore, operele artistului proprietate a museelor naționale.

Tabloul cel mai celebru, adică acela care reprezintă o Salomee ținând pe brațe capul Sfântului Ioan Botezătorul, nu aparține statului francez. De asemenea și portretul mareșalului Prim. Dar aceste opere cu toate că se bucură de un mare renume totuși nu sunt poate cele mai bune ale măestrului și administrația Londrului va expune Decapitatul, pânză în care cu o deosebită bogăție de colorit este zugrăvită o execuție sumară sub califii Grenadix. Mai semnalăm *Ieșirea pașei din Tauger*, o compoziție neisprăvită a măestrului care la 28 de ani realizase așa de mult.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universității:
Duminecă la ora 10 a. m. „Reprezentații pentru copii“ (Maciste athlet).
Duminecă de la ora 3. d. m. „Vampirul cel verde“. Dramă
Luni, Marți, Miercuri:
ZESTREA UNEI MISS.
Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
IUBIRE DE STRENGAR.
Marți și Duminecă la ora 10 a. m. Reprezentație pentru copii.

Cinema Urania:
Duminecă: *Maciste athlet.*
Luni, Marți, Miercuri, Joi:
DRAMA IN VAGON LITS. Drama detectiva.
Vineri, Sâmbătă:
CONTRACTUL MORȚII. Film polițist.
Duminecă:
MACISTE III. (Medium).

Cinema Apollo:
Duminecă:
„Sânge din circ.“ Atracția.
Luni, Marți, Miercuri:
JOURNALUL UNEI PIERDUTE
Joi: CONTRACTUL MORȚII.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
VAGABONDA. Film artistic

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Socialismul după popoare

Dacă prin socialism înțelegem o doctrină care implică lupta de clase și internaționalismul, atunci se pare, după Laskine[1], că nimic nu este mai puțin socialistă de cât mișcarea reală din diferite țări, mișcarea cunoscută sub numele acesta. Pentru dovedirea acestui lucru, vom lua trei din țările de care se ocupă autorul nostru.

Să vedem mai întâi Franța, țara care, după Germani chiar, a „dat lumii socialismul“. Cum se prezintă acesta aici? Cel mai superficial observator poate constata că el este de două categorii. Pe de o parte avem un socialism francez, mai înrădăcișat în popor și pe de alta unul strein, mai de suprafață. Cel din urmă a obținut preponderența în Franța la 1904, sub presiunea social-democrației germane și cu toate sforțările făcute de Jaurès, pentru a apăra punctul de vedere al socialismului de tradiție franceză. Victoria socialismului de origină streină însemna însă următorul lucru: lupta de clase și internaționalismul deveneau pentru prima oară aproape, părți integrante din programul partidului muncitoresc francez. Lucrurile au stat așa până la izbucnirea marelui războiu, care a provocat iarăș o luptă între cele două feluri de socialism, iar din această mare luptă a eșit victorios socialismul de origină franceză, care domină acum.

Prin ce se caracterizează însă, acest din urmă socialism? In Anglia, zice Laskine, țara a fost liberată de nobili; mișcarea revoluțioară din Franța a fost condusă, din cotra, de burghezia de mijloc, care a pus bazele doctrinei din care va ieși socialismul francez. „Dialectica prin care socialiștii de tradiție franceză fac să iasă socialismul din Revoluția de la 1789 se regăsește identic, de la Saint Simonieni la Jaurès. Se strânge puțin formula „libertate, egalitate, fraternitate“ și în mod natural iese întrebarea: de ce cetățeanul, liber politicește, este aservit economicește; și ce preț poate să aibă libertatea unei ființe aservite?“

Lucrul acesta nu fusese văzut de la început și puțini sunt revoluționarii de la 1789 care-și dau seamă că ei începuseră o revoluție și socială, iar nu numai politică. Adversarii însă înțeleseră mai bine sensul mișcărei începute. „Revoluția sfârșită! striga Burke în 1798. Ea abia a început“. „Pentru socialiștii de tradiție franceză, fără excepție, socialismul nu este de cât corolarul Revoluției franceze, aplicarea principiilor ei în politica externă și în cea internă.“ Revoluția franceză însă nu a fost nici pentru lupta de clase și nici internaționalistă.

Dar socialismul francez nu are legături istorice și teoretice numai cu burghezia democrată. In Franța, partidul socialist își recrutează membrii dintre micii proprietari și dintre micii comercianți, tot atât, dacă nu mai mult, ca dintre lucrători; așa că formula lui de revendicări nu va fi de cât cea burgheză. Ea va fi mai radicală, dar nu diferită în esență. Luați numai școala fu-

rieristă. „Ea denunță în chip expres sterilitatea luptei de clase, a violenței și a atotputerniciei statului.“ Socialismul nu este aici o doctrină, care să separe țara în două tabere; el este avangarda țărei întregi, a democrației.

Ca o urmare a celor spuse mai sus, găsim că cu Franța socialismul este naționalist. Babenf, Saint-Simon, Thierry, care era un Saint-Simonian, erau cu toții patrioți. Prondhon nu este internaționalist de cât în aparență: „el nu vrea ca interesul francez să fie subordonat soartei altor popoare, ci ca el să servească drept criteriu suprem“. Revoluția de la 1830 și cea de la 1848 au fost, de fapt niște mișcări îndreptate mai mult în contra tratatului oneros pentru Franța, de la 1815.

Pentru a termina oarecum tabloul acesta sumar, să mai spunem că socialismul Franței este raționalist. Dar să nu uităm, că raționalismul francez nu este, ca aiurea, stăpânit de idea de fatalitate. „Filozofia franceză, de la Descartes încoace, este o folozofie a libertății, a personalității, a ideilor forță“ „de aici decurg acel utopism, acel optimism, acea sentimentalitate entuziastă, de care au fost acuzați atât socialiștii din școala franceză“. De aici încrederea pe care o au aceștia în transformările dinăuntru numai, în transformările sufletului, în influența Rațiunei și a ...iubirei. Am zis și a iubirei, că un lucru pe care de asemenea nu-l putem uita, este că filozofia franceză crede în bunătatea și perfectibilitatea omului și ea este, în aceasta, fică a religiei catolice, care prin teoria „grației“ ține deschise porțile ridicărei omenești. Iar socialismul de care nu ocupăm acum, frances pri tot felul lui de a fi, este francez și prin entuziasta lui speranță, moștenită aceasta de la religia patriei lui.

In Belgia, încercările socialiștilor streini de a implanta doctrinul lor au rămas fără efect. Singulul cuvânt care a fost ceva mai fericit est prondhonismul, iar aceasta tocmai din cauză că tendințele autonomiste ale lui Prondhon corespundau spiritului belgian, a celui spirit descentralist, care va patrona întreaga formație socialistă din țara de care ne

[1] *E. Laskine*: Le socialisme suivant les peuples, 1920, Frammarion, Paris.

Cine va fi noul episcop la Oradea-mare?

Ori cât ne-ar copleşi încă durerea pentru perderea timpurie a unuia dintre cei mai buni şi mai devotaţi fii ai neamului, a vrednicului episcop Dr. Demetriu Radu, totuş, a sosit timpul să ne gândim la umplerea scaunului rămas vacant, căci o dieceză, ca cea de Oradea-Mare, nu poate rămânea pentru mult timp îndoliată

Dacă nu s'ar auzi decât glasul conştiinţei curate, de care e pătruns şi străbătut tot neamul ardelenesc, dacă am asculta numai dorul inimii celor robiţi sufleteşte din Bihor şi din Sătmar, — figura celui ce are să urce tronul episcopiei la Oradea, s'ar închega înaintea ochilor noştrii ca o viziune sfântă, pe care am dorit'o, pe care am aşteptat'o, de care inima noastră nicicând nu s'a putut desface. Dacă nu ar fi intrigi şi ambiţiuni, dacă nu ar fi interese vremelnice şi de partid, dacă am avea o cultură care să ne dea criteziul, după care să se stabilească valorile şi să se ridice altar moralei obşteşti deasupra gândului şi faptei fiecăruia, — atunci omul predestinat de a lua toiagul arhipăstoresc în mână ar cădea de-adreptul în braţele noastre întinse pentru a-l primi.

L'a-ţi ghicit cine este, — nu-i aşa?

Este părintele Vasile Lucaciu, „leul dela Şişeşti", — după cum îl numeşte d-l Vasile Goldiş, este vulturul, care a atins cele mai înalte culmi în sborul lui spre soare!

Dacă ne gândim la prăbuşirea năstrujnică a marelui şi frumosului arhiereu Dr. Demetriu Radu, dacă încercăm să pătrundem în taina acestei crude întâmplări, ne vine să credem că este deslănţuirea unei legi fatale, că moartea lui nu a fost decât jertfa ce o cere în chip neînduplecat idealul dela om. Căci dacă vitregia sorţii nu ne-a îngăduit să luptăm alături de fraţii noştrii liberatorii, dupăcum am fi dorit, iată, Ardealul îşi aduce şi el tributul său de sânge, jertfindu-şi pe cel mai bun, pe cel mai ales, pe cel mai frumos dintre ai săi pentru a pecetlui unirea.

Dar moartea *chiar* a episcopului de Oradea-Mare, este şi ea o indicaţie, este o chemare pentru acela care are să-i ia locul. Isbit de o schijă protivnică, duşmană, cine altul ar putea să răsară înaintea duşmanilor săi într'o măiestate mai impunătoare şi mai temută cu o frunte mai strălucitoare sub cununa biruinţii, decât tocmai „leul dela Şişeşti", care este părintele Lucaciu?

Ar fi o ingratitudine din partea noastră, dacă am încerca să înşirăm meritele şi calităţile distinse ale Aceluia, care trăeşte viu în conştiinţa noastră, de numele căruia se leagă înlănţuirea fenomenelor unei epoci din viaţa noastră naţională, ce zic?, — care a făcut însuşi acea epocă ridicând şi sprijinind pe umerii-i de uriaş cauza ce părea perdută a unui neam, pe care a purtat-o prin bătaia nemiloasă a gloanţelor, a trecut-o şi a călit-o în mucegaiul puşcăriilor ungureşti, de unde prin graiul lui Vlahuţă ne striga:

„Nu, nu-i mormânt, în care ai nostru [neam să-'ncapă,
Adânc şi larg deschidă-'l vrăjmaşii tăi, [Române,
S'or prăvăli într'însul acei carii ţi-'l [sapă:
Furtunile rup norii, dar soarele rămâne!

In el şi prin el a palpitat dorul unui popor întreg în de-a lungul a-lor vre-o două decenii!

Iar, când a sosit plinirea vremii, când pulzaţiunea unei vieţi istorice a ridicat nisipul şi pe suprafaţa pustietăţii noastre sufleteşti, atunci iarăşi Vasile Lucaciu a fost cel dintâiu care a înţeles chemarea timpului, s'a pus în fruntea „Ligei culturale — acum *naţională* pentru *unirea* tuturor Românilor" şi răsărind întotdeauna acolo, unde era mai are nevoia a susţinut cu elocinţa-i aprinsă drepturile şi aspiraţiunile neamului românesc.

Alegerea sa ca episcop la Oradea, nu ar fi o răsplată pentru meritele sale, nu ar fi o manifestare de recunoştinţă din partea noastră, ci ar fi, să ne punem conştiinţa noastră în acord cu legile tari ale unei evoluţiuni istorice.

Că ... este prea bătrân? ... Dar, Doamne sfinte, nu este chiar Lucaciu care ne-a arătat cu ocaziunea procesului Memorandului, că din partea lui ajunge „un semn a face" un gest, ca masselemari să se mişte şi să-'l urmeze. Ajunge prezenţa sa în centrul Bihorului şi a Sătmarului, ca anbele judeţe să se înşire sub steagul lui de luptă, neclintite şi în veci nebiruite.

Aurel Ciato.

Citiţi „Infrăţirea"

Seziunea Partidului Socialist

După câteva zile de dezbateri cari au avut loc la clubul socialist din str. Sft. Ion că, s'a declarat în mod formal seziunea în partidul socialist.

In şedinţa care a avut loc alaltăeri lucrurile s'au lămurit: partidul s'a împărţit în trei grupe: dreap a, centrul şi stânga.

Din DREAPTA fac parte următorii fruntaşi ai mişcării socialiste: Al. Dunăreanu, I. Cizer, Gherman, dr. Pistiner, R. Gaidosch, deputaţi, Grigorovici, senator, I. Jumanca, Flueraş şi alţii.

CENTRU: T. Dragu şi Dascălu, deputaţi, Lupuşor Kostaki, Iordăchescu, Pop, Bartha etc.

STÂNGA: d-nii Cristescu, deputat, C. Popovici, Fabian, Vassya, dr. Roszvany şi alţii.

Fiecare dintre funcţiuni a depus câte o moţiune. Puse la vot au întrunit: moţiunea dreptei 8 voturi şi a stângei 18.

După rezultatul votului asupra moţiunilor, d-l Jumanca declară, în numele Dreptei că din acest moment această fracţinne se consideră ca eşită din partid şi va lucra independent. Totuşi consideră blocul socialist ca unitar şi în lupta contra oligarhiei şi oricând va fi nevoe, crede că lupta se va da împreună.

In şedinţa de după amiază, la care membrii Dreptei nu au mai participat d-l T. Iordăchescu, din Centru, a propus următoarea rezoluţiune care a fost admisă:

Consiliul general luând în discuţie chestiunea congresului şi considerând că este nevoe de lămuriri complimentare în chestiunea afilierii după rapoartele delegaţiei din Rusia.

HOTĂREŞTE.

1. Anularea hotărîrilor luate până acum de secţiunile partidului în chestiunea afilierii.

2. In chestiunea aceasta hotărîrea se va lua prin referendum.

3. In ce priveşte discuţiunile propagandei curentelor cu privire la internaţională comitetul executiv va da deplină libertate.

Prin votare, se fixează data congresului partidului socialist pentru ziua de 8 Maiu.

Trecându-se apoi la chestiunea complectării comitetului executiv şi a comisiei generale, d-l Iordăchescu declară că centrul se abţine dela votare.

Votează deci numai comuniştii şi lista propusă de d-l G. Cristescu este admisă cu 18 voturi pentru 9 abţineri.

Dela Românii din America

— Un apel către Corpurile Legiuitoare Române —

Ziarul românesc *America* care apare la Cleveland (Statele-Unite) publică o cerere semnată de Preşedintele Uniunei Soc. Române de ajutor şi cultură din America şi de Preşedintele Ligei Naţionale Române, prin care arată nedreptatea ce se face Românilor din America, întorşi în ţară şi cărora nu li se dă pământ, acum cu prilejul exproprierei.

Reproducem mai jos această cerere.

Domnilor Senatori,

Domnilor Deputaţi.

Mânaţi de nevoi şi de o soartă vitregă, pe care Domniile-Voastre le ştiţi foarte bine, o mare parte dintre Românii din Transilvania, Banat şi Bucovina au emigrat în America, unii, puţini, cu scopul de a se stabili în ţara aceasta, ca să scape de prigonirile stăpânirii streine; alţii, mulţi, ca să-şi cârpească nevoile de acasă.

Inainte de războiu, cei din urmă au trimis sute de milioane celor rămaşi acasă ca să nu se risipească gospodăria, contribuind la buna starea românilor, şi multe pământuri au fost salvate de a intra pe mâni streine. — Băncile româneşti din Transilvania sunt mărturii şi V'ar putea da informaţiuni preţioase în cauză.

Isbucnind războiul s'a oprit şi scurgerea obişnuită a dolarilor în Transilvania, dar fiecare şi-a cruţat economiile şi după încheierea păcii sute de milioane de dolari s'au trimis acasă de către acei cari s'au repatriat şi alte sute sunt în băncile de aici, cari vor fi trimise de acei cari vor pleca mai curând sau mai târziu. Românul în general a fost şi este cruţător şi gândul lui e la glie.

In ziua când România a luat armele împotriva duşmanului comun, însufleţirea printre Românii din America a fost mare, înălţătoare, şi dacă drumurile ar fi fost deschişe mulţi ar fi mers cu drag să-şi verse sângele pentru realizarea idealului naţional.

Afară de câteva excepţii, toţi Românii, organizaţi în societăţi, cluburi, parochii, Asociaţiunea naţională pentru ajutor de războiu, Comitet naţional şi Liga naţională, după numărul membrilor lor şi-au făcut datorinţa faţă de România şi ţara aceasta, care lupta pentru cauza comună.

Unirea neamului şi a plaiurilor româneşti într'un singur mănunchiu şi o singură ţară a fost salutată cu mulţumirea şi însufleţirea robului care îşi recâştigă libertatea.

Domnilor Senatori,

Domnilor Deputaţi.

Am primit mai multe scrisori dela Românii repatriaţi aflători în Transilvania, că lor nu li se dă pământ pe motiv că au fost în America şi n'au luptat şi n'au suferit pentru desrobirea neamului, şi se plâng bieţii, că sunt socotiţi şi trataţi cu mai multă vitregie ca străinii. Plângerile lor au făcut un ecou viu în sufletele Românilor de aici şi le aducem la cunoştinţa Domniilor-Voastre.

Românul din Transilvania şi Bucovina n'a fugit de acasă să se sustragă dela datoriile lui de cetăţean român. Dacă n'ar fi fost silit de necazuri şi nevoi să ia traista şi băţul pribegiei, atunci când ţara şi neamul ar fi avut nevoie de braţul său, l'ar fi pus în serviciul lor cu acea hotărîre şi bărbăţie ca-şi cei rămaşi acasă, cum şi au pus mulţi din ei, de bună voe, în serviciul acestei ţări.

Vă rugăm, respectuos să binevoiţi a dispune să se modifice dispoziţiunile legei de împământenire în aşa fel, ca Românii emigraţi înainte de isbucnirea războiului cari s'au reînapoiat şi se vor reînapoia în ţară, să se bucure de aceleaşi drepturi caşi ceilalţi fii ai ţării, săvârşind prin aceasta un act de dreptate.

Ioan N. Serbu,
Preşedintele Uniunei Societăţilor Române de Ajutor şi Cultură din America.

Nicolae Nestor,
Preşedintele Ligei Naţionale Române din America.

Med. Dr. Lăzărescu
medic Şef al Casei Cercuale,
Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

ocupăm. Căci prin ce se caracterizează socialismul belgian de cât prin cooperativele lui, prin societăţile lui de ajutor mutual, prin universităţile lui populare, prin societăţile lui de cânt, prin atâtea lucruri, care-ţi arată că el este „copilul pământului ghildelor, al conferiilor, al chermezelor, al pământului în care spiritul asociaţiei şi al sociabilităţei au înflorit totdeauna şi au dat naştere la instituţii pitoreşti şi animate de o viaţă sgomotoasă". Socialismul belgian, deci, ca metodă, este reformist, mai preocupat de acţiuni de cât de teorie. Ce ideal, el reclamă descentralizarea comunală, el se gândeşte de preferinţă la socialismul municipal, „atât de uşor de marxişti." Aici iarăş, socialismul belgian este legat de tot trecutul ţărei, trecut în care comunele sunt aproape mai vechi de cât statul şi care au lăsat o tradiţie, nu numai de autonomii, ci şi de stăvilire a concurenţei, de regulamentare a muncii şi aşa mai încolo, tradiţii reluate de socialişti.

Socialismul nu este altfel nici în Anglia, în Anglia care pe nedrept este socotită drept ţara sacră a individualismului. Poatecă, din contra, „nici într'o altă parte a lumii naţiunea de stat suveran nu este mai veche de cât în Anglia şi nicăiri mai puţin contestată". Mancesterianismul nu a triumfat de cât după lupte grele şi chiar şi atunci el un a renunţat la intervenţionism. Probă Smith, pentru care statul nu poate rămânea indiferent la nenorocirile sărăcilor. In care altă ţară apoi, solul este considerat ca aparţinând tot coroanei, iar astăzi parlamentului deschizându-se astfel drumul speculaţiilor socialiste? Nu avem, tot în Anglia, cele mai multe oraşe, care şi-au municipalizat serviciile? Luaţi apoi religia. In care altă ţară, a fost ea atât de socialistă ca aici? Caracteristic apoi nu este şi faptul că în Anglia „nu numai creştinismul este socialist, ci şi socialismul creştin" şi un arată lucrul acesta cât de adânc este înrădăcinată tendinţa socială în Anglia? Dar în Anglia chiar şi conservatorii au astfel de tendinţe; ei fac socialiştilor mai mult obiecţii de fapt, de cât de principii".

Ei bine, într'un astfel de mediu „partidul muncei" nu putea de cât să fie o ramură înaintată a socialismului practic un partid legat deci de toată tradiţia ţărei, un partid nerevoluţionar şi care nici nu a primit niciodată doctrina luptei de clase. Muncitorimea engleză, prin sindicatele ei profesionale, nu s'a ocupat, de altfel, până târziu de politică. Ea trăia, conform cu tendinţele sociale menţionate, pe tărâmul reformelor practice imediate, pe tărâmul cooperativelor lui Owen. Chiar astăzi, când unele elemente streine au stăbătut în socialismul englez, „partidul muncei" declară, într'o broşură de propagandă, că el „nu este un partid socialist; că el este o alianţă a sindicatelor profesionale cu socialiştii ... cooperând cu ei, mergând împreună către un acelaş scop, dar acceptând instituţiile moderne politice şi conservatorismul tradiţional al temperamentului britanic". Mai voiţi un citat? Este vorba de exproprierea averilor şi vorbeşte un socialist acum, Snowden: „Socialismul, zice el, nu-şi propune să transforme în proprietate publică, de cât acele mijloace de producere, care pot în mod convenabil şi cu folos să fie girate de comunitate".

Stări de lucruri analoage se află şi în Irlanda, în Statele Unite, în Australia şi în Noua-Zelandă. In ele, ca şi în cele trei ţări cercetate, găsim, este drept, mişcări puternice în vederea îmbunătăţirei soartei celor mulţi; dar pretitudine, aceste mişcări, n'au nimic din caracterul abstract cu care suntem obişnuiţi, în genere, să ne închipuim organizaţiile muncitoreşti, organizaţiile socialiste, de voiţi. Aceste mişcări leam văzut raţionaliste şi activiste în Franţa; municipaliste în Belgia; socializante în Anglia; legate însfârşit, în fiecare din cele trei ţări, de felul special al fiecăreia din ele de a fi democrată: ele poartă pretutindeni pecetia pământului, care le-a produs, sunt naţionale, naţionale în tendinţe chiar. Internaţionalismul despre care se vorbeşte, atunci când este în discuţie socialismul, pare că nu este, cel puţin la ţările pe care leam văzut, de cât o „boală a limbei".

Din legăturile acestea cu poporul, mişcările muncitoreşti mai căpătau un al doilea caracter. Tradiţia naţională apăsa prea mult pe ele, ca acestea să se poată avânta în mişcări prea repezi. Ele puteau *visa* ceva vag une-ori, un ideal socialist, dar în genere mişcările muncitoreşti văzute se mulţămeau să ducă mai departe moştenirea lăsată de democraţia trecută: ele erau, cu alte cuvinte, reformiste. Acestea sunt mişcările muncitoreşti reale din lume, în ele se descompune „socialismul" când examinăm mai de aproape faptele.

Că lucrurile pot sta oare cum altfel în ţările, care au adoptat marxismul, este posibil. Care este însă măsura în care lucrul acesta este adevărat şi care este însemnarea lui, rămâne să ne-o arate Laskine în al doilea volam al lucrărei sale, despre care vom vorbi la timpul cuvenit.

Virgil I. Bărbat.

INFORMATII

Prefectura Poliţiei a dat o ordonaţă prin care îşe aduce la cunoştinţa populaţiei că cu prilejul serbărilor naţionale de mâine pe toate edificiile de pe străzile principale vor trebui arborate drapele naţionale, dela orele 6 dimineaţa până la 6 seara.

*

Secretariatul de agricultură, direcţia Domeniilor a donat Orfelinatului de războiu din Blaj 10 vaci iar internatelor celorlalte instituţii din Blaj alte 23 vaci şi 56 porci.

*

O delegaţie de 50 Săcui din Negura-Ciucului s'au prezentat secretarului general al internelor şi au declarat în numele conaţionalilor lor că de oarece li se asigură drepturi de cetăţenie ca şi românilor, ei vor lucra cu toată bunăvoinţa pentru binele ţărei româneşti.

*

In curând se vor putea deschide şcolile de adulţi din Transilvania.

*

Un nou ordin spune că cel puţin un sfert din programul varieteurilor trebuie să fie românesc.

*

La Dej comercianţii patroni s'au constituit în societate.

*

De la 20 Februarie se va pune în circulaţie un tren accelerat Bucureşti-Timişoara.

*

Comisiunea de export de pe lângă ministerul de industrie şi comerţ va aviza în curând asupra necesităţei urgente de schimbare a regimului de export al pruduselor petrolifere.

*

S'a aprobat reducerea taxelor de export la următoarele mărfuri ce vor eşi din ţară:

Taxa vamală la litru lei 0,70 spirt, rachiiuri, diverse, drojdie de spirt kg. lei 0,50, prune uscate kg. lei 1,00.

Se scutesc de taxe la export următoarele mărfuri:

Carbidul, bisulfitul de carbon, hipocloritul, clorura de calciu şi ipsosul.

*

Orele de lucru obligatorii în toate serviciile şi stabilimentele publice au fost fixate în total de 204 lunar.

Orele suplimentare se vor socoti de la această cifră în sus.

*

In timpul vizitei sale la Bucureşti, d-l Stambulinski a fost victima unor excroci, cari dându-se drept deputaţi marcanţi ai partidului ţărănist au isbutit să-i excrocheze suma de lei 20.000 pentru o campanie de pressă prin care România ar renunţa la Cadrilater de dragul prieteniei cu Bulgaria.

Primul ministru bulgar a căzut în cursă. a dat banii, iar la Sofia a făcut declaraţiuni pressei că România sau cel puţin partidul ţărănist este gata să-i retrocedeze Cadrilaterul.

Afacerea este astăzi la parchet.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin mergeţi la drogeria „Emke“ Cluj Piaţa Unirii No 32. (61)

Azi la ora 3·30 a avut loc înmormântare cunoscutului şi mult regretatului publicist ardelean Augustin Paul, care ca purtător al condeilui a fost un neobosit educator al conştiinţei naţionale în Ardeal.

*

Direcţiunea Generală P. T. T. tipărind o nouă carte telefonică, care va cuprinde toţi abonaţii la telefon din toată România înştiinţează toate instituţiunite financiare şi stabilimentele industriale şi comerciale cari doresc a publica reclame în această carte, sunt rugate a le trimite fără întârziere la librăria Stănciulescu, concesionară acestei lucrări, Bucureşti, Bulevardul Elisabeta N. 5, telef. 23—37. — Atragem atenţiunea cititorilor noştri asupra noului preţ curent al Librăriei Stănciulescu, Bucureşti, publicat în numărul de faţă la anunţiuri.

*

Firma „Goldfarb şi Liphart“ angajează transporturi cu camioane în loc şi provincie cu preţuri favorabile.

Informaţii se pot primi în prăvălia de delicatese şi coloniale, strada Universităţii No. 1.

*

Ministerul financelor din Bucureşti a numit pe distinsul şi harnicul fiu din părţile Bihorene pe d-l Alexandru Văcărescu, secretar de finanţe în Oradea-Mare (publicist financiar), fost colaborator la mai multe ziare române în vremurile grele trăite sub regimul maghiar de conzilier de finanţe pe lângă Direcţiunea financiară la Oradea-Mare. — Sincere felicitări!

*

Rectoratul Universităţii are onoarea a invita toţi membri autorităţilor eclesiastice, civile şi militare împreună cu familiile lor, precum şi toate persoanele din societatea Clujană la serbările de unire a tuturor romanilor, care vor avea loc în Aula Universităţii în 24 Ianuarie st. v. (6 Februarie c. n.) la orele 9 a. m.

*

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei. 28

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

Luni, Marţi, Miercuri:

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

*

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

*

Recipisa de 40 la sută, schimb, No. 730823 asupra Lei 1.660,50 dela Banca Agrară fiind pierdută, o declar nulă în mâinile ori cui s'ar afla. — C. N. Cristescu.

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

„UNIVERSUM“ inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Viorelia“* Piaţa Unirii No. 15 (vis a vis cu întrarea bicericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialităţi farmaceutice străine şi indigene, articole chirurgicale şi fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine şi indigene.

Preţuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezenţa. Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR
Droguist.

*

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

CONSUMUL FUNCT. PUBLICI, CLUJ

AVIZ!

Să aduce la cunoştinţă că, acei membrii, cari din orice cauză nu au ridicat făina pro Ianuarie până în 8 Februarie a. c. o pot ridica mai târziu la nici un caz.

Incepând din 11 Februarie a. c. se va distribui făină şi zahăr pe cum urmează:

în	11 Februarie	Nr.	1—300
„	14 „	„	301—600
„	16 „	„	601—900
„	17 „	„	901—1200
„	18 „	„	1201—1500
„	19 „	„	1501—1800
„	21 „	„	1801—2100
„	22 „	„	2101—2400
„	23 „	„	2401—2700
„	24 „	„	2701—3000
„	25 „	„	3001—3300
„	26 „	„	3301—3600
„	28 „	„	3601—în sus

Se va distribui de persoană: 2 kg. făină nula, 8 kg. făină de pâine (tip) şi 25 dg. zahăr, tot cu preţurile de până acuma.

On. membrii sunt rugaţi, a se prezenta cu legitimaţia în magazie, aducând cu sine saci sau pungi pentru făină.

Din prăvălie să poate cumpăra liber şi orişicând pe lângă presentareă legitimaţiei — afară de făină şi zahăr — orice articole de cari dispunem,

Cluj, la 4 Februarie 1921.

Cons. de Adm.

Sărbătorirea Unirii

— Programul serbărilor —

Serbarea zilei de 24 Ianuarie (6 Februar st. n.) se va face cu o deosebită grijă anul acesta.

Dăm mai jos programul serbărilor ce vor avea loc:

In zorii zilei de mâine, 21 lovituri de tun vor anunţa sărbătoarea.

La ora 9 dimineaţa vor avea loc serbări şcolare la Universitate şi toate celelalte şcoli din Cluj.

La ora 10·30, Universitatea şi toate şcolile împreună cu profesorii lor vor porni în corpore cu drapele, cântând cântece naţionale, spre piaţa Unirii.

La ora 11 se va oficia în Piaţa Unirii un te-deum la care vor asista toate autorităţile civile şi militare.

Tot la această oră vor avea loc te-deum-uri în toate bisericile din oraş.

După amiază la ora 3 va avea loc serbarea soc. „Cultura Poporului“, în sala Reduta, cu conferinţe, cântări, versuri şi cinematograf. Intrarea e liberă.

La ora 5 se va da un mare festival la Teatrul Naţional cu următorul program:

1. Imnul Regel, orchestra şi corul Operei Naţionale şi al conservatorului, dirigent d-l G. D. Dima.
2. Conferinţa d-lui Prof. Marin Ştefănescu.
3. Cântece Naţonale de d-na Lia Pop.
4. Dansuri Naţionale executate de Clubul Sportiv Universitar.
5. „Poemul Unirii“ de Zaharia Bârsan.
6. Cântece Naţionale.
7. Marşul Naţional orchestra operei.

Biletele de loji: 20 lei şi fotolii lei 5. Restul locurilor sunt gratuite, parte se vor distribui autorităţilor prin prefectură, parte publicului prin Casseria Teatrului.

La ora 7 seara se va face retragerea cu torţe. Plecarea dela Teatrul Naţional după terminarea festivalului parcurgând străzile: Cuza Vodă, Victoriei Unirii, Memorandului, Pentru Maior şi N. Iorga.

In faţa Primării manifestaţii şi hora Unirii.

In această zi măreaţă întreg oraşul va fi pavoazat cu drapele naţionale, iar toate prăvăliile vor fi închise.

In timpul serbărilor din piaţa Unirii (orele 10—13) circulaţia vehiculelor la locul serbărilor va fi oprită, afară de oficialităţi.

Ordinea publică şi desemnarea locurilor la toate serbările se va face prin mijlocirea poliţiei şi comendurei pieţii.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Sâmbătă: *Nepoftitul.* (Premieră.)
De Tristan Bernard.

Duminecă: Cărăleuşii (seara)

✝

Alexandru, Iuliana, Ana şi *Nina Paul* în numele nostru şi a tutror rudenilor, cu inima frântă de durere aducem la cunoştinţa amicilor şi cunoscuţilor că prea iubitul nostru frate şi rudenie

AUGUSTIN PAUL

Consul al M. S. Regele României

membru al ordinului Steaua României în gradul de Cavaler, membru al ordinului Coroana României în gradul de Cavaler, decorat cu medalia Bene-Merenti etc. etc.

după lungi şi grele suferinţe, înpărtăşit fiind cu Sf. Taine, si-a dat nobilul Său suflet în mânile Atotputernicului Creator în ziua de 2 Februarie ora 2 a. m. în etate de 55 ani.

Osemintele scumpului defunct se vor prohodi după ritul Bisericei gr. catolice în Capela cimitirului orăşănesc (Cluj) de unde vor fi aşezate spre vecinică odihnă în ziua de 5 Februarie orele 3½ p. m. în acest cimitir.

Cluj, la 3 Februarie 1921.

Dumnezeu îl va aşeza în sirul dreptilor, iar noi îi vom păstra cu pietate memoria.
Fie-i ţărâna uşoară!

✝

Necrolog

Familiile Tofan, Anton, Sonea şi fiul Valeriu Chibulcutean au nemărginita durere a Va înştiinţa că prea iubitul lor tată, socru şi bunic

Vasile Chibulcutean

notar comunal în pensiune a încetat din viaţă Vineri la 4 Februar a. c. la orele 8 seara în etate de 67 ani.

Inmormântarea va fi Duminecă la 6 Februar ora 3 d. a. dela capela Cimitirului central Cluj.

In loc de orice alt anunţ.

Renumita Fabrica chimica „UNIO“ Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 29

Situația internațională

După rezolvarea chestiunilor despăgubirilor și dezarmărei Germaniei în Conferința de la Paris, trebuie să se întrunească la Londra altă conferință pentru a discuta problema orientală și în fine a treia la Santa-Rosa lângă Triest pentru a studia posibilitățile de refacere a statelor din Europa centrală. Adoptarea diviziunei muncei și sistematizarea și în domeniul diplomatic e de sigur un progres și dacă s'ar face la fel cu toate chestiunile importante, rezolvarea lor n'ar întârzia cu anii.

La conferința orientală din Londra vor lua parte lângă Marile puteri și România, Grecia, Turcia oficială reprezentanții Kemaliștilor. Avându-se la îndemâna toate datele se vor discuta în mod amănunțit chestiunile orientale și, după ascultarea tuturor părților, Conferința va hotărâ. Atât în ce privește chestia turcească cât și cea grecească va fi greu de realizat o unitate de vederi. Anglia secondată de Italia va susține aplicarea integrală a tratatului din Sévres adică menținerea avantagiilor acordate Greciei în dauna Turciei. Franța va susține cu toată tăria revizuirea tratatului în dauna Greciei, diplomația franceză sperând să-și atragă prin acest gest simpatiile lumei musulmane și ale Kemaliștilor, neținând samă de faptul că actualii Kemaliști nu sunt decât Filogermani cari până mai ieri au guvernat Turcia. Tournoi-ul diplomatic va fi destul de interesant și ca spectatori — de astă dată destul de interesați — ne vom pasiona pentru episoadele ei. Tot în această conferință va trebui rezolvată și chestiunea Armeniei creată de Consiliul suprem pusă sub protecția lui Wilson și a Societății Națiunilor și ajunsă în mâna bolșevicilor.

Guvernul bulgar pretinde a fi invitată și Bulgaria la conferința orientală pentru a-și expune pretențiile în privința ieșirei la marea Egee absolut indispensabilă desvoltărei economice a vecinului necredincios de la Sud. In timp ce Londra se pregătește să primească delegațiile țărilor participante la conferința orientală, sinn-feinerii ursesc comploturi chiar în Anglia: voiesc să arunce în aer parlamentul.

Această reînviere a spiritului anarchic sinu-feinerse datorește declarațiilor președintelui republicei irlandeze de Valera care, intervievat despre eventuale negocieri între sinn-feineri și Lloyd George, le-a desmințit adăugând că între Irlanda și Marea Britanie lupta va continua până când una din două va triumfa. Ori, cum Marea Britanie dispune de atâtea mijloace e ușor de văzut de partea cui va fi victoria. Rezistența comandată de de Valera din Statele-Unite păgubește milioanelor de nenorociți terorizați de poliția și jandarmeria engleză. Dacă de Valera ar avea în vedere martirajul irlandez, ar fi mai conciliant și ar accepta un compromis onorabil și pentru guvernul englez și pentru sinn-feineri.

Dedesubturile unei afaceri

Cu privire la frauda cu hârtie dela ziarul „Bukaresti Hirlap", primim următoarele amănunte interesante asupra unora din persoanele implicate în această afacere:

Dr. Iuliu Miklos cetățean maghiar, în timp de pace avocat în Budapesta, în timpul războiului mondial cu grad de căpitan detașat la servicii importante, la statul major ca automobilist, mai târziu ca aviator și *lansator de bombe*, a făcut peste 150 de zboruri lăsând mai multe bombe asupra inamicului, cu mare succes. In prezent ofițer de stat major, activ în armata lui Horthy. Prevăzut cu legitimații iscălite de ofițeri superiori dela Minist. de Război ungar, cu numele Jekelfalusy, Jeszenszky și de *loc. col. Magashdzy adjutantul lui Horthy.*

Ca ofițer distins, a fost trimis ca ofițer de legătură la generalul german Hoffman (dela Brest-Litowsk).

Dr. Miklos a venit la București la începutul anului 1920, unde a intrat în legături comerciale, prin dr. Varjassy, cu mai multe firme, ca de exemplu firma *Gotthache-export-import din București.* Cu d-l Gotthache, dr. Miklos a făcut cunoștință în timpul ocupației la Budapesta care era ca locotenent de aviație. Dr. Miklos deja în timpul ocupației s'a înprietenit cu mai mulți ofițeri români, pentru a-și pregăti legăturile sale în București și avea deja pe atunci legătură cu Horthy la Siofok.

In luna Maiu 1920. Dr. Miklos și Varjassy auzind că în cercurile guvernamentale se vorbește de înființarea unui ziar unguresc la București, Varjassy prin legăturile sale (d-l Sipson tachist, fost senator), a fost primit de d-l prim-ministru Averescu, care l'a îndrumat la d-l Goga.

Dr. Miklos și Varjassy prin recomandații distinse a fost bine primiți și așa s'a început afacerea cu hârtia și în dosul gazetei și afacerei, *finta principală spionajul lui Horthy prin dr. Miklos et Comp.*

Dr. Miklos, când a venit dela Budapesta primăvara, la București până la Seghedin s'a servit de un automobil militar, prevăzut cu legitimație dela Marele Stat major ungar, în care se spune că *d-l dr. Miklos pleacă cu automobilul până la frontieră pentru a se duce în România. Toate autoritățile militare și civile sunt invitate a-l da tot concursul, iscălit Jekelfalusy.*

Dr. Miklos având legături și baze în România prin legăturile lui Varjassy a început acțiunea sa deja în luna lunie 1920. De câte ori a plecat dela București spre Wiena sub pretextul afacerei cu hârtia, totdeauna a trecut pe la Seghedin și Budapesta, unde după ce își dădea raportul și primea noi instrucțiuni pleca la Wiena. Dela Wiena reîntorcându-se în țară venea tot prin Budapesta-Seghedin la București. Familia și rudele sale sunt în Budapesta și nici nu s'a gândit să-și aducă soția la București: fiind întrebat, a spus ca o va duce în Elveția și nu în România. Trecând cu Simplonul pela Seghedin, totdeauna se presenta cu legitimația sa la comandantul gării, care numai de cât îi punea la dispoziție automobil militar până la Pesta. Ultima oara în luna Decembrie 1920, trecând pe la Budapesta a fost primit în audiență de *prim-ministrul Teleky de ministrul Belicska și de ambasadorul destinat pentru București, Marinovics Costa.* Iar alteori avea întâlniri cu Magasházy, adjutantul lui Horthy și alți ofițeri superiori de stat major.

După atentatul dela Senat dr. Miklos fiind atunci prin București și jucând cărți într'o seară în societate ungurească, și aducându-ise la cunoștiință că un redactor dela „București Hirlap" a pus la dispoziția guvernului român un document senzațional, cu referire la atentatele puse la cale de „Magyar irredenta Szövetség", dr. Miklos a devenit deodată palid și scăpând cărțile din mână a sărit în sus foarte revoltat și nervos a *spus: „cine a fost imbecilul acela și cum a putut face o asemenea trădare criminală și mișelească".* Purtarea lui Miklos a fost în momentul acela foarte suspectă.

Tot în acest sens s'a declarat și d-l Varjassy mai târziu. Și astăzi după demascare acest redactor este amenințat din partea autorităților românești că va fi expulsat din România, prin faptul că a cutezat să spună adevărul și să descopere pe complicii atentatelor politice.

Dr. Miklos, afară de legăturile sale în București, a avut și are legături și cu irredentiștii maghiari din Ardeal, însă în mod foarte șiret. A intrat în legături comerciale cu diferite Bănci ungurești în T.-Mureș, Cluj, Brașov etc., și cu diferiți comercianți, cari de asemenea făceau navita prin Budapesta. Este ușor de aflat ce urmăresc aceste legături cu diferite Bănci și comercianți, și anume pentru a procura banii necesari organizațiilor irredentiste.

In legătură cu „Bucaresti-Hirlap" se știe că d-nii Miklos și Varjassy nu prea grăbeau apariția acestui ziar, pentru că nu era important, ci era numai de titlu și pretext de vorbă.

Ziarul a putut totuși apare în luna lunie 1920, când s'a luat avansul de 100.000 Lei dela guvern și când dr. Miklos a băgat în afacerile cu hârtia 800.000 Lei etc.

Scopul era afacerea și spionajul în principal, pentru a câștiga timp până la venirea legației maghiare la București, care după sosire la scoate un ziar de a lui Horthy la București. Pentru că nu ne poate crede, că Miklos atunci, când la Budapesta se știa mai de mult, că în București guvernul român va scoate o gazetă anti-irredentistă, Miklos să se poată plimba liber și să fie chiar primit în audiență, de miniștrii unguri, atunci când el este în fruntea unui ziar guvernamental român, — fără ca să aibă vre-o neplăcere din partea celor de la Pesta.

Acest dr. Miklos a și declarat-o în Viena corespondentului dela București Hirlap, cu numele Köhalmi că gazeta nu poate să scrie împotriva lui Horthy, *că nu există irredentism în Ardeal și că nu există teroare în Ungaria.*

Acest dr. Miklos a plecat de la Viena în 21 Ianuarie seara și dimineața la 22 a sosit, aducând cu sine gazete cu data de 21 din Viena și de 22 din Pesta, așa că la 22 d. m. la 3 oare a fost deja în București. Cum se poate acest lucru? Foarte simplu: din Viena până la Budapesta cu trenul; dela Pesta la Seghedin cu automobilul, iar dela Seghedin cu Simplonul la București.

Ultime informații

(Prin fir special dela corespondentul nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Ziarul „Țara Nouă" recunoaște înfrângerea partidului țărănist în actualele alegeri.

Federația contestează alegerea de deputat la Diciosânmartin a d-lui Octavian Prie.

La discuția din Secțiuni a ședinței de eri, d-l Al. Constantinescu, senator liberal, a susținut menținerea prețului pământului la cel mult de douăzeci de ori prețul regionalei conform decretului lege liberal, urmând ca justiția să stabilească apoi prețul pământului între Stat și proprietar, nu între proprietar și țăran, aceasta nefiind în stare să plătească prețurile pretinsă de proprietari.

In curând se va constitui pe lângă Ministerul de domenii o comisiune permanentă pentru combaterea speculei și viciului.

Guvernul intenționează să trimită o delegațiune la Riga să intre în tratative cu bolșevicii pentru încheerea păcei.

Generalul Mangiu crede că la primăvară vor fi noui atacuri bolșevice în răsărit.

Deputatul Nicolaescu a cerut eri în Cameră repatrierea prizonierilor români din Asia Mică.

Eri în cameră un membru din opoziție a cerut ca proectul de lege agrară din Ardeal să fie prezentat corpurilor legiuitoare odată cu cel din Regat.

Mareșalul Curței face cunoscut ziarelor că zvonurile programurilor despre sărbările căsătoriilot princiare sunt inexate. Până acum nimic nu s'a stabilit definitiv.

Monitorul oficial publică decretul înființărei la Sibiu a noui școli de infanterie în localul fostel școli austriace de cadeți.

Lângă Turtucaia un post de grăniceri a fost atacat de o bandă de comitagii bulgari. Șeful bandei a fost rănit și prins. Un soldat mort și 2 răniți.

Ziarul italian „Tempo" vorbește de atentatele maghiare din România condamnându-le.

Recursul ofițerilor din Kreveld s'a fixat la 17 Februarie.

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că

„Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică"

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Telefon 577. □□□ Telefon 577.

Execută instalații de lumină, telefoane, apaduct, precum și reparații de mașini de scris și cusut cu pricepere pe lângă prețuri moderate. □ Depozit de materiale Technice. □ Becuri de 10—50 de 150 cu cel puțin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcute. 157

Varieteul „Biasini"

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ"

77

Program complect nou. Program complect nou.

Noi atracțiuni! ● ● Noi atracțiuni!

După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Material eftin de edificații

în depozit permanent la

CAROL SZENES

CENTRALA: Cluj, Str. Tinarilor (fost Zápolya) No. 1. Telefon: 131.

FILIALA: Turda. Telefon No. 3

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magazii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Intreprinderea technică „Electrica"

□ Timișoara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. □ □ Revânzătorilor Rabat. □

Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țevi Bergmann, cilare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în cantitate foarte mare.

Scrisoarea unui ostatic român din Rusia

Primim spre publicare cele de mai jos şi ne asociem la cererea d-lui Guiu, fiind vorba de o cauză dreaptă, căreia guvernul Domnule Director îi e dator tot sprijinul:

Am onoare a vă ruga să binevoiţi a publica în întregime scrisoarea aici alăturată a d-lui Dr. Ion Băltariu, precum şi datele comunicate de mine mai jos spre complectare, pentru a atrage pe cale ziaristică — ca mijloc extrem — atenţiunea autorităţilor în drept asupra acestor nenorociţi, cari ca eroi şi-au sacrificat viaţa şi liniştea familor lor, pentru idealul măreţ a cărui realizare ei n-au putut-o vedea.

In 1919 luna Decembrie sosind în Moscova am cercetat „Mănăstirea Ivanovsky" unde se aflau încarcer şi cetăţeni Englezi, Francezi, Italieni, Români etc., ca *ostatici politici*. Intre Români am găsit pe următori:

Dr. Ion Baltariu, prisonier de răsboi din 25 Octombrie 1914, fost voluntar în armata română şi fost avocat în Alba-Iulia.

Marc Alexandrescu, căpitan în armata română şi detaşat de Marele Stat Major la depozitul de arme în Jaroslav, de origine din Bucureşti, fost chimist.

Pantilimon Petric din comuna Tohanul-Nou, judeţul Făgăraş, prisonier din 10 Septembrie 1915, fost voluntar în armata română şi fost servitor la Legaţia Română la Petrograd.

Brotus Herlea din comuna Sibot, judeţul Hunedoara, căzut prisonier în 26 Decembrie 1914, fost voluntar în armata română.

Şi mulţi alţii se mai află arestaţi în Rusia.

Arestarea lor s'a făcut în luna Iunie 1919, atunci când s'a descoperit un complot contra-revoluţionar, pus la cale de aliaţi. Şi aşa fiind cei de sus în localurile aliaţilor şi cetăţeni străini, au fost ridicaţi ca ostatici.

Cercetând pe Românii de mai sus, pe Baldariu l-am găsit bolnav de tuberculoză, iar pe Marcu Alexandrescu de tifus. Bieţii oameni, când m'a văzut şi ştiind că vin din România, de bucurie că-i voi scăpa, au inceput să plângă cu hohot.

Nu găsesc cuvinte să descriu ceeace am simţit şi văzut, ştiind că sunt încarceraţi fără nici o vină personală şi că au fost ridicaţi numai în urma faptului întâmplător de a se fi aflat în localurile aliaţilor şi astfel trebue să sufere acum în situaţia lor de ostatici politici.

Am încercat să intervin la forurile în drept din Rusia (Moscova) pentru a-i scoate şi aduce cu mine acasă.

Răspunsul autorităţilor, însă a fost să poftească a interveni guvernul Român.

Când le-am comunicat acest rezultat, feţele lor au exprimat durerea şi desnădejdea celor osândiţi la moarte. Baltariu şi Alexandrescu, cu lacrămi în ochi, m'au conjurat, că dacă am Dzeu să nu-i las acolo să se prăpădească.

Nu-am aflat cuvinte de mângaiere pentru ei, a căror desnădejde era atât de justificată şi am plecat lăsându-le câteva mii ruble de ajutor.

Sosind acasă în Ianuarie 1920. am adus la cunoştinţa celor în drept starea acestor nenorociţi şi am cerut inzistent că se intervină de urgenţă în favorul lor, aşa cum au intervenit aliaţii în favorul cetăţenilor lor.

Tot atunci am avizat şi familiile celor susnumiţi şi după câte ştiu mama lui Alexandrescu a intervenit la diferite Ministere. Rezultatul acestei intervenţii nu-l cunosc.

In speranţa că nu veţi refuza a publica ceie comunicate, primiţi, vă rog. D-le Director asigurarea desebitei mele stime.

Cluj, la 4 Februarie 1921.

M. Genur,

Scrisoarea ofiţerului de rezervă Locot. dr. Ioan Băltariu fost avocat în Alba-Iulia, în prezent ostatic la bolşevicii ruşi din Moscova.

Moscova, 12/XII. 1920.

Scumpul meu cumnat.

Inainte de toate dă-mi voe să-ţi mulţumesc pentru tot binele ce l-ai făcut şi ce-l vei mai face cu familia mea. In împrejurările triste în care mă aflu, e o nespusă mângăere să ştiu, că bizuindu-mă pe tine eu nu m'am înşelat, dar să lăsăm tot sentimentalismul la o parte. Eu sunt bolnav de *tuberculosă* şi dacă până la primăvară nu mă reîntorc, am să rămân aici pe vecie. Am o groază de primăvară: dacă aşi fi avut o hrană buna poate că aşi mai duce-o câtăva vreme, dar aşa cum trăesc, este imposibila resista boalei mai mult de două, trei luni.

Deaceia îţi comunic următoarele: la 3 Martie 1917 eu am intrat ca ofiţer *voluntar în armata română*, cu aceleaşi drepturi şi datorii ca şi ofiţerii din vechiul Regat. La Septembrie 1917 am fost trimis în misiune în Turchestan, în calitate de şef conferenţiar. Aici m'a surprins războiul civil.

Indată ce am avut posibilitatea, adică la 28 Martie 1919, am incercat să mă reîntorc acasă, dar la 2 Iunie 1919 am fost arestat în Petrograd în locuinţa Crucei Roşii Daneză şi declarat de ostatic român.

Eu am pierdut orice legătură cu guvernul român şi astfel dela 1 Ianuarie 1918 nu am primit solda şi competinţele mele şi anume, astăzi îmi datoreşte guvernul următoarele sume:

Solda lunară 414 lei, cheltueli de reprezentare, lunar 800 lei, misie în străinătate zilnic 27 lei. In total şi aproximativ până la 1 Ianuarie 1921 sumă de 80.000 lei, şi dacă solda şi diurnele au fost mărite începând dela 1 Ianuarie 1919, în Regat, trebue să mi se mărească şi mie. Guvernul negreşit trebue să-mi plătească sumele acestea, şi voi să le pretindeţi înainte de toate de la guvern, apoi de la Majestatea Sa, căci eu increzându mă în cuvântul Lui, am intrat voluntar în armata română şi dacă nici aici nu veţi primi satisfacţie, faceţi proces, căci aceasta este singura moştenire ce o las familiei mele. Sunt parale câştigate cu foamea ce am îndurat-o aici, sunt parale câştigate cu viaţa mea, căci în urma arestărei am devenit bolnav. Informaţii vă pot da şi pot fi ca martori Doctorul Vasu, Doctorul Robu, Iosif Filip şi Brutus Herlea, din Jibot de lângă Orăştie. Herlea e aici cu mine, a servit în cancelaria mea din Taschend şi ei însuşi nu a primit solda de 150 ruble lunar, adica 225 lei. Acest Herlea vă poate povesti toată viaţa mea, toate suferinţele. Este un băiat foarte bun, simţitor, bine crescut şi cel mai cinstit om ce am cunoscut. *Cere sfatul unui avocat.* Aşi muri liniştit dacă aşi şti că viitorul familiei mele este asigurat. Dar cred că tot mai există o dreptate şi cred, că neamul nu va uita copii celor ce l-au servit cu credinţă până la ultima suflare.

Sunt mândru, că am conlucrat şi eu la mărirea neamului şi aşi fi fericit, dacă aşi putea îmbrăţişa pământul marei mele patrii. In deşerturile Asiei, am propovăduit iubirea şi dragoste de neam şi ţară şi am sădit în inimile noilor cetăţeni dragostea şi alipirea faţă de Dinastia noastră. Viaţa mea a fost foarte furtunoasă. Am cutreerat ţara aceasta în lung şi în lat. Am fost în Siberia, am fost în Asia Centrală, până la frontiera Persei şi Chinei, am fost în Turchestan şi în Buhara. De patru ori am pierdut tot bagajul, încât nu mi-a rămas, în înţelesul strict al cuvântului, decât ce am avut pe mine. Intrebaţi pe cei trimişi de mine să lupte pe front şi vă vor spune multe. Paralele, pe care mi le-ai trimis nu le-am primit: omul care le-a adus a dispărut, nu e un om de încredere şi dacă m'aşi întoare acasă, de multe are să dee seamă şi mult rău face neamului nostru. Ce se drag v'aşi vedea şi ce ferict a-şi fi să mai pun odată piciorul pe pământul ţărei mele. Ce timpuri sublime aţi trăit voi, ce evenimente măreţe. Să ne vedem uniţi mari şi tari, stăpâni pe moşia noastră.

Nu-ţi pot scrie mai mult şi rugare mea o cunoşti, fă ce poţi pentru ai mei, care sunt şi ai tăi.

Mulţumindu-ţi te îmbrăţişez cu drag, al tău. *Ioan Baltaru.*

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţeşi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74 **Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.**

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Aduc la cunoştinţa onor Public că mi am aranjat cafeneaua cu o bucătarie aleasă

buffet caldă a la Regat.

In fiecare seară va concerte orchestră condusă de

Pongrácz Pricolies Elemér.

Vinuri veritabile. □
Preţuri moderate. □

Deschiderea va avea loc în 5 cor. seară la oara 7.

Rog sprijinul Onoratului Public Proprietal Cafenelei

346 **THALIA**

Avocat

Mircea Paul

Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta"

Program senzaţional

Joi, 3 Febr., Sâmbătă 5 Febr începând la orele 5 şi 7 jumate p. m.

Dramă aeriană din viaţa aviatorilor

în 7 acte, (2000 metri) Film: Pathé fréres.

Duminecă, 6 Febr. un program nou şi Familia Regală cu diadocul Greciei.

Cetiţi „Infrăţirea"

CEAIUL şi CACAO

HORNIMAN

apreciat în toate cercurile distinse

Se găseşte la toate magazinele de Coloniale, Engros şi Detail. Reprezentanţi Generali

OTTO & ALFRED HERZOG

299 BUCUREŞTI, Calea Văcăreşti No. 4.

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întereşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploşniţe,
319 care le distruge chiar şi ouăle.
Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutaţi pentru Toalete de Serate şi Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur şi Argint
Dantele Chantily etc. etc.

17

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la

22 **CZINK**

Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

DOMNIŞOARĂ perfecte dactilografă, îşi oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

CONVERSAŢIE de limba *germană*, predă doamnă mai în etate. Adresa la Administraţie. 345

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni şi dame confecţionează eftin şi punctuos la Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj. 344

Vânzări şi Cumpărări:

CUMPĂR un decimal nou sau puţin uzat. Adresa la sub „Decimal".

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăştie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuţe, o grădina de 332 m² cu un pavilon,

DE VÂNZARE eftin. O moşie de 3 jug. cad aproape de centru lângă şosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc şi 2 jug. grădină cu flori şi pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuinţă domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un seslon, un covor, o faţă de masă nou damast cu 12 servete mari şi mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărţi etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul oraşului compusă din trei camere, bucătărie şi verandă, una camere şi bucătărie aparte şi una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publiccă efeptueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Perderi:

SA PERDUT un pachet din vagonul Clasa II. ce duce spre Rodna, cei care l-au găsit, s'au l-au luat din greşală sunt rugaţi al prezenta la şeful fie cărei gări pe adresa Bugilă.

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcţionar superioar. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei doreste cunostinte unei Domnişoare sau Doamne gospodină şi cultă, Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

Ministerul de Interne
Inspectoratul General al Sănătăţei şi Ocrotirei sociale Cluj,
Divizia Technică-Igienică.

ad. No. 20405—1920.

Publicaţiune.

Lucrările de zidire la sanatorul tuberculotic din Aiud sunt de pregătit şi pentru asigurarea efeptuirei aeestor lucrări publicăm pe ziuă de 20 Februarie orele 11 a. m. o pertractare de concurenţă în scris cu preţul unitar fixat.

Grupurile de lucrări pentru cari se scrie concuns sunt următoarele:

1. Beton armat,
2. Dulgherie,
3. Tinichigiu,
4. Tâmplărie, lăcătuserie şi vopsit,
5. Zugrav,
6. Perdele,
7. Linoleum,
8. Apaduct şi încălzire centrală,
9. Lumina electrică,
10. Lucrări de ferărie.

Oferte se pot face în totalitate asupra tuturor grupărilor de lucrări şi în special asupra singuraticelor grupuri.

Cei ce doresc a concura, sunt indrumaţi ca ofertele se le execute conform cerinţelor şi să le trimită în plic sigilat până la 20 Februarie ora 10 la biroul tehnic Institutul Pasteur II. etaj, camera 137 în persoană sau prin postă.

Ofertele au să se facă conform indrumărilor primite dela biroul tehnic al Inspectoratului.

In preliminarul ofertului sumele totale precum şi suma finală a ofertelor să se scrie atât cu cifre cât şi cu litere.

Oferentul, care va fi însărcinat cu executarea lucrărilor va fi indatorat ca se alăture cu ocaziunea contractărei o chitanţă despre depunerea alor 2% din suma de intreprindere din partea perceptoratului de stat Cluj, respective copie autentică.

Ofertele se vor deschide la 20 Februarie ora 11 a. m. în biroul tehnic al inspectorului (Institutul Pasteur).

La pertractarea ofertelor oferenţii sau reprezentanţii acelora pot lua parte.

Elaboratorul tehnic antemăsurătoare olănurile şi condiţiunile ce Se refer la aceste lucrări se pot privi în orele oficioasă la biroul tehnic şi totacolo se pot primi şi informaţiunile necesare.

Oferenţi dela data pertractării începând 30 zile rămân în obligativitate cu ofertele.

Cluj, la 22 Ianuarie 1921.

323 *Indescifrabil.*

Banca Moldova
Societate Anonimă.
Capital şi Rezerve: 30.000.000 Lei.
Sediul Central Iaşi.
Sucursale Galaţi, Chişinenu şi Bălţi.
Se ocupa cu toate transacţiunile de bancă. Secţiuni special organizate de mărfuri, cereale şi comisione. Face plaţi în toate oraşele din ţară şi străinătate.

Cofetăria Boncescu
Cluj, Calea Victoriei No. 5
Serveşte la orice oră cele mai fine PRĂJITURI şi BONBOANE fondante. cu 70 Lei kgr.
JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ.
281 carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Technica Labora
Birou technic şi agentură.
Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18
Preluăm ori şi ce lucrări de instalaţiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalaţiuni sanitare pentru spitaluri şi fabrici** precum şi instalaţiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori şi ce natură.
Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice şi mecanice.
Revânzători primesc mare rebat.
320

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveste şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

La Vonica
Piaţa Mihaiu Viteazul No. 5.
Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros şi mai eftin tot felul rachiuri naturale şi **Brânză, Slanină şi Unsoare.**
294

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAŢA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branşă

Hârtie pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

Intreprindere de transport.
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

La cafenea **„Metropol"**
Concertează în fiecare seară orchestră clasică Serviciu prompt. 61

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

LA „MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂŢII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.
15

La librăria
Boroş
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2.
Se află de vânzare tot felul de cărţi şi registre de contabilitate pentru Bănci, Societăţi etc. precum şi achizite de birouri. □
342

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Tuică de Vâleni
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodegă şi aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploeşti.
Tuică de Vâleni

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 9
PENTRU
MICA PUBLICITATE

„Reclama" No. 315

Aducem la cunoștința onor. Public că am început din nou să desfacem renumita noastră

bere nutritoare

Călugărul din Mănăștur

fabricată din malț dublu calitate ca în vreme de pace.

Această bere, specialitatea noastră, având un conținut bogat de malț reprezintă o putere nutritoare considerabilă și în privința calității concurează cu berile speciale din München, pe cari le poate înlocui în deplină măsură.

Berea noastră nutritoară **„Călugărul"** precum și berea noastră blondă „Czell" se află de vânzare în toate prăvăliile de coloniale și delicatese, în toate cafenelele și restaurantele. Cu păharul se vinde în următoarele localuri: „Restaurantul Hotelului Central", „Gambrinus", „Réthi și Majorosi", „Iosif Pferschy", „Restaurantul Gării", „Grădina Zona", „Hala de bere Czell din Piața Unirii", „Hala de bere: Erdélyi Borozó", „Hala de bere Czell din Piața Ștefan-cel-Mare", „Hala de bere Czell din Mănăștur", „Ospătăria: Pomul verde", etc.

Frederic Czell și Fii
facrica de bere, CLUJ.

351

ASIGURAȚIVĂ cu talpă de:

I-a calitate croupon „VASCHÉ" . . . Lei 110·—
II-a calitate „VASCHÉ" . . . . . Lei 78 și 82

până ce se mai află la **Pielăria ALEXANDRU GOLDSTEIN**
Cluj, Piața Unirii No. 13. în curte.

69

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.
Piața Unirii No. 13.
Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela .	10 Lei în sus
„ „ Dame dela	15 Lei în sus
„ „ Domni dela	15 Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24 Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290 Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75 Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul

---

Cluj. S'a deschis prima

FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.

Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth și Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37.
48

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **De vânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița"

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița,** în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

325 **Consiliul de Administrație.**

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

Str. Mănăstur No. 7.
272

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

Salonul de modă

„VENUS"

și a mutat atelierul în
Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. prelângă prețuri convenabile.

108

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

14 **Vânzare engros și endetail.**

Tipărit în tipografia societății a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 145 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 10 Februarie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Director: D. TOMESCU

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Mândria ungurească

Altcum e mândru un Francez, altcum un German, altcum un Român.

Există însă un popor — poporul ungur — a cărui mândrie are totdeauna o înfăţişare comică şi inspiră spectatorului de alt neam milă, ori ironie.

Pe unguri — se vede — îi sileşte Hadur, să se suie cu picioarele pe proprii lor umeri, ca să apară mai mari de cum sunt. Nu putem pricepe, cum de nu-şi văd ei locul pe care-l pot avea între popoară, în cultura universală. „Românul din Ploeşti — spune un poet ungur — nu-şi sileşte copilul să creadă că ştiinţa românească ar fi ajuns cele mai înalte piscuri ale gândirei şi pentru a'l face mai bun Român, nu-i sugerează, că cultura românească ar fi cea dintâi în lume — ci îl trimite frumuşel la carte, — la Paris.“

In timpul războiului, grandoarea ungurească s'a manifestat în toată splendeoarea dimensiunilor ei. In vremea când sîngele omenesc curgea pe toate câmpurile de război, poetul Kiss Menyhért scria versuri despre Englezi, Francezi, Belgieni după cum urmează:

„Să piară semicultele popoară ale apusului!

Drumul tău să fie un iad, — dărâmă gloriosul meu popor — dărâmă ca apoi se poţi clădi!“

Profesorul universitar din Cluj Cholnoky Jenő scrie următoarele în „Ujság“-ul din 3 Septembrie 1916:

„Nu ne gândim să oprim pe cel mai murdar dintre duşmanii noştrii în Carpaţi, ci voim să ştergem pentru totdeauna România de pe harta lumii!“

Deviza regimentelor ungureşti, cari plecau din Cluj pe frontul României, era:

„D-zeule, nu ne ajuta ci cască-ţi ochii bine şi admiră-ne!“

Şi... D-zeu, ascultându-le rugămintea întocmai nu le-a ajutat.

In timp ce mii şi mii de români îşi jertfeau viaţa pentru gloria neamului unguresc, scriitorul Fáy oci Jenő — de sigur, ca să faca plăcere Românilor şi altor naţionalităţi ce sângerau la Isonzo, Baranovici, etc., — scria următoarele în ziarul Budapesti Hirlap (1915 Nr. 76).

„Colosalul bazin al Ungariei este asemănător căldărei vrăjitoarelor lui Macbeth. Bazinul maghiar, la periferii cu naţionalităţile —, la centru, în inimă la bază, are inexpugnabilele elemente ale maghiarismului. Providenţa, soarta, stă pază lângă această căldare, şi de veacuri aruncă în ea Tătari, Turci, Germani, Sârbi, Valahi, Ovrei, şi tot, ce este în lume lar ceace se aruncă în această căldare, fierbe, clocoteşte alimentând forţa maghiarismului.

Iată puterea rassei maghiare!... Această mixtură face ca femeile maghiare să fie cele mai frumoase în lume, bărbaţii cei mai robuşti, soldaţii, cei mai viteji,— deoarece în căldare, prin fierbere, s'au evaporat toate scăderile fiecărei rasse, iar toate virtuţiile acestora, s'au unit într'un singur mănunchiu maghiar“.

*

Noi, Românii, se ştie, suntem nişte sistematici depreciatori ai propriilor *noastre* însuşiri, — Ungurii, din contra, depreciază tot ce nu e din sursă ungurească.

E cunoscută atitudinea lor ridiculă, în decursul războiului, — faţă de cultura Apusului. Cele mai distinse reviste, ca *Nyugat*, *Figyelő*, *A Hét*, se întreceau în a dovedi, că Barrès, Rostand, D'Annunzio, Maeterlinck, ar fi nişte vântură-ţară, demni de tot disprețul.

Mândria, vestita ungurească mândrie care le-a pus capul, le tulbură şi azi mintea.

Şi-au, închipuit, că D-zeu ne-ar fi creat pe noi, Românii, anume, ca să le fim jobagi, ori, ca în fiecare an, — maghiarizându-ne — să mărim numărul şi puterea populaţiei maghiare.

Sbuciumările vieţii româneşti, pentru ei, sunt sbuciumările unor oameni în condiţii sociale şi etnice de-o stare primitivă, prin care ei — har Domnului, — au trecut de mult.

*

Dar dela o vreme până şi ura oboseşte, şi am fi bucuroşi să ştim, că cel carc se află sub un acoperiş cu noi, nu ne este răuvoitor.

Dar mereu ne convingem, că nu ne putem apropia de unguri, decât dacă le tolerăm să ne ignească în simţul nostru naţional.

*

Nu ne putem apropia de ei până când nu vor renunţa la credinţa, că noi am avea nevoe de tutela culturală şi politică pentru a putea exista pe aceste plaiuri.

*

Cum să îmblânzim oare pe acest popor fudul, duşmănos, izolat, rău, care nici acum nu vrea să ne recunoască dreptul la o existenţă politică proprie?

Poporul nostru e modest, prietenos, bun, înzestrat cu o fire cumpănită.

Vor înţelege ei oare, sufletul acestui popor? Le va permite oare, cândva, mândria, să ne întindă mâna, ca unui bun vecin, — şi, fără gânduri ascunse?

C. I. C.

Augustin Paul

Unul câte unul, şi prea de timpuriu, se sting modeştii purtători de condei cari au ţinut ani deadrândul în Ardeal făclia sentimentului naţional, într'o vreme când gazetăria era un apostolat şi ziaristul un martir.

O mână de prieteni au condus zilele trecute până la locaşul de veci una din aceste figuri ale publicisticei ardelene, pe Augustin Paul. Acum şaptesprezece ani când tânara editură a „Minervei“, începută cu atât românesc entuziasm, publicase volumul său de proză „Intre Someş şi Prut“, Augustin Paul n'a făcut zgomot şi asurzitoare reclamă, în jurul numelui său. Cartea a trecut însă din mână în mână, în mâinile nerăbdătoare ale tinerimei mai ales, şi durerile anonime ale unui ţinut înlănţuit în ghiarele sălbatecei oprimări străine, aveau un tâlmaci sincer şi preţios.

In gazetărie, Augustin Paul, — vechi redactor al „Gazetei Transilvaniei“, — şi-a tăiat acelaş drum de sobol eroic pe tărâmul atât de primejdios al slovei româneşti. Mulţi dintre contemporani, şi Augustin Paul nu avea încă şaizeci de ani, abia cunosc sforţarea stăruitoare pe care o cerea lupta necurmată a ziaristicei ardeleneşti de-atunci, şi contribuţia pe care au dat-o cei ca Augustin Paul în slujba comună a idealului întregirei noastre. Noi, aceştia cărora ne este dat să tipărim scrisul nostru, fără gândul urgiei ce-ar putea să se deslănţuiască asupra capetelor noastre pentru fiecare cuvânt în care pătrund năzuinţele unui neam întreg, ne descoperim cu pietate în faţa memoriei tuturor acelora cari au îmbrăţişat această pasiune istovitoare.

Augustin Paul n'a fost unul din acele talente inutile, cari străluccsc un scurt răstimp pe firmamentul literar, pentru a nu lăsa, când se prăbuşesc în necunoscut, nici dâra de lumină a unei stele căzătoare. Augustin Paul a fost, mai mult decât atât: un suflet închinat unei idei mântuitoare şi o fărâmă de energie constructivă pusă în serviciul unei mari realizări.

„Necruţătoarea“ a curmat firul acestei vieţi, înainte de vreme. Fostul redactor al „Gazetei Transilvaniei, ajuns acum consul al M. S. Regelui şi pregătindu-se să plece în Budapesta umilinţelor de-altădată, a avut numai atât noroc de a vedea cu ochii, alevea, visul pentru care se zbuciumase în tinereţe şi pe care îl contempla încă, încrezător, pe pragul maturităţei.

Işi isprăvise cariera lui gazetărească, cum şi au isprăvit-o atâţi dintre cei cari nu şi alesese astfel o meserie, ci un mijloc de a purta o armă în marele război sufletesc împotriva duşmanilor cotropitori.

Marea familie a acestor apostoli, nu mai este. Puţini au mai întârziat prin coloanele presei de astăzi. Augustin Paul a luat drumul veşniciei. Amintirea lui însă, în sufletul recunoscător al poporului românesc, va apuca, modest şi fericită, aceeaş cale.

Iarăşi minorităţile naţionale

„Cel mai bun sistem de apărare este atacul“ — a spus Moltke acum câteva decenii. Această tactică se vede că şi-au însuşit-o deplin şi judeo-maghiarii noştrii, o cunoaştem de pe timpul stăpânirii ungureşti, când ori câte doleanţe am fi avut, ori câte asupriri am fi îndurat, tot noi eram cei acuzaţi atât de pressa maghiară cât şi de parlamentarii ungurii şi de guvernele lor, cât şi de întreagă societatea ungurească. Aceeaşi tactică se urmează şi astăzi într'un mod, care în cele din urmă o să ne scoată din răbdare. Lăsaţi la largul lor, fără să le înfrâne nimeni temeritatea, de cari dau necontenit dovadă, în toate coatingerile sociale şi de comerţ, în pressă, în oficiile statului chiar, aceşti conspiratorii, cari nici nu se sfiesc să-şi mărturisească deschis intenţiunile lor, au îndrăzneala să ne presinte ca asupritori şi să ne aducă aminte zilnic în organele lor de publicitate datoriile ce ne incumbă în basa tratatului de pace. Indeosebi pressa maghiară, se pare că vrea să infiltreze în conştiinţa opiniei publice credinţa că chestia minorităţilor ar fi o chestie internaţională, care ar atârna ca sabia lui Damocles asupra statului român. Ei vor să presinte lucrurile ca-şi cum clauza despre minorităţi în transformaţiunile noui, s'ar fi făcut pentru a asigura şi mai departe elementelor vechi privilegiile şi heghemonia. Nu, stimabili colgi, sunteţi în mare rătăcire. Războiul ce s'a purtat şi pacea ce s'a încheiat au avut de scop redobândirea libertăţilor perdute şi reîntegrarea popoarelor asuprite în drepturile lor. Ori credeţi că prin această tactică ne veţi putea zăpăci încât să nu ne mai vedem interesele noastre?

Şi amenin̦ându-ne cu Liga naţiunilor, credeţi că ne veţi, înfricoşa încât să uităm de drepturile şi datorinţele cari emană din *suveranitatea* statului?

Mărturisesc sincer, că stau cu totul buimăcit în faţa rătăcirii, de care dau şi astăzi dovadă maghiarii noştrii. Imi vin în minte cuvintele: „Wenn nicht zu rathen ist, dem kann man auch nicht helfen“ (cui nu-i poţi da sfat, nu-i poţi da niei ajutor). Nici tolerarea cea mai largă ce le-am acordat-o uitând un mileniu de atrocităţi sălbatice nici bunăvoinţa într'adevăr cavalerească, ce am manifestat faţă de ei nu pot să-i aducă la realitatea, la înţelegerea şi aprecierea unei vieţi pacinice între noi. Iţi vine aproape să crezi că sunt agenţi provocători, deopotrivă duşmani şi neamului românesc şi celui unguresc, cei cari stăpânesc a-şi pressa maghiară sămânând azi şi deschizând largi prăpastii între noi. Ar fi de dorit, ca ungurii cu judecată să revină cu o oră mai curând, până ce nu va fi prea târziu, şi să-şi cureţe holda de neghină. Altfel, răspunderea va fi a lor.

A. C.

La moartea lui Augustin Paul

Sâmbătă a fost coborât în glia totdeauna prietenoasă trupul lui Paul Augustin. Zăpada care cădea încet mărea şi mai mult tristeţa înmormântării. Uitat de toţi aceia cărora le-a făcut bine, uitat de mulţi intelectuali, cu care a dus lupta grea împotriva stăpânirei ungureşti, s'a stins pe un pat de spital bunul român care a fost Paul Augustin. Fiul unui preot ardelean de pe valea Someşului, a fost trimes după isprăvirea cursurilor liceale să urmeze teologia la Budapesta, de unde s'a întors acasă după studii temeinice plin de nădejde în viitorul neamului său. Persecutat, închis pentru că arată tinerelor vlăstare trecutul glorios al neamului, Paul Augustin a trebuit să se refugieze în România unde a fost profesor la liceele din Brăila şi Bârlad. Lecţiile de istorie pe care le făcea entusiazmau şcolarii, iar articolele bine gândite şi patriotic însufleţite scrise în umilita gazetă de provincie îi atrăgea simpatia cercurilor intelectuale.

Inima lui de ardelean nu-i îngăduia să mai stea mult în România, atâta vreme cât fraţii lui gemeau sub jugul maghiar. De aceia a venit la Braşov unde ca redactor la Gazeta Transilvaniei a dus lupta grea de fiecare zi pentru apărarea neamului nostru. Izbucnind războiul Paul Augustin s'a refugiat din nou în România, singurul loc unde se mai putea continua lupta contra monarhiei.

In iarna lui 1916, a fost trimes vice-consul la Stockholm, unde prin delicateţea, cultura şi modul lui de a se purta a făcut iubită ţara noastră şi i-a adus mari servicii.

Viaţa de luptă continuă pe care a dus-o, suferinţele încercate de la Unguri, tulburările războiului şi pribegia i-au zdruncinat sănătatea. Bolnav a venit să moară în Transilvania, pe care după o mie de ani de robie a revăzut-o iarăşi românească. Aceasta i-a fost singura răsplată pentru lupta dusă de dânsul.

Modest, de cele mai multe ori nu iscălea articolele decât cu pseudonimul *De la Letca* şi tot din cauza modestiei nu şi-a publicat decât o mică parte din ele în volumul *Intre Someş şi Prut*.

La Bucureşti, la Budapesta, pretutindeni a ajutat cu sfaturi prietineşti şi cu bani pe foarte mulţi care l-au uitat.

Sprijinitor desinteresat şi fervent al studenţimei, aceasta nu i-a adus măcar ultimul ei salut.

Paul Augustin, fericit, se înţelege astăzi cu cei 800.000 martori ai neamului pentru care şi el şi ei au luptat.

Res.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Ieri și azi

— O pagină din istoria unirii românești —

Revista din Ploești, "România viitoare", publică în primul său număr apărut la 15 Ianuarie a. c. o foarte interesantă scrisoare a Marelui Vornic *Constantin Hurmuzache*, membru al vestitei familii bucovinene, aprig luptător pentru unire, deputat în divanul *Ad hoc* din Moldova, ministru subt Guza Vodă, scrisoare adresată lui *Iacob Mureșeanu*, editorul și redactorul „Gazetei Transilvaniei" și al „Foii pentru minte, inimă și literatură" din Brașov.

Sunt admirabile pasagii, de un interes general în această epistolă, de altfel în genere cu caracter intim. Se vede aici anume cu câtă grije și dragoste urmărea un bun român din principatele române, guasi-libere pe atunci pe frații subjugați și cât ajutor se grăbea să dea pentru prosperarea mișcării lor naționale.

Cât de urâte par certurile și zăzaniile de acum dintre noi față de căldura frățească, cu care se ajutau și se uneau Românii de acum nu mai departe o jumătate de secol!

Exemplele frumoase din trei cut unt o palmă pentru neînțelegătorii și rău voitorii de azi și un îndemn pentru ceilalți din fericire mult mai mulți la număr, cari se străduesc trecând peste unele nemulțumiri firești să consolideze unirea.

Iată ce spune inimosul vornic cu vorbe simple dar sinere:

„Vă rog, Domnul meu, să fiți bine încredințat, că nici odată n'am încetat a conserva Domnilor Voastre și celorlalți frați din Ardeal (atât celor cunoscuți, cât și celor necunoscuți) cea mai sinceră stimă și amoare, nici odată n'am încetat a cerceta despre toți bunii noștri frați și a urmări lucrurile lor cu cele mai călduroase urări.

Și motivând tăcerea lui, pomenește în trecât că fost așa de ocupat cu lucrările pentru unire, încât nu numai că n'a putut să scrie prietenilor, dar fixat ca nu l-ptă'or conștiincios la postul lui, nu s'a dus nici să-și vadă nici pe tatăl său, care era pe moarte. Așa se înțelegea pe atunci lupta pentru cauza națională!

„Inainte luptătorul nu poate ieși din luptă, când îi place, nu se poate depărta dela locul, ce încrederea colluptătorilor i-a assemnat. Voiesc să zic că fiind membru al Comitetului Central al Unirei și însărcinat cu direcțiunea corespondențelor și a cancelariei, n'am putut să mă depărtez din Iași, nici măcar pe câteva zile, ca să vizitez pe scumpul bolnav și să dau mortului ultima onoare".

Sprijinul, pe care vornicul îl dădea Ardelenilor, nu se rezuma la vorbe, ei trecea la fapte și iată cum spune dânsul că trebuesc împărțite ajutoarele băneși, trimise de Românii din principate celor din Transilvania;

„Din banii acestia 60 galbeni se cuvin fondului Reuniunei Române din Brașov, adunați prin mine și sora mea Eliza și anume 20 galbeni dela d-l Vornicul Anastasie Panu, 15 galbeni dela d-l Logofăt Costachi d-l Sturza, 5 galbeni dela Doamna Marghioliță Catargiu, 10 galbeni dați din partea mamei mele, Logofeteasa Eliza Sturza, pe anii trecuți și 10 galbeni din partea mea idem. iar 10 galbeni sunt pentru Gazeta d-voastră, pe anul curent și pe cei trecuți".

Dar, se văd, din scrisoarea lui Hurmuzache, și legăturile de prietenie, cari uneau, peste granițele nedrepte ale Carpaților, pe cei mai buni Români dintr'o parte și din alta. Cu câtă prietenie întreabă vornicul de fiecare factor mai puternic național din Ardeal:

„Ce mai faceți? Ce mai face Șaguna? Aveți bunătatea de a arăta mii de salutări vărului D-voastră Andreiu*), a cărula muză a amuțit spre a noastră mare mâhniciune, prea bunului nostru frate și amic Bariț, care ne-a dat cu totul uitării, preadomnului părinte Popazu**), Domnului Bologă și străluciteului nostru literal Ciparlu. Doresc să știu de au ieșit cărțile promise de Dumnealui și așteptate de noi cu cea mai mare nepaciință: Principiile Limbei, Dicționarul I toria Bisericească etc.

Da vărul D-voastră când va împlini promisiunea ce de mult ne-a dat? Când va publica colecțiunea miunatelor sale, poezii? Odată ne date plăcuta încredințare, că ridicarea stării de asediu va fi semnalul publicarei tezaurului închis. Eu i-am răspuns, că noi așteptăm cu bucurie acea zi frumoasă și că sora mea cu mulțumire va primi dedicațiunea oferită. Il rugăm chiar să ne dea cât mai curând ocaziunea de a-i arăta admirațiunea și încântarea, ce ne insuflă productele frumosului Domniei Sale talant".

Scrisoarea ne mai arată și circulația cărților române dintr'o țară în alta. Vornicul Hurmuzache trimite opera lui Șincai în Ardeal.

„Până astăzi nu știu încă de ați primit de Șincal etc., ce v'am trimis în luna lui Iulie 1854 prin Cernăuți, pentru D-v, fratele Bariț, etc."

Reiese limpede, din toate aceste pasagii ale scrisorii lui Hurmuzache, cu câtă trudă, dar și cu cât dor se lucra pentru unire. Azi, când avem nu stat în granițele firești ale nației noastre, e o datorie elementară să muncim cu toții, cum au făcut-o înaintașii noștri, la strângerea și întemeiarea unității sufletești, singura garanție a menținerii hotarelor d'abia dobândite.

N. G.-T.

*) Poetul Andrei Mureșan.

**) Protopop al Brașovului și Episcop al Caransebeșului.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul ungureso.

Luni: Fiica mea.
Marți: Vânătorul fermecat operă
Mercuri: Contesa de țigan.
Joi: Ebreea (operă).
Vineri: Cavalerul Silvio.
Sâmbătă matineu: Omul din Biblie.
Sâmbătă seara: Cavalerul Silvio
Duminecă matineu: Eva.
Duminecă seara: Casa cu trei fete.
Luni: Cavalerul Silvio.

Cronica Muzicală

— „Cavalleria Rusticană" de Mascagni —

II.

După „Luceafărul" a urmat *melodrama* — după cum o numește autorul — „*Cavalleria rusticană*" a lui P. Mascagni, opera care în 17 Mai 1890, a fost pentru prima oară reprezentată în Roma, unde a avut un succes strălucit.

Tot ce avea această operă era ceva nou și pe atunci neobicinuit. N'avea nici cele 3 acte celelalte opere, nici nu dura 5 ore, ci singurul ei act se petrecea într'o singură oră. Subiectul nu era luat din povești ori din istoriç, dupăcum era obiceiul pe atunci, ci din viața reală. In scurtă vreme fu reprezentată la Wiena și Berlin, unde a fost primită de toți cu cel mai mare entusiasm.

La începutul muzicei se aude după cortină o voce de tenor acompaniată de arpegille harphei. E Turiddu, care cântă o serenadă frumoasei Lola, soața lui Alfio. Turiddu, care este tipul Don-Juanului sătean italian, e un om ușuratic, cărula afară de Lola îi mai plac și alte frumoase din sat, între altele și Santuzza, care îl iubește din tot sufletul și din cauza acestei iubiri este exclusă din biserică. In desperarea ei se plânge chiar și mamei lui Turiddu, care sufere foarte mult din cauza naturei ușuratice a copilului ei uitat.

In vreme ce Alfio lipsea de acasă de multă vreme, Turridu intră în grațiile Lolei.

La întoarcerea sa el începe să aibă bănueli.

După ce poporul terminându-și rugăciunea în fața bisericei intră în biserică, vine și Turridu. El are o scenă violentă cu Santuzza, care se sfârșește cu ruperea oricăror legături de dragoste între ei.

Santuzza arde însă de dorul răsbunării. Sosind și Alfio ea îi spune că Turridu și cu Lola îl înșeală.

Urmează aci un „intermezzo" minunat.

Poporul ese apoi din biserică și trece la birtul din față. Aici se întâlnesc cei doi rivali și provocarea la luptă are loc. Sfârșitul dramei se apropie.

Turiddu, care e cuprins de presimțirea moarții își ia adio dela mumăsa, cerându i binecuvântarea și pleacă. Urmează o pauză plină de groază. Apoi în vreme ce Santuzza cade în brațele mamei lui Turiddu, s'aude, nu strigăt: Turiddu e ucis! .. Turiddu e mort! ..

Acesta este subiectul operei lui Mascagni, pentru care compozitorul a găsit o minunată exprimare muzicală. Fiecare persoană este schițată cu trăsături sigure și caracteristice. Turiddu cel ușuratic are o temă sburdalnică, sglobie. Santuzza însă are trăsături mai serioase, pline de dor și durere. Lola apare cântând un cântec poporal vesel.

Toate celelalte sunt numai melodie, după cum aduc împrejurările. Din aceste melodii pline de temperament s'au născut apoi cele mai frumoase părți ale operei, ca: serenada lui Turiddu, minunatul cor din biserică, aria „Santuzza crede-mă" din duetul dintre Turiddu și Santuzza, cântecul dinvinului și mai cu samă renumitul „Intermezzo".

Stilul lui Mascagni izvorește din pământul plin de cântece al patriei lui din care cauză melodia este predominantă, iar înaintea ei și în melodie însăși predomină triolele.

Inscenarea a fost bună: D-na *Roman* în Santuzza a avut un frumos succe; se pare că acest rol este unul dintre cele mai bune ale d-sale.

D-na *Dicescu* a redat bine pe Lola cea cochetă, iar d-na *Lia Pop* a fost o perfectă mamă în rolul Lucei. D-nii *Grozăvescu* și *Apostolescu* au fost foarte bine. Corul a fost la înălțime.

Măiestrul *Bobescu* a fost într'adevăr în elementul său. A dirijat cu un temperament, cum numai dânsul știe dirija.

Dr. I. Cl. Juga.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica teatrală

— Nepoftitul de Tristan Bernard —

Tradiția comediei clasice pare că s'a pierdut astăzi pretutindeni.

Știința technică a scriitorului și moda asvârlă pe culmi de succes opere pe cari nu se știe dacă posteritatea le va păstra.

In dramă ca și în comedie se urmărește „efectul" care trebue să ne dea emoțiunile subtile cerute de scepticismul sufletului modern.

De acela în cele mai multe din comediile moderne nu vom întâlni caractere ci tipuri, nu pasiuni ci numai schițări de sentimente, nu conflicte ci incidente; toate însă legate printr'o minunată technică teatrală menită să reliefeze efectul comic. O vervă mereu vioaie, presărată cu spirite fine, ca observații bicluitoare sau duioase, un sâmbure de satiră socială, care râde fără să aibă pretențiunea de a îndrepta lumea, multă fantezie, iată ce intră în alcătuirea comediei de astăzi și din punctul acesta de vedere trebue să le judecăm.

E o scădere față de comedia clasică? Poate. Ori cum, ea răspunde desigur nevoilor spiritului modern.

Și astfel cu cât autorul va ști să obțină un efect comic mai mare, cu cât va pune mai multă vervă, un spirit și o fantezie mai fină cu atât lucrarea va avea o mai mare valoare.

In genul acesta Tristan Bernard e fără îndoială unul dintre cei mai buni autori francezi. Comediile sale fine, spirituale, de o minunată fantezie comică, i-au prilejuit frumoase succese. „Cafeneau cea mică", „Interpretul", „Incidentul dela 7 Aprilie", „Nepoftitul", „Daisy", „Domnul Codomat" etc., sunt minunate bucăți de observațiune exactă și de scânteietoare vervă.

Teatrul Național din Cluj a jucat Sâmbătă seară „Nepoftitul" comedie în trei acte pe care și Teatrul Național din București a reprezentat-o anul trecut.

Ideia piesii care de altminteri se aseamănă în privința asta cu „Cafeneaua cea mică" este următoarea:

Un tânăr pe care natura l'a dăruit cu o inteligență mai vie, cu o fantezie mai bogată, cu o delicatețe de simțiri mai rară, decât mediul social în care trăește, isbutește datorită acestor însușiri și norocului pe care nu trebue să-l deslegăm niciodată de acțiunile noastre să pătrundă într'un mediu social mai ridicat, dacă nu prin calități de natură intelectuală sau sufletească, cel puțin prin forța pe care o înfățișează banul.

Pe această temă, Tristan Bernard brodează cu mult simț de observare și cu o desăvârșită pricepere technică acțiunea celor trei acte ale comediei.

Intr'o atmosferă minunat prinsă el schițează o dragoste simpatică pune o interesantă problemă sufletească căreia știe să-i mențină o deslegare firească și morală totdeodată, conturează cu finețe, cu mult adevăr și cu multă exactitate tipuri luate din vălmășagul vieții pe cari isbutește să le însufletească și ajunge cu mijloace simple și logice să obțină neașteptate efecte comice.

Un dialog necontenit viu, un spirit fermecător prin finețea și nepreveăzutul său, o acțiune meșteșugit condusă, iată calitățile lucrărilor de teatru ale lui Tristan Bernard. Și în „Nepoftitul" el a pus toate acestea cu dărnicie și cu talent.

Premiera pe care ne-a oferit-o Sâmbătă Teatrul Național, a fost printr'o interpretare meritoasă și plină de viață, una din bunele sale reprezentații.

In rolul principal al tânărului Henri Colvel, dl Mihăilescu-Brăila a jucat cu toată vervă și fantezia sglobie cerută. Dsa a știut să sublinieze cu mult firesc părțile esențiale, a exploatat cu îndemânare și cu talent efectele comice; mai mult încă în scenele de dragoste ca și în cele de luptă sufletească Dsa a isbutit să îmbine nota de duioșie sau de zbucium cu nota glumeață, cu o ușurință care-i sporește meritul.

Fără a fi o creațiune, înălțime la care poate nici rolul așa cum l'a făcut autorul nu ar putea fi ridicat, Henri Colvel al dlui Mihăilescu-Brăila a fost bine jucat și constitue, credem, unul din cele mai isbutite roluri ale dsale.

D-ra Horga, în rolul Berthii Gonthier, a jucat cu simplitate și cu o fragedă naivitate. Trebuia însă să pună mai puțină gravitate, care nu era potrivită rolului, și mai multă însuflețire

Dl I. Constantiniu a redat o perfectă figură de secătură care se împacă cu toate compromisurile.

Dl Al. Ionescu- Ghibericon a schițat cu talent un desăvârșit tip de filfisou lipsit de scrupule.

Bine, Dl Mișu Ștefănescu, în rolul unui negustor îmbogățit, simplu și bonhomm!

Dnele Șeinescu-Zaman, Popea, Ștefănescu și Nelly Dordea, d-ele Adamidi și Landy, dnii Savu, Potcoavă, Vasilescu, etc. au completat un ansamblu bun, care a jucat cu o spontaneitate și cu o vervă nesilită pe cari am voi să avem prilejul a le constata cât mai des, dacă nu se poate totdeauna.

W. I.

Cronica politică

Sciziunea socialistă este astăzi un fapt îndeplinit, deşi, după retragerea social-democraţilor, consiliul general al partidului, întrunit la Bucureşti, a adoptat o moţiune prin care toate hotărârile luate până acum cu privire la afilierea la Internaţionala a treia sunt anulate, rămânâd ca această chestiune să fie examinată printr'un „referendum".

Inainte chiar de a se cunoaşte rezultatele acestei consultări a voinţei organizaţiilor muncitoreşti, d-l G. Grigorovici a ridicat steagul social-democraţiei româneşti, aducând ziarul său „Vremea nouă" în Capitală şi opunând „extremei stângi", mobilizarea tuturor forţelor intelectuale şi conştiente din partidul socialist.

Nu e o întâmplare fară niciun înţeles faptul că în rândurile moderaţilor sunt quasi-unanimitatea socialiştilor din provinciile alipite, cari înţeleg mai bine ce apă turbure reprezintă agitaţiile iubitorilor de „tactică revoluţionară şi ce primejdioşi pescuitori pot fi aceştia. Nu e, deasemeni, surprinzator că toţi conducătorii partidului socialist, cu oarecare cultură socialistă, s'au depărtat de gruparea comuniştilor, în fruntea căreia tronează, nesupărat, „intelectualul" plăpumar d-l Gh. Cristescu.

Această despărţire trebuia să se facă, între cei cari îşi dau seama de limita avantajelor pe cari le poate aduce socialismul, în situaţia de azi şi de nemărginitele primejdii pe cari le reprezintă greşita lui înţelegere.

Sciziunea socialistă

Ceia ce pregăteau de mult emisarii lui Lenin s'a înfăptuit zilele trecute cu ocazia convocarei consiliului general socialist: partidul socialist s'a desbinat.

Trimişii Moscovei şi-au îndeplinit misiunea ce li se încredinţase. După ce au expus consiliului socialist situaţia din Rusia, au cerut afilierea partidului socialist român la Internaţionale III-a prin adoptarea celor 32 de puncte dictate de tirani moscoviţi.

Elementele social-democrate în frunte cu Dr. Grigorovici, Jumanca şi Flueraş s'au opus acestei afilieri pentru motivul că nu este oportună şi că va contribui la mărirea impopularităţei partidului socialist. De sigur că tactica moderaţilor, pentru a salva prestigiul partidului socialist în faţa intelectualilor, e dibace.

Deosebirea între aceşti socialişti moderaţi şi comunişti e numai în ce priveşte tactica de luptă, proprii acceptând lupta parlamentară iar ultimii nu.

In ce priveşte socializarea tuturor bunurilor în folosul clasei proletare care va fi şi clasă conducătoare, şi moderaţii sunt de acord cu bolşevici. Acestea trebuiesc spuse pentru a nu se mai face confuzie între scopu ile unora şi ale altora. Moderaţii arată că societatea socialistă va fi realizată prin propagandă continuă şi metodică, câştigând astfel marele masse, care la un moment dat vor impune voinţa conducătorilor.

Comuniştii susţin că tactica aceasta a dat greş deoarece până acum nicăeri socialiştii n'au pus mâna pe putere în mod paşnic. In consecinţă massele mari populare trebuesc îndoctrinate, disciplinate şi înarmate pentru ca atunci când pontifii dela Moscova vor da semnalul să cucerească prin forţa armelor puterea politică.

La conferinţa consiliului general al partidului socialist după discuţii înflăcărate care au durat patru zile s'au prezentat trei moţiuni după grupurile care i-au format în timpul discuţiunilor. Moţiunea stângei propusă de Cristescu a întrunit 18 voturi, a unitarilor propusă de Toma Dragu 12 voturi, iar aceea a social-democraţilor numai 8 voturi. După ce i-a cunoscut rezultatul votului social-democraţia i-au retras din partid.

Bolşevicii propun aderarea fără condiţii la Internaţionala III-a, centriştii caută se menţie unitatea partidului socialist prin acţionarea în sensul hotărîrilor din Maiu 1919 şi continuarea luptei dintre comunişti şi social-democraţi prin presă, întruniri şi ziare, iar social-democraţii cu Grigorovici având în vedere slăbiciunea mişcărei muncitoreşti sindicale din România, aderarea la Internaţionala sindicală din Amsterdam şi acţionarea tot pe baza hotărîrilor din Maiu 1919.

Faptul că moţiunea propusă de bolşevici a întrunit 18 voturi şi ceea a centriştilor 12, faţă de cele 8 ale moţiunei dreptei dovedeşte că şansele de succes ale acţiunei moderaţilor sunt minime pentru ca massele muncitoreşti inculte vor urma orbeşte violenţa şefilor extremişti cu care sunt în concordanţă de primitivitate.

Greşala enormă a acelora care trebuiau să conducă muncitorimea, adică a puţinilor intelectuali socialişti a fost pasivitatea lor pe care au avut-o ori de câte ori a fost vorba de înfrânarea acţiunei anarhice a extremiştilor. Ca şi în partidul socialist francez, moderaţii au lăsat mâna liberă extremiştilor cari au câştigat massele de partea lor.

Hotărârea moderaţilor eroi că, de altfel — şi tocmai prin acesta ultimitoare — de a pleca din partidul socialist, e prea de ultima oră pentru a-şi produce efectele. In adevăr, comuniştii au ziarul „Socialismul" care se bucură de o largă răspândire în muncitorimea socialistă, pe când moderaţi de acum înainte vor strămuta „Vremea Nouă" a lui Grigorovici dela Cernăuţi la Bucureşti, aşa în cât, în lupta pe care o vor aceştia o vor duce vor fi lipsiţi de sprijinul pressei, „Vremea Nouă" fiind cunoscută numai în Bucovina.

Retragerea moderaţilor din partidul fir socialist trebuia făcută de mult şi atunci trebuia începută lupta contra bolşevismului acaparator.

După retragerea moderaţilor din partid, centriştii şi extremişti au hotărât chemarea unui congres socialist la 8 Mai 1921 în Bucureşti, şi hotărârea prin referendarea a aderărei la internaţionala a III-a, casând astfel aderările făcute de unele secţiuni ale partidului.

Această aparentă concesiune făcută de extremişti moderaţilor nu e decât o întorsătură diplomatică pentru a demonstra că nu vor să procedeze prin surprindere.

Acest referendum însă nu iar fi hotărât dacă comuniştii n'ar fi fost sigur de rezultatul lui.

Până la congres şi referendum sciziunea socialistă e un fapt împlinit şi orice încercări de împăcare ai centriştilor vor da greş faţă de rezistenţa dogmatică a bolşevicilor şi de intransigenţa doctrinară a moderaţilor.

Această sciziune, fatală, de altfel, va micşora şi mai mult influenţa pe care ambiţioşii conducători socialişti nădăjduiau să o aibă asupra masselor muncitoreşti şi odată cu această cădere a şefilor ambiţioşi şi incapabili, muncitorimea deznutricită îşi va da aduce aminte că deasupra meschinelor interese de clasă este necesitatea existenţei Patriei.

R. R. D.

Bucovina şi Separatiştii

Cu privire la declaraţiunile d-lor Vaida şi Pelivan, declaraţiuni menite să îngreuneze opera de consolidare a unirii, ziarul *Glasul Bucovinei* scrie următoarele:

Domniile lor cred că prin încredinţarea treburilor obşteşti elementelor băştinaşe s'ar putea îndrepta situaţia: noi avem convingerea că prin autonomiile provinciilor desrobite s'ar produce o tristă înstrăinare între fraţii cari s'au dorit veacuri dearândul şi s'ar face jocul străinilor, cari jinduesc după aceste autonomii, prin care ar ajunge factori de conducere a chestiunilor publice.

Cuvinte de 24 Ianuarie

Din ziarul *Unirea Poporului*:

Unirea dela 1895 a fost numai o schintee din visul cel mare al strănepoţilor lui Traian de neam râmlenesc şi au trebuit să mai treacă tocmai 59 de ani, ca în 1918 să se întâmple unirea cea mare a zilelor noastre, când Ardeleanul s'a unit cu Munteanul, cu Moldoveanul, cu Basarabeanul şi Bucovineanul, ca să fie iarăşi împreună, precum fuseseră sub steagurile vulureşti ale Romei străbune.

„Plăcut lucru este a fi fraţii împreună". Şi cu adevărat mare trebue să fie bucuria noastră, a tuturor celor de viţă românească, găsindu-ne uniţi în hotarele aceleeaş mândre ţări.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Avocat Mircea Paul

Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

Revista pressei maghiare

Pretenţii maghiare pentru restabilirea autonomiei administrative.

Ziarul *„Ellenzék"* publică un prim articol în care citim următoarele: „Maghiarimea, în organizarea Ardealului, între scopurile la cari ţine să ajungă pune în primul rând restabilirea autonomiei administrative. Nu pe hârtie, ci în realitatea vieţii. Nu numai pentrucă luarea acestei vechi instituţiuni înseamnă diminuarea esenţială a libertăţii publice. Nu numai pentrucă nu se pot aduce dispoziţii în chestiunile cele mai vitale ale cetăţenilor fără ca ei să fie întrebaţi. Ci mai ales şi în primul rând pentru acea, că participarea în viaţa autonomă administrativă oferă un teren excelent pentru validitarea intereselor maghiarimei, când ea va vedea că a sosit şi pentru ea timpul de a intra în activitate politică, pentrucă sunt date indiciile necesare că drepturile sale să şi le valideze prin mijloacele ce le oferă autonomia administrativă."

Urmează o jumătate coloană suprimată de cenzură.

Precum se vede aşa de mult ne pun în vedere foile locale maghiare, intrarea în activitate politică a Maghiarimei, încât se pare că vor cu or ce preţ a ne face să credem că numai activitatea politică ce se va porni din redacţiile fiţuicilor evreo-maghiare din Cluj va fi o activitate „hadd el hadd". Noi ştim că Maghiarimea din Ardeal, cea neaoşe şi-a început activitatea politică, căci are reprezentanţii săi în parlamentul din Bucureşti, şi ea protestează împotriva faptului ca elemente străine de neamul şi de aspiraţiunile adevărate ale Maghiarimei, să se erijeze în conducători ai Maghiarimii şi să tulbure bunaînţelegere şi pacinica desvoltare a lucrurilor în noua lor patrie.

Ştiri şi fapte politice

D. Aurel Vlad ne face cadou „un răspuns", prin ziarul „Voinţa", voind să ne explice pentruce binevoeşte să secondeze pe d. Vaida-Voevod în glorificarea formulei „Ardealul pentru Ardeleni".

Răspunsul d-lui Aurel Vlad e foarte puţin interesant. Fostul ministru de finanţe, ale cărui discursuri „energice" stârneau totdeauna o inezistibilă veselie în Parlamentul prezidat de d. N. Iorga, scrie astăzi articole în care dă guvernului actual lecţii gratuite de ştiinţă financiară. Pentruce n'ar tăgădui astăzi, ceeace a scris ieri, şi pentruce nu ne-ar arunca nouă cuvântul de „calomnie", pentrucă am reprodus propriile sale cuvinte?

D. Aurel Vlad este ministrul celebru, care strâns cu uşa într'o neplăcută afacere cu contrabande de coroane a declarat în faţa unei Camere consternate, că „n'a ştiut ce iscăleşte". Desbaterile parlamentare au înregistrat această vorbă epocală Desigur, şi de data aceasta „gândi orul" d. Aurel Vlad, n'a ştiut ce iscăleşte...

*

In şedinţele trecute ale Camerei s'a relevat, în dese rânduri, glasul de revoltă şi pasiune al deputatului ţărănist, „bolşevicul" Mişa Văsiescu, al cărui pumn ridicat în aer, reprezenta pentru d. Dr. N. Lupu, simbolul democraţiei.

Iată ce citim acum într'un ziar din Banat:

„D-l deputat Mişa Vasieseu din Lipova este rugat şi pe calea aceasta să dea lămuriri poporului din plasa Recaş, cari sunt motivele, de nici până în ziua de azi nu a liferat acele 25 vagoane grâu cumpărate cu contractul încheiat încă în Oct. 1920 din partea delegaţilor plasei Recaş cu d-sa şi ce a făcut cu suma primită, căci până azi oamenii nici grâul nu şi-l au primit, nici banii nu-şi văd."

D-l dr. Lupu trebue să recunoască, vrând nevrând, că „simbolul democraţiei s'a 'nămolit în cele două zeci şi cinci vagoane de grâu-l . . .

„Patria" foarte preocupată de soarta partidului liberal, face bilanţul golurilor lăsate în rândurile acestuia de moartea unor oameni ca Radovici, Morţun, Diamandi, şi a „pierderilor" suferite prin dezerţiunea „celor mai reprezentativi tineri", ca d-nii C. Stere, dr. Lupu, Gr. Junian, I. Vrăbiescu, N. Romanescu, Anibal Teodorescu, Meitani „etc. etc."

Fără îndoială, partidul liberal deplânge cel dintâi dispariţia „prea timpurie", a unora dintre fruntaşii săi. Dar, întrucât ieşirea din partid a „tinerilor" de mai sus înfăţişează o pierdere, e de discutut. „Patria" vorbeşte de d-l C. Stere. Este d-l C. Stere, într'adevăr, o asemenea „pierdere", pentru un partid care a avut altă orientare în politica naţională decât aceea reprezentată de ziarul „Lumina" pe vremea ocupaţiei germane în Bucureşti? Il vrea deci partidul naţional pe d-l C. Stere? Pentru ce nu-i deschide porţile? „Patria" pomeneşte apoi de d-nii dr. N. Lupu şi Gr. Iunian cari n'au fost aflat de „reprezentativi" în partidul liberal şi cari dacă sunt „fruntaşi" în federaţie n'au fost, în partidul pe cari l'au părăsit, decât doi „tineri cari promiteau".

Alta e desigur, situaţia d-lor C. Vrăbiescu şi N. Romanescu, dela Craiova cari nu mai sunt demult „tineri" şi cari n'au demisionat ci au fost eliminaţi din partidul liberal, care a avut atâta vigoare pentru a-şi împrospăta rândurile sale. Dacă n'ar fi făcut acest lucru „Patria" ar fi găsit, desigur, în d-nii Vrăbiescu şi Romanescu două puncte slabe în partidul liberal şi ar fi lovit în ele fără cruţare.

In orice caz, dacă „Patria" crede că aceşti „tineri reprezentativi", caşi d-nii Anibal Teodorescu, Meitanii şi ceilalţi, însemnează o pagubă pentru partidul liberal, n'are decât să felicite partidul poporului care a câştigat aceste valori.

Ar fi o ocazie ca partidul naţional să facă un sincer elogiu adversarilor săi.

Dela consiliul suprem al armatei italiene

San-Paolo, 6 Februarie.

Consiliul de miniştri a acceptat demisiunea lui Badeglio; l'a numit însă din nou în Consiliu suprem al armatei. Şeful statului major al marinei este contra amiralui Lorenzi. Noul consiliu al armatei italiene se compune: Boneni, preşedinte, Diaz, vicepreşedinte, ducele de Costa, Giraldi Caviglio, Badeglio.

INFORMAȚII

In numărul de Sâmbătă al ziarului nostru a apărut o informație cu privire la o donație de vite pe care Secretariatul Agriculturei ar fi făcut-o Orfelinatului din Blaj și internatelor celorlalte instituții din Blaj. Aflăm astăzi că Secretariatul nu a donat ci a vândut vitele instituțiilor de care este vorba mai sus.

*

Inspectoratul General al Salubrității și Asistenței Publice în curând va scoate o revistă cu tendințe de propaganda sanitară și ocrotire, buletinul oficial al acestui Inspectorat.

Revista va apare odată lunar și va publica afară de chestii și ordine oficiale, însemnate și interesante articole de colaboratori însemnați.

*

Operațiunile de recrutare a clasei 1922 vor începe la 28 Februar și vor ține până la 15 Aprilie.

*

După o nouă circulară, trimiterea în judecată a personalului, C. F. R. înaintea curților marțiale se poate face numai de Directorul General sau directorii Regionali a C. F. R.

*

Cu începere dela 1 Februarie 1921, încetează a se mai plăti personalului C. F. R. sporul de 1/5 asupra salariului și alocația de hrană în ținuturile unde se mai plătea până acum.

*

In urma anchetei ziarul nostru asupra cometțului și C. F. R. aflăm că s'a primit la Camera de comerț din Cluj o comunicare a ministerului în sensul de-a i se face un raport amănunțit a tuturor relelor constatate de negustori la c. f. precum și propunerile de îndreptare ce le fac aceștia.

*

Prin o nouă ordonanță ministerială se interzice facerea ori-cărui comerț prin care să se plătească coroane sau ruble.

*

Firma „Goldfarb și Liphart" angajează transporturi cu camioane în loc și provincie cu prețuri favorabile.

Informații se pot primi în prăvălia de delicatese și coloniale, strada Universității No. 1.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și lichior. (30

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Recipisa de 40 la sută, schimb, No. 730823 asupra Lei 1.660,50 dela Banca Agrară fiind pierdută, o declar nulă în mâinile ori cui s'ar afla. — C. N. Cristescu.

Parochiile deori-ce confesiunea vor întocmi tablouri de averea pe care o posedă.

*

La Spitalul Veteranilor de războiu englezi a fost remis zilele trecute cu ceremonia obișnuită drapelul dăruit de armata română camarazilor din armata britanică. Remiterea s'a făcut de către locot. colonelul Păun Ioan.

Ministru României la Londra, d-l Boerescu a ținut o cuvântare cu prilejul predării drapelului. A răspuns mulțumind colonelul Sir George Cule din partea armatei engleze.

*

Intre Anglia și Cehoslovacia se urmează tratative cu privire la încheierea unui acord comercial pentru furnizarea de făină necesară statului Ceho-Slovac.

*

„Izvestia" din Moscova scrie că în Rusia sunt așteptați peste 5 mii de specialiști germani pentru organizarea economică.

*

Este vorba să se instituie pe lângă ministerul domeniilor o nouă comisiune permanentă pentru înfrânarea speculei vinului.

*

Parlamentarii din partidul poporului și-au instalat clubul în localul cercului militar.

Clubul a fost inaugurat Vineri.

*

Ca răspuns la telegrama trimisa d-lui Ion I. C. Brătianu, de către organizația național-liberală din Iași cu ocazia ultimului congres, șeful partidului național-liberal a răspuns prin următoarea telegramă:

D-lui C. Crupenski

Iași.

Sunt fericit să aflu hotărârea congresului ținut în scumpul și nobilul D-vs oraș și nu mă îndoiesc că alegătorii Ieșeni vor confirma manifestările de încredere în partidul Național-Liberal care se arată și sporesc în întreaga țară. Ultimele alegeri parțiale din Ilfov și Romanați, în care am avut atâtea mii de voturi mai mult decât adversarii noștri de celelalte culori, au făcut proba evidentă că conștința sufragiului universal s'a luminat și că opera calomniatorilor și a agitatorilor zilnic se stinge. Această încredere ne impune datorii noi pe care, ca reprezentanți sinceri și hotărâți ai democrației române, vom ști să le ducem la îndeplinire.

Vă mulțumesc călduros pentru simțămintele de simpatie ce în numele congresului mi-ați exprimat.

Ion I. C. Brătianu.

*

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Direcțiunea Generală P. T. T. tipărind o nouă carte telefonică, care va cuprinde toți abonații la telefon din toată România înștiințează toate instituțiunile financiare și stabilimentele industriale și comerciale cari doresc a publica reclame în această carte, sunt rugate a le trimite fără întârziere la librăria Stănciulescu, concesionară acestei lucrări, București, Bulevardul Elisabeta N. 5, telef. 23—37. — Atragem atențiunea cititorilor noștri asupra noului preț curent al Librăriei Stănciulescu, București, publicat în numărul de față la anunțiuri.

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, *„Vivrélia"* Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon-Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezența. Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR
Droguist.

*

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

*

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. Biró.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris.

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

Citiți „Infrățirea"

Răvașe din Târgu-Mureș

Organizarea partidului liberal în județ. — Casina română. — Instrucția în afacerea contrabandei de coroane.

Partidul liberal, după ce încă în toamna anului trecut, s'a organizat în orașele Târgu-Mureș și Reghin, continuă acum cu organizarea pe comune. In fruntea mișcărei din județ stau D-nii advocat Dr. Rusu, delegatul județean și protopop Ștefan Rusu președintele comitetului din Tg. Mureș. Bucuria mare cu care primește poporul de aici programul partidului liberal ne îndreptățește să credem că acest partid va putea să desfășure în părțile noastre o serioasă acțiune politică.

Azi au sosit primele vești aici despre rezultatul alegerilor parțiale din Ilfov și Romanați. Reușita d-lui I. G. Duca a fost primită aici cu o deosebită bucurie de către toți câți știu cât de mult a luptat acest fruntaș al partidului liberal pentru înfăptuirea celor două mari reforme, exproprierea și votul universal, iar numărul impunător de voturi obținut de d-l Vintilă Brătianu este privit ca încă o dovadă că poporul înțelege să-și îndrepte privirile spre partidul care a lucrat mai mult și mai hotărît pentru crearea unei conștiinți democratice.

*

Văzând lipsa atât de simțită a unui local unde să se poată întâlni zilnic românii de aici, d-l Prefect dr. Popescu a avut buna idee ca să convoace toată inteligența română la o consfătuire pe ziua de 30 Ian. în sala festivă a liceului Al. P. Ilarian. S'a și adunat până acum vreo 120 de persoane dintre cei mai de seamă români din oraș. Aici s'a hotărât ca fiind absolut nevoie de un astfel de local să se înființeze o Casină. In urma s'a ales un comitet de organizare în frunte cu prim-președintele Curții de Apel, dr. Romul Pop. Pentru aranjarea locului, fiind absolută nevoe de o sumă de 60—70.000 lei, în urma propunere d-lui subprefect dr. Victor Suciu s'a hotărât ca să se apele la bunăvoința celor patru bănci românești ce sunt în localitate pentru a pune la dispoziția comitetului această sumă. Băncile și în primul rând filiala *Băncei Românești* prin D-l dir. Cantacuzino și *Albina* prin d-l director Vancu au spus că vor pune la dispoziție această sumă și anume, o parte din ea ca donațiune, iar cealaltă parte ca împrumut. Făcându-se înscrierea de membrii, D-l Nicolae Oprean, dir. de bancă, a contribuit cu suma de 2000 lei, iar D-l Cantacuzino cu 1000 lei. In vorbirea de încheiere D-l Prefect și-a exprimat speranța că viitoarea adunarea generală se va ține chiar în localul Casinei.

*

Zilele trecute au fost în orașul nostru d-l inspector vamal Doclu însoțit de fostul șef al serviciului de siguranță local Stamatopol, pentru încheerea ultimelor acte în contrabanda de 2½ milioane coroane, săvârșită de directorul de bancă Patrubány și descoperită de servicul de siguranță încă din Februarie 1920.

*

Harnicul și neobositul căpitan de poliție Virgil Sălăgean a reușit să prindă în seara de 2 Februarie pe vestitul hoț Gheorghe Ludoșan. Acesta are asupra lui mai multe omoruri și vreo 25 de spargeri și furturi. A evadat până acum de două ori din închisoare, dar acum poliția de aici prin dibăcia căpitanului Sălăgean a izbutit să pună mâna pe el. *Cor.*

Aduc la cunoștința onor Public că mi am aranjat cafeneaua cu o bucătarie aleasă

buffet caldă a la Regat.

In fiecare seară va concerte orchestră condusă de

Pongrácz Pricolics Elemér.

Vinuri veritabile. □
Prețuri moderate. □

Deschiderea va avea loc în 5 cor. seară la oara 7.

Rog sprijinul Onoratului Public Proprietal Cafenelei

THALIA

346

Haine veritabile NEUMANN și paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

6

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREȚUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăță și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situaţia internaţională

Bolşevicii caută să scuze haosul care stăpâneşte Rusia de astăzi, aruncând întrega răspundere asupra regimului ţarist şi să justifice barbariile comise de dânsii prin aceia că iau măsuri riguroase pentru îndreptarea actualei stări de lucruri. Inutil să mai denunţăm inexititatea acestei pledoarii. Din declaraţiile de mai sus făcute de un comisarai poporului unui ziarist străin rezultă tocmai ceeace susţinem noi, că Rusia e într'o stare de desorganizare anarhică, am putea zice de descompunere şi aceasta desigur că nu datorită regimului ţarist.

In timp ce comisarii poporului caută să inducă în eroare opinia publică mondială asupra adevăratei situaţii din Rusia, Marcel Cachin, şeful bolşevicilor francezi interpelează în Cameră guvernul asupra politicei pe care o duce faţă de Rusia, tocmai acum, când Camera discută rezultatele Conferinţei interaliate din Paris. In adevăr, André Tardieu, fostul ministru al regiunilor liberate în cabinetul Clemenceau, a interpelat guvernul Briand asupra rezultatelor conferinţei, arătând că acestea nu conspund măcar obligaţiunilor tratatului din Versailles, necum sacrificiilor Franţei. Votul de încredere acordat de Cameră înainte de deschiderea conferinţei nu era dat personul lui Briand ci mandatarului Franţei şi dacă aceasta va socoti că el nu şi-a făcut destul datoria, atunci îl va răsturna.

Pe de altă parte, întrega presă germană şi chiar oficialitatea protestează în contra condiţiunilor impuse la Paris. Von Simons ministrul de externe german, a spus într'un discurs pronunţat în Reichstag, că Germania nu poate plăti 300 miliarde mărci în aur, pentrucă aceştia ar însemna după cursul de astăzi 8000 miliarde mărci în bancnote, adecă falimentul ţărei sale. Prin urmare condiţiunile impuse nu pot fi primite. In schimb guvernul german va propune noui condiţiuni realizabile.

Ratificările tratatului de la Rapallo au fost schimbate la Roma între contele Sforza, ministrul de externe italian şi ministrul plenipotenţiar al Jugoslaviei.

Odată liniştea stabilită pe coasta Adriaticei, a dispărut ultimul motiv de neînţelegere între poporul italian şi jugoslav, pentru ca acestea să reia legăturile de prietenie atât de necesare progresului. Tot acum se anunţă şi plecarea lui Benes spre Roma. Acesta se va opri în trecere pe la Viena. Desigur că Benes va căuta să încheie un acord economic cu Italia, deşi industriile ambelor ţări producând aceleaşi fabricate se concurează în mod fatal.

TELEGRAME

Venizelos la Paris.

Paris, 6 Februarie.

Briand a primit pe Venizelos, care pe urmă a făcut vizită şi lui Bartheiu şi lui Millerand.

Generalul Péllé în drum spre Turcia.

Paris, 6 Februarie.

Generalul Péllé, înalt comisar al Finanţei la Constantinopole, a plecat pentru luarea în primire a postului său vin Brindisi. La plecare au asistat: generalul Gourand, ministru ceho-slovac şi diferite personalităţi.

Noul cbinet american.

Waschington, 6 Februarie.

Preşedintele va anunţa probabil luna viitoare alcătuire noului cabinet. Deocamdată se ştie numai că Francisc Lovden din Illinsis va fi ministru al marinei

Intâlnirea lui Beneş cu cancelarul Austriei.

Praga, 6 Februarie.

In drumul său spre Roma, Beneş, ministrul de externe cehoslovac, se va întâlni cu cancelarul Austriei.

Mareşalul Piisudski la Paris.

Lyon, 6 Februarie.

Mareşalul Pilsudski a primit alaltăeri dimineaţa pe d-l Leon Bourgeois asigurându-l că Wilna va fi evacuată de generalul Zeligowski, imediat după fixarea datei plebiscitului şi sosirea contingentului internaţional care să asigure ordinea şi ocupaţia.

Deasemenea mareşalul a avut o lungă intervedere cu preşedintele republicii, d-l Millerand.

După amiază mareşalul a vizitat Biblioteca Polonă unde a fost primit de Mizkievici. Apoi a avut o intervedere cu generalul Weygand.

Seara a avut loc un mare dineu oferit de mareşal preşedintelui Republicii. După dineu s'a făcut recepţia.

Conferinţa dela Londra.

Lyon, 6 Februarie.

Ambasadorul francez a înştiinţat ministerul de externe german că guvernele aliate invită pe reprezentanţii numiţi de către guvernul german în Conferinţa dela Londra pe ziua de 1 Martie.

Statele-Unite expulzează pe emigranţii ruşi.

Lyon, 6 Februarie.

Guvernul american a întrebat statul Lituan dacă îngădue trecerea prin Lituania în Rusia Sovietică a 100.000 Ruşi pe care America îi va expulza în curând.

Greva la Varşovia

Varşovia, 6 Februarie

Din cauza grevei generale declarată alaltăeri, oraşul a rămas fără lumină. Comunicaţiile telefonice şi transporturile sunt de asemenea întrerupte.

Pacea Ruso-Polonă

Berlin 6 Februarie.

Un radio din Moscova anunţă că de când delegaţiunea de pace poloneză dela Riga şi-a micşorat pretenţiunile, tratativele merg foarte repede.

Se nădăjdueşte că săptămâna aceasta pacea va fi semnată.

Italiae şi Iugoslavia fac schimbul tratatului dela Rapalo

Roma, 6 Feb.

Contele Sforza şi ministrul sârbo-croat Slevat au schimbat tratatul dela Rapalo ratificat.

Cursul schimbului la Paris

Londra	54.64
New-york	14.22
Germania	22.75
Belgia	104.75
Olanda	481.—
Praga	18.1/8
România	19.50
Viena	3 7/8
Elveţia	227.75

Sărbătorirea Unirii

Aspectul oraşului. — Festivitatea dela Universitate. — Revista şi defilarea trupelor. — Serbarea dela Reduta. — Festivalul dela Teatrul Naţional. — Retragerea cu forţe. — Manifestaţia din Piaţa Unirii.

Ziua de 24 Ianuarie, aniversare a unirii Ţărilor surori a fost sărbătorită anul acesta — cel puţin aci în Cluj, şi în ciuda ultimei dispoziţiuni ministeriale de a se contopi toate sărbătorile naţionale într'una singură, cu toată grija şi însufleţirea pe care le prilejuiesc amintirea marelor acte naţionale înfăptuite în această zi.

Fâlfâirea numeroaselor tricoloruri şi pitorescul porturilor naţionale ale sătenilor din satele apropiate veniţi să vadă şi ei marea sărbătoare a neamului, uniformele ostăşeşti, mulţimea spectatorilor, o însufleţire pe feţe şi o strălucire de izbândă în ochi schimbase aspectul străin al oraşului făcându-l mai românesc, mai cald mai aproape de sufletul nostru.

*

Aula universităţei la ora 9 şi jumătate era archiplină. Intreg corpul profesoral era prezent în frunte cu rectorul şi decanii facultăţilor. Studenţii ce alcătuiau un cor au luat loc în galerie de unde au început a cânta Trăiască regele.

Primul a luat cuvântul *Dl. Prof. I. Lupaş* care rosteşte o conferinţă în care analizează starea sufletească şi momentele diferite ale poporului român când a voit să se unească într'un singur stat.

D-sa arată cum istoria se repetă: starea sufletească deosebită ce era între Muntenii şi Moldoveni acum 50 ani, pare a fi şi astăzi intre vechiul regat şi provinciile alipite. Rolul educatorilor neamului este de-a contopi aceste stări într'una singură spre binele neamului.

Studentul basarabean Maima arată cum unirea de astăzi a găsit o puţină pregătire sufletească printre populaţia Basarabiei şi de aceea trebue să lucrăm pentru întregirea acestei uniri.

Studentul *Arvirescu* vorbeşte din partea bucovinenilor spunând că unirea culturală e ţinta pe care trebue să o avem drept călăuză pentru fiii neamului.

Din partea vechiului regat vorbeşte studentul *Vasiliu Ilie* care cu mult suflet expune binefacerile unirei de la 1859 şi cele de la cea din zilele noastre a tuturor ţărilor surori şi fixează drept ideal după această unire dragostea şi munca intensivă pentru binele ţărei.

Studentul Voinea în Armele Transilvaniei arată că unirea venită după atâta dorinţă a strămoşilor, trebue să ne fie piatra pe care noi să clădim întreaga civilizaţie în orientul Europei.

La urmă luând cuvântul d-l rector al Universităţei V. Dimitriu, expune în cuvinte pline de avânt, însemnătatea zilei şi rolul pe care îl are Universitatea pentru a o întrupa într'o realitate neperitoare şi a o scri în cartea vremei neamului românesc.

De aceea trebue lucrat pentru deşteptarea poporului prin c[illegible]tură, de aceea trebue reamintit cântecul patriotic „deşteaptă"-te române. Formîndu-se un impunător cortegiu s'a plecat pe stradă, unde d-l general [illegible]tala trecea trupele în re[illegible] Cluj p[illegible]

La locul tribunjată cu br[illegible] aţa Unirei fru[illegible] etala a primit d[illegible]zi, d-l [illegible]upelor care s'au prezen[illegible] [illegible] mod lăudabil.

In mijlocul cântecelor muzicei militare, lumea s'a împrăştiat pe la ora 12.

Sezătoarea dela „Reduta"

Obişnuitele şezători artisticoculturale dela „Reduta" au adăugat la numărul lor, prin şezătoarea de ieri, înălţătoarea sărbătoare naţională, comemorând a 62 aniversare a unirei Principetelor române.

Sala a fost neîncăpătoare pentru imensul public, care alerga din toate părţile oraşului ca să ia parte la marea sărbătoare naţională. Incă dela 1 jumătate a început să curgă lumea spre „Reduta". La ore 2 1/2, nu se mai găsea nici un loc în sală.

La ora 3 şi un sfert intră în sală d-l General N. Petala şi e primit cu însufleţite aplauze.

Primul, ia cuvântul d-l General Petala, care vorbeşte în numele societăţei „Cultura poporului".

D-sa face o clară şi concentrată expunere a „povestei neamului nostru" cum aşa de frumos a calificat'o d-sa, începând cu strămoşii noştrii Romanii.

Arată cum Romanii sunt cei mai vechi locuitori ai ţinuturilor ocupate azi de neamul nostru şi cum Ungurii au venit în urma noastră, după 1000 de ani.

Continuând face o pioasă pomenire a marilor noştri eroi naţionali: Ştefan, Mihai, Avram Iancu, Horia etc.

In cele din urmă, ajunge cu povestea la zilele noastre, în care s'a întrupat visul de veacuri a atâtor generaţii. După ce face un documentat istoric al tuturor unirilor noastre, care au început la 59, zice: Unirea a fost făcută de toţi Românii, a fost făcută de strămoşii noştri, cari au adormit cu visul neîmplinit, a fost făcută de jertfele noastre dela Olt, Mărăşeşti, Uz şi Oituz, a fost făcută de suferinţele noastre a tuturora. A ne tocmi asupra chestiunei de a şti, cine a făcut unirea, însemnează a o banaliza, a o profana. (Aplauze.)

Să nu uităm însă că unirea nu e completă. Banatul nostru geme sub călcâi duşman, iar pe valea Timocului şi peste Nistru sunt atâţia fraţi din ai noştri, cari aşteaptă dela noi desrobirea.

Oratorul termină strigând *Trăiască România mare* ultimile cuvinte fiind acoperite de entuziaste şi prelungite aplauze.

După d-l General Petala, urmează d-l *Nicu Apostolescu* dela Operă, care cântă o frumoasă doină românească şi o bucată dintr'o operă italiană, fiind viu aplaudat de public. Urmează d-l *I. Ghibericon* dela Teatru naţional, care declamă „Şoimii" de M. Sorbul, cu mult entuziasm, şi un nostim „Proces verbal", d-l Ghibericon, care a plăcut foarte mult publicului a reuşit să redea cu un ales humor diferitele pronunţări, din România mare (olteneşti, ardeleneşti, moldoveneşti, etc.) A fost călduros aplaudat de public.

Cu aceasta se termină programul artistic, urmând un interesant film de cinematograf, care ia sfârşit la orele 5. Dela „Redută publicul s'a îndreptat spre Teatru naţional."

Festivalul dela Teatrul naţional

La Festivalul unirei dat la „Teatru naţional", a fost un public atât de numeros în cât sala a fost cu totul neîncăpătoare faţă de publicul care era dornic să ia parte la o atât de înălţătoare sărbătoare naţională.

Festivalul s'a început la ora 5 şi jumăt., cu „Imnul regal" executat de corul conservatorului, magistral condus de Dl *Gh. Dima*. Corul a mai executat o compoziţie a d-lui Dima, care a fost mult aplaudată.

Cuvânterea d-lui Prof. univ. M. Ştefănescu

D-l Ştefănescu îşi începe cuvântarea, arătând că unirea nu este efectul unei întâmplări sau a unor împrejurări favorabile ci a fost înfăptuirea unei predestinări, care cerea ca nobleţea şi superioritatea morală a neamului nostru să-şi poată exercita toată puterea într'un stat mare şi unitar.

Continuând, d-sa spune că suntem unul dintre cele mai mari popoare din lume, *dar nu ne cunoaştem* şi trebue să ne cunoaştem şi să preţuim forţele neamului.

O parte din trupul neamului nostru a zăcut sute de ani sub cea mai josnică sclavie şi mizerie. Azi am ajuns stăpâni la noi acasă, şi în loc să plătim duşmanilor, cu aceiaşi măsură, noi îi invităm la înfrăţire, suntem mărinimoşi cu ei.

Iată nobleţea şi superioritatea morală a neamului nostru. Datorită acestei nobleţe a neamului conştiinţe unirei politice, geografice şi sufleteşti a tuturor Românilor, unire zămislită din atâtea lacrămi şi din atâtea jertfe izvorâtă din firea Românului, prin urmare veşnică, am fost, suntem şi vom fi mândria şi straja neclintită a civilizaţiei în Orientul Europei, ameninţat de surparea socială, pe care o aduce bolşevismul.

Idealul nostru, al tuturora, e să fim exemplu de idealism, cinste şi ordine aci, în bolnavul orient al Europei.

D-l M. Ştefănescu îşi termină însufleţita d-sale cuvântare, cerând să dispară deosebirea dintre românul ardelean, moldovan sau basarabean, să existe o singură numire — român — pentru toţi. Să nu se pângărească ceia ce avem mai sfânt în sufletele noastre.

După înălţătoarea cuvântare a d-lui prof. Universitar Marin Ştefănescu, urmează d-na Lia Pop, cunoscuta contra-altă dela Opera naţională, care a cântat 2 doine, româneşti dintre cele mai frumoase: *Ardemi-te ar codru des. „Floare fai, floare trecui"*.

Prin preciziunea claritatea şi mai ales prin duioşia, cu care a cântat aceste doine, a impresionat şi dispus publicul culegând meritate aplauze. Urmează câteva dansuri naţionale, jucate de echipa studenţilor universitari. Festivalul ia sfârşit cu reprenzentarea splendidei alegorii a d-lui *Z. Bârsan „Poemul unirei"* cu d-na Bârsan în rolul României. La ora 7 publicul părăseşte sale în cântece şi entuziaste urale.

Ratificarea tratatului dela Waschington

Praga, 6 Feb.

Camera a ratificat eri aproape cu unanimitate tratatul dela Waschington asupra muncii de 8 ore pe zi, pentru lucrul de noapte, şi a fixat etatea pentru lucrătorii industriali şi tineri.

SCRISORI DIN MOLDOVA

— CRONICA SUCEVEI —

Aspectul oraşului Fălticeni. — Importanţa culturală şi economică a Fălticenilor. — Muzeul regional al Sucevei. — Conferinţele D-lui profesor Simionescu.

Fălticeniul, unul din principalele centre culturale ale Moldovei e un orăşel care păstrează încă viaţa patriarhală, cu străzi largi şi drepte cu case vechi boereşti ce au în faţa lor tradiţionala grădină de flori în care acum stau îngropaţi trandafirii, iar în spatele casei vine ograda împestriţată cu toate neamurile de păsări şi apoi livada întinsă, bogată în pomi roditori, dintre care doar nucii mai pot ţine socoteala anilor.

Valul coţopitor al civilizaţiei nu a putut desrădăcina aici ultimile rămăşiţe ale frumoaselor tradiţii din trecut şi dacă treci de centrul comercial al Fălticenilor, unde se îngnesueşte evreimea în dughene murdare ce par nişte tentacule gata să prindă prada, găseşti oriunde tihnita viaţă moldovenească, pastrătoare a rostului ei bătrânesc.

Acest orăşel din nordul Moldovei e leagănul unei pleiade de oameni iluştri dintre care marele prozator N. Gane, scriitorul N Beldiceanu, iar dintre cei în viaţă avem pe savantul folclorist Artur Gorovei, pe scriitorul Sadoveanu şi pe popularul povestitor Dragoslav.

Din punct de vedere cultural oraşul Fălticeni se mândreşte cu un liceu, şcoală normală, o şcoală profesională de fete şi e în perspectivă de a întemeia şi un gimnaziu externat de fete, toate bazându-se pe un distins corp profesoral, care se străduieşte a satisface numeroasele cerinţe culturale ale fălticenenilor.

In Fălticeni pulsează şi o viaţă economică vrednică de relevat. Pe lângă banca Sucevei, se va întemeia în curând o sucursală a băncei Românesti din Bucureşti, cu scopul de a organiza mari întreprinderi industriale în Jud. Suceava.

*

Dar podoaba cea mai de preţ a fălticenenilor o face „muzeul Sucezei" a cărui însemnătate istorică a atras pe mulţi din savanţii noştrii în acest domeniu.

Intemeiat prin sârguinţa unui singur om, profesorul Ciurea, a cărui activitate l-a consacrat ca un distins naturalist şi etnograf, muzeul Sucevei se împarte în mai multe secţiuni: secţiunea zoologică, geologică, numismatică şi o altă mare secţiune în care sunt îngrămădite multe obiecte din vechime de o valoare incontestabite aşteptând repartizarea.

In această secţiune sunt arme vechi turceşti cu încrustături artistice, din care o mare parte dăruite de d-l. C. Sturza, un interesant document dela Alexandru cel Bun, linguri de lemn, oale din epoca preistorică găsite în jud. Suceava, apoi o frumoasă colecţie de ţesături în brangic, o colecţie de ouă cu motive româneşti, care toate vor trebui catalogate şi împărţite pe specialitate.

Secţia bisericească cuprinde numeroase odoare vechi bisericeşti, dintre care am remarcat o splendidă candelă de alabastru de un diametru neobicinuit găsită în judeţ la Protopăneşti, o icoană pe sticlă din 1852, straie bisericeşti dela 1727 încoace, o colecţie de motive de strane etc., etc.

Se discută de către personalităţile fălticenene înzestrarea muzeului cu o clădire spaţioasă, în care să se poată instala după toate cerinţele ştiinţifice valorosul lui conţinut.

Ziua de 30 Ianuarie a. c. a fost pentru Fălticeni o zi de sărbătoare culturală. Savantul geolog d-l. Simionescu, profesor universitar şi preşedinţele asociaţiei corpului didactic din Moldova a ţinut o interesantă conferinţă tratând despre viitorul ţărei, în care făcând o schiţă comparată a trecutului nostru însângerat de suferinţe, dar demn şi glorios, scoate în evidenţă în lumina acestui trecut calităţile remarcabile ale poporului român, bogăţiile fără seamăn ale pământului nostru şi condiţiile favorabile desvoltărei unei civilizaţii temeinice. Conchide că ne trebueşte numai muncă şi energie pentru a îndreptă ţara pe drumul adevăratului progres.

D-l. Simionescu a prezidat şi o întrunire a profesorilor secundari, institutorilor şi învăţătorilor din Jud. Suceava, unde s'au discutat importante chestiuni de învăţământ. La această întrunire d-l. Simonescu a trasat în linii precise rolul învăţătorilor la sate, care pe lângă instrucţia dată copiilor, trebue să se străduiască a formă caractere, dând ţărei cetăţenii de care are nevoe.

E. P.

Buletin economic

Ministerul domenilor a făcut o comandă mare de sămânţă de gândaci de mătase în Italia.

O parte din sămânţă a şi sosit şi va fi distribuită. Reflectanţii se vor adresa la staţia sericicolă dela Băneasa.

*

Ministerul de industrie şi comerţ tratează cu câteva case belgiene cumpărarea unor cantităţi de bumbac, în valoare de 50 milioane franci francezi. — Plata se va face prin recompenzaţie, dându-se porumb şi grâu din recolta viitoare.

*

Exportul pieilor de epure; a fost lăsat liber; se vor plăti numai taxele de vamă.

*

Veniturile publice ale Statelor Unite pe luna Noembrie s'au ridicat la 1 miliard 65 milioane 172.337 dolari ca venit ordinar şi 789.751.525 dolari din resurse excepţionale.

Cheltuelile au ajuns la 1 miliard 103,092.266 dolari, din cari 426,092.313 dolari cheltueli ordinare, iar 677,104.953 dolari datorii publice.

*

Producţia minieră din Canada se evaluiază pe anul 1920 la 200 milioane dolari.

Şantierele navale Canadiene au lansat în anul 1920 aproape 210.000 tone de tonaj maritim. Comerţul exterior atinge 2 miliarde 630.000.000 dolari Societăţile de asigurare au realizat un capital de 625 milioane dolari.

Ştiri de peste hotare

Generalul Pellè despre situaţia în Orient.

Noul comisar al Franţei la Constantinopol e considerat ca având pe lângă marile sale merite militare, calităţile unui diplomat de mâna întâi.

Se vorbeşte de situaţia în Orient.

„Tratatul dela Sèvres, spune generalul, va fi discutat în curând la Londra. Probabil că la mijlocul lui Februarie, dată până când se crede că vor putea sosi delegaţii lui Kemal. E sigur că la această conferinţă va lua parte şi Venizelos, în mod oficial.

Una din chestiunile care mă va preocupa mai mult şi cu prioritate la sosirea mea la Constantinopol, va fi aceia a trupelor lui Wrangel. Ştiţi, ne spune generalul Péllé, că într'un singur câmp înconjurat de sârmă ghimpată, la Ceatalgea, se găsesc mai bine de 23.000 soldaţi de ai lui Wrangel, cari nu se hrănesc decât cu ceeace le trimetem noi de aci din Franţa. Intreţinerea acestor soldaţi ruşi, costă foarte scump. A fost vorba, la un moment dat, ca aceşti soldaţi să fie lăsaţi a se risipi, dar ei neavând unde să găsească hrana, n'au voit să plece şi ameninţau să invadeze Constantinopolul. Locuitorii oraşului înspăimântaţi de posibilitatea acestei invazii, au cerut Franţei ca soldaţii ruşi să fie hrăniţi de dânsa. Astfel grupuri compacte de ruşi se găsesc în Turcia — armata lui Wrangel numărând mai bine de 70.000 de oameni carl au scăpat din Crimeea.

Mareşalul Pilsudski la Paris.

Mareşalul Pilsudski a sosit Joi la Paris, însoţit de prinţul Sapieha, ministru de externe polonez şi de ministrul de război general Sosnowski.

Cu prilejul sosirei sale, Le Temps constată că Franţa se felicită de a primi pe şeful statului polonez; într'însul se întrupează tenacitatea invincibilă a unei naţiuni care n'a disperat nici-odată de a reînvia.

Un martor francez care se afla anul trecut la Varşovia, d. Maurice Pernot, scrie în cartea sa recentă asupra Poloniei: Popularitatea lui Pilsudski e prodigioasă. Cărui lucru se datoreşte ea? D. Pernot a întrebat în toate părţile şi-i s'a răspuns: Pilsudski a sacrificat totul cauzei naţionale; toată viaţa a suferit pentru Polonia şi niciodată n'a disperat de soarta ei. In orele cele mai teribile ale marelui război, Pilsudski a păstrat încredere şi a muncit. Francezii iubesc această perseverenţă obstinată. Şi ei au păstrat timp de 100 de ani certitudinea că Polonia va reînvia.

— Polonia şi Franţa au prea multe interese comune de salvgardat, prea multe primejdii comune de înlăturat, ca să se poată schiţa dinainte toate problemele pe cari şeful statului polonez le va trata cu membrii guvernului francez. Pentru astăzi să ne mulţumim a exprima o dorinţă: ca convorbirile din Paris să contribue la întărirea situaţiei economice şi a finanţelor publice din Polonia, căci în lumea modernă, independenţa politică a unui popor se obţine numai cu preţul acesta.

Reichstagul şi despăgubirile fixate de aliaţi

In şedinţa de Miercuri, toate partidele şi-au dat verdictul asupra hotărîrilor conferinţei din Paris.

Deputatul Schieffer, din centru, reprezentanţii poporului german, democrat, partidul popular bavarez, federaţiunea ţărănistă bavareză, în unanimitate au protestat împotriva cererilor Antantei cari nu corespund nici cu tratatatul de pace, nici cu condiţiunile vitale economice şi cu cinstea poporului german, şi ca atare sunt inacceptabile şi improprii pentru refacerea mondială. Din potrivă aceste condiţiuni vor aduce la peire şi vor conjura pericolul bolşevismului asupra poporului.

Majoritarii socialişti reprezentaţi prin Mueller Franken, socotesc şi ei propunerile ca imposibile de îndeplinit. Nu s'ar găsi niciodată vre-un guvern german care să afirme contrariu. In special taxa pe export ar însemna ca întreaga lume să cumpere mai scump mărfurile germane pe lângă acestea ar mai atrage după sine şi sărăcirea lucrătorilor germani.

Ledebour, vorbind din partea independenţilor, declară: „Propunerile sunt inacceptabile."

Comunistul Levi propune, în mijlocul râs telor Camerei, alipirea la Rusia sovietică.

Preşedintele Reichstagului, d-l Loebe, rezumă rezultatul şedinţei astfel: „O hotărîre unanimă de neacceptare." Dacă adversarii tratatului nu vor voi să asculte vocea parlamentului german, atunci nu numai Germania, ci întreaga Europa centrală va suferi consecinţele." Aceste cuvinte care rezumă părerea unanimă au atras după sine aprobarea unanimă şi aplauzele Camerei şi tribunelor.

Contele Czernin despre situaţia Austriei

— La şedinţa Clubului industrial —

Otocav Czernin, fostul ministru de externe al Austriei a ţinut la şedinţa Clubului industrial la 27 Ianuarie a. c. o vorbire foarte importantă nu numai din punct de vedere austriac ci şi străin. Oratorul, care a dovedit o privire adâncă în situaţia ţării sale compară Austria cu un vapor stricat pe o mare viforoasă, un vapor fără maşină şi cârmă, o jucărie a voiurilor.

Punctele esenţiale ale acestei conferinţe sunt:

Primejdia bolşevică

Situaţia Austriei;

Nici o pace cu Moscova;

Cele trei modalităţi ale existenţei Austriei, adecă ca stat independent, ca membru al unei federaţiuni dunărene, sau ca teritoriu alipit Germaniei, şi în fine politica internă a Austriei.

1. *Pericolul bolşevist* e în creştere. Lenin are 500,000 soldaţi şi îşi măreşte armatele, pentrucă intenţiunea lui e revoluţionarea lumei şi condiţiunea existenţei lui e războiul şi distrugerea. Faţă de spiritul acesta războinic Europa apuseană doreşte pace pentru consolidare, iar dintre ţările mici, care sunt interesate şi se apără contra bolşevismului Polonia e slabă şi România *„a înghiţit mai mult, decât poate digera"* deci bolşevismul poate deveni o *conflagraţiune mondială* şi o *anarhie europeană,* care nu poate fi durabilă, dar ajunge ca să distrugă Europa şi s'o ducă la ruină.

2. Situaţia internă a Austriei este foarte tristă. Finanţele ţării nu pot fi mai rele. Ţara are anual 25 miliarde deficit. Impositele nu se mai pot ridica, armată nu se poate întreţine. In politică Sociol-democraţii pun beţe în roate creştinilor sociali. Salvarea o vede într'o coaliţie compusă din conducătorii cei mai de valoare ai tuturor partidelor şi nu într'o coaliţie compusă de două partide opoziţionare, dintre care cel creştin social priveşte spre Apus, iar cel social-democrat cochetează cu Moscova. Un bolşevism isolat nu s'ar putea menţine nici o lună în Austria, ameninţă însă primejdia inima Europei dr. Otto Bauer l'ar declara imediat precum l'ar şi fi declarat de mult.

3. *Nici o pace eu Moscova.* Incercările Apusului de a lega pace cu Rusia vor eşua cu siguranţă. Ţinuta Austriei poate fi numai o neutralitatea în această luptă pentru care Austria este incapabilă şi o aderenţă de principiu la politica Angliei, de unde poate să-i vie ajutorul moral şi material. Pentrucă situaţia ţării aşa cum este nu poate fi durabilă din două cauze:

pentrucă din cerşituri un popor nu poate trăi şi pentrucă antanta va vedea că ajutoarele, ce le acordă sunt o ripă de lax.

4. Posibilităţile existenţei viitoare a Austriei sunt: forma unui stat independent, o federaţiune dunăreană şi o alipire la Germania. Ca stat independent Austria nu poate exista nu numai din punct de vedere financiar, dar şi politic şi social, pentrucă Viena cu cele 2 milioane de locuitori nu poate trăi în aşa province sărace şi atât de duşmănoase oraşului. O federaţiune dunăreană era posibilă în 1918 toamna, azi însă e imposibilă din cauza simţului naţional al ţărilor de succesiune. Simptomele unei descompuneri, criza financiară şi economică a ţării, imposibilitatea impozitelor şi a planurilor lui Weiskirchner, demagogismul financiar dovedesc că aici numai o alipire la Germania mai ajută.

5. In ce priveşte politica internă doreşte o coaliţie, dar nu cu Otto Bauer, care urmăreşte să pună mâna pe putere. *Muncă, ordine* şi *refacere economică* să fie deviza guvernului, iar în politica externă o neutralitate sau o participare activă la politica antantei faţă de mişcările contra bolşevicilor se înţelege în măsura puterilor prin uşurarea transporturilor, prin împiedecarea înfiinţării a filialelor bolşeviste pe teritoriul austriac etc.

La sfârşitul vorbirei sale se adresează contra hienelor ale opiniunei publice, care declară orice ordine şi muncă de reacţiune, care cred, că democraţia constă în forme şi nu în dispoziţia liberă a poporului şi cari doresc să introducă o tiranie proletară. Indemnând la luptă, la lupta generală, care este condiţiunea existenţei tuturor popoarelor îşi termină vorbirea demnă de acest om mare, care e bine cunoscut şi la noi.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj. 344

Vânzări și Cumpărări:

DOUĂ COSTUME naționale de pădureancă și bănățancă, de mai multe ori premiate de vândut. Str. Mikó No. 26. Jutre oarele 2—4. 356

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cămeruțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE eftin. O moșie de 3 jug. cad aproape de centru lângă șosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc și 2 jug. grădină cu flori și pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuință domnească. A se adresa în str. Rákoczi N. 7. 327

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 161

Perderi:

SA PERDUT un pachet din vagonul Clasa II. ce duce spre Rodna, cei care l-au găsit, s'au l-au luat din greșală sunt rugați al prezenta la șeful fie cărei gări pe adresa Bugilă.

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar superioar. Plată bună după invoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei doreste cunostinte unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL" este cel mai ales loc de petrecere, Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. 61

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Către Autorități, Bănci și comercianți din întreaga Țară

Sosindu-ne un mare transport asortat cu toate articolele necesare pentru Cancelarie și Birouri, atragem atențiunea Onor. Autorizăților asupra prețurilor, excepțional de reduse a următoarelor furnituri de birou ce le am spre vânzare:

		Cal. II. Lei	Cal. II. B.	Cal. I. Lei	Cal. I. B.
Hârtie albă de scris p. concepte (care nu suge)	Suta cole	20	—	—	—
Hârtie albă velină superioară	„ „	25	—	35	—
„ „ comercială liniată	„ „	—	—	45	—
Cutii cu peniță (100 bucăți) Soeneken etc.	Cutia	—	—	30	—
Creioane negre diferite mărc (Hartmuth etc.)	Duz.	6	—	12	—
„ chimice	„ „	12	—	18	—
„ roșii albastre	„	30	—	48	—
Plicuri oficiale 1/2	Suta	9	—	12	—
Plicuri Comerciale diferite culori	„	—	—	16	—
Sugativă diferite culori	„	75	—	140	—
Gume pentru creion și cerneală	Buc. dela	1	—	3	—
Tocuri pentru scris diferite forme	Duz.	6	—	15	—
Agrafe pentru corespondență (100 bucăți)	Cutia	—	—	5	—
Cerneală Antracen (analină preparată și garantată) în pachete doza pentru	1 Kgr.	—	—	15	—
Cerneală Antracen în sticle	1 Kgr.	—	—	30	—
Coperte de dosare	Buc.	—	50	1	25
Gumarabică boabe	10 Gr.	—	—	5	—
Hârtie supțire foița pentru mașina de scris	Suta	—	—	15	—
„ chimică carbon violet și negru de scris	Suta	—	—	30	—
Panglici pentru mașină 11, 13, 16 milimetri	Buc.	—	—	25	—
Cutii cu tuș pentru stampile diverse culori	Buc.	10	—	12	—
Cutii cu Pineze (100 buc.) No. 1, 2	Cutia	5	—	7	—
Bloc notes pentru birou cartonate	Buc.	—	—	4	—
Șapirografe veritabile și garantate din Berlin lungimea 4 metri	1 Sul	—	—	150	—
Cerneală pentru șapirograf	Stiela	—	—	10	—
Tampoane cu sugativă (de lemn și metal)	Buc.	8	—	12	—
Registre Bilanț inventar pentru Bănci Populare tipărite pe hârtie albă velină calit. I.		—	—	40	—
Copiere pentru scrisori legate 500 foi	Buc.	—	—	75	—
Copiere pentru scrisori legate 1000 foi	Buc.	—	—	125	—
Registre din hârtie albă veline p. intrare și Eșire 100 foi format 42727 cm.	Buc.	60	—	—	—
Registre din hârtie albă veline p. intrare și Eșire a 200 foi	Buc.	110	—	—	—

Mare depozit de Registre pentru contabilitate, pentru expediție. Calimare de sticle. Linii de metal flexibile. Foi de cauciuc pentru copier. Bibliorafte cu mașină etc. Orice comandă însoțite de acont și restul ramburs se execută prompt.

LIBRARIA STANCIULESCU

Bulevardul Elisabeta 5. Telefon 23-57 — București.

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița"

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița**, în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

În cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

Consiliul de Administrație.

325

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

◆ ◆ ◆

Mare expoziție la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

◆ 9 ◆ ◆

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Intreprindere de transport „VILLÁM"

AUGUSTIN NAGY et COMP.

Transportează cu cele mai favorabile condițiuni și cu responsabilitate deplină.

Calea Regelui Ferdinand 14. Cancelaria și depozit Strada Kis No. 17. □□

144

Turnătoria Gutenberg

București, Str. Paris 20.

265

Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice și cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

La Vonica

Piața Mihaiu Viteazul No. 5.

Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**

294

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

La librăria Boroș

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2.

Se află de vânzare tot felul de cărți și registre de contabilitate pentru Bănci, Societăți etc. precum și achizite de birouri. □

342

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.

Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.

Traficu din pasagiu.

Traficul Belvăroși, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.

Tutungeria Șipos Piața Unirei.

Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 8.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 10
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Banca Moldova

Societate Anonimă.

Capital și Rezerve: 30.000.000 Lei.

Sediul Central Iași.

Sucursale Galați, Chișienu și Bălți.

Se ocupa cu toate transacțiunile de bancă. Secțiuni special organizate de mărfuri, cereale și comisione. Face plati în toate orașele din țară și stra-nătate.

COLOMBO

MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Țuică de Vâlcoi

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Ótonel, Drăgășani, Sardines, Liqueuri, Champagne, Bodegă și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești.

Țuică de Vâlcoi

CEAIUL și CACAO
HORNIMAN

apreciat in toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali

OTTO & ALFRED HERZOG

299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

TECHNICA LABORA

Birou technic și agentura

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant: Piața Stefan-cel-Mare No. 18. 320

Au sosit cantități mari de: *Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman.* Bușoane 6—35 Amp. Doze de ramificație. Fibră vulcanizată, Dulii de alamă și impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Sonerii și Șnur, elemente uscate și Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de lipit cu benzina Surupeinițe filiere de ghewin „Walworth" și „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestral. Dălți p. nituri. *Closete de Faianță, Lavoare, Reservoare, Băi complecte. Strunguri și mașini de găurit „Krause".*

De vânzare

în orașul Bârlad

1. **Teatru Cinema Carol-cel-Mare** cu mobilier pentru **1200 locuri,** Calorifer și uzină proprie.
2. Teatru Cinema Coloseul Majestic cu mobilier pentru **1400 locuri,** uzină proprie.
3. Grădinele Cărăbuș și Renaștere ambele cu mobilier pentru **4000 locuri** fiecare.

Se vând din Cauza plecarei cu prețuri avantajoase și foarte mari 354 înlesniri de plată.

Amatorii se vor Adresa Dlui Capitan FULGA, BERLAD.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante cu 70 Lei kgr.

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

281 carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Varieteul „Biasini"

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ"

77

Program complect nou. Program complect nou.

Noi atracțiuni! Noi atracțiuni!

După spectacol „MARE DANS TABARIN".

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

„BLATT"

Magazin de articole de tricotaj și țesătorie.

Piața Unirii No. 13.

Prețuri reduse.

Ciorapi pentru copii dela	10	Lei în sus
„ „ Dame dela	15	Lei în sus
„ „ Domni dela	15	Lei în sus
Mănuși de lână tricotate dela	24	Lei în sus
Jerteuri pentru dame tricotate dela	290	Lei în sus
Jachete scurte tricotate dela	75	Lei în sus

Toate articolele din magazin se vând foarte eftin.

151

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

14

Vânzare engros și endetail.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 1.. Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 11 Februarie 1921

Biblioteca Centrală „Asociaţiunii" Sibiu

Infrăţirea

Administraţia ziarului „Infrăţirea"

Nr. de schimb

„Transilvania"

Sibiu

Anunţuri: La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei, 6 luni . . 60 lei, 3 luni . . 30 lei

Demnitatea Parlamentului

Scrisoarea prin care d-l I. Brătianu declară că renunţă de a mai participa la şedinţele Camerei, a fost punctul de plecare al unor comentarii furtunoase, cari nu s'au oprit încă. Adversarii partidului liberal ţin cu orice preţ să prezinte acest gest fie ca o dezertiune faţă de datoriile către alegători, fie ca o dovadă de dispreţ pentru Parlament, fie ca o teamă de „răspunderile" pe cari „partidele noui" ar dori să le răscolească într'o zi.

Lucrurile nu stau tocmai aşa. D-l Brătianu s'a arătat totdeauna gata pentru o răfuială cu „acuzatorii" săi, şi partidul liberal n'a negat niciodată nimic din trecutul său care-i aparţine. In trecutele Corpuri legiuitoare, d-l Al. Marghiloman a fost acela care, aducându-i-se aminte de tristul rol pe care l-a jucat în neutralitate caşi pe vremea păcei dela Bucureşti, a încercat să aducă în discuţie „răspunderea" răsboiului pentru unitatea noastră naţională. Felul în care s'a desfăşurat atunci această luptă inegală, a făcut pe d-l Al. Marghiloman să regrete amar întrea sa imprudenţă. In actualul Parlament venise rândul d-lui Tache Ionescu. Titularul departamentului externelor avea prilejul, dela înălţimea băncei ministeriale, să facă procesul activităţei d-lui I. Brătianu la Conferinţa păcei. D-l Tache Ionescu a fost însă mai prudent, şi a ocolit o chestiune foarte delicată pentru reputaţia sa diplomatică; aceea a Banatului, cu toate că şeful partidului liberal i-a dat de veste că e gata să vină la Cameră, şi că nu se gândeşte sa rămână dator cu răspunsul.

Nu poate fi vorba, prin urmare, de evitarea unor desbateri asupra răspunderilor fostului guvern prezidat de d-l I. Brătianu, a cărui activitate se rezumă, în politica internă, la acordarea celor două mari reforme cari stau la temelia reconstituirei României de astăzi, iar în politica externă la închegarea tuturor provinciilor româneşti într'un singur Stat, căruia nu i-ar lipsi niciunul din teritoriile sale naţionale, dacă atitudinea demnă a d-lui I. Brătianu la Conferinţa păcei n'ar fi fost zădărnicită de graba nejustificată a câtorva „oameni noui" slabi de înger pentru iscălirea unei păci nedrepte.

Nu se poate găsi în gestul d-lui I. Brătianu nici o manifestare de dispreţ pentru instituţia Corpurilor legiuitoare. Membrii actuali ai Parlamentului sunt foarte simţitori când „demnitatea" lor de reprezentanţi ai naţiunii pare primejduită dinafară. In incinta Camerei sau a Senatului, unde le-ar sta mai bine aceste hipersusceptibilităţi, nivelul moral al Parlamentului se coboară însă până la acele certuri vulgare şi sterpe, în cari ... de stupoare d-lui N. Iorga e silit să lanseze ... „— Tăceţi, fiare ... dracului!" pentru a domoli puţin elanul violenţei şi a trivialităţei. Ne învoim şi noi să spunem că scrisoarea d-lui I. Brătianu conţine o aspră imputare pentru nerodnicia unor asemeni desbateri. In sarcina cui cade însă această vină, şi care dintre cetăţenii ţărei n'a simţit aceeaş nevoe morală de a-şi arăta dispreţul intim, dar o amărăciune explicabilă, faţă de o asemenea stare de lucruri?

Vreme de zece luni, alegătorii cari au trimis în Corpurile legiuitoare pe actualii lor reprezentanţi aşteaptă să pipăie rodul muncei de care avem nevoie astăzi. In loc de aceasta, Parlamentul oferă unei galerii iubitoare de distracţii funeste spectacolul unei vorbării din care lipseşte nu numai un sâmbure de realizare, dar însăş necesara bună cuviinţă.

Gestul d-lui I. Brătianu e un binevenit semn de protestare tocmai împotriva chipului în care se degradează şi să schimbă rostul Corpurilor legiuitoare. Trebuia într'adevăr să se găsească în ţara aceasta un om care să simbolizeze printr'o manifestare publică o nemulţumire generală care putea să însemne însăş compromiterea ideei parlamentarismului.

Iată pentru ce nu se va găsi niciunul dintre românii cari au votat pe d-l I. Brătianu în trecutele alegeri, să nu spună în fundul conştiinţei, că demult nu mai e nimic comun între preocupările sau năzuinţele obşteşti, şi aceste Camere, în cari discuţiile personale au răpit nouă zecimi din timpul pe care l-au lăsat discuţiile de „principii", inutile.

In acest cadru al realităţilor, retragerea din Parlament a d-lui I. Brătianu, departe de a însemna o nesocotire a voinţei cetăţeneşti, constitue, dimpotrivă o bine venită rezervă morală. Această rezervă morală înfăţişează actul de sinceritate a singurului bărbat de Stat care a înţeles adevărata datorie a clipei de faţă, care nu este a ţine discursuri pline de venin şi de patimă, ci de a lucra, în tăcere şi cu râvnă, pentru a construi.

Şvabii protestează împotriva romanizării numelor comunelor

Ziarul „Schwäbische Volkspresse" din Timişoara publică textul unui memoriu înaintat Ministerului de Interne de către parlamentarii şvabi cu privire la noile numiri ale comunelor în Banat.

Memoriul spune, că 24 comune şvăbeşti îşi menţin sau îşi recapătă numele lor, 8 comune şvăbeşti cu nume unguresc capătă numire şvăbească, însă 48 comune cari sau complet sau în majoritate sunt locuite de şvabi au căpătat numire românească.

Memoriul este iscălit de următorii deputaţi şvabi: Senator Carl von Möller, deputaţii Dr. Franz Kräuter şi Dr. Kasper Muth.

Vecinii noştri

Hotărât: semănăm straşnic Francezilor. Se spune despre ei — şi faptul se poate verifica citind toate publicaţiile, lor, — că nu prea se îndrăgesc de geografie, de geografia altora, bine înţeles.

Franţa şi-o cunosc, dar peste graniţele ei, mărite acum, nu vor să-şi plimbe ochii. O hartă a unor ţinuturi streine sau o carte despre ele pare a nu-i interesa decât poate dacă au ceva prea ezotic, care să le aţâţe curiozitatea făcând să le mai tremure nervii, şi aşa destul de încordaţi, sau dacă acele ţinuturi cuprind ceva, care să se poată raporta la Franţa, tot la Franţa lor dragă. Patriotismul lor, unit strâns cultului pentru umanitate, a căruia cauză au servit-o în totdeauna, îi înflăcărează atât, încât ai zice că le umezeşte ochii, de nu mai pot zări peste hotarele naţionale.

Suntem îndreptăţiţi să spunem acelaş lucru şi despre noi? Poate —; fapt sigur însă e că nu suntem deloc înclinaţi să ne cunoaştem nici chiar vecinii, sau, mai exact spus, ştim mai multe lucruri despre America şi Oceania decât despre ţările şi neamurile, lângă cari trăim. Vin de ici de colo, unele informaţii dela vecinii noştri, dar totul e brumat şi nesigur; ştirile sosesc sporadic, sumare, contradictorii; sursele cari le dau, simple agenţii interesate pentru răspândirea unor anume svonuri tendenţioase, nu inspiră încredere; nimic asigurat şi organizat, ca să servească la o adevărată lămurire documentată, a opiniei noastre publice asupra stărilor de fapt ale popoarelor din apropierea noastră.

Şi cât de mult folos nu ne-ar aduce acest lucru? Doar sunt, popoare, cu cari vom avea neapărat de-aface, alături sau împotriva lor, aşa-că ar trebui să ştim precis ce pământ au, care e firea lor, cari le sunt speranţele, ce trecut au, cari sunt oamenii lor de frunte....

Din Rusia ne vin cele mai fanteziste veşti, să zicem din pricina raporturilor încă nelimpezite dintre ei şi noi — dar, nimic nu ne împiedică să culegem cât mai multe şi mai juste informaţii din Polonia, Cehoslovacia, Jugo-Slavia, Bulgaria şi chiar (sau, mai ales) Ungaria?

E, de-sigur, necesar să se creeze institute culturale româneşti la Paris şi Roma, dar sunt tot aşa de necesare, dacă nu şi mai mult, oficii de informaţii, ataşate pe lângă legaţiunile noastre sau de sine stătătoare, trimiteri de studenţi români la universităţile ţărilor vecine, invitaţii oamenilor mari ai lor de a ne vizita şi a ne cunoaşte, înfiinţarea de catedre universitare la noi pentru studiul limbii şi istoriei lor... Polonia a făcut începutul.

Astăzi, când graniţele dintre naţii tind să devină numai politice, să ne ţinem încă într'o izolare şi ignorare, cari nu ne pot fi decât periculoase?

N. G.-T.

Procesul alegerilor din urmă

Când în 1918 s'au făcut cele dintâi alegeri cu sufragiu universal în România, rezultatul votului a uimit negreşit pe cei mai mulţi.

Mecanismul votării era nou. Marele număr de liste şi de candidaţi, nepriceperea masselor şi nedumerirea lor în ceeace priveşte viaţa politică a ţării în care acum intrau pentru întâia oară, sporeau confuzia. Mai trebue să adăogăm la acestea lipsa unei educaţii cetăţeneşti şi adânca dezordine morală pe care răsboiul de abia sfârşit a adus-o pretutindeni pe unde s'a deslănţuit viforu-i năpraznic.

Şi pe deasupra, demagogismul „oamenilor noui" grăbiţi să exploateze lipsa de experienţă a masselor a venit să mărească dezorientarea şi să înşele buna-credinţă.

Şi aşa ne-a fost dat atunci să cunoaştem un parlament — cel dintâi parlament al ţării întregite — care în loc să reprezinte toate energiile, toate valorile morale, politice şi intelectuale, toate puterile de muncă ale neamului, n'a înfăţişat decât incapacitate, desordine şi desorientare. De aceia n'a putut face nimic. Opera de refacere morală şi materială a ţării, cerea unire, pricepere, muncă, spirit de jertfă şi acestea nu putea să ni le dea un parlament a cărui ordine. Ori nimic din toate atmosfera era încărcată de patimă şi de vrajbă şi în care atâţia nechemaţi isbutiseră să pătrundă.

Parlamentul de azi s'a ales cam în aceleaşi condiţiuni. El nu e isvorât dintr'o conştiinţă a masselor ci dintr'un fetişism trecător. Caşi trecuta adunare el ne oferă acelaşi sterilitate şi acelaş incompetinţă; de aceia este probabil că va avea şi acelaş soartă.

Rezultatul alegerilor parţiale făcute zilele acestea ne dovedesc însă că massele au început să se lămurească asupra oamenilor cari le cer sufragiile. Ţărănimea caşi orăşenii au prins a înţelege ce înseamnează a conduce şi a alcătui legile unei ţări. Mecanismul complicat al vieţii politice le-a devenit mai familiar. Din grămada celor cari vin să le ceară votul, ei au început să ştie pe cine trebue să-l aleagă şi pe cine să-l respingă.

N'au, negreşit, încă o experienţă, dar începutul unei lămuriri mijeşte, sfios încă, fireşte, însă purtând în el chezăşia unei cunoaşteri din ce în ce mai deplină a vieţii politice.

Pentru cei cari, exploatând nepregătirea şi dezorientarea politică a mulţimii, au crezut că pot întemeia organizaţiuni politice, fără ca ele să reprezinte în adevăr un curent social, rezultatul alegerilor parţiale înseamnă o dezamăgire, dar o dezamăgire care are toate proporţiile unui avertisment. Căci nu cu făgăduinţe deşarte, nu cu cuvinte goale mai poţi cere de acum înainte încrederea şi sprijinul opiniei publice, ci cu fapte, cu dovezi. Aceste fapte aceste dovezi a început să le caute acum şi massele. Şi cine nu le va putea aduce, cine nu va produce garanţii că o să înfăptuiască ceeace a făgăduit acela este sortit să dispară din viaţa politică.

Intre Franţa şi Polonia

Mareşalul Pilsudsky, cel mai reprezentativ om al Poloniei eroice şi martire, a sosit la Paris pentru a strânge şi mai mult legăturile de prietenie dintre Franţa şi Polonia. Acum când trupele bolşevice se pregătesc de atac, sosirea şefului Statului polonez e semnificativă, căci deajutorul pe care îl va da Franţa depinde înainte de toate rezistenţa pe care o va opune Polonia încercărilor bolşevice.

Legăturile dintre Polonia şi Franţa nu datează de acum şi nu pentru întâia oară Franţa vine în ajutorul străjei civilizaţiei occidentale la poarta Orientului. Primul francez chemat de dieta poloneză la începutul secolului a fost Henri de Valois şi odată cu acesta a început a se manifesta influenţa franceză. Legionari polonezi sub prinţul Poniatowsky au sprijinit pe Napoleon I în lupta contra ţarului Alexandru.

Polonia martirizată a găsit în tot timpul veacului al XIX-lea sprijin şi patrioţii polonezi protecţie în tânăra democraţie franceză. Napoleon al III-lea a căutat prin intervenţii personale şi diplomatice să micşoreze asprimea guvernatorilor ruşi din Varşovia. Din cauza acestor intervenţii, nici nu s'a putut închega o pretenie durabilă între Franţa şi Rusia în acea vreme.

In timpul răsboiului, la Paris, s'a întrunit Consiliul naţional polonez şi tot în Franţa s'a format prima armată poloneză sub conducerea generalului Haller, iar atunci când bolşevismul ameninţa cu distrugerea tânărul stat polon, singura ţară care a venit în ajutorul lui a fost Franţa care şi-a trimes pe cei mai viteji şi pricepuţi fii ai săi.

Gestul făcut de Millerand de a salva Polonia atunci când bunii aliaţi englezi şi italieni făceau pe indiferenţii nu va fi uitat niciodată de poporul polon.

După victoria militară Polonia trebuie să se consolideze economiceşte. De aceia are nevoie şi de ajutorul financiar, comercial şi industrial al Franţei. Industria poloneză, refăcută poate furniza Franţei cu preţ eftin — din cauza deprimărei mărcei poloneze — multe din produsele pe care aceasta le importă cu preţuri destul de ridicate din Anglia şi America.

Pe de altă parte petrolul polonez dus în Franţa de o flotă de vapoare-cisterne, ar putea înlocui cu succes petrolul englez şi american.

Pilsudsky şi Millerand, pregătitorii victorei poloneze din August 1920, vor pune bazele unei alianţe strânse franco-polone, cu toată campania pe care presa radicală şi cea bolşevică o duce contra unei asemenea alianţe, pentru a susţine bolşevismul.

O alianţă dintre Franţa şi Polonia mai este necesară şi pentru a împiedica eventuale atacuri germane contra Poloniei şi Franţei. Din parte-ne nu putem decât să ne bucurăm de reuşita încheierei acestei alianţe mai ales în urma celor stabilite la Bucureşti între guvernul nostru şi ministrul de externe Polonez.

Res.

O nouă revistă de provincie

Din paginile vremii, revistă bilunară, redactor: Liviu Opriş, Brăila.

In vechiul Regat, oraşele de provincie erau slab reprezentate în publicistică. O extremă centralizare în capitală absorbea şi forţele cele mai reprezentative ale scrisului românesc. In afară de Iaşii, cari-şi menţineau încă, în umbra mândriei de fostă capitală a Principatului Moldovean şi sediu al celei mai însemnate societăţi literare ce-am avut noi, „Junimea“, o mai mare activitate culturală, cu ecou în publicitate, nici-un alt oraş din provincie nu ajuta efectiv Bucureştii, în marea lui operă de răspânditor al culturii.

Incercări mici şi izolate să făceau pe alocuri, dar foarte rar şi cu foarte puţină durată. Craiova a reuşit cu multă trudă să menţie, de 15 ani încoace, revista „Ramuri“; prin câte-un orăşel pierdut din Moldova apărea uneori, pe lângă rarele volume, cari erau o adevărată minune, şi câte o revistă, dar explicarea nu era în aceea că mediul de-acolo se învrednicise să aibe un asemenea exponent al nivelului ei cultural ridicat, ci că un scriitor, aşezat din întâmplare sau de nevoe în acel oraş, facea sforţarea supraomenească să menţie, prin proprii şi singure puteri, o publicaţie periodică fără destui colaboratori şi, în orice caz, fără sprijinul unui public cititor numeros.

Ceeace nu s'a putut însă în România mică, vedem că se realizează astăzi, când, în afară de multele gazete, cari apar chiar câte două sau mai multe în oraşele de provincie, ne trezim cu toate marile greutăţi de tipărit, cu reviste noi, stângace la început, dar une-ori vioaie şi promiţătoare.

In ultimul timp, Brăila ne-a făcut un asemenea bucuros dar. Oraş plin de viaţă, port cu puternic nerv economic, a primit, din vagoanele încărcate cu grâne, venite din şesurile bogate ale Munteniei şi din vapoarele cu feluriţe mărfuri din toată lumea, nu numai o bogăţie materială copleşitoare, dar şi avântul omului de muncă fără preget, care-şi găseşte, în odihna lui meritată, şi timpul pentru cultivarea şi îmbogăţirea sufletului.

Revista „Din paginile vremii“, din care au apărut până acuma 3 [illegible], apucă pe drumul unei înţelegeri juste şi a nevoilor publicului, căruia i se adresează şi a aspiraţiilor înalte, la cari e datoare să se gândească o revistă literară.

Reproducem cu multă plăcere însemnările intitulate „Pe margini de viaţă nouă“, cu care revista îşi începe seria publicaţiilor:

„Sângele nevinovat al atâtor jertfe ale marelui războiu, pornit în fond pentru cimentarea unui putregai absolutist, care nu mai cadra cu cerinţele noi ale vremii, fecundează în spiritul generaţiei de azi o viaţă nouă.

Nu înţelegem prin viaţă nouă crearea unei desăvârşite societăţi, pentrucă am ajunge la o realitate leninistă, dar credem că ecoul nevoilor mulţimii îşi va avea un puternic şi just răsunet în închegările sociale de mâine.

Mulţimea supuşilor de ieri, astăzi înţelege societatea bazată pe o dreaptă proporţiune între drepturi şi datorii.

Şi tot această mulţime credem că şi-a dat seama că în capitalismul unor cercuri prea restrânse, stă izvorul contrastelor din păturile sociale de până acum şi că în organizarea unui capitalism larg colectivist şi cooperator în adâncul păturilor de jos e temelia unei mai drepte orânduiri. Nu revoluţie socială, ci educaţia individului pentru un progres social natural.

In artă nu înţelegem nici decadenţă ca titlu şi anomalia spirituală ca realizare, nici acrobatică pe armonia vieţii, poezia, imperativul oricărei manifestări artistice. Evoluţia sufletească spre înţelegerea celei mai adânci estetici e un mijloc de a crea şi de a apropia sufletele unei societăţi“.

E în rândurile acestea o atât de justă pricepere a vremii de azi, la noi, Românii şi enunţarea fără nici-o emfază a unei munci atât de nemerite şi de utile acum, încât aşteptăm cu încredere că revista să fie bine primită şi ajutată de public şi de scriitori, fiindcă numai forţele redacţiei şi chiar ale Brăilei nu vor putea să birue tot greul.

De-aceea, ne bucurăm că d-l *Lucian Blaga* s'a grăbit să colaboreze dela început printr-o frumoasă poezie; pe lângă dânsul şi în afară de *Perpessicius* şi *Pan* mai cunoscuţi, găsim numele, d-nilor: *Mircea Gheorghiu, Liviu Opriş, Dionisie Andrea* şi *N. G. Bremie.*

Primul, mai reuşit în cronicile şi notiţele sale critice decât în versuri, al doilea, scriind minunate schiţe, al treilea, cu articole viguroase, dar poezii nu încă destul de original realizate, iar al patrulea cu promisiuni, a căror îndeplinire e îndoielnică; ei singuri, cu tot efortul lor plin de merite, nu pot trezi, în ce au dat până acum, tot interesul marelui public — şi peste hotarul Brăilei — decât dobândind noi achiziţii, pe lângă înbunătăţirea scrisului lor.

Ori-cum, revista „Din paginile vremii“ e un bun semn de începerea unei mai mari contribuţii a oraşelor de provincie la răspândirea şi chiar crearea elementelor de cultură românească.

N. G-T.

Citiţi „Infrăţirea“

Presa maghiară şi vacanţa dela Episcopia Oradei-Mare

Ziarul „Nagyváradi Napló“, ocupându-se de vacanţa scaunului episcopal dela Oradea, scrie între altele:

...„Incă nu se ştie pe cine va desemna guvernul român în înţelegere cu papa pentru această demnitate înaltă.

Din unele părţi se aud combinaţii pentru Hoszu, episcopul de Gherla, Frenţiu, episcopul de Lugoj, şi Dăianu protopop la Cluj. Pe baza informaţiilor primite însă dela Bucureşti, scaunul episcopesc de Oradea i-l va umplea cunoscutul scriitor bisericesc, om de ştiinţă şi bărbat politic: Dr. Vasile Lucaciu. — Lucaciu şi-a terminat studiile medii în România, teologia în Roma la seminarul „De propaganda fide“. Reîntorcându-se din Roma s'a stabilit în Ardeal. Intâiu ca preot apoi ca profesor de limba latină şi de religie la liceul din Satumare. După o activitate de profesor mai îndelungat a ajuns preot la Şişeşci. Aici a desvoltat o mare activitate literară.

A redactat „Revista [illegible]“, a tradus pe Bourdalot şi [illegible] bisericeşti a-le altor episcopi francezi.

Şi în politică a desfăşurat o activitate mare. Sub imperiul maghiar, el a fost cel mai aprig luptător al ideei naţionale române. A luat parte în redactarea faimosului memorand şi pentru acest fapt a fost închis la Seghedin. In 1905 a fost ales deputat la Beiuş cu program naţional românesc. După reîntregirea României mari, a devenit ministru fără partofoliu în guvernul român. Apoi guvernul la încredinţat să ia legătura diplomatică între România şi Papa. Din Roma a plecat la America, pentru ca să facă cunoscută americanilor cauza română. In New-York, ministrul de externe Lansing, l'a primit cu mari sărbătoriri, şi drumul făcut în America, nici nu a rămas fără resultatul dorit.

Viaţa culturală la Tg.-Mureş

Din iniţiativa d-lui profesor de muzică Ion M. Georgescu s'a înfiinţat în localitate o societate corală numită „Cântecul Mureşului“. Prin înfiinţarea acestei societăţii s'a umplut o lacună de mult simţită de toţi cei de aici. Acum sunt în curs repetiţiile pentru prima reprezentaţie publică care va fi în jumătatea doua a l. c. Fiind sub conducerea unui adevărat artist credem că această societate dacă va mai avea şi sprijinul publicului român de aici îşi va câştiga un renume, de care va putea fi mândru harnicul ei conducător.

Tot în cadrele societăţii corale s'a înfiinţat şi o societate teatrală sub conducerea d-lui Locot. Ioan. In jurul dânsului s'au grupat o mulţime de amatori de artă, cari cu toţii au numai un scop şi anume: să facă cunoscut şi publicului de aici literatura dramatică românească. Laudă se cuvine iniţiatorului pentru bunul gând ce l-a avut înfiinţând această societate. De altfel societatea şi-a propus ca, luând exemplu dela societatea de amatori din Oradea-Mare, să dea tot la o lună o piesă nouă.

Acum se pregăteşte comedia „O noapte furtunoasă“ de I. L. Caragiale. Rolurile le [illegible] d-şoarele profesoare Bucur şi Idieru şi d-nii Locot. Ion, Locot. Pelin, Const. Popa, Rusu şi Drimba.

Reprezentaţia de deschidere va fi în 22 Februarie, când se va prezenta publicului şi Societatea corală.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universităţii:

Marţi, Miercuri j
ZESTREA UNEI MISS.
Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
IUBIRE DE STRENGAR.
Marţi şi Duminecă la ora 10 a. m.
Reprezentaţie pentru copii.

Cinema Urania:

Marţi, Miercuri, Joi:
DRAMA IN VAGON LITS.
Drama detectiva.
Vineri, Sâmbătă:
CONTRACTUL MORŢII. Film poliţist.
Duminecă:
MACISTE III. (Medium).

Cinema Apollo:

Marţi, Miercuri:
JOURNALUL UNEI PIERDUTE
Joi: CONTRACTUL MORŢII.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
VAGABONDA. Film artistic

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA“

Duhul sfânt — Spiritul sfânt

La miliţie, în şcoli şi cu orice ocaziune oficială ţăranul nostru la întrebarea „de ce religie eşti“, îţi răspunde lapidul şi cu smerenie: „sunt de legea românească“.

Dacă vrei să afli, totuşi, cărei religii aparţine, trebue să-l întrebi cam aşa: „cum cântă la dv. cantorul la strană... Doamne miluieşte-ne ori Doamne îndură-te spre noi, şi cum zice popa... Duhul Sfânt ori Spiritul Sfânt?“

Şi totuşi cărturarii noştri caută să mai menţină spiritul confesional în poporul acesta, atât de curat la suflet. Poporul nostru e pătruns de credinţa strămoşească, pe care o numeşte lege românească, iar cărturarii sunt plini de dogmaticism medieval, şi tocmai de aceea şi străini de credinţa poporului.

Dar poporul nostru e şi mai unitar în credinţă dacă ne gândim la botez, la nuntă şi la înmormântarea care toate se fac după datinele strămoşeşti.

Poporul nostru şi astăzi te blastămă din toată inima în modul cel mai original: „Bată-te Sfântul Soare şi Nu Te rabde pământul;“ lucruri, cari nu-şi au obârşia nici în catehismul ortodox, dar nici în simbolul credinţii catolice.

Singurul popor, care şi-a păstrat conţinutul moral al strămoşilor şi care din principiile creştinismului şi-a însuşit numai partea pur morală, dar nu şi-a încărcat sufletul şi cu dogmatismul născut din diplomaţia vremurilor, este poporul nostru.

Cel mai predestinat popor pentru unire în cele ce priveşte religia, şi totuşi, vedem astăzi cărturarii mari împărţiţi în două tabere, ignorând onoratul suflet al poporului.

Argumente şi contrargumente fictive, şi anume contactul cu lumea cultă apuseană, iar alţii pe motivul meritelor din trecut, că ar fi rămas nealteraţi în credinţa strămoşească, agită astăzi pe cărturarii, lipsiţi de concepţii mai înalte. Greco-catolicii, zic celor greco-orientali Ruşi, iar greco-orientalii porecl[illegible] pe greco-catolici de papistaşi.

Faptele istorice însă sunt următoarele: Nu am văzut la greco-catolici influenţa apusului nici la Gherla, nici în Bihor, decât la câte o numire de vlădică, când cei norocoşi făceau un drum la Budapesta, la Viena şi la Roma ca să ia în primire turma de păstorit. Dar asemenea nu am văzut la Sibiu, nici un cult rusesc, decât cultură românească în jurul bisericii.

Ce priveşte credinţa poporului, sunt încă vii în memoria noastră înfulicările jandarmului ungur şi a solgăbirăului de a împiedeca Maramureşul, Sătmarul şi Sălajul să nu treacă sate dearându-l la greco-orientalism din cauza popii.

Tot aşa de fictivă ar fi şi lupta şi greco-orientalilor, dacă ar afirma, că numai ei vreau să menţină legea strămoşască şi credinţa poporului. Poporul nostru — graţie puterii de conservare ce o are — nu e nici greco-oriental, nici greco-catolic, ci e mai pre sus de toate de „legea românească.“

La Bobotează credinţa lui nu are nimica comun cu dogmatismul, el e pătruns numai de darul nemărginit ce îl poate da Ceriul şi legea Mântuitorului.

Pentru ce separăm deci turma plină de credinţă, pentru ce nu facem spre năcazul streinilor şi spre întărirea noastră altar comun barem la zile mari?!

Vorba Românului: „ce bine le-ar sta să sfinţească apa la olaltă“.

Dar nu se face, căci trăim timpuri mari cu oameni lipsiţi de concepţii mai înalte.

Dar îmi vin în minte familii românesti (se înţelege cărturari) unde până astăzi văd acătată icoana sfântă, subscrisă de vlădica papistaş, care a pus cenuşă pe capul unui membru de familie şi l-a *confirmat* de credincios al bisericii catolice.

Aceşti oameni nu mai au nimica comun cu credinţa poporului şi mă loveşte o adâncă revoltă când îi văd că nu se ţin de *legea românească*. Nu-mi pot închipui un român de altă lege, decât de legea noastră strămoşească.

Alte popoare îşi menţin naţionalitatea şi caracterul naţional, aparţinând oricărei secte religioase creştine.

Numai românului nu-i stă bine dacă-şi lasă legea, căci cu legea românească s-a pierdut tot ce se numeşte românesc în om, şi degenerează fără escepţiune.

Nu-mi pot închipui român — nici unit nici neunit — care să nu simţească din inimă aceste adevăruri.

Totuşi ne stăpâneşte separatismul chiar şi în zilele de *praznic naţional!*

Până când aceste tendinţe, până când vom rămânea neuniţi cu poporul şi până când vom fi împotriva *fiinţei noastre româneşti?!*

Dacă nu se află oameni providenţiali, cari să rezolvească această unire atât de naturală, să evităm cel puţin provocarea unei desbinări, în jurul aşa numitei religii de stat!

Englezii şi-au ştiut face o religie-naţională în timpuri cu mult mai grele, iar nouă ne lipseşte voinţa de a urma ceia ce avem deja gata, ca rezultat nealterat al veacurilor: *legea românească*.

Şi să mai constatăm şi un înţeles categoric al celor spuse:

Biserica şi credinţa nu sunt funcţiuni pendente de câteva posturi de vlădică, ci sunt însăşi fiinţa poporului de lege românească, care nu va suferi confesionalismul la care-l forţează cărturarii covârşâţi de spiritul dogmatic?

Anton Domide

Cronica politică

Violența luptelor politice n'a îmbracat de multe ori forme mai supărătoare, decât acele ale relațiilor de până acum dintre partidul poporului și partidele federației social-naționale. Ședințele actualelor Corpuri legiuitoare sunt, în privința aceasta, un model de patimă și de trivialitate, în care acuzațiile și insultele reciproce erau moneda curentă a „polemicelor" personale.

Alegerile parțiale s'au însărcinat, după cât se pare, cu potolirea acestei atmosfere încărcate. Numărul de voturi obținut de partidul liberal, care e superior acelui pe care l'au întrunit adversarii săi, a stabilit o apropiere între oamenii cari se sfâșiau până ieri. Ziarele vorbesc despre un front comun împotriva partidului liberal, iar în culoarele Camerei se vorbește din nou de colaborare.

Suferința comună dă naștere totdeauna unei comunități sufletești. In fața aceleiaș primejdii, dușmanii uită pasiunile care-i despart. O asemenea „primejdie" pare că reprezintă astăzi partidul liberal, pentru grupările politice cari își zic „partide noui", și din frământarea acestei temeri a răsărit și proectul de a se invalida alegerea d-lui I. G. Duca la Romanați.

Aceleaș păcate vechi ale politicianismului de concurență le regăsim, încă odată, în arsenalul de luptă a unor organizații de partid cari făgăduiau regenerarea vieței noastre publice. Așa se făcea și altădată. Interesele personale de o clipă, însuflețite de pofta guvernării, făceau și mai demult din cei mai ireductibili vrăjmași, aliați sinceri și sentimentali. A fost destul ca majoritatea corpului electoral care a fost chemat la vot în alegerile parțiale din vechiul Regat să-și arate un puternic început de revenire la politica de muncă și de competență, întorcând spatele demagogiei și promisiunilor deșarte, pentru ca înjuriile reciproce, — în fața cărora partidul liberal a stat numai ca martor nepăsător, — să se uite într'o clipă.

O singură taină va rămâne nedeslegată. Pe ce temei se va duce lupta „comună" împotriva partidului liberal, și cum se va trece peste prăpastia de „convingeri" care despărțea până ieri „oligarhia" averescană de „bolșevismul" țărănist?

Revista pressei maghiare

Vor constringe Germania să-și plătească datoriile?

Ziarul „Ellenzék" în legătură cu răspunsul lui Simons, ministrul de externe german, ce l'a dat ambasadorului francez la Berlin, se ocupă în primarticol de relațiile și evenimentele ce pot urma în cazul că vor cerca să constringă Germania la plătirea datoriilor impuse.

— „Și francesii — scrie susnumita foaie — urmează procedura creditorilor fără inimă, pentru cari chestia principală nu e să-și capete banii, ci ca debitorul să se ruineze. Dar poate să nu reușiască combinația lor. America nu îngădue ocuparea de noui teritorii germane. Aici se începe o nouă luptă pe viață și pe moarte. America însă este acum de partea Germanilor. Astfel că nu poate fi nici o îndoială de care parte va fi victoria. America nu va îngădui sugrumarea Germanilor, căci are nevoe de piața germană. Cauza e lucru secundar. Principalul este, că nu îngădue."

In acest mod nu rește pressa maghiară zilnic nădejdile cetitorilor iei, că doar, doar, se vor mai schimba lucrurile.

Cine sunt dușmanii Românilor? Eventualitatea unui răsboiu româno-rus.

Ziarul oficios al partiduiui socialist ardelean „Küzdelem" scrie într'un articol intitulat „Intărătare la răsboiu", următoarele: — „Din cercuri burgheze, și în deosebi din acele cercuri, cari întrețin legături cu Horthy, de mai multe-ori s'a răspândit știrea despre un răsboi ruso-român... Am scris până de acum mai multe ori, că singur și exclusiv bandele lui Horthy pot să fie dușmanii românimii, am scris și Rusia însăș a eunțat în repetite rânduri că proletariatul rus vrea pace cu România. Nu voește și nu poate să voiască însă pacea, țara acea ciuntită, (e vorba de Ungaria) care nu se poate împăca cu pacea dela Trianon, care vrea să trăiască fără muncă, din jaf. Dacă atițările pressei maghiare și străine susținută cu banii lui Horthy dacă exploziile diplomaților venite la timpuri bine calculate, ar reuși și ar putea aievea să o încurce pe România într'un răsboi în contra sovietelor: acest răsboiu ar duce la nimicirea totală a acestui popor nenorocit. Unde este acel bărbat politic, român întrucâta de înselbătăcit încât să nu vadă la hotarăle apusene a-le țării trupele dușmane cari stau gata să atace. Și poate să presupună un răsboiu „victorios" în contra Rușilor, ar putea aceasta țară, presupunând că ar eși victoriasă, să suporte un nou răsboiu româno-maghiar, care ar urma celui dintâi, pentru Ardeal? Tocmai pentru aceea nu este de ajuns să vezi și să înțelegi pericolul distrugător de țară ce-l ascunde în sine eventualitatea unui răsboiu ruso-român, ci fiecine, care dorește să mântue poporul acesta dela piersare, care voește să conducă țara spre consolidare: trebuie să isbească cu pumnul asupra acelora, cari îndrăsnesc măcar să vorbiască de posibilitatea unui răsboiu ruso-român, ori a vreunui alt răsboiu."

Aduce apoi susnumito foaie diverse știri din Viena și Budapesta, cari au fost publicate și în ziarul nostru și observă: „Așadară de aceia ar trebui ca România să porniască răsboiu contra sovietelor ca cu atât mai ușor Horty să poate pătrunde în Ardeal."

Știri și fapte politice

Intr'una din ultimele ședințe ale Senatului, d. general Averescu a avut prilejul să se rostească încă odată asupra chestiunei „răspunderilor", ridicată de un d. senator Gurița.

Primul ministru a spus următoarele:

„Când am fost chemat de rege să conduc cârma țării, am examinat situația și am crezut de datoria mea, să mă conform situației momentului și să renunț pentru câtva timp la programul partidului meu în care fusese înscrisă chestiunea „răspunderilor."

„Am recurs atunci la un compromis și am ales formula unui armistițiu politic, pentru a nu da loc la dușmănie între partide."

„In contra liniei noastre de conduită nu s'a ridicat nimeni atunci și de aceea noi am urmat și vom urma mai departe. Dacă la ceeace noi am făcut nu s'a răspuns cu aceeași cordalitate, vina nu este a noastră și credem mai departe că orice antagonism între partide trebue suspendat până ce chestiunile de ordin general cari interesează țara vor fi rezolvate."

Declarațiile d-lui general Averescu nu sunt făcute să curme discuția asupra „armistițiului" politic despre care se pomenește mai sus. Partidul liberal, tocmai fiindcă-și ia toată răspunderea pentru actele sale din timpul și dinaintea răsboiul i, nu înțelege, după cât se pare, să întindă formula „armonlei dintre partide" până la aprobarea fără rezervă a unor măsuri cari dăunează interesele obștești. „Armistițiul politic", dacă el este posibil, nu poate reprezenta o favoare pentru vreunul din partidele noastre, ci merge spre o singură țintă: rezolvarea grabnică a grelelor probleme actuale.

*

„Patria" se grăbește să publice cu cele mai grase litere ale tipografiei sale, un elogiu politic al d-lui Nicolae Iorga, care a ținut un șir de conferințe despre România, studenților români dela Sorbonna. Organul partidului național se bucură grozav că întreaga presă franceză au publicat articole elogioase sărbătorind pe d. N. Iorga".

Nu pricepem entuziasmul „Patriei". Este și acesta unul din „succesele" d-lui Vaida-Voevod la Paris?

*

„Neamul românesc", vorbind despre alegerea d-lui I. G. Duca, scrie că reprezentanți ca fostul ministru al agriculturei, care a început cel dintâi aplicarea de fapt a reformei agrare nu pot fi primiți în Parlament „fără ca aceasta să nu însemne o scădere".

Această părere o iscălește d. Sc. Băluță.

Alegerile dela Diciosânmartin

Din partea Biuroului Central al Partidului Național primim un comunicat cu privire la rezultatul alegerilor dela Diciosânmartin. In acest comunicat se spune că, potrivit proceselor verbale ale diferitelor secții de votare, d-l dr. Bianu, candidatul partidului național a întrunit 3146 voturi, iar d-l Octavian Prie, guvernamental, 2799.

Președintele biuroului central, călcând dispozițiunile legei a anulat voturile alegătorilor din secțiile Șomfalău, Ogra și Micășașa invocând pretextul că listele nu eran complete și că alegătorii au fost terorizați de partidul național.

In modul acesta Biuroul Central electoral a putut proclama ales pe d-l Octavian Prie, deși avea voturi mai puține de cât candidatul partidului național, d-l dr. Bianu.

Nu „Voința", partidul național să răspundă

Prinsă în flagrant delict de reabilitare prin surprindere, „Voința" încearcă să înduioșeze simulând inocența prigonită.

Cine suntem? — se întreabă singur organul social, economic și politic al d-lui Bontescu, și temeritatea întrebării nu este întrecută de cât de prudența răspunsului. Căci vrând să răspundă la o întrebare pe care nu i-a pus-o nimeni, „Voința" ne spune ceia ce nu e și ascunde tot ceia ce este.

Ne spune, într'adevăr, că e un „organ de publicitate liber de orice cătușe de partid și nesupus capriciului sau intereselor unei persoane", dar nu ne spune că e ziarul d-lui Bontescu și că tinde să fie și organul partidului național.

Ne spune că e un organ de publicitate „independent" care informează „exact" și orice problemă o discută „liber și fără patimă", dar nu ne spune că umblând să se facă util partidului național, urmărește reabilitarea politică a d-lui Bontescu.

Ne spune că apariția i-a fost reclamată de „nevoi reale", dar nu ne spune că aceste nevoi, de sigur foarte *reale*, sunt nevoile unui om care nu se lasă văzut, dar se lasă ghicit.

Și ce nu ne spune „Voința" în încercarea ei de a-și aranja o inocență capabilă să provoace simpatii.

Ne spune că ea aparține „unui grup de gânditori și luptători desinteresați", că instituțiile economice pe care le reprezintă sunt „colectoare de energii materiale, morale și intelectuale" și că „iscăliturile și „a erenție-le" ce se perindă în paginile ei sunt tocmai o dovadă de câte energii se pot „colecta" prin puterea de atracție a unor instituții economice care nu vor să fie altceva de cât „pârghii materiale" pentru „o muncă ideală".

Dar, iarăși, nu ne spune cari-i sunt „gânditorii" și „luptătorii desinteresați" și cum de au ajuns aceștia așa de repede ca în „munca lor ideală" să aibe la dispoziție și „pârghia materială" a instituțiilor economice.

„Gânditori", — cine? Să fie adică aici, la Cluj", un întreg grup de „gânditori", și Ardealul să nu-i știe, Ardealul să nu-i cunoască până acum? Înțelegem să țineți ascuns pe d. Bontescu, dar „gânditorii", — pe aceștia vrem să-i cunoaștem și noi. Un nume de „gânditor", unul singur, — și atunci, văzând cugetarea pe care-o arătați, vă vom ierta politica pe care o ascundeți.

„Iscăliturl", — care și câte? *Carpatin, Vicinius, Cehaș* și *Istrate*, — acestea să fie iscălițurile „Voinței" menite să înfățișeze publicului ardelean și inocența, și seriositatea și bravura politică a oamenilor pe care-i represintă?

Dar să nu luăm lucrurile în serios. „Voința" are în jurul ei politicieni cari vor să pară „gânditori", și „gânditori" cari se deprind a fi politicieni. Ii cunoaștem pe cei dintâi și-i compătimim pe cei din urmă. Dl. Bontescu cu „pârghia materială" și câțiva confrați cu „munca ideala", iar rezultatul care se urmărește unul singur: *reabilitarea prin surprindere și forțarea partidului național de-a reprimi pe cei eliminați.*

Dacă era cineva, prin urmare, care trebuia să răspundă la cele câteva notițe ale noastre, acela era însuși partidul național de la care am dori să știm acum nu ce politică face „Voința", ci dacă această politică o putem socoti de azi înainte ca făcând și ea parte din cadrul activității sale.

Pe panta concesiunilor

După concesionarea căilor ferate consorțiilor franco-engleze, după concesionarea fabricei de muniții și explozibile unor societăți străine, după concesionarea gazului metan, guvernul d-lui general a isprivit cu seria concesionărilor în stil mare. Și pentru că concesionarea petrolului nu i-a reușit s'a gândit să concesioneze industrii și întreprinderi de mai mică importanță. Și a început-o cu filatura de borangic din Lugoj. Inființată de guvernul Maghiar, această filatură funcționa cu sprijinul material al Băncei agrare din Budapesta și producea statului în fiecare an un venit net de 2 milioane coroane.

Filatura dispune de 120 cazane unde se ferb gogoșile care serves apoi pentru filarea mătasei și de mașini care pot produce tot felul țesături până la borangic.

Specialiștii de pe lângă secretariatul general al Agriculturei și-au spus cuvântul. Aducându-se mașini pentru țesutul mătăsii din Austria, unde valuta noastră e așa de ridicată și un maestru din Italia, filatura ar putea fi transformată în fabrică de mătase cu foarte puține cheltuieli, iar statul va realiza câștigări importante, dacă avem în vedere prețurile exorbitante cu care se vînd pe piața noastră mătăsurile străine. Pe de altă parte, aciastă filatură rămânând în stăpânirea Statului, acesta ar avea tot interesul să întindă cultura vermilor de matasă. Banii pentru gogoși ar reveni gospodarilor care se vor ocupa cu creșterea vermilor de mătasă, iar cei de pe mătăsuri vor intra în visteria statului așa de goală acuma.

Astfel, cu incetul s'ar crea și la noi o industrie a mătăsei care dacă nu să concureze pe celelalte pe piețile străine, cel puțin să satisfacă cererile pieței românești.

Aceasta însă nu se împacă cu politica economică a guvernului care, ascultând inspirația „marelui european" Take Ionescu, urmărește subjugarea economică a țărei.

In adevăr în ziua de 15 Februarie se va da decizia hotărătoare în ce privește filatura din Lugoj, fără a urma sfaturile specialiștilor și fără a servi interesele țărei.

Guvernul Averescu urmărește arendarea filaturei unui grup francez, ca și cum nu s'ar fi găsit instituții de credit românești care să fi luat asupra lor fabrica și să fi produs statului un beneficiu cu mult mai mare decât acel pe care i-l va servi consorțiul francez.

De sigur însă că guvernul Averescu aprobă această concesiune fiindcă este susținută de vre-un guvernamental cu greutate. Și cu această ocazie constatăm încă odată că sacrifică interesele țării pentru ale partidului.

INFORMAȚII

Produsul netto al seratei dansante date în seara de 24 Ianuar st. n. în folosul Societății Orfanilor de războiu a fost de 20619 lei.

*

Citim în *Luptătorul*:

D-l Gh. Cristescu, deputat, a intervenit pe lângă d-l ministru de justiție ca d-l Ilie Moscovici să fie transportat la un sanatoriu pentru a-și trata o boală de rinichi de care sufera și care s'a agravat în închisoare.

D-l ministru Antonescu a declarat că d-l Moscovici va putea fi transportat la orice institut pentru radiografiere, dar că tratamentul trebue să și-l facă numai în închisoare.

*

In ședința trecută a Consiliului de miniștri s'a fixat cursul rublei Lwov pentru al doilea schimb, la 50 bani bucata.

*

Din seara de 4 Februarie s'a deslănțuit asupra Capitalei un vifor care încă continuă.

*

D-l Mihail Antonescu, ministru de justiție, a numit o comisiune compusă din d-nii: Alex. Dobriceanu, fost președinte la Curtea de Casație, Tipeiu, consilier la curtea de Apel, B. Cernea și Andrei Ionescu, avocați cu însărcinarea să redacteze un anteproect pentru reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași.

*

Regulamentul legii privitoare la pensiunile celor cari au luat parte în războiul pentru întregirea neamului s'a publicat în Monitorul Oficial de eri (nr. 242.)

*

Din cauze neprevăzute, Miercuri 9 Februarie, Opera Națională va cânta în loc de „Luceafărul" și „Cavalleria Rusticană", Faust cu tenorul Emil Marinescu în rolul titular.

*

Uniunea Generală a Sindicatelor profesional-naționale ale salariaților de Stat, județ și comună și Societatea Funcționarilor Publici convoacă în adunare generală extra ordinară pe membrii lor, în ziua de 6 Februarie a. c. ora 9 dimineață, în palatul Societății Funcționarilor Publici din Piața Victoriei, spre a discuta și aproba Statutul Unic al funcționarilor publici precum și tabloul de clasare și salariarea funcționarilor, întocmite împreună cu reprezentanții autorizați ai Societății Centrale a funcționarilor din Bucovina.

Sunt rugați a lua parte toți funcționarii publici și pensionarii Statului.

*

D-l Titulescu, ministru de finanțe va prezenta Parlamentului până la 1 Martie bugetul statului cuprinzând simțitoare reducere.

*

Camera de Comerț din Cluj în unire cu Sfatul Negustoresc, secția locală a adresat o cerere Ministerului Industriei și Comerțului pentru a autoriza înființarea unei burse de efecte și de mărfuri pentru ținuturile ardelene.

*

După noile dispoziții, ședințele la tribunale vor fi de la 1 Aprilie până la 1 Octombrie între 8 dim. până la 1 p. m., de la 1 Octombrie până la 1 Aprilie de la 1 p. m. până la 7 sear .

In chestiunea incidentului dintre d-nii Colceriu și Szanto am primit din partea d-lui Szanto ca și din partea d-lui Colceriu detalii cari se bat cap în cap.

Intrucât s'a deschis o anchetă așteptăm rezultatul ei pentru a vedea a cui e vina și a cui e dreptatea.

*

După un ordin recent al Direcțiunei generale Sanitare, toate spitalele atât județene, cât și comunale vor trece la stat. Totalul acestor spitale în Ardeal este de vre-o 90. Inventarierea se face acum iar preluarea va începe în cursul săptămânilor viitoare.

*

La inspectoratul C. F. R. se lucrează la unificarea legei de pensiuni pentru funcționarii C. F. R.

*

Monitorul oficial din 4 Februarie publică deciziunea consiliului de Miniștrii relativ la cumpărarea de locomotive din străinătate.

*

La 27 Februarie se va ține în localul școalei naționale de poduri și șosele, concursul pentru cei ce vor să ocupe funcția de ingineri hotarnici.

*

Prin bugetul anului 1921 s'a prevăzut reînființarea tribunalelor de la Miercurea-Ciucului, Sf. Gheorghe, Crasna (jud. Sălagiu) și Ocland (jud. Odorhei).

*

Se proectează mărirea salariilor magistraților din Transilvania cu începere de la 1 April.

*

Lucrările pentru spitalul de Tuberculoși din Aiud au început săptămâna aceasta.

*

In cărând se va depune în Parlament o nouă lege privitoare la chirii.

*

Firma „Goldfarb și Liphart" angajează transporturi cu camioane în loc și provincie cu prețuri favorabile.

Informații se pot primi în prăvălia de delicatese și coloniale, strada Universității No. 1.

*

S'a deschis prima Droguerie Românească din Cluj, „*Viorelia*" Piața Unirii No. 15 (vis a vis cu intrarea bisericii) cea mai bine asortată cu tot felul de drogueri, specialități farmaceutice străine și indigene, articole chirurgicale și fotografice: bogat asortiment de articole de toaletă, de la diferite case franceze: L. T. Piver, Roger-Galiet, Goty, Mignon - Boucher, Houbigant, D'Orsay etc. cele mai bune ape minerale de la diferite surse streine și indigene.

Prețuri foarte convenabile!

Rog onor. public a mă onora cu prezența. Cu deosebită stimă

VIOREL FODOR
Droguist.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice [illegible] j.

In curând va apare Calendarul „Infrățirea". Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitări și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Kornisa No. 2. 28)

Recrutarea Clasei 1922

Cercul de recrutare Cluj ne trimite spre publicare itinerariul Consiliului de recrutare Cluj al clasei 1922, care este următorul:

Plasa Centrală	28 Febr, 1 Martie	
Borșa	2, 3 Martie	
„ Hida	5, 6	„
„ Huedin	8, 9, 10	„
„ Gilău	12, 13	„
Cojocna	15, 16	„ dim.
Mociu	17	„
„ Viișu de sus	19, 20	„ dim.
Orașul Turda	21, 22	„ dim.
Plasa „	23, 24	„
„ Trăscău	26, 27	„ dim.
Jara de jos	28	„
„ Câmpeni	30, 31	„
Orașul Cluj	2, 3, 4, 5 April.	

La această recrutare se vor prezenta toți tinerii născuți în anul 1900 (contig. 1922.

Odată cu aceștia se vor mai prezenta și următoarele categorii de tineri.

Toți amânații de anul trecut din Contig. 1920, și 1921 precum și toți dispensații medicali din Contig. 1919 pentru a fi revizuiți din nou.

Toți tinerii care nu se vor prezenta la recrutare și nici nu vor fi reprezentați fie de părinți sau de rudele lor, or de autoritățile comunale, vor fi recrutați în absențe cu un an mai mult peste durata de serviciu a armei.

Pentru „Monumentul Unirei"

Sâmbătă, 29 Ianuarie a avut loc a doua ședință a comitetului „Monumentului Unirei" sub președenția P. S. S. d-lui episcop Ioan I. Papp. La această ședință au luat parte toți membrii din comitet.

Comitetul a decis să trimită tuturor prefecților din țară, tuturor institutiilor financiare tuturor revizoratelor, metropolilor românești, universităților, consistoriilor tuturor ministerelor câte un apel, cerând tuturora sprijinul material, pentru înjghebarea fondului necesar construirei mărețului monument.

In apelul adresat ministerului de războiu, se cere intervenția specială a ministrului, pentru o propagandă vie printre soldați și ofițeri, pentru ca din șirul donatorilor să nu lipsească nici unul dintre aceia, cari prin vitejia și sângele lor, au reîntregit România-Mare.

Cu donațiunile recente suma se ridică până acum la 15.719·50 lei.

Cetiți „Infrățirea"

Cuvinte de 24 Ianuarie

„Românul"

In sfânta și măreața zi de azi, în această glorioasă zi de 24 Ianuarie, să ne apropiem inimile, să ne strângem forțele și mulțumind Celui prea în It pentru puterea ce ne-a dat să ne vedem idealurile împlinite, să căutăm să uităm patimile și urile și luați de avântul aceluiaș entusiasm să muncim, mare și mic, pentru consolidarea definiti ă a națiunei românești a căreia înaltă menire istorică și civilizatoare, din ce în ce mai afirmată va sfârși prin a o așeza în primele rânduri ale popoarelor bine cuvântate de soartă și de mâinile lui Dumnezeu!

*

Din „Dacia"

Ziua de 24 Ianuarie trebue să fie sărbătoarea muncii și a străduințelor îndreptate în acest sens.

Să ne inspirăm în această operă de spiritul de tenacitate al înaintașilor noștri, de puterea de rezistență a poporului nostru. Să altoim în sufletele noastre entuziazmul lor și dragostea lor de țară.

Atunci numai 24 Ianuarie va fi, în adevăr, sărbătoarea unității naționale, visată de atâtea generații și pentru care s'au vărsat atâtea valuri de sânge.

*

„România Nouă":

Cei chemați să ducă mai departe destinele României, azi întregită pentru totdeauna, sunt datori să deschidă această pagină de istorie românească. Unirea cugetelor și abnegația celor dela 1859 a pregătit Mărășeștii și apoi înălțătoarea adunare dela Alba-Iulia și aceiaș unire a cugetelor și forțelor românești va păzi neclintite granițele României Mari.

Să ne respectăm trecutul pentru a putea privi cu încredere viitorul. In fața sacrificiilor ce ne-au adus această țară întinsă, bogată și strălucitoare prin calitățile sufletești ale neamului nici ura, nici preocupările mici, nici invidia, nici ambițiunile personale nu mai pot dăinui. Și pentru toate aceste sacrificii cerem tuturora o singură preocupare de frunte: Unire sufletească... Totul pentru această România Mare. Cogălnicea nu cerea la 1859 „La vremi nouă oameni noui". Copiii de mâine se vor întreba dacă în România Mare au fost suflete mari.

Societatea de Științe

— **Ședință publică** —

Doamnele și domnii cari se interesează de activitatea științifică din orașul nostru sunt rugați să asiste la ședința publică pe care o ține *Societatea de științe din Cluj*, Joi 10 Februar ora 8½ seara la Institutul de Botanică Generală (Universitate).

Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări:

1. *Prof. D. Pompeiu*: Diferențe și diferențiale.

2. *Prof. Popescu Voitești*: Masivele de sare din regiunile Carpatice. Originea, modul de apariție și raporturile lor cu zăcămintele de petrol.

3. *Prof. Dan Rădulescu*: Contribuțiuni teoretice și experimentale la teoria valenței și a cromoforilor.

4. *Prof. A. Maior*: Un mod de propagare a curenților electrici.

5. *Prof. G. Spacu*: Combinațiuni complexe de Magneziu.

6. *Prof. A. Angelescu*: Asupra unor ecuații diferențiale lineare.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curățiți și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Poștă jókai)

Istoria Românilor în ungurește

D-l Petru Dejen, profesor la școala civilă, a scris pentru a fi întrebuințată în școli o istorie a României în limba maghiară. Iată, cum o apreciază ziarul „Nagyváradi Napló" care apare la Oradea: — Cel dintâiu lucru, ce trebue să constatăm, este tonul obiectiv al acestei cărți, ceeace într'o carte didactică de istorie, în împrejurările date este cel mai greu lucru.

Trebue să fii foarte cu grije ca să nu superi sensibilitatea națională, care, azi de ambele părți e încordată până la extrem. Intr'adevăr un astfel de scriitor trece printre Scylla și Caribde, și tocmai pentru aceea carte a lui Petru Dejen o putem primi numai cu bucurie și recunoștință pentru tonul obiectiv ce-l păstrează până la sfârșit.

In această cărticică de școală e cuprinsă cu competință serioasă întreagă istoria României întregite din vremile străvechi și până în zilele de azi. Tocmai pentru acest motiv, ea poate fi utilizată nunumai în școale, dar poate fi cetită cu folos și de particulari, din cari cea mai mare parte cunosc numai foarte, foarte nebulos antecedențele, cari au contribuit la desvoltarea statului român de azi.

Autorul dă dovadă de o concepție istorică modernă, când privește evenimentele prin prisma materialismului istoric și a luptelor de clase. Nu sunt trecute cu vederea nici mișcările culturale în legătură cu evoluția politică și economică, ceea-ce ridică și mai sus meritul autorului".

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul ungureso.

Marți: Vânătorul fermecat operă
Mercuri: Contesa de țigan.
Joi: Ebreea (operă).
Vineri: Cavalerul Silvio.
Sâmbătă matineu: Omul din Biblie.
Sâmbătă seara: Cavalerul Silvio
Duminecă matineu: Eva.
Duminecă seara: Casa cu trei fete.
Luni: Cavalerul Silvio.

Situația internațională

Conferința orientală se va întruni la Londra tocmai la Martie. Până atunci delegații aliați nădăjduesc să isprăvească negocierile dela Bruxelles cu delegații tecnici germani în privința reparațiunilor.

Se știe că, conform tratatului din Versailles germanii au drept să prezinte obiecțiuni într'un termen dat la condițiunile hotărâte de Conferința din Paris. In timp ce mareșalul Pilsudsky se duce la Paris pentru a cimentă legăturile de prietenie franco-polonă, lucrătorii din Varșovia au declarat greva generală. Procedeul e caracteristic socialist și demonstrează încă odată tendințele antipatriotice și revoluționare ale masselor încăpută pe mâna demagogilor roșii. Această grevă generală vrea să silească guvernul polonez să încheie pace cât mai grabnic cu bolșevicii chiar cu prețul unor concesiuni incompatibile cu vitejia și demnitatea poloneză. Muncitorii fabricilor care, atunci când țărănimea poloneză își vărsa sângele pe câmpiile de luptă, au la adăpost, astăzi, când moartea nu-i mai amenință, încearcă să se ridice contra Țărei, făcând focul bolșevic. Presa germană înregistrând știrea despre greva generală grăbește se adauge că aceasta va grăbi încheierea păcei.

Reaua credință a presei germane și complicitatea ei evidentă cu autocrații roșii dela Moscova nu puteau comenta decât în așa termeni greva generală.

Guvernul Statelor-Unite nu se intimidează de bluffful bolșevic, cum a făcut Lloyd George, și fiindcă guvernul sovietic a trimis acolo nu mai puțin de 100.000 propagandiști, Senatul american a hotărît expulzarea în massă a acestora.

Energia de procedare a guvernului american arată grija pe care o are pentru menținerea sănătăței corpului social, care-i națiunea amenințată o clipă de gangrena bolșevică.

Ultime informații

(Fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Au început tratativele între majorități și opoziția federalistă pentru asigurarea liniștei lucrărilor parlamentului. Intre delegații Ioanițescu, Anghelescu și Potarea se va stabili un „modus faciendi" fără colaborare.

■

Zăpada în ultimele zile a căzut din abundență în toată țara.

■

Comitetul agrar prezidat de d-l Garoflid a discutat proectul de lege relativ la motocultură și în curând va fi adus în discuția consiliului de miniștri.

■

In curând vor începe în Senat discuțiile asupra reformei agrare din Ardeal; iar în April d-l Garoflid va asista la primele împroprietăriri din Ardeal.

■

Guvernul studiază proectul de lege pentru înlesnirea construcțiunilor de casă.

■

Ministrul Mișu a sosit în capitală dela Atena, unde a avut o înțelegere cu curtea greacă asupra căsătoriilor princiare.

■

Mocsony a declarat că va susține la Becsa candidatura d-lui Marghiloman care va fi sprijinit și de partidul național din Ardeal.

■

Regele a primit în audiență pe d-l Verenka ministrul Cehoslovaciei.

Legația bulgară desminte categoric zvonurile în chestiunea escrocheriei a cărei victimă ar fi fost Stambulinski.

Comentariile unor ziare privitor la calomnierea d-lui Mihalache rămân nule.

■

Ca răspuns cererei trimisă de comisia de reparații dela Paris, ministerul finanțelor a înaintat eri noapte prin un curier special, raportul asupra quantumului de despăgubiri cerute de România. Această sumă după evaluările minimale se ridică la aproape 32 miliarde. In cerere despăgubirile sunt socotite în franci-aur.

■

Regele a primit în audiență pe d-nii Argetoianu și Cudalbu

■

Mâine are loc un important consiliu de miniștri.

Avocat Mircea Paul

Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

In jurul unei decorări

Cu acest titlu un cititor al ziarului nostru ne trimite un articol semnat H. Măgură, prin care protestează împotriva decorării d-lui Iuliu Marțian, maior în retragere, cu ordinul *„Coroana României"* „pentru serviciile aduse pe altarul patriei în revoluția din 1918".

Intrucât nu știm dacă aprecierile defavorabile pe care cititorul nostru le face la adresa d-lui Marțian sunt exacte nu putem publica articolul. Reproducem însă în interesul lămuririi acestei chestiuni următoarele rânduri:

„Ce vor zice și ce vor simți (de această decorare) alții și ai ținutului ca de ex. d-l dr. Sotel, care trecând prin tranșeele inamice a adus din Budapesta actele atât de importante pe cari le solicita d-l Vaida dela Paris? D-l Tilea, care în lupta de stradă a [illegible] cu un [illegible] bine țintit viața căpeteniei de bolșevici din Bistrița? D-l profesor Leonida Pop, care cu riscul vieții a potolit pe tâlharii bolșevici dela Năsăud?"

„Sunt sigur că vor exclama cu resemnare: „Pentru oamenii cinstiți, dreptate nu-i pe lumea aceasta."

Revolta din județul Solnoc-Dobâca

In județul Solnoc-Dobâca plasa Lăpuș, populația satelor Lăpușul românesc și Suciul de jos și sus, instigați fiind de agenți bolșevici, s'a revoltat.

Cauza ar fi neaplicarea legii agrare și că chestiunea școlilor devastate în timpul revoluției de către ungurii n-a fost rezolvată. Răsculații au devastat și au comis brutalități. A intervenit armata care a reușit să facă liniște. Conducătorii mișcării au fost arestați și vor fi înaintați Curții Marțiale.

Dela Curtea Marțială din Sibiu

Inaintea Curței Marțiale a Corpului 7 Armată din Sibiu, în sesiunea Februarie a. c. va avea loc judecarea a 2 mari procese și anume:

1. Procesul socialiștilor chefeiști din Simeria (Pischy) în număr de 38 acuzați care va începe în ziua de 16 Febr. a. c.

2. Procesul socialiștilor minieri din Valea Jiului (Vulcana, Lupeni, Lonia și Petroșani), cari sunt în număr de 86 acuzați și a cărui judecare s'a fixat a se începe în ziua de 26 Febr. a. c.

Acuzații din ambele aceste 2 procese sunt făcuți vinovați de atentat la Siguranța Statului și provocare la grevă.

Apărarea în ambele aceste 2 mari procese va fi reprezentată prin [illegible] advocați aleși și anume:

Căpitan în rezervă Nicolae [illegible], avocat din București și fost Comisar Regal la Curtea Marțială a Comand. Trupelor din Transilvania.

Avocat Dr. [illegible] Valeriu din Cluj.

Acuzarea va fi susținută de dl. sub-locotenent Haneș, Substitut de Comisar regal.

Curtea va fi compusă din: dl. colonel Marcovici, ca președinte, și membrii: dl. maior Solomonovici, dl. maior Sava, dl. căpitan Stamate și d-l căp. Gavrilescu.

Martorii ai acuzării și apărării în primul proces sunt peste 50 persoane; iar în al 2-lea proces sunt aproape 100 persoane. Desbaterile acestor 2 procese vor fi foarte interesante și se crede că va fi nevoe și de ședințe de noapte.

Un ziarist englez despre România

Bogățiile României

In cele ce urmează rezumăm al doilea articol al d-lui I. B. Brandreth.

Redacția ziarului „Financial Times" îl comentează și pe acesta, spunând că deși „nu s'ar câștiga nimic dacă s'ar ascunde faptul că România este într'o dezordine teribilă; situația ei nu este totuși ireparabilă".

Iată acum opiniile d-lui Brandreth.

România este o țară bogată. Terenurile ei petrolifere sunt abia la începutul desvoltărei lor. Pământul ei agricol este unul din cele mai bogate ale Europei, dar are nevoe de irigațiuni și de mașini agricole moderne. Pădurile ei conțin rezerve mari de lemne, capabile să aprovizioneze o mare parte a Europei. In Basarabia, terenul prosperă în mod admirabil. Noile ei teritorii oferă mari posibilități de desvoltare. Industria ei este încă aproape inexistentă și oferă un câmp vast de întreprindere, dar în condițiile actuale, capitalul străin se arată circumspect în ce privește investigațiunile în România. Viile, pescăriile, creșterea vitelor, etc. pot să exporteze cantități mari de alimente.

Nevoia de dictatură

„Cel mai bun lucru ce s'ar putea întâmpla României, care este un amestec curios de instituțiuni democratice și de despotism oriental, — spune d-l Brandreth — ar fi ca frânele guvernului să fie concentrate pentru un număr de ani, în mâinile a doi-trei oameni energici, capabili de a introduce reforme și a căror situație personală să fie de așa natură, încât să planeze deasupra ori căror tentațiuni de corupțiune. Asemenea oameni există în România, dar nu se vede cine ar putea să-i susție, în condițiile de față. Ar fi necesar ca aceștia să înceapă a da câteva exemple aspre nu pedepsind pe micii corupători, sau pe micii luători de mită, ci pe cei mari. Deși brav în răsboi, toate clasele românești sunt foarte intimidate de către o autoritate tare; ele au învățat de sigur, sub lunga supunere turcească, frica de poliție și de arbitrar".

D. Brandreth spune că primul lucru ce ar trebui să se facă pentru a se pune capăt corupției ar fi să se urce salariile funcționarilor și ale impiegaților Căilor ferate, dar, se întreabă dânsul în acelaș timp — cine s'ar aventura să facă aceasta în condițiile actuale ale finanțelor țărei.

Vitalitatea României — Interesul Angliei

„Totuși, un popor modern poate să prospere chiar dacă la dânsul domnește mita și corupția, dar nu poate trăi fără de transport. Dacă s'ar putea rezolva criza transporturilor, celelalte s'ar rezolva și ele. România nu este la poarta morții. Ea este foarte elastică. Nu e just ca să se judece vitalitatea României după nenorocita situație actuală, datorită unor împrejurări excepționale, ci trebue să ne uităm îndărăt și să luăm în considerare enormele progrese făcute de țara aceasta în toate direcțiile în timpul celor șase zeci de ani trecuți.

„Ce sens are să se denunțe un popor tânăr că nu este tot așa de cultivat cum presupunem că suntem în apusul Europei? Criticați-l dacă vreți, dar cu condiția ca critica să fie amicală. „Noi Englezii, avem o ocazie unică de a întinde o mână de ajutor României. Prestigiul nostru național este mare acolo și dacă nu suntem tocmai iubiți, apoi suntem mai respectați ca oricare alt popor european. Aceasta nu înseamnează că trebue să utilizăm prestigiul nostru pentru a căuta să obținem acolo concesiuni cari ofensează amorul propriu național al Românilor, ci să participăm în mod practic la restaurarea economică a României. Românii, un popor viu și sensibil, o să ne răsplătească cu prietenia lor". (A. R. P.)

Știri de peste hotare

Hotărârile conferinței din Paris presa germană.

Ziarul „Berliner Morgenpost" comentând hotărârile conferinței din Paris între altele scrie:

„Dacă luăm în considerare, că predarea întregei flotte, a proprietății noastre din colonii, din țările streine și din teritorul ocupat precum și datoriile supraomenești dela încheerea păcii valorează la 20 miliarde. Astfel de socoteli se fac în fantezie și nu se pot aplica pe pământ.

Politica externă a Ungariei și chestiunea tronului

La adunarea națională, răspunzând la o interpelare, ministrul president Contele Teleky a declarat că guvernul, în ce privește chestiunea tronului, susține punctul de vedere, că această chestiune momentan trebue cu desăvârșire scoasă din discuția parlamentară și promite că va face totul, ca într'un chip chestiunea aceasta să nu devie actuală. Guvernul consideră scoaterea complectă din discuție a chestiunei regelui, în acelaș timp și ca un punct de încredere, rugând Camera să ia cunoștință de răspuns, în acest sens. Pus la vot cu apel nominal, răspunsul guvernului a fost primit cu 109 voturi contra 17.

Adunarea Națională. Ministrul de externe dr. Grátz în expunerea sa amintește de declarațiunile sale anterioare, cu privire la directiva politicei sale externe, care se bazează pe acceptarea situațiunei creiate prin pacea dela Trianon. Alianța anglo-franceză e un factor cu care trebue contat în politica externă a tutulor țărilor. Ungaria speră că prin marile jertfe impuse prin pacea dela Trianon, își va asigura bunăvoința puterilor occidentale și că antanta va recunoaște, că sprijinirea legitimelor tendințe ale Ungariei este chiar în interesul păcei europene. Acelaș preț pune și pe raporturile amicale cu Italia. Ministrul speră că pointa din tratatul dela Rapallo, îndreptată contra Ungariei, va fi numai un caz incidental, trecător.

Privitor la declarațiunile ministrului de externe B[illegible] subliniază că sistemul electoral ungar e mai democrat decât cel ceho-slovac și libertatea alegerilor ungare rezistă unei comparații cu alegerile slovace.

[illegible] Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăță și vâpsește

Fabrica: Calea Regele Ferdinand No. 133. Prăvălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Declarațiile ministrului de externe polon.

Sapieha, ministrul afacerilor străine polonez, interviewat de presă, declară că după părerea lui nu poate fi nici un pericol, întrucât sovietele au încheiat pace cu Polonia... (lipsește). Făcându-se războiu României ar însemna să se facă Poloniei.

Sapieha nu vrea să lămurească mai mult această ultimă frază, pentru că . . . aparține lui Pilsudski să o lămurească dar a adăugat că lumea nu va întârzia de a afla, că a se atinge de România, ar echivala cu a se atinge de Polonia. De altă parte Sapieha, afirmă convingerea lui în iscălirea apropiată a păcii cu Rusia și accentuează intențiile pacifice ale Poloniei a cărei primă grije acum, este restabilirea economică.

Asupra acestui punct el a precizat că acordul comercial franco-polonez este pe cale de încheere.

De partea sa, Sosnowski ministru de războiu, a declarat că Polonia a demobilizat jumătate din armata sa, dar continuă educaț a tinerilor ei clase cu concursul foarte prețios al misiunei militare franceze.

Cu cât se va ști că suntem gata și decișî să ne apărăm, spune Sosnowski, cu atât mai puțin vom avea de temut o ofensivă roșie în primăvară.

Sovietele încurajate de sigur de Germania fac să tărăgăneze tratativele păcii. „Aceste încurajări germane vor urma atât timp cât plebiscitul nu va regula situația în Silezia de Sus. Dacă Silezia de Sus ar fi unită cu Polonia, am vedea încetând în acelaș timp amenințarea germană și cea bolșevică.

Dar de pe acum, încheie Sosnowski, nu ne temem de reînceperea ofensivei adversarilor noștri. Vom fi gata pentru orice eventualitate și aceasta este cel mai sigur mijloc pentru a avea pace.

Concertări de trupe aliate în Germania

Concentrările de trupe aliate în zonele ocupate sunt relevate astăzi de „Frankfurter Zeitung". După acest ziar un mare număr de trupe belgiene și muniții au fost aduse la Malmedy. Trupele și trenurile sunt gata pentru a fi transportate în Germania. Această știre a pus paie peste foc la Berlin, unde se vede în mișcarea trupelor aliate o amenințare pentru Germania în cazul în care ea ar persista în susținerea, că condițiunile fixate la Paris, sunt imposibilele de îndeplinit. Atmosfera politică s'a schimbat peste noapte dela o opoziție vădită la resemnare."

Partidele germane din dreapta sunt pregătite să primească fără o împotrivire armată orice măsuri s'ar propune de aliați pentru îndeplinirea cererilor lor dacă diplomația germană nu va reuși un nou aranjament la Londra.

Atât „Vorwaerts" cât și „Deusche Allgemeine", în articolele de fond referindu-se la concentrările de trupe, observă imposibilitatea Germaniei de a tranșa conflictul. Aliații glumesc când spun că se tem de resistența armată a Germaniei. Amândouă ziarele declară că Germania nu are arme și muniții pentru a resista înaintării unei singure divizii, dacă aliații sunt hotărâți să ducă ocupațiunea mai departe. Căpeteniile aliate cunosc bine acest lucru.

Buletin economic

Dl Titulescu, ministru de finanțe a primit o deputațiune ardeleană compusă din d-nii I. Lapădatu, fost secretar general, Teodor Mihaly, președintele comisiei de unificare și Dr I. Ben, senator. Deputațiunea a înaintat ministrului un memoriun în numele reuniunei băncilor ardelene (Solidaritatea). In memoriul să arată, că băncile n-au nici un drept la acele 5 procente fixate ca spese la retragerea coroanelor, deoarece băncile n'au schimbat sume propri, ci numai depuneri mai mici, cari trebuie scutite de taxa aceasta. Dl Titulescu a promis că va lua în considerare cererea băncilor ardelene.

■

„Monitorul oficial" publică decretul prin care se însărcinează ministerul comunicațiilor cu cumpărarea din Germania a 50 locomotive model 4. 4. 9. 8. 1. și 20 locomotive model prusiac P. S. 8. Pentru acessta s'a pus la dispoziția Comunicațiilor creditul de 110 milioane și un al doilea credit de 49 milioane lei.

■

Guvernul cehoslovac a trimis guvernului nostru o invitare de participare la iarmarocul de primăvară care se va ține dela 28 februarie până la 8 Martie la Praga. Se vor expune în special mașini agricole.

Guvernul cehoslovac a acordat o reducere de 50 procente la transporturi pentru participanții români.

■

Miliardarul german Hugo Stinnes, a alcătuit un program prin care vrea să americanieze Berlinul. El va construi în circumscripția râului Spree un cartier de „sgârie nori" (case cu peste 50 etage.) Planul a fost elaborat de renumiții arhitecți Noibeing și Iazze, cu arhitectului american Götz.

Prin construcția acestor case, Stinne nu urmărește numai lipsa de locuințe ci vrea să sporească industrializarea Germaniei.

■

In scurt va apare o revistă în Timișoara scrisă în românește și nemțește. Revista va îmbrățișa toate chestiunile referitoare la industria și comerțul textilelor. Va apare odată lunar redactată de d-l Karl Merkler subdirectorul S. A. „Industria lânei."

■

Datoria publică din Anglia se ridică la 7,831,744 000 lire sterline. Inaintea războiului în anul 1914 datoria publică a Angliei era 651.000.000 lire sterline!

■

Comerțul exterior al Franței a fost destul de favorabil în primele luni al anului 1920.

Importul s'a ridicat la 29, 784, 516 000 fr.

Exportul a ajuns 18, 890, 263.000 franci.

Comerțul exterior al Austriei

Ministerul austriac de industrie și comerț a publicat o statistică asupra comerțului extern din anul 1919. „Neue Freie Presse" din 21 Ianuare reproduce unele date din cari spicuimi cele mai interesante: Tabloul ne arată exportul făcut, în cantități și nu în valori. In a doua parte anului 1919, importul s'a ridicat la 20.679.603 q. și 346.987 bucăți, adecă 40 la sută în proporție cu exportul. Din exportul făcut sunt 80 la sută producte industriale. Interesant este faptul că Austria a reușit să-și mențină exportul cu toate greutățile de comunicație și alte nevoi. In primul rând stă schimbul de mărfuri cu Cehoslovacia din care s'au importat 8.304.810 q. și 252.016 bucăți, și exportat 1.154.714 q. și 11.123 bucăți. Importul din Cehoslovaçia se clazează: 5.68 q. cărbuni, 604.000 q. zahăr, 255.000 q. fructe și legume, 122.000 q. spirtuase, 100.000 q. sticlă, piatră și mărfuri de lut și 533 000 q. fabricate industriale de de fer.

Din Jugoslavia s'au importat 652.716 q. și 53 176 bucăți și exportul 172.066 q. și 2314 bucăți.

Din Ungaria s'au importat 464.000 q. din cari 380.000 q. numai băuturi, și s'au exportat 210.000 q. din cari 37.000 q. hârtie, 63.000 q. cărbuni și cocs 22.000 q. fer și articole de fer.

Din Polonia s'au importat 1.054.446 q. și 5.426 bucăți și exportat 237.794 q. și 1.173 bucăți. Captitățile principale ale importului sunt 511.167 q. cărbuni, 189.462 q. minerale 167.497 q. ciment. Au fost exportat: 54.000 q. mașini, 40 000 obiecte metalurgice, și 27.499 q. hârtie.

Din Germania au fost importate 7.137.511 q. și 46.360 bucăți și exportat 1.073.315 q. și 214.583 bucăți. Din import sunt cărbuni 6.000.000 q. și fabricate de fier 131,121 q.

Din Italia s'a importat 994.243 q. și au fost exportat 1.512.679 q. La import sunt cerealele cu 447.571 q.

Din România s'a importat 20.168 q. și s'au exportat 97.072 q. în special mașine și hârtie.

Cantitățile principale al exportului nostru, închiă gazeta au fost hârtia, pielea, mobilier, articole industriale metalurgice, și fabricatele industriei electrice. Cât privește relațiile comerciale, în primul rând vin cele cu Germania: Dintre celelalte state, foste inamice, putea spera în primul rând la Italia și România. Cât privește industria noastră pe viitor, aa depinde mai cu seamă de procurarea materiilor prime și de creditele cari ni vor se accorda pe viitor.

Situația cărbunilor în Europa

Cărbunele este manometrul industriei și comerțului. Producția lui a fost redusă până acum din cauza războiului și urmărilor sale. O ameliorare considerabilă s'a observat în timpul din urmă. Statele-Unite anul trecut și-au ridicat producerea acestui combustibil până la 600 milioane de tone așa că pelângă industria lor colosală au putut ajuta țările lipsite ale Europei până la Rin chiar și până în Austria, unde s'a oferit cărbuni americani cu 30—40 dolari tona.

Franța, care a suferit înainte de războiu de lipsa cărbunilor, producând s. p. în 1913 numai 43 milioane tone și cumpărând 19 milioane din Anglia, dispune azi de atâția cărbuni, încât minele de lângă Loir țin o zi pauză pe săptămână, ne mai putând transporta cantitățile produse. Azi Franța pe lângă producția sa proprie și pe lângă contribuția lunară a Germaniei de 15 milioane tone din cele 2.2 milioane pe cari Germania trebue să le deie antantei dispune anual de 60 milioane tone, deci se poate lipsi cu totul de cărbuni din Anglia. Așa că în Franța azi o majă matrică de cărbuni costă 20 de franci.

Germania, care în vreme de pace a produs anual 280 milioane tone de cărbuni de piatră și 80 milioane lignit, produce azi 46 milioane, din care dă antantei 26 milioane. In 1918 a consumat 180 milioane, deci îi lipsesc 30 milioane tone pentru trebuințele proprii. O producere insuficientă pentru Germania ar fi o primejdie și pentru Franța, de aceea Franța își dă silința că la caz, dacă Silezia superioară va ajunge în mâna Poloniei să asigure 40% din producerea acestui ținut pentru export.

Austria stă mai slab cu cantitățile superflue de cărbuni, pentrucă din alte țări nu poate să cumpere din cauza valutei depreciate. Deci e silită să și reducă trebuințele proprii și să-și ridice producția. Producția austriacă de cărbuni într'adevăr e în urcare prin descoperirea unor mine nouă și prin lărgirea celor avute. In Decembrie 1920 producția s'a evaluat la 2.349 milioane măjimetrice, cu 100,000 măji metrice mai mult ca în anul trecut. Producerea întreagă a anului 1920 a fost evaluată la 25.3 milioane tone și a primit o urcare de 20 procente. Dar acoperă numai a cincea parte a trebuințelor așa că până când forțele apelor nu vor fi întrebuințate, Austria va fi nevoită să cumpere cărbuni streini, ceace este o greutate pentru industria austriacă.

Incărcarea mărfurilor

Dispozițiunile comisiunei de transport.

Comisiunea de transporturi a modificat toate regulile și restricțiunile date până în prezent, cu privire la încărcarea vagoanelor complecte luând următoarele dispoziții:

Aprobările pentru încărcarea vagoanelor complecte, se vor da numai de către comisiunea centrală de transporturi (C. C. T.) și de către comisiunea regională de transporturi (C. R. T.) prin biuroul M. 3 regional.

Pentru produsele petrolifere și materialele destinate societăților se va de aprobarea de către oficiul O. K. Z.

Toate cererile de vagoane se vor adresa de către cei în drept direcțiunii regionale (comisia de transporturi), cari le înregistrează în ordinea numerică a prezentării.

In vederea priorităței la aprobare și încărcare, mărfurile se clasifică astfel:

a) Alimente și combustibil pentru autorități;

b) Materii prime și combustibil pentru fabrici și industrii de prima necesitate publică;

c) Materiale și unelte absolut necesare industriei agricole și viticole.

d) Alimente de prima necesitate și combustibil pentru particulari:

e) Mașini și materiale pentru refacerea industrială;

f) Materii prime și confecționate de îmbrăcăminte de prima necesitate pentru u p blic, cu excludarea complectă a articolelor de lux;

g) Produse fabricate din petrol, lemne și derivate, în prima linie pentru interiorul țărei și în a doua pentru export.

Animalele pentru tăere, se vor considera la a sau d. după cum sunt destinate pentru autorități sau particular. Iar dacă sunt pentru muncă la c. Vinurile se consideră ca aliment la clasa d. Produsele fabricelor ca var, ciment, etc. la clasa f.

■

Transporturile adresate unui serviciu al c. f. r. Efectele funcționarilor statului numiți sau mutați; Peștele și ambalajele goale necesare la transportarea lui destinate autorităților sau oficiului de vânzare; Sarea încărcată de R. M. S.; Grâul și făina adresate primăriei Capitalei, Manutanței sau subsecretariatului aprovizionărei; Produsele R. M. S. și transporturile Casei regale, se vor încărca fără aprobarea comisiunei de transport și fără altă restricțiune.

Ordinele de încărcare date până în prezent de comisiunile de transport și de O. K. Z. se mențin.

Mărfurile deja depuse în gări vor fi supuse noului regim. Reîncărcările și reexpedierele sunt interzise și nu se admit decât cu aprobări speciale ale comisiunei de transport.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Varieteul „Biasini"

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ"

77

Program complect nou. Program complect nou.

Noi atracțiuni! ● ● Noi atracțiuni!

După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Haine veritabile NEUMANN și paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

65

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru orele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

DARURI DE NUNTĂ (trusouri), albituri pentru domni și dame confecționează eftin și punctuos Sidonia Kornis Cluj, Strada Regina Maria 14, etaj. 344

Vânzări și Cumpărări:

2 PIANINE în stare buna se afla de vânzare în Str. Băii 2. 358

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 camerițe, o grădina de 332 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE eftin. O moșie de 3 jug. cad aproape de centru lângă șosea cu 2 edificii dintre cari 1 jug. cad. parc și 2 jug. grădină cu flori și pomi, teritor potrivit pentru a aranja o fabrică sau locuință domnească. A se adresa în str. Rákoczi No. 7. 327

DE VÂNZARE. O șufragerie, o oglindă mare consol, un sesalon, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, piețuri, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publică efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 161

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar superior. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei doreste cunostinte unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

LA TINICHIGERIA
LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc spre comandă de orice fel de branșă

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, suncă, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□
Prețuri moderate.

La librăria
Boroș
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2.
Se află de vânzare tot felul de carți și registre de contabilitate pentru Bănci, Societăți etc. precum și achizite de birouri. □
342

IN ORADEA-MARE
ziarul nostru se vinde la următori depositari:
Librăria Românească,
Nasch Abraham, Strada General Moșciu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belváros, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Șipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

Technica Labora
Birou technic și agentură.
Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18
Preluăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.
Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.
Revânzători primesc mare rebat.
329

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutangeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Kalinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Țuică de Valeni
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Cognac, Drăgășani, Sardinas, Liquăruri, Champagne, Bodegă și aperitive. Zilnic Pateuri calde à la Ploești.
Țuică de Valeni
FABRICĂ DE PRĂJIT CAFEA. MOTOR SPECIAL PENTRU RĂJUIT CAFEA TURCEASCĂ ȘI NEMȚEASCĂ.

Abonați-vă la
ziarul Infrățirea
cel mai răspândit și bine scris.

Se caută practicanți
pentru Biroul de vămuire „Modern" A. Ionescu, preferându-se cei ce cunosc L. german.
A se adresa pentru informațiuni la librăria „Cosinzeana" sau la D-l Ionescu Rákoczi No. 9. Cluj. □

Nu mai există reumatism și acel care rămas dispare, întrebuințând **Castanin** (etras de castane) de Dr Biro
320-II.
Frecând cu eâteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de intrebuințare costă Lei 15 —
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

O Societate pe acțiuni
caută un Director
conducător specialist în branșa de fer și coloniale se cere cauțiune și atestate de serviciu.
A se adresa la Administrația ziarului.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).
„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Ferestreu panglică, circulor pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, clopote. Becuri electrice
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIBB" — SIBIU. □□□□
210

Mașine de Scris
Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Vând spirt rafinat
Engros și endetail. Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub A.

AVIZ! Ori cine dă dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 6 CUPOANE DIN ZIAR.
Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.
CUPON NO. 11 PENTRU MICA PUBLICITATE

Mare reducere de prețuri!

In săptămâna viitoare va sosi un **mare transport de ghete** și se vor pune în vânzare foarte eftin la

359

„BATA"

magazin de ghete Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 4.

Una pereche ghete de box 199 Lei.

Uzinele de Fer și Domeniile din „Reșița"

Societate Anonimă

Posesorii chitanțelor provizorii **emise** cu ocazia subscripțiunei a 100.000 acțiuni noi ale **Uzinelor de Fer și Domeniilor din Reșița,** în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugați a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al **treilea** și ultimul de lei 500 de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și vărsămintele precedente.

In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispozițiunile legii.

Consiliul de Administrație.

Uzina electrică

Conducerea Stațiunei „Iadă"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 408.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Cafeneaua și restaurantul

„METROPOL"

este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.

61

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or

18 **Piața Unirei No. 5.**

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

In atelierul de mașini

FRAȚILOR PAULINI

din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** In magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink). Cumpără și vind garnituri de imblătit.

311

Cine dorește să

vândă ori să cumpere case în Cluj

să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.

316 **Capital societar 30,000.000 Lei.** □□

Banca Moldova

Societate Anonimă.

Capital și Rezerve: 30.000.000 Lei.

Sediul Central Iași.

■■■

Sucursale Galați, Chișienu și Bălți.

Se ocupa cu toate transacțiunile de bancă. Secțiuni special organizate de mărfuri, cereale și comisione. Face plați în toate orașele din țară și □□□ străinătate. □□□

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat □□ elaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelec[illegible] din vechiul Regat. □□ Calendarul caprinde o parte c[illegible] documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o p[illegible] utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, [illegible] ilustrată în culori Numeroase [illegible] elină.

Pretul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ●●● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Anul I. No. 148 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 13 Martie 1921

Infrăţirea

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii

Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.) Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Abonamente 1 an 120 lei, 6 luni 60 lei, 3 luni 30 lei

„Trădătorii“ socialişti

Sciziunea în partidul socialist este astăzi un fapt indeplinit. Peste câteva zile, ziarul de luptă al social-democraţilor „Vremea nouă“, da începe să apară alături de „Socialismul“, iar d-l Grigorovici, care apare ca sufletul mişcărei îndreaptată împotriva afilierei la internaţionala a treia, îşi va strămuta sediul politic din Bucovina la Bucureşti. De partea cealaltă a frontului rămâne grupul comunist, în fruntea căruia stă cultura socială foarte indoielnică şi impetuozitatea tot atât de simplistă a d-lui G. Cristescu, şi din mijlocul căruia lipsesc toate forţele intelectuale ale organizaţiilor muncitoreşti, şi aproape unanimitatea socialiştilor din teritoriile alipite.

E caracteristic faptul că ruperea partidului socialist, căreia dealtfel nu i se putea pune nici-o piedică, s'a întâmplat înaintea congresului general pe care conducătorii partidului îl anunţase după o lungă serie de amânări, pentru sfârşitul acestei luni. Ceace s'a petrecut în Franţa, la Toursi nu s'a putut întâmpla la Bucureşti.

Mişcarea soaialistă din România, suferea de un defect organic, ale cărui efecte nu puteau să întârzie. Pentru a se păstra unitatea de orientare, zădărnicită astăzi, ar fi fost nevoie ca însăş această orientare să-şi aibă rădăcina sa în voinţa păturei muncitoreşti. Discuţiile çari au avut loc, fie că coloanele „Socialismului“, fie în şedinţele diferitelor comitete socialiste, s'au învârtit însă în jurul unor atât de grele probleme ca aceea a adoptărei metodelor revoluţionare de luptă socială fără ca grosul partidului socialist să fi fost consultat. Ne reuşita grevei generale din Octombrie se datoreşte tot acestei greşeli. O mână de oameni fără autoritate şi mai ales fără prevedere, încrezători în singura forţă a instrucţiilor venite din Moscova, a crezut că e cu putinţă să se încerce un asemenea act revoluţionar, fără să se întrebe dacă muncitorimea le va răspunde chemărei ce i se făcea. Epilogul se închee astăzi. Statul major socialist s'a desfăcut definitiv în două tabere, întrecari mai stă încă întocmai ca legendarul măgar al lui Buridan, grupul câtorva nehotărâţi cari îşi maschează atitudinea de espectativă cu speranţa, neîndreptăţită, a unei refaceri a partidului.

Muncitorimea stă deci în faţa unei situaţiuni noui, fără să-şi fi putut spune cuvântul. Noua îndrumare a partidelor socialiste — căci vom avea de-acum încolo cel puţin două, — n'a pornit de jos în sus, ci de sus în jos.

Bănuim confuzia stărută în sinul sindicatelor muncitoreşti. In faţa răspântiilor de soiul acestora, se petrec serioase procese de conştiinţă, chiar în cercul celor mai modeste convingeri. Drumurile cari se desfac, apucă spre orizonturi diferite. Câţi dintre muncitorii români vor lua-o pe calea nesigură şi primejdioasă a anarhiei distructive, şi câţi se vor convinge, în cele din urmă, că situaţia economică şi politică a proletariatului s'a îmbunătăţit atât de mult în ultimii ani, încât liniştita evoluţie spre o soartă din ce în ce mai mulţumitoare, poate urma fără fatalele violenţe ale dictaturei roşii?

„Socialismul“, simţind desigur încotro începe să se îndrepte bunul simţ şi judecata sănătoasă a muncitorimei, deschide focul publicând un „manifest“ împotriva social-democraţilor, pe cari îi denunţă ca „aliaţi ai burgheziei.“

In felul acesta, extremiştii din vechiul Regat se ridică împotriva întregului partid socialist român din Ardeal şi din Bucovina, care a nesocotit dela început orice agitaţie comunistă. „Socialismul“ merge până acolo încât impută d-lor Ion Flueraş şi Iosif Jumanca atitudinea românească pe care au avut-o cu prilejul adunărei dela Alba Iulia, în care s'a declarat Unirea, şi ridică împotriva lor grozava imputare de a fi făcut parte din Consiliul dirigent.

Invinuirile nu sunt însă serioase. Ceeace deosebeşte pe social-democraţi de comuniştii noştri revoluţionari nu sunt nici principiile nici scopurile finale, ci numai mijloacele de realizare ale acestora. D-l Grigorovici, caşi tovarăşii cari i-au urmat, înţelege să păstreze tradiţia marxistă a socialismului, pledând în primul rând pentru cultivarea păturilor muncitoreşti, şi pentru pregătirea paşnică a viitoarei societăţii socialiste. E o linie dreaptă, care continuă credinţa singurului teoretician al socialismului din România, regretatul C. Dobrogeanu-Gherea, ale cărui păreri despre lupta socialistă într'o ţară agricolă, se deosebeau mult de agitaţia dezordonată a excelentului plăpumar care e d-l Gh. Cristescu.

Aceasta este deosebirea între cele două tabere socialiste, dintre cari una porneşte spre revoluţie, fără să se gândească la mizeria definitivă pe care ar aduce-o desorganizarea bruscă a societăţei, iar cealaltă, mergând spre acelaş ideal, îşi dă seama că trista experienţă făcută în Rusia, nu se poate repeta într'o ţară care, chiar într'o atmosferă de ordine, abia îşi recâştigă puterea de producţie. Care din aceste două curente fac mai mult rău cauzei muncitorilor rămâne să judece aceştia.

Noi am arătat altă dată ceace s'a întâmplat în Franţa. Confederaţia generală a muncei, care reprezintă organizaţia întregei muncitorimi franceze, a aruncat întreaga răspundere a desbinărei partidului socialist în seama fracţiunei comuniste, declarând că păstrează mai departe independenţa mişcărei sindicale, pe temeiul revendicărilor economice.

Intelectualii şi politica

In ultimul n-r din „Ideia Europeană“, d-l C. Rădulescu-Motru, distinsul profesor de la Universitatea din Bucureşti şi autorul cunoscutei cărţi Cultura română şi politicianismul, *publică un articol prin care încearcă să explice tendinţa intelectualilor, manifestată după războiu în toate ţările, de a se organiza în vederea unei mai intense participări la luptele politice de astăzi. Articolul e intitulat* Omul de ştiinţă şi politica *şi poartă în el, ca şi alte articole ale profesorului din Bucureşti, acea adâncă repulsiune pe care orice om de cultură trebue s'o încerce în faţa haitului de depravare în care au căzut luptele noastre politice.*

Arătând la început de ce înainte de războiu omul de ştiinţă n'a putut să aibe un rol apreciabil în viaţa politică militantă, d-l Rădulescu-Motru constată la urmă cu bucurie că pretutindeni astăzi, intelectualii se organizează pentru ca smulgînd polica din mâna politicianilor, s'o strămute pe terenul ştiinţei şi al culturei.

Aşa la noi, profesorul dr. G. Marinescu, a publicat de curând în revista „Renaşterea Română“ un apel prin care toţi intelectualii ţării sunt chemaţi la o acţiune comună pentru dărâmarea politicianismului.

Nu vrem să stricăm speranţele pe care distinsul nostru profesor şi le pune în capacitatea „intelectualilor“ de a introduce în luptele politice mai multă gândire şi mai multă preocupare de adevăr, dar credem totuşi că frumosul d-sale articol poate fi însoţit de câteva observaţii.

Oare, în trecut, viaţa noastră politică a fost ea cu desăvârşire lipsită de amestecul militant al forţelor noastre intelectuale? N'am avut şi până acum atâţia profesori, atâţia oameni de ştiinţă, atâţia literaţi şi deci atâţia „intelectuali“ cari au făcut parte ca elemente de luptă din organizaţiile noastre politice? De sigur că da, şi cu toate acestea politica noastră n'a putut fi de cât aceia pe care o cunoaştem. Pentru că, amestecat în luptă, intelectualul devine şi el om, şi înainte de a cunoaşte adevărul, *omul cunoaşte* pasiunea.

N'avem oare astăzi în politică pe d-l Iorga, ca pe unul dintre cei mai de seamă reprezentanţi ai intelectualităţii române, şi cu toate acestea nici când nu ni-a fost dat să vedem o activitate politică mai lipsită de „logica raţională“ şi deci mai desfăcută de ori ce preocupare ştiinţifică. Căci unde e „discutarea metodică a problemelor“, unde e „raţionamentul desinteresat“ şiunde e ataşamentul pentru „realitatea obiectivă a lucrurilor?“ In toată acţiunea sa politică vedem omul mânat de biciul pasiunii, dar nu vedem „intelectualul“, nu vedem „omul de ştiinţă“. Coborît în vălmăşagul luptei, savantul a fost dat la o parte pentruca în locul lui să asistăm la o aprigă deslănţuire a pasiunii. Fi-vor altfel „intelectualii“ d-lui Rădulescu-Motru?

O încercare de ostracism politic

Guvernul a adus un proect de lege electorală, prin care prevedea, între altele, oprirea învăţătorilor şi preoţilor de a candida pentru Parlamentul ţării. E o măsură pripită şi nedreaptă. E generală şi adevărată constatarea că viaţa politică de după războiu a târât în vârtejul ei cele două categorii de fruntaşi ai satelor slăbind activitatea, aşa de necesară, a şcoliior şi bisericelor. Partidele aşa zise „noi“ s'au luat la întrecere în a chema în mijlocul lor pe învăţători şi preoţi. Le trebuia politicianilor şireţi paravanul înşelător al unei democraţii proaspete cu strigăte disperate împotriva „oligarhiei“ şi cu bătăi de pumn în piept pentru „binele poporului“. Fie că au răspuns la apel nu cele mai bune elemente sau fie că şi aceştia s'au contopit în masa grupărilor politice (disciplina o cereai), fapt e că din paşnicii şi harnicii luminători ai satelor ne-am pomenit cu un puhoi de agitatori ai „noilor“ partide, turburători ai conştiinţei sătenilor şi dezertori dela datoriile lor din şcoală şi biserică.

Cum înainte, activitatea extraşcolară dăduse, la începutul ei, multe exemple de oameni de afaceri, pe contul lor şi nu îndrumători practici ai ţăranului mai tot aşa acum, primele aplicări ale votului universal şi chemarea zorită a rezervelor politice dela sate au născut o fierbere, care a scos la suprafaţă toată neghina.

Dar, această experienţă era necesară; ea face educaţia politică a elementelor noi în viaţa noastră publică — şi printre primele elemte, era firesc să vie învăţătorii şi preoţii.

Când partidul liberal a îndemnat şi statornicit activitatea lor şi în afară de cercul mic al şcolii şi bisericii, a vrut pe drept să indice drumul larg şi scopul înalt al muncii lor: acela de a fi povăţuitori şi îndrumători activi în traiul de fiecare zi, ai sătenilor noştri. Şi de atunci datează cu adevărat participarea efectivă a ţăranimii, — cu folos şi pentru ea — începând să fie îndepărtaţi speculanţii, la mişcarea economică a ţării, iar îmbunătăţirea situaţiei materiale a satelor va fi firesc urmată de o creştere a nivelului cultural.

Acest îmbucurător proces de pregătire a ţăranimii după cerinţele zilelor de-acum, proces care începea prin participarea învăţătorilor şi preoţilor la viaţa noastră publică, urma să fie oprit — de cine? — tocmai de acel partid, care se intitulează „al poporului“!

Propriu-zis, ceeace a stricat bunul început al unei rodnice activităţi extraşcolare şi extrabisericeşti a conducătorilor satelor, a fost graba şi lipsa de scrupule, cu cari partidele „noi“ au vrut să acapareze, ne mai stând să aleagă, forţe proaspete pentru susţinerea înghebărilor lor. Trebuia făcută o conştincioasă operă de selecţie, care numai cu timpul s'ar fi putut îndeplini şi cu mai multă rezervă cercetătoare din partea şefului şi stat majorului fiecărui partid.

A crede însă că aduci o soluţie salvatoare, prin decretarea scurtă a unei legi într'o problemă de evoluţie lentă socială, în care aportul fiecărei individualităţi trebue ţinut în seamă, iar generalizările sunt totdeauna gubrede, e o mare greşală. Cu atât mai rău, cu cât legea era menită, în loc să mărginească şi să statueze o desfăşurare inevitabilă de fenomene caracteristice vremii de azi, să pue o stavilă, o „interdicţie“, care numai ar fi turburat mersul normal al lucrurilor şi ar fi zăpăcit spiritele.

De-aceea, ne bucurăm că membrii Parlamentului, opunându-se proectului de lege guvernamental şi deci călcând pe drumul drept preconizat şi bătătorit de partidul liberal, au făcut ca comisiunea electorală, să-şi retragă propunerea şi să adopte singurul punct just de vedere, acela de a lăsa liberă exercitarea dreptului de eligibilitate a învăţătorilor.

Ar fi fost ridicol ca în vremea celei mai înaintate democraţii să se dea acest drept chiar celor mai josnice epave ale vieţii de oraş şi să li se interzică celorb mai bune elemente dela ţară.

N.-G.-T.

Evenimentele zilei

Conferinţa dela Paris

Nauen, 9 Februarie.

Conferinţa se va ţine la 1 Martie şi se va face invitaţiune formală guvernului german. Consiliul de miniştri s'a consfătuit eri asupra răspunsului de dat invitaţiunei verbale. Postul prim-ministru Italian Nitti a declarat într'o conversaţiune avută cu corespondentul dela Roma a lui „Berliner Tageblatt“ în care a zis: „Planul Antantei constitue o potecă asupra birurilor germanilor timp de 2 până la 3 generaţiuni, cea ce este o vatămare criminală contra moralei umane şi logicei.

Antanta urmăreşte prin puterile sale ca Germania după ce a fost furată de colonile sale de flotă, de creditul extern, să plătească acum datorile Aliaţilor. Aceasta nu este dreptate, ci răzbunare pe care republica democrată Germania nu ar trebui să o primească.

Beneş în drum spre Paris.

Praga, 9 Februarie.

Ministrul Beneş, a plecat astăzi dela Roma spre Paris.

Mişcarea culturală, literară, teatrală artistică

Pentru răspândirea culturii naţionale

„Duminecă 13 Februarie Cercul studenţilor bănăţeni va da o reprezentaţie teatrală al cărei venit este destinat fondului pentru reclădirea teatrului din Timişoara“...

O simplă informaţie care poate aţâţa curiosităţi şi... poate da naştere la aprecieri anticipate, dar care are totuşi un înţeles mai înalt şi constitue un moment important în viaţa studenţimii române dela tânăra Universitate românească din Cluj.

Să ne oprim puţin.

Prigonirea din trecut nu permitea organizaţii cu caracter naţional considerându-le ca atacuri contra „ideii de stat unitar“. Desvoltarea spiritului naţional, arătarea faptelor măreţe din trecutul neamului românesc reclama caractere îndrăzneţe, cari să înfrunte primejdia fără prea multă gândire dar cu atât mai mult sentiment. In acele timpuri disprețuitorii pericolului şi ai măsurilor de oprimaţie erau studenţii. Totuşi pentru marea massă a ţărănimii nu lucrau toate aceste tinere elemente. Lipseau aceia cari nu puteau, sau nu îndrăzneau să se pună în faţa primejdiei.

Acum timpurile sau schimbat, piedeca de eri nu mai există şi golul creat de o situaţie maşteră trebue să dispară: pătura de jos trebue luminată istoria neamului său trebue s'o cunoască, cultura românească trebue să pătrundă pretutindeni la sate şi orice reminiscenţă străină trebue înlăturată. Opera mare de regenerare şi desvoltare culturală-naţională trebue să aibă efectul dorit unde este nevoe.

E firesc ca această activitate culturală să pornească din inima Ardealului, din Clujul românesc şi în fruntea ei să stea cele mai de seamă personalităţi ale culturii româneşti: profesori universitari şi tot ceace este elită culturală în Ardeal. Alături de ei îşi să prima mână de ajutor trebue s'o alcătuiască studenţimea. Studentul are acum posibilitatea, are şi capacitatea, trebue să aibă şi devotamentul pentru a se angaja în mod efectiv în serviciul culturii româneşti, în deosebi acum; când diverse curente cutreeră lumea, iar ţăranul şi muncitorul român stau uliţi în haosul acestora fără a putea distinge binele de rău. Devotamentul studentului trebue să fie deci îndoit.

Şi oare reprezentaţia de Duminecă nu este ea concretizarea felului cum înţelege studentul român să-şi dea tributul său pe altarul culturii naţionale?

Pasul studentului pe scena teatrului este pasul pe terenul muncii reale. Prin acest pas studentul trece dela vorbe la fapte, dela visuri şi contemplări efemere la realitate căutând să satisfacă trebuinţele prezentului în folosul viitorului. El se prezintă pentru a da dovadă prin munca sa actuală de valoarea sa în viitor. Prin conferinţe ţinute poporului dela sate, el face legătură directă dintre marea mulţime şi pătura cea mai de sus prin sufletul şi cultura ei.

Reprezentaţia de Duminecă însă nu este numai serbarea studenţilor bănăţeni, ea este primul pas pe care-l face studenţimea Ardealului desrobit pentru desvoltarea şi propagarea culturii noastre naţionale. Nu este numai sărbătorirea unui an de existenţă a Cercului stud. bănăţeni, ci este începutul activităţii culturale în folosul poporului.

Insufleţirea cu care studenţii bănăţeni au fost primiţi de ţărani în turneele lor, atenţia cu care au fost ascultaţi şi dorinţa ţăranilor de a-i vedea cât mai des în mijlocul lor constitue preţioasă dovadă că această activitatea este necesară, iar salutul ziarelor din Bănat cu ocazia primului turneu: *„Vin semănătorii“* cuprinde quintesenţa activităţii culturale studenţeşti semănarea ideilor pe cari ei le capătă dela profesorii lor în inima şi conştiinţa ţăranului şi muncitorului român.

Dampo.

Notiţe bibliografice

— In cadrul „Cartea Românească“ a apărut un nou volum al scriitoarei de origină străină, dar atât de cunoscătoare a păsurilor şi a sufletului nostru, *Bucura Dumbrava*.

După „Haiducul“, „Pandurul“ şi „Cartea munţilor“, d-sa publică acum *„Ceasuri sfinte“*, o minunată colecţiune de legende.

■

— Poetul ciudat, dar care câştigă din ce în ce simpatia publicului, d-l *F. Aderca* a publicat de curând *„Domnişoara din Strada Neptun“*, un volum de nuvele interesante, dintre cari unele au mai fost publicate prin diferite reviste.

■

— D-l *Mihail Dragomirescu*, profesorul de literatură română dela Universitatea din Bucureşti, a început publicarea unor *Anale literare*, în care se vor cuprinde lucrările şi discuţiile Seminarului său din anii 1895—1920. E o muncă grea şi migloasă, dar nu fără folos. Directiva e a şcolii criticeiste, în care d-l Dragomirescu vrea să lămurească valoarea operilor literare, mărginindu-se numai la o cercetare intrinsecă a lor, fără să caute ajutorul istoriei, cu viaţa, mediul şi epoca, în care au scris autorii.

■

— „Cartea Românească“ are bunul gând să tipărească o serie întreagă de cărţi pentru copii. In afară de cele, pe care le-am mai amintit în ziarul nostru, sunt şi: „Carte cu chipuri„, „Istorioare morale“ de *Marin Biciulescu*, „Păcăleli, isprăvi minunate din viaţa animalelor de“ de *M. I. Tabico* şi „Nou sistem de educaţie pentru copii până la 7 ani“ de *Mara C. Butureanu*. Educatorii vor fi mult ajutaţi de aceste cărţi.

■

— D-l A. A. Luca scoate de curând o gazetă ilustrată, cu numele de *„Orizontul“*. Apare în fie care Joi, în 8 pagini şi e bine redactată, dar nu prea reuşit ilustrată; costă 1 leu.

Cronica muzicală

— Concertul Sibianu—Bobescu—Teodorescu —

In seara zilei de 8 Februarie, a avut loc în sala conservatoriului de muzică şi artă dramatică din localitate, al IV-lea concert de muzică de cameră, al cărui program a fost rezervat exclusiv compoziţiilor lui Beetnoven.

Concertul a început cu cunoscutul Qoattor în mi bemol, a cărui execuţie, dacă n'a fost reproşabilă, lucru ce s'a observat mai ales în „grave-allegro“, vina nu este a fieărui executant în parte, ci a ansamblului, poate din cauza prea puţinelor repetiţii.

A urmat apoi sonata în fa major, „sonata primăverei“, executată de d-nii Sibianu şi Bobescu. Muzica e plină de sentalism, cu teme brodate la cele două instrumente — pian şi vioară — ne dau impresia unei veselii regeneratorii; în „adagio“, puterea de execuţie a celor doi maestrii ne-au emoţionat, fă ându-ne să gustăm în tot atâ splendoarea, farmecul muzicei clasice.

Concertul s'a sfârşit cu trio în re minor, una din compoziţiile lui Beethoven, care prin faptul că întreaga bucată are un caracter uşor, datorit simplităţii sale şi mai ales împrejurării că finalul este brodat pe o temă populară italiană, ese din cadrul o înşnuit al activităţii muzicale a autorului. S'a observat lipsa de coeziune în „allegro con variazione“; în schimb în „adagio“, artiştii au excelat.

Dotat cu un simţ muzical desvoltat şi cu o putere de muncă, ce i-a adus o tehnică desăvârşită, măestrul Sibianu este desigur cel mai bun pianist din ţară, pentru muzică de cameră. Greutăţile tehnice ale bucăţilor executate au fost învinse cu mare uşorinţă, iar temele foarte bine reliefate, ştiind să respecte fiecare instrument, atunci când trebue să iasă la iveală.

Dela d-l Bobescu ne-am fi aşteptat la mai multă siguranţă şi justeţă în execuţie, mai ales că în ultimul concert, sonata de Cezar Frank a fost executată impecabil; pentru aceasta poate că nu-i d-sa de vină, ci multiplele d-sale ocupaţii, ce nu-i dău răgaz să studieze mai mult. In orice caz se remarcă printr'o bogată fantazie şi mult simţ în execuţie.

D-l Teodorescu a apărut numai în ansamblu, unde se distinge printr'un ton cald şi un suntet cizelat, ezită însă de-a ataca cu promtitudine.

La violă, d-l Fischer ni s'a părut prea emoţionat.

Concertul ne-a făcut să petrecem momente plăcute de reculegere, iar publicul a ţinut să mulţumească călduros măeştrilor executanţi, cari fu mijlocul preocupărilor pur materiale a zilelor de azi, şi-au luat un scop frumos, educarea muzicală, desul de înapoiată şi neînsemnată la noi.

Un compozitor român: Eduard Candella

Decând s'au înghebat „Opere“ atât în Cluj cât şi la Bucureşti, direcţiunile au ignorat singurele opere române ale compozitorului *Eduard Candella*, cu subiecte din viaţa noastră naţională.

E o greşelă fundamentală a scopului ce urmăreşte opera română. Dacă un măestru ca d-l. Candella nu este cântat, ce se mai zicem de un debutant oarecare care ar avea dorinţa să scrie ceva pentru operă?

D-nii Popovici-Bayreuthe ar trebui să rupă cu trecutul şi să dee o satisfacţie artistică d-lui Candella, acum la bătrâneţe, arătând populaţiei ardelene comorile sale muzicale. Artistul a trimis zilele acestea operei din Cluj o lucrare nouă *Traian şi Dochia*, operă lirică într'un act, având ca subiect ultimele zile ale poporului Dac.

Cunoscători cari au avut prilejul audă să aceste pagini, au rămas fermecaţi de arta transpunerei sufletului omenesc în accente muzicale. Direcţiunea operei este rugată în numele tuturor cunoscătorilor de muzică, să reprezinte cât de curând această lucrare, recomandată şi de celebrul compozitor şi artist Enescu, al cărui profesor a fost bătrânul muzician dela Iaşi. *O. M.*

✣ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA“ ✣

Pentru lămurirea muncitorimei

Felul ocupaţiunei mele mi a dat prilejul să viu în contact cu muncitorimea, să-i ascult păsurile, să o cunosc într'o oarecare măsură şi să ajung încetul cu încetul a le fi un bun prieten. Prietenia ei îmi place şi o preţuesc foarte mult.

Inainte însă de a-i cunoşte mai de aproape, muncitorii îmi erau aproape indiferenţi. Ascultam cele spuse pe socoteala lor şi dezaprobam împreună cu ceilalţi tot ceiace se şoptea de rău împotriva lor.

In vremea din urmă şi mai ales dela revoluţia rusă încoace, mişcarea muncitorească manifestându se mai puternic din pricina condiţiunilor de traiu, mai grele acum după războiu, a început a fi privită ca o primejdie socială. Este drept, că acolo unde muncitorimea, sub stăpânirea unei himere cu care anumiţi agitatori încearcă să răstoarne stările sociale de astăzi, a părăsit calea paşnică a evoluţiei, primejdia pentru fiinţa societăţii de astăzi există.

Credinţa mea însă este că la noi în ţară mişcarea muncitorească nu înfăţişează încă o primejdie pentru existenţa statului sau a societăţii. Nu vreau să spun prin acestea că dacă mişcarea muncitorească ar fi lăsată pe mâna elementelor bolşevice, ea n'ar putea deveni primejdioasă. Vreau numai să fac o constatare, şi anume: că deocamdată ea nu primejdueşte existenţa societăţii româneşti. Şi aceasta pentru trei motive: întâi, pentrucă mulţimea cea mare a lucrătorilor păstrează încă destulă dragoste de neam şi de stat pentru a nu-i dori nimicirea; al doilea, pentrucă în raport cu populaţia ţării muncitorii sunt într'o isbitoare minoritate; al treilea este un motiv de ordin psichologic. Muncitorul român *este blând şi bun din fire, ascultător şi harnic*. El mai este şi foarte îndemânatic şi priceput în meseria lui.

Ceace îi lipseşte acestui muncitor este *educaţia*; dar de lucrul acesta nu-i de vină el. O parte din vină o are Statul, cea mai mare o avem noi intelectuali cari nu ne-am coborât în mijlocul muncitorimei pentru a-i da îndrumări, pentru a-i cultiva. La aceasta lipsă de educaţie şi cultură trebue să adăogăm şi condiţiunile grele în care a fost silit să muncească până acum. Munca sa nefiind pusă la adăpost prin legi protectoare, a fost exploatată de speculanţi. De abia la 1909 au apărut la noi cele dintâi legislaţii muncitoreşti cari stabileau oarecari reguli şi norme în raporturile dintre capital şi muncă şi puneau bazele unei organizări a meseriaşilor în cooperative.

Profitând însă de această lipsă de educaţie şi de cultură, exploatând nevoile şi nădejdile masselor muncitoare, nenumăraţi agitatori mişună în lumea muncitorilor şi încearcă să-i ridice pentru a nimici alcătuirea societăţii moderne. Ademenindu-i cu făgăduieli deşarte, orbindu-i cu mirajul unei societăţi în care va domni mai multă dreptate, ei propovăduesc ura şi lupta de clasă. Impotriva acestor semănători de ură şi vrajbă trebue să luptăm.

Să ne coborâm dar în mijlocul muncitorilor, să căutăm a ni-i apropia sufleteşte. Să punem în faţa muncitorului, în adevărata lor lumină utopiile şi rătăcirile cu cari i-se hrăneşte imaginaţia.

Nu o luptă împotriva mişcării muncitoreşti care-şi are locul ei în evoluţia socială, ci o luptă de fiecare clipă împotriva tuturor acelora cari urmăresc să răstoarne ordinea socială.

In lupta împotriva acestora va trebui să punem mai mult suflet, mai multă muncă şi mai multă stăruinţă. Căci ea este o datorie pe care fiecare din noi trebue să ni-o împlinim.

Apropiindu-ne de sufletul muncitorului noi trebue să-i arătăm cari îi sunt adevăraţii prieteni şi cari îi sunt în realitate duşmanii.

Noţiunile sale asupra raporturilor sociale sunt nelămurite; atâtea curente potrivnice frământă societatea de azi, încât, lipsită de cultură şi supusă atâtor îndemnuri rele, muncitorimea este dezorientată. Iar noi intelectualii avem obligaţia morală de a-i lămuri, de a-i arăta ce este bine şi ce este rău, de a-i da îndrumarea şi mijloacele trebuitoare pentru a'şi îmbunătăţi starea. Căci dacă multe rele apasă astăzi asupra societăţii, ele provin şi din nepăsarea şi dezinteresarea cu care am privit mişcarea muncitorească.

La noi nu e pierdută vremea pentru a putea feri muncitorimea să nu apuce pe drumul cel rău.

Muncitorul român crescut în credinţa părintească mai păstrează încă frumoasele tradiţiuni ale neamului. Pe acestea el nu trebue să le piarda.

Cu vorba, cu scrisul şi cu fapta noastră noi trebue să-i dovedim muncitorului cine sunt şi ce urmăresc toţi agitatorii, toţi falşii apostoli cari vor să-i mâne la o luptă de nimicire. Noi trebue să le arătăm că a porni o revoluţie care ar cere milioane de jertfe omeneşti şi nimicirea atâtor bogăţii. Căci să privim puţin în Rusia şi vom vedea că prăbuşind vechea societate burgheză cu toate mijloacele şi isvoarele sale de producţie, bolşevismul n'a putut să le înlocuiască cu nimic, fiindcă este uşor de nimicit, dar este foarte greu să clădeşti. Şi vom trebui să dovedim muncitorimei noastre că în dosul utopiei comuniste se ascund poate de cuceriri, doruri de revanşă, ambiţiuni vinovate, uneltiri vrăjmaşe cari toate urmăresc nu binele şi fericirea masselor proletare ci prăvălirea unui stat din ale cărui frânturi s'ar putea înfrupta.

Iată dar ce suntem datori a spune şi a dovedi muncitorilor. Ca să le dobândim încrederea trebue însă să ne coborâm cu frăţească dragoste în mijlocul lor.

Petru Popescu,
Inspector regional a Muncii.

Cronica politică

Scrisoarea prin care d-l Vintilă Brătianu mulţumeşte alegătorilor pentru Senat din Ilfov, cari i-au acordat voturile lor, constituie un eveniment politic însemnătăţei căruia se cade să ne oprim o clipă. In decursul ultimelor campanii electorale s'a desfăşurat atâta patimă şi atâta violenţă, s'au împrăştiat atâtea făgăduieli goale şi atâta agitaţie fără de folos, încât grija interesului obştesc a fost sacrificată demult de toţi candidaţii cari s'au perândat în faţa naivităţei populare.

D-l Vintilă Bratianu, încrezător în procesul de transformare a conştiinţei cetăţeneşti, face din însăş lupta electorală, prilejul unei manifestări de patriotism activ, care ar putea să constituie o adevărată lecţie de gândire desbrăcată de agitaţie şi de examinare serioasă a nevoilor vremei.

„Prin voturile noastre copleşitoare, — se adresează d-l Vintilă Brătianu alegătorilor dela sate, — aţi arătat că chiar cu lipsa de lumină ce a fost până azi în mijlocul vostru, buna judecată şi bunul simţ al poporului nostru învinge, ca aţi înţeles că nu prin vrajbă, ci prin înfrăţire putem eşi din greutăţile de azi, că cârmuirea grea a statului cere destoinicie şi încercare şi că nu mai este vreme în mijlocul vâltoarei de a face învăţăminte cu cârmaci care nu fac de cât făgăduieli şi nu au nici un fapt îndeplinit în trecutul lor."

Comentariile în jurul alegerilor parţiale nu s'au sfârşit încă. Dintre toate tâlmacirile, una este cea adevărată; aceea care anunţa sfârşitul demagogiei sterpe. Ţara începe să înţeleaga, repede, că pe drumul de până acum nu se mai poate merge, fără primejduirea tuturor câştigurilor războiului.

Ce este „Voinţa"?

D. Vasile Osvadă nu apără reforma agrară, ci Banca agrară.

Ne-am îngăduit să vorbim, zilele trecute, despre adevăraţii patroni ai ziarului „Voinţa", şi despre scopurile pe cari le urmăreşte excelentul nostru confrate clujan. „Voinţa" s'a grăbit să ne răspundă, jurându-se că nu reprezintă nici planurile personale de reabilitare ale vreunui om politic, nici interesele financiare ale vreunei instituţii particulare.

Caşi cum ar dori să ne dovedească, fără, zăbavă, ce fel de „gânditori" se ascund într'adevăr în dosul „Voinţei", d. Vasile Osvadă iscăleşte un lung articol de fond, în care se ocupă de o mare chestiune de interes general: problema agrară. Cu puţină demagogie ca introducere împotriva „ciocoilor aduşi de vânt", d. Vasile Osvadă pune degetul de-adreptul pe partea cea mai dureroasă a reformei agrare din Ardeal şi scrie:

„Am arătat, cum susţineau şi azi, că Statul nu poate executa partea financiară a reformei agrare, şi *că este nevoe de ajutorul comercial şi financiar al unei organizaţii bancare.*"

Iată-ne, în sfârşit în faţa unui început de mărturisiri. Reforma agrară în Ardeal, şi numai în Ardeal are nevoe de ajutorul unei organizaţii bancare, iar aceasta nu este decât Banca Agrară ale cărei anunţuri se răsfaţă zilnic, pe câte-o jumătate de pagină a „Voinţei" şi a cărui local adăposteşte, foarte generos, redacţia ziarului „grupului de gânditori". D. Vasile Osvadă tună şi fulgeră, prin urmare, împotriva guvernului actual, care nu înţelege să facă rescumpărarea proprietăţilor prin „Banca Agrară", aşa cum hotărâse Consiliul Dirigent în care dl. V. Bontescu era şi şeful resortului de Agricultură şi iniţiatorul acestei organizaţii bancare, destinată unui atât de frumos privilegiu! Dl. Garofiid „are curajul" să prezinte Parlamentului un proect de lege în care nu e vorba de Banca Agrară, ci executoarea financia ă a împroprietăririi e lăsată pe seama Casei Centrale a cooperativelor, pe care dl. Vasile Osvadă ca să nu se priceapă despre ce e vorba, o prescurtează: Casa centrală a *coop.*

Înţelegem supărarea „Voinţei" Prin decretul alcătuit de dl. V. Bontescu, desigur cu colaborarea d-lui Vasile Osvadă, se prevedea dispoziţia ca *Statul să pună la dispoziţia Băncei Agrare, fără dobândă suma de 25 milioane,* pentru a uşura operaţiile de expropriere. D-nul Vasile Osvadă, plânge moartea favorurilor acordate odinioară Băncei Agrare de către conducătorii ei de azi, şi exclamă: „Ce monstruozitate".

Ce monstruozitate, într'ad văr ca întreaga campanie a unui ziar de „gânditori" ca „Voinţa" să fie subordonată intereselor unei bănci de care Statul nu e legat prin nimic, şi care a fost înfiinţată exclusiv de particulari, în vederea unui privilegiu, care nu se mai realizează. Înţelegem acum „cine sunt" cei de la „Voinţa", şi ce interese apără. Ieri „Reşiţa", astăzi „Banca Agrară" mâine „Intreprinderile forestiere" stâlpii pe cari tinde dl. V. Bontescu să-şi aşeze noua sa platformă politică, sunt clădiţi din cugetarea cea mai democrată şi activitatea cea mai dezinteresata.

Pricepem, însfârşit, şi motivul politicei de regionalism încrustat în formula: „lăsaţi-ne să trăim la noi acasă". Ea înseamnă pur şi simplu; „lăsaţi-ne să ne exploatăm Ardealul în linişte si nu tăiaţi privilegiile Băncei Agrare, nu atacaţi rapacitatea Reşiţei, nu protestaţi împotriva concesiei gazului Metan. Alminteri, nici un strigăt nu va fi mai puternic decât acela care va cere „Ardealul pentru Ardeleni".

Cetiţi „Infrăţirea"

Ştiri şi fapte politice

Ziarul „Voinţa" publică în numărul său de azi o foarte lungă apărare a băncei Marmorosch, Blank & comp, în care se face istoricul elogios al unei serii întregi de operaţii financiare, presărat cu înduioşătoare laude adresate unor personalităţi ca d-nii Söpkes, Lichtinger, Müller şi alţi colaboratori ai d-lor Mauriciu şi Artiatide Blank.

Am relevat şi altădată dulcea colaborare dintre ziarele partidului naţional şi „Adevărul", organul băncei Marmorosch, Blank & comp.

„Patria" a lansat pentru întâia oară în viaţa politică a Ardealului, formula Ardealului pentru Ardeleni. „Voinţa" şi-a adoptat-o, pentru trebuinţele sale financiare. După cum însă, partidul naţional acordă exclusiv paşapoarte politice cu cari să se poată trece la Predeal, grupul de „gânditori" în fruntea căruia stă d. V. Bontescu, stă de pază şi nu lasă să pătrundă în viaţa economică a Ardealului, decât băncile al căror capital nu-i displace. Astfel „Voinţa", care a dat alarma regionalistă împotriva unor bănci româneşti din vechiul Regat, cari nici nu şi-au întins activitatea lor în Ardeal, primeşte astăzi cu braţele deschise, finanţa internaţională, reprezentată prin banca d-lor Aristide şi Mauriciu Blank.

„Ardealul al Ardelenilor!" exclamă „Voinţa", cuprinsă de o excelentă mândrie provincială. O felicităm deci pentru Ardelenii pe cari i-a găsit, şi cari sunt d-nii Söpkes, Lichtinger, Müller şi celelalte simpatii ale d-lui V. Bontescu.

■

„Gazeta Transilvaniei" publică un articol de fond în privinţa schimbului de coroane, protestând împotriva „persecuţiei" la care sunt supuşi cei cari au declarat mai mult de 500 mii coroane. Articolul e semnat: „Luptătorul", şi grozav am vrea să ştim dacă acesta e pseudonimul unui mare posesor de coroane, sau e titlul ziarului evreesc care apare la Bucureşti, după care a fost reprodus protestul cu pricina. Aşteptăm, o lămurire.

■

Partidul naţional se pregăteşte să susţină candidatura d-lui Al. Marghiloman în alegerea dela Bocşa-română (Banat) unde a rămas vacant un scaun de deputat, în urma morţei lui Cassian Munteanu. Nici nu se putea ca acolo unde a fost combătută candidatura d-lui I. Brătianu, partidul naţional să nu dea sprijinul său d-lui Al. Marghiloman. Cel dintâi este singurul bărbat politic al României care a susţinut integritatea Banatului, cel de-al doilea este omul păcei dela Bucureşti şi al politicei de perpetuă neutralitate favorabilă Germaniei.

Partidul ţărănesc din Basarabia sprijineşte reintrarea în viaţa publică a d-lui Const. Stere. Partidul naţional, ţine să prezideze intrarea în Parlament a d-lui Al. Marghiloman. Partidele federaţiei se complectează astfel, de minune.

Cercetaţi
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnaţ diferite soiuri de vinuri şi aperitive. □□

Preţuri moderate.

CRONICA BUCUREŞTILOR

Scrisoarea D-lui I. I. C. Brătianu. — Alegerile văzute în adevărata lor lumină. - Orizontul socialist se'ntunecă.

O scrisoare de zece rânduri din care Parlamentul ar fi putut învăţa mai mult decât din şedinţele sterile ale ambelor sale sesiuni. Un şef de partid, care a înfăptuit o uriaşă operă, a protestat contra inactivităţei Corpurilor legiuitoare, concentrând în această scrisoare întreagă indignare a opiniei publice contra acelora cari ştiu atât de bine să întârzie consolidarea ţărei prin sterilitatea luptelor personale.

D-l Cita Davilla şi-a găsit autoritatea morală necesară să ceară „aplicarea regulamentului" în privinţa D-lui I. I. C, Brătianu, declarându-se scaunul vacant dacă nu se prezintă la Cameră. Parlamentul care a admis ca deputaţii bolşevici să lipsească patru luni spre a se plimba la Moscova, a luat bineînţeles o atitudine demnă de actul D-lui Cita Davilla; întrerupându-se un moment înjuriile cu cari se gratifică Federaţia şi Guvernul pentru a concentra o ură neputincioasă asupra Şefului Partidului Naţional Liberal, Această atitudine nu putea decât să contribue la luarea unei hotărâri care să arate că oamenii de concepţie şi muncă s'au ce căuta în atmosferă de ură a actualului Parlament. Şi scrisoarea trimisă în a doua şedinţă de D-l I. I. C. Brătianu a arătat în puţine cuvinte aceasta.

D-l Duiliu Zamfirescu a evitat însă să aplice regulamentul astfel cum o cerea D-l I. I. C. Brătianu. Un răgaz de 20 zile s'a acordat fără să fie cerut.

Opinia publică însă a înţeles din gestul D-lui I. I. C. Brătianu că pedeasupra urilor personale ce împiedecă lucrările actualului parlament; stă preocuparea de judecata istoriei şi fiecare deputat poartă o parte din răspundere asupra sa.

D-l Brătianu nevoind să se asocieze la o operă negativă, a preferat să lucreze pentru ţară acolo unde munca ne putea fi mai folositoare.

Şi locul acesta nu era desigur Parlamentul.

■

Din nenorocire Camera n'a priceput nimic din această mare lecţie. Discuţia în privinţa alegerilor parţiale a dovedit-o cu prisosinţă. Marea victorie a Partidului Naţional Liberal, recunoscută de toţi acei cari eri trâmbiţau moartea acestui partid; trebuia explicată într'un mod potrivit cu interesele învinşilor. Şi majoritatea ca şi Federaţia s'au unit pentru a susţine ...teroarea şi corupţia exercitată de liberali. Prima afirmaţie venită din partea unui Guvern ce niciodată nu şi-a ales armele de luptă nedându-se în lături dela nici un abuz; nu merită bineînţeles nici un răspuns. Caragiale a caracterizat demult această plângere de ...teroare a opoziţiei...

In cela ce priveşte corupţia Partidul Naţional Liberal a fost cel dintâi care a cerut o anchetă judecătorească pentru a cerceta atât registrele cheltuelilor cât şi activitatea electorală. Acelaşi anchetă însă Partidul Naţional Liberal o cere pentru a se dovedi provenienţă sumelor cheltuite de ţărănişti şi Dr. Lupu; iar opinia publică va fi desigur profund surprinsă când va afla phantasticile cheltueli ale acestor „oameni săraci", „democraţi cinstiţi", şi tot atât de mirată de origina ciudată a banilor.

Până atunci însă Federaţia şi majoritatea fără a cerceta dosarele, cari nici n'au sosit în Bucureşti; a început să vorbească de... invalidarea D-lui I. G. Duca, a cărui succes i-a durut în deosebi.

Pentru a vedea până unde poate scobori ura neputincioasă pe nişte oameni, trebue să amintim că această majoritate a validat pe deputatul comitagiu bulgar Boris Ştefanoff şi această Federaţie a votat validarea criminalului de drept comun Bujor.

Cu această simplă observaţie credem c'am lămurit opinia publică asupra agitaţiilor din parlament, efecte ale marei victorii liberale datorită popularităţei politice democratice şi naţionale ce s'a urmat de la crearea acestui partid şi până în zilele noastre.

■

Criza socialismului a intrat în faza decisivă. Comuniştii întorşi din Moscova, conform indicaţiilor lui Racovski, au încercat sciziunea, de mult dorită de altfel de social-democraţi. In faţa rezultatelor obţinute însă în votul comitetului executiv al partidului, bolşevicii au dat îndărăt, văzând minoritatea în care se găsesc lucrurile după cum se ştie s'au amânat până la 8 Mai, când congresul partidului urmează să-şi spuie cuvântul. Până atunci o deplină libertate de acţiune aparţine celor două fracţiuni pentru a face propaganda ce o vor crede de cuviinţă în rândurile muncitorimei. Şi această propagandă a început din partea bolşevicilor cu obişnuitele insulte, singurul capital moral de care dispune.

După modul cum decurge criza suntem în drept să vedem că social-democraţia va obţine un mare succes, de partea ei fiind toate elementele culte ale partidului, atât din vechiul Regat, cât şi din provinciile alipite, rămânând bolşevismului pleava incultă, care până acum a împiedecat desvoltarea partidului prin acţiuni anarhice. *C.*

Ce urmăreşte partidul naţional?

Zilele trecute s'a ţinut la Sibiu o consfătuire a membrilor partidului naţional din acel judeţ, în vederea reorganizărei partidului ale cărui rânduri au fost zdruncinate în urma alegerilor trecute. Cu acest prilej s'a lansat un manifest, prin care se spune că partidul naţional „vrea să organizeze poporul românesc într'o puternică şi nebiruită naţiune românească încadrată într'un stat bine închegat, combătând orice, tendinţe de separatism."

E atâta depărtare de aci, până la acel „Ardealul al Ardelenilor" al d-lui Vaida-Voevod, încât cu drept cuvânt s'ar putea întreba cineva, pe care din cele două cărări umblă partidul naţional: spre „Statul închegat", sau spre „separatism"?

Pretutindeni
în Ardeal
se citeşte
ziarul „INFRĂŢIREA"

INFORMAȚII

Ziarul „Telegraful Român“ ne aduce știrea încetării din viață a părintelui Vasile Bălan din Blasfalăul de sus, unde a păstorit cu vrednicie timp de 40 de ani.

Aducem I. P. S. S. Mitropolitului Bălan și familiei decedatului expresiunea sentimentelor noastre de adâncă durere.

*

Menitorul Oficial Nr. 242 din 5 Februarie publică numele ofițerilor de rezervă, cari au fost activați pe ziua de 1 Decembrie 1920.

*

Astă seară pleacă la București d-l Tănăsescu secretarul general al internelor și d-l Zaharia Munteanu secretar general al Finanțelor.

*

In curând la Cluj se vor ține Cursuri publice pentru cei ce vor să învețe *„esperando“*.

*

Monitorul Oficial Nr. 242 din 5 Februarie publică regulamentul legei privitoare la pensiunile celor ce au luat parte în războiul mondial, atât în armata română cât și cea străină.

*

Pentru regulamentarea lucrului la direcțiunile financiare și perceptoratele satelor se va introduce condici de prezentă la serviciu.

*

Prin retragerea alocațiunei de hrană și a sporurilor de război, salariul funcționarilor și diurniștilor de C. F. R. s'a micșorat încât mulți sunt hotărâți să-și dea demisiile, întrucât nu pot trăi cu trei patru sau cinci sute lei pe lună trebuind să muncească 7 ore pe zi.

*

Svonul cari a circulat prin Cluj, ca prin întrunirea bugetului secretariatului de justiție s'ar da afară vre-o 300 funcționari se desminte în mod categoric. Adevărul este că prin noul buget vor fi suprimate *locurile vacante*, cari nu au fost ocupate încă de nimeni.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Studenții basarabeni vor da Sâmbătă 12 Februarie la ora 8 seara o serbare la căminul studențesc „Menza“ în folosul cercului lor.

*

Pentru aceelerarea lucrărilor dela secretariatul de finanțe vor fi detașați pentru o lună, funcționari din provincie cari vor primii o diurnă de 60 lei pe zi.

*

La secretariatul de finanțe s'au înfrodus ore suplimentare care se plătesc 5 lei ora.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

*

In curând va apare Calendarul „Înfrățirea“. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri. Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horstexte-uri pe hârtie velină. Prețul 12 Lei. Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Înfrățirea.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

DIRECȚIUNEA REGIONALA C. F. R. CLUJ

Nr. 35724—1920—I—

CONCURS

Despre furnizarea lemnelor de foc despicate și vârfuri

Dăm concurs public în scris pentru lemne de foc despicate și vârfuri 4000 vagoane necesare pentru încălzirea mașinilor pe liniile noastre cu ziua de astăzi.

Ofertele trebue predate până incluziv la 12 ore a. m. a zilei 15 Februarie a. c. la secție pentru „Procurarea materialelor și inventar I. D.“ a Dir. Reg. din Cluj, personal sau pe cale postală în plicuri sigilate.

Vadiul se va plăti sau în bani sau în hârtii de valoare la cassa noastră Colectivă din Cluj până la 12 ore a. m. a zilei 14 Februarie a. c. Foile de ofertă și concurs cari conțin condițiuni amănunțite se pot câștiga și privi la secția susnumită atât la Direcția Regională din Cluj, cât și la cea din Arad și Timișoara.

Cluj, la 9 Februarie 1921

Reproducerea nu se plătește **Direcția Regională**

Sărbătorirea zilei de 24 Ianuarie în Târgu Mureș

Puținii Români din acest oraș au ținut să sărbătorească aniversarea Unirei Principatelor cu o mare însuflețire. Dimineața, la orele 9, s'a oficiat un serviciu divin în ambele biserici din localitate. Urmează defilarea trupelor în piața Regele Ferdinand, în fața d-lui Comandant al Garnizoanei, *Colonel Berindei* și a d-lui Prefect, *Dr. Popescu*. La ora 11, a fost servit un dineu din partea primăriei, la care au participat cele mai marcante persoane din localitate în frunte cu d-nii prefect Dr. Popescu, primpreședintele Curții de Apel, Dr. Romul Pop, Colonel Antonescu, Colonel Berindei etc.

La ora 5 p. m. s'a dat festivalul liceelor „Al. P. Ilarian“ și „Unirea“ în sala Palatului Cultural. Liceul militar „Mihaiu Viteazul“ a serbat aparte, în localul liceului.

Festivalul începe cu Imnul Regal, cântat de corul ambelor licee, sub conducerea harnicului profesor *Ion M. Georgescu*. Urmează discursul d-lui prof. *Iustin Harșia*, în care arată evoluția ce să produs în popoare prin revoluția franceză. In veacul al XIX-lea s'a ivit primaoară curentul de naționalism, care a dus la formarea Germaniei, Italiei și mai apoi a României sub Cuza. Arată meritele lui Cuza, care a înscris pentru primaoară în Constituție reforma agrară. Ar fi fost bine ca în acest discurs — care s'a numit ocazional — d-l vorbitor să fi arătat antecedentele și urmările unirei, pentruca publicul auditor — care în mare parte nu le prea cunoaște să vadă însemnătatea acestui mare act. Corul cântă apoi „La Marseillaise“ care a fost ascultată de tot publicul în picioare. Elevul Ioan Rusu din cl. VI-a declamează poezia „Unirea Principatelor“. După ce corul cântă „Sunt român de-ai lui Traian“ urmează tablourile allegorice, representând unul „Muzica“ iar celălalt „Sezătoarea“. Tablourile acestea — cari au fost pentru noi o noutate — au succes foarte bine, fiind prelung aplaudate din partea publicului. Eleve din liceul de fete „Unirea“ execută, dansuri acompaniate la pian de elevul Gh. Drimba. Datorită harnicei și distinsei profesoare *Ds. Idieru*, dansurile au succes bine.

Publicului i-a plăcut foarte mult văzând fetițele acestea micuțe dansând așa de drăguț, au aplaudat, mult pe dansatoare, dar aceste aplauze se refereau și la d-ș Idieru, care nu a cruțat nici oboseală și nici timp până ce le-a învățat. D-șoara *Victoria Moldovan* declamă apoi „Moartea lui Fulger“ de Gh. Coșbuc cu un vădit talent.

Urmează comedia „Șapte și nici-o ispravă“ jucată de elevele liceului de fete. Dintre interprete am distins mai des pe d-șoara Maior, care, deși pășind pentru primaoară în public, totuși se mișca cu destulă siguranță pe scenă. Festivalul s'a sfârșit cu cântarea „Trompetele răsună“ executată de cor.

Publicul, care a umplut până la ultimul loc marea și frumoasa sală a Palatului Cultural, a plecat acasă dela serbare mulțumit că a putut să ia parte la o bucurie națională — de cari sunt așa de puține pe la noi. A fost un fapt semnificativ că în sală au apărut foarte mulți unguri. Ne bucură faptul acesta, pentrucă noi eram obișnuiți ca ei să nu ia parte la serbările noastre, căci până și dela balul dat în favorea orfanilor fără deosebire de naționalitate s'au abținut ostentativ. Zic, ne bucură faptul susmențional pentrucă ne vine a crede că au început să înțeleagă noua situație. *Cor.*

Instalarea noului prefect la Turda

In prezența unui număr destul de însemnat de funcționari publici de toate categoriile și câțiva țărani, s'a făcut Sâmbătă la 5 Februarie instalarea noului prefect delegat al județului Turda-Arieș d. P. Moys.

Ocazie binevenită pentru președintele „partidului“ averescan d. O. Bugner și în special pentru deputatul guvernului să laude binefacerile regimului, să ne asigure că se va face consolidarea vieței publice, îndreptarea relelor și mai ales înfăptuirea reformelor agrare, și aceasta cu siguranță pentrucă *„așa vrea generalul“* și să-i dea totodată noului perfect un program de muncă e adevărat puțin prea încărcat, amintindu-i destul de lămurit, că „dacă va gândi și noul prefect la fel cu d. deputat, va fi bine“...

După salutul organelor administrative, exprimat prin d. Subprefect al județului Dr. I. Maiorescu și-a cetit noul prefect obicinuită declarație de program cuprinsă în esență în devisa exprimată ad literam: *prin noi înșine*. A fost un împrumut ocazional sau o mărturisire de credință fără voe?.

In numele organizațiunei județene a partidului național-liberal Dr. Ion Boeriu a cetit următoarea declarație:

„Domnule Prefect! In rânduiala veche, care o dorim dusă pentru totdeauna de pe plaiurile noastre, postul de prefect a fost în rândul întâi un post de paradă ocupat de un om de încredere al Guvernului“.

„Legiuirile Țărei Românești pe de o parte, greutățile mari și primejdiile și mai mari, cari azi mai mult decât ori când în trecutul neamului nostru ne pun în cumpănă viitorul, existența ca țară și ca neam, pun pe umerii unui prefect o sarcină uriașă și pe conștiința lui o mare răspundere. Un prefect în ziua de azi trebue să fie îndrumătorul întregei vieți a județului în toate ramurile ei: *el trebue să facă, să renască încrederea clătinată că, în organizațiunea actuală a societăței, pe căi legale și cu mijloace legale pot fi validitate drepturile și remediate neajunsurile*“.

„Ca reprezentant al Partidului Național-Liberal din județul Turda-Arieș, vă doresc domnule Prefect, spor la munca, pe care o veți depune pentru binele public. Pentru partea ori cât ar face-o împrejurările de azi de mică, ce ar rezulta din munca D-v., pentru consolidarea stărilor publice, vă vom fi noi, și vor fi cei de mâne, recunoscători“.

Să ne dați voe însă, D-le Prefect, să fim sinceri, să ne spunem fără fățărnicie credințele, convingerile pe deplin, fără reticențe“.

Recunoaștem Guvernului dreptul de a încredința conducerea județului acelula, care are încrederea sa. Insă avem dreptul și noi ca cetățeni cari credem, că Țara nu e un domeniu particular și așteptăm ca guvernul să nu sdruncine și mai mult bruma de prestigiu al autorităților prin procedee nechibzuite. Protestăm cu toată energia și cu aceasta ocazie, împotriva sistemului primejdios introdus de guvernul actual în privința numirei funcționarilor și a concedierei lor. O facem aceasta nu numai pentrucă constitue un precedent, care va putea ispiti și pe alții să facă la fel, dar mai ales *pentrucă se sdruncină credința în statornicia înfăptuirilor naționale și sociale de azi, atacate cu furie de inamici din afară și din tăuntrul zidurilor*“.

Declarația a fost primită cu simpatie de întregul public, fără deosebire de partid. Toată truda d. deputat de a provoca aplause la adresa „generalului“ i-a fost zadarnică. Nimeni, dar absolut nimeni, nu a crezut că ar trebui să fie aclamat și aplaudat.

Au urmat recepțiile și nelipsitul banchet. S'ar fi putut oare să lipsească, când în sfârșit „partidul“, are prefect?

I. Moțul.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL“

este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.
61

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Ținică de Oaleni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjuit Cafea Turcească și nemțească.

Ținică de Oaleni

Renumita Fabrica chimica „UNIO“ Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Corpurile legiuitoare

Camera

Şedinţa dela 9 Februarie Discuţia validării alegeri dela Romanaţi

La Camera, o şedinţă importantă. După comunicări a venit la ordinea de zi validarea d-lui Duca. Se citeşte raportul Comisiunei de validare, care conclude pentru invalidarea alegerilor din Romanaţi, din cauze streine candidatului.

Motivele sunt: hârtia prea subţire a buletinelor de vot, alegerea unui semn care da loc la confuzii, din partea unui contra-candidat căzut; în privinţa teroarei liberale, se citează cazul deputatului Căpăţâneanu, fără a se proba nimic de conrupţie; tot aşa, se afirmă că s'a băut tuică, dosarul nu dovedeşte însă nimic din aceste inexactităţi.

D-l G. Duca răspunzând într'un discurs strălucit, arată netemeinicia acuzaţiunilor, cari se fac pentru a sustrage atenţia opiniei publice dela marele succes liberal; demonstrează că dosarul nu cuprinde nimic, ce ar fi în potriva dumnisale, că hârtia buletinelor a fost furnizată de Ministerul Justiţiei, că Procesele-Verbale sunt iscălite de judecătorii şi ofiţerii delegaţi.

La afirmaţiile unor domni deputaţi, membrii ai majorităţii, că armata şi justiţia au fost în serviciul liberalilor, d-l Duca arată insulta, ce se aduce acestor instituţii, cari au fost totdeauna imparţiale şi baza desvoltării statului.

D-l Iorga protestează contra amestecului, care se face între acuzaţiunea partidului liberal şi alegerile dela Romanaţi, declarând că votează pentru validare. D-l Duca, sfârşind discursul, arată, că alegerea sa e datorită curentului opiniei publice şi încrederii, de care se bucură partidul liberal, iar federaţia şi guvernul sunt mici în înfrângere ca şi în victorie; notează asemenea faptul că invalidarea dela Romanaţi pare a fi puntea de trecere între democraţia d-lui Argetoianu şi a d-lui Mihalache, ca o împăcare pricinuită de înfrângerea comună. Urmează votul asupra alegerii unei noi comisiuni de anchetă, care să stabilească dacă e caz de invalidare.

Tot timpul, s'a observat patima furtunoasă a ţăraniştilor şi averescanilor contra partidului liberal.

Opinia publică bucureşteană în întregime condamnă încercările de falşificare a voinţii alegătorilor.

Revista pressei maghiare

Când se vor restabili stările normale?

Ziarul „Ellenzék" într'un primarticol se întreabă când se va restabili circulaţia regulată înspre Ungaria, şi după-ce face critica comunicaţiei din zilele noastre, continuă astfel: — „Dar atâtea lucruri pe dos şi atâta prostie este în lume, încât nimic nu ne mai poate surprinde. Prin urmare nu trebuie să ne pară paradox, dacă în nici o direcţie nu se fac paşi pentru restabilirea normală a vieţii. Poftiţi numai şi aşteptaţi şi mai departe cu răbdare. O să vie odată timpul ca să comunicăm pe căi lăturalnice. Până atunci toate sunt în ordine, căci prezenţa e de nemărginită înţelepciunea guvernării, tot astfel e de fără sfârşit şi răbdarea oamenilor. De ce trebuie să fie aşa, puţini o ştiu. Dar milioane de oameni sufer din cauza asta."

Amânare.

Ziarul „Ujság" se ocupă de amânările, cari în viaţa noastră de stat — scrie sus numita foaie — joacă un mare rol. „La noi spre pildă, încă la preluarea imperiului, aşadară înainte de iscălirea tratatului de pace — scrie „Ujság" — minorităţile au fost asigurate că în cadrele statului drepturile lor autonome vor fi respectate şi că în calea validitării acelora nu li-se vor pune piedeci. Exercitarea acestor drepturi a garantat'o şi tratatul de pace, dar traducerea în practică e mereu împiedecată şi dispoziţiile referitoare la această chestie, se amâna mereu.

Aceaş procedare se observă şi în chestia bonurilor... Fiecine a crezut cu siguranţă că încă în Decembrie îşi poate primi banii reţinuţi. Cine vorbeşte şi lucrează în numele statului, acela nu se poate juca cu vorbele; ori, în numele statului s'a făcut promisiunea că ele vor fi schimbate în Decembrie. Dar s'a amânat întâi pentru începutul lui Ianuar, apoi la sfârşitul lui Ianuar, apoi iar la Februar şi acum ca ultim termin la 11 Februar. Cine garantează că nu va urma o nouă amânare?!

Sub greutatea amânărilor se sbate şi chestia funcţionarilor scoşi din slujbe."

In preajma unui nou războiu mondial?

Ziarul „Küzdelem" (socialist) aducând ştirea că aliaţii concentrează trupe în zona ocupată pentru a proceda contra Germaniei în caz că nu ar împlini hotărârile congresului dela Paris, continuă în chipul următor: — Şi prin acest fapt am ajuns în pragul unui nou războiu mondial, căci Germania despoiată de posibilitatea de a trăi, mai bucuros va alege războiul atârnător de eventualităţi, din care poate să iese învingătoare, decât pustiirea sigură şi mizerabilă, care i-o rezervă primirea candiţiilor conferinţei dela Paris. Şi acest războiu, pe care îl provacă setea de câştig a burgheziei franceze, nu va fi războiul nou al capitalismului franco-german, dar se va desvolta în războiul înarmat al proletariatului mondial contra capitalismului mondial: las' să-l facă!"

Reproduce apoi nenumărate ştiri publicate şi în corpul ziarului nostru, după cari „reacţiunea" ar fi în plină lucrare şi se înduioşează pentru „pacinicii" bolşevici ameninţaţi de pretutindeni.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universităţii:

Joi, Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
IUBIRE DE STREINGAR.
Marţi şi Duminecă la ora 10 a. m.
Reprezentaţie pentru copii.

Cinema Urania:

Joi:
DRAMA IN VAGON LITS.
Drama detectiva.

Vineri, Sâmbătă:
CONTRACTUL MORŢII. Film poliţist.

Duminecă:
MACISTE III. (Medium).

Cinema Apollo:

Joi: CONTRACTUL MORŢII.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
VAGABONDA. Film artistic

Vaticanul şi situaţia Austriei

— O scrisoare a Papii —

„Deutsche Tagespost„ reproduce o scrisoare adresată cardinalui Gaspari de către Papa în care acesta scrie: „Situaţia Austriei este aşa de tristă că-i imposibil să mai taci. Naţiuna aceasta nobilă şi-a pierdut gleria trecutului şi este pradă mizeriei şi desnădejdii. Situaţia aceasta o simt mai ales săracii, bolnavii, şi copii. Unele guverne au promis ajutor, ei va fi însă degeabă. Nu cercetăm cine poartă responsabilitatea, dar deplângem situaţia actuală, care este insuportabilă, şi răpeşte naţiunii posibilităţile de trai pe care Creatorul l-a pus la îndemâna oamenilor. — Ridicând glasul nostru suntem siguri că vom trezi simţirile de omenire. Nu dorim a face propunerea de a da deslegări într'o chestiune, care este polotică şi trebuie rezolvită de statele cari au semnat tratatul.

Ne mulţumim d-le cardinal a atrage prin Domniavoastră atenţiunea diplomaţilor asupra dorinţelor noastre cari trebuesc împlinite potrivit principiilor de umanitate şi de dreptate.

Organizaţia poporală germano-şvabă

Sub acest titlu „Deutsche Tagespost" se ocupă într'un articol de fond cu organizarea Svabilor, şi scrie: „De săptămâni au avut loc tratative secrete între conducătorii partidelor germano-şvabe, pentru crearea unei organizaţii politice, care să cuprinde întregul popor şvab şi caresă steie mai presus de partidele existenţe. Această organizaţie va cuprinde poporul şvab din judeţele Timiş, Torontal, Caraş-Severin, Arad şi Sătmar".

„Tratativele au ajuns la cea mai înbucurătoare înţelegere şi se vor face precătirile pentru adunarea de constituire a „Reuniunea poporale germano şvabă".

„Diferinţele existenţe între lagările poporului şvab, au durut pe fiecare german din România Mare. La Timişoara s-a făcut primul pas spre bună înţelegere. Noua organizaţie politică va cuprinde afară de germanii din judeţele Trimiş, Torontal, Caraş-Severin şi Arad, şi pe germanii uitaţi din judeţul Sătmar".

Înţelegerea dela Timişoara va avea urmări bune dacă ea va fi socotită ca serioasă de către toţi, şi cum o pretind interesele poporului şvab şi german, în timpurile grele de astăzi.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi ceva curăţeşte să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

Cercurile partidului naţional vorbesc de apropiata numire a d-lui Vaida ca ministru plenipotenţiar la Roma sau Paris.

*

D-l Titulescu va depune mâne 4 proecte financiare.

*

S'a hotărât înfiinţarea Ministrului sănătăţii publice, titular va fi profesorul Cantacuzino.

*

Pentru căsătoria A. S. R. Principesei Elisabeta, s'a fixat programul într'o consfătuire prezidată de M. S. Regina. Serviciul religios va fi la Mitropolie; 150 de persoane vor fi invitate oficial. Vor oficia toţi Mitropoliţii ordoxi.

Serviciul se va face la 27 Februarie, ora 11 dimineaţa.

Serbările se încep la 24 Februarie şi ţin 3 zile. La 27 principii căsătoriţi vor pleca prin Constanţa la Atena.

Nuni vor fi Principele Nicolae şi soţia fratelui regelui Constantin al Greciei.

*

Stambulinsky declară ziarului „Exoelsior" că, dacă Sovietele ataca România, Bulgaria va rămâne neutră.

D-l Maghiloman a recunoscut înaintea comisiei de anchetă cu privire la dosarul Günther că menţiunea celor 2 milioane mărci acordate e scrisă de mâna lui Etinger, agent german de conrupţie; astfel se dovedeşte că d-sa a calominat partidul liberal în trecut, susţinând că menţiunea a fost adăugată de autorităţile liberale.

*

S'a depus pe biroul Camerii proectul de concesionare a uzinelor comunei Iaşi. Proectul constitue o jefuire fără precedent. Uzinele au fost cedate societăţii „Omniu electricum", în dosul căreiase ascunde casa Blank.

*

D-l Titulescu a declarat persoanelor din apropierea sa că a stat la Paris pentru a împiedica agenţii lui Blank, Schuller şi Mitus Demetrescu să înstrăineze pe nimic bunurile statului şi în special petrolul.

Aceasta e cauza întârzierii sale dela Noembrie până azi.

*

„Viitorul" publică o listă de 50 cazuri anchetate de parchet asupra falşificării alegerilor din Iliov prin votarea sergenţilor şi agenţilor electorali cu cărţi false

*

In Thesalia sunt grave turburări. Trupele au intervenit. Cauzele sunt de natură economică.

In jurul alegerii dela Diciosânmartin

In legătură cu peripeţiile alegerii dela Diciosânmartin primim spre publicare următoarele lămuriri:

In No. 26 din 7 Februarie a. c. al ziarului „Patria" ce apare în Cluj se găseşte o corespondenţă cu titlul „Biruinţa partidului naţional la Ds.-mărtin". Intre altele se spune următoarele: „Dăm un exemplu din multe spre a se vedea în ce mod ... necinstit a înţeles candidatul funcţionar să obţină mandatul de deputat. La secţia Lunca, un oarecare Blaga, învăţător din Blaj, a *furat* listele electorale, aşa, că peste 600 alegători credincioşi partidului naţional nu au putut lua parte la vot".

Subscrisul, ca cel vizat în corespondenţa amintită, declar, că cele spuse despre mine în corespondenţa amintită sunt calomnii cari n'au nici-o bază şi rog pe cinstitul corespondent să dovedească furtul, cu dovezi; în caz contrar, la timpul său voiu dovedi eu, că alegerea a fost suspendată pe baza procesului verbal luat cu consămţământul şi învoirea preşedintelui alegerii. Declar, că nici înainte, nici în timpul alegerii, şi nici după alegere eu n'am atins măcar listele votanţilor. Îşi poate închipui cineva cu mintea sănătoasă, că eu aş fi putut fura listele, de faţă fiind 4 jandarmi, preşedintele, primariul comunei, şi 2 membrii de încredere ai partidului naţional, Velicea şi Mihaiu ambii învăţători?

Maxim Blaga,
învăţător.

Basarabenii la Cluj

Studenţii basarabeni din Cluj deşi în număr mic, — dau semne îmbucuratcare de viaţă. Sâmbătă. (12 Febr). va avea loc în Căminul studenţesc o serată artistică — dansaată, cu un caracter intim, — organizată, de dânşii. Reuşita seratei este asigurată şi prin concursul d-şoarelor şi d-lor artişti de la Opera Naţională: Dicescu, Nestorescu, Grozăvescu şi Steiner. Va declama d-l E. Normand, iar d-l Miron va cânta din mandolină. Ne bucură faptul, că fraţii basarabeni simţesc necesitatea de a se face cât mai cunoscuţi Ardelenilor. In scopul unei mai intense propagande, spre a se putea desvolta şi afirma în diferite direcţii, spre a putea îndeplini diferite îndatoriri, cari privesc studenţimea basarabeană, — ar fi de dorit, ca să se constitue cât mai curând o societate a Basarabenilor, — bine-înţeles, în cadrul întregului „Cerc studenţesc".

Am dori din inimă o cât mai mare apropiere între fraţii din Basarabia şi noi, Ardelenii, căci azi nu ne cunoaştem încă, decât foarte superficial.

C. I. C.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

DIN UNGARIA

Tratative cu Austria. — Casa Habsburgilor. — Noui planuri financiare.

Excursiunea lui Apponyi la Paris—Berna nu a satisfăcut aşteptările şi speranţele legate de ea. Chestiunea Ungariei de vest a fost definitiv lăsată la latitudinea celor două state interesate de a decide şi întreagă oratoria lui Apponyi nu a putut convinge cercurile politice ale Franţei de a interveni într'un mod favorabil Ungariei. De altă parte Ungaria a trebuit să cedeze din rigiditatea ei anunţată spre a intimida Austria înainte de plecarea lui Apponyi la Paris şi în ultimul timp au reînceput tratativele — însă pentru ca să nu pară bătută a stabilit ca obiect al tratativelor lichidarea diverselor chestiuni de succesiune referitoare la acest teritoriu. Reprezentanţii Austriei în schimb au anunţat că sub nici un motiv nu vor face concesiuni teritoriale din drepturile câştigate. Şi... tratativele totuşi continuă: Ungaria a trebuit să cedeze.

* * *

Jocul de după culisele politicei europene pare a favoriza în ultimul timp interesele casei Habsburgilor detronaţi. Ultimele evenimente petrecute în familia regală italiană par a dovedi aceasta. O telegramă sosită prin agenţia Ştefani anunţă logodna principesei Iolanda cu arhiducele Iosif Francise, fiul arhiducelui Iosif — care locuia în ultimul timp la Roma. În legătură cu aceasta s'au format noui curente în ceace priveşte tratatul dela Rapallo încheiat între Iugoslavia şi Italia şi prin care ambele state se obligă a fi contra restaurării Habsburgilor. Guvernul italian declară însă că este numai în contra reintronării exkaiserului Carol şi nu se opune dacă urmaşul lui ar fi un alt membru al familiei Habsburgilor.

In acelaş timp guvernul englez transmite guvernului maghiar o notă prin care chestiunea restaurării Habsburgilor nu o consideră ca o simplă chestiune internă ci ca având o importanţă europeană declarându-se contra restaurării sub orice formă. Faţă cu această notă grofui Andrássy — inventatorul teoriei legitimiste — încearcă să speculeze sentimentul naţiunii maghiare — afirmând că nota transmisă constitue o adâncă jignire a suveranităţii maghiare, îndeosebi acum când nimeni nu intenţionează restaurarea Hebsburgilor.—

* * *

Ministrul de finanţe maghiar a ţinut o conferinţă la cercul ziariştilor maghiari din Budapesta, desvoltându-şi principiile ce vrea să le introducă în reforma financiară a Uungariei. In primul rând va opri noui emisiuni de bancnote şi v'a introduce sistemul francului căutând să despartă valuta maghiară de cea austriacă. La stabilirea impozitelor se va avea în vedere şi numărul copiilor dintr'o familie, iar întreţinerea invalizilor de războiu o va face statul numai din sumele celor cari nu au făcut serviciu în armată. Se vor încassa taxe pentru proprietăţile rurale şi terenurile de clădiri, vor fi plătite de toţi proprietarii şi industriaşii, scutiri vor avea numai funcţionarii şi cooperativele săteşti. Va introduce şi impozitul asupra bijuteriilor. Până în vara anului curent ministrul speră că va putea retrage din circulaţie moneda comună — pe lângă 5 la sută — şi va putea emite noua monedă maghiară. Anunţă 14 proecte financiare care aşteaptă desbaterile corpurilor legiuitoare.

(După ziarele maghiare).

Doleanţele secretarilor comunali şi cercuali

Un apel pentru solidaritate şi memoriul adresat Ministeriului de interne.

Secretarii comunali şi cercuali din judeţul Alba-Inferioară, întruniţi în adunare extraordinară în ziua de 3 Februarie 1921 cu unanimitate au decis, pregătit şi înaintat un memoriu, ministeriului de interne în care au prezentat următoarele cereri foarte bine motivate:

1. Toţi secretarii cercuali şi comunali să fie încadraţi în clasa de salarizare ca şi funcţionarii de Stat şi cu începere din clasa IX-a.

2. La încadsare să se ia în considerare şi timpul servit ca vicesecretar.

3. In cancelariile secretarilor, cei puţin în mod interimal, şi în special, unde mai de mult au funcţionat vicesecretari să se numească şi persoane fără qualificaţii, însă pe spesele statului şi în consecinţă să se anuleze ordonanţa No. 6770—919 G. of. 76 la Consiliului dirigent, care nu vrea să recunoască vicesecretari necualificaţi.

4. Să se schimbe modul de primire al salariilor făcut acum prin aşa numita unificare a comptabilităţii financiare.

Motivele:

ad. 1. Un funcţionar la judecătorie fără nici un examen de capacitate, numit în decursul anului 1920, deci începător, este încadrat în clasa IX. 3. primim pe luna Ianuarie 1921 sumele următoare: salar 390, bani de cvartir 78, spor de scumpete 700 Lei, adaus familiar 266.65, ajutor de vesminte 188.25, total 1312.95 Lei, un servitor la judecătorie numit pe Nov. 1919 (deci începător) primeşte tot pe luna Ianuarie salar 100, indemnizaţie de chirie 24, spor de scumpete 540, adaus familiar (are numai soţie) 33.30, ajutor de vestminte 60, total 877.30 Lei. Un diurnist — copii — cu 1—2 clase civile, numit de 6 luni a primit salar 160, indemnizaţie de chirie 16, spor de scumpete 582, ajutor de vesminte 41.65, total 799.65 Lei. Un învăţător la şcoala de Stat din Blaj după 20 ani de serviciu primeşte lunar salar 650, gradaţie 650, spor de scumpete 400 şi bani de cvartir 260, total 1960 Lei, iar un secretar cercual după funcţiune de 9 ani ca vice secretar şi 2 ani ca secretar primeşte în total 550 lei.

ad. 2. Este neapărat necesară socotirea timpului servit ca vicesecretar, căci notarii de acum în cea mai mare parte, sub stăpânirea ungurească au fost siliţi a servi zeci de ani numai ca vicesecretari, la alegerile de secretari fiind totdeauna preferaţi de unguri, evrei etc.

Aceasta şi C. D. a recunoscut-o dându-i expresiune în § 37 din normele de salarizare.

3. Cu lipsa mare de funcţionari este imposibil a găsi persoane titrate cari să primească funcţia de vicesecretari, aşa că numai practicanţi se mai pot găsi. Chiar în timpurile normale, sub stăpânirea maghiară, când erau prea mulţi secretari, s-a prevăzut totuşi necesitatea de a se numi şi persoane netitrate, stabilindu-se § 8 din Art. de lege LX—1913. Deci ordonanţa întregitoare No. 6770—919 a C. D. nu este justificată.

ad. 4. Secretarii cercuali domiciliază în diferite comune, unele în depărtare şi de 40—45 km. dela centrul plasei. Dacă secretariul trebuie în fiecare lună să călătorească de 3 ori la pretură (odată pentru subscrierea tablouiui, altă dată pentru primirea salariului), salarul întreg se foloseşte pentru plata trăsurei şi cheltuelile de întreţinere în timpul când lipseşte din comuna în care locueşte.

Rugăm pe toţi colegii ca imediat întrunindu-se în adunări judeţene să pregătească memorii analoage.

Pentru a ne putea asigura pe viitor şi a lucra de comun acord, fiecare reuniune judeţeană să-şi aleagă câţiva membri, cari împreună cu noi să pregătim ţinerea urgentă a unui congres al tuturor secretarilor, în care să înfiinţăm reuniunea generală şi apoi să luăm măsurile necesare pentru viitor.

Spre orientare vă comunicăm, că pentru congres aici s-a designat din fiecare plasă câte un secretar.

Hotărârile luate cum şi comunicarea numelor delegaţilor, vă rugăm a le trimite secretariului comunal din Teiuş (Judeţul Alba-Inferioară).

In numele secretarilor comunali şi cercuali din judeţul Alba-Inferioară.

ss. ROMUL RUSU,
secretar în Blaj.
ss. IOAN FARCAŞANU
ss. NICOLAE FODOR.

Buletin economic

Banca Agrară şi „Intreprinderile Forestiere" din Cluj au cumpărat majoritatea acţiunilor dela societatea italiana „Forest" pentru exploatare de păduri, din Milano. Prin transacţiunea aceasta a ajuns în mâini româneşti „Foresta" care este fondată cu un capital societar de 100 milioane lire. Acestei firme aparţin la 27 întreprinderi din România plus 17 într'alte ţări. Producţiunea anuală se ridică anual la 75.000 vagoane, sau în valoarea monedei peste un miliard lei după preţurile de export din străinătate.

* * *

La Bucureşti a sosit zilele trecute comisiune de comerţ anglo-franco-italiană, pentru a trata cu guvernul asupra schimbului de mărfuri. Antanta va oferi articole industrale, şi va cerceta ce poate furniza România în schimb. Prin transacţiunea aceasta, care va spori exportul nostru se speră că se va ajunge şi la urcarea valutei leului pe pieţele străine.

Gerö & Friedmann

E numele unei întreprinderi internaţionale de transport, care s'a constituit acum de curând pentru exploatarea celui mai însemnat comerciu extern al României. Am avut norocul să cunosc unele persoane din această asociaţie de valutişti, comercianţi clandestini, îmbogăţiţi de războiu şi contrabandişti chiar în toiul afacerilor lor şi în pragul asociaţiunei lor, când au plănuit acapararea dreptului de transport şi vămuire. Aceşti evrei, cari în vreme de pace erau şi ei cum erau, sărăntoci şi săraci, îndecursul războiului au bătut recordul în isciusinţa de a exploata toate posibilităţile de câştig. Pe când ficiorii noştri îngheţau de frig pe culmile Carpaţilor, oameni de tagma celor de sus le liferau încălţăminte cu talpă de hârtie, de bieţilor soldaţi li-se deslipea carnea depe oase în gerul cel mare.

Că firma indicată aparţine acestor fel de exploratori comerciali, o poate ştie oricine, privind numai luxul, semicultura, impertinenţa, aviditatea de câştig şi lipsa lor de scrupulositate în alegerea mijloacelor Şi mai ales un Român îi va putea cunoaşte cu înlesnire, pentrucă toate afacerile lor se săvârşesc în legătură cu ţara noastră, cât stau la noi în ţară, sunt extrem de îndatoritori şi linguşitori, iar îndată ce păşesc hotarul României spre a trece în streinătate ei ne devin cei mai neîmpăcaţi calomniatori — pentru a câştiga.

Cum adecă? E lucru îndeobşte cunoscută greutatea cu care se trece marfă la vama unei ţări. Dacă Biblia afirmă că cei mai păcătoşi oameni sunt vameşii şi fariseii, să nu ne mirăm că comercianţii tuturor ţărilor sunt de perfect acord cu Scriptura în ceeace priveşte pe cei dintâiu. Ei ştiu foarte bine, că „dacă nu ungi roata nu-ţi merge carul" şi marfa clandestină e treabă grea şi trece prin multe peripeţii. Ei însă — curagioşi şi experţi bărbaţi — afirmă că de mult au aflat leacul tuturor relelor şi nu există vamă care să resiste atacului lor.

M'am înspăimântat când i-am auzit vorbind atâtea despre corupţia noastră şi-şi mai mare mi-a fost durerea când i-am văzut, că această calomnie o răspândesc în lung şi în larg în toată Europa centrală. Am crezut că nici când nu vor mai privi spre România, şi totuşi iată-i acum stăpâni pe cea mai de seamă arteră de comunicaţie a noastră.

Aş dori să nu fiu înţeles rău: nu aduc nici-o acuză vămilor române? Am trecut prin multe ţări şi m'am convins că nu stau îndărăptul celor din spus. Această calomnie se răspândeşte pentrucă aşa-i convine firmei de transport mai sus numite; pentruca faima rea creiată românilor să împiedice pe alţi comercianţi de a se apropia de ţara noastră; pentrucă şi dacă ar îndrăzni alţii să aducă marfă în România, aceştia să fie siliţi să se folosească numai de firma Ludwig Gerő & Friedmann, care e atât de sigură de sprijinul oficianţilor noştri de vamă şi care deci poate face tot ce vrea şi, în fine, pentruca ei să rămână singurii liferanţi şi deci şi dictatorii preţurilor articolelor noastre. Prin mijlocirea acestei firme o marfă care pleacă din Viena sau Praga pe un preţ extrem de favorabil nouă — mai ales considerând valuta noastră atât de favorabilă în Europa centrală — consorţii Ludwig Gerő au toată grija ca până la marginea României acest preţ să ajungă înspăimântător de mare. In modul acesta firma Gerő şi soţii a ajuns la o bogaţie fantastică numai în câţiva ani, încât azi singuri au o bancă puternică în Viena I. Schottenring 9. Şi să ne gândim că aceasta se bazează pe exploatarea Românilor — toţi fiind din Oradea-Mare — apoi ca să scape de impositele de războiu şi-au distribuit averile în 4 ţări, şi pentru ca din partea noastră să nu aibă nici-o supărare, centrul lor de operaţie şi l-au fixat în Beregszász, în Cehoslovacia, cu toate că folosul îl trag numai depe spatele României. Iar posturile de avantgardă sunt Pozsony, Sátoraljaujhely, Királyháza, Halmi, Szatmár (sic!) La toate acestea mai adăugăm un lucru neînsemnat, că despre limba noastră vorbesc cu cel mai mare dispreţ, şi când naiv am întrebat pe unul nu cum va îşi dă vreun copil să înveţe românește, — m'a privit cu o vădită surprindere şi indignare.

Am scris aceste şire ca publicul românesc să fie bine orientat, Iar pentru prestigiul şi bunul renume al vămii româneşti e neapărat de lipsă ca firmei Gerő & Friedmann să i-se ia dreptul de vămuire şi să i-se dea unei firme naţionale românești.

Aurel Contrea.

Cuvinte de 24 Ianuarie

Din *Glasul Bcovinei*:

Prin bravura fără asemănare a soldatului român şi prin vrednicia celor rămaşi acasă, la postul lor de datorie, călăuzite de înalta înţelepţiune şi de marea dragoste de neam a M. Sale Regelui, precum şi de cel patriotism al augustei noastre Regine, idealul secular al atâtor generaţiuni trecute, visul nostru de aur s'a realizat aproape în întregime, covârşind cele mai îndrăzneţe aşteptări ale părinţilor noştri şi trecând mult peste marginile schiţei trase fugitiv de sabia lui Mihai Viteazul.

Zi de fericire şi de sfântă înălţare sufletească pentru cei ce o sărbătoresc, ea este consacrată înainte de toate, memoriei acelora, cari au pregăti-o prin opera vieţii lor şi celor ce i-au dat prin jertfa sânge lui, măreţia de astăzi. Aducând tributul nostru de cinste şi de profundă recunoştinţă patriotismului luminat al nobilei generaţiuni, care a înfăptuit în 24 Ianuarie 1859 Unirea Principatelor române şi proslăvind memoria lui Cuza şi a tuturor colaboratorilor săi în frunte cu Cogălniceanu, Negri, Alexandri şi Golescu, noi ni descoperim capetele şi plecându-ni genunchii, ne închinăm adânc în faţa măreţelor umbre ale tuturor celor căzuţi în războiul de întregire a neamului nostru.

Prin jertfa sângelui lor ei au desăvârşit opera înaintaşilor, dând prilej primului parlament al României întregite să voteze în unanimitate legea din 5 Februarie 1920, prin care ziua de 24 Ianuarie sau 6 Februarie se declară ca sărbătoare naţională pentru toate actele de unire ale Românilor.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. strada Regina Maria Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:
80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.
30 vagoane cement (dela Orăștie).
1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cămăruțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sealon, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Închirieri:

CAMERĂ mobilată caută funcționar superior. Plată bună după învoială. Adresă la ziar „Mobilată".

CAUT CU CHIRIE mobile pentru o cameră de dormit. Adresa Strada Turda 19 Ionescu. 330

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnișoară tânără, frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei dorește cunoștințe unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or 18 Piața Unirei No. 8.

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada Generul Moșoiu.
Traficu din pasagiu,
Traficul Belvăroși, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

Către Autorități, Bănci și comercianți
din întreaga Țară

Sosindu-ne un mare transport asortat cu toate articolele necesare pentru Cancelarie și Birouri, atragem atențiunea Onor. Autorizăților asupra prețurilor, excepțional de reduse a următoarelor furnituri de birou ce le am spre vânzare:

		Cal. II.		Cal. I.	
		Lei	B.	Lei	B.
Hârtie albă de scris p. concepte (care nu suge)	Suta-coala	20	—	—	—
Hârtie albă velină superioară	„ „	25	—	35	—
„ „ comercială liniată	„ „	—	—	45	—
Cutii cu peniță (100 bucăți) Soeneken etc.	Cutia	—	—	30	—
Creioane negre diferite mărc (Hartmuth etc.)	Duz.	6	—	12	—
„ chimice	„ „ „ „ „	12	—	18	—
„ roșii albastre	„	30	—	48	—
Plicuri oficiale 1/2	Suta	9	—	12	—
Plicuri Comerciale diferite culori	„	—	—	16	—
Sugativă diferite culori	„	15	—	140	—
Gume pentru creion și cerneală	Buc. deta	1	—	3	—
Tocuri pentru scris diferite forme	Duz.	6	—	15	—
Agrafe pentru corespondență (100 bucăți)	Cutia	—	—	5	—
Cerneală Antracen (analină preparată și garantată) în pachete doza pentru	1 Kgr.	—	—	15	—
Cerneală Antracen în sticle	1 Kgr.	—	—	30	—
Coperte de dosare	Buc.	—	50	1	25
Gumarabică boabe	10 Gr.	—	—	5	—
Hârtie suptire foița pentru mașina de scris	Suta	—	—	15	—
„ chimică carbon violet și negru de scris	Suta	—	—	30	—
Panglici pentru mașină 11, 13, 16 milimetri	Buc.	—	—	25	—
Cutii cu tuș pentru stampile diverse culori	Buc.	10	—	12	—
Cutil cu Pineze (100 buc.) No. 1, 2	Cutia	5	—	7	—
Bloc notes pentru birou cartonate	Buc.	—	—	4	—
Șapirografe veritabile și garantate din Berlin lungimea 4 metri	1 Sul	—	—	150	—
Cerneală pentru șapirograf	Stiela	—	—	10	—
Tampoane cu sugativă (de lemn și metal)	Buc.	8	—	12	—
Registre Bilanț inventar pentru Bănci Populare tipărite pe hârtie albă velină calit. I.		—	—	40	—
Copiere pentru scrisori legate 500 foi	Buc.	—	—	75	—
Copiere pentru scrisori legate 1000 foi	Buc.	—	—	125	—
Registre din hârtie albă veline p. intrare și Eșire 100 foi format 42/27 cm.	Buc.	60	—	—	—
Registre din hârtie albă veline p. intrare și Eșire a 200 foi	Buc.	110	—	—	—

Mare depozit de Registre pentru contabilitate, pentru expediție. Calimare de sticle. Linii de metal flexibile. Foi de cauciuc pentru copier. Bibliorafte cu mașină etc. Orice comandă însoțite de acont și restul rambure se execută prompt,

LIBRARIA STANCIULESCU
Bulevardul Elisabeta 5. Telefon 23-57 — București.

Se caută practicanți

pentru Biroul de vămuire „Modern" A. Ionescu, preferându-se cei ce cunosc L. germană.

A se adresa pentru informațiuni la librăria „Cosinzeana" sau la D-l Ionescu Rákoczi No. 9. Cluj. □

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40

Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, ciupote. Becuri electrice

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

ANUNȚ.

Aducem la cunoștința Onor. public că „ALBINA" institut de credit și economii s. a. Sibiiu pre-cum și toate filialele noastre sunt împuternicite a primi subscrieei la „REFACEREA INDUSTRIALA" societate anonimă priviligiată pe acțiuni București.

Vărsământele se pot face și în bonuri de Cassă emise pentru cota de 40% cu ocaziunea retragerei coroanelor.

Cluj, la 7 Februarie 1921.

„Albina"
institut de credit și economii,
filiala Cluj.

Firma Fii lui Ludovic B. Bak Fabrică de Tâmplarie societate anonima recomandă

mesele sale de birou

și alte aranjamente de birou în executare solida și cu prețuri convenabile.

Prăvălia Strada Iuliu Maniu No. 4. □ Telefon 832

S'a terminat cu criza locuințelor folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de plosnițe,
care le distruge chiar și ouăle.
319 Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Mașine de Scris
Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Cercetați marele atelier de fotografie **DAJKOVITZ** Sas passage. ORADEA-MARE.
126

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 13
PENTRU
MICA PUBLICITATE

„BANCA DOROHOIULUI"

Capital Lei 2.000.000 — Rezerve Lei 600.000

BILANȚUL GENERAL

INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV				PASIV			
Cassa	lei	422.513	55	Capital	lei	2.000.000	—
Cupoane de încasat	„	23.146	50	Rezerve	„	283.779	85
Efecte publice şi Acţiuni	„	816.268	15	Dep. spre fruct. şi casa de economie	„	2.970.554	60
Efecte de primire	„	2.304.158	92	Conturi curente creditoare	„	807.915	25
Conturi curente simple şi garantate	„	3.250.676	09	Reescompt	„	2.394.500	—
Participaţii	„	2.617.491	45	Ordine de plată	„	105.935	05
Diverşi	„	115.733	50	Cecuri emise	„	160.500	—
Cecuri Scontate	„	30.858	29	Garanţii şi acoturi	„	94.792	50
Inventar	„	1	—	Dividende neridicate	„	47.059	75
Diverse conturi debitoare	„	93.309	25	9.674.156 70 Profit şi pierdere (beneficiul net)	„	805.119	70
							9.674.156 70
CONTURI DE ORDINE				**CONTURI DE ORDINE**			
Valori în gaj	lei	1,327.621	65	Deponenţi de valori în gaj	lei	1.327.621	65
Depozite libere	„	971.351	90	„ „ depozit liber	„	971.351	90
Efecte dela conturi curente	„	3.460.000	—	„ „ efecte dela cont. cor.	„	3.460.000	—
Cauţiuni statutare	„	103.000	—	„ „ cauţiuni statutare	„	103.000	—
Efecte şi cecuri spre incasare	„	219.764	50	6.081.738 05 „ „ efecte şi cecuri spre înc.	„	219.764	50
		Lei		15.755.894 75		Lei	6.081.738 05
							15.755.894 75

Președintele Consiliului de Administrație G. M. STROICI. Director, M. GHIGA.

Verificat şi găsit conform cu registrele Băncei

Cenzori SC. S. ROSETTI, M. GRUMĂZESCU, P. POLLACK.

„BANCA DOROHOIULUI"

Capital Lei 2.000.000 — Rezerve Lei 600.000

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE

INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

DEBIT				CREDIT			
Cheltueli generale	lei	191.257	53	Beneficiul reportat	lei	4.451	29
Dobânzi plătite	„	485.825	35	Dobânzi comisioane şi beneficii diverse	„	1.477.751	29
Beneficiul net	„	805.119	70	1,482.202 58			1,482.202 58
		Lei		1.482.202 58		Lei	1.482.202 58

Președinte Consiliului de Administrație, G. M. STROICI. Director, M. GHIGA.

Verificat şi găsit conform cu registrele Băncei

Cenzori SC. S. ROSETTI, M. GRUMĂZESCU, P. POLLACK.

Technica Labora

Birou technic şi agentură.

Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18.

Preluăm ori şi ce lucrări de instalaţiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalaţiuni sanitare pentru spitaluri şi fabrici** precum şi instalaţiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori şi ce natură.

Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice şi mecanice.

Revânzători primesc mare rebat.

320

La

„Regele Pălăriilor"

Cluj, a sosit o mare cantitate de gulere pentru domni.

De vânzare En gros şi detaliu.

366

SCHREIBER MARTON

DEPOZIT DE GRÂNE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielului Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:

140

In curând va apare

Calendarul „Infrăţirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri

Cu un material bogat şi foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREŢUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarul Infrăţirea.

Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25%.

O Societate pe acţiuni

caută un Director

conducător specialist în branşa de fer şi coloniale se cere cauţiune şi atestate de serviciu.

A se adresa la Administraţia ziarului.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşte la orice oră cele mai fine PRĂJITURI şi BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

211 carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropoli, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Varieteul „Biasini"

Revistă de actualitate în 3 acte

„SERVUS CLUJ"

77

Program complect nou. Program complect nou.

Noi atracţiuni! Noi atracţiuni!

După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 149 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 14 ... ie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Abonamente: 1 an . . . 120 lei; 6 luni . . . 60 lei; 3 luni . . . 30 lei

Cultura şi democraţia

Intr'un articol trecut arătam opoziţia pe care o stabilea Sombart, acum 14 ani, intre idealul omului politic de astăzi şi acela al reprezentanţilor culturei. Primul ideal avea in vedere schimbări de suprafaţă, schimbări legislative şi administrative; al doilea schimbări de fond, schimbări în suflet. Primul, apoi, fiind subordonat intereselor de partid, admitea de multe ori compromisuri imorale si practice, lucruri care erau contrazise de însăşi esenţa celui de al doilea ideal. Această opoziţie explica cu prisosinţă, după Sombart, antipatia adevăraţilor reprezentanţi ai culturei germane faţă de gândul unui amestec în viaţa politică. Ea explica, ziceam, indepărtarea oamenilor cu o educaţie aleasă de politică, de politica din unele ţări contimporane, dar ea nu ne da dreptul să tragem concluzia unei opoziţii fatale între cultură şi politică în genere. Că lucrurile puteau sta altfel, ne-o dovedea experienţa unora din ţările vechi şi a unora din cele moderne. Opoziţia menţionată era, după Sombart, numai o consecinţă a apariţiei ţărilor mari cu regim politic democratic, dar în care conştiinţa politică nu era formată, aşa că o mână de oameni putea specula situaţia şi trăi de pe urma vorbelor mari debitate mulţimilor, sau a unor tradiţii favorabile lor. Acesta era şi cazul României de atunci, dacă nu cumva este şi al României de acum

Acelora care l'ar fi întrebat pe Sombart atunci, care putea fi datoria intelectualilor germani în astfel de condiţiuni, el le răspundea: *„Ori cum ar fi, ceva îmi pare mie clar şi anume că oamenii instruiţi din Germania de astăzi n'au decât un lucru de făcut — să urmărească evenimentele politice cu toată obiectivitatea posibilă fiecăruia, dar să le urmărească"*

Acesta este punctul ultim de vedere al lui Sombart, dar nu unicul. Ceva mai înainte, cautând un răspuns tot la întrebarea de mai sus, el spunea cam următoarele. Acela care simte în sufletul lui nevoia de-a se ocupa, practic, de treburile comunităţii, să-şi îndrepteze activitatea înspre miile de asociaţii de îmbunătăţiri sociale existente, sau să înfiinţeze altele noui. Iar aceia care simt nevoia unei activităţi sociale mai teoretice, să ţină conferinţe şi să scrie în chestiunile dela ordinea zilei, cum este cea agrară, aceea a locuinţelor muncitoreşti, aceea a importanţei sociale a boalelor sexuale şi aşa mai departe. Căci, continua Sombart, noi trebue să ne dăm seamă tot mai lămurit de faptul *„că o mare parte din relele de astăzi nu pot fi nici o dată schimbate prin legi şi adminisraţie, ci numai prin forţa dinăuntru a fie căruia"*, adică prin cultură, care la rândul ei este în funcţie mai mult de activităţile înşirate în urmă decât de hotărîrile parlamentelor, ... zicem.

Iată deci, că chiar şi în ţările cu o viaţă politică nesimpatică, există totuşi o posibilitate pentru oamenii culturii dea-şi servi ţara politiceşte! Interesant este însă, că tocmai atitudinea recomandată de Sombart drept o linie de conduită posibilă, *în lipsa alteia mai bune*, este considerată în ţări ca Anglia şi America, ţări în care divorţul dintre politică şi cultură nu există poate, drept adevărata misiune a cărturarilor în materie de viaţă publică. Iată ce zice, în adevăr. Butler, unul din cei mai mari educatori americani: *„Democraţia aceea numai va triumfa, care are şi inteligenţă şi caractere"*, *„Sarcina unei democraţii este aceea de-a desvolta amândouă aceste lucruri în tot poporul..."*

Paradoxalul Bernard Shaw scria la rându-i următoarele despre ţara lui: *„Constituţia Angliei este revoluţionară. Pentru un biurocrat rus sau anglo-indian, o alegere generală este tot atât de revoluţionară ca şi nu plebiscit, în care poporul ar lupta în loc să voteze. Revoluţia franceză a dărîmat o clasă de conducători şi a pus alţii în loc oamenii, cu alte interese şi alte vederi. Tocmai lucrul acesta îl poate face însă poporul englez la fiecare şeapte ani. Revoluţia este deci o instituţie naţională în Anglia..."*, după cum ea este o instituţie naţională în toate ţările cu regim democratic. Deosebirea, între o ţară şi alta, constă numai în măsura în care revoluţia se canalizează prin reforme reale şi-şi pierde din puterea ei în micile descărcări nervoase dela alegeri. Iar ţările în care lucrul acesta se face mai bine, sunt acelea în care poporul este mai aproape de idealul schiţat de Butler, adică mai înaintat, mai în măsură de-a controla şi da tonul vieţii lui publice. Aceasta însă nu are loc cu folos pentru ţară, decât în acele democraţii în care cultura şi-a înţeles menirea ei, care este — *nu de-a face politică, ci de-a prepara pentru politică*, pentru o politică oarecum deosebită de aceea de care ne vorbeşte Sombart cu scârbă, pentru o politică de care omul cult să nu se mai simtă separat printr'o prăpastie. Rolul acesta va trebui să-l asume cultura încă multă vreme de acum înainte, atâta anume până cand va ridica poporul la înălţimea instituţiilor lui democratice de astăzi. Că aceste instituţii chiar vor mai trebui schimbate este indiscutabil; că mulţi oameni instruiţi vor trebui să lupte pentru aceste modificări este iarăşi în afară de îndoială. Dar rolul cel mare al culturii rămâne totuş, cum am spus, altul — să înalţe sufletul tuturor luptătorilor politici, iar nu să se ia de piept cu ei, sau cu unii dintre ei.

Virgil I. Bărbat.

Participarea la beneficii

Ziarele au anunţat că d-l G. Trancu-Iaşi, ministrul Muncei, a înfăţişat Consiliului de miniştri un proect de lege asupra participărei salariaţilor la beneficiile societăţilor pe acţiuni. Nu cunoaştem încă nici principiile nici metodele de realizare ale acestui proect de lege. Informatori noştrii din Bucureşti nu ne-au spus nici primirea de care s'a bucurat opera d-lui Trancu-Iaşi. Actualul ministru al Muncei nu este un om norocos în ceeace priveşte intenţiile sale legislative. Regulamentarea conflictelor de muncă, — operă economică şi socială de cea mai mare însemnătate, — a dat naştere unor lungi discuţiuni şi unor adânci nemulţumiri, deşi ideea fundamentală a legei conţinea o necesară măsură de prevedere pentru apărarea producţiei

„Patriciparea la beneficii este un deziderat care e cuprins în programul tuturor partidelor cari urmăresc armonizarea intereselor fiecărei clase sociale. Partidul liberal îşi face un titlu de glorie din faptul că a înscris, cel dintâi, printre proectele sale de realizare, acest principiu de dreptate morală de a face şi pe muncitor părtaş la câştigurile întreprinderei în care lucrează.

Incercarea de a traduce şi în fapt soluţia participărei la beneficii se va lovi, desigur, de mari greutăţi, pe cari priceperea şi abilitatea d-lui Trancu-Iaşi cu greu le va putea înlătura. In primul rând, oricât de fericită ar fi redactarea proectului de lege pregătit la ministerul Muncei, se va găsi un partid care să opună o îndârjită rezistenţă acestei îmbunătăţiri a soartei muncitorilor: partidul socialist.

E cunoscută teoria „ştiinţifică" a marxismului, a cărei temelie logică este tocmai mizeria crescândă a clasei „proletariatului". Ridicarea economică a acesteia, fără intervenţia revoluţionară a societăţii socialiste însemnează zădărnicirea fundamentală a concepţiei comuniste. Socialismului îi trebue, ca o condiţie esenţială de viaţă, o hipertrofie a capitalismului, o concentrare a bogăţiilor în mâna unui număr restrâns de financiari şi mai ales, o nemulţumire tot mai mare a salariaţilor faţă de situaţia înfloritoare a patronilor.

Participarea la beneficii, înţelept regulamentată, e pârghia prin care muncitorimea, interesată la prosperitatea instituţiei pe care o serveşte, devine puţin „capitalistă" şi horribile dictu, — se „burghezeşte".

E posibil. Două lucruri bune izvărâsc însă de aci: o bună situaţia materială a muncitorilor şi o producţie intensă, care goneşte mizeria. Nici una nici alta nu încolţeşte pe pământul Rusiei sovietiste.

A.

Un capitol dureros

Indată după deslănţuirea răsboiului, şi din ce în ce mai cu tărie pe măsură ce calea pe care mai curând sau mai târziu trebuia să apucum se desena mai limpede, Puterile Centrale au pornit opera de cumpărare a conştiinţelor naţionale.

Au trimis în ţara noastră oameni pricepuţi în această muncă înzestraţi cu toate mijloacele de ispitire; oameni în măsură să cumpere conştinţe cu banul sau cu linguşirea ambiţiunilor celor mai vinovate.

Şi au început atunci să prindă în mreajă oameni politici şi oameni de afaceri, au înfiinţat gazete, agenţii, au pus la cale intrigi, au semănat vreajbă şi-au organizat comploturi. Ca o uriaşă pânză de păienjen, corupţia şi propaganda germano-maghiară îşi întinsese urzeala asupra ţării întregi.

Voiau ca, slăbind unitatea neamului, înăbuşind dorurile de reintegrire întunecând srtălucirea unui vis în pragul înfăptuirii, să întârzie sau să înlăture primejdia de care se temeau intrarea noastră în răsboi împotriva lor.

Şi au găsit şi în ţara noastră — ca pretutindeni şi ca totdeauna de altfel — oameni cari s'au vândut. Unii au pus în slujba duşmanului autoritatea cuvântului sau greutatea unui trecut politic, alţii şi-au pus condeiul. Negreşit că au fost şi rătăciţi cari nu credeau, nu bănuiau tainicile puteri ale neamului, cari nu vedeau că răsboiul acesta era deslegarea unui proces istoric şi aceştia erau poate mai primejdioşi decât cei dintâi, dar deopotrivă de vinovaţi pentru că deasupra convingerilor, deasupra credinţelor tale este datoria faţă de neam Şi în acele vremuri când primejdiile erau nenumărate şi ne pândeau ameninţătoare din toate părţile, unirea tuturor cugetelor şi a tuturor simţirilor era mai mult decât o nevoie, era o datorie.

In ciuda acestei opere de corupţie, sorocul s'a împlinit. Răsboiul sfânt de întregire l'am făcut. In bucuria izbânzii la început, mai târziu în valmăşagul de probleme şi de nevoi creiate de răsboi, amenintirea dureroaselor clipe din vremea neutralităţii s'a şters aproape cu totul.

Iată însă că acum de curând, cu prilejul unei discuţii în Cameră, chestiunea aceasta a fost dezgropată. O comisiune de anchetă parlamentară a fost numită pentru a cerceta faimosul dosar Günther. Zilele acestea comisiunea îşi va depune raportul. Şi chestiunea odată pe deplin lămurită, am voi să dam uitării un capitol atât de dureros din istoria ultimilor ani.

Urmaţi pilda strămoşilor

Cu drept cuvânt opinia publică a început să se alarmeze de valul de imoralitate care s'a abătut asupra României întregite. Nu vezi decât lux sfidător susţinut de averi miraculos realizate într'o noapte, şi nu auzi decât de chefuri monstre constând o avere, de bacarale care se pierde cinste şi avere. Desfrâul acesta, se manifestă cu o energie deosebită şi în proporţii monstruoase, lăfăindu-se pretutindeni fără urma celei mai neînsemnate jene, trebuie combătut cu ultima înverşunare. Presa şi de astădată a început cea din tâi opera salutară, aşteptăm ca fiecare să-şi facă datoria şi guvernul sesizat să iea în fine măsuri. In adevăr, ce poate nemulţumi mai mult, revolta chiar, pe funcţionarul modest, pe muncitorul cinstit sau pe intelectualul nedreptăţit decât acest etalaj al imoralităţei. Pe când tu muncitor modest abia îţi îngădui luxul unei perechi de ghete la un an odată sau a unui rând de haine la doi sau trei ani, preotesele venerei venale sfidează prin strălucirea nestimatelor, foşnetul mătăsăriilor echipagiile princiare. Acestea sunt adevăratele promotoare ale imoralităţii publice. Fete nevinovate, soaţe credincioase ameţite şi atrase de vârtejul luxului pe care-l desfăşoare acestea le învită, distrugând fericirea casnică, sau omorându-şi părinţii sub povara ruşinei.

E vremea ca această stare de lucruri să înceteze. Pentru aceasta e nevoie de concursul tuturor, e nevoie mai ales de modestia fericiţilor soartei. Milionarii recenţi să-şi aducă aminte de privaţiunile pe care le-au îndurat înainte vreme, când posibilitatea de a frequenta o berărie sau un cinematograf odată pe săptămână era ceva providenţial. Amatorii de imoralitate luxoasă să-şi amintească cu câtă oroare era, privită, în liniştitul colţ de provincie, unde locuiau odinioară, o nenorocită care se trudea numai pentru a mânca a doua zi. E bine ca în mijlocul larmei de carnaval care stăpâneşte oraşele mari, bogătaşi să-şi facă din când în când un mic examen de conştiinţă şi fiţi siguri că atunci nu vor mai arunca priviri sfidătoare din automobile, nici nu vor zvârli pe nimicuri banii cu care o întâmplare fericită i-a înzestrat din belşug. Cu banii asvârliţi în localurile de plăcere, pe rochii scumpe, şi bijuterii câte dureri nu l-ar putea alina, câte instituţii de necesitate urgentă nu s'ar putea crea. Avem sute de mii de orfani cărora statul nu poate să le deie creşterea şi îngrijirea necesară din lipsă de fonduri. Avem zeci de mii de invalizi de pe urma războiului dezrobirei. Există sute de sate dărâmate. Lipsesc şcoli rurale, agricole, comerciale. Iar Universităţile noastre sunt lipsite de utilajul ştiinţific necesar.

Dar câte nu lipsesc. Toate aceste lipsuri pot fi împlinite cu acest bir pe care bogaţii îl plătesc luxului şi imoralităţei. Să facă acestia o sfortare sa ducă o...

vială mai morală, mai normală, un an, doi şi să consacre banii pe care-i cheltuiau în petreceri vinovate reclădirei ţărei. Făcând aşa vor fi la înălţimea vechilor boeri cari, şi-au lăsat moşiile pentru zidirea şi întreţinerea de spitale, biserici, aziluri, adică pentru desavârşirea educaţiei sufleteşti şi pentru alinarea suferinţelor trupeşti. Să-i imite bogătaşii noştri pe vechii boeri şi se fie siguri că de moralmente nu vor avea decât de câştigat.

R. R. D.

Şcoalele confesionale

Consistoriul eparhial ortodox de la Cluj admite în unanimitate trecerea şcolelor confesionale sub conducerea şi administraţia statului.

In legătură cu mişcarea care se observă astăzi în organizarea şi unificarea învăţământului, publicăm mai jos răspunsul consistoriului eparhial ortodox din Cluj la popunerea ministeriului instrucţiunei asupra proectului trecerei şcolelor confesionale sub conducerea şi îngrijirea statului.

„Având în vedere misiunea cultural-naţională pe care a îndeplinit-o şcoala confesională sub scutul bisericei în lupta pentru existenţa neamului în fosta Ungariei;

„Având în vedere legătura organică ce s'a creat între popor şi aceastǎ şcoală, tocmai fiindcă ea s'a răzimat pe sentimentul adânc religios al poporului, care vede în şcoala sa o icoană a vieţii sale sufleteşti. Având în vedere că acest caracter religios al şcoalei a fost ca un mijloc excelent al bisericei în realizarea scopurilor sale creştin-sociale.

Consistorul recunoaşte necesitatea susţinerei şi în viitor a şcolelor confesionale de toate gradele şi susţine dreptul de a putea avea şi mai departe şcoli confesionale unde simţul de jertfă al credincioşilor le poate susţinea prin mijloace proprii.

Până însă problema acesta în lumina Vieţii de stat, de azi, constatăm:

a) Prin înfăptuirea unităţei noastre naţionale — ca necesitate istorică — şcoala confesională — ajunge în inferioritate faţă de şcoala de stat românească, care are să servească idealul naţional, sprijinită de toate mijloacele ce se pun la îndemână de către stat.

b) Dispoziţia sufletească a credincioşilor nu ne garantează că vor aduce sacrificiile materiale, pe care le reclamă salariile urcate ale corpului didactic.

c) Şi până acum din cauza salariilor, au trecut o mare parte a învăţătorilor noştri la şcoala de stat, şi şcolele noastre au rămas fără învăţători şi profesori.

d) Luptând noi pentru ajutorul dela stat — ca să fie învăţătorii egal salarizaţi — aceleaşi tendinţe se vor manifesta şi la minorităţile confesionale, care vor face din şcoalele lor tot atâtea cuiburi de iredentism — cu banii statului, deci cu ai noştri.

Din aceste consideraţii precum şi din consideraţii înalte de stat, a cărui întărire şi consolidare trebue să o promovăm cu toate puterile putem admite trecerea şcoalelor confesionale la stat acolo unde organele autonome o vor cere, dacă ni se garantează:

1. Că educaţia religioasă are să o facă la toate şcoalele preoţimea noastră şi profesorii numiţi de consistoriile eparchiale având renumeraţii egale cu ale celorlalţi profesori, plătiţi de stat.

2. Manualele pentru studiul religiunei vor fi numai cele admise de autoritatea superioară bisericească.

3. Că învăţătorii şi profesorii vor fi numiţi numai dintre persoanele de confesiunea noastră în comunele unde avem noi totalitatea ori majoritatea credincioşilor.

4. Că învăţătorii vor fi obligaţi a cerceta biserica în toate Duminicile şi sărbătorile, a se mărturişi şi comineca în cele 2 posturi mari şi a conduce şi pe elevi la biserică, cu cari să formeze coruri

5. Că nerespectarea dispoziţiilor dela punctul 4, are să formeze delict disciplinar, în decursul căreia biserica va fi reprezentată prin un delegat al său, şi că pedeapsă minimală are să fie transferarea celui vinovat, eventual scoaterea lui din învăţământ.

6. Că preoţii noştri — şi cel puţin 3—4 fruntaşi, Epitropi şi oamenii cunoscţi în dragostea către biserică, vor fi membri de drept în scaunul şcolar, şi acolo să stărue ca învăţătorii să-şi facă datoria.

7. Edificiile şcoalei rămân pe veci proprietatea bisericei şi statul va plăti chirie şi va îngriji de ţinerea lor în bunăstare.

8. Fondurile şcoalei rămân şi trec în proprietatea bisericei şi se vor folosi pentru treburile de ordin cultural şi umanitar fară nici o ingerinţă a organelor statului. Excepţie fac locurile de segregare ori de comasare, care rămân în folosinţa şcoalei şi mai departe.

9. Alegerea pentru creşterea şi cualificarea preoţilor va rămâne sub jurisdicţii bisericei.

10. Biserica îşi mai rezărvădreptul de a relua învăţământul în şcoalele confesionale în cazul când la cârma ţărei ajunge un guvern potrivnic bisericei sau când starea actuală de drept internaţional s'ar schimba.

Cu aceste condiţii, consistoriul eparchial admite trecerea şcoalelor confesionale — necorespunzătoare ca edificiu şi fără puteri didactice în numărul cerut — în administraţia statului, ca o necesitate culturală şi patriotism faţă de viitorul statului dat fiind că de siguranţa şi existenţa statului sînt legate şi existenţa şi viitorul bisericei ortodoxe din Ardeal, a cărei datorie e să ajute din toate puterile, prin patriotismul ei, la crearea unităţei, siguranţei şi consolidărei statului român".

Notiţe bibliografice

— Cărţi cu preocupări ştiinţifice şi cari, totuşi, să intereseze şi marele public, printr'o tratare a subiectului, pe înţelesul tuturor, sunt rare.

Printre acestea se poate clasa lucrarea d-lui dr, *Iosif Westfied* despre *„Enigma morţii"*.

Aflăm de aci valoarea stiinţifică a unor experienţe, cari au făcut senzaţie în legătură cu problema existenţii şi mai aflăm sfaturi folositoare pentru îmbunătăţirea şi prelungirea vieţii noastre.

■

— Unul din cei mai buni poeţi, care îşi publică versurile în revista Ieşană *„Viaţa Românească"*, d-l *Demostene Botez* a strâns ultimele sale poezii în volumul *„Floarea pământului"*. Bucăţile sunt deseori, de o factură nouă, fără să cadă în afectare.

Ecouri

— La Universitatea liberă din Bucureşti (Amfiteatrul Fundaţiunii Universitare), d-l profesor Rădulescu-Motru ţine conferinţe în fiecare Marţi despre *Psihologia mentalităţii româneşti.*

In ultima conferinţă, a caracterizat mentalitatea orientală în deosebire de cea occidentală şi idealul etic în opoziţie, cu idealul ştiinţei aplicate la industrie.

■

— *Ioséph Bédier*, cunoscutul cercetător asupra literaturii vechi franceze a publicat în ultimul timp *„Tristan şi Iseult"* (Paris, Ed. Payot), o evocare, făcută într-o limbă arhaică, a celebrului roman breton. Autorul are aici şi un merit de conştiincios cercetător istoric şi un merit pur liter, redând cu mult talent toată atmosfera timpurilor de inspiraţie romantică medievală.

■

Se ştie că familia *Rostand* e formată din literaţi, în afară de Edmond, genialul autor al lui „Cyrano de Bergerac", „L'aiglon" „Les romanesques" şi a atâtor opere nemuritoare, literatura o are şi pe soţia lui Edmond, Rosemonde Gérard, o bună poetă şi cei 2 fii: Maurice şi Jean.

Cel din urmă a publicat de curând un volum. „Le loi des riches", în care descrie viaţa de după răsboi.

■

Preşedintele Republicei Franceze a primit o delegaţie a comitetului pentru comemorarea centenarului morţii lui Napoleon I, care se împlineşte la 5 Mai.

Generalul Maitrât, vicepreşedintele comitetului, a expus planul comemorării.

Preşedinţele Republicii a acordat înaltul său patronagiu.

Presa franceză menţionează că libertatea presei a fost suprimată în Sârbia. Toate ziarele independente sunt supuse cenzurei. „Republica"; fiindcă dăduse informaţii senzaţionale asupra scandalurilor dela curtea prinţului regent, a fost oprită să mai apară; maşinele ziarului au fost sfărâmate de poliţie.

Sunt percheziţionate toate casele suspecte.

■

Influenţa culturală franceză e bine susţinută. Astfel, s'a deschis de curând o librărie franceză la Santiago, în chili, America de Sud.

In 3 zile, s'au vândut peste 2000 de volume.

Librăria e subt patronajul comitetului franco—american din Paris şi cu control asupra vânzării, care se face după preţurile normale.

■

La Academia franceză de artă din Roma, înfiinţată — cum se ştie — (le), de către Colbert şi instalată în villa Medicis, trebue ales un urmaş al lui Albert Besnard, în postul de director.

Academia de belle-arte din Paris va înainta în acest scop o listă de 3 preferaţi, din care ministrul instrucţiei va avea să aleagă. Discuţia nu e atât în jurul persoanelor de ales, cât în jurul unui principiu, cam ciudat: directorul să fie celibatar, care să se intereseze mai direct şi mai intim de artişti sau un om însurat, care ar putea face legături mai întinse cu societatea română, dând serbări şi primind cât mai multă lume?

■

Un comitet se formase în 1895 pentru a ridica la Paris un monument pictorului Carot. Casierul comitetului a murit în 1917; ceilalţi membrii au cerut de curând să se puie secfestru asupra fondurilor strânse, cam 12.500 franci.

Marele concurs literar al Academiei jocurilor florale din Provenţa va avea loc în Mai. Printre numeroasele premii se semnalează acela al Preşedintelui Republicii Franceze, şi a ministrului instrucţiei publice.

Noi, Românii, ne amintim că unul din premiaţi a fost şi *Vasile Alexandri*, pentru frumoasa poezie „Ginta latină".

■

Se află din New-York că la 24 Martie va apare o carte a d-lui *Lansing*.

In această carte, intitulată „Negociaţiunile de pace istorisire personală", d-l Lansing va povesti în detaliu divergenţele sale cu d-l Wilson.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul „INFRĂŢIREA"

✣ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ✣

Invăţământul confesional şi de stat

Este un fapt îmbucurător în manifestarea vieţii noastre publice, că din când în când sunt aduse în discuţie pe cale de publicitate probleme de ordin cultural pedagogic, cum este chestiunea unificării învăţământului.

In lipsa mult simţită a unei reviste pedagogice în care profesorii, factorii cei mai competenţi şi mai chemaţi să discute, analizeze şi soluţioneze diversele chestiuni şcolare, apelăm la organele cotidiane de publicitate, în scopul clarificării problemelor de educaţie sau de interes profesional.

E un mare neajuns însă faptul că un corp didactic atât de important cum este cel de dincoace de Carpaţi, stăpânit de puterea unei idei înalte, să nu fie instare a susţine şi redacta o *revistă de specialitate*, în serviciul cauzei învăţământului.

Şi când ne gândim la ţinuţele solemne, la decisiunile congresuale comisiunile şi comitetele alese, nu ştim dacă această lacună avem să o atribuim conducătorilor sau indolenţei generale a corpului didactic.

Nr. 1—2 al Revistei pedagogice dela Sibiu a omorâit de a binelea, dimpreună cu toată organizaţia marelui tărăboi al „Asociaţiei corpului profesoral din Dacia Superioarei".

Sunt doi ani trecuţi, decând Asociaţia corpului didactic secundar din ţinuturile alipite de dincoaci de Carpaţi a adormit în domnul, fără a realiza nimic din hotărârile luate şi fără a da un semn de viaţă în nici una din problemele în faţa cărora a fost pus până azi învăţământul şi reprezentanţii săi.

De doi ani ne zbatem într'o încurcată situaţie, lipsiţi de ori ce orientare, directivă şi principii unitare pe terenul instrucţiei şi educaţiei publice.

Ori se admite, ca opera învăţământului poate fi şi mai departe resolvită după proverb *quota capita*, sau cel mult îndrumată după programe hibride şi concepţii străine de unificare?

Să nu mai vorbim de nevoile şi doleanţele strict profesionale. Din toate acestea reiese necesitatea unei reviste pedagogice.

Deasupra acestor preocupări de caracter intern didactic, se ridică în conştiinţa fiecăruia, chestiunea educaţiei maselor poporului, problema culturală a neamului însuşi.

Dela această preocupare de cultură naţională e pornit şi articolul „Unificarea învăţământului în Ardeal" al d-lui profesor A. Domide, publicat în Nr. 141 al ziarului „Infrăţirea".

In acest articol, în câteva cuvinte, d-sa atinge şi chestiunea şcoalelor confesionale.

Aceasta este una din chestiunile de cea mai mare actualitate, care face obiectul celor mai vii preocupări atât în lumea învăţătorimei în sinoadele bisericeşti, în congresele şi consistoriile preoţeşti ca şi în opinia publică.

Dela primul congres al corpului didactic, ţinut la Sibiu în toamna anului 1918 şi până azi; chestiunea statificării învăţământului confesional a fost şi este încă o cauză de neînţelegere. Cu ocazia acestui congres, subsemnatul am ridicat cel dintâi, problema *statificării tuturor şcoalelor* noastre *confesionale*, fără a obţinea însă atunci majoritatea voturilor congresului. Faţă de motivarea mea, că biserica să încredinţeze instrucţia celor competent şi ca atare statului ca cel mai chemat factor de promovare a culturii, mi s'a obiecţionat cu principiile lui Wilson, care asigură confesiunilor, dreptul de educaţie.

M'am resemnat în ferma convingere, că mai curând de cât s'ar crede, viitorul îmi va da dreptate.

Astăzi, vedem aproape toate comunele diecezei Aradului, reacţionând în contra *ordinului Circular* al Consistoriului Diecezna, prin care, se spune că mai bucuros se încredinţează învăţământul „oamenilor care ştiu scrie şi ceti din sat" decât a se preda statului.

Liceul din Brad după ce a vegetat ca şcoală confesională timp de 2 ani, s'a oferit statului. Congresul învăţătoresc din Cluj din timpul din urmă, a hotărît unanim statificarea şcoalelor confesionale.

Doar şcoalele confesionale gr. catolice se mai opun azi statificării, dintr'o neîntemeiată şi primitivă concepţie de neîncredere în statul nostru cu religiunea oficioasă gr. ortod. Sperăm, că noi aleşii membri congresuali vor resolvi în curând şi acest diferend, prin sistarea definitivă şi generală a şcoalelor confesionale, înlăturând astfel şi ultimul obstacol din calea adevăratului progres de civilizaţie şi cultură a poporului nostru.

I. P. S. Sa Archiepiscopul Bălan de astăzi, profesorul seminarial din 1918, îmi zicea cu prilejul congresului din Sibiu: „Ai dreptate. Biserica să îngrijească de educaţia preoţimei, iar educaţia generaţiilor viitoare, să o încredinţeze dascălilor statului român".

D. Gherman
profesor.

Cronica politică

D. N. Titulescu, întors de curând în țară, a început să ne dea câteva lămuriri interesante cu privire la motivele lungei sale absențe. Am arătat, în dese rânduri relele, efecte ale lipsei actualului ministru de finanțe; unul din cele mai însemnate departamente a rămas astfel fără conducere, timp de mai multe luni, și această situație nu putea să nu aibă grave urmări asupra reorganizărei noastre financiare.

Iată însă că d-l Titulescu ne destăinuiește pentruce a întârziat la Paris, de astă-toamnă până acum, declarând că în ultimul timp s'a pomenit „cu fel de fel de împuterniciți ai guvernului, care veneau să trateze înstrăinarea bunurilor țărei. „Și actualul ministru al finanțelor continuă: — „M'am opus din răsputeri și am zădărnicit toate tratativele cari se urmau *cu depline puteri în numele guvernului român*, salvând ceeace era de salvat și înlăturând pe vânzători."

Politica de concesiuni a bunurilor țărei diferitelor asociații capitaliste din străinătate e dată în vileag astfel, chiar de un membru al guvernului. Nu mai e deci nici-o îndoială în privința justificărei campaniei dusă în această privință de partidul liberal, care s'a opus din răsputeri la înstrăinarea avuției noastre naționale.

E demn de reținut, de asemeni, că între „împuterniciții" guvernului, pe cari îl arată cu degetul d-l Titulescu, primul loc îl ocupă d-l Aristide Blank, „generosul donator", al cărui elogiu l'a făcut d-l N. Iorga în fața Camerei, și spre satisfacția „Adevărului." Aceasta însemnează că d-l Titulescu nu mai are ce căuta în partidul democrat subt șefia d-lui Take Ionescu, cel mai credincios protector al băncei d-lui Aristide Blank.

D-l general Averescu vorbea, zilele trecute, despre „armistițiul politic." Acesta nu se va putea întinde însă, în niciun caz, până la tolerarea unor asemenea nenorocite proecte, ca acela destăinuit de d-l Titulescu.

Revista pressei maghiare

Pericolul oriental.

Intreagă presa maghiară se ocupă în timpul din urmă cu predilecție de pericolul care ar putea să ne vină din orient, și cu tendințe mai mult ori mai puțin transparente, caută să țină într'o continuă agitație opinia publică. De acest pericol se ocupă în ultimul său număr în prim articol și ziarul „Ujság", singura foaie neaoșe ungurească din Cluj, care — poate — datorită acestei însușiri, se deosebește și ca ton și ca procupări, de celelalte fițuici, care *se pretind* maghiare. Vom reproduce o parte din acest articol pentru ca să se vadă cum e privită de presa maghiară o eventuală nouă conflagrație.

— „Zilele trecute fostul ministru de externe al monarhiei, contele Czernin, ne-a alarmat cu știrea pericolului oriental și de acest pericol vorbesc și generalii francezi. Bănuiala unui pericol oriental se desprinde și din gândirea ministrului de externe maghiari și sunt destui și între politicii și diplomații statelor apusene, cari privesc cu anumită îngrijorare spre orient, unde fanaticii bolșevismului vor de nou să arunce lumea în flacări. Pericolul oriental prin urmare — care totuș nu e o fantomă — nu e secret nici pentru națiunile învecinate, nici pentru cele mai depărtate.

Nu trebue dar să ne temem, că acest eventual pericol, ne-ar putea ajunge în mod surprinzător. Și îndată ce nu ne găsește despregătiți, nici nu mai e așa mare pericolul. Totuș, nicicând nu trebue să-i considerăm pe dușmani și tocmai de aceea trebue să ținem seamă de toate împrejurările și în deosebi România, căci după constatările Francezilor, Rusia nu a concentrat numeroase trupe la Nistru, pentrucă acolo ar fi mai domoală vremea și mai ușoară alimentația, ci pentrucă Basarabia îi este vecină și acolo nădăjduește să găsească bambarele pline. Fantoma roșie însă este — tot după constatarea franceză — ca focul. Se răspândește în direcția, în care poate să-și nutrească flacările. Veciuul nostru prin urmare e destul de periculos, pentru ca să-i dăm toată atenția și pentru ca statele apusene să nu rămână pasive. Căci nu e vorba ca Rusia să atace România pentru a-și redobândi Basarabia, ci dacă ar eși triumfătoare — ceeace în prezent chiar nu pare probabil — bolșevismul ar inunda Europa. Acestui pericol în primul loc România îi stă în cale. E prin urmare interes european, ca acest zăgaz să-i clădească așa de tare, încât să oprească revărsarea periculoasă".

In cele următoare pledează pentru împăcarea spiritelor, pentru o apropiere strânsă între statele și națiunile amenințate de primejdia bolșevismului.

In legătură cu schimbul bonurilor.

Ziarul „Ellenzék" în legătură cu schimbul bonurilor scrie între altele, următoarele:

— „Dintr'un comunicat aflăm, că Statul plănuește o astfel de modalitate de schimb, care peste tot nu poate fi privită ca o soluționare a acestei chestiuni atâta de urgente, încât acea ar plăti ceva după sumele mai mari. Viața economică a Ardealului sângeră din mii de răni. Intre aceste, aceea, care mai de grabă își așteaptă locuirea, este lipsa de bani. In comerciu nu sunt bani, în bănci asemenea nu. Luni de zile trebue să-și amâne comercianții călătoriile în interes de comerț, pentrucă nu au bani. Cu toate că astăzi să iau camete până la 50 procente, ceeace mai 'nainte nu îndrăsneau să ceară fără să roșiască nici cei mai îndrăsneți cămătari, astăzi însă pare a fi și aceasta cu totul compatibil cu cinstea comercială. Dar le plătesc bucuros și cametele aceste, căci și de altfel, publicul consumator are să plătească cheltuelile. Se spulberă stabilimente și întreprinderi rămân mii de muncitori fără lucru. Economia unui colț de țară e în agonie. Dacă se va pustii. Nici nu am știut că a suferit de o boală așa de gravă — va spune guvernul".

Știri și fapte politice

„Patria" se face a nu ști care e anume politica pe care o reprezintă în Ardeal ziarul „Infrățirea".

Din două unul: sau „Patria" nu știe, și atunci cum se face că de la apariția noastră și până astăzi aproape n'a fost zi în care să nu cetim în „Patria" notițe și articole despre „Infrățirea" *liberală* ori despre „ziarul liberal" din localitate, — sau știe, și atunci trebue să recunoască și ea că ziarului nostru nu i-a lipsit nimic din ceia ce contribuie la definirea și recunoașterea unei acțiuni politice.

Cât despre mijloacele noastre de existență, este de la sine înțeles că ele nu pot fi de cât ale organizației pe care o reprezentăm, după cum ne place să credem că și fondurile „Patriei" sânt *numai* ale partidului pe care-l represintă.

Și mai putem adăuga că între mijloacele noastre de existență trebue socotit și sprijinul celor câteva mii de cetitori ardeleni în care nu putem vedea, de sigur, de cât tocmai o recunoaștere și o aprobare a politicii noastre. Dar, să nu uităm vorba: Mai e sau nu d. Bontescu membru al partidului național?

Aici să răspundă „Patria" dacă mai ține cât de puțin la situația morală a partidului pe care-l reprezintă.

■

In Capitală a apărut primul număr al ziarului cotidian „Vremea Nouă", care a devenit organul partidului social-democrat, în fruntea căruia stă d-l Grigorovici. In acest prim număr, „Vremea Nouă" publică un manifest prin care se lămurește astfel tendința politică a social-democraților români:

Revoluționarismului de frază, altoit pe desnădejdea masselor înfometate și răsolite de mizeria războiului, noi opunem acțiunea revoluționară constructivă a socialismului științific marxist. Comunismului învrăjbitor al forțelor proletare de pretutindeni îi opunem unitatea viguroasă a social-democrației în acțiune. Massele proletare din România, menținute într'o confuzlune fatală prin conviețuirea anormală a unor curente ce se contraziceau principial, sunt chemate astăzi să se pronunțe de partea cui înclină voința lor revoluționară.

„Neamul românesc" s'a ridicat, deunazi, împotriva alegerei d-lui I. G. Duca la Romanați, protestând împotriva alegătorilor cari l'au votat, declarând că intrarea în Cameră a fruntașului liberal ar însemna o scădere pentru prestigiul Parlamentului și cerând, cu tărie, invalidarea noului ales.

Acestea le scrie „Neamul românesc." D. N. Iorga s'a pronunțat însă la Cameră pentru validarea d-lui I. G. Duca. Desigur, consecvența nu e cel mai mare cusur al federației..

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
9

Ziarele germane și aniversarea Unirii

Cu prilejul sărbătoririi unirii ziarul „S. D. Tageblatt" în un articol mai lung desvoltă tema unirii și a unificării. In cuvintele de mai jos pline de elagiu își amintește zilele din Noembrie 1918 scriind: „Noi cetățenii germani ai României, a căror soartă este de a trăi izolați de neamul mare, avem o adâncă pricepere, pentru simțămintele poporului român de-a vedea unite toate provinciile. Noi am văzut cu pricepere elanul sufletului poporului românesc în Noembrie 1918. Și pentru noi a fost unirea un moment de elan sufletesc apropiindu-ne prin ea de frații noștri din Bucovina și Basarabia".

In pasajul următor se ocupă cu mentalitatea ardelenilor scriind: „Ardelenii nu au voit să vină cu mâna goală în noul stat, ci au voit să dea ceva din averea lor culturală și sufletească."

Autorul trecând la problema unificării scrie: „In ce privește situația noilor teritorii față de vechiul Regat mai ales referitor la relațiunea politicei de stat, noi o privim aceasta ca o chestiune în care are să decidă numai poporul român. Dar asupra metodei de unificare părerile sunt divergente și aici și noi avem dreptul de a ne spune cuvântul". — La unirea tuturor provinciilor române — zice ziarul — fiecare și-a adus părțile bune și cele rele. Așa vechiul Regat armată organizală, experiență în conducerea de stat, și organizație economică înaintată, care ar avea însă nevoe de o reformare etc., Ardealul și Bucovina ar putea oferi model pe terenul administrativ, judiciar, cultura poporului etc.

Articolul termină cu următoarele: „Unirea s'a putut face ușor în clipele de înălțare sufletească din iarna anului 1918. Unificarea trebue să aducă în consonanță merit și nemerit având o pricepere specială pentru istoria și psihologia locală. Aceasta este tema cea mai grea a zilei de azi și de mâine. Prin aceasta se decide asupra sorții țării noastre. Pentru aceia voim să colaborăm și noi cu cuvântul și cu fapta pentru o deslegare fericită. Noi avem dreptul și datoriința de a vorbi clar și a ne reprezenta drepturile, dorințele și de a ne spune un șir lung de doleanțe, acolo unde se hotărește prezentul și viitorul nostru."

Concesiunea gazului metan în Ardeal

Am arătat în ultimul nostru număr că o nouă afacere a d-lor Tășlăoanu, Bontescu și Veith, de data aceasta făcută sub iscălitura d-lui general Averescu, a fost pusă la cale. Este vorba de concesiunea exploatării și explorării gazului metan. Concesionarul afacerei este Soc. „Reșița" reprezentată prin d-l Veith.

Ziarul „Viitorul" publică textul contractului din care se pot vedea dăunătoarele condițiuni pentru stat în care se face această nouă concesiune.

Reproducem din contract clauzele principale și caracteristice pentru spiritul în care a fost făcut:

Art. 1. — Ministerul de Industrie și Comerț acordă Societății Anonime U. F. D. R. în baza paragrafului 4 din legea VI ungară din 1911 și în baza Decretului-Lege No. 1261 din 15 Maiu 1920. Dreptul de explorare, exploatare și transport a gazului metan pe teritoriile Sarostei (Sarostoly). Cenadul Săsesc (Szászcsanád), Copșa-Mică (Kiskapus) Ruși și Haszag.

Aceste drepturi sunt acordate în scopul de a alimenta cu combustibilul necesar fabrica speciala de materiale necesare industriei petrolifere, care se va înființa de către Societatea Anonimă „U. F. D. R." în baza Decretului Regal No. 2455 din 8 Iunie 1920.

Ministerul de Industrie și Comerț convine ca drepturile de exploatare acordate să fie înscrise în cadastrele fundiare miniere în favoarea Societății Anonime „U. F. D. R." sau a Societății ce se va forma pentru construirea uzinelor și fabricilor de tuburi.

Art. 4. — Societatea Anonimă „U. F. D. R." se obligă, ca în condițiunile ce se vor stabili ulterior cu societatea ce urmează a se constitui cu menirea de a transporta gazul natural comunelor urbane și rurale precum și industriilor de pe valea dunărei începând dela câmpurile de gaz ce se va exploata fabrica de tuburi, cât și pe valea Mureșului până la Arad, să construiască conducta în dimensiunile care vor putea servi pe lângă scopurile fabricei de tuburi și pe acelea ale sus numitei Societăți pentru transportarea gazului natural.

Art. 5. — Societatea Anonimă „U. F. D. R." nu e obligată a livra pentru consumația de gaz Alba-Iulia—Arad, gazul din teritorile și puțurile proprii. Această obligațiune cade în sarcina concesionarului conductei Alba Iulia—Arad, care va furniza gazul din teritoriile sale și care va lua asupra sa și transportul gazului de la câmpurile de exploatare până la conducta Societății Anonime „U. F. D. R." construind în acest scop conducta corespunzătoare.

Art. 6. — Soc. Anon. „U. F. D. R." în schimbul obligațiunilor impuse în acest contract și ca subvenție pentru înființarea industriei de tuburi va primi gazul trebuincios gratuit pentru toate uzinele fabricei de tuburi ca furnale, înalte cuptoare Martin, laminoare, ateliere și altele și pentru trebuințele casnice ale birourilor amploiaților și muncitorilor acestor fabrici.

La distribuirea gazului trebuințele fabricei vor fi acoperite cu preferință înainte, de lipsurile, particulare fără orice drept de reclamațiuni sau despăgubiri.

ART. 14. — Durata contractului se fixează la 75 ani începând dela ziua când Corpurile legiuitoare vor fi luat cunoștință de raportul Ministerului de Industrie și Comerț privitor la contractul de față. După expirarea acestui contract. Societatea fabricei de tuburi va primi gazul în condițiuni egale cu ale acelor, intreprinderi cari se vor bucura de cele mai mari favoruri.

ART. 16 — In cazul când Societatea Anonimă „U. F. D R." se va face culpabilă de neîndeplinirea obligațiunilor cuprinse în prezentul contract. Statul român nu va putea cere rezilierea contractului, decât după ce se va fi somat Societatea acordându-i termenul potrivit pentru împlinire.

Citiți „Infrățirea"

INFORMATII

Rugăm pe d-l Ţiplea să ne spună care este mijlocul pentru a putea sta cineva de vorbă cu domnia sa în chestiunile cari privesc cartirulrea?

Membrii Partidului Naţional-Liberal din localitate sunt rugaţi a se întruni Duminecă, 13 cor. la orele 10 a. m. în localul Clubului.

„Cercul Studenţilor Băneţeni Secţia Cluj" va da Duminecă în 13 Februarie un MARE FESTIVAL în sala Teatrului Naţional cu un program bogat şi piesa „ZORILE". Intreg ventul este destinat fondului pentru reclădirea teatrului din Timişoara.

Rugăm publicul român, ca, având în vedere SCOPUL FRUMOS ai acestei serbări şi programul bogat să dea tot sprijinul posibil. Inceputul fix la oarele 3½ d. m. Bilete se găsesc la Libr. a Anca.

Turneu trupei Teatrului Naţional din Cluj, prin oraşele Ardealului va începe la 22 Martie.

Asociaţia medicilor din Cluj a hotărât plata consultaţii de domiciliu medicilor de la 10—50 lei iar acasă la bolnav de la 20—100 lei. Medicii de casă vor primii între 600 şi 3000 lei anual.

In vederea premierei de la teatru naţional „Ringala" a sosit din Bucureşti autorul ei d-l Victor Eftimiu.

Curtea marţială împreună cu Parchetul din localitate, au dispus arestarea fostului director al serviciului de măsuri şi greutăţi ein Transilvania care a provocar un congres al funcţionarilor acelui serviciu în care s'a spus vorbe de revoltă şi s'a votat moţiuni pentru înlăturarea legilor ţărei române.

Ţăranii din Bistriţa Năsăud care au fost aduşi înaintea curtei marţiale pentru violenţa ce au avut-o cu suprefectul d-l dr. Leon Scridon, au fost achitaţi. Numărul lor era de 40.

Curtea Marţială a corpului VI-a Armată nu va mai judeca procese decât din luna Martie.

Studiul traseului şoselei Mehadia-Bozovici din Jud. Caras-Severin terminându-se de curând lucrurile vor începe probabil la primăvară.

De oarece lefurile funcţionarilor C. F. R s'au micşorat atât de mult încât nu le dă posibilatea să trăiască din aceasta leafă s'a făcut un raport de către inspectoratul C. F. R. din Cluj, pentu ca să se ia măsuri urgente în acest sens.

Pentru a da soluţii asupra regiunilor de pomicultură au venit în Ardeal din partea Ministrului de Agricultură d-nii D. Ştefănescu şi Gheorghian.

Comandamentul Div. XX ne trimite o adresă prin care ne arată că în incidentul care a avut loc între d-nii Colceriu şi Szanto n'a fost cazul unei „insulte aduse armatei români" întrucât d-l Colceriu nu face parte din niciun element al armatei şi nu poartă uniformă.

Cazul se anchetează de autorităţile civile.

Facem cuvenita rectificare.

Serbărea zilei de 24 Ianuar (6 Febr.) s'a făcut în Sibiu prin o festivitate în legătură cu serviciul divin celebrat în catedrală. Au asistat elevii şi elevele şcoalelor româneşti din localitate împreună cu corpul didactic şi un numeros public. A vorbit despre însemnătatea zilei, d-l I. Isacu, profesor la liceu. Corurile, bine executate, au contribuit d'asemenea la înălţarea sufletească a ascultător lor.

Centrala cooperativelor săteşti a primit o cerere din partea „Hangyei" din Budapesta, care este o centrală a vechilor cooperative din Ardeal. Prin această întâmpinare, „Hangya" cere îngăduirea să-şi înfiinţeze o Centrală aparte cu ramnificaţiunile ei în tot Ardealul.

Centrala noastră a respins această cerere, care nu intră în vederea legei de angajare a cooperativelor săteşti mai ales că se cunosc scopurile politice ascunse ale Centralei ungureşti.

Se pune în vedere tuturor celor ce mai au de încasat sume ce trebuiau plătite de serviciul religios „Capela Eroilor" să se prezinte la 1 Martie a. c. ora 9 dimineaţa în Calea Dorobanţilor la sediul regimentului 16 inf. cu actele doveditoare sumelor ce au de primit.

D-l general Petala, comandantul Corpului VI armată primeşte în audienţă numai în zilele de Luni, Miercuri şi Vineri dela orele 12 la 13.

Comitetul Capelei Eroilor Cluj roagă instituţiile şi toţi particularii care au primit liste de subscripţie pentru Capela Eroilor să le înainteze Regimentului 16 Infanterie Calea Dorobanţilor Cluj, până la 1 Martie a. c. cu orice sume ar fi fost subscrise fiind necesare la încheerea socotelilor.

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Löb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tâbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect ailnător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

„UNIVERSUM" întreprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

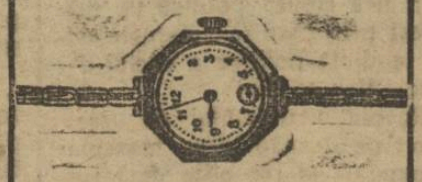

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preţ foarte avantagios. **Devânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Anchetele noastre

Lupta împotriva prostituţiei

— O măsură demnă de laudă —

Am arătat într'un articol precedent imensul rău pe care-l aduce sifilisul şi strânsă legătură ce există între prostituţie şi desvoltarea lui.

In acelaş timp avem convingerea că de îndată ce s'ar lua diferite măsuri care să împiedice desvoltarea prostituţiei în toate oraşele din ţară, sifilisul şi-ar pierde din puterea sa de desvoltare şi, pericolul ce-l prezintă această boală, ar diminua mult.

Dar care ar fi măsurile de împiedecare a prostituţiei?!

S'a spus de către mulţi că cele mai eficace măsuri, ar fi severitatea în control şi în pedepse. Aceste măsuri n'au avut nici un efect, ba mai mult, prostituţia s'a desvoltat şi mai intens.

Se ştie în acelaş timp că, principalele cauze care ajută la desvoltarea prostituţiei sunt: *Lipsa posibilităţilor de câştig şi în al doilea rând plictiseala provenită din lene sau din lipsa de muncă.* Aşa fiind credem că prostituţia ar fi foarte mult împiedecată în desvoltarea ei dacă statul ar oferi prostituatelor — sau la nevoie le-ar sili la diferite posibilităţi de a munci, câştigându-şi în acelaş timp şi banii necesari susţinerei trainlui. Asemenea măsuri au avut un efect strălucit în America unde există o solidă argonizare a prostituţiei. La New-York sunt clădiri cu câte 7—8 etaje în care sunt amenajate tot felul de meşteşuguri unde prostituatele au posibilitatea să-şi câştige traiul în mod cinstit şi, unde în acelaş timp, conducătorii le procură în fiecare Duminică diferite distracţii prin representaţii teatrale şi muzicale executate tot de către ele.

In urma acestor măsuri statisticele spun că numai în New-York au fost smulse prostituţiei, numai puţin *de 9870 de femei care mai târziu s'au căsătorit, şi-au înjghebat familii şi-au trăit o viaţă morală şi cinstită.* Asemenea măsuri au fost luate în toate oraşele Americei, şi datorită lor, numărul sifiliticilor în America, este extrem de scăzut. In ultimul timp se pare că aceste măsuri s'au introdus deasemenea, în Germania şi în Franţa şi au dat rezultate neaşteptate.

Cu mare satisfacţie constatăm că şi la noi a început să se aplice această eficace metodă de împiedecare a prostituţiei.

Se ştie că d-l. Dr. Moldovan a înfiinţat în Cluj un spital de boli venerice pus sub direcţia d-lui Dr. Stanca. Activitatea lăudabilă a conducătorilor acestui spital din punctul de vedere medical, am arătat'o în numărul trecut. Astăzi vom arăta lupta pe care o duc conducătorii acestui Ambulator în contra desvoltărei prostituţiei.

Conducătorii spitalului în frunte cu d-l. Dr. Stanca au înfiinţat pe lângă spital, un vast *atelier de croitorie* pus sub conducerea mai multor maeştrii croitori, unde lucrează aproximativ *până acum 200 de femei cari prin această măsură au fost smulse din bratele pierzărei; li-s'a dat posibilităţi de muncă cinstită şi de câştig suficient pentru întreţinere.* Aceste ateliere sunt împărţite în diferite secţii după cunoştinţi-le fiecăreia, având în acelaş timp o secţie pentru începătoare în meserie. Am vizitat personal acest atelier de croitorie şi am rămas cu impresia că o adevărată revoluţie are loc în sufletul acestor femei când li se dă posibilitatea de a-şi câştiga pâinea, *în mod cinstit.* In aceste ateliere sunt şi secţii pentru acele femei care îşi fac tratamentul sifilisului în spital şi care pe lângă faptul că *tratamentul şi întreţinerea li se dă absolut gratis, au în acelaş timp şi posibilitatea de a câştiga bani.* Aşa că aceste femei venite la spital pentru tratament după câtva timp, *se reîntorsc acasă şi vindecate şi cu bani strânşi prin muncă cinstită.*

Actualmente în aceste ateliere se lucrează la lingerie şi vestoane de vară pentru armată precum şi diferite comenzi particulare.

Ţinem să afirmăm că se lucrează foarte îngrijit şi frumos.

O asemenea măsură cu efecte aşa de frumoase ar trebu să se aplice în toate oraşele din ţară, iar statul să fie acela care cel dintâi să o încurajeze.

Aducem toate laudele noastre iniţiatorilor şi conducătorilor Abulatorului policlinic de femei din Cluj, care prin această măsură şi prin activitatea lor au adus un mare serviciu oraşului.

S. P.

O groaznică nenorocire pe calea ferată

Un vagon de pasageri în flacări. — 3 oameni carbonizaţi. — 9 răniţi. — Ce stabileşte ancheta.

Mercuri la ora 2 şi 30 minute plecând trenul 511 din staţia Braşov spre Cluj, după ce făcé vre-o 4 km. în dreptul cantonului 285 o groaznică detunătură se auzi într'un vagon de clasa III-a. După câte-va minute trenul fiind oprit, întreg vagonul era în flăcări. Panica printre călători era de nedescris. Imediat s'a luat măsuri pentru ca Vagonul care se afla la mijlocul trenului să fie izolat îndepărtându-se restul de el. Imbulzeala la uşile vagonului a făcut numeroşi răniţi mai uşor, iar 9 au fost mai grav, 3 oameni au fost carbonizaţi.

Ancheta făcută de C. F. R. a stabilit că focul s'a produs în modul următor:

Un soldat aducea un vas cu benzină în acel vagon de clasa III-a. Un alt soldat aprinzând ţigara a aruncat chibritul peste vasul de benzină. Vasul făcând explozie a împrăştiat benzină peste cei din prejur pe cari i-a aprins şi carbonizat. Numele victimilor nu se cunosc. Răniţii au fost transportat la spitalul din Braşov.

Din cauza liniei ce devenise impraticabilă, o parte a trenului a plecat spre Cluj, iar cealaltă spre Braşov.

Haine veritabile NEUMANN şi paltoane de iarnă pentru bărbaţi, băieţi şi fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN (CLUJ

65

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situația internațională

Conferința dela Paris se va întruni la 1 Martie pentru a primi răspunsul guvernului german. Conform tratatului din Versailles, Germania are dreptul să prezinte fiecărei obligațiuni impuse de Aliați obiecțiunile sale. De aceia și de astă dată, conferința dela Paris va discuta cu delegații germani obiecțiunile prezentate. Cu toate protestările germane, Franța e hotărâtă să procedeze cu ultima energie pentru respectarea drepturilor sale. Aceasta reese și din discursul pe care Briand l-a ținut la Cameră și din cuvântarea lui Lloyd George din Birmingham, care a accentuat dreptul pe care-l are Franța de a încasa cât mai neîntârziat despăgubirile datorite de Germania.

Punctul acesta de vedere este susținut de întreaga lume politică aliată, afară de o parte a celei italiene. In adevăr Nitti fostul prim-ministru italian într'un interview acordat ziarului „Berliner Tagblatt" a spus că planul Antantei constitue o ipotecă asupra germanilor timp de 2—3 generațiuni ceia ce este o vătămare criminală contra moralei și logicei.

Antanta spune Nitti urmărește ca Germania, după ce a fost furată de coloni, flotă și credit extern, să mai plătească și datoriile Aliaților. Părerile d lui Nitti sunt cu necesitate eronate, cu atât mai mult cu cât pentru orice om cu puțin bun simț nu germania a fost provocătoarea războiului. Numai un politician căzut dela guvern ca Nitti în urma pronunțatei politici socialisto-filie, cu alte cuvinte demagogice, și care azi caută să atragă atenția opiniei publice prin cât mai extravagante păreri, putea să facă declarațiile citate mai sus. Dacă ne amintim versabilitatea pretutindeni cunoscută a D-lui Nitti asemenea atitudine nu ne miră. De altf l, Nitti este azi mai departe decât oricând de guvern. In adevăr Camera în urma unor discuțiuni furtunoase în chestiunea tulburărilor provocate de socialiști a votat cu o mare majoritate încrederea în guvernul Giolitti. Politica acestuia energică este fără îndoială necesară pentru liniștirea patimelor politice și a tulburărilor social care clocotesc astăzi în Italia de după războiu.

DIN UNGARIA

Sinceritatea lui Apponyi: ne anunță războiul și încurajează irredentismul din Ardeal. — „Repatriații doresc reîntoarcerea. — Propagandă reușită.

Pacea dela Trianon a dărâmat legăturile artificiale cari au reușit să mențină o mie de ani cel mai eterogen stat din Europa: Ungaria „unitară" de eri. Totuși îndărătnicia celor ce plâng prada perdută nu poate recunoaște și accepta îndeplinirea adevărului. Apponyi — care se găsește în fața formării unui nou partid politic — a ținut o conferință căutând să stabilească două principii ce trebuesc urmărite de Ungaria în politica sa externă. Primul: pacea dela Trianon este nedreaptă și conține germenii descompunerii; al doilea: nu este timpul ca cineva acum să se gândească la modificarea ei, iar o modificare prin forțele puterilor învinse este irealizabilă. Deci Ungaria trebue să convingă țările învingătoare că nu tinde să forțeze modificarea, „ceace nu înseamnă — zice Apponyi — *că noi ne vom mulțumi vreodată cu situația creată nouă de pacea dela Trianon*, care situație e în contrazicere cu interesele maghiarilor și ale popoarelor culte din Europa". „Numai atunci ne vom realiza scopul, dacă vom face ca și în acele popoare să trăiască aceași convingere. Ora realizărei nu a sunat, dar ea va suna cu siguranță și prin muncă continuă trebue să grăbim sosirea ei". Sinceritatea fostului delegat dela Trianon confirmă convingerea oricărula că dincolo de Tisa ura și dorul de „revanșă" (?) amenință pacea răsăritului Europei. In acelaș timp ne prevestește marea propagandă ce intenționează să ducă în Apus cu scopul de a câștiga simpatiile pentru realizarea iluziilor maghiare. Ea este însă și un momento Maghiarilor din Ardeal — dacă cumva s'ar împăca cu situația. Le anunță că Messia maghiarilor nu va întârzia să sosească. Interesul Budapestei este ca România niciodată să nu aibă minoritatea Maghiarilor mulțumită cu soarta sa în noul stat. Budapesta creiază fondul suferințelor Maghiarilor din Ardeal, iar dacă ei le acceptă să fie îndeajuns de tari să le și suporte, căci în astfel de împrejurări și cu acceptarea condiției dictate de Budapesta nici Canaanul cu râuri de lapte și miere nu-i va putea mulțumi.

■

„Refugiații" repatriați de buna lor voe în Ungaria s'au înșelat în așteptările și speranțele lor de o viață frumoasă în Ungaria liberă și ca urmare au cerut ca să fie din nou repatriați. Ungaria a intervenit prin intermedierea guvernului francez la statele succesionare, dintre cari Cehoslovacia s'a declarat pentru reprimirea lor în principiu urmând a-și reserva dreptul de a decide cine va putea fi reprimit. România și Jugoslavia încă nu au răspuns.

Propaganda maghiară în străinătate pe zi ce trece câștigă tot mai mult teren. Indeosebi opinia publică franceză este asediată cu știri ce presintă poporul maghiar ca element de ordine etc. In ultimul timp ziarul „Populaire" admiră forța de vitalitate a poporului din jurul Budapestei, — care „după ce a suportat dezastrul bolșevismului, azi e simbolul ordinei și disciplinei" și de o neîntrecută unitate politică internă.

(După ziarele maghiare)

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □

62

O desmințire

Din partea Siguranței locale primim următoarele:

In mai multe ziare românești și streine a apărut informațiunea că „Siguranța din Oradea-Mare" a descoperit o fraudă de mai multe milioane de bijuterii în care sunt implicați: Contesa Iosica, Agentul consular al Franței Cervoni și Directorul de Bancă „Bocsanci".

Siguranța generală din Cluj dă cea mai formală desmințire acestei știri și arată că toată această informațiune este falșă și că d-l Cervoni nu este câtuși de puțin amestecat în această afacere.

Onorabilitatea d-lui Cervoni este destul de cunoscută de întreaga opinie publică clujană și nu poate fi atânsă prin această știre neadevărată.

Adevărul stă așa: d-l Barrey cetățean francez a fost rugat de d-l Cervoni să ducă înaltului comisar francez din Budapesta o valiză cu corespondență diplomatică.

D-l Barrey din propria sa inițiativă fără consimțământul d-lui Cervoni și abuzând de încrederea arătată de d-sa s'a dus la Banca d-lui Bocsanci și forțând valiza a introdus bijuteriile și bani în sumă de 15.000 Lei ale Baronesei Iosica și diferite alte scrisori particulare.

Din partea Consulatului Francez s'a luat dispoziții pentru ca d-l Barrey care nici odată nu a fost funcționar la agenția consulară să rămână la dispoziția autorităților judecătorești pentru a fi cercetat, confiscându-i-se pasportul și certificatul de identitate.

Cuvinte de 24 Ianuarie

Din ziarul „*Temișana*":

De ce scriu aceastea? Pentrucă mă gândecc la întâmplările actuale. Când aud ce se spune, ce se șoptește, îmi amintesc ce auziam în copilăria mea și, fără voia mea, an suris binevoitor se iveste în colțul bazelor mele, dându-mi seamă că tot ce se petrece nu va stânjeni în nimic mersul înainte al neamului românesc, a cărui pierire am tot citit-o profetizată în scrieri și ziare și care totuși trăește și prosperează în ciuda tuturor pesimiștilor, cari se cred mari cugetători, denigrând totul

Și dacă acum se repetă în mai mic cele petrecute în urma actului unirei Munteniei cu Moldova, aceasta nu dovedește decât că firea Românului a rămas aceeași.

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curățiți și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Din Riga se anunță că pacea ruso-polonă va fi semnată peste o lună.

■

D-l George Corbescu a ținut o conferință, la cercul de studii al Partidul Național-liberal, despre principiile unei noi organizații administrative.

■

Ministerul Refacerii a încheiat un contract pentru furnizarea a 500 vagoane zahăr cu 15 lei Kgr. Față de scăderea prețului în Apus, contractul reprezintă o pierdere de 75 milioane lei.

Acum, Ministerul proectează o nouă cumpărare de 1000 vagoane.

■

In apele Veneției, se află 7 torpiloare subt pavilion român din cele cari ni se cuveneau nouă din flota austro-ungară.

■

Sindicatele românești refuză, în marea lor majoritate, afilierea la partidul comunist.

■

Zilele acestea, mareșalul Palatului Regal va da un comunicat presei asupra datei, locului și modului de celebrare a căsătoriilor princiare.

„Viitorul" publică textul ofertei intermediarului strein pentru vinderea terenilor petrolifere ale statului unui consorțiu strein acaparator.

Oferta a fost admisă în principiu de D-l General Averescu.

Intermediarul e Siceazvus Sic ard, reprezentantul consorțiului franco-britanic.

■

După experiența de 7 ani, s'a descoperit o metodă de însănătoșire a tuberculozei prin sistemul Tpahlinger.

O telegrama din Lyon anunță că în toate cazurile experimentate s'a obținut completă vindecare.

■

La Bursa din Paris, leul a scăzut la 18.75.

■

Grecii au început o nouă ofansivă în Asia Mică. Turcii se retrag din unele poziții.

■

La Galați mărfurile de băcănie și-au scăzut prețurile cu 40 la sută.

■

D-l Iorga a declarat că va susține invalidarea D-lui Steré, dacă va fi ales.

TELEGRAME

Germania și eventualitatea unui atac bolșevic

Berlin, 10 Februarie

Intrebat asupra probalității unei ofensive bolșeviste, Brann a spus că depinde de locul unde te afli. In Ungaria s'a spus că ofenziva este sigură. Cehii și polonezii sunt nervoși. Lituania este sigură de venirea ofensivei. Estonia desminte posibilitatea ei, în Europa de vest la fel. Diplomații francezi o privesc ca sigură. Englezii o socotesc de improbabil. — Brann însuși este sceptic.

O stațiune pentru aeroplane fluviale

Horsea, 10 Februarie

Ministerul aerian a început eri seria sborurilor de încercare dela Broockland la Westminster pentru stabilirea unei stațiuni pentru aeroplane pe Tamisa. Incercarea de eri a fost încununată de succes. Aeroplanele fluviale au plecat dela aerodromul din Brookland și au atins apa în fața telasei Camerei Comunelor. Timpul de ridicare a fost 9 secunde.

Noul șef al cabinetului grec

Bordeaux 16 Februarie

Kalegoropoulos, noul președinte al consiliului va părăsi Atena Joi. El va trece prin Paris, înainte de a se duce la Londra.

Mareșalul Pilsudski s'a reîntors în Polonia

Lafayette 10 Februarie

Mareșalul Pilsudski acompania de ministrul de războiu polonez a sosit în Varșovia, venind dela Paris.

Germania trimite delegați la Conferința din Londra

Bordeaux 10 Februarie

Guvernul imperiului a făcut cunoscut că va trimite la Londra la 1 Martie reprezentanți, pentru a se întâlni cu reprezentanții Aliaților.

Contra ofensiva Grecilor

San Paolo 10 Februarie

Știri din Constantinopole spun că Grecii se pregătese de o nouă ofensivă în Asia mică. După informațiuni din isvor grec armatele lor ar fi reușit să obție unele avantagii. Forțele otomane se retrag.

Turcia la Conferința din Londra

Bordeaux 10 Februarie

Delegațiunea otomană pentru Conferința din Londra fixată la 21 Februarie va fi condusă de marele vizir Jetik Pașa, iar cea a guvernului din Angora de Sam Bey.

Meetinguri de demonstrație în Germania

Berlin, 9 Februarie

La Hamburg a avut loc un meeting uriaș la care au luat parte peste 50 mii oameni. Șase tribune erau ridicate pentru oratorii. Toți protestau față de politica sugrumătoare din Paris. Un meeting similar nesocialist a avut loc în Bremen. Alte demontrațiuni uriașe au loc în Essen, Leipzig, München, Dresden, Gerenberg.

Citiți „Infrățirea"

Intreprinderea technică „Electrica"

□ Timișoara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. □ □ Revânzătorilor Rabat. □

Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țevi Bergmann, oblare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în cantitate foarte mare.

O revistă bănăţeană

A apărut, la 1 Ianuarie 1921 în oraşul Lugoj, primul număr din noua revistă literară şi ştiinţifică, bilunară, „*Zorile*“.

Cel dintâi articol, manifestul revistei intitulat „Un ideal“, e ca ton, înălţător, deşi cam cu prea multă emfază şi, mai ales, cu atacuri, cari nu-şi aveau locul aici. Aşa, citâm cu durere următoarele rânduri: „E lucru ştiut doar că, în timp ce canonicii din Blaj îşi dedeau silinţa să procească limba românească, dulce ca fagurele, în timp ce îşi băteau capul cu forme gramaticale şi cu regule convenţionale, scriitori Bănatului se străduiau să dea limbii poporale o nuanţă mai curată, mai firească, mai frumoasă, scriind această limbă poporală, care timp de veacuri a fost ciselată de însuşi geniul poporului român“.

Nu trebue să se nege marele rol cultural, pe care Blajul l-a avut în trecutul Românilor ardeleni şi nu prin lovituri să începe o activitate rodnică. In schimb, toată lumea recunoaşte contribuţia culturală, pe care Banatul a dat o românismului şi va fi bucuroasă ca această contribuţie să fie sporită de efortul, pe care-l face revista „Zorile“.

In condiţiile grele de-acum, efortul e şi mai meritos; de-altfel, revista se prezintă în condiţii relativ bune. — Cu o frumoasă legendă, „Lacrima Bactului“, scrisă cu gător şi poetic de *Gh. D. Dejescu*, cu o simpatică scrisoare de *Mia Cerna* din seria „Femei către femei“, cu scăpărătoare versuri, cari strălucesc, ca rare vine de aur, în lutul impur al poeziei „Primăvara“ de *Camil Petrescu*, cu o traducere după minunata bucată a lui Petöfi, „Cel din urmă om“, şi c'un judicios studiu „Religia şi democraţia“ de Dr. *Nicolae Brînzeu*, revista „Zorile“ aduce un bun şi util material în publicistica noastră.

Notele critice şi informative, cari fac atracţia unei publicaţii periodice, sunt multe şi bine scrise, ceeace ridică enorm revista. Cu sufletul tineresc şi proaspăt, pe care-l aduce cu inimele avântate şi dornice de muncă ale colaboratorilor ei, fie bine venită pe arena publicisticii ardelene.

N. G. T.

Despăgubirile de război cerute de România

Cu răspuns la cererea Comisiunei de reparaţiuni de la Paris, ministerul de finanţe a înaintat ieri noapte prin curier special raportul său cu privire la cuantumul despăgubirilor de răsboi cerute de România.

Acest cuantum, calculat la minimum după constatările făcute până în prezent şi după evaluarea redusă a cererilor de despăgubiri în curs de judecare, se ridică la suma de:

31.099.440.182 franci aur.

Cererea despăgubirilor în franci aur, s'a făcut conform dispoziţiunilor tratatului de pace care consideră leul egal cu francul francez aur, dinainte de răsboi.

Cele peste 31 de miliarde despăgubiri rezultă din următoarele zece capitole menţionate în tratatul de la Versailles, repartizate astfel:

Pagubele particularilor civili: 8.103.289.710.

Pagubele judeţelor, comunelor: 895.823.719.

Despăgubiri pentru prizonieri şi familiile lor. 3.536.782.579.

Pagubele Statului: 8.723.189.568.

Pensiuni: Vechiul Regat: 8.786.630.820

Ţinuturile alipite: 510.032.250.

Asistenţa prizonierilor români: 11.947.689.

Cheltueli pentru constatarea despăgubirilor; 32.000.000.

Asistenţa familiilor, mobilizaţilor: 416.703.847.

Suplinente de lefuri date ofiţerilor români prinzonieri faţă cu lefurile plătite ofiţerilor prizonieri în România: 83.000.000.

In suma totală a despăgubilor cerute de România mai intră pagubele pricinuite prin distrugerea sondelor petrolifere, tezaurul dela Moscova, biletele Băncii Naţionale de la Banca imperiului din Berlin.

Pentru plata acestora sunt înţelegeri speciale, atât cu marii noştri aliaţi, în proporţia primelor două puncte, cât şi cu guvernul german pentru ultimele două chestiuni.

Noua organizare a armatei germane

„Deutsche Tagespost“ publică proectul de lege pentru organizarea apărării naţionale în Germania. Ministrul apărării are putere ordonativă asupra întregii armate, este supus însă preşedintelui ţării. La conducerea armatei o are un general, iar la marină un amiral. Paragraful 1 începe cu reducerea serviciului militar obligator.

In partea doua al proectului defineşte aparte forţa militară şi forma de conducere a fiecărui stat din imperiul german.

In capul armatei fiecărui stat se va afla un comandant, care va informa guvernul ţării, va purta grijă de interesele ţării şi va reglementa şi fixa culoarea armii. Armata bavareză este socotită ca o organizaţie mixtă sub conducerea comună.

Serviciul militar al sub-ofiţerilor şi soldaţilor este determinat cel al ofiţerilor rămâne ca mai înainte. Cât priveşte drepturile politice în timpul serviciului militar, cetăţeanul n'are dreptul de vot. Deasemenea este interzis a face parte dintr'un club politic, organizaţie sau partid politic. Se admite însă să fie membrii la reuniuni fără scop politic.

La întruniri cu scopuri ştiinţifice sportive sau de petrecere trebue să se ceară întâi aprobarea.

Proectul de lege care a fost deja examinat de către Antanta şi admis din partea guvernului trebue să fie abrobat însă şi de „Reichstag“.

Curierul Spectacolelor

Cinema Universităţii:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
IUBIRE DE STRĂNGAR.
Marţi şi Duminecă la ora 10 a. m.
Reprezentaţie pentru copii.

Cinema Urania:

Duminecă.
MACISTE III. (Medium).

Cinema Apollo:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
VAGABONDA. Film artistic

Congresul comercianţilor de spirt

Miercuri dimineaţă, la ministerul industriei s'a deschis congresul industriaşilor de spirt.

Congresul a fost deschis de d-l Manoilescu director general, în ministerul industriei.

După îndeplinirea formelor obişnuite d-l Rottmund directorul fabricei din Mărgineni a fost proclamat preşedinte al congresului.

La începutul şedinţei d-nii Cuza şi Magearu deputaţi, au rostit câte-o cuvântare, cerând congresiştilor, să le indice nevoile urgente în legătură cu exportul spirtului şi a derivaţelor alcoolului.

D-l dr. Niţescu inspector industrial, a citit un raport privitor la actuala stare a fabricelor de spirt.

*

D-l Manoilescu, din partea ministerului a înmânat congresiştilor un chestionar, la care fabricanţii vor trebui să răspundă.

Şedinţa viitoare se va ţine mâine Marţi.

Centenarul lui Tudor Vladimirescu

Comitetul de organizare a sărbătorilor, amânându-le cu trei săptămâni, aduce la cunoştinţa domnilor prefecţi şi comitetelor judeţene următoarele:

1. Sărbătorile vor dura dela 14 până la 22 Martie stil nou.

2. Delegaţiunile vor trebui să fie în Bucureşti cel mai târziu la 13 Martie.

3. Jocurile naţionale vor fi jucate în seara zilei de 19 Martie ziua Sf. Teodor.

4. Încălţămintea va fi de preferinţă ciorapi albi şi opinci.

5. Relativ la transport, primire să încartiruire comitetul a luat toate măsurile şi va trimite la timp lămuririle necesare.

6. D-nii prefecţi şi comitetele locale judeţene, cari n'au anunţat încă d-lui Mândrescu numele şi numărul persoanelor din delegaţiuni, sunt rugaţi să facă acest lucru de urgenţă căci altfel comitetul nu-şi poate lua răspunderea încartiruirei.

Ziarele din provincie sunt rugate să reproducă acest comunicat.

Protestul săşilor contra transferări funcţionarilor

„S. D. Tageblatt“ publică protestul saşilor din Cohalm contra transferării funcţionarilor în următorii termeni:

„O amărăciune generală a stârnit transferarea funcţionarilor judeţeni saşi, care fapt constrânge comitetul cercual săsesc din Cohalm să protesteze.

Se aduce prin acesta nu numai o nedreptate privitoare pe saşi dar şi o turburare a întregii vieţi publice.

Coloniile noastre au un vechiu renume pentru administraţia lor, pe care le-au câştigat nu numai prin muncă ci şi prin încrederea în ei. Pe motivele acestea protestăm, că funcţionarii cari cunosc împrejurările de aici şi cari nu pot fi cel puţin pentru noi înlocuiţi cu alţii sunt trimişi, de aici ne simţim datori totodată să le luăm apărarea împotriva oricăror calomnii.

Adunarea generală a Sindicatului ziariştilor

In Palatul Camerei de comerţ a avut loc eri dimineaţă adunarea generală a membrilor Sindicatului ziariştilor. Au luat parte un mare număr de membri.

Adunarea a fost prezidată de d-l C. Bacalbaşa, asistat de d-nii S. Pauker şi C. Dumitrescu.

După ce s'a făcut o dare de seamă asupra activităţii Sindicatului s'a decis să se trimită o telegramă M. S. Reginei Maria, preşedinte de onoare a Sindicatului Ziariştilor.

S'a anunţat apoi că s'au luat toate măsurile şi s'au făcut toate lucrările pentru Palatul Sindicatului, care va lua fiinţă cel mai târziu în Mai, anul acesta. Ziariştii vor avea astfel un local al lor pentru distracţii, conferinţe de interes profesional şi unde să se poată aduna, când interesele lor ar cere-o.

Adunarea a procedat la alegerea noilor membri în comitet, cari sunt d-nii C. Bacalbaşa, Iosif Nădejde şi H. Durand.

Au fost proclamaţi ale i membri ai Sindicatului Ziariştilor d-nii I. Leiter Ivelea, N. Rădulescu şi A. Nora.

După ce s'au mai discutat câteva chestiuni de ordin profesional, adunarea a luat sfârşit, anunţându-se pentru Sâmbătă viitoare o agapă colegială a tuturor membrilor Sindicatului.

DIRECŢIUNEA REGIONALA C. F. R. CLUJ

Nr. 35724—.920 —I-d.

CONCURS

Despre furnizarea lemnelor de foc despicate şi vârfur

Dăm concurs public în scris pentru lemne de foc despicate şi vârfuri 4000 vagoane necesare pentru încalzirea maşinilor pe liniile noastre cu ziua de astăzi.

Ofertele trebue predate până incluziv la 12 ore a. m. a zilei 15 Februarie a. c. la secţie pentru „Procurarea materialelor şi inventar I. D.“ a Dir. Reg. din Cluj, personal sau pe cale postală în plicuri sigilate.

Vadiul se va plăti sau în bani sau în hârtii de valoare la cassa noastră Colectivă din Cluj până la 12 ore a. m. a zilei 14 Februarie a. c. Foile de ofertă şi concurs cari conţin condiţiuni amănunţite se pot câştiga şi privi la secţia susnumită atât la Direcţia Regională din Cluj, cât şi la cea din Arad şi Timişoara.

Cluj, la 9 Februarie 1921

Reproducerea nu se plăteşte

Direcţia Regională

Buletin economic

„Gazeta oficială“ publică ordonanţa ministerului de Agricultură şi Domenii prin care se înlesneşte transportul pe C. F R. pentru reproducători masculi destinaţi fie pentru folosinţă obştească sau folosinţa particulară. Prin măsura aceasta se încurajează creşterea animalelor domestice. — Pentru transportul acestor reproducători şi anume armăsari, tauri, vieri şi berberi se face o reducere de 50% din taxele de transport, punând condiţia că transporturile să fie însoţite de certificate eliberate de serviciul vetermar primar al judeţului.

*

A fost sistat exportul acţiunilor, obligaţiunilor sau rentelor româneşti, până ce ministeriul de finanţe nu va regula din nou chestiunea. — Petiţii pentru export nu se mai primesc. Valori străine de felul acesta pot fi exportate însă cu aprobarea anterioară al ministeriului de finanţe.

*

La 17 Februarie se va ţine un iarmaroc de vite la Detta (Banat). — La iarmarocul acesta se va face şi premierea asupra cailor, armasarilor, taurilor şi vacilor de rasă. Cumpărătorii cari doresc a lua parte la iarmaroc să pot adresa preşedintelui reuniunei comunale, unde vor primi referinţe precise.

*

„Monitorul oficial“ publică contracturile încheate cu firmele „Ringhoffer, Nesseldorf şi Stauding“ din Cehoslovacia, şi „Wolfy“ din Germania, asupra reparaturii de 570 vagoane de persoane, şi 8000 de marfă. Pentru acest scop a fost votat un credit extraordinar de 206.600.000 Lei.

*

Guvernul cehoslovac a rugat guvernul nostru de a fixa terminul tinerii congresului la Cesice, unde se va discuta regularea comunicaţiei pe căile ferate între Rom nia şi Cehoslovacia. Comisiunea care va fixa graniţa pentru transportu mărfurilor între Ungaria şi ţara noastră a plecat Sâmbătă dela Bucureşti.

*

In Germania s'a inventat un aparat nou pentru fierberea ţuicei. — Noul aparat are multe avantage. este fabricat din cupru în interior cu zinc, şi are cazan dublu. Greutatea aparatului este 50 chilograme.

*

La Berlin şi München se proiectează înfiinţarea unei camere de comerţ jugoslave.

Mai târziu se va înfiinţa o cameră şi la Lipsca şi alte oraşe germane.

Scopul camerilor de comerţ este de alega interesele ambelor ţări mai strâns la olaltă.

*

La Budapesta a avut loc la 27 Ianuarie înfiinţarea solemnă a Camerii de comerţ franco-maghiară. Au asistat reprezentanţii diplomatici şi lumea financiară şi comercială. In discursurile ţinute s'a accentuat însămnătatea camerii de comerţ pentru relaţiile economice franco-maghiare. Tonchet, comisar superior al Franţei a declarat că Franţa va pregăti desvoltarea economică a Ungariei.“

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dezsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DOUĂ COSTUME naționale de pădureancă și bănățancă, de mai multe ori premiate de vândut. Str. Mikó No. 26. Jutre oarele 2—4. 356

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:
80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.
30 vagoane cement (dela Orăștie).
1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cămeriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 șervete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobili pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc că efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnișoară tânără, frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei dorește cunoștințe unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald în orice oră se serveste și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.
15

LA TINICHIGERIA
LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie, Se primesc orice comande de aceasta branșă

Ministerul de Interne
Inspectoratul General al Sănătății și Ocrotirei sociale Cluj,
Divizia Technică-Igienică.

ad. No. 20405—1920.

Publicațiune.

Lucrările de zidire la sanatorul tuberculotic din Aiud sunt de pregătit și pentru asigurarea efeptuirei aceestor lucrări publicăm pe ziuă de 20 Februarie orele 11 a. m. o pertractare de concurență în scris cu prețul unitar fixat.

Grupurile de lucrări pentru cari se scrie concuns sunt următoarele:

1. Beton armat,
2. Dulgherie,
3. Tinichigiu,
4. Tâmplărie, lăcătuserie și vopsit,
5. Zugrav,
6. Perdele,
7. Linoleum,
8. Apaduct și incălzire centrală,
9. Lumina electrică,
10. Lucrări de ferărie.

Oferte se pot face în totalitate asupra tuturor grupărilor de lucrări și în special asupra singuraticelor grupuri.

Cei ce doresc a concura, sunt indrumați ca ofertele se le execute conform cerințelor și să le trimită în plic sigilat până la 20 Februarie ora 10 la biroul tehnic Institutul Pasteur II. etaj, camera 137 în persoană sau prin postă.

Ofertele au să se facă conform indrumărilor primite dela biroul tehnic al Inspectoratului,

In preliminarul ofertului sumele totale precum și suma finală a ofertelor să se scrie atât cu cifre cât și cu litere.

Oferentul, care va fi însărcinat cu executarea lucrărilor va fi indatorat ca se alăture cu ocaziunea contractărei o chitanță despre depunerea alor 2% din suma de intreprindere din partea perceptoratului de stat Cluj, respective copie autentică.

Ofertele se vor deschide la 20 Februarie ora 11 a. m. în biroul tehnic al inspectoruhi (Institutul Pasteur).

La pertractarea ofertelor ofereții sau reprezentanții acelora pot lua parte.

Elaboratorul tehnic antemăsurătoare olănurile și condițiunile ce se refer la aceste lucrări se pot privi în orele oficioasă la biroul tehnic și totacolo se pot primi și informațiunile necesare.

Oferenți dela data pertractării incepând 30 zile rămân în obligativitate cu ofertele.

Cluj, la 22 Ianuarie 1921.

323 *Indescifrabil.*

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neumsuroasă și inofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără teșie în frumsețează pielea.
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fără materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii.

Varieteul „Biasini"
Revistă de actualitate în 3 acte
„SERVUS CLUJ"
77
Program complect nou. Program complect nou.
Noi atracțiuni! ● ● Noi atracțiuni!
După spectacol „MARE DANS TABARIN".

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a părților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri
Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.
17

Cine dorește să
vândă ori să cumpere case în Cluj
să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.
316 Capital societar 30,000.000 Lei. □□

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând **Castanin**
(etras de castane) de Dr. Biro
320-II.
Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de întrebuințare costă Lei 15 —
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

TECHNICA LABORA
Birou technic și agentura
Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant: Piața Stefan-cel-Mare No. 18. 320
Au sosit cantități mari de:
Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman. Bușoane 6—35 Amp. Doze de ramificație. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă și impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Soneril și Șnur, elemente uscate și Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, Clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de lipit cu benzina Surupelnițe filiere de ghewin „Walworth" și „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestrai. Dălți p. nituri. *Closete de Faianță, Lavoare, Reservoare, Băi complecte. Strunguri și mașini de găurit „Krause".*

La Vonica
Piața Mihaiu Viteazul No. 5.
Se află **Vin dela Siria, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**
294

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură.

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"
este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.
61

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capătă la **Róth și Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 87. ● ● ●
48

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
◆
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depoait. □□□
148

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 14
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Hârtie
pentru ţigări
şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).
217

La
„Regele Pălăriilor"
Cluj, a sosit o mare cantitate de gulere pentru domni.
De vânzare En gros şi detail.
866

CLOPOTE
Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la
Dimitrie D. Popescu
Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropoliţi, Episcopi şi biserici din România-mare.
BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.
Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.
160

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂŢII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piaţa Unirei No. 5.**

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piaţa M. Viteazul No. 40
Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, maşini de treerat, instalaţiuni de mori şi ori-ce maşini industriale, piese pentru automobile, clopote. Becuri electrice
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI „SCHIBB" — SIBIU.
210

Turnătoria Gutenberg
Bucureşti, Str. Paris 20.
265
Cea mai mare din ţară Execută toate corpurile şi caracterele de literă în alfabetele latine, gotice, greceşti, ebraice şi cirilice precum şi spaţii, cuadraţi, regleţi interlinii etc.

Cofetăria Boncescu
Cluj, Calea Victoriei No. 5
Serveşte la orice oră cele mai fine PRĂJITURI şi BONBOANE fondante cu 70 Lei kgr.
JOIA şi DUMINECA PLACINTĂ cu BRÂNZĂ, *carne şi mere*, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.
281

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE
L. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Ţuică de Oaleni
Asort cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească şi nemţească.
Ţuică de Oaleni

Radio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat.
Proprietarul Iosif Szinetár şi fiul.

Material eftin de edificaţii
în depozit permanent la
CAROL SZENES
CENTRALA: Cluj, Str. Tunarilor (fost Zápolya) No. 1. Telefon: 131.
FILIALA: Turda. Telefon No. 3

LA „MAGAZINUL BARZA"
1 rochie de ştofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează.
Se află de vânzare ori unde!

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că
„Întreprinderea Românească Electrotechnică şi Mecanică"
Teodor Maior
Cluj, Calea Victoriei No. 7.
Telefon 577. Telefon 577.
Execută instalaţii de lumină, telefoane, apaduct, precum şi reparaţii de maşini de scris şi cusut cu pricepere pe lângă preţuri moderate. □ Depozit de materiale Technice. □ Becuri de 10—50 de 150 cu cel puţin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcută.
157

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Salonul de modă „VENUS"
şi a mutat atelierul în
Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecţionează cele mai elegante costume englezeşti precum şi rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă preţuri convenabile.
108

Filiala Luca P. Niculescu
la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".
Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:
Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope.
Vânzare engros şi endetail.
16

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

Anul I. No. 150 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Joi 17 Februarie 1921

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Sărbătorile naționale și cultura maselor

O telegramă, foarte puțin lămuritoare, sosită în preziua sărbătoarei „Unirei Principatelor", a oprit, aproape în momentul când era să înceapă, serbarea acestei zile.

Cauza s'a aflat mai târziu. Din motive de economie, toate sărbătorile naționale, s'au concentrat într'o singură zi: aceia de 10 Maiu. Trecând peste faptul că în afară de Capitală, în toate celelalte orașe cheltuiala se reduce la ridicarea unei simple tribune în piața publică, dacă se face și aceasta, lucru ce nu l'am prea văzut de cât în unele orașe, ca și peste aceea că telegrama sosind prea târziu, pentru anul acesta economia nu s'a realizat întru cât pregătirile pentru serbare se făcuseră în toate orașele, să analizăm puțin chestiunea spre a vedea dacă în adevăr concentrarea într'o singură zi a sărbătorilor naționale, poate aduce vre un folos real.

Pe lângă rostul de a preamări un eveniment însemnat din viața unui popor, sărbătorile naționale mai au și menirea de a menține mereu trează conștiința națională și a cultiva sentimentul patriotismului.

In felul în care se organizau aceste sărbători se mai realiza și nu îndeajuns de prețuitul folos al răspândirei în masele poporului a culturei românești. Recitările, piesele de teatru, producțiunile muzicale etc. aveau nu numai scopul de a sărbători un eveniment mare din istoria poporului, dar și pe acela de a răspândi cultura mai cu seamă în provinciile desrobite, unde cultura românească este atât de puțin cunoscută.

Căci să nu ne înțelăm asupra realității. Dacă la orașe, în provinciile desrobite se mai găsesc oameni cari să cunoască elementele culturii noastre naționale sau cei puțin să se ostenească, pentru cunoașterea lor, la sate însă numai cu prilejul marilor sărbători naționale mai poate românul să audă și să știe că și natia lui a fost capabilă de cele mai înalte manifestări pe terenul artei și al culturei.

Mai puțin de cât cultura, însă, este cunoscută istoria românilor și aceasta nu numai în masele de jos, dar și în pătura intelectuală din noile provincii, întru cât istoria patriei n'a fost nici odată obiect de studiu în aceste provincii iar acolo unde s'au putut căpăta câteva cunoștințe de istorie națională, ele au fost totdeauna răstălmăcite așa încât trecutul și faptele noastre ca popor să fie totdeauna micșorate. dacă nu deadreptul batjocorite. Că predarea răstălmăcită a istoriei noastre a prins în chiar spiritul românilor intelectuali, am avut o dovadă concretă în faptul că acum, după desrobire, tot la o serbare națională, într'un oraș din Basarabia, avanjându-se câteva tablouri vivante din „Mama lui Ștefan cel Mare" persoana care închipuia pe marele nostru erou, a apărut pe scenă într'un cojoc lung și unsuros, cu o barbă neagră și slimoasă deți facea exact impresia unui bulibașă de țigani zlătari.

Ori este un progres incalculabil acel care se realizează atât la sate cât și la orașe, când cu prilejul sărbătorilor naționale se face cunoscută istoria adevărată a neamului nostru, dacă nu în întregime, cel puțin momentele și epitoadele mai strătucite ale ei.

Și pentru atingerea acestui scop o singură zi pe an, 10 Mai, este desigur nefndestulătoare. Sărbătorile naționale nu sunt numai zile de admirabilă înălțare sufletească, în care se cinstește amintirea faptelor mari săvârșite în trecut și menite să rămână mereu proaspete în inimile și sufletele noastre nu atât pentru a se pierde în proslăvirea trecutului cât pentru a se pregăti sufletește pentru greutățile și luptele viitorului ci ele mai sunt și prilejuri foarte bine venite prin care se cultivă masele și care ar trebui mai ales lăsate, înmulțite, iar nu reduse. Prin reducerea numărului acestor sărbători, se lovește în posibilitatea de cultivare a poporului și economia, care se va realiza, nu va fi decât foarte neînsemnată față de pagubele mari morale legate de ea.

Afară de aceasta nu prea vedem enormitatea cheltuielelor ce se faceau cu organizarea acestor sărbători; întru cât fiecare cetățean știe că aceste cheltueli se reduc la o simplă tribună care poate servi pentru mai multe sărbători, ba chiar ani dearândul. Se vede însă că tare trebue să fi fost umflate sumele arătate de autoritățile noastre, fiind ca cheltuite cu aceste sărbătoriri, dacă guvernul a trebuit să se sperie așa de mult în cât să ia o măsură așa de nepotrivită cu necesitățile vremei.

Nici din numărul lor anual nu rezultă vre-o îngrijorare care să justifice măsura luată, căci dacă e vorba de economie de timp, atunci mai bine să ne aruncăm privirile asupra celor o sută și ceva de sărbători religioase mari, plus alte câteva zeci mai mărunte, care în adevăr, fac nelucrătoare și neproductive o bună parte din zilele anului, și să luăm întru aceasta pilda evreilor cari, în afară de cele 52 zile ale Sâmbetei, au numai foarte puține zile în care lucrul să fie oprit.

Al. Mănciulescu,
profesor.

Conferința economică dela Roma

San Paolo, 13 Februarie.

La Roma a început conferința economică și comercială italo-cehoslovacă în scop de a forma bazele raporturilor între cele două țări.

„Donatorul"

Eram obișnuiți până acum cu știrile cari veneau de peste Ocean, pentru a povesti lumei vechi despre generozitatea miliardarilor americani. Potentați ai, dolorului ca Rockefeller ori Carnegie, „regi" ai petrolului ori ai oțelului, jertfeau din suveranitatea nesfârșitelor lor averi, cărora nu le mai puteau dori sporuri inutile, sume însemnate de bani pentru toate instituțiile de cultură și societățile de binefacere din Statele Unite. Auzisem vorbindu-se și de filantropii altor țări, cari urmau, mai modești, același exemplu. Și am fi avut dreptul, cași eroul lui Caragiale să suspinăm cu un mare regret național că: „America își are filantropii ei, Germania își are filantropii ei, chiar Grecia și-i are pe ai săi, numai noi n'avem filantropii noștri"!..

Iată însă că și această lacună a tinerei noastre civilizații e pe cale să fie înlăturată. Un mare istoric și om de cultură al nostru s'a ridicat zilele trecute, în fața unei întregi Camere, pentru a face elogiul unui mare bancher și om de finanțe, care a dăruit câteva zeci de mii de lei pentru un așezământ al studenților români din Paris.

A fost emoționant, desigur, discursul d-lui N. Iorga pentru d-l Aristide Blank. Ziarele întreținute tot din generozitatea „donatorului" s'au grăbit să starnească ecoul pe care-l merita această neuitată scenă, menită să spele pentru multă vreme pe d-l Aristide Blank de toate atacurile ce i s'au adus. Pentrucă, d-l N. Iorga nu s'a mărginit să mulțumească „donatorului" pentru darul său Nu d-l N. Iorga sa ridicat să acopere pe d-l Aristide Blank, cu toată autoritatea intelectuală pe care o are în fața actualului Parlament.

D-l Aristide Blank trebue să recunoască deci, că profesiunea de „donator" nu e așa de rea Banala și problematica reclamă plătită tot atât de scump, nu a-a luce niciodată acest paravan moral împrumutat, în dosul căruia dantează sutele de milioane ale înstrănărei tuturor avuțiilor țării. Căci, în timp ce „donatorul" uimea recunoștința d-lui N. Iorga, agenții săi — după mărturisirea ministrului nostru de Finanțe — tratau cu un consorțiu străin concesionarea petrolului românesc!

N'aveți, deci nicio grije. Cele câteva zeci de mii de lei ale „donatorului" nu sunt bani pierduți. D-l Aristide Blank știe să-și plaseze capitalul. Filantropia rentează adeseori mai mult decât o lovitură în plin la Bursă. Și lumea, împreună cu d-l N. Iorga, va spune:

„D-l Aristide Blank urmărește cedar a tuturor bogățiilor noastre, finanței internaționale? Ce-are face! N'ați auzit de ultima sa donație? Cinci zeci de mii de lei pentru pisicile orfane"...

Și „donatorul" va trece, zâmbind ironic, înainte.

Evrei și maghiari

Se pare că spiritualii gazetari dela „Ellenzék" vor cu ori-ce preț să atingă recordul în arta de a masca realitatea.

In unul din ultimele sale numere, încearcă să răspundă prin tangentă la unele drepte învinuiri ce i-s'au adus din partea ziarelor românești și totdeodată crede că ne pune și pe noi la punct cu un gest „filfic" de evreu iscusit. Căci „Foaia oficioasă din Cluj a buzunarelor liberale," n'ar fi alta de cât gazeta noastră privită, firește, din turnul de veghe al „idealiștilor" dela „Ellenzék". Dar uită evreii „maghiari" dela această foaie că redacția noastră nu e făcută din oameni cari să-și vândă conștiința și sc isul aceluia care dă mai mult, De ar fi așa, ne-am fi găsit aiurea buzunarele „deschise," de care vorbește „Ellenzék"-ul.

Dar hazul începe numai de acum. In fața des accentuatei formule debitate de ziarul „Ellenzék" și de surata sa „Keleti Ujság", că numai „liga națională maghiară" va hotărâ pro sau contra activității politice a maghiarimii, am arătat că Maghiarii au intrat deja în activitate politică, că îi au și reprezentanții lor în parlamentul din Bucureți, și că nu vor aștepta să fie conduși de Evrei, cari stau în fruntea presei maghiare din Ardeal și în contra cărora maghiarii neaoși au protestat, contestându le dreptul de a vorbi în numele maghiarimii.

Vorbă ruptă, — ar spune țăranul nostru — vorbă spusă pe șleau! Ei, dar gazetarii dela „Ellenzék" se vîră sub plapoma de curând croită a „Ligei maghiare" și de-acolo strigă: cum? „Liga maghiară" e străină? Nu are-tea dreptul să vorbească în numele maghiarimii? Cum? „Numai baronul Fáy, acest politician român—săcuiu—maghiar—japonez", are dreptul de a vorbi în numele Maghiarilor? Nu se împacă bieții evrei „maghiari", că nu li-se îngăduie să intre pe poarta ce li-se părea deschisă, pentru-ca, pescuind în tulbure — și cât de tulbure-i la suprafață, dar numai la suprafață, situația de acum — să urce cu ușurință scaunul, de unde să conducă ei destinele neamului unguresc. De, se vede că prin triumful naționalismului, resultat al marelui războiu mondial, s'a sfârșit cu validitarea ființelor parazitare. Evreul să fie evreu, iar maghiarul maghiar! Ori-cât de interesante ar fi „descoperirile științifice" ale evreului-unguru Dr. Róth Hugo că evreii ardeleni nu ar fi decât arabi, cazari chendiți și bulgari evreizați, și că prin urmare ei nu pot fi decât „unguri", — totuși ungurii nu vor să-i recunoască, iar noi . . . ne facem datoria despărțind interesele ungurești de naționalismul maghiar fabricat în redacția ziarului „Ellenzék".

A. C.

Imperialismul bolșevic

Nemulțumiți cu transformarea Rusiei țariste într'un rai pământesc, ideologii roșii de la Moscova plănuesc pentru primăvară revoluționarea întregei Europe. In adevăr, l ultimul congres pansovietic, ținut la Moscova s'a hotărât începerea la primăvară a unei ofensive armate contra statelor burgheze limitrofe Rusiei sovietice pentru ca trecând peste dânsăle să ajungă în Franța reacționară pentru a o transforma în rai sovietic și a distruge astfel ultimul refugiu al ponderației și bun simțului.

Pentru ca ofensiva să fie încoronată de succes va trebui să izbucnească odată cu dânsa și revoluția. In acest scop delegații bolșevici din România, Polonia și Ungaria au fost însărcinați de sovietul central din Moscova să organizeze propaganda în așa fel încât odată începută ofensiva guvernele burgheze să fie înlocuită prin sfaturi de muncitori. Delegații Internaționalei au fost prevăzuți cu fonduri imense pentru a edita clandestiu broșuri și manifeste comuniste, a întreține o poliție secretă care să urmărească cele mai neînsemnate mișcări de poliție de stat și să regleze asupra vieței comuniștilor.

Acestea sunt hotărârile Moscovei și prezintă pentru noi o gravitate excepțională pentrucă delegații români au făgăduit că vor acorda tot concursul lor guvernului sovietic pentru instaurarea republicei sovietice la noi. Numai comuniștii germani care au fost însuflețite de sentimentul național căci au declarat că dacă trupele sovietici vor trece granița Germaniei atunci ei cu ori ce sacrificii o vor apăra. Exemplul acestora demn de imitat și care denotă o excelentă stare sufletească chiar la cei mai fruntași socialiști dintre germani, nu prea a fost văzut cu ochi buni de bolșevicii noștri.

Ei vor continua prin urmare cu ofera de propagandă criminală vor sabota munca n fabrici și ateliere, vor împiedica mersul regulat al trenurilor pentru a dezorganiza Țara încetul cu încetul și a provoca o nemulțumire generală pe care marele mase populare a vor descărca contra conducătorilor.

Odata turburările începute agitatorii bolșevici se vor înteți prin propaganda lor subversivă și vor căuta să provoace conflicte armate între popor și păstrătorii ordinei.

In Bucovina speculează pretențiunile nejustificate ale populației ucrainene, în Basarabia susținuți și de presa bolșevizată dela noi (Adevărul, Luptătorul, Chemarea, Socialismul), ponegresc activitatea culturală și administrativă pe care o desfășoară acolo cu mari sacrificii dascălii și funcționarii noștri, în Ardeal caută să determine un curent pronunțat contra noilei demon-

straţii. Urmări ale acestei propagande susţinute şi metodice am avut destule pentru a nu lua măsuri cât mai severe contra provocatorilor de dezordini.

Oamenii cari ascultă propaganda interesată a simbriaşilor Moscovei nu ştiu rolul nefast al acestor conducătorii bolşevici speculând sentimentul naţional rusesc atribuind statelor limstrofe intenţii agresive contra Rusiei integrale, urmăresc desigur întinderea bolşevizmului. Dar oare numai aceasta? Se pare că nu. Lenin vrea să se folosească de inconştienţa muncitorilor din alte ţări şi de misticosmul slav pentru a întinde şi hotarele Rusiei ţariste. Un utopic sanguinar să realizeze testamentu lui Petru cel Mare? Se părea de necrezut deci n'am avea în vedere continuitat a istorică. Marea revoluţie franceză n'a făcut în materie de politică externă decât să execute planurile regalităţei franceze. Revoluţia rusească, pentrucă nu are nici o politică externă a trebuit să adopteze pe aceea a lui Petru cel Mare, pe aceea care era în conformitate cu spiritul slav. Regimul bolşevic se va surpa ca orice regim dictatorial, iar teritoriile cucerite de armatele roşii vor aparţine Rusiei viitoare. De aceea comuniştii germani s'au declarat contra imperialismului bolşevic, iar d legaţii români, primindu-l şi au făcut decât dovada inconştienţei lor criminale. *R. R. D*

Sărbătorirea Unirii la Oradea-Mare

Deşi ne aşteptam la lucruri mai frumoase cu prilejul zilei de 24 Ianuarie, cu toate acestea oraşul n'a avuthaina de sărbătoare cu care trebuia să fie împodobit.

Sufletul românesc a ţinut însă să pună entusiasmul cuvenit marelui eveniment al unirii principatelor române. Vom vorbi pe rând de sărbătorirea pe care Românii din Oradea-Mare au ţinut să o facă cu ocazia acestei zile neuitate.

După şcoala normală de băeţi unde între orele 9—10 a. m. a avut loc o conferinţă ocazională ţinută de d-l profesor Ştefănescu, urmează *şcoala normală de învăţătoare*, care, deşi numai anul acesta cu mari greutăţi şi-a deschis cursurile, a dat la iveală cu ocazia acestei serbări roade frumoase, datorite muncii ce conducătoarele acestei şcoale au depus-o în timp de patru luni.

După o scurtă conferinţă binişor expusă de Domnişoara Boboc, a urmat frumoasele producţiuni ale elevelor şcoalei: dansuri coruri şi recitări. Astfel dintre dansurile bine executate remarcăm Banul Mărăcine, Les filles Russes, Tărăşelul, Hora Unirei, Secerişul şi sârba Oteteleşeanu, iar dintre coruri: Trăiască Regele, O fată de păstor, Imnul unirii, etc. Se cuvine laudă elevelor Mănescu Petra, Gălăţianu Elena, Pura Aurelia, cari au declamat cu curaj diferite poezii. Serbarea luat sfârşit printr'un splendid tablou nivant.

Un cuvânt de laudă aducem Domnişoarei *Buciuman*, care a făcut pregătirile anterioare şi a dirijat serbarea cu multă pricepere şi inimă.

In scurt timp şcoala normală de fete a progresat mulţumitor şi ne aşteptăm la rezultate frumoase pe viitor.

*

Liceul de fete de sub conducerea d-lui P. Voştinaru, iarăşi a ţinut să facă pregătiri pentru această zi. La orele 4 m. p. s'a ţinut aci o serbare, începând cu o conferinţă frumoasă a Doamnei profesoare Constanţa Zamfir, al cărei nume l-am zărit sprin coloanele mai multor ziare.

După mai multe coruri şi recitări, precum şi piano şi dansuri naţionale a urmat *„Visul României"* o piesă simbolică într'un act jucată de elevele liceului, în care s'a observat supravegherea unei mâini dibace, Serbarea s'a sfârşit printr'un minunat tablou alegoric.

De-altfel, ca la toate celelalte şcoale româneşti, observăm şi la liceul de fete o muncă sârguitoare, care ne dă multe speranţe.

*

Seara la orele 9 în sala teatrului orăşenesc s'a jucat de către ofiţerii Corpului de vânători *„Valea Albă"* piesă istorică în trei acte de Ludovic Dauş.

Deşi decorurile frumoase şi costumele aduse dela Bucureşti, piesa a fost slab jucată. La aceasta contribue faptul că este o lucrare dramatică prea grea pentru a fi executată de diletanţi şi acela că este scrisă în versuri.

In roluri aceleaşi persoane pe care le-am amintit în piesele anterioare.

Singurul care a reuşit să se achite aproape mulţumitor de rol a fost d-l locotent *Andreescu* şi într-o câtva domnişoara *Alexandrina Dop*.

Dacă se intenţionează o propagandă românească ar trebui alese piese mai uşoare, cari să poată fi mai bine jucate atrăgând şi mulţumind mai mult publicul. Variaţiunea teatrului trebue să preocupe mai mult decât orice, pentrucă aşa sunt împrejurările actuale şi locale. Altmintreli, toată munca care vedem că se depune, va fi zădărnicită.

George A. Petre.

Din revistele străine

In Englitera s'au înregistrat cu ocazia acestui războiu, o serie de fenomene morbide cari au fost denumite „maldes Tanks". Simptomele sunt: dureri grozave de cap, ameţeli, greutate în respiraţie, palpitaţii, adeseori şi vârsături, în general o stare de semi, inconştienţă. Boala se datoreşte atmosferei ridicate (420) şi uscate din interiorul tankurilor. S'a constatat că un om nu poate fi întrebuinţat la serv. tankurilor 5 zile consecutiv.

*

In Madrid s'a înfiinţat un Institut de Biologie, care poartă numele lui Ramony Cajal R. Y. Cajal e un savant spaniol cu renume mondial, cunoscut prin importantele sale cercetări asupra celulei nevoase. Institutul înfiinţat cuprinde 4 secţiuni: histologie umană şi comparată, neurologie, fiziologie şi patologie comparată.

*

In 6 zile (12—18 Dec. 1920) la spitalele din Viena au fost consultaţi, 13, 193, bolnavi. Dintre aceştia 203 au murit.

In Viena în acest timp au fost 32 cazuri de scarlatină, 19 de difterii, 8 F. tifoida, 28 disenterie, 79 de varicelă, 14 de Malarie, 12 de Tubesculoză.

*

Tot în Viena dela 2—8 Ianuar a. c. s'a dat la spitale 13108 Consultaţii şi au fost înregistraţi 224 morţi.

Cazuri de scarlatină 45, de difterie 30, de varicelă 83.

*

La Berlin a murit în vârstă de 55 ani, dr. A. Albu, profesor de medicină internă.

Probleme sociale

— Conferinţa D-lui Dr. Dan Rădulescu —

Sâmbătă, 12 Februarie, d-l Dr. Dan Rădulescu, profesor de chimie organică şi chimie fizicală, la Universitatea din Cluj, a început prima prelegere, dintr'un ciclu de conferinţe publice de „Dinamică socială", pe care va continua să le ţie în fiecare Sâmbătă la Universitate, în sala IV a facultăţii de litere.

După ce conferenţiarul arată că în ultimele opt decenii, statele absolutiste merg pe calea democratismului parlamentar, analilează forma absolutistă de guvernamât, arătând că în regimul absolutist, statul era reprezentat în interesele sale, prin interesele clasei conducătoare, destul de mică la număr. Cu toată democratizarea mereu crescândă a tuturor statelor europene, metodele de guvernamânt nu s'au ameliorat, şi nici societatea n'a fost satisfăcută în aspiraţiile şi interesele ei.

Dacă democraţia parlamentară nu satisface pe deplin interesele generale ale statului, faptul se datoreşte împrejurării că mandatarii poporului nu primesc nici o linie de conduită dela alegătorii lor, nu rămân în timpul exercitiului mandatului lor sub controlul activ al acestora; astfel sunt cu totul neräspunzători de atitudinile cât şi de faptele lor. Un parlamentarim, care să satisfacă într'adevăr cerinţelor unui stat, trebue să lucreze prevăzând efectul legilor, în cursul evoluţiei.

Parlamentarismul actual, pelânga că este neresponsabil, este în mare parte şi incompetent în misiunea sa. Dacă geniul omului de stat era bun în aşezămintelele oligarhice, democraţiile cer să fie conduse de către întreagă massă a poporului, şi nu admit un potentat, oricare ar fi capacitatea şi competenţa sa politică.

Oratorul îşi exprimă apoi părerea că numai ştiinţa, prin însă-şi faptul că este democrată, ar putea să ne ducă pe calea unei bune guvernări. In trecut, când statul se mărginea la un mic teritoriu, cu o populaţie incomparabil mai mică ca în prezent, când interesele personale nu se ciocneau atât de des, din cauza lipsei mobilelor ce ar fi îndemnat pe indivizi să se concureze, se putea lesne guverna, destul de bine, printr'un mănunchiu de oameni capabili.

Astăzi, când activitatea economică, socială, culturală, politică a unui stat este de multiple naturi, când diviziunea muncei şi specializarea tinde la extrem, e nevoe de un mare aparat administrativ; între diferitele activităţi se pot ivi împânziri de interese; apoi, când în statele actuale sunt milioane de locuitori, cu mii şi mii de interese şi stări sufleteşti când avuţiile se numără cu mii ardele, când dorinţele şi interesele particulare ale fiecărui individ sunt imposibile de cunoscut şi de mulţumit, problema unei bune guvernări e destul de complicată şi pare la început chiar irealizabilă.

Dacă într'un vas plin cu un gaz, în care se mişcă miliarde de molecule, după traectorii variate, cu viteze între anumite limite, ce se ciocnesc necontenit, este imposibil a se calcula traectoria şi viteza fiecărei molecule în parte, totuşi viteza medie a gazului, presiunea exercitată de molecule asupra pereţilor vasului, în cari sunt cuprinse, variaţia lor cu temperatura şi alţi parametrii, se pot reda în formule destul de simple, deduse în special prin calculul probabilităţilor.

Tot aşa, dacă vom urmări mişcarea întregului complex social, se vor putea găsi legi şi soluţii practice a satisfacerii nevoilor generale, lucru pe care conferenţiarul va încerca să-l dovedească în prelegerile ce vor urma.

După cum d-l Prof. Dan Rădulescu pune problemele, conferinţele d-sale par a fi de-un mare interes, prin claritatea vederilor sale, printr'un desvoltat spirit critic şi de observaţie, cât şi prin preciziunea şi incisivitatea cu care atacă chestiuni de mare importanţă, cari au pus pe gânduri pe marii cugetători. Ne facem o datorie apelând la public să asiste la interesantele expuneri ale valorosului conferenţiar, cari prezintă un deosebit interes pentru tineret şi muncitorime pentru a fi în măsură să cunoască condiţiile de desvoltare ale societăţii actuale, cât şi soluţiile deduse din adâncirea chestiunilor, pe care o cer multiplele probleme ce se pun în mijlocul crizei actuale,

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

S'au schimbat vinovaţii războiului?

In cunoscuta publicaţie „La revue de Paris", d-l *Ernest Lavisse*, membru al Academiei Franceze, publică un foarte semnificativ şi judicios articol asupra sentimentelor, pe cari trebue să le aibe un Francez şi-n genere or'ce om cu suflet faţă de Germania.

180 membrii cea mai mare parte scandinavi şi olandezi, din „Asociaţia internaţională a Academiilor" au adresat un manifest „Membrilor naţiunilor aliate şi ai Statelor-Unite din America", invitându-i să reia legăturile internaţionale cu savanţii „imperiilor centrale".

Se spunea în acest manifest, că războaiele din trecut au întrerupt adesea cooperaţia indivizilor, fără să nimicească însă stima lor reciprocă, bazată pe sentimentul valorii ştiinţii".

Manifestul adresându-ni-se şi nouă, ca unui popor părtaş al ştiinţei victorioase, să vedem cum a fost comentat de d-l Lavisse şi dacă putem trage vreun folos din constatările făcute de domnia-sa.

Se ştie că Germanii îşi făcuseră o întreagă doctrină asupra războiului din care e remarcăm în deosebi trei idei conducătoare:

1. Pământul german nu mai poate să-şi hrănească poporul care din agricultor a devenit industriaş; trebue loc pentru surplusul de populaţie şi pieţe pentru vânzarea mărfurilor suproabundante.

2. Războiul e voit de Dumnezeu şi de natură; de Dumnezeu, fiindcă e un război sfânt şi drept; de natură; fiindcă exterminarea celui slab de către cel puternic e o lege inevitabilă.

3. Germania trebue să guverneze lumea pentru binele umanităţii. Istoria omenirii se împarte în 3 perioade: elenism, romanism, germanism. Ultimul moştenind pe celelalte două, va fi îndrumătorul necesar al umanităţii prezente şi viitoare.

Or, toate aceste principii, cari au îndemnat poporul german la război şi l-au făcut fanatic şi crud, sunt tocmai opera savanţilor şi intelectualilor nemţi, cu cari, acum, unii cer ca lumea să reia legăturile.

Dreptul Germaniei de a-şi întinde „tentaculele" economice şi politice, bizuindu-se pe forţă, l-a susţinut profesorul Lamprecht, exprimând părerea a numeroşi universitari.

Distrugerea celui slab de către cel puternic a fost doctrina profesorului Treitschke.

De dominaţia universală de drept a Germaniei a vorbit filozofui Fichte, când îşi răsvătea poporul împotriva lui Napoleon; Lamprecht vorbea de voiaţa, pe care o au Germanii toţi de a ridica lumea la toată noblaţea şi prefecţia ei, Gierke spune că, dintre toate, cultura germană e cea mai adevărată, mai puternică în rădăcini şi modul cel mai necesar al culturii universale.

Cam aceleaşi păreri sunt exprimate în manifestul celebru al celor 93 somităţi germane ca şi în cel din Octombrie 1914, cu 3000 iscăliturl de intelectuali.

*

Oamenii de cultură ai Germaniei nu numai că au contribuit în măsură largă, la crearea şi menţinerea spiritului războinic, dar ele au întrecut şi marginile cele mai neînchipuite ale unor pretenţii bazate numai pe forţă şi pe necesităţile materiale şi meschine.

Economistul Schumacher, profesor în Bon, cerea pentru Germania victorioasă încorporarea Belgiei, şi a unei mari părţi din Franţa. Aceasta s'a petrecut într'o conferinţă la Berlin, cu care prilej s'a redactat un memoriu în acest sens, iscălit de 1400 somităţi, profesori, artişti, oameni de litere, clerici, etc.

Ereau nu mai puţin de 352 iscăliturl de profesori universitari şi de şcoli superioare. Se decreta, că „politica de putere e condiţia politicii de cultură."

Şi atunci, suntem în drept să ne întrebăm: cum mai îndrăsnesc Germanii să protesteze contra păcii dela Versailles, pe care o numesc — eil — o pace de „violenţă" şi cum mai au curaiul să pretindă o pace de „împăcare."

De-altfel, mentalitatea veche germană o recunoaşte însuşi d-l. Scheidemann în ziarul „Vorwärts" că nu s'a schimbat, ba devine iar dârză în mişcarea reacţionară imperialistă din noua republică nemţească. Şi dânsul are grija să adaoge că „în învăţământul superior situaţia e excepţional de gravă".

Sunt aşa de orbi încă şi de neschimbaţi Germanii încât un pastor de-al lor e în stare să spuie, gândindu se la înfrângerea din război: „Dumnezeu a vrut să pedepsească poporul lui şi i-a dat astfel o dovadă de dragostea Sa".

Cu asemenea oameni nu trebue, nu e bine să ne gândim la o repede împăcare; ei au încă multe de modificat în sufletul lor; la această grea muncă dacă li vom ajuta, le vom face cel mai mare serviciu şi vom pregăti, în acelaş timp, calea unei adevărate şi temeinice apropieri.

*

Localizând aceiaşi problemă în ţinuturile noastre, se pot face observaţii la fel; nu ne vom aştepta nici dela Ungaria nici dela

Cronica politică

In urma propunerei d-lui C. Argetoianu, Camera a hotărât să-şi suspende şedinţele publice de două ori pe săptămână, — Miercuri şi Vineri, — pentru a da mai mult răgaz de lucru comisiunilor parlamentare, însărcinate cu studiul legilor şi reformelor cari urmează să fie aduse în discuţia Corpurilor legiuitoare.

D. N. Iorga a protestat, bineînţeles, împotriva acestei hotărâri. Federaţia partidelor pe cari d-sa le prezidează nu-şi vede ce rost ar avea în sânul acestor comisiuni, unde vociferările violente, gesticulaţiile nervoase şi vorbăria sterilă sunt nevoite să facă loc soluţiilor serioase şi părerilor competente. O anumită parte din opoziţie are nevoie în toate acţiunile sale gălăgioase, de o galerie care să admire frazeologia „nouei democraţii" şi să se distreze pe socoteala nesfârşitelor întreruperi şi a pumnilor ameninţători. Comisiunile parlamentare sunt instrumente de muncă stărnitoare, — nu sunt un loc de spectacol.

Ar fi să judecăm totuş prea grăbiţi, dacă am crede că înfiinţarea acestor comisiuni adaugă de pe acum un nou element prestigiului şi autorităţei actualului guvern. Partidul poporului a venit la cârma ţărei fără să aibă pregătirea necesară de a guverna, şi fără să fi cercetat mai întâi, în mod amănunţit, deslegarea grelelor probleme actuale. Partidul liberal, de pildă, şi-a transformat demult cluburile sale în cercuri de studii, unde inutilele discuţii de culise, au fost înlocuite cu examinarea celor mai nimerite soluţii în diferitele chestiuni cari aşteaptă încă o formă legislativă.

Acest lucru îl fac, abia acum, majorităţile parlamentare. Rămâne de văzut, cu ce fel de succes.

Controlul străinilor

La Cameră s'au isprăvit discuţiunile asupra proectului de lege pentru controlul străinilor prezentat de guvern. In sfârşit s'au convins şi guvernamentalii că unii străini sunt indezirabili şi că pentru aceasta trebue să le restrângă libertatea nemărginită de care nu se bucură nici cetăţenii români.

Străinii veniţi din Viena, Budapesta, Berlin nu sunt decât cunoscuţii spioni sau speculanţi din vremea îmbelşugată în contrabande a neutralităţei.

Îndepărtaţi de războiu străinii se întorc ca lăcustele pentru a specula din nou trebuinţele economice ale României şi umplu străzile şi localurile Bucureştilor şi a mai tuturor oraşelor mari.

Din Ucraina, Galiţia, Ungaria au năpădit cu toţii în ţara făgăduinţei şi dacă ar fi mânaţi numai de dorinţa câştigului ilicit, pericolul prezenţei lor la noi nu ar fi aşa de iminent.

Aceştia însă sub masca negustoriei fac spionaj sau pentru Ungaria sau Rusia sovietică şi cu banii Moscovei caută să întreţie la noi o agitaţie continuă, care împiedecă refacerea ţărei.

De acela trebuiau de mult luate măsuri excepţionale pentru înlăturarea străinilor periculoşi şi supravegherea celor bănuiţi şi măsuri generale pentru controlul tuturor străinilor.

„Opoziţia naţională" şi de astă dată a ţinut să arate că e naţională numai cu numele, căci a ţinut să se opună cu toată tăria măsurilor propuse de guverne, invocând motive umanitare.

Cu alte cuvinte opoziţia „naţională" face o chestiune de onoare din a susţine pieruşca „internaţională" — care găseşte la noi un refugiu care nici-o ţară din lume nu le-o mai oferă. In adevăr, în ţările cele mai civilizate ca Franţa, Anglia, Statele Unite, Germania, străinii au început a fi supuşi unui viguros control şi la ţaxe destul de ridicate. Guvernul Statelor Unite a hotărât exmularea a 100 000 dintre aceştia fiindcă se ocupau cu agitaţii revoluţionare.

A venit timpul să ne apărăm şi noi contra invaziei constante şi neînchipuit de periculoase a muzafirilor nepoftiţi de peste hotare.

Din nefericire, de câte ori e vorba de o măsură menită să îndrepte multa din neajunsurile de care suferim, opoziţia „naţională" se opune.

Gestul guvernului de a organiza controlul străinilor e lăudabil aprobarea lui prin votul parlamentului va permite cu un moment mai de vreme triarea celor care locuiesc în ţară românească.

Organizând birouri de control în toate oraşele şi executând un control riguros săptămânal, controlând cu minuţie resursele de existenţa ale acestora şi felul lor de ocupaţie, supunându-i la taxe ridicate, vom reuşi să îndepărtăm pe toate elementele speculante şi trândave, pentru a nu rămâne aici decât străini muncitorii şi cinstiţi cari împreună cu adevăraţii români să contribuie la progresul României Mari.

Res.

Bulgari la o bruscă schimbare de cum îi ştim că erau înainte. Tot hrăpăreţi şi tot neastâmpăraţi vor fi încă multă vreme; de-aceea nu vom da crezare politicianilor interesaţi ai lor, sau intelectualilor, cari ne ies acum înainte şi, spălându-se pe mâini de păcatele trecutului, a căruí vină o aruncă în spatele altora, ne spun cele mai dulci vorbe de împăcăciune.

Să aibe mai bine cavalerismul să-şi ia răspunderea vinii, să încerce — va fi greu, de-sigur! — o sinceră şi îndelungă penitenţă, să lasă din şovinismul lor strimt şi învechit şi să înţeleagă libertatea şi democraţia zilelor de-acuma, să-şi nimicească, încet, încetat, pornirile nesăbuite şi să nu mai creadă în întronarea veşnică a nedreptăţii prin forţă.

In orice caz, să-şi crească altfel copiii, dacă nu vor să aibe şi ei amare decepţii.

Cu astfel de oameni, într'atâta schimbaţi, am sta bucuroşi să vorbim de împăcare.

N. G. Ţiţu.

Revista presei maghiare

Ziarul *Keleti Ujság* publică un lung interview pe care l'ar fi avut corespondentul său cu Apponyi şi în care acesta se adresează Maghiarilor din Ardeal ridicându-le directivele de conduită şi motivele cari determină Ungaria să-şi schimbe deocamdată atitudinea agresivă, ca mai târziu să-şi poată realiza scopul cu mai multă uşurinţă. Declaraţiile sale pun în adevărata sa lumină atitudinea ce vor să urmeze Maghiarii în actuala lor situaţie — pe care atât ei cât şi patronul lor — Apponyi o cred numai tranzitorie.

Extragem:

„Atât Ungaria cât şi Maghiarii din Ardeal (cari formează o unitate în ce priveşte scopul) trebue să privească realitatea şi să se conformeze acesteia . . . Puterile învingătoare nu închină de loc pentru schimbarea tratatelor încheiate, în schimb noi suntem convinşi despre nedreptatea lor, de altfel nolle hotare sunt contra structurii geografice şi economice din această parte a Europei, contra desvoltării culturale şi chiar contra principiilor etnografice. In măsură ce aceste hotare nenaturale îşi vor arăta în viitor efectul şi în măsură ce consolidarea internă a Ungariei se va realiza ne vom apropia tot mai mult de ora când aceste probleme teritoriale se vor putea rezolvi — în mod pacinic şi prin înţelegere reciprocă (?) Până atunci însă în interesul Ungariei şi al fraţilor rupţi dela sânul ei, trebue să renunţăm la planuri de aventură, cari e necesar să le inspirăm lumei încredere faţă de noi". Apponyi dă apoi asigurări că Ungaria va interveni pentru analisararea stării Maghiarilor din Ardeal, deoarece „*tratatul dela Trianon a acordat Ungariei dreptul de control pentru respectarea dispoziţiilor aduse*". „Nedreptăţile ce se fac Maghiarilor din Ardeal sunt multe şi acestea le confirmă nu numai ei — cei din Ungaria — cari poate ar fi învinuiţi de părtinire-ci le afirmă alţi factori a căror imparţialitate este în afară de orice discuţie: de exmisionarii protestanţi ai Angliei şi Americei. Există foruri competente pentru înlăturarea acestor nedreptăţi, deci e inutil ca Ungaria sau Maghiarii din Ardeal să întreprindă aventuri cari ar agrava situaţia actuală şi ar nimici speranţele viitorului. Prin urmare Maghiarii să susţină cu tărie drepturile asigurate pentru păstrarea caracterului lor de rassă şi în această luptă să nu uite că Ungaria le stă în ajutor. Dealtfel Ungaria niciodată nu va renunţa la mijloacele asigurate ei de tratatele de pace pentru a apăra nu numai drepturile Maghiarilor ci chiar şi ale celorlalte minorităţi naţionale ... sau religioase (sic. şi evreii) cu cari vrea să menţină comunitatea culturală.

SOCIETATEA

„Cladirea Românească"

D-nii acţionari sunt rugaţi a efectua al III-lea vărsământ asupra acţiunilor emisiunei a II-a, de 30 la sută (sau 150 lei de acţiune) între 15 Februarie — 15 Martie 1921. Peste această dată se va socoti 10 la sută dobândă de întârziere.

Vărsământul se va face la Cassa Societăţei B-dul Domniţei 39, între orele 9 jum.—12 dimineaţa, când se vor prezenta şi certificatele spre notarea vărsământului.

Directiunea Generală.

Ştiri şi fapte politice

Ziarul „Adevărul" publică un reportaj în care se vorbeşte de acţiunea a doui fruntaşi ardeleni „foşti membri ai guvernului Vaida, retraşi acum din viaţa politică", a căror presenţă a fost semnalată în Capitală şi cari urmăresc strângerea la un loc, într'o singură grupare, a tuturor parlamentarilor din Ardeal. Scopul mărturisit al acestei acţiuni ar fi apărarea intereselor separate ale Ardealului împotriva „terorizărei" care porneşte din vechiul Regat.

Lăsăm la o parte, deocamdată, discuţia în jurul foloaselor cari ar decurge pentru Ardeal, dintr'o asemenea acţiune, precum şi faptul *intereselor politice* pe cari le-ar servi „regionalismul" celor „doui foşti miniştri" ardeleni cari au debarcat, atât de misterios, la Bucureşti. „Adevărul" nu ne spune numele lor, dar semnalamentele sunt prea transparente pentru a nu vedea, şi de data aceasta, stăruitoarele figuri ale d-lor Aurel Vlad şi Victor Bontescu, singurii dintre foştii membrii ai cabinetului Vaida cari s'au retras din viaţa politică în viaţa financiară.

N'ar trebui să se uite însă *împrejurările* în care s'a petrecut această „retragere":

1. D. Aurel Vlad este fostul ministru de finanţe care, strâns cu uşa într'o foarte suspectă afacere de import de cereale, *pe care o aprobase*, a declarat în faţa Camerei consternate, *că nu şi-a dat seama ce iscăleşte*. Se înţelege dela sine că după o asemenea declaraţie, d. Aurel Vlad n'a mai avut curajul să ia cuvântul vre o dată în Parlament.

Aceştia sunt oameni cari au trebuit să plece din viaţa politică şi cari încearcă azi să strângă laolaltă tocmai pe aceia cari arătau altădată atâta grije pentru cinstea şi moralitatea publică. Va fi posibilă o asemenea revenire? Vor accepta parlamentarii ardeleni să fie conduşi acum de d-nii Aurel Vlad şi Bontescu, după ce i-au aruncat peste bord, acum un an?

•

„Dacia Traiană" din Sibiu crede că e necesar să reproducă declaraţiile făcute de d-l N. Iorga ziarului evreesc „Luptătorul" din Capitală, şi cuprinzând „constatările" marelui nostru istoric la călătoria sa la Paris.

Ardealul trebuie să audă, desigur, că „sub raportul politic" stăm mai prejos decât celelalte state de importanţa noastră, că „marele public din Franţa nu ştie cine guvernează ţara" că cele două căsătorii princiare sunt „desagreabil privite în Franţa", şi în sfârşit, că singura personalitate care salvează prestigiul României la Paris e d-l Aristide Blank.

D-l N. Iorga a uitat să spună un singur lucru: că importanţa actuală a României în străinătate se datoreşte foarte puţin politicei externe pe care d-sa a sprijinit-o. Şi acest lucru trebuie să se ştie în Ardeal, iar „Dacia Traiană" ar fi putut să-l spună.

O acţiune cetăţenească

Se ştie că la Sibiu au avut loc două întruniri publice la cari au participat cetăţeni fără deosebire de culoare politică, după cari s'a aclamat o moţiune prin care se făcea un apel la unire îndreptat către toţi factorii vieţii noastre politice. In legătură cu acţiunea începută atunci publicăm şi următorul apel, care precizează şi mai bine gândul iniţiatorilor:

Goana nebună de a se îmbogăţi repede, cu ori-ce preţi şi pe ori-ce cale; pânda vicleană după os de ros, după protecţii, posturi şi favoruri; destrăbălarea moralităţii publice; lenea păcătoasă; suspicionarea neîntreruptă şi bârfeala clandestină în contra factorilor vieţii publice; indiferentismul fatal pentru binele obştesc; râvna oarbă după putere şi mărire; desconsiderarea selecţionării valorilor de muncă cinstită; deslănţuirea patimilor, certurilor şi desbinărilor între partidele politice; amestecul în politica militantă fără multă pricepere şi fără credeu statornic politic; trecerea dintr'un partid în altul fără bătaie de cap şi fără nici o sfială; vânarea după adăpost în sânul partidului care făgăduieşte mai multe favoruri particulare şi alte multe rele ce ne-au copleşit, sunt nu numai simtoame de un caracter de o extremă gravitate, ci semne, neîndoelnice şi sinistre, ale unei boli sociale, care — primejduind viaţa publică şi privată a cetăţenilor, ba ameninţând chiar existenţa Statului — trebue să pună pe gânduri grele pe flecare Român cu sinceră tragere de inimă către Tron, Ţară şi Neam.

Impotriva acestei boli sociale care ca o plagă îngrozitoare şi cu o furie nemaipomenită s'a năpustit asupra ţării întregi, atingând şi mulţsind aproape toate staturile claselor sociale şi încercând să paralizeze şi să zădărnicească munca de refacere şi consolidare a Statului, datori suntem a lua şi a încerca cele mai aspre măsuri de combatere şi de nimicire ce ni-le ofere şi porunceşte moralitatea şi legalitatea.

Solia gloriosului nostru Rege, careie cu cuvintele „puneţi la o parte certurile, sfârşiţi cu desbinările şi fiţi buni Români" s'a adresat aleşilor naţiunei noastre, trebue să afle viu răsunet în inimile tuturor adevăraţilor patrioţi.

Înţelegând şi noi cetăţenii oraşului şi judeţului Sibiu, sfatul părintesc al celui dintâiu Cetăţean al României-Mari şi pătrunşi de adânca Lui dragoste de părinte al nostru, ne-am întrunit într'o mare adunare publică, sfătuindu-ne asupra mijloacelor şi măsurilor, prin care combătând relele ameninţătoare, să ajungem a lucra mai repede şi mai cu izbândă la refacerea, orânduirea şi consolidarea Statului nostru.

Rezultatul consfătuirii noastre, concretizat în moţiunea aici alăturată, Vi-l trimit cu rugarea frăţească ca să ne urmaţi pilda, adunându-vă şi D-Voastră asupra mijloacelor de conlucrare în scopul mai sus amintit.

Părerea neclintită a adunării noastre a fost şi este că cele mai eficace mijloace pentru combatereu şi sufocarea relelor din Regatul nostru sunt:

1. Munca cinstită;

2. Concentrarea în conducerea Statului a celor mai încercate şi dinstinse valori — fără deosebire de coloare politică — şi

3. Crearea opiniei publice prin sprijinul politicei sociale care, scutită de patimile şi interesele de partid, să supravegheze şi să direagă bunul mers al afacerilor publice, pregătind astfel calea pentru consolidarea şi propăşirea ţărei.

Apelez deci, cu toată dragostea frăţească, şi la Dv., rugându-vă să binevoiţi a vă asocia acţiunii de sanare —

inițiată de noi, Sibienii — convocând și Dv. fruntașii vieții publice și private din orașu și județul Dv. și, aderând direct sau acționând în sensul moțiunii noastre, să facem, cu toții, ca sfatul bunului nostru Rege să fie ascultate de întreaga obște, iar glasul Dv. și al nostru să fie auzit de toți Românii.

Convins că apelul meu, adresat Dv. în numele concetățenilor mei sibieni, va afla resunetul cuvenit și aprecierea dorită, vă rog să binevoiți a primi asigurarea stimei și expresia sentimentelor mele frățești.

Dr. Lazăr Popovici.
Inspector de igienă socială.

INFORMATII

Astăzi 14 Februarie se împlinesc o sută de ani dela moartea lui Petru Maier.

Universitatea va comemora această dată printr'o festivitate ce va dvea loc mâine Marți 15 c. ora 5 p. m. în aulă.

Vor vorbi dd. prof. Al. Lăpedat, I. Lupaș și S. Pușcariu.

Publicul românesc din Cluj e invitat a participa la această festivitate.

▪

Inspectorul industrial Cluj ne comunică:

Pentru ca industriașii cari aparțin inspectoratului industrial Cluj să nu fie obligată a călători în persoană la București pentru rezolvirea chestiunilor ce au chiar și celor curente conform ordinului ministerului de industrie, sunt rugați a se adresa înțâi inspectoratului industrial.

Mai departe se comunică că taxele vamale se vor credita în mod general numai până la 1 Martie a. c., iar după acest termen vor beneficia de ele numai stabilimentele ce au obținut încurajarea a statului conform legilor în vigoare.

▪

Cine vrea să fie sănătos și să trăească mult, să cetească și să păstreze cu sfințenie legile igienii, urmând toate poveţile, cuprinse în „DICȚIONARUL SĂNĂTĂȚII" de *Dr. Vasile Bianu*, medic colonel în rezervă. Acest bun și folositor *doctor de casă* să află de vânzare numai în *Cluj* la librăriile *Alexander Anca* și *G. Onișor*, din Piața Unirii și la *autor* in strada Elisabeta No. 13. Prețul 50 lei.

▪

Serviciul saritar prin aprobarea Ministerului de interne a hotărît că deoarece boalele epidemice sunt prea întinse în străinătate călătorii ce vin din țări contaminate să stea în carantină și să fie vizați de medici.

▪

Pentru trecerea la stat a școlilor confesionale, ministerul de instrucție a cerut părerea consistoriilor tuturor confesiunilor.

▪

Ministerul de finanțe a pus în vedere Băncilor să „nu mai facă nici o plată în contul persoanelor străine, particularilor și băncilor străine, fără acoperire e factivă. Nici un cek în lei nu se va emite fără o prealabilă acoperire iar valabilitatea cecurilor va fi redusă maximum o lună.

▪

Incepând cu 1 Februarie la liceul „Petru Maior" din Gheria s'a deschis curs de limba română pentru funcționarii cari nu știu bine românește.

Un asemenea curs să ține și la școala civilă din localitate, pentru începători.

Cursul pentru funcționarii statului și ai căilor ferate someșene a început la Dej luni 6 Februarie. Lecțiunile se țin în localul liceului „Andreiu Mureșanu", pentru funcționarii cari nu știu bine românește și în localul școalei civile, pentru cei ce încep a învăța limba. Sunt cinci secțiuni, fiecare secțiune frecventată de circa 45 persoane.

▪

Miercuri 16 Februarie va avea loc la Manufactura de tutun o serbare pentru decorarea mai multor lucrătoare cari prin atitudinea lor frumoasă au împiedecat greva.

▪

Ministerul Agriculturei a autorizat secretarele generale de agricultură ca să dea premii celor ce vor semăna lucernă și iarbă de fân.

▪

Astăzi a reînceput încărcarea de mărfuri în vagoane complete, pentru Galați—Doç care fusese oprită din ziua de 7 c.

▪

Serviciile de siguranță au datoria să revizuiască pașapoartele eliberate de prefecturi, după un ordin recent.

▪

Legea asupra fraudelor în viticultură se va modifica introducându-se amenzi mai mari.

▪

Consiliul superior vamal a învitat pe comercianți și industriași să-și expună doleanțele cu privire la taxele de import.

▪

D-l Iuliu Mathuner cu zina ce azi a repășit din societatea noastră.— Fabrica de Sapun „UNIO", proprietar Iulian Uțiu, Tg.-Mureș

▪

Rectoratul Universității invită membri din societatea Clujană la serbările de comemorare a centenarului dela moartea lui Petru Maior, care vor avea loc în 15 c. la orele 4 d. a. în Aula Universității. Cu acest prilej vor vorbi d-nii profesori S. Pușcariu, A. Lepadatu și I. Lupaș.

▪

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă și în serbători după masă concert simfonic, iar Marța și Sâmbătă seara deschis până dimineața. Telefon No. 443.

▪

Direcțiunea Generală P. T. T. tipărind o nouă carte telefonică, care va cuprinde toți abonații la telefon din toată România înștiințează toate instituțiunile financiare și stabilimentele industriale și comerciale cari doresc a publica reclame în această carte sunt rugate a le trimite fără întârziere la librăria Stănciulescu, concesionară acestei lucrări, București, Bulevardul Elisabeta No. 5, telefon 23—27. Atragem atențiunea cititorilor noștri asupra noului preț curent al Librăriei Stănciulescu, București, publicat în numărul de față la anunțiuri.

Biró Andor Manufactură En gros Cluj, str. Korniss No. 2. (28)

▪

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

▪

Brezil lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne și material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate și netăiate de orice calitate și cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 și Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

▪

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj.

Balul Teatrului Național

Direcțiunea Teatrului Național din Cluj, în dorința de ale înlesni tinerilor artiști de talent posibilitatea de a-și cultiva aptitudinile și a-și complecta cultura artistică, a hotărât crearea unui fond special, din care să se dea celor meritoși ajutoare pentru a vizita marile centre artistice din țările străine.

In acest scop s'a luat inițiativa organizării unui mare bal mascat și costumat ale cărui venituri se vor destina integral acestui fond.

Inițiative este de toată lauda și merită concursul cel mai deplin al tuturor. Dealtminteri succesul acestui bal artistic este dinainte asigurat, deoarece toate forțele artistice ale Teatrului vor conlucra pentru a i da o deosebită strălucire.

Se face cu această ocaziune un călduros apel către toți domnii negustori din oraș pentru a sprijini frumoasa inițiativă, oferind obiecte pentru tombolă.

Balul va avee loc Sâmbătă 26 Februarie în Saloanele restaurantului și cafenelii New-York.

Consiliul orașului Cluj.
Nr. 6167/1920. cons.

Publicatiune.

Orasul Cluj arendează moșia „Lomb" cu supraedificatele de pe moșie, aflătoare la 6 Kilometri distanță de Cluj, cu inceputul din 1. April 1921 pe timp de 1 până la 6 ani.

Moșia constă din supraedificate. 380 jug. cat. pășune.

Primește oferte închise adresate consiliului orășenesc până la 2. Martie 1921. orele 12 a. m. ofertele întârziate nu se vor lua în considerare.

10 procente a sumei oferite sunt a se depune în numerar la ofert.

Reflectanții vor declara, că cunosc toate condițiunele de arendare, pre cari le primesc fără de condițiuni.

Consiliul își susține dreptul de liberă alegere.

Informații detailate se dau între orele oficioase în biroul secției economice str. Cogălniceanu Nr. 4.

Cluj, la 8. Febr. 1921.

Consiliul orășenesc.

Viața provincială

Scrisori din Caransebeș

Măsurile înțelepte și energice luate de direcțiunea generală a C. F. R. încep să-și dea roadele. Lumea constată cu o satisfacție vie fenomenele îmbucurătoare, cari îndreptățesc speranța, că în fine totuș suntem pe calea de a reveni la normal. Punctualitatea ce se observă la plecarea și sosirea trenurilor, siguranța mai mare a transporturilor, îndepărtarea elementelor dușmănoase și renitente, scăderea, — deși foarte minimală, — a prețurilor la unele mărfuri, toate acestea la olaltă au darul de a influința favorobil asupra oamenilor, cari încep par'că să rasufle ușurați, poate pentru prima oară, de când s'a înfăptuit cel mai mare eveniment în vieața neamului nostru: închegarea aproape a tuturor Românilor într'o singură țară. Mai ales asupra satelor fiecare schimbare cât de mică în bine produce efecte a căror constatare este o adevărată relevare sufletească pentru ori-ce intelectual luminat. Cu atât mai aspru sunt reprobate glasurile acelor, cari îndrăzni să asvârle schintei de zizanie sub forma de lozinci cu tendințe separatiste în începuturile sfioase de împăcare, de armonie generală.

▪

Se pare că și însuflețirea cu care lumea aleargă la manifestările spontane ale sufletului românesc este mai vie, mai simțită. Apatia care amenință să pună stăpânire pe cugete și inimi, par'că se topește într'un interes din ce în ce mai cald. Astfel și serbătoarea cea mare a unirii din 6 Febr. a avut anul acesta o notă mai pronunțată de sinceritate, de interes din partea publicului, care atât la biserica cât și seara la serbarea aranjată cu concursul tuturor școalelor în sala de gimnastică a școalei normale, a luat parte într'un număr neobicinuit de mare.

Nu mai auziai pe nimenea să cârtiască, deși înghesuiala era mare, trebuind foarte mulți să stea; fețele tuturora exprimau cel mai viu interes pentru toate punctele programei bogate. Este par'că un sentiment de ușurare, care se desprinde din veselia cu care lumea primește orice chemare la uitarea năcazurilor. Seratele dansante, concerte diferite, — și hiar Domnului! sunt destule, — toate au public. Nu vorbesc numai de intelectuali, ci mai ales de celelalte pături ale societății noastre. Sunt semne de bun augur pentru anul acesta, căci să nu uităm, că omul vesel trece mai ușor preste năcazuri. Nu puțin a contribuit la indulcirea dispoziției sufletești și mai ales a țărănimii îmbunătățirea stării sămânăturilor, cari în toamnă inspirau îngrijorări serioase.

▪

Sunt ele nu-i vorba și acuma motive de îngrijorare destule. Astfel după cum am aflat fabrica de lemne, cărămidăria, stabilimente și firma și-au concediat muncitorii unele în întregime, altele abia mai lucrează cu 1/5-a din numărul normal. Cauzele acestui fenomen sunt multe, cele mai însemnate sunt puțințe redusă a transporturilor, plățile mari și lipsa de bani. Considerând că suntem în plină iarnă precum și scumpetea traiului, situația muncitorilor și a familiilor lor poate să ajungă critică, dacă nu s'ar învoi la o eventuală reducere a plăților, cea ce ar avea ca urmare nemijlocită ieftinirea unor articole foarte importanți. O urană dovadă că vieața însăș mai mult decât orice discuții de ordin principiar contribue la restabilirea echilibrului turburat.

▪

Ca o confirmare a acestui adevăr vine știrea, că satele din jurul Caransebeșului dau înseși cel mai larg sprijin autorităților, mai cu seamă energicului nostru prim procuror întru stârpirea unor bande de hoți, cari terorizează lumea și nu se dau în lături nici dela omor, după cum au dovedit acest lucru. Mă gândesc ce bine ar fi, dacă s'ar găsi un astfel de om, care să întreprindă o curățire radicală și în lumea orașelor, stârpind bandele de hoți îmbrăcați în blăni scumpe, înmănușați și parfumați, învârtind afaceri fabuloase și cărându-se în automobile și trenuri de lux. Sunt sigur că lumea oamenilor cinstiți i-ar fi nespus de recunoscătoare. Imi închipuiu, că acel om ar trebui să fie foarte înțelept, foarte hotărât și energic, dar mai ales să fie un mare filozof. de care să nu se poată apropia ispita sub nici o formă, — o combinație din Diogene — Țepeș. Sunt convins, că el nu va întârzia să vină, când interesul cel mare al organismului social românesc îl va reclama. Căci vremurile au creat eroii.

Coresp.

Curierul Spectacolelor

Program saptamanal:

Teatrul național.

Marți: *Ringala.* Premieră de Victor Eftimiu.

Joi: *Nepoftitul.*

Sâmbătă: *Noaptea furtunoasă* și *Rețeta Soacrelor.*

Duminecă (matineu): *Nepoftitul.*
„ (seara): *Ringala.*

Puclicatie

Academia de Agricultura Cluj are nevoe de:

5000 kgr. orz
5000 kgr. ovaz

predate imediat. Informațiuni și oferte arătând calitatea și prețul la Cancelaria Academiei Strada Mănăștur 155. Direcțiunea

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețe și să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE
Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M.)
Strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curătă și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Prăvălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 29

Situația internațională

Camera franceză a aprobat hotărârile conferinței din Paris, votând încrederea în Briand, cu toată pledoaria documentată a lui André Tardieu care a arătat dezavantajiile pentru Franța a noului acord. In schimb dacă guvernul francez vrea să meargă cu concesiunile până la ultima limita, guvernul bavarez se opune cu tărie admiterii obligațiunilor impuse prin conferință din Paris, fiind astfel în contrazicere cu guvernul central. O puternică agitație contra Franței s'a stârnit din această cauză în Bavaria, agitație întreținută de ofițeri și profesori.

In timp ce Germaniei i se acordă un termen mai îndelungat pentru satisfacerea obligațiunilor sale, diplomații aliați sunt ocupați cu pregătirea conferinței orientale de la Londra. Acolo se va discuta și revizuirea tratatului din Sevres, susținută cu atâta înverșunare de francez și combătută de englezi. Zilele trecute contele Starza, ministrul de interne al Italiei a declarat că și aceasta e gata să admită împreună cu Franța revizuirea tratatului din Sevres, așa încât de astă dată Anglia va rămâne izolată.

De altfel, chiar revizuirea tratatului din Sivres nu ar ameliora cu nimic situația din Asia-Mică, de oarece guvernul Turcesc nu se bucură de autoritate decât în regiunea Constantinopolului, iar Kemaliști au întrat în tratative serioase cu guvernul sovietic pentru a se stabili modalitățile de acțiune comună contra Aliaților.

DIN UNGARIA

Criza guvernamentală. — Combinații noi. Hegedüs amenință cu plecarea. — Apponyi candidat la președinția consiliului de miniștri.

Criza guvernamentală din Ungaria e în plinădesvoltare. Partidul micilor proprietare simțindu-și majoritatea declară prin unul dintre personalitățile marcante ale partidului că actualul guvern nu va putea în nici un caz funcționa fără sprijinul acestui partid și în contra intențiilor lui. La început partidul micilor proprietari era hotărât a primi formarea unui guvern de coaliție pentru rezolvarea proiectelor necesare pentru formarea corpurilor legiuitoare și desființarea actualei adunări naționale. Programul lor ar fi fost; restabilirea circulației libere, reforma electorală și administrativă, stabilirea principiilor pentru organizarea sistemului bicameval și votarea budgetului. Totuși în urma eșirii ministrului de finanțe, Hegedüs care a declarat că va părăsi fotoliul ministerial dacă criza nu se va sfârși în curând — au declarat că vor sprijin actualul guvern și s'au decis că vor lua legaturile cu diferitele partide cari doresc să asigure o cât mai rodnică și liniștită muncă adunării. In acelaș timp Apponyi este propus de unele grupări pentru formarea unui nou guvern. Propunerea a prea avut mare răsunet.

Fracțiunile partidului social-creștin au fuzionat și au început reorganizarea lor. E probabil că fracțiunea dissidenților de sub conducerea lui Szmrecsányi-Blegar va intra deasemeni în acest partid și în acest caz formarea partidului legitimiștilor de către grofui Andrássy va fi muncită. Noua asociațiune a social-creștinilor a adoptat programul vechi și ca probleme de primă urgență an decis că vor cere revinirea neîntârziată a tratatuiui dela Trianou și apărarea minorităților maghiare ajunse în diferitele state.

După ziarele maghiare.

Dela „Cultura poporului"

Ședătoarea de eri dela „Redută a început cu interesanta conferință a d-lui profesor universitar Pamfil care a vorbit „Despre alcoolism". D-sa a expus într'un mod sugestiv dezastrul cauzat de această plagă mai cu seamă la sate. Conferențiarul a fost ascultat cu interes de public.

După conferința D-lui Pamfil urmează programul artistic care începe cu D-ra A. Dicescu care a executat câteva arii românești și italienești răsplătite cu îndelungate aplauze.

Urmează, apoi, D-l Savu dela Teatru național care declamă cu mult sentiment duioasa poezie „Coroana".

D-ra Adamidi a declamat cu humor cunoscut fabula lui Grigore Alexandrescu: „Cânele și cățeiul" și apoi poezia lui Traian Dumitrescu, „Iubirea".

D-l. Sterian Mandi dela Opera națională a executat câteva arii bănățene, cari au plăcut foarte mult publicului.

Programul artistic a fost încheiat de d-l. Ionescu Ghiberi con cu monologul „Un proces verbal."

Urmează cuvântarea d-lui general N. Petala care arată cum cei mai de samă membri ai intelectualității Clujene în frunte cu reprezentanții Universității pentru a le da sfaturi și pentru a le strecura în suflet mângâierile artei, aducând în mijlocul lor pe cei mai de seamă artiști, ceia ce în alte țări nu se realizează decât cu bani.

Cultura poporului a luat hotărârea ca aceste ședători să se țină în toate centrele mari ale Ardealului: Arad, Timișoara, Oradia-Mare etc. pentru ca pretutindeni poporul să aibă la dispoziție sfătuitori înțelepți.

Ședătoarea s'a sfârșit cu un interesant film de cinematograf.

Știrile zilei

Contele Sforza, ministrul de externe al Italiei, a declarat că tratatul dela Sevres va fi modificat, satisfăcându-se unele interese legitime ale României.

Știri primite de guvern arată că în Anglia un milion de lucrători sunt fără lucru, industriile stagnează, fabricile sunt închise, doar minele de cărbuni lucrează.

„Le Journal" anunță că la Mosoova a avut loc un congres cu delegați ai partidelor comuniste din țările limitrofe. S'a discutat eventualitatea unei năvăliri în primăvară a armatelor roșii în aceste țări. Germanii au declarat că'și vor apăra patria; comuniștii români, maghiari și poloni au spus că vor putea răsturna repede guvernele, facilitând ocupația rusească.

Guvernul comunist, scrie „Le Journal" studiază această chestiune și stadiul de pregătire a comuniștilor români.

Ministerul de Finanțe a dispus plata imediată a rublelor; plata coroanelor a fost fixată la 14 Februarie în toată țara.

D-l Mihalache a fost invitat la congresul agrarian bulgar dela Sofia; d-sa a trimis o telegramă de bune urări congresiștilor bulgari.

Nereguli la Secretariatul instrucțiunii

Aflăm că d-l Prie, secretaru general de instrucție al Ardealului, după-ce a candidat pentru deputăție la Dicîosânmărtin, care cidea în sfera activității sale funcționărești, ceace constituia o (legal) incompatibilitate după legea electorală a Consiliului Dirigent, comite acum o a doua ilegalitate. Plecând la București după treburile dumisale politice, a lăsat să-l suplinească la Secretariat pe d-l Nicolae Chișan, șeful contabilității, absolvent a 4 clase primare și a 3 secundare la Școala comercială din Lipova.

Se înțelege că directorii de învățământ din acel Secretariat, adică funcționarii cu un grad imediat subt d-l Prie și oameni cu studii universitare, au refuzat să lucreze subt d-l Chișan, au înaintat un protest Ministerului de instrucție și, până când le va sosi răspunsul, iscălesc pe a lor răspundere hârtiile oficiale, neavând nici o legătură cu suplinitorul ilegal, pe care nu-l pot recunoaște.

De-sigur că învățământul suferă din pricina acestor nereguli pricinuite de capriciul — nu zicem încă interesul — d-lui Prie și nădăjduim că Ministerul de instrucție va ști să îndrepte lucrurile spre binele general, nu trecând peste marginile „favorurilor, cari se pot acorda unui deputat guvernamentul.

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de billard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Serbări studențești

La 12 și 13 Februarie au avut loc două serbări studențești, anume serata studenților basarabeni și festivalul „Cercului Studenților Bănățeni" la Teatrul Național.

Studenții basarabeni din Cluj au ținut se dea o serată — ca început — în scopul unei apropieri mai strânse cu Ardelenii, cari au venit în număr mare și au petrecut bine în cercul basarabenilor. Cu prilejul acestei serate am avut plăcerea să ascultăm pe d-șoarele Dicescu și Nestorescu de la Opera Națională acompaniate fiind la pian de d-l Trofimow. D-l Friedmann a cântat la pian, a plăcut mult declamația din Coșbuc a d-lui Normand ; spiritualele d-sale caricaturi au amuzat mult publicul. — A fost interesantă cuvântarea unui student basarabean, despre starea atât de tristă în trecut a basarabenilor și efectele acesteia asupra prezentului.

E îmbucurator, că iasă tot mai mult la iveală, acest adevăr: „Vocațiunea sângelui e mai puternică, decât asuprirea din trecut și conștiința națională aproape înăbușită — e pe cale de regenerare".

In cele mai multe cazuri — trebue să recunoaștem, nu bunăvoința le lipsește fraților basarabeni, dar viața Basarabiei a fost rusificală și ea nu poate fi dintr'odată schimbată, ci se va româniza numai cu încetul, prin dragoste înțelegătoare din partea noastră, prin inițiativa pornită din însăși voința basarabenilor, — căci, dacă este voință, — este și resultat.

Ar fi de dorit, ca serbările ce se vor aranja în viitor să aibă un tot mai pronunțat colorit cultural-național și să servească în primul rând adevăratul scop, pe care-l dorim cu toții, însușirea culturei românești.

Duminecă a avut loc la Teatrul-Național festivalul studenților din Bănat, în scopul, de a contribui la reclădirea Teatrului din Timișoara.

După amănunțitul raport despre activitatea cercului, al d-lui Ardeleanu a urmat partea artistică. Au plăcut mult cântecele românești executate de corul cercului și declamația d-lui Bănuțiu; — d l Balogh a cântat cu mult căldură mai multe cântece, între ca i și frumosuk „La noi sunt codrii verzi de brad" — după poezia lui Goga.

A urmat drama istorică „Zorile" d Șt O. Iosif, care evocă două icoane din trecut, ne aduce aminte de timpurile de jertfă, de sângerosul 1848.

E bine, că studenții bănățeni și-au ales chiar drama lui St. O. Iosif pentru festivalul lor. Asta, e deoparte un omagiu amintirei aceluia care a murit pe buze cu rugăciunea: „Recucerește-ne Ardealul, — aceasta este visul meu! — Auzi-mă, Tu, Dumnezeul — pe dealtăparte suferințele din trecut ne aduc aminte de acei frați bănățeni, cari și azi suferă sub jug străin.

Interpretarea a fost bună. D-l. Gh. *Bănuțiu* a dovedit mult temperament dramatic și conștiențiositate în rolul principal al preotului idealist — d-șoarele *Sinu* și *Dorca* au redat fidel tipul românceI din trecut: bună soție și mamă, dar cunoscând și de iubirea de legea strămoșească și neam.

Corecți, — domnii *Radu* și *Selegeanu*; ar fi putut totuși mai mult reliefa, temperamentul maghiar al contelui Nyári și a lui Gábor.

Drama lui Iosif a făcut o adâncă impresie asupra publicului clujan.

Școala Politehnică din Timișoara

Publicatiune

In vederea pregătirei candid. p. examinul de admitere în Școala Politehnică din Timișoara, se deschide pe ziua de 1 Martie a. c. cursurile anului pregătitor.

Inscrierea în acest semestru este liberă, fără examen de admitere și candidații vor trebui să prezinte odată cu cererea lor :

a) actul de naștere ;

b) certificat de maturitate sau diploma de absolvare a 8 clase liceale.

In acest semestru se va preda materia de liceu care se cere pentru examenul de admitere în anul II-a al școlii. La terminarea semestrului studenții nu au a depune vre-un examen ci numai colocvii cu profesorii respectivi. Pentru a fi primiți în anul I-u al școlii vor avea însă de dat examenul de admitere prevăzut de lege.

Inscrierile se primesc până la 3 Martie ; taxa de inscriere este de lei 100 (una sută), și se va depune la începerea cursurilor. Din cauza locurilor ocupate, școala nu poate acorda burse pentru acest semestru.

(ss) Traian Lalescu
Rector

Citiți „Infrățirea"

TELEGRAME

Revolta din portul Kronstadt.

Copenhaga, 13 Februarie.

După ziarele ruseștI echipagiile flotei din Kronstadt s'au revoltat ocupând portul și arestând pe șeful naval. Deoacere autoritățile bolșevice din Petrograd numai au încredere în garnizoana locală, au fost trimise din Moscova 4 regimente bolșevice. Se spune că marinarii rebeli înaintează spre Petrograd

Solidaritatea aliaților

Lafayette, 13 febr.

„Le petit Journal" aduce aminte că Germania a cedat în totdeuna Aliaților când sunt uniți. Germania care este un debitor care nu vrea să plătească va plăti căci îi este teamă că va fi supusă represaliilor. Deoarece sunt cunoscute mijloacele de a intimida Germania, aceasta este o rezoluție comună pentru Franța, Anglia și Italia.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 556

„VATRA“ Institut de Credit și Economii Societate pe Acții Cluj, Filială in Mociu.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de Credit și Economii „VATRA“ Societate pe Acții în Cluj, să invita în sensul statutelor la

XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cluj, la 2 Martie n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului (Piața Unirii Nr. 22) în caz, că la aceasta adunare nu s'ar prezenta numărul acționarilor cerut de statute prin aceasta se convoacă adunarea generală în sesul §-lui 23, din statute, pe ziua de 21 Martie 1921 la 10 ore a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunărei generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre rezultatul chestiuni anului trecut.
3. Decizisnea asupra bilanțului anual pe baza acestor rapoarte.
4. Darea absolutorului membrilor direcțiuni și comitetului de supraveghere.
5. Deciziunea asupra împărțirii profitului curat.
6. Prospectul pentru imulțirea capitalului societar.
7. Statorirea salarelor, marcelor de prezentă, diurnelor și speselor de drum, pentru membri direcțiunii, comitetului de supraveghere.
8. Propuneri din partea direcțiunii.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiile înainte de deschiderea adunării generale la cassa institutului, conform §-lui 19 din statute, cum și documentele de plenipotență.

Acții se pot depune și la toate institutele membre la „Solidaritatea“ dară cel mult până în 26 Februarie 1921.

Din ședința plenară a direcțiunii „Vatra“ ținută la 5 Fearuarie 1921. **DIRECȚIUNEA.**

Bilanț General pe 1920

Activa					Passiva				
Cassa numărar	350802	40			Capital societar			200000	—
Cassa în chitanță	1384670	—	1735472	40	Fond de rezervă	66023	73		
Cambii	239348	—			Fond cultural	6451	70		
Cred. Camb. cu acop. Hip.	65046	50	304894	50	Fond de penziune	25565	52	98040	95
Conto Curent: Debitori			3197044	94	Depuneri spre fructificare	2587306	84		
Efecte			370420	—	Depuneri în Conto Curent	410399	12	2997705	96
Mobiliar: la centrala și sucursală total abscris					Creditori			2252628	25
Interese tranzitoare la					Dividendă neridicată			8246	75
Efecte			11829	52	Interese tranzitoare			4442	40
					Profit curat			58097	05
			5619161	36				5619161	36

Profit și pierdere pe 1920

Erogațiuni					Venite				
Interese de depuneri spre fructificare	43003	70			Interese dela Cambii	24281	02		
Interesele fondurilor	5549	50	48553	20	Interese dela conto curent	58607	49		
Salare	67791	66			Interese dela Efecte	16994	96	99883	47
Bani de cvartir	2583	33	70374	99	Proviziune			192630	18
Spese	21305	64			Mărfuri			62565	36
Chirie	1664	93							
Marce de prezență	1230	—	24200	57					
Dări			54966	20					
Amortizațiuni: Mobiliar	135	—							
Amortizațiuni: Efecte	98752	—	98887	—					
Profit curat			58097	05					
			355079	01				355079	01

Eugen Roșescu director executiv substitut. Cluj, la 31 Decembrie 1920. *Andrei Hadady* m. p. șef contabil.

Direcțiunea:

N. Ivan m. p. președinte *Iosif Popescu* m. p. v. președinte *T. Roșescu* m. p. *Dr. S. Tămașiu* m. p. *Dr. Aug. Pordea* m. p.
Ioan Cosma m. p. *Ionel Domșa* m. p. *Dr. Al. Dragomir* m. p. *A. Mandeal* m. p. *V. Ranta* m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în consonanță numerică cu registrele institutului.

Comitetul de supraveghere:

Cluj, la 5 Februarie 1921.

V. Finca m. p. *Ioan Iliescu* m. p. *Nicolae Popoviciu* m. p. *Aurel Rîmbaș* m. p. *Ilie Dobrota* m. p.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:
Luni, Marți, Miercuri, Joi: *Prada.* Drama „Pathé“.
Vineri: *Iubire și onoare.* (Cu Suzanne Graudais.)
Sâmbătă, Duminecă: „Tih Minh.“ Partea I. Film detectiva.

CINEMA APOLLO:
Luni: „Iubire și onoare“. (Film Suzanne Grandais.)
Marți: „Din groazele lumei.“ Drama de Prof. Dr. Levadîti și E. Gyalui.
Miercuri, Joi: „Iubire și onoare.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Misterul vechiei Abtei.“ Film polițist.

CINEMA URANIA:
Luni, Marți: „Bagliaccio.“ Drama după opera a lui Leonavallo.
Miercuri, Joi: Seara comică. Comedia „El“ și Toto.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă: „Golgota.“ Dramă romantică.

PREFECTUL JUDEȚULUI SALAJ

Publicatie

Prefectura județului Sălaj voind să instaleze o tipografie, compactorie și o librărie în orașul Zălau, toți acei d-ni tipografi, cari cugetă, ca au destoinicia recerută pentru conducere se binevoiască a se adresa menționatei Prefecturi.

Zălau, la 10 Februarie 1921

Dr. N. Serban de Voil a
prefect

◆ ◆ ◆
Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.
◆ 9 ◆ ◆

Se caută
de către o mare societate un om de serviciu, necăsătorit, fost caporal sau sergent în armată. Se cere certificate de bună purtare. A se adresa la administrația ziarului Infrățirea.

Un candidat de advocat
cu praxă, care posede limba română în scris și cetit află imediată aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. J. Cl. Iuga
advocat
Cluj, str. Iuliu Maniu No. 3. I.

Singurul medicament contra calbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza“ Haneș,
brevetat de înaltul Minister. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăștirului No. 2.

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□
Prețuri moderate.

Bernhard Stambler
doctor în drept dela Paris
AVOCAT
BUCUREȘTI
Strada Smarodan 37

Citiți „Infrățirea“

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Ferestreu pangilică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, clopote. **Becuri electrice**
Telefon 13-40. ● Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI
□□□□ „SCHIEB“ — SIBIU. □□□□
210

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruiabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Intreprinderea technică „Electrica“
□ Timișoara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. □ □ Revânzătorilor Rabat. □
Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalațiuni electrice, țevi Bergmann, cillare, lămpi, mașini pentru fiert, fiere de călcat și toate acestea se află în cantitate foarte mare.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DACTILOGRAFĂ care se cunoscă perfect limba română, maghiară sau limba românână germană află aplicare imediat la Societatea Generală de Construcțiuni și Lucrări Publice. Cluj, Str. Gh. Baritiu No. 1. (Malom-u.). 378

SE CAUTĂ de către o mare societate un om de serviciu, necăsătorit, fost caporal sau sergent in armată. Se cere certificate de bună purtare. A se adresa la administrația ziarului Infrățirea.

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE IN ARAD un local de petrecere de noapte, numit „Fehér" aranjat luxurios in strada „Három veréb" No. 1. Informațiuni se capătă la Iosif Braun, Arad. 370

DOUĂ COSTUME naționale de pădureancă și bănățancă, de mai multe ori premiate de vândut. Str. Mikó No. 76. Jutre oarele 2—4. 356

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:
80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.
30 vagoane cement (dela Orăștie).
1 casă in str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 șervete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobili pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă in centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux in branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN in etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnișoară tânără, frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei dorește cunoștințe unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Târgul-Mureșului a început operațiunile în luna Februarie 1921.

Cafenea ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuala din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională in fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

Turnătoria Gutenberg
București, Str. Paris 20.
265
Cea mai mare din țară Execută toate corpurile și caracterele de literă in alfabetele latine, gotice, grecești, ebraice i cirilice precum și spații, cuadrați, regleți interlinii etc.

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Hârtie pentru țigări
și tuburi in cantitate mare se află de vânzare la SIMION ERDÉLYI. Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de
217 Norinberg in Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

La
„Regele Pălăriilor"
Cluj, a sosit o mare cantitate de gulere pentru domni.
De vânzare En gros și
366 detail.

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumerile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piata Unirei No. 5.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 15
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub. A.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Tuică de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească. □□□

Tuică de Valeni

Nu mai există reumatism și acel care a rămas dispare, întrebuințând

Castanin

(etras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger și reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Prețul unei sticle împreună cu modul de intrebuințare costă Lei 15—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piața Unirei Cluj.

Se caută practicanți

pentru Biroul de vămuire „Modern" A. Ionescu, preferându-se cei ce cunosc L. germană.

A se adresa pentru informațiuni la librăria „Cosinzeana" sau la D-l Ionescu Rákoczi No. 9. Cluj. □

în atelierul de mașini

FRAȚILOR PAULINI

din **AIUD,** să accepteză spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** în magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink). **Cumpără** și **vînd** garnituri de imblătit.

311

O Societate pe acțiuni

caută un Director

conducător specialist în branșa de fer și coloniale se cere cauțiune și atestate de servicîu.

A se adresa la Administrația ziarului.

Technica Labora

Birou technic și agentură.

Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18

Preluăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaiuri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.

Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.

Revânzători primesc mare rebat.

320

Cafeneaua și restaurantul

„METROPOL"

este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.

61

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

LA

„MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

La Vonica

Piața Mihaiu Viteazul No. 5.

Se află **Vin dela Sirla, Vin nou** Kgr-mul lei 8, **Vin vechiu Rizling** 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și **Brânză, Slanină și Unsoare.**

294

Către Autorități, Bănci și comercianți

din întreaga Țară

Sosindu-ne un mare transport asortat cu toate articolele necesare pentru Cancelarie și Birouri, atragem atențiunea Onor. Autorizaților asupra prețurilor, excepțional de reduse a următoarelor furnituri de birou ce le am spre vânzare:

		Cal. II. Lei	Cal. II. B.	Cal. I. Lei	Cal. I. B.
Hârtie albă de scris p. concepte (care nu suge)	Suta cole	20	—	—	—
Hârtie albă velină superioară	„ „	25	—	35	—
„ „ comercială liniată	„ „	—	—	45	—
Cutii cu peniță (100 bucăți) Soeneken etc.	Cutia	—	—	30	—
Creioane negre diferite mărc (Hartmuth etc.)	Duz.	6	—	12	—
„ chimice	„ „	12	—	18	—
„ roșii albastre	„	30	—	48	—
Plicuri oficiale 1/2	Suta	9	—	12	—
Plicuri Comerciale diferite culori	„	—	—	16	—
Sugativă diferite culori	„	75	—	140	—
Gume pentru creion și cerneală	Buc. dela	1	—	3	—
Tocuri pentru scris diferite forme	Duz.	6	—	15	—
Agrafe pentru corespondență (100 bucăți)	Cutia	—	—	5	—
Cerneală Antracen (analină preparată și garantată) în pachete doza pentru	1 Kgr.	—	—	15	—
Cerneală Antracen în sticle	1 Kgr.	—	—	30	—
Coperte de dosare	Buc.	—	50	1	25
Gumarabică boabe	10 Gr.	—	—	8	—
Hârtie suptire foița pentru mașina de scris	Suta	—	—	15	—
„ chimică carbon violet și negru de scris	Suta	—	—	30	—
Panglici pentru mașină 11, 13, 16 milimetri	Buc.	—	—	25	—
Cutii cu tuș pentru stampile diverse culori	Buc.	10	—	12	—
Cutii cu Pineze (100 buc.) No. 1, 2	Cutia	5	—	7	—
Bloc notes pentru birou cartonate	Buc.	—	—	4	—
Șapirografe veritabile și garantate din Berlin lungimea 4 metri	1 Sul	—	—	150	—
Cerneală pentru șapirograf	Stiela	—	—	10	—
Tampoane cu sugativă (de lemn și metal)	Buc.	8	—	12	—
Registre Bilanț inventar pentru Bănci Populare tipărite pe hârtie albă velină calit. I.		—	—	40	—
Copiere pentru scrisori legate 500 foi	Buc.	—	—	75	—
Copiere pentru scrisori legate 1000 foi	Buc.	—	—	125	—
Registre din hârtie albă veline p. intrare și Eșire 100 foi format 42727 cm.	Buc.	60	—	—	—
Registre din hârtie albă veline p. intrare și Eșire a 200 foi	Buc.	110	—	—	—

Mare depozit de Registre pentru contabilitate, pentru expediție. Calimare de sticle. Linii de metal flexibile. Foi de cauciuc pentru copier. Bibliorafte cu mașină etc. Orice comandă însoțite de acont și restul ramburs se execută prompt.

LIBRARIA STANCIULESCU

Bulevardul Elisabeta 5. Telefon 23-57 — București.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

281 *carne și mere*, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

CLOPOTE

Argintărie și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

CEAIUL și CACAO

HORNIMAN

apreciat în toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali

OTTO & ALFRED HERZOG

299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIU

Anul I. No. 151 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Sâmbătă 19 Februarie 1921

Infrăț

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Petru Maior

In dimineața zilei de 14 Februarie, 1821 — e un veac de atunci — se stingea din viață Petru Maior, cenzorul și corectorul românesc al tipografiei Universității din Buda.

Se stingea din viața trupească, după o muncă continuă, sârguincioasă, istovitoare, cu lungi ceasuri de patimașe citire și trudnic, dar isbăvitor scris, cu pioasă priveghere și mănos lucru pentru tot ce putea fi de folos neamului său, pe care-l adora.

Și n'a fost un rând, scris de mâna lui, care să nu însemne un pas înainte întru luminarea poporului român, din care se mândrea că face parte.

Cu vaste cunoștințe, câștigate prin școlile din Ardeal, Roma și Viena, prin bibliotecile, pe unde scotocea cu febrilitate pe'nce carte, care interesa înalta lui moralitate, dorul de cultivare și adânca sa dragoste de neam, Petru Maior, teolog, profesor, istoric, și-a închinat întreaga-i viață luptei grele de a fi pionul cel mai înaintat, în vremea aceea al strămoșilor noștri drepturi în Dacia trăiană.

Pentru misionea aceasta, nu-i ajungea desigur cadrul strîmt mănăstiresc din Blaj, nici modestul profesorat teological de acolo, ci a venit în Buda, capitala apuseană și cărturărească a asupritorilor unguri, ca de aici, în inima vrăjmașilor, dârz, calculat, crud chiar în zelul lui, să răspândească publicațiile sale, care faceau cea mai luminoasă și documentată argumentare împotriva pretențiilor dușmane de stăpânire „legitimă" a pământului nostru.

Căci acesta a fost supremul lui ideal: să dovedească temeinic, științific, în fața întregei lumi civilizate, obârșia latină a poporului român și să-i ridice acestuia moralul și puterea de luptă prin mândria originii sale romane.

Își creiase, cu muncitele lui cărți edificătoare și întăritoare, o adevărată armată, care a luptat pentru cauza națională cu tot atâta vigoare și rezultat bun, ca și cetele de panduri ale lui Tudor Vladimirescu, care răsculase, în anul morții lui Maior, Oltenia și Muntenia împotriva străinilor greci hrăpăreți.

Pentru pregătirea sufletească a fiilor neamului său, Petru Maior a scris numeroase „*Didahii* sau învățături pentru creșterea copiilor" și colecții întregi de „*Predici*" și „*Propovedanii*" (cuvântări la morți); în toate, învață pe oameni să aibe pretenții modeste și să-și oțelească firea. Cu o asprime, uneori prea mare, el cere caractere tari și suflete gata de jertfă; pe scurt: educație spartană. Oare nu-i aceasta titlul de glorie al generațiilor idealiste de ardeleni?

Prin colaborarea sa la „*Lexiconul dela Buda*", marele și utilul dicționar românesc din trecut, și prin studiile sale lingvistice, el aduce mari servicii, emițând cel dintâi părerea azi pe deplin verificată, că limba română s'a născut, nu din latina clasică literară, cum se susținuse înainte, ci din cea vulgară, vorbita de popor.

Lucrări istorice, Maior are două: „*Istoria bisericii Românilor*", scrisă în grabă, dar însemnată pentrucă atinge și mișcarea culturală, care a mers totdeauna, în trecut, la Români, paralel cu biserica și „*Istoria pentru începutul Românilor*", primul studiu științific asupra originii neamului nostru.

Cu această lucrare, Maior intră într'o acerbă polemică cu istoricii străini, ca Sulzer și Engel, cari negau perzistența și continuitatea Românilor în Dacia polemică din care el a ieșit victorios.

Făcând parte din mișcarea culturală și națională, pe care ne-am obișnuit s-o numim „latinistă", cu Samuel Micu și Gheorghe Șincai, Petru Maior e acela care stă în frunte, impezind și adâncind ca nimeni altul credințele acestei mișcări, care a regenerat viața românească, adăpând-o la isvorul ei adevărat: cel latin.

Comemorarea centenarului morții lui Petru Maior nu era numai o datorie de recunoștință pentru munca lui uriașe, ci era și recunoașterea unuia din cele puternice și active elemente ale formării conștiinții noastre naționale, care sprijină, ca un viguros stâlp, clădirea României de azi.

Petru Maior a fost unul din isvoarele de energie națională, ale cărei unde au cutremurat și dărâmat stăpânirile streine nedrepte și șubrede, întronând în locul lor, poporul desmoștenit atâtea veacuri.

Inainte ca recunoștința Românilor să eternizeze pe Maior în piatră sau în bronz, el s'a eternizat în sufletul și-n forța poporului nostru.

N. G. Tistu.

Știri din străinătate

„*Le Journal*" anunță că Grecii își regrupează forțele din Asia Mică pentru o nouă ofensivă.

In acelaș timp Kemal primește mari întăriri dela Bolșevici.

*

Ziarul „*Evening Standard*" anunță vizita lui Wilson la Londra după ce-i va expira mandatul de președinte.

*

Ziarul „*Daily Express*" anunță că armata engleză evacuează Mesopotamia. Regimentele pleacă în India

*

Ziarul parizian „*L'Information*" arată că Sovietele au alcătuit o armată bolșevică în Germania.

Demagogie financiară

Ziarul „Voința", în ultimul număr a publicat un articol, foarte alarmant, în care se vorbește nici mai mult nici mai puțin decât despre „ruina economică a Ardealului" Agentul provocator al acestei ieștri este, și de data aceasta, tot schimbul coroanelor Sunt oameni cari continuă să agite o chestiune bănească, în interese mărunte politice,

Nemulțumirile actuale în Ardeal sunt multe. Ele isvorăsc, în bună parte, și din întârzierea care s'a pus la achitarea bonurilor de 40 la sută asupra coroanelor. Situația financiară a Statului e atât de puțin înfloritoare, încât necontenitele amânări erau fatale. Ele se datoresc, fără îndoială, în primul rând, lipsei de prevedere a ministerului de finanțe, care a fost mult prea generos cu speculanții de valută, cumpărători cu 18 și 25 bani ai coroanelor pentru cari li s'a plătit, — fără excepție — cel puțin câte de două ori atât.

Din această stare de lucruri nu se poate făuri, în niciun caz, argumente de felul celor înfățișate de „Voința". E și nedreptă și îndrăsneață „Voința" când vorbește, cu atâta indignare, de „înjumătățirea averilor" provocată de unirea Ardealului cu vechiul Regat.

Să răspundem cu dovezi financiare?. Ar înțelege și copiii că schimbul coroanelor, care s'a făcut, dându-se acestora prețuire mai mare decât aceea pe care o avea în comerț și pe piața financiară. nu s'a „înjumătățit" averile din Ardeal. Scăderea coroanei nu se poate atribui unirei cu vechiul Regat, aceasta ar fi o crimă, căci, cu toată repulsiunea ce avem față chiar numai de un asemenea act al închipuirei, presupunând că Ardealul ar fi rămas Ungariei, ce valoare ar avea banul care ar circula pe aceste ținuturi, față de leul vechiului Regat? N'avem decât să privim situația nenorocită a coroanelor maghiare, și să judecăm dacă populația Ardealui a păgubit ceva scăpând de o asemenea monedă compromisă.

Dar lucrurile nu se pot judeca așa. In niciun caz nu se poate pune în cumpănă necazul de tejghea a unor noui îmbogățiți ai Ardealului. cu marele interes al unității național. Înțelegem satisfacția pe care ar avea-o anumiți oameni dacă n'ar fi nevoiți să-și „înjumătățească" averea câștigată așa de ușor. Ce bine ar fi fost dacă toți aceștia ar fi primit câte un leu pentru fiecare coroană cumpărată cu dovăze de bani Ce fericită ar fi fost România-întregită.

Noi însă, semnalăm vinovăția celor cari se încumetă să opună: „Vedeți, unirea cu vechiul Regat v'a sărăcit" și nu ne oprim să spunem că aceasta este cea mai urâtă și mai primejdioasă demagogie financiară.

A.

Dobrogea noastră

Zilele trecute, s'a discutat în Parlamentul țării chestiunea ajutoarelor de acordat Dobrogii. Un reprezentant al acestei provincii românești, atât de năpăstuite în timpul războiului, s'a plâns că nu se dă toată atenția cuvenită reparațiunilor necesare acolo, iar când se dau neînsemnatele, ridiculele ajutoare, atunci împărțirea se face după favoruri, după interese de partid, așa-că tot cei mai cu stare capătă ceva, iar cei nevoiași rămân într'o veșnic prelungită așteptare. Guvernul a făgăduit, ca'ntotdeauna, îndreptarea lucrurilor și banca ministerială, în veci gravă, a făcut iar liniștitorul semn: „Aveți puțintică răbdare . . .!"

Vom conceda cu toții că repararea stricăciunilor pricinuite de război mai ales în regiunile invadate și complet devastate de Bulgarul crud și prădalnic, e foarte anevoioasă, dată fiind scumpetea materialelor de construcție și a brațelor de muncă; vom conceda iar că veniturile, de cari dispune azi statul, greu încercat în ultimii ani, nu întrec, ba nici nu echivalează, cheltuelile mai numeroase pentru necesitățile mari, și unele noi, ale țării întregite, dar vina e cu atât mai apăsătoare, cu cât grija guvernanților noștri de-acum nu se vede deloc mărită în măsura creșterii dificultăților; ea, dimpotrivă, scade, și se fărâmițește în intrigi meschine politice, pe când atât de numeroasele lipsuri rămân mereu nelipnite.

Și mai e o altă mare vină: dintre multiplele nevoi, pentru cari țara cere alinare, un bun guvernant trebue să aleagă pe cele, cari pretind o mai urgentă satisfacere și, din or' cât de puține mijloace ar avea, să le aducă lecuirea.

E necontestat lucru că Dobrogea a suferit mai mult de ravagiile războiului decât or'care alt colț de țară, așa-că cel mai elementar simț de umanitate impunea ca întâi asupra ei să se îndrepte atenția tuturor.

Pe lângă asta, Dobrogea are o populație mai eterogenă, din punct de vedere național, decât altă provincie românească, așacă or' ce nemulțumire ar putea lua ușor proporții prea mari, ceeace e cuminte să se evite.

Dar considerația cea mai importantă pentru prezent e, în ce privește Dobrogea, cea economică.

„Plămânul țării românești" cum i s'a zis de obicei, trebuia imediat îngrijit și de-aici depindea, în primul rând, înbunătățirea situației noastre economice, grija de căpetenie de azi

Pentru toate aceste motive, e bine să se audă și de-aici din îndepărtatul Ardeal, un strigăt de ajutorare a surorii uitate, Dobrogea.

N. G. T.

In jurul declarațiilor lui Apponyi

In numărul trecut al ziarului nostru am publicat declarațiile lui Apponyi făcute corespondentul ziarului „*Keleti Ujság*" din localitate prin cari faimosul făuritor de legi școlare pentru prigonirea Românilor în trecut se adresează Maghiarilor ardeleni nu numai pentru a le procura consolarea pe care el o crede necesară, ci pentru a stabili definitiv principiile fundamentale ale organizării politice a Maghiarilor din România și indicându-le tactica pe care vor trebui s'o urmeze pentru realizarea acestui scop.

Ungaria redusă la grănițele ei firești e prea mică de suflet ca să poată recunoaște dreptatea impusă prin realizarea adevărului istoric și prea slabă pentru ca singură să poată reintrona neadevărul. Scopul ei este reîntregirea Ungariei de odinioară. Aceasta o știu și nici o declarație de simpatie față de noi nu va putea schimba convingerea noastră că Ungaria uneltește realizarea acestui scop. Chestiunea — pentru noi — se reduce numai la evitarea „aventurilor primejdioase" — cari ar concretiza adevărata lor intenție — și a combate propaganda lor în străinătate făcută cu scopul ca totul să fie realizabil în „momentul oportun".

Apponyi ne afirmă clar că Ungaria irredentă și-a stabilit ca bază a activității sale politice în viitor irredentismul ei orcari ar fi manifestările exterioare ale politicei sale, faptul rămâne același: irredentismul ca mijloc pentru reîntregirea Ungarie.

Căci cine poate crede că s'ar putea face o schimbare a granitelor actuale „pri tr'o înțelegere reciprocă"? Cine poate crede că un neam care a suferit o mie de ani de prigonire va renunța la actualele sale granițe firești numai de dragul formulei lu Apponyi și de dragul de a reda Ungariei, Maghiarii rămași în România?

Prin cuvintele adresate Magharilor din Ardeal, Apponyi face legătura de idei și stabilește comunitatea de scop și mijloace între Ungurii de dincoace și dincolo de Tisa Prin acceptarea atitudinei politice dictate de Budapesta, prin cuvântul lui Apponyi, Maghiarii dela noi nu sunt decât exponentul politic al planurilor de reîntregire. Deși cetățenii români, Maghiarii din Ardeal cari cugetă ca cei dela Budapesta, nu sunt decât explosibilul care va trebui să ia foc atunci când irredenta o va cere.

Ori, lucrul acesta noi trebue să-l împiedicăm negreșit nu cu forța decă în caz extrem, ci prin a încerca să-i deprindem a judeca independent și potrivit conform realității.

Megalomania și nesocotința irredentiștilor, din Ungaria creiază neîncrederea noastră față de Maghiarii din România Că-l

această neîncredere pe care Maghiarii cei dintâi ar trebui s'o risipească nu poate 'naşte decât nemulţumiri şi frecări regretabile.

In declaraţiunile sale Apponyi mai atinge şi o altă chestiune. El afirmă că Ungaria se va erija în apărătoare a drepturilor celorlalte minorităţi, la ceva mai mult chiar şi a minorităţilor religioase — dintre cari noi nu avem decât una: Evreii. Se mai poate îndoi cineva de scopul pe care-l urmăreşte Ungaria? De unde atâta dragoste pentru Evreii noştri — oferindu-le preţiosul ajutor al Ungariei — câtă vreme Evreii lor sunt expulzaţi şi înlăturaţi prin toate mijloacele? — Dacă Maghiarii noştrii nevoind să asculte de glasul raţiunii îşi vor perde capul legând de soarta Ungariei nădejdi şi visuri irealizabile, credem însă că celelalte minorităţi etnice din România, nu vor apuca pe aceiaşi cale.

Ne ar plăcea tutuşi să credem că Maghiarii dela noi vor putea în cele din urmă distinge care este adevărata şi singura orientare politică posibilă şi folositoare lor. Până acum însă din atitudinea lor — nu aceia care se manifestă oficial ci cea latentă dar prea puţin ascunsă — nu se desprinde nici un fapt care să fie o dovadă că au început să înţeleagă că rosturile de astăzi nu se mai pot schimba.

Ap.

NOTIŢE BIBLIOGRAFICE

La Sibiu (tiparul Tipografiei arhidecezane) a apărut un volum, intitulat *„La răspântii ..., câteva întrebări conştiinţei"* de Ilie Marin (Horia Petra-Petrescu).

Autorul ne spune, în primele pagini, ce rost are această lucrare: „In cele ce urmează, va avea cetitorul material de gândit. Simple constatări, fapte, date concrete, urmate de câte-o întrebare, la care va fi rugat să răspundă . . . Vrea să arate cum nu se va putea ajunge la „creangă verde", recapitulând trecutul apropiat din fosta Ungarie, trecând în revistă unele din durerile şi bucuriile trecute şi întrebând mai apoi şi pe cel ce a învins şi pe cel ce e învins: e bine, e frumos ce s'a făcut?".

Sunt note vioaie şi interesante, pentru cine vrea să cunoască mai de aproape situaţia din Ardeal. Preţul: 6 lei.

Tipografia „Dacia Traiană" Sibiu, a scos la lumină o cărticică: *„Faust şi aviatorul"* de Ilie Marin (Horia Petru-Petrescu). E o ironică trecere în revistă, în formă versificată, a ultimelor evenimente mondiale.

Preţul 4 lei.

Studii economice apar rar, neinteresând publicul îndeajuns, deşi sunt foarte folositoare.

Se poate citi cu folos *„Scumpirea traiului"* de d-l Grigore Procopiu. Volumul e tipărit în editura tipografiei „Viitorul Vâlcei" din oraşul Râmnicu-Vâlcea şi costă 5 lei.

Editura „Cartea Românească" Bucureşti, a retipărit volumul de nuvele *„O istorie de demult"* de Mihail Sadoveanu.

E o serie de frumoase nuvele, cari meritau o nouă ediţie.

Preţul: 12 lei.

S'a publicat de către institutul de arte grafice „Viaţa românească" Iaşi, un volum de sonete ale lui A. Steuerman-Rodion, sub titlul *Frontul roşu.*

Sunt spicuiri din răsboi şi reflecţii umanitariste, redate în sonete, cari atrag atenţia mai mult prin factura îndrăsneaţă, abruptă a frazelor şi prin actualitatea subiectelor decât prin realizarea artistică.

Preţul: 10 lei.

Pentru o cunoaştere amănunţită a luptelor religioase din Ardeal, lupte cari aveau, în trecut, şi un mare interes social şi naţional pentru românii transilvănieni, poate servi studiul d-lui Alexandru Pop, care tratează „Desbinarea în biserica Românilor din Ardeal şi Ungaria (1697—1701).

Studiul e tipărit de „Cartea Românească". Preţul: 6 lei.

Din încercările de literatură cu inspiraţie poporană, dar cizelată de cultura autorului e şi volumul de *Poesii*, iscălite G. B. şi apărute în Lugoj.

Autorul e D-l Gheorge Bâltean, învăţător în comuna Idioara, judeţul Caraş-Severin.

Poesiile dumisale constituesc o lectură plăcută şi sănătoasă pentru pătura mai răsărită dela sate.

Volumul se află de vânzare în Lugoj, la librăria diecezană şi la autor, costând 5 lei.

Cine vrea să fie informat asupra dominaţiei bolşevice de scurtă durată din Ungaria va trebui desigur să citească lucrarea D-lui *Leonard Pankerow*: „Experimente bolşeviste — Ce-am văzut în Ungaria comunistă — Bilanţul regimului bolşevic în Ungaria."

Volumul, de un palpitent interes, e tipărit în Cluj, cu preţul de 12 lei.

Biblioteca politică şi socială a publicat prima ei broşură, care e *„Religia Viitorului"* de *Charles W. Eliot* tradusă din limba engleză, cu o prefaţă, de D-l Virgil I. Bărbat, profesor de sociologie la Universitatea din Cluj.

E un foarte serios şi clar-văzător studiu, care ar putea servi cu folos de îndrumător tuturor cugetătorilor sociali şi religioşi.

Broşura e tipărită în editura „Aurora" din Brăila, în minunate condiţii technice, cu 6 lei exemplarul.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Joi: *Nepoftitul.*
Sâmbătă: *Noaptea furtunoasă* şi *Reţeta Soacrelor.*
Duminecă (matineu): *Nepoftitul.*
„ (seara): *Ringala.*

Cinema „Reduta"

Joi, 17 Febr., la orele 5 şi 7½: „Cele 2 jarretière." Comedie franceze în 3 acte.
Sâmbătă, 19 c., la orele 5 şi 7½: „Efecte de lumină." Colorat frumos în 3 acte Napierkovska.
Duminecă 20 c., în orele 5 şi 7½: „Un om o femeie." Drama americană în 4 acte. In rolul principal: Verner Castle.

Afară de aceea la fiecare reprezentaţie o comedie sau primirei de natură.

Preţurile: Loje de jos 5 lei, Fotoliu 3 lei, Stal I 2 lei, Stal II 1 lei.

Citiţi „Infrăţirea"

O revistă studenţească

De mult timp, se agită ideea înfiinţării unei reviste studenţeşti. Une-ori, sporadic, s'a realizat, dar de fiecare dată durata a fost prea mică.

Congresul studenţesc de astă vară din Cluj desbătuse nevoia şi oportunitatea unei reviste, dar s'au învederat, cu ocazia discuţiei, atâtea greutăţi, încât o atare iniţiativă a fost lăsată pe planul al treilea.

Iată însă că apare, subt îngrijirea studenţimii bucureştene, revista bilunară „Viaţa Social-Literară."

De câtă-va vreme, se observase o activare a organizaţiilor studenţeşti din Capitala ţării; s'a pornit dela lipsurile materiale, în care se sbăteau studenţii, s'au obţinut câte-va ameliorări — şi de-aci, prin mai multă coeziune a forţelor proprii şi a ajutoarelor, s'a ajuns şi la . . . luxul unei reviste.

De-o revistă studenţească ar fi nevoe, în adevăr, dar făcută mai întâi pentru nevoile, să zicem aşa, interne, ca mijloc de legătură între organizaţii, pentru strângerea rândurilor, pentru informaţii şi lămuriri, pentru completarea culturii . . . sociale a studenţimii.

De aici însă până a scoate o revistă, care are pretenţia să se erijeze în conducătoarea şi regeneratoarea neamului, e o cale lungă şi greşită.

De-aceea, cu tot elanul ei demn de laudă, revista „Viaţa Social-Literară" nu are mulţi sorţi de isbândă, dacă va continua să-şi pretindă un rol, care trece peste puterile ei şi nici nu e potrivit.

Inimosul articol-program al d-lui dr. *Ion Jianu*, ar da, dacă va fi urmat, o direcţie greşită revistei. Articolul cuprinde însă minunate sfaturi practice pentru activitatea socială a studenţimii.

Interesante observări asupra rasei de d-l. *Lucian Blaga*, o încercare cam prea pretenţioasă, dar pe alocuri clar-văzătoare şi c'un stil viguros, a d-lui *Ion Vaîcscu* despre aspectul nou, democratic, al vieţii sociale; o amănunţită şi pătrunzătoare cronică literară a d-lui *Pompiliu Constantinescu* asupra scriitoarei Hortensia Lapadat-Bengescu, iată partea bună a materialului publicat.

Cronica studenţească şi cea culturala ar fi trebuit mai desvoltate.

Ori-cum, salutăm cu bucurie apariţia acestei reviste studenţeşti şi aşteptăm să-şi îndrepte atenţia mai mult spre cadrul inter- şi extrauniversitar.

N. G. T.

Cronica Muzicală

— Concertul D-lui Zaharia D'Arin.
— O surpriză plăcută la operă. —

După plecarea dela Opera Română, basul D'Arin ţine să fie în contact cu publicul; deaceea s'a crezut dator să-şi anunţe pentru 13 Februarie a. c. un concert, poate de adio. Programul a fost foarte bogat atât ca bucăţi cât şi ca autori, fapt care a cerut multă muncă din partea d-lui D'Arin.

Imbinarea bucăţilor cantate cu muzica instrumentală de speţa „Trio-ului" de Brahms, a fost cam inoportună, şi ar fi putut să lipsească, deoarece nu se prea obişnueşte ca la un concert dat de un cântăreţ să figureze în program şi muzică de cameră.

D-l D'Arin a ţinut să ne apară în ariile cele mai variate, atât dramatice cât şi lirice, voind poate să ne arate modul d-sale de interpretare. Nu ştim dacă publicul a fost tot aşa de mulţumit, precum se aştepta d-l D'Arin. D-sa posedă într'adevăr o voce de bas, cu o întindere destul de frumoasă, având note grave sonore, iar notele de sus bine atacate şi ţinute, precum şi un medic destul de clar. Trazarea însă lasă deseori de dorit, şi aceasta din cauză că artistul caută să scoată efecte mai mult prin fortissimele vocii, alterând astfel caracterul bucăţilor. Cu toate aceste mici lipsuri, nu putem nega că basul D'Arin n'a avut frumoase efecte. Astfel „Rondo" din Faust, succesul doale din Faust decând era încă la Operă, cât şi „Calumnia" din Barbierul şi „Grenadirii" au fost cântate şi interpretate cu mult elan. Vocea şi temperamentul d-lui D'Arin fiind mai mult de natură dramatică, unor bucăţi ca „Stances" de Delibes şi „Viziu-

✤ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ✤

Pentru resolvirea lipsei de preoţi

— O singură soluţiune —

Chestiunea sulevată adesea în ziaristica noastră a început să preocupe serios şi cercurile conducătoare — căutând remediile necesare prin cari s'ar putea acoperi lipsa de preoţi în România întregită.

Unii pledează pentru reducerea parohiilor şi acumularea mai multor sate pentru un preot, — iar alţii îşi iau refugiul la hirotonirea întru preoţi: a învăţătorilor şi a celor cu pregătire mai puţină — într'oducându-să şi pentru candidaţii de preoţii aşanumitele *carsuri* (fabrici) *de preoţi* — cari *sistem pare-că a devenit lege* în noul stat român.

Dar ce e mai surprinzător — după cum aflăm din revista *„Solidaritatea"* din Bucureşti guvernul ţării *ar fi trecut deja* un proiect de lege prin senat, ca să fie admişi la hirotonire şi *„cei — cari au pregătire bisericească, adică cântăreţii şi paraclizierii.*

Mărturisim că soluţiunea aceasta a guvernului ne pune în uimire şi nu putem crede nici nu putem admite — că în veacul acesta al *„luminii şi al inventiilor"*, *un ministru de culte* să poată veni cu un astfel de proect în faţa lumii fie chiar şi în ţara cea mai înapoiată în cultură — din orientul îndepărtat.

Anticipăm aci, că *dacă acest proiect va deveni lege sancţionată — atunci dezastrul bisericei române e pecetluit*; atunci întregul prestigiu al preoţimei de azi şi din trecutul apropiat va scădea — iar lipsă de preoţi va fi mai învederată prin faptul — *că preoţimea cu pregătire completă — nu va mai rămânea ca să slujească la acelaş altar — cu cantorul şi cu crisnicul săn de odinioară.*

Pentru a evita acest dezastru pentru biserică — şi în consecinţă şi pentru stat să căutăm soluţia — prin care să poate acoperi lipsa de preoţi.

Pentru a afla această soluţie — să căutăm mai întâi motivele, cari au determinat preoţimea noastră să-şi părăsească parohiile — cântându-şi refugiul în alte slujbe de stat. Fără multă cântare vom afla, că singurul motiv: *al insuficientei salarizări a preoţimei au adus cu sine lipsa de preoţi. Căutaţi deci şi îmbunătăţiţi soartea materială a preoţimei conform cerinţelor timpului de azi — şi problema lipsei de preoţi în cel mai scurt timp e resolvată.*

Va obiecţiona oarecine, că finanţele ţării nu pot suporta noui urcări de salarii . . . E adevărat, dar tot odată răspundem, că atât reprezentanţi naţiunii, cât şi guvernul ţării să ne mai slăbiască cu înfiinţarea atâtor ministerii şi instituţiuni — cum e spre exemplu şi aceia a *surorilor de ocrotire socială, — cari pentru ţara noastră e numai un lux care apasă greu în bugetul statului.*

Crede cineva, că a salariza pe o soră dela ocrotirile sociale cu un salar lunar de 800 lei (opt sute) plus, cvartir, încălzit, luminat, e compatibil şi drept — pentru o fiinţă cu 4 clase elementare şi cursul de un an, (al cărui rost nici azi nu e hotărît în societate) câtă vreme un preot, cu maturitate şi 3 ani de teologie primeşte ca salar fundamental (vechea congruă) întregire la 1600 lei anual.

Comparând munca, care o depune preotul, care de multeori n'are nici case corespunzătoare (de luminat si încălzit nici poveste) cu distracţia de care să împărtăşeşte sora de ocrotire socială, care în lipsa de pricepere de ocupaţiunea încredinţată ei, face preumblare, încassând salar gras dela Stat.

Dacă în Anglia, Franţa, Olanda, sunt atari instituţiuni, înţelegem, fiind în acelea ţări altă cultură, alte referinţe şi finanţele statelor respective în altă stare mai bună.

Tot asemenea nu putem înţelege înfiinţarea de ministerii noui, secretariate şi inspectorate de tot solul, care după vorba unui confrate „îşi plimbă sfidator mutra pe cheltuiala ţării", fără să facă vre-o ispravă.

Resumăm deci şi cerem dela toţi factorii în cădere să dee posibilitatea preoţimei de un trai mai uşor, ca să-şi poată ţinea şi copii la şcoală căci numai atunci vor putea rămânea la postul lor, şi să vor putea dedica cu trup şi suflet chemării lor de luminători şi povăţuitori ai poporului.

Guvernul ţării, precum şi toţi fruntaşii vieţei noastre publice să aibă în vedere „ridicarea preoţimei la un nivel cultural egal cu al preoţimii celorlalte confesiuni din ţară" căci numai atunci vom avea o preoţime conştie de misiunea încredinţată ei, putându-şi măsura puterile cu preoţimea popoarelor care ne înconjoară.

Biserica ca atare este şi ea un organism în Stat. Dela buna funcţionare al acestui aparat organic depinde şi regulata funcţionare a celorlalte organisme în viaţa Statului.

Biserica română prin acţiunea energică a slujitorilor săi „se vor curăţi toţi microbii aduşi de răsboi din toate părţile lumii şi poporul se va vindeca de boalele cele sufleteşti" de care în mare măsură sufere şi azi.

Am scris acestea în buna credinţă, că cei chemaţi „vor şti aprecia rolul preotului în viaţa Statului" şi în consecinţa vor căuta în ceasul din urmă a-i da putinţa de traiu, ca să poată fi şi de aci înainte un „element de valoare pentru ţară, lege şi neam.

Preot Ioan Crăciun.

Cronica politică

Ziarele au anunțat că între candidatul guvernului și cel țărănist s'a încheiat, la Iași, un cartel electoral cu scopul de a lupta în alegerile pentru Senat, împotriva candidatului partidului liberal. „Oamenii noui" din opoziție au început astfel, subt această formă mult anunțata „colaborare" cu adversarii săi dela guvern.

Prima platformă de înțelegere s'a așezat cu prilejul discuțiilor din jurul alegerilor dela Romanați. Frontul împotriva „primejdiei" liberale câștigă aderenți proaspeți. D. C. Stere a fost ales la Soroca, cu concursul ministrului Basarabiei și a grupărei țărăniste de-acolo. D. Negruzzi, din partidul poporului, e sprijinit la Iași de aceeaș invoială electorală. Insfârșit, între elementele „mai înainte" ale partidului poporului și câțiva fruntași ai federației, se urmează tratative pentru stabilirea unei înțelegeri, și, cine știe, a unei conlucrări la guvern.

Dezorientarea federației împreună cu greșelele partiduiui poporului, s'ar găsi astfel într'o bună tovărășie e foarte puțin probabil însă că ar remedia ceva din situația grea a trebuilor publice, deoarece apropierea unor atât de necruțători vrăjmași nu se face pentru binele țărei, — pentru acest lucru erau destule prilejuri până acum, — ei dintr'un interes egoist de partid.

Adevărul este că nici din acest punct de vedere, o colaborare a „noilor partide" nu sa face decât să sporească zăpăceala, lipsa de neîncredere în propriile noastre forțe, pe cari le înfățișează actualmente cealaltă tovărășie politică, tachisto-averescană.

„Primejdia" liberală va deveni astfel, din ce în ce mai mare.

nea" de Schubert le-au lipsit liniștea ce le caracterizează genul.

Ca variație pentru program au apărut frații Thaler și d-l Friedmann într'un trio de Brahms, a cărui execuție, dacă a fost ireproșabilă ca parte tehnică, în ceeace privește însă interpretarea a fost departe de concepția autorului. Ceva mai bine interpretate au fost „Tarantella" de Popper și „Visione Zingara" de Sarasate.

D-nii Thaler au o tehnică desăvârșită, le lipsește însă dulceața și frăgezimea în ton, aceasta poate că se datorește și faptului că au cântat prea mult în orchestre, împrejurare ce micșorează mult personalitatea artistică a executantului.

Concertul a fost în genere interesant și ascultat cu atenție de un auditoriu numeros.

Aseară rolul Santazzei din Cavaleria rusticană, a fost cântat de d-ra Akka d. Barbu, distinsa noastră cântăreață dela opera populară din Viena. Aflându-se din întâmplare în Cluj, și voind să asiste la reprezentația operei, d-sa a auzit de situația jenantă a Operei, care din cauza boalei d-nei Roman, nu mai putea reprezenta Cavaleria, și și-a oferit prețiosul d-sale concurs, salvând astfel spectacolul din 16 Februarie.

Chiar dela prima intrare în scenă, am recunoscut o desăvârșită artistă pe care publicul de a salut cu puternice ovații. Această sărbătorire a artistei și-a ajuns culmea după duetul Alfio-Santuzza, când d-sa a avut prilejul să-și desfășoare toate calitățile unei voci fruntoase și a unui joc fascinator.

C.

Acțiunea cetățenească la Sebeș

Se știe că la Sibiu au avut loc două întruniri publice după cari s'a votat o moțiune prin care se face un apel la unire a tuturor factorilor politici din țară pentru a munci împreună la opera de refacere morală și materială a statului și pentru desăvârșita închegare a unirii.

Această acțiune începută de cetățenii Sibiului pare că se generalizează.

Astfel, în ziua de 24 Ianuarie, a avut loc la Sebeșul-Săsesc, o adunarea poporală la care a vorbit d-l. dr. Lazăr Popovici, inspector-sanitar. După ce întâi a făcuț o prelegere asupra relelor trupești cari bântuie în popor, dându-le sfaturi folositoare, d-sa a arătat că suferim astăzi și de boli sufletești pe cari împrejurările războiului le-a sporit. Împotriva acestora toate cugetele rămase încă curate, toate sufletele cu simțire românească trebuĕ să lupte.

La sfârșitul cuvântării sale, adunarea a aclamat următoare moțiune:

Noi, cetățenii orașului Sebeșulsăsesc și din împrejurimi adunându-ne în ziua de mare prăznuire a celei de a 62-a aniversare a unirii fraților noștri Munteni și Moldoveni, într'o adunare poporală pentru a ne sfătui asupra mijloacelor prin care s'ar putea stăvili puhoiul moravurilor rele deslănțuite cu o furie nebună asupra țării noastre în urma războiului mondial și s'ar putea acelera munca de refacere orânduire și consolidare a statului nostru, după-ce am ascultat cuvântarea d-lui dr. Lazăr Popoviei și ideile emise în adunare.

Cu un gând și-un glas am hotărât următoarele:

1. Aderăm cu toată inima la moțiunea luată de frații noș rii din Sibiu la 16 Ianuarie 1921.

2. Ne adresăm către toți frații nostri, cu rugarea, ca urmându-ne pilda, să se alăture acțiunii de îndreptare și sanare a moravurilor rele, lucrând împreună pe toate căile și prin toate mijloacele legale, la mântuirea întăririrea și înălțarea Țării românești.

3. Pretindem cu toată insistența încetarea certurilor și desbinatorilor ivite între factorii chemați să conducă destinele țării și închegarea tuturor puterilor de seamă fără deosebire de partid.

Drept aceia voim ca solia bunului nostru Rege „puneți la o parte certurile, sfârșiți cu desbinările și fiți buni Români" să aibă alte viu răsunet atât în palatele pompoase cât și în cele mai sărăcăcioase căscioare ale plaiurilor românești.

4. Cerem dela toți și în ori-ce colț al țării, muncă cinstită, în urma căreia să răsară adevărata opiniune publică sare fără milă și cruțare să țintuiască la stâlpul de batjocură pe fie-care, păcătos, care ar lucra împotriva Tronului, Țării și a Neamului.

Știri și fapte politice

Ne-am ocupat în ultimul nostru număr de acțiunea seperatistă a celor doi „foști membri ai cabinetului Vaida", retrași actualmențe, — mai mult de nevoie decât de voie, — din viața politică, reamintind condițiile în cari s'a petrecut această „retragere". Printr'o greșeală de paginație, pasagiul privitor la d. Victor Bontescu a fost lăsat afară. D. Bontescu este, deobicei, un om norocos.

Vom găsi totuș cândva și un alt prilej pentru a ne aduce aminte că d. Bontescu este fostul ministru de industrie împotriva cărui s'au ridicat grave acuzații *chiar în clubul partidului național*, unde se găseau atunci *toți* parlamentarii Ardealului. Chemat, foarte serios, să se apare de învinuirile ce i se aduceau, d. Bontescu a preferat să-și dea demisia din partidul național, rămânând și astazi dator cu răspunsul ce i s'a cerut.

Vom întreba cu acea ocazie, încă odată, dacă parlamentarii cari au exclus atunci dintre ei ped. Bontescu, într'un chip atât de discret, pot urma astăzi o acțiune politică în fruntea căreia se găsește *acelaș* „fruntaș" ardelean?

D. I. Coltor, deputat al partidului național, vorbind despre „nemulțumirile din Ardeal" a adus în Cameră chestiunea schimbului coroanelor, arătând că din cauza aceasta „entusiasmul național" din 1918 a început să scadă.

Reprezentantul în Parlament al unui centru de cultură ca Blajul, a avut o frază nefericită, care trădează întreaga mentalitate actuală a partidului național, care aruncă în seama contopirei cu vechiul Regat, toate supărările cari provin din neprevederea guvernelor. Nu știm într'adevăr, ca Ardealul să fi la Alba-Iulia, ca o primă condiție a Unirei, plata coroanelor pe cursul de 1:1 și nici nu ne putem închipui că se găsește un om de bună credință în Ardeal, care să judece problemele naționale, ca d. I. Coltor, prin prisma schimbului coroanelor ...

D. C. Stere fostul director al ziarului „Lumina", a fost ales deputat la Soroca, având sprijinul guvernului și al partidului țărănesc din Basarabia.

Rămâne de văzut ce primire va avea d. C. Stere, la Cameră.

Lămuriri „încurcate"

— în chestiunea gazului metan —

Răspuns D-lui ing. V. Lazăr.

Constat cu mulțumire efectul lecției administrate, prin presă d-lui ing. V. Lazăr. De unde la începutul polemicei, deschise din senin de d-sa în contra mea, era agresiv, necuviincios și calomniator, acum, când reia discuția în „Voința" din 5 Febr. este mai rezervat, mai politicos, atât de politicos cât poate d-sa să fie.

Pentru că mă distrează articolele d-sale, țin să nu perd legătura cu d-sa. De aceia îl rog să publice, chiar pe socoteala mea, tot ce d-sa știe de soc. „Negru de Fum" de care face atâta caz. Cum în discuție argumentele d-lui Lazăr se reduc la fraza d-sale bine cunoscută: „Nu am probe, dar sunt aproape sigur" (Voința 113) îi va fi foarte ușor să discute, îl rog chiar să o facă *și înainte, are datoria să o facă*.

D-l Lazăr crede că „punctele cardinale ale contractului, cari totodată determină și caracterul afacerei" sunt numărul de procente din câștig ce i-l dă Statului! Gresești de sigur, stimate Coleg. Punctul cardinal este să dovedești că societatea d-voastră nu intenționa să jupoaie Statul, lucru ce am dovedit eu cu prisosință. Crezi dumneata că puteți avea vr'o scuză, că din câștigul, fără muncă, ce îl aveți pe spatele Statului, îi restituiați acestuia atâtea procente la sută, mai mult de cât alt parazit? Am numit afacerea d-voastră un act de jupuire a Statului, pentru că pretindeți gazul metan și petrolul din Transilvania gratis pentru . . . 98 ani, și am dovedit aceasta cu cifrele d-voatre chiar.

Aduci în discuție stimate Coleg chestiunea conductei de gaz dela Turda, care este proprietate particulară. Dar în care articol din Convenționea d-voastră Vă obligați să o rescumpărați? Astfel cade și argumentul d-tale cel mai formidabil. Cu el cade și întreaga d-tale poveste cu cele 100 până la 120 mil. lei, cât ar costa această conductă, dacă . . . nu ar exista și deci dacă ar trebui să o construiți ca să Vă puteți valoriza gazul. Cu părere de rău cade deci și socoteala amortizărei ei, stabilită de d-ta atât de precis la 15.605.192,58 lei. Societatea d-v. Metanul va plăti proprietarului conductei, nu mai mult de cât 3/4 până la 1 mil. lei pe an, pentru transportul gazului dela Sarmașel, gaz care am dovedit că vă aduce un beneficiu netto fără nici-o muncă suplimentară, de 20 mil. lei anual. Căci d-l Lazăr singur spune că conducta a costat 4 mil. lei, mari și lați. Îl las pe colegul meu să calculeze amortizarea și beneficiul la acest capital, numai îl rog să țină bine frânele Pegasului.

Pentru costul de sondaj, al fiecărei sonde de gaz, d-l ing. Lazăr presupune o adâncime de 800 metri și pe această bază îi revine fiecare sondă la 5.492.800 lei (iarăș foarte precis). Eu aș rugă pe colegul meusă-mi spuie câte sonde din cele 14 dela Sarmașel, au această adâncime, sau cel puțin sonda celebră Nr. 2? D pă câte știu eu așa nespecialist cum mă declară d-l Lazăr, sonda Nr. 2 este numai de 312 metri adâncime, și nu este acolo nici-o sondă de 800 m. sau mai precis zis, până acum nici-o sondă, atât în Sarmășel și nici la societatea ungară de gaz în Șaroș, nu este decât în jurul acestei cifre de adâncime de 300 m. și chiar mai puțin.

Pe mine mă fascinează exactitatea cifrelor d-lui Lazăr (a să întrebuințez expresia d-lui Osvadă). Pacat că nu a calculat tot atât de precis perderea ce a adus-o Statului, când era Șeful gazului metan și nu ridicase în mod corespunzător, tarifui de gaz pentru Turda! Aștept răspunsul d-tale stimate Coleg.

De și obiceiul d-lui Lazăr, ca și al d-lui Osvadă, este să ocolească răspunsurile, totuși mai repet ace aș întreba e, rămasă până acum fără răspuns. De ce „Metanul" d-voastră nu a introdus în Convenția sa articolul Nr. 6 din Convenția cu „Deutsche Bank" asupra blocărei acțiunilor? Vă surâdea specularea lor la Bursă, nu îi așa?

Haide, ai intrat în horă. Ursul nu joacă de voie ci de nevoie. D-ta crezi că îți este permis să arunci cu piatra și apoi să o tulești la fugă, după proverbul: fuga e rușinoasă dar e sănătoasă? Nu stimate Coleg. La vrâsta d-tale și cu poziția d-tale socială se cere ceva mai mult bun simț și cel puțin mai mult curaj.

Dr. ing. C. I. Motaș.

Salariile învățătorilor

Primim numeroase scrisori la redacție în cari învățătorii se plâng că prin noile norme de salarizarea li se face o nedreptate. Salariul unui învățător deja destul de modest este micșorat și în măsura aceasta de reducere cu o treime. Ori cei mai mulți dintre ei au familie și copii pe cari trebue să-i întrețină la oraș în școlile mai înalte. Și viața la oraș necesită atâtea cheltueli încât un învățător care ar avea copii în școală la oraș n'ar putea decât cu jertfe mari să le facă față. Trebue să ne gândim de asemenea că în vremurile turburi și de prefacere pe cari le trăim acum este în interesul unei cât mai trainice și mai desăvârșite închegări a operei de unire, ca acești luminători ai satelor dela cari așteptăm atâtea lucruri folositoare neamului și cărora le cerem o uriașă muncă de educație și de cultură a poporului, ă se bucure de sprijinul material al statului. Este adevărat că statul are mari greutăți financiare, urmări ale războiului, dar economiile necesare în cheltueli s'ar putea face în alte direcții.

Deasemeni ni se aduce la cunoștință și faptul că nici micul salariu pe care trebue să-l primească învățătorii nu li se dă la timp. Sunt foarte mulți învățători cari n'au primit lefurile de 3—4 luni. Și tot așa în vreme ce institutorii primesc diferența de salariu pe lunile Octombrie, Noembrie, Decembrie, Ianuarie și Februarie, învățătorii nu primesc decât diferința pe ultimile două luni.

Nedreptățile și negligențele de felul acesta nu pot fi de cât dăunătoare învățământului public prin nemulțumirea pe care o stârnește în rândul corpului didactic rural. De aceia cerem celor în drept să ia măsurile necesare.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

INFORMATII

Şedinţa Comitetului „Cultura Poporului" care nu s'a ţinut Marţi 15 Februarie, din cauza sărbătoririi centenarului morţei lui Petru Maior, se va ţine Joi 17 Februarie 1921 la ora 17 (5 p. m.) la Rectoratul Universităţii. Domnii membri sunt rugaţi a lua parte.

Ziarul „Cesko Slovo" din Praga anunţă apropiata încheerea al Tratatului comercial româno-ceh. Ministrul ceh Hotavetz va veni la Bucureşti în curând pentru semnarea solemnă.

Căsătoria principesei Elisabeta va avea loc la 27 Februarie. Cu ocazia aceasta se va da la 24 februarie un concert la Ateneu. La 25 Februarie se va face primirea solemnă a delegaţiilor din provincie cu daruri. La 26 Februarie va avea loc o reprezentaţie de gală la Teatrul Naţional, La 27 Februarie la oara 10 dimineaţă se va face căsătoria civilă în Sala Bibliotecii dela Palatul Regal. Ministrul Iustiţiei va funcţiona ca ofiţer de stare civilă şi ca prin-martor generalul Averescu. Căsătoria religioasă se va ţine la Mitropolie cu asistenţă restrânsă. Vor asista foştii miniştrii şi şefii misiunilor diplomatice streine. Urmează dejunmul la palat cu 100 tacâmuri. Seară va avea loc o recepţie fără dans. Sunt invitate toate personalităţile Româniel Mari.

Vineri 18 Februarie orele d. a. are loc în sala N-IV dela Universitate Conferinţa d-lui prof. Marin Stefănescu despre *Filosofia lui Mihail Eminescu.*

C. Stere a fost ales deputat la Soroca cu concursul guvernului prin ministrul Basarabiei Sergie Niţă şi a unei părţi din partidul ţaranist.

Curtea de Casaţie după o deliberare de trei zile a respins, recursul capilor socialişti condamnaţi la 5 ani muncă zilnică de Curtea Marţială.

La Moscova să judecă în present marele proces al celor 100 acuzaţi comisari ai poporului cari au fost însărcinaţi cu aprovizionarea poporului.

Căsătoria principelui Carol va avea loc la 10 Martie cu acelaşi ceremonial. La sosirea în ţară i se va face primire oficială la toate gările.

Se spune că noul ministru german la Bucureşti va fi d-l von Eckert, fost ministru în Mexic

Zilele curente va sosi în Capitală delegaţia elveţiană pentru studierea convenţiei comerciale de compenzaţi şi accordarea creditelor lungi.

La Arad s'au ivit câteva cazuri de tifos exantematic iar la Alba-inferioară şi de variolă.

La Timişoară s'au ivit 2 cazuri de encefalită letargică.

Secretariatul Ocrotirilor Sociale din Cluj, aduce la cunoştinţa celor interesaţi că ori-ce cereri pentru permisuri, de petreceri şi colecte publice în scop umanitar, date în Transilvania, se vor adresa Ministerului Muncii din Bucureşti şi nu la Ocrotirile Sociale, cum se făcea până acum.

Monitorul oficial No. 243 din 6 Februar publică condiţiile de admitere în şcoala de observatori din arion ce se va deschide la Tecuci pe ziua de 1 Martie 1921.

Conform unui noi dispoziţiuni, a Min. de Finanţe, nu se mai admite importul aparatelor de aprins ţigări.

Se proectează pentru 1 Martie înfiinţarea a trei Direcţiuni regionale şcolare; Cluj, Sibiu şi Timişoară, care să lucreze după un nou sistem administrativ studiat de Minister.

In turneul pe care-l va face trupa Teatrului Naţional, prin oraşele Transilvaniei nu vor pleca decât o parte din artişti, ceilalţi continuând să joace la Cluj.

Incepând de eri, ori-ce mişcare a personalului dependent de ministeriul Finanţelor din Ardeal se va face numai de la Bucureşti.

Lefurile funcţionarilor CFR, se vor spori probabil la 1 Aprilie.

Aflăm că marea cântăreaţă, D-ra Akka Barbu, care a avut un aşa de frumos succes în Cavaleria rusticană, va cântă încă câteva spectacole în Aida, Faust şi Madame Butterfly.

Ministrul Internelor a publicat o ordonanţă prin care se aduce la cunoştinţa tuturora, că cei cari doresc să vie în Românie din străinătate nu mai au nevoie de a cere permisiunea dela Minister, ci se vor adresa la ambasadele româneşti din străinătate, cerând de acolo viza pentru călătoria în ţară.

Se ştie că zilele trecute a avut loc un accident de tren pe linia Braşov—Cluj. Un vagon al trenului personal s'a aprins ; trei persoane au fost carbonizate alte zece rănite.

Relatând această nenorocită întâmplare, ziarele maghiare „*Ujsag*" şi „*Uj Kelet*" au scris că focul se datoreşte explozici unor bidoane cu benzină pe cari şoferul d-lui T. Iacoban, deputat, le pusese în vagonul de călători, deşi lucrul este oprit de leguiament C. F. R.

In legătură cu aceste afirmaţii, primim din partea d-lui Iacoban o declaraţiune prin care desminte aceste svonuri şi arată că nici-unul din oameni săi cari-l însoţeau n'au venit în tren cu bidoane de benzină.

Mărfurile predate cu mică iuţeală, pot fi transportate cu trenurile mixte sau de persoane numai în caz când Direcţiunea generală aprobă în mod special şi când se va plăti taxa la bagaje.

Conform unui ordin recent al Direcţiunei Generale C. F. R. dela 15 Februarie intră în vigoare nouă ediţie a tarifului local de călători, bagaje şi câini conţinând taxele dublate, sporul special de 20 la sută precum şi taxa de 5 la sută, actualmente în vigoare.

Din cauza marilor greutăţi de transport, expoziţia de pictură „Salon de Artă Ardeleană", se va deschide irevocabil Miercuri 23 Februarie 1921 la ora 16 în Saloanele Prefectuăii din Cluj.

Marţi 22 Februarie, dela orele 9—1, va avea loc vernisajul, pentru presă.

In prezent se lucrează cu multă activitate la amenajarea propriu zisă a expoziţiei.

Vineri se va întruni juriul pentru admiterea lucrărilor.

Pierzând chitanţă 40% Nr. 734259 valoarea Lei 547.—, eliberată de Banca Centrală pe numele Roştaş Petru o declar fără valoare în mâna ori cui s'ar găsi.

Cluj, 4 Februar 1921.

Roştaş Petru

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerbázi din Turda. Preţuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

Pierzând recipisa de 40% Nr. 736552 de schimb. coroanelor eliberată de Banca „Vatra" din Cluj în sumă de lei 2435.—, o declar nulă şi fără valoarea în mâna ori cui s'ar găsi.

Spirer Farkas, com., Cluj

Grădina de iarnă a hotelului Central este locul de întâlnire al elitei. 28

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedűs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi : spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

SCRISORI DIN PROVINCIE

Din Gherla.

Comisia de alimentaţie

In Gherla s'a instituit o comisie de alimentaţie. Ea rechiziţionează alimente pe seama populaţiei şi controlează conştiincios starea bucatelor ce sosesc, ţinând vagoanele în gară până ce se aduc hotărîri asupra lor.

Şi fiindcă aceasta durează zile întregi pe socoteala celui interesat, se produc nemulţumiri cari ar putea fi evitate foarte uşor.

Furturi

De mai bine de o jumătate de an furturile nu mai contenesc. Se fură în străzilă principale şi răufăcătorii nu sunt prinsi; ba nu se găseşte nici autoritatea care să protesteze şi să ia măsuri de siguranţă — deşi între pagubaşi sunt şi instituţii de stat. S'a furat: la liceu, (dela liceu s'a furat întreaga colecţie a laboratorului, în valoare de peste 100.000 lei) la şcoala civilă, la magaziile militare, la banca „Mercur", la farmacie şi aproape la fiecare comerciant şi industriaş din strada Regina Maria. Sunt semne rele şi aceste semne ne arată demoralizarea socială şi lipsa dragostei de muncă. In acelaş timp ele ne arată că poliţia nu-şi face datoria pe deplin.

Din Dej.

Aniversarea Unirei

Unirea principatelor române Muntenia şi Moldova sub un singur Domn, a fost sărbătorită foarte frumos în oraşul Dej, Duminecă 6 Februarie (24 Ianuarie).

La orele 10 a. m. s'a oficiat Te-Deum în toate bisericile, fără deosebire de confesiune, Autorităţile civile şi militare au luat parte la serviciul Divin oficiat la biserica greco-orientală, unde se afla armata cu muzica.

La biserica greco-catolică au asistat ofiţerii companiei de jandarmi şi manutanţă. La toate celelalte biserici precum şi la templul ebraic au asistat câte un ofiţer şi câte un funcţionar delegat de Primărie sau de Prefectură.

După Te-Deum, trupa a fost trecută în revistă şi apoi a plecat în Piaţa Unirei unde s'a primit defilarea.

După masă, la orele 4, a avut loc un matineu aranjat de către liceul „Andreiu Mureşanul" cu concursul trupei Ligei Culturale.

Serbarea a fost deschisă de către Corul liceului cu Imnul regal. După aceasta directorul liceului a ţinut cuvântare ocazională, făcând istoricul şi arătând marea importanţă a zilei de 24 Ianuarie pentru întreaga suflare românească.

Trupa Ligei Culturale a jucat actul al patrulea şi al cincelea din cunoscuta piesă istorică „Un domn pribeag" de Nicolae Iorga.

La orele 7 şi 30 a urmat retragerea cu torţe. In timpul zilei, edificiile publice şi casele particulare din străzile principale ale oraşului au fost frumos împodobite cu drapele naţionale.

Din Haţeg.

Cu prilejul zilei de 24 Ianuarie oraşul a fost frumos împodobit cu drapele tricolore, iar sărbătorirea însemnatului act de acum 62 de ani s'a făcut cu o deosebită grijă şi cu o însufleţire pe care amintirea dureroasului jug de pe vremuri o făcea şi mai plină de voişie şi de mândrie.

Dimineaţa s'a oficiat în prezenţa autorităţilor civile şi militare şi a unui public numeros un tedeum la biserica greco-ortodoxă. După oficierea slujbei s'a format un convoi în frunţe cu cele două cohorte de cercetaşi din localitate şi dela Orăştie care s'a îndreptat spre localul şcoalei, unde a avut loc o festivitate şcolară.

D-l profesor Alex. Croninimon a rostit o entusiastă cuvântare în care a arătat ce însemnătate prezintă pentru noi actul unirii dela 59.

După amiazi la orele $3^1/_2$, în piaţa cea mare a avut loc sfinţirea apei şi stropirea cu aghiazmă a cohortelor cercetaşilor. Lume multă a ţinut să la parte la această solemnitate, fiind un timp foarte plăcut. După terminarea slujbei, cohorta din localitate a depus jurământul, care a impresionat foarte mult. Apoi a luat cuvântul d-l director al şcoalelor superioare de comerţ şi civile, din Haţeg, şi d-l Bora conducătorul cohortei de cercetaşi din Orăştie. La urmă ambele cohorte au defilat în mijlocul entusiasmului mulţimei.

Seara a avut loc o reprezentaţie teatrală care a început cu corul elevelor sub conducerea neobositei profesoare de muzică, d-şoara Lia Munteanu. S'a jucat apoi piesa „Străbunii" cu o interpretare mulţumitoare. Au urmat declamaţii, cântece şi jocuri, toate executate cu îndemnare şi bunăvoinţă.

Sărbătorile naţionale, pe cari recenta şi nechibzuita măsură a guvernului tinde să le reducă la una, au un rost de o îndoită însemnătate: ele reimprospetează amintirea faptelor mari din trecutul neamului şi sunt prilejul unei apropieri sufleteşti, unei mai desăvârşite cunoaşteri între noi. Şi acestea trebue să le dorim mai cu osebire acum.

„UNIVERSUM" inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 13

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă şi în serbători după masă concert simfonic, iar Marţa şi Sâmbătă seara deschis până dimineaţa. Telefon No. 443.

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE
SECTIA SERVICIULUI EDIL

Nr. 975—1921—E.

La Secţia Edila din Ministerul Lucrărilor Publice, Cluj, află imediat aplicare 2 contabili cu pregătiri şi practică şi 2 contabili ajutori. Cei, cari doresc a ocupă unul din aceste posturi, să se înainteze urgent cererea însoţită cu documenţele necesare la secţia edile, strada Berde Mózes Nr. 2, Etaj II la stânga.

Secţia Serviciului Edil :
(ss) Tillea

Intreprinderea technică „Electrica"

Timişoara, (Rândul Lloyd) Telefon No. 428. Revânzătorilor Rabat.

Ne-a sosit din Germania un mare transport de materiale de instalaţiuni electrice, ţevi Bergmann, ciilare, lămpi, maşini pentru fiert, fiere de călcat şi toate acestea se află în cantitate foarte mare.

Centenarul morții lui Petru Maior

— Festivitatea dela Universitate —

Cuvântările D-lor Profesori universitari Al. Lepadatu, Ion Lupaș și Sextil Pușcariu.

Eri 15 Februarie s'a sărbătorit centenarul morții marelui apostol al culturei românești — Petru Maior. Numărul însemnat al celor cari au luat parte la această sărbătoare, a fost o chezășie că opera oamenilor mari ai neamului a pătruns în sufletele tuturor. Serbarea pentru comemorarea morții lui P. Maior a început cu un serviciu religios la biserica greco-catolică. Părintele Protopop Daianu a ținut o frumoasă cuvântare relevând opera cu caracter religios a lui P. Maior și influența binefăcătoare a acestei opere asupra sufletului românesc de pretutindeni.

După amiază, la ora 5, a avut loc o mare festivitate în Aula Universității unde Dnii Prof. Universitari Lepădatu, Lupaș, și S. Pușcariu au arătat valoarea operilor lui P. Maior.

La festivitatea dela Universitate a asistat un foarte mare și select număr de asistenți cari au ascultat cu mult interes pe distinșii conferențiari ale căror cuvântări le dăm mai jos în resumat.

1. Cuvântarea d-lui Prof. Lăpedatu

Cel dintâiu ia cuvântul de Prof. Al. Lapedătu, spre a evidenția rolul pe care Petru Maior l-a îndeplinit în cadrul vieții naționale și culturale a epocii sale.

După ce arată că marile evenimente religioase, politice și revoluționare petrecute în viața poporului româu în sec. XVIII. n'au adus nici o schimbare esențială a situațiunii sale economice, sociale și politice, d-l Lapedatu spune că totuși pe urma acestor evenimente Românii din Transilvania și părțile ungurene au căpătat conștiința rolului însemnat pe care-l au în susținerea patriei și puterii pe care ar representa-o în cazul restaurării vechilor lor drepturi politice și naționale —, conștiință alimentată și crescută considerabil prin cunoștințele despre originea și trecutul său și prin regimul reformelor Imparatului Iosif II.

Starea aceasta de superioară conștiință moral-națională a Românilor transilvani către sfârșitul sec. XVIII provocă o adevărată alarmă printre neamurile dominante și privilegiate, cari luară atitudine hotărîtă împotriva postulatelor politice naționale române. Și fiindcă aceste postulate nu puteau fi atacate, cu succes, în basa lor legală, trebuiau atacate în basa lor istorică. De aci necesitatea politică de a combate pe cale științifică origina romană a „Valahilor" și continuitatea vieții lor în Dacia. De aci ofensiva politică a literaturii istorice representată prin scrierile lui Sulzer, Eder și Engel, asupra cărora d-l Lăpădatu dă explicațiile necesare pentru înțelegerea chestiunii.

In urmă d-sa arată rolul însemnat pe care, prin anumite împrejurări și prin superioritatea spiritului său, l-a avut Petru Maior în momentul când importanta controversă a originei Românilor și a continuității vieții lor în Dacia a fost pusă în discuție științifice prin scrierile amintite mai sus: de a fi fost în acel moment exponentul cel mai autorizat, mai competent, mai bine pregătit, mai învățăiat și mai militant al autohtoniei noastre și de a fi rămas, timp de un secol, cât contraversa a fost discutată, izvorul nesecat și bogat dela care s'a adăpat istoriografia noastră națională întru susținerea mai departe a secularului proces istoric.

Lămurind, maideaproape partea din urmă a acestei afirmări, d-l Lăpădatu arată de ce, privită în perspectiva ei istorică de după o sută de ani, personalitatea lui Petru Maior ne apare ca una din cele mai strălucite ale trecutului nostru cultural și ca cea mai măreață a epocei sale, dominând, cu opera sa spirituală și cu rezultatele ei, așa cum e recunoscută și aprețuită astăzi de urmași, întreagă această epocă, cea mai de seamă din istoriă cugetării românești, cum se exprimă d-l Iorga.

Incheind," d-l Lăpădatu relevă că prefacerile mari politice din zilele noastre au închis și secularul proces istoric pe care dușmanii ni l-au deschis pentru contestarea drepturilor la stăpânirea teritoriului național pe care azi îl posedăm tocmai în virtutea acestor drepturi. Teoria imigrării Românilor în străvechea lor patrie în sec. XII și XIII va rămâne ca un titlu de curiositate pentru una din cele mai mari erezii istorice ce s'au emis și susținut, cu atâta pasiune și stăruință deșeartă, vreodată.

Faptul acesta mare se datorește se dreptații imanente, împrejurărilor norocoase, dar și manifestării conștiinții și solidarității noastre naționale, — al căreia unul din principalii agenți au fost și ideile sămănate, răspândite și devenite bun comun al culturii noastre naționale, ale lui Petru Maior. Un cuvânt mai mult să îndreptăm simțămintele noastre de pioasă recunostință și de înaltă admirațiune pentru memoria marelui scriitor, al cărui suflet părăsia acum o sută de ani, într'o chilie din Buda, departe de toți ai săi, trupul lui, nu atât bătrânit de ani, cât istovit de muncă săcătuit de boală, spre a treçe din lumea cea temporară, a materiei, în acea veșnică, a spiritului.

2. Cuvântarea d-lui Prof. Lupaș.

D-l I. Lupaș, protopop și profesor universitar, vorbind despre *scrierile istorice ale lui Petru Maior,* face o amănunțită analiză a *Istoriei pentru începutul Românilor în Dacia* (1812) și a *Istoriei bistricești,* (1813) arătând cuprinsul lor, scoțând la iveală părțile cari n'au putut resista criticei istorice, precum și pe acelea, unde argumentarea lui Maior este atât de solidă, încât resistă și ipercriticismului de astăzi, obicinuit a dărâma adevărurile vechi, fără îndreptățire suficientă și, mai ales, fără a pune altceva în loc. Arată apoi, cum relațiile încordate dintre Petru Maior și episcopul Ioan Bob l-au îndemnat pe acesta să intervină la guvern, spre a împiedeca răspândirea cărților lui Maior. Istoria bisericească — ar fi dorit Bob — chiar să fie arsă.

Deși nu i s'a împlinit dorința întocmai, timp de 15 ani, după tipărirea ei, n'a putut fi pusă în vânzare. Incheiud partea privitoare la cuprinsul, valoarea, tendința și efectul scrieirilor istorice ale lui Petru Maior, d-l Lupaș constată că acest vrednic representant al școalei istorice ardelene, fiind prigonit de ai săi, a părăsit Ardealul și s'a dus în capitala Ungariei, unde se adăpostise câtva timp și Samuil Micu și Gheorghe Șincai. A tfel s'a stins între străini. Nu se știe, nici mormântul lui unde este. Și s'ar fi cuvenit, să-i se ridice măcar o cruce la mormânt și să i se aprindă o candelă a recunoștinții acum, când s'au împlinit o sută de ani dela moartea lui și când a amuțit toată patima, care l-a isgonit dintre Ardelenii săi iubiți. Dar prin paginile solide ale cărților sale va străluci, în analele literaturii române, ca flacără nestinsă, numele protopopului Petru Maior.

3. Cuvântarea d-lui prof. Pușcariu

D-l Pușcariu își începe interesanta d-sale conferență cu o scurtă caracterizare a celor trei mari bărbați ai neamului nostru: Petru Maior, Gh. Sincai și Samuel Klein care sunt promotorii mișcărei de redeșteptare națională.

Klein în scrierile sale a dat aproape toate ideile și directivele noi fără să aibă talentul și temperamentul necesare ca să apese asupra importanței lor. Gh. Sincai prea pasionat și contând prea mult pe dovezile istorice ce le adună nu poate deveni apostolul noilor idei. Petru Maior însă, spirit critic și creator, întrezărind cu genialitatea sa adevărul și exprimându l clar și precis, este cel care a dovedit latinitatea noastră.

Conferențiarul continuând analizează ideile lui P. Maior despre limba română, arătând rolul pe care l'a avut acest mare învățat în alcătuirea „Lexiconului de Buda (1825), care este opera lui. In introducerea acestui Lexicon. în „Dialogul între nepot și unchiu" el arată că era o mare deosebire între limba latină clasică (acea gramaticească sau a învățaților) și între limba latină vulgară (limba poporului). Tot în această introducere P. Maior spune că limbile romanice s'au desvoltat din limba latină vulgară, recunoscând astfel un adevăr care stă la baza filologiei romanice.

Tot P. Maior, cel dintâi, afirmă adevăruri care abia după îndelungate discuții au străbătut și s'au impus în filologia romanică și anume că limba latină populară nu era unitară, ci cunoștea multe deosebiri dialectale.

Recunoaște marea influență a limbilor slave asupra limbei române, dar exprimă și adevărul că această înrăurire nu a putut altera țesătura intimă latină a limbei române. Dela P. Maior pornește îndemnul de purificare a limbei și este foarte cumpătat în introducerea neologismelor latine și a cuvintelor slave. Inainte de introducerea acestor neologisme, el caută termeni necesari în limba veche populară și în acelaș timp caută să introducă un număr mare de cuvinte din dialectul macedo-român.

Ca încheiere, conferențiarul arată că dacă opera de filologi, istorici și popularizatori științifici a lui P. Maior, Șincai și Klein, a putut produce renașterea literară a poporului român, aceasta se datorește căldurei cu care se vorbea Românilor despre trecutul lor, despre originea lor strălucită, despre drepturile lor istorice și despre misiunea lor culturală. Conferențiarul terminând zice:

„Opera acestor mari apostoli ai culturii române, răpea mașsele, umplea inimile de mândrie națională, dădea încredere în sine celor umili și le ațâța dorul de-a fi vrednici de strămoșii lor.

Petru Maior, Șincai și Klein au deșteleuit ogorul pe care aveau să crească, de acum înainte, mândre florile talentului literar."

Terminând savantul profesor d-l Sextil Pușcariu este viu aplaudat de întreaga asistență.

Conferințele populare ale Asociației la Universitate

Despărțământul Cluj al „Asociației pentru literatura și cultura poporului român" a organizat, cu concursul societății profesorilor universitari și al „Culturei poporului" o serie de conferințe populare la Universitate în sala Nr. IV., în fiecare Miercuri și Vineri în orele 6—7 d. a. Prin aceasta, Asociația își urmează tradiția sa care peste o jumătate de veac a păstrat conștiința națională prigonită de vremurile vitrege cari s'au dus.

Dată fiind importanța acestei activități, nu ne îndoim că toți românii aflători în Cluj o vor îmbrățișa cu tot entusiasmul pe care ea îl merită.

Publicăm mai jos o parte din programul conferințelor:

1. Vineri 18 Februarie Prof. Marin Ștefanescu; Filosofia lui Mihail Eminescu.
2. Miercuri 23 Februarie Prof. Dr. Botez; Igiena și Politica sanitară.
3. Vineri 25 Februarie d-l Tripon; Voința liberă și Destinul.
4. Miercuri 2 Martie General N. Petala; Armata în fața noilor curente sociale.
5. Vineri 4 Martie Prof. Sextil Pușcariu; Cum mor cuvintele unei limbi.
6. Miercuri 9 Martie Prof. A. Petrescu; Mecanica socială.
7. Vineri 11 Prof. Dr. Panfil; Despre alimentație.
8. Miercuri 16 Gencral Anastasiu; Oamenii în fața Istoriei.
9. Vineri 18. Martie Prof. P. Grimm Constituția engleză.
10. Miercuri 23 Martie Prof. Ștefănescu Goangă; Rolul Psihologiei în org. socială și economică.

CONSILIUL ORAȘULUI CLUJ

Nr. 532—1921 cons.

Publicare

Orașul Cluj dă pe chirie un motor electric pentru tăiat de lemne începând din 1. Martie 1921 până 28 Februarie 1922.

Primește oferte închisă adresate Cons. orășănesc până la 25 Februarie 1921. Oferte sosite după termin nu vor fi luate în considerare.

Ofertul va depune vădin la casa alodiala al orașului 10% din suma oferită iar chitanța o va alătura ofertului.

Informațiuni detailate da între oarele oficioasa Secția economică al orașului Cogălniceanu Nr. 4.

Consiliu orășănesc

Plata restului de 40%

Ministerul Finanțelor, Secretariatul general din Cluj, cu ordonanța Nr. 44 1920 din 14 Februarie 1921 publică directivele la schimbul restului de 40 la sută dela retragerea coroanelor.

Schimbul va începe Vineri la 18 Februarie 1921 și se va face la orașe numai prin perceptoratele orășănești de dare, iar pentru comunele rurale prin comvisiunile de schimb cari au funcționat până acuma. La achitarea restului de 40 la sută se vor retrage încă taxa de 5 la sută asupra sumelor peste 50.000 lei.

Chitanțele cu surplusuri se vor achita numai în cazul dacă sunt aprobate de către comisiunea pentru unificarea monetară. In cazul când Comisiunea nu va fi aprobat plusul din chitanță se va achita numai 40 la sută la sumă declarată și întreg plusul admis retinându-se chitanța.

Cu ocazia achitarii celor 40 la sută titularilor chitanțelor cari până de prezent n-au plătit dările către stat, județ și comună se vor retrage dările respective din sumele de plată.

Școala Politehnică din Timișoara

Publicatiune

In vederea pregătirei candid. p. exam-nul de admitere în Școala Politehnică din Timișoara, se deschide pe ziua de 1 Martie a. c. cursurile anului pregătitor.

Inscrierea în acest semestru este liberă, fără examen de admitere și candidații vor trebui să prezinte odată cu cererea lor:

a) actul de naștere;

b) certificat de maturitate sau diploma de absolvare a 8 clase liceale.

In acest semestru se va preda materia de liceu care se cere pentru examenul de admitere în anul II-a al școlii. La terminarea semestrului studenții nu au a da nici un examen ci numai colocvii cu profesorii respectivi. Pentru a fi primiți în anul I-u al școlii vor avea însă de dat examenul de admitere prevăzut de lege.

Inscrierile se primesc până la 3 Martie; taxa de inscriere este de lei 100 (una sută), și se va depune la începerea cursurilor. Din cauza locurilor ocupate, școala nu poate acorda burse pentru acest semestru.

(ss) Traian Lalescu
Rector

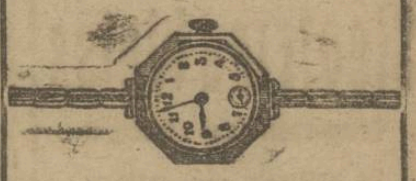

Ceasornicele de mare precíziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
Telefon No. 350

20

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria, Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

SE CAUTĂ de către o mare societate un om de serviciu, necăsătorit, fost caporal sau sergent în armată. Se cere certificate de bună purtare. A se adresa la administrația ziarului Infrățirea.

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE IN ARAD un local de petrecere de noapte, numit „Fehér" aranjat luxurios în strada „Három vereb" No. 1. Informațiuni se capătă la Iosif Braun, Arad. 370

DOUĂ COSTUME naționale de pădurencă și bănățancă, de mai multe ori premiate de vândut. Str. Mikó No. 26. Juire oarele 2—4. 356

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:

80 saci de ceapă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicul efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnișoară tânără, frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei dorește cunoștință unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării și articole de galanterie pentru Domni. En gros și detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □

62

IN ORADEA-MARE

ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Mosoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

„BIHOREANA"

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții în Oradea-Mare.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Bihoreana" conform dispoziție 19 din statute se invită la

a XXII-a adunare generală ordinară

care se va ține în Oradea-Mare la 24 Februarie 1921 la oarele 10 a. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Alegerea a 3 membri pentru verificarea procesului verbal și a 3 scrutinători pentru actul de alegere.
2. Raportul anul al direcțiunei.
3. Raportul comitetului de supraveghiere despre examinarea computului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțitea profitului.
4. Stabilirea bilanțului și deliberarea asupra profitului.
5. Determinarea scopului spre care este a se întrebuința suma destinată pentru scopuri de binefacere.
6. Modificarea §§-ilor 4, 6, 33, 40, 46, 48, 57, 61 din statute.
7. Urcarea capitalului de la 2,500.000 la 5.000.000 Lei.
8. Alegerea unui membru în consiliul de administrație pe restimp de 5 ani.
9. Alegerea a 7 membri în comitetul de reviziune.
10. Eventualele propuneri.

DIRECȚIUNEA.

DEBIT — CONTUL BILANȚ — CREDIT

9, 30	Cassa în numărar	2533255	08		3	Capital societar		2500000 —
38	Monete străine	648	50	2533903 58	4	Fondul de rezervă*	700000 —	
15, 23	Cambii de bancă			3215467 —	288	Fondul special de rezervă	20000 —	
19	Credite hipotecare			49776 50	298	Fondul de penziune**	101031 33	821031 33
266	Credite hipotecare pe amortizare			9524 23	31	Depuneri spre fructificare: în livrete	9536389 32	
6, 34	Capitale elocate la alte institute			4308274 37	34	în cont-curent	16267 50	9552656 82
34	Credite de cont-curent			7555825 25	295, 34	Creditori în cont-curent		5120089 —
39	Credite pe efecte			10288 —	250	Credite hipotecare cedate		17995 24
294	Credite pe obligațiuni cu cavenți			23.2 —	17	Cecuri americane		49975 40
					11	Depozite de cassă		1936908 83
					263, 279, 293, 13, 14, 25	Dividende neridicate		34768 40
254, 300	Efecte proprii			2856922 40	24	Spese de emisiune		15247 35
286	Imobile			127500 —	2	Interese tranzit. anticipate		39172 71
235, 284, 1	Diverse conturi debitoare			12206 63		Profit net		594234 88
				20682079 96				20682079 96

DEBIT — CONTUL PROFITULUI ȘI AL PERDERILOR — CREDIT

33	Interese după fondul de rezervă			8778 —	18, 21	Interese: dela cambii de bancă	158620 29	
16	Interese după depuneri			152699 78	29	dela credite hipotecare	11402 65	
280	10% dsre după interese				267	dela cred. pe amortizare	686 50	
36	de depuneri			15269 98	283	dela credite personale	367 55	
296	10% dare după interese				287	dela credite pe efecte	528 5	
40	de depuneri în cont-curent			978 91		dela credite de cont-curent	250305 02	421910 51
35	Salare și relut de cvartir			66164 23	8	Interese după efecte proprii		48426 25
20	Diurne			16.00 —	290	Interese după capitale elocate la alte institute (70% scutite de dare)		320250 06
256	Spese curinte (tipărituri,				10	Interese de întârziere ale acționarilor		58 50
28	porto, încălzit etc.)			71276 85		Venitul imobilelor (darea plătită)		17111 —
	Chirie			2100 —	22	Proviziuni		402897 64
	Contribuție			31775 —	264	A încurs din pretenziuni descrise		12754 44
	Descrieri:				32			
	a) din pretenziuni cambiale dubioase	102405	77		28			
	b) din valoarea efectelor împrumutului de răsboi ungar	161725	—	264130 77				
	Profit net			594234 88				
				1223408 40				1223408 40

* Cu dotațiunea din anul curent se urcă la 880000 lei.
** Cu dotațiunea din anul curent se urcă la 180000 lei.

Oradea-Mare, la 31 Decemvrie 1820.

Iosif Diamandi m. p. director general. — *Romul Barbu* m. p. subdirector. — *Ioan Pop* m. p. prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Nicolau Popovici m. p. președinte. — *Aloiziu Nyisztor* m. p. vice-președinte.

Vasiliu Cartis m. p. — *Samuil Ciceronescu* m. p. — *Andrei Horvath* m. p. — *Dr. Iuliu Kiss* m. p.
Dr. Aurel Lazar m. p. — *Romul Marchis* m. p. — *Iosif Moldovan* m. p. — *Petru Pántya* m. p.
Dr. Iacob Radu m. p. — *Dr. Nicolau Zigre* m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în cosonanță cu registrele institutului.

Oradea-Mare, la 20 Ianuarie 1921.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Dr. Florian Stan m. p. președinte. — *Petru Popescu* m. p. vice-președinte. — *Cornel Bardosy* m. p. — *Ioan Gherlean* m. p.

S. R. D.

Societate Anonimă Română de Navigațiune pe Dunare

Capital social Lei 45.000 000

Deplin vărsat Lei 30.000 000

◆◆◆

Incunoștiințare

Se aduce la cunoștința Acționarilor că Adunarea Generală extraordinară care a avut loc la 31 Ianuarie 1921, **a hotărât emiterea a 30.000 acțiuni noi în valoare nominală de Lei 500 fiecare.** Valoarea acestei emisiuni de lei 15.000.000 fiind deplin vărsată, se atribue acționarilor pentru fiecare acțiune din emisiunea I-a și a II-a câte o acțiune nouă cu drept de dividend dela 1 Februarie 1920, fără alt vărsământ.

Domnii acționari sunt invitați **ca până la 1 Martie 1921** să se prezinte la sediul Societății din **strada Smârdan No. 13 Etaj** cu acțiunile din emisiunea I-a și a II-a spre a fi stampilate și a primi certificatele provizorii ale noilor acțiuni.

Acționarii, ale căror acțiuni se găsesc evacuate la Moscova, vor prezenta certificatele de depozit și o declarație din partea instituțiunilor care le-au evacuat că se obligă să prezinte ulterior acțiunile spre stampilare.

Tot până la 1 Martie 1921, sunt obligați toți posesorii de acțiuni vechi cari n'au făcut încă transferul acțiunilor ce au dobândit, să facă acest transfer; în caz contrar toate consecțele ce ar decurge din nefaccrea transferului în termenul arătat, rămân în sarcina d-lor.

In orice caz certificatele pentru noile acțiuni nu se eliberează de cât contra prezentărei spre stampilare a acțiunilor vechi sau scrisorilor de garanție ale Instituțiunilor arătate mai sus.

Direcțiunea.

Banca Marmorosch, Blank & Comp. S. A. București.

Situația Conturilor la 31 Decembrie 1920.

Cassa:				Capital			125000000 —
Numerar	418114633	55		Rezerve	135500000	—	
Cupoane exibile și titluri eșite la sorți	138631	24	416253264	79			
Disponibil la Bănci			431618645	67			
Bonuri de Tezaur			16093980	54			
Portofoliu de efecte comerciale	269022494	95					
Reescontate la Banca Națională	47000	—	268975494	95			
Efecte publice și Acțiuni			59793218	86			
Avansuri:							
1. a) as. Efecte publice și acțiuni 295713161'86							
b) as. Efecte comerc și cesiuni 92442143'77	388155305	63					
2. a) as. Cereale 171164215'20							
b) as. Lemne și petrol 108523713'01							
c) as. Mărfuri 150574592'65	430236452	86					
3. as. Ipoteci	25372701	—	843792527	94			
Debitori în cont curent			386897345	35			
Participațiuni la Soc. Industriale							
Bănci afiliate și întreprinderi consorțiale			128308990	76			
Avale și garanții în ef. publice	61262138	30					
Palatul Băncei și div. imobile	24565712	90					
Amortizări până la 31 Decembrie 1919	5756491	18	18809220	93			
Inventar			1	—			
Casa de pens. „Mauriciu Blank“:							
Efecte publice	2388900	—					
			2.570.542.690	51			2570.5 2 390 81
Cont transitoriu							106762034 07
Casa de pens. „Mauriciu Blank“ Efecte publice					2338900	—	și 2058935 70
Depozite							1299214814 10
Conturi curente creditoare							899506905 04
Avale și garanți în et publice					61262138	30	

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Ținută de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească.

Ținută de Valeni

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante cu 70 Lei kgr.

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZA, *carne și mere*, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

281

ANUNȚ.

Aducem la cunoștința Onor. public că „ALBINA“ institut de credit și economii s. a. Sibiiu pre-cum și toate filialele noastre sunt imputernicite a primi subscriecl la „REFACEREA INDUSTRIALĂ“ societate anonimă priviligiată pe acțiuni București.

Vărsămantele se pot face și în bonuri de Cassă emise pentru cota de 40% cu ocaziunea retragerei coroanelor.

Cluj, la 7 Februarie 1921.

„Albina“

institut de credit și economii, filiala Cluj.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice incăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

217

Depozit permanent de articole technice

M. ANGHEL

Piața M. Viteazul No. 40

Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, dopote. Becuri electrice

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB“ — SIBIU.

210

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania“

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. Se află de vânzare ori unde!

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlarea scrisorilor de trăsură. 3

„REFACEREA INDUSTRIALA"

Societate Anonima Privilegiata pe Acțiuni.

Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în mașini și materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria țării are nevoie pentru a se reface și desvolta solid și repede de un organ de execuție, care să coordoneze influența și autoritatea Statului, cu competința și libertatea de acțiune a inițative private.

Inițiativa privată a fiecărui industriaș în parte se lovește de mari obstacole, din cauza dificultăților de credit și transport; iată de ce s'a simțit nevoia creerei acestei Societăți,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" *va fi organul care va reface industria și o va aproviziona cu materialele și mașinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" solidarizând colaborarea continuă și efectivă a puterei statului cu priceperea și pregătirea industriașilor, va face aprovizionări colective și stocuri mari, va face transporturi accelerate și asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operațiunile de distribuție, de aprovisionare și de refacere în general, creind astfel un organ care se aducă industria țării de a eși din situația critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărțit în 300 mii acțiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripție publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripția publică se face după normele următoare:

a) Marii și micii industriași din intreaga țară 25%.

b) Altor subscriitori până la 20%.

c) Restul se va acoperi de organizațiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv și statutatele aprobate de Consiliul de Miniștri, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secția Notariat sub No. 15.833/1920.

Acțiunile sunt la purtător, afară de ale Statului care sunt nominative și intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acțiune, plus 20·— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170·— lei de fiecare acțiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de cassă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripțiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă București și sucursalele ei la Galați, Braila, Constanța, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureș și Cernăuți.

Banca Agricolă București și sucursalele din țară.

Banca de Scont București și sucursalele din țară.

Banca Franco Română București și sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roșiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia și Pucioasa.

Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj și filialele sale: Sibiu, Turda, Alba-Iulia, Hațeg.

Banca Albina Sibiu și filialele sale: Brașov, Cluj, Odorhei, T.-Mureș, agentura Saint Martin, Mediaș și Lugoș.

Banca de Comerț și Industrie Brașov.

Casa de păstrare agrară T.-Mureș.

Banca Timisoarei de Comerț și Industrie Timișoara.

Banca Casa de Păstrare a orașului Timișoara.

Creditul Technic și sucursalele sale,

Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administrație

Președinte, N. ZANNE

Președinte al Camerei de Comerț, mare industriaș.

Reclama No. 153.
381

Cine dorește să

vândă ori să cumpere case în Cluj

să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.

Capital societar 30,000.000 Lei. □□

316

TECHNICA LABORA

Birou technic și agentura

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant: Piața Stefan-cel-Mare No. 18. 320

Au sosit cantități mari de:

Becuri 150, 120 Volți, Osram și Osman. **Bușoane 6—35 Amp. Doze de ramificație. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă și impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Șnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porțelan, Izolatori, Sonerii și Șnur, elemente uscate și Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb și de scurgere, Mașini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă și fără, Menghini, clești de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de lipit cu benzina Șurupelnițe fitiere de ghewin „Walworth" și „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestrae. Dălți p. nituri.**

Closete de Faianță, Lavoare, Rezervoare, Băi complecte. Strunguri și mașini de găurit „Krause".

Radio 462

Conducător de prăvălie

bun cinstit și insteț se caută de urgență în un

ORAȘ MARE DE PROVINCIE

Adresa la „Radio" Cluj,
384 Str. Regina Maria No. 34

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit se expediază acasă cu preț foarte avantagios. **Devânzare** la

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

Mare expoziție

la magazinul de modă

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

9

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutați pentru Toalete de Serate și Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur și Argint
Dantele Chantily etc. etc.

17

Banca Generală a Țării Românești

Capital și Rezerve 107.300.000 lei.

Avis

In baza deciziunii adunării generale extraordinare din 21 Iulie 1920, Domnii Acționari ai Bancei sunt rugați a se prezinta la sediul social din București. Strada Lipscani No. 10 sau la sucursalele din provincie, spre a li se preschimba acțiunile vechi, tip nominal 1.250 lei în acțiuni noui, tip nominal 500 lei. Pentru două acțiuni vechi a 1.250 lei se eliberează 5 acțiuni noui a 500 lei nominal.

Posesorii de acțiuni efective vor presinta acțiunile lor Serviciului de preschimbări, impreună cu o declarație complectată și semnată; acei ce au acțiunile evacuate la Moscova, cu tezaurul Bancilor sau altor instituțiuni, vor presinta un certificat special eliberat de instituția ce a facut evacuarea. Formulare de asemenea certificate se eliberează la sediul Bancii.

Domnii Acționari cari au depus acțiunele lor la Banca noastră, vor face o simplă cerere către Banca spre a li se face această preschimbare.

Depunerea acțiunilor vechi (emisiunea anterioară anului 1919) efective, evucate la Moscova sau aflate la Banca noastră se va face în zilele de 10—20 Februarie 1921.

Eliberarea acțiunilor noi se va face cu începere de la 15 Februarie 1921, în ordine depunerii.

Depunerea certificatelor provizorii se va face în zilele de 20—28 Februarie a. c., iar eliberarea acțiunilor noui se va face cu începere de la 25 Februarie în ordinea depunerii.

Pentru acțiunile evacuate la Moscova de Banca noastră sau alte Banci se va depune conform legii publicate în Monitorul Oficial No. 153 la Casieria noastră, câ 10 lei de fiecare acțiune veche drept taxă de duplicat.

Banca Generala a Țarii Românești.

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în intreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da finețâ rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai inaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.

SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea-

PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.

357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**

Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumerii

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ȚĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roșiu, Postavuri culori. ștofe de haine, Paltoane și rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, șifon-molino, Catifele, Barșon culori, zefiruri, Prosope.

Vânzare engros și endetail.

14

Tipărit cu mașina rotativă a Institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

Anul I. No. 152 — Opt Pagini — 50 bani — Opt Pagini — Duminecă 20 Februarie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Abonamente 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Ocaziuni pierdute

Noi, în România, am pierdut în ultimii 25 de ani una din cele mai bune ocazii, de a începe o mişcare culturală temeinică în popor. Aceasta a fost când cu înfiinţarea băncilor săteşti, cea mai puternică mişcare economică, cu caracter popular, pe care am avut-o noi până acum.

Atunci, când s'au înfiinţat băncile de la ţară, ar fi putut începe la noi, în adevăr, o rea à cultură socială, care să completeze idea economică de la baza instituţiilor pomenite şi să servească drept punct de plecare al unei mişcări întregi de luminare şi înălţarea maselor. Lucrul acesta ar fi fost cu atât mai uşor, cu cât băncile populare, prin însăş caracterul lor, veau o idee puternică solidaristă la temelie, fiecare din ele fiind banca unei comunităţi întregi aproape, iar nu a unui grup de financiari şi fiind făcută pentru ajutorarea reciprocă, iar nu pentru speculă numai.

E drept că fiecare bancă avea rezervată, în statute cel puţin, o parte din beneficii pentru scopuri culturale. Dar statutele au rămas statute şi afară de mici excepţii, nu ştiu dacă partea rezervată „culturii“ a căpătat vre-o întrebuinţare în acest sens. Dar chiar şi altfel, nu prin acele daruri neînsemnate, făcute bibliotecilor sau şcolilor, ar fi împlinit băncile săteşti menirea lor de educaţie sociale ale poporului nostru.

Trebuia altceva. Trebuiau sufletele care să ştie altoi pe aceste instituţii economice toate acele opere de solidaritate socială, atât de răspândite în apus şi care formează mai mult de cât orice educaţia şi conzistenţa neamurilor şi grupărilor omeneşti. Ajunge să te gândeşti numai la opera socială şi culturală care a înmugurit pe cooperativele socialiştilor belgieni d. ex., ca să vezi ce s'ar fi putut face şi la noi. Dar în care sat, sau în care plasă, de la noi, au făcut oamenii băncilor populare, sau lumea, sub impulsul lor, dispensarii pentru copiii mici şi căminuri pentru lehuze, adică cele două lucruri urgente, fără de care nu poate începe adevărata regenerarea fizică a neamului nostru? In care loc au făcut băncile să apară solidaritatea socială activă, acea solidaritate în care latura economică a chestiunii să fie ca pierdută sub stratul cel gros de idealism întins deasupra?

Băncile n'au ştiut însă forma nici cel puţin spiritul curat economic al cooperaţiei, aşa cum trebuia!

La noi, făuritorii băncilor populare au fost învăţătorii, care! absorbiţi de scopul lor imediaă şi pentru care au depus o muncă demnă de admirat, nu puteau vei, dea mai departe. De ajutat apoi nu l-a ajutat aproape nimeni. Nu l-a ajutat, în nici un caz, faţă lor cărturari mai mari, fraţi care ar fi trebuit să le servească de călăuze şi să canalizeze, teoretic şi practic, cât se putea ma fericit, munca lor. După câte mi aduc aminte, câţiva din universitarii noştri n'au intervenit în această chestiune, de cât pentru a-i da o notă politică, adică tocmai celace trebuia evitat!

Aceasta a fost una din marele ocazii pierdute de intelectualii de mâna întâi, de la noi, de a-şi servi cu un folos deosebit ţara. In momentul de faţă, sunt ei pe cale să piardă a doua ocazie? Acum s'a dat, în adevăr, ţăranilor de la noi un nou prilej de întărire - votul universal şi un nou prilej de cultură — cea politică.

De data aceasta, iarăş, învăţătorii, în cea mai mare parte, fac tot ei ce pot: băncile le organizează pentru ţărani, fără nici o altă idee culturală conducătoare şi la fel fac acum şi cu politica ţării.

Ei bine, n'ar fi poate momentul să intervină marii noştri cărturari? N'ar trebui folosit momentul acesta pentru a începe adevărata cultură politică a poporului românesc? E drept, că o seamă de profesori universitari au început să păşească mai hotărît pe scena publică. La Bucureşti îi vedem organizînd serii întregi de conferinţe publice, iar la Cluj „Cultura poporului“ desfăşură o activitate populară de o intensitate fără pereche poate până acum în analele universităţilor noastre.

Dar toate aceste mişcări, orăşeneşti, lasă neatinse straturile mari ale poporului nostru de la ţară, masa a cărei cultură politică trebuie să ne intereseze în primul rând. Şi este inutil aproape să mai adaug, că această cultură nu o vor putea face profesorii universitari, cum cred unii, intrând şi ei în fierberea militantismului politic. Prin aceasta, ei ar lua mişcărei, pe care trebuie să o reprezinte, caracterul ei ponderator, „cultural“, pe care ea este absolut nevoie să o aibă, ca să fie folositoare. Mîntuirea nu poate veni de cât tot de la „Cultura poporului“, s'au aşa ceva.

Vor întinde aşa dară conducătorii acestei mişcări binefăcătoare activitatea lor şi dincolo de porţile oraşului Cluj? Vor da ei mişcărei lor lărgimea şi adâncimea, de care ea are nevoie spre a nu lăsa să treacă nefolosită această a doua ocazie, pe care o au marii noştrii cărturari de a fi educatorii nu numai ai studenţimei, ci şi ai poporului întreg?

Virgil I. Bărbat.

Prinţul Sapieha la Londra

Ministrul afacerilor străine al Poloniei prinţul Sapieha a sosit Luni la Londra venind dela Paris. El a dejunat cu Lord Curzon şi va fi primit în recepţie de către Regele George.

In jurul colaborărei

Nu odată, de la războiu încoace, am auzit vorbindu-se despre necesitatea unui guvern naţional care, unind toate partidele, ar domoli dintr'odată şi toate pasiunile noastre politice, iar fără, însfârşit pacificaă, şi-ar aduna şi ea toate puterile împreunându le într'un mare şi decisiv efort pentru refacerea şi consolidarea noastră internă.

Ori de câte ori s'a văzut că luptele dintre partide nu se pot desfăşura de cât dărâmând toate posibilităţile unei trainice şi fecunde guvernări, s'au găsit oameni cari să afirme că numai o concentrare a tutulor experienţelor şi valorilor noastre politice ar duce neapărat la o curmare a situaţiei nenorocite de azi.

Şi cu toate acestea nimic nu pare astăzi mai greu de înfăptuit decât tocmai acea „uniune sacră“ din care ar fi să resulte doritul „guvern naţional“. Pentrucă un guvern naţional nu înseamnă numai faptul material al unei silite concentrări de oameni şi partide, ci el înseamnă mai ales o spontană întâlnire de programe şi de soluţie care singură poate provoca şi o reală uniune a spiritelor.

Dar unde sunt programele, *ca să poată fi vorba şi de o întâlnire a lor? Vedem pretutindeni partide şi grupări politice gata să se sfâşie între ele pentru binele şi fericirea ţării, dar de nicăirieri nu răsare şi programul politic a cărui acceptare de toţi să pregătească posibilitatea unui guvern naţional.*

Căci iată, pentru a doua oară, între guvern şi partidele din Federaţie se încearcă acum o colaborare tocmai pentru a pune capăt luptelor şi frământărilor sterile de azi. Ca şi întâia oară însă, tratativele de împăcare şi de apropiere se vor sfârşi fără să dacă la resultatul aorit. După ce deci, pe rând, şi-au dovedit incapacitatea de a guverna, partidele „noui“ se dovedesc acum şi incapabile de o acţiune comună. Fiindcă elementul care singur le-ar putea uni, adică programul, lipseşte şi de o parte şi de alta, şi atunci tratativele de colaborare nu se pot urma de cât în jurul dorinţii de a păstra sau de a cuceri puterea A fost de ajuns să se vadă că politica partidului naţional-liberal are lângă ea şi adeslunea corpului electoral, pentruca partidele „noui“ să înceapă a vorbi serios de necesitatea unei apropieri. Setea de putere, prin urmare, şi ura împotriva partidului liberal, — iată singura obârşie morală a tratativelor de colaborare dintre guvern şi Federaţie. Şi, din două una: sau se va ajunge la o înţelegere, şi atunci guvernul resultat din ea nu se va deosebi prin nimic de guvernele pe care le-am avut până acum, sau împăcarea va fi şi acum cu neputinţă, şi atunci se va fi dovedit încă odată că nu pornind dela ură vom putea da acestei ţări cea serioasă guvernare pe care o cer imperios nevoile şi problemele ei.

Statutul funcţionarilor

Dintre toate categorile de muncitori intelectuali funcţionarii sunt cei mai nedreptăţiţi. La cheremul politicianilor şi a administraţiei trăiau de azi până mâne cu grijă de a fi daţi afară din slujbă pentrucă n'au satisfăcut capricile cutăruia mare politician de provincie sau n'au făcut pe agenţii electorali aşa după cum ar fi dorit „domnul prefect.“

Dacă aceasta le era soarta înainte de războiu, cel puţin atunci situaţia lor materială era mai înfloritoare şi un funcţionar era destul de bine plătit faţă de celelalte categorii de muncitori intelectuali.

Acum după războiu, funcţionarii pe lângă că sunt lipsiţi de independenţă, sunt inferiori din punctul de vedere material ultimului lucrător cu palmele.

Au aşteptat un an doi în speranţă că situaţia lor se va îndrepta că guvernele diferite care s'au succedat la cârma ţării de la războiu încoace se vor gândi şi la aceia care sprijinesc pe umerii lor edificiul României Mari şi care prin munca sârguincioasă şi continuă pe care o depun fac posibilă funcţionarea administraţiilor aşa de complicate ale Romăniei Mari. Nepăsarea guvernelor i-a făcut pe funcţionari să se grupeze în sindicate profesionale naţionale pentru a impune acestora realizarea unor reforme organice necesare corpului funcţionăresc. In adevă, a venit timpul ca funcţionarii să fie organizaţi într'un corp aparte prevăzând-se trepte de înaintare şi condiţiuni de stabilitate şi garantându-se înainte de toate siguranţa cinstei şi capacităţei lor profesionale.

Pentru aceasta Uniunea sindicatelor naţional profesionale a funcţionarilor de stat, judeţ şi comună a elaborat un proect de statut după care să se conducă autorităţile în alcătuirea corpului funcţionăresc.

In acest statut se prev de înainte de toate regularizarea salariilor adică garantarea putinţei de trai în mod demn şi cinstit funcţionarilor O ierachizare pe grade şi trepte este iarăş prevăzută e justă de oarece funcţionarul nu are altă perspectivă în slujbă lui decât avansarea la datele prevăzute. Orice funcţionar indiferent de funcţia pe care ar ocupa-o trebue să fie avansat pe loc în mod automatic: In statut sunt prevăzute cazurile şi condiţiunile în care un funcţionar poate fi îndepărtat şi acestea trebuesc să fie grave şi numai de ordin profesional sau disciplinar Astfel independenţa funcţionarului odata garantată, acesta va putea să corespundă menirei sale de administrator imparţial şi con ît.

Partidul liberal care de altfel a preconizat în toate marile chestiuni măsurile cele mai raţionate are prevăzută în programul său şi chestiunea statutului funcţionarilor publici acordându-le acestora toate d epturile şi datoriile de care trebue să se bucure scriitorul unui stat modern.

In jurul alegerilor dela Romanaţi

In alegerile parţiale de Cameră, cari au avut loc zilele trecute la Romanaţi, d-l I. G. Duca, fost ministru şi membru al partidului naţional-liberal, a fost ales cu o impunătoare majoritate de voturi faţă de candidatul guvernului şi al ţărăniştilor. De asemenea la Ilfov, d-l Vintilă Brătianu a obţinut mai multe voturi decât candidatul guvernului şi n'a fost decât într'o foarte mică minoritate faţă de candidatul Federaţiei a cărui reuşită nu se datoreşte decât voturilor socialiştilor.

Negreşit, că rezulfatul alegerilor a uimit şi pe cei cari legau atâtea nădejdi frumoase de roadele unei munci de stearpă atâţare a mulţimii şi de demagogie ca şi pe cei cari bizuindu-se pe atotputernicia stăpânirii îşi socoteau izbânda sigură.

Şi după ce le-a trecut uimirea şi au stat să judece, au văzut şi unii şi alţii, că în izbânda partidului liberal dăinuleşte o primejdie pentru ei. Au înţeles atunci, că făgăduelile deşarte nu mai pot înşela, că „popularitatea“ e deseori capricioasă ca o femee. In această clipă de primejdie pentru ei, guvernamentalii şi federaliştii au găsit puntea de unire.

Aşa ne-a fost dat să vedem în Cameră un fapt care până acum nu s'a mai petrecut. Şi anume, majorităţile să ceară invalidarea unui deputat al opoziţiei pe temeiul că a fost ales prin teroare şi corupţie. Căci în adevăr deputaţii din majoritate au cerut invalidarea d-lui I. G Duca. Comisiunea de validare şi-a întocmit raportul care a fost apoi citit în adunare.

In şedinţa camerii dela 9 Februarie, d-l I. G. Duca a răspuns la învinuirile ce i s'au adus. Intr'o cuvântare cumpătată, calmă, cu o logică străsună, presărată cu fine ironii, d-l Duca a arătat că toate aceste învinuiri nu isvorăsc de cât din patimă şi ură politică, din teama şi necazul faţă de izbânda partidului liberal. Pas cu pas, oprindu-se la fiecare învinuire, la fiecare fapt care i se punea în sarcină, d-l Duca a dovedit că nimic din tot celace i se punea în socoteală nu era adevărat. Fiindcă într' adevăr nu escită nici un fapt pozitiv, nici un act oficial încheiat de cei cari după lege au dreptul să priveghezo alegerile, care să cuprindă măcar o cât de mică dovadă despre „teroarea“ sau „corupţia“ liberală. Dimpotrivă, d-l Duca a venit cu fapte şi dovezi cari mărturisesc de p rtea cui a fost teroarea si corupţia. Căci este

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

de necrezut ca un guvern — ori care ar fi el, dar mai ales actualul — care are la dispoziție atâtea mijloace și un aparat administrativ recrutat din oamenii săi, să fie terorizat de opoziție. Iar în privința corupției pe care de altfel n'a putut-o dovedi cu nimic, are dreptul oare să vorbească un guvern care a speculat nevoile poporului trimițând vagoane cu alimente și îmbrăcăminte în perioadele de alegere în localități și regiuni cari fusese până atunci lăsate în voia soartei?

Și dacă așa stau lucrurile, ce poate însemna toată această acțiune a majorității pentru invalidarea alegerilor dela Romanați, decât o pornire de pătimașă ură care-și are obârșia în teama că se apropie începutul sfârșitului.

Oricum fie că alegerea va fi validată, fie că nu, acțiunea începută rămâne josnică și n'are nici măcar scuza de a fi folositoare.

Cronica teatrală

— „RINGALA", dramă istorică în 5 acte, de Victor Eftimiu. —

Ringala-Maria-Iagelona, doamna Moldovei, nu e o eroină fericită. Izgonită dela curtea soțului său Alexandru cel Bun, îndepărtată după intervenția Academiei române, de pe scena Teatrului național din București, refugiată din vechiul Regat la Cluj, ea a fost întâmpinată și aici cu fluerături, cari deși răzlețe și puțin stăruitoare, dovedesc de câtă antipatie se bucură și pe aceste plaiuri, figura istorică desgropată de d-l Victor Eftimiu.

I-se impută operei d-lui Victor Eftimiu grave greșeli istorice, și o grabă literară care duce fatal la superficialitate. Dar pe lângă toate acestea, manifestațiile ostile se pare că merg mai de grabă spre însuș d-l Victor Eftimiu, de activitatea căruia se leagă învinuiri din alt domeniu decât acela al artei dramatice. Nu ne vom ocupa în această cronică teatrală de „cazul Victor Eftimiu" și nu vom răscoli motivele șuerăturilor de Marți seara atâta vreme cât ele nu se adresau „Ringalei" ci autorului ei.

D-l Victor Eftimiu este desigur, unul din bunii meșteșugari ai scenei noastre. Mânuitor abil al versului, a îmbinat această a doua însușire a sa cu cea dintâi pentru a ne da poemul „Înșirate mărgărite", a cărui primire s'a deosebit mult acum zece ani, de aceea a „Ringalei". Avântându-se în câmpul dramei istorice, abilitatea teatrală a d-lui Victor Eftimiu s'a rătăcit. Oamenii sunt păpuși lipsite de viață acțiunea se desfășoară alături de adevărul istoric.

D-l N. Iorga s'a însărcinat să arate greșelele cari din acest punct de vedere, mișună în piesa d-lui Victor Eftimiu. Aceasta nu e desigur, cel mai mare cusur al unei plăsmuiri dramatice. Marele Shakespeare abundă de anacronisme, amestecând fantazia sa nefntrecută în fiecare dintre tragediile sale.

Dar d-l Victor Eftimiu nu e cum spunea odinioară Caragiale despre Shakespeare, un bun tată literar. Nu face copii sănătoși. Priviți pe Alexandru cel Bun, soțul îmbătrânit al Ringalei. Acesta este domnitorul căruia i-se datorește Moldova lui Ștefan cel Mare? Un biet bătrân nehotărât, slab și fără demnitate, o jucărie în mâinile Ringalei, sora regelui Vladislav al Poloniei, și unealta intrigilor catolice în Moldova. Cel puțin însă dacă această Ringală ar fi un personaj bine închegat în jurul căreia să se cristalizeze o acțiune dramatică unitară.

Doamna Maria-Iagelona ne apare în actual I ca o fină diplomată. Măgulește pe moldoveni cu vorbe meșteșugite. Inspiră soțului său hotărâri cari mulțumesc pe boeri. Numai două umbre vin să amenințe pacea dela curte: propunerile de trecere la catolicism ale episcopului Sartorius și închinarea steagului Moldovei către Poloni. Amândouă sunt scopurile Ringalei, în drumul căreia se ridică o voință hotărâtă, aceea a spătarului Coman, care reprezintă opoziția boerilor. Situația devine cam încordată. Ringala însă are o idee genială: trimite pe spătarul Coman să lupte cu Teutonii, alături de armatele polone, spunând că regele Vladislav a promis, în schimbul acestui ajutor, independența Moldovei. Alexandru cel Bun știe însă că n'a fost vorba de așa ceva, boerii ar putea să vadă că oferta Ringalei a fost o inspirație „ad-hoc" și totuș spătarul Coman pleacă, foarte convins, să se bată cu Teutonii.

Iată deci pe Ringala liberă pe mișcări. Spătarul Coman e la luptă. Iată prilejul cel mai bun de a-și urmări planurile. În loc de a o vedea la lucru, actul al doilea ne oferă o Ringală care mirosse micșunele și încearcă să răpească logodnicul unei fete dela curte, pe care, neputând să-l cucerească, îl închide în turnul cetății.

Abia în actul al treilea aflăm că în acelaș turn era închis și episcopul Rădăuților, care se opusese trecerei la catolicism. Spătarul Coman se întoarce și cere socoteală: pentru ce s'a bătut cu Teutonii și pentruce mitropolitul Grigore a trecut la catolicism? Ringala, în loc să dea un răspuns liniștitor, provoacă pe Alexandru să-l trimeată pe spătarul Coman la mânăstire, și jură răzbunare fratelui său Vladislav care nu voise să acorde independența Moldovei, pe care n'o făgăduise niciodată.

Oricum, iată încă odată pe Ringala stăpână pe mișcările ei. Spătarul Coman, chemat pe ascuns de boieri să ia tronul Moldovei refuză. Insfârșit, sora Iagelonului e largul ei!

Nepricepând însă avantajele situației, Ringala se întoarce la spătarul Coman și-l roagă să revină în fruntea armatei, ca să se lupte din nou, de data aceasta cu Polonii. Spătaru Coman, pentru a doua oară naiv, primește. Acum nu mai știm ce urmărește Ringala. Răsbunare împotriva fratelui său Vladislav? Pentruce?

Lipsa de motivare sufletească a acțiunei răsare la tot pasul în drama d-lui Victor Eftimiu. Ea prezidează și la desnodământul piesei, căci Ringala nu e isgonită nici pentru agitații catolice, nici pentru închiderea episcopului de Rădăuți, nici pentru minciuna cu independența Moldovei, ci pentru mica aventură din actual al doilea, — pentru grozava vină a doamnei Putifar...

*

Interpretarea Ringalei a fost mai mult decât mulțumitoare. D-na Olimpia Bârsan a împrumutat prestanța și inteligența sa dramatică pentru a da puțină consistență Mariei-Iagelona, iar d-l I. Constantiniu a căutat să acopere cu atitudinea și gustul său demn, absența penibilă a voevodului în toate scenele mari, la care e de față. D. R. Popea, cu restrânse resurse vocale, a dat spătarului Coman destulă amploare soldătească, iar d l Neamțu Ottonel a fost un episcop catolic fin și elegant. Corecți d-nii P. Savu și M. Nichita, puțin cam precipitată la vorbă d-na Stanca Alexandrescu în rolul Despinei. Cerințele piesei au făcut ca unii actori să joace două sau chiar trei personagii. Trebue să relevăm pe d-nul I Dordea, impresionat în rolul episcopului de Rădăuți, pe d-nii V. Vasilescu și Ionescu-Ghibericon precum și pe d-l M. Ștefănescu, plin de viață și de sinceritate rustică în ostașul Binișor.

A

Ecouri

Apropiere româno-italiană

D-l Ramiro Ortiz, profesor de limba și literatura italiană la Universitatea din București, a luat frumoasa și utila inițiativă de a întruni pe toți iubitorii și cunoscătorii de lucruri italienești, cari se află în capitală, în vederea constituirii unui *cerc de studii italienești.*

Teatrul în Iași

Marți, 15 Februarie, s'a reprezentat pentru prima oară, la Teatrul Național ieșan, piesa „Răsare soarele" de d-l avocat Omer Popovici. La acelaș teatru s'a pus în repetiție „Necunoscuta" de Brisson, cu d-na Cuzinschi în rolul principal. Ultimele premiere ale acestei stagiuni vor fi: *Taifun, Prăpastia, Veșnicul idol* și *Invierea.*

Șezătorile Caselor Naționale

A doua șezătoare din ciclul de iarnă a avut loc, cu deosebit succes, zilele trecute la Fundațiunea Carol I din București. D. profesor universitar *Țițeica* a vorbit despre Unirea Românilor, iar d. general *Draga* despre calitățile sufletești ale soldatului român.

Partea artistică a fost foarte îngrijită.

Prinț german concertist

La 7 Februarie, a avut loc la Berlin un concert, în care prințul Frederic-Wilhelm de Prusia, văr cu ex-Kaiserul, a cântat la vioară în beneficiul cassei electorale a partidului naționalist.

Din seria expozițiilor de pictură dela București

In luna Martie crt. se va deschide în Palatul Ateneului salele de jos, expoziția de pictură G. Petrașcu.

Erica Morini în America

Ziarele vieneze publică următoarea notă:

„Metropolitan Musical Bureau" telegrafiază reprezentantului său din Viena, Guttmann, că la primul ei concert dela 26 Ianuarie, la Carnegie Hall, cu orchestra simfonică de sub conducerea capelmaestrului Badansky, Erika Morini a obținut un succes extraordinar. Ea își continuă turneul de-a lungul Statelor-Unite până la Cuba. Turneul acesta va dură două luni".

O revistă românească de cultură italiană

D-l *Ramiro Ortiz*, profesor de limba și literatura italiană la Universitatea din București, depune o lăudabilă muncă pentru o apropiere culturală româno-italiană.

In afară de desvoltarea, pe care a dat-o Seminarului său depe lângă Facultatea de Litere, a luat inițiativa formării unui cerc de studii italiene, iar în ultimul timp a scos o revistă „*Roma*", de informație și cultură italiană.

Publicație bibliografică

La București apare de câtva timp o revistă cu numele „Bibliografia" și cu subtitlul „Publicație lunară pentru comerțul de librări".

E o catalogare conștiincioasă întovărășită de câte-va note critice, a ultimelor tipărituri, românești — și unele streine.

E lăudabilă inițiativa de a face o bibliografie a cărților tipărite între anii 1916—1920, timpul războiului.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Joi: *Nepoftitul.*
Sâmbătă: *Noaptea furtunoasă* și *Rețeta Soacrelor.*
Duminecă (matineu): *Nepoftitul.*
(seara): *Ringala.*

✠ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ✠

Unificarea bisericească

Se poate modifica Statutul organic?

de **Dr. I. Mateiu.**

I.

Iată o întrebare importantă pe care o pune în discuție problema unificării bisericești.

In alte două articole din acest ziar am arătat, că la noi protagoniștii inviolabilității Statutului organic își susțin teza cu autoritatea canonică a lui Șaguna. Cred c'am izbutit să dovedesc, că dânșii sunt în mare rătăcire, deoarece Statutul organic nu poate fi considerat ca operă autentică a mitropolitului Șaguna. Acesta avea o concepție canonică mult mai luminată despre organizația bisericească și original tatea lui Șaguna, în adevăr epocală și binefăcătoare stă în armonizarea canoanelor cu ideea evoluției vieții religioase și naționale a credincioșilor noștri.

Concepția aceasta superioară și modernă a lui Șaguna n'a putut fi înțeleasă de majoritatea laicilor din congresul dela 1868, și așa s'a întâmplat, că opera marelui canonist, a fost răsturnată în principiile ei fundamentale, crelndu-se o constituție, care, ori câtă bunăvoință am avea, nu poate fi judecată din punct de vedere științific, decât ca laicizantă. (Vezi și I. C. Pușcariu în Revista teologică Nr. 4—5 din 1912) dar trecând peste această constatare principiară, ne vom opri la alta și anume, că Statutul organic în forma sa de astăzi a fost acceptat ca bază de discuție în opera unificării bisericești.

E de sigur o mare cinste pentru noi, această distincție. Dar nu e mai puțin adevărat, că ar fi cea mai mare greșală dacă am interpreta această onoare în formele unei atitudini intransigente, căci ea ar putea provoca dificultăți cari să meargă până la zădărnicirea idealului nostru bisericesc.

Se pare, că în discuțiile „Constituantei bisericești" dela București, nota aceasta de patriotism local s'a afirmat destul de simțitor. De aceea „Constituanta" s'a ajurnat, rămânând ca o comisiune specială să elaboreze proectul de unificare în temeiul directivelor primite, care aprobându-se deplin să fie înaintat spre ratificare Sf. Sinod și Parlamentului (cf. Biserica și Școala. Arad Nr. 48—1920). E de prevăzut, că acest proect va fi prezentat, înainte de ratificare, și Congresului național bisericesc care urmează să fie convocat în curând.

In acest caz se va desfășura, fără îndoială o largă și interesantă discuție, la care argumentele canonice și istorice probabil că vor fi covârșite de considerațiuni naționale și de mândria unei constituțiuni socotită sub orice raport superioară, și deci nemodificabilă în dispozițiile ei integrate. Pentru a tempera acest curent care există astăzi, mai ales în rândul intelectualilor laici, și spre a ilesclide câteva perspective cari să mijlocească o vedere mai clară în interiorul problemei, se scriu aceste rânduri lipsite de orice tendință sectară.

II.

Deci cea dintâi problemă, care trebuie lămurită în scopul formării unei judecăți sigure asupra însultei obligațiuni ce revine împresului național bisericesc, este aceasta: se poate modifica Statutul organic ori nu? Și dacă da, urmează a doua întrebare tot așa de importantă anume: e *necesară* această modificare? După doctrina dreptului bisericesc canoanele privitoare la deyme și morală aduse în sinoadele ecumenice, sunt imutabile. Legiuirile de altă natură însă au suferit schimbări după timp și împrejurări, bineînțeles păstrând principiile generale, fixate în biserica creștină primitivă.

Saguna însuși afirmă, că în ce privește canoanele relative la disciplina bisericească, se pot face modificări potrivit cu nevoile locale (f. Actele soboarelor din 1850 și 1860 pag. 80).

Concepția modernă găsește și ea, că biserica deși este o instituție de drept divin întemeiată pe legi eterne sub raportul credinței și moralei, totuși are o evoluție ca oricare așezământ viu, și deci spre a corespunde scopurilor mari ce le urmărești, trebuie să se acomodeze ca organizație exigențelor intelectuale și sufletești ale societății din orice timp.

Esența bisericii este credința și prin urmare valoarea ei n'o rezumă formele externe de organizare, ci înălțimea etică la

Cronica politică

Sunt cunoscute împrejurările în cari s'a petrecut sciziunea în partidul socialist, şi am aratat şi altădată acţiunea pe care a întreprins-o grupul social-democraţilor, în fruntea cărora se găseşte d. G. Grigorovici, conducătorul socialiştilor din Bucovina. Activitatea de organizare a viitorului partid social-democrat a început în condiţiuni destul de bune. Majoritatea parlamentarilor socialişti s'au alăturat ideei social-democrate, şi e probabil că şi grupul care stă deocamdată la o parte încercând o zadarnică reconciliere, va părăsi de-asemeni, în frunte cu d. Toma Dragu, fracţiunea comunistă care va rămânea astfel reprezentată în Cameră numai prin d. G. Cristescu.

Socialiştii din provinciile alipite şi-au lămurit de-asemenea atitudinea, dezaprobând metodele de luptă revoluţionare ale extremiştilor, şi neînţelegând ca întreaga conducere a partidului socialist din România să fie încredinţată sovietelor din Moscova. Aceasta a fost, într'adevăr, obligaţia pe care şi-a luat-o delegaţia socialiştilor noştri, — afară de d. I. Flueraş, — cu prilejul vizitei sale în Rusia.

In faţa acestei stări de lucruri, muncitorimea începe să se desmeticească. Organizaţia socialistă din Constanţa a şi declarat că aderă la partidul social-democrat. Dezorientarea pare că se lămureşte.

Parlamentarii social democraţi au fost delegaţi să participe la Congresul socialist din Viena care va avea loc în 24 Februarie iar cu ocaziunea congresului general al pertidului socialist din România grupul social democrat va cere afilierea la internaţionala a IV, care se va ploclama la Viena.

E mai mult ca probabil însă că în congresul socialist, comuniştii vor rămânea în minoritate.

Revista pressei maghiare

„Cei cari nu vor Uniunea maghiară

Sub acest titlu publică ziarul „Ellenzék" un articol din care reese că o parte a populaţiunii maghiare din Ardeal — anume Săculi — bazaţi pe vechile tradiţii şi drepturi ce aveau Săculi în trecut pe când făceau parte dintre cele trei naţiuni privilegiate nu vor să se identifice şi asocieze cu mişcarea maghiară pornită din Cluj. Au înfiinţat „Jurnalul politic pentru apărarea intereselor Săculor din judeţele. Ciuc, Trei-Scaune, Odorhei şi Mureş-Turda" şi arată că Săculi nu mai vor să suporte blăstămul secular şi nu vor mai permite ca poporul săculor să formeze platforma pentru satisfacerea ambiţiilor anumitor personagii. Ei vor să-şi dirijeze singuri aceasta — ca acum 2—300 ani — şi în „această direcţie au dreptul şi datoria de a lucra".

Faţă de această întorsătură neaşteptată oficiosul politic al Uniunii maghiare, ziarul „*Ellenzék*" crede că mişcarea e pornită numai din cauză că aceste persoane au fost înlăturate dela conducerea Uniunii, şi uită că interesul Săculor ar fi acelaşi cu al celorlalţi Maghiari pentru cari ar fi o pierdere pornirea Săculor pe alte căi.

„Tendinţa pentru descompunerea unităţii, porneas ă dela orice persoane neînsemnate, poate produce efecte dezastruoase pentru organizarea ce se află acum abia în stadiul începutului. — Ellenzék închee neatribuind totuşi o prea mare importanţă nouei mişcări prin faptul că ar fi condusă de persoane cu un trecut compromis, iar tendinţa lor de a-şi câştiga avantaje personale va fi în curând recunoscută.

---

care poate ridica sufletele prin puterea binecuvântată a cuvântului e angelic. Potrivit acestei doctrine vedem, că bisericile particulare au luat în cursul veacurilor desvoltări deosebite, înfăţişând o variaţie interesantă supt raport constituţional.

Biserica ortodoxă în special, confirmă prin evoluţia ei această constatare şi o cercetare atentă a istorici sale ne duce la recunoaşterea unui fenomen juridic caracteristic: schimbările politice de drept public au avut aproape totdeauna repercursiuni şi în domeniul vieţii constituţionale bisericeşti. Ele firește nu rău impuse cu forţa, dar se adiau ca necesităţi evolutive firurale, determinate într'o bună măsură şi de raporturile în cari trebuia să se găsească Biserica cu Statul.

Suficient să ilustrăm acest adevăr cu anul 1848, a cărui mişcare politică nouă a provocat o transformare esenţială şi în cursul organizaţiei noastre bisericeşti. Sistema consistorială dela 1782 a căzut spre a face loc ideeii sinodale în forme democratice, cu participarea activă a poporului credincios la viaţa constituţională bisericească. Şaguna, om cu minte pătrunzătoare, a căutat să cuprindă în forme canonice ritmul sufletesc al epocei sale, creind o constituţie care să asigure spiritualizarea ascendentă a bisericii prin colaborarea tuturor elementelor ei componente.

Contemporanii laici ai mitropolitului Şaguna n'au putut înţelege această mare concepţie şi de aceea ei ne-au dat un „Statut organic", care se deosebia fundamental de proectul original.

Dar experienţa de peste 50 ani a dovedit, că această Constituţie, corespunzătoare în cadrele ei generale, prezintă insuficienţe cari rebuiesc neapărat ratificate. Aceste lacune au fost subliniate cu toata competenţa de către însuşi Mitropolitul Primat Miron Cristea, în „Principiile fundamentale pentru organizarea" unitară a bisericii ortodoxe române". (Va urma.)

Înţelegerea e necesară

Ziarul „*Ujság*" în articolul său de fond constată că înţelegerea a ajuns a fi o concepţie trâmbiţată în toate părţile în schimb nimeni nu tinde la realizarea ei, îndeosebi în viaţa politică. Slăbiciunea vecinică: egoismul, nu a putut fi înfrânt nici de suferinţele şi chinurile marelui războiu, iar veleităţile personale duc lupta de validitare pe viaţă şi pe moarte jertfind valorile şi interesele comune.

Fără să privim la alţii e destul să ne uităm în jurul nostru, la noi acasă şi vom vedea luptele parlamentare ce se dau pentru neinsemnate principii politice şi interese de partid... „In timp ce statul luptă cu mii de greutăţi, totuşi fiecare crede mai necesar a lupta pentru principiile sale politice de cât a a lucra pentru consolidarea statului . . . iar în tolul luptelor politice aproape toţi uită şi caute diferitele puncte de legătură menite să închege într'o singură unitate clasele sociale rassele şi diversele naţionalităţi".

Conclude apoi că este necesară restabilirea înţelegerei, unirea tuturor forţelor şi reintronarea liniştei prin acordarea drepturilor plenare fiecărui cetăţean, pentrucă „înţelegerea însamnă puterea statului înlăuntru şi în afară precum şi mulţumirea generală a cetăţenilor. Iar despre toate acestea nu poate fi vorba până când nu dispare neînţelegerea politică, lupta de partide şi ura din suflete".

Ştiri şi fapte politice

Ziarul „Patria", comentând rezultatul alegerei dela Soroca, găseşte că e vorba despre un mare succes al partidului naţional în Basarabia, şi numeşte pe d-l C. Stere „candidatul federaţiei".

Noi ştim că d-l C. Stere a fost ales ca independent la Soroca, şi s'a bucurat de sprijinul d-lui Sergie Niţă tot atât de mult cât şi de acela al al partidului ţărănesc basarabean. Ce spune însă d-l N. Iorga, despre candidatura d-lui C. Stere? A fost ea a federaţiei, cum spune „Patria"?

Am fi foarte mulţumiţi dacă am şti întrucât d-l N. Iorga şi-a schimbat, şi în această privinţă, părerea sa despre politica d-lui C. Stere, şi întrucât aprobă căldura cu care partidul naţional e gata să îmbrăţişeze politiceşte pe fostul director al „Luminei", adoptându-l, pur şi simplu, pentru federaţie.

Spre marea noastră părere de rău însă, d-l N. Iorga ne v'a lăsa probabil, fără răspuns.

■

D-l G. Bogdan-Duică, profesor universitar şi senator, publică de la o vreme o serie de articole în „Gazeta Transilvaniei", prin care vrea să dovedească amestecul „francmasonilor" în politica României. N'am relevat până acum articolele d-lui G. Bogdan-Duică, pentrucă însăşi, lipsa lor de seriozitate le recomanda publicului.

Iată însă că d-l Bogdan-Duică a apucat-o pe calea destăinuirilor senzaţionale, şi a descoperit că regele Carol a murit otrăvit de „francmasoni", printre cari se găsesc d-nii: I. Brătianu, Tache Ionescu, C. Argetoianu, Emil Costinescu, Octavian Goga, şi alţii.

D-l Bogdan-Duică ar trebui să se gândească foarte serios la colegii săi dela facultatea de Medicină din Cluj.

Citiţi „Înfrăţirea"

Acte de prusacism

Din Turda ni se comunică următoarele:

Meseriaşii români din Turda organizaţi toţi pe bază naţională, au aranjat pe ziua de Trei Sfinţi o petrecere.

Publicul, voind să le dea încurajarea de care s'au făcut vrednici prin muncă harnică şi ţinută cuminte, a venit în număr cum rar s'a putut vedea şi la cele mai reuşite serbări. Din toate straturile societăţei şi din rândurile tuturor neamurilor din Turda se adunaseză peste două mii de oameni cu gândul de a petrece o seară plăcută. A făcut impresie deosebită faptul că şi societatea neromânească a luat parte, pentru prim adată, în număr considerabil.

Reprezentarea piesei „*Visul cercetaşului*" pregătită cu trudă şi îngrijire şi predată cât se poate mai bine de o trupă de diletanţi, a căror cultură românească se desăvîrşeşte acuma, a ţinut încodată întreaga atenţie a publicului.

Pe la jumătatea reprezentaţiei însă se produce deodată agitaţie în rândurile publicului.

Peste câteva minute, în consternarea şi stupefacţia întregei adunări deputatul Turdei roagă publicul să se împrăştie imediat, pentrucă un domn căpitan a ordonat că dacă în cinci minute sala nu va fi golită, o vor evacua cu baioneta soldaţii, cari aşteaptă la uşe.

Şi oricât ar părea de necrezut soldaţii cu baioneta la armă aşteptau într'adevăr gata să execute ordinul.

Lumea, care nici când nu mai văzuse un astfel de lucru, era adânc jignită şi scandalizată şi numai tactul poliţiei, care a permis ca petrecerea să se continue într'alt local, a liniştit spiritele şi a făcut ca indignarea să nu se manifeste prea violent.

Revolta legitimă a publicului însă s'a mărit şi mai mult când a fost aflat motivul pentru care o serbare pacinică, autorizată de toţi cei în drept, a fost turburată. Un ofiţer tinerel ca grad şi ca vârstă a voit ca să îi dee pun cu orice preţ la dispoziţie o loje pe care nu o luase la timp şi care era ocupată de patru doamne şi un domn. Domnul ofiţer însă, căruia i s'au oferit totuşi alte loji şi alte locuri, a pus dimpreună că căpitanul sau alternativa: „daţi loja sau împrăştiem adunarea". Şi pentrucă organizatorii petrecerei au ţinut să li se respecte dreptul pe care-l căpătaseră de la autorităţi şi au avut şi bunul simţ de a nu scoate fără niciun motiv serios patru dame dintr-o loge pentru a face loc unui domn, având chiar gradul de locotenent, a urmat împrăştierea publicului din ordinul armatei.

Faptul, relatat întocmai, face de prisos orice comentar.

I. Moţul.

CRONICA BUCUREŞTILOR

Necinste. — Blocul ardelenesc. — Lăpuşul. — Iar sovietele. — Căsătoriile princiare.

O serie de documente au dat la iveală condiţiile în care Guvernul înţelege să înstrăineze bunurile Statului. Guvernul s'a supărat şi arată că poate să se fălească cu aceste înstrăinări.

Intrebarea e însă, dece le ţine ascunse în întunecimea caselor de fier, — dacă mândria e atât de mare.

O fi poate modestie? Mai ştii... Din nenorocire d-l Averescu n'a prea dat dovezi de aşa ceva. Totuşi, când ziarele îi fac serviciu dea-l lăuda publicându-i rezoluţiile date în încheierea diferitelor afaceri nu vedem de ce l-ar acuza de „spionaj". Ori poate d-l General crede că în timp ce chiar între particulari o vânzare cinstită se face în mod public.

Statul poate vinde tot prin simple învoeli secrete iscălite de domnia-sa? Ne îndoim cu toate că ştim că d-l Averescu e cam străin în materie de legi şi legalitate. Deci să se conformeze şeful Guvernului legei contabilităţei, să încheie contractele în mod public, să facă licitaţie şi apoi nu va puteă fi acuzat decât de incompetinţă şi politică economică greşită.

Până atunci necinstea planează asupra tuturor acestor fapte, împreună cu umbra d-lui Octavian Tastaunu.

■

Şi exemplul a fost încurăjator. Se pare c'a avut răsunet în Cluj unde excluşii pentru necinste din partidul naţional, au hotărât să încerce reabilitarea, trimeţându-ne delegaţi în Bucureşti pentru crearea „blocului ardelenesc". Acest „bloc" menit să lupte cu partidele „vechiului Regat", trebue format din deputaţii ardeleni ai Guvernului şi Federaţiei, — sub înalta protecţie a elementelor cinstite ce-au luat această patriotică iniţiativă. Nu ştim dacă acest nou separatism va reuşi. Mai rala şi patriotismul să sperăm că vor fi mai puternice decât patimile. In orice caz, încercarea rămâne una din manifestările celui mai urât politicianism, condamnat ca şi oamenii cărora aparţine iniţiativa.

■

Tulburările dela Lăpuş, au dat prilej să urmărim firul unor acuzaţii reciproce între Guvern şi Federaţie asupra politicei pe cari o fac respectivele grupări în Ardeal. Cauza acestor tulburări, după socotinţa guvernului e politica „separatistă" a partidului naţional, — iar după afirmările acestui partid e politica nechibzuită, de „subjugare" a Guvernului.

In ambele cazuri să ia ca punct de plecare premisa falşă a unei dorinţi anarhice în populaţie, când în realitate, ca şi în atentatul dela Senat, trebue să se caute mâna stăinilor instigatori şi să se considere faptul în mod izolat, înlăturând tendinţa de generalizare.

Dar aceasta nu o face nici partidul naţional nici Guvernul căci înainte de adevăr vorbeşte patima...

■

Politica externă a sovietelor ne preocupă tot mai mult, prezicerile ce se fac pentru această primăvară fiind din cele mai contrare şi profeţii neputându-se pune de acord. Bolşevicii noştri susţin că sovietele se vor deda cu totul refacerei economice şi România nu va fi în orice caz ţinta unui atac. Polonezii şi unii din generalii francezi, susţin din contra că sovietele pregătesc un atac, neputând trăi decât prin o victorie ce-ar câştiga-o asupra unei ţări bogate şi capabilă să aprovizioneze armata roşie pe-un timp îndelungat.

Intre aceste două tabere d-l Tache Ionescu, ministru de externe, a ales sitiaţia intermediară, — trimeţând la Paris şi Londra radiograme vestind un apropiat atac rusesc, iar la Moscova altele arătând că ne conside-

răm în stare de pace cu Rusia şi deci nu avem nevoie de nici un fel de tratative...

In timpul acesta ziarele franceze arată că comisarii aliaţi au ţinut o consfătuire în Moscova la care au participat delegaţii partidelor comuniste din ţările limitrofe, — pentru a se stabili punctul slab într'un eventual atac. Iar delegaţii români au arătat că în cazul unei invazii bolşevice se angajează să răstoarne guvernul ţărei, pe când cei germani au arătat că vor sprijini patria în pericol...

De sigur că dela d-l Cristescu nimeni nu s'ar putea aştepta la altceva...

Ziua căsătoriilor Princiare se apropie.

Trebue să cunoşti psihologia specială a bucureşteanului pentru a înţelege cu câtă nerăbdare este aşteptată de marea mulţime care, neabsorbită de patimile politice nici de afacerile samsarilor guvernului, — se mulţumeşte să varieze năcazurile de fiecare zi printr'un spectacol rar.

Mulţimea aceasta care se striveşte pe străzi de 10 Maiu şi la Bobotează, — este mulţimea muncitoare a Bucureştiului, neblazată şi „nedezgustată" de „spectacole", — care ştie să iubească, să aplaude, să se entuziasmeze. Lipsurile şi suferinţele războiului n'au schimbat-o. Au făcut-o poate mai răbdătoare, i-au dat mai multă gravitate dar fondul a rămas acelaş şi nimic nu ar putea-o schimba. Astfel o vom vedea înşirată dealungul străzilor aşteptând în ger să treacă cortegiul, după cum o vedem azi la ateneu vizitând expoziţia darurilor oferite A. S. Principesa Elisabeta. Şi entuziasmul ei va fi cu atât mai mare cu cât nunta va fi mai strălucită...

C.

INFORMATII

Reamintim cititorilor noştri că astăzi Vineri 18 Februarie orele 6 d. a. în Sala No. IV dela Universitate, încep Conferinţele „Asociaţiei" cu comunicarea d-lui prof. Marin Ştefănescu asupra *Filosofiei lui Eminescu.*

„Societatea Studenţilor în Medicină" va aranja un *bal mascat şi costumat Sâmbătă 19 Februarie* c. ora 9 seara în Sala Cercului militar. Mascarea şi costumarea facultativă. Venitul curat e destinat să facilliteze apariţia „Revistei Sănătăţii" organ de profilaxie sanitară şi morală al acestei societăţi, care va apare în curând.

Constatăm cu regret că atunci când chestia unificărei e mai mult ca oricând la ordinea zilei, Cercul didactic secundar local nu dă semne de viaţă. In activitatea aceasta, mai mult decât regretabilă, pentrucă şcoala trebue îndrumată pe căi sănătoase şi legale în interesul general al ţărei.

Primăria Oraşului Cluj va ceda un teren din jurul oraşului pentru înfiinţarea unei scoli de apicultură (cultura albinelor).

E vorba ca în cazul când Ministrul Artelor nu ar mai subvenţiona opera din Cluj, aceasta să fie subvenţionată de primăria oraşului.

Sâmbătă la ora 3 în sala IV-a a Universităţei va continua conferinţele de dinamică socială ale d-lui dr. Dan Rădulescu.

Linia de C. F. construită de armatele Austriace şi Germane pe valea Oltului va fi dată spre întreţinere şi folosinţă comunelor interesate din apropiere.

Preţurile produselor de la Uzinele Reşiţa au început să scadă din cauza concurenţei ce fac mărfurile aduse din străinătate.

In cursul lunei Aprilie se vor ţine în diferite centre ale Ardealului cursuri de apicultură, (creşterea şi îngrijirea albinelor) a căror durată va fi de 3 săptămâni. Participanţii vor primi o diurnă de 4 lei pe zi.

Eri a fost termenul licitaţiei la Bucureşti în privinţa filaturei de la Lugoj. Până acum rezultatul nu a fost comunicat.

Societatea profesorilor universitari din Cluj, ţine şedinţă joi, 17 Februarie orele 8½ d. a. în Seminarul de limba română, când va vorbi D-l Prof. Dr. Botez despre *Concepţia socială a Igienei.*

Comisia regională de transporturi pe CFR. cu începerea de azi 17 c. primeşte cereri pentru permisuri de vagoane.

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

O intreprindere modernă tehnică, unică în întreagă România-Mare, fără coocurenţă caută companion cu un capital de 250—300.000 Lei. Udresa la Administraţie.

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă cureţeşi să vă colorezeţ hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi) Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc) Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

Scoala Politehnică din Timişoara

Publicatiune

In vederea pregătirei candid. p. exam nul de admitere în Şcoala Politehnică din Timişpara, se deschide pe ziua de 1 Martie a. c. cursurile anului pregătitor.

Inscrierea în acest semestru este liberă, fără examen de admitere şi candidaţii vor trebui să prezinte odată cu cererea lor:

a) actul de naştere;

b) certificat de maturitate sau diploma de absolvare a 8 clase liceale.

In acest semestru se va preda materia de liceu care se cere pentru examenul de admitere în anul II-a al şcolii. La terminarea semestrului studenţii nu au a depune vre-un examen ci numai colocvii cu profesorii respectivi. Pentru a fi primiţi în anul I-u al şcolii vor avea însă de dat examenul de admitere prevăzut de lege.

Inscrierile se primesc până la 3 Martie; taxa de inscriere este de lei 100 (una sută), şi se va depune la începerea cursurilor. Din cauza locurilor ocupate, şcoala nu poate acorda burse pentru acest semestru.

(ss) Traian Lalescu
Rector

CONSILIUL ORAŞULUI CLUJ

Nr. 532—1921 cons.

Publicare

Oraşul Cluj dă pe chirie un motor electric pentru tăiat de lemne începând din 1. Martie 1921 până 28 Februarie 1922.

Primeşte oferte închisă adresate Cons. orăşănesc până la 25 Februarie 1921. Oferte sosite după termin nu vor fi luate în considerare.

Ofertul va depune vădin la casa alodiala al oraşului 10% din suma oferită iar chitanţa o va alătura ofertului.

Informaţiuni detailate da între oarele oficioasa Secţia economică al oraşului Cogălniceanu Nr. 4.

Consiliu orăşănesc

PREFECTUL JUDEŢULUI SĂLAJ

Publicatie

Prefectura judeţului Sălaj voind să instaleze o tipografie, compactorie şi o librărie în oraşul Zălau, toţi acei d-ni tipografi, cari cugetă, ca au destoinicia recerută pentru conducere se binevoiască a se adresa menţionatei Prefecturi.

Zălau, la 10 Februarie 1921

Dr. N. Serban de Voila
prefect

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta"

Joi, 17 Febr., la orele 5 şi 7½: „Ceje 2 jarretière." Comedie franceze în 3 acte.

Sâmbătă, 19 c., la orele 5 şi 7½: „Efecte de lumină." Colorat frumos în 3 acte Napierkovska.

Duminecă 20 c., în orele 5 şi 7½: „Un om o femeie." Dramă americană în 4 acte, în rolul principal: Verner Castle.

Afară de aceea la fiecare reprezentaţie o comedie sau primirei de natură.

Preţurile: Loje de jos 5 lei, Fotoliu 3 lei, Stal I 2 lei, Stal II 1 lei.

„In preajma unui ideal"

Se ştie că în curând se va deschide în Cluj „Salonul de artă ardeleană". Pentru a lămuri publicul care este scopul acestei iniţiative pentru care nu avem destule cuvinte de îndemn reproducem din revista „Cele trei crişuri" următorul articol.

La 20 Februarie c. „Salonul de artă ardeleană" cu scopul creerei unei case a artiştilor ardeleni, îşi deschide porţile în saloanele Prefecturii din Cluj.

Aici îşi dau întâlnire prin atingerea gingaşe a sufletelor, pictori, sculptori şi muzicanţi ardeleni, români, maghiari, saşi, evrei; — este atingerea delicată a acelor oameni, cari pun în balanţă mai presus forţa morală a unui talent drept bogăţie sublimă a naturei, decât patimile omeneşti, rămăşiţe ale războiului pe cari numai timpul le va risipi.

In vremurile grele prin care am trecut, în durerea omenirii cari astăzi este pe calea vindecărilor, suntem datori să considerăm războiul ca un accident din viaţa popoarelor, să ascultăm de cea mai înaltă datorie morală, strângându-ne în jurul acelor forţe care întreţin prin solidaritate energiile şi speranţele proprii, să armonizăm aceste capitaluri morale, fără a ştirbi mândria sau onoarea nimănui.

Popoarele, pe care după tradiţiile lor, după istoria lor, se desvoltă prin instinctele naturale, rasei sau intereselor locale, au ocoliri din cari pasiunile cresc, iar această încordare consumă atâta energie, cheltueşte atâta forţă vie, că la un moment dat, trupul şi mintea se găsesc obosite şi în mod fizologic, caută un colţ de reculegere...

Unde să căutăm şi să găsim în vârtejul ameţitor al vremurilor actuale, acele locuri de gândire şi de reculegere religioasă, unde să găsim pe calculatorii reci ai acestei situaţiuni?

Şi totuşi dacă nu-i avem în calităţi şi în număr suficient, trebue să-i creem.

Toate ţările cari au dus calvarul războiului îşi păzesc astăzi ce le-a rămas din bogăţiile lor, capitalurile şi litigiile de tot felul, a unora sau altora, stau în parte neproductive şi în discuţiuni sterile, partidele naţionale sau internaţionale, tacite sau ameninţătoare, stau faţă în faţă, partide cari, în rezerva lor ajung până la o pasivitate pronunţată, situaţiuni cari cu siguranţă nu sunt în interesul nimănui, şi nu pot fi rezolvite pe căi şovinistă, pe căi de ambiţiuni deşarte sau de preponderanţă.

Diplomaţia în prezent nu scoate nici un cuvânt deschis asupra motivelor ce-o inspiră în opera ei, cerul noros al vremurilor are nevoe să se însenineze pentru progresul omenirei şi providenţa care a rostuit destinul popoarelor, vedem că se căzneşte să netezească în mod natural, prin mijloace nesupărătoare, drumul lor normal.

Trebue să ne liniştim, să lăsăm altora grijile mari, să le lăsăm acelora cari au şi puterea să le rezolve; conflictele şi patimile să căutăm să le înlăturăm, pentru a uşura sarcinele vieţii, plină, prin ea însăşi, de necăzuri.

Mergând alături, oamenii de ştiinţă şi artiştii, contribuind împreună prin darul lor universal la progresul general al omenirei, va putea răsări din interes comun, un început de bună înţelegere.

Prin felul calm şi interesat pentru toate părţile, de a înfăţişa lucrurile, nu prin ameninţări cari să îndepărteze prietenia, — ceea ce nu stă nici în firea românului, — din potrivă vorbă caldă şi împăciuitoare care să inspire încredere, poate da naştere acelor începuturi bune şi sănătoase, cari depun la masa comună munca, talentul şi gustul fiecăruia, „fără deosebire de naţionalitate".

Realizarea lui complectă este un ideal, dar un ideal practic. Asemenea iniţiativă nu poate fi refuzată, este o iniţiativă necesară de ordin moral, este păzitoarea desvoltării culturei omeneşti, pe drum independent, de ori ce pasiune, la care numai suflete înveninate sau brutale n'ar consimţi să se alăture.

Prin aderările ce am primit din toate părţile Ardealului la îmbogăţirea expoziţiei noastre, zorile luminoase ale adevăratului scop nobil spre care am pornit cu atâta căldură, ne înviorează, ne încălzeşte.

Vom asocia astfel utilul cu frumosul...

Colonel George Bacaloglu.

Mare reducere de preţuri!

In săptămâna viitoare va sosi un **mare transport de ghete** şi se vor pune în vânzare foarte eftin la

359

„BATA"

magazin de ghete Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 4.

Una pereche ghete de box 199 Lei.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8.

Situația internațională

La Praga s'au isprăvit convorbirile pentru încheierea acordului comercial româno-cehoslovac. Necesitatea acestui acord era cu atât mai simțită cu cât ambele au nevoie de produsele pe care reciproc pot să le exporteze. România va furniza Cehoslovaciei sare, petrol și cereale iar aceasta va da în schimb mărfuri manufacturate și mașini agricole și industriale.

Încheierea acestui acord nu e văzută cu ochi buni de maghiari, cari găsesc încă odată prilejul să acuze România de intenții dușmane față de Ungaria.

În același timp, în Praga a sosit și un grup de fabricanți de zahăr pentru a trata cumpărarea de zahăr cehoslovac, care ar reveni în Franța mai eftin decât cel adus din America.

Astfel, Franța pentru a și ameliora valuta începe să-și îndrepte activitatea economică spre Țările din centrul Europei, care au valută scăzută.

In urma crizei industriale din Occident, industriașii din Anglia și Elveția au hotărât să intre în relațiuni comerciale cât mai strânse cu țările din răsăritul Europei, oferindu-le mărfuri pe credit îndelungat până ce valuta lor se va îmbunătăți. Pentru stabilirea modalităților, au și sosit la București delegațiuni de industriași englezi și elvețieni.

Tendințele de imperialism economic și maritim ale Statelor Unite se manifestă cu o energie mereu crescândă.

Astfel, companiile maritime White *Stare Line* și Cunard Line au cumpărat cele mai mari transatlantice germane Imperator și Bismarck, care vor face curse între Franța, Anglia și Statele Unite. Intinderea rețelii maritime americane până în porturile europene cu tendința vădită de a concura companiile de navigație europene trebuie să îngrijească cercurile economice europene, cu atât mai mult cu cât Americanii dispun de un capital enorm și de o organizație remarcabilă.

Scrisori din Paris

Conferința interaliată. — Germanii se arată nemulțumiți. — Shakespeare întinerit. — Lucrarea D-lui André Rivoire. — Centenarul lui Offenbach. — O revistă ca multe altele.

(Dela corespondentul nostru special.)

Paris, 1 Februarie 1921.

Lloyd George a putut să figureze, în *„Excelsior"*, alături de Briand, amândoi cu zâmbetul pe buze, mulțumiți de acordul care a încheiat lucrările conferinței interaliate. Unii diplomați și oameni politici, cari se pretind mai prevăzători, nu se declară însă tot atât de mulțumiți. Satisfacția „Premierilor", după acești oameni cari doresc o politică de imediată realizare, nu ar fi decât triumful Germaniei. Cât despre atacurile presei berlineze, ele nu ar fi decât mascarea adevărului. Germanii nu pot să vadă, în deciziile Conferinței din Paris, un eșec. Intr'adevăr, ce fac ei dela semnarea tratatului din Versailles? Caută să obțină termene. Ori, conferința, cu o dărnicie la care se așteptau puțini, se arată foarte îngăduitoare față de debitoarea Antantei. Debitoare de rea credință, dar care obține facultatea de a se libera în 40 și ceva de ani, cu anuități cari, contrar cu ceeace se întâmplă în unele împrumuturi amortizabile, se sfârșesc prin rate din ce în ce mai mari, a căror fixare a fost bazată pe mărirea eventuală și progresivă a producției germane. Dar ceeace este de semnalat e împrejurarea că, cu cât vremea va trece, cu atât mai Germania, va deveni *„une débitrice encore plus grincheuse"*, după cum îmi spunea un deputat clemencist. Și, pentru a-mi da o dovadă mai ușor de priceput de gândurile Germaniei, a comparat situația învinsei și dorința ei de amânări continue, cu aceea a unui condamnat, care face tot ce-i stă în putință spre a întârzia executarea sentinței. Timpul rezervă multe surprize; de aceia și Germanii vor să câștige cât mai mult timp.

Și fiindcă ne găsim în lumea germană, voiu aminti că scenele oriziene au reluat repertoriul german dinaintea războiului. Se poate spune că i-se dă chiar o prea mare atenție; însă tocmai această deosebire, această desprindere de orice simțământ de ură, face puterea spiritului francez. Aici își primesc consacrarea talentele cele mai diverse, și toate popoarele au încredere în judecata imparțială a Francezilor.

O altă particularitate este aceia care face din Francezi niște regeneratori ai celorlalte neamuri, fie în domeniul economic, fie în acela intelectual. Cu toate nesocotitele merite ale operei Schakesperiene, astăzi lucrările marelui poet englez nu pot fi ușor digerate și pricepute de publicul modern, care a evoluat prea repede și nu se poate, interesa de ceeace nu-l apare în legătură cu viața de toate zilele. După cum spunea Abel Hermant, vorbind despre *„Juliette et Roméo"*, în adaptațiunea lui André Rivoire, piesele lui Shakespeare au ceva *„d'effarant pour un public de culture moyenne"*. De aceia, Romeo și Julietta, astfel cum a fost prezintat, la Comedia franceză, de André Revoire, sub numele de „Juliette et Roméo" este un Shakespeare întinerit, apropiat cugetării și felului de pricepere al societății de azi.

In „Juliette et Roméo", André Rivoire a reușit să ne facă să gustăm toate frumusețele lui Shakespeare, într'o formă ce ne amintește cele mai desăvârșite frumuseți ale limbei franceze. René Domnie, în *„Revue des Deux-Mondes,* caracterizează astfel lucrarea lui Rivoire, care a atins în stagiunea recentă, cincizeci de reprezentații: „In jurul perechei pe care moartea a făcut-o nemuritoare, am revăzut în prodigioasa ei exuberanță, viața personagiilor multiple, din care nu e unul să nu aibă o originalitate proprie. „Și mai pe urmă": Totul într'o formă armonioasă, elegantă, adaptată gustului francez și gustului anului 1920, declară, terminând, directorul lui *„Revue des Deux-mondes"*, cu aceiași vervă și documentare cu care, înaintea tribunalului Seinei a apărat, în procesul ce i-a intentat Silvain, dreptul criticei.

O asemenea adaptare, foarte respectuoasă a structurei originalului, nu poate decât să folosească acestuia, risipind colbul pe care vremea sfârșește fatalmente prin a așterne pe lucrările chiar ce ni se par sorțite unei veșnice actualități.

Și e greu ca un autor să aibă, după sute de ani, același succes ca la apariția lucrărilor lui. Muzica serioasă, adevărată, nu intră bine înțeles, în această categorie; dar opera comică și opereta, prin partea de comedie, care este în raport cu timpul când a fost scrisă, nu poate trăi prea multă vreme. De aceia meritul este netăgăduit al lui Offenbach, ale cărui lucrări reușesc și azi să oprească publicul în goana lui după noutăți: *„La Belle Hélène"*, deși reprezintată fără adăugiri de spirite locale, cum se făcuse cândva la noi în țară, a avut, în anul trecut, la Paris, un succes ce ar fi mulțumit pe mulți din autorii noștri dramatici.

1921! Exact o sută de ani, centenarul lui Offenbach, trecut neobservat. Presa nu s'a gândit să consacre nici un rând acestui aniversar, cu toate că lucrările lui figurează zilnic pe afișele teatrelor. O mică scenă montmartzază, *„Bouffer-du-Nord"*, un muz c-hall, condus cu pricepere de doi tineri artiști, a avut frumoasa ideie de-a consacra una din principalele părți ale ultimului spectacol, gloriei lui Offenbach.

Deși acest omagiu se află intercalat în *„La Revue voluptueuse"*, în care apar multe femei frumoase cu pulpele descoperite și cu bustul aproape gol, merită să fie semnalat, căci grație lui, am văzut pe scenă, artista Schneider primind omagiile lui Aurélien Scholl cu cravata lui enormă și costumul bizar al timpului, și așezându-se în urmă de ambele părți ale decorului pentru a prezinta publicului diferite scene din capodoperile marelui compozitor.

„La Périchole", *„La Belle Hélène"*, *„Madame Favort"*, *„La jolie parfumeuse"*, *„La fille du tambour-major"*, *„Les contes d'Hoffmann"* ne-au apărut rând pe rând, amintindu-ne timpurile în care au fost pentru prima dată aplaudate și prin duioșenia gestului fericit al Directorilor lui *Bouffes-du-Nord* făcându-ne să uităm cadrul cam prea „emancipat de prejudecăți", în care Offenbach era sărbătorit.

Dar un omagiu, când este sincer și bine prezintat, găsește pretutindeni cea mai bună primire. Și scenele acestea intercalate în revista de care vorbesc pot fi considerate ca un fel de reprimandă la adresa teatrelor care exploatează pe Offenbach, fără a se gândi să-i sărbătorească amintirea.

Cât despre revista „voluptuoasă" este o revistă ca multe altele. Faptul că baletistele își arată *„leur jolis mollets et leurs jortes cuisses"* nu mai impresionează, din moment ce pulpele frumoaselor figurante sunt unul din punctele de atracție ale teatrelor de mâna doua și a treia.

N. A. I.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Eri a plecat la Budapesta colonelul Stârcea, ministru plenipotențiar împreună cu personalul legației. In Gara de Nord, reprezentantul Ungariei la București i-a urat drum bun.

*

Cabinetul suedez a demisionat.

*

La Cernăuți s'a comis un furt senzațional de bijuterii în valoare de 300.000 la magazinul Schultz din centrul orașului.

*

Din Iași vine știrea că d-l Stere va avea în Cameră o atitudine independentă.

*

Ministerul Giolitti e în ajunul demisiei; se svonește că i-ar lua locul Orlando sau un cabinet de tranziție Corradini.

*

„Le Journal" anunță că Elveția refuzând trecerea trupelor aliate pe teritoriul său pentru supravegherea plebiscitului dela Wilna, Consiliul Ligei Națiunilor a hotărît să-și mute sediul la Paris în semn de protestare.

*

Mareșalul Foch va veni în Martie la Belgrad. Vizita are o deosebită importanță politică și militară.

Viitorul arată că prin concesia încheiată cu soc. Reșița statul îi cedează în mod gratuit 200 milioane metri pătrați de teren.

*

Le Journal anunță că guvernul român a propus Sovietelor orașul Riga ca loc al tratativelor economice.

*

Numeroase delegații din țară și-au anunțat sosirea în Capitală pentru prezentarea de daruri Principesei Elisabeta.

*

Organizația socialistă dela Constanța a părăsit programul comunist aliindu-se la social-democrați.

*

D-l Take Ionescu a anunțat că va ține o conferință la Fundația Carol asupra politicei externe a României, iar d-l Toma Ionescu asupra activității la Liga Națiunilor. Opinia publică este surprinsă întrucât conferința are loc înainte ca parlamentul să fie pus în curent cu această politică. Ceva mai mult, la întrebarea pusă în Cameră de dl George Mârzescu, d-l Take Ionescu a răspuns că nu dă lămuriri ne fiind treaba Camerei.

*

Ministrul Comunicațiilor a trimis spre imprimare proectul cedării atelierelor C. F. R.

Granița Maramureșului

Deoarece linia de frontieră dinspre Ceho-Slovacia, nu este deplin stabilită, și greșelile ce s'au făcut în preliminările tratativelor ținute între comisiunile respective, se mai pot îndrepta credem că e nevoe să arătăm neajunsurile locuitorilor de pe lângă frontiera de acum.

Trebue să se știe că următoarele comune de dincolo de Tisa: Sat Slatina, Ocno Slatina, Biserica Albă și Apșele sunt în întregime românești și primele trei au o populație de 30 mii locuitori.

Intreaga viață economică de acolo se desvolta prin situația favorabilă de a fi în apropierea orașului Sighetul Marmației de care astăzi sunt despărțiți prin noua graniță, care este râul Tisa.

Și dacă românilor din satele numite mai sus li s'a răpit posibilitatea desvoltărei unei vieți economice și culturale tot prin nouă graniță românilor de dincoace de Tisa li se schimbă cu totul modul de viață. Faptul stă astfel:

Satele cari cad pe teritoriul nostru aveau proprietăți în Ceboslovacia dincolo de Tisa, vre-o 90 munți unde își duceau vitele la păsunat și făceau explatări de lemne Prin noua granță ei își perd dreptul de a se mai putea folosi de aceste bunuri.

Tot astfel interesele noastre cer ca satele românești, Tarna-Mare, Tarna-Mică, Bocicău, Valea Sacă, Comlăușa, Vagașul, Batarciul așezate dincoace de Tisa și care au fost cedate tot Ceho-Slovaciei împreună cu întreaga linie Halmen-Craia, — să fie redate României. Aceasta nu numai pentrucă toate acele sate sunt românești dar, și pentru că am intra astfel în posesiunea liniei de cale ferată Halmen-Craia de un mare interes economic pentru țară.

Trebue să mai spunem că lăsarea în mâna Ceho-Slovaciei a liniei ferate Halmen—Câmpu-Lung pe o distanță de 79 km., ne-a rupt legătura noastră chiar și cu Maramureșul actual românesc. Prin cedarea liniei ferate Tribușeni-Frasin ni s'a răpit legătura economică și militară directă cu Polonia, pe lângă că o mare parte din munții proprietatea românilor, vor fi exploatați de statul străin. Credem necesar ca opinia publică să fie anumită asupra modului cum se stabilește granița țarei în Maramureș.

De altmintrela știu că d-l ministru Argetoianu în Iunie 1920 umblând prin Maramureș, a asigurat populația română rămasă afară de graniță, că în scurt timp va reveni la patria mumă. Dar se apropie anul și acea populație tot la streini a rămas.

Cerem dar guvernului să nu lase în mâna streinilor Maramureșul românesc mântuind totodată și părțile românești de dincoace de Tisa, ale județului Satu-Mare, Ugocia, cu repararea granițelor greșite și de sigur stabilite în necunoașterea împrejurărilor locale. *V. Oana.*

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

281

Viața provincială

Răvașe din Satu-Mare

Organizarea partidului național-liberal. — Desființarea expoziturei de direcțiune regională a C. F. R. — Pregătiri pentru primirea reprezentanților comitetului „Cultura Poporului". — O sinucidere.

Organizarea partidului național liberal e în curs în județul Satu-Mare. D-l avocat dr. A. Dragoș a reușit să înființeze în multe comune rurale din ținutul Baia-Mare comitete locale ale partidului național-liberal. Țăranii români, înțelegând rostul unui partid capabil de a guverna țara în împrejurările critice de azi, se înșiră în număr mare sub steagul desfășurat al marelui patriot Ion C. Brătianu.

In scop de a pune bazele unei organizări în țara Oașului, d-l dr. Dragoș în curând va cutreera toate comunele oșene.

In urma unui ordin al direcțiunei generale C. F. R. expozitura direcțiunei regionale C. F. R. din Satu-Mare s'a desființat pe 1 Februarie a. c. Serviciul era organizat complect, îi lipsea numai secția contabilității; prin noile dispoziții devine o simplă inspecție de mișcare.

Atât presa maghiară, cât și cea română din Satu-Mare consideră acest fapt ca o măsură necugetată. Invocând marea însemnătate ce o poate avea o expozitură de direcțiune reg. C. F. R. aici la granită. Prin faptul că o inspecție de mișcare e mai mult un organ de control al administrației C. F. R, publicul nu va avea nici un contact cu ea, nevoit fiind astfel să călătorească la Cluj spre a i-se rezolvi cererile în scurt timp.

Se fac pregătiri pentru primirea reprezentanților societății „Cultura Poporului" din Cluj, care sunt d-nii general Petala, rectorul universității V. Dumitriu, M. Ștefănescu, prof. univ. și Al. Lăpedatu, inspectorul cooperativelor.

Cu această ocazie va avea loc în orașul nostru Duminecă, în 13 Februarie o mare întrunire publică, la care vor vorbi atât d-l general Petala, cât și ceilalți reprezentanți. La această adunare vor participa delegații comunelor rurale din ținutul sătmărean.

*

Zilele trecute s'a sinucis egumenul Maxim dela mănăstirea Bicsad. Motivul sinuciderei a fost că s'a lansat de parchetul local un mandat de arestare contra lui pentru administrarea frauduloasă a averei mănăstirești.

I. G.

Despre activitatea oficiului de locuințe

Din partea d-lui Dr. Țiplea șeful oficiului de locuințe, primim următoarea scrisoare:

Onorată Redacție!

Acum câte-va zile ziarul Dv. mi-a pus întrebarea în ce chip s'ar putea sta de vorbă cu mine. La această întrebare dați-mi voie să răspund cu următoarea deslușire:

In interesul unei bune conduceri a oficiului de locuințe, am socotit de bine, să pun capăt vechiului sistem, sub care în oficiul acesta au dat năvală toți solicitatorii de locuințe cu plângerile lor, cu reclamațiile lor, cu cererile lor stăruitoare. Ori prin aceasta, oficiul se transforma într'un birou de reclamații. Ascultând necazul fiecăruia, urmează să fii impresionat de lacrimile fiecăruia și odată influențat de unul sau de altul, se iea dispoziții în favoarea unuia sau a altuia. Ori aceasta este tocmai laturea rea a contactului cu publicul. De aceea am preferat izolarea de mulțimea de solicitatori. In chipul acesta se poate lucra mai liniștit, mai obiectiv. Și la oficiul de locuințe trebuie lucrat cu date reale nu cu sentimente și retorică. Pentru noi datele reale sunt acestea: De o parte locuințele, camerele ce s'ar mai putea da (cari de fapt se ivesc atât de rar) și de altă parte cererile foarte numeroase după asemenea locuințe.

In zadar am lăsa publicul să vie zi de zi în edificiul de locuințe, în zadar le-am asculta plângerile dacă nu-s locuințe n'avem ce da.

Dacă evităm contactul cu solicitatorii de locuințe, departe de mine gândul de a evita contactul cu presa. Imi dau perfect seama de importanța presei și sînt oricând gata a sta la dispoziția ei cu toate lămuririle ce mi-le va cere. Aș dori cu atât mai mult să întrețin legături cu presa, pentru ca să nu vie cei interesați, cu intenții de intriga și să informeze greșit și tendențios despre activitatea oficiului de locuințe.

Primiți salutările mele cele mai distinse.

Dr. Țiplea.

Serbarea decorării lucrătoarelor dela fabrica de tutun Cluj

Faptul că cu prilejul grevei celei mari, 1200 lucrători români, între cari și câțiva streini din fabrica de tutun n'au dat ascultare instigatorilor, ci și-au continat lucrul, a îndemnat pe vrednicul director al fabricei, care este dl *Agripa Popescu*, ca să propună pe 8 inse, cele mai însuflețite dintre muncitoare spre decorare M. S. Regului. Serbarea decorării s'a făcut cu o mare solemnitate ieri 16 Februar în sala cea mare a fabricei, frumos decorată cu drapele și sphirlande verzi.

Serbarea s'a început cu imnue regal, esecutat de musica militară, după care dl director al „R. M. S., *Petru Lucaci*, deschizând serbarea a dat cuvântul dlui director al fabricei *Agripa Popescu*, care în cuvinte însuflețite salută asistența.

Dl general *Petala*, din partea „Culturei Poporului", în cuvinte alese, arată însemnătatea acestei serbari, decorând apoi pe cele 8 vrednice muncitoare: Rozalia Duma, Elena Benkő, Ilyés Ferenczné, Nastasia Crișan, Todorica Albu, Maria Olariu, Carolina Nanea, și Rozalia Chiorean. Urmează apoi frumoasa vorbire de felici are a dnei *Sanda Matei*, prezidenta Comitetului „Ocrotirea femeii și copilului."

In numele celor decorate mulțumește lucrătoarea *Carolina Vanea*, iar dup'aceasta își ține cuvântul de felicitare reprezentanții lucrătorilor dela fabrica de chibrite din București și dela Atelie ul C. F. R. din Cluj, cari ambii au preamărit munca cinstită, vestejind bolșevismul primejdios.

Au mai fost de față delegațiile fabricilor din Timișoara, Fabrica de tutun din Sf. Gheorghe, apoi delegații dela Uioara, Ocna Dejului și Baia-Mare. Academia de înalte studii comerciale a fost reprezentată prin dl. O. Telușan.

Terminându-se partea I. a urmat: Constituirea Sindicatului Național, alegându-se și comitetul sub presidența d-lui A. Opriș, șef de fabricație.

Ia apoi cuvântul d-l rector al universității: *Dumitriu*, care ca președinte al comitetului „Cultura poporului" ține muncitorilor o cuvântare plină de elan și însuflețire, subliniată des de aplausele asistenței.

Cu frumosul cuvânt de mulțumire al noului președinte al Sindicatului, d-l Opriș, serbarea a luat sfârșit.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Joi:
Prada. Drama „Pathé".
Vineri:
Iubire și onoare. (Cu Suzanne Graudais.)
Sâmbătă, Duminecă:
„Tih Minh." Partea I. Film detectiva.

CINEMA APOLLO:

Joi:
„Iubire și onoare.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Misterul vechiei Abtei." Film polițist.

CINEMA URANIA:

Joi:
Seara comică. Comedia „El" și Toto.
Vineri, Sâmbătă, Duminecă:
„Golgota." Dramă romantică.

Depozit permanent de articole technice
M. ANGHEL
Piața M. Viteazul No. 40
Ferestreu panglică, circular pentru lemne de foc. Pompe de vin, motoare, mașini de treerat, instalațiuni de mori și ori-ce mașini industriale, piese pentru automobile, ciopote. Becuri electrice
Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANȚA FABRICEI DE MAȘINI „SCHIEB" — SIBIU.
240

Firma Fii lui Ludovic B. Bak Fabrică de Tâmplarie societate anonima recomandă
mesele sale de birou
și alte aranjamente de birou în executare solida și cu prețuri convenabile.
Prăvălia Strada Iuliu Maniu No. 4. □ Telefon 832.

S'a terminat cu criza locuințelor folosind
NOXA
cel mai bun stârpitor de ploșnițe, care le distruge chiar și ouăle.
319 Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei.

CASA DE IMPRUMUT PE AMANET
SOCIETATE PE ACTII
(MUNTELE DE PIETATE)
din Cluj, Calea Victoriei Nr. 35 va începe operațiunile la 1 Martie anul curent.
Acordă împrumuturi pe bijuterii, efecte de Stat, obiecte de artă, mărfuri, mobilă, haine etc. în condițiunile cele mai favorabile.
Primește depuneri spre fructificare cu 7% și pe termen mai lung cu 8% interese.
Tot la 1 Martie se va deschide
HALA DE VÂNZARE
și se primesc chiar de acuma spre vânzare prin licitație publică sau în comision orice obiecte de aur, argint, efecte mobilă, mărfuri, tablouri, obiecte de artă covoare etc.
HALA DE VÂNZARE
va fi o expoziție permanentă și va oferi publicului cea mai bună ocazie de a putea cumpăra și a pune în vânzare voluntară sau prin licitație publică orice obiecte noui și vechi în condițiunile cele mai avantagioase
Direcțiunea
Casel de împrumut pe amanet societate pe acții în Cluj

La Vonica
Piața Mihaiu Viteazul No. 5.
Se află Vin dela Siria, Vin nou Kgr-mul lei 8, Vin vechiu Rizling 1917 lei 12 în engros și mai eftin tot felul rachiuri naturale și Brânză, 294 Slanină și Unsoare.

Singurul medicament contra călbezei la oi și vite cornute este
„Călbeaza" Haneș,
brevetat de înaltul Ministeru. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteți feri de falsificatori. Prețul unei doze (2 bucăți) 11 Lei.
Rezultat în 24 oare
Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mânăștiurului No. 2.

Citiți „Infrățirea"

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE SECȚIA SERVICIULUI EDIL

Nr. 975—1921—E.

La Secția Edila din Ministerul Lucrărilor Publice, Cluj, află imedict aplicare 2 contabili cu pregătiri și practică și 2 contabili ajutori. Cei, cari doresc a ocupă unul din aceste posturi, să se înainteze urgent cererea însoțită cu documentele necesare la secția edile, strada Berde Mózes Nr. 2, Etaj II la stânga.

Secția Serviciului Edil:
(ss) Tilica

In azilul de copii, sunt
4 copii
sănătoși, frumoși
de un an
pentru adoptare

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.
Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□
Prețuri moderate.

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.
Primește ori ce afaceri judecătorești sau administrative pendente de autoritățile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. și 1—3 p. m. 271

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556
22

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

SE CAUTĂ de către o mare societate un om de serviciu, necăsătorit, fost caporal sau sergent în armată. Se cere certificate de bună purtare. A se adresa la administrația ziarului Infrătirea.

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:
80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.
30 vagoane cement (dela Orăștie).
1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicce efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnisoară tânără, frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei dorește cunoștințe unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar sub „Mihai".

Bernhard Stambler
Doctor in Drept dela Paris
AVOCAT
BUCUREȘTI
Strada Smârdan 37

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piata Unirei No. 5.

„Banca Românească"
Societate Anonimă Română
Capital: Lei 160.000.000
Rezerve: Lei 75.000.000
Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:
Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala Târgul-Mureșului a început operațiunile în luna Februarie 1921.

4142—1921-I. D.

Concurs.

Pentru vânzarea materialului vechiu adunat la depoul materiale din Cluj și Brașov. Dir. Reg. Cfr. Cluj prin aceasta publică concurs pentru vânzarea materialului vechiu adunat la depoul de materiale Cluj și Brașov. Ofertele se trimite Dir. Reg. Cfr. Cluj secția I d. mai târziu până la 25 Februarie 1921 orele 12 a. m. s'au personal s'au prin poștă, dar în ambele cazuri în plic timbrat și sigilat.

Vadiul se va depune în bani gata sau în hârtii de valoare la cassa generală Dir. Reg. din Cluj până în 24 Februarie 1921 orele 12 a. m. mai târziu.

Condițiunile mai detailate, privitor la oferte se pot vedea la Dir. Reg. Cluj la secția I d. între orele oficioase și publicația de ofertă se poate primi gratuit în locul numit.

Cluj, la 11 Februarie 1921.

Anunț.

S'a furat de la moșia parintească din Șendresti județul Tecuci, doi cai negri, pintinogi la picioarele dinapoi, stea în frunte, coamele și cozile negre, la unul coama mai bogata la 2 coama mica, cozile retezate, la șold litera X și un număr șters.

Sunt informat ca au trecut prin Ghimeș în Ardeal pe la sfârșitul lunei Ianuarie.

Denunțătorului sau aceluia ce mă va pune pe urma cailor dau o recompensa de 5000 de lei.

A se adresa la:
Costell Munteanu Agronom-Regional plasa Teaca jud. Cojocna oficiul TEACA.

Un candidat de advocat
cu praxă, care posede limba română în scris și cetit află imediată aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. J. Cl. Iuga
advocat
Cl , str. Iuliu Maniu No. 3. I.

Radio 185 18
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Schnetär și fiul.

Radio 462
Conducător de prăvălie
bun cinstit și insteț se caută de urgență în un ORAȘ MARE DE PROVINCIE
Adresa la „Radio" Cluj, Str. Regina Maria No. 34
384

Cafeneaua și restaurantul **„METROPOL"**
este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.
61

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 16
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Cercetați marele atelier de fotografie **DAJKOWITZ** Sas passage. ORADEA-MARE.
126

„REFACEREA INDUSTRIALA"

Societate Anonima Privilegiata pe Acțiuni.
Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în mașini și materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria țărei are nevoie pentru a se reface și desvolta solid și repede de un organ de execuție, care să coordoneze influența și autoritatea Statului, cu competința și libertatea de acțiune a inițativei private.

Inițiativa privată a fiecărui industriaș în parte se lovește de mari obstacole, din cauza dificultăților de credit și transport; jată de ce s'a simțit nevoia creerei acestei Societăți,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" *va fi organul care va reface industria și o va aproviziona cu materialele și mașinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" solidarizând colaborarea continuă și efectivă a puterei statului cu priceperea și pregătirea industriașilor, va face aprovizionări colective și stocuri mari, va face transporturi accelerate și asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operațiunile de distribuție, de aprovizionare și de refacere în general, creind astfel un organ care se ajute industria țării de a eși din situația critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărțit în 300 mii acțiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripție publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripția publică se face după normele următoare:

a) Marii și micii industriași din intreaga țară 25%.
b) Alțor subscriitori până la 20%.
c) Restul se va acoperi de organizațiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv și statutatele aprobate de Consiliul de Miniștrii, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secția Notariat sub No. 15.833/1920.

Acțiunile sunt la purtător, afară de ale Statului care sunt nominative și intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acțiune, plus 20'— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170'— lei de fiecare acțiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de cassă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerel coroanelor.

Subscripțiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă Bucureşti și sucursalele ei la Galați, Braila, Constanța, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureș și Cernăuți.
Banca Agricolă Bucureşti și sucursalele din țară.
Banca de Scont Bucureşti și sucursalele din țară.
Banca Franco Română Bucureşti și sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roșiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia și Pucioasa.
Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj și filialele sale: Sibiu, Turda, Aiba-Iulia, Hațeg.
Banca Albina Sibiu și filialele sale: Brașov, Cluj, Odorhei, T.-Mureș, agentura Saint Martin, Mediaș și Lugoș.
Banca de Comerț și Industrie Brașov.
Casa de păstrare agrară T.-Mureș.
Banca Timisoarei de Comerț și Industrie Timișoara.
Banca Casa de Păstrare a orașului Timișoara.
Creditul Technic și sucursalele sale,
Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administrație
Președinte, N. ZANNE
Președinte al Camerei de Comerț, mare industrias.

Reclama No. 153.
381

Banca Generală a Țării Românești

Capital și Rezerve 107.300.000 lei.

Avis

In baza deciziunii adunării generale extraordinare din 21 Iulie 1920, Domnii Acționari ai Băncii sunt rugați a se prezinta la sediul social din București, Strada Lipscani No. 10 sau la sucursalele din provincie, spre a li se preschimba acțiunile vechi, tip nominal 1.250 lei în acțiuni noui, tip nominal 500 lei. Pentru două acțiuni vechi a 1.250 lei se eliberează 5 acțiuni noui a 500 lei nominal.

Posesorii de acțiuni efective vor presinta acțiunile lor Serviciului de preschimbări, impreună cu o declarație complectată și semnată; acei ce au acțiunile evacuate la Moscova, cu tezaurul Băncilor sau altor instituțiuni, vor presinta un certificat special eliberat de instituția ce a făcut evacuarea. Formulare de asemenea certificate se eliberează la sediul Băncii.

Domnii Acționari cari au depus acțiunele lor la Banca noastră, vor face o simplă cerere către Bancă spre a li se face această preschimbare.

Depunerea acțiunilor vechi (emisiunea anterioară anului 1919) efective, evucate la Moscova sau aflate la Banca noastră se va face în zilele de 10—20 Februarie 1921.

Eliberarea acțiunilor noi se va face cu începere de la 15 Februarie 1921, în ordine depunerii.

Depunerea certificatelor provizorii se va face în zilele de 20—28 Februarie a. c., iar eliberarea acțiunilor noui se va face cu începere de la 25 Februarie în ordinea depunerii.

Pentru acțiunile evacuate la Moscova de Banca noastră sau alte Bănci se va depune conform legii publicate în Monitorul Oficial No. 153 la Casieria noastră, că 10 lei de fiecare acțiune veche drept taxă de duplicat.

Banca Generală a Țării Românești.

Aprinzători de țigări
electrice pr. cadouri

Aparate de cinema mari și mici.
ARMATURI impermeabile.
BATERII ELECTRICE toate luminile.
COMPTOARE toate voltagiile.
Dynamuri și Electromotoare
Fiare de călcat electrice.
Grupuri comptecte electrogene
Lămpi și Polizandre electrice.
Lămpi de carbid.
Materiale electrice.
Recheauri. — **Sărmă,** litză cabluri. — **Tuburi Bergman.**
Telefoane și Sonerii.
Ventilatoare
livrează promt din depozit
333 **Biroul Technic**
Al. Conescu
BUCUREȘTI,
Str. Regală No. 11 bis și Str. Matei Millo 4.

Se caută

de către o mare societate un om de serviciu, necăsătorit, fost caporal sau sergent în armată. Se cere certificate de bună purtare. A se adresa la administrația ziarului Infrățirea.

Administrația ziarului „Infrățirea" caută două
DOMNIȘOARE
cari să cunoască pe lângă limba română maghiară și eventual și germană. Oferim câștig lunar 3000 lei și chiar mai mult după aptitudine.
A se adresa la administrația Ziarului. □

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

Technica Labora
Birou technic și agentură.
Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18
Preluăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.
Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.
Revânzătorii primesc mare rebat.
320

S. R. D.

Societate Anonimă Română de Navigațiune pe Dunare

Capital social Lei 45.000 000
Deplin vărsat Lei 30.000 000

Incunoștiințare

Se aduce la cunoștința Acționarilor că Adunarea Generală extraordinară care a avut loc la 31 Ianuarie 1921, a **hotărât emiterea a 30.000 acțiuni noi în valoare nominală de Lei 500 fiecare.** Valoarea acestei emisiuni de lei 15.000.000 fiind deplin vărsată, se atribue acționarilor pentru fiecare acțiune din emisiunea I-a și a II-a câte o acțiune nouă cu drept de dividend dela 1 Februarie 1920, fără alt vărsământ.

Domnii acționari sunt invitați **ca până la 1 Martie 1921** să se prezinte la sediul Societății din **strada Smârdan No. 13 Etaj** cu acțiunile din emisiunea I-a și a II-a spre a fi stampilate și a primi certificatele provizorii ale noilor acțiuni.

Acționarii, ale căror acțiuni se găsesc evacuate la Moscova, vor prezenta certificatele de depozit și o declarație din partea instituțiunilor care le-au evacuat că se obligă să prezinte ulterior acțiunile spre stampilare.

Tot până la 1 Martie 1921, sunt obligați toți posesorii de acțiuni vechi cari n'au făcut încă transferul acțiunilor ce au dobândit, să facă acest transfer; în caz contrar toate consecțele ce ar decurge din nefaccrea transferului în termenul arătat, rămân în sarcina d-lor.

In orice caz certificatele pentru noile acțiuni nu se eliberează de cât contra prezentărei spre stampilare a acțiunilor vechi sau scrisorilor de garanție ale Instituțiunilor arătate mai sus.

Direcțiunea.

CASA HANS HERZOG & Co.
BUCUREȘTI, Strada DECEBAL No. 20.
caută agenți destoinici
pentru desfacerea mărfurilor de fiecărie, articole technice e c. etc. □ □ □ □ □

Varieteul „Biasini"
Cu începere de astăzi program cu totul nou. De remarcat
The Frimmel — oameni sburători.
? Valley ? — omul căzător
„Desmostenita" — monolog sredat de D-l Georgean
Jamikoff — omul ventrilog.
Margaretta Nemeth, Medgyasay Ioan, Tolnai Dea, Eleonora Lablond, Kiss, Anitta. Benkő, Dori Gizi, Iancof, Lola D'Orsay, Gitta, Bertina și alte 15 numere.
77
După spectacol urmează **Dans Tabarin** cu concursul tuturor artiștilor.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).
„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Țuică de Valeni
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească si nemteasca. □□□
Țuică de Valeni

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universității Nr. 3.

Biblioteca Centrală „Asociaţiunii" Sibiu

Anul I. No. 153 — Opt Pagini 50 bani Opt Pagini — [illegible] Februarie 1921

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Anunţuri La administraţia ziarului şi agenţiile de publicitate

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj II.)
Telefon: Administraţia No. 952, Redacţia No. 211.

Abonamente: 1 an . . . [illegible] lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Constatări triste

Decând d-l Vaida a venit cu nenorocita formulă „Ardealul al ardelenilor", o parte din presa regională a Ardealului şi a pierdut capul. Deşi creatorul acestei formule a căutat să explice că d-sa a înţeles una deşi a spus alta, totuşi minoritatea afaciştilor cari nutreau asemenea sentimente au căpătat curajul şi au început să samene ura şi desbinarea între fraţi.

In ziarul „Voinţa" din 16 Februarie se publică un articol intitulat: „*Contra subjugării economice a Ardealului*": Cetind titlul acestui articol, eram convins că este vorba de o nouă concesie pe care guvernul d-lui Averescu este gata să o acorde vre-unui consorţiu străin. Spre dureroasa mea surprindere constat însă că se combate continuă munca ce se depune „pentru înfrângerea şi subjugarea economică a Ardealului" de către . . . partidul liberal sau alte partide din vechiul Regat. Cu alte cuvinte, conducătorii ziarului „Voinţa", sunt de părere că dacă băncile şi capitalul românesc vin aici să conlucreze pentru dezvoltarea şi naţionalizarea vieţii economice din Ardeal, aceasta înseamnă a-l subjuga. Inseamnă a „înfrânge şi a subjuga" atunci când capitalul şi energia românească vin în ţara şi pe pământul românesc să pună în valoare bogăţiile noastre naţionale şi când finanţa românească luptă pentru desrădăcinarea finanţei ungare şi germane din Ardeal.

Şi desigur, nu înseamnă a subjuga economiceşte Ardealul, când patronul acelei gazete, d-l Bontescu, în colaborare clandestină cu faimosul ministru, de tristă memorie, d-l Tăzlăuanu, alcătuia proecte de adevărată înstrăinare a avuţiilor noastre naţionale. Nu înseamnă a subjuga Ardealul când sub ministeriatul d-lui Bontescu, se treceau viţele peste graniţă, şi când sub domnul Tăzlăuanu s'a scos la licitaţie publică averea Statului.

Aceasta este o mentalitate periculoasă care are la bază venitul desbinării şi al urii. Se cultivă adică lupta între românii din vechiul Regat şi cei din Ardeal ca şi cum ar fi două popoare deosebite, cu interese şi porniri contrare. Norocul cel mare este că instinctul sănătos al poporului cimentează legăturile frăţeşti peste capetele înfierbântate de interesele mărunte ale preocupărilor regionale. Şi mai este un noroc că mulţimea intelectualilor din Ardeal, gândeşte şi simte altfel decât cei cari se înfăţişează acum ca apărătorii autorizaţi ai subjugaţilor fraţi de aici!

Ştim ce le-ar plăcea acestora: Ardealul cu toate bogăţiile lui economice, cu toată viaţa lui politică şi administrativă să-l stăpânească ei singuri, fără nici un amestec al celor de dincolo.

Lor nu le trebue nici băncii, nici magistraţi, nici avocaţi, nici funcţionari, nici dascăli, nici presă, întru'n cuvânt nimic din vechiul Regat, fără să se întrebe însă dacă ei singuri ar putea conduce şi administra Ardealul care este al tuturor românilor, după cum şi vechiul Regat nu poate fi privit de cât ca fiind al nostru al tuturora. In vechiul Regat din România de astăzi am avut şi avem miniştri Ardeleni, magistraţi, avocaţi, funcţionari şi oameni de afaceri cari trăesc la noi şi nimănui nu i-a trecut prin cap vreodată să se întreb ce caută acolo. Din această cauză nouă ni se pare o monstruozitate această mentalitate de regionalism.

Se pare că domnilor dela „Voinţa" nu le pasă de înstrăinarea petrolului românesc pentrucă nu se află în regiunea în care s'au dumnealor şi nu se simt datori să protesteze când văd că se concesionează atelierele căilor ferate, gazul metan, căderile de apă şi alte avuţii ale ţării noastre, deşi concesiunile se dau capitalurilor străine, ba dimpotrivă, domniile lor vestesc „întruniri pentru discutarea mijloacelor de a salva ţara economiceşte şi politiceşte", întruniri al căror scop este de a protesta contra finanţei române din Bucureşti.

Astăzi când toate statele se luptă cu sălbatecă înverşunare pentru apărarea bogăţiilor naţionale şi în deosebi pentru păstrarea generatorilor de energie şi când se fac sforţări uriaşe pentru acapararea averilor străine, guvernul generalului Averescu, în dezacord cu ministrul de finanţe şi cu opinia publică a întregii ţări, ne dă pradă în mâna capitalurilor străine, iar noi, în loc să ducem o luptă unită şi hotărîtă, ne pierdem în mahalagisme politice, de care ar trebui să ne fie ruşine.

Să lăsăm la o parte luptele mărunte care ne slăbesc energiile şi ne micşorează prestigiul în ochii duşmanilor noştri şi să dăm mâna toţi ca să luptăm pentru păstrarea şi dezvoltarea economiei noastre naţionale prin capitalul şi energia românească.

Să facem întruniri de protestare în contra înstrăinării averilor noastre strămoşeşti iar nu pentru a sămăna vrajbă între fraţii pe cari noi îi dorim în aceiaşi mare luptă pentru organisarea şi triumful energiilor noastre economice. Iar dacă totuşi se mai găsesc rătăciţi care înţeleg să învenineze sufletul neamului şi să zădărnicească activitatea noastră naţională îi vom considera duşmani, şi vom lupta fără nici-o cruţare împotriva acţiunii lor nenorocite.

George N. Leon.

Preocupari electorale

Alegerile, fie ele şi numai parţiale, stârnesc deobicei un val întreg de patimă şi violenţe. Vrăjmăşia partidelor politice se întâlneşte în câmp deschis, şi ciocnirea e fără cruţare. Nicicodată interesele mari ale ţărei nu sunt mai nesocotite, decât în această vâltoare urâtă de ponegrire a adversarului, de aţâţare a pasiunilor şi de făgăduieli nesincere. O campanie electorală care trece, ar trebui să fie însoţită — la plecare — de un suspin adânc de uşurare. In toiul luptei, datoriile faţă de munca şi sforţarea constructivă au fost puse deoparte. Insfârşit, spiritele se potolesc, atmosfera se limpezeşte, cei mai tari întind mâna celor mai slabi, aducându-şi aminte că s'au sfăşiat între ei pentru binele obştesc . . .

Aşa ar trebui să se întâmple. Ultimele alegeri ne-au provocat însă o deziluzie grea, în această privinţă. Nu numai că fluxul de ură, deslănţuit cu prilejul consultărei voinţei cetăţeneşti, nu s'a potolit, dar se găsesc oameni politici preocupaţi de dorinţa de a întreţine această atmosferă electorală, şi dincolo de hotarele ei obişnuite.

Confratele nostru „Patria" şi-a luat, — în scopul acesta, o sarcină care-i depăşeşte puterile. Unica sa preocupare, în momentul de faţă, rămâne tot socotirea voturilor, răscolirea pornirilor cari isbucnesc în jurul localurilor de alegeri şi tot furia neîmpăcată a candidatului înfrânt.

Lumea s'a oprit dintr'o dată pe loc, marile probleme ale vremei au binevoit să facă anticameră, interesele superioare ale ţărei au fost lăsate deoparte, pentru ca în coloanele „Patriei" să-şi facă loc importanta preocupare, dacă voturile anulate la Dicio Sân-Martin erau sau nu erau date pentru partidul naţional. Foarte interesantă chestiune care ar putea ţine încordată în jurul ei atenţia opiniei publice, o zi, două, trei. Abuzul preocupărilor electorale nu poate însă decât să strice însăşi sănătatea morală a partidelor politice, cari ar trebui să privească războiul din faţa alegătorilor ca un rău fatal pe care înţelepciunea de după luptă e datoare să-l potolească.

Ziarele partidului naţional n'au sfârşit încă nici comentariile singurei alegeri parţiale din Ardeal în jurul căreia se face încă o exagerată vâlvă. Când va veni rândul alegerei din Capitală, acelei dela Romanaţi, acelei dela Soroca. Cetăţeanul care a fost chemat să-şi dea votul său, s'a liniştit a doua zi după ce şi-a îndeplinit această datorie, de cele mai multe ori puţin comodă. „Patria" şi tovarăşii săi de luptă ţin să prelungească plăcuta dispoziţie de patimă a alegerei.

Unde stă dintre cele două părţi adevărata cuminţenie, rămâne să mai judece şi alţii

A.

Semne îmbucurătoare

In vâltoarea vieţii sociale româneşti de după războiu îţi atrage mai întâi atenţia noroiul, care a ieşit, cutezant şi sfidător, la suprafaţă. Am crede că asistăm la o totală răsturnare a valorilor. Nu e îndrăsneală şi nu e ambiţie, care, ori'cât de deşartă şi de nefundată ar fi pe o cât de modestă însemnătate personală, să nu răsbată şi să nu bisue, cu atât mai mult cu cât nu e întovărăşită de o scrupulozitate în alegerea mijloacelor.

Dar epoca aceasta turbure pare că se apropie de sfârşit. Iată că se ridică din ce în ce o nemulţumire generală împotriva speculanţilor de or'ce categorie, financiari sau pescuitori de popularitate şi lumea începe să-i ghicească chiar subt învelişul înşelător al unei democraţii improvizate.

Reabilitări politice ale oamenilor, cari s'au compromis prin afaceri veroase, cât au stat la putere, vedem că nu se mai pot face, subt oprobriul strivitor al opiniei publice; ingerinţele electorale nu se mai bucură de indiferenţa mulţimii, care era altădată o spectatoare nepăsătoare ci ele sunt condamnate, pe faţă şi cu tărie, chiar când vin, cum se întâmplă, din partea oficialităţii abusive; se-aud pretutindeni protestări contra certurilor mărunte, cari desbină politicianii uşuratici şi sfâşie unirea de muncă a tuturor pentru nevoile ţării; la Sibiu, cetăţenii se întrunesc, discută îngrijoraţi şi trimit în tus-patru colţurile românimii următoarele rânduri:

„Facem apel la toţi factorii vieţii noastre publice, fără deosebire de culoare politică, ca, ridicându-se deasupra intereselor de partid şi fuseliţii numai de interesele superioare ale ţării, să caute mijloacele cele mai potrivite ca să se concentreze toate valorile noastre pentru a conlucra la accelerarea operii de refacere şi consolidare a regatului nostru; la Bucureşti, se creiază un „Institut social", subt conducerea d-lui Gusti, continuând folositoarea discuţie şi analiză din revista „Arhiva", în care problemele sociale erau judicios desbătute; tot aceste probleme ocupă un curs aparte la Universitatea din Cluj, făcut de savantul profesor de aici, d-l Virgil Bărbat ne aduce sfaturi bune din experinţele sociale făcute în streinătate;

Ministrul muncii aduce şi el îmbunătăţiri în viaţa muncitorilor şi se creiază şcoli de ucenici; social-democraţii se despart de comuniştii gălăgioşi şi utopişti.

Sunt atâtea semne bune, cari, învingând tristeţea şi neîncrederea tuturor, ar trebui să îndrepte pe fiecare la o muncă paşnică, rodnică, salvatoare... *N. G. T.*

Alegerea D-lui Stere

Insfârşit D-l C. Stere a fost ales la Soroca. Reprezentantul celui mai curat germanofilism şi anarhismului rusesc clocit în în ocnele Siberiei se va aşeza pe băncile Parlamentului alături de acei, cari dela început a susţinut politica de întregire a României. Editorul şi directorul „Luminei" care, zvârlită în tranşeele româneşti, avea menirea să provoace dezerţiunea şi trădarea, se va ridica şi va vorbi în numele populaţiei basarabene desrobite tocmai de armata şi oamenii politici contra cărora D-l C. Stere a dus cea mai criminală campanie.

D-l Constantin Stere se va ridica încruntat la tribună şi cu sforţări vădite va încerca să-şi justifice atitudinea, arătând că D-sa a avut dreptate contra neamului întreg.

Adevăruri istorice falşificate, realităţi călcate în picioare, documete înlăturate, nimic şi nimeni nu-l va împiedeca să persevereze cu încăpăţânare-ai caracteristică pe calea apucată.

De sigur că pentru a se apăra, D-l Stere va acuza. Aşteptăm cu nerăbdare acuzaţiile pe care le ridica pentru a şti cât a mai progresat în sofistică.

Atitudinea pe care o va avea D-l Stere în Parlament nu ne mai poate mira. In schimb e interesantă atitudinea pe care au avut-o atât reprezentantul guvernului din Basarabia D-l Serghie Niţă cât şi Federaţia faţă de alegerea D-lui Stere. Guvernul cu toate că pe faţă a sprijinit candidatura D-lui P. Toncescu, totuşi prim ministrul Serghie Niţă care e mare elector la Soroca a sprijinit pe toate căile canditatura D-lui Stere. Acesta era prezentat ca un apărător veşnic al libertăţei şi mai cu seamă al autonomiei basarabene, ori cum D-l Niţă este unul din cei mai fereci autonomişti e uşor de înţeles docilitatea cu care acesta a urmat instrucţiunile guvernului.

Politica de interese personale pe care a adus-o totdeauna guvernul Averescu, l-a făcut să se înţeleagă de minune cu ţărăniştii din Basarabia atunci când a fost vorba de reuşita unui comun favorit.

Federaţia a susţinut cu un zel deosebit candidatura D-lui Stere, nu s'a dat înapoi dela nici-un mijloc ori-cât de nepotrivit, era el cu demnitatea unu-i „partid nou" pentru a scoborâ în ochii alegătorilor pe adversari.

Oricât ne sunt de cunoscute procedeele electorale şi trucurile politice ale Federaţiei, nu ne aşteptam ca apoziţia „naţională", care are pretenţia de a reprezenta adevărata democraţie să susţie pe cel mai mare duşman al realizărei idealului naţional.

Procedând astfel Federaţia s'a aşezat deodată lângă cei cari s'au opus realizărei României-Mari.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Aprecieri nelegiuite

(Reflexiuni asupra foiletonului *„Rânduri pentru un om uitat“ din Universul* Nr. 19 din 28 Ianuarie 1921.)

La articolul „In jurul unui act de moarte“ din *Infrățirea* (25 Ianuarie 1921.) D-l M Negru reflectează în următorul chip:

„E puțină vreme de când răscolind arhivele primăriei orașului Palermo din Sicilia, *oameni, cari desigur căutau acolo cu totul altceva*, au descoperit actul de deces al unui străin, care e vedea bine, că venise din alte ținuturi.„....“ *Unul din compatrioții noștri se găsea pe aproape în momentul când funcționarul italian, lăsând probabil o clipă condeiul pe masă*, trebuie să fi privit cu luare aminte acest act de deces, purtând pe el numele unui român, care de multă vreme numai e anonim...“

Universul știrilor reci, încrezătoare și binehotărâte, de astădată împrăștie acest rod al muncii unui literat neobosit și pașnic, într'o maculatură de „gânduri risipite“ pe cari le încheie cu vorba „depinde“,

Pentrucă într'adevăr „depinde“ de multe împrejurări, ca *Universul* să scrie și mai ales să aprecieze totdeauna adevărul.

Eu nu știu, că dece a *depins*, ca munca istovitoare, tăcută și atât de îndatoritoare pentru literatura română a D-lui Dr. Alexandru Isăceanu să fie pusă sub tăcere de „compatriotul“ dela *Universul* și a fost înlocuită cu fraza aproape insultătoare de „oameni cari desigur căutau acolo cu totul *altceva*“ punând *conștient* truda unui cercetător român în meritul întâmplător al unui funcționar italian.

Dacă dl „Compatriot“ ar fi fost mai scrupulos, nu ar fi scris astfel. Dl dr. Isăceanu încă de acum un an a raportat despre aflarea actului de moarte al istoricului Nicolaie Bălcescu la societatea academică „Dacia Traiană“ din Roma. Prin corespondențe din Italia, presa din Ardeal a relevat acest fapt, în primul rând „Românul“ din Arad (raportate de dl. G. Lația).

„Infrățirea“ din Cluj nu a adus o știre cu totulul nouă, ci a apreciat pentru prima oară studiul D-lui Isăceanu în câteva cuvinte, cari informau publicul Românesc despre roadele unei munci îndelungate.

Dl Dr. Isăceanu nu a meritat această apreciere nelegiuită din partea „Universului“. Eu nu înțeleg, cum un ziar eminamente *informativ*, care servește publicul cu date, cari uneori sunt nimitor *de precise* despre ceeace se întâmplă la hotarele Spaniei, sau Australiei ori chiar în centrul Chinei, pentruce își bagă capul în nisip, falșificând o știre, ce ne privește atât de aproape. De ce *depinde* această politică de struț a D-lui M. Negru? In gândurile sale *risipite* doar însuș recomandă cititorului să cugete „cu melancolie la zădărnicia trudei omenești.“

Intr'adevăr ingrată a fost purtarea ce au avut-o contimporanii față de Bălcescu. O neglijență dureroasă e pentru noi faptul, că nu s'a trudit nimenea să afle această taină a marelui dispărut. Și e un sacrilegiu aprecierea nelegiuită și obscură ce o face dl M. Negru în *Universul*, care deși „cu melancolie“ dar cu atâta răutate cugetă și încrează la zădărnicirea trudei omenești.

Că cercetarea literară e o muncă într'adevăr ingrată a putut-o constata nu numai Bălcescu, dar și cercetătorul său Isăceanu. Căci afară de aceea, că te lasă în mizerie, mai depinde — și încă cum depinde!! — de capriciile negre ale cronicarilor puțin scrupuloși dela *Universul*.

Aurel Contrea.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII:

Vineri:

Iubire și onoare. (Cu Suzanne Grandais.)

Sâmbătă, Duminecă:

„Tih Minh.“ Partea I. Film detectiva.

CINEMA APOLLO:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:

„Misterul vechiei Abtei.“ Film polițist.

CINEMA URANIA:

Vineri, Sâmbătă, Duminecă:

„Golgota.“ Dramă romantică.

Teatrul în Rusia

D-l Arthur Holitscher publică în „Neue Rundschau“ o serie de articole despre situația artelor în Rusia sovietică.

„Orășenii — scrie Holitscher — cari mor de foame sunt îndopați cu „Circonses“. La operă în fiecare seară se dau spectacole cu fastuoasele decoruri ale fostei Opere Imperiale.“ Holitscher povestește, că teatrele sunt pline de copii cărora le place baletul. Asociația metalurgilor din Petrograd s'a plâns, că guvernul cheltuește mai mult cu baletul operii de cât cu asociația lor. Holitscher a auzit spunându-se că Lunatscharski, comisarul poporului la instrucția publică trimite balete în toată țara, deși țăranele își fac cruce văzând picioarele goale ale dansatoarelor. Vestitul reformator al teatrelor Stanislowski joacă „ce vroiți“. Scenă și rampă au fost desființate, iar artiștii joacă în vestibul, garderoba în mijlocul publicului. Teatrele dau piese cu caracter de satiră politică. In felul acesta cea mai vestită este „Atacarea palatului de iarnă“.

Artiștii ar voi să dea reprezentații cu piese străine, literatura dramatică rusească ne fiind încă destul de bogată, dar Sovietele nu îngăduesc lucrul acesta. Guvernul a numit comitete, cari au sarcina să hotărască cine este artist și ce nu. Cu măsura aceasta este lesne de închipuit că arta nu va putea niciodată să înflorească în Rusia.

Examenul învățătorilor confesionali a fost revocat

Toată presa germană reproduce cu satisfacție ordonanța prin care a fost revocată examinarea învățătorilor confesionali asupra culturii ce posedă în literatura și istoria română. Ordonanța ar fi motivată prin faptul, că biserica evangelică a luat ca însăși în mână educația învățătorilor în direcțiunea aceasta.

A fixat pramil pentru manuale de limba română, geografie și istorie a admis concedii pentru ca învățătorii să poată frecunta universitățile din țară. Adunările învățătorești vor contribui la aceasta prin coursuri ca cel din Mediaș.

Ecouri

Ardealul artistic

Salonul de artă ardeleană, care se organizează în prezent în Cluj și se va deschide la 23 Februarie în Palatul Prefecturii, a strâns tot ce e mai bun în pictură și sculptură dela artiștii transilvăneni, indiferent de naționalitate.

Expoziția va atrage pe toată lumea și va da o nouă strălucirea Clujului în activitatea sa culturală.

O carte celebră de caricaturi

A apărut acum în ediție „Mercure de France“, cartea de caricaturi a lui Andre Rouveyre. Se numește: Visages des contimporains (1908—1913) și are o prefață de Remy de Gourmont.

Cartea aceasta a fost interzisă la apariția ei printr'o ordonanță a președintelui Monier. După decizia Tribunalului Senei, apariția cărței a fost învoită.

O revistă cu adevărat americoană

Magazinul The Dial celebra revistă americană anunță pentru anul 1921 sumarul și colaboratorii. Revista va publica opere inedite de Remy de Gourmont, de Leonida Andreev, de George Eliot, de Samuel Butteler, a cărui glore a început să pătrundă în Europa. Mai are colaborarea lui Paul Valéry și a lui Benedetto Croce.

Expoziții bucureștene de pictură

In sala Mozart (Independența), D-șoara Nina Arbore expune tablouri, cari au făcut pe critici s-o numească „o pictoră mistică“; în aceiași sală, D-l George Pojedaeff, care vine din Rusia bolșevică, nu ne prezintă aspectele ei, cari ar fi fost atât de interesante, ci schițe pentru costume de teatru. D-sa reprezintă noui curent în pictură, „fațetismul“, ultima fază a cubismului, constând în redarea întretălerii numai a planurilor mari, ceace simplifică desenul, lipsindu-i însă de finețe.

La „Maison d'Art“, expune D-l Tr. Șirato, ducând mai departe evoluția picturii dela noi și redând minunat de bine pe țăranul român.

Tot acolo, expune și D-na Holban, fără însă ca să se remarce ca o personalitate artistică bine închegată.

Pictările D-lui Anghel, ca și bucățile de sculptură ale D-lui Leonida nu au avut succes.

In salonul „Arta“, pictorul L. Basarab atrage atenția mai ales prin frumoasele sale peisagii, între cari sunt prinse și unele colțuri din Ardeal.

O nouă artă

Inventatorul futurismului, *Marinetti* pretinde a fi descoperit o nouă artă: tactilismul, pe care îl justifică astfel:

„In observațiile mele atente și anti-tradiționale a tuturor fenomenelor erotice și sentimentale care unesc ambele sexe, și a fenomenelor nu mai puțin complicate a prieteniei, am priceput că făpturile umane își vorbesc cu gura și ochii, dar nu ajung la o sinceritate reală, din pricina insensibilității pielei, care este încă o mediocră conducătoare a gândirei“.

Pentru asta Marinetti cere educația pielei și fixează o scară de valori până din patru categorii, după pipăit și o scară de volume în șase categorii.

Din această formulă, trebue să iasă o nouă artă. Vom avea deci sculpturi tactile și teatre tactile.

Iarăși „Sorana“

Piesa D-lui I. Brătescu-Voinești, a cărei paternitate integrală a fost contestată, cerându-se ca să se facă dreptate co-autorului, D-l A. de Herz, va revedea în curând lumina rampii la Teatrul Național din București.

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta“

Sâmbătă, 19 c., la orele 5 și 7½: „Efecte de lumină.“ Colorat frumos în 3 acte Napierkovska.

Duminecă 20 c., în orele 5 și 7½: „Un om o femeie.“ Dramă americană în 4 acte. In rolul principal: Verner Castle.

Afară de aceea la fiecare reprezentație o comedie sau primirei de natură.

Prețurile: Loje de jos 5 lei, Fotoliu 3 lei, Stal I 2 lei, Stal II 1 lei.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Unificarea bisericească

Se poate modifica Statutul organic?

de **Dr. I. Mateiu**

(Urmare)

III.

E o regulă generală de drept legislativ, că legile, ca rezultantă a stărilor sociale și economice din timpul lor, trebuie să urmeze drumul evoluției sociale și deci să se supună schimbărilor pe cari le impune cu necesitate logică noua orientare a conștiinței statului sau poporului.

Dacă în domeniul vieții bisericești această regulă nu poate fi aplicată mutatis mutandis, nu e mai puțin cert, că întru cât biserica e datoare să privească idealul său etern în cadrele posibilităților *omenești*, deci terestre, ea va fi nevoită să-și potrivească formele de *organizație* cerințelor sufletești curente ale credincioșilor săi. Vorbim firește de etape psicho-bisericești, rezultate în urma unei desvoltări genetice lipsite de zguduiri.

Astfel Statutul organic, chiar având caracterul unei constituții, întru cât este o lege care nu se ocupă de dogmele și morala creștină, este susceptibil de modificări.

*

Stabilind această concluzie nu ne gândim de loc că aducem prin aceasta o inovație fără precedent în istoria bisericii noastre. Cei 50 de ani de viață constituțională ne îmbie destule dovezi de modificări fie legale fie uzuale, înșirate amănunțit din partea jurisconsultului consistorial Ioan Preda în lucrarea sa merituoasă despre Statul organic.

Fără a insista asupra lor în acest loc, ținem să adăugăm câteva cazuri noui din zilele noastre, spre a dovedi că „Statutul organic“ nu este nicidecum inviolabil, ci o lege în măsură să suporte tendințele de perfecțiune ale împrejurărilor schimbate.

„Președintele sinodului eparhial este episcopul respective arhiepiscopul, iar în caz de împiedecare sau vacanță locțiitorul lui“ (§ 92 Statutul organic). Iar § 118 precizează, că acest locțiitor este vicarul, iar în lipsa acestuia afacerile episcopului le va exercita cel mai bătrân asesor *ordinar* consistorial din partea preoțească.

Deși aceste dispoziții constituționale cu privire la locțiitorul arhiepiscopului sunt cu desăvârșire clare, totuș am avut prilejul să vedem, că sinodul arhidiecezan din 1919 le-a desconsiderat, procedând la *alegerea* unui președinte din rândul deputaților în persoana protopopului Dr. Vasile Saftu din Brașov. „Cel mai bătrân asesor ordinar“ îndreptățit în temeiul constituției să ia președenția, era prezent în sinod și totuș adunarea a socotit că se poate face abatere dela lege.

Dar mai plastic e cazul ivit în legătură cu alegerea de Mitropolit săvârșită în 26 Februarie 1920.

Alegerea exprimată în persoana preotului N. Bălan, era un novum în biserica noastră atât sub raport personal cât și constituțional. Căci praxa noastră, întemeiată pe canoane cât și pe concepția lui Șaguna (cf. §§ 100 și 198 din proectul său) cere ca cel care să alege să fie *căsugător* iar pentru scaunul de mitropolit să aibă gradul de *episcop*. Adevărat că aceste condițiuni esențiale și de prevedere chibzuită au fost scoase din Statutul organic de către congresul național dela 1868. Totuș ele rămâneau obligațiuni morale pentru acela, cari respectă cultul lui Șaguna și cred în învierea tradiției strălucite create de dânsul.

Dar problema s'a părut că se mai complică și prin noua situație canonică și de drept public, în care ajunsese biserica ortodoxă din Ardeal în urma realizării unității politice a neamului românesc.

S'a ivit astfel în ziare o disputațiune „canonică“, între doi asesori consistoriali asupra întrebării: cine să facă examinarea și *hirotonia* mitropolitului ales? Ea a fost provocată de împrejurarea, că pe atunci (Martie 1920) Mitropolia ardeleană avea numai un singur episcop, iar canoanele știm că nu admit sinoade arhierești constătătoare din o persoană.

Unul susținea, că în urma unificării bisericești, noul ales mitropolit trebue examinat și hirotonit la București, celălalt că numai sinodul episcopesc din Sibiu are această cădere după ce va fi completat de către episcopul Aradului, în calitate să de locțiitor al Mitropolitului.

Cronica politică

Am subliniat, zilele trecute, hotărârea Camerei de a-şi suspenda şedinţele publice de două ori pe săptămână, pentru ca diferitele comisiuni parlamentare să-şi poată urma mai în voie munca lor legislativă de pregătire. Nevoia unor asemenea lucrări răsare tot mai limpede din desbaterile Corpurilor legiuitoare, cari au ajuns din nou la un punct mort.

Preocupat de rezultatetele ultimelor alegeri, guvernul caută o punte de legătură cu federaţia social-naţională, tot atât de îngrijorată faţă de „pericolul" partidului liberal, şi a uitat că, în primul rând, are datorii foarte întârziate faţă de Parlament şi faţă de Ţară.

In aşteptarea discuţiunilor din jurul reformei agrare, — pe baza căreia pare că se tratează un compromis cu partidul ţărănesc, — d-l Argetoianu a încercat să treacă la Cameră proectul de lege pentru înfiinţarea subsecretariatului minorităţilor. Majoritatea deputaţilor din Ardeal, împreună cu toţi reprezentanţii partidului liberal s'au opus însă proectului, care a rămas suspendat în aer spre marea supărare a d-lui Argetoianu, care ţine la crearea celui de-al douăzecilea minister pentru ca d-l Albert Popovici-Taşcă să poată lua loc pe banca ministerială.

Acesta poate să fie un avertisment faţă de uşorinţa cu care s'au creat în timpul din urmă atâtea ministere noui, al căror scop s'a mărginit până acum la o îngreunare a cheltuelilor Statului, atât de împovărătoare.

In ori ce caz, e un apreciabil succes al partidului liberal, care a combătut cel dintâi ideea înfiinţării subsecretariatului minorităţilor.

Şvabii şi serviciul militar

— Parlamentarii şvabi la Min. de Război —

Ziarului „S. D. Tageblatt" i-se anunţă din Timişoara, că senatorul Müller, deputaţii Kränter şi Muth au înmânat d-lui Ministru de războiu dorinţele şvabilor din Banat referitoare la serviciul militar. Acestea ar fi pe scurt următoarele: Intreţinerea şi cvartirur ar trebui acomodat obiceiurilor de oraş. In scopul acesta ar trebui adunaţi soldaţii germani în companii dacă posibil sub comanda ofiţerilor din acele teritorii. Sărbătorile catolice şi reformate să se ţină. Concediile ar trebui înmulţite pentru o contra-balansa schimbul de garnizoane. Imbrăcămintea nu totdeauna corespunde cerinţelor. Recrutarea ar trebui modernizată, căci un om bolnăvicios nu poate satisface datorille unui soldat, iar ca civil produce mai uşor ceva. Mulţi soldaţi au servit în armata austro-ungară luni şi ani pe front. Lucrul acesta ar trebui luat în considerare şi a li-se spune cât mai curând cu siguranţă cât mai au să serveaască activ, pentru a putea împiedeca mai uşor desgustarea. S'a arătat şi faptul, că la unele Cercuri de Recrutare stau cererile pentru dispensare luni întregi fără nici o rezoluţie.

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLIC
SECTIA SERVICIULUI EDIL

Nr. 975—1921—E.

La Secţia Edila din Ministerul Lucrărilor Publice, Cluj, află imedict aplicare 2 contabili cu pregătiri şi practică şi 2 contabili ajutori. Cei, cari doresc a ocupă unul din aceste poşturi, să se înainteze urgent cererea însoţită cu documenţele necesare la secţia edile, strada Berde Mózes Nr. 2, Etaj II la stânga.

Secţia Serviciului Edil:
(ss) Tillea

Părerea din urmă e cu desăvârşire greşită, căci este în contradicţie nu numai cu *spiritul* Statului organic, ci şi cu dispoziţiile pozitive ale canoanelor.

Căci după ce în Statutul organic nu se găseşte nici o indicaţie pentru acest caz, nou nu se pot forţa concluziuni prin interpretări laice, ci e logic ştiinţificeşte să cercetezi colecţiunea canoanelor, şi să cauţi soluţia sprijinit pe îndrumările dreptului bisericesc. Eroarea aceasta canonică e cu atât mai gravă, cu cât ea porneşte dela altă eroare şi mai mare, săvârşită de acelaş congres naţional din Februarie 1920. Anume printr'un concluz el declară unită biserica din Ardeal cu bisericile din celelalte provincii ale României întregite, deşi această unire — sub raport dogmatic şi spiritual — a fost decretată de Sf. Sinod întregit cu arhiereii ardeleni şi ratificată de corpurile legiuitoare încă în 1919. Deci competenţa congresului naţional nu se putea extinde decât exclusiv asupra unificării *organizaţiei* bisericeşti. Aici însă el n'a unificat nimic, dimpotrivă a decretat, că susţine *în întregime* întreaga organizaţie autonomă a provinciei mitropolitane, începând dela parochie inclusiv sinodul episcopesc (cf. Telegraful Român No. 13 din 1920).

Canonistul nostru răzimat pe acest concluz, a riscat opinia superficială că noul mitropolit nu poate fi examinat şi hirotonit la Bucureşti, ci numai în Sibiu de către sinodul episcopesc al Mitropoliei ardelene.

Şi nu ştim în urma cărei intervenţii s'a întâmplat să cadă în această eroare canonică şi Preasfinţitul Episcop Ioan Papp al Aradului, care în cuvântarea sa dela instalarea noului mitropolit declară cu toată liniştea, că modul constituirii şi locul întrunirii sinodului episcopesc ardelean nu poate fi controversate deoarece soluţia o dă can. 6 al sinodului din Sardica (cf Telegraful Român No. 27 din 1920.)

(Va urma.)

Ştiri şi fapte politice

Alegerea d-lui C. Stere la Soroca a avut darul să îndepărteze şi mai mult anunţata fuziune a partidelor cari compun federaţia social-naţională. Intr'adevăr, în vreme ce partidul ţărănesc din Basarabia a susţinut candidatura fostului director al ziarului „Lumina" iar partidul naţional îl revendică pentru federaţie, d-l N. Iorga este împotriva unei conlucrări cu d-l C. Stere.

Realizarea fuziunei a fost amărâtă şi de atitudinea d-lui Iuliu Maniu, care a declarat d-lui Mihalache că nu mai poate înţelege o unitate de acţiune politică a partidelor din federaţie, fără excluderea tendinţei extremiste a d-lui dr. Lupu.

Insfârşit alegerea dela Soroca a avut încă un efect, acela de a zădărnici deocamdată tratativele de colaborare dintre partidul poporului şi o parte din opoziţie, tratative inspirate şi încurajate de d-l Take Ionescu, a cărui atitudine s'a schimbat deasemeni în urma intrării în Parlament a d-lui C. Stere.

„Gazeta Bistriţei", ocupându-se de schimbarea de atitudine a confratelui nostru „Voinţa", scrie:

„Ne-ar părea rău, dacă publicul s'ar vedea desamăgit şi de ea. Aceste temeri ni-le trezeşte faptul că „Voinţa" începe a da ospitalitate în coloanele ei şi a prinde parte d-lui Bontescu, despre care ştim din coloanele „Patriei" că cerându-i-se să se justifice înaintea unei comisiuni a partidului naţional în anumite chestii, în loc de justificări — a eşit din partid ca să scape de răspunderea!"

Ceeace nu ştie „Gazeta Bistriţei", este că ziarul „Voinţa" nici n'a fost întemeiat pentru altceva, decât pentru a reabilita cu binevoitorul concurs al partidului naţional, pe acelaş d-l Bontescu despre care se ştie din coloanele „Patriei" . . . şi aşa mai departe.

D-l Aurel Vlad ţine să răspundă prin „Voinţa" unei notiţe apărute în ziarul nostru, încercând din nou să arunce asupra altora răspunderea suspectei afaceri de import de coroane, care l-a fost imputată acum un an în Parlament. Şi atunci, d-l Aurel Vlad, chemat să se explice, a încercat să arunce răspunderea pe d-l I. Lepădatu, fostul secretal general al resortului de finanţe, care s'a sculat în plină Cameră şi a arătat, fără şovăială, că n'are nici-o ştire despre această urâtă afacere. Tocmai acesta a fost motivul pentru care d-l Aurel Vlad, ajuns la strâmtoare, a recurs la ultima apărare, spunând că a iscălit permisul compromiţător, *fără să ştie ce iscăleşte şi fără să-şi aducă aminte cine i l'a prezentat.*

D-l Aurel Vlad recurge astăzi la mijloace care nu-i fac cinste trimiţându-ne la d-l A. Lepădatu, pentrucă d-sa e frate cu fostul secretar general dela resortul finanţelor. E. perfidie cusută cu aţă albă, care nu poate să prindă.

Insfârşit d-l Aurel Vlad ne trimite la „broşura" pe care a scris-o, dar spunându-ne încă odată că a fost victima !Marelui Cartier general. Cunoaştem broşura, dar aceasta n'a putut să şteargă impresia memorabilei şedinţe a Camerei în care d-l Aurel Vlad a rostit ultimul său discurs politic.

Doreşte d-l Aurel Vlad să-i facem cadou „Monitorul Oficial" cu desbaterile acelei şedinţe?

Sămânţa încolţeşte . . .

Asistăm mai bine de un an şi jumătate la inovaţii pe toate terenurile, inovaţii nenorocite pentru Ţară. Pe teren economic aceste inovaţii şi-au arătat efectul lor imediat, prin scăderea leului de la 50 centime, cât era în toamna lui 1919, când „oamenii noui" au luat frânele guvernării, la . . . 18 centime, cât ajunsese mai dăunăzi!

Efectele mai îndepărtate ale tuturor acestor inovaţii, nu pot azi să le vadă aceşti inovatori, ocupaţi unii cu exerciţii demagogice, alţii cu numărătoarea averilor, proaspăt făcute.

Până acum se dădea Statului, în schimbul concesiunilor ce-i se cereau, un simulacru de beneficiu (vezi afacerea soc. „Metanul"). Acum asistăm la cea mai nouă inovaţie a Guvernului Averescu şi anume: *la cedarea gratuită către soc. Reşiţa a unui întreg complex de teren cu gaz metan.*

Prin Decretul Nr. 2455/8 Iunie 20, nenorocit pentru Ţară, a cărui obârşie trebuie căutată, ca şi a celorlalte inovaţii, tocmai la guvernul Vaida — se „obligă" Reşiţa să facă o fabriçă de tuburi pentru industria petroliferă. Această, aşa *numită „obligaţie" nu prezintă pentru dânsa nici un risc*, pentru că România constitue un debuşeu considerabil pentru astfel de marfă. Nu trebue uitat deasemenea că Statul poate, prin tarife vamale, să păzească oricând Reşiţa de concurenţa străină pe piaţa românească.

Cu toate acestea, d-l Averescu îi acordă Reşiţei două avantaje, de importanţă considerabilă şi fără nici o justificare. Intâi, *Reşiţa va beneficia de gratuitatea gazului metan pentru fabrica de tuburi* şi al doilea, *va avea dreptul să vândă gaz din conducta sa şi altora.* Să luăm fiecare punct în parte.

Gratuitatea combustibilului are cea mai mare importanţă, mai ales, la o fabrică de produse metalurgice, de oare ce el reprezintă aproape o treime din toate cheltuelile de fabricaţie. Să trecem la punctul al doilea.

Unii vor crede justificată permisiunea de a vinde gaz şi altora din conducta să proprie. Să ne amintim, însă, că în Transilvania gazul metan este monopol de Stat. Cu alte cuvinte se deposedează de acest gaz locuitorii cari au pământurile pe complexul cerut de Reşiţa şi se dă acestela dreptul de monopol, în a explora, exploata şi vinde gaz şi altora, în afară de gazul cedat gratis Reşiţei pentru trebuinţele instalaţiei sale! Ori, ce legatură este între o fabrică de tuburi şi acest nou drept ce se dă Reşiţei? Fabrica de tuburi era prevăzută în Decretul amintit mai sus, dar de unde a mai scos d-l Averescu şi dreptul de monopol asupra gazului?

După ce îi acordă acest avantaj, d-l Averescu nici măcar nu găseşte cu calé *să limiteze lungimea conductei,* de la teritorlul de gaz la fabrică, căci art. 3 spune textual: „Fabrica (adică capătul conductei) va fi la Albalulia sau . . . în altă parte, după alegerea societăţei"!

Cu toate că conducta se va amortiza pe spatele abonenţilor şi prin urmare pe Reşiţa nu o va costa nimic, aceştia *nu au nici măcar drept să reclame* dacă Reşiţa nu le dă gaz suficient, căci: „la distribuirea gazului trebuinţele fabricei vor fi acoperite cu prisosinţă, înainte de lipsurile particulare, fără ori ce drept de despăgubire! ! !"

De şi se dă Reşiţei un drept de monopol al Statului, totuşi d-l Averescu *nu crede necesar să stabilească de mai înainte, precis şi fără putinţa de eludare, care să fie beneficiul maxim pe care-l va putea avea soc. din vânzarea gazului metan.* La toate societăţile similare, chiar unde Statul este acţionar şi deci poate ori când să controleze societatea, se prevăd aceste norme. Articolul 7 este un trist exemplu de cum ştie Guvernul să apere interesele Statului şi ale consumatorilor, d-l Averescu a lăsat complect mână liberă Reşiţei care va avea dreptul să reţină pentru dânsa „din încăsările după gazul predat altora *numai* regia (cât??), amortizarea (cât??), dobânda (cât??) şi beneficiul normal de întreprinzător." Câtă preciziune! . .

O instalaţie industrială, ori cât de complicată, se amortizează în cel mult 30 ani, totuşi d-l Averescu dă Reşiţei concesia pe . . . 75 ani. Chiar după acest termin Statului nu îi vor reveni gratis aceste instalaţii, pentru care a făcut atâtea sacrificii, ci *este obligat să le răscumpere* (art. 17).

Contractul dintre d-l Averescu şi d-l Veitha dat la iveală legătura ascunsă ce există între Reşiţa (această conrupătoare de conştiinţe) şi Soc. „Metanul". Cu afacerea acestei societăţi am avut ocazia să mă ocup deja în „Infrăţirea." Soc. „Metanul" renunţase, încă de la 13 Noembrie a. c. la întreg teritoriul de gaz metan situat la sud de Târnava mică, ceiace mă surprinsese atunci. Când vedem acum că tocmai acest teren este cedat Reşiţei, nu mai poate fi îndoială că „Metanul" era în secretele Reşiţei şi că deci o legătura există între aceste două societăţi. Desigur că aşa se explica şi *lăsarea la o parte* din Convenţia „Metanului" a articolului cu *blocarea acţiunilor în favoarea Statului,* căci „Metanul" trebuia să aibă mână liberă asupra lor, ca la momentul oportun să le dea „Reşiţei." Inchipul acestă „Metanul", care de fapt este interpusul „Reşiţei" şi al intereselor străine, dădea în ghiarele acestei societăţi acaparatoare întreaga viaţă economică a Românlei.

Iată rezultatele conceptiilor economice inaugurate de d-l Bontescu şi urmate cu toată sfinţenia de d-l Tăzlăuanu şi acoliţii săi.

Sămânţa încolţeşte ne va trebui, deci, multă muncă românească şi cinstită ca să plivim buruienile care vor căuta să înăbuşe viaţa economică a Ţărei.

Cluj, 16 Februarie 1921.

Dr. ing. *C. I. Motâş.*

Germania nu a făcut Americei propuneri pentru pace separată

„B. Z. am Mittag" scrie:

„Chicago Tribuna" şi New-York Herald anunţă, că guvernul german a făcut Americei propuneri pentru pace separată prin reprezentatul american în Berlin. După cum suntem informaţi din sursă autorizată, ştirea aceasta este o invenţiune. Este fără îndoială clar, că guvernul german nu poate face o astfel de propunere atunci când mandatul lui Wilson expiră la 4 Martie şi când el este unuli din autorii tratatului dela Versailles.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul naţional.

Sâmbătă: *Nepofilul.*
Duminecă (matineu): *Noaptea furtunoasă.*
Duminecă (seara): *Ringala.*

INFORMATII

Primăria Oraşului Cluj ne trimite spre publicare invalizii, văduvele, soţiile dispăruţilor, tuturor orfanilor de ambii părinţi să se prezinte de urgenţă d-lor şefi de circumscripţie. Invalizii vor aduce documentele primite dela armată precum şi acele din care să se poată constata că a devenit invalid din răsboiul mondial; văduvele vor duce extrasul de cununie şi extrasul de botez al minorilor.

*

A apărut în broşură desbaterile primului Congres al Formaciştilor din teritoriile alipite, care s'a ţinut la Cluj în zilele de 16—17 şi 18 Ianuarie a. c.

Broşura se găseşte de vânzare la librăriile „Cartea Românească" şi „Anca".

*

Asociaţia agricolă a judeţului Solnoc-Dobâca şi Comisiunea economică judeţeană vor aranja la Dej o mare expoziţiune de vite.

Crescătorii de vite şi administraţiile comunale din judeţele Solnoc-Dobâca, Sălaj, Cojocna, Bistriţa Năsăud sunt invitaţi a lua parte.

*

Aflăm încetarea din viaţă a d-lui Constantin Moisil, profesor de liceu la pensie şi director al băncii „Aurora" din Cluj.

*

Consiliul de miniştri a încuviinţat propunerea ministerului de domenii ca, vitele capturate dela fosta armată de ocupaţie şi care în toamna lui 1919 au fost date în păstrarea sătenilor să rămâe proprietatea lor definitivă în schimbul bonurilor de rechiziţie sau contra plată, având-se în vedere preţurile de rechiziţie din 1917.

*

Guvernul ungar a concesionat societăţii engleze „Anglo-Persian Oil Co." în schimbul a 100 mil lire sterline monopolul exploatării tutulor surselor de petrol ce s'ar putea descoperi în Ungaria.

*

Prinţul Nicolae al României şi Infantele Spaniei vor pleca Sâmbătă din Londra şi vor sosi în Bucureşti la 23 Februarie.

Prinţul Nicolae al Greciei şi prinţesa Elena au plecat azi cu vaporul „România" din Atena şi vor fi în Bucureşti la 20 Februarie.

*

Vom publica mâine un articol, *Tendinţe economice separatiste* al d-lui ing. C. Motaş.

*

Cu prilejul constituirii în Sindicat Naţionale a lucrătorilor Regiei din Cluj şi a decorării celor 8 lucrătoare, s'a trimis următoarea telegramă:

D-lui Dr. GENERAL al R. M. S.
Bucureşti

Sărbătorind azi decorarea celor 8 lucrătoare dela Fabrică şi constituindu-ne în Sindicat profesional Patriotic al Personalului Fabricei. Vă trimitem salutul nostru respectuos şi asigurarea deplinului nostru devotament pentru interesele Regiei şi ale iubitei noastre Patrii.

Preşedintele Sindicatului Naţional Patriotic
OPRIŞ.

*

Eri a lucrat pentru prima oară comisiunea instituită pentru redactarea proectului de lege al chiriilor, sub preşedinţia d-lui Mih. Antonescu, ministrul justiţiei.

Principele Sapieha, ministrul de externe al Poloniei a anunţat sosirea în Capitală pentru Marţi 4 Martie.

*

Comisia parlamentară de anchetă în afacerea Ghünther, a lucrat eri după amiază şi a audiat pe d-l general Mustaţă şi d-l Henenvogel.

*

„Societatea Studenţilor în Medicină" va aranja un *bal mascat şi costumat Sâmbătă 19 Februarie* c. ora 9 seara în Sala Cercului militar. Mascarea şi costumarea facultativă. Venitul curat e destinat să faciliteze apariţia „Revistei Sănătăţii" organ de profilaxie sanitară şi morală al acestei societăţi, care va apare în curând.

*

Noul tablou cu zilele de târg în Ardeal se va tipări în curând.

*

Se afirmă mobilizarea sămânţei de grâu de primăvară aflată la producătorii şi comercianţii din Ardeal.

*

Epizotia de pestă bovină s'a întins. Faţă cu ravagiile ce face în Polonia s'au luat masuri sanitare veterinare pentru înlăturarea acestui flagel.

*

Direcţiunea Zootechnică şi veterinară va tipări o monografie de toate lucrările şi publicaţiile făcute în acest scop atât în broşuri cât şi Ziare.

*

Serviciul sericicultor a dat o publicaţie prin toate comunele cu poveţe asupra culturei vermilor de matasă. Cei ce vor să se intereseze mai de aproape să se adreseze Secretariatului general al Agriculturei din Cluj, la direcţiunea susnumitului serviciu.

*

Conform unui ordin al serviciului Sanitar Veterinar, toate vitele din sate, înainte de-a fi scoase la păşune vor trebui să fie examinate de medicii sanitari veterinari.

*

40 birjari din Cluj, cari nici în urma acordărei mărirei tarifului nu-şi întreţin trăsurile şi caii în bună stare, au fost amendaţi de Prefectura poliţiei oraşului.

*

O mare parte din intreprinderile industriale au făcut comenzi de fer brut şi maşini în străinătate, de oarece aduse chiar în ţară au preţuri mai mici ca produsele interne.

*

Vor sosi în curând în Ardeal mari cantităţi de Zahăr cu preţuri de 15 lei la negustorii detailişti.

*

Societatea „Cununa Surorilor de Crucea Albă" spre a cultiva jocurile naţionale române, aranjază *al II. curs de dans* începând din 18 l. c. în liceul „Regina Maria" de 2 ori pe săptămână Marţi şi Vineri seara dela orele 8—10, sub conducerea profesoarei de dans Dra Mărcuţi. Inscrierele se fac în acelaş timp tot acolo la D-na prof. C. Busiţia.

Taxa cursului (durată de 3 septămâni) pentru domni şi d-ne 30 lei, pentru tinerimea universitară 10 lei.

*

S'a deschis grădina de iarnă grandioasă a hotelului Central.

Cursurile la şcoala normală de fete din Cluj se vor începe în 15 Martie a. c.

Elevele cursului inferior să se prezinte în 15 Martie, iar elevele cursului superior în 17 Martie.
Direcţiunea.

*

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi cognac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

*

„Pischinger" créma parisien, Mozert, Crema Nougot, Figaro, Griloage, Mignon, bouboane de chocolată „Gourmond" confiserie specială sunt nemai întrecute prăjituri. Se află în toate prăvăliile de delicatese, cafenele şi restaurante. 71

*

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

*

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

*

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă şi în serbători după masă concert simfonic, iar Marţa şi Sâmbătă seara deschis până dimineaţa. Telefon No. 443.

ANUNŢ

Se caută de urgenţă pentru Atelierul de croitorie administrat de Spit. de femei de stat din Cluj, (din straca Bălcescu Nr. 21)

o conducătoare de lucru de mână (croitoare) expertă şi două măestri de ateliere

cari cunosc pe deplin croitul. Doritoarele de a primi aceste servicii să-şi înainteze cererile Direcţiunei Spitalului de femei de stat din Cluj, Calea Victoriei Nr. 60.

Dr. Dominic Stanca
Director — Medic şef

TECHNICA LABORA

Birou technic şi agentura

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant: Piaţa Stefan-cel-Mare No. 18. 320

Au sosit cantităţi mari de:

Becuri 150, 120 Volţi, Osram şi Osman. Buşoane 6—35 Amp. Doze de ramificaţie. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă şi impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Şnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porţelan, Izolatori, Sonerii şi Şnur, elemente uscate şi Leclanche, Pasta Fludor, Ţevi de plumb şi de scurgere, Maşini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă şi fără, Menghini, cleşti de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocane de lipit cu benzina Surupelniţe filiere de ghewin „Walworth" şi „Excelsior", Perii de metal, Pile de ferestrai. Dălţi p. nituri. *Closete de Faianţă, Lavoare, Reservoare, Băi complecte, Strunguri şi maşini de găurit „Krause".*

Contrabanda cu valiza diplomatică

— Amănunte în afacerea Barrey —

(Dela coresp. nostru special.)

La punctul de frontieră Borş de lângă Oradea-Mare s'a descoperit la finele lunei Ianuarie o contrabandă însemnată săvârşită de un oarecare domn Barrey care s'a dat drept curier diplomatic.

Fiind în posesia unor date mai precise asupra acestei afaceri dăm următoarele amănunte

Gata de trecere

La finele lunei Ianuarie într'o dimineaţă soseşte la punctul de frontieră Bors un automobil purtând un fanion francez. In interior se găseau doi domni, o doamnă şi şofeurul.

Obţinând fără multă greutate la poliţia de frontieră şi la vamă vizele de trecere pe pasapoarte, se pregăteau de plecare.

In acel moment însă subşeful de serviciu V. Gheorghiu de la siguranţa Oradia Mare părându-i-se ceva suspect, cere celor doi domni din automobil să se legitimeze.

Unul arată că se numeşte Barrey şi este agent diplomatic secretar al d-lui Cervoni dela agenţia consulară franceză din Cluj, şi în acelaş timp prezintă un act din care se constată cum că d-l Barrey, curier diplomatic merge la Budapesta cu corespondenţă oficială, *însoţit de d-l Bocsánczi director de bancă şi de d-na Iosika Iosephiné*, ambii din Cluj. Actul era subscris de d-l Corvoni.

Legitimaţia diplomatică un era însă în regulă atunci călătorii din automobil fură invitaţi la poliţia de frontieră.

La interogatorul ce li s'a luat fiecare a răspuns pe cuvânt de onoare că nu are nimic de declarat, decât 1000 lei, suma maximă îngăduită de lege.

Fiecare a scris şi subscris o declaraţie în acest sens

La Control, printre celelalte bagaje „secretarul" Barrey prezintă o valiză, pe care o declară diplomatic, *deci inviolabilă!*

Reprezentantul Siguranţei, d-l Gheorghiu, examinând-o constată următoarele:

Sigiliile de culoare argintie cu embiema consulatului francez nu era aplicate în mod legal pe faţa valizei astfel încât să facă imposibil deschiderea şi să asigure inviolabilitatea conţinului, ci pe dosul ei, numai pentru a înşela privirile.

Sforile care înconjurau valiza, dat fiind felul cum erau aplicate sigiliile uşor se puteau da la o parte.

Pe încuietoare se găsea lipită o hârtie triunghiulară care se intersecţiona cu o altă bucată de hârtie dreptunghiulară aplicată peste sfori şi purtând adresa misiunei franceze din Budapesta.

Sigiliul aplicat pe intersecţia celor două bucăţi de hârtie era desfăcut, deplasat într'o parte probând astfel că valiza fusese deschisă de curând.

Intrebat dacă valiza este încuiată şi dacă are cheia la sine, d-l Barrey a răspuns, semnând o nouă declaraţie că valiza a fost încuiată de d-l Cervoni, că nu are cheia, una fiind la d-l Cervoni, iar alta la şeful misiunei din Budapesta.

Faţă de constatările de mai sus d-l Gheorghiu a hotărât continuarea cercetărilor la Oradia-Mare.

Fiind vorba de un agent diplomatic şi de o valiză diplomatică, lucrurile trebueau să se petreacă într'o formă cât mai delicată, cât mai legală, pentru a nu se da loc ulterior la încriminări.

La consecinţă d-sa a invitat pe d-l Barrey să-l însoţească împreună cu valiza sa diplomatică până la Oradia-Mare, dându-i liniştitoare explicaţii că trebue să ceară acolo anumite instrucţiuni de la şefii săi şi de la d-l Cervoni, pentru libera trecere a frontierii.

Odată cu d-l Barrey s'au oferit şi meargă la Oradia-Mare şi d-l director de bancă Bocsánczi cum şi d-na Iosika Iosephiné.

D-l Gheorghiu, luase de la d-l Barrey declaraţia verbală, iar apoi *declaraţie scrisă şi subscrisă*, prin care afirmă *pe cuvânt de onoare* că în valiza diplomatică se găsesc numai acte diplomatice, şi că nu are absolut nimic altceva străin, fie al d-lui Bocsánczi, fie al d-nei Iosika.

In acelaş sens semnează declaraţii identice şi d-l Bocsánczi şi d-na Iosika.

Luând cu sine toate procesele verbale dresate, declaraţiile subscrise, d-l Gheorghiu conduce pe cei trei la Siguranţa din Oradia-Mare.

Aci însă d-l Bocsánczi mărturiseşte în cele din urmă că într'adevăr are câteva scrisori de bancă ale d-sale introduse în valiza diplomatică a d-lui Barrey, — de unde mai înainte declarase pe cuvânt de onoare contrariul.

Intrebat la rândul său şi confruntat cu d-l Bocsánczi, Barrey recunoaşte că în valiză se găsesc câteva „neînsemnate" scrisori de bancă.

Se hotăreşte atunci deschiderea valizei, pe care o deschide foarte uşor însuşi d-l Barrey, dând la o parte sforile, fără ca sigiliile să se fi stricat.

In valiză se găseau: 1. 600 scrisori de bancă reprezentând valori de aproape zece milione lei, aparţinând d-lui director de bancă Bocsánczi. 2. 60 scrisori particulare de la diferite personalităţi maghiare din Cluj şi Ardeal, 3. un grup cu mai multe plicuri aparţinând d-nei Josika, dintre care unul conţinea bijuterii în valoare de 150.000 lei, iar altul suma de 12.000 lei în bancnote, în fine al patrulea grup cumpus din . . . două scrisori oficiale diplomatice.

D-l Barrey, d-l Bocsánczi şi d-na Josika, sfârşesc prin a recunoaşte: primul că a primit şi a introdus în valiza „diplomatică" scrisori particulare nepermise, scrisori financiare aparţinând d-lui Bocsánczi şi scrisori, bijuterii şi bani aparţinând d-ne Josika, pentru a le trece frandulos peste frontieră, cei doi că au ascuns acele lucruri în valiza d-lui Barrey cu aceaşi intenţie. Barrey, Bocsánczi şi d-na Josika au fost reţinuţi după aceea câtva timp apoi li s'a dat drumul. Bijuteriile în valoare de 150.000 lei şi banii în valoare de 12.000 lei, s'au confiscat pe seama Statului.

Actele dresate au fost înaintate direcţiunei generale a Siguranţei Statului.

Trebue menţionat faptul că automobilul, care purta fanionul francez fusese declarat la vamă drept proprietatea Consulatului francez şi se depusese o garanţie de 25.000 lei, ca din partea „secretarului" consular Barrey. In realitate, după cum s'a constatat apoi, maşina era proprietatea particulară a d-lui Bocsánczi.

Aceste sunt faptele astfel după cum s'au petrecut.

Silver George.

Situația internațională

După cum am mai arătat șomajul care amenință să ia proporții înspăimântătoare a silit pe industriașii englezi să iasă din rezerva lor disprețuitoare avută față de țările cu valută scăzută și să caute a intra în legături cu dânsele, oferind mărfurile pe credit cu un termen de date foarte lung.

După România au oferit Poloniei aceleași înlesniri și acum e pe cale să se încheie un acord comercial anglo-polonez.

Chestiunile economice primează astăzi așa de mult pe cele politice încât s'a simțit nevoe de întrunirea unor alte conferințî la Paris, la care vor participa Franța, Italia, România și Cehoslovacia și unde se vor discuta chestiunile comerciale care servesc aceste țări precum și problema tranzitului mărfurilor.

Apropierea economică a statelor din Europa centrală cu cele două mari țări latine e îmbucurătoare și va fi garanția prosperității acestora.

Parlamentul englez s'a deschis la Londra cu mare solemnitate.

Mesajul regal a fost foarte interesant prin importanța și varietatea problemelor puse. Astfel, în actuala sesiune se va rezolva definitiv autonomia Irlandei, acordul comercial cu Rusia și chestiunea Indiei și Egiptului. In mesaj s'a accentuat mai ales necesitatea întrunirei conferinței dela Londra, unde trebue să fie lămurită definitiv și problema orientală. In acest scop primul ministru grecesc a și plecat spre Londra. Dat fiind faptul că diplomația engleză e contra revizuirei tratatului dela Sevrés pe care o admit Franța și Anglia, suntem nerăbdători să vedem ce întorsături vor lua lucrurile.

O chestiune care va fi mult desbătută și va provoca poate căderea Cabinetului Lloyd George va fi reluarea relațiilor comerciale cu Rusia. Opoz ia pe care oamenii politici moderați înțeleg să o facă acestei chestiuni are atâta repercursiune în țară, în cât va trebui multă abilitate din partea lui Lloyd pentru a scăpa din încurcătură.

DIN UNGARIA

Un senator francez în serviciul scopurilor Ungariei. — Eternele chestiuni: regalitatea, Ungaria de Vest și criza de guvernare.

Cunoscutul maghiarofil senatorul *Danielou*, a început din nouă să lucreze pentru apărarea intereselor Ungariei; deastădată însă mai cu tărie ca oricând cerând *ca dezarmarea Ungariei să nu se facă deocamdată*. Cu alte cuvinte chiar el raportorul tratatului dela Trianon cere *nerespectarea clauzelor din tratat*.

Și firește, motive se află destule. Considerațiile pe care se bazează d-l *Danielou* în favoarea Ungariei sunt următoarele: Pericolul bolșevic amenință, deci trebue realizat cordonul pentru apărarea Apusului. După părerea d-sale Ungaria bogată în oameni viguroși, dușmană a bolșevismului cu un număr de fabrici de muniție și praf de pușcă este cea mai nimerită pentru această luptă. Prin urmare — zice d-l Danielou — dezarmarea Ungariei trebue amânată, căci astfel nu va putea fi în folosul Antantei și pe lângă aceasta trebue permis ca fabricele de muniții și praf de pușcă să lucreze mai departe ca să procure și Poloniei stocul necesar de armament și muniție.

Or cari ar fi considerațiile d-lui Danielou, e probabil că ele vor rămânea numai ale sale și ale inspiratorilor săi, căci e imposibil ca cercurile politice franceze să admită acest punct de vedere, îndeosebi când în acelaș timp se procedează cu cea mai mare severitate la executarea tratatelor față de Germania.

*

In legătură cu ultimele evenimente petrecute la Curtea regală italiană: logodna principesei Iolanda cu arhiducele Iosif Francisc de Habsburg, care îndreptățeau presupunerea că Italia va sprijini suirea acestuia pe tronul vacant al Ungariei — presupunere ce a fost susținută de o parte a cercurilor politice italiene — guvernul italian și-a precizat definitiv atitudinea. Contele Sforza a reușit să convingă pe Lloyd George și guvernul francez pentru a protesta în mod solidar în contra restaurării oricărui Habsburg pe tronul Ungariei sau al Austriei. Anglia a trimis nota sa guvernatorului Horthy, iar deciziunea comună a fost adusă și la cunoștința exregelui Carol precum s'a comunicat și logodnicului principesei Iolanda care se află încă în Roma.

Grupul regaliștilor din Ungaria s'a mărit cu aceia cari au acceptat propunerea „Simonyi-Semadani" declarând principiul alegerei regale libere. Și s'au întrunit în ultimul timp pentru a fixa atitudinea lor față de nouile evenimente.

*

Nici ultima criză de guvernare a Ungariei nu a putut fi rezolvată ca să dea garanții și speranțe sigure pentru o muncă rodnică și o guvernare liniștită. Ea a fost rezolvată prin federalizarea grupării guvernamentale cu partidul micilor proprietari și al creștinilor-socialiști. Ideia comună care i-a decis la federalizare este dorința de a scoate Ungaria din haosul desbinărilor interne și din criza financiară în care se află. Indeosebi ultimul punct formează legătura principală între diferitele partide, însă e mai mult ca sigur că proectele de legi vor produce o nouă și mult mai acută criză internă. Din aceste motive grupul dissidenților a refuzat propunerea de a intra în federație și nu consideră criza definitiv rezolvată. Vor încerca totuși ca să ajungă la înțelegere cu federația partidelor și spre acest scop au delegat pe grofui Bethlen pentru a începe tratativele.

(După ziarele maghiare).

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Presa germană și chestiunea minorităților

„Deutsche Tagespost" ocupându-se de chestiunea drepturilor minorităților, scrie: Problema minorităților a ajuns în urma tratatului dela Versailles o importantă chestiune pentru Germania. Intâi că sunt sute de mii conaționali germani despărțiți de imperiu și sub stăpânire străină. In al doilea rând Germania n-a fost în stare să pună o ideie egală împotriva Antantei care proclama drepturile minorităților, ideie care a atras toată lumea. Astfel s'a făcut coaliția lumei întregi contra Germaniei. In cercurile politice competente s'a spus de curând că German a nouă este chemată să fie în viitor conducătorul asupriților. Așa se explică interesul Germaniei pentru minorități, în primul rând pentru cele germane.

Noi, germanii din România mare, urmărim aceste tendințe luând parte cu bucurii, căci legătura morală cu patria-mumă este cea mai bună bază pentru păstrarea caracterului nostru național. Să ne fie îngăduit deci de a zice câteva vorbe, noi, cari stăm în lupta zilnică pentru drepturile minorităților.

Cele publicate de către „Reuniunea germană de apărare" sunt rezultate unui studiu, pe care nu-l poate uita nici un popor

Schmid, Dr. Laun, Dr. Kuhlmann, preotul Schleuning și Dr. Peters au dat formule foarte bune asupra drepturilor al minorităților. Ele pot servi ca bază în general. Toate aceste au însă și greșeli. Intâi că presupun o Ligă a Naționalităților adevărat democrată și ideală, a cărui parlament ar trebui să lese prin alegerea tuturor popoarelor civilizate. In al doilea rând presupun că Liga Națiunilor va putea forța statele cari fac parte din ea, că să împlinească caracterul drepturilor fixat prin tratate. Și al treilea că ar putea fi forțate statele la împlinirea tratatelor minorităților.

Aceasta este un idealism care pentru ani de zile nu se va putea realiza.

Polemizând asupra acestor trei puncte, articolul spune că marile puteri ar putea forța statele mice la împlinirea drepturilor de minoritate, însă cine ar putea sili Franța și Anglia? Și afară de aceasta statele noui nu sunt încă așa de bine închegate pentrucă un om politic să-și ea asupra sa răspunderea din acordarea unor drepturi mai largi.

Și încheind ziarul se întreabă: Este oare fără scop munca depusă din partea „Reuniunei germane de apărare?" Nu, căci nu trebuie să fie aceasta ținta principală. In timpul de față reuniunea trebuie să-și îndrepteze atenția asupra chestiunilor practice. Se va dovedi cu această operă dacă germanii au învățat ceva dela inamicii lor, și că locul la soare nu se poate lua numai prin tecknică știință și armată, ci unindu-se toate puterile morale și fizice ale poporului într-o acțiune politică puternică,

Haine veritabile NEUMANN Paltoane de iarnă pentru bărbați, băieți și fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp nostru din București.)

Ora 2 p. m

Franța a înregistrat pierderi de 3 miliarde franci în urma operațiunilor necinstite cu prilejul cumpărării depozitelor rămase dela Americani.

*

Ministrul Valeanu a trimis martori deputatului ardelean Oanea pentru necuviințele acestuia. Martorii d-nii general Valeanu, general Aslan și d-l dr. Petru Groza au arătat că deoarece d-l Oanea este învinuit de încercarea de mituirea unui înalt funcționar, afacerea este la parchet și până la lămurirea ei, d-l Valeanu nu se poate bate.

*

In ședința Comisiunei Afacerilor streine a vorbit d-l Maniu în chestia Maramureșului, a revenirii Habsburgilor pe tronul Ungariei și a propagandei românești în străinătate. A răspuns d-l Take Ionescu.

*

La Fălciu a fost ales candidatul partidul țărănist.

Alt duel se anunță. D-l Vintilescu, secretar particular al d-lui Take Ionescu, a provocat la duel pe d-l Jean Atanasiu din cauza unui comision oferit de primul și neprimit de secundul. Acest conflict va face senzație, fiind vorba de afaceri de mai multe milioane.

*

Din New-York se anunță că tenorul Carusso e pe moarte.

*

„Le Temps" scrie că Antanta a comunicat la Budapesta că se va opune restaurării unui Habsburg pe tron.

*

Rezultatul oficial în alegerea dela Iași e următorul:

D-l Negrutzi, averescan, 5139 voturi, ales.

D-l Fântânaru, liberal, 4642 voturi.

D-l Costăchescu, federalist 3908 voturi.

Corpurile legiuitoare

CAMERA

Ședința dela 17 Februarie, ora 3, după amiază

D-l IULIU ZAMFIRESCU președează. Pe banca ministerială, d-nul Cudalbu.

La comunicări, iau cuvântul d-l Schitănescu, Părintele Manu, care vorbește de abuzurile administrative din Ardeal, d-l Liviu Ghilezan, în chestia consiliului de administrație a Societății „Hârtia" și d-l Buzdugan asupra achitării restului se 40 la sută ruble.

La discuție, în ordinea de zi, proiectul pentru un credit de 65 milioane în seama Ministerului de comunicații. Vorbește d-l Dobrescu, răspunde ministrul Văleanu.

Vine la rând discuția proiectului pentru crearea unui Secretariat al minorităților.

Vorbesc contra: d-l Ghilezan toți deputații ardeleni din majoritate și opoziție, d-l Cuza și deputații liberali.

Guvernul nu poate pune la vot proiectul. D-l Argetoianu pleacă din cameră.

SENATUL

Ședința din 17 Februarie, ora 4 după masă.

Presidează D-l MIRONESCU Pe banca ministerială, d-nii Garoflid, Petrovici, Răscanu, Athanasiu.

D-l IULIU DRAGOMIRESCU arată încurajarea speculii în Basarabia prin cumpărările făcute de D-l Jean Athanasiu dela speculanți, cooperativele fiind respinse; D-l Athanasiu se disculpă.

D-l ALEXANDRU CONSTANTINESCU arată că D-l Dragomirescu face parte din majoritate și acuzațiile sale sunt serioase.

Ședința continuă.

Viața Provincială

Din Turda.

Gazul metan. — Târgul dela Turda.

Se știe de toată lumea că de mai bine de un an de zile gazul metan a fost introdus în majoritatea locuințelor din Turda, întrebuințându-se la încălzitul camerilor la bucătărie și la luminat. Nesecatele izvoare a acestui gaz, ușurința instalației și proprietățile sale calorice lui, au adus a pronunțată scădere a cheltuelilor făcute de populație pentru susținerea traiului. Populația era cât se poate de mulțumită căci cu cheltueli minime se putea bucura de atâtea avantagii.

La început când metanul a fost introdus în Turda, pe lângă cheltuelile de instalație, care erau relativ foarte reduse, datorită simplității acestei instalații, proprietarii caselor plăteau numai 34 coroane pe lună. Prin urmare toate cheltuelile combustibilului ce se întrebuința în toată casa se ridica la această sumă. Situația aceasta cu adevărat foarte favorabilă a ținut până la 1 Octombrie 1920. Dela această dată și până în luna trecută taxa aceasta s'a ridicat până la suma de 200 lei, iar zilele acestea

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

proprietarii caselor au fost anunțati că în timp de 4 luni taxa pentru gaz se va ridica, la suma de 400 lei. In urma acestor măsuri, populația este foarte îngrijorată căci cu suma de 400 lei lunar își pot procura lemnele pe 2—3 luni așa că le-ar veni mult mai scump încălzirea cu metan.

In urma unei întruniri care a avut loc la Turda unde au participat majoritatea proprietarilor care-și încălzesc casele cu metan s'a luat hotărârea să se trimeată o delegație la București pentru a protesta contra mărirei taxelor lunare pentru gaz, cerând ca această taxă să rămâie la 200 lei pe lună cel mult. In caz când cererea delegației nu va fi aprobată, majoritatea proprietarilor sunt *ferm și solidar hotărâți să-și demonteze instalațiile și să-și introducă din nou încălzitul cu lemne.* In ce ne privește credem că cererea proprietarilor de case din Turda este cât se poate de dreaptă și nu putem crede ca cei în drept să nu le-o aprobe.

Noua societate compusă pur și simplu din străini care au luat în exploatare acest gaz, caută de pe acum *să introducă specula, lovind astfel în interesele locuitorilor.*

*

După o foarte veche tradiție se țin la Turda în fiecare an 5 târguri care sunt foarte frequentate. La aceste târguri vin țărani și negustori din toate părțile Transilvaniei, ca să-și desfacă produsele și să-și cumpere lucrurile de cari au nevoe. Anul acesta, aceste târguri au fost neobișnuit de frequentate de țărani și negustori din toată Romănia Mare. Mulți țărani din Muntenia au venit la târg și au cumpărat aproximativ 300 capete de vite. Cela ce însă este foarte trist este faptul că *Direcția C.F.R. n'a voit cu nici un preț să le dele vagoane ca să-și transporte în țară vitele cumpărate, așa că bieții țărani au fost nevoiți să-și ducă vitele pe jos până în Muntenia.*

Dictatorii dela Moscova

Ziarului „Freiheit" i-a căzut în mână o scrisoare a lui Paul Levi președintele partidului comunist din Germania, în care plenipotențiarul Comitetului executiv din Moscova în Berlin întreabă, dacă mai este dorit ca să stea în fruntea partidului sau nu.

„Freiheit" adaugă la scrisoare următorul comentar:

„Va să zică un străin din Rusia care nu cunoaște de loc situația muncitorilor germani, are să decidă cine să fie în fruntea partidului"?

„Câte dreptate am avut noi când le-am spus muncitorilor, că primirea condițiunilor dela Moscova înseamnă să se supună dictaturii leniniste".

„Și dacă lucrul s'a adeverit atât de curând aceasta se datorește numai slăbiciunii partidului comunist.

Prin publicarea acestei scrisori Dr. Levi a încetat de a mai fi conducătorul partidului comunist".

Comitetul Central al partidului Comunist dă în ziarul „Rota Fahna" o lămurire, care dovedește starea de fapt de mai sus

Politica externă a d-lui Dr. Benes

„Vossische Ztg" comentând cuvântarea Ministrului Beneș în camera ceho-slovacă, spune, că Beneș s'a ocupat pe scurt și de relațiunile cu Germania, declarând:

„Intre noi și Germania nu sunt conflicte" și a încheiat zicând: „In ce privește plebiscitul din Silesia superioară noi vom îndeplini cele impuse nouă de tratatul de pace; dar dorim, că ceace este slav să rămână slav" Declarația aceasta a jignit pe Germani.

Cu totul altfel a vorbit deputatul majorității Nemec, care a sosit de curând din Germania. El a spus: „Nu știu dacă este în interesul nostru ca Germania să piardă totul în favorul puterilor din Vest. S'a vorbit aici de o legătură între Berlin și Petrograd. Nu văd nici un motiv, care ni-ar împiedeca ca să fim al treilea în această alianță. Azi ori mâne Austria se va alipi Germaniei. Nu știm cum vom face o politică contra Germaniei, când vom fi înconjurați de 3 părți de Germani".

Dacă politica d-lui Beneș față de Germania a fost desaprobată — zice ziarul — cea față de Rusia a fost aprobată de întreaga comună. Aceasta a fost caracterizată prin următoarele: „Noi suntem absolut contra unui războiu în Est, însă ne vom apăra contra ori cărui atac venit dela răsărit".

Este foarte corectă purtarea d-lui Beneș față de aventuri — zice ziarul — ca a d-lui Kramar, care a vroit să dirigeze pe cei 50.000 voluntari spre Moscova în loc de a-i îmbarca spre casă. Dacă ar fi fost după Kramar voluntarii ar fi intrat în armata lui Kalciac și ar fi dispărut în oceanul rusesc. Acest fapt rămâne un succes al Ministerului de externe.

Sericicultura în Transilvania

Atât Banatul cât și Transilvania sunt regiuni sericicole, cel dintîi, având un climat pronunțat sudic iar ultima pe acela al regiunilor sericicole din Italia nordică.

In aceste condițiuni i-a fost ușor regimului trecut să înființeze multe posturi de agenți sericicoli cari au vulgarizat o noțiunile elementare de sericicultură, împărtășindu-le la sute de mii de Țărani.

Recolta sericicolă fiind monopolizată de stat, cheltuielile efectuate de acesta erau răsplătite prin câștigurile mari realizate prin vânzarea gogoșilor de mătase.

Din câștigurile realizate astfel, Statul unguresc crease tot felul de instituțiuni sericicole: filatura de mătase de la Lugoj, coneriile de la Timișoara și Moldova Veche.

Cum aceste instalațiuni sericicole sunt acum în posesiunea Statului românesc, nouă ne-ar trebui numai o stațiune de producerea semințelor și examene microscopice.

Statul unguresc deținea monopolul cumpărării gogoșilor și prin organele de control sericicol obliga comunele să ieă măsurile trebuitoare pentru întinderea și ameliorarea sericiculturei.

Asupra instituțiunilor, și metodelor întrebuințate de statul unguresc pentru ameliorarea sericiculturei sunt interesante de cunoscut câteva date.

Filatura din Lugoj avea 120 basine, iar cea din Bichișciaba a cărei mașini le posedăm tot 120 basine. Ambele filaturi au fost arendate sub regimul ungar unor firme italiene cu prețul de 60 franci anual pro basin.

Lucrătoarele filaturilor locuiau într'un cămin și mâncau la cantina fabricei cu prețuri foarte eftine. Coconeriile dela Moldova Veche și Timișoara, în stare a primi în depozit 150—200.000 kg gogoși, sunt clădiri cu două rânduri instalate după ultimele cerințî moderne.

Nu ne mai rămâne decât să arătăm cu date rezultatele activității regimului unguresc din anul 1914.

Județul	*No. com. unde se cultivă viermii de mătase*	*Numărul sericicultorilor*	*Numărul duzilor*
Arad	98	1832	17895
Timiș	210	9324	29389
Torontal	202	14832	53307

In ce privește semințele produse anual nu avem decât o singură dată aceea a productivității stațiunei de semințe din Szekszárd care producea 2446 kg. anual, cantitate care satisfăcea nu numai trebuințele interne ci făcea posibil raportul ei în Orient.

Transilvania are acum nevoe de 150 kgr. de sămânță anual care produc 180—200.000 kgr. gogoși, cantitate care ar satisface complet trebuințele filaturilor noastre.

Această bogăție națională trebue exploatată în folosul statului român. Pentru aceasta trebue o administrație cinstită și rațională. Serviciul sericiculturei din Cluj își va da toată silința pentru a pune pe noui baze sericicultura în Transilvania și credem că muncind cu perseverență va reuși să doteze Romănia cu o organizație sericicolă occidentală. *Dr. Konya.*

Buletin economic

Zilele trecute a avut loc la București congresul fabricanților de spirt.

S-a arătat că funcționează acum numai 120 de fabrici de spirt din 318. — S-a făcut propunerea de a se crea o societate pentru exportul spirtului.

*

Băncile și Casele de economie păstrare și depunere din Budapesta au hotărât să ridice la dublu bobânda la împrumut.

*

Din Rusia se anunță sosirea multor transporturi de mărfuri germane. In Schimb Rusia permite germaniei, exploatația minelor din acea parte a Ucrainei, care recunoaște Sovietele.

*

In Franța se observă o scădere serioasă a prețurilor cerealelor în timpul din urmă.

Franța a exportat în anul 1920 mărf. în valoare de 22,434.577.000 franci față de 11,879.600.000 franci din anul 1919. Exportul arată o creștere de 10,555.157.000 franci.

*

Conform unei ordonanțe a Ministrului de Industrie și Comerț se pot ridica dela vămi toate mărfurile sosite înainte de 1 Februarie fără permis special. Posesorii mărfurilor trebuie să dovedească însă că mărfurile au sosit în vămi înainte de 1 Februarie.

*

Importul instrumentelor muzicale a fost declarat liber rămânând a se împlini numai formalitățile de vamă.

*

Guvernul suedez a eliberat exportul de sub controlul statului. Exportul și importul vor fi astfel complect libere.

*

Germania a exploatat în decursul anului 1920, 121 milioane tone cărbuni de piatră și 111 milioane tone lignit.

O carte folositoare și frumoasă

Istoria literaturii românești ne arată că 'n trecut o bună parte din cultura noastră, mai ales la sate, se datora calendarelor, adică acelor almanachuri anuale, cari cuprindeau și comentau evenimentele mai însemnate din acel an, dădeau, pe lângă partea pur calendaristică, o sumă de povestiri interesante și de sfaturi folositoare.

Aceste calendare formau lectura cea mai plăcută a publicului și erau cărțile, care circulau mai mult. Mai târziu, genul acesta de cărți a fost în parte părăsit și înlocuit cu volume de povești fantastice sau de aventuri, cari atâță curiozitatea, dar denaturează și îmbolnăvesc simțurile omului — calendarele, care se mai tipăreau, devenise acum simple vitrine obrasnice de reclamă.

In felul calendarelor vechi, așa de cumințe și de utile, va apare peste cât-va timp numai, *Calendarul-Almanach „Infrățirea".*

El e în curs de tipărire și se poate anunța de pe acum că va eși cu totul din cadrul publicațiilor obișnuite.

Pe lângă peste o sută de clișee, va cuprinde un imens material.

Vor fi pagini iscălite de M. S. Regina și de scriitorii curenți cei mai buni: Zaharie Bârsan, Liviu Rebreanu, Caton Teodorian, Mihail Sorbul, Mircea Rădulescu, Constantin Riulet, N. Pora, G. Gregorian, Vasile Savel, Șerban Bașcovici ...

Variind partea literară, vor fi o mulțime de articole semnate de Sextil Pușcariu, Vintilă Brătianu, I. Lupaș, I. G. Duca, Alex Lapedatu, N. Bănescu, Dr. G. Leon ...

Toate faptele anului, ce se încheie, vor fi trecute în revistă și comentate în rubrici speciale: anul politic, artistic, literar, teatral economic.

Viața Ardealului va fi privită îndeosebi sub toate aspectele.

Nimic nu va fi trecut cu vederea din ce-ar putea interesa publicul transilvănean.

Apărând cu asemenea material și în bune condiții de tipar, *Calendarul-Almanach „Infrățirea"* va fi cea mai frumoasă și utilă carte din Ardealul cel în al III-lea an al liberării sale.

PREFECTUL JUDEȚULUI SĂLAJ

Publicatie

Prefectura județului Sălaj voind să instaleze o tipografie-compactorie și o librărie în orașul Zălau, toți acei d-ni tipografi, cari cugetă, ca au destoinicia recerută pentru conducere se binevoiască a se adresa menționatei Prefecturi.

Zălau, la 10 Februarie 1921

Dr. N. Serban de Voila
prefect

CASA DE IMPRUMUT PE AMANET

SOCIETATE PE ACȚII

(MUNTELE DE PIETATE) din Cluj, Calea Victoriei Nr. 35 va începe operațiunile la 1 Martie anul curent.

Acordă împrumuturi pe bijuterii, efecte de Stat, obiecte de artă, mărfuri, mobilă, haine etc, în condițiunile cele mai favorabile.

Primește depuneri spre fructificare cu 7% și pe termen mai lung cu 8% interese.

Tot la 1 Martie se va deschide

HALA DE VÂNZARE

și se primesc chiar de acuma spre vânzare prin licitație publică sau în comision orice obiecte de aur, argint, efecte mobilă, mărfuri, tablouri, obiecte de artă covoare etc.

HALA DE VÂNZARE

va fi o expoziție permanentă și va oferi publicului cea mai bună ocazie de a putea cumpăra și a pune în vânzare voluntară sau prin licitație publică orice obiecte noui și vechi în condițiunile cele mai avantagioase

Direcțiunea

Casei de împrumut pe amanet societate pe acții în Cluj

CONSILIUL ORAȘULUI CLUJ

Nr. 532—1921 cons.

Publicare

Orașul Cluj dă pe chirie un motor electric pentru tăiat de lemne începând din 1. Martie 1921 până 28 Februarie 1922.

Primește oferte închisă adresate Cons. orășănesc până la 25 Februarie 1921. Oferte sosite după termin nu vor fi luate în considerare.

Ofertul va depune vădiu la cassa alodiala al orașului 10% din suma oferită iar chitanța o va alătura ofertului.

Informațiuni detailate da între oarele oficioasa Secția economică al orașului Cogălniceanu Nr. 4.

Consiliu orășănesc

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** 22 Cluj strada Dózsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

SE CAUTĂ de către o mare societate un om de serviciu, necăsătorit, fost caporal sau sergent în armată. Se cere certificate de bună purtare. A se adresa la administrația ziarului Infrățirea.

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE grădină cu pomet de 2½ jughere în Házsongárd. Informație Calea Victoriei 26. 393

DOUĂ COSTUME naționale de pădureancă și bănățancă, de mai multe ori premiate de vândut. Str. Mikó No. 26. Jutre oarele 2—4. 356

CUMPĂR un decimal nou sau puțin uzat. Adresa la ziar sub „Decimal"

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 832 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publiccă efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnișoară tânără frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresă la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

MARE NEGUSTOR engrosist din Cluj venit anual 600.000 Lei dorește cunoștințe unei Domnișoare sau Doamne gospodină și culte. Respund ofertelor serioase. Adresa la ziar ub „Mihai".

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Matom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

„REFACEREA INDUSTRIALA"

Societate Anonima Privilegiata pe Acțiuni.
Capital social 150.000.000 Lei.
Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în mașini și materiale).

PROSPECT de EMISIUNE

Industria țărei are nevoie pentru a se reface și desvolta solid și repede de un organ de execuție, care să coordoneze influența și autoritatea Statului, cu competința și libertatea de acțiune a inițiativei private.

Inițiativa privată a fiecărui industriaș în parte se lovește de mari obstacole, din cauza dificultăților de credit și transport; iată de ce s'a simțit nevoia creerei acestei Societăți,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" *va fi organul care va reface industria și o va aproviziona cu materialele și mașinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" solidarizând colaborarea continuă și efectivă a puterei statului cu priceperea și pregătirea industriașilor, va face aprovizionări colective și stocuri mari, va face transporturi accelerate și asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operațiunile de distribuție, de aprovizionare și de refacere în general, creind astfel un organ care se ajute industria țării de a eși din situația critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărțit în 300 mii acțiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripție publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripția publică se face după normele următoare:

a) Marii și micii industriași din intreaga țară 25%.
b) Altor subscriitori până la 20%.
c) Restul se va acoperi de organizațiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv și statutatele aprobate de Consiliul de Miniștri, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secția Notariat sub No. 15.833/1920.

Acțiunile sunt la purtător, afară de ale Statului care sunt nominative și intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acțiune, plus 20·— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170·— lei de fiecare acțiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de cassă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripțiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă București și sucursalele ei la Galați, Braila, Constanța, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureș și Cernăuți.
Banca Agricolă București și sucursalele din țară.
Banca de Scont București și sucursalele din țară.
Banca Franco Română București și sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roșiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia și Pucioasa.
Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj și filialele sale: Sibiu, Turda, Alba-Iulia, Hațeg.
Banca Albina Sibiu și filialele sale: Brașov, Cluj, Odorhei, T.-Mureș, agentura Saint Martin, Mediaș și Lugoș.
Adnea de Comerț și Industrie Brașov.
Casa de păstrare agrară T.-Mureș.
Banca Timisoarei de Comerț și Industrie Timișoara.
Banca Casa de Păstrare a orașului Timișoara.
Creditul Technic și sucursalele sale,
Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administrație
Președinte, N. ZANNE
Președinte-al Camerei de Comerț, mare industrias.

Reclama No. 153.
381

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întețește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Mașine de Scris

Marca „Oliver".
Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

Banca Mehedințului
din T. SEVERIN.
Capital Lei 5.000.000
Reserve Lei 1.210.000
369

Face tot felul de operațiuni de bancă, participă la întreprinderi industriale și comerciale, face împrumuturi pe gaj de efecte publice, primește depuneri spre fructificare în conditiuni avantagioase, efectuază operațiuni de scompt, incasso, comision etc. etc.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 20.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de
217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară, - Supeuri după spectacol.

Med. Dr. Lăzărescu

medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Consultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Radio 46
Conducător de prăvălie

bun cinstit și inteligent se caută de urgență în un ORAȘ MARE DE PROVINCIE.

Adresa la „Radio" Cluj, Str. Regina Maria No. 34
384

IN ORADEA-MARE
ziarul nostru se vinde la următori depositari:
Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General Moșoiu.
Traficu din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kisa & Co. Str. Regele Ferdinand.

Abonamente pentru Preoți și învățători se fac cu preț redus, adecă

100 lei pe un an,
50 „ „ 6 luni,
25 „ „ 3 luni.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 17
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZA,

carne și mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.

284

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 9, Cluj.

Este vizitată de toată lumea inteligentă din întregul Ardeal și Regat. Servicii prompte, orchestră clasică și jurnale internaționale în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră ce servește și după Teatru. Specialități delicioase de vinuri indigene și străine la prețuri moderate

LA „MAGAZINUL BARZA“

1 rochie de stofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Varieteul „Biasini“

Cu începere de astăzi Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablondă Disenă engleză și Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Bíró Géza, Beregi Laslé, și alte 20 numere.

77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

Cine dorește să

vândă ori să cumpere case în Cluj

să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.

316 **Capital societar 30,000.000 Lei.** □□

CLOPOTE

Argintăriе și orice obiecte bisericești, găsiți mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curței Regale, al Sfinților Mitropolii, Episcopii și biserici din România-mare.

BUCUREȘTI Calea Moșilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare și chiar în fața Clienților. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu prețuri reduse garantânduse după dorința clienților.

160

Citiți ziarul „Infrățirea“.

COLOMBO

MAREELE MAGAZIN DE COLONIALE ȘI DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ♦ TELEFON 200.

Juliță de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calde á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răznit Cafea Turcească și nemțească. □□□

Juliță de Valeni

Vând spirt rafinat

En gros și en detail. — Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub. A.

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea“

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □□ Au colaborat la acestă lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □□ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □□ Coperta artistică în culori Numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.

Prețul 12 Lei. **Prețul 12 Lei.**

Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%. ● ● ● Comenzile se vor adresa Administrației ziarului Infrățirea.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universității Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul I. No. 154 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Marți, 22 Februarie 1921

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

„Primejdia liberală"

Alegerile parțiale au aruncat, ca deobicei, un val întreg de patimă în mijlocul tuturor partidelor noastre politice. Se mai aud încă ecourile campaniei violente care a turburat pentru câteva momente preocupările cetățenești. Se mai fac încă socoteli, se mai comentează mai ales în feluri cu totul deosebite, rezultatele și mai se aruncă, din când în când, cuvinte grele dintr'o parte cași dintr' alta. Atmosfera electorală, atât de înveninată, se prelungește mai mult decât trebue și în cadrul acestei stări de spirit problemele obștești ale momentului rămân mai departe în suferință.

Am arătat și altă dată tot răul care decurge dintr'o asemenea înăsprire a vieței publice de astăzi. Sunt oameni politici cari își închipuie că poate răsări și un lucru bun. Acesta ar fi, în primul rând, încheerea unei înțelegeri între „partidele noui" față de „primejdia liberală" pe care au scos-o la iveală rezultatele aceloraș alegeri parțiale.

Se poate judeca ușor ce temelie morală ar putea să aibă o astfel de învoială politică. Unul din „partidele noui" guvernează de aproape un an, isbindu-se de grele dificultăți în propriile sale rânduri și luptându-se cu datorii către țară, care-i depășesc puterile. Niciodată, în tot timpul acesta, celelalte „partide noui" nu s'au simțit îndemnate spre o conlucrare. Dimpotrivă. Toate armele înveninate ale atâtărei și ale gâlăgiei, deopotrivă de sterile și de primejdioase, au fost întrebuințate deoparte pentru discreditarea unui cârcneu adversar de moarte, pe care astăzi interesul vremelnic de partid e gata să-l preschimbe în loial tovarăș de apărare. Ce poate câștiga țara de pe urma unei asemenea alianțe, a cărei realizare n'a pornit din respectul pentru marile și urgentele nevoi ale clipei de față.

Dar, se vorbește totuș de un câștig: înlăturarea acelei „primejdii liberale", de care România trebuie să scape, dacă ține să nu se prăpădească în mizerie și rușine. Se găsesc încă oameni și grupări politice, cari cred că cel mai folositor lucru pe care-l au de făcut astăzi, nu este de a depune toate sforțările lor constructive în serviciul consolidărei Statului, ci de a urmări, pe orice cale, numai și numai discreditarea adversarului și ca un mijloc fără greș, dezorientarea păturilor populare.

Partidul liberal este acum ținta concentrică a atacurilor. Ultima consultare a voinței cetățenești s'a sfârșit cu un bilanț electoral care-i este din ce în ce mai favorabil. Se poate vorbi însă despre o „primejdie" care să isbucnească din acest proces de lămurire care se desfășoară în conștiința publică? In ce ar putea să stea această „primejdie"? Partidul liberal, — acest ucru trebuie să-l recunoaștem ocmai pentrucă nu ne-am amestecat niciodată în vâltoarea înveninată a luptelor politice, — a rămas totdeauna, pe de-asupra tuturor frământărilor interne un partid de ordine, înțelegător al nevoilor vremei și credincios spiritului de necontenită primenire a vieței noastre publice. O organizație politică pătrunsă atât de adânc de aceste două datorii, care a pornit cea dintâi pe drumul marilor reforme sociale, și care a prezidat la desfășurarea războiului pentru unitatea noastră națională, nu poate înfățișa o „primejdie" împotriva căreia să se mobilizeze, în paguba altei munci mai folositoare, toate forțele „noilor partide."

In cadrul preocupărilor de politică internă, partidul liberal nu poate reprezinta o piedică în drumul curentelor democratice, pe care cei dintâi le-a înțeles și le-a respectat. Improprietărirea și votul universal, făgăduite și realizate de partidul liberal sunt rezultatul unui imbold propriu care numai o dovadă de „reacționarism" nu pot să alcătuiască. Iar în ceace privește orientarea externă a României, partidul liberal aduce alte două garanții de înțelegere a intereselor naționale: declarația de război adresată Austro-Ungariei în 1916 și atitudinea demnă de apărare a integrității noastre naționale.

A, e vorba poate de politica economică a partidului liberal? Nu vedem nici aici „primejdia" pe care se învoiesc s'o anunțe reprezentanții de diferite proveniențe ai finanței internaționale. Știm că partidul liberal luptă împotriva concesionărei la străini a bogăției solului și subsolului nostru, urmărind întrebuințarea propriilor noastre energii pentru punerea în valoare a îmbelșugatelor ținuturi românești, spre cari se îndreaptă din afară atâția ochi poftitori și atâtea mâini rapace. Atitudinea de apărare a avuției naționale poate să fie calificată însă de periculoasă?

Pentru dezorientarea și patima „noulor partide", partidul liberal poate să fie, într'adevăr, o primejdie. Dar, nu primejdiile de acest fel sunt menite să ne înspăimânte. Concurența dintre partide, isvorâtă numai din ambiția de a guverna, nu poate să intereseze opinia publică. Primejdiile reale sunt aiurea. Ele isvorăsc din nepriceperea, incompetența și reaua credință cari se pot întrona la cârma țărei, pentru a deslănțui toate greșelele și toate nemulțumirile. Aceasta este situația în care România se sbate de doui ani de zile, fără întrerupere. Impotriva pericolului cel mare, al ruinei politice și al subjugărei economice, unde sunt forțele cari să se mobilizeze? Unde e frontul unic al muncei ziditoare?

Iată ce așteptăm dela conlucrarea tuturor partidelor politice. Ele pot fi primejdioase și unele pentru altele; mai primejdioase pot fi însă pentru soarta noastră, a tuturora.

A.

Muncitorii intelectuali

Toată lumea se ocupă de situația lucrătorilor manuali. E drept, au fost și sunt încă în mare parte exploatați de o minoritate hrăpăreață, recrutată de cele mai multe ori chiar dintre ei. Câți stăpâni de prăvălii și câți șefi de ateliere au uitat cu totul de starea lor d'înainte, când, umili muncitori, sufereau aceleași mizerii, pe cari le pricinuesc ei acum nefericiților lor subalterni. Și, totuși, raporturile dintre aceștia și lucrători sunt mai puțin aspre decât dintre cei din urmă și intelectualii.

Mai bine zis, nici nu prea sunt legături între cele două categorii de muncitori, manuali și intelectuali. De-o parte e o tabără, mai mult sau mai puțin compactă, în care se numără, chiar fără să fie recunoscuți oficial de organizațiile muncitorilor, foarte mulți exploatatori ai lor, numai pentrucă au comun cu ei . . . hainele, voit și ostentativ neglijate, și unele apucături, cari nu sunt spre lauda nici a unora, nici a altora. De altă parte, intelectualii, răspândiți și izolați, cari muncesc — și cu câtă trudă numai Dumnezeu știe! — dar, fiindcă ceace fac ei nu are un exponent mai pronunțat fizic, fiindcă cugetarea nu se aude ca hârșâitul unui ferestrău de tăiat lemne sau ca loviturile unui ciocan, ți-se pare ciudat să le spui și lor muncitori, nume fatidic, de care se leagă neapărat icoana turbure a unui om înegrit de fumul fabricii și cu mâinele mari și bătătorite.

Și totuși, dacă ar fi cunoscuți mai de aproape, s'ar vedea cât sbucium și câtă casnă trec prin ființa lor; s'ar recunoaște atunci că munca lor, adevărată muncă, e puterea care nevăzută, conduce mișcările întregei omeniri. Mișcarea socialistă, ea însăși, are ca obîrșie gândirea și idealismul unor intelectuali.

Intre elanul, limpezit și oarecum concentrat de către gândire, al unui adevărat intelectual, dornic de tot ce poate fi mai bun și mai uman și între impulsiunea de milă a unui lucrător manual față de fratele său în suferință, cu care, unindu-se, vrea să scape din nevoi, e, din punct de vedere efectiv, o identitate care ar trebui să apropie cele două grupuri de muncitori, cei cu mâna și cei cu mintea.

Și așa se întâmplă acum: din viața lor retrasă, prielnică studiului și elaborării ideilor, intelectualii au început să se grupeze și să se organizeze pentru o ajutorare reciprocă.

Munca lor, așa de puțin vizibilă la origina ei și de puțin productivă materialicește, pune organizațiile lor în mod necesar pe baze strict economice.

Federația, constituită de curând la București, între asociațiile muncitorilor intelectuali a pornit pe acest drum și bine a făcut. Intre ea și asociațiile muncitorilor manuali va fi din ce în ce o mai mare apropiere.

N. G.-T.

Tendințe economice separatiste

Unirea Ardealului cu România, dorită de sute de ani de toată românimea, a dat la iveală, la o parte din inteligența ardeleană, o stare de spirit, pe cât de curioasă pe atât de neașteptată.

Cum se știe de toți la proclamarea Unirei a contribuit pe lângă patriotizmul luminat al unora din șefii ardelenilor, în o măsură oare care și nesiguranță dacă cumva poporul ar accepta autonomia.

Manifestațiunile acestui spirit separatist, la inceput în surdină, devin mai îndrăsnețe și cu atât mai revoltătoare cu cât armata română își vărsa sângele pentru întărirea granițelor Transilvaniei.

Am avut astfel, în afară de izolarea unor grupuri ardelene față de Românii din Regatul vechiu, — de pildă barourile ardelene — mai ales unele dispoziții luate de fostul Consiliu Dirigent. Cine nu își amintește de faimoasa ordonanță care oprea căsătoriile între cei de aici cu cei din România veche?? Nu mai puțin chiar faptul *netrădrei nici măcar în discuție* a candidaturei veneratului Episcop Nicodem al Hușilor, o față a Bisericei de peste Carpați, denota aceiași pornire.

Unele foi românești din Cluj au căutat să infiltreze aceste porniri și în popor. Așa vedem apărând în Patria articole cu titluri sugestive, *ca: Mitropolitul care ne trebuie* (14 Febr. 920); *Politica oficială a României în trecut și Partidul național* (30 Iulie 920); *Cea dintâi unificare . . . Transplantarea conruperei publice* (16 Mai 920); *De două ori exploatați* (9 Sept. 920) etc.

Pe teren politic aceste tendințe separatiste nu au putut prinde, *pe teren economic însă ele au fost generalizate la adevărate dogme de conducere.* Cu nedumerire ne amintim încă și acum de înființarea graniței economice între Regatul vechiu și Ardeal. Imi revin în minte scenele revoltătoare când agenți celebrilor comisari de alimentație luau cu forța, în gara Temeș, desagii vre unui țăran din Prahova, care îndrăznise să treacă Predealul a doua oară, de la 16 August una mie nouă sute șasesprezece, să aducă ceva de mâncare în coliba lui devastată de nemți! Pe când însă aceste scene se repetau zilnic, Resorturile de Comerț și de Alimentație mânuiau cu atâta artă permisele, de nu puteai să aduci un lemn din Transilvania în Țară, fără *să plătești bir . . . Bănci Centrale*, nu Statului. In acel timp se trimetea aici din Regatul vechiu ori ce se cerea, fără nici o formalitate. Dar măsura salbatică a Resortului de Comerț, prin care *Regatul vechiu trebuia să plătească preț dublu* cât era aici, pentru mărfurile aduse din Ardeal??

Se vede din aceste câteva exemple, din o mie, că anii de război și de înfăimânzire nu fusese de ajuns pentru România! Trebuia chiar acum, după Unire, să se facă încă deosebire între frații

Dar să trecem peste aceste timpuri de primă organizare în Ardeal.

In vreme ce refacerea Țărei cere o muncă enormă, în deplină înțelegere cu toate organizațiele economice românești, din întreaga Țară; în vreme ce trebuiesc îndreptate către Centrul Țărei firele conducătoare ale industriei și Comerțului din Ardeal, care până mai eri gravitau spre Budapesta, vedem totuși că această *companie separatistă crește în violență.*

Pentru a cita un exemplu să luăm „Voința" care reprezintă un grup de luptători desinteresați dar cu pătimașă iubire de neam și *fără întregită.* Tratând chestiunea gazului metan, acest generator de energie de cea mai mare importanță pentru industria României, un colaborator asidu al acestei foi, găsește nimerit să publice cu litere groase, nu cumva să rămâie neobservate, următoarele; „Fără a face separatism, socotim că el *nu poate fi pus în valoare de cât de factorii economici de aici* reprezentați prin instituțiele lor economice". Și continuă: „*Credem că este loial* (?? NR) ca gazul metan *să nu fie răpit de exploatări . . . neavenite*". (Voința 77).

Când ai curajul să profesezi astfel de păreri, îndrăzneala să afirmi că nu ești separatist arată o inconștiență criminală, cel puțin.

Atunci suntem îndreptați să întrebăm când s'a făcut vre odată, *în România mică de eri*, propagandă în contra Secelenilor veniți din Ardeal să muncească în petrol și să câștige averi frumoase?? In care foaie din România s'a văzut vre odată, *sub iscălitură proprie*, astfel *de porniri mizerabile??*

Cu durere amintim aceste fapte, care trebuiau pe veci să rămâie vii în mintea tuturora.

România abia a terminat un război cu armele. Acum a început marele război economic între popoare, când toate inițiativele românești trebuie să conlucre în deplină înțelegere. De aceia separatismul economic, în care se complac unii dintre frații ardeleni din Cluj, este cel mai neromânesc act ce se poate concepe.

Nu trebuie să ne mai oprim asupra acestui trist capitol. Suntem convinși că poporul ardelean, român înainte de toate, va asculta numai de vocea inimei sale românești, și nu de glasul de sirenă a celor interesați, care vor să ajungă în Ardealul desrobit și în România nouă, din mici oameni de afaceri și *traficanți de vagoane cu cereale*, ce erau înainte, oameni mari și îndrumători ai . . . . . opiniei publice desinteresate.

Cluj, 18 Februarie 1921.

Dr. ing. C. L. Mollș.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Ecouri

Aniversarea morții lui Paul Déroulède.

La 6 Februarie, „Liga patrioților" a celebrat la Paris aniversarea morții lui Paul Déroulède. Dimineața, membrii Ligii s'au dus la Arcul de triumf ca să depună o coroană pe mormântul soldatului necunoscut.

După amiază, a avut loc o procesiune la cimitirul din La Celle-Saint-Cloud, unde s'au depus flori la groapa marelui patriot.

D-nii Marcel Habert și Villeneau, deputați, au ținut discursuri.

D-șoara Jeanne Déroulède, sora poetului care o scris *Cântecele Soldatului*, a asistat la amândouă ceremoniile.

„Calendarul cooperatorului oreșean"

Ministerul muncii și al ocrotirilor sociale publică acest folositor calendar, care arată pe de o parte cât de mare folos au adus cooperativele, pe de altă parte, ce rost au și cum, fără să învrăjbească clasele sociale, pot înlătura tendințele de exploatare ale capitalului și exclude exploatarea.

Le Bargy, autor dramatic.

De curând, s'a jucat le Bruxelles piesa „Dansatoarea e moartă" de *Charles Le Bargy*. E o dramă impresionată, construită cu o siguranță remarcabilă și cu o acțiune violentă.

Subiectul e următorul: Un om politic strangulează pe amica lui, o dansatoare, care l'a înșelat. E arestat rivalul său, pe când adevăratul vinovat înebunește. El se însănătoșește după cât-va timp și întâlnește pe nevinovat, care după-ce fusese pus în libertate, suferă de a nu fi putut să dovedească că nu e un criminal. In fața revoltii tânărului om, politicianul mărturisește adevărul. Fiindcă acela cere ca să se denunțe, acesta se împușcă.

Le Bargy, care joacă rolul principal al piesii sale, a fost aclamat pentru vigoarea, emoția și autoritatea sa.

Gesturile frumoase prind.

America va imita Franța și va trimite 5 vapoare de războiu să aducă în țară corpul unui soldat american necunoscut.

Incă un roman românesc.

Seria romanelor în literatura noastră e sporită acum de o nouă lucrare *„Marcu Ulpiu Traian Stănoi"* de D na Irina G. Lecca.

Opera are calități de fond dar forma nu e prea atrăgătoare.

Declinul Calendarului

Pentru Românii din Ardeal, calendarele însemnau o hrană sufletească tradițională dela începuturile lui Cercalechi, care în vestitele lui calendare de Buda dădea o lectură variată, în care istoria națională avea un rol important și până la Calendarul național al părintelui Moța și al „Astrei" din Sibiiu, ne-am obicinuit să vedem o înțelegere tot mai limpede și o necesitate intelectuală tot mai hotărâtoare în literatura calendaristică. Acum, când suntem liberi, dăm înapoi. S'a comercializat și acest mijloc de educație populară, servindu-ni-se calendare superficiale. Un exemplu tipic e calendarul arhidiecezan din Sibiiu, care până la războiu avea și pagini bune. Cel de azi este într'un declin regretabil. Afară de o cronică bisericească incompletă și naivă, el n'are nici o pagină — cu excepția hirotoniei noului Mitropolit — care să se adreseze preoțimii arhidiecezane.

Apoi, pe când în trecut acest calendar dădea numele ierarhilor sârbi, azi când ne-am desfăcut de ei și ne-am unit cu bisericile celorlalte provincii românești, nu-i nici o pomenire de vr'un ierarh al bisericii ortodoxe autocefale ori măcar de capul ei, care e și al bisericii din Ardeal. Și în chipul acesta zicem, că slujim *unificarea* bisericească...

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Duminecă (matineu): *Noaptea furtunoasa.*

Duminecă (seara): *Ringala.*

Unificarea școlară

Sunt unele îndreptări care găsesc o împotrivire puternică din partea multora. Una din acestea, care nu mai poate întârzia, și care întârziind aduce cu fiecare zi primejdia tot mai aproape — este *„Unificarea"*. Pentru mulți unificarea e o entitate aducătoare de nenorociri. In mintea multora „unificarea" găsește același răsunet, pe care îl trezește în mintea unui „tovarăș", înfrigurat de visurile comunismului a-toate-făgăduitor, alte entități, ca de pildă *capitalizmul, oligarhia, burghezimea*... In epocile de prefacere, când durerile și nevoile exaltează sufletele și turbură dreapta judecată, aceste simptome de patologie socială sunt explicabile, dar nu scuzabile, dânsele neputând fi luate cu nici un preț ca temelie a ordinei sociale și a trebuinții de-a introduce progresul pașnic. In această situație ne aflăm noi astăzi.

Pentru consolidarea edificiului social și refacerea României, zguduită adânc de războiu, desigur că cea dintâi armonizare de legi, regulamente și dispoziții trebue făcută în privința școalelor. Indată după adunarea dela Alba-Iulia și după intrarea armatelor românești în Ardeal — resortul școalelor a avut grija de a copia *legislația didactică* a vechiului Regat, în privința normelor de predare — nu însă și de conducere, alcătuind „regulamentele provizorii" pentru învățământul normal, secundar etc.

Totuși, până astăzi chiar mereu se ivesc nemulțumiri între profesori, pentrucă metodele vechiului regim au prins rădăcini prea adânci și poate prea puternice, spre a fi părăsite. De aceea unele școale din Ardeal se conduc după regulamentul românesc, altele după alte „așa zise regulamente". Și lucrul se întâmplă chiar în Cluj, unde două școale funcționează după regulamentul vechiului Regat, una după nici unul, sau după cum dă Dumnezeu.

Din cauza aceasta ciocnirile între profesori, între autorități și școală, între public autorități și școală, sunt firești, pentrucă la temelia conducerii școalelor nu este o normă uniformă, nu există o sancțiune fixată de lege și arbitrariul poate interveni în fiece clipă. Se pare că guvernul nu știe nimic de acest lucru, sau, dacă știe, tolerează cu tăcerea lui vinovată o stare de lucruri care învrăjbește spiritele și încurajează desordinea și răul. Chiar dacă ni-am explica reacționarismul și încăpățânarea din unele părți, dorința de înoire și transformare din altă parte, un lucru rămâne nelămurit: *pentru ce ministrul nu trimite oameni competenți, care să ancheteze la fața locului trebuințele școalelor, putința unificării? Pentru ce dintr'o problemă de interes public și național se face un motiv de speculație politică?*

Desigur introducerea formelor nouă rupe cu deprinderi vechi, cu obișnuințe ce au devenit a doua natură. Totuși, dacă bunăvoința pentru școală ar însufleți inimile, oricine ar trebui să recunoască repede, că legile vechiului Regat, care au adus foloase netăgăduite, care au îngăduit ridicarea atâtor generații tinere la lumina culturii latine, frumos reprezentată de România veche, care au îngăduit ca școala secundară să fie alături de armată o mândrie a țării — aceste legi nu pot fi pentru tinerimea ardeleană, atât de muncitoare și blajină, un rău și o scădere! Și în afară de aceasta, un lucru trebue să pătrundă în mintea tuturora. Statul are trebuință de unitate în funcționarea organică a puterilor sale. Unitatea aceasta trebue introdusă într'un fel cât mai repede, căci nu e timpul de pierdut în clipe ca acestea când elevii Români nu știu românește, când chiar și alți Români, cari sunt mult mai bătrâni de cât elevii vorbesc încă o limbă în care monstruozitățile pseudoromânești ale maghiarismelor de stil și de vocabular, stâlcesc biata vorbire românească. In fața acestui lucru patimile și interesele, sancționarismul și încăpățânarea trebuesc spulberate.

Cine nu pricepe că instrucția *trebue* făcută solid, fără întârziere și că ea trebue dată elementelor destoinice pentru a fi cultivate, face o crimă împotriva neamului românesc. De aceea să nu se strige că Unificarea care trebue grăbită, ordonată chiar, dacă se mai găsesc spirite cari au vreme de-a împrăștia zizania se face *„cu furca"*.

Dar nu de unificare „cu furca" poate fi vorba în școală, când de doi ani tendința spre uniformizare a legilor a căpătat tot mai mult loc. Nu se poate face separatism, mai ales în școală.

Nicăiri unificarea nu se poate face mai lesne decât în școală, pentrucă școala a fost aceea care a pornit opera de unificare de la început, pentrucă școala trebuie să dea până la urmă pilda de înfrățire a spiritelor și de disciplinare a voințiilor, de solidarizare a activităților, spre binele țării.

Desigur că svonurile de nemulțămire care se întețesc tot mai mult printre profesori, sunt datorite unei lipse de regim uniform în viața școlară și că nu se va ajunge tocmai pe tărâmul școlar la o despărțire între elementele ardelene și cele din România veche, când tocmai de o *unire* a lor și de o strânsă conlucrare e nevoie! Am scris aceste rânduri convinși că profesorimea va pricepe că ei i se impune să dea exemplul înțeleptului și am lăsat deoparte atâtea fapte dureroase pe care numai neînțelegerea vremilor le poate da la iveală. Iată de ce profesorii sânt acei ce trebuie să ceară și să facă *Unificarea învățământului.*

Res.

Curierul Spectacolelor

Cinema „Reduta"

Duminecă 28 c., în orele 5 și 7½: „Un om o femeie." Dramă americană în 4 acte. In rolul principal: Verner Castle.

Prețurile: Loje de jos 5 lei, Fotoliu 3 lei, Stal I 2 lei, Stal II 1 lei.

CINEMA UNIVERSITĂȚII:
Sâmbătă, Duminecă:
„Tih Minh." Partea I. Film detectiva.

CINEMA APOLLO:
Sâmbătă, Duminecă:
„Misterul vechiei Abtei." Film polițist.

CINEMA URANIA:
Sâmbătă, Duminecă:
„Golgota." Dramă romantică.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Unificarea bisericească

Se poate modifica Statutul organic?

de **Dr. I. Mateiu.**

(Urmare și sfârșit)

IV.

Mai întâi este o normă cunoscută de drept bisericesc, că o chestiune controversată nu se poate deslega prin interpretarea isolată a unui singur canon, ci trebuesc aduse în armonie toate canoanele cari tratează aceeași problemă.

Dar și altfel can. 6. al sinodului din Sardică vorbește în primul rând despre *alegerea* mitropolitului. Citez textual: „Trebuie încă a se chema și Episcopii eparhiei (în înțelesul de provincie politică vezi Diehl, Histoire de l'Empire Bizantin, Paris 1919, p. 14) cei megiesițe, spre așezarea Episcopului Mitropoliei. Iar tâlcul spune: Asemenea și când este a se face la acest fel de eparhie Mitropolit, episcopii cei învecinați să-l *aleagă* și să-l hirotonească; (Pidalion, Neamț 1844. pag. 306). Evident deci, că acest canon se ocupă în special de alegerea Mitropolitului eparhii, în cazul când ea are numai un episcop în viață. Hirotonia e o chestiune secundară. Dar chiar dacă am considera-o ca principală, ar fi urmat în înțelesul canonului să fie chemați la hirotonie numai *episcopii* învecinați. Ceea ce constitue însă în chip firesc o contrazicere cu spiritul doctrinei canonice.

Căci can. 34. Apostolesc spune lămurit, că „episcopii fiește-căruia neam să cuvine a ști (cunoaște) pre cel întâi între dânșii și al socoti pre el ca de cap și nimic ceva de prisos a face" (Pidalion, pag. 28). Iar după ce prin unificarea dogmatică și spirituală Mitropolitul Primat din București a devenit capul suprem al întregei biserici ortodoxe din România, e limpede, că fără autorizația lui nu se poate alege și hirotoni un Mitropolit. In urma pomenitei unificări, situația canonică a mitropoliei, ardelene s'a modificat radical, și din autocefală a devenit atârnătoare de Mitropolia Bucureștilor. Astfel dreptul de dispunere în privința alegerii, dar de sigur în ce privește *hirotonia* Mitropoliților provinciali, este de competența Mitropolitului primat și nici decum a unui episcop eparhial. Pentru că, Statutul organic ca lege bisericească specială nu poate covârși legile generale bisericești, cari sunt canoanele sinoadelor ecumenice.

Insuși tâlcul can. 34. Apostolesc declară, că hirotonia Arhiereilor intră în sfera de drept a Mitropolitului primat, iar în ce privește locul întrunirii episcopilor relativ la probleme bisericești, același tâlc stabilește reședința Mitropolitului primat (cf. Pidalion, pag. 29). Deci doctrina canonică este tocmai contrară afirmațiunilor P. S. S. Episcop dela Arad, care socotind și acum Mitropolia ardeleană cu totul neatârnată, cum era în vremea ungurească, credea că-și poate asuma drepturile unui Mitropolit primat. Dealtfel sinodul episcopesc pentru examinarea canonică a Mitropolitului ardelean, deși convocat în Sibiu, a fost condus și presidat de Mitropolitul primat asistat de alți 4 arhierei, din vechiul regat. Hirotonia s'a săvârșit asemenea de aceștia. Dar canoanele ne mai dau explicații clare tocmai pentru hirotonia cazului nostru. Anume can. 28. sinodului IV. ecumenic, stabilește categoric, că Mitropoliții eparhiilor nu pot fi hirotoniți de cât de către Patriarh (Pidalion pag. 136). Iar *Șaguna* concretizează spunând că dacă Mitropolitul s'ar alege dintre dignitarii mai mici bisericești de tagmă monahală, atunci actul alegerii și al denumirii se comunică cu Patriarhul respectiv cu rugarea ca în înțelesul can. 28. sinod-ecumenic IV. să binevoiască a *hirotoni* de arhiereu pe cel nou ales Mitropolit (Compendiu de drept canonic pag. 112.)

Evident, că prin anatogie firească dar și în temeiul istoriei autocefaliei bisericii din vechiul regat, atribuțiile patriarhale în cuprinsul țării noastre le exercită Mitropolitul Primat, care poartă titlul de Exarh al Plaiurilor din timpurile cele mai vechi, afirmând această autoritate totdeauna când împrejurările politice din Ardeal au fost favorabile vieții noastre bisericești.

E deci nu se poate mai justă concluziunea, că în ce privește modul de constituire al sinodului episcopesc pentru examinarea canonică a Mitropolitului ardelean, dreptul exclusiv revenea Mitropolitului Primat Miron Cristea, iar locul întrunirii aceluiaș sinod nu putea fi — în înțelesul canoanelor — decât Bucureștii orașul de reședință al Exarhului Plaiurilor.

Dacă totuș s'a procedat altfel, și Mitropolitul Primat a tolerat această abatere canonică — propter bonum pacis — nu înseamnă că a scăzut autoritatea Pidalionului, ci că s'a produs un nou caz foarte caracteristic, care dovedește nevoia modificării Statutul organic în părțile lui defectuoase.

Dar un fapt tot așa de nou, a venit să justifice teza noastră și anume *investitura* Mitropolitului

Cronica politică

Fiind interpelat la Cameră în privința situației financiare a țărei, d-l N. Titulescu a făcut o scurtă expunere a proectelor pe cari le pregătește, și a principiilor pe cari ar dori să le apere. Actualul ministru de Finanțe, abia sosit în țară după o îndelungată lipsă, făgăduiește întocmirea unui Buget din care să lipsească orice cheltuială inutilă și care să se bazeze pe noile venituri oferite de reforma impozitelor. Intențiile sunt demne de toată lauda, dar realizarea lor nu e acoperită până acum de nici o garanție.

D-l N. Titulescu cere reducerea tuturor cheltuelilor inutile, pledează pentru economii și se ridică împotriva sinecurelor, fiind încredințat că „aplicând principiile de mai sus se poate face o reducere de aproximativ 20 la sută asupra cheltuelilor ordinare din Bugetul trecut.“ E foarte puțin propabil însă ca apelul ministrului de Finanțe, — în a cărui tradiție a fost totdeauna îndemnul la economii, — va fi ascultat în sânul unui guvern care se ocupă cu crearea necontenită de noui ministere.

Problema financiară nu se poate rezolva numai print'o simplă adresă colegială, în care ceace apare mai interesant este mărturisirea că „ministerul Finanțelor a cerut în mai multe rânduri proectele de Buget ale diferitelor departamente pentru anul financiar 1921—1922, dar ele na'u fost înaintate nici până azi“.

Așteptăm deci programul financiar întegal al d-lui ministru al Finanțelor.

Reforma electorală și minoritățile

D-l deputat dr. Hans Otto Roth publicăm „S. D. Tageblatt“ un interesant articol asupra lucrărilor comisiunei parlamentare pentru reforma electorală.

Concepția proectului — spune domnia-sa — nu es e rea în general, și ea are în considerație și interesele minorităților. Soluția cea mai bună pentru noi ar fi introducerea listelor regionale. Proectul d-lui Argetoianu prevede în art. 78 apărarea minorităților. Însă toate privilegiile cari ni-le asigură acest articol sunt anulate dacă se va face o împărțire rea a cercurilor electorale. Punctul acesta de vedere a fost reprezentat de noi în comisiune și aprobat de opoziție. Scriitorul acestor rânduri a luat parte ca membru în subcomisiunea pentru delimitarea cercurilor electorale. Aici însă ne-am înșelat, căci raportorul a declarat, că guvernul au propuneri numai pentru împărțirea județelor, iar pentru împărțirea cercurilor electorale s'au pus numai bazele principiale. Referitor la Transilvania referentul a spus, că sunt numai două alternative, sau împărțirea minorităților în cercuri mici fără nici o însemnătate politică, sau gruparea lor în cercuri compacte.

Subcomisiunei i-s'au prezentat 2 proecte pentru delimitarea județelor unul cu bază de 2—300 mii suflete și altul cu 300 până 400 mii suflete. In ambele proecte județele săsești și svăbești se bucură aproape de aceleași hotare. După proectele acestea, în regiunea a noaua, care cuprinde județele Brașov, Târnava, Sibiu, Făgăraș, Mureș-Turda și Alba, se află cei mai mulți neromâni. Suma totală a populației este 1.500.000 dintre cari sași 200.000, maghiari 500.000 și restul de 800.000 români. In Banat nu se fac mari schimbări cari ne-ar privi pe noi.

D-l deputat încheie zicând: „In tot cazul se poate constata, că în comisiunei se lucrează cu temeiu și cu pricepere. In cei 2 ani ai parlamentului român acesta este cel dintâi lucru de valoare. Motivul cel mai de frunte a acestei ameliorări este în prima linie modificarea Regulamentului parlamentar“.

O RECTIFICARE

In Voința Nr. 137 găsim articolul „Fantoma documentelor dosite“. Furioasă de gloria ce i-am făcut-o creației sale, „Metanul“, „Voința“ își varsă veninul asupra Creditului minier.

Ori, această societate a fost înființată de Ingineri români și numără printre fondatori și Banca Albina, iar între membri mulți transilvăneni. Fostul ministru al Industriei d-l A. Constantinescu a încheiat cu această soc. un contract de lucru pentru sondele lăsate de nemți pe terenurile Statului. Contractul este pe — 5 ani și nu pe — 99 ani, cât a cerut „Metanul“, sau 75 ani, cât a dat d-l Averescu gazul metan „Rești“.

La sondele în producție, „Creditul are drept la 10 procente din prețul de vânzare al produsului, în care sumă intră regia, lucrul și beneficiul“. Statului îi revine astfel 90 procente, netto. Intrebați acum și pe specialistul de la „Voința“ ce câștig își oprea „Metanul“ pentru el, și cât dădea Statului? Dar soc. I. R. D P. a d-lui Tășlăuanu?? „Metanul“ dădea Statului 30 procente și soc. d-lui Tășlăuanu se ridica până la 50 procente. Trebue reținut că ambele aveau concesiuni pe termene de cel puțin 10 ori mai lungi!!!

Cât curaj trebuie să aibă deci cineva ca să poată afirma despre oamenii cari au lansat Rești și celelalte afaceri veroase că sunt: oamenii care nu ar fi permis nici o combinație necinstită“? Cât curaj, când faptele lor proprii contrazic în mod atât de flagrant laudele „Voinței“.

Ar fi fost o fericire pentru Țară dacă inovatorii d-voastră ar fi luat exemplu de administrație de la guvernul liberal. Din 20.000.000 lei venit de la sondele de petrol, Creditul minner a dat Statului anul acesta, — știți cât d-lor de la „Voința“? 16.000.000 lei! Din suma încasărilor a revenit Creditului Minier 2 mil. (regie și câștig la un loc) și 2 mil. s'au trecut asupra sondelor în sapă.

Dar inovatorii d-voastră nu au nevoie de exemple, ci fac așa cum îi tale capul și.. interesul.

C. I. M.

Citiți „Infrățirea“

Știri și fapte politice

Ziarul „Patria“ publică în numărul său de ieri, un prim-articol despre „Mentalitatea maghiară“, constatând că nu din convingere, ci din nevoie ungurii vin să spună astăzi că vechea Ungarie a intrat în domeniul istoriei. Confratele nostru adaugă:

„Și fără declarațiile făcute în timpul din urmă noi eram încurat cu mentalitatea ungurească; știam pentru ce nu depun jurământul, pentru ce nu aderează la Statul nostru, pentru ce nu vor să se folosească de drepturile cetățănești, ca de plidă, de dreptul de alegător. Eram convinși de mult că dacă, mai curând ori mai târziu, ungurii noștri se vor hotări să se declare cetățeni ai României-Mari, aceasta o vor face nu din convingere ci din necesitate.“

„In această imposibilitate de a înțelege realitatea produsă de evoluția istorică în viața popoarelor, vedem noi călcâiul lui Achile a chestiunii ungurești în România.“

Cunoaștem și noi mentalitatea maghiară. Cunoaștem însă și o altă politică, mai primejdioasă încă, a oamenilor politici ardeleni cari, deși români, își șidesc ambițiile lor personale pe formula „Ardealului pentru Ardeleni“. Acestor membri ai partidului național, „Patria“ ar putea să le spună, cu drept cuvânt, că nu sunt numai „din necesitate“ cetățeni ai României întregite și *unite*.

*

Intrarea în Parlament a d-lui C. Stere continuă să producă desorientare în rândurile federației. Ziarele partidului naționale din Ardeal s'au grăbit să îmbrățișeze pe d-l C. Stere ca fiind „de-al nostru“, deși d-sa s'a înfățișat la Soroca drept un candidat independent, și numără voturile obținute de fostul director al „Luminei“ printre voturile acordate federației.

Lucrurile nu se prezintă atât de simplu. Ziarul „Luptătorul“ care e un organ lateral al federației, anunță că în privința atitudinei față de d-l Stere, părerile sunt împărțite, d-l N. Iorga stând într'o semnificativă rezervă, într'adevăr „Luptătorul“ scrie că sondat în această privință a răspuns în cele din urmă că atitudinea d-sale va depinde de declarațiunile d-lui Stere și că până atunci d-sa va rămâne în espectativă.

Oare numai de atât să depindă atitudinea d-lui N. Iorga? Declarațiile d-lui C. Stere să fie suficiente pentru a schimba o veche convingere a șefului partidului naționalist democrat despre politica „națională“ a alesului dela Soroca, în timpul ocupației germane?

*

„Voința“ anunță cu litere bătătoare la ochi, un mare congres economic al Ardealului, menit să protesteze împotriva „nesăbuitelor măsuri ce se întețesc din unificarea cu funca“ și împotriva „tendinței criminale de a subjuga factorii economici pentru a-i servi politicei oligarhice de partid“.

Cum o asemenea acțiunue nu poate să fie anonimă, am fi dorit să știm cine sunt „factorii economici“ cari scot un atât de desnădăjduit strigăt de alarmă.

Apelul din „Voința“ nici nu poartă vreo iscălitură, nici nu spune locul în care se va aduna marele congres anunțat. Faptul că mișcarea e sprijinită de ziarul d-lui V. Bontescu, ne fac să credem că „apărătorii“ intereselor economice ale Ardealului împotriva politicianismului sunt tocmai acei oameni cari au profitat de întâmplarea care i-a aruncat la conducerea țărei, pentru a-și creia pârghii financiare de parvenire. (Vezi afacerea „Rești“, „Banca Agrară“ „Gazul metan“, și celelalte).

In acest caz „congresul economic“ e destinat dela început, a servi interesele acestui grup de noui financiari pe cari i-a dat la iveală împrejurările politice.

Cultura Poporului la Satu-Mare

Se știe că membrii comitetului „Culturii Poporului“ au hotărât să viziteze și celelalte orașe din Ardeal pentru a organiza șezători ca cele din Cluj. Astfel Duminecă se vor duce la Satu-Mare.

Cu prilejul venirii acestor oaspeți, ziarul „Satu-Mare“ publică următorul apel:

Frați Români!

Duminică 20 Februarie, ora 10, orașul nostru Satu-Mare va avea deosebita cinste, ca să primească în sânul său câțiva oaspeți mari din orașul Cluj, centrul culturei românești din Ardeal. Inalții oaspeți sunt: Dl. general Petala, comandantul corpului VI. de armată, dl. Dimitriu, rectorul școalei celei mai înalte din Ardeal și dl. Marin Ștefănescu, profesor la acea școală, cunoscuți ca oameni mari ai cuvântului, însoțiți de Dl Aurel Lepădatu, inspector general al cooperativelor.

Domniile lor vin în mijlocul nostru în numele cunoscutei societăți din Cluj „Cultura poporului“, pentru a ne aduce spirit de înfrățire, cuvânt de încredere în noi și în neamul nostru și îndemnul de a ne organiza cu toți laolaltă, mic și mare, în societăți asemenea acelora pe care d lor le-au înființat în capitala Ardealului.

Capitala județului nostru este printre cele dintâi care se bucură de o asemenea onoare; se cuvine deci, să facem o primire din cele mai călduroase înaltilor oaspeți.

De dorit este ca tot ce simte românește, să ieșim întru întîmpinare. Și fiindcă aceasta va fi o sărbătoare nu numai a orașului, ci și a întregului județ, chemăm pe câți mai mulți țărani, muncitori, funcționari, cu preoții și învățătorii în frunte, pentruca împreună cu noi să ne încălzim inimile de la acești purtători ai cuvântului bun.

Prilejuri de acestea sunt rari; deaceea trebue să căutăm cu toții a ne învrednici de ele. Vom avea frumoasa ocasiune ca să vedem scumpa noastră armată defilând și să ascultăm cele mai frumoase cuvântări patriotice, care se vor ține în sala Teatrului orășenesc, începând dela ora 3 după masă.

Credem că nu va fi comună în acest județ, care să nu-și aibă trimiși ei, pentru a lua parte la această mare adunare.

Vă așteptăm fraților Români, din toate unghiurile acestui județ, vă așteptăm să veniți cât de mulți în mijlocul nostru, pentruca împreună să primim cu dragoste pe acei, care vin cu dragoste la noi, pentru a ne aduce înfrățire și unire.

Comitetul organizator

---

ardelean. Investitura este necunoscută de Statutul organic, cu toate acestea actul ei s'a executat față de Mitropolitul nostru, fiind-că îl prevede legea sinodală a vechiului regat, care cel puțin în acest punct a devenit obligatorie și pentru Ardeal, însemnând un pas înainte spre unificarea bisericească. Ea a fost aplicată și celorlalți episcopi și mitropoliți ai provinciilor eliberate, deși nu era cazul unor alegeri noui.

Investitura este actul regal, în baza căruia episcopul sau mitropolitul câștigă dreptul de a cârmui eparhia pentru care a fost ales și hirotonit. Investitura Mitropolitului nostru s'a săvârșit abia la 17 Iunie 1920, și deci numai dela această dată îl privește Statul ca mitropolit legal din punctul de vedere al dreptului public. Așadară Statutul organic e propriu de schimbări și sub aspectul *investiturii*.

Iată câteva dovezi proaspete și deci controlabile, cari ne conving mai presus de orice îndoială, că legea noastră bisericească este perfectibilă prin înlăturarea lacunelor existente.

V.

De-acum rămâne să vedem dacă este și *necesară* modificarea Statutului organic.

După convingerea noastră această modificarea nu este reclamată așa de mult de nevoia unificării bisericești *administrative*, care se poate înfăptui treptat, fără a provoca sguduiri și nemulțumiri cum ne arată experiențele unificări grăbite în domeniul politic.

Că modificarea se impune tocmai pentru servirea acestei unificări chibzuite, prin desvârșirea Statutului organic la valoare unei legi depline, care prin superioritatea ce-o reprezintă să fie primită ca cel mai corespunzător ferment în opera durabilă a unității noaste bisericești integrale.

Prin revenirea bisericilor românești desrobite la sânul ocrotitoarei Mitropolii a Ungro Vlahiei, situații de drept public a Mitropoliei ardelene s'a schimbat așa de fundamental încât ea nu mai poate fi concepută fără o evoluție paralelă și în domeniul organizației sale.

Ea trebuie să realizeze această perfecționare constituțională, mai ales în trei puncte: a proporției elementului mirean în participarea la administrația bisericească, la intensificării rostului protopopiatului (cu anularea ficțiunii ce se chiamă „alegere“ de protopop) și a prefacerii în forță activă a organelor Mitropoliei (cu abolirea absurdității constituționale, care nu dă drept Episcopilor sufragani să participe la alegerea Mitropolitului decât dacă sunt aleși deputați în sinodul electoral (§ 155 Statutul organic).

Credința celui ce scrie aceste rânduri este, că această operă de renaștere bisericească nu poate fi ajutată mai fericit, de cât prin o revenire sinceră la proectul de constituție din 1864 al nemuritorului Andrei Șaguna.

Congresul național bisericesc ar săvârși prin aceasta nu numai un act de meritată recunoștință față de desrobitorul luminat al Mitropoliei noastre, ci în acelaș timp și o faptă de înaltă valoare națională, contribuind la *fundamentarea* unității bisericești depline a României ortodoxe.

INFORMATII

Aseară a avut loc la Universitate prima conferinţă publică a asociaţiei profesorilor. A vorbit d-l M. Ştefănescu despre Filosofia lui M. Eminescu. Din lipsa de spaţiu în numărul de azi nu putem publica darea de seamă. In numărul viitor vom publica rezultatul pe larg al acestei frumoase conferinţe.

*

Aflăm încetarea din viaţă a bătrânului paroh al bisericei gr. or. din Iclandul-Mare, Vasilie Hodoşiu, după 57 ani de păstorie.

*

Balul mascat şi costumat la soc. stud. în medicină va avea loc Sâmbătă 19 Februarie 1921 la orele 9 seara în saloanele cercului militar din strada Regina Maria.

*

Duminecă 20 Decembrie între orele 12 până la 6 la Căminul studenţesc Menza va fi alegerea noului comitet al centrului studenţesc.

*

Cu ancheta rea nenorocirei ce s'a întâmplat săptămâna trecută la Braşov, au fost trimişi delegaţi de la Direcţiunea generală C. F. R.

*

Eri (Vineri 18 Februarie a. c.) la ora 9 s'a întrunit în sala expoziţiei „Salonul de Artă Ardeleană" — care se va deschide la 23 cor. la Prefectură — comisiunea compusă din domnii: Colonel G. Bacaloglu, Marin Ştefănescu profesor universitar, Emil Isac Director în ministerul Artelor, Thorma Janos pictor, Pop Aurel pictor, Viola Cornel pictor, membrii; Leon Gheorghiu şi Daday Gerő pictor, ca secretari, pentru examinarea lucrărilor prezentate pentru expunere.

Tablouri de pictură au fost prezentate 390; au fost admise 257, iar 133 respinse.

Sculpturi au fost prezentate 42; au fost admise 22, iar 20 respinse.

Iau parte la această expoziţie 71 artişti pictori şi sculptori din Transilvania.

*

Cu repartizarea celor 4 locuri din vagoanele de dormit pentru funcţionarii statului, a fost însărcinat Secretariatul Comunicaţiilor. Ori'ce cerere a vreunui funcţionar de al Statului pentru un loc în vagonul de dormit, la trenurile ce pleacă din Cluj, se va adresa secretariatului care dispune în ori'ce zi până la ora 12 a. m.

*

Direcţiunea generală a vămilor fiind informată că birourile particulare de vămuire şi expediţie se speculează publicul, încasând taxe extraordinare, a trimis o circulară vămilor, să cerceteze ce anume taxe percep aceste biurouri, pentru operaţiunile lor.

Când se va constata că sumele încasate depăşesc cifra normală, aceste birouri vor suferi consecinţe penale.

*

D-l profesor universitar George Vâlsan, delegatul Misterului Cultelor şi Artelor pe lângă comitetul „Salonului de artă ardeleană" ne roagă să publicăm că d-sa şi-a înaintat demisiunea din însărcinarea ce a avut.

„Cursurile pentru motoare de de gaz se încep în 21 Februarie la şcoala medie tehnică, str. George Barițiu".

Pierzând chitanţa cu numărul 734.063 dela schimbul coro nilor o declar nulă, la oricine se va afla.

Propr. *Stefan Bende*

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

Marile fabrici de oţet şi lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie şi pentru comerţ cu preţ redus.

Erezii lui Stotter Jacob Cluj Negustorii de lemne şi material de tăbăcărie. Se pot comanda lemne de foc tăiate şi netăiate de orice calitate şi cantitate Magazin în Str. Állomás Nr. 21 Telefon 800.

Birouri în Str. Hegedüs Sándor Nr. 6. Telefon 300 şi Calea Regele Ferdinand Nr. 44, Telefon 762. (46)

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

„UNIVERSUM" inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 18

S'a deschis modern transformat cafeneaua „ASTORIA" în Strada Regina Maria 18. Vinuri de Egerbázi din Turda. Preţuri moderate. Seara concertează orchestră de primul rang.

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

Situaţia pensionarilor cari au fost în serviciul statului Austro-Ungar va fi în curând pusă pe aceleaşi baze ca şi acelor din vechiul regat.

Publicatiune

Aduc la cunoştinţă publică, că în 6 Septembrie a. c. cu ocazia schimbului de bani mi-s'a furat din partea unui necunoscut chitanţa despre 2305 Lei, eliberată de institutul de credit „Economul", declar de anulat acest document. — Cluj, 15 Octombrie 1920. Béla Kovács m. p. Calea Regele Ferdinand Nr. 97—99.

Balul teatrului

La Teatrul Naţional se fac mari pregătiri în vederea balului artiştilor ce va avea loc Sâmbătă 26 Februarie la „New-York".

Până acum s'a hotărît să funcţioneze în timpul balului:

1. *Un cabaret artistic*, cu un foarte bogat program de varietăţi: cuplete, dansuri, duete, comice, etc. Intregul program va fi executat de către artiştii Teatrului.

2. *O cârciumă naţională* pentru aprovizionarea căreia s'a acordat d-lui Neamţu Ottonel, cunoscutul specialist un concediu. D-sa a plecat în vechiul regat pentru a vizita podgoriile cele mai renumite de acolo şi a alege specialităţiile de vinuri ce se vor bea la această cârciumă.

3. *O cafenea orientală*, unde publicul va fi servit cu cea mai veritabilă cafea turcească, de către artistele teatrului.

4. *O tombolă uriaşă* cu cât mai multe numere câştigătoare.

5. *Joc de căişori*, a la Monte-Carlo. In timpul balului va cânta o orchestră compusă din muzicanţi aleşi din orchestra Operei şi cel mai vestit taraf de lăutari din Ardeal.

Iluminarea şi decorarea sălilor dela New-York va fi o minune.

Teatrul Naţional va pune la dispoziţia publicului un număr important din costumele sale. Pentru a da balului un aspect cât mai pictoresc, costumele se vor alege cât mai variate. Modalitatea închirierei se va anunţa.

Cititi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţiţi şi să vă colorezi hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74 **Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.**

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

LA TINICHIGERIA LAMPEL ADOLF

145 CLUJ

PIAŢA MIHAI VITEAZĂ 37

se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branşă

Siegfried Weiss

Magazin cu pălării şi articole de galanterie pentru Domni. En gros şi detail. Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 6. □ 62

Viaţa Provincială

— Turda —

Fabricele şi lucrătorii. — Reforma agrară. — Trenul Turda—Ghiriş. — Activitatea corpului profesoral. — Marile ferme ale statului într'o stare deplorabilă. — Băile de sare.

Oraşul Turda promite ca în curând să ajungă un însemnat centru industrial al Ardealului, datorită frumoasei desvoltări pe care a luat'o industria în acest oraş. Până acum sunt şi funcţionează, în Turda, şase fabrici şi anume: *de bere, de ciment, de var, de ghips, de sodă şi de piele.* In curând numărul fabricilor se va mări, caci a început să se clădească o mare fabrică de poloboace (buţi). In aceste fabrici lucrează aproximativ, 4000 de lucrători. E de remarcat faptul că, între patroni şi muncitori, domneşte o solidă bună înţelegere şi că, dela greva generală n'a avut loc nici un conflict.

Datorită acestui fapt fabricile produc mult iar produsele sunt de o calitate mulţumitoare. Patronii acestor fabrici se interesează de aproape de viaţa muncitorilor care şi pot procura dela fabrică pe preţ foarte redus: alimente, îmbrăcăminte, încălţăminte etc

*

In ceia ce priveşte reforma agrară domneşte o foarte mare dezorientare. Comisia agrară de sub presidenţia d-lui Elecheş a dat loc la multe favoruri şi nedreptăţi. Au fost sute de plângeri. Aşa de exemplu au fost ţărani care au primit câte 40—50 jugăre de pământ bun, iar alţii, care nu au primit nimic.

Acum de curând, preşedintele comisiei agrard d-l Elecheş a fost înlocuit şi sperăm, că nu se vor mai repeta trecutele nereguli.

*

Ceia ce se petrece cu trenul care face cursa între Turda şi Ghiriş, nu mai poate dăinui, iar onorata Direcţie C. F. R. trebue se ia grabnice şi severe măsuri de îndreptare. Iată ce se petrece cu acest tren: Trenul care pleacă dela Turda la 12½ (ziua) ajunge în Ghiriş la unu fără zece. In loc să mai aştepte o jumătate de ceas până ce soseşte trenul dela Cluj, ca să ia pe călători şi să-i ducă la Turda, maşina este dusă imediat singură la Turda înapoi, pentru diferitele interese particulare ale fabricilor.

Trenul de Cluj soseşte în Ghiriş, iar pasagerii pentru Turda aşteaptă de câte două ceasuri până ce conductorul se îndură să vie dela Turda cu maşina. Intoarsă în Ghiriş, maşina, în loc să plece imediat cu călătorii la Turda, mai pierde altă fumătate de ceas cu diferitele manevre din gară. Cu acest fel de a proceda, călătorii care merg la Turda *pierd câte 2—3 ceasuri în Ghiriş pentru distanţa de 8 km. care desparte Turda de Ghiriş.*

Atragem atenţia Direcţiunei C. F. R. asupra acestui fapt şi cerem grabnice măsuri de îndreptare.

O două neregulă de care suferă turdenii este desordinea şi abusurile care se fac la casa de bilete din Turda.

Trenul care vine dela Abrud soseşte în Turda înainte cu 5 minute de plecarea trenului spre Ghiriş.

Casieriţa, în loc să deschidă casa de bilete, cu jumătate de ceas înainte de sosirea trenului care vine dela Abrud, ca astfel călătorii câţi pleacă cu acest tren să-şi fi putut scoate biletele, dânsa nu deschide casa, decât cu două minute înainte de sosirea trenului de Abrud. Ambele trenuri pleacă în interval de 5 minute dela deschiderea casei, aşa că e o foarte mare aglomeraţie la bilete şi majoritatea călătorilor, sau rămân în gară, sau pleacă fără bilete, sunt siliţi să plătească pentru distanţa dintre Turda şi Ghiriş (8 km.) o amendă de 58 lei.

*

Activitatea culturală a corpului profesoral din Turda este demnă de toată lauda.

Din iniţiativa acestui corp, în fiecare Duminecă au loc câte o coferenţă ţinută de d-nii profesori dela liceu.

Aceste sezători sunt foarte frequentate de publicul românesc şi au o influenţă binefăcătoare asupra lui.

*

Atragem atenţia celor în drept asupra stărei deplorabile în care se găsesc marile ferme (economii) ale statului, din hotarul Turdei.

Datorită lipsei de nutreţ şi mai ales necurăţeniei în care sunt ţinute vitele, în aceste ferme, sute din ele au pierit. Grabnice măsuri de îndreptare se impun pentru că dacă, aceste ferme ar fi conduse sistematic statul ar putea avea nu câştig frumos dela ele.

*

In împrejurimile Turdei se găsesc imense băi de sare care întrec în întindere chiar pe cele dela Uioara. Din aceste băi se scoate o cantitate considerabilă de sare de o calitate superioară. Exploatarea se prezintă în condiţiuni satisfăcătoare. Cu toate că din aceste băi se scoate foarte multă sare în piaţă e foarte scumpă. Cine poate să ne spună cauza. *S. P.*

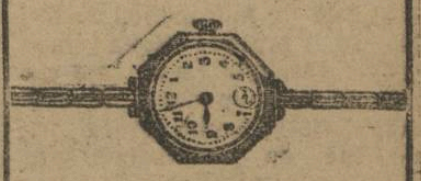

Ceasornicele de mare precizitune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 Telefon No. 350

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti:)

Ora 2 p. m

Cu toate încercările făcute pentru a se stabili o apropiere între Federaţie şi d-l Stere, alesul dela Soroca, d-l Mihalache a fost silit să declare într'un grup de parlamentari că, prin atitudinea sa antinaţională, d-l Stere a compromis politica externă a ţării.

*

Cu prilejul căsătoriilor princiare se vor acorda noui amnestii pentru deţinuţii politici sau militari cari n'au căzut în prevederile vechiului decret. In vederea acestui scop se lucrează la Ministerul de Justiţie şi de războiu.

*

Ministerul de Finanţe comunică că plata restului de 40 procente la coroane se va face în Ardeal cu începere dela 20 Februarie, iar în vechiul Regat dela 1 Martie când va sosi hârtia din ţară.

D-l Argetoianu va depune în curând proectul de lege pentru reorganizarea Ministerului de Interne.

*

Astăzi sosesc în Bucureşti principele Nicolaie şi principii Greciei cu suita pentru a asista la căsătoria principesei Elisabeta.

*

Ziarele franceze publică o desmințire a Biuroului de Pressă Român dela Paris în privinţa ştirilor răspândite de unele ziare prin cari se spunea că guvernul român ar fi furnizat arme Sovietelor. De altfel ştirea n'avea nevoie de nici-o desmințire, deoarece un om cu judecată nu poate crede că tocmai noi cari suntem mai aproape ameninţaţi de primejdia bolşevică să furnizăm mijloacele necesare unui război care s'ar putea îndrepta împotriva noastră.

*

La alegerile parţiale dela Bocşa candidează dl Virgiliu Popescu ca independent.

Revista pressei maghiare

Reforma şcoalelor primare.

In legătură cu reforma şcoalelor maghiare, ziarul „*Ellenzék*", publică acum un articol al secretariatului Asociaţiunii agricultorilor maghiari din Ardeal care priveşte această reformă prin prizma intereselor lor economice.

Autorul remarcă lipsa şcoalelor agricole maghiare, din care pricină copiii ţăranilor, după terminarea celor 4 clase primare, rămân la coarnele plugului fără să-şi poată forma o serioasă cultură economică în direcţia agriculturii. In noua reformă şcolară e necesar deci un nou principiu: educaţia economică a păturei ţărăneşti, adevărată producătoare a valorilor reale „Această pătură trebue crescută ca să simtă importanţa educativă a culturii şi artei. Această pătură va trebui să producă materialul pentru cultura maghiară în viitor".

Crede apoi că pe lângă liceele maghiare să se înfiinţeze şcoale agricole secundare — susţinute din contribuţiile maghiarilor ardeleni. — In clasele inferioare să se predea diferitele modalităţi raţionale de exploatare a solului, iar în clasele superioare modul de conducere raţională a proprietăţilor medii ca prin aceasta să se crească „apostoli, conducători şi instructori devotaţi pe seama celor cari nu vor putea frequenta aceste şcoli".

Funcţionarii maghiari

Funcţionarii maghiari, rămaşi fără mijloace de existenţă din cauza unei cerbicii neexplicabile şi a unei încrederi prea mari în ademenitoarea propagandă a celor cari îndemnau la rezistenţă, convinşi că situaţia e „transitorie", ar dori azi să intre cu orice preţ în serviciile statului pe care la început nu voiau să'l recunoască. Iar cei cari îi îndemnau pe timpuri să nu depună jurământul de fidelitate, caută azi să convingă oficialităţile române de dreptul funcţionarilor maghiari nenorociţi.

Din lămuririle date de d-l Mihali ziarului „Keleti Ujság" rezumăm următoarele:

„Am explicat guvernului mizeria funcţionarilor maghiari ardeleni şi am primit promisiunea că noul budget va cuprinde şi sumele necesare pentru ca să poată fi trecuţi în disponibilitate sau să fie întrebuinţaţi din nou în serviciu. In curând va sosi la Cluj d-l ministru de finanţe Antonescu pentru studierea acestei chestiuni şi e probabil că se va găsi soluţiunea care să satisfacă pretenţiunile funcţionarilor maghiari".

De altfel s'a mai propus o soluţiune, anume: ca să se ceară sprijinul societăţii pentru ameliorarea situaţiei funcţionarilor maghiari. Ziarul „Keleti Ujság" este împotriva acestei soluţii, întrucât, spune el, funcţionarii cari au depus jurământul au după lege dreptul de a se bucura de sprijinul statului care este dator să le asigure existenţa.

Credem că situaţia funcţionarilor unguri este destul de tristă, dar e vina lor, culeg roadele pe cari le-am semănat.

Uniunea maghiară.

Intrunirile Uniunii maghiare au fost oprite de către Comandamentul militar pe când Clujul era încă zonă de războiu şi deci întruniri cu acest caracter strict interzise. Faţă cu această hotărîre comitetul Uniunii a decis să intervină la guvernul central din Bucureşti prin d-l Mihali. De altfel sunt decişi a interveni prin toate mijloacele şi pentru modificarea opritului celor două proecte de lege: reforma electorală şi cea administrativă considerându-le ca fiind contra intereselor minorităţilor.

Cetiţi „Infrăţirea"

Ştiri de peste hotare

Datoriile interaliate şi Statele Unite.

Austen Chamberlain a făcut zilele trecute aluzie la propunerea guvernului englez de a se suprima toate datoriile interaliate. El arată că Anglia ar fi anulat prin acest gest mai multe obligaţii contractate faţă de alte puteri. In sfârşit Chamberlai a declarat că guvernul Statelor Unite a respins propunerea.

Această afirmaţie a produs o vie emoţie în cercurile politice americane. Ministrul de finanţe spune că n'au avut loc negocieri în această chestiune şi până la intrarea în funcţie a lui Harding nu se vor putea angaja negocieri în această chestiune. Oamenii politici şi financiarii americani declară că dacă Aliaţi vor şti să silească germania pentru a-şi plăti datoriile, atunci acestea vor putea face faţă datoriilor contractate în America.

Grecia va cere executarea tratatului din Sévres.

Cabinetul Kalogeropulos s'a prezentat parlamentului declarând că programul guvernului va fi acelaşi ca şi a fostului cabinet Rhallys.

D-l Kalogeropulos a spus că va reprezenta Grecia la conferinţa din Londra şi a afirmat completa lui înţelegere cu Stratos, în privinţa limitelor teritoriale fixate de tratatul din Sévres şi reprezentând minimul din ce i se datoreşte Greciei pentru sacrificiile făcute.

Toţi şefi de partide, chiar şi venizelistul Dangiis, au acordat sprijinul lor noului guvern.

Intre Constantinopol şi Angora.

Mesagiul trimis de Mustafa Kemal paşa sultanului prin care îi cere de a publica un decret anunţând că administraţia din Angora e singurul guvern legal din Turcia şi este singur autorizat să acţioneze şi să lucreze în numele Turciei, echivalează cu o cerere de abdicare a sultanului în favoarea guvernului revoluţionar.

Marele vizir a răspuns în termeni energici că sultanul refuză să mai stea de vorbă cu Mustafa Kemal. Naţionaliştii turci mai ingista pe lângă Aliaţi pentru ca aceştia să recunoască administraţia din Angora ca singurul guvern turcesc şi să accepte în principiu cererile lui înainte ca acesta să consimtă a trimite o delegaţie la conferinţa din Londra situaţia cabinetului e insuportabilă din cauza atitudinei naţionaliştilor şi a absenţei celor trei miniştri cari sunt la Angora de multă vreme şi după ultimele ştiri s'au raliat guvernului revoluţionar.

Tesofik paşa va forma noul cabinet şi va trimite delegaţie la Londra cu sau fără voia naţionaliştilor.

Germania rezistă

După veşti sigure, germanii fac aprovizionări considerabile de alimente. Călători serioşi cari se întorc din toate regiunile Germaniei constată că acest fenomen se repetă pretutindeni. Numai la Maienţa s'au vândut săptămâna trecută 100 vagoane de orez. Evident că aceste alimente nu sunt destinate numai oraşului Maienţa ci sunt repartizate în satele din jurul ei.

Ce concluzii trebuesc trase? In Germania există o stare de spirit îngrijitoare. Agenţiile berlineze răspândesc svonuri alarmante. Cuvântul de ordine este: Rezistenţa faţă de pretenţiile Antantei.

Corpurile legiuitoare

Camera

Sedinţa din 18 Februarie

Şedinţa camerei se deschide la ora 3 p. m. sub presidenţi d-lui D. Zamfirescu. Pe banca ministerială: d-nii Petrovici, Văleanu şi Trencu.

D-l Iunian cere destituirea prefectului de Fălciu pentru abuzuri.

D-l Titulescu răspunde interpelărei d-lui Madgearu *în chestia bonurilor de tezaur aflate la d-l Schaler promiţând că se va face o severă cercetare.*

Anunţă apoi terminarea reformei financiare şi cere guvernului să facă economie în cheltueli. *D-l Madgeară se declară nemulţumit cu răspunsul şi arată un bon de tezaur de 500 de mii de lire sterlige emis pe numele lui A. Schuller.*

D-l Petre Popescu arată un contract de furnituri a Direcţiei regionale a C. F. R. Cluj în valoare de 200 milioane lei. Oratorul cere explicaţii de oare ce aceste furnituri, după contract sunt în valoare numai de 120 milioane. D-l Văleanu încearcă să vorbească dar e întrerupt cu strigăte de „Ruşine". Şedinţa se ridică.

Senatul

Prezidează d-l Coandă. Pe banca ministerială d-nul Tache Ionescu. D-l Dragomirescu anunţă o interpelare în chestia politicei guvernului în regiunile alipite.

D-l Tache Ionescu luând cuvântul arată că punctul călăuzitor al politicei sale externe a fost în două aliante una cu marile puteri ale Antantei şi alta defensivă cu Polonia Serbia şi Ceho-Slovacia.

Preotul Pora depune un proect contra concordatului. D-l Argetoianu va depune în curând un proect de lege pentru reorganizarea ministerului de Interne.

In ajunul Conferinţei dela Londra

Peste câteva zile se va întruni la Londra conferinţa care va discuta şi sperăm că va şi da hotărâri definitive în chestia orientului.

Tot la Londra va veni şi delegaţia germană pentru a prezenta contrapropunerile germane la obligaţiunile financiare impuse prin conferinţa din Paris.

Germania nu va accepta să plătească decât jumătate din suma impusă, iar în ce priveşte taxa de aur de 12% asupra exportului, o va refuza de oarece nu înţelege să se controleze mişcarea comercială.

Aliaţii vor fi intransigenţi tocmai asupra acestui punct fiindcă cel mai bun de a constata dacă germania e în stare să plătească despăgubirile este a-i controla mişcarea comercială.

Acest control desigur nu-i convine Germaniei tocmai fiindcă are intenţia să eludeze clauzele tratatului din Versailles.

Problema orientală să învârteşte în jurul tratatului din Lèvres. Franţa şi Italia sunt pentru ratificarea lui în favoarea Turciei în regiunea Smirnei. Anglia se opune cu înverşunare acestei schimbări. Acum ce zice Grecia de intenţiile foştilor ei protectori?

Disensiunile politice au dispărut pentru a face loc uniunei sacre. Toate partidele şi grupările — chiar venizeliste — strâns unite în jurul regelui, au declarat că acordă cel mai larg concurs guvernului. Insuşi Venizelos, într'un interview acordat unui ziar francez accentuiază necesitatea unirei sacre şi se miră de atitudinea ostilă pe care o are Franţa pentru Grecia.

Dacă Grecia se pregăteşte să reziste din punct de vedere diplomatic, trupele ei regrupate vor începe o apropiată ofensivă contra Kemaliştilor.

In privinţa delegaţiunilor pe care trebue să le trimeata Turcia, Antanta a lăsat mână liberă guvernului din Constantinopol să trimeată şi delegaţie Kemalistă.

Mustafa Kemal paşa însă sprijinit pe armată, pe parlamentul întrunit la Angora pe alianţii cu bolşevicii susţine că guvernul din Constantinapol nu reprezintă şi pretinde că numai o delegaţie naţionalistă are dreptul să susţie interesele Turcei în faţa conferinţei din Londra.

Guvernul din Constantinopol a rupt tratativele cu cel din Angora aşa că fiecare guvern va trimete câte o delegaţie la Londra.

Pe de altă parte situaţia trupelor Kemaliste destul de avantajoasă prin victoriile repurtate acum două luni contra trupelor antantiste s'a schimbat. Trupele franceze au repurtat o mare victorie prin cucerirea Anitabului.

Aceasta fiind situaţia, credem că participarea României e o necesitate imperioasă cu atât mai mult cu cât vor participa toţi vecinii noştri şi cu cât trebue să-şi afirme importanţa de viitoare mare putere în Orient.

Reprezentanţii României vor trebui să ceară ca pe baza sacrificilor făcute să ni se acorde un debuşeu la Marea Egee şi să ne garanteze completa autonomie culturală politică şi economică a Aromânilor.

R. R. D.

TELEGRAME

Bulgaria va judeca pe foştii miniştrii din timpul războiului

Sofia 18 Februarie

Majoritatea membrilor reuniunei agricole a votat pentru instituirea unui tribunal care va judeca pe toţi foştii miniştrii din timpul războiului. Intre ei sunt Malinoff, Gheşoffan şi Daneff.

Datoriile Ungariei

Paris 18 Februarie.

Tratativele asupra datoriilor maghiare sunt favorabile pentru Ungaria. Valho a fost chemat pentru a face un raport ministrului de finanţe. In Olanda tratativele au avut ca rezultat reducerea datoriilor dela 400 milioane la 200.

Haine veritabile NEUMANN Paltoane de iarnă pentru bărbaţi, băieţi şi fete din material ca dinaintea războiului să capătă la MAGAZINUL DE HAINE NEUMANN CLUJ

Avocat
Mircea Paul
Str. Elisabeta 4 (f. Erzsébet-ut)
Avocat din vechiul Regat.

Primeşte ori ce afaceri judecătoreşti sau administrative pendente de autorităţile din vechiul Regat. — Consult de la 8—9 a. m. şi 1—3 p. m. 271

Adunarea generală a reuniunei agricole săsești din Sibiu

La 13 l. c. a avut loc adunarea generală a reuniunei săsești din Sibiu, prezidiată de deputatul F. Connert. Detalii asupra ședinței ne dă „Deutsche Tagespost". Speculm principalele lucruri asupra căror s'a avut loc discuții.

„D-l Connert, salutând adunarea, accentuază valoarea *industriei laptelui*, și spune că trebuie intensificată aceasta producție, pentru a putea satisface consumul orașelor." In continuare arată că pentru vite nu există, prețuri maximale, însă cu toate acestea, este pedepsit țăranul dacă vinde boul cu valoarea-i reală.

In privința *reformei agrare* comunică că n-a apărut pentru Ardeal încă un proiect relativ Ministrul Garoflid i-a declarat că nu sunt adevărate știrile relative răspândite prin presă „Deputații noștrii" a spus d-sa — vor face tot posibilul pentru a înlătura vreo daună în privința posesiunei pământului."

Al doilea orator, d-l *Haupt* întreabă dacă se validitează la noi rasa Siemenstaler. Il răspunde deputatul Connert, spunând, că cu o nutriție bună această rasă este superioară altora.

In urmare d-l Roth, secretarul reuniunei vorbește asupra „Gospodăriei laptelui și valorizarea lui prin cooperative".

Ca introducere propune măsurile de luat prin cari s'ar intensifica cultivarea nutrețului și spune: „Dacă se produce nutreț destul, atunci se sporește și producția laptelui."

D-l Connert, anunță că în curând va sosi sămânța de primăvară și propune cultivarea mai intensivă a porumbului de nutreț.

Adunarea procedând la alegerea președintelui, propune pe d-l Connert de președinte. D-sa refuză, arătând că nu-i este posibil deoarece este foarte ocupat ca deputat. Propune însă alegerea preotului Kastner. Propunerea este adoptate. In urma mai multor stăruință Connert este ales ca vicepreședinte.

Adunarea s'a terminat printr'un banchet.

Buletin economic

Tratativele economice româno-cehoslovace au avut până în prezent ca rezultat: înțelegere asupra tratamentului reciproc al cetățenilor cu privire la exercițiul comerțului și industriei: acordul prefect în privința tarifului vamal, după care mărfurile cehoslovace vor fi tratate în România conform tarifului dinainte de rasboiu. Traficul poștal este obiectul unor tratative speciale.

*

Societățile americane pe acțiuni create în cursul anului 1920 reprezintă un capital de 13 miliarde 998,944.200 dolari. Din această sumă au parte societățile petrolifere: 2 milioane 786,814.000 dolari, întreprinderile de navigațiune 585,448.000 dolari și 487.148.900 dolari pentru societățile de produse chimice.

*

La Timișoara va apare în curând o gazetă germană sub titlul „Textilzeitung" (gazeta textilelor). Foaiea nouă se va ocupa cu informațiuni asupra chestiunilor în legătură cu producția textilă.

*

La Geneva, în Italia va avea loc la 20 Februarie deschiderea camerei de comerț italo-română. In legătură cu aceasta se va face acolo expoziție permanentă pentru produsele pământului din România.

*

Bâlciul industriilor britanice. In decursul lunei Februarie și Martie au loc aproape în același timp trei bâlciuri la Londra, la Birmingham și la Glasgow. In primele două orașe bâlciul se ține dela 21 Februarie până la 4 Martie, iar la Glasgow el se deschide la 28 Februarie.

Bâlciul din Londra este organizat direct de departamentul comerțului de peste ocean pe seama ministerului de comerț; bâlciurile din Birmingham și Glasgow sunt organizate de municipalitățile respective ale acestor două orașe, fiecare din ele represintă un grup diferit de industrii.

Cumpărătorii ardeleni și bănățeni de a asista la bâlciurile menționate se pot adresa Consulului britanic din Cluj, care le poate da deslușiri detailate.

*

Conform unei convenții cu Ungaria, România îi va furniza mărfuri pentru suma de 290 milioane Lei.

*

Direcțiunea generală a căilor ferate a ordonat că pe viitor vor fi admiși însoțitori de vagoane numai la transporturi de cereale, vin, bolnavi și cadavre. Insoțitorii trebuie să fie prevăzuți cu certificate de identitate și moralitate.

*

In Anglia societățile din industria fotografiei au fuzionat într'o singură societate cu un capital de 1 milion de lire sterline.

Vindecarea tuberculozei

Doctorul Spahlinger a comunicat prin savantul d'Arsonval Academiei de medicină din Paris a nouă metodă de tratare a tuberculozei, bazată pe distrugerea diferitelor taxine tuberculoase și apoi pe imunizația activă.

D-l Spahlinger nu injectează bolnavului un vaccin uniform și unic ci la intervale rari injectează doze mărite de diferite otrăvuri care sunt conținute în baccilul lui Koch, după alenuarea virulenței virusului.

Organismul e obișnuit să lupte progresiv contra fiecărei otrăvi microbiene și rezultă o imunitate globală care pune bolnavul la adăpost de progresele infecțiunii și-i îngăduie să-și vindice lesiunile

Profesorul d'Arsonval după ce a făcut comunicarea doctorului Spahlinger a cetit memoriul dr. Williams care, după ce a examinat numeroase cazuri de tuberculoză deschisă tratate prin noua metodă, conchide atrăgând atenția asupra importanței științifice a acestei vaccinări antituberculoase a cărei eficacitate e dovedită de stabilitatea vindecărilor într'o perioadă de 6 ani.

Dela Asociația profesorilor universitari

- Programul conferințelor -

Miercuri 23 Februarie Prof. dr. Botez: Igiena și Politica sanitară.

Vineri 25 Februarie d-l Tripon: Voința liberă și Destinul.

Miercuri 2 Martie General Petala: Armata în fața noilor curente sociale.

Vineri 4 Martie Prof. Sextil Puşcariu: Cum mor cuvintele unei limbi.

Miercuri 9 Martie Prof. A. Petrescu: Mecanica socială.

Vineri 11 Martie Prof. dr. Pamfil: Despre alimentație.

Miercuri 16 Martie General Anastasiu: Oamenii în fața Istoriei.

Vineri 18 Martie Prof. P. Grimm: Constituția engleză.

Miercuri 23 Martie Prof. Ștefănescu-Goangă: Rolul Psihologiei în org. socială și economică.

Vineri 25 Martie Prof. G. Vâlsan: Chestiunea Dunărei.

Miercuri 30 Martie Prof. Borza: Din istoria culturală a grădinilor la Români.

Vineri 1 Aprilie Prof. N. Bănescu: Un atlet al credinței: Sf. Ioan Gură de aur.

Miercuri 6 Aprilie Prof. Popescu-Voltești: Trecutul geologic al regiunilor carpatine.

Vineri 8 Aprilie Prof. I. Paul: Spiritul critic la Români.

Miercuri 13 Aprilie Prof. d-r Mihail: Rolul ochiului în cultura.

Vineri 15 Aprilie Prof. V. Meruțiu: Noua împărțire în județe a României.

Miercuri 20 Aprilie Prof. dr. Nițescu: Despre alcoolism.

Vineri 22 Aprilie Prof. Vladimir Ghidionescu: Oameni de caracter.

Miercuri 11 Maiu Prof. A. Lăpedatu: Necropola domnească dela Curtea de Argeș.

Vineri 13 Maiu Prof. G. Oprescu: Pictorul Grigorescu.

Miercuri 18 Maiu Prof. V. Stanciu: Cum vorbesc pietrele?

Vineri 20 Maiu Rector V. Dimitriu: Rolul femeii.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Emanoil Samson
Fabrică de piele Cluj,
Str. Gyufagyár No. 1, vis-a-vis de Magazia Mare viteză.
112

Cafeneaua și restaurantul
„METROPOL"
este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.
61

Cluj. S'a deschis prima
FABRICĂ DE BIJUTERII
din Ardeal.
Confecționează bijuterii de aur și argint. Ceasornice en gros. Furnizează piese de ceasornice. Institut de turnătorie de aur și argint sistem **Scheid.** Articole dentistitice de aur și argint. Se capată la **Róth și Goldberger** Calea Regele Ferdinand No. 37.
48

Technica Labora
Birou technic și agentură.
Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18
Preluăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **Instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.
Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.
Revânzători primesc mare rebat.
320

ANUNȚ
Se caută de urgență pentru Atelierul de croitorie administrat de Spit. de femei de stat din Cluj, (din strada Bălcescu Nr. 21)
O conducătoare de lucru de mână (croitoare) experiă și două măestri de calfe
cari cunosc pe deplin croitul. Doritoarele de a prinde aceste servicii să-și înainteze cererile Direcțiunei Spitalului de femei de stat din Cluj, Calea Victoriei Nr. 60.
Dr. Dominic Stanca
Director — Medic șef

CASA DE IMPRUMUT PE AMANET
SOCIETATE PE ACTII
(MUNTELE DE PIETATE) din Cluj, Calea Victoriei Nr. 35 va începe operațiunile la 1 Martie anul curent.
Acordă împrumuturi pe bijuterii, efecte de Stat, obiecte de artă, mărfuri, mobilă, haine etc. în condițiunile cele mai favorabile.
Primește depuneri spre fructificare cu 7% și pe termen mai lung cu 8% interese.
Tot la 1 Martie se va deschide
HALA DE VÂNZARE
și se primesc chiar de acuma spre vânzare prin licitație publică sau în comision orice obiecte de aur, argint, efecte mobilă, mărfuri, tablouri, obiecte de artă covoare etc.
HALA DE VÂNZARE
va fi o expoziție permanentă și va oferi publicului cea mai bună ocazie de a putea cumpăra și a pune în vânzare voluntară sau prin licitație publică orice obiecte noui și vechi în condițiunile cele mai avantagioase
Direcțiunea
pe amanet
se[illegible] pe acții in Cluj

Radio 185 13
Caf. Pannonia
este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat.
Proprietarul Iosif Szinetár și fiul

CREMA MARGIT se bucură de cea mai largă popularitate în întreagă lume. Infrumsețează pielea și îi da fineță rară. Compoziția ei neunsuroasă și înofensiva face să dispară de pe obraz pistruiele petele de ficat, bubițele, încrețiturile întinerește și înviorează chiar și pielea persoanelor mai înaintate în vrâstă. Crema se pune în circulație în tegle de sticlă.
SAPUNUL MARGIT, compoziție fără leșie în frumsețează pielea.
PUDRA MARGIT, compoziție de prima calitate, fară materii stricăcioase, acopere învizibil pielea.
357 **Dr. Földes și Hehs Arad.**
Se află de vânzare la toate farmaciile, drogueriile și parfumeri

Cofetăria Boncescu
Cluj, Calea Victoriei No. 5
Servește la orice oră cele mai fine PRĂJITURI și BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□
JOIA și DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ, *carne și mere,* de asemenea zilnic baclava cataif cu frișcă și renumita cafea turcească.
281

Salonul de modă
„VENUS"
și a mutat atelierul în
Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.
Confecționează cele mai elegante costume englezești precum și rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă prețuri convenabile.
108

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556
22

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

DOMNIŞOARĂ perfectă dactilografă, cunoşte bine limba română şi maghiară îşi oferă serviciile pentru orele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE grădină cu pomet de 2½ jughere în Házsongárd. Informaţie Calea Victoriei 26. 393

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăştie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuţe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o faţă de masă nou damast cu 12 şervete mari şi mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărţi etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul oraşului compusă din trei camere, bucătărie şi verandă, una camere şi bucătărie aparteşi una trăsură. A se adresa str. Keresztes No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoştinţă On. Publicţă efeptueşte orice fel lucrări de lux în branşa pantofăriei. Vasile Bindea şi Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere şi funcţionar doreşte căsătorie cu o domnisoară tânără frumoasă şi bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate şi fotografia. Adresa la Administraţia ziarului sub „Pasere nevinovată".

JANKY

BLĂNAR

CLUJ, STR. UNIVERSITĂŢII NO. 1.

59

LA MAGAZIE AU SOSIT BLANARII NOI.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or 18 Piata Unirei No. 5.

„REFACEREA INDUSTRIALA"

Societate Anonima Privilegiata pe Acţiuni.
Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în maşini şi materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria ţării are nevoie pentru a se reface şi desvolta solid şi repede de nn organ de execuţie, care să coordoneze influenţa şi autoritatea Statului, cu competinţa şi libertatea de acţiune a iniţiativei private.

Iniţiativa privată a fiecărui industriaş în parte se loveşte de mari obstacole, din cauza dificultăţilor de credit şi transport; jată de ce s'a simtit nevoia creerei acestei Societăţi,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" *va fi organul care va reface industria şi o va aproviziona cu materialele şi maşinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" solidarizând colaborarea continuă şi efectivă a puterei statului cu priceperea şi pregătirea industriaşilor, va face aprovizionări colective şi stocuri mari, va face transporturi accelerate şi asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operaţiunile de distribuţie, de aprovizionare şi de refacere în general, creind astfel un organ care se ajute industria ţării de a eşi din situaţia critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărţit în 300 mii acţiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripţie publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripţia publică se face după normele următoare:

a) Marii şi micii industriaşi din intreaga ţară 25%.

b) Altor subscriitori până la 20%.

c) Restul se va acoperi de organizaţiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv şi statutatele aprobate de Consiliul de Miniştrii, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secţia Notariat sub No. 15.833/1920.

Acţiunile sunt la purtător, afară de ale Statulni care sunt nominative şi intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acţiune, plus 20'— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170'— lei de fiecare acţiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de cassă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripţiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă Bucureşti şi sucursalele ei la Galaţi, Brăila, Constanţa, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureş şi Cernăuţi.

Banca Agricolă Bucureşti şi sucursalele din ţară.

Banca de Scont Bucureşti şi sucursalele din ţară.

Banca Franco Română Bucureşti şi sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roşiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia şi Pucioasa.

Banca Centrală pentru Industrie şi comerţ Cluj şi filialele sale: Sibiu, Turda, Alba-Iulia, Haţeg.

Banca Albina Sibiu şi filialele sale: Braşov, Cluj, Odorhei, T.-Mureş, agentura Saint Martin, Mediaş şi Lugoş.

Aanea de Comerţ şi Industrie Braşov.

Casa de păstrare agrară T.-Mureş.

Banca Timisoarei de Comerţ şi Industrie Timişoara.

Banca Casa de Păstrare a oraşului Timişoara.

Creditul Technic şi sucursalele sale,

Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administraţie

Preşedinte, N. ZANNE

Preşedinte al Camerei de Comerţ, mare industrias.

Reclama No. 153.
381

Varieteul „Biasini"

Cu începere de astăzi Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Labiond Disensă engleză şi Fluer.
Németh Margit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Laszló,
şi alte 20 persoane.

77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Au sosit ultimele noutaţi pentru Toalete de Serate şi Baluri

Mătăsuri toate culorile
Brocheuri, Mătase cu Fir
Dantele de Fir, Aur şi Argint
Dantele Chantily etc. etc.

Un mare transport de

Pălării bărbăteşti

a sosit şi se vând En gros

la „Uniunea Comerciala"

CLUJ,
Strada Regina Maria No. 32.
(Fost Deák Ferencz). ∴ ∴ ∴

371

COLOMBO MAREELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30

VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Ţuică de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească şi nemteasca.

Ţuică de Valeni

Nu e nevoe de Reclamă pentru a vă convinge că

„Intreprinderea Românească Electrotechnică şi Mecanică"

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei No. 7.

Telefon 577. Telefon 577.

Execută instalaţii de lumină, telefoane, apaduct, precum şi reparaţii de maşini de scris şi cusut cu pricepere pe lângă preţuri moderate. Depozit de materiale Technice. Becuri de 10—50 de 150 cu cel puţin 2800—3000 ore de ardere. Durabile. Eftine. Lumină plăcută. 157

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sinţilor Mitropolii, Episcopii şi bisericidin România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întereşte şi invioreză. Se află de vânzare ori unde!

Bela Sánta Intreprindere de asphalt şi beton

Cluj, Str. Mikó No. 8.

Intreprinde pe lângă cea mai mare garanţie: uscarea radicală a pereţilor umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruiabile, curţi şi magasii.

Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

BANCA ROMANEASCA

Convocare

Conform art. 50 din statutele Băncii se convocă Adunarea Generală ordinară pentru ziua de 6 Martie 1921. ora 10·30 dim.

De asemnea se convocă, pentru modificarea statutelor. Adunarea Generală extraordinară a cărei şedinţă se va ţine în aceiaş zi imediat după terminarea şedinţei Adunării Generală ordinare.

Adunările se vor ţine în localul Băncei Româneşti din str. Smârdan No. 5.

Vor avea dreptul de a lua parte la adunările generale acţionarii cari până în ziua de 1 Martie 1921 inclusiv vor fi depus acţiunile sau certificatele provizorii la sediul Băncii, la sucursalele ei, la Banca Iaşilor din Iaşi, la Banca Bacăului din Bacău, la Banca „Dunărea Românească" din Brăila şi la Banca „Creditul Prahovei" din Ploeşti, precum şi acţionarii ale căror titluri sau certificate au fost depuse la Bănci care leau evacuat la Moscova, dacă tot până la data fixată mai sus vor depune la sediul Băncii scrisorile acelor Bănci, certificând existenta titlurilor sau certificatelor în depozitele lor.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită când acţionarii sau mandatarii prezenţi vor reprezenta o pătrime din capitalul social iar pentru cea extraorminară se cere jumătate din acest capital.

Dacă în ziua hotărâtă nu se vor întruni numerile de acţiuni prevăzute mai sus, şedinţele se amână pentru ziua de Duminică 13 Martie 1921, ora 10·30 dim. cari se vor ţine tot în localul Băncii Româneşti din str. Smârdan No. 5

ORDINEA DE ZI

A adunărei generale ordinare:

1. Aprobarea dărei de seamă şi a bilanţului încheiat la 31 Decembrie 1920.
2. Descărcarea Consiliul de Administraţie de gestiunea sa;
3. Distribuirea beneficilor.
4. Confirmarea cooptărilor făcute în persoanele d-lor Ion C. Grădisteanu general Sc. Panaitescu P. Gore şi St. C. Pop, ca membri în Consiliul de Administraţie.
5. Alegerea a 4 membri în Consiliul de Administraţie.
6. Alegerea a 5 censori şi 5 supleanţi.
7. Aprobarea regulamentului casei de pensii şi ajutoare a funcţionarilor Băncii

ORDINEA DE ZI

A adunărei gen. extraordinare:

1. Sportrea capitalului social de la lei 160 milioane, la lei 360 milioane cu facultatea pentru Consiliul de Administraţie să îl sporească după subscriptia ce se va efectua, până la lei 400 milioane.
2. Medificarea articolelor 5, 17, 26, 60 şi 69 din statute.

Consiliul de Administraţie.

BANCA ROMÂNEASCĂ

Bilanţul general încheiat la 31 Decembrie 1920

ACTIV				PASIV			
Acţionari (Capital	16.887.250 —			Capital (Emisiune I.	17.500.000 —		
Acţionari (Fond de rezervă	10.132.350 —	27.019.600 —		Capital (" II.	8.750.000 —		
Cassa numerar		55.841.446	39	Capital (" III.	33.750.000 —	160.000.000 —	
Efecte publice şi acţiuni		111.265.155	69	Capital (" IV.	40.000.000 —		
Portofoliu (Efecte de primit		48.879.994	75	Capital (" V.	60.000.000 —		
Portofoliu (" cont curent	325795.752 45			Fond de rezervă		75.099.250	87
Conturi curente debitoare		935.603.463	59	" " pensii şi ajutor		1.016.350	—
Imobil		5.200.000	—	Conturi curente şi depuneri		810.508.470	87
Mobilier şi case de fier		1	—	Dividende nereclamate		761.294	95
Diverse conturi valori		122.228.966	31	Diverse conturi de valori		232.508.181	44
				Profit (report din 1919	515.254 60	26.145.079	60
				şi pierdere (" pe 1920	25.628.825 —	1.306.038.627	73
CONTURI DE ORDINE		1.306.038.627	73	CONTURI DE ORDINE			
Depozite de titluri		267.753.594	93	Depunători de titluri		267.753.594	93
Mărfuri, garanţii în hipoteci cesiuni etc.		333.378.612	66	" " mărfuri, garanţii în hipoteci, cesiuni, etc.		333.378.612	66
Cauţiuni de gestiune		514.612	95	Depunători de cauţiuni de gestiune		514.612	95
Efecte cont-curent		325.795.752	45	Depunători de efecte cont-curent		325.795.752	45
Acreditive		132.469.760	—	Creditori pentru acreditive		132.469.760	—
Scrisori de garanţie (în valută străină lei	16.292.862 48			Creditori pentru scrisori de garanţie: (în valută străină lei	16.292.862 48		
Scrisori de garanţie (în lei	85.582.092 47	101.874.954	95	(în lei	85.582.092 47	101.874.954	95

Preşedinte, G. N. BAGDAT. Director general, N. P. ŞTEFĂNESCU. Şeful contabilităţei, M. VASILESCU.

Am examinat prezentul bilanţ conform art. 186 din codul comercial şi la-m găsit în concordanţă cu registrele

Censori: EM. DAN, C. D. DIMITRU, D. MATAK, VASILE V. ŞTEFAN.

CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE

INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

DEBIT			CREDIT		
Cheltuali generale (diverse	13.684.093 60		Report din 1919		515.254 60
Cheltuali generale (impozite asupra beneficiului	4.000.000 —	17.684.093 60	Diverse beneficii din: dobânzi, comisioane, devize, venitul efectelor publice etc.		44.257.819 45
Amortizări diverse		943.900 85			
Beneficiul net:					
Report din 1919	515.254 60				
Pe anul 1920	25.629.825.—	26.145.079 60			
		44.773.074 05			44.773.074 05

Preşedinte, G. N. BAGDAT. Director general, N. P. ŞTEFĂNESCU. Şeful contabilităţei, M. VASILESCU.

Am examinat prezentul bilanţ conf rm art. 186 din codul comercial şi l-am găsit în concordanţă cu registrele.

Censori: EM. DAN, C. D. DIMITRIU, D. MATAK, VASILE V. ŞTEFAN.

SCHREIBER MARTON
DEPOZIT DE GRÂNE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:
140

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal şi Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică şi naţională în fiecare seară. BUFET rece şi cald la orice oră se serveşte şi după Teatru. Specialităţi diferite de vinuri indigene şi streine preţuri moderate

HOTEL NEW-YORK
Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Cel mai mare
Magazin de Ghete
din Cluj
Roth
din Calea Regele Ferdinand No. 11 (Wesselényi) intrarea prin Strada Szép.
15

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 18
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de bătează, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope.

Vânzare engros şi endetail.

14

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul I. o. 155 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini [illegible]uarie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Dire[illegible]

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Politica de rezistență și Politica „înțelepciunei"

Acum câteva zile, d-l André Tardieu, fost membru în delegația franceză la Conferința păcei, a trimis un lung articol unuia din ziarele din Capitală, intenționând să arate sprijinul diplomatic pe care Franța l'a dat până acum justelor revendicări ale României. Prinzând acest prilej, confratele nostru „Patria" socotește că e neçesară o nouă discuție în jurul semnărei tratatului cu Austria, de către d-l Vaida-Voevod și face loc unei ciudate pledoarii împotriva atitudinei de apărare a integrității teritoriale și a suveranității noastre naționale, pe care a înțeles s'o aibă, la Paris, d-l I. I. C. Brătianu.

E vorba, încă odată, de a judeca între politica de rezistență a partidului liberal și politica de renunțare, pe care d-l Vaida-Voevod încearcă s'o boteze: a „înțelepciunei". D-l Vaida-Voevod n'are inspirații fericite, atunci când se ocupă cu născocirea de formule politice; dovedește însă cu prisosință cât de mult simte nevoie de a justifica gestul pe care l'a făcut și de a se scutura de răspunderea care apasă pe umerii săi.

Procesul politicei de rezistență a României față de nedreptățile ce i s'au adus la Conferința păcei va fi judecat mai târziu' când evenimentele și împrejurările vor fi privite, de departe prin prizma luminoasă a obiectivității. In niciun caz, n'au dreptul să condamne o acțiune de demnitate tocmai aceia cari au iscălit știrbirea hotarelor noastre naționale și au primit toatele „anexele" cari conțineau cele mai umilitoare clauze pentru un Stat a cărui independență era singura sa mândrie. Ar putea să se cheme, aceasta, politica unei crude necesități, dacă am putea să fim convinși de însăși această necesitate. Dar, cum s'ar putea numi politică de „înțelepciune" aceea care consfințește o nedreptate, în loc să realizeze un drept?

„Patria" se bizuie însă pe destăinuirile d-lui André Tardieu pentru a condamna politica de rezistență și pentru a arăta, cu o superbă naivitate, că singur d-l Vaida-Voevod, iscălind știrbirea Banatului și acceptând controlul asupra minorităților, — pentru a nu vorbi decât de aceste două condiții jignitoare, — a „aranjat" soarta externă a țărei. Trecând peste ridicolul „aranjărei" soartei externe a țărei românești, găsim și noi că articolul d-lui André Tardieu merită să stârnească puțin comentar. Fostul redactor al buletinului extern dela „Le Temps" a fost unul din intimii colaboratori ai d-lui Clémenceau și a luat parte la acea muncă de laborator a Conferinței de pace, unde a putut să cunoască toate tainele și resorturile politice din cari a ieșit, așa cum a ieșit, Tratatul.

D-l André Tardieu mărturisește că Aliații n'au fost totdeauna de acord asupra chestiunilor a căror rezolvare trebuia s'o aducă hotărârea diferitelor Consilii supreme cari au funcționat la Conferința de pace. Noi știm acest lucru mai de mult. D-l I. I. Brătianu însuș a fost cel dintâi care și-a îndrumat acțiunea sa politică potrivit cu necesitățile cari isvorau dintr'o asemenea situație. Căci „Patria" nu se sfiește să reproducă astfel din părerile d-lui André Tardieu, destăinuirea că „cu ajutorul Franței, România a putut menține tratatul din 1916, *contrar* tezei americane; să obțină granița de astăzi a Transilvaniei, *contra căreia erau* două puteri aliate; să câștige Bucovina, asupra căreia, dreptul României, *era contestat* de unele țări; recunoașterea Basarabiei, *contestată în special de Statele-Unite* și în sfârșit tot Franței se datorește sprijinul de a nu retroceda din Dobrogea, Bulgariei."

Va să zică, e limpede. In toate chestiunile cari priveau România erau la Conferința păcei mari puteri cari erau *contra* lor sau *le contestau*, în vreme ce, dimpotrivă găseau și aliați cari *să ne sprijinească*. Ei bine, ce atitudine era mai nimerită? Aceea de a *resista* față de cele dintâi, folosind sprijinul celor de-al doilea, sau de *a ne supune*, fără murmur, unor deciziuni cari cel puțin nu erau unanime?

D-l Vaida-Voevod însuș a fost până la un moment dat, — când schimbarea de front l'a făcut prim-ministru al României, — cel mai intim colaborator al d-lui I. I. Brătianu la Paris și cel mai devotat slujitor al politicei de rezistență. Ambiția de a guverna l'a făcut însă pe d-l Vaida-Voevod să uite că era cel din urmă chemat, ca ardelean, să semneze el însuș ciuntirea teritoriului a cărei unire integrală se proclamase la Alba-Iulia. Pentru asemenea act de dureroasă chirurgie, s'ar fi găsit oameni politici din vechiul Regat al căror gest nu ar fi avut înțelesul de renunțare pe care l'a făcut partidul național, reprezentant — atunci — al întregei populații din Ardeal și din Banat.

Iată ceeace ar fi trebuit să oprească pe d-l Vaida-Voevod să facă, politica de „înțelepciune" cu care se împodobește astăzi, și ceace l'ar obliga încă, să nu vorbească, atât de disprețuitor, despre politica de rezistență. *A.*

Neșansa unui „donator"

Intre multele „valuri" stârnite de furtuna războiului cel mai nou, de sigur, este valul donatorilor. *Inceput la noi de d. Aristide Blank, el capătă astăzi o creștere considerabilă prin gesturile filantropice ale cunoscutului îmbogățit de războiu Aron Schuller. Dintr'odată, cu prilejul unei serbări de familie, d. Schuller a donat nu mai puțin de trei milioane și jumătate pentru nu știm ce operă dn binefacere, iar Principesei noastre Elisabeta, cu prilejul căsătoriei, același domn Schuller anunță la ziare că-i va face un dar de un milion.*

Evident, cele două mari grupări „democratice", Federația și Partidul poporului, sânt stăpânite de un admirabil spirit de emulație. Fiecare cu bancherul dar și fiecare cu „donatorul" ei.

Din nefericire însă pentru Partidul poporului, d. Schuller nu va avea prilejul să editeze și d-sa un manual de Istorie a Românilor și deci va fi lipsit de gloria pe care, cu mai puține donații, și-a câștigat-o bancherul Federației, d. Aristide Blank. Trei milioane și jumătate dintr'o singură mișcare, și totuși să nu-ți ai alături și istoricul care să aprecieze și să preamărească valoarea gestului, — iată cea dintâi neșansă în stălucita carieră a d-lui Schuller.

Căci cine ar sta să se îndoiască o clipă de iscusința și de priceperea în afaceri a omului care, înainte de-a se lăsa furat de valul filantropiei, a cunoscut valurile îmbogățirii în toată matestoasa lor sutre? Ca și d-l Blank, d-l Schuller a fost necontenit amestecat în toate marile afaceri care s'au putut săvârși după războiu cu concursul „democrației" și în dauna Statului -- și în toate s'a dovedit a fi omul iscusit pe care-l cereau morala și politica partidelor noui. Să nu fi înțeles adică d-l Schuller că această morală și această politică sunt dispuse să-ți ierte toate afacerile necurate dacă, prevăzător, ți-ai asigurat la timp concursul devotat al unui mare istoric? Dar prea avem multe dovezi despre priceperea d-sale în afaceri ca să putem vedea aici și altceva decât o simplă neșansă. Neșansă, fiindcă Partidul poporului nu are ceia ce se întîmplă să aibe Federația, adică: un istoric.

Și totuși, neșansa se îndulcește puțin prin faptul că donațiile d-lui Schuller se fac într'un moment când între cele două grupări democratice se urmează tratative de apropiere, și e foarte probabil că între cele dintîi condiții ale apropierii va fi și aceasta: utilisarea în devălmășie a istoricului. *După proslăvirea „donatorului" Blank, vom avea, prin urmare, și proslăvirea „donatorului" Schuller, pentru ca să nu se spună cândva că partidele noui nu i-au dat și tot ce li s'ar fi putut cere ca cinste și moralitate politică.*

Expozeul d-lui Take Ionescu

D-l Take Ionescu, simțindu-se mai tare acum decât atunci când s'a întors din turneul pe care l-a făcut cu filmul „micei înțelegeri", a ales un prilej pentru a face, deocamdată la Senat, un expezeu al politicei sale externe. Și se înțelege, nimic nou nu a putut să spuie. A confirmat doar prea cunoscuta d-sale concepție și atitudine de slugărnicie față de străinătate și dezinteresarea față de interesele țării.

Pornind dela situația Românilor din Macedonia, a ajuns și la raporturile noastre cu Serbia pe care, în loc de-a le ocoli, așa după cum un elementar simț diplomatic trebue să-l călăuzească, a ținut să le prezinte conform concepției sale, spunând că de *„Iugo-Slavia nu este nimic greu care să ne despartă, cum nimic nu ne desparte de Polonia și Ceho-Slovacia"*

Iată așadar, că ministrul de externe al României, declară că față de Iugo-Slavia, care ține în cea mai grea suferință, sute de mii de Români subjugați, și care ne-a despărțit, printr'o nedreaptă pretențiune, de jumătate din Banat, nu am avea nici un litigiu, așa precum nu avem cu Polonia . . .

Ce altceva pot să însemneze aceste declarații de cât conformarea politicei neoficiale dela Paris a d-lui Take Ionescu, pe care acum în calitate oficială ține să o practice?

Acum se poate vedea în mod neîndoios, că d-l Take Ionescu în adevăr la Paris, în timp ce noi pretindeam respectarea riguoasă a granițelor din tratatul dela 1916, d-sa promitea pe de lături concesiuni f e care acum care curajul să le și mărturisească.

Expozeul d-lui Take Ionescu, care însemnează în acelaș timp și solidarizarea întregului guvern cu politica d-sale de concesiuni și renunțări, aruncă o lumină mai mult asupra primejdiei în care ne cufundă dorința nestăpânită de-a păstra puterea prin satisfacerea intereselor străine.

Rezistența germană

In timp ce în țările aliate se discută foarte mult asupra modalităților înțelegerii cu Germania, această protestează vociferează și declară că nu va primi obligațiunile impuse la Paris. In schimb Germania pretinde să dicteze ea datornicilor ei. Pentru aceasta guvernul german apelează la toate forțele Reichului și dacă Aliații dau înadoi, chiar amintirea victoriei lor va dispărea și pacea va fi un cuvânt fără nici-o semnificație.

După cum a constatat-o Lloyd George, prin guvernul Fehrenbach-Simons vorbesc oameni din 1914, pangermani știu cari nu numai că n'au uitat vechea ură dar au mai semnalate încă.

Germania e în fierbere. Președinții consiliului statelor federale au declarat la Berlin sub președința cancelarului. Doctorul Simons a primit pe reprezentații sindicatelor. Toate partidele se pune în serviciul guvernului: cei mai împăcinitori politiciani din stânga ar consimți să facă câteva concesiuni în privința dezarmărei, pe când cei din dreaptă refuză orice concesiune, căci Germania trebuie să rămâie în armată. Dacă la Colonia, Hamburg și Breslau ziarele protestează contra conferinței din Paris, în Bavaria e cea mai întreținută agitație.

Organizațiunile Escherich conduc mișcarea?

S'au produs și incidente a căror răspundere o poartă guvernul bavarez. Pe zidurile Münchenului sunt placardate afișe îndemnând populația a se opune presiunei Aliaților.

Germanii nu vor să meargă la Londra decât pentru a răsturna rolurile și a pune ei condițiuni.

„Vossische Zeitung" declără că la conferința apropiată delegații Reichului vor discuta pe picior de egalitate cu cei aliați nu numai asupra hotărârilor dela Paris ci și asupra contra-propunerilor pe care le vor depune.

Nici macar această discuție nu-e pe placul ziarelor dreptei care nu admite discuția și cere neprimirea în bloc a hotărârilor dela Paris.

In tulburarea lor, germanii nădăjduesc că America îi-va ajuta.

Intreaga presă reproduce și comentează informațiunile lui Westwinster Gazette și Chicago Tribune, după care președintele Harding ar fi cerut că America să fie reprezentată la Londra. In fața acestei rezistențe ce vor face aliații? Lloyd George a vorbit deja, iar Briand va vorbi și el. Dar cum spune primul ministru englez „lumei nu i se va înapoia energia care-i lipsește prin vorbe".

Asupra chestiunei esențiale a sancțiunilor, Aliații au dreptul să constrângă Germania să execute clauzele tratatului din Versailles relative la dezarmare.

Dacă germanii continuă a păstra același atitudine negativă, conferința din Londra va deveni inutilă.

Citind revistele

„Cele trei Crișuri", Anul II, Nr. 3 și 4, Oradea-Mare.

Revista continuă să apară, publicând de fiecare număr un material, din care poți alege câte-va lucruri bune, nu ca bucăți întregi, ci înăuntru bucăților cum în prundișul unui râu binecuvântat poți găsi fire de metal prețios.

Așa, d-l IORGA publică un mic studiu asupra vechimii și originii elementului românesc din părțile Bihorului. E o științifică, temeinică argumentare a drepturilor noastre etnice în acel ținut, dar redarea e încâlcită, fiind o strângere prea amănunțită — și numai atâta — de date istorice.

D-l Mihail DRAGOMIRESCU face un just tablou al unui adevărat „conducător de oameni", găsind în persoana d-lui General Petala un atare exemplu.

D-l Ion AGÂRBICEANU ne dă o reușită schiță. E vorba de „nebunia trecătoare" a unui cumsecade provincial, care crede sincer că printr'un apel făcut în Parlament pentru unirea tuturor pentru în a ajuta țara, va face minunea de a astâmpăra cerurile politice, ceace devine desigur o repede și amară desiluzie.

D-l Eugeniu SPERANȚĂ își continuă și termină studiul său. „Frumosul ca înaltă suferință". Printre ultimele rânduri, citim următoarele interesante concluzii: „Nu e o definiție a frumosului ceace am căutat noi în paginile precedente — căci reacțiunea posesivă, imitativă, expresivă, cum și îndoielnica reacțiune destructivă, nu caracterizează „frumosul în mod exclusiv. Obiectul, ce ne incintă la una din aceste reacțiuni, n'o face în calitate de frumos, ci în calitate de valoare. Și nu numai frumosul ca îmbold spre reacțiune constitue suferința, ci or'ce valoare, pe care o constatăm, pe care o decretăm, dar pe care, lipsindu-ne, o voim".

Schița „Bătrânul care se duce" de d-l Ion DRAGU, redă, într'o formă alegorică, fină și glumeață, gândurile prilejuite unui ziarist de către această direcție nu înseamnă însă că se renunță la „stimularea energiei femeilor noastră la acțiune socială".

D-na Sanda I. MATEIN, directoarea revistei, publică un înimos apel pentru strângerea unui fond din donațiile particularilor, fond care să servească la crearea unui „Institut de infirmiere și îngrijitoare de copii". Inițiativa e foarte necesară, întrucât în instituțiile noastre, mai numeroase în România mărită, lipsește un personal bine pregătit. Dorim ca apelul d-nei Matein să găsească un ecou, cât mai puternic în publicul nostru.

Plină de interes o schiță-monografică, scrisă de d-l N. BĂNESCU, asupra „unei martire a filosofiei păgâne", cu unele de Hypatia.

D-na Maria DOBRE ne comunică minunate observații pedagogice asupra chestiunei „de ce mint copiii Mamele vor afla aci sfaturi utile pentru buna creștere a copiilor lor.

„Pagina fetelor", ca'ntotdeauna, atacă vioi o problemă actuală.

Dr. C. STANCA sublinîază deosebirile fizice dintre scurgaerea unui an.

D-l S. MEHEDINȚI arată pericolul, național pe care-l prezintă profesorii „cursiști" prin pregătirea lor superficială pedagogică

O însemnare vioaie și cu'n stil bun de popularizare o dă d-l A. LUPEANU-MELIN în rândurile intitulate „din răsboi".

Sunt necesare or'cât de multe informații culturale pentru Bihor, cum ne dau d-nii *Iacob Radu* și *Gh. Cinbandu*.

Remarcabile versuri scriu d-nii *Emanoil Bucuța, Vasile Al. George, A. Cotruș, M. G. Samarineanu*.

Cronicile și notele sunt mai numeroase decât în trecut, ceeace e un mare câștig.

*

„Lumina femeii", Anul II. No. 2, Cluj

Apare pentru prima oară cu subtitlul „Revistă pentru familie" și redacția ne lămurește că schimbarea s'a produs prin îndemnul d-lor N. Iorga și Sextil Pușcariu. Imbogățirea materialului în bărbat și femeie, de unde deosebirea rolurilor fiecăruia în natură.

D-șoara *Maria P. Bănescu*, profesoară, susține neșesitatea culturii pentru femei, ridicându-se, cu drept cuvânt, numai contra semidocteloră

D-na *Pipoș* are câteva călduroase cuvinte în amintirea filontroapiei și bunei romînce, care a fost d-na Rosette General Petala.

Revista ne mai comunică bucuroase știri despre activitatea femeină dela noi și judicioase cronici despre diferite publicații, firește, în special cele feministe.

Dând îndrumări bune și interesând pe cititoare cu tot ce e frumos și necesar în munca lor din familie și din societate „Lumina femeii" devine pe zi ce trece mai mult o lectură interesanta, instructivă și nu se poate mai utilă pentru publicul nostru femenin.

N. G-T.

Ecouri

Un dar potrivit.

D-na Curie, soția și colaboratoarea celui care a descoperit radiumul, se va duce în America în cursul lunii Maiu; e vorba să i se ofere din partea femeilor americane... un gram de radium.

Universitatea din Paris părăsită?

Ziarele franțuzești publică, îngrijate, știrea că viața spirituală e în pericol. Recrutarea universitară devine din ce în ce mai grea, numărul studenților scade îngrijitor.

Media studenților Universității din Paris, care era de 13.000 înaintea războiului și în 1919-20, a scăzut anul acesta la 7.600.

Cauza: scumpetea vieții.

O scrisoare a soției lui Goethe găsită.

„Vossiche ztg" scrie:

„După 84 ani s'a găsit o scrisoare pierdută a soției lui Goethe. Ea să găsește într'o colecție de autografe și documente din Lipsca care la sfârșitul lui Februarie se va licita. Scrisoarea este adresată consilierului și arhivarului dela curtea Turn-Taxis, d-l Ioan Berhard Crespell, care era un membru privilegiat al Societății. Srisoarea este datată în Frankfur, la 10 Februarie, 1777. Până acum, a fost reprodusă numai în numărul din 24 XI. 1837 a ziarului.

„Dresdner Abendzeitung".

In azilul de copii, sunt

4 copii

sănătoși, frumoși

de un an

pentru adoptare

Dela Asociația profesorilor

— Conferința D-lui Marin Ștefănescu —

Asociația profesorilor din Cluj împreună cu societatea „Cultura poporului", în mișcarea culturală pe care au început'o încă de mult, au luat hotărârea de a ține, un ciclu de conferențe cu caracter cultural în sala No. a Universității. Inceputul l'a făcut d-l profesor universitar Marin Stefănescă vorbind despre Filozofia lui Eminescu.

Sala în care a avut loc această conferință a fost neîncăpătoare pentru marel număr de auditori. Primul el cuvântăl d-l Vasile Dimitriu, rectorul Universității care în cuvinte foarte calde mulțumește publicului pentru interesul cu care vine să asculte acesre conferențe, după care dă cuvântul d-lui Prof. Marin Stefănescu.

„Am ales ca subiect al conferenței mele — spune d-l M. Stefănescu — pe M. Eminescu pentru că acest geniu al literaturei noastre este acela, care a avut cea mai mare înrâurire asupra sufletului poporului român de pretutindeni. Mihai Eminescu a întrupat în el cea mai înaltă expresie a culturei, iar în sufletul lui necăjit și neînțeles de nimeni, se zbuciuma furtuna celui mai înălțător patriotism. M. Eminescu a întrupat în el toate calitățile sufletești ale neamului nostru și a fost acel care cât a trăit muncit și și-a sacrificat viața pe altorul patriei lui".

Cu toate că operile și ideile acestui geniu român au pătruns în sufletele tuturora. M. Eminescu nu a fost și nu este înțeles. Pentru ca să poți înțelege pe Eminescu e de neapărată nevoie să cunoști ideile lui filozofice și în acelaș timp sursele de unde și-a luat el aceste idei. In general s'a spus și se spune că filozofia lui Eminescu cuprinde cel mai „funebru pesimism" și că prin urmare toate ideile filozofiei lui trebuesc privite prin prizma acestui pesimism. Această părere — spune d-l Mariu Stefănescu — este profind greșită și vom aduce dovezi neîndoioase pentru susținerea acestui fapt. Filozofia lui Eminescu nu e pesimistă ci este expresia celui mai înalt și mai candid idealism.

Isvoarele principale ale filozofiei lui Eminescu sunt: „filozofia indiană", „Kant", „Platon", „Schopenheuner" etc., pe care îi cunoștea la perfecții miezul filozofiei lui Eminescu este rezumat în ideia că „lumea constă într'un ideal care străbate realitatea". Aceste idei se găsesc și în Platon, Kant, Schopenhauer etc.

Conferențiarul citează câte va strofe din „Luceafărul" în care Eminescu arată așa de poetic continua lupta între ideal și „realitate".

Idealismul la Eminescu are un sens adânc real prin patriotismul și creștinismul lui. Conferențiarul citează o frază dintr'o scrisoare a lui Eminescu către d-l Ion Brătianu unde spune: „Istoria omenirei este desfășurarea cugetării lui D-zeu". Deci noi împlinim legea lui D-zeu.

O altă ideie filozofică din opera lui Eminescu o găsim în cunoscuta nuvelă „Sărmanul Dionis" și anume lumea înseamnă așa atât după cum o construesc eu. Nu există nici timp nici spațiu „în sine". Ele sunt numai niște forme ale conștiinței noastre sunt în sufletul nostru. Căci ele există pentru fiecare din noi atâta timp cât existăm noi.

Această concepție filosofică este una dintre cele mai înalte expresii al filosofiei, și o găsim și în opera marilor gânditori Kunt, Schopenhauer etc.

In câteva cuvinte filosofiu lui Eminescu este idealismul omului cucernic, ale creștinului și al sufletului clocotitor de dragostea de patrie.

Filozofia lui Eminescu nu este pasimistă decât numai ca o etepă către idealism.

Distinsul conferențiar își încheie cuvântarea cu un elogiu adus memoriei celui mai mare filosof, poet și patriot al neamului românesc și spune că dacă cu geniul ce Eminescu a crezut în eternitatea și tăria neamului nostru. apoi să fim siguri că așa va fi, iar neamul românesc trebue să fie cea mai frumoasă pildă de cultură și idealism.

S. P.

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Opera de ocrotire socială

Casele de ajutor. — Invalizii și orfanii de război. — Lupta împotriva tuberculozei, a mortalității prea mari. - Ocrotirea mamelor

I.

Consiliul Dirigent prin Decretul XIX din 1 X 1919 a desființat toate casele de ajutor ale minerilor, a fabricelor de tutun, a muncitorilor și servitorilor agricoli, casele de ajutor ale intreprinderilor, trecând toate activele și pasivele caselor desființate asupra Caselor Cercual pentru asigurările sociale, aflătoare pe teritoriul administrat de Consiliu Dirigent. Salariați, asigurați' în sensul legilor, ordonanțelor, statutelor abrogate, au fost supuși, din ziua promulgărei acestui, Decret, normelor de asigurare, în caz de boală, fixate în legea XIX din 1907 (Legea asigurării sociale din Ungaria) asemenea și muncitorii și servitorii agricoli, rămânând în vigoare drepturile speciale câștigate de către minori, muncitorii agricoli pentru a putea beneficia de penzii în caz de invaliditate provenită din boală, de penzii la caz de bătrânețe de rente pentru urmași în sensul statutelor abrogate.

S'a introdus prin acel Decret obligativitatea de asigurare în caz de boală pentru toți salariații, angajați: fie în chip permanent fie provizoriu în mod auxiliar sau tranzitoriu la vre'o întreprindere, instituție comercială, sau industrială etc. fără considerare pentru etatetea, sexul sau cetățenia asiguratului.

S'a introdus obligativitatea de asigurare în caz de accident pentru toate categoriile de muncitori înșirați mai înainte.

Supravegherea și controlul tuturor organelor de asigurare socială să face de către Casa Centrală a Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale din Cluj toți funcționarii Caselor Cercuale fiind oficianți ai statului nu ca în trecut când acești funcționari să recrutau din elementele muncitorești fără pregătiri specinle însă simpatice sindicatelor muncitorești și cari funcționari compromiteau acele instituțiuni folosindule-le ca locuri de propagandă pentru scopurile lor subversive.

Consiliul Dirigent a supus obligativității de asigugurare pe toți salariații angajați la muncă intelectuală sau fizică, pe funcționari, șefi de echipă, comercianți, muncitori angajați la regularea apelor etc. fără să se ia în seamă pe a cui socoteală se efectuează acele lucrări, pe muncitorii servitorii agricoli, și meseriașii angajați ia ferme, pe mecanicii, fochiștii angajați la moșii, pe muncitorii angajați la păduri pentru pază sau exploatare etc.

Scopul final al asigurărilor sociale nu este altul decât acela de a contribui la înbunătățirea higienei publice prin diferitele mijloace pe cari Asigurările sociale le pun la dispoziția asiguraților ca d. e. ajutoare de boală tratament special medical etc. contribuind astfel la însănătoșarea asiguratului și la înbunătățirea higienei din împrejurimea asiguraților.

Se știe căpăturile sociale mai inferioare sunt acelea unde bântue molimele ucigătoare deoarece aceste pături sociale trăiesc în saraciei oarte mare; aceste împrejurări s'au avut în vedere la estinderea obligativității de asigurare ca și acei mai rău situați să beneficieze în caz de boală de toate mijloacele pentru a-și putea necâștiga sănătatea pierdută.

Statul prin lărgirea obligativității de asigurare își extinde bazele unei activități intenzive pe terenul medica-economică social deoarece să vor crela instituțiuni sanitare acăror menire va fi scăderea mortatității prea mare la clasele sociale inferioare.

Decretul acesta a fost de-o importanță extraordinară și promulgarea lui binevenită chiar în timpurile acelea când articolele alimentare cât și cele de îmbrăcăminte deveneau tot mai rare și mai scumpe, iar medicamentele ajunseseră la prețuri fabuloase.

Atât legea ungară XIX din 1907 cât și Decretul XIX al Consiliului Dirigent sunt însă incomplecte, neîndestulatoare deoarece asiguratul în caz de boală se împărtășește de ajutor de boală, de tratament medicai gratuit numai 26 săptămâni. Dacă vre un asigurat bolește peste 26 săptămâni ajutorul i se oprește bolnavul rămânând în voia întâmplării. In cazuri escepționale i se poate prelungi acest ajutor încă 26 săptămâni. Dacă nici după un an nu-și poate recâștiga sănătate, devenind astfel invalid de boală, numai beneficiază de nici un ajutor rămâmând astfel în sarcina familiei sau a societății.

Pentru a se complecta aceste goluri din legea de asigurare e absolută nevoe ca să se introducă prin lege obligativitatea asigurării în caz de invaliditate de boală și bătrânețe la toate categoriile de muncitori.

In împrejurările grele prin care trece Statul nostru e absolută nevoe ca fiecare cetățean român

Cronica politică

La Cameră d. Titulescu, şi la Senat d. Tache Ionescu, au ţinut să facă câte un expozeu. Declaraţiile d-lui Titulescu, care a făcut un insistent apel la încrederea în cureţenia sa sufletească, au avut darul de-a obţine şi aprobarea Federaţiei datorită intenţiunei de a aduce reforme cu totul radicale. Deocamdată însă ministrul de finanţe n'a putut să aducă decât promisiuni, întrucât, după propria-i mărturisire, nici reducerile budgetare pe care le-a pretins colegilor săi nu au căpătat o aprobare. Situaţiunea aceasta în sânul guvernului constituie însă un punct întunecat, deoarece un refuz definitiv al miniştrilor de-a accepta reducerile preconizate de colegul dela finanţe, ar însemna imposibilitatea acestuia de-a mai lucra.

In ce priveşte expozeul d-lui Tache Ionescu, datorat dela întoarcerea sa din voiajul făcut pentru „mica înţelegere", se constată că de oarece ministrul de externe a îndrăsnit să-l facă de data aceasta se simte mai tare acum decât atunci. Cauza căreia se poate atribui această tărie este afirmarea tot mai puternică în sânul guvernului a politicei de concesionare şi lichidare a bogăţiilor naţionale, ceea ce fără intermediul d-lui Tache Ionescu nu se poate concepe. De altfel tot datorită acestei politici şi d. Argetoianu a încetat de-a mai manevra contra d-lui Tache Ionescu, mai ales că persoana acestuia este necesară şi pentru reînoirea sforţărilor de conlucrare cu Federaţia, pentru a întârzia chemarea la guvern a partidului naţional-liberal, duşmanul comun.

ALEGERILE DELA IAŞI

Rezultatul alegerilor de la Iaşi a confirmat că poporul de la sate ca şi cel de la oraşe a început să se trezească din ameţeala pe care i-au produs-o vârtejurile demagogiei averescane şi ţărăniste.

La Iaşi, unde datorită situaţiuni culturale, luptele electorale sunt foarte dificile, ultima alegere parţială a fost prilejul unuia dintre cele mai înverşunate lupte. Guvernul, înfrânt la Romanaţi şi Ilfov, şi-a concentrat aici toate forţele administrative şi poliţieneşti pentru a exercita toate ingerinţele şi constrângerile imaginabile pentru ca astfel să obţie nu succes măcar la o singură alegere parţială. Ţărăniştii, de asemenea, uniţi cu aşa numiţii „naţionalişti" care au părăsit pe d-l Cuza —, în persoana unuia dintre cei mai populari demagogi, d-l Costăchescu, pe care l'au fixat candidat, şi au pus în joc toate forţele şi rezelvele de agitaţie demagogica, pentru a-şi cârpi prestigiul pierdut, la Iaşi, în alegerile generale.

Guvernul, prin prefectul judeţului, a uzat chiar şi de ordine scrise şi subscrise, dar neînregistrate, prin care se dădeau indaţii autorităţilor de felul cum să se asigure reuşita candidatului său. Candidatul, el însuşi şeful unei autorităţi cu un vast aparat funcţionăresc, d-l M. Negruţ, primarul Iaşului, nu s'a dat înlături de la nici-o constângere faţă de subalternii săi pentru a-şi asigura reuşita.

In ce priveşte lupta dusă de ţărănişti, sunt de făcut observaţiuni menite a caracteriza definitiv rostul şi primejdia acestei înjgeăări. Intemeiaţi la sate pe demagogie, la oraş pe cele mai desmăţate şi nepatriotice făgăduieli, şi-a atras sprijinul evreilor şi al comuniştilor.

Cu prilejul acesta s'a putut constata dezastrul conştiinţelor pe care l'au suferit acei cari, foşti aderenţi ai d-lui A. C. Cuza, nu s'au sfiit de a adresa manifeste şi a solicita voturile în limba evreiască. Cazul d-lui Ifrim, care poate fi socotit ca prototipul simistratului de pe ravagiilor făcute de arivism asupra conştiinţei omeneşti, a fost un trist exemplu pentru tineret, atunci când de la acelaşi tribună de la care altădată a înfierat rătăcirea şi nepatriotismul lui Bujor, a avut cinismul să se prezinte alegătorilor alături de acelaş Bujor. Publicul însă i-a dat răsplata cuvenită.

*

Rezultatul alegerilor a constituit, faţă de lupta desperată dată de guvern şi ţărănişti contra liberalilor, un mare eşec. Din 16 secţiuni, câte are judeţul, 11 s'au pronunţat contra guvernului şi a ţărăniştilor. Reuşita guvernului se datoreşte numai voturilor date de funcţionarii şi a cărţilor de alegătorilor false.

La oraş, candidatul guvernamental a întrunit 1.553 de voturi, faţă de 1505 întrunite de candidatul liberal, iar candidatul ţărănist a întrunit 1200 de voturi, datorită sprijinului dat pe faţă de evrei şi comunişti.

La sate însă, ţărăniştii, deşi sunt „ţărănişti", au obţinut cu 1000 de voturi *mai puţin decât candidatul partidului naţional liberal.*

Aceste cifre ilustrează îndeajuns de elocvent „popularitatea" de care se bucură astăzi cele două grupări, cari pretind a reprezenta „democraţia" şi spiritul cel nou în politică.

Corespondent

TECHNICA LABORA

Birou technic şi agentura

Calea Victoriei 58. Depou: Str. Bucovina 5, Reprezentant: Piaţa Stefan-cel-Mare No. 18. 320

Au sosit cantităţi mari de:

Becuri 150, 120 Volţi, Osram şi Osman. Buşoane 6—35 Amp. Doze de ramificaţie. Fibră vulcanizată. Dulii de alamă şi impermeabile. Cabluri 1—25 mm. Şnururi, Armaturi impermeabile. Intreruptori, Role de porţelan, Izolatori, Sonerii şi Şnur, elemente uscate şi Leclanche, Pasta Fludor, Tevi de plumb şi de scurgere, Maşini de găurit „Americane", Lămpi de benzină cu pompă şi fără, Menghini, cleşti de becuri, foarfeci. Pânză de ferestrae, Echere, Robinete de alamă automate, Chei americane ciocana de lipit cu benzina Surupelniţe filiere de ghewin „Walworth" şi „Exelsior", Perii de metal, Pile de ferestrai. Dălţi p. nituri. *Closete de Faianţă, Lavoare, Reservoare, Băi complecte. Strungurl şi maşini de găurit „Krause".*

Ştiri şi zăpie politice

„Patria" face zilnic numărătoarea voturilor obţinute de federaţie în alegerile parţiale, bucurându-se de cele peste 70 mii voturi obţinute de diferiţi candidaţi, în diferite judeţe. Organul partidului naţional ţine şi cu acest prilej să socotească cele 36 mii voturi obţinute de d-l C. Stere la Soroca printre sufragiile acordate politicei reprezentate de d-nii N. Iorga, dr. Lupu, Iuliu Maniu, şi ceilalţi conducători ai opoziţiei naţional-sociale.

N'am avea nimic de spus împotriva numărătoarei, dacă într'adevăr d-l C. Stere ar fi cerut înscrierea în vreunul din partidele federaţiei, sau dacă acesta ar fi făcut asemeni propuneri d-lui C. Stere. Dar, iată ce scrie „Neamul românesc", ziarul d-lui N. Iorga despre candidatura dela Soroca a fostului director al ziarului „Lumina": este un fapt pe care nici un argument din lume nu-l poate justifica: este răspândirea şi în teritoriul ocupat şi în tranşele armatei a unei gazele în care singele vărsat împotriva Germanilor era privit ca o adevărată crimă în contra intereselor noastre şi orice victorie germană ca un bine pentru causa românească".

„Pentru această faptă nu este iertare nici în cer nici pe pământ," adungă „Neamul românesc". Se vede însă că în redacţia „Patriei" şi în rândurile partidului naţional se găseşte atâta încât pentru un favorabil calcul electoral, faţă şi acela, se fac toate concesiunile posibile.

Din două una: sau cuvântul d-lui N. Iorga nu are preţ pentru federaţie, sau partidul naţional va fi mustrat puţin pentru lipsa de discernământ cu care vrea să sporească rândurile tovarăşilor săi de luptă. Noi constatăm câtă moralitate politică stă la temelia federaţiei, şi ce unitate de vederi pluteşte de-asupra conducătorilor ei.

*

Guvernul francez a cerut ministerului nostru de Externe o listă despre personalităţile politice cărora li se datoreşte intrarea României în acţiune, pentru a fi decoraţi cu Legiunea de onoare. D-l Tacke Ionescu a recomandat pe d-nii Gr. Filipescu, Mimi Plesnilă, Ghiţă Ioan, Emil D. Fagure şi I. Fermo.

Opinia publică se va descoperi desigur, recunoscătoare, în faţa acestor mari bărbaţi de Stat!

*

D-l T. Ionescu, fără a face vre-o mărturisire cu privire la felul cum înţelege a fi făcut Concordatul, în cursul expozeului dela Senat, a ţinut numai ca să afirme cu tărie şi îndrăzneală o icât s'ar opune opinia publică intenţiunilor sale, d-sa tot va încheia concordatul aşa cum l-a plănuit.

Desigur însă că nu e vor a decât de o „proză" a ministrului de externe, menită a-i asigura vre-o nouă decoraţie pentru el şi altele pentru amicii săi.

*

„Voinţa", bine demascată şi de d-l Dr. Leon în unul din articolele publicate de noi, a ţinut să contribuie singură la dovedirea vinovăţii sale, manifestându-şi ura şi slăbiciunea prin înjurii grosolane.

Maniera unei astfel de atitudini dispensează pe oricine de-a mai răspunde, iar înce priveşte fondul chestiunea în di cuie, furia neputincioasă a învins lui, face inutilă continuarea polemicei, mai ales pe o pantă pe care niciodată oamenii corecţi nu pot consimţi să meargă.

Dealtfel stilul si maniera de-a discuta a suszisului ziar dovedesc îndeajuns valoaroa *„grupului de gânditori"* care l-a fondat şi-l conduce.

Citiţi „Infrăţirea"

Revista pressei maghiare

Reluarea relaţiilor diplomatice între România şi Ungaria

Ziarul „Ellenzék" în articolul de fond se ocupă de reluarea relaţiilor diplomatice între România şi Ungaria. Salută cu bucurie actul acesta şi între altele scrie apoi următoarele: — „In urma tratatului de pace milioane de maghiari au ajuns în cadrele unui nou stat, rupţi de patria mamă, în a cărei comunitate au trăit timp de o mie de ani. Dar schimbarea graniţelor statului, nu a putut schimba totul.

Ar fi o concepţie extraordinar de naivă a crede că pentrucă au aşezat noui pietre de hotar, au putut rupe legăturile culturale şi de sentiment între maghiarimea despărţită şi nenumăratele fire cari legau viaţa economică între Ardeal şi Ungaria. România şi Ungaria nu pot să rămână într'o continuă izolare economică. Ziarul citat îşi exprimă dorinţa să se restabiliască pe toate terenurile legăturile de mai înainte, posibilatatea comunicaţiei libere şi depline. Apreciem şi noi tot avantajul unei apropieri sincere între aceste două ţări, dar, ... este un dar; compatrioţii noştrii maghiari să ne uşureze această silinţă a noastră observând o atitudine şi cultivând sentimente, cari nu pot rămânea cele din treçut.

Blocul liberal maghiar

Ziarul „Keleti Ujság" anunţă constituirea blocului liberal maghiar, fapt, pe care îl consideră ca pe un eveniment de cea mai mare importanţă pentru consolidarea internă a Ungariei. Iată, cum apreciază aceas ă foaie constituirea blocului liberal: — „In urma predispoziţiei create prin exagerările contrarevoluţionarilor, multă vreme chiar şi în Budapesta era o chestie gingaşe să scapi măcar cuvântul de: li eral. L'au tras în noroiu, l'au apostrofat de trădător de patrie pe acela care îndrăsnea să exprime acest cuvânt.

Au isbutit să convingă massele că până şi liberalismul lui Kosuth, Deák, Eötvös nu a fost altceva decât trădare de patrie. De pericolul acestei predispoziţii create artificial s'au speriat chiar şi oamenii politici conservatori mai conştienţi şi într'o declaraţie a sa, însuş Ioan Zichy a anunţat că e o necesitate iminentă să se înlăture toate pedecile, cari stau în calea politicei liberale. — Atacurile îndreptate contra calvinismului maghiar, au întărit organizarea elementelor burgheze liberale, al cărei centru a devenit Debreţinul iar conducătorii săi sunt episcopul Balthazár şi Haypál Benő. Cu concursul conducătorilor partidului democrat, cu muncitorimea social democrată, cu social creştinii de sub conducerea lui Gieswein, cu vechii oameni politici independenţi precum şi cu partidul ţărănist s'a înfăptuit această organizare, care e capabilă şi e chemată să înceapă munca unei sănătoase consolidări".

---

care doreşte prosperarea, desvoltarea şi consolidarea acestei ţări, să nu rămână nepasător la chemarea şi la strigătul de desnădejde al suferinzilor cari trăiesc în chinuri şi mizerie neajutoraţi de nimenea, lipsiţi de sprijinul material şi moral a acestei societăţii, în care au conlucrat şi ei până când au căzut pr dă boalei istorioase, şi să le întindem mână de ajutor. A sosit vremea ca să ne mai înăbuşim preocupaţiunile egoiste, materialiste, să ne întoarcem privirile spre cei suferinzi, să căutăm să-i mângâem să le alinăm durerile trupeşti şi sufleteşti să-i facem să creadă că suferinţele lor, în trecut pentru neam şi patrie, se răsplătesc în mod demn de sacrificiul lor; cu un cuvânt să ne îndeplinim datorinţa noastră de creştini faţă de aproapele nostru. In locul egoismălui să se întroneze altruismul cel mai larg, cel mai blând şi binefăcător.

Statul care luptă cu greutăţi materiale uriaşe nu poate suporta atâtea sarcini şi datorii cari i-se impun, ci trebue, ca şi societatea să-i întindă mână de ajutor la satisfacerea nevoilor sociale, cari aşteaptă o grabnică rezolvare.

Intre multele probleme sociale a căror deslegare nu să mai poate amâna să amintesc: problema invalizilor şi orfanilor de răsboi. S'a scris mult, s'a vorbit mult pe tema asta însă cu atât mai puţină ispravă s'a făcut cauza: statul n'a înbrăţoşat cu atâta zel, cu atâta căldură câtă merită deslegarea acestei probleme.

Societatea a lucrat şi ea prea puţin în direcţia aceasta.

S'au înfiinţat un număr de orfelinate cu mult prea puţine pentru a cuprinde în interiorul lor pe toţi orfani de răsboi din România-Mare. Cu puţină trudă şi cu multă inimă românească şi suflet creştinesc puteau să fie toţi orfanii aşezaţi fiecare la locul său, trăindu-şi şi ei zilele mai fericiţi şi mulţumiţi văzând că societatea omenească se îngrijeşte cu suflet perinţesc de ei.

Dacă orfelinate nu se pot înfiinţa în număr suficiant din cauză că Statul n'are mijloace îndestulătoare pentru a le putea susţine. E datoria morală a fiecărui om bogat şi îmbogăţit de răsboi, care subt scutul ostaşului rănit de ieri, şi azi a invalidului cerşetor şi-a făurit bogăţia de azi sau şi-a mântuito pe cea din trecut ca să ia sub îngrijirea lui vreunul sau doi invalizi şi tot atâţia orfani. Oare nu s'ar putea înfiinţa şcoale pentru invalizi şi pentru orfani în număr mai mare unde orfanii ar primi creştere şi o instrucţie folositoare? Susţinerea acestor şcoale precum şi a căminurilor de invalizi şi de orfani să se facă parte pe spesele statului parte pe ale îmbogăţiţilor de răsboi. Capitalul necesar la susţinerea acestor instituiiuni l-a putea strânge statul prin'un impozit numit impozitul invalizilor şi orfanilor la care impozit să fie supuşi: latifundiari, băncile, fabricile, întreprinderile mari industriale, mari comercianţi etc.

Cunoscând numărul exact al orfanilor, invalizilor de răsboi, s'ar putea face cu uşurinţă repartizarea Impozitului pe categoriile de oaamenii amintiţi mai sus.

(Va urma)

Dr. Cosma.

INFORMATII

Comandamentul Corpului VI de armată dă cea mai formală desmințire svonului publicat în mai multe ziare din Ardeal prin care se spunea că generalul francez De Tournade ar fi fost arestat.

■

S'a permis ca Medicii de circumscripții ai C. F. R., când merg în serviciu pot călători în orice tren, afară de simplon și accelerate 13 și 14.

■

O circulară dată de direcțiunea generală a C. F. R. atrage atenția funcționarilor C. F. R., cari vor răspândi zvonuri falșe de tulburări sociale că vor fi dați în judecata Curților Marțiale.

■

Pentru îmbunătățirea industriei laptelui vaci și oi, se va începe o intensă propagandă la satele din Transilvania prin consilieri județeni și agronomi cu o experiență în această branșă de gospodărie.

■

Exc. Sa d-l Tcholak-Antici a fost numit ministru al Regatului Serbilor, Croaților și Slovenilor la București unde a sosit zilele acestea.

Noul ministru a prezentat Duminecă 20 Februarie la orele 12 scrisorile sale de acreditare M. S. Regelui.

■

„Monitorul oficial" de Vineri publică următoarea lege: In cazuri de dizolvare sau descomplectare a consiliului județean, delegațiunea județeană va putea aviza la alcătuirea bugetelor județului, cum și la modificarea lor în cursul exercițiului, ori când necezitatea va cere.

Dacă și delegațiunea județeană ar fi disolvată, această facultate trece asupra unei comisiuni interimare județene prezidate de prefect și compusă din atâția membri numiți cu decret regal de ministerul de interne câte pl'ăși are județul.

Derogarea dela dispozițiunile art. 71, alin. I. 92 și 96 din legea pentru consiliile județene este numai temporară, adică până ce noulle consilii vor fi alese și instalate.

■

Comisiuuea financiară a Adunării deputaților va rezolva propunerea depusă pe biroul Camerei, prin care marile bănci din Ardeal cer să fie scutite de plata taxei de 5 la mie, care se percepe la schimbul coroanelor, pentru acoperirea cheltuelilor necesitate de unificarea monetară.

■

Ni s'a comunicat de la serviciul Statistic al Transilvaniei că statistica populației publicată zilele trecute în „Patria" nu este exactă, iar acea publicată în „Voința" nu este dată de la serviciul statistic din Cluj.

■

Secretariatul general de Agricultură va înființa o școală pentru prelucrareal aptelui de vaci și oi. Localitatea până acum nu s'a hotărît. Silișteа a oferit pentru aceasta clădiri pentru școală și internat. Se așteaptă însă și din alte părți oferte în această privință.

Achitarea bonurilor (chitanțelor) de 40 la sută rămase de plată din suma coroanelor aduse la schimb se vor plăti:

In 21 Februarie a. c. bonurie precept. orașului No. 751.771—752.171.

In 22 Februarie a. c. bonurile precept. orașului No. 752.172—752.429.

In 22 Februarie a. c. bonurile Banca Econonmul No. 750.775—750.917.

In 23 Februarie a. c. bonurile Banca Economul No. 750.918—751.314.

■

Citim în „Viitorul":

„Indreptarea" și după ea alte ziare, încearcă să induce în eroare opinia publică, cu privire la bonurile de tezaur emise sub guvernul liberal în 1918 și 1919.

Ajunge să spunem că emisiunea acestor bonuri de tezaur s'a făcut pentru plata făinei americane și a alimentelor aduse în țară din străinătate, dela Decembrie 1918 până la August 1919. Uită oare cei cari vor să înducă în eroare opinia publică, cum că nemții secătuiseră țara și o lăsaseră cu desăvârșire înfometată, și că era absolută necesitate să se aducă alimente de acolo de unde se găseau?

Toată lumea își amintește că populația țărei a trăit din aceste alimente aproape un an de zile.

In vreme ce însă bonurile de tezaur emise sub guvernul liberal au această explicațiune, „Indreptarea" nu spune care a fost partea de bonuri de tezaur semnate de atunci încoace, și în special bonurile de tezaur pe care ministrul ad interim la finanțe d-l Argetoianu le-a dat d-lui Schuller și despre cari s'a vorbit și în ședința de eri a Camerei.

Chestiunea aceasta a bonurilor de tezaur va trebui limpezită complect, — și va fi.. Se va vedea atunci de partea cui este gestiunea chibzuită și utilă, — și cine a risipit banul public, în cheltueli zadarnice și dezordonate, scăzând resursele și creditul statului.

■

D-l Al. Buescu, directorul tarifelor vamale, din ministerul de finanțe, se înapoiază Sâmbătă dela Praga, unde a luat parte la lucrările convențiunii economice și vamale cu Cehoslovacia, ca reprezentant al ministerului de finanțe.

■

La institutul geografic, terminându-se imprimarea hârtiei de 50 bani din stocul rămas netipărit în Moldova, s'a început acum tipărirea hârtiei de 25 bani, după care se vor tipări monedele de 10 bani.

Monedele de hârtie de 25 bani se tipăresc pentru suma de 1.600.000 lei, iar de 10 bani pentru suma de 600.000 lei.

■

In urma hotărîrei de a se bate monedă de metal, ministerul de finanțe va chema la licitație casele străine, cari au ofertat, pentru baterea monedei metalice, în valoare totală de 20 milioane lei.

Noile monede metalice vor fi de zinc.

■

Biró Andor Manufactură En-gros Cluj, str. Korniss No. 2. 28)

Guvernul a retras proectul de lege prin care se concesionase, unei societăți particulare, uzinele electrice ale comunei Iași.

Proectul va fi trimis unei comisiuni tehnice speciale spre a fi studiat.

■

In consfătuirile pe cari d-l profesor dr. I. Cantacuzino le-a avut cu d-l general Averescu, privitoare la înființarea unui departament al sănătății publice, sub conducerea d-sale, d-l Cantacuzino a expus planul de organizare al noului departament, arătând necesitatea ca de noul minister al sănătăței publice să depindă și direcțiunea sanitară militară.

D-l profesor Cantacuzino a arătat guvernului nevoia unei a te organizări a serviciilor sanitare militare care să corespundă necesităților de azi ale armatei.

Cum guvernul nu a admis punctul de vedere al d-lui Cantacuzino, s'a renunțat pentru un moment la înființarea acestui departament.

■

Dr. Barbu, fostul șef al biroului cuartiruirei din Cluj, a fost depus Sâmbătă în arestul preventiv din ordinul d-lui jud. de instrucție Botea fiind acuzat pentru falș în acte publice cu ocazia schimbului coroanelor.

■

S'a luat dispozițiuni ca transporturile efectuate pe baza foilor de drum emise de Ministerul de interne și Finanțe pentru călătoria ofițerilor și gradelor inferioare să se crediteze ca și anul trecut.

■

S'a hotărît și pus în aplicare înlocuirea actualelor foi de drum pentru transporturile militare prin un nou formular de care dispun corpurile de armată.

■

Pentru cercetarea mersului industriei, Inspectorul regional de la Cluj, a plecat la Timișoara unde va rămâne vre-o săptămână.

■

D-l Petrini, secretarul general al Agriculturei și Domeniilor pleacă astă seară la București pentru a prezenta bugetul secretariatului din Transilvania.

■

Secretariatul de Agricultură a luat măsuri pentru repararea și îmbunătățirea școlilor de Agricultură din Transilvania.

■

Se proectează înființarea în Ardeal a 4 școli de gospodărie casnică și anume în următoarele localități: Cluj, Fold, Belinți și Satmar. Organizația fiecărei școale va fi probabilă cu o mică modificare ca a celor din vechiul regat.

■

Comitetul organizator al „Salonului de Artă Ardeleană" invită mâine Marți 22 Februarie 1921 la ora 9·30 a. m. presa din Cluj la vizitarea expoziției organizată în Saloanele Prefecturii. Vernisajul pentru public va avea loc Miercuri 22 Februarie a. c. la ora 12 a. m.

■

Marile fabrici de oțet și lemne la Eugen Léb Cluj, Calea Victoriei No. 99. Se găsesc ori ce fel de cutii pentru farmacie și pentru comerț cu preț redus.

Dela „Cultura poporului"

— Șezătoarea de Duminecă 20 Februarie —

Sezătoarea artistico-culturală dela „Redută a început cu conferența" d-lui Profesor Domide care a vorbit, într'o limbă pe înțelesul tuturor, uzând poate prea mult de ardelenisme, despre „Capitalism".

D-sa își începe cuvântarea arătând că în înțelesul actual și obișnuit al cuvântului capitalismul este îngrămădirea continuă de averi reprezentate prin bani. Cu argumente foarte serioase și convingătoare arată marea greșală pe care o fac capitaliștii români atunci când își plasează capitalul în bănci, spre fructificare, în loc să-l întrebuințeze în diferite întreprinderi, servind cu acest mod de plasare și interesul lor personal — câștigul — și în acelaș timp dând posibilitatea altora, ca muncind în intreprinderea susținută de capitalist să-și poată câștiga și ei posibilitățile de existență.

Arată cum în America marii miliardari își plasează capitalul în intreprinderi considerabile fără ca să-l impresioneze faptul că, câștigul îi vine imediat sau peste 10 ani căci el e sigur că, dacă intreprinderea e condusă și organizată sistematic, cu ori câtă întârziere, câștigul e sigur.

La noi, unde se găsesc așa de multe posibilități pentru capitaliști să-și plaseze capitalul în intreprinderi sigure și prin care ar putea aduce un real serviciu și altora, nimeni nu se gândește la așa ceva și de aceia beciurile băncilor gem de imense depozite de bani iar Clujul n'are tranvai electric, iar atâtea mine de aur, marmoră cărbuni, etc., stau neexploatate.

Trecând la altă ordine de idie conferențiarul arată zdrobitoarea influență a capitalismului în sensul celui din America, în progresul economic și social al unei țări. Arată cum în America cele mai mari intreprinderi organizate în interesul obștesc n'ar exista, dacă n'ar fii marii miliardari americani care să-și rîște capitalul. Capitalismul e o nenorocire socială, numai atunci când e rău înțeles. Capitalismul cum e cel din America e o nesecată sursă de progres și civilizație.

Continuând face o analiza a luptei dintre muncă și capital arată cum una nu poate exista fără cealaltă și termină făcând un strașnic rechizitoriu principiilor sociale a comuniștilor care cer o imposibilitate — egalitatea în averi — Oratorul este călduros aplaudat de asistență.

După conferența d-lui Domide urmează programul artistic început de simpaticul tenor Gh. Stefanovici d-sa a cântat cu duioșie două doine românești dintre cele mai frumoase: „Dorurile mele" și „Eu's ciobanul din Ardeal". A fost viu felicitat de conducătorii de față ai „Culturei poporului" și călduros aplaudat de public. Urmează apoi d-l M. Popovici dela Teatrul Național; d-sa declamă un monolog cu mult humor care a făcut publicul să râdă cu lacrămi.

Programul artistic este încheiat de d-l Calboreanu, artist la Teatrul Național, care a declamat poezia lui Cojbuc, „Moartea lui Gelu", cu multă simțire și cu o fină nuanțare. După programul artistic s'a reprezentat un film cinematografic.

S. P.

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acțiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere și spirt de prima calitate. Fabrică de rom și cognac precum și vin în butelii desert și lichör. (30

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staționar prospetează corpul obosit, oțelește mușchi stătuți, stinge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

■

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. Biró.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris.

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

■

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă și în serbători după masă concert simfonic, iar Marța și Sâmbătă seara deschis până diminieața. Telefon No. 443.

Curierul Spectacolelor

Program săptămânal:

Teatrul național.

Luni: *Faust.* Cu concursul d rei Aca de Barbu.
Marți: *Nepoftitul.*
Miercuri: *Luceafărul* și *Cavaleria rusticană.* Cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Joi: *Femeile noastrea,* localizată de P. Gusti. (Premieră.)
Vineri: *Madame Butterfjey.* Cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Cărăbușii.*
Duminecă (matineu): *Noaptea furtunoasă* și *Doctoria soacrelor.*
Duminecă (seara): *Femeile noastre.*

Teatrul unguresc.

Luni: *Cizmarul cu stație.* Urmează debutul *Jemrefova Hudák Iulia.*
Marți: *Vânătorul fermecat.*
Miercuri: *Lilliomfi.*
Joi: *Troubadour.*
Vineri: *Copil de schimb.* Operetă-premieră.
Sâmbătă (matineu): *Tiganul.*
„ (seara): *Copii de schimb.*
Duminecă (matineu): *Fata săracului și cei șepte pitici.*
Duminecă (seara): *Copii de schimb.*
Luni: *Copii de schimb.*

Vând spirt rafinat

Engros și endetail. Prețuri de concurență.

A se adresa la ziar sub A.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravălii în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 2

Situația internațională

Cu ocazia discuțiunei legei asupra regimului grâului și a stabilirei prețului pânei în legătură cu interesele producătorilor italieni s'a putut vedea de câtă simpatie și mai ales de câte voturi se bucură socialiștii în Camera italiană. In adevăr toate amendamentele propuse de dânșii au fost respinse cu mare majoritate. Faptul că socialiștii au devenit odioși în toată Italia se datorește propagandei anarhice și tendințelor bolșeviști ale conducătorilor. Majoritatea poporului italian, uránd din instinct tirania — ori din care parte s'ar manifesta — s'a îndepărtat cu groază de adepți Moscovei roșii.

Presa germană comentând declarațiunile ministrului de externe von Simons spune că delegațiunea germană care va merge la Londra nu va face decât să expue în fața Aliaților contra propunerile guvernului german, indiferent dacă e le vor satisface pretențiile acestora. De altfel, e de prevăzut că de astă dată Aliații vor ști să-și impuie punctul lor de vedere. Având în vedere această atitudine energică, von Simons a făcut apel la unirea cât mai strânsă dintre toate partidele germane. Pe de altă parte având în vedere faptul că unii barbați politici francezi și englezi preconizează o politică mai îndulgentă față de Germania, von Simons speră că numai prin adoptarea unei atitudini intransigente va reuși să mai reducă din suma pe care va trebui s'o plătească Germania. Dintre ziarele franceze care susțin necesitatea unei apropieri de Germania e și „La Victoire" a lui Hervé.

Pe când Europa este frământată de chinuitoarea problemă a reparațiunilor, Statele Unite se pregătesc pentru supremația navală pentru a fi în stare să-și sprijine cu argumente serioase năzuințele imperialismului ei economic. Senatul americană a acceptat programul măririi marinei de răsboi, hotărând ca această să egaleze în forță pe cea engleză. In acest scop au și fost votate creditele necesare.

Delegațiunea turcească la conferința din Londra a trecut prin Paris îndreptându-se spre Calais, iar cea Kemalistă a sosit la Roma. Agențiile Kemaliste susțin că armata Grecească a suferit o nouă înfrângere cu ocazia ultimei ofensive. Având în vedere interesul pe care-l au Kemaliștii de a discredita Grecia pentru a mări șansele de reușită ale Turcei la Londra, nu putem da crezare unor asemenea comunicate interesate.

O alianță militară franco-polonă

Convențiuni complimentare cu România și Ceho-Slovacia. — Scopul Alianței.

Recenta călătorie a mareșalului Pilsudsky, șeful statului polonez, a fost pentru Franța și Polonia ocazia de a afirma în mod solemn comunitatea de sentimente și tendințe. Prințul Sapieha, ministrul afacerilor străine al Poloniei va semna în curând tratatele cu Franța. Prin acordul militar Franța se va angaja a veni în ajutorul Poloniei întru apărarea teritorului său, de a-l furniza materiale și ai acorda concursul statului său major. Acest acord militar va fi exclusiv defensiv.

■

El va fi fără îndoială complectat de convențiunile cu Ceho-Slovacia și România în vederea stabilirei unei bariere contra tentativelor Rusiei sovietiste. Acordurile comerciale franco-poloneze vor interveni în mod special pentru a organiza regimul vămilor și exploatările petrolifere din Galiția.

■

Guvernul francez dorește ca stipulațiile precizate să fie complectate prin convențiunile trecute cu Ceho-Slovacia și România. De acela asistența franceză în profitul Poloniei se va face la nevoie pe la Praga, iar nu pe la Dantzig — cale supusă tuturor servitudinilor. Pe de altă parte, pentru asigurarea flancului drept al armatei poloneze, un rol important va fi dat României. Atitudinea d-lui Take Ionescu ne face să sperăm că sistemul franco-polonez (întrerupt) definitiv (întrerupt) Ceho-Slovac, Jugo-Slav și grupul Polono-Român.

■

Nu sunt numai amintiri și sentimente cari apropie astăzi pe Franța și Polonia constată „Le Temps". Mai sunt și nevoi imperioase. Cele două țări au nevoe de pace; una pentru a repara regiunile devastate și a face față enormelor sacrificii ce i le-a lăsat răsboiul. Cealaltă, distrusă și decăzută pentru a reconstitui în afară de asta organizația ei națională. Dar Franța și Polonia nu sunt singurele interesate la menținerea acestei păci de care au nevoe. Dacă ne-am gândi la consecințele ce ar avea un nou răsboi, am băga repede de seamă că nu este guvern sau popor în Europa care să nu aibă un avantaj d'a evita o astfel de nenorocire, fie vorba de un stat continental ce republica Ceho-Slovacă ce ar risca să fie înăbușită și călcată în caz de conflict sau de ar fi vorba de o mare putere industrială ca Englitera ce ar fi condamnată la un somaj și mai rău dacă clienții și furnizorii ei s'ar ruina luptând. Toate națiunile trag profit de ceiace Franța și Polonia vor putea face pentru a salva pacea continentului. Atitudinea actuală a Germaniei îngreuiază responsabilitatea Franței și a Poloniei și face unirea lor și mai urgentă. Din punctul de vedere politic și din punct de vedere militar, Franța și Polonia au un interes vital a se susține mutual împotriva oricărei dușmănii germane.

In fața pericolului german care se încăpățânează a renaște, ele sunt solidare din toate privințele. Fiecare din ele e obligată să-și impună pentru apărarea ei națională sacrificii grele și care natural trebue să fie primite de o parte și de alta. Fiecare din ele ar fi nevoită să intervină împotriva Germaniei cu armele în mână dacă cealaltă ar fi atacată fără de provocare de către nemți. Cu privire la asta guvernele din Paris și Varșovia nu au de inaugurat o politică nouă.

Ele nu au decât să constate ceiace este și să tragă consecințele ineluctabile. Mai bine e de altfel să tragă cineva singur consecințele decât să lase ca ele să vină în chip spontan și nepregătit.

Polonia și România, urmează „Le Temps", au un avantaj comun d'a se uni împotriva unei agresiuni bolșevice. Tratativele par să fie în bună cale, și Franța se bucură că ele sfârșesc printr'un acord în care puterile occidentale nu au de altfel de ce să ntervină. Franța dorește deasemeni o apropiere între Polonia și Ceho-Slovacia. Este o dorință care se va putea realiza la timpul ei. Ceiace e primordial e ca Franța și Polonia să fie unite.

Condamnarea socialiștilor din Iași

Curtea Marțială, în ședința de azi a dat hotărirea privitoare la socialiștii arestați din timpul grevei generale.

Potrivit legei Trancu și conform art. 28 au fost condamnați:

Deputatul Gh. Tănase la 10 luni închisoare și 10.000 lei amendă. Pentru prevederile art. 181 cod penal a fost achitat.

Zaharia Tănase, 6 luni și 5 mii lei amendă.

Leon Gehler 6 luni și 10.000 lei amendă.

Leopold Spigler, 6 luni închisoare și 3000 lei amendă.

Ion Lascar 5 luni și 3000 amendă.

Pe baza art. 27 legea Trancu au fost condamnați:

L. Adam 5 luni și 1000 lei amendă.

Elena Zenide 5 luni și 1000 lei amendă.

Roza Iosif 4 luni și 1000 lei amendă.

Const. Baltă 4 luni și 1000 lei amendă.

Gh. Talpă 4 luni și 1000 lei amendă.

Frederich Weber, 3 luni și 500 lei amendă.

Vasile Mititelu, 3 luni și 300 lei amendă.

Andreiu Th. 4 luni și 500 lei amendă.

Mardare N. 2 luni și 500 lei amendă.

Al. Mihail o lună închisoare și 500 lei amendă, cu aplicarea legei Beranger.

Bălănescu Gh. și Buligă Gh., au fost achitați.

Toate condamnările s'au dat cu drept de apel.

Un mare eveniment artistic în Cluj

Ultimele pregătiri ale expoziției „Salonul de Artă Ardeleană" se fac cu febrilitate. S'a strâns un total de 276 tablouri și 30 sculpturi, aparținând la 72 artiști din Ardeal.

S'au trimis lucrări de mare valoare, cari vor impune admirația tuturor și vor ridica la o înălțime nebănuită prestigiul artei ardelene.

Toate naționalitățile din Transilvania și-au dat mâna și au contribuit, prin cei mai talentați artiști ai lor, să dea o strălucire artistică acestei provincii românești.

Patru mari concerte, cu concursul artiștilor de seamă români și ai minorităților se vor ține în patru Joi consecutive, în aceiași sală și în acelaș timp cu expoziția.

Deschiderea expoziției are loc Miercuri, 23 Februarie 1921 la ora 12 am. în Aula Prefecturii, Cluj.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Prin București circulă cu persistență zvonuri, că în urma gravelor neînțelegeri ivite între guvern și d-l Titulescu, suntem în ajunul unei crize de guvern.

■

Legea agrară vine Luni în discuția Senatului. Până acuma s'au înscris 40 de oratori se prevede că discuțiile vor fi foarte lungi și agitate.

■

Direcțiunea vămilor a dat ordin să se cerceteze cu severitate toate coletele care trec în Ungaria căci s'a observat că multe obiecte furate din muzeele noastre sunt trecute în Ungaria cu bagajele călătorilor.

■

Carol de Habsburg și-a anunțat sosirea la Budapesta pentru luna Martie.

Ministrul de finanțe a hotărît plata întreagă al scsimbului al doilea de ruble basarabene. Restul de 40 le sută din primul schîmb sa va achita după terminarea achitărei coroanelor.

■

Drept compensație pentru contractul încheiat cu Brutinel pentru locomotive Statul se obligă să exporte prin Constanța, cu trenuri speciale, 1000 de vagoane de benzină până în Martie.

■

Banca Națională a primit încunostiințarea că Germania recunoaște datoria de 70 milioane dela Reichbank și că a început lichidarea depozitului tot în aur.

■

Ministrul de industrie a început lucrările în vederea reluărei relațiilor economice cu Germania.

DIN UNGARIA

Un partid nou. — Grátz despre consolidarea Europei centrale. — Scrisoarea ex-regelui Carol către primatul Ungariei. — Propaganda maghiară în Statele-Unite.

Abia se ajunsese în Ungaria la ideea federalizării partidelor pentru a se asigura muncă parlamentului și liniștea internă și iată că formele desbinări au început său apară. Cinci membrii ai partidului micilor proprietari au părăsit partidul declarând că guvernul nu este partizanul alegerii regale libere. Unul dintre aceștia — Balla Aladár — într'o scrisoare adresată partidului a ținut să constate că *libertățile publice și regimul presei* sunt puse sub cea mai mare opresiune. — E probabil că încă 20 deputați îi vor urma și vor forma „partidul independent al micilor proprietari sub conducerea lui Kováts I. István.

■

Ministrul de externe și Ungariei Gustáv Grátz care se află acum la Viena ca șeful delegației maghiare în chestiunea Ungariei de Vest a făcut ziarului Morniny-Post următoarele declarații asupra pericolului bolșevic și intențiile Ungariei:

„Experiențele Ungariei în chestiunea bolșevismului au făcut-o imună față de această primejdie totuși înțelegerea cu veciunii este necesară pentru ca în cazul unui atac bolșevic forțele să nu fie divizate. Este departe gândul de Ungaria ca să se folosească de un asemenea caz pentru a recâștiga ceace a pierdut prin tratatele de pace.

■

O destăinuire a fostului ministru președinte maghiar Simonyi-Semadam ține în agitație opinia publică a Ungariei. In ședința secretă a partidului guvernamental a declarat că exregele Carol a adresat o scrisoare primprelatului Chernoch prin care-l anunță că este gata a se reîntoarce ca să-și ocupe tronul — prin Martie — dacă opinia publică maghiară este destul de bine pregătită pe acel timp. Afirmă că reîntoarcerea sa va fi sprijinită și de guvernele Englez și Italian. Răspunsul primprelatului asigură pe Carol că se va purta cu cea mai loială supunere și că mai bine renunță la postul său decât să încoroneze un nou rege maghiar pe care l'ar considera ca ilegal și iar refuza supunerea.

■

Nu de mult a fost trimis un mare propagandist maghiar în America pentru a susține și acolo drepturile maghiarilor. Acum președintele Americei Harding adresează o scrisoare ziarului maghiar din New-York „Amerikai magyarok Népszava" prin care afirmă că: Țara dv. a pășit pe calea democrației și a libertății și sunt convins că o înțelegere mai mare și o legătură mai strânsă se va desvolta între America și Ungaria".

După ziarele maghiare

Seiziunea bolșevistă

După ultimele știri primite din Rusia neînțelegerile dintre conducătorii bolșevici din Moscova intră într'o fază critică.

Lenin a cărui politică e din ce în ce mai moderată, e susținut de Zinowieff, Kalinin, Tomsky, Ruciak, Kameneff, Lozovsky, Petrovsky, Serghieff, Stalin, Tiferovici, Autzelovici, Schmidt, Milintin, Uglanoff și Andreiff. Gazeta roșie arată părerile acestui grup.

Trotzky tot intransigent se sprijină pe grupul Bukkarin a cărui leaderi sunt Lenin, Preotrajensky, Serebriakoff, Iacolnikoff Iakovieff. Bolșevicii Bubnoff, Buguslavsky, Ramensky, Maximovsky, Oninsky, Rafael, care sunt partizanii centralismului democratic sprijină pe Trotzky. Acest grup conduce chestiunea uniunilor profesionale muncitorești cu unul din multele detalii ale crizei prin care trece sistemul guvernamental sovietic.

Pravda anunță că sfatul executiv din Moscova a aprobat moțiunea lui Lenin prin 27 voturi contra 9.

Măsuri pentru exportul produselor petrolifere

Pentru a se putea intenționa transportul produselor petrolifere destinate exportului, direcțiunea serviciului O. K. Z. a stabilit în urma conferinței ținută zilele acestea, un nou program pentru transportul acestor produse.

Astfel, după acest program până la sfârșitul lunei Februarie se vor forma 36 de trenuri, cu care se vor transporta produsele petrolifere pentru Giurgiu, Oltenița și Constanța.

Din acest număr, 20 de trenuri sunt destinate transportului benzinei, care se va exporta prin portul Constanța.

Produsele cari se vor trimite la Giurgiu și Oltenița vor fi expediate de aci mai departe, cu tancurile.

Condamnați pentru speculă

In cursul lunei Februar au fost condamnați ca contravenienți la nerespectarea prețurilor următorii

Anton Egri pentru speculă 1000 lei, Alex. Somlay pentru speculă 4000 lei, Văduva Iosif Stern pentru neafișare de prețuri 2000 lei, Szechedi Imre idem 1500 lei, Iulius Veres pentru speculă 5000 lei, Ribner Hugo pentru speculă 2000 lei, Iosif Ghertner 5000 lei.

Buletin economic

In Germania se observă o scădere serioasă a prețurilor. Astfel dela 155 procente în Decembrie 1921, au scăzut prețurile la 136 procente în Ianuarie 1921.

•

Direcția generală a vămilor a fixat taxe vamale pentru rapiță 6000 lei pro vagon; arpacaș din orz 3000 lei pro vagon; meiul 1500 lei pro vagon; făină de secară 9000 lei pro vagon; făină integrală 3000 lei pro vagon.

Pentru săpun de rufe, 25 bani la chilogram și săpunul de lux 1 leu chilogramul.

•

La târgul din Praga care se va ține dela 18 Februarie până la 8 Martie vor fi prezentate toate branșele industriei cehoslovace, precum și mulți expozanți străini.

•

La târgul internațional din Lyon, România va fi reprezentată prin profesorii Mrazek, Silescu, Dr. Burgeteanu și inginer Stoica.

•

Ministerul de Comerț a interzis exportul butoaielor de fier, zinc și stejar. Rămân libere la export butoaiele de vin, țuică și bere pentru care se va lăsa o garanție până la înapoierea în țară.

•

Căile ferate italiene acordă dela 1 Februarie industriei particulare o nouă reducere la cărbuni, socotind cărbuni din Westfalia 380 lire tona, din Belgia 320 lire, antracitul englez 550 lire, koks westfalian 520 lire și silezian 470 lire tona.

Comerțul englez extern pe luna Ianuarie 1921 înregistrează o micșorare. Importul s-a ridicat la 117 milioane 50.783 lire sterline. Exportul s-a ridicat la 92.756.094 milioane lire sterline, inferior astfel cu 13.123.815 lire față de cel din anul 1920, și aproape 16 milioane față de Decembrie 1920. Scăderea este mai ales la bumbac brut, lână manufacturată al căror import s-a redus cu 27.715.902 lire sterline. Cărbuni s-au exportat numai 1.700.106 milioane tone în cursul lui Ianuarie, în loc de 3.358.572 tone în luna Ianuarie 1920.

Citiți „Infrățirea"

ANUNȚ

Se caută de urgență pentru Atelierul de croitorie administrat de Spit. de femei de stat din Cluj, (din strada Bălcescu Nr. 21)

o conducătoare de lucru de mână (croitoare) expertă și două măestri de atelier

cari cunosc pe deplin croitul. Doritoarele de a primi aceste servicii să-și înainteze cererile Direcțiunei Spitalului de femei de stat din Cluj, Calea Victoriei Nr. 60.

Dr. Dominic Stanca
Director — Medic șef

Dacă doriți să petreceți bine serile

Vizitați bodega și magazinul de coloniale

J. Munteanu

272 **Str. Mănăstur No. 7.**

◆

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 lei.

CEAIUL și CACAO

HORNIMAN

apreciat in toate cercurile distinse

Se găsește la toate magazinele de Coloniale, Engros și Detail. Reprezentanți Generali

OTTO & ALFRED HERZOG

299 BUCUREȘTI, Calea Văcărești No. 4.

„COSMINUL"

Societate anonimă pentru exploatări forestiere și industria lemnului, CERNAUȚI

Capital 3.000.000 lei.

◆

PROSPECT

pentru emisiunea III-a de 7.500 acțiuni la purtător a 200 lei nominal.

Inființată de scurt timp sub auspiciile și colaborarea Băncei Românești. Cernăuți și a Băncei Regionale, Cernăuți, societatea noastră prin caracterul ei economic este menită să umple golul ce se simțea în exploatarea națională a codrilor Bucovinei și să contribue la refacerea internă a țărei prin prelucrarea materialului lemnos.

In afară de comerțul cu lemne și finanțarea intreprinderilor similare societatea noastră a achiziționat până în prezent în condițiuni favorabile peste 200.000 metri cubi lemn de esență, moale și 100.000 metri cubi lemn de esență tare: are în funțiune 4 gatere iar în constucțiume alte 3 gatere; a cumpărat terenuri industriale și și-a asigurat achiziționarea convenabilă a încă 200.000 metri cubi de lemn de esență moale.

Pentru a lăsa să participe și marele public la această întreprindere Consiliul de Administrație a decis, în executarea deciziunei Adunărei Generale extraordinare din 7 Aprilie 1920 și a aprobărei Ministerului Industrie și Comerțului din București cu ordinanța No, 42.487 din 20 Iulie 1920 sporirea capitalul dela 1.500.000 la 3.000.000 lei făcând a III-a emisiune de 7.500 a 200 lei nominal.

Acțiunile participă la dividendul pe anul 1921. Pentru timpul dela 1 Ianuarie 1921 până la data vărsărei se va socoti o dobândă de 5% anual,

Vechii acționari sunt preferați în proporție de una acțiune nouă pentru una veche.

Subscripția publică este reductabilă pentru noii acționari și va avea loc dela 20 până la 28 Februarie 1921 pe cursul de emisiune de lei 200 de acțiune plus lei 20 pentru cheltuelile de emisiune de lei 200 de acțiune plus lei 20 pentru cheltueile de emisiune.

Vărsămintele integrale se primese la BANCA ROMÂNEASCĂ CERNAUȚI și la toate sucursalele și corespondenții săi din țară.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

INȘTIINȚARE

„SOCIETATEA DÂMBOVIȚA"

Constituită la începutul anului 1914 de un grup de specialiști în scopul de a întemeia o fabrică de ciment la Freni (jud. Dâmbovița) *a achiziționat încă de pe atunci terenurile și carierele necesare precum și căderi de apă de o putere de 700 cai* și a construit înainte de război lângă htațiunea de cale ferate Fieni, la *106 km. de București*, clădirile necesare *în beton armat în suprafață de peste 5500 m. p.* precum și linia de garaj ce leagă fabrica cu stațiunea Fieni.

Prin instalarea celor mai moderne mașini comandate în Germania, producția zilnică a fabricei va fi de 120 tone ciment, putând fi duplată cu ușurință deoarece clădirile sunt construite în acest scop.

Consiliul de Administrație al acestei societăți se compune din următoarele persoane:

N. P. Stefănescu, Director General al Băncei Românești,

Președinte:

Ing. T. Eromia, industriaș, intreprinzător de lucrări publice

Ad-tor Deleg. al Cred. Tehnic, Vice-Președinte.

Membrii: *Bădescu Al.*, Director General al Soc. Tramvaelor Comunale.

Bălteanu Corneliu, Director General al Creditului Technic.

Constantinescu Tancred, Administrator delegat al Creditului Extern.

Goldiș V., fost Ministru.

Grigoriu Aurel, Ing. Intreprinzător de lucrări publice și Industriaș.

Negruți I., Ing. Director al Creditului Technic Transilvănean.

Alt. Romalo, Președintele Cons. de Administrație al Soc. „Proprietatea Urbană".

Slăniceanu I., Ing. Administrator Delegat al Soc. Vega.

Stoian I., Director General al Băncei Națiunii.

Zanne N., Președintele Camerei de Comerț București.

Cenzorii: *Bédescu D.*. Avocat.

Grigorescu Constantin, inginer.

Vasilescu M. Ștefan, șef contabil al Băncei Românești.

La sporirea capitalului la 18.000.000 lei grupul vechilor acționari împreună cu Banca Românească, Banca Generală a Țării Românești, Creditul Technic, Banca Națiunii, Creditul Extern, Creditul Technic Transilvănean, Casele Populare, Clădirea Românească, Clădirea S. A. Craiova și Proprietatea Urbană au luat asupra lor totalitate a acțiunilor din noua emisiune adică 33.600 acțiuni la purtător.

In dorința de a interesa și publicul la această intreprindere importantă, o parte din instituțiile mai sus arătate au hotărât să cedeze un număr de 17.420 acțiuni pe prețul de cost. adică pe prețul de 620 lei de fiecare acțiune având valoarea nominală de 500 lei.

Acțiunile ce se cedează, au primul vărsământ de 30% efectuat și vor fi plătite de public cu 270 lei.

Restul vărsămintelor de 350 lei de acțiune se va efectua la epocile ce vor fi hotărîte de consiliul de administrație.

Inscrierile pentru dobândirea acestor acțiuni se fac la următoarele instituțiuni:

Banca Românească, Strada Smârdan, 5.
Banca Generală a Tării Românește, Str. Lipscani, 10.
Creditul Extern, B-dul Elisabeta, 6.
Banca Națiunei, Calea Victoriei.
Creditul Technic, Str. Marconi, 3.

ele vor începe la *21 Februarie 1921* și se vor închide la *5 Martie 1921* putând fi închise și ori când înainte de această dată.

Firma Fii lui Ludovic B. Bak Fabrică de Tâmplarie societate anonima recomandă

mesele sale de birou

și alte aranjamente de birou în executare solida și cu prețuri convenabile.

Prăvălia Strada Iuliu Maniu No. 4. □ Telefon 832.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:
80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.
30 vagoane cement (dela Orăștie).
1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 șervete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Public că efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și funcționar dorește căsătorie cu o domnișoară tânără frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

JANKY
BLĂNAR
CLUJ, STR. UNIVERSITĂȚII NO. 1.
59
LA MAGAZIE AU SOSIT BLĂNARII NOI.

Un candidat de advocat
cu praxă, care posede limba română în scris și cetit, află imediată aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. J. Cl. Iuga
advocat
Cluj, str. Iuliu Maniu No. 3. I.

Med. Dr. Lăzărescu
medic Șef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne și Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecțiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.
Cosultații zilnice 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.
185

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.
Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate

Varieteul „Biasini"
Cu începere de astăzi Program nou în fiecare ...
EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză și Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Lajos, și alte 20 persoane,
77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

COLOMBO MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE
I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.
Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească.
Tuică de Vâlcea
Tuică de Vâlcea

Bela Sánta Intreprindere de asphalt și beton
Cluj, Str. Mikó No. 8.
Intreprinde pe lângă cea mai mare garanție: uscarea radicală a pereților umezi din orice încăperi cu asphalt, pavarea cu asphalt de trotuare, căruțabile, curți și magasii.
Să capătă ori când hârtie asphaltată cea mai bună calitate din vreme de pace. 29

„Banca Românească"
Societate Anonimă Română
Capital: Lei 160.000.000
Rezerve: Lei 75.000.000
Sediul Central: BUCUREȘTI.
SUCURSALE:
Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.
Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și incasso.
Sucursala Târgul-Mureșului a început operațiunile în luna Februarie 1921.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.
CUPON NO. 19 PENTRU MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub. A.

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşte la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZA,

281 *carne şi mere*, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând **Castanin**

(estras de castane) de Dr. Biro

320-II.

Frecând cu eâteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de întrebuinţare costă Lei 15·—

Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.

Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.

REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI □□□□ „SCHIEB" — SIBIU. □□□□

210

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Hârtie pentru ţigări

şi tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunţişuri şi articole de

217 Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz).

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este

„Călbeaza" Haneş,

brevetat de înaltul Minister. Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

„REFACEREA INDUSTRIALA"

Societate Anonimă Privilegiată pe Acţiuni.

Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în maşini şi materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria ţărei are nevoie pentru a se reface şi desvolta solid şi repede de un organ de execuţie, care să coordoneze influenţa şi autoritatea Statului, cu competinţa şi libertatea de acţiune a iniţativei private.

Iniţiativa privată a fiecărui industriaş în parte se loveşte de mari obstacole, din cauza dificultăţilor de credit şi transport; faţă de ce s'a simţit nevoia creerei acestei Societăţi,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" *va fi organul care va reface industria şi o va aproviziona cu materialele şi maşinele de care va avea nevoe,*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" solidarizând colaborarea continuă şi efectivă a puterei statului cu priceperea şi pregătirea industriaşilor, va face aprovizionări colective şi stocuri mari, va face transporturi accelerate şi asigurate, va distribui materiale aduse că aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operaţiunile de distribuţie, de aprovizionare şi de refacere în general, creind astfel un organ care se ajute industria ţării de a eşi din situaţia critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărţit în 300 mii acţiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripţie publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripţia publică se face după normele următoare:

a) Marii şi micii industriaşi din întreaga ţară 25%.
b) Alţi subscriitori până la 20%.
c) Restul se va acoperi de organizaţiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv şi statutatele aprobate de Consiliul de Miniştrii, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secţia Notariat sub No. 15.833/1920.

Acţiunile sunt la purtător, afară de ale Statului care sunt nominative şi intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acţiune, plus 20·— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170·— lei de fiecare acţiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de casă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripţiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă Bucureşti şi sucursalele ei la Galaţi, Braila, Constanţa, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureş şi Cernăuţi.

Banca Agricolă Bucureşti şi sucursalele din ţară.

Banca de Scont Bucureşti şi sucursalele din ţară.

Banca Franco Română Bucureşti şi sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roşiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia şi Pucioasa.

Banca Centrală pentru Industrie şi comerţ Cluj şi filialele sale: Sibiu, Turda. Alba-Iulia, Haţeg.

Banca Albina Sibiu şi filialele sale: Braşov, Cluj, Odorhei, T.-Mureş, agentura Saint Martin, Mediaş şi Lugoş.

Aanea de Comerţ şi Industrie Braşov.

Casa de păstrare agrară T.-Mureş.

Banca Timisoarei de Comerţ şi Industrie Timişoara.

Banca Casa de Păstrare a oraşului Timişoara.

Creditul Technic şi sucursalele sale,

Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administraţie

Preşedinte, N. ZANNE

Reclama No. 153. Preşedinte al Camerei de Comerţ, mare industrias.

381

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44

Drogueria ROZSA

Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"

Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□

Se află de vânzare ori unde!

Filiala Luca P. Niculescu

la HORA ŢĂRĂNEASCĂ, CLUJ Palatul „Fehér-Bárány".

Se află în deposit un bogat asortiment de Manufactură:

Bumbac de urzit, Bumbac de băteală, Fitău roşiu, Postavuri culori. ştofe de haine, Paltoane şi rochii de Dame, Barcheturi, Basmala, Jolji, şifon-molino, Catifele, Barşon culori, zefiruri, Prosope.

14

Vânzare engros şi endetail.

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul I. No. 153 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Vineri 25 Februarie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etag. I.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Revoluționarii Ardealului

Ziarul „Voința" publică astăzi, în fruntea coloanelor sale, o veste care, desigur, nu putea să rămână neînregistrată. „Un deputat ardelean, d-l I. Coltor, a vorbit *din nou* cu țăranii! „anunță emoționat organul d-lui Victor Bontescu, care poate afla, cu acest rar prilej „confirmarea multor lucruri" pe cari le-a semnalat în diferite rânduri.

Nu ne vom opri asupra acestui chip de a anunța convorbirile cu populația dela sate. Tânăra noastră democrație socotește că asemenea „evenimente" trebuesc anunțate cu surle și timpane, și că reprezentanții națiunei ar putea revendica meritul de a fi decorați, pentru asemenea acte de bravură, săvârșite într'o vreme când nici măcar nu sunt provocați de vreo oarecare campanie electorală. Nu vom stărui nici asupra persoanei d-lui deputat I. Coltor, care, cu toată simpatia ce ar trebui să ne inspire pentru gestul de a fi vorbit „din nou" cu țăranii, — ne este perfect indiferent.

Sunt însă lucruri cari nu ne sunt indiferente, și din declarațiile d-lui I. Coltor, un tânăr preot din Blajul vechei culturi naționale, se desprinde o stare de spirit care are nevoie de puține comentarii. Lozinca separatistă a d-lui Vaida-Voivod tinde să prindă rădăcini. Se găsesc și unii naivi cari să îmbrățișeze ideea aceasta a „Ardealului pentru Ardeleni". se găsesc și destui politicieni cari s'o speculeze. Cei dintâi cad victime unui rău înțeles orgoliu provincial; ceilalți sunt fericiți dacă ar putea să-și clădească, pe jertfa unității noastre sufletești, o platformă pentru câștigarea puterei.

Iată, stau martore impresiunile d-lui I. Coltor, pentru a judeca până unde poate merge aceste agitații separatiste. „Cu judecata lor simplă, — zice deputatul partidului național, — țăranii trag concluziuni pe cari nu le mai tăiunesc: A fost *mai bine* înainte"! „*Mai bine* a fost, adică, subt Unguri, *mai bine* a fost subt regimul de cnut al grofului Tisza, *mai bine* a fost pe vremea când flăcăii ardeleni cădeau împușcați, la horă cași la alegeri, *mai bine* a fost atunci când limba românească era gonită de pretutindeni, când disprețul și insulta cădea grea la fiecare pas, asupra obrazilor noștri, când țăranul român muncea din greu, ca să se poată înălța la Budapesta, palatele magnaților . . . *Mai bine?* Acestea sunt vorbele cari pot să lasă din sufletul luminat și din mintea sănătoasă a poporului, și aceasta este, mai ales, strigătul nesocotit pe care un deputat român îl poate culege, din mormăiala câtorva nemulțumiri, pentru a-l arunca în fața țării ca rezultatul „convorbirilor" sale cu țăranii?

Am stat și noi de vorbă cu populația dela sate, fără să socotim acest lucru ca un eveniment pe care să-l anunțăm prin gazetă, dar n'am auzit n'căeri acest „mai bine" blestemat, nedrept și nedemn. Sunt nemulțumiri, firește, pretutindeni. Nicăeri însă ele nu sunt asvârlite pe seama Unirei. Nimeni nu poartă în inima lui un gând atât de josnic, încât să pună în cumpănă libertatea recâștigată a neamului său cu trecătoarele greutăți ale vieței de toate zilele și să se arate gata să vândă pentru un blid de linte, moștenirea sacră - unității naționale . . .

D-l I. Coltor vede însă la orizont primejdii și mai mari. Țăranii cu cari a vorbit d-sa, l-au prevestit: — „Să dea Dumnezeu să vină primăvara . . . Cu securi, cu coase, cu topoare ne vom face dreptate. Și să se facă odată mobilizarea generală de care vorbesc „domnii" — avem arma în mână . . .

Deputații partidului național au deci și convorbiri „revoluționare" cu alegătorii lor, cari le permit să anunțe mari turburări interne. Nu se gândește niciunul dintre ei că dacă sunt unele amărăciuni la sate, — cari nu merg însă până la topoare, — ele provin din întârzierea improprietărirei, și dacă improprietărirea nu s'a făcut încă, acesta se datorește și partidului național care, nu cercetăm motivele și nu acuzăm pe nimeni guvernând Ardealul mai bine de un an pe timpul Consiliului dirigentatot amânat începutul lucrărilor de împărțire a ogoarelor.

„Revoluționarii" Ardealului să stea, deci liniștiți la locurile lor. Ar trebui mai degrabă să domolească acolo unde ea s'ar putea ridica, nerăbdarea unei părți din populație, dacă nu găsesc destul patriotism pentru a spune țăranilor că nu va fi nevoe de „securi, topoare și coase" pentru că reforma agrară să se realizeze. Dacă nu pot face acest lucru, să nu mai încerce zadarnic, nici atitudinea jezuită care este de a da alarma unei indignări pe care ai dori-o să crească tot mai mult. Căci asemenea revoluționari de carton sunt mai mult ridicoli decât primejdioși.

Din Italia

Roma, 21 Februarie

Consiliul de miniștrii a aprobat regulamentul relativ la legea asupra beneficiilor de războiu, incetarea stării de războiu și instituirea unui comitet care va cerceta materiile prime și alte mărfuri cari să pot cere dela foștii inamici în bază despăgubirilor de războiu în conformitate cu tratatul de pace.

Respectul trecutului

Ministrul de instrucțiune din Italia, d-l Benedetto Croce, vestitul filozof și profesor universitar din Neopole, a prezentat un proect de lege pentru păstrarea frumuseților naturale și artistice ale țării sale.

Nici Italia, țara cea mai bogată în ruini mândre, amintitoare ale unui trecut plin de glorie și pământul, care odinioară a atras mai mult, prin bogăția sa, prin varietatea celor mai încântătoare priveliști ale naturii și prin clima sa dulce, tot puhoiul năvălirilor barbare, iar acum sumedenii de dornici vizitatori, nici Italia nu s'a îngrijit îndestul să-și crute comorile ei de ruina, pe care o aduce timpul lucrurilor părăsite de grija omului.

Câți „amanți ai Italiei", veniți din știe ce depărtări, din asprimea Nordului din zăduful Sudului, nu s'au odihnit subt cerul senin de un albastru pur, al celui mai binecuvântat ținut european și câți din ei nu s'au cutremurat, văzând neglijența, cu care înșiși Italienii, fericiții stăpâni, priveau la risipirea bogățiilor lor; înafară de împietatea de a lăsa impetuoasa modernizare a vieții să înghesuiască sau chiar să dărâme templele și statuele trecutului, dar lucruri de cea mai mare valoare istorică sau artistică, erau regulat și metodic cumpărate și trecute în muzeele și colecțiile altor țări. Englezii și Americanii își făcuseră o specialitate din asta.

Ce deosebire poate fi între această vinovată delăsare și crimă, cu secole în urmă pe care o făceau, vecinii Coloseum-ului din Roma, construindu-și casele lor ca niște cutii găurite din pietrile celui mai măreț circ roman?

Iată însă că reverimentul dorit s'a produs, în Italia și dispozițiii oficiale vor opri pe viitor orice atingere ce-a mai rămas din trecutul framos și glorios al patriei.

Și acum, să ne gândim la noi Românii. Ce prăpăt și ce jaf în ce ne-au lăsat vremurile de altădată!

D-l Iorga ne-a atras cu dreptate atenția în mai multe rânduri.

Avem — e adevărat — o „Comisiune a monumentelor istorice", dar ea nu-l de mult timp înființată și nu i se pun la dispoziție toate mijloacele, de cari ar avea nevoie. Astfel, deși e compusă din oamenii cei mai pricepuți, în valorificarea urmelor noastre istorice, această Comisiune n'a putut face tot ce trebula pentru salvarea și buna păstrare a monumentelor din trecut.

Nu mai vorbim de menținerea și îngrijirea naturii frumoase, a peisagiilor încântătoare, de cari e plină țara noastră. Inutilitatea unei asemenea preocupări e o axiomă la noi, deși pedagogia ne spune că un suflet, obișnuit să admire lucruri frumoase, e și un suflet bun...

Italia ne dă o pildă de'ndreptare; o vom urma-o?

N. G.-T.

Atitudine suspectă

In timp ce pretutindeni „oamenii noui" se întrec în a înlesni, de dragul popularității, toate curentele subversive și dăunătoare siguranței statului, în Basarabia, Bucovina, dar mai cuseamă în Transilvania și Banat, minoritățile cu tendințe iridente, se organizează tot mai mult în cea mai flagrantă contrazicere cu lealitatea pe care o datorează ca cetățeni ai României. In deosebi, din cuprinsul ziarelor ungurești din ultimul timp se poate constata o atitudine cu desăvârșire suspectă. Se agită și se discută situațiunea politică a Ungariei cu totul în afară de granița românească. Apponyi își publică declarațiunile provocătoare în Ellenzék-ul din Cluj ca și în orce alt ziar din Budapesta, de unde se pare că voiește să conducă și politica ungurilor din cuprinsul țărei noastre. In acelaș timp, ziarele ungurești din Transilvania, reflectând preocupările atâtor cetățeni români de naționalitate maghiară — cari n'ar fi rău să fie chemați odată a-și justifica rostul și mijloacele existenței lor aici, — fac și desfac începuturile, unei politici, îndărătul căreia, cu cea mai mare ușurință se poate constata conspirația.

Cu totă desbinarea începută timid cu prilejul constituirei „Uniunei Maghiare", nu trebule să neglijăm de-a ne da seama că poporul unguresc este încă departe de-a-se scutură de dominațiunea politicianilor îndărătnici în șovinismul medieval al lui Apponyi. Deși acțiunea începută de Săcui este singura rezervă de înțelepciune a acestui popor, totuși sunt atâtea indicațiuni și atâtea dovezi neîndoiase că, peste voința acestora, și deci peste interesele unei leale și pașnice convenții, ungurimea complotează, agită și gata oricând, așteaptă timpul și semnalul la care să-și joace singura și cea din urmă carte.

Aceasta o dovedește tonul agresiv și atitudinea suspectă din ultimul timp a presei maghiare. Și nar fi rău ca odată cu politica guvernului și siguranța generală să fie mai atentă. *As.*

Adevăratul țărănism

Zilele trecute s'a ținut la Sofia congresul partidului țărănesc bulgar. Cu această ocazie Stambulinsky primul ministru bulgar și șeful partidului țărănesc, a făcut declarații care ies din comun și fixează pentru viitor linia de conducere a partidului în toate marile probleme interne și externe.

Stambulinsky expunând activitatea, în ultimul an a guvernului prezidat de dânsul, arată serviciul pe care acesta la adus Bulgariei prin reprimarea grevei generale din Ianuarie 1920. „Am refuzat să tratez un singur moment cu greviștii și nu am dezarmat decât atunci când hidra grevistă a fost complet zdrobită".

In caz când comuniștii vor încerca o nouă lovitură, încercarea lor va fi paralizată la timp și uneltitorii ei condamnați la moarte. Guvernul țărănist bulgar nu va renunța la nici-o măsură oricât de drastică ar fi ea, pentru a impune domnia ordinei și legalității. Numai în aceste condițiuni se va putea intensifica producția și încuraja munca.

Partidul țărănesc din Bulgaria cât și rezultatele guvernării țărăniste de acolo merită toată lauda. E un program și un partid isvorât din trebuințele masselor țărănești însetată de dreptate, muncă și ordine. Partidul țărănesc bulgar nu a fost creat pentru a satisface ambițiunile câtorva politicieni care nu-și mai găseau loc în partidele existențe ci a rezultat ca necesitate socială din nevoile multă vreme neîmplinite ale păturilor țărănești. De aceea e și un partid constructiv, adică care clădește viitorul statului, pe munca ordonată și cinstită a întregii națiuni.

Același lucru îl face și partidul țărănist de la noi? De sigur că nu și dovadă ne-a făcut-o cu prisosință diversele manifestări politice ale acestui nou nout partid. D-l I. Mihalache, învățătorul de la Topoloveni a găsit de cuviință să cheme ura de clasă în sprijinirea teoretică a partidului său iar d-l dr. N. Lupu îndemna țărănimea să muncească mai puțin „pentru a nu mai hrăni orașele" adică propovăduia lenea. In țara aceasta pentru oamenii noui din fruntea partidului țărănesc totul e putred: biserică, școală, armată, administrație și totuși acești oameni au fost cândva la putere și au putut să reformeze țării așa cum le dictau teoriile. Nu numai că nu au făcut-o, dar conducerea administrativă de atunci era dedestablă și țara întreagă era în prada anarchiei socialiste. Fabricile nu mai lucrau fiindcă muncitorii se țineau numai de politică. Țăranii nu mai munceau din cauză că partidul țărănist de la guvern nu le mai împărțea pământul făgăduit cu atâta căldură în timpul alegerilor. Țara întreagă era în prada unei nemulțumiri crescânde. Aceasta a fost opera de guvernare a partidului țărănesc român. Nu mai vorbim de atitudinea lui față de tratatul din Versailles, căci a fost criminală. Aceia care pretindeau că reprezintă pe țăranul român au robit țara străinilor. In timpul guvernării țărăniste s'a pus la cale cu ajutorul băncei Blank aplicarea întregului sistem de concesionări ale cărui roade le vedem astăzi. De aceia comparăm țărănismul acesta de carton de la noi cu țărănismul bulgaresc bazat pe trebuințele masselor țărănești nu putem de cât să constatăm lipsa lui de seriozitate.

Țărănismul așa cum îl înțelege d-l Lupu și Mihalache va trece cum au trecut și alte mode importate din străinătate și cei cari îi vor suporta consecințele unui faliment politic ridicol nu pot fi decât autorii lui.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Ecouri

Propagandă oulturală franceză.

Grupul artei, pe care-l prezidează la Cameră d-l Paul-Boncour, a ascultat, asupra propagandei franceze în străinătate prin teatru, un interesant expozeu al d-lui *Hobert de Flers*, președintele Societății autorilor și compozitorilor.

D-l de Flers a supus grupului un program de organizație pentru stagiuri franceze în capitalele Europei, date de trupe de turneu compuse din elemente luate dela Comedia-Franceză, Odéon și Conservator.

Executarea acestui program nu ar necesita nici-o cheltuială pentru buget.

D-l Henri Auriol a fost însărcinat să prezinte grupului un raport asupra acestei chestii.

Bază la muze

S'au luat întinse măsuri de precauție împotriva hoților, cari intesc să fure tablourile de vaoare ale Muzeului Louvre din Paris.

Conferințe celebre

La Paris, în sala Conferințelor din Bulevardul Saint-Germain, d-l *Raymond Poincaré*, ostul președinte al Franței, a nceput o serie de conferințe supra originelor războiului moial.

Se dovedește astfel, de unul lin principalii actori ai marii ragedii, că Germania e vinovată e provocarea războiului, pe are-l dorea ca să impue lumii upremația ei.

Conferințele (6 la număr) vor pare în „Revue de la semaine llustrièe".

Cu ajutorul gramofonului. . .

In Franța se lucrează la un muzeu al foneticii.

Pentru-ca generațiile viitoare a poată auzi vocea celebrităților contemporane, arhivele vorii, create în acest scop, au înregistrat deja vocea oamenilor mari politici, literaților și șefilor de armate. De altă parte, se culeg plăci de gramafon, cari să păstreze pronunțările dialectale și vechile cântece.

Radiotelegrafia la îndemâna marelui public.

Zilele trecute, la Paris, publicul a început să fie admis, plătind oare-cari taxe, de a se folosi de calea radiotelegrafică pentru telegrame cu destinația Shanghai și Martinica.

Emil Zola poet liric.

De curând, a apărut la Paris un volum de poeme lirice ale marelui romancier Emil Zola. Sunt în număr de 6 și nu stau mai prejos de inspirația sa din celebrele romane. Trei din ele sunt cunoscute și puse pe muzică, au avut mare succes. Celelalte trei, inedite, vor câștiga și ele favorul cititorilor.

Simboliștii în teatru.

Comitetul de lectură al Comediei Franceze, întrunit subt președenția administratorului general, d-l. Emil Fabre, a primit cu unanimitate „L'Etranger", piesă în 3 acte d-l Paul Géraldy, cunoscutul poet simbolist.

Învățământul profesional în armată

In opinia publică franceză își face loc din ce în ce mai mult ideea ca anii stagiului militar să nu mai fie exclusiv consacrați învățării meșteșugului armelor. S'a și început organizarea unui învățământ industrial, comercial și agricol în cazărmi.

După proiectul în studiu, militari vor începe să primească o instrucție profesională cu atât mai intensă cu cât instrucția lor militară va fi mai înaintată și stagiul se va apropia de sfârșit.

Incercări în acest fel au dat rezultate excelente în armata Rinului.

La Maiența, s'a întemeiat o școală de drept, cu profesori din Strassburg, din 100 auditori militari, 85 au trecut cu succes examenele.

Pe când la noi, în „armata constructivă"?

Eroi răsplătiți

In 1902, un alsacian, care, pentru a nu trăi subt jugul german, plecase din provincia sa și se fixase la Saint-Germain, după războiul din 1870, instituí 5 rente viagere de 800 franci, destinați să recompenseze pe cei mai eroici soldați, cari se vor distinge în cel mai apropiat război franco-german.

Remiterea diplomelor și a rentelor a fost făcută zilele trecute, în mod solemn, în Sala festivă dela Saint-Germain, de către președintele Republicii, d-l *Millerand*, în prezența mareșalului Foch și a unei numeroase asistențe.

Din cei 5 eroi designați, unul a rămas în marină, unul în armata de uscat; ceilalți trei și-au reluat ocupațiile lor d'inainte de război, și anume: creșterea oilor, agricultura și tapițeria.

D-l Millerand a pronunțat elogiul acestor eroi modești.

Donatorul alsacian se numea *E. Metzger*.

A fost de-sigur, o ceremonie impunătoare și o pildă înălțătoare, atât pentru cei cari au bani prea mulți și-i risipesc pe nimicuri, cât și pentru dreapta răsplată, care trebue dată devotamentului pentru țară.

Ne amintim, cu acest prilej tristul spectacol dela noi, când invalizii de război se târau pe străzi și cerșeau iar azi, când au fost însfârșit strânși de pe drumuri, rămân încă neîngrijiți o bună parte din orfanii eroilor noștri.

Societatea de științe
(Convocare)

Societat a de Științe din Cluj va ține *ședință publică* Joi 24 Februarie c. ora 8½ seara la Institutul de Botanică generală (Universitate).

Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări:

1. Prof. *G. Spacu*, Combinațiuni complexe de Magneziu.
2. Prof. *Dan Rădulescu*, Contribuțiuni teoretice și experimentale la teoria valenței și a cromoforilor.
3. D-l *A. Munteanu*, Ameliorarea grâului românesc.

Probleme sociale
— Conferința d-lui Prof. Dr. Dan Rădulescu —

Sâmbătă, 19 Februarie, d-l Prof. dr. Dan Rădulescu a ținut a doua prelegere din ciclul de conferințe de „Dinamică socială".

După ce conferențiarul indică că dificultățile ori cărei probleme pot fi de cele mai multe ori înlăturate, printr'un mod de tratare mai adequat naturei problemei, d-sa demonstrează apoi că greutățile datorite caracterului complex al problemelor sociale dispar în cele mai multe cazuri, atunci când în tratarea lor aplicăm în mod consecvent și obiectiv principiile metodice următoare, din care d-l Rădulescu a făcut obiectul conferinței d-sale.

D-sa preconizează înlăturarea definitivă a principiului cauzalității și înlocuirea lui prin „condiționalismul dynamic", metodă a cărei superioritate practică conferențiarul o demonstrează prin exemple, arătând tot deodată cauzalitatea ca o formă de gândire antică, rămășiță anacronică în extensiunea ei a perioadei panantropomorfe a gândirei umane.

Intrând în aplicarea metodei, conferențiarul definește factorii interni și externi determinați ai fenomenelor; arată apoi independența aparentă a ființelor vii și a omului în special față de condițiile fizice ale mediului înconjurător și demonstrează că această independență este datorită disponibilităților de energie internă a individului.

Relația fundamentală dintre individ și mediu reside în modul și cătimea de energie pe care cel dintâiu și-o poate procura din mediu. Conferențiarul arată apoi că se poate delimita cadrul posibilităților de acțiune prin delimitarea disponibilităților de energie utilizabilă.

Această cotă dată, putința de-a le utiliza cât și structura societății, depind exclusiv de structura mentală a indivizilor ce o compun. Demonstrează că aceasta e o lege generală a biologiei colectivităților animale și umane.

Corolarul acestei legi este de-o importanță practică foarte mare pentru utopiștii revoluționari.

O revoluție violentă, ori de cum și de orice idei ar fi condusă, nu poate da o structură de stat superioară celei determinate de mentalitatea majorității cari constituiau forma de Stat anterioară; iar când forma de Stat distrusă, poseda legalmente votul universal efectiv, atunci structura Statului rezultat nu poate fi decât inferioară celui vechiu.

Conferențiarul explică apoi dynamica fenomenului în cazul Franței, la 1793 și 1848, al Germaniei contimporane și al Rusiei din 1917 și 1920.

„Salonul de Artă ardeleană"

Mâine Miercuri 23 Februarie 1921 la ora 12 va avea loc vernisajul expoziției de pictură și sculptură „Salonul de Artă Ardeleană" în saloanele Prefecturii. Publicul și autoritățile sunt rugate a Considera aceasta ca invitațuine.

Intrarea 5 lei de persoană.

Comitetul.

*

Joi 24 Februarie 1921 la o a 8.30 seara va avea loc p mul concert organizat de „Salonul de Artă Ardeleană" în saloanele Prefecturii, cu concursul Domnișoarelor; Voileanu, Lorber Ilona, Aca de Barbu și a Domnilor: N. Grozăvescu, I. Bobescu, Zoltan Szabo și N. Teodorescu.

Curierul Spectacolelor
Program săptămânal:

Teatrul național.

Marți: *Nepoftitul.*
Miercuri: *Luceofărul* și *Cavaleria rusticană.* Cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Joi: *Femeile noastrea*, localizată de P. Gusti. (Premieră.)
Vineri: *Madame Butterfley.* Cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Cărăbușii.*
Duminecă (matineu): *Noaptea furtunoasă* și *Doctoria soacrelor.*
Duminecă (seara): *Femeile noastre.*

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Opera de ocrotire socială
Casele de ajutor. — Invalizii și orfanii de război. — Lupta împotriva tuberculozei, a mortalității prea mari. - Ocrotirea mamelor.

II.

Alte probleme mai grele, pentru deslegarea cărora așa zicând abia s'a făcut niște mici încercări, acestea sunt: lupta contra uberculozei, contra boalelor venerice și contra mortalității prea nari a sugacilor.

Inițiativa luptei contra acestor rei flagele a luat-o cu mult zel i cu multă pricepere domnul rofesor de higienă secretarul eneral a sănătății publice și aistenței sociale, dr. Iuliu Moldovan, prin înființarea de ambulatorii policlinice și inspectorate igienice. Acestea ambulatorii esfășoară o activitate febrilă însă neavând un personal suficient și nici mijloace materiale înestulătoare nu și-au putut ajunge scopul fiind nevoite a se mărgini mai mult la terapie decât la partea profilactică a chestiunei.

Căci profilaxia ar trebui să fie preocupațiunea lor primordială ținând populațiunei modalitățile prin cari să poate apăra contra boalelor molipsitoare.

Este absolută nevoe de o propagandă intensivă prin broșuri populare, prin prelegeri, prin filme cinematografice etc. în cari să se descrie pe larg și pe înțelesul poporului modalitățile de apărare contra boalelor contagioase.

Inspectoratele igienice de asemenea au făcut foarte puțin pe terenul medico-social mărginindu-se mai mult la cercetări de laborator și la măsurile luate în cazuri de epidemii; cauza; lipsa de personal și de mijloace materiale.

Pentru, ca munca și străduința acestor instituțiuni să-și aibă rezultatul dorit e nevoe ca și societatea să le dea tot concursul, deoarece această muncă e împreunată cu jertfe materiale pe cari nu le poate suporta numai statul singur, ci e dator fiecare cetățean să contribue cu obolul său la înbunătățirea stărei sanitare a acestei frumoase țări.

Așa fiind, e vremea ca să se înjghebeze societăți filantropice cu scopul de-a lupta contra tuberculozei, contra boalelor venerice și contra mortalității enorme a copiilor sugaci. In lupta aceasta e nevoe de mijloace financiare vaste; însă se cere și mult suflet și multă abnegațiune dela fiecare luptător. E o luptă uciașe la care trebue să se angajeje armate întregi de luptători aprigi și dârji cari să nu dea înapoi în fața nici-unei greutăți.

In lupta aceasta se cere participarea tuturor elementelor doritoare de bine fără deosebire de clasă și de naționalitate. Să se formeze o mare Ligă a luptătorilor contra acestor flagele. Liga aceasta să-și aibe o Centrală în Cluj și filiale în fiecare oraș sau comună mai mare. Liga să funcționeze sub supravegherea și cu ajutorul Ministerului Ocrotirilor Sociale sau a Ministerului Sănătății publice. Centrala să fie mijlocitoarea între filiale și Minister, dând sfaturi și ajutoare filialelor instalând sanatorii și alte instituțiuni sanitare. Organizația Centralei și filialelor să fie autonomă; autonomia e indispensabilă pentru a nu se aștepta ca de obiceiu luni întregi după apróbarea de la Minister a dispozițiunilor pe cari le crede Centrala sau filialele de a le înfăptui.

Cadrele organizării Centralei să fie fixate în vr'o ședință de către reprezentanții filialelor. Filialele să-și aibă un organ administrativ și un organ de luptă de propagandă care va fi dispensarul.

Luptătorii Centralei și a filialelor vor fi: Inspectorul higienei, prim-medicul județean, primmedicul orașului, medicii Caselor Cercuale pentru asigurările sociale, senatul orășenesc, prefectul județului, președintele tribunalului, directorii institutelor de moașe, directorii spitalelor, șef-medicii de secție, directorii asilelor de copii, profesori universitari, șeful poliției, inspectorii industriali, directorii fabricelor, uzinelor, întreprinderilor mari, medici conducători ai dispensarelor, revizorii școlari, directorii liceelor, directorii școalelor de meserii, uniunea industriașilor, camera de comerț, înalți digni tori bisericești, conducătorii atelierelor C. F. R., șeful biroului de încartiruire, șefii ambulatoarelor policlinice, și alte persoane morale.

Organul prin care se va pune în aplicare toate măsurile de apărare și de combatere va fi dispensarul și sanatorul.

Dispensarul își va avea pe lângă medicii cu pregătiri speciale și un număr de surori de ocrotire.

Se vor înființa dispensarii pentru tuberculotici, pentru copii sugaci, pentru ocrotirea mamelor și pentru venerici.

Trebue să pornim cu toții la combaterea tuberculozei, care înainte de războiul mondial secera câte 60—70 mii de victime pe teritoriul fostei Ungarii. Natural că o parte însemnată dintre aceste victime cădea pe teritoriile acum unite cu patria mamă.

In decursul războiului numărul victimelor a crescut din cauza condițiunilor alimentare critice și mizerabile Combaterea acestui flagel e o chestiune socială care a preocupat în trecut și preocupă și în prezent toate țările unde ea este răspândită, este o chestiune primordială căci să ne gândim numai la numărul victimelor cari se sting n floarea vieții atunci când vor putea fi mai folositoare omenimei cauzând prin perderea lor jale părinților perdere în economia națională, însă până a trece la cele eterne molipsesc și pe cei din jurul lor.

Se impune deci fun ajutor un remediu grabnic din partea statului și a societății. Se zvonește

Cronica politică

Ceia ce am prevăzut în cronica precedentă privitor la greutăţile ce le întâmpină d. Titulescu chiar din partea colegilor din guvern pentru aprobarea reducerilor budgetare cerute fiecărui departament, vedem acum că se împlineşte. După ultimile ştiri venite dela Bucureşti, se anunţă că d. Titulescu ameninţă cu retragerea din guvern pentru că nu i se aprobă măsurile radicale propuse. Faţă de sistemul întrebuinţat de d-nii Argetoianu şi Averescu pentru asigurarea şi menţinerea partizanilor prin sinecure şi secretariate special creiate, este evident că, reducerile pretinse de ministrul de finanţe, tocmai în toiul culegeri roadelor unui asemenea sistem, nu pot fi uşor primite.

Rezultatul unei astfel de frecături ar putea aduce multe surprize, întrucât, pe o astfel de chestiune, d. Take Ionescu, desiluzionat de perspectivele mult speratei continuări a conlucrărei cu guvernul, i-ar conveni să cadă, mai ales dacă această cădere ar reuşi s'o facă în braţele Federaţiei.

De altfel, cam aşa trebuie să interpretăm şi ultimul caracteristic incident pentrecut în Cameră între d-nii Argetoianu şi Cămărăşescu, — cunoscutul tachist, — din care, mai ales după frământarea din sânul majorităţei, se poate trage concluzia că, cu toată sforţarea din ultimul timp de armonie cu d. Take Ionescu, aceasta e mai departe acum decât oricând de realizare.

Schimbul de cuvinte ce-a urmat între membrii majorităţii şi tachişti, socotiţi până acum tot ca majoritari, este semnificativ. Şi, n'ar fi exclus ca ieşirea d-lui Cămărăşescu pe chestiunea restrângerei libertăţilor, să fie anume făcută pentru a împiedeca definitiv începuturile de armonie dintre d-nii Argetoianu şi T. Ionescu, dat fiind că, de nenumărate ori, partizanii acestuia din urmă, i-au cerut denunţarea colaborărei.

Ştiri şi fapte politice

Conflictul dintre d. Titulescu şi restul guvernului pe chestiunea budgetului se accentuiază tot mai mult. Aceasta împreună cu alte dificultăţi e de natură a provoca mari încurcături guvernului, care, se zice că, în faţa acestei situaţii, n'ar mai putea guverna cu parlament şi ar intenţiona închiderea sesiunei până le termenu, când ar urma să facă alte alegeri.

*

Un nou scandal a isbucnit în parlament în jurul d-lui Iorga, care s'a ridicat împotriva subsecretariatelor de stat. D-l Argetoianu a afirmat cu acest prilej în plin parlament că d. Iorga a mers la paris cu bani publici.

*

D-l Vaida, care în urma aruncărei nenorocitei formule a „Ardealului pentru Ardeleni", n'a mai dat nici un semn de manifestare publică, măcar pentru un timp, şi, în consecinţă, a solicitat un post de ministru plenipotenţiar.

Credem că guvernul nu va ezita o clipă de a-i aproba cererea şi că va înţelege că, în Brazilia sau Austria, remarcabilele d-sale predispoziţii de fină diplomaţie nu vor aduce mari servicii.

*

In jurul tratativelor de apropiere între guvern şi federaţie care acum au fost se spune complect întrerupte, s'au produs mari nemulţumiri. Aşa de ex, dr. Lupu, constatând că aceste trative se ducea cu înţelegerea ascunsă de-a se face colaborare în afară de persoanc d-sale şi-ar fi anunţat retragerea din Federaţie. Mai norocos însă decât d-sa, — şi întors la vreme dela Paris, — d-l Iorga, — contra căruia de asemenea se pusese la cale o excludere asemănătoare cu accea a d-lui Lupu, — a isbutit să împiedece reuşita tratativelor.

Privitor la alegerile dela Iaşi, d-l G. Mârzescu, fost ministru, care se află în posesiunea a numeroase documente doveditoare a amestecului şi ingerinţelor scandaloase făcute de administraţi şi birourile electorale, a cerut pedeprirea preşedintelui de Tribunal şi a prefecţilor de judeţ şi oraş, depunând pe biroul Camerei toate documentele originale.

In felul acesta se poate constata cum guvernul a reuşit să împiedece proclamarea de ales a candidatului partidului liberal.

Controlul străinilor şi presa germană

„Kronstädter Zeitung" se ocupă în un număr recent cu proectul-lege înaintat camerei referitor la controlul populaţiei.

Ziarul scrie: „Ca instituţiune birourile de populaţie sunt foarte practice, dovadă este în statele de Vest, însă unele dispoziţiuni ale proectului sunt antidemocratice, subordonând libertatea personală plăcerei comisarilor dela Poliţie."

Articolul la care se referă ziarul spune, că toţi cetăţenii, care şi-au schimbat locuinţa de la intrarea României în războiu au să facă o cerere în scris către Poliţia districtului în care locuiesc, pentru a obţine o învoire pentru libera petrecere. Cetăţeanul cu ocazia aceasta trebue să dovedească că are o ocupaţiune permisă şi că locuirea sa în oraş este necesară.

CRONICA BUCUREŞTILOR

O campanie primejdioasă. — Abuzuri. — Alarma d-lui Titulescu. — Problema macedoneană.

D-l dr. Ion Coltor e deputat de Blaj şi membru în partidul naţional. D-l Ion Coltor a făcut campania electorală la Diclo-sân-martin, a fost scandalizat de abuzurile guvernului a protestat şi s'a întors cu o serie de impresii pe care le-a comunicat celui mai românesc ziar, „Adevărul" d-lui Blank. Nimic anormal până aici, dacă d-l Coltor s'ar fi mărginit la o critică imparţială. Dominiasa însă, sub titlul de „Starea de spirit din Ardeal" ajunge să spue că „ţărănimea ameninţă cu răscoala pentru la primăvară" şi că, — notaţi bine concluzia, — singura scăpare e contopirea Federaţiei într'un mare partid naţional ţărănesc. . .

Această concluzie e cu atât mai neaşteptată cu cât toată lumea cunoaşte părerile d-lui Lupu, fostul ministru de interne, în această privinţă. Cât despre premise ele sunt interesat falşe notând ca o stare anarhică generală, anarhia ce domneşte în capul unor politiciani.

Dar am notat acest fapt pentrucă nu se prezintă izolat, ci e rezultatul unei întregi campanii a partidului naţional, — campanie cu atât mai primejdioasă pentru unitatea naţională cu cât este combinată cu acel separatism susţinut de unii fruntaşi ai acestui partid. După aceste manifestării, populaţia ardeleană declară cum spune d-l Coltor că „era mai bine înainte" şi după cum afirmă d-l Vaida voeşte „Ardealul ai ardelenilor". Falşitatea acestor formule, cari concretizează nu starea de spirit a poporului ci doar ura unor politiciani, — nu o mai discutăm.

Atragem însă atenţia adevăraţilor români asupra primejdiei campaniei ce nesocoteşte jertfele unei generaţii. Datoria tuturor este ca, în faţa intrigilor de ură cari caută să desbine fraţii, — să spue poporului. — „Priviţi peste Tisa în regatul lui Béla Kun şi-al lui Horthy. Priviţi temniţele pline de români" foametea, bolile, dezastrul. Iată unde duce [illegible] şi anarhia.

Şi aceste vorbe vor fi mai eficace de cât toate intrigile d-lor Coltor et comp, căci bunul simţ al ţăranului român nu s'a desminţit niciodată în decursul istoriei.

*

D-l Tacke Ionescu presimţind sfârşitul carierii sale politice voeşte să şi-o termine într'o aureolă de glorie. Pentru aceasta a înmulţit „afacerile" trecând vertiginos dela vânzările la străini la favoruri, abuzuri şi nepotisme specifice vechei sale activităţi.

Din nenorocire însă Ministerul de Externe nu oferea un câmp de operaţiuni destul de vast. Atunci a recurs la celelalte ministere, a luat interimatul Finanţelor pentru a face schimbul rublelor şi-al coroanelor, a intervenit la Comunicaţii pentru concesia atelierelor de căi ferate oferindu-şi chiar casa, — cu un înalt patriotism — pentru tratarea acestei afaceri. Dar n'a fost destul acesta.

D-l Tacke Ionescu s'a multiplicat la infinit prin secretarii domniei sale, susţinând în Consiliu de miniştri ofertele onoroase făcute de aceştia la diferite ministere, lucrând ca simpli samsari ai unor industrii străine. Astfel d-l Vintilescu, urmează pilda d-lui R. Xenopol fostul şef de cabinet, cu singura deosebire că unul a operat cu coroane şi celălalt cu bumbac. Ambii însă, după descoperirea afacerilor, au fost dezavuaţi şi pedepsiţi prin înlocuire. Din nefericire însă pedapsa d-lui Xenopol a mers atât de departe încât a fost imediat numit de d-l Tacke Ionescu într'un alt post al ministerului de Externe: cât despre d-l Vintelescu, afacerea bumbacului dominiei sale e încă în curs şi nu ştim ce întorsătură va lua.

Dar nu numai cu secretarii domniei sale păţeşte d-l Tacke Ionescu astfel de „ruşini". . . necunoscător al oamenilor a făcut, — din distracţie probabil — o serie de numiri în diplomaţie menite să scandalizeze

---

că statul a votat o sumă oareşi care pentru înfiinţarea de sanatorii însă până la înfiinţarea acestor sanatorii toată sarcina combaterei tuberculozei va cădea asupra dispensariilor deoarece edificarea în timpurile de faţă consumă sume enorme de cari sume nu prea dispune statul, afară de aceia nu se pot zidi deodată atâtea sanatorii cari să cuprindă pe toţi bolnavii tuberculotici chestia combaterei însă numai sufere amânare prin urmare ne stă la dispoziţie singurul mijloc de combatere care este dispensarul. Trebuesc înfiinţate aceste dispensarii cât mai urgent pe întreg teritoriul României Mari.

Menirea acestor dispensarii ar fi în primul rând profilaxia adecă a da sfaturi cu graiu viu, în scris, prin filme, cum să se păzească oamenii de molipsire cu tuberculoză e datorinţa dispensarului de a erua pe cei bolnavi de-ai isola în sanatorii sau spitale de a împărţi ajutoare alimente celor suferinzi de-a parta evidenţa celor înapoiaţi dela sanatorii de a se îngriji de locuinţe higienice, de desinfectarea locuinţ lor unde s'au ivit înbolnăviri etc. Având în vedere că în prezent nu sunt sanatorii pentru internarea tuberculoşilor dispensarele trebue să preia şi tratamentul bolnavilor ambulanţi iară pe celalalţi mai gravi să-i interneze în Spitale. Deoarece nici spitalele nu prea dispun de locuri vacante e de dorit ca fiecare oraş sau orăşel să şi instaleze vro câteva paturi (50—60) într'un edificiu propriu unde să fie izolaţi cei cu focare deschise. In oraşele în cari se află Case Cercuale pentru asigurările sociale dispensarele ca instituţiunii de ocrotire să fie instalate la acele Case deoarece cei mai mulţi tuberculoşi să recrutează din rândul muncitorimei asigurată. Cum însă legea XIX din 1907 de asigurarea muncitorilor nu prevede înfiinţarea de dispensarii nu pot fi finanţiate din fondul de boală a asiguraţilor ci e nevoie ca oraşele comunele etc. să contribue la susţinerea lor.

Dispensariile să aibe un număr de surori de ocrotire cari să fie prezente la consultaţiile medicului pentru ca să fie în clar în ce direcţie să facă controlul bolnavilor la domiciliu.

Un alt soiu de dispensare care reclamă o muncă uriaşe este dispensarul pentru ocrotirea copiilor sugaci şi a mamelor. Războiul mondial a secerat cu nemiluita rândurile tinerimei acestei ţări pentru a înlocui perderile cele enorme e absolută nevoe ca să împiedecăm mortalitatea cea mare la copii sugaci care mortalitate creşte mereu pe când naşterile sunt în scădere.

Mortalitatea e mai mare la acei copii a căror mame sunt la câmp pentru a-şi câştiga pânea de toate zilele neglijindu-şi astfel micuţi, trebue să-i neglijeze deoarece existenţa a mamei însăşi e în joc. Legea asigurarea muncitorilor XIX din 1907 dă un ajutor după naştere de 75% mamei din câştigul total zilnic timp de două luni dela naştere iară timp de 3 luni acordă mamei un ajutor de 50% numai.

Ar fi foarte consult ca acest ajutor să fie urcat la 100% şi să fie lichidat timp de nouă luni dela naştere, atunci desigur şi-ar îngriji mamele mai bine micuţi fiindule existenţa asigurată.

Acest surplus ar trebui să-l suporte sau fondul regnicolar sau întreprinderile fabricele unde lucrează femeia deoarece din fondul de boală a asiguraţilor nu se poate lichida fiind acest fond demulte ori neîndestulător chiar şi pentru bolnavi. Ar trebui modificată şi legea industriei în sensul ca femeile să nu fie primite la lucru greu. Datorinţa acestui dispensar este de-a îngriji de desvoltarea, higiena sugacilor. Fiecare sugaciu va fi prezentat cel puţin de două ori pe lună medicului conducător dela dispensar care va da mamei instrucţiunile necesare cu privire la creşterea micuţului. Dispensorul se va îngriji ca leuzele să aibe locuinţe higienice. Dispensorul va împărţi premii mamelor cari îşi lactează micuţii, prin surorile de ocrotire va controla că mamele execută întocmai sfaturile date ori nu. Dispensorul îşi va înfiinţa o bucătărie de lapte unde se va pregăti laptele necesar micuţilor cari sufere de boale alimentare, dispensorul va da lapte micuţilor pe cari nu-i pot mamele lacta. Dispensorul va pune la dispoziţia lehuzelor sărace coşuri volante cari conţin toate utensiliile necesare mamei şi micuţului, se vor împrumuta aceste coşuri pe-o durată de 6 luni după care timp să vor reînapoia dispensorului.

Oraşele se vor împărţi în circumscripţii mici, fiecare soră de ocrotire îşi va avea circumscripţia ei în care va controla dacă mamele îndeplinesc sfaturile date de dispensor. Fiecare medic sau moaşe e dator a anunţa toate naşterile dispensorului care îşi va conduce un registru în regulă despre mame şi copii sugaci.

Dispensorul se va îngriji de alimente, medicamente, efecte prin organul său administrativ. Intreprinderile, fabricele, uzinele mari cari au un efectiv mare de femei ca muncitoare trebuesc obligate ca să-şi aranjeze aşa numitele căminuri de sugaci unde vor fi îngrijiţi toţi sugacii de către surorile de ocrotire pe timpul cât mamele lucrează, în timpul de repaos mamele se vor prezenta în cămin îşi vor lacta micuţii, după lactare vor continua munca iară seara şi-i vor duce acasă. In modul acesta mamele îşi vor putea continua lucrul având cine să îngrijească conştiincios de micuţii lor pe durata timpului de muncă în fabrică. Se pune întrebarea: de unde în vor lua acestea dispensore bugetul necesar.

Statul e cel dintâiu for care e dator să pună totul la dispoziţie dispensoriilor, va da ajutoare în bani va instala sanatorii pe domeniile sale întinse.

Comitetul dispensorului va face colecte benevole pe la disferite ocazii, sărbători, se vor aranja la an de mai multe ori serbări cu scopul de-a colecta pentru dispensorii se va fixa o zi anumită la an în care se vor face chete în toate oraşele, comunele, ziua aceasta să se numească ziua tuberculoşilor, o altă zi va fi a copiilor sugaci.

Acestea sunt modestele păreri ale subsemnatului cu privire la chestiunile medico-sociale ce ri aşteaptă deslegări grabnice din partea statului şi a societăţilor filantropice cari vor lua fiinţă pentru ajutorarea suferinţelor. *Dr. Cosma.*

întreaga opinie publică. Astfel numind pe d-nii Mimi Plesnilă şi Ghiţă Ion, pe primul ministru plenipotenţia şi pe al doilea Consul general, — a descoperit pe urmă că n'aveau alt mert de cât acela de-ai fi rude apropiate. Căci trebue să se ştie că d-l Tacke Ionescu a venit cu o lege prin care se suspendă orice condiţie de numire şi de stagiu în diplomaţie — anume pentru a trece astfel de abuzuri.

Talent, dibăcie, cultură, prestanţă, temperament şi celelalte condiţiuni nu mai contează deci în diplomaţia românească.

Să fii nepot al d-lui Tacke Ionescu, sau cel puţin văr . . . iată condiţia esenţială.

■

D-l Titulescu, ministru de Finanţe, şi-a dat seama da această situaţie. Domnlasa, abia venevit din străinătate, a intervenit atât în Cameră cât şi printr'o circulară adresată miniştrilor, — pentru a se urma abuzurile ce secătuesc budgetul şi-a se opri „cheltuelile provocătoare", Glasul Domniei sale este însă un glas în pustiu. A doua zi chiar d-l Argetoianu venia cu un nou minister ce-ar fi voit să fie „al minorităţilor etnice", — dar în urma transformărilor succesive rămăsese un minister al unui partizan, — fără a i se fixa vreo atribuţie rămânând doar ca posterior, prin regulament să i se găsească vre-o necesitate. Paptul vorbeşte dela sine.

Dar acesta e nu exemplu dintr'o mie, căci risipa nu mai are de cât o singură margine aceia golirii complecte a tezaurului public.

■

Problema macedoneană neglizată un moment revine la ordinea zilei adusă de uitaţii din sudul Dunării. Conştiinţe românească atâtputernică cere dela România Mare o intervenţie eficace, pentru a se curma opresiunea. Această intervenţie, guvernul e cu atât mai dator s'o facă cu cât noi nu avem nici o revendicare teritorială în Sudul Dunării şi deci statele vecine nu pot avea gici o frică.

Grecia a înţeles acest adevăr şi-a dat deplină libertate culturală a românilor Serbia la rândul ei trebue să înţeleagă în interesul ei că opresiunea aduce opresiune. C.

In chestiunea surorilor de caritate

Din partea d-lui Dr. Petru Vlad primim următoarele ca răspuns la articolul părinteiui Ioan Crăciun, publicat în No. 151 al ziarului nostru:

E capital rolul pe care l'a avut biserica în trecutul poporului nostru şi ea va avea şi în viitor o menire nu mai puţin importantă. Cred, că nu se vor găsi oameni de bine, cari să nu recunoască acest adevăr. Tot aşa trebue să recunoaştem, că preoţimea a fost demnă de chemarea ei, şi că în mare parte umilului preot dela sate trebuie să-i mulţumim pentru măreţia zilelor de azi. E dreaptă cererea preoţilor de a avea o existenţă asigurată şi trebuie să pună pe gând pe toţi oamenii preocupaţi de binele poporului, că atâtea altare rămân fără servitor.

Înţeleg şi amărăciunea care cuprinde pe D l părinte. Să-mi dea voie însă să-i atrag atenţiunea asupra nedreptei critice pe care o aduce tinerei instituţiuni a surorilor de ocrotire.

D-l părinte ca bun păstor al turmei sale trebue să ştie, că dintre 100 de copii nou-născuţi, abia 40 ajung vârsta de un an la noi români. E doară cunoscut, că sporirea populaţiei româneşti nu e aşa de mare precum o credem mai înainte şi aceasta nu din lipsă de neşteri, ci din cauza enormei mortalităţi la copii.

Nu mai puţin trebuie să ştie D-sa, că în satele noastre bolnavii de tuberculoză trăiesc şi mor în condiţiuni igienice de neînchipuit. In felul acesta tuberculoza ne răpeşte suta de mii de vieţi anual, de soarta cărora atârnă alte sute de mii.

Crede oare D-sa, că e un lux dacă se va găsi cineva care să stăruiască pe lângă mama micului român ca să-l îngrijească în mod corespunzător; va sta de ea să-l ducă la medic în caz de nevoie o va îndemna să părăsească multele superstiţii cu cari înconjură încă şi azi ţăranca română copilul ei?

D-l părinte ştie de sigur că un tuberculos împrăştie miliarde de microbi în jurul lui, tuşind şi scuipând unde ajunge, cum o face lumea dela ţară. Ori dacă va reuşi cineva să convingă pe acest bolnav, să tuşească în batistă şi să nu scuipe pe jos, să-şi aerisească camera, să doarmă separat de copii, prin aceasta va scăpa de boală şi mizerie familia, aceasta nu înseamnă lux

Nu Anglia şi Franţa au nevoe de aceste surori de ocrotire, nu ci noi. *Noi cari ne hrănim mai rău decât aceste popoare, noi cari avem locuinţe atât de rele, noi, a căror copii mor fără vreme, noi, cari avem din nenorocire atâţi tuberculoşi şi sifilitici.*

Medicii la sate sunt rari, şi unde sunt, nu dispun de timp să se ocupe cu chestii, cari trec peste interesul clinic şi profesional faţă de bolnav.

Pentru a se ocupa cu profilaxia morburilor sociale, medicii nu au destul timp. Activitatea lor lasă un gol, care e menit să-l umple sora de ocrotire. Dânsa e chemată să urmărească bolnavul în locuinţă şi să stăruie de el, să urmeze prescripţiile igienice. Nu, nu e lux această instituţie, ci e o necesitate a timpurilor.

Viitorul va arăta întrucât va putea satisface instituţia surorilor de ocrotire uriaşa datorinţă, datorinţă cu care nu s'a ocupat nimenea până în prezent, dureros însă, că chiar din rândurile preoţilor să se ridice un glas pentru a le condamna, când ei ştiu mai bine decât alţii câte mizerii nealintate se ascund în umilele case ale ţăranilor noştri. Chiar leafa sorei de ocrotire, găseşte d-l părinte, că e prea mare. Acei 300 Lei fundamental plus adausele legale nu sunt prea mult pentru pregătirea cerută dela surorile de ocrotire, când este salarul cel mai mic posibil pentru un funcţionar de stat.

Că surorile de ocrotire cari au de luptat cu atâtea mizerii, neînţelese şi neajutorate din partea nimănuia şi cari muncesc pe un teren nelucrat încă, nu-şi vor putea îndeplini în totdeauna sarcina lor, nu trebue să ne mire, însă a considera din pricina aceasta toată instituţia, ca nefolositoare este o greşeală.

Cerem dragoste şi bunăvoinţă pentru nevoile populaţiei nevoiaşe dela toţi intelectualii români; dar le cerem în primul rând dela preoţii noştri. Şi mai cerem ca faţă de o instituţie de importanţă acesteia să se facă mai puţină critică şi să se arate mai multă bună voinţă.

Dr. Petru Vlad.

INFORMATII

Constatăm; după o informaţiune a ziarului „Voinţa", că primăria oraşului Cluj, obişnuieşte a redacta corespondenţa sa oficială cu ziarele ungureşti, şi deci cu cetăţenii maghiari, în ungureşte. Nu ar fi oare mai potrivit ca cei interesaţi a cunoaşte cuprinsul corespondenţei să-l traducă ei?

■

Primăria oraşului Cluj proectează introducerea taxelor pentru lux, prin punerea în aplicare a bugetului de la 1 Aprilie 1921.

■

Fiind terminat zilele acestea studiul proectului pentru construirea unui pod în Cluj, peste apa Someşului, între capătul Străzei Decebal şi Piaţa Mihai Viteazul. Consiliul orăşănesc va hotărî, zilele acestea, data licitaţiei. Costul acestui pod ar fi circa 4 milioane.

■

In curând R. M. S. va distribui tuturor oraşelor din Transilvania cantităţi suficiente de ţigări.

■

Pe lângă inspectoratul Geodetic şi cadastral din Cluj s'a instituit o comisiune care cercetează chestiunile disciplinare privitoare la funcţionarii acestor servicii.

■

Monitorul oficial No. 250 din 17 Februar publică deciziunile ministeriale relativ la concursul de admitere în şcoala de războiu secţia combatantă şi a intendenţei.

■

Pentru regulamentarea relaţiilor dintre capital şi muncă în domeniul rural se vor înfiinţa în mai multe centre ale Transilvaniei servicii în acest scop, care vor depinde de ministerul muncii.

■

Până la noui dispoziţiuni, s'au suspendat transporturile de mărfuri în vagoane colective pe linia Constanţa—Bucureşti.

■

Din cauza vremei rele precum şi datorită desfiinţărei trenurilor alimentare, ziua de târg de eri a fost foarte slabă. Autorităţile ar trebui să ia înţelegere între ele pentru restabilirea aprovizionărei alimentare a oraşului.

■

Producţiunea a III-a a elevilor „Conservatorului de Muzică şi Artă Dramatică" din Cluj, va avea loc Duminecă în 27 Februarie, la 4 ore p. m., în edificiul Conservatorului. Preţul unui bilet 5 lei. Bilete se găsesc în fiecare zi dela 10—12 a. m. şi 4—6 p. m, la Secretariatul Conservatorului.

■

Subsemna firmă aduce la cunoştinţă publică că d-l Filip Eisenstädter a depăşit din societatea noastră după bună învoială.

Firma CENTRALA vânzare engros, Cluj

■

Subsemnatul Filip Eisenstädter declar că am depăşit din fosta firmă „Eisenstädter şi Soţii" actuala „Centrala" după buna înţelegere între părţi.

Cu stimă *Filip Eisenstädter*

■

Cu ocazia căsătoriei A. S. R. Principesei Elisabeta, autorităţile Clujului vor fi reprezentate prin d-l Mihali, cari pleacă zilele acestea la Bucureşti.

■

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Kornlss No. 2. 28)

Bugetul Secretariatului general al Instrucţiunei publice a fost înaintat eri la Bucureşti spre revizuire şi aprobare.

■

Incepând de la 1 Aprilie statul va plăti funcţionarilor comunaţi prima de scumpete de 400 lei lunar.

■

Bugetul de cheltueli pe anul acesta al comunei Cluj este de 20 milioane lei.

■

Primăria a primit o ofertă pentru 30 vagoane de grâu din Craiova care urmează să sosească peste câteva săptămâni la Cluj.

■

In chestiunea graniţei Maramurăşului, despre care s'a scris în ziarul nostru, guvernul a hotărît ca să fie mai amănunţit studiată chestiunea, iar în caz când nu ne-ar putea fi cedate acele locuri, să se facă schimb cu alte ţinuturi de graniţă la alte puncte.

■

Congresul asociaţiei generale a inginerilor din România care trebuia să se ţină toamna trecută a fost amânat pentru Septembrie 1921 şi se va ţine tot la Iaşi.

■

D-l Panait inspector general la ministerul lucrărilor, publice a sosit în localitate în ancheta rea neregulelor de la Direcţiunea de Edificare a liniei Iiva-Mică—Vatra-Dornei.

■

Se proectează, în ce priveşte dările către comuna Cluj, pe anul curent, ca cele directe să fie scăzute de la 300 la sută, cum sunt astăzi, — în comparaţie faţă de darea de stat, — la 150 la sută sau poate chiar la 100 la sută. In schimb dările indirecte se vor mări.

■

Primăria orasului a cerut Ministerului de industrie şi comerţ, dreptul de a controla facturile prăvăliilor, cari vor fi supuse să plătească comunei o taxa pentru vânzare de 1 la sută.

■

Astă seară soseşte la Cluj d-l Tănăsescu, sacretarul general al Internelor, venind de la Bucureşti.

■

Eri s'a judecat la tribunalul local, procesul d-rei Micşunescu, care, fiind funcţionară la interne, lua lei de la diferite persoane pentru ca să le dea în schimb coroane falş stampilate. Tribunalul a respins cererile celor excrocaţi de numita funcţionară întrucât ea nu posedă nici-o avere.

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

■

Bilanţul Băncii „Brăila".

Publicăm în numărul de azi bilanţul primului an de activitate al Băncii „Brăila" din oraşul cu acelaş nume.

Infiinţată cu un capital de cinci milioane lei, din iniţiativa actualilor ei conducători şi cu participarea Băncii de Scont din Bucureşti, Banca „Brăila", graţie unei conduceri competinte, a obţinut în primul an un rezultat, cu care puţine din vechile instituţiuni bancare se pot mândri.

Rezultatul atât de satisfăcător se datoreşte în mare parte faptului că, urmând exemplul marilor bănci, a făcut direct sau prin participaţie diferite afaceri comerciale şi industriale. Astfel, la data de 1 Octombrie 1920 a înfiinţat o secţie de cereale şi mărfuri, iar la 1 Decembrie una de cherestea.

Separat a participat cu zece la sută din capital la constituirea societăţii anonime „Cărămida", care posedă două fabrici mari de cărămizi şi una de cherestea cu cinci gatere; fabricile sunt în plină activitate şi în scurt timp vor fi puse în mişcare prin electricitate.

O altă societate înfiinţată din iniţiativa şi cu participarea Băncii „Brăila" este „Soc. Româno-Olandeză de Indiguire şi Dragaj."

Din bilanţul publicat se poate vedea că la un capital de cinci milioane, s'a obţinut un beneficiu brut de aproape şease milioane lei, rămânând un profit net de Lei 3.863.746.

De notat este că magaziile, şlepul şi cheresteaua aflată în depositele băncii sunt trecute cu preţurile de cost, mult inferioare celor de azi; astfel numai la cherestea este o diferenţă de peste două milioane, iar la şlepul „Esther" vreo jumătate milion. Aşadar, prin lichidarea afacerilor curente, se va mai realiza un important beneficiu, care se reportează pe anul 1921.

Faţă de rezultatele atât de frumoase, consiliul de administraţia a decis să acorde un dividend de 100 lei de acţiune adecă două zeci la sută. Deasemenea, de a spori pe ziua de 1 Aprilie capitalul la 20 milioane.

Asemenea instituţiuni fac cinste nu numai conducătorilor lor, ci şi oraşului Brăila, cât şi economici naţionale. *Cr.*

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul ungureso.

Marţi: *Vânătorul fermecat.*
Miercuri: *Lillomfi.*
Joi: *Troubadour.*
Vineri: *Copii de schimb.* Operetă-premieră.
Sâmbătă (matineu): *Ţiganul.*
„ (seara): *Copii de schimb.*
Duminecă (matineu): *Fata săracului şi cei şepte pitici.*
Duminecă (seara): *Copii de schimb.*
Luni: *Copii de schimb.*

Citiţi, este foarte important!

Dacă doriţi să vă curăţiţi şi să vă coloreze hainele bine şi ieftin — să le trimiteţi la

„KRISTÁLY"

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ŞI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica şi Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piaţa Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai

Citiţi „Infrăţirea"

Situația internațională

Beneș după o călătorie îndelungată în centrele apusene s'a reîntors la Praga. In expozeul pe care l'a făcut în fața Camerei a arătat deplinul succes al misiunei sale. Legăturile dintre Cehoslovacia pe de o parte, Franța și Italia pe de altă parte au fost strânse. Intre Italia și Cehoslovacia s'a pus și bazele unui acord comercial. Stabilindu-se și chestiunea tranzitului menufacturilor cehoslovace destinate exportului prin Fiume.

Această apropiere italo-cehohlovacă urmând în deaproape pe cea italo-jugoslavă și ceho-jugoslavă arată că țările rezultate prin desmembrarea Austriei au înțeles că cea mai inteligentă politică e aceea a unei strânse uniri pentru a preveni pericolul restaurărei acelelași Austrii sub forma de confederație danubiană și sub șefia unui Habsburg.

In legătură cu această reconstituire, fostul împerat Carol de Habsburg și-a anunțat sosirea la Budapesta spre sfârșitul lui Martie. Sosirea lui va fi hotărîtoare pentru restaurarea monarhiei în Ungaria și nu e exclusă nici posibilitatea unei uniri cu Austria, unde creștini-sociali sunt atotputernici. Până atunci numeroși misionari monarchiști fac propagandă pentru readucerea Habsburgilor, iar Antanta se mulțumește cu a comenta prin note diplomatice Ungaria.

Scrisori din Italia

— Comunismul în Italia —

Congresul dela Livorno al socialiștilor italieni a fost fără îndoială unul dintre cele mai interesante din câte s'au ținut.

In opoziție cu cel francez, ținut la Tours, conducătorii socialiștilor italieni au reușit în acest congres ca să salveze spiritele muncitorilor din Italia, de a cădea cu toții în vâgașele utopiei comuniste. Pe când la Tours comuniștii au prezintat o majoritate zdrobitoare, la Livorno ei au rămas în inferioritate. De-aci putem deduce, că conducătorii socialismului în Italia — poatecă au mai puțină rutină teoretică, — dar în orice caz au o influință cu mult mai hotărîtă asupra maselor și se pare că și proletoriatul italian e mai prevăzătar și în orice caz mai greu de compromis ca aiurea. Când Turrati a întrevăzut pericolul cel mare, ce ar urma asupra vieții omenești, când s'ar introduce dictatura comunistă, și și-a exprimat temerea, că aceasta o să ducă la acelaș absolutism feroce, care înspăimântă lumea a vorbit cu atâta claritate, temere ascunsă și duioșie, încât un alt fruntaș al lor, Serratti, l'a îmbrățișat și sărutat cu căldură în aplauzele sincere ale mulțimii.

E sigur că acest act de slăbiciune sentimentală a fost de natură foarte profundă și în măsură să aducă la cunoștința lumii, că conducătorii socialismului din Italia își dau seama cu maturitate de toate motivele cari cearcă să distrugă armonia dintre muncitori și celelalte pături sociale.

Exemple, pentru starea de spirit a muncitorimii, s'au putut constata destule, când în anul trecut au încercat socializarea fabricilor și ei înșiși au căutat în urmă un acord de împăciuire, care le-a și reușit spre norocul țării întregi, fiindcă nu au urmat turburări grave sociale, de cari cu drept cuvânt se temea lumea întreagă. Nu de mult s'a întâmplat un alt exemplu edificător.

Orașul Verona înde cursul războiului moudial a fost în apropierea frontului, oraș eminamente militar, care era nu numai razimul și nădejdea țării în momentele grele ale ofensivei inamice dar a dat dovadă de o stare de spirit eroică, având o atitudine înălțătoare sub bătaia bombardamentelor și a atacului aeroplanelor dușmane. A fost o dreptate meritată că după Victoria mare să fie decorat, în acelaș fel ca Verdunul sau Mărășești noștri. Și când Regele Italiei a acordat decorațiunea măgulitoare, reprezentanța orașului Verona a respins medalia pe motiv că fiind socialistă nu ține ca o deosebită onoare această distincție.

Cu toate părerile sale particulare — în afară de socialism — orașul Verona totuș a avut o atitudine demnă în momentele grele și credința socială nu l'a abătut dela datorie.

In felul acesta pericolul comunist e exclus în Italia. Turburările comuniste de azi dela Monfalcone, ca și certele mai vechi dintre naționaliști și socialiști, — sângeroase uneori, — dela Bologna, Ferrara, Firenze, Modena, în provinciile Emilia și Romagna au un caracter mai mult local și nici pe departe nu prezintă o mișcare regnicolară.

■

Fără îndoială că atitudinea conciliantă a lui Giolitti, care însă e și un bărbat foarte energic, are un mare merit în consolidarea internă a statului, care s'a îmbunătățit simțitor sub guvernarea lui. Răspunzând la o interpelare în cameră a zis, că nicicând nu va înăbuși mișcările sociale cu violențe inutile. Ocuparea fabricilor a convins muncitorimea, că actualmente sunt incapabile de a prelua singuri conducerea lor. In Fiume a fost nevoit să întrebuințeze forța, ca să împiedece o nouă pregătire de războiu. O condiție esențială a consolidării interne e asigurarea prieteniei cu vecinii și politica externă armonizată în cele mai bune relațiuni cu aliații. Referitor la regimul rusesc a prorocit o desiluzie mare comuniștilor, căci țăranii devenind proprietari de pământ, vor fi cei mai serioși factori în introducerea ordinei interne a Italiei Giolitti a demobilizat cea mai mare parte a armatei, dar a ridicat în mod simțitor contingentul poliției și al siguranței generale. Cea mai mare grije a țării însă e asigurarea pânii Spre acest scop va trebui să intre în tratative apropiate cu România.

A. Contrea.

Tratativele franco-belgiene

Lyon, 21 Februarie

Eri a părăsit Parisul ministrul de comerț ducându-se la Bruxelles unde va începe negocierile economice cu guvernul belgian.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA

Sedința din 21 Februarie

Se deschide la orele 3 p. m. sub președenția d-lui Eusebiu Popoviciu.

Pe banca ministerială d-l Cudalbu.

D-l BÂRCA semnalează abuzurile partizanilor partidului poporului din Basarabia cu prilejul schimului rublelor. D-l DIONISIE ROMAN vorbește în chestiunea măciuișului în Ardeal și cere ca plata să se facă după învoială.

D-l George Mârzescu cere ca Ministerul de Justiție să ia măsuri pentru pedepsirea președintelui Tribunalului Iași și a prefecților care au făcut abuzuri cu ocazia alegerilor parțiale. D-sa depune pe biroul Camerei actele doveditoare.

D-l Berea arată că Dobrogea este inundată cu manifeste în care se spune că d-l Mihalache a promis Cadrilaterul Bulgariei, servind astfel diferiților agitatori bulgari.

D-l Brostine vorbește în chestia imobilizării grâului din Banat.

D-l Buza cere dosarul concesiei soc. „Omnium electricum" a uzinelor comunale din Iași.

D-l Laurențiu Oanea arată că subsecretarii de stat, conform amendamentului nu pot răspunde interpelărilor ci numai miniștrilor de resort.

La discuția legei asupra subsecretariatului minorităților vorbesc contra d-nii Cămărășescu și Iorga cari spun că subsecretariatul acesta ar fi prilej pentru risipa banului public.

D-l Argetoianu spune că d-l N. Iorga a plecat în străinătate cu bani publici. Se naște scandal. Vorbesc apoi contra, propunând amendamente, d-nii Giulea și Cuza. Legea se pune la vot. Rezultatul este: 145 pentru, 179 contra. D-l Madgearu arată că totalul votanților a fost de 190, iar în urmă au fost 233 bile. Denunță cazul și cere a se lua măsuri. Sedința continuă.

SENATUL

Ședința dela 21 Februarie,

Se deschide la ora 3 m. p. sub presidența d-lui COANDA.

Pe banca ministerială d-l GAROFLID.

D-l GURIȚĂ cere suspendarea comunicărilor în timpul discuției legii agrare.

D-l COANDĂ, președintele Senatului arată, că comunicările nu se pot suspenda.

D-l DRAGOMIRESCU cere încetarea afacerilor din Basarabia. D-l DINESCU cere să nu se amestece armata în chestiunile politice. D-l AL. CONSTANTINESCU cere dosarul concesiei Minei Prahova spre a se vedea cui și de cine a fost concesionată; la care se asociază și d-l IULIAN VRABIESCU.

La discuția reformei agrare sunt înscriși 30 de oratori. Se citește proectul. La discuția generală d-l Bogdan-Duică declară că opoziția consideră proectul ca fiind în general bun.

Ședința continuă.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

La Mircești a murit d-na Paulina Alexandri, văduva marelui poet Vasile Alexandri.

■

D-l General Văleanu urmând să plece la Congresul din Barcelona, interimatul Min. Comunicațiilor va fi ținut de d-nul Argetoianu.

■

In cercurile politice din Capitală se afirmă că d-l Vaida-Voevod va primi un post de ministru plenipotențiar în Apus, părăsind pentru un timp politica militantă.

■

Declarațiile împotriva Concordatului făcute în Senat de către Mitropolitul Primat Miron Cristea, au făcut o profundă impresie în Capitală.

■

Fostul prim-ministru bulgar din timpul războiului, Radoslavoff, a fost condamnat de Inalta Curte de Casație bulgară pentru deturnare de fonduri publice. Radoslavoff se află refugiat la Berlin.

■

Un conflict s'a declarat între d-nii Atanasiu, subsecretarul Refacerei și Gheorghiau, primarul Capitalei din pricina aprovizionării Capitalei. Brutarii cerând mărirea prețului pâinii, Capitala este amenințată să rămână fără pâine.

Lloyd George a declarat corespondentului ziarului „Adevărul" că România trebue ajutată să producă și să vândă. Conferința dela Londra va urmări acest plan împreună cu restaurarea întregului Orient, și Centru European.

■

Noul buget al Serviciului Sanitar prevede însemnate îmbunătățiri asupra salariilor medicilor.

■

Tratativele între guvern și Federație au fost definitiv rupte. Se atribuie guvernului intenția de a închide sesiunea parlamentului, urmând să guverneze cu decrete-legi până la toamnă când parlamentul ar urma să fie dizolvat.

■

Un dezacord a intervenit între d-l dr. Lupu și țărăniști din pricina ultimelor tratative între guvern și federație, cari au avut loc prin excluderea d-lui dr. Lupu.

■

Brazilia a oferit guvernului român un credit de jumătate miliard lei. Condițiunile împrumutului nu sunt cunoscute.

Plângeri și lămuriri

Aprovizionarea județului Făgăraș

— O scrisoare a d-lui Octavian Vasu —

„Gazeta Transilvaniei" a publicat în No. 2. din 1921 cu semnătura Dr. T. Popescu o serie întreaga de injurii și la adresa mea. După ce contrar uzului, urmat de ori ce ziar care se respectă, — răspunsului meu în „G. T." nu i sa dat loc apelez la ospitalitatea ziarului d-v. rugându-vă să binevoiți a da loc celor ce urmează. Dr. Teodor Popescu voind a și justifica procedura sa ca președinte al fostei comisiuni de alimentare a județului Făgăraș, se năpustește asupra mea cu o mulțime de calomnii, fără de a numi cazuri concrete. Față de o astfel de procedură răspund:

Nu am nici-o cunoștința despre hotărârile tribunalului din Brașov 920 și 1684 din 1920. Aceste hotărâri mie, nici când nu mi s'au comunicat. Probabil voi fi fost calomniat și acolo de Dr. Teodor Popescu și pretenii săi.

Nu am nici o cunoștință de scrisorile ce ar fi fost adresate de fratele meu dr. Daniil Vasu d-lui A. Comșa și declar larăș de calomnie afirmarea, că este vreo legătură între aceste epistole și suspendarea d-lui A. Comșa și dr. Teodor Popescu dela servicile lor.

Suspendarea lui dr. Teodor Popescu dela serviciul de subprefect s'a făcut la ordinul Consiliului dirigent resortul Internelor, iar transpunerea actelor la parchetul din Brașov a ordonato Direcțiunea aprovizionărei din Cluj, după ce a anchetat gestiunea Comisiei de alimentare a județului Făgăraș condusă de d-l Teodor Popescu.

Despre toate acestea sunt acte oficiale la dosarul prefecturei Făgaraș No. 783/1920.

Fiindcă dr. Teodor Popescu mă atacă și mă calomniază pentru procedura mea în calitate de fost prefect și organ de control cu răspundere al fostei comisii, de alimentare a județului Făgăraș, mă simt dator față de populația județului ce am condus, față de pretenii și cunoscuții mei și față de opinia publică a clarifica pe deplin această chestie.

Pentru ca se sa vada cum a condus. Dr. Popescu afacerile comisiei de alimentare a județului Făgăraș și ca să se poata judeca dacă eu ca prefect, însărcinat cu controlul acestei comisii de alimentare și responsabil pentru funcționarea corectă a acestei comisii, am procedat sau nu corect, las să urmeze raportul despre ancheta efectuată de Direcțiunea Aprovizionărei din Cluj în aceasta chestiune, fără de a adăuga din partemi nici un fel de comentar.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curată și văpsește

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Prevăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 și Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

„Ion Steflea către Direcțiunea generală de aprovizionare Cluj.

La ordinul D-V. 3865 din 15 Aprilie 1920 am onoare a vă raporta următoarele: La 19 Apr. 1920 m'am prezentat la Făgăraș pentru anchetarea agendelor comisiunei de aprovizionare județene. La anchetare am observat următoarele inregularități:

1. Comisiunea nu a purtat absolut nici o carte comercială. 2. Comisiunea reprezentată prin cei 3 membrii ai ei a financiarizat afară de cereale toți articlii rechiziționați prin ordonanțele 811—1919 și 98—1920 cu riziçul și capitalul propriu contrar ordinelor în vigoare. Beneficiul a fost distribuit în trei părți membrilor acestei comisiuni, cu toate că în acelaşi timp 2 membrii Comsia și Cazan ridicau și diurnele de 50 cor., stabilite (urmează alte punctele dela 3-§ 6.) Control la distribuire nu s'a executat.

Petroleu și derivate. Petrolelui și derivatele: benzina ușoară și grea au fost aduse de comisiunea de aprovizionare în regia proprie a membrilor. Din tabloul aici alăturat reese, că s'a adus cantitatea de 95.760 petrol distilat 23.548 benzină grea și kg. 22.410 benzina ușoara.

La aceste cantități comisiaa realizat și distribuit celor 3 membrii cari au compuso un profit de-circa cor. 63530, 95 fil. Profitul curat este fixat aproximativ și nu se poate calcula din lipsa evidentă. Dacă distribuirea a fost exactă sau nu deasemenea nu se poate controla. La benzina grea și ușoară s'a realizat un profit de cor. 23534 69 fil. Acte destinate la justificarea distribuirei lipsesc total. Zahăr conform comunicărei Fabricei de zahăr din Bod s'a liferat comisiunei în total 55000 kg. zahăr. Acest zahăr a fost expediat cum urmează: Transportul I. 12/XII 1919 20.000 kg. Transportul II. 19/II 1920 20.000 kg. Transportul III. 19/III 1920 15.000 kg. Acest zahăr a fost adus și financiarizat de asemenea în regia proprie de către comisiunea de aprovizionare. Prin comunicatele primpretorilor și orașului reese nejustificată distribuirea alor: 6000 kg. din transportul I. reese nejustificat 1600 kg. și un profit de incassat cor. 23771. Transportul III. nejust. 525 kg. și un profit de incassat de cor. 24502. Cantitatea de zahăr nejustificată kg. 8126.

Profitul net 48283 cor. cari sau incasat deja, și în cari cele 8125 kg. nu s'a socotit . . . d. *Soda caustica*. Comisia de aprovizionare a adus în regia proprie încă 31.982 kg. sodă caustica și 10.000 kg. sodă cristal.

La revediarea distribuirei am constat ca să distribuit 11060 kg. cu 9 coroane per kg. In cele 11060 kg. distribuite sa încassat un beneficiu de cor. 18802. Nejustificată cantitatea de 15.771 kg. Afaceri curat comerciale. Comisiunea de aprovizionare a județului s'a ocupat cu afaceri curat comerciale, care însă nu cade în sfera s'a de activitate. A fost financiarizarea stofelor, pânzăriei și chibritelor, ce a adus un profit de circa 7000 cor. Având în vedere gravele transgresiuni și totala desinteresare pentru cauzele obștești ai acestor funcționari, cu onoare vă rog să binevoiți a lua măsurile ce le veți crede de cuviință

Făgăraș, la 23 Aprilie 1920.

Ioan A. Steflea, m. p.

Primiți d-le asigurarea deosebitei mele stime.

Retișdorf, la 10. II. 1921.

Dr. Octavian Vasu,
fost prefect de Făgăraș.

Pentru ministerul de industrie și comerț

Greutăți cari se pun la înființarea de bănci românești

Consiliul Dirigent ne-a lăsat ca moștenire secretariatul de finanțe din Cluj, care în contrazicere cu codul de comerț a dispus tribunalelor, ca să nu înregistreze firmele băncilor noui înființate înainte ca ele să obțină autorizația de funcționare dela numitul secretariat din Cluj.

Liberarea respectivei autorizații este de *prisos*, căci tribunalele exercită același control la înregistrarea firmei și *costizitoare* pentru-că firma respectivă trebue să se deplaseze la Cluj, dacă nu voește să aștepte cu lunile resolvirea actelor.

Ce se'ntimplă cu capitalul în acest timp, rămas imobilizat?

Atragem serioasa atențiune a celor în drept asupra cererilor de asemenea natură a nouilor societăți românești din Banat, rămase nerezolvite.

Ar fi timpul să ajutăm, iară nu să împedecăm conerțul, ori finanța românească, mai ales în nouile provincii alipite.

Cetiți „Infrățirea"

CINEMA REDUTA
SALA „REDUTA" STR. UNIO

Program cel mai mare!

Marti, 22 Februarie la ora 7'30 — **COSETTA** — Dramă în 5 acte.

Joi, 24 Februarie la ora 7'30 — **Când femeia vrea** — Dramă în 5 acte.

Duminecă, 27 Febr. la ora 5 și 7'30 — **ANDRE CORNELIS** — După Paul Borget în 5 acte.

Prețuri: Loc în lojile de jos 5 lei, Loc în lojile de sus 3 lei, Fotoliu 3 lei, Stal I 2 lei, Stal II 1 leu.

BANCA BRAILA
SOCIETATE ANONIMĂ BRAILA.

ACTIV — BILANȚ INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920 — PASIV

Cassa numerar			4.967.503	50	Capital		5.000.000 —
Efecte Comerciale scontate	în portofoliu	450.647	30		Depuneri spre fructificare		7.342.113 15
	reescontate	4.408.000	—	4.858.647 30	Conturi Curente Creditoare		14.487.941 15
Conturi curente debitoare	garantate cu ipoteci	4.100.200	—		Diversi Ef. comerciale reescontate		4.408.000 —
	„ gajuri de mărf.	6.540.800	—		Depunători de Ef. spre încasare		72.726 75
	„ Efect. publice	9.029.698	05	19.670.698 05	Deponenți de garanții statutare în acțiuni	285.000 —	
Participațiuni				859.557 —	în numerar	30.000 —	315.000 —
Secția Cereale și Mărfuri				969.889 20	Profit și Pierdere. Benef. net		3.863.746 —
Secția lemnărie (Cherestea)				1.742.400 —			
Vase Navigabile (Șlep Esther)				1.073.245			
Imobile (Magazii de Cereale și Mărfuri)				735.017 20			
Mobilier				95.078 05			
Efecte spre încasso				72.726 75			
Garanții Statutare în acțiuni				285.000 —			
Conturi de Valori				159.765 —			
				35.489.527 05			35.489.527 05
Conturi de Ordine					Conturi de Ordine		
Acțiuni și Ef. publ. în garanție, v. nom.		7.528.243	70		Depunători de acțiuni și Ef. publ. în gar.	7.528.243 70	
Ipoteci, gajuri și cesiuni în garanție		12.121.000	—		Depunători de ipoteci, gajuri cesiuni	12.121.000 —	
Depozite libere		225.879	25		Deponenți de depozite libere (Dep. retras)	225.879 25	
Acțiuni depuse spre vânzare		128.000	—		Deponenți de acțiuni spre vânzare	128.000 —	
Despăgubiri de război		190.000	—		Despăgubiri de Război	190.000 —	
Efecte comerciale în gaj		10.651.000	—	30.844.122 95	Deponenți de Ef. Comerc. în gaj	10.651.000 —	30.844.122 95
				66.333.650 —			66.333.650 —

DEBIT — CONTUL DE PROFIT ȘI PERDERE INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920 — CREDIT

Dobânzi și Comisioane plătite la depuneri spre fructificare și Conturi Curente Creditoare		1.701.635	30		Dobânzi, Comisioane și diverse beneficii realizate în cursul anului 1920		5.952.190 95
Cheltueli de Administrație: salarii, impozite, imprimate, Chirii, iluminat, încălzit, etc.		389.809	65	2.091.444 95			
Beneficiul net				3.863.746 —			
				5.955.190 95			5.955.190 95

399

p. Președinte ss. *Nic. I. Petrescu*

Ad-tori delegați ss. *Lucillu R. Opreanu*, ss. *Rudolf H. Milller*

Verificat de noi și găsit conform cu registrele
Cenzori ss. *Francisco Brondello*, ss. *C. Drăgănescu*, ss. *St. Grigorov*

Director ss. *G. I. Sabovicl*

Șeful Contabilității ss. *Al. A. Tomesca*

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un seslon, un covor, o față de masă nou damast cu 12 șervete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE mobilă pentru domni, salon, cameră de dormit, picturi, cărți etc. Str. Regina Maria No. 43. 309

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

DOMN în etate de 26 ani cu mai mare avere și functionar dorește căsătorie cu o domnisoară tânără frumoasă și bună gospodină. Răspunde scrisorilor serioase la care va fi anexate și fotografia. Adresa la Administrația ziarului sub „Pasere nevinovată".

Cafeneaua ELITEI
din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

LA TINICHIGERIA
LAMPEL ADOLF
145 CLUJ
PIAȚA MIHAI VITEAZĂ 37
se află articole de bucătărie. Se primesc orice comande de aceasta branșă

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL"
este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile.
61

Mare expoziție
la magazinul de modă
Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Cercetați
BODEGA
din Str. Iuliu Maniu No. 3.

Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunică, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. □□

Prețuri moderate.

Cine dorește să
vândă ori să cumpere case în Cluj
să se adreseze: **Creditul Technic Transilvănean s. a.** Cluj Calea Victoriei 23.
316 **Capital societar 30,000.000 Lei.** □□

Varieteul „Biasini"
Cu începere de astăzi Program nou în frunte cu
EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză și Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Lasló, și alte 20 persoane.
77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

„Banca Românească"
Societate Anonimă Română
Capital: Lei 160.000.000
Rezerve: Lei 75.000.000
Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:
Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, SIBIU, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și incasso.

Sucursala SIBIU a început operațiunile în luna Februarie 1921.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 20
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență.
A se adresa la ziar sub. A. ● ● ● ● ● ●

Fabrica de Vată și Pansamente

„BUFTEA"

Aduce la cunoștința Autorităților Sanitare, Domnilor Farmaciști și Droghiști din întreaga Românie, că procurându-și materialul prim necesar, a început să fabriceze

Vată Hidrofilă Superioară

pe care a pus-o în vânzare cu

Mare reducere de prețuri,

pentru a împiedica importul vatei din Străinătate.

Expediții prompte prin poștă și Calea Ferată în întreaga Românie.

340

In București serviciu la domiciliu

Informațiuni și prețuri curente la Reprezentanța Generală

Lazăr L. Sanft & Co.

București, Strada Mărăști No. 2 (fostă Banului).

Technica Labora

Birou technic și agentură.

Birou: Calea Victoriei No. 53
Depou: Str. Bucovina (Kiss) 5
Reprez. Str. Stefan-cel-mare 18

Prelucrăm ori și ce lucrări de instalațiuni electrice, mecanice, conducte de apă, **instalațiuni sanitare pentru spitaluri și fabrici** precum și instalațiuni pentru fabrici de spirt. Construim cazane de ori și ce natură.

Depoul din Str. Bucovina (Kiss-utca) No. 5 este foarte bine asortat cu tot felul de materiale Technice, electrice și mecanice.

Revânzători primesc mare rebat.

320

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză și Ungară. - Supeuri după spectacol.

COLOMBO

MARELE MAGAZIN DE COLONIALE și DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ♦ TELEFON 200.

Țuică de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Știrbey, Vinuri, Otonel, Drăgășani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega și aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploești. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească și nemțească. □□□ □□□

Țuică de Valeni

Radio 185 18

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

„REFACEREA INDUSTRIALA"

Societate Anonima Privilegiata pe Acțiuni.
Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în mașini și materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria țărei are nevoie pentru a se reface și desvolta solid și repede de nn organ de execuție, care să coordoneze influența și autoritatea Statului, cu competința și libertatea de acțiune a inițativei private.

Inițiativa privată a fiecărui industriaș în parte se lovește de mari obstacole, din cauza dificultăților de credit și transport; jată de ce s'a simtit nevoia creerei acestei Societăți.

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" *va fi organul care va reface industria și o va aproviziona cu materialele și mașinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ" solidarizând colaborarea continuă și efectivă a puterei statului cu priceperea și pregătirea industriașilor, va face aprovizionări colective și stocuri mari, va face transporturi accelerate și asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operațiunile de distribuție, de aprovizionare și de refacere în general, creînd astfel un organ care se ajute industria țării de a eși din situația critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărțit în 300 mii acțiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripție publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripția publică se face după normele următoare:

a) Marii și micii industriași din intreaga țară 25%.
b) Altor subscriitori până la 20%.
c) Restul se va acoperi de organizațiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv și statutatele aprobate de Consiliul de Miniștrii, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secția Notariat sub No. 15.833/1920.

Acțiunile sunt la purtător, afară de ale Statulni care sunt nominative și intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acțiune, plus 20·— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170·— lei de fiecare acțiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de casă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripțiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă București și sucursalele ei la Galați, Braila, Constanța, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureș și Cernăuți.
Banca Agricolă București și sucursalele din țară.
Banca de Scont București și sucursalele din țară.
Banca Franco Română București și sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roșiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia și Pucioasa.
Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj și filialele sale: Sibiu, Turda. Alba-Iulia, Hațeg.
Banca Albina Sibiu și filialele sale: Brașov, Cluj, Odorhei, T.-Mureș, agentura Saint Martin, Mediaș și Lugoș.
Aanea de Comerț și Industrie Brașov.
Casa de păstrare agrară T.-Mureș.
Banca Timisoarei de Comerț și Industrie Timișoara.
Banca Casa de Păstrare a orașului Timișoara.
Creditul Technic și sucursalele sale,
Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administrație

Președinte, N. ZANNE
Președinte al Camerei de Comerț, mare industriaș.

Reclama No. 153.
381

Mașine de Scris

Marca „Oliver".

Se vând cu prețuri foarte avantajoase, prețurile se pot cere dela Administrația ziarului Infrățirea sub „OLIVER"

In atelierul de mașini

FRAȚILOR PAULINI

din AIUD, să acceptează spre reparație pentru **fabricile de spirt, mașini economice, mașini de înblătit, motoară, etc.** In magazin se află permanent deosebite feluri **pluguri, mașini de sămănat și săpat cucuruz, stropitori de vii,** deosebite feluri **căldări** de aramă roșie curată, pentru spălat, fert, vopsit, tăbăcar și rachie.

Cumpără cu cel mai mare preț orice cantitate de aramă roșie și galbină, sau cinc (czink).
Cumpără și **vind** garnituri de imblătit.

311

BANCILE ȘI SOCIETĂȚILE DIN PROVINCIE

Cari au de făcut publicații la ziarele din capitală ca:
Bilanțuri, Convocări, Prospecte, Vărsăminte și orice Publicațiuni
Să adreseze:

Agenției de puclicitate „MERCUR"

BUCUREȘTI, Strada Sărindar No. 12. Telefon No. 55/76.
Cari primește spre publicare la toate ziare în prețuri reduse.

In curând va apare

Calendarul „Infrățirea"

Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri

Cu un material bogat și foarte variat. □ Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. □ Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. □ Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină. □□□□□□□□

PREȚUL 12 LEI.

Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.
Pentru depozitari și librari se dă o remiză de 25%.

Tipărit cu mașina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana" Cluj. str Universității Nr. 3.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul I. No. 157 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Luni 28 Februarie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anunțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Erag. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Direct... D. TO...

Abonamente: 1 an . . 120 lei
6 luni . . 60 lei
3 luni . . 30 lei

Elocință bugetară

Englezii, cari știu să se servească de libertate, au înființat înaintea oricărui alt popor, o „Ligă a contribuabililor" al cărei titlu ajuns celebru est... *Financial Reform Association.* Această Ligă există încă din anul 1848, crește din an în an, are un număr considerabil de membri, e minunat organizată în grupuri locale în toate regiunile, în toate orașele regatului britanic, dispune de resursele cele mai întinse și duce propaganda cea mai activă în favoarea programului său, foarte simplu, care se rezumă în câteva cuvinte: *guvern ieftin; impozite drepte; deplină libertate a muncii* (în sensul cel mai larg al cuvântului: comerț, meșteșug, muncă . . .)

Această puternică asociație a jucat un rol dominant în luptele electorale, contribuind prin conferințele și broșurile sale să creeze curentul de opiniuni liberale cari au covârșit, înainte de război, partidul conservator destul de rău inspirat spre a fi suportat politica economică a unui Chamberlain. Printre cele din urmă și cele mai interesante dintre aceste publicațiuni figurează tabloul sugestiv care reprezintă în mod grafic mersul bugetului englez.

Datele acestea pot fi pentru fecțiuni noi admirabile în clipa în care bugetul nostru nu e mărturisit decât prin vagi informațiuni de ziar. Oricât de haotică ar fi azi nebuloasa noastră bugetară, ea nu poate însă ascunde sub văl unele cifre care fac și mai sugestiv încă contrastul dintre cheltuelile de stat la noi și în Anglia.

In bugetul englez cheltuelile care pot fi grupate sub rubrica „Educațiune" ocupă un loc de supremă onoare pe care nu-l pot găsi la noi. Și Anglia n'are nici minister al Instrucțiunei publice, nici minister al Cultelor și Artelor, nici directori generali, nici inspectori, nici nenumărata armată administrativă și pedagogică de funcționari de stat mult mai preocupați de chestiunile politicei mărunte decât de educație națională. Creditele sunt mai toate cheltuite în subvențiuni, în alocațiuni pentru opere locale, pentru instituțiuni descentralizate.

Căutați în bugetul bogatului regat britanic creditele pentru prefecți, subprefecți, pentru miile de agenți de toate categoriile al căror număr crește la noi proporțional mai iute ca avuția țării nu veți găsi nimic. Anglia nu cunoaște nici una din instituțiile administrative, nici unul din instrumentele de centralizare biurocratică îngreutoare și opresivă cari se impun la noi în baza unor doctruie înăbușitoare și ruinătoare. Domeniul inițiativelor cetățenești, cu acțiunea-i liberă și rodnică e din ce în ce mai redus și mai îngrădit.

De aci creditele votate cu o bunăvoință mecanică de către parlamentul nostru actual, cheltuelile nelimitate ale bugetului nostru, neîncetat însărcinat să suporte noui întreprinderi și funcțiuni de stat cari n'ar trebui să fie ale sale, pe cari el nu le poate îndeplini decât rău, prea încet prea greoi, cu prea multe cheltueli, în gravul prejudiciu al intereselor națiunei, al intereselor particulare ale cetățenilor stânjeniți în rolul lor necesar.

Dintr'un spirit de justă libertate și de inițiativă, ca cel care caracterizează pe Englezi, rezultă în buget ca și în viața economică un efect contrar. Rezultă un „guvern ieftin", prin virtutea individualismului, *antietatismului* în tot ceeace nu e operă neexecutabilă printr'o altă acțiune decât aceea a Statului. A fabrica un guvern cheltuitor, risipitor, oneros, ruinător chiar, prin viciul unui spirit greșit autoritar, nedrept apăsător, îndrăzneț aventurier, e a face să dăinuiască, sub aspecte de largă democrație, o grosolană tiranie îndrumătoare spre ruină.

Un stat care își întărește, împotriva realităților clipei, rigiditatea de veche mașină cu birouri și hârtoage pe faimosul tipic bizantin, cu mandatari universal incompetenți în exercițiul unei puteri publice fără limite, cu o lipsă de diviziune a muncei după funcțiuni și situațiuni, după valori, și aptitudini recunoscute, dă un maximum de sforțare politică și de cheltuială administrativă pentru un minimum de randement util.

In fața acestui rezultat, democrația improvizată se necăjește de propria-i neputință și sfârșește prin a fermenta excesu-i de demagogie în temnița morală în care o închide opinia publică dispusă să caute alți „maîtres de l'heure."

I. Dr.

Internaționalele colorate

Un semn al vremilor de zai, e, netăgăduit, și activarea diferitelor schimburi reciproce, economice, culturale și de or'ce altă natură între state. „Zidurile chinezești" cad și contactul, sau mai bine, întrepătrunderea națiunilor se bucură de recunoașterea și aprobarea tuturor oamenilor, ca un firesc și util fenomeu social, analog celui de osmoză și endosmoză din filozogia vegetală.

Creșterea neașteptată a acestui proces, ca o urmare a războiului, a adus însă schimbarea unităților, în cari se desface mecanismul complicat al vieții mondiale. După ce se făcuse trecerea dela state la națiuni, reducându-se primele la simplul rol de exponent politic al realelor entități etnice, cari sunt națiunile, astăzi tendința e să se înlocue și acestea prin așa zisele clase sociale.

E aci o problemă prea vastă și nejunsă încă la o cristalizare faptică, pentruca să riscăm o analiză mai temeinică, observăm numai că între clasele sociale nu se pot face distincțiuni fixe și, sigure fiindcă trecerile dela o clasă la alta sunt frecvente și aprecierea că d-l cutare e burghez sau e proletar, are criterii mai mult subiective, omenești și deci variabile.

Dar, în afară de această greutate, mai e și alt-ceva: legăturile dintre diferitele clase sociale sunt foarte strânse, formând un bloc unitar, națiunea, pecând raporturile dintre aceste clase, peste granițele națiunilor sunt foarte laxe și aceasta în teorie, iar în practică aproape inexistente. Și nu e chestie de educație socială și - prin urmare, repede trecătoare; e starea de fapt, consecința desvoltării istorice a națiunilor și formării raselor umane, după timpul și situația geografică, în care s'au desvoltat. Așa-dar, națiunile sunt unități mult mai distincte și mai apreciabile în valoarea lor reală decât clasele sociale.

Oricum ne oprim asupra unei observațiuni simple.

In raporturile dintre națiuni, am avut până acum foarte rare, împăcări și foarte dese certuri degenerate în războaie armate, cari au nimicit atâtea vieți omenești folositoare. Inlocuirea acestor raporturi prin altele, acelea dintre clasele sociale de pretutindeni, urma să-și justifice nevoia și oportimitatea prin găsirea unei formule de liniște și pace universală. Ori, nu vedem decât tot vrajbă.

In locul luptei dintre națiuni, avem acum lupta dintre internaționale cu acelaș rezultat.

In locul Germaniei, care vrea supremația prin forță, avem internaționala roșie, care vrea acelaș lucru și cu același mijloace. Tot așa internaționala galbenă, cea albă și acum de curând, cea verde, țărănistă.

In teatrul lumii, se reîncepe aceiaș tragedie, doar cortina s'a văpsit altfel.

N. G. T.

Evenimentele zilei

Bulgaria cere revizuirea tratatului dela Sévres

Lyon, 23 februar

Gazetele publică un interwiev al ministrului de războiu bulgar în care aceasta cere revizuirea tratatului de pace dela Sévres.

Mareșalii Franței

Lyon, 23 februarie

D-l Arago, Raiberti și alți deputați au depus un proiect de lege, prin care se sporește numărul mareșalilor francezi la 12.

Serviciul de propagandă al Franței în străinătate

Paris, 23 februarie

„Le Journal" anunță că acum este lucru hotărît menținerea serviciului de propagandă franceză în străinătate, serviciu creat în timpul războiului. Pentru conducerea acestui serviciu a fost ales d-l Danielou, deputat, care face parte din comisia camerei pentru afacerile străine. El s'a făcut cunoscut prin raportul său asupra tratatului de pace dela Trianon. D l Danielou va purta în curând titlul de comisiar suprem al expansiunei franceze în străinătate.

Instigătorii

Se știe că în județul Solnoc-Dobâca s'a întâmplat un incident fără nici-o însemnătate pe care totuși o anumită pressă și anumiți oameni politici au căutat să-l exploateze în dauna unificării statului și în sprijinul formulei de separatism.

Incidentul a ajuns și în discuția adunării deputaților. D-l Vasile Kogălniceanu, puternic impresionat sau rău informat asupra proporțiilor acestui incident a cerut guvernului să ia măsuri drastice. D-l Coltor, deputat din partidul național intervine în discuție și caută să justifice incidentul dându-i în acelaș timp caracterul unui început de mișcare revoluționară. Domnia sa a declarat că în Ardeal ar exista o stare de spirit primejdioasă pentru unitatea națională, născută din reaua administrație a Ardealului și din pricina nemulțumirilor stârnite de așa zisele păcate pe cari oamenii vechiului regat le-au introdus în Transilvania. In declarațiile pe cari le-a făcut mai apoi ziarului „Adevărul" din București, domnia sa a afirmat că în Ardeal există o stare anarchică și că deci incidentul dela Solnoc-Dobâca n'ar fi un caz izolat ci simptomele unei mișcări revoluționare. Iar în declarațiile făcute în Cameră a adăogat că „aceste nemulțumiri pot chiar stinge flacăra entuziasmului patriotic care a dus la unirea dela Alba-Iulia".

Iată dar cum unii oameni politici agitând ideia unei primejdii revoluționare înțeleg să se folosească de ea pentru realizarea falmoasei formule de separatism.

Patimi și ambițiuni nemăsurate îi împing pe această cale; prinși în vârtejul luptelor politice ei pierd din vedere interesele țării, cari trebuesc să stea totdeauna deasupra tuturor veleităților și a tuturor chestiunilor de partid.

Caută toate prilejurile, ațâță toate nemulțumirile, se împotrivesc tuturor încercărilor de apropiere și de netezire a deosebirilor dintre fiii aceleiași țări și nu vor să înțeleagă că această acțiune a lor poate primejdui în vremurile acestea turburi de prefacere unitatea unui neam înfăptuită cu jertfe și cu dureri.

Dacă sunt în adevăr nemulțumiri, ele provin din greutățile stârnite de un război îndelungat, din condițiunile deosebite de desvoltare, din dibuirile inerente unor stări de lucruri noi. Nimeni nu are însă dreptul să se slujească de aceste nemulțumiri pentru scopuri mărunte de politicianism. Pentrucă este cu neputință să nu găsim în noi și în trecutul de suferință forța de a le învinge.

Tratatul din Sévres și conferința din Londra

De sigur că acum au început desbaterile conferinței din Londra. Afară de delegațiunile statelor aliate vor lua parte și două delegațiuni turcești: aceea a guvernului din Angora și a doua a guvernului din Constantinopol. La Roma a avut loc o conferință preliminară între ambele delegații care nu se înțeleg. Cea din Constantinopol pretinde că reprezintă singură Turcia oficială, iar cea din Angora revendică dreptul de a vorbi în numele singurului guvern de fapt exsistent. In realitate guvernul din Angora reprezintă numai un comitet de ofițeri și de intriganți care terorizează populația din Anatolia. Aceștia vor să fie stăpânii exclusivi ai Turciei, adică slujitorii propagandei germanice și continuatorii politicei xenofobe a Comitetului Unire și Progres care a uneltit totdeauna contra Franței, deși i-a cerut fonduri și sprijin. Guvernul de la Angora e fictiv, căci Camera lor nu-i decât o adunătură de indivizi fără mandat, aleși sau mai de grabă desemnați de Mustafa Kemal.

A trata cu asemenea oameni și a revizui cu dânșii un tratat solemn este ceva ridicol dacă nu chimeric. Aceștia au încercat să suprime în Turcia orice urmă de influență franceză și consideră ca atingeri ale suveranității statului otoman toate precauțiunile luate pentru a salva interesele Franței.

După revizuirea tratatului din Sèvres, vor veni să contracteze la Paris împrumuturi ale căror dobânzi le vor plăti numai pentru primul an.

Or de un secol, influența franceză în Levant se confruntă cu apărarea intereselor creștine. Franța era recunoscută de sultani ca protectoarea catolicilor.

De când junii turci au ajuns stăpânii Turciei, acest paralelism între politica franceză și cea otomană a dispărut complet.

Francezii n'au mai fost nici educatori, nici sfătuitori, nici prietenii ei numai bancheri. Pentru a intra în posesiunea banilor împrumutați Turciei ar trebui făcute noui cheltuieli și aceasta ar fi o nebunie fiindcă colonille franceze sunt lipsite de căi ferate și colonizate de străini.

Dacă acest lucru iar înfăptuit falimentul moral ar fi și mai mare decât cel material. Scolile franceze din Turcia sunt pline de copii creștini. La Constantinopol 55 la sută din elevi sunt greci, restul fiind armeni sau evrei. In cele 28 școli franceze din regiunea Constantinopolului sunt 4750 elevi greci din totalul de 8500. Situația e analogă la Smirna, Salonic și în celelalte orașe.

Din punct de vedere comercial, situația e aceiași. Francezii își fac afacerile cu negustori greci, armeni și sirieni și nici decum cu turci. Dacă Franța ar sprijini pe Mustafa Kemal această clientelă ar fi pierdută. Prin urmare sprijinirea lui Mustafa Kemal nu e în folosul Franței nici din punct de vedere moral, nici din punct de vedere material.

Ecouri

Statistica cărților apărute.

Ideea Europeană publică după organul oficial al biroului Uniunii internaționale pentru protecția proprietății literale, interesante date asupra producției intelectuale mondiale în ultimii ani. Aceste date dovedesc că producția actuală e cantitativ inferioară celei din 'nainte de războiu, dar că tinde să o întreacă dacă progresia anilor 1918, 1919, 1920 va continua în anul acesta. Germania își menține locul de frunte: 35000 cărți apărute în 1913; 14.700 în 1918; 26.200 în 1919. Locul al doilea îl ocupă Anglia și Statele-Unite (deopotrivă): prima cu 12.400 în 1913; 7.700 în 1918; 8.600 în 1919. Cea de-a doua cu 12.200 în 1913; 9.200 în 1918; 8.600 în 1919. Urmează Franța cu 11.460-4.484-5.361.

Cărți de știință.

In Biblioteca de filosofie științifică condusă de Gustave Le Bon au apărut în ultimul timp câteva volume foarte interesante. Volumul consacrat de G. Hvelacque Chinei e o lucrare remarcabilă.

E. G. Conklin prezintă un rezumat foarte bun al cercetărilor științifice actuale asupra *Eredității, mediului și rolului lor în desvoltarea omului.* In *Chimia și Viața* d-lui G. Bohn și d-ra A. Drzewina sunt studii interesante asupra fenomenelor chimice în biologie și consecințele lor. Lucrarea interesează atât filosoful cât și biologul.

Pierre Bucher.

S'a stins la Strassburg marele alsacian Pierre Bucher. Născut la Guebviller la 1872 a studiat medicina la Strassburg și Paris. Intors în Alsacia a creat un organ puternic de rezistență contra opresiunei germane. Fondator al excelentei *Revue alsacienne illustruée*, una din cele mai frumoase publicații ale Europei contemporane. Pierre Bucher a organizat conferențe franceze, reprezentații teatrale, cursuri de franceză pentru adulți și a creat muzeul alsacian din Strassburg. 15 ani a muncit cu o energie mereu crescândă pentru reălizarea rezistenței culturale franceze în Alsacia. In Iulie 1914 s'a refugiat în Elveția unde a organizat biroul de informații din Réchésy, care a funcționat tot timpul războiului.

După victorie Pierre Bucher a revenit iar la Strassburg unde a fondat revista săptămânală *L'Alsace francaise.*

Academia belgiană.

Zilele trecute s'a inaugurat la Bruxelles academia regală belgiană de literatură franceză... Ceremonia a fost prezidată de Jules Destrée, ministrul științelor și artelor. Necesitatea unei astfel de academii, care să grupeze în jurul scriitori belgieni în limba franceză, era din ce în ce mai simțită. Impărțită în două secțiuni: de literatură și filologie primește în mijlocul ei și reprezentanții altor națiuni cari scriu în limba franceză: francezi, elvețieni, romanzi, canadieni, *români.* Directorul Academiei cunoscutul fost Ivan Gilkin a schițat rolul acesteia: „Vom încuraja producția literară prin toate mijloacele de care dispunem. Invățământul limbei și literaturei franceze în Belgia va fi obiectul solicitudinei noastre. In sfârșit, vom întreține cele mai cordiale legături cu scriitorii francezi din străinătate și mai ales cu cei mai buni scriitori ai Franței și cu glorioasa Academie franceză".

Academia belgiană se compune din următorii membri:

Henry Carton de Wiart, Georges Eeckhordt, Iwan Gilkin, Albert Girand, Hubert Krains, Maurice Maeterlinck, Albert Mockel, Paul Séverin, Paul Spaak, Gustav von Zype, Max Elrkamp, etc.

O inițiativă îndrăzneață

In curând își va deschide porțile la Paris, *Teatrul Celor Două-Măști,* un teatru al groazei și râsului, în care publicul se va înfiora sau va izbucni în râs, după cum va fi alcătuit repertoriul. Conducătorul acestui teatru declară că vrea să studieze moravurile și viciile epocei noastre, nu numai cu intenția de a prezenta un spectacol realist, ci și cu aceea de a le studia, a le îndrepta, a le analiza și a le diseca, făcând astfel operă utilă.

La acest teatru se vor ține și conferințe de către celebritățile lumei medicale, literare și artistice asupra subiectelor celor mai curioase, mai îngrijorătoare, mai misterioase. Vor fi abordate cu îndrăzneală toate chestiunile, vor fi studiate toate credulitățile, toate păcatele fizice și morale, toate viciile epocei noastre, care transformă oamenii sănătoși în detracați.

Cercul român de studii italienești

Inițiativa Dlui Ramiro Ortiz, profesor la Universitatea din București, de a se înjgheba un cerc de Studii italienești la noi, pare a prinde teren.

In a doua ședință a membrilor cercului, s'a hotărît să se tipărească minunata traducere a *Divinei Comedii* făcută de Gh. Coșbuc.

In curând cercul va organiza cursuri de limba italiană, pregătindu-se astfel contingentul viitorilor membrii. Paralel, la Fundațiunea Carol, va fi organizat un ciclu de conferințe dantești: vor fi rugați a vorbi d-nii N. Iorga Ovidiu Densușianu. E Porn, H. Frollo, etc. d-l Petre Sturdza, artist a promis concursul său în ceeace privește recitările de cari vor fi urmate aceste conferințe. In acelaș timp, de 2 ori pe lună, la cerc vor avea loc diferite, comunicări: prima va fi a d-șoarei Limleu, conferențiară la Facultatea de Litere, despre: Elementul durerii în opera lui d'Annunzio.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul ungureso.

Vineri: *Copil de schimb.* Operetă-premieră.
Sâmbătă (matineu): *Țiganul.*
„ (seara): *Copil de schimb.*
Duminecă (matineu): *Fata săracului și cei șepte pitici.*
Duminecă (seara): *Copii de schimb.*
Luni: *Copii de schimb.*

Citiți „Infrățirea"

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

— In editura librăriei Socec a apărut un volum al d-lui *Radu D. Rosetti,* cunoscutul publicist.

Sub titlul „Remember" sunt strânse povestiri din războiul nostru. Despre ele, autorul spune în rândurile introductive: „Toate istorioarele de mai la vale sunt adevărate și, dacă am vr'un regret, e numai acela că literatura nu e la înălțimea faptului."

Așa-dar și un interes documentar. Volumul costă *14 lei.*

*

— In seria literaturii pentru copii, „Cartea Românească" își continuă editarea cu 2 volume: *Zmeul* de d-l N. M. Nigrim și *Corbu* de d-l V. Costescu.

Ambele scrieri sunt premiate de aceiaș casă de editură și conțin minunate istorioare, într'o formă ușoară și sugestivă, constituind o lectură utilă și interesantă pentru copii.

Mamele și pedagogii vor fi mu't ajutați în opera lor educativă, de aceste publicații.

Prețul fiecăruia din aceste 2 volume e *8 lei.*

— O revistă puțin cunoscută e „Foaia tinerimii", care apare totuși de 4 ani la București.

Numărul pe luna Februarie aduce o listă întreagă de scriitori necunoscuți marelui public; materialul publicat nu e prea ales, dar râvna revistei merită toată lauda.

*

— La Satu-Mare a 'nceput să apară o nouă revistă „Țara de sus", sub direcția d-lui *Dariu Pop.*

Ne bucură or'ce inițiativă de a aprinde o facă de cultură românească, în orașele de provincie neglijate.

Fiind o revistă nouă și din Ardeal, vom reveni mai pe larg asupra ei!

*

— Cu prilejul serbărilor „Culturii poporului" la Baia-Mare, ziarul local „Renașterea" a scos un număr special „Renașterea muncitorilor", în care colaborează membrii marcanți ai asociației, care urmărește înaltul scop al cultivării poporului.

Sunt scrise în acest număr de ziar sfaturi bune și îndemnuri folositoare pentru muncitori.

Mitări vinovate

A murit zilele acestea, la Mircești, d-na *Paulina V. Alexandri,* soția marelui nostru poet național.

Poate că pentru mulți aceasta-i singura veste, care le spune despre tovarășa blândă și modestă a bardului nostru. Pe când citim zilnic că ministrul cutare a plecat din orașul X pentru a se duce la Y (pentru cine știe ce „afaceri"), rare ori s'a pomenit de văduva lui Alexandri și abia câte-un pelerin cucernic la mormântul poetului nostru, amintea publicului că acolo, lângă el, ca un paznic credincios, sta, retrasă de sgomotul lumii, o bătrână tăcută, care îngrijea de casa și de mormântul soțului ei, păstrând toate lucrurile și amintirile ca 'ntr'un muzeu sfânt.

Abia în vremea din urmă, oficialitatea s'a gândit să ajute ploasa văduvă în greutățile vieții, pe care un bătrân nu le mai poate birui.

Dar, dacă tot ce amintește pe poetul dela Mircești a fost până acum păstrat cu sfințenie de tovarășa vieții lui, ne'ntrebăm cu 'ngrijorare ce va fi de azi înainte.

Inmormântarea bătrânii a trecut aproape neobservată — și cuibul bardului va fi desigur uitat și lăsat să se părăginească.

Străinul, care ari dori să știe cum ne prețuim pe fruntașii generațiilor trecute, să se ducă la mormântul umil al lui Eminescu, dela cimitirul Bellu din București, la castelul în ruină al lui Hașden, de la Câmpina și mâine, la casa lui Alexandri din Mircești.

Se zice că un popor e cu atât mai demn de un viitor frumos, cu cât își cunoaște și-și prețuește trecutul. Dar numai se zice. . .

T.

✠ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ✠

Emigrații ruși în Franța

Ziarele franceze ne-au adus în ultimul timp știri despre mizeria în care trăesc aristocrații ruși refugiați în Franța. Le Temps de la 30 Ian. le consacră chiar un lung articol, unde ni se dau detalii asupra chipului cum înțelege una din clasele cele mai favorizate de noroc până eri, în imperiul Țarilor, și cele mai inutile, să-și câștige pâinea zilnică pe pământ strein și într'o epocă în care, afară de speculanți — les mercantis — și de îmbogățiții de războiu — les profiteurs de la guerre — toată lumea trăește greu. Când cei mai îndemânateci lucrători abea de-și pot hrăni familiele, fără să mai vorbim de salariați, mai de plâns ca ori când, ne putem închipui ce pot face niște oameni cu totul nedeprinși cu munca!

Situația lor amintește grozav pe a altor emigrați, a regaliștilor francezi, fugiți de frica revoluției la sfârșitul sec. XVIII. Este și acesta un punct mai mult de potrivire între cele două mai însemnate mișcări ale epocei moderne: Revoluția Franceză și Bolșevismul.

De altfel comparația între ele se aude destul de des. Nimic nu poate face mai multă plăcere, se zice, Țarilor roșii din Moscova, de cât să se vadă asemănați cu șefii Revoluției din 1789 sau cu ai Comunei din Paris, după pacea cu germanii.

Toată frazeologia bombastică, toate apelurile și amenințările pornite din Rusia și trausmise lumei prin telegrafia fără fir, vor să aibă la bază — ori de câte ori e vorba de principii — mai ales ideile umanitare și egalitare ale Revoluției, așa cum pot ele fi pricepute de evreii și mongolii cari conduc bolșevismul. Dar între aceste două mișcări este toată distanța care desparte Moscova de Paris, și societatea din sec. al XVIII din Franța — una din cele mai culte și mai rafinate pe care a cunoscut-o lumea — de mediul proletar rusesc la începutul sec. al XX-a.*)

*) Pentru a-și da seama de formarea intelectuală a lui Lenin, an publicist francez și-a dat osteneala să controleze tot ce acesta citise în bibliotecele din Elveția, în timpul refugiului său. Rezultatul a fost confirmarea convingerei că șeful maximaliștilor era aproape obsedat de Revoluția Franceză și de Comună. El cerusе aproape exclusiv opere care se raportau la aceste două evenimente, cum și ceva literatură franceză — foarte puțin — mai ales [illegible]

Dacă există o asemănare dorită, dar neisbutită între împrejurările acestor două însemnate evenimente, cealaltă asemănare, de care vorbesc ziarele franceze, deși nedorită, este cu mult mai reală.

Știut este că emigrații francezi, și ei o clasă privilegiată, neînvățată cu munca, s'au găsit în cea mai neagră lipsă după primele luni de ședere în Belgia și Anglia. Și cum n'aveau alte talente de cât acela de a mânca bine, de a bea bine, de a se îmbrăca elegant, de a trăi, cu un cuvânt, și de a cunoaște și aprecia pictura, muzica, literatura și dansul, purtătorii celor mai vechi și mai mari nume ale Franței au devenit, ca să poată trăi, maeștri de dans, profesori de limbă și literatură, negustori de tablouri, de antichități, legători de cărți pe care știau să le aprecieze — iar femeile croitorese, modiste, negustorese de dantele.

Unul din ei, un conte mi se pare, în tot timpul vieței lui strălucite anterioare, nu învățase de cât nu lucru: să prepare salata. Pe acestă însă o făcea în perfecție. Salata joacă în bucătăria franceză un rol pe care nu i-l bănuim noi, ceva mai înapoiați în ce privește educația limbei și a cerului gurei. De aici greutatea de a o prepara în mod ireproșabil. Trebue numai atât untdelemn cât să tai asprimea oțetului și să o facă untuoasă; numai atât oțet cât să-i dea o plăcută aciditate; iar totul amestecat cu mustar și cu erburi aromatice: tarhon, pătrunjel, etc. și învârtit până nici o picătură de lichid nu mai rămâne în fundul salatierului.

Talentul contelui nostru era așa de remarcabil, în cât în curând la Londra, unde se stabilise, ori cine da o masă îl ruga să prepare salata. El puse o taxă, pe care o ridică până la două lire sterlinge de salată. Clienții se îmbulzesc în așa de mare număr, în cât, prididit de muncă, este obligat să înființeze carnete, în care doritorii se înscriau cu două, trei săptămâni mai nainte.

Rezultatul a fost că la Restaurare, când s'a întors în Franța, avea o avere care îi da un venit de două sute de mii de franci, în monetă dinainte de războiu mai mult ca un milion, iar azi cine știe câte milioane.

Rușii, mai puțin dotați ca francezii, și mai ignoranți ca aceștia pe capitolul salatei, sunt obligați să recurgă la alte meserii. [illegible]

care-i da lapte, brânză și unt pe care le vinde. Toți servitori sunt nobili ruși, blazonați.

Prințul Kudacef face acelaș lucru. Un fost general și-a cumpărat un automobil și face curse.

Un colonel, celebru sportsman își vinde premiele câștigate altă dată la cursele de cai.

Dar lucrul cel mai însemnat este atelierul deschis la No 1 bis al bulevardului Flandrin, condus de contesele Bobrinski și de d-nele Șebeco (de nu mă înșel soția ministerului rus la București, înainte de numirea d-lui Poklewski), Isvolski și Wasilarski, unde 350 de femei, din cea mai înaltă aristocrațime, își câștigă traiul cosând, croind, brodând. Multe din lucrătoare, ne spune articolul de unde luăm aceste informațiuni, își au numele în Almanahul de Gotha.

Cea ce este însă și mai trist, este că — în tocmai ca Emigrații, francezi din sec. XVIII-a — acești oameni *n'au uitat nimic, n'au învățat nimic.* Constituanta rusească întrunită la Paris în ultimul timp și compusă din astfel de oameni, și din alții, cari se pretind mai democrați, mai în curent a spiritul Vremei, a luat hotărâri cari nu se deosibesc de loc de cele pe care le-ar fi luat Duma Țarilor. Intre altele, ei nu pot recunoaște trecerea Basarabiei, „provincie rusească", în România [illegible]

Cronica politică

In urma asigurărilor date din nou de majoritate căva da concurs necondiționat guvernului, acesta luând din nou în discuție proectele de impozite și de buget, a decis prezentarea lor în cameră.

Așa cel puțin se grăbește să anunțe oficiosul guvernului. Este însă destulă vreme ca să se mai producă tulburări și neînțelegeri.

In privința colaborării cu țărăniștii, se afirmă că d-l general Averescu ar fi pretins o fuziune complectă, ceia ce dovedește că, d-sa nu se gândește ca să facă față numai unei prelungiri a guvernărei, ci și la situația ce o va avea în apropriata opoziție. Chestiunea fuziunei însă, fiind mai complicată și din punctul de vedere al personalismului ce-l manifesta d-l Iorga, fiind din această cauză chiar inimaginabilă, tratativele care au avut loc între d-nii Averescu și Mihalache, au fost întrerupte.

D-l Mihalache ar fi lăsat să se înțeleagă că deocamdată nu ar putea fi vorba decât de o colaborare, iar d-l Averescu ar fi spus că numai de aceasta poate ar avea nevoe mai târziu.

S'ar putea însă ca, atunci când ar avea nevoe să fie *prea târziu.*

Cine a făcut războiul nostru

Ziarul *Adevărul* a publicat acum trei zile, — după notele comunicate de către unul din participanții la Consiliul de Coroană din 14 August 1916, Consiliu care a hotărît intrarea Românieî în războiul cel mare, — o interesantă dare de seamă asupra discuțiilor cari au avut loc cu acel prilej. Reproducem mai jos, din aceea dare de seamă, pentru deplina edificare a opiniei publice, partea pe care a luat-o d-l Ioan I. C. Brătianu șeful guvernului de atunci, la via discuțiune angajată, ca o dovadă a rolului jucat de partidul liberal în pregătirea unității naționale:

După deschiderea ședinței decătre M. S. Regele care a cerut tuturor oamenilor politici de față să-l ajute în actul de bun Român pe care voește să'l săvârșească intrând în războiul pentru eliberarea Românilor asupriți, „a luat cuvântul d. Ion I. C. Brătianu care a pronunțat un lung discurs, o sinteză a ceeace naționaliștii propovăduiseră de doi ani de zile. Tema d-lui Brătianu era că România nu putea, fără să dispară moralicește, să stea neutră într'un războiu în care se hotăra de soarta lumei. România având drept ideal unitatea națională, ea era datoare să urmărească acest ideal acum, căci împrejurări ca cele de azi nu vor mai fi niciodată.

„D-l Brătianu explică istoria noastră diplomatică dela 1912 încoace, cum prin refuzul Italiei de a merge alături de puterile centrale am căpătat și noi libertatea de acțiune. In tot cazul el și țara sunt deja angajate și nu mai pot da înapoi.

„D-l Brătianu a mai spus că măsurile militare luate de el sânt bune și a sfârșit declarând că toată țara și toți Românii de peste Carpați așteaptă cu nerăbdare intrarea noastră în război.

D-l Titu Maiorescu întrebând pe d-l Ion I. C. Brătianu dacă guvernul are angajamente. ce angajamente și dacă nu s'ar putea degaja, d-l Brătianu a declarat că d-sa „este legat, nu mai poate da înapoi, dar și țara este legată, după a sa părere.

Spune că a întârziat războiul cât a putut, însă când a simțit că dacă se mai întârziază aliații vor trata cu ungurii, atunci a văzut că nu mai poate aștepta și că nu mai fi e permis să ezite".

Tot d-l Maiorescu afirmând că Românii din Ungaria nu vor să se înece cu Regatul Românieî, că ei vor să rămână sub Habsburgi apărați de Germani contra Ungurilor. D-l Brătianu a protestat, arătând că Românii Ardeleni i-au destăinuit fundul sufletului lor și că are scrisori dela d-l Vaida și dela alții în sens opus celor afirmate de d-l Maiorescu.

După ce toți cei de față la Consiliu și-au spus părerea D-l Brătianu a luat din nou cuvântul; răspunzând D-lui Maiorescu și celorlalți că „după cum părintele d-sale nu era nici rusofil nici germanofil, nici el nu e altceva decât român. Cei cari se opun războiului nesocotesc chestia morală. El nu este sigur de victorie, dar chiar învinși, noi vom asigura Unitatea națională, după cum Italia, bătută la Novara, a realizat-o după câțiva ani. Cauza românismului a făcut un pas gigantic din moment ce patru mari puteri au recunoscut dreptul nostru la Unitatea națională. Mihaiu Viteazul este eroul legendar fiincă a trecut în Transilvania. Așa va fi și cu regele Ferdinand. El a adăugat că'și ia toată răspunderea.

„Dinastia română nu este o dinastie străină, dar după ce regele va trece peste Carpați chestia nici nu se va mai pune."

O Insolanță

In ședința de eri a parlamentului Românieî întregite, vândutul nemților și necorectul președinte al Camerei, care patronează tălhăria trădătoare dela Reșița, d-l Duiliu Zamfirescu, a avut insolența de-a arunca insulte asupra d-lui I. I. C. Brătianu, cerând Camerei anularea mandatului de deputat pentru că a depășit limita concediului. Dela cel ce-a fost tolerat, prin sfidarea bunului simț, de-a mai rămâne în fruntea parlamentului când este și în capul societățeî spolietoare dela Reșița, ca și dela o majoritate parlamentară care nu poate avea respect și cult pentru nici un merit, nu ni-am putut aștepta la mai multă cuviință. Este manifestarea insolenței caracteristice pe care întotdeauna o au necorecții și parveniții.

Răspunsul plin de demnitate ce s'a dat, știm bine, nu a putut să găsească ecou acolo unde găsise necuviința crasă a unuia care a traficat cu conștiința, tot așa precum acuma trafică cu acțiunele speluncii ce-o prezidează în dublă calitate.

In chestia înființărei noulor bănci românești

In legătură cu articolul publicat în Nr. 156 al ziarului nostru sub titlul: *„Pentru Ministerul de industrie și Comerț" Greutăți cari se pun la înființarea de bănci românești*, d. Secretar General al Finanțelor ne trimite următoarele:

„Binevoiți a cunoaște că Secretariatul generel al Finanțelor nu a dispus și nici nu e în drept a dispune tribunalelor ca să nu înregistreze firmele băncilor noui înființate înainte ca ele să obțină autorizația de funcționare dela Secretariatul Finanțelor, ci din contră, aceasta a dispus-o Ministerul de Justiție. Secretariatul general din Cluj. Dispoziția e întemeiată pe Articolul de Lege ungurească XIV dtn 1916 în sensul căruia înființarea institutelor financiare este oprită și această dispoziție până astăzi nu s'a abrogat prin altă Lege sau Decret-lege. Deci cu tot dreptul a ordonat Secretariatul de justiție tribunalelor că până la o dispoziție legislatorică — pentru care încă în 30 Iulie 1920 s'a făcut consiliului de miniștri propunere concretă — nici o societate de credit (comercială) să nu poată fi înregistrată în registru firmelor, dacă nu dovedește prealabilă învoire a Ministerului de finanțe, iar cele industriale a Ministerului de Comerț.

Această dispoziție generală pentru toate institutele financiare-comerciale și industriale e foarte motivată atât din punctul de vedere politic financiar, cât și din punctu, de vedere comercial industrial precum și din punct de vedere a economiei naționale, fiincă se știe că după preluarea imperiului român pe teritoriul provinciilor alipite s'au înființat așa de multe institute de bani și intreprinderi industriale, încât pentru corecterizarea faptului fără exagerare se poate zice că sau ivit ca bureții după o ploale de vară.

Cererile pentru permisiunea prealabilă de înregistrare se judecă cu cel mai mare liberalism având în vedere atât interesele Statului cât și a le populației, cea mai mare parte, a rugărilor s'a rezolvat, numai câte-va au rămas nerezolvate din acea cauză, că nu s'au alăturat la cereri datele necesare pentru a putea judeca cauza în fond.

E drept că la judecarea acestor cereri mai înainte — înțelegând aici și cererile noilor societăți românești din Banat — am fost prea liberali și în parte acestei împrejurări i-se poate atribui criza financiară. Observând aceasta, la finea anului trecut cu controlul institutelor de credit și societăților pe acțiuni am încredințat un funcționar vechiu financiar, de origină română — grăniter care își împlinește datorința cu cea mai mare obiectivitate și bunăvoința atât față de interesele Statului cât și față de ale populației conform instrucțiunilor mele. Vă rog a publica această rectificare în prețiosul ziar a D voastre.

Cluj, la 24 Februarie 1921.

Secretar general
al finanțelor
MUNTEANU.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul „INFRĂȚIREA"

Revista p essei maghiare

Amăgitorii

Numai din reproducerea anumitor pasagii din pressa maghiară, nu ne putem face o idee clară de felul în care această presă caută să-și amăgească cetitori, întărindu-le credința într'o schimbare a lucrurilor și prezentând situația de acum numai ca o fază transitorie. După felul tendențios cum își aleg și interpretează diversele știri, din însăși titlurile cele dau și din subiectele ce le tratează, reese clar intențiunea de a compromite statul român și instituțiunile sale și de a nutri speranța că stările de acum nu vor dăinui multă vreme.

Vom reproduce de data aceasta ca titlu de curiozitate numai titlurile din ziarul „Ellenzék", numărul 39. Primul articol e intitulat „S'a trezit", bine înțeles națiunea maghiară, care avertizează statul român chiar în interesul statului și al consolidării interne să cugete bine cum va rezohi problema maghiară, căci aceasta nu-i poate fi de loc indiferent.

Găsim apoi titluri de aceste: „Sunt neînduplecați" (Francezii); „America i-a refuzat" (pe aliați); „Harding în acțiune" (în interesul apropierii de Germania); „Gata la orice" (Germania e decisă, că în caz că i-s'ar refuza propunerile să reziste și să suporte toate consecințele acestei resistențe); „E bun bătrânul la casă" (generalul Foch însoțește pe Brian la Londra); „Mai înapoi cu ogarii" (America nu va îngădui controlul francez); „Ameliorează condițiile de pace", „Pe Francezi îi mâncă palma", „Poincaré împinge (Kiturja: espresie ce se folosește numai față de patrupede) pe Briand din presidențiе" etc.

Acelaș ziar în numărul următor, în prim articol, își mângâe și încurajază astfel cetitorii:

— „Scena istoriei universale, pe care lupta între oameni produce când jocuri dumnezeești, când numai lupte între broaște și șoareci, n'a fost aranjat și nu poate fi aranjată la conferințe. Și pe nouile sfinte alianțe le așteaptă aceeaș soartă ca și pe cea vechie. Puteri mondiale s'a prăbușit și cele mici au devenit mari nu prin conferințe, ci pentrucă măsurându-se în cumpăna vremii au fost găsite nevrednice ori vrednice de viață. Se prăbușesc alianțe la un singur suflu al vremii și toată opera lor se prăbușește odată cu ele. Nu după hotărârile conferințelor se formează și pier națiunile, ci după-cum știu să repreiznte în societate valori adevărate, ori numai numere. Și într'asta privință, nu conferințele au să hotărască".

Cu privire la concesiunea atelierelor CFR.

— Inginerii din Cluj contra concesionărei —

Eri seară 24 Februarie, a avut loc în localul Creditului Technic Transilvănean din Cluj, Calea Victoriei 23, ședința Cercului Regional A. G. I. R. (Asociațiunea Generală a Inginerilor din România) fiind la ordinea zilei, conferința D-l Ing. Traian Dragoș, șeful atelierelor C. F. R. Cluj despre concesionarea atelierelor C. F. R. concesionare aprobată deja de Guvern, rămânând pentru complecta ei înfăptuire, numai votul actualului parlament.

Cu o desăvârșită competență — D-l Inginer Dragoș e unul din cei mai eminenți ingineri de mașini dela C. F. R. — dar mai ales cu o deosebită însuflețire și durere față de subjugarea, rușinea și nemernicia ce se pregătește neamului nostru prin această concesionare, conferențiarul a demonstrat aproape matematic.

1. Cât este de dezastruoasă pentru independența politică și economică și chiar pentru existența neamului nostru, această proectată concesionare a atelierelor C. F. R., care de fapt nu este de cât începutul fatal și cheia cu care streinii ne vor aservi mai rău ca pe o colonie.

2. Totodată conferențiarul a propus mai multe sisteme de înbunătățire și reorganizare a atelierelor C. F. R., pe baza celor mai moderne principii având toate la bază, controlul și cointeresarea statului. Intreacât amintim că D-l Inginer Traian Dragoș a propus și a reușit după multă trudă ca plata lucrătorilor în atelierele C. F. R. Cluj, să se facă pe baza primelor de lucru, conform sistemului Taylor, adoptat împrejurărilor noastre. Grație acestui sistem, producțiunea în atelierele C. F. R. Cluj a sporit cu peste 30%.

Toți membrii Cercului Regional A. G. I. R. au fost, fără excepțiune, contra concesionării. atât de oneroase a atelierelor C. F. R.

Intr' adevăr pentru istoricii, ce vor descrie vremurile grele prin care trecem noi azi, va fi greu de explicat existența unui guvern *român*, care s'a obligat să plătească unor *străini* pentru o regie de 275% regie pe care concesionarii au tot interesul și posibilitatea s'o facă cât mai mare, de oare-ce statul n'are dreptul la control încă 15% beneficiul

In aceste condițiuni, ori-care ar fi situația țării noastre, este inadmisibil a-ne iscali sentința de moarte în mod atât de laș și rușinos.

Această situațiune se poate îndrepta prin noi înșine, foarte de grabă dacă se vor lăsa oameni competenți și de meserie să lucreze în liniște cu depline puteri, fără amestecul dezastroas al politicianismului și al tuturor nechemaților.

In acest sens, autonomia Cfr. pentru bunul mers al lucrurilor și mai ales în situația actuală, este un *imperativ categoric.*

Dacă conducătorii mari vor înțelege acest lucru, chiar în clipa din urmă, ne putem considera ca mântuiți.

Pe baza conferinței d-l Inginer Dragoș și a discuțiunilor avute la finele conferinței, Cercul Regional A. G. I. R. Cluj a votat următoarea moțiune.

„Cercul Regional A. G. I. R. Cluj în ședința sa din 24 Februărie a. c. protestează cu ultima energie în contra concesionarii atelierelor Cfr. ca fiind un atentat la libertatea și existența neamului românesc, și tot odată face canoscut tuturor că este convins, că actuala situație a Cfr. se poate îndrepta degrabă prin propriile noastre forțe, dacă se acordă autonomia Cfr. și dacă se respectă competința oamenilor de carieră și dovediți ca destoinici în decursul funcțiunei lor la Cfr.

Cercul Regional A. G. I. R. Cluj se solidarizează în acelaș timp cu toate moțiunile și propunerile centralei A. G. I. R. din București și a Societății Politice Unice din România.

Inginer Ulescu.

INFORMATII

Eri seară avut loc în Aula Prefecturii, un concert din ciclul celor organizate cu prilejul „Salonului de Artă ardeleană".

Reuşita a fost deplină şi publicul, foarte numeros, încântat de o seară admirabil petrecută.

■

Constatăm că abia după ce s'au publicat declaraţiile d-lui Brătianu din Consiliul de Coroană dela 1916, „Patria" poate fi într'adevăr sigură că şi d-l Vaida a fost pentru întrarea în războiu a României.

■

Sâmbătă şi Duminecă după masă între orele 4—7 p. m. au loc la expoziţia de pictură şi sculptură „Salonul de Artă Ardeleană" (Aula Prefecturii), Concerte de promenadă. Vizitatori pot admira lucrările expuse, ascultând o muzică frumoasă. Un bufet bogat, va servi ceaiuri. Intrarea obişnuită: 5 lei de persoană.

■

Săptămâna trecută misiunea economică română a sosit la Budapesta.

D-l colonel Stârcea, ministru nostru plenipotenţiar în Ungaria, a avut o întrevedere cu ministrul de externe al Ungariei. Din convorbirile avute domnia sa a dobândit impresia că sunt condiţiuni prealabile pentru o colaborare eficace.

■

Miercuri la amiazi, s'a oficiat la palatul regal, în cerc infim şi strict protocolar, căsătoria civilă a prinţului moştenitor George al Greciei cu principesa Elisabeta a României.

Au asistat familia noastră regală, miniştri, plenipotenţiarii ai Greciei şi curtea. In vremea ceremoniei muzicele militare au cântat imnul grecesc şi imnul regal român.

După ceremonie s'a dat un prânz de gală la palatul Cotroceni.

■

La Cluj a luat fiinţă secretariatul refacerei şi aprovizionărei, cu conducerea lui a fost însărcinat în mod provizoriu d-l Tănăsescu actualul secretar general al internelor.

■

In vederea însămânţărei s'a dat ordin prefecturilor de judeţe din Transilvania să transporte de urgenţă cantităţile de seminţe de care au nevoe sătenii.

■

Direcţiunea zootechnică şi veterinară din Cluj a pus în vânzare o broşură cu datele târgurilor de vite din întreaga Transilvanie.

■

D l Iuliu Moldovan va sosi Duminică din Bucureşti unde a fost pentru aranjarea Secretarului Ocrotitor Sociale din Cluj, care urmează a fi ataşat pe lângă Ministerul internelor, în urma neînfiinţărei Ministerului sănătăţei publice.

■

La Arad s'a ivit câteva cazuri noui de tifos exantematic.

■

Intinderea zonei preventive contra pestei bovine s'a stabilit a fi 51 km dela graniţa dinspre Polonia şi 24 km dinspre cea către Bucovina.

S'a hotărît ca învăţătoarele care ocupă locul de dirigente la grădinile de copii cari nu îndeplinesc toate condiţiile ca studii, să dea examene înaintea unei comisiuni care se va înfiinţa pe lângă secretariatul cultelor.

■

Se proectează înfiinţarea în toate oraşele principale a unui serviciu dentistic pentru elevii şcoalelor primare şi secundare.

■

D-l Hotnog, şeful poliţiei de siguranţă din Baia-Mare, a descoperit circulând pe piaţă bancnote de 100 lei falşe. D-sa a întreprins o serie de cercetări, operând şi multe arestări.

■

„Deutsche Tagespost" aduce ştirea, că d-l secretar general Korodi a fost primit în audienţă de M. S. Regele; audienţa a durat peste o oră. In decursul audienţei, d-l secretar general a făcut propuneri concrete în ceeace priveşte minorităţile.

D-l secretar general Korodi îşi va continua agendele şi mai departe în cadrele Ministerului de Culte din Bucureşti.

■

Publicul de elită mănâncă numai la grădina de iarnă a hotelului Central. 28

■

Bognár & Szántó Societate Comercială Anonimă pe acţiuni în Ardeal, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.

Mare depozit de vinuri excelente, bere şi spirt de prima calitate. Fabrică de rom şi coguac precum şi vin în butelii desert şi likör. (30

■

„Gourmand" confiserie specială, nemaiîntrecut dessert, calitate superioară, nu trebue să lipsească dela nici-o masă de familie. (71)

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthal „Hygiea" dă efect fără pereche a cărui surmenaji staţionar prospetează corpul obosit, oţeleşte muşchi stătuţi, stinge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygiea" în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 34.

■

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. Biró.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris.

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

■

La Cafeneaua Europa va avea loc Miercurea, Duminecă şi în serbători după masă concert simfonic, iar Marţa şi Sâmbătă seara deschis până diminieaţa. Telefon No. 443.

■

Producţiunea a III-a a elevilor „Conservatorului de Muzică şi Artă Dramatică" din Cluj, va avea loc Duminecă în 27 Februarie, la 4 ore p. m., în edificiul Conservatorului. Preţul unui bilet 5 lei. Bilete se găsesc în fiecare zi dela 10—12 a. m. şi 4—6 p. m., la Secretariatul Conservatorului.

Citiţi „Infrăţirea"

Anchetele noastre

Insămânţarea în Ardeal

Sămânţa în cele mai multe locuri lipseşte iar unde se găseşte e scumpa. — Va aduce Secretariatul general de agricultură sămânţă? Ordinul noului secretariat de aprovizionare. Cine va aduce sămânţa şi cu ale cui fonduri? Datoria obştilor din Vechiul Regat şi Basarabia

O problemă la ordinea zilei şi care frământă pu in sufletul celor de la oraşe şi mai ales din Capitala ţărei este însămânţarea de primăvară în Ardeal. Recolta de anul trecut fiind foarte mică atât din cauza micei întinderi pe care s'a făcut, precum şi a lipsei de seminţe, a dat o recoltă insuficientă pentru consumul populaţiei care locueşte pământul muntos al Ardealului. Astfel că tot ce s'a făcut s'a consumat aproape complet; şi dacă astăzi nu ne găsim în pragul unei lipse faptul este datorit economiei pe care sătenii o făcuseră prin păstrarea seminţei pentru primăvară. Trebue să mărturisim însă că mulţi, în aşteptarea venirei grâului şi orzului din vechiul regat au început să consume ca hrană sămânţa pe care până acum o păstraseră.

In zilele de târguri săptămânale ca se ţin prin oraşe se vede o completă lipsă de grâu şi secară, iar mazărea care altădată abunda pe piaţă a ajuns o raritate şi se vinde cu 7—8 lei kgr. Grâul de toamnă se vinde cu 3·50 lei kgr. iar cel de primăvară nu se oferă de loc pe piaţă.

Se pusese o întrebare care părea că se va rezolva. Era vorba de imobilizarea seminţelor de primăvară. Până acum însă Secretariatului general din Cluj nu i-a sosit un asemenea ordin.

A mai fost vorba şi de faptul dacă secretariatul general al Agriculturei nu ar putea aduce sămânţa de primăvară. Cu noue lege de contabilitate se poate afirma ca nu va putea aduce cantităţile suficiente şi de aceea nici nu trebue să se pună separanţă prea mare în acest lucru.

E vorba însă acum de ordinul care a fost dat de secretarul general al aprovizionărei din Ardeal către prefecturi, ordin în care li se spune să se îngrijească de procurarea seminţelor de primăvară.

Am avut ocazia să vorbesc cu un şef de aprovizionare al unui judeţ care mi-a spus că de oarece prefecturile nu pot avea fonduri aşa de mari, vor fi nevoiţi sau să dea autorizaţii băncilor ca să aducă seminţele sau să împrumute aprovizionarea judeţului bani de la Bănci şi să aducă ea seminţele împărţindu-le pe socoteala ei.

Toţi aceşti viitori negustori se gândesc însă cu teamă, că *transporturile în vechiul regat şi mai ales permisurile pentru vagoane se obţin foarte greu*, iar comisiunile de transporturi de pe lângă direcţiunile regionale CFR. nu poate acorda aprovizionărei unui judeţ decât circa 5 vagoane pe lună pe când unui judeţ îi trebue în medie 150 vagoane. Pentru acestea, mulţi nu ştiu dacă se va însămânţa în primăvară pământul Ardealului sau nu.

Credem însă că e o datorie pentru înlăturarea răului creat de împrejurări, sau care ar putea slăbi viaţa economică din Ardeal, ca *Obştiile din vechiul regat să anunţe prin centrala lor cantităţile disponibile de grâu cari ar putea fi dat pe credit intreprinderilor obşteşti din Ardeal.*

Prin aceasta s'ar face dovada unui pas spre buna fraternitate şi în acelaş timp s'ar înlătura o nevoe pe care o simt grea. Wy.

REMINGTON

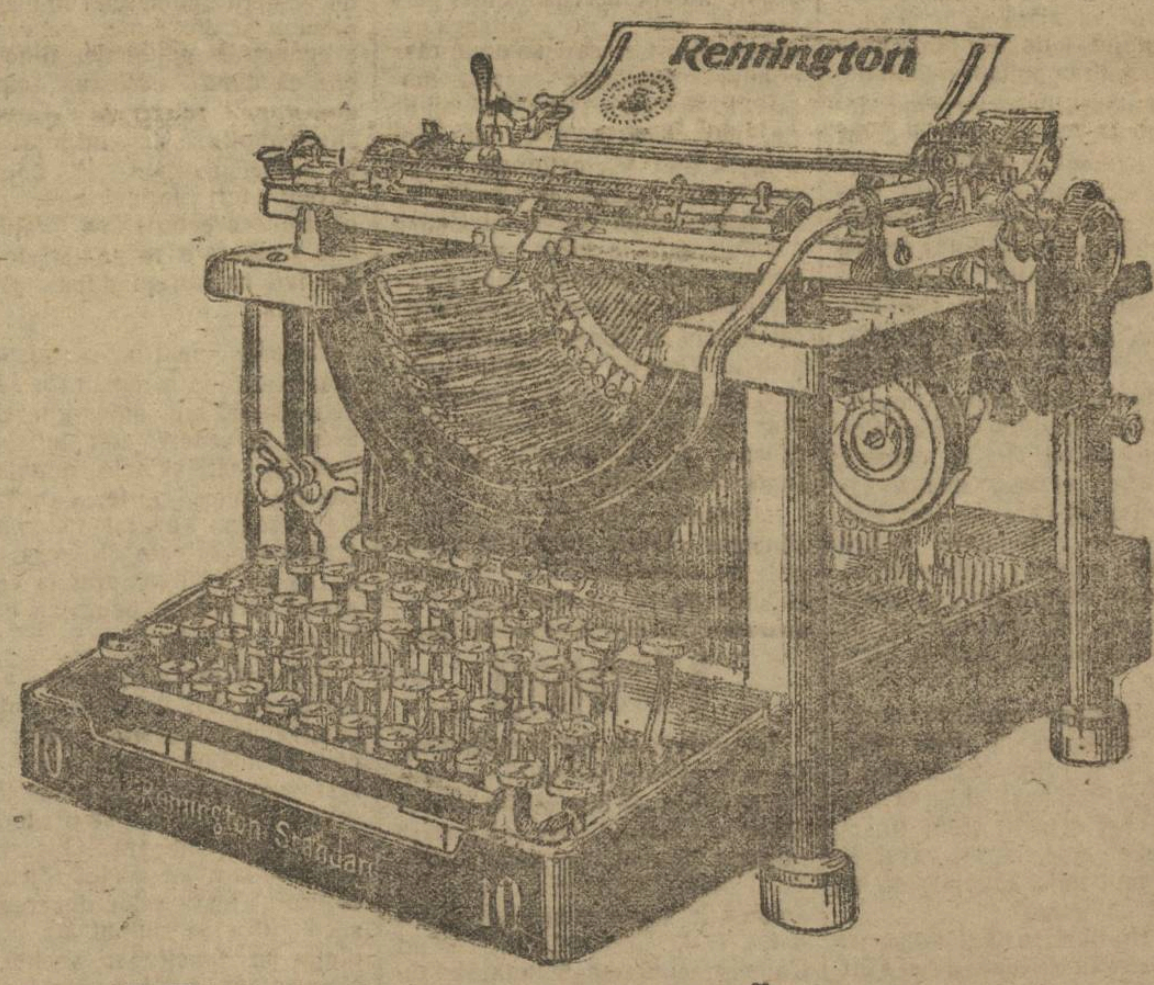

ULTIMA PERFECŢIE AMERICANĂ MODEL 1920.
Cu claviatură specială pentru toate limbele,
Reprezentant General pentru România-Mare:
NICOLAE IVANOVICI, BUCUREŞTI.
PASAJUL-VILAGROS, CALEA VICTORIEI. REPREZENTANT PENTRU TRANSILVANIA BANCA CENTRALĂ CLUJ, CU FILIALELE: HAŢEG, TIMIŞOARA, ARAD, TURDA ŞI ALBA-IULIA.

Renumita Fabrica chimica „UNIO" Cluj, curăţă şi văpseşte
Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravalii în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situaţia internaţională

Conferinţa preliminară între delegaţii Aliaţilor la Londra s'a ţinut la Downing Street şi a hotărît în linii generale ordinea de discuţie a problemelor orientale. Delegaţiile turceşti au sosit mai însufleţite ca oricând de dorinţa de a se revizui tratatul din Sévres. Premierul bulgar cere şi el tocmai dela Sofia revizuirei aceluiaş tratat, pretinzând pentru Bulgaria un coridor prin Macedonia la marea Egee şi Tracia orientală. Bulgari şi turci sunt gata să dea mâna pentru a urmări un scop comun mărirea lor pe socoteala unui comun vecin. Lucrând astfel diplomaţii bulgar şi turci speră să atragă simpatiile Franţei şi Italiei asupra ţărilor pe care respectiv le reprezintă. Faţă de aceste tendinţi delegaţia greacă va reacţiona puternic. Calegeropulos premierul elen şi preşedintele delegaţiei greceşti are mandat să se spuie revizuirei tratatului din Sévres. In schimbul recunoaşterei valabilităţei tratatului, grecia se obligă a parifica cu propriile ei forţe Asia Mică zdrobind rezistenţa Kemalistă. In caz când se va încerca o cât de neînsemnată revizuire delegaţia grecească va protesta şi se va retrage dela conferinţa din Londra. Armatele italiene au început să evacueze Dalmaţia superioară urmând ca Sebenico şi regiunile maritime să fie evacuate mai târziu.

Partidul ţărănesc din Austria în urma congresului ţinut la Viena a hotărît să intervie pe lângă guvernele antantiste, arătând că situaţia Austriei e desperată din cauză că ajutoarele făgăduite din 1918 de Aliaţi nu au mai fost acordate, cu toate că poporul austriac a manifestat cea mai sinceră dorinţă de pace şi lealitate. Cancelarul d-l Mayr se va duce la Londra pentru a face o ultimă încercare. Dacă Aliaţii nu vor trimete ajutoare grabnice şi efective Austriei, atunci aceasta pentru a evita un faliment de neînlăturat va trebui să se alipească de Germania. Englezii îngrijiţi de întinderea propagandei panslavice şi Mesopotamia caută să îndreptă prin măsuri luate în pripă greşelile făcute. Astfel Winston Churchill, ministrul colonillor, a declarat că în Martie va prezida o conferinţă la care vor lua parte reprezentanţii Egiptului, Palestinei şi Mesopotamiei pentru a rezolva definitiv chestiunile mai urgente privind aceste trei ţări şi a consolida astfel dominaţia engleză în aceste ţinuturi.

Prusia este agitată de campania electorală dusă cu o egală înverşunare de toate partidele. Se vede că partidele dreptei vor reuşi să obţie majoritatea în Dietă şi în acest caz politica externă a Germaniei va tinde spre rezistenţa fatală la cererile Aliaţilor.

DIN UNGARIA

Horthy către muncitori. — Andrássy în partidul creştin. — Uniunea maghiarilor din străinătate. — Ferma model american.

Vizitând minele de cărbuni dela Kisbér şi Dorog, Horthy s'a adresat muncitorimii îndemnând-o la muncă pentru consolidarea economică a statului şi la rezistenţă contra propagatorilor cari urmăresc scopuri de distrugere. Constată că disciplina muncitorească sdruncinată de încercările din trecut s'a restabilit în folosul statului iar muncitorii minelor de cărbuni maghiare lucrează şi produc relativ mai mult ca ori-unde în Europa. De aceea „Ungaria sub nici un motiv nu poate permite ca agitatorii să lucreze în contra consolidării şi pentru distrugerea ordinei interne".

Situaţia mai grea nu este a muncitorilor ci a clasei funcţionarilor, cari totuşi suferă cu abnegaţie convinşi într'un viitor apropiat mai bun. Atitudinea acestora poate servi ca exemplu muncitorilor, iar acei cari au distrus statul prin încercările lor să renunţe la planurile din trecut, „căci puterea de stat stă de veghe şi degeaba vor face ori ce încercare".

*

După multă ezitare şi după nereuşita înfiinţării unui partid deosebit sub conducerea sa — părăsit fiind de aderenţii cari au intrat în alte partide, grofui Andrássy a intrat în partidul socialiştilor creştini, convins că numai acest partid, care sa înfiinţat din cauza demoralizării din urma războiului şi urmăreşte edificarea naţiunii ca rassă — va putea realiza fericirea statului pe teren politic şi economic.

Condamnă orice acţiune pentru interese particulare acum când statul maghiar e periclitat din toate părţile, finanţele distruse, clasa mijlocie sdruncinată, crisele politicei interne şi externe sunt aproape nerezolvabile iar statul stă fără nici un prieten sau aliat.

Intrarea lui Andrássy în acest partid designează în acelaş timp şi atitudinea viitoare a partidului în chestiunea regalităţii: reîntronarea Habsburgilor, mijlocul primordial prin care Andrássy spera regenerarea statului.

*

Sub conducerea fostului ministru de culte şi actual preşedinte al Academiei maghiare, Berzeviczy Albert s'a înfiinţat în Budapesta „Uniunea maghiarilor din străinătate" care urmăreşte încorporarea tuturor maghiarilor din străinătate într'un singur bloc, condus fiind în diferitele state de aceleaşi principii şi directive. Scopul e realizarea concepţiei de libertate din America unde poate lucra ca cetăţean american şi în folosul poporului său. Diferitele organizaţii maghiare din celelalte state vor lucra pentru realizarea scopului.

Programul definitiv va fi stabilit în congresul mondial al tuturor maghiarilor din lume, care se va ţine în vara acestui an cu participarea delegaţilor din toate ţările. Uniunea redactează de altcum şi un ziar sub numirea de „Maghiarii din străinătate".

*

In legătură cu reforma agrară s'a decis înfiinţarea unei ferme de 1000 ha în jurul Budapestei, al cărei teren va fi distribuit numai celor, cari sau reîntors sau se vor reîntorce din America.

Cultura pe aceste forme se va face aplicând sistemul de exploatare american prin cultura intensivă de zarzavaturi. Prin înfiinţarea fermelor de această natură guvernul urmăreşte mai multe scopuri: asigurarea existenţei celor ce se reîntorc, reîntoarcerea pe cât posibil a celor din America, introducerea sistemelor de exploatare intensivă a terenurilor arabile şi asigurarea alimentaţiei capitalei.

După ziarele maghiare.

Ultime informaţiuni

Prin fir special dela corespondentul nostru din Bucureşti

Ora 1 p. m.

Alegerile dela Bocşa vor avea loc în zilele de 21 şi 22 Martie.

*

In consiliu de miniştri ţinut eri s'a hotărît desfiinţarea subsecretariatului refacerii.

*

Partizanii guvernului au cerut excluderea d-lui Tache Ionescu din cabinet.

*

Consiliul de miniştri în şedinţa de eri a hotărât modificarea bugetelor diferitelor ministere potrivit economiilor propuse de D-l Titulescu; singur D-l Tache Ionescu a refuzat.

*

D-l Titulescu, ministru de finanţe va prezinta la 1 Martie parlamentului proectul noului buget.

*

Ziarul parizian *Echo de Paris* anunţă că guvernul sovietic persan a fost răsturnat de generalul Riza Han.

*

In Bucureşti Sosesc din toate colţurile ţării delegaţiile cu daruri pentru căsătoriile princiare.

*

Muntenegru a declarat războiul sfânt împotriva Serbiei.

*

La întrunirea majorităţilor de alaltăeri seara, a vorbit dl general Averescu şi a cerut să se aibă în vedere meritele d-lui Ion Brătianu arătând că faţă de acesta nu se poate proceda la anularea mandatului ca la primul venit. Asemenea a vorbit şi despre dl Duca.

Rezultatul s'a văzut. Camera a votat excluderea d-lui Brătianu.

O şezătoare

Din iniţiativa d-lui Colonel dr. Bădescu, şeful spit. mil. C. Vl. Arm., cu aprobarea d-lui Com. general Petala şi cu sprijinul d-lui general Anastasiu, s'a deschis Joi 24 l. c. I-a şezătoare la sus zisul spital.

In faţa unei asistenţe de doamne, de ofiţeri, elevi ai I. M. M. şi soldaţi suferinzi ai spit. (pentru care s'au aranjat aceste şezători) d-l Col. dr. Bădescu a ţinut o cuvântare de deschidere făcând cunoscut întocmirea unor şezători săptămânale p. bolnavi şi înfiinţarea de biblioteci în spital. A accentuat folosul lor şi a mulţumit tutulor cari au dăt şi vor da concursul lor.

D-na Dr. Apostol şi elev. Georgian au recitat poezii şi anecdote din autorii noştrii.

Med.: Cadariu Niţu, Iuga A., Flaviu Pop, Enăchescu Gh., Dumitraş A., Popovici, Greceanu, Drăgoi, au cântat f. frumoase buc. fie din gură, fie din vioară, chitară, şau celo.

D-ra Glăvan a cetit „Pozne din Război", iar dr. Od. Apostol, a ţinut o scurtă conferinţă de igienă populară.

Serbarea s'a terminat prin o scurtă cuvântare încurajatoare a d-lui General Anastasiu.

Rep.

Corespondenţe

CAMERA

Şedinţa dela 24 Februarie

Se deschide sub prezidenţia d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială d-nii Văleanu şi Cudalbu.

La comunicări d-l Duiliu Zamfirescu vorbeşte în chesiunea concediului D-lui Ion I. C. Brătianu. D-sa reciteşte scrisoarea a-lui Blătianu făcând o critică pcestuia, cu autoritatea morală de care i-o dă afacerile Reşiţei, şi discursul rostit la Academie din îndemnul şi cu plata nemţilor. Critică meritele d-lui Brătianu fiind des întrerupt de d-nii Sasu şi Mârzescu cari îi amintesc trădarea de neam dela Academie şi afacerile necurate din vremea din urmă. D-l Duiliu Zamfirescu îşi sfârşeşte cuvântarea făcând un apel la d-nii Iorga, Mihalache şi Lupu să se unească cu guvernul pentru a lupta împotriva partidului liberal.

La această cuvântare, răspunde d-l C. Banu arătând că distinge în discursul d-lui Zamfirescu două chestiuni, una politică şi cealaltă de regulament. D sa declară că nu-l miră o eventuală unire a d-lor Lupu, Argetoianu, Tăzlăoanu şi Madgearu, dar se întreabă ce autoritate morală au aceşti oameni pentru a aduce atari insulte d-lui Brătianu. Trecând la chestia de regulament, d-sa arată că d-l Zamfirescu, corupt prin discursul de'a Academie şi afacerea Reşiţa, era de aşteptat să atace dela tribuna prezidenţială un om şi un partid nepătat, cu toate că faptul n'are precedent în analele parlamentare. Partidul liberal răspunde cu dispreţul său la toate aceste calomnii.

D-l Duiliu Zamfirescu face din nou declaraţia că dacă ar mai avea acţiuni ale soc. Reşiţa le-ar împărţi deputaţilor. Camera nu protestează faţă de această declaraţie.

Preşedintele roagă Camera să se pronunţe dacă admite aplicarea regulamentului.

D-l Mihalache ia cuvântul şi spune că regulamentul trebue aplicat.

Prin ridicare de mâini, Camera se rosteşte pentru excluderea d-lui Ion I. C. Brătianu din parlamentul României-Mari, creiată prin politica şi sforţările sale alături de toţi patrioţii neamului.

Apoi d-l Duiliu Zamfirescu Reşiţa proclamă ales, în locul vacant prin excluderea d-lui Brătianu, pe d-l Ioan Th. Florescu.

SENAT.

Şedinţa se deschide la ora 3 p. m. sub presidenţia d-lui general Coandă. Pe banca ministerială d-l Garofild.

Senatul validează alegerea d-lui Cosma la Fălciu. votează un credit de 65 milioane lei pentru Comunicaţii. D-l Văleanu depune legea pentru controlul străinilor. Se admite urgenţa.

D-l I. Nistor protestează împotriva arestării ziaristui Cehan Racoveţă la Cernăuţi.

D-l Lazăr Popescu vorbeşte despre reforma agrară. D-l Al. Constantinescu spune că această lege trebue să întrunească unanimitatea sufragiilor.

Balul Teatrului

1. CABARETUL ARTISTIC a cărui conducere a fost încredinţată apreciatului artist Stănescu-Papa va oferi publicului cel mai bogat şi original program de varietăţi ce s-a văzut în Cluj. In program figurează numele artiştilor celor mai simpatizaţi de public printre cari citâm pe d-nii Neamţu-Ottonel, Mihăilescu-Brăila, Mişu Ştefănescu, Ionescu-Ghibericon, Virgil Vasilescu, Miron Popovici şi pe d-nele Ec. Ionescu-Popea, Jeana Popovici, Netty Adamidy, etc. Spectacolul în cabaret va ţine toată noaptea.

2. IN CAFENEAUA ORIENTALĂ d-l Mihăilescu-Brăila acompaniat de o orchestră specială compusă numai din mandoline şi quitare, va cânta serenade şi canţonete napolitane.

3. Mulţumită generosităţii negustorilor din Cluj, cari au răspuns cu dărnicie apelului făcut de Teatru Naţional, Tombola balului va fi de o varietate şi de o bogăţie rară. S-au oferit până acuma 2000 de obiecte de mare valoare.

4. COSTUME. In mod excepţional, direcţiunea teatrului a hotărît să pue la dispoziţia publicului celemai frumoase costume din garderoba sa pentru balul de Sâmbătă seara. Doritorii pot vedea şi alege costumele în ori ce zi dimineaţa dela 10—12 şi după amiazi dela 3—5 la cărţitoria teatrului. Se va plati o chirie de 100 Lei pentru fiecare costum.

5. REDUCERE PENTRU OFIŢERI. Comitetul organizator al balului a luat măsura frumoasă de a reduce preţul de intrare la balul teatrului pentru d-nii ofiţeri, care vor plăti numai 40 de lei intrarea. De această reducere nu pot beneficia decât d nii ofiţeri personal şi numai dacă sunt în uniformă.

Cetiţi „Infrăţirea"

Tinereţea şi plăcerile ei le veţi păstra dacă veţi folosi renumitul spirt menthol

Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piaţa Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania"
Câteva picături după masă înlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întăreşte şi înviorează. □□□□□□□□□
Se află de vânzare ori unde!

Nu mai există reumatism şi acel care a rămas dispare, întrebuinţând **Castanin**
(estras de castane) de Dr. Biro
320-II.
Frecând cu câteva picături dispare durerile provenite din ger şi reumatism. Nu trebue să lipsească din nici o casă. Preţul unei sticle împreună cu modul de intrebuinţare costă Lei 15·—
Depozit central farmacia **Dr. BIRO** Piaţa Unirei Cluj.

Plângeri şi lămuriri

Domnule Director!

Bine-voiţi vă rog a atrage atenţiunea publicului asupra unui excroc care se dă drept student în matematici şi care visitează institutele universitare spunând că e în serviciul unui biurou de aprovizionare. Marţi seara a reuşit să excrocheze personalul Institutului botanic cu suma de 150 lei, şi s'a făcut nevăzut.

Cu mulţumiri

Prof. I. GRINŢESCU.

D-l Horia Bottea, judecător de instrucţie la tribunalul Cluj, a trimes ziarului *Keleti Ujság*, următoarea scrisoare:

Domnule redactor,

Aţi publicat în numărul ziarului *Keleti Ujság*, apărut la 23 Februarie, a. c., un anunţ istoric al afacerii Barbu-Szabó-Suchomer. Articolul nu este lipsit de comentarii severe şi de acuzări străvezii.

Pentru că instruesc această cauză, al cărui stadiu de cercetări nu este încă terminat, vă rog să faceţi loc în foaia d-voastră, câtorva rânduri de lămurire.

Informaţiile culese, nu au fost de mine oferite. O simplă îndatorire profesională, îmi interzice de a da explicaţii asupra unor fapte şi împrejurări, ce au să ie precizate printr'o secretă acţiune de investigaţii.

Aceasta, drept răspuns anumitor elegante insinuări şi ca măsură preventivă împotriva oricărei tentative de discreditare. Salutar şi prudent de a împiedeca zvonul să-şi formeze matcă, dispersăm, la timp, cele mai vagi eforturi de interpretare tendenţios eronată şi, pregătiţi cu zâmbete faţă de formidabilul Don Basilio, zădărnicim, cu calm, cele mai slabe adieri de calomnie.

24 Februarie, 1920.

Horia Bottea,
judecător de instrucţie la Tribunalul Cluj.

„Radio" 517.

De vânzare o tipografie

cu cca 3600 chlgr. litere româneşti şi ungureşti, material, 2 maşini plane 3 maşini Americane, compactorie completă. Deslusiri detailate se pot primi la RADIO RECLAME ROMANIE CLUJ, Strada Regina Maria No. 34. □□□ Telefon 630. □□□

Technica Labora

Birou Technic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999%
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.
320

CREDITUL EXTERN

Convocare

Conform art. 27, 28 şi 29 din statutele Societăţii Anonime „Creditul extern" se convoacă Adunare Generală Ordinară în ziua de 6 Martie 1921, ora 10 dim.

Adunarea Generală Ordinară se va ţine în localul „Creditului extern" din Bulev. Elisabeta No. 6. (Etaj I.)

Vor avea dreptul de a lua parte la Adunarea Generală acţionarii cari vor fi depus acţiunile sau certificatele provizorii la sediul Societăţei până în ziua de 2 Martie cel mai târziu.

Adunarea Generală Ordinară va fi legal constituită când acţionarii sau mandatarii prezenţi vor reprezenta cel puţin o jumătate din capitalul social.

Dacă în ziua hotărită această parte din capital nu va fi reprezentată, şedinţa se amână pe ziua de 18 Martie 1921, când se va lucra cu numărul acţiunilor şi capitalul reprezentat în aceiaşi zi, oricare ar fi ei şi fără o altă publicaţiune.

Ordinea de zi a Adunărei Generale este:

1. Confirmarea cooptărei făcute în prezenţa d-lor Goldiş, fost ministru, C. Brediceanu, St. Slăniceanu şi Tancred Constantinescu, inginer inspector general.
2. Aprobarea Dărei de seamă şi a Bilanţului încheiat în 31 Decembrie 1920.
3. Descărcarea Consiliului de gestiunea sa.
4. Distribuirea beneficiilor.
5. Alegerea a 2 censori şi 5 censori supleanţi.
6. Fixarea jetoanelor de prezenţă ale administratorilor şi censorilor pe exerciţiul 1921.

BILANŢUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV.	LEI	B.	PASIV.	LEI	B.
Casa numerar	2.902.877	49	Capital Emisiunea I.	30.000.000	—
Acţionari Emisiunea I.	2.798.600	—	Certificate speciale asupra Emis. II. eliberate acţionarilor Băncei Munteniei	4.008.750	—
Acţionari Banca Munteniei pentru acţiuni neprefschimbate	28.525	—	Speze de fondare	203.697	—
Efecte publice şi acţiuni	8.369.498	—	Conturi curente şi depuneri	38.393.307	16
Conturi curente debitoare	62.051.855	04	Dividendul certificatelor speciale eliberate acţionarilor Băncei Munteniei	400.875	—
Mărfuri	5.903.711	95	Diverse conturi de valori	4.940.597	20
Mobile şi case de fer	84.193	80	Profit şi pierdere pe anul 1920	4.062.682	12
Diverse conturi de valori	110.597	29			
	82.249.858	48		82.249.858	48

CONTURI DE ORDINE.	LEI	B.	CONTURI DE ORDINE.	LEI	B.
Depozite de titluri	215.020	—	Depunători de titluri	219.020	—
Mărfuri, garanţii, ipoteci, cesluni	2.659.207	—	„ „ mărfuri, garanţii, ipoteci	2.659.207	—
Cauţiuni de gestiune	455.000	—	„ „ cauţiuni de gestiune	455.000	—
Efecte de garanţii	376.800	—	Depozite de garanţii	376.800	—

Preşedinte: AL. COTTESCU. Contabilitatea: K. GASTEYER.

Administratori delegaţi: G. N. BAGDAT, TANCRED CONSTANTINESCU.

Am examinat prezentul bilant conform art. 186 din codul comercial şi l'am găsit în concordanţă cu registrele.

Cenzori: D. DARVARI, STELIAN POPESCU, IOAN SĂVESCU, M. S. ZENTHLER.

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

DEBIT.	LEI	B.	CREDIT.	LEI	B.
Cheltueli generale şi de organizaţie	2.871.290	70	Beneficii din vânzarea mărfurilor	5.076.825	20
Cheltueli de studii şi misiuni	581.226	—	Beneficii din dobânzi, comisioane, venitul efectelor publice, etc.	3.039.188	62
Divident pentru certificatele speciale emise în contul Emis. II. în schimbul acţiunilor Băncei Munteniei	400.875	—			
Beneficiul net pe anul 1920	4.262.632	12			
	8.116.013	82		8.116.013	82

Preşedinte: AL. COTTESCU. Contabilitatea: K. GASTEYER.

Administratori delegaţi: G. N. BAGDAT, TANCRED CONSTANTINESCU.

Am examinat prezentul cont conform art. 186 din codul comercial şi l'am găsit în concordanţă cu registrele.

Cenzori: D. DARVARI, STELIAN POPESCU, IOAN SĂVESCU, M. S. ZENTHLER.

Societatea „Govora-Călimăneşti"

BILANŢ INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1920

ACTIV			PASIV		
Cassa şi deponibil la bănci		1.269.074 95	Capital		10.000.000 —
Mobilier Centrala		20.743 30	Fond de rezervă	57.437 58	
Materiale în depozit Centrala		165.904 85	Fond p. amortizarea capitalului	339.505 —	397.082 58
Diverse conturi debitoare (Furnizori diverşi etc. 1)		891,821 84	Fond pentru amortizarea investaţiunilor	680.000 —	
Efectele fondului de rezervă şi amortizărei capitalului		255.000 —	Fond pentru îmbunătăţiri	570.000 —	1.250.000 —
Cheltueli avansate în contul despăgubirilor de război		322.179 —	Dividende 1919 neridicate		114.610 —
CĂLIMĂNEŞTI			Diverse conturi creditoare		298.390 25
Mobile, instalaţii mobilier, cu instalaţii s. a.		4.188.735 81			12.060.032 63
GOVORA			Beneficiu net		1.121.797 55
Idem idem		5.868.370 43			
		13.181.830 18			13.181.830 18
CONTURI DE ORDINE			CONTURI DE ORDINE		
Despăgubiri de război de încasat	6.077.429 —		Despăgubiri de război	6.077.429 —	
Acţiuni, efecte şi alte valori în garanţie	38.010 —		Deponenţi de acţiuni, efecte şi alte valori în garanţie	38.010 —	
	6.115.439 —			6.115.439 —	

Preşedintele Consiliului de Administraţiei C. G. DISSESCU. Director Inginer, I. TROFIN. Şeful contabilităţei V. GEORGESCU.

Verificat şi găsit în regula. Censori: G. M. MARINESCU, M. ZENTLER.

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE două costume noi pentru bal frumoase, în str. Regina Maria 35 etaj, partea dreapta. 310

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 cameriuțe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu **Lei 5200** Piața Unirii 18. 408

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publicc efeptuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

UN DOMN BINE SITUAT, inteligent, fără vicii, dorește cunoștința unei d-șoare ori doamne văduve inteligente fără copii, care se poseadă ceva avere, în scop de căsătorie. Zestrea poate fi înlocuită și prin practicarea unei ocupațiuni private. Reflectantele sunt rugate a-și trimite ofertele pe lângă alăturarea fotografiei sub: „Căsnicie ideală" la administrația ziarului. Numai persoanelor serioase li-se va răspunde.

Corespondențe:

DOMNIȘOARA care a facut de serviciu la poștă Joi după masă și care nu a voit ași de numele este rugată a scri pe adresa „Ionel" la administrația ziarului „Înfrățirea".

LILI am trecut aseară pe la locul știut nu te am găsit. Care sa fie cauza? respunde prin ziar.

COSTICĂ Orăștia nu am putut ați scrie neștiinduți adresa — vin Duminică așteaptăzia împreuna cu persoana. A.

Cafeneaua ELITEI

din Str. Regina Maria No. 2, Cluj.

Este vizitată de toată lumea intelectuală din întregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streinei prețuri moderate

Hârtie pentru țigări

și tuburi în cantitate mare se află de vânzare la **SIMION ERDÉLYI.** Comerciant engrosist articole de hârtie, mărunțișuri și articole de Norinberg în Str. Reg. Maria No. 37 (fost Deák Ferencz). 217

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

Radio 185 19

Caf. Pannonia

este unul dintre cele mai alese locuri de petrecere. Serviciu prompt. Fiecare seara concertează orchestră renumită. Sala de biliard separat. Proprietarul Iosif Szinetár și fiul.

LA „MAGAZINUL BARZA"

1 rochie de ștofă de lână dela 250 Lei 1 palton de lână curată pentru dame dela 480 Lei, 1 costum de lână curată pentru dame fazonul cel mai nou dela 600 Lei în sus. 52

Fabrica de Vată și Pansamente

„BUFTEA"

Aduce la cunoștința Autorităților Sanitare, Domnilor Farmaciști și Droghiști din întreaga Românie, că procurându-și materialul prim necesar, a început să fabriceze

Vată Hidrofilă Superioară

pe care a pus-o în vânzare cu

Mare reducere de prețuri,

pentru a împiedica importul vatei din Străinătate.

Expediții prompte prin poștă și Calea Ferată în **întreaga Românie.** 340

In București serviciu la domiciliu

Informațiuni și prețuri curente la Reprezentanța Generală

Lazăr L. Sanft & Co.

București, Strada Mărăști No. 2 (fostă Banului).

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, SIBIU, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Imprumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăți în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiune și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și Incasso.

Sucursala SIBIU a început operațiunile în luna Februarie 1921.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 **CUPOANE DIN ZIAR.** Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 23 PENTRU MICA PUBLICITATE

Vând spirt rafinat En gros și en detail. — Prețuri de concurență. A se adresa la ziar sub. A.

Banca Mehedinţului

din T. SEVERIN.

Capital Lei 5.000.000

Reserve Lei 1.210.000

369

Face tot felul de operaţiuni de bancă, participă la întreprinderi industriale şi comerciale, face împrumuturi pe gaj de efecte publice, primeşte depuneri spre fructificare în condiţiuni avantagioase, efectuează operaţiuni de scompt, incasso, comision etc. etc.

Dacă doriţi să petreceţi bine serile

Vizitaţi bodega şi magazinul de coloniale

J. Munteanu

Str. Mănăstur No. 7.

272

Mai eftin ca ori unde. Serviciu românesc.

Un litru de vin vechi 10 Lei.

Varieteul „Biasini“

Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
? Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză şi Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Lasló şi alte 20 persoane.

După spectacol urmează Dans Tabarin.

77

MARE REDUCERE DE PREŢURI!

M. ANGHEL

Piaţa M. Viteazul No. 40

Magazin permament de articole technice,

Lămpi de lipit cu benzină, Plăci de asbest şi Klingerit, Garnituri de asbest, ferestrae gatter, circulare şi pentru metaluri pile etc. etc. Materiale electrice şi motoare electrice.

Becuri electrice cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din cel mai bun material.

Telefon 13-40. Telefon 13-40.
REPREZENTANŢA FABRICEI DE MAŞINI
„SCHIEB“ — SIBIU.

210

AVIZ

ROMÂNIA

Societate anonimă transilvăneană de asig.

841

SUCURSALA CLUJ

a transpus birourile sale în palatul „Băncii Agrare“ Calea Regele Ferdinand 38

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GAZ“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit.

148

Singurul medicament contra călbezei la oi şi vite cornute este

„Călbeaza“ Haneş,

Purtând fiecare cutie numele preparatorului vă puteţi feri de falsificatori. Preţul unei doze (2 bucăţi) 11 Lei.

Rezultat în 24 oare

Depozit farmacia DEMETER CLUJ, Str. Mănăşturului No. 2.

Med. **Dr. Lăzărescu**

medic Şef al Casei Cercuale, Specialist în Boli interne şi Venerice Untroscopie, examen de laborator. Injecţiuni intravenoase cu Neosalvarsan Cianor de Mercur etc.

Cosultaţii zilnice 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40.

185

CLOPOTE

Argintărie şi orice obiecte bisericeşti, găsiţi mai eftin la

Dimitrie D. Popescu

Furnizorul Curţei Regale, al Sfinţilor Mitropolii, Episcopii şi biserici din România-mare.

BUCUREŞTI Calea Moşilor No. 249, SIBIU la sf. Mitropolie.

Singura fabrică sistematică în România-mare, care execută ori ce comandă în 48 oare şi chiar în faţa Clienţilor. De asemenea are în deposit clopote gata diferite mărimii cu preţuri reduse garantânduse după dorinţa clienţilor.

160

„REFACEREA INDUSTRIALA“

Societate Anonima Privilegiata pe Acţiuni.
Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în maşini şi materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria ţărei are nevoie pentru a se reface şi desvolta solid şi repede de nn organ de execuţie, care să coordoneze influenţa şi autoritatea Statului, cu competinţa şi libertatea de acţiune a iniţativei private.

Iniţiativa privată a fiecărui industriaş în parte se loveşte de mari obstacole, din cauza dificultăţilor de credit şi transport; iată de ce s'a simtit nevoia creerei acestei Societăţi,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ“ *va fi organul care va reface industria şi o va aproviziona cu materialele şi maşinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ“ solidarizând colaborarea continuă şi efectivă a puterei statului cu priceperea şi pregătirea industriaşilor, va face aprovizionări colective şi stocuri mari, va face transporturi accelerate şi asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operaţiunile de distribuţie, de aprovizionare şi de refacere în general, creind astfel un organ care se ajute industria ţării de a eşi din situaţia critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărţit în 300 mil acţiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripţie publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripţia publică se face după normele următoare:

a) Marii şi micii industriaşi din intreaga ţară 25%.
b) Altor subscriitori până la 20%.
c) Restul se va acoperi de organizaţiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-iege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv şi statutatele aprobate de Consiliul de Miniştrii, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secţia Notariat sub No. 15.833/1920.

Acţiunile sunt la purtător, afară de ale Statulni care sunt nominative şi intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acţiune, plus 20·— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170·— lei de fiecare acţiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de casă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripţiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă Bucureşti şi sucursalele ei la Galaţi, Braila, Constanţa, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureş şi Cernăuţi.

Banca Agricolă Bucureşti şi sucursalele din ţară.

Banca de Scont Bucureşti şi sucursalele din ţară.

Banca Franco Română Bucureşti şi sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roşiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia şi Pucioasa.

Banca Centrală pentru Industrie şi comerţ Cluj şi filialele sale: Sibiu, Turda, Alba-Iulia, Haţeg.

Banca Albina Siblu şi filialele sale: Braşov, Cluj, Odorhei, T.-Mureş, agentura Saint Martin, Mediaş şi Lugoş.

Aanea de Comerţ şi Industrie Braşov.
Casa de păstrare agrară T.-Mureş.
Banca Timisoarei de Comerţ şi Industrie Timişoara.
Banca Casa de Păstrare a oraşului Timişoara.
Creditul Technic şi sucursalele sale,
Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administraţie
Preşedinte, N. ZANNE
Preşedinte al Camerei de Comerţ, mare industras.

Reclama No. 153.
381

COLOMBO

MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Tuică de Valeni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească si nemţească.

Tuică de Valeni

Maşine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER“

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universităţii Nr. 3.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIIU

lip 1. Do 147,

Anul I. No. 153 Opt Pagini 50 bani Opt Pagini Duminecă 27 Februarie 1921

Infrățirea

Administrația ziarului „Infrățirea"
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

Abonțuri La administrația ziarului și agențiile de publicitate

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 3. (Etaj. II.)
Telefon: Administrația No. 952, Redacția No. 211.

Director:
D. TOMESCU

Abonamente: 1 an . . . 120 lei
6 luni . . . 60 lei
3 luni . . . 30 lei

CE VA ZICE „PATRIA"?

Lucrul ni se pare atât de odios în cât, cel puțin pentru Ardeal, ar trebui să-l credem cu neputință. Dar să zicem, totuși, că, într'o bună zi, ne-am pomeni la Cluj cu o nouă gazetă pe care inițiatorii sau proprietarul ar înzestra-o cu tot ce-i trebuie pentru a crea iluzia că în paginile ei își găsesc cea mai curată expresie interesele și politica Ardealului. Și, fiindcă precedentul l-avem creiat, să zicem: *independentă* ca „Voința" — și tot ca „Voința": *socială, economică* și *politică*. Își va lua, deci, un titlu capabil să deștepte în cetitori sentimente și tendințe regionaliste, — așa de firești astăzi când faptul unirii este încă așa de plăpând — și se va numi, să zicem, *Glasul Ardealului*.

Reservată la început, gazeta va deveni pe urmă din ce în ce mai răsboinică. Fără să represinte an me un partid, ea se va coborî totuși în mijlocul luptelor noastre politice având oricând un cuvânt de spus și o lovitură de dat. Unde va fi mai crâncenă încăierarea, acolo va fi și ea cu pieptul desfăcut și cu mânecile suflecate. Nimeni nu va țipa mai tare împotriva „oligarhiei" ș nimeni, firește, nu va avea cuvinte mai bine găsite pentru a exprima mai potrivit, mai cald și mai sunător aspirațiile noastre democratice.

În paginile ei, transformate într'un mare și teribil tribunal, vei găsi trași la judecată pe toți oamenii noștri politici, și sentințele date de ea vor hotărî definitiv cine trebuie să plece și cine poate să mai rămâie în viața publică a României Mari. Ea va stabili ierarhia valorilor politice, ea va arăta unde este adevărata democrație și ea ne va spune care sînt oamenii și partidele de la care putem aștepta consolidarea și fericirea acestei țări.

Dar, mai ales, ea va hotărî care sînt nevoile și problemele ardelenești și deci care trebuie să fie și adevărata politică a Ardealului. Vom avea, prin urmare, o necontenită afirmare a orgoliului regional sub forma unei ascuțite exploatări a intereselor așa zise „ardelenești". Se va vorbi adică de „putregaiul" și „conrupția" din vechiul Regat, se va agita chestia „unificării cu furca", se va vorbi în mod afișător de „distrugerea economică" a Ardealului și se va proclama necesitatea pentru Ardeleni de a fi „stăpâni în casa și gospodăria lor". Mă rog: întocmai politica pe care o face astăzi partidul național.

Iată însă că tocmai când ziarul cel nou e mai înflerbântat, mai fanfoș și mai răsboinic, se află, dintr'odată, că la spatele lui stă pitit, ca reprezentant vajnic al intereselor și al politicii ardelenești, însuși d-l Octavian Tăslăuanu, după cum la spatele „Voinței" s'a dovedit că stă ascuns însuși d-l Victor Bontescu.

Ca și d-l Bontescu, prin urmare, d-l Tăslăuanu va încerca să-și refacă situația politică scoțând și d-sa un ziar prin care să scormonească și să agite orice nemulțumire capabilă să desvolte aici temeiurile unei politici regionale.

Ca și d-l Bontescu, d-l Tăslăuanu își va aduce aminte că e ardelean și, adoptând procedeul inaugurat de „Voința", va face din ardelenism un mijloc de reabilitare politică.

Căci ce poate fi mai simplu, mai firesc și mai la îndemâna unei inteligențe practice ca aceia a d-lui Tăslăoanu de cât procedeul întrebuințat de d-l Bontescu și pe care experiența încercată de „Voința" l-a dovedit a fi așa de eficace? Ai fost, e drept, în fruntea unui minister pe care l-ai făcut celebru prin cele mai scandaloase afaceri și de unde ai fost trîntit spre mulțumirea și ușurarea unei țări întregi, dar, cât ai stat acolo, ai pus la cale întreprinderi industriale, ai întemeiat „instituții economice" și ți-ai asigurat o avere de milioane din care oricând poți să-ți faci o sdravănă armatură pentru o nouă activitate politică. Și atunci, înțelegeți: pui la bătaie o parte din fructul imoralității tale, scoți o gazetă „independentă", fulgeri și trăsnești împotriva „oligarhiei", anunți lupta pentru triumful ideilor democratice, sbârnâi cât de des din struna regionalismului, faci din când în când pe revoluționarul și pe răzbunătorul tutulor durerilor din Ardeal, vorbești necontenit de cinste, moralitate și idealism, — iar la spatele acestei frumoase „acțiuni" pândești tu, omul tutulor afacerilor necurate, așteptând nerabdător ceasul reabilitării tale politice.

Dar, întrebăm: ce va zice „Patria"? Ce va zice „Patria" când d. Tăslăoanu, revenind la *vatră*, va face și d-sa „ardelenism" în vederea unei reabilitări politice? De sigur, va vorbi. Căci nu ne putem închipui cum în numele Ardealului și în numele partidului național s'ar mai putea tolera prezența în politică a unui om a cărui necinste o găsim așa de drastic înfierată tocmai în coloanele „Patriei".

Va vorbi, de sigur, — dar cu ce autoritate? Cu ce autoritate vei veni să împiedeci reabilitarea d-lui Tăslăoanu, când astăzi acoperi și ocrotești prin tăcerea ta încercarea de a se reabilita a d-lui Victor Bontescu?

Să vorbească, deci, „Patria" acum, când „Voința" încearcă să creieze precedentul *reabilitării prin ardelenism*, dacă vrea ca mâine să poată vorbi cu autoritate despre reabilitarea d-lui Tăslăoanu.

Să vorbească și să ne spună: Mai e sau nu d. Bontescu membru al partidului național-român?

Istoria

Un ziar din Capitală, și nu unul din acelea care au deprins, lumea cu adevărul — deși în numele acestuia apare, — din ce motive nu se știe, a consacrat o pagină însemnărilor luate dela consiliul de coroană din 1916. în care s'a hotărât intrarea în război a României mici de pe atunci.

Recitind acele note, deși luate în fuga unui cotidian, mărturisesc că am avut aceași emoțiune, plină de pietate și stăpânită d majestatea trecutului, pe care o am ori de câte ori, răsfoind paginile unui manual de istorie, mă opresc asupra unuia din marile evenimente ale neamului. — Și doar, însăși cea mai măreață pagină de istorie din epopeea neamului nostru era schițată. Pe ea, pe urmele ei, pe care oricât neobiectivitatea contemporanilor ar fi dorit, de-ar fi putut, să le șteargă pentru unii și să le retușeze pentru alții, cuvântul obiectiv și definitiv al cronicarilor va întemeea istoria. De aceea, acum, când în vârtejul luptelor care nu cunosc stavilă pentru patime, și în care, de atâtea ori, s'a încercat a se nega adevărul și meritele, reamintirea aceasta pentru sufletele pustiite de atâta ură și invidie, este binefăcătoare ca și o oază în pustiurile arzătoare .·

Cuvântul sigur, hotărât și demn al M. Sale Regelui Ferdinand, ca și bărbăția și curajul cu care inițiatorul, pregătitorul și hotărâtorul războiului întregitor de neam, d. I. I. C. Brătianu, și-a luat răspunderea în fața regescului consiliu, sunt isvoare de nesecată pildă de patriotism și providențială înțelepciune, tot așa precum cuvântul rătăcit al d-lui Marghiloman, sau al răposaților T. Maiorescu și P. Carp, însemnează locurile, unde, pe câmpul experiențelor politice din trecut, șivoaiele fără de isvoare ale unui curent artificial au secat.

In acel consiliu de coroană, s'a închis odată pentru totdeauna capitalul nedemn al unei politici de vasalitate, și, larg și cu curaj, continuatorul politicei demne și independente a lui Ion Brătianu care a înfruntat și îndărătnicia prusacă a lui Bismark, a deschis drumul singurei politici care a asigurat dreptul de viață al neamului românesc de pretutindeni.

Acolo, în acel Consiliu, Regele Ferdinand, care a mărturist că interesele neamului sunt aceleași cu ale Dinastiei, n'a tras numai o sabie care s'a acoperit de glorie, ci s'a rostit cu adevărat ca cel dintâi cetățean român.

Câte nu ne învață istoria, și ce bine e să n'o uităm ...

Ev.

Parlamentul ne demoralizează

Nu e zi lăsată de Dumnezeu să nu auzim că'n Parlamentul țării s'a petrecut un scandal, dar scandal în toată puterea cuvântului, cu înjurii și amenințări, cu strigăte și tropot de picioare, cu insinuări perfide și cu brutale înjosiri reciproce, între rivalii politici.

Nici nu-ți vine să crezi, cetățene pașnic, că acolo, în adunarea care face legi și te guvernează pe tine, sunt oamenii de frunte ai neamului, cari merită să-i conducă; și să nici nu crezi fiindcă altfel s'ar purta diriguitorii meritoși și legitimi ai unui popor, care nu e de viță rea, or'ce-ar spune bârfitorii, exagerând slăbiciunile lui.

Una din aceste slăbiciuni — și poate cea mai mare — e că tolerează, cu blândețe, să se ridice în fruntea gospodăriei țării toți gălăgioșii și toți ambițioșii fără de scrupule, toți cari vor să-și facă avere și o situație personală cocoțată în văzul mulțimii, chiar dacă ar călca peste cele mai omenești interese și drepturi ale ei.

A ajuns aproape rușinos pentru un om cinstit și cuminte să spue că e deputat și nu e vorbă goală, când se zice că puținele elemente bune, pe cari le cuprinde Parlamentul, nu nu mai că sunt împiedicate să depue o muncă folositoare, dar se compromit cu adevărat în mijlocul atâtor sgomote și insulte cari stropesc, cu noroiul lor, și pe cei nevinovați.

Să ajungem în halul de a avea și noi nevoe de o poliție permanent mobilizată lângă Parlament, ca la nevoie să liniștească pe agitatori, după cum vedeam la alte popoare, pe cari le căinam, zâmbind?

Excesele, în cari ar putea să cadă libertatea de a fi ales și a alege după normele largi ale sufragiului universal, trebuesc împiedicate printr'o solidă educație socială a poporului, pe care avem cât mai în grabă nevoie s'o facem. Numai așa vom avea contrabalansarea și controlul necesar pentru a împiedica să se ridice pe nedrept or'ce pretențios la cârma treburilor publice, în dauna întregului neam.

Dacă se cere celor de jos ordine, muncă, și încredere în legiuirile statului, pilda ar trebui să vină dela înșiși parlamentarii țării; frumos ar fi așa, dar, dacă n'am avut norocul acesta, nu'nseamnă că noi, alegătorii, să facem toate năsbâtiile, ceeace ar fi, de altfel, tot în detrimentul nostru, ci'nseamnă că pe urma slăbiciunilor noastre cresc asemenea ... flori rare și că noi am putea îndrepta răul, deschizând mai mult ochii, când ne exercităm dreptul de vot.

N. G-T.

Propaganda streină în România

De multă timp am atras atenția oamenilor cinstiți asupra propagandei subversive pe care o fac în țara noastră sub ochii închiși ai autorităților emisarii lui Horthy, Lenin și cei mai puțin spălați ai Bulgariei iridente.

Zilele trecute însuși un deputat guvernamental, d-l. Berea a atras atenția guvernului asupra propagandei pe care numeroși emisari sofioți o fac în Dobrogea printre locuitorii de origină bulgară, asigurându-i că potrivit declarațiunilor făcute de d-l I. Mihalache primului ministru bulgar, Dobrogea va reveni la Bulgaria odată cu venirea la putere a țăraniștilor.

In consecință, dobrogenii sunt inoitați să nu dea ascultare legitor românești, să facă șicane funcționarilor români și la rigoare să se constitue în bande de comitagii pentru a lupta contra României.

Bulgarii dobrogeni urmând cu sfințenie instrucțiunile transmise de emisarii sofioți operează în Cadrilater atacând geandarmii și jefuind pe călători, făcând cu alte cuvinte imposibilă existența unei vieți civilizate în aceast colț de țară.

Aceasta e situația în Dobrogea datorită pe deoparte lipsei de tact politic a d-lui Mihalache și pe de alta toleranței curioase pe care o manifestă guvernul față de asemenea acte antinaționale. Nu numai în Dobrogea străinii duc o primejdioasă campanie antinațională. Basarabia e plină de emisari bolșevici, de origină evrei cari cutreeră satele distilând prin manifeste și broșuri cea mai veninoasă ură împotriva României.

In Transilvania propagandă antiromânească iea o formă și mai îndrăzneață și întrebuințează mijlocul cel mai modern: presa. In adevăr, ziarele maghiare sapă în fiecare prestigiul națiunei române, prin minciună, perfidie și calomnie.

Cele mai scandaloase neadevăruri cele mai murdare ac sunt atribuite românilor de pressa judeo-maghiară din Transilvania.

Roadele propagandei străine în România sunt vizibile. O continuă nemulțumire mocnește în rândurile minorităților din cauza căreia nu se poate realiza împăcarea acestora cu noua stare de lucruri.

Am văzut isprăvile propagandiștilor arătate de deputatul averescan. D-l Argetoianu, ministrul de interne, în loc să asigure Camera alarmată că va lua măsuri severe pentru reprimarea acestei propagande periculoase, s'a mulțumit să nege existența ei.

D-sa a desmințit fără a putea să înlăture documentele ireputabile pe care le-a produs interpelatorul.

Cu fraze pompoase nu se

poate ascunde o stare de lucruri intolerabilă cauzată de inactivitatea voită a diplomatului ministru de interne.

De acela, e bine că d-l C. Argetoianu să nu aștepte ca populația românească, sătulă de jignirile pe care le sufere de la emisarii străinilor, să-și facă dreptate singură, căci ar fi păgubitor pentru protejații d-sale și neplăcut pentru d-sa însuș.

Res.

Bisericile maghiare și Statul român

Publicăm acest articol al preotului-profesor, *Andrei Ebert*, redactorul responsabil al gazetei „Székelyudvarhely“ (Odorhei.)

Prin părerile sale cinstite, spuse pe față, cerând împăcarea organizațiilor bisericești maghiare cu statul român, d-l Andrei Ebert și-a pierdut slujba de preot, din care a fost scos de episcopul unitar, Ferencz József.

Așa înțeleg conducătorii bisericești unguri să se poarte cu preoții, cari doresc cinstit o conviețuire pașnică cu Românii.

Enoriașii păstoriți de d-l Ebert să vină cu toții în Cluj ca să protesteze împotriva măsurii episcopului și să ceară întoarcerea preotului.

■

Criza cea mare din istoria lumii a aflat bisericile noastre cu totul nepregătite. Nu din cauză, că n'ar fi fost unii, cari n'ar fi tras atențiunea conducătorilor de timpuriu asupra evenimentelor, că sunt în pregătire și nici din cauza, că ar fi lipsit oamenii înțelegători ai schimbărilor mari curente. Greșala trebue căutată în conservativismul bisericesc, în năzuința spre putere cu orice preț și în greșeala cardinală, că în timpurile cele mai critice slujitorii bisericii nu s'au putut ridica la culmea măreață a chemării lor: la iubirea peste interesele de rasă sau naționalitate, la iubirea filantropică a lui Hristos.

Dacă conducătorii bisericilor noastre n'ar fi fost înconjurați cu exponenții politicei vechi, dacă unii capricioși n'ar fi 'mpins opiniunea publică — a confesiunilor — pe drumuri greșite, la tot cazul ar fi triumfat punctul de vedere al oamenilor înțelegerii și principiul măreț al lui Hristos: „Să iubești pe aproapele tău, ca pe tine însuți.“ Și atunci, episcopii noștrii în epistolele lor pastorale — stând departe de politică și ori ce chestie teritorială — ar fi putut conduce opiniunea publică la unica cale bună: la înțelegere. Multe neînțelegeri, multe ofensări, ar fi fost înlăturate prin aceasta și acela, cari au cugetat, că printr'o astfel de purtare servesc interesul neamului lor, n'ar fi făcut greșeli ireparabile tocmai în paguba acelui neam, și nici sămânța urii n'ar fi atât de plantată de ambele părți.

Zadarnic ordonează §-ul al 4-lea din legea bisericească — despre practicarea liberă a religii — că nimeni nu poate fi pedepsit din cauză, că și-a făcut datoria de cetățean, ordonată prin lege, necomițând vre-un fapt interzis sau și-a exercitat liber drepturile sale civile asigurate prin lege. Deși fundamentul puterii biserici protestante e soborul, mai bine zis comunitatea bisericească, deși nu se concentrează această putere într'o persoană, și deși protestantismul susține principiul libertății și egalității, totuși s'a putut comite astfel de fapte, că s'a ridicat din oficiile lor preoți și cantori, fără de a fi întrebate și comunitățile bisericești. Așadară, numai din despotismul superiorităților bisericești.

Prin procedura aceasta ilegală, au susținut politica de resistență. Cu imputarea titlurilor de „renegați„ „apostați“, „cetățeni străini“, etc, au îngreunat, mai bine zis, au făcut nesuportabilă soarta funcționarilor, cari au depus jurământul, iar pe ceilalți i-au aruncat în mizerie și lipsă. Crima au comis-o aceia, cari s'a depărtat de învățăturile lui Hristos, pedepsiți sunt însă numai confrații nevinovați.

Chiar de aceasta, pe terenul bisericesc a sosit ultima oară. Urmează timpul reparațiunilor și a molcomirii, dacă nu voim, ca înșiși păstorii să spargă și să distrugă turma credincioșilor,

La noi confesiunea nu e cu caracter de drept privat ca în America, ci cu caracter public. Statul pe tot cetățeanul — încă dela naștere — îl obligă a fi membru unei confesiuni, cum obligă tot bărbatul de a fi soldat.

Chiar din cauza aceasta, bisericile trebue să recunoască statul român și să reia toate relațiile cu el. Dacă la așa ceva conducătorii de-acuma nu sunt capabili, detragă-și singuri consecințele. Interesul poporului maghiar și mai presus de toate principiile lui Hristos trebue să apese în cumpănă.

Datoria bisericilor e de a pregăti acel timp în care omul să fie atât de altruist, încât să formeze o societate, cu conducători, cari nu vor lupta pentru putere, ci pentru recunoștința și iubirea aproapelui lor. Să nu uite bisericile, că statul — fie acela român, sau maghiar — are nevoie de oameni cinstiți și dornici de pace.

Scopul acesta măreț însă numai așa îl pot ajunge bisericile dacă nu sunt conduse de principii politice, prin care ne-au zdrobit societatea, pacea adevărată și au în depărtat și timpul consolidării.

In lumina principiilor lui Hristos, toate națiunile au drept de existență și acestea drepturi sunt egale. Să ne păstrăm naționalitatea noastră, dar să lăsăm și pe alții să și-o păstreze pe a lor.

Religia înalță omul și-i întărește conștiința. Contra religii n'are înțeles să lupte — și nici nu luptă — nici-un stat, așadară, nici statul român. De așa, ceva nu ne putem teme.

E justă însă teama, că dacă conducători bisericilor noastre și mai departe rămân în calea, pe care au pornit, nu numai că vor strica interesului neamului maghiar ci și bisericilor, pe cari sunt datori să le păzească.

Andrei Ebert.

Curierul Spectacolelor

Teatrul național.

Vineri: *Madame Butterfley.* Cu concursul d-nei Aca de Barbu.
Sâmbătă: *Cărăbușii.*
Duminecă (matineu): *Noaptea furtunoasă* și *Doctoria soacrelor.*
Duminecă(seara): *Femeile noastre*

■

Teatrul unguresc.

Vineri: *Copii de schimb.* Operetă-premieră.
Sâmbătă (matineu): *Țiganul.*
„ (seara): *Copii de schimb.*
Duminecă (matineu): *Fata săracului și cei șepte pitici.*
Duminecă (seara): *Copii de schimb.*
Luni: *Copii de schimb.*

Scrisori din Roma

— Viața studenților Români —

Nu e mult decând studențimea română a fost cercetată de d-l prof. univ. din Cluj, dr. O. Ghibu. Săptămâna trecută am avut acelaș noroc cercetându-ne deastădată d-l Nicolae Iorga. D-sa venind dela Paris la gara din Roma a fost întimpinat între alți reprezentanți ai forurilor superioare și de trimișii studențimi Române.

Domnia sa a ținut o prelegere despre „România de înainte și după răsboiu“. Conferința a fost urmărită cu mult interes și de publicul italian.

■

In urma greutăților pe cari le întimpină studențimea streină la administrația Universității din Roma, președintele societății Academice „Dacia Traiană“ și-a dat demisia plecând la Paris. Această demisiune ne-a căzut greu că venise tocmai momentul sărbătoririi Unirei Principatelor Române. Grație însă stăruințelor vicepreședintelui Titus Buzilă, această serbare s'a ținut în cadrul unei ședințe festive impunătoare în localul legațiunii Române din Roma. Președintele ședinței festive relevă momentul însemnat care se comemorează și aduce mulțumiri E. S. ministrului Lahovary care a făcut posibil, ca prima serbare la Roma a Unirii Principatelor Române să fie posibilă într'un mod atât de mulțumitor.

Urmează apoi prelegerea extrem de interesantă a d-lui dr. Alexandru Isăceanu, care face istoricul tendințelor de unire manifestate în decursul istoriei Țării Românești. Trecând la descrierea vieții lui Cuza d-sa a evocat întreg trecutul sufletesc al mișcării de un având atât de tineresc.

Incheind cu unirea mare și înălțătoare a zilelor noastre.

D-l Petrescu Dragoe a cântat vreo-câteva doine, fiind acompaniat la pian de d-l Bee, secretarul legațiunii. D-șoara Mariggia a declamat poezii de O. Goga. La sfârșitul serbării d-l ministru Lahovary a oferit un ceaiu, la care într'o atmosferă animată au luat parte membrii coloniei Române din Roma.

■

In ultima ședință administrativă a „Daciei Traiane“ d-l George Lația, a reușit să facă pe d-l A. Chemale să-și retragă demisia. La această ședință d-l Vintilă N. Petala a adus la cunoștința societății, că din legatul mult regretatei Rosette Petala se împărtășește și studențimea română săracă din Roma, cu una mie (1000 Lire) cari vor fi administrate de Societatea noastră sub numele „fondul Rosette Petala“.

■

Acest ajutor neașteptat, care venea dela inima bună și îngrijorată a defunctei d-ne Petala, a umplut o necesitate cu atât mai arzătoare, cu cât studențimea română din Roma, o duce cum nu se poate mai greu. Lipsiți de un cămin, sau măcar o masă echitabilă, cum au cei din Paris, ei sunt lipsiți de cele mai elementare mijloace de trai în scumpetea enormă din Italia. Cine crede că un student român poate trăi cu 6000 lei românești, cari i-s'au votat? Nu numai atât, dar partea doua a ajutorului de 3000 lei românești nici nu i-s'au trimis studențimii din partea Secretariatului de Culte, încât au ajuns într'o stare indiscriptibilă. Dacă ministerul continuă de a întârzia ajutorul studenții vor fi nevoiți să se întoarcă acasă.

Ministrul cultelor D. O. Goga a votat pictorilor 8000 franci francezi. De ce nu se face aceiaș dreptate tuturor studenților? O merită căci toți muncesc pentru a fi în fruntea studențimii streine impunând tuturora cu seriozitatea lor. *A. Contrea.*

Citiți, este foarte important!

Dacă doriți să vă curețeși să vă coloreze hainele bine și ieftin — să le trimiteți la

„KRISTÁLY“

INSTITUT DE SPĂLAT CU ABURI ȘI DE COLORAT STOFE

74

Fabrica și Centrala: Str. Munkácsi 32.

FILIALE

Piața Mihai Viteazul 6. (F. Széchenyi)
Str. Regina Maria 9. (F. Deák Ferenc)
Calea Reg. Ferd. 13. (F. Wesselényi M
strada N. Iorga Nr. 2. (Fostă Jókai)

FOIȚA ZIARULUI „ÎNFRĂȚIREA“

Comemorarea lui Petru Maior

Cuvântarea rostită în biserica lui Bob, din Cluj, cu prilejul centenarului morții lui Petru Maior,

de Protopopul **Dr. E. Dăianu.**

Fiu de preot născut în Căpușul Câmpiei ardelene, Petru Maior a început învățătura de școală în Târgul-Mureșului, apoi aici în Cluj și în Blaj. De acolo, la vârsta de 15—16 ani vlădica Grigorie Maior l'a trimis la Roma dinpreună cu George Șincai, ca să învețe filosofia și teologia mai înaltă.

Acolo în Roma străbună s'a alcătuit pe deplin sufletul său. Adâncind adevărurile religiunii creștine el se aprinde de dragostea lui D-zeu și a semenilor săi și se hotărăște a-și închina în slujba lor întreagă viața sa.

Inălțat prin învățăturile despre D-zeu la adevărurile veșnice el s'a dedat a privi veacurile din înălțime și, impresionat de monumentele stăpânirei glorioase a Romei vechi, el a recunoscut obârșia neamului nostru dela Roma, căutând cu ori ce preț să tâlcuiasca rostul trecutului nostru.

Reintors la Blaj el se călugărește pentru ca lepădând toată grija cea lumească să slujească neamului și bisericei sale ca un mic apostol al luminei. Simțindu-se cam strâmtorat în Blajul episcopului Bob, el se duce bucuros ca protopop al Gurghiului la Reghin, unde întemeiază, cel dintâiu, parochie românească, în ciuda Sașilor cari voiau să împiedece acest lucru.

Se puse apoi pe muncă. Incepua predica și a învăța. Predicile ce le ținea el în fiecare Duminecă și sărbătoare sunt neîntrecute la noi până în ziua de azi. Tipărite mai târziu, ele se pot folosi și azi de preoți și mireni, de o potrivă, cu mare folos. Asemenea și „*Propovădanille*“ ce le-a ținut pe la înmormântări.

Văzând însă că tot zelul său înflăcărat se lovește ca de o piatră de neștiința oamenilor, el se apucă cu mare zel a răspândi învățătura scrisului și cetitului în școală. Și oriunde putea se făcea însuși dascălul celor mici, pentru ca să-i obișnuiască cu cartea și cu bunele moravuri. Acasă sau la câmp unde vedea mai mulți copii adunați, la păscutul vitelor chiar, el se ducea în mijlocul lor ca să se facă dascălul lor.

După mulți ani de păstorie bătrânul învățat ajunse în situația pe care o dorea pentru a putea pune pe hârtie tot ce-l umplea sufletul, și a putea tipări tot ceea ce a putut scrie. Ajunse censor și revisor al cărților românești pe lângă tipografia crăiască din Buda. Aici petrecu până la moarte tipărind multe cărți de istorie, și de învățătură obștească pentru tot ce putea fi folositor neamului său.

Prin aceste multe cărți și-a mărturisit Petru Maior crezul său și acest crez era nou dar, era mântuitor.

El zicea că noi Românii suntem coborâtori din Români. Limba noastră este vechea limbă a Romei eterne. Ca atari noi trebue să fim mândri de străbunii noștri și trebue să ne străduim a ne face vrednici de ei, prin bune moravuri și învățătură. Moștenitori drepți ai coloniștilor aduși de Traian Impăratul în Dacia, noi suntem acasă la noi pe aceste plaiuri și numai o soartă rea ne-a făcut să fim stăpâniți de străini și urgisiți de ei. De acela el ne scutură ca dintr'un somn de moarte, zugrăvindu-ne trecutul, ca să ne picure în suflet nădejdea în viitorul dreptății care trebuia să vie odată și odată. Ne îndeamnă să fim harnici la muncă, cu bună, purtare și credință în limba și legea noastră. Ne învață să scriem și să cetim în această limbă a maicei noastre, pe care deasemenea căuta să o curețe de tot ceiace vremurile vitrege ar fi putut să-i adauge ca rugină, de tot ce putea să ascundă strălucirea aurului străbun. O curățea de cuvintele străine, pe cari le-am primit în veacurile de robie întunecând graiul latin cu vorbe ungurești ori slavonești. O curățea chiar de slovele vechi chirilice și căuta să scrie și să tipărească cu literele străbune, cu care scriem azi toți.

Astăzi tot ce mărturișia Petru Maior și tovarășii săi. Samuil Clain și George Șincai, mărturisim noi toți. Dar acum o sută de ani, când aici eram toți iobagi robiți Ungurilor, iar dincolo de munți frații noștri erau subt stăpânirea unor Domnitori fanarioți, veniți din Bizanț, ca să ne ție subt porunca Turcului păgân, crezul acesta era nou, cum era nouă evanghelia lui Hristos pe vremea apostolilor. Deci mare lucru a fost fapta propovăduirei lor și se cade să ne închinăm cu recunoștință când ne gândim la ei.

Dacă dreptul Simion a fost vrednic înaintea lui D-zeu să nu vadă moartea până nu va vedea pe Mântuitorul lumei, pentru că a crezut și nădăjduit în venirea lui, vrednici sunt înaintea noastră să nu vadă moartea uitării acei înaintași ai noștrii, cari nu numai au crezut și au nădăjduit în venirea Mântuirei noastre, dar au și propovăduit tuturor strămoșilor noștri această credință și le-au hrănit sufletele cu această mântuitoare nădăjde.

Prăsnuim, deci, cu tot sufletul nostru pomenirea lui Petru Maior, cel mai luminos din cei trei

Cronica politică

Şedinţele agitate din ultimul timp din parlament, ca şi acele pulungite ale consiliului de miniştri, nu au adus încă o tranşare a diverselor litigii ce s'au pronunţat în sânul guvernului şi în rândurile majorităţei. Din toate acestea însă, oricare ar mai fi situaţia d-lui T. Ionescu faţă de guvern, sau a d-lui iTitulescu, ceea ce trebuie să intereseaze ţara, este, că, nci până în prezent, nu se ştie dacă guvernul va fi în stare să dea, în sfârşit un budget definitiv.

Pompoasele şi pomiţătoarele cuvinte rostite de d-l Titulescu, se pare că au fost anume rostite, numai pentru a se încearca terenul şi a se intimida guvernul cu manifestaţia stârnită în rândurile opoziţiei. De altfel, este caracteristică lupta ce se dă acum în guvern pe chestiunea budgetului. Aceleaşi pofunde deosebiri de concepţii se ciocnesc acum în cuprinsul guvernului prezidat de generalul Averescu, care s'au ciocnit şi cu prilejul înfăptuiri reformei agrare. Şi atunci au fost ciocniri puternice între concepţia mai largă a ministrului Cudalbu şi aceea reacţionară a d-lui Garoflid, întocmai precum, de data aceasta, se isbesc, faţă în faţă, tendinţele radicale ale d-lui Titulescu — anume susţinute ca decor atrăgător pentru Federaţie — cu permanentele interese reacţionare ale d-lui Argetoianu

Şi, tot aşa acum, cu prilejul budgetului, ca şi atunci, cu acel al reformei agrare, şeful guvernului, ocupă situaţia măgerului lui Buridan, nedecis a renunţa nici la obligaţiunile decurse din firma demagogică cu care şi-a alimentat popularitatea, nici la legăturile, sentimentale şi obligaţiunile faţă de reprezentanţii reacţionarismului cu care s'a aconjurat.

Din această cauză, suntem siguri că, nici de data aceasta, nu vom aceea un budget definitiv şi nu ne vom prezenta în faţa străinătăţei cu finanţele consolidate şi lătătoare de încrederea care de atâta vreme ni se refuză.

Ştiri şi fapte politice

In continuarea articolelor de acuză pentru nenorocita tendinţă separatistă ce-a manifestat-o, „Voinţa" îşi inchee cel din urmă articol cu o concluzie din care reese că doreşte „o finanţă *necapitalistă*". Cum ar putea să fie o finanţă necapitalistă, ar putea oare să ne explice onorobilii „gâ ditori" şi mai ales „economişti" dela „Voinţa"?

■

„Patria", silită să renunţe de-a mai socoti în numărul voturilor obţinute de Federaţii şi pe acelea ale d-lui Stere, la Soroca, afirmă, — cu cunoscuta-i obişnuinţă de-a mistifica, — cumcă, chiar şi în cazul când'ar face socoteala fără voturile obţinute de d. Stere, Federaţia tot ar avea mai multe voturi decât liberalii.

Faţă de această afirmare suntem nevoiţi a apela la statistică, care, după cum se vede, dovedeşte tocmai contrariul.

In cele trei judeţe, Romanaţi, Ilfov şi Iaşi, unde au luptat toate grupările politice, s'au obţinut următoarele rezultate:

Guvernul a obţinut	31.751	vot.
Federaţia „	26.478	„
Part. liberal a obţinut	36.049	„

Iată, aşadar, care este situaţia cea adevărată pe care „Patria" sau n'o cunoaşte sau se face a n'o cunoaşte.

■

Fostul ministru de finanţe din guvernul d-lui Vaida, dr. Aurel Vlad, care a fost silit să demisioneze pentru atacurile ce le-a adus armatei, crezând că i se poate uita uşor această vină, anunţă în „Voinţa" că şi-a pus canditatura în Banat, la Bocşa Montană.

Legenda „Voinţei" spune că la fixarea canditaturei a fost un adevărat prilej de sărbătoare pentru bănăţeni. Desigur că-şi vor fi amintit fraţii din Banat de d. Aurel Vlad de pe vremea când, în Consiliul Dirigent, s'a silit să lipsească Banatul de sare, petrol şi multe altele.

■

„Ellenzék" ţine din ce în ce mai mult să se afirme ca cel mai şovinist şi irident ziar maghiar. Ştiam aceasta şi de mai înainte, şi de aceia nu ne surprinde că acum, deşi surprins în atitudinele sale suspecte, arată că înţelege a rămâne departe de drumul lealităţei.

■

Afacerea aprovizionării cu grâu din Basarabia a luat o întorsătură ameninţătoare pentru subsecretarul de stat Atanasiu. Se pare că în felul acesta se va împlini una din devizele cu care generalul Averescu a luat guvernarea.

Guvernul a cerut majorităţii să-i asigure neapărat un vot de încredere. Este, această cerere, a cincea în cursul guvernării mult popularului general Averescu.

■

Comuniştii au fost demascaţi ca organizatori ai sindicatelor cu muniţii şi arme. La această demascare n'au răspuns nimic. Faptul însă nu surprinde, el dovedeşte o perfectă concordanţă cu doctrina lor.

---

luceferi ai veacului al 18-lea, alăturea de învăţaţii profesori ai neamului nostru, pentru că prăsnuirea lui ne face şi nouă deosebita cinste. Ne face cinste nouă, căci al nostru, al bisericei noastre apostol a fost el dintru început. Ea l'a născut şi ea l'a crescut aşa mare şi luminos cum se vede prin veacuri acum.

Prăsnuirea aceasta face cinste străbunilor noştri cuminţi, cari acum două sute de ani au avut curajul şi înţelepciunea să treacă peste preocupaţiile şi prejudecăţile moştenite din vremuri străine şi să întindă o mână de unire fească către Roma.

Din această legătură de unire cu vechea obârşie, din acest contact sufletesc cu solul străbun, care ne născuse, a răsărit sufletul care a însufleţit pe Petru Maior şi pe tovarăşii săi, sufletul care ne-a renăscut pentru ca să ne pregătească zilele de aur ale marei *Uniri*, pe care suntem fericiţi a le trăi astăzi în deplina lumină şi libertate.

Cinste şi mărire lor în vecii vecilor. Amin!

REVISTA PRESEI MAGHIARE

Subsecretariatul minorităţilor.

Votarea proectului din lege pentru creiarea unui subsecretariat al minorităţilor, dă prilej pressei maghiare să se ocupe de această chestiune. „Ellenzék" în primarticol scrie între altele, următoarele: — „Ceiace au votat, aceea nici deputaţii înşişi nu ştiu, căci Argetoianu nu a înaintat proiectul modificat. Acest secretariat însă nu va fi ministerul minorităţilor, după cum a fost proiectat la început. Va fi simplu un oficiu, unde se vor centraliza diferitele chestii a-le teritoriilor anexate. . Să ştie lumea, că s'a înfiinţat, dar ce va lucra apoi, aceasta nare importanţă. Nu credem însă că această aranjare a chestiei ar proba multă seriozitate de guvernare. In cele din urmă guvernul nu a fost silit să înfiinţeze acest secretariat al minorităţilor. Dar dacă a făcut'o, să nu-i fi dat numai parodia. Chestia secretariatului a putut'o aranja în modul acesta curios, dar cauza minorităţilor nu o va putea aranja în modul acesta. Condiţia cea dintâiu a consolidării interne a statului este ca minorităţile să'şi găsească în noile cadre politice toate garanţiile existenţei şi desvoltării libere. Aici prin urmare nu e vorba numai de drepturile minorităţilor, ci şi de interesul primordial al statului".

In aceeaş chestie ziarul „Keleti Ujság" după-ce constată că prin acest secretariat se dă expresia neîncrederii faţă de naţionalităţi, continuă astfel: — „Că aievea acesta e scopul acestei formaţiuni, se poate afla numai din motivarea acestui unic paragraf de lege; dar pentru desvoltarea viitoare şi această motivare ne dă perspective destul de rele. Minorităţile naţionale au chestiile lor speciale, atât în baza raporturilor lor internaţionale (?), cât şi a împrejurărilor teritoriale şi a drepturilor lor speciale istorice (?) Aceste specialităţi nu pot fi privite din punct de vedere poliţienesc . Pentru aranjarea chestiilor speciale ale naţionalităţilor, trebuesc înfiinţate pe lângă toate resorturile interesate secţii corespunzătoare.Pentru armonizarea organică a muncii şi a problemelor acestor secţii şi pentru a-le aduce în armonie şi cu viaţa publică de stat, e nevoe şi de un for superior de guvern, dar umplerea acestuia ar trebui făcută cu interpretarea fidelă a parlamentarismului. Acel membru al guvernului trebue să aibă conducerea chestiilor privitoare naţionalităţi, pe care minorităţile pe naţionalităţi pe care minorităţile Naţionale vor distinge cu încrederea lor."

Cumpărăm
scânduri
tăiate după măsură
pentru lăzi
Oferte pentru cantităţi importante a se adresa
L. L. Sanft & Co.
Bucureşti. Str. Mărăşti 2

Legea conflictelor muncitoreşti

Intr'unul din numerile trecute ale ziarului nostru, analizând amănunţit legea Trancu-Iaşi, am arătat lacunele şi insuficienţele acestei legi, în aplanarea conflictelor muncitoreşti.

Se ştie că, legei d-lui Trancu-Iaşi privitoare la aplanarea conflictelor muncitoreşti se putea aplica numai în conflictele intreprinderilor care aveau cel puţin 10 salariaţi. Prin aceasta toţi salariaţii din intreprinderile industriale mici (cismari, forari) care obişnuit au mai puţin de 10 muncitori erau scoşi de sub sfera de aplicabilitate a legii, şi lăsaţi la bunul plac al patronilor.

Astăzi „Casa centrală a muncei" din Cluj a propus şi ministerul dela Bucureşti a aprobat, ca legea conflictelor muncitoreşti să fie modificată în senzul că, pe viitor se va putea aplica procedura legei şi intreprinderilor cu număr mai mic de 10 salariaţi, dacă conflictul dela mai multe intreprinderei similare interesează un număr de cel puţin 10 salariaţi.

Cu această modificare a legei s'a adus un serviciu muncitorilor din intreprinderile industriale mici.

O altă îmbunătăţire care s'a adus în legiferarea muncei, este aceia relativă la plasarea muncitorilor conform acestui proect de lege toate birourile de plasare a muncitorilor, fie de stat fie particulare, fie cu plată fie fără plată, se desfiinţează. Toate aceste birouri care se ocupau până acum cu plasarea muncitorilor, îşi vor inceta activitatea în termenul fixat.

Toate aceste birouri de plasare vor fi înlocuit printr'un oficiu special recunoscut şi regulamentat de stat, care se va ocupa exlusiv cu plasarea muncitorilor.

Pe lângă aceasta se vor înfiinţa aşa zisele „Asociaţiuni profesionale" care vor fi recunoscute ca persoane morale. Scopul unic al acestor Asociaţiuni va fi ocrotirea intereselor profesionale şi educaţia profesională a acelora ce o compune „excluzându-se complect orice manifestare politică"

Prin înfiinţarea acestor asociaţiuni se va pune capăt tiraniei sindicale de care a suferit şi suferă încă aşa de mult muncitorimea noastră.

Aceste asociaţiuni se vor înfiinţa în toate oraşele ţărei, iar la Bucureşti va funcţiona Centrala acestor asociaţiuni, cu competinţa de a lua măsuri aplicabile tuturor asociaţiunilor regionale.

Partea principală a acestor asociaţiuni va fi faptul că preşedintele lor nu poate sub nici un motiv să fie decât de „naţionalitate română" iar membrii cetăţeni români. Cu acesta se va împiedica acţiunea de dezordine şi neînţelegere care domnea până acum între muncitori, acţiune care era provocată în primul loc de către străini din „Uniunile muncitoreşti" şi ai căror preşedinţi cari erau mai întotdeauna străini, cu aceasta se va înlătura influenţa bolşevică a sindicatelor muncitoreşti şi muncitorii vor avea posibilitatea să se organizeze pe baze şi prin mijloace recunoscute de stat.

S. P.

Tot mai îndrăzneţi..

Nesăbuitele certe dintre partide, animozităţile, cari nu cunosc hotare, dau curaj presei maghiare să uite de tot respectul, ce-l datorează partidelor cu trecut din ţara noastră cari se vor fi certând între ele, dar îşi au şi unele şi altele meritele lor neperitoare pentru neam şi pentru ţară. Cugetând că pot pescui în apă tulbure, presa maghiară încearcă pe căi lăturalnice şi într'un mod cât se poate de necuvincios să se amestece în chestiuni, cari sunt numai ale noastre.

Crezând — poate — că vom merge aşa departe în orbirea noastră, încât pentru a salva interese de partid vom uita de interesele superioare ale patriei, această presă a început o violentă campanie în deosebi în contra partidului liberal fără să poată fi justificată această tactică decât doar prin calculul greşit că în chipul acesta vor putea să-şi asigure simpatia, sau chiar sprijinul celorlalte partide. Astfel ziarul „Keleti Ujság" într'un lung primarticol sub titlul „Se joacă cu focul" se năpusteşte cu toată ura împotriva acestui partid scriind aşa cum numai un ziar fără conştienciozitate şi răspundere poate să o facă. Intr'un articol mai nou apoi, sub titlul „Zăgazul Balcanului" acelaş caz îşi mărturiseşte însă adevăratele intenţii a căror gravitate ar necesita intervenţia procurorului Şi aceasta nu numai pentru tonul injurios în care scrie împotriva ţării, dar mai ales pentru primejdia pe care o cuprinde ideia pe care o agită. După ce aduce cele mai grave învinuiri vechiului Regat, pe care îl prezintă ca pe un viespar de corupţie şi imoralitate, ziarul continuă astfel. „Lumea aceea, adică vechiul Regat nu este lumea noastră, trebue să constatăm că moralul lor nu este moralul nostru, nu ne trebue, nu vrem să ne împărtăşim din el. Şi ne vom întoarce privirea dela sud-est şi nu vom privi nici spre răsărit nici spre apus, nici spre nord, nici spre sud.

Trebuie să privim în noi înşine pentru ca să cumpănim pe baza recunoaşterei proprii procedura ce vom avea să urmăm. Trebuie să privim în noi înşine locuitorii cu aceeaşi soartă, cu aceeaşi tradiţie, cu aceeaşi cultură, *cu acelaş viitor.* In noi înşine trebuie să căutăm acele condiţii, pe cari să ne clădim viitorul. Sunt destul de sigure bazele noastre morale, dispunem fiecare de condiţiile prealabile unei munci comune, *care să ordone oprirea Balcanului la poarta Europei.* Mai sunt şi alte temeiuri afară de cele morale pe cari ne putem clădi în tăriţele resistente *ca să mântuim de primejdie Ardealul tradiţional şi Europa meridională, căreia i-a pătruns până la inimă veninul balcanizării. Căci dacă mâine va sufla un vânt neprielnic, se vor prăbuşi popoare, state şi societăţi ca o cetate de cărţi.* Se prăbuşeşte şi în sufletul popoarelor credinţa într'un viitor mai bun al omenirii. Trebuie să găsim o platformă comună *pe care neamurile din Ardeal să se înarmeze pentru lupta de apărare împotriva acestei politici*".

Iată, până unde poate merge cutezanţa unui presse, care protestează cu violenţă împotriva cenzurii şi a stării de asediu. Iată, cum certele dintre partide şi învinuiri nesocotite dau prilej şi îndrăsneală pripăşiţilor de pretutindeni să ne atace fără sfială în propria noastră ţară.

A C

INFORMATII

Cassa Centrală a cooperativelor din Bucureşti a respins cererea înfiinţărei Centrale de cooperative la Hángyá, pe motiv că nu poate să existe în întreaga ţară decât o singură centrală a cooperativelor.

*

Comisiunea centrală a transporturilor din Cluj, desminte ştirea publicată în „Voinţa“ că nu se dau vagoane pentru importul zahărului din străinătate.

*

Comisiunea transporturilor ne-a comunicat că poate satisface toate cererile autorităţilor atât cât priveşte alimentarea oraşelor cât şi pentru satisfacerea nevoilor urgente a instituţiunilor statului.

*

D-l Hossu directorul regional C. F. R. ne comunică, că interpelarea ce s'a făcut în parlament relativ la o cumpărare de material de 100 milioane, nu se referă la direcţiunea regională ci la fosta Direcţiune Centrală C. F. R. din Cluj, iar afacerea s'a făcut acum vre-o 2 ani în urmă, adică pe vremea fostului Consiliu Dirigent.

*

Pentru combaterea insectelor Bastricus tipographus, cari atacă pădurile din judeţele Maramureş, Trei-Scaune şi Ciuc, pe o întindere de câteva zeci de mii de hectare, s'au luat măsurile necesare.

*

Ca o urmare a ordinului Ministrului de Agricultură şi Domenii pentru încetarea ori cărei exploatări în regie de păduri ale statului, întreprinderi forestiere şi C. F. de exploatare aflăm că astăzi avem 20 mii lucrători cari au rămas fără lucru şi cari îndură lipsurile zilei.

*

In multe părţi cresc ătorii de albine au observat apariţia ouălor unei insecte de solul „Trumguline“ care este un distrugător al albinelor.

*

La 15 Aprilie se va ţine în localul Direcţiei generale a Casei Centrale a Cooperativelor din Bucureşti concurs pentru numirea de consilier agricol.

*

S'a hotărît ca numai învăţătorii cari au satisfăcut legea recrutărei să foată fi numiţi ca dirigenţi de şcoli primare.

*

Eri 23 Februarie a. c. la ora 12 s'a deschis în saloanele Prefecturii, expoziţia de pictură şi sculptură „Salonul de Artă Ardeleană“. Au asistat domnul ministru Teodor Mihali, preşedintele Comisiunii de Unificare, domnii secretari generali C. Tănăsescu şi Zaharia Munteanu, Prefectul şi primarul oraşului, reprezentanţii presei, mai multe notabilităţi ale Cluj lui şi un numeros şi foarte ales public cărora Comitetul le mulţumeşte pe această cale, pentru că au ţinut ca prin prezenţa d-lor să confirme necesitatea şi importanţa acestei manifestări artistice în Transilvania.

Expoziţia rămâne deschisă o lună — adică până la 22 Martie — şi poate fi vizitată de public zilnic între orele 9—1 şi 2—6.

*

Biró Andor Manufactură Engros Cluj, str. Koruiss No. 2. 28)

„Salonul de Artă Ardeleană“ (Aula Prefecturii) este locul de întâlnire al intelectualilor şi lumei elegante din Cluj.

In fiecare Miercuri, Sâmbătă şi Duminecă între orele 4—7 p. m., pe lângă vizitarea saloanelor expoziţiei de pictură şi sculptură, publicul are ocazia să asculte o muzică aleasă de promenadă, având la dispoziţie şi un bogat bufet, care va servi ceaiuri.

Preţul intrării e cel obişnuit: 5 lei de persoană.

*

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj.

*

Producţiunea a III-a a elevilor „Conservatorului de Muzică şi Artă Dramatică“ din Cluj, va avea loc Duminecă în 27 Februarie, la 4 ore p. m., în edificiul Conservatorului. Preţul unui bilet 5 lei. Bilete se găsesc în fiecare zi dela 10—12 a. m. şi 4—6 p. m., la Secretariatul Conservatorului.

*

In curând va apare Calendarul „Infrăţirea“. Un volum de 250 pagini cu peste 100 clişeuri. Cu un material bogat şi foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntaşi intelectuali din Ardeal şi de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date şi documente noui asupra Ardealului. Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum şi numeroase bucăţi literare inedite, proză şi versuri. Coperta artistică în culori. Numeroase horntexte-uri pe hârtie velină. Preţul 12 Lei. Pentru depozitari şi librari se dă o remiză de 25 la sută. Comenzile se vor adresa Administraţiei ziarului Infrăţirea.

*

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie de basin zilnic afară de Luni

Instiintare
pentru invalizii şi văduvele de războiu din judeţul Cojocna

Pentru a se veni în ajutorul invalizilor şi văduvelor de războiu şi în acelaş timp pentru a se înlesni şi mersul lucrărilor Comandamentului cu privire la: pensii, distribuire de haine, alimente etc., Comandamentul invită pe invalizii şi văduvele de războiu din judeţul Cojocna, să-şi constitue un comitet de conducere (aparte pentru invalizi, aparte pentru văduve), cari să stea în legătură cu Oficiul Judeţean I. O. V. al Judeţului Cojocna.

Invalizii şi văduvele pot să se prezinte oricând până la 28 Februarie a. c. la Biroul Pensiilor al Comandamentului VI Terit. din Strada M. Cogălniceanu No. 8 pentru a se lua înţelegere cu privire la alegerea comitetului şi mersul lucrărilor în legătură cu situaţia şi interesele lor.

Com. ter. corp. VI Arm.
General Anastasiu

Dela Asociaţia profesorilor
Conferinţa D-lui prof. Universitar Botez

A doua conferenţă a Asociaţiei pentru răspândirea culturei a fost ţinută de d-l Profesor Botez care a vorbit despre „Igiena şi politica sanitară“.

D-sa îşi începe conferinţa arătând obiectul higienei şi mai ales importanţa ei în menţinerea sănătăţei individului. Arată apoi strânsa legătură care există între progresul ştiinţelor medicale şi desvoltarea higienei care e cel mai important element în progresul sănătăţei omeneşti.

Marele inconvenient al aplicărei principiilor higienice este că din cauza sărăciei care domneşte prin mahalele oraşelor, oricât de bine ar fi cunoscută higiena, din cauza lipsurilor materiale nu poate fi aplicată.

Arată cum datorită progresului higienei şi mai ales organizărei severe a higienei publice, în multe ţări din Europa, mortalitatea a scăzut simţitor.

In ţara noastră se impune ca o mare necesitate o cât mai largă reorganizare a higienei publice şi mai ales severe măsuri în ceia ce priveşte curăţenia în localurile publice, ca: teatre, hoteluri, restaurante. In acelaş timp se simte tot mai mult necesitatea unei intensive propagande prin toate cartierele îndepărtate a oraşelor şi mai ales la sate.

Continuând demonstrează prin câteva statistice scăderea procentului de mortalitate prin tuberculoză, paralel cu progresele higienei.

Conferenţiarul terminând, arată importanţa pe care ar avea'o înfiinţarea unui minister al sănătăţei publice în menţinerea sănătăţei populaţiei din ţara noastră şi în acelaş timp intensificarea măsurilor sanitare luate de autorităţile comunale şi judeţene. Toate normele şi iniţiativele higienice, luate de personalităţile ştienţifice — oficiale în interesul menţinerei sănătăţei publice, constitui aşa zisa „politica sanitară“.

Distinsul conferenţiar terminându-şi cuvântarea este călduros aplaudat de asistenţi.

Direcţiunea Serv. Aprovizionare Pers Zona II, Cluj

No. 85—921.

Publicatie

Se aduce la cunoştinţa d-lor comercianţi şi amatori, că Centrul de Aprovizionare C. F. R. Cluj are de vânzare circa 30000 kg. fasole amestecată şi veche şi 650 kg. franc-cafea record în pachete şi diferite alte articole coloniale.

Pentru această vânzare s'a fixat ziua de 26 Februarie a. c. ora 10 a. m. când se va ţine licitaţie în localul Aprovizionărei, Calea Victoriei No. 38 etajul 2, prin oferte închise şi sigilate cu o garanţie 5% asupra valoarei mărfei care se va depune, în numerar, în ziua în care se va ţinea licitaţia.

Ofertele se pot înainta pentru fiecare articol în parte sau în total. Mărfurile se pot vedea în orce zi de lucru la adresa de mai sus.

Cluj, la 22 Februarie 1921.

Şeful Zonei II. Apr. C. F. R. Cluj
Ungureanu

„Cultura Poporului“ în Ardeal
La Baia-Mare şi Satu-Mare. — Sosirea oaspeţilor. — Adunarea populară. — Cuvântările rostite. — Plecarea la Satu-Mare.

Duminică 20 la ora 8 dimineaţa a sosit în localitate cu un tren special conducătorii societăţei „Cultura Poporului“ din Cluj, cu scopul de a înfiinţa în localitate o filială a acestei societăţi. Pe peronul gării, pavoazat cu brazi, drapele şi placarde, aşteptau autorităţile şi notabilii oraşului în frunte cu d-l General Olteanu com. Div. 17. şi d-l Prefect Balteanu, d-l Racoţi, fost prefect, d-l Primar etc... La coborîrea din vagon d-l General Petala şi d-nii Profesori sunt întâmpinaţi cu cuvinte de bine-venire din partea d-l Prefect Bălteanu, d-l General Petala răspunde; „Am venit să ne punem minţile şi inimile ca în unire să apărăm România întregită de ceasul rău“.

La ora 9 toţi în corpore merg la biserica unită unde are loc o slujbă religioasă, în urma căreia Protopopul Breban în frumoase cuvinte recomandă poporului pe apostolii culturei române dela care va auzi sfaturi luminate.

După ce d-l General vorbeşte, afară din biserică, soldaţilor cari luară parte la slujbă, arătându-le datoria lor de sentinele la graniţa ţărei, membrii comitetului urmaţi de nenumăratul public ce asistase la slujbă, se îndreaptă spre teatrul orăşenesc.

Aici sunt întîmpinaţi de o masă numeroasă de muncitori şi ţărani cari aşteptau la întrarea teatrului. In sală deja nu se mai putea găsi locuri, fiind destul de mult aglomerat. Membrii comitetului iau loc pe scenă şi d-l Racoţi deschide întrunirea d-l *Racoţi.* în numele Băilenilor spune cuvântul de bună venire, şi de asigurare de dragoste şi iubire pentru toţi cei cari cu suflet românesc şi muncă cinstită se strâng în jurul tricolorului român.

D-l General Petala „Cultura Poporulu„ vine să aducă încrederea în cultura, în sufletul şi în puterea acestui popor. Acum 2 ani după suferinţe de secole şi secole de subjugare, poporul românesc şi-a dat mâna. Aşa a fost scris de Dumnezeu. Nedreptatea care dura de 1000 de ani treabia să înceteze şi a încetat. Deatunci, poporul nostru s'a pus pe muncă ca să clădească şi să întărească casa lui pe care duşmanul voeşte să i-o dărâme. In munca aceasta de a ne înfiinţa o viaţă de stat românesc am simţit o putere de neînvins. Ameninţările din afară şi dinăuntru ne-au stimulat mereu această putere. Izbânda a stat de partea noastră pentrucă cu noi era dreptatea şi Dumnezeu.

Profesorii universitari şi conducătorii armatei din Cluj, au venit şi au strâns în jurul lor muncitorimea ca să le arate în mod dezinteresat, drumul curat, drept şi cinstit. Iată cine suntem noi. Ce am făcut în timp de 4 luni? Ne-am dus în mijocul lor în fabrici şi le-am spus ce va fi când nu vor mai asculta pe conducători, şi pe Domnul lor. In fiecare Duminecă am stat de vorbă cu ei în şezători şi ei ne-au înţeles şi cu încredere în cuvântul şi gândul nostru au venit din ce în ce mai mulţi în jurul nostru, aşa fel că la ultima şezătoare nu mai era demult loc în sală la ora hotărâtă pentru începerea ei. Ne-am gândit să mergem mai departe cu luminarea gândului românesc. Am creat 4 şcoli în Cluj pentru oamenii maturi, ca să le luminăm mintea arătându-le frumuseţea vorbirei şi cugetărei (gândiri) în limba noastră. Am înfiinţat biblioteci, pentru ca muncitorii să cunoască ce au scris şi ce au gândit părinţii şi strămoşii noştrii. Şi toate acestea din ce în ce mai mult frecventate.

D-na Marta Epure. Preşedinta reuniunei femeilor române din Baia-Mare, începe prin a ura bună venire oaspeţilor.

Vorbesc apoi d-nii Marin Ştefănescu, Popescu Voiteşti, profesori universitari şi Lepădatu, inspectorul cooperativelor din Ardeal. Cu aceasta adunarea este închisă.

După o gustare la orele 12 oaspeţii se urcă în tren plecând la Satu-Mare.

La Satu-Mare

Aci au fost primiţi cu aceiaşi însufleţire şi dragoste ca şi la Baia Mare.

La Teatrul orăşenesc a avut loc, după defilarea trupelor din garnizoană, adunarea la care a luat parte un public numeros.

Vorbesc d-nii General Petala, colonel Butunoiu, Marin Stefănescu, Florea, Lepădatu şi prefectul judeţului.

Se alege apoi un Comitet sub preşedinţa colonelului Butunoiu.

După închiderea adunării a avut loc un banchet la carl a luat parte 200 de persoane. S'au rostit toasturi entusiazte şi s'au făcut urări pentru izbânda iniţiatorilor în această luptă de luminare a poporului.

La ora 11 seara banchetul a luat sfârşit, oaspeţii însoţiţi de Sătmăreni s'au îndreptat spre gară pentru a se reîntoarce.

Căldura şi însufleţirea cu cari membrii Comitetului „Culturii Poporului“ au fost primiţi pretutindeni pe unde au fost ne dovedesc că opera începută de domniile lor răspunde unei nevoi reale şi că toată lumea vede în această operă şi în răspândirea ei unul din cele mai de seamă mijloace pentru desăvârşita consolidare a ţării.

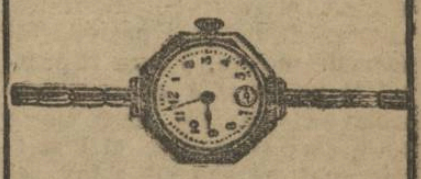

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines“

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

20 **Telefon No. 350**

Renumita Fabrica chimica „UNIO“ Cluj, curăţă şi văpseşte

Fabrica în Strada Calea Regele Ferdinand No. 133. Pravăliî în centru: Strada Regina Maria No. 4 şi Strada Iuliu Maniu No. 8. 23

Situaţia internaţională

Ultimele telegrame ne vestesc izbucnirea de revoluţii serioase în Petrograd, Ucraina şi Crimea. O armată contra-revoluţionară sub conducerea fostului comisar al poporului Antaroff ar merge contra Moscovei, pe când marinarii revoltaţi din Kronstadt ar fi pus mână pe Petrograd. Chiar dacă aceste svonuri sunt în parte exagerate de arată nu mai puţin că bolşevicii au început să fie părasiţi chiar ele proprii lor partizani. Cu toată teroarea exercitate de bolşevici se mai găsesc încă oameni îndrăzneţi cari să încerce a mântui ţara de aşa stăpâni tiranici.

Germania, cu toate asigurările guvernului perzistă în atitudinea încăpăţinată de a nu recunoaşte obligativitatea acordului dela Paris. După ce acum două săptămâni von Simons a răspuns notei Aliaţilor în numele guvernului german că Germania va trimite delegaţi la Londra, acuma ţine discursuri prin care îndeamnă populaţia să nu primească condiţiile Aliaţilor. Atitudine foarte curioasă care denotă un remarcabil simţ al răspunderii şi o înclinare vădită către duplicitatea aşa de mult întrebuinţată de diplomaţii germani.

Din nefericire pentru diplomaţia lui von Simons, Franţa ca cea mai interesată în chestia despăgubirilor nu pare dispusă să cedeze ultimele manifestări din lumea politică dovedesc această intenţie. Senatul a ales ca preşedinte al comisiunei afacerilor externe pe Poincaré, cel mai ireductibil campion al drepturilor Franţei, iar Briand silit de această alegere a formulat în senat înainte de a pleca spre Londra măsurile represive pe care înţeleg Aliaţii să le iea contra Germaniei, dacă aceasta nu va executa clauzele acordului din Paris. Măsurile represive sunt următoarele: prelungirea peste 15 ani a ocupării ţărmului stâng a Rinului, extinderea zonei militare de ocupaţiune, dacă neprimirea Germaniei în Societatea Naţiunilor şi închiderea graniţei dintre regiunele renane şi Germania, izolând-o astfel economiceşte.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostra din Bucureşti.)

Ora 2 p. m

Panas, ministrul plenipotenţiar al Greciei pentru România, a prezentat Regelui scrisorile de acreditare Prezentarea personalului legaţiei s'a făcut cu ceremonialul obişnuit, fiind de faţă d-l Tacke Ionescu.

*

In Capitală, se vorbeşte despre o apropiată demisie a d-lui Jean Atanasiu dela Subsecretariatului refacerii.

*

Comisia aleasă pentru ancheta din Basarabia a depus biroului Camerei rapoartele despre cercetările făcute.

*

Socialistul Marinescu-Brăila a declarat organizaţia comuniştilor bucureşteni au trimis o circulară sindicatelor din provincie recomandându-le să procure arme şi muniţii. Cominiştii evită să dea un răspuns categoric în această privinţă.

*

La Kiew s'a săvârşit un atentat cu bombe în contra lui Rakovsky care totuşi a scăpat neatins.

Azi au sosit în capitală mitropolitul Bucovinei Vladimir Repta şi mitropolitul Ardealului Bălan pentru a asista la căsătoriile princiare, Zilnic sosesc demnitari din toate provinciile.

*

Cancelarul Austriei Mayer va sosi în curând la Londra pentru solicitarea unui mare împrumut extern. In caz de refuz cancelarul va arăta că din cauza greutăţilor financiare şi în faţa pericolului bolşevic, Austria nu află altă scăpare decât alipirea ei la Germania.

*

Azi la ora 11 a. m. s'a ţinut consiliu de miniştrii la Bucureşti.

*

La întrunirea de eri a majorităţilor guvernul a pretins o categorică declaraţie de încredere.

*

In vederea căsătoriilor princiare au început lucrări pentru pavoazarea Capitalei.

DIN UNGARIA

Hegedüs şi planurile sale financiare. — Remaniere în guvern. — Legitimistul Apponyi. — Un atac bolşevic în contra Ungariei?

In mijlocul haosului financiar maghiar ministrul de finanţe, Hegedüs e privit ca salvatorul Ungariei. Dela dânsul se aşteaptă ameliorarea situaţiei economice şi a finanţelor statului. De curând el a prezentat adunării naţionale maghiare unsprezece proecte financiare a căror desbatere va urma. Primul act pentru ridicarea valutei maghiare va fi retragerea succesivă a coroanelor. Retragerea va începe în Mai şi va dura 3 luni. In prima lună reţinerea va fi 5 la sută, în luna doua 15 şi în ultima lună 25 la sută, iar după această dată orice schimbare a banilor vechi încetează. Emisiunea nouă va avea acoperire şi prin aceasta se caută trecerea dela biletele de stat la bilete cu acoperire, cari prin aceasta vor câştiga o valoare reală şi în străinătate. In legătură cu aceasta va călători la Paris pentru a obţine anumite înlesniri financiare dela Consiliile de pace sperând un rezultat favorabil, întrucât două state (?) au admis aceste favoruri.

*

Ministrul de interne Ferdinándy a părăsit postul său. Remanierea a dat ocazie la noi combinanţii deoarece sunt doi pretendenţi pentru acest loc Gaal Gaszton cunoscut pentru liberalizmul său şi groful Ráday Gedeon pentru a cărui renoită, şeful cabinetului, Teleky, va lua interimatul internelor. Această remaniere e o nouă dovadă că continuele desbinări ce predomnează partidele politice îşi au resursele lor chiar în sânul guvernului lipsit de solidaritatea şi comunitate de vederi.

Cu toate curentele oficiale şi neoficiale cari se opun cu insistenţă contra restaurării Habsburgilor sub orice formă atât în Ungaria cât şi în întreg restul Europei, Apponyi, continuă cu perseverenţă propagarea ideilor sale „legitimiste" — considerând un act revoluţionar şi o rupere a „continuităţii de drept" faptul dacă exregele Carol nu va fi din nou încoronat. In acest sens scrie un articol în ziarul maghiarilor din America „Amerikai Magyarok Népszava". Mai afirmă apoi că Ungaria printr'un act contrar părerilor sale — ar pune baza viitorului său pe un teren revoluţionar în loc de a se gândi la menţinerea drepturilor strămoşeşti.

*

O ştire venită partidului maghiar-rutean vorbeşte despre cinci divizii bolşevice concentrate la Tarnopol pentru un atac în contra Ungariei prin Galiţia urmărind valoarea rutenilor rămaşi sub dominaţia maghiară. In legătură cu aceasta se crede în existenţa unei convenţii ruso-cehoslovace prin care Cehoslovacia se angajează a sprijini acţiunea bolşevică contra Ungariei pentru a fi în schimb şi ea ajutorată la menţionarea teritorului din Ungaria nordvestică. Cehoslovacia urmăreşte însă şi alte convenţii cu Polonia, prin cari intenţionează zădărnicirea unei alianţe de arme între Ungaria şi Polonia. Pentru realizarea acestui fapt ea se obligă a rămâne neutrală în cazul unui atac bolşevic în contra Poloniei şi oferă sprijinul său în chestiunea Sileziei superioare. Cehoslovacia încearcă să împiedece realizarea vreunei alianţe a Ungariei cu alte state, cari ar pune-o pe aceasta în măsură să fie apărată de vre-un eventual atac bolşevic sau i-ar da înlesniri să-şi împlinească aspiraţii în cari Ungaria nădăjdueşte încă.

(Din ziarele maghiare.)

Corpurile lui Legiuare

CAMERA

Şedinţa din 23 Februarie.

Se deschide la ora 3 d. m. sub preşedenţia d-lui Duiliu Zamfirescu. Pe banca ministerială se află d-nii miniştrii Raşcanu, Cudalbu, Văleanu şi Atanasiu.

La comunicări ia cuvântul d-l Gherman făcând cunoscute abuzurile prefectului din Cetatea Albă. Dr Lupu arată amestecul armatei la alegerile dela Fălciu. Dl Florian Cristescu vorbeşte despre scumpetea Căilor Ferate. Socialistul Cristescu vorbeşte despre tratamentul socialiştilor arestaţi.

După redeschidere, Camera trece în secţiuni.

SENAT.

Şedinţa se deschide sub-preşedinţia d-lui general COANDĂ. Pe banca ministerială d-l ministru GAROFLID.

Comunicări: D-l TUDORAN cere ca la ceremonia serbării căsătoriilor princiare parlamentarii să asiste în haine populare.

D-l MELIDON cere ca guvernul să ia măsuri în contra bandelor din Cadrilater.

Se trece apoi la ordinea de zi fiind supus discuţiei proectul pentru reforma agrară. In această chestiune vorbeşte d-l senator Georgescu.

Concesionarea atelierelor C. F. R.

Memoriu D-lui ing. Traian Dragoş, Şeful Atelierelor C. F. R. Cluj

Organizaţia atelierelor căilor ferate în vigoare azi nu mai corespunde timpurilor de faţă, în cari este nevoie de o producţie neasemănat mai mare decât în timpurile dinainte de războiu. Sporirea producţiei în măsura corespunzătoare, considerând că s'ar înlătura chiar greutăţile de-a obţine materialele necesare, este prin însăşi organizaţia de azi a atelierelor exclusă. Ori ce inovaţie sănătoasă se izbeşte de rezistenţa şi de incapacitatea sistemului azi practicat şi mai bine se jertfesc interesele vitale ale ţării, decât să se acomodeze sistemul şi nevollor de azi. Chiar sistemul de premii, cu cari se răsplăteşte azi munca în atelierele Cfr. şi care, pe lângă toate neajunsurile sale, a dat rezultatele dorite, în contar aşteptării unor cercuri cu interese contrare (pentru a putea motiva concesionarea atelierelor), sporind în scurtă vreme producţia în ateliere cu 3—400%, s'a putut introduce în toamna trecută numai după lupte mari şi după o propagandă de câteva luni.

Nevoia absolută, de-a reorganiza administraţia atelierelor C. F. R. este recunoscută, de toate cercurile chiar şi de guvernul actual, şi este deplin acord şi cu privire la forma, cum trebue să fie această reorganizaţie. Această formă este cea mai raţională, *forma industriilor private*, cari precum este ştiut, sânt neasemănat mai economiceşte conduse decât industriile statului.

Că atelierele căilor ferate *trebuesc* reorganizate pe baza aceloraşi principii, ca industriile particulare, este şi convingerea guvernului, modul însă, cum este pe cale de-a se pune acest principiu în practică, *este cel mai greşit*, pe care ni-l putem închipui, ba, putem afirma că modul preconizat în proectul de concesionare trece chiar limita aceasta. Ori ce specialist care ceteşte condiţiile concesionării le găseşte imposibile; nimeni nu poate crede, că s'a găsit un guvern *român* care să primească condiţii atât de umilitoare, cum sunt cele conţinute în acel proect! Involuntar îţi vin în minte condiţiile păcii dela Buftea! Insă condiţiile aceste, dictate de germanii triumfători, nu au fost atât de ruşinoase, căci au fost smulse de inamicul vremelnic învingător şi nu de *români*, nici de aliaţi! Nu se poate ca aliaţii noştri să vie cu astfel de pretenţiuni, cari conţin în sine, pe lângă *un tribut de miliarde începutul subjugării economice şi politice*, primul pas, pentru a face şi din România o colonie . . .

Guvernul poate are intenţia bună prin măsura aceasta de-a reface cât de repede atelierele cfr. şi prin aceasta căile ferate. Iniţiatorul acestei idei diabolice însă, care loveşte în însăşi existenţa statului şi care, în loc să propage refacerea ţării, o împiedecă direct, poate să triumfeze pentrucă a reuşit a seduce acele persoane, cari azi au destinul, ţării în mână. Acest iniţiator care a sugerat idea aceasta, trebue căutat, descoperit şi târât pe banca acuzaţilor, căci prin seducerea guvernului în mod atât de oneros pentru ţară, s'a făcut conştient sau inconştient, vinovat de înaltă trădare, împiedecând refacerea ţării şi periclitând chiar existenţa ei.

Dar să vedem aceste condiţii de concesionare, deşi numai foarte pe scurt, — ele fiind deja de diferite ori publicate. Condiţiile se pot concentra aproape numai în trei cuvinte: „Statul român" plăteşte şi iare plăteşte! Statul român plăteşte pe durate celor 7 ani — se pare că şi România are de prestat cei 7 ani vestiţi ai Egipetului antic concesionarilor, numai la poziţia locomotivelor, un surplus de spese faţă de actualele spese nu mai puţin decât un miliard de lei!

Statul se obligă a plăti străinilor, cari altminteri nu investesc nici un ban şi nu au nici un rizic, pentru repararea locomotivelor 275% ca „regie" asupra plăţilor lucrătorilor. Va să zică, spre exemplu, în loc de un milion de lei statul plăteşte sub forma de „regie" 2.750.0000 lei. La suma acestora adecă la lei 3.750.000 vine ca profit adunat încă 15%, astfel că statul plăteşte pentru fiecare 1.000.000 lei plătit lucrătorilor, numai puţin decât lei 4.512.500! Pentru materialele aduse şi comandate acolo unde vor concesionorii, statul nu are drept la nici un control în privinţa aceasta — o măsură pentru a ruina industria indigenă,! statul plăteşte factura, loco, atelier plus toate spesele ivite până la sosirea în atelier, un „spor" de 7½% şi asupra sumei astfel aflate ca „profit" încă 15%. Ce prospecte pentru „refacere" grabnică a concesionarilor pe ruinile statului! Ce o se coste aceste materiale! Cu cât vor fi mai scumpe, cu atât va fi mai mare „profitul" pentru concesionari! Şi statul nici măcar dreptul de control nu-l are!

Concesionarii fixează preţul mânei de lucru, lefurile funcţionarilor, condiţiile de lucru, dacă să se lucreze în acord, s'au cu ziua, s'au cu luna, statul nu are dreptul de control. Cum să aibă şi statul ceva drepturi?! Statul? Statul are numai „dreptul" de-a plăti! Ce plăţi relative, o să primească lucrătorii! Interesul concesionarilor este, că aceste plăţi, să fie cât de mari, căci „profitul" lor creşte sub forma de „regie" întreit. Afară de acest interes material direct mai este şi acel politic, de-a ridica aceia cu toate mijloacele costul de producţie, plata mânei de lucru o să crească în raport direct cu plăţile ajunse în atelierele statului, astfel ca să fie imposibilă o desvoltare economică sănătoasă şi odată înhămaţi să rămânem şi pe viitor tributarii străinilor.

Câtă modestie din partea concesionarilor — aparentă! — la fixarea „profitului"! Numai 15 %-ca nu cumva să observe şi cel mai incapabil imoralitate, paguba imensă, ce este legată de acest proiect! Ca „regie" se fixează în mod unilateral — fără ca statul să aibă dreptul de control — *numai* 275%, pretinzându-se ca „profit" numai 15 la sută. *Se poate o inmoralitate mai mare, o încercare mai vădită, pentru înşelarea celor în drept de-a decide!*

Dacă se pretinde 15% profit pe lângă o „regie" de 275%, atuncia trebue să se admită şi controlul, dacă acest profit nu trece peste 15%! In realitate însă acest „profit" îmbrăcat atât de modest, până ce înşelarea va fi perfectă, *înseamnă cel puţin 200 la sută, căci este ştiut, că chiar pe lângă administraţia rea de azi regia*, în măsura admisă de concesionari, *nu face mai mult decât 50 la sută şi nu 275 la sută* această „regie" înseamnă numai la locomotive un profit pentru concesionari de cel puţin

un miliard lei. Unde sunt încă vagoanele, unde sunt încă celelalte pagube produse prin acest dăs atât de nenorocit!

Dar să părăsim aceste condiţii atât de umilitoare, ele sunt în de ajuns cunoscute din publicaţiile de până acuma şi să amintim numai în treacăt, că concesionarii garantează în cei 7 ani *un număr mai mic de reparaţii decât este numărul actual*, ajuns numai prin *puţina* îmbunătăţire a condiţiilor de lucru, şi *prin urmare concesionarea înseamnă şi din acest punct de vedere o decădere*, şi să ne ocupăm cu soluţiile posibile chiar în împrejurările de azi pentru o îndreptare sănătoasă.

1. Cea mai bună deslegare a problemei reorganizării atelierelor CFR. este acea, de-a le administra la fel ca industriile particulare. In acest scop vor primi o autonomie completă, vor fi scoase de sub influenţa politicianismului atât de dăunător, primind ca instanţă supremă de administraţie un consiliu de administraţie, şi de cenzori compus din delegaţii Serviciilor interesate, adecă din delegaţi *nepolitici ai* căilor ferate, ai ministerului de comunicaţii, de finanţe, ai Inaltei Curţi de Conturi, ai industriei private precum şi din alte persone distinse şi de pricepere. Acestui consiliu îi va fi subordonată o direcţiune generală, organizată după aceleaşi norme ca la marile întreprinderi particulare. Atât conziliul de administraţie şi de cenzori, cât şi toţi funcţionarii conducători vor primi tantieme, cari vor fi în raport *cu producţia şi cu reducerea costului de reparaţii*, deci conducerea va fi influenţată de acelaş stimulent material şi moral, de care este influenţată şi industria privată. Caracterul fundamental al nouei organizaţii va fi acela, ca al unei mari întreprinderi private sau societăţi acţionare, cu aceia diferinţă, că singurul acţionar este însuş statul.

Căile ferate comandă reparaţia materialului rulant la această „întreprindere" a statului, plătind asupra costului adevărat o dobândă oarecare. Din aceste venituri atelierele se administrează ele însăşi, se pot mări, moderniza etc., cu un cuvânt pot să lucreze astfel, cum este mai raţional. Venitul curat, care va rezulta după bilanţul anual, se va revărsa în visteria statului.

In modul acesta — fără a desfăşura aicea toate amănuntele, amintim că funcţionarii şi întreg personalul vor fi angajaţi după aceleaşi norme, ca în industriile private, şi nu ca la stat.

In modul acesta *s'ar putea ajunge nu numai o producţie neaşteptat de mare, astfel că atelierele c. f. r. ar putea ţine pas pe viitor cu nevoile căilor ferate ori cum ar creşte acesta, dar ar rămânea tot banul în punga statului, statul n'ar fi jefuit şi s'ar putea reface în timpul cel mai scurt. In acest mod s'ar da exemplu, cum trebue să fie reorganizate peste tot industriile statului; nu ar fi nevoie, să se concesioneze nici gazul, nici Hanedoara, nici celelalte industrii ale statului, ci aceste ar deveni industrii lucrative, ar rămânea în posesia naţiunei întregi, formând un isvor de bogăţie pentru tot neamul şi nu numai* pentru câţiva aventurieri.

2. Dacă reorganizarea în această formă nu se poate face, — deoarece guvernul s'a angajat, inconştient, poate, de ceiace face, — să se facă un compromis: *Să se cedeze numai o parte a atelierelor* acelora, cari vreau sângele statului, *iar restul rămânând statului, să se reorganizeze precum este sub 1. descris.*

3. Afară de aceste soluţii mai există încă o soluţie, pe care va putea îndrepta întrucâtva nenorocirea, ce ne ameninţă.

Statul să sporească în mod spontaneu „profitul" pretins de concesionari chiar şi la dublu: în schimb să pretindă, să fie şi el „acţionar" la această grandioasă afacere, să aibă şi el dreptul la conducere şi la beneficii cu o parte de 50 la sută. In această formă o parte a veniturilor fantastice ascunse sub forma de „regie" ar reveni statului, paguba s'ar micşora şi statul nu ar trebui numai „să plătească", ci ar mai putea zice şi el o vorbă şi din veniturile fantastice i-ar mai cădea şi lui o picătură bună!

Această modificare se poate cu atât mai mult pretinde, cu cât statul dublează voluntar „profitul" şi deci are dreptul să fie coasociat cu 50 la sută la „intreprindere". In caz de refuz din parte concesionarilor, inmoralitatea ofertei ar fi pe deplin dovedită şi consecinţele ar urma dela sine.

4. In fine mai este încă o altă deslegare, anume de-a forma o societate anonimă adevărată. Se poate anume, ca concesionarea proiectată a fi şi cu aceia motivată, că statul în prezent nu are bani, are deci nevoie de un împrumut. Să admitem! In acest caz să se formeze o societate anonimă cu un capital bunoara de Lei 500,000.000, care va fi pe jumătate subscris de marele public, pe jumătate adus de stat ca aport prin atelierele sale. Pe timp de 30 ani — spre exemplu — va avea 70 la sută din conducere marele public, adică acţionarii cu capital, statul însă numai 30 la sută, — ca conducerea bună să fie în tot cazul garantată, la beneficii însă să participe ambele parţi cu drepturi egale, admiţându-se poate şi acel principiu, că acţiunile de capital vor avea un beneficiu de cel mult 10 la sută. După 30 de ani statul va participa cu 50 la sută la conducere, la beneficiu însă cu 70 la sută, precând capitalul numai cu 30 la sută. După 50 de ani întreaga întreprindere trece integrală cu tot inventarul la stat.

■

Ori care din aceste propuneri conţine o deslegare neasemănat mai avantagioasă decât forma de concesionare proiectată. Aceasta înseamnă ruinarea ţării, precum s'a constatat de toţi experţii cu unanimitate guvernul trebue, baremi în clipa din urmă să revină şi, înălţându-se la culmea chemării sale, *să observe interesele vitale ale ţării, abandonând acest proiect atât de oneros şi umilitor*, chiar şi în cazul când această măsură a fost impusă de către aliaţii noştri — cela ce însă nu se poate presupune, — pentru a ascund tributul, ce trebue să-l plătim pentru desrobirea noastră. Tot românu, fără deosebire de partid — subscrisul nu fac parte din nici un partid — trebue să fie la pândă, căci interesele ţării sânt în mare primejdie. Urmările nu se pot prevedea şi vina pentru eventualul dezastru va cădea pe capul acelora, cari au iniţiat acest plan infernal şi cari nu au ştiut, să-şi jertfească ieteresele lor particulare intereselor mai mari ale ţării, votând acest proiect atât de păgubitor.

Spre mai mare nenorocire, publicul este înşelat cu lozinca, că numai liberalii sunt contra, pentru că nu fac ei afacerea! Afirmaţiunea aceasta este de un cinism revoltător. Pentrucă tot românul trebue în interesul ţării să protesteze. împotriva Concesionării. Dacă aliaţii noştrii, ceia ce este de necrezut, cer tribut în forma din proiectul de concesionare. să-l dăm deschis, şi nu în acea formă, să dăm deschis 500.000.000, să dăm un miliard, dar independenţa economică, independenţa politică nici morţi să nu o dăm!

Cluj, la 21 Februarie 1921.

ing. *Traian Dragoş*

„CAMPULUNGUL"

Societate Anonima pentru Fabricarea Hârtiei

Convocare

In conformitate cu art. 29 din statute, d-nii acţionari ai societăţii anonime române „Câmpulungul" pentru fabricarea hârtiei, sunt convocaţi în adunare generală ordinară şi adunare generală extraordinară, care se vor ţine în acelaş zi. Duminică 13 Martie 1921, la Banca Agricolă, strada Lipscani No. 1, prima la ora 10 dimineaţa şi a doua la ora 11 dimineaţa.

Ordinea de zi a adunării generale ordinare este următoarea:

1. Aprobarea dării de seamă pe anul 1920 şi a bilanţului încheiat la 31 Decembrie 1920;
2. Descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;
3. Distribuirea beneficiului conform bilanţului;
4. Aprobarea cooptării d-lor Florian Procopie Dumitrescu şi Ioan Bombă, advocat, în consiliul de administraţie, în locul d-lor N. Sgardelli ş. M. H. Pocşăneanu, demisionaţi;
5. Alegerea a 3 censori şi a 3 censori supleanţi;
6. Fixarea retribuţiunii cenzorilor.

Ordinea de zi a adunării generale extraordinare este:

Sporirea capitalului social dela lei 2.215.000 la 6.000.000 lei prin o nouă emisiune de acţiuni ordinare de lei 200 fiecare ca şi acţiunile actuale, cu un adaos de lei 10 de acţiune pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune, Se aminteşte că conform art. 30 din statute, posesorul a 10 acţiuni este de drept membru în adunarea generală, 10 acţiuni dau dreptul la un vot deliberativ. Nimenea nu poate reprezenta drepturile unui acţionar, dacă nu este şi el acţionar. Reprezentarea se poate face prin simplă scrisoare.

Prin art. 31 se prescrie că proprietarii de acţiuni sau reprezentanţii drepturilor lor trebuesc, pentru a avea dreptul de-a asista la adunarea generală, să depună titlurile la Banca Agricolă, str Lipscani No. 1 sau la oficiul de vânzarea hârtiei, strada Academiei No. 4. Acţiunile vor fi depuse cu cel puţin 5 zile înainte de 13 Martie 1921. Recepisa de depunere serveşte drept carte de admisiune. Recepisele pentru depunerea acţiunilor pentru ştampilare pot servi deasemenea drept carte de admisiune. Dacă acţiunile sunt depuse la alte bănci, o simplă scrisoare din partea acestora este suficientă pentru ca deţinătorul sau reprezentantul lui să fie admis la adunarea generală.

In caz când acţiunile depuse nu însumează cel puţin o treime din capitalul social, ambele adunări se vor amâna pe Duminică 27 Martie 1921, la aceleaşi ore, în acelaş local şi cu aceeaş ordine de zi, fără altă convocare.

La caz de amânare se vor putea depune acţiunile până în ziua de 26 Martie 1921.

Consiliul de administraţie.

„Câmpulungul"

Societate Anonimă pentru Fabricarea Hârtiei

ACTIV — BILANŢUL INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1920 — PASIV

Imobile din 1919 1.386.542'99				Capital acţiuni ord. . . . 1.365.000'—			
Imobile adaos 1920 . . . 76.216'—	1.462.758	59		Capital acţiuni priorit . . 850.000'—	2.215.000	—	
Maşini şi instalaţiuni din 1919 3.460.323'59				Fondul de amortizare . . . 3.000.000'—			
1920 scăderi . 90.000'—	3.370.323	59		Fondul de rezervă statutar 155.101.31			
Materiale în depozit . . .	1.246.855	01		Fondul de asig. contra inc. . 450.000'—			
Hârtie în depozit	127.515	—		Fondul rep. pagubelor de			
Mobilierul şi altele . . .	2	—		răsboi . . 850.510'—	4.455.611	31	
Diverşi debitori	2.227.758	—					
Cassa	248.816	50					
Despăgubiri de răsboi acordate	850.510	—	9.534.538 69				
			9.534.538 69	Diverşi creditori	1.945.276	13	
				Efecte de plată	14.280	46	
				Dividende neplătite . . .	157.982	—	
				Fond casa ajutor funcţ. şi impiegaţi	172.394	9	8.960.554 80
				Beneficiu net pe 1920 . .	—	—	573.993 89
							9.534.538 69
Cauţiuni statutare	105.000	—		Diverşi cauţiuni statutare .	105.000	—	
Efecte de plată în garanţie	885.000	—		Efecte de plată în garanţie	885.000	—	

Preşedintele consiliului de administraţie: *Th. Dragu.* Director: *L. L. Şerban.*

Şeful contabilităţii *Alex. C. Vasilescu.*

Cenzori: *Achil Petrescu, Luciu Pomponiu, Al. Buzescu.*

PROFIT & PIERDERI

DEBIT — INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1920 — CREDIT

Spese centrala . 56.756'85				Reportul din 1919 . . .	2.000	—	
Salarii centrala . 55.719'—				Beneficii diverse . . .	40.876	19	
Jetoane de prezenţă . . . 11.250'—				Soldul dela fabric. hârtiei	3.006.325	23	
Dobânzi şi comision . . . . 210.764'93	334.490	78					
Amortismentul mobilierului, etc.	53.908	20					
Fondul amortizare a imobilului	1.486.808	55					
Fondul asigurare contra incendiului	450.000	—					
Fondul ajutor a funcţion. lucrăt.	150.000	—	2.475.207	35			
Beneficiul net pe 1920 . .	—	—	573.993	89			
			3.049.201	42			3.049.201 42

Preşedintele consiliului de administraţie: *Th. Dragu.* Director: *L. L. Şerban.*

Şeful contabilităţii: *Alex. C. Vasilescu.*

Cenzori: *Achil Petrescu, Luciu Pomponiu, Al. Buzescu.*

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézs[illegible] Nr. 7 şi Cale[illegible] Regina Maria Tel. 556

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

DOMNIȘOARĂ perfectă dactilografă, cunoaște bine limba română și maghiară își oferă serviciile pentru oarele de după masă. Adresa la ziar sub „Dactilografă". 352

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE:

80 saci de cânepă, fiecare pentru 90 chilograme.

30 vagoane cement (dela Orăștie).

1 casă în str. Monostur, 3 camere, 1 buc. 2 camerițe, o grădina de 332 m² cu un pavilon. Adr. la ziar.

DE VÂNZARE. O sufragerie, o oglindă mare consol, un sesion, un covor, o față de masă nou damast cu 12 servete mari și mici. Strada Iuliu Maniu 4, II/4.

DE VÂNZARE un dormitor deschis la tâmplăria Toth cu Lei 5200 Piața Unirii 18. 403

DE VÂNZARE Casă modernă în centrul orașului compusă din trei camere, bucătărie și verandă, una camere și bucătărie aparte și una trăsură. A se adresa str. Kereszt No. 1.

PANTOFĂRIA DE LUX. Subscrisa firmă aduce la cunoștință On. Publiccă efectuește orice fel lucrări de lux în branșa pantofăriei. Vasile Bindea și Rognean Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 7. 101

Căsătorii:

UN DOMN BINE SITUAT, inteligent, fără vicii, dorește cunoștința unei d-șoare ori doamne văduve inteligente fără copii, care se posedă ceva avere, în scop de căsătorie. Zestrea poate fi înlocuită și prin practicarea unei ocupațiuni private. Reflectantele sunt rugate a-și trimite ofertele pe lângă alăturarea fotografiei sub: „Căsnicie ideală" la administrația ziarului. Numai persoanelor serioase li-se va răspunde.

Cafeneaua și restaurantul „METROPOL" este cel mai ales loc de petrecere. Seara până la închidere se servesc mâncări proaspete cu prețuri favorabile. 61

IN ORADEA-MARE ziarul nostru se vinde la următori depositari:

Librăria Românească.
Nasch Abraham, Strada General. Moșoiu.
Traficul din pasagiu.
Traficul Belvárosi, Str. Reg. Ferdinand colț cu Str. Parcul.
Tutungeria Sipos Piața Unirei.
Tutungeria David Kiss & Co. Str. Regele Ferdinand.

Regiunea IX. Cluj a Ocrotirei Orfanilor din Războiu.

No. 538—1921.

CONCURS

Regiunea IX. Cluj a ocrotirei orfanilor din Războiu având nevoie de funcționari: Șef de serviciu, șef de birou, impiegat de birou și o dactilografă, aduce la cunoștința amatorilor cari doresc a ocupa acestea posturi sa își prezinte cererile lor însoțite de actele ce poseda la sediul Societății din Str. Cogălnicean Nr. 10 în orice zi de lucru orele 9—12 și 4—6.

Salariile ce le vor primi în acestea funcțiuni, sunt aceleași ca și stat.

Cluj, la 21 Februarie 1921.

Președinta Comitetului Regional al Ocrotirea
ss. SOFIA GL. ANASTASIU.

Administrația Economică Centrală.

No. 1291/1921 cons.

INVITARE

Sa invită toți acei locuitori din Cluj, — cari doresc a cultiva în jumătate din pământul care formeaza proprietatea Orașului, — sa-și înainteze rugările timbrate pelângă precizarea și numirea teritoriului cerut până la terminul de 1 Martie 12 ceasuri din zi.

Administrația Centrală,

Str. Cogalniceanu No. 4.
(fost Farkas-u. 4.)

„COSMINUL"

Societate anonimă pentru exploatări forestiere și industria lemnului, CERNAUȚI.

Capital 3.000.000 lei.

PROSPECT

pentru emisiunea III-a de 7.500 acțiuni la purtător a 200 lei nominal.

Inființată de scurt timp sub auspiciile și colaborarea Băncei Românești. Cernăuți și a Băncei Regionale, Cernăuți, societatea noastră prin caracterul ei economic este menită să umple golul ce se simțea în exploatarea națională a codrilor Bucovinei și să contribue la refacerea internă a țărei prin prelucrarea materialului lemnos.

In afară de comerțul cu lemne și finanțarea intreprinderilor similare societatea noastră a achizitionat până în prezent în condițiuni favorabile peste 200.000 metri cubi lemn de esență, moale și 100.000 metri cubi lemn de esență tare: are în funțiune 4 gatere iar în construcțiune alte 3 gatere; a cumpărat terenuri industriale și și-a asigurat achiziționarea convenabilă a încă 200.000 metri cubi de lemn de esență moale.

Pentru a lăsa să participe și marele public la această întreprindere Consiliul de Administrație a decis, în executarea deciziunei Adunărei Generale extraordinare din 7 Aprilie 1920 și a aprobărei Ministerului Industrie și Comerțului din București cu ordinanța No, 42.487 din 20 Iulie 1920 sporirea capitalul dela 1.500.000 la 3.000.000 lei făcând a III-a emisiune de 7.500 a 200 lei nominal.

Acțiunile participă la dividendul pe anul 1921. Pentru timpul dela 1 Ianuarie 1921 până la data vărsărei se va socoti o dobândă de 5% anual,

Vechii acționari sunt preferați în proporție de una acțiune nouă pentru una veche.

Subscripția publică este reductabilă pentru noii acționari și va avea loc dela 20 până la 28 Februarie 1921 pe cursul de emisiune de lei 200 de acțiune plus lei 20 pentru cheltuelile de emisiune de lei 200 de acțiune plus lei 20 pentru cheltuelile de emisiune.

Vărsămintele integrale se primesc la BANCA ROMÂNEASCĂ CERNAUȚI și la toate sucursalele și corespondenții săi din țară.

344 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

ÎNȘTIINȚARE

„SOCIETATEA DÂMBOVIȚA"

Constituită la începutul anului 1914 de un grup de specialiști în scopul de a întemeia o fabrică de ciment la Fieni (jud. Dâmbovița) *a achiziționat încă de pe atunci trenurile și carierele precum și căderi de apă de o putere de 700 cai* și a construit înainte de războiu lângă stațiunea de cale ferate Fieni, la *105 km. de București*, clădirile necesare *în beton armat în suprafață de peste 5500 m. p.* precum și linia de garaj ce leagă fabrica cu stațiunea Fieni.

Prin instalarea celor mai moderne mașini comandate în Germania, producția zilnică a fabricei va fi de 120 tone ciment, putând fi dublată cu ușurință deoarece clădirile sunt construită în acest scop.

Consiliul de Administrație al acestei societăți se compune din următoarele persoane:

N. P. Stefănescu, Director General al Băncei Românești.

Președinte:

Ing. T. Tromia, industriaș, intreprinzător de lucrări publice, Ad-tor Deleg. al Cred. Tehnic, Vice-Președinte.

Membrii: *Bădescu Al.*, Director General al Soc. Tramvaelor Comunale.

Bălteanu Cornelu, Director General al Creditului Technic.

Constantinescu Tancred, Administrator delegat al Creditului Extern.

Goldiș V., fost Ministru.

Grigoriu Aurel, Ing. intreprinzător de lucrări publice și industriaș.

Negruți I., Ing. Director al Creditului Technic Transilvănean.

Alt. Romalo, Președintele Cons. de Administrație al Soc. „Proprietatea Urbană".

Stăniceanu I., Ing. Administrator Delegat al Soc. Vega.

Stoian I., Director General al Băncei Națiunii.

Zanne N., Președintele Camerei de Comerț București.

Cenzorii: *Bădescu D.*, Avocat.

Grigorescu Constantin, inginer.

Vasilescu M, Ștefan, șef contabil al Băncei Românești.

La sporirea capitalului la 18.000.000 lei grupul vechilor acționari împreună cu Banca Românească, Banca Generală a Țării Românești, Creditul Technic, Banca Națiunii, Creditul Extern, Creditul Technic Transilvănean, Casele Populare, Clădirea Românească, Clădirea S. A. Craiova și Proprietatea Urbană au luat asupra lor totalitate a acțiunilor din noua emisiune adică 33.600 acțiuni la purtător.

In dorința de a interesa și publicul la această întreprindere importantă, o parte din instituțiile mai sus arătate au hotărit să cedeze un număr de 17.420 acțiuni pe prețul de cost. adică pe prețul de 620 lei de fiecare acțiune având valoarea nominală de 500 lei.

Acțiunile ce se cedează, au primul vărsământ de 30 procente efectuat și vor fi plătite de public cu 270 lei.

Restul vărsămintelor de 350 lei de acțiuni se va efectua la epocile ce vor fi hotărîte de consiliul de administrație.

Inscrierile pentru dobândirea acestor acțiuni se fac la următoarele instituțiuni:

Banca Românească, Strada Smârdan, 5.
Banca Generală a Țării Românești, Strada Lipscani 10.
Creditul Extern, B-dul Elisabeta 6.
Banca Natiunei, Calea Victoriei.
Creditul Technic, Str. Marconi 3,

ele vor începe la *21 Februarie 1921* și se vor închide la *5 Martie 1921* putând fi închise și ori când înainte de această dată.

Mare expoziție la magazinul de modă Lőrincz și Tóth Cluj, Piața Unirii No. 8. 9

Cercetați BODEGA din Str. Iuliu Maniu No. 3. Se află de vânzare oricând cele mai proaspete cărnuri, sunca, cârnați diferite soiuri de vinuri și aperitive. Prețuri moderate.

La parfumeria d'Or se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or 18 Piata Unirei No. 5.

Cafeneaua ELITEI din Str. Regina Maria No. 2, Cluj. Este vizitată de toată lumea intelectuală din intregul Ardeal și Regat. Serviciu prompt, orchestră clasică și națională în fiecare seară. BUFET rece și cald la orice oră se servește și după Teatru. Specialități diferite de vinuri indigene și streine prețuri moderate.

Tinerețea și plăcerile ei le veți păstra dacă veți folosi renumitul spirt menthol
Depozit principal 44
Drogueria ROZSA
Cluj (Kolozsvár), Piața Unirii No. 26 (fost Mátyás király-tér).

„Transylvania" Câteva picături după masă inlesnesc digestiunea. Folosit pentru masaj întărește și înviorează. Se află de vânzare ori unde!

In curând va apare
Calendarul „Infrățirea"
Un volum de 250 pagini cu peste 100 clișeuri
Cu un material bogat și foarte variat. Au colaborat la această lucrare un mare număr de fruntași intelectuali din Ardeal și de scriitori din vechiul Regat. Calendarul cuprinde o parte calendaristică, date și documente noui asupra Ardealului, Cronica Anului 1920, o parte enciclopedică de extremă utilitate precum și numeroase bucăți literare inedite, proză și versuri. Coperta artistică în culori numeroase hors-texte-uri pe hârtie velină.
PREȚUL 12 LEI.
Comenzile se vor adresa Administrației ziarul Infrățirea.
Pentru depozitari și librari se dă remiză de 25%.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 22 PENTRU MICA PUBLICITATE

Cofetăria Boncescu

Cluj, Calea Victoriei No. 5

Serveşte la orice oră cele mai fine PRĂJITURI □ BONBOANE fondante □□ cu 70 Lei kgr. □□

JOIA şi DUMINECA PLĂCINTĂ cu BRÂNZĂ,

carne şi mere, de asemenea zilnic baclava cataif cu frişcă şi renumita cafea turcească.

281

Varieteul „Biasini“

Cu începere de astăzi Program nou în frunte cu

EMIL DUMITRESCU Marele comic român.
The Frimmel oameni sburători.
Valley ? renumitul biciclist.
Eleonora Lablond Disensă engleză şi Fluer.
Németh Marghit, Dori Gizi, Biró Géza, Beregi Laszló, şi alte 20 persoane.

77 După spectacol urmează Dans Tabarin.

Maşine de Scris

Marca „Oliver“.

Se vând cu preţuri foarte avantajoase, preţurile se pot cere dela Administraţia ziarului Infrăţirea sub „OLIVER“

Fabrica de Vată şi Pansamente

„BUFTEA“

Aduce la cunoştinţa Autorităţilor Sanitare, Domnilor Farmacişti şi Droghişti din întreaga Românie, că procurându-şi materialul prim necesar, a început să fabriceze

Vată Hidrofilă Superioară

pe care a pus-o în vânzare cu

Mare reducere de preţuri,

pentru a împiedica importul vatei din Străinătate.

Expediţiuni prompte prin poştă şi Calea Ferată în **întreaga Românie.**

340 In Bucureşti serviciu la domiciliu

Informaţiuni şi preţuri curente la Reprezentanţa Generală

Lazăr L. Sanft & Co.

Bucureşti, Strada Mărăşti No. 2 (fostă Banului).

AVIZ

ROMÂNIA

Societate anonimă transilvăneană de asig.

341

SUCURSALA CLUJ

a transpus birourile sale în palatul „Băncii Agrare“ Calea Regele Ferdinand 38

Technica Labora

Birou Technic şi agentură
Cluj, Calea Victoriei 53.
Depoul: Strada Bucovina (fost Kiss-utca) No. 5.
Depozit: Ştefan-cel-Mare 17-18.
Filiala: Turda (Török).
Filiala: Gherla (Esztegar).

I. Ne sosesc Vagoane cu tabla de aramă de la 1—6 mm.
II. Cositor eng. de 999‰
III. Piatră vânătă pentru agricultori de vie.

Cumpărătorii se pot adresa în ori şi ce zii la Depoul Str. Bucovina (fost Kiss-u.) No. 5 unde vor primi datele necesare şi preţurile cele mai moderate.

320

HOTEL NEW-YORK

Cafenea, Restaurant de primul rang. Bucătărie Română Franceză şi Ungară. - Supeuri după spectacol.

În aziluł de copii, sunt

4 copii

sănătoşi, frumoşi

de un an

pentru adoptare

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

„REFACEREA INDUSTRIALA“

Societate Anonimă Privilegiată pe Acţiuni.
Capital social 150.000.000 Lei.

Din care: Aportul Statului 50.000.000 lei, (30% în maşini şi materiale)

PROSPECT de EMISIUNE

Industria ţărei are nevoie pentru a se reface şi desvolta solid şi repede de un organ de execuţie, care să coordoneze influenţa şi autoritatea Statului, cu competinţa şi libertatea de acţiune a iniţativei private.

Iniţiativa privată a fiecărui industriaş în parte se loveşte de mari obstacole, din cauza dificultăţilor de credit şi transport; iată de ce s'a simţit nevoia creerei acestei Societăţi,

„REFACEREA INDUSTRIALĂ“ *va fi organul care va reface industria şi o va aproviziona cu materialele şi maşinele de care va avea nevoe.*

„REFACEREA INDUSTRIALĂ“ solidarizând colaborarea continuă şi efectivă a puterei statului cu priceperea şi pregătirea industriaşilor, va face aprovizionări colective şi stocuri mari, va face transporturi accelerate şi asigurate, va distribui materiale aduse ca aport de stat, aflate în depozitele sale; în fine toate operaţiunile de distribuţie, de aprovizionare şi de refacere în general, creînd astfel un organ care se ajute industria ţării de a eşi din situaţia critică de azi.

Capitalul social este de 150.000.000 lei din cari 50.000.000 lei aportul statului, împărţit în 300 mii acţiuni a 500 lei fiecare.

Prima emisiune pusă în subscripţie publică este de 25.000.000 lei conform statutelor.

Subscripţia publică se face după normele următoare:

a) Marii şi micii industriaşi din întreaga ţară 25%.
b) Altor subscriitori până la 20%.
c) Restul se va acoperi de organizaţiile fin. ind. existente.

Societatea s'a constituit în baza decretului-lege No. 2503 din 10 Iunie 1920, iar actul constitutiv şi statutatele aprobate de Consiliul de Miniştrii, au fost autentificate de Trib. Ilfov Secţia Notariat sub No. 15.833/1920.

Acţiunile sunt la purtător, afară de ale Statului care sunt nominative şi intransmisibile.

La subscriere se va vărsa 30% adică 150 lei de acţiune, plus 20'— lei pentru cheltueli de constituire adică în total 170'— lei de fiecare acţiune subscrisă.

Vărsămintele se pot face în numerar sau în bonurile de casă emise pentru cota de 40% cu ocazia retragerei coroanelor.

Subscripţiile se vor face cu începere dela 7 Februarie până la 28 Februarie a. c. la:

Banca Marmorosch, Blank & Co. Societate Anonimă Bucureşti şi sucursalele ei la Galaţi, Braila, Constanţa, Arad, Cluj, Oradia-Mare, Târgu-Mureş şi Cernăuţi.
Banca Agricolă Bucureşti şi sucursalele din ţară.
Banca de Scont Bucureşti şi sucursalele din ţară.
Banca Franco Română Bucureşti şi sucursalele sale: Slatina, Caracal, Giurgiu, T.-Măgurele, Roşiori de Vede, Alexandria, Zimnicea, Câmpina, Slobozia şi Pucioasa.
Banca Centrală pentru Industrie şi comerţ Cluj şi filialele sale: Sibiu, Turda, Alba-Iulia, Haţeg.
Banca Albina Sibiu şi filialele sale: Braşov, Cluj, Odorhei, T.-Mureş, agentura Saint Martin, Mediaş şi Lugoş.
Aanea de Comerţ şi Industrie Braşov.
Casa de păstrare agrară T.-Mureş.
Banca Timisoarei de Comerţ şi Industrie Timişoara,
Banca Casa de Păstrare a oraşului Timişoara.
Creditul Technic şi sucursalele sale,
Banca Economul Cluj.

In numele consiliului de administraţie
Preşedinte, N. ZANNE
Preşedinte al Camerei de Comerţ, mare industras.

Reclama No. 153.
381

COLOMBO

MARELE MAGAZIN DE COLONIALE şi DELICATESE

I. ALDICA & D. SASU, CLUJ, P.-UNIREI 30
VIS-A-VIS DE BANCA MR. BLANK. ◆ TELEFON 200.

Ţuică de Văleni

Asortat cu cele mai fine mărfuri Orezuri, Cafele, Ceaiu, Rum, Biscuits, Conserve Ştirbey, Vinuri, Otonel, Drăgăşani, Sardines, Liqueruri, Champagne, Bodega şi aperitive. Zilnic Pateuri calda á la Ploeşti. Fabrică de prăjit Cafea. Motor Special pentru răjnit Cafea Turcească si nemţească. □□□

Ţuică de Văleni

BANCILE ŞI SOCIETĂŢILE DIN PROVINCIE
Cari au de făcut publicaţii la ziarele din capitală ca:
Bilanţuri, Convocări, Prospecte, Vărsăminte şi ori ce Publicatiuni
Să adreseze:
Agenţiei de puclicitate „MERCUR“
BUCUREŞTI,. Strada Sărindar No. 12. Telefon No. 55/76.
Care primeşte spre publicare la toate ziare în preţuri reduse.

Cercetaţi marele atelier de fotografie **DAJKOVITZ** **Sas passage. ORADEA-MARE.**

126

Tipărit cu maşina rotativă a institutului de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj, str. Universităţii Nr. 3.